singularis in.l.si adonē.§.fi.ff.de excu. tu. Seqt̄ hūdo.ō ro.i no. Et facit ꝓ clericos absentes: q̄ vt ampliores obtineāt dignitates stāt cū cardialibꝫ. Et ābasiatores rei. ꝛ fstituere expēsas cōitati q̄n stāt plꝰ q̄z expediat dolose vel volūtate sua. vt i.d.l. ꝛq̄ data

Absolutō.i. ab excōicatiōe vtr̄ possit ipendi a n̄ sacerdote: R.fm monal.ti.excōicatō q̄ duplex ē ipi⁹ absolutō. Una q̄ ptinet ad for̄ pniale. Et hec solū a sacerdotibꝫ pt ipēdi. vt i.c. canōica. de sen. ex. Et sic intelligo Inno.i.c. q̄sto. de ꝓsue. Alia ē q̄ ptinet mere ad for̄ ꝓfessiosum Et hmōi absolutio pōt ꝓmitti diacenoꝛ iferioribꝫ clericis. Et ō hac intellige glo.i.c. pastoral. de of. oꝛ. q̄ vult vt etiā laic⁹ absoluat. De q̄ dic vt.ī. absolutio iij.§.xvij. Ita n̄ q̄ absolut⁹ a talibꝫ opteat postea absoluat̄ ire a sacerdote ō ꝑma absolutōe rōe mortal⁹ pcī ppt̄ qō fuit excōicatus. Rō. fm Inn.i.d.c. gre. ꝛi.c.fi.ō ex.p. q̄ ptinet ad ptātē dauiū q̄ solis sacerdotibus data tesunt. xx.di.§.j.xcvj. de.§.illō aūt

1 ¶Utr̄ ois sacer/ (ꝛ.c. bñ. ꝛ de pe. ꝛre. nonados possit absolucre ab excōicatōe maiori a iure quā q̄s incurrit ptic̄ pādo locutione ꝛ hmōi: R. q̄ nō. sz solū ppri⁹ epūs vel curat⁹: vel hīs licētiā ab eis vel a papa. ar.c.nup. §.iscdo. de sen. ex. etiā archiepo i puicia. sed ex suā dioceim declarat̄ n̄ licere. itellige nisi dū visitat. vt i.c. ppetuo. de cēsi. li. vi. ḡ nulto min⁹ alijs ꝓcor. Inno. ꝛ Host. i.d.c. nup

2 ¶Utr̄ ppri⁹ epūs vel curat⁹ possit absoluere ab oi excōicatiōe maiori lata a iure: R. fm Inno.i.d.c. nup. q̄ tā a maiori q̄z a maiori pt absoluere ppri⁹ epūs vel ppri⁹ sacerdos nisi i casibꝫ i q̄bꝫ ꝓditoꝛ canōis sibi absolutōnē reseruauit vel alteri. Et cū ipo ꝓcor. hos. ibidē. vbi ē q̄stio tex. exp̄ssus. Et hanc opi. tenēt theologi. vt i Dīr. li. iij ti. iiij. Inter q̄s ē s. Bona. i. iiij. di. xviij. q. vlti. Et s. Tho. ea. di. ar. vl. q. j. Silr̄ summiste: vt monal. ti. excōicatō Et summa ꝓfes. ti. xxxij. §. lxxx v. li. iij. ꝛ Jo. de saxonia i sua summa. ti. absolutio. Cōtrariū tenet Pa. i.c. mōachi. et c. mulieres. de sen. ex. ꝛ glo. i.c. si epūs. de pe. et re. quā seqt̄ Be. ibidē. ꝛ etiā glo. videt̄ i de. attēdētes. de sta. regu. ꝛi de. vnica. ō ꝓsan. ꝛ af. ꝛ Fede. ꝓsi. iiij. Ego cōsulo q̄ sacerdos ppri⁹ eā opi. seqt̄ q̄ sibi videt̄ i illo casu magis expedire saluti ipi⁹ penitēt̄ vel cōitati fideliū. q̄ vtrā q̄z pōt tenere. Et ꝑma de sbtilitate iur̄ mihi videt̄ ꝛioꝛ. ꝛ itellige nisi epūs sibi absolutōz a tali excōicatō erefuasset spāliter. q̄ tūc ppri⁹ sacerdos n̄ posset absolucre: vt latiꝰ dica. j. casus. Adūre etiā q̄ epūs solis ꝓcedit absolutio ab excōicatōe ꝑ violēta iniectō e manuū i ꝑsonā ecclesiasticā. vt i.d.c. mulieres. c. ea noscit. ꝛ c. ꝑ[illegible]. q̄n iuria ē cleuis: vel q̄n adūre n̄ pt ꝑ[illegible]. Et sic iferioꝛ nō absoluit ab ea: nisi cui ipe[illegible]ter cōcedit. vt abbati et hmōi. de q̄. j. Excōicatio v. casū. j. §. xxxviij. cū sequentibꝫ.

¶Utr̄ idē sit dicēdū de excōicatōe statuto/ 3
rū ꝓuincialiū: ꝓ alioꝛ: aut synodaliū: seu q̄ fac̄ūt legari i suis legatōibꝫ: R. Dīr. vbi s. q̄ Bul. dicit q̄ sic. ē verū sicut vult Pa. i c. graue. de p̄. c. i glo. Et loq̄t ipe de epo. q̄ tenet q̄ ptinet ad cōm absolutō. Et addit etiam si incurrāt a [illegible]n dioceli a sbdito suo. ꝛ etiā si statutū cō[illegible]rmatū ꝑ papā fm Jo. an. i. c. ex frequentibꝫ. de iūdi. ꝛ ibi Pa. ꝓ rōem. q̄ ex̄q̄ ꝓditoꝛes nō sibi nec alij ꝛ reseruarūt videt̄ alijs ꝓcessisse. Bul. aūt itelligit etiā d̄ ꝓpꝛijs sacerdotibꝫ: ex q̄ excipit religiosos q̄ bus ē phibituꝛ a talibꝫ sentcijs puicialibꝫ aut synodalibꝫ absoluere. de. religiosi. de ꝑuil. Et sic tenet fm q̄ dixi i ꝓcedēti. q.

¶Utr̄ idē sit dicēdū de suspēsione aut iterdicto q̄ ō iponit̄ a iure aut ꝑ statuta puicialia synodalia vel legato ꝙ R. glo. i. d. c. gue. q̄ sic. ex̄q̄ ꝓditoꝛ canōis nō refuauit. fac glo. i c. si q̄s. el. j. xvj. q. vij Glo. tū i de. i. ō here. limitat vex: q̄n suspēsio nō hz tps determiatū. q̄ q̄n hz tps determiatū: null⁹ iferioꝛ absoluere pt. Et eā seqt̄ Lar. ibi. ꝛ Pa. in. c. tā frīs. de testi. de q̄ dic vt. ī. Suspēsio. iiij. §. j. Sz q̄ sunt i iure refuata papa. vide. j. excōicatio. v. Que aūt epo vide Excōicatio. vj. Et a q̄bꝫ alij pñt absoluere Excōicatio. vij 4

¶Utr̄ i articulo mortis ꝙstitut⁹ possit absoluere ab excōicatōe: vel impedit⁹: ꝛ q̄s pt absoluere. vide. ī. absolutio. iij. §. xvj. ꝛ xvij. 5

¶Quis absoluat exēptū ab excōicatōe. vi. 6

¶Utr̄ ille q̄ incurrit ex (de. j. exempt⁹. §. vi. 7
cōicatoz i vna dioceli ibi hīs domiciliū: postea trāsfert se ad aliā dioceim possit absolui a ꝑfata excōicatōe ab epo vel curato illi⁹ dioceis ad quā ſ. trāslulit: R. fm Ri. i. iiij di. xvij. ar. ix. q. v. q̄ sic: si excōicatio ē a iure vel ꝑ statuta q̄rūcūq̄z. ꝛ nō sit refuata ꝑ ꝓditorē. ar. d. c. nup. q̄ nō distinguit an sit ꝓcta i dioceli vel alibi. Sec⁹ si est ab hoste. vel si ꝓditoꝛ canōis sibi refuasset. q̄ tūc nō posset. Hoc idē tenet Jo. an. ꝛ Pa. in. d. c. ex frequentibus quo ad epos.

Absolutio.ii. ab excōica/ tōe q̄ est ab

singularis in.l.ꝙ adonē.§.fi.ff.de excu. tu. Seqꝝ hūdo.ō ro.īno. Et facit ꝺ clericos absentes: q̄ vt ampliores obtineāt dignitates stāt cū cardīalibꝫ. Et ābasiatores tei. ī ſtituere expſas cōitati qñ ſtāt plꝰ q̄z expedi at dolose vel volūtate ſua. vt ī.d.l. ꝛq̄ data

Absolutō.i. ab excōicatiōe vtr̄ possit īpendi a ñ sacerdote. ſ. fm monal. ti. excōicatō q̄ duplex ē ipi⁹ absolutō. Una q̄ ptinet ad foꝝ pniale. Et hec solū a sacerdotibꝫ pt ipē/ di. vt ī.c. canōica. de sen. ex. Et sic intelligo Inno. ī.c. q̄sto. de ꝓſue. Alia ē q̄ ptinet me/ re ad foꝝ ꝓtēctiosuꝫ Et hmōi absolutio pōt ꝓmitti diacenoꝝ īferioribꝫ clericꝫ. Et ō hac intellige glo. ī.c. pastoral. de of. oꝝ. q̄ vult vt etiā laic⁹ absoluat. De q̄ dic vt. ī. absolutio iij. §. xvij. Ita tñ q̄ absolut⁹ a talibꝫ oꝑtet postea absoluat ire ꝝ a sacerdote ō ꝓma ab/ solutōe rōe mortal' pcī ꝑpt q̄ō fuit excōicatus. Rō. fm Inn. ī.d.c. q̄sto. ꝛ ī.c. fi. ō ex. p. q̄ ptinet ad ptātē dauiū q̄ solis sacerdoti/ bus ꝺa te sunt. ex. di. §. j. xcvj. d. §. illō aūt

1 ¶Utr̄ ois sacer/ (ꝛ.c. bñ. ꝛ de pe. ꝛ re. nouados possit absoluere ab excōicatōe miori a iure quā q̄s incurrit pticapādo locutione ꝛ hmōi. ſ. q̄ nō. ſz solū ppri⁹ eps vel curat⁹: vel hñs licētiā ab eis vel a papa. ar. c. nup. §. īscdo. de sen. ex. etiā archiepo i puicia. sed ex suā dioceſim declarat ñ licere. ītellige nisi dū visitat. vt ī.c. ꝓpter ao. de cēſi. li. vi. q̄ multomin⁹ alijs. ꝺcor. Inno. ꝛ Host. ī.d.c. nup

2 ¶Utr̄ ppri⁹ eps vel curat⁹ possit absoluere ab oī excōicatiōe maiori lata a iure. ſ. fm Inno. ī.d.c. nup. q̄ tā a miori q̄z a maiori pt absoluere ppri⁹ eps vel ppri⁹ sacerdos ni ſi ī casibꝫ i q̄bꝫ ꝺditor canōis sibi absolutō nē reseruauit vel alteri. Et cū ipo ꝺcor. hos. ibidē. vbi ē q̄ſi tex. exp̄ssus. Et hanc opi. te nēt theologi. vt ī Dir. li. iij. ti. iiij. Inter q̄s ē ſ. Bona. ī. iiij. di. xviij. q. vlti. Et ſ. Tho. ea. di. ar. vl. q. j. Silr̄ summiſte: vt monal. ti. excōicatō Et ſumma ꝓſec. ti. xxxij. §. lxxx v. li. iij. ꝛ Jo. de saxonia i ſua ſumma. ti. ab/ solutio. Cōtrariū tenet Pa. i.c. mōachi. et c. mulieres. de sen. ex. ꝛ glo. ī.c. ſi eps. de pe. et re. quā seqꝝ Se. ibidē. ꝛ etiā glo. videt i de. attēdētes. de ſta. regu. ꝛ i de. vnica. ō ꝓſan. ꝛ af. ꝛ Fede. ꝓſi. ti iij. Ego cōſuloq̄ sacerdos ppri⁹ eā opi. seqꝝ q̄ sibi videt i illo casu ma/ gis expedire ſaluti ipi⁹ penitēt. vel cōitati fi/ delīū. q̄ vtrā q̄z pōt tenere. Et p̄ma de ſbulli tate iur̄ mihi videt ꝛ ioꝝ. ꝛ itelligе nisi eps ſi bi absolutōz a tali excōicatōe refuaſſet ſpāliter. q̄ tūc ppri⁹ sacerdos ñ posset absolue re: vt latiꝰ dicā. j. casus. Adūre etiā q̄ epis solis ꝓcedit absolutio ab excōicatōe p vio/ lēta iniectōe manuū i ꝑſonā eccleſiasticā. vt ī.d.c. mulieres. ī.c. ea noscit. ꝛ ſ. p⁹ [illegible] q̄ in iuria ē leuis: vel q̄ adūre ñ pt p. [illegible] Et sic īferioꝝ nō absolut ab ea: nisi cui ipe [illegible]iter cō cedit: vt abbati et hmōi. de q̄. j. Excōicatio v. casu. j. §. xxxviij. cū sequentibꝫ.

¶Utr̄ idē sit dicēdū de excōicatōe statuto/ 3 rū puncaliū: ꝓalioꝝ: aut ſyno dalīū: seu q̄ facīūt legari i ſuis legatōibꝫ: ſ. Dir. vbi ꝫ. q̄ Bul. dicit q̄ sic. [illegible] verū sicut vult Pa. ī c. graue. de p'. c. i glo. Et loq̄t ī pe de epo. q̄ te net q̄ ptinet ad eōm absolutō. Et addit etiam si incurrat a [illegible] dioceſi a ſbdito suo. ꝛ etiā si statutū ec[illegible] firmatū p papā fm Jo. an. ī. c. ex frequentibꝫ. de īſti. ꝛ ibi Pa. p rōem. q̄ exq̄ ꝺditores nō sibi nec alij ꝛ reseruarūt videt alios ꝓcessisse. Bul. aūt i celligit etiā ō ppriꝭ sacerdotibꝫ: ex q̄ excipit religiosos q̄ bus ē phibituꝫ a talibꝫ sentēcijs puicialibꝫ aut ſynodalibꝫ absoluere. de. religiosi. de p/ uī. Et sic tene fm q̄ dixi ī p̄cedēti. q.

¶Utr̄ idē sit dicēdū de ſuſpēſione aut īterdi 4 cto q̄ō īponīt a iure aut p ſtatuta puicialia ſynodalia vel legato ꝝ. ſ. glo. ī. d. c. gue. q̄ ſic. exq̄ ꝺditor canōis nō reſuauit. fac glo. ī c. ſi q̄s. el. j. xvj. q. vij Glo. tñ i de. i. ō here. limitat vez: qñ ſuſpēſio nō hꝫ tps determiatū. q̄ qñ hꝫ tps determiatū: nullꝰ īferioꝝ ab ſoluere pt. Et eā seqꝝ Lar. ibi. ꝛ Pa. in. c. tā lris. de testi. de q̄ dic vt. ī. Suſpēſio. iiij. §. j. Sꝫ q̄ sunt i iure refuata pape. vide. j. excōi catio. v. Que aūt epo vide Excōicatio. vj. Et a q̄bꝫ alij pñt absoluere Excōicatio. vij

¶Utr̄ i articulo mortꝭ ꝓstitutꝰ possit absol 5 ui ab excōicatōe: vel impedit⁹: ꝛ q̄s pt absol uere. vide. j. absolutio. iij. §. xvj. ꝛ xvij.

¶Quis absoluat exceptū ab excōicatōe. vi/ 6

¶Utr̄ ille q̄ incurrit ex [illegible] (de. j. exempt⁹. §. vi. 7 cōicatoꝝ i vna dioceſi ibi hñs domicilīū: po stea trāſfert ſe ad aliā dioceſim possit absol ui a pfata excōicatōe ab epo vel curato illi⁹ dioceſis ad quā ſ. trāſtulit. ſ. fm Ri. ī. iiij di. xviij. ar. ix. q. v. q̄ ſic. ſi excōicatio ē a iu/ re: vel p ſtatuta q̄rūcūq̄z. ꝛ nō sit refuata p ꝺditorē. ar. d. c. nup. q̄ō nō diſtiguit an ſit ꝓcta i dioceſi vel alibi. Sec⁹ ſi erat ab hoie. vel ſi ꝺditor canōis sibi refuaſſz. q̄z tūc nō posset. Hoc idē tenet Jo. an. ꝛ Pa. in. d. c. ex frequentibus quo ad epos.

Absolutio.ii. ab excōica/ tōe q̄ eſtab

hoiesen iudice a q̃ pt ipēdit. R. q regulariter ab illo pt q̃ eā tulit. qz regularit q̃ pt soluere pt ligare z cōtrario. xxiij. q. i. si pet⁹. z. xxi di. inferior. ff. de reiu. l. q̃ cōdēnare. z. ff. de reiu. l. [illegible] j. de pe. dist. j. ꝟbū. Fallit regula hec i [illegible] v. Prim⁹ i delegato pape q̃ iobe dictē [illegible] pōt excōicare. iz p⁹ annū a sua sñia diffinitiua nō pt absoluere. vt de offi. de le. c. que. ti. Et ibi dicit Inno. q z ii excōicat delegat⁹ pape añ diffinitiuā sñiam: sp vsq; ad diffinitiuā sñiam z etiaz post vsq; ad annū absoluere poterit: [illegible] petua ē iurisditio sua. vt i. c. gra [illegible] co. ti. qz ea q̃ ad ius rescribūt: debe[illegible] petua. C. ō di. re. l. falso. Et ꝟ idē tenet gl. i. d. c. grēti. Scōs i eo q̃ postq̃z excōicauit [illegible] ipēi maiorē excōicatōz. xxiij. q. j. audi[illegible]m⁹. De ꝟ vide. j excōicatio vltz. Sec⁹ si i minorē: qz posset. ō sen. ex. ouo. de de. ex. mi. si celebrat. Tercius i icēdiario. vide. j. excōicatio. v. casu. v. Quart⁹ il sñia lata ab iferiore. sed ꝓfirmata ex certa sciā p papā. Nō intellige de sñia q̃ ē ab hoie fm Jo. an. i. c. ex freqntibo. de instit. Rō qz oia nra facim⁹ q̃bo auctē imptimur c. si aplice. de pēē. li. vj. C. de vete. iu. enu. l. j. ꝟ. oia. Sec⁹ si sine certa sciā aut cāe cognitione ꝓfirmat. vel si sñia cēt p statutū. qz q̃z tūc ūq; ꝓfirmatū poterit inferior absoluere: nisi papa i ꝓfirmatōe sibi vel alij refuasset sic de aliis q̃ sunt a iure. vt. s. dictū ēi pcedē ti. c. ꝟ. iij. Quīt⁹ de illo q excōicauit: z tñ n[illegible] est sacerdos. qui licet possit absoluere [illegible] solutione que ptinet ad forū ꝓtētiosum. nō tñ de illa q̃ ptinet ad forū pniale. de q̃ dicit s. absolutio. j. Sext⁹ ēi illo cui papa mandat vt aliquē excōicet sine alia cāe cognitōe qz talis ē mer⁹ executor. z iō absoluere ñ poterit. ar. c. sup qōnū. et. c. fi. de of. dele. Sec⁹ si mādasset cāe cognitōz: qz tūc possz absoluere. ar. c. ꝟbū. de pe. di. j. Hocuo. Jo. z Archi. xxj. di. iferior. z Host. z Ber. i. c. cū iferi

¶Sz q̃d si papa mādat (or. de ma. z obe. simpliciter vt sniaz excōicatōis i aliquē ferat. R. Inno. in. d. c. fi. q nō oz eā ferre nisi cū cause cognitōe z monitōe pmissa. ij. q. j. nēo. z. c. sacro. de sen. ex. z facit glo. in. d. c. fi. Addit tñ q si ꝓstat papā cognouisse de cā: q tūc ad ei⁹ mādatū sine alia cognitōne oz ferre sniaz. l. de q̃ re. ff. de iudi. Et sil r dicēdū ē de sñia quā alij pūt p aliū ferre. Host. tñ z Jo. an. z Pa. i. d. c. fi. tenēt: q p tale mandatū simplicit factū ñ ꝓcedit accessorie iurisditio. q̃uis Pan. dicat q opi. Uin. q̃ dicit q dat iurisditio cū papa mādat aliq̃ spūale ē valde c[illegible] ego credo q z si sit eq: tñ sit vior ꝓma. z iō ad itētōz pape sit recurrēdū: q p⁹ ba mādati pōt ꝛephēdi. Et si cū cāe cognīti [illegible] mādet: vt puta qz dicit. Intellexim⁹ q talis ꝛc. gre mādam⁹ veritate cognita vt ex cōices ꝛc. tūc absoluere poterit. Secus si dicat. Quia certificati sum⁹ q talis ꝛc. iō mādamus quatin⁹ excōices ꝛc. tūc a tali nō po

¶Utz archiepūs ꝓsit ab (tenti absoluere. 2
soluere a sñia excōicatōis cui⁹ suffraganei aut alioz inferioz. q̃ q̃uis sint de sua pūincia: nō tñ sunt de sua dioc⁹. R. q nō. c. romana. z. c. venerabilibo. de sen. ex. li. vj. ni si qñ ꝟ oz ꝓ[illegible]tudo. vel qr ad eū appellatū ē. de q̃ dic vt i dictis. c. zi. c. ad rep̄mēdā. de offi. or. z. c. p tuas. de sen. ex.

¶Utz epūs possit absoluere excōicatū a suo 3
iferiore: puta archidiacono z hmōi. R. fm Inno. i. c. cū ab ecclesiaz. de offi. or. q sic. eti am nō pmissa satisfactōe. qz ordinar⁹ ē toti⁹ dioc⁹is. vt i. c. j. de offi. or. C. ō iurisd. om. iu. l. fi. Itē q tales officiales dicunt vicarij epōz. de of[illegible]chi. c. j. lxxx. di. nō debere Male facit tñ epūs qz iurisditionē nō seruat suis subditis. de ex. pla. c. ij. z de offi. or. c. quāto. Nō itelligo vez nisi ex ꝓsuetudie haberent vt nō possit ab epo absolui. qz tūc non posset. de offi. archi. c. dilecto. et hec opi. Inno. ē cōis doctoz: q̃uis alij ꝺdicāt. vt no. Pa. i. d. c. cū ab ecclesiaz. Et hanc teneas.

¶Quid si epūs ꝓmittit alicui vices suas: an 4
talis valeat absoluere supdictos i. ꝟ. pcedē ti sic epūs pōt. R. Dir. li. iij. ti. v. q nō: nisi ꝟ exp̄sse ꝓcedat. ar. de pe. et re. si epūs. li. vi. de p̄cu. q̃ ad agēdū. li. vj. etiā si diceret Cōmittim⁹ vob vices nras etiā i his q̃ spāle māda tū exigut. qz i tali mādato maiora z gūiora nō veniūt q̃z i ꝓmissione sunt exp̄ssa. de. nō pōt. de pac. qz ūltud ē mai⁹ q̃z absoluere simpliciter. qz fit cū iniuria inferioris.

¶Utz epus ex territoriū suū possit excōica 5
tos a se vel a suis iferioribo absoluere. R. q nō: i his q̃ req̃rūt cāe cognitiōez. qz vt dicit Inno. i. c. nouit. de of. le. ō cā cōgscere n pōt nisi sedēs ꝓ tribunali. ar. ij. q. iij. abolito. iz ꝟ i aliena dioc⁹i nō pt facere. ix. q. iij. c. epm z alijs pluribo. c. eiusdē. q. Et ꝟ vez nisi habeat licētiā epi dioc⁹sani: vt i cisdē. c. oz. Fallit ꝟ i epo expulso: q̃ petita licētia q̃uis nō obtēta ab epo i cui⁹ dioc⁹i ē pōt sedere ꝓ tribunali: z exercere iurisditōz supꝑ suos subditos: dūmō non trahat eos vltra duas dietas a fine sue dioc⁹is q̃ nō fuerūt expulsores seu fautores aut ꝓsiliatores. de. vnica. ō

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

fo.cō. Jn his aūt q̄ nō req̄rūt cāe cognitiōz
pōt.q; que sunt volūtarie iurisditōnis pñt
vbiq; exerceri.ar.l.oēs p cōsules.ff.ō off.p/
cō.7 le. Legat⁹ aūt a latere an possit.dicvt i
c.nouit.7.c. excōicat⁹.de of.le.q; nō me extē
do cū hodie multa hāt̄ a papa: q̄bꝫ cre/
dit q̄n nulli fit p̄iudiciū.vt.j. legat⁹. §.iij.

6 ¶Utr; mortuo vel amoto excōicato (7.v.
re capitulū succesſor aut ille ad quē ei⁹ ptiet
iurisditio possit absoluere q̄s p̄ decessor po/
tuisset: R.q; sic.tex.ēi.c.si eps.cl.ij.xj.q.iij
7 in.c.vnico.ō maio.7 obe.li.vj.

7 ¶Utr; ptic̄pās i crimīe crimioso sit absol/
uēd⁹ ab excōicatore illi⁹ cui ptic̄pādo icur/
rit maiorez excōicationē: R.q; sic.c.nup. de
sen.ex.de q̄ dic vt.j. Excōicatio.viij.§.j.

8 ¶Absolvere q̄ p̄t ex officio i certis casibꝫ il
los q̄ ppter violētā manuū iniectōz in pso/
nā eccl̄iasticā excōicati sunt: p̄t alijs p̄mitte
re absolutōz si viderit expedire.c.fi.de of.or.
Idē dicē q̄ cuiqz q̄ ex officio ordinarie ptā/
tis p̄t absoluere. Similiter dicē illo cui ē
p̄missum a papa rōne dignitatis. Sec⁹ si
rōne psone.vt in.d.c.fi.no.glo.

Absolutio.iiij.

q̄ ad mo/
dū absol/
uēdi ab excōicatōne. dic q; nō debet eē p̄diti
onalis.aliter nō valeret.c.actus.de regu. iu
ris.li.vj. ergo fiat absoluta.

1 ¶Utr; teneat⁹ q̄s seruare certā formā in ab/
soluēdo: R.q; sic ī.v. Primū q̄ faciat illū iu
rare q; parebit mādat⁹ ip⁹i⁹ absoluēt⁹.c. ex te
nore.de sen.ex. Limitat h̄ Hug. i crimīnibꝫ
horrēdis.nō i leuibꝫ.7 placet. Scōm q; an
q̄z absoluat sufficiēt̄ p̄stet emēdā lesis iuxta
ppr̄ias facultates.c.porro.7.c. parochiānos
de sen.ex. De q̄ dic vt.j.§.ix.7.xx. Tertiū vt
absoluat cū psalmo 7 orōne dñica 7 alijs cō
suetis.s. absolutōe p̄sueta. vt i.c.a nobis. el
ij.ō sen.ex. Quartū q; p̄cipiat ei ne vnq̄z fa
ciat illū canonē. Jq̄ facīēdo incurrit excōi
cationē.d.c.ex tenore. Intelligē nisi i casibꝫ
p̄cessis a iure. q; nemi bñficiū iuris ē auferē
dū. vt in auten. de nup. §. sed hoc q̄. 7.ff.ō
re iudi.l.iij. §. si q̄s p̄demnat⁹. Et ita q̄ p/
cussit clericū: iniūgēdū ē ne vnq̄z clericū per/
cutiat: nisi de mādato p̄lati vel cā defensiōis
7 hmōi. Cōsuetudo etiā hz vt ꝓbere. q̄ ser/
uāda ē i masculis sz nō i femīs nec i multuz
iuuenibꝫ p̄sertim i nudo. Quintū q; vtr; ꝓ
bo absolutorio vel relaxatorio. vñ cōiter ob
seruat iste mod⁹ P̄rio dicat aliquē psalmū
vel orōnē dñicā. Scōo dicat. Saluuz fac
seruū tuū de⁹ me⁹ sperātē ī te. ℣. Dñe exaudi
orōnē meā. R. Et cla.me⁹ ad te ve. ℣. Dñs
vob⁹ cū. R. Et cū spū tuo. Oro. Deus cui p
p̄riū ē sereni sp 7 p̄cere: suscipe de p̄catiōem
mi⁹ā: v ūc famulū tuū quē excōicatōis ca
thēa p̄stringit mīsericordie tue p̄ietat⁹ absoluat. p
xp̄m dñm nr̄m amē. Deinde d. t. Ego te
absoluo 7 vinculo excōicatōis qua iuste irretitus p
ter tale factū 7 restituo te sacris eccl̄ie. i no.

¶Utr; absolutio teneat si ñ fuerit p̄ (pa.7.c. 2
fata forma? Videt q; ñ. q; forma rescripti ex/
acta diligētia fuāda ēnta vt nec ordo ꝓpo/
steret.c.ū dilecta. de rescrip. 7 alijs i glo. alle
gat⁹ ibidē. Sz ego dico distinguēdo: q; si ab
solutio sit ab hoie alicui ꝓmissa sub tali for
ma nō valet nisi forma fuerit facta. facit.c.fi. 7 qd
ibi nō. ō p.7.c. prudētiā. j. R. ō of.dele. Rō
q; q̄n omittit forma data ab hoie nulla cō
petit iurisditio. 7 ppter ea ñ valet act⁹ deficiēte
p̄tate. Si vo absolutio ꝓpetat alicui ō iure
vel simpl'r ꝓmittat. tenet q̄dē: q̄uis ñ sit ser
uata forma p̄fata: dūmō vtat aliq̄ vbo ab/
solutōis vel relaxatōis: vt s. dictū ē. Rō q;
i absolutōe ab excōicatōe sic 7 i excōicatōne
nulla est forma sbalis a iure. vt nō. i.c.j. ō sē.
ex.li.vj. 7 i.c.j. ō iudi. facit. xj.q.iij.c.j Ita te
net Hof. vt no. Pa. i.c.fi. ō re. spo. Et idez
tenet Jnno. i. d.c. cū dilecta. Et sic pz q̄n ab
solutio solo vbo facta tenet. Et sic intelligē pz
dictā distinctōz Jo. 7 Arch. i.c. ꝓpim⁹. xxiij
q.iij. Jnno. 7 Jo. i.c. cū desideres. ō sen. ex.
q̄ tenet q; absolutō ab excōicatōne solo vbo
facta tenet. Sz peccat q̄ ea ñ vtat q̄ p̄dixi:
nisi ex rōnabili cā omittat. Si r absolutio
ab excōicatōe siue iusta siue iniusta tenet q̄
ad eccl̄iaz militātē. c. ois. ō re. iur. q; iura sūt
p̄mptiora ad absoluēdū q̄z ad ligādū. c. pō
deret. l. di. 7 nō. i. d.c. cū desideres. 7.c. ex tris

¶Utr; papa salutāte vel ad osculū (ō pba. 3
lū recipiēte excōicatū absolvat ab excōica/
tōe: R.q; ñ nisi sic facīēdo itēdat absoluere.
de. si summ⁹ pōtifex. ō sen. ex. et nisi ex p̄mat
nō dz reputari absolut⁹ ꝑm Jnno. i.c. cū oli

¶An eps vel ali⁹ iferior a pa (eēm⁹. ō p̄ui. 4
pa possit absoluere excōicatū recipiendo eū
ad osculū vel salutādo: R. Jnno. i. d.c. cuz
olim eēm⁹. q; nō. sz optet q; vtat aliq̄ vbo de/
notāte absolutōz. ꝓcor. glo. i. d.c. cū deside/
res. i. §. fi. 7 cōis opi. doc. i. d.c. cum desi/
deres. 7 i. d. de. si summ⁹. Et ic dicat. Ego ab
solvo te a tali excōicatōe: 7 restituo te sacris
ecclesie. Jn no. pa.

¶Utr; absens p l̄ras possit absolui: R. Ri. 5
i.7.iij. di. xviij. ar. x.q.ij. q; sic. tex. ēi. c. quā
to. ij. q. v. 7 ibi glo. 7 in. c. de manifesta. ij. q.

ſ. ...z qñ erit absolut⁹: qñ recepit lras: ...ſi aliud conſtet de mente.

6 ¶Utz absens poſſit absolui p ... ...ez: R. Jo.an.i.c. q ad agẽdũ. ō pa... ...j. z ar chi.i.c. ...q. de ſen.ex.li.vj. z ... ...c. de p/ cu.ten... ...Sz ego credo ver... ...m Jnno. i.d.c. ...deres.qñ ſubeſt inſta... ...ã.al's nō vt ſatis p z i.d. ...cũ reſideres. de ſe. ex.

7 ¶Utz iuit⁹ poſſit abſolui ab excõicatõne: R. q fuerũt multe opi.tã theolo... ...orũ i.iiij. di.xvij. z canoniſtaz i.c. ab excõicato. ō re ſcp. z.c. ſignificaſti. ō eo q du.ivꝫ quã pol. p adul. z i.c.j. ō ſen. ... li.vj. S... placz mi/ hi opi. ō ...c. q pt ... ...q ẽ qñ vidz q ... ...eſt excõicato z ...oz cõitati ꝓpter p... ...patoz. Et h no. Pa... i.c. ap'lice. d excep... ...dic q vt imineꝫ vtilitas eccãſti ca ex abſolutõe ſeu ...ꝑdic⁹ ordiatõ eccie ſi ñ abſoluit. tũc ẽ abſolucd⁹ etiã iuit⁹. fac. c. ve/ niẽs. d. ij. ō teſti. Si tñ abſoluit ſine cã. etiam tenet abſolutõ. qz ſic i ptate ꝑlati fuit ex cõicare etiã iuitũ ſic z remocare. par em̃ ius ẽligãdi z ſoluẽdi. de pe. di. i. verbũ.

8 ¶Utz excõicat⁹ poſſit aliũ abſoluere. vide Excõicatio vlti. §. fin.

9 ¶Utz excõicat⁹ q offert ſe ad iuſticiã dẽat abſolui: R. q ſic. ſi ꝓpetẽs cautio ō parẽdo iuri ꝑſtet. ñ obſtãte ꝺdictõe vel appellatiõe adũſarij. ō ap. c. q fro te. Fallit h in caſu qñ excõicat⁹ dic excõicatõnis ſniaz ẽ nullã. tñ petit abſolui ad cautelã. qz tũc ſi adũſarius dicat eũ excõicatũ p mãifeſta offẽſa. et ... ...ifra terminũ. viij. dieꝫ. tũc ñ ꝑt abſolui niſi ꝑt⁹ ſufficiẽtẽ ꝑſtet emẽdã. vt i.c. ſolz. de ſen. ex. li. vj. fac. c. odoard⁹. ō ſolu. z qđ ibi nō.

10 ¶Utz ligat⁹ plib⁹ excõicatõib⁹ teneat oẽs cas exꝑmere: R. Pa. in. c. cũ p cã. ō ſen. ex. Aut qlibz cã ō p ſe ſufficiebat ad excõicati onẽ. Excipiũ ō eo q fac rapinã cũ effractiõe eccie q ẽ excõicat⁹ ſtatuto epi z canõis. ſtatu to ꝓꝑ rapinã. a canõe ꝓꝑ effractõz. z ſic q libet vi ꝓncipal'r ꝓſiderata. z ſic ñ tenz abſo lutõ oib⁹ ñ exꝑſſis. qz ſupioꝛ ñ itẽdebat ab ſoluẽ niſi ꝑ cã exꝑſſa. ar. optimũ i.c. officij e. ti. z i.c. ex pte. ō of. oꝛ. Aut vna cã de p ſe ſufficiat. z tũc ſi exꝑſſit cãm ſufficiẽtẽ: tenet abſolu... ...o. ar. c. ſup his. de reſcp. Aut oẽs de p ſe nõ ſufficiũt ſed ſimul iucte: ſic z tũc ñ tenet abſolutio niſi oẽs exꝑſſis.

11 ¶Utz ligatus a pluribꝫ iudicabꝫ debuit ab oẽbꝫ abſolui: R. q ſic. z ſp dz vitari dõ nec ab oib⁹ ſit abſolut⁹. Aut vni oẽs cõmittãt abſolutõz. Jta no. doc. i. d. c. cũ p cã. niſi ſit ſupioꝛ iudicũ ꝭm Ri. in. iiij. di. xviij.

12 ¶Utz abſolutõ obtenta ex falſa cã valeat: R. ꝭm Jnno. i. c. ex pte. de of. oꝛ. q ñ. vj. q. iij c. ñ. Rõ. qz talꝭ nõ itẽdit abſoluere. fac glo. i... q ſup his. de ſi. inſtru. z. d. c. cũ p cauſa.

13 ¶Utz dubitãs ō excõicatõe dẽat petere ab ...olutiõez: R. ſi hz ꝓmoditatẽ abſoluẽtis. z nullũ ſibi imiet piudiciũ dz. qz i dubijs tu tior ps ẽ eligẽda. c. iuueis. ō ſpõ. ſi vo nõ hz ꝓmoditatẽ talẽ: tũc aut hec dubitatõ pueit ex pbabili cã. et ſic petere tenet. aut pueit ex leui. z ſic dz ꝛepõere dubi... nec tenet peteꝛ ar. i.c. inq̃ſitõi. ō ſen. ex. q ſi ñ pt ꝛepõere du biũ: tũc dz petere abſolutõez rone iã dicta.

14 ¶Utz mortuꝰ q ſig̃ pꝛitõis oñdit ſit abſol ued⁹: R. q ſic. c. a nob. el. ij. de ſen. e... ...ñ ni/ ſi ab eo q ō iure poterat vel ō ei⁹ ma... ...to. vt i. d. c. Sz nũq̃d exhũ abiit co... R. q ñ. ſi ẽ ſepultũ i eccia. al's ſic. z ſepeliet in eccia. z de iſta materia vide i. d. c. a nobis. el. ij. p doc.

15 ¶Qñ teneat heredes. vide. j. heres. §. v.

16 ¶Quõ abſoluẽt ille q legitio tenet ipedimẽ to ne poſſit adire eũ q ō iure potat eũ abſol/ uere: vt papa epm z hmõi: R. q dz ei iiũgi q ceſſãte tali ipedimẽto: q̃ꝑmũ ꝓmode po/ terit adibit eũ q illũ potat abſoluere offerẽ do ſe ei⁹ parere mãdatꝭ. Intelligeniſi ipedi/ mẽtũ ſit ꝑpetuũ ꝭm Jnn. i. c. q̃uiſ. ō ſen. ex. q ſi ñ fecerit: iterꝭ i eãdẽ reicidet excõicatõz Silr z illi q abſoluti fuerꝭ a ſede ap'lica vel legatꝭ qñ mãdat eis vt aliq̃bꝭ ſe pñtẽt z paſ ſus iuriã ſatisfaciãt. c. eos q. ō ſen. ex. li. vj. Et Jo. an. ibidẽ vt recitat Pa. i. c. pozro. de ſe. ex. extẽdit h ad quẽcũq̃ q abſoluit cũ one re pñtãdi ſe vel ſatisfaciẽdi alicui q reicidit ſi ñ fac q̃ꝑmũ ꝓmode poterit. Sz ñ credo ver ꝭm io. mo. Uñ dñi de rota ꝓpter dictũ io. mo. dicũt q abſolut⁹ ab anditore ſi ſe ñ repñtat: nõ ẽ excõicatus ſed excõicandus.

17 ¶Sz ex h dubitat q̃s ꝑt abſoluere excõica/ tũ de tẽtũ tali ipedimẽto: R. q ſi ei piclo moꝛ tis q̃libz ſacerdos ꝑt ꝭm Jnno. i. c. a nob. el ij. z. c. ſacꝭ. ō ſen. ex. z Pa. i. d. c. a nob. tenz q etiã laic⁹ ꝑt abſoluere talẽ ab excõicatõe. z glo. ibidẽ. z i. c. paſtoralis. i. §. ꝓtea. ō of fi. oꝛ. Et vera q vident Jria dicit intelligen da de pctis ñ de excõicatõne. Et h de⁹ ſi epi vel ꝓꝛij ſacerdoꝭ aut alteri⁹ pñtia hꝫi nõ poſſit. Si ꝛo detineat aliq̃ legitio ipedimẽ/ to alio a piculo mortis eps ẽ reqrẽdus. vt no. Jnno. z ſequit Pa. in. c. de cetero. de ſen. ex. Et ſi ad eũ mittere nõ pot ꝭm Jnno. i. c. j. de ſen. excõ. ſacerdos ꝓꝛius abſoluet Et hec locũ habent tã in excõmunicatõe iuris q̃ hoiis. q. c. eos.

18 ¶Quid aūt sit rīpe dimīssū legitimū. vide. j. Excōicatio. v. casu. j. §. l. Et q̄s sit i pīculo mortis. vide. j. Mors. §. vj.

19 ¶Utr̄ absolutō p vim vel metū ex tor: tenealeat: R. q̄ ñ. vide. j. Excōicatio. vij. casu. x. viij. De absolutōe a petīs vide. j. pfessio. v in pn. t. j. Interrogatōes. in fine.

20 ¶Sz nūq̄d excōicat⁹ ppt̄ dānū dz p̄us satisfacere anteq̄z absoluat: R. q̄ sic ñ pt. si vo nō pōt: dz pīstare idoneā cautionē q̄ satisfaciet cū ad pinguiorē veniet fortunaz. vt i. c. ex pte. el. j. de v̄. sig. t. d. c. odoard⁹. aliter pec cat q̄ absoluit. Sūt etiā casus i q̄bz nō valet absolutio añ satisfactionē. de quibz. j. Excōicatio. viij. casu vl. §. ij.

21 ¶Utr̄ talis q̄ nō pōt satisfacere teneat cedere bonis añq̄z absoluat: R. q̄ de rigore iuris sic: si aduersar⁹ exigat. vt nō. in. d. c. odoardus. In pscīa dico q̄ nō: sz sufficit restituat fm q̄ tenet. Dic vt. j. Restitutio. iij. p totū

22 ¶Cui applicabit satisfactio pecuniaria pro iniectōe i ecclasticū: R. q̄ si fuit i religiosum applicabit mōasterio. ar. xij. q. j. nō dicat⁹. t de sta. mo. cū ad mōasteriū. j. rīso. Si vo fuit i clericū: ipsi clerico applicabit: nisi fuisset i iniuriā ecclie ppulsatus. q̄z tūc etiā eccīa agere poterit p iniuria. insti. d iniur. §. si cōseruo. z sic etiā ecclesie satisfiet.

a ACceptō psonaz fm aler. ij. ij. tracta. de acceptōne psonaz. cōiustícia q̄ psona psone p̄ferr̄ i p̄feredo ei aliq̄d q̄d ex debito iustície alteri cōferēdū rōne alicui⁹ p̄ditionis trāsitorie nō p̄gruētis ad ipaz rē exist̄z circa psonā: puta diuitiaz p̄at⁹ terrene vel cognatōis carnalis: t ñ ob meritū ei⁹ ad ipsaz rē. Et sic pz vt sit acceptatio psone q̄ opter Prio illō q̄d p̄ferr̄ sit ex debito cōferēdū. q̄z si nō eēt ex debito nō posset esse acceptio psonaz. q̄z tali dz. an ñ licz mihi facer̄ q̄d volo s. d meo q̄d ñ teneor dare alicui. Secōo oportet q̄ ñ attēdat ad meritū t p̄uenientia illius cui t at p̄uenientē rei q̄ dat: sz solū alia nō p̄gruētia ad ipsam rē. puta parentelā. potētiā. diuitias. t hmōi.

1 ¶Utr̄ sit ap̄t̄ dē: R. q̄ ñ. ar. xxij. q. iij. sicsacti⁹. de pse. di. iij. nec quēq̄z. et iudi. nouit de p̄bē. venerabilis vbi dz. ñ gener⁹ nobilitas sz ȳtutū viteq̄z honestas gñū deo faciūt

2 ¶Utr̄ debeat eē apud hoīes: R. q̄ nō. xlix. di. c. vl. lxiij. di. sacroz. ij. q. v. si q̄s p̄bz. xj. q. iij. summope. t. d. c. venerabilis.

3 ¶In q̄bz phibet acceptio psonarū: R. q̄ in viij. Prio i p̄icipio. xxvj. q. vij. sacerdos. Secōo i sniē. d. finitōe. iij. q. ix. ne esse Tercio i his q̄ st fidei. xxx. q. v. §. j. Quarto i hospitū receptōe. xlv. d. c. qui est amus. Quito i eē ynaz largitōe. xvj. [illegible] cipis. Sexto i iudicijs. de reg. iu. i [illegible] li. vj. Septio i pmotōe dignitatū. d. c. venerabili. t. xl. di. ñ loca. t. c. multi. Octauo i exhi/

¶Utr̄ p̄ mouere aliquē ad (bitōe honoz⁹. 4
dignitatē ppt̄ p̄fectū sit acceptō psonarū: R. fm Aler vbi. s. q̄ si bñficia tpalia et spūalia. i collatōe bñficij tpalis cui ñ ē anexū spūale lz illō p̄ferre i mutuo sanguitat⁹ si bon⁹ ē. q̄z p̄sanguitat⁹ bñ p̄dctio facies ad negociū circa dispēsatiōes p̄monitoz. Si vo ē anexū spūali: puta q̄ ant res eccīe: vel q̄ pauperib⁹ sunt distribuēde. sit lz ei p̄ferre ñ ex rōe cōsanguitat⁹ p̄ [illegible] ia. vt ñ egeat: sz ñ ita vt luxur eē. [illegible] ūale bñficiū: ñ ē attēdēda rō p̄sangu[illegible] vel carnis. q̄z spūalia nō dant iure sanguis sz diuina mūere: sz attēdi dz rō spūalis q̄. s. ēt tēpe iustiori t meliori nō simplicit: sz ad illud regimē. vt i. c. licz. viij. q. j. q̄ si p̄ditōnes sint pares: pt ex illis p̄ditōib⁹ moueri ad dādū p̄sanguineo: dūmō ñ sit scādalū ex respectu p̄sanguitat⁹. q̄z p̄pter scādalū multa dimittēda sunt. g̃ acceptio psonaz i p̄motiōib⁹ ad dignitates t officia: q̄n bñficiuz spūale dat⁹ ppt̄ p̄sanguitatē p̄cipal⁹. facit. c. moyses. viij. q. j. vel q̄n ñ dat⁹ meliori ad illō regimē. vt i. d. c. licz. q̄z talis infidelit agit negociū dñi ñ meliorās cū pt vel q̄n q̄d cuiq⁹ officiū dat⁹ indigno. p̄cor. tho. i q̄li. t. ij. ij. q. lxiij

¶Utr̄ cū p̄ditōes sunt ineqles excedētes t 5
excesse. puta frat⁹ sz ignobilis: alter nobilis sz ill frat⁹ sit acceptō psonaz si p̄ponat nobilis: R. Ale. vbi. s. q̄ lz fratura sit simplr p/ferēda nobilitati. vt i. c. venerabilis. de p̄bē. q̄z ē necessaria i regimīe eccīe. tñ i casu pt p̄ferri nobilitas: vt arceant lupi p potētiā: t ei⁹ vt sint diuersa mēbra i corpe eccīe. q̄b⁹ pari ei⁹ p̄seruet. t sic nobiles p̄ñt p̄mouēri dummō mox honestas eis suffragetur.

¶Utrū si p̄ferat⁹ mīn⁹ bon⁹ vir maiori bone 6
sit acceptō psonaz: R. ale. vbi. s. q̄ aliō ē i maiori dignitate: aliud ēt i mīoribus bñficijs. aliud cū eligit de gremio illi⁹ eccīe: aliud cuz postulat de alteri⁹ gremio. Cū g̃ electō ēt facēda ad maiores dignitates req̄rit fm p̄sa vt eligat⁹ vtiliori regimini dūmō sit bon⁹. q̄z fm Alb. magnū peccat mortaliter q̄ p̄mov⁹ et malū q̄uis sit multū p̄futur⁹. q̄z q̄ sibi nequiz ē alteri nō potenit eē bon⁹. t q̄ sibi nō p̄cat multo mīn⁹ alijs p̄cet. ff. de his q̄ ante f ñ. l.

fi. nec excusat ꝓm cū pau tas m oz eccle
Jn mō ꝺo bñficio ifficiat q ꝓ sit. Si
ossit gat vt oze meliore.
7 ¶ C ppo ꝺi ão R. Alc. s. q nō.
sz eo . Et illō ecc. iij. Jn iudi
cādo ut nificos pupill. z Eſa Sōnē
te oppſso u dicite pupillo. z sil elligūt
v tuderi cal mit. vbi ꝓ ſa oppſſiōe
poctū. Et tioze vel amo ecit pſone
neccarie ad ūructoz sua uctoz ei ſb
uē . In ſtitute aūt ſnie nulli p cere.
8 ¶ Utz exhibitio ꝺo fit olato malo in
ducat acceptō pſona q. s. ubidē. q p/
lat' spūalis pat'oz honorari rōe ptat
u te pte Lū s āt hō at pctōrē amo
el oziga ncpctm ē.
9 ¶ ano hō, poſ uitinas sit ac
cepta az R. Alle. vbi. s. q si tm hīre
spect' ad ꝺinitias vt tāto melioz q to ditioz
videat pctm ē. Sil'r si ꝺ exhibitōe honoꝝ
eccīastica h' itelligi. Si ꝺo h' fiat p vitatōe
scādali: ita tm q paup nō otēnat. vel ꝺines
in pctō nō foueat: nō erit pctm.
10 ¶ Utrū acceptio pſonaz sit pctm mortale:
R. aug. ꝺ anco. li. ꝺ ptāte papę q pctm mor
tale tollit nob xpm q ē vita nra ad Lol. iij.
c. Xps aūt trib modis in nob ē. s. p iustice
eqtatē. p doctrie vitatē. p vite scitatē Jo. xiij
Ego sum via. s. iustice. ſitas. s. doctrie . ta
s. exēpli. Qñ āt acceptō pſonaz repugt iu
stice: puta ñ reddēs iustitiā cui tenet'. vel fa
cīās ꝺ amorē amicie pecunie z hmōi: sic est
mortale. Qñ ꝺo repugt doctrie: puta tenti
nō vel tenarādo ex ꝺplacētia ꝺ scīaz doctri
naz: sic e mortale. Qñ ꝺo repugt vite: puta
cū pfert' mal' bono: idign' digno ꝓpter ꝓsan
guitatē z hmōi ñ ꝺgruētia ad ipaz rē q ꝺat
sic ē mortale. Adde etiā q ē mortale qñ me
liori ad dignitatē ecclesiasticā ñ pfert' saltē in
maloribꝫ dignitatibꝫ. vt ꝓz ꝓ ea q nō. j. ele
ctio. §. xxj. iuncto qꝺ ꝺicit. s. hic. §. vj.

Accidia ſm R. i. tenet. vic. ē torꝓoz
mētis bona ichoare negli
. vel ſm Dam. ē tristicia aggrauās mē
ihil boni etagere libeat. Et hec ē ꝺiffi
nitio ētialis ſm Alle. ij. ij. tractatu de acci
ꝺ Allie iunt p effect'. z ꝺiffert ab inuidia
Alex. ibidē. q inuidia ē de bono alieno.
acidia ꝺo de ꝓprio.
1 Utz accidia sit ꝺ aliqꝺ ꝓceptū decalogi:
Alle. vbi. s. q ē spāliter explicite ꝺ illud
xxxviij. Le deder i tristiciā coꝛ tuū: sz
le eā a te. z xx. Tristiciā lōge repellea te
multos ctm occidit. z nō ctulitas i illa. Im
plete ē ꝺo ꝺ illō. Memēto vt die sabbati
ces Exo. xx. In accidia ē tristicia ꝺ spūa
li bono. z laboriosō cū amore ę ter carnal'. In
illo ꝺo ꝓcepto ē amor scē ęnis q cū gaudio
ē i bono spūali: sz sit laborioſitz. Un sz ꝓpi
atur ibi abstinere ab ope sutili i q ē labor. nō
tm phibet bonuz spūale: vt orare. ꝓdicare. z
hmōi. q sunt bona spūalia nis laboriosa. Et
erisſ ꝓz q ꝺ sua rōe accidia mortale pctm
Un. q. ad Loꝛ. vij. Tristicia h' seculi moꝛ/
tē opat'. Et vt adūtere possis qñ accidia hz
ppriā rōez. z ē mortale pctm. attende q aut
talis tristicia boni ꝓsistit i omissiōe neccario
rū ad salutē. z sic ē mortalis. aut i omissiōe
eoꝛ q ñ sunt neccia. z sic ē veniale pctm Aut
ꝺeducit ad aliqꝺ mortale vt puta ꝺespato
z sic ē mortale pctm. Et er h' ꝓz q ꝺ ꝺicendū
de eo q attendiat' abominat' diuina z spūalia. q
nisi sunt neccaria ad salutē et ea ꝺimittat vel
ꝺeliberare ꝺisponat ꝺimittere nō peccat moꝛ
taliter. Sil'r ꝺ eo q ꝓpt' alic' mor ē ꝺispōit
ñ bñ facere z ꝺ neccarys q peccat mortaliter
Jdē ꝺe eo q ꝓpter h' nollet ee creat' a deo: vel
vellet ee irronale aīal. qꝛ est mortale si ꝺelibe
rate. Jdē sil'r ꝺ illo q ꝓpter tristiciā incurrit
gue ī firmitatē. aut notabile coꝛpis nocumē
tū. qꝛ mortale ē si pse inuare et hmōi. Et
ſm pdicta intelligē Tho. ij. ij. q. xxxv.
¶ Utz accidia sit ꝑ ſsimuz pctoꝝ R. ſm 2
Alexan. vbi. s. q ē loq ꝺe accidia multipli/
citer. Uno mō ſm q termiat z ꝓsumat i ꝺe/
spatoꝝ. Et sic ē ꝑ ſsimū pctoꝝ rōe ꝺespatō
nis adūcte i q termiat. Aut loq̄mur ꝺ accī
dia rōe ociositat' sibi adūcte. Et hec ociosi
tas ē occasio multoꝝ maloꝝ. qꝛ aia nisi i bo
nis occupet i malis ꝺfluit. z sic ē magnū ma
lū Uerūtm rōe generis pcti ñ ē maximū pctō
rum mal' ē infidelitas. supbia z hmōi.
¶ e sunt filie accidie: R. ſm Greg. xxxj. 3
q sunt. vj. Prīa ꝺespatio. Scōa pu
silla s respectu ꝓsiliꝝ. Tercia cio/
sitas ta torꝓoz seu pigritia circa ꝺce/
pta. Quarta evagatio mētis illicita Sexta
malicia q ꝺs ꝺetestat' bona spualia. ꝺe q̄
bus ꝺicet loco suo ꝺe qualibet.

Actōes a iure ciuili ortū hñt ſm
Jnn. de ꝓsti. c. q ī eccīaz.
Et de spālibꝫ generalibꝫ z vniuersalibꝫ qua
les sunt z q̄liter ſmāt. vide Juno. de of. oꝛ.
ꝓcurent. de libel. obla. c. ij. de cā poss. z ꝓpric.
cū ecclesia. de sepul. ceraficari. qꝛ ptinent ad
foꝛ contentiosum.
Que ꝺicāt actōes bone fidei: hō isti. de ac. in 1

§.actionũ.ẽ glo.c.cũ venerabilis. ꝺ excep. Et sunt.xv. ex vẽdito. ex empto. locatio ẽ conductio. negocio ẽ gestio. mãdati. ꝺepositi. socio. tutele. ꝺ modati. pigne. ẽ tacita. familie hereiscũde. cõi diuidũdo. ꝑ scẽptis ꝟbis: q̃ ꝺ estimato. ꝑponit ꝑmutatiõ hereditat̃ petitio. Nec dicunt bone fidei: q̃ solũ i his sit seruãda bona fides: sed q̃ i his magis exuberat iudicis officiũ q̃ in alijs.

2 ¶Que dicũt stricti iur̃. R. ter. isti. vbi. s. q̃ sunt alie ab his: vt actio ex mutuo ẽ arbitrium. ẽ his filia. Et dicũt stricti iur̃. q̃ nõ venit i eis ꝺ si q̃ ꝺ stricte exigit actionis natura. Et ꝺ ipsis vide glo. in. ꝺ. c. cũ venerabilis.

3 ¶Que dicũt actiones psonales. R. Frã. Fce. vt refert. Be. i. c. dispẽdia. ꝺ rescp. li. vj. q̃ si q̃ ꝑsona. tenẽt obligatas ex ẽctu: vt mutuo locatõe ẽ. vel q̃si ẽctu: vt negocio ẽ gestio. tutela ẽ bmõi. Aut maleficio vt furti. dãni iferri ẽ. vel q̃si maleficio: vt i iudice maleficiũ dicẽte ex ꝓpiti. i. ꝓpicẽte ꝺ cena culo qꝺ nocuit. vt insti. ꝺ obli. ẽ rubricis sequentibus.

4 ¶Que sunt actiones reales. R. Be. vbi. s. q̃ sunt q̃ sequuntr̃ rẽ. nõ ꝑsonã. nec ꝑ eas ꝺ ꝑsona obligata: vt rei vẽdicatio. publiciana ẽ similes fm Jo. ꝺ imola.

5 ¶Utr̃ i actionibꝫ ꝑson. libo cumrat̃ ꝓceptio ꝺ ecclesiã ẽ alios. vide. j. ꝓceptio. §. xlij.

6 ¶Actio ẽ ianis creditor̃ quã exducit ino/pia ꝺbitor̃. c. oli nob. ꝺ re. ꝟspo. ff. ꝺ dolo. l. nã his. ẽ q̃ nihil hꝫ eius periculo nihil ẽ ff. ꝺ fur. l. ita q̃ fullo. §. j. ẽ ꝺ vsuris. cũ tu.

Accoliti grece ceroferarij latine. xxj. di. c. deros. in fi. vi eius officiũ ẽ ꝑparare luminaria ẽ ipsa portare cor̃ ministris altaris. xxv. di. plectis. xxvij. di. §. ꝺ seruientes.

Accõmodato vide. j. cõmodatũ.

Actus req̃rit mia regulariter. vt in c. ii. magne. ꝺ veto. ẽ ar. xj. q. j. alibi. Primũ q̃d ut̃ fiat fm eẽctat̃. Eẽctas ꝟo ẽ iusticia dulcore misericordie ꝓpata fm Ly pria. Secm q̃d ꝺ fm ꝟbe latẽ. ẽ ꝺ diuersꝫ a ꝟbo licꝫ. q̃ nõ ultra ut̃ q̃ ñ ꝺcit. Tertium q̃d expedit ẽ fm vtilitatẽ. vñ filie sine cõsensu ꝓis ꝟpere mrimoniũ hꝫ. vt i. c. suffician. xxvij. q. ij. sꝫ ñ ꝺ. vt i. c. j. ꝺ ꝟspõ. ipunecessitas expedit. cũ mulieres sepe laborãt ꝟ ꝓpria ꝟmoda. l. pẽ. in fi. C. ꝺ spon.

1 ¶Quõ cogẽs ꝺcit si actꝰ ẽ validꝰ. R. Pa. in. c. cũ oli. ꝺ le. ꝓiu. q̃ recurrẽdũ ẽ ꝓmo ad consuetudinẽ loci vbi q̃s oriũdus fuit. vel vbi q̃ ꝺcit ẽ ꝺcit. ẽ ad ꝓsuetudinẽ loci alterius. vel vbi ꝺcit ẽ ꝺcit. ẽ ꝺ. n. nat̃ ꝺ ꝓiesa/cere. ẽ ꝺ ꝺcit ẽ tal q̃ ꝺ fi. cor̃ ritũ ẽ le/gi. ẽ ꝺ q̃ ꝺ. ẽ ꝺ ꝓtelig i eccia ꝺcideratꝰ ꝑ ꝑiat. ẽ ꝺcit ẽ arg. ad ꝟbũ. l. j. C. ꝺ ꝺcu. ẽ nõ. p bar. i. l. o. ꝟs ꝓpuli. ff. ꝺ iu. ẽ iure. ẽ. l. cũctos populos. C. ẽ sum. tri. Et facit ad. q. vtr̃ te stamtũ facit Senis cũ tribo testibꝫ fm eo rũ statuta valeat q̃ ad bona alibi existentia

¶Itẽ actus gestꝰ ab habẽte duplicẽ ptatẽ ꝟsp 2 in dubio ꝓsumit̃ gestus fm eã ptatem fm quã actꝰ ꝺlerari possit vt valeat. vt no. pa. in. c. nisi essent. ꝺ ꝓben. facit. c. qꝺ sic. ꝺ elec. vbi ꝓsumit̃ actus fact̃ respectu maioris potestatis ab eo qui duplicẽ ptatẽ habet. facit l. ij. ff. ꝺ mili. testa.

Accusatio ẽ aliq̃ci libello reũ ꝺ crimĩe ꝺferre ad vindictã fm Azo. i sum. i rubrica. C. ꝺ ac/cu. circa quã querẽda sunt infra scẽpta.

¶Utr̃ accusatorꝫ ꝺbeat ꝑcedere mõitio. R. 1 q̃ ñ ꝺ necessitate. ar. c. ij. ẽ. c. q̃liter ẽ q̃ñ. el. ij ꝺ accu. ẽ glo. ij. q. vl. §. j. Rõ. q̃ fit solum ad pẽnã iponẽdã. vt i glo. in. c. licet. ꝺ simo.

¶Utr̃ aliq̃s teneat accusare. R. fm glo. in 2 c. q̃ꝓpter. ij. q. vij. q̃ nemo. facit ter. in. l. vnica. C. vt nemo inuit. et. c. si ꝓmates. v. q. ij. ẽ glo. i. c. licet. i fi. ꝺ accu. Bar. i. l. i eũ. ff. ꝺ accu. ꝺcit ver̃ nisi i homicidio. q̃m he redes tenẽt accusare. arg. l. ꝓꝰ. §. i. ff. ꝺ in iur̃. al's ꝓdecẽt hereditatẽ. vt. l. i. ff. ꝺ his q̃. vt idig. Sꝫ ꝟrũ vr tenere glo. i. l. si q̃s ho/micidij. C. ꝺ accusa. et ibi Ly. Bal. Salꝫ. ang. ẽ Raph. a. ꝺ. l. i eũ. s. q̃ ñ tenẽt accusare Et iura q̃ vident ꝟria: nõ loquunt̃ ꝺ accu/satõe ꝓprie: sꝫ ꝺ denũciatiõe. ꝺ q̃ ꝺcã in ti. suo. ẽ q̃ differt ab accusatiõe. imo vr q̃ ac/cusare sit ꝑceptũ diuinũ ꝺ ꝺcit. Dimitte nobis ꝺbi. no. glo. ẽ i. l. furti. §. ꝓꝰ. ff. ꝺ his qui no. infa. De quo ꝺcit. j. §. iij.

¶Quis ꝓt accusare. R. aut crimẽ ẽ ꝓpatuꝫ 3 aut publicũ. Si ꝓpatũ: regulariter ñ admittit̃ nisi cui⁹ interest. vt vr velle glo. in. l. fi. ff. ꝺ ꝑ. ꝺlic. Qꝺ limita nisi sit tale ꝺlictũ ꝓpatũ ex q̃ pena ꝓpriã applicãda fisco ẽa ꝟ ipo ni. q̃ tũc q̃libꝫ ꝺ populo admittit̃ ad accusãdũ ꝓ illa pena Jta vult glo. singularꝫ Dy. ẽ bar. i rubri. ff. ꝺ po. ac. hꝫ bal. teneat ꝺ. i. l. aduersus. C. ꝺ fur. Si ꝟo ẽ crimẽ publicuꝫ q̃libet admittit̃ q̃ nõ ꝓhibet ꝑ lege vel statuto aut consuetudine. Et q̃ ꝓhibeant: habes. ij. q. vij. ẽ. ij. cã ꝓ totum. ꝺ accu. in multis. c. ẽ. l. q̃ accusare. cũ plurib⁹ legib⁹ se. ff. ꝺ accu. sicut sunt infames. miores. pau

pres. ⁊ multi ꝗs omitto. qz ñ ptiet ad nos. et ꝫ vez nisi i duob⁹ casib⁹. ꝓmꝰ qñ suaz vel sui⁹ iurĩa ꝓsequit. vt nō. i. l. fi. ff. de ꝓ/ua. delic. ⁊ l. fi. ff. de iniu. facglo. i. l. cū emã cipati filij. §. emãcipatꝰ. ff. de col. ⁊v. Scōs qñ delictū nō ē ꝓmissū ꝫ ꝓsonã. puta statu/to cauetur q blasphēauerit vel iurerit de no/cte puniat i. x. tūc q̃libet ad accusandū talez admittit. vt no. Bar. ⁊ io. de imo. in. l. j. ff. ō pu. iudi. ⁊ Bar. i. l. lex cornelia. §. si q̃s libel lū. ff. de iniu. Req̃rūt tñ multas limitatōes et distinctōes q̃s dimitto. qz ad nos nō ptinēt. Vide. ij. q. j. philenk. vbi de ꝫ. Clericꝰ tñ ad vindicta publicã accusare nō ꝺz: etiã si pena sanguis nō venit imponēda. facit. c. sic sacerdotes. ij. q. vij. qz hmōi odiosis nō ꝺz se imiscere �means ⁊ Pa. i. c. cū. ꝑ. de accu. sed si ꝓsequit iniuriã suã pōt. etiã si venit impo nēda pena sanguinis ꝑm ⁊ Pa. vbi. s. dūmō dicat q nō intēdit accusare vt pena ipona⁹. ter. ē clarꝰ i. c. platus. de homicid. li. vj. fac. c. cū sit generale. de fo. cō. ⁊. c. olim. de iniurijs

4 ¶Qua intētōe ꝺz ꝗs accusare vt sit sine pec cato accusatio: ℟. q ꝓpter bonū cōe. s. vt ce teri q̃ete viuãt. xxij. q. v. nō frustra. vel ꝓp suū interesse. alꝫ tale erit pctm̃ q̃lis ino: di/natio intētōis. s. mortale si ex odio. veniale si aliq̃ passio fragilitatis imiscea⁹. arg. c. ac cusasti. ō accu. ⁊ ij. q. vij. si q̃ sunt. ⁊ d. c. q̃li ter ⁊ qñ. nō tñ tenet⁹ ad aliquã restitutōz ꝓ pter hoc: sed solū ad pniam de peccato.

5 ¶Quis modus sit seruãd⁹ i accusatōe vide

6 ¶Utz pactū seu iuramẽ (ij. q. viij. p totū. tū ō ñ accusando valeat: ℟. ꝑm glo. i. c. quẽ admodũ. de iureiurãdo. q nō tenet ō crimi ne ꝓpetrādo. ff. ō pac. l. si vnꝰ. §. pacta. ⁊. §. se. Et peccat mortaliter si ꝫ iurat. vt patz. j. Juramẽtuz. iij. §. vij. De pacto ꝫo ꝓmisso valet. ō. §. pacta. ⁊i tex. d. c. quẽadmoduz: ibi. ñ solū septies Si tñ pcunia recipet tur piter accipit. ⁊ restituere tenet⁹ de bono ꝓsilio Rō. qz ꝓpter charitatẽ primi ex ꝓpassione ꝺz moueri credēs q se emẽdabit. ⁊ ñ ꝓpt pe cuniã. multo fortius deberet restituere si rece pisset ꝓ nō accusando de pctō ꝓpetrādo vel ꝓ accusan do calumnioſe. j. q. j. iubemus

7 ¶Utz ꝗs possit desistere ab accusatōe ince/pta: ℟. si videt eũ quẽ accusauit ino cētē te/net⁹ oī mō q̃ pōt desistere. ij. q. iij. si quẽ aut p absolutōz. Si ꝫo ñ cognoscat ino cētē eũ ē ꝑt desistere si vult q̃ ad ꝓsciam ex charitate ꝫ ñ ex pmio. vt no. glo. i. c. j. ō collu. ꝫ q̃ ad ipu nitatẽ fori ꝓtiosi nō pōt nisi i certis casib⁹ De q̃b⁹ vide Bar. in. l. q̃situ. ff. ad turpili. ⁊ Pa. in. c. licet. de accu.

¶Quot modis accusatō reddit vicios⁹: ℟ 8
q̃ trib⁹ modis ꝑm glã nū. ij. q. iij. i. §. notã dũ. ⁊. l. j. ff. ō abroli. i. ꝑmo calũniãdo. ⁊ tũc ē qñ falsuz crimẽ ꝫponit. ⁊ tal⁹ tenet⁹ ō oi dãno dato ꝓtio. c. vl. ō calũ. ⁊ peccat mortaliter. ꝑt ij. q. ij. ꝑmũ. Scō tergiũsando. ⁊ tũc ēter giũsator qñ i totũ a lite recedit sine licentia iudicis Nec intelligeq̃ ad ꝓsciaz ñ ex aliq̃ ma lo fine facit. qz si ex ꝓpassiõe primi q̃ ad cõ sciaz licz. ſz q ad foꝝ ꝓtectionez puniti. v. li/brꝫ auri. l. iij. ff. de ꝓuari. Tercio ꝑuaricãdo. ⁊ tũc ē qñ colludit cũ reo falsas ꝓbatones ⁊ varias simulãdo. ⁊ talis pũit⁹ arbitrio iudi cis. vt. l. j. ⁊. ij. ff. de ꝓua. Sz i ꝓsciã credo ñ peccet: nisi talis falsitate vel mẽdacio vtat⁹ ⁊ hmōi ꝓhibitꝫ vel ex aliq̃ malo fine. De istis habes i. l. j. ff. de abroli. ⁊ in. l. j. ff. ad turpili.

¶Utz post pactã pniaz de pctō possit ꝗs si 9
ne pctō accusare tal⁹: ℟. ꝑm Inn. i. c. ō his. de accu. q sic. ⁊ net glo. similiter ibidē. Rō ē. qz ꝑ pniaz satisfit deo. sz p punitōz q̃ ipo/nit i iudicio satisfit reipublice vt ceteri time ant ⁊ q̃et⁹ viuãt. C. de apposta. l. hi q̃. cū suis

¶Utz semel accusat⁹ possit de eo (ꝓcordã. 10
dẽ ite⁹ accusari: ℟. q ñ. c. de his. de accu. qz delictũ vni⁹ hoīs sepe⁹ q̃ri ñ ꝺz. ff. nau. cau. sta. l. licz. §. vl. xxij. q. ix. veniã. Fallit i du/ob⁹ casib⁹ Primꝰ si scōs accusator doceat ꝑ mũ ꝑuaricasse. ff. de ꝓua. l. iij. Scōs si suũ volor ē plegns ignoret accusatōz ab illo isti tutã. l. si cui. ff. de accu. vide i glo. ō. c. de his

¶Utrũ accusat⁹ possit sine pctō aliq̃d dare 11
accusatori vt desistat ab accusatōne: ℟. In no. i. c. crimĩa. de collu. q q̃dã ē cã crimĩalis. ⁊ in hac cã inchoatã accusatōez p gram de/sistere pōt. vt. ff. de his q̃ no. infa. l. furti. §. pactus. ⁊. ff. ad turpi. l. mulier. ⁊. l. q̃situ. pꝰ ñ licet: nisi vt habet. C. de abo. l. ij. ⁊. iij. et. v. q. j. q̃dã. et trãsigere aliquo dato vel retento i crimine publico nō licet. Et si fiat transa/ctio nulla est: ⁊ accusat⁹ habet ꝑ ꝓfesso. C. de trãsac. l. trãsigere. ff. ō ꝑuari. l. in oīb⁹. Ubi aũt ē tale crimẽ q̃ō irrogat pena sanguis: li cet vnicuiq̃ sanguinẽ suũ redimere q̃lter cũ q̃. ff. de de. coꝝ. l. j. vel penã detrusionis ꝑpe/tue ꝑm ⁊ Pa. i. c. j. de collu. qz licet tuc nisi in adulterio. ō. l. trãsigere. In alijs aũt vbi pe na sanguis nō irrogat: trãsigere nō licet nisi i crimine falsi. vt in. ō. l. trãsigere. In crimie ꝫo ꝑuato trãsigere licz ꝑm glo. in. ō. l. trãsi/gere. Et nō q ꝑm canones de crimẽ ꝺz publi cũ. Et iō trãsigere nō licet. vt de collu. ꝑ to/tũ. qz ecclesia ꝑ nullo crimie ponit penã san

guinis.c.sniam sanguis.ne de. vel mo. Excepto vbi ponēda ē pena extrusiōis ppetue. vt dictū ē. Et q̄ dicant crimia publica re i re ciuili habes.j.crimē.§.vij.

12 ¶Utr accusat⁹ teneat mdere ꝑitatē. dic vt j. Confessio delicti. in ꝓn.

13 ¶Utr liceat accusato calūnioſe ſe defendere: R.q̄ ñ.etiā ſi iuſte accuſaret.qz ꝯ eēt genus vindicte q̄ ſine pctō fieri ñ ꝑt. imo poſt iuramētū de calūnia receptū eēt ꝑiur⁹. Qñ etiā iuſte accuſat defendēdo ſe fm iur⁹ ordinē ſp̄ oz ꝑ poſſe accuſatorē accuſare. nec peccat ſe defendēdo fm ordinē iur⁹: etiaz ſi accuſator remaneret infamat⁹ fm Sco.i.iij.di.xv.qz ñ teneť ſe pdere. vñ ꝑt q̄ſdā exceptōes ꝓpetētes ꝓponere z appellare z alia iudicia facere ñ tñ mēdaciū dicere. qz peccaret mortaliter fm Sco. vbi.s. Appellare aūt cā more afferēde: ne ꝯ eū iuſta ſnīa det nō lz: qz calūnia ē. concor. Tho.ij.ij.q.lxix.arti.ij. et Ri.in.iij.di.xv.ar.v.q.iij.

14 ¶Utr accusator teneat ſe iſcribere ad pena talionis. vide.j. Inſcptio.§.j.

15 ¶Ad q̄d tēdit accuſatō: R. Pa.i.c.ſup his ꝺ accu. q̄ tēdit ad depoſitōz ab officio z bñficio Et ſi crimē ſit enorme ad ꝑpetuū carcerē vt i.c.tue.ꝺ pe. Et ꝯ de iure canōico. ſz de iure ciuili tēdit vt puniat debita pena. Denunciatio ꝙ tēdit ad correctōz nō ad puniēdū pctm̄ pena ꝺ digna. ſz vt deſiſtat a pctō. Et ꝯ ꝓcedit tā i denūciatōe euāgelica q̄z canōica. tā iudiciali q̄z extraiudiciali.

Adiuratō creaturaz q̄d ē: R. Ri.i.iij.di.xxxvij. ar.iij.q.ij.ē p inuocatōz ꝺ̄ni nois vel alteri⁹ rei ſacre obſecrādo vel ip̄ādo inclinare eas fm ſe: vel i ꝙatōe ad eas ad aliq̄d agēdū

1 ¶Utr adiuratō hois ſit licita (vel patiēdū ta: R.q̄.ſ.ibidez.q aut adiuras itēdit eos inclinare ad bonū aut ad malū culpe. Prio mō aut adiurat obſecrādo. z ſic nō accipit nomē dei i vanū. Sic ei adiurauit paul⁹ ad Ro.xij. Obſecro vos p miſcōiaz dei vt exhibeat⁹ corpa vīa ꝛc. Aut adiurat ip̄ādo. et tūc ſubdiſtingue. aut adiurat euz q̄ ſibi teneť obedire. z ſic licet. Aut adiurat eū i quē nulla hz ptātē. et ſic aſſumit nomē dei in vanū. qz vſurpat ptātē in aliū quā nō hz q̄ſtū i ſe eſt: z peccat mortaliter. Si aūt adiuras intēdit inclinare illū quē adiurat ad malū culpe. ſic nomē dei in vanū aſſumit.

2 ¶Utr adiuratio demonū ſit licita: R.q̄.ſ. ibidē aut adiurat impando aut obſecrādo Prio mō aut vt ipz doceāt vl obſequiū ali qđ fa it/ z ſic illicitū ē. qz ꝓtiet ad q̄ndā familiaritatē vel ſocietatē. licitū tñ ē aliq̄ñ. ſ. cū aliq̄ ſcīa virtutis ex ſpāli inſtictu ſpūſſcī vel revelatōe diuina vtūt miſterio demonū ad aliq̄s effect⁹. Aut eos adiurat vt a ſeet a ꝑtimis expellat. z hoc licz. qz ſunt adūſarij nīi obſtiāti. Et ſic intelligit illō Marci.vl. In noie meo demōia eiicēt ꝛc. Adiurare āt eos obſecrādo ſp illicitū ē. qz ſic q̄ddā ſignū fa

¶Utr adiuratō crea (miliaritat⁹ ipoztat. 3
turaz irratōnabiliū liceat: R. Ri. vbi.s. q
aut adiurāt fm ſe z abſolute: z q̄ ſic eas adiurat: nomē dei aſſumit i vanū. qz nō intelligūt adiuratōz illā. Aut adiurant i relatōe ad aliū. z ꝯ dupl'r. Aut i relatōe ad deū. vt cū aliq̄ ſcīa ad ifideliū ꝙueſſionē z ifirmorū i fide ꝓfirmatōz inuocāt nomē dei ad hoc vt ei⁹ ꝑtute ipſe creature irratōnales adiurate aliq̄ motu moueant: q̄ nō ē p eaz ꝑtutē naturalē. z ſic licet. Aut adiurāt i relatōne ad diabolū ad ꝯ vt diabol⁹ ab eis repellatur ne eis vrat vt inſtō ad nocēdū. z ſic adiurant ab exorciſtis eccleſie. z ſic etiā licet.

¶Utr adiuratio illicita ſit pctm̄ mortale: 4
R. vt colligo ex ꝓbis ꝓpati Ri. vbi.s. q
ex ſe. qz ſic ē directe ꝙ ſcm̄ ꝓceptū. Non aſſumes nomē dei tui in vanū Exo.xx.

Admiſtratō legitia z libera ēq̄ñ q̄s ꝑ i iudicio agere z ꝙueniri: z etiā ex iudicio ꝺ̄ aliqua re diſponere. facit. c. ex lris. ꝺ̄ pba. z ibi Inno. allegat. l.ij.i.§.ij.C.de iu.ca.

¶Utr admiſtrator teneat de mala admini 1
ſtratōe ſatiffacere: R. fm Inno. i. c. ex parti
um. ꝺ̄ pig. q̄ ſic. z ille ē admiſtrator: hz actōz negociorz geſtorz. ꝙ eū q̄ male admiſtrauit. ff. ꝺ̄ neg. ge. l.iij.§.vl.xij.q.ij.ſi q̄ ꝺ̄ rebz z. c. ſi q̄s q̄libet ꝙ dicōe. Un aduerte q̄ teneť admiſtrator fm gl. i. l. cū oñdim⁹. ff. de fide inſ. in. de dolo vt ibi. z lata culpa. vt. l. curatoris. C. de neg. ge. z etiā leui. vt. l. q̄d. C. arbi. tu. De dolo ſolū teneť fm glo. i. l. iij. ff. de neg. ge. q̄ñ mea affectōe ducť ſolū admiſtrauit. z lata culpa q̄ eq̄paratur dolo. vt. l. qđ nerua. ff. depo. De leui ꝙ teneť vt cōiter. vt in. d. l. quicq̄d. Aliq̄ñ etiaz de leuiſſima. vt q̄ñ diligētiſſimus erat geſtus. l. ſi pupilli. §. videamus. ff. de neg. ge. Aliq̄ñ de caſu: vt in caſibz. v. poſitis in. l. ſi negocia. ff. de neg. ge. Prim⁹ ſi acceſſit aio deliberandi. Secūs ſi noua negocia z inſolita fecit. Tertius ſi culpa p̄ceſſit. Quartus ſi fuit in mora. Quintus ſi caſum recepit. Nota etiā q̄ admiſtratus nō ſolū hz actōz ꝺ̄ admiſtratorē: ſed

etiã ꝺ heredes. Et itelligit Inno. vi i. s. qñ dolo vel lata culpa aliq̃d gessit q heredes teneãt. Si ꝙo ex leui culpa ñ teneãt heredes nisi i casibꝫ. iiij. q̃z tres ponũt i. l. j. C. ꝺ here. tu. Prim⁹ si lis fuerit ichoata ꝙtra tutorẽ. Scõs si aliq̃d ad eos puenit ꝺ rebꝫ admistrati. Terci⁹ si de bonis admistrati aliꝫs ex gr̃a ꝓcessit. q. ff. ꝺ fur. l. si pignore. ꝺ. spes lucri ẽ ex alieno largiri: et bñficio sibi debito rẽ acq̃rere. Quart⁹ ponit i glo. ꝺ. l. cũ ostẽdimus. s. si nõ explicet ichoata p defunctũ. q. teneãt de leui etiã. l. q̃q̃d. C. ꝺ arbi. tu.

2 ¶ Utz sciẽter ꝙmittẽs admistratoꝝ idigno teneat ipe ꝺ mala admistratõe. R. q sic ꝑm Inno. i. c. ex rõne. de eta. r q̃li. allegat. ff. ad municipa. l. luci⁹. §. impator. ff. ꝺ ma. quẽ. l. j. in pn. p totũ. r peccat mortaliter.

Admonitio an debeat fieri añ ꝺnũciatoꝝ: R. q sic. ẽ glo. i. c. q̃liter r qñ. el. ij. ꝺ accusa. r no. glo. i. c. licet hely. de simo. Vide de h. j. denũciatio. in prin. r. §. q̃. r. r.

1 ¶ Utz añ monitionẽ ꝙstituat i mora qui ẽ obligat⁹ ad aliq̃d dandũ vel faciẽdũ sine de terminatõe tpis. vide. j. Mora. §. j.

Adoptio ẽ legitim⁹ act⁹ p quẽ q̃ filiꝰ nõ ẽ p filio habet: pene naturã imitãs. insti. de adop. i glo. Dicidit aũt vt hẽ i. l. j. et. ij. ff. ꝺ adop. q. vna ꝺ arrogatio. q. rogat. i. interrogat q̃s an velit istũ hẽ pẽz. r pẽ istũ i filiũ. Alia stat in nole generali. r supponit h p specie: sic i hoc nõie creditor. ff. si cer. pe. l. j. r. ij. §. mutui.

1 ¶ Utz adoptõ r arrogatio i oibꝫ ꝙueniãt: R. q sic nisi i aliq̃bꝫ spãlibꝫ q̃ sunt. v. Primũ q. adoptio fit cuiuslibet mgrat⁹ ꝙpetẽz auctẽ: dũ tñ apꝺ eũ plena sit actio. s. mercz et mictũ iperiũ. C. ꝺ ado. l. j. Arrogatõ aũt tm fit auctẽ pncipis. isti. e. i pn. Secõm in arrogatõe regnĩ vtriusq̃z ꝰbũ explsũ. i adoptõe nõ. Uñ isans nõ põt arrogari sz adoptari sic. ff. ꝺ adop. l. j. r. ij. r. l. i adoptõibꝫ hec pbãt. Terciũ q arrogatõ stati arrogatũ tres suas r libros q̃ erãt i sua ptãte subiicit ptãti arrogatoris. ff. de adop. l. ij. §. vlti. Adoptio ꝙo ñ nisi i casu: qñ. s. dat⁹ auo materno vel si post emãcipatoꝝ genuit filiũ r auo pẽ no dederit. instit. de adop. §. si ꝙo. Arrogat g̃ q̃ ẽ sui iuris. Adopt⁹ ꝙo existẽs in aliena ptãte. Quartũ q arrogatoꝝ teneãt satisdare de restituẽdis illis bonis psonis ad q̃s eẽnt vẽtura si arrogat⁹ pmãsisset i statu suo. ff. de adop. l. nec ei. §. fi. Quintuz q si arrogatoꝝ emãcipauerit euz vel exheredauerit sine cã: teneãt ei relinq̃re q̃rtã ptẽ suoꝝ bonoꝝ eoꝝ. s. q̃ habitur⁹ fuisset ab intestato. ꝑm glo. i. l. si arrogatoꝝ. ff. e. q̃ q̃rta nõ ẽ augmẽtata p auten. ꝺ tri. r se. ꝑm bar. ibi. isti. ꝺ adop. §. cũ aũt ipubes. Adoptiuo ꝙo nihil teneãt ꝺ necãtate relinq̃re. C. e. l. j. r. ij. Si tñ moriat adoptatoꝝ sine testõ succedit in bonis ei⁹. l. pe.

¶ Utz arrogat⁹ i fi (C. ꝺ adop. p⁹ mediũ. 2
liũ filij sui acq̃rat q̃rtã ptẽ bonoꝝ sic arrogatus simplr: R. Azo i sum. isti. ꝺ adop. q si pr̃ adoptat aliquẽ loco nepotz: si filiꝰ cõsentit: mortuo suo pẽ h arrogatus i ptãtẽ filij cui arrogat⁹ fuit trãsit: nec agnoscãt auo su⁹ heres Si aũt filiꝰ ñ ꝙsenserit mortuo pẽ ñ recidit i ptãtẽ: sed agnoscẽt auo su⁹ vel tanq̃z nepos: lz i filiũ ñ adoptauerit vel tãq̃z eũ quẽ videt su⁹ anim⁹ voluisse esse sibi heredẽ Idẽ dic de adoptato in nepotẽ: vel de incepto ꝺ pt fieri. vt insti. de adop. §. licet. excepto q nõ trãsit in ptãtẽ pr̃is adoptantis. Et qꝺ dixi de masculo dic de feminis.

¶ Utz fiat adoptio si q̃s dicat cora multis 3
Accipio te imeũ filiũ: R. Pa. i. c. vnico. de cogna. le. q ñ. l. nõ nudis. C. ꝺ pba. nisi seruet forma ꝺ q̃. s. s. q fiat auctẽ mgratus vel pncipis. q. ẽ de suba adoptõis. r verbũ i arrogatõe: vt dictũ ẽ in principio.

¶ Quis possit adoptari: R. q q̃libet tã ma 4
sculꝰ q̃z fẽa. ff. de adop. l. adoptõ. dũmõ sit pñs. l. neq̃z absens. ff. e. nec p curatoꝝ fieri põt. l. post mortẽ. §. neq̃z. ff. e. Rõem huiꝰ habes p Bar. in. l. gallus. §. fo: sitan. ff. de

¶ Utz q̃s possit adoptari in (lib. r post. 5
fratrẽ vel soroꝝ: R. q nõ. vt. l. nec apud. C. ꝺ here. insti. r ibi Ange. ita q nec etiã in patrẽ. q. ꝓtra naturam.

¶ Quis aũt nõ pt adoptare: R. q castrati. 6
Et dicũt castrati q̃ sic nati sunt vt nunq̃z generare possint. sz spadones sic. Et dicũt hi q̃bꝫ absc̃ssuz ẽ cũ spata vel cultello. Item nec femĩe nisi ex rescꝑto pncipis i solatio filioꝝ amissoꝝ. itẽ q ñ pcedit p. xviij. ãnos eũ quẽ vult adoptare vel arrogare. hec habẽt isti. ꝺ adop. itẽ q ñ hz. lx. ãnos ñ pt arrogare. licet adoptare possit: nisi iusta cã iteruenerit. l. si pr̃. §. vl. ff. ꝺ adop. Et iusta cã ẽ mor: bꝫ aut ꝙiũctio psone. al's ꝺz intẽdere generatõni.

¶ Utz ipediat mrimoniũ. vi (vt i. ꝺ. §. vl. 7
de. j. Mrimoniũ. iij. r. r. impedimẽto.

Adoratio q̃ idẽ ẽ qꝺ veneratio vtz reqrat actũ coꝛporalẽ: R. q sic. Dicit em Dam. iij. li. q qꝛ cõditi sum⁹ ex duplici suba. s. intellectuali

ꝛsensibili ita deo duplicē adoratōz dēm⁹. s. i aīa: q̄ ꝓsistit i interiori motu aīe. ꝛ corpalē q̄ ꝓsistit i exteriori motu corpis. Et qz i oīb⁹ actib⁹ latrie illō q̄ ē ct⁹ refert ad illō q̄ iter⁹ sic ad ꝑncipal⁹ i exterior adoratō fit ꝓpter interiorē: vt. s. ꝓpter sig hūilitat q̄ corpaliter exhibem⁹: vel affect⁹ nr̄ q̄pcedit p sensibilia ad intelligibilia Uñ genuflexiōes sicnāt nr̄am infirmitatē respectu dei. ꝛ psterni m[illegible] nos ī nihil nos ee ex nob⁹ pfitentes.

1 ¶Utr adoratō reqrat locū determiatū. ℟. q̄ nō ꝑncipaliter q̄si sit ō necitate ei⁹. sz bñ reqrit ꝑm accētiā sicz alia sig corpalia ꝑm illō Jo. ij. Dom⁹ mea dom⁹ orōnis vocabit Et iō Jo. iiij. Uenit hora ī q̄ neq; adoratores adorabūt ī spū. q̄ ē ꝑncipalis act⁹ adoratonis vt dictū ē Loc⁹ tñ reqrit ꝑ accidens ꝓpter eū q̄ adorat: sz ꝓpter adorātes. Prīo ꝓpter locū ꝓsideratoz ex q̄ spālē deuotōz ꝓcipiūt adorantes vt exaudiat. vt pz. iij. Reg. viij. Scōo ꝓpter sacra mysteria ꝛ alia sctitat sig q̄ ibi cōtinēt. Tercio ꝓpter ꝓcursuz multoz adorātiū: ex q̄ ozo fit magis exaudibilis: ꝑm illud Mat. xviij. Ubi duo vel tres ꝛc.

2 ¶Utr tres ꝑsone i deo adorent vna adoratōe. ℟. q̄ sic. qz sicut i eis ē vna ēntia. suba ꝛ excellētia: ita vnus honor ꝛ reuerentia eis debet. ꝛ ꝓsequens vna adoratio

3 ¶Utr aliq̄ creata sit adoranda. ℟. q̄ sic ꝓpter q̄ndā dei excellētiā q̄ deo debet reuerētia: quā q̄dā creature ꝑticipāt nō ꝑm eq̄litatē. sz vt dixi ꝑm q̄ndā ꝑticipatiōez. Et iō alia veneratōe veneramur deū qō ꝑtinet ad latriam. Alia veneratōe veneramur creatas q̄s dā excellētes. qō ꝑtinet ad dulīā. ꝓpter quz ea q̄ exterī⁹ agūt sint sig interioris reuerētie q̄ dā exteriora ad reuerētiā ꝓtinētia exhibētur excellētib⁹ creaturis. iterq̄ maximū ē adoratio. Sz aliq̄d ē qō soli deo debet qō ē sacrificiū. Hoc elicit ex aug. x. dō ciui. dei. Scōm q̄ reuerētiā excellēti creature debitā nathā adorauit dauid. iij. Re. i. Scōz ꝙo excellētiā q̄ deo debet mardochē⁹ noluit adorare aman timēs ne dei honorē trāsferret ad hoiez: vt dz

4 ¶Utr hūanitas xpi sit adorāda cultu latrie. ℟. q̄ hallebo respectuz ad hūanitatē xpi ī se: sic nō eet adorāda latria cū sit creata. sz solū illa q̄ dulia dignior ē ꝑm glo. sup illō ps. Adorate scabellū pedū ei⁹. Uñdo tñ respectū ad ꝙbū cū q̄ ē vnita hypostatice: sic debet ei latria. qz vna adoratōe adorat suppositū ꝛ natura. ita q̄ nata adorat ꝑ suppositū. Xps aūt ē nomē ꝑsone i duab⁹ naturis. Hec ex Ric. in. iij. di. ix.

¶Utr imago xpi sit adorāda latria. ℟. q̄ ꝓsiderādo eā put ē q̄dā res. sic null⁹ honor ei debet sicut nec alicui lapidi vel ligno. Sz ꝓsiderando put ē imago xpi tūc qz idē mot⁹ q̄ ē imaginē ē imaginato. io vnus honor debet imagini et imaginato. ꝛ ꝓpterea cum xps latria adoret: sic ꝛ ei⁹ imago. qz vt dicit Dama. iij. li. c. viij. Honor imagis ꝓuenit ad ꝓthotipū. i. imaginatū. de hoc ē ter. i. c. venerabiles. de cōse. di. iij. Nec ob illō Exo. xx vi. Nō facies tibi imaginē ꝛc. qz illō ꝓhibitū fuit ꝓ eo tpe q̄ deus natura hūana ñ assūpserat. qz tūc figurari nō poterat. Secus ī hūanitate assūpta. ꝓpterea imagies sunt libri simplicium ad eoz instructōz recte a sctis inuēte. vt in. c. platū. de conse. di. iij.

¶Utr crux xpi sit adorāda latria. ℟. q̄ honor sue reuerētia nō debet nisi ratōnali creature. Insensibili ꝙo nō debet nisi rōe nature rōnalis. Et hoc dupliciter. Prīo inq̄tū repraesentat creaturā rōnalē. Scōo inq̄tū ei ꝓiūgit quocūq; mō. Prīo mō solēt hoies venerari imaginē regis. Scōo mō ei⁹ vestē. Utrunq; aūt venerāt hoies eadē veneratōe q̄ ꝛ regē. Si g̃ qrat ō cruce q̄ xps fuit crucifix⁹ an sit adorāda. dico q̄ vtroq; modo ē venerāda. Prīo qz repraesentat figurā xpi extēsi in ea. Secūdo exptactu ei⁹ ad xpi mēbra ꝛ ex hoc qz ei⁹ sanguie ē ꝓfusa Uñ vtroq; mō adorat adoratōe eadē cū xpo. s. latrie. Et iō crucē alloq̄mur ꝛ depcamur q̄si ipm xpm. Si ꝙo loq̄mur ō cruce xpi ī alia matia. s. lapidis ligni ꝛ hmōi: sic veneramur tñ eā vt xpi imaginē quā veneramur adoratōe latrie vt dictū ē. Aliq̄ tñ vt Tho. tenēt i. iij. q. xxv. q̄ crux xpi ī q̄ pepēdit nō adorat eadē adoratōe. s. latrie cū ꝙbo: cū nō ptineat ad ꝑsonā ei⁹ q̄si ps ei⁹: sz rōne ipdulie ī q̄ ē q̄dā res xpi. rōe cui⁹ vestes similit ꝛ alia q̄ ad hūanitatē ei⁹ referūt ipdulia adorāt. sz s. Bona. i. iij. di. ix. dicit: q̄ illa crux vt ē res q̄dā: nō dz adorari latria nec dulia: sed adoratōe cuiusdaz honoris ꝛ reuerētie tangz instrm nre salutis. Sic etiā reuerem⁹ sacra ꝓ eo q̄ sunt instra nostre salutis. ꝛ q̄libet hoz pōt teneri.

¶Utr mr xpi sit adorāda latria. ℟. q̄ ñ cū 7 sit pura creata. qz tñ ē mr dei qō ē excellētissimū: ita q̄ excellēti⁹ pure creature ꝓuenire ñ pōt: nō sibi ñ tñ ꝓuenit honor dulie: sz ecc ipdulie q̄ dz dulia maior ꝑm glo. hiere. iij. c.

¶Utr scōz reliq̄e sint aliq̄ mō venerande. 8 ℟. q̄ sic. vt vult Aug. j. dō ci. dei. qñ aliq̄s afficit ad aliquē: ea q̄ sibi de eo relinquit post mortē venerat. nō tñ corp⁹ ꝛ ei⁹ ptes sz etiā

aliq̃ exterioꝛa: vt vestes ꝛhmõi. Mãifestũ ẽ aut q̃ sctõs dei veneraꝛi debem⁹ inq̃ztũ sunt mẽbꝛa xpi: ñlũ ꝛamica ꝛ intercessoꝛes nr̃i. Et ĩõ reliq̃as scõꝛ q̃lescũq̃z i eoꝛ mẽoꝛiã honoꝛe ꝓgruo veneraꝛi debem⁹. Ult̃ ꝛ xps eas honoꝛat i eoꝛ pñtia miracula faciẽdo.

9 ¶Quid ãt sit latria vĩ j. latria ꝛ i dulia i. c.

10 ¶Utꝛ aliq̃s possit adoꝛare adũlaniũ (suo sine pctõ: R. q̃ ñ. etiã si xps foꝛe credaꝛ: nisi iteꝛ⁹ vel exteꝛ⁹ ꝓdito exp̃maꝛ actualit. q̃ ipsa nouitas rei ĩsolite ꝓsideratoꝛ ꝛ attẽtoem actualẽ reqꝛit: sic ꝺoꝛ ꝺ. b. ꝓgine q̃ cogitabat q̃lis eẽt salutatõ In adoꝛatõe ꝛo hostie sufficit hãc ꝓditoꝛ hẽ hitualit. s. si ꝓsecratõ de bita ẽ facta p eo q̃ hostie ꝓsecratõ ẽ ꝓsueta

Adulatio q̃d ẽ: R. fm Alex. ij. ij. tractatu de adulatõe. ẽ pctm̃ ex sermõe vane laudis alicui exhibito ĩtẽtõe ꝓplacẽdi. Laudare em̃ aliq̃ẽ de q̃ nõ ẽ laudãd⁹: vel pl⁹ q̃z ẽ laudãd⁹. vel ñ eo fine q̃ fieri ꝺoꝛ pctm̃ ẽ. Et de hac. xxv. dist. §. al's. vj. q. j. sunt pluꝛimi. xlvj. di. sunt nõ nulli. ꝛ xj. q. iij. nemo ꝑitoꝛ.

1 ¶Utruꝛ adulatio sit pctm̃ moꝛtale: R. fm Ale. vbi. s. q̃ tripleꝛ ẽ gen⁹ adulatõis. Pꝛimũ qꝺ ꝺicẽ malũ bonũ fouẽdo pctõꝛẽ i pctis ꝛ h̃ ẽ moꝛtale. Qꝺ itelligẽ si malũ tale esset moꝛtale fm glo. i. ꝺ. c. sunt pluꝛimi. p. c. sũt nõnulli. xlvj. di. Secꝺ si illud malũ qꝺ laudat eẽt veniale. q̃ tũc adulatio eẽt veniale pctm̃. xxv. di. al's. ꝛ. xlvj. di. cleric⁹ q̃. Sc̃ꝺ z gen⁹ adulatõis ẽ qꝺ fit ĩtẽtõe nulli nocẽdi z vt alicui ꝓsit vel ꝓplaceat: vel aliã vtilitatẽ ꝓseq̃t. ꝛ laudat i illis q̃ ñ sunt pctã. ꝛ istud ẽ veniale. Si ꝛo fit ĩtẽtõe nocẽdi alteri: z alteri ꝓsit ẽ moꝛtale. videt ei facere libidie moꝛtali. Terciũ gen⁹ ẽ circa ea q̃ nõ sunt pctã. ꝛ nec ꝑdest nec obest z tm̃ ꝓtẽptũ dei generat ꝓpter assiduitatẽ. ꝛ ẽ moꝛtale. s. vel i eo cui adulat: puta q̃ p adulatõz moꝛtaliꝛ peccat i supbia vel alio mõ. vel i eo q̃ adulat. vtputa q̃ ñ tieret deũ offẽdere. ꝛ etiã ꝺat cãz alteri peccãdi moꝛtaliter ex adulatõe Laũdare aũt aliq̃ẽ ñ mẽdaciũ ad finẽ bonũ viciũ nõ ẽ nec adulatio. ꝓcoꝛ. Tho. sc̃ꝺa sc̃ẽ. q. cxv

2 ¶Utꝛ impetrãs bñficiũ p adulatõz teneaꝛ resigꝛare: R. Ale. vbi s. q̃ ꝺz reduci ad mun⁹ ab obseq̃o. Ult̃ si nõ fuiret ei i alio nisi in h̃ q̃ sibi adularet: credo q̃ idigne recipet ꝛ resignare teneret: sic ille q̃ seruit i turpi officio. Turpe aũt officiũ ꝺoꝛ cui ẽ ãnexũ pctm̃. hec ale. Sz tu de h̃ ꝺic latiꝰ. j. simonia. v. §. iij

3 ¶Utꝛ ꝺare adulatoꝛibꝫ sit pctm̃: R. q̃ tale pctm̃ ẽ ꝺare q̃lis ẽ adulatio ꝓpt̃ quã ꝺat. Si veniale: veniale. si moꝛtale: moꝛtale. vt pz. lxxxvj. di. c. nonare. ꝛ duobꝫ. c. seq̃ntibꝫ. Et sic itellige Tho. ij. ij. q. cxviij. Dare m̃ adulatoꝛi ñ ꝓpter adulatõz sz ꝓpter pietatẽ ad sustẽtatõz nature ñ ẽ pctm̃. vt ĩ dictis c. nõ. idẽ ꝺicꝺ ꝺãtibꝫ l, strõibꝫ vt ĩ dict⁹. c.

¶Clericis adulatio pꝛohibet. Et si exercent 4 adulatõz degradãdi sunt. xxj. di. c. cleric⁹.

¶Adulatio sit quattuoꝛ modis⁹m (el. i. 5 Alex. vbi. s. Pꝛimo laudãdo bũ q̃ nõ habẽt. Secꝺo augẽdo bonũ qꝺ habẽt pl⁹ q̃z sit. Tercio laudãdo malũ qꝺ habẽt ꝺicẽdo bonũ. Quarto minuẽdo malũ ipm. s. ꝺicẽdo nõ tã graue peccatũ. Pꝛimi duo modi sunt venialia pctã: nisi imiscꝛeaꝛ cõtẽpt⁹ dei. vel i eo q̃ laudaꝛ: vel i eo q̃ laudaꝛ. Terci⁹ et quart⁹ mod⁹ ẽ pctm̃ moꝛtale si malũ sit moꝛtale. facit. ꝺ. §. al's. in glo.

Adulteriũ ẽ alieni thoꝛi vio/latio Ult̃ ꝺoꝛ adulteriũ q̃si ad alienũ thoꝛ accessio. xxxvj. q. j. §. cũ q̃. Et aliq̃n ẽ simpleꝛ. s. q̃n solũ alter ẽ solut⁹, q̃nq̃z ꝺupleꝛ. s. q̃n ãbo sunt ꝓiugati.

¶Quot modis cõmittit⁹: R. fm Aleꝛ. sc̃ꝺa 1 sc̃ẽ tractatu de adulterio. q̃ ꝓpꝛie ẽ solũ q̃n quis accedit ad alienã vꝛoꝛẽ Secũdo etiã q̃n cõiugat⁹ peccat cũ soluta. Tercio fm q̃n dã iuris interꝑtationẽ ẽ: q̃n q̃s ita ardẽter amat vꝛoꝛẽ q̃ etiã si nõ esset vꝛoꝛ/cõcubere vellet cũ ea: vel ecõtrario vꝛoꝛ virũ. Sic intellige. c. oꝛigo. xxxij. q. iij.

¶Utrũ sit maximũ moꝛtaliũ peccatoꝛ⁹: R. 2 qui. s. ibidẽ q̃ nõ quo ad deũ. sed est grau⁹ incestus vel ꝓtra naturã. licet quo ad penã sit grauissimũ.

¶Que ẽ pena tã viri q̃z vꝛoꝛis adulterantiꝫ: 3 R. fm Jnno. in. c. tue. de pac. q̃ olim erat pena capitis. vt. C. de adult. l. castitati. hodie ꝛo pi⁹ ꝛberatus retrudit⁹ i monasteꝛio. C. de adul. auten. sed hodie. Est alia pena. quia fm Pa. in. c. plerũq̃z. de vote post ꝺi. re. mulier ꝑdit dotẽ: ꝛ vir ꝺonatiõz ꝓpter nuptias si mrimoniũ s. peꝛ p̃niam iudicis ecclesiastici. al's nõ fm Jo. an. Pa. tm̃ ibidẽ tenet. q̃ si ẽ notoriũ adulteriũ: q̃ tũc cãz possit p/pꝛia autoꝛitate vir expellere vꝛoꝛẽ: ꝛ econtrario lucraꝛ. q̃ si peteꝛ obstabit ei exceptio adulterij. ꝑdet etiã mulier ꝺonatiõz ꝓpter nuptias quaz ex pacto aut statuto debebat lucrari soluto mrimonio. Bona ꝛo paꝛapheꝛnalia ñ ꝑdit fm doc. q̃ ĩ penis ꝛba debẽt restrigi. regula odia. de re. iur. li. vj. Quãuis glo. in. ꝺ. c. plerũq̃z teneat q̃ ꝑdat. Est et tercia pena. q̃ amittit ius petendi debitũ. ꝺ q̃ ꝺicã

ſ. debitū. §. vij. Si tñ recō aliā recupat oia
4 ¶ Utr mulier adulta te/ (vt i. d. c. plerūq;
neat reuelare filiū quē ō adulio ſuſcepit. c
quō teneat ſatisfacere: R. q̄uis diuſi diuerſi
modeſ dixerit. ego credo opi. pa. i. c. officij
de pe. t re. iuſtiſſimā: q̄ dicit ſic. aut nullū imi
net periculū t viſum. ſibi credet. vel pt pba
re. t ſic teneat reſtituere. aut nō pt pbare nec ſi
bi credet. t ſic non teneat. q̄ iduceret ſibi ſcā da
lū ſine aliq̄ fundamento. ar. ij. q. vij. plerūq; bo/
ni. Aut imminet periculū ſibi vel alti. et ſic ñ te
neat. q̄ in caſu dādo ſolū periculū reſp. Et iter duo mala
minus eligēdū. xiij. di. c. nemi. Satiſfaciat
ḡ de ſuo q̄ tū pt dānificat; ſic ſunt q̄ nutriūt
puerū: vel puāt hereditate ppter ipm. t dole
at non poſſe plene ſatiſfacere. t ſi ipſa nō po
teſt ſatiſfacere: tenet adulter ſi ſcit vel pba/
biliter credit q̄ ſit eius filius ſi mō hoc face
re pōt ſine ſcādalo. arg. c. fi. de iniur. alīs nō.
Nec ob. regula. q̄ ſcādalizauerit. de reg. iu.
vbi dr. vtili⁹ eſt ſcādalū nasci q̄m mittit q̄z ſi
tas deſeret. q̄ intelligit in iudice t teſte: nō in de/
5 ¶ Utr filius q̄ ē in (nūciatiōe: ſm eūdē Pa.
poſſeſſiōe filiatōis teneat credere mri dicēti
eū eē ſpuriū vel ſuppoſitū: R. Pa. i. c. p tu/
as. de pba. q̄ nō. Et tenet doc. in. l. filiū. ff. de
his q̄ ſunt ſui vel alie. iur. et. l. ſi vicinis. C.
de nup. t ibi dicūt fatuū fuiſſe illū q̄ regna
renūciauit ppter dictū mris. Et dicat Pa.
ibi etiā ḡ pcedere ſi ambo parētes negarent
eū filiū. vt pba. i. c. trāſmiſſe. i fi. iūcta glo. i
ꝛbo iudicijs. q̄ ſi. ſint le. t te. cū glo. i. l. j. §.
ij. ff. de car. edic. t. l. ſi poſthum⁹. ff. ō li. t po.
Et ḡ vez niſi pbēt tpe ꝓceptōis nō ꝓcubu/
iſſe ſimul: vel ppter abſentiā: vel ppter infirmi
tatē: imo pl⁹ dico etiā ſi pbaret q̄ adultera/
bat cū q̄dā alio tpe ꝓceptōis: dum mō vir eā
habitaret cū ea: cēſebit nihilominus talis filius
legitim⁹. vt in. l. miles. §. de iuſto. ff. ō adul.
Rō: q̄ i dubio de term⁹ fauoreſ[illegible]
ptari. vt no. pa. i. c. intelligim⁹. [illegible]
d. l. ſi vicinis. t. l. q̄ ſemp. ff. de in ius vo.
6 ¶ Utr aūt dict⁹ filius p⁹ ꝓpl[illegible] ꝓceptōz tene/
at ſibi facere ꝓciam ō ſucceſſione bonis ſi p
teſt vel ſibi ꝓſtet nō fuiſſe legitime ꝓceptū:
R. q̄ nō: vt patebit ex his q̄ notāt i ti. de p/
ſcp. §. xlvij. Sec⁹ aſ ꝓpleta pſcptōez. q̄ ſi
credit t ex ſcrupuloſa ꝓcia exiſtiat vez ma
trē dicere: t ſe eē illegitimū. ſic tenet abſtiere
a bonis ptis putatiui: niſi eēt talis ꝓditōis
q̄ alio mō nō poſſet viuere. q̄ ſic neceſſita/
tē vite poſſet cape. matie nō exiſtētibo aliis
q̄bo deberet i tāta neceſſitate: t ꝓponere ſatiſ
facere: ſ ad pinguiorē puenīret fortunam.
Uer e q̄ de ſuſcriptis bona fide durare nō
[illegible] ſm Hoſt. t Rodo. [illegible] poſ
ſeſſionem filiatōis: t incipere placuerit q̄ ince/
ptus ē noiari ſeu reputari filio legitimo.
[illegible] nō. in dicto. c. p tuas.
¶ Utr adulterū ꝓmittat iuſte dolor: R. q̄ ñ 7
vt ptz i. l. ſi ex lege. ff. de adul. vbi errātes in
iure excuſant a pena inceſt⁹ t adulterij. facit
c. lucretia. al's eſt. c. ꝓpoſito. xxxij. q. v. Et
ḡ intelligē ſm glo. i. d. c. nō quo ad culpā. q̄z
peccat mortaliter q̄cūq; eū ꝓmittit ex metu
ſine ex ignorātia vel errore iuris. Sec⁹ in ig/
norātia facti q̄ excuſat a culpa. puta q̄ cre
didit vir q̄ erat adulter. Similit q̄ ñ ꝓmit
tit ex coactōe abſolute: dū tñ i aio nō conſen/
tiat. Sz q̄ ad penā diſtigue ſm Pa. i. c. t ſi
nceſſit. de do. p⁹ di. re. q̄ aut loq̄mur de pena
corpali vel pena pditōis ppe ſbe: vt dotis ſeu
donatiōis ppter nuptias. t ſic excuſat error
etiā iuris. vt. d. l. ij. ar. i auten. incestas nu/
ptias. C. de ince. t inuti. nu. Et licz Jo. an. t
cōiter doc. i. d. c. t ſi neceſſe. teneāt ꝓ tū. ſ. q̄
error iuris nō excuſat a pena. tñ Bar. in. l. q̄
ꝓtra. C. de inceſtis. ē cū Pa. q̄ nō ē i dolo q̄
errat. vide. j. Dolus. §. j. t. ij. Aut loq̄mur
de pena pditōis lucri: et ſic error nō excuſat
niſi ſit iuſtus. vt in. l. ne paſſim. C. de iur. et
fac. ig. Similiter excuſat a dolo met⁹ etiam
ꝓditionalis. vt in. d. c. ꝓpoſito.
¶ Quō dr notoriū adulteriū: R. Pa. i. c. i/ 8
telleximus. de adul. publice dr adulterata q̄n
ſtat i domo cū publico ꝓcubinario: t quinct
notorie de adulterio q̄n hz eā i meſa i domo
t i lecto. vt i. c. fi. t i. c. tua. ō co. de. t mu. vñ
i. l. furē. ff. ō fur. t i. l. capite q̄nto. ff. ō adul.
no. q̄ adulteriū dr notoriū q̄n vir t mulier
de phēdūt i latebr̄ ſe oſculātes et hmōi acti/
bus pp̄nqs adulterio. facit. l. ſi q̄s ñ dicaz
rāg. C. ō epi. t de. Jré q̄n paſſim admittit
viros cā adulterij. vt i. l. palaz. i pn. ff. de ri.
nup. t q̄ nō. in. c. cū in dioceſi. ō vſuris.
¶ Utr ſpurij poſſint iſtitui heredes: t quō 9
ſuccedūt. vide. j. fili⁹. §. j. ij. t iij.

Aduocatus dr ille q̄ i iudi
cio apd eū qui
iuriſditōi eſt reſiderij ſnū vel amici expōit
vel alti⁹ deſiderio ꝓdicit. l. ſacēdū. §. j. ibi p
doc. t. l. paul⁹. la. j. t ibi bar. ff. ō le. t iō ꝓſu
les i camera nō ppe dr aduocat⁹: ita q̄ phi
bit⁹ aduocare ñ celeſt phibit⁹ i camera ꝓſule
re: vel allegatōes i ſcptis facere ſm Pa. i ru
bri. ō poſtula. t tenet Bar. i. l. j. ff. ō va. t q
traor. cog. Et dr eſſe iuriſpit⁹ t ſtuduiſſe

q̄nq̄nniū salt̄e: ⁊ iuramēto wctoꝛ ꝓbat⁹. l. nemi. C. ꝺ ad. ꝺi. iudicioꝝ. ⁊no. bar. ī. ꝺ. l. i

1 ¶ Sꝫ q̄ſ nt q̄ repellūt ab aduocādo? ℞. q̄ multi. ꝛe q̄ꝫ. iij. q. vij. ifames. ⁊ ꝛ ꝯſul. Nō cuiq; ꝺat̄ q̄ poſtulet: imo negat̄. Addict⁹ ꝓ ne fu⁹ puer actoꝛ arene. Lumiby earēs mulier muliebꝛia paſſ⁹. et multi alij repelli ꝑnt q̄s omitto. ſolūmō ꝺicā ꝺ hys qui ſine ꝓcō aduocare ñ ꝑnt. q̄ ſūt ī triplicꝫ ꝺāntia. ſ. heretici ⁊ ceteri excōicati. Scōi clerici. Tercij religioſi: ꝛe quiby latius ꝓſequemur.

2 ¶ Heretici ⁊ infideles ⁊ excōicati ꝓpter ſuſpitoꝫ hereſis nullo mō ꝑnt aduocare. l. nēo. C ꝛe poſtu. ⁊. l. nēo. la. ij. C. ꝛe epi. au. ꝺ pe. ꝺi. i. nemo vel ī foꝛo. ꝛe here. excōicam⁹. el ꝑmo.

3 ¶ Excōicati etiā repellūt. xi. q. iij. excōicatoſ ꝺ excep. c. exceptoꝫ. ⁊ oēs ſupꝺictos. ⁊ quēli bet ipoꝝ admittēs iudex ḡuiter ꝓccat. vt pꝫ ī. ꝺ. c. nēo vel ī foꝛo. et i. ꝺ. c. excōicam⁹. el. i.

4 ¶ Utꝝ epi ⁊ alij ſupioꝛes poſſint aduocare ꝓ alijs? ℞. q̄ nō coꝝā eccl̄aſtico vel ciuili iudice. vt. xi. q. i. te q̄ꝺē. lxxxvij. ꝺi. platū. ⁊. c. epi. xiij. q. v. ꝛeniqꝫ. xxi. q. iij. ꝓ totū.

5 ¶ Utꝝ ſacerdoteſ poſſint aduocare? ℞. q̄ ñ ꝑnt neq; coꝝā eccl̄aſtico vel ciuili iudice niſi ī. iiij. caſibꝫ vt ī. c. fi. ꝺ poſtu. extra ne cle. vel mo. ſacerdotibꝫ. xv. q. ij. c. vnico. xiij. q. v. ꝛeniqꝫ. Prim⁹ caſ⁹ ē ꝓ ſe. Scōs ꝓ eccl̄a ſua. Tera⁹ ꝓ ꝑſonis ſibi ꝯiūctꝫ. ⁊ h̄ itellige q̄ñ ñ ꝑnt hr̄e aliū: vel ñ ita bonū. Perſone āt ꝯiū cte ſūt ī iſto caſu vſq; ad q̄rtū ḡdū. C. ꝺ epi. ⁊ cle. aut. licēti. ⁊. C. ꝺ aduo. ꝺi. iu. l. petiti onē. Quart⁹ caſus ē ꝓ miſerabilibꝫ ꝑſonis Intellige miſabiles ꝑſonas oēs illas q̄ ꝓ ſe ꝓpas cas nō ꝑnt miſtrare: vel eccl̄aſtico auxilio idigētes. lxxxvi. diſt. c. fi. ī fi. ⁊. lxxxvij. ꝺi. defelioiſ. C. q̄ñ impa. inter pu. ⁊ vidu. ꝓ totū Jn crimialiꝫo coꝝā ſeculari iudice nullo mō ꝑnt. vt. j. ꝺicā. §. vij.

6 ¶ Utꝝ ꝺiaconi vel ſbdiacōi bñficiati vel ñ bñficiati poſſint aduocare? ℞. q̄ coꝝā ſeculari iudice nō ꝑnt. c. i. ꝺ poſtu. niſi ꝓ cā ſua vel eccl̄ie ſue vel miſabiliū ꝑſonaꝝ ꝝm ſpe. ti. ꝺ aduo. allegat. ꝺ. c. i. ī q̄ glo. ꝺic etiā q̄ ꝓ miſabilibꝫ ꝑſonis licꝫ. allegat. ꝺ. c. fi. Et ſic pꝫ q̄ ī oi caſu ꝑnt ī q̄ ⁊ ſacerdotes ī foꝛo ſeculari ꝑnt. Coꝝā aūt eccl̄aſtico ꝑnt ꝝm Jnno. i. ꝺ. c. i. bñficiati tñ nihil q̄rēt ꝓ ſalario. ſed oblata ſpōte recipe ꝑnt. xv. q. ij. c. vnico.

7 ¶ Utꝝ i minoribꝫ oꝛdinibꝫ ꝓſtituti poſſint aduocare? ℞. q̄ ſi ſunt bñficiati nō ꝑnt niſi coꝝā eccl̄eſiaſtico iudice. c. i. ꝺ poſtu. Limita h̄ ꝝm Pa. ⁊ hoſt. q̄ñ h̄nt ſufficiēs bñficium ad coꝛ ſuſtētatoꝫ. q̄ ſi ñ h̄nt ꝑnt ꝓ aduocatoꝫ acq̄rere ſibi: etiā ſi ſūt ꝺiacōi vel ſbꝺiaconi. Si āt nō ſūt bñficiati: ꝑnt tā coꝝā eccl̄aſtico q̄ꝫ etiā ſeculari ī cā ciuili. Jn cā āt crimīali nullo mō ꝑnt coꝝā ſeculari iudice. ne cle. vel mo. c. ſnīaꝫ. xxij. q. viij. his a q̄bꝫ li. ꝺi. aliq̄tos. Quida tñ ꝺicūt eos poſſe ꝓ reis poſtulare ⁊ appellare ⁊ appellatoꝫ ꝓſeq̄. ar. xxij. q. v. c. i. ⁊. c. eos Sꝫ tuti⁹ ēi totū ab ſtinere. ꝺ. c. ſnīam. no. glo. i. ꝺ. c. aliq̄ntos.

¶ Utꝝ religioſus poſſit poſtu'are? ℞. q̄ nō 8
niſi cū vtilitas mōaſterij exposceret abbate impante. c. ex pte. ꝛe poſtu. Et extēdit etiaꝫ ad canōicos regulares ibidē pꝫ. Et ibi ꝺic Pa. q̄ optꝫ p̄dicta duo ſimul ꝓcurāt. alꝫ nullo mō etiā coꝝā eccl̄aſtico iudice eſſe aduocat⁹ vel ꝓcuratoꝝ pōt. Si ꝯ p̄dicta duo ꝓcurāt: pōt etiā coꝝā iudice ſeculari. ar. i. c. i. ⁊. c. fi. eo. ti. Jntellige in cā ciuili tm̄.

¶ Utꝝ ꝓpter lucrū applicādū monaſterio 9
abbatē ꝑāte poſſit monach⁹ eē aduocat⁹ vel ꝓcuratoꝝ? ℞. Jnno. i. c. cū J. ⁊ A. ꝺ ſē. ⁊ re iudi. q̄ etiā ꝓ laico pt eē aduocat⁹ ⁊ ꝓcuratoꝝ mōach⁹ ꝓpter vtilitatē mōaſterij. Et ita ꝺ q̄ ꝺo. lap. ſuauit Sꝫ ꝝiū q̄ ñ poſſit teneto. Jan. Ego āt ꝺico cū Pa. i. ꝺ. c. ex pte. fore mag; honeſtū ⁊ equuꝫ vt abſtineat. ar. c. ñ magno. ne cle. vel mo. ⁊. xvi. q. i. alia ēcā. Addūt etiā q̄ clerici et mōachi ſolū phibent vt ꝺixi poſtulare: q̄ñ indr̄iter exercere volūt talia officia ꝝm Jnno. in. c. vnico. ꝛe ob. ad rō. Sec⁹ ſi volūt ſolū aſſumere ī vna cā. Et h̄ ſeq̄t Archi. ī. c. puenit. lxxxvi. diſ. Et placꝫ ⁊ vr̄ equū. lꝫ Colle. i. c. ꝺilecti. ꝺ arbi. teneat q̄ nec etiā in vna cā. ⁊ forte meli⁹

¶ Utꝝ aduocat⁹ teneat̄ ḡtis ꝓ impotēte ad 10
uocare? ℞. Pa. in. c. i. ꝛe offi. iudi. Hoſ. ꝺiſtinguit ſic. aut ē potēs ad ſoluēdū. ⁊ ſic vera ē opi. Hoſ. q̄ ꝺicit q̄ nō teneꝫ. ſꝫ iudex ꝛe bet ſibi ꝓſtituere ſalariū ꝝm facūdiā ⁊ ꝓ mōlitis ⁊ ꝓſuetudis patrie. vt i. l. i. §. i honoraꝛijs. ff. ꝺ v. ⁊ extraoꝛ. cog. Aut ē impotēs. ⁊ tūc teneꝫ gratis aduocare lege diuina hoc ꝓcipiēte Deut. xxij. Diliges ꝓximū tuū ſic teipm. Et cre. q̄ ꝓccat mortaliter qñ ſcit talē impotentē ire currere notabile damnuꝫ ex ꝺefectu aduoca. ſi req̄ſit⁹ eū nō aꝺiuuat gratꝫ. Sec⁹ ſi leue ꝺānū. q; tūc eēt veniale. Et ſimiliter iudex ꝓccat mortaliter vel venialiter ſic aduocat⁹: ſi ſcīēs talē impotētē ñ ꝓuideret ſibi ꝛe aduocato ꝓcipiēdo alicui ipſoꝝ q̄ gr̄atis aduocꝫ ꝓ tali impotēte. Et ſi ei nolūt obedire: pōt ⁊ ꝺz eis iterdicere officiū aduocatōis. l. puidēdū. C. ꝛe poſtu. ar. l. moꝛis ē ff. ꝛe pēnis. ⁊ i. l. i. ff. ꝛe off. p. vr. ⁊ i. ꝺ. c. i. Et

etiã cauere ne potẽtio: offẽ dat aliã ptẽ. vt
no.bar.ĩ.l.illicitas. §. ne posſ tio:es.ff.ꝺ of.
11 ¶Utr aduocare possit ꝗs ꝺ eã ꝗ ce (ſi
pit bñficia ſine vicio ingtitudis ſ.q; ñ. vt
pz ĩ.c.fi.ꝺ postu. imo possz ꝺoatiõ reuocari
ar.ꝺ.c.fi.iuncto.c.fi.ꝺ ꝺõa. Sz ad te q; bñ
ficiũ ꝺatũ p mercede labor; ſ fuit ioz ñ ẽ g;
tuitũ bñficiũ. fac. l. aq̃li; regul; ff. ꝺ ꝺõe vbi
donatõ facta mgro rõe ꝺiſciplie ñ ẽ mer; ꝺo
natõ. tiõ reuocari ñ possz rõe ingtitudis sz
ſolũmõ qñ ꝺonatõ ſeu bñficiũ ẽ gtuitũ. fa
lit; ꝺ qñ p ſe vel p p; e vel mre ipotẽte aut p
alia mi; abili ꝓſona aduocat. vt colligit ex
ſpe. ĩ ti. ꝺ aduo. q; tũc ꝑt ſine vicio ingtitu di
12 ¶Utr aduocat; teneat ad restõez ſi p (nis
ip; rudẽtia aut negligẽtia ſua amisit cãz cliẽ
tuli. ℞. ho. vt fatat ĩpe. ĩ ti. ꝺ aduo. q; teneꝯ
ar. l. idẽ inſ. ff. ad. l. aq̃l. Et breuit teneꝯ ſm
eũdẽ Do. q̃licũq; ei; vicio pdaꝯ. ar. l. ſi ꝺo tõ
ꝺ emptoꝛez. ff. ꝺe euic. Sec; ſi ex q̃litate cãe
vel ꝺefectu pbationũ. q; tũc vicii ẽ materie
ñ artific. ff. ad. l. aq̃. l. ſi fu; fuũ. §. ſi calicẽ.
De q̃sta at vel q̃li negligẽtia vel ipitia tene
aꝯ: vide. ĩ. culpa. §. v. ꝛ. vj. Multomagꝭ te
neꝯ ſi ꝺolo ſuo cliẽtul; amisit cãz. ff. ꝺe iudi. l.
13 ¶Utr aduocat; ſcieter (ſi filiuſta. l. di. ſeq;
ꝺefẽdẽs cãz iuſtã teneat ad restõez ℞. q;
Do tra mortale pctm qꝺ ꝓmisit teneꝯ ſm
nal. ti. restitutio. ad oẽ qꝺ amisit ille ꝓ iuez
ptia ꝓoaniũ ꝓſtabat ſiue p malicã ſiue p
cia vel falſitatẽ. ꝛ etiã cliẽtulo ſi eũ ꝺ epit
ꝺas ei ĩtelligere eũ hꝫe cãz iuſtã: q; ali; ñ li
tigaſſet. ar. C. ꝺe admi. tu. l. nõ ẽ igno tũ.
14 ¶Quid ſi ĩgrabat iuſtã cãz ℞. q; ſi ecig;
noratia puenit ex culpa ſua: vt pu q; nõ ẽ
perit; ĩ iure: aut q; ñ inq̃ſiuit a cliẽ lo vt ꝺe
buit ꝺbita menta cãe credo q; ſili; eneat ad
restõnẽ: ñ ſolũ illi ꝓ quẽ aduocaꝯ vez etiã
cliẽtulo ſuo ſi aliter ñ litigaſſz fit modũ cul
pe ꝛ regulas. ꝺe q̃bꝫ. ĩ. culpa. §. Sic ꝺo pfa
ta ĩgratia puenit ex q̃litate ne ocij vel falſa
ifoꝛmatiõe vel mala cliẽtuli ſaꝯ. Teneꝯ
ſticiã cãe tñ eã ꝺimittẽ poſtq; cogn; ꝺi. Et ſalariũ re
l. rẽ ñ nouã. §. ꝓꝺ oni. C. ꝺ nal. ti. ꝺ aduo.
ceptũ reſtituere teneꝯ ſm culpa ſua. puẽit ta
Qꝺ credo nccariũ qñ edo niſi ꝺe ꝓſilio. Et
lis ignoratia. al's nõ ſ; Tho. ij. q. lxxj.
ſic tenet Hoſti. his ꝓit petere ſalariuz ℞. q;
15 ¶Utr aduocat; p tere put vult: niſi ĩ caſu
cã nõ ꝺũ ĩcepta ꝑt ſ; ecẽ. ar. eoꝛ q̃ nõ. i. l. j. C.
vbi ali; bon; ñ iuen pta vel finita: vel qñ ali
ꝺe epi. au. Cã ꝺo iq; ꝑt petere niſi moderatũ
us bon; ñ inueniret abor; ꝛ ꝓſuetu die regiõis
attẽta q̃litate cãe.

ꝛ ideneitate aduocati. vt colligit. iij. q. vij.
§. arcẽ. ĩ tex. ꝛ i glo. Adũte ꝫ q; aduocato ꝛ
ꝓcuratoꝛi ñ licz facere pactũ ꝺe q̃ta litis. neq;
etiã ꝺe certa q̃titate vel re cũ hac ꝓditõne si
vicat. q; ẽ eaꝺẽ ro sic ꝛ ꝺe pmissiõe q̃te litis. q̃
iõ phibita ẽ: ne p fas ꝛ nefas intẽdat ad vi
ctoriã cãe: vt possit ꝓſeq; pmissuz. Sed qñ
ſimpl'r pmittit aliq̃d certũ ſiue q̃stitas ſiue
res p mercede: ſiue vicat ſiue pdat. et etiã si
vltra ꝫ pmittit aliq̃d nomie palmarij qꝺ ẽ
modicũ q̃d ñ magnũ: sic valz pactũ. q; ceſ
sat rõ pdicte phibitois ĩ isto casu. Et ſm ꝫ
ꝓcoꝛ. ꝺo. ꝛ gl. i. l. ſupt; ff. ꝺe pac. ꝛ. l. j. ĩ ꝫ boꝛ
si noie palmatij. ff. ꝺ va. ꝛ ex. co. ꝛ. l. ſi q̃. C.
ꝺe postu. ꝛ. l. litẽ. C. ꝺ pcu. ꝛ. l. ſalariũ. ff. mã.
q̃ mulcũ ĩtricate ꝛ varie loquũt Jtẽ nõ q; ad
uocat; ꝛ pcuratoꝛ ñ pt accipe ſalariũ qꝺ ex
cedat. c. aureos ĩ vna cã. l. j. §. i honorarijs
ff. ꝺe va. ꝛ ex. cog. ꝛ ĩ glo. ꝺ. l. ſalarium Jtem
ñ pñt pꝺicti aliquẽ ꝓctũ facere cã incepta ꝛ
nodũ finita cũ cliẽtulo. C. ꝺ postu. l. q̃ ꝗs. ꝛ
¶Utr ſalariat; ꝺe pu (iij. q. vij. §. itẽ si ꝗs. 16
blico possit aliq̃d petere ab aliq; pticularit'
℞. pa. ĩ. c. ꝺe postu. ſm Jnn. q; ñ ab aliq; liti
gãte. sic nec pt ſalariat; medic; ab aliq; ꝓſtitu
to ĩ ifirmitate. ſz a ñ litigãtibꝫ vel ſanis licꝫ
te recipiũt. q; ſalaria sũt ꝓſtituta talibꝫ ſolũ
p litigãtibꝫ ꝛ ifirmis. pbat ĩ. l. añe. C. ꝺe p;
¶Utr possit ꝗs aduocare p (ſe. ꝛ me. li. p. 17
vtraq; pte ℞. ſpe. ĩ ti. ꝺe aduo. q; sic. ar. xlv.
ꝺi. ꝺiſciplia. q̃ ĩ fi. ꝛ ibi glo. ex ꝺ postu. p. ꝺo
ne mẽorie. el. j. q̃ſi ĩ pn. Qꝺ vez credo i ca
ſu ꝺubio: al's nõ. q; q̃ꝺiu cã ẽ ꝺubia: ꝑt ad
uocat; patrocinari ſine pcto ſm Roꝺ.
¶Utr aduocat; possit vti ꝺecẽptõne ꝓ eũ q̃ 18
hꝫ iniuſtã cãm. ꝺic vt. ĩ. Bellũ. §. rix.

A Ffinitas q̃d sit ꝛ quõ ĩ
pediat mrimo
mũ. vide. ĩ. mrigniũ. iij. ipedimto

a Gnati sunt q; p virilis (ex
ꝓiũcti sũt. Nã i agnatis cogti itelli
gũt vt gen; i spẽ. vñ frẽs ex eoꝺẽ pre. fili; fris
nepos ꝛ hmõi agnati st. At q; p femini sex;
cogtõz iũgũt ñ agnati sz natali rõe cogti sc
sic filij soroz; vel amite. ff. ꝺ legi. tu. l. sunt ãt

a Lchimia vtr licear. ℞
Oldra. ĩ ꝓsi
lijs suis tenet q; sic. ꝺũmõ ñ facit
p artẽ magicã: vel p aliã legiꝫ odiosaz. vt
ꝺic. l. vnica. C. ꝺe thesau. q; tales metallarij
sunt q; labore p̃po sibi ꝛ reipublice cõmoda
ꝓpant. C. ꝺe meta. l. j. Et iura ꝓpter pblicã

b

vtilitatē q̄ ē ex eoz offic[illegible] videt resulta[illegible] fa/
uēt eis. nā pñt inuite[illegible] ingredi fun[illegible] ad
metallū inq̄rēdū. l. iij. [illegible] ff. d. tit. nō. C.
de meta. qđ al's ñ lz. o. l. vnica. ff. de ac. re.
do. l. iij. Rō ē. q̄z vt dr̄ ī li. de pp̄rietate rer. i
c. de alchimia. oīa metalla p̄cedūt ex eodē
p̄ncipio. s. ex sulphure z argēto viuo. sz ex di/
tute elemētoz q̄ pñt maio rē influētiā i vno
loco q̄z i alio ī vna mineria fit stannū. i alia
argētū. Cū g̃ ars imitet naturā. ff. de adop.
l. adoptio. ñ igit̄ p̄cm̄ si p̄ vtute q̄ ēi elemē
tis aut herb alchimiste de stanno [illegible] ut face
re argētū. q̄z cū sit ex eodē p̄ncipio. [illegible] hñti/
bus simbolū facilioz sit trāsit⁹. insti. q̄. mo.
tol. ob. §. j. Cū multe vtutes sint i sit herb
z lapidibꝫ. xxvj. q. v. nec mirz. circa medi. Sz
his nō obstatibꝫ credo q̄ sit illicita ex
multz respectibꝫ: tū p̄mo q̄z null⁹ inuenit q̄ hē
at verā hmōi artē: lz dicat ꝺ multz. sz falsuz
ex experiētia. tū q̄z videm⁹ q̄ cōit ipaz facere
multa p̄sumūt. z a cōit accidētibꝫ ē standi
Tū de ipis dr̄. ij. Thim. iij. Sp addiscen
tes z nūq̄z ad vitatē scīaz puenientes experiē/
as multas facūt: et nūq̄z ad pfectū attingūt
tps vitā q̄z p̄sumūt. nec id qđ opāt hz vita/
tē cū auro vel argēto: sz solū appentiā. ió sī
sp ꝺ dānādi alchimiste. Et h̄ euidēter pbat.
q̄z nēo i publico eā vult facere vt appeat q̄
male agunt: q̄z odiūt lucē. Et si aliq̄n aliq̄d
vi facūt. aut fit cū dāno p̄utatz expēs. vel
ex aliq̄ receptiōe ipōnēdo aurz vez. vel aliq̄
diabolica fallacia. q̄ vt eos attendere faciat
hmōi: facēs eis vez aurz ex appositiōe auri vi
occulte aliq̄n. Cū g̃ sit tale exercitiū ꝺ vtili/
tatē pblicā: vt dr̄ ex p̄sūptōe rer. z q̄z vt cōi
ter facūt ex his [illegible] falsa. ió si [illegible] sī cō

Alea vide. j. Lu[illegible] di eā facientes
dus §. iij. cū sequen[illegible] bus

Alienatō [illegible] id dr̄ R. q̄ ꝑ ꝑtri
[illegible] ē ois actus p quē
trāsfert dñiū. dicit tex. C. ꝺ fū. do. li. j. z fz gl.
i. c. nulli liceat. de re. ec. ñ ali. z eā sequūt doc.
ibidē Largissime āt aliēatō dr̄ datō i ēphi
teosiz z locatō ad lōgū tps. vt voluit Ja. ꝺ
bel. Lap. i aut. ꝺ nō ali. §. q̄z vo. Et q̄n sola
possessio i aliū trāsfert vt no. Inno. ꝺ re. ec.
ñ ali. c. epi. z Albr. i aut. h̄ ius porrectū. C.
ꝺ sa. san. ec. Sz ꝑ vr̄ tex. i. ꝺ. c. nulli lz. vbi
dic. Alienatōis āt vbū ꝓtinet ꝺditōz. s. vēde
re sb ꝺditōe. alij h̄nt ꝺductōz ad lōgū tps.
donatōz. vēditōz. p̄mutatōz z emphiteosiz
ac ꝑpetuū ꝑctū. Hec tex. sz vbū ꝓtinet denotat
ꝓp̄ia naturā vocabuli. vt dic bar. i. l. affi/
nitatē. al's ici[illegible] t. cui eoz. ff. ꝺ postu. §. ite
pōni⁹. vbi [illegible] cse dānasse glo. i. l. gall⁹. §.
t istituēl[illegible] ꝺ li. z po. Et sic ꝺsuluisse q̄ vbi
statuto c[illegible] ek q̄ tutela solū vel at mīri z aliet
q̄ etiā [illegible] vel t pau⁹ [illegible] noie nur⁹ vel t pnur⁹
z noie [illegible] vel t nepos et pnepos: nisi adda[illegible]
aliq̄d [illegible] facat determinatōz ad certā pson̄.
ita [illegible] mitat bar. i. ꝺ. §. vt istitutēs. z no. idē i
l. [illegible] eoz. ff. ꝺ fe. si. [illegible] pa. i. ꝺ. c. nulli liceat. dic
q̄ i matia fauoz abili z larga. vt i. ꝺ. c. nulli.
vez. sz i matia odiosa ñ vel t nisi q̄ ꝺ dixi
q⁹ p quē trāsfert dñiū. [illegible] p̄terea i reb ecclie de
nādis accipit aliēatō. vt. ꝺ. c. nulli. fin glo.

¶ Aliēatō ꝺ fre ad soloz ēn ēfm mo. (ibidē 1
eo. ti. allegat. C. de fideic. l. volūtas.

¶ Que req̄runt i alienatōe rei eccīastice. R. 2
Pa. i. c. q̄ applica. ꝺ his q̄ fi. a p. q̄ v p̄tio
tractat⁹ s. an expediat vel n. Sc̄do p̄sensus
capli. Tercio q̄ fiat p vtilitate ecc̄ie. Quar
to auctas supior. Quīto sb̄scptō. z hec pōit
i. c. tua. ꝺ his q̄ fi. a p. z i. e. n. z. c. nulli. ꝺ

¶ Utz sb̄scptō req̄rat nccior R. (rc. ec. ñ ali. 3
pa. i. c. i. de his q̄ fi. a p. q̄ Inn. dat vnā regu
lā q̄ nūq̄z req̄rat sb̄scptio: nisi i casibꝫ a iure
exp̄ssis. rō. q̄z regulariter i q̄libz dispositiōe
sufficit p̄sens⁹. nec req̄rit scptura. l. pactū. C.
[illegible] ac vide glo. i. c. q. de cē. li. vj. z ió vēditōz
[illegible] tōz z donatōz p̄lar⁹ facere ñ pt nisi ꝺ
p̄se[illegible] u capli z sb̄scptōe canonicoz. Albr. i
ꝺ. [illegible] t. h̄ ius. tenet q̄ sb̄scptio i alienatōe rei
ecc[illegible] slice regulariter nō ē necc̄aria: nisi i tribꝫ
cal[illegible] pdictis. s. vēditōe. p̄mutatiōe z dona
tion[illegible] vt in. ꝺ. c. tua. z i casibꝫ no. p Archi. i

¶ Q[illegible] sunt cās le[illegible] (c. sine exceptōe. xij. q. ij. 4
gitim[illegible] lienatōis rer ecc̄iastic⁹ z R. Pa. i
ꝺ. c. nu[illegible] liceat. q̄ sunt. iiij. Prīa necc̄itas si
debita v[illegible] ēt: z ecc̄ia ñ pt satisfacere de fructi/
bus. S[illegible] da vtilitas. s. vt h̄eat rē meliorē. et
ista ponu[illegible] aut. hoc ius. C. de sa. san. ec. z. e.
q. q. c. hoc[illegible] s. Tercia pietas. xij. q. ij. auz.
z. c. sanctor[illegible] uarta p̄moditas: vt q̄z res
emagis [illegible] q̄z vtilis eccl̄esie. vt in. c.
terrulas. [illegible] z ibi plene in glo.

¶ Utz ois au[illegible] to rei ecc̄iastice sit p̄hibita 5
sine p̄fata solēn[illegible] vel aliq̄ ꝺ pfat⁹ causis:
et noie i mobiliū r[illegible] eat. q̄ ñ. lz i mobiliū.
fuari pñt. fac. l. tut[illegible] p̄dunt ea q̄ fuādo
tu. ꝺ his q̄ fi. a p. s[illegible] es. da. ij. C. ad tu. z. c.
q̄ mobilia q̄ etiā fua[illegible] ub. i. ꝺ. aut. h̄ ius. z
ne p̄dicta solēnitate: vt [illegible] pñt alienari pñt si
diuinū cultū ꝛeputate. [illegible] ues ꝛe. nisi sint ad
p̄terea. C. de sa. san. ec. s. [illegible] z tūc seruabit. aut.
p necessitatez vtilitate. [illegible] t nor vēdant nisi

placet.

de le.ij. Si ꝓ legatū simpl' alternatiue nō magis referēdo ꝓba ad heredē ꝙ ad legatariū tūc electio est legatarij. vtputa legatio fundū vel vsumfructū: vendicabit tūc ius qđ voluerit. vt in. d. l. lucio.

¶ Utr qñ ꝺs tenet ad alterutr dnorū sub alternatiōe possit dare qđ cūq voluerit. R. glo. i. c. inc ceteras. de relig. q sic. insti. de he re. insti. §. pe. C. de ꝺdi. ide. l. pe. et. d. l. plerūq ff. de le. ij. l. si ita. et de pbē. referēte. Cōtra insti. đ le. §. si generaliter. Soluit glo. pdicta ꝓba ꝓma iura: nisi eligēs fuerit i mora. ff. de op. le. l. mācipioꝛ. ff. de le. l. statu liberꝫ. §. j. ff. de sol. l. stichū. j. m. ff. de pe. he. l. itē. §. ide recte ait. Uñ tal' si loco et tēpe debito offerat alterꝫ cui tenebat et noluit recipe: liberat debitoꝛ. vñ si piret vel alio mō alienaret. non pter hoc teneret ad alterꝫ exq̄ sol' creditoꝛ ē i culpa p iura ꝓmo allegata. Sz si null' sit i culpa dēs duo alīnatiue: puta stichū aut pāphilū si perijt piculū ꝓmi ad emptoꝛē piculū scđi ad vēditoꝛē ptinet. l. si i emptōe. §. si emptio. ff. đ ac. emp. et ven.

a **Ambitio** ſm Alex. ij. ij. tracta. de auaricia. q. vij. ē appetit' potētie. potentia aūt pōt appeti put p illā acq̄rit honorificētia. et sic reducit ad supbiā. vel put ē apparēs sufficētia vel abundātia. et sic reducit ad ꝓcupiscentiā oculoꝛ. vñ Aug. j. confes. Auaricia possidere vult mlta: et tu dñe possides oīa. Potētia ꝓo đ in possessiōe oīm. Uñ glo. sup illud. Cognoui qm̄ dñs meus es: qm̄ bonoꝛ meoꝛ nō eges ait. Quātūlibet auar' sit sufficit tibi deus. etem auaricia terrā q̄rit possidere totā. adde cclum. adde qđ plus ē q̄ fecit celū et terrā. Et iō Aug. in li. de ꝓa religiōe. Ambitio scī supbos facit. ꝓcupiscētia curiosos. Et in li. ꝓfes. Jussisti vt ptinea a ꝓcupiscētia carnis. ꝓcupiscētia oculoꝛ: et ambitione seculi.

¶ Utr ambitō sit pctm̄ mortale? R. q̄ ñ sp sz ꝓmo rōne finis. et tūc qñ i tali appetitu statuit fīnē. s. qz pat' eēt qđcūq mortale cōmittere p ꝙseq̄ndo potētiā vl honorificentiā. Uel scđo rōe rei q appetit. vtputa qz appetiuit l'pla bñficia eccl'astica. ar. c. qz iratū de pbē. nisi i casu licito. De q̄ dic vt. j. clericꝰ vij. §. ij. vl' aliqđ bñficiū vl' officiū sclare vl' eccl'asticū scies se idignū rōe crimis vel ig̃rātie et h mōi: qz tūc ē mortale. Rō. qz vult qđ lex phibet. Sil'r dico cū appetit bñficiū aut dignitatē q̄ hz curā aiaꝝ ꝓncipaliꝫ ppē honoꝛē vl mortale rōe pdicta. facit ar. c. statuimus. lxj. di. et. c. licet. viij. q. j. et oppie. c. miramur. lxj. di. et h̄ itelligo si sit deliberatio volūtatis. als veniale pctm̄ ꝓmuniter est.

Amoꝛ sui ē q̄ñ quis nimis diligit seipm̄ querēdo delectatōes coꝛpis nimis et quietē carnis. et ꝓcedit ex luxuria q̄ ē pctm̄ mortale solū si pter eū nō implet ꝓcepta vel facit ꝓtra. aliter ꝓmuniter ē veniale. q̄ tñ amoꝛ sui est ille qui aliq̄n ꝓducit vsq̄ ad ptemptū dei: vt dicit Aug. Et ab isto ꝓcedit prudētia carnis de qua. j. Prudentia

Amicicia vide infra Diligere per totum. et infra placere.

Amoꝛ seculi ē filia luxurie. De quo vide infra Diligere. §. ij.

a **Angaria** ē opꝰ psonale et munꝰ mere psonale. Munꝰ aūt mere psonale đ qđ pt labore coꝛpali exerceri sine detrimēto rerū. vt i. l. numeꝛ. la. ij. ff. đ mu. et ho. pangaria ꝓo i q̄buscūq ꝓsistit. vt vult glo. in. l. neminē. C. de sa. san. ec. Et bñ. qz dictio ꝓ auget. vt. l. vrbana. §. pnoctare. ff. đ ver. sig. et no. in. c. si constiterit. de ac. et sic ē munus mixtū sicut angaria mere psonale est.

a **Appellatio** ē a miore ad maiorem iudicē ꝓuocatio ſm canones. ij. q. vj. ois oppssus. et. c. se. et. c. placuit.

¶ Uñ ē appellandū? R. q̄ infra decez dies a die late sntie. C. de ap. aut. hodie ꝓo. Fallit in absente ex ꝓbabili vel notoria causa. q̄ talis infra. x. dies a tpe quo sciuit sntiaz latā pōt appellare. vt. C. quō et qñ iudex. l. ab eo ff. qñ ap. sit. l. j. §. fi. Et hoc verū nisi sit cōtumax vere in nō comparēdo vel veniendo ad iudiciū. quia tūc nō auditur nisi veniat iudici sedenti ad huc ꝓ tribunali. l. diuus. ff. de in inte. resti. Secus si fuisset cōtumax in restituēdo. qz potest appellare. l. creditoꝛ ff. de appellatio.

¶ Utr appellatio impꝺita post excōicationē vel interdictū vel suspēsionē ab officio vel ab ingressu ecclie tollat ipsaꝝ censuraꝝ effectū? R. q̄ nō. text. est in. c. is cui. de sen. ex. li. vj. Et h̄ vez qñ tales cēsure absolute ꝛ inflicte. Rō. qz secū trahūt execrationez. pastoralis. đ appel. Secus esset si sub ꝓditōe foret posite: vtputa si non solueris hinc ad mēsez excōico te vel suspēdo vel si nō feceris

hꝫ vel illud. qꝛ tūc si añ ꝓdītōis euētū appel lauerit legitīe bñ suspēdit. vt ī. c. ꝓterea. el. ij

3 ¶Quid si dicat. Excōico te si ap (de appel. pellaueris: R. Inno. ī. d. c. ꝓterea. q appella tio suspēdit effectū. Sz dubiū eēt si dic Ex cōico te si disposueris ad appellādū. Et tūc dico q ī casu ī q̄ talis plat⁹ nō pōt phibere ap/ pellatōem nō erit excōicatus. alīs sic

4 ¶Utr excōicat⁹ post legitimā appellatōem sit euitād⁹: R. q ñ. vt nō. ī. c. lz. de sen. ex. li. vj. ī. c. pastoralis. de ap. Uerūtñ si excōicat⁹ notorie spāliter ī exp̄sse infra tps a iure vel a iudice determinatū appellatōz nō fuerit pse cut⁹ vt debuit eo elapso potīt publice excōi/ cat⁹ denūciari. ī tūc erit euitād⁹ taz ī iudicio q̄z extra ī ab actibꝫ legitimis remouēd⁹. d. c. lz. Et ꝺz reputari p excōicato p talē denū ciatōz donec sīnialit fuerit ꝺclaratū appella/ tionē añ excōicationē fuisse interposita

5 ¶Sz vtr tal⁹ post denūciatōz excōicatōis ī ꝺsertōz appellatōis celebrās aut ingerēs se diuinis efficiat irregularis: R. Arch. in. d. c. licet. ī seq̄tur ibidē Be. q nō. qꝛ exq̄ appel latio legitima fuit añ excōicatiōz posita: ip sam excōicationē suspēdit. ī lz post ꝺsertōez appellatōnis denūciet excōicat⁹. nō tñ excōi cat. nec vere ē excōicat⁹. vt ibi patet.

6 ¶Utr a q̄libet sīnia vel ḡuamie possit appel lari: R. q sic si ē hois de iure canōico. De iu re ciuili nō ab interlocutoria: nisi q̄n iudex in criminali vel ciuili negocio cōnē p tormēta interlocut⁹ ē ꝛ. l. añ sīniam. ff. de ap. reci. facit glo. ī. l. añ snie tps. C. quoꝛ ap. ñ re. Regu/ lariter aūt nō appellat ab īterlocutoria. vt ī l. ij. C. de epi. au. Rō. qꝛ ḡuamē qō p eā ifer tur pōt repari p appellatōez a diffinitiua. lz q̄n ñ posset repari liceret. Quidā tñ tenēt q etiā ab interlocutoria pōt appellari sp. vt. l. ait ꝓtor. §. q̄d tñ. ff. de mi. lz pmū verius

7 ¶Utrū q̄s possit appellare a ꝺclaratore pe/ ne legis: Ur q ñ. qꝛ a pēa legis ñ pt appellari. l. si q pena. ff. de ẏ. si. ī. c. qꝛ nos. vbi glo. de ap. Sz tu dic q a ꝺclaratore pt. Glo. ē sin gl'ar ī. c. cupientes. §. q si p. xx. dies. de ele. li.

8 ¶Utr q̄s possit appellare a denū (vj. qō nō ciatōe aut ꝺclaratōe excōicatōis seu alteri⁹ cēsure: R. Pa. ī. c. puēit. ꝺ ap. q sic. qꝛ hec ñ ē sīnia iur' a q̄ ñ lz appellare. c. qꝛ de ap. sz iu dic' ꝺclarātis q̄ ē hois. Facit ad hꝫ glo. nō. ī. c. cupientes. de elec. li. vj. Et hꝫ vr nisi sit notor⁹ excessus. qꝛ notor⁹ crimīosus ñ au/ dit appellās. Facit qō no. Inno. ī. c. ex pte. el. ij. de ẏ. si. q̄ dicit q ī notoꝛijs ñ req̄rit p̄pe sīnia: lz fit q̄dā iur' execūtio. ī tex. ī. c. qm. de si. pſ. Qꝺ limito vr qñ excessus ē ita noto rius q nulla tergiuersatōe pōt celari.

¶Quis pt appellare: R. ille c⁹ interest. alīs p 9
aliū facta ñ vz. l. j. ff. de ap. ñ re. ī. c. exoze. ꝺ hīs q̄ si. a ma. par. ca. nisi q̄n ꝓuocaret p eo q̄ ducit ad supplicīū. vt. l. nō tm. ff. de ap.

¶Utr religiosus possit appellare: R. q nō 10
a correctōne suoꝝ platoꝝ: si fiat fm statuta ordinis vel regule. c. ad nostrā. ī. c. reprhēsi/ bilis. de ap. ī. c. cū speciali. eo. ti.

¶Utr appellatio extraiudicial' sic annullet 11
p⁹ facta sic iudicial': R. fm Inno. ī. c. ex pte. el. j. de ẏ. si. q sic. facit. c. ad audictiaz. de ap. Jn hꝫ tñ ē ꝺra fm eūdē Inno. ī. c. j. de his q̄ si. a ma. par. ca. qꝛ iudex q̄ ꝓcedit i forma iu dicij ꝺz audire legitīas exceptōes. ī nisi au diat iuste appellat ab eo. Sz sec⁹ ēī eo q̄ nō vt iudex sz vt ꝓuata ꝑsona pficit factū suū. qꝛ iste i forma iudicij nō ꝓcedit nec ꝓcedere pt. ī iō ñ dimittet q̄n pficiet factū sup q̄ ap pellat. nec revocabit nisi ꝓbet ẏtas cāe. nec ip utabit ei si ñ audit ꝺictōz l' appellatiōz adūsarij nisi ꝓbet ẏtatē cāe appellatōis. vt ꝺ ele. c. cū dilect⁹. ī meli⁹. c. cū iter canōicos iūcto qō nō. ī. c. interposita. i glo. ī ẏ. sz etiaz de ap. Et sic collige q appellatio extraiudi cial' ꝺz fieri ex cā ꝓbata a iure vl' ciuili vl' cō suetudinario vl' canonico. Scō q tenēt ge/ sta etiā post appellatōez ipaz nisi approba ta ẏtate cāe. Tercio nō q eoipso approbat ẏtas causē q̄ ñ ꝓbat ꝺrū. Quarto q sīnia excōicatōis ñ tenet p⁹ appellatōz ex causis legitimis īterposita: etiā si ñ ꝓbet veritas. Qꝺ q̄rtū est spāle ī excōicatōe ī ꝺ supdicta Et ē rō. qꝛ nūq̄z ꝺz q̄s excōicari nisi cā ꝓbet ẏ. q. i. nemo. De hoc vide Inno. ī. c. dilect⁹ filijs. de ap. qui in hoc ꝓcedat.

¶Ubi ī a q̄ ē appellandū: R. q a iudice q̄ 12
pnūciauit ī vbi ius reddi cōsueuit. Nā re gulariter q̄ ad causas agēdas ptinēt i eo lo/ co ꝺbēt fieri ī agitari. ff. de inter. ac. l. volu/ it. §. quod a. c. ī cora iudice qui sīniam tulit si eius sit copia: non p vicos vel hortos. ff. q̄n sit ap. l. i. §. dies. Et si nō vult iudex re/ cipe appellationē: punitur. l. iudicibꝫ. ī. l. q̄

¶Ad quē est appellandū: R (niaz. C. eo. 13
ad supiorē ī gradatim. ff. eo. l. impatores. et. C. eo. l. addictos. Si ẏo a ꝺlegato ap/ pellat ad ꝺlegantē. C. c. l. pcipimus. §. eo/ rū. Si aūt a ꝺlegato ꝺlegati: seruet forma posita. C. q̄ p sua iurisditōe. l. vnica. in fi. et in glo. ibidē. Et ꝓpterea dat cautelaz Ra. ful. in eo casu. C. de ap. q eps vel alius ordi nari⁹ ꝺleget cāz. qꝛ si appellat a sentētia: ꝺle

uoluerit ad ipz q̄ iterꝝ releget cāz appellatiōis q̄ pt relegari. vt l. cū post sniaz. C. ō ap. no. glo. ⁊ Ang. in l. eos. in pr̄in. C. eo. ti.

14 ¶ Qualit̄ cēsēdaꝫ. R. si incōtinēti fit suffici vna voce sine sc̄ptis. C. eo. l. ij. ⁊ l. litigato/ribꝫ. Si fit i ꝓtinēti: tūc ꝺz porrigere libellū appellatorium infra. x. dies vt dixi. q̄ libellꝰ ꝺz ꝓtin ere nomē appellātis: ⁊ eiꝰ aduersariū et nomē iudicis a q̄ ⁊ ad quē appellat. Nec no tat lex. j. §. fi. ff. e. forma sic. Ego ticius dico sniaz nullā quā tulisti dñe iudex. B. ꝯ me: ꝺēnādo me sempronio i. x. libras psoluē/das. ⁊ si aliq̄ ē ego sentiēs me ḡuatū ad talē iudicē appello i sc̄ptis pcēs apostolos ⁊c.

15 ¶ Utꝝ appellare liceat? R. q̄ sic q̄n fit exꝓfi dētia iuste cāe: vel ad dēclinādū idebitū ḡ/namē iudicis. q⁹ hꝫ fit auctē iurꝫ. ⁊ qꝺ fit iu ris auctē nō hz calūniā. Et q̄ liceat appella re ex cauſ expſſis: hꝫ i. c. pastoral. de ap. Si ꝯo appellet q̄s cā afferēde moꝛꝛ aio aggḡuā di aduſariū: sicñ pt fieri sine pcō mortali si ēt nōbile detrimētū ꝓuio. ⁊ teneꝫ ei ad restōz ij. q. vj. c. q̄ūq;. ꝓcor. Tho. ij. ij. q. lxij.

16 ¶ Nō q̄ timēs iuriā iferri sibi ab aliq̄ iudi ce ⁊ acapiēs iter eūdi ad p̄ncipē: p̄cipiat illi ne sibi iuriā inferat. q hꝫ videꝫ posit⁹ sb pte/tectōe p̄ncipis: vt sic ista ceptū cū arreptō nē itineris habeat vim cuiuslꝺā appellatōis extraiudicialis. Facit qꝺ no. Bar. i. l. ō pu pillo. ff. de no. op. nū. ⁊ Inno. et Jo. an. i. c. vt debit⁹. de ap. facit. c. dilecti. in ar. de ap. q̄ arreptio itineris ad superiorē ꝓstituit eū sub eiꝰ ꝓtectōe. ⁊ sic punit̄ inferēs tali iniuriam: dū ius ꝓtēnit. ⁊ eū sub cuiꝰ ꝓtectiōe se posu/it. vt no. Pa. i. c. i causis. de ele.

Apostasia ſm Alex. ij. q. tra/cta. ō apostasia. est temerariꝰ a statu fidei obediētie eccliastice l' religiōis recessus. Et sic colligē triplicē apo stasiā. vt etiā no. glo. i. c. j. ō apos. In p̄ma fuit iulianꝰ apostata. vt i. c. iulianꝰ. xi. q. iij ⁊ q̄cunq; recedit a fide. ij. q. vij. ñ pt. Et isti ſm Jo. i. ꝺ. c. i. sūt heretici. ⁊ ipis hñt lo cū oia iura ō hereticis. ex q̄ ptz q̄ ipo facto sūt excōicati. c. excōicam⁹. ō here. el. i. ⁊ ij. ⁊ ita tenet Inno. i. ꝺ. c. i. nec testiū facere p̄nt. vt j. testiū. §. i. In scōa sūt oēs xp̄iani q̄ nolunt obedire suis platis ecclīastic⁹. viij. q. i. sciēdū Sz adūte q̄ aut iste iobediēs iō nō obedit papē seu canonibꝫ. q⁹ ñ credit q̄ hēat ptātez ꝺēdi canones. ⁊ iste ꝺz puniri vt hereticus. xix. ꝺi. nulli fas ē. ⁊ ibi dicit Hug. q̄ ē excōi cat⁹ ⁊ hereticꝰ ⁊ scismaticꝰ. c. lz. de ele. c. excōi/cam⁹. de here. c. i. de scisma. ⁊ Pau. in de. i. de eta. ⁊ q̄li. dic: q̄ ē infamis. ⁊ no. glo. vj. q. i. in fames. ⁊ glo. i. ꝺ. c. generali. ō ele. li. vi. ⁊ ibi Be. Ant iō ñ obedit ñ q⁹ nō credat eū hīe ptātē: sz q⁹ ꝓtēnit: ⁊ talꝫ punit̄ ꝺz puniri. ⁊. c. nulli fas ē. Si ꝯo ñ vult obedire ex q̄ ꝺā ꝯ au piscētia q̄ ipm tenet. tūc miti⁹ punit̄. de q̄ vi de. j. iobediētia. i pn. In hoc ſ̄ large oēs q̄ p ꝺūt deū p pcm̄ moꝛtale iuꝝ illō. xxxviij. ꝺi. c. fi. et Ezech. Ecce ego mitto te ad gētes a/postat. ⁊c. Pro ꝓe ꝯo i ista hoc ia speciesſ apo state illi q̄ recedūt ab ordiesuo sine sumpte religiōis. vt i. ꝺ. c. i. ⁊. l. ꝺi. c. vlti. de q̄b loq̄t Aug. xlvij. ꝺi. c. q̄z tūlibet diēs. Nūq̄z peio res vidi q̄z q̄ i mōasterijs defecerūt. Pro cu ius declaratōe querēda sunt aliq̄ dubia.

I ¶ Utꝝ clericꝰ i sacris q̄ dimittit solū habitū sit apostata? R. pa. i. c. tue. de apo. q̄ sic. ar. c. i. de voto. li. vi. Secꝰ si eēt i minoribꝫ ſm Inno. i. ꝺ. c. tue. lz aliꝫ ꝯ̄iū teneāt. s. q̄ sint apostate tales existētes i mīoribꝫ Sz mihi placet opi. Inno. q̄ nō. p rōez quā facit Pa. i. ꝺ. c. tue. q⁹ i. c. vl. de vi. et ho. de. nō punit̄ solū ex defectō habitꝰ nisi ꝺimittat ⁊ tōsurā ⁊ p oīa incedat vt laici. Et hꝫ vez nisi tales existētes i minoribꝫ habeāt bñficiū. q⁹ si te/nēt bñficiū ⁊ ꝺimittūt habitū sunt aposta/te. ꝺ. c. fi. l. ꝺi. ⁊ quod ibi notat.

2 ¶ Utꝝ peccēt clerici apostatātes? R. Alex. vbi. s. q̄ sic: i p̄ma vice. q⁹ faciūt ꝯ illud qꝺ ꝺixerūt. Dñs pars hereditatis mee ⁊c. nō tñ postea si sunt i minoribꝫ tm̄. Nec credo etiā q̄ tales peccēt moꝛtaliter taliter apostatādo. p. c. vl. de vi. ⁊ ho. de. ⁊ p. c. Johannes. de cle. ꝯiu. ⁊ qꝺ no. glo. i. ꝺ. c. tue: nisi retine/rēt bñficiū si qꝺ habebāt. q⁹ nullū votū nec ꝯaliqꝺ p̄ceptū faciūt. Et ꝓpterea dic Alex/xan. vbi. s. q̄ nō efficiunt infames si soluz erāt in minoribꝫ. sed aliq̄ apostate. sic. iij. q. iij. si q̄s ⁊ suo. xi. q. iij. si aut. Ri. tñ in. iij. ꝺi. xxiij. tenet q̄ etiā hñs p̄mā tōsuraz ñ pt eam deserere sine pcō moꝛtali. Qꝺ limitat Guil. nason vez nisi cā rōnalis eū moueat ad ꝺimittēdū. sz q̄n solū ex sola libidie lai/cādi deserit tūc peccat moꝛtaliꝫ. Sz q̄n pec/cet moꝛtaliꝫ vī veri⁹ p iura pall. Aliꝫ autē q̄ sunt i sacris: sp sunt in pcō moꝛtali. et sunt coercēdi vt redeāt ad assumēdū habituz et tōsurā. vt i. ꝺ. c. tue. Quō aūt si vꝛoꝛē acce pit: dispēsat cū eo: vid. j. bigaia. §. viij. ⁊. ix

3 ¶ Utꝝ i mīoribꝫ ordinibꝫ existētes possint re nūciare clericatui? R. Pa. i. ꝺ. c. tue. q⁹ ñ ꝺe/bꝫ: vt in. c. si diligēti. de fo. cō. sz facto: sic ex/ercēdo actū oīno ꝯ̄iuz clericatui: vt nō. i. c. i. de apost. vel q̄n monit⁹ nō vult resipiscere

Et idē aliꝭ casibꝰ a iure exp̄ssis. de q̄ dicit j. Excōicatio. v. casu. j. §. xxq. cuz se.

4 ¶ Utz religiosus recedēs inconsulto p̄lato suo z ñ sbjcāes se alteri⁹ obedīcie sit apostata pprie: R. fm Jnno. i. c. fi. de renū. zi. c. intellexim⁹. de eta. z q̄li. q. sic. q̄z tūcūq̄z retineat habitū z tōsurā. qz oportet ingrediat monasteriū si vult euitare apostasiā. de q̄ nō. in. c. ex pte. de tēp. or. z in. c. Johānes. de regula.

5 ¶ Utz religiosus intrās monasteriū magꝭ latū sit apostata: R. glo. i. c. fi. de apos. zi. c. ex pte. de tempo. or. q nō pprie. an autē largesit apostata. vide. j. Religio. §. xxviij.

6 ¶ Utz recipiēs ordinē sacz in apostasia p̄pe habeat ipsi⁹ ordinis exequtoꝛz sine dispēsatione: R. Pa. i. c. fi. de apo. q nō si erat religiosus apostata q̄ntūcūq̄z peniteat. z sol⁹ papa dispēsat cū eo. Sec⁹ si minorē tm̄ suscepisset. qz eps posset dispēsare. Hoc intelligo si ñ sit religiosus exempt⁹. qz sup exemptū nullā hz eps auctē. vt pz. j. Exempt⁹. §. vj Fallit hoc si in tali apostasia dimisisset habitū: z sic suscepisset postmodū ordines. qz cū essz excōicatus. c. vt picuiosa. ne de. vel mo. li. vj. solus papa potent dispēsare. vel melius dic q habebit locū qñ ꝺr i. c. cū illoz. in fi. ꝺ sen. ex. de quo vide. s. Abbas. §. xiij.

7 ¶ De clericis vel monachis p̄trahētibꝰ matrimoniū. vide. j. Bigamia. p totū.

8 ¶ Utz religiosus apostata sit req̄rēd⁹: vide s. abbas. §. xvij. z de ei⁹ bonis vide: j. mōa/

9 ¶ Utz xp̄ian⁹ q̄ pp̄ter timorē (sterū. §. vj. mortis facit aliquē actū infidelitat⁊ exterius puta reuerētiā idolo. lz interi⁹ teneat fidem pecz moraliter: R. q sic: licet pp̄e ñ sit apostata nec excōicatus. Facit p hoc. c. sic sanctius. xxx. q. iij. z quod ibi nō.

10 ¶ Utz liceat xp̄iano sine apostasia portare habitū infideliū: vide. j. infidelitas. §. ix.

a Aqua bñdicta aliq̄ñ fit ad reconciliatoꝛz eccie polluta sanguine vel semine. z hec bñdicta ab epo solū cū vino z cinere. vt i. c. aq̄. z i. c. ppositi. de p̄se. ec. vel alta. Aliq̄ñ fit ad aspgendū hoies vel dom⁹: z ad remouēduz sterilitatē rez humanaꝝ. et ad multiplicationē ceteroꝝ bonoꝝ z ad defensionē hoim ad uersus insidias atq̄z versutias diaboli. z ad delēda pcta venialia. z hec benedicta a sacerdotibꝰ. vt in. c. aquā. de p̄se. di. iij. Nec credo q diaconi possint hāc bñdicere. ar. d. c. aquā. zi. c. plectis. §. ad p̄bꝝm. xxv. di. ꝺr. q bñdicere dona dei officiū p̄bꝝoꝝ nō dia coni. z mandat omibꝰ sacerdotibꝰ vt eā facīāt: in. d. c. aquā. z p̄suetudo interp̄retat vt

¶ Utz aq̄ ñ sacra (om̄i die dñico bñdicat 1
z addita sacrate efficiat sacra: R. fm regulā glo. i. c. qꝺ i dubjs. de p̄se. ec. vl alta. q sic qz dixit q sacz tāq̄z digni⁹ trahit ad se ñ sacrū. xiij. q. ij. nō est mirandus. z aliꝭ concor. Qꝺ intellige vez fm Pa. in. d. c. qꝺ in dubjs. i liḡribꝰ zi his q̄ mixtiōe p̄fundūt nec facio casuz an sit maior quātitas aq̄ nō bñdicte q̄z bñdicte rōne p̄dicta. Fallit h̄ i sacro sanguis xp̄i. qz liq̄r addit⁹ nō miscet sanguini: cū sit ibi sanguis i venis. lz solū p̄miscet accidētibꝰ illis. z p̄pterea nō efficit sanguis xp̄i. vt nō. in. c. cū marthe. de cele. miss.

¶ Utz aqua bñdicta sit cā remissionis pec/ 2
catoꝝ venialiū sicut cetera sacra: R. fm Pe. in. iij. di. ij. q nō. qz nō est sacrm: lz remissio que fit p ipsam fit p modū meriti nō sacramēti. Aqua em̄ bñdicta dat ad remouēdū phibens remissionē: z disponendū ad deuotionem z dolorem peccatoꝝ.

Arbiter ē fm Inn. i. c. q̄n/ 1
tauallis. de iureiu ran. ille qui eligit vt iudex. s. vt p̄cedat seruato i substātialibꝰ ordine iudicij. ff. de arbi. l. j. z l. quale. Arbitratoꝛ ē fm eūdē ibidē. qui eligit vt aliq̄d existimet: vel q̄d sibi videat de aliqua re dicat sine ordine iudiciario vel ea arbitret. insti. de em. §. p̄cāū. ff. de ſ. obli. l. si q̄s arbitratu. ff. de le. iij. l. fideicō missa. §. sic fideicōmissuz. In multꝭ differt arbitratoꝛ ab arbitro. de q̄bꝰ no. doc. z Pa. i ꝺ. c. quintauallis. que omitto.

¶ Utz arbiter p̄mittēs trāsire tp̄s teneat p/ 1
tribus: R. q sic. facit tex. in. l. j. §. sciendū. in verbo diuus. iūcto. §. p̄cedēti. ff. de ma. con/ uē. facit qꝺ nō. in. l. fi. C. de p̄trahē. emp. et i l. iij. §. fin. z in. l. si neminē. ff. de arbitris. z i l. ij. ff. p socio. glo. insti. de obli. q ex q̄si delic. na. i p̄n. z in auten. de eemimus. C. de arbi. z in. l. si q̄s in p̄scribendo. in fi. C. de pac. Qꝺ limito vez: q̄ñ ex dolo vel lata culpa hoc facit. alꝭ nō: nisi se obtulisset qz tūc teneret etiam de leui. Multo magis teneꝰ ad restitutionez si iniustā dedit sniam ex dolo vel lata culpa: z etiā leui q̄ñ se obtulit.

¶ Utz arbitratoꝛ possit die feriata p̄cedere 2
in cā z sentētiare: R. Pa. i. c. p queſtus. ꝺ feriis. q sic. qz est amicabilis cōpositoꝛ z pacis mediatoꝛ. facit. c. j. de feriis. i fi. Concoꝛdat Spe. z Jnno. i. c. q̄ntauallis. lz tū peccat. dicit Pa. vbi. s. si ex suo arbitramēto solū habet respectꝰ ad cōplementū contractꝰ. Sec⁹ si p̄cipaliter intēderet pacē vel aliquē piū

actū. vt i. d. c. j. ⁊ sic intellige bar. ī. l. si ꝺ meis §. h. ff. ꝺ arbi. q̄ dicit q̄ ꝑ̄t ꝓcedere etiā die dñico ⁊ sequit Pa. ī. c. cū dilect⁹. ꝺ arbitrꝫ.

5 ¶ Utr femina possit eē arbitra nec⁹. R. q̄ sic nō tñ [illegible] rie. q: ꝑ̄et ꝓcedere iudicialr. qꝺ est officiū virtute. vt ꝓb. ī. c. dilecti. ꝺ arbi. et ī l. fi. C. ꝺ arbi. nisi sit femina que ex dignitate ꝑ̄et iurisditōz vt regina. vide ī. d. c. cū dile/

4 ¶ Utr mōach⁹ possit eē arbitra/ (cti ī glo. torꝫ. R. q̄ sic. q: ē officiū pietatꝫ reducere di scordantes ad ꝓcordiā. ar. c. iuste. ꝛ. q. iij. ff. ꝓ socio. si societatē. ī aut. vt iudi. ꝺi. §. si ñ. hꝫ ecvj. ꝺi. pueri. Et q̄ possit eē tenet pau. ꝺe. ij. ꝺ resc̄p. req̄rit tñ licētiā abbatꝫ. vide ꝺi Jo. ꝺ [illegible] tratō ē. q: ñ hꝫ nec⁹ velle nec⁹ nolle. ꝛ. q. j. ñ dicatꝫ. Olꝺ. tñ tenuit q̄ etiā sine li[illegible]a abbatis. Et credo verū si abbas scit ⁊ ñ [illegible] dicit q: videt ꝓsentire. ⁊ seq̄t Lar.

5 ¶ Utr mōach⁹ possit eē arbiter [illegible] ī. d. de. ij. R. q̄ ñ nisi de licētia abbatꝫ ⁊ vtilitate mōa/ sterij. ar. c[illegible] ꝺ testa. li. vj. vbi ñ ꝑ̄t eē testa mēti executor sine licētia superioris ⁊ vtilita/ temo[illegible]. lz sit actꝰ fauorabilis. ḡ nec ar/ bitrū [illegible] assumere. ꝺ. c. nō dicatꝫ. Hoc te/ net B[illegible]. ī. si q̄ ex ꝓsensu. C. de epi. au.

6 ¶ U[illegible]rator possit ꝓ bono pacis sine pcē[illegible]ure auctoritate capere ⁊ dare alteri. R. pa. ī. ꝺ. c. q̄ntumcunq̄s. q̄ sic. allegat. l. fz ⁊ si ī huū §. si q̄s. ⁊. l. si q̄s de meis. §. recepisse. ff. de arbi. ⁊ Inno. rex. ē ūcta glo. ī. c. nisi cēt. de ꝑ/ bē. facit. c. is q̄. vbi Pa. de ma. ⁊ obe. ff. ꝓ so cio. l. societatē. la. ij. §. arbitror. Et ñ solū ī casu dubio: fz etiā ī casu scito ex q̄ facit ꝓ bo/ no pacꝫ. Bal. tenet q̄ nō ꝑ̄t ⁊ further ꝓmittit. de vsufru. Et credo verū dicat q̄ñ facit sine cā. Sec⁹ ꝓ bono pacis. q: multuꝫ lucrat q̄ a lite recedit. ar. eoꝫ q̄ nō. in fi. l. luci⁹. ff. ad trebel. ⁊ nisi nimis enormiter lederet ptē. fa/ cit qꝺ no. idē Pa. in. c. fi. de transac.

7 ¶ Utr arbiter ꝓ recōpēsatōe alicui⁹ spūalis possit iudicare dānū tpali. R. Pa. ī. c. fi. de re. pmu. q̄ñ. q: cū arbitrū videat q̄ꝺā ꝺct⁹ vt ī auten. vt diff. iu. §. j. Uñ quē admoduꝫ ꝓ viā ꝺct⁹ nō ꝑ̄t ꝺari aliq̄ꝺ tpale ꝓ spūali sine simonia. sic nec ꝓ viā arbitrij: vt hic

8 ¶ Utr ī eccīastic⁹ possit ꝓmitti ī clericū ⁊ laicū. R. q̄ sic. c. ꝓ tuas. de arbi. nō tñ vt in iudicibꝫ. q: laic⁹ ē omīno incapax huiꝰ iurisꝺitōis. vt ī. c. decernim⁹. de iudi. ⁊ iurisꝺitio ꝓpteret cuilibet insolidū ⁊ ꝺiuisibiliter. vt no. glo. ī. c. prudentiā. de offi. dele. ⁊ sic mixtu/ ra faceret habilē. l. pedi⁹. ff. de arbi. ⁊ qō nō. in. c. cū sup. de off. dele. qꝺ esse nō ꝑ̄t. ꝺ. l. pe/ dius. Tenet tñ glo. ā. c. ꝓtingit. de arbi. q̄ etiam de spū alibꝫ ꝑ̄t cōmitti in clericū ⁊ laicū auctoritate superioris.

¶ Utr ꝺ rebꝫ tpalibꝫ clerici ꝑ̄ssint cōmittere ī arbitros laicos. R. fm Inno. ī. c. ꝓtingit. de arbi. q̄ sic. facit. c. dilecti. de arbi. 9

¶ Utr cū q̄s iurauit stare sñie arbitratoꝛū: possit sine piurio petere reductōz ipsi⁹ arbi/ tramenti ad arbitriū boni viri q̄ñ tale arbi/ tramētū ē iniquū. R. Pa. ī. ꝺ. c. q̄ntumcunq̄s multas opi. recitat. Sed ī ꝓsēa colligo ex ei⁹ dictis sic. Aut receptio iteruenit ex ꝓpo/ sito. Et tūc respectu cuiuscūq̄z lesiōis ꝑ̄t re/ ti reductio nō obstāte q̄cūq̄z pacto. Rō. q: sicut ex ꝑ̄sse nō ꝑ̄t renūciari dolus futurus l. si vn⁹. §. illud nulla. ff. de pac. ita nec tacite sub generalitate verboꝝ. Et hoc cōiter se/ quunt doc. Et ꝺr dolus ex ꝓposito q̄ñ scien ter ꝑ fraudē. gratiā seu odiū aggrauat ptez alterā. Aut receptio interuenit re ipa et sine dolo arbitratoris. Et tūc si lesio ē modica ñ ꝑ̄t peti reductio. vt ī. l. si de meis. §. recepis/ se. ff. de arbi. etiā si renūciatio nō iteruenit. vt ꝓz ī. c. nisi essent. de ꝑ̄bē. Aut lesit nō mo dice. ⁊ cōis opi. ē vt possit reduci. Sz h̄ cre do verū si nō interuenit renūciatio. Si ꝓ̄o interuenit renūciatō. s. vt possit dare vni ⁊ leuare alteri. q: renūciatio aliq̄ꝺ opat. ar. c. si papa. de ꝓui. li. vj. ⁊. c. ī his. de ꝓui. et in. l. si q̄ñ. C. de inof. te. Jō tūc ꝑoterit rōne ma/ xime ⁊ enormis lesionis ⁊ nō magne. q: ista maxia lesio ī dubio videt excepta. arg. in. l. oēs. §. luca⁹. ff. de his q̄ ī frau. cre. Et q̄ pos/ sit reduci facit. l. si q̄s cū aliter. ff. de ꝛ. obli. q: satis ē q̄ nō fecit sicut bon⁹ vir facere debu isset. l. si libertus. ff. ꝺ op. lib. ⁊ ex q̄ maxima lesio nō fuit exp̄ssa: nō ꝺz trahi vltra intēti/ onē agentis. Ita sentit Bal. in. l. pe. C. de ar bi. ⁊ ꝺo. Ant. in. ꝺ. c. q̄ntumcunq̄s Et magna quātitas ꝺr respectu p̄sonarū vel cause ꝺm Bal. alleg. l. cū filiꝰ. §. heres meꝰ. ff. de le. ij. vide bonā glo. ī. c. fi. de re iudi. li. vj. q̄ꝺ si fu isset dictū vt possit alte ⁊ basse in totū vel ī ptē de iure vni⁹ dare alteri. Et sic credo non possit: si dolus nō interuenit: nisi additū fu isset illi ptāti verbū restrictiuū. s. alte ⁊ bas se: put sibi videbit vel placebit. q: hec ꝺba importāt arbitrū boni viri. l. thais. §. soro re sua. ff. de fideicōmiss. lib. l. j. ff. de lega. ij. ⁊. l. q̄squis. ff. de lega. iij. in ꝓncipio. vide. j. iudicare. §. iij. ⁊. v.

¶ Quō debēt ꝓnūciare arbitri sñiaz: R. q̄ ī plurali dicēdo. Nos arbitri ꝓnūciam⁹ ⁊c. Excepto ī electōe q̄ ꝺz fieri in singulari vice oīm. de re iudi. c. cuz ab vno. li. vj. ⁊ ꝑ̄tibꝫ 11

oĩbꝫ arbitrꝫ fm Pa. ĩ. c. sane. de arbi. Clerũ/
tñ dicit bar. ĩ. l. duo ex tribꝫ. ff. ꝺ re iuꝺ. q si
teraꝯ fuit pñs ĩ diſceptatõe ſup meritꝫ cãe. ⁊
dixit q̃cq̃ voluit. ⁊ monitꝯ ab aliꝭ ſuobꝫ ñ
vult eẽ pñs. nec allegat cãz legitimã abſen/
tie q tũc pñt duo p̃cedere ſine ipo tercio Et
quõ pt mutare ſniaz vel corrigere. vide. ĵ. iu
12 ¶ Lõp̃romiſſũ eĩ duoꝫ arbitra (de⁹. §. xxv
to⁹es: ⁊ ñ cõcoꝛꝺãt: nũq̃ꝺ pñt p̃elli eligere
teraĩ: aut iuꝺex poſſit ipe eligere: ℟. recitat
pa. ĩ. ꝺ. c. q̃ntaual'. bal. ĩ. c. ꝺ iueſti. ĩ ma. fa
cta ꝺicere. q̃ſꝺã ſapiẽtes p̃ſuluiſſe q ñ. ⁊ plz
13 ¶ Arbitrio bõi viri qñ ꝺꝛ ꝺebere relinq̃ vel ſta
ri: itelligit ꝺ iudice oꝛꝺiario loci. no. glo. ĩ. c.
ſtatutũ. de reſcp̃. li. vj. Et ſeq̃t Be. ĩ. ꝺ. c. ſta/
tutũ. ſpe. ĩ ti. de arbi. §. j. ℣. ſz q̃s. vbi ꝺicit q
bonꝰ vir auꝰ arbitrio ꝺꝛ ſtariꝺ⁹ iudex loci. l.
p̃tunꝰ. §. cũ ita. ff. de ℣. ob. p̃cor. lap. abbaſ

Archidiaconus multa p̃t de iure. ſz q⁹ fm Inn. ĩ. c. j. de of. arch. p̃ſtõ cſ
⁊ conſuetudies p diũſa loca p̃ualẽt ĩ officijs.
de p̃ſue. cũ oli. de excel. pla. c. ad hec. ipſis ſta
bit. Et tõ ĩ officio ſuo facit fm q p̃ſuetudo
p̃ſcꝛipta ſue eccie hꝫ. Ubi ãt ñ eẽt talis p̃ſue/
tudo vel ſtatutũ: hꝫent locuꝫ capitula totiꝰ
iſtiꝰ tituli fm eũꝺẽ Inno. Et ſic poſt epm ẽ
vicariꝰ ĩ oĩbꝫ. ⁊ hꝫ curã ĩ ꝺero tã iuꝛe q̃z ĩ pa
rochijs habitãtes. Et ipos ꝺꝛ de tercio ĩ ter
cũ annũ (ſi eps ñ pt) viſitare. vt ĩ. ꝺ. c. j. ⁊ in
ꝺ. c. ad hec. ꝺꝛ auſcultare euãgeliũ ⁊ epiſto/
lã ⁊ mñſoꝛia. ⁊ nullꝰ ea ĩ eccia cãtet niſi p̃ius
ab eo auſcultatꝰ ⁊ de eꝰ iuſſu: ⁊ ceroferarios oꝛ
diare. vt ĩ. c. ij. teneꝯ ſi aliq̃ꝺ ex ſua negligẽ/
tia vel alteriꝰ fraude de p̃ijt de rebꝫ eccie niſi p
poſſe puideat. vt ĩ. c. ij. Dꝫ examinare cleri/
cos q̃ ſunt ad ſacros oꝛꝺines p̃mouẽꝺi. c. ad
hꝫ. ⁊. c. vt nr̃m. Abbates ⁊ abbatiſſas ponit
iſe ſua. vt ĩ. ꝺ. c. vt nr̃z. q̃ oĩa capitula ſũt
1 ¶ Utꝛ p̃ceꝺet archiꝺiaco (ĩ. ꝺ. ti. ꝺ of. arch̃.
nus mꝺẽꝺo epo ꝺicẽꝺi. Scis hũc eẽ ꝺignũ
Scio q̃tũ hũana fragilitas p̃mittit: ℟. fz
Inno. ĩ. c. vnico. de ſcru. ĩ oꝛ. fa. q ſi talis oꝛ/
ꝺinãꝺ⁹ p̃ñtaꝯa p̃bis: pt ſana p̃ſcia mꝺere:
ꝺũmõ ñ ſciat aliq̃ꝺ mali de eo. ar. ꝺ p̃ſump.
ꝺuꝺũ. q ſi ſciat aliq̃ꝺ mali de eo q̃ ẽ ſecretũ
ꝺꝛ obtiere a plato vt eo abſente faciat oꝛꝺia
tõꝫ. Et ſi ñ pt vel ſine ſcãꝺalo: tũc etiã pt ſa
na p̃ſcia ꝺicere. q⁹ ñ ꝺicit niſi vt miſter. nõ
vt ipe ⁊ eccia q̃ nihil ſcit de occultꝫ p eũ loq̃t.
nec ꝺꝛ omittẽꝺo talia ꝺicere iꝺirecte publi/
care crimẽ fris ſecretũ. Si ꝓo eẽt publicũ ta
le crimẽ tũc p̃ceꝺaret moꝛtal'r talia ꝺicendo.
xxij. q. ij. ꝑmũ. ſi mõ crimẽ ẽ pctm̃ moꝛtale
qꝺ ſcit. ſecꝰ ſi eẽt veiale. vt. xxv. ꝺi. §. crimis

Archiepũs põt ĩ tota ſua p/
uicia exercere iu
riſꝺitõꝫ tollẽꝺo p̃rauã p̃ſuetuꝺinẽ. ⁊ ſulmi/
nãꝺo ſniam excoicationis ĩ ſeruãte⁹ eã fm
Inno. ⁊ ſequit' Pa. in. c. ex freq̃ntibꝫ. de iſti.
⁊ ſentit glo. in ſumma. ix. q. iij.
¶ Itẽ põt ĩ ſua ꝺioceſi exiſtẽs rõe notoꝛietatis ꝺelicti: ꝺelinquentes ſuffraganeoꝛ ſuoꝛũ 1
ſua ſnia afficere. ⁊ hꝫ ter. ĩ. c. romana. ĩ. §. no
toꝛia. de cõſti. li. vj. loq̃tur ꝺũ viſitat. tñ ꝺoc.
cõiter extẽꝺũt ĩ. ꝺ. c. ex freq̃ntibꝫ. etiã ꝺũ nõ
viſitat rõne notoꝛietatis ꝺelicti.
¶ Utꝛ archiepus poſſit abſoluere ſbditos 2
ſuffraganeoꝛ ſuoꝛ: ℟. Be. ĩ. c. p̃petuo. de ſ.
ſi. li. vj. q ñ pt ligare vel ſoluere niſi ꝺũ viſi/
tat. vt ter. ℔ innit. nec etiã a mioꝛi excõicati
one abſoluere. vt ĩ. c. nup. §. iſcõo ꝓo. ꝺ ſẽ.
ex. ⁊ ℔ ver̃ niſi p appellatoꝛ cã ad eũ ꝺeuolu
ta ſit. vel ĩ caſibꝫ ſibi ſpãliter a iur̃ p̃miſſis.
de q̃bꝫ hẽs ĩ. c. paſtoꝛalis. de of. oꝛ. i glo. ⁊ in
c. venerabilibꝫ ꝺ ſen. ex. li. vj. ⁊ ĩ. ꝺ. c. p̃petuo
¶ Utꝛ poſſit añ ſe crucẽ poꝛtari fa- ⁊ ℟. q 3
trãſiẽs p̃ puincã ſuã pt ⁊ bñꝺicere populo.
⁊ põtificalibꝫ ⁊ ſine põtificalibꝫ celebꝛare ⁊
celebꝛari facere: tã ĩ locis exemp... cõ nõ ex
emptis Et etiã eps ĩ ſua ꝺioceſi pt ſimiliter
hoc. tñ ꝺebẽt fieri ſine violẽtia ⁊ guamine ex
emptoꝛ. de archiepo. de p̃ui. Multa alia
q̃ ad foꝛ p̃ſcie p̃tinẽt tangẽtia ſtatũ archi/
epoꝛ. vide. ĵ. plat⁹. p totũ. ⁊ Eps. p totũ

Archipꝛeſbyter eccle/
ſie ca
thedralis ꝺꝛ hꝫe curaz quõ aliꝭ ſacerdotes
diuia officia celebꝛẽt ꝺebito mõ. ⁊ i abſentia
epi põt fontes bñꝺicere: aliꝭ ſacerdotibus
pniam iniũgere. c. ij. ꝺ offi. archip̃. Iſti alio
¶ Utꝛ valeat abſolue (noĩe ꝺicũ ꝺecani. 1
reoẽs de epatu: ℟. q ſic. oẽs q̃ ad ipm p pe/
nitẽtia recipiẽꝺa recurrũt. q⁹ ẽ parochialis
ſacerdos oim de epatu. c. officiũ. eo. ti. i ter.
⁊ in glo. ⁊ l. diſt. in capite.
¶ Utꝛ idẽ poſſit archipſbꝛ ruralis: ℟. q ñ: 2
niſi in q̃ꝺtũ eps ei ꝺat auctoꝛitatẽ. plebibus
em̃ ſolũmõ peſt. ⁊ nihil ꝺꝛ facere ſine relatõ
ne epi aut ꝺ eius ꝺecreta. c. fi. e. ti.

Argumẽtatio a mioꝛi ad
maꝯ valet
affirmatiue. c. ſi i laicis. xxxviij. diſ. a maio
ri ad minꝰ valet negatiue. xxxij. q. §. ſi pau/
lus. Et de hoc in. c. cũ ĩ cũctis. de elec. in glo.
¶ A toto ad pt̃ valet nega/ (cũ ſuis p̃coꝛ. 1
tiue. xiij. q. v. penale eſt.

2 ¶Apte ad totū vz affirmatiue.xxxij.q.iiij
3 ¶Ab ethiologia nois.xvj.q.j. (mereſces.
placuit.el.j.z.ij.ſz ñ valet niſi negatiue z in
noie appellatiuo: qz ꝑpa noia imponūt ad
placitū. vt no. Bar.i phemio ſortiati ſup
Rica. Limito etiã ſm Pa.i.c.j.de iudi. ve/
rū qñ nomẽ umit ex ẽntiali natura ſua vt
mutuū: teſtamẽtū: qz h̄ vez ẽ. Teſtm ẽ mẽ/
tis teſtatio.l.j. ff.de teſt. vbi g̃ nõ eſt teſtatio
mẽtis nec te . ff. mutuū ẽqđ de meo fit
tuū. cer.pe. vbi g̃ de meo nõ fit tuū ñ
f. uu. Sic9 qñ imponit nomẽ ex eo qđ
deberet eſſe ī noviato. Vñ ipator dz auguſt9.
qz augere dz rẽpublicaz.ſi nõ auget: tñ ipa/
tor ẽ: vt nõ. i phemio. ff. veteris. Papa põ/
tifex dz. qz dz eẽ põs p exẽplaritatẽ vite. ſz ſi
nõ facit: tamẽ põt ex ẽ. vt i.c.j.de ẽſti. li.vj.
Sic igit̃ itelligẽ. de tutel.i pn.ff. de ẽ.ſi.
l.bonoz. l.mali.j.C.de defen.ci.l. defẽſores.
iſti.de dona.§. et aliud. C.de ferijs.l.a nullo.
C.de of.p. vr.i.j. vbi tex. Sciatis pfecto ex
ipo noie ẽqđ pfecto debeat ãnone. Et q̃bz pz
q argumẽtū põt iumi ab interptatõe nois.
Et ſic limita ſm Bal.de vaſallo milite q̃ ar
ma bellica depoſu illud puerbiũ. Si noie
pueris: nec rẽ h̄ie mereris: eẽ vez ſi nomẽ ſi/
gnificat ſbam vel q̃litatẽ neceſſariã eſſe ali
cui ſbiecto. vt.ff.de fideicõ.libe.l.lucio. et.ff.
đ pac.l.tale pactũ.§.fi. Sec9 ſi ſignificat ſo
lã ſimplicẽ demõſtratõz.ff.de re.du.l. ſi cog/
tis. Et ex h̄ pz eſſe vez q̃ ſcholares ſcholas
intrãtes nõ attẽdẽtes nec ſtudẽtes: nõ gau/
dẽt priuilegio ſcholariũ. vt tenet Jo. de li. in
phemio de. adducit nõ. p glo. i.l. vna. C. de
ſtu. li. vz. ro. z videt tex. i.l. ſi q̃ſ. C. de nome.
pte. Et idẽ ſi ihoneſte viuũt. Silr ẽ vez q̃
illi q̃ ſunt de collegio alicui9 artis: ſz artẽ illa
nõ exercẽt: nõ gaudẽt priuilegio illi9 artis. vt
nõ. Bar. i.l. ſp. ff. de iure imu. p illũ tex. i. §.
negociatores. xvj.q.j. generaliter Et hec fa
ciũt tã đ ſcholares z artifices: q̃đ eoz recto
res q̃ grauãt litigãtes cũ eis rõe priuilegioz.
Et iõ ſi h̄ ẽ manifeſtũ: credo q̃ teneãt ad re
ſtitutõem rectores oim ī q̃bz pl9 ſunt g̃uati
Et ſilr ſcholares ſi tales ſunt q̃ nõ gaudeãt
q̃uis non ſit manifeſtũ. Jn noie aũt ꝑpio
ſepe fit ar. ſz nõ validũ. z iõ hoies querũt bo
na noia. Et dicebat vxor Jo. an. q̃ ſi vẽde/
rent: deberẽt emi p magno bono. ꝓpterea io.
an. extollit nomẽ ꝓpriũ i phemio de. Silr
Accur. i.l. facta. §. ſi i dãda. ff. ad treb. iter/
ptãdo nomẽ ſuũ Et h̄ euenit. qz ex horrido
noie ſepe ſuſpicãt hoies ſiniſtr̃ putãtes a p̃/
uo euẽtu ipoſitũ. p h̄ vide tex. cũ glo. i. d. §.
ſi in danda.
¶Ab auctoritate.xxxij.q.j.dixit
¶Ab oppoſitis vel ꝓrijs. viij.q.j. ſciendũ 4
¶A ſili. ij.q.vj. q̃ ſe ſcit. ij.q.j. multi. in fi. 5 6
¶Ab exẽplis gẽtiliũ. de ẽ. ſi. foz9. de ꝓſe. di.j 7
c.j. vid bal. i.l. ꝓuẽticulã. C. đ epi. z de. quo
milr alijs mõis vz. ſz omitto ꝓpẽ breuitatẽ

Arra nõ ꝑcia ſed pignora dicunt
¶Arraz donatio ẽ argumẽtũ emptiõis vel 1
vẽditõis aut alteri9 ꝓct9. q̃ tñ ꝓct9 valeret ſi
ne eis. l. qđ ſepe. i pn. ff. de ꝓhẽ. emp. Et põt
q̃s ab emptõe z vẽditõe diſcedere p9 ipſaz
donatõz: niſi ſint date noie arre z p pte ſolu
tiõis. qz cũ ps p̃cij ſit ſoluta res ñ ẽ integra.
C. qñ li. ab em. di. l. vnica. verũtñ ille p quẽ
ſtat ne ꝓct9 pficiat q̃ñ ſolũ ſunt date p arris
ipas pdit q̃ dedit. z q̃ recepit: reſtituet in du
plũ. iſti. de emp. z ven. §. i his. Et idẽ dicte
pignore: dũmõ nõ ſit datũ extimatuz noie
partis ſolutõis. C. de re. vẽ. l. p̃cij.
¶Utr̃ poſſint iteruenire ī mrimonio z quõ 2
faciũt mrioniũ vide. j. ſpõſalia. §. xij. cũ ſe.

Arrogãtia ẽ q̃dã filia ſupbie
q̃ q̃s multũ ſe exi/
ſtimãs ceteros q̃s infra ſe vidz deſpicat. z q̃bz
nõ ꝓſulẽdo loq̃ſz vir̃ dominãdo dignat. c.j
¶Arrogãtes dicunt q̃ garrulita (xlvij.diſ. 1
tẽ auctoritatẽ putãtes humiliter neſciũt in
ferre qđ docẽt. di. xlvj. §. j. z. c. j. z diſ. xlix. c.
hinc eremẽ. circa mediũ.
¶Arrogãtia ruſticoz nihil ipudẽti9. d. §. j 2
¶Utr̃ ſit mortale pctm̃: R. q̃ ſic. q̃ñ ex tali 3
ſupbia vel ꝓtẽtõe fit q̃ ſit mortalis. Et pro
pterea vide. j. Supbia z Cõtentio. als cõ
muniter pctm̃ veniale erit.

Arrogatio vide ſupra Adoptio.

Ars baliſtarioz vtr̃ liceat: R. q̃ nõ i/
mo phibet ſb pena excõicatõis in
ter xp̃ianos. vt i. c. vnico. de ſagit. Qđ ẽ vez
ſm glo. ibidẽ. z doc. i bello iuſto. ſec9 iuſto.
qz data iuſticia licitũ ẽ q̃bulcũq; armis vti
z pugnare. imo aduerſariũ decipe p ſeductõ
nẽ parãdo inſidias. vt i. c. dñs. xxiij. q. ij.
¶Utr̃ artifices q̃ iter ſe ꝓueniũt q̃ alios ñ 1
inſtruãt: aut q̃ nõ vẽdãt niſi certo modo et
hmõi peccẽt: R. ſm Inno. i. c. ſignificãte. de
ap. q̃ ſic ſi fraudulẽter faciũt. Sec9 ſi ex pri
uilegio vel ꝓſuetudie. z. C. de mono. l. vnã.
intelligit q̃ñ fraudulenter faciũt. vl dicit q̃
locũ h̄z de pſonis et rebz. nõ de loco vel mõ.
Vel dic q̃ ſi faciãt ex aliq̃ cã legitia q̃ licet.

12 c

Sec⁹ si ex auaricia: vel ī damnū reipublice Et sic intellige. d. l. vnicam.

2 ¶ Utr̄ artifices faciētes q̄ p se vl' alio admixto nō p̄nt eē vtilia. ꝛc q̄b⁹ dicit. l. qō sepe. § veneni mali. ff. de ēm̄. empt. q̄ flagitiose rei nec emptio: nec mādatū: nec societas valere p̄t: peccēt mortaliter. R. q̄ sic. imo oīa mala eis ip̄utabūt ex ip̄sis venientia. c. fi. de iniur. ꝛ dā. da. Et h̄ videt tenere Inno. i. c. j. ne cle. vel mo. q̄ dicit q̄ ī his nullo mō ꝛ negociari. Sz si posset eē vtile cū aliq̄ admixto: vt puta p ferr̄ occidēdis: vel si sint fortes gladij vel colores: q̄ p̄nt eē vtilia ad aliq̄. s. ad defensionē vel ad colorādū hoiem vel mulierē ī casu licito: ꝛ p bona cā licita eī his negociatio ſm eūdē Inno. vbi. s. Et h̄ credo verū q̄n existiat vl' p̄t existimare p babilr̄ q̄ talis emēs vel cui talia dat vel fac velit eis vti ad bonū. alīs tale erit p̄cm̄ talia facere vl' vēdere aut donare q̄le p̄cm̄ ē tali re vti. Et ex h̄ p̄z q̄d dicēdū de artificib⁹ q̄ faciūt taxillos: chartas: pompas: curiositates ꝛ hm̄oi. q̄vt freq̄nti⁹ sunt mortale p̄cm̄ illis q̄ ip̄sis vtūt q̄ nō p̄nt absolui nisi a tali arte abstineant

3 ¶ Ars siue exercitiū corpale extrīsecū vtr̄ sit licitū. R. q̄ sic: si hec p cur̄at. Primū recta intētio. nā cui⁹ finis bon⁹ ē. i. ītētio: ip̄z q̄z bonū ē ī his q̄ de se nō sunt mala. Finis q̄ vltimus q̄ dz h̄i ē de⁹. j. Lo. x. Oīa q̄cūq̄z facitis aut in ꝛbo aut ī ope. ꝛc. Finis p̄pinqu⁹ dz eē aliq̄d rōnabile: vt subuētio p̄rimi vel sue necessitatis. ad Eph̄. iij. Operē manib⁹ suis vt habeat vñ tribuat necessitatē patienti. Qui q̄ laborat: laboret vt corp⁹ exerceat: ne ocio torpescat. vel vt lucr̄ acq̄rat q̄ se ꝛ suos gubernare possit: vel vt alijs subueniat vñ viuere possint ꝓtuose. ꝛ sic ad gl'iaz p̄ueniāt Si āt alia ītētō eīs faciat artē aliquā tale ē p̄cm̄ q̄lis ē ītētio p̄ua quā h̄z. Sc̄z q̄ opus ip̄m nō sit p̄hibitus a de vel ab ecclesia vel a legib⁹: sicut ē ars vsure ꝛ oīa q̄ nō sunt nisi ad p̄cm̄ vel malū p̄mor̄. Tercium q̄ fiat mō debito et cū debitis circūstantijs. s. tpe debito nō festino. de q̄ dic vt. j. Ferie. p totū. Jtē sine fraude vel dolo. p̄iurijs. mēdacijs ꝛ hm̄oi. q̄ tale p̄cm̄ erit ars q̄le mala circūstātia cū q̄ sit Quartū q̄ fiat ab eo q̄ nō ē p̄hibit⁹. nā q̄dā sunt q̄ clericis p̄hibēt. vt. j. Clericus. ix. p totum

A Asismus ſm Archi. ī a c. p hūani. de homic. li. vj. dr a scādo scādis. q̄ scādūt aiaz a corpe. Jsti p̄pe sunt q̄ nō subsunt dñio alicui⁹: sz p̄ccūia occidūt hoies ad alicui⁹ istātiā ſm p̄dict̄ū Archi. Alij volūt q̄ sunt q̄dā ifideles q̄ [illegible] q̄rūt interficere hoies nō curātes si ip̄si interficiant. et q̄ sint sub dñio alicui⁹ vel nō refert ſm Jo. de imo. ꝛ sequit̄ He. in. d. c. p humani.

¶ Que pēa p̄curātiū mortis alicui⁹ p tales? 1
R. q̄cūq̄z p̄nceps et q̄stūcūq̄z magn⁹ p̄latus seu quis alia p̄sona ecclīastica vel sclar̄ quēpiā xp̄ianor̄ p̄ dictos occasionat̄ erit vl' mādauerit q̄z mors ñ sit secuta reos recep tauerit l' occultauerit aut defē[illegible] ercō catōis ꝛ depositōis a dignitat[illegible] ne: officio ꝛ bñficio incurrit [illegible] ipso facto Est etiā cū suis bōis mūd[illegible] is oīb⁹ diffidatus a toto xp̄iano pp̄lo p̄petuo. Nec req̄rit alia sn̄ia post̄q̄z p̄babi[illegible] p̄stiterit argumētis ist̄ud scel⁹ p̄misisse. [illegible] i. d. c. p humani.

¶ Utr̄ tales diffidati [illegible] sint interfici ipūne? 2
R. Ar. de pusio. cōsi. xiij. [illegible] i. d. c. p hūani. q̄ sic: nedū p iudicē ꝛ p quēcūq̄z p̄uatū. q̄z idē ē bānire ꝛ diffidare. q̄d statuer̄ ꝛ p̄cipe vt impune possit occidi. vt nō. C. de accu. l. reos. Q̄d ī p̄dict̄a licēret q̄n fierz zelo iu

¶ Utr̄ clericus talis diffidatus sit (sticie: al's ñ 3
spoliat⁹ oī p̄uilegio clericali? R. He. i. d. c. p hūani. q̄ sic: ꝛ sine alia de[illegible]ratiōe p̄t occidi vel ꝛberari sine excōicatōe vel alia p̄na

¶ Utr̄ bōa p̄dict̄oz sint capiētiū? R. q̄ sic si 4
sunt bona mūdana. Addūte tn̄ h̄ ſm Archi. ibidē: q̄ req̄rit p̄r̄ sn̄ia iudicis declarātis ip̄ius asismi vel fautor̄ē taliū añq̄z liceat ꝛ tales p̄cedere ī p̄sonis vel bonis. Et ad tex. d. c. p hūani. rñdet nō req̄rī alia sn̄ia. s. q̄ det licentiā occidēdi ꝛ hm̄oi. q̄ sufficit sit declaratus asismus vel fautor. q̄d nō. q̄ facit ad mlta

Astrologia nihil p̄fert ad salutē: sed potius mittit ī errorē. ꝛ ideo a quolibet fideli ē p̄ponēda. xxvij. di. §. sed contra. xxvj. q. j. illud. circa fi. ꝛ c. sed ꝛ illud.

Astutia p̄prie ſm Tho. ij. ij. q. lv. est cū quis ad p̄sequēdū aliquē finē bonū vel malū vtit̄ nō ver̄ mediis: sed simulatis ꝛ apparētibus. q̄d q̄dē est ꝓtra rōez ꝛ ꝓtra p̄udētiaz ꝛ ē p̄cm̄. Aliq̄n tn̄ dr̄ p̄udētia p̄pter similitudinē sed ip̄rop̄e. vt. p̄rouer. j. Ut dēt parvulis astutia.

¶ Astutia large ē q̄dā apparēs fictio seu si- 1
mulatio. Et p̄t dupliciter fieri. P̄rimo ad bonū alterius ꝛ ad nullius malū iniuste. et sic nō est peccatū. vt patet. xxij. q. ij. in. c. vtile. vbi ponit̄ quō xp̄s ꝛ dauid et alij vsi sint simulatōe rectē. ꝛ glo. dicit ibidē. q̄ dol⁹ ꝛ ho-

stẽ bon⁹ẽ.xxiij.q.ij.d ñs.z.xliij.di.i mãdat⁹ ff.d cap.z postli.re.l.nihil itereſt.et.xiij.q.v.dixit.qd vez credo: dũmõ mẽdaciũ ñ dicaz hoſt⁹ ſit nobꝫ iuſticiã hoſt⁹ Scdo mõ aſtutia ſeu ſilatõ ſit ad fallẽdũ ꝓximũ.z ſic ſp ẽ pctz.xxvij.di.qd irrogaſti.xij.q.j.certe Et aliqñ ẽ veniale pctm: aliqñ mortale ſm nocumẽtũ qd ifert ꝓximo vl itẽdit iferre ex ea: vtputa de re notabili: ſicẽ mortale. arg.c.j. xxij.q.ij. Et hꝫ etiã ſi fieret ꝓpter bonũ alterius. qz nulli faciẽda ẽ iniuria p alteri⁹ bono. d.c.j.z de hac habes.j.Prudẽtia.§.iiij.

7A **Varicia** ſm tullij ẽ inordiat⁹ amor hñdi. Et dr inordiat⁹ dũ ꝗs ſup modũ mẽſure q̃rit vel retinet diuitias. Nã bona exteriora hoĩs ꝓſiſtere debẽt i qdã menſura. ſ. vt q̃rat hꝫ diuitias ꝓut ſunt neceſſarie ad vitã vel ꝓditõz ſuã. Et ſic auaricia ſp eſt pctm ſm Tho.ij.ij.q.cxviij. Pro cui⁹ declaratiõe ẽ notandũ: vt elicio ex dictis Ale. z Tho.vbi.s.q auaricia ꝓſiſtit in tribꝰ. ſcz in appetẽdo. in acq̃rendo z in retinẽdo inordinate res temporales.

1 ¶Utrz aũt ſit pctm mortale auaricia q̃ ꝓſiſtit i appetẽdo: R.q ſic: tribꝰ modis. Prio appetẽdo aliena illicite volũtate deliberata: ita q ꝓcederet i op⁹ ſi eẽt facultas. z iſto mõ ẽ mortale pctm. qz ꝺ illud ꝑceptuz Exo.xx. Nõ ꝓcupiſces rẽ ꝓximi tui. Poſſz tñ ee veniale pctm ppt modicitatez rei appetite. ſic dr ꝺ furto.j.furtũ.§.xxiij. Scdo ẽ mortale pctm cũ appetit dlibate illicita q̃ ſine pcto mortali teneri ñ pñt puta bñficiũ eccl̃aſticũ cũ ſit idign⁹. Tercio poſſz ee mortale pctm qñ appetit ſuperflua appetitu ſuffocãte totaliter mẽtẽ a debita cura ſui z neccaria ꝓſideratione diuinoz. vt ptz i.c.idolatriã.xxviij.q.j. z fac.c.cũ oĩs auaricia.j.q.j.ſuperfluo igitur amore deſiderare diuitias dũmõ ſit ifra deũ vtputa qz nec illicito mõ nec illicita vellet. nec ppt hꝫ dimittit neccaria ad ſalutẽ: cõiũct eſt

2 ¶Utrz auaricia i acq̃rẽdo ſit (pctm veniale mortal⁹: R.q ſic duobꝰ modis. Prio ſi acq̃rit p illicitũ ꝓctũ diuina vl hũana lege ꝓhibitũ puta p vſurã: rapinã: fallaz ꝓctũ z hmõi Scdo ſi acq̃rit p opa q̃ ſe pcta mortalia q̃z uis etiã nihil acq̃reret vtputa dulkari⁹ z filia Si vo talia opa q̃uis illicita ñ eẽnt pctm mortale: tũc auaricia ñ eẽt mortal⁹ vtputa cũ aliq̃s ꝓpõit ꝺba iocoſa ad lucz: ſalua tñ hõeſtate. ſz eẽnt vẽiale pctm: ſic illud p qd̃ q̃rit.

3 ¶Utrz auaricia i retinẽdo ſit mortale pctz: R.q ſic triplr. ꝓmo cũ retiet ſcãe ea q̃ reſtitue re tenet z pt.c.ſepe ꝓtigit. de reſti.ſpo. z totiens q̃tiẽs pt reſtituere z diſpõit ñ reſtituere. ar.d.c.ſepe. ſcdo cũ retiet ea q̃ ſunt vltra ſuã neccitatẽ z ſue familie: vidẽs aliquẽ in extrẽa neccitate. qz tenet ei ꝺ tali ſuperfluo ſubuenire de ꝓcepto. vt dic̃ Ri.i.iij.di.xv. de q̃ vide.j. elemoſina.§.j. Tercio cũ retiet ſuperflua rõe ꝺdecẽtie ſui ſtat⁹. qz de ipſis teneꝰ facere el⁹ nas: etiã nõ exiſtẽtibꝰ i extrema neccitate ſm Ri. vbi.s. Et hꝫ intelligo cũ retinet amore inordinato. ſecꝰ ſi teneret vt loco z tpe diſpẽſaret. qz nõ teneꝰ ſil talia ſuperflua dare. i alijs aũt caſibꝰ ꝓmuniter ẽ veniale.

¶Queſt ei⁹ filie: R.q mlte. ipa ẽ q̃ fecit me- 4
um z tuũ ꝓius naturale qd̃ oĩa cõia fecerat viij.di.§.differt.xlvij.di.ſic.xij.q.j.diligẽtiſſimis.z.c.duo. Ipa i frenis facfortes, i celeſtibꝰ debiles.xlvij.di.oẽs hui⁹ ſcli. ipa excecat rõez: z gñti⁹ fac videre auz q̃z ſolẽ.d.c.ſic. z.xxxvij.di.nõne. ipa fac idolatrare z formicari.xxviij.q.j.idolatriã: z.j.q.j.cũ oĩs auaricia. Itẽ fac adulari regibꝰ vt captẽt alicas hereditates.d.c.nõne. ipa furtũ. rapinã vsurã. fraudẽ. falſitatẽ. iniuſticiã ſimoniã. acceptõz pſonaz. pditõz. turpe lucz. imiſcẽdiaz z inq̃etudinẽ parit. de q̃bꝰ vide in titul⁹ ſuis Et breuit ipa ẽ oĩm maloz radix.xlvij.diſ. bonoz auctor.i.z.xxiij.di.his g. Ipa maiorẽ reuerẽtiã exhibet auro q̃z deo.xlvij.diſ.ſic. ipa excecat mẽtẽ. de phẽ. q̃rudã.li.vj.ti.c.v. de elec.li.vj.dr auaricie cecitas.

Audacia vtz ſit pctm: R.q ſic ſm q dicit excelſũ paſſionis qui ꝓprie dr audacia. de q̃ Eccl̃i.viij Lũ audace ne eas. z op[illegible]nit fortitudini q̃ ẽ cõtra timores z audacias.

Augere an phibeat q̃ ẽ phibitus acq̃rere: R. Be.i.c. cum eo. de excell. pla.li.vj.q nõ. qz phibit⁹ acquirere nouũ ius i re nõ dr venire ꝓphibiti onẽ. licet augmẽtet ꝑſtinũ qd̃ habebat ante phibitionẽ. vt ẽ caſus in.c.fi.ij.rñ. de ꝓceſſ. prebẽ.li.vj.vide.j.Loca.§.iij.

Auguriũ qd̃ fit in conſideratõne auiũ ad ſcientiã futuroz ẽ ex traditõe maloz angeloz. xxvj.q.ij q̃ ſine. Utrz hãc artẽ exercere ſit licitum: R. q vanitas ẽ z ſuperſtitio. xxvj.q.ij.c.illd. immo eſt idolatrie cult⁹ auguriũ ſuperſtitionibꝰ iplicari. xxvj.q.ij.ſz z illd. z ſic ptz q̃ ẽ pctm mortale. z confirmat hꝫ. qz i.c. auguriꝰ. xxvj. q.vj.dr. q auguriꝰ ſeruies ẽ ab eccl̃a ſeparãdus. Sed de hꝫ lar⁹ vide.j. Sortilegiuz

Austeritas indiscreta in vigilijs et orōnibꝫ reph̄ē/ dit. de pse. di. v. ñ mediocriter. Et possꝫ esse mortale pcm̄: videlꝫ qñ nō bilit̄ lederet vitā ppriā z sciēter. vl̄ ex tali indiscretōe q̄ pueni/ret ex lata culpa. vt pꝫ ex. d. c. nō mediocrit̄ qđ demōstrat eos cōmittere rapinā.

1 Austeritas in ieiunando ē q̄n ñ cū tranq̄llitate corrigit. sꝫ aspe ꝟbōrum ifflectere festinat. xlvj

2 ¶ Auster⁹ ñ dꝫ ee dispēsatoꝛ vbi (dis. h̄ hꝫ. de ee benign⁹. xxvj. q. vij. alligāt. i fi. Meli⁹ ē p māsuetudinē pctōres ab erroꝛe eruere: q̄ꝫ p austeritatē i foueaꝫ pditiōis ppellere. xlv. di. recedite. qꝛ austeritas imoderata nec coꝛrectoꝛ iducit nec salutē. xlv. dis. cū btūs. Et sic pt̄ꝫ q̄ nec multa austeritate exulcerādi sūt subditi. neq̄ nimia benignitate dissoluēdi. xlv. di. disciplina.

Balistariorū ars quō phibet̄. vide. s. Ars. in pn.

Balneū vt̄ꝫ sit itrādū die dñica R. q̄ p voluptate aut luxuria oī tpe phibet̄. p necessitate āt lꝫ. vt ē tex.

1 ¶ Utꝛ liceat cli/ (i. c. puenit. de pse. di. iij. cas vl̄ religiosis balnea itrare? R. q̄ sic cā necessitatis. vt patet ex tex. xxiij. q. j. ois qui.

2 ¶ Utrū liceat balneū itrare cū mlieribꝫ? R. q̄ ñ. vt ē tex. i. c. ñ optet. lxxxj. di. imo vt dic gl. ibidē. Si vir igredit balneū cū mliere ex nea: donatōe ppt nuptias puat. z mlier do/re si cū viro alieno habuerit balneū vt. C. de pu. l. vl. §. inf culpas. imo ifamis ē q̄ tenet mlieres custodietes balneatoꝛ vestes. vt. l. athletas. ff. de his q̄ no. ifa. §. ait ptoꝛ.

3 ¶ Utꝛ liceat balneū itrare cū iudeoꝛ? R. q̄ ñ vllj xpiano. z si clericꝰ ē dꝫ tepōi. laicꝰ excōicari q̄ cū iudeo se balneat. xxviij. q. j. nullus

Bānū glit̄ pūiat̄ bānies epꝫ. vide j. excōicatio. v. casu. ix.

1 ¶ Utꝛ ūuste bānies aliquē teneat̄ ad restōꝫ de amissis rōe tal⁹ bānitōis? R. q̄ vltra pctꝫ mortale qđ icurrit tenet̄ ad restōꝫ fm Inn. c. fi. de his q̄ vi me. ve cā fi. ff. qđ me. cā. l. si cū exceptōe. §. pedi⁹. qꝛ bānito ei⁹ fuit amissionis occasio. d. l. si cū. §. i hac actiōe. Nec ob. ff. e. l. metū. i pn. vbi sentiēs armatos ꝯ se venire: z fugiēs si occupat⁹ fuit fūd⁹ quē fugiēdo dimisit. ñ tenet̄ armati. qꝛ loq̄t̄ q̄n metus fuit van⁹. qꝛ forte ꝯ eū ñ ibāt. sꝫ si. p̄mi sissent ire ꝯ eū z hmōi: bñ teneret̄ de oī dāno qđ iuraꝫ sibi ꝛrigisse eoꝛ occasiōe. ar. d. l. z d. c. fi. z. q. q. j. i p̄mis. De bānis q̄ debēt fieri i mrīmonio. vide. j. dā destinū. i pn. d bānitiōe q̄ ē diffidatio. vide. j. diffidatio.

¶ Utꝛ bānit⁹ amittat q̄ sē iuꝝ ciuil⁹? R. fm bar. aut ē bānit⁹ talit̄ q̄ pt ipune offēdi. z sic si ē bānit⁹ ipū pdit. S. ño ē bānit⁹ alic⁹ ciuitaꝫ vl̄ regni: sic ñ pdit ea q̄ sē iuꝝ ciuil⁹ ciuiū romanoꝛ fm ea q̄ sunt ppa illi⁹ ciuitaꝫ vel regni. h̄ no. bar. i. l. amissiōe. ff. de ca. di. Et addit q̄ ad h̄ vt sit tal⁹ bānit⁹ duo req̄rūt. p mū q̄ sit iobediēs z aufugerit ab ipio cui sō est. z sic ē bānit⁹. Scōm q̄ i hostiū nūero se ꝓferat z hꝫ eū p hoste. Si aūt q̄s ē bānitus. nō tñ h̄ret vt hostis: nec posset offēdi i/pune ex forma statuti. tūc tal⁹ ñ pdit etiā ea q̄ sē ciuitaꝫ. Et sic pꝫ quō pt facere testm̄ vl̄ succedere. qꝛ p̄m⁹ ñ pt. s. bānit⁹ ipū. Alī⁹ bānit⁹ ciuitaꝫ pōt. z multo fortiꝰ bānit⁹ q̄ ñ pt offendi. sed scōs pōt fm ius cōe. sec⁹ i succes/sione fm statuta ciuitatis. 2

Baptismus p̄mo q̄ttuplex ē. R. xplex. vt dic̄ Aug. li. iiij. de vnico baptismo. et de pse. di. iij. c. baptismi vice. s. flumis. de h̄ Jo. iij Ueīt ihs in trā iudeā z baptisabat z iste ꝓpe ꝛ baptism⁹. Alij āt metaphorice. qꝛ vrq̄ꝫ istar baptismi hꝫ purificare z p ꝓseqns vicē ei⁹ iplere. Scōs ē baptism⁹ sanguis Jo. xij. Baptismo h̄ habeo baptisari. z iste ē baptis m⁹ potissim⁹. de pse. di. iij. cathecumin⁹ ba ptisat⁹. Tert⁹ ē baptism⁹ flamis siue spūs/scī. ꝺ q̄ act̄. ij. Vos āt baptisabimi spūscō. z iste ē ꝓpositū suscipiēdi baptismū mō debi to si dar⁹ facultas. vñ isto nō cōgruit nisi adultꝫ hntibꝫ vsuꝫ rōis. d. c. baptismi vicē Iste baptism⁹ ñ eq̄pollet p̄mo. qꝛ ñ remit/tit tota pēa debita pcis sicī p̄mo: sꝫ plꝰ z mi/nus fm suā deuotōꝫ Itē p istū ñ imp̄mit̄ ca ract̄. Itē p̄uat iste ecclastica sepultura sic et cathecumini: q̄uis p eis oret ecclia. Itē in isto req̄rit̄ ꝛtritō vt saluet: sꝫ ñ i p̄mo sꝫ solū attritō. Scōs ño baptism⁹ excedit p̄mū q̄ ad p̄miū accidētale qđ ē aureola. z etiā eēn tiale fm Pe. de pal. i. iij. qꝛ plꝰ de gra ꝓfert: sic ē ibi maiꝰ op⁹: sꝫ ñ imp̄mit̄ caract̄ p ipm sic p p̄mū. Et iste scōs ē cōis adultꝫ z puul. qꝛ si puulꝰ iterficiāt p xpo: puta i testatiōꝫ fidei xpi quā tenēt parētes ei⁹ sē martyres ꝛ theologos. z fm Pe. de pal. i. iij. etiā si eēnt i vētre: i dispectū xpi mr̄ pcussa abꝛtū face ret vl̄ iterficeret. Sꝫ qꝛ hic itēdo tractare de baptismo flumis. iō videndū ē q̄d sit baptis m⁹ flumis? R. baptism⁹ ē excōr hoīs ablu/tio cū certa forma ꝛbꝝ fm mgrm i. iij. sen. di. iij. In q̄ fm Inno. i mb. de baptismo

sunt tria sic̄i sacr̄o altar̄. Unū qđ est tm̄ res sacr̄i.s.gr̄e ifusio ꝛ pc̄i remissio.scđo qđ ē tm̄ sacr̄m.i.aq̄ abluēs ꝛ ablutio: passio itelligo cū debita forma ꝙbor̄: aliter ñ.j.q.j.dr̄ he Tercīū qđ ē sacr̄m ꝛ res.s.charact̄. Aq̄ g̃ ꝙ/ bo dñi sc̄ificata ꝑpe ē sacr̄m sic̄ spēs panis et charact̄.scđario sic̄ vez corꝑ xpi. Utr̄ sit de ncc̄itate: R. fm Boñ.i.iij.sen.di.iij.ꝛ Ri. ibidē: q ꝑ tps passiōis xpi erꝙ euāgeliū est publicatū: qlibet etiā sc̄ificat i vtero debitor ē cepit ipsi⁹ baptismi: erꝙ ad eū istitutio p/ uenit. Un̄ adūte q nisi aliꝙ dictor̄ baptis/ mor̄ ꝙs suppleat vicē baptismi flumis: dā nabit nisi eo fuerit baptizat⁹. ſz adult⁹ etiā puniet pena sensus ex tali omissiōe. qr̄ pecca ret mortal̄r ñ suscipiēdo: erꝙ ad eū pueit in stitutio. ſz puul⁹ carēs vsu rōnis solūmō pu niet pena dāni. Sz adūte q nō ꝑt suppleri baptism⁹ flumis aliꝙ mō: qñ habet opor̄tu/ nitas ipm capiēdi si nō capit.

Baptismus ij.q̄r̄it q̄ sit for̄ ma baptismi: R. fm doc.i.c.j. de baptismo ē h̄. Ego te ba ptizo i noie ꝑris ꝛ filij et spūssc̄i amē. ponit etiā de ꝯse. di.iij.c.a q̄da. ꝛ.c. multi.

1 ¶Utr̄ ego sit ō ſba: R. Jnno.i.d.c.j. cū gl. q ñ. ꝛ ter. ē i.c. retulerūt. ō ꝯse. di.iij. q ē ba ptism⁹: ſz omittat ego. ꝛ Ri. i.iij. di.iij. ar. ij. q.iij. ꝯcor. q nō ē de substātia Ego.

2 ¶Quid si dimittat ter: R. Jnn.i.d.c.j. q ni hil fit. Esset tm̄ baptism⁹ si ꝑ isto ꝓnomie te poneret nomen ꝓpriū illi⁹ quē baptizat fm P̄e.aureolū i.iij. sen. di.iij. q.ij. Peccaret

3 ¶Quid si diceret Ego (tm̄ guilt si sic faceret te lūio in noie ꝑris ꝛ filij: R. P̄e.au. vbi. s̄ q nō est baptism⁹. qr̄ oꝑtet exꝑmat ꝙbū de notās ablutōr̄: sic̄ baptizo. i. abluo te: nō li nio ter h mōi. qr̄ nihil faceret.

4 ¶Quid si vn⁹ baptizās diceret. Nos te ba ptizam⁹: R. s. Bo. i.iij. di. v. q est baptis/ m⁹. qr̄ cōit dicim⁹ nos. ꝛ h̄ vez nisi intende ret aliū sensum ꝛducere. qr̄ tūc nō est baptis/ mus. Un̄ tenet Sco. i.iij. dis. vj. q si ples baptizādo diceret nos baptizam⁹ ꝛc. q nō est baptism⁹. qr̄ ñ repñtāt ꝛpm q ē vn⁹. sed Bo. itēdit dicere q ē baptism⁹ qñ ꝑ nos in/ tēdit dicere Ego: sicut faciunt dñi.

5 ¶Quid si ꝙs diceret i plurali. Ego vos ba ptizor: R. P̄e.au. vbi. s̄. q sol⁹ dz baptizari ꝛ i singulari. ꝛ facies ꝓriū guilt peccat: nisi ne cessitas sb̄esset. qr̄ tūc liceret vt fecerūt apli.

6 ¶Quid si omittat Jn: R. Hualdēlis q nō est baptismus.

7 ¶Utr̄ possit dicere. In noibꝫ ꝑris ꝛ filij ꝛc. R. P̄e.au. vbi. s̄. q nō. ſz in singulari. s. In noie ꝑris ꝛc. qđ idē ē ac si diceret. In ꝙtute sancte trinitatis. s. patris ꝛ filij ꝛc.

¶Quid si dicat. Ego te baptizo i noie xp̄i: 8
R. q. s̄. q ñ eēt baptizat⁹ ſz dispēsatū fuerit apl̄is ad gliaz nois xp̄i. Hlo. tm̄ i. c. q̄da. de ꝯse. di. iij. tenet q sit baptizat⁹ p. d. c. Ego credo i dubio itez baptizādū fm modū vt

¶Utr̄ sit baptizat⁹ (j. Baptism⁹. iij. ſ. x 9
si dicat. In noie trinitatis: R. q nō ſz glo. i d. c. quodā. facit. c. multi. ibidē.

¶Quid si dicat In noie genitor̄ ꝛ genitr̄ ꝛc. 10
R. q. s̄. ꝛ cōit theologi q nihil fit. qr̄ ista no mia ꝑris et filij mag⁹ noiant hypostases q̄z genitor̄ ꝛ genit⁹. Ho. ꝛ Jo. tenēt q sit bapti zat⁹. ſz ꝓmū verū. ꝛ iō i dubio ē baptizād⁹

¶Quid si nō dicat copulatiua et: R (itez 11
Jnno. in. d. c. j. q valeret si poneret loco ei⁹ q̄z. qr̄ nulla ē differentia inter has copulati uas et ꝛ q̄z. als nō valeret.

¶Sed q̄ro vtr̄ sit de ncc̄itate q ꝑferat i lati 12
no: R. Alu. vbi. s̄. q sic a latio q̄ scit lr̄as. ab eo ꝙ q̄ laic⁹ ē ſz lr̄as nescit: ꝑferāt i vulgari A greco i greco fmone. Et ſz grec⁹ si ꝑferat i latino ꝛ latin⁹ i greco aut in vulgari sit ba/ ptism⁹: tm̄ peccat. Tu aūt dic q dz ꝑferre in ea lingua i q meli⁹ pt ꝑferre: vel lr̄ali vel vul

¶Utr̄ reqrat ꝓtinuatio i platōe di (gari. 13
ce fo:me: R. Alure. vbi. s̄. q sic: nō interpo nēdo hystoriā. Et credo q si notabil' eēt dis cōtinuatio: nihil fieret. sec⁹ i modica discōti nuatōe: puta tussis vel silētij ꝛ hmōi: q̄ intē tionē nō discontinuent.

¶Utr̄ possit fieri trāspositō i dict̄ ꝙbis: R 14
Alu. vbi. s̄. q ñ. ꝛ peccat guilt trāsponēdo: ſz baptizat⁹ sit: nisi trāspositio mutet sensum. vt dicēdo. ego te p̄ris ꝛ filij baptizo in noie spūssc̄i. vl nisi itēdat ducere erroꝛē. qr̄ ñ ba

¶Quid si ꝑferāt corꝛupte ꝑfata (prizaret. 15
ꝙba: R. Alu. vbi. s̄. q si fit ex ipotētia nō est pctm̄. Ex loco ē pctm̄ gue: tm̄ baptismus ē. Ex mala ꝙo itētoe ē pctm̄ guissimū. ꝛ ñ erit baptizat⁹. q sit baptizat⁹ i duobꝫ ꝓmis ca sibꝫ ptz i. d. c. retulerūt. de ꝯse. di. iij. vbi il/ le dicebat. ego te baptizo i noie ꝑris ꝛ filia ꝛ spūssc̄ā. rō fm glo. ibidē. q: error sillabe nō nocz. vt. ff. de ma. te. l. q hēbat fūū. maxie i fine dictōis. sec⁹ eēt i ꝓncipio vl medio. Un̄ tene q qñ aliꝙ diminutō l' corꝛuptō iterue/ nit i forma ꝑfate platiōis ñ ex malicia: q si mor̄t̄ stati credēdū ē q de⁹ suppleat. ꝛ tal se peliēd⁹ ē i cimiterio Sic̄o supuixerit reiterā dū ē sb̄ ꝯditōe: nisi i casu qñ certū ē ñ mu tat aliqđ de eēntia ꝑfate forme sicut est error

littere so lū. maxime in fine.

16 ¶Utr̄ sit necessaria expssio vocal'. R. s. Bo
na. i. iij. di. iij. ar. j. q. ij. q. sic. vñ sine verbo
vocali nulli⁹ ē efficacie. fac. c. extrahe. j. q. j.

17 ¶Utr̄ sit necē q; pferat cū fide'. R. s. Bon.
vbi. s. ar. ij. q. ij. q. nō. q; baptism⁹ nō est sa
cm singularis pone. Jō fides pone nihil
pdest nec obest. sz ē sacm ecclē xpi. vñ q̄cq̄d
fit de fide cordis pone baptizāt; iudicādū

18 ¶Utr̄ grec⁹ q̄ dicit. ba (ēfm expssiōz oris
ptizet' Pe. i noie p̄is ⁊ filij ⁊ spūssci. rite ba
ptizet'. R. cōis opi. theologoz̄ i. iij. di. iij. ē
q; sic. q; i forma baptismi req̄rit̄ p̄mo de ne
cessitate vnū ptinēs ad sc̄ificatōz elementi
qđ ē inuocatio trinitat;. Aliud ptinēs ad de
termiatōz ītētōis ministri. s. expssio actus ba
ptizādi. ⁊ circa istud occurrūt duo. s. expssio
ipsi⁹ act⁹: ⁊ pone i quā trāsit act⁹. Et ista sī
de necitate baptismi. sz mod⁹ exp̄mēdi est ex
institutōe ecclie. Et iō peccaret mortalr̄ lati
nus sic baptizās sz nō grec⁹. Secūr⁹ credo
q; itez baptizet' ppter dubiū. q; alij p̄dicūt

19 ¶Utr̄ aliq̄d addāt ad p̄dictā formā bapti
zet: vt si dico. Ego Petr⁹ sacerdos baptizo
te i noie p̄is ⁊ filij ⁊ spūssci amē. ⁊ scti Joh̄.
baptiste'. R. Inno. i. c. j. de bap. q; si tale ad
ditū intēdat ecclē de ista forma: ita q; nō valeret:
q̄si volēs nouū ritū adducere: nō esset bapti
zat⁹. Si aūt crederet nō ecclē de ista forme: sz
ex simplicitate aut ex deuotione aut etiaz ex
malicia: etiā si diceret i noie diaboli aut he
reticoz̄. ego te baptizo i nomie p̄is ⁊ filij ⁊
spūssci amē: dūmō h̄ nō credat ecclē ō forma
⁊ baptizare intēdat: erit baptizat⁹. aut dū
mō tal' additō nō distrahat itellectū forme
seu corrūpat. vtputa si dicat. In noie p̄is
maioz̄ filij mioris ⁊c. sz Bo. i. iij. di. iij. ar.
ij. q. iij. p̄me ptis. iij. q. nō ect baptizatus

Baptismus iij. q̄ ad mate
riā. Que est de
bita materia baptismi'. R. Alu. vbi. s. q; est
aq̄ simpler natural' potēs abluere. Ex q̄ pz
p̄mo q; i nullo alio liq̄re p̄t fieri baptismus
nisi in aq̄. extra de bap. c. nō vt apponeres.

1 ¶Scdo req̄rit̄ q; pura. vñ nec i brodio vl' i
aq̄ mixta butiro vl' p̄iguedie p̄t fieri bapti
mus: qñ. s. p mixtū soluit spēz aq̄. sic si parū
aque multū vinū misceat. alis p̄t.

2 Sz nūq̄d salsedo impediat'. R. q̄. s. q; ñ. q; ñ
aufert spēz aq̄. imo p̄ikī ispa aq̄. aq̄ so reliq̄
ta sale ñ videt' mafia debita nisi p euaporatiōnē ⁊ exalatōz reduceret ad dulcedinē.

3 ¶Sz nūq̄d q̄libz admixtio aq̄ facta impedi
at'. R. i. iij. dis. iij. ar. iij. q. iij. q; aq̄ mixtio p̄t dupl'r fieri. vno mō vere et p̄pe: q̄n
ex mixtibilibz̄ ꝓstituit aliq̄d vnū p̄ eentia. ⁊
sic impedit. q; nō ē aq̄ i actu sz i potētia. Alio
mō improp̄e fm q̄ndā appentiā fm quā mi
scet ula q̄z mūme ptes fm sensuz sī iuxta se
iuicē posite: ⁊ actualr̄ alterate saluis eoz̄ esse
tijs q̄ dz p̄pe cōfusio. ⁊ sic ñ impedit q̄n possit
fieri baptism⁹. q; mānet spēs aq̄. Et iō q̄uis
aq̄ mar; sit alterata ppr̄ admixtōz grossoruz
vaporū frestriū adustoz. q̄ pmixtio fm p̄z
ij. metheoroz̄ ē cā salsedis mar;. ⁊ aq̄ liriuij
ppr̄ sui colatiōez p cineres ⁊ alie aq̄ ppter ea
rū trāsitū p venas sulphureas. tñ q; in eis
mānet salua spēs aq̄ pōt fieri baptism⁹. dicq̄
q; ad cognoscēdū aquā debitā sacro ist̄i attē
dz p̄mo origo. ⁊ sic saliua vrina. aq̄ rosea
⁊ hmōi: ñ sī mafia debita. Scdo ad spēz aq̄
sz vt sit liq̄da. et tercio vt sapor alicui⁹ liq̄r;
alteri⁹ ñ tollat p̄tutē. nā alij sapores rez ñ li
q̄daz nō imutāt spēm aq̄ si mānet liq̄da. sed
bñ sapores rez liq̄daz: vtputa vini ⁊ hmōi
vñ q̄n plus hz de sapore vini ⁊ hmōi q̄z aq̄.
nō p̄t de ea bapizari.

¶Tercio req̄rit̄ q; possit lauare. q; aq̄ in lin- 4
theo vel in lana nō ē apta lauare nisi expri
mat' extra. Silr̄ nec glacies vel nix vel grā
do nisi dissoluant'. nec lutum.

¶Quarto q; sit material' nō artificial'. ⁊ do 5
aq̄ rosea vel ardēs nō valet. silr̄ nec aq̄ sup
natans cruoris q̄ dz fleuma. nec aq̄ quā faci
unt alchimiste. Aq̄ tñ q̄ exiuit de latere xpi
fuisset materia debita. q; vera aqua fuit.

¶Utr̄ vrina possit ēe mafia debita'. R. Ri. 6
vbi. s. q; non. neq; ceruisia debito mō cocta.
nec saliua. q; i eis ñ manet salua spēs aque.

¶Utr̄ i aq̄ paludosa posset fieri'. R. Rich. 7
vbi. s. q; sic. q; ibi ē spēs aque. Intelligē nisi
ect ita ꝓdensa sicut est aqua in glacie.

Baptismus iij. q̄ ad mo
dū. q̄s mod⁹ ē
tenēd⁹ i baptizando'. R. Pe. au. q; p̄mo dz
ablui ab eo q̄ baptizat ñ fricari vel tingi vl'
submergi. Ex quo pz q; p̄jacēs puer in pu
teū nō habēs funē nō baptizat.

¶Quid de illo q̄ deponit i canistro p cordaz 1
cū nō p̄t manu ad aquā attingere: intīgēs
eū ⁊ extrahens'. R. Ri. vbi. s. di. iij. q. vl. q;

¶Scdo dz imergi vt ap (sic est baptizat⁹ 2
pareat mortu⁹ cū xpo. Utr̄ aūt totū corp⁹
sit abluēdū'. R. Ri. vbi sup. q; p̄ncipalr̄ ca
put seu facies. q; i ea viget̄ sensus. postea pe
ct⁹ qđ ē sedes cordis. tenet' tñ cōi⁹ q; q̄libz cu
q; tingat' ē baptizat⁹. ⁊ q; sufficit aspsio quā
tūcunq; modica in casu necessitatis.

3 ¶Tercio dz tal' ímersio eē trina vbi ē cōsue tudo.alś nō.qz nō ē de necessitate sacramen ti:sed sufficit vna.de pse.di.iij.de trina.

4 ¶Utr reqrat' símultas i plato ebdz 7 ab/ lutō ec' R. Lādul.i.iij.di.vj.q.ij.p sic. qn/ ta reqrit' i actib hūanis.s.qztū pōt nō pun etualis q eē vir posset. vñ fm Sco. 7 Ri.i iij.di.ij.sufficit p platio ebdz incipiat' añ qz ablutio terminet' vel ecōuersō.

5 ¶Utr reqrat' p aq q qs baptizat sit scífica ta a psbro pmo p oroez' R. fm s. Bo.i.iij. di.ij.p nō de necitate sz de pgruo. Ita tñ p nisi necessitas hz reqreret peccaret mortaliter sacerdos baptizās in aq nō scíficata eo mō quo dictū ē.s.p orōem sacerdotis.

6 ¶Quid si omittāt alie nccitates: R. dc. in c. j. de bap. debet suppleri: licz nō sint neccarie Adūte p baptísm' dz fieri cū chrísmate illi us āni. alit punit' sacerdos si ꝫ fecerit nisi in nccitate. de pse. dist. iij. c. si qs de alio. de q. j.

7 ¶Utr adult' baptizād' possit psti/ (oleu. tuer' p curatorē ad rñdēdū p eo vt fit i puul' R. p nō. tex. ē i. c. p puulis. de pse. di. iij.

8 ¶Quid facēdū d eo q dubitat' nō fuisse ba ptizat': R. p si dubiū ē iuris. vtputa qz do ctores diuersa opināt. vel si dubiū ē facti p babile: vtputa qz iuenit' puer piect'. nec ap paret p fuerit baptizat'. tūc baptizādus ē ísto mō Si tu nō es baptizat' ego te bapti zo In noie pris 7 filij 7 spūssci amē. Ex alio aūt dubio nō debet quis baptizari.

9 ¶Qñ dz qs baptizarí: R. p aut sunt puuli Et sic dico p statūm. tū ppt piculū mortis. de pse. di. iij. venerabil'. tū etiā qz demōes ñ tātū pñt sup eos. fm Dio. c. vl. celestis hie rarchie. Un ñ excuso a pctō illos q tātū dif ferūt puuloz baptismū Nec credo eu adāt pctm mortale illi q tales pueros baptizāt i domo nō seruata debita solēnitate qñ nulla sbest nccitas. sz solū faciūt ppter expectatōz ppatz. aut ppt' maiorē pōpā postea fiēdā. Et licet postea deferāt ad eccliaz: 7 suppleāt omissas solēnitates. nō tñ suscipiētes effici unt patrini. qz nō tenēt ad baptismū. etiaz si iterz baptizaret' cū semel sint ꝺe baptizati Si ꝺo sint adulti: sic si nō iminet periculuz mortis: p. viij. mēses cathecizati int' cathecu mios debēt teneri 7 istrui i fide vl' tpe arbitra rio. Et sic itellige. c. iudei. cū se. de pse. di. iij Si ꝺo imineat piculū mortis: stati sī bapti zādi fide eis exposita. dō pse. di. iij. ne qd ab sit. Et tps pprium taliū adultoz q nō sunt i piculo mortis: ē pascat' pēthecostes. dō pse. di. iij. c. de cathecuminis. 7 d. c. venerabilis.

Baptísmus v. q ad mistrū. Quis ē mīster baptismi: R. Au. vbi. s. di. v. q. j. p est via tor qlibet vn' psonalr distinct': potēs prigere 7 ꝺba pferre. intēdēs i habitu facere qd facit eccl'ia. vel de q psumit' p itēdat. Et lex di cit pmo p sit viator. qz nec angel' vel scūs ē mīster baptismi. si tñ baptizaret ñ eēt reba ptizād'. qz crederet p de' dispēsauerit: dum mō eēt cert' p eēt angelus vel sanct' padisi. ¶Scdo dicit qlibet. s. tā fidel' qz ifidel. here 1 ticus. excōicatus 7 hmōi. siue vir siue mlier vel latin' bon' vl' malus. tñ nō dz baptiza re nisi sacerdos. 7 q nō sit pcisus nisi in casu necessitatis. de pse. di. iij. c. i necessitate. cuz mult'. c. xxx. q. iij. sup qbꝺ. alit peccaret mo rtaliter. ar. c. j. de de. nō oz. Adūte p nec pñ/ te psbro cleric' simplex. nec pñte clerico laic' nec pñte viro mulier dz baptizare. de conse. di. iij. c. mlier. 7 c. roman'. et. xxx. q. iij. sup qbꝺ. vñ non sacerdos baptizās sine nccita te efficit irregl'ar'. c. j. de de. ñ oz. mi. i nccita/ te ꝺo nō solū pt qlibet sz tenet baptizare. ali ter peccaret mortaliter. 7 ideo bonū eēt p qli bet addisceret formā baptismi.

¶Tercio dicit vn' qz ñ plēs. vñ si plures di 2 cerēt. Nos baptizamus: ñ ꝺe baptizarent Ri. ꝺo i. iij. di. ij. dic p tenet baptism'. sz pmū tuti' vt. s. dictū ē. Si ꝺo qlibz eoz di cerz. Ego te baptizo ꝛc. tūc bñ eēt baptism'

¶Quarto dicit plonalit' distinct'. qz null' 3 seipm pōt baptizare. c. debitū. de baptismo.

¶Quito dic potēs prigere. Ex q ptz q i vēo 4 null' pt baptizari. qz natiuitas scda psup/ pōit pmā. de q dic vt. j. baptism'. vj. §. j. ij.

¶Utr nō habens manus possit ba (7. iij. 5 ptizare: R. Aureolus vbi. s. q nō.

¶Sexto dic potēs ꝺba pferre. qz mut' ñ pt 6 baptizare. vñ qzuis ñ hñs man' diceret ꝺba 7 mut' hñs man' ablueret ñ eēt baptizat'. Pe. de pal'. tenet q eēt baptizat'. Sz pmū verius. vt. s. Baptism'. ij. §. iij.

¶Septio subiūgit q itēdat vel saltē appa 7 reat q itēdat baptizare ñ lauare tm. vn fm Inno. i. c. j. de baptismo. nō ē necesse q ad ef fectuz baptismi q sciat qd sit baptism'. s. q ifūdat gra. vel q sit sacm. nec etiā optet q credat hoc pm. Immo si pzuū credit 7 repu tat truā 7 receptōz. baptism' tñ hz effectuz suū. nō reqrit' q baptizās sciat qd sit eccl'ia. nec q gerat i mēte facere qd facit eccl'ia. imo si pzuū gereret i mēte. i. nō facere qd facit ec/ clesia. sed tñ facit qz formā seruat. nihilomi nus baptizat' dūmō baptizare itēdat. Un

15 c 4

si q̃s i nc̃itate vadat ad infidelẽ ꝛ dicat ei. Baptiza me dicendo ei formã. Si ille baptizat cũ fm intẽtiõz petẽtis intẽdẽs facere qđ alij baptizãtes faciũt: erit baptism⁹ Sec⁹ si itẽderet solũ lauare. Lãdu. tñ i. iij. di. v. q. ij. dicit. q si nõ itẽdit facere qđ facit eccl'ia q nõ ẽ baptism⁹. Sz opi. Inno. mihi placz. q̃uis ista sit magis tuta. qz sicut furiosus ꝛ amẽs: qz nihil intẽdere pñt nõ baptizãt. sic videt q intẽtio baptizãdi requirat saltẽ. Et hꝫ pt dici itẽdere qđ intẽdit eccl'ia. ꝛ sic itelleꝛit

8 ¶ Utz requirat intẽtio actual'i ba/ (Lãdul. ptizãte: R. Lãdul. i. iij. di. vj. q. iij. q non dr nc̃itate. nec sufficit habitual' pcise. q licet possit exire i actũ. tñ nũq̃z exit. Uirtual' aũt sp ẽ necessaria. Dicit aũt virtual' qñ q̃s habuit actualẽ intẽtiõz nudã mistrãdi sacm. ꝛ ex illa mor⁹ ẽ ad mistrãdũ: posito q actualit ñ cogitet cũ mistrat. Virtualit tñ manet intẽtio pma. ꝛ hec ẽ q mouet. qz volũtas p suũ ipsũ mouet potẽtias inferiores ad act⁹ suos. vt pdẽ ad ambulãdũ ꝛ hmõi. Cũ g volũtas intẽdit aliq̃d exeq̃: mouet potẽtias iferiores ad exeq̃ndũ. Et licet cesset actual'i intẽtio volũtat'. manet tñ executiõ potẽtie actualis. Exẽplũ. cũ i me sit actual' intẽtio eũdi ad eccl'iaz ipero pdẽ moueri. ꝛ licz in medio motus esset intẽtio actual'. manet tñ motio pedis. Dicit etiã Ri. q si baptizãs nõ sit diligẽs i applicãdo intẽtiõz suã fm q dr̃cet ad ipm actũ: nõ excusatur a peccato.

9 ¶ Utrũ q̃s dr̃eat poti⁹ baptizari a malo sacerdote q̃z a bono laico: R. Lan. vbi. s. dis. v. q. ij. q sic. qz bonitas mistroꝝ non taz spectat ad sacm q̃z auctoritas: intellige q̃ndo est parat⁹ baptizare: alꝫ nõ. vt. j. §. xiij.

10 ¶ Utz sacerdos exñs i mortali pccz mortalit baptizãdo: R. fm Ri. i. iij. di. v. q sic ni si ꝛterat dr̃e pctõ vl' nisi baptizet i articulo necessitat'. qz tũc ñ peccat. Limito hꝫ vez q̃n ꝺ pctõ nõ aduertit. neqz q ꝛtritiõz dr̃eat hz̃e.

11 ¶ Utz nõ sacerdos baptizãs in aq̃ sctificata ꝓferat sacm: R. Ri. i. iij. di. v. ar. vl. q. j. q sic. sed peccat mortaliter: nisi in necessitate q̃n aliam habere nõ potest.

12 ¶ Utz baptism⁹ sit suscipiendus ab hereticovl' excõicato. pciso. suspso ꝛ hmõi: R. Jn no. i. c. fraternitati. de. de. ex. mi. q nõ nisi in nc̃itate. Et volũtarie susciptes sine nc̃itate ab heretico aut q̃cunq̃ ab eccl'ia pciso aut suspso a iure vel ab hoie nõ recipit grãm. j. q. j. multi. ꝛ c. se. qz facit ꝺ institutiõz eccl'ie ꝛ sic peccat mortalit Jn nc̃itate ãt licz. xxxij di. §. si vez. Si ꝺo nõ sit pcisus ab ecclesia q̃uis sit in mortali: posset q̃s recipe. dũmõ cũ nõ inducat ad mistrandũ. etiaz si alium posset habere. concor. Ri. vbi. s.

¶ Utz credens baptizare masculũ ꝛ baptizat feminã ꝛe ꝛferat sacm: R. fm Ho. q si simplr baptizat ẽ baptizata. silr si itẽdit baptizare psonã cuiuscuq̃ sexus sit. Sed si solũ intẽderet baptizare masculũ tm. sic non ꝛferret sacm. ꝛ nõ esset baptizata. 13

Baptismus vj. q̃ ad euz q̃ baptizãd⁹ est.

¶ Utz i vtero mris totalit existẽs nec ex aliquo appares ab extra sit baptizãdus: R. q nõ. c. qz in maternis. de ꝛse. di. iij. 1

¶ Utz mater sit aperienda: R. q nõ si est viua. qz nõ sunt faciẽda mala vt eueniant bona. Secus si iam est mortua. 2

¶ Sz nũq̃d si appet aliq̃d ex⁹ poterit baptizari: R. Au. vbi. s. q sic. si ps pncipal'. Si ꝺo appeat pes vel man⁹: tenet ipe q ñ. Lãdul. i. iij. di. iij. q. j. tenet. q si pes vl' man⁹ appeat q ꝺz baptizari. tñ nat⁹ postea ꝺz iterũ baptizari isto mõ. Si tu nõ es baptizatus ego te baptizo Jn noie pris ꝛc. ꝺo. Lar. i de. fide. de sum. trini. tenet optet q tot⁹ sit natus nisi nc̃itas imineat. qz i tali nc̃itate id qđ apparet ꝺz baptizari. ppter occultaz opatoz spũssctl. j. q. j. multi. circa medium Blo. i. c. si ad mris. de ꝺse. di. iij. tenet. q ñ pt baptizari. p. c. q̃ in maternis. ea. di. Rõ qz q̃ nõ ẽ pfecte nat⁹: ñ põt dici hõ. l. qđ certũ ẽ. C. de posthu. he. isti. vbi optz q sit tot⁹ natus vt dicat q̃s posthum⁹. Alij dicũt q si caput appet ꝺz baptizari. l. cũ i diuersis. ff. de re. ꝛ sump. fu. facit. c. si baptizat. de ꝺse. di. iij. multiplex. est alia opi. ꝺo. i hoc. sed tu tene opi. Lãdul. q ẽ securior ꝛ valde pia quã tenet Tho. ꝛ Ri. in. iij.

¶ Quid si nascat cũ pelle secundina: poterit ne baptizari: R. Aureo. vbi. s. q sic. 4

¶ Utz mõstr sit baptizãdũ ꝛ quõ: R. fm Lãdul. i. iij. di. vj. q. ij. q si ppendat duas hz aias: vtputa duo hz capita. q̃tuoꝝ pedes. duas spinas i dorso ꝛ hmõi. tũc baptizet q̃libet p se. ꝛ itingat i loco q̃libet p se. Si ꝺo dubitat an sint due aie vtputa qz hz q̃tuoꝝ manꝰ ꝛ vnũ caput vl' duas spias i dorso. tũc credo q dr̃eat baptizari pncipal' absolute. ꝛ alⁱ⁹ postea sb ꝺdiõe. s. si tu ñ es baptizat⁹ ego te baptizo ꝛc. nec baptizet itẽtõne vaga. Sz determinando se ad vnũ. alꝫ nihil faceret fm Henri. in quoli. 5

¶ Utz requirat ꝓsensus baptizati: R. Aure. di. iij. q. j. iij. sen. q nõ i puero. Jn adulto 6

ꝯo sic: verꝰ vel interꝓtatiuꝰ. vñ vi vel recla/
mãs si baptizeť. nec recipit ꝑmũ effectũ nec
scõm baptísmi. Sz ō hñte ꝓsensuz iterꝑta
tiuũ ẽ dubiũ: sic̃ q̃ ꝑ minas vel penas ꝓsen/
tiret. ꝛ lz q̃dã dixerit nõ suscipe characterez
baptísmi. Alij sciẽtes q̃ volũtas coacta vo
lũtas ẽ. tenẽt cuz s. Bo. i. iij. di. iij. ar. ij. q.
j. q̃ suscipit: nisi itẽderet ñ suscipe sacrm: sed
solũ illudere ꝛ tales penas euadere. q̃ tũc ñ
suscipet. Silr lãdul. i. iij. di. iij. q. j. tenet
q̃ q̃ dissẽtit i corde necessario ẽ rbaptizãdꝰ
7 ¶Utz in adultis req̃rať intẽtio vt recipiãt
baptísmũ: ℟. Ri. in. iij. di. vi. ar. ij. q. iij. q̃
sic. vel i actu vl in habitu. i actu i illo q̃ prꝰ
habuit intẽtoz nõ recipiẽdi. q̃ necesse ẽ vt
habeat i actu ꝓtrariã. s. recipiẽdi. alꝫ ñ expel
leret ꝓtrariã. ꝛ sic nõ recipet sacramẽtũ Si
militer q̃ñ quis admoneť vt actu ꝓsentiat:
requiriť consensus actualis. aliter non con/
sentiret nec actu nec habitu. q̃a habitu di/
spositus dicit homo q̃ñ si actualiter et deli/
berate cogitaret de illa re: actualiť ꝓsentiret i
illã. alꝫ sufficit habitualis. sic̃ si q̃s cathecu
minũ nuduz baptizaret actu nõ cogitãtẽ de
susceptõe baptísmi vel furiosum sine amen
tẽ qui añ amentiã habuit intentõez recipiẽ
di. vel nunq̃z habuit contrariam.
8 ¶Utz req̃rať fides i adultis: ℟. ꝼm Tho.
i. iij. di. vj. q̃ nõ q̃ ad characterẽ suscipien/
dũ. sed bñ quo ad habendam gratiam.
9 ¶Utz req̃rať rectitudo intẽtois: ℟. q̃ ñ ad
susceptõez characteris. vñ q̃ recipit baptís/
mũ ꝑpter questũ sicut iudei sepe faciũt. verꝫ
baptísmũ recipiũt. licet ñ fructũ baptísmi.
10 ¶Utz amẽtes ꝛ dormiẽtes possint baptiza
ri: ℟. si añ habuerũt ꝓsensuz ꝛ necẽitas imi/
neat ꝑñt baptizari. vt i. d. c. maiores. i fine
Si ꝯo añ amẽtiã vel dormitõz ꝺixerit: ꝑ/
sumiť q̃ ꝓpositũ duret. Et iõ nõ suscipiunt
nec characterẽ nec baptísmuz vt ibidẽ. Si
ꝯo ñ dissenserũt: tenet Au. vbi. s. q̃ suscipi
unt characterẽ. Hoc verꝫ ꝼm ℟i. vbi. s. dũ/
mõ aliq̃ñ ꝓsenserit de adultis loq̃ndo q̃ ha
buerũt vsum rõnis. Secꝰ illꝫ q̃ nũq̃z vsum
rõnis habuerũt. q̃ suscipiunt characterẽ
11 ¶Utz pueri iudeoꝝ sint baptizãdi: ℟. q̃ i
ꝫ fuerũt opi. diũse. q̃busdã dicẽtibꝫ q̃ ñ in
uit' parẽtibꝫ: Sed ego dico cũ Sco. ꝛ Lã
dul. i. iij. di. iij. q̃ etiã iuitis parẽtibꝫ sunt
baptizãdi. nõ q̃dẽ ꝑ puaras ꝑsonas. sed ꝑ
ꝓncipes aut eoꝝ dños. ꝛ educãdi religiosẽ
cautẽ ne occidãť a parẽtibꝫ. ꝛ ꝑ hꝫ facq̃ nõ.
Oldr. i ꝓsi. suis. vbi tenet q̃ iudei sunt fui
facti ꝑ passiõz xꝑi. ex de iude. c. ꝛ si iudeos. ꝛ
fuit mãdatũ executiõi ꝑ Cõstãtinũ. vt no.
Bo. i. c. ꝓsuluit. de iude. Et hꝫ dicit arch. xlv.
di. q̃ sincerã. Hoc idẽ tenet Tho. i epla ad
ducissã lothoꝛingie. Mã cũ sint fui ꝓnceps
q̃ ẽ coꝝ dños ꝑt eos vẽdere. ar. C. si ser. expoꝛ.
vene. l. j. ꝛ. ij. ꝛ q̃ istã rõez tenet arch. i. c. frmi
tatẽ. xliij. di. q̃ põt eis auferre bõa eoꝝ cũ ñ
habeãt ea nisi vt pcaliũ. allat. c. iudei. el. ij
de iudeis. vbi statuiť q̃ si ꝓuertanť nõ aufe
rãť eis bona. g̃ si ñ ꝓuertũť ꝑñt eis auferri a
ꝯrio sensu. Melꝰ facit. c. sic iudei. e. ti. vbi
phibeť q̃ sine iudicio terrene ptãtis nullus
eis auferat bona vl' offẽdat. g̃ ex cã legitima
posset. Propꝛea sustineť ex pietate ꝛ gra. vt
ꝺoꝛ i. c. ꝛ si iudeos. de iudeis. g̃ ñ ꝺz trahi ad
nccitatẽ. ff. de off. pcõ. l. solet. i fi. ꝛ ex hꝫ possz
sustineri opi. Au. q̃ cũ lãdu. ꝛ Sco. ꝓcoꝛ. q̃
iuitis parẽtibꝫ ꝑñt baptizari ꝑ dños. ꝛ bñ
¶Utz iudei adulti aut alij adul (facerẽt. 12
ti sint ꝓpellẽdi ad baptísmũ: ℟. ō iudeis te
net Sco. vbi s. q̃ sic. ꝑ dños eoꝝ. ꝑ q̃ facit
tex. i. c. ō iudeis. xlv. di. ꝛ. c. maioꝛes. ō bap.
vbi ꝓmẽdať ille rex q̃ coegit ifideles bapti/
zari. Sz ꝯ ẽ tex. i. c. sic̃ iudei. de iude. q̃ phi/
bet cõpulsionẽ. sed ego dico verã opi. Sco.
intelligẽdo de ꝓpulsiõe idirecta. hꝫ ẽ. ita sunt
angariãdi ꝛ seruitutẽ redigẽdi q̃ eis eueni
at volũtas ꝓuertẽdi. sic̃ exponit Bꝛe. sup il
lud. ꝓpelle ītrare. facit. c. vl. xxij. q. iij. cum
glo. ꝛ. q. vj. c. iã ꝯo. lz de cõpulsiõe directa ñ
lz. q̃ de volũtariũ vult militẽ. d. c. ō iudeis
Silr idẽ dico de alijs infidelibꝫ
¶Utz liceat emere aquã vl' labꝛẽ ab eo q̃ 13
ñ vult aliť baptizare. vid. j. simõia. ij. §. xij
¶Quid si non vult baptizare nisi ꝓmittat 14
offerẽs aliq̃ mꝛtale: puta adulteriuz: ℟.
Lãdul. vbi. s. q̃ si ipse ñ ꝑt baptizare. pu/
ta q̃ manꝰ vel murꝰ nullo mõ assentiat. q̃
fides offerẽtis ꝛ opatõ ꝛ deuotio baptísmũ
flamis ipetrabit. q̃ credẽdũ ẽ q̃ i talibꝫ ne/
cessitatibꝫ diuina pietas supplet.
¶Utz req̃rať ꝓtritio de pctis factis añ ba/ 15
ptísmũ baptizãdo: ℟. ꝼm Alle. de alꝫ. i. ij. ij.
q̃ sic de necessitate de oibꝫ mꝛtalibꝫ q̃ recoꝛ
dať. etiã de venialibꝫ i genere ꝛ forte de veni/
alibꝫ maioꝛibꝫ q̃ recoꝛdať ptículariť. aliť ñ
suscipit gr̃az baptísmale. s. gr̃az ꝛ remissiõz
pctoꝝ. lz bñ suscipit effectũ baptísmi q̃ est
res sacri. i. characterẽ. de ꝓse. di. iij. c. oñdit
Sco. tñ i. iij. di. iij. clarꝰ exꝑ mẽdo dic̃: q̃
licet nõ doleat de veniali q̃ non tollitur effe/
ctus gratie baptísmalis: sed tm̃ complemẽ
tum. quia nõ delet illud veniale: de quo nõ
dolet. ꝛ sic dicit ficte simpliciter vel ꝼm quid

Ficte simplr accedit ad baptísmū ille q̄ hz ī se mortale pctm̄ de q̄ ñ vult penitere. sz tm̄ recedēte ficto e. h̄ ē aduenīēte ꝯtritiō habebit effectū baptísmi. s. remissiōz pctōz. vt ī. d. c. oñdit. i fi. Et h̄ intelligeq̄ ad pnā pctōz p̄cedētiū baptísmū. sz nō q̄ ad pnā seq̄ntiuz baptísmū. Et ideo pnia ē ei iniūgenda de p̄petratis post baptísmū fm s. Bo. ī. iij. dis. iij. ar. ij. q. iij. Ficte fm q̄d accedit q̄ nō volet de veniali. z iste nō hz ꝓplemētū Et adū te q̄ hic nō accipio ꝓtritionē p dolore informato a gra. sed p dolore q̄ excludit actualit obicē mortalis peccati ī actu. Tenet etiā tal postea confiteri pctā añ baptísmū ꝓmissa. vt patet. j. Confessio. ij. §. ij.

Baptísmus .vij. q̄ ad effectū queritur vtz p ipm auferant oīa pctā. R. sic. c. regenerāte. z. c. sine pnia. de ꝯse. di. iij. Rō. qz baptísmus ē ad regenerādū ī stitut⁹. Un ibi transit hō de p̄tate tenebraz ī adoptiōz filioz dei z ibi maxime apit largitas miscōie dei in primo aduētu. Et h̄ ē qd̄ Paul⁹ dicit ad Titū iij. p lauacz regeneratōis z rnouatōis spūs sancti quē effudit in nos abunde.

1 ¶Utz p baptísmū tollat ois pēa. R. q̄ sic q̄ retardat z excludit a vita eīna. de ꝯse. di. iij sine pnia. h̄ est pena quā q̄s deberet exoluere aut ī hac vita vel ī alia p pctis ꝓmissis añ q̄z vitā eternā itraret. alias ād p̄as ñ tollit.

2 ¶Utz baptísm⁹ tollat ꝓcupiscētiā. R. q̄ in q̄tū hz rōz culpe extinguit p baptísmū. sed in q̄tū hz rōem vicij siue pene nō tollit. vt ñ sit nisi spāli dono dei et miraculo fiat. sed vt nō obsit: bñ fit ex ifusiōe gre q̄ ibi fit ex qua supari p̄t. de ꝯse. di. iij. c. ij.

3 ¶Utz p baptísmuz tollat irregularitas. R. q̄ illa q̄ puenit ex defectu sacri nō tollit. Un bigam⁹ añ baptísmū vl p⁹ ñ p̄t promoueri. silr corrupta vl añ vel p⁹ ñ p̄t velari. z dō his hī. xxvj. di. acutu⁹. Si ꝙo pueniat ex pctō: sic tollit fm cōit doc. irregularitas homicidij sed si homicidiū fit sine peccato: vt in iudice z hmōi. sic fm alīq̄s irregularitas nō tollit. vt nō. xxvj. dis. c. deinde. Sz fm Sco. ī iij. di. xxxij. irregularitas cuiuscūq̄z homicidij tollit q̄litercūq̄z sit ꝓmissuz. Hoc sequit glo. xxxiij. di. c. si q̄s viduā. z. xxxij. di. §. ecce. Et hec ē veriōr opi. Alia aūt irregularitas q̄ puenit ex defectu natalīū nō tollit.

4 ¶Utz tollat infamiā. R. q̄ sic fm glo. i. d. c. sine pnia. Rō. qz p baptísmū tollūt pctā. z ea q̄ sequūt ex pctis sub rōe q̄ sunt pctā. Et iō cū infamia ꝓsequat pctm̄. z sub rōe peccati. ideo tollitur.

¶Utz p baptísmū ꝓferant homī gratia et 5
virtutes. R. q̄ sic fm glo. in. d. c. ij.

¶Utz effect⁹ baptísmi eqlit ꝓferat oībus. R. 6
fm s. Bo. ī. iij. di. iij. ar. j. q. iij. ꝑme ptis. q̄ triplex ē effect⁹ baptísmi. Prim⁹ characteris impssio. Scds gre infusio. Terci⁹ innocētie restitutio. Quātū ad p̄mū z tertiū eqlit oēs suscipiūt: si ñ ficte accedūt. sz q̄tū ad se cūdū ñ. qz gra hz duplicē actū. s. delēs peccatū. z sic magis delet ī eo q̄ magis ꝓmisit. qz delet oēz culpā. Scds act⁹ ē habilitare ad bonū. z in h̄ maiorē efficaciā hz ī eo q̄ se magis disponit. In puul aūt eqlis ē efficacia cōit.

¶Utz puer cū deferat ad baptísmū si occida 7
tur saluet. R. q̄ si occidit ne baptizari possit in odiū baptísmi seu xpi. sic pie credo saluet. si ꝙo occidat ex alio respectu sic dānabit

¶Quid si puer moreret q̄n baptizās dixit. 8
Ego te baptizo i noīe p̄is añq̄z ꝓferat. R. Ri. ī. iij. di. iij. ar. ij. q. iij. pie credēdū est q̄ de⁹ supplet. Un z i similio dz sepeliri. Silr si sacerdos p̄cideret ne totū ꝓfluet esset baptizandus sic. si nō es baptizatus z̄c.

¶Utz baptísm⁹ sit reiterād⁹. R. q̄ nō. imo 9
tā mīstrās q̄z suscipiēs sacer vltimo supplicio plectunt. l. ij. C. ne sa. ba. ite. et sunt irregulares. vt. j. Irregularitas. j. §. xxiij.

¶Utz ignorās si fecit se baptizari sine ꝓdi 10
tiōe sit irregularis: si postea inuenit q̄ fuerat baptizat⁹. R. q̄ irregularis ē. de ꝯse. di. iij. quib⁹. fm cōem intellectū. Pōt tn̄ epūs dispensare in necessitate magna.

¶Utz nō baptizatus credens se baptiza 11
tū saluet. R. sic. de pbris ñ bap. c. aplicā

¶Utz suscipiat characterē ordinū si ordie 12
tur. R. q̄ nō. de pb̄. nō bap. c. j. z. c. veniens. Si celebrat tn̄ ignorās credit q̄ ꝓficiat virtute eccl̄ie fm Inn. hoc idē tenet Tho. ī. iij di. xxiij. z Albr. ī sum. ꝓfes. li. iij. ti. xxj. q. vij. et placet. qz ēt⁹ spūs sc̄a vegetās eccl̄iaz suā supplet potētiā ī tali ne eccl̄ia decipiat

Baptísmus viij. q̄ ad eū q̄ tenet. q̄rit q̄s p̄t tenere ad baptísmū. R. q̄ non p̄t tenere abbas. monachus vel religiosus. de cōse. di. iij. nō licet. xvj. q. iij. placuit. el. ij. Tn̄ si tenent sunt compatres.

¶Utz p̄i vel mr̄. R. q̄ nō si sunt in mr̄imonio intellige. xxx. q. j. ad limina. als ꝓtrahēt cognatōez spūalē. z etiā baptizando nisi in necessitate baptizarent. 1

¶Utz nō baptizat⁹ possit tenere ad baptís 2
mū. R. q̄ ñ. de ꝯse. di. iij. c. i baptísmate. sz

baptizare possit. qz baptizãs ẽt ẽ necẽsitate sa
cri. ñ suscipiẽs seu tenẽs ad baptismũ: z si te
net ñ erit ꝓpat. sz bñ baptizãs cuz sit ẽ pr
spũal'. vide. j. Mrionũ. iij. ipedimẽto. vj.
3 ¶Quot tẽbẽt tenere ad baptismũ: R. (§. p
q vn⁹ tm. de ꝓse. dis. iiij. c. i catheciſmo. z. c.
nõ plures. Sed tñ de ꝓsuetudine nõ seruat
4 ¶Ad qd tenent leuãtes de baptismo: R. q
tenẽt admonere ẽs tenuerũt: vt castitatẽ cu
stodiãt. iusticiã diligãt z charitatẽ teneãt. et
añ oia simbolũ z ozões dñicã debẽt docere. vt
j. c. vos añ oia. de ꝓse. di. iiij. z mgr i. iij. di.
vj. c. de. dicit. q exigit a patrino diligẽs cura
circa eũ p q̃ rñdet. Qd limita vez p Tho.
qñ parẽtes notabiliter negligũt.

Bellũ qdẽ dupl'r dr. s. p̃e ꝛ ip̃ozõe
p̃ozõe ãt bellũ ẽillõ qd̃ au
ctozitate p̃ncipis supiozẽ ñ recognoscẽz idi
cit. vt ẽ ipator z papa p̃m Ho. xxiij. q. j. c. j.
ff. de capti. l. hostes. z. ff. de ẏ. si. l. hostes. Et
i isto bello captiui efficiũt fui. z bona efficiũ
tur capiẽtiũ. et sequit terciũ ius. s. postlimi
nij. de q̃ i. l. postliminiuz. z. l. si qd bello. et. l.
hostes. ff. de capti. Et hoc vez si bellũ sit iu
stũ. Debent tñ bona capta assignare capita
neo: vt distribuat vnicuiqz p̃m merita p̃m
Bar. i. d. l. si qd bello. lz a p̃ncipio efficiant
capientiũ. Et h̃ vez credo qd̃ dic Bar. nisi
ꝓsuetudo hẽat q vnusqsqz sibi retineret qd̃
cepit. qz tũc ñ teneẽ assignare. qz illud itelligit
actũ qd̃ est ꝓsuetũ. l. q si nolit. §. q assidua.
ff. de edi. edi. Hodie etiã ex ꝓsuetudie inter
xp̃ianos nõ fuãt iura captiuitat' z postlimi
nij cui stãdũ ẽ. vt. l. postliminij. ff. de cap. et
nõ. Bar. i. d. l. hostes. ff. eo. Quid autez sit
postliminiũ: R. q ẽ ius amisse rei recipiẽde
ab eẽneo i statũ p̃stinũ restituẽde mozibz le
gibusqz ꝓstitutũ. dicit rex. i. d. l. postlimini
um. Uñ q̃ ad h̃ bñ ẽ fuãdũ vt ille q̃ aliq̃ p
didit i iusto bello q̃ ad eũ itegre restituãt Et
ió ñ currit p̃scẽptio ꝓ eũ p̃m glo. i. c. j. accusa
tõe. xxj. q. iij. Arma tñ de rigore ñ restituũt
l. ij. ff. de capti. sz p̃m ꝓscriaz sẽ etiã restituen
1 ¶An aũt hec locũ habeãt i bello indi (da
cto ab his q̃ de facto supiozẽ ñ recognoscũt:
vt ẽ rex frãcie. hispanie z hmõi: R. p̃m Jn
no. i. c. olim. el. j. de resti. spo. z Bar. in. d. l.
hostes. ff. de capti. z postli. reuer. q sic. qz ha
bent iura p̃ncipis.
2 ¶Bellũ aũt ip̃ozõe ẽillõ qd̃ ñ ẽ indictũ p
p̃ncipẽ: sz p̃ iferiozes q̃ recognoscũt supiozẽ.
Et de hoc Pa. de iureiur. c. sicut. el. iij.
3 ¶Utz bellũ i dubio sit p̃sumẽdũ iustũ: R.
Pa. i. d. c. sic. q i bello indicto a p̃ncipe sum
mo: i dubio p̃sumit iustũ. z legitimã cãz eẽ i
p̃ncipe: iuz nõ. p legistas i. l. pscẽptõe. z. l. si.
C. si ꝓ ius vel vti. pu. z p canõistas i. c. q̃ in
eccl'ia. de ꝓsti. Sz i bello indicto a recogno
scẽte supiozẽ i dubio p̃sumit iustũ. z sic itel
ligẽ Host. z rex. d. c. sicut. Facit. l. vnica. C.
de gla. z. c. j. de pur. ca. cũ suis ꝓcor.
¶Quid req̃rit vt sit iustũ: R. Pa. vbi. s. q 4
i bello ꝓprie oꝑtet q subsit legitima z natu
ral'is cã. puta qz ꝓtumaces z rebelles sunt ip̃e
rio vel eccl'ie. Add de scdo vt ñ fiat aio vidi
cãdi sz puniẽdi delinq̃ntes. Jn bello ãt scdo
mõ dicto q̃nqz req̃runt fm glo. xxiij. q. ij. in
summa. s. p̃sona: vt nõ sit eccl'iastic⁹: cui nõ
licet sanguinẽ effundere. xxiij. q. viij. clerici.
nisi necẽsitate ineuitabili. ꝓñt tñ fm Tho. ij
ij. q. xl. iducere alios ad iustũ bellũ z eis assi
stere vt pugnãtibz sbueniãt exhortatiõibz.
absolutõibz z aliis spũalibz. Nõ tñ debent
hortari vt iterficiãt vel mutilẽt: sed vt fidez
eccl'iasticã vel patriã liberẽt. Et lz aliq̃ inter
ficiant: nõ tñ eis ipurabit. z multo magis pla
ti h̃ p̃nt: imo peccarẽt si nõ facerẽt. xxiij. q. v.
de occidẽdis. de homi. postl'asti. z. c. tua nos
xxiij. q. iij. maximian⁹. xxiij. q. j. i sũma. z. c.
militare. de cle. pcu. c. iij. de resti. spo. c. olim.
el. j. Jnno. tñ in. c. qd̃ i dubijs. d̃ pe. limitat
p̃dictã exhortatõz nõ posse fieri q̃n sunt in
pcussionibz. sed añ sic. z mihi placz. tẽ secu
n⁹. Scdo cã legitima. vt p̃ delisiõe sua vel
suoz aut patrumaz legũ. xxiij. q. viij. si nul
la. Tercio res. s. p repetitõe rez z hmõi. d. c.
olim. Quarto animus vt nõ ex odio: sz vt
habeat debitũ z hmõi. xxiij. q. j. quid culpa
tur. z. c. militare. Quinto auctozitas supio
ris. d. c. qd culpat. et. l. vnica. C. vt ar. vlus
insclo p̃n. li. xj. Potest etiã fieri auctozitate
epi fm Hosti. i summa. p̃cipue q̃n pugnat
p fide: vel ꝓtra eũ qui. p pcõ mortali excõi
catus nõ vult parere.
¶Utz si aliquod p̃dictoz debeant teneat 5
ad restitutõz tã dãnoz datoz q̃z etiã rapto
rum bonoz: R. Mo. eo. ti. q sic si debeat se
cundũ vel terciũ: si tamen res subsit. q. s. p
rebus repetẽdis factũ sit: non teneẽ q̃ monit
bellũ restituere quod ibi cepit: dũmodo nõ
excedat quod habere debebat. Et quod vez
in foro penitẽciali vbi habet locũ liquidi ad
nõ liquidũ compensatio. Sicut si quis ꝓsi
teatur p furtũ accepisse. x. nõ cogẽt restitue
re: si dz hẽe alia. x. ab eodẽ. Si ẽo dãnifica
uit pl⁹ aduersariũ: nõ credo excusatũ nisi cõ
currat simul auctas: nisi i casu q̃n vim vi re
pellere licz. sed teneẽ ꝓpensare dãna data cũ

17

eo qđ debet habere. ⁊ si plus hz restituat. c. q̄ habetis. ⁊ in. c. se. xvij. q. v. ⁊ i. d. l. hostes. ff. de capti. ⁊ fm q̄ dico in. §. sequenti.

6 ¶ Utrū istis iferioribus a pncipe liceat facere bellū: R. Pa. i. d. c. sicut. q̄ aut is q̄ facit bellū hz iurisditōz sup his q̄bus guerrā facit. et illi sunt pturnaces ⁊ rebelles. ⁊ sic pōt statuere ⁊ pcedere q̄ liceat vnicuiq; res eoz iuadere ⁊ suas facere. ⁊ liberos homes rebelles capere ⁊ detinere q̄usq; dño repsentari potuerint. c. a nobis. de sen. ex. Si aūt nulla iurisditōz sup eos hnt: nō pnt sine aucte pncipis nisi cent iuasi. q; tūc pnt se et sua defendere cum moderamie culpate tutele: ⁊ hominem peutere ⁊ etiā occidere. vt latius dicā. j. Defensio. Nō pt tn aduersarū capere: nec iuadendo res aduersarij suas facere. Qđ itelligē nisi i recōpensatōz dāno; suoz. ⁊ i satisfactōez expensaz. labo; ⁊ opez etiā ipm aduersariū. di. j. ius gētiū. xvij. q. vij. si de reb. vel nisi i territorio suo eos delinquētes inueniret. Itē q̄n tal supior nō hz coraz q̄ sua repetere possit: res suas ppria aucte repetere posset ⁊ recuperare. l. i. de. i. l. nullus. C. de iudeis

7 ¶ Utrū sbditi teneāt ire ad bellū iustū dño mādāte: R. Pa. i. d. c. sic. el. ij. q̄ sbditoz q̄dā sunt vasalli ppe: vt sunt q̄ tenēt feuduz ab eo. Quidā vasalli iproprie: vt sunt sbditi rōne oriḡis vel domicilij: nihil tn ab eo detinēt. ⁊ tales ppie nō sunt vasalli. hz ibi habēt possessiones. nec teneāt dño pstare fidelitatē. Quidā sunt milites veri: vt q̄ iurāt. q̄ ponit glo. i. l. pe. ff. ex q̄. cau. ma. q̄ sunt. j. miles. Quidā n veri milites sz tm respectu honoris: q̄ ista nō pmittūt. sz viuūt vt alij ciues. vt p Ly. i. l. j. C. de iu. ⁊ fac. ig. Istī p/missis distinguo. aut dns vult alios p libito volūtatis iuadere nō fauore reipublice. ⁊ n teneāt eū seq̄ etiā vasalli ppie. arg. c. de forma. xvij. q. v. nisi aliud habeat pscriptu vel pactū. Aut dns iuadit: ⁊ tūc si tioz ē sbi tanc ⁊ ipsi pmissus: oēs apti ad pugnā seu custodiā teneāt fauore reipublice. Nā clerici h casu tenent ad custodiaz. c. pcuerit. ⁊ qđ ibi nō. de iudi. ec. Fac. c. oī timore. xvij. q. viij. Aut nō ē tal timor. ⁊ tunc vasalli ppe dicti tenent p. d. c. de forma. ⁊ milites veri p. d. l. pe. Alij vo n sunt pcellēdi: dūmō dns sufficiat de se ex redditibz q̄s hz a loco. Nā p/pter h honorāt dnm i redditibz. gabellis ⁊ hmōi vt necātatis tpe eos defendat. ar. xvij. q. v. pncipes. ⁊ c. reguz. Si vo nō sufficiat p se. tūc oēs teneāt p salute dominū. vt pz ex c. si nullus. ⁊ d. c. omi timore. xvij. q. viij.

¶ Utrū sbditi seqntes dnm i iusto bello excusent: R. Pa. i. d. c. sicut. q̄ Inno. dicit q̄ nō si sciēter h faciunt. nec excusant ex timore amittēdi feudū vel alia bona. xxij. q. v. ita ne. Si vo dubitāt ⁊ inq̄sierūt q̄tū potuerūt pitioz es ⁊ sp dubij remāserūt: excusant. ppe bonū obedientie. c. q̄ culpa k. xxij. q. iij. alit n ar. c. cū ihibitio. de dā. despō. nō tn excusant amici ⁊ cognati ⁊ alij q̄ volūtarie adiuuant talē i dubio. Immo si erat iniustū: de omni damno dato tenent ad restitutionē. 8

¶ Utrū sbdit q̄ i dubio bellādo multa acq̄ siuit teneat ea restituere cognito q̄ bellū erat iniustū: R. q̄ sic. ois q̄ hz. Et credo q̄ etiaz psumpta. q; nūq̄z habuit bonaz fidē ex q̄ sp dubius pmānsit. Et de hoc vide. j. Prescriptio. §. iij. ⁊ fm illā distinctionē dic. 9

¶ Utrū oēs existentes i bello iusto teneāt i solidū: R. fm Mo. ti. restitutō. i. q̄ sic dō ois dāno qđ suo auxilio. psilio. fauoze datū ē: qđ alit datū n fuisset. ar. xvij. q. iij. oēs. ⁊ ij. q. j. notū. i fi. Si vo pbabilr credit q̄ ppē sium auxiliū. psiliū fauorē nō pl fecerint q̄z als facturi erāt: n teneāt nisi de his q̄ ipse habuit vl dānū dedit vl aliq̄s de familia sua directe ⁊ occasionalr. ar. de sen. ⁊ re iudi. c. j. de eta. ⁊ qli. oz. c. tuā. Et de h vide etiā. j. furtū 10

¶ Sz q̄rit q̄d teneāt restituere faciēs (§. xvj bellū iniustū: R. Mo. vbi. s. q̄ teneāt de oibus damnis q̄ ipse vel sui intulerūt aduersario vel eius hoibz. teneāt etiā ppriis hoibz dāmnis datis ab aduersarijs. 11

¶ Utrū habēs iustū bellū teneat i aliq̄ de dāno aduersarij: R. Mo. vbi. s. q̄ nō teneāt illis damnis q̄ bona fide intulit a q̄bz mode abstinere nō poterat fm psuetudinē pugne. Si qua tn aio crassandi ⁊ maliciose intulit: cū als posset abstinere ⁊ sibi cōsulere. tūc teneāt cōpensare cū damno sibi dato. ⁊ si excedunt teneāt eis satisfacere. 12

¶ Utrū hns iustū bellū teneat de dāno dato sbditis aduersarij: R. q̄. s. q̄ nō. Immo licite bona capit: n solū aduersarij: sz etiā fautoz ⁊ subditoz suoz. donec sibi sit satisfactum. Subditi tn aduersarij q̄ deū timētes nolūt dño suo i bello illicito ipedere auxiliū vl psilium nullaten sz spoliādi: ne pena excedat auctores. ar. de his q̄ fi. a ma. par. ca. c. q̄ siuit. ⁊ j. q. iij. c. j. Immo fm Rich. i. iij. di. xv. q̄ sciēter talibz innocētibz iferūt dānū: teneāt ad restitutōez. Uez credo nisi dns eoz directe vl indirecte ex psonis vel rebz eoz iuuarē: multo magis teneāt ad restitutōz q̄ dānificat nō subditos aduersarij innocētes sciēter. 13

vt sunt ecclastici ⁊ hmõi. Secꝰ ãt cẽt si a casu dãnificaret ꝯ nõ itẽdẽs nec obligatꝰ intẽdere: vtputa qꝛ bellãs ꝺ adũsariuꝫ ñ valẽs eũ ipugnare icẽdit ciuitatẽ. ⁊ sic ꝓ burunt ecclie ⁊ bona ipsi⁹ ⁊ aliorũ ĩnocẽtiũ. nã tũc nõ teneret. ⁊ sic pꝫ q ecclie icastellate pñt incendi. ⁊ bona ibi reposita ex qbꝫ sustẽtabant ꝺ hostes ĩ iusto bello pñt capi. nõ icastellate ꝯo a ꝓposito nec res ecclie sunt auferẽde. ⁊ ñũ facẽtes tenent ad restitutionẽ.

14 ¶ Utꝫ dñi q̃ habuert bellũ adiuicẽ possint ꝓponere sil'de dãnis: ℟. Mo. ti. restitutio. q ille q̃ habuit iustũ bellũ nõ ꝑt ꝓponere ĩ piudiciũ hoĩm suoꝝ q̃n ipse teneat eis ꝺ dãnis q̃ passi sunt nisi et ipsi fuerint in culpa. Hoc vꝫ ĩ foro ꝓscie si ad talẽ culpã nõ venerũt ex ei⁹ psuasione als nõ facturi. Ille ãt q̃ hꝫ iustũ bellũ ꝺz ꝓcurare p viribꝫ vt satisfiat suis hoĩbꝫ. Et si nõ põt: ⁊ ipsi hoies ꝺdicũt ꝓpositõi ſm Moñ. nõ põt de dãnis q̃ passi sunt ĩ incẽdijs ⁊ rapinis ꝓponere. facit l ar. l. j. ⁊ l. transactõis placitũ. et. l. pses. C. de trãsac. ⁊ c. fi. de ma. ⁊ obe. Sed ego credo q ĩ oñibꝫ põt. ar. eoꝝ q̃ nõ. in. l. fi. C. siꝫ ius vel vti. pu. ⁊ in. c. q̃ ĩ ecclesiaꝝ. de consti. vbi pꝫ q ex rõnabili cã ꝑt ꝓnceps tollere rẽ vni⁹ ⁊ dare alteri. ⁊ nõ põt eẽ maiorꝝ rõ q̃ꝫ fanoꝝ publicus carere bello Et silr poterunt q̃ habẽt iura ympialia. Uñ Host. tenet q qñ duo milites habuerũt ĩ iustũ bellũ ĩnuicez pace inter eos facta ⁊ damna remissa q hec remissio extẽdit ad oẽs vtriusq̃ ptis: licz nõ ꝓsentiãt: q̃n pax aliter hr̃i nõ posset. allegat l. ꝙuẽtionũ. ff. de pac. Concoꝝ. Pa. in. c. nostra. de ĩiuꝝ. Aduerte ꝯ ſm eũdez Pa. vbi s. q noie dãni ꝓprie ⁊ stricte venit diminutio pr̃imonij p aliũ facta. l. iij. ff. de dã. ifec. Et ĩo nõ veniũt expẽse facte ꝓpria volũtate etiã coacta noie dãni. Qð no. p statutis et silibꝫ odiosis. Itẽ limita q ꝑdicta remissio nõ valet q̃ ad dãna data ecclesijs ⁊ ecclastícis psonis: nisi plati ipsaꝝ ꝓsentiant

15 ¶ Utꝫ dñs teneat mãdatario ꝺ dãnis q̃ in bello ẽ passus: ℟. ſm Pa. i. d. c. sic. q sic nisi cã pietatis. hũanitatis vel parẽtele bellũ fecerit. vel nisi ex debito teneret: vel nisi aliq̃d recipe ꝙuenerint p mercede. Et vide de ꝯ. j. Mandatũ. §. v. Et ꝯ intellige de dãnis q̃ verisilr potuit mãdans ꝑuidere.

16 ¶ Utꝫ occupata p principes xpianos q̃ hodie inter se bella gerẽtes ꝑ ꝑa temeritate qð vn⁹ q̃ete possedit ab antiq̃: ali⁹ violẽter ꝺ nouo accipit sint restituẽda: ℟. ꝺ. Anto. in. c. qð sup̃ his. de voto. ſm Hosti. q nõ videt quõ iuste teneãt: nec q̃lit ꝓfessoꝛes eoꝝ pcta q̃ꝫq̃ notoria palpitẽt. nec q̃lter ab eisdẽ elymas aut possessiões accipiãt aut eos absoluãt. Uñ caueant ne caterati ad iferos vadãt ⁊ alios secũ trahãt. nec credit q ĩ italia pscribi talia possint. c. fi. de ꝑscꝛ. ⁊ iõ restituere

¶ Utꝫ clericꝰ ĩ bello iusto cũ dño suo (tenẽt 17
vadẽs q̃ lucrat aliq̃ de bonis aduersarioꝝ teneat ea restituere: ℟. Mon. ti. resti. q si ea rapuit peccauit rapiendo: et restituere tenẽt eis a qbꝫ abstulit. qꝛ illã rẽ capiendo nõ potuit facere suaz. qꝛ sic dñs nõ potuit ei dare auctẽ bellãdi: sic nec rapiẽdi. Posset tñ retinere si guerra durãte dñs vt illã teneat consensit. Si ꝯo nõ ipse rapuit: sed sibi ab hisqbꝫ licuit rapere data fuit: tũc non tenẽt restituere. Qð vꝫ credo q̃n ex ꝓsuetudie q̃libet qð rapuit sibi retinet. als sec⁹. qꝛ de iure q̃libet tenẽt capitaneo assignet vt illa distribuat vt. l. si q̃d bello. et ibi Bar. ff. de capti. g̃ sine ei⁹ auctẽ tenere nõ poterit. facit. c. dicat. xxij q. v. nisi vt dixi ꝓsuetudo sit in ꝓtrariũ.

¶ Utꝫ liceat omĩ tpe bellare: ℟. q ĩ bello iu 18
sto nõ lꝫ bellare ĩ q̃dragesima nec ĩ diebꝫ festiuis: nisi necessitas vrgeat incuitabil'. tex. est cũ glo. ĩ. c. si nulla. xxij. q. viij. Item nec tpe treuge. c. j. de treu. ⁊ pace. Qð intelligẽ ĩpugnatoꝝ nõ ĩ defensoꝝ. vt no. ꝑdi. glo.

¶ Utꝫ ĩ bello iusto liceat vti deceptiõe. dolo 19
vel insidijs ad vincẽdũ inimicos: ℟. q sic. dũmõ medaciũ nõ dicãt vel fidẽ ꝓmissã ñ frangãt. facit. c. vtilẽ simulatõꝫ. xxij. q. ij. et xxij. q. ij. c. dñs. ⁊ q. vij. ĩ sum. xiij. q. v. dixit. vide glo. ĩ. c. cupientes. ĩ ꝙ. malignãtiũ. ꝺ

¶ Utꝫ locãs arma. eqꝰ ⁊ hmõi (elec. li. vj. 20
cũi ad bellũ ꝛpetat si amittãt ĩ bello: ℟. In no. in. c. sic el. iij. de iureiurã. q non. qꝛ sic ea ꝓduxit. ff. loca. l. itẽ queret. §. si quis seruũ. facit. l. videamus. §. fi. ff. eo.

¶ Utꝫ ꝓmodans possit silr repetere: ℟. In 21
no. vbi. s. q nõ. qꝛ nõ excessit fines ꝓcus. ff. cõmo. l. sivꝛ certo. §. vt interdũ.

¶ Utꝫ tenẽte aliquo rẽ meã liceat mihi vio 22
lẽter auferre: ℟. Pa. in. d. c. sicut. aut incõtinẽti recupare vult. ⁊ licz. qꝛ vim vi repellere licet. de q̃. j. Defẽsio. Aut nõ statim. ⁊ sic ꝺz p iudicẽ eã recupare si põt. q si nõ põt sic in defectũ iudicis ꝑt dñs rẽ suã etiã violẽter si aliter nõ ꝑt facere recupare. ar. l. nullꝰ. C. de iude. in glo. ⁊ l. ait ꝓtor. ff. de his q̃ in fraudẽ. §. si debitorẽ. no. Inno. in. c. olim. el. j. ꝺ resti. spo. ⁊ Alle. ⁊ Ri. ⁊ Sco. i. iij. di. xv. q si aliter nõ possum rẽ meã habere licet furto eã tollere. de quo dic vt. j. Furtũ. §. xl. Non

tñ licet p mendaciũ. qz nõ licet mentiri p alterũ vita. xxij. q. ij. nec q̃s. Et sic limita glo. in. c. cupientes. de elec. li. vj.

Bñdictio sup pplin q̃dã solẽ/ nis̃ q̃ fit cũ illa solẽnitate. Adiutoriũ nr̃z ꝛc. Et hãc solũ epi p ñt facere i tota sua dioceſi. ꝛ archiepi in tota p uincia cũ visitãt. ꝛ legati i termis̃ sue legatõis̃ ꝛ abbates q̃bz ex ꝓuilegio ꝓcessũ ẽ. vt nõ. xxvi. q. vi. mistrare. de ꝓse. di. i. cũ ad celebrandas. de excel. p. accedẽtibz. de ꝓuil. abbates. li. vi. Alia simplex Et hec fit a sacerdotibz i missa absente epõ aut d̃ mãdato ei⁹ cũ pñs ẽ. xxi. di. ꝛeniq̃z. xcv. di. ecce ego dico.

1 ¶Utz bñdictõ caliq̃. pamẽtoz: et hmõi p missis celebrãdis possit fieri a sacerdote: R. doc. i de. attẽdẽtes. de sta. regu. tenẽt q̃ ñ. q̃a sunt poti⁹ ordinis epalis. ꝛ hoc idẽi. d. c. abbates. Sed iudicio meo nullo iure eoz dictũ pbat. Et credo q̃ imo possint bñdicere pamẽta. tali rõne mot⁹ pb: põt oia facere q̃ sunt ordinis: nisi sint ordinis epal' vel spalis ei interdicta. c. q̃uis. lxviij. di. ꝛ. d. c. ecce ꝛ xcij. di. legim⁹. sed bñdictio paramẽtoz cũ nõ sit ordis epal'. ptz q̃z ꝓcerit abbatibz ex ꝓsuetudie. vt tenẽt doc. i. d. c. abbates. et d. de. attẽdẽtes. q̃d fieri nõ posset si eẽt ordinis epal'. ar. eoz q̃ nõ. i. c. pe. de ꝓse. ec. vel al. nec ẽ etiã eis ꝓhibituz. patet. q̃z i. d. c. q̃uis ꝓhibẽt ꝓsecratio sacerdotũ diaconũ et subdiacanũ. ꝓsecratio ẏginũ. ꝓsecratio eccle vel altoris. chrisma ꝓficere. chrismate frontes baptizatoz signare. publice penitẽtẽ recõciliari. ꝛi. c. mistrare. xxvi. q. vi. addit q̃ ñ bñdicat publice plebẽi eccla. Q̃d itelligẽ vt di xi. s. ꝛi. c. ꝓsulto. de ꝓse. dis̃. i. q̃ nec corpalia dz ꝓsecrare. g̃ vestimẽta põt. qz i. c. vestimẽta. ꝛ in. c. vasa. de ꝓse. di. i. nihil. dicit de epo Quare credo oia q̃ ptinẽt ad celebrationez missaz q̃ nõ fiũt cũ sacra vnctõe. vt ẽ calix patena. ꝛ nõ sunt eis ꝓspecialiter inhibita: sic sunt corpalia que ab epo debẽt esse bñdicta. vt i. d. c. ꝓsulto. et alia hmõi ñt bñdicere. ar. d. c. q̃uis. et. c. ecce. nisi eps esset pñs. qz nõ liceret. ar. c. ꝛeniq̃z. xxi. dist.

2 ¶Utz abbates possint silr benedicere? Ge. in. d. c. abbates. tenet q̃ sic. oia i q̃bz fit ẏbalis solũ bñdictio. ꝛ q̃ñ faciũt ad op⁹ suaz ecclesiaz. als nõ. Sed ego dubito de bñdictione corpaliũ: q̃ licet sit ẏbalis solũ. tñ videtur epis reſuata. d. c. ꝓsulto. nisi dicam⁹ derogatũ p ptrariã cõsuetudinẽ cũ sit potius epis reſuata rõne dignitatis q̃z ordis. Et ideo abbates possent ex ꝓsuetudie. ar. d. c. accedentibus. Idẽ dic de bñdictione caliq̃. de quo. j. Calix. §. i.

¶Utz vestis debeat itez bñdici q̃n repeciat? R. q̃ nõ. nisi q̃n fit tal' repeciatio q̃ sine ipsa cũ dicta veste nõ possz celebrari: puta tot⁹ manicet hmõi. qz cũ amittat formã dz iterũ bñdici. ar. eoz q̃ nõ. i. c. i. de ꝓse. ec. vl'al. Sec⁹ dico si de stola fiat manipul⁹. vl'd̃ manipulo stola. qz non videt alia forma nisi q̃ vnũ ẽ breui⁹ altero. q̃ q̃dẽ breuitas nõ mu/ 3

¶Utz spõsa q̃ nõ ẽ vgo debeat (tat formã. bñdici? R. q̃ ñ. xxxij. dis̃. seriati. Immo bñdicẽs scdas nuptias ab officio ꝛ bñficio suspẽsus debet mitti ad papaz. c. i. de secũ. nup. 4

¶Utz diacon⁹ possit bñdicere mẽsam? R. q̃ nõ pñte pb̃yt̃ero: nisi esset diaconus cardinalis. sed absente pbẽro potest: ẏm nõ. in. c. legitimus. xcij. dist. 5

¶Utz recipe pecuniã p bñdictõe nubentiũ sit simonia? R. q̃ sic. ter. cẽ. i. c. cũ i eccle. d̃ si/ 6

¶Utz mlier possit bñdicere? R. q̃ ñ (mo. nisi vt põt q̃libet bon⁹ xpian⁹. c. noua. de pe. et re. qz q̃ sc̃ ordis ñ cadũt i mlierẽ. d. c. noua. 7

¶Utz bñdictio mẽse ꝛ aq̃ sit certi ordinis? R. ẏm Inno. in. c. i. de excel. p. li. vi. q̃ bñdictio aq̃ sic. Et iõ esset irregularis. excõicat⁹: vel suspẽsus ipsam bñdicendo. Sec⁹ de bñdictione mense que nõ est ordinis. 8

¶Utz libri ecclesiastici sint bñdicendi? R. ẏm glo. in. c. i. de pigno. q̃ non. 9

Bñfacere ex timore ꝛ nõ ex amore nõ reputatur bñfacere sz p nõ facere. xxij. q. v. ad fidem. xxvij. q. v. sicut em̃. de ꝓse. di. v. q̃d. lxxxvi. di. nõ satis. de reg. iu. qui ex timore.

Bñficiũ ẽ quedã beniuola actio gaudiũ tribuẽs capienti in li. feu. c. i. ex qui. cau. feu. amit. ꝛ Pa. i. c. vnico. de cõmo. ꝛ in. c. ad audientiã. de re/scrip. Hec diffinitio comphendit quodcũq̃z quod dicit beneficiũ. Sed hic de ecclesiastico solum dicendum est.

¶Quottuplex ẽ beneficiũ ecclesiasticuz? R. q̃ aliud est religiosum. aliud seculare. Religiosum aliud simplex: vt canonicat⁹ regularis. Aliud duplex: vt abbatia. poratus: vel aliud habẽs iurisditionez Seculare ẏo aliud summũ: vt papatus. aliud mai⁹: vt epat⁹. aliud mediocre seu duplex: vt dignitas vel ꝓsonatus: vel aliud habens curã animarũ Aliud min⁹ seu simplex. vt canonia. capellania. aduocatoria: et hmõi. Aliud nõ habens admistrationẽ. Et isto modo dicit large bñficiũ. Et est q̃n quis habet beneficium 1

nō in titulū: vt sunt capellani ad nutū amouibiles. sed qñ habet in titulū aliqđ bñficium cui ē assignatus quantūcūqz sit simplex: dicāt habere bñficiū cū administratione fm He. in. c. ꝓsenti. de offi. ordi. li. vj.

2 ¶ Utr ꝓbenda sit qđ spūale: R. Pa. i. c. dilecto. de ꝓbē. q si ē annexa iuri canonice partī est spūale ꝛ partim tpale. Si ꝙo nō ē annexa canonice: vtputa qz in ecclesia nō sunt ꝓbende distincte sed oīa ꝙmunia. ꝛ p capitulum assignat illi vnū ꝑdiū in ꝓbenda: ꝛ alteri aliud vel qđ simile. Uel etiā si sunt distincte: tñ nō sunt canonicatibꝫ annexe. qz nō ē ibi numerus canonicoꝝ: tūc est mere tpale. et pōt ꝓcedi etiā laico ad ipsius sustentationē.

3 ¶ Utr altaria q̄ dant in titulū ꝑpetuū dicāt beneficia: R. fm glo. in de. ij. de reci. et sequitur He. in. c. j. de consue. li. vj. q sic. ꝛ ap pellatione officij altaria ꝑdicta intelligunt. facit. c ij. de ꝓcel. ꝓben. secus si nō dant in titulū. qz beneficia nō dicunt ꝑpetua.

4 ¶ Al q̄ debet dari bñficiū ecclīastic̄ū: R. q regulariter p ordinariū nisi ex spāli statuto vl ꝓsuetudine ad alium ptineat. vt. j. dicam.

5 ¶ Utr capitulū sede vacante possit ꝓferre: R. q nō illa bñficia q̄ ad epi collationē ptinēt. Sed bñ pōt ꝓferre illa q̄ ad epm ꝛ ipm capitulū cōiter ptinēt. Silr talia beneficia pōt ꝓferre qñ eps est suspēsus a collatōe bñficiorꝫ. etiā si eps haberet interesse in tali collatione tanqz platus. Et idē pōt eps qñ capitulū esset excōicatū seu maiorꝑs maiori excōicatōe vel suspensum. c. si ad epm. ne sede va. li. vj. Si ꝙo ptinet ad epm collatio cū ꝓsilio capituli vel assensu: nō posset capl̄m intromittere nisi suspēsus esset i mora pretendo relaxatōis. Si ꝙo capl̄m vel aliꝙ de ꝓsuetudine vel statuto deberet ꝓferre de ꝓsilio epi defuncto epo vl in remotis agēte. ita q ī breui eiꝙ pñtia nō possit hāi. nō ꝓpterea dz differri collatio. vt in. c. si ad epm.

6 ¶ Quid de bñficijs vacātibꝫ in curia: R. q oīa bñficia. dignitates ꝛ psonatꝰ vacantes in curia romana nō pñt cōferri nisi p papā. Silr bñficia. dignitates vel psonatus curialiū vel accedentiū seu redeuntiū de curia. si decedunt in loc̄ vicinis curie ad duas dietas legales q̄ faciūt. xx. miliaria ꝑ die. l. j. ff. si q̄s cau. Et no. glo. i. c. pñti. de ꝓbē. libꝫ. vj. Uñ si distaret p. xlij. miliare nō includeret. ff. de ꝛ. sig. l. iij. limita nisi ꝑdicti morerent i loco ꝑpetuj domicilij vel ꝑpie dom̄. qz tunc nō reseruat pape. nisi cēt tal curial q̄ licz haberet ibi ꝑpetuū domicilium. tñ ibi morabat solū ꝓpter curiā. qz tūc reseruat. Silr reseruat qñ ē curial q̄ mortuj i loco vñ recedit curia. vel i itinere dū curiā seqret qztūcūqz vbi decedit sit remot ab ipsa curia. Uerū ē q ꝓ nēsem si nō fuerint collata bñficia ꝑdictorū: ꝓferre pñt illi ad q̄s ptinet eoꝝ collatō p seipos tm. vel ipsis agentibꝫ i remotis p suos vicarios generales: q̄bꝫ id ꝙmissū fuerit in eoꝝ diocesibꝫ existētia nisi essent parochiales ecclesie: ꝛ vacarēt sede aplica vacante. vel si anteqz papa ea ꝓferret mortuꝰ ē. Dec notant in. c. licet. el. j. c. statutū. c. pñti. et. c. si aplica. de ꝓben. li. vj. Aduerte etiam circa hec ad regulas cācellarie ꝛ reseruatōes q̄ faciunt cōiter pontifices in sua creatōe. qz nō sp se habēt vno mō. Jdeo nō pono hic.

¶ Quid de ꝓsentatis a patronis sede vacā te: R. q capitulū pōt eos admittere ꝛ instituere in bñficijs: licet ad epm si viueret pertinuisset. c. si capitulū. de instī. li. vj. 7

¶ Quid si eps conferat bñficiū absenti: R. q licet nō fiat suū donec ꝓsentiat: tñ eps nō poterit alteri conferre: donec ille recuset. nec valet collatio si conferat nisi eps assignasqz terminū competēte ꝓsentiēdi infra quez nō ꝓsentit. si tamē post terminū ītez consentiret anteqū alteri esset collatuz valeret. c. si tibi absenti. ō ꝓben. li. vj. 8

¶ Utr eps vel alius cui mādabat de beneficio ꝓuideri pauperi clerico teneat ītez ꝓuidere si ille clericus aliud est consecutus: R. q nō. c. si pauper. de ꝓben. li. vj. 9

¶ Utr epus teneat ordinatis p ipm ꝓuidere de bñficio: R. q sic: si ē sacris ordinatus c. cū sēm. de ꝓbē. Jdē dicq̄ ꝙmisit q ordinet p aliū. c. si eps. de ꝓbē. li. vi. Et ꝫ verū nisi habeat suā vel paternā hereditatez: vñ possit sustentari fm glo. in. d. c. si epūs. 10

¶ Utr ꝓmittēs alicui ꝓuidere de bñficio ecclesiastico nō vacāte: vel q̄litercūqz promittat cū potuerit teneat: R. q nō. qz tal ꝓmissio ē nulla. c. de testā da. de ꝓcel. ꝓbē. li. vi. 11

¶ Utr recipiens bñficiū ecclesiasticū ō manu laici cadat in aliquā penā: R. Jnno. i. c. quisquis. de elec. q sic. qz est ineligibilis ipo iure. ō iure patrona. ꝓterea. tamē eps posset cum eo dispensare fm eundem. ar. c. nup de sen. excom. 12

¶ Utr quis possit renūciare suo bñficio vt alij ꝓuideat: R. Pa. in. c. dilecto. de ꝓbē. q sic. dūmō i actu renūciatōis nō deducat i pactū. sed ipaz renūciatōz faciat pure et libere: alꝫ esset simonia cū. vt vult glo. i. d. c. dilecto. ꝛ glo. i. c. ex parte. el. i. de offi. delega. 13

Si tñ i aio gereret vt alteri ꝓcederet nō eēt simonia: dūmō pactū nō faciat: licet peccet. vt est clara glo. in. c. ordinationes. i. q. i.

14 ¶Cui pōt dari bñficiū eccliasticū: ℟. q̄ solis dericis nō ꝓiugatis ⁊ habētibꝫ etatē debitā. ⁊ que sit etas debita vide. j. Etas.

15 ¶Utr̄ dericꝰ ꝓiugatꝰ possit hr̄e beneficia ecclesiastica: ℟. Pa. in. c. sane. de. ꝓiu. q̄ ñ. Sed nec etiā ad̄mīstratiōes eccliasticas. ⁊ p hoc puto q̄ nō possit esse vicariꝰ epi. qđ tenēt doc. in. c. vnico. eo. ti. li. vi. ⁊ in. c. Johānes. Idē Pa. eo. ti. tenet. q̄ nec etiā pt dispēsari cū eis vt habeāt bñficiū simpler. lz alij ꝓtrariū teneāt. ⁊ pōt saluari dictū eoꝝ vt valeat dispēsatio si fiat a papa. ⁊ pa. itelligit ñ valere si fiat ab inferioribus pape.

16 ¶Utr̄ filiꝰ sacerdotꝭ possit obtiere bñficiū i eccl'ia pīs: ℟. q̄ sic si al's ē legitimus. c. ad hec. de fi. pſ. dūmō non ad illas dignitates vl' p̄bēdas q̄s īmediate pī eiꝰ habuit ꝓmoueat. c. ꝓstituꝰ. de fi. pſ. Et noie filioꝝ i hoc etiā veniūt nepotes ꝺ iure i hereditate succedētes: vt sī p rectā lineā descēdētes nepotes. ar. insti. de her. q̄li. ⁊ dif. §. sui. ſm Ho. ⁊ ber. i. c. ad extirpādas. de fi. pſ. Secꝰ i collaterali libꝺ i q̄bꝺ successio locū nō hꝫ. ar. de off. dele. c. ex pte. Itē ſm Ho. nepos pt poni īmediate ei eccl'ia quā auꝰ eiꝰ habuit pr̄e eiꝰ viuente. sed pr̄e mortuo nō pt. q̄ cessat rō i ꝓmo casu successionis: sz nō i scō. Itē aduerte q̄ si pī habuit psonatū īmediate nō poterit filius in eadē eccl'ia hr̄e vicariā. vt i. c. michael. de fi. pſ. vel ecōtrario si pater habuit vicariā ꝑpetuā filiꝰ īmediate nō poterit habere psonatū. vt in. c. constitutus. de fi. presby.

17 ¶Quis pōt dispēsare cū illegitimis vt obtineat bñficiū eccliasticū: ℟. q̄ eps in bñficio simplici cui nō iminet cura aiaꝝ. vt in. c. is qui. ꝺ fi. pſ. li. vi. Nec distinguo ſm glo. ibi dē an sit spurꝰ. adulterinꝰ vel natural'. licet quo ad successiōes distinguaṁ ⁊ i difficultate dispensandi. In alīs aūt solus papa.

18 ¶Sed nunq̄d poterit eps dispēsare cū talibus in psonatu vel dignitate sine cura: ℟. glo. i. d. c. is q̄. q̄ nō: sz solus papa. Et eā sequunt cōiter doc. etiaz si efficeret religiosus.

19 ¶Utr̄ eps possit cū p̄dictis dispensare i canonicatu eccl'ie cathedralis: ℟. ſm Archi. in. d. c. is q̄. q̄ sic: ex quo nō inuenit ꝓhibitū Et cū eo concor. Be. in. d. c. is q̄. lz Jo. mo. ⁊ alij teneāt q̄ nō potest. quod nō placet

20 ¶Utr̄ eps cū p̄dictꝭ possit dispēsare in rectoria: ℟. q̄ sic i oi bñficio: dūmō ñ cadat i nomē dignitatꝭ vel psonatꝰ. vl' hēat curā aiaꝝ Et hꝫ tene: lz q̄dā teneāt ꝫriū. vt no. Be. in d. c. is q̄. Et rō potiſſima ē. q̄ ptās dispensandi ꝓcessa alicui cui⁹ effectꝰ nō i ipm sed i aliū deriuat: dz late iterptari. vt no. Jo. an. i. c. fi. de ẏ. si. Et sequit Jo. de imo. ⁊ Be. i. d. c. is q̄. Et maxie q̄n iterptatio fit ꝺ ipm ꝓcedente: iuxt̄ nō. de puil. c. q̄ circa Et iō iura q̄ vident ꝓria: intellige ⁊ limita q̄ loquunt in dispēsatōe alicui cōcessa: cui⁹ effectꝰ in ipsuz deriuat que stricte interptanda ē. qđ nō.

¶Quid si bñficiū simpler habeat curā aiarū annexā: nunq̄d eps potent dispēsare cuz pdictis: ℟. ſm Archi. in. d. c. is q̄. q̄ sic. q̄a talis nō ꝺr hr̄e curā aiaꝝ. vt pbat tex. in. c. sup eo. de p̄b. li. vi. Nā vt ibi pz: pōt q̄s hr̄e p̄bēdā ⁊ dignitatē cui annexa ē parochial' ecclesia. ⁊ tñ nō possz q̄s habere simul dignitatē ⁊ eccl'iaz curatā. c. de multa. ꝺ p̄b. Lapus abbas limitat hoc vez: q̄n eccl'ia curata hꝫ vicariū aliū ab isto. als nō. Alij doc. indistincte tenēt q̄ nullo mō eps pōt dispēsare. vide Be. in. d. c. is q̄. Mihi placet ꝑma opi. cū pdicta limitatōe dñi Lapi. 21

¶Pone q̄ i eccl'a ē statutū iuratū ⁊ p papā approbatū q̄ nullus illegitimꝰ ibi ꝓmoueatur: an eps possit dispēsare: ℟. Jo. mo. ⁊ sequit Be. i. d. c. is q̄. q̄ nō. etq̄ tale statutuz est iuratū vel ꝓfirmatū. Secꝰ esset si solū esset statutū nō iuratū vel ꝓfirmatū. q̄ tunc posset eps dispēsare ꝺ pprium statuz. iurta nō. de elec. c. licz canō. Limita pdicta oia q̄ eps pōt dispēsare cū illegitimo i bñficio simplici: vez nisi aliud impedimētū canonicū obstet q̄z illegitimitas. ⁊ sup que eps ñ possit dispensare. vt in. d. c. is qui. 22

¶Utr̄ dispēsatꝰ vt promoueat ad ordines sacros p papā p hꝫ videat talꝭ illegitimꝰ dispēsatꝰ vt possit obtinere bñficiū cū cura: ℟. q̄ ñ. q̄ dispēsatio ñ trahit a ꝓsecutiua eiꝰ sup q̄ dispēsat q̄n dispēsatio impmit effectū valī dū sup actu i q̄ dispensat absz eo q̄ extēdat ad illud cōsecutiuū ſm Be. i. d. c. is q̄. 23

¶Utr̄ pfatꝰ illegitimꝰ dispēsatꝰ vt possit obtinere bñficiū eccliasticū possit post primū postea aliud obtinere ex tute dispēsatois: ℟. Be. in. d. c. is q̄. q̄ Paul⁹ hꝫ distiguit. q̄ aut dispēsatio fuit facta sup certo bñficio. et tūc si fuit i culpa vt illud nō hr̄eat: sic aliud non poterit hr̄e. Si ẏo nō fuit i culpa vel dispēsatio sup incerto bñficio fuit. sic posit post primū aliud hr̄e. Et placet mihi. licz Be. ibi videat tenere opi. do. Lapi q̄ aliꝭ distiguit sed mihi nō placet. Vide cū ibi si placet 24

¶Utrū pfatus dispensatꝰ vt possit habere 25

bñficiū curatū possit p hoc obtinere digni/
tatē. R. Be. i. c. fi. de fi. p. q nō. q ista ponū
tur vt diuersa. in. d. c. fi. ḡ vno ꝓcesso nō ve/
niet aliud. Uñ i dispsatōe nō ꝓcedit argu/
mentū a maiori nec a sili. vt ibi no. Be.

26 ¶ Utz illegitim⁹ vel irregularis dispsat⁹ i or
dine z bñficio atq; ꝓmot⁹ possit postea ipe/
trare dispsatoz sup pl'alitate: ñ facta mētōe
de defectu illegitimitatis vel irregularitatis. R.
fm Be. in. d. c. fi. q nō. tex. est in. d. c. fi.

27 ¶ Utz eps possit dispsare cū pdicto illegiti/
mis vt possint plura bñficia simplicia reti/
nere sil'. R. Be. vbi. s. q nō. facit. c. is cui. j.
R. de pbē. li. vj. vbi q ñ ꝓcedit alicui vt possit
bñficiū alti ꝓferre: itelligit de vno z ñ de plu

28 ¶ Utz eps possit dispsare cū illegiti (ribo
mis vt habeāt simplex bñficiū seu pbēdā in
eccl'ijs suoz patz q sint sacerdotes. R. q ñ ip
sis viuētibo. c. cū decorē. de fi. pb'. Multo mi/
nus i canonicatu. c. cuz ad abolēdā. de fi. pb'.
Sz ipsis mortuis sic. dūmō ñ dispset sup
bñficio seu pbēda quā ei⁹ pz tenebat imedi/
ate. sec⁹ si mediate. Bof. tñ tenet q nūq; ca/
nōicatū i cadē eccl'a potit hre ex dispsatōe
epi. Sed ōriū credo ver⁹. vt nō. i dict. c.

29 ¶ Pone papa dispsauit cū illegitio vt pos/
sit pmoueri ad bñficiū etiā cura hns: nun/
q d p istā dispsatoz poterit pmoueri ad bñ
ficiū cui pficed⁹ē p electōez eligēd⁹. R. fm
Be. i. c. is q. q sic. q m q ñ viciū tollit ex toto
vt i casu pdicto pt eligi. vt i. c. cū vitonien⁹
de elec. etiā si ect dubiū an ꝓba dispsatōis
tollāt ex toto viciū. Et h tene. lz alij dicāt q

30 ¶ Infra qō tps dz bñficiū va (nō pt eligi.
cas ꝓcedit. R. q i cathedrali z regulari eccle
sia vacāte plato infra tres mēses eligere tenēt
c. ne p defectu. de elec. nisi eēnt ꝓuilegiati: vt
maiores. Alia aūt bñficia eccl'iastica infra ses
mēses. c. nulla. de ꝓcess. pbē. Alis collatio seu
pulsio deuoluit ad eū q prio pesse dinoscit:
nisi i casu i q pulsio ptinet ad capl'm deuol/
uit ad epm: z ecōtrario. z post ad metropo/
litanū. z post ad papā. Hoc ē vez nisi legi
timo impedimēto eēnt ipediti. Et icipit cur/
rere dictū tps a die scie nō vacatōis. c. q; di
uersitatē. de cō. pbē. Et itelligit legitimū ipe/
dimētū pegrinatio vel suspēsio etiā ex culpa
nisi eēnt i mora ptēde absolutionis. d. c. q;
diū sitatē. Et si bñficia ptinerēt ad regulares
exemptos: epī ꝓuidebūt nō obstante exem
ptōe. de. q; regulares. ō sup. neg. p; ela.

31 ¶ Utz pfatū tps habeat locū i habēte istitu
ere pñtatū p patronū. R. dñi de rota tenent
q nō. q; d. c. nulla. nō extēdit ad eū q hz in
stituere: sed ad eū qui habet conferre.

¶ Utz liceat alicui sibi ꝓcurare bñficiū. R. 32
Tho. z Ray. q bñficiū cū cura aiaz ñ licet.
q; idonee nō pt admistrare sine gra seu cha
ritate. quā nullus se hre scire pōt. Sec⁹ essz
de alijs bñficijs. q; pñt ꝓcurari. Aug. de an
cho. li. de ptāte papē tenet generaliter ñ pos/
se sine pctō. Dō vez credo qñ ꝓncipaliter p/
curat vt habeat bñficiū. Secus qñ p; princi/
paliter ꝓcuraret vt posset ꝓdesse.

¶ Utz occupās bñficiū viuētis sciēter faci 33
ens se istitui sit infamis. R. Pa. i. c. j. de ꝓcess.
pbē. q sic. iij. q. j. audiuim⁹. Et sol⁹ papa di
spsat cū eo sic cū illo q viuēte vxore aliā acci
pit. vt i. c. fi. de eo q du. i vxo. quā pol. p ad
ul. Ex q ꝓcludit Pa. ibidē q lz cuz vacaret
fecerit se istitui vel sibi ꝓferri a papa ñ habi
ta mētōe de occupatōe ppēa ñ valet. z ē sur
repticia. q; nō sic facile obtinuisset. facit. c.
postulasti. de resc̄p. Sil'r dicit de eis q de fa/
cto occupāt vel p brachiū sēc̄lare se i vacanti
bus bñficijs itrudūt: si nō faciūt mētōez in
impetratōe de tali occupatōe. q; oē id ex q ñ
ita facile obtineret tacitū inducit surreptio
nē. p. d. c. postulasti. cum similib⁹.

¶ Quot bñficia pt q̄s hre. R. fm Pa. in. c. 34
ꝓqrēte. de de. nō resi. q hns bñficiū q̄tūcū/
q; simplex qō p se sufficit ad vitā bñficiati:
nō pt aliud tenere sine pctō mortali fz glo.
i. c. dudū. el. j. de ele. Dō limitat idez Pa. si
ꝓpter se solū hz. Sec⁹ o si collata sibi eēnt
nō rōe sui: sed ꝓpter vtilitatē beneficioz. vt
q; est hō industriosus z bone ꝓscētie. vt no.
in. c. cū ia dudū. de pben.

¶ Utz hns plura qñ vnū sufficit excusēt p 35
dispsatoz. R. glo. pdicta q sic. fz Pa. in. d.
c. dudū. dicit q hz p idubitato q ñ sit tut⁹
q̄ ad eccl'iaz triūphātē etiā dispsat⁹ p papā
qñ dispsatus ē ppt se z suā vtilitatez. q; i h
casu nō solū alterat iurz positiui dispositio.
sz etiā epi pximoniū iuste dispgit. Cū ḡ pa
pa ñ possit sine cā alienare bona eccl'ie sine ḡ
ui pctō. vt dicit Archi. xij. q. ij. nō liceat pa
pe. ḡ multo min⁹ pt dare licētiā alteri ipz di/
spergēdi. vt i. c. nuper. de resti. do. post di. Et
sic ꝓuincit rō Inno. i. c. cū ad monasteriū. d
sta. mo. q; hic nō solū violat ius positiuū:
sz pot⁹ diuinū. Hoc idē tenet Ho. i. d. c. du
du. quē sequit Jo. an. Dicit etiā Tho. i. ix
q̄li. q. v. q hre plures pbēdas absolute: ꝓside/
rādū ē q̄d de se inordiatū. vt pote q; q̄s ñ pt
i diuersis eccl'ijs deseruire: q̄bo q̄li. p stipen
dio pbēde sunt ordiate: vt mistrātib⁹ in eis
deat. Est etiā diminutio diuini cul⁹ vñ vn⁹

loco pluriū ꝓstituit. Est etiaz ineq̄litas. vñ vn⁹ hz multa bñficia. et ali⁹ nō ꝑt hre vnū. Cōtinet aliqñ ꝛ fraudatōz volūtatū testatoz. q̄ vt cert⁹ nūer⁹ seruiēciū ꝛputaret talia cōtulert: ꝛ multa alia. ꝛ nisi aliq̄ circūstātia supueniat q̄ remoueat totaliē inordiatiōez ei⁹ nūq̄z erit sine pcō. sic nec homicidiū pōt fieri etiā cū dispēsatōe: nisi hēat circūstātiaz q̄ remoueat ei⁹ inordinatōez. Adūte tñ ꝑm Bof. q̄ ē triplex circūstātia q̄ ꝑt remouer ta lē ordinatōz: ita q̄ dispēsatō sit legitia ꝛ tu tus dispēsat⁹. Pria necitas puta q⁹ ples ñ ueniūt idonei. Scōa vtilitas ecclaz ꝛ eoz q̄bz ꝓsunt. Tercia ꝓrogatiua meritoz. nec valz ꝓsuetudo ꝼz Pa. i. d. c. dudū. Et iura siue gl. q̄ dicūt valere itelligi ꝑ necitate l' vti litate bñficioz vl' ꝓrogatiua meritoz. puta q⁹ pl⁹ vz absens q̄z ali⁹ pñs. vel ꝑ potētia re tinēdi plura bñficia simplicia. ſz nō vt fru ct⁹ lucri faciat sibi ad vtilitatē ꝑuatā vel ad augēdū p̄timoniū. vl' vt lauti⁹ viuat. vel vt facili⁹ ad epatū vel maiorē dignitatē possit ascēdere. q⁹ cū tali intētōe etiā vnū bñficiū hre ꝛ se ē inordinatū. q⁹ ē ꝺ oēz rōez. vt in. c. rō nulla. cū ibi nō. ꝛ ꝑt. ꝛ ꝺ officiū p̄etaz xvj. q. j. c. fi. vide etiā ꝛ h. j. cleric⁹. ij. et. iij.

36 ¶Utz hñs bñficiū cū cura: si recipiat scōm cū cura ipo iure sit ꝑuat⁹ ꝑmor. R. q̄ sic: sta tim adepta pacifica possessiōe. c. ō multa. ō ꝑt. vel qñ ꝑ eū stetit q̄ min⁹ hret. c. licz. ō ꝑ t. li. vj. Et nisi ꝑmū resignet i māu ordina rij vel cui ꝓpetit: ipso iure ē ꝑuat⁹ etiā scō. ꝛ inhabil ad qōcūq̄z bñficiū ꝛ etiā ordines sacros. ꝛ ad papā ptinet dispēsatio ꝑ eꝛua. Jo. xxij. q̄ incipit execrabilis. Et iō ñ pote rit absoluere subditos rōe ꝑmi bñficij. Fal lit h̄ in. vij. casib⁹. Prim⁹ qñ scōm annectit ꝑmo. c. sup eo. ꝛ ꝓhib. lib. vj. Scōs casus qñ expedit ꝛ bonis ꝓpꝛijs ad vtilitatē ꝑmi bñficij. ꝛ ipsum retinet donec sibi sit satisfa ctū ꝑm Aln. ꝛ but. p. c. q̄cūq̄z. xxij. q. iij. Et sufficit q⁹ talis expēsa sit vtiliter cepta. licet po stea a casu sit totū p̄ditū ꝑm Jo. an. i. c. ex p te. ꝛ ꝓsti. puta q⁹ domū facta: ignis postea ꝓbussit. Tercius casus qñ acceptat calore ire cūdie ꝑm Jo. ꝛ li. ꝛ do. an. ꝛ facit glo. i. c. ex lr̄is. ꝛ diuor. q̄ vult q⁹ ꝓfessio facta ex ira cūdia nō p̄iudicet. Quartus casus qñ acce ptat ad tps. puta donec aliter fuerit bñficio ꝓuisum ꝑm Pe. ꝛ ancha. i. c. j. ꝛ ꝓsue. lib. vj. Quit⁹ casus qñ ꝓmutauit vnū bñficiū i aliud hñs alia bñficia curata: dūmō pos sessiōez ñ fuerit nact⁹. tex. ē i de. si plures. ꝛ p̄. bē. Sext⁹ casus qñ hz ꝑ dispēsatōz vt i. d. c. dudū. Septim⁹ casus i epatu q̄ ñ vacat ꝑ scōm. ꝑm glo. i. d. c. ꝛ multa. ꝛ Jmo. in de. gre. ꝛ rescrip. Idē dic ꝛ q̄cūq̄z alio bñficio ecclīastico qō q̄s ñ pōt cū alio tenere nisi di spēset cū eo. Et q̄s possit dispēsare. j. dicā. §.

¶Utz hñs bñficiū i ꝓmēda tene (xxxviij 37
at fuare eccl̄az i statu suo: R. Pa. i. c. ꝛ mo nachis. ꝛ ꝑt. ē. q⁹ sic. nec pōt aliqd ꝛ statu ec clie minuere: sed ō supfluo pōt sibi puidere

¶Quis pōt dispēsare vt q̄s hēat (als nō. 38
plura bñficia legitia cā iteruenietes R. q⁹ in plib⁹ simplicib⁹ vel i vno curato ꝛ alio sim plici pōt eps dispēsare vt i diuīsis eccl̄ijs ha beat. ſz i vna eccl̄ia pōt si sit simplicia ꝼz glo. i. c. l̄ras vīas. ꝛ ꝓcess. p̄. Jo. an. dicit verū si sit differmia. vñ dicit q⁹ ꝑt dispēsare vt q̄s hēat dignitatē ꝛ canōicatū i eadē eccl̄ia. fac. c. j. cū gl. ꝛ ꝓsue. li. vj. Fede. ꝓsi. cxv. tenet q⁹ pōt dispēsare eps vt q̄s hēat canōicatū ꝛ al tare: seu bñficiū alic⁹ capellē i eadē eccl̄ia. ꝛ h̄ seq̄t Pa. i. d. c. l̄ras. Jn duob⁹ aūt ꝓformi bus ñ ꝑt. puta vt q̄s hēat duos canōicat⁹ i eadē eccl̄ia. Et dicit Pa. vbi. s. q⁹ h̄ sequūt cōiter doc. Et iō duo altaria i eadē eccl̄ia nō pñt i titulū h̄ri ex dispēsatōe epi ꝑm Guil. ꝛ monte lau. Et videt seq̄ Be. vbi. s. ꝛ pla cet. q⁹ altaria q̄ dant i titulū ꝑpetuū dicunt bñficia ꝼz glo. i de. ij. ꝛ dicā. Et seq̄t Be. i. c. j. ꝛ ꝓsue. li. vj. Altaria ꝙo q̄ ñ dant i titulū bñ pñt h̄ri ex dispēsatiōe epi. Jn psonatib⁹ ꝙo vel dignitatib⁹ vel admīstratōnib⁹ aut officijs ꝑpetuis q̄cūq̄z noīe cēseāt: ñ pōt nisi sol⁹ papa dispēsare. vt i. d. c. j. ſ. i eadē eccl̄ia vel i diuīsis. vt i. d. c. ꝛ multa. ꝛ ꝑben. lz tex. videat solū ꝛ eadē eccl̄ia ꝓhibere. Sz doc. i dicaſ. c. dicūt etiā locū hre i diuīsis. ſ. eccl̄ijs: p. c. q⁹ nōnulli. ō de. ñ re. qō no. lz Jnno. di cat ꝺnū. i. d. c. ꝛ multa. ſ. q⁹ eps pōt dispēsa rei pluribz eccl̄ijs. dūmō curā aiaz ñ ha

¶Quid fiendū ꝛ fructib⁹ bñficioz (beat. 39
vide. j. Clericus. iij. ꝛ xij. ꝑ totum.

¶Utz fruct⁹ bñficij vacātis sint fuādi suc cessoris. R. q⁹ sic. vel i vtilitatē eccl̄e exp̄ēdēdi als ꝺ facietes si sunt capl̄a. ꝙuent⁹. collegia vel singulares psone i cathedralib⁹ eccl̄ijs ꝛ regularib⁹. vel collegiatis: sunt suspensi ip so facto ab officio ꝛ bñficio donec plene resti tuerint q̄cq̄d ꝑceperūt: nō obstātib⁹ p̄uile gijs vel ꝓsuetudinib⁹ vel statutis. etiā iura mēto vel sedis apostolice auctē firmatis. c. q⁹ sepe. ꝛ elec. li. vj.

¶Quid ꝛ platis q̄ bona eccl̄iaz. dignitatū. 41
ꝓpatuū ꝛ psonatuū vacātiū sibi subiectaz vel q̄ ptinēt ad eoz custodiā occupāt: R. q⁹

nisi spāl̄ ꝓuilegio vel ꝓsuetudie ꝑscꝑta: vel alia rōnabili cā ꝯ faciāt epi ⁊ supiores sf̄ suspēsi ab ingressu eccl̄ie. ⁊ alij ab officijs ⁊ bñficijs donec satisfecerint. Idē dic de alijs ploris eccl̄asticis ad q̄z collatōz. pñtatōez seu custodiā ptinēt dignitates. psonat⁹ p̄iora tus vel eccie vacantes. vt i. c. psenti. de offi. or. li. vj. ⁊ hec pḣibitio loquit de alijs bonis ab his ꝺ q̄bꝰ. s. i. §. p̄cedēti. ⁊ in. d. c. q̄ sepe

42 ¶Utrū fructus bñficioz possint locari. vide. s. Alienatio. in prin. ⁊. §. xviij.

43 ¶Quid de distributionibꝰ quotidianis. vide. j. Clerici. xij. §. ij.

44 ¶Quid de iuste possidētibꝰ bñficia eccl̄iastica: R. q̄ resignare tenent i manu illi⁹ q̄ potest accipe resignationē. vel si eēnt i articulo mortis alicui alteri recipiēti eā noīe illi⁹ cui est facienda fm Inno. Et etiā tenēt fructꝰ p ceptos restituere. de renū. c. post trāsitōz. §. rursus Et dicit Archi. q̄ si aliq̄s min⁹ canonice obtinet bñficiū. s. simoniace vel p fraudē aut surreptionē aliquā i ppetuū nō ꝓscribit. c. postulasti. ꝺ de. ex. mi. Uerū ē qꝺ dicit Io. q̄ vite necessaria stricte poterit retinere de ꝓsilio ꝓfessoris: ita q̄ solū non egeat. ⁊ alios fructꝰ ecclie vtilitatē ꝓuertat. q̄ restituere tenēt. c. dilecto. de p̄bē. aliē nō pōt absolui: nisi obtineat dispensatōez ab eo q̄ pōt. nec i foro aīe tenent ei subdit̄ obedire vel soluere aliq̄d q̄n sciunt p certo. nec pōt eos dē subditos absoluere vel ligare. de quo tñ dic ⁊ limita vt. j. Confessio. iij. §. xij.

45 ¶Utrū filiꝰ priuet bñficio eccl̄iastico ppē crimē lese maiestatis ꝓmissū a p̄e: R. glo. in. c. satis puerū. lvi. di. q̄ nō. Idē dic nec ppē crimē lese maiestatis diuīe. vtputa q̄ here tic⁹ vel scismaticus. c. q̄cūq. de here. li. vj. de scisma. c. vnico. li. vj. vbi licet pḣibeant admitti ad bñficia eccl̄iastica taliū filij. tñ nō dicit q̄ habitis p̄uenē. quod no.

Bigamia est triplex fm glo. eo. tit. c. j Prima dicit vera. Secūda silitudinaria. Tercia interpretatiua.

1 ¶Quot modis ꝯhit bigamia vera: R. fm Ri. i. iij. di. xvij. ar. iij. q. j. ⁊ gl. vbi s. vno mō q̄n habuit plures legitias vxores. xxvj di. acutꝰ. ⁊. c. se. Intellige si ambas cognouit. alꝫ secus. ar. in. c. ꝺbitum. de biga.

2 ¶Quot modis ꝯhit bigamia iterptatiua: R. fm glo. i. d. c. j. q̄ duobꝰ modis. Primꝰ q̄n ꝯrit cū corrupta. xxiij. di. maritū. ⁊. c. a nobis. e. ti. Intellige si cognouit eā. alꝫ nō d. c. ꝺbitū. Secꝺs q̄n reddit ꝺbitus vxori adulte. xxxiij. di. c. si cꝰ. ⁊. c. se. etiā si ad p̄ceptū ecclie redderet fm cōiorē opiniōz ⁊ etiā si ignorabat eā adulterā fm Pa. i. c. si vir. de adul. alle. xiij. di. sicut. ⁊ de biga. c. ij.

¶Sz nūq̄d accipiēs ꝛginē quā n̄ cognouit: ⁊ 3
ea mortua accepit secꝺaz ꝛginē quā cognouit l' e conuerso p̄mā cognouit sz n̄ secꝺaz efficit biga⁹: R. Mo. ti. e. q̄ n̄. silr si ducit mlierē ꝛginē ab aliq̄ ꝺspōsatā sz n̄ cognitā p̄mortuo spōso n̄ ē bigam⁹. di. xxij. c. fi. ⁊. d. c. ꝺbitū.

¶Quid si credebat ꝛginē tpe ꝓsummatōis 4
mrimonij ⁊ post cognouit corruptaz: R. q̄ bigam⁹ ē. xxij. q. v. ille. lij. di. q̄ i aliq̄. nec excusat error vel ignorantia. d. c. ille.

¶Utrū defloratās ꝛginē ⁊ postea accipiēs eā i 5
vxorē sit bigamus: R. glo. ⁊ Pa. i. c. sane. de. ꝓiu. q̄ n̄. Et sz Mo. vbi s. dicat q̄ celebriorꝰ opi. teneat ꝯtrū. ego credo ꝛiorē opi. q̄ n̄ sit bigam⁹. q̄ sz aut. quō op. epi. §. j vel it q̄ vxorē habuerit ꝛginē. tñ si attendam⁹ ad ꝛitatē q̄ opi. pferēda ē. c. nup a nob. ꝺ biga. viij. di. ꝛitate. lxxxj. dist. q̄cunq;. ⁊. q̄ fi. sint le. p tuas. C. pl⁹ va. qꝺ agi. l. j. ij. ⁊. iij. n̄ diuisit carnē suā. nec ob. q̄ opi. pferat ꝛitati de spō. iuuēis. iij. q. vij. §. fa. ff. de offi. pro. l. barbarius. C. de testa. l. j. xxij. q. ij. hoies. ff. ad maceꝺ. l. iij. ⁊. i. d. c. nup a nob q̄. R. Inno. in. d. c. nup a nobis. q̄ ista causalia sunt p̄ferē eīm aliq̄n opi. ꝛitati fauorē ꝯhētiū ⁊ odio recipientiū. vt. d. l. iij. ff. ad mace. vl fauorē plis. c. q̄ inter. q̄ fi. sint le. aut testōz. d. l. j. vel aliq̄ cōis opi. pferē ꝛitati. d. l. barbarius. ⁊ i. d. c. nup a nobis. vbi factū attēdit q̄ nō excedit casum suum.

¶Quid si vnā vxorē habuit ⁊ cognouit añ 6
baptismū ⁊ aliā p⁹: R. q̄ bigam⁹ ē. xxviij. q. vl. c. optet. ⁊. c. acutius. sz Io. ꝯtrū dixerit ⁊

¶Quot modis ꝯhit bigamia silitu (male. 7
dinaria: R. q̄ ꝗttuor modis. Primꝰ cū q̄s ꝓtrahit cū reo p votū solēne. postea ꝓtrahit mrimoniū de facto. xxvij. q. j. quot q̄t. ⁊ ꝺ biga. c. a nobis Secꝺs q̄n q̄s diuersis tpibus habuit plures vxores. vnā de iure. alterā de facto: ⁊ cognouit ambas. d. c. nup. Terciꝰ si simul habuit duas vxores. vnā de iure. alterā de facto vel ambas de facto. et cognouit ambas. d. c. nup. Quartus modꝰ si existēs in sacris contrahit. vt in. d. c. nup.

¶Sed q̄s dispēsare pōt cū bigamis ꝛe: R. 8
q̄ q̄dā dixerūt q̄ nēo pōt. tu dic cū Ric. vbi s. q̄ papa solus pōt. xxxiij. di. lector. i glo. vbi Lucius dispēsauit cuz Panormitano archiepo q̄ fuit bigamus. Alius iferior nō pōt etiā i minoribꝰ. no. in. c. vnico. de biga.

li.vj. Idez de bigamis interptatiue. qz sic in ipsis ē defect⁹ sacramēti sicut ī bigamis vere fm glo. in. d. c. j. de biga.

9 ¶ Nūquid ī bigamis silr̄itudinarie possit ep̄s dispēsare: R. fm Pa. ī. c. de diacono. et. c. se. q̄ de. vel vo. q̄ si clericus ī sacris ꝓmit cū corrupta: solus papa dispēsabit. d. c. nup. Si vo clericus de iure ꝓmit cū vna. puta añqz eēt ī sacris. z de facto cū altera. s. post ordiatiōez: z ambas cognouit. sol⁹ papa poterit dispensare. d. c. nup. Et silr ī nō clericis q̄ isto mō bigamiā ꝓcerint. Quidā voluerūt restringere hꝰ vez: si sciēs impedimētū accepit ꝺ facto eā. sec⁹ si ignorabat. Tn̄ cōiter tenet q̄ siue sciēs siue ignorās de ipedimēto scd̄am accepit z cognouit. qz tex. ad aīm cū ope secuto attēdit. qz sicī ipsis ē defect⁹ sacrī sic in bigamis vt fm glo. ī. d. c. j. z in. d. c. nup. fm Be. ī. c. vnico. de biga. li. vj. Si vo extꝰ in sacris: q̄z ꝓmit cū virgine nec aliā habuerit vxorē añ laicali habitu vel ī minoribꝰ: poterit ep̄s dispēsare vt ministret. tex. ē. ī. c. diuersis. de. de. ꝓu. z ī. c. j. q̄ cle. vel vo. cū glo. ibidē. z etiā vt pmoueat ad vlteriora. c. sane. de de. ꝓu. z ad. d. c. nup. qꝺ videt ꝯ. dic q̄ intelligit de eo q̄ añ sacros ordines aliā habuit. z post ī sacris aliā accepit. Ad. c. vo. ij q̄ cle. vel vo. dicat. q̄ loquit ī illo quē non penitet vere: vel ē suspitio de recidiuo. q̄ tunc nisi ingrediat religionē nō pōt. Silr q̄n imminet scandalū. vt in. d. c. nō.

10 ¶ Utr̄z bigam⁹ bigamia vera fm p̄mū modū sit p̄uat⁹ p̄uilegio clericali: R. q̄ n. sed solū illi q̄ sunt ī minoribꝰ ordinibꝰ. ſz q̄ sunt in sacris bn̄ gaudēt fm Be. ī. c. vnico. ꝺ biga. Rō fm cū. qz ille q̄ ē ī minoribꝰ talit ꝯhendo pōt viuere z debet vt laicus. Ille vo q̄ est in sacris nō pōt redire ad seculum. vt nō. de apostata. c. tue. in glo. fi. fm Jo. de fant. Et tō licet sit p̄uatus habilitate ordinū. non tn̄ p̄uilegio clericali. Silr religiosus religionis approbate gaudet. ita q̄ talis pcutiens eēt excōicatus. qz licet iste tex. p̄uet eū p̄uilegio clericali. nō tn̄ p̄uilegio mōachali vel religionis. Et tex. in. d. c. vnico restringit vt loquat de existētibꝰ ī minoribꝰ ordinibꝰ z nō de monachis vel existentibꝰ in sacris. Et hec vior ēopi. quā sequunt Archi. in glo. c. q̄squis. lxxxiij. di. Buil. Bar. Jo. mo. et Jo. cal. licet Bonagra in. c. de biga. e. ti. teneat. q̄ sacerdos q̄ ꝯmit cū vidua vel duo mrimonia successiue z postea ꝯmisit homicidiū potest puniri p iudicē sc̄larē. p. d. c. vnicū.

11 ¶ Utr̄z bigam⁹ interptatiue silr sit p̄uat⁹ oī p̄uilegio sic bigamus vere: R. fm Be. vbi s. q̄ sic. Idē tenet glo. ī. d. c. vnico. Nec obꝺ inse. ℌ. dicā de casu vero ad casum fictū. qz in isto interptatiuo idē est quo ad omnē modū sicut in vero. qz sic ē in eis defectus sacramēti sicut ī veris bigamis. vt no. glo. in c. j. de biga. z ꝓz ī. c. debitū. eo. ti. vbi dixit q̄ diuisit carnē suā. facit etiā. d. c. q̄squis. lxxx/

¶ Utr̄z silr̄itudinarie bigamus sit (iiij. dis. 12 p̄uatus silr p̄uilegio clericali: R. Be. vbi s. q̄ non nisi quo ad executionē ordinū. Et ex hoc infert idē Be. q̄ ꝓstitutio penalis nō extēdit de casu vero ad casum fictū q̄n casus fictus nō fingit idē esse quo ad oēm effectū quē hꝫ casus verus sicut ē in ꝓposito. vt pz in. c. nup a nobis. de biga. Intellige ḡ tex. d. c. vnico. de bigamo vo z interptatiuo: et q̄ nō est in sacris. vel religiosus q̄ ēmudat⁹ omni p̄uilegio clericali. z astrictus sc̄lari foro. z si sub excōicationis pena p̄cipit: vt nō deferat tonsurā vel habitū clericalē. d. c. vnico. et si portat peccat mortaliter. vt. j. Lex. ℌ. iij.

Bisextū dicit. qz p duos dies statimus sup sextū kalēdas martij. Et no. q̄ vigilia sancti Matthie ſp debet esse die imediate p̄cedēti festo eiusdez nisi veniat festum die lune. qz tūc fieret die sabbati. Et fm ꝓsuetudinē romane ecclesie tpe bisextus. scd̄a die fit festū sc̄i Matthie Dec no. in. c. quesiuit. de ver. sig.

¶ Utr̄z suspensus p annū possit celebrare tē 13 pore bisextus vltima die anni bisextilis: R. glo. in. d. c. quesiuit. q̄ sic. sicut libertas promissa fuēti p annū acq̄rit si seruiret. ccc.xv. diebus. ff. de sta. li. l. cū heres. ℌ. stich⁹ si heredi meo

Blasphemia ipor/tar vi/det quāda derogationē excellentis bonitat⁹ alicui⁹ z p̄cipue diuine. Quicūqz ḡ negat aliq̄d de eo qꝺ sibi ꝓuenit: vel asserit aliq̄d de eo qꝺ ei nō cōuenit: diuine derogat bonitati: qui deus ē ipa bonitatis ēntia fm Dio. de di. no. Qꝺ quidē ꝓtingere pōt. vel fm intellectū tm̄: vel fm intellectū z affectū. Et vtroqz mō hmōi derogatio si sit tm̄ ī corde ē blasphemia cordis. Si vo ī ore ē blasphemia oris. que blasphemia oris opponitur confessioni fidei et charitati diuine. Et sic ex genere suo est pctm̄ mortale semp: nisi q̄s aliq̄n ex surreptōe ī ꝺba blasphemie p̄rūpet: ita q̄ hꝫ qꝺ diceret nō aduerteret. q̄a tūc solū venialr̄ peccaret. nec hꝫ ꝓpe rōem

blasphemie. hoc ex Ale. sc̄da sc̄de. ti. ō blas/phemia. ꝛ Tho. i sc̄da sc̄de. q. xiij. ar. j.

1 ¶Quot sūt spēs blasphemie? R. fm Ambr. sunt due. Pria ē cū deo attribuit qđ ei ñ cō/uenit. Sc̄da cū ab eo īmouet qđ ei ꝓuenit Adde terciā fm Tho. vbi. s. cū create attri buit qđ ꝓuenit creatori soli. Sz ꝑpe loqn/do nō sūt diūl espēs. qz negato ꝛ affirmato ñ diūsificāt habit⁹ specie. qz p eādē sniaz ino/tescit falsitas affirmationū ꝛ negationum.

2 ¶Utr pctm blasphemie sit remissibile? R. q si blasphemia fit ex coactōe vl̄ receptōe vl̄ īfirmitate: sic hz cāz ānexā puocatiuā diui ne miscōie ad remissiōz Et sic itelligit illud Mat. xij. oē pctm ꝛ blasphemia. s. ex infir/mitate vel coactōe remittet. Si āt blasphe mia ꝓmittat certa malicia. tūc dr irremissi/bil: nō qz ñ possit remitti: sz qz ñ hz secū cāz motiuā ad rmissiōz. ꝛ sic itellige illd Mat. xij. Spūs aūt blasphemie. s. illate ex certa malicia. nō remittet. i. vir. sine difficulter re mittit. qz nō hz excusatōez. blasphemia ꝙ scōz ꝓseqnt redūdat i deū: dū vel ill' attribu unt qđ de⁹ ex sua gr̄a declarauit nolle i eis ee. vel remouet qđ declarauit i eis esse. ꝛ eodem mō ē pctm sicut blasphemia dei.

3 ¶Utr blasphem⁹ possit absolui a ꝑpr̄io sa cerdote? R. Pa. i. c. statuim⁹. de male. q nō publice blasphemās: sz eps. facē glo. i. c. ij. ō pe. ꝛ re. li. vj. Sec⁹ si occulte. qz fm Ho. tūc ñ ptinet ad epm. Ego ꝙ intelligo q ē casus epi qñ blasphemia ē publica nō simplr: sed qñ ꝑpt publicitatē defert ad epm. Un dicit Bof. ꝛ Ho. q q dicunt i. d. c. statuim⁹. ō pe na tpali vel pecuniaria intelligunt sedēte in dice ꝑ tribunali. In iudicio aūt aie ꝑsbr di scret⁹ mollicdo rigorē dispēsare poterit rigorē ex cā circa penā spūalē supiorem. xxvj. q. vij penitentibꝫ. hec Hosti.

4 ¶Sz qñ dr publica? R. Pa. ꝛ Hos. i. d. c. statuim⁹. q publica dr qn ē notoria iur̄ pu ta ꝙuictus vel ꝓfessus i iudicio. vl̄ notoria facti. puta qz publice pluribꝫ astātibꝫ blas phemiā intulit. facit. c. fi. de coha. cle. ꝛ mu. Et breuiter qñ ꝓbari pōt: ꝛ ad epm defertur dicit publica. ar. l. palā. ff. de ver. sig.

5 ¶Quid si calore ire cū dicit vel ebrietatis q̄s blasphemat? R. Pa. i. d. c. statuimus. doc. cōit recitāt dictū abbat⁹ dicēt. q sz peccet g̃/uit. nō tn puniet pena. d. c. statuimus. qz ne scit qđ amō qđ faciat. sic nec ꝓfessio sic facta pīudicat. vt no. glo. in. d. c. ex lr̄is. de diuor. Et placet Pa. i ebrio. ar. l. oē delictū. §. q se vulnerauit. ff. de re mili. sz i accēso calore ire dicit forte ñ ꝓcedere nisi calor ēet ex iusta cā puocat⁹. ar. l. si adulterū. §. imperatores. ff. de adul. Sec⁹ qñ ex iusta cā. puta qz i ludo amisit. ar. c. iebriauerūt. xv. q. j. sz ego dico q tā ex ebrietate q̄z ex ira blasphemas ñ ex/cusat a mortali si adūtit qđ dicit ꝛ significa tionē ꝙbꝫ. vt patet ex dictis. quo ꝙ ad pe nā. d. c. statuim⁹. credo oīno excusari ꝑpter ꝙbū i eo positū. s. ꝓsumpserit relaxare Sed quo ad aliā penā extraordinariā bñ atten/dendū ē an fuerit i culpa ebrietatis vl̄ irevt maior imponat. ꝛ si nō fuit i culpa mior dr.

6 ¶Que ē pena ꝑfati. c. statuim⁹? R. q. vij. do micis stet ꝓ foribꝫ ecclesie dū agunt missaꝝ solēnia. ꝛ vltima die sine pallio ꝛ calciamen tis. ꝛ ligatus corrigia i collo. Jtē i. vij. festis ferijs ꝑfatis ꝓnicaꝝ ieiunet in pane ꝛ aqua ꝛ nō intret ecclesiā. Jtē q in quolibet ꝑfato/rū dierū tres si poterit vel duos: vel saltem vnū pauperē reficiat. ꝛ si non pōt: in aliaz pe nam cōmutet. Jtē si est diues. xl. solidos sol uat vl̄. xxx. vel. xx. vel saltē. v. vsual' monete quā penitentiā si noluerit facere: interdicat ei ingressus ecclesie. ꝛ in obitu careat eccle sī astica sepultura.

C Abella vide. j. peda gium ꝛ tallia. qz ꝓ eodē accipiunt vel quasi.

Calix nō debz ee de ere: aut auricalco aut cupro. nec de ligno. nec de vitro: nec de cristallo vel lapide. de ꝙse. dis. j. vasa. ꝛ c. se. sed debet esse de auro vel argento aut stanno. c. calix. de conse. di. j.

1 ¶Quis pt ꝙsecrare calicē patenā? R. Lar. i cle. attēdētes. de sta. regu. vī sentire q epī ꝛ etiā abbates q̄ vtunt īsignijs pōtificalibus qñ hñt ex ꝙsuetudine. qz ista sunt pot⁹ di/gnitatis q̄z ordinis. Sed Be. i. c. abbates de ꝓui. li. vj. dicit. q sz hec glo. sit ꝓ ipsis ab batibꝫ: tn dz abstinere ꝑpter vnctiōz q̄ fit i eius ꝙsecratōe. c. vnico. de sa. vn.

2 ¶Quō execrat? R. fm Pe. de pal'. q ꝙsecra/tio calicis fit i superficie. Et iō si calix argēte⁹ ꝙsecrat⁹ deauret: idiget recōsecratōne. Sec⁹ credo si deauratio cadit ꝑpter vsum. qz ñ re cōsecrabit. nec ē sile i calice deaurato sic i pa riete eccl'ie q̄ derustat⁹ idiget recōsecratione vt i glo. c. eccles iijs. de ꝙse. di. j. sz i pdictō ca ri q ita sbtiliter ponit nō videt: sit ita ꝙsecra tio i superficie ipsi⁹ q̄n remaneat i argento. et ita seruat ꝙsuetudo. Silr si amittat formā suā execrat. ar. c. j. de ꝙse. ec. vel al. ꝛ quia de/structa forma iā nō ē calix. ꝛ si repat erit no/

uns calix. z ilo ꝓsecrād⁹. Sec⁹ si forma non amisit: q̄uis aliq̄liter lesus fuerit.

Calūniator q̄s dicat vide. s accusatō. §. viij

Cambiū vide. j. Usura primo §. lj.

Canōica portio dr. q; ē a canonibꝫ approbata z debita iure decretoꝝ. x. q. j. de his. et. c. decernim⁹. z. xvj. q. i. ꝓstitutū. ī cle. dudū. de sepul.

1 ¶Quottuplex ē canonica portio? R. q; duplex. vna q̄ debet epō ab oībꝫ eccl̄ijs totiꝰ diocesis. de q̄ hēs. x. q. i. i. c. de his. z. c. se. ī glo. z de testa. c. officij. z. c. se. cū ꝓcor. ī glo. Alia q̄ debetur eccl̄ie parochiali. de qua habet de sepul. p totū. in decre. z. vi. z cle.

2 ¶Quota ē canōica portio epal? R. fm glo. i. c. req̄sisti. de testa. ē tercia vel q̄rta fz ꝓsue/

3 ¶Quota ē canonica portio paro (tudinē. chial? R. q; iura sī diūsa. z ilo erit q̄rta. qz in illa oīa iura ꝓcordāt. lz q̄dā dicāt mediā. q̄ dā terciā. ff. de arbi. l. diē. §. inde q̄rit. z de arbi. c. si ex tribꝫ. li. vi. nā ī dubijs seq̄mur q̄d mūmū ē. ff. de le. ij. l. si ita relictū. ī fi. ff. de re. iur. l. sp. ita no. Archi. ī. c. cū q̄s. de sepul. li. vi. z Inno. i. c. req̄sisti. z Ber. i. c. certificari. de testa. z h̄ verꝫ nisi ꝓsuetudo esset dādi medietatē vel terciā. qz tūc ista eēt debita. vt in d. c. certificari. Et sic intellige iura q̄ videntur dicere q; est tercia vel medietas.

4 ¶Utr̄ cōsuetudo valeat qua nihil dat epō vel parochiali ecclesie? R. Host. i sum. ti. de sepul. tenet q; nō. Similiter z Boff. cuꝫ sit irrationabilis. c. fi. de cōsue. z contra iura. de sepult. c. j. dñs Petr⁹ de perusio ī tractatu de canonica portōe. z Inno. tenēt: q; cōsuetudo valet dūmodo sit ꝑscripta spacio annorum. xl. facit. c. de quarta. de ꝑscrip. z qđ no. Jo. in. d. c. certificari

5 ¶Utr̄ ꝑscriptione etiā sic ꝓsuetudie possit in totū tolli? R. fz Ho. vbi. s. rdo. Pe. q; sic sed requirit titulus vel cursus tpis cuiꝰ ꝓrij memoria nō existat. z ita loq̄tur. c. j. de ꝑscp. li. vj. Ratio. qz ius cōe ē p ecclesia parochiali vel epō. Et ideo vbicūq; ꝑsumptio est ꝓ possidentē oportet q; titulū alleget z ꝓbet p quē talis ꝑsumptio tollatur.

6 ¶Utr̄ p pactū possit renūciari dicta q̄rta? R. fm Archi. i. c. pactum. de pac. li. vj. q; qñ dānificat eccl̄ia ñ valet pactū. Sec⁹ vbi nō dānificaret. qz valeret etiaz sine auctoritate supioris factū. l. nō eo minus. C. de pcu.

7 ¶A q̄bꝫ debet q̄rta epal? R. fz Ho. i sum. ti. de sepul. q; debet z pt peti ab oībꝫ eccl̄ijs infra pp̄riā diocesim ꝓstituꝫ. vt. xvj. q. j. cōstitutū: siue sint capelle mōachorū vel aliorꝫ religiosorꝫ vel monasteria vl̄ alia pia loca. siue sint q̄ctualia vel q̄is alia ī ciuitate vl̄ ex̄. vt de of. or. ꝓq̄rēte. de testa. officij. z. c. req̄sisti etiā si sint exēpta: nisi ī p̄uilegio fiat spālis mētio de p̄iudicio epalis q̄rte. de dec. dudū. §. vl. ff. ne quid in lo. pu. l. j. §. merito. Pa. i. d. c. officij. tenet ꝓriū. s. q; debeat ab eccl̄ijs epō sbiectis ñ ab exēptis seu sbiectis ī media te pape. z dicit q; sic cōiter tenet. Pe. ꝙo in p fato tractatu limitat. Pa. vez dicere q̄n legās eccl̄ie exempte nō ē subdit⁹ epi vl̄ exemptus. Sil̄r al's debeat. Sz ꝙior videt opi. Pa. qz ista q̄rta dat epo rōe sollicitudinis quā debet hīe ī eccl̄ijs sibi subiectis. vt ꝓz in d. c. ꝙquerente. nō respectu legantiū

¶Sz nunq̄d exēpti tenētur soluere q̄rtā canonicā pape? R. Abbas ī. c. req̄sisti. d. testa. q; sic. z seq̄tur do. Pe. vbi. s. Legat⁹ tñ de latere petere nō potest. qz nō est diocesan⁹ exēptoꝝ. de p̄riui. c. auctoritate. li. vj. in glo. 8

¶De q̄bꝫ debetur q̄rta canōica epal? R. q; de oībꝫ legatꝫ factꝫ q̄buscūq; eccl̄ijs vel pijs locis fm q; dixi ī. §. p̄ce. z etiā q̄rta decimaꝝ: z q̄rta eoꝝ q̄ veniūt occasiōe funer̄. vt ī. c. req̄sisti. de testa. et ibi Pa. Fallit h̄ ī. vij. casibꝫ. fm. d. pe. vbi. s. Primꝰ q̄n relinq̄tur aliq̄d p ornamētꝫ eccl̄ie seu vestibꝫ vicꝫ cū legat sericū ꝙ planeta vel aliud ornamētū ꝙ altari. vt no do. Pe. ī. c. fi. de sepul. Ex q̄ seq̄tur q; si legat aliq̄d vt fiat chor⁹ vel pictura: vel maiestas: vel calix vel hmōi ñ debet q̄rta. qz ista ē fabca ad lōgenū honorē dei. d. c. fi. et. l. j. C ne li. si. fal. Iste imagies z cruces appellāt signū dei. l. tricia. §. seia. ff. de au. et ar. le. Et ino. ī. c. cū ad sedē. de resti. spo. dicit q; cruces z calices sunt ornamēta eccl̄ie. Scōs q̄n legat ꝙ pfatꝫ ornamētꝫ redimēdis. ornandis seu repandis. vt dic Inno. ī. d. c. fi. Idē dic cū legat ꝙ libꝫ nccarijs diuīo officio. Sil̄r q̄n legat ꝙ monumēto fiēdo. qz religiōis interest monumēta ꝓstrui vel exornari. l. j. §. iterdictū. ff. de mor. ife. Terci⁹ q̄n legat ꝙ fabrica ecclesie reparōe indigēte. z portio ꝙ fabrica nō habet. vel si h̄ non sufficit. Si vo ecclia nō idiget fabrica: soluet q̄rta fz Ho. reliquū seruabit ꝙ tpe necessario ad fabricā Quart⁹ q̄n legat ꝙ luminaribꝫ oleū ꝙ lāpade vel cerei z hmōi. Quīt⁹ q̄n legatur ꝙ anniuersario celebrādo annuatī. c. cū creata. d. cele. miss. Sext⁹ q̄n legat ꝙ. vij. xxx. z hmōi. fm Ho. i. d. c. fi. Septim⁹ q̄n relinq̄t ad ꝙ

petuū cultū diuinū: puta q̄ festū vni⁹ sancti fiat annuati vel dicat officiū i vna capella. q̄ hmōi ꝓsistit cultꝰ diuin⁹. c. fi. ꝺ resc̄p. li. vj. Octauꝰ fallit ſm ꝑa. i. ꝺ. c. req̄sisti. in oblatiōibꝫ de q̄bꝫ nō debet q̄rta vt olim. Nonꝰ fallit ſm eundē i donatōe i vita. de q̄ etiā nō debetur. c. de his. de sepul. li. c. j. de sta. mo.

10 ¶Utr̄ debeatur quarta epo de relictis factis hospitali? R. ꝑa. in. ꝺ. c. officij. q̄ sic si ē religiosum puta aucte epi ꝓstructū: etiaꝫ ſm Jo. an. si relictū fuisset factū paupibꝫ talis hospitalis. q̄ ꝓsumit habuisse respectuꝫ ad locū nō ad ꝓsonā. secus si relictū esset pauperibꝫ simplr. q̄ nō deberetur. l. nulli. et. l. si quis ad declinandaꝫ. C. de epi. et cle. Si vo hospitale nō ē religiosum. licet diuersa sit opinio. tn̄ tene cū ꝑa. ibidē q̄ si hospitale ē edificatū aucte ia defuncti: sic eps habebit q̄rtā q̄ eps habebit curā. vt ꝺr i auc. de ec. ti. §. si quis. q̄ non pōt amplius redire ad ꝓpha. Si vo edificator viuit: sic nō debet q̄rta relictū videt factū paupibꝫ cū tal⁹ loc⁹ non sit capax. q̄ edificator pōt eū destruere. c. inter dilectos. de dona. et ibi Jnno. Et ex dict⁹ p3 q̄ de relictis istis fraternitatibꝫ nō debetur q̄rta. vt tenet ꝑe. q̄. s. limita tn̄ p̄fatū dictū Jo. an. de paupibꝫ simplr verū. s. q̄n legatur i genere paupibꝫ ſm Bal. ita q̄ inter ꝓsonas distribuat: et nō iter loca: vt puta q̄ testator iubet cuilibet paupi dari tunicā vel certā q̄ntitatē pecunie. q̄ legatur vt singulāribꝫ ꝓsonis. et sic nō debetur q̄rta epo. c. expte. el. ij. de v. si. als legādo paupibꝫ i genere videt legare hospitali qđ ē in ciuitate vbi testator habet domiciliū. casus ē i. ꝺ. l. si q̄s ad declinandā. §. vbi aūt. et ideo deberet q̄rta ꝓtra Jo. an. et cū sequētes. et sic verū credo q̄n ē tale hospitale q̄ pauperes cōiter ibi nutriūt. Secus in hospitalibꝫ vbi pauci pascuntur. Et sic intelligo Jo. an.

11 ¶Utr̄ debeatur q̄rta epo de legato facto alicui vt singulari ꝓsone? R. ꝺ. ꝑe. vbi. s. q̄ n̄ Sicut q̄n legatur clerico nō habēti administratoꝫ vel ꝓlatoꝫ seu alicui canōico. vt i. ꝺ. c. req̄sisti. §. fi. vel cū legatur leprosis morātibꝫ i tali loco seu domo. vel cū legat heremitis aut istis fratribꝫ q̄ morātur i aliq̄ loco. vel aliq̄bꝫ mulieribꝫ p̄ vote vel vidus peregrinis et hmōi i q̄bꝫ cessat. ꝺ. c. ex pte. el. ij. vide qđ no. Jnno. in. c. relatum. de sepul.

12 ¶Utr̄ debeatur quarta epal' de legat' p male ablatis? R. ꝺ. ꝑe. vbi. s. q̄ nō. q̄ sunt debita non legata: siue restitutio sit certa siue incerta.

¶Utr̄ debeat q̄n subdit⁹ legat ecclie epi dioc. 13
cesim ꝓstituter? R. q̄ n. ita tenet abbas i. ꝺ. c. req̄sisti. et Jnno. et Jo. in. ꝺ. c. certificari. et ita ꝓsuluit Jo. de monte merlo. Hec intelligo nisi ꝓsuetudo vel ꝑscriptio aliud habeat c. cū inter. de ver. sig. el. ij.

¶De q̄bꝫ debetur canōica parochial'? R. q̄ de oibꝫ q̄ veniūt rōne funer' et de oibꝫ legatis 14
factis ecclie apud quā elegit sepulturā. de sepul. p totū. et cle. dudū. e. ti. Fallit h̄ i. xiij casibꝫ ſm ꝑe. vbi. s. Prim⁹ q̄n p ꝓsuetudinē vel ꝑscriptionē nihil soluitur ſm q̄ dictū ē. Secꝺ⁹ q̄n p p̄uilegiū papę eximitur a p̄stationē. de reli. ꝺ. c. cōstitutus. de testa. c. officij. in fi. ꝺ sepul. i nostra. hmōi sunt hodie frēs minores et p̄dicatores p p̄uilegiū. Tercius q̄n legat ad vsus p̄uilegiatos. ꝺ quibꝫ in. c. fi. de sepultu. q̄ sunt. vij. casus p̄mi de q̄bꝫ nō debet quarta epal'. de q̄bꝫ. s. in. §. ix. Quart⁹ q̄n ecclie donatur donatōe inter viuos. vt in. ꝺ. c. de his. §. si vo Quint⁹ q̄n q̄s post electionē sepulture i aliquo mōasterio illud intrat et in eo ꝓfitet añq̄ moriatur Et idē dico si intrauit cū ꝓposito absolute mutādi vitā. q̄ desinit ee parochian⁹ alteri⁹ ecclesie. ar. c. bñficiū. de regu. li. vj. Si vo nō fecit ꝓfessionē. nec habuit absolute ꝓpositū vitā mutādi debet quarta ſm Archi. in. c. cū q̄s. de sepul. li. vj. et videtur veri⁹ ſm Se. ibidē. lz alij dicāt ꝺ. q̄ religiosus cēsetur cōtrahere domiciliū i monasterio facta ꝓfessione tacite vel expresse. nō an. vt dicit Archi. et Jo. in. c. statutum. de resc̄p. li. vj. Et idez videt dicendū de leprosо q̄ intrauit domuz leprosoꝝ q̄ nō debetur ſm Bu. Secꝺ⁹ de illo q̄ recipitur i ꝓfratrē. q̄ tn̄ retinet bona sua q̄ ad ꝓprietatē. q̄ debetur q̄rta. c. cū et plantare. de ꝓui. q̄ nō trāsit in religionē. Secꝺ⁹ si solū sibi reseruauisset vsumfructū suoꝝ bonorū. q̄ gauderet ꝓuilegio religiōis. c. vt ꝓuilegia. de ꝓui. Sextus q̄n q̄s legat ecclie in qua nō sibi elegit sepulturā nec sepelit ibidē ſm glo. or. in. c. i. de sepul. et idē Jnno. in. c. ij. de sepul. et Archi. in. c. i. eo. ti. li. vi. licet i c. placuit. xxij. q. ij. tenuisset q̄ deberetur. hoc idē ꝓbat Jo. an. in. c. i. et. c. certificari. de sepultu. in glo. et in cle. dudum. §. verū. vbi reꝓbat opi. Hosti. tenētis ꝓtrariū in. ꝺ. c. ij. et est opi. vera. alia Jo. reꝓbata ſm ꝺ. An. in. ꝺ. c. certificari. nam talia debēt ee subiecta qualia p̄dicata. xxij. q. ij. apostol⁹ Septimo fallit quādo ꝺ facto sepelitur. vt puta quia erat ibi interdicta ecclia vel ciuitas. fuit tn̄ de facto et cōtra voluntatez fra-

trū sepult⁹ i eoꝝ eccl'a ⁊ ml'ta oblata. Nā ꝯ Fe. ꝓsi. cxix. ⁊ seq̄t Be. i. d. c. j. de sepul. li. vj nō debēt q̄rta. Rō. qz tal' tpe iterdicti nō pōt eligere sepultrā apd̄ mēdicātes. vt no. In no. de pui. c. vt pulegia. ⁊. c. cū ⁊ plantare. ⁊ d̄ pe. ⁊ re. qd̄ i te. q̄zuis liceat ipsis recipe mortuaria vt ozēt p defūctis si cū pnia decesserūt. pj. q. iij. q̄cūq̄z. facit qd̄ no. Inno. i. c. tāta. de ex. pla. Itē qz q̄rta debēt rōe iniurie facte eccl'e parochiali. d. c. certificari. ꝯ nullā iniuriā ei facit: exq̄ ibi nō poterat sepeliri. Immo pl⁹ dicit idē Fed̄. q si mēdicātes spōte eū tali tēpe sepeliūt: nō debēt q̄rta: ꝯ tenēt tanq̄z violatores interdicti. de. j. de sepul. et i. c. si canonici. de offi. ord. li. vj. tūc em̄ solū debēt q̄rta qn̄ sepeliunt i casu a iure ꝓcesso. Sec⁹ si sepeliūt i casu a iure ꝓhibito. vt i. c. ex pte. el. j. ti. c. cuz liber. ti. c. i nra. i fi. de sepul. ⁊ ibi dic Inno. q qn̄ de facto nō de iure sepelit: debēt corp⁹ ⁊ oblatōes q̄ rōe sepulture facte sunt. ꝯ nō legata facta nō rōne sepulture vel occasiōe ipsi⁹. Et ita pz q si de facto sepelit ꝫ volūtatē illi⁹ cui⁹ ē eccl'ia q nō tenēt ad quartā aliquā: ꝯ tenetur ⁊ corp⁹ ⁊ oia q̄ rōne sepulture habuit restituere. ꝯ nō quartā de legatis factis nō rōe sepulture vel eius occasiōe. Silr nō debēt de his q̄ amici de bonis ipsoꝝ tūc offert. Octauo fallit qn̄ eccl'ia parochial' erat interdicta ⁊ nō parochiani. nā tūc eccl'ia nō habebit q̄rtā. siue parochian⁹ sepeliat alibi ex electione sua siue nō. vt qz alibi ē sepulcz maioꝝ suo rū: fm Pe. ⁊ no. Be. in. c. j. de sepul. lib. vj. Nono qn̄ reuocat electionē quā fecit legando. ⁊ alibi elegit sepultrā ⁊ sepelit. qz paria sunt nō eligere ⁊ electā mutare. ff. d adi. le. l. j. ⁊. ij. Sed p̄mo casu nō debēt. vt. s. dictū ē ꝯ nec i scdo. Ita ꝓsuluit Fede. ꝓsi. ꝑ. Be. in d. c. j. videt tenere: q reuocata electōe sepulture reuocet ⁊ legatū. ⁊ debit illi eccl'esie vbi elegit sepeliri. qz surrogat⁹ debet intelligi surrogat⁹ cū oīb⁹ q̄litatib⁹. onere ⁊ honore. l. j. §. hec actō. ff. si q̄s te. li. esse iusſu. Et id̄o on⁹ etiā emolumēti ꝓmutat ⁊ ecōtra. l. alū/ne. §. seia. ff. de adi. le. Et dicit ꝫ nisi aliter ꝓstet de voluntate legātis. Decimo qn̄ licet elegerit. tn̄ nō sepelit ex facto heredū vl' ex facto ꝓtingēti circa pson̄ defuncti. puta quia morit nimis lōge. vel heredes nolūt ad eccl'esiā electā deferri. qz ꝓba sunt intelligenda cū effectu. l. j. ff. qd̄ q̄sq̄z iur. ⁊. l. ea q̄dez. C. si man. ita fue. alie. tex. ē in. c. relatū. de cle. nō resi. ꝯ cessabit canonica: ex quo ibi nō sepelit Ita tenet Fede. vbi. s. ⁊. d. Pe. vbi. s. Be. tn̄ i. d. c. j. videt sentire q isto casu eccl'ia nō priuat legatis factis gra sepulture. vt nō. i c. nra. de sepul. Et ideo forte nec sua q̄rta ecclesia parochialis. Undecimo cum legat⁹ incert⁹ male ablatis. fm. d. Pe. vbi. s. Duodecimo qn̄ legatū ē eccl'ie parochiali tātū quātū ē q̄rta ꝑs legatoꝝ facto⁹ eccl'ie electe fm No. i. d. c. officij. ⁊. d. Pet. vbi. s. Alij volūt q nō ꝓputabit: ꝯ soluet q̄rtā eccl'esie electe ac si nihil eccl'esie parochiali esset legatū: sicut Bof. ⁊ Ray. i summa. Jo. i. d. c. officij. Fed̄. ꝓsi. iij. Jo. de lig. i. d. de. dudum. Tu ꝙo tene q si ꝙsuetudo eēt q teneret tātū legare eccl'ie parochiali. tūc ꝙa sit scda opi. vt n ꝓputet. Si ꝙo dicta cōsuetudo n ē: sic ꝓputabit. ⁊ si min⁹ ē supplebit sicut filj⁹. facit. l. si q̄n. C. de inof. te. Si pl⁹ est legatū ei q̄z sua q̄rta: nō defalcabit. Tredecimo qn̄ tē poze testamēti et legati nō elegit sepeliri. sed postea tpe mortz elegit sepultrā. facit. c. relatū. de sepul. in. j. glo. Ber. in. d. c. de his dicit se dubitare. sed ego credo non teneri nisi fiat in fraudē. Quartodecimo qn̄ parochianus nō potuit audire diuina. nec pcipe ecclesiastica sacra i sua parochiali eccl'a ꝓpter vacatōez lōgo tpe. ⁊ alibi elegit sepulturaz fm Bal. i suo tractatu. De hᵇ rō. qz q̄ legat ꝑ labōrc. cessante eo cessat ⁊ legatū. l. seio. in fi. ff. de annu. le. Cū ꝯ quarta debeat ꝑ administratione sacroꝝ ⁊ celebratōe. vt patet in. d. de. dudū. §. vez ibi cū mercedis exhibitio: patet q nō debēt. qz cessante cā finali cessat effectus. de q̄ de trās. ac. c. inf' corpalia. No. ꝙo ⁊ Jo. i. c. relatū. de sepul. ⁊ Pe. vbi. s. tenēt: q imo debēt. qz vicaū plati nō dz nocere eccl'ie. ꝯ ego teneo cū Bal. ⁊ dico: q vicaū plati no cet eccl'ie in acq̄rēdis. vt nō. i. c. vt sup. de re. 15

¶ Utz de legato facto rectori ec (ec. nō alie. clesie in qua elegit sepultrā ꝑ missis dicendis ꝑ rectorē debeatur quarta parochial': ℟. q sic. qz etiā debetur quarta epalis. vt in. c. si cū inter vos. de ver. sig.

¶ Utz de donatōe cā mortis debeat': ℟. q sic 16 qz accedit magis legato q̄z cōtractu. l. fi. C. de do. cau. mor. cle. dudū. de sepul.

¶ Cui debetur canonica portio: ℟. epal' debet 17 epo diocesis. parochial ꝙo debetur eccl'e vbi audit diuina ⁊ pcipit eccl'iastica sacra. tex. ē i. c. cū q̄s. de sepul. li. vj. vel dz pcipe de iure. Si ꝙo trāstulit domiciliū alicubi. ⁊ morit anteq̄z nouū domiciliū acq̄sierit: tūc debetur eccl'ie parochiali i q̄ moritur fm Arch. i. c. j. de sepul. li. vj. Hug. Ray. Bof. ⁊ Ui. i. c. nos. de sepul. qz volūt q ibi dz sepeliri si nō elegisset. Sz tenēdo opi. Inno. i. d. c. nos.

insti. de sepul. q dz sepeliri i eccl'ia cathedrali ip'si debebit. Si vo hz tomicliu i diuisis parochijs vt sunt reges: tuc e equu q diuidat: sz no credo necessariu. sz dabit eccl'ie i qua mori t. lz Ho. z Inno. dicat diuidenda.

18 ¶Quid si audit diuia i vna: i alia vo capit sacra. R. Inno. z Jo. i. c. de his. de sepul. Archi. i. d. c. cu qs. q fiet diuisio portois. c. j. z c. relatu. de sepul. limito si vtraq hz cimiteriu z cura. alis n. ar. c. si eccl'a. de pse. ec. vl'al.

19 ¶Quid de ist' recept' i pribus retent' bonis suis. R. Ho. z Bof. q sic no extimut a iurisdicõe epi. ita debet' qrta delegat' p ipos. d q dic

20 ¶Quo extrahet' iste qrte. R. (vt. s. §. xiij. Ho. i sum. de sepul. q ecclesia pmo qrta epal'. q: antiq'or z dignior remu parochial' si venit extrahenda. Si vo pus fuisset qrta parochialis extracta: sic eps habebit qrtã qrte parochialis z quartã de reliquis.

Canonicus dz facere q ad canonie officium spectat. Et si puer ẽ p aliu. vt de eta. z q. c. ij. ff. de decu. l. spurij. §. minores.

1 ¶Utr possit ee laic' R. fm Uin. q ñ. pot tñ laic' ex iusta cã hre pbendã. ex de pst. c. cuz M. ferrariẽsis. z ibi Pa. hoc tenet.

2 ¶Jn q sunt in rogãdi. vide. j. in rogatões

Canonizatio sctor fz Inno. i. c. audiuimus. de reli. z ve. san. ẽ canonice z regl'ariter statuere q alios honorent p sctõ: puta q fiat officiu p eo solenne sicut p alijs sanctis qui sunt eiusdẽ pditõis. vt si pfessor fiat officiu pfessorum. si martyr martyrum.

1 ¶Que requrunt i canonizatione. R. Inno. vbi. s. q regulariter pbatões de fide z excellẽtia vite z miracul' ei'. ex de testi. venerabilis

2 ¶Utr oro sit fudẽda ad ñ sctm. R. Inno. vbi. s. q sic ad aliquẽ viz q credit bon' vt p se incedat ad deu. q de' fidẽ illor attendẽs etiã si ille ñ eet bon' pces eor acceptaret. ar. xxxij. di. §. verz. xv. q. vl. c. fi. nõ tñ licz de eo facere officiu solẽne vel pces solẽnes.

3 ¶Utrum alius q papa possit canonizare. R. Inno. ibidem q non.

Cãtus in eccl'ia inuent' ẽ ad puocãdã ppunctionẽ i aios audiror. xxj. di. derus. an fi. de pse. di. v. nõ me

1 ¶Utr cãtus theatrales sint cã (dio criter. randi in eccl'esia. R. q nõ. nec in modu tragedia z. sed cantandu est cu cordis deuotõne. xcij. di. cantates. z. d. c. nõ mediocriter. z xxxviij. di. sedulo. xxij. q. j. quia.

Capitulũ pt sede vacãte absol' uer ab excõicatõe tã iur q q hois a q eps absoluer potuiss nisi a sede ap'lica spal'r sit ei interdictu. c. vnico. de

¶Utr possit dispsar i casi (ma. z obe. li. vj 1
b' i q bz pmittit epo dispsato. R. Fed. psil. xix. q sic. z no. Pa. i. c. cu oli. de ma. z obe.

¶Utr possit dare pfessorẽ seu absoluere in 2
casib epo refuat. R. Pa. vbi. s. q sic.

¶Utr ptãs capl'i psistat in maiori pte. R. 3
Mo. eo. ti. q i maiori z saniori: ita q totus capl'm dr facere qd maior z sanior ps facit. c. cu i cuct. de his q fi. a ma. p. ca. Fallit h i tribz casib. Prim' q ñ aliq ẽ pluribz cõe. ñ vt collegiat' sz vt singul'. q: tuc ñ valz qd fit a maiori pte: sz optz vt psentiãt singuli. ff. de ser. ru. p. l. p fudu. de psti. c. cu oes. Se cud' q ñ maior ps capl'i deliqt. z ppter ea ẽ priuata ptate sua. vt i. c. bone memorie. el. j. et. c. cu nobis. de elec. cu si. z. c. gratu. de postu. pla. q: tuc tota ptãs capl'i residet i maiori pte q ñ deliqt. no. pa. i. c. i. de his q fi. a ma. p. ca. Terci' i electõe romani põtificis. vbi optet q due ptes psentiãt. c. licet. de elec.

¶Sz q dr maior ps capl'i r saniores. R. mo. 4
q illa q nitit maiori rõi z pietati. ix. di. sane oppr. psumit tñ sp p maiori pte z illi stat ni si priu pbet. lxj. di. null'. z. d. c. j. de elec. duduz Multa tãgut doc. de ptate capli i. d. c. cu olim. q nõ ptinẽt pfessoribz. vide ibi.

Caracter qd ẽ. R. s. Bo. i. iij. dist. vj. q. j. pmeptis fm cõem opi. ẽ qda spualis qlitas aie. Un nõ ẽ passio vel potẽtia aie. imo ẽ habit' in p ma specie qlitatis: accipiẽdo cõiter habituz put pphẽdit ocm qlitatẽ aiam. disponentẽ siue facile mobilẽ siue pfectã siue impfectã. Un dicit habit' q ẽ ppetuus. z q nõ pficit sed ad vlteriorẽ pfectioz disponit. i. ad gratiã potest dici dispositio.

¶Ad qd dat'. R. s. Bo. vbi. s. q. ij. q ad qt 1
tuor. Prio ad significadu. Scdo ad disponẽdu. Tercio ad assilandu. Quarto ad distinguẽdu. Nã cu sit signu sacrale sigt gram gratu facietẽ. nec solu signat: sz disponit ad eã. q: vsus sacramẽtor nõ ẽ tm i significando: sed etiã i disponẽdo. Et q: disponit ad grãz hz aliquã silitudinẽ cu gra q ẽ silitudo dei. Jdeo aliquo mõ psignat deo. z q: omes pfigurat deo. z sic vni assimilat gregẽ dñi inter se. z sic distinguit ab his qui nõ sunt de gregẽ dñi. vel etiã q: distinctioz facit i eo de gregẽ fm aliã z aliã rõem assimilãdi.

24

Carcer

¶Utr̃ ip̃rimat in ord̃ sacris. R. s. Bo. vbi s. q. iij. q. nō nisi tm̃ in tribꝰ sacris. Primo in baptismo in q̃ fides gignit. ⁊ distinguit ꝑ plis infidelis a fideli. Scdo in ꝑfirmatõe in q̃ fides roborat. ⁊ hō vt pugil ad pugnandū vngit ⁊ ab infirmis decernit. Tercio in ordie in quo virtus multimoda dat. et hō vt sanct⁹ ad misteriū tēpli a laico separat̃.

3 ¶Utr̃ sit indelibil. R. s. Bo. vbi. s. q. v. q. sic. Rō ē ex pte cāe volūtarie. s. dei imprimētis. et ex pte subiecti nō ē principalr in affectiua q̃ marie ꝑtibilis ē. sz in tota imagine et ꝓncipaliꝫ in cognitiua. qz imago ꝓncipaliter ꝑsistit in cognitiua. vt dr in li. de spū ⁊ aīa. tū ex pte finis. qz nō dat ad actū alicui⁹ ꝓtutis vel scie. sed ad actū distinguendi.

Carcer vtr̃ q̃s possit se ĩcudi facere in arto carcere ad penitētiā pagendā. R. Pa. i. c. veniens. de regu. q. sic. ex illo. c. ⁊. c. q̃ vere. xvj. q. j.

1 ¶Utr̃ liceat ĩcarcerare aliquez. R. q. sic ꝑm ordinē iusticie. s. aut ī penā aut ī cautelā. Et hoc ptinet ad eū q̃ vniuersaliꝫ hz de actibꝰ ⁊ eius vita disponere. ali⁹ non pōt nisi ad horā: ne aliqđ ptm̃ faciat. vel vt iudici repze/sentet ꝑm Tho. scda sc̃de. q. lxv.

2 ¶Utr̃ cedēs bonis possit ĩcarcerari ꝓ debito. R. q. nō. Nam vt tenet Pa. i. c. latoz. de pig. nō pt q̃s etiā ꝓ pactū se obligare carceri ꝓ debito renūciādo bñficio cessiōis bonorū. qz ē ꝯ bonos mozes. Idē tenet Dy. p. §. elegāter. in l. alia cā. ff. sol. ma. ⁊ Riza. allegat glo. ī auc. ĩmo. C. de act. ⁊ obli. Et putat vez Bar. in. d. §. elegāter. nisi ī duobꝰ casibus. Prim⁹ si alienauit oīa bona sua ī fraudē creditoz. casus ē in. l. fi. in fi. ff. q̃ in frau. credi. qđ tenet Dy. in. §. si q̃s ī fraudē. isti. de act. Scds si debitoz tpe quo cōtraxit sciebat se nō soluendo esse. vt. ff. de iur. do. l. pe. Nā in istis duobꝰ casibꝰ nō dabit sibi bñficiū cessiōis bonoz. Et placet mihi ista opi. qz equa: ⁊ sequenda in scientia. licet aliꝫ cōtrariū teneant. q. s. possit ĩcarcerari simpliciter. Adde etiā q̃ teneri facere aliquē in carcere ꝓ debito. aliq̃n est cōtra ꝑceptū charitatis primi. vt puta q̃n in nulla culpa ē de dāno primi ⁊ ñ habeat vñ satisfaciat ipse. nec spat̃ q̃ aliq̃s ꝓ eo sit satisfacturꝰ. sec⁹ si fuit in dicta. qz tūc ad pēnā possz detinerī. qđ bñ no.

3 ¶Utr̃ ĩcarcerās aliquē iuste teneat. R. q. si ille sit iudex sive ñ teneꝫ de oī damno ei dato ad restōez ⁊ etiā de iniuria sibi satisfacer. ar. c. penale. cū ibi nō. xiij. q. v. Et q̃cūq3 ꝓuat⁹ aliquē ĩcarcerauerit etiā ꝓ mānifesto crimine capite punit̃ de iure ciuili. vt. C. de coar. l. oēs li. xij. Cōmittit ei crimē lese maiestat̃: ⁊ vltimo supplicio punit̃ q̃squis hñs carcerez ad detinēdū aliquē. vt. C. de ꝑua. carce. l. vnica vez intelligit glo. s. publice accusatū. Sec⁹ si ad detinendū ꝓprios seruos ne fugiāt.

¶Utr̃ ille q̃ iurauit redire ad carcerē teneat̃ 4
R. Pa. i. d. c. si ꝓ. de iureiur. q. sic. etiā si sit sibi ꝑiculū mortis: dūmō carcer nō sit iniust⁹. de q̃ dicit glo. ī de. pastoral. i ꝓ. p euidentiā. de iudi. q. nō tenet tunc redire.

¶Utr̃ ꝓtract⁹ gesti ꝑ incarceratū valeant. 5
R. Pa. in. d. c. accedēs. de pcu. q. dicit ī carcere publico ⁊ iuste si ē damnat⁹ pena capitali: nō valet. qz ē effect⁹ seru⁹ pene. ⁊ bona suaviūt ad succedētes ab intestato nisi ī crimine lese maiestat̃. vt ī auc. bona damnatoz. C. de bo. da. vñ etiā nō pt disponere ad pias cās ꝑm Jo. an. ī. c. ij. de vsur. li. vj. Si nō est sic damnatus valet. vt nō. in. l. qui in carcerē. ff. qđ me. cau. etiā cū eo q̃ eum fecit detinere. vt dicit Bar. ibidē. Aut detinet ī carcere iniuriose. ⁊ sic cū illo q̃ eū tenet nō valent. sed debent rescindi actōe qđ me. cā. d. l. q̃ ī carcerē. Cū alio ām valet: nisi ad hoc detineat. iuxta nō. in. c. dñs. de secū. nup. De capto ab hostibꝰ in bello nihil dico. qz hodie vt dixi. s. Bellū. nō efficit seru⁹ de cōsuetudine. ⁊ ideo valent ꝯctus p eū facti. licet secus sit de iure. vt in. l. cius q̃. in prin. ff. de testa. et ī. l. diu⁹. ff. de iure fis. ⁊ nō. ꝑm eū dē Pa. vbi. s. q. nō dicit liberat⁹ a carcere q̃ custodit. Et iō oportet q̃ sit ī loco tuto. vt no. Bar. in. d. l. q̃ in carcerē. ꝓtra practicā illoz q̃ educūt aliquez de carcere. ⁊ custodit ibi p familiam.

¶Nota q̃ iudex dz visitare carceratos. ⁊ fa- 6
cere q̃ habeant necessaria. vt. C. de epi. au. l. iij. ⁊ potest liberare eū quē videz ad nullius instantiā vel sine delicto aut causa debita detentū ex mero officio. vt no. Bar. in. l. si q̃s vxori. §. si fugitiuū. ff. de fur.

Charitas est ꝑm Aug. rectissima animi affectio q̃ diligit deus ꝓpter se: ⁊ primus ꝓpter deum. Et idē in. iij. sen. di. xxvij.

¶Utr̃ teneamur ex charitate diligere deū 1
ex toto corde tota aīa ⁊ tota mēte: sicut dicit Matth. xxij. R. Bona. in. iij. dis. xxvij. q. vltima q̃ nō p exclusionem affectus extranei. s. q̃ nihil sit in amore nostro nisi de⁹: nec in cogitatione nec in mente. qz impossibile est sic implere in hac vita. sed p exclusionez affectus contrarij sic tenemur. hoc ē q̃ nihil diligamus supra deū vel equaliter ipsi deo.

2 ¶ Qui sit diligẽdi ex charitate. R. fz s. Bo. i iij. di. xxviij. ar. j. q. j. z. ij. q sūmū bonū vel cui sūmū bonū ē natū vnū vel vnīk p cogni tōz z amo: ē. Hoc āt bonū vnīk vel pticipak ab aliqb i actu vt i btis. a qbusdā i hitu vt i iustis viatoribus. a qbusdā i potētia solū vt i malis viatoribus. In qbusdā nullo mō rducibile ē ad actū vt i damnatis z creaturis irrōnabilibus. Primi sit maxime ex charitate diligẽdi. Scōi min⁹ qz pmi. Tercij min⁹ qz scōi. qrti nullo mō sit diligẽdi ex charitate. qzuis amore quē induxit vel ipat charitas iqztū dei creature pnt diligi. nisi ita q charitas ferak dire/cte ad ipsos. sed ad dēū cui sunt creature.

3 ¶ Utz sit aliqs ordo charitatis ꝺ̄ pcepto. R. Bo. vbi. s. q. vi. q sic fm Aug. z doc. xpiana. Et pmo sup oia diligẽd⁹ ē deus. scōo qd nos sum⁹. tcio qd iuxta nos ē. s. primus. qrto qd infra nos ē. s. corp⁹ ppriū et corp⁹ primi. de pe. di. ij. §. itē hec est charitas.

4 ¶ Utz pfat⁹ ordo attēdak penes affectū z effectū. R. s. bo. vbi. s. di. xxix. q. vj. q attēdit penes vtrūqz. Sz sciēdū q affect⁹ accipik aliqñ p motu. z sic ē qdā rōnal' eligētia. Est āt iste affect⁹ aliqñ a charitate elicit⁹. s. q qs optat alci summū bonū. et qztū ad istū affectū dz ee ordo. qz magis mihi qz pri z magis pri qz alij debeo optare vitā etna. Aliqñ affect⁹ ē a charitate ipat⁹. vt ille q qs optat alteri aliqñ bonū tpale qd ē ordinatū ad ꝓfuatiōz hake. z sic fm diūsas ꝓditōes ordo pōt pdict⁹ posterari. affect⁹ āt qñ accipit nō p motu sz p passiōe idē ē q qda mulcedo ꝓplacētia z isto mō mime respicit a charitate. ordie. qz pri⁹ respicit sensualē expiētiā qz rōis eligentiā. sicp z q pl⁹ delectak qs cū videt amicū qz de pe absolute. qzuis pl⁹ diligat pez. cui⁹ signū ē. qz pl⁹ faceret p pe. Effect⁹ āt ē duplex. primus respicit salutē aie. z hūc respicit ordo charitatis principaliter. qz pmo debeo procurare salutē meā qz primi. z pus pris qz extranei. Scōs respicit sustētatōz vite. z tūc respicit min⁹ principaliter. qz fm diūsas ꝓditōes z opportunitates dz hō magis z min⁹ ee būficus i collatōe alicui⁹ tpalis. Tercio ē i collatōe būficij eccliastici. z tūc mime respicit. qz i taliuz collatōe dignitas meriti solū ē attēdēda. et pax vel nihil ꝓpinquitas sanguinis.

5 ¶ Utz hō teneak ex charitate subire mortē p xpo. R. fz Bo. vbi. s. q. ij. aut a desit necessitas vel deserēdi iusticiā vel amittēdi vitā. z sic q libz teneť magis mori dilco deo qz eo offendere. Et hoc dico si dak optio. vel q iusticia deserať. vel q vita pdak. Addo q cū qs videt q p mortē suā pōt fides suam vel iusticia. z pfectio nō ē psonalis sz vniuersal'. tūc tenetur de pcepto sustinere mortē. vñ plat⁹ teneť se morti exponere qñ videt q ex fuga sua seqret dispēdiū i fide vel iusticia i eccia: et silr qlibet. sic fecit Thomas cātuarien. Aut ad est solū oportunitas manifestādi diuinā gliaz z edificādi eccias. z isto mō ē supererogatōis: nō necessitatis. ad quā pfectōz nō omes tenētur. Si aut hō daret se morti p xpo eo q vitā suā hz exosaz mortalissime peccaret

¶ Utz hō exns i charitate teneat ad pfectō 6
nē. R. fm s. Bon. vbi. s. q. iij. q. v. modis obligak qs ad aliqd. Primo ppr diuinū mādatū. z sic ñ magis obligak qz alij nisi ex eq qz maiorē grāz hz. Scōo obligak ppr votū emissū. z sic solū q fecit teneť. nō q nō fecit. Tercio ppr susceptū officiū. et sic qlibet teneť ad illa pfectōz q requirit necessario ad illud officiū: sicī plato regimē sūdito⁹. Quarto ppr vitādū scādalū. vñ tūc teneť ad opa ex emplo⁹ qñ alit scādalū seqret. Quinto ppr pfectiōe iudiciū qd dictat de necessitate fiendū.

¶ Utz charitas sel habita possit amitti in 7
via. R. fz cōit doc. i. iij. di. xxvij. q sic. z alit tenere ect erroneū. qz charitas ñ tollit ptibilitatē. ar. j. Lor. x. tu q stas vide ne cadas

¶ Quō amittit. R. p pcm̄ mortale solum p 8
qd voluntas auertit a deo. vñ Aug. sup gen. li. vij. dic. q hō deo pnte sibi illumiat p charitatē. absente deo ptinue tenebrak. a q ñ loco/rū iternall' sz voluntatis auersiōe discedit.

¶ Quō recupak. R. q p pniaz q tollit auersiō 9
nē illā. vñ Aug. li. v. ꝓfes. Pnia ē qdaz res optima z pfecta oēs defect⁹ reuocās ad pfe/

¶ Utz qs possit scire certitudinaliter (ctū. 10
in hac vita se hre charitatē. R. q nō. Eccls. ix. Nemo scit utz odio vel amore sit dign⁹ Et rō vna ē ppter charitatis z dilectōis acquisite filitudinē. vt dicit Bern. de amore. Alia ppter diuinā dispensatōz p quā deus claudit oculos seruoz suoz ne extollantur. Aliq tn dicunt q hoc est verū loquendo de charitate finali p omi tpe z absolute. sz accipiēdo p charitate aliq mō tūc pōt hō scire certitudine fidei se charitatez habere. puta cū adultus bn dispositus baptizak. vel qs susapit sacramentuz pnie sine obice peccati mortalis in voluntate inherentis.

¶ Utz opa bona facta extra charitatē vale/ 11
ant. R. q nō quo ad pmiū vite eterne. vl q ad diminutiōez pene debite peccati directe. sed bn valet indirecte. De quo dicā. j. Penitentia. §. xiij. z Satisfactio. §. vj.

12 ¶ Utr̃ bona facta i charitate r p̃ p̃cm̃ mortale mortificata reuiuiscãt p̃ veram pniaz̃: R. q̃ sic fm̃ cõiter theologos i. iij. di. xxiij.

Castitas etiã inuenit̃ i mrioniali p̃iugio. tex. nobilẽ i. c. nicena. r. c. alit̃. xxxj. di. r ar. i. c. vt dicoz̃. de vi. r ho. cle. r glo. i. c. qđ añ. de cle. p̃iu.

1 ¶ Utr̃ mlier q̃ mortuo viro cũ alio p̃trahit amittat legatũ sibi factũ fõ ista p̃ditõe si caste vixerit: R. Bar. i. l. mlier. §. cũ p̃ponerẽt ff. ad tre. q̃ ñ: nisi aliud senserit testator. vel hẽat vsus loq̃ndi. q̃ ꝓba dubia debẽt i p̃cu itelligi fm̃ cõez opi. facit qđ no. idẽ Bar. in l. labeo. ff. de sup. le. r i. l. oẽs ppli. ff. đ iusti. r iu. r Inno. i. c. oli. de ꝓ. si. et glo. i. c. nõnulli. de resc̃p. q̃ cõis vsus loq̃ndi p̃ferẽt p̃pe significatõi ꝓbor̃ i q̃cũq̃ materia. idẽ Bar. i. l. v q̃ incipit generalit̃. C. de secũ. nup. q̃ lucrẽt. tenet. r facit ille tex. cũ auc. sua Jdẽ tenz̃ Pa. i. d. c. vt dicoz̃. r addit q̃ caute addat si caste vixerit r i viduitate. Vide p̃ h̃ qđ legit̃ i l. vnica. C. si sc̃o. nup. limitat Ange. i auc. quõ op. epi. §. hec đ deo. vez̃ si nubat tm̃ sel̃ p̃ tex. i. l. bones. §. h̃ fmone. ff. de ꝓ. si. p̃ quẽ tex. dicit q̃ si q̃s relinq̃t sua bõa p̃ maritãdis mlieribꝫ idistincte. qđ itelligit solũ de mulieribꝫ p̃ma vice ꝓhibẽtibꝫ. nõ de viduis.

Castratus vtr̃ possit ordiari vide infra Corpore viciatus. §. j.

Casus epis̃ refuati q̃ sit: R. q̃ de casibꝫ a iure refuat̃ modica ẽ ꝓtroũsia int̃ doc. Cõiter em̃ doc. se remittũt ad gl. i. c. si epus. đ pe. r li. vj. q̃ põit vj. casꝰ Primꝰ ẽ de excõicatõe maiori. r h̃ itelligẽ de illa quã ꝓdictor̃ canõis sibi vel alteri refuauit. q̃ allat. c. nup. de sen. ex. Et iõ dic vt. s. Absolutõ. j. §. ij. Scõs de blasphemante publice deũ vl scõs. Hoc vez̃ silr̃ q̃n denunciat̃ epor̃ põt ꝓuici. q̃ allat. c. ij. de male. qđ q̃dẽ loquit̃ de foro ꝓtrioso: vt pz̃ intuẽti. g̃ videt̃ q̃ si nõ denũciat̃ epo: nec ꝓ eũ aliq̃s p̃cedit. q̃ i foro anie possit a ꝓpꝛio sacerdote absolui cũ pena ñ debeat excedere casuz̃ suũ. vt. s. dixi blasphemia. §. iiij. Tenaꝰ đ sorti legũs. allat. c. ij. de sorti. sz̃ nihil facit. q̃ si faceret potiꝰ eẽt casus refuatꝰ p̃iarche q̃z epo. q̃ p̃iarche ꝓmittit̃ illiꝰ sacerdot̃ absolutio et dispẽsatio. Et iõ ñ videt̃ refuatꝰ. Quartꝰ ꝓmutatõ votoꝝ seu dispẽsatõ. r h̃ vez̃ ẽ qđ ptinet fm̃ cõiorez̃ opi. ad epos. c. j. de voto. Quit̃ ẽ restõ icertoꝝ. allat. c. cũ sit. de iude. sz̃ nõ facit. vt. j. Restitutio. ij. §. xiij. nisi in manifestꝰ vsurarijs. vt dicet̃. j Vsura. ij. §. viij. Sextꝰ ẽ ꝓctꝰ mrimonij ꝓ interdictũ ecclie. allt. c. pe. r vl. de ma. ꝓ. ꝓ iterdi. ec. Et est vez̃ q̃n epus p̃cipet alicui ne ꝓh̃eret ppt̃ aliquã rõnabilẽ cam r talꝫ ꝓtẽneret. q̃ tunc ad epm eẽt mittẽdꝰ ppter honorẽ. ar. c. graue. đ pbẽ. Septimꝰ cladestinũ mrimoniũ ꝓctũ. de clã. de põ. c. cũ ihibitõ. sz̃ nihil dicit đ h̃. c. illo. Host. tñ ti. de pnia ponit p̃mũ. sed m et q̃rtũ. r post ponit p q̃rto sed̃m cũ de solemni pnia allegat. l. di. c. miror. r. c. i capite. Sz̃ h̃ tm̃ p notorio ponit̃ dz̃. vt pt̃z. xxj. q. vj. c. vl. i tex. r in glo. Ubi g̃ talis pnia a platis cõiter nõ ponit̃ p talibꝫ nõ video q̃n iferior possit absoluere. Quintꝰ fm̃ Host. ẽ dispẽsatio irregularitat̃ i clerico. Et ꝓcedẽdũ est. Sextꝰ de icẽdiarijs añ denũciatoz̃. Et sat̃ facit ad h̃. c. pessima. xxiij. q. viij. i ꝓbo si q̃s ãt archieps vel epus. Et itellige de icẽdiarijs q̃ dolo h̃ fecerit vel fieri fecerit auxilio vel cõsilio aut mãdato. vt ibidẽ. Septimꝰ si audiuit epus ꝓfessionẽ alicuiꝰ. r eũ noluit absolue re ab aliq̃ pctõ. q̃ tũc iferior nõ dz̃ se intromittere. xxj. di. iferior. Mo. i sum. ti. đ pnia ponit solũ q̃tuor de pfatis. Dire. iuris. li. j. ti. xv. ponit. viij. de pdictis. Bñdictꝰ xj. i extuagãti reuocata p̃ Bonifaciũ i de. dudũ. đ sepul. ponit q̃tuor de pdict̃. Et sic pz̃ q̃d tenẽdũ de casibꝫ de iure refuatis. q̃ i ꝓtate ñ sunt nisi. v. vt pz̃. sz̃ de casibꝫ p̃ ꝓsuetudinez refuatis ẽ magna diuersitas iter doc. q̃busdã ponẽtibꝫ ples: q̃busdã pauciores. Glo. i. d. c. si epus. sic dicit. Solet epis reseruari pnia oim̃ publicor̃ enormiũ criminuz̃. op pssiões filiorꝝ ex ꝓposito vel casu cuiuslibet homicidij. falsi testimonij vel instrĩ p̃urij. Incestꝰ. corruptões monialiũ. coeũtes cuz̃ brutis r his filia. Sz̃ certe nõ p̃t dari certa determinatio. q̃ vnaq̃q̃z dioceseos hz̃ ꝓsuetudinẽ suã. nec ẽ vna ꝓsuetudo generalis i oibꝫ dioceseos q̃ ad h̃. Immo aliq̃n epi vno anno refuãt sibi plꝰ. aliq̃n minꝰ sicut eis videtur. Uñ tene fm̃ Spe. i reptorio i regula sui per q̃bꝫ sit penitẽs ad epm remittẽdus. q̃ p̃ pꝰ sacerdos põt absoluere ab oibꝫ q̃ spalit a iure nõ sunt refuata epis vel alijs vel q̃ ñ sunt ipsis sacerdotibꝫ directe vel p aliquaz ꝓseq̃ntiã iterdicta. arg. c. at si clici. de iudi. r c. nup. i fi. đ sen. ex. r i. c. inc̃ corpalia đ trãsla. q̃ talis hz̃ ordiariã iurisditõz sup pplm sibi ꝓmissum a iure. de pe. dist. v. c. placuit. de pe. r re. c. ois. Sz̃ aduerte fm̃ eũdẽ Spe. q̃ epus directe vl aliq̃ ꝓseq̃ntia seu ꝓsuetudine ptinẽdicere dicit̃ sacerdotibꝫ aliq̃s casus

ne absoluāt. Prio si tal' sacerdos ꝓmisit crimē ppr̄ qđ meret tali ptāte ꝓuari. Scđo qñ advtilitatē cōitatis expedit. als nec pōt obligare sacerdos parochiales q̄n absoluāt fac. c. de eccl'astic. ꝓuilegijs. xxv. q. ij. ꝛ. c. ꝓuilegia. el. j. ꝛ el. ij. ibidē Nota etiā q̄ q̄uis tal' sacerdos hēat auctē absoluendi ab aliq̄ casu: q̄ nō đz absoluere si videt expedire saluti aīe ꝓfitēt: ꝛ remittere ad superiorē. q̄ vt dic' apls. ij. Cor. xiij. Ptātē dedit dn̄s ī edificatōz nō ī destructiōz Silr ꝛ epūs sibi p cōi vtilitate refuasset aliquē casuz ꝛ sacerdos videret ī aliq̄ singulari n̄ expedire saluti ei⁹. ī. mo obesse si remitteret: q̄ pōt absoluere: iuxt nō. p Pa. ī. c. qđ dilectō. đ ꝓsan. ꝛ af. ꝛ in. c. at si clici. de iudi. Et sic collige q̄ sacerdos parochial' de iure pōt absoluere ab oī excōicatōe ꝑm q̄ dixi. s. Absolutō. j. ꝛ ab oīb⁹ pctis exceptō crimie icēdiarioz. ꝛ ꝑhētis ꝓ inf dictū eccl'ie mrimoniū. ꝛ ab eo a q̄ epūs noluit euz absoluere postq̄z audiuit eū ī ꝓfessiōe: ꝛ qñ publica pnīa ē iponēda: nisi epūs ppr̄ ei⁹ delictū: vel ppr̄ vtilitatē aīaz ei iterdixerit aliq̄ rū alioz absolutoz pctoz. Dispēsare āt vl ī irregularitate aut votis vel alijs q̄buscūq̄z n̄ pōt nisi spāliť ei ꝓcedat. Tenet etiā Hen. ī j. q̄li. q. xxv. q̄ plati nō pñt sibi refuare nouos casus vltra illos q̄ de iure eis refuāť nisi ex cā legitīa. Et ħ verū q̄ ad sacerdotes q̄ habēt curā aīaz. Quo ꝛo ad alios bñ pōt tot q̄t volūt: excepto quo ad minores ꝛ pdicatores. de q̄b⁹ dic vt. j. Cōfessio. iij. §. xvij

Casus fortuit⁹ ē repēte rei euēt⁹ q̄ p. uideri nec resisti pt. vt colligiť. l. ī reb⁹ ꝓmodat⁹. ī pn. ff. ꝓmo. vt mors suoz sine culpa. hostiū icursus. piratarz ve naufragiū. icēdiū. fuga suoz q̄ custodiri n̄ solēt: vt ibi ponit. Ubi nō q̄ vbi diligētissim⁹ p̄uidisset nō ē casus fortuit⁹. veluti si domū quā ruiturā diligētissim⁹ p̄uidisset: n̄ p. uidisti. ꝛ ppr̄ea equū in ea dimisisti q̄ perijt ex ruina. Sec⁹ si ex fremotu aut sbito ipetu

1 ¶ Utrz furtū sit casus fortuit⁹? R. (vētorz. Pa. in. c. vnico. de ꝓmo. q̄ glo. iuris ciuil videnť ꝓie. sz ipse dicit q̄ si p violētiā subtrahiť ē casus fortuit⁹ nisi fueris ī culpa trāseūdo p loca periculosa. ar. l. nō ē verisile. ī pn. ff. qđ me. cā. Si autē clādestine: ꝛ tūc si ab ea psona a q̄ diligētissim⁹ p̄cauisset: puta a vili famulo: nō ē casus fortuit⁹: als sic. fac qđ nō. ī. l. q̄ fortuitis. C. de pig. ac.

2 ¶ Utrz q̄s teneať de casu fortuito? R. ter. in d. c. vnico. q̄ sic ī tribꝰ casib⁹. Prim⁹ q̄n culpa p̄cessit: puta ꝓmodauit tibi equū vt ires mediolanū ꝛ iuisti placētiā. ꝛ icidisti ī latrones: īputabiť tibi. vt ħ ī. l. sivt certo. §. sed inf dū. ff. ꝓmo. Sc̄ds q̄n p̄cessit mora: puta ñ reddidisti q̄n debuisti ꝛ fortuito p̄didisti: īputabiť tibi. vt ī. d. c. vnico. et ī. c. bona fides depositi. Hoc vez ī ꝓscētia: nisi eodē mō fuisset pitura apud dn̄m. q̄ tunc nō teneť nisi de eo ī quo eū dānificauit p nō factā restitutōez rei tpe debito. ar. c. fi. de iniurijs. Sz q̄n dubiū ē an fuissz pitura vide. j. mora. §. vl. Tercio q̄n pactū iterc̄essit vt teneret de fortuito. vt in. d. c. vnico. ꝛ bona fides limita nisi aduenīat culpa ei⁹ cui ꝑmisit. q̄ sic nō teneret. l. cuz pponas. C. de nau. fe. ꝛ l. q̄ officij. §. fi. ff. de ꝓtrahen. emp.

¶ Sz q̄d si generaliť renunciauit ꝛ null⁹ casus fuit exp̄ssus: puta dicendo q̄ volebat teneri d oī casu fortuito: an teneať? R. q̄ lz varia sit opi. vt refert bal. ī. l. j. C. ꝓmo. ego dico tn̄ ꝑm Jo. an. ī. d. c. vnico. q̄ n̄ teneť. fac̄ l. sz ꝛ si. ī. §. q̄sitū. ff. si q̄s cau. Qđ vez ē infallāter ī ꝓscia: nisi ī casib⁹ ī q̄b⁹ spāliter fuisset renūciatur⁹ si fuissent exp̄ssi. arg. c. fi. de offi. vi. li. vj. Et no. Accur. in. d. §. q̄sitū. ꝛ bñ. q̄z ꝓ eū q̄ legē dicere potuit apti⁹ ē interpretatio facienda. de reg. iur. li. vj. ꝛ ī. l. q̄cq̄d. ff. de ꝛ. obli. đz. Quicq̄d astrīgēde obligatōis cā dictū ē: id nisi pālā ꝛbis exp̄imať omiss/

¶ Sz q̄d si alīq̄ casus fue (suz itelligēdū ē. 4
rūt enūerati spāliť: ꝛ postea secuta fuit renūciatō generaľ: R. ꝑm Bar. ī. d. §. q̄sitū. q̄ p illā generalē renūciatōz n̄ veniūt casus maiores exp̄ssis: sz solū ꝓsimiles exp̄ssis. Qđ q̄dē vez ē generaliť ī oīb⁹ odiosis sic ħ. sec⁹ ēet in fauorabilib⁹. vt nō. in de. nō pōt. de pcu. ꝛ Inno. in. c. sedes. de rescrip.

¶ Sz q̄d si renūciatōi generali iteruenit iu 5
ramētū? R. Jo. an. vbi. s. q̄ n̄ obligat. Rō ꝑm ipm ē. q̄z iuramētū n̄ obligat vltra ꝓsensuz iurātis. facit. c. veniēs. el. j. ꝛ qđ ibi no. Inno. de iureiur. Et ħ credo vez in casib⁹ p q̄b⁹ spāliter nō iurasset. Sec⁹ q̄b⁹ spāliter si fuissent exp̄ssi ꝓsensisset. p q̄b⁹ facit. c. tuanos. cū ibi nō. de spō. Cōcordat Bal. vbi s. Rō. q̄z iuramentū hz vim casus exp̄essi. l. cū pater. §. si quis matrē. ff. de le. ij.

¶ Utrz extimatio faciat venire casuz fortui/ 6
tū? R. ꝑm Jo. an. ī. d. c. vnico. ꝛ Bar. in. l. si vt certo. §. nūc vidēdū. ff. ꝓmo. ꝛ l. j. eo. ti. q̄n sum⁹ ī ꝓctu: cui⁹ nature non repugnat q̄ dn̄ium trāsferať. tūc extimatio facit emptionē. vt. l. plerūq̄z. ꝛ l. quoties. ff. de iur. ꝛo. Et sic extimatio facit periculū esse ꝛ ꝓmodū recipiētis. l. necessario. ī pn. ff. de peri. ꝛ cōmo.

26 e

rei vē. ⁊ d. l. q̄ties. ⁊ plerūq; etiā dēterioratiōnis. vt. l. si extimatis. cū. l. se. ff. so. ma. Exemplū. cū mulier dēdit viro rē extimatā. vt i. d. l. plerūq;. Uel cū q̄s extimatā rē tradit ita q; extimatio reddat ñ res. vt i. d. §. nūc videdū. Si aūt sum⁹ i ꝯctu: dē cui⁹ natura ē vt solū p̄ pte dñiuz trāsferat ⁊ p parte nō: sicut ē in societate: sic piculum ptis solum: si extimatio fit: trāsit i accipientē. vt. l. cū duobꝰ. §. dāna. ff. p socio. Si aūt sum⁹ in ꝯctu cui⁹ nature repugnat dñij trāslatio: vt i locato ⁊ hmōi: sic extimatō nō facit emptiōnē: nec trāsire piculū casus magis q̄z tenea tur ex natura ꝯctus. Nec ob. q̄ Bar. vbi. s vult vt aliquid opet. Et sic si tenebat⁹ dō lata solū: teneat dē leui. si dē leui: tūc dē leuissima. Si dē leuissima tūc dē casū. q̄z hoc nō teneo Sic nec Pa. i. d. c. vnico. Sz dico q; opatur extimatio tūc solū vt sciat pcūi si dēterioraret vel p̄deret ex vicio recipientis. ⁊ sic releuat⁹ dñs ab onere p̄bandi veruz p̄ciū rei. Si aūt res extimata daret⁹ cū pacto q; aut res vel extimatio redderet⁹. sic facit transire periculū emptionis: sed nō dēterioratōis. vt. d. l. plerūq;. in fi.

Cathecismus q̄d est: R. q; ē ille exortatism⁹ q̄ fit añ ianuā ecclesie sup baptizando. Uñ dicit⁹ cathecismus a cathecizo. i. instruo vel doceo. Jō cathecismus instructio vel doctrina dr. dō h̄ i. c. p cathecismū. dō cog. spi. li. vj. ⁊i. c. añ baptismū. dē ꝯse. di. iiij.

1 ¶Utr̄z ꝯtrahat⁹ aliq̄ cognatio spūalis in tenētibꝰ in cathecismo sicī baptismo. R. q; sic q̄ impedit mrimoniū ꝯtrahēdū: sed nō dirimit ꝯtractū. vt in. c. p cathecismū.

2 ¶Ad quid tenet⁹ qui tenet in cathecismuz. dic vt. s. Baptismus. viij. in fi.

3 ¶Ad quid valet cathecism⁹? R. fm Tho. i. iiij. di. vi. q; minuit potestatē dēmonis ne tantū possit in corpe et aīa. vide. j. Exorcismus. quia idem est.

Causa dr multiplr. Aliq̄n cā pia. vide. j. Legatū. ij. i p̄n. Cā ciuil' cui⁹ finis ē ꝯmodū ptis seu aliquoz sine alteri⁹ punitōe. In hac tractat⁹ dē pecunijs ⁊ possessionū negocijs ⁊ hmōi. vt. xiij. q. ij sup prudentiā tuaz. Cā crimial': cui⁹ ē finis punitio pcti vel vindicta publica. vt i. c. at si clerici. ⁊i. c. cū nō ab homīe. dē iudi. ⁊ d. c. sup prudētiā. ⁊. xvj. q. j. frater nr̄. circa medium. Cā mixta ē q; ptīcipat dē vtroq; dē pecunie. Et lz glo. videat⁹ varie ponēdo pecuniariā pēnā aliq̄n p ciuili. aliq̄n p crimiali. vt i l. ꝓtor. i prin. ff. dē sepul. vio. ⁊i. l. vnica. C. q̄n ci. ac. cri. p. Tñ ꝯcorda q; q̄n pecuniaria pena applicat⁹ fisco crimial'ē. sic tenet Inn. i. q̄liter ⁊ q̄n. el. ij. dē accu. vē glo. ⁊ Bar. i. d. l. ꝓtor. §. j. q̄z sic intēdit⁹ vindicta publica p pēnā pecuniariā sic̄ p pēnā corpis. Sivo applicat⁹ fisco p̄ interesse fisci: ciuilis ē. vt i. l. j. C dē hīs. q̄. vt indi. Nec ob. c. p tuas. d̄ simo. ⁊ q̄d no. Pa. i rubri. dē iudi. q̄z illud. c. loq̄t⁹ dē amotōe a plātōe q̄ ē ciuilis. q̄z facit ad bonū subditoz hīe bonū plātū. ⁊ tali nō impon⁹ pena. sed nō p̄mittit⁹ exercere q̄d ei nō conuenit. s. plationē ad quā ē indign⁹. Itez nō dicit⁹ doc. q; p̄sse ē agere ciuilit⁹ q̄n pena applicat⁹ pti: sed etiā alio mō: sicut i. d. c. p tuas. Hoc sequit⁹ glo. ⁊ Bar. ⁊ Ang. i. l. ij. ff. dē se. vio. ⁊ Bart. in fi. in v. q̄ro quō cognoscant⁹. ff. dē p̄ua. delic. Idē glo. Albē. ⁊ Sali. in. l. j. C. d̄ se. vio. ⁊ glo. i. l. aut dāna. i prin. ff. dē pe. et cōtor. ē opi. dē hoc no. do. Anto. in rubrica. dē iudi. Noie cause intelligit⁹ dō cā p pinqua nō remota. vide glo. i. c. dē cetero. dē homicidio. Et nota q; cā remota dr occasio Uñ facies turrim ē occasio homicidij illi⁹ q̄ ascēdit ⁊ se p̄cipitauit. Ipse vo ē cā p̄piqua Qñ aūt q̄s teneat⁹ p cā remota no. glo. i. c. sicut nobis. dē testi. q̄ distiguit. Aut dabat operā rei licite. ⁊ si adhibuit diligentiā debitā nō tenet⁹. xxij. q. v. dē occidēdis. Si vo ñ adhibuit tenet⁹. l. di. sepe. ff. ad. l. aqui. l. q̄ occidit. §. pe. Si autē dabat operā rei illicite. imputant⁹ ei semp oia q̄ inde sequunt⁹. l. di. c. q̄z tū dixit. dē iniur̄. c. fi. ff. ad. l. aquil'. l. itē mella. in prin. ⁊ §. item ⁊ cum eo.

¶Cā eccl'ie nō dr cā p̄pria rectoris. vñ i cā 1
eccl'esie sue p̄t ee iudex. ij. q. viij. c. si q̄s ergā epm. in glo. facit. c. fi. dē postu. vbi ponit di/uersa p se vel p eccl'ia. ⁊ hoc vez dūmō ali⁹ ꝓstituat⁹ q̄ agat noie eccl'ie. vt i. c. insup. d̄ testi. ē in ar. Silr̄ p̄t esse testis in cā eccl'e q̄n alius ē cōstitutus q̄ agat nomīe eccl'ie. d. c. insup. Sed nota q; licet canonic⁹ possit esse testis p̄ canonico suo ꝯ extraneū. q̄z nō dr domestic⁹ eius sed eccl'ie tm fm Hug. vt in glo. d. c. sup prudētiā. xxij. q. ij. nō tñ p̄t ee iudex p eo ꝓtra extraneū. q̄z minor cā repellit aliquē tā a iudicio q̄z a testimonio. dē offi. dele. c. cum. R. canonicus.

¶Cām p̄pria palā est eā esse cuius emolu/ 2
mentū vel damnū ad aliquē suo noie pertinet. in. c. biduū. §. palā. ij. q. vj.

¶Cā cōis vtriusq; ē. vt. ff. dē ri. nup. l. illud 3
Et ꝯ testis nō p̄t esse ei re cōi sibi cuz alijs:

nisi idirecte: vt legatarius q̄ pōt cē testis in cā testi i q̄ sibi ē aliq̄d relictū. insti. de testa. §. legatarij. sed cā vsūfructus nō videt singularis psone. vt i. c. q̄ manumittit. xij. q. ij.

4 ¶ Cā alia ipulsiua q̄ occasiōz remotā pstat sic calfurnia q̄ iportune postulādo cāz tedit vt mulier ñ possit postulare. vt i. l. j. §. sexū ff. de postu. Et ista cessante ñ cessat effectus Alia finalis. ⁊ ista regulat dispositōz. c. cū cessante cā. de app. l. generaliter. C. de epis. ⁊ cle. et ibi Bal. mlta dicit de hac materia. c. generalit. xxj. q. j. Hec cognoscit ex. v. Prio q̄ illud qđ exprimit i viā cāe respicit vtilitatē tā alteri⁹ q̄z etiā ptiū. l. ticio cētū. i pn. ff. de cōdi. et de. puta dono tibi centū vt indefacias fieri capellā i tali eccl'ia q̄ illa idiget et hmōi. Si ꝙo respiceret solū vtilitatē illi⁹ q̄ dz iplere: ⁊ nō sit pia. sic psumit cā impulsiua. d. l. ticio §. sz si filio. Uñ si lego tibi decez vt caligas emas: nihilomin⁹ tenet legatū. licz ñ emas silr si vt fundū. Sed sivt emas fundū alteri min⁹ industrioso: nō valet nisi caueat: vt ibi. Scđo cognoscit q̄ exprimit pi⁹ actus i viā cause. l. si q̄s p redēptōe. C. de dona. ⁊ l. si ego. i pn. ff. de iure do. ⁊ vult Bar. i. l. ij. §. fi. ff. de dona. vt puta dono tibi centū vt facias hospitale. nā hospitale qđ fiat erit cā finalis Tercio cognoscit q̄ñ i gerēdo actū exprimit ab hoie cā vbicūq̄z lex req̄rit de necessitate cām ad validitatē act⁹. q̄z tūc intelligit finalis vt act⁹ sustineat. l. sed si mors. §. fi. cū. l. se. ff. de dona. inter virū. ij. vbi dz q̄ donatio facta vxori ad restaurationē ediū igne ꝓbustaz: valet vsq̄z ad eaz repationē: nō i plus Quarto vbicūq̄z nō pōt esse alia rō: illa censet causa finalis. l. q̄uis. vbi glo. C. de fidei. cōmis. Uñ qui legat iter ad fontē: videt legare haustū. ff. de ser. ru. pdi. l. itē si. Quinto vbicūq̄z lex exprimit cām censet finalis. glo. est notabilis in. l. cū tale. §. legato cām falsam. ff. de ꝓdi. ⁊ de. quā ad hoc ponderat Ange. in. l. sciēdū. ff. de ed. edic. ⁊ Bar. i. d. §. fi. cuius sunt ista dicta.

5 ¶ Est ⁊ alia cā q̄ ē causatiua alicui⁹ effectus. sz nō sufficiēter ⁊ efficaciter. et tal' nō tenet ad restitutiōz damni dati ꝓximo: licet peccauerit Est ⁊ alia q̄ ē causatiua et inductiua alicui⁹ effect⁹ sufficiēter ⁊ efficaciter: ita q̄ sine ea nō sequeret. et talis tenet ad restitutiōem vltra pcm̄ cōmissum. Et de ista loquit. c. fi. de iur. qđ no. qz facit ad multa.

Cautio simplr dicta realiter intelligit nuda ꝓmissio. vt. l. sanxim⁹. C. de ver. sig. Fallit i cautiōe exp̄ssa a lege p̄toria. vt. ff. de p̄to. sti. l. p̄torie. la. j. Et sic intellige glo. in. c. ꝓma igit. de ꝓse. di. iij. Itē fm glo. in. l. pe. in fi. ff. de pe. here. q̄ñ ē psona suspecta. vt. l. si fideiusso⁹. §. fi. ff. q̄ sa. co. qz tunc dz cauere cū fideiussoria. Sz cū addit idonea vel sufficiēs: intelligit de pignoratitia vel fideiussoria. vt. ff. de fideico. li. l. ergo q̄diu. §. addicita. vide gl. i. c. ad nostrā. el. j. de iureiurā. ⁊ c. vl. de pig. ⁊ i. c. ex publica. de ꝓuer. ꝓiu. Si ꝙo dz cautio mediocris: tūc venit obligatio oīm bonoꝝ. tex. est singularis i. l. filio. in fi. ff. vt le. ca. caue. Si ꝙo dz cautio cōpetēs: intelligit arbitrio iudicis fm alios. vel fm alios fideiussoria vel pignoratitia. vt in glo. l. si debitor. ff. de iudi. Notat tn Bal. i. l. vniuersa. C. de pac. impa. of. q̄ q̄ñ statuto cauet: q̄ cau eat ido/nee. q̄ñ cōpromissuz petit intelligit arbitrio iudicis. ⁊ i. l. oēs. C. de epis. ⁊ cle. dic. Tenet quis dare fideiussores ⁊ nō potest: tūc tenetur obligare omnia bona sua meliori mō q̄ pt. Si ꝙo dicat satisdet vel satisfaciat: fideiussoria intelligit. vt i. d. l. j. qui satisda. co. ⁊ fm glo. in. d. l. pe.

Cecitas mētis fm Tho. ij. ij. q. xv. ar. i. puenit dupliciter. Primo ex h̄ q̄ auertit se spontanee a ꝓsideratiōe p̄ mi principij intelligibilis fm illud ps. Noluit intelligere vt bñ ageret. Allio mō p occupatōez mētis circa alia q̄ magis diligit q̄z dictū ꝓncipiū. fm illud ps. Supcecidit ignis. s. ꝓcupiscētie. ⁊ nō viderūt solē. Et sic pz q̄ ē pctm. Et a Bre. xxxj. mora. ponit filia luxurie.

¶ Sz vtr̄z sit mortale. R. q̄ sic. q̄ñ sic nō vult intelligere nccaria ad salutē. xxxvij. dis. c. q̄ ea. silr q̄ñ ita occupat i tpalibꝫ q̄ omittit ne cessaria vacatōz quā deo tenet exhibere. vt i diebꝫ festiuis i q̄bꝫ fm Ri. i. iij. dist. xxxvij. ar. ij. q. iij. i alīq̄ hora tenet deo vacare mēte vel hmōi. sec⁹ si omittit q̄ nō sunt nccaria ad salutē. qz tūc ē peccatū veniale.

Cedere bonis dz q̄ soluere nō valet creditoribꝫ suis. ⁊ valebit ei ad tria. ꝓmū ne incarceret. l. j. C. qui bo. ce. po. de q̄ vide. s. Carcer. §. ij. Scōz ne excōicet. ⁊ si erat excōicatus debet absolui recepta idonea cautōe de soluēdo debito si ad pinguiorē fortunā venerit. de solu. c. odoardus. Tercū q̄ nō cōdemnet: nisi in q̄ztū facere pōt habita ratōne ne egeat. nec em fraudādus ē alimentis q̄tidianis. ff. de re iu. l. q̄ sunt i id qđ facer pñt. ⁊ ff. q̄ bo. ce. po. l. is q̄

z.l.q̃ bonis.et.l.si debitores. Nec ob.c.pue/nerit.de fideiuss.qz ibi ñ cesserat bonis. lumi/ta tñ terciũ qñ ñ puenit rõe delicti. qz si pue/nireť rõe delicti nõ haberet respect⁹ ne egeret etiã i clerico.vt no. Pa.i.c.oli nob. de resti. spol. Quõ ꝙo fit.vide.j. Solutio.§.xxiij.

Celare pctm̃ alicui⁹ ꝓpter pecuni/am vel grãz aut ꝓsanguĩ/tatẽ:simonia ẽ.vt i.c.nemo.de simo.vbi gl. z Jnno.dicit q rõ ẽ. qz q̃libet teneť alterius pctm̃ ad pniam indicare.xxiij.q.iij. taz sa cerdos. Secꝰ aũt i indicatõe furis vel serui fugitiui vt capiať. q̃a licite merces accipiť. ff.de pscp.§.l. solẽt.z ff.de ꝺdi.ob tur.cãz.l. iiij.§.vl. Nec ꝓprie dicat Jnn. q ẽ simonia vbi ex gra q̃s ñ indicat:sz ꝺz puniri sicut si/moniacꝰ. Tu dicꝫm glo.in.§.si tibi.l.iiij. ff.de ꝺdi.ob tur.cau.q ille q̃ ñ teneť p offici/um vl' actõz vl' iudicẽ rem celare furẽ licite ac/cipit aliq̃d vt idicet.sz accipe vt nõ indicet turpiť accipit.qz ꝺ publica vtilitatẽ q̃ ẽ ma leficia puniri.vt.ff.de fideiuss.l.si q̃s a reo.§ pe.z sic pz q rõe naturali ñ teneť q̃s idicare. qz tũc ñ licez accipe p idicãdo.vt.ff.de cõ. ob tur.cãz.l.j.ifi.zi.l.ij.j.ñ.qꝺ tñ licz vt i ꝺ.§.si tibi.qꝺ limito vez de indicatiõe q̃ fit plato vt puniat.secꝰ de illa que fit alicui vt puideat.quia teneret.

Cẽsura eccl'astica q̃d ꝓphendat: R.q in dictũ. suspẽsiõz z excõicatõem.de ver.sig.c.querenti.

Cẽsus ẽ q̃ dã pẽsio q̃ de puentibꝫ solui.j.q.iij. q̃situ. vel põt di/ci cẽsus quicq̃d annuatim soluiť i quantita te vel summa.ff.de censi.l.etatem.

1 ¶Cẽsus nouos imponere eccleſijs:aut vete res augere phibeť oĩibꝫ epis z platis in. c. phibemus.de censi.etiã si eripuerunt eas de manu laici.vt i.c.eccleſijs .e.ti. Dicit tamẽ Pa.in.ꝺ.c.phibemus.q hoc vez ẽ ad vti/litatẽ eoz ꝓpriã.vt in cle.ij.de re.ec.nõ alie. Secꝰ esset ad vtilitatez alterꝰ eccleſie rõna bili cã subsistente.z a plato iurisꝺitionẽ ha/bente epalem.z in ecclesia pleno iure sibi sb iecta.quia tũc potest.vt no. Jnno.in.ꝺ.c. phibemus.z facit.c.pterea.eo.ti.

2 ¶Quis põt iponere cẽsuz: R.q q̃cunq̃ hz ius i re tali.vt isti.de vsufr.§.sine testamto.

3 ¶Qꝺ argumtũ pstat cẽsus solutõ: R.q ali q̃ subiectõz.de censi.c.ois aia. Aliq̃n psti/tam libertatẽ vel pceptã protectionẽ. vt i.c. pcepimus.de priuile.

Certũ ꝺz id de q̃ ꝓprio noie vel idu/bitata circulocutõe pstat.vt in glo.de puil'.c.cũ plãtare.in sti.de erhe.li. §.notatim.vbi dicit q q̃ vnũ soluz filiũ hz notatim exheredat:siue dicat.ticiũ filiũ me um exheredo:siue filiũ meum exheredo.

Cessatio a diuis officijs alia ge/neral'.z hec eq̃paľiter/dicto:ita q posita generali cessatiõe ab eo q̃ põt vel de iure vel de ꝓsuetudine loco aliq̃:si q̃s ibi celebrat ẽ irregularis.z religiosus ta/lẽ cessationẽ nõ seruas ẽ excõicatꝰ ipso facto: si matrix eccl'ia seruat. Et sic intelligę cle.j.ꝺ sen.ex.z Jnno. in.c.nõ ẽ nobis.de spon. Ces/satio ꝺo specialis ẽ illa q̃ solũ i aliqua eccl'ia ponit.z hec nõ compať interdicto. Vñ cele brans in ea dẽ ecclesia nõ efficať irregularis: nec religiosus excõmunicatus si non seruat q̃uis talis ecclesia esset matrix.et sic intellige glo.z.c.si canonici.de offi.ordi.libꝫ.vj.z Jn no.in.c.dilectis filijs.de app.

¶Que ẽ pena imponẽtis generalẽ vel specia 1
lem cessationẽ indebite: R.q illi qui impo/nũt tenenť restituere oĩes fructus quos in terim ab ecclesia pceperunt in qua cessatũ ẽ: etiam si talis ecclesia sua erat:z ipsi ecclesie. Jtẽ tenenť de omni damno quod alij incur/rerunt ꝓpter talem cessationẽ.ꝺ.c. si canõi/ci.z ibi Se.dicit.q licet.ꝺ.c.loquať de capi tulo canonicoz.tamẽ idẽ erit i alijs q̃ ipsaz cessationem imponunt.

¶Que ẽ pena illiꝰ q̃ dat cãm cessatõi: R.te/neť ad oĩe interesse qꝺ canonici aut alij incur rũt.z ad aliquã alia satisfactiõez extiman dã arbitrio iudicis i recõpensatõz cessatio nis facte i ecclesia.ꝺ.c.si canonici. 2

¶Que req̃runť ad hoc vt cessatio debeat ser uari: R. Jo.an.i.c.q̃uis.de of.ord.li.vj.q.z 3
Primo q hi q̃ cessant habeãt ex ꝓsuetudie vel altero iure. Secꝺo q ꝓuocent absentes ad ꝓtractandũ de cessatõe. Tercio q tractẽt diligenter. Quarto q de cessando deliberent Quinto q sit manifesta offensa vel iniuria Et sm Jnno.z Hosti.debet ee notoria.q si eẽt nulla consuetudo ꝓdesset.q̃a eẽt eccl'ijs onerosa.de cõsue.c.j.z.c.cũ venerabilis .q̃a ille contra quẽ cessať:nõ debet cõuinci ꝓbandis:sed aptis z notorijs:maxime i cultu di uino tollẽdo.C.de acti.z ob.l.negãtes.Se xto q sit cã rõnabil'. Septimo q añ cessati onẽ instrumẽto publico vel patẽtibꝫ litteris autẽtico sigillo munitis cãm cessatõis exp/mãt.Octauo q illud ilstrm vel lras tradãt

ei ꝫ quẽ cessant. Nono q̃ reḡrãt illũ vt emẽ det ꝓpẽter ũuriã ꝓpter quã cessare volũt. qđ si nõ fecerit: tunc locũ hꝫ cessatio. Decio q̃ pⁿ cessatõez vtraq; ps iter dꝫ arripe ad se dẽ aplicaz ifra mẽsem p se vel p pcu ratores sufficiẽter ĩstructos ꝛ ꝓtinuatis diebꝫ q̃cito poterũt se sedi aplice repñtent: vt discutiaꝫ q̃d sit ꝙ ħ fit agẽdũ. His aũt ñ ſuatꝫ nõ ser uaꝫ cessatio. Silr si ps q̃ posuit cessatõz eã non refuauerit: ab alijs nõ seruet silr. Hoc no. Jo. an. mo. ꝛ gal. i. c. si canõici. de of. or. li. vj. ĩ quo. c. reprobaꝫ ꝓsuetudo illoꝝ q̃ ĩ aggrauatõe cessatõis imagines crucꝫ vl alio rũ sctõꝝ ꝓsternũt: vrticis supponũt vel la pidibꝫ ꝛ hmõi. Et qui talia faciũt grauiter sunt puniendi: vt ibidem.

Cessio actionũ an valeat: R. Pa. i. c. fi. de alie. iu. mu. cã fa. ꝛ col ligẽdo dicta doc. distiguẽdo sic. Cũ q̃rit an valeat cessio actionũ. dic aut fuit facta ĩ vl tima volũtate ꝛ tenet. vt nota. in. l. vl. C. đ litigio. Sic tñ q̃ actio erat in iudiciũ deducta p defũctũ: ñ dꝫ agere legatariꝰ sed heres. oẽz tñ vtilitatẽ quã cõsequet heres dꝫ legatario restituere. ꝛ si nihil ꝓsequit nihil resti tuet. q̃ videt testatoꝛ legãdo actõez legasse euẽtũ illiꝰ iudicij. Et ob ħ ne fiat collusio p heredẽ: pt legatariꝰ si vult assistere heredi in iudicio. vt ĩ auth. nunc si heres. C. de litigio. Si ꝙo actio ñ erat deducta ĩ iudicio: potit legatariꝰ post cessiõez agere: vt ibi. Sꝫ cuiꝰ sumptibꝰ: R. glo. ĩ auten. nũc si heres. q̃ si erat litigiosa cũ legabat: tunc sumptu here dis. l. cũ seruꝰ. ff. de le. j. Si ꝙo facta ẽ litigi osa viuo vl mortuo testatoꝛe: tũc sumptu le gatarij. vt. ff. de le. j. l. seruꝰ legatꝰ. nisi heres fuerit ĩ mora. arg. ff. de le. j. l. cũ res. Aut ces sio fit inter viuos: ꝛ distingue. q̃ aut fit po tẽtioꝛi rõe officij seu dignitatꝫ pcipue: et nõ valꝫ. ꝛ cedẽs dꝫ pdere oñe ius qđ habebat Et iste ẽ ꝓprⁱ casus. l. ij. C. ne li. po. Et hoc verꝫ fm Spe. ĩ ti. de cessiõe actionũ pⁿ vinc. q̃n fit potentioꝛi maliciose cã opp̃ medi adũ sariũ. Secꝰ si fieret bona fide. ar. l. q̃ stipẽdia C. de pcura. Et placet Pa. Si ꝙo cessio fit potẽtioꝛi nõ rõne officij vel dignitatꝫ: sꝫ rõe nobilitatꝫ: q̃ vel ditioꝛ vel alio respectu: tũc si fuit facta cessio rõne iudicij mutãdi: pt ex cludi cessionariꝰ p exceptõz. vt. l. pe. ꝛ qđ ibi nõ. ff. de alie. iu. mu. cã fac. nõ pdet tñ actõez cedẽs: sꝫ punit fm vnã opi. q̃ non põt am pliꝰ cedere istã actõez alteri. nec pt ĩ ea cõsti tuere ꝓcuratoꝛẽ. sꝫ tenet ipse pseq̃. vt videt innuere. d. l. pe. Glo. tñ in. d. l. pe. dicit: q̃ in isto casu videt trãstulisse magis rẽ q̃ litẽ. et sic cessionariꝰ habebit rẽ si euincat ꝛ cedẽs ex pẽsas litis faciet ĩ damnũ suũ. Secꝰ si nõ fu it facta rõne iudicij mutãdi: q̃ tenet. vt pz ex notatis in glo. in. l. j. C. ne li. po. Aut ces sio q̃ fit inter viuos ꝛ q̃ nõ fit potẽtioꝛi ẽ du bitata. ꝛ dꝫ dubitata eo ipso q̃ ẽ in litigiũ de ducta. q̃ dubiꝰ euẽtus litis. ꝛ sic nõ ꝓt regu lariter alteri cedi. ꝛ cedẽs incidit ĩ vicium liti gioſivñ dꝫ puniri. vt habet i. l. fi. C. de litig. ꝛ p glo. in. c. eccliа. el. j. ne li. pe. Fallit in casi bus ibi enumeratis. Nota hic q̃ ĩ casibꝫ in quibꝫ põt fieri cessio. q̃ pſecutio actiõis fiet a cedẽte nõ a cessionario fm Jnno. ĩ quadã glo. in. d. c. fi. allegat in ar. l. q̃q̃. ff. de aqua plu. ar. Aut actio nõ ẽ dubitata: tũc regula riter põt cedi titulo donatiõis. vẽditõis: vel alio titulo legitimo. vt pbat. C. de he. vl ac. vẽ. l. nois vẽditio. ꝛ i. l. p diuersas. C. man. Pretendit tñ simulatꝰ dctus ex. v. Primo ex modicitate precij. ꝛ extimat ista actio fm dubiũ. expẽsas. labores ꝛ hmõi fm Pa. ibi dẽ. Secõo q̃n ĩ cessione nõ exꝑmit titulꝰ. vt q̃n dicit. cedo actõez ꝛc. nec dꝫ p qua cã. vt pbat i. d. l. p diuersas. et tenẽt cõiter docto. Tercio q̃n cessio fuit p pte vẽdita ꝛ p parte donata. vt. d. l. p diuersas R. Rõ. q̃ ista cessio ẽ odiosa. sec i alijs. q̃ valet. Et isto casu ad mittit cessionariꝰ vsq; ad quãtitatẽ quaz ex bursauit. Jn alio pdit actio. vt ĩ. d. l. p diuſas. Quarto q̃n cessio iure vendit. tñ pcũ nõ soluit nisi p pte. ꝛ de reliqua ꝓfitet se rece pisse. Quinto q̃n dicit se donare ꝓpter bñ merita q̃ nõ sunt. Fallit in casibꝫ cõtentis ĩ d. l. p diuersas. vbi nõ ꝓsumit simulatio: vt puta si inter coheredes ẽ facta cessio. vel cũ est facta ĩ solutũ: vel p munimine rei sue: vt cũ domus tua minat ruinã domui mee. ego timẽs emo oñe ius tue. Jtẽ si sic inter lega tarios ꝛ fideicõmissarios: vel q̃n heres ces sit actionẽ legatario Silr ĩ societate. s. q̃n so cij sibi cedunt actionẽ.

¶ Utꝫ clericꝰ possit emere cessiõz: R. Pa. ĩ 1
d. c. fi. q̃ nõ. q̃ vilꝰ emere ꝛ carꝰ vẽdere ñ li cet ei. sꝫ possꝫ tñ donare eccliе vl clerico bona fide. ꝛ tenet. nec credo illicitũ fm Pa. ibidẽ

¶ Sed q̃rit q̃n res dꝫ litigiosa: R. litigiosa 2
res ẽ de cuiꝰ dñio cã mouet inf petitoꝛẽ ꝛ pos sessoꝛẽ iudiciaria ꝙuẽtõe: vel pcibꝫ principi oblatis et iudici insinuatꝫ. ac p eum futuro reo cognitis. Ita dꝫ in auth. litigiosa res. C. de liti. sed Bar. ĩ. l. j. C. de liti. distinguit. q̃ aut agit actõe reali. ꝛ tũc si ꝓtendit de dñio vel q̃si. puta q̃ dicit rẽ sua ẽ vel de eiꝰ dñio

vel q̄si. sic res efficit litigiosa p simplicē con/
uētōz. vt i. d. aut. litigiosa. Si ꝙ ñ ꝓcedit
de dñio sed de alio iure ꝓncipali. puta hypo
thecaria ꝛ hmōi. sic nō efficit litigiosa. Aut
agit actōe psonali. ꝛ sic nūq̄z efficit litigiosa
Aut agit actōe mixta. ꝛ sic si ē vniūsal' effi/
cit litigiosa p solā ꝓtroūsiā. Si ꝙ ē ꝑticu/
laꝛ: sic efficit litigiosa p litiꝫ ꝓtestatōem. Lō
coꝛ. Inno. i. c. cū. M. ferrarien. de cōsti. Ex
h̄ ꝑz q̄ q̄n res ñ ē litigiosa pōt alienari absq̄z
vicio litigiosi. alīs nō sine pena litigiosi

3 ¶Que ē pena litigiosi: ꝛ. vt nō. i. l. fi. C. de
liti. q̄ si q̄s scīēr ex aliq̄ ꝯctu rē litigiosaz acce
perit: restituere tenet rē. ꝛ p̄cio ei⁹ ꝑuabit: ꝛ fi
sco applicabit. Si ꝙ ignoꝛās rē litigiosaz
emerit vel ex alio ꝯctu accepit. tūc ꝯct⁹ ñ te/
net: iz ꝓdemnat vendēs restituere pciū. ꝛ vl
tra terciā ptē. Et si p donatōz sit facta aliē
tio extimabit. et idē fiet de p̄cio q̄ ad extima
ta. vt dictū ē de ꝯctu emptōis vel alio ꝯctu
exceptis casib⁹ donatōis añ nuptias vl' trās/
actionū aut diuisionis reꝝ hereditariaꝝ fa
cte: vel p legatū vel p fideicōmissū cāz: de q̄b⁹
i. d. l. fi. ꝛ i. d. glo. d. c. eccl'iastica. el. j. ꝛ ū. q.
j. qꝛ res i litigio. i q̄b⁹ pōt fieri alienatō sine

4 ¶Utrū res litigiosa possit (vicio litigiosi.
alienari ab alijs inter q̄s nulla lis ē de ea: ꝛ
Ang. in aut. de litigiosis. q̄ sic.

c Cimiterīū grece dꝛ a
cinis grece
q̄d ē dulcis statio aīaꝝ vl' ꝑtus coꝛ
poꝝ. qꝛ ibi cinis mortuoꝝ deficit. vl' a cis q̄d
ē añ. qꝛ añ eccl'as fieri solet. hec. He. i. c. vni
co. de ꝓse. ec. vel al. li. vj. De imunitate cimi
terij vide. j. imunitas. ꝛ de el⁹ ꝓsecratōe et pol
lutōe. vide. j. Cōsecratio. iij. p totum.

Circūstātia dꝛ q̄ circumstat
actū q̄si extrinse
cus extra actus subam ꝓsideratū. Vocaūt
vno mō ē ex pte cause. et sic vel finalis. ꝛ sic
ꝓsideramus cur fecerit: siue respectu agentis
ꝓncipalis. et sic quis fecerit. Aliq̄n respectu
instrumēti. ꝛ sic quo instrumēto vel quibus
auxilijs fecerit. Aliq̄n circūstat ex pte mēsu
re. ꝛ sic ꝓsideramus vbi vel in quo loco aut
q̄n fecerit. Aliq̄n ꝛ tercio ex pte ipsi⁹ act⁹ cō
sideram⁹ modū agēdi: puta fortiter vel lēte
si sepe vl' sel'. solū. siue ꝓsideramus obiectū si
ue materiā actus: puta vxꝛ patrē pcussit vl'
extraneū. siue effectū quē agēdo induxit pu
ta vxꝛ pcutiēdo vel vulnerauit vl' occiderit
q̄ oīa ꝓtinēt i his ꝙlib⁹. Quis. q̄d. vbi. q̄b⁹
auxilijs. cur. quō. q̄n ꝛ q̄tiēs. Ita tñ q̄ i q̄d
includat nō solū effectus: sed etiā obiectuz
vt intelligat. ꝛ q̄d ꝛ circa q̄d.

¶Utꝛ circūstantia muter speciē peccati: ꝛ. 1
q̄ circūstātia tripliciter se habet ad actū pec/
cati. Aliq̄n ei circūstātia aduenies actui in
differēter se habet q̄tū ad rationez. ꝛ tūc nō
dat speciē pctō: neq̄z aggrauat. Nihil em̄ ad
rationē ptinet vtꝛ ille qui pcutit tali vel ta/
li veste induat. Aliq̄n ꝙ dñam aliquam
habet p compationē ad rōem imporꝛās ali
q̄d repugnās rationi ꝓmo ꝛ p se. et tūc dat
speciē peccato: sicut accipe alienū. Sic aūt ꝓ
mo ꝛ p se nō ꝓportat aliq̄d repugnans rōni
sed p compationē ad id q̄d ꝓmo ꝛ p se rōni
repugnat aliquā repugnātiā hz ad rationē
Sicut accipe aliq̄d i magna q̄ntitate: nihil
repugnās rōni dicit. sed accipe alienū i q̄n/
titate: dicit maioꝛē repugnantiā ad ratōez
vñ illa circūstātia aggꝛuat. Uel sic ꝑm p̄hm
v. ethi. q̄ pctm̄ recipit speciē ex intētōe peccā
tis. Uñ ille qui mechat vt furetur: magis ē
furq̄z mechus.

¶Utꝛ circūstantia aggrauat pctm̄ i infini 2
tū: vt veniale possit fieri moꝛtale: ꝛ. q̄ non
qꝛ pctm̄ veniale ꝛ moꝛtale nō sunt eiusdem
speciei. sed q̄n circūstātia cōstituit nouā spe/
ciē pōt ꝓstituere pctm̄ moꝛtale. ꝛ ita aggra/
uare i infinitū. sicut si quis dicat ꝙbū ocio
sum vt puocet aliquam ad luxuriam.

¶Utꝛ circūstantia psone aggrauet i infini 3
tū: ꝛ. q̄ nō nisi solū duplr. Primo q̄n pro
pter ꝓditōez sui stat⁹ ē aliq̄d ei de necessitate
puta religioso nō accipe vxoꝛē. Scdo rōne
scādali q̄d etiā ē ꝓtra pceptū ꝑd̄re ruinā p
ximo. aliter non pōt. vt. s. p tm̄ dicta. Hec
oīa ex Fran. in. ū. sen.

Litatio debet fieri tribus edict⁹ vel
vno peremptorio. q̄d contī
nere debet tantū tp̄s quantū tria edicta: nisi
necessitas vꝛgeat de illa. c. j. vbi de h̄ in glo.

¶Utꝛ q̄n iura exigunt trinā monitiōez suf 1
ficiat vna. vide. j. Clericus. ix. §. iij.

¶Utꝛ coꝛpaliter impeditus teneat p aliuz 2
cōpārere: ꝛ. Pa. in. c. in nomie dñi. de rest.
q̄ nō. Et actus gestus eo absente est pinde
ac si nō fuisset citatus.

¶Utꝛ sentētia lata cōtra nō citatū valeat: 3
ꝛ. Lar. in de. pastoꝛalis. in. §. deniq̄z. de re
iudi. q̄ si nullo mō fuit citatus est nulla ip/
so iure. de ma. ꝛ obe. inter quattuoꝛ. Pa. ta/
men dicit in. c. causaz que. de rescrip. et in. c.
cū sit. de app. q̄ in facto notoꝛio cū certū sit
absenti nullā competere defensionē: pōt ferri

snia contra absentem non citatum.

4 ¶Sed quid si citatus sit non legitime? R. Lar. vbi. s. videt q̃ debeat haberi p̃ non facta c. bone. el. ij. de elec.

5 ¶Utr̃ q̃s possit denũciari excõicat⁹ nõ citatus? R. Pa. i. c. puenit. de ap. q̃n: vbi excessus ñ sit notori⁹. facit. c. cũ sm. de here. li. vj

6 ¶Utr̃ p̃lati religiosor̃ possint subditos ab officijs deponere. suspẽdere & hmõi: ipsis nõ citatis? R. q̃ sic si ita hz eor̃ p̃suetudo aut ꝓstitutões sm q̃s debẽt pcedere. & nõ. i. c. cũ speciali. & c. qz nos. de ap. & c. cũ medicinal'. de sen. ex. li. vj. Et dicit glo. in. d. c. cũ speciali. quã sequit Pa. ibidem. q̃ dispositio. c. sacro. de sen. ex. nõ est necessario seruanda i religiosis ꝓtra suas obseruãtias speciales. Et ibi dicit Pa. h̃ pcedere: vbi regula vl' ꝓstitutio religiosor̃ dat certũ modũ excõmunicãdi religiosum: vt satis sit seruare eã. Et hoc idem tenet Fede. in ꝓsil. v.

7 ¶Utr̃ citatio aliq̃n sit nulla. i. non valeat? R. glo. i. c. si eps. iij. q. ij. q̃ sicĩ octo casibus Prim⁹ qz in angusta tẽpora. Secũd⁹ quia nõ exprimit causa citationis Tercius qz nimis maturat emptorium. Quartus rõne tẽporis. Quintus ratione loci. Sextus ratione iudicis. Septimus qz rescriptũ apostolicũ nõ inserit in ea. Octau⁹ q̃n fit spoliatio. de quibꝫ vide ibi. Tutius tñ est vt semper citatus compareat allegaturus ꝓuilegium vel appellaturus si eũz grauauerit: nisi q̃n constat eũ nõ esse iudicẽ suũ. vt i. d. glo. & in. c. veniens. de accu. in glo.

Cithariſtis qui varijs vtũt instrũis licite põt aliq̃d dari. & talia audire vel talibꝫ vti q̃n fit in laudem dei vel ob aliã iustaz causam. puta recreatiõis quia debilis est vel infirm⁹ & hmõi. de conse. dist. iij. puenit. Ad voluptatẽ aũt vel luxuriã talibus vti: vel aliq̃d dare ẽ pctm̃ mortale. xcij. dist. in sancta. nohec glo. in. c. donare. lxxxvj. dist.

Ciuitas vel vniuersitas nõ dicit aliquid facere nisi id sit collegialiter deliberatũ. etiaz si maior ps illõ facit. Ita dicit glo. notabilis in. l. sicut. ff. qõ cuiusq̃ vni. sequit Bar. i. l. aut facta. ff. de penis. facit qõ notat in. c. felicis. de pe. libꝫ. vj. & glo. in. l. aliud. §. refert. ff. de regu. iu. q̃rentes. q̃n vniuersitas delinquit. cõmunis opinio tenet sm Pa. in. c. ij. de postu. pla. & Jo. an. i. d. c. felicis. q̃ẽ. q̃n prius aliq̃d fuit deliberatũ in vniuersitate ipsa: pulsata campana & aliis requisitis ad congregationez. vnde si omnes huius ciuitatis facerẽt delictum: nõ diceret factũ ab vniuersitate: sed p singulos vniuersitatis: etiã si facerent pulsari campanã & leuarent vexillũ. nam istud est potius factũ singulorũ. facit quod nõ. i. c. cuz omnes. de consti. Pa. in. c. dilectus. el ij. de simonia.

¶Utr̃ destructa ciuitate destruant? omia pri 1
uilegia ei⁹? R. Inno. in. c. ij. de no. ope. nun. q̃ si ecclesia vel ciuitas vel alia loca siue sacra siue pphana auctoritate superioris propter delictuz eor̃ destruant: de cetero nõ debet vocari clericus illius ecclesie: vel municeps illius ciuitatis. & ille locus priuilegiũ pdit. vt de pse. di. j. placuit. xvj. q. vij. et hoc dicimus. ar. ff. q̃n di. le. vsufr. ce. l. j. si autez ab hostibꝫ destruat aut p tyrannidẽ: retinet oia ꝓuilegia. facit. vij. q. j. pastoral'. & xix. q. iij. q̃ semel. Et idẽ videt si auctre superioris trãsferat ad aliũ locũ vel alij vniat. vt nõ. i. c. j. nese. va. de re. do. c. qz monasteriũ. Et idẽ intelligit in ciuitate & aliis locis pphanis. ar. ff. de ꝓtrahẽ. emp. l. ede sacra.

¶Utr̃ ciuitatis appellatiõe aliud q̃z qõ est 2
infra menia veniat? R. sm Pa. in. c. rodul phus. de rescrip. q̃ nõ in materia odiosa seu stricta: nisi q̃n dispositio ꝓcepta nomie ciuitatis esset inutilis. vel posset fieri fraus. tũc continent suburbia & cõtinctia edificia. Et sic intellige Jo. an. in. c. si ciuitas. de sen. ex. li. vj. Sed in materia larga seu indifferẽti: nomie ciuitatis venit ciuitas cuz suo territorio. vt est tex. in. l. vnica. §. & vide. ff. de of. pfe. vrbis Similiter in materia larga nomie ciuiũ veniunt etiaz illi de comitatu & de toto territorio. vt in. l. qui ex vico. ff. ad munici. & in. l. nõ dubito. ff. de cap. & in. l. qui ꝓtinentibꝫ. ff. de ver. sig. & p Bar. in. l. j. ff. ad munici. vide bonã glo. in. c. j. de vsuris. libꝫ. vj. Sed i materia stricta secus. licet ꝓtrarium videat tenere Barto. in. d. l. j. & l. mille passus. ff. de ver. sig. & l. naz qõ liquide. §. si ita legeꝫ. ff. de pe. le. que volunt q̃ mille passus a muro ꝓhendant. intellige q̃n subiecta materia ita requirit in speciali.

¶Utrũ natus in aliqua ciuitate ex parenti 3
bus qui ibi non habent domiciliũ sit ciuis? R. q̃ nõ sm Bar. in. l. filij. ff. ad munici. licet dubitatiue loquat. Pa. vbi. s. tenet q̃

¶Utr̃ ciuitas censeat̃ iure minoris? (non 4
R. Inno. in. c. j. de resti. i inte. q̃ sic. est tamẽ differẽtia inter minorẽ eccliaz. rẽpublicaz & ciuitatẽ integr̃ restitutõe. lz lex dicat q̃ rel'

publica fungat vice minoris. ff. qui. ex. cau. ma. l. pe. ⁊ C. de iure reipu. l. rēpublicā. C. de sa. san. ec. l. fi. q̄a pupillo ⁊ etiā minoriñ currit hodie vsucapio aut pscptio. x. vel. xx. anoz i reb⁹ q̄ fuādo fuari pñt: siue sint mobiles siue imobiles. C. de admi. tu. l. lex q̄ tutores. i fi. Jō sup eis nō ē necessaria restitutio i integz. lz añ tps huiꝰ legis curreret ꝯ minorenō ꝓtra pupillū. ff. de acq̄. re. do. l. bone fidei emptor. §. i. Sed ꝯ ecclīaz ⁊ rēpublicā ⁊ ciuitatē currit vsucapio ⁊ pscptio ⁊ alie tēporales ⁊ ppetue pscptōes: lz dak̄ei restitutō sicut minori. q̄ pdicti fingunk̄ eē i vltia instātia minoris etatꝭ. Prescptio aūt. xxx. vel xl. annoz certū ē q̄ currit ꝯ oēs pdictos. sed dak̄ eis restitutio exꝑbis generalibꝫ edicti q̄ sunt. Si q̄d cū minore gestū erit ⁊c. Pupillus aūt ab his pscptōibꝫ seruak̄ illesus. C. de pscp. xxx. an. l. sic. q̄ aūt ciuitati dēt restitutō integz nō placet Jnno. vbi. s. ar. l. nihil interest. ff. ad mace. Sz Bar. i. l. respublica. C. ex q̄. cau. ma. pꝰ Ja. bu. lz q̄ sic saltez ex clausula generali. q̄ exq̄ regik̄ p admīstratores hz iustā cāz petēdi restitutiōem. Hoc etiā tenet Bal. ibi. ⁊ ē maior opi. lz glo. i. d. l. teneat ꝯriū. fac̄ p h̄. l. sed ⁊ hi q̄. ff. de publi. vbi ciuitas dr respublica. Sequit̄ h̄ Joh. an. i addi. ad Spe. ti. de i inte. re. vbi pꝰ mlitas opi. residet i opi. Odofre. q̄ tenet. q̄ nō solū ciuitas: sed etiā castz ⁊ villa pñt petere restitutōez i integz. cū ibi sint multe psone vidue ⁊ pupilli. Et lz Bart. post Butri. in d. l. respublica nō admittat nisi i villa ⁊ castro populoso. Bal. tñ ⁊ Ja. de are. tenēt etiam i villa non populosa exq̄ regik̄ p alios. ⁊ ibi sint miores ⁊ mlieres. ⁊ hāc opi. Pa. i. c. j. de resti. i ite. dicit eē maiorē. ⁊ facit qđ nō. in. d. l. rempublicā. ⁊ i. d. l. sz ⁊ hi q̄. dr. q̄ qđlibet municipiū dr respublica.

Liuis vtz efficiak̄ i loco vbi ꝓsequitur quis dignitatē. R. Bar. in. l. j. ff. ad municipa. q̄ sic. Facit. l. municeps. §. miles. ff. eo. ⁊ qđ no. doc. i. c. q̄ itē de prebn. vbi concludūt q̄ clericus sortik̄ domiciliū vbi est bñficiatus si residere in eo teneāk̄. alꝭ nō. sicut hi quibꝫ dispensatū est sup pluralitate bñficiorum.

¶ Utz dicēs volo te habere p ciue efficiat ciuē si habeat auctoritatez. R. q̄ sic. vñ statutū qđ dicit q̄ talis habeāt pro ciue efficit ciuē. ar. optimū in. c. ex pte. de spon. et qđ no. Bar. i. l. si marit⁹. ff. d adul. ⁊ i. l. si is qui p emptore. ff. de vsuca. Rō ꝯm Pa. in. d. c. ex parte. q̄ vbi act⁹ dependet a mera volūtate loquētis: paria sunt dicere q̄ vult talē hīe p vtore vel ciue. sicut dicere. te duco i vxorez: vel facio ciuē Et sic si statutū dicit q̄ scholares tanq̄ ciues debēt tractari: ex h̄ creati sk̄ ciues rōne ꝑdicta Et ideo dictio tanq̄ ponit veritatē nō similitudinē. ⁊ hoc vez q̄n verba ⁊ materia subiecta patiunt.

Clamor ē filia ire q̄ quis clamat ꝓtra alique ꝓfuse ⁊ inordinate: aut furiose loquit. ⁊ ꝯm se est veniale peccatū. p accidēs posset esse mortale ratōe scādali q̄n illud pvidet vel debuit puidere. ⁊ nō curat desistere a clamore tali.

Clādestinū mrimoniuz q̄n dicak̄. R. glo. in c. cū inhibitio. de clāde. despō. q̄ tribꝫ modis Primo cū nō habent testes. vt in. c. qđ nobis. eo. ti. Secūdo cū nō fit cuz solennitate illa. de qua in. c. aliter. xxx. q. v. ⁊ ē vt despondeāt a parētibꝫ vel q̄bꝫ cura cōpetit mulieris dotet suo tpe ⁊ a sacerdote bñdicak̄. Tercio q̄n nō ꝑmissis bannis a pśbro publice cuz termio vt qui voluerit ꝓponere impedimētū si ē cōpareat. vt in. d. c. cū inhibitio. Tu tñ dic vt colligit̄ ex dictis Jo. an. i addi. ad Spe. ti. de clāde. despō. ⁊ Oldra. ꝯsi. cd. Jnno. ⁊ Pa. in. d. c. cū inhibitio: q̄ q̄tēcunq̄ q̄s ꝯhit ꝯm ꝯsuetudinē patrie siue corā amicis vel vicinis ⁊ sufficiētibꝫ testibꝫ q̄ ñ ꝯhit clādestine. facit. l. si vicinis. C. de nup. et de ꝯse. di. j. ecclīa. el. j. dr ecclīa. i. catholicoruz collectio. g̃ in facie ecclesie ꝓtraxit.

¶ Quid si ꝯhit solū corā duobꝫ testibꝫ. R. q̄ si ex rōnabili cā facit. puta q̄ timet aliq̄d impedimētū iniuste: vel ē senex ⁊ verecūdatur ⁊ hmōi: excusak̄. q̄uis ꝯsuetudo sit vt fiant bāna vl alia solēnia. ar. eoz q̄ nō. i. d. c. cū inhibitio. p Pa. dūmō tpe debito postea publicet: nisi eps excōicaret ꝓtrahētes sine bānis p statuta sua sinodalia. q̄ sic esset excōicat⁹. alꝭ nō peccat. Cōsulo q̄ hoc faciat de licētia epi ꝯm Hugo. xxx. q. v. in pn. Sz ꝓtrahere solus cū sola: mortale peccatuz videk̄. ar. d. c. cuz inhibitio. q̄ materia valde pōderosa. rōne cuiꝰ ponderositatis videt̄ perceptiua. tex. ē cū glo. in. c. rogo. xj. q. iij. facit glo. in. c. nostrates. xxx. q. v.

¶ Utz ꝯhētes publice corā testibꝫ licz sine bānis: cū tñ ꝯsuetudo sit q̄ bāna fiāt q̄ postea inueniunk̄ in gradu ꝓhibito ignoranter ꝯrisse ambo vel alter eoz peccēt filios legitimos. R. glo. i. d. c. cū inhibitio. tenet q̄ nō. sz Pa. q̄ sic. q̄ isti clādestine nō ꝯrexerūt: ex

quo i facie eccl'ie nemine phibẽte ꝯxerũt Et ẽvez si attendam⁹ ad tex.d.c.sec⁹tñ si ambo sciuissent ipedimẽtũ: vt ibidẽ. Et no.q in ꝯcu mrimoniũ sp ꝛeteret inuenire pñtia aut scia ppꝛij sacerdoꝭ. vt i.d.c.alĩ. ⁊ i.d.c. cũ inhibitio. ⁊ sacerdos q̃ scit ipedimẽtũ ⁊ ñ phibet mrimoniũ ꝯhẽdũ ex ꝛẽptu. vl religiosus seu regularꝭ q̃ ꝓsumpserit itereſſe dãdestino mrimonio ꝯhẽdo: p triẽniũ sꝰ suspẽdẽ di ab officio. vt in.d.c.cũ inhibitio.

3 ¶Utꝛ sponsalia similiter sint phibita dãdestine contrahi. R. Jo.an. ⁊ post euz alij. in.d.c.cuz inhibitio. q sic: sicut ⁊ matrimonium. l. oꝛatio. ff. ꝛe spon.

Claues eccleſie fm R. i. iiij. di. xviij. ar. j. q. iij. sunt aliq̃ potestas supꝛa naturalẽ facultatẽ: q ẽ ꝓuidũ aliquoꝭ actuũ supnaturaliũ.

1 ¶Quot sunt iſte claues? R. qui. s. ibidẽ. q sunt due q̃tum ad effectũ ⁊ relationez. vna tamẽ in radice. Claues em̃ eccl'ie sunt ptãs iudicãdi i foꝛo aiaꝝ. q̃ potestas ex duobus integraꝭ. s. ex potestate diſcernẽdi i cauſe examinatione. ⁊ potestate diffiniẽdi i cauſe determinatione. Prima dicit clauis scientie. vñ clauis sciẽtie nõ ẽ hꝫ habitus sciẽtie nec actus sciẽdi: q̃uis claues eccl'ie nõ dꝫ reciꝑe nisi habẽs habitũ sciẽ. sufficientẽ ad executionez ptãtis. Scõa dꝫ clauis potẽtie: cuius actꝰ ẽ determiare cãm. ligãdo vel soluendo. ⁊ iſta dꝫ ꝓncipaliꝭ. q ⁊ ꝓma ordinat ad iſtaz Ptãs aũt ligãdi vel soluẽdi i foꝛo cauſaruz nõ ẽ ppꝛie clauis. ⁊ q̃uis ꝑfate claues diſtinguant penes actꝰ. cñ i radice sunt vna. nõ tamen interſe: ſed cũ potestate ſacramẽtũ conficiendi. q iſte tres potestates fundant in charactere ſacer dotali. Et ideo omnibꝫ ⁊ solꝰ ſacerdotibꝫ noue legis date sunt. Sco. tñ in. iiij. di. xix. q. vnica. tenet ꝓtrariũ. s. q ñ sit in vna radice cũ potestate ꝓficiendi. De quo vide. j. Oꝛ do. j. §. vij. ⁊ xvj.

2 ¶Quõ dꝫ ſacerdos apiꝛe ⁊ ligaꝛe? R. Ric. vbi. s. q. ij. q tri ipl'r. Primo iudicãdo. s. cũ examinata hoĩs ꝓſcia iudicat ei celũ clauſuz vel aptũ. Sc̃o dꝫ apit relaxãdo aliquã ptẽ pene pctõ debitã ⁊ claudit penitẽtẽ aliq̃ pena ſensus ligãdo. quã explere eũ optet vel hic vel in purgatoꝛio: añq̃z ingrediat celũ. Tercio claudit ⁊ apit excõicãdo: ⁊ ab excõicati/one absoluẽdo: ſed hec reſpicit foꝛũ cõtenti oſum potiꝰ q̃z penitẽtie. Addo quartuz ꝛe nõ cõtrito. contritũ faciẽdo ex vi absolutionis. vt. j. Confeſſio. ij. §. j.

3 ¶Utꝛ q̃li ſit sacerdos poſſit vsuz clauiũ exerceꝛe? R. Ric. in. iiij. diſt. xix. arg. j. q. ij. q actio nõ tm̃ requirit potẽtiã a q̃ fit: ſz ſubiectũ debitũ in quo recipiat. Materia aũt debita ſt̃ ꝓsone sup q̃s habẽt claues hꝫ iuriſdictionẽ Et ideo nõ ois sacerdos habet iuriſdictionẽ sup quẽlibet niſi fm ordinatõez vicarij xpi. Et ꝓpterea nõ ois sacerdos põt exercere vſuz clauiũ: ſed ſolũ fm eũ modũ quez eccl'ia ſtatuit. Ob hoc quidã ꝓuant vſu poteſtatis ſicut excõicati ⁊ heretici. q̃dã materia. ſicut illi qui nõ habent populũ.

¶Utꝛ liceat ſacerdoti vti clauibꝫ ꝓ ſuauo 4
lutate? R. Ri. i. iiij. di. xviij. ar. j. q. iij. q ñ qꝛ ſic miſteꝛ inſtrm nõ hꝫ efficaciã i agẽdo niſi fm q moueat ꝓncipali agẽte: ſic ſacerdos cuz opet ꝓ iſtas claues inſtrumẽtaliter ſi vtit iſtis clauibꝫ fm ꝓpriũ arbitriũ dimittẽs rectitudinẽ motionis diuine peccat.

¶Utꝛ ſacerdos p ptãtẽ clauium dimittat 5
culpã pctiã? R. Ri. vbi. s. ar. ij. q. j. q q̃uis ñ poſſit abſoluẽdo remittere culpã effectiue qꝛ ſic ẽ ſoli⁹ dei. vt dicit mgr i lra. tñ miſteriali ter vel inſtrãliter illi q̃ p attritoꝭ remouit obſtaculũ gre ſpũſſcti diſpoſitiue remittit maculã pctiã inq̃tũ ſuo miſterio aſſiſtit virtꝰ diuina que peccatũ remittit. hec ille.

¶Utꝛ ſacerdos p ptãtẽ clauiũ poſſit remit 6
tere penã pctiã? R. Rich. vbi. s. q. ij. q ſic. aliquã ptẽ pene tpal' pctõ debite: ñ tm̃ illi⁹ quã ſibi ꝓponit: ſz etiã illi⁹ q̃ i purgatoꝛio ẽ explẽda. ⁊ pl⁹ vel min⁹ fm q penites ẽ bñ diſpoſitus. ⁊ ꝛe hoc habes. j. Indulgẽtia. §. v.

¶Qñ date sunt claues bt̃o Petro? R. qñ 7
eccl'ia fuit ſibi data. xxiij. q. j. qõcũq̃. et de pe. di. j. quẽ penitet. Et ligãt oĩa sup ẽrã ſi ñ errãt. xj. q. iij. cepiſti. ⁊ d.c. quẽ penitet.

¶Claues hoꝛreoꝛ q̃ ꝛedit videt ꝛediſſe oĩa 8
q̃ i eis sunt. ꝛe fi. inſtru. c. ij. fm Jnno. ⁊ eis datis videt data poſſeſſio oĩm q̃ sub illis ſt̃ extra ꝛe ꝓſue. c. ex lr̃is. in fi.

Clauſula generalis ſequẽs itel ligit fm ſpes ꝓcedentes exꝓſſas. ꝛe capel. mo. dilect⁹ filiꝰ. fm Jnno. facit de. nõ põt. ꝛe pcu. in. e. ſedes. de reſcp. i. l. fi. §. cui dulcia. ff. ꝛe vino. tri. et oleo. le. vide. s. Lalsus. §. iij. ⁊ iiij.

Clericus primo q̃s dicatur? R. Pa. i rubr. ꝛe vi. ⁊ ho. de. q largo ſũptoꝛ vocabulo appellatõe clericoꝝ venũt oes q̃ hñt oꝛdines in q̃cũq̃z dignitate ſint aut oꝛdine etiã i ꝓma tõſura. c. cuz ꝓtingat ꝛe etate ⁊ qua. exquo ſunt ad ꝛei ſeruitiuz electi. vñ

oēs q̄ ñ sīt laici dicūt clerici. xij. q. j. duo sūt genera. facit. xxj. di. cleros. ī pn. dē pbē. cū fm. ꝛ rub. p̄dicta iūcto nigro. Priuilegiū ḡ tributū clericis cōcedit oib⁹ etiā ī dignitate. q⁹ si eps ē clericꝰ ē. ꝛ etiā religiosus: q̄ etiā nomie clericoꝝ ꝓphēdit. liij. di. §. hac aūt aūcte. ꝛ qđ nō. in. c. ij. de sup. neg. pla. li. vj. Sed in materia odiosa ꝛ stricta significatōe: appellatōe clericoꝝ nō ꝓphendunt epi nec alij existētes ī dignitate. nec etiā canonici ecclīarū cathedraliū: nec monachi seu religiosi. facit c. q̄s piculosum. de sen. ex. li. vj. ꝛ. c. ī fidei feruoꝛē. de here. li. vj. c. statutū. de elec. lib. vj. ꝛ glo. ī cle. j. de sup. neg. p. Rō. q⁹ ī eis ē q̄litas sup alios q̄ nō repit̄ ī simplicib⁹ clericꝫ. facit ad hec dicta Jo. an. ī. d. c. statutū. q̄ in q̄t. q⁹ noīe ecclīaꝝ parochialiū nō veniūt ecclesie parochiales collegiate in materia stricta. q⁹ hnt q̄litatē collegij sup̄ casuꝫ. sz ī materia nō odiosa sic. facit silr qđ no. idē Pa. ī c. j. de ꝓsti. q̄ dicit. q⁹ ī materia fauoꝛabili nomine ecclie veniūt monasteria. secꝰ ī stricta materia. qđ no. q⁹ facit ad multa.

1 ¶ Utꝝ appellatōe monasterioꝝ veniāt ecclie sc̄lares: vel appellatōe monachoꝝ veniant clerica sc̄lares: R. Pa. ī. d. c. j. de cōsti. q⁹ nō: siue materia sit larga siue stricta. xvi. q. i. placuit. facit qđ no. Bar. i. l. i. ff. ad muni. q̄ dic̄ q⁹ noīe ciuiū veniūt ꝓtadini. l. q̄ ex vico. ff. ad munici. ꝛ ñ ecōtrario facit. c. rodulphus. ꝛ. c. significāte. ꝛ qđ ibi nō. de resc̄p.

2 ¶ Utꝝ appellatione ppli veniāt clerici: R. Pa. ī. c. i. de vi. ꝛ ho. cle. q⁹ ī materia odiosa ñ nec ecōtrario. facit. c. si snīa. de sen. ex. li. vi. cū glo. Et sic limita tex. isti. de iu. na. gē. ꝛ ci. §. plebs aūt. q̄ dicat q⁹ appellatōe ppli vniuersi ciues significāt ꝓnūerat⁹ etiā patricijs ꝛ senatoribꝰ. vt itelligat de his q̄ sūt eiusdē professiōis. secꝰ ī alijs. vt ꝓbat dictus tex. ī. c. si snīa. cū sua glo. Jn materia aūt ꝓuilegiatiua pt dici q⁹ ꝓphēdant. facit. c. dilecti. cum sua materia. de fo. cō. qđ no. bar. ī. d. l. i. ꝛ qđ ibi nō. ī. d. c. rodulphꝰ. ꝛ qđ no. Jo. an. ī. c. Johānes. de cle. ꝓiu. q̄ dicit q⁹ statutū excōicās certo casu laicos nō ꝓphēdit clericos etiam ꝓiugatos. Et hoc sequit Pa. ī. c. i. de pbē. p̄fata ītellige fm q⁹ dico. j. Lex. §. vi.

3 ¶ Utꝝ dispēsatio cū illegitimo vt possit effici clericus dēbeat intelligi vt possit ꝓmoueri ad minoꝛes solū: R. glo. ī. c. lr̄as. de fi. pūl. tenet q⁹ sic cū sit materia odiosa. ꝛ Pa. in. c. si quis q̄s. de coha. cle. ꝛ mulie. dicit. q⁹ pmissio in genere mediocritatē respicit. l. vl. C. cō. de le. §. i. ꝛ ff. de le. j. l. legato generalit. cū alijs ꝓcoꝛ. in glo. d. c. lr̄as. Ex quo cōcludit cū p̄dictis: q⁹ solū ad minoꝛes poterit ꝓmoueri. q⁹ oꝛdines minoꝛes sunt medij inter ꝓmaz tonsurā et sacros oꝛdines. Idē dicūt Ber. Goff. ꝛ Host. q⁹ q̄n dispensat cuz aliquo vt ad bñficia ecclesiastica ꝓmoueat. q⁹ solū intelligit de bñficijs que nō sunt plationes aut dignitates. Predicta tamē limita fm q⁹ di cā. j. Dispensatio. §. ix.

Clericus ij. q̄d dz hīe: R. multa vt sit ꝑtutes. vt. xl. di. p totū. ꝛ q̄cunq; alia q̄ q̄libet bon⁹ xpian⁹ dz hīe: sed spāliter aliqua q̄ ipsi debēt hīe inferam⁹. q̄ quidē sunt. ix. in summa.

¶ Primo dz cē lr̄atus. pz hoc. xxxvi. di. xxxvij. ꝛ xxxviij. p totū. ꝛ xvi. q. i. sic viue. 1

¶ Utrū omīno illitteratus sit oꝛdinād⁹: R. Jnno. in. c. cū in cunctis. de elec. q⁹ nō. parū tamen scientes si spes est q⁹ possint ꝓficere ꝓmoueri ꝑnt. alīs nō: nisi sint mōachi q̄ magis indigēt ꝓtēplatōe q̄s sēa. ꝛ facit qđ legit xvi. q. i. legi. vbi dicit. sufficit mōacho si sit bonus: licet sit illitteratus. 2

¶ Sed q̄ sēa ē necessaria: R. Jnno. vbi. s. q⁹ ē requirēda fm dignitatē. locū ꝛ oꝛdinem ad quē assumit. vt ī. c. eccl̄ia vīa. de elec. Siē assumit ad epatū dz hīe sēaz nouī ꝛ veteris testamēti: cū sit iudex aiaꝝ ꝛ iuris. cuz ius dicere debeat. xi. q. i. de ꝑsona. p̄sbro aūt sufficit q⁹ sciat canones pēnitētiales cū. de q̄bus. xxxviij. dist. que ipsis. Cantoꝛ debet scire cantū. ꝛ sic de omnibus oꝛdinib⁹. qđ satis colligit ex his que eis dant in oꝛdinatione. xxij. dist. p totū. ꝛ ex potestate et officio qđ habent exercere. De sc̄ientia ꝛo confessoꝛū. vide. j. Confessio. iij. §. iij. 3

¶ Utꝝ pecet qui suscipit aliquā dignitatez vel aliud officiū: ad qđ nō habet sufficienter sēaz: R. Jnno. vbi. s. q⁹ sic. xxxviij. di. oēs. xviij. q. ij. si quis abbas. de eta. ꝛ quali. c. fi. Sed aduerte q⁹ est quedā sēa eminēs que subtiles questiones diffinire nouit. ꝛ in pmptu mīsiones hz. Mediocrꝫ sēa ē q̄ sat aliq̄ mō examiare negocia: q̄uis ad oia nesciat mīdere. ꝛ libꝛis ꝑitatē eoꝝ q̄ scire dz sat q̄rere: vel saltē circa ea dubitare ꝛ cōsulere pitiones etiā si ī ꝓmptu oīa nō hz. sufficiēs tñ sēa ē q̄ sufficit ad faciēdū q̄ sibi imminēt ex officio quod habet. hanc qui non habet: credo q⁹ pecet mortalit acceptādo officiū. ar. d. c. fi. Et silr qui ei sacēter dat tale officium nisi ex causa dispensaret. quia imꝑfectū sēatie supplet ꝑfectio charitatis. de renun. c. ni si cum p̄idem. §. p defectu. 4

Clericus.iii. debet eē hospi/ talis.xlij. dis. p totum.nō cupidus seu auarus.xlvij.di. per totum.

1 ¶Utr̄ clericꝰ p̄hēdat⁹ teneat facere q̄ttuor p tes de redditib⁹ eccl̄ie ⁊ oblatōib⁹ fideliū.i. epō.pauperib⁹.ipsi sacerdoti ⁊ clericꝭ ⁊ fabri te:sicut volūt antiq̄ iura.vt i.c.q̄ttuor. ⁊.c. cognouim⁹.⁊.c.se.xij.q.j.⁊ R.fm q colligo ex Pa.i.c.j.de ec.edi.q q ad quartam epi ⁊ quartā fabrice standū ē consuetudini.q q̄dez valet i p̄fatis iuribꝫ erogare.nisi q̄n fabri/ ca remaneret derelicta.q tūc esset irrōnabil ⁊ nō valeret.⁊ sic teneret dare q̄rtā.ar.d.c. cognouim⁹.⁊ in.d.c.j. Et h intellige q̄n red ditus sunt sup detract⁹ necessarijs. Quo au tez ad quartā debitā pauperib⁹ nō valet ali qua consuetudo in contrariuz quin teneat. Ego plus dico q nō solū quartā partē:sed et oīa q̄ supsunt ei⁹ necessitatib⁹ tenetur pauperib⁹ erogare si fabrica nō egeat repa/ tiōe.vel nisi vellet nouertere talia ad ampli andū cultū dei in tali ecclesia nulla extrema necessitate i aliquo occurrēte. Nā i istis du/ obus casib⁹ licite desistit ab erogatōe i pau/ peres.alis nō sine mortali peccato.ar.eorū q nō.in.c.duo.de.cl.ij.de elec.⁊ in.c.cuz fm. de p̄ben.facit .c.clericus qui.⁊.c.duo.⁊.c. vlti/ mū.xij.q.j.⁊.x.q.ij.eps. nā eis dicit.xij.q. ij.aur̄ habet ecclia ⁊c. Tho.i q̄li.⁊.ij.q. clxxx.dicit.q si ista bona sunt distincta.et aliquid sibi retinet qđ debet fabrice vel pau peribꝫ vel mīstris peccat mortaliter et tenet ad restitutionē.si ꝯo nō sunt distincta ei⁹ fi/ dei p̄mittunt.et si in modico deficiat qđ nō obuiet bone fidei:erit veniale pctm. In no/ tabili ꝯo excessu erit pctm mortale.

2 ¶Utrū hns bona p̄timonialia licite possit eccl̄iasticū bñficiū suscipere.R.fm Ri.i q̄li. ij.q.xx.q si bona p̄timonialia sufficiūt ad necessitatē nature solū:pōt eccl̄iasticū bñfi/ ciū recipe intātū inq̄tū exigit necessitas sta tus ⁊ psone.Si ꝯo tātū hz i p̄timonio q̄n tū requirit necessitas stat⁹ nature ⁊ psone.⁊ in tātū q multa etiā possz pauperib⁹ erogare si vltra h accipit eccl̄iasticū bñficiū nō intēdēs eccl̄ie deseruire:sed vt amicos possit ditare ⁊ magis honorari et delicatius viuere peccat mortalit. Facit.c.clericos.j.q.ij.⁊.c.se.imo i.d.c.clericos.dicit Jo.q etiā fundo eccl̄ie si bona eccl̄ie p̄sumat.⁊ ex cupiditate suum p̄timoniū reseruat.q mortalit peccat. facit tex.in.c.q̄m.in fi.xvj.q.j.p ista opi. alis ser uiendo eccl̄ie licet viuere de eccl̄ia ⁊ seruare p̄timoniū suis heredib⁹ fm Jnno.i.c.eps. de p̄bē. Si ꝯo recipit vt bñ dispēset. sic nō pec cat fm Ri.vbi.s.dūmodo sit idoneus.

¶Utrū plat⁹ possit satisfacere p debito pso/ 3 nali de fructib⁹ eccl̄ie:R.d.Ant.i.c.oli nob de re.spo.q sic.facit.c.peruenit.de fideiuss. Ar/ chi.i.c.statutū.ꝺ resp̄.li.vj.tenz p̄dū Pa. i.d.c.oli.limitat arch.dicere vez i debito ꝯ cto p delicto vl p p̄timonio suo. Et sic pua. Et de h vide.j.immunitas.§.lj.cū duob⁹.§.

¶Utr̄ clericꝰ p̄hēdat⁹ q uertēs reddit⁹ (se. 4 bñficij i vsus hōestos teneat restituere.R. Pa.i.d.c.cū fm. de p̄bē.q sic eccl̄ie si hz de p̄timonio vel aliūde.xij.q.iiij.c.j.⁊.ij.q.ꝺ altari ꝺz viuere nō luxuriari. Et accipit lu/ xuria p omī luxu seu i'icita concupiscētia. xlij.di.i pn.⁊ Mattheus i de.q̄m. de vi.⁊ ho.de.dicit.q tal⁹ tractat rē iuito dño. qꝛ q̄cq̄d h̄nt clerici sunt bona pauper.xij.q.ij aur̄.⁊.xvj.q.j.c.fi. Et quātū sit eoꝛ pctm mortale.patet in.c.⁊ si illi.xij.q.ij. Et iō re/ cipientes etiā tenent ad restitutionē nisi i ca/ su p̄cesso.xiiij.q.vj.si res. Et hoc vez q̄ ad foꝛ p̄scientie.nec sufficit q restituant de fru/ ctibus bñficij fm Hosti. nisi quaten⁹ sub/ traherent sibi necessaria

Clericus iiij.ꝺz eē habitu hō/ stus.xlj.di.p totū.⁊ i c.clerici officia.de vi.⁊ ho.de.vbi ꝺz q coro nā ⁊ tōsurā habeāt p̄gruētē.idumēta clausa desup deferāt.nimia breuitate vl lōgitudine nō notāda.pānis viridib⁹ ⁊ rubeis ñ vtāt. nō sotularib⁹.cōsuticijs.frenis.sellis.pecto ralib⁹ deauratis.aut aliā sup fluitatē h̄ntes fibulas nec corrigias.aureū vel argēteū oꝛ/ natū h̄ntes .nec anulos nisi q̄b⁹ cōperit ex officio Qđ q̄dē.c.qꝛ.nō loquit i oīb⁹ p̄cce ptiue fm Jnno.ibidē.licet Pe.dicat q sic. Tu tñ dic melius fm Pa.ibidē.q aliq̄ sunt de p̄cepto.aliq̄ nō.p̄pterea inferā dubia ad ea q̄ de necessitate sunt scienda.

¶Utr̄ clericꝰ teneat deferre tonsurā:R.q si 1 est in minoribꝫ ⁊ nō hz bñficiū nō tenet.ar. c.Johānes.de cle.p̄iu.⁊ in.c.vnico.co.ti.li. vj.⁊ glo.i.c.fi.l.di. Si ꝯo ē i sacris vel bñfi ciatus tenet de p̄cepto.facit.d.c.iohānes.et quod ibi nō.⁊ in.c.vnico.de biga.li.vj.⁊ li/ mita dictū Pa.i.c.si.q̄s.de vi.⁊ ho.de.vbi dicit indistincte q peccat mortaliter.

¶Qualis habit⁹ p̄hibet clericꝭ:R.ter.i de. 2 q̄m.de vi.⁊ ho.de.q vestis vergata vel par tita.i.diuersi colorꝭ.⁊ epitogiū seu tobardū fodratum vsq ad oraz.⁊ ita breue q vestis inferior videatur notabiliter. Epitogiū seu

tobardū ē vest̄ supior. ⁊ talia portātes q̄cū q̄z sint clerici etiā hñtes p̄mā tōsurā solū pec cāt mortaliʳ: si tales i minoribꝫ ꝓstituti hñt bñficiū. aut si nō hñt p̄fatas vestes portāt cū tōsura clericali. alꝫ nō. Et q̄ peccent mortaliʳ p̄bat stephanꝰ ppt̄ xbū sanctimꝰ allegatū. xvij. di. §. j. ⁊. j. q. vij. si q̄s oēz. Et h̄ verū nisi cā rōnabil' ꝑsit. vt i. d. c. ⁊ q̄n p̄blice secꝰ si i domo. Et dic publice portare dū multitudini h̄ pz: sic dic publicꝰ aleator vel vsurarꝰ vel maledicꝰ. de excess. p. inf. de male. c. ij. ⁊ de excep. exceptiōez. xxxiij. di. vidua. In domo ꝯo dic fieri secrete. q⁊ domꝰ rē secretā ꝑportat n̄ publicā. vj. q. j. ex merito. ⁊ n̄ solū pec cat mortaliʳ: verūetiā si ē bñficiatꝰ ē suspēsus p sex mēses a p̄ceptōe fructuū bñficioꝝ suorū. Si nō ē bñficiatꝰ: ⁊ ēi sacris extra sacerdotiū p idē tps ē inhabil' ad bñficiuz obtinedū. Idē de alijs clericis talē vestē ⁊ tonsurā simul publice deferentibꝫ. Sacerdos ꝯo vel religiosi ac habētes dignitatē. psonatuz seu bñficiū cui cura aiaꝝ iminet p annū sit suspēsi a p̄ceptōne fructuū suoꝝ bñficioꝝ si hñt bñficia. si nō hñt p idē tps sunt inhabiles ad obtinēdū bñficiū. Et istis. s. sacerdotibꝫ vel religiosis: aut dignitatē seu bñficiū cū cura hñtibꝫ ꝓhibet n̄ solū p̄dicta vest̄: sz etiā ifula seu pileum lineuz i capite publice portare. Sub eisdē penis ex p̄cepto p̄cipit. q̄ hñtes administratoz ifra mēsez p̄dictū epitogiū dent paupibꝫ. Religiosi ꝯo q̄ n̄ habēt administratoz ifra mēsem suis supioribꝫ assignēt i pios vsus ꝯuertendū. Et sz ifula sit vest̄ pōposa ad collū pforata circūq̄q. tn̄ h̄ accipit p birreto q̄d ponit sb caputio ad cuitādū sudoꝛē fm Mat. i. d. de. sz tn̄ portare de nocte vl' latēter sb caputio ꝯz Zē. ⁊ Lau.

3 ¶Quid si epitogiū seu tobardū sit breue solū sz n̄ fodratū: an sit locꝰ pene p̄fate? Matheus tenet q̄ sic. Zen. q̄ nō. Ego dico q̄ q̄ ad pēnā dicit vez Zen. sed q̄ ad culpā liganꝫ p idē titatē rōnis. ar. ff. d adul. l. si postulauerit. §. rō. facit. xxij. di. c. nō liceat. el. ij. vbi vult canō q̄ vestē talarē habeāt clerici. ⁊ clarius. xxj. q. iij. c. nullꝰ. cū tribꝫ capitulis

4 ¶Utꝛ clericꝰ vtes viridibꝫ aut (sequētibꝫ. rubeis vestim̄ꝫ peccet mortaliʳ? R. fm Inn. in. d. c. clerici officia. q̄ nō. tn̄ male facit. q⁊ i c. clerici. xxiij. di. dꝛ q̄ vestimēta ⁊ calciamēta q̄ religionē nō decet eis nō licēt. sz Pa. ibi dē tenet q̄ peccet mortaliter. p. d. de. qm̄. q̄ sub p̄cepto ampliat etiā ad caligas. p̄cipiēs ne caligis scacatis viridibꝫ aut rubeis vtāt̄ publice. Lar. ꝯo i. d. cle. qm̄ tenet q̄ caliga rubea vel viridis nō ꝓhibet nisi sit scacata. ⁊ q̄ nō valet argumētū. q⁊ oēs vestes licent clericis cuiuscuncq̄ coloris nisi sint exp̄sse p hibite. Sed ꝯ ipm Lar. ē exp̄ssus tex. in. c. nullus. xxj. q. iij. vbi dꝛ. Sol' vtaʳ vestibꝫ q̄ ꝯcesse sunt clericis. ergo nisi sint ꝯcesse intelligunt̄ ꝓhibite. patz etiā i. c. epi. ⁊ duobꝫ c. se. ea. cā. ⁊. q. Et ideo tene q̄ ē mortale. ar. dictoꝝ. c. xxj. q. iij. Idē dic de q̄cūq̄z veste ir religiosa respectu forme purpurea vel cinda ta veste nō est eis ꝓhibitū vti fm glo. in. §. j. xxj. q. iij. nec etiā p̄ciosa dūmō sit fm cōsuetudinē eoꝝ inter quos viuūt ne vilescāt ar. c. epi. lxxx. dist.

¶Utꝛ clericꝰ nutriēs comā vel barbā peccet mortaliter? R. q̄ sic. q⁊ p̄t excōicari. c. si q̄s de vi. ⁊ ho. cle. xxij. di. c. si q̄s. Et h̄ q̄n facit sine rōnabili cā fm glo. in. d. c. si q̄s. ex rationabili cā licet. facit. c. pe. eo. ti. 5

Clericus v. dꝫ seruare castitatē vt in. c. vt clericoꝝ. de vi. ⁊ ho. cle. ⁊ nō solū vereʒ etiā appareter. ꝓpterea nō debēt cohabitare cuz mulieribꝫ. de coha. cle. ⁊ mu. p totū.

¶Utꝛ clericꝰ in minoribꝫ possit ꝯtrahere si 1
ne pctō mortali? R. q̄ sic. si nō hz bñficium. Si ꝯo hz peccat mortaliʳ retinēdo bñficiū Faciūt ad hec q̄ nō. i glo. c. fi. l. di. ⁊ q̄d nō. i. c. tue. de apost. ⁊ i. c. iohānes. de cle. cōiu. q⁊ cū bñficiuz p̄dat ipso iure postq̄z ꝯcit. vt tenet glo. ⁊ doc. i. c. j. de cle. ꝯiu. Et etiā si ante q̄z vtoꝝ cognoscat intraret monasteriū: n̄ ꝓpter h̄ recuparet nisi ei de nouo ꝯcederet. q̄a ius semel extinctū nō reuiuiscit. lz cessēt cā extinctōis. vij. q. j. q̄z periculosuz. de ꝯse. dist. iij. q̄ris. ⁊ cōiter tenet doc. Silr etiā si mōnitū nō tenuit. puta q⁊ erat ꝯsanguinea vel affinis: p̄uaʳ nihilomin̄ ipso facto. fm Pa. i. d. c. j. q̄uis aliꝫ teneāt ꝯ. Jō retinendo bñficiū iniq̄ facit ⁊ cū pctō mortali: cuz nullo iure ipm habeat: sed sit intrusus.

¶Utꝛ clericꝰ peccet mortaliter cohabitādo 2
cū mulieribꝫ? R. q̄ sic si habitat cū q̄cūq̄z de qua possit eē rōnabilis suspitio. etiā si sit cō sanguinea siue affinis. facit. c. j. de coha. cle. ⁊ mu. ⁊ c. iterdixit. xxxij. di. Multo magis peccat mortaliʳ si tales masculos tenet de q̄bꝫ rōnabiliʳ possit suspicari argumētū a miori Cū alijs de q̄bꝫ nulla p̄t eē suspitio licite cohabitat siue ꝯsanguinee sint siue nō. De cōcubinarijs vide. j. Cōcubinatus. §. ij.

¶Sz q̄ sunt de quibꝫ suspitio nō oritʳ? R. q̄ 3
mater. soꝛoꝛ ⁊ amita. s. soꝛoꝛ p̄ris. ⁊ materte ra. s. soꝛoꝛ mris. xxxij. di. ifidixit. lxxxj. di. cū

oĩbꝫ.qꝛ fedꝰ naturale nõ ꝓmittit aliq̃d seui crimis cũ ĩstis suspicari.c.a nobis. de cohã. de.ꝛ mu.ꝛ.c.cũ i iuuẽtute.de ꝓsum. Et ideꝫ dicꝛ de filia ꝛ hmõi. Silr de multũ antiq̃s. vt i.c.feminas.lxxxj.di.ꝛ i.d.c.inf dixit. i fi. et idẽ dico cũ oĩbꝫ q̃bꝫ añ ordiatõeꝫ sine suspitõe poterat cohabitare: vt vxores fratꝝ.ꝛ tõ familia ꝛ hmõi. vt i.c.cũ oĩbꝫ.lxxxj.di.

4 ¶Utꝝ accessus ad ꝯmos q̃rũcũq; mulierũ suspectaꝝ sit dericis phibẽdꝰ.ꝛ.R.q; sic. sic ꝛ cohabitatio.lxxxj.di.dericus.cũ duobus capitulis sequentibus.

5 ¶Utꝝ frequẽtatio monasterioꝝ monialiũ dericis phibeaꝰ.ꝛ.R.q; sic. nisi ex manifesta ꝛ rationabili causa. vt i.c.monasteria. de vi.ꝛ ho.de. Et vt dicit glo. frequentare est vltra vnã vicẽ ire.xxv.q.ij.ita nos.

Clericus vj.dꝫ laudes debitas exoluere.xcj.dist.clericus vicaũ.ꝛ.c.fi.ꝛ.xcij.di.c.fi. Quõ autẽ teneaꝰ.ꝛ q̃n.ꝛ q̃ ad officiũ dicendũ. vide.j. hora canonica.ꝓ totum

Clericus vij.dꝫ i suis bñficijs residẽtiã debitã exhibere.c.qꝛ nõnulli. de cle.nõ resi.

1 ¶Utꝝ clericꝰ possit deseruire ꝑ aliũ i suo bñficio potẽs ipse ꝑ se seruire.ꝛ.R.Pa.i.d.c.qꝛ nõnulli.q; nõ de iure. tex. est i.l.nullꝰ q̃ nexu C.de decu. siue bñficiuꝫ sit simplex siue curatũ: sed de ꝯsuetudine sic: in bñficijs simplicibꝫ. Jn bñficijs aũt curatis nõ valet ꝯsuetudo nisi eẽt rõnabilꝭ: vt puta qꝛ bñficiuꝫ tenue et hmõi. qꝛ tũc valeret ꝯsuetudo. facit c.licet. de elec.li.vj. Ego aũt idẽ teneo etiã i bñficio simplici. q; nisi ꝯsuetudo sit ex legitima et rõnabili cã nõ valet. qꝛ eẽt dãnosa eccl̃ie. Silr nõ valet dispensatio nisi fiat ex rõnabili cã. qꝛ ẽ dissipatio nõ dispẽsatio. facit qđ no. Jnno.i.c.ex tue. de cle.nõ resi. Et ꝓpt̃ multa mala q̃ eccl̃ijs veniũt ꝛ pauperibꝫ xpi ex nõ residẽtia. qꝛ tales deseruiẽtes cũ vix possint viuere q̃ũt q̃ sua sr̃ñ xpi. ꝛ tales ꝓncipales comedũt q̃ vel i repatõeꝫ eccl̃ie vel pauperibꝫ dare debẽrẽt. Et ideo dicꝰ m. tex.c.qꝛ nõnulli. de cle.nõ resi. q; dꝫ residere i ꝓpria ꝑsona.ꝛ curã illiꝰ ꝑ se exercere ꝰm ordinẽ suũ intellige. vt extra de fi.ꝓcu.c.ꝓposuit. Ulld.tñ tenet q; i ꝓscia si ꝓuideat suis impẽsis. q; eccl̃ia deceter ꝛ ppl̃s bñ regatur ꝛ ipse honeste viuit ꝛ bonũ exemplũ subditis ꝓbet. ꝛ aliq̃n ꝑ se exercet officiũ. ꝛ videt quõ ꝓstituti officiant: q; excusaꝰ a peccato. Sed ego nõ credo nisi q̃n ꝑ necessaria cã vel vti/li stat absens.l. de pollicitatõibꝫ.ff. de polli. ꝛ.l.si absente.ff. de lega.

¶Jn q̃bꝫ casibꝫ absens habeaꝰ ꝑ residẽte.ꝛ.R. 2 q; i tribꝫ. Primꝰ si ẽ i seruitio papę. de cle.nõ resi.c.cũ dilectꝰ. Scõs si ẽ i seruitio epi sui. de cle.nõ resi.ad audiẽtiã. ꝛ.c. de cetero. Sz hec nõ credo vera in his qui cũ papa ꝛ epo morãt nõ ꝓpt̃ eoꝝ fuitia exhibẽda sz ꝓpter ambitõeꝫ vt obtineãt bñficia. Tercꝰ ꝓpter cãz licitã ꝰm modũ. de q̃ in se. §. dꝛ. Jn istis casibꝫ absens hz ꝑ residẽte i oĩbꝫ: nisi q̃ ad quotidianas distributões q̃ nõ solẽt talibꝫ

¶Utꝝ aliq̃n possit se absentare a bñ (dari 3 ficio cleric⁹.ꝛ.R.q; nõ: nisi duo ꝯcurrãt simꝫ: videlicet cã honesta ꝛ rõnabilis ꝛ licẽtia sui ꝑlati. vt in.c. relatũ. de cle. nõ resi. Dicit tñ Jnno.in.c.ex pte.eo.ti.q; posset ex cõsuetudine induci: vt sine licẽtia ex cã ratiõabili se absentet.Pa.aũt i.d.c.relatũ. dicit q; si necessitas occurreret. q̃ nõ pateret dilatõeꝫ vt posset adire ꝑlatũ ꝑ licẽtia: tũc sine licentia posset.l.j.in ꝓin.ff. de exer.ac.ꝛ.l.tutoꝝ qui reptoriũ. in ꝑn.ff. de admi.tu. qđ dictũ ꝰm Jo.an.in.d.c.relatuꝫ.limito. q̃n in breui ẽ reuersurus.ar.l.ij.ff. de diuoꝝ.

¶Utꝝ clericꝰ teneaꝰ restituere fructꝰ quos i 4 absentia ꝓcepit ex bñficio suoꝝ.ꝛ.R.q; si subest legitima cã nõ teneaꝰ. sed si legitima causa ñ subest: credo q; teneaꝰ restituere. qꝛ fructꝰ bñficioꝝ dant in stipendiuꝫ. vt dixi.s.in.§.j. Sed aduerte q; q̃n clericꝰ teneaꝰ restituere i quocũq; casu: intelligit si habet alia bona q̃ nõ sint de eccl̃ia. Sicꝰ nihil hz nisi de eccl̃ia tũc credo nõ teneaꝰ. nã cũ sint de eccl̃ia: restituere nõ habet. Et credo etiã q; nõ debeat sibi sbtrahere necessaria vite: ne recipiat ab eccl̃ia ꝓ faciẽda tali restitutõe. ar.eoꝝ q̃ nõ. in.c.cũ sup. de cã posse.ꝛ ppr̃ie. vbi no. Jo. de lig. q; nudꝰ etiã possessoꝝ nõ teneaꝰ ꝯsumptis sicut alij nudi possessores. qđ limitat Pa.ibidẽ. q̃n ꝯsumpsit bono mõ sicut debet facere q̃libet alius clericꝰ. peccat tñ mortaliter recipiẽdo tales fructus tanq̃z ex bñficio suo vt patet in.c.qꝛ nõnulli. de cle.nõ resi. sec⁹ si recipet tanq̃z alius pauper ex necessitate. qꝛ nõ credo q; peccat mortaliter neq; venialiter i recipiendo: sed bñ in non residẽdo ꝰm q; teneaꝰ. vel in tenẽdo bñficium iniuste.

¶Utꝝ recipiẽs eccl̃iam parochialẽ nõ intẽ 5 dẽs ꝓmoueri infra annũ ad sacerdotiũ: sed vt habeat fructꝰ vniꝰ anni: teneaꝰ ad restitutionẽ.ꝛ.R.q; sic: nisi mutata volũtate ꝓmotꝰ fuerit. vt i.c.ꝓmissa tibi. de elec.lib.vj. Et si nõ restituet: teneaꝰ ille q̃ scienter tali cã dedit.

vt ibidez.7 peccauerūt mortaliter iste dādo indigno. ille accipiēdo indigne.ar.eoz que nō.in.c.nihil.de elec.vacabit tm̄ dicta eccl'ia statim p9 annū si pmot9 ī sacerdotē nō fuerit.c.licet.de elec.li.vj. Et incipit ann9 a pacifica possessiōe.vel qn̄ p eū nō stetit qn̄ haberet. Intelligenisi legitimo impedimēto sit impedit9 ordinari. nec poterit ea vice iterato ei conferi.d.c.cōmissa. Nō vacat tm̄ dicta eccl'ia statim qn̄ venit ad talē conditōem q amplius illo anno pmoueri nō potest: sed solum elapso anno. vt in.d.c. cōmissa. pōt eps insistenti studio dispensare q nō teneat infra annū pmoueri nisi ad subdiaconatū ad quez si nō fuerit pmotus: priuatus erit ad sacerdotiū ꝓvsqz ad septēniū ita q elapso septēnio infra annuz efficiat sacerdos. alioqn̄ incurrit dictā pnā.c.cū ex eo.de ele.li. vj. Interim puideat eccl'ie de vicario

6 ¶Utz clericus qui recipit bñficiū nō vt ibi seruiat:sed donec habere possit pinguius pecer:R.Pa.in.c.ad audientiā.de cle.nō resi.q sic.qz nō iuste est pmotus habēs talez animū.non tm̄ teneat resignare sed sufficit penitere de iniqua voluntate.

7 ¶Utrū clericus infirmus licite deheat habere fructus pbēde vel distributōes quotidianas:R.Pa.i.d.c.ad audientiā.doc.dicūt 7 bñ:q si infirmitas ē q ipediat eū residere vel interesse diuinis:sic sine dubio dz habere.si ꝓo infirmitas nō pstat cām nō residetie vel absentie diuīs.puta qz al's nō itteresset vl'ī resideret nō dz hīe.qz casus supueniēs recipit interptationē fm statū pcedentē. vt i.c. maiores.quasi i fi.de bap.

8 ¶Utz clerici q̄ psonaliter nō intersunt officijs possint pape distributōes q̄tidianas:R.q nō.exceptis illis quos infirmitas seu iusta 7 rōnabilis corpis necessitas:aut euidēs eccl'ie vtilitas itteresse nō pmittit.7 si recipiūt tenent ad restitutōez.vt i.c.vnico.de cle.nō resi.li.vj.nec valet ꝓsuetudo aut statutū in ꝓtraiū:nec remissio alioz canonicoz qn̄ eis nō accrescūt.al's sic:vt ibi nō.

9 ¶Utz ille q̄ nō residet possit priuari beneficio:R.fm Inno.i.c.ex tue.de cler.nō resi.q si ē absens ex cā ꝓbabili 7 necessaria vel probabili tm̄:puta studioz vel cū epoz hmōi. tūc nō pōt priuari nisi citet ꝑmo vbicunqz fuerit.limitat tm̄ q qn̄ haberet certū tps ad redeundū ex qualitate negocij vel al's.7 nō veniret.ex tūc alteri licite daret.nec est necessaria citatio:nec expectatio sex mēsiū.de quibus i.d.c.ex tue.7.vij.q.j.psentiū. Alij dicūt q requirit citatio ad vnuz 7 expectatio sex mensiū.7 mihi magis placet. Nō em̄ debuit ei obesse q bonū initiū habuit absentie tenet tamē talis semp notificare ecclesie vbi morat:cuz ex causa rationabili possit semp reuocari ꝓ necessitate ecclesie.qd̄ si nō fecerit latitare psumitur. Si ꝓo absens ē nō ex cā legitima:si hoc est certuz potest priuari.al's debet citari.7 post sex menses dari alteri. Et nota q habens officiū in ecclesia semp debet apparere.nec ad eū est mittēda citatio post expectationē sex mēsium.quia edictuz emissum est fm Inno.ibidē. Et ideo poterit ei9 bñficiū alteri assignari

¶Utz clericus possit peginari:R.Inno. 10
in.d.c.vnico.de peregri.q nō sine auctoritate supioris.de cōse.di.v.nō oportet. nec etiam epus.de voto.c.magne. Ex causa tamē psequende appellationis siue pro euitāda oppressione potest ire ad papam vel ad alium superiorē inuito epo vel plato suo.ij.q. vj.omnis oppressus.7 tribus capitulis sequētibus. Idem notat glo.in.c. vt debitus de appel. Credo tamen q semp debet ad minus de honestate petere licentiā.arg.c. licet. de regula. Sine necessaria autē causa sed p aliqua vtilitate tm̄ nō licet ad papam accedere sine auctoritate sui prelati vel pape.in anten.de sanc.epis.§.interdicimus. nec debet admitti in aliena dioceſi ad celebrandū nisi habeat licentiā sui epi.vt no.Pa.in.c. fraternitati.ō de.non resi.

Clericus.xiii. dz eē sine crimine. xxv.dis.p totū. Et crimē hic accipio p oī peccato mortali.licet stricte accipiat p pctō quod accusatione 7 depositione est dignuz. §.nūc autem.in fi.xxv.di.

¶Utz clericus semp peccet mortaliter exer- 1
cendo suum officium in mortali:R.sanct9 Tho.in.iiij.dist.xxiiij.q sic. quando cūqz talis exhibet se in aliquo vt minister ecclesie et totiens quotiens hmōi actū exercet. Ūn quādo tangit res sacras quasi suo vtēs officio:mortaliter peccat. Facit.c.fi.de tēpo. or. facit.c.quotidie.de cōse.dist.ij.7.c.de homine.de cele.missa.secus si exequeretur in aliq̄ casu in quo etiam laicis exequi liceret: sicut baptizare in articulo necessitatis:fm q di xi.s.Baptisin9.v.§.xj. vel si colligeret corpus xpi prostratum in terra.

¶Utrum sit abstinendum a clericis ī crimi 2
ne iacentibus quo ad diuina et receptionē

sacramēto q̄: R. fm Pa. i. c. vīa. de coha. de ri. mu. distinguēdū. aut sunt p̄sī a canōe vel a iudice. Si a canōe: tūc subdistinguo: aut factū ē occultū. ⁊ sic sentiunt doc. hic q̄ a sacramēt̄ necessarijs nō sit abstinēdū sz voluntarijs sic. Ego credo etiā q̄ a nccarijs dz abstinere q̄n ab alio posset hīe nisi q̄n ipse paratus ē dare. q̄ q̄n ipse nō ē paratꝰ dare: si ab alio possum habere nō debeo eū inducere ad ministrandū sacramenta etiā necessaria. Si ꝯo paratus ē ministrare: possuz etiam volūtaria ab eo recipe: sicut dicimus de vsurario. j. Usura. ij. §. ij Et sic intellige. c. si tm̄. ⁊. c. placuit. vj. q. ij. cū ibi nō. Aut factū est notoriū. ⁊ sic nullo mō licz recipe aliqua sacramenta a talibꝰ excepto baptismo De q̄ dic vt. s. Baptismꝰ. v. §. j. ⁊. ij. Aut sunt p̄sī a iudice: ⁊ sic nullo mō licet recipe sacramēta ab eis vel audire diuina. q̄ nullo mō p̄nt dici tolerati: ex quo p sniam sunt ꝺdēnati. vt i. d. c. vīa. ⁊. ix. q. j. c. j. ⁊. ij. ⁊ no. Inno. in. c. qualiter et q̄n. el. ij. de accu. Si ꝯo p̄sio nō sit facta neq̄ ab hoīe neq̄ a canone: tenēt doc. in. d. c. vīa. q̄ nō pecco si nō abstineo a sacramētis etiā volūtarijs. q̄ ñ sunt suspēsi q̄ ad nos. c. fi. de co. cleri. ⁊ muli. Ego ꝯo credo q̄n pati sunt dare. alis nō nisi i sacramētis necessarijs vt dixi. q̄ cū peccēt mortaliter sacramēta admistrādo. c. fi. ꝺ tē. or. nō debeo eos iducere sine necessitate. In necessarijs aūt sacramētis q̄n ab alio ñ possum ea habere: q̄a ego facio ad quod tenēor. licet ille nō. et ī ō sibi imputat. facit glo. i c. nō est. de spon. Nec obstat glo. i. §. verum xxxij. dis. q̄ loquit q̄n possuz hīe aliū. ñ tñ dz esse aliqs nimis scrupulosus. q̄ pt p̄sumere q̄ saltē habeat attritōz q̄n ea administrat. Hodie tñ ℈ iura p̄dicta q̄ ad p̄sios a canone vel a iudice facta dispēsatio p cōciliū ꝓstātien. ꝓfirmata p bonifacium. de q̄. j. ex cōicatio. viij. §. ij. ⁊ ideo eā serua.

3 ¶Quis dicat tolerat⁹ ab eccl'a: q̄: R. Pa. vbi s. q̄ ille q̄ nō fuit ꝺdemnatꝰ nec ꝓfessus nec habet operis euidentiam.

4 ¶Utz oīme p̄cm̄ notoriū iducat p̄sionez seu suspēsionē a canōe ne exerceat officiū suum: q̄: R. fm. d. Anto. i. d. c. vīa. q̄ sic. nec obstat. d. c. qꝺ loquit solū ꝺ fornicatōe. ex quo Pa. ibidē ē ℈ dictū. d. ant. sz ego teneo verissimū dictū. d. ant. q̄ ꝓstitutio penal' etiā q̄ ad penā extēdit ad casuz silem ex idēntitate rōis: si rō i ea ꝓstitutōe ē exp̄ssa. vt i. l. his solis. C. de reuo. dona. Ad hꝰ tex. optim⁹ i. l. ij. in. §. q̄d si curatores. ⁊. §. q̄d si decesserint. ff. ad tertu. ⁊. l. palā. i. §. senat⁹. ff. ꝺ ri. nup. nec pōt dici q̄ sit interptatio extēsiua. q̄ est potiꝰ intēsiua seu itellectiua. q̄ lex nō est aliud q̄z ipsa rō legis. vt p baī. l. nō dubiū. C ꝺ legi. Et q̄ lex penal' extēdat si i ea ēsēpta rō natural' vel ciuil'. tenet Bal. post Bar. et est bonꝰ tex. i. c. j. i. §. porro. i ti. q̄ fuit p̄ima cā amit. bñ. Et cū. d. c. vestra. p rōem notorietatis p̄cti ꝺcludat notoriū ꝺcubinariū sus spēsuz. q̄ idē erit i oīm mortali p̄cto notorio vide qꝺ dicā. j. Lex. §. vj. ⁊ Pena. §. v.

¶Utz cleric⁹ teneat restituere fructꝰ q̄s p̄cepit de bñficio existēs i p̄cto mortali: q̄: R. q̄ si p̄ctm̄ ē notoriū: ego habeo p idubitato q̄ tenet restituere. q̄ cū sit suspēsus vt dictū ē in p̄cedēti. §. pinde est ac si ñ resideret. q̄ nullū ⁊ iutile. Idē ē. c. inter coꝛpalia. de trāsla. p la. sicut nō rite ⁊ nō fieri pāria iudicant. i. c. veniēs. de p̄s. nō bap. Facit qꝺ no. Bar. in l. j. ff. quod cuiusq̄z vni. vbi p illū tex. ꝺcuꝺit: q̄ p curatoꝛ q̄ nō fecit fidē de mādato: p inde ē ac si nō comparuisset. ⁊ dñs tāq̄z contumax debet puniri. Nā nō ꝺcipe ⁊ ꝺcipe: sed nō p bare idē est. c. cū super. de ꝺcess. p bē. ⁊ nō esse ⁊ ēe ⁊ nō apparere: paria sunt q̄ ad iuris effectū. l. duo sunt tici. ff. de testa. tu. et ideo tenetur sicut. s. dixi de nō residēte Clericus. vij. §. iiij. De occulto ꝯo peccatoꝛe credo q̄ nō tenetur: q̄uis tutius esset restituere. q̄ ⁊ si inutiliter seruiat quo ad se. non tñ quo ad alios: aut quo ad ecclesiam.

Clericus.ix. dz a q̄busdaz actibꝰ sc'laribꝰ eē remotꝰ. c. fi. de vi. et ho. cle. ne cle. vel mo. p totū. Et q̄ sint isti actus p dubia inferā.

¶Utz cleric⁹ possit negociari: q̄: R. q̄ ñ negocia secularia. c. j. ne cle. vel mo. ⁊. c. fi. de vi. ⁊ ho. cleri. Sed no. fm Pa. i rub. ne cle. vel mo. q̄ negociū sc'lare ꝺz duplex. Prio large vt ꝓhendat q̄cquid puenit ex carnali concupiscētia nō subiecta freno rōnis. Et hꝰ innuit tex. i. d. c. j. in p̄in. vñ dicit negociū seculare. q̄: p illud viuit oīno seculariter. s. fm seculū ⁊ carnem. ⁊ nō fm deū ⁊ spm̄. Et hoc phibetur etiā laicis: magis tamē clericis: vt in. d. c. j. Secundo negociuz seculare dicit magis stricte vt comphendat negocium p tinēs ad rempublicā mundanā ⁊ seculares hoies. Quod quidē licet sit p̄missuz laicis tamen clericis nō licet Unde in. l. placz. C. de epis. ⁊ cle. dicit tex. q̄ clerici nihil cōmune habent cum publicis actibus vel ad curam p tinētibꝰ cui⁹ coꝛpoꝛi nō sunt annexi. p quē

rex.ptz q clerici nullū officiū pñt hīe ī repu
blica:vt pbat ī.d.c.j.ī fi. fac.c. reprehensibile
xxiij.q.viij.nec sr de vnitate sciari.vt nō.
ī.c.dilecta.de ex.pla. Et sic ꝓcludo q clerici
nō debēt attendēr nec hīe curā de mūdanis ni
si qten⁹ sunt necaria ad sustētatiōez corpis.
ar.j.q.iij.si qs obiecerit.vel ī casu pietatis
vt.j.tutela.ff.j.t.s. Aduocat⁹.ff.v.cuz se.

2 ¶Utz clericꝰ possit p artificiū qrere sibi ne
cessaria ad victū: ff.fm Pa.ī.c.clerici offi
cia.de vi.t ho.de.q sic ex hōesto artificio fa
cit.c.j.de cele.miss.t.xcj.di.p totū.t hꝫ verus
fm glo.xcj.di.in summa.dūmodo ppter hꝫ
nō se subtrahat a diuinis officijs. Nec ob.
d.c.j. ne de.vel mo.t.lxxxviij.di.p totum.
vbi phibet ois negociatio clericis. qz vt dic
glo.ī.c.canonū.xiij.q.iij. emere chartā p
libro ꝓscribēdo vel corijū p sotulari faciēdo
t hmōi: vt sic lucret aliq̄d p victu: nō est ne
gociatio sed artificiū. t ideo nō phibet cleri
cis. Et in iuribꝫ prealligatis vbi phibet ne
gociatio. intelligit qñ clerici aliquid emunt
vt immutatū carius vendāt. qz hoc est pro
prie negociatio. vt ibidē ptz. t.lxxxviij. di.
c.ejciens. secus si pter ppositū bladū quod
emerunt supesset venderēt carius et hmōi.
quia liceret fm Hosti.

3 ¶Que est pena clerici negociatoris: ff. q vl
tra mortale pcm̄ si tercio monit⁹ nō restite
rit: pdit priuilegiū clericale. vt ī. c.fi. de vi. t
ho.de. Et q̄z doc. sint varij ī opi. ego saluo
meliori iudicio sic intelligo vt clericꝰ i mio
ribꝫ siue sit ꝓiugat⁹ siue nō. q ñ peccat mor
taliter negociādo dūmō tale negociū nō sit
phibitū etiā laicis. sz si nō ē ꝓiugat⁹ pōt cō
pelli p priuatoz priuilegij clerical'. nō q̄dē il
lius. si qs suadēte. xvij.q.iij. sz priuilegij q̄
nō pñt vexari exactiōibꝫ ī psona vel ī bonis
ppriis. vt ī.l.ij. C. de epi. t de. Cōiugati ꝙ
ñ. qz pdūt ipso facto pꝫctū mrimonij. vt ī
c.vno. de de. ꝓiu. li. vj. ti. c. iohānes. eo. ti.
Alij ꝙ q̄ sunt ī sacris aut religiosi: peccant
mortalit. c. cū fm. ne de. vel mo. Et silr pñt
cōpelli priuatione priuilegij clericalis sicut
dixi de existentibꝫ in minoribꝫ. Et q nō per
dāt tā isti q̄z pfati ī minoribꝫ etiā post trinā
monitionē priuilegiū illi⁹ canonis si qs sua
dēte. vt nō sit excōicatus q̄squis eos pcutit
nec etiā fori vt possint p crimibꝫ aut excessi
bus puniri seu ꝓdemnari crimialiter vel ci
uiliter p iudicē secularē. patet hoc. qz clerici
ꝓiugati quos oportet negocijs secularibꝫin
tendere. vt in.d.c.iohānes. his gaudēt si ha
bitū t tōsurā portāt. ergo multo fortius isti
nō ꝓiugati. t credo q istō sit securi⁹ ī ꝓscia.

¶Utz requirat trina monitio: aut sufficiat 4
vna generalis vt pdant priuilegiuz de q̄. ff.
ff. Pa.ī.c.fi. de vi. t ho.cle. oportet q sit tri
na. qz nō sufficit vna pemptoria vbicunqz
agit de pena incurrēda. t ius exigit trinā mo
nitionē vel trinaz citationē. hoc voluit glo.
notabilis in cle.j. de vi. t ho.de. t Jo.an. in
c.tue. de de. nō resi. Nec obstat q vbi a iure
requirit triplex citatio: sufficit vna pempto
ria que habet vim trine citatōis. vt in.l. tres
tenūciatōes. C. quomō t qñ iu. Vide glo. ī
c. consuluit. de offi. dele. t Pa. in. c. ī nomine
dñi. de testi. qz hoc verū in citatōe. qz ius ita
vult. sec⁹ in monitione. nec sufficit trina mo
nitio: sed oportet q sit specificata nō genera
lis. Et p hoc facit tex. in. d. c. fi. in ver. si ta
les. t. d. glo. in ff. notatim. t qđ nō. in. c. sta
tutū. de sen. ex. li. vj. valeret tn si fieret p viā
statuti. qz statutū habet vim legis. t prela
tus pōt statuēdo augere penā iuris. t infli
gere penā sine monitione verbali. als requi
rit monitio. vt in. c. ij. de consti. li. vj.

¶Sz p quē dz fieri hec monitio: ff. Pa. ī 5
c. ꝓiungit. el. ij. de sen. ex. q nō p iudicē scia
rē: sed oportet q fiat p epm aut eū q̄ hz iuris
dictionē epalē sup eū. t fm glo. ī. c. si clericos
de sen. ex. li. vj. nō refert an habeat eā ex pri
uilegio vel consuetudine vel a iure.

¶Utrū clerici teneant restituere quicq̄d lu 6
crati sunt p negociationē eis phibitam: ff.
Mat. in cle. j. de vi. t ho. cle. q ī foro aie te
nent pauperibꝫ dare. xiij. q. v. q habetis. ego
credo q sit bonū consiliū. sz de necessitate nō
xiij. q. v. nō sane. in ff. tanqz sua. Et hꝫ vide
tur sequi Zen. t Lar. in. c. j. De quo dic vt
j. Restitutio. j. in ff. turpiter.

¶Utz clerici possint exercere officiuz taber 7
nariox: aut macellariox: ff. q nō. imo si p
sona liter publice exercēt. t tercio moniti no
mīatim a suis plātis nō restituerīt: clerici cō
iugati pdūt priuilegiū clericale oē. etiā istud
si qs suadēte. xvij. q. iij. ñ ꝓiugati aūt solū
pdūt ī rebꝫ si referūt habitū clericalez. sed si
nō referūt: sed incedūt omino vt laici: amit
tūt etiā in psonis. Uerū ē q si pfatū officiuz
dimittūt: reassumūt tā ꝓiugati q̄z nō coniu
gati. Intellige q cōiugati reassumūt nō ita
sicut nō cōiugati: sed illud in quo gaudent
vt in. c. vnico. de de. ꝓiu. Et iste ē ver⁹ intel
lectus lre. licz alij aliter intellexerint. hec habē
tur ex cle. j. de vi. t ho. de. imo phibent taber
nā intrare. xliij. di. nō oportet. Intellige ni
si ī itinere cā necessitatis. vt ī. c. clerici. e. di.

8 ¶Utrū clerici possint exercere officia a pfatis viliora: vt aptare pelles & hmōi: R. q nō p idēritatē rōis sm Pa. in. d. de. j. Ro. q2 in his stat9 clerical' dhonestat. arg. l. athletas. §. ait p to2. ff. d his q no. ifa. ñ tñ incurrerēt pnās statutā ꝯ exercētes officiū tabernario2uz Credēdū ē tñ peccare mortalit si sunt in sacris aut religiosi talia publice exercētes. sec9 si occulte p artificio ad sustētationē vite.

9 ¶Utr cleric9 possit exercere officiū tabellionatus: R. sm Host. i. c. sicut. ne de. vel mo. q clerico9 stitut9 tabellio a laico nō pōt si ē in sacris postq ē sibi interdictū etiā in causis ecclīasticis sm Inno. i. d. c. sicut. Tñ si aliq sibi interdicat facit in strm: tenet. sed postq ē sibi interdictū nō. Si vo ē stitutus a papa vl' ab epo q ad diocesim suā potest in causis ecclīasticis cū ei nō deceat ppter ordines sacros aut bñficiū ecclīasticū officiū interdicari. de. c. tua. el. ij. de iudi. decernimus. de arbi. pringit. Si vo sunt in minoribus pñt exercere etiā si sint bñficiati. ar. d. c. sicut a cōtrario sensu. licet sit honestius abstinere.

10 ¶Utr liceat clericis ioculatoris officiuz facere: R. nō publice. & tales sunt q faciūt spectaculū ppriū corpis. facit. l. ij. §. si. ff. de his q no. infa. Et si h faciūt p annū ipo iure perdūt omne pulegiū clericale. Hic no. q Jo. mo. quē sequit' He. i. c. vnico. de vi. & ho. de. li. vj. dicit: q clericus in sacris & etiā mōach9 p/dit pulegiū canonis: si q̄s suadēte. xvij. q. iij. Et videt verius q̄uis Archi. teneat ꝯriū & dicat. q solū existētes in minoribus pdunt Silr etiā pdūt si minori tpe post trina monitionē nō desistāt. c. vnico. de vi. & ho. de. li. vj In occulto tñ l' cā ifirmitat' vel alterius hōis te rei cā ioci aliq̄d facere nō reprobat' ꝯ gl. i. d. c. vnico. & facit qd no. Jo. de cithar̄istis et his qui varijs vtunt instrumētis. lxxxvj. di. de nare. in glo.

11 ¶Utr clericus possit eē procurator sc̄lariū psonar: R. pa. i. d. c. ij. ne de. vel. mo. q procurator generalis in cā ecclesiastica bñ posset et coram iudice ecclesiastico. sed in causis sc̄laribus in iudicio vel extra nō pōt esse. posset tñ esse in aliqua causa particulari.

12 ¶Et summarie dic q clericus nō pt implicare secularibus disceptare: exceptis causis de quib9 s. Aduocatus. §. v. vj. & vij. Nec eē procurator: nisi vt dixi. nec ꝯductor regū sc̄lariū nisi cā necessitatis ductus. q2 tūc posset cōducere vineā vel domū vel aliq̄d vñ viueret lucraret. nec canes vl' aues seq. vt i. c. j. ne de. vel mo. nec procuratores villar. aut iurisditiones seculares sub aliq̄bus pncipibus & sc̄laribus virg exercere: vt iusticiarius eor siat. vt i c. sed nec. eo. ti. nec sniam sanguis si est in sacris dare. nec sacerdos officiuz vicecomitis aut ppositi secularis hīe. c. clericis. eo. ti. nec sniam sanguinis dictare. aut interesse vbi vindicta sanguis exercet. nec ppositus balistariorum hmōi virg sanguinū: nec vllā cyrurgie artē que adustōe vel incisione indigeat. nec impendere bñdictionē aque feruenti seu ferro candēti ad purgationē. vt i. c. sniam. eo. ti. Et oēs talia vel aliq̄s hoz exercentes si tercio a suis platis moniti nō desistūt: pdūt pulegiū clericale. vt no. dc. in. d. c. sed nec. Itē presbr̄is. decanis. archidiaconis. plebanis. ppositis. cātoribus & alijs clericis psonatū habētibus: pcipit sub excōicatōis late sniē pena: ne leges aut physicā audiāt. vt i. c. fi. eo. ti. de q̄ casu dic vt. j. Excōicatio. vij. §. vij.

Clericus r. dz eē nō vindicatiuus sz patiēs. vñ pcipit eis ne arma portēt nisi ad defensiōez. vñ clericus q relicto habitu clericali arma portāt si tercio moniti nō deponūt: pdūt pulegiuz clericale. de sen. ex. c. audientia.

¶Quid si misceat se clericus tyrānidi vel cru- 1
delitati: R. q si quis ꝺ tēpto habitu clericali guerrā vel seditionē mouet vel atrocit de/linąt publice. aut in factū armoz se imiscet ipso facto sine monitiōe pdit priuilegiū canonis si q̄s suadēte. xvij. q. iij. vt i. c. ppēdimus. de sen. ex. de apo. c. j. i prin. Priuilegiū aūt fori non amittit nisi post monitionē. facit. c. si iudex. de sen. ex. li. vj.

¶Utr clericus miles effect9 pdat priuilegi- 2
um clericoz: R. Inno. i. c. j. de apost. q si facit actū oīno clericatui ꝯriū. vtputa exercet seua. vadit ad bellū: statim pdit. q2 eligens ꝯriā viā excludit ipo facto a pma. xxxij. q. j. cū renūciat. Si vo nō exercet seua nec aliū actū ꝯriū clericatui. sz viuit honeste vt cleric9. etiā si duxit vxorē virginē. sic nō pdit. Pa. tñ dubitat i. c. vt ꝓsultatōis. de cle. cōiu. i eo milite q̄ iurauit illa de q̄bus i glo. l. pe. ff. ex q̄. cau. ma. q2 iste act9 videt oīno ꝯriuus clericatui q̄ pugnare nō dz etiā cū ifidelibus c. ex multa. de voto. sed primū equius.

¶Utr clericus occidēs vel mutilās inuasorē 3
suū pdat priuilegiū clericale: R. Pa. i. c. de rici arma. de vi. & ho. de. q nō.

¶Utr p defensione primi liceat eis sumere 4
arma: R. Pa. vbi. s. q si hz iurisditiōz in loco: sic licet p defensione suoz mouere arma: nō tñ ipe i ppria psona. c. dilecta. de sen. ex.

li.vj Sibo iurisditōz ñ hz.aut sine dico aggressor ppulsari pt.7 sic nō dz arma sumere c.ex mlta.de voto. Idē.xxiij.q.viij.rephēsibile.7.vij.q.j.scisciat⁹.et qō ibi nō. Si ät nō pt aliter ppulsari:tūc licz aggressorē capere vberare 7 etiā occidere si aliter nō pōt ꝓmūtere defendere.xxiij.q.iij.maximian⁹.et.c.si qs pt.7.c.dilecto.irregularitatē tēñ incurrit sine pctō pdicta de.si furiosus.Et ō h̄ vide.j.de fensio.Et q̄ ad irregularitatē Doicidiū.iij.

Clericus xij.dz eē sobri⁹. vt i.c. a crapula.de vi.7 ho. de.vbi p̄cipit eis vt vinū sibi tēperēt 7 a vino se tēperēt Et q̄uis aliq̄ teneāt ibidē q̄ peccet mortaliter si bibat vinū sine aq̄. tñ cōiter nō tenēt.sz sufficit bibere tēpate.vñ ter. dicit q̄ dz eē ꝓtēr⁹ trina poratōe.i.c.qñ. qō palea est.xliij.dist.

1 ¶Utr̄ liceat eis cogere alios ad bibēdū:R. q̄ nō. Intellige vltra necessitatē.neq̄ fabulas inanes cātare vel turpia ioca: pila vel vrso vel laruas dēmonū añ se ferre ꝓsentiāt. q2 h̄ ē diabolicū 7 sacris canonibꝫ phibitū. vt dicit ter.in.c.nullus p̄sbr̄oz.di.xliij.

2 ¶Utr̄ liceat clericis facere ꝓuiuia:R. q̄ sic si ex charitate dūmodo abstineāt a superfluitate.detractiōe 7 irrisiōe alioz.vt i.c.ꝓuiuia xliij.di.7 ī ꝓncipio 7 fine mēse laudes dō reddant. 7 aliquid legāt de sancta scriptura vt in.c.qñ.7 in.c.p reuerētia.ca.dis. als nō licet.vt in.c.nō liceat.eadē dist.

3 ¶Utr̄ debeat bñdicere mēsam anteq̄z comedat:R. q̄ sic. 7 post sumptuz cibū reddere gratias.xliij.di.c.nō liceat.

4 ¶Utr̄ debeat comedere ante tertiā:R. q̄ ñ vt in.d.c.nō liceat.

5 ¶Que debēt esse in eoz ꝓuiuio:R. ꝓmo lectio diuinaz scripturaz. Secō q̄ nulli detrahat. Tercio q̄ inanes secularū negociorū fabule ñ recitēt.7 multo min⁹ aliud turpe Quarto q̄ solū p sustētatōe cibꝫ sumat.habēt ista i.c.ꝓuiuia.7.c.null⁹ p̄sbr̄oz.7.c. pro reuerētia.7.c.nō liceat.xliij.di.

6 ¶Utr̄ peccēt mortaliter si ꝯ aliq̄ō p̄fatoz faciant:R. q̄ nō sed venialiter:nisi q̄n turpia vel laruas dēmonū añ se fieri ꝓsentiāt. q̄a talia sunt eis phibita.vt i.d.c.null⁹ p̄sbr̄oz.7 iō vidēt eis mortale.Et lz.d.c.null⁹ p̄sbr̄oz nō. loquat solū de p̄sbris.tñ.c.p̄sbr̄i.xxxiij.dis. extēdit ad oēs existētes i sacris.q̄ aūt ñ sunt in sacris nō credo q̄ mortaliter peccēt nisi ꝓut etiā seculares in hmōi peccaret.

Clericus xij.dz eē alien⁹ ab his q̄ irregularitatē inducūt de q̄ vide.j.irregularitas.j.q̄ sunt q̄ñ p̄nt p moueri. et q̄bꝫ ꝑtutibꝫ debeat refulgere hēs xl.di.p totū. Nec debēt eē exēplū oibꝫ laicis viij.q.j.q̄lis.vbi dz vehemēter eccl̄iaz xp̄i destruit h̄.s.meliores eē laicos q̄z clericos.facit.vj.q.j.§.verū hac auctoritate.

Clericus xiij.q̄ ad bona ip̄oz et eoz dispositionē.

¶Utr̄ cleric⁹ possit testari de rebꝫ eccl̄ie mobilibꝫ:R. Inno.i.c.cū i officijs.de testa.q̄ ñ vt ibi.7.c.ad hec.7.c.relatuz.el.ij.xij.q.iij. c.j. Et nō q̄ oia dicūt bona eccl̄ie q̄ intuitu eccl̄ie vel de facultatibꝫ eccl̄ie acq̄siuit. vt in c.j.de testa.i ter.7 glo.verūtñ glo.i.c. p̄nti de of.oz.li.vj.post Hos.tenet q̄ clerici ñ hñtes admistratōz.7 dicūt nō hre admistrationē q̄ñ nō hñt bñficiū cui sit assignata dos fm Be.i.d.c.p̄nti.sz simplr bñficiati vt sē canonici 7 sil̄es q̄bꝫ id q̄ō hñt obuenit sibi rōne p̄sone.nō q̄ habeāt p̄bēdā i eccl̄ia distā.q2 si haberēt admistratōz possent disponere 7 testari de fructibꝫ ꝓceptis vsq̄z ad diē mortis de ꝓsuetudie.7 etiā si ꝓsuetudo eēt: possent testari de redditibꝫ papiēdis ānо sequēti post mortē suā.vt refert Pa.i.d.c.cū i officijs.Sed ego credo licere q̄ñ disponit i pios vsus vel i casibꝫ de quibꝫ i se.§. als cō suetudo ē irrōnabilis.ar.c.fi.xv.q.j.

¶Utr̄ clericus possit de rebꝫ p̄dictis donare aut alio mō disponere:R. Pa.vbi.s.q̄ nō nisi i.iij.casibꝫ. Primo q̄n tātū dē expendit de suo i vtilitatē eccl̄ie.c.si ep̄s.xij.q.ij.7.q.v si ep̄s.q2 i h̄ casu posset etiaz testari. Immo si nō testaret heres possz petere.facit.c.de mlta.7 qō ibi nō.de p̄bē.7.l.q̄ oia.i fi.ff.de ꝓcu.7 glo.i.l.si nō sortē.§.si centū.ff.de cōdi. inde.Secōs q̄ñ hoc dz ꝓsuetudo fm Ho. 7 Lau.in.d.c.si ep̄s.sed Pa.h̄ itelligit dō rebus mobilibꝫ et modicis.Et ego addo q̄ñ disponit pie 7 rōnabiliter.als nō. Tercius q̄ñ donat intuitu elemosyne quā cleric⁹ etiā i egritudine pōt facere.vt in.c.ad hec.7 c.relatū.el.ij.de testa.Quartus casus q̄ñ vult remunerare seruitia honesta taz a ꝓsanguineis q̄z ab extraneis recepta.d.c.relatū.§.licet addo. Quint⁹ q̄ñ dat religiosis locis. d. c.relatū.Et nota p̄tica fm Pa.vbi.s.q̄ si cleric⁹ vult aliquo respectu istoz q̄ttuor vltimoz dare:faciat ipse dū viuit 7 nō relinq̄t q2 nō valet.d.c.ad hec.Et nō q̄ q̄cūq̄z accipit alio mō de rebus eccl̄iasticis tenet ad restitutōz.facit qō no.in.d.c.ad hec.7 quod nō.i.c.cū fm.de p̄bē.sed melius qō no.Pa.in c.vt vnusquisq̄z de p̄cu.cle.vide qō dico .j.

Immunitas.§.liij.ꝛ sequenti.

3 ¶Utr̃ clerici possint de distributiõibꝫ q̃tidianis disponere: R. q̃ sic. si nõ hñt admiñstrationẽ i ecclesia. qz dant p stipendio persona/li. vt in. c. vnico. de cleri. nõ resi. li. vj.

4 ¶Quid de donatõe inter vivos: R. q̃ valet qz p̃sumit donatũ ituitu amicicie vl' spe future remũeratõis ſm glo. i. c. req̃sisti. de testa.

5 ¶Sz q̃d de bonis acq̃sitis ituitu dignitatꝭ clerical' vtputa p missis dicẽdis: R. Pe. vt refert Ly. i aut'. licẽtiã. C. de epi. ꝛ cle. q̃ pt testari. Et placet Jo. i. c. qz nos. de test. ꝛ Jnno. ibidez. q̃ dicũt q̃ si cleric9 rõe officij aliq̃ acq̃siuit: puta qz fuit capellan9 alicui9 principis q̃ multa ei donauit: q̃ põt de talibꝫ donatis ad libituz disponere. multo magis de bonis acq̃sitis ituitu p̃sone: puta ex successiõe cognatoz vel donatõe amicoz seu ĩdustria clericoz: vtputa doctrina seu artificio põt disponere: vt i. d. c. qz nos. ꝛ qđ ibi no. Pe. tñ vt refert Ly. vbi. s. limitat hꝰ vez i cleric9 inferioribꝫ. nõ aũt i epõ. Et addit Bal. ibidẽ etiã si eẽt cardinalis. Jdẽ de p̃latis regulariũ eccl'iaz. ꝛ ẽ tex. i. d. aut'. q̃ soluz p̃cedit q̃ p̃dicti epi ꝛ p̃lati regulariũ eccl'iaz possint disponere ad libitũ de acq̃sitis añ epatũ vel p̃latõz. ꝛ de acq̃sitis i epatu vel p̃latõe p cognatoz vsq; ad q̃rtũ gradũ. de relict9 ꝓ q̃libꝫ tercũq; acq̃sitis nõ põt disponere sed acq̃rit eccl'ie. Lõis tñ opi. aliter tenet. vt. j. legatũ j. §. is. Sed ego limito i istis in q̃bꝫ põt facere. qđ vultvez esse nisi i. v. casibꝫ. Prim9 q̃ ipse eẽt obligat9 restituere eccl'ie. vtputa qz dolo vel culpa nõ leui. tñ ſm Jnno. i. d. c. cũ i officijs. dãnificauit eccl'iam. sed q̃ teneat de leui culpa eriaz ẽ tex. aptus. C. arbi. tu. l. q̃d. facit. ff. de admi. tu. l. si res. Sic em̃ vt no. Jnno. i. c. ea q̃. de of. archi. ille qui accipit p̃cuz p̃ deposito seruãdo tenet de leui culpa. sic ꝛ q̃ dignitatẽ hz cui hꝰ officiũ ẽ annexũ. s. p̃seruãdi bona eccl'ie tenet: cuz pl9 sit hꝰe dignitatẽ. Nec ob. l. nomia. C. arbi. tu. vbi si noiaꝫ bitoz min9 idonea fiũt q̃ tpe tutele erãt bona nõ tenet tutoz nisi fuerit i lata culpa. ff. de admi. tu. l. tutoz q̃ reptoriuz. §. p̃tit. vbi tutoz emẽs p̃dia min9 idonea: ñ tenet nisi de lata culpa. qz sunt casus spãles ſz regulare ẽ vt teneat de leui culpa. ꝛ sic tenz Ber. ꝛ Jo. i. c. ea q̃. de offi. archi. Sc̃ds si de bonis ip9i eccl'ie alicui fecit grãz ſm Jnn. vbi. s. allegat. l. cũ oñdim9. ff. de fideiuss. tu. ꝛ C. e. l. ij. ꝛ vl. Terci9 casus: si passus ẽ p̃p̃ negligẽtiã suã rẽ eccl'ie p̃scribi: ſm Pa. in. c. ex p̃sentiũ. de pig. allegat. c. placuit. el. ij. xvj q. iij. Quartus ẽ si redditus in vsus inhonestos cõuertit. xij. q. iiij. c. j. Quint9 i casibus de quibꝫ. s. dixi Clericus. iij. q̃ teneat ad restitutionẽ. qz in istis casibꝫ p̃mo tenet satisfacere eccl'ie añq; aliud disponat. De hꝰ etiã vide Jmmunitas. §. liij.

¶Utr̃ acquisitũ p sacerdotẽ in iniũgẽdo pe 6
nitẽtias parochianis debet eẽ eccl'ie: R. Jnno. in. c. cũ inter. de ver. sig. q̃ sic. Et ideo disponere ad libitum non potest.

¶Utr̃ p̃latus inducẽs testatorẽ ad sibi re/ 7
linquendũ quod eccl'ie reliquisset teneat illõ restituere: ꝛ an possit disponere: R. Pa. in rubrica. de pe. de. q̃ quidaz dicũt q̃ potest disponere. p. l. quicq̃d. C. arb. tu. Sed Ly. formãdo hanc questionez in tutore dicit: q̃ si blãdo sermone ipm induxit ad sibi relinquendũ q̃ nõ teneat. arg. in. l. fi. ff. si q̃s alie. te. vbi patet q̃ talis nõ cõmittit delictũ Si vo dolo vel fraude eũ induxit: teneat eccl'ie ad interesse. Sed q̃ teneat eccl'ie simpliciter. tex. ẽ cũ glo. in. c. quicũq;. xij. q. iij. vbi patet q̃ p̃latus teneat ad interesse eccl'ie q̃n ei potuit querere ꝛ neglexit ad instar tutoꝛ. vt. d. l. quicq̃d. ꝛ in. l. pupilloz. C. de admi. tu. Nec em̃ debet vtilitatẽ suã p̃ponere vtilitati eccl'ie: sicut nec tutoz vtilitatẽ suã vtilitati pupilli. l. tutoz ſm dignitatez. §. j. ff. de admi. tu. l. si vt certo. §. p̃modatũ. ff. p̃mo. ff. de pos. l. qđ nerua. in fi. ꝛ vij. q. j. p̃sentiuz. et. c. placuit. Pa. vbi. s. tenet et sequit opi. Ly. Sed ego credo veruz in tutoze. qz de eo põt dici q̃ suã p̃sonaz põt p̃ferre cuicũq;. ar. c. petitio. de iureiuran. ꝛ de pe. di. ij. hec que dꝰ qualitate. sed in p̃lato teneo glo. cuz tex. in p̃dicto. c. quicunq;

¶Cui restituet qui indebite aliquid ab ec/ 8
desiasticis recepit: R. Rodu. et Ray. q̃ auctoritate iudicis penitẽtialis fiet restitutõ ecclesie cui ablatũ est si paup est ecclesia. vel si est abundans fiet pauperibꝫ qui indigent. Jdẽ Host. arg. xvij. q. iij. si quis in atrio.

¶Utrũ clericus qui rem eccl'ie meliorauit 9
ex sua industria: possit de sua melioratiõe disponere: R. q̃ nõ. facit. c. inquirenduz. et. c. si quis. de pe. cleri. Ratio. quia ad hoc tenet si de eius fructibus viuit per dicta in. q. p̃ce. Secus si de patrimonio vel de suo meliorasset. vt. s. dictum est. §. ij.

¶Utr̃ relictũ clerico in dubio p̃esumat in 10
tuitu eccl'ie datũ: R. q̃ si administratioez nõ hz nõ p̃sumit. secus si administratõem hz Tamẽ ad cõiecturas ẽ recurrendũ. vt in. c. requisisti. de testa. et qđ no. Jnno. in. c. cum

ī officijs.e.ti.vide.j.legatū.j.§.xvj.xvij.t

11 ¶Utr clericꝰ possit dare bois ecclie dota (xviij
re soroꝛ ēvl alere parētes: R. Pa.i.c.puenit
de arbi.q sic soroꝛē vl aliā ꝓsanguineā si idi
get de redditib ecclie.pbat p.c.j.de co. cle.t
mu.t p glo.cū tex.i.c.omino ꝓsitemur.xxxj
di.vbi glo.dic.q clericꝰ hns vxoꝛēvl filios:
pōt eos pascere de redditib ecclesie.g multo
magꝭ dotare: cū cā dotꝭ sit fauoꝛabilioꝛ qꝫ cā
alimtoꝛ.vt no.Ly.facit qđ nō.i.l.cū ī plu
res.§.pe.ff.de admi.tu.t.l.nō omi.C.e.ti.
ī glo.Et h̄ intellige si idigēt. vt ī glo.pfati.c.
oino.t nō ad pōpā vel aliū statū.ar.eoꝝ q
nō.xliij.di.ī p̄n.qꝛ sic tā dātes qꝫ recipientes
teneāt ad restitutōem.ij.q.vj.puenit. et no.
Mat.t Lar.ī de.ij.de vi.et ho.cle. Limita
tn̄ q ad accipientes vt teneāt ad restitutōez:
vez.qn̄ clericꝰ ē nō soluēdo.alis n̄ qn̄ accepit
de rebꝫ q alienari pn̄t ad libituꝫ clericoꝝ.sic
sunt fructꝰ t hmōi fm vlde.t placz.lz alij ī
dissidere velint q teneant. Qđ ēet tutius.

12 ¶Utr peculiū qđ ē aduēticiuꝫ ī laico sit q̄si
castrēse ī clericoꝛ: R. Pa.i.c.qꝛ nos. de testa.
t i.c.ꝓstituꝰ.de resti.i inte.q sic. Et tō lz sit
filiussa.tn̄ vsusfructꝰ nō acq̄rit p̄ri. Hoc te
nuit Ho.i.d.c.qꝛ nos.t casus ēi aut. p̄sby
teros.C.de epi.t cle.vbi dicat q res ad dn̄i
um clericoꝝ venientes sint eis ad similitudi
nē castrensiū vt testari possint.

13 ¶Quis succedet clīco decedēti ab itestatoꝛ:
R.q ī bonis ecclie ecclia.ī bois ꝺo suis de q̄
bus p̄t ad libitū disponere succedēt ꝓ sāgui
nei si hꝫ.xij.q.iij.q̄q̄z.t.q.vl.c.vl.ī aut.d
ec.ti.§.si q̄s eps.q si n̄ hꝫ tales q de iure ve
niūt ab ite.succedet eccla.c.j.de suc.ab inte.

14 ¶Utr clericꝰ ordiat ad titulū p̄imonij sui
tacite vel exp̄sse: possit d dicto p̄imonio ad
libitū disponere: R.q sic fm Be.i.c. si eps
de p̄bē.li.vi.nisi exp̄sse sit actū q trāsierit ī rē
ecclīasticā fm Jo.de lig.et Jo.an.ibidē. In
dubio ꝺo cū nesciat an bona fuerint ecclie vel
psone: p̄sumēdū ēp eccl̄ia.si tn̄ ꝓstat eū ha
buisse aliqua. sed dubitat an sint ista vel il
la p̄sumit p possessoꝛe t alī pbabit. arg.xij.
q.iij.c.i.t.q.v.c.i.in fi. Si nullus sit ī pos
sessione t in dubio stant: fiet distributio eq̄
lis.de suc.ab intesta.c.ij.in glo.

Clericus xiiij. quo ad eoꝝ p̄ri
uilegia.

1 ¶Quero q̄ sit p̄uilegia clericoꝝ: R. Pa.i.c.
epis.de p̄bē.q oīa p̄uilegia militū q ꝯgruūt
clericꝭ hn̄t.de q̄bꝫ p̄uilegijs militū dꝛ i glo.l.
pe.ff.ex q̄bꝫ cau.ma. Rō.qꝛ si veri milites.
Illi imp̄atoꝛis: lz isti dī. facit.c.j.cū glo.de
de.egro.tex.cū glo.i.c.xp̄ianis. xj.q.j.t sil
glo.i.c.militare.xxiij.q.j.t tex.cuz glo.j.q.
iij.saluatoꝛ.circa mediuꝫ. Et merito dixi q
p̄ueniūt clericis. qꝛ ignoraātia iurꝭ n̄ ip̄utat
militi cū habeat vacare armis.l.j.et qđ ibi
nō.C.de iur.t fac.igno.lz nō sic clericis: cuz
habeāt sciētie intēdere: fm q dixi.s. Clericꝰ
ij.§.iij.t sic de ceteris. vñ p debito ꝓueniri n̄
p̄nt vltra qꝫ facere p̄nt. nec tenent cedere bo
nis.l.miles.ff.de re mili. nisi sit ex delicto cō
tractum. vt.s. Ledere bonis.

¶Itē Ber. enumerat.xiiij.q recitat Lar. in t
de.j.de vi.t ho.cle. Primū q nō ꝓueniunt
coram iudice sc̄lari. de fo.cō. si diligēti. Secū
dū q verberās eos ē excōicatus.xvij.q.iij.
si q̄s suadēte. Tercīū q nō tenet pstare mu
nera seu onera p̄sonalia vl realia. de imu.ec.
nimis. vide.j. Immunitas.§.xxiij. cū se.
Quartū qꝛ p̄nt vēdicare rē ꝓcessā eccl̄ie an
traditōz.l.fi.C.de sacrosan.ec.t.c.ex lr̄is. de
ꝓsue. Quintū qꝛ gaudēt eodē p̄uilegio fa
milie eoꝝ.xj.q.j.clericū. el.j.xxxij.di.eos.t
vtrobiqꝫ ī glo. Intellige q̄ ad foꝛū. vt in.d.
glo. ptz. Sextū qꝛ facientes statuta ꝺ dicos
sunt excōicati. d imu.ec.eos q̄.li.vj. Septi
mū q solū clerici p̄nt obtinere bn̄ficiū eccl̄i
asticū. de trāsac. ex lr̄is. Octauū q p lr̄as ꝺ
laicū ip̄etratas cū clausula generali nō p̄nt
p̄uenīri. vt ī glo.c.sedes. de rescrip. Nonū q
nō tenent dare spoꝛtulas. de vi.t ho.cle. cuz
ab omni. Decimū q acq̄sita etiā sub ptāte
p̄is disponūt. vt vult aut. p̄sbroꝛ. C. d epi.
t de. Undecimū qꝛ p rebꝫ suis recupandis
agere p̄nt sine ꝓsensu p̄is. no. Archi. ī.c.fi.
de iudi. li.vj. Duodecimū q p necessitate n̄
p̄nt distrahi a p̄re fm.l.ij.C. de pa. q fi. di.
Tercīū decimū q seruꝰ sciēte dño clericat li
berat a seruitute dn̄ica t ptāte. liij. dis. si ser
uus. Quartū decimū q p̄nt facere collegiū
ar.c.fi.d re.do. vbi solū religio phibet qđ lai
cis nō licet. nisi vt dicā. j. Collegiū. t de mul
tis alijs p̄uilegijs. j. Immunitas

¶Utr clericꝰ ꝺiugatꝰ supdictis p̄uilegijs 3
gaudeat: R.q n̄. Sz si ꝓfit cū ꝯgine et de
fert tōsurā t vestes clericales: solū gaudet ī
duobꝫ. Prio p̄uilegio canōis si q̄s suadēte
xvij.q.iij. Scō ꝺ aliq̄ crimīe non pōt tra
hi ad iudiciū scl̄are. nec iudex sec̄lar̄ p̄tertu
cuius cūqz excessus pōt eū punire pecuniali
vel p̄sonaliter.c.vnico. de cle.ꝺiu.li.vj.

¶Utr clericꝰ possit vti statutis et ꝓsuetudi 4
nibꝫ laicoꝝ ad suuz ꝓmodū: R. Pa.i.c.fi.
de vi.t ho.cle.t facit tex.ī ar.q sic. facit etiā
tex.in.c.ad nostrā. de pba. Artn̄ eos n̄ ligāt

in eoꝝ ꝓiudiciū. Vide glo. in. c. j. ne sē. va. ꝛ quod dicā. j. Statutū. §. vij.

Coactio alia absoluta q̄ q̄s totaliꝫ cogit ad aliq̄d faciēdū coꝛpaliꝫ ꝫ ei⁹ voluntatē. sicut ille q̄ ligat: ꝛ hmōi. ꝛe qua i. c. ꝓsbros. l. di. ꝛ q̄ꝫuis aliq̄d faciat ex tali coactōne ꝫ deū nō peccat. vt pꝫ i. d. c. et no. glo. i. c. ad ei⁹. v. dis. fac. c. qđ latēter. ꝛ quod ibi nō. ꝛe reg. iu. Qđ itellige veꝝ nisi aīo ꝓsentiat poſt. Est ꝛ alia coactio q̄ dꝫ ꝓditiōalis. qua q̄s cogit vt vnū ꝛe duob⁹ eligat. ꝛe q̄ in c. lectoꝛes. xxxij. dist. et in glo. p̄dicta. et hec nō excusat i pctis. c. sacris. đ his que vi metus ve cā fi. ꝛe qua dic vt. j. Metus. §. vj.

1 ¶Utꝝ coact⁹ suscipiat baptismū vl' ordinē ℟. glo. i. c. eps. lxxiij. di. ꝛ Inno. i. c. fraternitatis. ꝛe here. q̄ si coactio fuit absoluta n. ſꝫ in coactōe ꝓditionali suscipit characterē q̄ꝫ uis nō gratiaꝫ. vt. s. Baptismus. vj. §. vj.

2 ¶Utꝝ fuitia facta deo p coactōꝫ ei placeat ℟. q̄ n. xxiij. q. v. ad fidē. ꝛ xx. q. iij. p̄sens. vtilia tn sē faciēti. ſꝫ n ad salutē nisi dispoſi

3 ¶Utꝝ mrimoniū teneat p coactōꝫ (tiue. ꝓtractū. ℟. p absolutā certuꝫ ē q̄ non. sed p ꝓditionalē tenet nisi interueniſſet metus q̄ posſet cadere in ꝓstātē viz. ꝛe q̄ dic vt. j. metus. ꝛ Mrimoniū. iij. impedimento. xj.

Coadiutoꝛ dari nō pōt epoꝛ aliꝫs supioꝛibꝫ p latis sine licētia papē: nisi in duob⁹ casibus Prim⁹ q̄n eps vel ali⁹ supioꝛ plat⁹ est ḡuat⁹ senio aut valitudie coꝛpali ita grauat⁹ q̄ p petuo suū officiū neq̄t exercere. tūc ꝛe cōsilio ꝛ assensu capli sui vel maioꝛis ptis: vnū vel duos assumere pōt coadiutoꝛes. Scōs q̄n p̄fati p̄lati ēnt amētes: ita q̄ velint vel nolint nesciant exp̄imere. tunc caplm vel due partes vnū vel duos coadiutoꝛes eis dare p̄ñt. vt in dicto. c. vnico. ꝛe de. egro. li. vj.

1 ¶Quib⁹ dari dꝫ coadiutoꝛ: ℟. ꝫm Inno. i. c. nisi cū p̄dē. ꝛe renū. q̄ dꝫ dari cuicūq̄ꝫ p̄lato q̄ n pt suū officiū exercere. vij. q. j. qi p to

2 ¶Utꝝ dilapidāti bona eccl'ie sit dād⁹: (tū ℟. Inno. i. c. venerabili. ꝛe offi. ꝛele. q̄ sic.

3 ¶Quid pōt coadiutoꝛ: ℟. hꝫ liberā ꝛ legitimā admīstratōꝫ: excepto q̄ nihil pt aliēare. vt pꝫ i. d. c. vnico. nec dꝫ aliq̄d ꝛe bōis eccl'ie cui ē coadiutoꝛ sumere nisi sumpt⁹ moderatos: vt ibidē. vide ad ℍ. c. scripsit. vij. q. j.

4 ¶Sꝫ nūq̄d epi ꝛ alij p̄lati supioꝛes possent sibi facē ꝓmissariū i adiutoꝛiū: ℟. q̄ sic. vt no. ꝛoc. i. d. c. vnico. Et differt iste a coadiutoꝛe. q̄ nō hꝫ nisi eā auctoꝛitatē quam sibi volunt dare. Secus in coadiutoꝛe.

¶Qñ expirat officiū coadiutoꝛis: ℟. q̄ moꝛte illius cui datus est coadiutoꝛ. vt no. ꝛoc. in. c. grandi. ꝛe sup. neg. p̄ela. li. vj.

Cogitatio nō mereꝫ penaꝫ ab hoīe cū suis termiſ est p̄tēta. ꝛe p̄e. di. j. §. cogitatio. in tex. ꝛ glo.

¶Utꝝ cogitatio ꝛeliberata in maluꝫ moꝛtale sit peccatum moꝛtale: ℟. q̄ sic. xlix. dist. c. hinc etē. §. ponderosius. etiā si opus non sequatur.

¶Utꝝ cogitatio moꝛosa sit moꝛtale p̄ctm: ꝛ ℟. ꝓsensus in ꝛelectatiōnē alicui⁹ actus qui ex genere suo sit p̄ctm moꝛtale: ē moꝛtale peccatū: ꝫm sctm Bo. i. ij. di. xxiij. ꝛ Ri. ibidē ꝛ Alex. scđa scđe i tractatu ꝛe p̄ctō veniali. ꝛ in hoc cōiter ꝓcoꝛdāt doc. Delectari cū ꝓsensu solū đ cogitatōe: q̄ hoc ꝓuenit ex īclinatione affectus i ipsaꝫ cogitatōeꝫ. q̄ q̄dē ꝫm se nō ē p̄ctm moꝛtale: sed q̄nq̄ꝫ veniale. vt cuꝫ q̄s inutiliꝫ cogitat ꝛe ea. q̄nq̄ꝫ nullū vt cū q̄s vtiliꝫ cogitat. puta q̄ vult p̄dicare vel dispꝫutare. iō ꝓsensus i talē ꝛelectatōeꝫ nō erit moꝛtale: ꝫm Tho. ꝑma scđe. q. lxxiij. arti. viij. ſꝫ solū q̄n ꝛelectat⁹ ꝛe fornicatōne cogitata. ꝛ ꝓsentit i talē ꝛelectatōeꝫ ꝫm p̄fatū tho. vbi. §. Si ꝙo cogitatōi moꝛose nō adest cōsensus i ꝛelectatōꝫ ꝛ cogitatōis act⁹ ꝓhibiti. tūc ꝫm s. Bo. vbi. §. distinguēdū ē. q̄ aut iminet piculū casus i p̄ctm moꝛtale. ꝛ tūc si aduertit piculū q̄d sibi iminet ꝛ nō repellit. ſꝫ patiꝫ i hmōi cogitatōnibꝫ occupari: tunc ꝫm mgros peccat moꝛtaliꝫ. Si ꝙo nō adūtit piculū ꝛelectatiōis: nec repellit: nō peccat moꝛtaliꝫ. Et hoc magis mihi placꝫ. ꝛ ē tuti oꝛ. q̄ꝫuis aliq̄ dicāt ñ ee moꝛtale etiā q̄n aduertit piculū dūmō nō ꝓsentiat i ꝛelectatōꝫ Silr q̄n nō iminet piculū casus ñ ē moꝛtale p̄ctm si nō repellit: ſꝫ tñ piculosum. Colligē ḡ sic. q̄n q̄s hꝫ cogitatiōem i q̄ ꝛelectaꝫ. q̄ aut ꝛelectatio ē ꝛe eo qđ nō ē p̄ctm vel saltē moꝛtale. ꝛ sic q̄ꝫtūcunq̄ꝫ i eā ꝓsentiat nō peccat moꝛtaliꝫ ꝫm Ric. vbi. §. puta mulier vidua cogitat ꝛe actu ꝓugali quē habuit cuꝫ marito: ſꝫ ꝛelectet i ipa ꝛelectatōe cogitatōis vt p̄terita nō vt p̄nti nō peccat moꝛtaliꝫ nisi iminеat sibi piculū casus: puta pollutōis ꝛ hmōi. q̄ tūc si aduertit peccat moꝛtaliꝫ ñ repellēdo. Si ꝙo ē ꝛe eo qđ est moꝛtale ex genere suo. vt fornicari ꝛ occidere hoīeꝫ ꝓpter vindictā ꝛ hmōi. ꝛ tunc aut placet ipsa ꝛelectatio ꝛ opis ꝓsummatio si facultas adeſſꝫ ꝛ sic ē moꝛtale p̄ctm. Aut placꝫ ꝛelectatōi: ſꝫ displicet opis cōsummatio. ꝛ silr ē moꝛtale

pctm̃. Aut neutz placet. et tūc si īminet pi/culū ꝛ aduertit: si ñ repellit: ē mortale ſm tutiorē viā. Si aūt nō īminet piculū: aut nō aduertit: sic erit veniale si nō repellit. Si āt ſtatim repellit: sic nullū ē pctm̃. Si aūt ꝛelectatio ſolū ē ī cogitatōne nō ī re cogitatōis. puta ꝛelector ꝛ de aliq̃ cogitatōne: qz ē pulcra adinuētio ꝛ hmōi. ꝛ tūc si ē ꝓpter bonū finē: puta vt pdicez ꝺ tale pctm̃ vel dispute: sic ē meritoriū. Si aūt nō ē ꝓpter finē bonū: sed ꝓpter vanitatē: sic erit pctm̃ veniale: nisi vt dixi īmineret piculū. qz tūc vt dictū ē peccaret mortaliter qñ adūteret nō repellēdo. Et de h̄ etiā vide. ī. Sēsualitas qñ ē pctm̃ vel non.

Cognatio ē triplex. carnal. legalis ꝛ ſpūalis. de quibus vide. ī. Matrimoniū. iij. impedimento. vj. ꝛ. vij. ꝛ. viij. ꝛ. xv.

Collegiū qz sil' colligunt. vel qz sil' cohabitāt. dictū ē ſm glo. ī. l. j. ff. qd̃ cuiuslꝫ vni. Et ꝺz eccl'astici cū si maior ps vl' eq̃lis ē dīcoꝝ. qz magꝭ dignū trahit min⁹ dignū. c. qd̃ ī dubijs. ꝛ ꝓse. ec. vl' al. l. qd̃ maior. ff. ꝛ mio. no. Bal. in. l.

1 ¶ Utz liceat facere collegiū (fi. ff. ꝛ col. illi. R. Inno. ī. c. dilecta. ꝛ excess. p. lz aliꝭ alit' dicāt q hoies cuiuscūqz pfessiōis: vt grāmatici vel negociatores et hmōi. pñt sil' ꝓuenire ppria aucte ꝛ facere sibi rectorē ꝛ sindicum: dūmō cohabitāt vel collegiū faciāt. p cā honesta: puta ad defensionē iustīcie sue vel neī officijs suis fiat fraus. ꝛ multomagis si faciāt cā pietatis vel religionis. Et q liceāt talia collegia. pz. C. ꝛ iu. om. iu. l. fi. ff. qd̃ cuiuslꝫ vni. l. j. ff. ad tre. l. oīb. et ꝛ pcu. c. qz. ꝛ ff. ꝛ colle. illi. l. j. §. j. vbi aliq̃ phībēdo cō cedere videt alia collegia. et ibi etiā ꝺz q sena tus cōsulto illicita arcent. g licite ꝓcedunt ꝛ illicitū ē qd̃ fit p malo aliq̃. ꝛ ꝛestruēdū est l. vl. ff. ꝛ colle. illi. Dicit Bar. ī. l. j. ff. ꝛ colle. illi. q ꝛ iure cōi collegia q̃ fiunt cā religionis sunt pmissa. l. j. ī pn. ff. qd̃ cuiuslꝫ vni. facit qd̃ no. Jo. ī. c. dilecta. ꝛ excess. p. ꝛ Jnno. ꝛ Do. ī. c. inf' dilectos. ꝛ dona. ꝛ qd̃ no. Pe. ꝛ pusio ī tractatu ꝛ canōica portione epi. c. iij. Qd̃ no. qz facit p ist' discipliaꝫ et hmōi. ꝺ quos damāt aliqui inquisitores.

2 ¶ Sz q̄t hoies faciūt collegiū: R. q duo vl' tres. ꝛ elec. c. j. ſm leges tres req̃rūt. vt. l. neraci⁹. ff. ꝛ ꝛ. si. sz. x. hoies faciūt plebē vl' populū. x. q. iij. vnio. ꝛ. x. vel. xv. faciūt turbā. ff. ꝺ vi. bo. rap. l. ꝓtor. la. ij. §. j. sic. x. oues faciūt gregē. ff. ꝛ abige. l. oues. vn⁹ vl' duo fa/ciūt familiā. ff. ꝛ ꝛ. sig. l. ꝛestatio. ī fi. vide glo. ī. c. j. x. q. j. sz pr̃fallias ꝺz q hz dñiuz ī domo. licet filios nō hēat ñ em̄ psonā solaz demōstram⁹. sz ꝛ ius dicit. l. pnūciatio. ī. §.

¶ Utz ꝛserētes collegiū ꝛe (pr̃. ff. ꝛ ꝛ. si. 3 ant h̄ie ptē suaz bonoꝝ collegij: R. Jnnoc. vbi. s. q sic. ꝛ his q ī eo ꝓferunt ipsi ꝛ collegio. ꝛ sic loquit. l. j. §. fi. ff. ꝛ colle. illi. facit p h̄. l. ij. §. viaz. ff. ne qd̃ ī lo. pu. ꝛ de. ꝓiug. qd̃ a te. vbi no. ꝛ hoc. xix. q. vj. ꝛ lapsis. Sz ꝛ aliꝭ q̃ vonāt vl' legāt vniūsitati ñ ꝛ bēt h̄ie ptē. facit. l. sic. §. si qd. ff. qd̃ cuiuslꝫ vni. ꝛ aliꝭ nō. ī gl. ꝺ. §. fi. q ꝓcur. cū Jnno.

¶ Utz collegiū differat a societate: R. Jn/ 4 no. vbi. s. q sic. ptz in. l. j. ff. qd̃ cuiuslꝫ vni. vbi ꝺz q socij alicui⁹ professiōis pñt facere collegiū. ergo societas nō est collegiū. Item collegiū residet in vno. ff. qd̃ cuiuslꝫ vni. l. sicut. in fi. sed societas mortevnius socij soluit. ff. p socio. l. adeo. morte socij finit societas: vt nec ab initio pacisci possumus vt hꝛes succedat societati: dicit tex. ibi.

¶ Utz collegiū possit sibi facere vnū recto/ 5 rē sb̄ q̄ possint oēs ꝛe collegio ꝓuenire: R. q sic. tex. ē. l. fi. C. ꝛe iu. o. iu. ꝛ tenet ei obedire

¶ Utz ꝛestructo collegio extiguant (vt ibi. 6 oīa p̄uilegia ei⁹: R. Pa. in. c. ij. ꝛe po. pla. q sic: si ē eccl'asticū ꝛ ꝛestruat p supiorē. Si vo est seculare sunt opi. sed verior ſm eoz est q durāt apud ciuitatē vel locuz si ipsi ciuitati erāt cōcessa sicut in ecclesiasticis durat apꝺ ecclesiā. vide ꝛe hoc. s. Ciuitas. §. j.

¶ Utz collegiuz vel vniuersitas petat resti/ 7 tutiōz ī integz sicut miōr: R. aliq̃ dicunt q sic. Sed tu tene vez ī collegio pio: sicl' hospitalia ꝛ hmōi ſm Jo. an. ī. c. ij. ꝛe resti. ī inte. li. vj. ar. c. req̃sisti. ꝛe testa. sz pa. ī. c. j. ꝛe resti. ī inte. q h̄ sequit. alle. l. omia. C. ꝛe epi. et de. q̄ dicit oīa p̄uilegia ꝓcessa eccl'ijs extēdi ad hospitalia et pia loca. vide ꝛe hoc. s. Ci/

¶ Quō collegiū pōt disponere (uitas. §. iij 8 sup re p̄uati. ꝛ quot ꝛelēt ꝓuenire vt possit aliquid facere: vide. ī. Statutū. §. xj. xij. et xiij. ꝛ. j. Electio. §. xvj.

Collusio ē aliquē cū suo aduersario pecunia mediante vel gratia pacisci: vt p se in causa vel iudicio pmittat sentētiari. ꝛe collu. c. j. ꝛ se.

¶ Utrum liceat colludere cum aduersario: 1 vide. s. Accusatio. §. xj.

Colonus quō efficit quis: R. pa. ī. c. īdicatū. ꝺ īmu. ec. q tūc qñ p. xxx. anos tāqz obligat⁹ ꝛ

aſcpt⁹ ſolo ſtat. Azo vult q etiã reqrat pmiſſio. Sec⁹ ſi nõ tãqz obligat⁹ vt ĩ colonis nr̃is tpis ĩ q̃bꝫ nulla acqrit fuit⁹. ar. l. põponi⁹ q̃ rit. §. i. ff. quẽad. ſer. amit. Et no. ſm Hoſ. i ſum. de natis ex libero vẽtre: q q̃dã dicũtur aſcpticij. q̃. ſ. p ſcpturã ſolo vel terre aut gle be ſunt aſtricti. Quidã dicũt cẽſiti. r eodẽ mõ ꝓſtituunt ſic aſcpticij. ſz differũt. qz iſti ſunt obligati ad terciã vel quartã r hmõi p tẽ. Cẽſiti ꝯo certũ cẽſuz ſoluere tenẽt annuatim. l. ij. C. in q̃. ca. col. cẽ. wo. ac. po. Quidã dicunt ꝑpetui. Olim em̃ tpe famis ꝓſtituebant reddit⁹ ex publico. r iõ q̃ ribaldos q̃ ſe ſimulabãt ĩualidos ꝓdebãt. ſi erãt liberi ĩ ꝑpetuo habebãt colonatum. ſi ſerui ꝓditori dabant. C. de mẽdi. vali. l. vnica. Et ſz bar. ibidẽ ſz reddit⁹ nõ ꝓſtituãt hz locũ hec pena hodie. Nec ob. auc. de q̃ſto. §. ſi ꝯo. qz loq̃t qñ ꝓdicta publica ꝑſona. qz tunc ĩ publicũ op⁹ dant. ſerui ꝯo ſuis dñis. et. l. vnica ꝓdicta loq̃t qñ a ꝑuata ꝑſona ꝓdũt. Quidã ſẽ ĩq̃lini ſtricte: vt ſunt q̃ fundo tenent. tñ in ſuburbio pñt ꝓmoꝛari. r differũt a colono q̃ tenẽt ĩhabitare ĩ fundo. Inq̃lini large ſẽ q̃ domũ noſtrã ĩhabitãt ad certũ tꝑus ſol uẽdo certũ q̃d. vt ĩ. c. ꝑter. de loca. Quidã dicunt oꝛiginarij. vt ſunt nati ex colonis. ſi ue ĩ poſſeſſiõe ſiue alibi. vt ĩ. l. cũ ſatz. j. m̃. C de agri. cẽſi. r co. li. xj. Et hẽ vez ſi mr̃ erat colona. alꝭ ſec⁹. fac. l. fi. C. de agri. cẽ. r co. Quidã ſẽ coloni ſimplices q̃ ſb certa mercede p/dia colẽda accipiũt ãnuati. r hi oẽs agricole noie aliqñ ꝓphẽdũt. Uñ agricola q̃ agꝛ

¶ Utꝛ colon⁹ q̃ terrã colẽdã accepit (colẽs. ad terciã vel quartã partẽ vel aliũ reddit̃ũ poſſit ꝛeducere ſemẽ vl̃ expẽſas alias: R. Jno. ĩ. c. tua. d. ij. de ꝛeci. q nõ de iure niſi p ſpeciale pactũ aliud fiat. r ſi pactũ nõ fit ꝓſeq/tudo ꝺz attẽdi ſi ẽ. q ſi nõ ẽ: ſtabimus iuri.

Cõmẽda quõ poſſit haberi de bñficio eccleſiaſtico. vide. s. Beneficium. §. xxxvij.

Cõmiſſio facta p papã alicui expſſo noie dignitatis faciẽdo mẽtionẽ q reſidet ĩ alio loco facit vt tal⁹ poſſit cognoſcere ĩ loco reſidẽtie ſz Jo. an. ĩ. c. exhibita. de re. pmu. Ubi ꝯo nõ fit metio de reſidẽtia: tũc ꝓmiſſio ẽ facta ĩ loco dignitatis expſſe. nec extra illã dioceſim poterit cognoſcere de illa cã. c. ſtatutuz. §. in nullo. de reſcp. li. vi. r quod ibi notat.

¶ Utꝛ ꝓmiſſio facta ĩ genere de diſpẽſando reſtringat ad mediocritatẽ. dic vt. s. Clericus. ĩ. §. vltimo.

Cõmodatũ ẽ alicui⁹ rei ad aliquẽ ſpeciales vſum gratuito facta ꝓceſſio ſm glo. ĩ. c. vnico. de cõmo. r ꝑ declaratione ꝑſcripte diffinitionis multa ſunt querenda.

¶ Utꝛ ꝓmodatũ ꝓſiſtat ſolũ ĩ rebꝫ mobilibus: R. glo. ꝑdicta q ñ. ſz etiã ĩ rebꝫ ĩmobilibꝫ. ſilr r ĩ coꝛpalibꝫ: puta fuit ute habitandi. ff. cõ. l. i. vbi tex. dicit poſſe ꝓmodari rez mobilẽ r etiã ſoli. r etiã habitationẽ. 1

¶ Utꝛ ꝓſiſtat ĩ rebꝫ q̃ vſu ꝓſumũt: R. q ñ: niſi cũ ꝓcedũt ad põpã vt ditioꝛ appareat. ff. e. ti. l. iij. §. vl. r. l. ſe. r iõ ꝑz ꝛebũ alic⁹ rei 2

¶ Utꝛ ꝓmodari poſſit res ad ĩcertũ vſum: R. q nõ. qz tũc ꝑcariũ eẽt. r ĩ hẽ differt. qz ꝑcariũ ad ĩcertũ vſuz ẽ q̃ ad tꝑs durationis. puta ꝑ ſe r heredibꝫ ſuis. ff. de ꝑca. l. cũ ꝑcario. Cõmodatũ ꝯo ad certũ vſum. qz. ſ. hz tꝑs tacitũ vel expſſuz añ qõ nõ ꝑt reuocari Et dico tacitũ: puta ꝓmodaui tibi libꝫ ad trãſcribẽdũ hz tꝑs ĩ q̃ poſſit ꝓmode trãſcribi. ff. ꝓmo. l. iij. §. vlti. r. l. iij. r. l. ſi vt certo §. interdũ. r. l. vl. ſm Jnno. ĩ. d. c. vnico 3

¶ Utꝛ poſſit reuocari cõmodatũ añ vſum expletũ: R. q nõ. d. c. vnico. r. l. i cõmodato. §. ſicut. ff. eo. ti. Precariuz ꝯo bñ põt reuocari. qz nõ ẽ ad certuz vſum. ff. de ꝑca. l. ij §. i. r de ꝓeca. c. vltimo. Et ſi reuocat añ tẽpus: teneꝫ de damno cõmodatario. l. i rebꝫ. ff. cõmo. Limito tamẽ hoc ĩ conſciẽtia verũ: niſi cõmodatus ſilr erat paſſurus damnũ ſi ñ reuocaſſet r cõmodatarius alꝭ etiã ꝓuidere nõ potuiſſet. qz potius ex re mea debeo mihi conſulere. nec cõmodatarius poteſt dici receptus: ex quo alꝭ etiã ſibi ꝓuidere nõ potuiſſet. 4

¶ Sed quid ſi cõmodatari⁹ nõ potuit ſine culpa ſua re cõmodata vti infra tꝑs pfixuz tacite vel expſſe: nunquid ĩuito dño poſſit vti alio tempoꝛe: R. Bar. ĩ. l. i cõmodato. §. ſicut. ff. cõmo. r ſeq̃t Pa. ĩ. d. c. vnico. q nõ. qz cũ dñs certet de damno vitando. r ipſe de lucro captando: debet caſus potiꝰ cõmodatario imputari. facit. l. ſi vno anno. §. item cum quidam. ff. locati. 5

¶ Utrum vtẽs re cõmodata ꝓpꝛia volũtatẽ dñi ſcienter ad aliũ vſuz tenẽat: R. q ſic: ad reſtitutionẽ. d. l. ſi vt certo. §. ſz ĩterdũ. ĩmo cõmiſit furtum r peccauit contra ctãdo rem alienã ĩuito dño. r aliqñ poſſet eẽ mortale. puta quãdo eſt res magni ponderis et dãni. vel ex intẽtione q̃ etiaz faceret ĩ magno damno. ſic de furto dicẽt. j. Furtũ. §. xxxiij. 6

Si ꝙ credit ꝓbabiliter dñm ꝓcessurū: nō cōmittit furtū. Si ꝙ dubitat: sic cōmittit furtū. l. qui vas. §. vetare. ff. de fur. Item qñ nō credit ꝓbabiliter. §. placuit. insti. de obli. que ex delic. nas. in glo.

7 ¶Utz ꝓmodās vasa viciosa vel equū tenet de dāno ꝓmit: R. q sic fm glo. & vo. c. vnico. si scienter ꝙ facit nec reuelauerit ꝓmodatario. Sec⁹ si ignorabat vicium. ff. ꝓmo. l. i reb. §. pūt. & §. ite q scies. & l. pe. sec⁹ si i locato. & sic ꝑz qre dictū ē ad aliquē spālē vsum

8 ¶Utz i ꝓmodato possit iteruenire merces R. gl. i. d. c. vnico. q nō. qz si interuenit merces trāsit in locatū vel in ꝑtū innoiatū. in sti. mā. §. vl. & ppea dz i diffinitiōe gtuito.

9 ¶Utz dñiū rei ꝓmodate trāseat i ꝓmodatariū: R. glo. ꝑdicta q ñ. qz is q ꝓmodat retinet dñiū & possessiōz. ff. cōmo. l. rei cōmo/

10 ¶Quid si res cōmodata perit cuⁱ⁹ pi (date culo peribit: R. q dño pibit: nisi ꝓmodatarius fuerit in culpa. d. c. vnico.

11 ¶Utz teneat ꝓmodatariꝰ de oī culpa: R. q si cōmodatū fit gra recipientis tm̄ tenet etiā de leuissima. d. c. vnico. & d. l. i reb. & d. l. si vt certo. §. ꝓmodatū. Si ꝙ fit gra cōmodātis tm̄. vt puta ꝓmodauī tibi iocaliavt dz natio⁹ venires ad me. sic tenet solū de dolo. d. §. iterdū. & l. si mei cā. e. ti. & ff. de ac. & ob li. l. j. §. his q̄z. Si āt fit gra vtriusqz: vtputa vt cōis amic⁹ inuitaret: cōmodauī tibi vasa & hmōi. tūc tenet de dolo & lata culpa & leui. d. §. iterdū. & d. l. i reb. Et nō fm ꝑa. i. d. c. vnico. q ꝙ nō ē ispāle i ꝓmodato. sz ē generale i oibz ꝙctib⁹. vt i. l. ꝙctus. & qđ ibi nō. ff. de reg. iu. Fallit in pcario vbi nō tenet nisi de dolo. q̄uis fiat gra recipientis tm̄. Rō diuersitatis redditur. qz pcariū pōt sp̄ reuocari: sz cōmodatū nō. & iō magis grauat ꝓmodatarius. facit. l. quesituz. §. illud. ff. de pcario. & d. l. cōtract⁹. Fallit etiā fm q dicaz. j. Locatio. §. xxij. qđ āt sit culpa leuis leuissima & lata. Et qñ q tenet de dolo teneat etiam de lata culpa. vide. j. Culpa p totum

12 ¶Utz cōmodatariꝰ teneat de deterioratōne rei: R. q nō: si in ea re vsus ē quā accepit. et sine sua culpa deterior est facta. vt. ff. ꝓmo. l. euz qui rem. in ꝓin. et l. fi. & qđ dicit in. l. sed mihi videt. ff. e. ti. vbi tex. ꝓpꝓe ei res dicit nō reddita quādo deterior facta reddi tur. intellige ex culpa sua.

13 ¶Utz cōmodatarius possit repetere impensas quas fecit i re cōmodata: R. q nō illas q naturali rōe sūt vt puta cibariorz & hmōi sz als sic. vt puta impēsas valitudis vel fuge & hmōi. vt. l. in reb. ff. cōmo. §. possunt.

¶Utz ꝓmodatariꝰ teneat de casu fortuito: 14
R. q ñ: nisi pactū seu mora iteruenerit. d. c. vnico. et. d. l. si vt certo. & C. cōmo. l. j. ff. de ac. & ob. l. j. §. is ꝙ q̄. Adūte tm̄ q licz morosus teneat si res pūt. tm̄ i ꝑcia si eodē mō apd dñm fuisset pitura. ñ credo q teneat ni si solū ad aliqđ itereſſe si dñs passus ē ppē morā. de q̄ vide. j. Mora. §. pe. & vlti.

¶Utz remittēs rē cōmodata p nunciū & ca 15
su fortuito pūt: teneat: R. q nō. casus ē i. l. argētū. ff. cōmo. & ibi glo. Nec ob. c. significāte. de pig. qz loqt i mutuo. qđ qz ē debitoris pcipt sibi. qz debitor ē obligat⁹ i genere. & gen⁹ pire nō pōt. l. in cēdiū. C. si cer. pe. Res ꝙ cōmodata remanet i dñio cōmodātis. & iō pcipt dño. Si ꝙ perit culpa nūcij. vl si fuit infidelis quō tenet: habes. s. §. xj. fm illā distinctionē fm culpā in qua fuit. puta qz cōiter habebat idoneus in nulla culpa ē. l. argentuz. ff. cōmo. Si nō sic: sic vide de q̄ culpa tenetur. & fm illam iudica.

¶Utz ꝓmodatariꝰ possit pferre res suas cō 16
modatis qñ oīs saluare nō pt: R. q si sue erāt viliores nō pt. fac. l. qđ nerua. i fi. ff. de po. Si ꝙ erāt eiusdē pcii sitaz. silr nō pt si cōmodatū ē factū gra cōmodatarij. facit. l. i reb. ff. cōmo. Si ꝙ ē factū gra ꝓmodantis tm̄: etiā suas viliores pōt ꝓponere. facit d. §. interdū. Si aūt gra vtriusqz: tūc solū pt ꝓponere res suas si sunt eque pcii ose. Qñ aūt sue erāt pciosiores: pōt eas ꝓponere rebus cōmodatis. q̄uis cōmodatū sit factū gra recipientis tm̄. qz q̄libet diligēs ꝙ faceret & nō tenet facere nisi qđ diligētissimⁿ⁹ fecisset d. l. in reb. j. ñ. & sic intellige. d. l. si vt certo. §. qz ꝙ senectute. qđ no. qz facit ad mlta. vt qui tenet de dolo possit ꝓponere viliores suas. Qui ꝙ de leui equales. Qui de leuissima pciosiores solum.

¶Quis pt ꝓmodare: R. fm Mo. ti. ꝓmo 17
dati. q ille q pt ꝙhere. facit i ar. l. iulianꝰ. §. añe. ff. de ac. emp. & vē. & ea q̄ bona fide possidem⁹. l. cōmodare. ff. cōmo. & etiā q̄ mala fide possidem⁹ vt ibidē. sed nō in cōscia

¶Que sit natura ꝓmodati: R. idem Mo. 18
vbi. s. q ē vt res ipsa cōmodata restituat. qz hoc ē de iure naturali. di. j. ius naturale. nec pōt rōne ꝓfessiōnis directe retineri ptextu alicuⁱ⁹ debiti. l. vlti. C. cōmo. i ꝓtiuz tamē tenet ibidē ꝓmuniter. & facit qđ no. pa. & glo. in. c. bona fides. de ꝓpositō. quia solū ꝓhibetur compensatio in depositō. ergo in alijs ꝓtractib⁹ admittit. qz exceptio firmat

regulã. xxxij. q. vij. dominus.

Cõpaternitas vide infra Matrimonium. iij. impedimento. vij.

Cõpẽsatio ẽ debiti ⁊ crediti inter se contributio vt. ff. de compen. l. j.

1 ¶ Utr admittat in oib⁹ R. Pa. i. c. bona fides. de depposito q sic i oib⁹ q i suo genere recipiũt functõz. i. qñ vna res põt fungi vice alteri⁹: sic sunt cõiter q ꝓsistũt in nũero. põdere ⁊ mẽsura. In alijs aũt cessat ꝓpẽsatio. Uñ si tu reneꝛ mihi restituere equũ. ⁊ lego tibi. l. ducatos ñ fiet ꝓpẽsatio. qz possz ee maioꝛ affectio quã hẽo ad equũ qz sit qztitas pecũie Secꝰ aũt qñ nullũ possum⁹ ptẽdere inesse vt puta mutuaui tibi pecuniã. ⁊ tu mihi qd sile. Itẽ reqrit q debitũ sit liqdũ vel de pxio liquidandũ. l. fi. C. de compensa.

2 ¶ Utr ꝓpẽsatio idirecta hẽat locũ vbi ñ hz locũ directa: R. Pa. i. d. c. bona fides. q sic puta res tua venit ad me. poſo illã tenẽ do nec mihi satisfecerꝛ p debito meo. vide p Li. distinguẽtẽi. l. si ñ sortẽ. §. si cẽtũ. ff. de ꝓdi. ũde. Inno. ſo i. c. cũ oli cãz. de resti. spo. dicẽ q aucte supioꝛis possz accipe eq̃lẽs qñ rẽ meã hẽ nõ possũ. all'. c. dños. xxij. q. iij. dũmõ sine fraude. mẽdacio vl calũnia recupet alit dicit q tenet ad restitutõz. all'. c. ñ sane. xiij. q. v. qd credo vez qñ calũnia vl fraus pseuerat: alꝰ ñ. qz lz peccauerit i recupando ñ tñ peccat i retinẽdo: nisi fm q dicã. j. Furtũ. §. rl. ⁊ rlj Et sic serua i ꝓscia. lz q ad foꝛ cõtentiosum aliter foꝛet dicendum.

Cõpositio amicabilis an possit iteruenire i recimis ⁊ alijs spũalib⁹ ꝺctib⁹: R. glo. in. c. statuimus. de transac. q sic. vt ibi. ⁊ de decimis. ex multiplici. ⁊ c. nup. cũ alijs. Ita tñ itelligeq nullũ tpale dez p spũali. qz simoniacũ esset. vt in iuribus i ea allegatis patet

Cõpromissuz põt facerꝛ q libz sup rebus qs põt alienare seu libere disponere. in alijs aũt qs alicare ñ pt sine certa solẽnitate nec pt ꝓpromittere sine illa solẽnitate. facit c. cũ tpe. de arbi. ⁊ Pa. ibidẽ. facglo. ⁊ bar. i l. nulli. ff. de trãsac. ⁊ l. nõ solũ. iiicta glo. C. de ꝓdi. mi. ñ ali. vbi caueꝛ q tutoꝛ nõ pt trãsigere sine auctoꝛitate iudic sup ill' rebꝫ qs alicare nõ põt. Intellige qñ p trãsactõz seqꝛet alienatio. lz sup fructib⁹ et alijs q sol⁹ pt alienare. põt etiã trãsigere. quõ compromittens teneat: vide. s. Arbiter. §. r.

Cõicare Uide. j. Eucharistia. iij. per totum.

Cõmutare Uide infra. Permutatio.

Cõcessũ itelligit de iure cõi qd ñ ẽphibitũ. ar. xxx. q. iij q spũalẽ. ⁊ xvj. q. i. sꝛ nõnulli. v. dis. ad eꝰ. ff. ex q. cau. ma. l. necnõ. §. qd eis. ff. de pcu. l. mutꝰ. §. i. ff. de testi. l. i. j. de trãsla. p. inter coꝛpalia. ff. de colle. illi. l. i. Soluit gl. i. d. c. inꝛ coꝛpalia. q ꝑma iura loquũtꝛ ꝓstitutõibus affirmatiuis et nõ phibitiuis sic scda. Exẽplũ ꝓcedit q ꝺhat mrimoniũ. g spꝛ cui libet. Exẽplũ i phibitis. homicidiũ phibet. ergo semp: nisi vbi inuenit concessum.

¶ Cõcedit aliq̃d alicui tribꝫ modis fz Pa. 1
i. c. sup. de do. p⁹ di. re. Pxio i donatõe vl hereditate: vt possit libere disponere sicõ de re pxia. Scõo i feudo: vt vtile dñiũ trãseat i vasallũ: ⁊ directũ remaneat penes dñm. d q de feu. c. ij. Tercio donec viꝛerit q recipit. et videt hoc casu ꝓcessus vsusfructꝰ rei. ⁊ talis põtius suũ alteri ꝓcedere in vita sua.

¶ Utr ꝓcessuz ppt necessitatẽ extẽdat vltra 2
ncitatẽ: R. Pa. i. c. deus q. d vi. ⁊ ho. de. q nõ: nisi qztũ necessitas expostulat. Et sic cã limitata limitatũ ꝓducit effectum. arg. d. c. deus qui. in verbo qztũ ad hoc spectat.

¶ Utr ꝓcedẽs ꝓcedat necessaria oia q se 3
quunt ex illoꝛ: R. q sic. viij. di. q iure. de of. dele. cũ sup. de dolo ⁊ contu. cum dilectus

¶ Utr ꝓcesso ꝑncipali ꝓcedat ⁊ accessoꝛiũ: 4
R. q sic. qz ꝓmissa cã ꝓmittũt ⁊ ea q ad cãz spectãt. de of. dele. p terea. in tex. ⁊ in glo.

¶ Utr ꝓcessum de gra spãli deꝛeat trahi ab 5
alijs in exẽplũ: R. q ñ. de ꝑui. sane. vbi de hꝰ

¶ Utr ꝓcessum a papa vel ab alijs expiret 6
morte. vide. j. Gratia. §. ij. ⁊. iij.

Cõciliũ generale cõgregare ẽ ꝑui legiũ solꝰ papa. xcvij. di. c. i. ⁊. ij. ⁊. ij. q. vi. c. ideo. el. i. ⁊. iij. di. §. porro. vñ sine auctoꝛitate papa ꝓgregatũ nullũ habet firmamentũ. xvij. di. §. i. ⁊ p totũ. de elec. significasti. ante fi.

¶ Quattuoꝛ concilia videlicet Nicenũ Cõ 1
stantinopolitanũ. Ephesinũ ⁊ Calcedonẽse sunt tanꝛz quattuoꝛ euãgelia seruãda. xv dist. sicut sancti.

¶ Utr ꝓuincialia concilia possint celebraꝛi 2
sine auctoꝛitate papeꝛ: R. q sic. tñ cũ autoritate patriarche: aut primatꝛ aut archiepi iij. di. §. porro. xviij. di. in summa.

3 ¶Oñ puincialia ꝯcilia debent celebrari. ⁊ q̄ ꝓuincias teneant: habes plene. xvij. di. p totū. Et ad q̄d debēat celebrari: que notanda sunt contra archiepiscopos si confitentur.

Cōcubinatus vtrū licet. R. io. an. post Ho. i regula. sine culpa. i mercuria libr. vt recitat pa. i. c. vt clericor. de vi. ⁊ ho. de. q̄ nō etiā de iure ciuili. q̄ exq̄ ius canonicū expresse phibet. vt c̄ tex. nō. xxxij. q. iij. nēo imo de. vt i. c. mercedes. ea. q. vbi dr q̄ illo p̄cepto Exo. xx. nō mechaberis. phibet ois coitus p̄ter vroriū. ⁊ lex ciuil i spualibꝫ sb̄iciat se depositōi iuris canonici. i auc. vt de. a p. p epi. ⁊ i auc. de eccle. ti. fac. c. dici. de iudi. &c.

1 ¶Utr̄ ꝯcubinari⁹ possit absolui nisi abiciat ꝯcubinā. R. q̄ si ē ꝑiculū recidiui n̄ pt absolui nisi abiciat. q̄ nō ē ꝑtrit⁹. xxiij. q. iij. legat. Si ꝯo nō ē ꝑiculū de recidiuo. tunc si factū ē notoriū nō pt absolui. q̄ teneat eā abiicere ad tollēdū scādalū ppli. marie q̄n est violēta suspitio de eor icōtinētia ppter mores eor. als sic. Et q̄d dico de ꝯcubinario idē dic de ꝯcubina. facit ad h̄. xxxiij. di. audite

2 ¶Utr̄ sacerdos ꝯcubinari⁹ sit suspēsus. R. Pa. i. c. via. de coha. de. ⁊ mu. q̄ q̄ ad deū et se nulli dubiū cū sit i mortali pctō. ⁊ iō peccat mortaliter celebrādo. de q̄ dic vt. s. Clericꝰ viij. §. j. Tñ si ē occultꝰ nō efficit irregularis celebrādo. vt no. Inno. i. c. si celebrat. d̄ de. ex. mi. Si ꝯo ē manifestꝰ: ita q̄ nulla possit tergiūsatiōe celari: tūc suspensus ē ab officio. p̄z. xxxij. di. c. ꝑter. Nā nō ē dīa inf inf dicimus ⁊ suspēdim⁹. q̄ nō refert q̄d de eq̄ pollētibꝫ fiat. c. lz ex q̄da. de testi. l. nō p̄n. ff. de legi. Et h̄ ē dar. xxxvij. di. §. verū Et iō si celebrat irregularis. c. j. de reiu. li. vj. ⁊ etiā suspēsus a bñficio. vt i. d. c. ꝑter. cuz glo. Sec⁹ si nō h̄z talē opis euidētiā. Multi tñ doc. volūt q̄ req̄rat monitio. alit nō sit suspēsus ipso facto nec incurrat irregularitatē. Sed p̄mū verū⁹. Et idē q̄d de sacerdote dic de clerico i mīoribꝫ aut q̄cūq̄z alio inferiori a sacerdote. vt no. Arch. i. c. ad hec. xxij. dis. ⁊ sil̄r si irreglares si exercēt actū cuiuscūq̄z ordis. ⁊ sol⁹ papa dispēsat. c. j. de reiu. li. vj. ⁊ c. j. de sen. ex. li. vj. Et idē dic de q̄cūq̄z pctō mortali sic de fornicatōe. vt. s. clericꝰ. viij. §. iij.

3 ¶Utr̄ peccet mortaliter audiēs missam sacerdotis concubinarij vel recipiēs sacramenta. dic vt. s. Clericus. viij. §. q.

4 ¶Quis dicit ꝯcubinari⁹ manifestus: vt incurrat ipso iure ꝑfatā penā suspensionis. R. Pa. in. d. c. vestra: q̄ tūc q̄n fornicatio ē ita notoria q̄ nullā habet dubitationē: vt puta q̄n publice tenet concubinā sicut vroz. et nutrit filios. ita q̄ nō auderet diffiteri: aut negatio nulla esset: vt dicit glo. in. l. sīam. in §. celari. C. de pe. facit. l. illud. §. sed et si. ff. de tri. ⁊ ac. et. xxxij. di. null⁹. et. c. ꝑter. Si autez nō est ita notoriū: sed ꝓbabiliter pōt tergiuersari. vt quia tenet cōcubinā cū matre. ⁊ dicit esse ꝑdissequā matris: et hmōi. tunc requirit monitio ⁊ añ eam nō incurrit Facit. c. si qui. lxxxj. di. ⁊. c. sicut. de coha. de ri. post monitionē sic nisi resistat. Et sic con cor. doc. qui sunt varij in hoc: vt illi qui dicūt monitionē necessariā intelligant q̄n nō potest tergiuersari.

Concussionis crimen ē cum quis minat alicui: nisi ita vel ita faciat faciaz vel nō faciā ⁊c. Sz glo. i. §. cōcussionis. j. q. j. in. l. iubemus. C. ad. l. iul. repe. posita. j. q. j §. iubemus. videt sentire: q̄ cōcussio ē q̄n inducit penalē dat sentētiā als nō daturus. vel penaz p̄mio remisit vel cupiditate ingessit. ⁊. ff. de cōcussi. l. ij. cōcussionez. facit q̄ pecuniā accipit eo q̄ crimē minatus sit. et qui in accusationē innocentiū cotierūt. vel qui pecuniā ob accusandū vel nō accusanduz. renunciandū vel nō renunciandū vel ferendum testimoniū accipit. Et breuiter ꝯcussio est ꝓprie quādo quis habens aliquā potestatē vel officiū pecuniā accipit ob iudicādum aut decernendū: vel quo magis vl̄ minus faciat quod ex officio facere deberet. vel p mīnas cogit aliquem ad faciendū vel nō faciendū indebite. vt colligit ex. l. j. ij. iij. v. et. vj. ff. ad. l. iuli. repe. Tñ talis concussor efficit infamis si condemnet de hoc crimine. ⁊ fm canones punit pena quadrupli xvij. dist. quoniā.

¶Utrū sit peccatū mortale concussio. R. q̄ 1
sic. Patet Luc. iij. vbi Joh̄es militibus vt saluarent: dixit. Neminez concutiatis neq̄z calumniā facietis. facit q̄ fit peccatū mortale. xxiij. q. j. militare. in fi.

¶Utr̄ sit restituendus de necessitate p con- 2
cussionem acceptum. R. q̄ sic: nisi sit datus ob malum faciendum. quia tunc cum taliter dans nō repetat ꝓpter turpitudinē suaz si restitui debet dabit pauperibꝫ. quod cum ius nō ꝓcipiat: erit de cōsilio. vt patebit. j. Restitutio. j. in §. turpe. sed datū p concussionē. als vt faciat quod tenebat: necessario est restituendū illi q̄ dedit vel eius heredibus aut si ignorant pauperibꝫ. q̄ in conscientia

nō valet talis donatio. ar. l. j. §. que honorāde. ff. quar re. ac. nō da. facit. c. sane. xiij q. v. & l. j. ff. qd me. cau. Et hoc verū in his qui habēt stipendia publica vt talia officia admīstrēt. alīs nō credo q̄ de necessitate tenant recipiēdo debitas sportulas: nisi in casu quo gratis esset obligatus officiū administrare: vt puta pauperi & hmōi. facit. d. c. militare. cū glo. sua. vide. j. Judex. §. viij.

Condemnatus ad mortē vel mutilationē membri an possit fugere. vide. j. fugere. §. j.

Conditio est triplex. Prīa rō/ne stat⁹ psone. vt cū quis libere vel seruilis cōditōis dr. de ser. nō or. c. vl. xxxij. q. iij. liberi. & s. ti. Colonus. Scōa est in rebus que libere vel seruilis cōditionis dicunt. ff. et. C. de seruit. p totum. Tercia dicit cōditio pmissionis vel alterius cōtract⁹. Et hec differt maxie a mōra cā.

1 ¶Quō conditio concipit. R. q̄ p si. mod⁹ p vt. causa fo p quia.

2 ¶Quid est conditio tercio mō dicta. R. est futurus euentus in quē actus suspendit fm Bar. in. l. j. i pma col. ff. de cōdi. & demon. et Jo. an. & Lar. in. c. ex. de condi. ap po. vñ an euentū cōditōis nihil est. l. j. C. de condi. inser. & l. cedere die. ff. de ver. si.

3 ¶Modus aūt est exhortatio siue inuitatō ad remuneratiōem quādā siue implemētum loco ei⁹ qd ē factū. & ideo nō suspēdit sed clarificat. vñ pmissum sub mō pōt peti de p̄senti pstita cautione de modo obseruando. l. q̄ heredi. iuncta. l. quibus diebus. §. terminus minor. ff. de condi. & demon. & qd nō. in. c. verum. de condi. ap.

4 ¶Causa fo de pterito vel p̄senti est sumpta ratio dispositionis vel motus.

5 ¶Demonstratio est ex p̄terito vel p̄senti alicuo accidenti vel qualitate rei que gerit certificatio vel liquidatio.

6 ¶Utr cōditio cōprehēdat aliqñ modū. R. q̄ cōditio sumit pmo latissime. & tūc cōprehendit etiā modū. vt i. c. ij. & c. ex. de condi. ap. Secūdo late. & tūc late cōprehēdit cōditōes q̄ etiā sunt de pterito vel p̄senti que pprie nō sunt cōditiones. q. nō suspendūt actū cū in rerū natura sint certe. l. cuz ad p̄sens. ff. si cer. pe. Tercio pprie. & tunc qñ confert in futurum euentū siue certitudo sit respectu rei siue dei. licet aliq̄ glo. dubitauerit de die mortis. Ita tenet glo. in. l. in omnibus. ff. de re. iu. ex. est in. l. quodcunq. §. i. ff. de ver. obli.

¶De cōditōe i mrīmonio aut in religiōe. vi de. j. Matrimoniuz. iij. impedimento. iij. & Religiosus. §. iij. de conditione donationis. vide. j. Donatio. i. §. xlvi. 7

¶Conditio possidentis potior ē vbi par ē causa turpitudinis. ff. de condi. ob tur. causam. l. si ob turpem. §. porro. 8

¶Utrum conditio tacita faciat contractuz conditionalē. R. q̄ nō facit. l. conditiones. ff. de condi. & demon. ō quo dic vt. j. Matrimoniū. iij. impedimento. iij. §. j. 9

¶Utr cōditio q̄ oīno ē extrinseca suspēdat. vi de. j. Mrīmoniū. iij. impedimēto. iij. i pn. 10

¶Utr cōditio viciet aliqñ p̄tuz an viciet. R. vt colligit i ti. de cōdi. ap. p doc. & legistas de cōdi. & demō. & alīs locis. q̄ aut cōditio est extra naturā & subam contract⁹. & sic viciat p̄tū & nō viciat. vt i. c. fi. de cōdi. ap. facit. l. cū hi. §. si p̄tor. ff. de trāsac. et id ōr de suba act⁹ sine quo nō pōt stare act⁹. et ecōtra nō dicit de suba act⁹ sine q̄ pt stare. vt cōiter no. doc. i. d. c. fi. Facq̄ nō. Bar. i. l. i. ff. de li. & post hu. & qd nō. i. l. i. i pn. ff. ō ver. ob. Et hoc verū pmo si apponat a pncipio contract⁹. Secus si post cōtractū qñ contract⁹ nō pōt dissolui volūtate ptiū vt mrīmoniū. c. dixit. xxxij q. iij. & c. ex līris. de diuor. & votū & hmōi. facit. l. p seruū. §. denicq. ff. de vsu. & habi. Secūdo vez si p ambas ptes appōat. & ō alīs vide. j. Mrīmoniū. iij. impedimento. iij. Aut nō ē extra subam contractus. sz caut impossibilis aut turpis. & sic viciat & reiicit & ñ intrat i contractib⁹ spūalib⁹. puta mrīmonio & voto & hmōi. vt no. in. d. c. fi. i contractibus aūt tpalibus regulariter viciat. vt nō. i glo. d. c. fi. p iura in ea allegata. Et hoc itez i cōtractib⁹ qui fiūt inter viuos. In cōtractib⁹ vo qui fiunt i vltima volūtate sic distīguo. aut cōditio impossibilis adiicit in psonam honorati. vt puta testator iubet q̄ heres suus digito tāgat celū. & si nō tetigerit dat cētū Dyno. & sic nō valet legatū de cētū facta Dyno. q. cōditio viciat. insti. de lega. ij. §. fi. no. i. l. vnica. C. ō his q̄ pe. no. & ibi tenet cū hac distinctiōe. Aut impossibilis cōditio adiicit in psona honorati. id ē ei⁹ cui fit legatū. vel eius q̄ heres instituit. q. sub conditione impossibili i alicui fit legatū. vel aliqs instituit heres: puta si ticius celuz digito tetigerit heres esto vel habeto centū. & isto casu fauore vltie volūtatis reiicit cōditio. & valz institutio & legatū. insti. de here. insti. §. impossibil & cōmuniter doc. in. d. §. fi. Bar. tñ i. l. j. ff. de condi. insti. tenet contra predictā distin/

ctionē. de q̄ ibi vide. sed pax ad nos. Et no. q̄ ꝺditio turpis aut impossibil' q̄ ad h̄ eā paranť. vt i. d. c. fi. nō. Aut ꝺditio nō ē nec turpis nec impossibil' nec ꝫ subam act⁹. ⁊ sic vicia. vt nō. in. c. de illis. de condi. appo.

Cōductor q̄s dicať. vide. j. locatio. i pri. Et quō ē excōicať q̄ añ tps ꝺductōis ꝺducit domū bonorie alicui⁹ doctoris vl' scholaris sine cōsensu ipsi⁹ inq̄lini. vide. j. excō. vij. casu. iiij

Cōfessio delicti an sit faciēda ad interrogatōz in iudicio. R. Pa. i. c. cū sup. de ꝓfes. Aut pcedit a iudice p inq̄sitōz ex mero officio iudicis. ⁊ tūc si factū ē notoriū vl' infamia flagrat. vl' q̄n se miplene pbatū ē. ⁊ sic mdere teneť ꝑitatē ꝟb pena mortal' pcti fm Tho. ij. ij. q. lxix. ar. j. tex. no. in. c. cū dilecti. de accu. Et hoc verum q̄n nō agit ad aliā penā q̄z spūalē. Si ꝺo factū nō ē notoriū neq̄ flagrat infamia: tunc nō teneť mdere. ar. c. q̄liter ⁊ q̄n. el. j. ꝺ accu. etiā si iurasset dicere veritatem. fm Hen. de gan. i pmo q̄li. q. xxxij. nec ē obediēdū in h̄ plato. q̄z ꝫ charitatē. Occulta em̄ publicāda non sunt. ſz soli deo relinq̄nda. vj. q. j. si oīa. ⁊ c. oues. ⁊ c. ex merito. aut pcedit a iudice ad instātiā ptis. ⁊ sic necessario nō ērm dēdū: nisi id de q̄ queriť sit famosum ⁊ ipediat ordinis executōz seu bñficij retētōz. de q̄ nec venit imponēda pena tpalis. Sz dicet ne mēda ciū: R. q̄ nō: sed vteť alijs ꝟbis duplicab ⁊ simulatis. ar. xxij. q. v. §. ex his.

1 ¶ Utr ꝓfessio iudicialis p iudicet ꝓfitenti: R. fm Pa. i. c. ex pte. de confes. q̄ sic si sit maior. xxv. annis ⁊ fit sponte ⁊ ex certa scientia ⁊ expssa causa ⁊ coram suo iudice ⁊ pte p̄sente ⁊ nō sit contra naturā nec contra ius. ⁊ fiat de relitigiosa. ⁊ nō sit ꝓtra libertatē. alis nō p iudicat. vide diffuse in. d. c. ex parte. q̄ potius est fori contentiosi.

2 ¶ Utr ꝓfessio extra iudicialis p iudicet i absentia ptis: R. Pa. i. c. si cautio. de fi. istru. q̄ q̄n pmissio fit p̄senti sic. pmitto tibi p̄senti q̄ ꝺabo absenti centū. ⁊ tunc obligať naturaliter ⁊ de iure ciuili. Secus si diceret. promitto tibi absenti centuz. q̄ tūc nō obligať etiā naturaliter. q̄ nō est cui acquirať obligatio. Itē no. glo. ⁊ doc. in. l. stipulatio. §. si quis insulā. ff. de ver. obli. ⁊ i. l. j. ff. de pac. et in. c. si tibi absenti. de p̄b. li. vj. Fallit h̄ q̄n dicit tutori pupilli. curatori furiosi. actori vniuersitatis q̄ pmittit eius pupillo: furioso vel vniuersitati. q̄ obligať. l. cum qui. §. iiij. cū tribus se. ff. de consti. pec.

¶ An quis teneať cōfiteri positionē in qua quis petit. xx. cū solū. x. habere ꝺebeat. aut cū absolute petit q̄ ei ꝺeberť sub ꝺditione: R. fm Bar. in. l. j. §. si stipulāti. ff. de ver. obli. et i l. si is qui ducēta. ff. de re. du. Aut q̄ ꝺ ponit in positionibꝫ seu libello ē falsum rone qualitatis. ⁊ sic pōt negari in totū. q̄ videť aliud factū. Et sic intelligo glo. in. c. fi. de confes. li. vj. ⁊ in. c. ij. de testi. eo. li. vtputa q̄ ꝺ de eo sub conditione petit absolute. aut ꝺixit q̄ comedi hodie ⁊ fuit heri ⁊ hmōi. Ratio: q̄ si confiteretť sic. ꝺebeo sed sub ꝺditōe actor posset accipere partē cōfessionis p se. s. q̄ teneť ei: et reus haberet pbare q̄ teneatur sub conditione fm cautelā. Pa. in. c. j. de po. p̄la. ⁊ doct. Bar. in. l. aurelius. §. idq̄. ff. de li. le. vbi dicit q̄ si quis ꝺiceť se interfecisse hominez: sed ppter suam ꝺefensionē q̄ nō tradeť ei q̄ ppter suam ꝺefensionem. Et ponit rationē. quia p̄sumptio est contra eū ratione opis ppetrati cū sit factuz a iure damnatū. Itē q̄ cōmuniter nō contingit q̄ aggressus interficiat aggressorē. vbi ꝺo hec cessant teneť q̄ nō potest quis accipe partē confessionis p se ⁊ partē refutare quādo cōfessio est facta vnico constructu. sic tenet Archidi. i c. j. de confes. li. vj Tamē quia magis tutus est nō cōfitēdo veritatē poterit negare. Aut quod ponit in libello seu positionibꝫ est falsum in quātitate seu in parte summe seu in parte rei. vt q̄ petit. xx. et nō ꝺebet habere nisi. x. vel petit totū: ⁊ non ꝺebet habere nisi medium. ⁊ tunc teneť confiteri veritatē. vñ tenuit Pe. q̄ si talē positionē negat ex toto q̄ est piurus. ⁊ facit tex. cuz glo. in. l. pupillus. §. fi. ff. de ver. si. vbi patet q̄ ꝺebitor negans rē esse suā negat sibi esse cōmunē. ⁊ in glo. c. fi. xij. q. j. Ibi tamē addit glo. q̄ res ciuitatis vel vniuersitatis non est cuiuslibet. xij. q. ij. qui manumittit. ⁊ in. l. qui solidū. in pn. ff. de le. ij. vbi petens totū constituit aduersarium in mora i parte ꝺebita. Et hoc cōtra p curatores nostri tempis.

¶ Utr cōfitēs consociū crimis sit testis ido neus ꝓtra sociū: R. q̄ nō. vt no. glo. i. l. si filiū. C. de li. cā. Et ideo nō debet interrogari de consocijs. vt i. l. fi. et ibi p doc. C. de questio. Intellige q̄ non ꝺz interrogari quo ad h̄ vt sit testis. sed bñ pōt interrogari vt p eius dictū possit inueniri veritas ab alijs. 4

¶ Utr interrogatus vel sua sponte dicens faciat iudiciū contra sociū: R. q̄ nō. vt no. Bar. in. l. j. §. seruus. ff. de questio. Maxie 5

cũ oĩe indiciũ dcreat pbari p duos testes. vt p glo. ⁊doc. in. l. fi. C. fa. her. ⁊p Bar. in l. fi. in añpe. q. ff. de questio. p Ange. in. l. fi. ff. qđ me. cã. p Bal. in. l. q̃ pponebaĩ. ff. de lega. ij. vñ licz vn⁹ testis qn dcponit directe su per ipso facto pncipali. puta qz vidit cõmitti ipm maleficiũ faciat indiciũ si ẽ oĩmi excepcõe maior. vt nõ. i. l. si q̃s. C. ad. l. iul. maie. Bar. in. l. fi. ff. ad. l. cornel. de sic. ⁊ Bal. i l. fi. C. fa. her. Sali. in. l. fi. C. đ questio. no. Bar. ⁊ Ange. i. l. j. ff. de fur. Ĩ sup⁹ adict⁹ soci⁹ exquo ꝓfessus ẽ crimẽ suũ ẽ infamis infamia facti saltẽ. iõ nõ ẽ testis oĩmi exceptione maior. qz vilis ⁊ infamis nõ facit indicium aliquo mõ. Ita dicit Bar. i. l. j. §. idez cornelio. p illũ tex. ff. de questio. ⁊ Bal. in. c. j. in. §. sacramẽtũ. de ꝓsue. rec. feu. dicit q̃ illud qđ đz vnũ testẽ facere indiciũ: debet itelligi si ẽ vite pbate vel bone opinionis. nec potest haberi suspect⁹ familiaritate vl̃ fama mala vel alia cã arbitrio iudicis. Et iõ fm eũz infamis infamia facti nõ ẽ idone⁹ testis. vt no. etiã ipse Bal. i. l. fi. C. de req. re. p no. ibi p glo. Et q̃d sit indiciũ ⁊ quõ pbaĩ: ⁊ iq̃bz fallit qđ. s. dictũ ẽ: vide. j. Indiciũ. p totũ.

6 ¶Quid si essent duo vel tres testes singulares q̃ ꝓferent ꝯ terciũ? R. q̃ nullo mõ pñt ꝓiũgi ad faciẽdũ indiciũ: nisi sit testis oĩmi exceptõe maior. vt. s. dixi i. §. p̃cedẽti. ⁊ ml̃ tomin⁹ ad faciẽdã plenã pbatõem. Rõ. qz cũ duo testes req̃rant regulariť vt dictũ est: tales ñ sufficiũt. qz vnũqđ cũq; dictũ de p se ipfectũ ẽ. ita no. Bal. i. l. si q̃s ex argentarijs §. j. ff. de edẽ. ⁊ pz p nõ. p do. Anto. i. c. licet de testi. dũ loquiť de pbatõe p testes singulares. Nec ob. q̃ vn⁹ testis ꝺponens sup facto pncipali iungaĩ cũ pbatõe fame. vt pbaĩ in. l. ij. §. eiusdẽ. ff. de testi. ⁊ p Bar. i. l. admonẽdi. ff. de iureiu. Istud ẽ verũ. qz hic ẽ pfectũ. s. vn⁹ testis integer: vt dictũ ẽ. Itez fama q̃ facit pfectũ indiciũ. vt no. Bar. i. l. de mino. l. si plures. ff. de q̃stio. Itẽ nec ob. q̃ due pbatões semiplene diuersi generis cõiũgaĩ ad vnã plenam faciẽdã. iuxta nõ. p Bar. i. d. l. admonẽdi. qz illud verũ qñ ꝓiũgunť ad eũdẽ actũ. s; due pbatões diuersorũ actuũ ⁊ diuersoꝝ generũ nũq; ꝓiũgũť ad plenã pbatõz faciẽdã. Iste ẽ casus. ⁊ ita ꝺducit Bal. i. l. testiũ. i fi. C. de testi. et idem Bal. i. l. obseruare. C. quo. ap. nõ req. posuit. d. Anto. i. c. veniẽs. el. j. de testi. Ex istis infert q̃ due mulieres dicẽtes se peccasse cuz aliq̃: nõ pñt iũgi ad faciẽdũ indiciũ pfectũ nec arrandũ aduersitatẽ ꝓicẽdã: etiã cũ aliq̃ bus ꝓiecturis. maxime cũ ꝺponãt se delicto ppetrato in eoꝝ corpe. iuxta nõ. p Bar. i. l. si quis i graui. ff. ad senatusconsil. sill. vbi dicit q̃ nullũ facit indiciũ. Et idẽ Ang. i. l. ij. C. de cal. vide. j. Testis §. xxij. quãdo dicatur singulares.

Cõfessio sacramẽtal⁹ pmo qđ ẽ R. fm Hosti. q̃ ẽ legitima coꝝã sacerdote pctõꝝ suoꝝ ꝺclaratio. Uel fm Dir. Cõfessio đz q̃si simul vel ex toto vendicz fassio. Nã sic sñia sic ꝓfessio q̃ generat sñiam đz eẽ certa. vñ i. l. certũ. ff. de ꝓfes. certũ inq̃t ꝓfessus p iudicato erit.

¶Qualis đz esse ꝓfessio vt sit legitima? R. fm cõiter theologos i. iij. di. xvij. q. xvj. de hẽ ꝓditões q̃ ꝓtinent ĩ his ꝓsibꝰ. Sit simplex. humilis cõfessio. pura fidel. Atq; frequẽs. nuda. discreta. libẽs. verecũda. Integra. secreta. lachrimabil⁹. accelerata. Fortis ⁊ accusans: ⁊ sit parere pata. Quas Ri. exponit i. iij. di. xvij. ar. ij. q. vl. Simplex. i. vt nihil admisceaĩ qđ nõ facit ad pcti q̃ntitatẽ. Humil⁹ i ꝓbo ⁊ signo. Pura. i. recta in tẽtõe facta. Fidel⁹. i. vera: vt nihil đ falsitate admisceaĩ. Freq̃ns: qz valde ẽ vtile. Nuda nõ inuoluta ꝓbor obscuritate. Discreta: vt maiora cũ maiori grauitate. Libẽs: nõ nccitate siz libera volũtate. Uerecũda nõ iactãtia plena. Integra: vt nullus retineat. Secreta: non publica. Lachrimabil⁹: ex dolore cordis. Accelerata: ne nimis plõget. Fortis: ne ex ꝓcũdia dimittat. Accusans: se nõ alios. Parere parata. s. ad obediẽtiã ꝓfessoris

¶Utr̃ pfate ꝺitões sint oẽs de ncc̃itate cõfessionis? R. Ri. vbi. s. dicit q̃ nõ. sed quedã de congruitate. sed vt clarius intelligaĩ multas inferã questiones.

¶Utr̃ noiatio psone cũ q̃ q̃s peccauit sit nẽ cessaria ad pcti ꝓfessionẽ? R. fm Ri. vbi. s. ar. ij. q. vij. q̃ aut noiatio psone ẽ necessaria ad pcti magnitudinẽ ⁊ spẽz exp̃mẽdã. ⁊ tũc ẽ necessaria: vt puta qz peccauit cuz mre: nec habeat aliã ꝓsanguineã. qz si hẽt aliã ꝓsanguineã. puta sorores: sufficeret dicere. peccaui cũ ꝓsanguinea mea i pmo gradu. Aut talis noiatio solũ ẽ vtilis ꝓfitenti: vt cõfessor melius sciat iponere ꝓsilia ⁊ pniam. ⁊ sic silr ẽ necessaria. Aut ẽ vtilis illi cuz q̃ peccauit. et tũc põt dicere. sed nõ ĩ pfessione. qz sic ꝓfessor nõ posset aliq̃d facere nisi extra ꝓfessionẽ ei dicat. Aut nõ ẽ vtilis: nec ei q̃ ꝓfiteť. nec ad correctionẽ illi⁹ cũ q̃ peccauit. nec ad exp̃ssionẽ speciei pcti. ⁊ sic nõ solũ đz tacere ei exp̃ssionẽ. Immo dicit Ri. q̃ credit q̃tenea ť ce-

lare. ⁊ vt dicit ſ. Bo. i. iiij. diſ. xxj. pte. ij. ar. j. q. iij. q. ꝓfitẽs ſi exꝑmit nõ effugit detracti onẽ: nec ꝓfessor ſi ad hꝰ ꝓsentit. Silr qñ no minatio ꝑsone eẽt cũ piculo alterius. etiã ſi circũſtãtia eẽt de neceſſitate. omittẽda ẽ ẽm ꝑe. de palu. in. iiij.

4 ¶ Utr reqrat ad ꝓfessionẽ q fiat genuflexo capite diſcooꝑto ⁊ hmõi: R. q nõ niſi de bono ⁊ equo. Principaliꝫ em humilitatẽ cordis reqrit de⁹. xiij. q. v. ſi qd. qcquis act⁹ hũiles corꝑis ipſaz iducant ⁊ ipſis meremur

5 ¶ Utr ꝓfitẽs ꝓpter gliam vanã vel alium malũ finẽ peccet mortaliꝫ: R. q ſic. qz puer tit finẽ ſacramẽti. facit ad hꝰ qđ dico. j. Hono. ꝟ. vij. Immo nec ſacrm ſuſcipit. qz ps ẽntialis huiꝰ ſacramẽti q ꝓſiſtit i actu ſuſcipiẽtis ẽ actꝰ interior. Uñ ſine eo nõ eſt: ſicut nõ ꝓtraheret matrimoniũ q cõtrahẽdo nõ intẽderet niſi in carnalẽ copulã ad tps. Tenet em quis cõfiteri pctã ſua vt deo ſatisfaciat quẽ offendit ecclesie. ⁊ vt de ſuis peccatis veniã conſequat. Alia autẽ intẽtione cõfeſſio facta nõ valet. ⁊ tenet eam iterare niſi in caſu vt. j. dicam. ꝟ. xiiij.

6 ¶ Utr confitens peccatuz qđ nõ fecit peccet mortaliter: R. q ſic. tũ qz cõſcientiã nõ manifeſtat. tũ quia mentit. xxij. q. ij. cũ humilitatis. Limito iſtud vez quãdo cõſcientia dictat q nõ fecit. Itẽ qñ peccatũ qđ confitet eẽt mortale ſi feciſſet. ⁊ ſic intellige Ri. in. iiij di. xxj. ⁊ Dir. ti. de pe. ⁊ re. et illud Greg. qđ habet diſt. v. ad eius. in fi. Bonarũ mentiũ eſt culpã cognoſcere vbi culpa nõ eſt. Intelligit ꝑ formidare: vel in genere ſe peccatorez confitẽdo: ſed nõ in ſpecie.

7 ¶ Utr oñe mẽdaciũ dictũ i ꝓfeſſiõe ſit peccatũ mortale: R. q nõ: ſed ſolũ illud qđ ẽp niciosum. puta ꝫ famã ſuaz vel alteri⁹. aut ꝫ id qđ neceſſario hz ꝓfiteri. Uñ ſi taceret: vel negaret aliqđ mortale qđ fecit. ⁊ de q nõ ẽ legitime ꝓfeſſus peccaret mortaliꝫ: niſi forte timeret ꝓbabiliter de reuelatõe cõfeſſiõis vel q ſollicitaret euz ad malũ tale cõfitens. quia aliũ nõ habet poſſet aliqd tacere vl negare cũ verbis palleatis taliter q mendacium nõ dicat. ⁊ etiã ſi diceret: ꝓpter hoc nõ eẽt mortale ſz erit veniale. xxij. q. ij. c. ꝑmũ. cũ ibi nõ. Idẽ dicẽdũ de eo q hñs aliq pctã a q bus ſcit q ꝓfeſſor ſolitus nõ põt eũ abſolue re. tñ ne ſcandalizet de eo: cõfitetur de ſolitis ſolũ. ⁊ tacet illa a quibus ñ poteſt ab eo abſolui cum ꝓpoſito confitendi integre euz eo qui eum poſſit abſoluere.

8 ¶ Utr ꝓfeſſio facta ſit neceſſario iteranda: R. ſm Ri. i. iiij. di. xvij. q de ⁊ legitie cõfeſſus ñ tenet reiterare ꝓfeſſionẽ de ncẽſitate. nec tenet ꝗs obedire ꝑcipiẽti ſibi vt iterꝫ talia cõfiteat. nec papa poſſet ꝓdere legẽ hꝰ ꝑcipientẽ ſm ꝑe. de palu. niſi ex bono cõſilio ꝗs velit: vt facilꝰ inueniat remiſſionẽ qđ fit ſeptꝰ confitendo. de pe. di. j. menſuram.

¶ Aſſignãt tñ doc. i. iiij. di. xvij. aliꝗs caſus i qbꝫ confeſſus tenet iterꝫ cõfiteri eadẽ pctã 9
ꝓimo⁹ qñ ꝓfitet ei q ñ pt abſoluere.

¶ Scõs qñ ꝓfitet ſciẽter ei q neſcit ligare vel 10
ſoluere. de qbꝫ dicãlati⁹. j. ꝓfeſſio. iij. p totũ et cõfeſſio. iiij. ꝟ. iij.

¶ Tercius quãdo ꝗs nõ ꝓfitet integre oñia 11
pctã mortalia: de qbꝫ nõ ẽ legitime cõfeſſus vni ꝓfeſſori etiã ſi cõfiteret diuerſis ꝓfeſſoribꝫ. ſz ſciẽter tacet aliqđ pctm mortale/vel de q dubitat vtr ſit mortale. vel aliquid aliud qđ ẽ de ncẽſitate ꝓfeſſionis. vtputa circũſtãtiã q mutat ſpẽz ⁊ hmõi ex ſecundia vel aliq ꝗcũqz reſpectu. de pe. di. v. c. j. circa finẽ.

¶ Quid ſi tacuit ex ignorãtia ſeu obliuiõe: 12
R. ſm Ric. vbi. ſ. ar. ij. q. vj. q aut penitẽs adhibuit debitã diligẽtiã: puta lege cõi humana pmittit fragilitas: vt memoriã hꝫet oĩm pcõꝝ ſuoꝝ mortaliũ. q ẽ ſm Sco. ea. di. qñ tantã diligẽtiã adhibet vt memoriaz habeat: quantã ꝗs apponeret i re multũ ardua. ⁊ que ſibi multũ eẽt cordi. ⁊ tũc nõ tenet cõfiteri alia pctã de quibꝫ confeſſus eſt. nec etiã iſtud pctm oblitũ tenet cõfiteri priori ſacerdoti intẽtione neceſſitatis. ſed ſolũ tenet ꝓfiteri alicui ſacerdoti. qz ꝗcuis de iſto fuerit abſolut⁹ qztũ ad iudiciũ dei ⁊ eccleſie. qz cõfeſſor põt abſoluere de cõfeſſis ⁊ pdicto mõ oblitis. tñ ſubintelligit tal cõditio. ſ. q qñ ad memoriã reducent q illa cõfiteat ſacerdoti q poſſit eũ abſoluere. Et no. hic ſm ꝑe. de pal. i. iiij. q ſi pm⁹ cõfeſſor hẽbat auctoritatẽ abſoluẽdi ab oĩ excõicatõe ⁊ caſibꝫ. ⁊ ſic intẽdebat abſoluere qñ cũ eo cõfeſſus fuit: q licet peccatũ oblitũ tali modo eẽt caſus reſeruatus vl excõicatio. poterit nihilomin⁹ ſcõs cõfeſſor eũ abſoluere. qz nõ põt ampli⁹ eẽ caſus reſeruat⁹ nec excõicatio: ſz ſolũ pctm ſimplex. Qđ bñ nota ꝓ iſtis q eligũt ſibi cõfeſſorẽ auctoritate aplica: vt faciant q in abſolutõne intẽdat eos abſoluere ab oĩ excõicatiõe inqztũ eoꝝ auctas ſe extendit ⁊ ab oĩ caſu. Alls oporteret recurrere ad eũ q de iure poſſet eũ a tali abſoluere. facit. c. officij. de ſen. excõ. a ꝓio. ⁊ c. ſup lris. de reſcꝑ. claz ẽ ꝑ hꝰ. Aut penitẽs nõ adhibuit debitã diligẽtiã: ſz fuit ignoraꝫ ignorãtia

trassa vel affectata. tũc tenet oĩa pri⁹ ꝓfessa
& talit̃ oblita recõfiteri nisi in casu qñ posset
hĩe ꝓpẽ sacerdotẽ & nõ eẽt ei interdicta ptãs
absoluẽdi. Adde ſm ſ. Bo. q. ſ. fuerit recen
ter cũ eo ꝓfessus: ita q habeat memoriã su/
orũ pctõrum que antea fuit ꝓfessus. vel sal
tẽ recordet pnie ipposite: vt. j. dicam. §. xiij.
q⁹ tunc sufficeret soluz illud oblitũ cum sua
negligentia confiteri. alꝫ non.

13 ¶Quart⁹ casus i quo ꝓfessio ẽ iteranda: est
qñ ꝗs obliuiscit pniaz iũctã: vel ꝓtẽpsit fa
cere. Intellige ꝑ mortali pctõ. q⁹ si ꝑ venia
li fuit iniuncta: nõ tenet eã facere de necitate
ſm Tho. Itẽ si ꝑ impossibilitatẽ vel infirmita
tez dimisit que ꝑ pctõ mortali ipposita ẽ. nõ
tenet iterare: sed sufficeret intimare eã cõfes
sori vt eã cõmutet. Idẽ dic si fuisset sibi cõ/
mutata ab alio confessore: ſm q. j. dicam.

14 ¶Quit⁹ casus ẽ qñ ꝓfitet sine ꝓtritõe vel at
tritõe debita q̃ sufficiat ad gr̃e susceptõez cũ
sacro. puta q⁹ ẽ i volũtate peccãdi vl' ex ma/
la intentõe ꝓfitet. vel nõ vult satisfacere qõ
tenet & hmõi. Et lz ꝗdã dicãt q⁹ i isto casu ñ
tenet reiterare. q⁹ recedẽte fictõe recipiet fru
ctũ pnie. Tu tñ tene q⁹ iterare tenet. et hec ẽ
cõis opi. theo. vt dicit ſ. Boñ. i. q. vl. ꝑfate
dist. & Ho. & Inno. & Archi. vt no. Dir. Et
rõ ẽ. q⁹ si suscipit absolutõez: peccat mortalit̃
ſm Ri. ea. di. ar. ij. q. viij. ꝑ hẽ habes tex. de
pe. di. iij. §. inter hẽ. vbi dr. sicut veniã ꝓme/
ret pnia vera: sic deũ irritat simulata. & etiaz
q̃ eũ absoluit sciẽter. Et sic nõ põt dici absolu/
ut⁹ ꝗa implicaret cõdictionẽ. & simł absolue
ret & ligaret respectu eiusdẽ. Uñ no. doc. in. c.
q⁹ quidã. de pe. & re. q⁹ lz pnia & ꝓfessio illorũ
q̃ nolũt abstinere sit acceptãda. & salubriby
moniti sit eis pnia idicẽda. q⁹ valet eis ad
multa. nõ tñ ẽ absolutio eis impẽdẽda. q⁹ ñ
sẽ capaces eius. nec̃ i isto sacramẽto ipримit̃
character: ẽtute cui⁹ postea valeat sicut i ba
ptismo. Addit tñ ſ. Bo. in. d. q. vl. q⁹ vez ẽ
q⁹ tenet reiterare i isto casu & duobꝫ pcedẽti/
bus qñ mutat ꝓfessorẽ. sec⁹ si ad eundẽ rede
at. & adhuc memoriaz habeat suoꝝ pctõꝝ.
q⁹ recẽter ꝓfessus ẽ. Pe. tñ de pal'. i. iij. dist.
xvij. dicit. q⁹ si etiaz sit oblit⁹ ꝓfessor pctã si/
bi cõfessa. sed tñ pniam ꝑ eis ipositaz scit q⁹
tali cõfessori sufficiet cõfiteri alia pctã ꝑus
cõfessa solũ implicite dicẽdo. de illis pctis q̃
alꝫ vobis dixi dico meã culpã. Sec⁹ si peni
tẽtia nõ fuisset taxata. q⁹ tũc oporteret vt pec/
catoꝝ memoriã haberet. Et satis placz. Et
addo etiaz q⁹ nõ sit interdicta ei ptãs absol
uẽdi. & sic nõ oportet q⁹ reiteret. lz sufficit cõ
fiteri. vel pctm̃ scĩter retentũ vel pniam ob
litã: vel fictionẽ suã explicite. & de alijs cõfes
sis implicite. vt. ſ. dixi. Nec intelligo q⁹ cõ/
fessor habeat memoriã de singulis peccatis i
numero vel specie. sed sufficit q⁹ recordet in
genere de peccatis que ei cõfessus fuit: & de qli
tate vite eius. quod nota.

¶Sext⁹ casus ſm aliꝙs est qñ ꝗs recidiuat 15
lz hũc ñ sequũt cõit̃ doc. nisi ſm Ric. ea. dis.
arti. ij. q. viij. qñ pctã dimissa & recidiuata
notabil'r tãtũ aggũat: q⁹ notabil' & pticosa ig
uitas pcti exp̃mi nõ possz nisi dicẽdo aliqd
pctm̃ pri⁹ ꝓfessũ & dimissũ. alꝫ nõ. & sic tene

¶Septim⁹ casus est qñ ꝗs ꝓfitet pctm̃ a q̃ 16
su⁹ ꝓfessor nõ potuit eũ absoluere. q⁹ lz ist̃
ꝓfessus fuerit & oĩa alia. tñ istud a quo ñ po
tuit absolui tenet iterato supioꝝ ꝓfiteri. nec
ꝓpie ista dr̃ iteratio. q⁹ supioꝝ accipit̃ ꝓ
vna ꝑsona cũ ꝓfessore. Nã ꝓfessor absoluit
a ꝗbꝫ põt: & supioꝝ pficit. vñ ſm Ri. vbi. ſ.
deberet pcedere absolutõ supioris. qõ credo
de honestate: nõ de necessitate ſm Dir. & iste
due absolutões faciunt vnã completã. sed
de hoc dic vt. j. Confessio. v. §. ix. & x.

¶Octau⁹ casus ẽ ſm aliꝙs vt ponit ſ. Bo. 17
vbi. ſ. ꝑpt̃ pcti obliti recordatiõz. q⁹ cũ ꝗs
ꝓfitet & alicui⁹ pcti obliuiscit: volunt vt oĩa
postea ꝓfiteat vt ꝓfessio sit integra. Sed hꝫ
nõ sequũt cõit̃ doc. Tu dic vt dixi. ſ. §. xij.
ſm illam distinctionẽ.

¶Sz ꝗd dicemus de illis q̃ tõ nõ ꝓfitent de 18
aliq̃ pctõ mortali q⁹ ñ cognoscũt q⁹ sit mor
tale pctm̃: R. vt colligo ex doctria doc. i. iij.
di. xvij. q⁹ si facta diligẽtia ſm eoꝝ fragilita
tẽ vt memoriã habeãt suoꝝ pctõꝝ ꝓfitẽt in
tegre de his q̃ cognoscũt forze pctã mortalia
& ea q̃ nõ recognoscũt pctã mortalia ꝓpter ea
nõ ꝓfitent: q⁹ ñ tenet reiterare cõfessionẽ qñ
postea de hꝫ aduertũt. sed sufficit solũ ꝓfiteri
talit̃ ñ ꝓfessa sic dixi. ſ. de oblit̃. Et lz igno/
rãtia iurꝫ natural' aut diuini aliqñ ñ excuset
ꝗn peccet mortalit̃ faciẽs ꝯ ei⁹ pcepta ex igno
rãtia. tñ nõ tenet hõ hꝫ nõ cognoscens de eo
spãlit̃ penitere vel ꝓfiteri: sed solũ qñ agno/
scit. lz sufficit q⁹ de hꝫ doleat i genere & dicat cũ
ppha. Delicta iuuẽtutis mee & ignorãtias
meas ne memineris. et ꝓfiteat̃ i genere sic ig/
norata sic oblita. & qñ cognoscet: tũc ꝓfiteat̃
illa solũ ſpecifice & sufficit. Ex q̃ ꝑz ꝗd dicen
dũ de pueꝝ & puell' & alijs q̃ faciũt ml'ta pctã
mortalia q̃ ñ cognoscũt forze pctã saltẽ mor
talia. q⁹ lz sepi⁹ ꝓfitẽdo illa dimiserit ꝓpter
talẽ ignorãtiã q⁹ ñ tenet iterare ꝓfessiões. lz
sufficit solũ de illis ꝓfiteri qñ ea cognoscunt

Nec distiguo an habeãt ãnexã excõicatõez vel ne. qz etiã si hẽant annexã excõicatiõz: ñ ppẽa teneãt ꝓfiteri itez ꝓfessa: vt patebit j. Cõfessio. v. §. ix. z. x. Qd̃ no. bene.

19 ¶Non⁹ casus ſm aliq̃s ẽ qñ q̃s añ ꝓpletaz pniaz ꝓmittit aliqd̃ mortale. Sz ego dico q̃ sufficit q̃ pniaz expleat. z de ꝓmisso ꝓfite/ať soluz. z ẽ ver⁹. de q̃ vide. j. Pnia. §. xiij. Cauti⁹ tñ eẽt q̃ ꝓfessor aliquã pniaz inũgeret quã statiñ z si statu gr̃e pẽnitẽs possit agere z postea aliã adiẽt quã ñ itẽdat p pnia sacrali ponere. Sz p q̃dã volũtaria satisfactõe iiũgere: ita q̃ qlifcũq; ipleat sufficiat. z etiã si ñ ipleat ñ itẽdat illã q̃are: Sz i suo arbitrio

20 ¶Decim⁹ casus ſm Pe. de pal. ẽ cũ (ponere q̃s ꝓfiteẽ excõicat⁹ exñs: quã tũc gnorat. nã cũ nõ sit capax sacramẽti pnie: teneãt iterato confiteri de omnibus. Sed istud nõ credo vt. j. patebit Cõfessio. v. §. x.

21 ¶Utz sit ꝓfitẽdũ p ꝟba obscura: R. q̃ ñ: Sz taliť clara q̃ ꝓfessor plene itelligat. aliť ñ valeret. Dz tñ ꝓfitẽs loq̃ de pctis p ꝟba pudica z sobria z tali hõestate ornata q̃ ñ sonẽt ĩpudicicią i auditu: duz tñ sufficiẽť exꝑmat

22 ¶Quid de illo q̃ cõfiteť sacerdoti q̃ (factũ. dormit aut eũ ñ itelligit: R. q̃ sciẽť tali cõfessus teneť ifato ꝓfiteri si ẽ pctm̃ mortale. z sacerdos dz ei dicere q̃ ꝓfessio ĩportat reuelatõz pctõz q̃ nõ ꝑt eẽsine reuelatõe vni⁹. s. penitẽtz z ꝓceptõe alteri⁹. s. ꝓfessoꝛ. Et iõ vno eoz dẽficiẽte nõ ẽ ꝓfessio. secus de veniali.

23 ¶Utz pctõr teneãt de ncẽsitate ꝓfiteri pctõrũ circũstãtias: R. ſm Sco. i. iiij. dist. xvij. ar. ij. q̃ nõ solũ pctm̃ ẽ ꝓfitẽdũ: Sz etiã circũstãtia illa ncẽsario ẽ ꝓfitẽda q̃ spãli phibitõe phibeť. ꝟbi gr̃a. coĝsceť ñ suã phibeť. coĝsce re ꝓsanguineã phibeť spãliť. z iõ iceſt⁹ ẽ spãle pctm̃ qđ ꝑ ipsaz ꝓstituiť. Silr freqntia ẽ necessario ꝓfitẽda. Silr ponẽs aliud pctm̃ qz q̃libet vice nouuz pctm̃ ꝓmittiť. dicit tñ Archi. vt refert Dir. q̃ sufficit dicere se multotiẽs peccasse. z de silibz idẽ iudiciũ habeať. Alie aũt circũstãtie ex q̃bz aliq̃ mõ pctm̃ ẽ grauiꝰ vel ex pte obiecti. nõ ẽ certũ q̃ opteat eas ꝓfiteri. q̃uis cõis opi. theo. teneat q̃ ñ sunt de ncẽsitate. tutũ tñ ẽ z vtile eas ꝓfiteri: marie q̃ notabiliꝛ aggrauãt nõ in pctis carnalibz i q̃bz ſm Tho. i. iiij. dis. xvij. lauda bile ẽ circũstãtias tacere q̃ spẽm nõ mutãt. z audiẽtẽ vel ꝓfitẽtẽ alliciũt ad turpitudinez. Sz aggũẽt pctm̃: imo possent eẽ ita ꝓuocatiue q̃ ncẽsario eẽnt tacẽde Alias aũt circũstãtias q̃ nihil faciũt ad ĝuitatẽ pcti fatuũ ẽ ꝓfiteri: nisi ſm s. Bo. qñ faceret vt sacerdoti satisfaceret. puta comedit carnes in q̃dragesima exfirmitate z hmõi. de hmõi circũstantijs dic Aug. de pe. di. v. z sumũť ab Anſ. iij ethi. c. iij. Quis. qđ. vbi. p q̃s. cur. q̃tiens. quõ. qñ. Quis. s. si religiosus vel secularis. Quid. s. fecisti furtũ vl̃ homicidiũ. Ubi. s. i q̃ loco. Per q̃s. s. an sol⁹ l̃ associat⁹. p se an p aliũ. Cur. s. q̃ aĩo. q̃ itẽ tõe. Quoties. s. semel vl̃ pluries Quõ. s. an naturali vl̃ ꝯ naturã. an puer⁹ a tẽptatõe aut poti⁹ ipaz pueniẽs. Qñ s. an i die festo vl̃ ieiunioꝛ. Et de istis vide. s Circũstãtia qñ. s. mutet spẽz Et iõ adũte q̃ circũstãtia q̃s. ẽ nccaria. vt. s. ꝓfessor sciat si ẽ sui foꝛi vel ñ: si ẽ ꝏugat⁹ vel religiosus. Et ppẽa sp ꝑus ẽ q̃rẽda circũstãtia q̃d. Silr circũstãtia cui aliq̃n ẽ nccaria: q̃n spãli obligatõe phibeť. sic cũ q̃s facit el̃ynã vt puocet ad luxuriã aliquã. alis nõ. Circũstãtia quoties. silr ẽ nccaria. saltẽ ſm eã ꝓputatoz quã q̃s facere ꝑt. puta qz bis i hebdomada vel ter fecit cõiter. z pseuerauit p ãnũ z hmõi. z sufficit Et h̃ ẽ tuti⁹. q̃uis opi. Archi. p dicta nõ sit ĩprobãda. Circũstãtia quõ silr ẽ nccaria. q̃n sb spãli phibitõe cadit. puta ꝯ naturã z hmõi. aliť ñ. Idẽ dic de circũstãtia vbi. puta i ecclia q̃n ẽ aliqd̃ op⁹. qz tũc ẽ sacrilegiũ. Circũstãtia ꝟo q̃n. videť eẽ de necessitate q̃n fit pctm̃ die festo. De quo dicvt. j. Interrogationes. p totum.

¶Quid de illo q̃ ꝓfiteť solũmõ ne reddať no 24
tat⁹ i pplo: R. q̃ si ibi ꝓstituiť finis: ñ vz. immo teneť itez ꝓfiteri. Et tunc ꝓstituiť finis q̃n nllo mõ ꝓfiteret si ñ dubitaret de ifamia Sec⁹ q̃n ñ ꝓstituiť finis. puta qz cõfiteť p/pter deũ z ppť remissiõz pctoz. Inducť tñ ad h̃ ex pudore vl̃ timore z hmõi. Et idem dic de illis q̃ cõfiteri cogunťa suis plat⁹

¶Utz ille q̃ ꝓfiteť aliqd̃ pctm̃ vt videatur 25
strenu⁹ z gliẽť satisfaciat: R. q̃ nõ. sed peccat mortaliť sic ꝓfitẽdo. qz tali dz. Quid glãris i malicia ꝛc. Et ppterea dz cõfiteri vt erubescat de peccato suo nõ vt laudeť.

¶Utz diuidẽs ꝓfessiõz suã satisfaciat: R. 26
ſm Sco. vbi. s. q̃ ñ. Sz oꝑet oĩa nõ cõfessa tã secreta q̃z publica de q̃bz meoriã hz ꝑmissa debita diligẽtia ꝓfiteať vni. etiã si ille nõ possz eũ absoluere ab oĩbz: z hẽat necesse de aliq̃ ad supioꝛ ẽ recurrere. aliť nihil facerz vt pz de pe. dist. iij. sunt plẽs. z di. v. caueat.

¶Utz pctã mãifesta sint ꝓfitẽda: R. ſz cõ 27
ter theo. i. iiij. di. xvij q̃ sic. qz Sz sint nota sacerdoti. ñ tñ i forma iudicij nisi p cõfessiõz.

¶Utz pctã venialia nccario sint ꝓfitẽda: R. 28
ſm Sco. vbi. s. q. j. ar. iij. q̃ ñ: etiã si nullũ

hz mortale. qz p pctm̄ veniale etiā i ppōsito hō ñ pt dānari nec piditari. z pnia cēdā tabula p piditātibz. igit nō obligat ad eā nisi hns mortale. Immo dic Pe. de pal. i. iij. q nec etiā papa posset ad h̄ obligare. qz h̄ ect mutare sacri materiā. dicit tn s. Bon. i. iij. di. xvj. q. vl. vez nisi rōe piculi ad qd ducit q tūc tenet penitere quando piculū adūtit alis nō. Adde scdo q tenet ꝓfiteri de venialiqñ. s. dubitat an sit mortale vt dicet. j. Tercio tenet ꝓfiteri de veiali rōe ꝓfessiōis. puta qz pfessus ē aliquā religiōz q ad h̄ obligat vl ex voto tenet obedire i oibz q ñ sūt ꝓ deuz z aiaz z plat⁹ sic p̄cipit. Nec ob. qd dicūt q dā q nō hns mortale tenet saltē de veniali ꝓfiteri ppter p̄ceptū eccl̄ie. i. c. oīs. de pe. z re. qz m̄det Sco. vbi. s. q ly oīa. i. d. c. distribuit p mortalibz solū z nō p venialibz. Et ita etiā dicit glo. i. d. c. Et sic tene q de pfectōe ē veni alia ꝓfiteri bono ꝓsilio nisi vt dictū est.

29 ¶ Utz ꝓfessio necessario sit facienda soli sacerdoti z a solo? R. q sic de necitate p̄cepti ecclesie. in. d. c. omnis. z in ꝑ. solus. z i ꝑ. sacerdoti. ꝓ multos sacerdotes q̄ pueros q̄ tenēt ad ꝓfessiōz ilsimul ꝓfitenī. q̄s nō credo euadere mortale pctm̄: cū faciāt eos p̄uaricari eccl̄ie p̄ceptū. dicit Ric. vbi. s. ar. iij. q. viij. q̄ articulo necitatis. s. qñ mors iminet d̄ p pinq̄: ita q vn⁹ post aliū nō pt ꝓfiteri. lz plibus simul ꝓfiteri. nec p h̄ euacuat ꝑtus sacri Sil'r idē ibidē tenet. q si q̄s vellet confiteri duob⁹ sacerdotibz simul vt certi⁹ ꝓsiliū haberet: q vere absoluīt. z taliter audientes non peccāt. alis sic. qz faciūt ꝓ p̄ceptū eccl̄ie. lz tal vere absoluat. qz nō est tm̄ necessaria solutio ex pte sacerdotis sicut ꝓfitētis. vñ qñ ex feruore z vt sit magis trāquilla ei⁹ cōscientia duob⁹ confitet simul: illi pñt sine pctō audire z absoluere. Sco. tn̄ in. iij. di. xvij. tenet q confiteri simul pluribz sacerdotibz nō est cōfessio sacramentalis. qz vnus est xps quē sacerdos repsentat.

30 ¶ Utz cōfessio sit fieda cū lachrimis? R. q si lachrima accipiat p ꝓtritione seu attritione q sic. fm q dico. j. Cōtritio. ꝟ. iij. Debz ergo dolere de pctō mortali ꝓmisso i pterito. cessare in pñti. abstinere saltē quo ad ꝓpositū in futuro z satisfacere. put tenet. aliter nihil facit. Aduerte tn̄ fm Sco. vbi. s. dist. xij. q. vlti. q attritus ꝓfitēs: q̄zuis nō habeat actū talē q̄ sufficiat ad meritū de cōgruo. tn̄ habēs voluntatē suscipiēdi sacramentuz eccl̄esie: z sine obice pcti mortalis actualiter sibi facto. vel ivolūtate inherētis recipit nō ex merito sed ex facto diuino effectū isti⁹ sacramēti i vltimo instāti platōis i quo ē vis hui⁹ sacramēti. Ita etiā tenet Tho. i. iij. q. li. q. x. dicēs. q nō pfecte ꝓuersi aut attriti ꝑ tute clauiū gratiā cōtritōis acq̄runt. dūmodo nō ponāt obicē spūisancto.

¶ Utz hō teneat statim cōfiteri pctō mortali ppetrato? R. Sco. i. iij. di. xvij. ar. ij. q dubiū ē. alijs dicētibz q sic. alijs q nō teneat. sed tm̄ i voto p aliq̄ tēpe. s. semel i anno nūc. sed añ. c. ois. solū añ mortē. Et istud videt miti⁹ fm eundē Sco. Et cū ipso cōiter cōcurrūt theologi. Sed magis mihi videt tuta opi s. Bo. ea. di. ar. ij. q. ij. q vult vt religiosi nō possint differre. sed q habita opportunitate idonei ꝓfessoris teneant. De clericis nō audet affirmare. sed tn̄ sibi videt idē dicendū q̄d de religiosis. laici ꝙo si differūt ppter maiorē opportunitatē tpis z ꝓfessoris vsq ad. xl. excusant. Si ꝙo talē opportunitatē tpis z cōfessoris haberēt. ita q maiorē ñ sperāt hz̄e in illo anno. tūc stati tenent. nec possunt differre vsq ad annū. Quo ꝙo ad votū ꝓfitēdi oēs ꝓcordāt. q statim tenent oēs tā religiosi q̄z clerici z sēlares. Qd tn̄ limito quo ad p̄ceptū vez. qñ excitant a gra dei ꝑz Alle. ij. ij. tractatu de negligētia. de quo vide j. Cōtritio. ꝟ. iij. s. qñ tenet cōfiteri de pctō. alis nō de p̄cepto. Sūt etiā multi casus i q̄bus cōcordāt doc. in quibz hō tenet statim ꝓfiteri habita opportunitate. quos ponit Ric. vbi. s. art. iij. q. vj. Prim⁹ qñ vult cōicare celebrare. vide. j. eucharistia. iij. ꝟ. xviij. cū se. Idē dic Land. ea. dist. q. ij. qñ dz administrare sacramēta vel aliquē actū solennē i eccl̄ia exercere. puta legere euāgeliū z hmōi. Idē Tho. in. j. quol. q. vj. et Jo. de nea. qñ vult ordinē sacē recipe. Sed h̄ nō pbat aliquo iure: nisi pctm̄ esset manifestū. Et sic limito z intelligo glo. i p̄n. de pe. di. v. q̄ dicit. qñ pctm̄ mortale ē manifestū: statim hō teneat confiteri. Scōs casus qñ est in periculo notabili z imminēti mortis. vt puta q vult intrare mare p longū tps z piculosum iter: vel bellū. vl est infirmus infirmitate piculosa. ppterea p̄cipit medicis: q cuz eos ad infirmos vocari ꝓtigerit: vt efficacit faciāt q prius aduocēt medicos spūales. de q̄ dic vt j. Medic⁹. ꝟ. viij. Et adūte fm Pe. d̄ pal. q tūc piculū mortis ē. qñ q̄s ē in tali casu in quo frequēter hoīes moriunt. Terci⁹ casus ē. qñ sibi dictat ꝓscientia q statim teneat cōfiteri de necessitate. Quart⁹ casus qñ ꝓbabilit videt q illo anno copiā idonei ꝓfessoris

hẽ nõ poterit q̃ ipm possit absoluere. Quintus casus qñ p statutũ q̃s ẽ obligat⁹ ad pluries ꝓfitẽdũ. vt sunt religiosi ⁊ silles. q2 ñ sufficit tũc semel i anno ꝓfiteri. Limito verũ si statutũ obligat ad mortale. alꝫ nõ credo teneaꝫ de necessitate nisi fm q̃ dixi. s. §. xxviij.

32 ¶Utrꝫ q̃s possit ꝓfiteri p interpositã psonaꝫ vel p scptũ: R. q̃ nõ loquẽdo de ꝓfessione put ẽ sacrm fm cõiter theo. vbi. s. facit de pe. di. j. quẽ penitꝫ. q2 qui peccauerit teneꝫ se accusare. Et ad. c. qualꝫ. xxx. q. v. ñdet Sco. vbi. s. q̃ põt confiteri p scriptũ si est psens ⁊ ipse legit quod scripsit.

33 ¶Sꝫ q̃d si ẽ mut⁹ vel ignorat linguã: R. q̃ nõ teneꝫ ꝓfiteri nisi eo mõ quo põt. s. p signa ⁊hmõi. Et qõ dicũt aliqui q̃ ꝓfiteaꝫ p interpretẽ: improbat Sco. et bñ similiter p scriptũ. q2 est cõtra rationẽ sacramẽti. Et ideo nullo mõ faciat. sed vt dixi confiteaꝫ put potest p signa ⁊ sufficit: fm Sco. i. iiij. di. xvij q. vnica. ⁊ Ri. ea. di.

34 ¶Utrꝫ ille q̃ ñdet cõfessori ad interrogata satisfaciat: R. fm Rod. q̃ sic. q̃tũ ad ea de quibꝫ interrogaꝫ. Silr q̃ rogat ꝓfessorꝫ vt eũ iterroget vt pleni⁹ ꝓfiteaꝫ: nisi sit taꝫ q̃ poti⁹ dimitteret ꝓfiteri q̃z oꝛe ppꝛio ꝓfiteret suum pctm. q2 de superbia pueit. de pe. di. v. c. j. q̃ quidẽ ẽ pctm mortale. vñ pꝛudẽs ꝓfessor qñ hoc ppendit: faciat eũz rectificare conscientiam. ⁊ dolere de tali dispositione

35 ¶Sed q̃d si dubitat: R. s. Bo. ea. dis. ar. ij q. j. q̃ si pbabiliter dubitat de aliquo an sit pctm veniale vel mortale nisi certificeꝫ p aliquẽ de dctũ: teneꝫ confiteri fm q̃ in dubio habet. ⁊ ab eo abstinere in futurꝫ. aliter si nõ cõfiteꝫ peccat mortaliter. q2 exponit se periculo Concordat san. Tho. ibidem. dist. xxj.

36 ¶Utrꝫ ꝓfitẽs teneaꝫ acceptare oẽm pniam quã sibi cõfessor vult iniũgere: R. q̃ nõ fm Ho. ⁊ sequit Pa. i. c. significauit. de pe. et re. sed fm Sco. i. iiij. di. xvij. q. vnica. sufficit ei ꝓpositũ acceptãdi a deo hic vel i purgatorio. sꝫ si acceptat teneꝫ implere. Adũte tñ q̃ si ꝓfessor iniũgeret cõfiteri vt satisfaceret ꝓpꝛio quẽ lesit. puta restituẽdo ablata ⁊hmõi q̃ illa teneꝫ de necessitate explere Immo tenet precedere ꝓfessionẽ talis satisfactio si foꝛet possibile: vt lati⁹ ptꝫ. j. Restitutio. iij. Silr teneꝫ acceptare illud qõ ꝓfessor iniũgit pro necessaria cautela ne in pctm recidiuet. Et ꝓpterea no. q̃ ꝓfessor triplicaꝫ aliq̃d imponit penitẽti. Primo p modũ exhortatiõis. sicut cuꝫ admonet vt q̃tidie oꝛet: faciat largas elymas ⁊hmõi. ⁊ ad ista non teneꝫ ex necessitate penitẽs. Scõdo mõ p modũ declaratõis cõis obligatõis. sic q̃ñ declarat q̃ restituat ablata. cõicet i pasca ⁊ hmõi. si ñ obseruat penitẽs: euacuat sibi fructũ pnie. nõ tñ ꝓpter hoc teneꝫ reiterare ꝓfessionẽ. necꝫ mittit pctm in obediẽtie spale nõ obediẽdo sacerdoti. q2 sacerdos nihil sibi imponit. sed declarat qõ teneꝫ facere. Tercio mõ p speciali satisfactõe pctoꝝ. ⁊ ad istã teneꝫ ex pcepto. alꝫ cõmitteret speciale pctm in obediẽtie si eã acceptauit ⁊ nõ impleret. ⁊ iterare confessionẽ teneret. fm q̃ dictũ est. s. Qõ intelligo de pnia quã sacerdos imponit pceptiue. Secus si imponeret exhortatiue. sicut faciũt periti cõfessoꝛes q̃ aliquã paruã pniam dãt de pcepto. ⁊ postea aliã maioꝛẽ de consilio ꝓpẽ periculum transgressionis.

Cõfessio ij. ꝺ eius obligatione.

Pro cuius intelligentia queruntur multa.

¶Utrꝫ ꝓfessio sit de iure diuino pceptaꝫ: R. fm Sco. i. iiij. di. xvij. q. vnica. q̃ sic. ⁊ probat ꝓmo sic. Quilibet teneꝫ recupare grãz p dictã p viã facilioꝛẽz ⁊ certioꝛẽ ex pcepto diuino quo dꝛ. Diliges dñm deũ tuũ ⁊ proximũ tuũ. aliꝫ videꝫ ꝓtẽnere deũ ⁊ ppriã salutẽ. sꝫ hꝫ nõ põt fieri nisi p ꝓfessionẽ. qõ ꝓbat sic Attrit⁹ ꝓfitẽs q̃z nõ habeat actũ talẽz q̃ sufficiat ad meritũ de ꝓgruo. tñ habẽs voluntatẽ suscipiendi sacrm ecclesie: ⁊ sine obice mortal⁹ pctꝝ actualiꝫ sibi facto: vel i voluntate inherẽtis recipit: nõ ex merito sꝫ ex pacto diuino effectũ isti⁹ sacramẽti: vt sic pꝛ attritus ⁊ attritõe q̃ nõ hꝫ rõem meriti ad remissionẽ pctꝝ. volens tñ recipe sacrm pnie sic dispsaꝫ i eccl̃ia. ⁊ sine obice i voluntate peccati mortalis i actu i vltimo instãti illius ꝓlationis i quo ẽ vis sacramẽti isti⁹ recipit remissionẽ et grãz pnialẽ nõ ex merito vt dixi. q2 ñ erat. sꝫ ex pacto dei assistẽtis sacro suo ad effectũ illũ ad quẽ istituit. Alioqn ñ appareret quõ sacrm pnie eẽt scõa tabula si nunqꝫ p ipm vt sacrm ẽ posset recupari scõa gratia amissa: sed tñ p attritiõz tãqꝫ p pniã dispositionẽ. ⁊ p cõtritionẽ tãqꝫ p ꝓpletiuã. Jsta ponit Sco. i. iiij. di. xiij. q. vlt. Et hꝫ idẽ tenet s. tho. i. iiij. q̃li. q. x. ⁊ Hẽ. de gan. i q̃li. q. xxij. Et q̃ pꝫ q̃ ñ ẽ alia facilioꝛ via ad inuentiõẽ grãz. q2 hic i ꝓfessiõe nõ req̃rit aliud nisi q̃ hõ nõ ponat obicẽ gre qõ ẽ multo minus q̃z hꝫ attritiõz q̃ p modũ meriti de cõgruo sufficiat ad iustificatõez. nec etiã certioꝛ. q2 põt magꝫ ẽ certꝫ hõ q̃ ñ ponat obicẽ. i. actualiꝫ peccãdo: q̃z q̃ hꝫ attritiõz. q̃libet

tenet p hāc viā ꝓfessiōis grāz recupare: cuz sit facilioꝛ ꝛ certioꝛ. Probat etiā q ꝓfessio ē de iure diuino p argumētuz aūcto sup illud Jo.xx. Quoꝝ remiseritis pcta remittūt eis ḡ quoꝝ ñ remiseritis ñ remittūt. sed sacerdotes nō remittūt nisi ꝓfitētibꝫ. ḡ tenent ex p̄cepto xpi. Hāc rōem facit Pe. aureo. i. iij. di. xvij. q. j. Probat etiā p id qđ no. io. an. i. c. significasti. de fo. cōpe. vbi tenet q papa tenet ꝓfiteri de nccitate. Sz verioꝛ rō q probat q sit de iure diuino ē: q nō ē credēdū q ecclesia ꝛ apli illud iuguz imposuissent hoīm bus tā piculosum: nisi xps verbaliter aplis istud p̄ceptū dedisset: sicut ꝛ de aliis sacramētis: exceptο baptismate. de quibꝫ nō ptz qñ ꝛ quō a xpo exp̄sse fuerint instituta. Indubitāter ḡ tenendū q est de iure diuino. et sp hoies tenebant ad eā post casum in peccato mortali in voto: sed nō in effectu. qz nō duz erāt instituti cōfessores nisi post passionem xpi qui haberēt auctoritatē absoluēdi.

2 ¶Utrꝫ oēs teneant ad ꝓfessionē. R. q sic: oēs q pctm mortale cōmiserunt. ꝛ tā infideles qz fideles: fm Ri. i. iij. di. xvij. ita q nō cōfitens peccatū mortale cōmissum tā ante baptismū qz post si hz copiā idonei ꝓfessoris. memoriā pctī: ꝛ tps: ꝛ loqlā ad ꝓfitēdū oīno dānabit cū sit de iure diuino p̄cepta vt s. patuit. Uerūtn put ꝓfessio est pcepta ab ecclia vt fiat semel i anno. in. c. oīs. de pe. ꝛ remiss. non ligat nisi fideles.

3 ¶Utrꝫ pueri teneant ꝓfiteri. R. fm Sco. i iij. di. xvij. ꝛ cōiter doc. pueri q ñ discernūt ꝛ q̄ꝝ etas ignorat qđ videat ꝛ furiosi nō tenēt ꝓfiteri. Sz qñ qs istructꝰ ꝛ interrogatꝰ ordinate p̄cipit distincte qđ iustū et qđ iniustū i lege diuina. qđ pt facilē videri si ad ordinatas interrogatōnes ordinate rndit sic alius adultꝰ pfecte ex similibꝫ p̄missis simpliciter responderet: tunc habet etatē sufficiētē ad cognoscendū iustū vel iniustū ꝓtra dei legem ꝛ confiteri tenet.

4 ¶Utrū nō habēs mortale teneat ex p̄cepto ecclie ꝓfiteri saltē semel in anno. R. s. Bo. s. Tho. Ric. ꝛ Pe. i. iij. di. xvij. tenēt q sic. ñ ex vi sacrameti: sed ex vi statuti ecclesiastici. Sco. ea. di. tenet q nec etiā ex statuto ecclie tenet. sz sufficit q se pñtet sacerdoti et dicat se nō hīe ꝓscias mortal pctī: vt ad cōionem possit admitti. Tuto dic q cū hō teneat cōfiteri fm Ri. i. iij. di. xxj. de mortalibꝫ oblitis generalit nō de singul' genez: sed de generibꝫ singuloꝝ. Itē qz dicat ps. Ab occultis meis mūda me dne. q vera est opi. pma. q

q̄s tenet ꝓfiteri saltē generalr de generibꝫ singuloꝝ ppt̄ piculū pctoꝝ ignoratoꝝ ꝛ occultoꝝ. Et opi. Sco. intelligit qñ quis est certus q nullū mortale habet. quia tunc nō tenetur confiteri. Et sic serua.

¶Utrꝫ possit dispēsari cū aliq vt ñ teneat cōfiteri. R. fm Ric. i. iij. di. xvij. ꝛ Tho. ea. di. q ñ: fm q obligat ex vi sacri. Pōt tn papa dispēsare fm q obligat ex p̄cepto eccle. s. vt possit diuti ꝓfessionē differre qz sit statutū ab eccl'a. Un etiā papa tenet cōfiteri. qz licet ille cui ꝓfiteri dz sit inferioꝛ eo in q̄ztū ē plat'us. est tn superioꝛ in quantum est peccatoꝛ. ꝛ ipse confessoꝛ dei minister. 5

Cōfessio iij. cui faciēda ē: vtruz soli sacerdoti. R. fm s. Bo. i. iij. di. xvij. q de ꝓfessiōe possum' loq duplr. vno mō put ē op' virtutis directe repugnās hypocrisi in q̄ qs seipm accusat. ne ali' sit qz appareat. vel mala sua apit ad inuestigāda curatiōz. ꝛ hꝫ mō ꝓfessio pōt fieri cuilibet etiā laico. q pōt adiuuare instruēdo vel oraādo. ꝛ de q hō pōt erubescere ꝛ humiliari. ꝛ ille exemplo hūilitatis meliorari. non pctoꝝ cognitōe exp̄rauari. Alio mō put cōfessio est opus sacramentale. et put ordinat ad reconciliationē que fit p absolutiōnē ꝛ ligationē. Et quoniā hec potestes collata est solis p̄lbꝫis. ideo hec confessio nullis nisi p̄lbꝫis est fienda.

¶Sed q̄d si p̄sbꝫ desit: tenet quis confiteri laico in casu necessitatis. R. magister sniaz in. iij. dist. xvij. ꝛ sanctus Tho. ea. dist. et ter. Aug. de pen. dist. j. quē penitet. ꝛ glo. extra de offic. ordi. in. c. pastoralis. volunt q sic. Sed verioꝛ ē opi. Sco. Ri. Pe. ꝛ pmuniter theo. i. iij. di. xvij. q non tenet de necessitate. Et hoc patet ex pdictis. immovt dicit Sco. ea. di. q si pctoꝛ sic posset p s. verecūdari. ꝛ i generali sic quereretur. vel laic' ñ ē magis discret' qz ipse q ille est vtile cōfiteri laico. nec expedit: posset bñ ꝛ vtile ex materia verecūdie q est vna pena debit' p peccato. vñ sic cōfitēs laico soluet vi[illegible]nā debitā p pctō. ꝛ sic e[illegible]tonū consili eidē ꝓfiteri in tali casu: dūmodo sit talis qui nō habeat de p̄rauari ex auditōe pctoꝝ. Et sic intelligit Aug. vbi. s. vt ibi patet.

¶Utrꝫ oi sacerdoti sit ꝓfitendū. R. fm cōit ꝛ doc. q nō. sz soli sacerdoti pp̄rio loqndo de ꝓfessiōe put ē sacrametalis: ꝛ de p̄cepto iuris diuini ꝛ ecclesie. vt clare pz in. c. oīs. de pe. et re. nisi fm Ri. in. iij. dist. xvij. in casu extreme nccitatis qñ alicui imineat piculū mortis

pbabiliter ꝛ ppriū sacerdotē hīe nō pōt. nā tūc q̄libet sacerdos pōt quēlibet pctōrē audire ī ꝓfessione ꝛ absoluere ab oib⁹ pctis. casibus ꝛ excōicatōib⁹. vt tenet glo. ī. c. pastoralis. de of. or. quā sequūt cōiter doc. arg. ad h̄ xxvj. q. vi. si presbr. ꝛ c. se. de fur. c. fures. de sen. ex. c. eos. li. vj. ita q̄ ñ oportet amplius de ipsis ꝓfiteri seu ad aliquē recurrere. etiam si erat casus reseruat⁹. arg. d. c. eos. sz tm̄ q̄ ad excōicatōz serua qđ dixi. s. Absolutio. iij. ℣ xvj. dūmō tal⁹ sacerdos nō sit hereticꝰ excōicat⁹ aut ab ecclia pcisus fm̄ s. Bona. ea. di. Ego tm̄ credo q̄ nisi sit pīculū puersionis in ꝓfitēte. q̄ etiā in tali casu liceat cōfiteri hereticꝰ ꝛ excōicato aut pciso. ꝛ absolui ab ipsis si al⁹ sacerdos hz̄i nō pōt. ꝛ sit pat⁹ audire. qz̄ iducere talē nō licet. vt. s. Clericꝰ. viij. ℣. ij. Et q̄ tales sacerdotes vere absolūāt ī tali casu nec pccāt sic absoluēdo: dūmō penitent de pctō suo. Rō ē. qz̄ hz̄ Pe. au. ī. iiij. di. xvij. prās clauis q̄ ē absoluendi a pctō. ꝛ ex ꝓsequnti ad penā eternā ꝓmutādā ī tpalē. et ad grāz actiue ꝓferēdā p modū applicātis actu meritū passionis xpi fundat⁹ in charactere sacerdotali q̄ q̄dez ē indelebil⁹ Et q̄uis ab ecclia ī tali sit ligata talis ptās. tm̄ in tali casu nō credo. qz̄ necessitas nō subiacz legi positiue. vt ī. c. qđ nō ē. de reg. iur. hoc tenet glo. ī. c. nō ē. de spon. Et fm̄ Pe. de pal. ī. iiij sicut a tali pōt baptismū recipe: sic ꝛ penitentiā: cū ipsa sit sacramentū necessitatis. Et ē tutius in tali articulo confiteri p ea q̄ s. dixi Confessio. ij. ℣. j.

3 ¶Sed q̄s dicit ppr̄ius sacerdos ꝛ R. vt colligo ex Ri. vbi. s. ꝛ Pa. in. d. c. ois. ꝛ Lar. ī de. dudū. de sepul. Primo papa ī toto mūdo. Scđo legat⁹ ī tota sua puincia. Tercio penitētiari⁹ eiusdē legati ī puincia. Quarto archieps dū visitat ē ppr̄ius sacerdos suorū suffraganeoz. ꝛ eos absoluere pōt. c. nō. de pe. et re. Quinto epus in tota sua diocesi. Sexto archipsbr ecclesie cathedralis. Septimo vicarius generalis epi. Isti duo pnt audire oēs de diocesi ꝛ l. cū prox. ff. đ iudi. ꝛ c. officiū. de offi. arch. ī. Octauo psbr parochialis in tota sua parochia. Nono vicarij p̄fatoz. Decimo oēs habētes licentiam ab aliquo predictoz.

4 ¶Sz nunq̄d nō habētes executōez ordinū possint licētiari ad audiēdas cōfessiones ab aliq̄ q̄ executiōez dare nō pōt: R. vt colligo ex Archid. ī. c. plectis. xxv. dis. ꝛa Pa. ī. d. c. ois. q̄ triplr đz q̄s nō hīe executōez ordinū. Primo qz̄ nō hz̄ velle vel nolle. sz eius velle tepēdet ab alio sic sunt religiosi. vt. xij q. j. nō dicatis. de elect. si religiosus. li. vj. de testa. religiosus. đ sepul. c. fi. li. vj. vñ nisi tales habilitent a suis plat⁹: nullo mō etiaz ex licētia sacerdotū parochialiū vel epoz̄ si sunt exempti pnt absoluere vel ligare. Secūdo dicit quis nō habere executionē ordinū. qz̄ ē excōmunicatus. suspensus vel interdictus ꝛ hmōi. et talib⁹ non pōt dari licentia audiēdi cōfessiones: nisi prius habilitētur ab eo q̄ tale impedimētū pōt auferre. Tercio đz q̄s nō habere executionez ordinū. q̄a nō habet ppl̄z sibi subditū. sicut sunt religiosi a suis platis habilitati ꝛ oēs sacerdotes seculares q̄ nō habent curā aiaz. vñ bñ talibus pōt concedi licentia audiēdi nō solum ab his qui habēt curā ī actu specialiter ipsis cōmittēdo: sed etiā generaliter dādo licentiam subditis ipsoz: vt quēcūq̄z voluerit eligant sibi confessorez. Nec ob. q̄ iudex ꝓrogatus iudicat iure ppr̄io. ꝛ ideo si nō hz̄ iurisditionē in actū nō pōt. arg. c. significasti. de foro compe. Ratio. qz̄ priuatus nō potest dare iurisditionē quā nō habet. l. priuatoz C. de iuris. om. iudi. Itē progare idē ē quod extendere. Et ideo quod nō est nō potest extendi. c. ad dissoluendū. de spon. impu. qz̄ respōdeo q̄ quilibet sacerdos ex quo est sacerdos ordinatus habet iurisditionē: solū defficit materia in qua exerceat. ꝛ ideo cū sibi exhibet p talē licentiā in genere datam: absoluit auctoritate ppr̄ia quā habet. ꝛ potest exercē oblata sibi materia debita. Nō obstat etiā. c. ad hec. de rescrip. vbi cōfessio iudicis incerti nō valet. quia illud verū est q̄ztuz ad forum cōtentiosum. vt no. He. in. c. fi. de pe. ꝛ remiss. li. vj. Et istam opinionē tenet Hosti. ꝛ sequit Pa. in de. j. de priuil. licet prius tenuisset contrariū. Et ideo fm̄ hoc limita ꝛ intellige dicta doc. ī cle. j. de priuil. ꝛ. xvj. q. j. ℣. ecce. ꝛ ī de. dudū. de sepul.

¶Undecimo đz ppr̄ius sacerdos ei⁹ ille qui 5
eligit a papa p suo cōfessore Et silr ab epis archiepis. pr̄iarchis. cardinalib⁹ et silibus platis epis superioribus ꝛ etiā ab inferioribus platis: dūmō sint exempti. vt pz ī. c. fi. de pe. ꝛ re. Sed no. q̄ tales inferiores epis oportet p mo q̄ sint imediate sub papa. qz̄ exempti q̄ hnt abbatē vl̄ generalē ꝛ hmōi sup se. n pnt sibi eligere confessorē de iure cōi fm̄ Do. ꝛ Pa. ī. d. c. fi. Scđo q̄ sint platī. ꝛ capit large platī fm̄ pa. ibidē etiā p sacerdotib⁹ curatis. q̄ large dicit platī vt ī. c. tua. de cle. egro. lz stricte noie platī veniāt solū illi q̄ hnt iurisditi/

onē fori cōtēcioſi. vide bonā glo. in. c. ij. de iudi. z in cle. duduz. de ſepul. in ꝑ. plati. Tercio q̄ ſint exempti. vno iſtoz deficiēte n̄ poſſunt ſibi eligere confeſſorem.

6 ¶Utruz ꝑlati poſſint vna vice eligere vnū alia vice aliū: R. q̄ ſic. dūmodo nō faciant in fraudem ſm Directoriū.

7 ¶Sed quā aūctē hz tal' electꝰ ſup eos q̄ euz elegerūt: R. ſm Pa. i. c. ſignificaſti. de fo. cō pe. q̄ electi p exēptos epīs inferiores nō p̄nt abſoluere ab excōicatōe z caſibꝫ epīs reſuatis. ar. c. ij. de pe. z re. li. vj. niſi ſpālē indulgētiā habeāt ſup hoc. Sed Hoſt. tenet q̄ vbi exemptꝰ eligit electꝰ habet ptātē p̄niarij pape quo ad abſolutionē. nō quo ad diſpēſationē niſi de ſpeciali mādato. A nō exemptis ꝯo electus habet ptātē illi⁹ cui ſubeſt. vñ cōfeſſor epi pōt ſup ipm ſicut archiep̄s. z ſic de ceteris. Et hoc magis placet quo ad predictos de quibꝫ loquit. d. c. fi. de pe. z re. Et idē dicerē de illo cui papa concedit vt poſſit ſibi eligere cōfeſſorē vt cōfeſſor poſſit euz abſoluere ab oīnibꝫ nō reſeruatis pape. Et ad. c. ij. p̄dictū dico intelligēdū i caſu ſuo q̄n epūs dat ſuo ſubdito talē licētiā. ſed nō q̄n papa q̄z potuiſſet loq̄ generaliter ſi voluiſſet.

8 ¶Utrz eoipſo quo epūs vel tales exempti de quibꝫ. s. ꝓfitent' alicui videant euz eligere: R. q̄ ſic. q̄z plus eſt factis eligere q̄z verbis. l. nō dubium. C. de legi. z in. c. legebatur. de maio. z obe. z in. c. fi. xv. q. vj.

9 ¶Duodecimo dz ꝓpriꝰ ſacerdos quilibet pſbr parochialis oim vagabūdoz z illoz q̄ nō habēt ꝓpriū domiciliuz. Et hoc tādiu q̄zdiu in eius parochia inueniunt. q̄ a quo cūq̄ parochiali pſbro ad quē ſe transferunt p̄nt abſolui z a fortiori ab epo: aut licentiā habentibꝫ ab eodē epo in ſua dioceſi audiēdi cōfeſſiones. Et no. ſm Pa. i. c. fi. de fo. cō pe. q̄ vagabūdi dicunt q̄ nō habēt domicilium certū vel habitationē ſm glo. z Bar. in l. dies. §. pretoz. ff. de dam. infec.

10 ¶Sed q̄d dicemus de ſcholaribꝫ mercēnarijs. mercatoribꝫ. ſtipēdiarijs z hmōi ꝓmorantibꝫ i aliq̄ parochia: nūquid poterūt abſolui ab illis ſacerdotibꝫ a quibꝫ p̄nt abſolui parochiales illi⁹ parochie: licz ibi nō ꝓpterint domiciliū: R. ſm Pa. in. d. c. oīs. q̄ ſic q̄z ille dicit ꝓpriꝰ ſacerdos p̄ſatoz z in cui⁹ parochia habitant de p̄ſenti. nec p̄nt cōmode adire ꝓpriuz ſacerdotē. arg. c. fi. de parochijs. vide glo. que hoc tenet i cle. j. de p̄uil. Et hec cōmunioz opi. Hoc idē tenet Pa. in. c. cū contingat. de fo. compe. Quā opi. limito verā q̄n p maioꝛē partē anni ibi ſtetē runt. vt dicam in ſe. §. aliter nō.

¶Nūquid idē ſit dicēdū de pegrinis. viatoribꝫ aut mercatoribꝫ diſcurrētibꝫ hinc inde p negociatōe: R. vt colligo ex Inno. z Hoſti. i. d. c. oīs. q̄ ſi alicubi moraūt p annū vl̄ p maioꝛē partē anni. p̄ſertim vltra paſca in quo tenent' cōfiteri: z maxime q̄n in paſcate cōiter nō declinant ad domū ſui loci. q̄z tūc nō vident habere ibi domiciliū vbi ē eoꝝ domus quo ad ſacramenta. ideo tunc licite ꝓfitent' parochiali illi vbi ſunt: z ab eo p̄nt abſolui. xxj. q. j. queſti. ar. de reci. ad aplice. Si ꝯo talē moraꝫ alicubi nō cōtrahūt. non poterūt confiteri ibidē niſi licentiā acceperit a ꝓpꝛio epo vel ſacerdote parochiali vbilibet confitendi. vel ſaltē pegrinādi ſiue itinerādi. quia tunc etiā ibidē cōfiteri poſſent z abſolui. q̄z p̄ſumit' q̄ eoipſo quo licentiā itinerandi dederūt z etiā ꝓfitēdi et ſacramenta ſuſcipiendi dederint. Tutius tn̄ ē ſpeciali ter licentiā petere. z quos caſus ſibi reſeruat ſuus epūs facere ſibi declarari cū nō poſſit abſolui a talibꝫ ſine eius licentia. Quod itelligē q̄n p talē moraꝫ alicubi nō ſteterūt q̄ poſſint ab illo ordinario abſolui.

¶Quid de illis qui i diuerſis locis moraūt equaliter: aut i diuerſis caſtris habēt domicilia nec apparet q̄d ſit p̄ncipale: R. q̄ debēt cōfiteri illi i cui⁹ parochia ſe inuenīūt tpe cōfeſſionis ficte. ar. c. ex pte. de fo. compe. facit glo. in. l. ij. C. vbi de cri. agi opoꝛ. que dicit quēcunq̄z conuenīn poſſe vbi degit z moraꝫ tur. Hoſt. tamē dicit q̄ tuti⁹ eſſet q̄ abutro q̄z epo vel p̄ſbytero in cuius iuriſditiōe moraī licentiam peteret.

¶Cui debent confiteri ſacerdotes parochiales. ꝓpoſiti. decani. canōici ſeculares z hmōi eccleſiaſtici non exempti inferiores epīs. ſiliꝛ religioſi etiaz exempti qui nō ſunt ꝑlati: R. ſm omnes doct. q̄ tenent confiteri ſuis ꝑlatis vel de eoꝝ licentia.

¶Utrz p̄fati ꝓpriꝰ ſacerdotes poſſint alijs ſuā auctoritatē delegare: R. ſm Ri anglicū i quol. aut talis ſacerdos hz auctoritatē ordinariā z ſic pōt. aut hz ꝓmiſſaz. tūc diſtiguo. q̄ aut a papa. z ſic p̄t Intelligē vez q̄n a papa ꝓmittit iuriſditio. Secus cū ꝓmittit nudū officiū ſine iuriſditōne. vt puta audire ꝓfeſſiones. q̄z nō pōt. facit. c. fi. de off. de le. vide. j. Delegat⁹. §. vj. aut ab iferioꝛe vt ab epo. z tūc aut ad vniuerſitatē cauſarū. et ſic pōt in particulari aliquā cauſam ꝓmittere: vt officialis z generalis p̄nitentiari⁹ epi.

44

nisi sit eis spāliť interdictū. Si ꝙo hz ꝓmis
sionē pticularē nō pōt. sicut si sacerdos fue
rit ꝓduct⁹ ad officiandū ecclesie parochiali
cuz nō sit ordinari⁹ illi parochie. Et sic loq̄ť
c. fi. de offi. dele. j. §. ceteꝝ. vbi dr. salua lega
toꝝ sedis aplice auctoritate nulli cui cōmis
sum fuerit pdicare crucē. excōmunicare. ab
soluere. dispensare vel tnūgere penitētias. li
ceat de cetero hoc alijs mandare.

15 ¶Utz ī aliq̄ casu liceat ꝓfiteri alteri q̄z ꝓpo
sacerdoti: R. fm Pa. i. d. c. ois. q̄ sic. q̄cū
q̄z subest aliq̄ legitia cā puta q̄ est reuelator
ꝓfessionis vel sollicitator ad malū. vel non
habet debitā sciētiā. vel pbabiliter videť si
bi pīculū vel sacerdoti ūminere. vel ē excōica
tus ꝛ hmōi. ꝛ tūc debet petere licentiā ꝛ obti
nere. q̄ si nō pōt obtinere: nec adire pōt supi
oꝝ: sufficit q̄ petijt. ꝛ sic supplet. d. c. ois. p
c. placuit. ꝛ ibi glo. de pe. dist. vj. sic vt sit sen
sus. dz obtinere licētiā. s. si pōt. vt i. d. c. ois
vel adeat alienū si nō pōt. vt ī. d. c. placuit.
Ego ꝙo ih̄ multū nō insisto. q̄ verissimuz
puto. ꝛ q̄ hodie habent mlti ppꝛij sacerdo
tes q̄bz legitime ꝓfiteri possum⁹ siv⁹ nō est
idone⁹. ꝛ ñ casus accederet: tene qđ dixi. q̄a
p̄cepta nō se extēdunt vltra charitatē. Et si
licet causa meliorāde vite. extra de regula. c.
licet. q̄nto magis causa recuperāde.

16 ¶Utz liceat absq̄z alia licētia confiteri fra
tribz mīnoribz ꝛ pdicatoribz: R. q̄ sic si. v.
ꝓcurāt. Primū q̄ generaľ vel puincial' mī
ster aut custos q̄ ad mīores. et mḡr aut ꝓr
puincial' aut ei⁹ vicari⁹ quo ad pdicatores:
accedat ad pñtiā platoꝝ petēdo q̄ frēs q̄ fu
erint electi possint libere cōfessiones suoruz
subditoꝝ audire. Sz istud ꝑmū ē de bñ ēē:
vt. j. parebit. §. xxj. Secōm q̄ fuerint electi
et habiliati ad audiēdas ꝓfessiōes p gene
ralē aut puincialē mīstz q̄ ad mīores. vel p
mḡrm aut prioꝛē puincialē q̄ ad pdicatores
Tercīū q̄ sic electos pñtēt p se vel p frēs q̄s
ad h̄ deputauerint epis seu eoꝝ vices gereti
bus petēdo hūiliter vt de eoꝝ bñplacito pos
sint audire ꝓfessiones suoꝝ subditoruū. An
aūt req̄rať q̄ psonaliter ducat tales frēs ele
ctos: ego credo q̄ nō: sz sufficit q̄ ꝙbaliť vel
aliť q̄litercūq̄z. Rō. q̄ ñ aliq̄d on⁹ imponi
tur alicui sine determiatōe. q̄ impleto ad ali
qđ bñficiū mereť admitti quocunq̄z leuiori
mō impleat on⁹ ꝓditio dr impleta. et sic ad
bñficiū mereť admitti. hoc ꝓbať. ff. de cōdi.
ꝛ demō. l. quod traditū. Cū q̄ onus pñtati
onis impositū p̄fatis electis nō distinguat
quō debeat fieri. cū possit fieri multz modis.
vt. ff. de pcu. l. p̄sens. ꝛ ibi glo. igiť qualiter
cūq̄z fiat siue p̄ scriptū siue verbaliter. intel
ligiť conditio ipleta. Nec ob. glo. in de. du
dū. de sepul. que dicit q̄ debet fieri p̄sentatio
psonalis. q̄z p̄sens dicit qui p̄bet sensibz coꝛ
poris. arg. ff. de ver. obli. l. j. in prin. q̄ si ad
uertis hec ratio nō valet. q̄z p̄sentatio pso
nalis etiā pōt fieri p̄ procuratorē. vt in. l. fi. C
de pcu. Et sic p̄bet se q̄s sensibz p se aut per
aliū. vt. d. l. pñs. Sic intelligē glo. p. d. l. p̄
sens. ꝛ ibi. et p nō. p Jo. an. i. c. pñti. de p̄bē.
li. vj. facit. c. tue. de pcu. vbi pz q̄ pñs noia
liter nō infert necessario vt p se faciat. sz bñ
si aduerbialiter dicať vt ibi patet. Quartū
quod requiriť est: q̄ nō audiant cōfessiones
extra diocesim illius cui sunt p̄sentati. et in
hoc differūt a pprijs sacerdotibz parochi
alibz vel epis vel platis ordinarijs qui pñt
vbiq̄z audire suū subditū. ꝛ absoluere in fo
ro pñiali. q̄z in his que fiunt sine strepitu ꝛ
sub silētio nullius ledit territoriuz. l. ij. ff. de
offi. pcon. facit qđ no. Pa. in. c. cū cōt̄gat.
de fo. compe. ꝛ ita tenet Lar. in. d. de. dudū
Quintū q̄ ille qui vult eis cōfiteri sit de iu
risditione illius platí cui tales sunt p̄senta
ti. hec habent ex. d. de. dudum.

¶Utz p̄dicta pñtatō solū sit fīēda epis: R 17
Lar. i. d. de. dudū. q̄ nō. sz ibi noīe platí in
telligiť q̄libet habēs iurisditōz epale. Ita q̄
nulli diocesano subsint eoꝝ subditi. nec ipi
ar. c. abbates. in fi. de priui. li. vj.

¶Utz hec pñtatō possit eis fieri ex̄ tritori 18
um ex̄ntibz: R. q̄ sic sz Pau. i. d. de. dudū.

¶Quid si sedes vacat: R. Pa. vbi. s. q̄ fi 19
et cap̄lo. ar. c. cum olim. de ma. ꝛ obe.

¶Sed pone q̄ ñ possit hz̄i copia talis platí: 20
R. Pa. vbi. s. q̄ peteť a vicario suo i spūali
bus si hz. de tē. or. c. cū null⁹. li. vj. Si ñ hz
ꝛ malicioseh̄ facit dz adire superiorē q̄ ei⁹ ne
gligētiā dz supplere. c. q̄z diūsitatē. de ꝓcess.
pbē. Et idē dic si ect excōicat⁹ vel suspēsus vl
interdict⁹ q̄ adire debet superiorē.

¶Quid si pñtēť electi añ petitōz licētie: R. 21
Zē. i. d. de. dudū. q̄ vz ꝓcessio facta. sz q̄ pos
sent platí dicere q̄ volūt q̄ fiat ꝑmo petitio.

¶Utz vicarij mīstroꝝ aut mḡroꝝ puicia 22
liū possint eligere ꝓfessoꝛes: R. Lar. i. d. de.
dudū. q̄ nō. Et sic tenet glo. ibidē ꝛ Pau.

¶Quid si platí nolunt dare licentiā pdictā 23
petentibus: R. Lar. vbi. s. q̄ nihil refert. q̄z
expectato congruo tēpore possunt eligere ꝛ
electi confessiones audire.

¶Quid si dicant prelati. non p̄sentetis ali 24
q̄s. q̄z nō admittim⁹: R. Lar. vbi. s. q̄ po

terūt audire sine alia p̄sentatione.

25 ¶Utr̄ p̄fati electi et semel p̄ntati aut dep̄utati durēt p⁹ mortē p̄lati acceptās? R. Lar. vbi. s. q nō: si sub ist? ꝓbis sunt dep̄utati .s. vsq; ad bn̄placitū eor̄ cū istud morte extīguat. vt i. c. si gr̄iose. de resc̄p. li. vj. Si vero simplr dep̄utēt durat p⁹ mortē. z sic debent deputari. nec credo q ipsis inuitis possint alit deputari: nisi q eor̄ p̄tās sit ꝑpetua. qr eor̄ auctas ē papal'q durat. ar. de trās. ac. c. veniens. z de iure cōi approbata. ar. c. sup qōnū de of. dele. de elec. ne romani. in prin. i dc.

26 ¶Utr̄ p̄fati deputati possint ꝓmittere alij? R. Lar. vbi. s. q nō. qr habēt nudū mīsterium. Et in hoc dicit Lau. q habēt p̄tātez sine administratione ad instar illor̄ de quib⁹ de resti. in inte. in. c. j. dicit.

27 ¶Quos p̄nt absoluere p̄fati deputati? R. vt. s. patet. oēs q ab illo plato cui sunt p̄ntati p̄nt absolui tā exēptos q̄z non exēptos tā eccl'iasticos q̄z seculares fm Lar. vbi. s. z etiā sine alia licētia sacerdotis parochial'. et nō obstāte ei⁹ ꝺicto ē. imo oē p̄ceptū z ois excōicatio contra tales ꝓfitētes ipso iure est nulla. p extrauagantē Martini. iiij. q inse ritur in rubrica de p̄uil'.

28 ¶A quib⁹ peccatis p̄nt tales deputati absoluere: R. q ab omnib⁹ a q̄b⁹ p̄nt sacerdotes parochiales a iure. Et licet epi possint sibi vel p constitutōnes aut ex consuetudine reseruare casus: ita q curati absoluere nō poterunt. tamē p̄fati fratres bn̄ absoluent. z fa at ad hoc q̄ no. Guil. in. l. p̄uilegia. C. de sa. san. ecc. z sequit' Pa. in. c. sup speculā. ne de. vel mo. vbi dicit q reuocato p̄uilegio bn̄. nō ē reuocatū p h̄ p̄uilegiū studij sen. q̄uis sit ꝓcessū ad instar bn̄. qr tā ius ē q̄si tū studio sen. h̄ idē ꝑz p ꝓbū. ꝺ. de. ꝺuduz. vbi dicit a iure. g̃ venīūt omes casus p̄ter illos q̄s ius reseruauit spāl'it epis. Nec ob. mouua Jo. mo. i glo. ꝺ. dc. qr. cū dicit q in re sua q̄libet pōt facere q̄d vult. dico verū nisi sup̄ior ad quē p̄tinet p̄ncipal'it alit velit disponere: vt ē i ꝓposito. Itez cum dicit q si epis pōt artare ordinariaz. multo magis ex̄ ordinariā. nego p̄mo q p̄tās p̄fator̄ fratr̄ sit extraordiaria imo ē ordinaria surgens a p̄fata dc. ꝺudū. vt tenet Zen. z Lau. in. ꝺ. dc. ꝺudū. Itē posito q sit extraordiaria verū ꝓduderet si p̄tās p̄fator̄ eēt ab epo. ſz cū sit a papa: vt. s. dictū ē. nō pōt inferior tollere cōcessa p superiorē. xxj. dis. iferior. de. ne romani. de elec. aliter possent tot casus reseruare q in totū tollerent istud p̄uilegiū fratrū. q̄ ꝺ esse nō pōt. c. quanto. de p̄uile. Nec his obuiat ratio sua. s. ne idē subdit⁹ censeatur diuerse cure. qr ex hoc nō sequit q sit diuerse: sed bn̄ subordinate cure. vt patet in q̄ tidianis concessionib⁹ tam papē q epor̄. Itē cuz dicit nō ē iure concessum quod iure reuocatū est. Dico hoc verū in iure cōmuni. non autē quod reuocat in iure p̄uiciali vel sinodali: nisi quo ad determinatos subditos. Itē cū dicit q parochiani nō sunt exempti: licet fratres sint. c. p exemptionē. ꝺ p uil. lib. vj. Cōcedo. sed nō sequit ex h̄ q nō possint absolui ab oīib⁹ exceptis a iure reseruatz epis. qr sicut nec p̄nt impediri q̄n cōfiteant̄ p̄fatis fratrib⁹: ita q nō absoluātur fm eor̄ auctoritatē p regulam accessor̄iuz de regu. iur. lib. vj. qr auctoritas respicit fratres. nō subditos epi quaz in actu possunt exercere quādo adest materia debita: que ē quor̄ucunq; volentiū confiteri de dioces. ꝺ. dc. ꝺudū. Itez cum concludit nō absoluat frater quod nō absoluit curatus: verū dicer et nisi ei p alium superiorē esset concessuz vt in istis est. Non ob. dc. religiosi. de p̄uile. q nō absoluant in casibus sedi apostolice aut locor̄ ordinarijs reseruatis. qr subintelligitur quo ad casus epales a iure. non a statuto vel a cōsuetudine. qr cuz excludant̄ p dictā dc. ꝺudū. sic oportet ista silr eos excludat: ne leges ludibrio fiant. l. fi. s. vbi at C. de bo. que libe. z iura iuribus sui. concor danda. l. vnica. C. de inoffi. ꝺo. de elec. cū expediat. li. vj. Et sic firmit' tenet i p̄scia. sic etiam h̄ idē tz Jo. de li. ꝺ. c. ois vsusq; sex⁹: nisi q̄n alicui casui cēt sua excōicatōis ipo facto annexa p statutū z epis reseruata. qr tūc absoluere n̄ posset. Itē q̄n videret expedir salutī aīe alicui⁹ vl' alior̄ aliquē mittere ad superiorē. tūc lz possz absoluere mittēd⁹ ec .. qr de hem⁹ eē coadiutores eor̄. Et de h̄ z q̄ sunt casus epis a iure reseruati. vide. s. Casus. j.

29 ¶Utr̄ p̄fati frēs possint p epos aut platos admitti sine accessu mīstror̄ z hmōi ad petēdā licētia z p̄ntator̄ elector̄? R. No. z Inno. vt refert Dire. q sic. si p̄cedit de volūtate vsusq; p̄tis. ar. l. cū p̄. ff. de pac. ꝺo. vñ si admittūt ac si eēt obseruata p̄fata forma a platis eād̄ habēbūt auctē sicut si seruata fuisset. Si ꝓ solū ꝓcedit licētiā audiēdi ꝓfessiones suor̄ sbditor̄. tūc nō possent absolue re nisi in q̄tū p̄lati eis ꝓcedūt. z possent sibi q̄t vellēt casus reseruare. qr tūc nō absoluūt auctē. ꝺ. dc. ꝺudū. sed ex mera ꝓcessiōe p̄lator̄. Uer̄ tn̄ est q tales ex sola licentia ad-

missi solēt vbiq; sbditos taliū plato; audire sic̄ ipsi plati. nec durat talis auctas nisi ad eo; bn̄ placitū. qđ no. bn̄. Jō sint cauti pfessores: vt qn̄ nō seruata pfata solēnitate petūt licētiā audiēdi pfessiones: rogēt pfatos platos silr̄ q; velint eos admittere ac si esset seruata pfata forma si auctē pfate demē. vo

30 ¶Utr; ex pscuetudine possit induci (lūt hīe. vt q̄s pfiteat ad libitū cui vult. R. vt i. c. si epūs. de pe. et re. li. vj. q; nulla pscuetudine pōt introduci: vt q̄s eligat sibi pfessorē sine sui superior̄ licētia. ītelligo aut tacita vt puta q; videt tolerāt cū possint phibere aut exp̄ssa Dicat tn̄ Pa. i. c. pq̄rēte. de offi. ordi. verū quo ad subditos. sed quo ad existentē i dignitate noīe dignitatis posset pscribere hāc curā et fieret pprius sacerdos sm̄ Jo. et all'. c. dudū. el. ij. de elec. et. c. cū olim. de pscrip. et est verum post pscriptionē.

31 ¶Utr; sacerdos parochial' debeat facilr̄ dare licētiā suis sbditis alī pfitēdi. R. s. tho. i iiij. di. xvij. q; q2 multi sūt adeo infirmi q; potius sine pfessiōe excederēt q; pfiterēt tali p̄re sbytero. nō dare dz. Un̄ illi q̄ sūt nimis solliciti vt pscias sbditor̄ sciāt: multis laqueus dānatōis inijcūt. et p. pseq̄ns sibijpsis. hec s. Tho. qđ credo verū nisi qn̄ ppter h̄ sollicitāt scire ne alios inficiāt. aut vt ceteri h̄ scientes magis a pctis pseuerent. dz tn̄ exigere specificationē illi⁹ cui quo vult pfiteri. et si ē eque bon⁹ sicut ipse cōcedat. Si vo nō ē eque bonus nō dz dare. Et si iste cōfessor ad quem vult ire hz alio mō auctē audiēdi. tunc dicat sibi q; nō expedit. et inducat vt nō vadat sed si vult ire relinq̄t eū arbitrio suo. q2 sibi nō imputabit. alīs sic si male confiteret.

32 ¶Utr; sit credēdū dicēti se hīe licētiā a suo plato pfitēdi alteri. R. sm̄ Ri. i. iiij. di. xvij ar. iij. q. ij. q; sic. et silr̄ dicēti se eē cōfessū. Rō q2 cognitio i foro pnie tepēdet a volūtate sbditi. nō dz eū reputare idoneū ad eucharistiā sumēdā si se asserit penitētē et legitīe confessū ei q̄ potuit absoluere. Si tn̄ sacerdos hīet aliq̄ signa pbabilia q; ille n̄ diceret verū: n̄ teneret ei credere nisi faceret fidē sufficienter ei. nō dico q; sit vere penitēs et vere cōfessus. q2 ista nō cadūt sub pbatōe. sz q; illi vl' illi ē pfessus q̄ ipm potuit absoluere. Fallit h̄ i excōicato cui nō teneō credere. nisi pbet se absolutū. et i illo q̄ hz pseuerantiā i pctō: vt puta qui tenet concubinā et hmōi.

33 ¶Utr; illi q̄ pfiteñ ill' q̄bz dar̄ licētia a papa vel legato aut epo audiēdi pfessiones. vl' q̄ habēt licētiā a pdictis eligēdi sibi cōfessorē: saltē semel in anno teneañ pfiteri ppr̄io sacerdoti parochiali. R. glo. Ber. i. d. c. ois tenet q; sic. sz male et falsē sm̄ cōiter doc. i. d. c. ois. et i. c. ij. de pe. et re. li. vj. Sufficit em̄ licētia alteri⁹ eor; vel sacerdot; parochial' sm̄ Jo. an. i. d. c. ij. multo fortiⁿ nō tenēt si sūt cōfessi epo ppr̄io. q2 dz parochial' pbr. i. c. null⁹ de parochijs. et i. c. ij. ix. q. ij. Et q̄cūq; aliter teneret cēt temerari⁹. vt p̄z p extrauagantes Jo. xxij. q̄ incipit. Vas electōis. q̄ damnat pdictā opi. Ber. Cū habēt licētiā a prelatis possint etiā inuitis et dicētibz parochialibz sacerdotibz eorū subditos absoluere. et vt dicit s. Tho. i q̄dā. q. de quol'. q; nō pōt aliq̄s auctoritate cuiuscūq; hoīs cōpelli ad pfitēdū pctm̄ qđ alteri cōfessus ē q̄ eū absoluere potuit. q2 cōfessio pctor; ē q̄ddā sacrale diuīo ipio subiacēs nō hūano. Addo tn̄ cū s. Bo. i. iiij. dist. xvij. q; si sacerdos parochial' ē bon⁹ et idoneus: bonū ē cōsiliū q; remittant ad eū a q̄cunq; audiañt. nō tn̄ necessariū ē. nec oportet q; illa pctā a q̄bz sunt vere a talibz absoluti itez cōfiteañt. sed possent ea tacere et alia occurrētia cōfiteri. Et dicetiaz q; tuti⁹ ē cōfiteri pprio parochiali sacerdoti seu plato q̄z alteri ppter multas receptiones et illegitimitates q̄ sunt i aliis reputatis Un̄ sp. consulo q; nemo dimittat pprium parochialē p alio reputato nisi clare cōstet eum quē eligit ee bonē pscientie et rebite periti et melioris q̄z pprius parochialis. q2 si inest aliq̄s defect⁹ i parochiali magis excusat subdit⁹ ei pfitēdo q̄z alteri: cū suspiciones eius instituēdo p sufficiēte eū approbare videañt.

¶Quid si aliq̄s vult sepi⁹ pfiteri i anno nū 34
q̄d sacerdos parochial' teneat eū totiēs audire. R. sm̄ Ri. i. iiij. di. xvij. q; sic: de necessitate pcepti: si ille q̄ vult pfiteri de necessitate hz pfiteri. Si vo n̄ teneret de pcepto pfiteri. nec sacerdos pfat⁹ obligaret eū audire nisi de cōsilio. Addit tn̄ Ric. q; si subdit⁹ vult pluries pfiteri et sacerdos noluerit audire: q; tūc tal' libere pt pfiteri alteri pfessori. et ille pt eū absoluere: nisi ei⁹ sacerdos eū ad determiatū cōfessorē miserit. q2 si n̄ vult eū audire nec aliū determiatū assignat: videt tacite ei licētiaz dare: vt p illa vice alteri pfiteat cui voluerit Sz si electⁿ nō poterit absoluere nisi ab his a quibus pprius sacerdos potuisset.

Confessio iiij. q̄ ad q̄litatē illius cui fiēda ē. Circa quod quer̄.

¶Qualis dz esse pfessor. R. q; debet habere

v. ꝓpter bonitatē vite. ſ. vt ñ ſit i pctō mor/
tali. de pe. di. vj. c. j. Uñ exñs i pctō mortali
qñ abſoluit penitētē: niſi ipſe de ſua mortali
culpa peniteat ḡuiter peccat: ſm ſ. Bo. i. iij.
diſt. xix. Immo mortal' ſm Dir. ti. xv. li. j.
ar. d. c. j. vide qd. s. dixi Clerici. viij. §. j.

2 ¶Sed nūquid tali ſcienter confitēs peccat
mortaliter. dic vt. s. Clericus. viij. §. ij.

3 ¶Scdo dz hīe ſciam. Sed quanta ſcienti
am debeat hīe neceſſario? R. ſm Bo. in. iij.
di. xvij. t elicit ex. c. nulli ſacerdotū. xxxviij.
diſ. q tanta ſciam dz hīe q ſciat diſcernere i
pctis cōibz qd veniale t qd mortale. t q ſci
at ſemp ad q pcta ſua ptās ſe pōt extēdere.
Rō. qz alia pnia ꝓ mortali. alia ꝓ veniali
ēimponēda. Itē qz ſi eēt aliqd pctī genꝰ ad
qd nō poſſet manū extēdere niſi h̄ cognoſce
ret i piculū aīe eiꝰ audiret ꝓfeſſiōes t etiā cō
fitētiū. Uñ hoies q h̄ cognoſcūt: tenent ꝓſu
lere diſcretos. alioqn vterqz grauiter peccat.
Et h̄ voluit dicere Aug. de pe. diſt. j. q vult
Eſt talia ſcia q qs ſcit p habitū acq̄ſitū di/
ſcernere inf pplexitates pctōz. t hec ē de bñ
ē. In talibz em̄ ſp dz ſecurior ēviaz eligere.
t ſapiētes ꝓſulere. hec ex ſ. Bo. et h̄ tene. qz/
uis diuerſi diūſa dixerint ſup hoc Aduerte
tñ q ſi dubiū ꝙſet circa aliqd faciēdū vl' dā
dū vel penā ſubeundā: tūc benignior opi. eſt
eligēda. ff. de eo qd cer. lo. l. q ſi epheſi. Uñ i
c. fi. de trāſac. dz. In his ſup qbz ius nō iue/
nit exp̄ſſū: ꝓcedas eq̄tate fuata ſp i hūanio
rē ptē declinādo. ſm q ꝓſonas. cās. loca t tē
pora videri poſtulare. hec ibi. Hoc idē tenz
Bar. i. l. oms ppli. ff. de iuſti. t iur. niſi forte
eēt aliqd faciendū qd facilr poſſet expediri.
Si vo dubiuz eēt vt abſtineat: tūc ſecurior
ps ē eligēda. ſ. abſtinere. Pur. ſi diuerſitas
eēt inf doc. t penitēs ex aliq rōnabili cā vult
adherere vni opi. ñ ē ſibi deneganda abſolu
tio: ſz ſue ꝓſcie relinq̄ndꝰ. Quid aūt ſit du/
biū t opi. t qd fiēdū i his. vide. j. Dubiū t
opinio. Silr et ſacerdos ñ dz aſſerere mor/
tale id de q̄ nō ē certꝰ: ne inīciat laqos alteri.
nec teneat de ſingul' q̄ audiuit determiare ſi ſ
mortalia vl' ne: ſz de qbz ē clarū. nō de qbz ſ
varie opi. vel etiā ipſe penitēs neſcit exp̄me
re mētē ſuā circa ꝓſenſuz vel mor̄. Hē. tñ i
q̄ſti. ſic diſtiguit q pcta ſunt i duplici genere
q̄dā iō qz ꝓhibita. alia nō eēnt mala: vt nō
audire miſſaz i feſto t hmōi. q̄ ſ de iure po/
ſitiuo mero. t talia dz ſcire ꝓfeſſor: niſi habe
at cāz rōnabilē q̄ eū excuſet. puta qz abſens
t hmōi. Alia ſunt pcta q̄ de ſe ſunt mala: vt
ea q̄ ſunt ꝑ ius diuinū. etiā ſi ab hoīe nō
ſint ꝓhibita. t horz q̄daz ſ' capitalia. ſ. viij.
q̄ſi elemēta. t iſta oportet ſcire de neceſſitate.
Quedā ſunt ſp̄es capitaliū. vt illa q̄ recipi/
unt horz ꝑdicatōz. vt fornicatio. ebrietas t
hmōi. nā fornicatio luxuria ē. ebrietas gu/
la ē. Et horz ſp̄es q̄dā importāt malū de ſba
ſui actꝰ: eo q ſtatim notata h̄nt annexū ma
lū: vt fornicatio. t tal' ꝓfeſſor tenet ſcire vtz
ſint mortalia vel nō. Quedā de ſba ſui actꝰ
nō h̄nt deformitatē: ſed ex libidine faciēt. ſic
cognoſcere vxorē ꝓpriā nō ē pctm̄: ſz ex libi/
dine. ſic etiā eſt mortale qñ excedit limites
mrimonij. ſ. etiā ſi nō eēt ſua. t talia nō op/
tet q de neccitate ꝓfeſſor ſciat vtz ſit mortale
vel veniale. Alia ſunt pcta q̄ ſ' filie pctōrz
capitaliū. vt illa pcta q̄z fines terminant' t
ordināt ad fines capitaliū. ſic vol'. acq̄ſitio
rei iuſtet hmōi. et de talibz nō ordinarijꝰ nō
tenet ſcire vtz ſint mortalia vel nō. ſz curatꝰ
ordinariꝰ. vt ep̄s. archiep̄s t ceteri alij ſupi
ores tenent ſcire. qz tenent purgare. pficere t
illuiare alios. Et iō nouū t verꝰ teſtm̄ tenet
ſcire. h̄ ille. Laueat igit ꝓfeſſor ne ſit ꝓceps i
dādo ſniam de mortali: vbi ſunt varie opi.
doc. ſic de decimis ſoluēdis vbi nō ē cōſuetu/
do de locis Jañ. ſz ꝓſulat ſemp qd ſibi videt
tutiꝰ: nec moueat ꝓpter dictū vniꝰ doct. niſi
rōnabiliter. vt dicā. j. Opinio. §. j.

¶Sed q̄d ſi ꝓfeſſor ꝓpter ſuā impitiā du/ 4
bitat de aliq̄: R. q optimū qd poſſit eēi cō/
feſſore poſt vitā ē ſcire dubitare. Uñ niſi ſci
at ꝑ certo ſe legiſſe decisionē alicuiꝰ caſus. vl'
nō h̄eat rōes euidētes: ſp dz dubitare t peri
tos cōſulere. vel ipſe de nouo ſtudere dicēdo
pctōri vt reuertat'. qz vult meliꝰ videre. vel
ſaltē ſi hoc nō pōt facere: abſoluat penitentē
inq̄ntū ſua auctas ſe extendit. t iponat ei q cō
ſulat ꝓbos. t deliberet facere q̄cq̄d faciēdū ei
fuerit declaratū t ſufficit. t ꝑ h̄ facit i ar. c. ſi
q̄s poſit'. t. c. nullꝰ. de pe. di. viij. vbi q̄zuis de
tali dubitet. tm̄ abſolutō ñ negat'. De q aūt
culpa teneat ꝓfeſſor. vide. j. culpa. §. v.

¶Tercio dz hīe charitatē erga penitentē vt 5
eū interroget t inſtruat. de pe. di. v. c. j. an aūt te
neat de neccitate facere interrogatōes t quō.
vide. j. Interrogatōes. i ꝑn. t ꝑ totū.

¶Quarto dz hīe pietatē i ꝓpatiēdo pctōri 6
benigne eū ꝓſolādo: infundēdo vinū t oleū
vt dr i. d. c. oīs. vt potiꝰ velit ſaluū i purga/
torio q̄z nimiā pniam imponēdo deſperatū i
inferno. nec exigat iurametū vel p̄miſſionez
a penitēte. niſi i caſibz i q̄bz ius ita vult. etiā
ſi videat q nō implebit q̄ ſibi imponet.

¶Sed pone q p̄reſbr parochial' habeat ali 7

quos parochianos surdos. mutos vl' furiosos ꝛ hmõi: R. q dz facere posse suũ vt inducat eos ad ꝓfectõz ꝛ pniaz fm q est possibile. s. signis aut nutibꝫ: ꝛ hmõi. ꝛ si nõ põt ꝓficere ozet deũ p ipsis. et faciat ozare pplin vt dñs eos illustret. ꝛ cũ nihil omiserit d cõtingentibꝫ nõ imputabit ei. facit de cõse. di. iiij. solet queri. ꝛ xliij. di. ephesis.

8 ¶Quid si eger ꝑtat pbꝫm. ꝛ añqz adiũgat ꝑdit loquelã vel efficit furiosus: R. q vl' ad nutũ infirmi vel ad testimoniũ eoꝝ q ipm audierũt petere ꝑniam. vel pbꝫm dz ei qcqd põt hũanitaꝰ impedere: absolued̃o vel reconciliãdo. ꝛ si pt sine piculo ozi ei⁹ eucharistiã ifũdẽdo. ꝛ sufficit vn⁹ testis i hꝫ: cũ nulli

9 ¶Utz adiudicat⁹ morti petẽ (fiat piudiciũ do pniam sit absolued̃⁹: R. q sic. et debẽt cõpelli officiales vt hoc pmittant. ꝛ cogi eccl'iastica cẽsura. de. cum fm. de pe. ꝛ re.

10 ¶Quid si sacerdos scit impedimẽtũ in mri/monio alicui⁹ sui parochial' ꝛ hmõi: R. fm Mo. ti. pnia. vij. q si pt pbari tenet sibi revelare. qz cũ sit ei⁹ plat⁹ tenet ad illd̃ pceptũ Mat. xviij. Si peccauerit i te frat tuus ꝛc. Si aũt pbari nõ põt: licet sciat. nõ tenet ei dicere. nisi credat q laboret ignorãtia crassa ꝛ supina q eũ nõ excuset. vel qñ pbabiliꝫ credit q pati erũt a cõsecrare ꝓsilio bonoꝝ sup hꝫ in his duobꝫ casibꝫ tenet ei revelare. alꝫ nõ Immo ego credo q grauiꝫ peccaret aliꝫ revelando. quia esset occasio peccati.

11 ¶Quito dz hẽ ptãtẽ absoluẽdi fm q. s. di

12 ¶Sz q̃d de ꝓfessoribꝫ ill'q vel de iure (ctũ ẽ nõ tenẽt bñficiũ: vl' sunt itrusi aut excõicati vl' ñ hñt licẽtiã audiẽdi ꝛ hmõi: R. q qztũ ẽ ex pte taliũ sacerdotũ recipiũt alias cũ ñ possint nec ligare nec soluere. de paroch. c. nulli⁹ Sz q̃ ad ꝓfitẽtes distiguẽdũ ẽ. q aut habẽt iustã cãm ignorãtie. ꝛ sic sunt absoluti q̃ ad deũ qz diu taliignorãtia durat. sz si postea hꝫ sciãt fm Inno. tenet ꝓfiteri itez sacerdoti legitimo q̃ eos possit absoluere. ar. d. c. ois. ꝛ de pl. nõ bap. c. venies. Distiguo tñ hꝫ fm Pe. de pal'. i. iij. di. xvij. q si impedimẽtũ ẽ iuris diuini. puta qz nõ ẽ baptizat⁹ vel nõ est ordiat⁹: sic sz q̃ ad deũ sit absolut⁹ ꝓfessus tali qzdiu ignorãtia durat. tñ cũ scit tenet itez ꝓfiteri legitimo ꝓfessori. nec papa posset dispensare de ꝓuio. Si ꝙo impedimẽtũ ẽ iuris positiui. tũc aut talis cũ q̃ ẽ ꝓfessus habebat cõiter p plato. puta qz erat i possessiõe ꝛ confirmat⁹ p supiorẽ. sz nõ legitime obtinuerit beneficiũ. ꝛ ꝓfessus ẽ q̃s tali rãqz suo plato. qz sic reputabat cõik. ꝛ sic ipse credebat ex ignorãtia facti. ꝛ tali ꝓfessus nõ tenet iterare cõfessionẽ: sz postea sciat nõ fuisse legitime positũ. Si ꝙo ex ignorãtia iuris hꝫ puenit. vt puta qz vidit eũ ꝙberare clericũ: sz nõ putabat excõicatũ ꝛ hmõi. sic tenet fm eũdẽ Pe. reiterare. ꝛ ita tenẽt doc. ꝛ glo. vl. i. c. nihil. de elect. Et ita ẽ vez de iure antiq̃. sz hodie dic q ꝓfessus sciens etiã cũ eo q̃ ẽ su⁹ plat⁹. q̃uis sit excõicat⁹ vel suspẽsus: nõ tenet iterare. vt j. Excõicatio. viij. §. iij. Si aũt nõ erat cõfirmat⁹ sz intrusus: sic tenet iterare ꝓfessionẽ factã tali postq̃z scit fm Pa. i. d. c. nihil. Et ad. l. barbari⁹. ff. de offi. p. dicit q loquit q̃n tal' ponit i officio a superiore. Hoc tene i cõfessis cũ suo plato. Sec⁹ i ꝓfessis cũ ex̃ordinatis volũtarie electz. sic sunt religiosi. qz post q̃z sciũt de impedimẽto: credo teneat iterare cõfessionẽ. fm q tenet Inno. vt. s. dictũ ẽ.

¶Utz sacerdos debeat absoluere eũ qui nõ vult ab aliq̃ desistere qđ ipe confessor credit mortale ee̊: R. fm Bof. i q̃li. ix. q si ẽ certus mortale ee̊. qz nulla diũsitas ẽ inf doct. de hꝫ nullo mõ dz eũ absoluere. Si ꝙo nullo mõ ẽ cert⁹. puta qz ẽ dubiũ inf doc. ꝛ diũsa opinio: tũc si ẽ ordinari⁹ ei⁹ tenet eũ absolue. Et si ipse ꝓfessor nõ pt formare sibi ꝓsciam q̃n sit pctm̃ i diuersitate doctoꝝ. tũc nihilominus dicat ei ꝓsciam suã ꝛ informet vt ꝓsulat ꝑitos. ꝛ disponat facere qđ tenet ꝛ absoluat eũ. ꝛ si pure penitẽs nollet agnoscere tale q̃d pctm̃ nihilomin⁹ absoluat. qz hꝫ procedit ex rõne ꝛ nõ ex pteruia. qz ordinari⁹ dz seq̃ cõe iudiciũ eccl'ie nõ suũ. Si ꝙo nõ ẽ ordinari⁹: dz seq̃ ppriũ iudiciũ. Et ideo si credit mortale: ꝛ nõ põt deponere ꝓsciam: nullo modo potest eũ absoluere sine peccato.

Cõfessio v. quo ad absolutiõez

Queri⁹ quõ debeat fieri absolutio i foro pnie a pctis: R. q pmitti dz Misereat tui ꝛc. Indulgentiã ꝛc. ne effect⁹ sacri impediat ex pte penitẽtis. Postea dicat. Ego te absoluo ab oibꝫ pctis tuis In noie pris ꝛ filij ꝛ spũssc̃i. Sz nunq̃d supdicta oia sunt necessaria: R. q ñ nisi ego te absoluo ab oibꝫ pctis tuis In noie pris ꝛc. fz Jo. de noto. i. iij. di. xvij. q. v. Dic tñ tho. i q̃dã. q. de q̃li. q laudabiliꝫ addit cõfessor. q̃cqd boni fecerẽ sit in remissionẽ tuoꝝ pctoꝝ. Et ad hꝫ addit Hos. ꝛ q̃cqd mali passus fueris. qz sic iniunctũ a sacerdote: valet tali ex duobꝫ. videlicz ex vi opis ꝛ clauiũ. Et ꝛõ imponat penitenti ita q intelligat nõ secrete vt faciũt aliq̃ q̃ p modũ absolutois illd̃ dicunt. qz sic nõ valet nisi ex vi operis.

1 ¶Utr̃ absolutio ꝛ debeat fieri añ iniũctõz penitẽtie siue satisfactõis: ꝛ R. q ñ. vt pz in clem. dudũ. de sepul. ꝛ ibi Jo. an. Nã ꝓmo dz audire ꝓfessiõz. scõo iponere pniaz. ꝛ eio absoluere sacrãlit. Attñ qõ fit incõtinẽti videt esse. C. de pac. l. pactẽs. Jõ non obesset si absolutio ꝓpus fieret. ꝛ post pnia iniungeretur.

2 ¶Utr̃ sacerdos parochial' possit absoluere ab oĩbz suos subditos: ꝛ R. ꝑm cõiter doc. in. c. deus q. de pe. et re. q sic de iure ab oĩbz pctis. q̃z̃q̃ gruibz. exceptis his q̃ refuãt i iure epis aut supioribz. vel q̃ ex cã legitia sunt eis spãlit̃ indicta. arg. d. c. de q. cui⁹ supscriptio dicit. Epõ ꝛ fratribz ei⁹. s. sacerdotibz. Et que pctã reseruent. vide. s. Casus. Idẽ dic de excõicatõe. vt. s. Absolutio. j.

3 ¶Quid de his ꝓfessoribz q̃ ò licẽtia sacerdotũ parochialiũ vel alioz ꝓlatoz audiũt cõfessiões: ꝛ R. q nõ ꝑnt absoluere nisi ab his q̃ eis ꝓcedunt. Et adũte q maioz ẽ auctẽ nõ ꝑnt eis dare q̃z̃ habeant ipsi ꝑ parochiales sacerdotes dãtes licẽtiã aut alij. c. nemo. de regu. iu. li. vj. Excipe frẽs miozes ꝛ pdicatoz̃es ꝛ electos ab his. q̃ de iure ꝑnt eligere ꝓfessores. de q̃bz dicit s. ꝓfessio. iij. §. vij. ꝛ. xviij

4 ¶Utr̃ officiales epi habẽt auctẽ i penitentijs casuũ epaliũ: ꝛ R. ꝑm Jo. i sum. ti. de pe. ꝛ re. q ñ ꝑnt absoluere i foro pnie: sz tm̃ i foro pctioso: nisi h̃ eis exꝑsse ꝓcedat. Fallit h̃ i vicario generali epi: q etiã si nõ sit sacerdos ꝑõt h̃ alijs delegare: nisi sit exꝑsse ꝓhibitum. ar. de pcu. c. petitio. ꝛ. xciij. dis. c. fi.

5 ¶Utr̃ epus ꝓmittẽs alicui suã auctẽ generalit̃ audiẽdi ꝓfessiões. ex h̃ intelligat q ꝓssit absoluere a casibz epo spãliter reseruat̃: ꝛ R. q nõ. qz i generali ꝓcessiõe nõ veniũt illa q̃ nõ eẽt qs verisilr spãliter ꝓcessurus. vt i. c. si epus. de pe. ꝛ re. li. vj. ꝛ de re. iu. i generali. li. vj ꝛ de of. vi. c. vl. cũ suis ꝓcor. Sz si aliquẽ casuz spãlit̃ refuatũ specifice ꝓcedat cũ clausula generali: tũc bñ ꝑt absoluere etiã de ñ exꝑssis: ꝑm q epus ꝑõt de iure. ar. c. q̃ ad agendũ de pcu. li. vj. nisi casus eẽt adeo gruis: q verisilr nõ venit i tali generalitate. sicõ iniectõe violẽta i ꝑsonã eccliasticã. de q̃ i. c. puenit. de sen. ex. q̃ nõ venit nisi exꝑmat ꝑm Jo. mo. in d. c. q̃ ad agẽdũ. Ego tm̃ credo q i foro aie i tali generalitate etiã si nullũ exꝑmat ꝑõt absoluere ab oĩbz q̃ verisilr ꝓcessisz i specie. qz ꝛba generalia sunt generaliter accipiẽda de rẽci. ad audiẽtiã. ꝑsertim i fauore salutis aniaz quo nihil ẽ fauorabili⁹. xxiij. q. iij. si habes. de pe. ꝛ re. ne ꝑ dilatione.

6 ¶Utr̃ epus ꝓcedens licentiã alicui vt eligat sibi ꝓfessorẽ idoneũ: eoipso ꝓcedat licentiã absoluẽdi a casibz suis dicto ꝓfessori electo: ꝛ R. q nõ: nisi hoc exꝑmat vel euidẽter constet ꝑ alia signa q hoc in speciali voluit cõcedere. c. si epus. de pe. ꝛ re. li. vj.

¶Utr̃ vnus sacerdos possit absoluere ꝛ aliꝰ audire: ꝛ R. q nõ. qz sacramẽta ñ sunt dividenda. ar. xxiij. dist. quorundã. 7

¶Utr̃ ꝑpr̃ sacerdos possit absoluere eam cũ q̃ peccauit: ꝛ R. ꝑm Ri. i. iij. di. xvij. q sic Intelligẽ nisi sit casus rẽuat⁹ ꝑ supiorẽ. Itẽ si ñ imineat ꝑiculũ aut ex ꝑte sacerdotis aut ex ꝑte mlieris ꝓpter eoz fragilitatẽ Uñ si imineat tale ꝑiculũ nullo mõ ꝓsiteat. sz ꝑtat licẽtiã alteri ꝓsitẽdi. quã si ñ vult dare maliciose: ꝑt nihilomin⁹ alteri ꝓsiteri Meli⁹ tñ faceret si eã ad aliũ ꝓfessorẽ mitteret cũ q̃ magis ꝛe. 8

¶Utr̃ ꝓfessor audiẽs penitẽtẽ q̃ (cudaret. hz casuz a q̃ nõ ꝑt eũ absoluere possit eũ absoluere a casibz ꝑtinentibz ad se. ꝛ postea remittere eũ ad supioreꝫ ꝑ absolutõe alioz ꝑtinẽtiũ ad ipm: ꝛ R. q lz i h̃ fuerit opi. tñ hec ẽ ꝛio quã tz Hẽ. de gan. i q̃li. i. q. xxx. q sic Et ita ꝛuat curia ꝛ cõis ꝓsuetudo. Uñ penitẽs dz oĩa ꝓsiteri itegre de q̃bz ẽ mẽor. ꝛ sacerdos absoluet a q̃bz ꝑt. ꝛ postea remittet eũ ad supiorẽ vt absoluat eũ a reliq̃s. Rõ. qz ꝑ ꝓfessiõz factã iferiori oĩa pcta sunt ꝓsiteri remissa. ꝛ iã pctor ẽ absolut⁹ a deo. Absolutio ꝓpo sacrãlit̃ fiẽda p eccl'az duo facit. vnũ qz ptẽ debite satisfactõnis dimittit. Aliud qz absolutũ eccle militãti a q̃ ꝑ pctm̃ suũ sepat⁹ fuerat recõciliat. Qis em̃ mortalit̃ peccãs q̃z̃tuz ad se a cõione sacroz ecclie sepat⁹ ẽt excõicatus. Nũc aũt neutri hoz repugt̃ separe absolutõz ꝛ facere eã ꝑ ptes. Satisfactõ em̃ ꝑ ptes bñ ꝑt iniũgi. ꝑõt q̃ ꝑ sacerdos dicere facias h̃ vsq̃z ad. viij. dies. ꝛ postea reũtaris ad me ꝛ iniũgã tibi residuũ. Silr recõciliatio ꝑt fieri ꝑ ptes. sicꝫ pz de excõicato plibz excõicatoibz q̃ ꝑõt absolui ab vna. postea ab alia. c. cũ ꝑ cã. de sen. ex. et idẽ glo. i. c. officij. eo. ti. ꝛ glo. i. c. ex ꝑte. de of. oz. Uel ꝑt dici q ꝓma absolutio cũ scda ẽ vna. ita q ꝓma fit sub ratiõe habitõe de scda subseq̃nda Jta q̃ factũ i ꝓma suspẽdit. nec hz effectũ donec veniat scda. ꝛ tũc scda agẽs i ꝑpria ꝛtute ꝓme pcedẽtis agit totũ qõ vnica absolutio de oĩbz agere deberet. ꝛ sic ratificat ꝓmã. Immo illa cũ ista vnica simplr ꝛ diuisa reputabit̃. Et q̃z̃q̃ ita sit: nõ dz i ꝓma absolutõe aliq̃ ꝓdictio apponi de scda seq̃nda. neq̃ i scda de ꝓxima. qz de iure subintelligit̃ vt non sit necesse q exꝑmat̃. hec ille. Et sbdit vez foze: dũ/

mõ disponat penitens ire ad supiorẽ. alꝫ si
videz eũ rebellẽ de nullo dz eũ absoluere. qz
tã ipenitẽtẽ se oñderet. Et i.q.xxxj. sb dit. q
si iferior absolueret sb ꝯditõe. i. si de illꝰ absol
uat p supiorẽ. vel ad tps. s. q̃uscz supior ab
solueret q ñ valeret absoluto Jn.q.xxxij. di
cit. q si supior ꝯmitteret iferiori tali mõ. vi
delicz q absoluere possit sb tali ꝯditione q
etiã sibi ꝯfiteat. q valz talꝭ ꝯmissio. z pt fie
ri. qz cõfessio nihil aliud ẽ q̃z ligamis oñsio
z idẽ ligamẽ plibz pt oñdi. z tũc ñ hz vigorẽ
ꝑma ꝯfessio nisi sb ꝓposito faciẽdi scõaz. sz
si postmoduz ꝯfiteri supiori renuerit. q̃ di
missa sunt ñ redeũt. sz nouũ crimẽ incurrit. z
si dictã ꝯditõez acceptat dz eũ absoluere si
ne oñi ꝯditõe apposita ex pte absolutois.
Si ꝙo ꝯmittat sic vicz possis sb ꝯditiõe. s.
q ñ valeat nisi ei cõfiteat. vl eã ratã habue
rit. nõ valet talis cõmissio nec absolutio

¶Quid si talꝭ casus reseruatꝰ sit excõicato ri
nũq̃d poterit absolui a pcis priꝰ. z postea
mitti ad supiorẽ p absolutõe ab excõicatõe
R. multi tenẽt q nõ. qz cũ excõicatꝰ sit ex ec
clia: nõ põt reponi nisi p eũ ad quẽ spectat
absolutio ipsiꝰ p ea q̃ nõ. i. c. pñti. de sen. ex.
li. vj. Et licet hec opi. videat bona. tñ mihi
magꝭ placz ꝓria. s. q pt absolui a pcis. z po
stea mitti ad supiorẽ vt absoluat ab excõica
tõe. qõ q̃dẽ pcz ex pdictis i pcedẽti. q. z hec
est benignior opi. fm Mo. z verior iudicio
meo. Uñ nõ ob. eorũ rõ. qz talꝭ nõ reponit i
eccliam. sz absoluat ab aliis: nisi p eũ ad quez
spectat. nec dz se imiscere diuis donec sit ab
solutꝰ ab excõicatõne. Nec ob. etiã si dicat.
quõ põt ꝑ absolui a sacerdote si nõ dz se im
miscere diuis. qz etiã excõicatis ñ phibẽt ta
lis imixtio. z q dr q excõicatꝰ nõ est pticeps
sacroz. vez ẽ cõpletiue: sz ñ initiatiue. Nec
ob. c. q̃cũq̃z. xxiij. q. j. vbi dr. q q̃ se segrega
t ab vnitate fidei vl societatꝭ Petri z pau
li: nõ põt a vinculo pcõz absolui. nec ianuã
regni celestis itrare. qz vt ps loquit de hereti
cis z aliis q̃ i ꝓposito malo pseuerant. nõ de
ptrit. s. aliꝭ nũq̃z possent absolui. Adũte tñ
q si foret i mo a pẽde absolutõnis: sic nul
lo mõ dz absolui a pcis: nisi certꝭ ꝓiecturis
appareret q nullo mõ cõstitueret i mora ex
tali absolutõe. Si ꝙo nõ fuit i mora: vel si
fuit. tñ verisilr apparet q amplius nõ erit.
credo q cõfessor debeat eũ absoluere a pcis.
nec eũ grauare vt priꝰ vadat p absolutõe ex
cõicatois. pser tim q̃n cõmode hꝫ facere non
põt. Et sic videt velle Ri. in. iij. dist. xviij.
ar. ix. q. iij. i ꝙ. ibi. qz psumẽduz ẽ vt i plibz
q iuste excõicati fuerãt. z q nisi p eos staret
ab excõicatione absolueretꝝ. ergo vbi talis
cessat psumptio absoluẽdus ẽ. Hoc idez te
net Rodo. ti. de sen. ex. ꝙ. xxvij.

¶Utz peccãs i alieno territorio efficiat dõ iu II
risditõe illiꝰ i cuiꝰ territorio deliquit vt possit
absolui ab eoꝝ R. fm Pa. i. c. cũ ꝓtingat. de
fo. cõpe. q i foro penitẽtiali nõ sortit qs foruꝫ
alteriꝰ sacerdotis ex delicto cõmisso i eiꝰ terri
torio etiã notorie facto. z nõ. p gl. i. c. j. xxj.
q. j. z qđ nõ. i. c. j. de rap. Rõ. qz pnia ipoui
tur ppr offensaz dei z aie ppriefm Jo. de li.
Et iõ illi soli sb̃it quẽ hz loco dei. z q est iu

¶Utz pegrini z viatores q̃ đ (dep aiesue. 12
licentia ppriꝰ sacerdotis ꝓfitentꝭ alteri. q tñ
hñt casus reꝛnatos epis possunt ab eo quẽ
elegerũt i cofessorẽ absolui: R. fm Rod. q
sic. maxime si instituerit tps generalꝭ cõfessio
nis vt i pasca. dz tñ ei iniũgi q cũ hẽbit co
piã sui epi: itez ei ꝓfiteat illud pcm̃ reserua
tũ. z ab eo recipiat penitentiã de illo.

¶Quid si sacerdos absoluit a q̃ ñ pt: R. hz 13
Ri. i. iiij. di. xviij. q sine faciat ex malicia: si
ue ex crassa vel affectata ignorãtia mortaliẽ
peccat. Et fm Dir. ti. de pnia. tenet dicere cõ
fessor. q talꝭ ꝓfessio ñ tenuit. vl obtiere auctẽ
z postea loq̃ cũ eo de aliq̃bz q̃si dubitz ne bñ
eũ itellexerit. z sic eũ absoluere. Qđ itelligo
si ꝓmode pt z sine scãdalo. alꝫ ñ credo q te
neat. qz talꝭ ꝓfessus ꝓpter bonã fidẽ excusat.
ar. xxxvij. di. ꝙ. vl. Adũte q qñ q̃s ꝓfessus
fuit ei q̃ nõ potuit absoluere. postq̃z hꝫ scit: te
net itez ꝓfiteri illa eadez pcã si adhuc ẽ me
mor sacerdoti q̃ eũ possit absoluere fm Ri. i
iiij. di. xvij. Sz tu distigue fm q dixi. s. cõ
fessio. iiij. ꝙ. xj. Adũte tñ q si pdictꝰ cõfes
sor potuit eũ absoluere ab aliq̃bz: sz ñ ab oi
bus: sufficeret ꝓfiteri illa solũ a q̃bz ñ potu
it eũ absoluere ei q̃ ptãtem habet z nõ alia.

Cõfessio vj. q̃ ad pnie iniũctõz
glo. i. c. sunt plẽs. đ pe.
di. iij. tenet q regꝭarit. p q̃libz mortali pnia
septẽnis debet Attñ tenet fm cõit doc. i. c. de
q̃. de pe. et re. q pnie sunt hodie arbitrarie. p
d. c. de q̃. z p. c. mẽsurã. de pe. di. j. Jta q Jo.
an. i. c. vt mẽsure. de emp. z vẽ. tenet. q cano
nes pniales hodie de nihilo seruiũt. nihilo
minꝰ sacerdos z si possit recedere a dictis ca
nõibz i iponẽdo pniaz quã vult ppr fragili
tatẽ hoim. z ꝓseqnter ex cã. et p hꝫ facit glo.
bona. i. d. c. sunt plẽs. tñ bonũ ẽ vt eos cano
nes sciat: vt fm eos sciat se ptare. z peccatori
innotescere quid mereatur.

¶Sz q̃d si sacerdos videt q nõ faciat pẽi/ 14

rētiā vel ñ vult subire? R. ſm Mo. ti. j. pe/nitētia. vj. q dz sacerdos talē iponere quaz sine murmure z ſpōte velit portare. et ñ aliā ppter piculū: z etiā pcedat q ipe possit redi mere ieiunia q ei iposuit. z q remissiões p/latoz plint ei. nec dz exigere iuramētū vl' p missionē de abstinēdo i futuz ab alio pctō. vel de faciēdo qđ sibi iūget: nisi i casibz a iu re exp̄ssis: sz absoluat eū simplr sine pditōe cū ptestatōe. q si nō restituat aliena vel faci at debitū q euacuabit fructū pfessionis. q/uis sibi videat q ñ sit factu⁹ ad qđ obligaf Lauti⁹ tñ esset qñ adest cōmoditas mittere eū p̄mo ad satisfaciēdū. z q postea reuertaf ſm euangeliuz. Si cōmode nō pōt: sufficit disponat q p̄imū poterit satisfacere. vñ p/sbyter nullaten⁹ debet peccatoz ē p̄mittere a se despatū recedere. Et i his concordat Jnno. in. d. c. omis. z Sco. in. iij. di. xv.

2 ¶Quid si pctōz confitef. nō tñ vult abstine re in futuz? R. q dz sibi pſiliū dare z pniaz iniūgere z hortari vt non desistat bñ facere. q dns citi⁹ eū illumiabit. et valēt ad multa bona: ſm doc. in. c. q q̄dā. de pe. z re. nō tñ de bet eū absoluere. q peccaret mortaliť tā ab/soluēs q̄z penitēs ſm Ri. i. iij. di. xvij.

3 ¶Utz bona opa q̄ penitēs faciet sint magz efficacia ad expiādā culpā p̄teritā qñ p pfes sorē ei iniūgunť sic dicēdo. oia bona q faciet vel intēdis facere iniūgo tibi i remissionem pctōz? R. ſm Tho. i q̄li. q sic. q: sic valent duplr. Primo ex natura opis. Scđo ex vi dauiū. Et iō pl⁹ ħñt expiare culpā p̄teritā. z ppterea bonū ē q sacerdos h̄ ei iniūgat. ta liť q intelligat. vt. s. dixi Cōfessio. v. i p̄n.

4 ¶Utrū vn⁹ pfesso⁹ possit ex cā relaxare aut pmutare pniaz quā alter imposuit? R. bre/uiter loquēdo de pnia sacramētali q sic. si ta lis habet auctoritatē absoluēdi a tali pecca/to ppter qđ fuit sibi imposita: etiā si ille q i/posuit esset supioz. Si vo nō habet auctori tatē absoluēdi a tali pctō: nō poterit eā nec relaxare nec pmutare nisi necessitas vrgeat vel pietas suadeat. piū em̄ tunc esset interp tari. q supioz in hmōi casibus acceptet ſm Rodo. ar. c. latoręz. xxxiij. q. ij. glo. xxvj. q. vij. c. tpa. tenet q eps pōt diminuere pniaz quā papa imposuit. ar. d. c. latoz. Qđ ego admitterē qñ nō pōt h̄ii recursus ad supio rē pmode z ex causa. alś nō credo. Et h̄ etiā tenet Aluarus. z sequiť Car. i de. fi. de pe. et re. z ſm p̄dictam distinctionē concordabis opi. ptrarias que recitanť in. d. de. fi. Fallit hoc ſm aliquos. nisi alicui in pnia fuisset im posituꝫ vt iret ad terrā sanctā. q: tūc sine au cto:itate papę nō posset pmutare. arg. c. j. z c. sup his. de voto. iuncto. c. ex multa. eo. ti. Qđ ego limito qñ iniūxisset vt iret in subsi diū terre sctē. alś nō p iura allegata. Et hz hāc distinctōez limita z itelligē glo. z doc. in d. c. j. Et ita tenz Mo. ti. pnia. iiij. z asten.

¶Sed q̄ro q sunt canones pe (li. v. ti. xxxij. S nitētiales? R. q eos reduco ad. xx. quoꝝ p/mus habet. lxxxij. dist. pſbr. vbi dať cuilibet pſbro fornicatoꝝ: vel p̄mittēti qđcunq; pec/catū qđ inducit de positionē pnia. x. annoz. in quib⁹ p̄mos tres mēses debet ieiunare in pane z aq̄ tm̄. exceptis dñicis z festiuis p̄ci/puis in quib⁹ pōt recreari vino. piscibus z legumib⁹. inclusis tñ stādo. post q̄tes debet vnū annū cum dimidio ieiunare in pane z aq̄. post vsqz ad. vij. annū ieiunare dz tres ferias i pane z aq̄. s. scđam q̄rtā z sextā. nisi scđaz feriā velit redimere vno psalterio vel de nario. p⁹ tres seq̄ntes annos sextā feriā i pa ne z aq̄ ieiunet. Quidā itelligūt i adulterio vl' incestu solū. sz tu dic etiā i fornicatōe. Se cūd⁹ canō hz. iij. q. j. c. si q̄s sacerdos. et. c. ñ dz. vbi dať pnia. xij. annoz pſbro q cogno uit filiā spūalē etiā quā audiuit i pfessione. z si ē publicū: vel si ē ceps. xv. ānis peniteat. et mlier dz oia paupib⁹ dare: z i monasterio p/petuo fuire deo. Terci⁹ ē de spon. duo. c. acce pisti. vbi ꝑhēti p ṽba de p̄nti cū aliq̄ alij de/spōsato. iponiť pnia q ieiunet i pane z aq̄. xl diebz. z. vij. ānis seq̄ntibz peniteat. Quar/tus ē i. c. de filia. z in. c. deuotā. xxvij. q. j. vbi peccāti cū moniali vel religiosa: pnia. x. ānoꝝ iniūgiť z p̄sentiēti. Quiť ē i. c. si q̄s cū du abz. z i. c. si q̄s cū mre. xxxiij. q. vl. vbi ignoraňť cognoscēs duas sorores vl' matrē vl' ne ptē vel amitā aut filiā. iponiť pnia. vij. an/noz. si sciensť p̄uať ppetuo pcingio. Sext⁹ est de excel. p. c. dici. vbi dico peccati ꝑ naturaz: ppetua pnia iponiť detrusus in mona sterio. Laico vo vsqz ad dignā satisfactōez iponiť sepatio a ceru fideliū Septim⁹ ē i. c. hoc ipz xxxiij. q. ij. vbi incestuoso vl' peccāti cū bestiis iponiť pnia pl⁹q̄z. vij. ānoz Octau⁹ ē i. c. ad monere. xxxiij. q. ij. vbi vxoricide imponiť pnia alspa z ppetua. s. ne vinū l' sicerā bibat. carnes nūq̄z comedat nisi i pasca z natiuita te dñi. Jn pane z aq̄ z sale viuat. ieuniis z oroibz iret⁹ vl' iret mōasteriū. Non⁹ ē i. c. la toręz. xxxiij. q. ij. i mficidis. q̄bz q̄si eadē cuz vxoricida iponiť: nisi q ista ē solū septēnis. Decim⁹ ē i. c. ij. de pe. z re. vbi iterficieti p̄sby terꝫ iponiť pnia. xij. ānoz. Undecim⁹ ē in. c.

accusasti.de accu. vbi accusanti aliquẽ iniuste ad mortẽ. si occisus fuerit iponit pnia. xl. dierũ i pane ⁊ aq. ⁊. vij. annis peniteat Si vo mẽbr pdiderit trib ãnis. Duodecim⁹ i. c. q̃cunq; vi. q. i. vbi piuro iponit ieiunii. xl. diez i pane ⁊ aq. ⁊ pnia. vij. ãnoz. Idẽ dẽ eo q̃ eũ iducit vl' psulit vl' cogit. ⁊ si erat seruus. dñs trib q̃dragesimis ⁊ legitimis feriis .s. scda q̃rta ⁊ sexta i pane ⁊ aq ieiunet. c. q̃ cõpulsus. xxij. q. v. Terciusdecim⁹ ẽ i. c. vt mẽsure. de em. ⁊ vẽ. vbi. xxx. diez i pane ⁊ aq̃ ieiunii iponit falsanti mẽsuras. ſz gnioz pnia iponit falsario lras aplicax. i. c. dura. et i. c. ad falsarioz. ⁊ i. c. ad audiẽtiã. de cri. fal. et i c. nouim⁹. de ẏ. si. Quartusdecimus ẽi. c. de his ẏo. xxxij. q. ij. ⁊ i. c. si q̃s. de pe. di. v. vbi dimittẽti pniaz solẽnẽ iponit pnia. x. ãnoz. ⁊ exhibitio eucharistie i fine vite sue solum. Decimusqnt⁹ ẽ i. c. nẽo p ignorãtiaz. de cõse. di. j. vbi pbro q̃ dicũ mortuũ inuoluit i palla altar; iponit pnia. x. annoz. ⁊. v. mensiũ. Diacono ẏo triũ annoz cũ dimidio. Sextusdecim⁹ ẽi. c. de viro. xij. q. ij. vbi ꝓmittẽti sacrilegiũ iponit pnia. vij. ãnoz. Ita q̃ i tribus ꝑmis carnes nõ comedat nec vinũ bibat nisi i pasca ⁊ natali dñi. In alijs. v. ãnis tribꝫ feriis a camibꝫ et vino abstineat. Cõburẽs tñ ecclias. xv. ãnis pẽitere dz ⁊ resarcire. vt i. c. si q̃s. xvij. q. iij. Decimusseptim⁹ ẽi. c. statuim⁹. de maledi. vbi blasphemantibus publice deũ vl' scõs iponit illa pnia de q̃ s. Blasphemia. ſ. vij. Decimusoctau⁹ i. c. ois. de pe. ⁊ re. vbi sacerdoti reuelãti ꝓfessiõz iponit pena de q̃. j. ꝓfessio vl. ſ. xx. Decimusnon⁹ ẽ in. c. si q̃s dederit. xxiij. q. j. vbi dans cõsionẽ hereticovl' accipiẽs ab eo nescies h̃ ꝑhibitũ ab eccl'ia dz pẽnitere vno ãno. si erat sciẽs. x. ãnis. Itẽ q̃ ꝑmittit hereticũ celebrare i eccl'a catholica p ignorãtiã iur;. xl. diebꝫ pẽniteat. si sciẽter p ãnũ pẽniteat Qui aũt p ci⁹ reuerẽtia ⁊ dãnatõe eccl'ie. x. ãnis pẽniteat Qui aũt trãsierit ad hereticos vel alios ad h̃ induxerit: pẽniteat duodecim annis.

6 ¶Sũt multi alij canões i q̃bꝫ pnia. vij. annoz: aliq̃n mioz iponit: q̃s ꝓtereo. q; exq̃ regulare ẽ q̃ ꝑ quolibet mortali sit septẽnis. ñ fuit necessarium eos exprimere.

7 ¶Ad reglas aũt p̃dictas dz cõfessor sp hꝫe oculũ. ⁊ q̃q̃ ex cã. puta q; debil' vl' alteri obligat⁹. l' ppr' piculũ ne eã faciat pẽnitẽs possit relaxare p̃dictas pẽnas. cũ vt dictũ ẽ: hodie sint i arbitrio ꝓfessoris. tñ bonũ ẽ inotescere eã pcioz: vt magꝫ timeat peccare. ⁊ itel ligat q̃d sit ei agẽdũ si vult absolui a pẽa pec cati: vl' h̃ mũdo vl' i alio. q; credẽdũ ẽ eccl'siã instictu spũssci eas sic taxasse sic de⁹ p iustícia exigit vl' hic vel i purgatorio a q̃cunq; talia ꝑpetrãte: vt apte dz i. c. hoc ꝑm. xxxij. q. ij. Hoc ꝑm q; canonũ cẽsura post. vij. annos remeare pẽnitẽtẽ i statũ p̃stinũ p̃cepit ñ electõe ppij arbitrij scti pres: sed pot⁹ snia diuini iudicij sanxerũt. ⁊. j. dz. Hinc etiã ecclesiastica ꝓsuetudine ẽ vsurpatũ: vt maiorũ criminũ pnia. vij. annoz spacio cõducatur: nisi vel officij excellẽtia vel criminũ magnitudo p̃missum spaciũ trãscẽdere cogat. hec ibi. Aduerte etiã q; i foro pniali ferie legitime dicunt scda q̃rta ⁊ sexta feria. vt in. c. psbr. lxxxij. di. ⁊ i. c. ieiunia. de ꝓse. di. iij. facit de homic. c. ij. ⁊ ideo sancti⁹ ẽi his pẽitẽtes affligere: si modo induci pñt.

Cõfessio vij. q̃ ad eius effectuz

Utꝫ cõfessio liberet a culpa pctí R. q; sic. Nã fm Aure. i. iij. di. xvij. q. j. nisi meritũ xpi actualiter applicet isti vel illi nulla culpa dele. qz solũ p meritũ passiõis xpi pctã remittit. Cuz gsacra sint imediatũ applicatiuũ passiõis xpi ad nostrõ ois culpa dele mediantibꝫ sacris de facto exhibitis vel i voto. ꝓpterea cũ pnia sit sacrm ⁊ pcipiat i ꝓfessione. qz p eã hõ se sbdit ministris eccl'ie q̃ sunt sacroz dispẽsatores Jo ꝓfessio ex vi absolutõis ꝓiucte culpã remittit: nisi hõ obicẽ pctí mortal' i actu ponat ſz Sco. i. iij. di. xiij. q. vl. Nec ob. q; i ꝓtritione pctã remittit. qz ꝓtritio votũ ꝓfessionis hꝫ annexũ. Et ido sic baptism⁹ liberat a culpa nõ tm fm q; actu pcipit sed etiã fm q; in voto hꝫ. sic patz i ill' q̃ iustificati ad baptismũ accedũt. nec frustra postea baptism⁹ pcipit. sic de ꝓfessione dicẽdũ ẽ. q; si q̃s ꝓtrit⁹ accederet ad ꝓfessiõz i actu absolutõis gra augeret. ⁊ etiã pctã remitteret: si pcedes dolor ñ suffecisset ad ꝓtritõz. ⁊ ipe tũc obicẽ gre ñ ꝑberet. His etiã ꝓcor. ſ. Tho. i. iij. di. xvij.

¶Utruz ꝓfessio liberet a pena pctí R. q; sic tripl'r. Uno mõ ex vi absolutõis i voto. vel i actu liberat a pena eterna sic ⁊a culpa. liberat⁹ nihilomin⁹ remanet obligat⁹ ad penam tpalẽ. fm q; pena ẽ medicina pmouẽs ⁊ purgãs q̃ restat i purgatorio patiẽda. q̃ q̃dẽ est ipropoꝛtiõata viribꝫ penitẽtis ꝙ h̃ mũdo viuẽtis. ſz p vim clauiũ intãtũ minuit q; remãet ꝓpoꝛtiõata viribꝫ penitẽtis viuẽtis i h̃ mũdo. Jta q; satiffaciẽdo i hac vita purgare sepõt. Secõ qz sacerdos pt dimittere de pena debita fm ꝑa. i. c. sic dignũ. de homi. Et õ h̃ habes. j. Indulgẽtia. ſ. v. Tercio dimit-

tik pena ex ipsa natura act⁹ ꝓfitẽt̃ q̃ pnã hz ãnexã erubescẽtie. ꝛ iõ q̃zto plibz ꝓfiteꝯ q̃s re pctis. tãto magꝭ pea minuit, ppea ꝓfessus ꝛ absolut⁹ i purgatorio min⁹ puniet q̃z cõtri tus tm̃. pser tim ppter duo vltima.

2 ¶Utrũ ꝓfessio generalꝫ sufficiat ad relenda mortalia: R. fm Ri. i. iij. di. xxj. q̃ sic pctã oblita Adũte tm̃ q̃ ad remissiõz mortaliuz oblitoz ꝛ ignoratoz nõ sufficit ꝓfessio gene ralꝫ q̃ fit in eccl̃a sine sacrali si hõ hz copiã p sbyteri ꝛ facultatẽ ꝓfitẽdi. sz teneꝯ re eis gene ralꝫ ꝓfiteri ꝛ a pslbro petere absolutõz fm eũ dẽ Ri. vbi. s. vz tm̃ ꝓfessio generalꝫ ad relen/ da venialia. Un̄ nõ q̃ ꝓfessio generalꝫ sacrꝫ q̃ fit i secreto sacerdoti re generibz singlozꝫ ñ re singulꝫ genez: vz ad remissiõz pene ꝛ culpe venialiũ ex q̃ttuor fm Tho. i. iij. dist. xxj. ꝑio ex ꝓtritõe penitẽtis. scõo ex hũilitate ꝓfessiõis. ꝛcio ex orõne sacerdotis. q̃rto ex vi clauiũ. Alia aũt cõfessio q̃ nõ ẽ sacrꝫ: sed so lũ generalꝫ valet ex tribz primis tm̃mõ.

Cõfessio vltimo q̃ ad sigillũ ꝛ eius celationẽ.

1 ¶Utꝛ sigillũ ꝓfessiõis sit re eẽntia sacri: R. Aure. i. iij. di. xxj. q̃ sic. Nã re rõe sacri ẽ q̃ sit signũ efficax. Est em̃ sacm̃ sensibile effici ens qđ figurat. Sz sacm̃ istud significat ꝛ figurat q̃ re⁹ audit pctm̃. ꝛ q̃ ꝓstituit fozꝫ se cretũ i q̃ mori dz pctm̃ ꝛ extingui. g̃ cũ signifi catio sacri ꝓfessiõis sit significatõ occulte re letõis pcti ꝛ fori. Jõ ad rõez ei⁹ ptiet vt nul lo mõ reueleꝯ. Un̄ q̃ reuelat facrnitũ sacm̃ auferẽdo ꝓfessiõi naturã sue significatõis ꝛ

2 ¶Utꝛ sigillũ ꝓfessiõis sit re iu (figuratõis re nateꝯ: R. Sco. i. iij. dis. xxj. q. ij. q̃ sic. rõe charitatꝭ. fidelitatis. ꝟitatis ꝓmisse tacite ꝛ vtilitatis. q̃ sigillo multi ꝓfiteꝯ q̃ nõ faceret.

3 ¶Utꝛ papa possit p̃cipe sacerdoti vt reue/ let cõfessiõz: R. fm Ri. i. iij. di. xxj. q̃ ñ. Et si p̃cipit nõ ẽ ei obediẽdũ. qz secretũ ꝓfessiõis ẽ de iure naturali diuino ꝛ eccl̃ie. sup q̃ papa nõ põt p̃cipe. Uel dic q̃ cũ sacerdos in actu cõfessionis sit spãlis vicari⁹ ꝛ specialꝫ quo ad illam speciẽ sit maior generali. c. studuisti. re offi. le. Jdeo papa in hoc nõ est maior cum sit vicari⁹ generalis. Hanc rõem ponit Pa. in. c. dilectus. re excel. prela.

4 ¶Quid si ꝛrrogeꝯ sacerdos an sciat aliq̃d re eo qđ audiuit i ꝓfessiõe vel p̃ceꝯ ei iuram tũ vt dicat si aliq̃d audiuit i cõfessione: R. fm Sco. ꝛ Ric. vbi. s. q̃ dz rñdere se nihil scire vl audiuisse supple ad reuelãdũ sicut ꝛ xps dixit mar. xiij. q̃ nec fili⁹ hois scit. qđ die iudicij intelligiꝯ ad reuelãduz generalr. Un̄ ñ dz tacere: vt dicũt aliq̃ ꝛ male. sed audaceꝯ dicer q̃ nihil scit ꝛ q̃ nihil audiuit. qz sbitel ligiꝯ ad reuelãdũ Et i h̃ ꝓcor. s. Bo. ea. di. ꝛ cõiꝯ doc. ꝛ Pa. i. d. c. dilect⁹. lz q̃dã dicãt q̃ p̃t dicere se nihil scire vt hõ sz vt re⁹. Jta dz i c. si sacerdos. re off. or. Mel⁹ ẽ vt dixi. s. ad reuelãdũ. qz nõ põt negari quin sciat vt hõ

¶Utꝛ liceat saltẽ reuelare re licẽtia ꝓfitẽtis: 5 R. q̃ tenẽt q̃dã q̃ sicilli q̃ vtil ꝛ necessari⁹ est ad pficiẽda q̃ req̃rũt ad illud foꝛ. qz adhuc gerit psonã rei: sz alij psone ñ licz. Et hmõi opi. ẽ Ri. vbi. s. s. Bo. ꝟo ꝛ Pe. ꝛs. Tho. e. di. tenẽt q̃ licite p̃t reuelare: nisi timeaꝯ re scã dalo. ꝛ h̃ solũ ei q̃ p̃t pdesse ꝛ ñ olesse. ita tm̃ q̃ sacerdos ꝓstituat se nũciũ ꝓfitẽtis. Sed magis mihi placet opi. pfati Aure. vbi. s. ꝛ Land. ea. di. q̃ nullo mõ licet. qz cõfitens nõ p̃t dispẽsare i lege nature diuina et i eẽntia sacramẽti. ꝛ iõ cauti⁹ ẽ q̃ faciat sibi dicere ex tra confessionẽ hoc quod vult q̃ reuelet.

¶Utꝛ ille cui reuelaꝯ pctm̃ alicui⁹ ex aliq̃ cã 6 re licẽtia cõfitẽtis tenẽdo opinionẽ q̃ h̃ pos/ sit facere teneaꝯ celare: R. s. Tho. vbi. s. q̃ sic: sicut teneꝯ ꝛ interpres celare.

¶Utꝛ i aliq̃ casu liceat reuelare cõfessionẽ: 7 R. q̃ sic i. vj. casibz. Prim⁹ qñ sacerdos idi get ꝓfilio. ita tm̃ q̃ dicẽs pctm̃ sibi ꝛtectũ i cõ fessiõe nullo mõ referat psonã ꝓfitentẽ taliꝯ q̃ possit ꝛueniri ad ei⁹ noticiã. istõ ꝑz i. c. of ficij. đ pe. ꝛre. vbi papa ñ reph̃dit legatũ pe tẽtẽ ꝓsiliũ re pctõ qđ asserit se i cõfessiõe ha buisse i vniũsali. Un̄ credo q̃ ꝓfessores nõ peccẽt mortalr q̃ aliq̃n etiã dicũt se habuisse tale pctm̃ i confessiõe. qñ i tali generalitate ita dicũt q̃ nullo mõ p̃t ꝛeph̃di psona que ipm ꝓfessa ẽ. lz sit piculosuz talia referre nisi i cã necessitatis p ꝓsilio habẽdo ꝑꝯ scãda/ lũ ꝛ piculũ ne ꝛueniaꝯ i noticiã psone. Se/ cũd⁹ casus i q̃ licet reuelare ẽ re licẽtia ꝓfitẽtis qđ tm̃ nõ placet vt dixi. s. Terci⁹ casus fm Jnno. ꝛ seq̃tur Pa. i. c. omis. re pe. ꝛre. ẽ q̃n q̃s ꝓfiteꝯ se velle facere aliq̃d malũ. qz istud nõ ẽ dictũ i pniali foꝛo. ꝛ iõ ppter rõez isti⁹ sacri nõ teneꝯ celare. nec etiã ppter p̃ceptũ le gis nature seu diuine rõne p̃missionis saltẽ tacite re nõ reuelãdo. qz vt dicit s. Bo. i. iij di. xxj. intelligiꝯ q̃ debz celare nisi ꝟitas vel obediẽtia aliud exigat: vt est i p̃posito. Nec ob. qđ cõiter tenẽt i heo. ea. dis. q̃ nõ liceat. qz dictũ eoꝛ limito ꝛ intelligo q̃n q̃s ꝓfiteꝯ se hz̃e pctm̃ re quo nõ põt penitere a q̃ ñ p̃t nec vult abstinere. ꝛ h̃ iõ cõfiteꝯ vt sacerdos p̃be at cõsiliũ ꝛ oꝛet p eo. vt deus eũ illuminet. ꝛ hmõi. ꝛ tale pctm̃ nõ ꝟgit i piculũ alioꝛ: sz

tm̃ ipsi⁹ cõfitẽtis. naz tũc nullo mõ põt reuelari. qz talis cõfessio disponit ad cõtritõz. z cõsequnter ad pctõrũ i ꝓspectu dei celatõem fm Ri. i. iiij. di. xxj. ar. iiij. q. ij. sz qñ ꝙgeret i piculũ cõitaz vl alterius. tũc si nullo mõ vult cessare talis ꝙn illõ faciat. credo sine p̃iudicio q nõ solũ põt. imo tenet reuelare ei q põt ꝓdesse et nõ obesse vt malo obuiet. Quart⁹ casus ẽ qñ ꝙs hz p aliã viam pctm̃ sibi dete ctũ i cõfessione fm s. Bo. z Ri. z cõiorẽ opinionẽ theo. in. d. xxj. di. Dez ẽ q ꝓpter scãdalũ nõ dz reuelare nisi p necitate vl vtilitate illõ dicat. vl nisi iurauerit dicere veritatẽ fm Inno. i. c. ois. de pe. z re. z recitat Pa. in d. c. dilect⁹. de ex. p̃e. nũq̃ tñ dz dicere se habuisse illõ ꝓfessiõe. qz fm Sco. vbi. s. peccaret mortaliter. Et idẽ dic si reuelat aliq̃d pl⁹ q̃z sciat ex ꝓfessione. puta scit semiplene aliqd factũ ex ꝓfessione. z plene i ꝓfessiõe. non licet sine pctõ mortali nisi semiplene exp̃mere. vel si hz dubie: aliter q̃z dubie reuelare nõ dz. Quint⁹ casus ẽ qñ eent aliq̃ ꝙ dixerũt interficere pslbm cũ eis euntẽ i nemore. quoz vnus penitet z fitet añ nemoris ingressum. nã tũc põt sacerdos retrocedere: sz ex h̃ alij socij cognoscãt socũ cõfessuz fuisse ꝓditõez. fm em Sco. i. iiij. di. xxj. generaliter dici põt q signũ qđ de se ẽ indifferẽs ad significãdũ tale pctm̃ fuisse ꝓfessuz vl n̄ fuisse. sz aliqb sit signũ magis determinatũ ex aliq̃ psupposito. nõ tñ ex se ẽ signũ relatiuũ cõfessionis. nec p̃ ꝓsequẽs simpliciter illiciatũ cõfessori. Quidã tñ tenet q in tali casu tenet potius intrare nemus z subire mortẽ q̃z tali signo reuelare. sed eis nõ credo Melius tñ faceret si aliquã causam fingeret cur intrare nemus. sz si nõ põt inuenire: credo cũ Sco. q põt desistere ab ingressu. q̃uis illi p tale signũ deprehendãt ꝓfessionẽ ei fuisse factã. Si tñ signũ n̄ eet indifferens: sed certũ nullo mõ liceret signũ facere vel alio mõ confessionẽ reuelare. sed poti⁹ tenet fm Ric. vbi. s. mortẽ sustinere ne confessionẽ reuelet. Sext⁹ casus i quo licet reuelare cõfessionẽ ẽ qñ id qđ dicit nõ ẽ pctm̃ nec ẽ circũstantia peccati cuius q̃ confitet. Nã tale ꝙd nõ cadit sub sacramẽto confessiõis nisi eet quid potes deducere ad manifestationẽ pcti. vñ si quis confitẽdo inserat q in tali terra sunt boni fructus vel pulcrũ castz. vel q ex tali licito cõtractu dz dare centũ ducatos alicui z hmõi que nõ sunt pcta: nec deducẽtia ad manifestationez pcti licite fm Ri. vbi. s. põt manifestare. nisi talis innotescat cõfessori q talia sibi dicat sub sigillo secreti. qz tũc nõ põt reuelare. nisi fm q sigillũ secreti põt reuelari. vt. j. dicã.

¶Quid si p̃sbr haberet aliqđ pctm̃ mortale qđ nõ posset cõfiteri nisi cõfessionẽ sibi facta reuelaret: R. fm Ri. vbi. s. z Sco. q ñ debet cõfiteri durãte tali casu illud pctm̃. sz sufficit conteri de eo cũ ꝓposito confitẽdi qñ poterit facere sine p̃iudicio sigilli confessionis z reuelatione psone cõfesse. Fortiori em̃ vinculo tenet ad celandũ confessionẽ q̃z penitens ad confitendum. 8

¶Utz sacerdos ꝙ audit duos i cõfessione: z vn⁹ eoz dixit se peccasse cũ illo alio. sed ille alius ꝓfitẽdo h̃ n̄ dicit: possit eũ de h̃ interrogare: R. q sic i genere. sz n̄ põt dicere q alius sibi reuelauerit: nisi ille ex ꝓfessionẽ sibi dixisset 9

¶Utz sciens p ꝓfessiõz aliquẽ excõicatũ teneat eũ vitare: R. fm Ri. vbi. s. q nõ etiã i secreto Et ad. c. cũ n̄ ab hoie. de sen. ex. qđ videt dicere Ioñ. R. q intelligit qñ scit p aliaz viã i secreto q̃z p ꝓfessiõz. Sco. tñ vbi. s. tenet. q dz eũ vitare si pt sine pditõe eius excõicatiõis. Si ꝙo h̃ nõ pt facere ꝙn eũ pdat: n̄ tenet imo tenet nõ vitare. qz fortiori vinculo ligat ad celãdũ. s. p legẽ nature. diuinã z ecclesiasticã q̃z ad vitandũ excõicatũ. 10

¶Quid si sacerdos sciat p cõfessionẽ q aliquis dormiuit cũ mliere i eccl̃ia: R. q h̃ nõ pt reuelare ep̃o nisi i genere dicẽdo. tal eccl̃ia ẽ polluta z indiget reconciliatõe. ar. c. significasti. de adul. z. c. si sacerdos. de offi. ord. Et hoc tutius ẽ. licet ꝙdã dicant q nec etiã i genere debeat reuelare. Qđ vez credo qñ ẽ oino occultũ. qz sic nõ indiget reconciliatione. 11

¶Utrũ abbas vel aliꝰ plat⁹ possit amouere subditũ ab aliq̃ officio ꝓpter delictũ qđ scit i cõfessione: R. fm Ri. z Sco. vbi. s. q nõ etiã si scit euz male vti tali officio: nisi qñ h̃ facere posset sine suspitiõe penitẽtis z alteri⁹ cuiuscũq̃ q eũ amoueat ꝓpter cõfessionez: qz tunc posset. Sz ego credo istud vez nisi qñ talis subdit⁹ cõfiteret pctm̃ a q nõ vult desistere. z qđ ꝙgit i piculũ aliox. qz tũc credo possit eũ officio ꝓuare qñ ad libitũ ipsi⁹ spectat amouere vel cõfirmare. vt. s. §. vij. 12

¶Quid de p̃sbro q scit i cõfessiõe ipedimẽtũ matrimonio ꝓhẽdo: vel decan⁹ i ꝓmouẽdo z p euz pntãdo: R. q secrete dz eos monere vt desistãt. q si ꝓhũt bñdicat nuptias. si petit q pntet ordinãdo: pntet qñ alit facere n̄ põt sine manifestatõe ꝓfessionis. facqđ nota. glo. z. c. i. c. vnico. de seru. i. o2. fa. Ratõ. qz etiã si diceret nõ sibi crederet: nisi quatinus posset ꝓbare. z sic frustra faceret. 13

14 ¶Quid ēqō cadit sub sigillo ꝓfessionis? R. q̄ directe se extēdit ad oīa q̄ cadūt sub sacrali confessione vt sunt pctā. Indirecte vo cadūt oīa illa p q̄ ꝓphēdi pōt pctm̄ vel pctōr Uñ ꝑm Ri. vbi. s. q̄cq̄d p se vel p accidens directe vel indirecte posset verecundiaz vel confusionē vel malā suspitionē vel aliqō aliud nocumētū generare penitēti ex pctō ꝓfessi: cadit sub isto sigillo. vñ locꝰ et tps z silia ex quibꝫ pōt ꝛeueniri i noticiā pcti ꝓfessi: nō simplr̄ sz sb relatōe ad psonā q̄ ipm̄ ē ꝓfessa cadit sb isto sigillo. z durat etiā pꝰ mortē penitētz ꝑm Sco. vbi. s. Uñ ē ꝓceptū negatiuū quod obligat etiā ad semp.

15 ¶Utr̄z ille cui cōfessor reuelauit ꝓfessionez teneaꝫ celare qō sibi reuelauit? R. ꝑz Ri. vbi s. q̄ sic. imo plato sibi p̄cipiēti q̄ reuelet: nō teneꝫ nec dz obedire. qz talis ꝓfessor qui sibi reuelauit dedit de facto sibi ptātē loquendi nō de iure. z ideo nullo mō licz ei reuelare

16 ¶Quid de illo qui audiuit a ꝓposito aut a casu confessionē quaz ꝙs facit cōfessori? R. Ri. vbi. s. q̄ teneꝫ celare de iure nature z diuino. z ideo nullo mō poterit sine pctō mortali reuelare sine ꝓsensu expsso penitētis. Et addit Sco. vbi. s. q̄ qui dolose et insidiose audiuit q̄ quis confiteꝫ peccat mortaliter

17 ¶Utrū psona cuz qua quis peccauit cadat sub sigillo confessionis? R. Ri. vbi. s. q̄ sic. siue penitēs potuerit suū peccatū confiteri sine expssione illius psone siue non.

18 ¶Utr̄z penitēs teneaꝫ celare pniaz sibi a cōfessore iniūctā? R. ꝑm Ric. vbi. s. q̄ si penitēs i manifestādo qō sibi a cōfessore ē iniūctū faceret p̄iudiciuz fame pp̄rie absq̄z vlla vtilitate aut ꝓfessori. qz si forte scireꝫ qō sibi iniūxit icurreret odiū aliq̄rū z hmōi. tūc teneꝫ celare. Si vo nec fame pp̄e resultat p̄iudiciū nec sacerdoti: tūc pōt reuelare si vult.

19 ¶Que ē pena reuelātis confessionē? R. q̄ vltra pctm̄ mortale dz detrudi in arto monasterio z deponi. vt in. c. omīs. de pe. z re.

20 ¶Sed nūquid laicus reuelans confessiōz sibi factā sit detrudēdus in arto mōasterio? R. Pa. in. d. c. omnis. q̄ sic.

21 ¶Cui incūbit pbatio q̄ talꝫ reuelauit ꝓfessionē? R. Pa. i. d. c. oīs. q̄ si ꝓfessor ꝓfiteaꝫ se dixisse tale pctm̄: sz negat se habuisse illud i ꝓfessiōe nisi p̄bet se aliūde habuisse q̄z p cōfessiōz p̄sumeꝫ ꝺ eū. s. q̄ i ꝓfessione habuit. ar. vj. q. ij. placuit. nō tn̄ puniet̄ pena ordinaria. d. c. oīs. sz pēa arbitraria. qz nō apte cō

22 ¶Utr̄z eadē sit rō de sigillo ꝓfessionis (uincaꝫ. nis z sigillo secreti? R. q̄ sz sigillū secreti z sigillū ꝓfessiōis se habeāt ꝑm iferi⁹ z sup⁹. qz oīe sigillū ꝓfessiōis ē sigillū secreti z nō ecō tra. no. tn̄ nō ē eadē rō de vno sic de alio. Uel rū ē tn̄ q̄ peccat mortaliꝫ frāgēs qōlibet isto rū sigilloz. vñ tenet Sco. vbi. s. q̄ siue ille q̄ alicui aliq̄ dicit expꝛmat q̄ ea dicit sibi sb sigillo secreti siue nō: teneꝫ celare dūmō itel ligat q̄ sub secreto ei dicit. z addit Ric. vbi s. q̄ i hoc cōcor. q̄ si reuelat: crimē pditiōis incurrit. Limita tn̄ ꝑm s. Bo. ea. di. vez. q̄ nullo mō lz reuelare sigillū secreti nisi i duobus casibꝫ. Prim⁹ qñ ꝓpitas id exigit. puta qz ꝓgit i p̄iculū aliozz. Scōs qñ obediētia cogit ad reuelādū. Uñ ꝺ ista duo z iuramētū z p̄missio ñ valēt. vñ dic. Pa. i. d. c. oīs. q̄ si talꝫ assumit̄ i testē teneaꝫ reuelare. q̄uis sb sigillo secreti sit ei dictū. nō tn̄ teneaꝫ denūciare. qz aliud ē testioniū dicere. aliud denūciare. nā denūciare ñ teneꝫ ꝙs qō ꝓbare nō pōt vj. q. ij. placuit. ij. q. j. si peccauerit. ij. q. vij plerīqz. Nē. tn̄ de gan. ix. qli. dicit. q̄ sb dit⁹ q̄ recipit aliq̄d ab alio i secreto nō ꝛgens in dānū cuiusq̄z nō teneaꝫ reuelare etiā plato p̄cipiēti vt reuelet. Et ꝑm hoc limito s. Boñ. vt i telligaꝫ teneri ex obediētia qñ plat⁹ vult scire qō pōt cedere i detrimētū religionis aut alteri⁹. alīs nō. Sigillū vo ꝓfessionis nullo mō lz reuelare: nisi ꝑm q̄. s. dictū ē.

¶Utr̄z ꝓfessor dicēs aliquē sibi ꝓfessum de pctis suis sit reuelator ꝓfessiōis? R. ꝑz Ri. vbi. s. q̄ ñ. qz nihil occultū mānifestat: sz solū mānifestū qō fit ex ꝓfessiōz. qz si dixerim⁹ q̄ pctm̄ nō habem⁹: ipsi nos seducim⁹ ꝛc. j. Jo. j. Si vo diceret q̄ ē sibi ꝓfessus de magnis crimibꝫ z multz: bñ eēt reuelator ꝓfessionis. Quidā etiā dicunt q̄ dicere talia ꝛbascz ꝫ pctm̄ audiui i ꝓfessione q̄ ē pctm̄ mortale. Et satz ad ꝫ videt facere tex. d. c. oīs. sz ego hoc nō credo. Et ēveri⁹ ꝑm Sco. vbi. s nisi p tale reueleaꝫ i noticiā psone q̄ ipz ꝓmi sit. Periculosum est tamen talia dicere.

Confirmatio electorū an sit de necessitate petēda? R. q̄ sic de iure cōi. ita q̄ electꝰ ad regimē cuiuscūq̄z eccl̄ie aut religionis: si ad mīstrationi dignitatis se ingesserit ante confirmatōez. siue tanq̄z platus vel ꝓcurator aut iconom⁹ aut alio nouo q̄sito colore i spūalibꝫ aut tpalibꝫ. p se vel p aliū in toto vel in pte añ confirmationē ipso facto p̄uatur oīi iure qō p electionē i ipsa dignitate habebat. c. auaricie. de elec. li. vj. Fallit ꝫ in casu qñ abbatissa electa a maiori pte ñ tn̄ a

duab⁹ ptib⁹ ipugnaꝛ neꝑfirmeꝛ. qꝛ interim ꝑt admiſtrare. c. idēnitatib⁹. §. ſi ꝑo. ō elec. li. vj. Itē fallit qñ ꝑfirmatō a papa ē petenda. ⁊ electꝰ ē valde remotꝰ. vicz vltra italiā. tūc bñ ꝑt admiſtrare i tpalib⁹ ⁊ ſpūalib⁹ añ ꝑfirmationē. Excepto q nullā alienationē facere ꝑt. vt in. c. nihil. de elec. Q⁹ verū credo qñ nō ēi mora petēde ꝑfirmatōis. alꝫ habebit locum pena. d. c. auaricie. Et q⁹ dicit ter. de vltramōtano. credo q habeat locū in citramōtano. qñ cu. ia eēt vltra montes. vt tenet Ho. ⁊ Jo. an. i. d. c. nihil. ⁊ Bul. i. d. c. auaricie. Secꝰ eēt ſi haberet p priuilegiū. vt nos fratres mínores q habemꝰ q electus generalis noſter ſtatim poſſet admiſtrare.

1 ¶Utꝛ pfata habeāt locū i epoꝛ. R. Be. i. d. c. auaricie. ſm Jo. an. q ſic. Exq nō q cōſtitutio penal' emanās ad coadunatōez vl' executōz iuris antiq interꝑtaꝛ late vt includat cōtēta i iure antiquo. alꝫ nō haberet locū in epo. qꝛ appellatōe dignitatis nō ꝓphendit epalis. vt dicit glo. in. c. ij. de ꝑbē. li. vj. Sz hic ſic. qꝛ in iure antiquo includebaꝫ epus. vt in. c. noſti. ⁊ c. qualiter. de elec.

2 ¶Utꝛ hēat locū pfata pena i impatoreꝫ. R. Hug. ⁊ Jo. i. c. legimꝰ. xciij. di. q nō. ⁊ vt tenet glo. i de. vnica. de iureiu. i ꝙ. reges romanos. ꝑt admiſtraꝛ ⁊ oēz iuriſditōz exercere i/perij. q̄z uis pau. ibidē teneat ꝓriū. ſz placet

3 ¶Qñ ⁹z peti ꝑfirmatioꝫ. R (mihi opi. glo. q infra tres mēſes poſt ꝑſtitū ꝓſenſum. ali/ter legitimo ceſſante impedimēto: ſi nō petaꝫ vel ab electoribꝫ vl' ab epo electo vel ab alio ꝑ ipſo: electio ē nulla. c. q̄z ſit. de elec. li. vj. in cathedralib⁹ ꝙ ⁊ regularib⁹ eccleſijs quaꝛ confirmatio a papa ē petēda ſerua moderationē. c. cupientes. de elec. li. vj.

4 ¶A q̄ ⁹z peti cōfirmatioꝫ. R. q ſi electꝰ ē exē/ptꝰ ⁹z peti a papa vel ab eiꝰ legato de latere: ſi ē aliqs ſup illa puncta. vt in. c. ſi abbatez de elec. li. vj. Intellige qñ talꝫ exemptꝰ ſubeſt imediate pape. ſecꝰ ſi mediate: vt ſunt puncriales miſtri ordis minoꝛ. q̄ q̄uis ſint exē/pti. tñ hñt ſup ſe generalē totiꝰ ordis a quo hñt cōfirmari. Tñ Pa. i. c. j. de ſup. ne. p. tz q abbates etiā exēpti ſunt p epos ꝑfirmādi Si āt ñ ſunt exēpti debēt ꝑfirmari p ſuo ſp̄latos imediatos ſupioꝛes. vt puta epꝰ iferioꝛes ſuos. Archiepꝰ epos ſuffraganeos ſuos. Primas vl' p̄riarcha archiepos nō exē/ptos. hec colligunt ex. c. cū monaſterij. ⁊ ex c. cū dilectꝰ. ⁊ c. bōe mēoꝛie. el. j. de ele. cū ibi

5 ¶Quō ⁹z fieri ꝑfirma (nō. ⁊ lxiij. di. illō tio a ſupioꝛe vl' ab eo cui de iure cōi ſiue ſpā li. puta ꝑuilegio vl' ꝙſuetudie ꝑſcꝑta ſiue ex delegatōne ꝑfirmatō ptineꝫ. R. q ⁹z vocari noiatim ſi ē aliqs coelectꝰ ſil' cū eo vel appet aliqs oppoſitoꝛ. alꝫ generaliter i eccl'a i q̄ ⁹z talis peſſe vocatō ⁹z fieri: vt ſi q̄ ſint q ſe velit opponere cōpareat aſſignato termio pem/ptorio. etiā ſi nullꝰ appareret ⁹z ipe ꝑfirmator diligēter examiare ⁊ electōis ꝓceſſū ⁊ p/ſonā electi. maxie i ſcia ⁊ hō eſtate vite ⁊ etāte. qꝛ ſi idignū cōfirmat l'illegitimū mortaliꝫ peccat. ⁊ ē puat⁹ ipſo iure a ptāte ꝑfirmā/di ꝑmū ſucceſſoꝛē illi⁹. ⁊ cōfirmatō ipo iure ē nulla. qñ nō vocatis q̄ ſunt vocādi: ſi ē aliqs coelectꝰ vel aliꝰ q̄ velit opponere ꝙ electū vel electiōz ⁊ ñ diſcuſſo negocio fit. hec hñt exc. nihil. de ele. ⁊ c. fi. de ele. li. vj. cū ibi nō.

¶Sz nūq̄d ſi electꝰ admiſtrat pꝰ cōfirmati 6
onē nulla cadat i penā: de q. ſ. i ꝑn⁹. R. glo. i d. c. fi. q ſi errauit in facto: puta credidit factā vocatōz ⁊ diſcuſſiōz: ⁊ ſic nō cadit ſz excuſaꝫ. ſz ſi errauit i iure nō excuſaꝫ a dicta pena. de reg. iu. ignoratia. li. vj. cū concoꝛ.

¶Utꝛ pfata nullitas cōfirmatiōis habeat 7
locū i poſtulatōe. R. glo. i. d. c. fi. q ſic. i admiſſione poſtulatōis q̄ fit a ſupioꝛe q̄ poſtulatū admittēdo cōfirmat. ſecꝰ i poſtulatiōe q̄ ē in eo q poſtulaꝫ monachꝰ electus a pla/to ſuo. Silr̄ haberet locū i pñtatōe vt ille cui fit pñtatio ſeruet decretalē. d. c. fi. Nec ob. ſi dicas q cōſtitutio videꝫ penalis. ⁊ ſic extēdi nō debet. qꝛ nō eſt penalis cū nō priuet in requeſito ſed querendo. vide ibi doc.

¶Utꝛ ſit ſeruādū q̄ dictū ē. §. iij. ꝓcedēti 8
i oib⁹ bñficijs etiaz ſimplicib⁹. R. Be. i. d. c. fi. q ſic. ſiue habeāt curā aiaꝝ ſiue ñ. qꝛ cū i omi bñficio req̄raꝫ examinatio ⁊ confirmatio electi ſeu pñtati ſeu poſtulati ſz Jo. an. poſt Hoſti. in. c. ꝓpoſuit. de conceſ. ꝑbē. ergo ſeruanda ſunt p̄dicta.

¶Utꝛ i hoſpitali ſilr̄. R. Lap. ſm Be. vbi 9
s. q ſic. ſi daꝫ bñficiū p viā pñtationis vel electōis. Secꝰ qñ nō daꝫ i bñficiū. qꝛ tunc fit cōmiſſio nō electio vel collatio ſeu pñtatio. vt in de. qꝛ contingit. de reli. domi.

¶Utꝛ ꝑlatꝰ ſupioꝛ poſſit cōfirmare ſine ca 10
pitulo: R. Be. i. c. qm. de elec. li. vj. q archi. hic poſt opi. recitatas tenet q ñ valet cōfirmatio ſi i abſentia capli fiat. ar. eoꝝ q̄ nō. d of. dele. cām. ff. de admi. tu. l. ticiꝰ ⁊ meuiꝰ. i ꝑn. ⁊ ff. de exerci. l. j. §. ſi plures. Et hoc vez niſi ꝙſuetudo eccl'ie hꝫet contrariū. qꝛ tunc valeret ꝑfirmatio. de conſue. c. nō eſt. li. vj.

Cōfirmatiōis ſacrm ad
q̄ duz: R.

Melchi.papa i.c.spūsscūs.de cō.di.v.q̄ valet ad augmētū gr̄e.ad cōfirmādū in pugna cū vicia z diabolū.z armat et īstruit ad agones huiꝰ mundi z plia.

1 ¶Utr̄ sit necessariū ad salutē:R.q̄ ñ absolute.q̄ baptizatꝰ si statī decedit saluaꝝ vt pz i.d.c.spūsscūs.q̄uis nō sit confirmatꝰ.tñ necessariū ē ita q̄ tenēs ipm suscipe mortaliꝝ peccaret z dānareꝝ.vt colligiꝝ ex.d.c.spūssanctꝰ.cū ibi nō.Et ppr̄ea credo q̄ notabiliꝰ negligētia ep̄oꝝ in cōferēdo īstud sacrm̄ sit eis pcm̄ mortale.p ar.i.d.c.spūssanctus.

2 ¶Utr̄ soli epi hꝫ sacrm̄ possint cōferre:R.q̄ sic.vt pz i.c.de his.z duob.c.se.de cōse.di.v Tñ cū Inno.i.c.q̄nto.de cōsue.papa possz dare licētiā sacerdotib⁹ vt cōferret.q̄ cū gl. i.c.mādamꝰ.d cōse.di.v.z sequiꝝ Inno.vbi s.ex dēmādatō ep̄e q̄libet clericꝰ pōt cōferre ordinē z sacramentū quod habet.

3 ¶Quib⁹ dz cōferri īstd sacrm̄:R.q̄ oīb⁹ fidelib⁹ baptizatꝫ tā sanis q̄z etiā morte pcli tātib⁹.vt pz i.c.vt ieiunij.z.c.se.d cōse.di.v q̄uis gl.sentire videaꝝ q̄ debeat dari solū hīntib⁹ pfectā etatē.s.xij.āno.q̄d ñ credo verꝫ

4 ¶Utr̄ pfecte etatꝫ volēs suscipe īstd sacrꝫ teneaꝝ cōfiteri pri⁹:R.q̄ q̄uis teneaꝝ cōteri de mortali si qd̄ cōmisit añq̄z suscipiat.aliꝫ peccaret mortaliꝫ.tñ cōfiteri n credo teneaꝝ de necessitate.ar.d.c.vt ieiun ij.in⁹ moneanꝫ.

5 ¶Utr̄ de crismate tm̄ illiꝰ anni debeat fieri:R.q̄ sic cū sit minoris necessitatis cōfirmatio q̄z baptismus.ar.c.q̄m.de sen.ex.li.vj.et c.si quis de alio.de conse.di.iij.

6 ¶Utr̄ oī tpe possit cōferri:R.q̄ sic.arg.d.c. oēs fideles.et.c.de his.z.c.vt ieiunij.z.c.se. d cōse.di.v.sed ep̄s debet esse ieiunꝰ.vt i.c.vt epi.de cōse.di.v.sed nō de p̄cepto.

7 ¶Utr̄ ieiunꝰ tñ debeat suscipere:R.q̄ sic.nisi necessitas aliud suadeat.tñ credo q̄ sit cōsiliū nō p̄ceptū.vt pz i.d.c.vt ieiunij.Et ppr̄ea dic Ala.q̄ melius ē cōfirmari post prandiū q̄z ep̄o postea discedēte nō possit confirmari.

8 ¶Quid si quis oleo cōsecrato p crismate sit vnctus:R.fm Jo.z Inno.in.c.vnico.de sa.vnc.q̄ debet iterū crismate liniri.z debet illa oratio reiterari.signo te cē.Allie aūt oratōnes q̄ p̄cedūt z sequunꝫ nō iterantꝫ.

9 ¶Que ē forma huiꝰ sacrm̄:R.q̄ in iure nō inuenit nisi q̄ in frōte crismate dz signari.tñ i pōtificalib⁹ cōiter habet.Ego te cōsigno signo crucis z cōfirmo te crismate salutis.In noīe patris z filij cē.z hec est seruanda.

10 ¶Utr̄ sit reiterabile īstud sacrm̄:R.q̄ non vt in.c.dictū ē.et.c.sequē.ea.dist.z peccaret mortaliꝫ sciēter iterās.secus si ignoraret aut dubitaret.q̄ nō dr̄ iteratū qd̄ nescit factū.

¶Utr̄ nō confirmatus possit tenere aliū ad confirmationē:R.q̄ nō.c.in baptisma/te.de conse.di.iij.Et si tenet nō cōtrahit cōpaternitatē.vt ibi patet.cōr.Tho.z Pe. 11

¶Quot p̄nt tenere ad istud sacramētū:R. tm̄ vnꝰ debet esse qui teneat.c.nō plures.de conse.di.iij.sicut z in baptismo.vt ibidem. 12

¶Utr̄ ille q̄ tenuit i cathecismo vel baptismo possit teneri i hꝫ sacramēto:R.q̄ consuetudo romana est q̄ nō.sed p singulos singuli suscipiant.tamē fieri pōt si necessitas cogit: alias nō.vt in.c.in cathecismo.de cōse.dis.v. Sz nota q̄ hodie ex cōsuetudie ē vt q̄ tenz i cathecismo teneat i baptismo.z iō sine pctō fit.si tñ plēs sc̄ q̄ tenēt oēs efficiūꝫ cōpatres suscepti.vt i.c.fi.d co.spi.li.vj.z iō vir ñ dz tenere vxorē z ecōuerso.q̄ oriretꝫ impedimētū. 13

Cōfirmatio summi pōtificis ex certa sc̄ia facit validū qd̄ erat nullū respectu iurꝫ positiui fm Jo.d li.vt refert Pa.i.c.cuz sup.de cāpos.z pp̄.facit firmū qd̄ alias ē infirmū. Solenne qd̄ ñ ē solēne supplēdo defectꝰ solēnitatis omisse.ij.q.j.i p̄mis.d trās.ac.c.j.d cōcel.p. q̄ Sixo fit i forma cōi ñ ex certa sc̄ia nihil iurꝫ ē buit:sz solū vetꝰ cōfuat.de cōfir.vti.l'iuti.c.dilecta.z.c.j.i gl.z d cōcel.p.q̄ diūsitatē.z d p̄ui.q̄ itetōis.nec p ipaz derogatꝫ iurī cōi.de of.or.lz.de fi.instru.inter dilectos.

¶Cōfirmatio p̄r̄ie nō ē q̄n successor cōfirmat cōstitutōez p̄decessoris seu ei⁹ gesta.vt dicit Pa.i.c.j.de loca.z ē dictū Jo. Un̄ potiꝰ ē ratificatio vel innouatio. Sed cōfirmatio est q̄n superior confirmat factū inferioris quod no.quia facit ad multa. I

Cōfraternitas an sit licita:R. Pe.de pusio.tractatu de canōica portiōe epi c.iij.q̄ sic:si fiat ex cā licita.facit glo.i.c.si q̄ clericoz.xj.q.j.q̄ dicit q̄ fraternitates bone admittūtꝫ.xlij.di.si q̄s despicit.Sz q̄ fiunt ad malū p̄hibentꝫ.C.de mono.l.vnica.de hꝫ d.Andreas barbariꝰ i.c.officij.de testa.plene tractat.Archi.etiā in.d.c.si quis despicit.z vide.s.Collegium. I

¶Utr̄ statutū cōfraternitatū q̄ cauet ne q̄s recipiaꝫ nisi soluat q̄tū liceat:R.Pe.vbi.s. q̄ sic:si fit ppr̄ hōestā cām.puta alēdis pauperib⁹ z hmōi.d.c.si q̄s despicit.z arg.xxvj. q.ij.nō exēplo.Quidā tñ dicunt nō licere. q̄ excludit pietatē.s.ne q̄s recipiaꝫ nisi soluat.z videt magis equū.Si tñ statutū di/

ceret q̄ recept⁹ ſolnāt tātū oīm mēſe. liceret. Ludo. de ro. i no. dic. q̄ Archi. i. d. c. ſi q̄s de ſpicit. ꝓſuluit q̄ ſi ſit ſtatutū p ꝙba affirmatōis ſic valet. Si p ꝙba negatiua. ſ. nullus admittat: ſic ñ vz. all'. c. ad aplicaz. de ſimo. Et addit idē Ludo. q̄ ſi ptās īuenit ſocietatē īquā ſit ſtatutuz inhoneſtū: pōt ſtatim eoipſo caſſare ſocietatē. ſm Bar. i. l. ſub ptext. ff. de extraor. cri. Et ſequit Bal. i. c. j. §. q̄uēticulas. de pa. te. in vſi. feu.

Cōiuratio ē q̄n aliq̄ rebelli autoritate i vnuz ſe colligēdo iuramēta inſe recepērūt. xj. q. j. ſi q̄ clīcoz. Et no. q̄ ꝓiuratio t ꝓſpiratō p vno eodēq̄z crīmie accipiunt. xj. q. j. ꝓiuratōnū. vñ ꝓiurare ē ſimul vel vnū iurare. Cōſpirare ꝙo ē ſimul vel in idem ſpirare. ſm glo. i. c. conſtitutionē. de ſen. ex. li. vj.

1 ¶Utz oīs ꝓiuratio ſit illicita: R. q̄ ꝑpe cōſpiratio: vt ptz ex p̄cedētibꝫ ē illicita. Dicit tn̄ aliq̄n largo mō cōſpiratio ſeu ꝓiuratio q̄ aliq̄ ꝓiurāt vel in idē aſpirāt q̄d de ſe eſt licitū t bonū. t tūc licet tal' cōſpiratio. vt no. gl. i. d. c. ſi q̄ clericoz. als. j. q. j. ꝓcuſſiōis. xxij. q. j. c. j. no. Inno. in. c. cū. J. t. Al. de ſen. t reiudi. t Pa. in. c. exhibita. de iudi. Q̄n ergo quis cōiurat vt rebellat ꝑlato vel obedictiez hmoi. ſic eſt ꝓſpiratoz. vt ptz de ver. ſig. ꝓſtitutionē. li. vj. t ſic ꝓſpiratio de ſe eſt mortale pctm̄. In dubio ꝙo ſemp ꝑſumit mala. ſm Inno. i. c. j. de ſcīſ. et Uin. in. c. fi. de teſti. co. t Jo. an. in. c. ij. de ver. ſig.

2 ¶Que ē pena ꝓiurantiū vel ꝓſpirantiū: R. laici debēt excōicari ſi ꝑ ep̄m. ſm glo. i. c. fi. d teſti. co. t ſm Hoſt. t Jo. an. i vna libra auri ꝓdēnari ſinguli. In ꝓſti. Federici de pace te. c. hac edictali. Et ſi q̄s tumultū ꝑ aliquē fecerit. vel ſeditioſas voces emiſerit: capital' ē pena. l. denūciam⁹. C. de his q̄ ad ec. ꝓtu. et l. j. t. ij. C. de ſedi. t. ff. de pe. l. aut facta. et. C. de epi. t de. l. q̄uēticulā. vbi phibēt cetus vel turba ꝓgregari: niſi inueniat cōceſſū exp̄ſſe ff. de col. illi. p totū. clerici debēt deponi.

Conſanguinitas

vide. j. Mrimoniū. iij. impedimēto. vj.

Cōſcientia q̄uenit cū lege naturali rōnal' creature: t cū ſindereſi in hoc q̄d eſt regulare. ſed differunt in mō. lex naturalis dictat ei bonū faciendū t malū fugiendū. poſthoc ſequit iudiciū in ratōe. t ſic formal' ꝓſcīa: vltimus facto iudicio q̄ ſic debet eſſe. ſequit ſindereſis que ē ſcintilla conſcīe q̄ ſtimulat voluntatē ad bonū faciendū. Et ſic patet q̄ conſcīa ꝓprie ē regula i ratione. ſindereſis ꝙo voluntate. inſtigādo eā ad bonū t ſtimulando. hec ex Alle. in. iij. parte ſumme.

¶Utz ꝓſcia liget ad faciēdū oē q̄d dictat p modū ꝑceptōis vel ꝓhibitōis: R. ſ. Bo. i ij. ſen. di. xxix. arti. j. q. iij. q̄ aut conſcia dictat aliq̄d q̄d ē ſm legē dei. et ſic tenet facere. aut dictat pter legē: t ſic tenet facere vel conſciam deponere. vt pote ſi dictat neceſſariū ad ſalutē feſtucā de ſra leuare. ſi ñ deponit cōſciaz aut nō leuat: mortalit peccat. Aut conſcia dictat q̄d ē ꝰ legē dei. t ſic nō ligat ad faciendū. ſz ligat ad deponendū. q̄ erronea error repugnāte legi diuine. vñ q̄diu mānet: ponit hoiez extra ſtatū ſalutis. t iō neceſſario tenet eā deponere. q̄ ſiue faciat q̄d ꝓſcīa dictat ſiue nō faciat: ſemp mortalit peccat. Faciēdo q̄d dictat peccat mortalit. q̄ facit ꝰ legē dei. nō faciēdo peccat mortalit. q̄a faciēdo bonū facit i ꝓtēptū dei: duz credit dictāte ſibi ꝓſcīa h̄ deo diſplicere. Et ſic intelligē. xxviij. q. j. §. ex his. de ſimo. p tuas. et ij. de reſti. ſpo. liras. de ꝓſcp. c. fi. q̄d fit ꝰ ꝓſcīam edificat ad gehennā.

¶Quid ſi ꝑlatus ꝑcipiat aliq̄d q̄d ꝓſcīa ſubditi dictat etiaz ꝰ legē dei: R. ſ. Bo. vbi ſ. q̄ tenet eā deponere niſi claz ſit illō fore ꝰ legē dei. Et ſi neſcit de illa iudicare dz ſapientioz ꝓſulere: vel p oratōem a deo declaratōem poſtulare. vel dic vt habet in. c. inq̄ſitōni. de ſen. ex. q̄ q̄n ſcit p certo q̄ ē ꝰ legē dei: nō obediat. q̄ mortaliter peccaret. ſed port⁹ toleret etiā excōicationē. Si nō ſcit p certo: ſz ex leui t temeraria credulitate. tūc ad cōſiliū ſui ꝑlati deponat. Si ꝙo habeat credulitatē p babilē t diſcretā. q̄uis nō manifeſtā et euidentē. tūc ꝑpter obediētiā faciat q̄d ſibi ꝓcipit. q̄ tenet i tali dubio t ꝑpter bonū obedientie excuſat. ſz nullo mō ex ꝑpria volūtate faciat. q̄ nō licz. imo mortalit peccaret. q̄ q̄ amat piculū pibit i illo. Et iſtud ē q̄d dicit tex. in. c. nō ſolū. de regula. li. vj. Decet inq̄t t expedit vt cōſcie puritati nō deſit iudiciuz rōnis: ne dū ſpūalis pfectus queritur: inde ſalutis diſpendiū incurratur.

¶Utz cōfidēs de cōſcia famā negligens peccet mortaliter. vide. j. Fama. §. j.

Cōſecratio epoz t archiepoꝝ infra tres mēſes poſt electionē t confirmationē differri ñ debet: niſi neceſſitas aliud ſuadeat. lxxv. di. quoniā quidam.

1 ¶A quo debet cõsecrari archiepus? R. q ab omnib⁹ suffraganeis suis q̃ tũc ad metropolitanã ecclesiã sunt vocãdi. de tem. or. si archiep̃s. z cũ p̃sensu p̃matis. c. placuit. lxv. dist. ita q sine eo nõ recipit executionẽ consecratus. vt no. Inno. in. c. nec epi. de tem. or.

2 ¶Quis p̃secrabit epm? R. si ẽ exẽpt⁹ p̃secrabit a papa vl de ei⁹ mãdato. Si vo nõ ẽ exempt⁹. q archiep̃s cũ duob⁹ p̃uincialib⁹ epis: aut tres p̃ouinciales epi ex iussu archiepi. ita tñ q oẽs epi p̃ouinciales sũt p̃ eplaz requirẽdi vt p̃sentiãt. vt i. d. c. nec epi. vbi dicit Inno. q si aliq̃s epoz p̃ouincialiũ p̃tenat in cõsecratõe archiepi vel epi. q potent agere vt p̃iuet executõe officij. sic i electõe agit vt habet. de elec. q sicut. ar. de elec. cũ i veteri. de arbi. cũ olim. lxv. di. nõ dz. et etiaz grauior penitentia sibi poterit imponi.

3 ¶Quo die debet p̃secrari p̃dict⁹? R. q die dnico hora terciaz. l. dist. qui in aliq̃. quasi in fi. lxv. dist. quod die. z. c. ordinationes

4 ¶Quõ dz fieri. vide i. d. c. ordinatiões. sed melius i eoz pastorali. Et q̃d sit de substãtia. nõ. in. d. c. ordinatões. lxv. di. in summa.

5 ¶P̃riarcha aũt z p̃mas a cardiales: credo q a papa sunt p̃secrãdi vel de ei⁹ mãdato. z nõ ab alio. ar. c. pudẽda. z q̃d ibi nõ. xxiij. q. i. Dicit etiã Pa. i. c. memim⁹. ō accu. q q̃ li⁹ p̃lat⁹ p̃firmat⁹ a papa ñ põt bñdici seu p̃secrari p inferiozẽ nisi de licẽtia pape. vt i. c. cũ i distribuẽdis. de tẽpo. or. nisi cõsuetudo aliud habeat. Papa vo consecrari debet ab epo hostiensi. xxvij. dist. in nomine dñi.

6 ¶In quo loco sunt p̃fati consecrandi? R. q archiepus in sua metropolitana ecclesia. vt in. d. c. si archiepus. Alij aũt vbi placuerit ad quẽ p̃tinet cõsecratio. lxxxj. dist. c. si.

Cõsecratio ecclie a q̃ dz fieri? R. q ab epo p̃prio ñ ab alieno: nisi de licẽtia p̃pij. facit. c. tua fraternitas. de cõse. ec. vel. al. Nõ epus q nõ põt etiã de licẽtia epi. nec etiã reconciliare. vt i. c. aqua. eo. ti. Dicit tñ Inno. ibidẽ. q papa plib⁹ epis p̃cessit vt possint p̃ simplices sacerdotes reconciliare ecclias. aq tñ p̃i⁹ p epm bñdicta. Et sic pz q ex p̃cessione pape solũ p̃nt reconciliare non p̃secrare. Intelligẽ de eccl̃ia p̃secrata. q ecclesia nõ cõsecrata bñ põt reconciliari p sacerdotẽ aq exorcizata tm. vt i. c. fi. de cõse. ec. vel. al. q aq exorcizata põt fieri p simplicẽ sacerdotẽ. Et q̃ pz q nõ optet q fiat p epm vel de licentia eius ẽm glo. in. d. c. fi. Et est cõmunis opi.

1 ¶Quo tpe põt cõsecrari? R. q i omi tpe taz festiuo q̃z non. d. c. tua fraternitas.

¶Quõ dz p̃secrari? R. q mod⁹ habẽti eoz pastorali. z aliq̃d de cõse. di. j. oẽs basilice. z q̃d ibi nõ. Sed a pastorali nõ est recedẽdũ 2

¶Utz aliq̃n sit recõsecrãda? R. Pa. i. c. p posuisti. de p̃se. ec. vl al. q sic. i ẽ casib⁹ p̃ximus. q̃n nesciat an fuerit p̃secrata. vt puta q nõ habet aliq̃d signũ p q̃d appeat cõsecrata. nec sẽptura nec testis. z hmõi. de cõse. di. j. eccl̃ie vel altaria. q nõ dr iteratuz q̃d nesciat factũ. c. solẽnitates. el. j. de cõse. di. j. c. veniens. de p̃s. ñ bap. Scõs si pietes sunt cõbusti z decrustati. Rõ. q p̃secratõ z linitio fit i ipsis parietib⁹. Et iõ lz ñ coruãt: si tñ p̃bent cõsecrãda. glo. ẽ de cõse. di. j. eccl̃esijs Sec⁹ si tectũ cõburat vel destruat. q nõ est recõsecrãda. vt i. c. ligneis. de cõse. ec. vel al. Terci⁹ si pietes ita coruerit q de nouo oporteat ipsaz reficere etiaz de eisdẽ lapidib⁹. Et licet glo. z aliq̃ ibi velit q si nũc vna ps reficiat. z postea alia. q nõ sit recõsecrãda. Tñ Pa. vbi. s. tenet. q dz recõsecrari. q in spũalib⁹ p̃sideram⁹ p̃itatẽ tñ fictiõez. vt no. Archi. i c. j. de voto. li. vj. Jõ ẽ vez q nõ ẽ i p̃itate illa p̃ma ecclia. nec cõsecratio q̃ fuit i illa p̃ma ẽ in ista. q nõ ẽ liquor q̃ cõmisceat. Et hanc opi. sequit Inno. in rubrica. eo. ti.

¶In q̃b⁹ casib⁹ ecclia polluit z indiget recõciliatõe? R. Pa. in. d. c. p posuisti. ponit duos casus. P̃rim⁹ q̃n i ea effundit sanguis. Et no. q effusio significat abũdãtiã. p q̃ vide tex. cũ glo. in. c. cum illoz. §. q si claustrales. de sen. ex. z ideo ex modica lesione q̃ ~~uis modicũ de sanguine effluat: nõ indiget recõciliatõe. Aduerte q ista effusio sanguis~~ optet q sit facta ex cõtrctiõe vel ex iniuria fm Rodo. q si furiosus vel ligno cadẽte effunderet sanguis: nõ esset recõciliãda. Et h̃ videt velle Hug. de cõse. di. j. eccl̃ys. z Io. in c. si eccl̃ia. de cõse. ec. vel al. Scõs q̃n i ea aliq̃s occidit. licet sanguis nõ effundat. puta q suspendit z hmõi. Et intellige de homicidio violẽto vel iniurioso. fm nõ. i. c. vnico. eo. ti. li. vj. Sec⁹ i homicidio casuali. vel cũ q̃s se defendẽdo aliũ occidit. vl si scũs ibi occidat. q tũc nõ ẽ recõciliãda. sed glo. i. d. c. vnico tenet. q i h̃ vltio casu polluit. z ẽ recõciliãda. sed nõ lauand⁹ ẽ loc⁹ vbi sanguis effusus est. Et cõmuniter hoc tenet. 3

¶Sed q̃d si q̃s in ea letaliter verberet et extra eccl̃esiã moriat? R. glo. d. c. vnici. q recõciliabit etiã si sanguinẽ recollegisset i scutella: sed nõ ecõtrario si vulnerat extra z confugit ad eccl̃esiaz. licet ibi moriat vel sanguis 4 5

effundat nō reconciliabit. Sili dicit Hug. si existēs in tecto ecclie sagittet nō reconciliabit. qz extra ecclesiā videt factum.

6 ¶Quid si ꝙs sane mētis seipm vulneret vl occidat in ecclia irato animo: R. Be. in. d. c. vnico qz reconciliabit si ē publicū. de sen. ex. ptingit. el. j. qz homicida ē. Sec si ect furiosus vñ sane mētis. arg. de. si furiosus. de homi. Terci qñ excōicat sepelit in ecclia vl pagan. qz si erat ꝓsecrata ē reconciliāda. z corpa pdicto. ꝓhibēda si discerni pñt ab alijs. d ꝓse. di. j. ecclia. z. de ꝓse. ec. vel al. ꝓsuluisti. z ibi Pa. ponit istū cū casu se. Quart qñ fuit cōsecrata p notoriū excōicatū. Nā ea q̄ constitūt in exteriorib bñdictōib z ꝓsecratōnib facta p notoriū excōicatū: nō debēt p fideles exercitari añ reconciliatōez. Quint fm glo. in d. c. ꝓposuisti. qñ parietes successiue repantur. ſz credo sit reconsecrāda. Sext qñ effundit semē. de adul. c. significasti. Sz qñ est occultū nō pollunt. vt tenet glo. in. d. c. vnico. et ex. d. c. significasti. in v. publice. Et fit publicū vel ex ꝓfessione eoz q̄ fecerūt vel rei euidēcia. Et intelligūt q̄dā de omi effusiōe semis criminosa. Sec de effusione q̄ fit in somnis z ea q̄ fit in mrimonio cā p̄creādē plis z hmōi Cōtrariū tñ tenet cōiter. vt pz in glo. d. c. vnici z qd ibi nō. vt habeat locū in omi pollutōne humana. Et hoc magis cōsonat tex. in. c. ecclesijs. de conse. di. j. Et hoc tene.

7 ¶Quid si ecclia ñ erat ꝓsecrata: R. q̄ q̄uis ecclia ñ sit ꝓsecrata. tñ pollunt semis aut sanguis effusiōe. vt pz in. c. fi. d ꝓse. ec. vl al. z dz lauari aq̄ exorcizata tm̄ p sacerdotē: vt ibi/

8 ¶Utz celebrās in ecclia polluta efficiat (dē. irregularis: R. Be. in. d. c. vnico. q nō. de sen. ex. is q̄. li. vj. tñ in ea nō dz celebrari. de puil. tuaz. in prin. Dicit tñ Lap. q tal ēsuspēsus ab ingressu ecclie. de pui. epoz. li. vj. Et si cuz tali suspēsiōe in ecclia diuia celebraret vt pri suo ages officio erit irregl̄ar. de sen. ex. is cui

9 ¶Quō dz reconciliari ecclia polluta: (li. vj. R. q cū aqua. de q̄ in. c. ꝓsuluisti. z in. c. aqua. de cōse. ec. vel al. Et silr cimiteriū. Sz melius habet in pastorali Et sic serua.

10 ¶Utz facies ꝓsecrare ecclīam possit cōpelli ad ipsaz dotādā: R. Pa. in. c. cū sicut. de ꝓse. ec. vel al. q sic. Et dos dz ee tāta q vn ꝓbz cū ministro possit viuere habito respectu ad obuētōes spūales. Et si ect collegiata habet respectus ad numez collegiatoz. Fallit hī ecclesijs mendicantium.

11 ¶Utz possit aliqd exigi p ꝓsecratōe ecclie: R. q nō. vide. j. Simonia. iij. §. xix.

Cōsecratio altaris est alia a ꝓsecratōne ecclie c. j. de cōse. ec. vel al. Ideo vna sine alia fieri pōt. de quo vide. s. Altare.

Cōsecratio cimiterij quō debeat fieri hī i pa

¶Quō pollunt: R. q si cimiteriū ē (storali. 1
ptiguū ecclie. tūc polluta ecclia pollunt cimiteriū sed nō econuerso. vt in. d. c. vnico. de ꝓse. ec. vel al. li. vj. Si ꝙo ñ ē ptiguū ecclie vel si ē cōtiguū: ſz nō pollunt ecclia. tūc pollunt p sanguis vel semis effusionē: sicut dictuz ē de ecclia. Itē qñ aliqs excōicat vel infidelis in eo sepelit. vt in. d. c. cōsuluisti. z i. d. c. ecclia z el. ij. Aduerte tñ q si essent plura cimiteria cōtigua. tñ parietē habētia i medio seiūgentē. q polluto vno nō pollunt aliud. etiā si p portā mediā habeat accessus de vno ad aliud. vt in. d. c. vnico.

¶Sz q̄d si pollutō vl sanguis effusio fiat i 2
porta in medio posita: R. Jo. an. vt refert Be. i. d. c. vnico. q illō cimiteriū ē violatuz c cā paries z porta fuerūt facta q̄si sit illi ac cessio. p. l. z si ñ sī. §. pe. z vl. ff. de au. et ar. le. vbi dz. spectam q̄ res c rei ornādē cā fuerit adhibita. ñ q̄ sit pciosior. Et iō legato auro legata sī vasa aurea z legat gēmis gēmea vasa. Et fz h siue gēme sint i aureis vasis auro cedēt. z idē d argēto cū. l. se. z dic ge. ibidē q i dubio pies inrmedi videt pncipalr fact vt faciat duo cimiteria nō accessorie: vt inu

¶Utz silr sit dicēdū si pollu (it tex. ibidē. 3
tio vel effusio sanguis fiat i porta ecclie: R. Be. vbi. s. q Jo. de imo. dicit q sic. q̄ ītra clausurā ostij versus ecclesiā ē facta Secus si in pte q̄ est extra clausurā. ar. no. p Bar. i l. j. ff. de vona.

¶A q̄ dz reconciliari: R. q ab epo sic dictū ē 4
de ecclia cū aq̄ bñdicta. vt in. d. c. cōsuluisti

¶Utz debeat qs sepeliri i cimiterio polluto: 5

¶Utz corpa excōi (R. q ñ. vt i. d. c. vnico 6
catoz hereticoz aut pagānoz sint exhumāda q̄n ꝓsecrare vult cimiteriū vl reconciliare pollutū: R. q sic si discerni pñt. de ꝓse. di. j.

¶Utz reconciliata ecclia reconci (ecclia z. el. ij 7
liatū sit cimiteriū: R. fm Archi. z Jo. an. i d. c. vnico. q sic si est contiguū. alīs secus.

Cōsecratio vestimētoz et vasoz ad diuinū cultū necessarioz ad quē ptinet. vide. s Bñdictio. §. j. z ij.

¶Utz possint alienari: R. q i vsus ppha/nos nullo mō debēt cōuerti q̄ semel dedica/ 1

tā sunt: sed vetustate ꝓsumpta debēt ꝓburi & cineres i eccl'ia reponi. c. q̄ sel'. & q̄d ibi' nō. xix q. iij. & i regula sel'eo. de re. iu. li. vj. Pñt tñ vasa eccl'iastica et calices ꝓfracti seu minuti vēdi i casibꝫ ꝓcessis. de q̄bꝫ dz. s. aliēatio. §. ij. x. q. ij. hꝫ ius. & i glo. pfate regule. Integra nō nisi alteri eccl'ie vel loco religioso. vt i. c. ligna. de conse. dist. j.

Cōsecratio ꝟginuz q̄ tpe dz fieri: R. q̄ in die epiphanie & i natalibꝫ apl'oꝝ: & p totā hebdomadā resurrectōis & oī die dnico. vt nō. xx. q. j. §. velamē. & c. se. & i casu necessitatis puta piculi mortꝫ oī die ꝑuato. xx. q. j. deuotis. & i glo. c. ij. de ꝓse. ec. vel al. Inno. i. c. j. ō tē. oz. tenet q̄ etiā i solēnibꝫ festiuitatibꝫ pñt

1 ¶A quo debēt ꝓsecrari: R. q̄ ab ꝓsecrari. epo pp'rio. vt in. d. c. deuotis.

2 ¶Utrū illa q̄ ē corrupta sit ꝓsecrāda: R. q̄ n. xxvj. di. acutꝫ. & d. c. deuotꝫ. & c. iuuēdas ea. q. Et q̄uis fuerit violenter corrupta. tñ ꝓsecrāda nō ē. q̄z lz corona ei duplicet q̄tū ad meritū. nō tñ habebit aureolā ꝟginū. vt nō. in summa. xxij. q. v. facit. c. ille famule. ea. q. Sed theologi tenēt & bñ. q̄ habebit. & nec ꝓpter hoc nō consecrat. sed q̄ eccl'ie nō constat an consenserit vel ne.

3 ¶Quid fiet de ea q̄ occulte corrupta fuit. et nisi ꝓsecret imminet scādalū: R. q̄ eps simulabit eā ꝓsecrare faciēdo ea q̄ nō sunt d' suba ꝓsecratōis. & omittēdo substātialia. q̄d licz sicut ptz i. c. j. de his q̄ vi me. ve cā fi. et facit c. vtile. xxij. q. ij. & nomē virginitatis mutabit in nomē castitatis.

Cōsentire videt ꝑm Inno. i. c. in genesi. de elec. q̄n q̄s tacet i actu honorabili seu ꝓpisabili: lz i actu vitupabili & p iudiciali. & q̄ eēt ꝑ cūdū loq̄ & dicere plerūq̄z videt dissentire l. filiussa. §. inuit'. & ibi glo. ff. de pcu. et ē gl. i. l. q̄ patit'. ff. man. Et glo. i. c. plerūq̄z. ij. q. vij. limitat Jo. de imo. i. c. vna. de loca. & glo. i. c. diacon'. xxvij. di. & i. d. l. q̄ patit'. quādo act' q̄ fit i iudicū valet etiā illo ꝓtradicēte. Sec' si ñ valet nisi pñs ꝓsentiat. q̄z tūc tacēs habet ꝓ ꝓsentiēte. Exēplū ꝑmi. vēdo rez aliēnā dño pñte & tacēte. & sic nō valz. q̄z etiam eo absente vl' ꝓdicēte potuit vēdi in p̄iudiciū vēdētis. vt nō. i. l. rē aliēnā. ff. de ꝓhē. emp. sicut & legare pñt rē aliēnā i p̄iudiciuz sui heredis. vt nō. in. c. filius. de testa. Exēplū scōi. Impignorat quis rē alienaz pñte dño. & sic vz. vt nō. i. l. gai'. ff. de pig. ac. Et de hac distictiōe habes tex. singularē i. l. sepe §. cur aūt his. ff. de re iud. facit. l. si fu' cōis ff. de dona. inf' vi. & vz. vbi frater donās rem cōem sibi & fratri pñte fratre & nō ꝓtradicēte valet concessio. facit. c. ꝓtinebat'. de his q̄ fi. a pla. vbi si plat' ꝓtulit bñficiū pñte capitulo & nō cōtradicēte tenet collatio. facit q̄d no. Bal. in. l. si tutor. C. in quibꝫ cau. in integ. resti. nō ē necel. vbi dicit q̄ si q̄s scit aliquē se gerere p eius ꝓcuratorē. tūc si contradicēdo potest illū impedire: si tacet ꝓsentit. Sec' si nō potest impedire. Silem decisiōz ponūt dñi de rota in habētibꝫ cām cōem: si vn' illoꝝ ꝓstituit ꝓcuratorē vt ꝓsentire videant si pñt impedire. & q̄d no. bal. i. l. ij. §. si vir ff. solu. ma. vbi dicit q̄ q̄n ꝓsensus requirit ad habilitādā psonā nō ꝓdictio habet ꝓ ꝓsensu. vt i. l. quo cm. §. j. ff. rē ra. ha. vbi dicit glo. nō ꝓdicere ratihabitioni par ē. Ex q̄ arguit Bal. q̄ satisfactū ē statuto florētino rū req̄rēti ꝓsensum ꝓsanguineoꝝ i ꝓctibꝫ si cōsanguinei sciūt nec ꝓdicūt. p q̄ facit illud singulare dictū Bal. i. l. potuit. i vltima. q. C. de iur. delī. vbi vult q̄ si pupill' maior ifante vna cū tutorē ingressus ē possessiōz q̄ p hereditas ē legitime ꝓphēla. Nec ob. q̄ auctoritas debeat p̄stari ꝟbis exp̄ssis. vt fac. l. j. ad fi. ff. de aucto. tu. q̄z hoc est verum circa act' exp̄ssos: sed i tacitis tacite loquimur rebus istis factis. iuxta illō et factꝫ loquimur argumētū. ar. i. l. de quibꝫ. ff. de legi. & l. itez q̄z. ff. de pac. fac. q̄d idē Bal. i. l. mādatū. C. mā. in. q̄. col'. dicit. q̄ socieras ꝓcta cū p̄te intelligit cū filio renouata si interueniat patientia tutoris. Itē aliud dictū i. l. post mortē. ff. de adop. vbi idez Bal. dicit. q̄ si filius vixit seorsum a patre negociādo: vt emancipatus p. xx. annos patre sciente & patiēte p sumitur eman. ꝑpatus.

¶Sed nūquid i actu negatiuo req̄rat' ꝓtestatio ne videat' ꝓsentire: R. q̄ i actu negatiuo abstinēs & tacēs ñ hēt' p ꝓsentiēte. fac q̄d no. Jo. & Inno. i. c. oliz inf'. de resti. spo. & q̄d nō. i. de. vnica. de pcu. iūcta glo. l. fi. ff. de pcu. Silr no. q̄ qñ duo ꝓponunt vni: et solū negat vnū: videt' altez affirmare. vt in c. nōne bñdicim'. de ꝑsum. fac. c. j. de postu. pla. Sed bñ attēde istā qōem quō tacens videt' cōsentire. q̄z videt' esse q̄si. b. cardica questio. q̄z multas patit' limitationes. 1

¶Utz existentes i ꝓsilio & tacētes q̄n aliq̄d malū tractat' sint culpabiles: R. q̄ exñtes i ꝓsilio inuoluunt' peccato & tenent' ad restitutionem d' damno. & sili' de quibuscunq̄z aliꝭ 2

qñ malo obuiare pñt ⁊ nō faciūt. Rō. qz q̄ tenet loq̄ ⁊ tacet: ꝓsentit i ei⁹ iudiciū. l. ō eta te. §. q̄ tacuit. ff. de interro. ac. ⁊. c. si p⁹ pstitū de ꝓfes. li. vj. Quilibet aūt de vniūsitate tene tur votū suū exp̄mere i ꝓcernētibꝫ facta cōi/ tatis ex debito officij. arg. i. c. j. de his q̄ fi. a ma. p. ca. Et iō ibi dicit inno. q̄ nisi p̄dicat si aliq̄ ibi male agerent. haberꝫ p ꝓsentiēte q̄ ad pcm̄ ⁊ q̄ ad pn̄a. Nō q̄ dēvniūsalr q̄ ad culpā hēo p idubitato de q̄cūqz q̄ pōt obuia re pcō ne ꝓmittat ⁊ nō facit. xxij. q. v. h̄ vi/ det. Sꝫ de pena nō credo nisi i plato: vel cui ex officio ꝓpetit vt istis q̄ hñt vocē i capitlo. ar. eoꝛ q̄ nō. i. c. negliger. ij. q. vij. vl nisi vo lose taceat ⁊ ñ phibeat. ar eoꝛ q̄ nō. i. c. q̄nte de sen. ex. Et p̄m hāc distictōꝫ limita Bar. i l. vtꝛ. ff. de peri. cl. vbi vult q̄ solū teneat ob uiare q̄ ē subiect⁹ illi q̄ ꝺꝫ offendi. sic seru⁹. fi li⁹. Et glo. i. l. culpa caret. ff. de re. iu. ⁊ tex. in sti. de pub. iudi. §. alia. q̄ vult q̄ cōsc⁹ q̄zuis extraneꝰ sit puniat. intelligeqñ hꝫ ex officio vel qñ dolose nō phibet. vel i crimīe lese ma iestatis. l. quisquis. C. ad. l. iul. ma.

3 ¶Qñ debꝫ pstari ꝓsensus: R. vt colligit ex Bar. i. l. si q̄s mihi bona. §. iussū. ff. de acq̄. here. ⁊ Pa. i. c. cū nos. de his q̄ fi. a pla. ⁊ ali os doc. ibidē. q̄ qñqz i actu req̄rit iussus ali/ cui⁹. ⁊ tūc ꝺꝫ pcedere. vt i. d. §. iussuz. Qñ/ qz req̄rit auctas. i. ꝓsensus auctoꝛizabilis. ⁊ ꝺꝫ iteruenire i ipso actu p̄m q̄ ꝙbū sonat vl modicū añ seu imediate post. vt in. d. §. iuſ sum. ⁊ i. l. obligari. §. tutoꝛ. ff. de aucto. tu. et insti. eo. §. tutoꝛ. Qñqz req̄rit licētia ⁊ ꝺꝫ p cedere. c. licet. de regu. Qñqz ꝓsiliū. ⁊ ꝺꝫ req̄ ri añ ⁊ expectari m̄sum. c. cū in veteri. de elec. Qñqz req̄rit ꝓsensus. et tūc si de solennitate act⁹ req̄rit vt interueniat certo tpe: nō pōt in teruenire. post. c. auditis. iūcto. c. qz ppt̄. de elec. Aut nō requirit certo tpe: sꝫ simpl'r ad validitatē act⁹. ⁊ tūc si act⁹ tenuit: pōt ꝓsenti re sp. vñ canonic⁹ ꝓcept⁹ i electōe pōt ꝓsenti re qñcūqz vult. c. q̄ sicut. de elec. Si ꝙo act⁹ nō tenuit: ⁊ tūc pōt etiā iteruenire post factū sed validat actū nō vt ex tūc sꝫ ex nūc. facit qđ no. glo. i regula ratū. ⁊ i regula ratihabi tio. ⁊ i regla ñ firmat. de re. iu. li. vj. qđ limi/ to vex in alijs: sed nō in sacramentis.

4 ¶Quid req̄rit vt ratihabitio ꝓfirmet actū pcedētē: R. Bal. i. l. fi. C. ad macedo. et i. l. obſuare. §. fi. ff. de of. pcō. mlta dic. Sꝫ tu dic dari⁹ q̄ p̄mo optet q̄ sit factū noie meo. vt i. d. regula ratū. Intellige p̄m glo. i. c. cuz q̄s. de sen. ex. lib. vj. factū noie meo: qñ mea ꝓpria tōe fecit. Scꝺo q̄ habeā ratuz tanꝫ gestū noie meo. Nā possū hꝫe ratū factū: sꝫ q̄litatē facti nō. s. q̄ sit factū noie meo. l. sic iterdicto. C. ar. tu. ⁊ no. i. l. pōponi⁹. ff. de ne go. ge. Et ista ē opi. Ja. de are. approbata i l. j. §. deijcere. ff. de vi ⁊ vi ar. ꝙ glo. p̄m bar. ibidē. in. §. sꝫ cū q̄s. lꝫ p̄m Bal. sit glo. ꝓpria. ibidē. i. §. q̄tiēs. Hic tn̄ adūte q̄ nō solū ra/ tihabitio exp̄ssa sufficit: sꝫ etiā tacita, i male ficijs. vt puta qz nō revocat postꝙ scit q̄ est factū noie ei⁹. aut nō ꝺicit: vt li. nō ꝓte. c. j i fi. de of. dele. c. olim. el. j. C. de ince. nup. l. cū anall'. C. ō fer. l. j. ⁊ no. glo. i. c. cū ipositōibꝫ de iureiur. li. vj. qz tūc ē ratihabitio p̄supta ij. q. j. notū. Secꝺ eēt in nō maleficijs. Ter cio q̄ act⁹ ñ req̄rat p̄ntiā. qz q̄ p̄ntiā req̄rit ratihabitio nō pt ꝓfirmare. insti. de auc. tu. §. tutoꝛ. Quarto req̄rit p̄m pa. i. c. j. ō ꝓuer. insti. q̄ extrema sint habilia ad illū actū ppe trādū. s. tps i q̄ act⁹ gestus ē ⁊ ratihabitiōis tps. qz si vnū istoꝝ deficit: nō pcedit ratiha bitio. qz cū ratihabitio sit fictio iur̄: nō pōt pcedere sup impossibili. de q̄ plene p Bar. i. l. si is q̄ p emptoꝛe. ff. de vsuca. Exēplū. q̄ ꝺaz noie infātis iterfecit. Maioꝛ factꝰ ratū hꝫ. certe tal' ratihabitio nō retrotrahit. qz ipos/ sibile erat tūc tp̄s tale mādare Exemplū de alio extremo. Ab aliq̄ habebā terminuz ad aliq̄ꝺ agēdū. amic⁹ me⁹ noie meo fecit. ego post terminū ratū habui: ñ retrotrahit. qz sicut post terminū nō potuisseꝫ vere facere: sic nec ficte. Rō. qz vbi certū tps ē de sba: ibi optet obſuari tps. als act⁹ ē null⁹ ipso iure. ff. de excu. tu. l. scire optet. §. ꝓseqns. qz rece dere a tpe ē recedere a forma. ff. de ꝙ. ob. l. q̄ rome. §. augeri⁹. vide bonā glo. i. l. si ego. ff. de neg. ge. i fi. ⁊ p h̄ facit tex. i. l. bonoꝝ. ff. reꝫ ra. vide bonaz glo. in. c. q̄s sit. de elect. lib. vj. facit qđ no. Lar. i de. qđ circa. de elec. vbi di cit q̄ fictio nō pōt id qđ p̄m naturā ē impossi/ bile. Exēplū insti. de adop. §. mioꝛē. vbi q̄s nō pōt adoptare eū quē nō antecedit p tot annos q̄ eū generare posset Silr nō posset fingi q̄ q̄s viueret hodie q̄. ccc. annis p̄teri/ tis moꝛtu⁹ ē. insti. de excu. tu. §. sꝫ si in bello. Quīto req̄rit p̄m Inno. i. c. p̄udētiā. de of. dele. q̄ illud qđ q̄s facit valeat vt sit aliq̄d. qz qđ nihil ē ñ pt ratū hꝫi. vñ excōicat⁹ noie alteri⁹ nō valet: licet ille ratū habeat: nisi ipe q̄ pōt excōicet. Silr si q̄s iurisditiōeꝫ faciat noie iudicis: nō pt ratū hꝫi. qz q̄ facta sunt ⁊ solēnitatē req̄rūt: nō p̄nt rata hꝫi. Et iō cuz sīnia a nō suo iudice lata sit nulla. de iudi. at si clerici. ⁊ cū alie solēnitates req̄rant q̄s ipse met q̄ ratū hꝫe vult si omitteret non teneret

qđ fac. ḡ nec ratū hīe pōt si ab aliq̄ omittat. fac. d. l. obseruare. in fi. Sexto req̄rit q̄ possit mādatū p aliū fieri: q̄ si p aliū nō pōt fieri ratihabitio nō retrotrahit: vt puta fac q̄s adulteriū vel fornicatiōez noīe meo nō possum ratū hīre. vt dic gl. i. l. j. §. q̄tiēs. ff. de vi et vi ar. ⁊ Ly. in. l. nō dīs. C. de accu. ⁊ in. c. sciat cūcti. de elect. li. vj. Limita istud vez in alijs q̄ nō sunt delicta: lz q̄ ad delicta: lz nō ꝓpe cōmittat lz interpatiue: ideo eadē pēa puniet tā q̄z eius dē delicti pticeps ⁊ mādator. vt no. Bal. in. l. vnica. §. ne aut. C. de cadu. tol.

5 ¶ Utz act⁹ q̄ dz expediri p ꝛsensuz in cōi pstitū valeat si singuli ꝛsentiāt vt singli ñ collegialit. R. Pa. in. c. cū in eccl̄ia. de cau. pos. ⁊ ppriē. q̄ nō. vt in. c. in genesi. de elec. ⁊ l. q̄. C. dē decu. nec ē spāle in electōe: q̄uis gl. dicat ꝛriū in. c. j. de re. ecc. nō alie. li. vj. Sz tu tene q̄ nō valet. Et ꝫ sentit postmodū Jo. an. ibidē in nouella. ⁊ firmat Jo. cal. in. c. cū oēs. de testi. ⁊ Bar. in. l. oēs pplī. ff. de iusti. ⁊ iur.

Cōseruator

q̄s pōt esse. R. q̄ si dat a papa optet q̄ sit epūs vel supior plat⁹ vel abbas vl hñs dignitatē vel psonatuz in cathedralibz aut collegiatis eccl̄ijs. Itē q̄ nō sit de iurisdictiōe vel de dñio seu districtu eccl̄astico: vl tpali illius cui dat ꝓfuator: exceptis illis q̄ regibz ⁊ reginis dant. Itē q̄ nō sit ꝓfuator cōseruatoris sui: habent hec. i. c. hac ꝓstitutōe. de offi. deleg. li. vj. ⁊ ex̄ ciuitates vel dyoceses in q̄bz fuerit deputati: vel alibi q̄s in ciuitatibz seu locis insignibz vbi copia possit hīi pitorū pcedere nō pūt: nec aliq̄s vltra vnā dietā a fine dyocesis eorūdē trahere pūt. vt in. d. c.

1 ¶ De q̄bz pūt se intromittere. R. q̄ solū de manifestis iniurijs ⁊ violētijs: ⁊ si de alijs se intromiserit: vel ad ea q̄ iudicialē indaginē req̄rūt suā ptātē extēderint sunt suspēsi p vnū ānū ab officio: ⁊ ps q̄ ꝫ fieri pcurauerit excōicatōis sniaz incurrit ipo facto: a q̄ nō poterit absolui: nisi p̄mo satisfaciat ire gralit. dē expēsis. vt in. d. c. hac ꝓstitutōe. (hac ꝓstitutōe.

2 ¶ Quid si reus negat notoriū ⁊ actor vult probare. R. q̄ ꝓseruator cogīscere poterit: q̄ q̄libet iudex cogīscere pōt an sua sit iurisditio. l. si quis ex aliena. ff. de iudi.

3 ¶ Quātū durat eoz offm. R. q̄ vsq̄z ad obitū ꝓcedētis: ⁊ tūc expirat q̄ ad negocia nō cepta. vt in. d. c. hac ꝓstitutione.

4 ¶ Circa mūera ⁊ expēsas assessoz ⁊ notarioz teneat obseruare q̄d de legatis statutū ē. de q̄ vi.

5 ¶ Quid de attēta (de. j. iudex. §. viij. cū setus p ꝓfuatores ꝓ pmissa. R. q̄ irrita sunt ip so iure. d. c. hac ꝓstitutōe. ⁊ hec vera sunt nisi in eoz lr̄is alia ptās eis dare. vt fit cōit. Et sic pz q̄ hodie paz valet hec pulsio.

¶ Sz q̄d si alius q̄z ille cuius ē ꝓseruator p curaret vt se intromitteret de alijs: nūq̄d essz excōicatus: R. Be. in. d. c. hac ꝓstitutōe q̄ nisi ticiparet cū pte postq̄z excōmunicatiōnē incurrit: q̄ tūc ligaretur ea dē excōicatiōe 6 particpādo in crimine crimioso: alīs nō.

¶ Quis pōt absoluere istū: R. Archidi. Jo. mo. ⁊ Jo. an. in. d. c. hac ꝓstitutōe. q̄ dr̄inarius ex̄ cōditor canonis nō sibi reseruauit. 7

¶ Utz possit vices suas alteri cōmittere: R. 8 q̄ nō: nisi citatōes ⁊ sniaz denūciatōnes: nisi aliud specialiter in eoz litteris contineat. dicto. c. hac constitutione.

Consiliū

est volūtatis. ꝓceptuz necessitatis. xiij. q. j. qđ papa. tñ q̄ ꝓsilio dñi nō vtit minus bonī adipiscat. c. q̄s ea. q. Et merito arguit q̄ ꝓsilia sapientū ⁊ recta suadentiū nō vult recipe. lxxiij. di. c. j. Et in dubijs dz hō req̄re ꝓsiliū. ⁊ vj. q. ij. visis. ⁊ di. xx. c. vl. xj. q. iij.

¶ Utz q̄s teneat ex ꝓsilio (excellētissimus. 1 dator: R. aut dat q̄s ꝓsiliū delinquēti aut ꝓhēti. Si delinquēti q̄ ad pcm̄ in distincte ī uoluit: lz q̄ ad penā seu restitutiōez faciendā dīstinguo: aut talis erat facturus etiā sine cōsilio: ⁊ tūc si dedit ꝓsiliū ope teneat. insti. de ob. q̄ ex delic. na. §. at vbi ope. ff. de fur. l. si q̄s vtroti. §. j. etiā si ꝓsiliū nō adhibuit ꝓncipalit. lz scdārio. ff. de fur. l. si pignore. §. penul. insti. de fur. §. ope. vt puta accōmodauit scalā ad ascendendū ⁊ hmōi. si vo dedit ꝓsiliuz sine ope alīs facturo non tenetur. d. §. at vbi ope. Nec ob. l. j. §. si q̄s. ff. de ser. cor. q̄ est casus spālis in q̄ nō dz augeri malicia serui laudādo. Vl pōt dici q̄ ibi ñ solū ꝓsuluit: lz etiā laudādo incitauit: qđ magis ē. p ꝫ facit qđ no. i. l. sepe. §. fi. ff. de ꝛ. sig. ⁊ in. l. j. in fi. ff. mādā. Si vo nō erat facturus teneat. l. si remūerādi gra. §. plane. ff. mā. lz nō ei cui dedit ꝓsiliū ꝫm glo. in. l. nullus ex ꝓsilio. de regu. iur. li. vj. lz ei ꝓ quē ⁊ eius maleficij noīe: puta si fec homicidiū homicida est. l. di. si q̄s viduā. ⁊ hmōi. Sz tu dic in ꝓsāa teneri etiā ei quē male cōsulēdo corrupit q̄ztū pōt exhortādo ad bonū ar. vj. q. j. de terioꝛes. Si vo dat ꝓsiliū ꝫhenti: ⁊ tūc si ē fraudulētū tenet indistincte. ff. de dolo. l. q̄ si cū res. vbi ille q̄ consuluit dolose ⁊ sui lucri causa mutuare debitori ñ idoneo tenet actiōe de dolo ei cui ꝓsiliū dedit. ad idē. ff. p so. l. ij. Si vo nō ē fraudulētū nō tenet. vt in. d. regla nullꝰ ex ꝓsilio. ff. de dolo. l. elegant.

in fi. Et h̄ verū si ē simplex ꝓsiliū: qr si ect mā datū: q̄uis nō sit fraudulētū si ē electa certa ꝑsona: puta mādat q̄s tibi vt tritico pecuniam tradas: & sic tenet̄ indistincte. etiā si alīs erat factur⁹. ff. mā. l. ij. §. tua & alīa. & ff. ō neg. ge. l. iij. §. plāe. Si ꝙo nō ē electa certa ꝑsona. & tūc si alīs nō erat factur⁹ tenet̄. vt i. d. §. plāe.

2 ¶ Utr̄ ille q̄ dz aliq̄d agere cū ꝓsi (alīs nō. lio alicui⁹ possit ꝓcedere si ille mortu⁹ ē vel est abn̄s vel n̄ vult ꝓsulere. R. vt colligo ex Be. in. c. j. ne se. va. li. vj. & Pa. i. c. ex pte. ō ꝓsti. q̄ aut ꝓsiliū dz peti ex statuto vel ex ꝓsuetudie: tūc pōt ꝓcedere si ille mortu⁹ ē vel remot⁹. vel nō vult dare q̄n̄ piculosum ē expectare resp̄ctu actus sup q̄ req̄ri dz: sic̄ collatio bn̄ficij & hmōi. Si ꝙo ꝓsiliū nō req̄rit̄ ꝑ statutū vl̄ cō suetudinē: sz dz mādato alicui⁹. Be. ibidē tenet q̄ nō pōt ꝓcedere: sz dz ad mādantē referri. Et h̄ verū ꝑm Ui. & Lō. po. nisi cōmissio facta fuisset ib̄ noie dignitatis: q̄ si mortu⁹ est expectabit̄ successor. ar. c. q̄n̄ abbas. de of. de le. Pa. ꝙo limitat verū: nisi imineat ꝑiculū ex dilatōe. ar. l. si lōgi⁹. §. si filiꝰ. ff. de iudi. & i. l. si cū dotē. §. sed si latitat. ff. solu. ma. Et h̄ sentit Bar. i. l. j. §. si plures. ff. de exerci. Rō ꝑm eū: q̄ mādatū dz itelligi ꝑm iura. ar. c. ex lr̄is. ō ꝓsti. & c. ij. de rescrip. Sz de mēte iuris ē q̄ si pōt h̄i habeat: & si nō pōt h̄i & periculū sit imora ꝓcedat ad ꝓsummatiōez act⁹. vt in. d. c. j. Et placet mihi: q̄ sic videt̄ de mēte man/

3 ¶ Utr̄ actus gestus teneat si pōt (dantis. peti ꝓsiliū & nō petit̄. R. Pa. in. d. c. ex pte. q̄ si mādat[illegible]a mandati voluit req̄ri ꝓsiliū nō te[illegible]s nisi req̄rat. vt in. c. cū in veteri. de ele[illegible]. Si ꝙo ē ex dispositōe legis: & tūc si lex a p̄ncipio cū dedit ptātē mandauit ꝓsiliū req[illegible]. silr nō valet ex defectu ptātis: q̄ habuit eā modificatā et q̄lificatā. Et sic intelligerē. c. nouit. de his q̄ fi. a pla. ita q̄ sine clausula decreti act⁹ ē nullus: aut h̄nti p̄us ptātē mādauit supio⁹ vt ꝓcedat cū ꝓsilio: & tūc tenet lz sit punic̄dus. arg. c. dilectus. el. ij. de p̄ben. vide glo. singularē in de. j. de iure pa.

4 ¶ Utr̄ obligatus petere ꝓsiliū teneat̄ illō sequi⁹. R. Be. in. d. c. q̄ aut peti dz ab eo a cui⁹ ptāte dep̄det p̄ncipalit̄ actus: vt q̄ clericus nō ꝓueniat̄ cora alio ep̄o sine cōsilio pp̄rij: & sic tenet̄ seq̄. & iste ē casus in. c. j. de fo. cō̄pe. cuz glo. Si ꝙo nō dep̄det actus ab eo: sz vna cū alīs dz interesse: tūc si ꝑ alia iura dz seq̄ dar̄ē q̄ arrabit̄. & ita ꝓcedet gl. in. c. ij. de cor. vicia. ꝑm intellectū Hosti. ptz h̄ in. c. studeat. l. di. q̄ req̄rit ꝓsiliū alior̄ epor̄ in depositōe sacerdotis: & intelligit̄ q̄ sequat̄ ꝓpter. c. felix. xv. q vij. Aut nō apparet ꝑ alia iura exp̄sse q̄ debeat seq̄. & tunc si dz req̄ri a p̄ticipe officij sup illa oportet sequat̄. ꝓclusio ē Inno. in. c. venerabilis. de offi. deleg. Nā coadiutor ibi datus h̄z officiū sup reb⁹ eccl̄e: sic̄ ꝑlatus cui⁹ datur. ergo dz seq̄ eius ꝓsiliū. Aut nō dz req̄ri a p̄ticipe officij: sz ab h̄nte ius. & sic tenet̄ sequi. Un̄ si mandat̄ puideri alicui de eccl̄esia req̄sito ꝓsilio patroni dz ꝓsiliū seq̄ cū habeat ius in tali puisione eccl̄ie. dictū est Jo. an. in c. dilectus. de offi. lega. & in. c. j. de capel. mo. Aut nō dz req̄ri ab h̄ntibus ius. tūc si materia habeat q̄ debeat seq̄ sequendū est. puta si ꝓsulat̄ aliq̄ ne ordinet̄ ꝓpter irregularitatē. & ita p̄cedit tex. in. c. ad aures. de etа. & qualī. & ita eū intelligit Jo. an. in. d. regula. nullus ex ꝓsilio. Aut materia non h̄z vt sequat̄. & sic nō tenet̄ seq̄. de elec. cū in veteri. de arbi. cum olim. Adde ꝑm Jo. an. i regula null⁹. li. vj. in mercu. q̄ si dicat̄ iuxta ꝓsiliū vel ꝑm ꝓsilium talis tenet̄ seq̄. Et ꝑm Ly. in. l. id q̄ pauperibus. C. de epi. & cle. idē dicendū q̄n̄ dr̄ de ꝓsilio talis. Secus si dr̄ cū cōsilio. Sz Jo. an. vbi. s. & Bar. in. d. l. id quod. nō approbant hoc: sed tenent q̄ nō tenet̄ seq̄. Ego recurrerez ad intentionem mandātis.

¶ Sed pone q̄ tali obligato sequi ꝓsiliū det 5
ꝓsiliū iniustū: R. No. & sequit̄ Pa. q̄ nō dz sequi: q̄ ꝓsiliū importat q̄ sit iustū. vt in. l. titiū & meuiū. ff. de admi. tu. & no. Bar. in. l. j. §. si plures. ff. ꝑ exerci. & ꝑm eūdē Hos. posset pferre sniam ꝓtiā. Qō verū ꝑm Pa. de eq̄tate. Secus si de rigore iuris. Qō verū credo: nisi periculū esset expectare: q̄ tūc posset dare etiā de rigore iuris vt. s. dictū est.

¶ Quid si papa mandet collegio vt eligat 6
vnū cū ꝓsilio talis: poterūt ne eligere eum a quo ꝓsiliū petere debēt̄. R. Pa. in. d. c. cuz in veteri q̄ non ꝑm Hostien̄.

¶ Quid de ꝓponētibꝫ in ꝓsilijs aliq̄d q̄ ꝑ 7
mi iniuste dānificent̄. vl̄ q̄ fiāt iniq̄ statuta: R. ꝑm Dir. q̄ tenent̄ ad restitutiōez insolidū q̄n̄ tal⁹ dānificatio n̄ fuisset facta nisi ex eoz ꝓpositione vltra mortale p̄cm̄ quod cōmiserunt ꝓponendo.

Conspiratio. Vide. s. cōspiratio.

Constellatio. Vide. j. sortilegium.

Constitutio alia ciuilis alia ecclīastica. Ciuilis ciuile vel forense ius appellat̄. Ecclīastica ꝙo canonis noie censet̄. iij. di. §. j. vbi dic̄ gl.

q̄ etiā aliq̄n ꝓstitutio ecclīastica appellaī ca/
non qñ ꝓstituīt in vl̄i ꝓcilio. Aliq̄n decretum
qñ papa statuit de ꝓsensu cardinaliū ad nul
lius ꝓsultatōez. ex̄ de elec. bōe. el. j. Qñq; etiā
solus. ex̄ de rescrip. c. j. Aliq̄n epla decretal' qñ
papa statuit aliq̄d ad alicuius ꝓsultatōez.
Aliq̄n dogma qđ ꝓsistit in doctria fidei xp̄ia
ne. Aliq̄n mādatū qđ ꝓsistit in doctria mor
Aliq̄n interdictū q̄ nulla pena addiī. fac̄. c. si
q̄s dogmata. xxv. q. ij. Aliq̄n sanctio qñ ad/
dit penā. xvij. q. iij. si q̄s. Cōstitutio tm̄ pp̄e
dī qđ p̄nceps statuit. c. ꝓstitutio. di. ij. large
accipiī p oī iure scp̄to. c. cū oēs. de ꝓsti.

1 ¶Utrū ꝓstitutio papę q̄ a p̄ncipio cōiī nō re/
cipiī ipo sciēte z tolerāte obliget ad peccatuz:
R. Pa. in. c. q; circa. đ ꝓsan. z affi. post. d. an.
q nō. p q̄ fac qđ no. iij. di. G. leges. de treu. z
pa. c. j. Si ꝑo a p̄ncipio a maiori pte recipiī
sic obligat q̄uis miōr ps nō seruet. Et sic in/
telligo. c. eū ia dudū. de p̄b̄. q multa p patiē/
tiā tolerantī q̄ si deducta fuerint in iudiciū exi
gēte iusticia nō debēt tolerari. vide qđ dico. j.
ꝓsuetudo. G. x.

2 ¶Utrū oēs ꝓstitutōes emanate post compi/
latōez decretaliū habeāt vim: R. q nō: nisi de
his fiat mentio in. vj. lib. decretaliuz. vel nisi
sint facte post dictū sextuz. vt ꝓbaī in plogo
dicti sexti. De hac materia vide. j. lex.

Cōsuetudo est ius q̄ddam
moribꝫ istitutū
qđ p lege suscipiī. c. ꝓsuetudo. j. di. z de hac h̄
loq; nō de illa ꝓsuetudie large dicta q̄ q̄s dī
ꝓsuet⁹ facere aliq̄d q̄ ē q̄ddā ius ꝓuatū non
pblicū. vt ista de q h̄. vt. l. đ q̄bꝫ. z. l. cū de ꝓsue

1 ¶Quis pōt ꝓsuetudinē (tudine. ff. de legi.
introducere: R. q ille q̄ pōt facere legē: q; a q̄
remouet genus z eius spēs. l. filius. i fi. ff. đ do
na. z. l. iurisgentiū. G. si fraudādi. ff. de pac. in
glo. ergo a ꝓrio sensu ꝓsuetudo ē spēs iuris. i/
sti. de iure naturali. G. ꝓstat ergo

2 ¶Que req̄runt ad faciendū ꝓsuetudinē: R.
q quiq; de necessitate vt habeat vi legis. Pri
mū q sit rōnabilis: q; de substātia legis est q
sit rōnabilis. iij. di. erit aūt. Ideo ꝓsuetudo
rōne carēs nunq; habebit vim legis. Et no.
q vt dicit do. An. in. c. fi. de consue. Et refert
Be. in. c. lz. de ꝓsue. li. vj. ꝓsuetudo intantū ē
rōnabilis inq̄tū participat de fine iuris. Fi/
nis iuris canonici ē felicitas aīe. Finis iuris
ciuilis est bonū publicū. vt no. glo. de iure ciu/
ran. cū ꝓtingat. Et ideo ꝓsuetudo dz ꝓueni
re religioni disciplineꝫ salutis. Si g̃ istis est
ꝓua: puta q; nutrit pctm̄ de se ē irrōnabilis:
z nō pōt seruari sine pctō. viij. di. q ꝓ. z sex. c.
se. q̄uis ꝓueniret iuri ciuili: sicut vsure q̄ p bo
no publico ꝓmittebanī. Uel dic ꝑm: Pa. in
dicto. c. fi. q qñ ꝓsuetudo aliq̄ bono fine insti
tuiī dī rōabilis: lz sit ꝓ ius qđ est rōabilē. q;
illud vno respectu: istud alio. Exemplū. ius
statuit q ep̄s tractet negocia cū ꝓsilio capli.
c. nouit. z. c. q̄to. de his q fi. a pla. Et ērō: q;
firmius ē iudiciū plurimoꝝ. c. prudētia. de of
fi. ordi. z xx. di. de q̄bꝫ. vbi dī. Facilius inue
niiī qđ a pluribꝫ senioribꝫ q̄riī: tm̄ cōsuetudo
pōt introducere ꝓ iū. vt in. c. nō est. de ꝓsue.
li. vj. q̄ tamē erit rōnabilis alia rōne: videlz
vt facilius expediant negocia. Hōc vex dū/
modo nō sit ꝓ veritatē z bonos mores.

¶Sz q̄ro an aliq̄ ꝓsuetudo possit esse rōna/ 3
bilis q̄ fit ꝓ legē dei z naturalē: R. Pa. vbi. s
q p̄cepta dei q̄dā sunt moralia vt puta q̄ mo
res instruūt z informāt. sic: Nō occides. ho/
nora p̄ez tuū z hmōi. zi istis pōt ꝓsuetudo
distīguere limitare z augere si rō naturaī sua
det: nec ē pctm̄ q; ꝓsumēdū ē ipm̄ deū sic vo/
luisse cū noluerit oēs casus distīguere. sed de/
derit regulas z ptātez vicario suo. xxiij. q. j.
qđ cūq; ligaueris. Sed vbi rō nulla natura
lis suggerit ius diuinū distīguere seu limita
re nulla lex pōt z minus ꝓsuetudo: z ea; faci/
ens dī errare. Et sic intellige tex. in. c. sunt q/
dā. xxv. q. j. Quedā sunt p̄cepta mixta. i. fi/
guralia Et istoꝝ q̄dā sacralia: de q̄bꝫ poterat
rō reddi ad lr̄az: vt de circūcisiōe z de purifica
tione post ptū mulieris. Quedā ꝑo cerimo/
nialia de q̄bꝫ rō reddi nō potat q̄ ad lr̄am. lz
solū q̄ ad itellectū. vt illđ: Nō arabi cū boue z
asino z hmōi. Itē q̄dā iudicialia sunt q̄ nō
obligāt hodie nisi ꝑm qđ dicā. j. de crime. G. j.
Et ꝓ ista valet ꝓsuetudo.

¶Scđm qđ req̄riī ē q̄ mores z act⁹ hoiuz p 4
q̄s introducāī ꝓsuetudo solū. vt. d. l. de q̄bus.
sint tales q̄ ꝓbabiliī arguāt ꝓsensum ppli il
lius q̄ pōt facere ꝓsuetudinē. d. l. de q̄bꝫ.

¶Sz quō possum p̄sumere de ꝓsensu populi 5
volētis introducere ꝓsuetudinē: R. q actus
aut p̄cedūt a superiori z sunt actus iudiciales
tūc si ꝓsensus ppli accedat a p̄ncipio vl ex
post facto tacite z sint frequētati: ita q̄ saltez
sint duo vt due sīe z lapsus tp̄is sic p̄sumiī
ꝓsuetudo. q; hñt aptitudinē ad ꝓsuetudinē
inducēdā. ff. đ ioffi. te. l. nā z his. z. ff. ad silī.
l. si q̄s. G. qđ sb eodē tecto. Si ꝑo tales act⁹
nō sunt iudiciales. vt vēdere locare z hmōi.
aut act⁹ p̄uatoꝝ. vt ē videre in porticibꝫ sup
via publicā. tūc nō sufficiūt duo act⁹. lz req̄
riī frequentia z multitudo actuū ita q̄ totus
ppls sciat. l. lz z ea. ff. đ legi. z. l. nā ipatoꝝ ibi

55 i 2

dē. ⁊. ff. ō insti. ac. l. ſz ⁊ ſi pupillus Itē q̄ act⁹ ſint talit̄ p̄blica ⁊ ita notoꝛij fm cōez opinio/nē dcē. vt verisimr trāsierit i noticiā toti⁹ ppli. ō. l. ſz ⁊ ſi pupillus. §. pscribere. Et rō ē: q̄ op/tet vt inueniat tacitus ꝯsensus ppli si ꝺz ee ꝯsuetudo q̄ ex vno actu agſcā nō pōt q̄uis sit notoꝛius. nisi hēat cāz succeſſiuā p tps debi/tū ad introducendā ꝯsuetudinez: vtputa si pōs edificaret in publico ⁊ hīet cāz pmanen/tē. silr si bñficiū seculare ꝯferr regulari ⁊ possi/det tpe habili ad ꝯsuetudinē efficit regulare ⁊ ecōtrario. vt i. c. cū de bñficio. de p̄bē. li. vj. vl' nisi appareat de expſſo ꝯsensu ppli volētis i/troducere ꝯsuetudinē p illū actū sine q̄ ꝯsen/su nūq̄z erit ꝯsuetudo. vt no. glo. in. ō. c. ꝯsue/tudo. Et ſz gl. in. c. ita nos. xxv. q. ij. ⁊ i. c. cuz ecclīa. de cau. pos. ⁊ p. dicat q̄ binus actus in crimināliby facit ꝯsuetudinē. Intellige de cō/suetudine large accepta: nō ō ista de q̄ hic.

6 ¶ Tercīū quod req̄rit est vt sit introducta ex certa scīa: nō p errorē: q̄ si talis est error q̄ tol/lat ꝯsensum nō pōt esse ꝯsuetudo: q̄ deficit causa. s. ꝯsensus ppli. ō. l. de q̄bus.

7 ¶ Quartuz qō req̄rit est q̄ maioꝛ ps ppli sit vsa illa ꝯsuetudine. Intelligē de maioꝛi par/te ppli habentis ꝯsensum habilē ad faciēdū legem. vnde pueri mulieres ⁊ furiosi ⁊ hmōi nō computant in numero: q̄ nō pnt cōdere legē. vt in. l. j. ff. de legi. ⁊ nō solū maioꝛ ps: ſz opoꝛtet q̄ sint due partes ppli vl' collegij. vt in. l. nulli. ⁊ in. l. plane. ff. qō cuiusq̄z vni. alit sic legē nō pnt facere: sic nec ꝯsuetudinē.

8 ¶ Quintū qō req̄rit est tpus debitū. Sz q̄ro q̄z tū tps req̄rat. ꝛ. Pa. in. ō. c. fi. de ꝯsue. q̄ lz varie sint opi. tn istud sibi videt q̄ de iure ci/uili req̄rit tps. x. annoꝛ: q̄ iura req̄rūt tps lō/gū ad introducendū ꝯsuetudinē. C. q̄ sit lō. ꝯsue. in rubro ⁊ in nigro. ⁊ ar. in. l. ij. C. de ser/uitu. ⁊ lōgū tps ē. x. annoꝛ. C. de p. lō. tē. p to/tū. ⁊ in glo. dicte. ꝛ. C. q̄ sit lō. ꝯsue. Et h̄ te/net Bar. in. ō. l. ō q̄bus. ⁊ Cy. in. ō. l. ij. De iu/re aūt cānico dic: q̄ aut ꝯsuetudo ēpter ius ⁊ sufficit tps. x. annoꝛ. facit gl. in. c. fi. ō ꝯsue. li. vj. ⁊ in. c. ꝯsuetudo. xij. di. Limita fm Jn/no. in. c. cū dilectus. de ꝯsue. nisi veniret ad de trahēdū iuri alicui⁹ eccl'e pticularis: q̄ tūc req̄rit tps debitū ad pscptōez. Secus si esset ꝯ eccl'ia z vlez. Sz Pa. in. ō. c. fi. etiā idē tps re/q̄rit ꝯ eccl'ia z vlez. Aut ꝯsuetudo est ꝯ ius ca/nonicū ⁊ req̄rit tps. xl. an. q̄ opꝛtet q̄ sit pscri/pta. vt in. ō. c. fi. ⁊ in. c. ij. de ꝯsue. li. vj. Dicit tn̄ ō. An. i. ō. c. fi. q̄ si papa scit suffic tps. x. annoꝛ qō ē singulare. Si ꝯo ꝯsuetudo eet ꝯ ea q̄ reseruata sunt pncipi in signū spālis p:i

uilegij: tūc tam de iure ciuili q̄z canonico req/ritur tps de cuius initio memoꝛia nō sit. vt ē tex. in. c. sup quibusdam. de ver. sig.

¶ Utz talis ꝯsuetudo tollat legē ꝯ ria. ꝛ. q̄ 9
sic: si supioꝛ scit ⁊ tolerat. facē gl. in. c. j. de treu. ⁊ pa. ⁊ qō ibi no. Bof. vñ dicit ō. Anto. q̄ nō req̄rit alia pscriptio. q̄ ex q̄ supioꝛ videt ⁊ to/lerat nō videt velle vinculū inj̄cere. Pa. ibi dicit q̄ sufficit binus vel trinus act⁹ vt tollat Si ꝯo supioꝛ igrat tūc distingue: aut lex ꝯ/ria hz clausulā derogatoriā ad ꝯsuetudinē. ⁊ sic nō valet ꝯsuetudo: q̄ lex sp loquit. l. arria/ni. C. ō here. Et hoc ex fm ō. Anto. in. c. fi. de ꝯsue. nisi ex noua causa vel etiā antiq̄ veri silr nō cogitata ꝯsuetudo iduceret quā si pn/ceps cogitasset ad mīsisset. ar. l. si homiez. ff. mā. est tex. iūcta glo. in de. statutū. de elec. vel fm Be. in. c. licet. de ꝯsti. li. vj. nisi lex tantū re/sisteret ad finē vt ꝯsuetudinē ptentaz tollat: qō ꝑz q̄n nō facit mentionē de eā nisi vt eam tollat q̄n aliter nō tolleret. vt ꝑz in. ō. c. lz. q̄ tūc pōt induci noua ꝯsuetudo. Et ita pōt p/cedere gl. in de. statutū. de elec. Propterea tz Pe. de pusio in tractatu de canonica portiōe. circa fi. q̄ pōt introduci noua ꝯsuetudo cōtra de. ōdū. ō sepul. Si ꝯo nō hz clausulā dero/gatoriā valet ꝯsuetudo ꝯ legē. ar. l. ex facto. ff. de vul. ⁊ pu. sub. dūmō sit pscpta q̄ ad tollē/dū ius canonicū: q̄ q̄ ad tollendū ius ciuile nō optet q̄ sit pscpta: ſz sufficit tacit⁹ cōsensus ppli: q̄ seculares hñt ius ꝯdēdi leges: etiā ꝯ legē impatoꝛis ab ipo impatoꝛe. l. oēs ppli. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ ideo pnt inducere ꝯsuetudi/nē: ñ sic ē ꝯ ius canonicū. ſz opꝛtet q̄ pscpta sit. ⁊ nō sit tale ius qō pscribi nō possit: ⁊ ideo q̄ la/ici nō pnt pscribere spūalia: sic nec ꝯsuetu/dinē inducere. c. massana. de elec. etiā si nō eet memoria de eius initio. vt no. Jo. an. in. c. ij. de p̄ben. li. vj. Facit qō dicā. j. mōimoniū. iij. impedimēto. xvij. §. j. de statuto.

¶ Sz pone q̄ lex seu statutū hz excōicatiōez 10
anerā ī ꝯfacētes: nūq̄d idē erit vt ꝯsuetudo tollat. ꝛ. vt colligo ex Lar. in plogo Cle. Jn no. ⁊ Cal. ō. Anto. ⁊ Pa. in. c. j. de treu. ⁊ pa/ce. q̄dā tenēt q̄ nō excusant facētes ꝯ: etiam q̄n solū esset pceptiua: q̄ ex q̄ a pncipio liga/uit ꝯuenientes ad pctm̄ nō tollit ei⁹ dispositio q̄ tps nō ē modus tollēde obligatōis. l. ob/ligationū. la. ij. §. placet. ff. de ac. ō. ſz tu te ne q̄ si ꝯtiū legis vel statuti nō ēt ese mortale pctm̄ remota lege vel statuto nō ligat fm qō sup̄ dixi de lege simplici. Et sic tene q̄ nō erūt excōicati facētes ꝯtiū: ex q̄ p binū actū factū est ꝯ legislatoꝛi ē scīēt ⁊ valēt ꝯdicere ⁊ nō ꝯ/

dicentē. Ubi āt iḡrat requirit tps .xl. annoꝝ si est ius cāonicū. vel si ē statutū epi credo sufficiāt decē anni. vñ añ relinquētes sine rōnabili causa bn̄ ligabunt ꝛ pēa ꝛ culpa: ſz pōst nō. Nec ob. q exq̄ tales peccauerūt nō poterit inducī cōſuetudo: q: ſucceſſores pñt extimare q ex iuſta cā nō fuauerūt. facit tex. in. c. cū oli. de cle. ꝯiu. ꝛ .xv. q. vl. c. cū multe. vbi loquit de lege penali ab rogata p ꝯriā ꝯſuetudinē. Si ẏo ex rōnabili causa nō ſeruauerūt p deceſſores: ſic etiā nō peccauerūt: nec ligati fuerūt. facit qđ no. Archidi. in. c. vtinā. lxxvj. di.

11 ¶Quō interrūpit ꝯſuetudo: R. Pa. i. c. fi. de ꝯſue. q ſi ē cōpleta ꝛ pfecta requirit tps .x. ānorū. Et ſic intellige Jo. an. ibidē: alis nō frāgit etiā p plures alios ꝯrios actus. Si ẏo nō ē cōpleta ſufficit vn⁹ actus ꝯrius: ita q de nouo oporteat q incipiat. ar. l. vbi duo. ff. de regu. iur.

12 ¶Utꝝ ex ꝯſuetudine poſſit introduci vt exigat aliq̄d p ſpūali ſine ſimonia: R. Pa. i. c. ſuā. de ſimo. q ſic: qñ non pceſſit exactio: ſz ex mera liberalitate ꝛ deuotōe ppli talis ꝯſuetudo ē introducta. fac. c. ad aplicā. de ſimo. vbi dicit cōpellēdos ad laudabilē ꝯſuetudinē ſeruandā. Si ẏo exactio pcedēs dedit cāz ꝯſuetudini: tūc ñ valet cū habeat initiū vicioſuz: ꝛ ſic intelligit tex. in. c. cū in eccle. de ſimo. ſi bn̄ pōderet. Limita h̄. vt. j. ſimo. ij. §. xxj.

13 ¶Sz q̄tū tps requirit ad iſtā ꝯſuetudinē introducēdā: R. Pa. vbi. s. q tps .x. ānorū. tū q: dericos nō aſtrigit: ſz laicos inf q̄s regularit currit cōſuetudo ex curſu .x. annoꝝ: vt cōiter no. in. l. de q̄b. ff. de legi. Item q: pia. Et ideo etiā de iure canonico ſufficit pfatū tp̄us: vt no. glo. in. c. fi. de ꝯſue. li. vj.

14 ¶Utꝝ in oī pacto intelligat actū qđ eſt ꝯſuetū: R. q ſic. l. ſp in ſtipulatiōibꝫ. ff. de reg. iur. tex. ē in. l. q ſi nolit. §. q aſſidua. ff. d edi. edic. ff. de aq̄ plu. arc. l. ſi pus. §. placuit. C. locati. l. licet. ꝛ ff. de legi. cōmiſ. l. iij. q incipit. ſi fundus. arg. ff. de pſcrip. ẏ. l. ſi tibi. pp terea dicit Bal. in. l. liberto. C. de op̄e. li. q q ꝯduxit opa rios alio nō exp̄ſſo teneat eis ꝓuidere in exp̄ſis ꝛ ferramētis ſm q ē ꝯſuetū ꝛ nō aliter. allegat. d. §. placuit. ꝛ Bar. in. l. nemo ē q nesciat. ff. de duobꝫ reis. dicit q ſi ꝯſuetudo ē q dector legat p ſubſtitutum: intelligitur q iſtud poſſit: licet non ſit actum.

15 ¶Utꝝ ꝯſuetudo p̄ſens excuſet a pēa huius ſecuti: R. ſm glo. iij. di. in. c. dicit q ſic: ſi cō ſuetudinis ꝓuitas nondū ē declarata p ius. ſecus quo ad deū. qđ verꝝ intelligo q nō excuſat quo ad deū: qñ ignorātia p̄ſens ꝯſuetudinis eſſet craſſa: vt puta ꝯ ius naturale. xxvij. q. ij. flagitia. ſecus vbi eſſet ꝓbabile dubiuꝫ ſup ꝯſuetudinis validitate nā tūc ignorantia legis non eſt pcm̄. vt in. l. regula. ff. de iur. ꝛ fac. igno. ꝛ in. c. cū dilectus. de ꝯſue. ꝛ qđ no. Inno. in. c. p tuas. de ſimo. ꝛ gl. in. c. vno. de poſtu. p̄la. li. vj. in ẏ. de cetero.

¶Utꝝ ꝯſuetudo interp̄tet ꝓuilegia: indulgē 16
tias ꝛ ſtatuta: ſicut ꝛ legē: R. q ſic. c. cum dilectus. de ꝯſue. l. ſi de interpratōe. ff. de legi. ꝛ qđ ibi no. Jo. an. in. c. qđ dilectio. d ꝯſan. ꝛ affi.

¶Ubi hꝫ locū ꝯſuetudo: R. q in illis locis 17
vbi viguit. vt no. Pa. in. c. cum oliz. de ꝯſue. Et ideo nocet ꝯ ꝓuilegia generalis ſtudij in loco vbi viguit: ſz non in alio loco. de q̄b in antē habita. C. ne fi. p pa.

¶Utꝝ papa renocet ꝯſuetudinē particula- 18
rem ſi de ea non facit mentionem: R. q non. c. licet. de ꝯſti. li. vj.

¶Utꝝ omnes teneant ſeruare vnā ꝯſuetudi- 19
nē: R. q nō: ſz q̄libet ſuam: nec etiā ꝯſuetudinē Romane eccl̄ie vbi verſat extra fidem ꝛ articulos eius: nec papa mādat vt ſeruet. vide glo. in. c. j. de ſum. tri. li. vj. ꝛ. c. nolite. pj. di. facit. c. q m̄. de fer. ꝛ ibi Pa.

¶Utꝝ in hꝫ q̄ ſunt mere facultatis inducatur ꝯſuetudo put eſt ius ꝓuatū in ꝓiudiciuꝫ facientis: R. q nō: neq ex donatōe mere facta. vt no. in. l. j. ff. de ſer. ꝛ p Ly. in. l. ij. C. q̄ ſit lō. ꝯſue. ꝛ p Jo. an. in. c. j. de cleri. ꝯiuga. facit qđ no. Inno. i. c. bone. el. ij. de poſtu. p̄la. vbi dic q recipiēti de longe venienti nō acq̄rit q̄ſi poſſeſſio nec ꝯſuetudo: ſz pluries fuerit recept⁹. ꝛ Bar. in. l. cū de in rē verſo. ff. de vſur. ꝛ. l. opras. ff. de op̄e. libe. dicit q licet tu ſticius dederit vnū par caponū p decenniū ex liberalitate. ſimilit iuit q̄s ad molendinū tuuꝫ nō inducit ꝯſuetudo: q: iſti actus ſunt mere facultatis.

¶Quot actus requirunt vt q̄s dicat hīe aliq̄d 21
in ꝯſuetudinē: R. q i ciuilibꝫ requirit q ſint tot actus q̄t faciāt pſcriptiōez. nā tres actus aut q̄ttuor: nō faciūt ꝯſuetudinē niſi ſit legitime pſcripta. vt no. gl. in. d. c. cū eccl̄ia. de cau. poſ. ꝛ pp̄rie. Uerꝝ ē q duo vel tres actus tuentur aliquē in poſſeſſione q̄ſcz ſit dubiū. xviij. q ij. ſeruitiū. In criminalibus ẏo introducit p binum actum. vt. s. §. v.

¶Utꝝ oīs ꝯſuetudo p̄ce dicta ſit obligato- 22
ria ſb pēa mortalis pcti: R. q nō: q: q̄uis ſit lex ſiue hēat vi legis ꝯſuetudo: tm̄ ſic non oīs lex obligat ad mortale: ſic nec oīs ꝯſuetudo: ſola ḡ illa ꝯſuetudo obligat ad mortale q introducta ē ea mēte: vt ſit pohibitia vl p̄ceptia ſb pcto mortali: qđ pōt ppendi qñ cōit teneat ab oīb q facies ꝯ peccat mortalit.

Contẽptus ſm Collec. in. c. j. de ꝓſti. ꝓpe eſt qñ ex ſola volũtate nõ vult q̃s ſubijcere ſe ſtatuto vl̃ ꝓcepto obedire: z non põt apparere q̃ ad foꝝ exterĩ ſecũ niſi poſt monitiõez. Sz ſi q̃s trãſgredit ꝓceptũ ex ꝓcipiſcẽtia ira vl̃ negligẽtia aut alia ꝑticulari cauſa nõ peccat ex ꝓtẽptu. idẽ tenet Sto. vt refert Lardi. in de. eos. de ſepul. niſi q̃s ex ꝑticulari cauſa inducere̅ ſepius ad iterandũ: qz tũc etiã videt ꝓtenere ſm eũ. Et h̃ verũ q̃ ad ꝑſumptõez nõ q̃ ad veritatẽ: qz etiã frequent factuz ex aliq̃ cauſa nõ ẽ ꝓtẽptus. Diſponit tn̄ ꝓſuetudo ad ꝓtẽptũ. vt no. Tho. ſcõa ſcõe. q. lxxxvj. ar. pe. in rñſione vltimi arg. p his fac. xj. q. iij. c. excellẽtiſſimus. vbi ponit aliud eſſe peccare ex neceſſitate: aliud ex ignorãtia: aliud ex ꝓtẽptu.

¶ Utꝝ facies ex ꝓtẽptu ꝺ exhortatõez ſupioris peccet mortaliter. R. vt colligit ex dictis doctoꝝ. q̃ aut facit ꝺ: qz ꝓtenit auctoritatẽ z illuz negãdo: z talis ꝓtẽptor nõ ſolũ peccat mortaliter: ſz ſi talis ſupior ẽ papa velut hereticus ꝺz puniri. vt dic̃ glo. in. c. generali. de elect. li. vj. z Pau. in de. j. de eta. z q̃li. z ẽ infamis: vt no. gl. vj. q. j. infames. Si ꝙo nõ tenit auctoris ptãtẽ: ſz obſeruantiã ꝓſilij ſeu exhortationis: z ſic ſolũ peccat venialit̃ ſi ꝓſiliũ ẽ reuerẽtie: vt puta qz ſubditus deberet facere: tn̄ platus nõ vult p̃cipere: ſz potius ꝓſulere. Si ꝙo eſſet neceſſitatis qꝺ platus ꝓſuluit: ſz nolit p̃cipere forte ppt̃ ſcandalũ: ſic peccat mortalit̃. vt no. in. c. ad aures. z in. c. fi. de tẽpo. or. Si ꝙo ꝓſiliũ ẽ pfectiõis: nec etiã venialit̃ peccat. Et tũc ẽ pfectõnis qñ licite põt dimittere: ſic no. Archidia. vj. di. c. teſtamentũ. z. xxv. di. §. alꝭ. Et ſic intellige gl. z iura que allegat in dicto. c. generali. z ibi Se.

Contentio ꝓprie ẽ impugnatio v̄itatis cũ ꝓfidẽtia damoꝝ ſm Ambro. Largo aũt modo ẽ etiã ſine impugnatõe v̄itatis. de q̃ habet̃ xlvj. di. in ꝑn. nihil ẽ impudẽtius arrogãtia ruſticoꝝ q̃ garrulitatẽ auctoritatẽ putãt.

¶ Quotuplex ẽ contẽtio? R. q̃ triplex. Una emulatõnis: z hec ẽ de qua. j. Thoꝝ. j. q̃ hodie ẽ in ſecularib̃ erga doctoꝛes qñ aliũ magis laudare videt: ꝓtendunt ꝺ laudatoꝛes. Itẽ circa p̃dicatoꝛes: circa religioſos: aut religiones: z licz de ſe nõ ſit niſi ꝑctm̃ veniale: tn̄ multotiẽs euenit̃ mortalia: puta detractiones: aut aliud malũ: iuxta illud Ubi ẽ zelus z ꝓtẽtio: ibi inconſtãtia z omne opus p̃uũ. Jaco. iij. Alia ẽ diſputatõis: z hec põt eſſe mortalis triplr. Primo: qz ẽ ꝺ veritatẽ etiã ſi nõ fiat cũ inoꝛdinato damoꝛe. z h̃ intelligo de re alicuius imꝓoꝛtãtie: puta ꝺ fidẽ: bonos moꝛes: vel ꝓtinẽtia ad vtiles doctrinas z notabilit̃. Nã ꝓtẽtio q̃ fit int̃ pueros etiã ꝺ veritatẽ nõ videt̃ ꝑctm̃ mortale. Scõo qz ẽ ꝺ honestatẽ: vt puta ita inoꝛdinate ꝓtẽdẽdo etiã p veritate q̃ notabile ſcandalum ſequat̃: alꝭ erit veniale inoꝛdinate ꝓtẽdere de fide z hmõi. Tercio: qz materia ẽ ꝓhibita ſic̃ publice diſputare z ꝓtẽdere de fide z hmõi: niſi doctis z neceſſitate imminẽte: aut ꝓtẽdere in iudicio de eo qõ facere tenet̃: ſic̃ illi q̃ debet dare vt habeãt dilatoꝛez ſoluẽdi ꝓtẽdunt. Alia ẽ ꝓtẽtio litigatiõis: z hec ẽ ꝑiculoſa ppt̃ multa mala que ibi immiſcent̃. nõ tn̄ ꝓhibita: alꝭ ius canonicũ eſſet damnandũ. põt tn̄ eſſe illicita dupliꝛ. Primo rõne iniuſtic̃: qz ſcienter litigat ꝺ iuſticiã: z ſic ẽ mortale ꝑctm̃. Scõo rõne ſcãdali. ſ. illius a quo petit̃. Et h̃ intelligo ſi ẽ ſcãdalũ puſillorꝝ nõ phariſeorꝝ. Et tũc eſt phariſeoꝝ qñ declarat̃ eis ſua nõ eſſe q̃ ab eis petunt̃ vel iniuſtã cãz fouere: z tn̄ ex malicia nolũt debitũ facere: ſz turbant̃ z ſcãdalizant̃: qz tũc nõ ẽ neceſſe deſiſtere ſm notata in. §. qz ergo. xiij. q. j. Ale. ãt ſcõa ſcõe ti. de ꝓtentõe. dic̃ q̃ ꝓtẽtio põt fieri pluribꝰ de cauſis. Prio cauſa malignitatis: vt cũ q̃s vult iniuſte vincere vel alias ſimpliciũ puertere: z ſic eſt ꝑctm̃ mortale z ꝓhibet̃. ij. Thi. ij. Noli ꝓtendere. ꝛbis. Si tn̄ h̃ ſit i his i q̃bꝰ nullũ ẽ ꝑiculũ z ex q̃dã leuitate nõ erit mortale ꝑctm̃. Scõo cauſa neceſſitatis: z hec nõ ẽ ꝑctm̃. Vñ gl. ſuper illud ꝓuerb. Nõ ꝓtẽdas aduerſus hoiez fruſtra dic̃. nõ vetat ꝓtentõez ꝺ male facẽtez vt corrigat̃: qz fruſtra nõ fit: ſed certa neceſſitas cogit. Tercio ex cauſa exercitatoꝛis: z hec nõ ẽ mortale ꝑctm̃: ſz aliq̃n ꝓtingat eſſe veniale ꝑctm̃ ppt̃ indebitũ modũ. Quarto cauſa eruditõis: z ſz. Quito ex q̃dam titillatiõe gl̃ie vl̃ honoꝛis: z ſic eſt ꝑctm̃ veniale: ſic fuit Lu. xxij. Facta ẽ ꝓtẽtio q̃s eoꝝ ꝛc. Sexto ex cã conat̃ bone opatõis: z hec ꝓcipit̃ Lu. xiij. ꝓtẽdite intrare p aguſtã portã: z h̃ ẽ mentoꝛia.

Continuum eſt ptiũ int̃ ſe non intermiſſa coniũctio. vnitas eſt ſine mixtura.

¶ Cõtigua dicunt̃ q̃ꝝ extrẽa ſe ꝓtigũt. v. phi. ico. Et ideo eſt ꝺia int̃ ꝓtinua z cõtigua: qz ꝓtinua ſine medio: ꝓtigua cũ medio ſtãt. no. Se. in. c. vnico. de ꝓſe. ec. vel al. li. vj.

Cõtractus ẽ ſm gl. Ray. i ti. de negociis ſecula

nibꝫ q̄si in ꝑn. vltro citroqꝫ obligatio ex volū
tate ⁊ pacto surgens partiū.

1 ¶Quot modis contrahit̄ ℟. q̄ttuor mo/
dis re: ꝑbis: lr̄is: ⁊ ꝙsensu. īsti. de obli. in fi. ꝺ
quo dic vt. j. obligatio. §. iij.

2 ¶Quasi ex̄ctus aūt est obligatio que puenit
nō ex ex̄ctu vl̄ maleficio vel q̄si: sz q̄dā medio
sic qñ q̄s agit negocia alterius sine ei⁹ māda
to aut exercet tutelā vel ē curator ⁊ hmōi. vt
īsti. de ob. q̄ ex q̄si ex. na. p totum.

3 ¶Quō vol⁹ ānullet ex̄ctū. vide. j. tolus. §. ix.

4 ¶Utꝫ contractus intelligāt geri ꝺm ꝙsuetu/
dinē loci: sz nō ex ꝑmat̄. ℟. Pa. īn. c. cū. M.
de ꝙsti. q sic. no. Bar. īn. l. nemo est q̄ nesciat.
ff. de duo. reis sti. fac. s. ꝙsuetudo. §. xiij. Et
no. q vt dicit glo. īn. l. si vno anno. īn ꝑ. sed
trāsactio. ff. loca. q ex q̄litate ⁊ natura ex̄ctus
verba accipiunt̄ ex ꝓpriā significatōez. vt ibi
vbi donatio accipit̄ ꝑ transactiōe. Facit. l. in
lege. eo. tit. ⁊ no. de regu. iur. l. non videt̄. ⁊ ita
talia sunt ꝑdicata qualia subiecta esse osten/
dunt. ⁊ ex̄. xxij. q. ij. aplus. Et de hoc vide. j.
religiosus. §. xix.

5 ¶Contractus aliq̄ sunt bone fidei. s. emptio:
venditio: locatio: ꝙductio: mandatū: depositū: societas: pignus: cōmodatū: ⁊ pmutatio
Alij sunt stricti iur̄. s. stipulatio mutuū ⁊ sūt ista
Bōe fidei dicunt̄ ꝓpt̄ duo. Primo: q⁹ si dolus
dat cāz eis n̄ tenēt. Scō q⁹ veniūt vsu
re ex mora ⁊ iudex pōt extiare ex bono ⁊ eq̄ q̄d
venit recōpensandū vl̄ restituēdū n̄ sic ī ex̄ctis
stricti iuris. vide gl. i. §. actionū. īsti. de actio.

6 ¶Contractus q̄dam dicunt̄ innoiati: vt vēdi/
tio: locatio: ⁊ hmōi. q⁹ habent ꝓpria nomia
eis solum conuenientia.

7 ¶Cōtractus alij dicunt̄ innoiati q̄ sunt q̄ttu
or. Primꝰ do vt des. Scōs do vt facias. Ter
cꝰ facio vt facias. Quartꝰ facio vt des. Et iō
dicunt̄ innoiati: q⁹ noia eoz ꝓpt̄ alīs noia/
tis ex̄ctis ꝙuenire: ⁊ isti sequunt̄ naturā con/
tractuū noiatoz q̄ eis assimilant̄. l. natura/
les. §. sz si facio. ff. de ꝑscrip ver.

Cōtritio ꝺm q no. sctūs Bona.
īn. iiij. di. xvj. ar. j. q. j. ꝑ
me ptis ē dolor voluntarie assumpt⁹ ꝓ pctis
cū ꝓposito ꝓfitēdi ⁊ satisfaciendi. Et nō q sic
ꝓteri aliq̄d dz q̄n īmūmas ptes frāgit̄ ⁊ q̄si
annihilat. frangi āt q̄n solū in magnas ptes
diuidit. Sic̄ metaphorice cor hois dux dī:
q̄diu diuie ispirationi q̄si manui se tāgēti nō
cedit: sic dux ē q tactui nō cedit: sz obuiat. i.
dū in affectu peccādi morat: ꝓterit̄ āt q̄n affe/
ctus pctī ꝺm oēz sui ptē in eo totalit̄ destrui/
tur. i. q̄n volūtas pfecte recedit. Frāgit̄ ꝯo so
lum q̄n resipiscere incipit: q̄uis nō dū totali
ter ꝙuert̄at. Et sic dī atteri nō ꝓteri.

¶In q̄ differt ꝓtritio ab attritōe. ℟. ꝺm Frā 1
cis. ⁊ alios theologos q ī duob. ꝑio: q⁹ at/
tritio ē dolor ipfectus: ꝓtritio vo ē dolor pfe/
ctus. Scō: q⁹ attritio ē dolor sine gr̄a gratū
faciente: sz nō ꝓtritio. Et ideo ꝓtritio ⁊ attri/
tio materialiter idē sunt sic dom⁹ obscura ⁊
illuminata. Attritio q̄ppe ē lux aurore q̄ cre
scendo fit meridies. i. ꝓtritio. Et aduerte ꝺm
sctm̄ Bōa. vbi. s. q duob⁹ modis q̄s ꝓterit̄.
Una supius eleuās q̄ ē spes venie ex ꝙsidera
tione diuie misericordie. Alia dor sz dep̄mēs
q̄ est timor pene ex ꝙsideratiōe diuie iustitie.

¶Utꝫ dolor ꝓtritōis debeat esse maxim⁹ ℟. 2
qui. s. ar. ij. q. j. q duplex ē dolor. Un⁹ in vo/
lūtate q̄ nō ē aliud q̄z pcti displicentia. ⁊ iste
dz esse maximus ī genere. i. in cōparatōe ad ali
os dolores oiūz tpaliū. Un̄ in casu in q̄ ꝓtin
geret vel cōmitteret pctm̄ mortale vl̄ incurre
ret dānū tpaliū aut mortē q̄libet tenēt magis
eligere penā q̄z peccare vl̄ peccasse: nō dz tn̄ ꝺm
sctm̄ Tho. in q̄li. discēdere in spāli ad hāc pe
nam: imo stulte facit q̄ seipm̄ in ꝯ sollicitat.
Est alius dolor in sensualitate q̄ causat ex pri
mo dolore: vel ꝺm necessitatē nature ex motu
supioz virtutū quē sequunt̄ inferiores: vel ꝺm
electōez put volūtas excitat dolorē illuz: ⁊ sic
nō ē necesse q dolor ille sit maximus: imo nec
etiā est necesse dolere isto modo.

¶Utꝫ in dolore ꝓtritōis possit esse excessus: 3
℟. sctūs Bo. vbi. s. q. ij. q n ꝑmo mō accipi
endo ꝓ displicētia rōis: sz scō mō put ē pas/
sio sensualitatis sic. vñ si aduertit q n̄ pōt su/
stinere sine magno detrimento tenēt tpare. si
aūt nō aduertit: ideo nō tempat: non credo
peccet: q⁹ dabat operā rei licite.

¶Utrū hō sp debeat ꝓterire ℟. q. s. ar. iij. q. ij. 4
q sic. Aduertendū tn̄ est q duplex est ꝓtritio
seu detestatio pctī: q̄dam in habitu: ⁊ ad hāc
tenēt etiā post pctī pfectā remissionē: q⁹ vt di
cit Hugo ꝺ sctō victo. Cū ꝺs absoluit aliquē
a pctō obligat eū vinculo detestatōis ppetue.
Quedam est in actu: ⁊ ad hāc nō tenēt sp: sz
ꝑ loco ⁊ tempe. s. cum recogitat pctā sua: in/
telligē de mortalibꝫ: q⁹ de venialibꝫ non ē ne/
cesse habere contritionem. vt. s. confessio. j. §
xviij. Aduerte ꝫ q ꝺm Tho. i. iiij. di. xvij. n̄
sufficit ꝓtritio generalis qñ hō spāliter pctā
sua mortalia habet in memoria q̄ sibi adhuc
nō sunt remissa: sz optet q sit spālis de eis: sz
postq̄z sunt remissa sufficit generalis. Attēde
etiā ꝺm Henr. de Ban. in quol. q circa pctm̄
possunt ꝙsiderari. Primo substantia actus.

14

Scdo aliqd bonũ quod euenit exptõ: puta fili⁹ generat⁹ ex adulterio. Tercio inordinatio actus ipius adulterij. Nõ tenet g̃ hõ velle de substantia actus neq; de bono secundo ex eo: sz solũ de inordinatõe actus. Et iõ lz hõ nõ possit velle delectatõe qua habuit: nec de filio generato: nihilomin⁹ nõ ē ex statu salutis: sz sufficit velit q talē delectatõz z filiũ habuit ex inordinato mõ z cũ offensa dei.

5 ¶ Utr hõ teneat̃ p̃teri stati cõmisso mortali: R. q nõ. q; sic p̃ceptũ dilectõis dei g̃tũ ad actũ interiorẽ nõ sp obligat: sz solũ qñ materia occurreret p̃tice nõ speculatiue. s. cũ p̃sideraret deus vt diligẽdus vel nõ diligẽdus tenet hõ iudicare: vt diligendus z diligere. Sic z pctm̃ mortale cõmissuz si mẽti occurrit p̃tice: vel vt materia delectatõis vel detestatõis tenet hõ iudicare detestanduz z detestari fm Pe. de pal. in. iij. vl' dic: vt. j. volũtas. §. vj.

6 ¶ Quis est effectus p̃nitẽtie: R. q ẽ remissio culpe z pene. de pe. di. iij.

Cõtumacia est q̃dã volũtaria inobediẽtia q̃ q̃s monitõnez iudicis iplere p̃tẽnit: ita elicit ex. c. ij. de. do. z tu. iũcta gl. in. v. p̃tũacit. z ibi nõ. quõ fit miltis mõis: z sistit p̃tũacia p̃pe in nõ faciẽdo volũtarie qd facere scit se debere

1 ¶ Utr excõicat⁹ p̃ p̃tũacia (vt pz in. d. gl. absolui debeat añq; satisfaciat de expẽsis z careat desistẽdo in iudicio: R. q nõ: si vere fuit p̃tumax: sec⁹ si p̃sumptiue: puta q; ipeditus tm̃ nõ dũ ostat si h̃ allegat z petit absolui dz: vt in. c. venerabilib⁹. §. idẽ ē. de sen. ex. li. vj.

2 ¶ Utr lite nõ p̃testata testes p̃t recipi ꝫ cõtumacẽ z p̃cedere ad sniam diffinitiuã. vide c. qm̃ frequẽter. vt li. nõ p̃testa.

Cõtumelia est vt colligit̃ ex Tho. scd̃a scde. q. lxxij. z Alle. scd̃a scde tractatu de p̃tũelia q̃ q̃s id qd ē ꝫ honorẽ alicui⁹ reducẽ in noticiaz ei⁹ z alioz siue p signa siue p̃ba. Et differt a p̃uicio z ip̃roperio. Nã p̃uicũ ip̃portat generaliter defectũ culpe z pene. Cõtumelia ꝫo solũ culpe. Unde si q̃s dicat alicui iuriose eũ esse ceũ aut daudũ cũ sit: p̃uicũ dic: sz nõ p̃tumeliã. Si ãt iniuriose dicat eũ furẽ: nõ solũ p̃uicũ sz etiaz p̃tũeliã infert: z h̃ fm theologos. Sz fm legistas p̃uicũ dz a collectõne vocũ cũ in vnũ plures voces p̃ferunt̃ p̃uicũ appellat̃ q̃si p̃uocũ: ita dic̃t ex. in. l. itẽ apud labeonẽ. §. p̃uicũ. ff. de iniur. z põt fieri etiã absenti: vt cũ q̃s ad domũ tuã venerit te absente. nec tm̃ q̃ dic: sz q̃ p̃cauit alios ad vocis ferationẽ p̃uicũ fec. vt in. d. l. itez apud. Et oportet q̃ sit aduersus bonos mores vocis feratio. s. ad infamiã vel iniuriã vel inuidiã alicuius: alias nõ ē p̃uicũ. z q; in certu dictũ sit. vt in. d. l. itẽ apud labeonẽ. Imp̃roperiũ ꝫo p̃pe ẽ qñ aliq̃s iniuriose alteri ad meoriã reducit auxiliũ qd̃ p̃tulit ei necessitatẽ patienti. vñ Eccli. xx. Exigua dabit z multa ip̃roperabit. Accipit̃ tñ vtũ qñq; p alio. vñ Alex. vbi. s. ita diffinit. Contũelia ē pctm̃ ex ip̃roperio sermonis manifesto tendẽs ad nocumẽtũ primi.

¶ Utr p̃tũelia sit pctm̃ mortale: R. fm sanctũ Tho. z Alle. vbi. s. q; in pctis ꝫbor maxime attẽdendũ ē q̃ affectu ꝫba pferant̃. Si g̃ intẽtio p̃fert̃ ad h̃ ferat̃: vt p̃ba q̃ pfert auferat honorẽ alterius: h̃ ꝓpe p se est dicere cõuicũ vl' p̃tumeliã: z h̃ ē pctm̃ mortale nõ minus q; furtũ. Si ãt ꝫba p̃uicij vel p̃tumelie alteri diceret nõ aio de honorãdi: sz ppt̃ correctionẽ vel hmõi: nõ p̃uicũ dic̃ vel p̃tumeliã ppie z formaliter: sz p accidẽs z materialit̃ inq̃tũ. s. dz id qd̃ põt esse p̃uicũ vel p̃tumelia. Un̄ h̃ põt esse qñq; veniale pctm̃: sic qñ p̃uicũ nõ multũ ē de honestãs z pferet̃ ex aliq̃ animi lenitate vel leui ira absq; firmo ꝓposito de honestãdi: vt puta q; intẽdit cõtristare leuiter solũ aliquẽ. qñq; nullũ: vt in dubio sequẽti. vñ hñda ē magna discretio vt moderate hõ talib⁹ ꝫbis vtat̃: q; posset esse ita graue p̃uicũ q̃ auferret honorẽ ꝫ quẽ pfert̃: z posset hõ peccare mortaliter etiã si ñ intẽderet de honoratione alterius: sic̃ grauiter peccaties in ludo non caret culpa. Et tenet̃ conuiciator vltra pctm̃ fm Nico. de lyra p se vel p interpositã p̃sonã dicere suã culpã p̃tumeliato: vel saltez signa eã pollẽtia ei oñdere: nisi deꝑhendat q̃ p̃tumeliatus ei remisit iniuriaz: puta q; ridet cũ eo z hmõi. Excipit̃ prelatus z p̃familias q̃ corrigẽdo lz excedat nõ tenet̃ petere veniam fm Aug⁹. in regula: dũmõ nõ fecerit a ꝓposito z potius liuore vindicte: q; sic tenerent̃ sibi petere veniã. de q̃ dic vt. j. correctio. j. §. ij.

¶ Utr liceat causa correctõis dicere p̃uicium z vel p̃tumeliã: R. fm Tho. vbi. s. q; sic lz verberare vel in rebꝰ dãnificare causa disciplineita z p̃uicũ dicere sic dñs discipulos stultos z paul⁹ corinthios insensatos. Dic̃ tm̃ Aug⁹. in lib. de ser. dñi in monte. Raro z ex magna necessitate obiurgatões sunt adhibẽde in q̃bus nõ vt nob: sz vt dño seruiat̃ instemus.

¶ Utr hõ teneat̃ illatas p̃tumelias sustinere: R. fm sctm̃ Tho. vbi. s. q; sic: q̃tũ ad reparationẽ animi. s. qñ op⁹ eet̃ sic z alia dãna. lz q̃tũ ad actũ nõ sp: aliqñ em̃ tenemur ñ su-

stinere. Prio qñ cederet in bonũ eius q dic vt puta ad rep̃mẽdã eius audaciã ne talia dicerẽ Jux illũ puer. xxvj. Rñdẽ stulto iux stulticiã suã. Scõdo qñ ex sufferẽtia aliorũ pfectus ipe dicẽ. vñ Greg. in omel. ix. sup ezechielẽ. Hi inãt qꝝ vita i exẽplo imitatoris ẽ posita debẽt si pñt retrahẽtiũ sibi ꝓba cõpescere: ne eorũ p/ dicatoꝝ nõ audiãt q audire poterãt ꝛ in p̃a uis moribꝫ remanẽtes bñ viuere ꝓtẽnant.

Lorea vtruꝝ sit licita: R. vt colligo ex dictis doc. q sic: si. vij. con currũt. Primũ tps debitũ. s. qñ ñ sit putan dũ oꝛoni necessarie vl pñie. vñ tenẽt mgri vt refert Ri. i. iij. di. xxxvij. ar. iij. q. iiij. q ẽ pctm̃ mortale coreas ducere dñicis diebꝫ ppt dictũ Aug⁹. dicẽtis q facerẽt meli⁹ feie iudeoꝝ si la/ nã filarẽt qꝫ tota die i neomenijs ipudice sal tare. Qñ q dã credo verꝫ qñ omissa missa vl ꝓdicatõe aut vesporꝫ celebratõe hmõi itẽde/ rẽt: l p notabile spaciũ: puta p maiorẽ ptẽ di/ ei: alis ñ. fac. l. fi. C. de fer. ꝛ. c. q die. d ꝓse. di. j. Scõm psonaꝫ uenies: nã eccla sticis psonis phibẽt. xlvj. di. c. clericũ. de ꝓse. di. v. c. nullus psbroꝝ. c. ñ oz. el. j. ar. xxxiij. di. psbri dyaco nes. ita q credo eos peccare mortalit nisi for/ te modicitas ꝛ q̃litas corizãdi excusaret: pu ta i secreto ꝛ hmõi. Terciũ mod⁹ honest⁹: nã hõestas ẽ vnũ iurꝫ ꝓceptũ. isti. de iusti. ꝛ iu. §. iurꝫ ꝓcepta. ꝛ iõ si fiet mõ inhoneste est pctm̃ mortale: vt puta gestulatiõibꝫ puocatiuis ad libidinẽ: cãtibꝫ turpibꝫ vl cũ ornamẽtꝫ lasci/ uis ꝛ inhonestꝫ. fac. phemiũ. ff. veteris. §. illud ꝓo. qs illos ludos appellet ex qbꝫ crimia ori unt. Quartũ recta itẽtio: qr si fiat ad puocã/ dũ ad libidinẽ vl alio malo fine vt fiũt cõit ẽ pctm̃ mortale: sec⁹ si ex aliq̃ leuitate supbie vl ianis gl̃ie: nã si qd itẽdit ẽ pctm̃ mortale: silr ꝛ ipm op⁹. si veniale erit veniale. ar. c. vide. j. q. j. ꝛ xxiij. q. j. noli. ꝛ c. militare. Quitus loc⁹ apt⁹. s. pphan⁹ ñ eccla seu alia loca sacra vl re ligiosa: qr videt mortale corizare i loco sacro ar. c. decet. de imu. ec. li. vj. Sextũ raritas cori zatoris: nã Rod. dic q coreas ducẽs ex ꝓse/ tudie peccat mortalit: corizantẽ ãt raro ꝛ sine corrupta intẽtõe dic ñ audeo dicere q peccet mortalit: sz nec audeo excusare a mortali: cũ igerat se pcto alios puocãdi ad libidinẽ: ꝛ ex emplo suo alios ad silia facienda puocare. Septimũ stabilitas corizãt: nã q ita fragil⁹ est q lz bõa intẽtiõe corizare icipiat: ñ tm̃ exit q̃n ad libidinẽ mortalẽ puocet peccat morta lit aduertẽs ꝺ tali sua fragilitate se igerẽdo qr Eccli. iij. Qui amat piculũ pibit in illo. Et ꝓpꝛea qr dic Diero. in qdã omel. Nõ credo viro si dicat se illesum euasisse a talibꝫ specta/ culis: cũ dauid ex to q vidit uersabile lauantẽ se puocare⁹ sit ad libidinẽ. Nec ille. Et etiã qr ꝓ fate ꝺ ditões ñ ueniunt in coreis nr̃is tpis: iõ nõ video quõ sine mortali pctõ qs eas faci/ at ex ꝺ suetudie sic cõit fiũt. dic tm̃ Alex. sc̃da sc̃de ti. ꝺ ludo. q lud⁹ vl saltatio q̃q̃z puenit ex spũali iocũ ditate: ꝛ sic ẽ meritoꝛius sic da/ uid lusit ꝛ saltauit coꝝ archa dñi. Aliq̃n ꝓ/ uenit ex recreatõe vl exercitatõe: ꝛ sic põt ee sine pctõ. Aliq̃n ex dissolutõe mẽtis lasciue: ꝛ sic ẽ pctm̃. s. mortale vl veniale ꝑz qꝺ dictũ ẽ.

¶ Utrꝫ inspectio coreaꝝ: ludoꝝ: vl ioculatio/ nũ sit pctm̃: R. Ale. vbi. s. q ispectio q̃ daz ẽ in trãsitu nõ tendẽs vlterius ad delectatõem pctũ mortal⁹ vt fornicatiõis: ꝛ hec ẽ venialis. Quedã ẽ studiosa in q̃. s. ẽ fomẽtũ pctũ mor/ talis. ꝛ hec q̃q̃z ẽ pctm̃ mortale: intelligẽ q̃n aduertit dꝫ piculo vel cogitatõis morose vel opis Jrẽ ioculatio q̃dam est histrionica: ꝛ q̃ dam corealis mulieꝝ lasciuaꝝ: q̃dam causa exercitij vl fastidij tollẽdi siue accidie vitãde Jnspectio g studiosa ioculatõnis ꝑme ꝛ sc̃de vergere põt in mortale pctm̃. tercie ꝺo ꝛ qrte põt esse venialis: ꝛ aliq̃n meritoria.

Lorrectio platoꝝ in puniẽdo sbditos ꝛ increpãdo nõ ꝺz fieri aio nocẽdi qr sic peccaret mortalit si deliberate ꝛ i notabili nocumẽto. sec⁹ si i mo dico malo vl ide liberate: sz ꝺz fieri zelo chari tatis primi. s. ad bonũ sbditi delinquẽtis: vt corrigat vl ad aliorũ bonũ: vt vl timeãt silia facere vl q̃rius viuãt. vt. xxiij. q. v. p dest.

¶ Qual⁹ ẽ ꝛ. R. q miscẽda ẽ seueritas cũ le/ nitate: vt neꝫ mlta aspritate vlciscant sbditi neꝫ nimia benignitate soluant: vt plene dr̃i c. disciplia. xlv. di. ꝛ p totã di. ꝛ pot⁹ ꝺz dedi nare i benivolẽtiã qꝫ seueritatẽ vt i. c. lz. ea. di.

¶ Quid si excedat modũ: R (l. di. põderet q põt appellari ab ea etiã sit religiosus. qꝺ pbat i. c. reph̃ibil. ꝺ ap. i fi. Nu[illegible] negã da ẽ ꝛefensio etiã si sit excõicat⁹. c[illegible] r. de ex cep. ñ tm̃ teneat plat⁹ modũ excedẽs [illegible] ere ve/ niã a sbditis. vt i. c. q̃n necessitas. lxxxvj. di. Qñ verꝫ nisi ex malignitate seu odio faceret: qr tũc teneat petere veniã: qr teneat iniuriaꝫ. ff. ad. l. aq̃l. l. quẽad modũ. §. magr⁹. vt no. i gl. i. d. c. q̃n. ter. ẽ i. l. nec mgr̃atibꝫ. ff. de iniur.

¶ Utrꝫ peccet mortaliter plat⁹ nõ corrigen/ do: R. q si loq̃mur de punitõne in pctõ oĩno occulto nõ teneat plat⁹: imo nec ꝺz nisi secrete Si ꝺo in pctõ manifesto sic teneat ꝑlatus de ꝑcepto eã facere sub pena mortalis pcti. arg. lxxxiij. di. p to. ꝛ ij. q. vij. q̃ nec sui. nisi in casu

qñ videret nō expedire cōitati nec illi q̄ corrigēdus ē. q: in. d. c. p̄ dest dō siue plectēdo siue iḡscēdo. h̄ solū agit vt vita hoiuz corrigat. z fz istū finē dz ea exercere l' omittere. fac. c. ipa pietas. ea. cā. q. iij. z in. c. comesatōes. xlij. di. z in. c. vt ꝓstituere. l. di. Si ꝙ nō expediret cōitati nec etiā noceret z omittendo ꝓficeret delinquēti ad emēdatiōez: licite omittit z exhibito. si nō expedit delinquēti correctio: sz tñ cōitati nō ē omittēda. si ꝙ loq̄mur de correctōe q̄ fit ꝑbo vel doctria: sic tenet multo magis q̄z aliq̄s ali⁹: siue p̄cm̄ sit secretū siue publicuz: vel ex ē q̄ secreta dz secrete corrigere: alsi nō corrigit z emēdat cū pōt peccat mortalit. xlij. di. sit rector. itelligi ī crimialib⁹. z sic itelligē gl. xxv. di. §. alsi ea demū. q̄ dic̄ q̄ tacitur nitas ī plato ē mortale p̄cm̄. Et h̄ etiā limita ī secret̄ fm q̄ dico. j. correctio fraterna. §. vj.

4 ¶ Utr̄ platus exist̄s in p̄cō mortali peccet mortalit corrigendo: R. q̄ sic fm Pe. de pal. in. iij. di. xix. etiā si p̄cm̄ suū sit occultuz: q: suspēsus ē cora deo. facad h̄. ij. q. vij. q̄ nec. z ꝓse. di. v. c. fi. Hoc limitat idē Pe. ī plato in spūalib⁹. sec⁹ de plato i tpalib⁹: q: si iudex suspēdit aliquē latronē nō peccat mortalit: lz sit ipe ī mortali. Idē tz sctus Tho. i. iij. z sequitur Archi. l. di. in plato corrigēte p̄dicādo in mortali etiā occlto q̄ peccat mortalit. secus si corrigit p modū magisteriū p̄blice docēdo. i. legēdo scp̄turā sacrā: q: si ē occult⁹: vt dicūt q̄ dā nō peccat mortalit: sz solū qñ ē notoriu⁹: q: scādalizat. Frā. i. ij. tz q̄ si p̄cm̄ ē occultū z ei quē corrigit z aliꝭ astātib⁹ q̄ sine p̄cō corrigit. z auctoritates q̄ vident dicere ꝓriū dicitelligēdas q̄ digne nō pōt corrigere. Sed si p̄cm̄ ē notoriū: sic nullo mō pōt corrigere. q: scādalizat corrigēdo auctoritatē z p̄dicatōz. Tu aduerte q̄ si casus occurreret correctiōis in q̄ exñs in mortali nō hz opportunitatē ꝓtrendi de p̄cō suo. sic vera ē opi. Frā. sed si hz opportunitatē z nō facit qđ in se est vt ꝓterat: cū sit suspensus quo ad se peccat mortalit officium exequendo. c. fi. de tempo. ordi.

Correctio fraterna ē admonitio charitatiua frīs de emendatōe p̄cātz ex fraterna charitate p̄cedens. Et hec ē de p̄cepto oib⁹ fm Rich. in iij. di. xix. ar. ij. q. j. z q: est p̄ceptū affirmatiuū: iō nō obligat nisi p loco z tpe debito.

1 ¶ Utr̄ omissio fraterne correctōis sit mortale p̄cm̄: R. Rich. vbi. s. q̄ tripl' pōt omitti. Primo meritorie qñ hō non corrigit: q: nec tps nec locus ē corrigēdi z expectat illud. Secūdo cum p̄cō mortali qñ. l. hō sperat posse frēz a p̄cō retrahere: z tñ ꝓpt̄ incōmodū cor poralē vel tpale omittit: q: tūc ordinē charitatis puertit plus diligēs bonū tpale q̄z aiaz p̄rimi. Tercio omittit cū p̄cō veniali. qñ. s. ꝓpt̄ incōmodū tpale fit tardior: tñ si crederz posse reuocare nō dimitteret. Adde. iij. fm Tho. sc̄de sc̄de. q. xxxij. ar. ij. q̄ pōt omitti sine p̄cō. imo meritorie qñ metuit ne deteriores fiāt: vl' ne alios a bōa vita ipediāt. Adde tñ fm gl. ī. c. q̄ aliū. de here. in p̄cō cōmisso qđ nō hz p̄seuerātiā: q: nō tenet corrigere q̄libet: sz solū plat⁹. sec⁹ si hz et p̄seuerantiā: q: teneret q̄libet: sicut tenet in p̄cō cōmittēdo. Adde z sertū q̄ p̄cm̄ sit mortale vel veniale tal' q̄litatis q̄ hz causare mortale: alsi ꝺ p̄cō veniali nō tenet corrigere aliquē de p̄cepto.

¶ Utr̄ teneamur q̄rere eos corripiamus: R. fm Tho. vbi. s. q̄ nō: q: bñficia q̄ nō debem⁹ certe p̄sone: sz cōit oib⁹ suffic at si ipedimus ꝑmis occurrentibus: alioquin oporteret nos facere contra illud Prouerb. xxiij. Ne q̄ras impietatē in domo iusti. 2

¶ Utr̄ subditi teneant corrigere platos: R. Rich. vbi. s. q. iij. q̄ loquēdo de correctōe fraterna z hūili sic: sz de correctōe increpatōis vl' punitōis nō: nisi manifeste errarent in fide. tūc em̄ si nō essent superiores iudicātes vl' nolēt inferiores possent: q: hereſis reddit hereticū oi catholico inferiorē. nō solū q̄ ad forū intrinsecū sz etiā extrinsecū. Facit ad hoc qđ no. ij. q. vij. in. c. secuti. z in. c. paulus. 3

¶ Utr̄ existens in p̄cō mortali excuset a p̄cepto fraterne correctiōis: R. fm Rich. vbi. s. q. ij. q̄ p̄cō aut est occultus aut manifestus z correctio in publico z in occulto. P̄cō occultū aūt manifesto nō lz corrigere in publico ꝓpt̄ scandalū: q: cū talis correctio sit assumptio ꝑbi dei non dz ꝓpter suā dignitatē manifeste assumi p os manifeste pollutū ne ꝑbū dei vilescat ī ꝓspectu hoiuz. si aūt p̄cm̄ ē occultū z corrigit ī occulto aut manifesto fm qđ factū exigit. z si hoc facit humiliter suā p̄uitatē recognoscēs nō peccat corrigēdo: imo tenet. q: peccatū nō absoluit hoiez a p̄cepto. nec ꝓpterea hō ē ꝓplexus: q: si vult facere qđ in se est dñs paratus est sibi remittere p̄cm̄. 4

¶ Quo ordine est p̄cedendū in correctiōe fraterna: R. fm Tho. vbi. s. q̄ p̄cā p̄blica p̄blice sunt corrigēda. In p̄cīs ꝙ occultis locuz hz qđ dī Math. xviij. Si peccauerit in te frat⁹ tu⁹ vade z corripe eū inter te z ipm̄ solū. q̄ si videt nō p̄ficere dicat plato secrete q̄ possit p̄desse. vt no. Pa. in. c. nouit. de iudi. Et de h̄ vide. j. renunciatio. §. ij. 5

6 ¶Quid si scio pctm̃ alteri⁹ qđ ꝓmisit ignorã
tẽr: ℟. vt colligo ex Mo. i ti. de pnia. ⁊ Rod.
q si pctm̃ ẽ tale qđ ñ excusat ignãtia: tũc aut
nõ põt pbari: qz occultũ. ⁊ sic si spero đ correc
tõe teneoꝛ dicere. alꝫ ñ. ij. q. vij. plerũqz. qz
efficeret peioꝛ: ꝫ dcto secrete reuelare plato q
possit pdesse. si ãt põt pbari: tũc si ẽ plat⁹ su⁹
teneť ei dicere qz ei pcipiť. Si peccauerit ꝛc.
Math. xviij. Si ꝙ ñ ẽ plat⁹ aut spat đ coꝛ
rectõe. ⁊ sic teneť ei dicere. aut ñ spat ꝫ đ dcto
riꝛatõe. ⁊ tũc nõ teneť ꝑm pdictos nisi qñ se
q̃reť ex tali pctõ alioꝛ piculũ seu malũ: vtpu
ta qz admistrat sacra cũ nõ sit sacerdos ⁊ hu
iusmõi. Pa. tñ i. d. c. nouit ꝫ q̃ indistincte te
neť siue efficiať melioꝛ siue peioꝛ. qđ credo ve
rũ qñ facad bonũ alioꝛ talꝫ coꝛrectioꝛ ⁊ spat q
fiet iustícia: alꝫ ñ credo teneatur. ij. q. iij. qñ.
vbi aptꝫ dcꝛ. ℞. si ꝙ ignãtia eos excusat ñ cre
do q teneatur dicere nisi qñ videret q desiste
ret vel fieret alicui sacro iniuria.

Coꝛporalia altaris debẽt esse
de puro pãno li
neo ab epõ bñdicta. nõ đ pãno intícto aut đ
serico. c. ꝙsulto. đ ꝙse. di. j. q nõ debẽt lauari p
feias nec tãgi. xxiij. di. sacratas. ⁊ de ꝙse. di. j.
neõ. el. ij. Ũñ mistri altaꝛ debẽt hĩe pelũ no
uã quã p ipis lauãdis teneãt: ⁊ aquã in san
ctuario pijciãt. vt i. d. c. neõ. Et silr đ alĩs al
taris pamẽtis dr ibidẽ. Sz hodie p ꝛriã cõ
suetudinẽ derogatũ ẽ: ⁊ credo excuset de alijs.
ꝫ nõ de coꝛporalibꝫ ꝓpť rõnẽ posĩtã in. d. c. ne
fragmẽta dñici coꝛpis male tractenť: ⁊ iõ ꝛ
ria ꝙsuetudo ecclie irrõnabiľ. ⁊ credo obliget de
ꝓcepto etiã hodie: ex q̃ ꝙsuetudo ñ põt ei de
rogare. Silr etiã forte posset dici đ palla al
taꝛ eadẽ rõe. Sz no. q credo sufficiat si solũ
ꝑma lauatura pijciať extra sanctuariũ ppť lí
1 ¶Utꝛ post lauatõez sint (tẽrõnis pdicte.
itez ꝙsecrãda: ℟. q ñ: qz ꝫ amitꝫ recedat la
uãdo. ⁊ de alio ponať: nõ ppť h̃ mutať forma
nec bñdictio fit in superficie ipoꝛ. Idẽ dico si
reperiãtur dũ ruptura nõ fuerit tãta q coꝛrũ
pat formã qđ tũc ẽ qñ ẽ tãta q ꝓ coꝛpalibus
uti nõ possent. ꝓ h̃ faciũt no. in. c. j. de ꝙse. ec.
vel al. vide de h̃. s. bñdictio. §. j. cũ sequẽtibꝫ.

Coꝛpora sctoꝛez utꝛ possint trãs
ferri de loco ad locũ: ℟
q nõ: sine lnia epi. đ ꝙse. di. j. coꝛpa. Et h̃ utꝛ
qñ iã erãt tradita sepľture. l. vl. ff. đ re. ⁊ sum.
fu. Et đ hac materia vide. j. reliq̃. p totũ.

Coꝛpore viciať đ q̃ hz mẽbrũ
debilitatũ vel mutila
tũ. Debilitatũ hz q̃ ipm hz ieffícaꝛ: vt oculũ
cecũ. manũ aridã. Mutilatũ q̃ ipo caret.
¶Coꝛpe viciati utꝛ sint ꝓmouẽdi ad sacroſ 1
oꝛdies: ℟. vt no. i sum. lv. di. q aut sunt spõ
te viciati i q̃cũqz mẽbro: ⁊ tũc ñ põt ꝓmoue
ri ⁊ ꝓmoti deijciunť. c. penitẽtes. ea. di. q: sunt
hoícide. c. si q̃s. ea. di. ⁊. c. q̃ ptẽ. ibidẽ Hosti.
in apparatu ꝫ q põt eps dispẽsare si tale mẽ
brũ ẽ occultũ: excepto i castrato. vñ dicẽ q cũ
religioso põt dispẽsare: vt cũ pede ligneo cele
bret. Si ꝙ apparet ñ põt nisi papa qñ fuit
i culpa viciatois. de coꝛ. vi. c. j. de der. pu. in
du. c. j. Dicẽ tñ glo. i. d. c. q̃ ptẽ. q si q̃s hẽret di
gitos supfluos posset sibi pcidere sicut ⁊ vn
gues ⁊ dẽtes nimis plixos. ꝫ ñ firmat pdes.
Mihi tñ plz qñ posset fieri talꝫ abscisio sine
pcdo vite ⁊ deformitate coꝛpis. Aut nõ sunt
spõte viciati ꝫ casu: vtputa ab hostibꝫ i via
vel ꝓpť egritudinẽ voluntariã siue a se siue a
medicis. ⁊ tũc si nõ parit nimiã deformitatẽ
põt ꝓmoueri. vt đ de. egro. c. pbyterez. Et sic
intellige. c. si q̃s. el. ij. ⁊ iij. lv. di. si ꝙ alꝫ sunt
viciati a casu distigue: aut dabãt operã rei il
licite ⁊ nõ põt ꝓmoueri: aut rei licite: ⁊ tũc si
sunt viciati i mẽbris mimis siue occultis nõ
repellunť. vt i. c. q̃ partẽ. ⁊ i. c. eunuchꝫ. lv. di.
Si ꝙ i magnis mẽbris ⁊ mãifestis ñ põt ꝓ
moueri vt si i occlo hz enorme viciũ vel i ma
nu. vt i. c. si euãgelica. lv. di. Silr si modicũ
qđ generat scãdalũ. d. c. pbyterez. de coꝛ. vi. c.
¶Quid de ceco aut hñte maculã in (j. ⁊ ij 2
oculo a natiuitate vel ex infirmitate aut a ca
su sine culpa sua: ℟. q si macľa generat deꝛ
mitatẽ nõ põt ꝓmoueri: nisi dispẽsetur ꝓ pa
pã vel nisi efficiatur religiosus ꝑm Inno. de
coꝛ. vicia. c. cum de tua. ⁊. c. ij.
¶Quid de claudo ex ꝙsili causa. vt. sꝛ. ℟. q si 3
sine baculo põt ire ⁊ stare põt ꝓmoueri. c. si
quis. el. iij. in ter. ⁊ in glo. lv. di.
¶Utꝛ auulsio vngule i pollice impediat: ℟. q 4
h̃ tenẽdũ ẽ q qđ cũqz vi[illegible]pis quocũqz ꝓ
uenerit si reddit ihabile [illegible]gẽdũ hostiã ⁊
ꝛctãdũ impedit ꝓmouẽdũ ⁊ ꝓmot⁹ mistrare in
altari nõ põt. Silr qđcũqz viciũ coꝛpis no
tabile siue i oculo siue in manu. aut in spatul'
sic gibbosus ⁊ hmõi qđ generat scãdalũ. alꝫ
sec⁹ nisi vt dictũ ẽ. s. i. ℣. j. vt colligiť i. c. j. ⁊ fi.
de coꝛ. vicia. vez ẽ q ista ꝓmoti q̃bz istđ euenit
post ꝓmotõez põt oia q̃ sunt sacerdotalis oꝛ
dinis exercere pter celebratõez misse. d. c. pbyterez. Intelligẽ nisi fuerit culpa sua.
¶Quis iudicabit qñ dubitatur an generet 5
scandalũ: ℟. Inno. in. c. j. de coꝛ. vicia. q eps
vt in. c. ij. eo. ti. In religiosis exemptis suus
prelatus oꝛdinarius.

6 ¶Quid si q̄s ex indignatiõe dentẽ sibi ãputauerit vl' qđ cũq; mẽbr̃ secauerit: R. Inno. in. c. significauit. de cor. vicia. qđ nõ ẽ irregularis nisi mẽbr̃ vel ptez mẽbri amiserit q̄ generet deformitatẽ. Sic̃o nõ generat deformitatẽ. tñ ẽ notoriũ q ex indignatiõe sibi abscidit ptẽ mẽbri nõ põt promoueri vel ministrare in susceptis sine dispẽsatõe. Silr si ita secauerit q claudicaret repellit̃ tãq; corpe viciatus.

7 ¶Utr̃ cadẽs morbo caduco possit celebrare: R. glo. in. c. cõit. xxxiij. di. q si cadit frequenter nõ põt. vij. q. ij. c. j. si c̃o raro nec emittit vocẽ p fusam põt: dũmodo habeat coadiutorem. vij. q. j. illud. p moueri tñ nõ põt: erq̄ semel passus est. vt in. c. maritũ. xxxij. di.

8 ¶Utr̃ demoniaca vel amẽtes possint mĩstrare: R. q lz fuerint opi. vt no. in. d. c. cõit. mihi placet q si p annũ steterint liberi q pñt mĩstrare fm discretõez epi: p moueri at nõ debent. vt in. c. clerici. z. c. se. xxxij. di.

9 ¶Utr̃ lepr̃osi possint p moueri. R. Nu. xlix. di. §. hic etiã. q nõ. lz p moti celebrare pñt in occlto z etiã in publico alijs lepr̃osis: nisi tãtũ in aluerint lepr̃a q p corrosionẽ mẽbr̃oz eũ reddidit impotẽtẽ: pñti in digitis cũ q̄bz̃ celebrare hz sacm eucharistie. vide. j. lepr̃osus. §. vj.

Lr̃pus cristi. vide. j. eucharistia.

Crapula q̄d sit: R. gl. in. c. a crapula. de vi. z ho. de. est superfluitas alv̄z. vñ crapla q̄si cruda epula.

1 ¶Utr̃ sit pctm̃ mortale: dic vt. j. gula. §. ij.

Credere in deũ ẽ amãd o in ipm tendere. de cõse. di. ij. credere. z de pe. di. ij. §. charitas. Un aliud ẽ credere deũ z credere deo: z credere in deum. vt no. glo. de cõse. di. iiij. c. j. z de credulitate vide. j. fides. per totum.

Credulitas maledicẽtibz de alijs improbat lxxxvj. di. si q̄d. q: añq; plet illud malũ non debem̃ credere. ij. q. j. deus. xj. q. iij. in cũctis. z. c. q̄uis. xv. q. vij. si q̄d. z. q. viij. c. vlti. in

1 ¶Quotuplex ẽ cri/ (fi. xxx. q. v. nullũ añ. delitas: R. vt no. i. c. inq̄sitiõi. d sen. ex. q du plex. Quedaz temeraria z leuis: vt puta q̄ñ audiuit aliq̄d a leuibz pso̱nis vl'a pauc̃ q̄bz credi nõ debet: z hec deponẽda ẽ ad cõsiliuz sui pastoris. Quedã p babil' z discreta: puta q videt solũ cũ sola i latebris: vl' q cõit ita di.

Crescere spũaliter an q̄s possit cõpelli: R. vt no. in. c. gesta. lxxiij. di. q non. Sed vide qđ dico. j. obedientia. §. ij. z religiosus. §. xxix.

Crimẽ p̄pẽ ẽ mortale pctm̃. vt pz p Greg. i omel. xij. fac. xxv di. §. crimis. in fi. q̄n fiat crimiale dũ placz. Largo ãt mõ accipit q̄ñq; p veniali. etiã iuxt illud. Nemo sine crimine viuit. Q̄ñq; p infamia. Q̄ñq; p peccato depositõe digno. Ut de glo. in. d. §. criminis.

¶Que sunt crimia suspẽsione digna: R. do. I
An. in. c. at si clerici. de iudi. q oia ex q̄bz q̄s de facto ẽ infamatus. Intelligẽ talit q pplus scandalizet. c. ij. de pur. ca. etiã si sit epus. fm Jo. an. post Archi. in. c. j. de accu. in glo.

¶Que sunt crimina depositõe digna: R. do. 2
An. vbi. s. q oẽ delictũ causans irregularitatẽ q enumerat doct. in. c. nisi cũ pdem. §. ppẽ p scãz. de renũ. in glo. magna. de q̄bz. j. irregularitas. j. Itẽ si est diu ptinuatũ. lxxxj. di. presbyter. in gl. Itẽ fornicatio notoria vl' diu cõtinuata vel scãdalosa. c. q̄z sit. de excess. pla.

¶Que sunt crimia degradatiõe digna: R. q. s. 3
ibidẽ: q oẽ crimẽ cũ incorrigibilitate. c. cũ ñ ab hoie. de iudi. Fallit in heretico. c. ad abolẽdã. z. c. excõicamus. de here. z. c. j. eo. ti. li. vj. Itez in falsario lr̃az applicaz. c. ad falsariorz. de cri. fal. Itẽ in sortilego. xxvj. q. ij. c. q̄cunq; sacerdotũ. de homici. dubiũ est. Et dic q si intelligat de verbali: est vez. secus si de reali.

¶Utr̃ crimiosus añ pactã pniaz vl' post pos 4
sit celebrare sine dispẽsatõe: vel possit p moueri ad ordines: R. fm gl. z Inno. in. c. ex teno/re. de tẽ. or. q aut crimẽ ẽ occultũ: z sic põt: duz tñ vere peniteat. tex. est i. c. fi. de tẽ. or. sufficẽ absolutio sacerdotis ex pte dauiuz: nisi sit tale crimẽ qđ impediat executiõez post penitentiã. vt in. d. c. nisi cũ pdẽ. §. j. vt ẽ in crimine qđ inducat irregularitatẽ. d q. j. irregularitas. j. Si c̃o crimẽ est manifestũ: q̄uis non sit crimẽ enorme sz mediocre nõ põt sine dispensatõe: etiã post pactã pniaz. Et dr̃ manifestũ si p uictus ẽ in iudicio vel timore: p bationis p fessus ẽ: vl' opis publicatiõe. Nec ob. c. p̄sbyterum. z. c. puenit. l. di. q: p illud non ẽ ablata facultas dispẽsandi cũ vere penitẽtibz z maxie vbi non imminet scandalũ. vt. l. di. vt p stituere. z. c. dño sctõ. Et hec vera sunt i criminibz capitalibz q dicunt mediocria: secus in leuibz. Et dicunt leuia q̄ p ingũt p impitiã vel culpã sine dolo: vel si ẽ dolus ẽ tñ cũ remodica. vt no. in. l. inspiciẽdũ. ff. de pe. z in. l. leuia. ff. de accu. z in. c. cũ dilecti. eo. ti.

¶Quis põt dispensare cũ talibz: R. q eps in 5
criminibz minoribz adulterio. In maioribz ãt solus papa. vt no. in. c. at si clerici. d iudi.

nisi ex magna causa. vide. ĵ. dispēsatio. §. v. ꝛ etiã nō posset qñ inducũt irregularitatē: vt/ puta qz celebrauit excōicatus ꝛ hmōi: nisi in casibꝫ in qbꝫ a iure ꝯcedit dispensatio in irre/ gularitate. vt. ĵ. irregularitas. p totũ.

6 ¶ Crimē dr publicũ qđ ad pblicũ spectat iu/ dicũ. ꝛ hec sunt q̃ no. ff. de pub. iu. l. j. q̃ sunt lex iulia maie. ꝛ sub hac cōphēdē sacrilegia ꝛ residua. Lex iulia de adul. Lex cornelia de sic/ cariis ꝛ veneficis. Lex põ. de pari. Lex iulia pec. Lex cornelia de testamẽtis falsis. An aũt in aliis. Azo dic q̃ sic. Intelligẽ in instris nō in aliis scripturis ſm Accur. Lex iulia de vi publica ꝛ puata. de ãbitu repetũdar: ꝛ de ãno na ꝛ hmōi in qbꝫ lex exp̃mit q̃ sit publicũ vt in. l. iij. in fi. ff. de puari. ꝛ ibidē Bart. ꝛ Jo. de imo. in. l. fi. ff. de pua. delic. ꝛ in. l. ij. ff. de ꝯcus. Sz ſm ius cãonicũ oē crimē dr publicũ: q̃ ad publicũ iudiciũ spectat puniēdũ: vt in. c. crimina. de collu. in glo.

7 ¶ Jtẽ publicoꝝ iudicioꝝ q̃dã sunt capitalia ex qbꝫ mors aut exiliũ ĩponit ꝯ est aq̃ ꝛ ignis interdictio: p has pẽas eximit caput de ciuitate Nã cetera nõ exilia sz relegatiões ꝓpe dicunt: qz tũc ciuitas retinet. Quedã sunt nõ capita lia: ex qbꝫ pecuniaria aut in corp⁹ alĩq̃ coher/ tio pena ẽ. vt in. l. publicoꝝ. ff. de pub. iudi.

Chrisma Vide. ĵ. Oleum san/ ctum.

Culpa alia latissima scõm Bar. in. l. qđ neruа ff. de posiri. ꝛ idē ẽ q̃ verus dolus ꝛ ma nifest⁹ Alia latior ꝛ ẽ dolus ꝑsumptus. Alia lata: ꝛ hec ẽ nõ intelligere qđ oēs itelligerẽ vl maior ps. ter. ẽ in. l. late culpe. ff. de ꝛ. sig. Sz no. q̃ cõir gl. nõ ponũt nisi latã culpã. ꝛ ter. i d. l. qđ neruа exponit latiorẽ ꝑ lata. Et sic colligo ſm gl. in. d. l. qđ neruа. q̃ noie doli ꝓprie nõ cõphẽdit q̃ ex culpa fec: qz dol⁹ differt re ꝛ noie a culpa: qz dolus ẽ a ꝓposito. vt pbat in l. j. §. dolũ. ff. de dolo. culpa ꝛo nõ. vt in. l. si p curatorẽ. §. dolo. ff. mã. ꝛ p hꝫ facẽ dictũ Bal. in. l. q̃d q̃. §. pẽa. ff. de his q̃ no. infa. vbi dicit Accursat q̃s de homicidio dolose facto ꝛ pro/ bat culpa. an absolueꝫ seu mitius ageꝫ in ea/ dẽ instãtia: ꝛ. q. mitiꝰ ageꝫ. ꝛ si sentit q. dol⁹ nõ ẽ realiꝫ culpa. Ulꝝ ẽ q. lata culpa ẽ dol⁹ ꝑ/ sumptꝰ: ita q. vbicũqz q̃s teneꝫ de dolo venit ꝛ lata culpa: sz tñ verus dolus nõ ẽ: vt no. gl. in. c. bõa fides. de reposi. Et in ꝯsãa vbi cessat ꝓsumptio nõ haberꝫ ꝑ dolo. Et q̃s debeat pba re dolũ vel latã culpã interueniſſe. vide. ĵ. ca/ stos. §. j. Nõ etiã q. lata culpa ẽ remiatio iãr cũ specta ab ea diligẽtia quã hñt hoies cõiter eiusdẽ ꝓfessionis. Et iõ error artificis nõ ẽ la ta culpa nisi qñ errat in eo qđ cõiꝛ hoies in il la arte sciũt: nõ qñ errat in eo qđ excellentissi mi sciunt. ꝛ ita limita Bar. in. d. l. qđ neruа. vñ si reposui pecuniã apud cãpsorẽ q̃ cõiꝛ ha bebat bõe ꝯditois ꝛ nõ erat nõ ẽ lata culpa: ꝛ bal. in. l. pigñ. C. de pi. ac. dic. Accessi ad mo lẽdinũ ꝛ incursu hostiũ pdidi bestias ñ ẽ lata culpa: exq̃ maior ps credebat secuꝫ accessuꝫ.

¶ Utꝫ lata dpa eq̃paꝛ dolo vide. ĵ. dol⁹. §. iij. 1

¶ Quid ẽ leuis culpa: ꝛ. est omittere qđ dili ges hõ nõ omisisset: vl facere qđ diligens hõ nõ feciſſet. Exẽplũ. Fenerator nõ excussit res pigñatas a tineis tali tpe q̃ diligẽs feciſſet. 2

¶ Quid ẽ leuissima culpa: ꝛ. est nõ ꝓuidere qđ diligẽtissimus ꝓuidisset. l. si putator. ff. ad. l. aq̃. vl omittere qđ diligẽtissim⁹ ñ omit/ teret. l. diuus. ff. de offi. ꝓsi. non eq̃tare vt dili gẽtissimus eq̃taret. leuissima culpa ẽ: vel nõ curare facere qđ diligẽtissimus curaret. 3

¶ Qua culpa teneꝫ q̃s ex cõtractu. vide. s. cõmodatum. §. rj. 4

¶ Qua culpa teneꝫ q̃s ex officio: ꝛ. pa. i. c. cũ cãz. de testi. q̃ inde ex teneꝫ de dolo ꝛ lata cul/ pa sz nõ de leui. Qđ credo verũ in eo q̃ a supe/ riore ponit in officio ꝓ obediẽtiã solũ: secus de eo q̃ illud q̃siuit: si mõ alius diligẽtior fuisſz qz tũc teneꝫ etiã de leui. Silr dico q. nõ teneꝫ nisi de dolo ꝛ lata culpa agriměsor: ꝛ alij q̃ as/ sumunt ad calculũ vel ꝯcordiaz. ter. ẽ in. l. fi. ff. de no. ope. nũ. ꝛ ibi Bar. ꝛ no. gl. in. c. qz in/ dicante. de ꝓscrip. Fallit hꝫ in his q̃ exercẽt ali quã artem sicut pict: hoc est, pfitentes se pitos ꝛ magistros: qz teneꝫ etiaz de leuissima. Facit qđ no. glo. in sti. de oblig. q̃ ex q̃si delic. na. ꝛ te net Pa. in. d. c. indicante. Sz ego credo ve/ rum qñ diligentissimũ q̃siuisset: nisi fuisſz de ceptus ex sua pfessione: qz tunc de leuissima: aut diligentẽ: qz tũc de leui solum teneꝫ.

¶ Utꝫ in foro aie teneaꝫ q̃s restituere dãnuz qđ dedit ꝓpio ex culpa sua: ꝛ. q. lz Jnno. i. c. pleriqz. de ĩmu. ec. velit q. solum de dolo ꝛ lata culpa teneaꝫ: ꝛ multi tocto. p singulari dicto habeãt. tñ ego credo q. teneaꝫ de oi dãno ex q̃/ cũqz culpa sua: de q̃ teneꝫ tã de iure ciuili qz ca nõico ꝑ ea q̃ dicã. ĵ. lex. §. iij. Et p hac opi. ẽ glo. cũ ter. in. c. ꝯsuluisti. ij. q. v. q̃ dicit q. te/ neꝫ etiã q̃ ad deũ si diligentiã debitã nõ adhi/ buit: vt in. d. c. ꝯsuluisti. ꝛ. l. di. clerico. ꝛ xxv. q. ij. in lectũ. dic tñ q. nõ puniꝫ rõne homi/ cidij: sz negligẽtie. vt. xv. q. j. c. ineb. riauerũt. ꝛ facẽ. c. fi. de iniur. ꝛ dã. da. qđ indefiniteloq/ tur. ꝛ hꝫ est tutius cũ ipe Jnnocẽ. nullo iure ꝑ 6

ter dictū suū: qz. d. c. ineb: iauerūt nihil facit p eo: imo potius ꝯ si bñ inspiciaf: lz adducat p se. Cū hꝫ ꝯcor. Joh. an. in. c. qm ꝯ. de pba. z ibi eū sequit Pa. qz negligentia in ppo facto culpāda est. in alieno vitupanda. l. si ꝯstāte. §. si maritus. ff. solu. ma.

Cura aiaꝝ ꝑm Inno. in. c. cū satꝭ. de offi. archi. stricte ē ptās ligādi z soluēdi in foro pniali: z hec nulli ꝓuenit ꝓlato nisi sacerdoti. vt pbat. xxj. di. in nouo. ꝺ pe. z re. ois. z hāc ptātē ligādi z soluēdi q̄libet sacerdos cū ordine accepit: lz nō in istos vel in illos q̄ sibi non sunt cōmissi. Dī etiā cura large: z ē ptās eijciēdi z recipiēdi in eccl̄ia cogēdi z puniēdi excessus. xxj. di. §. j. Sub hac etiā ē excōicare: inf̄dicere: suspēdere: z hmōi q̄ sunt ad mozꝝ correctōez. de elect. oudū. Et de vtraq; ista aꝝ intelligit. c. de multa. de ꝑben.

Cupiditas. Vide. s. Auaricia.

Curialis dī q̄ nexib; curie ligatus adulat ꝑncipib. xxxvij. di. nōne. lj. di. q̄ i aliq̄. Itē curiales di cunt aduocati in cā sanguis vl̄ milites seu officiales seua exercētes. lj. di. aliq̄tos. z. c. se.

¶ Utꝝ tales sint ad ordies pmouēdi vel ad religionē. R. q̄ nō: nisi cū magna discussione vt itelligat vtꝝ sit solutus a curialib; vel si ē irregularis vl̄ vt fugiat obligatiōez: z hmōi. vt in. c. legē. liij. di. z dic̄ q̄ p triēniū debet pbari. z est bonū ꝓsiliū nisi aliq̄d rōabile aliud suadeat: non debet tñ recipi ad religionē nec ordinari etiā si nō ē irregularis: z si ex deuotōne mouet nisi sit solutus a curia. lj. di. c. j.

Curiositas est posit̄ posit̄ diuinis z sctōꝝ eloquijs sc̄ptis phoꝝ z poetaꝝ rōe vanitatis vl̄ delectatiōis intēdere. xxxvij. di. sacerdotes. z c. se. Itē cū sacra sc̄ptura nō ꝑm sctōꝝ exposi tiōez: sz ꝑm secularē sapiaz z ppꝛij sensus vanitatē exponit. c. vino. ea. di. Itē q̄ plā volūt sapeꝝ optēat: aut ꝺ his ꝺ q̄bꝫ nō ē dubitādū faciūt q̄stiones. de renū. c. q̄m aliq̄ curiosi. li. vj. ex q̄bꝫ cū ibi notatis: ptz q̄ velle cognoscere qd̄ nō ꝓuenit ē curiositas z pctm̄: qz inordinata

¶ Utꝝ sit pctm̄ mortale. R. q̄ si (tio q̄dā. ue curiositas sit respectu ptis intellectiue siue respectu ptis sensitiue ē mortale pctm̄ in septē casibꝫ: vt colligo ex Tho. sc̄da sc̄de. q. dr xlj. Ale. sc̄da sc̄de. Prio rōe finis: puta qz ꝑpē supbiam vel aliq̄d qd̄ sit mortale pctm̄ q̄rit cognoscere vl̄ videre aut audire ꝛc. Sc̄do rōne illoꝝ a q̄bꝫ vult sciri vl̄ audire: puta a demonibus vel alijs a q̄bꝫ sub p̄cepto phibemur aliq̄d addiscere vel cognoscere. xxix. q. j. illd̄. Tercio rōne eoꝝ q̄ cognoscere vel videre aut sentire volum⁹. vt puta qz sunt phibita sic a pposito velle audire pctm̄ illi⁹ q̄ cōfiteť alteri: z silr incātatōes: diuinatōes z hmōi phibita aut eoꝝ libꝛos velle tenere. Silr dico de q̄libꝫ phibito qd̄ exerceri non pōt sine mortali pctō sic sunt artes aliq̄ male. aut velle scire quō fit tale pctm̄: aut videre aut sentire. nā talis curiositas est pctm̄ mortale: nisi in casu q̄n q̄s talia vellet scire vt posset ꝓdēnare z ꝛīprobare Fac. c. nec mirꝫ. xxvj. q. v. Quarto rōe eoꝝ q̄ omittunť ꝓpter curiositatē puta cū q̄s omittit addiscere necessaria ad salutē: vel ad suum officiū vt intēdat poetis aut curiosis. Fac. c. nōne. z. c. vino. xxxvij. di. Quīto rōe illi⁹ ad quē talis cognitio seu visio iducit: vt puta si ad errorē ꝯ fidē vel ad pctm̄ mortale: sic velle videre coeūtes z aliq̄ spectacula ex q̄bꝫ ꝓuocaťad mortale pctm̄ vel audire hmōi. fac. c. iō. xxxvij. di. Sexto rōe modi: vt cū q̄s ꝓpē talia sciēda vel vidēda fac. phibita: puta supstitiosa. l. dimittit audire diuia q̄ tenet vt videat spectacula z hmōi. fac. c. q̄ die. de ꝓse. di. j. z c. q̄ sine. xxvj. q. j. vl̄ qz de bonis pauꝑ eccl̄ie. Sic⁹ emit libꝛos: vl̄ soluit doctoribꝫ q̄ ei legāt inutilia. fac. c. legāt. xxxvij. di. Septimo rōe eoꝝ q̄ inducunť ad talia faciēda: vt puta qñ q̄s ex curiositate sua sciēdi ꝓuocat aliquē ad detrahēdū. l. auiditate videndi ꝓuocat ad faciendū spectacula phibita: sic sunt tornea mēta z hmōi q̄ fieri nō ꝑnt sine mortali. fac. c. q̄ venatoribꝫ. lxxxvj. di. de ꝓse. di. ij. ꝑ dilectione. in alijs cōiť est veniale pctm̄.

Custos q̄ mercedē accipit nō spāliť p custodia tenet de dolo lata z leui culpa. ff. locati. l. q̄ mercedez. in glo. z qd̄ no. xxij. q. iij. tres psonas. no. Jno. in. c. q̄uis. de reg. iu. lz si spāliť p custodia mercedē accipet: teneret etiā de leuissima. vt ī dicta gl. quā limita. vt. j. locatio. §. xxij.

¶ Quid si neget dolo vel negligētia amisisse q̄s pbabit: R. Jnno. vbi. s. q̄ ipe custos. ar. ff. de edē. l. si q̄s. §. vl. Et hꝫ vez q̄ ad foꝝ ꝓtectiosuz: sec⁹ i foro ꝓscie. vt ꝑz ex dictis. j. lex. §. iij. Idez dic de custode carceris. ff. de cu. z ex hi. re. l. vlti. In alijs aūt casibꝫ regulariter q̄ dolum allegat debet ꝓbare. ff. de pba. l. q̄tiēs. §. qui dolum.

Damnatus p sniam ad mortem an possit disponere de rebꝫ suis

is: vide. ē. alienatio. §. xxv.

1 ¶ Utr̄ dānatus ad mort̄ē possit fugere ꝺ̄ carcere vel quō cū qz: dic vt. j. fugere. §. ij.

2 ¶ Utr̄ hñtes de bonis alicuⁱ ꝺ̄ānati ꝓpt̄ crimē eius ꝛ postea restituti p ꝓncipē ad bōa sua teneant̄ restituere: R. Se. i. c. q̄uis. de rescp. li. vj. q; aut restitutio facta p̄iudicat iuri q̄sito tercio q̄ ea legitīe habuerat: ꝛ sic non tenet restituere q̄ ea habuit: qz nō fit integratio in tali casu. ꝛ iste ē casus. ꝺ. c. q̄uis. ꝛ in iuribꝫ allegatis in gl. ibidē. ꝛ faciūt no. p Bar. ꝛ Bal. in. l. gallus. §. q̄d si tm̄. ff. de lib. ꝛ po. Aut p restitutōez ꝓncipis tali factā nō p̄iudicat: nisi ipi ꝓcedēti: ꝛ sic reintegrat ad omia q̄ amiserat: ꝛ sic oīa sunt sibi restituenda: ꝛ sic p̄cedūt iura allegata p alia ꝓte in. ꝺ. glo. ar. c. dilecti. de dona. cū ibi no. Hoc tenet Jo. de imo. ꝛ no. q; ista faciūt p legitimato post mortē testatoris: vt non p̄iudicet venientibꝫ ab intestato: etiā si nō adierunt hereditatē: qz talis legitimatio est q̄dā restitutio natalis. l. fi. C. de nat. secus si ante mortē testatoris: qz p̄iudicat qz nullū ius adhuc habebat. l. post emāpationē. ff. de li. leg. vide etiā. j. gra. §. j.

Damnificatus.

¶ Utr̄ furtiue ꝛ secrete possit sibi satisfacere. vide. j. furtū. §. xl.

Debitū

¶ Utr̄ cōiugale iō ꝺ̄: qz ſb pena mortal̄ p̄cī vir vxori ꝛ vxor viro petenti reddere teneat̄ �means cōiter ꝺcto. ꝛ aplm. j. Thor. vij. nisi ex rōnabili causa excuset. Et assignant̄ a ꝺctoribꝫ septē causse ꝓpter q̄s nō tenent̄ reddere.

1 ¶ Prima ꝺ̄ prohibitio sancte eccl̄ie: nā contra interdictum eccl̄ie est p̄ctm̄ mortale actus cōiugalis. Eccl̄a autem p̄hibet ne q̄s ꝓsummet matrimoniū certis tempibus. de q̄bus. j. matrimonium. iij. impedimēto. ij. Sil̄r p̄hibet eccl̄ia ne ante benedictionez ꝓiungant̄ q̄n q̄s ducat eā q̄ alteri nō fuit ꝓiuncta p matrimonium. Unde ſm Rod. cognoscens ante bñdictionem vbi est ꝓsuetudo q; benedicant̄ peccat mortal̄ter. Quidā tn̄ vt dic̄ Rich. in. iij. ꝺi. xxviij. q. vl. in fi. dicūt ꝫ esse. verū respectu actus petēdi nō respectu actus reddēdi: quia reddēs nō peccat ſm Tho. in. iij. ea. ꝺi. Ego vo istud de bñdictōe limito verū: nisi ex rōnabili causa moueret̄ ad petendū: puta ꝓpt̄ fornicatōez euitandā cū nō possit ꝓtineri. ꝛ vxorem ducere vt bñdicat̄ nō possit ꝓpter votez habendā ꝛ hmōi: qz nec tūc mortal̄ peccaret nisi esset scādalū in patria. ar. eoꝝ q̄ dicaz. j. in ꝺctia. in ꝓn. Alber. etiā dicit q; ꝺictum Rod. est nimis duꝝ. ꝛ hoc etiā videt̄ sentire Inno. ꝛ ꝺo. Anto. in. c. j. de spō. qz ꝫ ꝓsuetudo habeat vi legis: tn̄ lex nō obligat ad mortale nisi sit ꝓceptiua. de elect̄. c. generali. li. vj. ꝛ sic nō videt̄ q; peccet mortaliter qn̄ etiā simplicit̄ ꝓsummaret an̄ bñdictiōez: nisi vt dixi esset scandalū. Et ideo vbi nō imineat scāda/lū ꝓsulendū esset istis spōsis q̄ faciūt multa pctā mortalia ante tps ꝺuctōis q; qn̄ notū est mrimoniū in patria ꝓsummaret ex q̄ ducere nō p̄nt ꝓpter votē hñdā. Sz nunq̄d tot̄iens peccat mortal̄ter q̄tiens exigit sine rōnabili causa an̄ bñdictōz tenēdo opi. Rod. R. q; nō: nisi p̄ma vice: nisi nouo ꝓcēptu exigat. Ex q̄ sequit̄ q; possit̄ isto casu negare ꝺebituz sine pctō nisi seruet statutū eccl̄ie.

¶ Scꝺa causa ꝺ̄ impotētia q̄ q̄s nō p̄t reddere ꝺebitū salua incolumitate sui corpis: qz ſm Rich. in. iiij. ꝺi. xxv. ar. j. q. j. deus nō obligauit vir̄ mulieri ꝓ ordinē nature rectuz q̄ p̄ pus attendit ad actum nutritiue q̄ ꝓseruat̄ pp̄riū indiuiduū: q̄z ad actū generatiue qui ordinat̄ ad ꝓseruationē speciei: ꝛ ideo non tenet̄ ad actum generatiue in notabile p̄iudicium incolumitatis corpis pp̄rij. 2

¶ Utr̄ teneat̄ reddere ꝺebitū leprosor̄. R. ſm Rich. in. iiij. ꝺi. xxxij. ar. iiij. q. ij. q; sic: ꝫ non teneat̄ cohabitare: qz nō ē sic piculū in reddē/do sic in cohabitādo. vide. j. leprosus. §. ij. 3

¶ Utr̄ furioso vel fatuo sit reddēdū: R. ſm Rich. vbi. s. q; q̄tienscūq; p̄t reddi sine periculo p̄p̄e p̄sone teneat̄. 4

¶ Utr̄ reddēs se impotentē ad reddendum peccet̄: R. ſm Rich. in. iiij. ꝺi. xxij. ar. j. q. j. q; ille q̄ mō illicito scient̄ reddit se impotentē peccat mortal̄ter: nō āt ille q̄ mō licito: puta ie/iunādo: orādo bōa intentōe: si tn̄ sit rōnabile obsequiū: qz q̄uis se reddat minus potentē: nō tn̄ totalit̄ impotentē. 5

¶ Tercia causa ꝺ̄ crimē adulterij: vñ vir vxori adultere vel econuerso non teneat̄ si innocens est reddere ꝺebitū ſm Rich. in. iiij. ꝺi. xxv. ar. j. q. j. qz ꝫ q̄ ad vinculū nō possit: tn̄ p̄t eam dimittere quo ad cohabitationez ꝛ thor. Fallit ꝫ in octo casibꝫ. Primus si ille sit fornicat̄. xxxij. q. vj. c. j. ꝛ c. pe. vl. de adul. ꝛ c. significasti. de diuor. Scꝺs si vxor vi oppressa sit. ea. causa. q. v. ita ne. Tercꝰ si credebat maritū p̄babiliter mortuuz. xxxiij. q. j. cū p̄ bellicā. Quartus si alter sub specie mariti cognouit eā. xxxiij. q. ij. in lectuz. Quintus si maritus tradidit eā adulterandā p̄sertim inuitā. de eo q̄ cog. ꝓsang. vxo. sue. discretōez. Sextus si maritꝰ post adulteriū cognouit ꝛ 6

tolerauit eã. ar. xxxij. q. ij. si q̃s vxorẽ. Septimus si i mrimonio i infidelitate ꝯcto vir dit vxori libellũ repudij: z vxor alteri nupserit: q2 si ꝓuertere vir teneꝫ eã accipe. c. gaudemus. ꝺ diuo2. Octauus ꝑm alios sivir absti nẽdo ꝯ volũtate vxoris ei occasionẽ dedit. xxviij. q. ij. si tu. Et placet mihi: lz contrariũ teneat glo. ibidem.

7 ¶ Utr peccet exigendo debitũ sciens ab adultero innocẽs vel reddendo: R. ꝑm Rich. vbi sup. q. ij. q aut ẽ co2rect9 vel patus co2rigi: z sic nõ peccat. Si vo sit icorrigibilis teneꝫ eũz dimittere: z sic peccat mortaliꝫ cognoscendo. tex. ẽ in. c. si vir. de adul. z in. d. c. si q̃s vxorẽ. si ue sit manifestũ siue occultũ: dũmõ sciat ipa. Quẽ tex. sic limito intelligẽdũ qñ innocenti nõ imminet pculũ fornicatõis z denegãdo debitũ ꝓuertere adulꝫ: lz qñ ex denegatiõe efficax peior: z ex redditõe nõ fac tot pctã: z innocenti fit occasio fornicatõis nõ video mortale pctm exigere z reddere. qd etiã tenet ꝑ aug. de castro. no. in. iiij. di. xxxij. q. j

8 ¶ Utruz possit vir vxori adultere necessaria mínistrare: R. q nõ si negãdo emendare: q2 vtilius esurienti panis tollit cũ de alio securus iusticiã negligit. v. q. v. c. nõ ois. z male meritus dz egestate laborare. l. bõa fides. ff. de po/si. §. j. z de alijs penis adulterij vide. s. adulterium. §. iij.

9 ¶ Utr teneat innocẽs ad pceptũ eccle redde re adultero debitũ: R. q si adulteriũ põt pbare infra paucos dies nõ teneꝫ. ar. c. solet. de sen. ex. li. vj. Si vo nõ põt pbare teneꝫ. ar. x. q. iij. c. j. Et idẽ in casibꝫ in qbꝫ separi põt mrimoniũ. vt. j. matrimoniũ. iiij.

10 ¶ Quarta causa dr votũ emissuz ab ãbobꝫ dicoi ꝓsensu: vt. j. mrimoniuz. iij. ipedimẽto. v.

11 ¶ Quinta causa dr hõestas: puta q2 petit in eccl'ia vel in publico: q2 nõ teneꝫ sibi reddere debitũ nisi hõesto mõ. j. Thor. xiij. Oia honeste: z ꝑm ordinẽ fiãt in vobis.

12 ¶ Sexta cã ẽ scãdalũ. Nã vbi esset scãdaluz ꝓsummare mrimoniuz añ adhibitas aliqs solennitates ꝑm morẽ pzie nõ teneꝫ reddere ante illaz obseruantiã: nõ tñ mortaliꝫ peccaret reddens: lz bñ exigens si sine rõnabili cã faceret. vt. s. dixi. §. j.

13 ¶ Septima causa ẽ religio quã q̃s vult intrare: q2 nõ teneꝫ reddere: lz dz sibi statui tps infra qõ ingredi teneat. c. ex publico. de ꝓuersi. ꝓiu. vñ si nulla istaz cãz inest ꝯcto mrimõio p vba de pnti teneꝫ ea actus reddere.

14 ¶ Utr nõ reddẽs petẽti: q2 nõ vult ꝓcipe exactiõe: R. q nõ. A fortiori peccat mortaliter q̃ ex ira vel alio malo fine nõ vult reddere.

¶ Utr teneat petere: R. ꝑm Rich. vbi. s. q ñ 15
q2 nemo teneꝫ vti iure suo. Qõ vez credo: nisi in casu qñ non petendo alter caderet in aliquod mortale: quia tunc teneꝫ.

¶ Utr teneat reddere ñ petẽti: R. Rich. vbi 16
sup. q. ij. q sic: nõ tñ petẽti exp̃sse: lz etiã petenti p aliq signa p q̃ ꝓiecturat altez affectare sibi reddi debituz ꝓiugale: alꝫ si nõ petit tacite vl' exp̃sse nõ teneꝫ reddere. Auertere ãt altez ne petat nõ lz: nisi cũ debita sanctimonia. vñ dic Aug. de ãchona q si ex negatõe debiti alꝫ scandalizat nõ excusat a mortali denegãs. qõ limita nisi ex aliq causa ꝑdictaz faciat.

¶ Utr ꝯcto mrimonio cũ vna dãdestĩe z pb 17
lice: postea cũ alia teneat ꝑ me reddere debitũ: R. q si ñ põt reddi sine scãdalo: puta q2 eccla excõicat eũ: z hmõi q teneꝫ nõ reddere: q2 ab oi spẽ mali est abstinendũ. j. Thes. vl. alꝫ sic.

¶ Sz nũqd cohabitabit cũ scda ad pceptũ 18
eccle: R. q sic. z necessaria mĩstrabit si mõ põt facere sine pculo coitus seu adulterij cuz dicta scda: q2 qñ cuz pculo ꝑbabili: tũc patiat excõicatõez: z nõ cohabitet: lz necessaria mínistrabit sepatus q̃tũ põt: cũ ꝑma etiã non cohabitabit qñ sine scandalo cohabitare nõ põt: z sibi imputet q̃ sic ꝯxit. Et ideo ꝓsulendum est tali q patriã mutet vbi cũ ꝑma sine scandalo cohabitare possit.

¶ Utrũ actus mrimonialis sit pctm: R. ꝑm 20
Alex. in. iij. pte sum. in. vj. ꝑcepto: q nõ. Sz fit pctm ꝑm eundẽ scda scde tractatu de adulte. qñ pzinat istis circumstãtijs.

¶ Pzia dr recta intẽtio: puta q2 excedit fines 21
mrimonij factuz cũ q̃cuqz alia: vl' cũ ea etiã si nõ eet sua coiret vl' ꝓstituit ibi finẽ vltimũ: z sic ẽ mortale pctm. xxxij. q. iij. ozigo. z. c. libroz. Aduerte tñ q h̃ intelligit qñ h̃ actu cogitat vt sit mortale: q2 actibꝫ nõ habitibꝫ meremur vel demeremur. ꝑm Pe. de pal'. iij. di. xxxij. q. iij. Debet ergo intentio sistere infra límites mrimonij si talis actus dz esse sine peccato. h̃ est q nõ cognosceret si nõ esset sua legitima vxor. Et idẽ dicẽ vxore erga viz. Sufficit tñ ꝑm Rich. in. iij. dis. xxxj. q. pe. q actu vel habitu hanc intentõez habeat.

¶ Scda dr cã. Nã ex triplici cã sine pctõ exi 22
gif z reddif: etiã cũ merito ex ꝑmissis duabus. Pzia plis ꝑcreãde. Scda debiti reddendi. Tercia fornicatõis vitãde. cõif tñ teneꝫ q sit pctm veniale exigere cã fornicatõis vitãde. i se. vide gl. in. c. q̃q̃d. xxxij. q. ij. Alia ex cã cognoscere ẽ pctm aliqñ mortale: aliqñ veniale vt in. §. sequentibꝫ patebit.

23 ¶Utrꝫ si fiat cā satiāde libidis sit pctm̄ mor/
tale: R. q canonistarꝫ. xxxij. q. iiij. in. c. origo
7 c. liberorꝫ 7 theologorꝫ. i. iij. di. xxx. 7. xxxij.
fuit diuersa opi. Aliq̄ tenēt q sp ē pctm̄ mor/
tale coitꝰ ꝯiugal' cā satiāde libidis. Et dr q̄n
puenit voluptatē 7 cogitatōez manibꝰ puo/
cādo 7 calidis vtendo vt possit pluries coire
sz magis cōit tenēt q nō ē pctm̄ mortale: dū/
mō si nō esset vꝝ nō faceret. 7. d. c. origo 7 li
berorꝫ exponūt q̄n ita finaliter q̄rit delectatōem
q etiā si nō esset vꝝ nō curaret. Et hec opi.
est magis rōnabil': qr apls dic: hēat vnusq̄s/
q̄ suā ppr delectatōez in ea 7 nō in alia q̄rēdā
ppr fornicatōez vitādaz: nec sequit q ponat
ibi finē q̄r n̄ vltimū. hāc. s. Bo. Ri. 7 Alex. 7
cōit theologi tenent 7 plz: qr p ista scda opi. ē
tex. Aug. j. ad Cho. vij. in pn. vbi dic. ꝯiuga
lis ꝯabitus generādi gra nō hz culpā ꝯcu/
piscētie ꝙo satiāde. sz tn cū ꝯiuge hz culpā p/
ter thori fidem venialem. hec ille.

24 ¶Utrꝫ cognoscere vꝝē cā sanitatis sit licituz:
R. Rich. in. iiij. di. xxx. ar. iij. q. ij. q. 9m q̄s/
dā sic. vl' forte pōt dici q sit veniale pctm̄: 7 h̄
verius. 7 sequit Tho. in. iiij. di. xxxij.

25 ¶Tercia dr modꝰ debitꝰ natural. Et h̄ duplr
Prio q̄ ad vas: qr si fiat ex 7 ibi mittat semē
indubitanter mortale ḡuissimū. xxxij. q. vij.
c. adulterij. Scdo q̄ ad modū stādi natura
le. q̄ q̄dē vt mulier iaceat in dorso. vir aūt in
vētre incūbat ei: qr sic facilius ꝯcipiūt mulie
res nisi p accidēs ipediat Deuiatio āt ab isto
est lateral' ꝯcubitꝰ 7 maior sedētis: 7 iterꝫ ma/
ior stātis: vl' vꝝe supgredīēte. maria hoꝝ ē
eoꝝ q̄ retro more iumētoꝝ. hunc vltimū mo
dū q̄dā idistincte reputāt mortale: sz i vasefi/
ar. Pe. de pal. vbi. s. Hē. boich. i. c. in q̄stiōi.
de sen. ex. tz. q sup gressio mulierꝫ silr ē morta/
le nisi aliq̄ necessitate vel rōnabili cā fiat. pu/
ta infirmitatis vl' piculi abꝝsus: qr sic puertēs
vsuz 7 ritū sacri: scienter etiā in accidētalibꝰ pec
cat mortalit. sic tales. Bl. Ray. tz q̄libet re
uiario a mō naturali si fiat cā voluptatꝭ am/
pliꝰ sic q̄rēde solū q ē pctm̄ mortale. Tho. ꝯo
in. iiij. di. xxxj. in lra dic q q̄dā dicūt forte sig/
nū mortalꝭ ꝯcupiscētie aliq̄n. Aliq̄n ꝯo pctm̄
veniale. Aliq̄n nullū q̄n ex iusta cā: puta infir
mitatis vl' ppr piculū plis suffocāde. Albe.
in. iiij. di. xxxj. dic q nihil eoꝝ q̄ facit marit' cū
vꝝe seruato vase debito 9m se ē mortale. sed
pōt esse signū mortalꝭ ꝯcupiscētie. Tu ꝙo tete
ipsū scire: oēs istas deuiatōes 7 piculosas forte de
clarāb ac psuadeb vt desistant q̄tū pōterꝭ: tn
sriaz n̄ ꝯcipitab: qr vꝝe pmittit vt in ea hō
recte. ppr fornicatōz vitādā. Et iō h̄ teneb
q̄ q̄libcūq̄z opus ꝯcipiat 7 quōcūq̄z fiat: dum
mō in vase debito semē emittat: 7 talit q mu/
lier retinere eū possit nō erit mortale de se. secꝰ
si mulier talit staret q ex hoc semē retinere nō
posset: qr esset mortale q̄uis vir i vase emitte
ret. Et 9m hoc ꝯcor. pdictos docto.

¶Sz q̄d de eo q̄ fricatōibꝰ osculis 7 tactibus 26
delectat nō intendēdo venire ad actū ꝯiuga/
lē: sz finē in his ponere: R. Pe. de pal. vbi. s.
tenēt q ē pctm̄ mortale. Sz ego nō credo ni/
si se vel alterꝫ ad pollutōez ex ordinariā puo/
caret. Et sic tene p ea q̄. s. dicta sunt.

¶Quid de illo q̄ an cōpletōez actus se retra/ 27
hit: nec semē emittit etiā ex vas ne habeat
plures filios: R. Pe. vbi. s. q nō peccat mor/
talit: nisi ex h̄ mulier ad seminandū ꝓuoca/
ret. Idē dic de eo q̄ ne habeat filios abstinet:
qr licet appetere n̄ plures hīe q̄z possit pasce/
re: nec tenet actū inchoatū ꝯsummare vꝝe
nō petēte. Et eadē rōne videt 9m eundē posse
dici de muliere q̄ postq̄z cognita est a viro va/
dit stati ad mingendum: vel se cito erigit vt
emittat semē ne ꝯcipiat. Sz de hac opinioe
valde dubito ppr. c. aliq̄n. xxxij. q. ij. qō vi/
det innuere q sit pctm̄ mortale. Sz possz di
ci q. d. c. loquit q̄n q̄s ex sola voluptate h̄ fac
vel q̄n postq̄z ꝯceptio ē facta q̄rit abꝝsum. sz
Pe. intelligit q̄n hoc fit ex rōnabili causa pu
ta qr nō pōt eos pascere 7 hmōi: 7 anteq̄z ꝯci
piat ūn vētricula mris. 7 sic posset teneri: licet
sit piculosa. Dare aūt vel recipe venena steri
litatis oīno ē mortale. vt in. d. c. aliq̄n.

¶Quarta dr tps debitū. Nā tpe festi oꝝonis 28
7 cōmunionis est abstinendū.

¶Utrꝫ peccet mortalit q̄ exigit siue reddit tē/ 29
pore solēnitatis: R. 9m cōit doc. in. iiij. di. xx/
xij. q nō. Limitat sctus Bo. ibidē. ar. iij. q.
ij. nisi ꝯscia obliget: qr credit mortale: vel ni/
si infueniat sacre diei ꝯtēptus. Alex. tn scda
scde in tractatu de adulterio tenet q si cogno
scat ppr delectatōez. s. explendā q est mortale
qd̄ vez credo q̄n infuenit ꝯtēptus sacre diei
ppr talē delectatōez satiandā. Et sic ꝯcor. gl.
q in summa. xxxij. q. iiij. cū Alex. ꝯcordat.
alꝭ nō: qr circūstantia q nō cadit sub speciali
phibitōne nō pōt mutare spēz pcti: nisi vt di
ctū est q̄n rōne ꝯtēptus. Nā nullo iure caue
tur q de p̄cepto nō cognoscat vꝝe in festo: sz
c. xxxij. q. iiij. sunt de ꝯcilio vt ptz intuēti. Et
sic etiā tenet Rich. in. iiij. di. xxxij.

¶An possit cōicare q reddidit: R. 9m Alex. 30
vbi. s. 7 Sco. in. iiij. di. xxxij. q sic: nec de ne/
cessitate p̄cepti tenet abstinere: sz nō dz ppr re
uerētiā sacri de bono ꝯsilio: nisi forte solēnitas

aliud suaderet: vt dz de pollutõe. s. Eucharistia. iij. §. xxix. Idẽ tenet gl. in. c. sciatis. xxxiij q. iiij. de exigente. dũmõ nõ cã satiãde libidis exegerit Sz tu breuit dic vt i. d. §. xxix. cũ se.

31 ¶ Quinta dz qlitas psone ex q̃ ẽ pcubitus: vt nõ sit mẽstruata: vel vicina partui

32 ¶ Sz nũq̃d peccat mortalit̃ q̃ cognoscit tẽpe mẽstruit̃ R. q̃ casus dubius ẽ inf doc. Sz saluo meliori iudicio mihi videt distinguendũ vt colligo ex dict̃ ac rõnib theologoz. i. iij. dis. xxxij. Aut ex tali coitu põt fieri generatio pbabilit̃ aut nõ. Si nõ vtputa: qz senex vel sterilis vel fluxũ hz z hmõi: z tũc nõ est pctm mortale: nec in exigẽte: nec in reddẽte sm cõit doct̃. Nec obstat q illud Leui. xv. z Ezech. xviij. dz pceptũ morale: qz nõ ẽ morale respectu turpitudis: alis esset pctm mortale etiaz qñ hz ptinuũ z ad q̃cũq̃z cuiuscũq̃z turpitudinis ire: qđ ẽ ẽ doc. cõit. Est ḡ respectu piculi plis morale solũ. facit. c. intelligẽtia. de v. sig. Si vo põt fieri generatio pbabilit̃ vt cũ ñ hz ptinuũ fluxũ vl ẽ debite etatis: etiã distinguo. aut ꝑsiderat piculuz plis. s. q possit generari lepr̃osa: q̃ alio tpe generãret sana: z ꝑtenit propter suã delectatõez hñdã: z sic peccat mortaliter tã exigẽs q̃z reddẽs isto mõ. Aut lz ꝑtẽnat piculũ plis: tñ exigit vel reddit ppt̃ fornicatõez vitandã in se vel in alio non ꝑncipalit̃ ppt̃ delectatiõez z sic nõ peccat mortalit̃ talit̃ exigẽs vel reddẽs: qz tenet hõ magis diligere salutẽ suã vl primi q̃z bonũ corpis primi. Aut nõ ꝑsiderat piculũ plis nec de generatõe: z tũc si exigit cã fornicatõis vitãde in se vel in alio vel debiti reddẽdi nõ peccat mortalit̃: lz ꝑcipiat ples lepr̃osa: qz cũ det operam rei licite: lz nõ debitã diligẽtiã posuerit: tñ nõ reputabit̃ ad mortale. arg. eoz q̃ no. in. c. ine brianerũt. xv. q. j. Si at solũ exigit cã libidinis vel reddit tũc ex futuro euentu cognoscet si peccauit mortalit̃ vel nõ: qz si ples generabit̃ lepr̃osa reputabit̃ mortale: qz dedit operaz rei illicite. ar. c. j. de ꝓsump. Si vo nõ generet lepr̃osa erit veniale. Ideo an euentũ dz ꝑfiteri tanq̃z de mortali. c. inuenis. de spõ.

33 ¶ Quid de exigẽte tpe pctũ vicini oz. R. Rich. in. iij. di. xxij. ar. iij. q. ij. q si sine piculo abortus vir põt carnaliter copulari sue vxori pgnãti põt exigere sine mortali z mulier sibi tenet reddere: qz mrimoniũ nõ solũ ẽ in officiũ sz etiã in remediũ. Si at nõ põt sine pbabili piculo abortus nõ dz nec reddere nec exigere imo sm Pe. de pal. vbi. s. peccat mortalit̃: tã reddẽs q̃z exigẽs: qz nõ curat occidere aiam paruuli vna cũ corpe. Aduerte q maius ẽ piculũ abortus in ꝓncipio ꝓceptus. Rõ: qz q̃q̃uis sm Aluicẽ. matrix mulier ex post impgnatõz claudat̃ tñ ex delectatiõe mouet aliqñ z apit̃: z sic materia nõdũ pfecte coagulata dispdit̃ z effundit̃: z ideo vitupat hic accedentẽ ad pgnantẽ in. d. c. ozigo. Nõ tñ erit pctm mortale: exq̃ nõdũ ẽ formatus sit̃ nõ intẽdit.

¶ Utz̃ imediate post ptũ possit exigi: R. Richar. vbi. s. ar. iij. q. j. q nõ de cõgruo donec sit purificata: nõ tñ de necessitate abstinẽdũ. Limitat Pe. de pal. vbi. s. nisi mulier esset ex ptu infirma: z esset ei piculũ mortis vel aggrauatõis infirmitatis: z plz. Et. c. ad eius. v. di. z. c. si cã. xxxij. q. iij. z. c. ozigo. xxxij. q. iij. z c. nõ solũ. vij. q. vij. loquunt de honestate. 34

¶ Sexta dz cõueniẽtia loci: qz nõ dz fieri in loco sacro: vñ si ẽ ꝓfanatus loc⁹ peccat mortalit̃ tã exigens q̃z reddẽs ppt̃ ꝓceptũ sacri sm Alex. vbi. s. si nõ sit necessitas ppt̃ quã non possit cognoscere in alio loco: vtputa qz violenter sunt reduxi p longũ tps: qz tũc cet de bono ꝓsilio abstinere non de pcepto. ꝓoz. Rich. in iij. sz Pe. de pal. vbi. s. tenet indistincte q ẽ mortale. Sz nõ credas ei necvalet eo⁹ rõ. s. q nulla sit necessitas sicut in vxina: immo maioz q ds stet iuxta ignẽ longo tempe z nõ calefiat: nec etiã alia rõ. s. q locus polluit: quia pollutio nocturna in somnis etiam polluit: z tñ nõ ẽ pctm. Ideo tene cũ Alex. z Rich. 35

Decanus idẽ est qđ archidiaconus z ideo dicit supra archidiaconus.

Decima alia pdialis. s. de his q̃ pueniũt ex pdijs. alia psonalis. s. de his q̃ pueniũt ex negociatõe artificio: scia: militia: venatõne z hmõi industrijs psonaz. Alie mixte sic q̃ pueniũt de aialibz z eoz feribz q̃ ptim sunt pdiales a pdijs vñ viuunt: ptĩ psonales ppt̃ custodiã z eoz cură. de hz habet̃ in. c. ad aplice. z in. c. pastoralis. de deci. z de parochijs. c. fi.

¶ Utz̃ sint de pcepto dãde tpe grec⁹ R. Alex. in. iij. pte sum. q sic q̃cũq̃z cũ necessitas ẽ z petunt a ministris ecclie vel etiã si nõ petunt dummõ sit ꝓsuetudo regionis. vt in. c. pueniẽt. sed melius in. c. in aliqbz. de deci. in fi. dz. Ille q̃p de decie necessario soluẽde sunt q̃ debent ex lege diuina vel ꝓsuetudine approbata. MB

¶ Sz nũq̃d ꝓsuetudo excuset a solutõe decimarũ: R. vt colligo ex Ale. vbi. s. Solutio decime vno mõ ẽ de iure nature z morale. s. in q̃tũ ꝓscia dictat q deus honorandus ẽ de ꝓpria suba: z q aliq̃ta ps sube dat̃ ad sustẽtatoz mi 2

nistroꝝ dei: ⁊ hec fuit sp̃i p̃cepto. vñ Ben. xl/ viij. sacerdotibꝫ egypti cibaria ex horreis pb̃/ licis mĩstrabant. Alio mõ dr̃ iudiciale p̃cep/ tũ inq̃tũ dr̃miat certã. s. decimã p̃r̃ dãdã mi/ nistris fm rõnẽ eq̃tatis mutue distributiõis vt sit eq̃litas dati ⁊ accepti inr̃ seminãtẽ spũ/ alia ⁊ tpalia dãtẽ fm q̃ possibile ẽ. ⁊ h̃ fuit in lege in p̃cepto simplr̃. Exo. xxiij. ⁊ Nũe. xviij An̄ legẽ ꝙ fuit de ꝓsilio: vt ptz Ben. xxviij. vbi iacob vouit decãs: qõ facere nõ potuissz si fuisset ī p̃cepto. Tercio mõ solutio decime ẽ q̃d cerimoniale q̃tũ ad aliquã significatõez sic ⁊ oĩa ãtiq̃ legis facta: fm illud. j. Chor. x. Oĩa in figura ꝓtigebãt illꝭ. Qui em decimam dat q̃ ẽ p̃fectõis signũ: eo q̃ denarꝰ nũerꝰ ẽ p̃fe/ ctus q̃si pmꝰ limes nũeroꝝ vltra quẽ nũeri n̄ p̃cedũt: sz reuertunt ab vno nouẽ p̃tibꝫ reser/ uatis p̃testat q̃si in q̃dã signo ad se ptinere ei/ pfectõez. pfectõez ꝙ q̃ erat futura p rpm eẽ expectãdã a deo. vñ cũ iudicialia hodie n̄ ob/ ligẽt nisi put p̃cipiunt ab eo q̃ põt: ptz q̃ isto scdo mõ decie sunt de iure positio. put ꝙ fuit cerimõialia hodie phibent. Et h̃ ꝓcor. Ri. in. iij. di. xvij. ⁊ sctus Tho. scda scde. q. lxxx vij. Et h̃ tenet sz Inno. ī R. de deci. ⁊ Hosti. te neãt q̃ simplr̃ sunt de iure diuino morali ⁊ na turali. qõ n̄ ẽ verꝝ nisi vt dictũ ẽ. Et in h̃ deci/ piunt multi canoniste. Cũ g̃ q̃rit an ꝓsuetudo excuset a solutõe ipaꝝ. dicoq̃ si sacerdos q̃ mi/ nistrat spũalia petit ppr̃ idigẽtiã ⁊ sustẽtatõz nõ excusat ppr̃ ꝓsuetudinẽ q̃n teneat dare tã p̃diales q̃z psonales: qr̃ nulla ꝓsuetudo põt ꝙ/ ius naturale ⁊ morale. viij. di. q̃ ꝙ. Silr̃ non põt ꝓsuetudo excusare q̃n hõ teneat ex aliq̃ta pte subesse honoꝝ are deũ. Excusare aũt põt ꝓsuetudo ⁊ excusat in alijs casibꝫ si sit p̃scrip ta. Nã q̃ dr̃ sacerdoti n̄ idigẽti decãa ex istitu/ tione ⁊ p̃cepto eccl̃ie solũ ẽ tpe gr̃e. Et h̃ videt inuere Hosti. ī. c. a nob. de deci. cũ dic̃ q̃ ꝓsue/ tudo excusat a decimis etiã p̃dialibꝫ nõ solue/ dis cũ n̄ p̃tunt. p q̃ fac. c. nõ ẽ. eo. ti. qõ esse n̄ põt si eẽt p̃ceptũ morale. Nec obstat. xiij. q. j. §. his ita. ⁊. xvj. q. j. reuertimi. ⁊ c. decie. ⁊ c. in sacris. ⁊ q. vij. decias. ⁊ de deci. parochianos. ⁊ in. c. tua nos. ī. c. tua nob. ⁊ c. cũ n̄ sit ī hoie. ⁊ c. in aliq̃bꝫ. in q̃bꝫ dr̃ q̃ a deo sunt institute vel diuĩa lege p̃cipiunt: qr̃ ibi accipit lex diui na p lege mosayca: vt ptz. xiij. q. j. §. his ita. q̃ q̃dez filios gr̃e nõ ligat nisi q̃ ad moralia: vt ptz di. v. §. j. ⁊ vj. di. §. his ita. ⁊ de purifica. post par. c. vnico. vel nisi vt dixi iudicialia p/ cipiant ab eccl̃ia. vt fac in decimis: vt in tit. de deci. in multis. c. ⁊ in aliq̃bꝫ alijs: vt patet de iniur. c. j. xvij. q. iij. ⁊. vj. ⁊ tũc sz sit p̃ceptũ le/ gis diuie date moysi: nõ tñ obligat vt tale sz vt p̃ceptũ eccl̃e. Et iõ male reph̃endũt aliq̃ ca/ noniste theologos q̃ dicũt decias nõ ee de iu/ re diuino: qr̃ nõ negãt q̃n fuerit p̃cepte a deo in lege veteri: sz qr̃ n̄ obligãt vt lex diuĩa inq̃tũ sunt iudicialia p̃cepta: sz solũ vt p̃cepta eccl̃e Inq̃tũ aũt sunt a iure naturali ⁊ morali bene sunt de iure diuino debite etiã hodie. Et iõ con clude q̃ si mĩster eccl̃ie idiget ppr̃ sustẽtatõez ⁊ petit q̃ nõ excusat ppr̃ ꝓsuetudinẽ riã. Si aũt nõ idiget tenet̃ soluere fm q̃ ꝓsuetudo se hz vel decimã: vel vigesimã: aut trigesimam: aut si nihil soluit excusat: dũmõ ꝓsuetudo sit p̃scpta p ea q̃ dixi. s. ꝓsuetudo. Sactius tñ esset eas integre soluere. ⁊ p h̃ fac. c. a nob. de de ci. vbi dr̃ q̃ q̃libet tenet̃ soluere decias nisi a p/ statõe eaꝝ sit spãliꝭ ereptus. qõ q̃dẽ esse non posset si essent simplr̃ de iure diuino. ar. iij. di. erit. facit etiã qõ no. Archid. xvj. q. j. ⁊ sequit Pa. in. c. in aliq̃bꝫ. de deci.

¶ Utr̃ papa possit dispẽsare ne q̃s decias sol/ uat: R. Alex. vbi. s. q̃ p̃ceptũ de decimis inq̃/ tũ ē iudiciale põt eccl̃ia oꝛdiare q̃ q̃s debeat recipe ⁊ q̃ soluere: sic fec in multis religiosis. vt. s. dictũ ẽ. Et h̃ intelligit rõne necessitatis vel vtilitatis: aliter nõ dz facere. 3

¶ Sz q̃rit q̃n dari debent: R. vt dr̃ in. c. cum hoies. de deci. q̃ statũ fructibꝫ collectis. Et h̃ q̃ ad p̃diales: q̃ ad psonales debent solui in fine anni. Sz tu dic q̃ fm ꝓsuetudinẽ p̃scripta sz sunt soluẽde: ⁊ si perierũt peribũt illi q̃ ẽ in mo ra: alꝭ non sz cui debent. 4

¶ De q̃bꝫ debent solui: R. q̃ de oĩbꝫ fructibus terraꝝ: arboꝝ: aialiũ: piscationũ: venationũ: ficuũ: pẽsionũ: molẽdinoꝝ: etiã ad ventũ bal neoꝝ: fullonioꝝ: lapidicinioꝝ: metallarioꝝ. Item de negocijs ⁊ artificijs ⁊ ceteris boĩs. vt colligit. xvj. q. j. ⁊. q. vij. ⁊ de deci. in multis. c. sz hodie ꝓsuetudo seruãda est. 5

¶ Utr̃ de illicite acq̃sitis: R. Alexã. vbi. s. q̃ in psonalibus est distinguendum: aut transf̃erꝝ dñiũ in acq̃rentem: ⁊ sic tenent dare: sz ec clesia non debet recipere q̃diu persona est in sce lere: ne videatur approbare eius mores: sed si corr̃uerit poterit recipere: sicut ī meretrice et hystrione ⁊ huiusmodi. Si autem dominiũ non transfertur: sicut in vsura: furto: ra/ pina: ⁊ huiusmodi. sic non tenetur nec eccle/ sia potest recipere. Si ꝙ decime sunt p̃diales indistincte q̃libet tenet̃ q̃z tũ cum q̃ peccatoꝝ et iudeus: ⁊ innatoꝝ ⁊ eccl̃a põt recipe: qr̃ nõ dã tur intuitu psone: sz q̃si ex cẽsu debito p̃dioꝝ. Fact. c. de terris. de deci. Non tenent tñ iudei soluere psonales decimas cũ non participãt 6

sacrā: nec audiāt diuina. ar. d. c. de terris.

7 ¶Qui tenent dare decimam: R. Alex. vbi sit p: a q oēs laici tam pauperes q3 diuites. Itez etiā iudei de pdijs. d. c. de terris. vt. s. in. §. p/cedenti. xvj. q. vij. decimas. Item clerici de re/bus patrimonij sui nisi deseruiant illi ecclesie cui debent. eodē. c. ij. Itē Alex. dicat q vbi essz ꝓsuetudo q de fructibus possessionū ecclesie possent testari in mo:te: similiter tenerent de ipis ad decimā. z sic intellige. c. ij. de dec. Itez religiosi nisi sint exempti ꝓuilegio sedis apo/stolice: sicut sunt monachi albi: cēplarij: hos/pitalarij: z hierosolymitani: z multi alij de q̄ no. in. c. suggestum. cū multis. c. seqn. de dec. Dicat tn Alex. vbi. s. q ꝓuilegium de non sol uendis decimis non liberat eos quin teneant soluere in tribus casibus. Primus cū pactio ne tenent: quia p:iuilegiū nō reuocat pactuz ꝓcedens: nisi fieret mentio ſspecialis in eo. vt in. c. ex multiplici. de dec. Scōs cū parochia lis ecclesia cui debebant enormiter ledit. ar. d. c. suggestum. Tercius cum eas soluendo ta/cite renunciant ꝓuilegio. sz de hoc vide glo. z doc. in. d. c. suggestum.

8 ¶Sz cui debeat dari. R. q pdiales debet dari illi eccīe in cuius parochia pdiū situ ē. vt in. c. q̄m. de dec. z in. c. fi. de parochijs. nisi aliud habeat ꝓsuetudo. vt in. c. j. z ij. z in. c. cōmis/sum. z multis alijs. c. de dec. Personales ꝙo debent dari ecclesie parochiali i qua audiuit diuina: vel vbi recepit ecclesiastica sacramen ta. j. q. j. c. questi. Mixte ꝙo debent dari: vbi consuetudo est: vel si non est ꝓsuetudo si pa/sciunt in vna tenk illi parochie. Si ꝙo partiz in vna partim in alia diuidant. facit qđ no. in. c. ad aplice. de dec. z Pa. no. diffuse. in. c. cum ꝓtingat. eo. ti.

9 ¶Utz solucdo ei q de iure eccīaz nō tenet: sed de facto excusat: R. q nō si scit nisi ex iusto me/tu excusat: vel nisi p tolerātiā eccīe q̄ cū nō ꝺ/dicat videt ꝓsentire fm. Rodo. z hꝫ vltimuz vez: nisi placeret eis eccīaz fraudari.

10 ¶Utz clericus q̄ hz sufficiens patrimoniuz vnde viuat fm statum sue pſone possit dec/mas recipe: R. Alex. vbi. s. q sic. vt p:ocura/tor: in necessitates paupez vel vtilitates eccle sie expendendas: non aūt in vsus ppios cō uertendas. imo si in ppios vsus conuertit cō mittit sacrilegiū si in malos incurrit iudiciū. facit. c. q̄m. in fi. xvj. q. j. z. c. pasto:. j. q. ij.

11 ¶Utz decime possint pscribi: R. q laici nullo mō pnt pscribere vt eis soluant. de pscp. c. cāz. Sz clerici si parochiā hnt: pnt. de pscp. de q̄r ta. Si ꝙo nō hnt nō pnt. Silr de religiosis dicēdū est. ar. eoz q̄ no. in. c. placuit. de pscp. z in. c. cū ꝓtingat. z. c. se. de dec.

¶Cui soluet q̄ antiq̄tus nō soluit: z nūc vult 12
satisfacere: R. q nō ei q pscripsit: sz eccīe paro chiali fm. Rod. z Ray. qđ vez credo si eccīe parochiali tūc erāt soluēde: alis secus.

¶Utz sacerdos parochialis possit remitte/ 13
re decimas nō solutas tpe ꝓterito: R. fm. Ro do. q sic. in totū vel in partē: ex quo in poster vult abstiere z facere debitū suū. Sz mihi vi det q nō possit: nisi sit paup cui remittuntur ar. c. fi. xvj. q. j. qz cū sit pauperz nō pnt in nō pios vsus ꝓuerti. Nā z sup alīētis legatis nō valet trālactio sine iudicis auctoritate. l. cū hi q̄bus. ff. de transac.

¶Utz laico possit ꝓcedi decimar: R. fm doct. 14
in. c. ad hec. de dec. q nlls ꝺctus pōt iniri cum laico de decimis p quē dñiū directuz vel vtile trāsferat in ipm: qz videt alienatio q̄dā. vt p bat p tex. cū gl. in cle. j. de re. ec. nō alie. Sz cō cessio ad modicū tps q̄ n videt alienatio bn pōt fieri: z etiā ad tps vite alicui⁹ ex cā: z cum auctoritate plati fm gl. i. c. q̄uis. e. ti. qz ppt dubiū vite pt dicta modicū tpl Sz de hꝫ dicto gl. dubito ppt ea q̄ dixi. s. alienatio. §. xvij. z potius credo q nō possint ꝓcedi ad vitā ali cuius nisi auctoritate pape: z hꝫ intelligo i lai/co q̄ laicalit viuit. secus in laico ꝓuerso z reli/gioso cui ꝓcedi possent fm qđ notāt doc. i. d. c. q̄uis. Jus ꝙo decimādi nullo mō pōt cade re in laico cū sit spūale. vt in. d. c. no. Et hꝫ in/telligo sine auctoritate pape q̄ solus pōt fm notata i. c. ij. de iudi. z tutus ē in foro aie si ex cā hꝫ papa facit. als nō. vt no. do. An. in. c. a nobis. de dec. z sequit Pa.

¶Utrū laicus hns in feudū decimas secura 15
ꝓscia teneat: R. q si scit se hīe post ꝓaliū La teran. qđ fuit celebratū. 1179. z sine auctori/tate pape nō pōt tenere. vt no. in. c. phibem⁹. de dec. Si scit se habuisse an illud ꝓaliū vel post: sz cū auctoritate pape z ex cā sic pōt tene re. Si ꝙo ignorat an ante vel an intuenerit au ctoritas pape seu ex cā legitīa tūc Host. vt re fert Jo. an. in. c. cū aplica. de his q̄ fi. a pla. te net q nō pōt tenere. Idem Archi. z Jo. mo. in. c. ij. de dec. li. vj. sz Jo. an. tenet cōtrarium quando cōmunis opinio ē q auctoritate pa pe vel ante illud conaliū fuerint ꝓcesse. Que opi. mihi placet maxime: quia vnusquisqz in foro aie ꝑsumēdus est bonus nisi ꝓstet de ma lo. Et ideo dz credere q pdecessores sui non tenuissent nisi cū bono titulo.

¶Utrū talis laicus possit eas transferre: R. 16
q nō in laicū quocūq̄ titulo ex quo trāsferat

dñiũ vtile vel directũ. Et ꝛ gl. in. c. phibem⁹ de rec. tenuerit q auctoritate epi possꝫ: tñ cõiter nõ tenet ꝛ bn. In aliã ãt eccl̃az vel religiosum locum bñ põt dare. vt in. c. cũ aplica. de his q fi. a p. ꝛ h̃ de ꝓsensu dyocesani. Pignorare ãt nõ põt ꝑm Jo. an. Sꝫ Host. ꝛ q sic ꝛ Pa. placꝫ mihi vt cui plus liceat ꝛ minus.

17 ¶ Utꝛ eccl̃a possit sine simonia redimere decimas ab aliq̃ iniusto detentore. R. q põt redimere qñ ex tali pecunia nullũ ius de nouo acq̃rit alꝫ nõ licet. vt no. i. c. dilect⁹. el. j. de simo.

18 ¶ Utꝛ liceat clericis accipe in pignus decias detentas a laico. R. Ale. vbi. s. q sic sic ꝛ quãlibet aliã possessionẽ quã laicus detineret iniuste: nec tenent fructus cõputare in sortez: dũmodo hmõi decime non ptineãt ad alias ecclesias: sꝫ ad suas: qz si ad alias phibet. vt in c. interdicimus. de dec.

19 ¶ Quõ ꝛ qñ religiosi teneãt facere ꝓcaz ꝛ predicare de decimis. vide excõmunicatio. vij. casu. xliij.

20 ¶ Que est remuneratio fideliter soluentiũ decimas. R. q multiplex. Prima habundantia fructuũ. Scõa sanitas. de q̃bz Mal. iij. ꝛ in. c. reuertimini. ꝛ i. c. decime. xvj. q. j. Tercia bonitas ꝑncipatus. xvj. q. vij. maiores. Hoc tollit fiscus qđ nõ accipit rps.

Defensio. vtꝛ sit licita ad sue ꝓsone tuitionez ne ledat. R. q sic. vt in. l. vt vim. ff. de iusti. ꝛ iur. ꝛ ibi Bar. ꝛ Bal. ꝛ alij in. l. sciaz. §. q̃ cum alit. ff. ad. l. aquil. etiam religiosus sine licentia superioris qñ licentia cõmode haberi nõ potest ꝑm Joh. de ligna. in tractatu de iusto bello. Ratio quia hoc competit de iure naturali. di. j. ius naturale. ꝛ quo ad actus naturales religiosi non censent mortui. xvj. q. j. c. placuit. el. ij. l. deo nobis. C. de episco. ꝛ cleri. ꝛ etiam aduersus suum superiorẽ põt quis se defendere. ar. c. ex parte. de accusa. Et hoc verum si ille contra quem se defendit iniuriose vult eũ ledere: quia si iuste ꝛ ordine iusticie seruato ꝑ cederet nõ posset sine peccato se defendere: alꝫ sic dũmodo fiat defensio cum moderamine inculpate tutele. Jstis em̃ duobus concurrẽtibz. s. q sit ad repellendũ iniuriã ꝛ cũ moderamine inculpate tutele licet. Aduerte hic q nõ licet ꝑcussio repetere etiã in cõtinẽti: qz h̃ esset vindicta. l. nõ est singulis. ff. de regu. iu. nisi timeret de ꝑcussione gemiata. Facit̃ nota ꝑ Jnno. in. c. olim. de resti. spol. ꝛ qđ no. in sum. xxiij. q. j. facit. l. iij. in ꝑn. ff. ad. l. aq̃.

1 ¶ Utꝛ defensio possit tolli ꝑ papam vel ꝑncipem: vel legẽ vniuersalẽ vel municipalẽ. R. Alber. in. l. omnes. C. de epis. ꝛ de. Quidã dicit q non: cũ sit de iure naturali: ꝛ videt expsum in cle. pastoris. alis. §. pe. de re iudica. Dñs Gabriel de Osseletis in suo tractatu tenet q si statuto caueat q possit ꝓcedi nllã data defensione q valeat. ꝛ p hoc facit: qz licet appellatio sit species defensionis: tñ tollit in multꝫ casibz. vt. C. quoz ap. nõ resci. ꝑ totũ. Item qz iura volũt in multis casibz nullã dari defensionẽ. vt. C. de sicca. l. fi. in fi. C. de adulte. l. in adulteriũ. C. de fal. mo. l. ij. cum silibz. Nec obstat q defensio sit de iure naturali: quia verũ est in defensiõe manuali. de ista loquitur dicta. l. vt vim. ꝛ defensio danda ꝑ iudicem reo petenti vel nõ petenti est de iure gentiũ vel ciuiliũ: ꝛ ideo ꝑ aliud ius tolli põt. Et h̃ dicit esse verius Alber. ibidem.

¶ Utꝛ defensio ꝑ rebus liceat. R. ꝑm Jnno. in. d. c. olim. ꝛ Barto. in. d. l. vt vim. ꝛ glo. et doct. in. l. j. C. vnde vi. q sic. ꝛ ꝑ rebus auferẽdis: ne auferantur: ꝛ ablatis vt recuperẽtur. Et hoc verum in ablatis si in cõtinenti fit. i. antequã ad alia negocia diuertat. ter. est. ff. de vi ꝛ vi ar ma. l. idem est. §. eum igit̃ qui armatus. Et dicit Pa. in. c. significasti. el. ij. de homici. q dicitur interuallum quando relicta prima se diuertit ad alia nõ necessaria. Secus si comedit vel bibit: vel congregat amicos et huiusmodi. ff. de verbo. oblig. l. cõtinuus. j. mꝫso. ff. de duobus reis. l. duos. §. vlti. C. vnde vi. l. j. Et cum hoc sit a iure concessum non requiritur auctoritas superioris nisi de bono consilio: nec incidit talis in excõmunicationẽ si persona a qua aufert esset ecclesiastica: etiam si in personam immittit manum quando alꝫ recuperare non poterat: vt colligit̃ in dicto. c. olim. de appella. c. significauerunt. nisi a ꝓposito modũ excedat: vt in dicto. c. olim. in fi. 2

¶ Utꝛ quilibet de populo possit quemlibet defendere impune. R. Bart. in. l. si quis in seruitute. in fi. ff. de fur. ꝛ in. d. l. vt vim. ꝛ ibi gl. ꝛ xxiij. q. viij. §. j. in glo. ꝛ Ly. ꝛ Pe. in. l. j. C. vñ vi. q sic. Cõsuluit tñ Bar. in. d. l. vt vim. ad tollendũ oẽ dubiũ q faciat sibi mandari vt ipm defendat clamãdo: defendite vel currite ꝛ similia. vt no. Bal. in dicta. l. j. quia tunc ꝑm omnes licite ꝛ impune. Facit in argu. l. graccus. C. de adul. Aduerte tñ q irregularitatẽ nõ effugit q̃ ꝑ alterius defensiõe aliũ occidit. De quo vide. j. homicidiũ. iij. §. iij. 3

¶ Quid dicit moderamen inculpate tutele. R. glo. in. d. l. j. multum laborat. sꝫ Bart. ibi ꝛ in. l. furẽ. ff. ad. l. cor. ꝛ de sicca. dicit q inculpa 4

ta tutela est id facere sine quo aliter se defende re nō pōt sine pīculo pſone vel reꝛ. Unū nō de bet pati q̄ dāmificet in aliq̄ si damnū ē irrecu perabile: als secus. vt in. d. l. furez. Et q̄ infert q̄ etiā si nō possuz effugere q̄n me petitas ni si te interficiā q̄ licite te inficio: q̄ cū iniuria pſonalis sit maioꝛ q̄z realis: vt in. l. in huoꝛ. in fi. ff. de penis. z ppē realē irrecuperabilez pos sum te interficere: vt in. d. l. furez. g̃ fortius p pſonali. Facit gl. de resti. spo. c. olim. el. j. ad fi. z glo. in. c. significasti. el. ij. de homicid. Et illud tenet Flor. in. d. §. q̄ cū alic. Bal. ꝯo in. d. l. j. dicit q̄ tria debēt esse vt sit moderamen. Pri mum eq̄litas vt si cū ramis: cū armis: vt. ff. de vi z vi ar. l. j. §. vim vi. Sz ego hꝫ credo ve rum q̄n pōt repellere: q̄ paruus vir cum ar mis pōt se defendere a magno q̄ cum pugno forte euz interficeret. ar. iij. q. vij. §. tria. Se cundū tempis vicinitas: q̄ si post esset vin dicta ℨ. c. seditionarios. xlvj. di. Tertiuz ta lis z tāta q̄z ta est necessitas. Adde quartum q̄ intētio sua ferat vt se defendat: q̄ actus ex intentōe nomē accipit: nō ex eo qd̄ est p acci dens. i. pter ꝓpositū in actibꝫ moꝛalibꝫ. Unū duo effectus ex vno actu pñt venire: puta p/ prie vite ꝓseruatio z inuadētis occisio. Si g̃ intenderet occisionē vt finē: sic nō liceret sine pcō moꝛtali. Si aūt suā defensionē: sic deno minabit defensio nō occisio: cū nō debeat deno minari actus moꝛalis ab eo qd̄ est pꝛeter in tentōez: cū sit causa p accidēs: vt ptz. v. ethꝫ. c. iij. Et sic nō erit pctm̃.

5 ¶Quid si excedit modū? R. fm Inno. Ho stien. z dñm Anto. in. c. olim causam. de resti. spo. q̄ si excedit a ꝓposito sic tenet de damno. Si aūt nō a ꝓposito sic nō tenet ad aliquaz satisfactōez: nisi forte ad cautelam. facit. l. si ex plagis. §. tabernarius. ff. ad. l. aq̄l. nec excōi catōez incurrit: vt no. in. d. c. olim. el. j. z. d. c. si gnificasti. el. ij. lz Ray. dicat q̄ ē tutius q̄ pe tat absolutōez vel dispēsatiōez: z est bonū q̄n cōmode pōt haberi. Dicit tn̄ do. Anto. in. d. c. olim. q̄ q̄ insequit pcessoꝛē de facto z vulne rauit nō dz puniri vt dolosus: sz vt culpabi lis: q̄ incōsultus calor vicio calūnie caret. l. j. §. q̄ri posset. ff. ad turpill. iij. q. iij. §. nōdū. Ter. est in. l. si adulterū. §. impatores. ff. de adul. glo. xxiij. q. j. §. j.

Defunctus. Uide. j. moꝛtuus.

Degradatio duplex. Que dā ꝓbalis: q̄/ dam actualis. Et hec actualis fit sic: q̄n deri cus indutus vestibꝫ: sic si in officio esset dis/ poliat cū ꝓbis ad hoc cōgruis: vt habet in. c. degradatio. de penis. li. vj. Et dic Be. in. d. c. q̄ actualis degradatio est executio ꝓbalis de/ positōis. pp terea tenet q̄ pōt fieri sine nūero epoꝛ: sz nō ꝓbalis: quia oꝑtet q̄ fiat a pꝛo pꝛio epo z sit debitus numerus epoꝛ: vt i di/ cto. c. in ter. z in glo.

¶Utꝛ verberans clericū degradatū sit excōi/ 1
catus. Fuerunt opi. Sz placet mihi opi. gl. in. d. c. degradatio. q̄ ꝓberans degradatū actu aliter nō sit excōicatus: sz degradatuz ꝓbalit sic: z ē securioꝛ opi. Dicit tn̄ Pa. in. c. ad abo lendam. de here. veꝛ nisi post verbale sequat incoꝛrigibilitas: quia tūc pdit etiaz fm vnū intellectum. c. cum non ab homine. de iudi. z absq̄ alia traditione posset compꝛimi p iu/ dicem secularem.

¶Utꝛ iudex secularis possit iudicare degra/ 2
datum actualiter? R. fm no. in. d. c. degrada tio. q̄ q̄uis tutius esset vt traderet p iudicez ecclasticū: tn̄ ex quo actualiter degradatus ē pōt p ter. pfati. c.

¶Utꝛ degradatus ꝓficiat celebrādo? R. fm 3
Archi. de ꝓse. di. iij. in. c. oñdit. q̄ sic. Et ista ē veꝛissima opi. q̄ caract a deo ipſsus in aīa: p hoiez nō pōt auferri. Lz glo. l. dist. dixerit ℨ/ riū i. c. accedēs. z multi alij.

¶Utꝛ degradatus teneat dicere officiū si est 4
in sacris? R. fm Rod. q̄ sic: q̄d̄ pbat p. c. vo/ lentes. de cele. miss. q̄ ex quo oīb ordinatis p capit: z iste ordinatus sit z characterē habeat lz degradatus officiū dicere tenet: non tamē debet dicere Dñs vobiscum z filia: que ad di gnitatem oꝛdinis ptinēt.

¶Quis pōt restituere degradatū depositum? 5
R. q̄ solus papa. c. j. z. ij. l. di. Sic z pses p/ uincie non pōt restituere quē damnauit. ff. de questio. l. j. in fi.

Delectatio in cogitatione: vtꝛ sit peccatuz moꝛtale. vide. s. Cogitatio. §. ij.

Delegatus est is cui a sum/ mo pōtifice vel oꝛdinario cōmittit cā q̄ ad eccl̄asticos. Silr dico de ipatoꝛe z aliꝫs dñis q̄ ad seculaꝛia.

¶Quis pōt delegare? R. q̄ libet oꝛdinarius 1
z quilibet qui ex oꝛdinaria iurisdictione ali/ quid potest.

¶Quis pōt esse delegatus in eccl̄iastico foꝛo? 2
R. q̄ delegatus papē nō pōt esse q̄s nisi sit i di gnitate ꝓstitut? aut cāonicus eccl̄e cathedra/ lis: vt in. c. statutū. de rescrip. li. vj. z q̄ habeat ad min?. xx. ānos: nisi ex certa scia papa cāz cōmitteret nō existēti in dignitate vel mino/

ri.de offi.dele.cū vicesimū.de elec.cū i cūct'. Alioz pōt q̄libet esse q̄ nō phibet. Uez est q̄ cause spūales. vt de decimis. de iure p̄onatus ꝛ hmōi. nō p̄nt delegari laicis: sz clericis tm̄. de iudi. decernimus.

3 ¶Utz gardiani ordis nr̄i minoz ꝛ poz fratrū medicātiū habeāt dignitatez: R. Be.i.c. null⁹. de elec.gl. h̄ tz q̄ sic. Et iō p̄nt esse delegati pape. Fac q̄d no. Pa.i.c. cāz. de iudi. ꝛin.c. oli. de maio. ꝛ obe. ꝛ Lar. in de.ij. de resc̄p. ꝛibi gl. Pa. tm̄ in. d. cle.ij. distinguit de poze: q̄ aut hz sup̄ se in monasterio supioē: sicut q̄ ē sub abbate: ꝛ iste nō hz dignitatē: sz ille q̄ non hz sup̄ se supioē in monasterio hz dignitatem: q̄uis nō sit ppetuus sufficit q̄ posset esse.

4 ¶Quid pōt delegari: R. q̄ q̄dā ptinēt ad ordinē epalē: vt ꝓsecrare: ordiare: ꝛ ista delegari n̄ p̄nt n̄ h̄nti illū ordinē. alia oīa p̄nt delegari nisi phibeant a iure. h̄ habent de offi. or. q̄d sedem. de ꝓse. ec. aq̄.

5 ¶Quid pōt delegatus: R. Be. in.c. p̄ntiū. de testi. ꝛ gl. in.c. solet. de sen. ex. li. vj. q̄ dic q̄ delegata ptās ē stricti iuris. ꝛ ideo id solū pōt q̄d est ei cōmissuz ꝛ sine q̄ cā expediri n̄ pōt. de offi. dele. c. j. ꝛ c. prudentiā. ꝛ l. ad legatū. ff. de pcu. ꝛ id ppter q̄d facilius expediri posset causa nō venit: nisi expsse cōmittat.

6 ¶Utz delegatus possit subdelegare: R. q̄ delegatus a p̄ncipe pōt subdelegare. no. Inno. in.c. pastoralis. de offi. delega. fac. l. j. ff. de offi. eius cui mā. ē iurisd. ꝛ c. sup q̄stionū. ꝛ c. fi. eo. ti. Et h̄ vez nisi q̄n certū ministeriū ei cōmittit. Limitat Inno. in. d. c. fi. de magno ministerio: sic p̄dicare crucē: dispēsare cū irregulari. pniaz iūgere: a bsoluere excōicatos ꝛ hmōi. vel q̄n p rescripti v̄ba comphēdit q̄ est electa industria: vel fides eius sic q̄n dr. Cōfidim⁹ de tua idustria: vel psonalit̄ exeq̄ris: vl̄ q̄n negociū nō ē bn̄ expedibile p aliū. Fallit in legato sedis aplice q̄ etiā in pdictis pōt subdelegare. vt in. d. c. fi. p̄z. Delegatus āt ab inferiore nō pōt nisi sit delegatus ad vniuersitatez causaz. ff. d̄ iudi. l. cū p̄tor. §. j. ff. q̄s ꝛa q̄ ap. l. j. §. j. vl̄ nisi h̄ sibi spālit̄ ꝓcedat p̄m Jo. an. p. c. is cui. de of. dele. li. vj. vel nisi q̄n vnū articulū tot⁹ cause cōmitteret. de. j. de offi. deleg.

7 ¶Nunq̄d potest subdelegare nō exīti in dignitate nec̄ canonico eccl̄e cathedralis: R. q̄ nō vt cōit tenet in. d. c. statutū.

8 ¶Quid de snia duoz delegatoz discordātiū: R. q̄ dep̄det ex delegāte vt acceptet quam voluerit. Secus i snia arbitroz ex cōpromisso q̄ nō tenet. Silr p̄sidētes loco pape in cōcilio generali nisi oēs ꝓsentiāt in actu gerendo nihil faciūt: q̄ vnius p̄dictio inficit totum. no. Pa. in. c. nō ē. de regula. ꝛi. c. pe. de sta. mo. Secus in snia duoz ordiarioz discordātiū q̄ tenet p eo nisi in cā mr̄imonij libertatis et testamēti: ꝛ in hmōi favorabilibz. q̄ tūc tz p actore. vt in. c. vl. de sentē. ꝛ re iudi. intelligesi agit vt mr̄imonii ꝛ hmōi teneāt: aliꝫ valeret p eo q̄ vt valeat agit vel se defendit.

¶Utz q̄s teneat acceptare sb delegatoz in casu q̄ subdelegare pōt: R. Inno. in. c. pastoralis. de offi. dele. q̄ sic. nisi q̄n ꝓstat q̄ delegatus maliciose se exonerat. vt in tex. p̄fati. c. pastoralis. nā tūc non tenet: ꝛ si vellet eum cogere iusta est appellatio eius. Secus si non ꝓstaret. Et est differentia inter delegatū a p̄ncipe: ꝛ ab inferiore: q̄ delegatus a p̄ncipe pōt cogere oēs: etiā si n̄ sint sui fori. C. q̄ p sua iurisdi. l. ij. ff. de mu. ꝛ ho. l. munez. §. iudicandi. excepti aduocatis q̄ alibi q̄z in foro suo recipe iudicium non p̄nt cogi. C. de aduo. diuer. iudi. l. sancimus. in fi. Delegatus ab ordiario non pōt cogere hoīez alterius fori. ff. de iurisdic. om. iudi. l. vl. ff. de tu. ꝛ cu. da. ab his. l. j. de offi. or. pastoralis. in p̄n. ꝛ in gl. p̄fati. c. pastoralis. de offi. dele. 9

¶Ubi pōt cognoscere delegatus pape. vide. s̄ commissio. 10

¶Qn̄ expirat iurisdictio eius: R. re integra expirat p sciaz mort̄ delegātis. l. ei⁹ q̄. in p̄n. ff. si cer. pe. de of. dele. gratū. Itē p mortē illius ꝺ quē mandat re integra. de rescrip. significauit. ꝛ multis alijs modis. vt in. c. qm̄ abbas de offi. dele. ꝛ in multis alijs locis q̄ omitto. 11

¶Quō pōt absoluere excōicatos a se. vide. s̄ Absolutio. ij. in p̄n. ꝛ §. j. 12

¶Quid si delegat⁹ nō vult facere fidē de mandato suo ꝛ ppterea aliq̄s non vult ei credere cū non teneat. vt in. c. cū in iure. de offi. deleg. ꝛ eum excōmunicat: R. p̄m doc. in. d. c. q̄ nō tenet: quia delegatus non habet auctoritatez excōmunicandi nisi q̄n esset sibi rebellis: ꝛ cū talis non sit ex iurisdictōnis defectu nulla est excōmunicatio. 13

Dementia si est pseuerans ex causa ꝛ culpa q̄tū ad factū in ipa cōmissum. ꝛ v. q. j. aliq̄s. xxxij q. vij. quēadmodū. ꝛ ab irregularitate. vt i cle. vnica. de homici.

¶Utz q̄ aliq̄n fuit demēs possit pmoueri ad ordines. vide. s̄. Lorpe viciatus. §. viij. 1

Demoniacus an possit pmoueri vide. s̄. Lorpe viciatus. §. viij. 1

¶Quō in dubio possit pbari an q̄s sit demo

nia cuis? R. q si p. xxx. dies carnibꝫ idifferenter
vesci cogat: z maxie hedinis q̄ demones puo
cāt. vt habet in. c. ij. z. vij. q. ij. in tex. z in gl. si
nullā sentiet lesionē appebit q ñ sit demōiac⁹

Denūciatio quadruplex. P̄ria euāgeli
ca: q̄ ab euāgelio sumpta. math. xviij. z req̄
rit sex. Primū q sit frat. s. xp̄ian⁹. xj. q. iij. ad
mēsam. lz infidelis posset denūciari si ꝫ legez
nature. vel ꝫ legē eoꝝ ī motalibꝫ offendit: q̄
papa hz iurisdictōez in eos in istis casibꝫ. de
quo. j. iudeus. H. xxvij. alꝫ nō. Secōm q p̄ce
dat secreta monitio in q̄ vt emendet vel desi
stat obsecrādus ē. Teraū q p̄tm nō sit om
nino occultū: lzq possit p̄bari p testes: q̄ si eēt
oīno occultū nō hꝫet locū. z sequit Pa. in. d. c.
nouit. de iudi. ij. q. j. si peccauerit. imo si etiam
vnus solus testis esset nō posset denūciari ad
pnāz imponēdā. Quartū q si nō desistit vel
emēdat se ad eius monitōez adhibeat testes
qui sciūt: vel cū q̄bꝫ possit eū ꝫuincere. Quī
tum q si se nō corrigit dicat plato z denūciet.
Sextū q p̄bet se eū bis monuisse. vt. j. dicā.

¶ Utr̄ q̄libet teneat ad supdictā denūciatōez: 1
R. dicit. cano. in dict. c. nouit. z si peccauerit.
variē loquunt. Sz videt mihi dicendum p
ꝫcordia: q si loq̄mur put ē solū fraterna cor
rectio: sic tene opinionē Archi. in. d. c. si pec
cauerit. q est oibꝫ de p̄cepto fm q dixi. s. Cor
rectio fraterna. Et ista correctio solū p̄cedit ab
actu charitatis: z ista p̄pe nō dī denunciatio
euāgelica: nec req̄runt supdicta. Si ꝫo loq̄
mur de denunciatōe ppꝛie euāgelica: z tūc di
stinguo fm Inno. in. d. c. nouit. q aut loqui
mur de p̄cō ppetrato qđ recipit augmentuz:
vel multiplicatiōez seu ꝫtinuatōnez mali: z
etiā de ppetrādo: z sic q̄libet q̄ credit se eā pos
se pficere sine graui detrimēto: puta q nō op
teret eū desistere a negocijs suis: vel īcurrere ī
micicā: vel aliud periculū teneat de p̄cepto. xxij.
q. v. c. hoc videt. Qđ vez intelligo q̄n talis ē
platus p quē finis hui⁹ denūciatōis obtineri
possit q est vt vel ille emendet: nā si vellet ad
aliud p̄cedere platus peccatorē emendando
se nō pōt de iure fm doc. in. d. c. nouit. quia p
istā viā nō q̄rit nisi penitētia peccati: vel si cor
rigi nō vult ad terrorez alioꝝ excōmunicet: z
talit̄ puideat q ceteri timeāt Si ꝫo talis nō
sit platus vel nō possit sine graui dāno eā p/
sequi sic non teneat nisi solū q ex officio hz: cui
dicit. lxxxiij. di. Error cui ñ resistit approbat
ꝛc. cū silibꝫ. Si ꝫo loq̄mur de p̄cō ppetrato:
qđ nō hz ꝫtinuatōnez sic dico q solū teneat q
habet ex officio. Rō: q̄ hoc p̄cedit ab actu iu
stic̄e ad īstruendū alios p exemplum: qđ q
dem ptinet ad supiores. xj. q. iij. p̄cipue. z. xx
iij. q. iiij. duo ista.

¶ Utr̄ denunciatōez euangelicā semp debeat 2
p̄cedere admonitio. de q. s. dicuz est: R. q si
peccatū est publicū nulla req̄rit monitio: fm
Archidi. in. d. c. si peccauerit. iuxta illd. Pec
cantē coram omnibꝫ argue. xlv. di. sed illud.
Si ꝫo p̄tm est occultū: z tardatio denūciati
onis inferret nocumentū primo tempale: vl
spuale puta traditio ciuitatis: hereſis īfectio
z hmōi. silr sine monitōe denūciabit: nisi con
stet q ad eius monitōez desistet. Nā q̄libet de
bet corrigi vt si pōt eius fama non ledat. Si
ꝫo nō sit nocumentū primo nisi ipi peccanti
solū dz p̄cedere dupler monitio. Una p mo
nentē solū q̄ p iuramentū ipius habet p̄bari
Alia p monentem z vno teste vel duobꝫ: z p
ipos p̄bat. Limitat Rich. in. iij. di. xix. ar.
iij. q. j. q̄ꝫcordat cū supdictis nisi p̄babiliter
crederet nō pficere p secretā monitōez: sz po
tius ille irritaret ꝫ corrigentē: z p monitus sb
terfugia q̄reret vt corrigi nō posset: iux illud
pverb. ix. Noli arguere derisorez ne oderit te:
q̄ nō dz tūc monere: alꝫ sic.

¶ Qui admittunt ad hanc euangelicā denū/ 3
ciationē: R. fm glo. in. d. c. si peccauerit. z no/
uit. q admittunt omnes infames: mulieres
mīnorez nisi p̄maneāt in crimine: silr etiam
ad testimoniū. Limitat Inno. in. d. c. nouit
si solū p̄nia de crimine q̄rit: vt dz fieri in ista:
z non aliquod tempale: nec directe: nec inci/
denter. quia tūc tm̄ legitimi testes admittū/
tur fm eundem Inno.

¶ Utr̄ sit ordo iuris seruandus in ea: R. fm 4
Inno. i. d. c. nouit. q nō: ar. c. j. de. d. z tu.

¶ Scōa dī cāonica q a canonibꝫ inuēta ē: q 5
tm̄ hz ordū fm Inno. a lege veteri. Et ista est
dupler. Quedā spālis cōpetēs illi soli cui⁹ in
teresse hꝫet bonū p̄latū: z fit vt quis de bñficio
amoueat z req̄rit trina monitio fm cōīter doc.
z fac glo. ij. q. vij. c. q̄p ordi. Alia ē general z
publica. Et hec fm Inno. etiā locū hz in cri/
minibꝫ ppetratis si crimina recipiūt augmē/
tū ppter multiplicatiōez actuū: vel ppter ꝫti/
nuatōz iniurie alꝫ nō: nisi solū de ppetrādis.
z de hac habet de iureiurādo. c. quēadmoduz.
in fi. Quo ꝫo ad ppetrāda habet de despō. im
pub. c. ad dissoluendū. xxij. q. v. hoc videt. z
nō optet in ista generali vt p̄cedat secreta mo
nitio fm glo. in. d. c. ad dissoluendū.

¶ Tercia dicit iudicialis. Et hec est dupler. 6
Quedam publica que. s. competit ex officio
puro: in qua nō requirit monitio: sz iudex ex

officio suo et p denūciationē suorū officiali/
um in ea procedit. z habet locū tm in noto/
rijs. vt in. l. ea quidē. C. de accusa. Et soluz
iudex qui habet merum vel mixtum imperi/
um: tales denūciatores cōstituere potest. vt
in. l. j. §. quies quoqz. ff. de offi. p. vr. Que/
dam priuata que competit leso p suo inter/
esse. Et ista quādoqz in foro ciuili et de pla/
no expedit: etiā si nō pcessit monitio. vt quā
do ille qui pponit nō potest agere. puta qa
seruus vl potestati alterius subditus. insti.
de his qui sunt sui vel alie. iur. §. pe. ff. de of/
fi. prefe. vr. l. j. §. quod autē. Et idez dic de
religiosis conquerētibz de iniustis grauami
nibus suorū prelatorz. Idem de his que spe
ctant ad forū venale: vt iusto precio vēdan
tur. Idē de rusticis oppssis. In foro aūt ca/
nonico requirit triplex monitio fm Hosti.
z cōmuniter doc. in. d. c. nouit. Sz Pa. ibi
dem tenet sufficere binā: sicut in euāgelica.
Et hoc credo verz q debet pcedere monitio:
nisi timor impediret eā. Et licet iudex eccle/
siasticus indistincte admittat denunciatio/
nem euangelicā. nō tamē istā nisi quādo cri
men ē ecclesiasticū de sui natura: vel ratione
pacis: vel iuramēti. vel crimē notoriuz non
audit in foro seculari. vel quādo est misera/
bilis psona que eā pponit. Itē quādo pro
pter potentiā se nō potest iuuare in foro se/
culari. quia eius dns vel tyrannus. Et hec
differt ab euangelica. Primo qz nō admit
titur nisi ille cuius interest. Itē ille cuius in
teresse nō repellit ptextu criminis. Itē in ista
nō recipiūtur nisi legitimi testes. Itē in ista
nō solū requirit vt corrigat peccatū vt in illa
sed etiā vt res restituat. z leſus seruet indem
nis. Itē in ista procedit iudicialiter. Unde
danda est in scriptis fīēda litis cōtestatio. z
sentētia in scriptis ferenda: non in illa. licet
ista expediat de plano. z ideo dicit iudicialis
qz in iudicio fit z iudicialiter pcedit. licz nō
vsqzqqz. In illa vo nō. Et de hoc vide Pa.
in. d. c. nouit. diffuse.

7 ¶Quomodo formabitur libellus seu denū/
ciatio in ista iudiciali. R. fm Innoc. in. d.
c. nouit. sic. Domine iudex talis tenet librū
meū contra conscientiā: z in periculū anime
sue cū ad me ptineat. Ideo peto officiuz ve/
strum vt cogatis eum ad penitentiā et resti/
tutionem.

8 ¶Quarta dicit regularis. quia fm diuersas
religiones z religiosorz cōstitutōes expedit z
procedit simpliciter z de plano. et nō potest
appellari fm Joh. an. facit. c. reprehensibilis.
de ap. z ad istas vltimas nemo obligat nisi
qñ a suo plato cogit. vt. j. patebit.

¶Utrum teneat quis denūciare alicui eius 9
peccatū quod ipse qui cōmisit ignorat. vide
s. Correctio. ij. §. vj.

¶Utz plato pcipienti denūciandū peccatū 10
alterius teneat subditus obedire nisi serua/
ta forma euangelica? R. si peccatū est publi
cū vel in nocumētū primi fiendū. dic q sic.
vt. s. patet in pn. Idē dic qñ nō sperat correc
tio: licet nō sit i nocumentū. vt. s. dictū ē
§. j. Si vo pctm nō ē ad nocendū primo z
occultū z sperat correctō si secrete corrigat vt
cōmuniter debet pcedi: nisi sint signa pba/
bilia in contrariū. tūc dico fm Ric. vbi. s.
q publicā denūciationē debet pcedere secreta
monitio ex pcepto diuino. cōtra qd plātus
nō pōt pcipere. nec subditus obedire. z si fra
ter se corrigit: debeo desistere a publica denūci
atiōe. Et sic intellige. ij. q. j. si peccauerit. ij.
q. vij. accusatio. Naz ex pcepto dei teneor si
possum sine detrimēto boni spūalis illi⁹ quē
corrigo famā ipsius non ledere. qz pcipior
qz tpalia. z valet ad bona tempalia. vt de te
sti. c. testimoniū. z de excess. prela. inter dile/
ctos. Itē ad bona spūalia. qz multi timore
infamie a peccato retrahunt. qui qñ se infa/
matos considerāt: sine freno peccāt. Unde
glo. sup illud Matt. xviij. Vade et corripe
eū. c. dicit. ne publice correctus verecundiā
pdat. qua pdita in peccato remaneat. Se/
cretā aūt denūciationē nō ē necesse vt prece/
dat monitio. z ideo siue secrete monueris si
ue nō. siue secrete correxerit se ad meā moni
tionē siue nō: teneat secrete denūciare plato p/
cipienti. qz valet ad pcauenda pctā recidiua
nec ē i fame fratris piudiciū si talis ē plat⁹ q
lis esse dz. Rō est. qz qlibet teneat obedire suo
plato i his q ptinēt ad eoz officiū. z ñ sunt
cōtra deū vel aiam. sed sic obedire nō ē cōtra deū. im
mo fm deū z intētionē euāgelicā. in q nō so/
lū dns intēdit pctōr corrigere. sed etiā cor/
recto de recidiuo pcauere. qz nō ē op⁹ valēti/
bus medic⁹ Matt. ix. z sic platos medicos
voluit esse. Est etiā de his q ptinēt ad offici
um plator. Un Ber. li. de dispēsatōne z pce
pto. c. v. dicit. Regularis pfessio q semior
spōte subdidit maiori eque alligat. et cōis
eā de pacti reor vtrūqz necitate teneri. vnuz
fidel' cure. alterz fidelis obedientie Cura autē
nō ē tm ad curādū: sed etiā ad pseruandū a
pctō. qd fieri nō pōt nisi pctōr correctus in
quo ē pnitas derelicta cognoscat. nec pōt co
gnosci nisi p te q solus nosti. ergo teneriz di/

cere ad bonuz fris tui. Un̄ videm⁹ q̄ semel lapsus i pcm̄ camis facili⁹ relabit. imo vix retinet. Hui⁹modi ē Aug. sup leui. v. c. 7. xxij q. v. §. hoc videt. Itē Bual. i sum. Buli. de mara. 7 cōiter oēs doc. ordis nr̄i. 7 s. Tho. i quol. Si tñ p signa valde pbabilia 7 pre-sumptōes q̄si violētas crederet q̄ plat⁹ ex illa denūciatōe fratrē infamare vellet. tūc crimē occultū fratris iā veracit̄ correcti sibi denūciari nō debet. Et hec q̄ de denūciatōne publica dixi vera sūt fm s. Tho. ij. ij. q. xxxiij. ar. vij. i gravib⁹ pctis. non in leuib⁹ que fame nō derogāt. Nec ob. his dictū Aug. i regula. qui dicit. q̄ peccatū fratris p⁹ debet ostēdi p̄posito q̄z testib⁹. q2 vt dicit Ric. vbi. s. q. ij. ibi loq̄tur fm q̄ p̄posit⁹ ē singularis p-sona que pōt 7 debet p desse magis q̄z alius q̄ libet. sz ostēdere plato tā q̄z eccl̄ie. i. sicut i loco iudicis residēti dz seq̄ testū inductōem. vt dictū est in p̄ncipio hui⁹. c.

11 ¶Quid de eo q̄ iurauit denūciare oīm crimē q̄d sciuerit? R. q̄ tale iuramētū debet interp̄-tari vt denūciet mō debito. facit. c. ex pte tua de. nō resi. cū similib⁹. Et ideo si loq̄mur de denūciatiōe publica: sic nō pōt nisi primo monuerit peccātē. Scdo q̄ possit pbare ei⁹ dictū. Tercio q̄ monuerit eū p̄sēte vno vel duob⁹ p quos possit pbare monitiōz. 7 q̄r-to q̄ noluerit se conuertere. q̄a istis deficientib⁹ si reuelaret: faceret cōtra ius diuinū. et sic pecca-ret mortaliter. vt no. theo. 7 canōiste maxi-me i. d. c. si peccauerit. q̄d limita verū de oī pctō occulto q̄d nō hz nocere primo: vt di-ctū ē. s. Si vo loq̄mur de denūciatiōe secre-ta fienda prelato. tūc dic q̄ tenet siue pbare possit siue ñ. siue monuerit idistincte: si mō plat⁹ sit q̄lis ee debet. alis nō. vt puta q2 cru-delis. q2 bestialis: vel diffamator et hmōi. q2 i tali nō debet nisi vt pius p2orando. mo-nēdo charitatiue inducēdo fratrē ad co2ri-gendū. 7 si nō pōt dimittat eum deo. et apte pbatur in. d. c. si peccauerit.

12 ¶Quid si iurauit vel promisit nō denuncia-re? R. q̄ si intendebat q̄n̄ promisit vel iurauit q̄ etiā ad p̄ceptū supioris. vel etiā sine p̄ce-pto supioris in peccato cōmittēdo non re-uelare mortaliter peccauit. p mittēdo. 7 tene-tur nō obstāte iuramēto 7 p missione denū-ciare i casu in quo denūciatio cadit sub p̄ce-pto. In alijs aūt casib⁹ in quib⁹ est de consi-lio nō tenet. sed bñ pōt denūciare nō obstāte tali iuramēto vel p missione sine peccato fm nō. xxij. q. iij. in multis ca.

13 ¶Utrū epo vel alio supiore p̄cipiente vt quilibet qui scit quis fecerit tale furtū tene-atur reuelare sub excōicatōe late sñie sit reue-landū quicq̄d alig̃s scit? R. vt colligo ex iu-p̄adictis. 7 p ea q̄ dicaz. j. Jnq̄sitio. §. j. q̄ aut ep̄s habet infamatū aliquē de aliquo. et q2 non plene pbat admonet vt q̄ scit dicat: tūc indistincte tenet deponere quicq̄d scit: li-cet nō p̄cesserit monitio. 7 licz nō possit p-bare. q2 tūc nō venit vt denūciet. sed vt testi-ficet de eo q̄d scit. facit. c. j. de testi. co. 7 quod ibi no. Fallit hoc i p̄ētib⁹ 7 filijs q̄ nec eti-am volētes ad testimoniū aduersus seinui-cē admittunt. tex. ē i. l. parentes. C. de testi. 7 iij. q. iij. §. itē p̄ētes. 7 intelligit solū d̄ ascē-dentib⁹ 7 descēdentib⁹: nō de collateralibus fm glo. i. d. §. itē. Nec etiā dz p̄pelli vxor ꝑ viz. nec socer aduersus gener. p̄uignū. so-brinū. sobrinā: 7 ex sobrinis natū. 7 eos q̄ i p̄ori gradu sunt. vt. iij. q. iij. §. item. l. iulia ponit̄. l. iulia iudicior publi. ff. de testi. vbi dicit glo. sobrini 7 sobrine sunt qui ex femis puta cōsobrinis descēdunt. sicut cōsobrini quasi consorini. vt insti. de gra. §. iij. 7. vj Hoc limito q̄n̄ p̄cedit criminaliter. Sec⁹ si ciuiliter. vt. j. Familia. §. vij. Si aūt nō ex tat infamia 7tra aliquē. sed in generali in q̄ rit q̄s fecerit tale q̄d: vt fit cōiter. sic tenet ta lē admonere fm ordinē euāgelicū vt p̄uide at 7 emēdet q̄d fecit. 7 satisfaciat epo p̄cipiē ti. alis si noluerit: tūc si pōt pbare tenet reue-lare: aliter erit excōicatus. sed si pbare ñ pos set nō tenet. Ita tenet glo. in. c. sacerdos. de pen. dist. vj. 7. vj. q. j. c. si omnia. 7. q. ij. pla cuit. et. d. c. si peccauerit. ij. q. vij. plerūq̄z fa cit. c. si sacerdos. de off. or. Et trō ē. q2 tūc req̄ rit vt denūciator: nō vt testis. q̄d nō. q2 sepe venit in practica Et p hoc infert Jo. de pla. insti. de pub. iud. q̄ punies illū q̄ scit aliquē p̄misisse crimen lese maiestatis. q2 nō denū-ciauit cū pbare nō posset q̄ tenet ei ad oīe damnū. 7 idē tenet Bal. i q̄dā p̄silio q̄d in-cipit. Quāq̄z allegata sint mlta. Un̄ q̄n dz q̄ scit. intelligit de scia pbabili. l. q̄ accusare. C de edē. facit. l. nostris. C. de calū. Si tñ esset talis plat⁹ q̄ secrete posset videre vellet: deberet sibi secrete tanq̄z patri dicere. xxij. q. v. h̄ vi-det. Sed cū cōiter req̄rant vt p̄cedant iudi-cialiter: nō tenet nisi de eo q̄d pbare pōt. Et fm hoc limita q̄d. j. dicā Furtū. §. xlj. 7 vi-de q̄d dicā. j. Familia. §. viij.

Depositū ē q̄d custodiēdū alī cui datuz est. vt. ff. depositi. l. j. in p̄in.

1 ¶In quibꝫ ꝓsistit depositū: R. glo. in. c. bona fides. eo. ti. q in rebꝫ mobilibꝫ z se mouētibꝫ: nisi forte vbi a pluribꝫ res q̄ē in controuersia p sequestro deponitur. vt in. c. examinata. de iudi. z in. l. licet. ff. depo.

2 ¶Utrꝫ dñiū z possessio trāsferat in depositarium: R. q ñ. sz remāet apd deponētē. d. c. lz.

3 ¶De q̄ culpa teneat depositarius: R. q regulariē nō tenet nisi de dolo z lata culpa. qz cōiter fit gra deponētis tm. vt pz i. d. c. bona fides z i. d. l. j. §. vl. Sz in duobꝫ casibꝫ tenet etiā de leui. Prim⁹ si mercedē accepit p custodia. d. l. j. §. si q̄s seruū. z. d. c. bona fides. Secūs si ꝓuenit vt teneret. d. l. j. §. si ꝓuenit. vbi dr ꝓcⁿ ex ꝓuētōe legē accipiūt: dūmō nō cōueniat vt nō teneat de dolo. qz hec ꝓuētio est ꝙ bonos mores z cōtra bona fidē. z iō nō est sequēda. d. §. si ꝓueniat. et i tribꝫ casibꝫ tenet de leuissima. Prim⁹ si cā depositarij apud eū sit res deposita. Secūs si deposito se obtulit. intelligē q̄n diligētissimū excludit. Terci⁹ si ꝓuenit. vt i. d. l. j. §. sepe euenit. De casu fortuito nō tenet nisi fuerit i mora restituendi. vel ex pacto conuenerit. d. c. bona fides.

4 ¶Utrꝫ eccl̄a teneat ꝑ depósito facto ꝑlato ecclie si pījt: R. q nō. vt pz i. c. j. d depo. nisi sit vex i vtilitatē eccl̄ie: vt ibidē. Secⁿ si factuz fuisset ꝑlato cū ꝓsensu capli z alijs solēnitatibꝫ q̄ req̄runt vt obligeat eccl̄ia. qz ē factū ecclesie depositū. tūc sic tenet. Aliq̄ tn tenēt q si depositū sit factū apud sacristā deputatuz ad custodiā vasoꝝ z depositoꝝ a ꝑlato et toto capl̄o eccl̄ia tenet. vt in glo. c. j. e. ti. Silr q̄n ꝑlat⁹ ē ꝓsuet⁹ bn̄ admīstrare z gubernare bona eccl̄ie: ꝓsumet i vtilitatē eccl̄ie ꝓuertisse Ita dicit Archi. in. c. hocius. x. q. ij. et bar. in. l. ciuitas. ff. si cer. pe. z latius p Bal. i auten. hocius. C. de sacrosan. ec.

5 ¶Sed q̄s ꝑ babit ꝓsuz i vtilitatē eccl̄ie: R. q ille q̄ dicit. l. ei q̄. ff. de pba. fm Jnno. i. d. c. j. z dicit spāle hꝫ i depósito z i mutuo. vt in. d. auth. hꝫ. ius. §. is creditor. x. q. ij. sz i depósito nō credo ego vex: nisi q̄n ꝑ ei⁹ satisfactōe opteret vēdere res īmobiles eccl̄ie. sz q̄n pōt satisfieri de fructibꝫ nō oportet ꝑ bare versum i vtilitatē eccl̄esie. vt i. d. §. is creditor. Silr nec in alijs contractibꝫ: excepto mutuo. vide opi. diuersas in. c. quibusdā. de fide ius.

6 ¶Utrꝫ depositarius ꝓssit res suas ꝑponere depositis q̄n ambas saluare n̄ ꝑt: R. fm distinctōz posita. s. cōmodatū. §. xxj. z lz. d. c. bona fides. videat velle eū ee i dolo: si casu aliq̄ hz saluas suas depositz ꝑ dītis. intelligevex quo ad ꝑsumptionē q̄ cessat in foro anime.

¶Quid si depositū reddat sed deteriorat⁹: 7
R. q teneat q̄si redditū nō sit. vt dicit tex. in d. l. j. §. si res deposita. Qd itelligē si dolo deteriorat⁹ sit vel etiā culpa: q̄n de culpa tenebat. qz tūc tenet restituere vel tota estimationē: si deterioratio talis sit q inutile factuz ē deponēti. aut si nō: saltē quāto deterius. arg. eoz que nō. in. l. j. in prin. ff. de edil. edic.

¶Quid si heres aut alⁱ distraxit deposituz 8
factū mortuo: R. q si dolose fecit teneat. si āt ignorās rē depositā z bona fide distraxit: nō tenet nisi de eo qd ad eū puenit. Silr dic in cōmodato. vt in. l. j. §. vlti. z. l. sed et si n̄ sit heres. ff. eo. ti. Qz si min⁹ vēdidit vel pecūniā nō dū exegit sine dolo. tūc actōes tm̄ prestabit deponēti aut ꝓmodāti. vt in. l. ij. ff. depo. Si ꝙ rem posset redimere z pstare. nec velit: non caret culpa. i. dolo. vt. l. plane. ff. depo. iuncta. l. dolus. ff. man. z ideo tenet.

¶Utrꝫ depositor ꝓssit reuocare depositū sp 9
q̄n vult: R. q sic. d. c. bona fides. etiā si depositū fuisset vt sibi redderet certo tpe. vt in. d. l. j.

¶Utrꝫ sp sit reddēdū depo (§. si deposuero 10
sitū q̄n petit: R. q regulariē sic. ar. d. §. si deposuero. z. d. c. bona fides. imo denegās cōmittit furtū. z ꝓdēnat⁹ suo nomīe efficit ifamis. C. depositi. l. q̄ depositū. z nō suo nomīe. qz si p curatorio tutorio curatorio vel defensorio nomīe ꝓdeneat nō efficit infamis. vt in. l. furti. §. si q̄s alieno. ff. de his q̄ no. infa. Fallit tn̄ hꝫ. s. q teneat reddere i. iij. casibꝫ. Prim⁹ q̄n q̄s gladio depósito efficit furiosus. et sic eum petit: nō teneat etiā si iurasset semp reddere q̄n petet. xxij. q. ij. ne quis. Secⁿ si deponēs post depositū fuit deportat⁹. z bona ei⁹ publicata sunt. qz in publicū deferēduz ē depositū. nō ei q̄ deposuit. vt. l. bona fides. i ꝑn. ff. depo. Tercius q̄n fur z dñs cōcurrūt i petitione. qz dñs ꝓponit. d. l. bona fides. Quart⁹ q̄n fur deposuit apd dñm cui furripuit. vel apd ꝑpetuū. vt i. d. l. bona fides

¶Utrꝫ cā ꝓpēlatōis ꝓssit retineri depositū: 11
R. q nō. vt i. d. l. bona fides. Et ē singlare i depósito. licz i alijs fit sec⁹. p regulā. xxij. q. vij. dñs. Qd vex ē de ꝓpēlatōe directa. sz de ꝓpēlatōe indirecta loq̄ndo bn̄ pt fieri i cōscia simplr de q̄buscūq; vt. s. ꝓpēlatio. §. ij. lz q̄ ad forū ꝓtētiosum foret distinguendū. pser tim q̄n dolose denegat facere debitū.

¶Utrꝫ depositari⁹ ꝓssit vti re deposita: R. 12
q nō. alⁱs ꝓmittit furtū. vt. l. q̄ furtū. ff. d cō di. fur. Fallit hꝫ i duobꝫ casibꝫ. Prim⁹ si pecunia nō obsignata deponat. l. q̄ntus. ff. depo. Secus si signata. l. si sacculū. ff. depo. z

idē dicē q̄ buscūq; q̄ ꝓsistūt i numero. pondere ⁊ mensura eadē rōne. Scōs si putauit dñm ꝓmissuꝝ. ff. de fur. l. qui re. in prin.

13 ¶ Utꝝ aliq̄s possit rē suā apd̄ aliū dēpositā furtim accipe. R. hz s. Tho. ij. ij. q. lxvj. ar ti. v. q̄ñ. q⁹ ḡuat dēpositariū ad restituēdū vel se oñdēdū ꝛmunē. ⁊ iō si facit teneꝫ eū reuelare. Qd̄ vex itelligo nisi ipse dēpositari⁹ sciuisset rē dēpositā iuste dētā a dēponente. vel nisi vero dño eā petēte sil'cū vsurpatore eā sibi denegasset. q⁹ cū iuste eā teneat: videtur q̄ sine pcō furtim possit sibi auferri. ar. l. ancille. C. de fur. ⁊ l. bona fides. ff. depositi.

14 ¶ Cui credēdū ē q̄ñ depositū ñ ē oñsuz depositario seu tabernario vtputa quia deposuit bursaz vel sacculū plenū. nō tñ oñdit quid erat int⁹ ⁊ q̄tū: R. Matt. i. de. nei agro. de sta. mo. i. §. sane. q̄ nō credeꝫ deponēti nisi p̄ bet. neq; stabit ei⁹ iuramēto. q⁹ iuramentuz nō dat nisi q̄ñ p̄cedit semiplena ꝓbatio. vt in. c. fi. qd̄ me. cā. vide. j. Nauta. §. j.

15 ¶ Quō teneat tabernari⁹ ⁊ nauta ⁊ hmōi de his q̄ deponūt apd̄ eos. vide. j. nauta. i. pn.

16 ¶ Ad q̄d teneat deputatus ad custodiaz librorum. vide. s. Custos. in prin.

Derisio ꝓm s. Tho. ij. ij. q. lxxv. ē cū aliq̄s malū alicui⁹ psone vel defectū i ludū vl' risuz ponit vt eruescat et decūdet. Et ꝓpterea differt a cōuicio seu ꝓtumelia. q⁹ sic finis ipsi⁹ ē vt tollat honorez: sic deridēs intēdit vt eruescat. Fit aūt derisio i ꝛbo cachinno. ⁊ sic ē derisio. Aliq̄ñ fit naso rugato ⁊ sic ē subsannatio. aliq̄ñ factis. ⁊ sic ē illusio. tñ i fine idē sunt. vt no. glo. sup p̄s. Qui habitat i cel' irridebit eos

1 ¶ Utꝝ sit mortale pctm̄: R. q̄. s. ibidē. q⁹ sic q̄ñ irridēdo oīno pupendit aliquē ⁊ tā vilē existiat vt de ei⁹ malo nō sit curandū: sz sit p ludo habēdū. ⁊ tāto graui⁹ q̄nto magꝭ teneꝫ reuereri eū. Unī irrisio dei est ḡuissimū pctm̄ Scōm locū tenet irrisio scōꝝ ⁊ sacōꝝ. Tercīū parētū ⁊ ꝓlatoꝝ. ppēa cham fuit male dict⁹. ij. q. viij. sn̄ia. xv. q. v. c. j. Quartuz iustoꝝ q̄ grauis ē. q⁹ multi a bn̄ agēdo retrahunt. Irridere aūt de malo p̄mi ingtū est leue seu parū ⁊ sine notabili vilificatiōe p̄mi vel ꝑturbatione erit veniale peccatum ꝑm Alex. sco a sco e. ti. de irrisione.

Desperatio ē q̄ñ ex falsa estimatōe ꝓpter pcā q̄ fecit vel bona q̄ omisit: desperat de dei miscōia. credens deum nolle vel nō posse sibi parcere vel in gratiam recipe.

1 ¶ Utꝝ sit ḡuissimuz pcōꝝ: R. q⁹ ex pte nra ē ḡui⁹ q̄z odiū dei. q⁹ p spez reuocamur a malis ⁊ introducimur ad bona pseq̄nda. iō sbla ta spe hoies ifrenate labūt i pcā ⁊ a bōis retrahūt. Unī glo. sup illud puer. xxiij. si desperaueris. Nihil execrabili⁹ desperatōe q̄z q̄ hz ꝛi generalibꝫ huius vite laboribꝫ. ⁊ qd̄ pei⁹ ēt fidei certitudini ꝓstātiā pdit. Isi. de sum. bono. Perpetrare flagitiū aliq̄d moꝛs ē. desperare ē descēdere i infernū. Odiuz tñ dei q̄d ꝓuenit ex eo q⁹ volūtas hois diuine bonitati ꝓximat ꝑm se ē ḡui⁹ pctm̄. silr infidelitas. Et itellige q⁹ ē grauissimū pctm̄ q̄ñ hō scāter ⁊ adūtēter tenet q⁹ de⁹ nolit pcere penitentibꝫ ⁊ gratiā dare redeūtibꝫ. q⁹ sic mot⁹ spei q̄ ꝓformiter se hz ad extimatoz verā laudabil'ē ⁊ meritoꝝ. sic mot⁹ oppositꝫ. s. desperatōis. q̄ se cōformat extiatōi falsē de deo ē vicios⁹ ⁊ mortale pctm̄ ⁊ gr̄uissimū. sec⁹ si desperatio eēt i sbito ⁊ ideliberato motu: cū aliq̄tiēs ex ꝓplexione nature causet. q⁹ esset veniale vel nullum pctm̄. hec ex Tho. ij. ij. q. xx. ⁊ Ale.

¶ Desperatio aliq̄ñ ꝓuenit ex accidia. q⁹ ppter tristiciā quaz ꝓcipit erga bonū desperat posse p se vel p aliū illud pficere. Aliq̄ñ ꝓcedit ex luxuria q̄ hō dedit⁹ delectatōibꝫ venereis fastidit bona spūalia ⁊ ñ spat ea q̄si bona ardua Aliq̄ñ ex auaricia q̄ hoiez q̄ hz multa restituere ligat vt desper. Aliq̄ñ ex nature cōplexione q̄ hō melancolicus incidit in eam

¶ Utꝝ sit de aliquo desperandū i hac vita: R. 3 q⁹ nō. c. nemo. de pe. di. vij. xxvj. q. vj. c. is q̄ tempe. ⁊ c. si ꝑbr. ⁊ c. agnouimus.

Detractio ē aliene fame p occulta ꝛba denigratio. ⁊ dr occulta respectu ei⁹ de q̄ dicunt. q⁹ in ei⁹ absentia ꝓferunt. ⁊ differt ꝑm Tho. ij. ij q. lxxij. a ꝓtumelia. q⁹ ꝓtumelios⁹ p apta ꝛba dicta in facie intēdit derogare honori. Detractor ꝛo in absentia ꝓximi eius famā ledit. Et sic patet q⁹ i mō. q⁹ iste occulte ille apte. ⁊ in fine differt. quia iste famā. ille honorē auferre intendit.

¶ Quot modis fit detractio: R. ꝑm Alex. ij ij. tractatu eo. q⁹. viij. modis. Primus ē occultatiu⁹ q̄ñ qd̄ ect manifestādū necessario ad honorē ⁊ salutē aiaꝝ nō vult ꝓpalare. Unī Gilbertus. Grauis inqt rapacitas: cū verā alterius gloriā ⁊ si mēdacio nō corrūpis silentio ꝑteris Scōs est negatiu⁹. s. cū negat scāter alterius bonū. s. dicendo: nō ē vex q⁹ talis sit bon⁹. Tercī⁹ ē detractiuus. s. cuz dicit bonū factū: sed mala intētōne. seu q⁹ secuta tot scādala sunt ⁊ hmōi. ꝓtra illud. xj. q. iij c. Ue q̄ dicitis ꝛc. Quart⁹ ē venenatiuus. s.

cū mala īmiscenť bonis: sicut fit cōiter. qz di
cūt ꝑus bona. postea addunt mala 7 hmōi
Quintꝰ ē publicatiuꝰ. s. cū occulta pctā ma
nifestat his q̄bꝫ nō ꝺz. aut ordie q̄ nō debet
Sextꝰ ē augmētatiuꝰ. s. addēdo. vel ex mō
loq̄ndi aggrauādo factū. Septimꝰ ē inuē
tiuꝰ. s. falsa crimia īponendo. sīue p dicti mo
di fiāt ꝶbis claris. sīue obscuris. sīue signis
vel lr̄is: aut alio mō eq̄lenti. qz factis 7 si
gnis loq̄mur. de spon. cū apud. 7. c. tue.

2 ¶ Utrꝫ sit pctm̄ mortale: R. vt colligo ex do
ctrina Ale. vbi. s. 7 Tho. vbi. s. q tripliciꝫ ꝺz
q̄s detractor. Primo mō solū formaliter depa
uat. 7 hꝫ ē q̄n ille q̄ dicit. occultat. negat. cū.
dā q̄ de se nō sunt i infamiā primi. sed tm̄ ea
intētōe vt diffameť. 7 talis sp peccat morta
liter. Facit. c. cū volūtate. de sen. ex. cū silibꝫ
Nō teneť tn̄ ad restitutōꝫ fame. Scōo mō
ꝺz q̄s detractor materialiter tm̄. 7 ē ille q̄ nō
aio infamandi: sed ex loq̄citate vel alio mō
indebito occultādo negādo ꝶba ꝓfert i in
famiā primi. 7 si talis occultatio. negatio 2c.
de se infamāt. puta qz sunt ꝯ honestatē vite
7 moꝝ 7 apud illū: vl̄ illos q̄bꝫ occultat. ne
gat 2c. sequit infamia primi ꝯ quē taliter de
trahit: tūc mortaliť peccat. ar. c. sepe 2 tingit
7. c. hi q̄. l. di. Si ꝶo de se talia nō infamāt.
puta qz pn̄t intelligi ita de culpa veniali sic
de mortali. sicut cū q̄s dicit. talis ē magnꝰ sup
bus. adulť. auarꝰ. iracūdꝰ 7 hmōi q̄ pn̄t ac
cipi 7 ꝓ ꝑmo motu q̄ ē venialis. 7 etiā ꝓ pec
cato mortali. tūc nō peccat mortaliť talis ꝓfe
rēs ex loquacitate 2c. qz si primi audientes scā
dalizant: ē eis imputandū cū faciāt ꝯ illud
Estote misericordes. de reg. iu. qz i melioꝝ
ptez debēt iterpretari. Idē dicēdū i his que
sunt modice importantie. puta pctā venia
lia q̄ ꝑmuniter nō infamāt. Idē silr̄ dic fm
Sco. i. iij. dis. xv. q. iij. de eo q̄ ex loq̄citate
dicit se audiuisse aliqua mala infamatoria
primi. Rō. qz talis ex natura actus nō au
fert illi famā i opinione audientis. qz q̄ cito
credit leuis ē corde: dūmō aliq̄d nō addat
quo ꝓuocenť audientes ad credendū. qz tūc
eet mortale fm Lād. vbi. s. Silr̄ si ille cui
dicit habeat eū ꝓ scelerato. qz iā infamatus
erat apud eū de alijs. 7 si non de isto. Tercio
mō ꝺz q̄s detractor materialiter 7 formaliť:
q̄n. s. occultat vel negat vel dicit ꝶba īfama
toria 7 cū intētōe infamādi. 7 talis sine dubio
magis mortaliť peccat q̄z raptores rerū. vj.
q. j. ex merito. 7. c. deteriores. Et q detractio
sit mortale pctm̄ ex se: facit. c. accusatō. ij. q.
vij. 7. c. nemo ꝓ toꝝ. xj. q. iij. 7. c. homicidi/
orū. de pe. di. j. 7. c. Clericꝰ. el. ij. xlvj. di.

¶ Utrꝫ ille qui ꝓ detractionē suā ab stulit fa 3
mā primi teneať ad restitutōez 2c: R. fm oēs
docto. in. iij. dist. xv. q sic: sicut q̄ res rapu/
it alienas. Distīgue tamē sic. aut occulta/
tio. negatio 7 silia: de sui natura erāt īfama/
toria. 7 ea occultauit negauit 2c. ei q̄ bonam
opiniōꝫ habebat de primo ex q̄bus nūc ma/
la habet. nec sciuit aliūde. 7 sic indistincte te
neť. s. si dixit vez sine mēdacio excusando p
primū. s. q male dixit. 7 q nō credat si occul/
tauit reuelādo 7 hmōi. Si ꝶo imposuit fal
sum dicēdo se mendaciter dixisse. etiā si debe
ret remanere infamatus. qz magis teneť ser
uare famā iuste primo q̄z iniuste sibi. vñ si
i publico dixit retracter i publico. si in occul
to: i occulto. Fallit hꝫ i. vij. casibꝫ Primꝰ q̄n
sequeret maior īfamatio. vt puta qz nō am
pliꝰ forte recordant. 7 ꝓpterea q̄n vult resti/
tuere famā dicat. de eo malo q̄d dixi de tali:
non credatis. nec specificet q̄d. Scōs casus
q̄n restitutio nō posset fieri sine ꝑiculo ꝓba
bili alicuiꝰ mortal' pctī vel mortis corꝑalis
7 hmōi. qz tūc cū tale malū sit ꝓponēduꝫ fa
me nō teneť. Aduertendū tn̄ fm doct. q q̄n
restitutio fame nō pōt fieri: infamatoꝝ teneť
ad aliq̄d eq̄lēs i rebꝫ. ar. c. eccīe sctē Ma
rie. vt li. pe. ni. ino. Tercꝰ q̄n dixit his q̄bꝫ
debebat. puta ꝑlato p denūciatōꝫ aut accusa
tionē. vel his q̄ poterant ꝓdesse non obesse.
Quartꝰ q̄n talia de sui natura nō erant infa
matoria. puta qz poterāt iterꝑtari in pctm̄
veniale. Quintꝰ q̄n dixit se audiuisse nihil
ipse addēdo ex q̄ credulitatē faceret. 7 sic nō
teneť ad restitutōez fm Sco. i. iij. 7 Lād.
et Astē. Addit tn̄ Astē. q si sequať infa/
mia: nihilomin̄ teneť. q̄uis simplr̄ dixerit
se audiuisse nihil addēdo Sco. ꝶo dic q vi
deť duꝫ dicere q exeat genꝰ pctī venialis: q̄n
ex inconsideratiōe talia refert. Sextꝰ casus ē
q̄n ille cui dixerat sciuit ꝓ aliā viā postea. vt
puta qd̄ tūc erat secretū nūc publicatū est ꝓ
alios. Septimꝰ q̄n ille oīno erat infamis sal
tē apud illos cū q̄bꝫ detraxit de eo

¶ Utrꝫ ille q̄ infamauit primū indirecte. s. ne 4
gādo crimē sibi ipositū ab accusatore i iudi
cio aut denūciatore teneať: R. ꝯ Sco. vbi
s. q nō teneť pctm̄ suū i iudicio cōfiteri: nisi
mō 7 ordine de quo. s. Confessio delicti. Et
ideo sibi imputet q̄ accusat de quo non pōt
ꝓbare. ꝯcor. Ri. ibidē. ar. v. q. iij. Debet tn̄
ꝓ ꝶba sobria excusare eū dicēdo. nō credat
q maligne ꝓcesserit. sed sic credebat. aut ali
quis eum seduxit 7 hmōi.

68 l 3

5 ¶Utr audiēs detractōz pecc mortalit. R. fm Tho. ij. ij. q. liij. ar. iij. q. ꝑsentire p audientiā detractōni pōt esse dupl'r. Uno mō directe. qñ. s. qs inducit aliū ad pctm detractōis. et placet ei ꝓpter odiū qđ hz ad eum cui detrahit. z sic ē equale pctm cū detractiōe Et iō si detractio erit mortalis: sic z auditio ad Ro. j. Nō solū q̄ faciūt: sz q̄ ꝑsentiūt. facit. c. nō solū. xj. q. iij. Alio mō ꝑsentit qs indirecte. s. qñ nō resistit cū resistere possit. Et hoc ꝓtingit aliqñ. nō qz pctm ei placeat. sz ꝓpter timorē humanū vl negligētiā aut verecūdiā. z tūc aliqñ est mortale. puta qz platus q̄ tenet ꝓscere. vel ꝓpter scādalū. aut qz ꝓponit timorē humanū charitati dei. alis veniale est. concor. Alex. vbi. s.

6 ¶Utr infamās seipm dicēdo aliq̄ mala q̄ nō ꝓmisit pecc mortaliter. R. q̄ si facit ꝓpter tormēta euitāda: sic faciūt illi q̄ ad torturā ponunt: nō pecc at. sz licite fieri pt. qz talis ꝓfessio facta tali metu nō valet. nec etiā si fiatꝫ aliū. sed si nō fiat ex tali metu pecc at mortalit. z tenet retractare. ar. c. nō sunt audiēdi. xj. q. iij. Glo. tñ i. c. j. xv. q. vj. tenet. q etiā si facit ꝓpter tormēta pecc at mortalit Sz ei nō credo. qz nō ē mēdaciū pniciosū nisi forte in casu qñ ratificaret post tormēta ex qua ratificatiōe cēt occidēdus ipse vel alius dānificādus. qz sic mortalit peccaret z teneret retractare q̄ ad id qđ falsē dixit ꝺ alio sed quo ad id qđ dixit de se: si ꝓpter dolorez tormentoꝝ quē timeret iterꝫ sibi infligi potius pēligeret mori q̄z ipm pati. credo ñ teneret de necessitate retractare.

A Diaconus debet assistere sacerdoti ꝺ ordinꝫ ministrare in oībꝫ q̄ agunt in sacramētis xpi. ꝓdicare euangeliū. donare pacē. z annūciare. xxv. di. plectis. §. ad diaconū. z. xciij. di. i multis capitulis

1 ¶Utr possit dispēsare corpus xpi. R. q̄ nō de ꝑse. dist. ij. quenit. nisi necessitate cogente de iussu epi vel presbyteri. xciij. dist. c. presente. vel si longe esset eps vel presbyter z necessitas cogeret: posset sine alia licentia. ea. dist. c. diacones.

2 ¶Utrū diaconus indutus ad cantandū euangeliū possit cantare i choro. R. Hug. i. c. i sancta romana. xcij. di. tenet q̄ nō. z si facit excōmunicatus ē. vt in. d. c. Sed verius credo q̄ illa ꝓhibitio tm̄ locū habeat i ecclesia romana in cardinali ꝓpter verbuz ibi positum. in hac sede. imo credo mereatur si ideo cantat vt chorꝫ adiuuet. qz forte pauci sunt. Si ꝑo faceret quasi ꝓtemnēs officium suū vel ex iactātia: sic peccaret. Et ita posset itelligi dicta ꝓhibitio ꝓfati. c. quo ad rationē ꝓhibitionis. sed nō quo ad pēnā excōmunicationis. qz solum locū habet in cardinali. vt. s. dixi.

¶Quō utit stola. vide. j. Sacerdos. §. v. 3

Dialetica dissuadet. i. c. nōne. z in. c. vino. z. §. hic etiam. xxxvij. dist. ꝓ totum.

Dies festus quando incipit. R. vt colligit ex glo. in. c. qm̄. de fer. z glo. i. c. pnunciandū. ꝺ consec. dist. iij. q. diuersis respectibꝫ diuersis horis icipit. Quo ad officiū incipit i vesperis. quo ad esuz carniū incipit a cene termino. Limita nisi protraheret vltra mediaz noctē cena. z qñ dies sequens est dies ieiunij vel sexta feria. quia sicut quo ad ieiuniū incipit in media nocte sic z abstinētia carniū. Et dicit terminus cene media nox. qñ dies ieiunij vel sexta feria sequit: fm Pa. in. d. c. qm̄. Quo ꝑo ad cessationē ab opibus seruilibus fm P a. in. c. j. de feriis. incipit fm cōsuetudinē patrie. facit. c. qm̄. eo. ti. z ideo si est consuetudo q̄ incipiant festare i mane tenēda ē: dūmodo cessent vsq̄ ad aliud mane. si in sero sic seruia. Unū tm̄ ē notādū. q̄ licz ꝓsuetudo possit determinare q̄ hora sit incipiēdū festū. nō tm̄ pōt diminuere q̄n ad min'm p. xviij. horas i cessem' ab ope seruili sel' i hebdomada. qz isto mō ē de iure diuino qđ ꝓsuetudo nō pōt diminuere. licz possit augere vel declarare. Pōt etiā ꝓsuetudo augere vt faciamus festū plus q̄z p. xviij. horas. vt pz i. d. c. qm̄. qđ limita nisi augeret taliter q̄ sabbatū videremur festare. qz tūc nō valet. ar. c. quidā de apostat. incipit etiā dies aliis respectibus aliis horis. sed nihil ad ꝓsciam. Et ex ꝓdictis patet qđ dicendū de barbitōsoribus et aliis artificibꝫ q̄ laborāt vsq̄ ad mediā noctē vel vsq̄ mane diei festi. qz licz sint inducēdi vt desistāt. nō tm̄ ꝓdemnādi de mortali ex quo sic cē ꝓsuetudo: dūmodo ꝓtrahāt festū postea vsq̄ ad sequēs mane. ita q̄ p. xviij. horas ipm seruent. qđ no.

¶Utr die assignata ad aliq̄d faciendū alicui teneat sine alia monitōe. R. q̄ sic. qz tūc dies interpellat p hoīe. de locato. c. potuit. C. ꝺ ꝑben. z co. sti. l. magna. C. de iure emphi. l. ij. facit. c. ij. de concel. ꝓben. 1

¶Quot miliaria cōtinet quilibet dies. R. 2 q̄ in iudicijs fm leges. xx. vt. l. j. ff. si quis

cau. ꝛ ff. de ver. sig. l. in itinere. et quodlibet miliare habet mille passus. et qlibet passus v. pedes. vt. d. l. i itinere. i tex. ꝛ i glo. Sed i contractibꝫ standū est arbitrio boni viri: vt attenta qualitate ꝛ ꝯditione ꝑmittentis limitet. vt. ff. de ver. ob. l. ꝓtinuis. §. cuꝫ ita. sed glo. i. c. nonulli. de rescrip. vult q attendam⁹ ꝑmunē vsum loquendi ꝑm quez assignabūt miliaria. Et ideo si cōsuetudo ē q tenet. xxv. illi stabit. ꝛ de illa intelligent recepta. Sꝫ iudicio meo arbitrio boni viri ē relinquendū. q̄ tñ a cōi ꝓsuetudine recedere nō dꝫ cum sit optima interpres legū. de consue. c. cuꝫ dilectus. ff. de legi. l. si de interptatōe: nisi sit causa euidens aliud dicendi.

Diffamatio vide. s. detractio. Et no. q ꝑ̄t q̄s ꝑlocare officiū iudicꝫ vt ꝓpellat diffamatē cessare: ꝛ iudex tenet. vt i. l. diffamari. C. de inge. ꝛ manu. no. Inn. i. c. ꝙrēte. de of. or. ꝓpterea dicit tex. i. d. l. diffamari statū ingenuoꝝ siue erroꝛe siue malignitate q̄ rundā piniquū est. i. valde iniquū.

Diffidatus an possit occidi impune: et rebꝫ spoliari. vide. s. Ascisimus. §. ij.

Dignitas ē ꝑm Archi. i. c. j. de ꝓsue. li. vj. administratio rex ecclīastica cū iurisditōne. ꝓptea hꝫ dignitatē ē ꝑm Pa. i. c. de multa. de ꝑbē. hꝫ iurisditōez. s. q̄ ad forꝝ ꝓtētiosuꝫ etiam i modicis causis ꝑm Pe. de ancha. i cle. si dignitatē. de ꝑben. sicut archipb̄i i ecclia pictauiēsi q̄ excōicat. suspēdūt ꝛ absoluunt. vñ qlibet rectoꝛ seu ꝓꝛ ecclie collegiate dicitur hꝫ dignitatē. vt no. Pau. i cle. j. de ele. ꝛ i cle. nec i agro. de sta. mo. ꝛ dñi de rota decisione. clxvj. ꝑ hoc facit tex. i. c. indemnitatibus. de elec. lib. vj. vbi abbatissa dꝫ hꝫ dignitatē. Hoc tenet Lar. i cle. ij. de resc̄p. ꝛ ibi ē glo. q̄ dicit hic ee approbatā opi. abbatꝫ i ꝟ. Limitat Inno. i. d. c. de multa. si ē perpetua. allegat. c. ij. de sta. mo. §. fi. ꝛ tz nō sit ꝑpetua. dūmō possit ee ꝑpetua. sic ē i ministꝫ ordinis minoꝝ sufficit. Nā dꝫ ee ꝑpetuuz qđ ē i potētia ꝑpetua. vt no. Lar. i. d. cle. ij. tex. ē ꝟ i. c. clericos. i ꝟ. ꝑpetuā. iūcta glo. de coha. cle. ꝛ nu. Itē dꝫ dignitas si i ecclia vbi ē reputet ꝑ dignitatem hēat administratoꝝ tpalīū rex ꝑpetuā. tz nō sit nūerata inē dignitates ecclīasticas ꝑm Inno. ibidē. Ministri aūt q̄ sine pēnit⁹ iurisditōe exercēt officiū aliq̄d. sic ꝑcuratoꝛes. sindici et sacriste q̄ pullsant cāpanas nō hnt dignitatē etiā si eent ꝑpetui. secꝫ si hꝫent iurisditoꝝ. ff. de of. ꝑ. cesa. l. vlti. ꝑm eūdē Inno. Silr dꝫ dignitas q̄ appellat aliq̄ nocꝫ dignitatibꝫ iuris. vt archidiaconat⁹ ꝛ hmōi etiā si nō exerceret officiū ꝑm Inn. ibidē. Et q̄bꝫ pz q vicari⁹ epi nō hꝫ aliquā dignitatē tz pa. vbi. s. Et differt a ꝑsonatu dignitas. qꝛ ꝑsonat⁹ ꝑm arch. vbi. s. ē q̄dā ꝓrogatiua i eccla sine iurisditōe: vt hꝫe stallū honorificū i choro. i capło. i optōibꝫ i ꝓcessiōibꝫ. i vocibꝫ dādis. ꝛ silibꝫ plus q̄z alij sui ordis canōici. ꝛ nō tāq̄z alij i dignitate ꝓstituti. q̄z uis ꝑm Inn. vbi. s. aliq̄n accipiat ꝑ dignitate. Officiū ꝟo ꝑm eūdē arch. vbi. s. ē administratio rex ecclīasticaꝝ sine iurisditōe. sic sindici. procuratoꝛes. castaldi. de q̄bꝫ. j. q. iij. saluatoꝛ. Itez vicedñs ꝛ silēs. q̄ sic vice hnt referre tūc hnt officiū ñ dignita

¶ Utꝝ successoꝛ i dignitate teneat ex ꝯ (tē. 1
ctu inito cū ꝑdecessore suo. ꝛ. Pa. i. c. j. de ꝑba. q sic. si fuerit ūt⁹ noīe dignitatꝫ. etiā si fuerit innit⁹ cū subdito suo. ita tenet Ly. i. l. digna vox. C. de legi. ꝛ Jo. an. ꝛ cōiter seqntes: etiā si tal sit papa vel impatoꝛ. facit. l. cesar. ff. de publica. ꝛ etiā qꝛ tal obligatio ē de iure naturali: cui ꝓnceps submittit. facit cle. pastoralis. §. ceteꝝ. de sen. ꝛ re iudi.

¶ Utꝝ dignitas possit appeti vel q̄rī ꝛ ꝛ. q 2
dignitas ecclīastica nō: imo ipo iure efficit idign⁹ ꝛ dꝫ repelli. j. q. vj. sic is qui. Dignitas ꝟo sclāris si ē dign⁹ et apt⁹ ꝑ̄t appeti ꝛ peti ab eo q̄ ꝑ̄t eā dare: etiā mediāte pecunia: dūmō palā fiat ꝛ petat. vt. ff. de pollici. l. j. §. j. ff de decu. l. eos. ꝛ ff. de of. ꝓcō. l. barbar⁹. i ꝑn. Sec⁹ si clā. vt. C. ad. l. iul. repe. l. fi. i ꝑn. ibi. nō ambitu vel ꝑcio. silr lz dare pecuniā vl petere vt ꝓsequat. vt no. glo. singularis in. d. l. eos. facit ꝑ hoc glo. in. l. vnica. ff. ad. l. iul. de ambitu. Silr licz emere militiā. ff. de ac. em. l. creditoꝛ. §. inē venditoꝛē. Qđ limita si q̄rit vt ꝓsit: nō vt ꝑsit. qꝛ sic peccat. dd q̄ vide. s. ambitō. §. j. ꝛ j. officiū. §. j. ꝛ iij. Arit̄ñ. j. pol. c. vj. dic. q licite appetit ꝓncipat⁹ si tria ꝓcurrāt ꝓ eo q̄ habeat amoꝛē ad ꝓsequētē politiā. Secō potētiā maximoꝝ opeꝝ ꝓncipat⁹. Tercio ꝓtutē ꝛ iusticiā in vnaq̄q politia cā q̄ ad politiā ptinet. vñ ꝑm eū licz sciēti se hꝫe ꝓdicta tria appetere ꝓncipatū ꝓpter vtilitatē reipublice: sed nō licet ei cū petere. vñ dicit. ij. pol. c. vj. Nō bñ statutū est ipm petere q̄ ꝓncipatu dignificabit.

¶ Utꝝ q̄s possit hꝫe plēs dignitates ecclīa 3
sticas simł. vide. s. Bñficiū. §. xxiij. cū se.

¶ Utꝝ eps possit dispēsare cū eo q̄ vicesimū 4

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

hz ānū solū: vt possit hre dignitatē eccl'iasti
cā sine cura aiaꝝ. R. q sic. c. pmittimus. de
eta. z q. li. vj. Officiū qtūcunqz vile dr di/
gnitas qñ fit pncipe mādāte. tex. ē i. l. nēo p
fectus. C. de dig. Et sic ꝓficat. l. vnica. C. de
mā. pn. vbi dr. q nulli credat se mādato pn
cipis venisse nisi i sept̄ ostēdat. z addit. nec
vlli⁹ dignitate freri. siue tribuni siue notarij
siue comitis pferat dignitatē. hec ibi.

Dilapidator dr plat⁹ qui res eccl'iasti/
cas alienat et male expēdit. q dz deponi. xij.
q. ij. aplicos. z. xvij. q. iiij. nullus res.

¶ Utr̄ suspecto de dilapidatōne debeat dari
coadiutor. R. q sic. vide in. c. venerabili. de
off. dele. z i. c. licet hely. §. qz ꝓ. de simo.

Diligere deū debem⁹ ex toto cor/
de. C. de pe. di. ij. §. cha
ritas est. vide. s. Charitas.

¶ Utr̄ teneamur diligere īimicos. R. s. bo.
i. iij. di. xxx. q. iiij. z. v. q ē affect⁹ z effect⁹ dile
ctōis duplex. Prim⁹ in nocētie q nolum⁹ no
cere. z isto mō ē i pcepto. vñ qlibet tenet non
optare eis malū inqtū malū ē. i. p se. possu
mus tn̄ p accidēs optare eis maluz. puta si
credim⁹ q sit expediēs sibi vel eccl'ie vel cōita
ti. sz inferre q ad effectū nō licz nisi sit offici
alis cui ꝓpet z zelo iusticie faciat. vl' i casu
pmisso a iur̄. Alli⁹ ē affect⁹ z effect⁹ beneficētie
Et hic ē duplex. q dā a charitate elicit⁹ q qs
optat alijs summū bonū vl' bona spūalia. s.
graz z gl'iam. z iste ē i pcepto erga īimicos
Quidā ē a charitate impat⁹ q qs optat alij
bonū tpale z pspitatē transitoriā. z iste nō ē
in pcepto nisi in casu necessitatis. est tn̄ pfe/
ctōis optare talia inimico: nisi p accidēs in
qtū putantur ei vel alijs nociua. vel si est
inimic⁹ eccl'ie aut cōitatis. qz tūc esset impfe
ctiōis optare sibi bona tpalia. Intellige tn̄
fm Alle. i. iij. pte sum. tractatu de charitate
q ē pcepti affirmatiuū qđ non obligat ad
semp. i. cū nō sum⁹ i ꝓsideratōne aut dormi
mus. sz solū p loco z tpe qñ de h̄ cogitam⁹.
vel necessitatis casus occurrit. Limita etiā
pdicta fm. s. Bo. vbi. s. q. v. z Ri. ibidem.
ar. j. q. j. i effectib⁹ spēalib⁹. sed q ad effect⁹
generales tenet qs de pcepto diligere inimi/
cos. puta cū qs orat in generali p pplo. pdi
cat. facit el'ymā generalē: z hmōi. qz tenet nō
excludere eos a talib⁹ etiā tenet ad effectū
salutatōis fm Ri. ibidē q cōiter ipedit. nisi
i casu qñ timeret eos ꝓuocari ad maluz ali
qđ vel aliud inconueniēs oriri.

¶ Utr̄ teneamur remittere signa rācoꝝ. R. 2
fm Ri. vbi. s. q. ij. q sic. si petit veniā. Acti
onē aūt nūqz. vl' dic fm Alle. vbi. s. q est ran
cor q comitat̄ appetitū vindicte. z hūc dimit
tere ē pcepti. vt. s. pz. z ē punitio quā comi
tat zel⁹ iusticie. z hāc null⁹ tenet remittere de
necessitate. Nota tn̄ q sunt qdā signa ppi/
qua q gerūt pbabilē suspitōz rācoris. vt cū
qs nūqz vult loq̄ iniuriati. vel cū obuiat di
uertit. vel torquo vultu respicit. z hmōi. et ta
lia nulli lz tenere. siue aī satisfactōz siue p⁹
qz ab oi specie mali ē abstinēdū. nā ex talib⁹
signis pz inimicicia. fac. c. q. de renū. li. vj. z
l. dolū. C. de dolo. vide qđ nō. i. c. cū adrian⁹
lxiij. di. vbi glo. vult q qñ qs alīū ñ salutat
ꝓsumit ēe inimic⁹. quā limitat Pa. i. c. repel
lant. de accu. veraz. qñ erat solitus salutare.
Sūt alia signa remota. vt ñ ꝓuersari ami/
cabilit̄. nō facere sibi mutua seruitia. nō ꝓti
nue ꝓuersari. z hmōi. z si h̄ facit vt magꝝ vi/
uat i pace. z ille magꝝ cognoscat delictū suuz
nō peccat. alīs petēti veniā. z satisfaciēti p pos
se nō poterit sine pcto veniali tn̄ ista dene
gare. vide de hoc. j. Iniuria. §. vj. z. vij.

¶ Utr̄ diligere mūdū sit pctm. R. fz Alle. 3
ij. ij. tractatu de auaricia. q. ij. q aut diligit
ad necessitatē. z sic ñ ē pctm. Un̄ Bed. sup
Jo. ij. Ultimi mūdo ad necessitatē ñ ad vo
luptatē. Aut diligit ad voluptatē z superflui
tatē. z sic ē phibitū. Et licz ordinate qs pos
sit amare mūdū. tn̄ difficile ē. qm̄ ē occasio
pctōr. Aut diligit mūd⁹ vt finis in eo ꝓsti
tuat. z ppt̄ se. z lz nō sit i eo aliqd appetēdū
ppt̄ se. tn̄ extimat̄ i eis sufficiētia cuz nō sit.
z sic cadit sub phibitōne tal' dilectio. z istis
duob⁹ modis dr. Nolite diligere mūdū. j.
Jo. ij. z noīe mūdi intelligūt tpalia. Est eti
am diligere mūdū. i. lōgo tpe velle stare in
mūdo ppter delicias. z sic ē veniale pctm. sz
ppetuo velle stare non pōt esse sine mortali
pctō si ē deliberatio volūtatis fm Pe. de pa
lu. i. iij. di. xxj. velle stare ppter plōgari so/
lū nō est pctm. sed si vt magis mereat z me/
lius operet̄ est meritorium.

Diligentia qlēt tenet quis po
nere i rebꝫ aliēis.
vide. s. Cōmodatum. §. xj.

Diocesis est vbi epūs. xvj. q. iij
c. quicunqz.

Discere debet qlibet añqz doceat.
xxiij. dist. c. is igit̄. in fi.
z. xxxvij. di. relatū. z. lxj. dist. c. in sacredoti
bus. et. xvj. q. j. si clericatus. et qui recusat

discere diaboli mẽbrũ ẽ. xxxviij. dist. nullꝰ. ꝛ sacerdotes debẽt sp sacris lr̃is intẽdere. silr̃ ꝓ dicatores. xxxvj. di. §. ecce. ꝛ xxxviij. di. ignorãtia. etiã senes. ꝛ Aug. dicit licẽt a iuniore addiscere. xxiij. q. iij. si hẽs. circa mediũ

Disciplia ẽ vltrix malevite. xxiij. q. v. c. ad fidẽ. ñ amat filiũ aut fr̃ũ q̃ eũ ñ discipliat. ea. q. c. ñ putes. mali sẽ flagellãdi. ñ interficiẽdi. xxiij. q. v. c. j. ꝛ ij. ꝛ ꝓ totã. q. Facit elynaz q̃ ꝓ disciplinã corrigit. xlv. di. ꝛ q̃ emẽdat. Luxmisc̃dia ẽ tpanda. c. disciplia. xlv. di. ꝛ citra effusionẽ sanguis. arg. de rap. c. in archiepatu. vide. s. Correctio primo.

Discordia vtr̃ sit pctm̃ mortale dr̃. R. fm Tho. ij. ij. q. xxxvij. ar. j. q̃ discordia ẽ pctm̃ igr̃tũ concordie ꝛ iust. Qd̃ q̃dẽ pt eẽ duplr̃. s. ꝓ se aut ꝓ accidẽs. ꝓ se. i. cũ sciẽt ꝛ ex itẽtõe. sic accipit ꝓ se cũ i hũanis actibꝫ ꝛ motibꝫ dissentit a bono diuino ꝛ bono primi i q̃ tenet ꝓsentire. ꝛ tũc ẽ mortale ex genere suo ꝓpter ꝛrietatẽ ad charitatẽ. ꝛ h̃ ẽ q̃n cognoscit tale q̃d fm rõem esse fiendũ. tñ nõ vult alijs assentire ne videat̃ seq̃ opinionẽ alioꝝ tã q̃z minꝰ sapiẽs. vel ex odio aut displicẽtia ad alium cui q̃rr̃ puideri vl̃ alia cã. ꝛ sic itellige. c. oblatões dissidẽtiũ. xc. di. ꝛ. c. abijt. xj. q. iij. ꝛ c. ismael. di. lix. Limito h̃ in rebꝫ alicuiꝰ importãtie. alꝫ eẽt veniale. sic̃ ī pueris pz. Primi etiã motꝰ huiꝰ discordie sũt veiale pctm̃ ꝓpter impfectõz actꝰ. Q̃n aũt discordia ẽ p accidẽs. q̃d ẽ q̃n ī actibꝫ hũanis ẽ ꝓter intẽtionẽ. sicut cũ vnꝰ dicit ꝛ credit bonuz tale q̃d alꝰ opinat̃ ꝓtrariũ. tũc nõ est pctm̃ nisi sit cũ errore circa ea q̃ sunt de necessitate salutis vl̃ cũ ptinacia indebita. q̃ charitas est voluntatũ vnioꝛ nõ opinionũ.

Discretio est mr̃ oĩm ꝛtutũ. j. q. v. pñtiuz. de offic. sto. c. j. Est necessaria in plato in corrigẽdo. l. di. põderet. ꝑdicatoꝛi. xlij. di. si rectoꝛ §. vlt. cõfessoꝛi. xxij. q. iij. is qui. de pe. dis. j. quẽ penitet. de pe. ꝛ re. c. ois.

Dispensatio est iuris cõis relaxatio facta cũ cause cognitione ab eo q̃ ius habet dispẽsandi. fm glo. j. q. vij. §. multoꝝ. alꝫ est §. nisi rigor. ꝛ addit. dispẽsare ẽ diuersa pensare. Nã oĩa hec de q̃bꝫ ibi fit mẽtio pensare dz q̃ dispẽsare vult. Et q̃ sint illa infero ī qõ ne seq̃ntr̃. ꝛ iõ fm Ber. in li. de dispẽsatõe ꝛcepto plati sine cã rõnabili vel saltẽ dubia. sz ꝓ sola volũtate dãtes licentiã veniendi ꝫ legẽ sunt dissipatores nõ dispẽsatores.

¶ Que sunt cause legitime dispensandi. R. vt colligo ꝓ totã. q. vij. ꝓme cause sunt sex. Prima tps. ibidẽ. c. necessaria. ꝛ c. qd̃ ꝓ remedio. nã defectꝰ nr̃i tpis quibꝫ nõ solũ merita: sed corpa ipsa defecerũt districtois illiꝰ nõ patit̃ remanere censurã. xxxiij. di. fraternitatis tue. Scda vtilitas valet vt alij facilius reuertant̃. xxiij. q. iij. ipsa pietas. ꝛ j. q. vij. tali. Tercia qualitas psone ꝛ meritꝰ ꝛ scientie. d. c. tali. ꝛ c. dicici. cũ alꝰ eque dignꝰ nõ sit. Quarta religio. lxxvij. di. c. mõachꝰ de sen. excõ. cũ illoꝝ. Quinta multitudo rõne scãdali vitãdi. l. di. vt ꝓstitueret. Sexta necessitas. d. c. tali.

¶ Utr̃ dispẽsatio necessario req̃rat cause cognitõz. R. Pa. ī. c. diuersis. de de. ꝓiu. q̃ in ꝓncipe nõ. sz sufficit sola ipiꝰ volũtas ī his q̃ sẽ iur̃ positiui solũ. vt no. Inno. ī. c. cũ ad mõasteriũ. de sta. mo. sz ī iferioꝛe sic. vt no. glo. ī. d. §. nisi rigor. vñ si fiat sine cognitõe cause ẽ dissipatio nõ dispensatio. ꝛ venit puniẽdꝰ. qz egit ꝫ legẽ. vide bonaz glo. ī. c. q̃. de scisma. vbi plene no. doc. tenet tñ quo ad eũ q̃ dispẽsauit. qz nõ põt ꝫuenire. neq̃z eã reuocare: exquo egit actũ ī quo potuit dispensare sz nõ teneat q̃ ad supioꝛez. vt no. glo. ī. d. c.

¶ Utr̃ dispẽsat̃ sine cã legitima (diuersis. sit tut̃ q̃ ad dr̃. R. vt colligo ex Inno. ī. d. c. cũ ad monasteriũ. ꝛ Pa. ī. c. nõ ẽ vot. i. de voto. q̃ aut loq̃mur de papa aut de alijs. Si de papa aut loq̃mur ī his q̃ sunt iur̃ diuini vt ī voto. iuramẽto ꝛ hmõi. et sic nõ pt dispẽsare sine iusta cã. alit̃ dispẽsat̃ nõ est tutus quo ad deũ. Si aũt subest iusta cã tenet dispẽsatio ꝛ ẽ tutus. etiã ī voto castitatis et ꝓfectionis fm Inno. vbi. §. Si vo loquimur de his q̃ sẽ iur̃ positiui pt sine cã ẽ tut̃ ī ꝓscia. qz ei ẽ destruere cui ẽ cõdere. nec ꝓceps tenet̃ legibꝫ suis ligatus. l. digna vox. C. de legi. Limitat tñ Pa. de pluralitate bñficioꝝ. in qua nõ põt sine cã legitima. et ita tenet Jo. an. ī. c. de multa. de ꝓben. qz oĩa bona ecclie sunt dei. vt in. c. cũ ex eo. de elec. li. vj. Et iõ nõ ẽ tut̃ taliter dispẽsatus. de q̃ dic vt. s. Bñficiũ. §. xxv. Ex quibꝫ ifert Pa. q̃ nõ ẽ tut̃ religiosus cũ quo dispẽsat sine cã iusta vt trãseat ad latioꝛẽ religionẽ. Silr̃ si ꝓficitur ecclesie curate cã legitima non subsistẽte. puta qz nõ ẽ aptus ad officiũ ꝑdicandi vel exercitiũ cure. Vñ dicit glo. singularis ī. c. monachi vagãtes. xvj. q. j. q̃ religiosus ꝓmot̃ ecclesie seculari nõ vt ꝓfit sed vt

ꝑsit peccat mortaliꝫ q; facit ꝺ votū suū. Si loq̃mur de alijs a papa. sic dazꝫ ẽ q; nō ẽ tut⁹ q̃ ad deū nec q̃ ad eccl'iaz. vt no. Inno. vbi. s. q; cuicūqz alij a papa ꝓcedit dispẽsare: intelligit q; h̄ facias e: causa legitia: z ideo ꝺz fieri cū cause cognitõe. Qꝺ nõ bene.

4 ¶ Jn q̃bꝺ pōt dispẽsare papa. vide. j. Papa

5 ¶ Jn q̃bus casibus pōt epus dispẽsare: R. q glo. in summa. l. di. z in. ꝺ. §. nisi rigor. z doc. in. c. at si clerici. de iudi. satis ꝓfuse loquunt et ꝛrie[Sz tu dic dare q; aut dispensatio est i faciendo ꝺ canones vel ꝓ aliū. z sic nō pōt nisi hoc ei exp̄sse a iure ꝓcedaꝫ. c. cū dilectus. ꝺ tẽpo. or. Et sic intellige opi. q̃ dicit q; nō pōt nisi ea ꝓcedaꝫ exp̄sse. vt in. c. cū dilectus. Et sic colligẽ q; epis ꝓcedit dispẽsatio in omnibꝫ criminibꝫ minoribꝫ adulterio Nã peccãs mortaliter notorie notorietate iuris nō pōt promoueri. xxv. di. p̃mū itaq; in glo. z p motus deponi. l. di. q̃ semel. z ideo indiget dispensatione q̃ epis in criminibꝫ miꝺibꝫ adulterio ꝓcedit generaliꝫ. vt no. in. ꝺ. c. at si clerici. ꝓcedit etiã in aliq̃bus maioribꝫ. vt de heretico z scismatico. l. di. p̃sbyteros. in glo. Jtẽ in sacrilego. l. di. si q̃s p̃sbyter. Et quō in istis z multis alijs dispensat. j. subijcã. Jn tribꝫ tñ casibꝫ pōt epus dispensare ꝺ canonẽ z ꝓ aliū: licet ei exp̄sse nō ꝓcedaꝫ. Primo rõne ꝓsuetudinis. vt q; ꝓsuetudo p̃scripta hz vt dispensare possit. c. fi. de ꝓsue. xj. q. j. q̃cunqz. Cõsuetudo eñ facit valere dispensatõez q̃ alꝫ nõ valeret. ar. de cele. miss. pnitiosus. cū suis concor. z ar. de trãsac. c. fi. Scꝺo rõne magne necessitatis vel vtilitatis de nouo emergẽtis et inexcogitate tpe ꝓstitutõnis: q; tũc epus pōt dispẽsare. vt tenẽt dñi de rota z Jo. de lig. in. ꝺ. c. at si clerici. z sequit Pa. ibidẽ. z Bal. no. in l. oẽs ppli. ff. de iusti. z iur. z Bar. in. l. si hominem. ff. mã. Ponit exemplũ q; in ciuitate perusij fuit factũ statutũ ne q̃s ꝺeferret arma: z tñ pozes possent dare licentiã portãdi ppter brigã ciuitatis quã de nouo hz z etiã statute. q; ẽ casus nouus nõ ꝓcuisus a statutẽtibꝫ etiã si iurassent seruare illud statutuz. vt no. Bal. in. R. C. q̃ ad bo. pos. z Bar. in scꝺa constitutõe. C. §. q̃bus. Facit. ꝺ. l. si hoiez. vbi p curatoꝛ ex noua causa, phibet sp̃ali pcuratori ne exequaꝫ manumissionẽ sibi cõmissaz: et bñ vt ibi. Ex q̃bus ꝓcludo epm posse dispensare in gradibꝫ phibitis in matrimonio q̃ impedimentũ ẽ occultuz: z ad papã non pōt hẽri recursus z sepatio nõ pōt fieri sine notabili scãdalo sic sepe euenit in mulieribꝫ q̃ coginite fuerũt a ꝓsanguineis viri añqz ꝓhibit matrimoniũ. Tercio q̃n canõ dicit dispẽsatiõez posse fieri: lz aliter exp̄sse nõ indulgeat: q; tũc eps pōt. ar. c. nup. de sen. ex. Jta tz Jo. ꝺ lig. z Jo. cal. z ꝛigialiꝫ fuit dictũ Jnno. i. c. dilect⁹ de tẽpo. ordi. q; frustratoꝛie intelligeret ꝺ papa q̃ sp̃ pt̃ idulgere. z h̄ etiã tenet glo. i. c. postulasti. de de. excõ. Aut dispẽsatio ẽ sup eo qꝺ iã ẽ factũ vt tolleret. z sic pt̃ eps nisi phibeaꝫ. vt i. ꝺ. c. nup. ar. ad h̄. xxij. q. v. h̄ videt Et sic intelligescꝺaz opi. illoꝝ q̃ dicũt q; eps pt̃ dispẽsare: nisi i casibꝫ vbi exp̄sse phibet si bi. Sz vt clarꝫ scias q̃n ei ꝓcedit et quō. et q̃n ei phibet. hic recolligo q̃ ad foꝝ ꝓscie pti nẽt q̃si p tabula totiꝫ istiꝫ summe Et primo quō dispensat cū apostata. vide. s. Apostasia. §. vj. z. j. Jrregularitas. j. §. xxvij. Jtẽ i bis baptizato. vide baptismꝫ. vij. §. ix. z. x z Jrregularitas. j. §. xxiij. Jtẽ cuz eo q̃ recipit bñficiũ de manu laici. vide Bñficiuz. §. xij. Jtẽ i clerico ꝓiugato vt hẽat bñficiũ. vide Bñficiũ. §. xv. Jtẽ in illegitimo vt hẽat bñficiũ. ibidẽ. §. xvij. cū multis. §. se. Jtez quō q̃s hẽat bñficia plura. ibidẽ. §. xxxviij Jtẽ i bigamo. vide bigamia. §. ix. Jtẽ vt q̃s ꝓhat mrimoniũ sine bãnis. vide. s. Clãdestinũ. §. j. Jtẽ cū clerico existẽte i studio ne promoueaꝫ ad sacerdotiũ z sup residẽtia. vide Clericꝫ. vij. §. v. Jtẽ i viciato in corpe vt promoueaꝫ. vide corpe viciatꝫ. §. j. Jtẽ i q̃bꝺ crimibꝫ dispẽsat. vide crimẽ. §. v. Jtẽ i dignitate cū eo q̃ hz vicesimũ annũ. vide. s. dignitas. §. iij. Jtẽ i pugnãte i duello. vide Duellum. §. j. Jtẽ i etate quō pt̃ dispẽsare. vide eras. Jtẽ quō dispẽsat cum homicida. vide Homicidiũ. ij. §. j. z. §. ix. z Homicidiũ. v §. j. z. ij. z. iij. Jtẽ cū eo q̃ ei bello iniusto. vide Jrregularitas. j. §. v. Jtẽ quō dispẽsat cū infami. vide Jnfamia. §. xij. Jtẽ quō dispẽsat cū p̃latis ne ab officio amoueaꝫ qñ pcedit inq̃rẽdo. vide. j. Jnq̃sitio. §. ix. Jtẽ quō dispẽsat cū illo q̃ ligna p hereticis ꝓburẽdis posuit. vide Jrregularitas. j. §. xvij. Jtez quō dispẽsat cū eo q̃ ordinat i excõicatõe existẽs. vide ibidẽ. §. xxij. Jtẽ cū eo q̃ duos ordines sacros vno die accepit. ibidẽ. §. xxiij Jtẽ cū accolito q̃ mistrat ad baptismũ bis vni collatũ. vide ibidẽ. §. xxiij. Jtẽ quō dispẽsat cū eo q̃ suscepit ordinẽ ab epo excõicato vel q̃ resignauit epatui. ibidẽ. §. xxxj. Jtẽ quō dispẽsat cū eo q̃ suscepit ordines extra tpa debita. ibidẽ. §. xxxv. Jtẽ cū eo q̃ ministrat i ordie quẽ nõ hz. ibidẽ. §. xxxviij. Jtẽ cū publice penitente. ibidẽ. §. xlix. Jtẽ cū illegitimo. ibidẽ. §. lij. Jtez i impedimẽtis mri-

monij. vide mrimoniũ. iij. ipedimẽto. xviij §. iij. Itẽ i solẽnit penitẽte. vide. j. Pnia. §. v. Itẽ quõ dispẽsat cũ ordinatis a scismati/cis: vide Scisma. §. iiij. Itẽ quõ i simonia co i ordine vel in bñficio: vide. j. Simonia vj. §. ij. & iij. Itẽ i alia simonia: ibidez. §. v. Itẽ cũ sortileg. vide Sors. §. iij. Itẽ quõ dispẽsat cuz pugnãte i torneamẽtis. vide. j. Torneamẽtũ. §. vlt. Itẽ quõ dispẽsat i voto scti Jacobi & hierlm. vide. j. Votũ. iij. § vj. Itẽ i voto castitatis. ibidẽ. §. ix.

6 ¶Utr epi i casibꝫ iq̃bꝫ dispensare põt: possit hoc facere sine capitulo: R. Archi. i. c. is q̃. de fi. pl. tenet q̃ nõ. sed ego teneo cuz glo. in. c. cum eo. de elec. li. vj. q̃ sic.

7 ¶Utr abbas vel alius plat̃us religioso: uz possit dispensare cuz suis subditis: R. q̃ nõ nisi inq̃tũ eis a iure vel regula aut p̃ uilegiũ concedit. vt no. Innoc. i. c. ij. de eo qui fur. ordi. sus. & do. An. in. d. c. at si clerici. & ibi dicit Pa. q̃ est ꝓmunis opinio.

8 ¶Sz i q̃bꝫ casibꝫ ꝓcedit abbati vt dispẽsare possit: R. q̃ i decẽ. Primo i nouitio vt p/moueat ad sacros ordies. lxxvij. dis. monachus. Scõo cũ apostata mõacho vt possit mistrare & ascẽdere ad alios ordies. ar. l. di. c. fi. nisi i apostasia sit ordinat⁹. vt de apost. c. fi. q̃ ad papã tũc ptinet vt ibidẽ. Tercio cũ illegitimo monasteriũ intrãre vt pmoueatur. i. c. j. de fi. pl. Quarto q̃ nõ ꝓfiteant⁹ et eucharistiã sumãt semel i mẽse. de. j. de sta. mo. Quinto q̃ monachus dẽt i capellanuz ecclesie parochialis. si epi & ppli ꝓsensus accedat. lviij. di. c. j. & xvj. q. j. doctos. cũ multz aliis capitul'. Sexto q̃ monach⁹ habeat p/priã cellã infra septa monasterij ex cã. xviij q. ij. nulli⁹. xx. q. vl. c. fi. ad fi. Septio i ieiunijs. cibis & esu carniũ. silentio et opibꝫ manuũ ad q̃ tenet monach⁹. vt de ꝓse. di. v. nõ mediocriter. & c. carnẽ. et. c. nũq̃. de sta. mo. c. cũ ad monasteriũ. Sed No. i. d. c. cũ ad monasteriũ. de esu carniũ videt tenere q̃ nõ põt. sed ꝑ ipm ẽ glo. Inno. & Pa. i. d. c. cum ad monasteriũ. imo dico plus q̃ põt dispensare i oibꝫ regule: exceptis tribꝫ votis. p ar. a ꝓio i. d. c. cũ. i fi. Limitat Pa. ibidẽ: dũ modo sit dispensatio nõ dissipatio. vt puta p necessitate & aliis de quibus. s. §. j. Oc tauo in irregularitate. de q. s. Abbas. §. xiij. Nono i obseruãtijs regule remittendis. xx q. vl. c. fi. i glo. de ꝓse. di. v. carnẽ. saltẽ in his que nõ sunt de iuba. ar. de vi. & ho. de. deus. Pro cui⁹ declaratõe notãdũ ſm Ale. q̃ in regula beati Bñdicti quedã sunt pure spũalia: vt charitas. hũilitas: & cetere ꝟtutes Et i istis nõ põt abbas disponere. Quedã sunt ptim spũalia: & ptim corpalia. vt cãtare psalere orare & hmõi. & de istis põt abbas disponere: nõ tñ ſm libitũ volũtatis: sed ſm q̃ bonũ & equũ viderit expedire ſm occurrentia. qđ ꝓprie ẽ dispẽsare. Quedã vo sunt q̃ sunt in obseruãtijs corpalibꝫ. puta comestio carniũ. fractio ieiunij & hmõi. & tũ cũ sit talia a regula p̃cipiunt vel phibent. nõ põt abbas ea mutare: nisi ſm q̃ ꝓuenit charitati. vt dicit btus Bñdict⁹ i regula. i. q̃ subsit rõnabilis cã. alis nõ. Rõ. q̃ licet abbas ꝑsit subditis regula tñ ꝑest abbati & subditis. & ideo eius obediẽtia ꝓponẽda. & cũ dr i regula bti Bñdicti q̃ oia de dispositõe abbatis fiãt. intelligit de illꝫ de q̃bus regula exꝑsse nõ p̃cipit vl' phibet. Si tñ abbas monacho multũ laborãti cognita necessitate psone p̃cipiat q̃ carnes maducet dz sibi obedire. aliter si ex sola volũtate p̃cipiat: nullo mõ dz sibi obedire. Uñ. b. Bñdict⁹ i regula. Quãdiu militãt charitati imobiliter fixa sunt p̃cepta regule ita. s. q̃ mutari nõ põt. nec ab ipsis ꝓpositz sine offensa. Quid aũt debeat facere tal' monachus cui p̃cipit aliq̃d qđ est ꝓ regulam. & dubitat de cã legitima vel i ꝓscientia timet vide. j. Religiosus. §. xxix. & qđ ibi dic Ale. de abbate. serua i quocũq̃ plato cuiuscunq̃ religiõis si ei p̃mittit ex regula dispẽsatio. sic fit mistris fratꝝ minoꝝ q̃ põt dispensare in oibꝫ. exceptis tribꝫ votis. & q̃ sunt ꝓ dei ꝓcepta ſm Dire. li. ij. ti. xix. ſm q̃ ꝓuenit charitati. Et hoc innuit btus Fracisc⁹ cũ dicit. si q̃ frater scirẽt & cognoscerẽt se nõ posse regulã spũaliter obseruare: ad suos mistros debent & possint recurrere. s. vt dispensent si ꝓuenit charitati vt dictũ ẽ. et sic patet i q̃bus & q̃n possunt plati religiosoꝝ dispensare i regula. quod bene nota.

¶Utr ptãs dispẽsandi sit late interptãda: 9
R. ſm Pa. i. c. fi. de simo. q̃ sic. q̃n dat ptãs dispẽsandi nõ exꝑssis psonis dispẽsandis tãq̃ ꝓncipis bñficiũ Et sic sentit glo. i. d. c. fi. & sic intellige Bar. i. l. iij. ff. de v. ob. vbi dicit q̃ si dat ptãs alicui legitimãdi filiũ adulterinũ. itẽ incestuosuz potent legitimare adulterinũ & incestuosum simil'. q̃ i materia larga sb simplici ventũt mixta. vt i. l. si ita. ff. de li. & posthu. Sec⁹ si exꝑmerent psone cũ q̃bus dz fieri dispẽsatio. ar. i. c. si cui. de ꝑẽ. li. vj. q̃ ois recessus a iure cõi ẽ odiosus. vt ẽ tex. in. c. fi. de fi. presby. li. vj. & in. c. q̃ dilectio. ꝺ consan. et affi. Et sic distingue canonistas

71

tenẽtes ꝫ Bar. i. c. ꝓ venerabilẽ. q̃ fi. sint le. adde etiã qđ dico. s. Bñficiũ. §. xx. Adũte tñ q̃ lz dispẽsatio sit stricti iuris. vt puta q̃a ꝑ ius ẽ. z stricte sit interꝑtãda. qñ. s. exꝑmũt ꝓsone. vt in. d. c. q̃ dilectio. z i. c. j. z. ij. de fi. pf. li. vj. nihilomin⁹ extẽdit ad necessaria cõ secutiua seu ad expẽdẽtia ex eo sup q̃ ẽ dispen satũ qñ aliꝫ nõ impmeret actũ validuz sup eo i q̃ dispẽsat. vt. s. bñficiũ. §. xxiij. fac glo. z Pa. i. c. qz intm̃. de pbẽ. z glo. i. c. si q̃s i de ro. vij. q. j. q̃ dicũt q̃ dispẽsat⁹ sup pluralita te bñficioꝝ videt dispensat⁹ sup residẽtia. vi de qđ no. Jo. i. c. cũ i cũctis. de elec. z glo. in c. nõ ꝑt. de ꝑbẽ. li. vj. et de h̃ vide. s. Clericus

10 ¶ Sz nũq̃d extẽdet dispẽsatio i af (vij. §. j. finitate ad publice honestatis iusticiaz: R. Pa. i. c. nõ dz. de ꝓsan. z af. q̃ nõ. nisi i nar ratõne affinitatis vnũ ꝓphẽdat aliud. ꝑm glo. i arbore affinitatis. Secꝰ ẽ i dispẽsatiõe qñ soluz gradꝰ remotioꝝ ẽ exꝑssus. de q̃ vide Matrimoniũ. iij. impedimẽto. vj. §. vl.

11 ¶ Quid si ipetret dispẽsatio tacita ꝑ itate vel ex falsa cã: R. q̃ nulla ẽ. vt i. c. ij. de fi. pf. lib. vj. Et idẽ de q̃libet gra alia. vt nõ. i. c. ad au dientiã. el. ij. de rescrip. z. d. c. nõ potest.

12 ¶ Utz supioꝝ assumẽdo aliquẽ ad aliqđ of ficiũ videat dispẽsare eidẽ i impedimẽto qđ hz ad illud: R. Jnno. i. c. ꝓterea. de testi. cog. z i. c. veniẽs. de fi. pf. videt sibi ꝫdicere. z glo. i c. q̃cũq̃z. lxxxj. di. z. c. q̃ i aliquo. lj. di. Sed ego sic distinguo: q̃ aut impedimẽtũ ẽ noto riũ supioꝝi. z tũc si ẽ ꝓnceps intelligit dispẽ satus. si ꝫo est inferioꝝ si põt dispẽsare z sub est causa silr ẽ dispensatus. alꝫ nõ. Facit ꝓ hoc qđ no. Jo. an. in. c. ij. de scis. Aut impe dimentũ est occultũ supioꝝi tanq̃z iudici. et sic nõ intelligit dispensat⁹. sz sibi imputz q̃ illũ tacuit. facit. c. cũ nõ ignoꝝes. de ꝑbẽ. z te net Bar. i. l. ij. C. si seru⁹ vl lib. ad tecu. aspi.

13 ¶ Utz ptãs dispẽsandi sup irregl̃aritate l il legitimitate ꝓcessa a papa alicui duret pꝰ moꝝ tẽ papæ: R. Fe. ꝫsi. lxxvij. q̃ sic. qz gra sel fa cta ꝑ papã i psonã aliquã ñ expirat p moꝝ tẽ papæ. vt ẽ casus de off. dele. sup gra. li. vj.

14 ¶ Utz p moꝝtẽ illiꝰ cui ꝓcessa erat tal auc to ritas expiret dispẽsatio iã facta: si ille dispẽsa tus vsus nõ fuit tali gra: puta dispẽsatꝰ fuit vt posset oꝝdines accipe: vel i platũ eligi nõ accepit oꝝdines. nec fuit ꝓmotꝰ añ moꝝtẽ di spẽsantz an poterit oꝝdiari vel ꝓmoueri: R. Fede. vbi. s. q̃ sic. z q̃ nõ expirat. qz dispẽsa tio canõice semel facta ex supueniẽti facto ñ retractat. casus ẽ i. c. ex tua. de fi. pf. Facit qđ nõ. de accu. c. de his. bñficia eñ ꝓcessa intẽpe stiue reuocari non ꝑsent. de cõmo. c. vnico. de reg. iu. ꝑcet. li. vj. facqđ nõ. de elec. li. vj. i glo. c. cũ ex eo. z ibidẽ in nouella Jo. an.

Disputare de fide publice vl occulte cuicunq̃z laico phibitum ẽ. z si ꝫ facit dz excõicari. de here. c. q̃cunq̃z. §. ihibem⁹ q̃z. li. vj. hec q̃z ꝓ hibitio fit i. c. sicut ivno coꝛpe. e. ti. i ꝑcre. sz i. l. nẽo. C. de sum. tri. phibet nedũ laicis: sed etiã clericis publice turbis coadunatis di sputare de fide. sanctꝰ aũt Tho. ij. q. x. ar. vij. tenet foꝛe illicitum de fide disputare: qñ quis disputat aut qꝛ dubitat de fide. z p di sputatõz expirivult. qꝛ talꝰ infidel ẽ. Aut qꝛ disputat coꝛã simplicib z titubãtib q̃ nõ sunt sollicitati ab infidelib. sicut ẽ in terris fideliũ q̃ tãto firmiꝰ credũt q̃nto nõ audiũt motiua z argumẽta ifideliũ. Sz disputare ad ꝓfundẽdũ errores: etiã coꝛaz simplicib q̃ sunt sollicitati ab hereticis vel infidelib nitẽtib coꝛrũpe i eis fidẽ: si ẽ sufficiẽs istru ctꝰ z aptꝰ ad ꝓfundẽdũ errores nõ solũ ñ ẽ p hibitũ. imo est necessariũ disputare. ne taci turnitas eꝛꝛoꝝ ꝓfirmatio erroꝝ. ꝑ q̃ facit. l. qm̃ C. de epi. z cle. z. xxiij. q. vij. vides. Silr licz ad exercitiũ coꝛã istructis z firmis in fide di sputare. ad qđ fac. c. i mãdatis. xliij. dist. p hac distinctõe Tho. pbãda. vide de h̃. xcvj. di. nos. i glo. z Jnno. i. c. ij. de sum. tri.

Diuinatio a ꝓsis ferk inuẽta c. j. xxvj. q. iij. vñ diuini dicti sunt q̃si deo pleni. diuitate eñ se esse plenos simulãt. et astutia fraudulẽta hominibus futura coniectant. vt ibidem.

¶ Quot modis fit diuinatio: R. vt pz. xxvj 1
q. iij. §. j. z. c. j. z. q. v. i. c. nec mirz. q̃ multis modis. vñ nucupatꝰ diũsimode. vñ diuini dicũt aliqñ aꝛioli. aliqñ aꝛuspices. aliqñ au gures. aliqñ nigromatici z mltz alijs noib. ꝑm q̃ diuersimode q̃s vult scire futura. que omitto. qꝛ nõ ẽ necesse. vide ibi si vis. Et ꝺ hoc vide. j. Sortes. §. iij.

¶ Quõ aut demões ꝑñt scire futura q̃ ñ ha 2
bẽt certã z ifallibilẽ cãz: R. bo. vbi. s. z elicit ex. c. scãdũ ẽ. xxvij. q. iij. q̃ ex q̃tuoꝝ. Pri mo ex ingenij acrimonia. vt qñ cõsiderãt ad q̃d idinat affectio nra. Secꝺo ex multa expiẽ tia q̃ ꝓsiderãt i talib accidere talia. Tercio ex dolosa cautela. qñ. s. ꝓponũt aliqđ facere z ꝓdicũt. Quarto ex aliena doctrina: vt qñ ꝑmittit: vt a bono angelo addiscant.

Diuortiũ ẽ viri ab vxoꝛe l eco, uerso legitia sepatõ

legitima dico: vt nō fiat sine lege vel rōe. qz qō dr̄ ꝓiūrit hō nō sepet. xxxj. q. j. §. sz obij cit. Et dr̄ diuortiū a diūsitate mētiū. vel qz hi q̄ mr̄imoniū distrahūt i diūsas ptes eut l. j. ff. de diuor. de q̄ dic vt. j. mr̄imoniū. iuq.

Diuturnitas in malo auget pctm̄. dꝫ ꝓsue. c. fi. dr̄. tāto gr̄iora sunt pcta q̄nto diutꝰ ifelicē aiaz detinet alligatā. cū suis ꝓcor.

Doctor dr̄a docendo. vñ et noie doctoꝝ veniūt mgri r̄ecōtrario. fm Pa. i. c. j. dō loca. Un̄ ter. i. l. q̄b⁹ ꝓpua. ff. de ẏ. sig. dic̄ cui uslibet discipline pceptores mgros appellaria monēdo vel mōstrādo. r ẏ fm ethimologiā vocabuli. Mā doctores dic̄ a docendo sicut mgri a magistrādo. Facit ter. i phemio ꝓpilatōis decretaliū: vbi papa oēs magistros doctores appellat. sed noie scholarium nō veniūt doctores nec magistri: nisi in larga significatione.

1 ¶Utr̄ interp̄atio doctoꝝ necessitet? R. fm Pa. i. d. c. via. de coha. de. r mu. q ñ: nisi in q̄stū iure ꝓbat vel rōne valida. vt nō. i. c. j. de postu. pla. de q̄ vide. j. Opinio. §. j.

2 ¶Utr̄ doctor vel mgr̄ possit reprobari? R. q sic. vt ē ter. i. l. ij. C. de pfes. r me. no. Bar. i. l. sz r reprobari. ff. de excu. tu. i pn. vbi ter. dicit de medico q pt reprobari. r ē ter. etiā d medico i. l. vt gd̄atiz. §. reprobari. ff. d mu. r ho. sz ñ sine cā. l. pōponi⁹ scribit. ff. de neg.

3 ¶Utr̄ doctore damnato intelligant r (ge. eius opa seu libri reprobati? R. q sic. vt pz p. c. fraternitatis tue. de hēre.

4 ¶Utr̄ allegatōes sint faciēde a doctoribꝫ i ꝓsilijs? R. Pa. i. c. vīa. de coha. de. r mu. q i ꝓsilio decisiuo nō. sicut nec in sūia. vt dr̄ i c. sicut nobis. i glo. de sen. r re iudi. sec⁹ i cōsilio postulato apte. Rō diuersitatis. qz in p̄mo ē approbata fides ꝓsultoris. i scdo nō. ideo nō credit ei nisi quatenus probet

5 ¶Utr̄ doctoꝝ pmotꝰ corruptis doctoribꝫ de beat gaudere ꝓuilegio doctoꝝ? R. Archi. in c. de quibusdā locis. xxxvij. di. q nō. all'. ter. in silī. i. l. vnica. ff. de athletis. facit ter. iuncta glo. i. l. j. C. de ano. caui. li. xj. vbi dr̄ q sti pēdia sunt tradēda nō p titulis dignitatuz vel numero scholariū. sz fm merita. r ī gl. ibidē dic̄ pferri debere pitos scholares impitis doctoribꝫ. intelligit Pa. i. c. clerici. de iudi. de antecessione. nō d electōe. ego credo q etiā in vtroq; debet preferri.

6 ¶Quis dz pcedere? R. Pa. i. d. c. clerici. q theolog⁹. post ipm canonista. pōst canonista legista. post medicus. vide ibi si vis.

Dolus aliq̄n bonꝰ r licitꝰ. r accipitur p solertia. sicut qñ q̄s aliq̄d simulat ne damnificet a primo. vt in l. j. ff. de do. in ter. r glo. exēplificat de capto a ianuen. q̄ simulauit se ꝯctū. qđ q̄dē licet. vt ff. de neg. ge. l. ad q̄d natura. §. cū me. r ff. d le. ij. l. ꝓpar. §. ticio. r ff. si q̄s ob cāle. l. qui aūt. §. si patronꝰ. r de ẏ vide. j. Sillatio. sed dolꝰ cōiter accipit i malo. r sic diffinit i. d. l. ꝯ a labrone. Dolꝰ malꝰ est ois calliditas. fallacia. machinatio ad circūueniēdū. fallendū r decipiendū alterꝫ adhibita. fit tacēdo i aīo calliditas. vt. ff. de act. emp. r vē. l. j. fit mēdendo i verbis fallacia. ff. de fur. l. falsus. §. si q̄s. fit arte ꝑbꝫ machinatio. ff. de act. emp. r vē. l. iulianꝰ. §. idē Ad circūueniēdū. s. red dēdo singula singul'. s. circūuctōz calliditati fallaciā fallacie. deceptōez machinatōni. ponit adhibita. s. ꝯ ius r bonos mores. ppter dr̄ñaz voli boni. hec i glo. ibidē. Et addet ꝫ ge. i. c. si ꝓpromissari⁹. de ẏ. si. ẏ. si ẏo. de eleli. vj. q̄ q̄s dolose facit qñ facit rē sibi ꝓhibitā facit. differt aūt dolꝰ a fraude. qz fraus p priē p facta fit. sed dolus p verba facta.

¶Utr̄ ignorātia iuris excuset a dolo. r cōsequēter a pena ad quā icurrēdā req̄rit dolus? R. Ly. i regula ignorātia. li. vj. q sic. qz licz iuris error sit lata culpa. nō tn̄ ē dolꝰ. vt. ff. de his q̄ no. ifa. l. j. vbi ē glo. singl'aris. fac. l. j. ff. de ambige. facit qđ no. Bar. i. l. si q̄s in tātū. C. vñ vi. vbi dicit q si minor credens sibi licere rē ꝓpriā sine cuiuscūq; auctē occupat nō incurrit penā dicte. l. si q̄s. qz nō ē i vero de ꝺ. alle. l. ꝓmā. C. si aduersus delictū sequit. d. An. i. c. j. de do. r tu. r all'. l. si ex cā §. iij ꝓmissum. s. de mino. et qđ nō. i. l. j. §. nūciādo. ff. de no. ope. nū. p ẏ q excusat ignorātia a dolo ē ter. r ibi Bal. i. l. sz ī si lege §. scire. ff. de pe. he. vbi error iuris excusat ab inuasione ne q̄s dicat pdo. Idē tenet Salicet⁹ i. l. senatꝰ. C. de his q̄ sibi asseri. aliq̄d i testamēto. i. ij. colū. ē casus r ibi Bar. l. i lege. ff. de sicca. Idē tenet Ange. i. l. si q̄s id. §. doli. ff. de iurisd. om. iu. vbi alle. Bu. fortiꝰ dixisse. q etiā ignorātia iurꝫ naturale excusat a vero dolo. r ad. l. ij. C. de i ius vo. q̄ videt ꝺria R. q ibi nō req̄rebat ver⁹ dolꝰ sz ꝓsumptꝰ. et ita tenuit. d. Bu. i. l. regula. ff. de iu. r fac. ignō. Limitat ẏ Ang. i. l. ij. ff. qđ q̄sq; iur. vera. nisi sit doctor vel assessor. cui turpe ē iuris ignorātia. Et idē Ang. i. d. l. senatꝰ. dicit q credit allegāti se ignorasse ius ad excuden/

dū dolū. ꝛ ꝑ ꝓsequ̾ns a pena q̾ eēt imponēda ꝓpter dolū. ꝛ dicit ibi esse casum. Ex p̄dict̄ collige q̄ vbi ius vel statutū req̾rit vez̄ dolū: q̄ ignorās q̄tūcūq̄ sit culpabil' nō incurrit pena ipsi⁹. lz alio mō sit puniēd⁹ fm modū culpe. vbi ꝙo ius vel statutū req̾rit dolū ꝑsumptū: sic ignorās crasse ꝛ supine ñ excusat. q̄ ē i dolo ꝑsumpto. h̄ ꝓz i cēsuris ecclīasticis. q̄ cū req̾rāt dolū ꝑsumptū: talis ignorās eas nō euitat. vt ꝓz i. c. vt aiaꝛ picul'. de ꝓsti. li. vj. sec⁹ si eēt i leui culpa ignorātie. qđ bñ no. q̄ facit ad multa.

2 ¶ Utꝛ iniusta cā excusaret a dolo? ꝛ. q̄ sic. et quēlibet. Ita no. Bal. i. c. vt aiaꝛ. i pn. sed colū. de ꝓsti. li. vj. vbi dicit q̄ pturbans aliquē i possessiōe ex iusta cā putās sibi licere excusat a pena statuti puniētis i cētū. qđ req̾rit dolū p nō. in. l. plagij crimis. C. ad legez faniā de plagi. no. etiā Jo. an. i ti. de arbitr̄. i q̄ddi. ad Spe. ꝛ q̄ excusat a pena legis etiam i iusta cā. nō. in. c. j. in fi. ꝺ ele. li. vj. Idē Jo. an. ꝛ Bal. i auth. generali. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ multis alijs. ꝛ sequit̄ do. Ludo. ꝺ ro. colū. xxviij. i Rica de arbi. ē p hoc glo. in. l. vnica §. fi. i magna glo. ff. si q̄s ius dicē. nō obtē. ē Bar. ꝛ Ange. in. l. j. in fi. ff. de abigeis. Jn no. i. c. de seruoꝛ. de ser. nō oꝛ.

3 ¶ Utꝛ lata culpa eq̄pareť dolo? ꝛ. q̄ ñ vbi req̾rit ver⁹ dol⁹. vt dicit Bar. i. l. i actiōibꝫ. ff. de in li. iurā. ꝛ glo. in. §. suspectis instī. de suspec. tu. vñ dicit Bal. in. l. si q̄s id. i finali colūna. ff. de iu. om. iudi. q̄ q̄n delictū circūscribit̄ p dolū nō sufficit culpa. secus i his i q̄bꝫ culpa venit puniēda. all'. d. l. senatus. ꝛ d. l. plagij crimis accusatō. Et vt no. Ang. i. d. l. si q̄s id. §. doli. q̄ vbi fit mētio de dolo req̾rit̄ ver⁹ dol⁹. Unū tñ notabis q̄ ignorātia affectata ꝙ ē q̄n q̄s noluit vel dissimulauit scire eq̄pollet scie. c. eos. de tē. oꝛ. li. vj. ꝛ iō est

4 ¶ Utꝛ pena coꝛpal' sit impo (dol⁹ nō culpa nēda sine dolo? ꝛ. q̄ nūq̄z sine doli interuētu. glo. ꝛ Bar. i. l. i actiōibꝫ. ff. de in li. iurā. ꝛ d. §. suspectis. ꝛ Bar. i. l. j. §. j. ff. si q̄s te. eē iusi. li. fu. ꝛ Bal. i. l. opa data. C. q̄ ac. ñ pos. ꝛ casus ē i. d. l. i lege. vbi dicit Bar. q̄ in penis coꝛpalibꝫ vel i infamiaz irrogātibꝫ lata culpa nō eq̄paꝛat dolo. ꝛ glo. i. l. i actiōibꝫ. ff. de li. iurā. approbata coīter. ꝛ Bar. i. l. qđ nerua. ff. de positi. ꝛ in. d. l. i lege. dicit. q̄ i cā sanguinis stat⁹ vel fame lata culpa nō equiparať dolo. ideo verus dolus requirit̄ in ill' Ang. tñ i. l. i actiōibꝫ. ff. de li. iurā. tenet ꝯ. ꝛ dicit ꝓsiliū paduanū ꝓsuluisse ꝓ tra Bar. i h̄. ꝛ iudicio meo sic ꝓsideret. l. ij. C. de noxa. verioꝛ ē opi. Bar. ꝛ iura q̄ Ange. adducit i ꝓtrariū. continent casum speciālē.

¶ Utrū incurrat quis sniam excōicationis § a iure ꝓmulgatam sine dolo. vide. j. Excōicatio. vij. casu vlti. §. ij.

¶ Utꝛ q̄s possit pacisci vt nō teneať de do- 6 lo? ꝛ. q̄ nō. vt ē tex. i. l. j. §. si q̄eniat. ff. de positi. q̄ hec q̄uentio ē ꝯ bonā fidē ꝛ bonos mozes. ꝛ ideo nec sequēda. dicit tex. ibidem

¶ An q̄s possit tenere bōa alicui⁹ que ex sta- 7 tuto ad eū venerūt ꝓpter delictum alicui⁹ si ipse dolose egit: vt ille delictū ꝓmitteret? ꝛ. Pa. i. c. postulastis. de cōcess. pben. q̄ ñ ꝛ bñ. facit tex. ibi in fi. cum sua glo.

¶ Utꝛ dol⁹ annullet ꝯctū spūalē: puta vo- 8 tū ꝛ hmōi? ꝛ. Pa. i. c. cū dilecti. de em. ꝛ vē. q̄ nō. nec pōt q̄s excipe de dolo q̄ñ fuit inductus ad bonū. q̄ nō ē ꝓprie dol⁹. puta dolo inducti te ad religionē. tenet igressus. facit qđ legit̄ ꝛ nō. in. c. cū dilectus. qđ metus cā. ꝛ vide glo. nō. in. l. a diua. ff. de ri. nup. q̄ hoc tenet etiam in matrimonio.

¶ Utꝛ dol⁹ annullet ꝯctū tpalē. puta vēdi- 9 tionē ꝛ hmōi? ꝛ. q̄ aut dolus p ꝯhentes dat cām ꝯctui. puta dolo ducti ad vendēdū qđ nō eras vēditur⁹. ꝛ sic i ꝯctibꝫ bone fidei nō tenet fm glo. et Pa. in. c. cū dilecti. de emp. ꝛ ven. ꝛ glo. i. l. ij. C. de rescin. ven. ꝛ glo. cum Bar. i. l. elegāter. ff. de dolo. ꝛ placet. lz Pe. teneat ꝯriū. Jn ꝯctibꝫ aut̄ stricti iuris tenet ꝯctus. sed agēs ex eo elidit̄ opē exceptōnis. ff. de ver. obli. l. si q̄s cuz aliter. ꝛ C. de pac. l. cū postea. Si ꝙo p aliū a ꝯhentibꝫ dat cām ꝓtractui etiā bone fidei tenet ꝯct⁹. lz agit cōtra mediatoꝛē. de dolo. d. l. eleganter. §. j. ff. de ꝑsenetis. l. ij. ꝛ ij. tenet etiā ille p q̄ factū ē in q̄tū factus ē locupletioꝛ: vt. l. fi. ff. de eo p quē factū erit in pn. ꝛ nō pl⁹. Aut dolus nō dedit cām ꝓtractui: sed incidit i ꝓtractū: puta eras vēditur⁹. sed dolo inducti te ad min⁹ vendēdū ꝛ hmōi. ꝛ sic tenet ꝓtract⁹. lz i cōtractibꝫ bone fidei aget ex eo ꝓtractu vt supra pleat pcū. ff. de ac. emp. ꝛ ven. l. iulian⁹. §. si vēditoꝛ. Erit tñ i arbitrio emptoꝛis. vl supplere pretiū vel restituere rē: si deceptio sit vltra dimidiā iusti pcij. c. cuz causa. de emp. et vē. ꝛ. l. ij. C. de rescin. ven. et i ꝑsōa etiā si deceptio sit min⁹ dimidia. Jn cōtractibꝫ stricti iuris aget de dolo. d. l. elegāter. §. nō solū. in fi. aut dolus nec dedit cām cōtractui nec incidit i ꝓtractū. sed re ipsa euenit sine dolo ex facto partis. vt puta ambo ignorabāt iustū pcū: sic nō ē pctm. nec restituere tenet nisi requiraťur si a ꝓncipio nō plus emisset etiā si sci-

uisset pl⁹ valere. puta qz nō expediebat pl⁹ sibi emere. si aūt pl⁹ emisset a pncipio si sciuisset: tē receptio notabil'. tenet restituere rē vel supplere pciū. ar. d. l. si qs cū alit'. vbi eā para' receptio q̄ venit re ipa z ex ppōsito. et. d. c. cū dilecti. sec⁹ī modico. Et ita itelligo. d. Ant. i. c. qz pleriqz. de īmu. ec. Si vo vterqz rei valorē sciebat. tūc dic vt. j. empt̄. §. vij Et fm pdicta itelliges. l. ij. C. de rescin. vē. et l. i cāe. §. pponi⁹. ff. de mino. z. c. cū dilecti. z. c. cū causa. de empti. et ven. vbi dicit' licere ptrahentibus vsqz ad dimidiaz se recipe in ptractibus bone fidei.

Domesticus qs dr. vide j. Familiaris.

Domiciliū pōt laicus hre in plib⁹ locis fm Jn no. i. c. ex pte. de fo. pre. si mō vtrobiqz istru/ et⁹ sit. alle. l. assumptio. ff. ad municipa. z. l. senatores. ff. de senato. z loquit' hic de instructo. de q̄ i. l. quesitū. §. sed et si fund⁹. ff. de fū. instruc. z instru. lega. vbi accipit' p oīb⁹ pti/ nētib⁹ necessarijs ad vsum. Addit Jnnoc. idē etiā si hret maiorē ptē suoz bonoz vl' fa miliā. vel si nihil hz. assidue tñ ibi pnoctat. C. vbi sena. l. ij. Sola tñ dom⁹ nō cōstituit domiciliuz. ff. ad munici. l. libertas. §. sola. Ex q̄ infero: z ex. d. l. assumptio. z. d. l. sena/ tores. q̄ domiciliū hz vbi qs ē oriūd⁹. l. ij. ff. d senato. Et sil' vbi p̄ sui⁹ fuit oriundus. Jtē vbi volūtarie sibi elegit. s. de fero do maiores ptē suoz bonoz. Et clericus vbi bñficiū ob tinet requirēs residentiā. Pro hoc ē tex. i. c. cū nullus clericū. de tēpo. or. lib. vj. Jtē vbi fuit ordinat⁹. vt no. glo. in. l. heres absens. §. apud labeonē. ff. de iudic. Jtē mulier rōne mrimonij. Jtē rōne militie. Jtē rōe possessi onis. Jtē rōe cursus tpis. s. decēnij. Sed. d. glo. loquit' q̄ ad foz nō q̄ ad domiciliū. Jtē rōne māumissionis. l. si qs a pluribus. ff. ad munici. Jtē vbi psequit' qs dignitatē efficit' ciuis. vide. s. Liuis. quo vo ad pfessionē et sacramēta necessaria nō volūtaria: si als ñ hz ibi domiciliū: req̄rit' vt ibi habitet p ma/ iorē ptē anni fm Jnno. i. c. oīs. de pe. z re. z ñ faciat i fraudē ppij sacerdotis. Facit. c. q̄sti xvj. q. j. de reci. ad aplice. nisi se trāsferat cuz aīo ibi remanēdi. qz statim q̄ hospitiū pfti tuit i aliena parochia cū aīo ibi remanendi statim fit parochian⁹ illi⁹. de paro. c. vlti. de reci. ad aplice. qđ ē ptra ep̄os q̄ dispēsant in votis cū scholaribus vel cōferūt eis ordines nō habentib⁹ domiciliū. qz non p̄nt. qz non sunt necessaria sacramenta. Hoc tenet Pa. in. c. nullus. de paro.

Dñica dies ē īstituta loco sabbati qz eo die ichoauit mūdus Ben. j. Xp̄s surrexit a mortuis. d. pse. di. iij sabbato. Jtē spūscūs dat⁹ ē aplis. z ex. dic Quicq̄d a vo ē pstitutū ī signe ī h⁹ dignita/ te diei ē gestū. In hac die mūd⁹ iumpsit ex/ ordiū. In hac p resurrectōz z mors iterit'. z vita accepit initiū. lxxv. di. quod die. i fi. Quō ē re pcepto z qn̄ incipit. z quid fiēdū. vide. s. Dies. z. j. Feria.

Dominiū ēius habēdi possi/ dēdi. fruēdi z vten di ac disponēdi de aliq̄ re p libito voluntat⁹. vel fm aliquē determinatū modū a q̄dā su/ periorit̄ate vel auctorit̄ate diffinitū.

¶Dñiuz in z sup hoies an sit fm legē natu 1
ralē. R. Ale. i. ij. pte sum. q̄ ē loq̄ de natura añ pctm. z sic ei repugnat seruit⁹. z loqui de natura post pctm. z sic lex natural' dictat ne cessariū dominiū ad coercēdū malum. Un Aug. i li. de ci. dei. Sic de⁹ homi z anima cor pori. ita rō dz dñari z impare libidini.

¶Dñiuz rez an sit fm legē nature. R. Ale. 2
vbi. s. q̄ lex nature circa cōionēz. p̄petatē di ctat dr̄nter. dictat aliq̄d qz debitū. aliq̄d qz bonū. z aliq̄d qz equū. vt debitū dictat ī sta/ tu nc̄itatis oīa sint cōia. Et h⁹ mō cōicato ē ī pcepto ad sustētatōz psonaz. z inde sumit Oia q̄ vultis vt faciāt vobis hoies: z vos eadē facite ill' Mat. vij. Respectu etiā pso/ naz q̄ ad multiplicatōz plis dictat q̄ sit vt or pp̄ria. z fm oīe tps fm illd̄ p̄ceptuz. Qd̄ tibi ñ vis fieri alteri ne feceris Tho. iij. Et h⁹ mō app̄ropatio ē ī pcepto vt bonū in statu nature īstitute dictabat oīa cōia. In statu vo lapse dictat bonū ee h⁹ pp̄riū. tuz qz res cōes negligūt. tū qz cōio parit discor diā. dictat vt equū q̄dā ee cōia. vt ae rē. ma re. littora. z q̄dā app̄ropabilia. sic sunt ea q̄ ī nulli⁹ bonis sūt q̄ occupāti pcedūt Et sic itel lige dñiz rez ee de iure naturali. qz naturali cōtate iductū ē. vt isti. de rez di. §. singuloz ff. de acqui. re. dō. l. adeo. §. cum quis.

¶Quō acq̄rit dñiuz rerū: R. q̄ qdruplicit. 3
Prio auctē legis natural'. vt q̄ ea q̄ ī nulli⁹ bonis sunt: sint occupātis. vt isti. de re. di. §. singuloz. Scdo auctē pncipis. q̄ pōt ex iu/ sta cā rē alicui⁹ ei auferre z alteri dare. vt no. Jnno. z cōiter doc. i. c. q̄ ī eccliaz. de pbri. et le giste ī. l. fi. C. si q̄ ius vl' vti. pu. vtputa ppt delictū puniedū z hmōi. als nō. vt ibidē dr z nō solū pncipis sz etiā p statuta inferiorū habētiū auctē a pncipe sic statuēdi. vt i. d. c.

q̃ i eccl'ia᷒ notaᷓ. Tercio p ꝓsensu᷒ illius cuius ē. ⁊ istud fit p donatō᷒. p mutatōem. p vēditō᷒. p mutui datō᷒: ⁊ hmōi. Quarto iure ciuili qđ statuit. vt vsucapionib᷒. p̃scptōib᷒. adoptōe. dꝛportatōe. cessiōe. additiōe. bonoꝝ possessiōe ⁊ hmōi. dꝛ q̃b᷒ oīb᷒ habes. ff. dꝛ acqui. re. do. in glo. l. j. ⁊ insti. dꝛ re. di. cū multis titul'seq̃ntib᷒. ⁊ dꝛ his q̃ ad nos ptinēt dicā i capitul' suis. Aduerte tn dñaᷓ inter spūalia ⁊ nō spūalia. qꝛ i spūalib᷒ ex solo titulo sine traditōe dñiu᷒ trāsit in aliū. vt ē tex. i. c. si tibi absenti. dꝛ pbē. li. vj tenet Inno. ⁊ cōiter approbaᷓ i. inf cetera dꝛ pbē. sec'm i aliꝝ reb᷒ i q̃b᷒ req̃rit traditō ad trāslatō᷒ dominij. nec sufficit sol'm titul'm nisi in re data eccl'ie. dꝛ q̃. j. Immunitas. §. xxxj. Nec sola traditio trāsfert dñiū: nisi aliq̃ iusta cā vera vel putatiue vera p̃cesserit. l. nūq̃ nuda traditio. cū ibi nō. ff. dꝛ acq̃. re. do.

Dominus alicui⁹ regni. ducat⁹. cōitatis vel ciuitatis: aut terre q̃s dicaᷓ legitimus: ℞. q dñiu᷒ iuste ⁊ legitime acq̃riᷓ: aut iusto bello puta pugnādo ꝯ infideles: vel ꝯ aliq̃ē rebellē auctē supiozis vel p̃ncipis. vt. s. Bellū p᷒. aut p legitimā successionē aut p ꝓsensum seu electō᷒ ppli habentis libertatē sibi eligēdi dñm. aut p institutiō᷒ p̃ncipis seu supiozis habēt iurisditō᷒ i tali ciuitate aut castro. aut p legitimā p̃scptiō᷒ cū bona fide factā. vel emptōem. p mutatōe᷒. donatō᷒. aut alio iusto titulo: dꝛ q̃b᷒ i suis capitulis. Qui ꝯo alia via ītrat fur ē ⁊ latro. ⁊ resignare teneᷓ si pt sine notabili p̃iculo aīaꝝ. corꝑoꝝ aut rer̄: teneᷓ etiaᷓ ad restitutōem oīm reddituū q̃s habuit ab illis loc᷒ sic vsurpatis. ⁊ vt homicida ē iudicādus q̃tū ad eos q̃s fecit p se vel p officiales suos occidere vl' mutilare: ⁊ illi digni fuēr ꝑpr̄ maleficia p̃petrata. xxij. q. v. si nō ⁊. nec pt absolui nisi disponat se ad satisfactiōē ⁊ dimittēdū si titulū iustificatū hꝫe nō pt. ar. dꝛ pc. di. v. falsas. Intellige q̃n hoc ē daꝝ q hꝫ iniustū titulū vel nullū. sec'm i dubio. vel cū dimittere nō posset sine p̃iculo aīaꝝ. corꝑoꝝ aut rerū: puta qꝛ ppls se poneret i seditiōne ⁊ hmōi. sic nō teneᷓ resignare nisi voluntate solū q̃n sciret p certo. vel q̃n talia nō imminerēt. c. si res. xxij. q. vj. Idē dic dꝛ officialib᷒ q̃s tales tyrānī ponūt i officijs. q necsalariū pnt recipere: nisi eēt tale officiū qđ eēt necessariū reipublice vel vtile. qꝛ tūc nō peccarēt recipiendo. necsalariū restituere teneᷓ. dꝛ q̃ i. c. i lris. dꝛ resti. spo. ⁊ in. c. nihil. dꝛ elec. p. doc.

¶ Sed nunq̃d ciuitas pt sibi eligere dñm: ℞. fin Hosti. i. c. nouit. dꝛ iudi. q nulla ciuitas pōt se dare alicui dño. nec pōt titulū dominij iustificare. qꝛ hꝫ eēt i p̃iudiciū imperatoris q̃ ad illas q̃ ei subijciunt. vl' papæ q̃ ad si bi subiectas. Qđ verꝫ ē nisi ex p̃uilegio vel ꝓsuetudine haberēt ius eligēdi. qꝛ ꝓsuetudo dat iurisditō᷒. dꝛ arbi. c. dilecti. C. dꝛ emā. l. j 1

¶ Utꝫ dñis habētib᷒ manifeste in (⁊ vlti. iustū vel nullū titulū teneant subditi obedire: ℞. q nō. Dicit tn Tho. i sum. q ad vitā dū scandalū suū ⁊ aliorꝫ: bonū ē obedire ⁊ reuereri i eis q̃ nō sunt ꝯ deuꝫ. xj. q. iij. iulian⁹. ⁊ hntib᷒ iustū dñiu᷒ q̃tūcūq̃ mali sint: tenent eis subditi obedire in licitis. ⁊ q eis pcepere p̃nt. j. Pe. ij. Obedite dñis vīis nō tm bōis ꝛc. Et ad Ro. xiij. Qui ptāti resistit ꝛc. 2

¶ Utrum dñs possit ponere exactiōes suis subditis. vide. j. Tallia. 3

¶ Utꝫ dñs teneatur ex facto familie: ℞. vt colligo ex. d. Anto. ⁊ Jo. dꝛ lig. ac Pa. i. c. ⁊. dꝛ resti. spo. ⁊ Bar. i. l. ne q̃d. ff. dꝛ incen. rui. ⁊ nau. q sic. q̃n familia eius dēliq̃t i officio seu misterio i quo ipse dñs ē ꝑpositus. et ipse vtiᷓ ope talis familie. qꝛ sibi imputaᷓ qui talez elegit. qꝛ honestā dēbebat ponere. l. j. §. familie. ff. dꝛ publi. Ciuiliter tn teneᷓ nō criminaliter. vt i. d. l. ne q̃d. Ex q̃ patet q ptās seu rector teneᷓ ex maleficio suoꝝ officialium. l. si post. C. dꝛ assesso. Idē dic dꝛ capitaneo q teneᷓ ex dēlicto suoꝝ armigeroꝝ. nauta. hospite. ⁊ similib᷒. Addunt tn supdicti doc. q si officiū erat publicū: vt ptātis ⁊ hmōi. sufficit exhibere malefactorē. vt i. d. l. j. §. fi. sec'm si officiū nō erat publicū. vt nauta ⁊ caupōes ⁊ hmōi. l. vnica. ff. dꝛ fur. aduer. nau. Si ꝯo familia nō dēliq̃t i officio dñi: nō teneᷓ dñs quo ad foꝝ iudiciale: sed q̃ ad ꝓsciam sic si ē i culpa nō corrigēdo eā. nā teneᷓ ꝯo ⁊ exemplo eā corrigere. ⁊ si aliq̃s eoꝝ ē incorrigibil' teneᷓ eū expellere: nisi q̃n ꝑsumeret q efficere tur peior. nā tunc faciat qđ pōt ⁊ excusaᷓ. alis nō. qꝛ talib᷒ dꝛ. Error cui nō resistit' approbaᷓ. lxxxiij. di. error. cū similib᷒. 4

¶ Quō āt famulo ifirmāti dꝛeaᷓ merces. vi de familia. §. ij. Q̃n teneᷓ dꝛ robaria q̃ fit i eius dominio. vide Pedagiū. §. viij. 5

Donatio dꝛa dono: quasi dono datio. ff. dꝛ donacausa mor. l. senatus. §. j.

¶ Donatio ꝓpꝛie ē qua aliq̃s dat ea mente vt statim velit accipiētis fieri. nec vllo casu ad se reuerti. ⁊ ꝓpter nullā aliā cām facit q̃s vt liberalitatē ⁊ munificentiā exerceat. ff. dꝛ 1

dona.l.j.in ꝑn.z hec donatio dr simplex. vt C.d dona.añ nup.l.fi.§.j.z absoluta.vt.d. l.senat⁹.§.j.z inter viuos.vt isti.d dona.§. alie.nec obstat illi ꝙ vllo casu ad se reuerti C.de reuocan.dona.l.fi. qa illa reuocatio fit ptāte legis nō contrahentiū.

2 ¶Quot sunt spēs donatōis. R.q. q̄uis gl. i.l.j.i ꝓin.ff.de dona.dicat tot q̄t sunt diū/ sitates volūtatū.tm̄ glo.i.l.res vxoris. C.de dona.inter vi.z vxo.tm̄ tres explanat. Pri ma dr donatio inter viuos q̄ simplr vocat donatio. Scda dr cā mortis. Tercia dr in ter viz z vxorē.de ꝑma hic dicā.de scda i.c. se.z de tercia in.c.iij.se. Adde z alia q̄ dr vxo pter nuptias.de qua in.c.iiij.se.

3 ¶Donatio q̄ dr inr viuos q̄druplex ē. Alia simplex z absoluta: q̄ simplr q̄s donat. de q̄ i.d.l.j.i ꝑn. Scda ē ꝙditiōalis.de q̄ i.d.l.j. §.ij.q ē q̄n q̄s donat sub ꝙditiōe. vt si fece/ rit vel si venerit z hmōi. Tercia ē modalis. vt.C.de dona.sub mō.l.j.z ij. z ē q̄n donat vt tale q̄d fiat.z de h⁹ vide.s. Cōditō. Quar ta ē remuneratiua bñficioz.de q̄ i.l.aq̄li⁹ re/ gul⁹.ff.de dona.vbi dr nō ee mera donatōez sz officiū mgri remuneratū q̄dā mercede.et ꝓpterea ista nō reuocat cā ingratitudinis

4 ¶Quis nō pōt donare donatione inr viuos vt sciat q̄s pōt donare ꝙ seq̄nter z cui pōt do nari. R.q.xxij. sunt q̄ donare nō ꝑnt. hic n loq̄r de donatiōe q̄ dr remuneratiua. sed tm̄ de simplici vel cōditionali seu modali.

5 ¶Primus qui nō ē cōpos sue mētis. sicut fu/ riosus.amens: z hmōi.xv.q.j.merito.cle.si furiosus.de homic.z.l.iulian⁹.ff.de cura. fu. nec curo an sit ei datus curator.q. i conscie/ tia: ex quo nō est sane mētis nō tenet.facit.l. modestinus.in fi.ff.de dona.

6 ¶Scds ꝑdigus.vt in.l.j.ff. de cura. furio. z hoc vez postq̄z curator ē ei datus. vel inr/ dicta ē ei alienatio.vt.l.is cui.ff.de ✠.ob. etiam si vere nō esset ꝑdigus.sec⁹ in tutore da to pupillo q̄ est adultus.z i curatore.q. ista pendēt a natura. sed esse ꝑdigū a declaratōe iudicis.fm Bar.ibi. Nec sufficit p̄reconiza tio q̄ nullus ꝓtrahat cū tali.q. requirit in/ terdictio q̄ debet fieri ipsi ꝑdigo: vel saltē da tio curatoris fm Bar.in.d.l.is cui.

7 ¶Tercia⁹ minor.xxv.ānis: nisi ratū hēat post ꝓpletū.xxv.vt.C.si maio.fa.ra.habuerit.l. vlti.vel nisi cū auctē tutoris vel curatoris. vt.l.pupillus.ff.de acqui.re.do.

8 ¶Quart⁹ filiusfamilias.vt.l. filiusfamilias ff.de donati. Fallit si ē filius in dignitate fm Jnno.i.c.grādi.de sup.neg.ꝑla.li.vj.all'.d. l.filius. vel sit fili⁹ senatoris vel alterius di/ gnitatis.q. pōt: nisi spāliter pater sibi de ne gauerit. Jtē si filiusfamilias habet libera ꝑ/ culiū administratōz.z iusta rōe mot⁹ donet.vt mri z filiis ꝓiūctis ꝑsonis ꝑt.als nō. Jtē si hz peculiū castrēse vl' q̄si pt.vt i.d.l.filiusfa/ mi.i tex.z i glo. Jtē i casibz de q̄bz i.§.se.

9 ¶Quit⁹ seru⁹ religiosus vel monach⁹ z filius q̄ nihil habet ꝑpriū.xij.q.j. nō dicatis. nisi de licētia sup̄ioris: vt ibidē. Fallit in religio sis z monachis si habet legitimā administra/ tionē.z ex cā legitima donet.sz sine rōne iu/ sta nō ꝑnt.d.l.filiusfamilias.i ꝑn.z.xij.q.j q̄ tua. Jntellige de mobilibz.z q̄ ꝓuādo ser/ uari nō ꝑnt.vt.§.alienatio. Jtez si de licētia ꝑlati stat i schol' cū ꝓsilio maioris ptis ꝓuē tus.vel i pegrinatōez vadit.q. ꝑt donare q̄ alij scholares z pegrini hōesti rōnabilr face re solēt.vt tenet glo.i.d.c.nō dicatis.all'.l.vl. C.ad mace.l.si longi⁹.ff.de iudi.z etiā dona re ꝑnt cā elyne fmq̄ dicā Elyna.§.vj.

10 ¶Sert⁹ abbas z q̄libet ali⁹ ꝑlat⁹ religiosus q̄ nihil dare pōt: nisi sicut dictū ē d filiusfa.q̄ habet administrationē.liij.dis.abbati. nisi p statuta aut consuetudinez aliud caueat.ar. l.ꝓhibere aūt.§.nō tm̄ aūt.ff.qd vi aut clā de his que fi.a ꝑla.c.ea noscitur.

11 ¶Septim⁹ vxor si non hz vltra votē nisi ele mosynā. fm q̄ dico.j. Elemosyna.§.vij

12 ¶Octau⁹ qui ꝓmisit crimē lese maiestatis. C.ad.l.iul.maie.l.vl.

13 ¶Non⁹ hereticus.q. ipo iure bona ei⁹ sunt cō fiscata.vt de here.c.cū fm leges.li.vj.

14 ¶Decim⁹ q̄ ꝓhibit icestas.s.inr ascēdētes z de/ scēdētes: aut nepharias.s.inter collaterales vel iutiles.als ꝓhibitas nuptias.q. ipo iu re bonoz suoz dñiuz ꝑdit.vt.d.c.cū fm le ges.z auc.de ice.z ne.nup.i ꝑn.z ibi dic. p/ cedere i q̄cūq; mrimonio illicito. dūmō fue rit sacs factū. puta ꝙsanguineaz.z ius.s.qd ꝓhibet.als nō.s. si sciat ius sz nō factū. aut factū sz nō ius. q. error iuris excusat a dolo

15 ¶Undecim⁹ q̄ i aliq̄ re cadit i ꝓmissū. puta i agro vectigali ipo vectigali nō soluto. vl' qn̄ q̄s occultat merces quaz vectigal ē soluen/ dū.q. ipo iure ꝑdit dominiū illi⁹ rei z hmōi vt nō.in.l.ꝓmissa.ff.d publica. vbi dr. Nā qd cōmissum ē statim desinit esse ei⁹ qui cri/ mē ꝓtraxit. dñium q̄z vectigalis acq̄rit fisco sz vel fm ordinē ciuitatis. fm glo. ibidem Jn isto tm̄ casu et tribz imediate p̄cedētibz licite a donatario retinet qd ē ei donatuz an sniam declaratoriā q̄ requirit anteq̄z eis pos sint auferri. vt.j. Pena.§.ij.

16 ¶Duodecimus qui cõmisit aliud capitale crimẽ a pdictis ꝓpter qõd bona eius sint publicãda post ꝓdemnationẽ nõ põt donare. sed añ sic. vt. ff. de bona. l. post contractũ fm distinctionẽ. s. Alienatio. §. xxv.

17 ¶Terciusdecim⁹ miles. q̃ meretricã vel ꝓcubine donare nõ põt. l. ij. C. õ do. inf vi. t vx. t p glo. t doc. in. l. miles ita heredẽ. §. mulier. ff. de testa. mili. Idẽ dic de clerico doctore t aduocato qui dicunt milites. p nõ. i. l. miles. ff. de sen. t re iudi. Sed Ly. i. d. l. ij. ītel/ligit de milite armate militie. nõ de militib⁹ q̃ militant luxui. t appellant milites dignitatis t gaudentes nõ milites ope.

18 ¶Quartusdecim⁹ vir vxori t ecõtrario ꝓstãte mrimonio. de quo dic vt. j. Donatio. ij.

19 ¶Quintusdecim⁹ pr̃ q̃ filio filie ve: nõ põt donare aliq̃d. q̃ pr̃ t fili⁹ censet vna ps̃ona. vt. C. de ipu. t alijs sub. l. vl. Fallit fm glo. i l. pater. C. de inoff. dona. i quattuor casib⁹. Primus ẽ causa dotis t donatõis ꝓpt nuptias. l. pompon⁹ filadelph⁹. ff. fami. her. Scõs est eunti ad castra. nã ei põt res mobiles donare. l. iiij. C. fami. her. Terc⁹ est ꝓpter aliquod diurnũ: vt puta p alimentis. Quart⁹ ẽ vsusfructus quẽ habet in aduenticijs: quẽ pater põt donare. Addo q̃ntũ q̃ vicz fili⁹ ẽ emãcipat⁹. ar. õ fsti. i ite. c. ꝓstitutus. Addo sextũ q̃ donat ꝓpter bn̄ merita fm Bar. in. l. j. C. de colla.

20 ¶Sextusdecimus. q̃libet donare ꝓhibet vltra q̃ngẽtos solidos. vt. C. de dona. l. pe. i fi. q̃d est vez sine insinuatõe p̃cedẽti. Excipiũtur. vij. casus. Primus i magistro milituz qui res mobiles tã suas q̃z ex spolijs hostiũ habitas donare põt militib⁹. Scõs casus q̃n q̃s donat p repatõne dom⁹ rupte ex ruina vel incẽdio Terc⁹ i redẽptõe captiuorũ hi sunt i. d. l. pe. i glo. ibidẽ addunt Quart⁹ i donatõe imperiali. Quint⁹ i donatõne ꝓpt nuptias vsq̃ ad q̃ntitatẽ dotis. Sext⁹ i donatõe cã mortis. Addo ego septimũ i donatiõe in piã cãz. vt in. l. sancimus. C. de donati. Et lz gl. ibidẽ i. d. l. sancimus. velit q̃ i piam cãm nõ valeat sine insinuatõe: nisi vsq̃ ad octingentos solidos. tñ tu tene q̃ valet sicut tenet Bar. in. l. illud. C. de sacrosan. ec. p idẽtitatẽ rõnis. t. l. pe. Lũ insinuatõe aũt valet vsq̃ ad quãcũq̃z summã facta indistincte ab his q̃ donare p̃nt. vt i. d. l. pe.

21 ¶Quid si sit facta donatio duob⁹ de maiori summa q̃z q̃ngentoz solidoz sine insinuatione? R. q̃ nõ valet. tex. est in. d. l. sancim⁹. §. ne aũt ꝓmunione.

¶Quid si donatio sit facta i singulos ãnos eiusdẽ q̃ntitatis q̃ singulariter ñ excedit summã lz sit oẽs sic? R. q̃ nõ valz fm Jo. q̃ est donatio vna. l. senat⁹. §. fi. ff. de do. cã mor. 22

¶Sz q̃d si fiat diuisim p plures donatões vltra pfatã summã? R. Albe. i. l. illud. C. de sacrosan. ec. q̃ nõ valet. q̃ ad hoc vt cessz necessitas insinuatõis req̃rit distãtia i tpe. vt d. l. sancim⁹. §. fi. Fuit em̃ vn⁹ imper⁹ qui lex p insinuatoz voluit refrenare. C. de inof. do. l. pater. Aliter p̃ualeret verba rei ꝓtra. l. ij. in fi. C. cõia dele. vbi dicit. nos em̃ nõ ꝓbis sed ipsis reb⁹ legẽ imponim⁹. Facit. ff. de castrẽ. pecu. l. si forte. Nã vn⁹ imper⁹ facit plura eẽ vnũ. ff. ad. l. aquil. l. illud. §. fi. extra de ord. coa. c. cum dilectus. 23

¶Seq̃ nũquid reuocabit tota donatõ si excedat summã factã sine insinuatõe? R. q̃ ñ. sed solũ excessus dictis q̃ngẽtis sol'. vt. l. sancimus. C. de do. t q̃d valeat solid⁹ vide. j. lu 24

¶Sed q̃d ẽ insinuatio. R. (dus. §. ij. i fi. Albe. in. d. l. illud: q̃ ꝓsuetudo videt admittere q̃ insinuatio ẽ p supioẽ auctis pstatio q̃d videt innuere glo. i auc. vt nõ fiãt pignora. §. illud. vñ ad cautelã solent hec ꝓba poni: q̃ coram eo donatio insinuata sit. t ita cõiter fit. lz p prie insinuatio sit p̃sistẽtz donatiõis in scriptura autẽtica redacte apud cõpetentẽ iudicẽ facta publicatio. t eius auctẽ i publica gesta seu acta facta reductõ. vt colligit. l. in hac C. de dona. iũcto. §. illud. i auten. vt fratz filij. et in. §. nõ habẽte. de defen. ciuita. t in. §. et hoc pueni. vt nulli iudi. vt sic inter tps donatõis t insinuatiõis posset deliberare an expediat. vt in auc. de appel. intra que tempora. circa prin. 25

¶An insinuatio possit fieri die feriato? R. Albe. i. d. l. illud. q̃ sic. q̃ nõ exigit cause cognitionẽ. g̃ q̃libet die põt fieri. ff. q̃s ordo in bo. pos. ser. l. ij. et etiã q̃ ẽ act⁹ voluntarie iurisditionis. C. de ferijs. l. actus. 26

¶Cui iudicã dz fieri? R. Albe. i. d. l. illud. q̃ iudicã loci. l. data. in fi. C. de dona. 27

¶Decimusseptim⁹ donare nõ p̃nt q̃ dñiuz in re quã donare volũt nõ h̃nt. sicut sunt raptores fures t hmõi. q̃ nemo pl⁹ iur̃ i aliũ trãsferre pt q̃z ipe hz. l. nẽo. ff. de reg. iu. facit. l. traditio. i p̃n. ff. de acq̃. re. do. vide aliq̃s exceptiones i. d. l. traditio. sed nihil ad nos. 28

¶Decimusoctau⁹. plati t alie ps̃one ecclesiastice q̃ nõ p̃nt res ecclesiasticas mobiles vel immobiles p̃ciosas alienare sine certa solennitate. de qua. s. Alienatio. res aũt mobiles ꝓhibent in vsus inhonestos alienare. vide 29

s. Clericus. iij. §. iiij.

30 ¶Quō ep̄s p̄ōt donare p̄ ꝓstruendo monasterio. vide in. c. aplice sedis. de dona. q̄ parum ad simplicē confessoꝝ ptinet.

31 ¶Decimus nonꝰ illi q̄ sunt nō soluēdo creditoribꝫ. vide. s. Alienatio. §. xxvj.

32 ¶Uicesimusꝰ illi q̄ ppē cām illicitā donāt: puta femie p̄ meretricio. Sz adūte q̄ meretricī publice siue ꝓcubie valet p̄missio siue donatio ſm Bar. Bal. z An. post Ly. i. l. affectōis. ff. de dona. z i. l. ij. C. de ꝓdi. ob tur. cāz lz glo. i. d. l. affectiōis. velit q̄ valet nō q̄ ad actōez: sed q̄ ad exceptiōz. lz reꝓbabilē a pdictis. sed p̄ meretricio facto cū nupta vidua vel ꝑgine: qđ de iure ciuili punit nō valet p̄missio. sed donatiōe facta potiꝰ ē cōditio possidētis nisi sit miles. vt dictū ē. s. Uerū tn̄ fiscꝰ posset auferre a muliere. vt no. Ly. in l. ij. ff. de ꝓdi. ob tur. cām. z in tex. l. lucaꝰ. i. fi. ff. de iure fis. z ista ē vera opinio. lz alij indistincte velint q̄ non valeat z male. z idē dic de donatiōe facta p̄ quocūq; qđ lege punit. z sic intellige. d. l. affectionis.

33 ¶Uigesimusꝓximꝰ illi q̄ iudicī seu p̄sidi aut alijs officialibꝫ q̄bꝫ ē ꝓstitutū salariū suum aliq̄d donāt: siue añ siue pꝰ repositū officiū p̄ aliq̄ bñficio tpe administratiōis p̄stito. nazꝫ tā donans q̄z cui donat ꝓuictꝰ q̄druplicī pena plectit. vt in. l. fi. C. ad. l. iul'. repe. Intelligit gl. vez q̄n occīre dat. secꝰ si palā ppē. l. j. ff. de polli. q ē ꝓ. facit p̄ ea tex. i. l. barbariꝰ. ff. de of. p̄fec. Judices aūt delegati eccl'iastici nihil p̄nt recipe nec eis donari: nisi solū esculētū z poculētū qđ i pauc̄ diebꝫ possit ꝓsumi z mera liberalitate donatū. Idē dic de ꝑsuatore. vt i. c. fi. de offi. dele. li. vj. Idē dic de iudice seculari. de quibꝫ vide Judex. §. viij.

34 ¶Uicesimusſcdꝰ illi q̄ visitatoribꝫ suis aliquā pecuniā seu coꝛ famul' vl' qđ cūq; aliud munꝰ donare volūt. de q̄ vide. j. visitatōz. §

35 ¶Uicesimusterciꝰ illi q̄bꝫ p̄ statuta municipalia est p̄hibitū. nisi cū certo mō donare z si donatiōnē p̄ aīa possint p̄hibere. vide Immunitas. §. xlvj. z. xlvij.

36 ¶Utꝛ donatio possit fieri absenti: ff. q̄ sic siue mittas q̄ ferat: siue iubeas q̄ ipse p̄nes se qđ hz de tuo teneat. sed ignorāti nō p̄t. vt in. l. absenti. ff. de dona.

37 ¶Utꝛ donatoꝛ teneat de euictōne donatarioꝛ: ff. glo. i. l. aristo. ff. de dona. ſm Azo. q̄ sic hodie cū assilet vēditōi. insti. de dona. §. alie. Sed ipsa glo. distinguit q̄ aut fuit de ea p̄missū. z sic tenet. C. de euic. l. ij. Nā p̄ qualibet causa p̄mitti p̄t de euictione. ff. de edil. edic. l. sciendū. Aut nō fuit p̄missum. z tūc aut cepit donatio a datione siue traditōe. z nō tenet de euictione: sed de dolo si intercessit. aut cepit a pactione vl' p̄missione. z tūc agi p̄t. vt in. d. l. aristo. et. C. de iur. do. l. ad res. ff. de ver. ob. l. vbi aūt. §. fi.

¶Utꝛ donatū ab eo q̄ nō p̄t donare sit restituēdū de ciuitate a donatarioꝛ. ff. q̄ sic 38
q̄z p̄ z p̄ supdicta. z ſm supdictas distinctiones

¶Utꝛ donatū ambasiatoribꝫ acq̄rat eis vl' 39
dñoꝛ. ff. ſm Bar. i. l. si ꝙo. §. itē q̄cq̄d. ff. soma. z p̄ Ly. i. l. fi. §. sed cū in scōaz. C. de fur. z p̄ Buli. in. l. qui ꝓꝓrio. in. §. p̄curatoꝛ. ff. de p̄cu. z glo. vtrobiq̄. q̄ acquirit ambasiatoꝛi si donat tanq̄z p̄sone. facit. l. sociū q̄. §. j ff. p̄ socio. vbi donatū socio occasione societatis cedit donatario non societati: exq̄ donatū est p̄sone nō societati. secus si donet rone officij: qz acq̄rit dño. ff. de castrē. p̄cu. l. si forte. z. l. miles. la. ij. Pa. in. c. postulasti. de ꝓcef. p̄bē. dicit: q̄ in dubio debem⁹ attendere qualitatē doni. z si talis sit res q̄ potius credit donata dño q̄z ambasiatoꝛi: vt puta leo z hmōi: tunc acquirat dño. als nō. Uel p̄ōt dici q̄ si p̄sona ambasiatoꝛis antea erat nota: tunc videat intuitu p̄sone. Si ꝙo soluz ē nota ꝓpter officiū: sic intuitu officij datuz videat. l. si forte. l. miles. la. ij. l. dotē. §. hereditatē. ff. de castren. p̄cu.

¶Utꝛ q̄n donat vel legat isto mō. donovl' 40
lego talē terrā q̄ ē infra tales ꝓfines q̄ est. xx. iugez. q̄ tn̄ ē. xxx. vel lego vꝛoi mee talia iocalia q̄ sunt p̄cij cētū ducatoꝝ. z tn̄ sunt ducētoꝝ: donatariꝰ poterit ne bona ꝓscia teneret ff. Bal. i rubꝛi. de emp. z ven. C. dicit q̄ Jo. an. in addi. ad Spec. ti. de empt. z ven. refert z sequit dn̄m suū q̄ fuit O doardꝰ consilio. cc. xxxij. q̄ p̄ōt totū retinere. p. l. si fūdū sub ꝓditōe. §. si libertus. i fi. ff. de le. j. l. cū pꝛ §. pꝛ qui filio. ff. de leg. ij. sed ipse Bal. dicit multū differre: an q̄s exp̄mat ꝓceptū suum incipiēdo a numero vel mēsura. vt puta dono tibi q̄ttuoꝛ modia terre i tali confinio. z tūc nō veniat plus. vt. l. si q̄s testamēto. in p̄n. ff. de le. j. An exp̄mat p̄ noia designantia certā spēm vel coꝛpꝰ determinatū. licz postea mēsuret. qz tūc mēsura ē loco demōstratōis: q̄ falsa nec viciat. nec minuit id cui additur. l. demōstratio. ff. de ꝓdi. z de. Fallit. l. si vēditoꝛ. ff. de act. emp. z ven. hoc sequit Pe. i. c. p̄ tuas. de dona. vbi dicit q̄ si vir legat talia iocalia vꝛoi q̄ extimat cētū: q̄ lz valeāt duplū: nō poterit heres minuere lz totū hēbit Sil'r si minꝰ valēt ñ poterit plꝰ mlier petere

Idē dicit de vēditōe seu emptōne. Et sic solue. l. pe. i. §. fi. ff. de ac. emp. ⁊ vē. p hāc distinctōz. Uel breui⁹ i emptone dic. q si pciū taxat p modia nō hēbit illud pl⁹. sec⁹ si nō taxat p modia. Idē dici vendēte si ē min⁹: vt teneatur fm pdicta.

41 ¶ Utz donatō mera possit reuocari ex pnia R. q nō. ar. c. vez. ō ꝺ di. app. Fac. d. l. aristo. §. fi. Et iō dicit Bar. i. l. fi. C. de ꝺ di. ob cām. q donatio ē ꝺctꝰ noiatꝰ. ⁊ nō. i. l. iur. gētiū. ff. de pac. i pn. Naz hz nomē elegās. nec reuocat pnia sicut alq ꝺctꝰ noiati. vt. l. si pecuniā. in pn. ff. de condi. ob causam.

42 ¶ Utz donatio mera reuocet ꝓpter aliquaz cāz: R. vt colligo ex. l. fi. C. de reuo. donati. ⁊ ex. c. fi. de dona. cū ibi nō. q sic ꝓpter. xj. cās. Pria ꝓpt defectū cāe ꝓpt quā res ē donata. c. qō a te. de cle. ꝯiu. de quo dic vt. j. §. xlvij. Scōa ꝓpt ꝺditōez adiectā. c. vez. de ꝺdi. ap. de q dic vt. j. §. xlvj. Tercia ꝓpter dationoꝝ mitatē. puta cū pz dōat tātū q filio hereditas ñ remanet. xij. q. ij. si qs irascat. dic vt. j. casu. x. ⁊ xj. Quarta cuz donatariꝰ manus violētas iecit i donatorē. Quīta si atrocē iuriā fecerit. s. vbalē. aut eū fugauerit. vel i carcerē itruserit ⁊ hmōi: vt differat a pcedēti. Sexta cū gue dānū rebꝰ donatoꝝ itulit. puta i tota vel i maiori pte sbe. pt etiā ee citra maiorē ptē sbe. ⁊ iō erit arbitrariū fz io. an. i. d. c. fi. Septia qñ iferre pſumpſit vite piculū. lz effectꝰ nō sit secut⁹. s. ponēdo insidias. Octaua si ꝓuctōes i donatōe positas ñ seruauerit qs ꝓmisit. Nec q̄nqz supdicta i mediate habēt i. d. l. fi. Adde fm glo. ibidē. Nona si donatariꝰ negligit alere donatorez inopē. qō itellige fm Ly. i. d. l. fi. vez. si donatio ꝓsistit i magna re seu qtitate. Et sic limita. d. gl. p iura allegata i ea q loquūt qñ libertas ē donata. vt. l. alimēta. ff. de libe. ag. ⁊ auct. vt liber de cetero. §. illud. ff. de iur pa. l. dūꝰ. la. j. ⁊ l. ingratus Uñ donatio facta liberto reuocat solū ex obsequio nō pstito. ⁊ etiā emptū ab eo ex pecunia donata. vt i. l. j. C. de reuo. dona. sz nō libertas. C. de libe. cā. l. solo. Sz hz ē spāle i liberto nō in alijs: vt ex sola nō pstatiōe res ex pecunia donata empta reuocet. vt i. d. l. j. no. glo. Qō nō p ilz mulieribꝰ ⁊ simplicibꝰ q fere oia donāt. ⁊ tm nō negligunt alimētari a donatario. Si ꝛo sit modicū qd donatū: nō reuocat donatō ppt alimēta denegata. Et sic itelligeglo. i. l. i cōdemnatōe. ff. de reg. iu. q vult q nō reuocet donatio ppter alimēta denegata. Et no. i ꝑdictis causis reuocari donatōz p donatorez nō p heredes: etiā si talis ingratitudo sit cōmissa i donatorē nō i heredes. vt i. d. l. ij. §. fi. nō. Decima cā ex pſumpta voluntate donatoris. vt ppter natiuitatē filioz supuenientē. ⁊ iz sunt varie opiniōes. qz vident iura varia. vide si placet Bar. i. l. ticia. i. §. imperatoz. ff. de le. ij. Undecia cā ē ꝯ volūtatez donatoris rōne iofficiositatis Circa qō no. Bar. i. l. si vt allegatis. C. ō inof. dona. sic distinguētē. q aut donatio ē iofficiosa re ⁊ ꝓsilio. ⁊ tūc si ē facta liberis reuocat qtenꝰ ē imoderate factū. vt. l. si liqat. C. ō iof. dona. Si ꝛo sit facta extrīcis. sic reuocat in totū. d. c. si qs irascat. Aut donatio ē iofficiosa re solū. ⁊ sic reuocat sp qtenꝰ est imoderate gestū. Exē plificat Augu. i. d. c. si qs. q qñ qs irascēs filio exheredat eū ⁊ donat oia sua eccliē. q ñ ē susceptiēdū. qz iofficiosa re ⁊ cōsilio. Si ꝛo ꝓputat xpm filiū hñs ipe aliū. vel si habēs duos filios xpm ꝓputat terciū. vel hñs. xij xpm ꝓputat. xij. ⁊ oībus eque relinqt: sic nō facit inofficiose ⁊ valet.

¶ Sz q̄d si fuit facta mōa asterio: reuocabit ppt supueniētiā filioz: R. Pa. i. d. c. fi. q ñ i totū. qz mōa asteriū ē loco filij. ⁊ qz donatio ē facta fauore aie. sz solū reuocabit q ad legitimā debitā. h idē sentit glo. etiā i donato ecclie. xvij. q. vlti. c. fi. ⁊ alia glo. xxvij. q. j. c. vt lex ꝓtinētie. Et hz vez iure fori. s. iuris ciuil. sz iure poli. i. q̄dā naturali equitate reuocari tōtū. vt sentit glo. i. d. c. fi. et i. d. c. si qs irascat. ⁊ hz rōe pſumpte volūtatis donatoris. 45

¶ Utz si sit iuramēto firmata reuocabit ꝓpter pfatas cās: R. fm Do. Anto. i. d. c. fi. q sic: ex suba ꝺditōis que ē in iuramēto. 44

¶ Quid si dictū sit p pactū q non possit reuocari ptextu alicuiꝰ igratitudinis: R. q tale pactū nō tenet. qz equitati naturali ꝓtū eēt. s. q aliqs impune ingratitudinis viciū ꝓmitteret. C. de inuti. stī. l. ex eo. 45

¶ Utz donatio ꝺditionalī reuocet: R. q pendēte ꝺditōe nō pt. qz ex futuro cuctu pendet. facit. l. portioz. §. videam⁹. ff. q po. in pi. ha. nec etiā purificata ꝺditōe. qz ē vera et mera donatio. Si ꝛo ꝺditio deficiat ñ reuocat. qz qō ñ ē reuocari nō pt. c. ad dissoluēdū. de de spō. ipu. erit g pinde ac si nō fuisz donatū. 46

¶ Utz donatio facta sb mō possit reuocari mō ñ seruato: R. vt colligo ex nō. p doc. i. c. vez. de ꝺdi. ap. q aut modꝰ fuit ꝓncipal cā seu finalis ꝺctus. ⁊ ita pōt reuocari. vt dicit Bar. in. l. ij. §. fi. ff. de dona. facit. l. cū te. C. de pac. inter emp. ⁊ ven. vbi reuocat contractus nominatꝰ nō impleto mō qñ modus 47

fuit cā ꝓncipal' ꝙhēdi Et sic itellige.l.ea ꝙditõe.C.de rescin.vē. Aut mod⁹ nō fuit cā fi/nal' donatōis.ꝛ sic nō reuocaꝫ cessante mō. Facit.l.meuia.ff.de manu.testa.vbi libertas legata tribꝫ seruis sub hac ꝙditõe vt alēnis vicibꝫ lumīaria accēderēt sup sepulcꝝ ei⁹ nō reuocaꝫ:q̄uis mod⁹ nō ipleaꝫ.q: tex. nō ꝓsi derat vt cām finalē libertatis date modū:sꝫ vt cām ipulsiuā. Et si sum⁹ i dubio si dona tio ē i pīa cāz:fauore pie cāe videbit ꝓtēpla ta pīa cā ꝓ finali cā. vt videt velle Bar.i.l. ea ꝙditõe.C.de rescin.vē.ꝛ.l.si pecuniā.i ꝑn. ff.de ꝙdi.ob cāz.als nō. Ex his inferꝫ q⁹ do/natio facta ecclie sub mō nō reuocaꝫ si mo/dus nō fuer:nisi ex⁹sū fuerit q⁹ possit reuo/cari. Rō.q: donatū ecclie sub mō videt do natū ꝓ salute aīe ꝑncipaliter.c. req̄sisti.de te sta. Facit glo.i.l.si q̄s ticio.ff.de leg.ij. Et tō mod⁹ apposit⁹ nō videt cā final'sꝫ ipulsiua. et tō cessante cā ipulsiua nō cessat effect⁹ nisi sit ex⁹sse actuꝫ.ꝛ ꝓ ꝫ facit.d.l.meuia. Facit tex.i.l.legatū.ff.de admi.re.ad ci.pti.iūctis q̄ no.ibi Bar.ꝛi.l.legatū.ff.de vsufru.lega. ꝛ Bal.i.l.j.ff.de his q̄ pene cā reli.ꝛ i.l.cū alie/na.C.de le.ij.nā i dictis .l.legatū.ꝛ.l. lega/tū ꝓbaꝫ.q⁹ si testato: reliq̄t mille ad hono:ē suū reipublice vt inde fierēt ludi annuiꝫ fa/brica q̄ iure ipdicte fieri ñ ꝑnt.q⁹ illa pecūia ꝙuertaꝫ ad aliū vsuꝫ q̄ cedat i hono:ē testa/to:is.nec reuocaꝫ legatū. q: ad hono:ē suū

48 ¶P one q⁹ sol⁹ plat⁹ ē q̄ nō seruat (ē cā final' modū:nūq̄d reuocabiꝫ q̄ dictuꝫ ē q⁹ possit reuocari:R. Uin.in.c.ueꝝ.ꝺ ꝙdi.ap.tenet q⁹ nō.q: delictū ꝑlati sol⁹ nō nocet ecclie. re/gula delictū.li.vj.ꝛ idē sequunt doc.cōiter i.c. breui.de iureiur.sec⁹ si plat⁹ cū capitlo. Adū te q: aliud ē si donatio sit sub ꝙditōne.q: si sol⁹ plat⁹ eā nō seruat nō valet donatio. Rō q: i acq̄rēdis sol⁹ plat⁹ pōt nocere ecclie.nō i acquisitis.vt no.glo.ꝛ doc.xvj.q.vj.§.fi.ꝛ Inno.in.c.fraternitatē.de dona.

49 ¶Utꝝ cū dictū ē q⁹ possit reuocari req̄ratur sniaꝫ:R.fm Inno.i.d.c.ueꝝ.et Hosti.do An.ꝛ Lar.ibidē.q⁹ sic. Alij vt Bal.i.c.cete rū.de fo.ꝓe.ꝛi.c.illō.de ꝑsumptio. tenēt ꝓ/rīū.ꝛ Ange.i.l.pe.ff.de pac.ꝛ glo.i auf.vt de cetero nō fiāt ꝓmutatões.§.j. Sꝫ ver⁹ est ꝓmū.q: nēo sibi ius dicit.xvj.q.vj. placu/it.de ꝑbē.cū q̄.li.vj.C.vñ vi.l.si q̄s i tātā.q⁹ si dictū ē vt ꝓp:ia aucte:tūc poterit. vt tenꝫ Jo.i.d.c.ueꝝ.ꝛi.c.cū dilecti.ꝺ dona.ꝛ cōi ter doc.i.d.c.ueꝝ.Bar.i.l.credito:es.in.vj colū.C.de pigno. Et no.idēꝫ Bar.in.l.fi.ff. vt pos.le.nisi esset sacra effecta.l.si q̄s curia/lis.C.de epi.ꝛ der. Limito nisi esset de facto resistēs.q: tūc pactū nō valet.vt dicit Bar. in.d.l.creditō:es.p̄staret ei materiā venien di ad arma.quod nō licet.

¶Quid si donatū aliq̄d sit eccl'ie vl' alteri cū 50
pacto q⁹ ñ possit alienari:R.fm.d.Ant.i.d. c.ueꝝ.de ꝙdi.ap.q⁹ aut ponit p⁹ ꝫctū dona/tōis.ꝛ nō ip̄edit alienatiōeꝫ.nec aliq̄d opaꝫ circa ꝫctū.l.donatio pfecta.C.ꝺ dona.q̄ sb mō. Aut añ ꝫctū pfectū.i. añ traditōeꝫ.tñ p⁹ obligatōꝫ.ꝛ tūc fm Lar.in.d.c.ueꝝ. ni/hil opaꝫ tale pactū.p glo.i.l.vnica.§. acce/dit.C.de rei vx.act. Aut pactū apponiꝫ tpe ꝫ hēde obligatōis.ꝛ tūc aut refuat sibi aliq̄ ꝺ ius i re quā tradit ꝑ obligatōe.ꝛ etiā appo nit ꝓhibitōꝫ de alienatōe.ꝛ tūc nō valet ali enatō.l.si creditor.§.fi.ff.de ꝺi.pi. iūcta gl. ibidē fm lr̄aꝫ pisanā q̄ hꝫ lr̄aꝫ negatiuā.sꝫ nullā vēditōꝫ ee. Aut nullū ius sibi refuat sꝫ alteri.ꝛ tūc fm.d.Anto.ea dē rō vt ñ va leat alienatio. Aut nec sibi nec alteri refuat ius i re donata.ꝛ tūc si alienatio sequaꝫ va let.sꝫ aget q̄ pactū apposuit ad extimatōꝫ. l.ea lege.C.de ꝙdi.ob cau.ꝛ.l.pe.ꝛ ibi Bar. ff.de pac. Aut apponiꝫ ꝓhibitio de alia re ñ alienāda.ꝛ nō valet tale pactū.ꝛ ita loquit ꝺ.l.pe.nisi paciscētis interfit de nō alienādo q⁹ aget ad ītereſſe.ita nō.i.d.l.pe. Et ꝫ ꝝ i ꝓuato. Jn eccl'ia aūt si alienat sp videt inf esse dātis:cū tali pacto de nō alienando q̄si sit fauo:abile aīe dātis:nisi q̄n alienaret in casu necātatis. Intellige q̄n aliter ꝓuideri ñ pōt.q: sic donato: si nō voluisset turpit in/tellexisset.nec valuisset ꝓhibitio.c.sic hi.xl/vij.di.cū ibi nō.i glo.c.j.lxxxij.dist.vel q̄n alienaret ob magis pīa cām. fm.ꝺ.Anto. vbi.s.facit.c.licet.de regu.c.puenit.el.ij.de iureiur.ꝛ.c.auꝝ.xij.q.ij.C.de sacrosan.ec.l. sancim⁹.q̄uis alij teneant contrariū.

¶Sed quid si dictū sit q⁹ nō possit aliena/ 51
ri.ꝛ si alieneꝫ tunc liceat ip̄si ꝛ heredibꝫ suis fundū ad se reuocare:R. iuriste cōiter tenēt q⁹ nō possit alienari. Sed Ber.brixien.i q̄ stionibꝫ suis.q.iij.tenet.q⁹ de eq̄tate canō/ica pōt ob pīa cām:q̄n alia nō hꝫ q̄ cōmode possit alienare. Et idē tenet gl.i.c.impato: leo.x.q.ij. Et no.q⁹ hec sup:apposita distin/ctio valet de omi ꝓtractu i quo ab hoie alie/natōis ꝓhibitio apponiꝫ. Si aūt ꝓhibitō fit a lege:ꝛ tūc nulla est alienatio.i.l.quem/admodū.C.ꝺ agri.cen.ꝛ co.ꝛ.c.ecclesia san cte Marie.el.j.ꝛ ibi Pa.vt lite pendē. Si aut ꝑ ꝓhibitio talis ponit ab hoīne in vi/am testameti vel vltie volūtatis .tūc dicit

ī.l.filiusfa.§.diui.ff.de le.j.dr.quō sine cā ñ pōt. opter ḡ q cā exprimaṫ. vide diffuse ad ppositū nostr.j. Legatū.ij.§.rj.

52 ¶Utr phibiti donare donatiōe mera ꝓditionali vel sub mō phibeant donare ppter bñ merita q̄ dr remuneratiua: R.q nō. qr non est ppria donatō. vt colligit ex.d.l.aquilius regul⁹. r qō nō. ī.c. si q̄s. xij.q.ij. rī.c. cōsensus. de reb ec. ñ alie. r Bal. i.l.ut hem⁹. C. de sacrosan.ec. nisi phibeant donare. qr nō hnt admīstratōz ī reb liberā q̄s volunt donare sicl' ꝑmi.ij.iij.iij. v.vij.viij.ix.x.rj.xij.xj.xiij. vel phibeant donari ppter legitimā cām sicut sunt. xij.xx.xxij. vel q nō pnt donare nisi in damnū aliōz. vt sunt. xix. vide etiā qd dico. j. Immunitas. §. liij. Addūte h̄ q ista ꝟba qñ q̄s dicit se donare ppr bñ merita: si pferant ab eo q̄ libere pōt donare. tunc induc̄t pbatōz inf easdē psonas. sz si de necessitate req̄rerent bñ merita vt valeret donatō tūc nō sufficiūt talia ꝟba enunciatiua. qr nō p bant bñ merita p̄cessisse. l. si forte. ff. de ca

53 ¶Utr tal' donatio remu (stre. pe. r ibi Bar. neratiua possit reuocari ppter cās q̄bꝫ reuocaṫ alia mera vel ꝓditionalꝭ vel modalis de quibꝫ dictū est. s̄. R. nō. vt ī.l. si pater. ff. de dona. tenet Pa. in. d.c. fi. qr fm eū iura scripta loquētia de donatiōe: nō habēt locum de hac donatione remuneratiua.

54 ¶Utr donatū ꝓsanguineo ī dubio p̄sumaṫ donatū respectu ꝓsangnitatis: R.q sic. r nō respectu remuneratōis. tex. ē ī.l. tutor. §. q̄ a tutoribus. ff. de excu. tu.

Donatio ij. cā mortis ē cuz q̄s magis vult h̄re se q̄z eū cui donat: magisq̄z eum cui donat q̄z here dē suū. dicit tex. ī.l.j. ff. de dona. cau. mor. r ī l. senatus. §. donatio. eo. ti.

1 ¶Tres sunt spēs donatōis cā mortis. q̄daz fit q̄n imiuēte piculo mortis ita dat vt statim sit accipiētis. Alia fit nullo metu p̄sentis piculi: sed sola cogitatōe mortalitatis: vt ab hoie sano. Tercia spēcies cū donaṫ cā mortis nō vt statim fiat accipiētis: sed tūc demū cū mortuus fuerit. l.ij. ff. eo. ti.

2 ¶Cōuenit donatō cā mortis cū donatōe simplici. qr vtraq donatō ē. Jtē qr vtraq inf vivos ꝓficiṫ r tradit: differt. qr ista ex pnia reuocaṫ. illa nō. vt. l. q̄ mortis cā. ff. e. Jtē qr ī ista q̄nq testes. in illa duo sufficiūt. vt. l. fi. C. eo. ti. in dubio p̄sumit donatio inf vivos nisi plen ꝓbet. vl' sit facta mētio de morte. vt

3 ¶Quō dinoscit a legato: (no. glo. ī. d.l.fi. R.q si ꝟba sunt cōia vel equoca: tunc p traditionē rei vel p obligationē qua se obligat legatario cognoscit. aut q̄n nullū istoz̄ interuenit dicit legatū. vide qd legit r nō. in.l. ij r.l. marcellus. ff. eo. ti.

¶Cōuenit ī multis cuz legato. qr vtraq est 4
vltia volūtas. Jtē qr vtraq q̄narū numerꝫ testiū req̄rit. Jtē qr ī vtraq substitutio locū vēdicat. vt ī.l.j. C. e. Jtē qr nec insinuatōez exigit. d.l.fi. Jtē qr nō ē pfecta nisi morte secuta. vt. ff. e. l. nō videt. r multis alijs. de q̄bus dic vt nō. in. d.l. marcellus. r.l.fi.

¶Differt a legato. qr legatū fit nolēti: sz nō 5
donatio cā mortis. Jtē sep⁹ donatū cā mortis tradit a donāte sz legatū nō Jtē qr donatio ī singulos annos ēvna. legatū ꝟo plura l. senat⁹. eo. ti. Jtē filiusfamilias nō legat sz donat cā mortis de ꝓsensu p̄ris. Jtē sz testm falsuz fit vel nullū donatio tenet: sz nō legatū. ff. de his q̄. vt indi. l. pe. §. vl. r multis alijs de quibꝫ vide p totū istū titulū. ff. r. C.

¶Quō reuocaṫ: R. fm glo. ī. l. ñ ois. ī pn. ff 6
si cer. pe. q tribꝫ modis. tex. ē. insti. de donaṫ. §.j. Prim⁹ si donatarius p̄moriaṫ q̄z donator Scōs si pnitet donasse. Terci⁹ cessante cōditione sub qua donatio facta fuit.

¶Quid si iurauit nō reuocare: R.q pōt re- 7
uocari ī duobꝫ casibꝫ Prim⁹ ex noua cā. vt j. sepultura. §. xl. Scōs si donauit oīa bōa q̄ tūc iuramētū induceret votuz captande mortis. r iō nō tenet. qr ect vinculū iniq̄tatis. pret tm̄ p̄ius absolutionē a iuramēto.

¶Quis pōt donare causa mortis: R.q ois 8
q̄ testamētū facere nō pōt: nō potest donare cā mortis. excepto filiofamilias. q̄ licz testari nō possit etiaz iubēte p̄re. pōt tm̄ donare cā mortis p̄re p̄mittente. l. tā is. ff. eo. ti. Jtē q̄ nō pōt donare inter vivos non pōt donare cā mortis. l. filiusfamilias. ff. de dona. Uñ dicit Bal. ī li. de ꝓsue. feu. ī rub. de phi. feu. all. p Fede. c.j. q qñ nomē donatōis ponit phibitiue: tūc includit etiā donatio cā mortis. puta statuto cauet ne mulier possit donare. vñ nec etiā cā mortis. qr a quo remouet genus r q̄libet eius spēs. d.l. filiusfa. §. pari rōne. Sz qñ nomē donatōis ponit p̄missiue: tūc nō includit donatio cā mortis. qr nō est ppria donatio. vt. l.j. §.j. ff. de dona. vñ feudatari⁹ cui a dño p̄missum ē donare: nō potest donare causa mortis feudum.

¶Utr donatō cā mortis valeat facta ab eo 9
q̄ capitale crimē ꝓmisit: R.q nō: siue sit facta añ crimē ꝓmissū siue p⁹. siue añ sniaz siue post cū r testm̄ rumpaṫ r oīa publicēt. vt ff. e. l. si aliqs. Fallit ī re donata vxori. vt. ff.

de dona. inf. vi. et vx. l. cū hic. §. si marit⁹. et gl. i. l. res vxoris. C. de dona. inter vi. et vx.

Donatio iij. inter viz et vxorē cōstāte mrimonio ñ vz. Rō ē. ne mutuo amore inuicē spoliarentur donatōibꝫ nō tēperantes. vt tex. i. l. j. ff. eo. Intellige si alter fit ditior et alter pauperior. vt in. c. donatio. de dona. inter vi. et vxo. Qđ intellige vex in donatōe pura et simplici. de qua. s. donatio. j. i pn. Sec⁹ donatōe remuneratiua. q⁹ nō phibet. vt i. l. qđ autē. §. si vir. ff. e. ti. vbi ptz q si vir donat vnam rē vxori. et vxor aliā viro fit hīcinde compēsatio. Et p hoc notabiliter dicit Bar. in. l. si diuortio. ff. de ẏ. ob. et gl. i. l. si i volūtate. C de do. p. q⁹ plebei⁹ pōt cōstituere dotē nobili cui nubere vult ad hoc donādi: ꝫ ꝓferat in tps mrimonij. q⁹ ē remuneratiua: et nō simplex. Facit ad hoc. l. aquilius. ff. de dona. et licet multa iura phibētia donationē. nec solū pro hibeāt inter viz et vxorē. sed i eos qui ad eos ptinēt etiā: aut interpositas psonas. vt. l. si sponsus. §. generaliter. ff. eo. ti.

1 ¶Quid si viro mortis cā donare volēti mādat vir q⁹ donet vxori: R. q⁹ donatio ē nulla. q⁹ videt ac si vir donaret. l. idēq⁹. ff. eo. ti. Sec⁹ si volēti legare mihi: mādo q⁹ leget vxori: nō facit donatōem inē viz et vxorē. l. sed si vir. §. qđ legatur⁹. ff. e. Rō. q⁹ i donatōe cā mortis etiā sine traditōe trāsfert dōnium reuocabiliter tñ. l. ij. ff. de pub. sec⁹ i legato qđ cedit solū a tpe mortis. vt. l. a ticio. cū si. ff. de fur. ideo i pmo casu q̄sito dño viro non pōt. ꝫ i scđo sic. q⁹ nō. acq̄rit nisi morte secuta. Hoc limita vex qñ ia donauerat causa mortis. sed qñ solū dispoſuerat donare valebit. si mutato ppōsito ad instātiā viri donat vxori. q⁹ sic rō cessat diūsitat⁹ delegato.

2 ¶Utz vniuersalit nō valeat donatio inter viz et vxorē: R. q⁹ nō. sed fallit i. viij. casibꝫ. Primus in donatōe imperatoris facta ꝓiudgi vel econtra. ē tex. in. l. pe. C. eo. ti. Scđs si edes vxoris inccdio exuste sunt donatū ad eaz extructionē a viro valet inq̄tū edificij extructio expostulat. l. q⁹ si vir. ff. eo. ti. Tertiꝰ pōt marit⁹ ꝓstante mrimonio remittere vxori dotē sibi ab ea pmissam i toto vel in pte. vt ē glo. singularis. et ibi Ly. et Bal. in. l. si ꝓstante. C. de dona. añ nup. ꝫ remissio alterius debiti nō valet sicut nec assignatio alteri⁹ debitoris. q⁹ hec oīa donatōes sunt. d. l. si spōsus. §. si debitor. Quart⁹ si ex tali donatōe nō fit paupior qui donat. q̄uis cui donat fiat ditior: vt si marit⁹ instit⁹ heres ab aliquo nō adiit hereditatē vt ad vxorē substitutā pueniat. vel si repudiet legatū vt remaneat apud vxorē onerata p legato p testatorē. vel si rogatus restituere hereditatē vxori nō retraheret q̄rtā cā donationis. vt i. l. si spōsus. §. si marit⁹ heres. ff. eo. vbi tex. neq; em̄ paupior fit q̄ nō acq̄rit. sed q̄ de p̄ímonio suo deposuit. idē dicas q̄n donat rē alienā. l. ꝫ et si ꝓstāte. ff. eo. ti. Intelligē i tali casu q̄ ipe donās nō teneat restituere: vt puta de licētia dñi dāt⁹ sibi libertā faciltatē donādi: donauit. Quīt⁹ si cui donatus ē nō fit ditior. q̄uis donator fiat paupior. vt si donauit ad emēda vnguēta. d. l. q⁹ āt. §. j. Idē si donat vxori pecuniā vt p̄ cognato suo sportulas soluat: q̄uis ipsa vxor pecuniā ipsaz mutuo fuisset acceptura. d. l. si spōsus. §. pe. Idē dic si soluat vectigal p ea fm Jo. Idē si dat ad oblatōes faciēdas vl aliā piā cāz fm eūdē. Heres āt vxoꝛ si expēderet inutilit. nō ppt̄ h̄ min⁹ teneret. vt i. l. qđ de bonis. ff. ad. l. fal. q⁹ satis ē q⁹ donatari⁹ effect⁹ē locupletior. vt no. Pa. in. d. c. donatio. e. ti. Sext⁹ qñ donat i tps finiti mrimonij: vt tūc res fiat mariti vel vxoris: cuz mors fuerit secuta. l. ꝫ interim. i pn. ff. e. ti. Septim⁹ qñ donat cā mort⁹ cuiuscūq; speciei. sit ista donatio cā mort⁹. vt i. d. l. ꝫ interim. in pn. nisi ita fiat vt nullo mō reuocet. q⁹ nō valeret fm glo. i. d. l. ꝫ iterim. Octauus qñ vxor donat viro cā dignitat⁹ vl honoris adipiscēdi. l. qđ ac ipiscēdi. ff. eo. ti.

¶Quō ꝓfirmat donatio inualida inē virū et vxorē: R. q⁹ in duobꝫ casibꝫ. Prio morte donāt⁹ et nō reuocātis tacite vel expsse. vt. l. j. et. iij. C. e. ti. et. d. c. donatio. Limita vex q⁹ morte ꝓfirmat donatōe q̄ nō ē vltra q̄ngentos solidos. q⁹ si ect vltra q̄ngētos solidos. et sit facta sine insinuatōe nō ꝓfirmat morte nisi expsse tūc approbauerit. Si approbauit expsse in morte valebit vt legatū qđ nō indiget insinuatōe. als nō fm glo. et Jo. an. in. d. c. donatio. Itē q⁹ non fuerit facta simplici pmissione. q⁹ si sic nō valeret. l. papinian⁹. ff. eo. ti. et ibi Bar. dicit vex nisi interuenisset traditio vera vel ficta. puta q⁹ confitet se habuisse. q⁹ sic ꝓfirmaret. Requirit̄ g traditio in vita donātis vt donatio morte ꝓfirmet. vt. j. Pactum. §. xv.

¶Sz dubitat an itelligat iste casus de morte naturali tm̄ q⁹ ꝓfirmet talē donatōz: R. q⁹ nō: ꝫ etiā de ciuili illa q̄ pdit libertas: et seruus efficit. vt. l. cū hic stat⁹. §. si donator. ff. eo. sec⁹ si efficit seruus pene. vt. C. eo. ti. l. res

41

vxoris. Rō diuersitatis fm glo.i.d.l. res ē q; vbi efficax seruꝰ hois ē dñs q̄ pōt reuocare sed nō vbi efficax seruꝰ pene. Hodie tñ ex relicto nō dz q̄s dānari vt sit seruꝰ fm glo. p;e dictā. Itē de illo q̄ ingredit religionē. lz Uinc. in.d.c. donatio. teneat. q; nō intelligat de ista religiōe. Sed Jo.an. et Lar. tenent q; sic. q; ingredies cēsef mortuꝰ. l.fi. C. de epi. & cle. & xvj. q. j. c. monachi. Sed opi. Uin. videt verior i mrimonio ꝓsummato. p.d.l. res vxoris. q̄ req;rit mortē talē q̄ mrimoniū dissoluit. qđ nō ē i ingressu religiōis nisi q̄ ad exercitiū. sed i mrimonio nō ꝓsummato tene opi. Jo.an. & Lar. Scđo ꝓfirmat iuramēto fm Pa. i.d.c. donatio. q̄ dicat q; hec ē cō;s opi. Bar. i.l. si q̄s p eo. ff. de fideiuss. & l. sciꝰ & augeriꝰ. ff. ad.l. fal. idē tenet. sed in.l. j. ff. de dona. inter vi. & vx. videt tenere ꝓtra riū p rōem glo. in.d.c. donatio. q; videt cō;tra bonos mores. Sed dic verē contra bonos mores ciuiles: sed non ꝑ bonos mores naturales ꝓtra quos nō valet iuramentū. & dic q; confirmatur.

5 ¶Quid si mrimoniuz nō tenuit: R. q; licet donatio ipso iure valuerit. q; tñ indigna pson aꝰ fuit q̄ nec maritus dici pōt reuocari poterit. l. si ex volūtate. C. eo. ti. Intellige si ignorabāt. Si vo vterq; scit ipedimentū. & mrimoniū ñ tenere fiscꝰ repetit. ff. e. ti. l. cū hꝫ statꝰ. §. vl. Et si ñ repetet poterit tenere bona ꝓcia. lz de bono ꝓsilio deberet dare paupib.

6 ¶Utrū donatio inter spōsum & spōsam de futuro teneat: R. glo. pfata q; sic. alleg. l. inter eos. ff. eo. vbi dicit tex. valere etiā si eodem die matrimoniū postea contrahat

7 ¶Qnō reuocat donatio inter vir & vxorez: R. q; in. v. Prio p pniaz. d.l. cū hic status Scđo si alienet res donata p donatorē. l. si maritꝰ. C. de do. inf vi. & vx. & i.d.l. cū hic statꝰ Tercio q̄n pignori obligat res donata a donatore. nisi aliud exprimatur. d.l. cum hic status. Quarto si pmoriat q̄ donatiōez accepit. de do. inf vi. & vx. c. donatio. & si moriant sil. tenet glo. ibidē. Quito cū diuortium fit ex diſplicētia. d.l. cū hic statꝰ. nisi ex pſse voluerit donatōz valere. l. si interim. ff. eo. ti. Sexto si cā religiōis. si tñ mrimoniū restaurat post diuortiū nō reuocat. d.l. cū hic Et idē dic de donatōe inf socerz & nurz vel generz. & inf ꝓsoceros q̄ copulatos mrimonio i ptāte habēt. d.l. cū hic status. §. octo. & inf patrē & filiū nō emācipatū. vide glo. i.d.c. donatio q̄ hoc tenet. In dubio vero q̄n pſumat donare vel tūcta. vide Peculiū. §. xvi

Donatio iiij. añ nuptias. vel ppter olim dicebat añ nuptias donatio. Sz hodie nō ē nisi donatio ppter nuptias. vt. C. de do. añ nup. vl ppter nuptias. i.l. fi. & fit i recōpēsatōz dotis & pōt fieri a viro hec donatō sine pact̄ qz ꝓtractū sit mrimoniū sive post ꝓtractuz. vt. d.l. fi. & dz antiferna. ab anti qđ est ꝓtra. & fema qđ ē dos. quasi contra dotem.

1 ¶Utrz req;rat eqlitas cū dote i ista donatōe: R. olim si fiebat i ꝓstitutōe dotis. tūc ñ req;rebat eqlitas. vt. C. de pac. cōuē. tā sup dote. l. ex morte. & d.l. fi. Si vo dos erat ꝓstituta: optebat eqlitas. vt. d.l. fi. §. sancim. Sz hodie qlitercūq; optet q; sit eqlitas tā in donatōe ppt nuptias cū dote qz i lucro super vtroq;. p auc. eqlitas. posita sup. d.l. ex

2 ¶Utrz soluto mrimonio donatio (morte ppt nuptias reuertat ad virz: R. q; sic. vt. d. l. fi. sic & dos reuertit ad mulierē. C. de rei vx. act. l. vnica. §. illo paulo dubio. Et hꝫ verz nisi pactū illud habeat. Naz si pactū ē q; lucret donatōz ppter nuptias & vir lucrabit dotē & ecōtra. q;. d.l. fi. dicat q; pari passu vadūt. scz q̄ ad pactuz. q; quale erit de lucrādo donationē vel dotē: tale & de contrario.

3 ¶Sed ad qđ valet donatio ppt nuptias eq̄ vxor eā nō lucrat nisi ex pacto spali. vt d. §. illo. nec fructꝰ hēat dicte donationis. vt C. eo. ti. l. si literis: R. q; valet vt sit securior i dote. vt dicit glo. in. d. l. fi. Nā res suas vir alienat ꝓsentiente vxore & renūciare pt iure hipothecario qđ hz i alijs bonis mariti. vt. C. ad vell. l. etiā Sed i donatōis ppter nuptias alienatōe aut obligatōe nō pt mulier renūciare iuri hypothecario p iure suo qđ hz i hac donatōe ppt nuptias. nec valet cōsensus mulieris. vt. C. ad vell. auc. sive auie: nisi iterueniat iuramētū. vt i.c. licet. de iureiur. li. vj. aut duo alia ꝓcurāt. Primū q; vxor ꝓsentiat pbiēniū sc̄da vice. Scđm q; tātū sit i facultatibꝫ viri vt indēnitati vxoris ꝓsit ꝓsuli. nō solū tpe ꝓtꝰ vt q̄dā dixerūt: sed etiā tpe q̄ vxor agere pt. vt nō. in. d. auc. sive auie. vel q; p. xxx. āos tacuerit. lz scđo nō cōsenserit. vt no. pa. i.c. ñ puenit. de emp. et vē. Item viro dissipāte bona sua pt agere sic p donatōe ppt nuptias sic p dote. C. de iu. do. l. vbi. de q̄ dic vt nō. ibidē. Itē ppter adulteriū viri lucrat. vt. §. Adulteriū. §. iij.

4 ¶Quid si soluat mrimoniū alit q̄z p morte nunq̄d pactū vel ꝓsuetudo poterit facere q; vir lucret dotē. & sic mlier remaneat sine dote: R. fm Host. q; nō. vt nō. i.c. donatio. de

dona. inter vi. z vx. Et ideo ꝑfat⁹. §. illo ꝑ/ culdubio. loquitur qñ mulier decessit q̄ casu tūc vir lucrat rōne pacti solū ſm Hosti. sed ſm Lar. i. d. c. donatio. etiā rōe ꝯsuetudis. qz qđ pōt pactū pōt z ꝯsuetudo. vt no. glo. in. c. nō putamus. de ꝯsue. li. vj.

5 ¶Querit statuto cauet q̄ si alt ꝯiugū p̄mo/ riat. alter lucret dotē vl donatōz ppt nupti as an debeat itelligi de morte natali vel etiaz de ingressu religiōis. R. q̄ tm̄ de morte natali nō de ista ciuili. p̄serti qz ꝟba statuti sunt fa cti z in facto ꝯsistūt. c. j. de ꝯsti. nec recipiūt ca sus fictos. vt. l. iij. §. hec ꝟba. ff. de nego. ge. imo nec exp̄sse posſz p̄uidere q̄ mlier ingre diēte religiōz vir lucraret ptē dotz cū libtas religiōis ḡuaret p diminutōz dotis qđ fie/ ri nō dz. l. j. §. onerāde. ff. q̄z re. ac. nō dat. z etiā qz disponeret statutū de reb⁹ p̄sone reli gioſe. qđ nō pōt. c. fi. de re. ec. nō alie.

6 ¶Quid si ex pacto sit vt lucret alio p̄mo riē/ te. R. q̄ pactū manet validū. q̄nimo purifi cat p ingressū rligiōis. vt. l. de o nob. C. ꝺ epi. z de. z in aut. de sanc. epi. §. si ꝟo ꝯstāte.

Dos ē q̄dā donatio facta a p̄ie mu/ lieri vel ab extraneo. vl facta a mlier ipsi viro p oneribꝫ mr̄imoniꝫ sustinē dis. ita no. canoiste. Bof. z Host. i. c. raynu ci⁹. de testa. z p legistas in rub. ff. ſo. ma. ē q̄p/ pe pp̄riū p̄imoniū mlierꝫ. vt. ff. de mio. l. iij.

1 ¶Quot sunt ei⁹ spēs. R. due (§. ſz vtz. i fi. P̄ria ꝺz pfecticia. z ē q̄ a p̄ie vel auo vel p/ auo z hmōi p̄no p filia vl nepte z hmōi: de bonis eoz pficiscāt. vl q̄ als de mādato eorū vl noie eoz z ipi ratū hñt ꝯstituāt: vt i. l. pfe cticia. i p̄n. ff. de iu. do. etiā si filia eēt emanci pata. ꝺ. l. pfecticia §. fi. Scꝺa ꝺz aduēticia z illa quā dat mlier p seipa: vel q̄libet alt q̄ als ñ descēdit a p̄ie vl auo z hmōi. Itē aduē ticia ē si p̄ cū deberet filie cū voluntate ei⁹ de/ derit. vt. ꝺ. l. pfecticia. i fi. Itē est alia distin ctio Aliqñ dat dos extimata. aliqñ iextima ta: qñ extimata tradit piculū ptinet ad ma ritū. Si ꝟo iextimata ptinebit ad mulierē l. plerūq̄z. i p̄n. ff. de iu. do. Fruct⁹ tñ z fet⁹ rez totaliū lucrat marit⁹. vt i. ꝺ. l. plerūq̄z. de q̄ ibi vide. z p glo. i. c. salubr. de vsur. z cano nistas ibi. z p Bof. i sum. ti. de dona. i. §. ad uēticia. Limita tñ vez q̄ fruct⁹ lucrat si susti net onera mr̄imoniꝫ. als nō: ſz restituūt mu lieri. ff. de vsur. videamus. la. ij. §. pe. Itez si dos eēt i aialibꝫ: dz marit⁹ supplere de iā na tis fetibꝫ capita mortua. vt. ꝺ. l. plerūq̄z.

2 ¶Utz dos possit eē sine mr̄imonio. R. q̄ ñ. C. de do. ante nup. l. fi. z iō solutū p dote vbi mr̄imoniū fuit nullū: nō repetet noie dotis: ſz ꝺitōe sine cā. ff. de ꝺi. sine cā. l. fi. z ē p̄uilegiata hec actio q̄ ad mlierē sic actō de dote. vt tenēt doc. i. c. de p̄udētia. de do. p⁹ ꝺi. resti. facit. l. ij. ff. de p̄ui. cre. z sic p̄ponet ſm q̄ dicā

¶Quāta ꝺz eē dos. R. q̄ eti (j. §. xj. z. §. xij 3
am i modico pt ꝯstitui: vt dic glo. i. l. ipiat. C. de nup. i ꝟbo totalibꝫ. qđ est circa mediū l. Et qz dos succedit loco alimētoz: vt nō. p Bar. i. l. ticio centū. §. ticio genero. ff. de con di. z demō. z p Bal. i. l. j. §. naturale. ff. de iu sti. z iu. Jō ſm hoc extimabit z fiet pactꝫ cō ditionibꝫ z alijs qualitatibꝫ.

¶Utz p̄ teneat dotare filiā q̄ nupsit ꝺ eius 4
voluntatē. R. ſm Pa. i. c. j. de testō. ipu. disti guēdo: aut nupsit idigno: z tūc ñ tenet. gl. ē nō. i. c. de raptoribꝫ. xxxvj. q. j. Qđ intellige ſm do. Ant. i. c. accedēs. de p̄cur. z Jmo. ibi dē si ē idigⁿ turpi idignitate. Secꝰ si eēt idi gnⁿ. i. nō par ꝺitōis. Uerūtñ poterit mio rē dotē dare ex ꝺitōe p̄sone. z faciūt q̄ habē tur i. l. cū post diuortiuꝫ. §. gener. ff. de iu. do. iūcta glo. i. l. si volūtate. C. de do. p̄mis. Aut elegit dignū vel nō idignū. z tūc aut p̄misit dotē: z sic p̄ tenet eā dotare. qz ſz p̄ nō ꝯsen serit i tali p̄missione. tñ filia p hāc p̄missiōz relenat p̄iez a debito dotādi. z iō tāqz in rez p̄ie ꝟtat ista p̄missio: tenebit p̄ de in rē ver so. ita dicit Bar. i. l. obligantur. §. lege. ff. de act. z obli. p tex. i silī. i. l. z iō. §. fi. z. l. filiꝰ. ff. de in rē ꝟso. Aut nō p̄misit dotē z sic nō tene tur. qz exq̄ inuenit sibi maritum sine dote. z marit⁹ teneat eā alere sicut filiā. vt i aut. q̄bꝫ mo. na. effi. le. §. pe. no. Jnno. i. c. p nras. de do. inē viz z vro. z etiā si p̄moriat relictis fi liis tenet sibi relinq̄re quartā ptē suoz bono rū p̄fat⁹ vir. Secꝰ si filios nō habuit. vt no. glo. i. §. pe. z iō cessat vtrūq̄z debitū i patre. s. alimētoz z dotis. p̄mū qz hz vñ alat se. s. ex bonis mariti: z dos succedit loco alimētoz. vt. s. dictum ē. z ita tenet Bar. i. ꝺ. §. lege. z Ang. i. l. si socer. z Bal. i. l. j. ff. sol. ma. et i. l. fi. C. de do. p. Et sic limita glo. i. c. fi. xxxij. q. ij. q̄ dicit q̄ tenet eā dotare vez si p̄misit als nō. Non tñ hēbit locū statutū q̄ cauet vt fi lia dotata nō succedat i tali muliere. vt no. Pa. i. ꝺ. c. accedēs. nec excludit a succesſione saltē legitime sic ceteri filij. mlto magis tenet p̄ dotare filiā q̄ nō ꝯsit ꝺ eius voluntatē. z ꝺ p̄iez pt iplorari officiū iudic. regulariter vt dotet filiā. l. q̄ liberos. ff. de ri. nup. nō. i. ꝺ. §. lege. habet in. l. fi. C. de dotis p̄o.

¶Utz frater teneat dotare sororē. R. Pa. i 5
c. quenit. de arbi. cōiter tenet q̄ sic. no. glo. de

laico ī l. cū plēs. §. penū. ff. de admi. tu. et ī l. nō omī. C. eo. ti. Rō. qz fm Ly. ī. d. l. nō oī. cā dotis ē fauorabilior qz cā alimētoz. ppter ea tenet Bar. ī l. fi. ff. de his qui. vt indi. q pī pōt relinq̄re filie spurie dotē: qz dos succedit loco alimētoz. idē nō. in auc. ex ple. cu. C. de ince. nup. ī l. meni⁹. §. duob⁹. ff. ō le. ij. Un sicut tenet alimētare: vt. s. Alimēta. sic ⁊ dotare ī casu necessitatis. Idē dicit fortius ī clerico q̄ magis tenet ad charitatē. vt ī c. j. ⁊ qō ibi nō. de emp. ⁊ vē. Et si nō hz alia bona pōt eā dotare ⁊ aliā ꝓsanguineā ō redditib⁹ eccle si est inops. qō ꝓbat p. c. j. de co ha. cle. ⁊ mu. ī. c. omino ꝓsitemur. xxxj. di. qz sicut. p. d. c. pōt alere ꝓsanguineos pauperes de redditib⁹ eccle. ḡ fortiꝰ dotare: cū sit fauorabilior vt dictū ē. Qō vez credo dūmō ꝓstituat ad ncēsitatē sue ꝓditōis. nō ad pōpā fastuositatis. ar. c. negociatorē. lxxxviij. di. si ḡ. q̄ tenet alimētare tenet dotare.

6 ¶ Utz vir possit ꝓstituere dotem vxoriꝰ. R. Pa. ī. c. ⁊ si necesse. de bona. inter vi. ⁊ vx. q nō post ꝓctū mrimoniū. secꝰ si añ mrimoniū qz pōt: vt. l. j. et qō ibi nō. C. de do. añ nup. nisi sit ꝓstituta vt tūc dominiū adipiscat cū matrimoniū fuerit ꝓsecutū. qz ñ valz. vt ī l. q spōse. C. de do. añ nup. qz nec añ mrimoniuz dñiū trāsmittit qz noluit. nec pꝰ mrimoniū qz nō potuit: vt ibi no. glo. Fallit hꝫ ī plebeio dotāte nobilē. qz videt donare ī recōpēsatōz cū nobilitate. qz pt: vt. s. Donatio. iij. in pn.

7 ¶ Utz res emphiteotica possit a pze dari ī dotē sine ꝓsensu dñi. R. Spe. tit. de loca. §. nūc aliq̄. ⁊. etc. q sic nō trāsfert. tñ plꝰ iuriꝫ qz ipse hz. vt ī. c. nup. de do. inter vi. ⁊ vxo.

8 ¶ Utz feudatariꝰ ꝓsilij possit. R. io. an. ī. d. c. nup. q ñ. Inno. tñ ibi tenet q pt. ⁊ eū seq̄tur Pa. ibidē. ⁊ etiā dicit donatōe ppe nup. Ego ꝓcordo sic q ⁊ ea ōpi. scda ī feudo in q̄ succedit filia. ⁊ ꝓma opi. ī illo ī q̄ ñ succedit. qz sic ē rō diūsa ab emphiteosi in q̄ succedit

9 ¶ Utz vir possit repellere vxorē nō so (filia luta sibi dotē ꝓmissa: R. q sic vt sentit Jo. ī. c. p vias. de do. inter vi. ⁊ vx. Nā dos datꝰ ꝓpter onera matrimonij sustinēda. vt ī. d. c. p vias. ⁊ in. c. salubriter. de vsu. ⁊ in. l. si cuz dotē. §. sīaūt. ff. sol. ma. ḡ pōt hec onera recusare si nō habet vñ sustinet emolimēta. bonus tex. ē ibi. ⁊ Bal. in. l. fi. C. ad velle. post Ly. in. l. quod cū vxorē. C. de neg. ge. ⁊ Bar. ī tractatu de alimētis. Ex quo cōclude eū nō teneri ad traductionē dotē prius nō soluta secus de debito coniugali.

10 ¶ Utrū maritꝰ ducēs vxorē sine dote teneat eā alere de suoꝰ. R. q sic fm statum sue pſone vt notāt ⁊ volūt Inno. ⁊ Jos. in. d. c. p vestras. ⁊ glo. ī. d. §. sīaūt. Facit tex. in. l. q si nulla. ff. de religio. Rō fm Inno. qz pſona suā dedit p dote. vt in auc. q. mo. na. eff. le. §. pe. ⁊ ff. vt ī pos. lega. l. pe. dz q vxorē debet

¶ Que sunt ꝓuilegia dotis? (alere vt filiā. R. q multa. Primuz qz oia bona viri sunt tacite hypotecata p dote. vt ē tex. ī. c. ex lris. de pigno. Scōm qz nō pdit ppter maleficiū viri nec etiā pris. vt no. glo. ī. d. c. ex lris Fallit ī vxore ꝑmipilarij q̄ ī eo officio delict vt. C. q̄dō mo. pig. ta. ꝓtra. l. satis notum. ⁊ C. de primipil. l. vtilitas. Tertiuz qz pponit oib⁹ creditoribus etiā poribus q̄ habet pſonales actōes vel tacitas hypotecas. vt in. l. assiduis. C. q̄ pōti. i pi. ha. Secꝰ habētib⁹ expressas. vt no. glo. ī. d. l. assiduis. ⁊ Dy. ī regula q̄ potior. li. vj. Sed tñ dico cū Pa. in d. c. ex lris. q si ꝓsuetudo ē aliq̄ illā seruabo. l. si de interpratōe. ff. de legi. cum si. Si ꝙo ñ est: dico q fauore mulier debet pferri etiā habentib⁹ expssas hypothecas. qz si mulier vicit eū q̄ ad refectionē rei dedit. vt in auc. q̄ in re. posita sup. d. l. assiduis. q̄ tñ pferk anteriorib⁹ habētib⁹ expssas hypotecas. vt. l. ī rerdū. ff. q̄ po. in pigno. ha. ergo si vinco vincē tē te multo magꝫ vinco te. vt ī. l. de acces. ff. de diuer. tēpo. pscrip. ad mināsus dubiꝰ ⁊ in facto dubio potior ē ꝓditio dotis. vt ī. c. fi. de re iudi. ⁊ nō. in. c. ex lris. de pbat. cum hac opi. ē Pe. ⁊ Ly. ⁊ Jo. an. licet cōiter doc. teneāt cū glo. in. d. c. ex lris. Et istud priuilegiū vt pferat creditoribus trāsit ad filios eiꝰ fm Alle. de imo. in. l. etiā. ff. solu. ma. ⁊ ibi est glo ⁊ alia ī. l. j. C. de pui. do. hz Bar. dicat cōiter Sed pōt intelligi opi. Bar. vt nō loq̄tur de heredib⁹ suis vt sunt filij: sed de extraneis q nō habent hoc priuilegiū vt. l. vnica. C. de primi. do. Quartū qz ecclesia pōt se impedire de dote: nō solū in fauorē vidue. vt in. c. nup. de do. inter vir ⁊ vxo. sed etiā maritū petētis sibi dotē ꝓmissam. vt in. c. p vestras eo. ti. Facit qō no. Inno. in. c. latores. qui filij sint le. q̄uis alij cōtrariū teneāt nisi accessorie. Quintū qz viro ēgente ad inopiā iudice iubēte pōt dari pecunia dotalis mercatori cū pacto vt capitale sit saluū. ⁊ de lucro pciant vir ⁊ vxor parte honestā cōpensato lucro cū damno sine vsura. vt. c. p vestras. de do. inter vi. ⁊ vx. [illegible]a tenet Jo. an. ⁊ Lar. in d. c. p vias. ⁊ Fulgo. in. l. cū duob⁹. ff. p socio §. itē si in facto. ⁊ Bal. in quodā cōsilio incipiēte. Uiso instrumento facto inter. no.

Ho.i sum.de vsur.§.an aliq.Pa.i.c.naui gāti.de vsuris.dicat se dubitare. Sz ego cre do ꝯctuz vsuraꝝ nisi excuset quod.j.dico Societas.j.§.vij.Sextū: qz fundꝰ totaliꝫ alienari nō ꝓt etiā de ꝓsensu mlieris.vt nō.i l.iulianꝰ.ff.de fun.do.et.C.ad vell'.auf.siue auie.nec etiā i hypotecā dari.vt.l.vnica.§. z cū lex.C.de rei vxo.ac.Qđ verꝫ ē nisi iura/ mētū iteruenīat.vt i.c.cū ꝓtigat.de iureiu.z c.lz.de iureiu.li.vj.Multa sunt z alia ꝓuile gia i iure.de qbꝫ videsi placz spectatore.e.ti. hec omitto.qz nihil ad ꝓfessorē.Tenet tñ q̄ his ꝓuilegijs gaudet dūmō mlier sit catho lica.alꝫ ñ.vt.C.de here.auf.itē ꝓuilegiū do/

12 ¶Utrz eadē ꝓuilegia hēat i donatōe p (tis pter nup.q̄ hz i vote mlieꝝ.R.Pa.pꝰ Inn. i.d.c.ex lris.đ pigno.q̄ aut mlier agit ad do natōez ꝓpt nuptias tāqz spāliꝫ sibi obliga tā p vote.z tūc hz ꝓuilegiū vot.qz agit po/ tiꝰ p vote q̄z p donatōne ꝓpter nupt.Si ꝙo agit vt eā lucret sic nō gaudet.qz cessant rō/ nes ꝓuilegij votis:sz bñ hz tacitā hypotecā l.vbi.C.de iure do.Intellige cōem nō ꝓuile giatā vt ꝓferat aliꝫ hñtibꝫ eā.In paferna/ libus aūt habes.j.Parafernalia.§.ij.

13 ¶Ad quez ptinebit dos soluto mrīmonio: R.q̄ licz marītus đ subtilitate iuris efficiat dñs votis sibi date.vt i.l.rebꝫ.C.de iure do. z.l.doce ancillā.C.de rei vē.tñ ad eū non pti net post mortē vxoris nisi i duobꝫ casibus. Prīmꝰ q̄ñ inerat pactū đ lucrāda vote vl' do natōe ꝓpter nup.vt dictū ē.§.i ꝓcedenti.c. Scđs q̄ñ vxor intestata decedit: deficiētibꝫ liberis z ꝓpinq̄s vir succedit z econtra vxor viro.l.vnica.C.vñ vir z vxor.Sed ptine/ bit ad eū q̄ eā ꝓstituit si stipulatꝰ ē eā sibi re stitui siue sit extraneꝰ.vt in.l.vnica.§.acce/ dit.C.de rei vx.ac.siue sit pater. Si aūt non sit stipulatꝰ:tūc si ē extraneus q̄ eā cōstituit: reddet vxori si supest vel heredibꝫ eius. Si aūt ē pī i duobꝫ casibꝫ erit filie.Prīmꝰ si eā emācipauit.Scđs si pī ꝓmoriat añ eā.alꝫ filia ꝓmoriēte erit pīs.etiā si extāt liberi ex fi lia:vt dicit Vlin.p.l.dos a pīe.C.so.ma. cū qua opinīoe cōiter trāseūt canoniste:vt di/ cit Pa.i.c.fi.de do.inter vi.z vx.z Bar.in.l. post dotē.ff.solu.ma.z glo.i.d.l.dos.sz opi/ nio ꝓtraria q̄ vult q̄ restituat liberis ꝓualu it i vsu.vt dicit.d.glo.sz filia supstite z pīe z nō emancipata:tūc pī z filie nec alteri sine ꝓsensu alteriꝰ reddet.l.ij.ff.sol.ma.Si ꝙo ē mlier q̄ sibi ꝓstituit dotē.tunc reddet sibi.d. l.vnica.vl' heredibꝫ suis nisi rōne adulterij ꝓdiderit.vt.j.dicā.Predicta limita ꝓa ni/ si sint statuta q̄ aliq̄ disponāt vt sunt cōiter.

¶Sed nunq̄d viro ꝙgēte ad inopiā ꝓt vx/ 14
or petere dotē ꝓstante mrīmonio:R.q̄ sic:si mō ipa eā nō sit ꝓsumptura.de q̄ vide i.c.q̄ vias.de do.inf vi.z vx.z i.l.vbi.C.de iu.do.

¶Utrz vir ꝓpter adulteriū vxoris lucret do 15
tē:R.q̄ sic.si ꝓ sniam fit diuortiū.de do.iter vi.z vx.c.plerūqz.vl' ꝓ exceptiōz.vt dictū ē §.Adulteriū.§.iij.qđ limito dūmō ipe vx ori fidē nō fregerit etiā vxore iscia.qz i pscia q̄ ad lucrz votis credo q̄ illud habeat locuz. paria delicta mutua ꝓpēsatōe tollunt.vt di cit.l.viro.ff.so.ma.cū ꝓcor.ibi posit.z.ff.de dolo.i.l.si duo.cū aliꝫ ꝓcor.vt i.c.intelleximus.de adul.cū aliꝫ ꝓcor.Itē lucrat si vxor itrabit balneū cū viro alieno.fm glo. lxxxj. di.nō optet. Silr vxor donatōz ꝓpt nup. si vir cū muliere alia.all'.l.vl.C.de repu. Fal lit i istis duobꝫ casibꝫ q̄ñ mlier hz filios.qa tūc filij habebūt dotē q̄ ad ꝓprietatez.z alia bona mrīs sue fm Jo.an.in.d.c.plerūqz.fa cit auf.sed hodie.C.de adul.

¶Utrū amissa dote ꝓpt adulteriū si mlieri 16
ꝓstet đ impedimto tali q̄ ñ erat mrīmoniū re cupet eā:R.q̄ nō;ꝓpt intētōz cū ope subse/ cuto.ar.c.nup.z.c.vl.de biga.hꝰ tenet Hos. Bof.Lau.Ber.z Jo.Sed Tācre.tenet q̄ recupet.z placet magne pena excedat casuz

¶Utrz heredes p exceptōz de adulte (suū. 17
rio possint retinere dotez:R.diuersa fuit opi. sed mihi placet distinctio dñi Signorolis homedeis.quā recitat.d.Jo.ant.de scō Se ori.i.c.plerūqz.vbi.§.Aut maritꝰ viuēs ig/ norauit adulteriū.z sic pñt heredes excipe de adulterio:cū maritꝰ nō possit videri dissi mulasse z remisisse.nec potuit remittere iiu/ riā quā ignorabat.vt.l.nihil interest.§.si cū filiꝰ.ff.de ioff.testa.z.l.mē.§.j.e.ti.z.l.legiti mā.ff.de peti.here.z.l.vtilitatē.ff.de ꝓfir.tu/ to.z idē dico si dubitat an sciuit.qz ꝓsumit ignorasse.l.j.§.illud.ff.de li.agno.z.l.mari/ ti.ff.de adult.z.l.veriꝰ.ff.de ꝓba. Si ꝙo sci uit z nō ē ꝙquestus vt potuit de iure nouissi mo etiā ꝓstante mrīmonio.auf.sz nouo iure C.de adul.sed vxorez retinuit cū fuerit leno. l.sine metu.C.de adul.sic cū heredes tractēt de lucro captādo ꝯ ipos replicabit de lenoci/ nio mariti.l.cū mulier.ff.so.ma.z sic paria delicta mutua ꝓpēsatōe tollent Facit qđ no. Jnno.i.d.c.intelleximꝰ.et Jac.de are.i.d.l. cū mlier.et i.l.rei.§.j.ff.solꝰ.ma.Si ꝙo post sciam vxorē nō retinuit:z tūc si querit de deli cto ꝓncipalit heredes non pñt ꝙri.imo ac cusatio dz fieri z insceptio.cū modificatione

tñ quã facit glo. in auth. vt lice. ma. et auie. §. qz do. ſz ſcdario ſic vt repellãt petitõz dotis. vt in. l. fi. §. ſcia. ff. de adi. lega. et ſic cõcorda opiniones ſm hanc diſtinctionẽ.

18 ¶ Utr vidua ꝓmittẽs ſtupr et petẽs dotez a fratre mariti vel herede eiꝰ poſſit repelli p exceptõz de fornicatõe. R. do. Jo. an. vbi. s. q ſic de rigore iuris. et det dotẽ. et ſic remãebit apud fratrẽ vel heredes mariti ex offenſa facta defuncto. p ter. cũ glo. et id qđ no. bar. l. penul. C. de adul. et ff. de liti. l. fi. et l. j. §. et ſi forte. ff. de iur. ita determiat Pau. de caſtro. ꝓſil. cxix. Vide ibi multa pro et contra.

19 ¶ Sz nunqđ pr q reddit dotẽ p filia pdet eã p adulterio filie. R. q ſi non eſtipulat eã ſibi reddi pdet: et ſibi iputet. vt tenet Jo. an. i. d. c. plerũqz. et accur. in. l. ꝓſenſu. C. de repu. et in. l. ſi dotẽ. C. de iur. do. ſed Dy. p. l. ij. §. itez ſi volũtate. ff. ſo. ma. dicit q ſi filia ẽ in ptate patris non ꝓiudicat patri ꝙn poſſit agere p dote. et ita ſibi dñs Ant. in. d. c. plerũqz. p

20 ¶ Utr vir q expulit uxorẽ (l. fi. C. de repu. ꝓpter adulteriũ nõ notoriũ ꝓpria auctõte teneat ſoluere mutuũ qđ accepit uxor pro alimẽtis. R. q ſic. qz adulteriũ nõ notoriũ nõ priuat ipſo iure alimẽtis niſi ſnĩa lata ſit. ff. de dona. i. poſt ꝯctũ. cuz ſua materia. et ad illud qđ dr q mulieri obſtat exceptio adultery. verũ ẽ quo ad futura. ſed non quo ad alimenta q debent añ ſniam latã. et de hoc i. l. ſi inſtituta. ff. de inoffi. teſta.

21 ¶ Utr frater q viuẽte pre de bonis prĩis do tauit filiã teneat illã dotẽ ꝓferre mortuo pre Videt q ſic. p. l. certũ. C. fa. her. et l. fi. cũ ibi nõ. Sz Bal. i. l. fi. C. đ do. ꝓmiſ. dicit caſuz ſingularẽ vt nõ ꝓputet: ſz ego do tibi. glo. i l. dotẽ quã dedit au. ff. de col. bo. q dic. ſi tpe mortis prĩs ꝓſtabat mrimoniũ nõ eſſe cõi candũ. all. l. filiũ. de col. bo. et l. ꝑmã. §. fi. ff.

22 ¶ Utr ꝓfeſſio q vir ꝓfitet ſe rece (de col. do. piſſe dotẽ ꝓſtante mrimonio valeat: R. q nõ niſi appareat de numeratõe. Nã videt dona re. Bal. in. l. j. in. ij. colũ. C de do. ꝓmiſ. et Ange. in. l. de. ff. q res pig. ob. po. et Bar. i. l. ſi diuortio. et ibi legiſte. ff. de ẏ. ob. et alĩ i. l. ſi volũtate. C. de do. p. et ꝓſumit ſimulata cõſtitutio. vt dicit Bar. in. l. j. C. de do. an nupti. de ẏ habeã i. l. j. vbi ter. C. đ do. cau. mor. n nu.

23 ¶ Qñ debet reſtitui dos: R. q ſi ꝓſiſtit i rebz imobilibz dz ſtatim reſtitui ſoluto mrimonio. Si ꝙ cõſiſtit i mobilibz rebz: ſic infra annũ. C. de rei vx. ac. l. vnica. §. exactio. Intelligẽ tñ i marito ſi pt. qz ſi dolo malo nõ ẽ poſſeſſ nõ reſtituet niſi in qztũ pot. et ideꝫ pule

giũ habebũt filij eiuſdẽ mrimonij. cauebũt tn tã marit qz filij de reſtituẽda ſi ad pigui ore fortunã veniũt. vt nõ. i. d. l. vnica. in. §. circa añ. et i. l. i ꝓdẽnatõe. ff. de reg. iu. et i. l. etiã. i ꝑn. ff. ſo. ma. nõ tn tranſit ad heredes extraneos iſtud ꝓuilegiũ. l. maritũ. ff. ſolu. ma. de ẏ vide glo. i. c. mulieres. et ibi p canoniſtas. de dona. inter vir et uxo.

¶ Sz pone qñ fuit data dos erãt res imobi 24
les qs vẽdidit marit et emit res mobiles ex earũ pcio: R. q nõ ꝓputabũt immobiles ſz mobiles. caſus ẽ i. l. cũ i fũdo. §. ſi fund. ff. de iure do. Et iõ limita dictũ. ſ. q ſint mobiles vel immobiles tpe mortis viri: et ita iudicabũt. nec valebit q ſbrogatũ ſapiat naturaz ẽ. qz nõ ẽ verẏ hic. et iõ nõ ſtatim reſtituent.

¶ Utr marit vel heredes expenſas factas in 25
dote poſſint defalcare: R. glo. i. d. c. mlieres: q neceſſarias ſic ipſo iure vtiles nõ minuũt dotẽ: ſz petunt actu mãdati vel negocioz geſtoz. voluntarie etiã cũ ꝓſenſu uxoris facte ſolũ pmittũt abradi ſi pñt ſine leſiõe rei. C. de rei vx. ac. l. vnica. §. ſz nec. et. l. j. ff. de ipẽ. i re. do. factis. Sz ẏ nõ ẏz locũ i expenſis factz p exactõe vel defenſiõe dotz. qz marit ẽ dñs fructuũ dotz. et ſic tangz dñs ipſam tuet. vt nõ. ff. de impẽ. i re. do. factis. l. ij. et iõ nõ potẽrit repetere. vt tenet Spec. ti. de do. poſt di. re. §. vl. ẏ. illud etiã. et Jo. an.

¶ Utr heredes teneant alere mlierẽ relictã 26
infra annũ: R. q ſic. qđ verũ ẽ ſi nõ ẏz aliũde vñ alat: non tn ſm qztitatẽ dotz. qz ſi fructꝰ excederẽt ñ tenẽt niſi ſolũ ad alimẽta. et ſi aliqđ de dote reſtituũt tenent i reſiduo alimẽtoz. ita no. glo. i. d. §. exactio. et ff. ſol. ma. l. diuortio. i ꝑn. Vñ ſi ꝓpoſtitit alimẽta filie poterit eaz repetere ab heredibz viri. Facit qđ no. Bar. i. d. l. diuortio. Si ꝙ ẏz vñ alat: tũc heredes ñ tenent. ita tenet glo. i. d. §. exactio. et pbat i. l. extraneo. ff. đ vẽ. i poſſ. mit.

¶ Sz nũqđ tenet habitare cũ heredibz ma 27
riti: R. Bar. i. d. l. diuortio. q nõ. qz ñ inuenit iure expſſum. Sz iũ tn videt verũ. qz infra annũ dr mulier qſi eſſe in mrimonio. C. de do. ma. l. fi. et ſic ꝓſuluit. d. Lar. q nõ potẽrit alimẽta petere ſi ꝯ eoz voluntatẽ alibi ſit demorata: dũmõ honeſte poſſit apd eos de

¶ Utr licite mulier poſſit capere (morari. 28
certũ qđ p alimẽtis ab heredibz mariti do nec dotẽ ſibi reſtituãt: R. q ſic de iure ꝓmuni. iuxta nõ. p Bar. poſt Ly. C. de do. auc. iudi. poſ. auth. ei q. Et p Ang. i. l. tricia. ff. ſolu. ma. et Pau. de ca. ꝓſi. ccclxxiij. et Pa. i. c. de prudẽtia. de do. poſt di. re. recitat Jo. de lig.

in de.ex grauí.de vsu.z sequit dicẽtẽ q valet statutũ vt heres soluat certũ qd p centenario. Limitat tñ idẽ Pa. hoc i ea que nõ habet vñ aliũ de viuat. sed nõ mihi placet ista limitatio qñ nõ accipit tale qd ratõne lucri sz rõe interesse lucri cessantis: vt puta qz poti⁹ vellet hẽre dotẽ vt eã implicaret i possessionibꝫ vel alijs negociatõibꝫ: de quibꝫ verisilr tm̃ vel plus haberet: alꝫ nõ liceret. Et sic intelligo Jo. de imol. in. d. de. ex gui. p⁹ Mat. de mat. qui tenent nõ licere sine vsura. puta quia solũ accipit rõne lucri.

29 ¶Utrũ vir licite accipiat possessiõz i pign⁹ p dote soluẽda. vide. j. Usura. j. §. xxv.

Dubiuz fm Jsi. li. ethi. est mot⁹ indms i vtrãqz ptẽ p dictõnis. vl dic q dubiũ ẽ eqlitas rõnũ ptraria qz fm phm.

1 ¶In dubijs vbi ꝓsat piculũ anie semp tuti or ps ẽ eligẽda. z in ipsis qd certi⁹ ẽ tenendũ z qd sine piculo explicari põt. ita dicit Pa. i c. inuenis. de sponsalibus.

2 ¶Utr i dubio debeam⁹ interptari vt poti⁹ ꝙs nõ sit irregularis: ℟. vt colligo ex Pa. in. c. cũ tu fili ppolite. de testi. vi. c. ad audiẽtã. de homi. Aut loq̃mur i foro aie. et sic debemus interptari irregularez. z sic de alijs vbi dubitat de aliq̃ delicto. vide glo. i. c. vnico. de seru. i or. fa. Silr dicẽdũ in foro quasi pniali: vt puta qz nõ agit ad penaz ppie: sed vt a ministerio abstineat aut ab alio i quo subesset pcatũ: sicut i contractu matrimonij. facit. c. significasti nobis. de homici. et. d. c. inuenis. aut loq̃mur i foro ptẽtioso. z sic debemus interptari p non: maxime vbi agit de pena: puta qz celebrauit. qz collatio ñ tenuit z hmõi qz in penis melior interptatio ẽ ficẽda. vt i regula in penis. z regula odia. li. vj. z idez dic in excõmunicatione z similibꝫ.

3 ¶Quõ sunt interptãda ab alijs facta dubia primo z. ℟. c. estote misericordes. de re. iu. q i meliorẽ ptẽ. vide. j. Judiciũ. §. xvij.

4 ¶Uerba dubia sunt accipiẽda fm intẽtõez pferẽtis. ff. de re. iur. i ambiguis. z vt res poti⁹ valeat qz pereat. c. abbate. de verb. sig. alꝫ fm cõem vsum. c. di. p morẽ. vide. s. Lasti

5 ¶In quo differt dubiũ ab opi/ (tas. §. j. nione z fide z sciã. vide. j. Opinio. in prin.

6 ¶In re dubia fidei auctoritas ẽ requirẽda romane ecclesie. xj. dist. palam.

7 ¶In reb⁹ ambiguis absolutũ nõ dz esse iudiciũ. xxxij. dis. c. habuisse. imo qñ dubiũ est i psona vel i facto vel i iure: nullo modo snia est ferenda. xxx. q. v. iudicantẽ.

¶Nõ dz iteratũ qd dubitat factuz. de pres. 8
non bap. c. veniens.

¶Dubio exñte i iure mrimonij tuti⁹ ẽ p sta/ 9
tuta hoim dimittere copl'atos qz disiũgere
piũctos p statuta dei. c. lz ex q̃da. de testi.

Duellũ ẽ pugna duoz. vt dz i. c. monomachiã. i. singl'are certamẽ. ij. q. v. z fit ad pbationẽ alicui⁹ rei. ita vt q̃ vicerit pbasse videat. qd ẽ phibituz sub pena mortalis pcti: qz p tra legẽ dei. ibi. Nõ tẽtabis dñm deũ tuũ Mat. iij. z dz in d. c. z iõ nõ solũ offerẽs sed acceptãs cũ dantibꝫ auxiliũ. p siliũ vel fauorẽ. z valentibꝫ p hibere z ñ phitẽtibꝫ pecãt mortal'r. ad Ro. c. j. digni sunt morte q̃ p sentiunt. z nõ execusant ex p suetudine vel metu acceptãtes nisi vt. j. dicã. qz poti⁹ dz ꝙs q̃libet mala tolerare qz malo p sentire decernat. xxxij. q. v. ita ne Nec obstat q Dauid cũ Holya exercuit. qz auctẽ spũssi fecit sicut z samson. vt dicit gl. in. d. c. monomachiã. xxiij. q. v. si nõ licet

¶Que pena ẽ clerici i duello pugnãt; ℟. q 1
dz deponi. z ẽ irregl'aris. tñ eps põt dispẽsare dũmõ mors vel mẽbroz diminutio ñ iterueuerit. c. j. de de. pu. i du. nec solũ efficit irregularis si ipe pugnat: sed etiã si aliũ p se pugnare facit. vt i. c. ij. eo. ti. z q̃cũqz h mãdat. p sulit aut defendit si mõ homicidiũ seq̃t vl mutilatio. vt i. d. c. ij. dispẽsat tñ eps cũ derico i bñficio etiã hndo solũ p sustẽtatõe. vt i. d. c. ij. cũ ibi nõ. dũmõ nõ hẽat curã aiaz.

¶Sz nunq̃d ille q̃ cogit a iudice tali mõ q 2
suspẽdet. qz hz eũ p ꝙicto nisi duellũ suscipiat possit suscipe cũ sit inocẽs: ℟. diũsa fuit opinio. vt nõ. i. c. j. e. ti. sed mihi placet q tal' coact⁹ tali coactõe licite suscipiat. z etiã i cã ciuili qñ nõ imminet pbabile piculũ mortis. qz sic licz se defendere z res suas z alia facere q̃ se ñ sunt mala. sic pugnare qñ alio mõ ñ pt euadere. facit. c. iterfecisti. d homi.

¶Utr clerici q̃ reliq̃as afferũt pugilibꝫ ad 3
pugnãdũ sint irregl'ares si seq̃t homicidiũ: ℟. q si oino sine ipis erãt pugnaturi ñ erũt irregl'ares. alꝫ sic. z sic intellige opiniões diũsas. z pcorda fm hãc distinctioz qd dictũ ẽ de duello. idẽ dic de iudicio aque feruentis vl ferri candentis. c. fi. de pur. vul.

Brietas est priuatio vsus intellect⁹ facta ad aliqd tps ex imoderato potu vini vel cuiuscunqz alterius rei potabilis.

c

¶Utr ebrietas sit pctm̃ mortale: ℟. vt col 1

ligo ex Alle. scd̄a scd̄e. ꝛ glo. xxv. dist. §. alꝫ ea rem̄ū. ꝛ vo. c. ibidē. ꝙ aut raro ꝓtingit aut assidue. Si raro sic distinguo: ꝙ aut inebriās se cognoscit vini potētiā ꝛ suā ꝓplexionē dispositā ad ebrietatē. et tñ magis vult ebrietatē incurrere q̄z a potu abstinere. ꝛ sic ē pctm̄ mortale. Aut inebriās se nescit vini potentiā ꝛ ignorat ꝙ ex tali potu possit iebriari vl̄ nō aduertit. ꝛ sic ē nullū pctm̄ vl̄ veniale fm̄ excessum i potu ꝛ negligētiā i adūtēdo. Si ꝯo assidua sit ebrietas sic ē mortale pctm̄ ñ ꝓpter iteratiōez act⁹. qz multiplicato actu um venialiū nō auget i infinitū. sz qz nō pt ee ꝙ hō assidue iebriet q̄n scies ꝛ volēs ebrietatē nō curat: aut saltē obmittat diligētiā quā dz adhibere ne cōtinetate ne iebriet. ū habeat tps deliberatōis rep̄medi mot⁹ veniales ne p̄cedāt i regnū pcti. Jlle ꝯo q̄ curat vt vt q̄s inebriet cōiter mortalr̄ peccat siue seq̄t ebrietas siue ñ. siue sit pctm̄ mortale i eo q̄ inebriat siue ñ. qz ꝓsentit i dānū nōbile pri

2 ¶ Utr̄ ꝑpr̄ salutē liceat iebriari: ꝛ. ꝙ (mi nō sine pctō mortali: tā i opante q̄z i patiente sciēter. vez ē ꝙ fm̄ s. tho. ij. ij. q. cl. clxv vl̄ potus q̄ eet supfluus sano: nō erit supflu⁹ infirmo. puta qz dat ei cā medicine ad puocā dū vomitū ꝛ sine pctō: qñ talis infirmitas id requirit: sed nō vsq̄z ad ebrietatem.

3 ¶ Utr̄ ebrietas excuſz a pctō: ꝛ. ꝙ excusat a tāto: sz nō a toto. Intellige q̄ ad pnā: sed q̄ ad culpā excusat a toto qđ facit i ebrietate exq̄ ē sine vsu totali rōis. ꝛ facit qđ nō. xv q. j. i. c. sane. ꝛ. c. si q̄s isaniēs. Quo ꝯo ad pnā ꝑa. i. c. qz diuersitatē. dē ꝓcess. plē. tenet: ꝙ nō ipur̄ nisi id qđ ex culpa immediate p̄cedit: nō qđ mediate. ꝛ facit qđ nō. i. tex. ꝛ i glo. xxiij. q. v. dē occidēdis. ꝛ i. c. licet. dē testibus. vn dicit ꝙ sz q̄s excōicet ꝓpter suā culpā. nō tñ iputat postea ei ꝙ bñficiū nō ꝓtulit ifra tps debitū: nisi fuerit i mora petende absolutōis. qz culpa nō ē cā immediata: sz excōicatio q̄ ē pena. sic i ꝓposito licet sumptio pot⁹ supflui fuerit culpa ꝛ cā immediata puatōis vsus rōis: nō tñ ē cā immediata homicidij vel alter⁹ qđ facit. ꝛ iō ñ erit irregularis fm̄ istā opinioz. ꝛ. Ri. tñ i. iij. dist. xv. tenet ꝙ erit irregl̄aris. ꝛ ꝙ ei iputāt ad pnā oia q̄ sequūt. sz mihi placz magr̄ opi. ꝑa. ꝛ p eo est tex. cū glo. i. c. dē cetero. dē homi. nisi volūtarie iebriari voluisz vt postea nesciēs occideret. qz sic ei iputaret. sic tenet gl. i. d. c. dē cero. etiā qđ cūqz qđ secutū ē q̄zuis mediate p̄ces/

4 ¶ Utr̄ ebrietas largo mō dicta q̄ q̄s (sisset ñ totalr̄ puat vsū rōnis sz bñ alterat. scit tñ qđ fac: silr̄ sit pctm̄ mortale ꝛ excusetur ꝛ. R. absq̄ dubio nō excusat a malo qđ ꝑpetrat. exq̄ scit qđ fac. nec etiā credo talē excusari a pctō mortali q̄ sciens tātū biberet ꝙ talē gūedinē incurreret. tū ꝓpr̄ piculū ebrietatis. tū qz sine notabili lesiōe rōis ħ fieri nō pōt. Jn eo aūt cui ħ accidit inaduertēter siue raro siue etiā freqnt̄ ñ credo sit mortale pctm̄. qz ñ facit a ꝓposito ꝛ sciēt. qz ñ ita tenet talē alteratiōez vitare sic ebrietatē q̄ puat vsū rōnis totaliť

¶ Utr̄ teneāt gesta p talē ebriū: ꝛ. ꝙ ñ. qñ § ꝓprie ē ebri⁹: sz qñ nō ē ꝓprie ebri⁹ sz ꝓfortatus. ꝛ sic qđ facit. tūc tenēt. sz i multis succurrat ei vt i iuramēto ꝛ ꝓfessione ꝛ silibꝫ p mi/ scdiam iuris. vt. §. dixi Blasphemia.

c ECclesia sumit multipl̄r. l. viij. di. c. q̄z vices ꝛ viij. q. j. scire debes. ꝛ ne plativices c. vl. dē ꝑ. sig. c. cā. ꝛ. c. cū clici. i glo. ꝛ ibi vide

¶ Eccl̄ia vniuersal⁹ q̄ ē collectio fideliū ñ pōt 1 errare i fide seu ei⁹ articulo: neq̄z in his q̄ ad bonos mores necessarios ad salutē ptinēt. qz xp̄s ꝙ ea orauit vt nō deficeret fides ei⁹. ꝛ sic intellige. xxiij. q. j. a recta Jn alijs aūt bñ pōt errare. qz sequit opinionē q̄ pōt falli. ꝛ sic intellige. c. a nobis. el. ij. dē sen. ex.

¶ Ecclesia romana ibi ē vbi sunt boni: vt di/ 2 cit glo. i. c. q̄zuis. xxj. di. ꝛ sic ꝓz ꝙ tpe mortis xpi remāsit i sola ꝗgine Maria.

¶ Eccl̄ia an dicat illa q̄ ñ ē ꝓsecrata: ꝛ. ꝑa. 3 i. rica dē ꝓse. ec. vl̄ al. ꝙ ñ ꝓpe sed basilica. i. dom⁹ regis. all̄. gl. cū tex. i. c. j. dē reli. do. ꝛ facit ad statuta vt delictū ꝓmissū i eccl̄ia ñ ꝓsecrata ñ sit ꝓmissū i eccl̄a sz ip̄ro ꝓpe acapiat vnū p altō. Jtē eq̄uoce dr̄ eccl̄ia oratoriū sz ꝓpe oratoriū sit loc⁹ apt⁹ ad orādū: quē q̄sq̄z i do

¶ Eccl̄ia matrix aliq̄n (mo sua edificare pt 4 ē cathedral̄ vt i. c. venerabili. dē ꝑ. sig. aliq̄n ē baptismal̄ seu parochial̄. vt i. c. ex trāsmissa. dē ꝑscri. ꝛ i. c. ad audiētiā. el. j. dē eccle. edi. no. do. Lar. i de. ne romani. dē elec.

¶ Eccl̄ia material⁹ cui⁹ auctē dz fundari ꝛ. R. 5 ꝙ auctē epi dioceſani. vt i aut. dē ecc. titu. §. si q̄s aūt. ꝛ dē ꝓse. di. j. c. nemo. el. j. ꝛ hoc verū z i locis nō exemptis. i exemptis ꝯo null⁹ pōt edificare sine licētia sedis aplice. vt in. c. auctoritate. dē ꝓuile. lib. vj. Et sic intellige c. dē loco ꝛ. cū. c. se. dē ꝓse. di. j.

¶ Utr̄ deceat ecclesia edificari sine dote: ꝛ. R. 6 ꝙ eccl̄ie mēdicantiū sic. alie ꝯo nō: nisi i monasteriis q̄ habēt redditꝰ. vt nō. in. c. j. dē cēsib. ꝛ dos ē māsus terre q̄ multiplicat dr̄. vt no. glo. in. c. fm̄ canonicā. xxiij. q. viij. ꝛ. d. c. j. no. ꝑa. ꝙ accipit hic p dote necessaria p

sustentatione ministri: qui mās⁹ debet cēli
ber ab oī seruitute tpali. vt ī dictis iuribꝫ
tno. Inno. ⁊ Ho. ⁊ Jo. an. in. d. c. j.

7 ¶Quis teneꝯ ad ecclesie repatiōez: R. Pa.
in. c. j. de ec. edifi. q de iure teneꝯ plat⁹ dare
quartaz partē redditus: si speciales nō sunt
ad hoc deputati. vel si cōsuetudo nō trāstu/
lit onus fabrice ī pplo. necvalet ꝓsuetudo ī
contrariū. vt in. c. cognouim⁹. xvj. q. ij. et in
d. c. j. qđ intellige qñ supest aliq̄d detractis
necessarijs sibi. alis nō teneꝯ fm eundē Pa.
in. c. de his qui. de ec. edi. ⁊ qđ dico de plato:
intelligo de oībꝫ bñficiatis in ea. vt dictis
c. j. ⁊. c. de his. Si ho ꝓsuetudo trāstulit on⁹
fabrice ī seculares: tenenꝯ ipsi. arg. c. ad aplī
cam. de simo. qđ limito nisi ecclesia abunda
ret. ⁊ ipsi seculares ī magna egestate essent.
ar. c. aurum. cum similibus. xvj. q. ij.

8 ¶A quo debet ꝓsecrari ⁊ de recōciliatōe eius.
vide. s. Cōsecratio ecclesie. De eius immu/
nitate vide. j. Immunitas.

9 ¶Utr̄ oblatōes q̄ fiūt capelle cedāt eccle sie
parochiali ifra quā ē sita: R. Pa. ⁊. d. An.
i. c. pastoralis. de his q̄ fi. a pla. q sic. p locū
a spāli. i. c. ad audiētiam. j. de ec. edi. Infert
etiā. d. Anto. ibidē. q obligatio q̄ fit imagi
ni picte in muro alicui⁹ parochie cedit eccle
parochiali. Facit glo. in. l. statue. ff. de vsu/
fru. ⁊ Ange. in sua disputatōe q̄ incipit. i re
fulgenti palatio. hoc limito ver̄ qñ fit intui
tu eccie parochialis. als nō. de quo. j. Vo/
tum. iij. §. xxvj. Idē. d. Anto. no. sup. Rica
de parochijs. q oblatōes q̄ fiūt celebrāti in
alteri⁹ eccl'ia sunt rectoris illius eccle nisi sit
epūs ī ppria diocesi: vel archiepūs ī tota pui/
cia dū visitat: q tūc epō vel archiepō cedūt
q tota diocesis censet parochia. ō rapto. c.
j. de paro. c. sup eo. ⁊ puincia ē parochia ar/
chiepi. c. romana. §. fi. de censi. li. vj.

10 ¶Eccl'ia nō ꝓsecrata an gaudeat eodē pui/
legio quo ꝓsecrata: R. Pa. i. c. fi. de ꝓse. ecc.
vl'al. q sic. qñ aucte epi est edificata. multa
pro hoc allegantur in glo. ibidem.

11 ¶Eccl'ie parochial' collatō ipo facto ē nll'a fi
liat ei' q̄ n attigit. xxv. ānū Jtē collata ei q̄ n
ē sacerdos si ifra ānū a tpe ꝓcessionis ⁊ ab
pte possessiōis n̄ fuerit sacerdos ordiat⁹ va
cat. lz alī ꝓferri nō possit nisi cōpleto anno
trāsacto. de q̄ dic vt. s. Clericus. vij. §. v.

12 ¶Eccie parochialī pñtat⁹ pt admitti q̄uis
nō sit ī sacr̄: dūmō ifra tps debitū possit or/
dinari ī sacerdotē. c. si is. de īsti. li. vj. sed sine
pñtatione īstitui nō pōt nisi dispēsatiue fm
Jo. an. i. c. pterea. de eta. ⁊ quali. or.

e **Lectio** ē alicui⁹ pſone ido
nee ad dignitatē l'
fratrīā societatē ꝑuata forma canō
ce facta vocatō. h colligit ex. c. cū ī cūct̄. ⁊. c.
cū eccl'ia vulterana. ⁊. c. q ꝓpt̄. de ele. ⁊. c. cū
¶Ad quē ꝑtinet electio: R. de (oli. de arbi. 1
iure cōi spectat ad collegiū. Nā q̄libet ꝯgre/
gatio dz sibi de iure cōi eligere ꝑlatū: nisi cō
suetudo sit ī ꝯtrū. de elec. c. j. xvj. q. vl. ꝯgre/
gatio. xviij. q. ij. abbatē. ⁊. c. se. vñ ad eā spe
ctat etiā si duo solū vel tres fuerit. de elec. c. j
de ꝓsue. c. cū dilectus. Immo vt tenet glo. ī
c. ij. de postu. ꝑ. Inno. ⁊ Hosti. et cōiter doc.
Jus vniuersitatis pōt remanere ī vno solo
oībꝫ alijs mortuis vel ꝑuatis. suspēsis vl'
excōicatis. tex. ē in. l. sicut. §. sed ⁊ si vniuer
sitas. ff. qđ cuiusl. vniuer. cuz glo. ⁊ Bar. vñ
ī isto casu ptās eligēdi ptinet etiā ad pauci/
ores qñ maior ps ē inhabil' ad eligēdū. pu
ta excōicati vl' suspēsi. ⁊ sic minor ps repñtat
totū collegiū: cū inhabiles nō ꝓphēdant in
nūero. Facit. c. illa. de elec. bona glo. i de. qđ
circa. de elec. Iste tñ sol⁹ non posset se eligere.
q notaret ambitiosus. c. ꝑ vias. de iur. pa/
tro. ptinet etiā aliq̄ ex ꝓsuetudīe vel ꝑuile/
gio ad alios q̄z de collegio. c. cumana. de ele.
¶Utr̄ ptās eligēdi deuoluat ad alios ō col 2
legio: qñ alij sunt ꝑuādi ptāte eligendi ꝑ ea
vice: R. glo. i. d. c. ij. q nō anteq̄z ꝓuentur
¶Quid si ñ vocet alij q̄ sē ꝑuati vl' inhabiles 3
ad eligēdū: R. Pa. i. d. c. ij. q teneꝯ electō ⁊
alia capitl'aria: lz nō dū sit discussus an sint
ꝓuati. q sufficit q postea possint ꝓuinci.
¶Utr̄ ꝓuersi sint de caplo ⁊ habeāt vocē in 4
electione ꝑlati: R. Ludo. de ro. ī suis notan
dis tenet q nō. allegat. c. ex eo. de elect. li. vj.
nisi antiq̄ ꝓsuetudine h haberēt fm Inno. ī
c. ij. de īsti. Idē tenet Fede. ꝓsi. cvij. ꝑ tex. in
c. ⁊ si xps. de iureiurā. ī ho vos et ꝓuersi. qđ
esset frustratoriū monasterij vestri.
¶Utr̄ elector possit vnū vl' plures ꝓcurato 5
res īstituere ad eligēdū: R. q sic. si ipe sit ab
sens ⁊ iusto īpedimēto detinet. sed optet q si
ples ꝓcuratores īstituit q̄libet sit īsolidū.
aliter nō admitteꝯ. ⁊ si simul ꝓcurāt potior
erit ꝓditio ꝓoccupātis. Si ho null⁹ eoz ꝑ/
occupat: tūc caplm admittet quē voluerit
vel si maior ps caplī n̄ ꝯcordat admitteꝯ q̄
p.m ē īstitut⁹. Jtē optet q ꝓcurator sit de col
legio. ⁊ si null⁹ vellet eē n̄ posset exīneū caplo
nolēte deputare. neq̄z p lras votū suū exꝑme
re. Jtē tertio optet q ꝓcurator īstitut⁹ n̄ eli/
gat vnū suo noie ⁊ alterz noie ꝓcuratorio qz
nihil valerz nisi dñs spāle mādatū dedisset ꝯ

aliq̃ noiando. qz tūc illū noie dñi. z alteruz suo noie poterit noiare. c. si qs. de elec. li. vj.

6 ¶Utz illi q̃ ñ sunt pfessi tacite vel expsse in locis regularib⁹ sint admittēdi: R. q nō. vt pz i. d. c. ex eo. nec illi q̃ p eoz regulā vel sti tutiones phibent sicut mīores.

7 ¶Utz illi q̃ nō sunt sbdiaconi habeāt vocē i capło i cathedralib⁹ collegiatz sedaribz vel regularib⁹ eccl'ijs: R. q nō: etiā si ab alijs li bere pcedāt. cle. vt hi q̃. de eta. z q̃. Quidam tñ limitāt q̃ ad illos q̃ nolūt ordiari laici p fessi. tñ cū cleric⁹ admitti debēt de iure cōi. vt i. c. messana. de elec. ñ laici quersi nisi vbi hz psuetudo q admittant. vt no. glo. i v. electi onib⁹. i. d. c. ex eo. vt i. d. de. vt hi. qz dictuz c. ex eo. excludit solū laicos conuersos.

8 ¶Quis nō pōt eligere: R. fm Inno. z P a. i. d. c. ij. de postu. multi puant ptāte eligēdi. Prio excōicati maiori excōicatō e. c. pstitu tus. de appel. sec⁹ de mīori. de de. ex. mi. c. vlt. Scdo suspēsi ab officio. de psue. c. cū dilect⁹ Tercio interdicti. de elec. c. cū inf. Quarto q̃ bus interdictuz ē eligere sine supioris licētia. de elec. c. fi. Quito q̃ sciēter celebrauerūt i lo co interdicto. d sen. ex. c. is q̃. lib. vj. Sexto illi q̃ i ea vocatōe elegerūt sciēter indignū. c. cū i cūct⁹. z. c. inotuit. i fi. de elec. Et idē si pec cauerūt i postulādo. c. scriptū. eo. ti. qz p ea vice sunt puati ptāte eligēdi si facta noiatō ne secuta fuit postulatio vel electio. Sec⁹ si nō sit secuta. qz ñ sī puati. c. ppetue. eo. li. vj Septio pupilli. c. ex eo. e. ti. li. vj. Octauo laici quersi. Nono ñ pfessi. Decio ñ sbdia coni. de q̃bz dic vt. s. dictū ē. Undecio illi q̃ p laicalē abusuz elegerūt. e. ti. c. q̃s q̃s. Duo decio nō eligētes ifra tps debitū: vt. j. dicā.

9 ¶Qñ dz fieri electio: R. q i cathedralib⁹ vl' regularib⁹ ecclijs ifra tres menses. aliz debuit ad supioz ē pximū. q̃ supioz si ifra pfatū terminū nō elegerit debuit ad aliū supio rē. z sic vsq̃ ad papā. vt in. c. ne p defectu. de elec. nisi iusto impedimēto fuerint impediti. deinde tenent electores pītare electōem elec to z petere psensum ei⁹ infra. viij. dies post q̃z pmode poterūt. alioq̃n sunt suspēsi p tres annos ab oīb⁹ bñficijs ipsi⁹ ecclesie. c. cu pientes. §. ceteq̃. li. vj. eo. ti. In alijs vo ec clesijs debet puideri infra sex mēses. aliz ad primū supioz ē debuit. vt i. c. de multa. d pben. z in. c. nulla. de concess. pben.

10 ¶Utz possit fieri electio añ sepulturā pdecessoris. de. i. c. bone memorie. el. ij. eo. ti. tenet q nō. si tñ fieret valeret. fm glo. ibidem.

11 ¶In quo loco debet fieri electio: R. q pōt fieri i quocūq̃ loco honesto maxime fm psuetudinē. vt in. c. casus. eodem. dūmō nō sit locus clādestin⁹. qz electiones q̃ fiūt i camez p occulta puēticula reprobāt. lxxix. di. c. ij. z c. si trāsitus. ppterea electōes epoz solēt fieri in ecclesijs. c. q̃ sicut. eo. ti.

¶Utz i loco interdicto facta valeat: R. Pa. 12
in. c. j. de postu. p. q licet Archi. i. c. in nomie xvij. di. teneat q nō valet. tñ Hug. pcelleñ. z Jo. an. z cōiter doc. post eū tenēt q valet. z postulatio z electio. qz sunt q̃dā pct⁹. z pbatur p tex. d. c. j. Fallit hoc i electōe pape. vt in. c. vbi piculū. de elec. li. vj. eo. ti.

¶Qui sunt vocādi ad electionē: R. q oēs q̃ 13
sunt pītes ad qs ptinet eligere: z etiam absentes sunt vocādi fm q cōsuetudo se hz. c. corā. eo. ti. qz hz de iure absentes sint vocādi vt i. c. qz ppter. eo. ti. tñ psuetudo pt introducere vt nō vocent z valeat electio. vt no. Pa. in. d. c. corā. z in. c. cumana. eo. ti.

¶Quō sunt vocādi: R. q l' p̄bo l'scpto vl' cō 14
sueto signo cāpane z hmōi fm psuetudinē.

¶Utz possit statui termin⁹ mīor triū mē 15
siū i quo si nō occurrant licite pcedat ad electionē: R. fm Do. q si due ptes pītes sunt z cā coartatōis assignet: sic pōt. qz tūc pt absens saltē vni de collegio cōmittere vices suas. c. qz ppter. eo. ti. Si vo due ptes absentes sint. vel nō sit cā coartatōis: sic nō pōt hz debet expectari vsq̃ circa finē triū mensiū. Et sic intelligē doc. z concor. in. c. cum inter vniuersas. z. c. cum nobis. eo. ti.

¶Utz pulsata cāpana si mīor ps sit q̃ occur 16
rit possit fieri electio: R. Pa. i. c. ex causis. eo. ti. q i negocijs q̃ pītes expediri p pītes qđ est regulare. iuxta nō. p glo. i. c. ij. de testi. li. vj. sufficit vocatio p sonū cāpane: dūmō talis sit cāpana q ipsi⁹ son⁹ possit peruenire ad itelligētiā existētiū i loco. Hz i negocijs i q̃ bus absentes sunt vocādi ñ sufficit vocatō p sonū cāpane. Hz absentes debet vocari p nūciū vl' p lras. vt i. d. c. cū inf. z. c. qz ppter eo. ti. z ita videt sentire Inno. i. d. c. i causis z i. c. ij. de no. ope. nū. hz qz Bar. i. l. oēs ppli ff. de iusti. z iu. tenet q q̃z tūc cū q̃z pulset cāpana nisi occurrāt due ptes vniūsitatis saltē nō valet qđ fit p. l. noiatō em. C. de decu. z in. l. nulli. ff. q cuius. vniū. z. l. fi. C. d p. decu. z sic cōiter trāseūt legiste. Tu tñ dicas q opinio legistaz ē va. qñ cāpana pulsat ab eo q̃ nō hz ptātē: puta p aliquē de vniūsitate. qz minoz ps de duabz vniūsitatis nō hz auctem vocandi vniuersitatē. vel qñ pulsando ñ intelligit p vocatōe ad tale q̃d pagēdū: sed

idr̃nter pulsar̃. Sec⁹ qñ pulsat p eũ ad quẽ ꝑtinet aduocare. ⁊ tali mõ q oẽs sciũt se vocatos. Et sic intellige ⁊ limita. l. noiatõz: ⁊ p dictã. l. nulli. l. aũt si. p̃dicta nihil ad ꝓpositũ. qz dicit q secretũ nõ dz ex tabella recitari Intelligo ibi tabella. i. tabellionẽ. qz istõ nõ ē tlegabile. ⁊ sic nõ facit ad ꝓpositũ. lz bar. exponat tabella p instrumẽto pulsatili: sz ñ bñ. ⁊ sic tene q valz qñ sunt pñtes. ⁊ qñ pulsat p eũ q̃ põt vocari: et tali mõ q intelligãt se vocatos. Et sic ꝯcorda dicta canonistaz ī. d. c. ij. ⁊ i. c. j. de maio. ⁊ obe. ⁊ in. d. c. in causis. de hoc vide. j. statutũ. §. xij. ⁊. xiij.

17 ¶Quid si aliqs sit in ciuitate vl̃ monasterio infirm⁹ ⁊ R. fm Ho. q scrutatores debent ire ad eũ ⁊ inq̃rere votũ ei⁹: sicut vota ꝑsentiũ. qz pns ē q̃ in hortis ē. ff. de pcu. l. j. iuncta. l. v. nec erit necesse ipm in collatõne aut aliqs q̃ se quunq̃ reqrere: sz sufficit ꝓsensus in scrutinio habitus. ⁊ ꝯcor. Inno. Posset etiã tal̃ pcurator ē ꝓstituere vnũ de collegio cũ iusto impedimento detinear̃. vt. s. dictum est.

18 ¶Utz vno electoz ꝓtẽpto nec vocato sit irritanda electio⁹ R. q sic. si ipse vult. põt etiã ratã habere si vult. c. q sicut. eo. ti.

19 ¶Utz electoz possit renunciare vocaꝯ sue⁹ R. q sic. qz q̃libet potest renũciare iuri suo. C. de pac. l. si q̃s in ꝓscribendo. Si tñ accedat admittẽd⁹ ei⁹ oibz q̃ circa ipsam electionẽ faciẽda restant. c. ecclesia vestra. eo. j. R.

20 ¶Quis dz eligi⁹ R. q melioz nõ simplr: sed q̃ melioz erit tali platõi. vñ Hiero. viij. q. j. lz q̃ pstãtioz cẽt ex oi pplo. q̃ doctioz. q̃ sanctioz. q̃ etiã in oi ꝑtute eminẽtioz ille eligatur lxxiij. di. c. metropolitano dz. optim⁹ dz eligi. Intellige fm iudiciũ ꝓsãe eligentis.

21 ¶Utz peccet mortaliter q̃ nõ eligit meliorẽ illi platõi fz iudiciũ sue ꝓsãe⁹ R. Dẽ. d gã. i. iij. quol. q. xxij. dicit. q si duo bona ꝓponãt vni: si cetera sunt paria: puta eque pcepta eq facilia ⁊ hmõi. teneť sub pcto mortali eligere meli⁹ bonũ. rõ. qz eligendo min⁹ bonũ ꝓtẽnit bonũ vbi hz rõez pfecti. s. mai⁹. et sic pfert in sua electõe defectũ boni ipsi bono: ex q̃ duo sequũť absurda. Primuz q statuit sibi in bono illo minori finẽ boni. i eo q excludit mai⁹ seu qd̃ amplius ē in maiori. ꝯ qd̃ dicit glo. sup illud ad Phil. Nõ q iã accepim aut pfect⁹ sum. Nemo inqt fideliuz et si multũ pfecerit dicat sufficit mihi. q̃ em̃ h̃ dicit exijt de via añ finẽ Scõm absurdũ est q ꝓtẽnẽdo illud bonũ qd̃ ē ampli⁹ in maiori bono: cũ nõ sit in eo nisi ratõ boni: ꝓtẽnit in eo bonũ. qz bonũ querit cũ rõ boni ꝓtẽni nõ possit nisi ꝓtemnẽdo primũ ⁊ summũ bonũ. quia oñe bonũ ē aliqua rõ ꝑmi boni. ergo eligendo min⁹ bonũ ꝓtemnit ꝑmũ bonũ. nõ soluz indirecte sicut q̃libet alius peccator q̃ vellet si esset possibile summũ bonũ ⁊ etiã illud delectabile. ⁊ ꝓpterea ne delectationẽ amittat ꝓtemnit summũ bonũ. Iste ꝯo nõ sic: sz absolute nõ vult sibi illud bonũ adesse. ⁊ ita ne qz bonũ simplr̃ qz bonũ: sed qz hoc. ⁊ sic simplr̃ ꝓtẽnit absolute bonũ simplr̃ nolẽs in bono pficere: qd̃ ē a bono deficere: fm Ber. ⁊ fm glo. ad Phil. iij. Ad ea ꝯo q̃ sunt ꝑora extendẽs dicit ad futura merita. a quibz si cessaret ꝑdere ⁊ ꝑterita. Secus si ex carnali affectione. qz talis affectio mutat rationẽ ꝓtemptus. qm̃ iste qui ꝑfert minus bonũ sine affectione: nõ cõtemnit nisi bonũ qz bonũ quod non vult. ⁊ ita directe ⁊ ex malicia. Ille ꝯo qui ex affectõe ꝑfert nõ contemnit bonũ qz bonũ. quia bñ vellet habere maius bonũ. tamẽ ꝓpter affectionẽ ꝑfert min⁹ bonũ ⁊ cõtemnit indirecte maius bonuz. ⁊ sic fm exigentiã illius affectionis et libidis in ea poterit esse contẽptus venialis. hec ille Ex hoc ergo collige q qui eque facilr̃ põt eligere meliorẽ ad illã plationẽ seu officiũ: si solũmõ iõ nõ eligit meliorẽ. qz ñ vult q̃ peccat mortaliter q̃cũqz electiõe. Si ꝯo ideo nõ eligit meliorẽ fm iudiciũ sue ꝓsãe ex aliq̃ affectõe. puta qz est sibi inimicus ille melior. vel qz min⁹ idoneus ē sibi benivol⁹ ⁊ hmõi. tunc distinguendũ ē an electio sit de maiori dignitate. puta papatu. epatu. ⁊ idẽ de oñibus curã aiarum habentibz. ⁊ sic peccat mortaliter. ar. c. nihil. de elect. Si ꝯo sit de aliqs electõibz erit pctm̃ veniale: dũmodo sit dignus. hoc est nõ habeat aliquod canonicum impedimentũ. his videť ꝯcordare Tho. vj quol. q. vj. licet obscure. qz ibi dictis oportet addere q̃ dicit de acceptiõe psonarũ. nec obstat qd̃ dicit in. c. cũ olim. c. cuz dilecti. ⁊ c. cũ inť canonicos. ⁊ ibi glo. eo. ti. q sufficit sit dign⁹. qz R. Tho. vbi. s. q ista intelligũť q̃ ad fozꝓtiosuz in quo nõ reprobaťelectõ dũmõ sit dign⁹. si aũt eligit idignũ in eccliasticis: sic ē mortale. In tpalibz ꝯo nõ credo mortale nisi in maioribz dignitatibz. puta dñio. i aliqs aũt officijs nõ nisi sit talis q̃ eligit q ex ei⁹ electõe sit secutuz aliqd̃ notabile dãnũ i illis q̃bz hz exercere tale officiũ vt qz tabellio q̃ nescit dictare instrumenta. vel iudex q̃ nescit dare sniam ⁊ hmõi.

¶Utz eligẽtes incognitũ saluẽt ꝓsciaz⁹ R. Pa. i. c. bone memorie. el. ij. de postu. pla. q 22

nō.p tex.ibidē.q vult vt plenā habeāt noti
ciā. Limita h vel p se vel p eos cū qbz ꝓuer
satus est.c.scriptū est.eodem.

23 ¶Que sunt canonica impedimēta: R. redu
cunt ad.viij. Primū si est malꝰ z male vite.
Un dionysi⁹ i epla ad demophilū mōachū
Qui nō egra illuminatꝰ nō est iste sacerdos
sz inimicꝰ dolosusq; deus suꝑsi⁹ z lupꝰ ꝓtra
dñicū pplm pelle ouina armatꝰ. hec ille. Et
ex h dicit Tho. vbi. s. q existēs i pctō mor
talē ē indignꝰ ad platurā eccl̄asticā z officiū
spūale exeqndū. Scōm si ē excōicatꝰ maio
ri excōicatōe. c. ꝓstituti. el. j. de appel. Terci
um si ē excōicatꝰ minori excōicatione. c. fi. de
de. excō. mi. Quartū si ē suspensus vel inter
dictꝰ aut interdictū nō seruauit. c. j. de postu.
pla. c. cū dilectꝰ. de ꝓsue. Quintū si nō ē legi
time natꝰ. etatis debite z lr̄ature ꝓueniētis.
vt i. c. cū i cūctis. eo. ti. vel hz aliqō de aliis
impedimētis circa ordinādū. de qbz vide. j.
Ordo. iij. Sextū si semel ꝓpter viciū pso
ne fuit reprobatꝰ. c. sup eo. eo. ti. Septimū si
cassata fuit electio ꝓpter viciosum ꝓcessum. c.
innotuit. eo. ti. Septimū si ē eps q; nō pōt
eligi ad aliā dignitatē: sed debet postulari. c.
fi. de postu. pla. Octauo i aliq religione non
pōt eligi expsse nō pfessus in ea. c. nullꝰ. e. ti.
li. vj. z de. cū romani. eo. ti. i epz tñ pōt eligi
nouitius. d. c. nullus.

24 ¶Utz electio de tali habēte aliqō pdictorū
impedimentoz sit nulla ipo iureꝫ R. q sic. ex
cepto i habēte primū ipedimētū et terciū. qa
est cassanda. vt pz i. d. c. fi. de de. excō. mi. et
electores sunt priuati ipsa vice electōe. z su
spensi triēnio ab ecclesiasticis bñficijs ipo fa
cto. vt in. d. c. cū in cunctis.

25 ¶Quō debet fieri electio: R. q tres sunt for
me a iure nobis tradite. vt in. d. c. quia pro
pter. eo. ti. z ideo electio que nō fit fm vnaz
ipsarum est nulla ipso iure: vt ibidē.

26 ¶Prima dicit forma scrutinij. in q requnt
ista de necessitate. aliter eēt nulla electō. Pri
mū q oēs q debēt esse volūt ꝓgregēt psenti
alit sil. Scōm q ab ipsis assumant tres de
collegio. z deputent ad scrutāda vota oim de
collegio. et nō sint nec plures nec pauciores
fm cōem opi. P osset tñ teneri opi. Uin. et
Tācre. i. d. c. q. ppt. qñ i collegio eēnt pau
ci q sufficerēt duo. z qñ nō eēnt nisi duo suf
ficeret vnꝰ vocatis testibz fm Inno. z placz
Pa. i. d. c. q. ppt. Tenēt etiā aliq q si predi
cti tres nō eēnt de collegio eligētiū nō eēt in
ualida electio. sz cōis opi. tenet q optz sint
de collegio: aliter sit nulla. z ꝓuenit magl̄r
Terciū q isti tres exq̄rāt vota singlōz i secre
to. s. ab aliis de collegio. q; bñ possent eē aliq
testes q nō sunt de collegio dūmō nō sint ta
les q possent timorē incutere eligētibz. quia
tūc possent refutari fic z scrutatores si tales
essent vel aliqs ipsoz: z eēt iusta cā appellā
di fm Pa. in. d. c. q. ppt. Quartū q ista in
quisitio fiat singillati nō bini vel trini sunt
vocādi. Quintū q vota oim exq̄rant. q; si
vn⁹ ꝓtemnere nō valeret. Sextū q scribāt
vel p seipsos vel p tabellionē vota oim Se
ptimū q mox postz fuerint i scriptis reda
cta vota oim publicent in cōi. ibi dicit glo.
mox. s. in cōtinēti nullo actu ꝓio itermisso
post vota scrutata z scripta z vno contextu
Octauuz q facta publicatiōe fiat collatio
nēri ad nūez meriti z zeli ad meritū z zelū
Nonū q facta collatiōe fiat electio p vnuz
de capitulo nomine capituli. z p verba sin
gularis numeri. vt i. c. sicut. e. ti. li. vj. dicat
sic. Ego. N. nomie meo z oim vim q mecū
i ipm ꝓsensistis eligo. N. i epm ꝛc. vel si ipe
eligēs nō cōsensisset: dicat noie oim vestz q
in ipm ꝛc. Decimū q electio fiat de eo in quē
maior z sanior pars totius capituli ꝓsensit
z sanior pars p̄sumit semp maior pars. c.
dudū. eo. ti. z in. c. ecclesia vestra. eo. ti. dicit
vbi maior est numerus zelus maior p̄sumit. Undecimuz q dicta electio soleniter z
publice denūciet Duodecimū q seruet ordo
oim pdictoz successiue sic enumerauī. Alit
si ꝑposteret nihil valet. Addūt alīq multa
alia q debent fore de suba hui⁹ forme. sed cōi
ter nō tenent nisi de supdictis. Et qbz patz q
difficilis ē ista forma i qua multi z docti defi
ciūt ignorātes pctcā. vt dicit glo. i. c. cuz ex
pediat. li. vj. e. ti. dico etiā q ē pidosa religio
sis z illis q vinūt simul. q; cū intelligūt ali
qs nō dedisse voces mō q voluissent cōcipi
unt aliq passiones. z sepissime eligētes aliq
hūano respectu ñ eligūt fm iudiciū ꝓscientie.
Un tex. i. c. vbi periculū. i. §. ceterꝫ. de elec. li.
vj. dicit. cū arbitriū vel inordiatꝰ captiuat
affectꝰ: vel ad certū aliqd obligatiōis cuius
qz necessitas adijcit: cessat electio duz liber
tas adimit eligēdi. hec ibi. Et ꝓpter ea alia
forma securior z expeditior que sequit.

¶Secūda forma dicit forma cōpromissi. 27
vt. d. c. quia ꝓpter. s. cōmittēdo aliquibus
viris idoneis potestatē eligendi. Ista autez
cōmissio siue istud compromissuz pōt fieri
dupliciter. Primo limitate. s. vt cōpromis
sarij teneant eligere illū in quē maior ps to
tius capituli scrutatꝫ votis oim de capitulo

singillatim ꝛ secrete ab ipsis ꝓsenserit. ꝛ ista ē forma ꝺ q̄ i. c. cū dilect⁹. e. ti. ꝛ i. c. cū expediat. eo. ti. li. vj. ꝛ ista ē melior oib⁹ formis. q̄ electores ñ abdicāt a septārē noiatōis. Et ad istā formā nō requirit de necessitate: nisi ꝑmo q ꝓmittētes sint simul ꝯgregati. ꝛ oēs q̄ debet ꝛ volūt interesse. Scōm q ꝓmittāt in vnū vel duos tres: aut q̄t volunt siue sint de collegio vel nō. dūmodo sint clerici nō laici. c. ꝓtingit. de arbi. Terciū q cōpromissari⁹ vel ꝓmissarij scrutent vota singlōꝝ secrete ꝛ singillatim. Quartū q eligat illū in quē maior ps tot⁹ capitli ꝓsensit dicēdo Ego N. ꝓmissari⁹ de ꝓsensu ꝛ voluntate ꝓmissariorꝝ meorꝝ si hꝫ alios ꝛ tute ꝓmissi i nos facti eligo i epꝫ. N. i quē maior ps tot⁹ capli ꝓsensit. ꝛ si in ꝑma scrutatiōe nō ꝓsensit maior ps tot⁹ capli replicare debꝫ tā i ista q̄ i ꝑma forma scrutinij donec ꝓsentiāt i aliqu⁹. c. cū terra. eo. Et si dubitaret aliq̄s de fraude ꝓmissarij: possent eligētes q̄libet ipsoꝝ singillatī facere fieri tres vel duas cedulas i q̄rū q̄libet esset scptū nomē alicui⁹ q̄ ēt opinione eligēdi. ꝛ ipsis acceptis a ꝓmissario ponat vnā de ꝑdict⁹ cedulis i q sit scptū nomē illi⁹ quē vult noiare i aliq̄ scatula q sit corā ꝓmissario. q̄by a q̄libet sic positis tūc ꝓmissari⁹ corā oib⁹ extrahat oēs dictas cedulas. ꝛ postea eligat illū i quē maior ps tot⁹ capli ꝓsensit. ꝛ sic cōpromissari⁹ nō poterit scire q̄s dederit vocē isti vel illi nec fraudē facere. Et ad fuandā istā formā sicut ꝛ ꝑmā: sufficit q maior ps totius capli ꝓsentiat fm Lapū. quē sequit Be. i. d. c. cū expediat. q̄ nulli fit ꝑiudiciū cū q̄libet noiet quē vult. Fit scōo ꝓmissū simpliciť. s. vt ꝓmissarij eligat quē volūt. ꝛ isto mō nō pt fieri nisi oēs ꝓsentiāt. als vno ꝓdicēte nō valere. q si oēs ꝓsentiūt ñ req̄rit nisi vt eligāt sic. Ego. N. ꝓmissari⁹ ꝺ cōsensu ꝓmissariorꝝ meorꝝ ꝛ tute ꝓmissi i nos facti eligo i epm. N. ꝛ si ꝑdicti ñ elegerit vl maior ps ipoꝝ elegerit idignū sciēs electio devoluit ad capt̄z qō i eos ꝓmisit

28 ¶ Tercia forma ꝺ forma cōis spiratōis. ad istā formā req̄rit ꝑmo q oēs ꝙueniāt i vnā psonā. q̄ si vn⁹ nō ꝙueniret nō eēt p inspiratiōnē. scōo q fuerit facta sine vicio simonie vel alicui⁹ tractat⁹ spēalis i q̄ noiet certa ps̄ona. sed tractat⁹ general p bono plato i genere bñ concedit fm Jo. an. sed nō spālis. q̄a sic esset psuasio nō inspiratio.

29 ¶ Utr̄ supdicte forme sint seruāde i omi electōe. R. Pa. i. d. c. q̄ ppt. q nō. ſz solū ḥñt locū i electōibꝫ epoꝝ ꝛ alioꝝ platoꝝ ecclieꝝ collegiataꝝ q̄ ḥnt generalē iurisdictiōez. qō pt̄z p. c. ne p defectu. eo. vbi plato appellat cathedraliū ꝛ regulariū ecclieꝝ. In electōibus aūt alioꝝ bñficiatoꝝ a supdictis sufficiunt singulares ꝓsensus illoꝝ de caplo: dū mō p̄sentes i caplo. nec ē necesse seruare aliq̄ formā istaꝝ. sed electus simplr a maiori parte ꝛ saniori hꝫ debit ius.

¶ Utr̄ elect⁹ teneat ꝓsentire: R. Be. in. c. si electio. eo. li. vj. refert Archiḗ. dicentē q sic als peccat mortaliter si putat se dignū ad plāturā ꝛ illā sibi oblatā nō acceptat. viij. q. j. in scpturis. qō credit vez Jo. an. q̄n nō ē eque idone⁹ p quez illi eccl̄ie possit consuli. Ego ꝙo dico cū Ri. i. iij. qu ol. q. xxj. q i tribus casibꝫ tenet ꝓsentire sb pena mortal⁹ peccati. Prio q̄n a supiore p obediētiā cogeret de renū. c. nisi cū ꝑdē. Scōo q̄n fm iudiciū siue ꝓscie videt sibi verisilr q nō est q̄ velit ꝛ possit salutē aiaꝝ pcurare quā ipe posset. et ex hoc videt pbabiliter eccl̄ie imminere notabile dispendiū ꝛ piculū nisi assentiat. d. c. in scripturis. ꝛ. c. olim. eadē causa. ij. q. Fallit hoc i religioso. q̄ si consentiret electōi de se facte extra suū monasteriū sine licētia sui superioris petita ꝛ obtēta ipso iure electio eēt nulla. quā licentiā sol⁹ plat⁹ sine ꝓsensu capli sui pt̄ dare. c. si religios⁹. de elec. li. vj. Silr fallit. i ꝑdicatoribꝫ miōribꝫ ꝛ aliis mēdicātibꝫ q̄ etiā de licētia suoꝝ plātoꝝ electōi. postulatiōni. puisioni seu vocatōi extra admistratiōnē sui ordinis in discordia celebrate ꝓsentire nō ꝑnt. aliter ē irritū ꝛ inane. c. quorundā. eo. lib. vj Tercio peccat mortaliter q̄n p viā illicitā refugit. puta absc̄ndēdo se: nisi ex spāli instinctu spūssancti. Si aūt nō cogit p obediētiā. nec imminet pbabile piculū eccl̄ie si refugerit ꝓpter pignitiā p viā licitā peccat venialiter. Si ꝙo p humilitatē reputans se indignū sic meret.

¶ Infra qō tps teneat ꝓsentire elect⁹? R. infra mēsem a die pñtatōis electōis. aliter ē nulla ipso iure: nisi superioris req̄rat assensus. c. q̄ sit. de elec. li. vj. Quid si electio tenuit de iure naturali. puta q̄ inuenit ꝓsensus eligētiū ſz ñ tenuit de iure. q̄ obmissa fuerūt sbalia iuris? R. fm Innoc. q̄ sequunt cōiter doc. i. c. qō sic. de elec. q elect⁹ si ē cōfirmat⁹ est verus plat⁹. ꝛ nō teneat renūciare.

Elemosyna fm s. Bona. in iij. di. xv. parte secūda arti. j. q. iij. accipit cōmunissime

Elemosyna

fm q; ꝓphēdit oē ep⁹ miscēdie ipēsuꝫ siue ꝓximo siue sibi. unde illō Eccī. xxx. miserere anie tue: cōiter fm q; ipo⁊tat oē pietatꝫ op⁹ impē suꝫ ꝓxio co⁊pale siue spūale. ꝑpēxo fm q; ipo⁊tat op⁹ pietatis ipēsuꝫ ꝓximo ad releuā dā indigētiā co⁊palē. ⁊ dr ab eleo qđ ēt buꝫ grecuꝫ: qđ idē ē qđ miserēor. cui⁹ impatiu⁹ ē eleyson. i. miserere. a q; eleos. i. miscēdia. sicīō dr dici clyna nō elemosena vel elimosina

1 ¶ Utr clyna cadat sub pcepto⁊ R. fm Ri. i iij. di. xv. ar. ij. q. ij. q; sic sb pcepto legꝫ nate j. Jo. iij. Qui habuerit sbam huj⁹ mūdi: et viderit fratrē suū necessitatē hre: et clauserit viscera sua ab eo. quō charitas dei manet i eo⁊. ⁊ legis diuie Mat. xxv. Esurui ⁊ nō dedistis mihi māducare. ⁊ legis canōice. lxxxvj. di. ñ satis. ⁊. vij. q. j. oēs. sz qr pceptū ē affirmatiuū ñ obligat nisi p loco ⁊ tpe. Et iō cōsiderāda ē facultas habētis ⁊ inopia indigētis. Si em hō hz aliq̄d qđ nō sit necessarium sustētatōi sue nature nec illoꝫ q̄bꝫ teneꝫ ꝓuidere: sicut sunt vxor: filij: seruj: ancille ꝑ ⁊ hmōi. ⁊ sit tāta necessitas q; imminēat si gna ꝓbabilia extreme necessitatis i paupe: tūc teneꝫ de pcepto. Si ꝛo hz aliq̄d superfluum nō solū sustētatōi nature: sed etiā ꝓuenientie sui stat⁹: teneꝫ de illo facere elemosynaz etiā si nō inuenirēt tales q; ēent in necītate dicta. Et si plēs occurrerēt q̄bꝫ oibꝫ nō posset subuenire: teneꝫ ceteris paribꝫ illi q; magis indiget. Si ꝛo nō hz vltra ꝓuenientiaz sui stat⁹. nec ē q; sit i extrema necītate: ñ teneꝫ de pcepto, ꝓcor. Tho. ij. ij. q. xxxij.

2 ¶ Quis dz ponī i clyna⁊ R. q; ipemet. deinde sui. deinde noti. demuz boni. deinde exnei. de q̄ vide tex. pulcre i. c. nō satis. lxxxvj. dist. ⁊ tex. cū glo. i. c. q̄escam⁹. xlij. di. q; quidē iura intellige ceteris paribꝫ vt dictuꝫ ē. qr posset esse extraneus i tā arta necessitate q; deberet pponi noto et ꝓiūcto q̄ nō ē i tali. sz ꝑ mal⁹ dz ponī cuicūq; bono i eqli necītate ꝑꝑ ꝑ

3 ¶ Utr deputat⁹ executor ad di/ (ceptū dei. stribuendū certa bona paupibꝫ possit distribuere inter suos ꝓsanguineos⁊ R. Pa. i. c. j. d coha. de. ⁊ mu. q; sic. nā dic⁹ ꝑt i paupes cōsanguineos⁊ de rebꝫ eccīe dare q; ē distributor vt i. d. c. j. ⁊. xvj. q. j. c. fi. sic ⁊ platus. ar. i. l. si mādauero. §. si tibi centum. ff. mādati. sibi ār ñ ꝑt distribuere. vt i. d. §. si tibi centū

4 ¶ Utr ei q; ꝑt labo⁊are sit dāda clyna⁊ R. q; nō. arg. lxxxij. dist. c. eps. quod vez itelligit qñ p labo⁊eꝫ sibi pōt ꝓuidere. ⁊ sic limita. l. vnicā. C. de mēdi. vali. de quo. s. Colonus.

5 ¶ Utr sit danda pcōzibꝫ⁊ R. q; sic: vt i. d. c. q̄escam⁹. ⁊. j. q. ij. qz pio. nisi qñ ꝓ pfectē cabi negligeret iusticiā. qr tūc subtrahēdus est. v. q. v. nō omnis.

¶ Quis pōt facere clynaz⁊ R. q; q̄libet q̄ pōt 6
donare. de quibꝫ dictū ē. s. Donatio. j. ⁊ etiam aliq̄ qui nō ꝓnt donare: sicut monachi: filij ⁊ hmōi. q̄ sunt i ptāte alteri⁹ vt serui. q̄ i q̄truo⁊ casibꝫ ꝓnt facere elemosynā. Prim⁹ existēti in magna necessitate ꝓnt facere elēosynā qñ non est tps vt possint habere recursum ad superiorē. vt no. Pa. in. c. si quis. de furtis. ⁊ no. glo. i. c. nō dicatis. xij. q. j. Secūd⁹ qñ ꝑdicti de licētia suoꝫ superioꝫ peregrinant⁹ vl sunt in scholis. qr possunt facere elemosynas quas alij honeste pegrini et scholares ꝓmuniter faciūt. arg. l. vlti. C. ad macedo. ⁊. l. si longius. ff. de iudi. et. l. ij. ff. de iurisdi. om. iudi. ⁊. c. ꝑterea. de offi. deleg. Facit glo. in de. ij. §. pe. de vi. ⁊ hone. cleri. Tercius quādo vident aliq̄ē in extrema necessitate: etiā ꝓtra superioꝫ ꝓhibitionē ꝓnt ei elemosynā dare. qr tūc oia sunt cōia iure diuino. imo teneꝫ fm R⁹ic. vbi. s. q. vj. ⁊ glo. xij. q. j. in. c. nō dicatis. Quart⁹ pōt de volūtate exꝑssa vel ꝓsumpta. vt puta qr hñt admīstrationē a suis superioribꝫ ꝓmissam. ar. ff. de dona. l. filiusfamilias. §. j.

¶ Quid de vxore nūquid pōt⁊ R. q; si habe/ 7
at bona parafernalia: nulli dubiū ē q; ꝑt. qa sua sunt. d quibꝫ dic vt. j. parafernalia Si ꝛo nihil habet ꝓter dotē nō pōt facere elemosynā. xxxij. q. v. q; donatio. nisi i octo casibꝫ Prim⁹ scōs tercī⁊ qrt⁹ sunt de quibꝫ. s. i ꝑcedēti dixi: q; filij ꝑnt. Quint⁹ si cōsuetudo loci ita hz q; vxores de pane ⁊ vino ⁊ hmōi: faciāt elemosynas. qr ꝓsuetudo dat iurisdictionē. ⁊ licet viri aliq̄n ꝓhibeant dz sibi formare ꝓscām fm Rodo. ⁊ Jaco. de lau. i summa: q; ideo faciūt ne nimis dent: sed temperate. Sextus qñ vtiliter gerit negociū viri puta quia videt virum crudelē vel sceleratū. ⁊ vt deus suspendat irā vel eū illuminet: dat moderatas elemosynas occulte fm Rodo. Nā ꝓpter elemosynas de⁹ suspēdit flagella. vt. xvj. q. j. reuertimi. ⁊ ideo bñ facit mulier dādo elemosynas occulte sine scandalo viri vt de⁹ eū adiuuet. Facit. l. soluēdo. ff. de neg. ge. cū sil'ibꝫ. ⁊ meli⁹ exemplū Abygail. j. Reg. xxv. que liberauit viz a morte ꝓpter panes datos Dauid contra voluntatē viri sui. Septim⁹ si vir assignauit sibi certū q̄d p victu. ⁊ ipsa abstinet vt inde clynā faciat: qr suū videt. Octauus si mulier est lucrosa puta qr exhibita gubernatōe dom⁹ ⁊ familie

lucrak ex opibꝫ suis: nec intelligo reducēdas expēsas victus: qz vir tenet eā alimētare ppt dotē: vt dictū ē. s. Dos. z etiā ppt obsequia ab vxore exhibita. z h̄ tñ vide. j. Uxor. §. ij. z q possit de lucro facere elemosynā. tz scīs Tho. z Ri. in. iiij. di. xv. z cōiter summiste sequunt h̄ cū theologis. z Ja. de lau. in summa. Distīguet tñ sic: q aut lucꝫ ē necessariū sustentatōi sue z viri: z sic iō pōt facere elemosynā: quia magis tenet sp̄i z viro qz alteri. Si vo lucꝫ supabundat: ic pōt. z idē dic de parafernalibus. vide. j. Uxor. §. ij.

8 ¶ De q̄bꝫ dz vl̄ pōt fieri elemosyna? R. vt colligit ex canonistis. j. q. j. in. c. nō ē putanda. z xiij. q. v. z theologos. in. iiij. di. xv. q pōt fieri de oī re oē ppa ipius dātis z q nō ē obligata restitutōi alicui certe psone sue licite sit acq̄sita sive urpit̄. Q̄n āt sit restitutōi obligata. vide. restitutio. z usura. z in mātris aliis titulis. Limita etiā in rebꝫ ppr̄ijs fm Rich. vbi. s. c. v. dūmō nō sint necessaria ad sustētationē nature sue z suoꝝ: q̄ ordie charitatꝫ magis dz se diligere qz aliū. nisi esset talis persona z cui⁹ mortē iminēret notabile nocumētū reipublice z pfectui aiaꝝ: q̄ tūc ceēt pfectionis nō necessitatis de tali dare elemosynaz.

9 ¶ Quot sunt genera elemosynaz? R. tria: vt dī ū. c. tria. xlv. di. Primuz corpale: z h̄ pōsistit in opibꝫ mīsericordie corpalis q̄ sunt pascere esurientē: potare sitientē: vestire nudum: hospitē recolligere: infirmū visitare: redimere captiuū: mortuū sepelire. vñ ysus. Uisito: poto: cibo: redimo: tego: colligo: pdo Scōm tertiū genus ē spūale. s. remittere iniuriaz: z corrigere delinquentē. vt in. d. c. tria. Addūtur alia q̄nqz. s. pōsulere dubitantē: pōsolari tristem: supportare onerosos: docere ignorātes orare. p oibꝫ de q̄bꝫ j. misericordia. §. j. Et que sint digniores vide Rich. vbi. s. q. iiij. z j. satisfactio. §. ix.

10 ¶ Aduerte q̄ dare elemosynā intentō e subuādi necessitatē pximi ē opus misericordie: sz dare intētō e recōpēsandi p debito diuīe offense sic ē opus iusticie: z sic ē satisfactoria pēe: z pt̄inet ad meritū dimissionis pene: sed pmo mō pt̄iet ad meritū vite fm Ja. de lau. ī sum.

11 ¶ Utr̄ pauperibꝫ cōperat aliq̄ actio? diuites vt eis subueniāt? R. Pa. in. c. si q̄s. de fur. q nō: sz bñ pōt ip̄lorare officiū iudicis seu superioris vt eos cogat: z eccl̄a pōt eos cogere. vt no. gl. in. c. sicchi. xlvij. di. z ar. in. c. nulls laic⁹. de iure pa. q̄d limita vez q̄n sunt in tali necessitate z diuites in tali abundātia q tenēt eis facere elemosynā de p̄cepto: alis nō.

¶ Utr̄ q̄s possit furari vt faciat elemosynaz? R. q non: quia non sunt facienda mala vt veniant bona. xiij. q. v. forte. 12

Emācipatio ē relaxatio patrie ptātis cora iudice cōpetēte volūtate p̄is z volūtate filij p̄current z in vtriusq̄ pntia: dicta ex eo q ex manū. i. ptātē p̄is ponit filius. elicit h̄ ex. l. nō nudo. C. de emā. li. z q̄d ibi no. insti. q̄bus modis ius pa. pote. sol. §. pterea.

¶ Quis pōt emācipare? R. infans de speciali licentia pncipis. 1

¶ Utr̄ teneat p̄ emācipare filiū? R. nō regulariter: q p̄ia ptās inextimabilis ē. ff. de leg. j. l. filiusfamilias. §. vt q̄s heredē. Silr nec filius pōt cōpelli vt emācipet a p̄e. Limita nisi ex cā fm Bar. ī. l. q̄dā cū filiū. ff. de ẏ. obl. z aliter dicat glo. insti. q. mo. ius pa. po. sol. §. fi. Nā ī his q̄ sunt volūtarie iurisdictōis n pōt q̄d fieri altero ūito. vt in auc. q. mo. na. effi. sui. §. si vo. Fallit h̄ pmo si p̄ male afficit filiū ẏberibꝫ ꝫ pietatē. Itē si cōpellit eū peccare in corpus suū. Itē si filius ē arrogatus ipubes: et pubes factus pbat nō sibi expedire esse arrogatū Itē si p̄ aḡuit sibi relictū legatū vt emāciparet filiū: q̄ in istis casibꝫ tenet p̄ eū emācipare. vt no. Azo in sum. C. de emā. li. 2

Emphiteosis. dī ab em. id ē in. z fitos. i. fides. z thesis. i. positio: q̄a res fidei accipientis cōmittit. vel dī melioratōis ꝫctus siue datio ad libellū: tē medius ꝫctus inter locationē z vēditōez. de q̄ vide glo. in. c. potuit. de locato. Uñ emphiteotecarius vel emphiteota ē q̄ accipit rē imobilē perpetuo z hereditario iure colendā: vel meliorandā: vel ad tps/ putā sc̄dz vel tertiā generatōez: vt in auc. de non alie. §. emphiteosim. Et quō ꝫhibit: no. in. l. j. C. de iure emphi.

¶ Utr̄ ꝫctus emphiteotic⁹ differat a ꝫctu cē sualis? R. q sic: q̄ p ꝫctū emphiteoticū trāsit solū vtile dñiū. vt in. l. j. §. q̄ in ppetuū. ff. si ager. vec. Sz p cēsualē trāsfert̄ n solū vtile sz etiā directū: z fit q̄n dī: pcedo tibi talē rem et trāsfero in te q̄cq̄d iuris habeo in ea: z soluit annuati certus cēsus. tex. ē singularis in. c. cōstitutus. iūcta gl. de reli. do. z etiā si dicat: pcedo tibi talē rē in emphiteosim ppetuaz transferendo in te q̄cq̄d iuris habeo in illa p certa annua pēsione erit ꝫctus cēsualis. casus ē singularis in. d. c. pstitutus. z illa ẏba in ēphiteosim ip̄oṕant. vt in. l. si vno. in pn. ff. locati. z in isto ꝫctu non hz locū pena. c. potuit. de locato. z. l. ij. C. de iure emphi. 1

Emphiteosis

2 ¶ Utr accipiēs emphiteosim vsq ad tertiā generationē: nec dic̄ inclusiue vel alia eq̄pol/lēria vsq intelligāt exclusiue: R. q si vsq ponit a lege sup gdū sic stat inclusiue. vt insti. de succe. ag. §. fi. no. C. vñ legitimi. l. certū. et in c. nō dz. de pbenda. et affi. Sz si ponit ab hoīe in p̄ctu obligatorio: tūc ponit exclusiue. l. veteribꝫ. ff. de pac. Sz q̄dā intelligūt hꝫ in eo q augeret obligationē. sz in casu nro nō auget: sz facit eā trāsmissibilē: et ideo iclusit fm Cal. et plz. Bal. tñ in. l. memisse. ff. de offi. pcō. dic in re ecclie si dicat vsq ad tertiā generationē stabit iclusiue: si vo vsq ad q̄rtā stabit exclusiue: q vltra tertiā generatōez nō pōt fieri in uestitura. vt in. d. §. emphiteosim.

3 ¶ Sz nūq̄d stipes cōputabit: R. q nō: q accipiens nō ē generatio suū p̄pius: et in gradibꝫ stipes non cōputat in numero. ff. de gradibꝫ. l. iurisconsultus. sicut vnus non ē numerus: sed p̄ncipium numeri.

4 ¶ Utr ēphiteosis q̄ fit de generatōe i generatione assilet̄ uestiture feudali: R. q sic. vt no. Bar. in. l. si mihi et ticio. ff. de ꝑ. obli. et tex. cum Bal. in. c. j. de vasallo de crepite etatis.

5 ¶ Utr ius emphiteoticū trāseat ad ēneos heredes: R. q fuerūt opiniones. sz mihi placet opi. Jo. de imo. in. c. fi. de loca. dicentis: q sic etiā in re ecclīastica: dūmō sit data cū illa solēnitate. c. j. de reb ecc. nō alie. li. vj. et. c. sine exceptiōe. xij. q. ij. de q̄ vide. s. alienatio. §. ij.

6 ¶ Utr pr̄ q̄ accepit emphiteo/ (iij. et. iiij sim p se et suis filijs possit illā plegare vni filioz: R. Bal. in. c. j. in ti. an agnatus. in. vj. colū. tenet q sic emphiteosim: sz nō feudum et multi alij. Ang. ꝙo ꝓsilio. xviij. tenet q nō q ius est q̄situ filijs nisi alteri filioz tantum/dē de alijs bonis plegasset. alleg. l. j. §. assignare. ff. de assi. liber. iūcta. l. si cū dotem. §. si pat. ff. solu. ma. vbi pr̄ pōt diminuere ius filie ex ꝑma pmissione: dūmō tātundē eidē relinq̄t q̄z tū diminuit. et sic ꝙcor. dicta doctoz.

7 ¶ Utr veniant filie q̄n accepit p se et suis filijs: R. fm Jo. de imo. in. c. fi. de loca. q non p singulare dictū Archi. i. c. si q̄s suadente. xvij. q. iij. vbi voluit q in materia p̄ctuū masculinū nō ꝙcipiat femininū. p. l. veteribꝫ. ff. de pac. hꝫ idē tenet Bui. de suza. q̄ fuit doctor. Archiꝫ. in legibꝫ. et Ray. de forli. in. l. tres frēs. ff. de pac. et Lu. de ro. ꝙsilio. xxiij.

8 ¶ Utr emphiteota possit dimittere rem emphiteoticā et se liberare q̄n vult: R. sz aliq̄ distinxerūt an sit obligatus rōne rei: et sic possit an rōne psone: et nō possit. vt dic̄tum. O doar. tñ Ja. est ꝑ tenēs q nullo mō pōt. et idē Pa. in. c. iudicatū. de immu. eccle. q: qđ a p̄ncipio est volūtatis: ex postfacto ē necessitatis. l. sic. C. de act. et ob. Itē q: psonalit̄ ē obligatus ad pēsionē. l. j. et. ij. C. de iure emphite. q̄ tenet̄ psonalit̄: cū oēs actōes sint psonales. insti. de ac. §. appellamus. et sic dimittendo rē obligaret̄ ad pēsionē: q: psonales actōes sunt affixe ossibꝫ nris. l. q̄s q̄. ff. de pecu.

¶ Utr possit aliū emphiteotā facere vel alterī locare: R. q sic. insti. loca. §. deo. q: nō est pp̄ie alienatio vera. 9

¶ Utr emphiteota cuiuscunq etiam eccl̄ie possit donare aut legare melioratōnes q̄s fec̄ in re emphiteotica: vel ipaz rē emphiteoticā sine alia solēnitate: R. gl. i. c. fi. de loca. q sic: et cōiter sequunt doctores. Bar. tenet veruz in emphiteota fiscali: sed non in emphiteota priuati. i. l. fi. C. de iure emphite. p. l. ij. C. eo. Sz Bal. i. l. vsufructu. ff. sol. ma. repēlit Bar. et dic̄ eū male intellexisse. d. l. ij. q: lq̄it q̄n alienat pp̄rietatē et sic ius dñi: sz q̄n alienat donādo vel legando saluo iure dñi ic̄ semper tenet donatio vel legatū. vñ dic̄ Pan. d. c. fi. de loca. q vbicūq; phibet̄ venditio facta cōmemoratōe de p̄cio. vt in. d. c. fi. et. d. l. f. non intelligit de alia alienatōis specie. vt in. l. fi. C. de p̄di. curia. Et p hoc infert q etiā p mutare pōt. et sic limita. l. statuliberi. §. q̄ntus ff. de statuliber. et qđ no. in. l. ij. C. de vsuca. p empto. vbi tenet̄ q noīe emptōis et venditōis intelligit omnis p̄ctus p quem dominium rei transfertur. Tutius tñ est vt non p mutet sine consensu dominī: pp̄ter doctores multos qui tenent q non pōt p mutare. in. d. l. fi. et. d. c. potuit. pignori tamē obligare pōt. l. tutor. §. fi. ff. de pigno. act. licet sit tutius facere cuz ꝙsensu dñi fm Spe. 10

¶ Utr possit vendere rē emphiteoticā eccl̄ie vel melioratōnes p̄dictas: R. Pa. in. c. fi. de loca. q sic: dummō hāc solennitatem seruet. Primo q req̄rat p̄latū vel rectorem eccl̄ie: q̄ dz eccl̄ia. vt. vij. q. j. scire. Sc̄do q denūciet p ciū qđ offert vere. l. fi. C. de iure emphi. Tercio q eccl̄a non mīdente labant duo menses. hec pbant in. d. c. fi. Quarto q non vēdat p hibitis p̄sonis quas ponit glo. ibidē. et sunt oēs p̄sone que nō sunt facales cōuenīri sicut capitanei et hmōi: er q̄bus p̄iudicium posset pati eccl̄ia. vt. ff. q̄ satisda. co. l. ij. Quinto q non vendat nisi vtile dominiū sibi competens: et melioratōnes q̄s in re fecit. Sexto q p̄us non ceciderit a iure suo: puta nō soluendo canonē: q: in. l. nemo. ff. de reg. iu. dz. Nēo plus iuris in aliū trāsferre pōt q̄z hz 11

12 ¶ Utr̃ p̃dicta ꝛeꝛat obseruare supficiarius ecclie qñ vult vendere qui est dñs supficiei q̃ sup solo alicuius edificat domum donãdo sibi censum paruum: ꝛ. Bar. in l. j. §. pe. ff. de supfic. q sic. p. l. ij. C. ne rei dñice vel templorum. Sed dñs Lar. est contra. Ange. ẽo di ãt ibidem dictum Bartho. equum: sed iure non ꝓbari. ꝛ ideo ante factuz sequendo post factum Lar. No. tamẽ ſm Bal. in auf. quires. C. de sacrosan. eccle. q qui cadit a solo cadit a supficie. ar. d. l. j.

13 ¶ Utr̃ pfata solẽnitas sit ꝑuanda in ẽphiteota ꝓuati seu secularis: ꝛ. q ñ nisi solũ vt reqratur dñs an emere velit melioratões ꝛ nõ vẽdat talib9 psonis q̃b9 dñs cõmode nõ possit hẽre ius suũ vt potentioribꝫ ꝛ hmõi: alis caderet a iure suo. vt ĩ. l. fi. C. de iure emphi. ꝛ no. glo. in. d. c. fi. de loca.

14 ¶ Utr̃ frat fratri possit alienare sine p̃fata solenitate: ꝛ. Bal. in l. volũtas. C. de fideicõ. q sic: qñ duo fratres habẽt emphiteosim paternam eccle etiam q vnus põt iura sua alie nare alteri sine ꝓsensu eccle.

15 ¶ Utr̃ possit dari in dotẽ. vide. s. dos. §. vij.

16 ¶ Utr̃ ꝛeꝛat fieri remissio canonis. i. annue vel regularis solutiõis ꝓpter guerrã: ꝛ. q licet sit diuersa opinio: tu dic q si quantitas canonis ẽ ita magna q si res locaret de anno in annũ nõ plus ꝓcipet: tũc ꝓcedat opi. q fiat remissio nõ solũ ꝓpr guerrã: imo etiã ꝓpr aliã sterilitatẽ. vt dic Bal. in l. j. C. de iur. emphi. ꝛ ibi dic Bar. q non ẽ ꝑpe ꝯctus ẽphiteoticus tũc qñ dat tãta q̃titas sic ꝑ locatiõe. Si ẽo ẽ modicus vt cõiter fit: tunc non fiet remissio. ar. l. si merces. §. vis maior. ꝛ. l. ex cõducto. §. j. ꝛ. l. si vno. ff. locati. nisi suba rei penitus ledat. vel nisi fundus captus ab hostib9 ꝛesparet posse reh̃ari: q tũc fiet remissio. vide gl. i. d. c. fi. ꝛ. l. j. C. de iu. ẽphi. Et idẽ dic de augmento rei q non augeat pensio in casu in quo non minuit ꝓpter eius lesionẽ: ſm Bar. in l. j. C. eo. ti.

17 ¶ Utr̃ fundo inũdato a flumine libereꝫ emphiteota a canone: ꝛ. Pa. in. d. c. fi. q sic: q dr̃ ꝛepditus. l. ij. §. labeo. cũ si. ff. de acq̃r. pos. Itẽ fundus inũdatus ꝛ occupatus ab hostibus eãpat. l. cũ vn9. §. fi. ff. de tu. auc. iu. pos. qd̃ verũ credo qñ nõ est spes recupatõis: intelligẽ si in totũ perijt vl vltra dimidiã. Secus si sola medietas perijt: q non liberat. ar. l. etiam ptis. ff. vsufruc. ꝛ. l. q̃ de tota. ff. de rei ven. lz alij velint q septem ptes perierint si dz liberari. Sed magis placet qd̃ dixi q in dubio partis appellatione intelligitur dimidia. di cta. l. etiam partis.

¶ Utr̃ ꝛestructa re emphiteotica. Uerbi grã domo ex igne fortuito si reparet teneatur emphiteota pseuerare: ꝛ. ſm Nicho. de ma. in l. j. C. de iur. emphi. q nõ: q illud dr̃ nouũ. facit qd̃ dic Bart. in l. dãni. §. si is q̃. ff. de dã. infec. vbi vult q si q̃s obligauit se alicui habẽti domũ in villa dare de aq recenti in estate ꝛestructa domo ꝛestruit obligatio: lz postea reficiat. fac etiã qd̃ voluit Bar. in l. de pupillo. §. si q̃s riuos. ff. de no. ope. nun. vbi dic q q̃ reficit de nouo. facit. l. in stipulante. §. sacraz. ff. de ꝛb. ob. Idẽ voluit Ange. in. l. j. §. si quis edificiũ. ff. de no. oper. nun. ꝛ Bal. in l. si vt ꝓponis. C. de nup. vbi dic. Dicat ꝯstitutio ecclesie q nemo faciat fortaliciũ nouũ inconsulto papa: an filij possint reficere ꝛestructaz castrum ꝓpter rebellionẽ p̃is: ꝛ dic q nõ. ita facit. l. cũ alijs. C. de cura. fur. vbi si furiosus efficit sane mẽtis: expirat curatoris officiuz: nec reuiuiscit si postea redit in furiã: lz dz sibi dari nouus. Idẽ facit qd̃ no. doc. de eccla repata an sit eadẽ. vt no. in. c. de fabrica. de ꝯse. di. j. ꝛ in. c. ꝓposuisti. ꝛ. c. ligneis. de ꝯse. ec. vel alta. ꝛ in. d. §. sacrã. ꝛ ſm illud limita oia ista.

19 ¶ Utr̃ emphiteota nõ solues canonẽ cadat a iure suo: ꝛ. q si ꝓ trienniũ non soluit a iure cadit si est ꝓuati. vt. l. q̃. C. de iur. emphi. Si ẽo ẽ eccle ꝓ bienniũ nõ solues cadit ipo facto nisi celeriꝫ soluat. vt in. d. c. fi. ꝛ nõ dr̃ celeriter soluere ſm Bal. in addi. ad Spe. tit. de locato. si expectat libellum vel req̃sitõz ſm gl. no. in. d. c. fi. ista celeritas erit in arbitrio iudicis vt ꝯsiderata pauptate ꝛ alijs iudicet qd̃ ẽ valde equũ: q cũ ista more purgatio ꝓ celeritatem p̃dictã nõ habeat locũ in emphiteota ꝓuati ſm Jo. de imo. in. l. insulã. ff. de ꝛb. ob. ꝛ Ang. sed solũ eccle que mitius agit: ꝓpterea merito arbitrium boni viri magis est sequendum in hac celeritate.

20 ¶ Utr̃ emphiteota nõ solues ꝓ bienniũ vel trienniũ cadat a iure suo si dñs tenebat sibi in tãta q̃titate vel maiori: ꝛ. Pa. in. c. bõa fides. de ꝛeposito. q nõ: q exceptio cõpensationis q̃ ad euitandã penã debẽtis soluere fit ipo iure. vt ẽ tex. no. iũcta gl. in. l. ij ꝯstat. C. de cõpen. vbi doc. sic determinãt.

21 ¶ Utr̃ dñs recipiẽdo canonẽ ab emphiteota q̃ cecidit a iure suo ꝓpter nõ solutoez piudicet sibi: ꝛ. Pa. in. c. fi. de loca. aut eũ expulit: ꝛ sic nõ ꝑiudicat sibi. aut nõ expulit: ꝛ tũc aut recipit canonẽ ꝓ tpe post mora ꝯctã: ꝛ sic ꝑiudicat sibi: q videt ꝓ actũ ꝯtiũ renũciasse iuri suo. c. sollicitudinez. de ap. aut recipit ca/

nonē p̄ teri᷑ cū ptestatōe q̄ nō intēdit sibi
p̄iudicare: ⁊ nc nō p̄iudicat: aut nō fecit pte/
stationē: ⁊ simplr recepit: ⁊ in hꝫ fuerūt opini
ones. Sz dō subtilitate iuris dicendū q̄ non
p̄iudicat: q̄ in dubio nō videt q̄s velle renū
ciare iuri suo. vt in. c. sup hꝫ. de renū. ff. de pba.
l. cū de indebito. Fac glo. in. l. cuz q̄d. ff. si cer.
pe. q̄ dic q̄ si trado magnā q̄ntitatē pecunie di
cendo tolle nō p̄sumit donatio simplr ex hꝫ: ⁊ z
mutuū vel depositū: nisi aliō appareat respe/
ctu p̄sone. Sic in ppōsito. ⁊ z glo. dicat verꝫ
esse q̄ recipiēdo canonē p̄iudicat in p̄uato: ñ
in eccl̄ia q̄ hz capl̄m. tñ Pa. vbi. s. dic q̄ nō
dic verꝫ: q̄ solus p̄latus in acq̄rēdo p̄iudica/
re pōt: ⁊ cetero: ē facere. vide glo. xvij. q. vj. §.
pe. sentit Jnno. in. c. ij. de dona. ⁊ doc. in. c. q̄m.
de rei. ⁊ ideo solus p̄latus recipiēdo canonez
sine cōsensu capl̄i p̄iudicat eccl̄e. Sz aduerte
hic q̄ Pa. in. c. vt sup. de re. ec. nō alie. Limi/
tat Frede. cōsilio. 184. q̄ tenet q̄ res emphite
otica redita ad eccl̄az ppter nō solutōez pēsio
nis nōt itez dari ei q̄ cecidit a iure suo sine ali
qua sol̄mnitate ⁊ causis req̄sitis in alienatōne
rei eccl̄iastice a p̄lato eccl̄e sic dicēs hꝫ verꝫ vbi
p̄ma causa cōcessionis duraret: puta q̄ erat
castrꝫ in feudū q̄ō ppe custodiā erat potꝰ dā
nosum eccl̄ie ⁊ hmōi: q̄ non est noua aliena/
tio: sed executio ordinatōis antiq̄. Sed vbi
p̄ima causa cessionis cessaret: puta q̄ ager
datus ad excolendū tractu temp̄is excultus
reuertit ad eccl̄iaz: tūc dari nō poterit in em/
phiteosim vel feudū sine debita solēnitate et
causis requisitis in alienatione rei eccl̄iastī
ce. Et p̄m hoc videret vera opinio glo. p̄dicte
Sed q̄ non possit dare de nouo ei q̄ cecidit a
iure suo ppter non solutionē pensionis q̄n ces
sat causa ppter quaz fuit data in emphiteo/
sim sine solennitatibz ⁊ causis req̄sitis in ali/
enatione rei eccl̄iastice nō credo Pa. q̄n fit
ei q̄ cecidit vel eius heredibz: q̄ videt tex. d.
c. fi. cū eū ⁊ consuetudo. sed bn̄ esset verꝫ q̄n alte/
ri q̄z ei q̄ cecidit vel eius heredibz vellet dari:
vel q̄n iam eccl̄ia p aliq̄d tempus pacificam
habuit possessionem talis rei. Et sic concor/
da opiniones.

22 ¶ Queritꝫ in quot casibz emphiteota cadit a
iure suo: R. q̄ in q̄nq̄z casibz. Primus q̄n ne
gat pensionē dño petenti eā ⁊ negat se emphi
teotā illius p̄m Pe. helye in tractatu de cōctu
emphiteotico. Rō: q̄ magis dz opari cōtūa/
cia expssa q̄z tacita. l. si ita expssum. ff. de cōdi.
⁊ demō. sz emphiteota nō soluēte p triennium
canonē res cadit in cōmissuz. vt. §. dicet. q̄ ta
cite negat dñiū recognoscere: ergo multo for/
tius vbi expsse negat.

¶ Scdus casus est q̄n vēdit sine dñi volūtate 23
rem emphiteoticā p̄m eūdē Pe. vbi. s. q̄ li/
mita p̄m Spe. in ti. de loca. ⁊ Bark. in. l. seq̄t.
§. item labeo. ff. de vsucap. Jmolā ⁊ canonistas
in. c. potuit. de loca. vel si res sit tradita: q̄ si
nō est tradita: sz vendita nō cadit in cōmis/
sum. ⁊ etiā si esset tradita tn̄ hac lege: vt si vo/
luerit emere p tāt undē illi emptor re/
stitueret eā: q̄ sic non cadit. vt no. Alng. in. l.
voluntas. C. de fideicōmissis.

¶ Quid si vendidit ⁊ tradidit simplr: sz postꝫ 24
ea redemit? R. nihilomin9 cecidit a iure suo:
q̄ p alienationē eius est q̄sitū dño: ⁊ ideo sine
facto suo nō pōt auferri ab eo.

¶ Sz pone q̄ sunt duo dñi rei emphiteotice 25
⁊ vendidit rem de p̄sensu vnius tm ⁊ non al/
terius? R. q̄ cadit solū p parte illius: q̄ non
plus puniri debet q̄z deliquerit. l. heres. ff. de
his quibz vt indig.

¶ Tercius casus ē q̄n res emphiteotica ē da 26
ta p se ⁊ suis filijs nepotibz ⁊ heredibz: tūc si
filiꝰ vl nepos refutat hereditatē cadit: q̄ eā ñ
pōt hīe. vt no. Bar. ī. l. vt iurisiurandi. §. si li/
beri. ff. de ope. li. secus si nō poneret ꝓbū ⁊ here
dibz: q̄ sic refutata hereditate nō caderet: q̄
p̄cessio in p̄mo casu req̄rit vtrūq̄z. vt. s. sit filī
us vl nepos ⁊ heres. vt ī auc. de nō alie. §. em
phiteosis. ⁊ iō feuda q̄ trāseūt ad filios vt fi/
lios: ita si heredes sint dicunt venire ei heredi
tatis petitiōe. vt i. l. ītē videdū ē. ff. de pe. here.

¶ Quartus casus est q̄n q̄s accepit emphite 27
osim p se et suis filijs: ⁊ moritꝫ sine filijs legi/
timis relictis solū naturalibz: q̄ reuertit ad
dñiū. Qō limito p̄m Bark. in. l. ex facto. §. si
q̄s rogatus. ff. ad treb. verꝫ q̄n emphiteosis
est data ab eccl̄a: q̄ p̄sumēduz ē q̄ de illegitis
nō cogitauit: sz q̄n data ē a p̄uato emphiteo
sis sic veniet ad illegitimos in tali casu. Et sic
intellige ⁊ limita Spe.

¶ Quintus casus est q̄n emphiteota nō sol/ 28
uit canonē. de q̄ dic vt. s. §. xix.

¶ Quid si sint pl̄es heredes ⁊ oēs p̄ter vnuz 29
soluerūt pēsionē? R. glo. in. d. c. fi. q̄ nō cadūt
si soluerūt totā: sec9 si ñ totā: q̄ caderēt oēs. ⁊
iō soluāt totā ⁊ postea agāt p̄ nō soluentē.

¶ Utrꝫ heres ignoras rē emphiteoticā ⁊ non 30
solues cadat? R. glo. in. l. ij. C. de iur. emphi. ⁊
Bar. ibidē. ⁊ glo. ⁊ Dy. in. l. cū filiꝰ. §. in hac.
ff. de ꝓb. ob. q̄ cadit. sz restituit de eq̄tate. Idem
dic de minore q̄ nō soluit p. l. fi. C. in q. cau. in
integ. resti. nō est necessaria.

¶ Quid si dñs sit mortuꝰ ⁊ hereditas iaceat 31
p triēniū in q̄ emphiteota nō soluit? R. q̄ nō

poterit expelli neq; cadit. vt p3 p ꝓdicta.

32 ¶Utr3 filia puella emphiteosi qñ instituta ē in certa re heres 7 iussa ē esse ꝛtēta: 7 q nō possit de bonis suis plus petere. R. Bar. in. d. §. fi li beri. q nō: q2 dicta ꝛba debēt itelligi q nō possit peti plus iure hereditario: sz nō iure ēphiteotico vl vt ꝓmonus: 7 posito q ꝓ ex dispositione sua posset filia puare ab ēphiteosi: tñ illa ꝛba nō importāt. Idē dic q p talia verba nō puat qñ possit petere dotē macñā ꝑm eūdē Bar. etiā si bōa sibi a ꝑe relicta sint vltra legitimā: q2 bōa intelligunt reducto ere alieno: 7 es alienū ē dos 7 silr res emphiteotica.

33 ¶Utr3 tutor pupilli q̄ hz emphiteosiz ab eo nō soluendo p q̄nquenniū cadat. R. q sic: q2 iste tutor debuit exigere a seipo. l. si pupilli. ff. de nego. ge. ꝑm. Pe. vbi. s.

34 ¶Utr3 laudemiū sit soluendū qñ res emphiteotica trāsit ad aliū emphiteotā. R. q sic: et dz excedere q̄nq; gesimā partē pcij rei emphiteotice. l. fi. C. de iur. emphi. sz de cōsuetudine est tredecima pars ꝑm Hostien. q̄ seruanda est. Fallit hoc ꝑm. Pet. vbi. s. in q̄ttuor casibus in q̄bus non debet.

35 ¶Primus qñ heres rōne hereditatis ēphiteosim adipt ꝑm. Pe. vbi. s. q2 dñs ppter laborē hz laudemiū: q2 labor at mittēdo nouū emphiteotā i possessionē: sz in aditōe hereditatis nō req̄rit tal labor cū heres possit adire p ꝓpria auctoritate. vt in auc. de here. 7 fal. §. in oib. Quidā tenēt ꝯriū p. l. fi. C. de iur. ēphi. vbi p3 q cū q̄s de nouo adipiscat possessionē rei ēphiteotice teneat ad laudemiū: sz i aditōe hereditatis ē sic. l. cū heredes. in ꝓn. ff. de acq. posses. §. debet. Itē p3: q2 p alienatōz debet laudemiū: sz aditio hereditatis ē alienatio: q2 p eā transfert dñiū: g debet. Sz p mū credo verius: nisi ꝯsuetudo sit in ꝯriū.

36 ¶Sz q̄d si emphiteota donauit rē emphiteoticā. R. Pe. q̄. s. q debet laudemiū: q2 magis fauendū ē illi q rē habuit titulo oneroso: sic q emit q̄z q̄ titulo lucrativo. Et ideo sic primus dz sic 7 iste: 7 q primus debeat habere in. l. fi. C. de iur. emphi. Itez q2 legatū 7 donatio eq̄parant: sz ex legato debet. l. is q̄. ff. de leg. iij. g 7 donatarius. Nec obstat q emphiteota pōt donare sine volūtate dñi: q2 h3 ꝯcessō nō sequit q debeatur laudemiū. ꝯriū tenet Spe. ti. de locato. sz q non tenetur.

37 ¶Scōs casus ē qñ res emphiteotica fuit vēdita 7 tradita: post retradita fuit ex antiq̄ cā Secus si fuisset retradita ex noua: q2 ista retraditio esset silis ꝓxi traditiōi in q̄ fuit vendita. Itē ad multitudinē traditionuz sequit multitudo laudemioz. l. q̄anq;. C. de ser. fugi. Intellige ex noua ca. Secus in antiq̄: q2 nō videt alia traditio sz prima.

¶Tertius casus ē qñ plures hñtes rez ēphiteoticā cōez diuidūt eā inf se: q2 cū h3 possint facere dño irreq̄sito. vt no. Bar. in. l. voluntas. C. de fideico. Rō: q2 cā ppter quā phibet alienari in ēpneū ē: q2 epneus nō hz necesse recognoscere dñm. vt no. in. d. l. fi. que cā cessat qn vēdit alteri ēphiteote socio suo. 7 ideo nō debet laudemiū ꝑm Guil. 7 Bar. p. l. p diuersas. C. mā. q2 ista ē alienatio necessaria. Alij tenēt q debet: q2 añ diuisionem nullus ē dñs istius ptis magis q̄z illius: sz post diuisionē q̄libet ē dñs ptis sue. ff. de leg. q̄. l. meuius. §. duobz. g videt alienatio. Sz tu tene ꝑmam opi. Bart. quā no. in. l. 7 ideo. ff. de ꝓdic. fur. nisi ꝯsuetudo sit in ꝯriū.

¶Quartus casus qñ q̄s vēdit: sz re integra discessuz ē a vēditōe: q2 dñs ñ hz mittere nouū ēphiteotā in possessionē. sz tñ. Pe. vbi. s. dic q debet: q2 p eum nō stetit. Ideo pinde ē ac si misisset. Qđ credo verū de rigore iuris. Secus de equitate.

¶Utr3 ēphiteota cadēs a iure suo ꝓdat meliorationes q̄s fec in re. R. Pa. i. d. c. fi. q sic. x. q. ij. h3 ius. 7 in. d. l. ij. C. de iur. emphi.

¶Utr3 ēphiteota cadat ex exterioratōe facta ab ipo. R. Pe. vbi. s. q sic: q2 cā finali cessante cessat effectus. l. a digere. ff. de iur. pdo. §. q̄s uis. sz cā finalis ē melioratio. vt. l. fi. C. de iure emphit. ideo cadit: q2 frangenti fidem: fides frangatur eidem.

¶Utrū dñs possit ꝓpa auctoritate expellere ēphiteotā. R. Pa. i. d. c. fi. dic Ly. post Alc. cur. q nō pōt: q2 ēphiteota hz ius i re. vt i. l. j. ff. si ager vec. 7 iō ꝓpa auctoritate nō dz expelli. fac. l. creditores. C. de pig. hec opi. ē tutior.

¶Utr3 res ecclie possit dari in emphiteosiz. R. vt. s. Alienatio. in ꝓn.

Emptio 7 vēditio

est alienatio q̄dā q dñiū 7 possessio rei vendite trāsfert p traditōz ipi9 dñi: vl si ñ ē dñs vsus capiēdi ꝓditio i emētē p ipa soluto pcio.

¶An aūt veniat sb noie vēditōis ois alienatio. Bal. i. l. volūtas. C. de fideico. tz q nō: tz in ꝓncipio iuris ciuil veniret. vt p3. l. statuliber. §. q̄ntus. ff. de statuli. vide qđ dixi. s. emphiteosis. §. x. Aduerte h q emptio 7 vendi tio trib modis pficit. vt no. gl. in sti. de emp. 7 vē. in ꝓn. Prio q̄ ad h vt nō possit discedi ab altera ptū fit ꝓuentōez etiā ꝓditionalē. Scōo q̄ztū ad pcm lū qđ trāsit ad emptorē.

sit pure: vt. j. §. xj. Tercio q̄ ad translationē dn̄ij vel vsucapiēdi ꝓditōez fit tradendo rē venditam. §. vendite. in sti. de rer. diui. l. claudibꝫ. ff. de ꝛhen. emp.

2 ¶ Emptio ⁊ vēditio nō alit̄ facit rez emptoris nisi aut p̄cū solutū sit aut satis eo nōie factū vel alit̄ fidē de p̄cio habuerit vēditor ⁊ tradat̄ res. vt. l. qd̄ vēdidi. ff. de ꝛhē. cp̄t. nec p̄t esse emptio sine p̄cio. s. p̄cuniā enūerate. vt in sti. de emp. ⁊ vē. §. itē p̄cū. Nā vbi aliꝺ p aliꝺ datur pmutatio ē nō vēditio. ff. de ꝛhē. emp. l. j.

3 ¶ Sz nūq̄d tradēdo rē vēditor videat̄ fidez hīe de p̄cio? R. gl. in. d. l. qd̄ vēdidi. q̄ sic: nisi forte ēptor dicebat pecuniā hīe ad manꝰ cuz non hīet ⁊ sic tradidit. vt. ff. de pig. ac. l. si q̄si. Silr hz fidē de p̄cio si trēdit die solutōis emptori. ar. l. ad solutōez. C. de iudi.

4 ¶ Utr̄z q̄libet q̄ p̄t vēdere possit fidē hīe de p̄cio vt tradēdo rē emptori transferat in eū dominiū? R. q̄ nō p̄curator fisci ecclē ⁊ mīoris. vt no. Bar. in. l. a diuo pio. §. sz si ēptor. ff. de rei vē. ⁊ Ly. i. l. in ciuile. C. de rei vē. ⁊ ē ter. iuncta glo. in. l. si p̄curator fisci. ff. de iur. fisci. no. Pa. in. c. cū olim. el. j. de offi. deleg.

5 ¶ Utr̄z vendēs possessionē vel domū ⁊ hmōi ⁊ qr emptor nō hz p̄cū tradit eā cū pacto: q̄ donec sibi soluerit p̄cū vult sibi soluat pēsiōnē debitā ꝺ ea re: sz p̄cio soluto nihil amplius vult: licite possit facere? R. q̄ sic. tex. ē in. l. curabit. C. de ac. emp. ⁊ ven. ⁊ hm Azo. in glo. ⁊ Bar. ⁊ Bal. ibidem. ⁊ Saly. ⁊ Ang. in. l. iuliānus. ff. de act. emp. ⁊ Jo. de ana. in. c. ꝙque/stus. de vsur. lz etiaz iure canonū. ⁊ facit gl. in c. ꝙq̄stus. quā cōmuniter sequunt doc. de vsuris. Nec obstat q̄ loquitur de eo q̄ est in mora post terminū: qr sic in mora p̄t ꝙstitui a p̄ncipio: ⁊ lz aliq̄ theologi ⁊ legiste vt Bu. in. d. l. curabit. dicant vsurariū q̄n solū p̄cipit fructū qr nō soluit: secus q̄n ꝺ pecunia sua lucratus fuisset: vel ex ea aliquā vtilitatē fecisset: qr tunc hz locū p̄ma opinio. Tn̄ mihi videt̄ q̄ simplr̄ p̄ma opinio sit vera: qr nihil iniustuz facio si nolo tibi dare possessionē meā vt fructus tuos facias nisi trederis mihi p̄cū: etiaz si illud volebā fuare in capsa.

6 ¶ Que n̄ p̄nt vēdi? R. multa. Primo spūalia: ⁊ de ꝛh̄ vide simonia. Secꝺo liber hō: dic vt. j. seruitus. §. j. Tercio illa quoz vsus ē solum malus. vt. s. Ars. Quarto res aliena. Quō aūt teneat̄ q̄ emit. vide. j. Restitutio. j. in ꝛhō emēs. Quinto res pupilli nō p̄nt emi a tutore. l. cū ipe. C. de ꝛhē. emp. ⁊ ven.

7 ¶ Quo p̄cio p̄nt vēdi vel emi res? R. q̄ lz varie fuerīt opiniones tam legist̄ q̄z. in. l. j. C. de epis. au. q̄z canonist̄ q̄z. in. c. j. ⁊ c. cū dilecti. de emp. ⁊ vē. Tn̄ saluo meliori iudicio fm q̄ colligo ex dict̄ Sco. i. iij. di. xv. Dico q̄ res tn̄ vēdi p̄t quāti emptor ez inuenit: ⁊ ecōtrario emi p̄t q̄z tū vēditor ē inuenit. dūmō hec q̄tuor ꝙcurrāt. Primū scia. s. q̄ nulla sit decepcio ex pte alterius: sz q̄libet ipoz agīscat rem ⁊ eius q̄litatē ⁊ valorē. Facit glo. pe. in. l. moꝛtz causa capi. ff. de dona. cau. mor. Scōm libertas voluntatis. s. q̄ non faciat ex tali necessitate q̄ excludat rōnem voluntarij. Quō aūt possit ppendi q̄ non fiat voluntarie: ꝓsidera si talis res ptinet ad necessitatez vite: sic̄ sunt ḡnū: medicīe: vinū: vestes: domus: ⁊ hmōi sine q̄bꝰ viuere q̄sq̄z p̄t: qr talia nō p̄nt vendi ad libitū: sz iuxtū p̄cū deberet taxari. Attēdit etiā q̄ nō fit libera volūtate q̄n q̄s vēdere vel emere vult tali p̄cio ppē euitandū notabilez enormē dānū. Nā q̄n q̄s nisi vēderet tali p̄cio vel emeret esset incursurus: puta amissionē maioris ptis suoz bonoz vel notabiliorē: certe ista necessitas ꝛoīs timoꝛ q̄ cadit in cōstantē excludit libertatē volūtatis fm no. i. c. cū locū. de spō. ⁊ in. c. abbas. qō me. cau. Secus in minori metu. Nā dic Saly. i auc. ad hec. C. de vsur. qō est ꝺ charitatē addere afflictionē afflicto. qō nō licet. l. diuus. ff. de offi. psi. Tercio q̄ sit prudēs: qr magna mētis leuitas redderet ꝺctum illicitum. Quartuz q̄ ille q̄ vendit vel emit plus debito possit donare. ar. c. ij. de dona. Si ꝛho hec quattuoꝛ nō cōcurrunt: tūc nō liceret emere vel vendere nisi iusto p̄cio: ⁊ scienter notabiliter plus vēdens vel minus emens peccat moꝛtaliter ⁊ tenet̄ ad restitutōez: qō q̄dem p̄cium ꝺz attendi fm cōmunē estimatōez. vt dicit. l. p̄cia. ff. ad. l. fal. no. glo. in. c. h̄ ius. x. q. ij. ⁊ eā sequunt cōiter doctoꝛes. Quō aūt ista extimatio ꝺz fieri q̄n ibi est cōitas talis cōmercij. dico q̄ pensatis raritate laboꝛibꝫ ⁊ piculis iudicio boni mercatoris determinabit̄ qr alia regula nō p̄t dari: ⁊ hoc in re mobili. In immobili ꝛho extimatur fm fructus. fm glo. ⁊ Bar. in. l. ij. C. de rescin. ven. quē sequunt cōiter doctoꝛes. ⁊ tali p̄cio deberet vendi ⁊ emi. de ꝛh̄ vide. j. extimatio. §. j. cū seq. Si tn̄ p̄dicta ꝙcurrāt credo similiter vt mobiles emi posse ⁊ vendi. Et no. q̄ q̄ ad valorē attēdi ꝺz tps ꝺctus emptionis: vt in. d. c. cum dilecti. ⁊ d. l. ij. C. de rescin. ven. nisi sit dubium an tempe solutōnis sit plus valitura: fm q̄ dicā. j. vsura. j. §. xxiij. Aduerte tn̄ p̄dicta nō hīe locū q̄n plus vēdit rōne tpis: qr p̄cū nō soluit: q̄z fozet scīēs ⁊ volens: tn̄ non excusaret vsurā: vt plenius. j. vsura. j. §.

lviij. dicek. vide etiã qõ dico. s. Dolus. §. ix Limita etiã pdicta nisi in casu. de q. j. §. x.

8 ¶ Utr vẽditor teneat dicere defectus secretos ementi? R. vt colligo ex dictis p Ange. in. l. si qs cũ alio. ff. de ac. emp. & vẽ. & Pa. in. c. inui? stum. de rei vẽ. pmu. cũ distinctõe. q aut si sciret nullo mõ emeret: puta q? equus hz defectu? talẽ q potius staret sine eq: & tũc nullo mõ li? cet celare. Si vo emeret: lz nõ ita libenẽ: tunc si nullũ pculũ imineat vel dãnũ emptori: et res nõ vendak vltra iustũ pciũ attẽto defectu latẽte: & emptor sit industriosus non teneat ei revelare: nec peccat nõ revelãdo qñ solũ facit vt iustũ habeat pciũ. Et qõ dico de defectu in telligẽde mixtura alteri9 rei: vt puta vino lim phato: species hbo immisceat aliud q̃ extime tur. si aũt imminet pculũ vel dãnũ emptori seu alteri teneat manifestare: alioq teneat ad re? stitutõez dãni si accideret. ar. l. in rebo. §. itez qui scies. ff. cõmodati. & l. iulianus. ff. de act. emp. Aduerte tn q si vendes intẽdit vẽdere vnã rẽ: & emes intẽdit emere aliã in substãtia nõ valet venditio: vt si vendes intẽdit vnuz agrũ vẽdere: & emes aliũ emere. l. in venditio nibus. ff. de contrahen. emp. Idẽ dic in mate ria vt si vendak auricalcum p auro. d. l. in vẽ ditõibo. Idẽ dic in q̃litate su bali: puta in do mo q̃ ẽ cõbusta. ar. l. qd tñ. ff. de ẽhẽ. ẽp. Se? cus in q̃litate accidẽtali: vt puta in agro steri li quẽ credit vberez. extit. q. j. §. his ita rñdeo. Fraudãs vo in q̃titate: puta in mẽsuratõne vt faciũt tabernarij q̃ nõ implẽt mẽsuras vel in nũeratõe & hmõi: lz teneat vẽditio: tn tene tur restituere nec ꝓsuetudo excusat eũ.

9 ¶ Utr liceat vẽdere rẽ pm q vendens eã sibi extimat vtilẽ q̃uis emẽs nõ libere emat? R. q sic. si ex tali vẽditõe tale dãnũ incurrat q̃tũ plus vẽdit: vl qñ talẽ affectõez ad rẽ hz q potius vellet eã sibi dimitti q̃ tali pcio emi nisi sit in tali abũdãtia q gtis teneat prio subue? nire. ꝓcor. Tho. sc̃da sc̃de. q. lxxvij. Sz nõ li ceret vẽdere tantũ q̃tũ erit vtilis ementi: q̃a sic herba medicinalis valeret centũ ducatos pm Sco. vbi. s.

10 ¶ Utr liceat carius vẽdere rẽ q imutata ven diti eodẽ loco q̃ sit ẽpta vide. j. negociũ. §. iij

11 ¶ Ad quẽ ptinet pculũ rei vẽdite si aliud in pacto spãlit nõ ẽ deductum? R. vt colligo ex Azo. & Bof. q aut vẽditio ẽ ꝓditõal: & tũc añ euentũ ꝓditõis pculũ pemptõis ptinet ad vẽditorẽ: sz deteriorationis ad ẽptorẽ. vt. l. id qõ. ff. de pi. & cõ. rei vẽ. Si lr si venditio sit in scriptis: q donec scẽptura pficiat pculũ est vẽ ditoris. l. ꝯctus. C. de fi. instru. Limito h̃ ve? rum qñ ꝓuenerũt: vt nõ valeat añq̃ scẽptura sit facta. Secus si simplr sit factus ꝯctus po stea faciũt scẽptura. Idẽ dic qñ venditio fit in genere: puta asini: q? genus nõ põt perire. l. in rõne. §. vez est aũt. ff. ad. l. fal. Sz secus esset qñ genus esset determinatũ: puta ad asi nos qs habeo. Uerbi gra. Udo tibi vnũ de seruis meis vel asinis & hmõi si oẽs pereũt vẽ ditor ẽ liberatus sic in legato. d. l. in rõne. §. i? certi. Hostien. tn videk tenere q emptor po terit repetere pciũ qsi sine cã sit apud vẽdito? rẽ. Secus in legato: q? pciũ rei legate nõ ẽ le gatũ. Et ideo si periit res legata aliud non de bek. Sz mihi videk q nec etiã pciũ posit em ptor repetere in casu isto nec excipe: vt nõ sol uat nisi vẽditor esset in mora: q? pciũ nõ est nisi cũ cã. s. emptõis. Et idẽ dico sic qñ aliqd alternatiue emit: puta titius aut sei9. Si ti? tius periit: pibit emptor: & seius erat in obli gatõe solũ. Si vo ab vẽditor liber erit: & pibit seius ẽptori q̃ solus remãserat. Fac. l. si in emptiõe. §. pe. ff. de ẽhẽ. emp. Aut vẽditio fit pure. i. sine ꝓditõe & sine septis & re certa sine in spẽ. & tũc pm gl. in. l. j. ff. de pcia. & cõ. rei ven. dic q in vino & ceteris q̃ degustatõez req runt: etiã añ degustatõez pculũ ẽ emptoris. Si vo vendit nõ in specie sed ad mensurã pe riculũ est venditoris donec sit mensuratuz: & ibi multas diuersitates poteꝛ videre: lz istõ sufficiat tibi ꝓfessori. Silr si nõ exigit degusta tionẽ pculũ ẽ emptoris: excepto casu publi catõis: q? si publicek añ traditõez vel post p pter maleficiũ vẽditoris pculũ erit ipi9 ven ditoris. l. fundus. ff. loca. & tibi gl. Silr p pa ctũ: morã: dolũ: vel culpã pculũ ẽ vẽditoris puta q? pactũ fuit vt teneret. Itẽ si fuit in mo ra tradẽdi rem. Si vo tã emptor q̃ vẽditor fuerũt in mora: posterior mora ꝓpoderat pri me & illi nocebit q̃ ad pculũ. Limita nisi po sterioris more pm9 morosus fuerit cã: q? sic nõ nocebit posteriori. casus cũcta glo. in. l. si p emptorẽ. in fi. ff. de act. em. & vẽ. qõ no. Idẽ dic si vẽditor fuit in dolo vel culpa lata seu le ui pditõis rei vẽdite q pculũ erit suum: sic in cõmodato & reposito. Et idẽ dic de deteriorati one seu melioratõe rei vẽdite q ptinet ad em ptorẽ qñ res est vẽdita in spẽ pm legistas sine numero pm logicos: qõ idẽ est. Secus i fru ctibꝰ rei vẽdite q ptinet ad vẽditorẽ donec pfe cta sit vẽditio: nisi vẽditor sit in culpa. d. l. cu rabit. Nec ob. l. fructꝰ post. & l. pe. C. de ac. em. & ven. q? loquunt in pfecta venditõe quã vo co pfectã q̃ ad hoc qñ pciũ est solutũ vl habi ta fides de pcio. vt no. in glo. l. j. C. de pericu. &

cō. rei vē. lz al's sit pfecta qñ res est tradita. ff. de act. emp. ⁊ ven. l. si q̄s alienū.

12 ¶ Utz emptū de aliena pecunia sit emēt? R. q̄ sic: si noie suo emit. l. si ex ea. C. de rei vē. Fallit in ēpto ex pecūia eccl̄e. xij. q. iij. c. j. ⁊ ij. ⁊ q. v. firū. Qđ ideo vez ē: qz si clericus hñs pecuniā de p̄benda emerit pdiū: ap̄l⁹ nō potit illū dare ītuitu p̄etatz: lz pecunia potuissz dar: qz stati pdiū fit eccl̄e: siue emerit noie eccl̄ie: siue suo: siue alieno. c. j. de pecu. cle. ⁊ c. inq̄rendū. Silr dic in ēpto de pecunia pupilli vel minoris a tutoze vl' p̄uratoze: qz mior sibi vēdicare pōt. l. ij. ff. qñ ex fac. tu. Idē dicō empto ex pecunia militis. C. de rei vēdi. l. si vt pponis. Silr dic in empto a marito vl' vxoze de pecunia sibi ab altero eoz donata si efficiat nō solucēdo q̄ donuz accepit. l. vxor marito. ff. de do. inf vi. ⁊ vxo. Hec limita qñ pecunia nō fuit alteri mixta: qz si fuisset mixta trāsiret in dominiū etiā furis. l. si alieni numi. ff. de solu. et sic nō esset eccl̄ie vel p̄fatoz.

13 ¶ Quō pōt p̄z vēdere filiū: ⁊ quō liber hō pōt vendi. vide. j. seruitus. §. j. circa finē.

14 ¶ Quid si res vendat duobz? R. q̄ potioz ēse cuius si res tradat sibi vl' p̄mus. si p̄mo sibi dē. Et idē in donatiōe. l. q̄stiēs. C. de rei vē. nisi p̄m⁹ emisset noie eccl̄e spāle ēin h̄ vt dñiū acq̄rat sine traditōe. ar. c. ex lr̄is. de p̄sue. ⁊ exp̄sse C. ō sa. san. ec. l. vt inf diuinū p̄blicūq;. etiā si scōs emisset ⁊ ipe noie eccl̄e: qz p̄ferret p̄mus. ff. de pecu. l. in cause. sz vēditoz teneat crimie falsi. vt p̄tz. ff. ad. l. coz. de fal. l. q̄ duobz. Si ꝑ permutauit aut alteri īsolutū dederit: vel alit distraxerit postq̄z eā obligauerat teneat crimie stellionatus. vt. l. ij. ff. de cri. stel.

15 ¶ Utz vēdēs vinū q̄ nihil dixit de expeditiōe vasoz possit illud euacuare i terra si emptoz nō euacuat? R. q̄ sic: si vindemia supueniat: vel si vēditoz ē mercatoz q̄ solet vēdere ⁊ emere. ff. de peri. ⁊ cō. rei vē. l. j. §. pe. fm Bof. Un tu dic fm Hosti. q̄ si idiget vasis ⁊ eo āmonito nō vult pōt coz testibz vinū mēsurare ⁊ effundere. qđ limito nisi ēptoz sit i tali necessitate q̄ vēditoz teneat ei sbuenire ex debito.

16 ¶ Utz vēditoz teneat de euictōe emptoz? R. fm glo. ⁊ Pa. in. c. si vēditoz. i. de emp. ⁊ vē. q̄ sic: nisi in tribz casibz. Primus si in p̄ncipio litz vl' ad min⁹ post litē testatā nō denūciauit vēditoz i vt eū defenderet. vt. C. de euic. l. emptoz fundi. ⁊ l. auctoze. ⁊ ff. e. l. si rē. §. fi.

17 ¶ Sz q̄d si sciebat litē morā vēditoz? R. bar. in l. denūciasse. ff. de adul. videt sentire q̄ etiā teneat denūciare. Rō fm eū: qz qñ denūciatio req̄rit ad aliq̄d faciēdū vt in casu ille: tūc nō sufficit sibi scīa sola. vt in. d. l. denūciasse. Sed eēt qñ denūciatio req̄rit ad simplicē scīaz hñdā: qz valet. vt regula q̄ certus cē de reg. iur. li. vj. ⁊ l. j. ff. de ac. emp. ⁊ vē. Blo. tñ ⁊ Ly. i. d. l. emptoz. ⁊ Dy. in. d. regula. q̄ certus. tenet q̄ nō tenet denūciare ⁊ multi alij. Tñ tutius est q̄ denūciet p. l. si p̄trouersia. in fi. auctoz. he/redi ve ei⁹ denūcia. C. de euic. ⁊ sic fit denunciatio qđ ipoztat nō simplr indicare: sz p officiale sz facere ei notum litem motaz: vt veniat ad defendendum.

¶ Scōs casus qñ emptoz citatus p̄tumaciā 18
abfuit tpe sñie: qz videt p̄dēnatus p̄pter suā p̄tumaciā. d. l. emptoz. ⁊ ff. de euic. l. si iō. j. m̄. Itē si vēditoz ab ite nō appellauit a sñia. l. herennius. ff. de euic.

¶ Tercius qñ p iniuriā sñia lata fuit ꝯ emp/ 19
toz ē. d. l. emptoz. qz iniuria q̄ fit emptori nō p̄tigit vēditorē. l. si p imp̄rudētiā. in p̄n. ff. de euic. Idē dic si p violentiā ex̄iudicialit ferat. dicta. l. si p. etiā si notarius posuit q̄ obligat se defendere de iure ⁊ de facto: qz illud de facto intelligit si lis moueatur de facto nō de iure fm Pa. vbi. §. qz violētia ex̄iudicialis nō venit fm naturā ꝯctus. de q̄ dic vt no. p Bar. in. l. stipulatio ista. ff. de ſ. ob.

¶ Addo q̄rtū casum qñ emptoz cōp̄romisit 20
⁊ p̄tiā sñiaz reportauit. l. si dictū. §. si in arbitrū cōp̄romisero. ff. de euic. intellige h̄ vez si volūtarie cōp̄romisit: qz secus si coactꝰ. s. vel a statuto: qđ sic vult vt inf p̄sanguineos cōp̄romittat ⁊ hmōi. ⁊ h̄ denūciauit venditori fm Bart. in. d. §. si in arbitrū. ⁊ Bal. in. l. j. C. de peri. ⁊ cō. rei ven. Quintus casus qñ emptoz potuit vsucapere ⁊ nō vsucepit. d. l. si dictum. §. si cū posset. Sextus casus si rē alienam scienter emit: nisi de euictiōe spāliter sibi cauerit. l. si fundum. C. de euic. Septimus si aliq̄d casuale ꝓtingat. C. cōia de le. l. fi. de reb⁹ ec. non alie. c. ad nraz. vide alios casus p Hostien. in sum. eo. ti.

¶ Quid si fecit pactū venditoz q̄ nō vult te/ 21
neri de euictōe? R. nihilominus tenebit ad p̄cium re euicta vel emptoz rē. §. j. ff. de ac. emp. Qđ limitat Ludo. de ro. in no. qñ pactū fit in genere. s. a quocunq; euincat. Secus si specificat p̄sona: qz tūc etiā non tenebit ad p̄cū. casus est in. l. qui libertatis. in p̄n. ff. de euic. ⁊ ibi glo. de hoc.

¶ Sed q̄ctum teneat venditoz emptori re em 22
pta euicta in casibus in quibus tenet de euictione? R. q̄ in simplum tantū. ⁊ si fuit in culpa in vendendo tenet etiam ad interesse. In foro tñ p̄tioso in reb⁹ p̄ciosis arbitrio iudi/

cis cogit duplū p̄ mittere: aliq̄ damnabit in duplū p̄cij ꝛuēti. ff. de euic. l. ij. z. l. ēptori.

23 ¶Utr vēditor teneat ad oēs expēsas q̄s empt̄or fec̄ in iudicio: q̄ cū nō defendit vēditor postq̄ sibi h̄ denūciauit? R. Pa. vbi. s. q̄ sic: siue obtinuerit siue nō. vt. l. j. C. de euic. z. l. vēditores. ff. de ✠. ob. z vtrobiq̄ p̄ Bar. secus si nō denūciasset vēditori lite mota.

24 ¶Utr emēs domū p̄ centū in q̄ postea inuenit thesaur valēt ducēta teneat? R. Ludo. de roma tenet q̄ sic z dicit se ꝛsuluisse z obtinuisse in curia q̄ in h̄ hz locū remediū. c. cū causa. de empt̄oe. s. q̄ rescindat ꝛctus vel restituatur plus. Sz ꝛtrū de iure ē verius. s. q̄ non teneat? Rō: q̄ thesaurus ē res mobilis abscondita ab ignotis dn̄is tp̄e vetustiore. vt. l. vnica. C. de thesauris. g̃ dn̄s nullus erat tūc ꝑius. vt casus ē in. d. l. j. z. l. nunq̄. §. thesaurus. ff. de acq̄. re. do. Sic g̃ remanebimus in dispositione iuris cōis vt sit dn̄i soli si data opa vel a casu inuenit in suo: vel si data opa in alieno solo erit dn̄i soli. Si ꝛo a casu erit medietas dn̄i soli: alia inuētoris. vt in. d. l. vnica. Cuz ergo iste empt̄or sit dn̄s soli erit suus. de h̄ cassus ē in. l. a tutore. iūcta glo. ff. de rei ven. vbi pecunia inuenta p̄ modū thesauri cedit empt̄ori. Secus si non esset p̄ modū thesauri vt murata ab aliq̄ in muro. vt dicit tex. in. d. §. thesaurus. q̄ tūc nō esset empt̄oris. Nec obstat q̄ vēditor nō vēdit thesaur: q̄ ꝛcedo: ꝛ stamus in dispositione iuris cōmunis vt cedat dn̄o soli: z h̄ habeo p̄ indubitato si empt̄or nihil sciebat de thesauro: ꝛ si sciebat z p̄ terea emit: tūc videt dubiū. Nico. tamen de Lyra sup Matheū. xiij. in illa pabola de thesauro. z sanctus Tho. 2. 2. q. lxvj. ar. v. videtur tenere q̄ licite emat. z de subtilitate iuris ē verū q̄ p̄t licite fieri: sed de equitate videret q̄ aliquam partē deberet dare vendit̄ori. vide de hoc si placet q̄d no. in. l. si quis cum aliter. ff. de verb. obliga. sed quo ad ꝛscientiaz ex q̄ sciebat videt inuenisse: z si a casu: sic medietas erit sua. si ꝛo a p̄posito: sic totum cedet dn̄o soli. vt. d. l. vnica.

25 ¶Cū hoc sit q̄ iura nō cogāt rescindere ꝛctū empt̄ois vel supplere iustū p̄ciū nisi q̄n̄ decepti est vltra vel citra dimidiaz iusti p̄cij. vt sup̄ dolus. §. ix. cui dat electio tūc? R. q̄ q̄n̄ ē vltra dimidiā electio erit vēditoris ꝑm Azonē p̄ ar. a ꝛrio q̄n̄ est citra dimidiā: tūc ē emp̄toris. vt no. Ber. in. c. cū dilecti. z. c. cū causa. de empt̄io. z no. Pa. i. d. c. cū dilecti. q̄ si peiret res ēpta minus dimidia piret ēp̄tori: q̄ cū duo sunt in obligatōe alternatiue: vno perpto remanet aliud. l. plerūq̄z. ff. de iur. do. z. l. stichū. ff. de ✠. ob. Et idē dic q̄n̄ ē plus vēdita q̄ piret vēditori p̄ eandē rōnē: tn̄ p̄dicti nō tenent nisi ad restituendū id plus q̄ vēdidit vl supplere illud minus q̄ emit vsq̄z ad iustū p̄cium z poterit agere deceptus vsq̄z ad. xxx. annos siue agat ꝛditōe ex. l. ij. C. de rei vē. q̄ ꝛditiones cū sint psonales sunt ꝓpetue: siue ex eo ꝛctu. s. ex vēditōe. vt no. Pa. z Inno. c. i. d. c. cū causa. Si ꝛo ageret officio iudicis: vt vōlūt aliq̄ sic nō posset agere nisi vsq̄z ad q̄ttuor ānos: q̄ vsq̄z ad illud tp̄s dat restitutio in integrū. l. vl. C. de in inte. resti. Pa. tn̄ vbi. s. vult q̄ etiaz si agatur officio iudicis detur vsq̄z ad triginta annos.

¶Utr mercator q̄ scit plures alios post se venire teneat minus vēdere q̄z sit cōis estimatio vel dicere q̄ plures veniūt? R. Tho. 2. 2. q. xxvij. q̄ nō: nisi de pfectiōe. 26

¶Quid de mercatoribꝫ q̄ inter se ꝛueniūt vt vnus solus vēdat? R. q̄ si hoc faciūt in lesionem reipublice sunt damnād' ꝑpetuo exilio z bonis spoliādi. vt. C. ꝺ mono. l. vnica. Secus si facerent ꝓpter aliquem bonum finem: quia liceret. de ista materia habes. s. dolus. §. ix. z. j. negociatio. z. s. ars. §. j. 27

¶Utr ille cui datū ē aliq̄d ad vēdendū p̄. r. z ✠ vēdidit p̄. xij. teneat illa duo restituere dn̄o rei? R. q̄ nō: q̄ si illa duo sunt vltra iustū p̄cium tenet restituere emēti ꝙz ea q̄ dixi. s. §. vij. Si ꝛo nō excessit iustū p̄cium: ꝙz sua industria habuit sic sibi acquirit. Nec obstat q̄ dat ei certa merces p̄ labore quia illa dat vt inueniat empt̄orē p̄. r. z sic non tenet necessario restituere. Secus si daret sibi simplicit vt vendere ret: quia vendere tenet meliori p̄cio quo p̄t z totum dare domino exquo mercedem habet p̄ro labore. 28

¶Quid de vendēte possessionē vel emente infra tales ꝛfines q̄ est plus vel minus q̄z sit dictum. vide. s. donatio. §. xi. 29

¶Queri? de. q. quotidiana vtrum valeat vēditio seu alius contractus collatus in alterius arbitriū? R. q̄ si est incerta persona cuius arbitriuz cōmittit non valet. l. si merces. §. j. ff. locati. nisi in casu quando simpliciter fuit cōmissum in arbitriū boni viri: quia tunc intelligit in arbitriū iudicis. l. vir bonus. ff. iudica. sol. z sic videt cōmissum in certam personam. Si vero persona cui cōmittitur est certa: tūc licet varia sit opinio. in. l. i emētis. C. de empti. z ven. tn̄ dic ꝑm do. Lucā de grassis. in. l. si quis arbitratu. ff. de ✠. ob. q̄ siue substantialia cōtractus: vt puta p̄ciū in vendi- 30

one ⁊ illa. Siue accñtalia puta vẽdit fuus si rões reddiderit ⁊ hmõi cõmittanꝫ arbitriũ certe plone valet ꝯctus si ille voluerit arbitrari. Nã sic subale vltẽ volũtatis põt ferri in arbitriũ heredis. l. si sic. ff. de le. j. ita in ꝯctibꝫ. l. fuũ q̃ filiũ. §. eũ q̃. ff. de le. j. ⁊p hꝫ videt casus in. l. si libertus iurauerit. ff. de ope. liber. vbi valet ꝓmissio liberti facta de opibꝫ ad arbitriuꝫ pzoni. ⁊ si male arbitratus fuerit põt cogi vt arbitret sic bonus vir. Sic in ꝓposito qui si arbitrari noluerit: vel nõ põt sic nõ valebit. §. pẽũ. insti. de emp. ⁊ ven. Si ꝯo mozt uus fuerit alẽ ꝯhẽtiũ si fuit cõmissum sup ꝯctu pficiẽdo nõ poterit arbitrari. Si ꝯo super ꝯctu pfecto sic nõ expirat eiꝰ arbitriũ: sz sic ꝯctꝰ trãsit ad heredẽ: ita obligatio de stãdo arbitrio dicte plone ꝑm Bar. in. d. l. si q̃s arbi-

31 ¶Quõ ãt ꝯctꝰ ẽptõis ⁊ venditõis (tratu. rescindat ꝓpter volũ. habes. s. dolus. §. ix. vl'p/pter minozitatẽ pẽũ: qñ ẽ ultra dimidiã iusti pẽũ: vel ꝓpter alias causas. vide Hosti. i sum. eo. ti. ⁊ Azo. in sum. C. de resci. vẽ. qz pax ad ꝓfessozes: sz sufficit qõd dictũ est.

Emunitas. Vide. j. Immunitas.

Enormis iniuria qñ dicat ff. c. cũ illozũ. de sen. ex. exẽplificat si membꝝ mutilet: si effusio sanguinis fit. Et intelligũt doctz ibidẽ qñ effusio est in abundantia: ⁊ de membro de q̃ sanguis de facili nõ exijt. Itez si in epm seu in abbatẽ vel platũ seu supiozẽ sit iniecta manus. insti. de iniur. §. atrox. dz si q̃s vulneret. Intellige si vulnus eget medicamie cirurgie vel ẽplastroꝝ seu aliozꝝ medicinaliũ. ꝑm Mo nal. Itẽ si q̃s fustibꝫ cedit si i teatro vl'in foro aut in ꝓspectu iudicis ꝑueret. Itẽ ꝑm alios si in eccl'ia vel cimiterio aut dormitorio vertere tur. ar. de sen. ex. c. cũ p causa. xvij. q. iij. q̃sq̃s ⁊. §. q̃ ãt. Itẽ si sacerdoti induto vestibꝫ sacerdotalibꝫ. C. de iniur. l. atrocẽ. Sz breuit dic q̃ iniuria dz enormis. Primo ex ꝑsona: ⁊ in iure nõ habemus expssum nisi qõd dictuz ẽ in dicto. c. cũ illoꝝ. ⁊ in. d. l. a trocẽ. ⁊ insti. de iniur. §. atrox. ⁊. ff. eo. ti. l. ꝓtor. §. atrocem. vbi dz de mgẽratu parẽte ⁊ ꝓsono epo ꝓlato ⁊ sacerdote induto: vt. s. dictũ ẽ. Scdo ex loco: vt puta si in ꝓspectu ꝓtoris fiat seu plati. vt i. d. l. ꝓtor. ⁊ in teatro vel foro. vt in. d. §. atrox. ⁊ l. sz ẽ qstionis. in pn. ff. d iniur. Tercio ex tpe ⁊ hꝫ est arbitriũ: vt puta ludi magne festiuitatis. Quarto ex re: puta ex vulnere: vñ dicit. l. Vulneris magnitudo atrocitatẽ facẽ nũq̃z locus vulneris: veluti in ocło ꝓcusso: hec ibi. ff. de iniur. ita incipit. Quinto ex mõ: vñ dicẽ Pa. in. c. cũ illoꝝ. de sen. ex. q̃ pcussio in ecclesia vel in platea ⁊ excessus notozius dz enormis. dicto. §. atrox. ⁊ q̃ epꝰ non põt eum absoluere ex talibꝫ iniurijs notozijs factis ecclesiasticis ꝑsonis.

¶Sz q̃s habebit arbitrari an sit enormis iniuria: R. q̃ ille q̃ hz absoluere ⁊ ligare an sit sue iurisdictõis vt puta possit eũ absoluere vl' ne. ar. c. sup lris. de resci. ⁊. l. si q̃s ex alieña. ff. de iudi. Sz caueat vbi ius determinauit atrocez ne ipe velit leuẽ arbitrari: qz nõ absolueret sz recipet. Secus vbi ius nõ determinat.

Episcopus grece latine speculatoꝛi terptat. vt dz. xxj. di. c. cleros. ⁊. viij. q. j. q̃ epatũ. Speculari em dz mores ⁊ vitã populi sibi subiecti ⁊ intẽdere ad eoꝝ salutẽ. Vñ eps hec negligẽs ẽ in pcõ mortali. ⁊ dz canis mutus. ix. q. viij. q̃ nec. ⁊ dz lectõni rozoni vacare: vt i. c. epi. ibidẽ. nec dz hẽ familiaritatẽ pui hois. vt in. c. puenit. eadẽ cã. ⁊. q. immo psbyteros: diacones: clericos boni testimonij dz penes se hẽre. vt i. d. c. epi. ⁊. c. cũ pastoris. ⁊ de pse. di. j. c. eps deo.

¶ Utꝝ pncipaliꝰ debeat intẽdere multiplicationi tpaliũ: R. ꝑm Tho. in q̃li. q̃ nõ: sz eius ꝓpa ⁊ pcipua cura dz esse circa custodiã gregis sibi cõmissi oraõdo: pdicãdo: sacra dispensando: ⁊ sua iuꝝ qõd res exigit erogãdo. Põt tñ intẽdere multiplicatõi tpaliũ ad vtilitatez eccl'e q̃n optunitas adest ⁊ fieri possit sine dãno spualiũ notabili: alias ñ. Alex. ãt scda scde ti. de auaricia. dic q̃ eps non põt ꝙgregare ad sui tuitõez sine eccl'e sic rex põt: sz dz ꝓuertere res eccl'e in vsum eccl'e qõd fac paupibꝫ dãdo Rõ est: qz rex ad hꝫ ꝓstitutus ẽ vt subditos in pace teneat ⁊ defendat ab aduersarijs: ⁊ ideo põt ad hꝫ ꝙgregare. ñ sic eps sz vt faciat bonũ eccl'e: qõd fac dãdo paupibꝫ. fac. xij. q. ij. auꝝ. Vñ tenet Tho. scda scde. q. 185. q̃ si bona ecclesiastica nõ dispẽsat pios vsus sz notabilit defic peccat mortalit. sec' si in modico defic at. Addit tñ q̃ si necessitas nõ imineat ꝓ paupibus q̃ põt reseruare i futuꝝ vl' emere possessiones vt tpe necessitatis puidere possit. Bona ẽo pzimonialia põt tenere ad libitũ.

¶Utꝝ liceat appetere epatũ: R. q̃ non. viij. q. j. q̃ epatũ. ibi dz locus supioꝛ sine q̃ pplus regi non põt ⁊ si ita retineat atq̃z administretur vt deceat: tamen indecẽter appetit quãobrem ociũ sanctũ querit grã veritatis: negociũ iustũ suscipit necessitas charitatis quã sarã si nullus ꝓponit ꝙpiẽde atq̃z intuẽde ve-

ritatis vacandū ē. Si āt imponit suscipien/
da est ppt charitatis necessitatē. Sz nec sic
oīno veritatis delectatio deserēda sz sbtraha/
tur illa suauitas vt nō oppōat iusta necessi/
tas. hec Aug⁹. Ex q̄ pz q̄ appetit illicite. Et
q̄n sit mortale vide. s. Ambitio. j. z oblatus
recusat cū pctō mortali si ē dign⁹: z eq̄ dign⁹
nō ē cui debeat dari. Facit ibi ad h. c. in scriptu/
ris. ea. cā. z. q. vide. s. electio. §. xxx.

3 ¶ Quā iurisdictionē habeat. vide de offi. or.
p totū. q: ad pfessores nō ptinet.

4 ¶ Utr epūs possit pcedere auctoritatem non
epis quā ipe hz: R. Pa. in. c. accedētibz. de ex
ces. pla. q nō ea q̄ spectāt ad ordinē epalem: si
cut ordiare: chrismare: pfecrare: z silia. vt i. c.
aq̄. de pse. ec. vel al. Ea vo q̄ spectāt ad iurisdi
ctionē epalē bñ pōt: sic cōgere de cā mrimo/
niali: iniūgere publicā pniaz: pcedere i dulgē
tiā: iudicare de clericis z hmōi. vt. xvj. q. ij. vi
sis. pter insignia: vt vsus mitre z pōtificaliū:
q̄ solus papa pcedit. ar. c. vt a plice. de pbile.
li. vj. ea etiā q̄ sunt iurisdictōnis pōt pcedere
q̄uis nondū sit pfecratus nec sacerdos fm
eundē Pa. vbi. s. post Jo. an. z Calō. vt ibi

5 ¶ In q̄bz pōt epūs dispensare: vi/ (no. Pa.
de. s. dispēsatio. §. v.

6 ¶ Utr epūs cadat in penā suspēsionis aut inē/
dicti: R. q nō ex nulla pstitutō e: nisi in ipa d
ipis epis fiat spālis mētio. Silr nec eoz supe
riores. vt i. c. q: piculosuz. de sen. ex. li. vj. Idē
dic de suspēsione a bñficio a iure posita. vt i. c.
si cōmissarius. §. hmōi. de elec. li. vj. Sec⁹ de
excōicatōe. vt no. in. d. c. q: piculosum.

7 ¶ Utr epūs possit dispēsare in pluralitate bñ/
ficioz. vide. s. Bñficiū. §. xxviij.

8 ¶ Utr executione deuoluta ad epm ppt ne/
gligentiam executoris teneat epūs seruare for/
mam quā tenebant executores: R. Bar. i. l.
si puellam. C. si mā. ita fue. ali. q sic. z fac tex.
in de. j. de sup. negli. pla. z q̄ no. Jo. an. in. c.
publicato. de elec.

9 ¶ Utr mortuo epo expiret officiū vicarij: R.
Pa. in. c. j. ne se. vacā. q sic: vt no. gl. in de. fi.
de para. Idem vide de officio pōris pstitu/
ti ab abbate mortuo abbate. ar. ex no. in. d.
de. fi. Secus si pstitutus esset ab abbate cū
caplo. ar. c. ij. de sta. reg.

10 ¶ Epūs in sinodo dz pstituere aliqs idoneos
viros p totā dyocesim q̄s dz iuramēto astri/
gere ad denūciandū sibi vel p eū misso q̄cūq
ppēderint fieri p voluntatē dei z totā xpiani/
tatē. q̄p tineat ad iurisdictōez eccl̄asticam:
vt habet in. c. epūs in sinodo. xxv. q. vj. z ta/
les appellant testes sinodales.

¶ Epūs pōt cogere religiosos mendicātes vt 11
vadāt ad pcessiones. c. nimis praua. d excess.
pla. Ex quo tex. dicūt doctor. q erq̄ phibetur
eis ne ex leui causa compellāt eos ire ad pcessi/
ones: sequit q ex magna z gūn causa pōt: vt
puta nouo introitu epi vel legati vel iminen
te peste aut alio flagello: vl in generalibz leta/
nijs q̄ sunt tres dies rogationū. hec no. Pa.
in. c. dilectus. de offi. or. q̄d est verū nisi spēcia/
le pūilegium habeant.

¶ Epūs in eccl̄ijs baptismalibz dz ordinare 12
magistros qui doceant pueros in studijs līa
rum liberaliūq̄z artiū assidue vbi necessitas
occurrerit. xxxvij. di. de q̄busdam.

¶ Epūs singulis annis sinodū teneat admo/ 13
nendo dericos pstitutiones legēdo: z laicis p/
dicādo. vt. x. q. j. placuit. Itē singulis annis
si pōt visitet oēs ecclesias: monasteria: z hos/
pitalia sibi subiecta.

¶ Epūs tenet reputare in eccl̄ijs cathedralibz 14
z alijs pbēdalibz viros idoneos ad pdican
dū z pfessiones audiendū aliter peccat mor/
taliter. Silr q̄n ipe nō pōt ppt amplitudinez
dyocesis vel alia occupatiōe: tenet hīe viros
potētes in ope z sermone q̄ visitēt z doceāt vi
ce eoz plebes sibi cōmissas: z eis puideāt de
sufficatōe. vt in. c. inter cetera. de offi. ordi.

¶ Epūs dz q̄s vult ordinare: inq̄rere pmo de 15
etate debita ad illū ordinē. dic vt. j. etas. z de
fratura. Nā ordinās sbdiaconū vl diaconū
q̄ nescit offm videt peccare mortaliter: q: phet ei
eā z peccādi mortaliter. Quātū vo ad illos q̄s
pmouet ad curā aiaz q̄ habeāt sciaz necessa/
riā. d q̄. s. pfessio. xxj. §. ij. als peccat mortaliter
Itē nō pmittat q notariꝰ petat salariū in scri
ptō ordinādos: q: phibitū ē. j. q. ij. sic epm.
intellige fm gl. ibidē q̄n ē salariatus: alīs pōt
accipe aliq̄d dūmō epūs nō pticipet in lucro:
lz ꝯsuetū teneat gl. ibidem.

¶ Epūs pōt q̄rere de titulo bñficij sui subditi si 16
nō psensit in eū. vt voluit Fred. pisillo. xcviij
z idē dic de q̄cūq̄z alio cuius inferi.

¶ Epūs eccl̄iastica officia non dz cōmittere p/ 17
pinquis nec administratōez rez eccl̄asticaz.
vt in. c. iudicatū est no. b. lxxix. di. cū seq. sed
iconomus dz esse clericus honeste vite. vt p/
bat ea. di. p totum.

¶ Epūs in pferēdo bñficia dz attendere vt det 18
dignis: aliter peccat mortaliter fm Tho. z Albe.
in. xxj. fac q̄d no. lxj. di. c. in sacerdotibz.

¶ Epūs in publico dz lineis vti: nisi sit religio 19
sus sup indumentis. vt in. c. clerici officia. de
vita z hone. cleri.

¶ Epūs tpe interdicti pōt celebrare z celebra/ 20

ri facere vbicūq; z audire diuina. vt in. c. fi. de pui. li. vj. qđ limita vt i. c. qđ nonull: de pui. s. inf dictis exclusis sb missa voce iannis clauf: z cāpanis nō pulsatis: z ipe spāliť nō sit inf dictus: vel nō fuerit cā ipius inf dicti.

21 ¶ Eps pōt vbicūq; cū altari portatili celebra re z celebrari facere. d. c. fi.

22 ¶ Eps nō suas cāones vel ñ facies suari ē p iurus. no. Pa. in. c. ego. de iureiur. allegat gl. in. c. sacerdotes. el. j. q. q. vij. q dicq a plato ñ suāte cāones pōt recedi sic ab excōicato recedit z pciso. Qđ intelligit dictus Pa. verq̄ ex z tēptu nō suat nec suari facias alis secus.

23 ¶ Utr eps p pcautō esui corpis possit fugere: R. fm sctm Tho. sco a scō. d. q. 185. ar. v. q vbi subditor salus exigit psone pntiā ñ pōt fugere ppť aliqđ damnū tpale vel corpale: imo tenet sic bonus pastor aiaz pōnere p ouibus suis. Ubi vo sufficiēter in abntia p aliū posset saluti subditor puideri: tūc licite posset fugere: nec ē mercēnarius tūc. Hoc idēpz in. c. sacerdotalis. vij. q. j. vide Jmo. in. c. nisi. d renū. z glo. in. §. hoc totum. vij. q. j.

24 ¶ Epalis dignitas librat a ꝓditōne seruili z ascriptícia. d. iij. di. si suus sācte. el. q. z etiā a ciuili fm canones. vt tenet gl. in. d. c. si seruꝰ.

25 ¶ Eps si hz iurisdictōez tpalē in aliq̄ loco dz ꝓstituere iudicē laicū q̄ in cā papue crimina li faciat iusticiā: z pōt etiaz in spāli super aliq̄ maleficio delegare vt faciat iusticiā: z nō efficit irregularis: dummō p suā mīsionē neq; directe vl indirecte indicet iudicā q̄ debeat pēna sanguinis irrogare: sz solū in genere q faciat iusticiā: z q si dubitat ꝓsulat piros: inde xit aliter esset irregularis. c. ex lris. de eccl. pla. Tenet tn Rodo. q etiā pōt dicere q puniat reuz fm q ius vult: dummō non exp̄mat de morte vel de mutilatōe. vt etiā no. Hug. di. iij. c. omnis aūt lex. pns tn nō dz esse vindicte sanguinis. vt in. d. c. ex lris.

26 ¶ Utr eps peccet mortaliť mīdēdo in ordinatione sua cū interrogat vtr sciat nouuz z vetus testamentū: q scit R. fm Rich. in qli. iij q. xxiij. q sic si ē ita ignarus q nesciat in generali mādata dei: articulos fidei: ꝓututes: z vicia: etiā sacra: qr tūc mentiť pniciose. Si vo nō est ita ignarus q̄n sciat vetus z nouuz testamentū q̄tū ad ea q̄ necessariū est scire plato: z sine q̄z scia ñ pōt ꝓuenienť exeq̄ officiū suum: tunc non credit q peccet mortaliter: licet in alijs sit indoctus: quia videť q ꝓsuetudo sic solum velit.

27 ¶ Utr religiosus pmotus in epm teneat ad obseruantias regulares: R. q sic. vide. j. monachus. §. vij. z Religiosus. §. xxiij.

Errare est aliud p alio putare. vñ Augꝰ. xxxviij. di. in. c. quā uis. in fi. Quisq̄s se existimat scire qđ nescit p vero q̄ppe approbat falsum: qđ erroris est pprium. Ad idem. xxij. q. ij. in q̄bus. Et ideo in. d. c. q̄uis dī q nō est ꝓsequens vt ꝓtinuo erret q̄sq̄s aliq̄d nescit.

¶ Utr error sit pctm: R. q in his q̄ ñ ptinēt ad regnū dei capescēdū. vel nō: sic nō est pctm aut si est minimū est. vt in. d. c. in q̄b. 1

¶ Errātes nō videnť ꝓsentire. l. nihil ꝓsensui ff. de reg. iur. Rō habeť j. Matrimoniuz. iij. Impedimento. iij. in pn. 2

¶ Error iuris an excuset a dolo z ꝓsequenter a pēa q debeť ppť dolū: R. q sic. vide. s. dolꝰ. §. j. 3

¶ Error cōis aliq̄n facit ius. ar. xcv. di. c. ecce ego. q̄si in fi. z in. l. barbarius. ff. de offi. pcon. 4

¶ Error ēsuū q̄libet dz corrigere. xxxv. q. ix. §. qr ergo. z §. sequenti. 5

¶ Error qn dicať intolerabilis: R. qn aliq̄d coiť vel in suo genere ē pctm. vt in. c. venerabilibus. §. pōt. de sen. ex. li. vj. Ul si ptineat aliqđ ipossibile. vt in gl. c. p tuas. de sen. ex. vl ius vel legē vel excōicet: qr bonū fecit puta elemosynam. vide in. d. glo. 6

Erubescentia de bono est pctm et filia accidie: z ptingit q̄druplir. Prio cū erubescit de defectu nature: vt puta qr est claudus z hmōi. z h ē pctm si ē inimia. l. vj. di. nasci. z. c. nūq; erubescamus. Scdo cū erubescit dicere veritatez: vt pdicare: testificari: corrigere. Et hec aliq̄n ē mortal' si nō facias q̄n teneť de pcepto. Tercio cū erubescit ꝓfiteri mortalia pcta: z si omittit ppter h mortalis est. Quarto cū erubescit ieunare: orare: z hmōi ne dicať sanctus. z hec ē pctm veniale q̄n omittit non ne cessaria: secus q̄n necessaria qr mortale.

Etas determinata req̄rit in miltis necessario a iure ita q ñ tz gestum añ. Et primo in spōsalibus. vij. annoz cōpletorum. vt in. c. vnico. de despō. impu. li. vj.

¶ In mīmonio vo. xij. anoz in femia. z xiiij in masculo: nisi malicia suppleat etatē quod tūc est q̄n sunt potētes ad coeundū simul: vt no. in. d. c. vnico. In voto religionis seu pfessione fieda req̄rit. xij. in muliere. xiij. in masculo cōpletus. vt habeť de muliere in. c. cū virum. de regula. z in. c. puelle. xx. q. j. z in. c. puella. xx. q. j. de masculo. in. c. ſ significatuz. de regula. z in. c. j. de regula. li. vj. Fallit in casu de quo j. Monitus. §. ij. 1

2 ¶ In ordinibꝫ capiēdis ꝑme tōsure ē. vij. annoꝝ cōpletoꝝ. vt in. c. in singulis. lxxvij. dis. 7 etiā trū mūnoꝝ ordinū. vt ī. d. c. in singul'. 7 q̄cūq; ꝓferret añ p̄dictā etatē nisi religionez intraret suspēsus ēipo facto p annū a collatione eiusdē ordinis. ꝛe tēpo. or. c. nullus. li. vj. Accolitat⁹ post. xij. annū. vt in. d. c. in singul' Subdiaconatus ē. xviij. ānus ichoat⁹. Diaconat⁹ ꝙo. xx. Presbyteratus. xxv. vt in de. generalē. ꝛe eta. 7 q̄. or. Si tñ ordinet ante dictā etatē q̄s suscipit q̄dē characterē ordinis. sz nō executoez vsq; ad completū tps. vt no. in. d. de. generalem. nec ep̄us pōt dispensare. vt ibi notatur.

3 ¶ In bñficijs regularibꝫ ī abbatissa. xxx. annoꝝ cōpletoꝝ: silr in ꝑorissa seu mr̄e vl' ministra q̄ hz regere mōasteriū. vt in. c. indēnitatibus. ꝛe elec. li. vj. In abbate. xxv. ānoꝝ inceptoꝝ. p. c. cū in cūctis. in. §. inferiora. ꝛe electi. vbi regularit̄ ad q̄libet dignitatē obtinendā req̄rit illud tps: sz nō ꝛe abbate sit aliq̄d spāliter exp̄ssum. In ꝑoratu collegiato. i. q̄ō hēat sub se collegiū. xxv. ānoꝝ inceptoꝝ. arg. de. ne in agro. §. ceteꝝ. ꝛe sta. re. In ꝑoratu ꝙo non ꝙtuali si hz curā aiaꝝ quā hēat p se exercere req̄rit. xxv. ānoꝝ inceptoꝝ: q; oꝑtet sit sacerdos. sec⁹ si ñ hz p se exercere: tūc suffic̄ etas xx. ānoꝝ cōpletoꝝ. d. §. ceteꝝ. In ꝑoratu āt q̄ nō hz curā aiaꝝ req̄rit etas. xiij. ānoꝝ cōpletoꝝ: q; optet sit pfessus. c. nlls. ꝛe elect. li. vj. Et ita tenet Pa. in. c. sup ínordiata. ꝛe pbē. sz Fede. dicat sufficere etatē. vij. ānoꝝ cui non credo: q; optet q̄ sit pfessus in religiōe vt dictū ē in bñficijs scl'aribꝫ q̄ hñt dignitatē In ep̄o. xxx. ānoꝝ cōpletoꝝ. c. cū in cūct'. ꝛe elect. Inferiora ꝙo ep̄atu req̄runt q̄ attigerit. xxv. ānū. d. c. cū in cūctis. §. inferiora. Ep̄s tñ pōt dispēsare in dignitatibꝫ vl' psonatibꝫ curam aiaꝝ nō hñtibꝫ vt. xx. ānū cōpletū habeāt. c. pmittimus. ꝛe eta. 7 q̄li. li. vj. In bñficijs ꝙo simplicibꝫ sunt opi. sz mihi plz opinio Cal. quā sequit Pa. ī. c. sup ínordiata. ꝛe pbē. q̄ si bñficiū sonat in nomē rectorie: vt puta q; est ecc'ia vel capella p se stās hñs ad regimē clericū: tūc req̄rat etas. xiij. ānoꝝ cōpletoꝝ. vt in. c. indecoꝝ. ꝛe eta. 7 q̄li. ordinā. q; q̄ nescit se regere nec ecc'az. Si ꝙo nō sonat rectoriā: sz est bñficiū in ecc'a: tūc si req̄rit maturitatē ꝙsilij vt in cānonicatu ecc'e cathedralis. Hostien. 7 Archi. tenēt q̄ req̄rit etas. xiij. ānoꝝ: q; ante nō pōt iura sapientiū tractare: sic dicimus in milite volente testari añ illā etatē. in. l. iz. ff. ꝺ testa. mili. Si ꝙo nō req̄rit maturitatē ꝙsilij tūc. vij. ānoꝝ ē etas. 7 ista sunt bñficia in mlitis ecc'ijs p clericis pueris.

¶ In electōibꝫ monialiū req̄rit etas. xij. ānorū cōpletoꝝ: alit̄ nulla admittit̄ ad eligēdū. vt in. c. indēnitatibꝫ. ꝛe elec. li. vj. In iuramēto 7 testimonio req̄rit pubtas. vt no. i. c. par/uuli. xxij. q. v. 7 in. c. testes. iij. q. ij. 4

¶ In testamētis 7 multis aliꝫ q̄ omitto: qa ad nos nihil req̄rit pubertas. in electō e sepulture req̄rit q; ad annos pubertatis pueniat. ar. c. iz. ꝛe sepulc. li. vj. Quō cogscet q̄n req̄rit etas cōpleta q̄n ꝛe mēte ignorāt statutētis vel disponētis: R. Bar. in. l. si cui. ff. ꝛe le. j. q; q̄n etas ꝓfertur in genitiuo requirit q; completa sit in ablatiuo cū ꝑpositōe in: sufficit sit ichoata sine ꝑpositōe requirit cōpleta. de. j. ꝛe seq. pos. In accusatiuo cū ꝙo significante rē pfectam. vt ꝑpositio p. vl' cū futuro ꝙiunctiui requirit cōpletā. l. nō putabā. 7 l. si in ānos. ff. ꝛe ꝺdi. 7 demō. sine tali ꝙo: si ꝛe fauore agitur sufficit inchoāsse. si ꝛe odio req̄rit cōpletus. l. ad rempublicā. ff. ꝛe mu. 7 hono. In accusatiuo cū ꝑpositōe ad sufficit inchoari. l. qui filium. ff. ad trebel.

Vagatio mētis est filia accidie: q; ꝓpt̄ tediū boni opis euagat̄ varia cogitādo vt ipm tediū euitet: 7 hec inducit ad multiloquiū 7 vaniloquiū 7 audiendū nouā 7 fac̄ instabilē in loco q̄ tūc sunt mortalia cuz sit p p̄dicta ℨ aliq̄ꝺ ꝑceptū: al's veniale. hec exscto Tho. scda scde. q. xxxv. In oꝛone aūt an sit pctm̄. vide oꝛo. §. x.

Euangeliū legens sacerdos vtit̄ stola sic̄ diaconus. xxxij. di. eccl'astica. Euangeliū non sedendo vel genuflexo: sz stādo audire ꝛebem⁹. ꝛe ꝙse. di. j. aplica.

Eucharistia id est bona grā ab eu qꝺ est bonū 7 charis grā. 7 sic noīat̄ ꝑm q; ꝓtinet realit̄ xp̄m q̄ ē plenus grā. ꝑm ꝙo q; ē signuz remēoratiuuz passionis xp̄i q̄ fuit sacrm vez ꝺi sacrificiū. ꝑm āt q; ē signū ꝛemōstratiuū vnitat⁹ eccl'e cui hoies aggregant̄ p ipaz ꝺi cōio. p/ut vero ē p̄figuratiuū diuie fruitōis q̄ ē in patria ꝺi viaticū: q; ꝑbet nob viā puenīēdi ad illā: vl' q; dat trāseuntibꝫ ꝛe hac vita ad ipm xp̄m. vnū tñ ē sacrm in q̄ sunt tria. s. spēs visibil: corpus xp̄i vez: 7 corp⁹ xp̄i mysticū. s. ecclesia. 7 ꝑm qꝺ dic̄ Hug. Primū ē signū scdi 7 tercij. Scdm est res 7 signū 7 cā tercij. Tercū ē res scdi 7 veritas p̄mi. ꝛe q̄ ꝛe cele. mis. in c. cū marthe. §. distinguendū est.

1 ¶Que ē materia debita huius sacri: R. q panis triticeus ⁊ vinū vitis. vsus em̄ huius sacramēti ē refectio q̄ ad sui integritatē alterius ⁊ potū requirit. Significatio etiā eius ē duplex Una passio xpi in q̄ sanguis fuit separatus a corpe. Alia ē cibatio corpis ⁊ aīe. ⁊ pp̄terea propter conuenientiā vsus ⁊ significatōis duplex materia exigebatur.

2 ¶Utrū possit cōficī de pane farris ⁊ spelte vl̄ siliginis: R. lz aliqui dixerint q sic tm̄ tu tene q nō pōt cōficī nisi in pane triticeo. i. frumenti. ꝑm Sco. in. iiij. di. xj. ⁊ cōiter theologos.

3 ¶Utrū in pasta facta de tritico possit cōficī: R ꝑm Sco. vbi. s. q non.

4 ¶Utrū possit cōficī in pane corrupto: R. q nō: q̄n tanta est corruptio q panis species soluūtur: sicut q̄n cōtinuitas soluit ⁊ sapor ⁊ color ⁊ alia accidētia mutant. secus si esset aliq̄ dispositio solū ad corruptōem: quā declarat aliqua immutatio saporis: q: sic pōt cōficī.

5 ¶Utrū in amido possit cōficī: R. Sco. vbi. s q multo probabilius ē q nō: ito peccat ⁊ iudicio meo ḡuiter q̄ ex tali materia cōficit sciēter siue qui ꝑpat: ille aūt q̄ cōficit ignoranter: lz nō cōsecret tm̄ nō est idolatra ꝑz Sco. vbi. s. nec idolatrare facit: q: q̄tum in se est materiam esse idoneā ⁊ ab alīs adorandā supponit.

6 ¶Utrū possit cōficī in pane fermentato: R. ꝑm Sco. in. iiij. di. xj. q sic. ⁊ ter. ē in. c. lras. de celebr. miss. ⁊ in. c. in sacramēto. de cōse. di. ij. lz ḡuiter peccat latinus si celebrat in fermentato. et vt dicit Sco. forte etiā grecus grauiter peccat propter multa que adducit ibidez: sed maxime: quia xps in azymo cōsecrauit.

7 ¶Utrū possit cōficī in pane facto de aqua rosea vel endiuie ⁊ hmōi: R. q̄daz theologi in iiij. di. xj. tenēt q nō pōt cōficī de pane facto ex quocūq̄z alio lūre: lz optet q sit factus de aq̄ vera aliter vere panis nō esset. Alij aūt theologi tenēt q pōt cōficī: q: aq̄ ipa nō requirit vt maneat in spē pp̄ria: imo mutat in naturā aliaz: lz ego credo q nō pōt: q: xps cōficit in pāe facto ex aq̄ naturali: ⁊ sic serua.

8 ¶Utrū si grana alterius generis admisceant cū tritico possit cōficī: R. ꝑm cōiter theolo. i. iiij di. xj. q si admixtio sit p̄ dominās vel eqlis ē ꝑtus in vtroq̄z misabiliū q non pōt cōficī: q: mutat spēs ⁊ cognoscit ex colore ꝓpue ⁊ sapore. Accidentia em̄ magnā ptē cōferūt ad cognoscendū q̄d q̄d est. ꝓmo de aīa. Secus si nō est eqlis admixtio: q: cōficī pōt.

9 ¶Circa materiā vini queritur utrū possit cōficī de alio vino q̄z de vino vitis: R. ꝑm cōiter doctō. in. iiij. di. xj. q non. ⁊ ratio potissima: q̄a sic xp̄us instituit. Luce. xxij.

¶Utrū possit cōficī in aceto: R. Inno. de offi/cio 10
misse dicit q sic: lz ꝑm theologos maxime Rich. in. iiij. di. xj. dicq nō pōt: q: vinū ⁊ acetū differūt ꝑm ph̄m. viij. metaph. sic vinū et mortuū. In vino tm̄ ꝑm Rich. vbi. s. ⁊ cōiter alios q̄d accedit ad acedinē: manente tm̄ adhuc forma subali vini pōt cōficī. Idez dicq̄n putrescit pfecta putrefactōe q̄ redire non pōt ad complexionē vini q nō pōt cōficī. si ꝙo sit in via ad corruptionē pōt cōficī. sil̄r si vinū sit cū sapore vinoso sapor aromaticus vl̄ pōticꝰ vl̄ acerbꝰ ex minus pfecta digestione vini.

¶Utrū in agresto possit confici: R. q non: q̄a 11
nihil recipit spēz nisi sit in termino sue generationis. ⁊ ideo non est vinum.

¶Utrū in musto possit cōficī: R. q sic. si est ex/ 12
pressum extra vuā: lz nō ī eo q̄d adhuc ꝓtineat ī vna materia. ar. de cōse. dis. ij. c. didicim⁹. ⁊. c. seq. ⁊ hec ē verior opinio: q: sic nō est sub specie potabili: sed potius edibili.

¶Utrū possit cōficī in pusca seu ī aq̄ viata seu 13
in aq̄ supfusa sup aceruos vuaz post q̄z vinū est expressuz: aut ī aq̄ rubea in q̄ lotus ē pānꝰ vino rubeo tinctus: R. ꝑm cōit doc. q nō: q̄n tollit ꝙtutē vini aq̄ addita. facit de cōsecr. di. ij. c. cū omne. ⁊ de cele. miss. c. pniciosus.

¶Quid si aq̄ eqlit misceat vino: R. Richar. 14
vbi. s. q aut fit ꝑm q̄titatē eqlē molis: aut ꝑz ꝓportiōez eqlē ꝙtutis. Pr̄io mō nō tollit spēz vini: q: ē magis actiuū q̄z aq̄: nec tm̄ vinū posset cito ī sui naturā aquā ꝓuertere: ⁊ ideo sola vini substātia rem̄ in sanguīe. Scdo mō generat tercia natura ex duobꝰ q̄ nec ē vinū nec aq̄ ꝑz nō stati: q: natura nō opat in instāti q̄uis eaz termi sint ī instāti: ⁊ iō tā cito posset sacerdos ꝓficere post talē appositionē q illud q̄d fuit ibi vinum cū adhuc nō esset trāsmutatū ad cōpositōez nature tercie ꝓuertet in sanguinē xpi. si tm̄ aliq̄z pferret ꝙtba cōsecratōis esset tercia natura ꝓstituta nō posset cōficī sanguis xpi: q: spēs cōponētiū ex q̄bꝰ p essentiā ꝓstituit vnū in cōpositō nō remanēt ꝑm essentias nisi forte diminute. vel ꝑm q̄d. q̄d dico ppt opi. illoz q̄ dicūt eas manere ī cōpletas. Aduerte q lz vt dixi possit cōficī in materia panis vel vini q̄n admixtio vl̄ corruptio nō tollit ꝙtutē ipoz: tm̄ peccat q̄ sine necessitate cōficit pterq̄z in pane triticeo puro ⁊ incorrupto: ⁊ sil̄r in vino nō acetoso ⁊ purificato ppt irreuerētiā sacri ꝑm oēs doc. ī. iiij. di. xj

¶Utrū debeat aq̄ admisceri in vino calic: R. 15
q sic. c. lras. de celebra. missa. ⁊ de cōse. di. ij. c. j. ⁊. c. omne crimen. ⁊ quare hoc. vide ibidem.

7 in.c.cū marthe.de cele.mis.

16 ¶Sz nunq̄d sufficit q̄ fuerit ap posita in vo lio: R. sctūs Bona.in.iiij.di.xj.q̄ nō.sz tūc debet apponi qñ sacra mysteria inchoanē eti/ am si als fuisset posita.

17 ¶Quid si omittat: R. q̄ nihilominus ꝓfici/ tur.de ꝓse.di.ij. scriptura.sed peccat mortaliē qui scienē eā non apponit.arg.clras. de cele. mis. Qui ꝑo omittit ex negligentia ex hoc q̄ habuit diligentiā semiplenā peccat veniali/ ter:sz grauiter.qz q̄tū istud sacrm̄ pcellit alia sacra 7 opa:tātū in eo magis q̄z in alijs nego cijs ꝑpōderat negligētia ꝺz sctm̄ Bo.i.iiij.di. xj. Si āt omisit ex negligētia eo q̄ nullā dili/ gētiā adhibuit mortaliē peccauit ꝺm Ale.

18 ¶Que aq̄ ꝺz apponi: R. q̄ sola aqua natu/ ralis.c.in q̄dam.de cele.mis.

19 ¶In q̄ta quātitate: R. q̄ sz aliqui canoniste aliter dicāt. Tu dic q̄ modica aq̄ debet appo ni maxime si vinū est debile vt sic cōuertat in vinū ꝺm ꝓbabiliorē opinionē:qō esse nō pos/ set nisi esset modica appositio:aliē si appone retur in tāta q̄titate q̄ solueren spēs vini nō conficeretur vt dictum est.

20 ¶Quid fiēdū in illis ptibꝫ vbi vinū hz nō pōt: R. q̄ papa pōt dispēsare vt sine sanguine corpus xpi ꝓficerēt ne ꝑ ꝑ defectū sacri incur/ reret maximū dānū:cū corpus nō sit sine san guine in hostia:7 ideo papā adeāt.

21 ¶Circa formā huius sacramēti q̄rit q̄ sit for/ ma transsubstantiatōis panis: R. q̄ est ista. Hoc est em̄ corpus meū. Facit.c.cū marthe. §.ex eo dz.de celebra.mis.

22 ¶Utz hec ꝓiunctio em̄ sit de suba forme: R. q̄ nō.sz ponit ibi ad denotādū ordinē ꝓsecra/ tionis ad vsum materie ꝓsecrate:q̄ tm̄ nō ē de necessitate sacri. vñ nec ꝓiunctio silr. scienē tm̄ omitti nō dz vbi vsus eccīe illius ātiquꝰ hz. ꝺm ꝺo Sco.i.iiij.dis.viij.ly em̄ ibi ponit ad ꝓiūgendū:ne.s. ꝺba forme sine ꝑcedētibꝫ ꝑfe rant. Ideo credo mortaliē peccarēt q̄ scienter omitterent tā in ꝓsecratiōe panis q̄z vini:qz ita hz vsus generalis eccīe Romane.

23 ¶Quid demōstrat ly hꝰ pnomen demōstrati/ uum: R. mihi placet opi. Rich. de sctō victo re.li.de tri.q̄ ibi sit demōstratio mixta.s. par/ tim ad sensum: 7 ptim ad intellectū sub hoc sensu.illud in qō hꝰ trāssubstātia abiē corpus meū.qz sic ista ꝓpositio esset vera 7 magis ꝑ/ pria si demōstrādo cibū diceret.hꝰ est corpus meū.s.illud in qō iste cibꝰ ētrāsmutādus est corpus meū qñ ꝺtute eiꝰ in platōis termino ille cibꝰ fieret corpus meuz. Sic in ꝓposito qz ibi ꝺtute ꝺbozꝝ in cōplemēto 7 termino ipsius oronis panis fit verꝫ corpus xpi. Alij tm̄ aliē dicunt. vide.in.iiij.sniaꝝ.di.viij.

¶Utz pbz dicēs solūmō pfata ꝺba sup pa/ 24
ne ꝓsecret: R. ꝺm Sco.in.iiij.di.viij.q̄ non. Rō:qz dicēdo hꝰ est corpus meū nō refert ad corꝓ xpi: 7 iō sz nō sint alia ꝺba de suba for/ me q̄z pdicta:tm̄ de necessitate req̄rit vt exꝑmā tur aliq̄ ꝺba ex q̄bꝫ ꝑfata forma solūmō det/ mineat ad corpus xpi:sic fit cū dz:fiat dilectis simi dñi nr̄i iesu xpi:q̄ ꝑdie 2c. aliter nihil fie ret. 7 hꝰ tene q̄z quis q̄dā teneāt ꝓiū 7 male.

¶Utz sacerdos possit q̄tūcūq̄z materiā pa/ 25
nis ꝺtute ꝑfatoꝝ ꝺbozꝝ trāssubstātiare in cor pus xpi: R. ꝺm Ale.i.iiij. tractatu de euchari stia q̄ nō:sz solūmō illā q̄titatez q̄ rōnabiliē pōt sumi a fidelibꝫ.qz sic intentio dñi dātis formā ꝓficiēdi fuit vt sumeret qō ptz cū dic. Accipite 7 comedite. sic cē intētio eccīe 7 dz es se cuiuslibet sacerdotis ꝓficiendi:vt sumat in vsum sacri iplicite vl explicite. 7 iō si intēderet ꝓsecrare totū panē q̄ ē in forꝺo:qz nō ꝓforma/ ret intētō ex sua intētōi eccīe:sic nō ꝓficeret n ex defectu ꝺtutis ꝺbozꝝ q̄ vna vice posset ꝓfi/ cere tot hostias q̄ sufficerēt toti mūdo si esset necessitas eccīe.sz ꝑpter defectū intētōis illiꝰ qui hꝰ sacrm̄ instituit q̄ nō intēdit in ludibrio vel stultitia fiat ꝓsecratio:sz ꝑ vtilitate eccīe generalis vel pticularis:7 sic pz q̄ multomi/ nus ꝓsecrat q̄ ꝓficiē ad irrisionē veneficia 7 hu iusmodi. 7 sz Tho.in.iiij.di.xj.teneat q̄ simo ꝓficit.non cures sz tene qō dixi.s.vt tz sctūs Bo.i.iiij.di.x.7 Pe.ea.di.7 multi alij. q̄z is etiā opi. Tho. possit sustineri ꝺm q̄ etiā Rich. ea.di.sustinet si intelligat q̄ ꝓficiēs intēdat ꝑ mo ꝓficere sz ꝓsequent ad veneficia:sz ꝑma magis videt rōnabilis:7 ideo tene eā.

¶Utz sacerdos ꝺtute verboꝝ ꝑfatoꝝ possit 26
vnā ptem ipius hostie ꝓsecrare sine alia ho/ stia ꝓtinua remanente: R. Rich. in.iiij.di.x. q̄ sic:si intenderet determinate ad alterā ptē. puta dexterā vel a tali signo citra:qz ꝺba non operant nisi sup illā materiā ad quā ꝑtinet intentio ꝓsecrantis. Secus esset si intētio cō secrātis non esset determinata magis ad vnā ptem q̄z ad aliā:sz in vago:qz tunc si non in/ tenderet nisi medietatē ꝓsecrare solum:nulla ps esset ꝓsecrata:qz reales opatiōes nō sunt circa singularia vaga:sz circa determinata:et ideo oꝑtet q̄ intentio ad quā sequit realis de terminatio aliqō determinatū 7 determiate re spiciat. Et ex ꝑdictis soluit alia q̄stio de sacer/ dote q̄ hz .xx. hostias 7 ex illis nō intēdit ꝓse/ crare nisi .xviij. q̄ nullā cōsecrat nisi intentio sua se determinet determinate ad q̄s vult. xviij.

Secus si credēs q̄ sint solū .xx. ꝛ sunt .xxij. tñ intendit ꝓsecrare quicq̄d est ante ipm: sic omnes sunt ꝓsecrate. Item patet q̄ hostie in altari ex oblīone reseruate ꝛ gutta vini in pede calicis ꝛ hmōi nō ꝓsecrant: qm̄ ad eas nō refert intentio ꝓficientis.

27 ¶Quid si sacerdos acceptis pluribꝫ hostijs ꝓsecrādis q̄n venit ad actū ꝓsecratōnis non aduertit nisi ad eaz quā hz in manu: ꝛ. fm Frā. de may. in .iiij. di. xij. quidā dicūt q̄ non sunt alie ꝓsecrate. Sz tu dic cū Sco. q̄ oēs sunt ꝓsecrate: qz nō req̄rit de necessitate intentio actualis sz ꝟtualis q̄ fuit q̄n ꝑfatas hostias accepit vt eas ꝓsecraret.

28 ¶Circa formā vini ꝓsecrandi q̄rit q̄ sit: ꝛ. q̄ hec. s. Hic ē em̄ calix sanguis mei noui ꝛ eterni testamēti q̄ ꝓ vob ꝛ ꝓ multis effundet in remissionē pcatoꝝ. hec q̄tienscūq̄z feceritis in mei mēoriā facietis. vt in .d. ꝯ. ex eo no. Unde sctūs Bo. in .iiij. di. viij. ꝛ multi doctores ibi dē tenēt q̄ solū de suba forme pdicte sunt ista ꝟba Hic ē calix sanguis mei. Alia ꝟo seqntia nō sunt de suba: sz ptinent ad ornatum ꝛ ad ostendendū vsum vel dignitatē ibi. Accipite ꝛ bibite ꝛc. aut effectū vt ibi: nouī ꝛ eterni ꝛc. Alij tenent vt sctūs Tho. in .iij. q. lxxviij. q. oīa sunt de suba forme vsq̄z hec: q̄tienscūq̄z ꝛc Sz Sco. ea. di. viij. dic q̄ cū nō sit nob traditū ꝑ certo an ad formā substātialē ptineāt aliq̄ ꝟba post ly sanguis mei. ideo piculosuz est asserere q̄ ꝑ illa sit in illis ꝟbis exq̄ sufficiens auctoritas nō habet: ꝛ ideo oīa dic vsq̄z ad hec: q̄tienscūq̄z ꝛc. ac si essent de suba forme hz cōiter doc. ꝓ cordent cū bto Bona.

29 ¶Nota q̄ q̄ dixi. s. in ꝓsecratiōe panis debet silr dici de vini ꝓsecratōe.

30 ¶Silr de platōne ꝟboꝝ aut corrupta aut diminuta aut addita. dic vt. s. dictū est de baptismo. baptism⁹. ij. ꝯ. xv. cū duobꝫ sequētibꝫ

31 ¶Circa ꝓuersionē q̄ fit in h̄ sacō ꝑ ꝟtutē verboꝝ ꝑfatoꝝ est firmit̄ tenendū q̄ suba panis fm totā suā materiā ꝛ formā exīs actu trāssbstātiat̄ totū corp⁹ xpi actu exīs: ita q̄ materia in materiā: ꝛ forma i formā. s. corpoꝛ eā trāssubstātiat̄ solis accidentibꝫ remanētibꝫ fm sctm̄ Bo. ꝛ Rich. ꝛ Pe. i. iiij. di. xj. ꝛ sctm̄ Tho. i. iij. q. lxxv. Sz fm Sco. i. iiij. di. xj. ibi nō ē ecouerso sube in subaz q̄tum ad esse substātiale simplr: sz q̄tū ad esse h̄: qz corpoꝛi xpi nō acq̄rit simplr esse: sz esse hic. s. sub spē panis: vñ acq̄rit nouā pntiā nō amittendo antiquā. panis ꝟo desinit esse ibi nō acq̄rendo aliquā pntiā alibi. vñ lz illa desinitio paīs fm se ꝓsiderata sit ānihilatio: ipa tñ ꝓuersio nullo mō ē ānihilatio qz eius terminus nō est nihil: sz noua pntia corpis xpi sub spē panis. hec Sco. Et idē dico de suba vini q̄ trāssubstātiat̄ in sanguinē xpi: ita q̄ panis in corpus ꝛ vinū in sanguinē puz ꝟtute ꝟboꝝ trāssubstātiat̄ nō in aliq̄d aliud. sz qz corpus nō est sine sanguine ꝛ ceteris humoribꝫ suis: nec sanguis sine corpe ꝛ venis ꝛ neruis suis: ideo in hostia ē corpus xpi ꝑ trāssubstātiationē ꝛ sanguis eius ꝑ mixtionē: ꝑmixtus em̄ ꝛ diffusus ē in corpe: ꝛ ideo vbicūq̄z ē corpus xpi ibi est sanguis eius. Alia ꝟo ē ibi rone ꝓuctōis cū corpe cui inseparabiliter est ꝓiūcta. Quantitas aūt ꝛ alia accidētia sunt ibi rōne inseparationis a corpe. Diuinitas ꝟo rōne vnionis diuine cū hūana natura. Silr in calice vinum trāssubstātiat̄ in sanguinē solū ꝟtute trāssubstantiatiōis: sz qz sanguis nō ē ibi effusus: sz in venis: ideo ē ibi etiā corpus xpi ꝑ ꝯcomitantiā ꝛc. vt dictū ē in corpe. ꝛ ad h̄ fac̄. c. firmiter. ꝟ. vna. de sum. tri. ꝛ fi. catho. ꝛ. c. in q̄dā. de cele. miſ. Est hec oīa fiūt i instāti cōplēta oīoe ꝟboꝝ dei ꝟtute assistēte virtuti forme ꝑfate. Et etiā totū corpus xpi ita in tota hostia q̄ est etiaz in q̄libet eius ꝑte in q̄ saluatur rō totius: cū em̄ sit totū homogeneū non est maioꝛ rō q̄ vna pars ꝓuertat̄ in vnā ꝑtez q̄z in aliā: ita tenet cōiter. Est etiā corpus xpi sb hostia q̄ntū: sz non mō q̄ntitatiuo: qz lz sit ibi corpus q̄ntū nō tñ compat̄ ad spēs vt q̄ntum sicut q̄nis sit ibi daz nō tñ vtūt claritate sua illuminādo mediū: ita q̄nis sit q̄ntus nō vtitur q̄ntitate sua occupādo locū sicut deus pōt facere vt h̄ sit ignis nō exercēdo cōbustionis actū. Est etiā corpus xpi sub hoc sacō seu sb spē nō localiter ꝑprie loquēdo: qz esse localit̄ ꝑprie ē esse dimēsiue siue cōmensuratiue. Est tñ corpus xpi in loco speciei. Et ex h̄ sequit̄ q̄ corpus xpi ē in pluribꝫ locis simul fm esse sacramētale: qz vere ꝛ realiter ꝓtinet̄ sub diuersis spēbus q̄ sunt in diuersis altaribꝫ Est etiā in h̄ sacō corpus xpi īmobile localit̄ ꝛ ꝑ se loquēdo: lz sit mobile ꝑ accidēs. s. ad motū hostie sicut aīa mouet̄ ad motū corpis. vñ ꝑ accidens mouet̄ ad motū hostie ꝛ qesit ad q̄etem alie hostie. Itē mouet̄ sursum ꝛ deorsum simul ꝛ semel ad motum diuersaz hostiarū. Hec ex Rich. in .iiij. di. x.

¶Sz nunq̄d ꝟtute corpus xpi versa hostia sic̄ 32
mota mouet̄: ꝛ. Rich. vbi. s. q̄ nō: qz lz partes ordinē habeāt in ipo corpe absolute: non tñ ꝑ compatōez ad spēz. Unde nō pōt dici q̄ pedes habeat in vna ꝑte hostie ꝛ caput in alia: ꝛ sic de ceteris mēbris: qz oēs ptes sunt simul

sub qualibet parte hostie.

33 ¶ Utz fracta hostia vel passa aliqd corpus xpi patiat: sicut mota moueat. R. q nō: qz mutatio z passio innouaret in xpo aliqd absolutū: sz motus localis nihil fm Pe. di. x.

34 ¶ Est etiā corpus xpi penitus inuisibile oculo corpali fm Rich. z Sco. dis. x. qz non pōt videri nec p naturā nec p gliaz: nec p miraculū oculo corpali sicut nec existentia substātie spūalis in loco ad cui⁹ istar corpus xpi est sb sacro inqztū ē ibi pñs z p se rōne substantie z qztitas nō ē ibi nisi p cōmitātiā. vñ fm Ri. vbi. s. si aliqñ apparet ibi spēs puuli vel frustrū carnis nō ē corp⁹ xpi. Maiores em̄ sunt dimēsiōes corpis xpi qz ille q ibi apparēt: z si ibi vere appet corp⁹ xpi nō appet vt sb sacro. vñ dic Ri. ibidē q illa apparētia puuli q aliqñ ibi visa ē. vel describit in imaginatōne vel in sensu cōi videtis. vl' etiā si ē realiter ex non credo q ille dimēsiones fundent in dimēsionibo speciei panis: sz tūc appareāt: vñ spēs sacrāmēti sub q cōtinet corpus xpi latet sub illa figura q apparet nulla immutatōe facta circa ipaz: z cōfundit tm̄ ipa spēs q̄busdā accidētibo carnis vel pueri q non sunt pprie accidētia corpis xpi vel liniamenta.

35 ¶ Est tm̄ corp⁹ xpi visibile sb sacro fm Sco. vbi. s. p naturā oi intellectui nō alligato sensibus in intelligēdo siue angeli siue aie separate. Ri. tm̄ vbi. s. tenet q ñ p naturā sz tm̄ p gliaz non solū in ꝺbo sz etiā in pprio genere.

36 ¶ Est etiā corpus xpi sub h̄ sacro intangibile immediate ab alio: sicut nec suba spūalis tāgit a loco. vñ qztūcunq aliqs spēz penetraret xpi corpus tāgere nō posset. fm Rich. vbi. s.

37 ¶ Sūt aūt in h̄ sacro accidētia sine subiecto ꝓmo. s. sine suba ꝺtute diuina. Itē sicut spēs sacramētales retinēt esse qd habebant ꝓus ex virtute diuina: sic z agere. Vñ pñt exteriora corpa z sensus immutare: non pñt tm̄ alia in sacrm ꝓuertere qd nō fit sine ꝺbo. Vñ aq modica posita in sacro calicis: sz fm aliqs ꝓuertat in vinū: z h̄ virtute speciei illaz: nō tm̄ in vinum qd sit vinū fm spēz: sz est vinū fm materiā tm̄: sicut caro fm spēz ꝓuertit in carnem fm materiā. Vel dic q ibi forma substantialis aq nō soluit sz alterat: qz mutat color z sapor z odor z sensus p cipit ꝓpetates vini: z iō qztū ad sensum ꝓuertit in vinuz. nunqz tm̄ in sacrm. Dec ex sacō Bo. in. iij. di. xij.

38 ¶ Quid cū accidētia sub q̄bz ē corpus xpi in sacro corrūpunt. R. q accidētia illa aliqñ immutant ex pte qztitatis sicut cū diuiditur panis vel vinū in multas partes: z tūc si in ipis ptibo ñ pōt saluari natura panis vel vini desinit corpus xpi sb ipis esse. Silr dic de immutatiōe ex pte q̄litatis: vt cū ita immutant color sapor z odor z alie q̄litates panis z vini q nl' lo mō pōt compati natura panis z vini q nō manet corpus xpi sub sacro. sec⁹ si corruptio accidētiū vel q̄litatis aut qztitatis non sufficit ad corruptiōez panis z vini: qz sic non desinit esse ibi corp⁹ xpi vel sanguis sb sacro. Aduerte tm̄ circa corruptiōez q est respectu admixtionis alterius liq̄ris: qz si est vinuz z addit in maiori qztitate vel equali sic soluit totalit z tollit ꝓtinuitatē speciei cū ad oēs eius dimēsiones pueniat: z sic incipit q ad actū esse aliud nouū vinum: z sanguis ibi desinit esse sanguis xpi. Credo tm̄ q si additū nō sit notabiliter excedens ꝓpter dubiū sit tutius vti toto illo liq̄re tangz sacro. Si vero additū sit minoris qztitatz sic nō desinit ee ibi sanguis xpi: nisi sub illis ptibo ad qs pueni vinū additū que cum discerni non possint silr toto illo liq̄re debemus vti tangz sacramento. z idem dic de alio liquore addito.

¶ Utz desinente esse eucharistia sub illis accidentibus redeat suba cōposita. R. fm Sco. in. iij. di. xij. post reprobatiōez multoz modoz dictoz q sic redit substantia composita cui talia accidētia ꝓueniūt quā etiā afficiūt: z hoc in instanti corruptōis z imediate a deo ꝓma ps huius sñie ꝓbat: qz deus statuit illas species mānere sine subiecto tantū i eucharistia: ergo statuit q nō stante eucharistia nō sint accidentia sine subiecto: z p ꝓsequens in instanti illius corruptionis fit aliq̄ substantia. Scōa ps ꝓbat: qz si redit aliq̄ suba nō est alia qz illa q pōt illis accidentibo afficia: qa alia suba nō esset eoz capax. Tercia ps. s. q nō redit: nisi imediate a deo. pz: qz nullū aliō agens h̄ agere posset. Dec Sco. 39

¶ Utz spēs sacrales possint nutrire. R. vt pz ex dictis, sicut possunt ꝓuerti in cineres vel in vermes z hmōi. sic p eandem rōnem pñt ꝓuerti in corpus humanum. 40

Eucharistia. Secundo circa ministrū q̄rit q̄s pōt ꝓficere istud sacrm. R. q solus psbyter pōt ꝓsecrare corpus z sanguinē dñi nri iesu xpi. xxv. di. plectis. z te sum. tri. z fi. ca. firmiter. §. vna. h̄ sequunt theo. in. iij. dis. xij.

¶ Quid si q̄s credat se psbyterū esse cū non sit z celebret. R. gl. in. c. aplicā. de psby. nō bap. q non ꝓficit in veritate. Sz tu dic vt. s. baptisimus. vij. §. vlti. 1

¶ Utz q̄libet psbyter possit h̄ sacrm cōficere. 2

R. fm Rich. in. iiij. di. xij. q re iure non pōt: nec irregularis nec inhabilis aut suspensus ab executōe eoz q̄ sunt ordinis. nec simoniacus scismaticus: excōicatus: aut degradatus: siue depositus: vel q̄libet publicus z notorius peccator: z de facto si sup̄ debitā materiā pferat verba cum intentiōe debita vere ꝓficit q̄tūcūq; sit nepharius: qz character super quē fundat potestas conficiendi est indebilis: z mortaliter peccet conficiendo.

3 ¶ Utr plures p̄sbyteri possint eandē hostiā ꝓsecrare. R. z diūsa sit opi. i. iiij. di. xij. ego teneo q̄ n: qz q̄ pm⁹ ptulit verba ille ꝓsecrauit alij nihil faciūt. z iō credo in ordiatōe p̄sbyterū sit melius nō dicere q̄z dicere verba ꝓsecrationis nisi dubitaret de epo q nollet ꝓsecrare.

4 ¶ Utr corpe viciatus p̄sbr possit ꝓficere. R. vt. s. corpe viciatus. p totū.

5 ¶ Quid de p̄sbro q̄ postq̄z indutus ē recolit se de aliq̄ mortali. R. q si teneat celebrare z si hz copiā idonei ꝓfessoris tenet ꝓfiteri. Si vo nō hz ꝓterat cū ppōsito ꝓfitēdi z sufficiēnec peccat si cū verecūdia accedit. Si vo non tenet celebrare: tūc nō hz celebrare nisi pus ꝓterat z cōfiteat: qz ad h̄ tenet fm sctm Bo. i. iiij. di. xij z glo. in. c. de hoie. de cele. miss. z alia gl. in. c. nihil. vij. q. j. ar. de sen. ex. c. de cero. z. xxvj. q. vj. q̄ recedūt. Et h̄ idē tenet do. Anto. in. d. c. de hoie. z alij tenēt ꝯtrariū: qz sufficit q̄ ꝓfiteat sel in anno. z Pa. i. d. c. de hoie. dicit esse verius: z p mū tutius. Sz tu dic fm cōez opi. theologorū q̄ p mū verius. tm Ri. in. iiij. di. ix. distinguit q si nō imineat scādalū vel psone aut populi aut nō incepit missaz si ē sacerdos sumēs corpus xpi q̄tūcūq; ꝓtritus sz n ꝓfessus: dū mō hēat copiā idonei ꝓfessoris tps z loc̄laz ad ꝓfitendū q peccat mortaliter. z sic hz dici q nō hz celebrare vel cōicare. Si vo aliquod trū p dictoz imineat. s. vel scandalū psone vel pli nisi celebret: vel qz iā incepit missam: sic sufficit ꝓtritio. Et sic pōt itelligi q tūc pōt celebrare. ar. c. de cero. z. c. a nob. el. ij. de sen. ex. z. c. q̄ recedūt. xxvj. q. vj. Adde tm fm Ri. in. iiij. di. xvij. q q̄uis hēat idoneū ꝓfessorē. sz tm expectat aliū cui deuotius z securius cōfiteat: q tūc absq; ꝓfessione z sine pcto pōt sumere eucharistiā cū ꝓtritōe sola. qd limito dūmō sit ꝓfessus sel in anno. Itē qz tenet celebrare vel cōicare: als nō credo si pōt desistere sine scādalo pli vel psone: qz pus hz ꝓfiteri.

6 ¶ Quid si celebrādo recoleret se comedisse vel bibisse. R. q in difficultatibus sp accipiēduz ē qd minus hz de piculo. Maius āt piculū ē: qd ē ꝯ sacri ecclie pfectōez: qz h̄ ē sacrilegiū q̄z qd ē ptinēs ad q̄litatē sumētis. z ideo si p̄sbyter post ꝓsecrationem incepta meminit se comedisse: nihilominus debet pficere sacrm tum. Idē si meminit se excōicatū vel in mortali cum ꝓtritione tm debita: z sic nō peccat. sz fructuose sumit. Et in h̄ ꝓcor. cōiter doc. Si vo meminit an ꝓsecrationē. Tho. in. iij. pte. q. lxxxij. tenet q tutius ē dimittere missaz incepta nisi scādalū graue imineret. Sz sctus Bo. i. iiij. di. xij. tenet q sine pcto pōt incohatā pficere cū ppōsito ꝓfitēdi z cū ꝓtritōe totū supplet: nec videt ibi esse ꝓceptus. Idē dicit etiā sctus Bo. ibidē de eo q meminit se irregularē. qz phibitio ppt irregularitatē non extēdit se ad eū q̄ accessit sine ꝓscia irregularitatis z inchoauit missam. vñ ppt reuerētiaz sacramenti z scandalū ppli dicit q si dolet et libenter faceret qd in se est a dño esset dispēsatum. p tūc. Idē diceret etiā qñ non incepit si non pōt desistere sine scādalo: nec in h̄ casu incurrit irregularitatē. arg. c. clerici. z. c. latores. z. c. fraternitati. que requirūt temeritatez. de de. excō. mi. p totum. Nec obstat. c. aplice. eti. qz ibi sunt in culpa nō intelligendo qd debent. Sz h̄ iste est in necessitate z h̄ credo verum: nisi foret scandalū phariseoz: vel q̄s acciperet scandalū. p aliq̄ admiratōe. qz tūc nō liceret sine nota irregularitatis.

¶ Quid de eo q̄ incepta missa hz ꝓscīaz q nō sit p̄sbyter. R. sctus Bo. vbi. s. q an ꝓsecratiō dz dimittere missam infirmitatē fingēdo: aut ꝓscīaz deponere. 7

¶ Sz q̄d faciet sacerdos q̄ ppēdit nō ee aquā in calice. R. q si h̄ aduertit an ꝓsecratōez eaz apponat. sz post ꝓsecrationē nullo mō: quia non est de necessitate sacri. vt. s. dictū ē. Et de hac materia vide. j. missa. 8

Eucharistia. iij.

circa sumptionē eiꝰ q̄s teneat sumere. R. q primo q̄libet sacerdos cū celebrat. de ꝓse. di. ij. relatū. qz sacrm in sumptōe cōplemētū siue significatōis accipit: z si deficeret alius dz supplere p eo q̄ sit ieiunus si iam hostiā saltē ꝓsecrauerat. vij. q. j. nihil. Si vo dubitat an cōpleuerit ꝓsecratiōez hostie: tūc fm Inno. i. c. p̄sbyter. de sa. nō iterā. Incipiēdū est ibi addēdo. s. dns nr ihesus xps p die q̄z &c. qz nō dz reiteratū qd nescit factū. c. aplicā. de p̄sby. nō bap. Si aūt certū est q nō incepat verba ꝓsecrationis: tūc nō est necesse supplere. Si tm quis vellet supplere posset: sz nō deberet reincipere si iam signa sup hostiam fecerat: sed p̄sequendum est vbi deficit fm Ala. Et placet. als incipiendū est a capite: z si plu

nes celebrat in die sp̃ oz sumere omissa puri
ficatõe in p̃cedentib̃ missis. Scõo tenet̃ q̃li
bet xp̃ianus cũ ad annos discretiõis puenit.
vt in.c.oĩs.de pe.re. de q̃ dic vt.j.§.xj. nisi ex
rõnabili causa de cõsilio pp̃ij sacerdotis ad
tps duxerit abstinendũ. Tercio tenet̃ q̃libet
in articulo mortis ꝓstitutus pp̃terea appel
lat̃ viaticũ. Un̄ credo pccat mortaliť q̃ in ta
li articulo ꝓtenit sumere corpus xp̃i. Quar
to rõne statuti. Quinto rõne officij sic sacer
dos q̃ tenet̃ celebrare saltẽ in magnis festiui
tatib̃. vt.j. missa.§.xliij.

1 ¶Quot modis sumit̃? R. q tribꝫ mõis. Alii
q̃n sumit̃ solũ spũaliť. Aliq̃n solum sacraliť.
Aliq̃n sacraliť et spũaliť simul.

2 ¶Quid ẽ mãducare spũaliť? R. ꝑm sanctuꝫ
Bo. i. iij. di. ix. q mãducatio spũalis trans
lata ẽ a corpalib̃. et ideo sic in mãducatione
corpali sunt duo p̃ncipaliť. s. masticatio et in
corporatio. sic et in spũali sunt duo suo mõ. s.
spũalis masticatio q̃ est recogitatio p fidẽ. s.
carnis xp̃i p nob̃ exposite in pcũ in cruce ad
redimendũ. et spũalis incorpatio p charita
tẽ. s. dũ recogitas ei quẽ recogitat iungit̃ ardo
re charitatis: et ita ei incorpat̃.

3 ¶Q̃n dr̃ q̃s solũ mãducare spũaliť et n̄ sacra
liter? R. q tũc q̃n sacr̃m est in voto et effectus
eius pcipit̃: q̃ sicut q̃dam anteq̃ baptizent̃
ex desiderio baptismi pcipiũt effectum ip̃ius
sic et in h̄ sacro. nec frustra iducat̃ postea sacra
mentũ: q̃ plenius inducit effectũ ip̃a susscep
tio sacralis q̃ solũ desiderũ ꝑm sctm̃ Tho. in
iij. pte. q. lxxx. Ul'melius ꝑm sctm̃ Bo. in. ij.
di. xl. q̃ nõ esset vera volũtas nisi deduceret̃
in opus cũ adest facultas.

4 ¶Quid ẽ mãducare sacraliť solũ? R. ꝑm sctm̃
Bo. i. iij. di. ix. q ẽ mãducare sacr̃m vt sacra
mentũ. Ad h̄ aũt vt mãducet sacr̃m vt sacra
mentũ necessaria est intẽtio: et intentõis regu
latio. Intentio inq̃z est necessaria: q̃ si q̃s iret
ad mẽsam et intẽderet corpus reficere: et aliq̃s
ꝓ pane cõi sacr̃m sicut panẽ offerret. et ipe om
nino intenderet cibũ sumere non dicerẽ eũ sa
ramentaliť mãducare: necessariũ ẽ etiã vt hu
ius intẽtio dirigat̃ ꝑm fidẽ q̃ est in ipo vel in
altero: q̃ oꝑtet credat q sub illa specie aliq̃d
spũale lateat q̃d sumere intendat. vl' oportet
q saltem sumere intẽdat q̃d alios credere eri
stimat. z ipe nõ credat. et sic ptz ꝓ q̃sto q̃s di
cat̃ sacramẽtaliť mãducare: q̃. s. q sacr̃m ve
re exist̃at ibi: et ipe q̃ mãducat illud vt sacr̃m
sumere intendat: siue q̃ credit esse vez sacra
mentuz: siue q̃ existimat alios credere. Hec
sctus Bo. vbi. s. Adde q tũc solũ sacramẽta
liter sumit q̃n ꝓpter aliq̃d impedimẽtũ q̃d in
ipo sumẽte ẽ. vel malã eius dispositiõez caret
effectu et fructu ip̃ius sacri q̃ ẽ spũalis mãdu
catio h̄ est spũaliť incorpari corpi mystico ꝑ
fidẽ et charitatez. vel magis incorpari ꝑ aug
mentũ fidei et charitatis q̃ mãducatio nõ cõ
uenit indigne suscipientib̃.

¶Utz vere in h̄ sacro xp̃s manducet̃? R. ꝑm 5
Ri. i. iij. di. ix. q ẽ in sumptõe huius sacri q̃
dã manducatio carnal'q̃ comestũ masticat et
in stomachũ trahit̃: et postea digerit̃ et vltimo
in subaz mãducãtis conuertit̃: et sic vere mãdu
cat̃ illa spẽs sub q̃ realiť ꝓtinet̃ vez corꝑ xp̃i.
Est et alia mãducatio sacralis q̃ corꝑ xp̃i ve
rũ realiť s̄b illis spẽb̃ panis ꝓtẽtũ sumit̃: z sic
sumptũ corꝑaliť non masticat̃: et si spẽs sic in
ore masticent̃ q ꝑ digestionẽ ibi factã nõ cor
rũpat̃ in eis forma ꝑpa: z descẽdat in formaz
ꝑpriã in stomachũ descẽdit et corꝑ xp̃i in sto
machũ ꝑ descẽsum spẽi s̄b q̃ ꝓtinet̃: et tãdiu ibi
manet corpus xp̃i q̃diu in eadẽ spẽ forma ꝑ
priã spẽz saluat̃. Si aũt spẽs panis tãdiu in
ore masticet̃ q ꝑ digestionẽ in ore factã corrũ
pat̃ forma ꝑpa in eis et nõ descẽdat in stoma
chũ: tũc nec corpus xp̃i descẽdit in stomachũ:
et sic itelligit̃ illud. de ꝯse. di. ij. c. tribꝫ. cũ dr̃ q̃z
cito spẽs dentib̃ atterit̃: tãcito in celũ rapitur
corpus xp̃i. Adde tn̄ ꝑm sctm̃ Bo. in. iij. di.
ix. q cũ corpus xp̃i maneat sub illis spẽb̃ q̃z
diu illa spẽs sit habilis ad refectionez huma
nam: q̃ ad hoc est statuta et ad hoc ordinat̃:
et hoc habeat cũ est extra stomachum et in sto
macho: q̃ ibi reficit et tamdiu ibi corpus xp̃i
manet: donec refectionis opatio compleatur.
Ideo si q̃s euomat illas: euomit corpus xp̃i:
et si species possunt discerni ab alijs debent su
mi cum reuerentia et cremari: et cineres iuxt̃ al
tare recondi. vt in. c. si ꝑ negligentiam. de cõ
se. di. ij. Si aũt spẽs ille transeat ꝑ stomachũ
indigeste ꝓpter aliquam infirmitatem: tunc
sunt extra ꝓprietatem refectiõis. et ideo si va
dant in secessum non est ibi corpus dn̄i. Et
hãc opi. sctus Bo. vbi. s. dicit ꝓbabiliter et pla
cet cum q̃ dicit Rich. vbi. s.

¶Quis põt idonee suscipe sacr̃m eucharistie? 6
R. Pe. Aureo. in. iij. dis. ix. q. ij. q idoneus
susceptor est hõ viator adultus fidelis mẽte
ꝑditus: ieiunus: deuotus: apparitõe miracu
losa nõ ꝓhibitus: sine ꝓscia pcti mortalis legi
time confessus. in ꝓuersatõe crimie nõ notatus
corꝑe mũd⁹. a mistro idõneo tpe debito et recta
intẽtõe sumpt⁹. vbi. xv. notãda cõmẽorat.

¶Primo dic hõ: q̃z angeli beati mãducẽt 7
xp̃m in sua specie inq̃tũ ei vniunt̃ in fruitõne

charitatis pfecte ꝛ visione manifesta: non tñ ꝓtingit eis spūaliter mãducare hoc sacramẽ tum quod est p fidem credere in xpm cũ vo/ luntate sumendi hoc sacramentũ.

8 ¶Utrꝫ brutũ possit sumere corpus xpi sacra mentaliter: R. vt. s. patuit q non.

9 ¶Sꝫ nũq̃d si mus comedit illas spẽs transi bit corꝑ xpi in eius vẽtrẽ: R. sctus Bo. i. iij. di. xij. q̃dã dixerit q sic p rõnẽ supdictã. Sꝫ alijs videt q nõ: qꝛ xps nõ ẽ sb illo sacro: nisi eatenꝰ q̃tenꝰ ẽ ordinabil' ad vsuꝫ hũanũ. s. ad mãducatõez: sꝫ sic q̃cito mus rõdit: ita ꝛ tã/ cito ih abile fac ꝛ sacrm esse desinit. ꝛ h̃ est opi. cõiorꝫ sm sctm Bo. ꝛ magis pia. Et sic ptꝫ q solis hoibꝫ dꝫ dari nõ brutis. vl' q̃buscunq; etiã angelis: qꝛ illusio esset.

10 ¶Scdo dicit viatorꝫ: qꝛ nulli mortuo dꝫ dari ꝛ si pterit illusio est.

11 ¶Terdo dic adultus: qꝛ lꝫ greci ãtiq̃tus pu eris daret. vt de ꝯse. di. ij. puuli. tñ sacrale sꝰ/ mere nõ pñt: qꝛ nõ vtunt sacro vt sacro: sꝫ vt cõi cibo ꝓpter carentiã discretõis.

12 ¶Sꝫ qñ ẽ etas debita: R. Aureo. vbi. s. q re linquenduꝫ ẽ arbitrio boni viri. Et ideo dico q tũc ẽ etas debita qñ pueri hñt vsum rõnis q pñt ocãpe deuotõez huius sacri: ꝛ discerne/ re ꝛ dijudicare corpus xpi ꝛ reuereri ab alio cibo saltem ex alio ꝙ instructõe q pot esse in. x. vel saltem in. xij. anno: vñ si apparerent i eis tunc signa discretionis ꝛ reuerentie pñt sume re sm Tho. in. iiij. di. ix. imo debent saltem se mel in anno sumere: vñ tenent ad hoc eos in ducere qui eoꝝ habent curã.

13 ¶Quarto dicit fidelis: qꝛ nulli infideli debet dari: imo nec infidelis pot sumere sacrale/ ti am nisi habeat intentõez sumendi ipm vt sa cramentũ ecclie: lꝫ ipe non credat.

14 ¶Sꝫ nunq̃d cathecuminis debeat dari: R. Aureo. vbi. s. q nõ: qꝛ nõ sunt de familia xpi p baptismum.

15 ¶Quinto dic mẽte ꝑditus. vñ demoniacis ꝛ amẽtibꝫ nõ dꝫ dari. distinguit tñ Aure. vbi. s aut tal' amẽs nũq̃ habuit vsum rõnis: ꝛ tali nõ dꝫ dari: aut aliq̃n habuit vsuꝫ rõnis. Et tũc sb distinguit q aut oñdit signa deuotõis ex ꝛ sic pot cõicari: aut nõ ꝓtedit signa deuotõis ꝛ tũc recurredũ ẽ ad tps ꝓteritũ: qꝛ si añ insa/ niã petijt ꝛ deuotõez ad ipm habuit pot dari ꝛ dꝫ in articulo mortis: si nõ timet de periculo euomẽdi vel alterius irreuerẽtie. vt habet i. c. is q̃. xxvj. q. vj. Si ꝙo nullã deuotõꝫ ad ipm habuit tpe sanitatis nec eũ petijt debito tẽpe nullo mõ eis dꝫ dari. Idẽ dic demoniacis sm p̃fatã distinctõez sm Tho. in. iiij. dis. ix. ꝛ in. iij. pte. q. lxxx. Amẽtibꝫ ꝙo q̃ hñt diluci/ da intualla pot dari tũc qñ hñt vsum rõnis sm Aureo. p dictũ vbi. s. Multoforti⁹ pot dari illis q̃ largo mõ dicunt amẽtes. s. q̃ hñt debilem vsum rõnis dũmõ possint aliquã de/ uotionem huius sacri ocãpe.

16 ¶Sexto dic ieun⁹: nã q̃cunq; aliq̃d comesti/ bile ꝛ potabile post mediã noctẽ sumpsit nul lo mõ pot cõicare siue digesserit siue n. de ꝯse. di. ij. c. liq̃do. vij. q. j. nihil. de cele. mis. c. ex p/ te. Excipit casus infirmitatis: qꝛ si de eoꝝ peri culo mortis dubitat etiã post cibũ sunt cõicã di ne sine cõione decedat. de ꝯse. di. ij. pbyter. Nec ob. c. sacra. de ꝯse. di. j. qꝛ abrogatũ est. ꝛ de h̃ vide. j. missa. §. iij. q. v. vj. ꝛ. xiij. cũ tribꝰ

17 ¶Septio dic deuot⁹. Nã sic (sequẽtibus. q̃ cibũ corꝑale nõ pot digerere vel masticare nõ ẽ aptus mãducare ipm: sic q̃ deuotõez nõ hꝫ nõ ẽ dignus cõicare. de ꝯse. di. ij. c. illo. ꝛ. c. tribꝰ gdibꝰ. Uñ sctus Bo. i. iij. di. xij. Ma iorẽ inq̃t efficaciã recipit hõ in vna missa vel mãducare cũ bona ꝑparatiõe q̃z in multis si se non ꝑpararet diligenter

18 ¶Octauo dic appetitõe miraculosa nõ phi bitus. Nã si appet in forma pueri vel hmõi nõ dꝫ sumere sm pfatũ Aureo. vbi. s. qꝛ nõ appet sb spẽ ꝯuenienti hũane refectiõi. Dic tñ sctus Tho. i. iij. pte. q. lxxxij. q ꝯsulẽdũ esset ꝑsbytero q̃ iterato corꝑus ꝛ sanguinẽ dñi ꝯse craret ꝛ sumeret. Sꝫ ego nõ credo: qꝛ q̃ fiunt miraculose nõ sunt sub legibꝰ. l. nã ad ea. ff. d leg. Et etiã qꝛ verisimil' posset etiã in alia cõse/ cratõe sic appere: ꝛ sic ect processus in infinitũ.

19 ¶Nono dicit sine ꝯscia pctõ mortalis. Naꝫ suscipies cũ ꝯscia peccati mortal' peccat mor/ taliter sm Aureo. vbi. s. ꝛ cõik ocs. sꝫ si ꝯscie tiã nõ hꝫ de mortali lꝫ sit in mortali pctõ nõ peccat mortaliter sm Aureo. vbi. s. nisi sit ig norãtia crassa vel affectata: qꝛ debitã diligen tiã de cõmissis nõ adhibuit. Landul. in. iiij. di. ix. dicit q diligẽtia debita est qñ facit illa q̃ p/udes facit de re quã vellet studiosissime ex aminare. Et Sco. in. iiij. dis. ix. dicit q tenet q̃s se examinare sm diligentiã nre fragilitati possibilem. Addit tñ Aureo. q qñ q̃s volet de ꝓteritis peccatis mortalibꝰ cõmissis ꝛ hꝫ p positũ non peccãdi ꝛ deuotionem ad sacrm q̃ pot ꝑsumere q non sit in mortali.

20 ¶Utrꝫ ꝑsbyter peccet mortalit' dãdo ei quez sat in pctõ mortali ꝯstitutum: R. sm Rich. in. iiij. di. ix. q si talis nõ petit sibi dari sic pec/ cat sibi dãdo. Si ꝙo petit: ꝛ tunc distingue: Aut ẽ notorius pctõr ꝛ sic peccat si ei dat: q̃a hꝫ ꝯ ipm legitimam exceptionem. Aut non

est notorius q̄uis possit pbari p duos testes vel tres. Et si petit i occulto dz ei denegare: qz hz legitiaz exceptiõez ꝺ eũ: & moneat ne petat in pblico. vt habet de ꝓse. di. ij. ne phibeat qꝺ petit. Si vo petit publice tũc si ẽ sacerdos exneus nõ dz sibi dare: qz legitiaz hz cãz. de cõse. disti. ij. tribꝰ. Si aũt ẽ sacerdos ꝓpius parochialis sic dz ei dare: qz nullã hz exceptiõez quã in publico possit obijcere. de offi. iudi. ordi. c. si sacerdos. Nec obstat q̄ sit maius peccatũ sumere cũ pctõ mortali q̄z infamari: q̄a sacerdoti mistrãti corpus xpi peius ẽ peccare mortalit infamãdo iniuste pctõrẽ occultum q̄z q̄ ille mortalit peccet: qz nullus dz mortale cõmittere vt aliũ a mortali liberet. Peccator tñ occultus ꝑm sctm Tho. iiij. pte. q. lxxx portius dz eligere infamari q̄z indigne ad mẽsam xpi accedere. Qꝺ credo verũ q̄n q̄s indigne accedit. s. cũ mala volũtate: puta qz non peniteat de pctis. Secus esset de indigne sumẽte: qz nõ est ꝓfessus. de quo dic vt. s. eucharistia. ij. §. v. & j. §. xxiij.

21 ¶Sz nũq̄d esset minꝰ malũ dare tali hostiã nõ ꝓsecratã: vel non ꝓsecrare & sic sumere? R. q nõ. vt ptz in. c. de hoie. de cele. mis. Ideo dz ꝑsus q̄dez falsa remedia sunt abijcienda: q̄ sunt veris periculis grauiora. ibidem.

22 ¶Quid si solũ sit suspect? de crimine mortali? R. q si suspitio sit violẽta & notoria dicẽdũ ẽ sic de eo quẽscio in mortali ꝑm q. s. dictũ est: alꝫ non elicit. ij. q. j. c. ij. & iij. in glo. & xxxij. q. j. dicit dominus.

23 ¶Utr exñs in pctõ mortali peccet videndo corpus xpi? R. q nõ: dũmõ cũ hũilitate & reuerẽtia videat. Silr nõ peccat tãgẽs ex necessitate: puta qz cecidit i terrã & hmõi ꝑm sctm Bo. & sctm Tho. in. iiij. di. ix.

24 ¶Quid de illo q̄ lz nõ sit vere in pctõ mortali tñ ꝑm ꝓciaz scrupulosam se existimat esse? R. q peccat mortalit nisi eã deponat: qz q̄cq̄d fit ꝺ ꝓciaz edificat ad gehennã: vñ nisi sit ex pbabili ꝓiectura dz deponi. vt in. c. in q̄stiõi. de sen. ex. qz vt dz in. c. nõ solũ. de regula. li. vj. decet & expedit vt ꝓcie puritati nõ desit iudicium rõnis: ne dũ spũalis pfectus q̄rit salutis dispendium incurrat. Decibi.

25 ¶Decimo addit legitie ꝓfessus: qz q̄tũcũq̄z doleret de pctõ cõmisso nõ sufficeret vt digne sumat: lz oporteat q legitie ꝓfiteat: aliꝫ peccat mortaliter. nisi vt est dictũ. s. eucharistia. i. §. v. Tenet tñ Aureo. vbi. s. q sacerdos parochialis q̄ nõ hz aliũ sacerdotẽ & religiosus in via cum socio non sacerdote q possunt celebrare cum ꝓtritione & cum ꝓposito ꝓfitẽdi: ex quo non habet cui ꝓfiteat: qz religiosus nõ põt extra suum ordinem cõfiteri in religione minoꝝ. Qꝺ limito tñ verũ q̄n sine aliozꝝ administratõe desistere nõ põt: aut qz tenet celebrare. Idẽ dicas de eo q̄ volens cõicare coraz sacerdote celebrãte recolit aliqꝺ mortale nõ ꝓfessum legitime q põt cõicare cũ ꝓtritiõe et ꝓposito confitendi q̄n sine administratione & aliquali nota non posset desistere q̄n cõmunicaret nec habet aut tempus aut sacerdotez cum quo confiteri possit.

¶Undecimo dicit in conuersatione crimine 26
nõ notatus. vñ histrionibꝫ & hmõi nõ dz dari. de ꝓse. di. ij. p dilectõe dz. Puto nec maledicti diuie nec euãgelice discipline ꝓgruere taz turpi & infami ꝓtagiõe fedet. Uñ ꝑm gl. ibidẽ nec talibꝫ nec cuicũq̄z infami notorio manifeste dãda ẽ eucharistia: si tñ reuertãt ad dñm eis cõmunio & recõciliatio nõ negat: vt ibidẽ dicit in. c. se. Nõ ẽ tñ intelligẽdũ sic vt stati debeat ei dari eucharistia: sic fit a multis & male. Sz ꝓpter reuerentiã sacri dz differri vsq̄z post peractã pniaz quã publice dz facere nisi articulus necessitatis vel pietatis aliq̄n in casu aliter fieri psuadeat.

¶Utr sit dãda eucharistia suspẽdẽdis vl de- 27
capitãdis p suis maleficijs? R. q sic si peniteant & pure ꝓfiteant vel cupiant ꝓfiteri si possent: qz nec eucharistia nec sepultura est eis denegãda & missa p eis posset celebrari & oblationes offerri. xxvj. q. vij. c. j. & vlt. & di. l. penitẽtes. & xiij. q. ij. p obeuntibus. immo hodie in cle. j. de pe. & remiss. p̄cipit officialibꝫ q eis administrare p̄mittant si petunt.

¶Quid de excõicatis: infedictis: scismatic̃: et 28
hmõi? R. q nullo mõ dz eis dari. Addit corpore mũdus. s. ab ea imũdicia q̄ tolli põt. aliꝫ nõ tollẽdo ꝑm Aureo. vbi. s. peccat gruiꝫ cuz tali imũdicia sumẽdo eucharistiã: lz imundicia q̄ tolli nõ põt puta lep fluxus sanguis: vl semis: & alia infirmitas nõ ipedit sumptiõez eucharistie: lz bñ celebratiõez misse ꝑm q dictũ est. s. corpe viciatus.

¶Utr nocturna pollutio ipediat sumptiõez 29
huius sacri? R. vt colligo ex sctõ Bo. in. iiij. di. xij. & Aureo. vbi. s. & cõis opi. q aut pollutio puenit ex causa peccati mortal certa vel pbabili: puta ex crapula vel morosa cogitatione & hmõi. & sic necessario tenet abstinere: aliter peccaret mortalit. vt colligit in. c. nõ est. vj. di. & est ar. in. c. q̄stiõs. xiij. q. j. quia lz ipa pollutio ꝑm se nõ possit esse pctm mortale hz tñ pctm mortale ãnexũ rõne sue cause. Istud ego limito verũ nisi pus q̄z sumat aut celebret

ꝓterak de pctō ⁊ ꝓfiteak: qz si ꝓterit ⁊ ꝓfessus ē de pctō: ⁊ necessitas vel scādalū cogat ad celebrandū vel sumendū nō peccabit. Sine necessitate tñ non credo etiā ꝓfessus possit sine pctō sumere vel celebrare: sz bñ sine mortali pctō. ꝑm Jo. de saxo. in summa. ⁊ Pe. de pal'. in. iiij. Aut pollutio ꝓuenit a cā q̄ ē pctm̄ veniale tm̄ ꝓbabilit'. ⁊ sic nō ipedit necessario: sz de cōgruo: nisi potior cā vrgeat ꝑm Rich. in iiij. ⁊ ꝑm Tho. i. iij. pte. q. lxxx. Peccat tm̄ venialit' si sine cā necessaria cōicet vl' celebret nisi in duobꝫ casibꝫ ꝑm p̄dictū Jo. Prim⁹ qñ ē dies festus in q̄ ē ꝓsuetū cōicare. Scōs qñ imineret scādalū nisi celebraret: puta qz ali⁹ n̄ est vel est ꝓlatus q̄ ꝓsueuit celebrare ⁊ hmōi. Silr dico de illa q̄ ꝓuenit ex illusiōe diabolica. ⁊ hꝫ ppt' duo. Primū ppt' imūdicā corporis. Scōm ppt' euagatoz mētis siue ieptitudinē. Idē dic qñ ꝓuenit ex cā q̄ nullū ē pctm̄ q̄ de cōgruo oz abstiere. In hꝫ casu sctūs Bo. vbi. s. ⁊ bñ distiguit dicēs: q̄ aut sentit inquinatōez illā indinasse multū aiaz: ⁊ sic ꝓsulendū ē q̄ faciat reuerētiā sacro ⁊ abstineat. Si aūt sentiat magis expeditā naturā ⁊ vlterius deuotio vel solēnitas vel aliꝫ qꝫ multū recōpēser: puta charitas alteri⁹ q̄ cogeret celebrare in mortali: vel cōpassio aiaz ⁊ hmōi ad sumendū vel celebrādū trahat: tūc arbitror dicit ipm̄ sine remorsu ꝓscie accedere posse. Aut pollutio ꝓuenit ex diabolica tēptatiōe: vt puta qñ cū maiori deuotōne disponit celebrare: aut rōne solēnitatis ⁊ hmōi citius polluit'. sic de illo legit' in collatōibꝫ patz q̄ sp hāc patiebak' in festis qñ erat cōicaturus. cui decretum fuit vt semp cōmunicaret: ⁊ sic cessauit talis illusio: ⁊ sic non oz abstinere.

30 ¶Sz p q̄tū tps oz abstinere? R. q̄ p. xviij. horas ꝑm Albe. ⁊ sctm̄ Tho. Sz De. de pal'. limitat vez cū accidit circa mediā noctē: sz si añ mediā noctē accideret abstinere non teneť nisi qñ ꝓuenit ex cā mortalis pcti.

31 ¶Quid de coitu ꝓiugali? R. credo distinguēdū fore vt de pollutiōe nocturna: nisi q̄ pōt eē q̄ exigēs peccaret mortalit': ⁊ tñ reddēs inuit⁹ nō peccaret. ⁊ sic solū in exigēte caderet ꝓhibitio nō in reddēte. ⁊. c. oīs hō. de ꝓse. di. ij. ⁊. xxxij. q. vj. sciatis. oz intelligi de ꝓsilio in coitu in q̄ nō est pctm̄ vel saltē solū veniale. Credo tñ q̄ exigēs nō digne suscipiat: sz p. xviij. horas ad minus oz abstinere de bono ꝓsilio nō de p̄cepto. vt no. in gl. in. d. c. oīs. ⁊ sequit' Petrū de pal'. ⁊ Tho. in. iij. pte. q. lxxx.

32 ¶Utz mēstruata vel mulier post ptū imediate oz abstinere? R. q̄ non de necessitate: si tñ ex reuerētia abstinet nō peccat. di. v. c. ad eiꝰ. ⁊ de puri. post par. c. vno. dūmō cōicet ꝑm institutōez eccl'e. in. c. oīs. de pe. ⁊ remiss.

¶Utz somniū homicidij vl' alteri⁹ pcti mor- 33
tal' ipediat sumptōez hmōi sacri? R. q̄ hmōi somnia nō inducūt pollutiōez corpis nec tā tā distractōez mētis sic somniū fornicatiōis ppt' intēsionē delectatiōis: ⁊ iō nō ipedit. Si tn somniū homicidij ꝓueniat ex cā q̄ ē mortale pctm̄: ipedit sumptōez sacri rōne siue cause ꝑm sctm̄ Tho. in. iij. pte. q. lxxx. Intellige nisi ꝓus ꝓterak ⁊ ꝓfiteak.

¶Terciodecio dic̄a mīstro idoneo. s. sacerdo- 34
te. de ꝓse. di. ij. ꝓuenit. Nā nullus tangere oz etiā diacon⁹ nisi in necessitate: vt si casu caderet in ēr̄ā vl' aliq̄ alio casu. lxiij. di. diaconos. Uez ē q̄ diacon⁹ cū p̄sbyt' ē ꝓfessus vl' als impotēs ⁊ necessitas cogit de iussu p̄sbri pōt dispēsare vl' etiā sine iussu qñ iussus expectari nō pōt. vt no. Hu. in. d. c. diaconos. aliꝫ etiā tenēt. vt no. Pa. i. c. q̄to. de ꝓsue. q̄ etiā laicus pōt admīstrare tpe necessitat' i articulo mortis: qñ nec sacerdos vl' diacon⁹ adest. allegat §. vez. xxij. d. Itē aliꝫ tenēt q̄ i tali necessitate mortꝫ sz p se eucharistiā assumere. Nec ob. c. fi. xxiij. q. j. qz loquit' de hereticis a q̄bꝫ nō sz accipe. sz tn̄ Pa. tenet ꝓxiū. s. q̄ non sz nisi sacerdoti admīstrare: ⁊ credo sit securior opi. qz in tali necessitate ꝓstituto dī: crede ⁊ mandu

¶Sz an debeat a ꝑpo sacerdote solū (casti. 35
sumi? R. q̄ pōt sumi a ꝑpo epo ⁊ archipsbytero. de offi. archipsl. c. iij. ⁊ a ꝑpo sacerdote ⁊ ab hñte licentiā ab eis caueat religiosus: quia si ministrat excōicatōez incurrit. vt dī. j. excōicatio. v. casu. xij.

¶Quartodecimo dicit tpe debito: qz q̄ ad ce- 36
lebratōez misse requirit dies ⁊ nō nox. vt. j. missa. §. xlj. Quo ꝙo ad alios cōicare volentes nō inueni q̄n possit oi hora recipi dūmodo sint ieiuni: verū est q̄ mane diei est cōgruētior hora. Itē q̄ nō omittat q̄n sumat saltez semel in anno in pascha: qz ad hꝫ tenetur q̄libet fidelis postq̄z ad annos discretōis puenit: nisi ex aliqua rōnabili cā ad tps de ꝓsilio pprij ꝓfessoris duxerit abstinēdū. vt in. d. c. oīs. aliť peccat mortalit'. q̄ aūt q̄daz voluerūt intelligere p̄cise de die pasche nō bñ senserūt. Uñ papa Eugenius declarauit ad remouēdas ābiguitates q̄ sufficit q̄ suscipiat i die iouis sancta: ⁊ vlterius vsq̄z ad dñicā post pascha imediate sequentē inclusiue q̄n magis sue deuotioni videbit expedire: ⁊ sic satisfacit p̄cepto: ⁊ credo q̄ magis artant q̄ ad pueros sb pēa mortalis peccati habētes curā puerorz: vt ad hoc

sacrm eos inducāt tpe paschē qz ipe cū igrantia eos excusat saltē vsqz ad tpa.xviij. ānoz. vl circa. Itē tpe debito.s.vt solū sel in die cōcet fm sctm Tho.in.iiij.di.xij.ar.de pse.di.j. sufficit. Pluries aūt nō lz.nisi vt dī.j.de sacerdote.in titu.missa.§.xlv. Itē dic tempe debito:vt.s.nō vadat statim ad sumendū postqz est pfessus q in multis fuit pctis t magnis. sed oz pluries pfiteri pus t oīonibus t ieiunijs se odorifez reddere.ar.de penis.dis.j.nō sufficit.t.c.in actione.

37 ¶Sz nūqd videt rōnabil cā abstinendi cuz qs dicī se odiū hīe ꝯ aliquē: R.q nō:nec alīd pctm mortale:qz tenet desistere t pteri t pfiteri t cōmunicare:aliter nō cōmunicās saltem semel in anno excōmunicādus est.de pse.dis. ij.si quis intrat.t.d.c.omnis.

38 ¶Utz liceat qtidie sumere: R.fm sctm Bo. in.iiij.di.xij.q qztū ē ex pte sacri cui⁹ ꝟtus est hoibz salutaris vtile ē hoibz ipm qtidie suscipere.facit.c.si qtiēscūqz.de pse.di.ij. sz ex parte sumētis in q requirit vt cū magna deuotōe et reuerētia ad hoc sacrm accedat aliqn expedit quotidie sumere t laudabilit qn qtidie se pparatū inuenit.t h voluit dicere Aug⁹.de cōse.dis.ij.c.nō iste. Sic viue inqt vt merearis quotidie accipe. Sz qz multotiens in pluribus hoibz huius deuotōnis impedimēta occurrūt ppt indispositōez corpis vl aie nō est vtile omibz ad hoc sacrm qtidie accedere:sz tm qn se ppatū inuenit:qz maioē efficaciaz recipit hō in vna missa vl in āducatōe cū bona ppatōe qz in multis si se nō ppat diligenter. Et ideo si qs cogscat expimētalit q ex frequēti sumptōe huius sacri feruor charitatis augeat in eo: t reuerētia ad sacrm nō minuit quotidie dz cōicare vl saltē frequenter. Si aūt sentiat p multā frequētatōez q reuerētia minuit t feruor non crescat dz int dū abstinere:vt postea cū maiori reuerētia t deuotōe accedat.

39 ¶Quinto decimo dicit recta intentōe.s.vt p ipm vniamur xpo p charitatis amorē t muniamur contra diaboli temptationes.

40 ¶Utz debeat dari ad accipiēdū aliqd expim tūt: R.q nō.ij.q.v. Soluisti. t de pur.ca. ex tua. Nec ob.c.sepe ptigit.ij.q.v. qz illd abrogatū ē.vñ nec ppt purgatōez ifamie vel ppt aliud tale dz dari vel sumi.

41 ¶Addo.xvj.ī sumptōe fm durā.vt.s.sumatur discrete t lenit dētibz āteriorib terat t lingua moliat ne aliq ps eoꝝ dētibz inhereat.

42 ¶Addo t.xvij.fm eūdē durā.s.vt nō statiz post cōionē expuat ppt reuerētiam sacri ne si aliq ps sacri inhesisset dētibz expui ꝓtigeret.

Item vt nō statiz vadat ad māducādū aliū cibū. vñ dz esse aliq mora t tanta q ille spēs sint Ꝛ sumpte vel alterate ppt reuerētiā sacri. vñ dz saltem aliqs oīones ꝓuatas dicere ante qz aliquem cibum sumat:non requirit tm tale spacium.sicut dī in.c.tribus.de pse.di.ij. quia illud abrogatum est.

¶Quid si euomat: R.q si p ebrietatē vel vo 43
racitatē euomuerit laicus.xl.dies dz penitere c.si qs p ebrietatem.de pse.di.ij.clerici.vel religiosi p.lxx.epi ꝛo p.xc. Si ꝛo p infirmitatez euomuerit p.lxx.dies penitere debet.d.c.si quis p ebrietatem.

¶Utz act⁹ Ꝛ iugal sit phibit⁹ post cōionē: R 44
q nō q ad reddentē:qz tenet ad h:sz q ad exigentē ē phibitū eodē die:nō tm peccat mortalit si exigit:sz solū venialit ꝑm Albe.

Eucharistia. iiij. Circa effi-
+cacia sacramēti huius qro qs sit eius effectus: R.fm sctm Bo.in.iiij.di.xij. t cōiter alios q ꝑmo ꝓfert gra cū ꝟtute charitatis. Oēz em effectū quē facit cibꝫ t potus qztū ad vitam corpalem facit h sacrm ad vitā spūalem. Joh.vj. Caro mea vere ē cibꝫ. Un reficīspūalit q sine gra eē nō pōt. t ꝓfert gra cū ꝟtute charitatis:qz iste panis nō ē simplr panis sz ꝓiūct⁹ cū diuinitate. t ideo ē sic carbo igni vnitus. Et amor n est ociosus:ideo p h sacrm qztū ē de sui ꝟtute: non tm habitus gre t ꝟtutis ꝓfert:sz etiaz excitat in actū. Et ideo aīa spūalit reficit:t p h delectat t qdāmō iebriat a dulcedie bonitatis diuine. Scdo ꝟtutes augent sicp cibus corpus augmētat. Tercio pctā venialia remittunt:sicp cibū corp⁹ restaurat qd qtidie deperdit. Un remittunt pctā venialia q minuunt charitatē t plura t pauciora ꝑm q hō magis vl min⁹ se dispoit. Quarto remittit etiā mortale:qn ens i mortali nō hz ꝓsciaz ipius nec affectū. Un reuerent accedēs qznis antea de eo nō fuerit ꝓtrit⁹:ꝓsequit graz charitatis q ꝓtritōez pficit t remissionē peccati: immo ne dū valz sumēti sz etiā offerēti t illi p qbz offert ad remissionē pene debite suis pctis fm deuotionē maiorē vel minorē. Aduerte tm hic fm Pe.in.iiij.di.ix. q si qs fecit debitā diligētiā qznis sit in mortali ignorās nō peccat:sz merit. t ei valet ad remissionē pctoꝝ. Si ꝛo fecit diligentiā nō debitā:sz fm suā fragilitatez qztū potuit:sic nō merit nec etiaz peccat. Si aūt nō adhibuit diligētiā possibilē hūane fragilitati:sz fuit negligēs i discutiēdo: t sic peccat mortalit sumēdo si ē i mortali qznis ignorās. qd limitat Ri.i.iiij.di.ix. qn si adhibuit

set diligentiã ꝑm humanã fragilitatẽ ꝓccati mortalis recordatus fuisset. Quinto ꝑseruatur hõ a ꝑctis: qz spũaliꝫ roborat. Vñ Inno. inq. Eucharistia liberat a malo: ꝓfuat in bono: delet venialia: z cauet mortalia. Huic etiam ꝑtute sacramẽti virtutes augent omniũ grãz fructus exuberat.

1 ¶ Utz in omnib⁹ habeat efficaciã suaz: R. q non: sz oportet ꝑmo istũ cibũ ab aliꝭ discernere ꝑ fidẽ. Scõo hospitiũ ꝓparet ꝑ suã pbationem. Tercio in hospitio ppato recipe cuz honore z deuotiõe. ꝑm ũ z scõmno. j. Thoz. xj. Non diudicãs: z pbet aũt. Et quia multi hoc nõ faciũt: ideo ũbi calles infirmi z mozmiunt multi.

2 ¶ Utz incurrat culpã mortalẽ q̃ non recipit effectũ huius sacramẽti: R. sanctus Bo. in iij. dis. xij. q licet vir iustus ex quadam corruptione vel distractõe nõ ꝓparando se debite nullã vel modicã reportet efficaciã: non tñ incurrit culpã mortalẽ. Secus autẽ de illo q̃ nõ suscipit effectũ huius sacri: qz indigne accedit. s. existens in mortali z hmõi: qz sic mortaliter peccat.

3 ¶ Utz istud sacramentũ habeat efficaciã in aliquo q̃ est in peccato mortali: R. sctũs Bo. vbi s. q sz ñ sit artãda dei largitas ꝺ aliqñ faciat z possit facere omnis culpe remissionẽ. tñ ꝑm fozmã cõmunem generalẽ rõnẽ institutionis huius sacramẽti: qz sic datũ est in cibuz illis qui sunt de corpe mystico xpi. z oẽs tales hñt charitatẽ: ideo nõ hz efficaciã in eo q̃ est i peccato mortali: sz in solis iustis.

4 ¶ Utz venialia pcta impediãt effectum huius sacramenti: R. ꝑm Tho. in. iij. q. lxxix. q nõ loquẽdo de venialibꝫ put sunt ꝓterita: sed put sunt in actu nõ impediũt ex toto: sz in parte. Nã sicut dictũ est effectus huius sacramenti est nõ solũ adeptio habitualis gre z charitatis. sz etiã quedã refectio actualis spũalis dulcedinis: que quidẽ impedit si aliqs accedat ad hoc sacramentũ mẽte distracta ꝑ peccata venialia: non aũt totaliter augmentum spiritualis gratie z charitatis.

5 ¶ Utz habeat maiorẽ efficaciã in sumptõne pluriũ hostiaz siml q̃z in vna: R. ꝑm Tho. vbi s. q nõ: qz sz sacerdos in vna missa ꝓsecret plures hostias: nõ tñ multiplicat effectũ huius sacramẽti: qz nõ est nisi vnũ nec ẽ plus ꝺ tutis in multis hostijs ꝓsecratis q̃z in vna cum sub omnibꝫ z vna sit totus xpus. Ideo sumẽs plures hostias simul nõ capit maiorem effectum. In pluribꝫ ꝯo missis multiplicatur sacrificij oblatio: z ideo multiplicat effectus sacramenti.

Eunuchus an possit ordiari. Vide. s. corporeviciatus. §. j.

¶ An debeat portare pulueremꝰ R. q non. lv. dis. eunuchus. I

Exactio nõ est vbi q̃s sponte soluit. vide gl. z cardi. in de. pñti. de cẽsi. z ibi dic̃ Pau. q exigere z extorqre dic̃ violentiã. vt. ff. de le. iij. l. fideicõmissa. §. si rẽ suã. Dicit tñ q si ꝓcessit extorsio: sz sequat̃ voluntaria solutio q satis ẽ exactio. facit silẽ qõ no. Hosti. in. c. ꝓterea. de iure pa. z de pẽnis. c. ꝓstitutus. Exactio aliqñ dr tallia. de q habes. j. tallia

Exaltatio est filia supbie. vide infra supbia. §. ij.

Examinatio q̃z fieri i ordinãdis. Vide. j. ordo. vij. z in confirmandis. vide. s. cõfirmatio.

Excepta intelligit̃ in generali sermone ꝑsona loquẽs. de iureiuran. c. petitio.

Exceptio firmat regulã. vide. s alienatio. §. x.

Excommunicatio ꝑmo q̃d dr R. Pa. sup rubrica eiusdẽ ti. Excõicatio ẽ cẽsura a cãone vel a iudice eccl̃astico plata ꝓpãs cõtione sacroz z q̃nq̃z hoiũm. Facit ad h. xj. q. iij. c. audi.

¶ Quottuplex est excõicatio: R. q duplex. I
Una dr maior: z hec ꝓpriat a sacris z ꝓsortio hoiuz z ab ingressu eccl̃ie z multis aliꝭ de q̃bus no. in. c. a nobis. el. ij. z. c. si vere. eo. ti. xj. q. iij. in multꝭ. c. z hec dr anathema. vt. xj. q. iij. §. euidẽter. Alia dr minor. z hec separat a sacris tm. vt in. d. §. euidẽter Intelligẽ pãpi endis nõ mistrãdis. c. si celebrat. de cle. excõmi. z etiã ab electõe passiua. vñ reddit ipsuz excõicatũ inhabilẽ ad qcũq̃z bñficiũ eccl̃asticũ ꝓsequendũ. vt no. in. c. si celebrat. de cle. excmi. Vñ dicit Inno. ibidẽ q nec dignitatẽ aliquã ꝓseq̃ ꝑt nisi ꝓus absoluat: etiaz si eligentes hoc ignorant. vt tenet glo. ibidem. et communiter doctores.

¶ Quot modis infligit̃ excõicatio: R. q tam 2
maioz q̃z minor infligit̃ duobꝫ modis. aliqñ a iure cõi seu municipali vel statuto. z hec dr excõicatio a iure. de q. j. excõicatio. v. z vj. z vij. Aliqñ infligit̃ a iudice protestatẽ hñte. Et hec dr ab hoie vel a iudice. de quibꝫ dr z no.

in.c.nup.eo.ti.

3 ¶Quis põt excõicare? R. q excõicare excõicatione maioꝛi ꝓpe spectat ad officiũ epale. vt ptz in. c. corripiant. xxiij. q. iij. qꝛ dr mucro epi. in. c. visis. xvj. q. ij. Itẽ fm gl. in. c. nemo eps. ij. q. j. ẽt in. c. cũ in cũctis. de elec. de iure cõmuni pñt oẽs eccl'ie ꝑlati. vt in. c. cũ ab ecclesiaꝝ. de offi. ordi. vbi dr plene no. ⁊ voco ꝑlatũ ⁊ iudicẽ ordinariũ sup plebẽ suã q̃ quẽcũq; fm glo. in. d. c. cũ ab eccl'iaꝝ. q̃ ꝓhibẽt collegio vel vniuersitati eccl'iastice ab eo q̃ habz administrationẽ cũ iurisdictõne: vt puta ab epo vel q̃ est electus a collegio siue vniuersitate ⁊z subsit alteri: puta epo. vt ex de electio. c. j. xciij. di. legimus. ⁊ h vez nisi epi ꝓscripsissent ne possent excõicare: vel nisi vellent excõicare cũ illa solẽnitate de q̃ in. c. debẽt. xj. q. iij. s. cuz duodecim sacerdotibꝫ circũstãtibꝫ habentibus cãdelas accẽsas in manibꝫ: qꝛ solum epi tali mõ excõicare pñt. Pñt etiã excõicare illi quibꝫ ex ꝓsuetudine vel indulgentia cõperit: vt capl'm. vt d̃ rescrip. ex pte decani. Hostien. etiã vult q in notoꝛijs q̃ non indigẽt indagine iudiciali pñt excõicare etiã sacerdotes parochiales ꝓmissa tm̃ monitiõe qd̃ possent tolerari vbi ex ꝓsuetudine haberẽt: vel epi ꝓhibitio nõ obstaret: alꝫ nõ. nec. c. cũ inhibitio. de dã. delpõ. qd̃ allegat Hostien. ꝓbat h. põt etiã dici q̃ q̃ põt facere statutũ põt excõmunicare: intelligo in eccl'iasticis etiã si nõ sit sacerdos. Excõmunicatõne minoꝛi põt excõicari q̃s sine simplr. de pe. di. j. i actiõe. sine ad tps. lxxxvj. di. tãta. ⁊ ab illis q̃ pñt excõicare maioꝛi. vt in. d. c. cũ ab eccl'iaꝝ. notat.

4 ¶Utz plati excõicati inꝛdicti suspensi a iurisdictõe intrusi ⁊ hmõi possint excõicare: R. q nõ. xxiij. q. j. audiuimus. c. qꝛ. de ꝓcess. pbẽ. cũ silibꝫ. q nõ fuauit inꝛdictũ. c. fi. de ꝓcess. pbẽ. de q tm̃ dic vt. j. excõicatio. iij. §. ij.

5 ¶Utz ille ꝑlatus qui tantũ hz tpalẽ iurisdictionẽ possit excõmunicare? R. q non argumento. de offi. ordi. c. dilectus.

6 ¶Utz sola ꝓsuetudo reddat aliquẽ excõicatum? R. fm Hostien. q sic q̃n est approbata p papã vel p aliũ ꝑlatũ quo ad suos subditos: quia pinde est ac si esset statutũ: alꝫ non quantũcunq; sit longa.

7 ¶Qui pñt excõicari? R. q vniuersitas ⁊ collegiũ ꝓhibẽt excõicari ne ꝓtigat innoxios ligari. c. romana. §. in vniuersitatẽ. de sen. ex. li. vj. Si tm̃ excõicaret teneret sñia: vt ibidẽ no. gl.

8 ¶Utz excõicatus possit excõicari? R. q sic. ⁊ p eadẽ cã ⁊ p diũsis ⁊ ab eodẽ iudice ⁊ a diũsis. c. engeltrudã. iij. q. iij. c. excellentissim⁹. xj. q. iij. ⁊ dr h vide gl. in. c. officij. eo. ti.

¶Utz eps vel alius ꝑlatus possit excõicare ñ suũ subditũ? R. fm cõiter doc. q nõ: dũmõ rõne delicti vel ꝓcessus seu rei de q̃ agit non sit effectus de eius iurisdictõe. vt no. in. c. j. de pbile. li. vj. imo plus dico q ꝓpꝫ ꝑlatus non põt ratã hꝫe fm Inno. ⁊ alios. in. c. prudentiã. de offi. dele. etiã si sit lata ꝛ eiꝰ frivolo: qꝛ qd̃ nullum fuit nõ põt ratificari: ⁊ excõicatio aut est nulla: aut stati ligat. vt no. in. c. pastoꝛalis. de appel. nisi ferat sub ꝓditione. 9

¶Qui ligant sentẽtijs excõicatõis q̃rũcunq; 10
platoꝝ ꝑlatis p modũ statuti? R. vt colligo ex Pa. i. c. a nob. el. j. de sen. ex. ⁊ Se. i. d. c. vt aiaꝝ. ⁊ distinguo sic: q aut fit ꝓ statutũ ab existẽtibꝫ in frivolo statuẽtis siue sint sbditi siue forẽses ⁊ sciũt statutũ: ⁊ sic sunt excõicati. Limitat h Inno. vt refert Pa. i. d. c. a nob. vez q̃n statutũ ẽ aptũ cõphẽdere tã sbditos q̃z nõ sbditos. Si ꝓo sint igrãtes sic nõ ligãtur nisi igrantia sit crassa vel supina. Si ꝓo fit ꝓ statutũ ex dyocesim statuẽtis: sic non ligant forẽses. Subditi ꝓo statuẽtis ligant in qrtuoꝛ casibꝫ. Primo si statutũ agit oꝛigĩare causam in territoꝛio ex facto negatiuo cõmisso in limitibꝫ alterius territoꝛij. Exẽpluz puta statuto cauet q q̃cũq; fecerit vbicunq; furtũ nisi infra mẽsem a die cõmissi crimĩnis cõpareat coꝛã iudice delicti: vl coꝛã nob sit excõicatus iste faciẽs furtũ ligat non rõne furti nõ fiẽdi: qꝛ est factũ negatiuũ in territoꝛio alieno: q ex ea pte. qꝛ nõ cõparuit: qd̃ cõparere est factũ affirmatiuũ ꝓpriũ faciendũ in limitibus territoꝛij statuẽtis. Rõ: qꝛ p edictũ ad h potuit artari. vt in. c. ex tue. de de. nõ resi. Fac qd̃ no. de rap. c. pe. ⁊ c. romana. §. ꝓhentes. de fo. compe. li. vj. Scdo ligant q̃n statutũ ꝑn cipaliter ꝓcernit rẽ subiectã statuentis: puta eps excõmunicat p statutũ clericos nõ residẽtes ligant clerici etiã ex dyocesim residẽtes rõne rei q̃ subiecti sunt epo q̃ sita est in eius dyocesi. de fo. compe. c. fi. etiã si ꝑsona sit ex dyocesim. vt pbat in. d. §. ꝓhentes. ⁊ p h qd̃ h seq̃tur. Tercio vbi q̃s teneꝫ ad aliqd̃ faciendũ ⁊ illud nõ facit factũ videt vbi illud facere debebat. vt. ff. de regu. iur. l. q̃ nõ facit. ⁊ de vsu. c. j. li. vj. ⁊ qd̃ no. glo. magna in de. j. vt lite nõ cõtesta. Quarto ligant q̃n factũ est ꝑncipaliteꝛ in territoꝛio: lz sit cõpletũ alibi. Facit qd̃ no. Jo. an. in. c. j. de ꝑbile. li. vj. de sagittãte in loco nõ exempto cũ ipe sit exemptus vt efficiat subditus vtriusq; iudicis. ⁊ p h ꝓz q religiosus faciens ꝓ statutũ qd̃ excõicat quẽcũq; q assentit ꝑlatõni ex oꝛdinẽ nisi ꝑus restitutis

libris est excõicatus si assentit: qz origĩatio facti sit in subiectõe plati statuẽtis: lz efficiat exemptus ab eo post pstitũ ꝓsensum: ꝛ sic determinant dñi de Rota p no. p Jnno. in. c. pcea req̃siti fuimus. de appel. de illo q̃ excõicauit si elegerit. Et ideo limita tex. d. c. vt aiaz. q̃ statuto non liganť eẽ territoriũ delinquẽtes: qñ delinquẽs ꝛ res circa quã delinquit ꝛ etiam ipsum delictum sunt totaliter extra ꝓuinciam seu territoriũ statuẽtis.

11 ¶Qui liganť qñ snĩa pferť nõ p viã statuti lz snĩe hois: R. fm Pa. ꝛ Be. vbi. s. Aut pferť generalit̃ p ꝓterita culpa: ꝛ sic non ligat eũ q̃ eã cõmisit ex territoriũ sniantz: lz bñ ligat sbditũ q̃ eã cõmisit in territorio qzuis sit eẽ territoriũ tpe snĩe. Sz eũ q̃ nõ est sbditus seu de territorio lz ibi delicquit sine pferať generalit̃ siue spãlit̃ ꝯ eũ nõ ligat eũ eẽ territoriũ exĩtez: nisi fuerit citatõe puẽtus aiaz redderet: vl̃ nisi ad req̃sitõez iudex ꝓpus sub q̃ regit ipm citaret put tenet req̃situs vt iret ad rndenduz: qz si nõ faceret posset excõicari. Aut pferť specialit̃ p ꝓterita culpa: ꝛ sic ligat subditũ q̃ delinq̃t eẽ territoriũ ꝛ ibi existentẽ. Rõ: qz cum cora vtroq; ordinario possit ꝓueniri. de fo. cõpe. c. fi. Ergo põt cogi p ordinariũ ad comparendũ: ꝛ si nõ comꝑet excõicari põt. Et lz nũcius exequať citatõez eẽ territoriũ ꝓpriuz: tñ citatio dicernit̃ facta in ꝓpo territorio ipsius iudicis q̃ ad oẽs effectus: nisi añ talẽ citationẽ alibi capet domicilũ: qz tũc nõ posset citari nec ꝓsequenť excõicari tãq; ꝓtumax fm cõmunẽ opi. lz Pau. in de. pastoralis. de re iudi. teneat q̃ etiã subditus eẽ territoriũ citari nõ possit. Aut snĩa pferť generalit̃ vel spãlit̃ p culpa futura: ꝛ sic equipať statuto q̃ ad sbditos solũmõ in h̃ vt nõ liget ignorates nec eẽ territoriũ delinquẽtes. Quo ꝯo ad forenses postea delinquẽtes nullo mõ compať statuto nec liganť: qz cũ sumat snĩa vires incõtinenti ꝯ q̃s pferť. sic nõ põt comp̃hendere nisi subditos fm cõiter legistas. in. l. cunctos populos. C. de sum. tri. Et aduerte q̃ ista snĩa p futuris culpis nõ põt ferri: nisi mora inhibenda satisfactiõe vel culpa seu offensa pcesserit: aut alia rõnabilis causa q̃ in ipis sentẽtijs exprimenda est. vt in. c. romana. §. caueãt. eo. ti. lib. vj. si tamen ferať tenet: lz sit iniusta. vt ibidem tenet Hemĩa.

12 ¶Utz archieps in dyocesi sui suffraganei delinquẽs liget statuto epi excõicãtis taliť delinquẽtes: ꝛ silr eps q̃ fec statutũ si facꝫ: R. q̃ diuersa fuit opi. vt pz p Archi. ꝛ Be. in. d. c. vt aiaz. tñ mihi plz opi. Joh̃. de ligna. in tracta tu de cẽsura eccl̃iastica: q̃ aut statutũ dicť q̃ q̃libet exercẽs iurisdictõez in tali loco ꝛ tpe. vl̃ celebrãs in põtificalibꝫ sit excõicatus: ꝛ tunc faciẽtes ꝯ eũ nõ ligãt: qz sic eps vt eps ꝛ archieps vt archieps faciũt ꝯ ꝛ non põt ligari. Et sic intelligit opi. dicẽtiũ q̃ nõ liganť. Aut dicit statutũ q̃ faciẽs furtũ vel aliud maleficiũ sit excõicatus: ꝛ sic liganť: qz ñ cõmittũt vt eps vel archieps: lz vt ꝑuatus. Et sic intelligẽdi cẽtes q̃ liganť. Destruat g̃ statutũ si ñ vult ligari: absolui tñ poterit a suo ꝓfessore.

¶Quid si archieps ꝑticipat in crimine excõi 13
cati ab epo suo suffraganeo. R. q̃ ligať snĩa iuris: ꝛ erit absoluendus ab epo suo suffraganeo. c. nuper. de sen. ex.

¶Utz iferiores plati ab epis habeãt territo- 14
riũ: R. fm Jo. an. in. c. cũ ꝓtigat. de fo. cõpe. ꝛ sequiť Be. i. d. c. vt aiaz. q̃ nõ. Limita nisi essent exẽpti cũ suis sbditis fm Jo. de sctõ geor.

¶Quõ liganť sbditi religiosoz exẽp- (gio. 15
toz eẽ loca delinquẽtes: R. Be. in. d. c. vt animaz. q̃ eo mõ q̃ liganť subditi epoz eẽ dyocesim: quia subiecte eccl̃ie sunt eis p territorio: vt sunt iudices psonaz ꝛ non loca simpliciter dic vt. j. Sententia. §. v.

¶An loca exempta sunt de territorio. vide sta 16
tutum. §. ij.

¶Utz igrates ligenť statuto excõicãte factũ 17
damnatũ: puta falsificantẽ instra. vide. j. excõmunicatio. vij. casu vl. §. ij.

¶Utz excõicatio ex iniusta cã vl̃ falsa liget: 18
R. q̃ ñ: q̃tũ ad eũ. xj. q. iij. §. ex his. lz q̃ ad eccl̃az si ẽ ab eo q̃ iurisdictõez hz sup eũ sic ligat. lz dz eã revocare vel absoluere qñ cognoscit errorẽ suũ vel iniusticiã: non obstãte ꝯdictione aduersarij. lz caueat iudex ne ꝓtendat errorẽ vel iniusticiã in ꝓiudiciũ alterius ptis indebite. c. sacro. de sen. ex. Et ꝓpterea caueat ille q̃ se tenet excõicatũ iniuste vel ex falsa causa ne excõicationẽ ꝓtenat: qz ꝓtendendo eã peccaret mortaliť ꝛ posset excõicari. xj. q. iij. §. cã ergo. nisi in casibꝫ de q̃bꝫ. j. excõicatio. iij.

¶Utz excõicãs aliquẽ ꝯditionaliť: puta si ñ 19
soluerit ticio hinc ad pascha: liget eũ si nõ soluit: qz non potuit. vide. j. Pena. §. xij.

¶Utz snĩa excõicatõis edita in fauorẽ alicu 20
ius liget si ille cuius fauore agit ꝓsentit vt ñ faciat qđ ei pcipit: puta ꝛ iadať ticio sb excõicatiõis late snĩe pena. vt soluat Sempronio centũ infra pascha. Sempronius ẽ ꝓtẽtus: ꝓgare terminũ vsq; ad pẽtheostẽ erit ne excõicatus ticꝰ nõ soluẽs ifra paschaz: R. q̃ nõ fm Pe. i. c. j. de locato. facẽ. c. pcea. de appel. Bar. in. l. j. §. ꝛ post opẽz. ff. de no. ope. nũ. ꝛ Jo. an.

i.c.q̃cũq;.de sen.ex.li.vj. Ego addo nõbile dictũ Bal.i.l.maximũ viciũ.C.de li.p.vbi dic̃ statuto cauet̃ q̃ frat̃ excludat sororẽ a successione p̃ris. Mortuꝰ ẽ p̃r: filiꝰ hz mꝝtos creditores q̃ vult admittere sororẽ suaz ad successionẽ: t sic renũciauit statuto. An creditor es possint impedire renũciatõez tanq̃z in fraudẽ creditoꝝ fiat t determinat q̃ nõ. Et sic tene etiam de alijs penis. Intelligẽ tñ si p̃sensus p̃stat ante cõmissam penã: q; post pena inflictã p̃sensus supueniens non tolleret eã. Faciũt notata p Bar.in.l.j.§.filius.ff.de leg.iij.

20 ¶Sz pone q̃ prorogato termio ticius ñ soluit etiã in termino prorogato erit ne excõicat⁹? R. q̃ non: si prorogatio fit sine auctoritate iudic̃. secus si fieret cũ auctoritate iudicis prorogantis mandatũ qđ erat vt solueret in paschã vt soluat in pẽthecoste sub eadẽ pẽa: q; sic ligaret̃ alit̃ nõ: q; fm Bal.in.l.tale pactũ.ff.de pac. excõicatio nõ põt nasci ex pacto sz ex sñia.

21 ¶Quare dz q̃s excõicari? R. q̃ solum p pctõ mortali cui ẽ anexa p̃tuacia: puta q; monitꝰ nõ vult resipiscere. vt ẽ tex. in.c. nẽo epoz.xj.q.iij. nec mirz. q; nulla maior pẽa in eccl̃ia. vt in.c. corripiant̃.xxiij.q.iij. vñ dic̃ Pa.i.c. p venerabilẽ. q̃ fil̃ sint leg. q̃ vbicũq; in iure ecclesiastico repit̃ pena mortis p excõicatiõe dz exponi. vt ī.d.c.p venerabilẽ p bal̃. Propẽa dic̃ tex. in.c. cũ medicinalis. de sen. ex. li. vj. q̃ iudex i ea pferẽda dz se oñdere plenꝰ qđ cognitis ẽ t medentis. Hec ibi.

Excommunicatio

ñ. Quomodo dz q̃s excõicari.

1 ¶Utz req̃rat̃ monitio p̃cedẽtis? R. q̃ sic triplex vl̃ vna p tribꝰ coram p̃sonis idoneis facta cũ ĩtuallo diez: nisi necessitas aliꝰ suadeat: vt no.gl.i.c.statuimus.e.ti.li.vj. Alit̃ excõicãs sine monitõe p mẽsez vnũ ẽ ipe dictus ab ingressu eccl̃e ipo facto. vt in.c. sacro.eo.ti. nisi sit eps vel supior. in.c.q; piculosuz.e.ti.li.vj. Aduerte tñ h̃ q̃ qñ p̃latus p̃cipit sub excõicationis late sñie pena subdito ne faciat tale crimen: tũc non req̃rit̃ alia monitio: sz faciens ꝯ statũ excõicatus ẽ: cũ habeat annexã p̃tuacã fm Jo.de ligna. in tractatu de censura.

2 ¶Utz debeat pferri in sc̃ptis? R. q̃ sic: t cãz excõicationis exp̃sse p̃scribere ppt̃ quã pfert. Et exemplũ hmõi sc̃pture req̃situs tenet̃ tradere infra mẽsez excõicator q̃libz. alit̃ p mẽsez vnũ ab ingressu eccl̃ie t diuis officijs ẽ suspẽsus si ẽ inferior epo. vt in.c.cũ medicinalis.e.ti.li.vj Silr̃ in sñia suspensionis t interdicti ẽ seruandum sub eadem pena: vt ibidem.

¶Utz in hãc penã cadãt p̃lati religiosoꝝ si h̃ 3
nõ seruãt? R. Lap. vt refert Be.in.d.c.cũ medicinalis. q̃ nõ: eo q̃ ptinue habeãt monere t corrigere subditos: t sic oporteret sp hẽ calamũ. Ego ãt credo vez. Prio qñ piculũ esset in mora vt nõ posset seruare p̃dicta: qđ etiã tenet Jo.an.ibidẽ. t gl.in ℣.temerarij. Scdo qñ statuta sui ordis aliã formã traderẽt. t/lã seruarẽt lz nõ istã. q; vt no.in.c. q̃lit̃ t qñ. el.ij.in fi.de accu.ordo iuris nõ seruat̃ in regularibꝰ. Tercio crederẽ excusari si ex ĩgrãtia ꝯ facerẽt: q; facilit̃ religiosi ĩgrant iura. vt in.c. veniens.de sim. Alꝰ non credo excusari. t sic limita Joh.an.ibidem qui tenet q̃ ligant̃ ista pena si non seruant p̃dicta.

¶Utz sit certa forma ℣boz determinata? R. q̃ 4
nõ. oportet tñ q̃ vtat̃ talibꝰ ℣bis q̃ exp̃mant p̃sensum iudicis de p̃nti excõicatis: sic in sili dz. de spõ.c.si inf̃ viz. t de spõ. duoz.c.j.ar.a ꝯ rio sensu.in.c.audi.xj.q.iij. Nõ ãt de p̃terito vel futuro. Vñ si dicat. denũciamus talez excõicatũ quẽ tñ pus nõ excõicauit ñ erit excõicatus. Silr̃ si dicat. volo sit excõicatus vnꝰ de istis duobꝰ: neut̃ erit excõicatus. Et lz q̃dã dicãt q̃ si ītio sit excõicãdi q̃lit̃cũq; loquat̃ erit excõicatus nõ credo: sz tene qđ dixi: q; in excõicatõe req̃rit̃ vltra intẽtionẽ exp̃ssio certa qđ etiã tenet Hosti. Et fac̃ qđ no.in.c.cũ desideres.eo.ti. Et no. Inno.in.c.cũ oli.el.j.de p̃uile. Et idẽ dicendũ de absolutõne. Ex q̃bus colligẽ q̃ excõicãdus p̃mo dz moneri. Scdo dz subesse causa iusta. Tercio aĩus bonus indicis. Quarto ℣ba cõgrua. Et q̃nto q̃ p̃ferat̃ in sc̃ptis. Et sexto q̃ exemplũ sc̃pture si requiratꝰ detur infra mensem.

¶Utz excõicatio maior possit ferri ad tp̃us? 5
R. q̃ sic fm do. Anto. t etiam eius absolutio vt recitat Pa.in.c.veniẽs.el.ij.de testibꝰ. vbi dic̃ q̃ põt absolui vt testimoniuz det t postea reincidat: sz suspẽdi nõ põt: sz optet q̃ aut totaliter liget aut totalit̃ tollat̃ fm glo.in.c.pñti.de sen.ex.libꝰ.vj. põt bñ ferri ꝯditionalit̃: et deficiẽte ꝯditõe nõ ligabit: sz absolutio ñ põt fieri ꝯditionalit̃: qđ intelligẽ de ꝯditõe p̃teria q̃ suspẽdit actũ: sz de ꝯditõe p̃terita q̃ ꝑpe nõ est ꝯditio bñ põt fieri: vt puta si fecisti: sic ego te absoluo: sicut dicimus. Si tu non es baptizatus ego te baptiso.

¶Quid si dicat: hẽo te p excõicato? R. q̃ ex- 6
cõicatus erit. vt p̃z p ea q̃ dixi. s. Liuis. §.j.

¶Ex q̃bꝰ ℣bis cognoscat̃ quõ excõicatio sit la- 7
te sñie vel ferẽde? R. fm Pa.in.c.si diligenti. de fo.cõpe. q̃ qñ p̃fert sñia in iure respectu p̃teriti tp̃is: vt puta excõicatus sit vel interdictus

97 q 2

tũc ipo iure regulariter ligat.c.cupientes.in.§ ceteꝝ.z ibi tenet glo.in ỽ.suspẽsos.de elect.li.vj. Facit.c.ij.de testi.cogẽ.z glo. h̃ tenet in.c. q̃cũq;.de here.li.vj.z glo.in.l.in criminali.C. de iurisd.om.iu. Et h̃ verꝝ nisi alio iure appareat q̃ sint ferẽde sñie.vt no.in.c.ij.de fo.compe. in ỽ.sit sequestratus.z.xxx.dis.p totũ.vbi dr̃ anathema sit.s.p sñiaꝝ ferendaꝝ. Si vo ỽba nõ sunt respectu pteriti tpis:tunc si sunt dda ratoria sic ipo iure ligãt:vt si dicat.decernim⁹ excõicationi subiacere z hmõi vel iuribꝫ care re.p h̃ ter.cũ glo.in.c.nouit.de his q̃ fi.a pla. Si aut ỽba sunt dispositiua:tũc si sonãt in futurꝫ ẽ canõ ferẽde sñie:nisi addat aliqđ verbũ qđ oñdat ab ipo facto. vide bo.glo.in regula.in penis.li.vj. Item tenet cõiter dr̃ h̃ verbo subiaceat:q̃ sit late sñie z sonet in futurũ. Sic ỽbũ habeat.vt no.in.c.vnico.de iniur. li.vj. Et pbat in.c.si q̃s suadente.xvij.q.iij. Et sic intelligeq̃d dr̃ in rubro.C.cõminationes vel epistolas.

8 ¶Utrꝫ cũ dr̃ sine a iure sine ab hoie pcipio sb pena excõicatõis sit lata sñia:ita q̃ ꝯ faciens incidat ipo facto:R.q̃ nõ:nisi aliud appareat ex pcedentibꝰ. Ita ꝯcludit glo. notabilis q̃ cõiter tenet in.c.vnico.de sagitta.z in.c.ij.de simo.z in.c.ij.de mñi.ꝯ interdic.eccl.ꝯc.nec approbo distinctõez Hostiẽ.z Hug.q̃ volũt q̃ si pferat a iure sit late sñie.allegat.xxx.di.p totũ.z pax faciũt. Si ãt pferat ab hoie:tũc nõ sit late sñie:sed p̃mũ tene.

9 ¶Utrꝫ vbicũq; fit mẽtio de excõicatiõe intelligat de maiori:R.q̃ si pferat a iudice ẽ certũ q̃ sic si aliꝰ ñ exp̃mat p ter.i.c.pe.de sen.ex. Idẽ posset dici qñ pferat a iure. Et ista ẽ rõ:q; ỽba debent intelligi fm cõmunẽ ꝯsuetudinẽ.vt i.c. ex lris.de spon.z.l.labeo.ff.de sup.le. vñ q; cõmunis vsus habet vt accipiat⁹ maiori sic faciendum est.

Excommunicatio

iij. In q̃bꝰ casibꝰ excõicatio ab hoie lata non tenet nec est timenda:R.q̃ in.xv.fm cõitor/dcto.in.c.solet.z.c.pñti.eo.li.vj.

1 ¶Primus qñ ẽa nõ suo iudice.de ꝯsue.c.adnraz.cũ suis ꝯcor.in glo.z h̃ verꝝ nisi ex certa scientia quis consensisset in eum tanq̃ in iudicem.p principium.ff.de iurisdic.om.iudi.l.si per errorem.z.ff.de iudi.l.ij.

2 ¶Scõs qñ ẽa suo iudice z excõicato.z z alii qui teneat q̃ qñ excõicatio est occulta q̃ rõne publici officij tenet.tu tñ tene q̃ nõ valet.vt est ter.in.c.audiuimus.z.c.apte.xxiij.q.j.et tenet glo.in.§.j.z.xxiij.q.j. verꝝ ẽ q̃ excõicatus ab excõicato occulto ñ dz in apto celebrare vel imiscere de diuis:q; si non posset pbare eũ excõicatũ scãdalizaret ppl'm.Pa.in.c.veritatis.de do.z tu.tenet post factũ istã opi.sz ante factũ dicit tenendũ q̃ valeat.sz non credo nisi vt dixi quo ad h̃ vt nõ celebret in pblico:nisi posset pbare q̃ sit excõicatus. Idem dic si est a suo iudice sz intruso.xij.q.ij.alienationes.vel suspẽso seu interdicto a iurisdictione.de ꝯcess.pbẽ.q;.cũ ibi notatis.

¶Tercius casus qñ ille platus q̃ eã tulit violauit inf dictũ hoiꝭ.c.tãta.de excess.plat. Et h̃ verꝝ nisi fuisset absolutus a dicta violatione quia tunc teneret sententia excõmunicatõis ab eo lata post absolutionem. 3

¶Quart⁹ qñ q̃s excõicat subditũ ꝯ p̃uilegiũ sui tenorẽ.de p̃bi.c.cũ capella.z.c.q;to. 4

¶Quintus qñ plati excõicãt sbditos q̃ nolũt eos pcurare vltra euectões z psonaꝝ numeꝝ taxatũ.in.c.cũ apls.de cẽsi.dũ eos visitãt.vt in.c.cũ ad q;rundã.de excess.pla. 5

¶Sextus qñ ferat a delegato impetrato ab excõmunicato in casu nõ pmisso.vt de rescript. c.j.li.vj. Nam solũ põt impetrare excõicatus rescriptũ sup articulo excõicatiõis vel appellationis:als non vt ibidem. 6

¶Septimus qñ fert ꝯ insinuantes vel exponẽtes supioribꝰ aut aplice sedis legatis vl' in q̃sitoribꝰ statũ eccl'iaꝝ z monasteriorꝝ seu locoꝝ suoꝝ psonaꝝ z reꝝ ipoꝝ.vt in.c.quia plerigz.de offi.or.li.vj. 7

¶Octauus qñ delegatus excõicat ꝯ intẽtõez delegãtis.de pben.c.vlti. 8

¶Nonus qñ excõicat q̃s post appellationez legitimã.vt in.c.solet.z.c.venerabilibꝰ.eo.li.vj.z.c.p tuas.eo. Fallit h̃ vt no.Pa.in.c.venerabili.de cẽsi.qñ platus p cedit ẽ iudicialit vt ps ad ꝯseruatiõez iuriũ suoꝝ:q; sicut põt se defendere gladio materiali:sic z spirituali: nec tenet admittere pbationes in contrariuz vel appellatiõez.vt in.c.dilecto.eo.li.vj. qđ limito verꝝ qñ est in possessione vel saltẽ non ꝯstat q̃ nõ sit in possessione. Secus esset qñ ꝯstaret eũ nõ esse in possessiõe:vt puta q; cõstat mõ astenũ esse exẽptũ: z ꝯstat epm nõ eẽ in possessiõe ipm visitandi:q; tunc si excõicaret post appellatõez nõ teneret. 9

¶Utrꝫ appellatio post excõicatiõez inflictaz ipaz suspẽdat:R.fm Pa.in.c.p tuas.e.ti.q̃ nõ:sz solũ defert iurisdictõnez ad supioꝛẽ.vt pz in.c.pastoralis.z qđ ibi no.de ap. 10

¶Utrꝫ allegãs sñiaz nullã z nõ perẽs absolutionẽ ad cautelã sit audiẽdus:R.Pa.in.d.c.p tuas.q̃ sic:z z in.d.c.p tuas nõ ponant 11

nisi duo casus in quibꝫ dꝫ ꝗs audiri. tñ ꝯ intelligit ꝓ exẽpli. ꝛ ppterea ꝑ oĩ casu in q̃ ꝗs dicat sñiaꝫ nullã dꝫ audiri: ꝗuis nõ petat absolutõez ſm cõiter doc. in. d. c. p tuas. ꝛi. d. c. solet. Secus de allegante sñiaꝫ iniustã: q; nõ auditur ante absolutionem.

12 ¶ Decimo qñ ꝓtinet intolerabilẽ erroꝛez. vt in. c. p tuas. e. ꝛ dictis. c. solet. ꝛ venerabilibꝫ. Et dꝫ intolerabilis erroꝛ qñ aliq̃d sub vi ꝑcepti ꝓtinetur in sentẽtia qđ cõiter vl'un suo genere est pctm: veluti si excõicat: q; elemosynã pauperi tribuit. vel q; faciebat aliq̃d quod in se bonũ est. aut q; n opabaꝰ illud quod ex suo actu illicitũ ẽ ꝛ pnũ. vt dꝫ in. d. c. venerabilibꝫ. Addit gl. in. d. c. p tuas. q; ẽ intolerabilis erroꝛ qñ ꝑcipit impossibile. Itẽ qñ pnũciat exp'sse ꝺ ius scriptũ: vt puta q; dic̃ pnuncio excõmunicatõez valere: ꝗuis sit lata post legitimã appellatiõez. Sꝫ ꝯ aduerte q; aliqñ erroꝛ est exp'sus: ꝛ tũc claꝛ est q; non ligat p ter. p̃dictos. Aut nõ est exp'sus: ꝛ sic glo. in d. c. p tuas tenet q; ligat. sꝫ ſ Pa. in. d. c. cum apl's tenet verũ gl. qñ nõ ꝓstat notoꝛie de erroꝛe. sꝫ qñ notoꝛie ꝓstat: vt puta q; q; voluit eũ ꝑcurare vltra numeꝝ debitũ excõicat q; nõ ligat. de. pastoꝛalis. §. pisana. de reiudi. vt no. ꝑ Inno. in. c. fraternitatis. de fri. ꝛ male. ꝛ plꝫ mihi ista opinio.

13 ¶ Quid si ꝓtinet erroꝛ ẽ facti: puta q; dic̃ excõico te q; feciſti furtũ cũ ñ fecerit? ſ. gl. in. d. c. p tuas. q; ligat. sꝫ ego credo gl. verã nisi noꝛie ꝓstaret de erroꝛe facti: q; sic ñ ligaret

14 ¶ Undecimo qñ sñia ꝑferꝝ generaliter ꝺ non facientes: puta restitutionem vel non soluentes ꝛ aliquis non facit: q; non põt. q; sic non ligatur ſm Federi. ꝓsilio. ꝛ ciij. ſ Rõ ſm ſ Pa. in. c. ꝑ. ꝛ. B. de offi. dele. q; verba similia debent intelligi ciuili modo. arg. l. si cui. ff. de serui. Vide. j. pena. §. xiij.

15 ¶ Duodecimo qñ sñia excõmunicatiõis ponit vt aliq̃d faciat ꝗs in certo termino: ꝛ terminus prorogaꝰ ab illo cui debebat facere. de q̃ vide. s. excõicatio. j. §. xx.

16 ¶ Terciodecimo qñ iudex ferẽs sñiaꝫ nõ intẽdit ligare: q; excõicatio assumit vires ab intẽtione excõicatoꝛis. ſm ſ Pa. in. c. ex pte. el. j. de offi. ordi. facẽ qđ no. gl. in. c. ij. de testi. cog. ꝛ in c. ꝑ. ꝛ. B. de offi. dele. ꝛ in. c. j. de iudi. ꝛ tiõ qñ iudex generaliꝝ excõicat nõ reuelãtes: vel qui fecerũt aliq̃d si intẽdit aliqꝫ eximere ab ꝯ nõ ligantur quod no.

17 ¶ Quartodecimo qñ aliqꝫ iferioꝛ a papa excõmunicat aliquẽ cũ ptic̃patibꝫ cũ eo in casibus in q̃bus minoꝛ excõmunicatio incurrit. Nã ꝺ tales ptic̃pãtes ipso iure est nulla: nisi fuerint nominati moniti tribꝫ vicibꝫ vel vna ꝑ tribꝫ cũ aliquoꝝ dieꝝ interuallo ne cuꝫ tali excõicato ptic̃pẽt. c. statuimus. iũcto. c. ꝓsti/tutionẽ. e. li. vj. ꝛ sine dicta monitõe excõicãs est interdictus ꝑ mẽseꝝ ipso facto ab ingressu eccl'ie. c. sacro. e. ti. ꝛ no. i. d. c. statuimus. Secus est de papa q̃ põt excõmunicare aliquem cum ptic̃pãtibus. ꝛ sic ligarent eadez sñia: ꝛ ab ipso solo essent absoluendi. c. quod in dubijs. eo. Sil'r ſm Jo. an. ꝛ Ab. ꝛ sequit' ſ Pa. in. d. c. qđ in dubijs. si ꝗs iudex excommunicaret ꝑdictos ptic̃pãtes cuꝫ aliquo excõmunicato ab alio nõ a se teneret excõmunicatio: ꝗuis non essent moniti. Et sic in istis duobꝫ casibꝫ timẽda esset: al's nõ.

18 ¶ Quinto decimo qñ excõicatio ferꝝ sub ꝓditione ꝛ añ ꝓditiõis euentũ moꝛit excõicatoꝛ: q; sic expirat ꝛ nõ ligat post moꝛtẽ eiꝰ ꝯ ſ Pa. in. c. cũ ad ꝯ. de de. nõ residẽ. ꝛ qlibet etiã alia sententia expirat ex quo nõ habuit effectũ in via sententiãtis. Fac. l. fi. ff. de pe. ꝛ sil'r dic̃ Bemi. in. d. c. vt aiaꝝ. q; ꝓditus q̃ efficit' foꝛi alterius pẽdente ꝓditoe nõ ligaꝰ ſm Archiõ. sꝫ ſm Joh. an. ligaꝰ nisi appellauerit. de fo. com pe. c. pe. de offi. deleg. c. gratũ. ꝛ. c. relatũ. ꝛ idem Inno. tenet ꝛ verius.

19 ¶ In oĩbꝫ ꝑdictis casibꝫ sñia excõicatõis nullo mõ est timẽda: nec quo ad deum: nec q̃ ad eccl'esiã qñ notoꝛie ꝓstat de aliq̃ ipoꝝ. Sꝫ qñ nõ ꝓstaret: tunc quo ad eccl'esiã esset timẽda: ꝛ ipaꝝ ꝓtemnens peccaret moꝛtaliter ꝛ posset excõmunicari. ꝛ sic intelligendũ est. c. j. xj. q. iij. vbi dꝫ. Sententia pastoꝛis siue iusta siue iniusta fuerit timenda est.

20 ¶ Exꝑdictis patꝫ decisio nõbilis ꝛ q̃stionis. Eps excõicat oẽs q̃ sciunt ꝗs accepit aliq̃d si nõ reuelãt: an teneant. Et dic q; si aliter nõ exꝑmit nõ tenent: nisi sciẽtes ꝛ q̃ ꝑbare pñt. vt. s. denũciatio. §. xiij. Si ãt exꝑmeret in sñia q; siue ꝑbare possint siue nõ q; teneant denũciare sic ꝓtinet erroꝛ ẽ intolerabilẽ: ꝛ ñ valet nisi adderet q; q̃ non põt ꝑbare teneaꝰ sibi dicere tãꝫ pũ ꝛ puisoꝛi vt secrete puidere possit: ꝛ tũc tenerent ei dicere ſm distinctõez quã hẽs. s. denũciatio. §. x. Itẽ alterius q̃stionis. Eps excõicat oẽs nõ audiẽtes missam in parochiali eccl'ia in festis: q; si aliud non addit solũ erũt excõicati q̃ sine rõnabili cã eã nõ audiunt. aut in casu a iure vl' generali ꝓsuetudine ꝑmisso. Et ideo illi q̃ ꝑ aliquã infirmitatem nõ audiũt ꝛ hmoi: nõ erunt excõicati. Sil'r q̃ audiũt in eccl'ia minoꝝ ꝛ ꝑdicatoꝛũ. Si ꝯo in sñia adderet siue exꝛõnabili cã di/

mittant siue nõ siue in casu ꝓmisso a iure vl' a ꝓsuetudine siue ñ: sic ꝓtinet tolerabilez er/ rorẽ t nõ ligat: qz sic ẽps attendẽdo ꝫ ius ni/ hil fac. c. vides. x. di. t qđ no. in. l. nõ dubiũ. C. de legi. Itẽ etiã attentatũ ꝫ ꝓsuetudinẽ ge/ neralẽ totius orbis ẽ nullũ. vt i. c. bis. t. c. ca/ tholica. xj. di. qđ esset si posset phibere ne au/ diret in eccl'is mioz tꝑdicatoz t hmõi. Idẽ dic qñ mãdat ne qs laboret in festis ꝑm ꝓdi/ ctã di. Item qñ ꝓcipit alicui vt soluat in tali termino tacto cẽtũ ꝑm ꝓfatã di. t faciũt ad ꝓ/ dicta qđ dicã. j. pena. §. xiij. vbi plene videb ꝓ hac materia t similiũ qstionũ.

Excommunicatio

iiij. in qbꝫ casibꝫ incurrit minor excõicatio ipso iure. Ad qđ dicẽdũ ẽ q lz plures casus nu merent in iure nihilominus oẽs reducunt ad istos duos: qz ꝑmus est pcm mortale. Nã qtiẽscũqz qs peccat mortaliter ẽ excõicatus mi/ nori excõicatõe ipso facto. vt ꝓz in. c. audi. xj. q. iij. vñ si celebrat vel recipit eccl'astica sacra nisi ꝓus ꝓterat te pctõ peccat mortaliter. c. fi. de cle. ex. mi. qđ limita vt. s. baptisatus. v. §. xj. Et hec excõicatio minor est solũ q ad reum si pcm est occultũ. vt in. d. c. audi. Si ꝫo ẽ no toriũ sic excõicatus est etiã q ad eccl'iã. vt in c. vña. de coha. cler. t mu. de q dic vt. s. Cleri/ cus. viij. §. iiij. t ad istuz casum reducit illud qđ habet in. c. miror. xvij. q. iiij. t in. c. tãta. de simo. ti. c. si qs de incep. xxj. q. vij. cuz sil'ibꝫ. Scõs casus est cuz qs ptic̃pat cũ excõicato maiori excõicatõe: in locutõe: oratione: salutati one: comestione: t sil'ibus. de qbus dic vt. j. ex cõmunicatio. viij. ꝑ totum.

Excommunicatio

v. de casibꝫ in qbꝫ qs incurrit ipso facto excõi/ cationẽ maiorẽ t a q nõ ꝓt absolui: nisi a se/ de apl'ica. Primus casus ẽ in. c. si qs suaden te. xvij. q. iij. iũcto. c. nõ dubiũ. t. c. venies. t c. ad eminẽtiã. t. c. cũ illoz. t. c. de monialibꝫ. eo. ti. cũ. c. religioso. eo. ti. li. vj. vbi excõicant qcũqz suadẽte dyabolo in clericũ vel mõachũ vl' monialẽ cãonicũ aut cuiuslibet religionis ꝓfusz vel ꝓfaz aut nouitiũ quẽlibet cuiuslibet religionis violẽtas manus iniecerit. ꝑ cu ius casus declaratõe q̃runt infra scripta.

1 ¶ Qñ dicatur inijcere suadẽte dyabolo: R. q qñ dolose fac. Nã dolus requirit vt excõmu/ nicatio hec incurrat. vt no. Joh. an. in. c. q̃te. in nouella. de sen. ex. Et est tex. apertus in. c. j. t in. c. cũ volũtate. eo. ti. ex quo ꝓz q ꝑcutiẽs clericũ in. viij. casibꝫ nõ est excõicatus.

¶ Primo si indeliberate sic fac̃ ludẽs pcussus 2
aliq̃n sine deliberatõe repcutit. vt in. d. c. j. ꝑm Monal. quia hec est ꝺditio ludi vt pcussus graviter repercutiat: ne videatur inferior in ipso ludo.

¶ Scõo si ex ludo t loco intelligẽte leuit' t non 3
in derisionem. vt in. d. c. j.

¶ Tercio si cã correctõis. vt in. d. c. cũ volũta 4
te. Intelligẽte de his q̃bus est ꝓmissuz: sic̃ sunt plati q ꝓ sacꝝ dericos vel religiosos verbe/ rare ꝑnt: exceptis epis quibus non lz aliquẽ pcutere. vt in. c. non liceat. lxxxvj. di. lz ꝑ aliũ faciãt. vt. v. q. v. illi qui. Non tamẽ per laicã si clericus est qui verberãdus est. vt in. c. vni/ uersitatis. eo. titu.

¶ Quid si sit ꝑlatus: lz nõ illius clerici quem 5
verberat: R. q est excõicatus: qz ꝑm Pa. in. c. vt fame. eo dẽ. oꝑtet q sit suus ꝑlatus. t sco q ad eũ spectet correctio: qz nõ sufficit q hẽat auctoritatẽ in ciuilibus sic rector vniuersita/ tis habet. aliter istis duobꝫ nõ ꝓcurrentibus erit excõmunicatus.

¶ Utz verberãtes ex mãdato ꝑlatoz excusen 6
tur: R. q si est inferior ẽpo ꝑlatus ipe ꝺz ver/ berare nisi cã vigeat: aliter ẽ excõmunicatus tã ꝓcipiens qz obediens si ꝑ aliũ fac. vt i. d. c. vniuersitatis. Si ꝫo est epus vel si nõ est epus t cã vigeat excusatur verberãs de eoz mãda/ to. vt in. c. ex tenore. eo dem. dummõ sit cleri/ cus monachus vel ꝓuersus si verberare vult clericũ monachũ vel ꝓuersum: qz lz ꝑ laicuz possit capi clericus ex necessitate vel mona/ chus aut ꝓuersus. vt in. d. c. vt fame. eo dẽ. tñ verberare non lz aliquo mõ nisi cã subsisten/ te: aliter excõicatus essz. vt in. d. c. vniuersita tis. t ꝫ capio laicum ꝑ secularẽ ꝓprie. vt i. d. c. vniuersitatis. t sic ꝓsuetudo interꝑtat. d. c. vniuersitatis. vt ꝑ cã rationabili t ꝑ conuer/ sos seu laicos religiosos possint de mandato prelatoz verberari.

¶ Utz ꝑlatus vel alius de eius mãdato deti/ 7
nẽs clericũ sit excõicatus: R. q nõ: nisi modũ excedat: vt puta cũ clericus q̃re se capi t duci pmittit: t capiẽs calce vel pugno ipigit. vt di cit Jo. an. in. c. si clericos. e. li. vj. vl' nisi cleri/ cus fideiussoriã de parẽdo daret: qz tũc ñ pot teneri nisi excessus enormitas vl' alia rõna/ bil' cã aliud suaderet. vt in. d. c. si clericos.

¶ Utz ꝑlatus verberãs clericũ ex odio nõ cã 8
correctõis sit excõicatus: R. q sic. ar. d. c. cuz volũtate. Sz no. ꝑm Monal. ti. excõmuni/ catio. q nõ req̃rit q ꝑlatus verberãs cogitet de correctiõe: lz sufficiat q sit ꝓsona q hz auctori/ tatẽ a iure verberãdi t cã ꝑsit ꝓpe quã debeat

puniri. vnde pcutere ex correctiõe est pcutere
p culpa digna correctõe q̃ sñia z si sit benigna
securius tñ est ꝑm eundẽ vt saltem habitu co
gitet de correctiõe: qz lz tunc moueat ex ira nõ
erit excõmunicatus: lz lõge melius est vt dif/
ferat donec ira q̃escat. vt dz in. c. illa ꝓposito/
rum. z. c. ira. z. c. cũ apud. xj. q. iij.

9 ¶ Utz magister possit silr cã discipline verbe
rare: R. q sic. c. j. z. c. ex tenore. z. c. cũ volũta/
te. §. fi. e. ti. nec distinguit an clericꝰ sit in sacris
aut in minoribꝰ: sic nec in plato. in dictis. c.

10 ¶ Utz pr̃ vel dñs familie vl ꝓpinquus simi
liter possit: R. q sic si sunt in minoribus cleri/
ci. d. c. cũ volũtate. fac. l. si filius. C. de pa. po.
z. l. vnica. C. de emenda. ppin. xlv. di. §. neces/
se. ad fi. lz tñ Jo. de lig. Pe. de pusio. z Pau.
q etiã si pr̃familias ꝓberaret existẽtẽ in sacris
cã correctõis nõ erit excõicatus. z plz post fa/
ctum: lz añ factũ teneã cũ Pa. in. d. c. cũ vo/
lũtate q incidat. Nec obstat dicto ꝓfatoꝝ do
ctoꝝ rõ gl. in. d. c. cũ volũtate. qz vt dic Pa.
ibidẽ. z in. c. ꝓstitutus. de in inte. resti. sola di/
gnitas epalis nõ facer ordo liberat a pria pta
te. ar. c. p venerabilẽ. q̃ fil. sint legiti.

11 ¶ Silr põt pshyr vel q̃libet alius rõne officij
qõ hz in eccla: qz cui officiũ cõmittit z oia si
ne q̃bus officiũ exeq̃ nõ põt. arg. c. j. de offi. de/
le. Et si talis clericus pturbat officiũ in eccla
lz hñs officiũ: nõ hẽat magisteriũ sup eũ: põt
tñ eũ expellere ꝛberare. vt no. Jnno. z Host.
in. c. veniẽs. eo. ti. Pa. etiã ibidẽ dicit q etiã
si non habet plationẽ excusat in tali casu pcu/
tiendo. Silr pñt facere senes clerici cã deuoti
onis in pueros clericos: z minores in minori
bus ordinibus ꝓstitutos. vt in. d. c. cũ volũ
tate. §. fi. z hec intellige de leui pcussione non
graui. q̃ tñ oẽs supdicti si excederẽt modum:
dummõ nõ ex ꝓposito non erũt excõicati. vt
no. Ber. z Jo. in. d. c. cũ volũtate.

12 ¶ Quarto rõne coertõis põt detineri sine ex/
cõicatõe: puta ꝓtinuat actũ malũ nec põt cõ
pesci alir ꝑm Jnno. in. c. si vo. el. j. eo. ti. qz iu/
dex põt eũ cape z q̃libet alius z ligare: dummõ
q̃z ꝓmũ restituat plato suo. Silr mõ põt ꝑm
Pa. in. d. c. si vo. familia ptãtis inueniẽs cle
ricũ de nocte: qz põt timere ne velit facere ali/
quod malũ: qz est ꝺ eũ ꝓsumptio. c. ꝓsuluit.
de offi. deleg. Jtẽ q̃n capit ꝓpter malũ qõ egit
vt ducat ad platũ suũ vt puniat: z dubitat de
fuga eius ꝑm Pa. in. c. cũ nõ ab homie. de in
di. Fac in ar. C. de cecuri. l. generali. ſ Jdẽ dic si
creditor timet de fuga clerici debitoris. ꝑm Jn
no. z Pa. in. c. vt fame. eo. ti. fac. l. ait ptor. ff.
de his q̃ in frau. cre. Jtẽ põt si fec aliqõ delictũ
detineri p. ex. horas ad vocandũ testes ne sit
locus inficiatõi. fac. l. capite q̃nto. ff. de adul.
z in auc. vt lice. ma. z auie. §. is q̃z.

¶ Quinto rõne defensionis tã sue q̃z suoꝝ seu 13
etiã alioꝝ lz detinere eũ z ad iudicẽ ꝓpriũ du/
cere ꝑm Pa. in. d. c. cũ nõ ab hoie. z etiã pcu/
tere mutilare z occidere cũ moderamine incul/
pate tutele: imo dic glo. in. §. j. xxiij. q. viij. q
nec etiã peccat. sequit Pa. i. c. oli. el. j. de restit.
spo. nec solũ p defensiõe psone: lz etiã rez lz p/
cutere. vt i. d. c. oli. z. c. dilectus. de sen. ex. li. vj.
z in. l. furẽ. ff. de sicca. nõ tñ occidere vl mutila
re lz q̃n ablatũ ẽ recupabile p iudicẽ fz Bar.
in. d. l. furẽ. qz sic curreret excõicatio ez. secus si
esset irrecupabile ablatũ. vt i. d. c. oli. z i. d. c.
dilectus. z no. i. d. l. furẽ. de hac materia vi/
de. s. de defensio. Jdẽ dic de auxiliatoribꝰ taliũ.
Adũte h̃ q lz nõ sit excõicatus facies violen/
tiã clerico p recupatõe rez sibi ablataꝝ: tñ si
h̃ fac ex inruallo postq̃z clericus puenit ad lo/
cũ destinatũ z adeptus ẽ possessionẽ pfectã re
rum ablataꝝ incidit in excõmunicatõez ꝑm
Pe. de censu. eccl̃asticis. z q̃n dicat ex interual
lo Clide. s. defensio.

¶ Sz pone q excedat modũ pcutiẽs clericuz 14
cã defensiõis: R. ꝑm Pa. i. d. c. oli. q ꝓpter h̃
nõ erit excõicatus: dũmõ ex ꝓposito nõ faci/
at: qz vt dixi req̃rit volus vt icidat in excõica
tionẽ. fac glo. in. c. significasti. el. ij. de homi. z
l. si ex plagis. §. taberna rius. ff. ad. l. aq̃l. vide
bo. gl. in. d. c. cũ volũtate. in ꝑn. xxxij. q. j. sec
si ex ꝓposito. z dz excedere q̃n ñ ꝓfuat modera
mẽ inculpate tutele. de q̃ hẽs. s. defensio. §. iiij.

¶ Sz pone q fugiẽdo põt euadere lz nõ fugit 15
z sic pcutit inualorẽ: R. ꝑm Bar. in. l. j. C. vñ
vi. z sequit Pa. in. c. oli. el. j. de resti. spo. q licꝫ
te põt pcutere. qz fuga ẽ q̃dã iniuria. l. itẽ apd
labeonẽ. ff. de iniur. z dic Ly. in. d. §. taberna/
rius. q fuga reddit quẽ vilioꝛẽ. h̃ limito vez
q̃n esset talis q fuga esset ei ꝓfusio: cũ ergo in
iuria coꝛpalis sit maioꝛ q̃z iactura reꝝ. l. in ser
uoꝝ. ff. de pe. z p iactura reꝝ licebat pcutere. vt
dictũ est: ergo a fortiori p iniuria coꝛpali: sed
tñ non euitaret irregularitatem si occideret.
de. si furiosus. de homi.

¶ Sexto rõne turpis opatiõis cũ vxore mr̃e 16
soꝛore vel filia a clerico facte. Nã sic cũ talibꝰ
psonis inueniẽs eũ sine excõicatiõe pcutit. nec
distinguo inr̃ lenẽ z atrocẽ pcussionẽ cũ ius ñ
distinguat. vt in. c. si vo. el. j. §. vlt. cũ etiã lex
pmittat occidere. vt. ff. de adul. l. qõ lex ait. §.
qõ ait. Peccat tñ grauiter si mutilat vel occi
dat. vt no. in. d. c. si vo. excõicatus vo nõ est lz
aliq̃ dixerint q sic. Ego tñ qz difficile ẽ iustuz

tempare volo: ẽ vt. C. de adul. l. graccus. tenerem q̃ esset excõmunicatus occidẽdo vel mutilando qñ maturo ꝓsilio expensato aio id faceret nõ ex calore ire subito: q̃ tũc cessaret rõ qua canõ excusat ab excõmunicatõe & lex ab occisione: alꝫ nõ sit excõmunicatus.

17 ¶Quid si inuenit nõ cuꝫ ꝑdictis psonis aut aliq̃ eaꝫ: sed cũ aliq̃ alia ꝓsanguinea: ff. ꝑm tex. d. c. si vo. q̃ erit excõmunicatus ꝓ cautiẽs: q̃ ꝑfata ꝓcessio nõ extendit ad alias psonas Hostien. tñ extendit filiã ad neptẽ vel vxorẽ & ad sponsam. vt in auc. vt lice. ma. & auie. §. q̃ vo. & Inno. mꝛez ad ascendẽtes: & filiã ad descendẽtes. ꝑma tñ opinio tutior ẽ vt nõ extendat. ar. optimũ in. l. pure. & qđ ibi no. ff. đ adul. vbi nomine pñs cui licet filiã in adulterio occidere nõ veniũt ascendentes.

18 ¶Quid si nõ inuenit in actu coitus cuꝫ ꝑdictis psonis ſz in osculis amplexibꝫ & hmõi signis ꝓpinq̃s coit⁹ vel explẽdi vel expleti: ff. Mo. vbi. §. q̃ si hmõi fiãt in loco suspecto nõ erit excõicatus verbãs eũ. Secus si in publico oscularet ꝑm morẽ patrie.

19 ¶Utꝫ post expletũ opus nephariũ cuꝫ aliq̃ ꝑfataꝫ ex interuallo ꝓcautiẽs sit excõmunicatus: ff. Dire. li. iij. ti. ij. q̃ sic: nisi forte termonuisset eum: vt in auc. vt lice. ma. & auie. §. iis quoq; & C. de adulte. auc. si q̃s ei. vbi ptꝫ q̃ si ter cora testibꝫ monuit suspectũ & postea inuenit ꝓfabulari cũ vxore põt eũ occidere: credo tñ q̃ sit etiã excõmunicatus si monuit ter: dũ modo nõ inueniat eũ in actu aut ꝓpinq̃tatibus. ar. d. c. si vo. posset tñ eũ capere post talem monitõꝫ inuenies eũ colloquentẽ & iudici pñtare. ar. in. l. capite q̃nto. ff. de adul.

20 ¶Quid si ꝓcurat vt clericus vocet ab vxore ad turpitudinez & sic eũ ꝑberat: ff. Monal. vbi. §. q̃ excõmunicatus est tam ipse q̃ vxor: quia in dolo sunt.

21 ¶Utꝫ mulier petita de turpitudie a clerico licite eũ ꝓcuriat: ff. Monal. vbi. §. q̃ sic si eaꝫ inuitã tãgebat vel vim corꝑalẽ inferebat: dũ modo faciat cum moderamine inculpate tutele. Secus si eã nõ tãgebat: ſz solũ ꝑbis eaꝫ impetebat. qđ vez credo qñ solũ ꝑbis potuit eũ repellere: alꝫ licite eũ ꝓcurit: nec etiã excõicata ẽ si zelo castitatis accẽsa modũ excederet nõ ex ꝓposito: ſz subito & improuise. arg. eoꝫ q̃ notant in glo. in ꝓn. xxiij. q. j.

22 ¶Septimo rõne ꝓditõis ꝓuilegij clericalis qđ q̃dẽ ꝑdit multis modis. Aliq̃n rõne ihonestatis. de q̃ vide. §. Clericus. ix. §. iij. cuꝫ sequẽtibꝫ. & quẽtibꝫ. & Clericꝰ. x. §. j. Aliq̃n rõe bigamie. vide. §. Bigamia. §. x. cũ sequẽtibꝫ. Aliq̃n ꝓpter qualitatẽ ꝑsone: sic̃ clericꝰ ꝓiugati si nõ deferunt habitum & tõsuram sine aliqua monitione omne ꝓuilegiũ ꝑdũt ꝑm Jo. mo. & Archidia. in. c. Johannes. de cler. ꝓiug. tex. est in c. vnico. de cler. ꝓiuga. li. vj.

¶Sz nunq̃d si isti reassumũt habitũ & tõsurã gaudeãt ꝓuilegio: ff. Jo. mo. & Archiđ. & Jo. de ligna. q̃ sic. ꝑ de. j. de vi. & ho. cler. Aliꝫ dicũt q̃ nũq̃: ſz ꝓmũ verius. Addũte tñ ꝙ q̃ est duplex ꝓuilegiũ ꝑm Pa. i. c. j. de aposta. si forꝛ vt tñ ꝓueniant ſb iudice eccl̃astico. Aliud canonis si q̃s suadẽte. de q̃ ꝙ. Primũ cuꝫ maiori difficultate ꝑdit q̃z scõm: q̃ nec exsola dimissiõe hitus aut immixtiõe enormiuꝫ & hmõi ꝑdit. vt in. c. si iudex. eo. li. vj. sed bñ q̃nq̃z scõm vt dictum est.

24 ¶Aliq̃n ꝓpter dispositiõez: vt puta q̃ ẽ degradatus actualit. de q̃ vide. §. Degradatio. Aliq̃n ꝓpter hęresim: q̃ hereticus ꝑdit oẽ ꝓuilegiũ. c. excõicamus. de here. ita tenet Inno. i. c. si vo. & sequit. Pa. in. c. ꝓtingit. el. j. eo. ti. Aliq̃n ꝓpter excõicatõez ꝑm aliq̃s. Cõior tñ opi. ẽ q̃ ꝓcutiẽs excõicatũ clericũ est excõicatus: q̃ nõ amittit ꝓuilegiũ ꝑm Jo. Vincẽ. Goffre. Inno. Jo. an. no. de ꝙ. in. c. multi. ij. q. j. & in. c. excõmunicatoꝫ. xxv. q. v.

25 ¶Septimo rõne ignoratõis: puta q̃ comã nutriebat. nec aliq̃d apparebat de clericatu: & sic credebat laicũ. vt in. c. si vo. el. ij. eo. ti. vl si habebat habitũ nõ eum videbat: q̃ de nocte erat. q̃ ꝑm Mo. & Inno. in. c. cũ nõ ab hoie. de iudi. & d. c. si vo. oportet g̃ q̃ intẽdat ꝓcutere clericũ vel intẽdere debeat vt sit excõicatus. Si vo videret eius tõsurã ſz nõ crederet clericũ esse excõicatus ꝓcutiens: q̃ credere debebat. Intelligẽ si ille erat clericus: q̃ aliꝫ non esset excõicatus etiã si clericũ credidisset q̃ clericꝰ nõ ẽ ꝑ. d. c. si vo. ꝑm Ber. & Inno. nec etiã irregularis ẽ ꝑm Fede. ꝓsilio. xiij. si i tali dubio celebrasset. vt sequit. Pa. in. d. c. si vo.

26 ¶Octauo rõne q̃lificatõis facti. nã optet ad ꝙ vt q̃s incidat in excõicatõez ꝓcutiẽdo clericũ q̃ peccet mortaliꝫ q̃n g̃ iectio manuũ ẽ taliter q̃lificata q̃ ꝓctm̃ mortale nõ ẽ excõicatio nõ incurrit. sic̃ ꝑbat in puero qui nõ ẽ doli capax q̃ ꝓcutiẽdo nõ incidit. vt in. c. j. eo. ti. ppẽ qđ teneo cũ Pet. de pusio q̃ fugiẽs inimicos si equũ vel gladiũ violẽter de manu clerici accipiat vt se defendat nõ incidat in excõicatõez. q̃uis Ber. Brixẽ. & Tãcre. teneãt ꝛiũ. Sz verius ẽ dictũ Pe. ꝑ rõnẽ suã q̃ dicit sic: nullus sapiẽs diceret hũc peccasse mortaliꝫ & cũ excõmunicatio nõ inferat nisi ꝑ mortali. xj. q. iij. nemo epoꝫ. g̃ nõ erit excõicatus. qđ no. bũ ꝑ

multis. Idē dic si q̄s violēter includit clericū ne ab inimicis ledat. q̄ si sit violētia nō tñ in est dolus ſm Inno. i. d. c. nup. duo em̄ req̄rūtur. s. aīus dolosus ⁊ opus ſm Jo. an. in. c. p̄petue. de elec. li. vj. Silr̄ socius q̄uis turbat clericū ipellit nō exliberatōe sz ex ſbito motu nō erit excōicatus. vt tz Ri. i. iij. di. xviij. fac̄ tex. i. §. notandū. ij. q. iij. incōsultus calor calūnie vicio caret. ⁊ ob h̄ nulla pena erogari optet. ⁊ pp̄terea dr. Si q̄s suadēte dyabolo. qđ p̄p̄e notat dolū ⁊ mortale pctm̄.

27 ¶ Nūc restat videre q̄s dicat clericus vel monachus? R. q̄ noie clerici h̄ cōphēdit oīs hns aliquē ordinē etiā p̄ma tōsura solū. vt de eta. q̄li. c. cū ꝓtingat. ⁊ no. Jo. de ancha. i. c. j. de cler. ꝓiug. li. vj. Noie monachor vel monialiū veniūt h̄ oēs pfessi q̄cunq̄ regulā approbatā. Et noie nouitior veniūt ingressi religionē approbatā vt ptēt si in ea manere debēt. Noie ꝺo uersor ⁊ uersar h̄ veniūt oēs qui mutato hītu se ⁊ sua alicui de religionibꝰ approbatis dedicauerūt ppetuo: siue sint masculi siue femie. Et tz gl. in. c. q̄s q̄s. xvij. q. iij. teneat q̄ uersi ⁊ penitētes gaudeāt p̄uilegio clericali. Et p h̄ inferat ab aliq̄bꝰ q̄ mulier induſa vt totaliť vacet ꝺo ⁊ heremite q̄ ꝺeptis mūdanis vt deo vacēt dēta loca inhabitant. Et ꝺuersi eccl̄iar seculariū q̄ se ⁊ sua dedicārt deo ⁊ incedūt tōsurati: vl̄ mutauerūt habitū: ⁊ intersunt cōmuniter horis diuinis ⁊ hmōi similes sicut sunt fratres ⁊ sorores tercij ordinis sancti Frācisci q̄ viuūt in ꝯgregatōe sicut ceteri religiosi q̄ gaudent isto p̄uilegio: ita q̄ verberās eos sit excōicatus. Hoc tñ ego nō teneo post factū sz bñ ante factū. tum quia nō sunt religiosi pp̄rie: eo q̄ tria vota non p̄mittūt vni de religionibꝰ approbatis: ⁊ cras p̄nt esse mere seculares si volūt: tū etiā q̄ nec sunt ꝺuersi religionis approbate. ⁊ tex. in. d. c. nō dubiū. ⁊ alibi nō loquit simplr̄ de ꝺuersis sed de ꝺuersis religionis. multo minus heremite qui cā q̄stus vt sunt cōiter nr̄i tēpis sibi formāt habitū: ⁊ illi ꝺuersi eccl̄iar q̄ sibi p̄p̄etatem suor retinēt. ⁊ frēs tercij ordinis pfati q̄ in domibꝰ p̄p̄ris cum vxoribꝰ ⁊ filiis viuūt gaudēt isto p̄uilegio. ar. c. duo sunt. xij. q. j. et qđ no. Hosti. ⁊ cōit doc. in. d. c. nō dubiuz. ⁊ Lar. in de. j. de dec.

28 ¶ Postremū sciendū ē q̄d est inūjcere manus violentas. ⁊ dic q̄ est omnis violētia que fit p̄sone. vñ ſm Pa. in. c. nup. eo. ti. canō. d. c. si q̄s suadente. p̄derat potius effectū violentie q̄z ipm̄ modum inferendi violentiā. ⁊ hoc patet in. d. c. nup. vbi dr̄ inens clericū in custodia publica vel p̄uata vel in domo aliqua q̄uis manus nō inūjciat est excōicatus: eq̄ libere non p̄t ire. Item iniuriosa manus inūjectio absq̄ violentia in clericū facta inducit hanc excōmunicatōez. vt in. c. ꝓtingit. el. j. e. ti. Et q̄ pz q̄ nō solum qui eū p̄cutit etiā volūtarius est excōmunicatus: sz etiā si clericus seip̄m p̄cutit ex ira vel odio: sicut faciūt q̄ tedio vite vel alia desperatōe ducti seip̄os interficiūt vel mutilāt. vt tenēt cōmuniter doc. in dicto. c. ꝓtingit. Similiter q̄ spuit vel aquā aut aliud effundit sup eū: vel ponit custodes vt capiāt eū si exierit de domo. Silr̄ si vis fiat rebus sibi inherentibꝰ: vt puta eq̄ cui insidet vel q̄d aliud qđ tenet eripit violēter. Aut sciditur siue frangitur. vt tenet Lar. in de. j. de penis. nisi sit res quā p̄p̄ria auctoritate capere p̄t. q̄ tunc non incidit.

¶ Sz q̄d si solo metu inducat vt ei aliq̄d det? R. Dire. li. iij. ti. ij. q̄ nō est excōmunicatus. Similiter qui eū in aliqua domo obseruant solum vt ei verecundiam aliquā faciāt. Nec etiam qui cū dormit vel non sentit furtiue zonam vel bursam vel q̄d simile aufert. quia in hmōi violētia p̄sone nō fit vel rebꝰ sibi cohērētibꝰ. ꝯ cor. Lar. in de. j. de pe. Itē nec ē excōicatus q̄ lz habeat animū ledēdi nō tñ eū tangit: lz vibret ensem sup caput eius. vl̄ si tāgit ei vim nō infert nec lesionē. q̄ p̄ba sunt cum effectu accipienda. c. relatū. de cle. ñ resi. nec obest conatus sine effectu. de spō. c. inuenis. 29

¶ Utr̄z p̄sequens clericū vt p̄cutiat ⁊ ipe fugiens cadit ⁊ ledit sit excōicatus? R. Rod. q̄ ñ nisi q̄si coact vt euadat se p̄cipiret vel in alid̄ periculū se ingerat. Sz ego credo q̄ sit tutius dicere q̄ sit excōicatus: q̄ satis manū impōnit. ⁊ est securius h̄ tenere. 30

¶ Mandans etiam dicitur inūjcere manus: quia vt dicitur in. c. mulieres. eo. ti. is vere cōmittit cuius mādato vel auctoritate fit. ⁊ ideō est excōmunicatus si mandatarius clericum p̄cussit. vt in. d. c. mulieres. 31

¶ Quid si mādator reuocauit mādatū: sz an q̄z veniret ad noticiā mādatarij p̄cussit? R. lz Inno. teneat ñ esse excōicatū. tñ ſm Ber. ⁊ Hosti. vt refert Dire. vbi. s. nisi re integra reuocauerit mādatariū ⁊ eū certificauerit super h̄ erit excōicatus. ar. l. si mādassem. ff. mādā. de p̄cu. ex insinuatōe. de rescrip. ex p̄te reca ni. Hoc etiā tenet Jo. xxvj. di. tibi dño. 32

¶ Quid si post mādatū mortuus ē mādator reintegrat? R. ſm Dire. vbi. s. q̄ lz mādatarius postea p̄cusserit ñ erit tñ mādator excōicatus: q̄ supplet tm̄ ligat. xxiij. q. j. qđ cūq̄. lz si 33

notoriũ sit de mãdato ꝛ signa pnieñ oñderit nõ sit sepeliend⁹ in sacro: nec eccl'a orabit ꝓ eo rõne pcti notorij. vt tenet Hosti. ꝛ Ber. ꝛ Jn no. Pa. aũt in. c. a nob. el. ij. e. ti. videt tenere q nisi mandatarius habuerit noticiã de eius morte erit excõicatus etiã si penituerit i morte ẽ tutius lz de rigore iuris nõ sit excõicatus cũ in veritate mãdatũ reuocatũ fuerit morte vt no. idẽ Pa. in. d. c. mulieres.

34 ¶Quid si nõ mãdauit lz dixit aliq̃ ꝑba dolose vt inducat ad pcutiẽdũ: R. q si talia sunt ꝑba q̃ cooperent mãdato vel ꝓsilio: puta dic̃ face ret mihi singularẽ ꝓsolatiõez vel sp vellẽ ei bonũ q̃ pateret: nulli dubiũ q si sequit̃ pcussio ex hꝫ erit excõicatus. vt i. d. c. mulieres. nota qr nõ refert q̃d ex eq̃pollentibꝫ fiat. Vñ vt refert Bar. in. l. si q̃s mihi bõa. §. iussum. ff. de acq̃. here. q dñs ꝑberatus a q̃dã dixit coram famulis suis nisi aliud de tali audiero anteq̃z domũ reuertar ero male ꝑtentus. ꝓpter qd̃ famulus interfecit pcussorem fuit punitus ipe dñs de homicidio. ꝛ ꝓpterea dic̃ Pa. in. c. ex lr̃is. de excess. pla. q nõ refert an directe vel indirecte aliq̃d ꝓsulat. vt ꝓbat in. d. c. ex lr̃is. in ẽpo q̃ dic̃ oẽs dicũt q malum ẽ si euaserit cui homicidiũ iputat. ꝛ fac̃ ad hꝫ. l. certũ. ff. si cert. pe. ꝛ. l. cũ q̃d. eo. ti. Fac̃ qd̃ no. Bal. ꝛ Ange. ꝛ Rapha. ꝛ Jnnoc. in. l. q̃d g̃. §. pe. ff. de leg. j. q̃ volũt q instigãs ꝛ sollicitãs aliquẽ vt pcutiat sit excõicatus si sequat pcussio. secus aũt si nõ sunt talia ꝑba: qr nõ erit excõicatus.

35 ¶Cooperãs auxilio vel ꝓsilio nõ solũ ẽ excõicatus: lz etiã phibere valẽs si nõ obuiat ne ꝑberet. c. q̃sto. eo. ti. qd̃ idubitatũ ẽ ꝑm oẽs in eo sub cuius ptate ẽ ꝑberãs. Jn alijs aũt q̃ nõ habẽt ex officio si nõ phibẽt dolose silr ẽ indubitatũ q sunt excõicati. Si ꝓ hꝫ nõ fac̃ dolose: lz qr nõ vult se immiscere rumoribꝫ vl' ex timore vel negligẽtia nõ phibet. tenẽt cõiter doc. q nõ est excõicatus. in. d. c. q̃sto. vbi Jo. an. in nouella dic̃ notabile ꝑbũ. in hũc inq̃t vl' aliũ canonẽ nullus icidit: nisi sit in dolo. arg. ff. de adul. l. pe. ff. de sicca. l. j. Idẽ Jo. de ligna.

36 ¶Sz q̃d de derico q̃ volũtarie subijcit se ꝑberibꝫ an ipe sit excõicatus: R. q nõ. vt tz Pa. in. c. ꝓtingit. el. j. Nec ob. qr nõ obuiat: quia nõ facit dolose: lz in satisfactõez ꝛ vt maius forte malũ euitet: nec etiã obstat q ꝓticipat in crimine: qr ꝑm Jo. an. in. c. relictũ. de regu. iur. li. vj. in mercurialibꝫ talis ꝑberãs vno impetu plures ictus dat. ꝛ est solum excõicatus vna excõicatõe: qr ꝑ vno facto habẽt hꝫ idem no. Bar. in. l. nunq̃z. ff. de ꝑua. relic. ꝛ q sit verior opinio ptz. in. d. c. ꝓtingit. vbi dicit tex. excõmunicandũ talem dericũ.

¶Ratum habẽs q aliq̃s nomine suo iniecit manus violẽtas in dericũ ẽ excõmunicatus: quia ratihabitio mãdato compat̃ Secus si nõ sit factũ nomie eius: qr licet ratũ habeat: nõ tñ est excõmunicatus: q̃uis peccet mortaliter. de sen. ex. c. cum q̃s. li. vj. 37

¶Queritur vtrum ꝑfati inijcientes manus in ecclesiasticã personã sint semp a sede apostolica absoluẽdi: R. q distinguendũ est inter iniuriã leuẽ mediocrẽ ꝛ enormẽ: vt ꝓ iniuria leui quilibet epus possit absoluere iure suo auctoritate. c. puenit. eo. ti. ꝓ iniuria ꝑo mediocri nõ põt eps absoluere: nisi ꝓuilegiatos ꝛ q̃ sint no. in. c. si ꝑo. el. j. eo. ti. ꝛ in. c. qm. de vita ꝛ hone. cleri. vbi hꝫ est ꝓuilegiũ clericoꝝ cõiter viuentiũ ꝛ claustraliuz. Jn iniuria autem enormi regulariter nullus põt absoluere extra sedem apostolicã. vt in. d. c. si q̃s suadente vel legatoꝝ eius. de q̃ vide. j. Legatus. §. iij. nisi in casibꝫ de q̃bus. j. §. xlviij. 38

¶Sz nunq̃d inferioꝝ epo q̃ hꝫ q̃si epalez iurisdictõez potent absoluere sicut epus põt in iniuria leui vel mediocri: R. q cõmuniter tenẽt q nõ: qr. d. c. puenit. loquit̃ de epo ꝛ non de inferioꝝ: quia dicit fraternitati. Nã inferiores dicunt filij. vt in. c. q̃z graui. de cri. fal. Fallit hꝫ in habentibꝫ auctoritatẽ epalez a papa: quia pñt sicut epi quoscunq̃z in foro penitentiali absoluere. Similiter fallit in ꝓlatis religiosoꝝ q̃rũcũq̃z q̃ si sunt sacerdotes pñt absoluere sibi subditos se ad inuicẽ pcutientes: dummõ iniuria non sit enormis. vt in. c. cũ illoꝝ. eo. ti. ꝛ extendit̃ istud ꝓuilegiũ ad magistrum ꝛ fratres hospitalis hierosolymitani. vt in. c. canonica. eo. ti. qui pñt absolui a suo priore si ꝓsbyter est. ꝛ dz ille ꝓlatus qui nõ habet sup se maiorẽ in ꝓuentu. non aũt ille ꝓz triuz vel q̃ttuor qui instituit̃ ꝛ amouet̃ ad arbitrium superioꝝ: nisi sup hꝫ habeant ꝓuilegiũ speciale. põt tamen eps cõmittere hãc auctoritatez absoluendi inferiori. vt no. in. c. fi. de offi. ordi. ꝛ similiter ꝓlati religiosoꝝ cum illud competat eis ex ꝓuilegio rõne dignitat̃. vt in. c. eis q̃bus. de offi. or. in tex. ꝛ in glo. ꝛ. c. fi. de offi. dele. loquit̃ q̃n cõmissio fit rõne ꝓsone. q̃d bñ no. ꝓ limitatõe. d. c. fi. 39

¶Sed quid si ꝓlatus ꝓdictoꝝ religiosorum non est sacerdos vel est excommunicatus vl' mortuus vel aliter impeditus: R. scõm Hostiẽ. q in defectum ipius semper est ad epm ꝓximum recurrendum. vt patet in. c. monachi. ꝛ. c. cum illoꝝ. ꝛ. c. canonica. eo. ti. ꝛ ꝓcor. cum hoc Fede. in quodam ꝓsilio. ꝛ Be. in. c. 40

religioso.ppt rõnem ne euagandi ꝛc. sz Pa. in.d.c.mõachi tz ꝟriũ in religiosis exẽptis.ꝛ dicũr in ꝟriũ facere notata p Jo.an.in regula scẽti.de regu.iur.in mercurialibꝫ. Et h̃ credo verius p.c.pe.de offi.ordi.ꝛ tex.iũcta glo. notabili.in de.pe.de sen.ex. Jbũt ergo ad papã.de q̃ vide.j.exemptus.§.vj.

41 ¶Quis absoluet abbatẽ excõmunicatũ p iniectionẽ R. Pa.in.d.c.vniuersitatis.q eps. vt in.d.c. monachi. nisi iniuria sit enormis: vel nisi sit exemptus.

42 ¶Utz si regularis pcutiat regularẽ alterius claustri platus pcutiẽtis possit absolueri R. Pa.i.d.c.cũ illoz.cũ Jo.ꝛ Ber.q dz aduocari platus pcussi ñ vt soluat: sz vt iniuriã remittat: alit absolui nõ dz. ꝛ istud ẽ verius: lz do. Anto. teneat q ambo debẽt absolueri vl cõmittere vnus alteri vices suas.

43 ¶Utz regulares extra claustz sepcutientes possint sibi absolui R. q lz Hostien. dicat q non. Ego teneo cum Panor.in.c.cũ illoz.q eoz prelatus poterit eos absoluere.quia.d.c. cum illoz.ꝛ.c.canonica.loquunt indistincte: nec repetunt in claustro.

44 ¶Sz q̃d si regularis pcusserit clericũ secularem siue vel alterius dyocesis R. q pp̃us eps absoluet eũ in eo casu in q̃ posset clericũ suum si pcussisset aliũ absoluere. vt in.c. religioso. e.ti.li.vj.ꝛ nõ pprius platus suus. nisi sit exemptus taliter q etiã rõne delicti nõ possit cõueniri: nisi sub suo plato: qz absolueꝫ a suo plato de ꝟsensu epi.

45 ¶Queritur q̃d tenendũ sit de monialibꝫ q̃ se iniicẽ pcutiũt R. q absoluent ab epo in cuius dyocesi sunt eaz mõasteria. ꝛ h̃ ñ solũ ñ exẽpte: sz etiã exempte: ita tenẽt cõiter doc.ꝛ gl.in.c. de monialibꝫ.e.ti. nisi aliud habeãt ꝓuilegiũ.

46 ¶Quid de ſoꝛoribꝫ sctẽ Clare ꝛ sctj Dñici R Pa.in.d.c.de monialibꝫ.dubitat an possint absolui a suis platis: sz hodie daz est p ꝓuilegia ipaz q pñt.

47 ¶Utz nouitius q̃ iniecit manus violentas añ nouiciatuz possit absolui a suo plato R. ꝟm Jo.an.i.c.cũ illoz.eẽ de senẽ.ex.ꝛ Be.i.d. c.religioso.q abbas ñ põt absoluere nouitiũ tpe nouiciatus: nisi sit exẽpte vl tacite pfessus ꝛ sz Inno.ꝛ Hos.i.d.c.mõachi.ꝛ Archi.i.d. c.religioso.videanẽ tenere ꝟriuz.s.q possit tñ eos limita qñ pcussio fuit facta tpe nouiciatus nõ añ: nisi sint ꝓuilegiati.

48 ¶Quid si nouitius pcutiens in nouiciatu ꝛ absolutus egrediatur R. q si egrediaẽ nisi se pſentet q̃z ꝑmũ cõmode poterit ei q̃ de iure eũ absoluere pofat iacdet ieadẽ.vt i.c. eos.eo.ti. li.vj. Nec oia locũ hñt qñ iniuria ẽ leuis.vel qñ ẽ mediocris vl ḡuis: ñ qñ iniuria ẽ enormis qz a papa soluz vel ab eius legato pñt absolui.vt in.c.ad eminentiã.e.ti.iũcto.c.cũ illorũ.eo.tit. Qñ aũ iniuria dr enormis. vide.s. enormis.qñ ꝙ ḡuis vl leuis aut mediocris reliquit arbitrio iudicis ꝟm Pa.i.c. ꝓuenit.

¶Queritur in q̃bꝫ casibꝫ exẽpsse ꝓcedit (eo.ti. epis vt ab enormi vel ḡui iniuria absoluãt R. q in septem casibus. 49

¶Primus in articulo vl piculo mortis ꝓsti tuto. vt i.c.si q̃s suadẽte.ꝛ.d.c.nõ dubiũ.ꝛ.c. ea noscit.§.fi.ꝛ.c.q de his.eo.ti. nec solũ eps. sz q̃libet sacerdos ꝟm modũ de q̃.s. Absolutio.iij.§.xvj. Et quis dicat in piculo mortis. Vide.j. Mors.§.vj. 50

¶Secũs in hñte legitimũ ipedimẽtũ ppt q̃d nõ possit adire papã vel aliũ q̃ ptãte ẽat absoluẽdi.vt in.c.de cetero.ꝛ in.c.q̃d de his.e.ti. ꝛ in.c.eos.e.li.vj. Et q̃d sit legitimũ impedimentũ R. q est oẽ q̃d arbitrio boni viri rõnabiliter impedit: vt puta qz hz capitales iimicias.d.c.de cetero.etiã ex culpa sua.l.nec timore.ff.q̃d me.cau.de sponsa.veniens.vel est infirmus.vt in.c.q de his.eo. lz nõ sit periculum mortis.vel est paup nõ mendicãs q̃ vinit ex artificio q̃d nõ põt in via exercere.vel si mendicãs sibi vel vxori vel alteri sbueniebat q̃d alibi nõ posset. Secus in mẽdicãte q̃ solũ sibi hz puidere: qz si eũdo ꝛ mẽdicãdo posset necessaria inuenire non posset absolui.vt no. Pa.i.c.ea noscit.e.vel ẽ multũ senex.vt in d.c.q̃uis.ꝛ hmõi. Imponet tñ eis vt cessante impedimẽto se repñtẽt exceptis senibꝫ: qz se nectus nunq̃z deficiet: ꝛ licet videantur fortes tñ qz periculũ est absoluent ꝟm Jnno.ꝛ Ho. in.d.c.quãuis.ꝛ de istis impedimentis dicit supra Absolutio.iij.§.xvj. 51

¶Tercius in nobilibꝫ magne potẽtie q̃ ñ pñt terras suas relinq̃re pus tñ anteq̃z absoluantur intimanda est eoz ꝓditio summo pontifici: ꝛ ꝟm eius ꝓsiliũ absoluent nisi sit periculũ in mora.c.mulieres.§.j.e.ti. 52

¶Quartus in mulieribꝫ cuiuscũq̃z ꝓditiõis sunt.d.c.mulieres.ꝛ qualitercunq̃z pcusserint etiam atrociter. 53

¶Quintus in his q̃ sui iuris nõ sunt sic sunt filiifamilias serui ꝛ hmõi etiã si filius hz ꝛ ipe familiã. Et h̃ intelligẽ iniuria mediocri simplicit.in enormi ꝙ non pñt absolui nisi fecerint in fraudẽ: vel nisi q̃n dñs vel pfamilias nõ existens in culpa ex eoz abñtia graue dãnum incurreret: qz tũc pñt etiã ab enormi absolui nisi sit facta p dolũ.vt no.i.c.relatũ.e.ti. 54

Nec distinguo in filijsfamilias sm ꝓa.in.d. c.relatũ.ꝛ plz.qꝛ sufficit q nõ sint sui iuris.

55 ¶Sz an ℔ idẽ erit in viro q̃ in fraudẽ vxoris fec̃ vel in libertoꝝ.ꝛ.gl.in.d.c.relatũ.q nõ:qꝛ cũ ℔ edictũ sit ꝓhibitoriũ nõ extendit nisi ad expsse exceptos.ar.c.cũ illoꝝ.eo.ti.ꝛno.ꝓa. in.d.c.relatũ. Ho.tñ ibidẽ tenet q idẽ erit in diciũ sic de supdictis:qꝛ tales psone non sunt sui iuris.ꝛ plz mihi.d.c. mulieres.qñ patronus vel vxoꝛ gue dãnũ pateret ppꝛ eoꝝ abñtiã.ar.d.c.relatũ. Cũ ãt efficiunt pdicti sui iuris vel liberi tenent se pñtare aplice sedi.

56 ¶Sextus in inuenibꝫ:nec distinguo aut sint sui iuris vel nõ:siue sint diuites vl nõ:qꝛ simpliciter nõ tenent ire:qꝛ eoꝝ itineratio piculosa est.vt no.ꝓa.in.d.c.ea nosc̃t. impedimẽto tñ inuentutis sublato tenent se pñtare papæ.vt no.in.d.c.q̃uis.

57 ¶Septimꝰ in ostiario vl officiali q̃ ꝓtextu officij arcẽdo turbã pcussit clericũ.vt no.in.c.si ꝙo.el.j.eo.tit. Hoc intellige vꝛ in mediocri nõ aũt in graui pcussione.vt no.ibidẽ.ꝛ ℔ accipio graue ꝑ enoꝛmi:mediocre ꝑ gui. Nam sm Monal.inter enoꝛme ꝛ leue est media q̃ grauis dr.que vt dixi arbitrio iudicis extimabitur ex qualitatibꝫ ꝛ circũstantijs.ff.de ꝙdo. obliga.l.ꝓtinuus.ꝛ de voto.c.q sup his. Aduerte etiã hic q si officialis laicus aliter q̃z arcendo turbam inijcit manũ in clericũ q non põt absolui nisi a papa q̃litercunqꝫ leuiter pcusserit:quia iniuria est grauis:qꝛ vsurpat sibi iurisdictiõez in clericũ.ita no.ꝓa.in.d.c. si ꝙo.ꝛ ibi ter.aptus. Qꝺ verũ intelligo qñ ℔ fac tangꝫ officialis. Secus si pcusserit tan q̃z psona ꝓuata:qꝛ nisi esset iniuria grauis nõ esset mittẽdus ad papam.

58 ¶Octauus pueri impuberes q̃ doli capaces pcusserũt.vt in.c.j.eo.ti.siue ante pubertatez petant absolutionẽ siue post.c.fi.eo.ti.nec tenent se pñtare cessante puericia.d.c.fi.ꝛ c.q̃z uis.quia nihil dr de iuramento.ꝛ.c.q̃uis excipit pueros. Unde dicit ꝓa.in.d.c.fi.q benefic̃um semel indultum minoꝛi: exquo cepit habere locũ non extinguit ꝑ supuenientiam maioꝛis etatis.quod no.

Lasus ij.est in.c.q̃reti.de offi.deleg. ✦ ꝺ inobediẽtẽ sm̃ie delegati vltra annũ.de q̃ dic vt.s.absolutio.ij.in pn.

Lasus iij.est in.c.dura.de cri.falꝓ. ✦ vbi excõmunicati ex generali sm̃ia suoꝝ dyocesanoꝝ habentes lr̃as apostolicas falsas:nisi infra.xx. dies postq̃z cognouerint se habere lr̃as falsas illas destruxerit aut resignauerit illis nõ possunt absolui post lapsuz dictoꝝ.xx.dieꝝ:nisi a sede apostolica: vel de eius speciali mandato. Aliqui tamẽ tenent q isti.xx.dies incipiunt currere a die notic̃ie.l.q habent pdictas lr̃as falsas vt Host. ꝛ ꝓa.in.d.c. dura.tenet q incipiũt currere a die excõicatiõis plate p ordinarios ꝺ tales ita q nisi illa pcesserit non erũt excõicati.ꝛ ℔ credo verius saltẽ post factũ:ꝛ hac etiam sm̃ia ligant si excõicatio pcesserit: quãuis ipis lr̃is falsis non fuerint usi.

¶Quid de falsarijs lr̃aꝝ aplicaꝝ:ꝛ.q oẽs tã clerici q̃z laici q̃ p se vel p aliũ vicium falsitatis exercuerit cũ fautoribꝫ ꝛ defensoribꝫ suis sunt excõicati ipo facto.ꝛ hodie p pcessuz ãnualẽ factũ in die cene dñi ñ pñt absolui citra sedẽ aplicã:necnõ falsarij supplicationũ gram vl iusticiã ꝓcurentiũ p pontificẽ vel vicecãcellariũ aut regentẽ officiũ cãcellarie signataꝝ. 1

¶Utꝝ vtentes lr̃is aplicis falsis sint excõicati ipo iure:ꝛ.q sic si sunt laici:tñ poterũt absolui a suis ordinarijs.vt ptz p.c.ad falsarioꝝ.de cri.fal.clerici ꝙo ñ sunt excõicati sm ꝓa.i.d. c.ad falsarioꝝ.q̃uis Host.teneat ꝺ.iũ. 2

¶Utꝝ corrigẽtes lr̃as papæ sint excõicati:ꝛ. sm Ho.vt recitat ꝓa.i.c.ex lr̃is.de fi.instru. q sic etiã si vnã figurã siue lr̃aꝝ vel etiã dimidiã abraserint de leuerit aut cãꝝ dauerint addiderint vel diminuerint cõpleuerit vel mutauerint sine lnia illius ad quẽ spectat postq̃z lr̃a ẽ bullata vel signata:nec pñt absolui citra sedẽ aplicã. Posset tñ ipe trãs totã lr̃aꝝ lacerare seu bullã si illa nõ vult vti.ex q̃ ꝑz q etiam simplex notarius q̃ lr̃as aplicas sc̃pserit nõ põt illas corrigere postq̃z sunt bullate vel signate sine lnia officialis ad ℔ deputati. Hoc tamẽ ꝛ bñ limitat Rich.i.iij.di.x.ar.xij.q.iij.verũ si talis abraſio vel correctio seu mutatio faciat vt bulla q̃ añ erat inualida efficiat valida vel si erat vtilis sit magis vtilis. 3

¶Utꝝ ipetrãs lr̃as dñi papæ tacita ℣itate vl suggesta falsitate sit excõicatus:ꝛ.ric.vbi.s. q.iij.q lz sit falsarius tñ ẽ falsarius lr̃aꝝ dñi papæ.qꝛ veras lr̃as ipetrat:ꝛ ideo nõ ẽ excõicatus. 4

¶Utꝝ recipientes lr̃as aplicas exñtes ipi in curia de mãu alterius q̃z papæ vl officialiũ ad ℔ deputatoꝝ sint excõicati:ꝛ.q sic si sunt laici. vt in.d.c.dura. Attñ sm Jo.an.ꝛ Pe.de ancha.i.d.c.dura.qꝛ q̃tidie fit ꝺ nõ ligat. 5

Casus iiij.ẽ in.c.significauit.eo.ti. ✦ vbi excõicant clerici q̃ ptici pãt in diuis officijs tã in ecc̃la q̃z alibi ꝑte ꝛ scienter cũ excõicato a papa sm̃ialiter vl iudicialiter sm cõez lecturã.lz glo.ibidẽ aliter sentiat. Ex q̃ collige q q̃nqꝫ reqrunt vt ista excõicatio icur/

rat. Prio q sint clerici. Secdo q scient. Tercio q spõte. Quarto q in dñis pticipent. Et ꝗnto q ille cũ q̃ pticipat sit excõmunicatus a papa iudicialiter. 7 isti nõ pñt absolui nisi a papa. vt in. d. c. significauit.

Casus v. est in. c. tua nos. e. ti. vbi ✦ oẽs icẽdiarij ꝑ dicti post/ ꝙz fuerint publice excõicati 7 denũciati ñ pñt absolui citra sedem apostolicam.

Casus vj. ẽi. c. ꝙsti. eo. tit. vbi ef/ ✦ fractores cũ spoliatõe eccl'a rũ postꝙz fuerit denũciati ñ pñt absolui nisi a sede aplica, ꝑ cui⁹ casus 7 ꝓcedẽt maiori euidẽ tia ẽ sciẽdũ q icẽdiarij 7 effractores eccl'iaꝝ cũ spoliatõe est excõicati ipo iure: sz icẽdiarij alio rũ locoꝝ nõ. nisi excõicent vl' ꝑ statuta vl' alio mõ. Ad̃ tñ denũciatõez ñ sunt mittẽdi ad sedẽ aplicã. Sz si aliq̃ ꝑ dictoꝝ denũcient excõi cati pblice: tũc ñ pñt absolui nisi a papa ꝑ mẽz 7 verã opi. in. d. c. tua nos. 7. c. ꝙsti.

1 ¶ Qui dicunt incendiarij ꝓprie. vide. j. In/ cendiarius. in pn.

2 ¶ Qui aũt dicunt effractores? R. q sunt illi q̃ dolo malo aut ꝑ iniuriã violenter parietẽ fo/ diunt: aut vitreã fenestrã frangũt: seu seratu/ ram vel ostia vel cardines seu vectes dum te nent ostia firmata aut ipm tectũ eccl'e ꝑm Ar chidia. Alij aũt q̃ faciũt enormia in eccl'a. vt rapiẽdo corpus xpi 7 hmõi frãgendo calices 7 illa nõ sunt effractores ꝓprie nec excõicati ipo iure ꝑm Hostien. 7 Jo. de ligna. nec etiã si excõicarent 7 denũciarent essent mittendi ad papã: sz possent ab illo q̃ eos excõmunicauit absolui: oportet ergo q spoliatio fiat cũ effra/ ctione. vñ sola effractio ꝑ se nec sola spoliatio facit aliquẽ incidere in hũc casum vt denũcia tus sit mittẽdus ad papã qõ no. qz pauci ad uertũt: sz sic est. vt in. d. c. ꝙsti.

3 ¶ Sz nũq̃d hic noie eccl'aꝝ veniant mõa ste ria 7 loca pia? R. ꝑm Pa. i. d. c. tua nos. q sic. ꝑ tex. liij. dist. c. abbati. §. hac aucte. no. glo. in. c. grãdi. de sup. ne. pla. li. vj. 7 in. c. fi. de sen. ex. Rõ est: qz ista excõmunicatio ꝓncipaliter est in fauorẽ ecclesiaꝝ: 7 ideo latissime accipi tur respectu ipaꝝ: sz als nõ veniãt monasteria neqz pia loca nomie eccl'ie: quia in iure ponũ/ tur vt diuersa. vt ptz in. c. sciãt cuncti. de elect. in. vj. 7 in. d. c. fi. de sen. ex. Addidit etiã Pa. in. c. fi. de eccle. edifi. q ecclesie non ꝺsecrate 7 hospitalia veniũt h̃ nomine ecclesiaꝝ. Intel/ lige si auctoritate epi aut papæ sunt edificata: aliter non essent loca religiosa. vt no. in. c. ad hec. de religio. domi.

4 ¶ Utrꝝ effractor, cum spoliatõe domus existe/ tis in spacio ꝓuilegiato eccl'ie sit excõicatus 7 post denunciatõez habeat ire ad papã? R. q nõ: qz talis domus nõ dr locus religiosus ni si sit eccl'e vel clericoꝝ. v in . c. quisq̃s. xvij. q. iiij. 7 effractores locoꝝ nõ religiosoꝝ etiã post denunciatõez nõ sunt mittendi ad papã. vt ptz in. d. c. ꝙsti. 7 allegatis ibi in glo. Intelli go h̃ q ñ sint eccl'ie vl' clericoꝝ q̃ ad dñiũ: sz ta li mõ q dicant loca religiosa.

¶ Sz qñ dicunt tales publice denũciati? R. 5 q quocũqz publice denũcient siue noiati siue in genere: puta denũciamus excõicatos oẽs q̃ fecerũt tale incẽdiũ vel effractiõez talis eccl'ie seu loci religiosi 7 hmõi. vt ptz i. d. c. tua nos. quod nõ distinguit aliter.

¶ Utrꝝ incendiarij sint absoluendi etiam añ 6 denunciatõez anteqz satisfecerit damnũ pas/ sis? R. q nõ. vt no. in. c. pessimã. xxiij. q. vlt.

Casus sequentes vsqz ad calum. ꝛj sunt in. vj. li. decretaliũ.

Casus vij. est in. c. fundamenta. de ✦ elec. vbi excõmũicant Primo omnes qui sine licentia sedis apostolice nominationi: electioni: vel assumptiõi: in se/ natorem: capitaneum: patriciu m: aut recto/ rem: vel ad regimen vrbis romane assentiũt vel se intromittunt p se vel p aliũ vltra an/ nuale spaciuz: nisi ex ipa vrbe naturaliter sint oriundi: aut ꝓtinui habitatores: nec habent extra territorium talem potestatez q̃ possent euacuare rationẽ ꝺstitutõis pdicte. Item se/ cundo excõicant intendẽtes vel obtẽdentes eis/ dẽ sic assumptis. Itẽ tercio excõicant q̃ ipos noiauerũt elegerũt vl' assumpserũt. Itez qrto excõicant dãtes auxiliũ ꝓsiliũ vl' fauorẽ pblice vl' occulte tam nominatoribꝰ 7 assumpto/ ribꝰ q̃z nomiatis 7 assumptis: nec oẽs pdicti pñt absolui nisi a papa.

Casus viij. est in. c. clericis. de ũmu. ✦ ni. ecꝫ qz hodie nõ ligat ꝑ de. vnicã. eo. ti. ideo ꝓtranseo.

Casus ix. est in. c. felicis. de pẽn. vbi ✦ excõicant Primo oẽs inse/ cutores cardinaliũ romãe eccl'e hostiliter vel clericoꝝ aut religiosoꝝ familie papæ vl' cardi/ naliũ pdictoꝝ. Itẽ secdo pcussores 7 captores Itẽ tcio socij talia faciẽtiũ vl' mãdãtiũ Itẽ qr to q̃ factũ ratũ hũerit vl' ꝓsiliũ dederit aut fa/ uorẽ. Itẽ ꝙnto q̃ tales postea receptauerit vl' defensauerint sciẽter. Itẽ sexto excõicant ꝑnci/ pes: senatores: consules: ptãtes: rectores: siue alij dñi 7 eoꝝ officiales q̃ infra mẽsez a die noti cie hite de pdicto delicto ñ puniũt pdcõs reos

fm teno:rẽ.d.c.felicẽ.nec pñt absolui nisi a papa excep tis istis vltis.s.pncipes ꝛc.q̃ poterũt absolui a suis ordiarijs. Adũte ꝫ q̃ isecutio sumiti malã ptẽ:ꝛ capeitelligit cũ effectu: q̃a si ñ capiat ſz fiat ifluẽt ad domũ vt ei fiat iniu ria:vl si obsidẽt vl claudũt in domo:ñ vt eos ibi custodiãt:ſz vt eis iferãt verecũdiã ñ habe bit locũ pẽa ista. fm q̃ no.ino.i.c.nup.eo.ti.

Casus. x.cẽ in.c.q̃cũq;.eo.ti.vbi excõicant oẽs dãtes lnias aliq̃ cui occidẽdi capiẽdi:seu alis in psonis aut bonis suis vel suoꝝ gũadi eos q̃ sniãs excõicati onis vel int̃dicti tulerit ꝯ quecũq; siue eos occasiõe q̃ꝝ sunt plate vl obnũates tales sniãs: seu talit excõicatis nolẽtes cõicare nisi lniam ipaz si fuit ad psonas gũadas reuocauerit aſt q̃z in aliq̃ sit pcessum. vel si dicta lnia fuit ad bona eoꝝ capiẽda nisi infra.viij.diez spaciũ re stituerit vl satisfecerit fieri vl satisfactõez ꝛ lniaz reuocauerit. Itẽ scdo excõicant omes q̃ pdicta lnia data vti ausi fuerit. Itẽ tercio q̃ aliq̃d p missoꝝ ad q̃ cõmittẽda dari lnia phibet cõmiserit suo motu:nisi vt dictũ ẽ re integra si ad psonas: ꝛ si ad bona infra octo diez spaciũ restituerit vl satisfecerint. Jn q̃ excõicatõe oẽs pdicti si p spaciũ duoꝝ mẽsiũ mãserint nõ nisi p sedem apostolicã poterunt absolui.

1 ¶Querit idẽ Archid.q̃ deniat noie suoꝝ:ꝛ R.q̃ veniũt oẽs q̃ sunt ſb ptãte eoꝝ.vt isti.ð his q̃ sunt sui vl ali.iur.p totũ. Itẽ q̃ veniũt ꝯsanguinei.vt i.c.sciãt cũcti.de elect.i.vj. Itẽ dõestici.vt.C.de his q̃ ad ec.ꝯfu.l.pñti.§.sane.ꝛ q̃ dicãt dõestici familiares.vide familia

2 ¶Itẽ gũare dicunt q̃ phibẽt ne eis co (ris. quãt:molãt:vendãt:ꝛ hmõi.

Casus sequẽtes sunt in de.vsq; ad casum.xvij.

Casus. xj.cẽ in de.multoꝝ.de hereti. vbi excõicant omẽs inq̃sitores hereticepuitatis inferiores epis. q̃ odio gra vl amore lucri aut cõmodi tpal obtẽtu ꝯ iusticiã ꝛ ꝯsciaz suã omiserint ꝯ quecũq; pceder vbi fuerat pcedẽdũ p hereti. Itẽ scdo excõicant pdicti si obtẽtu eo dẽ puitatẽ ipaz heresis vel ipedimẽtũ sui officij alicui iponẽdo p sumpserit aliquẽ q̃q̃ mõ vexare:ñ pñt absolui nisi a papa:nisi in mortꝫ articlo pmissa satisfactõe itellige si pot fieri:aliter ñ valeret absolutio. Vñ adũte fm Lar.in de. pdicta q̃ ad incurrẽdũ istã pnã oportet q̃ fiat ꝯ iusticiã ꝛ ꝯsciaz copulatiue. Itẽ no.q̃ q̃q̃ modo vexẽt aliquẽ siue in citationib:fideiussionib:ꝛ similib incurrunt istam penam fm Pau.

¶Quid si omittũt ex timore vel ad euitãdũ scãdalũ:R.gl.q̃ nõ incidũt in hãc pnã. 1

Casus. xij.est in cle.religiosi.de pri uile.vbi pmo excõicant omnes religiosi q̃ clericis aut laicis sacrã mynctionis extreme vel eucharistie mistrare psumũt vel solẽnizãt mrimonia sine lnia spãli pbyteri parochialis. Itẽ si pdicti absoluũt excõicatos a canone pterq;z in casib a iure exp̃ssis.vl p priuilegia sedis aplice ꝯcessa eisdẽ. vel si absoluunt a sentẽtijs pmulgatis p statuta sinodalia vl puincialia:seu a pena ꝛ a culpa.nec pñt absolui nisi a papa.

¶Querit an ligent oẽs religiosi:R.fm Lar. ibidẽ q̃ nõ:ſz solũ religiosi religionis approbate:qꝛ alij non sunt pprie religiosi.vt in.c. vno.de voto.li.vj. Et ſz q̃dã istud restringãt ad religiosos exemptos:vt Pe.de sta.tñ cõtent q̃ habeat locũ etiã in nõ exẽptis ꝛ in religiosis pfectis eccle parochiali si alijs q̃z suis parochialibus ministrant fm glo.in de.j.de dec.ꝛ Pau.ibidem. 1

¶Quid si nouitius faciat aliq̃d pdictoꝝ:R fm Lar. q̃ ligat.ar.c.religioso.de sen.ex.i.vj. 2

¶Utꝝ religiosi ꝯsi silr:R.Lar.q̃ Pe.de ancha.ſz q̃ nõ ligant sic nec moniales exq̃ ordinẽ nõ hnt.ſz Zen.ſz q̃ ligant:ꝛ videt verius. 3

¶Utꝝ religiosi ministrates aliis religiosis sacra pdicta ligent pfata pẽa:R.Lar.q̃ Pe.de sta. dic quẽdã cardinalẽ ꝯsuluisse q̃ nõ ſz Lap. tenet q̃ ꝫbũ clericis itelligit tã de regularibus q̃z de secularib.ſz ꝫbũ laicis etiã comphẽdit religiosos vel monachos laicos. Sz ꝑmuz credo verius p ea q̃ dixi.s.Clericus.j. 4

¶Utꝝ pe mortẽ possint mistrare eucharistiã licite:R.Lar.pau.ꝛ Lap.q̃ nõ.ſz Jo.ꝛ Archi. xxvj.q.vj.si pbr.Jnno.ꝛ Jo.i.c.ois.de pe.ꝛ re.tenẽt q̃ sic:vt recitat Dire.li.j.ti.xv.ꝛ ꝫ credo verꝫ si aliꝰ sacerdos ñ pot hñ q̃ ministret. 5

¶Utꝝ rector ecclẽ q̃ nõ ẽ sacerdos vel vicarius rectoris possit dare lniaz dictis religiosis ministrãdi pdicta sacra:R.Lar.q̃ sic.ꝛ sic seruat ſz alij tenẽt ꝯ.Silr Pau.ſz q̃ epi ꝛ archipbyt ciuitatis possint pdictã lniaz dare.ꝛ Zẽ. ꝛ Ste.idẽ tenẽt de vicario epi in spualib vel de legato aut eius pniario:tuti ẽ fm Pau.ñ recedere a lra:non tñ est necessarium. 6

¶Quid ẽ solẽnizare mrimoniũ:R.Lar.i.d. de.j.q̃ Zen.dic q̃ comphendit ois solẽnitas que obseruat iurta ritum ecclẽ religionis.ð spõ.c.j. siue fiat bñdictio solennis:siue dicatur missa spãlis sup ꝯhẽtes ꝛ hmõi. Inducere aũt fedus mrimonij:vel pnũciare ꝫba int ꝯhẽtes nõ ẽ eis phibitũ fm Zen.ꝛ Ste. 7

8 ¶Utr ꝙbũ excõicatos a cãone itelligat solũ de maiori excõicatõe: R. Lar. vbi. s. q sic fm Lau. r non de minori. Fac. c. si quẽ. r. c. nuper. de sen. ex. Idẽ tenet Lap. r fac. c. j. de resc̃p. li. vj. Be. aũt in. c. vnico. de his q̃ vi. li. vj. dic̃ q etiam intelligit de minori. q: lex penalis phibẽs absolutõez ab excõicatione includit etiã minoris absolutionẽ. p h̃ est glo. in de. j. de p̃uil. Item vbicũqz fit mẽtio de excõicatione r materia in q̃ pferẽ p portionabil etiã minori de vtraqz itelligit. vt no. glo. pẽ. i. c. p̃sidentes. de here. in. vj. Et lz hec opinio sit tutior: tamen p̃ma mihi videt verior.

9 ¶Queritr de q̃ cãone intelligit: R. Lar. vbi. s. Pau. r Lau. q itelligit de q̃cũqz a papa p̃mlgato: q: ille p̃e p excellẽtia dr cañ: lz aliq̃n ip: o p̃e accipiat p illo epi. vt. iij. dis. §. por: ro.

10 ¶Quid si sup: adicti absoluũt excõicatos p sniaz homis etiã pape: R. glo. Laur. Pau. r Zen. ibidem tenent q non ligant pfata pena quia si voluisset intelligi exp̃ssisset. arg. c. ad audientiam. de rei.

11 ¶Utr noie sntie h̃ veniat excõicatio solũ: R. gl. r Pau. ibidẽ q etiã venit suspẽsio r interdictũ. sz Lard. dic̃ q verius ẽ q solũ intelligit de sntia excõicatõis q̃ bñ pbat lra p alternatiuã: q: sup dic̃ de his q̃ absoluũt excõicatos a cãone: r postea subijcit vel a sentẽtijs p statuta: r sic restringit ꝙbũ sententijs p ꝙbũ excõicatos ar. i de. religiosi. de p̃ui. r de resc̃p. c. ij.

12 ¶Quid de sentẽtijs latis p statuta legatorũ. de quib habes de offi. lega. c. fi. R. fm Lau. r sequit Lar. q idez est sicut de statutis sinodalibus vel puincialibus.

13 ¶Utr religiosi p̃dicti absoluẽtes a pẽa tãtuz ligent p̃dicta censura: R. fm Zen. quẽ sequit Lar. q non: quia littera loquit copulatiue a pena r a culpa. d. de. religiosi. de p̃uile.

14 ¶Quid si p̃dicti religiosi absoluũt a pctõ: et non ab excõmunicatione quã q̃s incurrit p pctõ: R. Zen. r Lar. tenent q non incidũt in penã: r placet ne fiat extensio.

15 ¶Utr religiosus igrãs penã hanc r adminis strans sacrm eucharistie vel extreme vnctõis sine lnia rectoris parochialis ñ tñ in p̃ptꝫ ipius incurrat hãc penã: R. Lar. se ꝙsuluisse p lram. d. de. q̃ dicit p̃sumpserit qđ notat de lũ r temeritatẽ ministrãtis q̃ non ligat. r placet mihi p ea q̃ dixi. s. dolus. §. v. r. j. excõicatio. vij. casu vltimo. §. ij.

16 ¶Utr recipientes p̃fata sacra a dictis religiosis sine licentia suoz rectoz parochialium sint excõmunicati: R. q non p̃ma vice. vt patebit. j. excõmunicatio. viij. §. j.

¶Utr sit credẽdũ dicẽti se h̃e licẽtiaz: R. gl. 17
q sic r ꝙcor. Lau. Pau. r Ste. q: nẽo videt immemor p̃e salutis. j. q. vij. sancimus.

¶Quid de mercẽnarijs scolaribz r hmõi: R. 18
gl. q sufficiẽnia sacerdot parochiali cui paro chia ibitãt: nisi cã recreatõis vl alio tpali sta ti rẽũsuri ad p̃pa aduciss̃ent: q: sic ñ sufficerz

Casus. xiij. ẽ in de. j. de pe. vbi excõi catus q̃libet q̃ iniuriose vel temere pcussẽrit cepit aut bannierit aliquem epm seu q̃ p̃dicta mãdauerit vl facta ab alijs rata habuerit vel socius fuerit in his faciendis: aut ꝙsiliũ aut fauorẽ dederit vel defensauerit eosdẽ: nec põt absolui p̃terqz in articulo mortis nisi a papa: r cũ absoluẽd fuerit i articulo mortꝫ ñ valet absolui: nisi p̃us cayeat idonee: q parebit pene iponẽde r penitẽtiam dño auxiliãte faciet. Itẽ sc̃o excõicant oms officiales q̃cũqz noie cẽseant q̃ in aliq̃ p̃dictorum fuerint culpabiles: nec valent absolui nisi vt p̃dictum est.

¶Sz q̃d si eps nondũ erat ꝓsecratus: R. gl. 1
q nõ erit locus isti pene: q: nõ est eps. de celemis. de. ij. Secus de eo q̃ renunciauit epatui q: habebit locũ in eo illa pena.

¶An hẽat locũ p̃dicta pẽa in inclusione facta 2
epo ad verecundiã: R. Lar. q nõ: q: h̃ capeacapit p detinere. sicut r in. c. felicis. de pe. lib. vj. accipit vt. s. dictũ est.

Casus. xiiij. ẽ in de. cupientes. in. §. fi. de pe. vbi excõicant oẽs religiosi r clerici seculares q̃ inducũt ad vouendũ iurãdũ rc. de eligẽdo sepulturã apd eccl̃as ipoz. de q̃ dic vt. j. sepultura. §. xxxv.

Casus. xv. ẽ i de. gñis. de sen. ex. vbi excõicant oẽs dñi tpales etiam si sunt epi q̃ in terr seu locis eoz inf̃dicto suppositꝫ cogũt quõlibet diuina officia celebrare: aut q̃ voce p̃conia seu p cãpanaz pulsatõz ad officia ead ẽ audiẽda aliqs p̃fti excõicationis aut inf̃dicti sntia ñ nodatos euocãt vel q̃ excõicatꝫ pblice aut inf̃dictꝫ phibẽt ne de ecclesijs ereat dñ missaz solẽnia agũt a celebrãtibus moniti generalit vel spãlit vt ereãt. Itẽ sc̃o si excõicati publice r inf̃dicti q̃ in ipsis sunt eccl̃is postqz fuerint notatim moniti a celebrãtibz vt ereant remanere p̃sumpserint sniaz excõicatõis incurrũt a q̃ solum a papa p̃ñt absolui. Et sic collige q hec pẽa ẽ ꝯ cogentes: euocãtes: phibẽtes r remanẽtes. Itẽ adnerte q ꝙbũ quõlibet comphẽdit oẽz modum compulsionis realem vel psonalẽ: directũ vl indirectũ: vt puta ꝙsanguineos vl ꝙpos in p̃

sonis aut rebꝫ grauãdo. vt no. glo. in. v. de.

1 ¶Quid si euocarẽt nõ excõicatos vel nõ inf/dictos? R. Lar. post Pau. ibidẽ q incidunt in pdictã penã cum locus sit interdictus: z dictio pser tim stat p maxime.

2 ¶Utrꝫ hꝫ pña hẽat locũ i cessatõe a diuis posi/ta i dictꝫ terꝫ? R. q sic: qz qñ cessatio a diuis est generalꝫ hꝫ vim inf dicti. vt i de. j. e. ti. i. §. in cessatõibꝫ. secus si cessatio esset spãlis.

3 ¶Quid itelligiꝫ hꝫ noie diuĩa officia? R. Lar. post Pau. ibidẽ q restringiꝫ solũ ad missas. z ideo si aduocarent ad alia officia pter mis/sas non haberet locũ hec pena.

4 ¶Quid si pdicti pcipiãt ñ sbditis suis vel p dicta ñ faciãt in terris ipoꝝ: sz in alienis? R. ibidẽ Lar. q non habet locũ hec pena.

5 ¶Utrꝫ pdicti aduocãtes secrete p nunciũ ad diuĩa ligẽt pfata pña? R. Lar. ibidẽ post pau. z Zen. q nõ: nisi voce p cõnia vl voce tube aut co:nu vel p cãpanaꝫ pulsatõeꝫ aduocẽt.

6 ¶Quid si cõpellunt in loco non inf dicto? R. Pau. ibidem q non hꝫ locũ hec pena.

7 ¶De q inf dicto intelligiꝫ? R. glo. ibidẽ q taꝫ de interdicto a iure q̃ ab homine.

Casus xvj. ẽ in de. cũ ex eo. e. ti. vbi excõicant frẽs mino:es reci/pientes tpe interdicti illos de tercio o:dine ad diuina: sz qz hodie vacat p ꝓuilegiũ domini Sixti q̃rti. ptranseo: qz non ligat.

Casus sequẽtes sunt p ꝓcessum cu/rie annuale factum in die ce/ne dñi vsqꝫ ad casum. xxxij.

Casus xvij. ẽ ꝯ hereticos gazaros ꝯ patarinos z alios q̃cunqꝫ noie censeant. ac ꝯ omnes fauto:es: recepta/to:es: z defenso:es eo:undem.

Casus xviij. ẽ ꝯ piratas: cursarios z latrũculos maritimos ac omnes receptato:es eo:undẽ cũ dantibꝫ eis auxiliũ ꝯsiliũ vel fauo:ẽ. Et dꝫ pirata q̃cunqꝫ in mari dep̃dat: nisi hẽat iustũ bellũ ꝯ eos q̃s dep̃dat. qđ no. qz pauci aduertũt credẽtes q nisi q̃s idifferenter dep̃det in mari nõ sit pirata z nõ incidit in hãc pnam: sz falsum est.

Casus xix. st ꝯ oẽs q in terris suis nouã pedagia iponũt: vl ꝓ hibita exigũt: sz a spõte soluentibꝫ pedagia re cipiens nõ incurrit excõmunicationẽ ẽm gl. z Pau. in de. q̃m. de immu. eccle. qz exigere ẽ ab inuito exto:quere.

Casus xx. est ꝯtra omnes falsarios bullaꝝ apostolicaꝝ. de quo dictum est. s. casu. iij.

Casus xxj. est ꝯ illos q eq̃s: arma: ferꝝ: lignamina z alia ꝓhi/bita deferũt saracenis: turcis z alijs xpi noĩs inimicis q̃bus xpianos oppugnãt. p cuius intelligentia q̃nq̃ infra scripta.

¶Quid venit hꝫ nomine armoꝝ? R. gl. in. c. 1
ita q̃rũdã. de iudeis. q etiã fustes z lapides p machinis veniũt: sz nõ lapides p edificijs fi endis. l. ij. C. q̃ res expo:ta. nõ de. dꝫ q lo:ice: scuta: arcus: sagitte: spate: gladij z sella nomi ne armoꝝ veniũt. Ego ꝯo dico q illa q̃ cõiẽ sunt p vsu offendendi vel defendendi se z nõ p alio vsu veniunt. noie armoꝝ. Illa ꝯo qui/bus possumus uti p armis z p alio vsu: pu/ta p instrumẽto dicunt arma ex intentõe vtẽ di his p armis defensiõis vel offensionis: alꝫ nõ. vt no. in de. ne i agro. de sta. mo. Et iõ gla/dius ad incidẽdũ panẽ nõ venit noie armoꝝ ẽm Pa. in. c. dericã. el. j. de vi. z ho. cle.

¶Quid venit hꝫ noie ferri? R. q accipiẽ hꝫ fer/ 2
rum p ferro infecto vel facto sub q̃cunqꝫ for/ma. vt in. l. ij. C. q̃ res expo:. nõ de. qđ tñ limi to p rõnẽ expssaꝫ i. d. l. ij. đ ferro. p qđ possent pugnare vel se munire. qz brochete z silia. nõ credo q sint sub ipo comphensa.

¶Quid intelligiꝫ sub noie lignaminũ? R. q 3
intelligiꝫ qđ cunqꝫ lignũ p qđ naues: galeas aut alias machinas possent facere ad impu/gnandũ vel defendendũ se a xpianis: secus de alijs lignaminibꝫ quibꝫ nõ pñt vti ad offen dendum vel defendendum.

¶Quis itelligiꝫ nomĩe phibitoꝝ? R. q sunt 4
oia q̃bꝫ pñt xpiani impugnri vel ipi infideles ne impugnent a xpianis muniri q oĩ tpe ph. benẽ. Silr q̃cunqꝫ victualia vel mercimonia tpe guerre cũ eis habite ab aliq̃bus xpianis legitie. Tpe ꝯo pacis mercimonia q̃cunqꝫ et victualia nõ sunt phibita eis deferri nisi i dis pẽdiũ xpianoꝝ fieret. puta qz timẽtes de guer ra muniũt se vel vt iuuẽt xpianos. tenet tñ Inno. z Hosti. i. c. significauit. de iudeis. q̃p redimendis captiuis tpe guerre arma etiã si ne pẽa excõicatois pñt deferri qđ ante factum non tenerẽ: sz bñ post factum. de alijs ꝯo mer cimonijs non est dubiũ inter doctos. ꝓpter p/dictũ. c. significauit. q̃ p redemptõe captiuo rum pñt deferri etiam tpe guerre.

¶Quid si tpe pacis deferant arma z alia p:o 5
hibita ñ tñ ea intẽtõe vt impugnent xpianiꝫ R. q nihilominꝰ ligant si sunt talia q̃bꝫ pñt impugnri ẽm glo. Jo. an. z Do. Anto. ac Pa. in. d. c. ita q̃rũdã. Quidã tñ tenẽt q nõ ligã/tur nisi ea intentõe deferant vt xpiani impug nentur: vel ne possint infideles impugnari: z

ꝓuenit satis hec opi. cũ tex. in. d. c. ita q̃rũdã. lz ꝑma opi. sit tutior: maxime ante factũ.

6 ¶Utz deferẽtes ꝓhibita infidelibꝫ ꝛ penitẽtibus postea ea reportãtes ꝛ nõ dimittẽtes infidelibꝫ ligent. R. q̃ ñ: q᷑ ꝺba cũ effectu sunt accipẽda. Idẽ dicẽ deferẽtibꝫ arma ꝑ sui tuitiõe ad terras infideliũ q̃ nõ ligant: nisi post ea ea ipis venderẽt: q᷑ sic ligant. Si aũt statim vendita recuperarẽt nihilominus ligarẽtur. Idẽ dicẽ ꝑmutatione.

7 ¶Qñ dñ tꝑus guerre. R. q̃ dñ q̃ñ aliq̃s princeps xp̃ianus auctoritate ꝓncipis vl̃ papę facit cũ eis bellũ q̃ ad illũ dñm: puta soldanuz vel turchũ nõ q̃ ad alios dños infideles nisi essent tali in subsidium.

8 ¶Adũte ꝫ q̃ lz Nicolaus: Bonifaci⁹: ꝛ Clemens multos ligauerint circa p̃edicta tñ q᷑ hodie vacãt ptrã seo. solũmõ remanent excõicati exercẽtes regimen in galeis aut nauibus infideliũ. in. c. ita q̃rũdã. lz nõ ẽ papalis sed ordinarius potent absoluere. Utz ẽ q̃ tã istiq̃ supscripti nõ debẽt absolui nisi q̃cq̃d acq̃siuerint ex tali cõmercio dãnato expẽdãt in subsidiũ xp̃ianoꝝ ꝛ vltra tãtundẽ de suo si pñt.

9 ¶Quid de dantibꝫ chordã vel anchorã̃ et hmõi vt possint negociari cũ infidelibꝫ tẽpore pacis: R. q̃ req̃rit licentia aplica: q᷑ p talia pñt xp̃iani impugnari.

10 ¶Utz portãtes clauos paruos ꝛ cultellos p pane incidẽdo sint excõmunicati: R. q̃ non: q᷑ nõ comphendunt sub noie armoꝝ vel ferri vel alioꝝ ꝓhibitoꝝ.

11 ¶Utz portãtes ferrũ arma ꝛ alia ꝓhibita de vna terra saracenoꝝ ad aliam: vel saracenos cũ armis suis: vt puta de marica in alexãdriã sint excõicati: R. q̃ nõ: nisi ꝫ fiat in dispẽdiũ xp̃ianoꝝ sicut declarauit Greg. ix. in ex̃uagãti q̃ incipit postulastis.

Casus. xxij. est ꝺ impediẽtes seu inꝺadẽtes victualia vel alia ad vsum Romane curie necessaria adducentes seu ne ad ipam adducant̃ vel deferant̃ impedientes aut pturbãtes ꝛ ꝺ defensoꝝ talia facientium.

Casus. xxiij. est ꝺ oẽs q̃ illos q̃ ad sẽ aplicã veniũt ꝛ recedũt ab eadẽ temeritate ꝑpa capiũt spoliãt ꝛ detinent: aut ex ꝓposito ꝺeliberato verberare: mutilare vel interficere ꝑsumũt. ꝛ ꝺ omnes q̃ talia fieri faciunt vel mandant.

Casus. xxiiij. est ꝺ illos q̃ iurisdicti onem ordinariã vel delegatã nõ hñtes morãtes in eadẽ curia temerita te ꝓpria capiũt spoliãt ꝛ detinẽt: aut ex ꝓposito ꝺeliberato ꝺberare mutilare vel interficere ꝑsumũt ꝛ q̃ talia fieri faciũt seu mandãt.

Casus. xxv. est ꝺ oẽs illos q̃ ꝑ se vel ꝑ aliũ seu alias q̃scũq̃ personas seculares vel eccl̃iasticas ad Romanam curiã sup eoꝝ causis ꝛ negocijs recurrẽtes. Illaq̃ in ea ꝓsequentes aut ꝓcurantes vel procuratores ipoꝝ vel aduocatos seu iudices sup dictis causis deputatos occasione causaꝝ vel negocioꝝ hmõi verberãt mutilãt vel occidũt aut bonis spoliãt ꝛ ꝺ dantes auxiliũ ꝓsilium vel fauorem in ꝓdictis.

Casus. xxvj. est ꝺ oẽs illos q̃ ne pareat lr̃is aut mãdatis aplicis ꝛ legatoꝝ ꝛ nũcioꝝ ꝛ iudicũ delegatoꝝ eorundẽ gr̃az vel iustitiã ꝓcementibꝫ recretisq̃ sup eis ꝛ re iudicata seu ꝓcessibꝫ executorialibus nõ habito ꝓpus eoꝝ bñplacito ꝛ assensu neue tabelliones ꝛ notarij sup hmõi lr̃is ꝛ ꝓcessibꝫ executorialibꝫ instra seu acta ꝓficere: aut ꝓfecta pti cuius interest tradere sub gr̃uissimis penis ꝓhibere statuere seu mandare ꝑsumũt: ꝛ ꝺ dãtes auxiliũ ꝓsiliũ vel fauorẽ.

Casus. xxvij. est ꝺ oẽs q̃ se ab obedientia romani põtificis pti nacit̃ sbtrahere vl̃ quolibet recedere ꝑsumũt ꝛ ꝺ dãtes auxiliũ ꝓsiliũ vel fauorẽ ꝓdictis.

Casus. xxviij. est ꝺ oẽs q̃ iurisdictionẽ ad eccl̃iasticas ꝑsonas ptinentẽ vsurpãt ꝑ se vel ꝑ aliũ seu alios directe vel indirecte aut in eisdẽ ꝓsiliũ auxiliũ vl̃ fauorẽ pstare nõ verent̃.

Casus. xxix. est ꝺ oẽs mutilãtes vulnerãtes interficiẽtes seu capientes ꝛ detinẽtes seu ꝛepdãtes romipetas ꝛ peregrinos ad vrbẽ cã pegriatoꝝ ꝛ deuotoꝝ accedẽtes ꝛ in ea morãtes vl̃ recedẽtes ab ipa cuz oĩbꝫ in his dãtibꝫ ꝓsiliũ auxiliũ vel fauorez.

Casus. xxx. est ꝺ oẽs illos q̃ ꝑ se vel ꝑ aliũ directe vl̃ indirecte sb q̃scũq̃ titulo vel colore occupãt detinẽt vl̃ hostiliter discurrũt seu inuadũt in totũ seu in ptem almã vrbẽ aut alias ciuitates vel terras ꝛ loca ꝛ iura ad romanã eccl̃iaz spectãtia cum adherẽtibꝫ fautoribꝫ ꝛ defensoribus eoꝝ: seu dãtibꝫ auxiliũ ꝓsiliũ vl̃ fauorẽ in eisdẽ.

Casus. xxxj. est ꝺ q̃scũq̃ ꝑsumẽtes absoluere quẽlibet ꝑ dictuz ꝓcessum excõicatũ: nisi in articulo mortis ꝑsti ta ꝓpus de stãdo scte mr̃is eccl̃ie mãdatz satisfactiõe vl̃ sufficiẽti cautõe etiã ptextu cuiuscũq̃

ꝑuilegiꝫ vel ꝓcessionis aplice nõ facietis plenã 7 expssaz de ꝑdicta phibitõe mentõez: nec absolutio aliꝫ ipsa valet. 7 lz Pau. scõs plures alios casus posuerit ꝙs i nlla ꝓcessiõe volebat itelligi nisi spãliꝫ exꝑmeret. tñ Sixtus qrtꝰ solũmõ ad ꝑdictos supꝫ expssos se restrinxit. 7 iõ casus Pau. i dicto ꝓcessu omitto.

1 ¶ Adũte etiã q ꝑfatus Sixtus in eũuagãti q icipit: 7 si dñici greg. excõicat oẽs absoluentes a qcũqz ꝑdictaz excõicationũ ꝑ ꝓcessum factaz: vl dispẽsantes i voto vltramario. sctõrũ petri 7 pauli. scti iacobi. 7 castitaz ex qcũqz ꝓcessiõe ab ipo Sixto hita: nisi de dicta eũuagãti de ꝟbo ad ꝟbũ in ipa ꝓcessiõe fiat mẽtio. Et bñ adũtãt ꝓfessores q ad illos q ꝓfessiõa lia habuert ab ipo: exceptꝫ ill' ꝓfessionalibꝫ q data fuert tpe cruciate mihi cõmisse: qz ꝙ ad illa ñ valet dicta eũuagãs: sicꝫ pz i bulla ꝑdẽ cruciate. 7 ego auribꝫ ꝑꝓꝛijs ab ipo audiui.

2 ¶ Sũt 7 alij casus ꝑ eũuagãtes i qbꝫ snia excõicatõis infligit ipo facto. 7 ñ põt ipedi absolutio nisi ꝑ sedẽ aplicã. Et qz multe sunt reuocate aliq ñ sunt i vsu: solũmõ ponã q cõit hñtur i vsu. 7 sunt seqntes vsqz ad excõicatio. vj

Casus xxxij. est sb rubꝛi. de sepul. 7 est bonifacij. viij. vbi excõicant oẽs exẽterãtes vl frustra icidẽtes: aut in aqs coquẽtes vt carnẽ ab ossibꝫ euellãt corꝓa defuncto ꝝ vt alibi tumulãda deferant. vbi no. q ad incurrendũ ꝑdictã penã optet q tria ꝓcurrãt. Primũ q ille mortuus circa cuiꝰ cadauer volũt facere ꝑdicta: sit mortuus in terra vbi viget cultus xpianus: qz si esset mortuus i terra infidelium ñ caderẽt in penã faciẽdo ꝑdicta. Scõz q ꝑdicta faciãt cadaueri mortuo. Terciũ q faciãt aio vt alibi tumulãduz deferãt: qz si facerẽt ex odio vel ꝓpꝛ carurgiam nõ inciderent in penam ꝑdictam.

Casus xxxiij. ponit de regularibus: vbi martinꝰ excõicat oẽs religiosos mẽdicãtes eũtes ad ordies seu mõasteria ñ mẽdicãtiũ vt ibi sint frẽs etiã sb ꝑtextu cuiusuis licẽtie etiã aplice generalꝫ. Itẽ scõo excõicat ipos recipiẽtes. Sz hec pẽa ñ extenditꝫ ad euntes ad ordinẽ carthusiẽn.

Casus xxxiiij. ponit cõ simonia. vbi Paulꝰ scõs excõicat oẽs qcũqz dignitate ꝑditos q quõlibet dãdo vl recipiẽdo simoniã cõmiserint: aut q fuerint mediatores vt ipa fiat in ordie vel bñficio.

Casus xxxv. est sb rubꝛica cõ snia excõicatõis. de q Jo. an. in. c. nemo. de simo. facmentiõez ꝑ dãtes aliq̃d ꝓ gra obtinẽda apud sedẽ aplicã quã ptrãseo: qz reuocata est ꝑ Cle. v. vt dicit Jo. cal. 7 recitat Jo. de ligna. ibidem.

Casus xxxvj. ponit sb rubꝛi. de ꝓui. le. vbi excõicant q libellos famosos aut cãtilenas vl rithimos faciũt ꝛetinẽt vl ꝑblicãt i ifamiã stat. ordinũ mioꝝ 7 ꝑdicatoꝝ. 7 cõ Alex. qrti q incipit Ex alio.

Casus xxxvij. est in dicta eũuaganti vbi excõicant ꝑdicãtes vocẽtes vel defensantes q ꝑfatoꝝ ordinũ frẽs nõ sunt in statu ꝑfectõis 7 q nõ lz eis de elemosynis viuere. Aut q nõ ꝓnt ꝑdicare siue ꝓfessiones audire de lnia romani põtifi. seu alioꝝ ꝑlatoꝝ ordiarioꝝ sine ꝓsensu curatoꝝ.

Casus xxxviij. cõ ibidẽ ꝑ faciẽtes violẽtiã dãnabilẽ loc ꝑdictoꝝ ordinũ 7 tã istis qz dicti i. xxxv. 7. xxxvij. casu ꝑcedẽti ñ ꝓnt absolui nisi a sede aplica aut a ꝓfuatoribꝫ ꝑdictoꝝ ordinũ ꝓterqz in articulo mortis.

Casus xxxix. est ꝑ oẽs itrãtes mõasteria sctẽ clare: 7 ordis ꝑdictoꝝ q ipo facto sunt excõicati si itrãt: ꝓterqz i casibꝫ ꝑ eoꝝ regulã 7 statuta ꝓcessis.

Excõicatio.vi.de

casibꝫ excõicationũ q reseruanꝫ in iure ep̃o solũ: q sunt duo. Primus est in. c. puenit. eo. ti. de q dic vt. s. excõicatio. v. casu. j. §. xxxviij. Scõs casus ẽ in cle. cũ ex eo. eo. ti. ꝑ frẽs mio res recipiẽtes ad diuia tpe inedicti frẽs terciꝫ ordinis. Sz q hodie vacat ꝑ ꝓuilegiũ dñi Sixti qrti. ideo ꝓtranseo.

Excõicatio.vii.de

casibꝫ excõicationũ nõ reseruatꝫ a iure alicui: 7 a qbus põt absoluere q libet ordinarius. vt ptz. s. absolutio. j. §. ij.

Casus. i. est in. c. administratores. xx ꝓncipes 7 officiales q tercio moniti ab epis vel ecclĩasticis ꝑlatis recusant eis facere iusticiam sup eoꝝ causis.

Casus ij. est in. c. lz. de elec. vbi excõicat ille q electus a paucioribꝫ qz a duabꝫ ptibꝫ cardinaliũ in summũ põtificẽ assentit electõi de se facte. Scõo excõicantur oẽs q talẽ recipiunt ꝑ papa.

Casus iij. est i. c. qm. de of. ordi. ꝑ illũ q se ingerit in eccl̃ia in q est epus sep epo gerẽs sine ꝓsensu illius epi.

Casus. iiij. est in. c. j. de loca. vbi excomunicant magri z scholares Bononie ꝓducētes hospitia domoruz aliorꝫ magistroꝝ z scholariū in lesionē vel impedimentū inhabitantiū: nisi pus tps ꝓductionis sit elapsuz. vel nisi de ꝓsensu ipoꝝ magistroꝝ vel scholariū inqlinoꝝ. Et no. q nomine magroꝝ veniūt doctores: sz noie scholariū nō veniūt exntes in studijs p scholaribꝫ: vt sunt cartarij z scptores sz Jo. an. z Bof. qz uis pdicti gaudeāt ꝓuilegio scolariū. vt no. i auc. hita. C. ne filius p pre. z h tene qzuis Jno. z Lau. teneāt q etiā liganť.

1 ¶ Utrꝫ locatores liganť pfata pēa: R. gl. in. d. c. j. tenet q nō. Bart. in. l. fi. C. de acceptila. z in multis alijs locis. z Be. in. c. ij. de cōfes. li. vj. z in. c. cupientes. de elec. li. vj. tenet q liganť sz tu dic fm Pa. in. d. c. j. q vbi p se esset eadem rō in correlatiuis: sic esset vera scōa opi. sz in casu nro non est ea dē rō. z ideo est verior opinio glo. qz locator certat de dāno vitando sz ꝓductor certat de lucro vl cōmodo. z in odium alioꝝ aliqñ facit. c. sup eo. de vsur. vbi pēa nō extendit ad mutuo accipientē. qz nō ē eadem rō. z de. j. de ꝓsang. z affi. Idē dic in statuto qd imponit penā vendēti frumētū q nō extendat ad ementē. fac qd dico. ff. lex. §. vj. z j. pena. §. v. posset tm locator incurrere pdictā penā ex pticipatiōe. Nā ꝓductor ipaz incurrit tractādo de ꝓductōe. z ideo si post tractatū in alio tpe venit ad locatōez erit locator excōmunicatus. p. c. nuper. eo. ti.

2 ¶ Utrꝫ debeāt pdicti expectare tps finitū locationis: R. Jo. an. tenet q non. sz solū tps conductōis fiēde. sz Pa. tenet q tutius ē q expectet. z videt magis ꝓuenire tex. d. c. pmi.

3 ¶ Utrꝫ ista excōicatio sit tm localis: R. cōiter tenet q sic. sz Ho. tenet q sit generalis ad oia studia q̄ sunt sub dñio pape. z gl. in. l. ne cui. C. locati. z istud ē tutius p plogū i ho doctoribꝫ z scholaribꝫ bononie cōmorātibꝫ. qz cōprehendunť etiam alibi exīstentes.

Casus. v. est in. c. nō minus. iūcto c. ad ūsus. de imu. ec. vbi excōicanť ꝑmo oēs officiales laici q̄ rū cūqz loco rū q̄ angarias z exactōes indebitas ecclesijs z eccl'asticis plonis imponūt. Sēdo excōicāť pdicti q̄ iurisdictoꝝ platoꝝ z auctoritatē quā hnt in suis hoibꝫ euacuāt. Nā tā isti qz alij ꝑmi si moniti cōpetēter nō desistant ipo facto tam ipi qz fautores eoꝝ sunt excōicati nec debent absolui donec satisfecerint competenter. Tercio excōmunicantur successores pdictoꝝ officialium nisi infra mensem excessum suoꝝ p̄decessoꝝ purgauerint z satisfecerint.

¶ Pro q̄ intelligētia ē aduertendū fm Pa. 1
in. d. c. ad ūsus. q successor nō ē excōicatus ipso facto: nisi p̄decessor deliq̄rit p̄ retextu officij ad cōmodū ipi⁹ officij vel vnīūsitatis: sec⁹ si deliq̄t ad cōmodū pp̄riū vl ad libidinē suā satisfaciēdā. nā tūc ipe re⁹ sol⁹ tenet. z ipe vel ei⁹ heres ꝓuenire debet. iuxt illud qd̄ legit z notat in. l. j. z ij. ff. ad. l. iul'. repe. in. c. j. de solu.

¶ Queritur an pfat⁹ officialis teneat satisfacere 2
de suo etiā si nihil habuit si cōitas in cui⁹ vtilitatē est ꝓsum extorquere nō vult satisfacere: R. fm Pa. in. d. c. ad uersus. q sic p argumētum pdicti. c. z p nō. p Inno. in. c. sicut dignum. de homici. Adde tn fm Bof. q cōitas in cui⁹ vtilitatē ē ꝓsum si ē effectā locupletior teneť satisfacere. Fac. l. iulianus. ff. de ac. emp.

¶ Sz pone q officialis seu rector nō ꝓsensit: 3
sz restituit qztū potuit nūqd teneť ad restituti/onem si nō dimisit officium: R. fm Inno. in c. nouerit. de sen. ex. z Joh. an. in. d. c. ad ūsus. q sic. z eū videnť seq̄ cōiter doc.

¶ Quid de successore q̄ non negligit inducere 4
vniuersitatē vt satisfaciat. sz eā inducit p posse: z tn nihil facit: R. q teneť dimittere officium vt sic cōitas cogat ex necessitate officialis satisfacere. z h est tutius fm cōiter doc.

¶ Utrꝫ dātes ꝓsiliū pdictis siue oēs ꝓsiliarij 5
tal' vnīūsitatis teneanť: R. fm Pa. i. d. c. aduersus. q si dederūt ꝓsilia ad hec guarnia ifrēda z moniti nō reuocauerūt idubie sunt excōicati. vt i. d. c. ad ūsus. z in. c. nouerit. de sen. ex. z teneť q̄libet ipoꝝ i solidū ad satisfaciēdū fm Innoc. in. d. c. sic dignū. Si ꝓo tacuerūt ita q nō ꝓsuluerūt nec p nec ꝓ tūc dic q̄ uoluuntť pēna z pctō cū his q̄ exp̄sse ꝓsenserūt. vt no. Jnno. in. c. j. de his q̄ fi. a ma. p. ca. de q̄ vide. s. ꝓsentire. §. ij. Si aūt exp̄sse ꝓdixerūt sz nō dimiserūt officiū an uoluauť pctō z pēa: Inno. i. d. c. nouerit. recitat opi. Hosti. fm quē ego tenerē q sz nō dimiserūt officiū nō teneanť per no. p Inn. i. d. c. j. nisi eēnt tales q ex cessatōe ꝓsiliatōis inducerēt cōitatē ad desistendū.

¶ Utrꝫ pdicta pēa habeat locū in q̄cūqz succes 6
sore officialis excōicati ꝓpter qd̄ cū qz delictū: R. fm Inno. q nō: sz solū hz locū in successore excōicati ex causis pdictis. vel aliter q̄liter/cūqz ꝓp libertatem eccl'ie violatā: vel nisi fm Ho. successor foueret factū dānatū ꝓpter qd̄ p̄decessor fuit excōicatus. puta q: tenet clericū positū in carcere a p̄decessore suo. vl q̄d simile. fac. c. si ꝓcubine. de sen. ex.

¶ Utrꝫ iudex secularis cōpellēs clericū vl etiā 7
secularē plonā q̄ als est de foro eccl'astico etiā

sine distinctõe psone sit excõicat⁹ ꝛ R. fm Pa. in. d. c. adũsus. q si monitus nõ desistat excõ municatus est ipo facto: q turbat iurisdicti/ onem ecclĩasticã. vt est tex. in. d. c. nõ minus. ꝛ tenet Ho. ꝛ Jo. an. hodie aũt p pcessum cu rie sunt excõmunicati excõmunicatõe papa/ li. vt. s. Excõmunicatio. v. casu. xxviij.

8 ¶ Sz q̃ sunt psone q̃ nõ pñt iudicari a sedã/ ri iudice ꝛ R. q sunt Prio oẽs ille q̃ gaudẽt p/ uilegio cãonis. si q̃s suadẽte. de q̃bꝫ dixi. s. ex cõicatio. v. casu. j. exceptis clericis ꝛiugatis. de q̃bꝫ dic vt. s. Clericus vl. ℣. pe. Scdo sunt oẽs psone astricte ppetuo seruitio ecclie: vel p/ dictis q̃ gaudent pdicto ꝓuilegio. si q̃s suadẽ te. vt no. Pa. in. c. nullus. de fo. comp. ꝛ Fe/ de. fac. c. j. p exceptõez. de ꝓuile. li. vj. in ꝫbo p petuo. secus si nõ sunt ppetuo oblati. Et sic li/ mita gl. in. c. clericũ. xj. q. j. Tercio sunt oẽs de familia epi fm cõez opi. vt no. Pa. i. d. c. nul lus. Quarto vxor clerici q̃ defert tonsurã ꝛ ha bitum ꝛ non est bigamus. tex. est in. l. fi. C. de incol. Mulieres in q̃t tex. honore maritorũ cingimus ꝛ genere nobilitamus. ꝛ fox ex eox psona statuimus. Hec ibi. Quinto rectores hospitalium pioꝝ si sunt ppetuo obligati fm eundẽ Pa. in. d. c. nullus. alꝫ nõ. Sexto fra tres tercij ordinis beati Francisci ꝛ sorores. fm Bar. i. l. j. ff. de pe. ꝛ l. semp. ff. de iure imu. ꝛ do. Anto. in. d. c. nullus. ꝛ hodie nõ est du/ bium. vt ptz ex ꝓuilegio dñi Sixti q̃rti. qꝫ dz bulla aurea. Jesuate aut heremite fm cõ/ munẽ opinionẽ nõ p tinẽt ad fox eccl̃asticũ. quia cras pñt esse seculares.

Casus. vj. est i. c. nõ magno. ne de. ✦ vel mo. ℣ q̃scũq̃ religiosos tacite vel exp̃sse pfessos: audientes leges vel phisicaz: nisi infra spacium duox mensiũ ad claustz redierit. Adde qꝫ dicã. j. casu. xxvij.

Casus. vij. est in. c. fi. ne de. vl mo. ✦ vbi excõmunicatio ℣ religi osos de qua in pcedenti casu extẽdit ad archi/ diaconos diaconos plebanos ꝓpositos can tores ꝛ alios clericos psonatũ hñtes: ꝛ omẽs sacerdotes: nisi infra spaciũ duox mensiũ de/ stiterit audire leges vel phisicam. p cuius ca sus ꝛ pcedentis declaratione.

1 ¶ Queritq̃ incipiũt currere pdicti duo men les ꝛ R. fm Pa. in. d. c. q̃ q̃ ad religiosos inci/ piũt a die exitus mõasterij: vt pdictas scias audiret. In decanis ꝫbo ꝛ aliꝫ de q̃bꝫ in. vij. ca su incipiũt fm Pa. a die exitus ꝓpox lariũ cũ effectu auditois pfatax scias.

2 ¶ Quid si nõ exeunt ꝓpos lares: nec religiosi monasteria: sz in domibꝫ ꝓprijs aut mõaste/ rijs audiũt scias pdictas ꝛ R. sz Pa. i. d. c. fi. ꝛ ẽ cõior opi. q̃ n ert excõicati: ꝛ sic tene. q̃z uis q̃dã teneat q̃ nihilominus sunt excõicati.

¶ Utr religiosi q̃ exeũt mõasteria ex aliq̃ alia 3
rõnabili cã: ꝛ sic audiũt pdictas scias ligent pẽa pdicta ꝛ R. fm Pa. in. d. c. fi. q̃ nõ: q ut li gẽt dicta pẽa req̃rit vt exeat mõasteriũ. ꝛ scdo vt exeãt ista intẽtõe. s. studẽdi in pdictis scie/ tijs. ꝛ tercio q̃ stẽt p duos mẽses ex mõasteri/ um siue audiãt siue nõ. Ex q̃ pz q si exiret ex monasteriũ ex aliq̃ rõnabili causa non vt au diret pdictas scias: ꝛ ex tali rõnabili causa p/ seuerans extra monasteriũ vltra duos men/ ses interim audiret pdictas scias nõ esset ex/ cõicatus. secus si soluz staret ꝛ pncipaliter ex monasteriũ vt audiret: q ꝛ tũc tps duox men sium incipet a die cessatois causę ppẽ quã ex iuit ꝛ dispositois stãdi ex vt audiat.

¶ Quid si religiosus exiuit vt audiret pdcas. 4
scias: postea mutato ppposito audit theologi am ꝛ R. Jnno. tz q nihilomin⁹ ligat. sz Pa. i d. c. fi. tz q nõ ẽ necesse vt reuertat ad mõaste riũ nec incurrit penã: sz cautius ẽ vt faciat q ab bas significet ei q studeat theologie ꝛ sic cen/ set reũsus ad claustz. ꝛ h̃ erit magis tutũ.

¶ Utr religiosus legens pdictas scias in suo 5
mõasterio ligẽt pdicta pẽa ꝛ R. mihi plz opi. Pa. in. d. c. fi. q̃ nõ ligat nec silr decani. ꝛ aliꝫ de q̃bꝫ in. vij. casu.

¶ Sz nũq̃d peccãt pfati studẽtes in camera 6
ppria vl mõasterio in legibꝫ ꝛ R. Pa. in. d. c. fi. q̃ nõ. si h̃ faciũt ad finem intelligẽdi melius canones. secus si pncipaliter studerẽt ppẽ ipaz scãz ciuilẽ. Idem dicte pdictis tenentibꝫ li/ bros pdicte scientie.

Casus. viij. est in. c. clericus. ne de. ✦ vel mo. vbi excõicant omẽs sacerdotes q̃ post monitõez officiũ vicecomi tis aut ꝓpositi secularis habuerit. ꝛ cõicãt dict. in. d. c. clericus. dicũt cõphendi noie sacerdo tũ oẽs exñtes in sacris. ꝛ sic tene.

Casus. ix. est in. c. j. de scisma. vbi ex ✦ cõicant oẽs innitẽtes ordi/ nationibꝫ vel alienationibꝫ factis a scismati cis. de q̃ vide. j. scisma. ℣. ij. ꝛ iij.

Casus. x. est in. c. ex cõi. de rapt. vbi ✦ excõicant omẽs q̃ xpianos naufragiũ patiẽtes dãnata cupiditate spoli/ ant rebꝫ suis nisi ablata restituãt q̃z ꝓmũ po/ terũt fm Pa. in. d. c. ꝛ videt etiã tenere sic gl. ibidem. ꝛ est tutius. fm aũt Jo. an. req̃rit ur monitio vt restituant: aliter ante monitionẽ nõ erũt excõicati. Sz nõ placet.

Casus xj. est in. c. ad falsarios. z. de cri. fal. de quo habes. s. excõ municatio. v. casu. iij.

Casus xij. est in. c. nouerit fraternitas tua. de sen. ex. vbi excõmunicant. Primo omnes illi q̃ statuta edita z consuetudines introductas ꝓ eccl̃ie libertatem fecerint seruari. Scõo excõmunicant oẽs q̃ eadem statuta nõ fecerint ꝛeleri q̃ꝑmũ scierit. qđ limito vez si habent ptãtem ꝛelendi. Tercio excõmunicant statuarij ꝓdicti. Quarto scriptores ꝓdictoz statutoz. Quinto ptãtes ꝓsules rectores z ꝓsiliarij locoz vbi p̃dicta statuta edita fuerint. Sexto q̃cũq; iudicant ſm ꝓdicta statuta. Septimo q̃ iudicata redigũt in publicã formam.

1 ¶ Quid dr ꝓ eccl̃asticã libertatẽ. R. ſm Pa. in. d. c. nouerit. q est omne illud qđ statuit ꝓ ꝓuilegiũ datũ vniuersali eccl̃ie a deo vt illud quodcũq; ligaueris sup terrã. xxiij. q. j. vel a papa: vt puta q ad pias causas legata valeant coram duob testibz z hmõi: vel ab imperatore. Ut ꝑ gratia q nullus iudicet clericos z eccl̃asticas ꝓsonas nisi eoz ꝓlatus z similia. secus si tale statutũ esset ꝓ ꝓuilegiũ datũ alicui ꝓticulari eccl̃ie. q nõ essent excõicati ſm cõmuniter ꝛc. Adde tñ ſm Bar. in auth. cassa. C. de sacrosan. ec. q statutũ q̃ clerici efficerẽtur timidiores z laici audaciores esset ꝓ libertatem eccl̃esiasticaz. vt verbi gratia. si statueretur q qui percutit clericum soluat. x. qui ꝓ laicum. xx.

2 ¶ Sz q̃d si ponant in fine statutoz q si essent aliq ꝓ libertatẽ eccl̃esie habeant ꝑ nõ scriptis: R. ſm Pa. in. d. c. nouerit. z Bar. in. d. auth. cassa. q nõ sufficit ad euitandã excõicatiõez p̃dictã: sz optet q ꝛeleri faciant.

3 ¶ Utr scientes statuta sz ignorantes esse ꝓ libertatẽ eccl̃ie ligent. R. Inno. tenet q nõ ligãtur. Jo. de ligna. tenet q nõ sunt audiendi: sz tu tene opi. Inno. q est verior.

4 ¶ Utr ꝓsiliarius aut officialis q̃ nõ ꝓsensit: sz ꝓ dixit talibz statutis fiẽdis: nec ea ꝑuari fecit sit excõmunicatus si nõ dimisit officium. R. ſm Jo. in sum. ti. de sen. ex. q sic. sz ego dico ſm q. s. casu. v. §. v.

5 ¶ Qñ ligant sup̃dicti. R. Pa. in. d. c. nouerit. q statuentes: dictãtes: scribentes aut seruare facientes statim ligant. officiales ꝓ z ꝓsiliarij tũc ligant qñ ea scientes seruauerũt vel vt seruarent operã dederunt. aut cũ possent ea ꝛeleri nõ fecerũt. aut officio nõ renũciauerũt. Intelligẽ tñ q dz dari eis aliqđ ꝑ ps ad ꝛelendum vel renunciandum: quia nõ incõtinenti post sententiã tenent currere. ar. in. l. ratuz. z in. l. qđ dicimus. ff. de solut.

Casus sequẽtes vsq; ad casum. xxxv sunt in. vj. de rescriptis aliũ.

Casus xiij. est in. c. vbi periculum. de elec. vbi excõicant oẽs ꝑmo q̃ mittũt scripturã vel nũciũ. vel secrete loquũtur cardinalibz vel alicui eoz exñtibz in ꝓclaui ꝑ electõe pape. vbi no. q missio aut locutio optet q sit secreta ſm Archi. z Be. ibidẽ: aliter nõ esset excõicatus. ꝓpter qđ dicit Be. q qñ statutũ enumerat plura ꝓhibita z vltimo ꝓhibito q̃libet aliquã restrictiuã adiũgit illa q̃libet restringẽs referẽ ad oia nũerata. Itẽ scõo excõicant oẽs dñi rectores aliq; officiales cuiuscũq; dignitatis aut ꝓditois existãt q diligẽter nõ obseruãt aut fraudẽ circa ea cõmittũt q̃ sibi ꝓcipiunt obseruanda in morte põtificis morientis in eoz terra. vt habẽt in. d. c. vbi periculũ. qđ intellige ſm Be. ibidẽ verũ nisi tales officiales ꝓpedirent de iure vl de facto ad talia seruãda: q sic nõ ligarent.

Casus xiiij. est in. c. sciãt cuncti. de electio. vbi excõicant oẽs q̃ ꝑ se vel ꝑ alios spoliãdo seu als iniuste ꝓsequẽdo grauare ꝓsumpserint in bñficijs seu alijs bonis suis clericos vel q̃libet ꝓsonas eccl̃asticas aut eoz ꝓsanguineos vel eccl̃ias mõasteria seu loca cetera, ex eo q tales ꝓsone eccl̃astice ad q̃s spectat electio noluerũt vel nolũt eligere eũ ꝑ q̃ rogabant. Et no. ſm Archi. z seq̃tur Be. ibidẽ q ꝑ verbũ spoliãdo intelligit si ue auferãt latẽter siue vastẽt q̃cunq; mõ siue inuadãt imobilia siue rapiãt mobilia ꝑ vim z publice siue fraudent ꝑ dolũ.

¶ Queritur an p̃dicta pẽa hẽat locũ si grauãt affines. R. ſm Be. ibidem q nõ. 1

¶ Usq; ad quẽ gr̃dũ itelligũt isti ꝓsanguinei. R. ſm Be. ibidẽ q vsq; ad. vij. gradum. 2

¶ Utr h̃ pẽa hẽat locũ i ꝓnatõe: postulatõe: vel ꝓfirmatõe. R. ſm gl. in. d. c. q sic: dũmõ hẽat fieri a clerico vel ꝓsona eccl̃astica. secus si ꝓsonus eẽt laicus. Idẽ dic Be. ibidẽ in cõferẽte z postulãte. Ex q̃ collige q ꝓstitutio pẽnalis q̃tenus ꝓcernit fauorẽ eccl̃ie ẽ extẽdẽda ad aliũ casum q̃z expꝛssum: dummõ casus ad quẽ fit extẽsio ꝓcernat fauorẽ eccl̃ie. Fac qđ. s. dixi excõicatio. v. casu. vj. §. iij. 3

¶ Utr mãdatarius sit excõicat. R. ſm Pe. de anch. quẽ sequit Be. ibidẽ q aut mãdatarius scit q̃libet facti: q scit h̃ fieri in ꝓtẽptũ eligere debẽtis: z tũc ẽ excõicatus. Et sic limita z intelligẽ gl. ibidẽ. Si ꝓ ignorat q̃libet facti: tũc q nõ facit in ꝓtemptũ canonis nõ erit excõica- 4

tus. Fac.c.si vo.de sen.ex. ⁊ placet hec opinio Jo.de imo.sz puniet aliena pena.

Casus xv.est in.c.generali.de elect. ✦ vbi excõicant ꝑmo illi q̃ regalia.i.collectã q̃ fit nomie regꝫ vl imperatoris seu vectigalia ꝯcessa eccl̃ijs a rege: aut custodiã seu guardia fiĩ in eccl̃a Parmẽsi: vbi laici debẽt custodire donec eccl̃e sit puisuz. vel ad uocatõis seu defensiõis titulũ qđ idẽ ẽ: qz ad uocatus dr defensor in eccl̃ijs mõasterijs aut alijs pijs locis vacãtibꝫ de nouo vsurpando bõa eccl̃iaꝝ mõasterioꝝ aut locoꝝ ipoꝝ occupare ꝑsumũt cuiuscũq; sint dignitatꝫ. vbi nõ ꝯz Be. ibidẽ q̃ duo requnt vt sint excõicati. Primũ q̃ ꝑdicta iura de nouo vsurpẽt. ⁊ dicũtur de nouo si a.xl.ãnis citra fm Bar.p.c.fi. de ꝯsue. Scõm q̃ ꝑtute illi⁹ vsurpatõis bona vacãtiũ ꝑdictoꝝ occupẽt alĩ nõ sunt excõicati. ⁊ addit Bar. q̃ ñ solũ si supꝰ noiata iura: sz etiã qđcũq; aliud p qđ occupent bona ꝑdicta vsurpẽt incidũt in penã ꝑdictã. Scõo excõicant clerici ꝑdictaꝝ eccl̃aꝝ. mõachi monasterioꝝ ⁊ ꝓsone certe locoꝝ eorundẽ q̃ ꝑdicta fieri ꝓcurãt. Intellige fm Jo.an. si ꝓcurãt ope ꝯsilio ꝓsuasione aut cooperatõe.

Casus xvj.est in.c.indẽnitatibꝫ.de elec. ✦ vbi excõicant reputati vel vocati ad dirigẽdas moniales i electõibꝫ q̃ seq̃ abstinent ab his p q̃ inf eas sup facien dis electõibꝫ ipis oriri posset discordia vl ex orta nutriri. vbi dic Be. q̃ ñ euocat⁹ ad electionẽ vl vocat⁹ ad alia q̃z ad dirigẽdã electõnẽ ñ incurrit hãc penã: lz nutriat discordiã. ⁊ ñ solũ ista pẽa hz locũ in electiõibꝫ monialiũ: sz etiã in his q̃ ñ renũciãt ꝓpijs. sz viuũt sic canonici seculares in secularibꝫ eccl̃ijs.

Casus xvij.ẽ in.c.hac ꝯstitutõe.de ✦ offi.delega. vbi excõicat q̃libet ꝓcurãs vt ꝯfuator sibi datus se intromittat de alijs q̃z de mãifestis iniurijs. de q̃ dic vt s. ꝯseruator. §. j.

¶ Est ⁊ alius casus in.c.cũ gentes.de offi.leg. de quo dic vt. j. legatus. §. vl.

Casus xvij.ẽ in.c. vnico. de his q̃ ✦ vi me.ve cã. vbi excõicant oẽs illi q̃ absolutoẽz vel reuocatoẽz q̃z cũq; a sñia excõicatiõis suspẽsiõis vl interdicti ertoꝛe rint p vi aut metũ. qđ itelligefm gl. ⁊ Archi. ibidẽ si absolutio seu reuocatio sit facta: qz si iudex noluisz absoluere seu reuocare nõ hz et locũ ꝑdicta pẽa ⁊ si vis aut metus sit illatus.

¶ Quid si sñia erat iniusta: R. q̃ nihilomin⁹ ligabunt ꝑdicta pẽa si p vim vl metũ obtinuerũt reuocatiõeꝫ. ar. xj. q. iij. c. j. ⁊ siue faciat p se siue p aliũ. c. mulieres. de sen. ex.

¶ Quid si obtineret talis absolutio p vanũ metũ de q̃ timere nõ debebat: R. fm Bar. ibidẽ ⁊ Archi. q̃ ñ ligabunt: qz ꝓpẽ ñ appellat met⁹ talis timor. l. metũ. cũ. l. se. ⁊. l. nõ timoꝛẽ. ff. qđ

¶ Utz habeat locũ ꝑdicta pẽa (me. cau. in absolutõe a minori excõicatiõe sic obtẽta: R. q̃ nõ. ar. c. si quẽ. de sen. ex.

Casus xix.ẽ in.c.mulieres.de iudi. ✦ vbi excõicat q̃ fingit cãz: vl facfraudẽ vt iudex ꝓsonaliter vadat ad mulierẽ ꝑ testionio ipius capiẽdo. vbi dic glo. q̃ iudex vt posset visitare dñaz faciebat eã noiare in testẽ. si tñ iudex ñ iret ad eã: lz fingat cã nõ incurreret ista pena fm Jo.an. ibidẽ.

Casus xx.est in.c.caplice.de re iudi. ✦ qđ qz vacat omitto.

Casus xxj.est in.c.consultissimo.de ✦ re.ec.nõ alie. vbi excõicant oẽs cõpellẽtes cuiuscũq; ꝯditiõis sint platos vel eccl̃iasticas ꝓsonas ad sbmittẽdũ eccl̃ias subijciẽdo bõa imobilia: vel supponendũ iura eccl̃iaꝝ laicis. vel recogñscendũ seu ꝓfitẽdũ se tenere ab illis tãq̃z a superioribꝫ: vl ad statuẽdũ eos laicos tanq̃z ꝓsonos vl aduocatos eccl̃esiaꝝ seu bonoꝝ ipaꝝ in ꝑpetuũ: seu ad nonmodicũ tps sine capli ꝯsensu. ⁊ lnia spãli aplice sedis. vbi no. fm gl. ibidẽ q̃ vt icurrat ista pẽa req̃rit. Prio q̃ sint bõa imobilia vl iura q̃ in imobilibꝫ cõputant. Scõo q̃ supponant tãq̃z sint sua vl recogñscãt ab eis. Tercio q̃ ñ sit ad modicũ tps: qz si fieret ad modicũ tps ex aliq̃ iusta cã cũ ꝯsensu capli nõ incurreret hec pẽa Quarto q̃ fiat sine ꝯsẽsu capli ⁊ papꝰ. Secũdo excõicant oẽs laici q̃ ex lnia papꝰ ⁊ ꝯsensu capli ꝯctus inierũt de eccl̃asticis imobilibꝫ vel iniẽt in futuꝝ si aliq̃d plus q̃z iportat natura ꝯctuũ ipoꝝ. vel pactũ in eis factũ vsurpauerũt vel exegerũt: si moniti legitie nõ desistũt ab hmõi vsurpatiõe restituẽdo etiã talit vsurpata. vbi dic Archi. q̃ si ẽ ꝯctus ẽphiteoticus accipiãt qđ ẽa iure ꝑmissuz ⁊ nõ vltra. Et sic de alijs ꝯctibꝫ initis. Itẽ dic q̃ nõ sufficit abstinere a tali vsurpatõe ad euitandũ pẽnã ꝑdictã: nisi vsurpata restituant.

Casus xxij.ẽ in.c.vnico.de relig.do. ✦ vbi excõicant nouũ ordinẽ aut religionẽ inuenientes vl hitũ noue religionis assumẽtes intellige. s. vt cũ alijs sil viuãt als seorsum assumere nõ phibent. Scõo excõicãt oẽs frẽs mẽdicãtiũ ordinũ post ꝯciliũ lugdunẽse istitutoꝝ q̃ aliq̃d in ꝑpo hzẽ ꝑnt

ex eoꝝ regla si aliquē recipiūt ad pfessionē: si/ue si domos vl' loca eoꝝ alienāt sine lnia sedis aplice spāli. aut etiā ſm Arch. si alienāt bona mobilia. Excipiunt ab ista pēa frēs mīores ⁊ pdicatores ⁊ heremitaꝝ scti Aug⁹. ⁊ carmelitaꝝ. vt pz in. d. c. ꝯsiliū aūt pdictū celebratū fuit ab Jnno. iij. Anno dñi. 1215.

Casus. xxiij. est in. c. ꝗꝗ. de cēsi. vbi excōicant q̄cūq; p se vl' p alios suo noie vl' alieno ab eccl'is vl' eccl'asticis psonis exigūt pedagia vl' guidagia, p rebꝰ suis ppꝛijs q̄s referūt vel referri faciūt nō cā negociatiōis. Intellige si sunt psone singulares q̄ hꝰ faciūt. Secus si esset vniūsitas vl' collegiū qꝛ nō excōicant sz subijcit eccl'astico inf̄dicto. Quid aūt sit negociatio ppꝛie. vide. s. clericus. ix. §. ij. hodie tñ papalis est. vt. s. dictuz est Excōicatio. v. casu. xix.

Casus. xxiiij. est in. c. clericis. de im/mu. ec. Sz qꝛ p cle. vnicā. eo. ti. est reuocatus ptransleo.

Casus. xxv. ēi. c. qm̄. de imu. ec. vbi excōicant oēs q̄ ipetratores lr̄aꝝ aplicaꝝ vl' alios ad foꝝ eccl'asticū recurrētes sup causis q̄ ad idē foꝝ de iure vel antiq̄ ꝯsuetudie ptinere noscunt cōpellūt seu cōpelli pcurāt: aut p se vel p aliū impediūt ne coram iudicibꝰ eccl'asticis delegatoꝝ seu ordinarijs possint iusticiā obtiere vel q̄relā de dictis causis coꝝā eis pponere iudices eccl'asticos vel i petrātes aut litigātes seu litigare volētes aut ppinq̄s ipoꝝ seu res illoꝝ aut eccl'aꝝ suaꝝ etiam p captōez modis ve alijs q̄busc̄ūq; aggꝛuāt cū dātibꝰ ꝯsiliū aut auxiliū vl' fauorē ad pdicta: nec tales debēt absolui nisi pus integre satisfecerit tā iudici cui' iurisdictōz pturbauerūt q̄z pti pturbate de iniuria dāni ⁊ expēsis ⁊ int̄ esse. ptū papal'ē. vt pz. s. excōicatio. v. ca. xxv.

Casus. xxvj. est in. c. eos. de imu. ec. vbi excōicant oēs seculares dñiū hñtes q̄ suis sbditis inf̄dicūt ne platis aut clericis seu psonis eccl'asticis q̄cūq; vēdāt aut emāt aliq̄d ab eisdez: nec ipis bladū molāt coquāt panē aut alia obsequia exhibere psumāt. vbi no. ſm Be. ibidē q̄ pdicta pēa locū hz solū in illis q̄ hñt dñiū ⁊ nō in alijs. ⁊ q̄ñ pdicta interdicūt suis subditis. secus si pdicta interdicunt nō suis subditis.

¶ Quid si fiat tale ꝯceptū vl' statutum ne q̄s possit vēdere vl' alienare ē sbditis: vl' illi q̄ nō portāt onera cōia: R. ſm Be. i. d. c. eos. q̄ nō ligant pdicta pēa: qꝛ ñ ē ꝯ libertatē eccl'asticā. exq̄ nō fit mētio de eccl'is vel eccl'asticis psonis nisi illud intelligeret de ipis. vñ pōt iudex eccl'asticꝰ ipos cōpellere vt declarēt q̄ hēant loc cū q̄ ad laicos: nō q̄ ad eccl'asticas psonas.

Casus. xxvij. ē in. c. vt piculosa. ne cle. vl'mo. vbi excōicantur tria genera psonaꝝ. Prio oēs religiosi tacite vl' exp̄sse pfessi aliquā religionē approbatā temere hītū sue religiōis dimittētes. vbi no. q̄ ad icurrēdū hāc pēnā duo req̄runt. Primū q̄ dimittāt ex mōasteriū egrediēdo: qꝛ si intelligeret q̄ eēnt excōicati dimittēdo i mōasterio existēdo seq̄rent duo incōueniētia. Primo q̄ ter. fuisset supfluus dicēdo in schol' vel alibi. Sufficisset em̄ dicere vbilibet qđ eē nō dz vt dic̄ glo. in Rica. ff. qđ me. cā. Sc̄do seq̄ret q̄ religiosus dormiēs sine hītu esset excōicatus: qꝛ temere dimittit. ꝯ. c. vidua. xx. q. j. ꝯ. c. sc̄a monialis. xxij. di. ad h̄. de vi. ⁊ ho. cle. c. fi. in fi. q̄ iura volūt q̄ sp hītu vti dz qđ esset valde amaꝝ verbū si ligarent sine hītu dormiendo qđ ñ ē credēdū ſm Jo. an. in. d. c. vt piculosa. in nouella. Et ideo dic q̄ optet dimittāt hītū vt sint in schol' vl' alibi ex monasteriū: qꝛ sic euagandi hñt materiā. vt vult rō. d. c. als q̄uis dimittāt in mōasterio nec ex egredi unt nō credo q̄ ligent: quia cessat rō. l. j. materia euagādi. Sc̄ōm qđ req̄rit vt icurrat hec pēa ē vt dimittāt temere. j. sine rōabili cā seu licita religioso: qꝛ lz ex monasteriū appareāt sine hītu ⁊ eū dimittāt. tñ si hec faciūt ex cā licita religioso quā iplere nō pñt cōmode cum hītu: puta ppr balnea vel piscatōez licite fiēdam non ligant ppter verbū temere. ⁊ no. in glo. ibidē. ⁊ in. c. j. de sen. ex. li. vj.

¶ Sz q̄d si religiosus deferat hītū sz occulte: puta sb vestibꝰ laicalibꝰ sine rōnabili cā ⁊ ex monasteriū: R. Jo. an. i. c. deus q̄. de vi. ⁊ ho. de. ⁊ gl. in cle. ij. e. ti. vident tenere q̄ sit excōicatus. Pa. āt in. d. c. deus. tz q̄ nō. ⁊ ego post factū silr teneo. qꝛ ꝯstitutio pēnal' nō dz extendi ad casuz nō hñtē oīmodā rōnē. vt no. Jo. an. i regula. odia. de reg. iur. i. vj. i mercurialibus. lz an̄ factū sit tenēda opi. Jo. an. ⁊ glo. 1

¶ Quid si assumit hītū alterius religionis: R. q̄ mihi plz opi. Be. ibidē q̄ nō incurrit pdictā pēnā. Et ita ꝯsuluit Lap. allegatōe. xxxiij. Nec ob. sbū sue religiōis. qꝛ vna ē religio generalit̄ assumpta q̄ ad tria vota. 2

¶ Sc̄do excōicant oēs religiosi q̄ accedūt ad quis studia lr̄aꝝ: itellige ex claustꝛ: nisi a suo plato cū ꝯsilio maioris ptis sui ꝯuentus sibi eūdi ad studiū lnia p̄mitus sit ꝯcessa. 3

¶ Nunq̄d ligabit̄ abbas sine p̄fata licētia vadens: R. Be. ibidem q̄ non. 4

5 ¶Tercio excõicanᵗ oẽs qui. siue mgrī q̄ religiosos hītu suo dimisso leges vel philicā docēt vel in scholis suis pſumūt retinere.

Casus xxviij. est in. c. q̄cūq; de hereti. vbi excõicanᵗ oẽs q̄ pſumpserint eccl̄iastice sepulture tradere hereticos credentes receptatores defensores vel fautores eoꝝ sciēter nec debent absolui nisi pꝛius manibus publice extumulent huiusmōi corpora damnatoꝝ.

1 ¶Quid ē tradere eccl̄iastice sepulture? R. fm Archi. q̄ ē aliū cadauera in cimiterio eccl̄ie tumulare. vel etiā alibi ad modū xp̄ianoꝝ cū psalmis ⁊ oꝛationib⁹ ad sepulturā deducere. xxiij. q. ij. q̄ diuina. ⁊ c. q̄situm.

2 ¶Qui autē dicanᵗ fautores receptatores ⁊ hmōi. vide. j. hereticus.

Casus xxix. est in. c. vt inq̄sitōis. de hereti. vbi excõicanᵗ pātes dñi tempales rectores vel eoꝝ officiales seu baliui q̄ de crimine hereſis cognoscūt vel iudicant siue si captos p eodē crimine absq; epoꝝ vel inq̄sitoꝝ licentia a carcere liberāt: vel executōes p hmōi crimine eis a dyocesano vl̄ inq̄sitoribꝫ iniunctā nō implent pꝛut ad eoꝝ spectat officiū. Itē si directe vel indirecte pſumāt sniaz dyocesanoꝝ vel inq̄sitoꝝ aut pcessum impedire. vl̄ si dyocesano vel inq̄sitoribꝫ pſumpserit se opponere in his q̄ ad pfatū fidei negociū incūbūt: aut aliᵗ impedire cū oibꝫ dantibꝫ eis in pdictis auxiliū pſiliū vel fauoꝛez. Limitat tn̄ Matḥ. ibidē vez si faciāo impediēdi offm: secꝰ si impediret aīo offendendi: qꝛ ē inimicꝰ suꝰ: qꝛ sic n̄ esset excõicatus lz impediret

Casus xxx. ē in. c. vnico. de scisma. ⁊ q. vacat hodie omitto.

Casus xxxj. ē in. c. j. de homi. vbi excõicāt oẽs q̄ p ascismos aliquē inficiūt. de q̄ dic vt. s. ascismus. §. j.

Casus xxxij. ē in. c. j. de vsu. vbi excõicanᵗ oẽs pſone singulares eccl̄iastice ep̄is inferiores q̄ vsurarijs alienigenis pcedūt domos ad fenus exercendū. de q̄ vide. j. vsura. ij. §. xiij.

1 ¶Quis dr oriūdus? R. q̄ is q̄ oꝛtꝰ ē ibi vl̄ in vico ciuitatis illiꝰ. ff. ad mūici. l. q̄ ex vico. vl̄ etiā si pr̄ eius inde originē duxit. ff. eo. ti. l. assumptio. §. filius.

2 ¶Quid si vsurariꝰ nō sit de terra oriūdus: sed de dñio sub cuius est terra? R. fm Lar. ⁊ Frā. ibidem q̄ nō hz locū hec pena.

3 ¶An pdicta pēa cōphēdat pducētes iudeos? R. fm Lar. i. de. j. de vsu. Be. i. c. vsurarum. de vsur. i. vj. ⁊ Pau. ⁊ Bal. in q̄ dā pſilio qđ incipit Inf iudeos. ⁊ Lau. et Rodo. in suo tractatu de pctib⁹ tenēt q̄ sic. Et sic tenez lz aliq̄ teneāt pr̄ium. vt. j. vsura. ij. §. xiij.

Casus xxxiij. ē in. c. vnico. de iij. vbi excõicanᵗ pcedētes repſalias pſonas eccl̄iasticas vl̄ eoꝝ bōa. vl̄ si generaliꝫ pcessas ptextu cuiuslibet pſuetudis ad easdez refert seu extēdūt nisi infra mēsez a die pcessiōis reuocēt. ītelligez si sic pſone singlares. Itē nō fz Archi. ibidē q̄ pcedere ptiet ad pcedētes ⁊ extendere ad eos q̄bꝫ tales repſalie sunt pcesse.

¶Quid si añ mēsez pcesserūt ad actū? R. gl. ⁊ Be. ibidē q̄ sunt excõicati. qꝛ phibēt actū ⁊ pcipiūt reuocatiōez infra mensem. I

Casus xxxiij. est in. c. felicis. ō de. de q̄ hēs. s. excõicatio. v. casu. ix.

Casus sequētes vsq; ad casuz. xlvj. sunt in clementinis.

Casus xxxv. ē in de. vnica. de seq. pos. vbi excõicanᵗ oẽs q̄ seq̄strationē q̄ dz fieri p ordinariū loci de bñficio n̄ possesso pacifice p triēniū integz post sniaz diffinitiuā pr̄ possessorē apd̄ sedē aplicā dūtaxat in petitorio vel possessorio pmulgatā impedire. vl̄ fructus seq̄stratos q̄ supsunt onerib⁹ tenentis seq̄stratū bñficiū occupare pſumpserint a q̄ non absoluanᵗ nisi vsurpata restituant ⁊ impedimentū remoueāt.

¶Quid si seq̄ster puertit fructus in vtilitatē bñficij? R. glo. Pau. ⁊ Zen. q̄ non pōt ppter verbum restituat. I

Casus xxxvj. ē in de. j. de sepul. vbi excõicanᵗ oẽs q̄ inf dicti tēpe in casibꝫ nō pcessis a iure. vl̄ excõicatos publice seu maiori excõicatōe nō mīori fm Inno. in c. sacris. de sepul. aut noiatiz inf dictos. Intelligez a diuīs ⁊ pticipatōe sacroꝝ fm Pau. qꝛ interdicti a iurisdictiōe vel ab aliq̄ officio nō pꝺuanᵗ sepultura. vel vsurarios mānifestos sciēter sepelire pſumūt in cimiterijs: nec debent absolui nisi pꝰ satisfecerint illis q̄bꝫ iniuria facta est ad arbitriū dyocesani.

¶Utez ad incurrēdū pdictā pēnā req̄raᵗ q̄ locus sit bñdictus? R. fm Lar. ibidē q̄ sic: qꝛ n̄ dr cimiteriū nisi p bñdictōez. arg. c. nemo. de pse. di. j. Et h̄ verius. lz aliq̄ teneāt pr̄iū: q̄rū opi. pōt esse vera q̄n locus diu habereᵗ p benedictō: lz in veritate nō esset. I

¶Quis dr pblice excõicatus? R. fm gl. in. c. exceptōez. de excep. q̄ si agiᵗ de pena incurrēda respectu cõicantiū ipi excõmunicato intelligitur si iudex tulit sniaz in loco vbi pblice iudi- 2

tare ꝙsueuit pñtibꝫ officialibꝫ suis ꝛ ptibus: vel altera abñte p ꝙtumaciã: als secus. Sed glo. i. d. de. j. vult q ex q̃litate fori ꝛ ex mlitudine astãtiũ vl' paucitate dicat pblicũ vl' nõ publicũ. vñ ꝑm eãdẽ gl. sepeliẽs occulte excõicatũ lz sciat nõ incidit in penã. Pa. in. d. c. exceptionẽ limitat hꝫ vez qñ nõ esset excõmunicatus ꝑm modũ quẽ dic gl. in. d. c. exceptõez. Aut si esset tñ sepeliẽs ignorabat ꝛ magis plz. quo ꝙ ad excõicatũ dr pblice excõicatus ex quo a iudice fuit excõicatus ipo pñte vl' ꝓtumaciter abñte: lz non fuerit denunciatus ꝑm Pa. in. d. c. exceptionem.

3 ¶ Quis dicat notatim interdictus vel excõicatus. vide. j. nominatim.

4 ¶ Quid si usurarius manifestus fec cautõz: R. Lar. i. d. de. q poterit sepelire licite. Et ita tenet glo. ꝛ Math. ibidem.

5 ¶ Utz hec pẽa liget solũ humo vel tumulo ꝛponẽtes an ꝙcomitãtes vl' portãtes seu officiantes: R. Pau. tz q solũ tumulo ꝙponentes. Ste. tz q oẽs etiã ꝙcomitãtes. gl. dic casum dubiũ. ego credo nisi fiat fraudulẽter q solus est excõicatus imponẽs in tumulo cũ mãdãtibꝫ ꝛ auctoritatẽ pstantibꝫ simul cũ plat' dolosẽ nõ phibentibꝫ lz ꝓmittentibꝫ sepelire ꝛ officiantibꝫ ꝑm morem sepulture.

Casus xxxvij. est in de. j. ꝺ̃ dec. vbi + excõicant omẽs religiosi administratoẽz vl' bñficia nõ hñtes q̃ noualiuz aut alias decias ecclijs debitas: ꝛ ad eos ñ spectãtes sibi appropare ꝓsumũt: seu q̃ de aialibus familiaz aut pastoz suoz vl' alioz etiaz aialiũ imiscẽtiuz eoz gregibꝫ aut q̃ de aialibꝫ q̃ in fraudẽ ecclaz emũt: ẽptaq; vẽditoribꝫ vl' alijs ab ipis tenẽda tradũt. seu q̃ de terris q̃s tradũt alijs excolẽdas decias soluere ñ ꝓmittũt aut phibẽt si post req̃sitõz factã ab eis q̃z infra est nõ destituerit infra mẽsem. vl' si de his q̃ ꝺ̃ ꝓmissa usurpare vl' retinere ꝓsumpserũt infra duos mẽses ecclijs dãnificatis emendã non fecerint cõpetentẽ nec debẽt absolui nisi antea satisfactõez ꝙdignam fecerint.

1 ¶ Quid de decimis debitis ꝑuato ex ꝑuilegio vl' feudo: R. gl. ibidẽ nõ esse locũ isti pene.

2 ¶ Quid si ꝓdicti lz nõ phibeãt alijs: tñ ipi ñ solũt decimas cũ debeãt: R. gl. ibidẽ Pau. ꝛ Zen. q nõ erũt excõicati alic̃ ꝓioris essent cõditoris q̃s laici nõ soluẽtes decimas.

Casus xxxviij. est i de. j. de sta. mo. + vbi excõicãt duo genera ꝑsonaz. Prio oẽs mõachi ꝛ cãonici regulares administratoẽz aliquã ñ hñtes q̃ sine lnia spãli suoz platoz se trãsferẽt ad curias ꝓncipuz vt dãnũ aliqꝺ suis plat' aut mõasterijs iferãt. vbi no. ꝑz gl. ꝛ car. ibidẽ q ad icurrẽdũ hãc pnã duo req̃runt. Primũ q itrauerit curiã: q; ex solo exitu claustri ob hãc cãz ñ ligarẽt. Secꝺz qꝺ req̃rit ẽ vt cã dãnificãdi mõasteriũ vl' platũ curiã itrauerit. vñ lz dãnũ ñ itulerit. vtputa q; penituit eos. tñ exq̃ ppe hãc cãz curiã itrauert ligãt. licẽtiã ꝙ hꝛe vel nõ hꝛe ñ puto ponderandũ. vt dicat glo. ibidem.

¶ Quid ẽ administratio: R. Lar. i. d. de. ꝛ lau. 1
q ꝑ administratoẽz debem; itelligere pceptionẽ tpaliũ fructuũ: nõ aũt spũaliũ officioz.

¶ Itẽ secꝺo excõicant mõachi q̃ sine lnia obtẽ- 2
ta abbatũ suoz tenẽt arma intra septa mõasterioz. vt dic Lar. q septa est clausura monasterij quã nõ lz egredi nisi de licentia.

¶ Quid si talis ẽ abbas q̃ parit ꝓtũelia creato- 3
ri vl' iniugit mõachis itolerabilia vl' eos pseq̃tur odio capitali: poterit ne mõachi sine lnia arma sumere si alijs remedijs nõ pnt sibi prouidere: R. Lar. ibidẽ q sine pdicta pena pnt assumere. xj. q. iij. c. iulianus.

¶ Quid si tenẽt arma in aliq̃ mõasterio ñ in 4
suo: R. q ñ erũt excõicati. ꝛ no. q noie armoz intelligunt ea q̃ cõiter sunt ad inuadẽdũ vel defendẽdũ. Si ꝙ ẽnt talia q̃bꝫ possent uti vt armis vl' ut instris: sic baculus: lapis: furcha ꝛ hmõi. tũc talia sumũt significatiue ab intẽtione referentis. Itẽ no. q ꝑfati casus nõ habẽt locũ in alijs monachis nisi in nigris.

Casus xxxix. est in de. attẽdẽtes. de + sta. mo. vbi excõicant impediẽtes visitatoꝛes monialiũ q̃rũcuiq; ꝛ etiaz cãonicoz regulariũ in his q̃ ptinẽt ad officiũ visitatoris earũdẽ. Ubi no. ꝑm Lar. ibidẽ q ad icurrẽdũ pdictã pnã optet Prio q impedimẽtũ effectualiꝫ pstet. Secꝺo q admonitio ut desistãt sit eis facta p visitatẽ. Tercio q monitio ñ pcedat impedimẽtũ: als nõ ligarent ista pena. Et dic sufficere vnicã monitõez etiã generaliter factã: dummõ fiat a visitãte.

Casus xl. ẽ in de. j. de reli. ꝺ̃. vbi ex- + cõicant oẽs statũ bigbinaz assumẽtes vl' assumptũ sectãtes. Secꝺo excõicant religiosi q̃ dictas bigbias fouẽt i eoz statu seu ut assumãt dictũ bigbiatũ dãt eis ꝙsiliũ fauoꝛẽ vel auxiliũ directe vel indirecte.

Casus xlj. est in de. vnica. de ꝙsan. ꝛ + affi. vbi excõicant oẽs scientes ꝙhẽtes mrimoniũ in gradibꝫ ꝙsanguinitatis vel affinitatis phibitis. Itẽ secꝺo ꝙhẽtes cum monialibꝫ. Itẽ tercio religiosi vel moniales aut clerici in sacris ꝙstituti ꝙhentes mrimonium cum quibuscunq;.

1 ¶Quid si ignorauit qñ ꝓhibit: sed postea scauit gradũ phibitũ: R. cũ gl. ⁊ Lar. in. d. de. q ñ ligaꝝ ista pena nisi ꝓhat de nouo qꝫcunqꝫ co habitet: lꝫ peccet mortaliter.

2 ¶Utꝝ ꝓhes cũ ipubere sibi ꝓsanguinea vel affine liget ꝑdicta pea: R. Lar. ⁊ Lau. ibidez q nõ ligaꝝ: qr spõsalia potius isti iuris interꝓtatõe ꝓhũt qꝫ mrimoniũ. c. vnico. d. despõ. impub. li. vj. ⁊ ꝓhetes spõsalia nõ ligant ꝑdicta pena. vt tenet gl. Ste. ⁊ Pau. ibidẽ. Dd itelligi nisi p copulã carnalẽ efficiãt mrimonium.

3 ¶Utꝝ ꝓhens cũ furiosa sibi affine liget ꝑdicta pena: R. q non.

4 ¶Quid si solũ ꝓrit p ẏba de pñti: lꝫ nõ ꝓsum mauit: R. glo. q nihilominus ligaꝝ.

5 ¶Quis dicaꝝ religiosus vt incidat in istã penam: R. glo. q ꝗlibet tacite vel exꝑsse ꝓfessus aliquã religionem approbatã.

Casus xlij. est in de. nolentes. de he
+reti. vbi excõmunicant oẽs inqsitores seu cõmissarij sup hereti reputati: qui ꝓtextu officij inqsitõis ꝗcũqꝫ mõ illicito pecuniã extorquẽt ab aliꝯbus. Itẽ scdo si sciẽter ꝑdicti acceptẽt bõa eccliaꝝ. Itẽ tercio si filico etiã eccliẽ ob clericoꝝ delictũ applicẽt bõa eccliaꝝ. vt dicit Lar. q hec pena nõ comphendit epos. ⁊ ẽ verior opi. lꝫ aliq ꝓdicãt Itẽ dicit q nõle pecunie intelligiꝫ qdcũqꝫ estimabile. facit. l. j. ⁊. ij. C. de ꝓsti. pe. ⁊. j. q. iij. p totũ. Itez dicit q solũ hz locũ ista pena qñ ꝓtextu officij hoc faciũt. Et aduerte q ꝑdicti nõ ꝑñt absolui ꝓterꝫ in mortis articulo: nisi ꝓus satisfecerint de pecunia sic extorta nec ꝓuilegiũ aut pactum vel remissio valet ꝓh. vt in. d. de.

Casus xlij. est in de. vnica. de vsur.
+ vbi excõicant ptates: capitanei: rectores: ꝓsules: iudices: cõsiliarij: aut alij ꝗuis officiales quarũcunqꝫ cõmunitatũ qui faciũt statuta scribũt vel dictant q vsure soluant: aut q solute nõ restituant cũ repetuntur. Itẽ scdo q sciẽter iudicare ꝑm illa statuta ꝓsumpserint. Itẽ tercio si ꝑdicta statuta hactenus edita de libris cõitatũ ipaꝝ nõ releuerint si hñt ptãte sup ẏ infra tres mẽses. intelligetã de ptãte iuris qꝫ facti ꝑm gl. ⁊ Lar. ibidẽ Itẽ qrto ꝗcũqꝫ ꝑdictoꝝ ꝓsumentes obseruare ꝑdicta statuta seu ꝓsuetudines effectũ eoꝝ hntes ꝗq mõ. Sz alij a ꝑdictis seruãtes talia statuta nõ sunt excõicati ꝑm Lar. ibidez. Itẽ nota q is q scribit vel dictat vt incidat in penã ꝑdictã oportet q hec faciat tanqꝫ officialis ꝑm Pau. aliter nõ ligaret. Silr nõ ligaꝝ scribens sententiã ꝓforme statuto nisi ponere tur tenor: statim in sententia.

¶Quid si faciunt statutum ꝓpter vsurarios 1
repmendos vt non exigant nisi tm: R. glo. ⁊ Lar. q non ligant.

¶Quid de dñis qui cũ iudeis vsuras exercẽ/ 2
tibꝰ pacta faciunt: R. Lar. ibidem q sic sunt excõmunicati ꝑm Lau. maxime si vsure exigant a xpianis sicut qñ faciunt pacta cũ xpianis vsurarijs.

Casus xliij. est in de. cupientes. de
+ pe. vbi excõicant oẽs religiosi mendicantes qui loca de nouo accipiũt ad habitandũ. Item scdo ꝑdicti q̃ accepta loca hucusqꝫ mutãt vel transferũt in alios ꝗuis titulo. de q̃ dic vt. j. loca. Aduerte tñ q lꝫ sit nouum qd fuit: ⁊ postea reficiaꝝ vt no. xviij. q. ij. de monachis. tñ ꝑm Lar. ẏ nõ ꝓhibent loca destructa reficere. Limitat Pau. verum nisi ipa loca destruerint esse de eoꝝ dnio: ⁊ postea de nouo iure acquirunt.

¶An aũt ꝑdicti mendicãtes possint augmẽ/ 1
tare loca iã capta: R. Lap. ꝓsilio. 188. q sic: sine ꝑdicta pena. Facit. c. fi. de ꝓcess. ptẽ. li. vj. ⁊. c. ꝓsuluit. de iudeis. ⁊ de. j. de sup. ne. pla. qr aliud est de nouo cape aliud augmentare. ꝓterea ẏ nõ accipiꝫ locus vt in. l. locus. ff. de ẏ. sig. lꝫ capiꝫ ꝓ alio loco diuerso pluraliꝫ. vñ ꝓpter augmentatõẽz nõ dicunt hic duo loca. Itẽ scio ibidẽ excõicant oẽs religiosi q̃ aliq ꝓferre ꝓsumũt in ẽmõibꝰ suis vel alibi ista intentõe. vt a decaꝝ debitaꝝ eccliis solutiõe retrahãt audiẽtes. Un tria requnt vt incidãt in ꝑdictã penã. Primũ q dicat intẽtõe retrahẽdi. Scõm q decie a qbꝰ retrahere itẽdũt sint debite. Tercũ q dicat ꝓsonis audictibꝰ q̃ ex debito debãt soluere dictas decimas. Itẽ qrto ibidẽ excõicant oẽs religiosi q̃ ꝑdicare ꝓsumpserint negligentia nõ purgata de ꝓscia faciendã circa decimas nõ soluentibꝰ ꝓfitentibꝰ vt soluant. Pro q est sciendũ q in. d. de. pcipiꝫ sub terminatõe maledictiõis eterne q in prima dnica qrta ⁊ vltia q̃dragesime ⁊ in festis assũptionis dnice. pthe. natiuitatis bti Joh. bap. assumptõis ⁊ natiuitatis btẽ ẏgis marie ꝑdicãdo ppls si a platis eccliaꝝ aut eoꝝ vicarijs vel loca tenẽtibꝰ eorundẽ fuerit reqsiti audiẽtes exꝑsse de solutõne decimaꝝ informẽt. Itẽ scdo pcipiꝫ ꝑdictis religiosis q reqsiti a ꝑdictis ꝓsciam faciãt illis quoꝝ ꝓfessiones audiũt q decimas soluere nõ omittãt. q si post talem reqsitõez sciẽter postposuerint cõfitentibꝰ ꝓsciaz facere de hmõi soluendis decimis tamdiu ab officio ꝑdicatõnis ipo facto sunt suspẽsi donec ꝓfitentibꝰ ipis non fecerint ꝓsciẽtiã: si hoc ipm sibi dicendi cõmode fa/

cultatē habuerīt: ꝛ ideo hꝫ nō faciēdo p̄dicando interē sunt excōicati ipo facto. oportet ḡ ꝙ ꝓsciaz faciāt sibi ꝓfitētibꝫ si cōmode pñt aliꝙ p̄dicēt aliꝙ nō euitāt p̄dictā penā.

Casus xlv. est in cle. j. de sen. ex. vbi excōicant oēs religiosi cuiuscūqz ordinis ꝛ ꝺitōis exītes q̄ interdictū iposītū a sede aplica vl'a q̄cūqz plato qꝺ mē ecclesia seruat nō seruauerint. Jdē ꝺicit de cessationibꝫ generalibꝫ a ꝺiuis: ꝛ ligat hec pena etiā si interdictum sit nullum.

Casus xlvj. q̄ aliqñ est papal'. aliqñ ēpal'. aliqñ ñ. no. i. c. eos de sen. ex. li. vj. vbi illi q̄ a sñia cāonis vl'hois ꝓpt̄ mortꝫ piculū vl'aliꝺ impedimētū fuerīt absoluti ab alio qꝫ ab eo a q̄ de iure erāt absoluēdi si libati a tali impedimēto q̄cito cōmode poterūt ꝛ tēpserint se pñtare illi q̄ legitīe debebat eū absoluere ꝛ satisfacere, put ab eo ꝺe eis iūgek ipo facto sñiaz excōicatōis incurrūt: ꝛ ab eo solo poterīt absolui a q̄ a pma excōicatōe erāt absoluēdi. Jdē ꝺicit de ill'q̄ cū absoluūt a papa vel legato ipi⁹ a q̄buscūqz sentētijs iniūgūt eis vt se ordinarijs aut alijs q̄buscūqz repñtēt p susceptiōe pnie vl'p satisfactōe impēdēda his q̄ bus iniuriā fecerūt si ñ faciūt qꝫ pmū cōmode poterūt eandē sñiaz ipo facto incurrūt. de q̄ vide. s. absolutio. iij. §. xvj. Et aduerte hꝫ qꝺ Jo. an. ꝺicit ꝙ istud hꝫ locū tā in sñia iurꝫ qꝫ hois. ꝛ ita sequunt dñi de rota.

Casus xlvij. q̄ est aliqñ papal'. aliqñ ēpal'. aliqñ nō est. i. c. nuper. ꝛ i. c. si ꝙ ubie. de sen. ex. cōparticipātes cū excōicatis. de q̄ ꝺic vt. j. excōicatio. viij. §. j.

Casus alius ēp exuagātē pauli secūꝺi positū sb rubr. de re. ec. nō alie. vbi excōicant alienātes res eccl'asticas siue facientes pactū p qꝺ ipoz dñiū trāsferat' acoēs ꝙcedētes hypothecātes infeudātes vl'in emphyteosim ꝙcedentes aut locantes nisi in casibꝫ a iure ꝙcessis: exceptis fructibꝫ ꝛ bonis que seruādo seruari nō pñt. Jtē sc̄ꝺo excōicātur q̄ taliter alienata recipiūt.

1 ¶ Sūt ꝛ multi alij casus excōicationū tā papales qꝫ p statuta ꝛꝺinarioz i eoz ꝺyocesibꝫ ꝓmulgati q̄s omitto breuitatis cā. ꝛ etiā ꝓpter ea q̄ inferā in sequēti q̄stione.

2 ¶ Pro ꝺeclaratōe oiuz p̄dcōz casuū tā in isto c. qꝫ in duobꝫ p̄cedētibꝫ q̄runt infrascripta.

3 ¶ Utr igrātes p̄dictas sñias excōicationū ligent q̄ ad eū ꝛ ꝓsciaz faciēdo vel omittēdo id ꝓpt̄ qꝺ sñia excōicatōis iponit: R. Aut igrāntia ē affectata crassa vl'supia: ꝛ sic ligarent ꝓpter excōic. ꝺoc. p ter. dat. in. c. vt aiaz ꝓpter. li. vj. Aut igrātia nō ē affectata: nec crassa aut supia. Et sic q̄ ad forū ꝓsciē. ex no. i. c. cogiscentes. de ꝓsti. ꝛ i. c. a nob. el. j. de sen. ex. ꝛ in. ꝺ. c. vt aiaz. ꝺistiguo. Aut id qꝺ cōmittit vel omittit ꝓpter qꝺ excōicatio infligit nō ē p̄hibitū vel p̄ceptū a lege diuina. sꝫ solū a iure positiuo vel p statutū. Et tūc talis igrās nō ligat sñia excōicatōis: qz ad eā incurrendā req̄rit ꝺolus verus vel ꝓsumptus: sicut est lata culpa. l. qꝺ nerua. ff. de posīti. hꝫ tenet Jo. an. in. c. q̄ste. eo. ti. in nouella. vbi ꝺicit notabile ꝙbuz. Nō ꝙ in hūc vel quēcūqz canonē illꝫ incidit: nisi sit in ꝺolo. Hoc ꝺicit tenere videt Jnno. in. c. cuꝫ medicinal'. eo. ti. li. vj. ꝛ facit qꝺ no. Bar. i. l. q̄cūqz. C. de ser. fug. vbi ꝺicit ꝙ vbicūqz loq̄mur de pena capitali vel corꝑali subintelligit ꝺol⁹. de hoc vide. j. pena. §. vj. ergo a fortiori subintelligit in excōicatōe q̄ punit aiaz. Cū ḡ talis nō sit in ꝺolo vero. vt ptz. s. ꝺolus. §. j. nec ꝓsumpto: qz nō ignorat crasse nec supine: qꝺ ē lata culpa: ḡ nō ligabit sñia excōicatōis. Facit qꝺ no. Jnno. in. c. nouerit. eo. tit. vbi ꝺicit ꝙ faciens statutū ꝙ eccl'asticam libertatē ignorans forē ꝙ eccl'asticam libertatem nō ligat sententia excōmunicatōis. Jtem hoc ꝓz p ea que no. in. l. q̄ ꝙ. ꝛ in. l. si quis incesti. ꝛ in auth. incestas. C. de incest. ꝛ inuti. nup. vbi patet ꝙ ignorantia iuris excusat a pena imposita ve titas nuptias ꝙhēti. facit. l. si adulterīū cū incestu. §. j. ff. de adult. Aut id qꝺ cōmittit vel omittit ꝓpt̄ qꝺ excōicatio infligit ē ꝙ legē diuinā ꝛ cōmittēs scit forē ꝙ legē dei: lz igret esse p hibitū p ius cōe vl'p decretales aut statuta q̄cūqz. ꝛ in hꝫ est diuersitas inter ꝺoc. Nā gl. i. ꝺ. c. a nob. ꝛ Bar. in. l. cūctos pplos. C. de sum. tri. ꝛ fi. catho. videt tenere ꝙ ligat: qz est in ꝺolo faciendo rem quam scit sibi esse phibitaz. p q̄ꝺ facit. l. nec exemplū. C. ad. l. cor. ꝺ fal. ꝛ. c. cum illoz. in fi. eo. ti. huius opi. videt etiam Sco. i. iij. ꝺi. vj. Cōtrariū tenet Jo. an. in. ꝺ. c. vt aiaz. ꝛ q̄ ad excōicatōz ꝺo. Anto. ꝛ Pa. i. ꝺ. c. a nob. ꝛ Be. in. ꝺ. c. vt aiaz. Secꝺ ꝓcordia sic ꝺistiguo. Aut loq̄mur de excōicatōibꝫ q̄ infligunt a iure cōi. aut p exuagantes vel statuta q̄cūqz sup facto ꝺānato a lege diuina q̄ cōit in ꝺyocesibꝫ publicant ꝛ sciunt vt est illa de nō ꝙhēdo in gradu ꝓhibito: de ñ verberādo clericū ꝛ similibꝫ. ꝛ sic ligat: qz ē lata culpa ignorare qꝺ omēs sue ꝺitōis sciūt. qz si est homo boni sensus nō ignoraret talia si faceret q̄ cōit hoies sue ꝺitōis faciunt. s. si iret ad eccl'as ꝛ ad p̄dicationes ꝛ similia ipa non ignoraret. Cū ergo talis nō sit ex culpa z

ignorãtie: sic nõ euitabat penã. ꝛ sic intelligo ꝛ limito gl. ꝛ Bar. tenẽtes q̃ ñ ligant. Aut loq̃mur de excõicatõibꝫ iuris cõis ꝛ extragãtiũ vel statutoꝝ grũcũ qꝫ sup facto dãnato a lege diuĩa q̃ cõiũct ñ pblicant in dyocesibꝫ nec sciũt. Et sic cũ tal' ignãs sit ex oẽ culpã ignãtie ñ ligabit' pẽa excõicatõis: nisi sit psona cui ex officio ĩgrare sit phibitũ. ꝛ sic itelligẽ ꝛ limita Joh̃. an. ꝛ vo. Anto. cũ ceteris q̃ tenẽt q̃ ñ ligat' snĩa excõicatõis. Rõ est: qꝛ qꝫtitas pene dꝫ p portionari qꝫtitati culpe. c. felicis. d̃ pe. li. vj. sz tal' peccans solũ offendit legẽ diuinã ꝫ quã se scit facere ñ ãt offendit ꝓdictoꝝ cãonis: cũ ipꝫ cãonẽ ignꝛet ꝛ sine oĩ culpa. g̃ solũ dꝫ puniri pena legis diuie quã puaricat' ñ pẽa excõicatõis q̃ nõ ligat: nisi rõne ꝓtẽptus regulariť. vt ĩ. c. sacrũ. eo. ꝛ. c. nemo epoꝝ. xj. q. iij. cũ sil'ibꝫ. q̃ ꝓtẽptus nõ ẽ in casu nro q̃ ad canonẽ vel statutũ qđ ignorat. qꝛ vbi dat' ignorãtia cessat ꝓtẽptus fm d̃nm Anto. in. d. c. a nobis. Facit. c. fi. q̃ matri. accu. pos. Item qđ no. Innocen. ꝛ vo cto. in. c. si vo. el. ij. eo. vbi pꝫ q̃ puniens clericũ ignorãs clericũ esse nõ est excõicatus: lꝫ faciat factũ damnatũ. l. diuina. qꝛ nõ ꝓtẽnit canonẽ cũ ignoret clericũ esse: ꝛ sic non ligat'. Nec obstat qđ sepe in excõicatõibꝫ dꝫ q̃ sufficiat affictio in valuis scti Petri rome. qꝛ id dꝫ intelligi q̃ ad psumptõeꝝ fori ꝓtentiosi vel q̃ ad illos q̃ sunt ĩ culpa vt nõ possint pblicari in eoꝝ terris. Aliter seq̃ret q̃ q̃libet teneret habere ꝓcuratoꝛẽ in curia vel studere iuri canonico: qđ est impossibile multis.

4 ¶Utrum mandãs fieri aliq̃d qđ phibeť aliqua pfataꝝ excõmunicationum sit ipo facto excõmunicatus? R. fm distinctionẽ de qua. ſ. Mandatum. §. j.

5 ¶Sed q̃d si qđ mãdauit nõ habuit effectũ? R. q̃ nõ est excõmunicatus in nullo casu pdictoꝝ nisi solũ in illo de quo. s. in casu. xxxj. scz in. c. j. de homici. in alĩs aũt casibꝫ vt incidat in excõmunicationẽ nõ sufficit q̃ solũ mãdauerit: sed oꝛtet q̃ effectus mandati sequat'. vt no. in. c. felicis. de penis. libꝫ. vj. p Boffre. ꝛ alibi p doctoꝛes.

6 ¶Utꝫ ratũ habens maleficiũ qđ aliq̃ pdictarum excõmunicationũ phibeť ligeť silr cũ faciente? R. q̃ ligatur si tamen interueniãt que requiruntur vt ratihabitio habeat locũ. que vide. s. ꝓsentire. §. iiij.

7 ¶Utrum consulentes vel fauoꝛem dãtes inducentes alios ad aliquod predictoꝝ faciendum similiter sint excõmunicati? R. q̃ nõ: nisi vbi exprimitur etiam contra dantes consilium: auxilium: vel fauoꝛem: ꝛ excepto si darent consilium: auxiliũ: vel fauoꝛem ad factũ damnatum postꝫ ille cui dant ꝓsilium auxilium vel fauoꝛem iã est ligatus: quia sic ligarentur eadem pena: ꝛ ab eodem essent absoluendi. vt in. c. nuper. de senten. ex. ꝛ j. excõmunicatio. viij. §. j.

¶Quero de quo cõsilio intelligit q̃ excõmu- 8
nicatio infligitur cum dantibus consilium? R. vt colligo ex Lar. in cle. si quis. de pẽnis. q̃ intelligitur de fraudulento consilio nõ de nudo qđ nihil adũcit ad peccatũ. vt no. in. d. c. nup. in glo. ij. ꝛ in. c. sicut dignum. de homici. Et dicit Pau. q̃ consilium pꝛestatur suadendo: rogando: mandando: instruẽdo: vel vtilitatẽ inde securam ostẽdendo. vt no. Inno. in. c. ad audientiã. de homici. Itẽ dicit Pau. q̃ ex nudo ꝓsilio regulariter q̃s non teneť. vt insti. mãdati. §. tua tm̃ gratia. Et dꝫ nudum consilium vel simplex fauoꝛ illius qui ad maleficiũ faciendũ nihil adũcit: puta qꝛ sic omnino faceret ꝛ cũ tãto aĩo: sz vbi q̃s magis efficaciter inducit: lꝫ alĩs esset facturus: tũc non est nudũ ꝓsiliũ nec simplex fauoꝛ vt elicio ex glo. in. d. c. felicis. Itẽ no. fm Pau. in. d. c. felicis. q̃ ad incurrendã penã excõicatõis oportet q̃ ꝓsiliũ fauoꝛ vel auxiliũ sint circa factuꝫ dãnatũ p qđ incurrit excõmunicatio. qꝛ si esset circa alia non haberet locum.

¶Quis dicat defensoꝛ vl receptatoꝛ habes. ſ. 9
hereticus. §. xxiij. cũ sequentibꝫ. ꝛ fm pdictã declarationem ligabuntur in quocunq̃ de ipsis fit mentio specialis.

¶Quis dicat socius? R. gl. Lar. ꝛ Pau. i. d. 10
c. felicis. q̃ est ille qui aliq̃d cooperat ad actuꝫ damnatũ. vñ nõ q̃ qñ sunt plures ad delinquẽdũ ꝛ nullus est pncipalis tũc dicunt agẽtes. sz qñ vnus ẽ pncipalis ꝛ alius cooperas: tunc stricte dꝫ socius in censuris: lꝫ large socius criminis dicat triplr. s. ꝫ comitãs. fauens ꝛ nõ coꝛripiẽs. vt. xxj. q. iij. ita plane. lxxxvj di. facietis. ĩ. d. c. sicut dignũ. §. ij. ꝛ tales regulariter nõ puniunť eadem pena.

¶Queriť qꝛ in plerisq̃ casibꝫ excõicationũ p 11
dictaꝝ dꝫ q̃ nõ sunt absoluẽdi nisi ꝓus satisfecerit vel aliud fecerit. Utꝫ teneat absolutio añ satisfactiõeꝝ ꝛ impletiõeꝝ illoꝝ q̃ mãdanť in dictis casibꝫ? R. ꝛ p regula ẽ tenẽdũ q̃ vbi cũq̃ ius vtiť isto ꝛbo põt negatiue q̃ tũc absolutio impẽsa ꝫ id qđ sic imponiť est nulla: vt pꝫ p glo. in regula ꝓma. de reg. iur. li. vj. Idẽ dic q̃ ñ canõ vtiť ꝛbo nõ valeat. ꝛ tales casus sunt. xj. ꝛ xiij. ꝛ xvij. ꝛ oẽs casus sequẽtes vsq̃ ad casuꝫ. xxxj. inclusiue. s. excõicatio. v. ꝛ xlij. s. excõmunicatio. vij. vbi aũt canon vtiť ꝛbo

nullaten⁹.tũc ꝑm Zen.ĩ de.vnica.de seq̃.nõ valet.sed ꝑm Lar.ibidẽ vz.Sz ego dico q vbi alĩs absolutio alicui ptinet de iure: tũc tenet absolutio si omittaĩ qđ ꝓcipit canõ fiendũ q̃tũcũq; vtaĩ ꝙbo nullaten⁹: aut ꝙbo nõ mereaĩ: vel nõ absoluaĩ. sz vbi absolutio de iure nõ ꝓpetit tali. puta q; ꝓditor canõis sibi vl alteri reseruauit. z solũ ꝓcedit ĩ aliq̃ casu. vbi gra ĩ articlo mortis z hmõi sub aliq̃ forma sit sub q̃buscũq; ꝙbis velit: tũc ñ valet absolutio nisi ꝑuata modificatõe seu forma ĩ ipo canone expssa. facit glo. ĩ de.j. de iu repa. i verbo inhibentes. qđ no. bene.

Excõicatio viij. de ptícipãtibus cũ excõicat̃ maiori excõicatõe. z q; diuersimode participaĩ diuersas inferã questiones p quas intelligere quis poterit qñ participãdo ligaĩ maiori excõmunicatõe vel minori: aut qñ licite z sine peccato participat.

1 ¶Utz ptícipãs cũ excõicato ĩ crimie incurrat aliquã cẽsurã: R. q; aut excõicat⁹ cũ q̃ ptícipat ẽ excõicat⁹ cũ dãtibz ei auxiliũ ꝓsiliũ vel fauorẽ. z tũc si ptícipat ĩ eodẽ delicto siue anteq̃z sit excõicat⁹ siue post. s. dãdo auxiliũ ꝓsiliũ vel fauorẽ ad ipm faciendũ vl ꝓtinuandũ: sic ligaĩ eadẽ snia excõicatõis z ab eo dẽ solo põt absolui a q̃ põt excõicat⁹ cuz quo sic ptícipauit. aut talis nõ ẽ excõicat⁹ cũ dãtibz ei auxiliũ. ꝓsiliũ vel fauorẽ. z tunc si ptícipat cũ eo dãdo auxiliũ. ꝓsiliũ vel fauorẽ ĩ facto dãnato añq̃z illeꝯ mittit factũ ppĩ qđ excõicat⁹ ẽ: sic solũ peccat mortalr. Si aũt ptícipat postq̃z ille cõmiserit factũ damnatũ z ẽ excõicatus: sic ligaĩ eadẽ excõmunicatõne. z ab eodẽ poterit absolui a quo põt excõmunicatus cũ quo ptícipauit. z sic intellige c. nup. et. c. si concubine. de sen. ex.

2 ¶Quid si ptícipat nõ ĩ eodẽ delicto ppĩ qđ excõicatus ẽ ille cũ quo ptícipat sed in alio pcto mortalĩ: R. q; peccat mortalĩ. z soluz ẽ excõicatus minori excõicatõe: nisi talis fuisset excõicat⁹ a papa cũ ptícipantibz ei in casibus nõ ꝓcessis. q; sic ligaret eadẽ snia. si aũt eẽt excõicat⁹ cũ ptícipãtibz ab inferioribz a papa: dic vt. s. Excõicatio. iij. §. xvij.

3 ¶Utz ptícipãs ĩ diuinis ligeĩ eadẽ cẽsura: R. q; aut talr cũ q̃ ptícipat fuit excõicat⁹ snialiĩ z notoriz a papa. z sic si sunt clerici. dic vt s. Excõicatio. v. casu. iij. Si ꝙbo ñ sunt clerici. dic q; peccãt mortalr. z sunt excõicati solũ excõicatõe minori. ar. c. significãte. e. ti. ꝑm cõez opi. doc. i. c. sacris. qđ me. cã. Aut ẽ excõicat⁹ a q̃cũq; inferiori a papa z denũciat⁹. z sic clerici ptícipãtes ĩ diuinis peccãt mortaliĩ. z ẽ eis interdict⁹ ingressus eccĩe. vt habes. j. Sulpẽsio. j. §. xviij. Laici ꝙbo soluz peccant mortalr. Aut ẽ excõicat⁹ generaliter a papa vel a q̃cũq; alio plato seu a canone vel p statutũ. z sic tã clerici q̃z alij nõ peccãt. nec sunt excõicati etiã minori excõicatõe. nisi sit talis excõicat⁹ p sacrilega iniectõe manuũ in psonã ecclĩasticã ita notorie q; nulla possit tergiuersatõe celari. z hoc p extrauagãtẽ factã in ꝓcilio ꝓstãtien. sub Martino. v. z vt dicit Archi. Flo. ĩ summa sua: habuit ipe a duobus notabilibz fidedignis q̃ fuerũt pñtes. q; fuit acceptata ĩ dicto ꝓcilio ab oĩbz. z ẽ ꝑpetua. fuit etiam vt habui ego a fidedignis ꝓfirmata et approbata ĩ ꝓcil. ꝓstãtien. cuius tenor talĩ. Ad euitãdũ scãdala z multa pericula q̃ ꝓscietijs timoraz ꝓtigere pñt xpifidelibus: tenore pñtiũ miscdĩ idulgem⁹. q; nẽo deceps a cõione alicui⁹ sacroz administratõe vl a receptõe aut aliis q̃buscũq; diuis int⁹ z extra ptextu cuiuscũq; cẽsure aut snie eccĩastice a iure vl ab hoie generalr ꝓmulgate teneaĩ abstinere vel aliquẽ vitare. aut interdictũ eccĩasticũ obseruare: nisi snia vel censura hmõi fuerit illata ꝑ ꝑsonã. collegiũ. vniuersitatẽ. eccliam. cõitatẽ vel locũ certũ a iudice publicata vl denũciata spãlĩ z expsse ꝓstitutõibz aplicis z aliis ĩ ꝓxiũ faciẽtibz. ñ obstãtibz q̃buscunq;. saluo si quẽ ꝑ sacrilega manuũ iectõe ĩ clericũ snĩaz latã a canõe adeo notorie ꝓstiterit incidisse: q; factũ nõ possit aliq̃ tergiuersatõne celari. nec aliq̃ suffragio excusari. nã a cõione illius licet denũciat⁹ nõ fuerit: volumus abstinere iuxta canonicas sanctiones. hec. d. extrauagans.

¶Utz ptícipãtes cũ pdict̃ excõicatis noĩa tim denũciat̃ a q̃cũq; plato ĩ aliis q̃z ĩ crimibus z diuis peccẽt mortaliĩ: R. Pa. in. d. c. sacz. recitat diuĩsas opi. z dicit q; cõis opi. ẽ q; solũ peccat venialĩ. z ẽ excõicat⁹ minori excõicatiõe nisi ĩ sex casibz. Quoz ꝑm⁹ est qñ cõicat in ꝓceptũ clauiũ. Scõs ꝓceptũ sui gionis. ar. c. ij. de ma. z obe. Terci⁹ qñ ĩ diuĩs. Quart⁹ qñ ĩ crimie mortali Quĩt⁹ qñ est excõicat⁹ cuz ptícipãtibz sibi. Sext⁹ si cõio sit nimis freqns. Et lz pdicta opi. sit satz rõnabilĩ. tñ magz mihi placz opi. s. Bo. ĩ. iij. di. xviij. q. pe. q̃ tenet q; solũ peccat mortaliter ĩ duobz casibz cõicans ĩ actu exteriori aliis a crimie z a diuis. s. qñ cõicat ĩ ꝓceptũ snie late. aut sedo qñ credit ꝓbabilĩ q; ex tali cõione snia venit ĩ ꝓceptũ. Sz si ꝓbabilĩ extimat q; snia ñ magz ꝓteneaĩ ex sua cõione z cũ tiore

ꝑ facit ex q̃ dã affabilitate aut pusillanimitate z hmõi: sic solũ ꝓccat venialr. z ligat minori excõicatiõe. cũ q̃ snia ꝓcor. Tho. i. iij. ea. di. q. ij. ar. iij. z Pe. ea. di. Intelligẽ pdicta si cõicat ĩ phibit̃ q̃ sunt vltra crimẽ z doctrina ista q̃ cõtinẽt ĩ isto versu. Os orare vale cõio mẽsa rigat. Os. i. locutio quã Guido z Hugo i. c. qm̃ mitos. xj. q. iij. extẽdũt etiã ad lras recipiẽdas vl mittẽdas. z nũcios et munera. Assurgere aũt vl ei reuerẽtiã facere aut indiare se salutãti vel mouere labia dũ mõ nihil dicat: nõ iducũt mioẽ excõicationẽ ꝑm Rod. cũ pene sint restringẽde p regulã odia. de re. iu. li. vj. Orare. p ꝑ phibẽt nõ solũ ptícipatio ĩ diuis z sacris: sed et etiã ne q̃s oret ĩ eccl̃ia vel extra sil cũ excõicato. Dicit tñ Inno. i. d. c. nup: q̃ si excõicat⁹ sit in ecclesia vel ĩ alio loco nõ cã orãdi sz p alio negocio: q̃ nõ phibẽt q̃s ibi orare cũ ĩ oratione sibi nõ cõicet. z placet mihi. lz Host. ibidẽ teneat ꝓtrariũ. Vale. p ꝑ phibẽt salutatio q̃libet fiẽda excõicato. sz loco ei⁹ dz dicere. deus emẽdet vos. vel si scribit loco salutatõis dicat. spm̃ sanior ꝓsilij z hmõi. qz sic ñ ẽ ipz salutare mõ q̃ phibẽt Cõio. p ꝑ phibẽt ne q̃s facto cõicet excõicato. puta coopando in aliq̃ exercitio: vl hitãdo i domo cũ excõicato Dicit tñ Inno. i. d. c. nup. q̃ si ego z ipse excõicat⁹ sum⁹ i aliq̃ domo. ego p meis negocijs: z ipse p suis: q̃ nõ dico cõicare ei. sz qñ ego z ipe sil p eodez negocio cohabitam⁹. Silr dicit q̃ si ego z ipse haberem⁹ vnã solã camerã cõem q̃ liceret mihi in ea cũ eodẽ excõicato iacere. comedere z hmõi: dũmõ nõ cõicẽ ei ĩ eadẽ mẽsa: necĩ eodẽ lecto aut locutõe vt orõne. Mẽsa. p ꝑ phibẽt comestio vel potatio cũ excõicato. z de his oĩbz habẽt. xj. q. iij. sicut. z ĩ trib. c. se. z nõ. i. d. c. nup.

5 ¶Sunt multe ꝑsone q̃ licite cõicare pñt cũ excõmunicato. de quibz. xj. q. iij. c. qm̃ multos. q̃ comꝑhendunt̃ his versibz. Utile. lex humile. res ignorata. necesse. Hec anathema quidẽ faciunt ne possit obesse.

6 ¶Utile. s. cũ q̃s ptícipat p sua vtilitate. puta petẽdo ab eo debitũ quo ei tenẽt. ex eo. c. si vere. z etiã ĩ iudicio ꝓpter hoc põt eũ ꝓuenire. Itẽ ꝓpter vtilitatẽ aie excõicati. videlicz eũ corrigẽdo vel inducẽdo ad pniam. lz etiam interponat alia ꝛba vt magis efficaciter possit eũ inducere. c. cũ excõicato. xj. q. iij. facit. c. cũ volũtate. e. ti. ꝓterea ad pdicatõz admittunt̃. de cõse. dist. j. c. eps. facit. c. rñso nõ. e. ti. excusant etiã ꝓpter ꝑ q̃ cã pdicatõnis vel ꝓfessionis habitãt inꝛ eos z elemosinas recipiunt ab eis: qñ alis id facere bono mõ ñ pñt eis ñ cohabitãdo. d. c. cũ volũtate. Itẽ licite possuz ptícipare cũ excõicato p salute aie mee z p vtilitate tpali. puta q̃rendo ab eo ꝓsiliũ: cuz alios peritos habere nõ possum. Dicit tñ Ray. q̃ hoc nõ sunt multũ laxãde habẽne: sz discrete z cũ intẽtõne solũ vtilitatz pdicte ꝓseq̃nde. z ñ alio mõ. Et tãdiu pñt ptícipare p salute aiaz ipsoz excõicatoz: q̃z diu spem de eoz correctõne ꝓbabiliter habent z nõ plus.

¶Ex. s. mrimonij. ꝓpter eam vxor cohabitãdo 7
viro z oꝛedientiã. q̃uis sit excõicat⁹ nõ peccat nisi excõicatio eẽt iflicta ꝓpter tale mrimoniũ

¶Sz nũq̃d licitũ sic sit viro cõicare cũ vxore excõicata: R. q̃dã dicũt q̃ nõ. sz tu tene q̃ 8
silr licite cõicare põt. qz ad iparia nõ iudicãtur vir z vxor. c. gaudem⁹. de diuoꝛ. vez ẽ q̃ si vir cũ debeat eẽ caput mulieris. xxxiij. q. v. hec imago. nõ iducit vxorẽ ad petẽdã absolutiõez ꝑm q̃ dz z tenẽt peccat mortaliter. c. negligere. z eẽt excõicatus minori excõicatõe. secus qñ nõ potest eã cogere z suscepit necessaria ab ea vel efficeret ꝓior.

¶Sz q̃d si vir vocat ad mẽsaz excõicatum 9
nũq̃d mlier ꝑñt licite cũ eis comedere: R. q̃ ñ. sz comedat ĩ alia mẽsa diuersa ab illa.

¶Humile. sub hoc excusant̃ filij. serui z an- 10
cille. Rodo. tñ intelligit de filijs q̃ sunt ĩ patria ptãte. sec⁹ de emãcipatis. qz tenent̃ euitare eũ: nisi ipsi ꝓmẽsales ei⁹ essent: z ab eo necessaria haberẽt. qz sic excusarent̃ Idez dicit Hug. de patre respectu filij. q̃ tenẽt vitare filiũ excõicatũ: nisi ab eo recipiat alimenta. z idẽ tenet Inno. q̃d limitanduz puto qñ nõ facile potest aliunde necessaria habere.

¶Excusant̃ etiã serui. ancille. rustici. seruien- 11
tes z oms alij subditi de familia excõicati q̃ non adeo curiales sunt vt eoz ꝓsilio scelera ꝑpetrent̃. tales em̃ ꝑsone ex q̃ erant añ sniaz latã ad familiare obsequiũ exhibendũ astricti: excusant̃ cõicando etiã post sniam. c. inꝛ alia. eo. ti. Idẽ intelligas de nutricibz z illis q̃ ꝓtraxerũt societatẽ vel alio mõ p aliquem ꝓtractũ eis erãt obligati. qd̃ limitat Host. z Ber. qñ sine eoz icomodo no possint abstinere. silr ꝓductoꝛ mercẽnarij facere põt q̃uis postea excõicet. Idẽ dic de vasallis z habentibz emphiteosim ab eis. q̃ possunt eis reddere pensiones et alia ad que obligãtur ꝑm verioꝛ ẽopinionẽ.

¶Sz q̃d dicem⁹ de illo q̃ vel ex ꝓtractu vel 12
ex iuramẽto tenẽt aliq̃d soluere vel dare alicui ĩ certo termino qui postea excõicat̃: R. q̃

sup ꝫ fuit diuersa opi. inf doc. sz mihi placz opi. Do. q si talis obligat⁹ pōt desistere a tali solutōe vel datiōe sine suo incōmodo vel damno q nō teneť. nec dz cū excōicato pticipare dādo vel soluēdo qđ pmiserat. qz ī oī iuramēto vel obligatōe sub intelligitur ista clausula. s. si tal' pmanserit cui liceat cōicare ar. xxij. q. ij. ne quis. nec peccat nō adimplēdo qđ pmiserat si facit ex zelo ecclīastice disciplīne. secus si faceret solum ex cupiditate auaricie. qz sic peccaret quo ad deum.

13 ¶Quid si q̄s ꝓhat cuz excōicato: nunq̄d excusabiť pticipando postea? R. q si hoc facit ex magna sua necessitate: puta qz nō pōt aliter viuere bono mō sic excusaťp. c. si fe. e. ti. Si aūt nō fuit ꝓpulsus a tali necessitate: sic nō excusabiť participādo cū eo: si mō cōtrarit sciens eū excōicatū. hec eliciunť ex dictis doc. in. c. nos sanctoz. xv. q. vj. z in. c. veritatis. de dolo z contu. z in. d. c. si vere.

14 ¶Res ignorata. s. q̄n ignorando eū excōicatū pticipat. qđ intellige verū nisi ignorātia sit crassa vel affectata. z sic non excusaretur.

15 ¶Sed q̄d si audiuit de aliquo q sit excōicatus: nunq̄d teneť eū vitare? R. q aut pbabiliter credit eū excōicatū. puta qz hoc habuit a pīonis grauibz et fidedignis: z sic teneť. si aūt nō credit pbabiliter excōicatū: sic nō dz eū vitare: sed deponat ꝓsciam. s. q nō sit excōicat⁹. qz multi multa loquunť. et q̄ cito credit leuis ē corde. q si nō pōt eam deponere: teneť eum vitare. ar. c. inquisitioni. eo. ti.

16 ¶Utz semel excōicatus sit semp vitādus? R. q sic: nisi ꝓstet de absolutōe. p regulaz semel malus. de reg. iur. lib. vj. z bonus tex. p hoc in. c. ꝓposuit. de cle. excō. mi. qđ limito quo ad ꝓsciam verū: nisi esset talis pīona de qua pbabiliť posset credi dicto suo affirmāti se esse solutū. ar. c. ex parte. de offi. ordi.

17 ¶Necesse. ppter necessitatē cōicās excōmunicato excusatur. vnde si necessitas est absoluta que dicit vir. sic clarum est q excusat. p c. sacris. c. de his que vi vel metus.

18 ¶Sz q̄d de necessitate ꝺditiōata q̄ ē met⁹? R. q aut met⁹ ē tal' q̄ caderet ī ꝓstantē vir. z sic ex tali metu pticipās eriā ī diuīs non peccat. nec minor ē excōicationē incurrit nisi pticipet ī crimine. vel nisi cā excōicatōis eēt p fide defensanda. Rō. qz ex quo q̄s non teneť obedire plato pcipieti q se exponat mortiv' cruciatui z hmōi: nisi p fide z cōi salute: q̄n al's nō pōt defensari. vt pz. s. charitas. §. v. z. j. religiosus. §. xxix. Sic null⁹ teneť euitare excōicatos q̄n id facere nō pōt sine tali periculo. qz pceptū de excōicatis vitādis cuz sit iuris positiui: nō pt ad ꝫ ligare aliquē. Si aūt met⁹ nō sit tal'. sic pticipās ex tali metu nō euitat minorē excōicatoz. z fm ꝫ itelligedo. c. sacris. dū dicat q p nullo metu dz quis petīm mortale incurrere. qz nō ꝓsupponiť tale facere ꝓtra pceptū qđ seruare teneť. vl' dic q loquiť de participatione in crimine vel de metu q̄ nō caderet ī ꝓstantē vir. z fm predictā distinctionē ꝓcor. doct. q̄ sunt varij in. d. c. sacris. quia ad eam nō aduertunt.

¶Quid de necessitate vict⁹ z hmōi: nūquid 19
talia possint peti ab excōicato? R. q sic fm cōiter doc. ī. d. c. si vere. z in. c. inter alia. e. ti. vñ breuiter ꝓcludendo dico: q q̄n cōico excōicato nō ī ei⁹ fauorē aut ꝓmodū: sz p euitando meo damno vel subleuāda mea necessitate nō incido ī minorē excōmunicationē. dūmodo nō participē ī crimine aut in diuinis extra casum iusti metus. arg. coz que no. in. d. c. nos predecessorū. z. c. veritatis.

¶Quō debeo euitare excōicatū? R. q aut est 20
occultus: z sic debeo eū euitare in occulto: puta exeūdo ecclīam. fingēdo aliā cāz z hmōi. z taliter q nō pdā eū. ar. c. si tm. vj. q. ij. z. c. cū nō ab hoie. eo. ti. Et voco hic occultū excōicatū illū qui cōiter habeť p nō excōicato licet aliqui pauci sciāt. et nisi sit eius platus q̄ cū eo cōicat. qz talis platus teneť euz monere vt ecclesiā exeat. z si nō vult: si pōt pbare debet eū publice increpare. Si ꝓo ē publice excōmunicat⁹: puta qz cōmuniter sciť: sic debet eū publice euitare. vñ si intrat ecclesiaz causa orādi vel audiēdi diuina: debet eū publice monere vt exeat. q si nolit: potest ad pceptū sacerdotis violēter eīci: si modo non immineat periculū effusionis sanguinis. vl' saltem debent de ecclesia ipsi exire.

¶Quid faciet sacerdos si incepta missa per- 21
pendit ibi excōicatū esse? R. q si ē occult⁹ nō debet dimittere officiū. vij. q. j. nihil. limita nisi sit plat⁹ su⁹. z possit hoc pbare. qz tūc faciet vt dictū ē ī. §. pcedēti. si ꝓo ē publice excōicatus si publice moneat eū vt exeat: q si nō vult exire. z sacerdos nō dū ichoauit canonē debet dimittere missam. ar. c. omnis. xxiij. q. j. z hic noīe canonis intelligo a te igit z vltra fm Archi. i. c. de hymnis. de cele. mis. recitat Innoc. Hosti. z Pa. tenere q canō incipiat a verbis ꝓsecrationis. Si ꝓo inchoauit: psequat vsqz ad sumptionez sacramenti. qua facta iterū moneat eum vt exeat. q si nō vult exire dimittat post ꝓmu-

nionẽ ⁊ in sacristia eam dicat.

22 ¶Utr̃ pticipãs cũ excõicato etiã ab inferi ori suo vel a seligeꝫ minori excõicatiõe. R. fm ·Pa.i.c.cũ delideres.eo.ti. q sic si ẽ iferi/ or a papa. ⁊ addit q etiã si vellet eum hẽ p soluto nihilomin⁹ ligareꝫ.q⁹ ñ põt eũ tali

23 ¶Utr̃ excõicatio trãseat ī (mõ absoluere. tertiã pson̄ã. R. q nõ: nisi qñ pticipates li/ ganꝫ etiã maiori excõicatione.

Excõicatio vlt. de malis q̃ inducit maior excõmunicatio. vt ostendat quantũ ẽ timẽda. Ubi sciendum q. xxj. mala inducit.

1 ¶Primo ꝓuat pticipatõe alior̃. nã excõicat⁹ teneꝫ euitare alios fm ·Pa.in.c.nulli.de sen.ex. ⁊ ptẽnẽdo euitare alios totiẽs peccat mortaliꝫ.facit.c.illud.de de.excõ.mi.⁊.c.sic ij.q.iij.vñ licet excõicato possint cã hũanitatis i sustẽtationẽ vite.etiã nõ expectata extrema necessitate necessaria vite ministrari vt alimẽta vestes ⁊ hospitiũ fm glo.i.c.qm̃ xj.q.iij.tñ vtẽsilia ⁊ alia instra sine q̃b⁹ viue re pt ñ sẽ ei ministrãda. Solũmõ g̃i casu ī q̃ hõ ex p̃cepto charitatis teneꝫ cõicare cuz eo

2 ¶Secũdo excludit hoiez (põt fm Theo. a sacramẽtis ecclesie.iij.q.iij.engeltrudaz.

3 ¶Tercio ꝓuat suffragio ecclie.qõ suffragiũ fm Theo.i.iij.di.xxj.valet ad q̃ttuor. vi/ delicet ad augmẽtũ gre quã habẽt. ad merẽdã gratiã quã nõ habent. Ad ptectionẽ dei habendã. ⁊ ad defensionẽ ab hostib⁹ promerendã Et ꝓpterea dicit tradi sathane.in.c. audi.xj.q.iij.vñ sacerdos excõicatus nõ potest dicere Dñs vobiscũ ī officio.ar.c. nihil

4 ¶Quarto nõ põt interesse diuis (xj.q.iij. officijs aut cũ alijs orare ī eccl̃ia. alis peccat mortaliter. nec dz extra ita ꝓ pestare q̃ audiat. de pe. ⁊ re.c.qõ in te.posset tñ sol⁹ in ec/

5 ¶Quito excludit a regno ce/ (clesia orare. lor̃.xxiij.q.j.quodcunq̃.ij.q.iij. nemo.

6 ¶Sexto si ingerit se diuis exis ī aliq̃ ordine irreglar̃ efficit. vt j. irreglaritas. j.§.xl.

7 ¶Septimo efficit infamis. vj.q.j.infames Bal.tñ hoc refert ad excõicatõem notoriã.

8 ¶Octauo nullũ bñficium ecclesiasticũ po/ test acquirere.c.postulasti.de de.excõ.mini. ⁊ in.c.bone.in fi.de eta.⁊ quali.

9 ¶Nono nõ põt eligere. de appel. constitutis

10 ¶Decimo si sic excõicat⁹ recipit bñficiũ: licz absoluat postea ⁊ ei ꝓcedat. tñ fruct⁹ anteriores restituere teneꝫ.c.sacro.e.ti.⁊.e.pastoral.

11 ¶Undecimo ab officio ⁊ bñfi (i fi. de appel. cio ẽ suspensus. d.c.pastoralis. in fi.

12 ¶Duodecimo obligati ei ex debito fidelitatis: sicut sunt vasalli. nõ teneñ ei q̃diu durat excõmunicatio. fm ·Pa. in. d.c. ꝓvitatis.

¶Tercio decimo nõ potest ꝓtrahere matri/ 13 moniũ sine pcõ mortali. licet teneat.

¶Quarto decimo nõ valent lr̃e impetrate a 14 papa p eũ sup alio articulo. c. ipso iure. de re

¶Quinto decimo nullus po/ (scrip. li. vj. 15 test p eo orare. intelligẽ solenniter.

¶Sexto decimo non põt ꝓstitui pcurator. 16 de pba. post cessionẽ. nec pcuratorẽ ꝓstituere c.fi. de pcu. qõ limita vez vt actor. Sec⁹ vt re⁹ ad defendendũ se. c. intellexim⁹. de iudi.

¶Decimo septimo q̃ stãs excõicat⁹ p annũ: 17 põt priuari omib⁹ bñficijs si q̃ hz. xj.q. iij. rursus. ⁊ c. quicũq̃. qõ limitat glo. in. c. cuz ꝓtumacia. de here. li. vj. ⁊ Inno. i. d. c. cũ bone. ⁊ do. An. i. c. j. de iudi. vez. si excõicat⁹ fuit p cã criminali. secus si p ciuili. q̃ si stetisset p mille annos nõ posset priuari. glo. est singularis in. c. ꝓtingit. de do. ⁊ ꝓtu.

¶Decimo octauo q̃ dz soluere p singulo die 18 vnũ grossuz anteq̃z absoluat fm statutũ alicuiz epi. qõ q̃dẽ lz videat simoniacũ. p c.ad nostrã. ⁊ c. nemo. de simo. tñ Ho. ⁊ Jo. an. i. c. ad aures. de simo. determinãt ꝓtrariũ. ⁊ q̃ licitũ ẽ. quod intelligo vez si sit in penã. ⁊ vt citius querat absolutionẽ.

¶Decimo nono nõ valẽt ꝓctus facti p excõi 19 catũ rõne publici officij si erat publice excõ municat⁹. vñ act⁹ publici ⁊ ciuiles nõ tenẽt puta q̃ tutor existẽs interponit auctez alienãdi. seu suscepit pcuratoris officiũ vel administratõez bonoz̃ eccl̃ie. aut instra ꝓficit. sive vt arbitꝫ lauduz ptulit. q̃ tales sunt act⁹ publici. Si ꝙo ꝓpromissum fuit in eũ vt in arbitratorẽ: ita q̃ arbitramẽtũ accipiat effectũ ex ꝓsensu partiũ: vt ẽ q̃ñ reducit partes ad ꝓcordiã: bñ tenet. nõ ex vi sue snie sed cõsensus partiũ. Secta aũt p occulte excõicatũ rõne publici officij bñ tenẽt si mõ officium ẽ publicũ auctẽte et vtilitate. sec⁹ si fuisset publicũ auctoritate: sed vtilitate priuatuz. fm ·Pa. in. c. post cessionẽ. de pba. q̃ si erat excõicat⁹ tpe assumptõis officij nõ valẽt generaliꝫ. vt puta q̃ fuit cõstitut⁹ pcurator q̃ erat excõicat⁹. sec⁹ si post ꝓstitutionẽ fuit excõicat⁹. q̃ tenet. nisi excipiat fm ·Pa. in. d. c. post cessionẽ. quo tñ ad act⁹ spũales si sũt tales ī q̃b⁹ imꝓmiꝫ character: sic tenẽt vt collatio ordinũ ⁊ hmõi. licet indigeat dispẽsatione taliter ordinat⁹. vt. j. Irreglaritas. j.§. xxx. Alij autem actus spũales in q̃bus nõ ipꝛimiꝫ character. vt collatio bñficij ⁊ hmõi tenẽt q̃ñ nõ ẽ publice excõicat⁹ rõne publici

officij.l.barbarij.ff.de offi.pto.sunt tñ retractādi si is i cui⁹ fauorē sunt facti sciebat eū excōicatū.sed dubitaf de excōicatione an teneat rōe publici officij lata ab excōicato occulto.Pa.i.d.c.veritatis.de.do.t ptū.tenet post factū ad pēnā irregularitatis euitandā q nō valeat.t placet.Electio etiā licet videatur quo ad capl̄z ptinere ad officiū publicū.tñ q ad singulares nō ē officiū publicuz sed ē quedā fracnitas.t iō nō tenz facta ab excōicato etiā occulto.Alij aūt cōtr⁹ sup tpa libz initi nō rōe publici officij sed ꝓuati.vt emptio.venditio ꝛc.cōiter teneā q tenēt.vt no.Pa.i.c.si vere.eo.ti.t i.d.c.veritatis.q̄z uis multi doc.teneāt fore nullos ꝯctus.

20 ¶Vigesimo ñ pōt testm facere fm aliquos.ꝓmuni⁹tñ teneā q pōt testari.vt no.Albe.i l.j.C.de here.instī.t Lar.in.c.q̄z̄q̄z.de vsur.li.vj.t Pa.in.c.ad probandū.de re iudi.q equiparatur relegato.

21 ¶Ultio ꝓuaf ecclastica sepultura.q cui nō cōicamus viuo:nec mortuo cōicare debem⁹.c.sacrj.de sepl.qd limita nisi absoluaf.vide multa alia si placz i.d.c.ad pbādū.t i.c.fi tatis.t i.c.si vere.notata a doctoribz.

Excusatur ds a pcō ex alienatō/ne mētis illicitū agēs.quā alienatiōz adducit qñqz facti qlitas.sicut Loth qñ voluit filias pstituere vt liberaret ds suscepat.vt dicit Aug.i.c.qd ait.xliij.di.aliqñ furor siue insania.aliqñ ebrietas.Uñ qñ ex toto ds ē extra seipm excusaf a toto.vt pz i.c.aliquos scim⁹.t.c.illa cauēda.xv.q.j.t.c.inebriaue rūt.ibidē ptz q ē puniēdus p ebrietate:sz ñ p ꝓmisso i ipsa.t sic videf tenere glo.ibidez de quo vide.s.Ebrietas.§.iij.Scdo ex coactione.Intellige absoluta.facit.c.nō est.xv q.j.t.l.di.c.pbros.Tercio ex ignorantia siue errore.Intellige vt dicā.j.Ignorātia.§.iij.facit p hoc.xv.q.vj.si a sacerdotibz.xxxiij.q.ij.in lectū.Quarto excusat ꝓsuetudo de quo.s.Consuetudo.§.ix.Quinto necessitas.de ꝓse.di.v.discipulos.Sexto pietas.vt pz in.c.ꝓquestus.de feriis.Septimo iocatio t ludus.vt in.c.j.de sen.ex.t.xv.q.j.illud relatū.dūmodo nō sit noxius.ar.ff.ad l.aquil.nā ludus noxius i culpa ē.Octauo qñ fecit diligentiā debitā.vt in.c.Johānes t in.c.quidā vt asseris.de homic.Nono inꝺeliberatio mētis.xxiij.q.iij.Nabuchodonosor.Decimo ex obedientia sup̄iozis.xxiij.q.v.c.dixit dñs.xxj.q.iij.qd ergo.xxiij.q.j.quid culpaf.Intellige si nō sunt ꝓ legē sup̄iozis.vt.xj.q.iij.si dominus.t.c.se.

¶Ultz clericus cui epūs pcipit vt vadat roma possit se excusare:qz alij sunt meliozes t magis aptī.R.glo.in.d.c.qd g.t.xxiij.q.j.c.fi.q nō.qz i legatōibz ordo nō ē seruand⁹ ff.de lega.l.sciēdū.§.pe.Itē qz Jo.vlt.mādit dñs Petro.qd ad te:tu me sequere.

Executor ppzie dz q rez iudicata ducit ad effectum.vt dicit glo.i.c.sup qstionū.de offic.dele.de q habef.ij.q.vj.c.ei q appellat.§.ab executore.t i.c.nouit.de appel.et multz alijs locis.q aliqñ dz mer⁹ executor qñ cā est cognita a superiore.t mera executio sibi mandaf.vñ ab isto appellari nō pōt tā de iure canonico q̄z ciuili.vt de re iudi.c.qd ad ꝓsultatōz.et.d.§.ab executore.t C.quoz ap.non re.l.ab executore.nisi executor sniem moduz excedat.vt dicit tex.i.d.l.Aut nisi male iterpref sniam t hmōi.de q̄bz p glo.d.c.qd ad ꝓsultatōez.Aliqñ ꝯo dz mixtus.t ēqñ aliqd a superiore mādaf exeq̄ndū simpliciter.vñ talis dz admittere rōnabiles exceptiōes.c.ex pte.el.ij.de of.dele.t.c.eā tenorem.de eta.t q.i.c.a nobis.de resc̄p.Et ꝯ vez nisi ꝓstet q superior ex certa sc̄a sic velit.vt no.glo.in.d.c.ex pte.Et ab isto executore mixto pōt appellari si aggḡuat vel iniuriaf.vt.C.de appel.l.si q̄s puocatōe.

¶Quis pt ee executor i causis ecclasticis.R. mer⁹ executor pōt ee q̄libet clericus.Mixt⁹ ꝯo nō nisi i dignitate ꝓstitut⁹.vel canonic⁹ eccle cathedral:si ꝓmissio fit ei auctoritate lrarū aplicaz vel legataz.aut delegatoz aplicoz Sec⁹si ab alijs.qz tūc q̄libet clericus pōt ee vt ptz p nō.in.c.statutū.d rescrip.libro.vj.

¶Executores testamētoz siue fideicōmissa rij q pñt dari.R.q siue testatoz sit clericus siue laic⁹:pōt deputare executores tā laicos q̄z clericos declares t etiā religiosos q̄scūq;z.dūmō religiosi a suis superioribz obtineāt licētiam exeq̄ndi.exceptis fratribz minoribz q̄bz ē phibitū i cle.exiui.in.§.pinde vir sanct⁹.de ver.sig.Fallit hoc fm Bar.in minorica.qñ distributio dz fieri i fratres ipsos vel monia les sctē declare subiectas cure ipoz heredevolūtarie soluēte.qz sic frater minor pōt ee executor.Et q tā clericus religiosus q̄z laic⁹ possit esse executor.nō.i.c.religiosus.de testa.li.vj t p doc.i.c.tua nobis.t ibi Pa.t i.c.Johānes.de test.etiā si sit mior.xxv.ānis.fm gl.i d.c.religiosus.t hoc de ꝓsuetudine.Et seq̄tur Albe.in.l.nulli licite.C.de epi.t cleri.dūmodo adultus sit.Itē nō admittit⁹ seru⁹ nec surdus,mut⁹,p̄digus.furiosus.q̄uis aliq

ten uerint q etiã seni⁹ z pupillus possit esse. vt ibi no. Albr. sed est verius q non.

5 ¶ Utr femia possit reputari: R. gl. Jo. an. in. d. c. religiosus. tenet. q cõsuetudo que ẽ optima interpres leguz. habet q sic. Pa. in d. c. tua nobis. dicit q alĩs fuit ꝓsultũ q nõ põt. Sed Bal. tenet cũ Jo. an. z placet. q mulier nõ ꝓparet vt pcuratrix. sed intentat actionẽ noie pprio. de quo p eundẽ Bal. in l. id qd pupillo. z i. l. si qs ad declinãdã. C. de epi. z cle. Et sic nõ ob. l. neq femina. ff. de pcu. z l. alienã. C. eo. z l. ij. ff. ꝺ re. iu. z ij. q. vij. §. tria. q vt dixi ñ vt pcuratrix cõparet

4 ¶ Utrũ possint reputari mixti. s. secularis z religiosus simul vel cleric⁹: R. q sic fm Jo. an. in. d. c. Johannes

3 ¶ Utr cuz simplr reputanr tres vel q̃ttuor executores: vno mortuo alij possint pcedere: R. q sic. vel etiaz si vixeret z nollet exeq possent ipsi exequi. vt ẽ textus i. dicto. c. religiosus.

6 ¶ Quid si vnus executor viuit: sed est in remotis: R. q nihilomin⁹ ceteri exequenr. vt i. d. c. religiosus. imo fm glo. ibidẽ. nõ ẽ necesse vocer tũc sicut z in electõe. vt in. c. q ꝓpter. z in. c. cũ inter vniuersas. de elec. Sec⁹ si nõ multũ distaret. q tũc vocãdus eet. z si in termino assignato nõ venerit pcedent ceteri. Et h intellige q̃n simplr sunt reputati. Sec⁹ si cũ aliqua limitatõe: puta q vn⁹ sine alio nõ possit z hmõi. q tunc seruandũ ẽ qd testator statuit. vt in. d. c. religiosus

7 ¶ Utr officiũ pfati executoris trãseat in heredes: R. glo. i. d. c. religiosus. q nõ. nisi testator explserit. Et h tene p. d. text. lz aliq tenuerit q trãseat. p. l. cũ vn⁹. z. l. a filio. i pn. z. l. alimẽta. i prin. ff. de ali. z ci. le. Alij ꝺo q re integra nõ transibit: sed nõ integra sic. vt de elec. c. in causis. z. l. mandatũ. C. man.

8 ¶ Quid si sit reputat⁹ executor abbas s. proculi an eo mortuo successor eius exequetur: R. glo. i dicto. c. religiosus. q si abbas mortuus erat ꝓpinquus testatori: nõ transibit ad successorẽ. quia videt electa pson affectione. siue nomẽ ei⁹ fuerit expssuz vel nõ. fac. ad hoc. xij. q. iij. põtifices. de testa. req sisti. Si aũt nõ erat ꝓpinqu⁹. tũc si nomen erat expssum nõ trãsibit. Si ꝺo nõ erat expressuz trãsibit. de offi. dele. qm̃ req sisti.

9 ¶ Querit an teneat reputatus executor acceptare: R. Pa. i. d. c. Johes. q nõ. nisi tacite acceptasz vel expsse. q nõ possz renũciare. Et ꝺr tacite acceptare q̃n aliqd fecit qd ptinet ad h z hmõi. Itẽ si sciẽter recepit litteras quibꝰ sibi officiũ referebat. ar. l. j. §. j. ff. de pcu. aut si ipse cõsensit q̃n testator ad illd officiũ eũ deputabat. ad h. l. vlti. §. j. ff. ad l. coz. de fal. facit. l. ex snia. ff. de te. tu. Posset tn eps i legatis ad pias cas citra acceptationẽ ꝓpellere: si non vt executorẽ: saltẽ vt delegatũ: sicut i qlibet alia delegatõe. vt. C. q ꝓ sua iurisdi. l. vnica. z. c. pastoral. de offi. dele.

¶ Q̃n tenenr executores exeq: R. Pa. in. c. nos quidẽ. de testa. q aut testator ꝓuidit sibi de tpe. z illud seruat. Unũ tn semp no. q licet testator mãdet aliqd fieri ifra certuz tps ꝓputãdũ a die mortis. intelligit z supplet: z scie z adite hereditatis. vt ꝓbat tex. i. l. statuliberos. §. si qs heredi. ff. de statulibe. facit tex. iuncta glo. in. l. fi. §. si aũt dubius. C. de in. dicti. Si ꝺo testator nõ ꝓuidit sibi de tpe tũc Pa. dicit i. c. si heredes. de testa. q si res legata ẽi patrimonio testatoris: pt solui sine mora. Haz dñium ilico adita hereditate trãsit i legatariũ. vt in. l. si tibi hõ. §. cũ seruus. z qd ibi nõ. ff. de le. j. z in. l. cũ res. i pn. ibidẽ ꝺr. q si nõ soluat sine mora: heredes ꝓdemnant ad pstandũ vsurã z oẽm vtilitatẽ. Idẽ etiã si esset pecunia legata. vt i. l. si domus. §. i pecunia. ff. de leg. j. vbi ꝺr q ad solutionẽ tps modicũ dandũ ẽ. Sed glo. ibi dicit illud breue tps dicit fore. x. dies a precepto iudicis. vel saltẽ arbitrariũ pensata q̃ntitate z q̃litate hereditatis. z si nõ habet debet repire vndecũq. l. si pecuniã. ff. de leg. ij. Et hoc tene quo ad obligationẽ. quo autez ad pnã. s. vt cogant soluere cum omi emolimẽto z itereresse: dic q i legatis ad pias cas ẽ tps sex mensiũ. vt in auth. de ec. ti. §. si autez legatũ. Idem dicerẽ in legatis ad non pias causas p ar. a maiori. in. d. §. si aũt legatuz z hoc a die insinuatõis testamẽti. q si p annũ a die monitionis p iudicẽ sibi facte non implet quecũq relicta primant tota hereditate. z veniet ad substitutos. vel si nõ sunt: veniet ordine seruato coheredibꝰ ac eũtibꝰ vl generali fideicõmissario z ceteris. fm q habet in auth. amplius. C. de fideicõmiss. lz possit iudex cogere etiã aĩ prefatũ tps executores vel heredes alio remedio.

¶ Utr executore nõ exeq̃nte deuoluatur ad epm executio: R. Pa. in. d. c. nos quidẽ. q si pcessit duplex monitio post negligentiam debentis exequi statim i legatis ad pias causas deuoluit. nec requirit aliud tẽpus. vt videt innuere tex. in auth. ꝺ ec. ti. §. si aũt qui h iussi sunt. Et sic intelligerẽ nõ. p Bar. in. d. auten. amplius. Si sola vnica monitio p/

cessit: expectat annus ante q̄z devoluatur ad epm. Sz aduerte q hodie epi p statuta disponūt vt currat annꝰ a die mortis admonēdo generaliter quoscūqz. z sic post annuz devoluet intelligēdo a die mortis z scientie et adite hereditatis. vt. s. dixi. Limitat Ri. i iij. di. xlv. hoc vez. si hz bona i pmptu de q̄bus possit infra annū legata implere. alꝰ n devoluit ad epm. Quod no.

12 ¶Querit quidā relict centū paupib⁹ declarādis p sempronīū. an elapso anno declaratione nō facta: eps possit eligere paupes vigore statuti p̄fati in p̄cedēti. q: R. Bar. i l. cū quidaz ita. ff. de lega. ij. z sequit Pa. in d. c. nos quidē. q nō. qz statutū loquit ō executore. z in eo haberet locū vt nō possz amplius se intromittere. arg. c. lras. de sup. ne. pla. sed habens declarare non est executor: sicut dicimus differentiā inter iudicē qui declarat z executorē. C. ō exe. rei iudi. l. executorem. quod no. qz p̄bat q frater minor q̄ nō pōt esse executor bene posset esse declarator. z sil' consultor: cum nullo iure phibeatur. de quo dic vt. j. §. xxvj.

13 ¶Utz p̄fata devolutio habeat locū tā in legatis ad pias cās q̄z nō pias: R. Pa. in. c. si heredes. de testa. q in legatis ad pias cās nō est dubiū Jn alijs aūt ē diuersitas inter doct. sed ipse Pa. sic concordat. q aut epus vult se impedire añq̄z heres sit p̄uatꝰ hereditate. s. añ lapsum anni. z sic pōt se impedire compellere. Sil' si heres incidit in penā p̄uationis sed de facto eā possidet. qz nemo eā petit. nā tunc cessat rō. d. auc. amplꝰ. q vult vt hereditas cuz onere exequēdi trāseat ad aliū. z habebit locū. d. c. si heredes. qō loq̄t generalit. Nec obstat q nō debet eps impendere officiū suum nō implorato ad vtilitatez p̄uataz contra determinata in. c. bone memorie. el. p̄mo. de postu. p̄la. qz p q̄ impendit ē miserabilis psona. z ideo pōt: vt ibi nō. qz defunctꝰ ē destitutꝰ oīi auxilio. z ideo merito etiā nō implorat⁹ pōt iudex impedere officiū suū. Aut vult se impedire post q̄z puenit ad alios hereditas ppter p̄uationē p̄imoz. z sic nō pōt respectu executionis. sed bñ respectu compulsionis fiende heredi nouo vt exequatur. quia tunc habebit locū. d. auc. amplius. Et sic p̄cordat. d. c. si heredes. cum. d. auc. amplius.

14 ¶Quid si testator expresse phibuit ne eps se impediat: R. Pa. i. c. tua nobis. de testa. q q̄ ad p̄pulsionē executoz nō valet. qz sic ipe si viueret nō posset se eximere a foro epi. ita nec executores subtrahere pōtuit. vt p̄z in. d. c. tua nobis. Quo ꝯo ad devolutōz executōis dicit idē Pa. ibidē. q si testator puidit de alio executore in casu negligētie p̄mi ille exequet nō eps. ar. in. l. nulli. z in. l. si q̄s ad declinandā. C. de epi. z cle. Aut solū phibuit epis exequi. tūc in legatis ad pias cās ni hilominus exequet nō obstāte phibitōne. tex. bonus est in auc. de ec. ti. §. si quis aūt p redemptione. cuz duobz. §. se. z in. d. c. tua nobis. Jn alijs autem non.

¶Utz executor habeat actionē p̄tra heredē 15
R. Pa. in. c. Johānes. de testa. q aut ē purꝰ executor. z sic nec de iure ciuili nec canonico habet. sed potest implorare officiū iudicis cōtra detinētes bona defuncti. arg. in. l. heredi tas. in fi. ff. de peti. here. z in. l. q̄ntus. ff. ō ad. le. Et hoc voluit Dy. in. l. lucius. §. mevia. ff. ad trebel. et Bar. in. l. si q̄s ticio. ff. de leg. ij. z glo. in. d. §. mevia. limitat vez nisi in legatis ad pias causas. qz tūc ō habere actionē ō heredes. allegat. l. nulli. C. de epi. z cle ri. Idē tenet glo. in. d. l. si q̄s ticio. Si ꝯo nō ē purus executor sed legatarius. sicut quando verba dispositionis p̄ferunt in eū tacite vel expresse. Exemplū. dicit testator. relinq̄ ticio centū z volo illa restituat seyo. tūc potest agere contra detinentē bona tanq̄z legatarius. z ē vtile. qz si deficeret fideicōmissum ex psona fideicōmissaria accresceret sibi z n heredi. vt in. d. l. si quis ticio. Jdez erit vbi tacite confert in eū dispositio. puta qz ē preceps illius relicti fm glo. in. d. §. mevia. et i glo. d. l. si quis ticio. z ibi vide.

¶Utz executor possit vēdere bona defuncti 16
p executione vltime voluntatis: R. Pa. i d. c. Johānes. q si ē executor vniuersal: puta qz oīa sunt distribuēda paupibus: sic poterit. d. l. nulli, Si ꝯo est particularis: non pōt nisi testator expresse p̄cesserit. vt i. l. alio herede. ff. de ali. z ci. le. Sicut cōiter hodie ē in testamētis dat libera vendēdi auctoritas ipsis p̄ executione vltime volūtatis. Et q̄d importēt dicta verba: vide Bar. i. d. l. alio Et cautela est q addat sic. Dans eis generale mandatū cū libera administratione agēdi. exigēdi. distribuēdi ꝛc.

¶Utrum cum testator relinquit centum p 17
restituendis male ablatis. et nō reperiūtur male ablata vsq̄z ad illā summā: residuum sit distribuendū: R. Pa. in. d. c. tua nobis Ja. de are. i tractatu executōis vt refert z seq̄tur Bal. in. d. l. si quis ad declinandā. distinguit. q aut testator p̄hibuit in aliū vsum

ꝓuerti. ⁊ sic cedet heredi residuū. quēadmodū qñ dēficit aliud legatū. vt in. d. l. si q̄s tacio. ⁊ exp̄ssio cause limitat legatū. vt in. l. si. ff. de au. ⁊ ar. le. Aut simpl'r disposuit. et tūc debet dictū residuū dari pauperibꝫ. vt ī. l. legatū. ff. de vsu. ⁊ vsufr. le. q̄ sicut destinatuꝫ ī vnū plūs vsum: si nō pōt deuerti ī aliuꝫ plū. vt in. c. nos qnidē. de testa. ⁊ facit in ar. d. l. legatū. sic ⁊ hic. Et hoc puto verissimū. qđ tenet etiā Jo. an. ī addi. ad Spec. ī ti. de instru. edi. §. nūc ꝙro aliq̄. ꝛ. si scias. ⁊ maxie ꝑm ꝓa. vbi. s. q̄ exquo exp̄ssit certā quātitatē: ꝓsumendū ē illā deberi: licet nō appareant creditores. ⁊ idē dicit forte seruādū ī cautione quā faciūt vsurarij. vt etiā nō. in. c. q̄ꝫ q̄ꝫ. de vsu. li. vj. Cōsulo tamen hoc fiendū de ꝓsilio epi vel heredis. ⁊ istud sequēdū est in ꝓscientia. q̄uis alij distinguāt si executor ē nudꝰ mīster. ⁊ sic reddet heredi. d. l. si q̄s ticio. ⁊ l. codicillis. in prin. eo. ti. Si ꝙro nō ē nudus executor: tunc residuū erit ipsius executoris. Posset hec opi. in ꝓscētia ꝓcedere qñ legasset dicto executori cum exp̄ssione creditoꝝ ꝑm q̄ in libro suo inueniet ⁊ hmōi quia tunc residuuꝫ summe videret voluisse legare executori. vt. l. pater. §. tusculanus. ff de lega. ij. ⁊ l. filio. §. matri. ff. de adi. le.

18 ¶Utrū executor cui testator dedit aliq̄d ad distribuēdū vbi ei videbit ⁊ placuerit: teneatur illud distribuere in pios vsus? ℟. q̄ sic si aliud nō apparet de mēte testatoris. facit c. cū tibi. de testa. Sed melius verbū videbit ⁊ verbū placuerit. quod refert ad arbitrium boni viri. ff. de fideicom. li. l. thais. §. soror sua. ⁊ l. fideicōmissa libertas. la. ij. bonꝰ aūt vir arbitrabit magis ad salutē anime testatoris dispensandū q̄ꝫ als. de so. ꝓpe. c. conquestus. Et ad salutez magis facit vt inter pauperes dispenset. l. id quod paupibꝫ. ⁊ l. nulli. ⁊ l. si quis ad dēnādā. C. de epi. ⁊ cle. nec impedit dispositō testatoris. licꝫ nō sint exp̄sse ꝓsone quibꝫ debeat fieri. vt in dictꝫ legibꝫ. Jtē quia debemus interp̄tari voluntatē testatoris in meliorē ⁊ fauorabiliorē causam ꝓpter regulā. q̄ in testamentis fit melior interp̄tatio. c. cū dilecti. de dona. ff. de regu. iuris. l. in testamētis. ff. de vi. tri. oleoq̄ le. l. ij. cū ergo nulla sit melior q̄ꝫ vt ī pauperes xpi dispenset: ita fiet. aliter si nō fiet: eps reuocare poterit ⁊ debet executiōez. Pe. tñ de peru. tractatu de cano. ꝑti. epi. c. ix. tenet q̄ medietas debet dari paupibus. ⁊ medietas pijs locis. Nihil tñ allegat. ⁊ est satis equa

19 ¶Utrꝫ executor etiam cum consensu epi possit immutare vsum destinatū p testatorem in meliorem. vide. ſ. Legatum. ij. §. xj.

¶Utrꝫ religiosus exemptus reputatus executor si ī exequēdo deliq̄t possit puniri ab ordinario? ℟. q̄ sic. tex. est in clemē. vnica. ꝺ testa. vbi etiā eis religiosis imponit vt reddāt rōem de executione ordinarijs. ⁊ sibi ordinarijs vt exigāt. Limitat Ri. i. iij. di. xlv. ar. v. q. ij. verꝫ ī religiosis q̄ hñt exemptoꝝ cōez q̄ tñ possent ꝙueniri rōne ꝛ̄ct⁹ vel delicti seu rei. vt in. c. j. de ꝓuil. li. vj. sec⁹ ī alijs q̄ etiā ex predictis conueniri nō possunt. q̄ nō ꝑnt tales puniri ab ordinarijs. Et placet. 20

¶Utrꝫ plat⁹ religiosi qui dedit licentiam accepta dī executionē religioso possit eaꝫ reuocare etiā re nō integra? ℟. glo. in. d. cle. vnica. q̄ sic. cum religiosus nō habeat velle nec nolle. ⁊ executio fiat p collegam. aut si alius reputatus nō est p episcopum. 21

¶Utrꝫ executor possit distribuere ī filios vl' ꝙsanguineos ꝓpos. videꝫ. clemosina. §. iij 22

¶Utrꝫ dilatio executōis pie ꝓiudicet aie testatoris? ℟. ſm Ric. vbi. s. q. iij. q̄ sic. cuiꝰ rō ē duplex. Pria q̄ ecclia ⁊ pauper nō excitant ad orandū sicut faceret si eis daret legatū Acceleratio aūt feruentiū orationū ꝑ anima defuncti multū valet ad eius alleuiationē ⁊ celeriorē expeditionē Scda ratio. q̄ sicut anima ī charitate decedēs ⁊ aliq̄d purgabile secū portans: ī hac vita meruit vt elemosine si p ea dent̄ ꝓsint ñ ad augmētū gratie sed ad alleuiationē ⁊ breuiationē pene. et ideo quāto citiꝰ impleat tanto citiꝰ alleuiat. ⁊ ecōuerso q̄nto tardiꝰ impleat tāto tardiꝰ liberat Non tñ ꝓpter hꝫ si nunq̄ impleret ꝓpetuo staret ī penis: sed solū multo tardiꝰ liberaretur. Ex quo ꝑz q̄ grauissime peccāt ⁊ magnā ꝓditionē faciūt q̄ q̄ꝫ citius ꝑnt nō exequūtur vnde vocant necatores egentiū. in. c. q̄ oblationes. el. j. cū duobꝫ. c. sequētibꝫ. xvij. q. ij. ⁊ in. c. qui oblationes. el. ij. Et dicūt venire ad exinanitionē fidei. ⁊ q̄ habēdi sunt sicut qui nō credūt iudiciū dei. Jdē dicendū de restitutione quā statuerūt fieri. vñ in cronicis minoꝝ legit. q̄ q̄dā ingrediebat̄ intra re padisuꝫ q̄usq̄ facta fuit restitutio. q̄ nisi fiet luet ī penis. facit ad hꝫ. c. in lris. de rapto. 23

¶Sꝫ nunq̄d excusant̄ ꝑfati executores si ꝓ 24
ꝓterea tardāt vt res defuncti meliꝰ vēdant̄? ℟. ſm s. Tho. in quol. q̄ mora modica tēporis nō videt esse magnū periculū. vñ si executor ꝓ modicū tpus differat vt rebꝫ defuncti meliꝰ vēditis ampliores elemosinas facere possit licite facit. qđ intelligo verꝫ qñ tantū

cāugmentū q̄ puelet tarditati. puta q̄ ele
mosina illa quā habuisset de illꝰ rebꝫ citovē/
ditis ⁊ tps retardatōis i quo penā sustinu
it: nō iudicank̄ tm̄ satisfactoria q̄tū ē elemo
sina que elicit ex retardatōe. alꝫ non liceret.
quia nō est fiendū malū mihi p bono alteri
us. Et hoc patet ex eo qđ subiungit. Sive
inq̄t s. Tho. p multū tps differat vt i modi
co ampliores elemosinas faciat: nō excusat
a culpa. q̄ forte defunct⁹ a purgatorio libera
tur interim. ⁊ sic frustrat remedio quo mul/
tū indigebat. Faciat ergo qđ magꝫ rōnabili
ter videt expedire anime defuncti.

25 ¶Quid si quis deputauit executorē cuꝫ ista
ꝓditione vt exequat cū consilio talis: R. q̄
aut dixit cū consilio. ⁊ sic executor licet tene/
atur petere consiliū. tamē nō tenet sequi Si
vo dixit q̄ exequat fm consiliū: sic tenet seq̄
ipm. vt tenet Alle. in. l. nulli. C. de epi. ⁊ cle
ri. vide. s. Consilium. §. iiij.

26 ¶Quid si sit frater minor ille cuiꝰ ꝓsilio exe/
qui debet: R. q̄ diuersa est opi. iter doc. Sz
tu dic q̄ frater minor licet nō possit eē execu
tor. pōt tn̄ esse cōsultor. q̄ executor oportet
q̄ sit cōtractator pecuniaꝝ ⁊ vēditor reruz: ⁊
hmōi. quenullo mō ꝓueniūt fratri minori
sed dare ꝓsiliū i nullo derogat sue ꝓfessioni.
Et sic p hoc cuacuat rō Be. in. c. fi. de testi. li
bro. vj. q̄ tenet q̄ nō pōt esse consiliarius ta
li mō q̄ aliter nō possit fieri dispensatio nisi
fm suū consiliū. Et sic fm predicta limita.
Nā si testator reliquit centū dāda pauperi
bus declarādis p fratrē minorē: hoc nō dero
gat sue professioni. ⁊ licet. de hoc p Bar. ex/
presse in tractatu minoricaꝝ

Exemptus dicit q̄ nō subest
iurisditiōi ordi
nij: vt patet. ⁊ nō. in. c. cuz pone. de pui. lib.
vj. Solus ergo papa vel legatus de latere
potest cognoscere de causis ꝫ exēptū. vt nō. i
c. qđ trāslationē. de offi. lega. Sec⁹ i alijs le/
gatis vt ibi. vñ eximere ppriē ē aplice sedis
xvj. q. j. frater. vj. q. iij. nūc ꝙo. no. Jo. an. i
glo. d. c. j. de priuil. li. vj.

1 ¶Quot modis dat exēptio: R. vt no. Pa.
i. c. tuaꝝ. de puil. q̄ duobꝫ modis. Prio rō/
ne loci. puta mōasterij vel eccl̄ie ⁊ hmōi. ⁊ i
istis hz locuz. c. j. de puil. li. vj. q̄ rōne delicti
ꝓmissi extra locū exemptū vel rōne ꝓtract⁹
alibi initi: vel rōne rei alibi site pnt coā or
dinario ꝓueniri ⁊ ab eo puniri Et exempta
ecclesia vel monasteriū intelligunt exempti
etiā ipsi⁹ monachi vl canonici. clerici etiā et
cōuersi ppetuoꝫ oblati. nō aūt eiusdē eccl̄ie
pbr q̄ parochiāoꝝ curā hz q̄ ad ea q̄ ad eā
dē curā ptinēt: nec ipsi parochiani. vt i. c. p
exemptoz. de pui. li. vj. Eximit etiā exempto
mōasterio fm glo. i. d. c. ipsi⁹ cimiteriū ⁊ do/
mus ⁊ theatꝫ cuz hortꝫ ⁊ areis q̄ sunt iuxta
eccl̄iaz. ar. xij. q. j. necessaria. ⁊. c. nulla. xvij.
q. iij. diffiniuit. Idē dic i domitorio ⁊ do/
mibꝫ clericoꝝ q̄ sunt iuxta eccl̄iaz cū eoꝝ hor
tis. ar. d. c. necessaria. ⁊ diffinit. Sc̄do dat
exēptio rōe psone ⁊ nō loci: vt i priuilegio ꝓces/
so capellanis ⁊ familiaribꝫ pape. ⁊ dō talibꝫ nō
hz locū. d. c. j. q̄ nec etiā rōne delicti pnt pu
niri ab ordinarijs. alif eoꝝ priuilegiū eēt in/
utile qđ eē nō dz. vt i. c. si papa. de pui. li. vj
Ex q̄bꝫ oibꝫ ꝓcludē q̄ exēpt⁹ rōe alicui⁹ loci
vel rei nō cēsef exēpt⁹ rōne alteri⁹ rei vel loci.
vñ priuilegiū ꝓcessuz psonis respectu certi lo
ci nō extēdit vltra locū. Vñ cēsef priuilegiuz
pri⁹ reale q̄z psonale. vt no. Pa. in. c. cū ca/
pella. de priuil. Sec⁹ in exemptōe respectu pso
ne vt patz. Aduerte q̄ si canonici alicui⁹ ec/
clesie eximank̄ ipsi soli sunt exempti. nō aūt
ecclesia vel alij eius clerici. Si aūt clerici cu
iusuis ecclesie eximank̄. tūc tā canōici q̄z alij
clerici sunt exempti. nō aūt eccl̄ia: nisi aliud
exp̄mat̄. vt in. d. c. p exēptionē. nec etiā con
uersi vel oblati. vt dicit glo. ibidem.

¶Quibꝫ ꝓbis ꝓbat exēptio: R. q̄ multipl⁹ 2
vt pbat i. d. c. si papa. puta si dicat i priuile
gio a papa: vl sententiādo eccl̄iaz iuris beati
petri existere: siue ad ius ⁊ pprietatē romane
ecclesie ptinere. vel ad romanā eccl̄iā spāli
ter aut sine medio et simplicit̄ ptinere. vel si
dicat q̄ eccl̄ia sit libera. seu q̄ potiat romane
ecclesie libertate. siue q̄ epus nō audeat illic
cathedrā collocare. seu aliqđ imperiū exerce
re vel potestatē. aut q̄ eximit a potestate epi
Itē si recipiank̄ in ppr̄ios subiectos p huiusf
modi ⁊ similia cognoscit exēptio vt ibi pa/
tet. Secus si recipiank̄ sub defensione. vt in
c. ex parte. el. ij. de priuil. vel in ppr̄ios filios
quia nō essent exempti. vt ibi dicit. ⁊ ibi vi/
de. ⁊ quod ibi notat.

¶Utꝫ exemptus teneat citatus ab ordina 3
rio ꝓparere: R. Pa. in. c. cū ordinē. de rescp.
q̄ aut ē notorie exemptus ⁊ iā diu toleratus
priuilegio exemptōis sicut sunt medicātes. ⁊
sic nō tenet nec valebit smia sup pncipali. q̄z
est a nō suo iudice. neqz tanqz ꝓtra ꝓtumā/
cē. Ad hoc tex. i. l. nō videt. ff. de iudi. ⁊ bon⁹
tex. i cle. pastoralis. §. pisana. et ibi bona gl.
ff. de reiudi. ⁊ glo. i. c. veniēs. de accu. ⁊. ij. q.
iij. si eps. ⁊ p Inno. i. c. ij. de dila. ⁊ Bar. in. l.
ij. ff. si quis in ius vo. non ie. licet in alijs

termis. Si ꝙ ñ ꝓstat ita notorie: tūc tenetur ꝓparere ⁊ allegare ꝓuilegiū ⁊ī loco congruo ⁊ securo infra terminū ꝓtentē ordinario ostēdere ſm q ꝺr ī. c. cū ꝓsone. de ꝓui. lib.

4 ¶Utr pendēte lite sup validitate ꝓui (vj. legij seu an fuerit ꝓcessum vel nō: debeat ꝗs priuari vel interdici vsu possessionis vel q/si. etiā si possessio sit ꝓtra ius: R. Pa. in. c. j vt li. pen. ni. inno. q nō. tex. ē in. d. c. cū ꝓsone. in. §. q si tales. cū. §. se. ⁊ hoc idē tenent ibi doc. vt dicit Jo. mo. vt ibi no. Se. q pendēte lite nō ē turbādus ī possessione sua. etiam si possideat ꝓtra ius cōmune: dūmodo ex aliqua ꝓbatiōe: licet nō sufficiēti ad finalem intentuz ipse iustificet possessionē. ⁊ ita videt sonare ibi tex. Uñ Jo. an. in glo. vlti. ibidē dicit. Nota quātus fauor priuilegio debetur. Est em ex se priuilegiuz fauorabile sed ꝓscriptio odiosa. de dec. c. ex parte. et. c. tua. ⁊ de reg. iur. odia. Hec Jo. an.

5 ¶Quid si exemptꝰ litigat corā ordinario. ⁊ nō allegat exemptōz an ꝓdat eā p hoc: R. Pa. ī. c. j. de sen. ⁊ re iudi. q nō. nec tenz ſnīa Nec obstat taciturnitas. qr etiā si voluisſz nō potuisset in illū ꝓsentire vt ī iudicē. de arbi. cū tpe. Et hoc tenet Jo. an. in regula sciēti. libꝫ. vj. in mercurialibꝫ. facit qđ nō. in. l. j C. vbi de cri. agi opor. Ratio est ſm Pa. in d. c. cū tempore. quia exemptꝰ nō pōt renūciare exemptiōi. qr tangit nedū fauor exempti sed etiā supiozis q ipm exemit. vt in. c. ad aplicā. de regula. ⁊ in. l. si quis in conscribendo. C. de epi. ⁊ cle. Allex. tñ ī. d. l. si ꝗs. tenet q exemptus pōt renūciare ꝓuilegio exēptionis. p. d. l. si quis. Et ad leges ꝓtrarias respōdit. q loquunt de ꝓuilegio iuris cōmunis introducto in fauorē ordinis clericalis cui renūciari nō pōt. sz de suo ꝓuilegio speciali bñ pōt. ⁊ verius credo qñ ipse impetrauit Et ꝑma opinio est vera: qñ superior ꝓprio motu aliquem exemit. quod nota bene.

6 ¶Utr exemptꝰ possit absolui ab epo ab excōicatōne inflicta a canone quā sibi ꝓditor canōis nō reseruauit: R. Pa. in. c. significasti. de fo. ꝓpe. Fede. ꝓsil. xiij. ⁊ Jo. de ligna. ī cle. ne in agro. de sta. regu. tenēt q sic. sed Jo. an. in regula sciēti. pal. dicit q nō. Pa. ḧ se quit. qr nō ē sue iurisditionis. nec pōt se sb/mittere sine licētia pape rone dicta ī pcedēti q. i fi. Excipe tñ videt Jo. an. ī. c. religioso. de sen. ex. li. vj. excōicatos p iniectōe manum violēta p rōem tex. ibidez. s. ne materia euagādi. cū iñ ꝓtrariū teneat. ī de. cū ex eo. de sen. excō. in glo. fi. Et ꝓpterea teneo q nec ī illo casu. c. religioso. nec ī alio exemptꝰ possit absolui ab epo: nisi vbi spāliter ei ꝓmittit a papa. ⁊. d. c. religioso. loqr de nō exēptꝰ: ꝗs antea nō poterat absoluere ꝓpter. c. cū illoz. de sen. ex. Et hoc tene. qr si de exēptꝰ itel/lexisset sic dixisset sic dicī. d. cle. cū ex eo. i fi.

¶Quid pōt exercere archieps vel eps in loco exempto. vide. s. Archieps. §. iij. 7

¶Utr exēptꝰ rōne loci si deliqnt alibi vel ꝺ hat: aut res ipsa ꝓsistat possit in loco domicilij ꝓueniri aut puniri p ordiariū: R. q nō nechz ptātē remittēdi eū si ꝓueniat. vt ī. d. c. j. de ꝓui. li. vj. Silr si delictū vel ꝺctus vel res ipsa litigiosa sit ī loco exēpto: nō potit se ipedire. Intelligit ğ dictū. c. j. q rōne delicti vel ꝺctus pñt p ordinarios ꝓueniri. s. si ineniant extra locū exemptū vl remittāt. vt nō. ī. d. c. j. Sūt tñ quida exempti rōne locoꝝ ⁊ psone q etiā rōne delicti aut ꝓtractꝰ vel rei nullo mō pñt ꝓueniri: vt fratres minores. ꝑdicatores ⁊ cisterciēses ⁊ multi alij. 8

¶Utruz delinquēs in loco exempto ligetur statuto epi. vide. j. Statutum. §. ij. 9

¶Utr cuz statuto epi cauet ne ꝗs accedat ad qlibet monasteria monialiū sub pena excōicatōis quā incurrat ipso facto: sint excōicati q accedūt ad monasteria exēpta monialiū: R. q sic si sine licētia illiꝰ ad quē ptinet accedūt. Rō. qr sine pfata licētia accessus ē phibitꝰ. vt ī. c. piculoso. de sta. mo. li. vj. Et iō si epi vt ꝓsecāt tales accessus addūt pnā: licite faciūt. ⁊ iō ligāt. nec dicēdū q delictū ꝓmittat ī loco exēpto solū. sz etiā ī nō exempto. videlicz cū accedūt añqz puenerint Itē pz p ḧ qđ no. Bar. ī. l. relegatoz. ff. de inedi. q dicit q ciuitas ppt ꝓmodū ciuiuz vel odiū eoz ad quos nō vult vadāt phibere pōt ciuibꝫ suis ne vadāt ad talē terraz. ḧ no. Pa. ī. c. postulasti. de fo. ꝓpe. g silr ī casu ꝑdicto. Et ḧ tenet. d. Phi. de pulso. in. c. vt aiaz. de ꝓsti. li. vj. sec. si phiberēt ne quoquo mō sine eoz licētia ꝗs accederet. qr nisi psidētes mōasterijs eēnt culpabiles ī admittēdo non valeret eoz statutū: cū eēt ꝓtra ius cōe. vt in. d. c. piculoso. ꝓtra quod eps non pt statuere nisi ex iusta cā. vt tenet Bal. ī. l. oēs populi. ff. de iu. ⁊ iure. ⁊. d. Anto. ī. c. vestra. de loca. pñt: imo obligant ꝑmates. archiepi ⁊ epi vniuersi sub pena eterne maledictōis ī ꝓpria dioceſi monasteria exēpta q ī/mediate subsunt romane eccliē aucte aplica cogere vt seruēt clausurā. vt ī. d. c. piculoso. Silr debent ea visitare eadē aucte singul' annis. vt in demē. attendētes. de sta. regu. ⁊

ħ de p̄cepto ſm glo. ibidē ꝑpē ꝙ. debēat. qđ ē p̄ceptiuū. vt ī. c. oblate. de appel. ⁊ ī. c. vt fame. de ſen. ex. lꝫ. c. j. de reſpō. ipu. ſapiat hōe/

11 ¶Utr̄ exēpti poſſint oratoria vl̄ ca/ ſtatē pellas ī loc̄ nō exēpt̄ edificare. R. ꝙ nō. nec ī ſic ꝙſtruct̄ celebrare vl̄ celebrari facere niſi de licētia diocesani loci. vt ī. c. aucte. de p̄uil. li. vj. Intellige niſi de licētia papę ħ facerent. aliter diocesani eos ꝙſcere p̄nt. vt in. d. c. aucte. Et intellige de oratoriis publicis. ꝗa in ꝓuatis p̄nt. vt no. glo. ibidē. Hoc intelli go in publicis factis oratoriis ꝙ nō p̄nt ce lebrare vez. qñ epi ꝓhibitō em fecissent ne ī eis celebraret. alꝫ qñ cōiter in eis celebrat si fiat de ꝙsensu illius qui curaꝫ eoꝝ habet: suf ficit sine alia licentia epi.

12 ¶Utr̄ ī loc̄ exēpt̄ p̄dicta ī p̄cedēti qōe face re possint. R. ꝙ n̄: niſi licētia vel ꝓuilegiū se/ dis ap̄lice habeāt ſpāle. vt ī. d. c. aucte. §. in

13 ¶Utr̄ cās ⁊ lites suoꝝ hoīm ac li (hibem⁹ beroꝝ seu sensualiū possint exēpti assumere. R. ꝙ nō. vt in. d. c. aucte. §. causas.

Exēplū malū dātes p̄cipue p̄lati ⁊ ꝙ hñt alios regere moꝛ/ taliter peccant Et vt dꝛ. xj. q. iij. p̄cipue. tot moꝛtib⁹ digni ſt̄ ꝗt ꝓditōis exēpla ad alios trāſmittūt. ar. lxxxj. di. nēo. xciij. diſ. puenit ad nos. ī fi. ij. q. vj. paul⁹. ⁊. c. cuꝫ paſtoral. xvij. q. j. ꝗ bōa. De hac maſia no. j. ſcādalū

Exequie pōpatice curatō funer̄ ꝺditō ſepulc̄e poti⁹ ſ̄t viuoꝝ ſolatia qꝫ moꝛtuoꝝ ſbſidia. xiij. q. ij. c. aīe. §. curatō. Dic tex. ī. c. nō extimem⁹. e. q. dic̄. coꝛpi hūano ꝗcꝗd ī p̄dict̄ n̄ ē p̄ſidiū ſalu tis: ſꝫ hūanitat̄ officiū ſm affectū ꝗ nēo car nē ſuā odio hꝫ. Un̄ oꝑtet vt ꝗdiu pt ꝓ car/ ne p̄rimi curā gerat cuꝫ ille inde receſſerit ꝗ gerebat. hec ibi. Et de ħ vide. j. Sepultura

Exheredatō filioꝝ hodie nō p̄t fieri niſi p̄ habeat iuſtā cāꝫ quā dꝫ deſcribere in testō vt. C. de inof. testa. auten. ſed hodie.

1 ¶Sꝫ ꝗ ſunt iuſte cāe. R. xij. ꝗ ponūt ī auc. vt cū. de ap. co. §. cās. Prīa ſi fili⁹ parentib⁹ man⁹ intulerit. Scđa ſi grauē iuriā eis fe/ cerit. Tercia ſi eos crimialit̄ accuſauerit de cā ꝗ nō ſit aduersus p̄ncipē vel rempublicā Quarta ſi cū maleficis ꝙuersat. Quinta ſi malefic⁹ efficiat. Sexta ſi vite parentū insi diat. Septima ſi cū nouerca ſua aut ꝙcubi na p̄ris ſui ſe imiſcuerit Octaua ſi ꝓ ꝓſona ip̄ſi⁹ vl̄ debito ei⁹ icarcerati inꝗtū p̄ fideiu/ bere noluerit. Et hec octaua cā itelligit̄ ſolū de maſcul'. Nona ſi ꝓhibuerit eos facere te/ ſtamentū. Decima ſi ꝓtra parentū volūta tē inter arenarios ⁊ mimos ꝓſeuerauerit cū p̄ illius ꝓfeſſionis nō fuerit. Undecia ſi fi lia vitā luxurioſam elegerit: cū parētes eam vellēt ꝓ poſſe nubere ⁊ dotare. niſi neglexerit eā nubere vſqꝫ ad. xxv. annū. Duodecima ſi parentib⁹ furioſis debitā curā non ip̄ederit. Tercia decima ſi de carcere parentes deduce re neglexerit. Adde decimā ꝗrtā ſi volūtatē vltimā executōi demādare noluerit. vt. ſ. ex ecutor. §. r. Et decimā ꝗntaꝫ ſi fili⁹ ē heretic⁹ cū pater ſit catholicus. vt. d. §. cauſas

¶Silr filius p̄t patrē exheredare. Primo 2
ſi de crimine eū accuſauerit excepto crimine leſe maieſtatis. Scđo ſi vitē filij inſidiatuſ fuerit. Tercio ſi vxoꝛi ſue vel ꝙcubine ſe cō/ miſcuerit. Quarto ſi teſtari ī quo poterat ꝓ hibuit. Quinto ſi nō egit curā eius cū eſſet furioſus. Sexto ſi captuꝫ a ſaracenis nō re demit. Et ſi moꝛit inteſtat⁹ ſibi nō ſuccedet ſed eccleſia. ⁊ dabunt bona eius ꝓ redēptiōe captiuoꝝ. vt in. d. aut. cū ap. co.

¶Utr̄ in iſtis caſib⁹ in ꝗb⁹ p̄t exheredare 3
poſſit alimēta silr denegare. R. Jo. an. ⁊ pa. ſequit̄ in. c. ꝗntaualis. de iureiur. vbi etiam in glo. ponunt̄ p̄dicti caſus. ꝙ ſic. Et idē te/ net Bar. ī. l. diu⁹ adrian⁹. ff. de parici. per. l. ſi quis a liberis ff. de li. ag. Et idē tenet Pa. in. c. ex l̄rarum. de eo qui du. in ma. quā poſ. ꝓ adul. de patre ingrato ꝓtra filiū. Que li/ mita niſi ipſos peniteat. ꝓ quo facit glo. i. l. ſi. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ tex. in. c. nō liceat. xix. q. ij. vbi dꝛ ꝙ ꝓ religionis ingreſſum purgat̄ ois ingratitudo. ⁊ qđ no. Spe. in ti. ꝗ fi. ſint le. §. qđ ſi filia. ⁊ ſequit̄ Pa. vbi. ſ. ꝗ dicit ꝙ ſi filia fornicatrix vult penitere de pctō: p̄ tene tur eam alere. ar. c. ferrum. l. diſt. Et ꝓ conſe quens dicit Pa. vbi. ſ. ꝙ etiā teneꝫ eam do tare. qꝛ cauſa dotis nō minus eſt fauoꝛabi/ lis ꝗz cauſa alimentoꝝ. vt no. Ly. in. l. non omi. C. de admi. tu. ⁊ Bar. in auten. ex ꝙple xu. C. de ince. ⁊ inuti. nup.

¶Utr̄ liceat exheredare filiū vt heredē faci 4
at eccl̄az. R. aug. ī. c. ꝗcūꝗz. xvij. q. iij. Qui cunꝗz exheredato filio heredē vult facere ec cleſiā querat aliū ꝗ ſuſcipiat nō auguſtinū

¶Utrū frater exheredet a fratre. R. ꝙ ſic in 5
tribus caſib⁹. Prim⁹ ſi inſidiatus ē vite ip̄i us. Scđs ſi de crimine inſcripſit ꝓtra eum. Tercius ſi in bonis eius notabiliter leſit. Et hoc etiā habet locū qñ moꝛit ab inteſtato fra ter vt nō ſuccedat ei frater. vt in aut. ō nup. §. ingratitudinem.

6 ¶Utr̃ vir vxorẽ r̃ econtra vxor viꝝ possit exheredare? R. q̃ sic. vt nõ. in. d. §. causas.

Exorbitãtia a iure cõi nõ debent trahi ad sequelã. de re. iu. li. vj. q̃ a iure cõi exorbitant: nequaq̃ ad consequentiã sunt trahẽda.

Exorciste ex greco i latinũ aduẽ rãtes siue increpãtes vocãt. vt dicit tex. i. c. cleros. circa fi. xxj. di.

1 Quid ptinet ad eoꝝ officiũ? R. tex. i. c. plectis. xxv. di. ad exorcistã ptinet exorcismos memoriter tenere. manusq̃ sup energuminos id ẽ lunaticos r̃ obsessos a dẽmõibꝫ r̃ catheciminos in exorcizando imponere. hec ibi

2 ¶Cũ ordinandꝫ accipe de manu epi libellũ in q̃ exorcismi sunt scpti cũ istis ẅbis. Accipe r̃ mẽda mẽoriter. vt i. c. exorcista. xxiij. di.

Exorcismus est adiuratio contra diabolum. vt de conse. di. iij. in. c. añ. xx. dies.

1 ¶Quid valet exorcismꝰ añ baptismuꝫ? R. Ri. i. iij. di. vj. ar. vl. q. j. p ipm ẅtute diuina artat ptãs diaboli ne possit de cetero tantũ q̃tũ ceteris paribꝫ posset si nõ eẽt exorcizatꝰ r̃ maxime impedit dõ ne baptismũ suscipiat. facit ad ẅ. c. sic nostis. de cõse. di. iij.

2 ¶Quid si aliquis baptizet sine exorcismoꝫ? R. Ri. vbi. s. q̃ dꝫ post baptismũ exorcizari. facit. d. c. nostis. Rõ. q̃ cꝫ i baptizato puulo nõ sit peccatũ. tñ in eo remanet actualiter fomes pcti. Et ideo etiã post baptismuꝫ habet efficaciã reprimendi diabolum.

3 ¶Per quẽ dꝫ quis exorcizari? R. q̃ p sacerdotẽ. de cõse. dist. iij. sacerdotes. et de hoc vide. s. Lathecismus. quia idem est

Expense tã i cibariꝭ q̃ i vestibꝫ debẽt fieri ẽm dignitatẽ illiꝰ cui sunt pstãde. et facultates illiꝰ q̃ debet pstare. hoc colligit in. l. habitatio. ff. de vẽ. i pos. mit. r̃ in. l. sed r̃ si quidẽ. §. j. in ẅ. vestiri. ff. de usufru. Et ꝓpterea dicit Bal. in. d. §. j. q̃ abbas debet melius vestiri q̃ monachus. magister in theologia q̃ alij fratres. doctoꝫ q̃ scholaris. Et idẽ dicit de cibariꝭ per elegantẽ doc. Bal. in. l. j. C. de epi. audi.

1 ¶Utr̃ ille q̃ aliũ vulnerauit teneat ad expẽsas? R. q̃ sic ad oẽs q̃s p curatõe fecit. vt. ff. si q̃ pau. fe. di. l. ex hac. r̃. ff. de his q̃ dele. vel effu. l. vl. vide glo. in. c. si quis mẽbrorum. xxiij. q. vl. r̃ in. c. j. de iniurijs.

2 ¶Utr̃ i estimãdis facultatibꝫ sit hñda rõ expẽsarũ? R. q̃ sic. vt no. gl. i. c. qm̃. dꝫ vi. r̃ ho. cle. vñ illi fructꝰ estimãdi sunt q̃ sup̃sunt deductis expẽsis. C. de fru. r̃ li. expen. l. j.

¶Utr̃ expẽse facte i re aliena sint attẽdẽde? 3
R. q̃ aut erat possessoꝫ malefidei. r̃ sic de rigore jurꝭ nõ potent hr̃e nisi solũ illas q̃s fecit gra fructuũ q̃rẽdoꝝ. ꝙgregãdoꝝ aut cõseruãdoꝝ. q̃ etiã a malefidei possessore deducũt. vt i. l. si a pre. §. fructꝰ. ff. dꝰ pe. here. r̃ l. plane. i fi. ibidẽ. r̃ i. d. l. j. alꝭ si q̃s fecamittit. vt. l. ex argẽto. ff. de ꝓdi. fur. r̃ insti. de rer. di. §. ex diũso. Sꝫ i foro ꝓscie. ẽm Mo. ti. Usura. v. potent etiam repetere eas q̃s fecit ad ꝓseruatiõꝫ rei. vt pascẽdo equũ r̃ hmõi. vel ad optunã melioratõeꝫ: vt curãdo aial morbosuꝫ. nutriẽdo porcũ r̃ hmõi. Et placet p rõeꝫ dictaꝝ legũ Silt dicte eo q̃ sepsit vel pixit i re aliena seu edificauit: q̃ in ꝓscia potent petere. r̃ illei cuiꝰ re expẽsas fecit tenet nõ in q̃tũ expẽsa valet: sꝫ solũ in q̃tũ sibi dicta res ẽ plꝰ vtil' arbitrio boni viri. Si autẽ erat possessoꝫ bone fidei: sic potent oẽs expensas q̃s fecit tollere: si sine lesione rei põt fieri l. iulianꝰ. la. iij. ff. de rei vẽ. vel si nõ pñt tolli dñs rei soluet eas. l. i fundo. e. ti. aut vẽdere ei rẽi q̃ expẽsas fecit. q̃. ff. de pe. here. l. si q̃d possessoꝫ. §. sic añ. dꝫ q̃ q̃s nõ dꝫ culpari de admiſtratõe rei quã tenet vt suã bona fide. Idẽ dic q̃n fecit credẽs vtiliter gerere negocium. primi sui. ff. de neg. ge. p totum.

¶Expẽse ñ veniũt noie dãnoꝝ vl' iterisse. q̃a 4
expẽsa ẽ quã q̃s facit eũdo. redeũdo vl' maio rẽ familiã tenẽdo: aut aduocatꝭ soluendo r̃ hmõi. Dãna ꝙo vl' interesse sunt i re vel circa rẽ. r̃ iõ q̃ remittit vnũ nõ videt remittere aliud. vt de iniur. c. in nostra. in tex. r̃ in glo.

¶Expẽse dicũt necarie. q̃ si facte nõ fuissent: 5
pijsset aut facta fuissꝫ deterioꝝ res circa quã sunt facte. Utiles sunt q̃ rẽ meliorẽ faciũt: r̃ deterioꝝ fieri nõ sinũt. Uolũtarieꝙo sunt q̃ rẽ tm̃ ornãt: sed fructũ nõ augẽt. l. ipẽsas. ff. de ver. sig. Quõ aũt debeant q̃n sunt facte in re aliena scienter et bona fide: vr puta i re locata. hẽs. j. Locatõ. §. xxj. r̃. §. Cõmodatũ. § xij. r̃. §. dos. §. xxv. r̃. j. peculiũ. §. xxij.

Experiẽtia facit artẽ. Inexpientia casuꝫ. j. metha. Un i. c. q̃s sit. de ele. li. vj. i pn. dꝫ mgra rer̃. ff. de le. iij. l. legatꝰ. §. ornatricibꝫ. dꝫ. q̃ plꝰ et cuilꝫet artificio nutrimẽtũ. r̃ i. c. vt ꝓsideret. l. di. dꝫ. Logunt eẽ multas inuenire medicinas multoꝝ expimenta morboꝝ.

Expositio sacre scpture r̃ canonũ ex cã. psona. loco r̃ tpe dꝫ fieri. vt. xxviij. di. c. sicedũ. r̃. c. se.

Quoꝝ modi qꝛ medullit⁹ nō indagāt i erroꝛis laboꝛintū nōnulli ītrudēdo ipingunt cū añ iudicāt qꝫ itelligāt. añ iculpāt qꝫ iterādo lecta pquirāt. hec Jſi. ꝛ hꝛ i. d. c. ſciendū

1 ¶ Utꝝ liceat varijs modis ſacrā ſcꝑturā vl̄ iura exponere: ℞. glo. i. c. q̄d ḧ ē. l. diſ. q ad uocat⁹ pt varijs modis iura exponere. Qđ limita vꝝ qñ ea dē rō legis ḧ reqꝛit. alīt nō excuſant. qꝛ vt đꝛ i. c. intelligētia. de ẏ. ſi. itelligētia dictoꝝ ex cauſis ē aſſumēda dicēdi. qꝛ nō ſermoni res: ſz rei debet ſermo eē ſubiect⁹. ꝛi. c. i hīs. eo. ti. đꝛ. Uerba intētiōi debēt ſeruire. cuꝫ ſuis ꝓcoꝛ. ibi nō. i glo. Jdē dic de ſacra ſcꝑtura q̄ exponīt quattuoꝝ modis. Prīo ſm hyſtoꝛiā. hiſtoꝛia ē rei geſte narratio. ab hyſtriō qđ ē videre vl̄ cognoſcere. qꝛ apđ veteres nemo ſcribebat hyſtoꝛiā niſi interfuiſſet. Sc̄đo allegoꝛice. a leon qđ ē aliđ ꝛ goꝛe qđ ē dicere vel locutio. et ē qñ p vnuꝫ factū dāt intelligi aliud qđ ē credēdū. Terćio anagogice. ab ana qđ eſt ſurſum. ꝛ goge qđ ē ductio. ꝛ ē qñ p vnū factū dāt intelligi deſiderādū. ſ. gloꝛia. Quarto tropologice. a tropos qđ ē ꝓuerſio: ꝛ logos qđ ē ſermo. ꝛ ē qñ p vnū factū dāt intelligi faciendū. Et p pterea dicit Hiero. in. c. hereſis. xxiij. q. iij. Qui aliter ſcꝑturā intelligit qꝫ ſenſus ſpūſcti flagitat a q̄ ſcꝑtura ē. licꝫ ab eccl̄ia nō receſſerit. tñ hereticꝰ pōt appellari. et de carnis opib⁹ ē eligēs q̄ peioꝛa ſunt. hec ille. ſacit ad hoc. c. relatū. xxxvij. di. quod bñ nota.

Expositus filiꝰ infans a p̄e ſi ue ab alio eo ſciente vel ratū habēte eo ipſo liberat a patria ptāte. Jdē i ſeruo ꝛ liberto expoſitis q̄ liberant a dñica ptāte. Jdē i lāguidis cuiuſcūqꝫ etatꝫ ſint expoſitis. vel ſi alicui alimēta negari cōtigerit impie. vt i. c. vnico. de ifan. expo. Si ẏo eo ignoꝛāte vel inuito ſit expoſitꝰ poterit eū repetere: ſz reſtituet expenſas infra. x. dies poſt eplaz ꝓteſtatōis factā. vt ibidē nō. ꝛi. n. c. fi. lxxxvij. diſt.

1 ¶ Utꝝ recolligēs talē expoſitū acquirat alicui ius i eo: ℞. q nō. vt in dictis iuribus.

2 ¶ Utꝝ expēſas factas poſſit repetere: ℞. q ſi ſunt alimēta vel cā alimētoꝝ facte: nō repetz niſi i duob⁹ caſib⁹ ſm glo. i. d. c. fi. Prim⁹ ſi ptеſtat⁹ ē q volebat repetere. vt. ff. de ne. geſ. l. nēſenni⁹. Hoc limito niſi eēt pſona q̄ ad ḧ teneret. ſicut eccl̄ia q̄ tenet alere paupes. ꝗa q̄litercūqꝫ ptеſtet nō repetet. vt. c. ſacroꝝ. xij. q. ij. ꝛ. l. alimēta. C. de neg. geſt. et qđ ibi nō. Limito ſc̄đo q ī ꝓſciētia poterit repetere pſonā q̄ ad ḧ nō tenebat. licet nō fecerit ptеſtatiōnē q̄ñ a p̄ncipio habuit animū repetēdi. ar. eoꝝ q̄ nō. j. Lex. ſ. uij. Sc̄đs caſus ē q̄ñ expoſitus ꝛ collect⁹ nō vult ducere filiā collectoꝛis i vxoꝛē. C. de nup. l. p̄eꝛ. Si ẏo ſunt alia ab alimētis q̄ expēdit. puta i erudiēdo puero i aliq̄ arte ꝛ hm̄oi repetere poterit. C

¶ Sz nūq̄d excuſent p̄dicti (de ifan. ex. l. j. 3
exponētes ſi ex neceſſitate. puta qꝛ eos alere nō poterāt expoſuerūt: ℞. glo. i. d. c. fi. q nō qꝛ debuit eū mittere i xenonē. ſ. hoſpitale. vt C. de ca. tol. l. vnica. ſ. ſz ſcim⁹. q ſi tal' loc⁹ nō erat: tūc vide glo. dicere q excuſat de filio. ſz de ſeruo nō. p. d. l. vnicā. ꝛi auf. de nup. ſ. et multo potiꝰ. Sz ego credo vꝝ q̄ ad pēnā p dictā i. ſ. j. ſed nō q̄ ad rēū. qꝛ q̄ztū in ipſo ē occidit. niſi forte expoſitio tali mō fieret q nullū periculū expoſito imminēret.

Expressio q̄ñq̄ nocet. Uñ. l. nōnūq̄. ff. de cōdi. ꝛ de. dicit. Nōnunq̄ ꝓtingit vt quedā noiatim exp̄ſſa officiāt. q̄z uis omiſſa tacite intelligi potuiſſēt. nec eēnt obfutura. inde dictū ē. exp̄ſſa nocēt. nō exp̄ſſa nō nocēt. hec ibi. facit ad hoc. l. ſi quis. ff. de here. inſti. et glo. in c. ꝓſulti. de ꝓcu. ff. de re. iu. l. exp̄reſſa.

Extimatio rei q̄ñ debeat fieri: ℞. q tpe ꝓcl⁹. vt i c. cū dilecti. de empt. ꝛ vē. ꝛi. l. ij. C. de reſcin.

¶ Quātuꝫ fieri debeat: ℞. glo. i auf. de (ven. 1
ali. ꝛ emphi. ſ. ſciſſimas. q đꝛ fieri ſm reddit⁹ q̄s res extimāda affert. facit tex. ibidē. ꝛ i auf. de ecc. ti. ſ. ſi aūt annale. ꝛ tex. i. l. ſi q̄s.

¶ Qualit fiet ſm reddit⁹: ℞ (C. de reſcī. vē. 2
q tantū debet valere res quot fruct⁹ pducit i xxv. annis. vel ſi eſt res q̄ debeāt eccl̄ie. i. xxxv. annis. vt in. d. ſ. ſi añ annale. vbi eſt tex. de xxxv. annis. ꝛ ibi nō.

¶ Quid ſi res ē nō fructuoſa: ℞. q extima/ 3
bit ſm q cōiter appciat. l. pcia. i p̄n. ff. ad. l. fal. Et ḧ hꝛ locū hodie cōiter i omib⁹ reb⁹. ꝛ q đꝛ. res tātū valet q̄ztū vēdi pōt. p. l. j. ſ. ſi heres. ff. ad treb. ꝛ. l. querebat. ff. ad. l. fal. et l. ſi q̄s vxoꝛi. ſ. vl. ff. de fur. đꝛ intelligi verū nō habito reſpectu ad affectionē ſingularē pſonaꝝ ſed ꝓmuniū. vt i. d. l. pcia. niſi affectio eſſet rationabilis reſpectu extimātis. de quo dic vt. s. Emptio. ſ. vij. ꝛ ix.

¶ Utꝝ extimatio faciat vēditoꝝ: ℞. q ſic in 4
duob⁹ caſib⁹. Prim⁹ cū eo aīo fit extimatio vt ipſa p̄ſtet. ſec⁹ ſi fiat vt appareat q̄nti res ſit facta deterioꝛ. vt. l. ſi inſt vix. C. de iur. do. qđ tūc apparet qñ i pacto ē vt tranſacto certo tpe res q̄ extimata data ē reddat. qꝛ tunc

nō facit vēditōz. vt. d. l. si inē. Scōs casus ēqñ res simplr dar extimata in ꝯctu. ꝛ cui⁹ natura ē vt trāsferar dñiuz. vt ī. l. q̄tiēs. ꝛ. l. plerūqz. ff. ꝛ iur. do. ꝛ. l. extimatio. ff. so. ma. Exēplū. mulier vēdit rē extimatā. c. viro suo cēsebit vir emisse. Fallit h̄ qñ natura ꝯctus repugnat vt faciat vēditōz. vt ī. l. seruos. ff. fa. her. Exēplū. ego ꝛ tu sum⁹ heredes ꝛ faci m⁹ extimatōz ꝛ hereditate. tūc nō facit ven

5 ¶ Utr extimatio faciat trāsire ꝛ (ditionē. riculū in accipientē. vide. s. Lasus. §. vj.

Extrema vnctio. vide. ī. vnctio extrema.

Fabule ociose vl sclarīū negociozꝝ nō ꝛ/

f bēt recitari ī ꝓuiuio dicozꝝ aut religiosozꝝ. vt ī. c. ꝓuinia. ꝛ in. c. p reuerētia. xlviij. di. nec fabulazꝝ oblectamēta excitantiū mentē ad incētiua libidinū. c. ideo. xxxvij. dist.

Facilitas venie incentiuū p̄bet ꝛelinquēdi. xxij. q. iij. ē iusta. ꝛ re. iu. li. vj. Pa. ī. c. discretōz ꝛ eo q̄ cog. ꝓsan. vxo. sue. dicit verā regulā. qñ factū iā ēpfectū: puta mrimoniū. licz su perueniat affinitas non retractaf. ꝛ. l. si a me fuerit. ff. ꝛ iudi. cū alijs q̄ videnf ꝯria. intel ligunf qñ factū nō erat pfectū sed solū ichoatū. qz tūc retractatur.

1 ¶ Utr sit dicēdū factū qđ nō durat: R. gl. ī c. ad nosstrā. ꝛ regu. q̄ qn ex facto volum⁹ iudicare animū: tūc ē verz q̄ nō dz factū. s. aio faciēdi qđ nō durat. ꝛ ibi ponit mltas ꝓcoz. Adde tex. ī. c. nā ꝛ ego. ꝛ ℣. si. cū ꝓcoz. ī glo.

2 ¶ Utr factū illegitime cēseaf factū: R. q̄ ñ. vt ī. c. veniens. ꝛ pīsby. nō bap. sic inutile et nullū paria iudicaf. c. inf coz palia. ꝛ trāsla. pla. Sic etiā dz nō ee q̄ min⁹ idone⁹ ē. vt in l. j. ff. qđ cuiusqz vni. facit tex. cū glo. ī. c. fra ternitatis. ꝛ fri. ꝛ male. Uñ Bart. p. d. l. j. dicit. q̄ si ꝓcurator nō facit fidē ꝛ mādato pinde ee ac si nō ꝓduisset. ꝛ dñs tāqz ꝑtūar dz puniri. Itē excipe ꝛ nō ꝓbare: idē ē sic ñ excipe. c. cū sup. ꝛ ꝓcef. pīē. Et paria sunt q̄ ad iuris effectū nō ee ꝛ non apparere. l. duo sunt ticij. ff. ꝛ testa. tu. Itē nō fieri ꝛ tarde fieri. vel eo mō q̄ fieri nō dz. arg. c. auditis. ꝛ ꝓcu. ff. q̄ satisda. cog. l. quotiēs. ꝛ ibi glo.

¶ Utr pl⁹ sit facto ꝓsentire q̄z ꝛbo: R. q̄ sic. 3 glo ē in. c. ī causis. ꝛ elec. vide glo. ī. c. dilecti filij. el. ij. ꝛ app. vbi pl⁹ factis loq̄mur. Factū alienū ꝑmittēs quō teneaf. vide. j. spō/salia. §. xiij. Factū vbi ꝑmittif vēit. qđ inē/est ī obligatiōe. ff. si q̄s ī ius vo. ñ ie. l. cū q̄s.

Falcidia vide. ī. Legitima.

Falsarius dz quis diuersimo/de. vt nō. ī. c. ī me/moriā. xix. dis. ꝛī. c. q̄sq̄s. xj. q. iij. dđ cri. fal.

¶ Utr sit falsari⁹ q̄ absentiū noia ī (p totū 1 instr̄o ponit. vel q̄ sigillū furtiue surripit: R. q̄ sic. vt nō. ī. c. quāto. ꝛ. c. ea. ꝛ his q̄ fi. a p/la. Itē ꝑm Bar. in auf. pībr. C. ꝛ sacrosan. eccle. falsitas nō solū cōmittif in dicēdo falsum: sed etiā in tacendo verum.

¶ Utr apices lr̄am alteri⁹ vt legat sit falsari 2 us: R. glo. in. c. cū olim. el. ij. ꝛ offi. ꝛleg. te net q̄ ꝛbet puniri tanqz falsari⁹. alle. c. olim ꝛ rescrip. ꝛ. c. ad audientiā. dđ cri. fal. Inno. dđ tenet q̄ iste min⁹ ꝓccat qz si falsificassz si gillū apponēdo adulterinū. tñ falsarius est ꝓpter qđ dicit Pet. ꝛ ancha. q̄ solū dz pu/niri pena extraordinaria. c. ꝛ causis. ꝛ offi. ꝛle. ꝛ ꝓcurrūt cōiter ꝛbo. ꝛ. c. allegata p glo. loquunf ꝛ falsario q̄ facit rasurā viciādo lit terā. vt in. d. c. olim. vel apponendo sigillū adulterinū. vt in. d. c. ad audiētiā. Bar. di cit q̄ si apit ostēdendo aduersario mittētis. pōt puniri vt falsari⁹. ar. bonū ī. l. j. §. is qui ff. ad. l. coz. ꝛ fal. §. is q̄ ꝛpositā instrumē/ta ostēdit aduersario: incidit ī crimen falsi. Qđ nota ꝯ notarios ꝛ aduocatos q̄ osten dūt iura ptis aduersario. Si ꝛo apit sz nō ostēdit aduersario: sic nō punif crimine fal/si. ꝛ videf tex. ī. d. c. cū olim. ꝛ ff. ꝛ cri. stel. p totū. ꝛ ad. l. q̄ testamētū. ff. ꝛ fal. dic. q̄ ē spe ciale ī eo q̄ apuit testm̄ clausum vt puniaf pena falsi. Ex quo collige q̄ ꝓccat mortaliē aperiēs lr̄as alteri⁹ vt legat. nisi spem habeat ī ratiha bitōe. Qđ intelligo qñ aduertēter ꝛ studiose facit: cū veniat puniēdus crimine stellionat⁹. Qđ limito verz si haberenf p/relictis. puta eas ꝓiecit vl lacerauit ꝛ hmōi qz si tales legit p aliquo bono fine: lz al's cu/riositas est. nō tamē mortalis ꝛ se.

¶ Utr lacerās vel ꝓburēs vel celās scriptu 3 ras publicas vel ꝓuatas q̄ ad alīū spectant

ita q̄ ampli⁹ non appareāt sit falsari⁹ ꝛ R. q̄ sic. vt ē casus. ꝛ ibi Bar. i. l. paulus. ff. ō fal. vbi dicit tex. l. cor. pena oēs teneri. q̄ etiā extra testamēta cetera falsa signassent: ſz ꝛ ceteros q̄ i rōibꝫ tabulis lr̄is publicis aliaue q̄ re sine signatiōe falsum fecerint: vel vt verū nō appareat q̄d celauerīt. surripuerint. deleuerint. subiecerint ꝛ resignauerit: ea dē pena affici solere dubiū nō ē. hec ibi. Blo. i ℔. surripuerint. dicit sic vt nō eēt ꝓburēdo. Et sic patet q̄d dicendū de falsantibꝫ libros mercatorꝫ cōburentibꝫ vel occultantibꝫ vel alias sc̄pturas. ꝛ vltra dictā pēnā tenent ad restitutionē totī⁹ interesse. tex. ē in. l. q̄ tabulas ff. de fur. de quo vide. j. Restitutio. j. i ℔. scri.

4 ¶ Utrꝫ falsificās monetā sit falsa (pturas. ri⁹ ꝛ peccet mortaliter ꝛ R. q̄ sic. fm Host. Joan. Pe. ꝛ Jo. de imo. in. c. quāto. de iureiurā. ꝛ patet p tex. ibidez vbi dr q̄ seruās falsam monetā agit inique: ergo fortī⁹ falsans. ptz etiā p extrauag. Jo. xxij. q̄ excōicat oēs tales in regno Francie. ꝛ tenet restituere omne damnū datū illi psone cōitati vel pplo dānificato. vt nō. p̄fati doct. vbi. s. vel si nesciat specialis psona: saltē paupibꝫ. arg. eo. q̄ nō. in. c. cū tu. de vsur. ꝛ i regula peccatū. de re. iuris. li. vj. ꝛ vide Host. i sum. ti. de cēsi. §. ex q̄bus. ℔. q̄d si moneta. Idē dic fm Bra. ob/do. de illo qui recepit falsaz ignorāter. quaz postea sciēs expēdit p bona. Nō limito in pecunia alicui⁹ importātie. sec⁹ i denario vsuali sicut dico de furto. j. Furtum. §. xlij.

5 ¶ Quot modis falsat moneta ꝛ R. tribꝫ modis fm cōiter doct. in. d. c. quāto. Primo in forma. s. q̄n imponit signū illius q̄ eaz cudi nō facit. vt in. l. falsi nomis. ꝛ l. q̄ nomine. ff. de falsis. ꝛ in. d. c. quāto. Scdo ex materia metallica. s. q̄n fit de ere vel de stanno. vel nō de debita liga. vt in. l. paulus. ff. de solut. fm Bar. vel cū talis materia immisceat vbi nō debet. vt in. l. qui numos. ꝛ in. l. cornelia ff. de sal. la ꝑma. Tercio ex pōdere. Naz ista tria requiruntꝫ de substātia monete. vt in. l. j. §. j. ff. de contrahen. emp.

6 ¶ Sed quero q̄d pond⁹ debet habere ꝛ R. fm glo. ꝛ doc. in. d. l. j. ꝛ Bar. in. l. ij. §. j. ff. si certū pe. q̄ de iure tātus debet esse valor monete ꝛ tantū pōdus quātuz erat prius i materia nō reductis expēsis nec labore q̄ de iure debet fieri de publico. Sed fm Innoc. quē cōiter sequunt doc. ꝛ seruat ex ꝓsuetudine. tātū debet esse i pondere quātū erat i materia reductis expēsis ꝛ labore. qz nemo suis expensis teneat eā facere. ff. qui. ex cau. ma. l. j. ꝛ. c. q̄ sen/tit. de reg. iur. lib. vj. Immo plus credit Inno. q̄ si ꝓnceps indiget: poterit inde sentire aliq̄d lucrꝫ ꝛ sic minuere a ꝓdicto pondere. Sed ℔a. i. d. c. quāto. de iureiurā. limitat vez: nisi spargat extra regnū. qz cū damno nō subditorꝫ suorꝫ nō pōt. quā credo verissi mā. Credit Inno. etiā q̄ ꝓnceps cū consensu populi possit minuere. hoc ē q̄ sit miꝛis ponderis q̄z deberet. ꝛ tamē expendat acsi eēt iusti pōderis. Rō. qz quilibet pōt renūciare iuri suo. vij. q. j. q̄z periculosum. ꝛ dicit sufficere ꝓsensum maiꝛis ptis magnatuū regni. qz negociū regni r̄putat negociū vni⁹ ciuitatis. arg. in. l. ij. §. sancimus. C. de iureiur. ꝓpter calum. Sed ℔a. vbi. s. dubitat de hoc: cū tractet de ꝓiudicio singulorꝫ corꝫ. arg. eorꝫ q̄ nō. in. c. cū oēs. de consti. ꝛ C. que sit lon. cōsue. in Rica. Et ego credo requiri cōsensum singulorꝫ: nisi q̄n ex alia cā ꝓpter hoc alleuiarent. puta ab angarijs ꝛ hmōi. p ea q̄ nō. i d. iuribꝫ. Dicit tn Inno. nō sufficere cōsensum ppli vt expendat extra regnū.

¶ Utrꝫ ꝓnceps fraudet monetaz quādo re 7
probat valentem: et minus valentem accepta vt de reprobata habeat bonū forꝫ: ꝛ illā cōflari faciat ꝛ cudi. ꝛ R. Ho. vt recitat ℔a. vbi. s. q̄ sic. Facit tex. in. l. elegāter. §. qui reprobos. ff. de pigno. actio.

¶ Utrꝫ radētes vel tondētes sint falsarij. vl 8
subtilius ex aqua pticulaz auri vel argenti tollēdo ita q̄ cognosci nō pōt. ꝛ R. q̄ sic. vt in glo. d. c. quāto. ꝛ tenent ad restitutionē dānificatis. vel si ipsos ignorāt paupibus de necessitate. c. fi. de iniur.

¶ Utrꝫ illi q̄ singulos denarios ponderāt. et 9
graviores retinēt ꝛ ꝓflari faciūt sint falsarij ꝛ R. vt colligo ex Host. Jo. an. ꝛ Pet. de ancha. ꝛ Imol. vbi. s. Si illi q̄ cudūt pecuniam qz aliqui denarij sunt q̄nq̄z minus. propterea dimittūt alios plus i pōdere qz non pñt equaliter oēs sculpere. tūc tales sunt falsarij. ꝛ tenent ad restitutionē cōitati. qz corpus pecunie damnificauerūt. Si aūt oēs denarij sunt iusti pōderis: sed aliq̄ sunt amplioris. ꝛ illos radūt. dūmodo remaneant iusti pōderis seu conflāt. nō credo falsarios licet male faciāt. ꝛ nullo mō sit eis ꝓuidēdū. q̄ si nolūt abstinere: nō credo eos fore extra statum salutis ꝓpter hoc.

¶ Quid de falsario lr̄arum apostolicarū. vi/ 10
de. s. Excōmunicatio. v. casu. iij.

¶ Utrꝫ falsificās mēsuras ꝛ pondera tenea/ 11
tur ꝛ R. q̄ vltra mortale tenet ad restitutōez totī⁹ damni dati. vt ptz ex. c. ij. de emp. ꝛ vē.

ꝛ dereret. xxx. diebꝫ in pane ꝛ aq̃ penitere. vt ibi licet sit arbitraria hodie. Idē dic de vtē/te sciēter falsis. Et falsans mēsuras teneť. l. cor. de fal. ff. de extraor. cri. l. annonā. circa fi. q̃ ē pena publicatōis oīm bonoꝝ cū deportatione si liber est: si seruꝰ vltimū supplicīū. vt l. j. i fi. ff. de fal. Utēs ꝯo falsis pōt puniri in duplū ꝛ relegari in insulā. ꝛ ff. de fal. l. pe.

12 ¶ Utr̃ instrumēta ꝯfecta p falsum notariū sint nulla: ℟. vt colligit ℣a. i. c. fraternitatis. de here. p Inno. ibidē. aut loq̃mur de instrumētis ꝯfectis post falsitatē ꝯmissaz: vel etiā añ. tñ nō dū dānatū sed toleratū i officio. ꝛ sic valēt ꝓtextu officij: licz postea damneť. facit. l. barbari⁹. ff. de offi. p. Aut loquimur de instrumētis ꝯfectis post dānatōz notarij. ꝛ sic nō valēt. vt. l. si aliq̃d. C. de suisce. ꝓpo. ꝛ archa. Facit tex. in. l. si quis ex argentarijs. §. fi. ff. d eden. Bar. tñ in. l. j. ff. ad. l. iul. repe. limitat vez. qñ notarius fuit damnatus ꝓpter falsitatē ꝯmissaz i officio tabellionatus. ꝛ sic loquit. d. l. si aliquid. secus si alꝫ fuisset damnat⁹ de falso ꝯmisso ex alia cā extra officiū tabellionatus: sicut i quodā cōsilio ipse Barto. cōsuluit ꝓ quodā notario damnato. qz extraxerat duas chartas de libro cōitatis: valebāt eius instrumēta. licet sit infamis effectus. Et hoc vez dūmodo illud officiū nō habeat in se dignitatez. vt qz est notarius ꝓncipis. l. j. C. de mānda. ꝓn. vel salariū de publico. vt qz est notari⁹ i bācho. qz tunc nō valerent. alꝫ sic.

13 ¶ Utr̃ instrumētū factū a notario nō damnato qđ hz diuersa capitula sit falsum si falsitatē hz i vno capitlo: ℟. ℣a. vbi. s. q aut falsitas puenit ex vicio notarij. ꝛ tūc aut cōcernit substātialia instri. puta qz i inditōne aut die: ꝛ tūc totū corruit. vt nō. i. c. inter. de fi. instru. ꝛ in auť. vt ꝓpo. no. ipera. circa ꝓn. Aut ꝯcernit substātialia negocij. ꝛ tūc distingue. aut capitula sunt ꝯnexa: ꝛ tūc totuz reꝓbať. Aut nō sunt ꝯnexa sed sepata. ꝛ sic solū illud capitulū falsum reꝓbať. Et sic limita Bar. in. l. si ex fallis. C. de trāsac. q̃ tenet q qñ venit ex vicio notarij totū corruit qđ Inno. etiaz tenet. Si ꝯo falsitas ē circa extrinseca. vt qz scꝑsit ꝯtrahētes eē ꝯsanguineos vel aliq̃d aliud qđ nō facit ad negocium: licet hꝫ sit falsuz: nō reꝓbať ꝓpter hoc instrumētū. qz hoc nō ē vicium notarij. ꝛ idez dicī teste. Et idē voluit Inno. i. d. c. fraternitatis. vide glo. i. d. l. si ex falsis.

Fama est illese dignitatis status legibus ꝛ moribus cōꝓbatus. l. cognitōem. §. extimatio. ff. de va. ꝛ extraor. cogni. ꝛ i glo. c. vestra. de coha. cleri. et

¶ Utr̃ fama sit defendēda: ℟. fm (mulie. 1
glo. i. c. senti. xj. q. iij. q aut sumus inter tales q̃ parati sunt imitari. ꝛ sic peccat morta/liter qui eā nō defendit ꝓ posse. Et sic intelli ge. c. nō sunt audiēdi. ea. q. ij. c. nolo. xij. q. j. ꝛ de ꝯse. di. j. iubemus. Aut sumꝰ iter tales q̃ solū parati sunt reꝑhēdere nō imitari ꝛ sic sufficit nobis ꝯscientia nostra: et nō tenemur defendere Et sic intellige. c. qđ obest homini cum. v. capitulis se. xj. q. iij.

¶ Quot modis ledit fama ꝛ quō sit restitu- 2
enda. vide. s. Detractio.

¶ A quibꝫ est abstinēdū ꝓpter famā conser- 3
uandā. vide. j. Scādalū. §. iij.

¶ Fama ꝓprie ē qñ tota ciuitas vel vicinia 4
vel maior pars acclamat aliq̃d. vel dic q ē cōis locutio ex verisimilibꝫ ꝯiecturꝫ surgēs: vt colligit ex nō. i. c. si duo. xxv. q. vj. ꝛ in. c. sup eo. de eo q̃ cog. ꝯsan. vxo. sue. ꝛ in. d. c. vestra. Uñ ꝓmo opt̃z q sit ex verisimilibꝫ ꝯiecturis. qz alꝫ ꝓprie nō ē fama quo ad iuris effectū: sed sunt vane voces ꝓpli. de q̃ p Bar. i. l. de miore. §. tormēta. ff. de questio. p glo. ꝛ docto. i. c. inquisitōis. ꝛ i. c. cū oporteat. de accu. ꝛ nō sunt audiēde. vt i. c. ij. de elec. ꝛ tex. i l. decurionuz filij. C. de penis. l. diuo marco. C. de ma. te. et. l. si ꝓuatus. ff. q̃ et a q̃. Uñ dicit ℣a. i. c. venies. el. j. de testi. q testis deponēs de fama debet reddere ratiōez seu causam sufficientē sui testimonij. Scđo requirit q sit saltē maior pars. quia vt dicit ℣a. in. c. cum i tua. de spō. q dicta paucoruz nō infamāt. Et ꝓpterea differt fama a rumore quia rumor est quādo aliqua pars vicinie aliq̃d asserit. sz fama qñ maior ps. vñ se habet i plus. vt dicit glo. i. d. c. sup eo. Pro q̃ nota q noīe ptis venit media ps. vt in. c. ij. §. j. de decī. li. vj. ꝛ i. l. nomē filiaz. §. portōis ff. de ver. sig. Sed qñ addit aliqua: tūc verificat i qualibet mūma ptícula. qz dictio aliqua restrigit Attñ licet req̃rat maior ps ad famā faciēdā. tñ ad ꝓbādum sufficiūt duo testes. vt no. glo. ij. q. j. §. qñ. el. ij. et i. l. iij. ff. de testi. Et no. Bart. i. d. §. tormēta. Et ꝯ ꝓbatōez fame admittit ꝯria ꝓbatio. ꝛ si secūda ē clarior obfuscat effectꝰ ꝓme. ꝛ ideo eo casu q̃ infamia sufficeret ad torturā: si ꝓbaret ꝓ alias ꝓtē bona fama tolleret ꝓsumptiō ꝓma. ꝛ sic ꝓbatur tex. i. d. c. cū in tua. ꝛ qđ no. Bar. i. l. fi. C. de questio.

Familia quid comꝑhēdat: ℟. Archiđ. de ꝓmis. licet.

lib. vj. dicit. q triplex ē familia. quedā ppe/tua z religiosa: vt religiosi. clerici z ꝓsimiles. z tales gaudēt ꝓuilegio ꝓuētus: vt collegij. de sta. m̄ona. recolentes. C. locati. l. milites. Aliter tenerent duplici iure cōtra. c. cognouimus. cū si. xij. q. ij. Et de hac loquit. c. cuz olim. de arbi. Est z alia. s. que nō ecclesiasti/cos tm̄ comphēdit sed etiā laicos sicut sunt vxor. filij. nepotes. serui. famuli. q ī eius domo eius sumptibꝫ viuūt cōtinue. de qua intelligit. ff. de publi. l. j. §. familie. C. ad. l. cor. de sic. l. si forte. que ponit de pen̄i. dis. j. z de here. c. filij. lib. vj. in fi. z de testi. c. in lris. vbi d̄ hoc. z. iij. q. v. c. j. Et de tali intelligit quod dicit in. d. c. licet. de quo vide. j. Interdictuz vj. §. iiij. Est et alia familia que nec est ppetua nec mercēnaria. sicut clerici z religiosi et alij ecclesiastici dicunt de familia ecclesie. de quibꝫ. xvj. q. vj. de lapsis. Est z alia de qua i l. fi. C. de ver. signi. vbi nomē familie cōprehēdit parētes. liberos om̄esqz ppinquos et substantiā z libertos etiā z patronos necnō z seruos. z hec significatio habet locuz in fideicōmissis. vt ibi patet.

1 ¶Ad q̄d tenet p̄familias: R. q ad duo tenet de p̄cepto. s. ad ministrationē necessariozꝫ ad vitā z ad disciplinā taz verbo q̄z exemplo mozꝫ. vt colligit. j. ad Timoth. v. et ad Ephe. iij. z nō. i. §. necesse. xlvij. di. aliꝫ ē pctm̄ mortale de sui natura. nisi excuset aliq̄ circūstātia: puta necessitas et hmōi. vel nisi sit famul⁹. de quo i se. iij. §. dicā. vel sit circa ea q̄ n̄ sunt necessaria ad salutē omissio cozrectois. Et sic intellige. xxij. q. iij. duo ista

2 ¶Sz nūquid ifirmāti te (z. q. v. nō putes neat sbuenire q̄ ex mercede locauerat opas suas: R. q̄ ad expēsas fm̄ Bar. i. l. si cū totē. §. sin aūt. ff. so. ma. z. l. i reb. ff. ꝓmo. q ad magnas expēsas nō tenet. Qd̄ limito veruz rōne famulat⁹. sec⁹ si teneret vt paupi Quo ꝯo ad salariū Jo. an. d. An. Jo. de imola. z Pa. i. c. j. de clē. egro. z ꝓmuniter doct. tenēt q nō. q2 casus ꝓtingens in ꝑsona q̄ locauit opas liberat ꝓductorē a p̄statiōe mercedis. l. si vno. §. itē cū quidā. z quod ibi nō. ff. loca. z qd̄ nō. in. l. i reb. ff. ꝓmo. z glo. in. l. fi. §. idē iuris. el. ij. ff. ad legē rho. de iac. Hoc tm̄ limitat Pa. vbi. s. qn̄ salariū debet soluz rōne ꝑsone. secus si daret rōne alioꝫ etiam. Un̄ ptās q̄ habet famulos z iudices quibꝫ habet soluere. licet infirmet vel moriat: tenetur nihilomin⁹ heres. z ideo ipse p̄t petere. z debitores debēt ei soluere. tex. ē in. l. pecuniā in p̄in. de ꝓdi. ob cām. facit qd̄ nō. in. l. dicem functo. ff. de offi. asse. Innoc. videt tenere q debeat salariū. i. c. ppter sterilitatē. de loca. facit. c. j. de. de. non resi. li. vj. z ibi Be. p illū tex. dicit. doctori vel famulo nō d̄z subtrahi salariū ppter infirmitatez. allegat qd̄ habet in Spe. de cle. nō resi. §. postqz. v. q̄d si mercennari⁹. Et illud tenet Sali. in. l. licet. C. loca. z pulcre Ange. in disputatione exorta guerra. facit. l. quesitū. ff. de re iudi. Et hoc ꝓcedit indubitāter vbi ꝓsuetudo sic est qz tunc debet. qz illud videt actū quod ē cōsuetuz. l. q si nolit. §. qui assidua. ff. de edi. edic. Sed vbi ꝓsuetudo nō ē: tene q nō debet nisi vt dictū ē: z in casu spāli. vt. C. de ad no. di. iud. l. post duos. vbi a duocato debet salariū ex publico cōstitutū. licet moriat infra annuz. secus eēt de salario ꝓmisso a pte. qz nō debet nisi p rata tp̄is fm̄ Bar. in. d. l. dē functo. Silr in. l. cū heres. §. stichus. ff. de sta. libe. vbi qn̄ p seruū nō stat quin seruiat. nihilominus libertatē legatā ꝓpter hoc cōsequit. d̄ quo dic vt. j. Locatio. §. xv. vbi pulcre tangitur hec materia.

¶Utz cū d̄ns nō p̄t corrigere suā familiā vel aliquez ipsoz teneat ipm expellere: R. q si nec verba nec verbera emēdāt: sed subtractio necessariozꝫ seu expulsio corrigeret: tenet expellere. ar. eoz q nō. i. c. nō ois. v. q. v. Si ꝯo licētius pccaret expellēdo: faciat q̄ntū potest. z licet ille nō se corrigat excusatur vt patet in. c. quātūlibet. z. c. se. xlvij. dist. 3

¶Utz possit cā correctionis verberare clericos. vide. s. Excōicatio. v. casu. j. §. iiij. 4

¶Utz p̄familias teneat de furto familie. vide. s. Dns. §. iiij. z. j. Obligatio. §. pe. z vl. 5

¶Utz familia epi gaudeat p̄uilegio fori: R. Pa. i. c. null⁹. de fo. ꝓpe. cōiter tenet q sic 6

¶Utz familia vel aliqs eoz teneat reuelare delictū d̄ni sui req̄sit⁹ p obedientiā superior: R. q nō si criminaliter vult procedere. vt. iij q. iij. c. lege iulia. el. ij. Si aūt ciuiliter sic credo teneat. qz nulla lege repellit. vt no. glo. iij q. v. c. j. Qd̄ credo verū q̄n nullū malū sibi imineret ex hoc. als secus. qz nō teneoz cum malo meo facere bonū ꝓximi temporale. 7

¶Utz d̄no familie q fecit iurare familiā de ꝓbitate dicēda sit parēdū: R. fm̄ Durā. aut iste d̄ns ē truculēt⁹ z ꝓbabiliter haberet ferus. et sic nō teneat. quia illicitū fuit iuramētū. Si ꝯo ē mālsuet⁹ z ꝓbabiliter credit q nō ꝓcedz nisi rōnabiliter. tūc distingue q aut res puta asportate erāt ad custodiā suam ꝓputate. z sic sicut p̄t ꝓseq̄ asportātē sic z d̄no reuelare. Si ꝯo nō erāt ꝓputate ad ei⁹ custodiā. tūc 8

si ꝑt ꝓbare teneꝯ dicere ꝟitatē. Si ꝟo nō ꝑt ꝓbare nō ꝺz reuelaꝛ nisi tali q̄ ꝓssit ꝓdesse ⁊ nō obesse. ⁊ si alio mō iurauit: nō fuit licitū iuramētū nec obligatoꝛiū. Idē dic̄ Hug. de testib⁹ sinodalib⁹ q̄ nō teneꝯ denūciare epo lz iurauerit. nisi crimia q̄ ꝑnt ꝓbare. xxij. q. iij. si q̄s. alꝫ esset ꝓditoꝛ. ij. q. j. si peccauerit nisi h̄ faciat secrete illi q̄ hz coꝛrigere ꝑnaliꝛ ar. xxij. q. v. h̄ vꝛ. De h̄ vide. s. Denūciatio

9 ¶ Utꝛ obligat⁹ ꝓcurare aliquā fami (§. r. liā vl̄ frēs alicui⁹ dom⁹ teneat exercrescēte familia vl̄ fratrib⁹ i nūeroꝝ. R. ſm Pau. q̄ si familia vl̄ frēs hēbāt numeꝝ ꝺetermiatū: tūc nō teneꝯ. Si aūt ideterminatū: vt sunt frēs minoꝛes alicui⁹ q̄uēt⁹: sic teneꝯ. facit. c. q̄nto. de cēsi. si tñ nimis gꝫareꝯ ꝑ iudicē officiū sibi ꝓ uidebit. Et sic ꝓtz q̄ q̄ ad ꝓsciam nō teneꝯ.

Familiaris q̄s dicaꝯ. R. ꝟz glo. iij. q. v. c. j. q̄ large dicunt oēs q̄ cohabitāt cū aliq̄. vt i c. i lr̄is. de testi. ⁊ c. insinuate. de off. ꝺele. Glo. i. ꝺ. c. i lr̄is. dicit. familiares appellanꝯ ꝓsanguinei. colon⁹. aſcꝑtici⁹. mercēnari⁹. filius i ptāte. libert⁹. seru⁹ ⁊ oēs habitātes in domo Domestici ꝟo sunt q̄b⁹ ratōe patrie ptātis vel dñice impari pōt. ſm glo. in. ꝺ. c. in lr̄is. Qñ em̄ ꝺz familiares domestici: intelligunt oēs q̄ i expēsis alicui⁹ ꝓmensales ꝓtinue exi stūt. etiā si aliq̄n abesse ꝑ eius negocijs gerē dis ꝓtingat. vt nō. i. c. si. de ꝟ. sig. li. vj.

Familiaritas cū mulieribus ꝓhibe tur ecclīasticis. xxxij. di. iterdixit. ⁊ duob⁹. c. se. xxxiij. di. q̄rūda. lxxxj. di. clericꝯ. xvij. q. ij. cognouim⁹. de coha. cle. ⁊ muli. ꝑ totū. vide. s. Clericꝯ. v. imo vt dicit Hie. i. c. hospitiolū tuū. xxxij. di. Nō pōt ꝺigne cū ꝺo habitare q̄ femia ꝛ acceſſib⁹ ꝺelectaꝯ. Familiaritas nimia parit ꝓtēptū. de iudeis. c. ⁊ si iudeos.

Fatū q̄ credit moꝛtaliꝫ peccat. xxvj. q. vij. nō obſeruetis.

Fauere puerſis idē est ac si ipe faceret. xj. q. iij. q̄ cōſentit. lxxxiij. di. nemo. ⁊. c. ſe. xxij. q. iij. si quis.

Fautoꝛ quis dicaꝯ. vide. j. Nere ticus. §. xxiij.

Femina nō ꝺz tōsari etiaz cā religiōis. c. vt oꝛat⁹. i fi. ꝺ. ꝓuer. ꝓiu. ⁊ itelligit nō solū ꝺ tōsura q̄ dicit clerica: sed etiam ꝺe rasura q̄ fit ꝑ abſcisionē capillorū vsq̄ ad aures. facit. xxx. di. q̄. cūq̄ mlier. ⁊. xx. q. iij. c. ij. ⁊ de. attēdētes. de ſta. regul. Glo. tñ. i. ꝺ. de. videꝯ tenere. q̄ ꝓsuetudo ꝟia excusat. et q̄ c. q̄cūq̄ mlier. itelligit ꝺe illa q̄ vult remanere i ſeculo nolēs religiōi ꝺeseruire sed mūdialiter viuere. ⁊ placet. Peccat g̃ moꝛtaliꝫ talꝫ tōsurās se. cū in. ꝺ. c. q̄cūq̄ mulier. sit excōicāda. qꝺ etiā intellige nisi ex necessitate h̄ faceret vel cā religionis seu mūdi ꝓemptus.

¶ Quare femia cit⁹ pubescit⁹ R. gl. i. l. ij. C. de his et ve. eta. ipe. qꝛ mala herba cito creſcit. Sz ē alia rō quā reddūt ꝺc. i. c. lr̄as. ꝺe ſpō. ipu. ſ. qꝛ sexꝯ mliebꝛ ē debilioꝛ ⁊ cit⁹ ꝺefficat. ⁊ iō cit⁹ pficaꝯ sicut i alijs videmus 1

¶ Que sunt illa q̄ mulier nō ꝑt exercere. R. mlia. nō ꝑt ꝑdicare nec ꝺocere publice. xxxij. di. mulier. nec ꝓfessiōes audire. nec alijs bñ dicere. vt i. c. noua. ꝺe pe. ⁊ re. Itē nec tangere sacra vasa. xxij. ꝺist. sacratas. nec sacratas pallas ꝓtingere. nec incēsum circa altaria ꝺeferre. vt i. ꝺ. c. sacratas. Itē nec actū alicui⁹ oꝛdinis exercere. vt i. ꝺ. c. noua. ⁊ i. c. tāta. ꝺe ex. ꝑla. ⁊ nō. in. c. ꝺilecta. ꝺe maio. et obe. Itē nec iudicis nec mgr̄atus gerere officiū nisi i casib⁹ ꝺe q̄b⁹ in glo. xv. q. iij. §. j. nec postulare nec ꝓcurare nisi i ꝓpria cā ⁊ suoꝝ. vt. nō. i l. femine. ff. ꝺe reg. iu. ⁊ iij. q. vij. §. tria. xv. q. iij. §. j. Itē nec testꝯ eē. ꝺe q̄ ꝺic vt. j. Testis §. v. nec ꝑsonaliꝫ posset trahi ad iudiciū cā ferēdi testimoniū. aut alia q̄libet cā q̄ i iure nō exꝑmitꝯ ꝺ eiꝰ voluntatē. ⁊ si ē religiosa nō ꝑt etiā si vult trahi ad iudiciū ex q̄ quis cā ꝑsonaliter. c. mulieres. ꝺe iudi. lib. vj. Itē nec viri habitu vti sub pena anathematis. xxx. di. si q̄ mlier. Itē nec accusare nisi i certis casib⁹ ꝺe q̄b⁹. xv. q. iij. §. j. i ter. ⁊ in glo. Itē nō pōt se obligare seu ꝓpriā subaz ꝑ ꝺebito viri nisi creditū sit ꝙuersum i suā vtilitatē. vt in auc. vt nulli iudi. §. ꝛillō ꝟo. Itē nō ꝺz icarcerari vel ꝺetrudi ꝑ aliquo ꝺebito. vt ibidē.

Fenus ē vsura. sed ꝺiffert in h̄ ab vsura. qꝛ vsura ē lucꝝ ꝺ capitali acceptū. Fenus ꝟo ē lucꝝ ꝺe vsura. Unꝺe Brecismus. Est vsura suos cū q̄s tradit mihi numos. Spe lucri fen⁹ duplex vsura vocaꝯ. Qꝺ q̄dē fen⁹ ip⁹ ꝓbū exercētes sunt infames. l. imp⁹ ꝓbū. C. ex q̄b⁹ cau. infa. irro. De quo dic vt. j. Usura. qꝛ cōiter vnum ꝑ altero accipiꝯ. vt in. ꝺ. l. imp⁹ obum.

Ferie dicunt. qꝛ p̄stant vacationez ab his q̄ fiūt in foro iudiciali et opib⁹ seruilib⁹. quaꝝ aliq̄ sunt ob reuerētiā ꝺei introducte. vt i. c. ꝙuestꝯ. ꝺe fer. ⁊ C. e. ti. l. ꝺies festos. Alie sunt ob reuerētiā p̄n/

cipis vel ciuitatis. vt dies natiuitat̃ siue vl' dies ꝓncipij ꝛc impio. C. eo. ti. l. oẽs. Alie sf ad requiẽ laboris. vt ps messiũ et vindemiarũ. ꝛc q̃bꝫ i. d. c. ꝙquest'. 7. ff. eo. ti. l. j.

1 ¶Utr̃ ptes possint renũciare dictis ferijs: R. q ꝓmis 7 scdis nõ. tercijs sic. vt i. d. c. cõquestus. 7. xv. q. iij. in summa.

2 ¶Utr̃ nullo mõ possit q̃s ꝙpelli ad iudiciũ in pfatis ferijs: R. q nõ: nisi in casibꝫ ꝛc q̃bꝫ ff. e. l. j. 7 ꝛc q̃ i. c. vlt. ꝛc iudi. 7 nisi necessitas vrgeat. puta q2 res erat pitura. vt exempla habes i. l. j. ij. et. iij. ff. eo. 7. l. j. ff. ꝛc dã. infec. Aut pietas. puta cã ꝛbiliũ vel miserabiliũ psonar̃. d. c. ꝙquest'. q2 i opibꝫ miscdie nõ ẽ habẽda distinctio diez̃. ar. lxxvj. di. vtinã ꝛc ꝙse. dist. v. nunq̃. 7 summa rõ ẽ q̃ ꝓ religione facit. ff. ꝛc reli. 7 sump. fune. l. sunt pone

3 ¶Festũ seu ferie solẽnes q̃ i honorez dei sunt introducte. 7 i q̃bꝫ abstinẽdũ ẽ ab opibꝫ seruilibꝫ q̃ sunt: R. sunt infrascꝑta posita in. c. ꝙquestus. ꝛc ferijs. s. Natiuitas dñi. sancti Stephani. scti Johis euãgeliste. sctoz innocctũ. scti Siluestri. Circũcisio dñi. Epiphania dñi. Septẽ dies dñice passionis. Resurrectõ dñi cũ septẽ diebꝫ seq̃ntibꝫ. Pẽthecostes cũ duobꝫ seq̃ntibꝫ. Natiuitas b. Johis baptiste. Sctoz. xij. aplorz. sc̃i Laurẽtij. Purificatio Marie ẏgis. Annũciatio ei9. Assũptõ eiusdẽ. 7 Natiuitas ipsius Dedicatio sc̃i Michaelis archãgeli. Festũ oim scoz. Dies dñici. Oẽs alij dies q̃s epi i suis diocesibꝫ cũ clero 7 pplo duxerint celebrãdos. i. c. pnũciãdũ. ꝛc ꝙse. di. iij. vbi pfate solẽnitates ponũt. addunt etiã tres dies rogationuz. Dedicatio cuiuscũq; oratorij. Festũ sancti Martini põtificis 7 confessoris In. c. crucis dñi nr̃i. ꝛc ꝙse. dist. iij. ponit festũ inuẽtõis sctẽ crucis. In de. si dñm. ꝛc reli. 7 ve. san. ponit festũ corpis xpi Adde fm Jo. an. quẽ sequit. d. Ant. 7 etiã Pa. i. d. c. ꝙquest'. cũ nõ reprobet festa q̃ttuor doctoz ecclie. Sed i istis 7 oibꝫ alijs pdictis standũ ẽ ꝙsuetudini fm Ho. 7 Pa. i. d. c. ꝙquestus. Sil' ꝛc festo sancti Bartholomei q̃ ad diẽ i quo fiat. c. ꝙsulũ. ꝛc obser. ieiu. Un̄ hodie dies passionis 7 septimana resurrectionis 7 dedicatõis oratorij: 7 q̃ttuor doctoz 7 euãgelistaz nõ seruant. Sed limita vt videlicet intelligam9 q ꝙsuetudo ꝛc roget pfatis festiuitatibꝫ: dũmõ nõ sit dñic9 dies vl' eo maior. sicut est festũ natiuitatis dñi. resurrectõis. ascẽsionis. pẽthecostes 7 epiphanie. vt i. c. licet. ꝛc ferijs. ꝛc i glo. quã sequũt doc. vbi addit Jo. an. assumptionẽ ẏginis gloriose. ar. c. fi. ꝛc sen. ex. lib. vj. q2 nõ credo valere ꝙsuetudinẽ in ꝙtrariũ cũ videant q̃ iuris diuini. vt patet in. d. c. licet.

¶Utr̃ ꝙsuetudo possit alias a pfat̃ festiui- 4
tates introducere ita q ꝛc pcepto teneamur ad illas: R. q sic. sicut põt facere aliã legez. 7 q̃n fit. vide. s. Cõsuetudo. §. ij.

¶Utr̃ eps cũ clero solũ possit idicere festũ: 5
R. q nõ. sed oportet q faciat cũ pplo. vt s. pz

¶Festũ ymaculate ꝛceptõis gl̃iose ẏginis 6
mr̃is dei Marie: licet ecclia romana antiq̃tus nõ celebrauerit. vt pz ꝑ Tho. i. iij. pte. q. xxvij. 7 p sanctũ Bo. i. iij. di. iij. et ꝑ glo. ꝛc conse. dist. iij. in. c. pnunciandũ. q2 ei9 puritas nõdũ erat reuelata. tamẽ hodie ꝛc ipsa ꝛceptõne facit solẽne officiũ 7 festũ cũ largitõe indulgentiaꝝ que in festo corpis xpi sunt date illis q̃ intersunt diuis. et h̃ ꝓpter multa miracula ꝑ que manifestum ẽ q sine pcto originali fuit cõcepta. Et iõ hodie ad euitãda scãdala pcipit sub pena excõmunicatõis late sñie a qua nõ possint absolui nisi a romano põtifice ꝑterq̃ i mortis articlo oĩbꝫ cuiuscũq; grad9. stat9. ordis 7 ꝙditionis fuerint: ne ꝛc cetero ausu temerario psumãt i sermonibꝫ ad pplm seu alis quomõlibet affirmare. q tenẽtes virginẽ esse pseruatã a pcto originali i sua ꝙceptõe polluãt la ꝛc hereſis vel mortal' pcti. vel festũ eiusdem ꝙceptõis celebrãtes. neq; tenere libros vl' legere aut habere ꝑ veris h̃ ꝓtinẽtes. Silicq; pena etiaz liganꝫ qui ausi fuerint asserere q ꝙtrariã opinionẽ tenẽtes. s. q sit cõcepta in pcto originali incurrãt hereſim vel mortale pctm. hec habentꝫ in extraua. Sixti quarti. que incipit. Graue nimis.

¶Quid ꝛc istis festis. scti Anthonij. sc̃i Ni- 7
cholai. sctẽ katherine 7 hmõi q̃ ex ꝙsuetudine celebrant. Ignorat̃ an ex tali ꝙsuetudine sint introducta q̃ habeat vim legis ꝓceptiue: R. q ñ credo peccare mortal' nõ seruãtes nisi eẽt scãdalũ. Rõ. q2 nõ sunt introducta vt ꝛc ꝓcepto: sz ex deuotõe. Ubi aũt eẽt scandalũ: sic ibi ẽ ꝙsuetudo obligatoria: ex q̃ tãdiu ẽ q ẽ ꝑscꝑta 7 reputat̃ obligatoria.

¶Qñ incipit dies festi9. vide. s. Dies. i ꝑn. 8

¶A q̃bꝫ ẽ abstinẽdũ diebꝫ festiuis pdictis: 9
R. q ab oĩ ope seruili. nõ solũ pcti: sz etiã mechanicꝫ. vt agricultura. vt dz i. c. licz. ó ferijs. Pro cui9 intelligẽtia ẽ notandũ fm Ri. i iij. di. xxxvij. ar. iij. q. iij. q op̃ seruile dz triplicit. Aliqñ materialit̃ solũ sz formalit̃ libꝫ. vt vbi gra. scribere nõ ꝓpter tpale lucr̃ sed ad edificationẽ animaꝝ ꝓpter diuinũz

cultū ꝛ hmōi. ꝛ istud nō phibet. imo ꝓcedit vt ꝑz i. d. c. cōquestus. vbi cā pietatis q̄ alīs phibent pmittunt. facit. l. diuus. ff. de feriis vbi ea que faciūt ad disciplinā militarē pnt pagi diebꝫ feriatis. Scdo ꝺr opus seruile formaliter solū. materialiter aūt libꝫ est vt puta cū aduocat⁹ cogitat de his que die crastina ꝺz ꝓponere ppter lucꝫ tpale. rusticus de aratōe terre ꝛ ordinatione bouū. et licet ab isto abstinere debeam⁹ in diebꝫ festis. nō tn astringimur de p̄cepto. Un nō peccat mortaliter talia faciēs: nisi p hoc opus excludat illa vacatio quā debet cultui diuino ex necessitate. quā explicabo i se. q. q̄ sit. Tercio dicit op⁹ seruile materialiter ꝛ formaliter seu finaliter. ꝛ hoc cē ome op⁹ corpale ordinatū sicut ad ꝓximū ꝛ primū finē ad bonū corpis tpale seu ad lucꝫ. ꝛ istud est illud qꝺ phibet de p̄cepto diebꝫ festiuis Un semp peccat mortaliter ipm faciens nisi excuset ꝓpter istoꝝ q̄tuor vnū fm Frā. de may. i tractatu de decez p̄ceptis. Primū opis modicitas seu paucitas q̄ nō impedit spūs libertatē. Scōm necessitas opis que nō possit p̄uenire cōmode nec differri. vt decoctio cibꝫ. p illo die vl ne cessitas coactōis quā faciūt dñi. aliter eoꝝ bona p̄scriberēt. facit. c. licet. de feriis. Tertiū cordis pietas. vt i. c. cōquestus. de fer. vt. s. dictū ē. Quartū publica vtilitas. vtpote p pace ꝛ cordia. p pōte ꝛ hmōi. q̄ etiaꝫ sunt pia. qꝺlibet em istoꝝ excusat q̄ nō sit mortale saltē laborare i diebꝫ festiuis. Ex q̄bꝫ ꝑz q̄d tenendū sit de multꝫ questionibꝫ q̄ reducunt ad infrascriptas questiones. xiij.

10 ¶ Prima de mulieribꝫ q̄ aliq̄ p̄cta ponūt vel scobā domū vel de illo q̄ vēdit vnā solā rē. vel qui putat ramū. facit coquinā. itinerat modicū ꝛ hmōi q̄ nō peccāt mortaliꝫ ꝓpter modicitatez opis. Rō. q. fm s. Bo. in iij. di. xxxvij. sup lrām. ꝛ cōiter theolo. rō p hibitiōis opeꝝ ē vt vacem⁹ deo. ꝛ q. ista modica nō impediūt vacatōez p̄dictā. lꝫ aliq̄liter minuāt. ideo nō est pctm mortale talia facere: nisi q̄s talibꝫ p notabile tps occuparet: vel vsqꝫ ad vltimā defatigatiōz. qꝺ q̄dē arbitrio boni viri relinquēdū ē vt attēdat si rō legis euacuat vel nō: lꝫ solū minuat. faciunt ad hec q̄ nō. i. c. intelligentia. de ver. sig.

11 ¶ Scda de carnificibus qui ꝓ notabile tempus occupant. q. si faciunt ꝓpter necessitatē quā nec p̄uenire pnt. puta quia estas est vel sunt plura festa excusantur. alīs non.

12 ¶ Tercio de tabernarijs. q̄ si faciūt ppter necessitatē excusant Sec⁹ si ad ebrietatē. ad ludum. ꝛ hmōi. Et idem ꝺic de hospitibus.

¶ Quarta de his qui panē. herbas. fructus ꝛ hmōi vendunt. q̄a si faciūt ꝓ necessitate diei festi excusant. alīs nō sicut q̄ vēdūt multa q̄ sunt solū ad gulositatē. nisi esset modicitas distractionis. sicut cin his q̄ vendunt cādelas ꝛ canistria inzucharata ꝛ hmōi. i q̄bus nō optet facere p̄cia. sed quilibet scit q̄ tantū �effz soluere. ꝛ sic soluit ꝛ accipit ꝓ q̄ soluit sine alio strepitu. q. in modico distrahit 13

¶ Quinta de medicis. minutoribus. aromatarijs ꝛ hmōi. de quo ꝺic q̄ licet. quia medicinalia sunt necessaria. 14

¶ Sexta de cursoribꝫ ꝛ mulionibꝫ q̄ sine necessitate magna differre nō p̄nt. ꝛ alijs viatoribꝫ ꝛ conductoribꝫ reꝝ. et ꝺic q̄ excusantur. Itineratio tamē nō sic stricte phibetur. q. pōt quis etiā itinerādo intēdere deo. ꝛ iō nisi sit vsqꝫ ad vltimā fatigationē nō credo q̄ sit phibita vel cum omissione diuinoꝝ. 15

¶ Septima de ferratoribꝫ equoꝝ. Ꝺic q̄ excusant. q. sicut illi necesse habēt ambulare: sic istis licet ꝓncipaliter ꝓpter necessitatem eoꝝ quibꝫ seruiunt: q̄ꝫ lucrum habeant. 16

¶ Octaua de facientibus vitros. similiꝫ de tinctoribꝫ ꝛ coctoribꝫ laterū qui ꝺicunt fornasarij ꝛ hmōi. qui sine magno damno desistere non possunt. Ꝺic q̄ licet. 17

¶ Nona de molēdinis siue cum iumentis si ue ad aquā vel ad ventū. Ꝺic q̄ si faciūt ꝓpter necessitatē illoꝝ quibꝫ inseruiunt: excusant. q̄ꝫ etiā posset ꝺici q̄ molendina ad aquā et ventū nō sint phibita laborare cuꝫ ex modico ope hois exerceri possint nō videtur euacuare rōem huius p̄cepti. Melius tn ē abstinere ꝛ securius: nisi necessitas requirat. 18

¶ Decima ꝺ rusticis qui compelluntur a domi nis laborare. Ꝺic q̄ si iusto metu faciunt est necessitas que excusat. alīs non. Idez ꝺic de famulis. filijsfamilias. vxore ꝛ hmōi. 19

¶ Undecima de conducētibus laboratores in festis. ꝛ qui exigunt debita a suis debitoribus. Ꝺic q̄ si alijs diebus nō inueniunt excusant: dūmodo diuina nō dimittant. 20

¶ Duodecima de eūtibꝫ ad mercata vel nūdinas. Ꝺic q̄ si auditis diuinis ppter necessitatē faciūt. puta qꝛ ñ alio loco vl tpe talia possent vendere vel emere ꝓ bono cōitatis. aut vt ex lucro puideāt sibi ꝛ sue familie. vl vt dent paupibꝫ fm Pe. de pa. i. iij. exē̄ plati sciūt ꝛ tolerēt excusant a mortali: nisi forte a plat̄ locoꝝ eēnt interdicta. Intelligo veꝝ in festis minoribꝫ dñica. qꝛ talis tolerātia ꝓ latoꝝ vr̄ oꝝ rogare illi festo. Sec⁹ in maioribꝫ 21

qz non credo liceat nisi p necessitate vel pie tate solū: q̄uis plati nō interdicāt. qz tūc lo cū habet illud. Multa p patiētiā tolerātur ꝛc. Frā. de may. i tractatu de cēp ceptoz tenet q solū ē peccatū mortale. Primo si dimittit missam. Secūdo si eps pcipit ne fiāt. Ad do ꝛ tercium quādo solum fit ex lucri cupi ditate. c. j. de feriis.

22 ¶ Tercia decima de bellatoribus. Dic q pro pter necessitatem licet.

23 ¶ Quarta decima de habētibus segetes vel fenū i agro ppter inundantiā aquarū ꝛ hu iusmodi. Dic q licet colligere.

24 ¶ Quinta decima ō habēte domū q̄ ruinā mi nat. Dic q ppter necessitatē repare licet.

25 ¶ Sexta decia de doctore q̄ vt expediat illū q̄ de lōge venit facit ꝓsilium. Dico q licet.

26 ¶ Decima septima de venatoribus. R. q nō li cet. qz si nō licet i q̄dragesima ꝛ dieb⁹ ieuni oꝝ. fm glo. lxxxvj. di. i. c. q̄ venatoribus. q̄n to min⁹ i die festo. Nō credo tñ q peccēt mor talit̄ q̄ dieb⁹ festiuis ipsis intēdūt nisi id fa ciāt cā lucri pncipalit̄ vel dimissis diuinis

27 ¶ Decia octaua de citharistis ꝛ alijs sonato/ ribus. R. q si ad laudē dei ꝛ sctoꝝ pulsant vel ppter recreatōez alicui⁹ ꝛ hmōi pia vl necess saria excusant̄ si pncipalit̄ ppter h̄ faciūt. li/ cet scōs ario ppter lucz. Sec⁹ si ppter cāz nō piā vel necessariā. vel ppt̄ lucz pncipaliter qz ñ excusant̄ nisi sicut alij ex q̄ttuoꝝ pdictis

28 ¶ Decima nona de laborātibus agros paupe/ rū vel reficiētibus domos eoꝝ. vel laborātibus circa edificatōez eccl̄iaꝝ aut monasterioꝝ ꝛ hmōi. Dic q ꝛ si fiat ppter pietatē ꝛ deū ñ ppter carnalē amorē vel spē remuneratiōis future. qz opera pietatis ꝛ miscōie non debēt cessare dieb⁹ festiuis. d. c. cōquestus.

29 ¶ Vigesima de studētibus. Dic q si studiū fit pncipalit̄ ad illuminatōz ppriū intellect⁹ ꝛ alioꝝ: ꝛ ꝓseq̄nter veniat lucz nō erit pctm vt tenet Pa. i. c. j. de fe. ar. c. cū ex eo. de elect. li. vj. qz studiū tale ē ppter publicā vtilita/ tē. maxime i theologia ꝛ iure canōico Studere aūt pncipaliter ppter lucz nō licet.

30 ¶ Vigesima pma de scholaribus legētibus i die bus festiuis potiꝰ vt doceāt q̄z doceāt ꝛ assue faciāt se. Dic q ꝛ fm Pa. vbi. s. dūmō pn/ cipalit̄ nō faciāt ppt̄ lucz ꝛ si i ꝓseq̄ntiā nō nocet. ar. l. j. ff. de aucto. tu. ꝛi. l. rogasti. §. j ff. si cer. pe. ꝛ i. c. q̄d pderit. lxj. dis.

31 ¶ Vigesima secūda de scriptoribus. R. q scho laribus lectiones seu recollectas notare scri bere vel sermones aut legēdo libros corrige re nō est illicitū. dūmodo nō nimis intēdat hmōi. sicut qui de quinterno ad quinternū scribūt. vel nō faciāt cā lucri habēdi. ꝛ de pi/ ctoribus qui diebus festiuis vt addiscant stant in eccl̄ijs ad designādū. Scribere tñ spūalia ꝛ ppter spūalem causam nō est illi/ citū: etiā i q̄titate. d. c. ꝓquestus.

¶ Vigesima tercia de laborātibus circa pōtes reficiēdos. viā aptādā. portꝰ repandos. dic q ꝛ: dūmō nō ppt̄ lucz pncipalit̄. qz publi ca vtilitas sub noīe pietatis comphēdit̄ 32

¶ Vigesima quarta de facientibus serta ꝛ ali/ as vanitates. dic q non licet. eo q nulla pu blica vtilitas inest. 33

¶ Sed si q̄ras p q̄nta necessitate p̄dicta li/ ceāt? R. q ꝛ q̄dā i. c. licet. de fer. dixerint lice re p necessitate vite sustētāde solū. tñ h̄ non credo vez cū p̄fatū. c. licet. qđ loquit̄ de alle cib⁹. q̄ nō sunt necessaria ad vitā. qz sine ip sis viuere possumꝰ sit ꝓ eos. ꝛ xps i Matt. xij. c. Cuiꝰ vestz bos vel asinus cadat in fo/ uea nō extrahet illū ꝛc. ppterea dicēdū fm Tho. scōa scōe. q nō solū p necessitate pui sionis q̄ ptinet ad ꝓseruādū psonā suā vel alioꝝ ꝛ rez. sed etiā ad qđcunq; damnū vi tandū. ꝛ satis ꝓfirmat h̄ dictū p. l. j. ū. ꝛ iij ff. de feriis. ꝛ melⁱ. xv. q. iij. i sum. ꝛ qđ nō. i d. c. ꝓquestꝰ. Jtē etiā necessitas excusat q̄ la borat p acq̄rēdo aliq̄ vtili qđ alio tpe nullo mō haberi posset. sicut patet i. d. c. licet. vbi piscari allecia ꝓcedit̄. qz alio tempe nō pos/ sent h̄i. Et idē dic de quocūq; simili. Rō ē. qz nō est tā arta obseruatio dñice q̄ ad opa sicut fuit sabbati. Et ꝛ ille q̄ laborat habeat lucz. tñ si pncipaliter seruit ppter necessita/ tē illoꝝ p quib⁹ laborat excusat̄ sicut si illi la borarent excusarentur.

¶ Nota tñ q ad hoc vt necessitas vl pietas excusent p̄fatos oēs optet q nō dimittāt di uina illa q̄b⁹ necessario ē insistēdū dieb⁹ festi uis: nisi forte eēt tāta necessitas q arbitrio boni viri excusarent. Jtē scōo q̄n inest neces sitas p acq̄rēdo aliq̄ vtili req̄rit dispēsatō si pōt haberi ꝓmode. et ab epo si pōt vel a p/ prio sacerdote si epm ꝓmode adire nō pōt. Jtē tercio q si puenit aliq̄ lucz ex ꝓsequen tia. ꝛ pncipalit̄ fiat ppt̄ necessitatē alioꝝ q faciat aliqs elemosynas i recōpensatōz. hec nō. i. d. c. licet. q̄uis nō credā istud scōm eē necessariū. securū tamen est. 34 35

¶ Utz op⁹ mortal⁹ pcti sit ꝓtra istud p̄ceptū Sabbata sanctifices? R. fm Nico. de lyra sup Exo. xx. q licū sit opus totalit̄ seruile. vñ erūt duo pcta mortalia. s. qz fornicatus ē. ꝛ qz op⁹ seruile fecit in festo. Et hoc verū 36

ſm Ale.i.iij.pte ſum.tractatu d̄ iſto p̄cepto rōne reat⁹:ſed rōne act⁹ nō erit niſi vnū ſolū ꝛ ſic erit circūſtātia cadēs ſub ſpāli ꝓhibitōne.ꝛ iō neceſſario ꝓfitēda.Pctm̄ aūt venīale nō rumpit feſtū ſm ſ.Tho.vbi.s.ar.iij.

37 ¶Utr̄ citatō facta ad diē feriatū teneat⁹ R̄e glo.i.c.vlt.xv.q.iij.q̄ ſi citat vt nō deat die feriata ē nulla ipſo iure.ff.de ferijs.l.j. et ſic cū liqueat q̄ ē nulla nō tenet cōparere. Secus ſi eſſet dubiū an teneat citatio vl̄ ne.qz debet ire ad allegādū p̄uilegiū ferie.iij.q.ij. ſi epūs.ꝛ ibi glo.Si aūt citet nō ad reſpondendū:ſed vt ꝓpareat die feriato bñ tenet citatio.vt.ff.de adul.l.miles.§.ſexaginta.

38 ¶Utr̄ cā agitata i die feriato teneat⁹ R̄. q̄ nō etiā ſi de ꝓſenſu ptiū pceſſerit:itelligo de ferijs ob reuerētiā dei ſtatut⁹,ꝓpterea oīs p̄ceſſus iudicial⁹ dz ceſſare de pcepto.vt i.c.j. de fer.niſi necēſitas vel pietas aliud req̄rat.vt nō.xv.q.iij.i ſumma.ꝛ d.c.conqueſtus.

39 ¶Utr̄ act⁹ q̄ ptinēt ad voluntariā iuriſdictionē.vt emācipare.p̄ctus inire.iuſticiā facere.ſcribere.inſtra ꝓficere ꝛ hmōi valeant i diebꝫ p̄dictis? R̄. Pa.in.d.c.ꝓqueſt⁹.q̄ ſic vt videt expſſuz i.l.act⁹.C.de fer. licet peccēt mortaliter facientes.niſi excuſent ꝓpter aliq̄d de q̄ttuor de quibꝫ.s.dictū eſt.§.ix.

40 ¶Quibꝫ ē inſiſtendū in p̄fatis feſtiuitatibꝫ R̄. dicit ter.in.c.ieiunia.de ꝓſe.diſt.iij. Die aūt dñica nihil aliud agendū eſt niſi deo vacandū.nulla opatio in die illa ſancta agat niſi tm̄ hymnis ꝛ pſalmis ꝛ canticis ſpūalibus dies illa tranſigat.hec ibi.Et licet talibus ſit inſiſtendū.tn nō de p̄cepto niſi q̄nq̄z

41 ¶Primū vt ꝓterat vl̄ ſaltez atterat de pcto mortali ꝓmiſſo i q̄ ite ē.ꝛ h̄ pbat.qz de p̄cepto tenemur vacare deo i aliq̄ hora diei feſti ſm oēs.ſz h̄ facere nō pōt q̄ ē in mortali niſi de eo ꝓterat vel atterat,ꝓpterea dz Leui.xxiij.Sabbatū req̄etōis ē.affligetiſq̄ aīas vras.ꝛ ite Aia q̄ nō fuerit afflicta die hac pibit.Et q̄ h̄ ſit de p̄cepto i eo q̄ ſe ēe in pcto mortali recognoſcat habeo p idubitato p ea q̄ dixi.s.Cōtritio.§.v.Sz de eo q̄ nō adūtit nec recogitat ē mag⁹ dubiū.ſz credo potius eū teneri ſaltē generalr i aliq̄ hora velle ꝛ eſſe male ꝓtētū de pctis oīb⁹ ſaltē i genere. aliter nō video quō excuſet a mortali,ppterea i miſſa p̄mittit ꝓfeſſio vt ſit admonitio Ad hoc faciūt que dicā.j.obligatō.§.viij.

42 ¶Scōm vt audiat miſſam integrā.de ꝓſe. di.j.oēs fideles.ꝛ c.miſſas.Dicit tn̄ Ri.in quol.j.q.xix.q̄ ſi ex ño ꝓcēptu omittat.vel interpatiuo ē mortale. Et vocat ꝓcēptū interp̄tatiuū q̄n ſine aliq̄ legitima cā ad non audiēdā miſſā i feſtis aſſuefacit Uoco ego legitimā cām corpalē infirmitatez.hīe pueros tenellos vel infirmos. cōſuetudinē patrie q̄ habet vt mortuo aliquo nō egrediāt p tps.ſil̄r ne puelle nubiles ducant ad miſſam dūmō nō ducant ad choreas ꝛ ſpectacula.alīs nō excuſant. Caſtellani ꝛ ſiles vl̄ timor inimicoꝝ vel aliq̄d aliud qđ ſm rectū iudiciū legitima excuſatio debeat appellari. Si aūt omittit ex aliq̄ paſſiōe animi vl̄ pigritia vel nō cā rōnabili:ſi tm̄ ad h̄ nō eſt aſſuetus ē veniale pctm̄. Si ño ex legitia cā: erit nullū pctm̄.Et qđ dico de tota die de parte nōbili.ſecđ modica puta itroitu ꝛ hmōi qz tex.vult vt totā vſq̄ ad bñdictiōez iclusiue audiat.i.d.c.miſſas. Itē dicit Archi.i d.c.oēs fideles ſm Hug.q̄ iſtud p̄ceptū nō remouet q̄n cā neceſſitatis vel hōeſtat⁹ ſeu ex cā mīn⁹ iuſta nō poſſit aī finē miſſe quis diſcedēre ſine hac pena.qđ limita niſi ducat i ꝓſuetudinē. Idē dic ſi nō audit ſacerdotē ea dicentē q̄ excuſant q̄n ꝓmode audire nō pñt.dūmō ibi exiſtāt pñtialit Idē dic q̄ excuſant ſeculares qui neſciūt diſcernere inter miſſam de officio vel votiuā ſi audiūt votiuā in die feſto. ſed non ſacerdotes publice eas dicētes:ꝛ etiā ſcīares ſi hoc ſciūt diſcernere niſi audiāt illaz de officio.de q̄ habes.j. Miſſa.§.xxxij. Si aūt audit i parochia vl̄ alibi an ſufficiat.vide.j.Miſſa.§.lix.

¶Terciū ē vt i oꝛōne pſiſtat. Nā cū oꝛo ſit de pcepto.vt.j.Oꝛo.videt q̄ dies feſtus ſit tps determinatuz.ꝛ hoc eſt idubitatū q̄ hō teneat in aliqua hora orare.vñ ſi ſtat ad miſſam illud ſufficit.niſi voluntarie alijs intēdat.qz tūc nō ſufficeret cū ſit vacādū deo in aliqua hora ſaltē de neceſſitate ſm omnes. 45

¶Quartū eſt vt audiat p̄dicatōem ſi ē q̄ p̄dicet.Qđ vez intelligo de illis q̄ neſciūt neceſſaria ad ſalutē.ꝛ ſm eā diſtinctōz quā ſupra poſui d̄ miſſa.§.xlij.alios aūt nō credo teneri niſi rōne ſcandali.Et.c.ſacerdote.de ꝓſe.di.j.intelligo de eo q̄ egredit ex ꝓtemptu vel cū ſcādalo alioꝝ q̄ tūc peccat mortalit̄ ꝛ venit excōicandus vt ibi dicit.alīs nō. 44

¶Sed q̄ro qđ magis ē peligendū in feſto: an auditio miſſe an p̄dicatōis:cū vtrūq̄z ñ pōt audiri? R̄. q̄ auditio p̄dicatōnis. qz rō legis in hoc magis militat:vt patet intuēti iura.de ꝓſe.diſt.j.in.c.omnes fideles.ꝛ c.ſacerdote.ꝛ c.eps nullū.que magis ratōe audiendi ſcīpturas ſanctas ꝛ verbū dei p̄dicāt miſſaz audiri q̄ alia rōne. facit ad hoc 45

j.q.j.c.interrogo vos.

46 ¶Utꝛ audiẽs missam dicẽdo suas oꝛõnes satisfaciat? R. q nõ. licet non credã q peccet moꝛtaliter qñ ex deuotõe facit. sed melꝰ eẽt omittere: nisi qñ sacerdos dicit secretas. Aduerte tñ q nõ excusarẽ a moꝛtali illũ q̃ dicꝛet aliq̃ ad que teneꝝ. puta officiũ qñ dꝛ missa. ⁊ dꝛ p̃cepto vt audiaꝝ. ar. c. ex lr̃is. de pro ba. cuꝫ ibi nõ. in ỹ. vices duoꝝ. secus si missa esset de consilio audienda.

47 ¶Quintũ ad qđ teneꝝ oẽs fm aliq̃s i diebus festiuis ẽ oblatio quã q̃libꝫ teneꝝ facꝛere i p̃dictis festis. de q̃ dic vt. j. Oblatõ. §. j.

48 ¶Sũt ⁊ alie ferie q canonice dicunꝝ. scꝫ. iij. iiij. ⁊. vj. de quibꝫ in. c. de illis. xj. q. iij. in quibus carnes nõ debemus comedere. sꝫ hodie ꝓsiliũ est fm Inn. ⁊ Ho. ⁊ nisi. vj. feria. vt i c. ieiunia. de ꝓse. di. iij. ⁊ addit dies sabbati de q̃ i. c. sabbato. de ꝓse. di. iij. ⁊ di. v. in. c. qꝛ dies. dꝛ. in sabbato debet a carnibꝫ abstiere qui pticeps religionis xp̃iane desiderat esse: nisi festũ. s. natiuitatis vel infirmitas impediat. hec ibi. Sed hoc ẽ p̃ceptũ vbi ꝓsuetudo ẽ. vt i. c. ꝓsiliũ. de obser. ie. Ubi aũt ꝓsuetudo nõ ẽ q nõ comedanꝝ carnes i sabbato ꝓsiliũ ẽ fm glo. i. d. c. qꝛ dies. de ꝓse. di. v.

49 ¶Sed si natiuitas dñi veniat i. vj. feria vl sabbato: nunq̃d carnibꝫ vti possum? R. q sic: nisi q̃s se voto vl regl̃ari obꝛuãtia astrinxerit ad nõ comedendũ. vt i. c. fi. de obser. ie.

Feudũ ẽ bñficiũ qđ ex beniuolentia ꝓcedit alicui: ita q pp̃etas rei imobilis bñficiarie penes dantẽ remaneat. Usufructꝰ aũt illi? rei ita ad recipientẽ trãseat vt ad eũ heredesq̃ suos masculos ⁊ femias si de h̃ noiatim ẽ dictũ i ppetuũ ptineat ad h̃: vt ille siue sui heredes fidelit dño seruiãt. siue illud seruitiũ sit noiatiꝫ ex p̃sum q̃le deꝛeat esse siue nõ. tex. ẽ i. c. j. §. fi. sub Rica i q. cau. feu. amit. i li. de cõsue. feu. Uñ nota q si feudũ dat vt ex eo psteꝝ seruitiũ reale nõ ẽ ppꝛie feudũ: sꝫ ꝺcꝰ innoiatus fm Ly. in aut. ingressi. C. de sacrosanc. ecc. ⁊ exemplificat Bal. i pfato li. in Rica de pace ꝓstã. i ỹ. libello. ꝛ. vbi dicit q in q̃busdã ptibus lõbardie p feudis eccl̃e soluit par caponũ vel spatula poꝛci ⁊ hmõi. fm eũ equipatur emphiteosi. Silr si esset emptũ nõ haꝛeret naturã feudi fm Bal. vbi. s. de feu. dato. c. j. et in. l. q̃ se. C. vñ li. Sed qñ ponitur onus ꝓsonale: vt ire ad parlamentũ regꝫ vl exercitũ vel caualcatã ⁊ hmõi. tũc ppꝛie est feudũ. ⁊ regulaꝝ lege feudoꝛum.

¶Quottupleꝛ ẽ feudũ? R. Bal. in ꝓlogo p fati li. sup ꝑn. q mltipleꝛ. Aliud regale. aliud ñ regale. Itẽ aliud simpleꝛ. aliud ꝺditionatũ. i. nõ sub ꝺditõe datũ sed sub q̃lificatõe: vt cũ ꝺcedit feudũ habitatõis. Itẽ aliud antiquũ seu paternũ. s. qđ fuit illi? q̃ fuit cõis parẽs agnatõis. aliud nouũ Itẽ aliud p̃nũ cui? natura aspicit tm masculos deꝛcẽdentes vsq̃ ad. iij. gdũ nõ pl?: sꝫ si addit ⁊ antiquũ extẽdit vltra. vt no. Bal. de suc. feu. §. h̃ q̃z. i fi. Aliud maternũ. cui? natura aspicit ꝑmo masculos. deinde femias. Itẽ aliud habẽs ꝓpriã naturã feudi. aliud ipꝛopriã. Itẽ aliud reale qđ trãsit ad heredẽ. aliud ꝓsonale qđ solũ ad vitã alicui? ꝺcedit Itẽ aliud ligiũ vbi iurat fidelitas ꝑ oẽm hoiez. Aliud nõ ligiũ i q̃ ꝑꝛ dñs excipit. Itẽ aliud franchũ. s. a seruitꝫs ⁊ opibꝫ exhibẽdis. Aliꝺ nõ frãchũ. Itẽ aliud annale. ⁊ ẽ feudũ guardie ⁊ castaldi ⁊ p mercede alicui? rei. Castald? ẽ is cui res dñi gubernãda mandat. vt i. l. iubemus. C. de sacrosan. ec. Aliud nõ annale. Itẽ aliud nobile qđ nobilitat possessoꝛem. Aliud burgẽse. s. qđ ñ nobilitat. Itẽ aliud eccl̃iasticũ. ⁊ h̃ tripleꝛ. Primũ qđ dat eccl̃ie Scõm qđ recipit ab eadẽ. Terciũ qđ dat vel recipit a clerico. Aliud sacrale. Et qñ q̃s iuestit de ducatu dꝛ duc. de comitatu comes de marchionatu marchio. Qui aũt ẽ a p̃nci pe inuestit? vel a potestate de aliq̃ plebe dꝛ capitaneus. Qui aũt a capitaneis: antiq̃ iure dꝛ valuasoꝛ. Qui aũt a maioꝛibꝫ valuasoꝛibꝫ sunt inuestiti dicũt valuasini. s. minoꝛes valuasoꝛes. h̃ dicit Bal. i. c. q̃s dicatur duc. marchio. i p̃n. i li. de ꝓsue. feu.

¶Quis p̃t feudũ dare? R. Bal. ꝺ hiſ q̃ feuda. pos. §. abbatissa. q q̃libꝫ taꝫ masculꝰ q̃ femia: tã nobil q̃ rustic?: dũmõ habeat legitimã suoꝝ bonoꝝ administratõꝫ. vt in. c. j. §. noui p q̃s fi. iue. Ho. tenet q etiã p̃t minoꝛ xiij. annoꝝ si feudũ sit vet?. si ꝺo sit nouuꝫ optet q sit pubes ⁊ iurauerit nõ ꝓuenire.

¶Utꝛ plat? possit rẽ eccl̃ie i feudare sine alia solẽnitate vl licẽtia? R. q sic. antiquũ. q̃uis sit reuersuꝫ ad eccl̃iam etiã nõ obstãte iuramẽto qđ faciũt plati de nõ alienãdo: cũ modificatõe tñ. de qua. s. Emphiteosis. §. xxj. De nouo aũt nõ p̃t. vt in. c. fi. de feu.

¶Quis p̃t inuestiri? R. fm Ho. q q̃libꝫ etiã seru?: dũmõ sciente dño faciat. Et tã p se q̃ p̃ procuratoꝛẽ p̃t quilibꝫ inuestiri.

¶Quot modis acq̃ritꝫ feudũ: R. fm Ho. q qttuoꝛ modis. Primo p inuestituꝛã dãdo sibi possessionẽ coꝛpaleꝫ. Scõ p aliquod

1

2

3

4

5

ēquales ĩuestiture: sicut cū dñs dicit vade in possessionē tal' fundi ⁊ tene p feudo. Tercio p plcp̃tionē talis fundi. vt si. xxx. annis tenuit feudū ⁊ dño seruiuit. licet ĩuestitus nō fuerit. Quarto p successionem.

6 ¶Quis succedit in feudo: R. Bal. de his q̃ feu. da. pos. §. ⁊ q⁊. q hic repit' tale capitulū Fidelit abseq; liberis ex se descēdētibꝫ ⁊ in feudū succedētibꝫ. si q̃dē feudū fuit cōis parentis frēs defuncti cū filijs p̃mortuoꝝ fratꝝ in stirpē succedāt. his ꝙo nō extātibꝫ ad agnatos p̃miores id volum⁹ ptinere. et si q̃dē ĩ pari gradu sunt pariter admittunt'. si ꝙo ex vno ē vn⁹ ⁊ ex alio plures nō in stirpē sed in capita succedere debere ordinamus. hec ibi.

7 ¶Utꝝ femia succedat: R. Bal. ĩ. d. §. ⁊ q⁊ dicit glo. hic. q nō nisi ĩ tribꝫ casibꝫ. Primo q̃n noiata ē ĩuestitura. Scdo q̃n feudū redemit a dño. Tercio q̃n dñs ei dedit ꝓpter fuitiū p̃is. ĩ q̃bꝫ casibꝫ ab aliq̃ ex paretibꝫ nō ē ĩq̃tāda. vt ĩ. c. si quis sine filio mas. quē ad feu. ad fi. p. Adde q⁊tū si feuduꝫ sit datū ad nullū fuitiū. q⁊ n extātibꝫ masc' succedet femia fm Bal. ĩ. d. §. ⁊ q⁊. Quitū q̃n feudū erat q̃sitū iure emptōis fm odof. ĩ sum. sua. pot⁹ ex natura ꝯctus q̃z feudi.

8 ¶Utꝝ ꝓcesso feudo ticio p se ⁊ descēdentibꝫ filijs masc' ⁊ femis filiabꝫ filia simℓ cū masculo supstite admittat': R. Bal ĩ Ri. epz vl' ab. aut abba. feu. da. nō pos. §. cū etiā. q n. sed masc⁹ solū. q⁊ natura feudi ē vt p̃ferat masc⁹. Et si postea fili⁹ decedit sine filio: n admitteret femina soꝝ p̃mortui frīs. q⁊ sc' exclusa fuit p masculū. ⁊ ō reuertit ad dñm. Nō vez ē ĩ feudo simplici ⁊ recto. sec⁹ ĩ feudo ꝓcesso ad certū seruitiū q̃ō femia possz explicare p se vel p aliuz. q⁊ tūc admitteret cum masculo sil'. ff. de vsufru. accre. l. si q̃s ticio. et l. si mulieri. fm Ja. de bel. q̃ dicit q fuit in facto ĩ regno apulie. Ex q̃ infert Bal. q statutū excludēs femiā extāte masculo semel exclusam nō ampli⁹ succedere nisi vt fratri hz succedere: nō vt p̃ii mortuo sine masculo

9 ¶Utꝝ cleric⁹ succedat ĩ feudo: R. vt colligo ex diuersitate opi. p ꝓcordia. q aut feuduz erat sibi aptū. ⁊ tūc si p̃moueat ad sacros ordines: sic renūciare videt. q⁊ trāsit ad statū incōpatibilē. facit. c. de ml'ta. de p̃bē. ⁊ cle. gra de resc̃p. Nec poterit ĩsto casu seruire p substitutū: nisi eēt feudū ex q̃ p̃staret solū seruitiū reale q̃ō nō ē ꝓpriū feudū: vl' feudū ex q̃ p̃staret seruituz q̃ō nō repugnat ei⁹ ordini. q⁊ tūc succedet. eo q p clericatū nō p̃dūcit iura successiōis. xij. q. iij. c. j. cū si. Sic̃o p̃mo uenit solū ad miores ordies succedet. q⁊ p̃t seruire p substitutū. vt vult glo. ĩ. c. j. ō bene. fe. Aut feudū nō erat sibi aptū. puta q⁊ erant tres frēs. ⁊ p̃mogenit⁹ possidebat feuduz. et ipse erat vltim⁹ q̃ effect⁹ ē cardinal'. Postea mortui sunt alij fratres sine herede ⁊ tūc succedit. q⁊ non p̃t dici q habuerit animū renūciādi nec etiā facultatē. ⁊ tūc de eq̃tate iuris admittet' q possit seruire p substitutū. licet sec⁹ ō iuris rigore: nisi tale eēt seruitiū q̃ō de sui natura posset per quēlibet explicari. q⁊ tūc etiā de iuris rigore succedit. ar. l. p̃tinu⁹. §. si ab eo. ff. de ver. ob. Et hec ē determiatio Bal. in. l. quisquis. C. de epi. ⁊ cle.

¶Quid si efficit' religiosus q̃s succedet': R. Odofre. ⁊ Oldr. ĩ aut. igressi. C. de sacrosan. ec. q trāsit ad mōasteriū eo mō q̃ erat penes ingressuz. l. si q̃s p̃bz. C. de epi. ⁊ cle. Inno. ĩ c. ĩ p̃ntia. de pba. limitat vez si fuitiū ad q̃ō teneat' p̃t p̃stari ab eccl'ia. al's ad dñm reūtet'. C. de ca. tol. l. vnica. §. ne aūt. Alb. ĩ. d. aut. tenet q fm ius ꝓsuetudis feudoꝝ reūtit' ad dñm ĩdistincte. vt ē casus si de feu. ꝓtro. fue. c. q̃ cleric⁹. ⁊ de vasallo milite q̃ de. arma. de. c. j.

¶Sz q̃d si p̃z obtinuit p se ⁊ suis heredibꝫ ⁊ successoribꝫ q̃buscūq;. trāsibit ne ad extraneū vel legatariū vel clericū: R. Bal. ĩ. l. j. ff. de re. di. ⁊ sequit' Ludo. de roma. ĩ. l. id tps §. j. ff. de vsuca. q sic. sed ipse Bal. ĩ. c. j. §. donare. ti. q̃liter olim feu. po. ali. corrigit' sed dicit. q dictio q̃buscūq;. intelligit' de succedētibus ab intestato. ar. l. si q̃n. C. de inof. testa. Uñ dic q nō veniet ex̃ne⁹. Rō. q⁊ res nō dz regulari fm naturā ꝯct⁹. hz ꝯct⁹ ipse fm naturā rei deducte ei eo. vt. l. stipulato ista. §. q̃ sitū. ff. de ℞. ob. vbi hz stipulatio sit trāsmissi bilis heredē de sui natura. vt ĩ. l. veteris. C. de ꝯhē. stip. tñ nō trāsmittit q̃n res ĩ ea deducta nō ē trāsmissibilis: vt ē videre in feudo. nec legatarius etiaz veniet nec clericus. Et sic dictio q̃buscūq;. restrigit' p nō. ĩ. l. j. C. de sacrosan. eccle. ⁊ p̃ Jaco. de are. in. l. j. §. itez nūciatio. ff. de no. ope. nūci. Limita tñ de clerico fm q dixi. s. in. q. ix.

¶Sed nunq̃d succedet frater vel fili⁹ fratris q̃n q̃s fuit de nouo bñficio ĩuestit⁹ si decedit sine liberis: R. q nō: hz ad dñm reuertet'. vt ĩ titu. de natura luc. feu. Et q̃ō dictū ē. s. q de ficiētibꝫ filijs veniūt agnati. intelligit' ō feudo acquisito ab antiquo. i. ab eo qui fuit cōmunis parens totius cognationis.

¶Utꝝ vasall⁹ possit vni ex filijs plegare totū ius feudi: R. Bal. ĩ ti. de phi. feu. alie. q nō vllo mō nisi de volūtate ⁊ ꝯsensu filioꝝ.

qz lex feudoz dictat q ad oēs eēlīs ꝓueniat vt i ti. q̄ feu. da. po. §. sz cū. h̄ limita nisi sit ducat⁹ vl' marchionat⁹ z hmōi. q̄ tēnt ꝓxi/ mogenito solū. Ja. tñ lothari⁹ tenet. q illō c. j. de suc. feu. vbi dz q vltima voluntas vasalli nihil valet i feudis: limitat ad eā dispō sitoz q̄ ē vltia volūtas. sec⁹ i stipulatōe. qz i cohereūtibz ꝓsone pz̄ ꝓt stipulari vni cohere/ dū. vt. ff. d̄ pac. l. anus Et sic posset assigna re i totū. ar. l. filio. §. fi. ff. de ri. nup. cū mlt'is

14 ¶Utz feudū possit dari in dotē R. (alijs. glo. in. c. fi. de feu. q sic ad tēpus vite feuda/ tarij z nō plus.

5 ¶Utz vasall⁹ valeat grauare filiuz heredē: vt de vino qd̄ educāt de vinea feudali det oī anno ꝓ aīa sua. R. Bal. i ti. de suc. feu. c. j. q sic. qz testat de fructibz non de feudo. q̄ fruct⁹ sunt res ꝓprie heredis. vñ non dz alienatio feudi qñ alienant fructus separi. ff. de dona. l. in edibus. §. ex rebus.

16 ¶Ad q̄d obligat vasall⁹ dño. R. q ad sex. q̄ nō. de usi. feu. c. j. de foz. fi. et. xij. q. v. de forma. z de iureiu. ego. Primū ne sit ei i aliqd̄ dānū corpis sui. et q ipediat ꝓ posse. Secz ne dānū i rpalibz faciat vl' vtilitatē ipediat. Tercū ne tradat ei difficile vel impossibile qd̄ facere eū velle videt. Quartū ne reuelet ei⁹ secreta ꝓ q̄ vl' min⁹ tut⁹ vl' nocere ei possit Quītū ne sit ꝓ ei⁹ iusticiā vl' hōestatē. s. maculando vxorē vl' filiā ei⁹ vel famā dicto. facto vl' ꝓsensu. Sextū vt fidelit ei ꝓueat ꝓsi/ liū. auxiliū z fauorē. Adde septimū q̄ tenet iurare fidelitatez nisi ex pacto sit remissum. Formā aūt iuramēti ponit No. sic. Ego. A iuro sup scta dei euāgelia: q ab hac hora in antea vsq ad vltimū diē vite mee ero fidel' tibi. L. dño meo ꝓ quēcūq: excepto ipatore vl' rege. Intelligei cā iusta. z etiā dz excipere si hz aliū dñm antiq̄orē. Adde octauū q̄ tenet fm q ꝓuentū ē vel natura feudi z regionis ipsius seu ꝓsuetudo requirit.

17 ¶Sz q̄d si dñs moriēs reliq̄t plures filios vtz iurabit oibz. R. q sic. si oēs eēlīs succedūt. No. tñ tenet q nō. sz solū vni. silr iurabūt oēs filij seu heredes vasalli si feudū idiuisuz hnt. Si ꝙo ad vnū ꝓuenit ille sol⁹ iu

18 ¶Utz vasall⁹ possit ꝑ aliū ꝓuire. R. (rabit Bal. i. c. mutus. epm. vl' abba. feu. da. nō pos. q si ꝓuitū dz fieri ꝓncipi: vel nō ꝓt fieri ꝑ substitutū: nisi de volūtate ꝓncipis. vt. C. d̄ mutile. l. si q̄s ex corpe. z ibi nō. si ic. mit tal'is fir mitas q̄ seruitiū exhibere nō ꝓt ꝓdet feudū nisi eēt a casu fortuito sine culpa ꝓcedēte: vt puta q̄ a latrōibz cecat⁹. qz tūc nō ꝓdet ne dū afflictio afflicto. ar. C. de fur. aur. nau. et C. de epi. audi. l. tā dementis.

¶Quō amittitur feudum. R. q. xij. modis. 19
Primo si vasall⁹ efficit cleric⁹ vl' religiosus. d̄ q̄ dic vt. s. i. q. ix. z facit. xxiij. q. viij. §. j. q̄ arma non portat. Secōs si heres vasalli ste terit p annū z die q̄ ñ petierit a dño iuestitu rā feudi. Intellige hic z i seqnti si. est maior xiij. ānis vl' puella. xij. vt nō. i. c. ꝓtatis. de iureiur. p. Pa. Tercō si vasall⁹ mortuo dño ab ei⁹ heredibz infra tps p̄dictū iuestiturā ñ petierit. de q̄bz duobz hz i q. ca. feu. amit. c. j Sz p̄dicta limita qñ iurauit ꝓsone solum vt cū dicit. iuro tibi. Secus si iurassz sibi z successoribz vel sub noīe dignitat⁹. qz nō te/ net ampli⁹ iurare successoribz nisi magna lō gin q̄tate piret mēoria. vt no. Pa. i. d. c. ꝓ/ tatis. Jtē nisi eēt miles. qz hz anū z mēsem. Jtē nisi iusta cā eū impedierit. vt hī de ꝓhi. feu. ali. p lotharium. c. qm̄ inf dñm. Quart⁹ cū vasall⁹ tribz vicibz req̄sit⁹ corā paribus z hmōi fidelitatez iurare noluerit. q̄uis dñs sit parat⁹ facere inuestituram. Quīt⁹ si vasal/ lus interficit ꝓpriū germanū suū. vl' filiū ger mani sui. vel aliud ꝙmiserit q̄ parricida nū/ cupari possit vt totaz hereditatē hz̄et. Sext⁹ si vasall⁹ dimittit dñm i ꝓlio nō mortuū vl' ad mortē vulneratū. Septim⁹ ꝓpt mul tas cās ingratitudis q̄ enumerāt q. mo. feu. amit. c. j. z. ij. z de feu. si col. nō amit. c. j. et. ij pl'a ꝙcubuit cū vxore. filia l'sorore z hmōi Octau⁹ si sciēter negauerit feudū vl' ptē aut ꝺditionē ei⁹. sec⁹ si ignoranter Non⁹ si ifeuda uerit feudū alia lege q̄z ea quā hz ipse vel in talē vasallū q̄ feudū seruare nō ꝓt. Decim⁹ si dñm accusauerit aut testimoniuz ꝓ eū tu lerit i cā crimiali. Et q̄dā dicūt etiā i cā ciui li. Undecim⁹ si vocat⁹ a dño q secū vadat i expeditōe publica. puta vocat⁹ ab impato/ re vt secū vadat ꝑ corōa suscipiēda z hmōi nō venerit. nec aliū acceptū d̄ no miserit. vl' stipēdia militie ñ tulerit. Duodecim⁹ si feu/ dū alienauerit. Jsti casus hñt i sum. No. e.

¶Sz q̄ñ an alienās feudū sine ꝙsensu (ti. 20
dñi ipso facto cadat. R. Pa. i. c. vl. d̄ feu. q sic. z ꝓt sine alia sntia expelli z ab eri ꝙferri. etiam si alienando iterat. saluo iure dñi fm Bal. q̄ sit cā bñ amit. c. j. qz factū seqns est ꝓtū. ar. c. cā te. de iureiu. z q̄d nō. ibi. Sec⁹ si dixisz. z alit vl' alio mō nō itēdo. qz opantur vt dño ꝓdicente nō videat facta aliena tio. Et hoc verū nisi aliqua captio dño pos set interuenire. puta daret castellum tali quē dñs expellere postea nō posset.

122 v

21 ¶Quid si ñ alienat nisi ptẽ. R. Jo. an. quẽ sequit. Pa. vbi. s. q solũ pdit illaz ptẽ quã alicauit. etiã si eẽt maior ps. de phi. feu. ali.

22 ¶An possit alicare p aĩa. R. (impialẽ. §. j. q nõ. neqz legare. neqz disponere p aĩa. vt i c. j. qualiter feu. alie. licet. nec etiã de iure canonico fm Jo. i sum. de immu. eccle.

23 ¶Quid si alienat suas ꝓmoditates ad tps logissimũ. R. Bal. i ti. de pace ꝓstã. in fin. i viij. carta. q ñ cadit: dũmõ actũ sit q dñiũ vtile ñ trãseat. all. glo. singularẽ. i. l. codicillus. §. istituto. ff. de le. ij. Idẽ dicit i emphiteota. Idẽ tenet Bar. i. d. §. istituto. vbi dicit q vẽdẽs fructꝰ dom⁹ ad cẽtũ annos nõ videt aliẽare. sz nõ placz. Sz si vult aliẽare faciat sic. Vẽdo vl ꝓcedo fructꝰ vl ipaz pcepti onẽ fructuũ: cũ hꝫ si dño placuerit vl dñs ñ reuocauerit. Et sic saluo et saluato honore et iurisditõe et ꝓsensu dñi. et si de iure possũ nec alit nec alio mõ. Si ãt dño ñ placuerit vel ñ ꝓsenserit vl reuocauerit vl ꝺ iure ñ possuz res sit iempta. vl vẽditõ l aliẽatio sit irrita: et ipo iure nulla et sic erit tutissima cautela nisi

24 ¶Utz possit pignori (sit captõ dñi vt dixi dare. R. Pa. vbi. s. q nõ. qz q phibẽt aliẽari generali a lege vel p testatore vl p pactuz ꝓhẽtũ phibẽt pignori dari. l. fi. C. ꝺ re. ec. ñ ali. Sec⁹ si a iudice. l. i quoꝝũ. ff. de pig. Rõ qz p ꝓstitutõez pignoris de facili puenit ad distractionẽ rei. Et pp terea vno phibito phibẽt omne p qꝺ puenit ad illud. l. oẽo. ff. de spon. cũ ꝓcor. ibi in glo. positis.

25 ¶Ad quẽ reuertẽt feudũ vasallo puato. R. Bar. q. mo. feu. ami. §. aut si libellario. q si puat ex dolo ꝓmisso i psona dñi ad dñm reuertit: vt q sit pma cã ami. bñ. c. j. §. deniqz. Qñ vo delinqt ex psonã: tũc veniũt agnati et nõ dñs. Qñ vo ex cã alienatois. tũc sic opi. sz Bal. ibidẽ dicit. q si fecit i fraudẽ agnatorũ: tũc ipsi agnati veniũt nõ dñs. Si vo ñ i fraudẽ fecit: tũc reuertit ad dñm. tñ filij vl agnati. imo etiã filia masculis nõ existẽtibꝫ ꝺz redimere a dño. et cogit dñs eos inuestire vt de his q feu. da. pos. §. cũ vo. Qꝺ itelligẽ si feudũ nõ erat nouũ fm Ja. de bel. Bar. tñ vt recitat Pa. vbi. s. i. l. eũ. ff. de iter. et releg. et i. l. vt iureiurãdi. §. si liberi. ff. de oper. li. dic q si pr ꝓmisit delictũ pp ter qꝺ directe venit puãd⁹ feudo. qz alienauit et hmõi. vel ꝓmisit aliqꝺ ꝺ tenorẽ iuramenti. tũc nocet filio etiã si pcessisz ab anteriori generatõe. ar. in l. j. ff. si qs ali. te. p. ri. l. ratõ. §. fi. ff. de tv. p scp. vbi pz q si qs phibuerit aliquẽ testari: l iterfecit ꝓsanguineũ cui debebat succedere ab itestato: fisc⁹ occupat hereditatez. nec veniũt aliq ꝓsanguinei q sunt phibẽti vl occidẽti gradꝰ iferioris. vt ibi pz cũ nõ. Si vo delictũ nõ ẽ pp ter qꝺ directe sit puãd⁹ sed p quãdã ꝓsequtiã. puta qa dãnat ppt aliqꝺ maleficiũ: ita q ei⁹ bona veniũt publicãda: tũc pcedat distinctio Dy. i regula nõ ꝺz li. vj. q distinguit et tenet. q si feudũ a pris p/sona habuit originẽ nocet filio. Sec⁹ si est a genere vlteriori. qz tũc nõ nocz. Cũ q distinctõe trãsit Jo. an. ꝛdo. Anto. i. d. c. fi. de feu. Distinctio tñ Bal. mihi videt equior.

¶Utz vno legatario deficiẽte accrescat feu- 26
dũ alteri. R. Pa. vbi. s. q nõ: nisi fuisset ex pressum. vide Bar. in. l. si mihi. ff. de v. ob.

¶Utz masculꝰ vasalli mei sit meus vasallꝰ 27
R. q nõ: sicut nec libertus liberti mei est meus libertus. ff. pro socio. l. nam socij.

¶Utz filiꝰ repudiata hereditate pris pos- 28
sit feudũ tenere. R. fm Jo. q nõ. Sed aut totũ ꝺz retinere aut totũ repudiaꝛ: nisi dñs de nouo bñficio iuestiat agnatis ꝓsentibꝫ Agnati vo bñ pnt feudũ retinere repudiata hereditate. vt i ꝓsti. Fe. an agna. vl fi. de fun. re. he. pos. feu. re. c. si contingeret.

¶Utz vasallꝰ inuito dño possit refutare feu- 29
dũ. R. fm Jo. de imol. i. c. j. de feu. q ñ. alle. glo. singularẽ i. c. fi. de capi. q cu. vẽ. et pa. in d. c. j. Idẽ tenet glo. i. c. q i eccliaz. de consti. Bar. vo i. l. is cũ q. ff. ꝺ aq plu. ar. tdy. ꝓsi. xliij. t Ja. de bel. i. d. c. fi. sic ꝓcludũt. q si est datum ad certũ seruitiuz: nõ pt. Si vo ad fuitiũ incertũ: tũc pt añqz illud fuitiũ sit idictũ. qz nõ dũ ẽ purificata obligatio. facit in silt glo. i. l. incola. ff. ad munic. nisi iurasset specifice ñ posse refutare fm Bal. i. l. pludũ feu. Fallit si dñs eẽt i plio. et tũc vellet refutare. qz dñs tũc ñ possz sibi puidere de eqli vasallo. ar. l. filie mee. ff. so. ma. Nã cedere feudo ẽq ꝺdã diuoꝝtiũ. et nõ valet nisi possit cõsulti idẽnitati dñi Jo. i. c. vno. de va. q ꝺ cõsti. lo. feu. ali. tz q pt. Sz tu tene opi. bar.

¶Utz dñs teneat vicẽ repẽdere vasallo fide- 30
li. R. q sic. alꝰ cẽsebit malefidꝰ. vt i li. feu. de foꝝ. fi. c. j. in si. facit. xxij. q. v. de forma. xcv. di. esto subiectꝰ. et ꝺz puari feudo p superiorẽ si pfide se habeat contra vasallum suum.

¶Utz eccl'ia possit sine vsura recipe i pignꝰ 31
feudũ et facere fructꝰ suos. R. fm. c. j. de feu. q sic. dũmõ iterim nõ recipiat seruitiũ a vasallo. Et istud hz locũ etiã i feudo laicali fz cõiter doc. Et hz glo. ibi sit ꝓria nõ curabis de ea. dicit tñ Lar. ibidẽ quẽ sequit. d. An. et cõiter alij. q si feudũ eẽt libez nõ posset reti-

nere fructus. qz ꝑfatū. c. j. intelligit qñ nō ē
libez. Sed iudicio meo nō habuit respectū
ad seruitiū. qz cōiter seruitiū nō tātū valet
qztū fructꝰ feudi. aliter nō eēt bñficiū feudū
Et ideo mihi videt saluo melioꝛi iudicio q
tex. fundauerit se sup natura feudi: q est vt
dñiuz rectū remaneat apud dñm z vtile pe
nes vasallū. sz cū obligatōe saltē fidelitatis
licet nullū seruitiū sit debitū. Et iō dimissa
obligatōe de ꝓsensu ipsi⁹ vasalli ꝓsolidat ip
suz dñiuz vtile cū directo. nō ex aliena reꝛ
ppria. z sic nō optet attēdere an sit libez vel
ne. sed q nullo mō retineat eū obligatū ad
aliquod. Et sic dꝛaret q interim est absolu
tus ab oībus ratione feudi debitis.

32 ¶Quid si dñs recipit interim seruitiū a va
sallo: R. q si vasallus facit tanqz ex debito:
tūc fructus teneret restituere nisi ꝓtestet. ar.
in. l. ij. C. de iu. do. z in. c. cum. M. de consti.
Secus esset si ex liberalitate sciens se nō te
neri vasallus exhibet consueta seruitia.

33 ¶Utz idē sit i emphiteosi z locatōne: R. q
sic. vñ Spe. i ti. de feu. §. qñ. ꝙ. xl. q feudū z
ꝯctus emphiteotic⁹ z liuelari⁹ sunt eiusdem
nate. Et dic bal. i ꝑfata. viij. carta i ti. de pa.
ꝓstā. vez i feudis i quibꝫ nō debet seruituz:
sz certa qntitas pecunie. vini z hmōi. alꝫ nō
Sz q ad ꝫ nō video q̄n liceat recipe fructꝰ
liberādo a seruitio rōne iā dicta. lz Jo. an. et
Do. z alij. dixerit idigere declaratōe papali
sz nō placet. Et dico q vbicūqz lex feudal' ñ
ē cōis iuris ciuil' aut naturalis rōem hz locū i
emphiteosi. alꝫ nō. vt tenet Bar. in. l. si mi
hi ricio. ff. de ꝙ. ob. z Bal. i. c. j. de inue. de re.
alie. fac. Aduerte etiā i ꝓscia. q meliozatio
nes q̄ cōiter i ꝓctu emphiteotico fiūt ñ pos
set rōe mutui tenere. Jō ꝑfata oīa limito tā
i ꝫ dubio qz añpcedēti de feudo z emphite
osi vbi meliozatio nō ē facta q tūc lz. Item
qñ est a cā libera. qz si exbursasset qztitatē pe
cunie vel q̄d aliud dño p ipo habedo sic nō
liceret qñ fructꝰ disproportionarent' a serui
tio siue a fictu. Qō bñ no. qz pauci aduer/

34 ¶Utz idē sit i vsufructuario obligā (tunt.
te ppzietario: R. fm Do. i sum. q sic si hz a
causa libera a ppzietario. alꝫ nō vbi fructus
disproportionantur a seruitio.

Fictio vide. j. Simulatio Et quō fictio iuris
valet z qñ. vide. s. Lōsensus. §. iij

Fideicōmissū z mortz cā donatō le/
gatoz appellatōe ꝓtinēt. ff. de le. iij. z. l. z si fi
deicōmissū. sz fideicōmissū iō factū ē. qz si/
deicōmissa olim petebant' ex fide heredū. sz
hodie fere exequata sunt fideicōmissa et le/
gata. habēt tñ aliquas dīntias. de quibꝰ vi
de i glo. d. l. z si fideicōmissuz. z qd ibi nō.
z est tex. in. l. j. ff. de lega. j.

Fideiussor ē q̄ p alienis debi/
tis incedit. z dif
fert a mādatoꝛe. qz mādatoꝛ inuenit a pn
cipio. fideiussoꝛ vo ꝓpt accedere tā añ factū
qz pꝰ. vt hz i auc. ꝓnte. C. de fideiuss. ppterea
tā i. ff. qz i. C. eo. ti. addit' z mandatoꝛibus.
¶Fideiussio nō tenet qñ ē accessoꝛia ei qd ñ 1
tenet. glo. i. c. ḡuis. de cēsi. cū ꝓcoꝛ. ibi posit'.
¶Quis pōt fideiubere: R. q quilibet qui hz z
liberam administrationē suoꝛum bonoꝛum
¶Utz mulier possit fideiubere p viroꝛ: R. q 3
nō. z si fecit nō tenetur ipso iure. l. ij. in glo.
ff. ad senatusconsultū velle.
¶Utz mulier possit fideiubere p alioꝛ: R. q 4
nō. fm q nō. i. l. qz uis. ff. ad velle. Et fm q
ibi distiguit: ponit' sex casus i qbꝫ mlier pōt
fideiubere. Primꝰ qñ fideiubet p pcio dato
vt q̄s manumittat seruū. Secꝰ qñ ꝓ vote
alicuꝰ mulieris. Tercꝰ qñ renūciauit bñfi/
cio velleiano certioꝛata de eo. Quartꝰ qñ ac
cepit pciū p fideiubēdo vel aliq̄d loco pcij.
Quintꝰ qñ i fraudē fideiussit vt decipet. Se
xtꝰ qñ pignꝰ vel fideiussoꝛē p alio dedit. z pꝰ
biēniū a dicta cautōe numerandū iterū ad
idē se obligauit. z pignꝰ vl' fideiussoꝛē dedit.
Secꝰ si infra biēniū ꝓsensit. qz nō valeret
¶Utz clericꝰ possit ee fideiussoꝛ: R. q p lai 5
co nullo mō pōt. z si facit ē abijciēdus. vt in
c. j. de fideiuss. Sz aliq̄ limitāt in freqntia fi
deiussionis ppter ꝙbū inseruiēs. i. d. c. posi
tū qd notat freqntiā. i. valde seruiēs. sicut z
ponit' i. l. gallꝰ. §. ille casus indifficilis. i. val
de difficil'. ff. de libe. z post. Sz mihi videt q
nullo mō debeat fideiussoꝛ ee p laicis. vt. xj.
q. j. te q̄dē. i tex. z i glo. nisi i cā necessitatis i
quo sicut obligat' subuenire indigēti. vt. xij
q. j. videtes. sic z fideiubere. Et hz tenet glo.
in. d. c. te quidē. z glo. in. c. pe. eo. ti. sed p ec/
desia vel p alio clerico bñ pt fideiubere. vt i
c. ij. eo. ti. z in. d. glo. d. c. te quidē.
¶Sed nūquid obligat' si fideiusserit: R. q 6
sic. vt i. c. puenit. z i. c. ꝓstitutꝰ. eo. ti. Limi/
tat tñ Hos. q solū tenet de ꝓmonio suo vel
de redditibꝫ bñficij q̄s facit suos. nō aūt i p
iudiciū eccl'ie. Archi. in. c. statutuz. de rescꝑ.
libꝫ. vj. tenet. q nec etiam de fructibꝫ bñficij.
Sed cōmunis opi. est in contrariū. et cum
opi. Host. z sic tene.

7 ¶Utr religiosus possit fideiubere. R. q nō vt in. c. pe. eo. ti. nec etiaz si esset abbas: nisi hoc fiat de maioris partis conuentus. capituli z abbatis licentia: vt ibidem.

8 ¶Utr heres fideiussoris obligef sicut fideiussor. R. q sic. l. pōt accipi. ff. de fideius.

9 ¶Utr fideiussor q pmiserat aliquē pntare liberef si tal' p q fideiussit p' fideiussiōz pmisit capitale crimē ppf qđ fuit pdēnatus ad morte vl bānit' z fugit. R. q sic. vt ē casus i l. sz si qs rei. ff. si qs cau. i pn. z nō. in. l. si de cesserit. ff. q satisda. cog. Et ibi đr q oo. Alde. cū fideiussiss p q đā scholari bononie accusato de q đā maleficio de eo pntādo sub pena mille libraz. p' quā fideiussiōz accusat' fuit pfat' scholar' ab alio de alio maleficio q fugit. z nō pparēs citat' fuit bānitus z difficilat' fm pſuetudinē bononie z pdēnatus ad mortē. p' quā pdēnatōz obtinuit q nō erat obligat' sue fideiussioni. Et h vez nisi fideiussor ecti dolo vl lata culpa respectu maleficij postea ppetrati. qz i pscia teneref ad restitutionē damni primi. alis non.

10 ¶Utr fideiussor rei de capitādi cui dict' re' fuerat assignat' z fugit sit ipe de capitādus. R. Ly. i. l. ad pmētariē sez. C. de custo. reo. et Bar. i. l. si qs reū. ff. de custo. reo. q nō: sz pcunialiter puniet. Rō. qz nemo pt se obligare ex pctu ad pnā capitalē. qz nēo ē dns membroz suoz. xxiij. q. v. si nō licz. z i. l. liber hō ff. ad. l. aq. Si tn fuerit in dolo puniet pena arbitraria. vt nō. i dict' locis. z i glo. c. cum hō. xxiij. q. v. Nec ob. đ. l. ad pmētariē sem. qz loq de illo q hz ex officio custodiā. q punit ea dē pena q erat puniēd' incarcerat' si ē in dolo fuge vel i negligentia. vt ibi nō.

11 ¶Utr possit qs interponere fideiussorē in ca criminali. R. Pa. in rubrica de fideiuss. q si nō venit imponēda corpalis pena pōt. als nō. Et sic itellige. c. si clericus. de sen. ex. li. vj. facit. d. l. si quis seruū. iuncta. l. diuus pius. ff. de custo. reo. z ē bon' tex. i. d. c. cū hō. z ibi etiā glo. Fallit' i muliere. de quo dic vt i auten. vt nulli iudi. §. necessarium.

12 ¶Utr cū plures isoliduz sint fideiussores debeat diuidi debitū inter eos. R. Pa. i. c. peruenit. e. ti. q sic. si sunt oēs pntes z soluēdo z hoc postulet añ litē cōtesta. ff. de fideius. l. si dubitet. §. j. Et istud ē bñficiū diui adriani positū. C. đ pacti. pecu. l. diui adriani. z habet su effectu. in sti. eo. ti. §. si plures. Et hoc verum nisi huic beneficio renunciassent.

13 ¶Utr pntē debitore principali et indiscusso possit peniri fideiussor. R. q nō. vt i auc. pntē. C. eo. ti. etiā fm Pa. in. d. c. peruenit. si pstituerit se principalē debitorē: vt fit cōis hodie. Et hoc ē verū nisi renūciauerit huic bñficio. vt. C. de duo. reis stip. auc. h ita. z nisi debitor notorie sit nō soluēdo. vel nō possit peniri. vt i. d. auc. psente.

¶Utr creditor teneat cedere actiones suas fideiussori. R. q sic. Intellige qs hz cōmodū. p q fideiussit. aliter pt ei denegare solutiōz debiti. vt. l. modestin'. ff. đ so. z. l. fi. de fideiusso. ff. 14

¶Utr debitor teneat satisfacere fideiuss (sori de omni damno. R. q sic. Intellige qđ ei euenit ex sua culpa. ppter fideiussionē. c. ij. z iij. eo. ti. de fo. cōpe. c. fi. qz officiū suū nulli debet esse damnosuz. ff. de tut. l. si seru' pmūis §. qđ vo. ff. ad velleia. l. ij. §. j. ff. quemad. test. ape. l. sed si quis. ff. quib ex cau. ma. l. videlicet. iij. q. iij. §. veturis. z i glo. d. c. ij.

¶Utr repetere possit vsuras qs soluit fideiussor. p creditore. R. Jo. an. i regla dānuz. li. vj. i mercuria. z sequit' Pa. i. d. c. ij. q aut simplr erat solū obligat' ad debitū soluēdū z sic nō repetet: sz sibi iputet si soluit. qa non erat obligat'. facit. l. cctū. ff. de eo qđ cer. lo. nisi soluissz vsuras vt interesse. Et h vez qñ fideiussor obligassz se nō solū simplr sz etiā i oēm casuz venientē ex debito principali. qa teneref de augmēto debiti. vt. d. l. cētū. z. l. q/ro. §. j. ff. loca. z. l. mora. ff. de v. ob. als simplr fideiubēs nō teneť ad interesse nec ad augmētū debiti. vt no. glo. i. d. c. ij. z sequit' docto. z ibi sibi iputabit si soluet iure fori. sz iure poli debitor teneat si ipe erat obligat' i vero ad interesse seu augmētū creditori. als nō. Aut obligauerat se fideiussor ad vsuras soluēdas. z sic fm legistas z canonistas distinguitur. q si soluit spōte nō repetet. fm glo. i. d. c. ij. qz i debite erat. vt i. c. debitores. de iureiu. Si vo soluit coacte sz nō opposuit exceptionē nō repetet. Si aūt opposuit sz p iniqtatē iudicis fuit coact' soluere. z sic nō posset repetere. nec debitor teneť p. l. exceptiōz. ff. e. ti. ff. de euic. l. si p ipz udēnā. Sz i cōiū fm theologos z pscia tene firmiť q taz i isto casu qñ soluit coacte. qz etiā qñ spōte soluit eo q sic pmisit eas soluere q posset repetere. z q debitor sibi teneat. qz sic intelligit mādasse vt soluat debitū. vt. l. si pcurator. ff. de pdi. inde. Et sic sibi imputet debitor q cū fideiube/refecit p vsuris nisi soluerit in fraudē vt faueret vsurario. qz sic nō repetet Aut nō solū fideiussit soluere vsuras: sz etiā iurauit. z sic repetet fm oēs. qz licet posset petere absolutionē a iuramēto. nō tn teneť fm Hoffre. qa

licet teneat fideiussor excipere. vt nō. in glo. d.c.ij.p multa iura. nō tn tenet agere.

17 ¶Utz fideiussor remaneat obligat⁹ progato termino a creditore: R. fm Pa. in.c. pstitut⁹. eo. tit. cōiter tenet q aut fideiussor erat obligat⁹ ad tps solū. puta vsq ad annuz. z sic nō tenet p⁹ annū. progato termio. p.l. itē q̄rit. §. q̄ impleto. ff. loca. vbi pz q si locauit tibi domū vsq ad annū dato fideiussore: si pduc postea tacite ad aliud tps: fideiussor non tenet nisi de nouo pmittat. Aut obligatio erat pura: lz solutio dilatata sit ad tps z sic lz solutio sit progata. n tn liberat. Rō. q nulla facta progatōe termī tenet fideiussor etiā post terminū sicut z re⁹ pncipalis. ar. c. cū dilecti. de dolo. z. l. celsus. ff. de arbi.

18 ¶Utz fideiussor añ tps possit agere p debitore vt liberet eū: R. q sic i tribꝰ casibꝰ. Primus si diu i debiti solutione stetit. Scōs si dissipare bona sua debitor incepit. Tercius si pdemnatus fuit sup fideiussiōe. de quibꝰ habes in.c. fi. eo. ti. z vide quod ibi nota.

19 ¶Utz fideiussor p alienatōe rei totalis vel bonatiōis ppter nuptias pstāte mrimonio teneat de euictōne: R. Pa. i.c. cū pting at. de iureiur. Bar. i. l. cū lex. ff. e. ti. et Jo. an. post multas opi. vident pcludere. q si mlier vendit nō tenet nec ipse nec ipsa mlier. d. l. cum lex. lz si vēdit marit⁹ vel ali⁹ tenet vēdēs z fideiussor vel ad rē tradēdā vl ad itereſſe: fm q nō. i. l. rē alienā. ff. de p̄hē. emp. ar. l. z si is C. de p. mi. Ratio. q lex nō resistit vēditōi z actōi psonali lz alienatōi. i. trāslatiōi dñij. Un vxor nō obligat. q tenerēt ad trāslatiōnē dominij. l. ex empto. i pn. ff. de act. emp. z ven. nec fideiussor. q haberet regressū ptra mulierē. Et hoc vez nisi mulier iurasset. qa si iurasset teneret tam ipsa q̄z fideiussor. Et hec opi. placet omissis alijs multis. in. d. c. cum pting at. p Jo. z. d. Anto. tactis.

20 ¶Utz fideiussor possit aliquid recipe sine vsura a debitore: R. q̄dā tenet q nō. q esset vsura. Rō. q videt q fideiussio sit quoddā mutuū interptatū. Sz ego credo q n sit vsura aliq̄d accipe: dūmō fraus neq; dol⁹ interueniat. puta q̄ conuenit cū aliq̄ ne credat debitori: nisi fideiubeat vt sic lucrari possit. qa tūc nō liceret. alꝰ sic. q hic nō ē mutuū vez neq; etiā interptatū. Sed si ratiōe facti aliq̄d accipet: bn eēt iniusticia z ptra charitatē qn nullū piculū habet vel labore i fideiubendo. sed qn aliquid accipit ratione piculi cui se exponit vel forte labor z ceteroz que faciliter incurrunt in talibꝰ fideiussionibꝰ esset omīno licitū aliquid accipe: moderate tn. z sic est contractus innominat⁹: nō mutui

Fides dr duplic iter. s. pactōnis et cōsensus. vt habet in.c.j. de spon. duo. Omis pactio quātūcunq; simplex dicit fides. Un venies ptra pmissionē dr venire cōtra fidē pstitā. Et sic capit i. l. j. ff. de pac. z ff. de consti. pe. l. j. Un dr fides q si fiet. et hec ē respectu pmissionis de futuro. Alia est que est p sensus de p̄senti. Et hec facit matrimoniū. vt nō. in. d. c. j. De hoc habes etiā infra Juramentum. j. §. vj.

¶Utrum fides sit frāgenti seruāda. vide infra Juramentum. v. §. xvij. 1

¶Est z alia fides q̄ dr suba sperādaz reruz argumētū nō apparētiū. ad Hebr. xj. c. Et de ista intellige que. j. dicā in toto isto. c. 2

¶In q̄ differt fides ab opinione: R. vt infra 3

¶Que ptinet ad fidē: R. Tho. (Opinio scda scde. q. xj. ar. ij. q directe z pncipaliter articuli fidei. Indirecte vo z secundario ea ex quibꝰ si nō crederent sequeret alicui⁹ articuli corruptio. Et circa vtraq; pōt esse hereſis eo modo quo z fides. 4

¶Quot sunt articuli fidei: R. cōiter dicit q sunt. xij. q quilibet apostolorū qui fuerunt duodecim suū posuit. z oēs insimul oēs articulos approbauerūt. Sed veri⁹ dicēdū ē q sunt. xiij. septē ptinētes ad diuinitatē. et septē ad humanitatē xpi. q̄ oēs ponūt i simbolo minori qui sunt infrascpti. Prim⁹ quē posuit Petrus ē. Credo in deū patrē omipotentē creatorē celi z terre. In quo tria ptinētur. Primū vnitas deitatis. ibi. credo in deum: nō deos. Scōm distinctio psone patris ibi. patrē omipotentē. Et vt dicit Ri. in. iij sen. hic omnipotētia includit oēm sciētiā. summā bonitatē. prudentiā respectu oīm z oēm pfectionē. Tercū. creatio oīm. ibi. creatorē celi z terre. i. visibiliū p terrā. et inuisibiliū p celū significās. Scōs articul⁹ quem posuit bt⁹ Andreas ē. Et i Jesum xpm filiū ei⁹ vnicū dñm nrm. ei⁹ dicit. i. pris. z vnicū. q. sol⁹ vn⁹ ē fili⁹. z dñm nrm. s. iure creationis. gubernatōis z redēptōnis. Terci⁹ articul⁹ quē posuit Johes ē. Qui pceptē de spū sancto nat⁹ ex Maria v̄gine. Quart⁹ quez posuit Jacobus maior ē. Passus sub pontio pylato crucifix⁹ mortuus z sepult⁹. Quintus articulus quē posuit Thomas est. Descēdit ad inferos. Tercia die resurrexit a mortuis. In q̄ ptinent duo articuli. Prim⁹ descēdit ad inferos. s. fm aiam. Scōs resurrexit a mortuis. s. gliosus z immortal⁹. Sext⁹

articul⁹ quē posuit Jacob⁹ mior ē. Ascendit ad celos sedet ad dexterā dei p̄is. Ascēdit ei nō solū sup oēs celos .i. sup oēz creaturā corpalē: sz etiā sup oēz spūalē. qz ppt̄ dignitatē vnionis oēs excellit Eph. j. ppterea addit. sedet ad dexterā dei p̄is. i. i potioribus bōis patris. Septim⁹ articul⁹ quē posuit philipp⁹ ē Inde venturus ē iudicare viuos z mortuos. i. eos q̄ i ei⁹ aduentu viui reperient̄ i momēto morient̄. z postea resurgent cum eis q̄ p̄mo erāt mortui. Octau⁹ articul⁹ quē posuit Bartholome⁹ ē. Credo i spm̄sctm̄. q̄. s. ē tercia psona i trinitate. Non⁹ articul⁹ quē posuit matthe⁹ ē. Sctām ecclīam catholicā. i. congregatiōez fideliū. Decim⁹ articul⁹ quē posuit Simō cananeus ē. Sctōz cōionē remissiōz pctōz. Et iste articul⁹ cū illo quē posuit. b. Matthe⁹ ē vn⁹ articulus. z ad vnū z eūdē articulū pti/net q̄ ē ex opatōe dei. p quā dat nob esse gr̄e. Et ē sensus. Credo i spm̄sctm̄ facientē sctām ecclīam catholicā. i. vniuersalē i q̄ ē cōio sōz z remissio pctōz Et iō nō dz dici i sctām: sed sanctā. Uel ē sensus. Credo ecclīam catholicā esse sctām. s. p opatōz dei. ecclīaz inquā habentē cōionē sctōz et remissiōez pctōz. Tñ ad hūc articulū reducit fides de sacris. q: in eis cōicāt fideles. z sunt instra sctificandi. z ex pseqnti pctā remittēdi. Undecim⁹ articul⁹ quē posuit Judas thadeus ē Carnis resurrectōz. Duodecim⁹ articul⁹ ē quez posuit Matthias. Uitā eternā. Et ē sensus istoz duoz. Credo q̄ dē⁹ resuscitabit nos. z dabit nobis vitā eternā. s. bonis. z ex pseqnti seq̄t q̄ dabit mal' pēnā eternā. hec ex Ri. i. iij. di. xxv.

6 ¶ Utz simplices q̄ i subtilitatibus fidei errāt peccēt: R. Tho. ij. ij. q. ij. ar. vj. q̄ nō: si ñ p/tinaciter puerse doctrine inherēt in particulari contra vniuersalis ecclesie fidē. Spe. vo. ti. de hereti. z Aluarus vt refert Jo. de lig. tenēt q̄ peccāt mortali. z sunt heretici. Spe. allegat xxiij. q. j. scisma. C. de here. l. ij. de in ius vo. l. venia. xxxvij. di. c. fi. Aluarus vo alle. vj. q. j. quero. xxj. q. j. si cupis. xxij. q. ij. i ipaz. Sed ego credo verā opi. s. Tho. imo plus dico q̄ aliq̄n tal' error posset ee meritorius. vt puta. aliq̄s audit aliquē p̄dicatorē famosū vl' epm̄ p̄dicasse aliquē errorē. z simplex credit aīo obediēdi fidei. paratus tñ corrigi. naz ex intētōe opa iudicāt. c. cū volūtate. de sen. ex. Alij q̄n cū pctō veniali. vt puta vetula credit trinitatē ee vnā feminā. z q: credit ecclesiaz sic tenere: sic credit. z tñ nō ē hereticā. q: p̄ditionaliter credit si ecclīa sic tenet z credit. Alij q̄n ē cū mortali. vt est q̄n hō sciēter credit aliq̄d q̄d ē p̄ articulos fidei vel determinationē ecclīe. z hoc pt̄z ex. c. damnam⁹. i fi. de sum. tri. ad iura q̄ adducit Spe. l. ij. cū sua glo. ē p̄ ipm. l. venia. nihil facit ad materiā. c. scisma. loquit̄ de hereticis paratis se ñ corrigere. Ad iura Aluari q̄ vident̄ velle q̄ ignorātia nō excuset: loquit̄ de ignorātia iurīs natural' q̄ nō excusat. Et h̄ tene sic tenet etiā Inno. i Rica de sum. tri. z Lar. i de. vnica. de sum tri. Uide etiā q̄d. j. dicā Heretic⁹. i pn.

¶ Utz oēs teneant h̄e fidē explicitā: R. Hz s. Bo. i. iij. di. xxv. z q̄uenit cū eo Ri. ibidē. q̄ credere explicite z distincte ē fidei pcepte. z nō ē necessariū nisi illis q̄ fidez necessario alijs habēt manifestare. q̄. s. officiū docēdi z p̄dicādi sumpserunt. Credere vo implicite est fidei diminute. z nō sufficit habēti vsum rōnis. qz cū quedā sint notorie diuulgata: nō posset q̄s illa ignorare sine pcepti z tota li negligentia sue salutis. Credere vo parti implicite. s. quosdā articulos. z alios quosdā explicite est necessariū ad salutē. Tenentur em̄ etiā simplices ad illos articulos explicite credēdos quos eis manifestat. nō tm̄ p̄dicatio: sed etiā ecclīastica p̄suetudo. vt ē de vnitate z trinitate quā ex signatōne noscere p̄nt cū dicūt. In noie p̄is z filij z c. Itez de natiuitate. passiōe z resurrectōe. q̄ festa p̄dicāt. z remissionē pctōz quā ex actu p̄boz⁹ noscere p̄nt. Ideo ab ignorātia taliū nullus excusat vtens ratōe. qz nō pōt esse sine negligentia z pcemptu nisi fm̄ Ric. vbi. s. illi q̄/bus xp̄s nec p se nec p aliū: nec p inspiratiōnē interiorē locutus ē. qz tales nō tenent credere explicite nisi id q̄d credebat in lege nature. Tenet etiā Alex. de ales. sco a sco de. ti. d pplexitate p̄sciētie. q̄ puer⁹ carcere saracenorum inclusus ab infantia. fm̄ Aug. de questionibus noui z veteris testamēti. si non fuerit a q̄ didicerit. nec ad eū rumor doctrīe fidei puenerit: immunis erit. z cū nō h̄eat ipotentiā oīno credēdi. dicit Ale. q̄ si faciet q̄d in se est: de⁹ illuminabit eū vel p occultā inspiratiōnē. vel p angelū aut p hominē. 7

¶ Utz sit necessariū ad salutez p̄fiteri ea q̄ sunt fidei: R. q̄ sic. p loco z tpe. fm̄ Tho. ij. ij. q. iij. ar. ij. puta q̄n si aliq̄s interrogaret d̄ fide z taceret. z ex hoc crederet vel q̄ nō haberet fidē. vel q̄ nō eēt vera. vl' alij p eius taciturnitatē a fide auerterent. z hmōi casibus in q̄bus honor debitus deo z vtilitas p̄ximis impendēda subtrahit: nisi p̄fessio fiat est necessaria de p̄cepto. In alijs aūt casibus nō est necessaria de p̄cepto sed de p̄silio: si mō vtili 8

tas fidei sperat. Ututpabilis ē ꝓfessio fideiqñ solū ē ad pturbationē infideliū dicente dño Matth. vij. Nolite sctm̄ dare canibꝫ facit. c. in mandatis. xlij. di.

9 ¶Quid de illo q̄ licet interius credat. tamē ꝓpter timorē facit aliquē actū infidelitatis puta exhibet reuerētiā idolo. portat aliquā vestē designatā ad aliqđ determinatū signū infidelitatis ⁊ hmōi. ⁊ R. q̄ peccat mortaliť. qr̄ ꝑm Aug. xxij. q. iij. sicut. Sanctius est mori q̄z uti idolatico. hec ille. Secus eēt si nō designaret determinate infidelitatē. sicut legim⁹ de beato Sebastiano. qui utebat clamide militari ex bono zelo: ut lucrareť aīas ch̄isto. ⁊ hmōi.

10 ¶Utr̄ liceat p̄ce vel p̄cio aliquez adducere ad fidem. vide. j. Judeus. §. xxxij.

11 ¶Utr̄ liceat disputare de fide. vide. s. Disputatō. De hac mafia vide. j. Infidelitas

Filius quidā dr̄ spuri⁹. ⁊ ꝓ p̄ie est natus ex mre nobili et p̄ie ignobili: vel p̄ie incerto ⁊ matre vidua Sz in iure spurius dicit omis natus ex illicito coitu p̄terq̄z de cōcubina in domo retēta ab eo qui nō est coniugatus. vt nō. i. c. tanta. qui fi. sint legi. ⁊ no. Barto. in l. gener. ff. de his qui. vt indig. q̄z nat⁹ de adulterio ꝓ p̄prio nomie vocet māser Deutro. xxij. ⁊ i. c. nisi cū prīde. §. psone. de renun. Et omis talis spurius in nihilo succedit patri vel p̄ctis p lineā paternā. qr̄ nō dr̄ agnatus. de q̄ tex. in. c. dicat aliq̄s. xxxij. q. iij. ⁊ glo. in. c. p venerabilez. qui fi. sint legi. ⁊ qđ nō. in auť. ex complexu. C. de ince. ⁊ inuti. nup. ⁊ insti. đ suc. co. §. vulgo. ⁊ insti. ad orphi. §. nouissime. Immo nec pater pōt talē instituere heredē. auť. licet. C. de na. li. ⁊ d. c. dicat aliq̄s. Un̄ dicit Pa. i. d. c. p venerabilē. q̄ bastardi nobiliū nō dicunť d parētela parentū. qr̄ sordes nō computanť inter p̄cipuos. C. ad orphi. l. si qua illustris. nec arma parentuz portare p̄nt. ⁊ est sentētia Bal. in. l. cum legitime nuptie. ff. de sta. ho. ⁊ sequiť. d. Ant. in. d. c. p venerabilem.

1 ¶An tales succedāt matri? Distigue q̄ aut est vulgo quesitus. ⁊ ꝓprie solū spuri⁹. ⁊ sic succedit cū legitimis filijs: nisi mater sit illustris femina. vt i. d. l. si qua illustris. et ibi p glo. ⁊ Bar. ⁊ insti. de suc. cog. §. vulgo q̄siť. Idē dic de notis. Aut sunt etiā manseres: sicut nati de ea que nō poterat esse legitia vxor. siue qr̄ alteri nupta vel ipse. siue qr̄ ꝓsanguineus vel affinis. ⁊ sic i nihilo succedunt. vt in. d. auť. ex complexu. pōt tamē heredes eos instituere ſm Mar. ⁊ Mo. ⁊ videť tenere glo. in. d. c. tanta.

¶Queriť an parentes succedant p̄fatis spuriis? R. Pa. in. d. c. tāta. q̄ nō i eo casu quo ipsi nō succedūt parentibus. Et hoc verum de quibuscunq̄z filijs illegitimis.

¶Quero an p̄fati spurij possint instituí he 3
redes ab alijs extraneis? R. Pa. in. c. cū hīet. de eo q̄ du. in ma. quā pol. p adult. q̄ sic. q̄a nō phibenť nisi parētes. vt no. glo. in auť. quibus mo. na. effi. sui. §. vlti.

¶Utr̄ parētes possint p̄fatis spuriis aliq̄d 4
relinquere ratione alimentoꝝ? R. q̄ sic. vt no. Bar. i. d. auť. ex complexu. Immo tenetur de equitate canonica eos alere ſm facultates eoꝝ. ⁊ tā pater q̄z mater. tū quia tales nō sunt in potestate nec patris nec matris. insti. de nupť. §. sunt ⁊ alie psone. et. l. vulgo concepti. ff. de sta. ho. tum quia alimēta debētur instinctu nature que sic matrē obligat sicut patrē. vt no. Inno. i. c. ij. de regu. ⁊ Pa. in. d. c. cū haberet. Secus de iure ciuili. vt i d. auť. ex cōplexu. Un̄ dicit Bal. in. l. fi. §. si a socero. ff. d his que in frau. credi. q̄ d eq̄tate canonica pōt p̄ donare spurio vt habeat p alimētis. Et silr̄ legare p alimētis. no. Bar. in. l. fi. ff. de his qui. vt indig. ⁊ Ly. in l. nō omi titulo. C. de admi. tu. dicit. q̄ etiā spuria dr̄ dotari. vt no. Jmo. i. l. lucius. la. ij. §. j. ff. de le. ij. Limita p̄dicta nisi essent i nimia quātitate i fraudē legata. Et ꝓclude q̄ p̄fati ꝓ p̄dicta a p̄ie recipiēdo de eius bonis te neť restituere etiam in ꝓscientia.

¶Filius alius dr̄ nothus. vt nō. i. d. §. sunt ⁊ alie 5
psone. q̄ aliq̄n dr̄ naturalis tm̄ q̄z spurij etiā sint naturales tm̄. ⁊ talis est ille q̄ est natus ex coitu neq̄z dānato neq̄z approbato d iure ciuili: vt ē filius ꝓcubine solute i domo retente a soluto que posset esse eius vxor legitima. puta qr̄ nō ē ꝓsanguinea nec affinis vt in. l. i ꝓcubinatu. ff. de ꝓcubi. et iste succedit patri ab itestato i duabꝫ vnciis totius hereditatis: dūmō nō existant filij legitimi vel vxor legitima. vt in auť. liceat p̄i. C. de natu. li. qr̄ filijs legitimis existentibꝫ vel neporibꝫ nō pōt nisi vnā vnciaz relinq̄re ei et matri ⁊ non vltra. vt. l. matre. C. de na. libe. Sed si nihil reliquerit ei i nullo succeder. sz tm̄ debet alimentari a legitimis.

¶Sed nunq̄d si nō habet filios legitimos 6
poterit tales heredes instituere? R. q̄ sic: etiā in totū. legitima tm̄ reseruata paretibꝫ si hz vt nō. i. d. auť. liceat p̄i. ⁊ licet Bof. tenet q̄ nō succedat: cū hodie talis coitus sit reprobat⁹

vt i auk. de leno. col. iij. ⁊ i auk. scenicas. coll'. v. ⁊ C. de ꝓcub. l. vnica. tñ ego teneo cū glo. i. d. c. tanta. ⁊ in. c. nisi cū ꝓxime. de renūcia. q̄ succedunt etiā de iure canonico. q̄ ex quo ius canonicū nō statuit oppositū. non debemus in hereditatibus recedere a dispositione iuris ciuilis. facit. c. p venerabilē. qui filij sint le. ⁊ sequit' Pa. in. d. c. tanta.

7 ¶ Filius aliꝰ dr legitimꝰ tm̄. ⁊ iste ē adoptatus vel arrogatꝰ. Et dicunt legitimi tm̄. q̄ nō natura sed legis institutōne sunt filij. vt de cogna. le. i rubro ⁊ nigro. ⁊ isti succedūt patri legitimo simul cū filijs legitimis naturalibꝫ. vt nō. C. de adop. l. fi. et insti. de here. que ab inte. ꝑf. §. itē adoptiuos. ⁊ l. si ꝓ. ff. de adop. vide. s. Adop. §. j. ⁊ ij.

8 ¶ Filius alius dr spūalis et legitimꝰ. sicut ē suscept' de baptismo vel chrismate. Et iste i nihilo succedit. q̄ cū sit spūalis: nō extēdit se ad tpalia. Filiꝰ alius dr spūalis tm̄. sicut sunt oēs xpiani papa. ⁊ dioceſi epi. ⁊ de parochia pbri. vt i. c. oēs. xxx. q. j. Et isti filr i nihilo succedūt parētibꝫ suis isto modo.

9 ¶ Filiꝰ aliꝰ naturalꝫ ⁊ legitimꝰ. naturalꝫ dr. q̄a naturaliter ē generatꝰ. legitimꝰ q̄ ex legitima parētū ꝓiunctōe approbata p legem. isti succedūt ab intestato parētibꝫ oibꝫ alijs exclusis. vt i auk. de here. q̄ ab ite. Limita nisi i casu i q̄ aliq̄ spāliter admittunt: vt dictū ē i filijs adoptiuis. ⁊ sint q̄si dñi viuentibꝫ parentibus: solū eis deest administratio. vt insti. d̄ here. q̄. ⁊ dif. §. sed sui. Uñ ex ꝓsuetudine lege innata filij comitū appellant comites. vt filij regū reges etiā in vita parentū. vt. xxiij. q. j. c. fi. ⁊ p Bar. in. l. fi. C. de digni.

10 ¶ Utrū filiꝰ naturalꝫ tm̄ efficiat legitimus p sequēs mrimoniū inter patrē ⁊ matrē eius R. Pa. i. d. c. tāta. q̄ sic. q̄cūq; sit filius naturalꝫ si tpe quo genitꝰ fuit poterāt esse legitime vir ⁊ vxor i mrimonio parētes eiꝰ. Et ly Bar. i. l. pe. ff. de ꝓcubi. velit solū ꝯ ē vex i ꝓcubina idomo retenta postea p vxore capta. tñ canoniste cōiter tenēt ꝓtrariū. ⁊ ꝯ teneas. Secꝰ eēt si tpe generatōis nō potuisset esse mrimoniū inter parētes. q̄ ly p dispēsatōem vel alio mō sit postea ꝓtractū matrimonium. nō tñ erunt legitimi fm Jo. an. in quadā apostilla. Bal. i li. feu. ti. si de feu. cōtro. fue. vult q̄ nisi interueniat instrm̄ tota le. vt volūt iura insti. de nup. §. aliq̄n. et insti. de here. q̄ ab ite. de fe. post pn. ⁊ i auk. quimo. natu. effi. sui. §. fi. q̄uis sequat mrimoniū nō legitimant. Sed ego teneo cōtrariū sicut tenēt moderniores canoniste ꝓmunit. ⁊ ip̄ practica sequunt legiste.

¶ Utr̄ filij nati ex clādestino matrimonio 11
sint legitimi. R. glo. i. c. q̄ nobis. q̄ fi. sint le. q̄ si nullū ē impedimētū post approbationem mrimonij erūt legitimi. siue sint nati añ approbatiōez mrimonij siue post. Et ꝯ sequunt oēs. ⁊ pbat i. c. ij. de clā. despō. Naz approbatio retrotrahit. ⁊ pide ē ac si a pncipio fuisset ꝓtractū i facie ecclie. imo pl' dicit Alanus. q̄ ly clādestine ꝓhētes nō psumāt ꝓuges. vt dicit glo. in. l. latoz. q̄ fi. sint le. tñ hoc ꝓcedit respectu nubentiū: ly respectu filiorū psumunt ꝓuges. q̄ ē notādū. ex q̄ infert Pa. i. d. c. latoz. q̄ natus ex viro ⁊ mlere sil' cohabitātibꝫ psumit legitimꝰ. q̄ fauore legitimatōis psumit inter eos mrimoniū p quo facit. l. in libere mulieris. ff. de ri. nup. Et maxime ꝓcedit si vocabāt se cōuges. vt no. Inno. i. c. ex pte. de resti. spol'. Dicit etiaz Hosti. q̄ si multo tpe simul tāq; ꝓuges cohabitarūt: psumendū est esse mrimoniū. facit q̄ no. ipse i. c. illud. de psump. Si autē erat impedimētū: tūc sunt opi. Jo. an. ⁊ Anto. tenēt. q̄ post approbatōz legitimāt ly postea sepent. Blo. tenet q̄ ꝯ ē vex i nat̄ post approbatōz: sed nō i añ nat̄. Jo. cal. tenz q̄ nullo mō legitimāt. Et ꝯ putat Pa. vex de rigore iuris. facit. c. fi. i. §. si q̄s. de clā. despon. ⁊ hanc teneo ꝓpter ꝓfatū. c. fi. vbi est tex. aptus. vide de hoc. s. Clādestinū q̄n dicatur. in ꝓn.

¶ Utr̄ natꝰ de spōsa de futuro sit legitimus. 12
R. Pa. i. c. p tuas. q̄ fi. sint le. q̄ sic. si nullus sit impedimētū. alꝫ secꝰ fm q̄ dictū ē i ꝓceden.

¶ Utr̄ filius q̄ cōiter reputat filiꝰ viri (ti. q. 13
⁊ vxoris teneat credere vxori dicēti eū illegitimū. vide. s. Adulterium. §. v.

¶ Utr̄ ex tractatu parentū q̄s ꝓstituat filius. 14
R. Pa. vbi. s. q̄ ex notatōe filij ⁊ tractatu vt filij ꝓstituit q̄s i possessiōe filiatōis. etiam si sit natus extra domū. Uñ ibidē dicit do. Ant. quē sequit Pa. vbi. s. ⁊ no. Butri. in. l. q̄dā. ff. de pba. q̄ tractatus parētū. puta q̄ illi tractabāt eū vt filiū. et ipse eos vt parētes: pbat aliquē filiū alteri. imo plus vult glo. i. c. trāsmisse. q̄ fi. sint legi. q̄ pbatō hui' tractatus pfert negatō i parētum. Itē d. Ant. i. d. c. vult. q̄ etiā sola fama pbat filiū: si nihil pdeat ī contrariū.

¶ Quid si pdeat q̄ vxor eo tpe ꝓmisit adulte- 15
riū quo talis ꝓceptus ē. R. Pa. i. d. c. transmisse. ⁊. c. p tuas. eo. ti. q̄ si pr seu marit' cohabitat eo tpe cum vxore: reputabit legitimus. q̄ cū possit esse filius vtriusq; dem'

fauoꝛe filioꝝ ꝑsumere q̄ sit filiꝰ maritꝰ potiꝰ q̄z adulter, p ꝯ tex. i. l. miles. §. defuncto. ff. de adul. facit. l. qꝛ semp. ff. de iur vo. Idē dic de filio nato de ꝓcubina retēta i domo: vt sp ꝑsumat filiꝰ ꝓcubinarij. vt habes glo. singularē i. c. michael. de fi. ꝓes. Sec⁹ si fuisset absens tāto tpe q̄ nō potuisset eū generare. vt ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. l. filium.

16 ¶Utꝝ filiꝰ natꝰ ex illis q̄ post mrīmoniuz ꝯ ctū de cōi ꝓsensu fecerūt votū. vl q̄n alt̄ intrauit religiōz ꝛ reperitꝰ fuit sit legitimꝰ. Uide ꝯ. Mrimoniū. iij. impedimēto. v. §. v.

17 ¶Utꝝ appellatiōe filioꝝ veniāt naturales tm̄: ℞. Pa. i. c. i pñtia. de pba. q̄ aut appet de tacita volūtate disponēt̄. vt qꝛ ē eadez rō de legitio sic de nat̄ali. ꝛ tūc veniūt etiā nat̄ales: siue tractet de pena siue de ꝓmodo siue in legibꝫ siue i statutz vl testamēt̄z ꝛ hmōi. Si ꝙo nō apparet de mēte: tūc si tractat̄ de ꝓmodo veniūt etiā nat̄ales. xxxv. q. vij. c. vnico Et ꝫ ex benigna interptatōe potiꝰ q̄z ex significatōe ꝓꝓa. qꝛ ex ꝓꝓa significatōe noīe libeꝛoꝝ vel filioꝝ veniunt solūmō naturales legitimi nō adoptiui vl naturales tm̄. vt i. l. si ita q̄s. §. fi. ff. de le. ij. ñ veniūt etiā vbi tractat̄ de ꝓmodo spurij ex coitu dānato nati

18 ¶Utꝝ filiꝰ denoiet̄ a pēt̄: ℞. q̄ sic de iure. vt i c. ij. de ꝓuer. infi. ꝛ instr. de le. ag. tu. §. j. Et ꝫ qꝛ sequit̄ familiā ꝛ agnatōez pēis. Nec ob. c. raynucij. de testa. qꝛ ꝑm Jo. an. illud erat ꝓ superbiā. qꝛ mater erat nobilioꝛ Un̄ filius sequit̄ ꝓuilegiū patris i tribꝫ. Primo q̄ ad honoꝛes. Scōo quo ad curiales ꝓditionez. C. de decurio. l. eos. l. exemplo. ꝛ. l. nullꝰ Tercio q̄ ad oꝛiginē. ff. ad munici. l. j. vide glo. i c. dicat. xxij. q. iij. ꝛ glo. in. l. cuz legitime. ff. de sta. ho. De illegitimis dic vt i. §. se.

19 ¶Utꝝ illegitimꝰ sequat̄ ꝓditōz filij patris: ℞. q̄ nō de iure: sz mris ꝑm glo. quā sequūt cōiter doc. i. c. j. de ꝓiu. ser. q̄ vult q̄ partꝰ ancille erit penes dñm ancille. l. ꝛ seruoꝝ. i ꝑn. ff. de sta. ho. ꝓ quo facit tex. in. l. partū. C. de rei ven. ꝛ nō. in. c. vnico. de na. ex li. vē. et i. c. fi. de ser. nō oꝛ. ꝛ instr. ō in. ꝑso. §. fi. Nec ob. c. liberi. xxij. q. iij. vbi ō: semp q̄ nascit̄ de teriorē partē sumit. sed expone deteriozē. s. matris q̄ fragilioꝛ est. Hoc tamē limitat Pa. i c. licet. de ꝓiu. ser. vez: nisi ꝓsuetudo vel statutuz habeat aliud sicut hodie est q̄ natꝰ ex ancilla nō ē seruus si pater est liber. Qō no.

20 ¶Utꝝ pēꝛ ꝛ mr̄ teneant̄ alere filios: ℞. q̄ sic de quo vide. s. Alimēta. §. j. nisi i. v. casibꝫ quos no. Pa. in. c. cū haberet. de eo q̄ du. in ma. quā pol. ꝓ adul. Prim⁹ si filiꝰ eū accusauit. vt. l. si q̄s a liberis. §. itē in dec. ff. de libe. agno. Scōs si pater eget ipse. qꝛ non tenet̄ vltra q̄z pōt. d. l. si q̄s. §. sed si filiꝰ. Tercius si filius ꝓmisit crimē ingratitudīs ptra patrē. l. si patrē. C. de alen. libe. Quartus si filius habet artē vel aliud vñ viuat. d. §. sed si filius. ꝛ. §. alimēta. ibidem. Limita tñ hoc ꝑm Bar. i tractatu alimētoꝝ nisi sit filiꝰ nobilis q̄ eū dedeceat in tali arte oparī. Quītꝰ sunt oēs cause ex quibꝫ pater pōt exhereda re filiū: ita ꝛ denegare alimēta. de quibꝫ vide s. Exheredatio. ꝛ. j. Ingratitudo. §. ij.

¶Sed si diuoꝛtiū fiat apd̄ quē debet alī ꝛ q̄ 21
bus expēsis: ℞. q̄ extimabit iudex pensatis circūstātijs: puta qꝛ minoꝛ triēnio apd̄ matrē ꝛ hmōi. vt nō. i. l. vnica. C. de diuoꝛ. fac. ꝛ apud quē li. edu. ꝛ in aut. si pater ibidem posita. vbi dōꝛ q̄ si pater fuit causa diuoꝛtij nutriet̄ apud matrē expēsis patris: si modo imat̄ ñ ꝓuolauit ad secūdas nuptias. si ꝙo mater dedit cām apud patrez expensis matris locupletis: nisi pater minus idoneꝰ sit. qꝛ tūc apud matrē locupletē: nisi alter eoꝝ esset infidelis. qꝛ apud fidelē sunt alēdi. vt ꝑz ꝑ ea q̄ dixi. s. Baptismus. vj. §. xj.

¶Utꝝ filiꝰ magis teneat̄ subuenire patri q̄z 22
extraneoꝛ: ℞. q̄ patri etiā infideli q̄z ex̄neo fideli ceteris paribus. vt no. glo. xxx. di. c. j. ꝛ xlij. dist. quiescamus. ꝛ. lxxxvj. di. nō satis

¶Est filiꝰ q̄ nō ht̄z nisi vnū panē ꝛ ht̄z patrē 23
q̄ fame perit ꝛ filiū silr̄ cui debet sb uenire: ℞. Ly. i. l. ij. C. de pa. q̄ fi. di. q̄ potius patri. qꝛ posset eū vēdere. Ego addo qꝛ ius diuinū sic eū obligat qd̄ dicat. Honoꝛa patrez ꝛc. Et q̄n ōꝛ q̄ amoꝛ magꝝ descēdit q̄z ascendat l. isti quidē. §. si. ff. qd̄ me. cau. l. liberoꝝ. ff. d̄ ver. si. ꝛ. l. liberi. ꝛ ibi glo. ff. de inoff. testa. ℞. Jaco. ibidē. q̄ verꝫ est quo ad oꝛdinez obligatōis. nō tñ quo ad effectū obligatōis. nazꝫ p natiuitatē filioꝝ nō ōꝛ ꝓditio aut fieri deteriozꝫ qꝛ tā ht̄z filiū obligatū. Sed i ꝓiuz facit qd̄ no. Bar. i. l. si q̄s a liberis. i. §. si vel parēs. ff. de li. agno. vbi dicit pꝰ glo. q̄ pēz tenet̄ alere filiū de iure naturali. ꝛ filiꝰ tenet̄ alere pēz de iure gētiū. ꝛ sic videt̄ fortiꝰ vinculū quo tenet̄ pēz filio q̄z quo tenet̄ filiꝰ patri. Cōtrariū tñ determiat i. l. j. i fi. ff. d̄ iust. ꝛ iure. facit etiā ꝯ qd̄ no. Bar. i. l. nō quēadmodū. ff. de li. agno. vbi vult q̄ si q̄s ht̄z patrez ꝛ filiū diuites ꝛ indiget alimēt̄z q̄ potius ōꝛ petere a patre suo q̄z a filio ratione ꝓdicta.

¶Utꝝ filiꝰ possit nubere sine licentia pēis: 24
℞. q̄ sic tā masculꝰ q̄z femina. q̄uis no expediat. vide. s. Dos. Et quō tenet̄ eaz dotare

quenupsit sine scitu patris. in. §. iij.

25 ¶ Utr possit vouere. vide. j. Uotū. ij. §. v.

26 ¶ Filiusfa. viuēte mre emācipat⁹ acqrit vsū/fructū ī mīnis bonis p virili. i. p media pte si ē vn⁹ filī⁹ z pī p alia p⁹ mortē mris. casus ē. C. de bo. mater. l. si viua mre. Idē dicī ne potib⁹ z pnepotib⁹. Idez dicī si sunt plures filij. qz p virili pte simul cū pre. Sed si aliqui sunt emācipati. aliq ī patria ptāte p virilib⁹ ptib⁹ venīēt oēs. sed vsusfruct⁹ ñ emācipatoz remanebit apud patrē. vt nō. i. d.

27 ¶ Sed nūquid idē erit ī alijs bo (l. si viua nis aduēticijs: R. q nō: sed solū ī maternis vt no. glo. in. d. l. si viua.

28 ¶ Utr filius possit agere ꝺ prem: R. Pa. i c. nō ē. de spon. q sic: rone peccati. als nō ē ad mittēdus. vt no. glo. i. c. si ecclia. xxij. q. iij Sz glo. i. c. querīt. ij. q. vij. tenet q pt in castrēsi causa ciuiliter nō in alia. ff. de iudi. l. is nulla. z etiaz ī qsi castrēsi. vt. ff. de fur. l. si qs vxori. j. mīso. nō tñ de furto sed actōe i factū C. de dolo ma. l. supstute. Et hoc nō existens emācipatus. sed emācipat⁹ bñ pōt agere pe tita venia z impetrata. C. de in ius vo. l. vlt. sed in crīnali causa non audīt. ij. q. j. phi bentur: nisi iniuriaz in ipm cōmiserit. vt. C. de pa. pote. l. congruentius.

29 ¶ Ad qd tenent filij parētib⁹: R. vt colligo ex Alex. de ales. i tercia pte sum. i tractatu de qrto pcepto. q ad tria ꝺ pcepto. Primū est q tenent eos diligere. Nō. qz cū filj⁹ sit obligat⁹ aie pīis z mris ex cui⁹ opatōis ꝑtute generat⁹ ē tenet ei repēdere. qꝺ nō pōt ī alio nisi amādo. qz sic cōsolat eos cū h ppēdūt. Et hoc ē qꝺ dicit Piero. li. de honore parentū. Redde amoris vicē. Et Jo. xiij. Ut cognoscat mūd⁹ z c. q. ꝺ. exēplū capiendo q diligo pīez. z nō sufficit q ꝓsistat ī corde: sz opteꝛ vt oñdat ī signo. nec ꝺz ec amoꝛ q obligamur oēs diligere: sed spālis z pcipu⁹. Et ꝓptereā ñ excuso a mortali filios q nūq signa amoris ostēdūt parētib⁹. imo sp loquunt dure z videt eos habere exosos. Scōz ad qꝺ tenē tur ē obedire ī his q ptinēt ad dispositōz rei familiaris. z multo magis in necessarijs ad salutē. vt sunt ea q ptinēt ad bonos mores. In h⁹ sciēter ꝓtēnes obedire mortaliꝛ peccat Sec⁹ si ex inaduertētia vel raro sine ꝓtēptu qz videt veniale. Ad alia aūt obedire ēꝺ cōsilio solū. Terciū ē q debēt eis ī necessarijs subuenire siue sint infirmi vl alia necessitate. vñ mortaliꝛ peccāt q cū possint eoꝛ necessitatibus nō subuenīūt. nisi forte eēt qd minimū

30 ¶ Utr malicia patris noceat filijs: R. q sic q̄stū ad pnā tpalē. vt ptz. C. ad. l. iul'. ma. l. q̄sqs. z i. c. cū ꝑm. de here. li. vj. z i. c. nisi cū p dem. §. j. de renū. lvj. di. nūq. z. c. nasci. Itē etiā ad pnā eternā ꝓpter malū exemplū vl malā curā. vt de Hely. j. R. j. facit. c. si gēs. lvj. di. Silr malicia filij iducit ꝑsumptōez ꝺ pīez. vi. q. j. q crimē. xxxvij. dist. legant

¶ Utr possit filius intrare religionez. et an teneatur ad eius ministrationez ingressus vide. j. Religiosus. §. xi. z. §. xxxi. 31

¶ De filijs illegitimis ordinandis. vide. j. 32

¶ Quō filij acqrūt sibi (Ordo. iij. §. xiij. z nō alijs fratribus. vide. j. Peculium. 34

Finis aliqñ inspiciēdus est. aliqñ/do mediū. aliquā do princi/piū. vide multas allegationes in. c. scientes. de censi. Et est questio bzocardica.

Fiscus ē bursa cesaris vel pncipis xvi. q. vij. maiozes. Ulꝑt dici q fiscus hodie est saccus sine ꝓscientia: q imbursat oīa quesita male. ff. de calum. l. i heredē. z. ff. de inoff. testa. l. papinianus.

¶ Utr fiscus ꝑferat alijs credi/ (memisse. 1 toribus. vide. j. Restitutio. ij. §. xvi.

¶ Fisc⁹ turpia lucra etiaz ab heredib⁹ extoꝛ/quet lz crimia sint extincta. d. l. i heredē. i pn. 2

Flagella quō sunt satisfactoria. vide infra. Satisfactio. §. viij.

Fletus de mortuis improbat. xiij q. ij. q̄ prepositum.

Omes ē lā guoꝛ nature q̄ camis ꝓcupiscētia appellat. xv. q. i. §. vt itaqz. Qui q̄dē nō est pctm: sed pna peccati. ibidem. §. i.

Forma est qua dat esse rei ꝑm Innocen. in rubrica. de consecra. eccle. vel alia.

¶ Quid si omittatur forma in sacramentis: 1 R. q nihil fit. i. q. i. qui pfectionē. in glo.

Fornicatio est omnis illiciti/tus coitus. vt xxxij. q. ij. §. q ergo. z in. c. meretrices. ea. cā. q. iij. Sed ꝓprie fornicatio est inordinat⁹ concubitus naturalis quo solutus soluta naturali vsu cognoscit. Et intelligitur solutus quolibet vinculo. s. coniugij. consanguinitatis. affinitatis. ordinis. religionis seu voti. Etiā dicit naturalis. ad differentiā illius vsus qui dicit ꝓtra naturā. vt nō. i. d. c. meretrices. Et sic est ꝓpria species luxurie. vide infra Luxuria. §. ij.

1 ¶Quid de clerico fornicatore. vide. s. Cleri cus. v. z. viij. §. iiij.

2 ¶Utz accedētes ad meretrices excusent ꝑ/ pter ignorātiā nescietes eē ꝓhibitū: R. q ñ. imo peccāt mortal'r accedēdo z toties q̄tiēs qz ignorātia iurꝫ natural' z diuini i tali casu claro neminē excusat. j. q. iij. p totū. itē pec/ cat mortal' si q̄s induxit aliquē ad eas q̄ h̄ ñ itēdebat. de pe. di. j. noli. z. ij. q. j. notum.

3 ¶Que dr̄ntia est inter fornicationez ꝓprie incestū. stuprum ⁊c. vide. j. Luxuria. §. ij.

Fortitudo vera ē p quaz q̄s mediocr̄ timet z audet ad h̄ indiat' ex habitu ꝓpter bonū fi nē q̄ ē ꝓseruatio boni cōis in picul'mortꝫ. vt elicit a ꝓho. iij. eth. Est aūt fortitudo vt ibi dē dr̄ circa tiores z audacias q̄si cohibitiua timorꝫ z moderatiua audaciaꝫ. z q̄dē circa tiores piculoz mortꝫ ē fortitudo simpl'r. cir ca ꝙo alia ē fortitudo fm q̄d. Act' ei fortitu dinis ꝓncipalior ē sustiere. i. imobil'r sistere in piculis q̄z aggredi. qz. iij. eth. hīc. i sustinen do tristia maxime dicunt aliqui fortes.

1 ¶Utrum homo teneatur sustinere mortem vide. s. Charitas. §. v.

Forus ē exercēdaꝫ litiū loc'. a fan do dict'. c. forus. de ver. sig.

1 ¶Quō fortit q̄s foz: R. glo. i. c. j. iij. q. vj. p istos ꝙsus. Cōtractus crimē re'. res. religio qz. Uir ratō similis vl' puocat atq̄ recusat. Excedit iussus vel si cōsentit vteraz. Et ibi vide expositionem cum allegationibus.

Frates quō diuidūt ac quisita p aliquē ipsoz. vide. j. Peculium.

Fraus nō pōt esse sine dolo. sz bn̄ dolus sine fraude. Jō frau di inest dolus sicut spēs generi. ita dicit Pa. in. c. ex tenore. de rescrip.

1 ¶Fraus et dolus nemini debet patrocinari. tex. est in. d. c. ex tenore. facit. xvj. q. vj. c. j. xx. q. iij. constituit. xxx. q. j. dictum est.

2 ¶Fraus legi fit aliq̄n de ꝑsona ad ꝑsonā. sic q̄n mlier vult donare viro z ecōuerso cuz nō possit. vt de dona. inter vi. z vxo. c. vl. sup po/ nit aliā ꝑsonā. puta q̄ soluat eius creditori vt. ff. de do. inf vi. z vxo. l. hec rō. §. vl. Sil' tutor q̄ nō pt emere rē pupilli interponit ali am ꝑsonā q̄ emat. Aliq̄n fit rei ad rē. sic cū q̄s dat frumētū filiofa. vel simile vt vēdat: ꝓ eo q̄ pecuniā mutuo dare nō pōt. l. iij. §. j. ff. ad macedo. qz idē ē ac si mutuaret. arg. xiij. q. iij. plerisq̄. j. q. j. sunt nōnulli Aliq̄n fit vni' ꝓtractus ad aliū ꝓtractū ꝓtrariuz. vt cū vxor vendit viro qđ donare intēdit. l. si sponsus. ff. de do. inter vi. z vxo. ar. xvj. q. iij. si sacerdotes. aliq̄n fit vni' ꝓct' ad aliuz ꝓctū silem. vt cū mulier q̄ fideiubere nō pōt facit se principalē debitricē. l. q̄uis. §. si cuz essem. ff. ad vell'. z. l. se. Et oēs tales puarica tur legē. z in ꝑspectu rei nō excusant. facit qđ nō. in. c. intelligentia. de ver. signi. z in. c. q̄n to. de priuil. z in. c. ꝓstitutus. de ꝓcess. prebe.

¶Fraudare nemo videtur eos qui sciunt z 3 consentiunt. ff. de regulis iuris. l. nemo.

¶Fraudē videt facere etiā is q̄ ñ facit qđ dz 4 facere. ff. de his q̄ in frau. cre. l. in fraudem.

Frigiditas quomō impediat matrimonium. vide. j. Matrimoniū. iij. impedimento. xvj.

Fructus fm Bar. in l. ex diuer so. ff. de rei vendi.

¶Quida sunt naturales. vt poma z hmōi 1 q̄ natura pducit. z sic pducit vtimur. Alij sunt ptim naturales: ptim industriales. vt lac. lana. segetes. vinū z hmōi. q̄ naturales sunt in q̄tū a natura. z industriales in q̄tuz i alia spēz ex industria ipsis vtimur. i. d. l. ex di uerso. z. l. certū. C. de rei vē. cōiter dicit q̄ relī quit arbitrio boni viri an sint naturales vel industriales. vt si pl' versat de industria hoim dicant industriales. vt de vino. lana. caseo. et hmōi. ar. l. queritt. ff. de stā. ho. iij. q. iij. her/ mofroditus. Si ꝙo magis de natura dicāt naturales. Alij solū sunt industriales. sic fru ctus qui acquirunt ex artificio vel negocia/ tione z hmōi. qui alio mō dicuntur ciuiles eo q̄ nō ꝓueniāt ex re: sed ex pulsione hoīs ꝓcipiunt ꝓpter rē. vt ē pensio dom' z hmōi. vt in. l. si naues. ff. de rei vē. z. l. domū. C. e. ti. Et istoz quida sunt honeste ꝓceptoz. q̄da inhoneste. vt si locauit domū ad exercendū questū inhonestū. l. ancillaꝫ. ff. d. pti. here.

¶Utrū bone fidei possessor faciat fruct' rei 2 quā bona fide possidz suos: R. vt colligo ex c. ḡuis. de rest. spo. z i. d. l. ex diuso. cū ibi nō. qz lōga ē distinctio doc. q̄ ad foz ꝓtiosuz eā omitto. z solū dico q̄ ad obligatoz restitutō nis i ꝑscia. q̄ oēs fruct' tā naturales q̄z idu/ striales: siue possideat cū titlo siue sine titu to tenet restituere si extāt. si ꝙo ꝙsūpsit tenet solū restituere inq̄tū fact' ē locupletior: pu/ ta qz i eā rē expēdit. i quā optulisset expēdere tātū de suo. vel aliq̄ emit ex qb' ap̄liauit p̄/ monū suū. facit. d. l. certū. z. l. si me z ticiū. ff. si cer. pet. Uerūtn̄ diminuet de fructibus

ndustrialibꝫ rei lucrose q̄ tū industria sua ē
extimāda i dicto negocio exercitata ivtilita
tē seu augmētū dictoꝝ fructuū accipiēdoꝝ.
qz nēo militat stipēdijs suis. De lucro āt fa/
cto ex re q̄ ꝺ se nō ē lucrosa. dicvt. j. restitutō
in ff. possessor. §. j. Si ꝙo nō ē factꝰ locuple
tior. non teneť de ꝓsumptis. ff. de peti. here. l.
vtz. ex quo dolo non desit possidere.

3 ¶Utrū pfati bone fidei possessores possint
vsucapere fructꝰ pdictos. R. Pa. i. d. c. guis.
q fructꝰ naturales idubitabiliť vsucapiūt p
triēniū. vt nō. i. l. seq̄ť. §. j. ff. de vsuca. fac. l. i
bello. §. si q̄s fuū. ff. de capti. Alios aūt cuz
fecerit suos ñ pt vsucapere. qz qꝺ meū est vsu
capere ñ possū. d. l. i bello. z vr tex. i. d. l. seq̄ť. §
lana. Sz bñ vsucapit adūsus iudicis offi/
ciū p qꝺ tenebaťrestituere. qz possū pscribe/
re rē meā adūsus actōz q̄ poterā cogi ad rsti
tutōz eiꝰ. vt ē tex. i. d. §. si q̄s fuū. z hꝰ volu/
erūt glo. z Bar. i. d. l. seq̄ť. i. §. fructꝰ. z sic pz
q i ꝓscia pꝰ triēniū bona fide trāsactū ert sui
oēs q̄liť cuq̄z. nec teneť restituere ꝺ possessore
male fidei quō teneať. vide. j. Restō. j. in ff.

4 ¶Sz nō q fructꝰ sunt illi q̄ sup (possessor.
sunt ꝺeducť expēsis q̄ fiūt gra fructuū q̄ren/
doꝝ. ꝓgregādoꝝ z ꝓfuādoꝝ. ff. de pe. here.
l. si a ꝺño vl' pre. §. fructꝰ. z. l. plane. i fi. z. C
de fruc. z li. ex. l. j. vbi ꝺr. hꝫ fructuū noie ꝓtieť
qꝺ iusť sumptibꝫ ꝺeducť supest. Nā nullꝰ
casus iteruenire pt q̄ hꝫ genꝰ ꝺeductōis ipēdi
re possit. ff. fa. her. l. fundꝰ q̄. j. R. ff. so. ma. l.
fructꝰ. Uñ fructꝰ itelligiť ꝺeducť necessarijs
ipēsis. ff. de ope. ser. l. fructꝰ. ff. de vsur. l. qꝺ in
fructꝰ. z. ff. mā. l. q̄ mutuā. i fi. z in glo. d. c. g̃
uis. et vide. s. Expēse. §. iij. Uñ dic. tex i. d.
§. fructꝰ itelligiť ꝺeducť expēsis q̄ q̄rendoꝝ.
collocādoꝝ z ꝓseruādoꝝ eoꝝ gra fiūt. z ñ so
lū i bone fidei possessoribꝫ naturalis rō expo
stulat. verumetiā in ꝓdonibꝫ. hec ille.

F Ugere an possit plat' p
psecutōe. vide. s.
eps. §. xiij.

¶Utz icarceratꝰ p delicto suo possit fugere.
R. si teneť iuste ē clarz q sic. Si ꝙo teneť le/
gitie. tūc distiguo. q aut teneť ñ ppť mortē
iferēdā vl' aliqꝺ mēbꝝ abscīdēdū. sz ppť ali
ud. puta ad punitōz z hmōi. z sic ñ lz. facit
qꝺ no. glo. i. c. iusgētiū. di. j. Si ꝙo teneť ad
mortē vl' absciſiōz mēbri. tūc ſm. d. Ant. si
pctm̄ ē māifestū peccat fugiēdo: si fugit vt i
pctō pseueret Si ꝙo vt peniteat nō: tn̄ si fu
git nō teneť se restituere. Sec⁹ si occultū. q̄a
pōt fugere. Nā nullo iure caueť q debitā expe
ctare mortē: nisi violētia alicui fieret i fugiē/
do. qz tūc hꝫ iet iustū bellū. Idē dico de ꝓcu/
dātibꝫ cuz eo vel auxiliātibꝫ dūmō fiat sine
violētia alicuiꝰ. z aio ꝓpassiōis. nō aio fouē
di tales i pctis. z sine scādalo alicuiꝰ maxie
custodis. nec distīguo vtz sīa vl' ñ. qz q̄liť/
cūq̄z sit credo fugere possit si bono mō vt di/
xi pt facere. facglo. i. c. inť cetera. §. sz cū his
xxij. q. iij. i fi. q̄ dicit q sz reo corrūpe aliquē
p vita cōseruāda. facit. ij. q. iij. §. notādū. i
fi. facit. l. j. ff. de bo. eoꝝ q̄ moꝝ. sibi cōsci. vbi
dicit tex. Ignoscēdū cēsuerūt ei q̄ sanguinē
suū q̄liťcūq̄z redēptū voluit. et s. Tho. ij. ij.
q. lxix. dicit. q si q̄s eēt dānaꝝ vt fame piret
posset ꝙbū sumere. imo vr tenere q teneť si
pt ipm sumere. Silr dic de fuga. sz q teneať
ñ credo. neq̄z comedere vltra ꝓdēnatōz l' fu/
gere: sz possz patiť ferre p pcti sui satisfacti

¶Quid de eo q̄ q̄riť vt capiaťan possit (one z
fugereť R. q sine sīa ꝺ eū data sit vl' nō: pt
fugere. nō tn̄ cū violētia officialiū q̄ vellent
eū capere. qz ipsi hñt iustū bellū ꝺ eū. iij. q. v.
ñ putes. xj. q. iij. q̄ resistit. z sic eos ipugnā/
do mortaliť peccaret. Silr auxiliantes.

Funus ꝺz fieri i sumptibꝫ fm di
gnitatē vl' facultatē defū/
cti. l. si q̄s sepulcz. §. sumptꝰ. ff. de re. z sum.

¶Funeris impēsa sp ex hereditate ꝺedu (fu. z
ciť. q̄ etiā oē creditū solet p̄cedere cū bōa sol/
uēdo ñ sunt. l. funeř. cū duabꝫ. l. se. ff. de reli.
z sump. fu. Hoc limita i sumptibꝫ nccarijs
ñ ad pōpā vl' statū. qz nō liceret ex alijs debi
¶De suo expedit mortuū sune/ (to i ꝓscia. z
rari. Jō mlier de dote q̄si de ꝓpo patrimonio
funereť. l. in eū. ff. de reli. z sump. fu.

Furiosus an possit i aliq̄ ca/
su se obligareť R. i
c. sic tenor. de regu. q nō: cū nō ꝓsentiat. Uñ
no. q etiā bñ faciēdo nō p̄sumiť sane mētis.
Ex q̄ infero q sz faciat testm̄ tāq̄z q̄libet mē/
tis ꝓpos nō valet. Idez videť si daret bona
sua p aia. facit. c. fi. de suc. ab intesta.

¶Utrum possit baptizari. vide. s. Baptis z
mus. vj. §. x.

¶Utrum debeat ei dari corpus christi. vide z
s. Eucharistia. iij. §. xiij.

¶Utz iputeť sibi illud qꝺ facit ad pēnā vel z
culpā. R. q nō. facit cle. si furiosus. de homi
ci. nā satis suo furore punit. ff. ad. l. pō. ꝺ pa
ri. l. pe. i fi. ff. de off. psi. l. diuus. j. rnso. Pati
etiā pōt iniuriā sec. nō facere. ff. de iniur. l. il
lud relatū. q̄ lex ponit i. c. illud. xv. q. j. Uñ
qꝺ facit pinde ē ac si sine facto ꝓsone accidis
set. ff. de admi. tu. l. vltima. in fine.

Furtū ꝓprie ē ꝯtrectatio rei aliene mobil' corpalis fraudulosa inuito dño facta aīo lucrādi: siue ipsi⁹ rei siue vsus rei siue possessionis. ff. eo. l. j.

1 ¶ Jn q̄ differt fur a latrone: R. Pa. i. c. ij. de fur. q̄ fur ꝓpe dr q̄ de nocte furat. Latro aūt q̄ de die. facit. d. l. j. q̄ dicit q̄ fur dr a furno. .i. nigro: eo q̄ obscure et de nocte plerūq; fit. Bar. ꝙ i auc. sed nouo iure. C. de ser. fu. dic̄ q̄ fur dr qui furat clam sine aggressura. Latro ꝙ cuz aggressura: siue cū armis siue sine. vt in. d. auc. sed nouo iure. Lapiunt tñ sepe equinoce. vt in. c. tua. de homici.

2 ¶ Utz sola volūtas ꝯstituat aliquē furē: R. q̄ ñ q̄ ad hoiem. vt pz i. d. l. j. §. j. ro optz q̄ sit ꝯtractatio. Sec⁹ q̄ ad dēū. de pe. di. j. vulgaz. r. c. ppea. xiij. q. vj. c. vj. q: ꝙ ceptū. Nō ꝯcupiscet rē pximi tui. r ē mortale pctz cum limitatiōe. fm q. j. dico furtū mortale

3 ¶ Utz i re ꝓpa possit ee furtū: (cē. §. xxxiij R. q̄ ñ nisi ali⁹ hz̄et i ea aliq̄d ius. puta q: i/pignorata vl' ꝯmodata et hmōi. vt. ff. e. l. si res. §. j. r. l. si is q̄ rē. i fi. ppea dr rei aliene Jdē dic si credebat suā: lz nō eēt. q nō ꝯmittit furtū. insti. vi bo. rap. §. q: tñ. lz quo ad pctm sic: ppter erroneam conscientiā.

4 ¶ Utz i re īmobili. puta i agro r hmōi. vel nō corpali vt sunt actiones r seruitutes cōmittatur furtū: R. q nō. ff. eo. l. vez. j. mīso ppterea dicitur mobilis corporalis.

5 ¶ Utz sine aīo furādi cōmittat furtū: R. q nō. vt. l. furtū. ff. de vsuca. in pn. r insti. de ob. q̄ ex q̄si delī. nas. §. furtū aūt fit. xiij. q. vj. c. vl. r. d. §. q: tñ. ppterea dr fraudulosa

6 ¶ Sz q̄d si credebat pp̄ria auctoritate rem suā posse accipe: R. q furtū nō ꝯmittit: sed pdit ius q̄d habebat i re. d. §. q: tñ. r §. se. Et hoc de iure fori. secus de iure poli.

7 ¶ Quid si credit dñm ꝓmissuz: R. q nō cōmittit furtuz. ff. eo. l. si is qui rē. Jntellige si subrat causa legitima credēdi. al's non

8 ¶ Quid si dñs videt r nō ꝯtradicit: R. q si nō ꝯtradicit ex timore vl' verecū dia. pinde ac si ꝯtradiceret. l. pe. ff. eo. al's videt ꝯsentire. lxxxiij. dist. error. Fallit hoc in casu. l. si q̄s seruo. C. de fur. vbi psuadēs seruo vt tollat rē a dño lz seru⁹ eā tollat dño scīente. tñ talis tenet furti r serui corrupti.

9 ¶ Utrū rapiēs ancillaz animo fornicādi sit fur: R. q nō. l. vez. la. ij. al's incipit certum ff. eo. ppterea dicit animo lucrandi.

10 ¶ Utz ille q̄ solū vsum vel possessionē vsurpat sit fur: R. q sic. l. dist. qui saccuz. ff. e. l. q̄ iumēta: sicut vtēs re ꝓposita vel re ꝓmoda/ta ad alium vsum r hmōi. r tenet ad restitutionē extimationis ipsius.

¶ Quot sunt spēs furti: R. q multe. Prima dr sacrilegiū. vt. j. Sacrilegiuz. Scda dr peculatus. .s. de re religiosa vl' publica. ff. ad l. iul' pec. l. j. xxiij. q. iij. q̄d ergo. Tercia abigeat⁹. s. dispgēdo gregez r inde furādo. ff. de abige. l. j. §. j. Quarta dr plagiatus. s. hois liberi vēditi vel empti scienter. ff. de plagia. l. j. r iiij. Et eodē modo si seruū alienū solli citauerit vel asportauerit. vel ad alaiz regiōnē furtiue duxerit. C. de plagia. l. j. 11

¶ Nota etiā q̄ furtū aliq̄n dr manifestuz. s. cū fur dēp̄hendit cū re p̄ius q̄z veniat ad locū dēstinatū: siue dēp̄hēdat ab eo cui⁹ est res siue ab alio. ff. eo. l. iij. Aliq̄n dr nō manifestū. s. cū nō dēp̄hēdit cū re furtiua. vel si dēp̄hēditur cum re furtiua tñ dēlata ad locum dēstinatū erat. l. sine igitur. ff. eo. 12

¶ Quot modis ptīcipat q̄s in furto r tenet ad restitutōz si p̄ncipal' nō restituit: R. dece modis. Primo coopatōe: sic facies forami na p furtz facīēdis vl' scalas vl' facies scorta: vel alio mō p̄stās opem vel ꝯsiliū. naz tales tenent furti. insti. de oblig. q̄ ex quasi delī. nascū. §. interdū. r. ff. eo. l. is qui opē. r. ff. de sica. l. nihil interest. r tenet insolidū. Et si nihil habuit q̄n sine sua cooperatiōe nō fuisset furatū. al's nō nisi de pcō mortali. 13

¶ Utz dātes signū: puta fumi q̄ parati ad furtū vl' rapinā vadāt teneāt: R. fm Jnn. r Jo. q̄ sic. Silr illi q̄ ꝙbis aīatiuis aut instrumēt; bellic;. vt sunt tubicies. Jtē q̄ ignē ponūt i vna domo vt illuc alij currēres alias domos p̄dent r ꝙsiles fm eosdē r isolidū restituere tenet si al's nō fuisz factū sine eoz ope. q̄ si factū fuisz sine ipsis: etiā tenet fm q̄ magis vel min⁹ fuerunt efficaces in hoc 14

¶ Utz illi q̄ cū raptoribz vl' furibz et hmōi vadūt vt ipos dēfendāt ab ill'q̄s dānificare volūt idebite teneāt: R. Jnno. r Jo. i. c. si cut dignū. de homic. q̄ sic. siue associauerūt eos vt retraherēt a rapina siue ñ: dūmō raptores siue fures nō iuissent si ipsi eos ñ associassent. Uñ fm p̄dictos tenet restituere i ꝙscia id q̄d p̄dicti rapuerūt. vl' q̄ eoz auxilio rapta fuerūt. puta q: cui rapiebant se defendissent si ipsi nō fuissent. vel q: tales nō iuissent si eos ñ associassēt: vl' ñ tātū rapuissent. Silr tenet q̄ pacificādi anio cū eis vadūt. tñ adūsarijs tiorē icutiūt q̄ res suas ñ audēt dēfendē: nisi eisdē h̄ significēt. q: dāt cām efficacē: Lō co. Dir. ti. resti. 15

¶ Utz cū multi ꝓcurrūt ad furādū vl' rapi/ 16

endū. nec habēt aliquē capitaneū seu dñm sup se. nec vn⁹ magis aīauit aliū q̄z ali⁹ ipm teneaīt q̄libet īsolidū: R. Jnno. i. d. c. sicut dignū. ⁊ sequit ibidē. Pa. distiguit sic. aut vn⁹ fuit i culpa i subtractōe facta p aliū aut nō. Si sic aut dedit ꝓsiliū. ⁊ sic teneī in solidū i ꝓscia: siue ꝓncipal' iueniaī siue nō. siue dānū passus ꝙ ꝓncipalē velit agere siue nō Si tn̄ ꝓncipal' ect absolut⁹ a damnū passo tunc etiā liberaī q̄ dedit ꝓsiliū. nisi ad eū ali q̄d pueniss. q̄ id teneī restituere. Econtra rio tn̄ si absoluaī ꝓsultor ñ liberaī ꝓncipal' p regulā. Accessorīū ꝓuenit seq̄ naturā ꝓncipal' sui. de re. iu. li. vj. Aut nō dedit ꝓsiliū sz auxiliū. puta q̄ associauit. ⁊ hmōi. ⁊ sic teneī iq̄tū dānū ē pl⁹ datū ex auxilio suo. Et si i totū. puta q̄ res erat ponderosa. ⁊ vn⁹ sine alio portare nō poterat. vl' vn⁹ sine alio ñ iuisset. vel nisi eū associasset: teneī i totū. ff. de fur. l. sz ⁊ si quis surripuit. §. si duo. Et rō diuersitatis ē inī dantē ꝓsiliū et auxiliū. q̄a ꝓsiliū vagaī sup totū furtū. Auxiliū vo nō sz ad id sup q̄ pstaī. Aut nō fuit i culpa sb/tractōnis rei alter⁹. ⁊ sic nō teneī restituere nisi inq̄tū ipse asportauit. Hos. tn̄ idistincte tenet q̄ oēs teneaīt īsolidū: etiaz q̄uis vn⁹ p se potuisset. all'. l. ita vulnerat⁹. §. fi. ff. ad. l. aq̄. ⁊ l. si plēs. ff. ar. fur. ce. ⁊ l. j. §. fi. ff. si q̄s te. li. esse iust. fue. Sz iste leges loquūt q̄ ad pnā. q̄ oēs teneaīt īsolidū. vt no. glo. i. d. l. si plēs. Sz i ꝓscia tene cū Jnno. ⁊ Pa. vbi nō hz locū pena nisi post ꝓdēnatiōz q̄ soluz teneī ad restitutōez vt dictū ē. Adūte tn̄ q̄ qñ plēs dolo malo dederūt damnū alicui. si vn⁹ restituat alij liberati sunt. l. si plēs. ff. de dolo. Nec credo etiā q̄ i ꝓscia de ncātate teneaī ꝑmo satisfacēti. q̄ obstat sibi turpitu/do sua: nisi iste fuisz cā sine q̄ ñ iduxisset eū ad tale quid faciendū. sed de bono ꝓsilio de/bet dari pauperibus si quid habuit.

17 ¶Scdo ptīcipat iussiōe seu mādato ⁊ teneī īsolidū ad restitutōz de oī dāno. etiā si nihil habuit vtilitatis. ⁊ sic' exēplis. ar. c. iulian⁹

18 ¶Tercio consilio. de quo dic vt s. (xj. q. iij. Consilium. §. primo.

19 ¶Quarto ꝓsensu. Intelligē vt teneaī ad restitutōz si ꝓsensit expsso ꝓsensu fm R. i. iij di. xv. sine q̄ furtū nō fuisset factū. al's ꝓsentiēs solū mortaliē peccat: sz restituere ñ tenetur. Et sic intellige ⁊ limita. ij. q. j. notū. cum nō. i glo. q̄ volūt vt ꝓsentiēs liget eadē pena de hoc vide. s. Cōsensus. §. ij.

20 ¶Utz ille q̄ audiēs aliquē suo noīe itulisse dānū primo hz ratū teneaī ad restitutōez: R. Mo. ti. restō. q̄ sic: īsolidū. xj. q. iij. qui ꝓsentit. cū duob⁹. c. se. ⁊ dō resti. spol'. c. cū ad sedē. q̄ fm Sco. taī ē ꝓsensus iterptat⁹ Li mitat tn̄ Mo. vez. q̄ñ ex tali ratiōabitiōe dānificati ipediūt recupare damna. Credo ego etiā q̄ teneaī. q̄uis nō ipediret recupare. dūmō tale dānū ñ fuisz datū si nō ꝓsum/pserit talis damnificās eū ratum habere

¶Quīto palpādo. s. adulādo vel laudādo 21
eū subtilē. strenuū ⁊ hmōi. ⁊ teneaī īsoliduz hz Ri. vbi. s. si pbabiliter credit q̄ ex hac adu latōe sunt moti ad dānificandū primū. q̄ tal' adulatio ē q̄dā ꝓsensus. lxxxvj. di. c. neo ⁊. ff. de ser. cor. l. j. §. psuadere. q̄uis Mon. vbi. s. teneat hanc vez i ptīculari adulatōre ñ i generali. tn̄ tu tene idē fm q̄ Ri. dic. Idez de tractōre qui est causa sine qua nō.

¶Sexto recursu. s. q̄ñ dānificātes habēt ad 22
eū recursuz sicut ad patrocinū pstātes fm Ri. vbi. s. xj. q. iij. q̄ cōsentit peccātibus.

¶Septimo receptatōe. Nā sciēter receptās 23
res furtiuas ⁊ furē teneaī furti. vt ē tex. i. l. eos. ⁊ ibi Bal. C. de fur. nō tn̄ puniaī ac si furtū fe/cisset: sz sicut q̄ furto operā pstitit. Et ita in/telligit Bart. i. l. furtū. ff. de fur. d. l. eos. sz q̄ ad restitutōz teneaī fm Jnno. ⁊ Hosti. i. c. si cut dignū. ō homi. de oi dāno q̄ ex recepta tōe aut defensiōe factū ē q̄ factū nō fuisset Receptatōe ho rez furataz teneaī si ex sua re ceptatōe res que furata ē habita nō ē a ve/ro dño. d. l. eos. arg. l. qui vas. §. j. ff. de fur. Et h̄ si sciēter fecit. l. quo naufragiū. ff. de in cen. ru. ⁊ nau. §. nō tm̄. Secus si ignorāter vel vt rem redderet dño. q̄ tunc nō teneaī

¶Sed q̄d si iā receptauit (vt i. d. §. nō tm̄ 24
an teneaī eas res restituere dño: R. Mon. resti. v. q̄ sic. nisi immineat piculū i restitu/endo: vel latroni vel alteri psone.

¶Octauo ptīcipatōe. s. rei furtiue comeden 25
do vel alio mō sciēter recipiēdo: nisi i casu ex treme necessitatis. ⁊ teneaī ad restitutōz inq̄/tū ptīcipauit. Et hoc verum nisi res furata trāsisset i dñium furis. puta q̄ pecunia ē. et ē mixta cū alia vel granū vel vinuz. ⁊ ē cum alio mixtū taliter q̄ nullo mō posset discer/ni ab illo cū quo est mixtū. q̄ tūc trāsit i do/miniū furis. l. si alieni numi. ff. de solu. ⁊ l. nā ⁊ si fur. ff. si cer. pe. ⁊ in. l. si frumentū. i pin. ff. de rei ven. ⁊ recipiens non teneaī restituere. nec peccat si fur est soluēdo. al's sic. Secus si ignorāter ⁊ in bona fide cōsumpsisset. nec factus esset locupletior. al's si extat vel fact⁹ est locupletior: postq̄ scit teneaī restituere: ni si fm q̄ dixi. s. Fructus. §. j. ⁊ ij.

26 ¶Nono nō obuiādo fm Ri. vbi. s. q̄ da/
mādo vel alio mō posset phibere ne furtū fi
at: z nō facit. Intelligo q nō tenet qñ dolo/
se nō phibet qñ nō hz ex officio. ar. coz que
nō. i. c. q̄nte. de sen. ex. Et sic limita Ric. vbi
s. Sec⁹ qñ nō phibet ex negligētia. vl qz ñ
vult se immiscere rumoribꝫ vel alteri pcio.
Et sic intelligo z limito glo. i. c. nō inferēda
xxij. q. iij. z i. c. dilecto. de sen. ex. li. vj. vl qñ
hz ex officio. vt sunt prelati. officiales. tuto
res: z hmōi. qz tenent. arg. c. facietis. lxxxvj.
di. cū si. z qō nō. in. d. c. sicut dignū. z tenet
Bar. i. l. qm̄ iudices. C. de ap. z Dy. i. l. qm̄
multa facinora. C. ad. l. iul. de vi. pu. z Bal.
i. l. mācipia. i pn. C. de ser. fu. q̄ pl⁹ dicit q ñ
faciēs restituere cū possit ex negligētia iude
tenet ipe. Et Sco. silr dicit. q nō faciens re
stituere cū possit ex officio z debeat q tenet in
solidū. Et hoc intelligē fm eundē Sco. qñ
hoc faciēdo nō ꝯgit in piculū reipublice seu
malū euidēs vel ppie psone. qz si sic nō pec
caret. nec teneret ad restitutōem nō faciēdo
dūmodo ꝓponeret his cessantibꝫ obuiare.

27 ¶Decimo nō manifestās. s. req̄situs i iudi/
cio vel extra tali mō q res restitueret si dice/
ret veritatē quā sine pculo ppie psone pōt
dicere. et etiā alterius psone. qz tenet insoli/
dū. Uñ si in iudicio requisitus tacet vel nō
vult rñdere z dicere veritatem quaz scit fm
Bal. in. l. presbi. C. de epi. z de. efficāt testis
falsus. z tenet ad restitutionē insolidū. facit
quod no. Pa. in. c. qui cū fure. d̄ fur. z Bar.
in. l. ciuile est. C. eo. Fallit hoc si scīret in con
fessione. c. dilectus. de excess. prela.

28 ¶Sed quero vtz teneat silr reuelare furez:
R. glo. in. d. c. qui cū fure. q de iure ciuili nō
tenet. qz potest aliquid accipe vt indicet. ff.
de pscript. ver. l. solent. ff. de ꝺdi. ob tur. cau.
l. iij. §. vlti. sed de iure canonico sic. Sed mi
hi videt dicendū fm Inno. i. d. c. dilectus.
z in. d. c. q̄ cū fure. z de simo. c. nemo. z Bar.
Ang. z Raph. in. d. l. ciuile ē. q tā de iure ca
nonico q̄z ciuili ad instantiaz ptis nō tenet
nisi reuelare furtū: nō furē ad penā. sz iudex
ex officio implorato. vel dum ꝓcedit p in/
quisitionē generalē: pōt cōpellere ad indicā/
dū furē. arg. l. iij. z. l. cōgruit. ff. de off. presi.
Et sic recte epi pñt admoneret excōmunica
re nō indicātes nō solū furtū: sed etiā fures
qz suspiciones tenent expurgare. puinciaz mal'
hominꝫ. Limito hoc qñ nō imminet pericu
lū mortis in fure fm Hosti. z multo magis
sibi. Et etiā limita fm ea que dicā. j. Inqsi/
tio. §. j. z. ij. z. s. Denūciatio. §. xij. nec ob. p
dictis si dicat q ad instantiaz ptis tenet q̄s
phibere testimoniū contra furē. ar. l. nullum
C. de testi. qz aliud ē indicare. aliud phibere
testimoniū. qz qñ quis testificat iam fur est
detectus p accusationē. sed nō sic qñ idicat.
z ideo nō tenetur ad instantiā partis.

¶Utz inueniēs rē alienā ꝓmittat furtū ac/ 29
cipiendo eā: R. Pa. in. c. ex lris. co. ti. q aut
habebat p derelicta. z sic nō ꝓmittit. Aut nō
hēbat p derelicta. z sic ꝓmittit. l. falsus. §. q
alienū. ff. eo. ti. xiij. q. v. si q̄d inueniti. z. c.
multi. nisi acciperet aīo reddēdi dño. vt no.
glo. i. d. c. si q̄d. Fallit hoc in thesauro occul
to. de quo dic vt no. glo. in. d. c. si q̄d. z vide
s. Emptio. §. xiij. z. j. Inuēta. p totum.

¶Quid si nō inuenit dñs cui⁹ erat: R. Pa. 30
vbi. s. dabit pauplbꝫ. ar. c. cū tu. de vsuris.
z in auc. omes pegrini. C. cōia. de suc.

¶Utz inueniēs aīal dās sibi damnū i sua 31
possessiōe q ipm accipit z ducit ad domū su
am ꝓmittat furtū: R. videt q sic. vt in. l. iij.
ff. eo. Sz dic q si aīo celādi eū dño furtū cō
mittit. Si ꝙo nō aīo celādi: sed qz ignorat
cui⁹ sit includit donec sciat: lz. vt no. i. l. qui/
tus. als incipit q̄uis. ff. ad. l. aq̄. nā nō licz i
eo agere aliq̄d mali. sed dñm admonere vt
suū recipiat z de dāno satisfaciat: vt ibidem

¶Utz emens rē furatā teneat restituere. vi/ 32
de. j. Restitutio. j. in ver. emens.

¶Utz quis possit vsucapere i re furtiua vl vi 33
ablata ꝓtra dñm rei: R. q nō. tā quo ad fu
rem q̄z quo ad eius heredes. z etiā q̄ ad euz
qui emit quātumcūq; bona fide emerit. seu
quo ad quemcūq; quocūq; titulo habuerit
insti. de vsuca. §. quod aūt dictuz ē. De quo
tamē dic vt. j. Prescriptio. §. ix.

¶Utz furtuz sit pctm̄ mortale: R. q sic. qz 34
ꝓtra ꝑceptū Exo. xx. Nō furtū facies. i quo
pcepto nō solū phibet furtū. ꝓprie acceptū.
vt. s. diffinitū ē. sed etiā oīs illicita vsurpa.
tio rei aliene. xiij. q. v. penale. xxxij. q. iij.
meretrices. z q̄z tūcunq; modica. vt. xiij. q.
vl. c. vl. z insti. de rer di. §. gallinaz. vbi dic
glo. q etiaz i vno ouo. qō limito q̄ ad pctm̄
mortale. qñ. s. volūtas etiā maiora subtra/
heret. vel qñ intēdit dare notabile nocumē/
tū. primo. als mūma accipe nō erit peccatuz
mortale. facit. c. z si q̄stiones. de simo. vbi nō
ꝓmittit simonia i modico. z i. l. eleganter. §.
vl. ff. d̄ dolo. d̄z. Nā nisi ex magna re euidē
ti calliditate nō dz actio dari de dolo. et ibi
glo. dicit magna. i. vltra duos aureos. qō li
mito vez circa magnū dñm. sec⁹ circa ꝓmu
nes psonas. qz videt magnū. facit ad hoc d̄

ꝑse.dist.ij.c.reuera.in prin.vbi dicat.q; oēs in deserto mortui sunt: cū tñ Caleph 7 iosue

35 ¶Utr vror q̄ habēs viz pdi (supuixerint gū celat de bonis eius ꝓtra eius phibitōem vt sibi 7 viro puideat tpe necessario cōmittat furtū: R. Rodo. q; nō. nec peccat. nec tenet obedire viro ꝑcipienti sibi q; ei oīa tradat q; sic esset dare gladium furioso.

36 ¶Utr furās ex necessitate peccet mortaliter: R. Pa. i. c. qm. de simo. q; q̄dā sunt mala ī se. vt adulterare. periurare. 7 hmōi. 7 illa ꝓpter extu pauptatis nō sunt ꝓmittēda. vñ i ipis habet locū illud. c. ita ne. xxxij. q. v. 7. c. sacr; de his q̄ vi me. cā fi. q; potius debet q̄s q̄libet mala tolerare q̄z malo ꝓsentire. nec ignosca ꝓpter extu pauptatis si talia ꝓmittant. l. palā. §. nō ē. ff. de ri. nup. vbi dr. Nō ē ignoscēdū ei q̄ obtētu pauptatis turpissimā vitā egit Quedā sunt mala q̄ tñ necessitas excusat: vt furtum. q: tpe necessitatis oīa sunt cōia. xlvij. di. sicut hi. Et iō nō ꝓmittit furtū nec peccat mortalit q̄ tpe extreme necitat; cibuz vel vestitū 7 hmōi furat vt nō peat: eo q; nō ꝓtractat rē iuito dño. facit. c. discipulos. de cō se. di. v. Si ꝙo nō ē ncitas extrema sed magna: excusat a tāto sz nō a toto Et sic intellige c. si q̄s. e. ti. posset etiā excusari a toto: q̄n ille a quo accipit abūdat. vt dicā i se. §.

37 ¶Sz nūquid teneat restituere tal si venerit ad pinguiorē fortunaz: R. q; si ncitas fuit magna solū: sic nō tenet ꝑsē restituere. sz vl restituere si pt ꝓmode sine magna iedia. vel q̄n nō excusat a toto penitere tres hedomadas. vt i. d. c. si q̄s. Et ista extimatio relinq̄t arbitrio boni viri q̄n debeat dici magna vl n Si ꝙo ē extrema: nō tenet restituere. q: de iure suū factū ē. Posset etiā dici q; lz aliq̄s nō sit i extrema necessitate: q; sine pcto 7 obligatōe ad restitutēdū ꝑt occulte 7 bono mō accipere ē alteri⁹. q̄n. s. ille ita abūdat. 7 iste talit necessitat q; de ꝓcepto sibi tenet sbuenire. qō q̄n sit: vide. s. Elemosina. §. j. qō no. Et qō dixi licere existenti i extrema necessitate: dicetiā licere alteri ꝑ eo facieti q̄ alio mō puidere nō pōt ꝑm s. Tho. Limita tñ ista vera ni si ille cui furat⁹ ē esset i eq̄li necessitate. q̄a sic nō liceret. 7 restituere tenet si abstulit. ō quo vide. j. Restitutio. iij. §. iij.

38 ¶Utr ꝓmittat furtū 7 peccet q̄ xpianos captos ab infidelibꝫ furat 7 liberat: R. q; non. q: nullo mō poterant eos hīe captiuos. vt C. ne i xpi. mā. ha. vl pa. i rubro 7 nigro. Et ideo cū iniuriose eos teneāt nō peccat q̄ eos liberat. Silr dicēdū ēt de eo q̄ liberat detētū iniuste a xpiano. facit qō nō. xxiij. q. ij. dns

¶Sz nūquid liceat res infideliū capere: R. 39 q; si esset indictuz bellū ꝓtra eos: liceret. d. c. dns. alis nō: sicut nec a christiano.

¶Utr ille q̄ nō pōt habere sibi debitū possit 40 furtiue sibi satisfacere: R. q; sic. l. si nō sortē. i ꝑn. ff. de ꝓdi. inde. ar. de or. cog. c. cū dilecti. immo dolus cū dolo ꝓpensari debet. l. si duo. ff. de dolo. 7 paria delicta mutua ꝓpensatione tollunt. c. intelleximus. de adul. cū suis coor. Et hoc vez credo si nullū istoz quattuor ꝓcurrit. Primū q; possit iudice sententiam tenuz rehabere. q: nemo dz sibi ius dicere. Scōm scandaluz sui vel primi innocētis. cui⁹ forte custodie erat res ꝓmēdata. Tercium piculū mortis corꝑalis vel alteri⁹ lesionis magne. Quartū piculuz mortal ꝑctī. s. periurij 7 hmōi. q: aliq̄ istoz interuenīēte nō licet. imo si accepit 7 iminet piculū aliquod istoz triū postremo dictoz: tenet restituere. arg. c. cū ex iniūcto. §. sup quoq; de no. operi nūci. ꝓcur. Pa. i. c. olim. el. j. de resti. spolia. Ubi addit ꝑm Inno. q; q̄n q̄s nō dz copiā supioris pōt ꝓpria auctoritate sibi ius dicere. ar. c. p venerabilē. qui fi. sint legi. et bona glo. in. §. iusgentium. dist. j.

¶Sed quid si ep̄s vel alius ꝓlatus ꝑcipit 41 sub pena excōmunicatōis. q; qui habuit aliquid de rebꝫ talis teneat restituere ꝛc. Nunquid talis q̄ sibi furtiue satisfecit teneat: R. q; nō. q: ex quo licite pōt sibi i recōpēsatōem detinere ia suū ē factū. nec amplius ē alterius. nec etiā si diceret i snia: q; etiā q̄ alio recōpensandi: vel qualitercūq;. q: tūc snia ꝓtinet ex ꝓsse intolerabilez errorē. 7 iō nō tenet. nec silr ligat qui non revelat q̄n scit talē retinere anio recompēsandi certus de debito q; talem debet habere. secus si nō sit certus q; talis debeat habere. q: licet ipse dicat. nō credo excusaretur nō revelando. q: multe fraudes aliter possent fieri. Quomō teneat revelare et q̄n vide. s. Denūciatio. §. xij.

¶Utr liceat accipere mea apd aliū deposi- 42 tā: R. q; nō. l. si q̄s. C. depositi. nec etiā si esset ꝓmodata. l. ꝓtextu. C. ꝓmo. i pscia tñ licz si cōmodatario vel depositario nullū damnū pōt euenire ꝑm Ulde. 7 Hosti. allegat. l. bona fides. §. j. ff. depositi.

¶Utrū liceat furari vt faciat elemosynas: 43 R. q; nō. xiij. q. v. c. forte aliq̄s cogitat. imo tenet restituere si fecit. 7 q̄z uis sit vsurari⁹ cui furat. tñ nō licet nisi faceret p existēti i necessitate. ꝑm q; dictū ē. s. §. xxvij.

¶Utr si res furata peat liberet fur a restitu- 44

tiõe. ff. q nõ. qr fur sicut ꝛ qlibet aliꝰ male fi
dei possessor sp ẽ i mora. vñ si exterior aĺ etiã
tenet fm eã extimatiõz i q melius valuisset
apud dñm a tpe postq̃ eã accepit. Facit. c.
grauis. ꝛ qõ ibi nõ. i glo. de resti. spoli. ꝛ l. in
re furtiua. ff. de ꝓdi. fur. ꝛ in. l. nauis. §. gene
raliť. ff. de re. vẽ. Excipit casus qñ rẽ dño lo
co ꝛ tpe obtulit. ꝛ ipse recipe recusauit. quia
purgauit morã. d. l. i re furtiua. nec tenet si
pierit vl exterior ata fuerit. l. vl. C. õ ꝓdi. fur.

45 ¶ Utr̃ teneať fur ad restitutiõz fructuũ rei. ff. q sic. nõ solũ pceptos sz etiã papiẽdos a vero dño seu quos pcepisset. d. c. grauis. et d. l. in re furtiua. §. si ex causa.

46 ¶ Utr̃ fur possit repetere seu retinere expẽsas qs fecit i re furtiua. ff. q ñ: nisi vt dictũ ẽ s.

47 ¶ Utr̃ filiusfamilias vl vx/ (Expẽse. §. iij. or. religiosus ꝛ hmõi possint õ volũtatẽ pa trissa. vl mariti ꝛ hmõi restituere rẽ furataz ab eis. ff. q si res extat apud eos q tenẽť. l. i ciuilẽ rẽ. C. de fur. qõ itelligẽ fm q dictũ ẽ. s. §. xxiij. si sine piculo fieri pt. Si vo ñ extat sz ẽ ꝓsumpta vl alienata: tũc si pciũ vl res ẽ ꝓsum i vtilitatẽ dñi vl mariti: põt bona mõ de bonis dñi vl mariti restituere etiã eo õdi/ cẽte Et voco ꝯ vtilitatẽ dñi etiã si se vestiuit vl calceauit fm ꝓuenientiã sui stat ꝰ ꝛ hmõi. si vo expẽdit inutiliter. vt puta i vanitatibus: et hmõi: nõ põt õ volũtatẽ dñi restituere nisi hẽat vltra dotẽ vl peculiũ castrẽse l q̃si. ꝓcor.

48 ¶ Sz q̃d si maritꝰ ipe fu (Mo. Restõ. ij. ratꝰ ẽ vl pz: porit ne vxor vel filiꝰ restituere õ suã volũtatẽ. ff. q sic si res ẽi ei ꝰ ptãte. d. l. i ciuilẽ rẽ. sz si ẽ i ptãte pris vl mariti nõ. Si tñ facerẽt bona fide ñ peccarẽt mortaliť. q ñ ꝓmittũť furtuz cũ nõ sit fraudulosa nec alio lucrandi. ꝓcor. Rodo. ꝛ Joh. xiij. q. v. c. vl.

49 ¶ Utr̃ actio furti deť õ quẽcuq furẽt. ff. q sic facit. l. i puberẽ. ff. e. Intelligẽ si ẽ doli capax. Itẽ nõ solũ õ furẽ: sz õ eũ q̃ dedit opẽ vl ꝓsi/ liũ. l. is q̃ rẽ pignori. §. si tu. ff. e. Fallit i pze õ filiũ ꝛ cõtrario. ꝛ i vxore õ maritũ. ꝛ cõ/ trario ꝓstante mrimonio. sz dať eis actio rei amotaz. l. si q̃s vxori. ff. eo. ꝛ l. fi. C. eo. ti.

50 ¶ Que ẽ pena furis. ff. q si agať crimialiť: pe na ẽ vt fustiget: vl vt exuleť vl alio mõ puni atur arbitrio iudicis. nõ tñ vt occidať vl de mẽbreť. vt. C. de ser. fu. auť. sz nouo iure. Et ꝯ vez si ẽ simplex latro. sec ꝰ si cuz armis siue violẽter aggrediť i domibus vel i itinere vl ũ marĩ. vel si palã surripit. q ꝛ tũc suspẽdiť. l. ca pitaliũ. §. crassatores. ꝛ §. famosos. ff. de pe nis. Sed quid õ ꝓsuetudine. q̃ suspendunť oẽs latrones q̃tũcũq̃z simplices si vltra cer/ taz summã furati fuerint. ff. Ray. tenet q necessitas pacis cõis ꝛ frequẽs incorrigibili tas huiꝰ malicie hoĩm facit rõnabilẽ dictaz ꝓsuetudinẽ. Si vo agať ciuiliter: tũc si ẽ ma nifestũ pena q̃drupli. Si vo nõ ẽ mãifestũ: pena dupli. vt insti. de obli. q̃ ex q̃si de. na. §. pena. ꝛ §. fi. Et pt hec pena peti etiã post an/ nũ imppetuũ. insti. de ppe. ꝛ pa. act. §. furti Et licet ꝓmo egerit criminaliť poterit iteruz agere ciuiliter ꝛ ecõtrario. C. qñ ciui. ac. pre. cri. l. vnica. et. l. fi. ff. e. ti. An aũt hec pena in ꝓscia sit soluẽda. dic q ñ. vide. j. Lex. §. iij.

¶ Utr̃ fur possit occidi a ꝓuato. vide homi 51

¶ Utr̃ fur sit excõicatꝰ q̃ furať (cidiũ. j. §. v 52 calices. pamẽta ꝛ hmõi sacra. ff. Pa. i. c. ex lris. eo. ti. q nõ: nisi cũ furto sil fregerit ostia eccĩe vl armaria vl fenestras: ꝛ hmõi. facit c. ꝓquestꝰ. de fo. ꝓpe. ꝛ c. cõsti. de sen. ex. ꝛ qõ ibi nõ. vide Excõmunicatio. v. casu. vj.

¶ Utr̃ fur q̃ suspẽdiť sit sepeliẽdꝰ i cimiterio. 53 ff. Pa. i. c. ij. e. ti. q sic. et oẽs alij q̃ ppe sua delicta vita ꝓuať. ꝛ etiã oĩa alia sacra mistrã da si peniteat de pctõ. vt ẽ tex. i. c. fi. xiij. q. ij. nec valet ꝓsuetudo i õtrariũ. de. j. de pe. ꝛ re. gl. tñ i. d. c. fi. dicit vez quo ad sepulturã dum mõ fiat de aucte pncipis. alle. ff. de cada. pu ni. l. j. ꝛ bñ. nec de. loquiť nisi õ sacramentis reprobans contrariã consuetudinẽ.

§ **Generalis** clausula ꝓtiet oĩa nisi õtia mẽs appeat testatoris. ff. de pecu. l. q̃ penu. legat. C. de in. of. test. l. si q̃s. i glo. Nõ em videť q̃s genera liť ꝓcedere qõ spãliť ñ ẽpcessur ꝰ. C. q̃ res pig. obli. po. l. j. i glo. nec etiã maiora expssis ni/ si spãliť ꝓmittať. ff. de pecu. l. põni ꝰ. i pn. et

¶ Generali p spãle ꝓcul dubio (l. mãdato. 1 de rogať. de rescrip. pastoralis.

¶ In generali mãdato multa sunt q̃ nõ itel 2 liguntur nisi exp̃maťur. de off. le. c. j. in glo.

¶ In generali locutõe psona loqns itelligiť 3 excepta. c. petitio. i glo. de iureiur. cũ concor. ibi positis. vñ si ꝓmisi tibi dare aliq̃d cõtra oẽm hoĩem. nõ teneor dare contra me.

§ **Ladius** nõ ẽ reddẽdus furioso effecto: etiã si iurasset. xxij. q. ij. ne q̃s arbi/ treť. ꝛ facit ad pbãdũ q ex iuramẽto vl voto nõ teneť hõ qñ venit ad eũ casum i q̃ nullo mõ iurasset vel iurare nõ potuisset.

Gloria vana. vide Vana gloria.

Gratia accipit multipliciter. aliquando pro amore. et sic accipit i. c. j. primo. aliquando pro cessione beneficij seu alicui⁹ id⁹ dulgentie vel auctis. sicut clerice. de resci. et quod habet i regula. quod ob gratiam. li. vj. Et intellige quod ad illud beneficium faciendum non est obligat⁹. quia quod facit id ad quod est obligat⁹ rone naturali non facit gratis. vt dicit Bal. i. c. j. §. hec sacra. de pace iur. firm. i fine per gratiam ecclie. et facit tex. p dict⁹ p eo. et l. tici⁹. ff. de obseq. patro. Aliquando accipit pro dono spūssancti. j. q. j. gra. et i de. j. de mgris. i glo. et pro mgrm in ij. sen. Et hec est duplex. s. gra gratis data. Et hec stat cū peccato mortali. Et est omne bonum ad ditū naturalibus nris. sicut gra p dicādi. pphetādi. faciendi miracula et hmōi. Alia dr gra gratum faciens. Et hec fm Ri. i. ij. di. xxvj. ar. j. q. j. ñ differt a charitate fm aliquod absolutū. Et ideo idem realiter quod charitas fm Frā. de may. i. ij. di. xxix. quia quia non ponunt separari sunt idem realiter. Sed pro rōes formales respectiuas differunt. quia habitudines diuersas habentes distinctos terminos. Charitas enim dr ad obiectū. s. ēntiam diuinam. sed nulla ēntia diuina sed voluntas. et ita differunt formaliter. et placet. sed aliquis teneat aliter. hec nunquam potest esse cum peccato mortali. et sine hac nullus saluabiliter. de quo vide per theologos i. ij. di. xxvij. et xxviij.

1 ¶ Utrum bānit⁹ propter aliquod delictum cuius bona sint confiscata si a dño recipiat ad gratiam eo ipso sit restitut⁹ ad bona: et remissa sibi culpa. Ro. quidam tenet quod sic propter tex. i. l. j. §. fi. ff. de quest. vbi dicit Bart. quod bānit⁹ quicunque recipit ad gratiam principis videt restitut⁹. Idem videt etiam sensisse i. l. fi. ff. de sen. pa. Sed Sali. i. d. l. fi. damnat dictum Bar. et dicit cum Ly. ibidem quod non restituit. et magis placet. per tex. i ti. de pace constā. in pn. i fine plenitudine gre nre recept⁹. Et ibi dicit Bal. quod quando recipit ad plenitudinem gre quod remittunt culpe et restituit ad fauores Ergo quando solum simpliciter ad gratiam recipit non restituit. et merito. Facit etiam. quia recepta fisco damnosa i dubio sunt restringenda ad minus p iudicium. ar. l. si quis. C. de ope. pub. et Bar. intelligendus est quando facies gratiam mādat sine iuramento vel bannum cancellari. quia adducit. §. fi. p dictum. quod no. vi

2 ¶ Utrum gra sedo modo acce (de. s. dānat⁹. §. ij pta cessa alicui per papam expiret per mortem ei⁹ Ro. quidam dr. tenet quod si gratia cessa hoc anno tam iurisditione eius: et sit concessa sine lris quod expirat. Si vero non hoc anno iurisditione sic non expirat: etiam si sit cessa solo verbo. Sed Jo. an. in p logo sup. vj. li. in nouel. tenet simpliciter quod non expirat etiam solo verbo cessa. idem tenet Archid. ibidem. et est verius. p de. dudum. de sepul.

¶ Quid de gratia cessa ab inferioribus pape. 3 utrum expiret morte. vide. j. indulgentia. §. vij.

Gradus consanguinitatis et affinitatis quo computant. vide. j. matrimonium. iij. impedimento. vj. et xv.

Guerra quando et qualiter sit licita vide. s. Bellum.

Gula est inordinatus appetit⁹ secundum Aug.

¶ Quot sunt species Ro. secundum Greg. xx. li. moralium. et ponit de ipse. di. v. quinque modis. sunt. v. Prima species est quando hora puenit debita. de quo habes de ipse. dist. v. c. solet. Secunda quando cibos lautiores querit quos conueniat eius qualitati. de quo xlj. di. c. j. ij. et iij. Tercia quando nimis studiose et accurate cibos preparat. de quo dicit vt. xlj. di. c. iij. Quarta quando nimis comedit vel bibit quod mensura refectionis exigat. Quinta quando cum nimio desiderio affectat. de quo dist. xlj. c. j. vñ versus. Propere laute nimis ardenter et studiose.

¶ Utrum gula sit peccatum mortale Ro. ale. quod ales 2 in prędio suo. quod appetit⁹ comedendi vel bibendi potest ee. v. modis. Prio cibum vel potum solum mō appetendo. et hoc nullum est peccatum. quia naturale est. Secundo quando tali appetitui adiungit delectatio in cibo vel potu. et sic est veniale peccatum. Tercio quando tali appetitui adiungit transgressio alicuius precepti. puta quia frangit ieiunium de precepto ad quod obligat. sic est mortale peccatum. Quarto quando talis appetitui finali affectu adheret. puta paratus facere quicquid vt eum prosequit: sic est mortale et gravius. sicut fecit Esau. Quinto quando propter tale delectatos appetit⁹ ducit totam vitam suam hmōi delectationibus deputare. sic diues quotidie. Et hoc est multum vicinum mortali. Addo certum per clariorem intelligentia: quando tali cibo vel potu seu tanto sciter et aduertenter vti vult. quod notabile nocumentum proprie persone patitur. puta tantum bibit vel comedit ad tollendum sitim rōis. quia tunc peccat mortaliter Silr si comedit aliquod sciter quod notabile infirmitatem vel malum incurreret esset mortale. quia de precepto Matt. xxij. Diliges primum tuum sicut teipsum. Secus si inaduertenter: nisi ita esset frequens quod teneret aduertere: sicut dicimus de ebrietate. xxv. di. § als ea demum. vel etiam secus si modicum nocumentum ex tali cibo incurrat: aut verisimiliter credat incurrere. sic infirmus quod potius vult pati augmentum febris quam sitim et hmōi. quia tunc est veniale.

¶ De ieiunio et hora comedendi. et cibis quibus 3 vesci licet. vide. j. Jeiunium.

¶ Quot sunt filie gule Ro. quod sunt. vj. Prima 4

ebrietas. Scda hebetudo mētis. Tercia ine pta leticia. Quarta multiloquiū. Quinta scurrilitas Sexta imūdicia. de q̄bus i suis. c.

Habitus aliq̄n dr̄ que dā q̄litas ani mi acquisita ex frequētatis actibus vel ex vno multū vehemēti quo aīa facilē disponit ad aliq̄d faciendū Qui differt a dispositōe. q̄ illa de facili mobilis: sed habitus de difficili: fm Aristo. i p̄dicamēto qualitatis. aliq̄n dr̄ vestis seu tegumentū quo homo tegit. de quo in. c. precipimus. xxj. q. iij. et de vi. z ho. cle. deus qui.

1 ¶Quomodo autē sit peccatū in vestimētorum ornatu. vide ornatus.

2 ¶Quali habitu debet vti dīc̄: R. glo. i sum. xxj. q. iij. q. p̄nt vti pannis etiā p̄ciosis fm consuetudinē regionis vt cōformēt se moribus eor̄ inter quos viuūt: z ne vilescat clericalis dignitas. vt. lxxx. dist. epi. de quo vide s. Clericus. iij. z j. Ornatus.

3 ¶Qualis debet esse habitus religiosi: R. similiter fm statuta siue regule. ita tn̄ q̄ conueniat religioni z penitentie. vt. xx. q. j. c. vidua.

4 ¶Quo tpe debet vti habitu religionis: R. q̄ omi tpe seu lectulo quiescēs seu in quocunq̄ loco consistens. vt dicit in. d. c. vidua.

5 ¶Utr̄ pecz mortaliter religiosus dimittēs habitū: R. q̄ sic sine causa rationabili. z est excōicatus. de quo vide. s. Excōicatio. vij.

6 ¶Utr̄ liceat tam clerico q̄z re/ligioso ex cā rationabili occultare habitū seu trāsformare: R. q̄ sic. vt i. d. c. clerici officia (casu. xxvij.

7 ¶Utr̄ vir possit vti veste mlier̄ vel ecōtrario: R. q̄ nō. imo videt pctm̄ mortale. quia pōt excōicari. vt. xxx. dist. si qua mlier. z fm aliquos sunt excōicati. sed non credo.

8 ¶Quid de vtēte habitu monachali vel alio religioso cā ludib̄ij: R. glo. i. c. cū decorē. de vi. z ho. cle. q̄z h̄ habitū ē. Et sic videt mortale pctm̄ z grauiter puniēd⁹. vt i auc. de sanc. epi. §. vl. C. de epis. audi. l. minime.

h **Hebetudo** mētis ē grossicies intellectus qua hō nō pōt ptingere ad cognitionez rei nisi p multa ei sit exposita. nec tūc etiā pfecte pōt ꝓsiderare oīa que ptinēt ad rationē rei. et dicit hebes eo q̄ acuto opponitur. Acutū em̄ est penetratiuum. ita hebes siue obtusum est quod nō pōt penetrare Vñ in q̄tum importat debilitatē mentis circa spūalia consideranda: sic opponit dono intellectus qō subtiliter penetrat. z differt a cecitate mētis. q̄z ista ipōrtat oīmodā p̄uationē cognitōis spūalis. sed hebetudo nō. q̄z nō totaliter p̄iuat cognitione.

¶Utr̄ hebetudo sit pctm̄: R. q̄ in tantū q̄z tum habet rationē voluntarij sicut z cecitas mentis: vt patet in eo qui est affectus circa carnalia z de spūalib⁹ subtiliter discutere fastidit vel negligit. Hec oīa ex sancto Tho. scda scde. q. xv. ar. ij. Ex quo patet q̄ nō est mortale nisi q̄n volūtarie ita implicat se terrenis q̄ omittit illā discussionē q̄ de necessitate salutis ē. sicut in confitēdo peccata vel ī cognoscēdo necessaria ad salutē. Et est filia gule fm Grego. xxxj. moraliū.

Hedificās i solo alieno de suo de iure efficit hedificiū dñi soli. insti. de re. di. §. z ex diuso. Secus si i littore maris vt piscatiōi intēdat casam hedificauerit. q̄z q̄diu casa durauerit: sua ē. vt i. l. intm̄. ff. de re. di. Fallit h̄ q̄ hedificiū nō efficit dñi fundi: q̄n hedificatū ē de rebꝫ ecclesie. q̄z solū cedit hedificio. xvj. q. ij. aplicos. fm Jo. ibidē. z i. c. inuestigādū. de peculio fm Ber. Intelligē tn̄ q̄ eccl̄ia soluet p̄ciū soli. Silr intellige p̄dicta q̄n scienter q̄s hedificat i alieno solo q̄n si bōa fide credēs hedificare i suo hedificat i alieno: i ꝓscia teneť dñs soli l' ad vēdēdū fūdū vl' ad satisfaciēdū p̄ hedificio arbitrio bōi viri. Si vo q̄s hedificat d̄ alieno i suo solo: tūc hedificatū ē suū. l. adeo q̄dē. §. cū i suo. ff. de acq̄. re. do. sed restituet extimatōz de iure si fuerit ꝓdēnat⁹ i duplū. d. §. cū i suo. z. l. gēma. ff. ad exhibē. et si destrueret hedificiū posset petere suum: putabat̄: si mō duplū nō fuerit ꝓsecutus. insti. de re. diui. §. cū i suo. z. d. §. cū in suo. Sed in ꝓscientia si nō fuerit ꝓdemnatus: sufficit q̄ restituat extimationem solum.

¶Utrū hedificās cū dāno vicini sui teneat̄ ad restitutōz: R. q̄ nō: si nō facit aīo nocēdi p̄rio: sz sibi ꝓsulēdi. l. j. §. denicz. ff. de aq̄ plu. ui. ar. Nā vsq̄z ad celū pt q̄s eleuare suū hedificiū si ē sibi vtile z fuit utē nō hz. l. altius ff. si ser. ven. Et tenet glo. i. c. cū eccl̄a. de elec. in vto inuriaz. Sec⁹ si aīo inuriādi p̄rio hoc faceret. nā tūc siue denūciatio noui op̄is sit facta vel nō. i ꝓscia teneť. d. §. denicz.

¶Utr̄ teneat̄ hedificans demolīri hedificium suis sumptib⁹ aliq̄n: R. q̄ sic: q̄n post denunciationē noui op̄is siue iure: siue iniuria hedificauit. ff. de no. op. nunci. l. p̄etor ait. §. j. extra co. ti. per totum. 2

¶Q̄n q̄s possit hedificare castrū vel noua hedificia. vide. s. Emphiteosis. §. xvij. 3

4 ¶Utr̃ q̃s possit i alieno aliq̃d facere inuito dn̄o: R. Ang. ō aretio. insti. de lege fusc̃ia cani. tol. q̃ sic. q̃n̄ faciēti p̃dest ⁊ dn̄o nō nocz. vt ibidē. ⁊ in. l. j. §. fi. ff. de aqua plu. ar. Secus si lederet. C. de ser. ⁊ aqua. l. aquā. ⁊. ff. si ser. ven. l. ⁊ si forte. i p̃in. ⁊. l. sicut. §. pe. idez dicit q̃ nemo p̃t facere i suo q̃d alteri nocet ⁊ sibi non p̃dest. ⁊ q̃ si facit animo nocendi tenetur de dolo. d. l. j. §. veniqz. ⁊. ff. de damno infec. l. proculus.

Hereditas vocat̃as. i. pond⁹ x̃ij. vnciaz. ⁊ diuidit̃. i. x̃ij. ptes. q̃ vocant̃. x̃j. vncie. q̃ vocant̃ diuersis nomibz. s. secunx vncia. s. vna. alia sextans. i. sexta ps hereditat̃z q̃ sunt due vncie. Quadrans. i. tres vncie q̃ sunt q̃rta ps Trẽs. i. q̃ttuor vncie q̃ sunt tercia ps Qui cunx. i. q̃nqz vncie. Semis. i. sex vncie. Septũx. i. vij. vncie. Bes. i. octo vncie Dodrãs id est. ix. vncie. Dextrãs. i. decem vncie. Decunx. i. vndecim vncie. Appellatione ẽ so assis duodeci vncie p̃tinent̃. vt insti. de here. insti. §. hereditas. fm Jnno. etiã in. c. ex litteris. de iure pa. Hereditas est quoddã ius vniuersale. ⁊ ea vendita vel data trãsit ius patronat⁹ ⁊ oia iura. Et ideo hereditas ẽ succ̃essio in vniuersum ius q̃d defunct⁹ habuit tempore mortis. l. nihil. ff. de verbo. sig.

1 ¶Ad q̃s debet hereditas deuenire defũcto aliud nō disponẽte vel inualidet: R. q̃ i laic̃ de iure p̃muni. Primo veniũt legitimi descendẽtes si sunt omnib⁹ alijs exclusis. ⁊ si sunt p̃mi grad⁹ multi equaliter succedũt. Si vero sunt nepotes ⁊ vlteriores solũ succedunt in stirpes. i. i eã partẽ quã pater eorũ si viueret hꝫet. nec distinguit an sint masculi vel femine etiã adoptiui. q̃ indistincte oẽs admittũtur. vt. C. de suis ⁊ legi. here. aut̃. i succ̃essiõe. Si ꝯo descẽdentes nō sunt: tũc veniũt ascendẽtes. puta pꝫ. au⁹. abau⁹ ⁊c. cũ fratribz ⁊ sororib⁹ ex vtroq̃z parente p̃iunctis defũcto: vl eorũ filij quos fratres vl sorores seu filios si nꝫ succedũt ascẽdentes. salua sp̃ p̃rogatiua g̃dus. s. q̃ pꝫ p̃fert̃ auo. ⁊ sic eũ excludit. et sic de ceteris. Et sic solũ venit de ascendẽtibz q̃ ẽ primo defũcto cũ fratribz si sunt i capita: sꝫ cũ filijs fratrũ i stirpes exclusis fratribz ex vno parente tm̃. Si aũt dicti ascẽdentes sunt i equali gradu: puta ex pte pꝫis i p̃mo vl secũdo. ⁊ ex pte matris silr i primo vel scõdo et hmõi: sic eq̃liter paterni p dimidia ⁊ materni p alia dimidia succedũt. q̃uis sint plures psone ex pte vna q̃z alia. puta au⁹ et auia ex vna pte. ⁊ ex alia solũ au⁹ vl auia. vt i auc̃. de here. ab inte. §. j. ⁊ ij. ⁊ i auc̃. defũcto. posita C. ad tertullianũ. ⁊ qõ ibi nō. i glo. Aliter q̃ ẽ in primo gradu defuncto siue patern⁹ siue matern⁹ sit: admittit̃. vt i. d. auc̃. defũcto. q̃ si nec ascẽdentes sint veniũt collaterales. Et primo frẽs ⁊ filij alicui⁹ fris p̃mortui. s. q̃ erãt p̃iuncti ex vtroq̃z parẽte defũcto de cui⁹ hereditate agit̃. nō tm̃ i capita sed i stirpes. quo ad filios fratrꝫ p̃mortuoꝫ ipsi frẽs bn̄ succedũt i capita. ⁊ isti p̃ferũt fratribz qui sunt ex vno parẽte solũ. vt. C. de legi. here. aut̃. cessãte. Dicit tn̄ Bar. i. l. oẽs. C. cõia de succ̃ess. q̃ q̃n̄ parẽtes veniũt ad succ̃essionẽ i bonis q̃sitis ex linea materna. p̃ferunt̃ parẽtes ex linea materna. Et i bonis paternis parẽtes ex linea paterna. l. iij. C. de bonis mater. Silr q̃n̄ sunt duo filij ex diuerso matrimonio: p̃ferunt̃ i lucro matrimonij illi q̃ sunt nati ex illo matrimonio alijs natis ex alio.

¶Sed nũquid cũ fratribz p̃fatis veniãt filij alterius fratris: R. fm Bu. q̃ n̄. ff. quod cum eo qui in alie. po. l. sed si ex parte. 2

¶Utr̃ filij filiozꝫ p̃fatoꝫ fratrꝫ p̃ferunt̃ fratribus ex vno parente solum: R. q̃ sic. 3

¶Utr̃ filij filiozum soli sine patruis ⁊ amitis supstites admittant̃ in capita: R. Azo ⁊ Host. q̃ sic. q̃uis sint filij diuersoruꝫ fratrum sed nō nepotes. s. nati ex eis. 4

¶Scõo nō existẽtibz p̃dictis vel aliquo eorũ veniũt fratres ex vno latere tm̃ p̃iuncti ⁊ eoꝫ filij qui p̃ferunt̃ patruis defuncti. 5

¶Tercio p̃fatis nō existẽtibz p̃ferunt̃ q̃ gradu sunt p̃ximiozes defuncto. ⁊ si pares sunt parit̃ admittũt̃. vt. C. de legi. here. aut̃. post fratres. ⁊ extẽdit̃ hec ꝯputatio vsqz ad decimũ gradũ. ⁊ vltra etiã. vt hꝫ. xxxv. q. v. c. ad sedẽ. licet impator solũ dixerit de decimo gradu exp̃sse. Et i p̃fata succ̃essiõe tã ascẽdẽtiũ q̃z descẽdẽtiũ seu collateraliũ cessat oĩs dr̃ia tã sexus q̃z emãcipatõis. hoc tn̄ attento vt cũ agit̃ de succ̃essione p̃is solos ꝯsanguineos admittas. de rebus ꝯo maternis vterinos Filijs ꝯo naturales tm̃ vl spurij fm Ange. i auc̃. quõ natu. effi. sui. §. fi. si sunt ex eodẽ patre nō ex eadẽ matre nō succedunt ad inuicẽ vn⁹ alteri. Si ꝯo sunt ex eadẽ matre: tũc vn⁹ succedit alteri ab intestato. quia cognoscunt̃ ad inuicẽ. l. ij. ff. vñ cogna. Si ꝯo vnus spurius decederet relicto fratre spurio ⁊ alio legitimo ex eadẽ matre: tũc venit legitim⁹ ⁊ excludit illegitim⁹. quia quãdo de succ̃essione tractatur ille frater p̃fert̃ qui pluribz nexibz ẽ ꝯiunctus: vt dictũ est. De succ̃essione ꝯo fratrꝫ ad inuicẽ seruã q̃d dictũ ẽ

et durat i infinitū ꝙusqꝫ memoria possit hꝫi de cognatōe. insti. de gra. cog. p totum.

7 ¶ Prefatꝫ aūt oibꝫ ascēdētibꝫ. descēdētibꝫ ⁊ collateralibꝫ deficiētibꝫ: veniet vir ad successiōz vxoris ⁊ vxor viri. vt. C. vñ vir ⁊ vxor. l. vnica. qō si nō ē veniet fiscꝰ. vt. C. de bo. vacā. l. j. si ꝙo eēt pactū vl statutū aut ꝙsuetudo ꝙ oia vel aliqō ꝑdictoꝝ illud serua si tale ēqō iuri ꝙmuni possit derogare.

8 ¶ Si ꝙo loquimur i clericꝭ ab intestato morientibus: distinguēd. an sint bona p patria clerici de quibus libere poterat disponere. de quibus dictū ē. s. Clericꝰ. xiij. Et i talibꝫ succedūt agnati ſm q dictū ē. s. Si ꝙo nō habet succedet ecclesia cui seruiebat tpe mortꝭ vel altare si solū seruiebat altari qō habebat bona distincta ab ecclia ipsi altari deputata. vt nō. xij. q. vl. c. vl. i auē. de ec. ti. §. si ꝙs epus. Fallit hoc i presbꝫis ex seruitute ꝓmotis ad sacerdotiū cū ꝙsensu dñoꝝ. qꝫ de eoꝝ bonis si ab intestato decedunt fiūt quattuor ptes. quaꝝ vna epo. altera ecclesie. tercia pauperibus. ⁊ quarta parētibꝫ assigned. et si nō sint idonei: vtputa heretici. xxiij. q. ij. sane ⁊ huiusmodi eps i vsuꝫ ecclie distribuat. vt. c. ij. de suc. ab inte. Nec ē abrogatū. vt ibi docto. cōiter tenēt. lꝫ glo. voluerit q sic. Si ꝙo sūt bona ecclie de quibꝫ disponere clerici nō pñt succedit ecclia. vt i. c. j. de suc. ab intest. ⁊. c. j. ⁊. c. relatū. el. ij. ⁊. c. requisisti. de testa.

9 ¶ Quid de successiōe i feudis. vide. s. feudū §. vj. cū sequētibꝫ. ⁊ emphiteosis: vide emphiteosis. §. v. cū duobꝫ sequētibus.

10 ¶ Quid de seruis māumissis decedētibꝫ ab intestatoꝝ. R. q succedēt descēdētes vl ascēdētes vel collaterales ſm q dictū ē. excepto q patronꝰ vendicat ptē. nō tñ totū. vt insti. de suc. lib. §. lꝫ nra ꝙstitutio. ⁊ ibi vide de eoꝝ successiōe Bar. i. l. dūcto. C. si i frau. patro. dicit. q si vnꝰ patronꝰ viuit ꝑferd filio alteriꝰ patroni. ⁊ filiꝰ patroni ꝑferd nepoti alterius

11 ¶ Utꝫ clerici laicis succedēt ſm (patroni. q dictū ē ⁊ eo ordine. R. q sic indubitāter. qꝫ iura ꝑallegata nō excipiūt eos. imo etiā religiosi. intellige qui possunt habere ppriū in ꝙmuni. etiā si dū laici erant cōmiserūt vicū ingratitudinis. vt. xix. q. vl. c. fi. fallit hꝫ i feudis. de quo. s. Feudum. §. ix.

12 ¶ Utꝫ filiꝰ aliqñ excludat ab hereditate patris vel aliꝰ de ꝑdictis: R. q sic. i ꝗnqꝫ casibꝫ. Primo si pater fuit hereticus. ꝗa ipso iure bona hereticoꝝ sunt cōfiscata. de here. c. cuꝫ ſm apl'm. lib. vj. Secūdo si pater cōmisit crimē lese maiestatis. l. ꝗsꝗs. C. ad. l. iul'. maie. et. vj. q. j. §. vtꝫ hoc. Aduerte tñ q pena incapacitatꝭ nō extēdit ad filios: nisi qñ crimē ē ꝙmissū i eū ꝗ nō recognoscit superiorem. Secꝰ si ē ꝙmissuꝫ i eū ꝗ recognoscit superiorē qꝫ lꝫ sit crimē lese maiestatis. vt. l. j. ff. ad. l. iul'. maie. nō tñ ꝗ ad incapacitatē ꝗ ad filios ſm Sali. i. d. l. ꝗsꝗs. Et etiā aduerte q crimē lese maiestatis ꝙmittit a subdito tm. de. pastoral'. de re iudi. Tercio si ꝑ erat patronꝰ vel habebat aliqō ius seu feudū in ecclesia qō deberet trāsire ad filios. ⁊ ipse interfecit vel mutilauit rectoꝝ ē vl clericū illius ecclesie. qꝫ ipo iure ꝑdit omē ius ⁊ dignitatē. ⁊ ad filios nō pueniet. de penis. c. in ꝗbusdā. ꝗa talia deuoluunt ad ecclias cui iniuria facta ē. imo filij taliū vsqꝫ ad qrtā generatiōz i clicoꝝ collegio nullaten' debet admitti. nec in aliq religione pñt esse plati nisi fuerit cuꝫ eis dispēsatū. vt i. d. c. i ꝗbusdā. eps tñ dispēsare pōt: exq ꝙdictoꝝ canonis nō sibi reſuat. ar. c. nup. de sen. ex. Quarto si filiꝰ vel alius ꝗ pōt succedere furioso debitā curā nō impēderit: sed succedet ille qui eū i sua domo proprijs sumptibꝫ vsqꝫ ad finez vite ꝑcurauerit euacuata etiā institutōe illiꝰ ꝗ neglexit: si mō talis i scꝑtis amouerit eos vt curā habeāt. vt i auē. cū de appella. cog. §. cās. vbi etiā dicit glo. q licet nullꝰ extraneꝰ eū ꝑcurauerit tñ hereditas ab agnatꝭ auferet. vt. ff. d hiis qui. vt indig. l. licet. vbi institutꝰ indignꝰ iudicat' ē successione ꝗ p negligentiā suā ⁊ cū pā id egit vt mulier a q institutꝰ fuerat moreret. vt dicit glo. s. nō adhibēdo medicū vl malū. Quinto si i captiuitatē eos ꝗbꝫ succedere deberet mori p suā negligētiā ꝓmisit. vt in. d. §. causas. ⁊ sic succedet ecclia ciuitatis ex q oriē: vt ibidē. ⁊ etiā i casibꝫ i ꝗbꝫ pōt exheredari. vt. s. Exheredatio. §. j.

¶ Utrum filius possit exheredari ꝑ patrez: 13
R. vt. s. Exheredatio. si frater fratrez: ⁊ vir vxorem. ibidem.

¶ Utꝫ dñs ꝗ de ꝙsuetudine totuꝫ accipit qō 14
erat illius ꝗ sine filijs mortuus ē teneat'. R. ſm Host. si talis ꝙsuetudo ꝓscꝑta ē excusatur. qꝫ pōt allegare q hoc pactū ab initio fuerit. quia terra sua erat.

¶ Quō succedēt filij illegitimi. vide. s. Filius. i. ꝑn. cū se. vez ē qō Azo tenet q naturales tm succedūt ad inuicē. de succe. cogna. § vulgo. Sed Host. ꝺicit. auē. q. mo. na. efficiū. §. filiū. sed tu dic vt. s. §. vj. 15

¶ Quis succedet dānatis ex aliq delicto ad 16
mortē'. R. q descēdentes vel ascēdentes. ſm q dictū est. s. sed collateralles non nisi vsqꝫ

ad tertiū gradū. vxores ꝙo taliū solū habe/
būt dotē. ꝛ donatōz añ nup. Si ꝙo dotē nō
habuerint: accipiēt ptē legibꝰ diffinitā. glo.
dicit q̄tū ex morte lucrarēt siue habēāt filī/
os siue nō. ꝛ si neminē p̄dictoz habeāt fisco
applicant. vt. C. de bo. dā. auc. bona.

17 ¶Utr̄ bona ingredientis religionem ab inte
stato p̄ueniāt monasterioz. R. Pa. i. c. in p̄/
sentia. de pba. q̄ quo ad fratres minores ñ.
quo aūt ad p̄dicatoꝛes ꝛ alios mēdicantes
sic. nō tñ vt immobilia aut iura ꝑpetua sibi
retineāt: sed vt vendāt ꝛ implorato ̄e officij
iudicis. Idez dici oīb⁹ alijs relict̄ ꝑterq̄
p religiōis ingressuz etiā i fratribꝰ mioribꝰ. s.
q̄ petēt implorato ̄z officij iudicis. ꝛ vt ven
dāt. q̄ aūt ad alios religiosos nō mēdicātes
indubitāter succedit monasterium.

18 ¶Sed quero q̄d monasteriū succedet cum
mēdicātes nullū habeāt. et aliq̄ trāsferāt ad
placitū plato ̄z. R. Pa. vbi. s. q̄ nō p̄ueni/
unt i p̄dictis mōasterio ꝑticulari: sed erūt i
ptāte illi⁹ q̄ ꝑest vt puideat put sibi videbit

19 ¶Utr̄ nouitio morienti ab intestato succe
det monasteriū. vide. j. Nouitius. §. xj.

20 ¶Quid si ingrediēs erat vsufructuari⁹ solū.
R. pa. vbi. s. q̄ trāsibit i mōasteriū vsufru
ct⁹: sz solū durabit i vita ingredient̄ ꝛ nō plus

21 ¶Quid de collatis tali ingredienti ea lege vt
nō alienent. R. Jo. an. tenet. q̄ succedet mo
nasteriū. p ar. l. j. ff. de fun. istru. ꝛ l. pater. §.
iulian⁹ agrippa. ff. de lega. iij. ꝛ eo q̄d nō. de
iurepa. ex lris. Pa. vbi. s. ꝓtrariū tenet. ꝛ q̄
dā alij p ar. l. peto lucij titij. ff. de leg. ij. Facit
q̄d legit̄ ꝛ nō. in. l. si ita quis. §. ea lege. ff. de
ver. ob. Ego ꝙo sic ꝙcordo distiguēdo. Si
ꝓhibita ē alienatio vt in familia remaneat:
sic ē vera opi. Jo. an. p. d. l. peto. §. fi. a ꝓtra
rio sensu. Si ꝙo vt ad extraneū ꝓueniat ꝓ
hibitū est: sic nō succedet monasteriū.

22 ¶Sed q̄ro q̄n accipiet q̄d sibi debeāt aliquis
ex hereditate ingredientis siue fecerit testm̄ vel
nō. R. pa. vbi. s. Bar. dicit q̄ q̄n mors ista
ciuil' opat' oēm effectū quē mors natural': sic
ē i ingredientibꝰ ordinē minoz q̄ nihil in cōi
vel ptculari pñt habere: tūc statim habebit
post ingressum cū effectu. i. pfessionē exp̄ssā
ar. l. deo nobis. C. de epi. ꝛ cle. sed q̄n nō opa
tur oēz effectū in hoc quē mors natural'. pu
ta q̄ habet saltē i cōi. tūc debet expectare mor
tē naturalē ipsius ingredientis. ꝛ interim di/
spositio si fecit erit i suspenso. Et cū hac opi/
niōe trāsit Ly. ꝛ dñs Anto. ꝛ Pa. i. d. c. i p̄
sentia. Limita tñ nisi i testamēto aliter de tē
poze determinasset. q̄ illud erat seruandū.

Itē limita vera p̄dicta nisi quo ad filios le
gitimos qui legitimā habebūt ex eq̄tate sta
tim post ingressum. nō aūt alimēta ſm p̄di
ctos doc. Qđ vez credo q̄n legitima eis suf/
ficit. aliter nō saltē i ꝓscia. sed vel monasteri
um dabit eis statim qđ debēt hīe ex bonis in
gressi. vel statim alimenta p̄stabit donec eis
talia bona ꝺcerit. Facit ad hoc. d. l. deo no/
bis. §. nam et maritus. ꝛ q̄d ibi nō. in glo.

¶Hereditas quō diuidit inter fratres qui 23
habēt pculiū castrēse vel quasi aut aduenti
ciū. vide. j. Peculium. ptotum.

Heres aliq̄n p̄mū. i. p̄mū signifi
cat̄ n vlteriozē. vt. ff. de ẏ. si.
l. sciēdū. sz regulariē nomē heredis p multas
successiones accipit. vt. d. l. sciēdū. ꝛ l. vl. C. de
here. ist̄i. vbi heres heredis testatoris dr he
red. vide gl. i. c. ex trāsmissa d fi. p̄s. Aliq̄n tñ
descēdētes p̄ p̄mū heredē vocant̄ pheredes
vt tenet glo. i. c. fi. de pecu. de. q̄uis als phe/
res dicat̄ q̄ se putat heredē cū nō sit. ff. de pe.
here. i. l. pherede. ꝛ inst̄i. de interdi. §. adipi/
scēde. Aliq̄n q̄libet descēdēs cui relinquit ali
q̄d dr pheres. vt i. d. glo. Noie ꝙo suoz he
redū nō veniūt extranei heredes. de quo per
Bar. ꝛ alios in. l. gallus. ff. de libe. ꝛ posthu.
qđ limita vez i his q̄ nō trāseūt ad heredes

¶Utr̄ de⁹ instituerit q̄ aliq̄s (extraneos. 1
sit heres: R. q̄ sic. vt ptz i. c. nō oīs. xxxij. q.
ij. ꝛ. q. iiij. dicat ibi. Ecce ancillaz ꝛc. Non
em̄ erit heres filius ꝛc.

¶Utr̄ heres instituꝰ solū i certa re q̄ ꝓpte 2
nō dr heres sz legatari⁹. vt i. l. q̄tiēs. C. de he
re. inst̄i. possit i foro aie nō dato alio herede
adire totam hereditatē ſm q̄ vult. l. j. in. §.
si ex fundo. ff. de here. ist̄i. R. Pa. in. c. q̄ in/
gredientibꝰ. de testa. q̄ Fede. ꝓsilio. cxxvj. et
multi alij dc. i sacra pagina ꝓsuluerūt q̄ sic
q̄ ius humanū nō ꝓtrariū diuio dz serua/
ri i foro aie. ergo licite poterit. limitāt tñ dū
modo dolose nō sit inducꝰ testatoz ad istitu
endū eū i certa re. vt puta q̄ ꝓsuasit q̄ ñ pos
set habere regressum ad alia bona.

¶Quid si ita sit instituꝰ i certa pte ħ addi/ 3
to. ꝛ volo q̄ de bonis meis plꝰ nō possit pete/
re: sz sit ꝓterꝰ ꝛc. ꝛ istituit̄ aliꝰ heres vniuersa
lis q̄ nō valt adire hereditatē an supscḗptus
possit ipse eā adire: R. videt̄ q̄ sic. ar. d. §. si
ex fundo. ꝛ. d. l. quotiēs. Sed ꝓ illū ē verz q̄
nō pōt. vt in. l. quotiēs. §. sed si duo. ff. de he
re. inst̄i. vbi ꝓz q̄. §. p̄dict⁹ si ex fundo. ꝛ pre/
dicta. l. quotiens. hz locū q̄n volūtas testa
toris ē simplex ꝛ non restricta exp̄sse. vt i ca/
su isto. Et ideo venīet succedētes ab intestato

qz testm̃ nō repit hr̃e heredē. et nō pōt q̃s p pte decedere intestat⁹: z p pte testatus. l. ius nostr̃. ff. de reg. iu. Si dicis. quō pōt p hibe/re q pl⁹ peteret: R. p. l. domus. §. fi. ff. de vsu fru. vbi testator p hibet ius accrescendi. z ca sus ē in. l. j. ff. de iniusto rup. testa.

4 ¶Utr̃ heres teneat ex delicto vl q̃si delicto de functi: R. vt colligo ex Bar. l. j. ff. de pua. de lic. q aut actio ē penalis ex vtraq̃ pte. vtpu/ta qñ petit pena que ē applicāda parti. Nā tam ex parte rei q̃z actoris ē penalis. et sic nō tenet aliquo iure. Si vo actio est penalis ex parte rei. z p secutoria rei ex parte actoris. vt puta q̃z ago p satisfactōne damni mei. z sic de iure ciuili si delictū fuit ꝯmissum circa cō/tractū. q̃ q̃dē ꝯctus tenuit sic tenet heres. q̃a non fundat intētio actoris imediate ex deli/cto sz ex ꝯctu. puta q̃z agit actōne ꝯmodati vel depositi. et hmōi. z nō ex dolo vel delicto. Casus ē. l. ex depositi. ff. de ac. z ob. z. l. ex cō/tractibꝫ. ibidē. z bon⁹ tex. i. l. si hoiem. §. dat actio. ff. depositi. Si vo fuit cōmissum deli/ctū circa ꝯctū q̃ nō tenuit: vt puta q̃z dol⁹ de/dit cām ꝯtractui. q̃z nō tenet. vt i. c. delicti. ō emp. z vē. sic nō teneat. q̃z cuz agere nō possit ex ꝯctu cū nō sit: oporteret agere ex delicto ꝯ heredē. z crimia morte extinguūt. xxiij. dis. q̃ rundā. z null⁹ post mortē potest accusari. xx iij. q. ij. c. j. ff. de bo. eo. q̃. an. sen. mor. si. con sci. l. vl. xxxiij. q. ij. admonere nisi i casibꝫ he resis. xxiij. q. ij. sane. vel si hereticos istituit heredes. de here. c. si q̃s eps. vl si i crimie no torio decessit. vt nō. i gl. d. c. q̃rūdā. z. xxiij. q. ij. i summa. vel generalit dic q̃cūq̃z ꝯmi sit defunct⁹ crimē ꝑpter qd ipo facto pena sit inflicta a lege sicut i heresi z crimine lese ma iestatis. q̃z tūc accusat z agit ꝯ heredē nō vt puniat ex illo delicto: sed vt bona auferāt ab eo q̃ in ꝯmissum ceciderūt. Facit. l. ꝯmissa. ff. de pub. z tex. bon⁹ in. c. ij. de pscp. li. vj. alis nō tenet heres p quocunq̃z delicto cōmisso a defuncto sine i cōtractu nullo sine extra oēm contractū: nisi in duobus casibꝫ. Primus: si lis fuit cōtestata cuz defuncto. vt. l. vnica. C. ex deli. defun. Ratio. q̃z i iudicio quasi cō trahimus. vt i. l. ij. §. ide scribit. ff. de pecu/lio. Et ideo videt initus cōtractus cū defun cto p contestationē litis. Secds si aliq̃d per uenit ad heredē ex delicto defuncti. q̃z intan/tū tenet z nō plus. vt in. d. l. vnica. Fallit i ꝯditione furtiua. q̃z in. l. si p fure. ff. de cōdi. fur. dicit tex. furti actio pena petit legitimaz cōditio rē ipsam. z sequit ꝯditio rei furtiue. q̃z rei hz p secutionē. heredē q̃z fur⁹ obligat. nec tm̃ si vinat seru⁹ furtiu⁹. sz z si decesserit. sez viuo fure vel mortuo. De iure aūt cano nico tenet Bar. in dicte teneri q̃n q̃s agit p satisfactōe damni ꝯ heredē. et h̃ sequūtur cōiter doc. Et sic intelligē de sunt glo. i. c. ex p sentiū. de pigno. de solu. c. j. de rapto. in lris. de vsu. tua nos. intelligē inq̃tū hereditas se extēdit. Et placet i ꝯscia. licz Pa. i. c. fi. de se pul. solū admittat vez. qñ defunctū penitu/it. q̃z iura canōica loquūt q̃ teneat qñ defun/ctū penituit. vt no. glo. singlar̃ i. c. a nob. el. ij. de sen. ex. q̃z tūc agit ex q̃si ꝯctu ñ ex delicto Si vo nō penituit: nō teneat sm eūdē Pa. z glo. d. c. a nob. nisi q̃ten⁹ de iure ciuili teneat.

¶Utr̃ heres teneat soluere legata i testamē 5
to min⁹ solēni facta: R. q̃ i foro iudiciali nō de quo dicendū vt in. l. si veritas. z. l. fi. C. ō fideicōmiss. sed i foro aīe pendet hec questio ex alia. s. vtr̃ ex voluntate defuncti oriat obli/gatio naturalis. z cōiter vltra mōtani tenēt q̃ nō. cismōtani q̃ sic. De quo vide p cano/nistas i. c. fi. de solu. z p Bal. z legistas i. l. cū quis. C. de iur. z fac. igno. z ibi dicit Alb. q̃ opi. cismōtanoz est cōis opi. z sic tene eam. q̃z verioz. Ex qua opinione. d. Anto. mot⁹ dicit se consuluisse in facto in quo tm̃ vn⁹ te stis fuerat adhibit⁹ q̃ tenebat heres in foro aīe. Pa. aūt in. c. quia plerisq̃. de immu. ec. distinguit q̃ aut defunctus nō egit solēniter relinquere: sed totum cōmisit fidei heredis Et sic tenet ciuiliter z naturaliter. z sic i vtro q̃z foro casus est notabilis sm vnā lecturaz quam sequit Bar. in. d. l. fi. Aut nō ꝯmisit fidei heredis: sed simpliciter relicta fecit si/ne solēnitate debita z indistincte: tenet heres i foro aīe si ei de hoc constet. Ratio. q̃z solen nitates fuerūt inducte ad falsitatē tollendā Ubi ergo constat q̃ nulla falsitas interue/nit debet cessare z dispositio legis z seruari eq̃ tas. z obligatio naturalis que oriē ex dispo/sitione defuncti. l. cum amplius. §. is natu/ra debet. ff. de reg. iur. et p hac opinione facit quod no. Inno. de elec. in. c. sicut. z. l. infra C. de fideicōmiss. Ego dico q̃ si erat legans doct⁹. z nō erat necessitas que excluderet so/lennitatem debitam. z sic nō valeat. quia vi detur voluisse potius illudere. Si vo erat ignorans. vel forte nō potuit solennitatem obseruare: sic valeat in conscientia alio non ꝯstāte de mente. vide de hoc. j. Testamentū §. ix. z. x. z Legatum. ij. §. viij.

¶Utrū heres teneat satisfacere ex ꝯctu vel 6
quasi defuncti i quo ipse defunctus erat obli gatus vltra vires hereditarias: R. q̃ si fecit

inuctariū nullo mō teneť. Si ꝙo nō fecit in
uctariū i foro aie: nō teneť ſm io. an. t. d. an
to. t ꝑa. i. d. c. q2 pleriqꝫ. In foro ꝙo ꝓtio
ſo ſic. vt in. l. fi. C. de iu. delí. Fede. tñ ꝓſi. xxj.
dicit q etiā teneaťi ꝓſcia vltra vires. Sꝫ ꝑ
ma opi. videť equior quo ad conſcientiam.

7 ¶Utrū hereditate exhauſta p legata poſſit
heres aliq̄d de ipſis legatis detrahere: ℟. q
aliqñ detrahit falcidia. aliqñ trebellianica.
aliqñ legitima. de q̄ dic vt. ſ. Legitia. Silr
añ oia deducere pōt expēſas funeris et alias
neceſſarias quas fecit cā hereditatis: vt i te
ſtamēto t in inuentario. t hmōi. q2 ſic debet
eē imunis a grauamīe ſicut ē a lucro. i. l. ſci/
mus. §. t ſi pfatā. cuꝫ q̄nqꝫ. l. ſe. C. de iu. delí.

8 ¶Utrum heres ſcienter ſoluens legata: nec
retinēs ſibi falcidiaꝫ poſſit petere. vel ſi igno
ranter. vide Solutio. §. xxj.

9 ¶Quid ſi plures ſunt heredes: an q̄libet te/
neaťinſolidū ad oia debita vel legata: ℟. q
regulariter q̄libet teneť ſoluꝫ p pte heredita
ria. C. de ac. here. l. p hereditarijs. Fallit hꝫ i
vij. caſibꝫ. Prim9 qñ defunct9 aliter diſpoſu
it. ff. de le. ij. l. cū ab vno. Scōs ſi obligatio
ſit ꝓpter impenſas funeris vxoris. q2 nō ſo/
lū obligant heredes: ſed t vir ſm portionez
quā habet. puta ſi vir habet cētū. t heredes
cc. tūc vir teneť p tercia. t heredes ſolū p du
abus. Tercius ſi bona defuncti erant expreſſe
vel tacite hypotecata debitoribꝫ. q2 vno exi
ſtēte nō ſoluēdo. tamē alij obligant. Quar/
tus i alimētis legatis. qñ ſic p iudicē ē diffi
nitū vl defunctū. l. ij. i pr in. §. j. ff. de alimē.
lega. Quint9 qñ res legata poſſideť ab vno
inſolidū. d. l. p hereditarijs. t. ff. ꝓmo. l. ſed
mihi. §. heres. Sextus qñ obligatio ꝓſiſtit
in implendo pollicitationē facta a defuncto
ad honorē dei vel ſanctoꝝ vel reipublice. ff.
de polli. l. j. §. ſi quis. t. l. ex pollicitatōe. Se
ptimus qñ obligatio eſt indiuidua. ff. de ꝟ.
obli. l. in executionibꝫ. §. ſerua. et de hoc ha/
bes in glo. d. l. pro hereditarijs

10 ¶Quid ſi heres ē pupillus: nūquid differe
tur ſolutio debitoꝝ vel legatoruꝫ: ℟. q nō.
vt. l. ſub pretextu. C. de ac. here.

11 ¶Utꝫ dilatō reſtitutōis facta ab herede p
loget ſtatū i purgatorio defūcti. t quō ēpus
ſit ꝓpellere heredes nō exeq̄ntes vl alios ex
ecutores. t multa alia ad hꝫ. vide. s. Execu/

12 ¶Utꝫ heres rogat9 reſtituere heredi (toꝝ
tatē poſſit alienare aliq̄d de ea: ℟. q non. C.
cōia. de le. l. fi. niſi i caſibꝫ poſitis i auť. res q̄
ibidē poſita. q̄ ſunt iſti. ſ. cā dotis t donatio
nis ꝓpter nuptias. t loquiť i liberis nō i ex/
neis. pōt tñ retinere ſibi q̄rtā trebellianicaꝫ.
vt i. c. raynuci9. t. c. raynald9. de teſtamētis.
Si ꝙo rogat9 ē reſtituere q̄cq̄d ſuperit de he
reditate. tūc ad min9 q̄rtā ptē ſuā habet ſubſti
tuto. vt. C. ad treb. auť. ꝫ rogat9. t vide de
hꝫ i glo. i. d. c. i pñtia. Aduerte ſm glo. i. d. c.
i pñtia. q hꝫ q̄s ſit pure rogat9 reſtituere he/
reditatē nulla facta mētione de filijs. Si tñ
poſtea habuerit filios vel nepotes ſubſtitu
tio euaneſcit. C. de fideicōmi. l. cū acutiſſimi
C. de iſti. t ſbſti. l. generaliť. ff. de ꝓdi. t demō.

¶Utꝫ bona ingredientis religiōꝫ (l. cū au9. 13
nō capacē: vt ſunt mēdicātes q̄ nec in cōi de
bēt hre ſint ꝓpinquoꝝ: ℟. cōis opinio eſt q
ad ſuccedētes ab inteſtato veniāt. p auten.
bona. C. ō bo. pſcrip. ſed hꝫ limita niſi pſcpta
bona fuerint ei relicta ſub cōditione ſi decef/
ſerit ſine liberis reſtituēdū. q2 tūc debēt eroga
ri ad pias cauſas. Laſus ē ſingularis i auť.
de ſanctiſ. epiſ. §. ſed t hoc pſenti. in fi. Et hꝫ
ſequiť Angelus in diſputatione que incipit.
Nobilis quidā genere. Hec oia limita ve/
ra niſi imploratōe officij iudicis ea vellēt vē
dere. t pcū i ſuas necitates ꝓuertere. q2 ſuc/
cederēt. vt. s. Hereditas. §. xvij. dictum eſt

¶Utꝫ heres dedicās ſe moaſterio excludat 14
ſubſtitutū: ℟. glo. i. d. c. i pñtia. q ſic ſi ē pri
uat9. t etiā cū rogat9 ē reſtituere ꝓuato. Se
cus ſi ſubſtitut9 vel cui rogat9 ē reſtituere eēt
eccl'ia vl loc9 religioſus vel alia pia cā. q2 nō
excluderet. vt i. d. §. ſed t hꝫ pñti. vñ ſumpta
eſt auť. niſi rogati. C. ad trebel.

¶Sed quid ſi nō ingrediť monaſteriū: ſed 15
efficiť clericꝰ: ℟. glo. i pfato. c. i pñtia. q nō
euaneſcit ſubſtitutio niſi duo ꝓcurāt. Pri
mū vt ꝑpetuo maneat i eccl'ia. Scōz vt red
dit9 expēdāť in pias cās. vt in pfata auť. dz.
Sed ꝑa. ibidē reſtringit ad clericū cōuer/
ſum alicui monaſterio. ſed magis placet vt
ſimpliciť intelligaťſicut gloſa intelligit.

¶Utꝫ ꝓuerſio ſeu dedicatio ſuiꝫ ipſius t ſua 16
rum rerum eccleſie ſeculari euacuet ſubſtitu
tionē: ℟. glo. in. d. c. i pſentia. q aut fit cleri
cus: dic vt in. §. ꝑcedēti. Aut nō fit clericuſ
t ſic nō expirat. licet alij dicant q etiā expi/
rat. ſed primū verius. ſecundū equius

¶Quid ſi q̄s ingrediť religionē in fraudem 17
ſubſtituti: ℟. ꝑa. in. d. c. in pſentia. abbas
tenet q nō euacuat ſubſtitutiōez. q2 dolus t
fraus nemi patrocinatur. c. ſedes. de reſcp. t
placet cōiter doct. Facit. xx. q. iij. §. ſi. vbi in
ductio facta cā bonoꝝ impedit acq̄ſitōez eo
rū. ergo fortius qñ fraus interuenit.

¶Utꝫ heres inſtitut9 cum cōditione ſi ſine 18

liberis ex se legitime descendentibus vl' ex corpe suo nascentibus si ingrediat mõasterii euanescat substitutio. Ro. Pa. in. d. c. in pntia. post diuisas opi. recitatas p dudẽ do cũ Bar. z Ly. in l. si ita q̃s. ff. de le. ij. q euanescat. z credo sit verior p corr. Archi. z Jo. xix. q. vl. c. si q̃.

19 ¶Sz q̃d si nõ intrauit sz instituit mõasterii heredem. Ro. Archi. in. d. c. si q̃. q nõ euanescat substitutio fm Bof.

20 ¶Utz heres teneat soluere legatuz causa dotis factũ si illa ingrediat mõasterii. Ro. Pa. in. d. c. in pntia. q sic. z idẽ si essz ei relictũ causa donationis ppter nuptias.

21 ¶Utz substitutio expiret facta sub ista pditione si ingredi mõasterii: vel si nupserit vel ñ nupserit. Ro. Pa. i. d. c. in pntia. q nõ. q cõiter tenet q habet pditio p nõ adiecta in substitutione q̃ impedit religiosis ingressuz sicut illa q̃ impedit matrimoniũ carnale. l. cũ tale. ff. de pdi. z de. l. ij. C. d idic. vidui. Et idem mulier nõ tenet restituere relictũ sibi cũ onere restituẽdi si nupserit. l. q̃dã es. ff. de pdi. z de. Ubi legatũ factũ si ñ nupserit tenet. q̃uis faciat p viũ. l. filie. ff. de pdi. z de. Idem dicit Albe. in. l. deo nob. C. de epis. z de. q puella cui relinquunt certũ si nupserit. si deo religionẽ intrauerit. l. q nihilominꝰ si intrauerit hẽbit centuz: q in casu predicto ois pditio dilatio z guamẽ remissa intelligũtur: cuz p dicta institutio succedat loco tebitibonoz substidij. vt ẽ explsuz. C. de inof. te. l. qm in poribus. Et h dicit vez in filia cui bonoz substidiũ debet: sz in ẽnea non. sz solũ si pditio' extet. z etiã nõ hz et filia q̃ legitima esset sibi legata. z istud esset vltra bonoz substidiũ. Et de hoc vide eundẽ ibidẽ diffuse. z in. d. l. qm in poribus. Rich. malũbra disputauit z tenet q si relinquat alicui centũ si nupserit. z. l. si ingrediat religionẽ: q nihilominus ingredi do habebit centũ. nec distinguit an sit filia vel extranea. z est vez z sic tene.

22 ¶Statuto cauet q filie extãtibus masculis filijs nõ succedãt sz debeãt de bonis pnis dotari z esse ptẽte: q̃ri si pze mortuo q̃ relinq̃t filiuz z filiã. z añ̃z frat sororẽ dotaret mortuus ẽ relicta filia sua. dicta amita debeat hz e soluz dotẽ vel tãq̃z heres. Ro. Alb. in. l. pblico. C. ad. l. iul'. de adul. q̃dã tenẽt q sic: q neptis non succedit vt masculus. sz verꝰ videt fm Hugol. de la fontana: q succedet neptis ñ amita. Rõ q ex morte pris iã ius fuit q̃situ filio: z illud trãsmittit filie. vt. C. de cadu. tol. ¶. in nouissimo. q in h repntat psonam pris sui. ar. C. de here. vel ac. vẽ. l. empta. z sufficit sel'ius fuisse q̃situ. vt. ff. qõ me. cau. l. videamus. De q̃ vide. s. Feudũ. ¶. viij. Sz si filius pmortuus fuisset añ pzez relicta filia vera ẽt opi. pma: q tale statutũ ẽ factũ. q p masculos p seruat agnatio. vt. ff. de vẽ. inspi. l. j. ¶. pe. g nõ dz porrigi ad sexũ femineum. vt in. d. l. publico. vide. s. Excõmunicatio. j. ¶. xx. quõ frater põt admittere sororẽ in fraudẽ creditoz.

¶Utz heres teneat seruare ordinẽ in soluendo creditoribus vel legatarijs. Ro. q sic. q creditoribus pus satisfacere dz siue ex pcto vel q̃si. aut relicto vel quasi sint. postea legatarijs. 25
Si tñ pus solueret sine dolo legatarijs pus venientibus nõ poterit inquietari a creditoribus: si nihil ei remãsit de hereditate. sz habebunt regressum p legatarios. q̃s aũt in creditoribus sit pponẽdus. vide. j. restitutio. ij. ¶. xvj.

¶Quis põt heres instituit. Ro. q ois q̃ ñ. phibet a iure. ar. de spõ. cũ apõ. Et q̃s phibeat. Ro. q. viij. Prio hereticus aut paganꝰ. de here. c. si q̃s epo. Sco credẽtes receptatores z defensores hereticoz. de here. c. excõicamus. el. j. ¶. credẽtes. Tercio apostata. Quarto collegiũ illicitũ. Quito deportatus. C. d here. instit. l. j. 24
Sexto dãnatus ob crimẽ famosuz. Septio insecutor cardinaliũ. de pẽnis. c. felicis. lib. vj. Octauo excõicatus. Nã q̃ tpe institutõis vl' mortis vel aditõis hereditatis erit excõicatꝰ nõ valet institutio. secus si post institutõz fuit excõicatus: sz añ mortẽ absolutus: vel post mortẽ fuit excõicatus z añ aditõez absolutꝰ tenet institutio. ff. de here. instit. l. sz si in pditõe. ¶. solemus. z. l. si alienũ. ¶. in ẽneis. Nono spurij nati ex dãnato coitu. de q̃bus. s. filius. in pn. Decimo incestuosi cũ mõacha. xxvij. q. j. si q̃s sollicitauerit. in glo. Undecimo crimen lese maiestatis cõmittẽtes. de pẽn. di. j. c. si q̃s tñ in militibus. Duodecimo simoniaci fm alios: q pacificant ledentibus maiestatẽ. Terciodecimo illi q̃ nõ pñt hz e nec in ppo nec in cõmuni. vt sunt fres minores. de. exiui. ¶. cupietes. de ¶. sig. De materia heredis vide. s. hereditas. z. j. legatũ z testamentũ.

Heremita dz q̃ vere z purã solitariã eligit vitã. xvj. q. j. qui vere.

¶Utz possit hz e pzelũ. Ro. gl. in. d. c. q̃ vere. q sic. z est tex. xix. q. iij. ¶. ecõtra. 1

¶Que ẽ strictior via an heremitaz an religiosoz. Ro. gl. vbi. s. dicit q monachoz. Intelligein heremitis q̃ nõ sunt religiosi. 2

¶Utz heremita gaudeat priuilegio clericali. Ro. gl. vbi. s. q sic. z dicit pbari p. d. c. q̃ vere. sz iudicio meo nihil pbat nisi q sunt digni honore. Et pprea dico cũ Joh. de ligna. in de. p 3

134 V

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

lras. de pbē. q sic laici nati sunt: ita laicā pseue/
rant ꝛ sub iurisdictiõe impatoꝛis. cũ eis non
aduenīat aliq̃d eripiēs eos ab ipius iurisdi/
ctione. qđ duplex est. videlz receptio oꝛdis vl
cõuersio ad aliquã religionem approbataz.
in. c. fi. de religi. do. xvij. q. iij. si q̃s suadēte. de
sen. ex. nõ dubiũ. cũ si. ꝛ sequit Pa. in. c. nul/
lus. de fo. cõpe. lz sit equũ dicere q̃ sunt eccl̃ia/
stice psone ꝛ de foꝛo eccl̃iastico. p. c. nulla rõne.
xcij. di. ꝛ. c. si aũt. xj. q. iij.

4 ¶ Utꝛ religiosi possint vitã heremiticã eligere. R. q sic. de licentia suoꝛ platoꝛ: ꝛ cellas si/
ue habitacula in heremo siue locis vbi nõ sit
hominũ habitatio de ppinq̃ capere ꝛ mutare.
pñt etiam religiosi mendicantes: vt in. c. cuꝫ
ex eo. de excess. pla. li. vj. Sꝫ plati nemini debẽt
dare licentiã nisi iã in societate pfectis cuꝫ sit
periculosissimum solitarie habitare imperfe/
cto. cui dꝛ. Ue soli: qꝛ cũ ceciderit nõ hꝫ sub/
leuãtẽ. Et ideo sctus Tho. scđa scđe. q. 188.
dic q̃ vita socialis necessaria est ad exercitiuꝫ
pfectõis: qꝛ mutuo se instruũt ꝓuo ꝛ exemplo
ꝛ coꝛrectõe que ad pfectõeꝫ pducũt. Solitu
do aũt competit iã pfectis: q̃ alioꝛ regimine
nõ indigent. Et ideo si absq̃ exercitio pcedẽ/
ti talis vita assumat periculosissima: nisi sup
pleat p diuinã gr̃am. Hec ille.

Hereticus est ꝺm Archi. in. c. q̃
cũq̃. de hereti. li. vj.
Primo q̃ tenet q̃ q̃ttuoꝛ ꝓ alia. Itẽ q̃ aliq̃ sen
tit de sacr̃is. s. coꝛpe xp̃i: baptismate: ꝓfessione
ꝛ alijs q̃s sacrosancta pdicat ꝛ obseruat eccl̃a.
c. cũ ad abolendã. de hereti. Itẽ q̃ conat auferꝛe priuilegium eccl̃ie Romane sibi a xp̃o tradi
tum. vt in. c. omẽs. xxij. di. qđ est vt sit caput
omniũ eccl̃iaꝝ. Itẽ dubius in fide. c. dubius.
de here. Itẽ ois scismaticus. xxiij. q. iij. int hę
resim. Itẽ ois simoniacus. j. q. j. quis q̃s. Itẽ
omnis p̃cisus ab eccl̃ia. iij. q. j. c. ij. Itẽ omis
interptans male sacrã scripturaꝝ. xxiij. q. iij.
heresis grece. Item q̃ nouã opinionem inue/
nit. xxiij. q. iij. hereticus est. Item q̃ trãsgre/
dit ꝓcepta aplice sedis. xcix. di. nulli. Itẽ qui
nõ tenet articulos fidei. Sꝫ loquẽdo de here
tico ꝓprie vt sit excõicatus ꝛ subiaceat alijs
penis ꝺ hereticos statutis. Dic q̃ tria req̃run
tur ꝺm Alexan. de ales scđa scđe. tit. de heresi.
Primum falsa credulitas in rõnali. ꝺm glo.
xxiij. q. iij. §. qꝛ vo sermo. q̃ erret in articulis
fidei ꝛ eius sacr̃is. vt in. c. ad abolendã. de he/
re. Addit Pau. in de. vnica. eo. ti. q̃ etiã ille
qui falsam ꝛ ertoꝛtã expositõeꝫ in diuinis scrip
turis ponit ꝺ id qđ tenet eccl̃ia. Intelligo. s. p
articulo fidei ẽ hereticus. Glo. tñ in de. j. §. sa
ne. de vsu. dicit indistincte de tenẽte aut gignẽ/
te puersum ꝺgma vel falsas opiniones q̃ he
reticus ẽ. Lar. in. d. de. etiã voluit hꝫ extẽdere
ad tenentẽ ꝺ canones. ꝛ multi doc. ibidẽ. Sꝫ
ego dico clarius q̃ falsa credulitas ꝺ fidez est
duplex. Primo directe ꝛ pncipaliter. Et hꝫ ẽ oẽ
qđ est ꝺ articulos fidei. Scđo indirecte ꝛ se/
cũdario sic ea exq̃bus sequit coꝛruptio alicu/
ius articuli: sic dicere aliq̃d falsum in scriptu/
ra diuina ꝓtentũ: qꝛ ẽ coꝛruptio illius articu
li de spũsancto q̃ locutus est p ꝓphas. Simi
liter dicere q̃ eccl̃ia male determinauit in aliq̃
circa fidẽ est ꝺ illud. sanctã eccl̃iaꝝ catholicã ꝛ
hmõi. Scõm qđ req̃rit vt q̃s sit hereticus ẽ
puersa volũtas in ꝓcupiscibili. Terciũ ipu/
gnatõis ptinacitas exparte irascibilis. s. q̃ pti/
naciter hꝫ teneat. qꝛ lz q̃s erret in fide ꝛ aliꝫ ꝺ
dictis. si tñ paratus est coꝛrigi nõ est hereticus.
ter. ẽ. xxiij. q. iij. dicit apls. ꝛ. c. q̃ in eccl̃a. ꝛ gl.
ibidẽ. ꝛ glo. in. c. nec licuit. xvij. di. ꝛ ter. Pla/
nus in. c. hec ẽ fides. xxiij. q. j. ꝛ in. c. damna/
mus. de sum. tri. in ꝑ. ptinaciter. ꝓterea dic
Lau. q̃ q̃ erroꝛẽ nõ defendit: imo paratus est in
telligere rõnẽ nõ ẽ putãdus hereticus. Silr
ille q̃ dubitat ex animi infirmitate: nõ tñ pti/
naciter insistit. ꝛ. c. dubius. de here. intelligat
qñ in dubio ptinaciter insistit.

¶ Qua pẽa puniunt hereticiꝓ. R. vt colli/ 5
go ex diuꝝsis iuribꝫ q̃ vltra mortale pctm. xxiij
penis. Pria q̃ ipo facto sunt excõicati. de q̃. s.
excõicatio. v. casu. xvij. Nedũ hereticus ex/
cõicat lz etiã suspect de heresi: nisi ad arbitriũ
epi se purgauerit. c. ad abolendã. §. laicus. de
here. ꝛ de sen. ex. vt fame. Et si excõicatõeꝫ p
annũ sustinuerit aio indurato: tũc velut here
ticus ꝺdenabit. c. excõicamus. §. j. de here. cũ
ptũacia. de here. li. vj. Req̃rit tñ vt specifice sit
vocatus vt de fide rndeat ꝺm Jo. an. ibidẽ: ꝛ
se de tali suspitõe purget.

¶ Sꝫ q̃d si sit occultus oĩno: puta qꝛ tz here/ 6
sim in coꝛde solũ erit excõicatus? R. gl. in. §. j
xxiij. q. j. q̃ sic. Idẽ tenet Ray. ꝛ Bof. ꝛ Jo. de
ancha. in suis summis. c. ti. ꝛ gl. in cle. j. de he/
re. quã sequit Lar. q̃ allegat mlta iura ad hꝫ.
Archi. aũt in. c. cum q̃s. de here. li. vj. allegat
multa p ꝛ ꝺ. Et finaliter relinq̃t disputatioĩ.
Sꝫ saluo meliori iudicio mihi videt dicen/
dum q̃ si heresis sit solũ in coꝛde nec aliquid
ostendat in signo vel ope q̃ nõ est excõmuni/
catus. Et hꝫ tenet Pe. de pa. in. iij. ꝛ Hostiẽ.
in. c. mulieres. de sen. ex. ꝛ sequit glo. in. c. cum
quis. de senten. excõ. li. vj. loquendo de eo qui
ratã hꝫ verberatiõeꝫ clerici solũ in coꝛde q̃ nõ
est excõmunicatus q̃ ad eccl̃iaꝝ. Nec ob. iura

que allegat gl. in. d. de. j. q: ꝓcedo q si aliq̃d p̃cipit eccl̃ia in ope faciendū extra vel non faciendū cū tali intentõe vel aio q facies ꝺ ligatur etiã q̃ ad eccl̃iaz: lz eccl̃ia non iudicet exq̃ occultū est. ꝛ ita loquunt iura p. d. glo. allegata. Nã in. d. de. j. inq̃sitor omittẽs ꝓcedere ꝺ ꝑsciaz ligat. Ecce qꝺ p̃cipit fiendū. de. j. ꝛ̃ statu mo. loquit ꝛ̃ actu exteriori q̃ qs ad curias p̃ncipū vadit eo aio vt offendat. Ecce p̃cipit abstinendū ab accessu tali aio. Et oĩa alia sp hñt op⁹ ãnexū faciẽdū vl̃ ñ faciendum si bñ attẽdant. Et iõ q̃tūcūq; sit occultū tale op⁹ factū tali aio vel ñ erit ligat⁹. Sec⁹ vbi cogitatõi cordis nihil addit opis. qz solū ꝛ̃ hñt vltorẽ. C. ꝛ̃ iureiur. l. iureiurandi. xxij. di. c. habuisse. ꝛ. l. di. §. sz illꝺ. ℞. q̃z. Si ꝙo aliq̃d oñdat in signo. s. ꝙbis factis ꝛ hmõi: sic erit ligatus q̃tūcūq; sit occultus. Et sic ꝑz q ecclã ligat oĩno occulta. ꝛ tñ non ligat ea q̃ solū ꝓsistunt in corde sine aliquo ope adiũcto facto vel omisso. Et sic ꝓcor. doc. in hꝺ.

3 ¶Quid ꝛ̃ illo q̃ osculat sepulchꝝ machometi vel aliq̃d fac ad eius veneratõez: sic alij infideles: ℞. Alex. de ales scꝺa scꝺe. ti. de apostasia. q si faciunt: qz ita credunt ꝛ ideo p̃fitent sic sunt a postate hereticꝫ ꝛ excõicati. Si ꝙo hꝺ facũt solũ ꝙ ꝙo. vel ppt metũ nõ in corde sic peccãt mortalit: ñ tñ sũt hereticꝫ nec excõicati.

4 ¶Scꝺa pena ẽ q nemo cũ hereticis ꝺz hꝫ ne gociatõez neq; in domo vel in terra sua eos tenere vel fouere. fac. c. sicut. eo. ti. Et ꝑm Pa. ibidẽ extendit. d. c. ad oẽs hereticos. lz loquatur de Tholosanis. Et nõ q lz cũ nullo excõicato sit ptic̃pandũ: tñ cũ hereticis multominus. Unꝺ lz nõ excõicent oẽs ptic̃pantes cuz eis eadẽ excõicatõe: tñ credentes: fautores: receptatores: ꝺefensores hereticoz bñ ligant. vt ꝑz. s. excõicatio. v. casu. xvij. posset tñ aliqs sine pctõ ptic̃pare cũ eis in his q̃ spectãt ad eorum salutẽ. Sill̃ ꝛ filij vxor ꝛ hmõi q̃ iudicio boni viri aliter cõmode facere nõ p̃nt: nec inest periculũ puersionis ꝛ etiã ceteri in casibus in q̃bꝫ lz ptic̃pare cũ excõmunicatis. ꝺe quibus habes. s. Excõmunicatio. viij.

5 ¶Tercia pena ẽ q bona ipoz ipo facto quo crimen incurrunt hereſis applicant fisco in terris. s. imperij si sunt seculares iudicij secularis In terris ꝙo eccleſie vel si sunt clerici applicãtur fisco eccleſie nisi clericoz bona essent eccleſie. vel ipi haberẽt stipendiũ ab eccleſia: qz applicabunt eccl̃ie a q̃ stipendiũ habebãt vel cuius erãt. vt in. c. vergentis. eo. ti. hec in. c. cuz scꝺm. eo. ti. li. vj. Ueruntñ executio ipius cõfiscatõis vel occupatio dictoz bonoz nõ fiet donec ꝑ aliquã ꝑsonã eccl̃iasticã fuerit sententiatũ sup ꝑfato crimie hereſis ꝺ ipz hereticũ. vt in. d. c. cũ scꝺm. ꝛ̃ q̃ vide. j. pena. §. iij.

¶Sz q̃d si in vita ipoz hereticoz nõ fuit sen 6
tentiatuz ipos hereticos: ℞. Pa. in. c. fi. q si post mortẽ ipoz sentẽtiatũ fuerit sup eoz crimine nihilominus applicabitur fisco. vt in c. ij. ꝛ̃ rescrip. libꝺ. vj. qz ꝓfiscatio fuit facta in vita ipoz: eoipo q incideruntin hereſim. Et ꝛ̃ hꝺ est tex. in. c. accusatus. eo. ti. libꝺ. vj. in. §. in eo vero casu.

¶Quid si hz filios catholicos: ℞. ꝑm glo. in 7
summa. xxij. q. vij. ꝛ in. c. vergẽtis. e. ti. q nihilominus ꝓfiscant. Et sic nihil habebunt ꝛ̃ bonis parentũ filij nec etiã agnati. Uñ ꝑ. d. c. vergẽtis. corrigit auc. ꝛ̃ nestorianis. C. ꝺ hereti. que volebat vt ꝛ̃ voluerent ad filios vel agnatos catholicos bona hereticoz. qꝺ ꝛ seq tur Archiꝺ. in p̃n. xxij. q. vij. ꝛ Ly. in. l. q̃s q̃s. C. ad. l. iul̃. maiesta. Bof. dicit hꝺ vez in terris eccl̃ie: sz non in alijs. Et istud vltimum ẽ magis pium. q̃z uis p̃mum sit verius.

¶Quarta pena est q hereticí credẽtes recep 8
tatores: ꝺefensores: ꝛ fautores: ipoz umq; filij vsq; ad secundã generationẽ nullũ eccleſiasticum bñficiũ vel officiũ publicũ adipisci p̃nt. vt in. c. ij. eo. ti. li. vj. Hoc intelligẽ ꝛ̃ scꝺa generatõe ꝑ lineã patris q̃ est filius ꝛ nepos. sz ꝑ lineã materna nõ nisi ad p̃mũ gradum. s. filiam extendit. vt in. c. statutuz. el. ij. eo. ti. libꝺ. vj. Et etiã nisi emẽdati tales hereticí: fautores: receptatores: ꝛ alij essent ꝛ reincorpati ecclesie parati ad penitentiam pangendaz fuiſsent. vt in. d. c. statutum.

¶Quinta pena ẽ q si aliqs vir eccl̃iasticus ad p 9
ces hereticí fautoris: receptatoris: ꝛ alioz si milliũ petitiũ dignitates ꝑsonatus ꝛ q̃cunq; alia eccl̃iastica bñficia sciẽter est adeptus ipsis ẽ ꝑuatus ipo facto ꝛ inhabilis ad similia. Si ꝙo ignoranter solummõ: sic habitus est ꝑuatus. vt in. d. c. q̃cunq;. li. vj.

¶Sexta pena est q filij hereticoz ipo facto q̃ 10
sententiatũ ẽ ꝺ eoz parẽtes ꝛ̃ hereſi efficiunt sui iuris ꝛ effecti intelligunt a die cõmiſſi criminis. Uñ emancipatio facta nõ valet post cõmiſſum crimen. vt in. d. c. q̃cũq;.

¶Septima pena ẽ q vxores q̃ ꝺxerũt matri 11
moniũ cum illis q̃s sciebant hereticos amittũt dotes ipo facto. secus si ignorabãt: lz postea sciuerint. vt in. c. ꝛ̃ creuit. e. ti. li. vj.

¶Octaua q appellare nõ p̃nt hereticí: credẽ 12
tes: receptatores: fautores: ꝛ ꝛ̃ fensores eoz. vt in. c. vt inq̃sitõis negociũ. e. ti. li. vj.

¶Nona ẽ q cõtra hereticos credẽtes ꝛ alios 13

p̄dictos admittunt excōmunicati ꝛ ptic̄pes vel socij criminis ad testimoniū. vt in. c. in fidei fauor. c. e. ti. li. vj. Et officiales ꝫ sint excōmunicati p̄nt ꝫ eos dē suū exercere officiū si requisiti fuerint ab ipis vel inq̄sitorib̄ vel eor̄ legatis: ꝛ licite possunt eos requirere. vt in. c. p̄sidentes. eo. ti. li. vj.

14 ¶Decima q hereticis siue sint ꝓiuncti siue extranei nihil est relinquendū seu nō p̄nt instituī heredes. vt in. c. si q̄s eps. cū. c. se. ꝛ q̄ ibi no. ꝛ here. secus facientes si sunt epi vel clerici sunt excōmunicati. vt in. d. c. no.

15 ¶Undecima q vasalli hereticor̄ ꝛ quicunq; alij qui hereticis aliq̄ obligatiōe erant astricti vt famuli liberti ꝛ hmōi ipo facto liberant. vt dī ꝛ notat in. c. fi. e. ti. Propter ea si aliq̄s p̄misisset eis hereticis soluere sub pena vl iuramēto certo die nō teneť. vt no. gl. ibidē. ꝛ h̄ intellige si ē manifestū ipm hereticū incidisse p fidiā. Et dic Phil. idē etiā si sit occultus: dū modo pbari possit. Sz Jo. an. limitat dictū suū vez si ad pbatōez p cessum est: q; tunc pbatio facit relictū manifestū. vt in. c. cū oli. ꝛ ẽb. sig. secus si nō est p cessum ad pbatōem Pa. ẽo ibidez vult q a die cōmissi criminis sunt liberi q̄uis nō possit allegari p̄dicta absolutio: nisi facta manifestatōe p sniaz. Ego teneo cū ter. q eoipo q est manifestū in heresim incidisse tales absoluti sunt q̄tūcūq; sententia non ferat ꝫ eos: quia p exceptionē eor̄ petitionem elident.

16 ¶Duodecima pena ē q dānati p̄ntib̄ secularibus ptātib̄ aut eor̄ baliuis relinquantur a ꝛa diuersione puniēdi clericis p̄us a suis ordinibus degradatis. vt in. c. excōmunicam⁹. el. j. e. ti. ꝛ ista a ꝛa diuersio est pena ignis ꝛ de consuetudine: lz de iure sit pena mortis. vt in. l. arriani. C. de hereti. iuncta. l. vltimum supplicium. ff. de penis.

17 ¶Sz q̄ro q̄d si hereticus dānatus p eccl̄am velit redire nunq̄d ei parcet? R. Jo. an. in q̄dam apostilla. in. d. c. excommunicamus. ꝛ net q sic. ꝛ idē gl. singularis in. c. excōicamus. el. ij. e. ti. Sz lz istud sit humanū: tñ ego credo ꝛ iure ꝺiuū. Nā vt accepte oportet q ꝓtinuo post dep̄hensionē erroris ad fidei catholice vnitatē spōte recurrat ꝛ errorē suū ad arbitriū p̄sidētis publice abiuret ꝛ satisfactionez ꝺdignā exhibeat. vt in. c. ad abolendā. e. titu. q̄d nō facit q̄ expectat ꝺdemnatiōez. Et. d. c. excōicamus. el. ij. q̄d videť ꝺiuū loquit ꝛ de dep̄henso nō ꝺdēnato. Arch. tñ in. c. vt cōmissi. eo. ti. li. vj. dic q relapsis dūtaxat nō parcit: semel tñ lapsis p cendū est: exq̄ volunt ad fidē redire. Et vt dixi h̄ est mitius.

¶Utz redies sponte ad veritatē fidei ꝛ recōciliatus recuperat bona: R. q nō: sz solūmō exilat pena mortis. Et q olim debebat detrudi in ꝑpetuū carcerē ad agendā penitentiā hodie p inq̄sitorez vna cū p̄sidente pōt cōmutari. vt in. c. vt cōmisso. eo. ti. lib. vj. Et silr recuperabit bona si ex misericordia ei ꝺcedant: aliter nō. vt in. d. c. vergentis. 18

¶Tercia decima pena est q nullus clericus debet eis p̄bere eccl̄astica sacra: neq; tradere eccl̄astice sepulture: neq; elemosynas aut oblationes eor̄ recipe: aliter clericus ꝑuādus ē suo officio: regularis sua ꝑuilegia in illa ꝺyocesi vbi ꝺfecerint non ei seruent. vt in. c. excōicamus. el. j. eo. ti. Nodie tñ q̄cūq; tradiderit eccl̄astice sepulture ē excōicatus ipo facto. p. c. q̄cūq;. eo. ti. li. vj. ꝛ q̄. s. excōicatio. vij. casu. xxviij. Sz hec ꝺcia limita nisi peniteāt ꝛ signa manifesta pnie in eis appareāt: q; tunc eccl̄astica sacra p̄nt ꝛ debent dari etiā si forent relapsi. vt in. c. super eo. ꝛ here. li. vj. 19

¶Quarta decima q nullus tabellio publica instrumēta vel scripta p hereticis credentib̄ fautorib̄ ꝛ ceteris facere pōt. nec aduocatus in aliqua causa vel facto pōt eis patrocinium p̄stare: nec litigantibus sub eor̄ examine: aliter ipo facto sunt suspensi ab officio ꝛ ꝑpetuo infames. vt in. c. si aduersus. eo. titu. Intelligē ſm Pa. ibidem: nisi reuertant ad fidez. quia tunc p̄nt p̄dicta p eis impendi. 20

¶Qua pena puniunt credentes: fautores: receptatores: ꝛ defensores hereticor̄? R. q. xviij penis. Prima: q; sunt excōicati ipo facto. ꝛ q̄ s. excōicatio. v. casu. xvij. Scda q si post excōicatōez infra annū satisfacere ꝺtempse nt extūc ipo iure sunt infames. vt neq; ad publica officia seu ꝺsilia seu ad eligēdos ad hmōi aliq̄s: neq; ad testimoniū admittunt sunt intestabiles: etiā nec ad successionē admittunt. Nullus eis cogat rñdere sup aliq̄ negocio. sz bñ ipi alijs. Si sunt iudices ꝛ dant sententiā nulla est. Nec aliq̄s pōt causam agitare sub eis. Si aduocati sunt nō sunt admittēdi ad patrocinium. Si tabelliones instra p eos cōfecta nihil valēt: sz cū auctore suo dānant. Si ẽo clericus fuerit ab oi officio ꝛ bñficio ꝛeponat. Hec habent in. c. excōicam⁹. el. j. e. ti. Ex q̄bz collige. xij. penas ꝫ p̄fatos. Adde q̄rtaz: q̄ntā: octauā: nonā: terciā decimā: ꝛ q̄rtā decimā in p̄cedentib̄. §. dictas. 21

¶Quis dī credēs hereticis? R. Archi. i. d. c. q̄cūq;. e. ti. li. vj. q ille q̄ ore ꝓpo dicit se velle mori in fide talis hereticā. vl q̄ dicit se credere 22

erroribꝫ eoꝝ.ad hꝫ de pe.di.j.c.pōt. Similiter qui adorauerit.reuerentiā suo more exhibuerit.ꝓlatiōez vel cōmunionē in morte seu in infirmitate ab hereticis recepit vel filia perpetrant que ad ritū eoꝝ ptinent credentes dicūtur:qz plus factis qz verbis loq̄mur.ar.de appel.dilecti.el.ij. Et loq̄r de his factis in q̄bus error exprimit:quia in alijs factis vt visitare eos vel alimoniā p̄bere nō est credere sed potius fauere. Credētes tn eorū erroribꝫ hereticis sunt.c.excōicamus.el.ij.eo.ti.

23 ¶Quis dī receptatorꝫ? R. Archi.vbi.s.q̄ ille q̄ sciēter recipit hereticos z si nō frequenter: qz lz ꝑm grāmaticū sit ꝛbū frequētatiuuz:tn in iure p simplici ꝛbo ponit.vt p bat.ff.de recepta.l.fi. In iure ciuili receptator dī q̄ latenter recipit z celat.vt ꝓseruatus manus iudicis euadat.vt.l.j.ff.de recepta.z.l. cōgruit.ff. de offi.p̄si.z.l.vl.C.de his q̄ la.occul. Et sic accipit etiā de iure canonico nisi solū in casu isto hereticoꝝ. Rō:qz sp̄aliter omnis receptio p hibet.vt in.c.sicut ait.eo.

24 ¶Qui dicunt fautores? R. Arch.vbi.s.q̄ si sunt p̄sone que publica ptāte fungant ex sola omissione dicunt fautores puta si ab ecclesia ꝑdēnatos nō fugiāt vel nō puniūt sicut debēt z p̄cipit.in.c.ad abolendā.eo.z in.c.excōmunicamus.el.j.eo. Hoc p bat.xxiij.q.iij.q̄ pōt. z.q.v.q̄ vicijs. z.q.viij.pterea. z.xvij.q.iij. §.q̄ aūt. Itē dic idē Arch.q̄ si p̄lati nō faciūt carceres ad custodiā hereticoꝝ vel filia q̄ ad eoꝝ officiū ptinēt ex auaricia nō dicunt fautores:qz id in fauorē hereticoꝝ nō faciūt.secꝰ si ꝓpter eos nō faciūt. Si sunt ꝑuate p̄sone lz nō capiant hereticos ex omissione sola nō dicunt fautores:lz si celant eos postqz iuraue runt indicare p̄nt dici fautores cum peccent mortaliter in hꝫ celando veritatem.xj.q.iij.c. q̄squis. Idē dic de ꝑuatis astrictis p iuramētum ad indicandū z celāt in casu in quo tenētur indicare.qđ qn̄ sit vide.j. Inq̄sitio.§.xj. Secus in alijs ꝑuatis nō astrictis.quia nisi omittāt dolose nō dicunt fautores.ex cōmissione ꝛbo oēs dicunt fautores.qz vel ꝛbis excusant eos vel laudāt z hmōi.vñ si p̄dicta ꝛba puocāt simplices ad amorē hereticoꝝ z deuotionē quā hnt ad eccl̄ias habeāt minuere z talia nō dicunt ex lubrico lingue:qz lubricū lingue ad pena n̄ dz trahi.ff.ad.l.iu.ma.l.famosi.tūc fautores dicunt.xj.q.iij.n̄ solū.ij.q.j.c. fi.mlto magis fautores sunt q̄ facto eis fauēt puta alimoniā mistrādo:ipos liberādo.vl p q̄ liberari p̄nt dando z filia.ad hꝫ.xxiij.q.iij. est iniusta.ff.de fur.l.si pigre. Et idē dic in eo qui p̄cibꝫ eos liberat.ar.xxiij.q.vj.c.j.

¶Qui dicunt defensores? R. q.s. Arch.q̄ q̄ 25
cūqz defendētes erorē hereticoꝝ. z tales dicūtur heresiarche. Itē dicunt defensores illi q̄ p sonas ipoꝝ defendūt resistēdo viribꝫ vel potē tia ne ad manus iudicis veniāt puniendi vl eraminādi. Et de hꝫ.xxj.q.v. p totum.xxvij. q.ij.si custos. vel ne fiat execution. vt in.c. ex lris.de offi.dele. Nota tn q̄ defendēs hereticū ne ledat a ꝑuato vel q̄ in iudicio eidē patrocinatur credēs eum hꝫe iustā cāz nō dī defensor vel fautor etiā si postea appareat q̄ non erat iusta cā:qz hec ē iusta defensio q̄ talibꝫ reseruatur.secus si ꝓ sāz ei patrocinat.qz defensor est.ita no.Lar.in de.j.de penis.

¶Quō heretici:fautores:credentes:defenso- 26
res:receptatores eoꝝ z etiā infamati de heresi recipiāt ad pniaz? R. q̄ ad arbitriū epi ꝑuse bent abiurare erorē z p̄mittere p scripturā q̄ tenebūt firmiter fidem catholicā.z hꝫ publice vel ꝑuate sicut crimen est publicū vel ꝑuatū. j.q.vij.q̄tiens.de ꝓse.di.ij.ego berengarius.z d.c.ad abolendā.postea dz absolui ꝑm eccl̄ie formam.de q̄ habet.xj.q.iij.cū alijs.de sen.ex. cū desideres. Et postea imponi q̄ talibꝫ solet iniūgi.vt in dictis.c.q̄tiens.z ego. Si tamē tps nō adest z signa pnie in extremo demonstrent p̄nt absolui sine solennitate p̄fata ꝑm Ho.z Inno.in.c.a nob.el.ij.de sen.ex.

Hermofroditus

dī ille q̄ hz vtrūqz sexū.s.virile z femineū.

¶Utr̄ possit esse testis in testamēto? R.glo. 1
iij.q.ij.ite idonei.ꝑ. hermofrodita.q̄ nō sic nec mulier.insti.de testa.§.testes. In iudicio tn sic eo mō q̄ mulier. Et hꝫ intelligo qn̄ magis hz de femia qz de viro:secus eēt si sexus virilis magis incalesceret.si ꝛbo eēt parilitas gl. p̄dicta nō determinat.lz dicerē nō admitti nisi q̄tenus mulier admittit.

¶Utr̄ possit ordinari? R.q̄ nō:qz ē mōstruo 2
sus.ar.xxxvj.di.illitteratos.z.xlix.dis.c.vlti. Si tn ordinatur z sexus virilis magis incalescit recipit characterē:als nō etiam si equaliter incalesceret ꝑm Rodo.

¶Utr̄ possit ꝯhere z an debeat ꝯhere cū viro 3
vel cū mulieres? R. glo. p̄dicta q̄ sexus magis incalescēs dz attēdi z sic determinari.

IRonia est mendaciuz in verbis vl factis dictū vt q̄s minus extimet q̄z se ipm existimet:vt puta cuz aliq̄s asserit de se aliq̄d vile qđ in se nō recognoscit. Aut negat aliq̄d magnū qđ tn existimat in se esse:z ali-

136 ỹ3

qñ pctm̃ venīale qñ id qđ dicat vel oñdit ūn se esse vel nō esse nō ēscādalū nec pp̃ie fame vel alterius. Aliqñ ē mortale qñ eēt in scādalum pp̃iū vel alioz. vel qñ h̄ fieret ex inordinata ambitōe vt p̃ficeret alicui plature spāli: puta qz vadit male vestitus ꝛ dispectus pp̃ hoc solū vt p̃ficiat ꝛ deliberate. Et itelligē si est indignus. vel si pp̃ honorē solū ꝛ hmōi fm q dixi ambitōez esse mortale. de q̄ vide. s. ambitio. Et de tali dī Eccl. Est q̄ neq̄ter se humiliat: interiora aūt eius plena sunt dolo. Alīs esset veniale pctm̃ talis ambitio cū tali hironia. Et sic intelligē dictum Aug⁹. in. c. cū humilitatis. xxij. q. ij. minoza tm̃ de se dicere salua veritate ꝛ maioza abscōdere ꝓpter humilitatē nō est hironia nec pctm̃ fm genus suū fm sanctū Tho. sc̄da sc̄de. q. 113.

Histrio q̄s dicat. R. q ille q̄ de pso/na sua ludum facit.

1 ¶ Utr sit pctm̃. R. Scūs Tho. sc̄da sc̄de. q. 148. q nō si fiat moderate ꝛ loco ꝛ tpe ꝛ personis cōgruis ꝛ gestibꝫ vl̄ rebꝫ hōestis vt p ſb/leuatōne animi alicuius. vñ ꝛ licite tales recipiūt aliq̄d p mercede. ꝛ sic non itelligit̄ de illꝫ. c. donare. ꝛ. c. q̄ venatorib⁹. lxxxvj. di. nec c. p dilectiōe. de ꝫse. di. ij. Alīs aūt ludū facere de psona cum gestibꝫ inhonestis aut turpibꝫ: seu in loco aut tempe p̃hibito est mortale peccatum. vt pz p. d. c. p dilectōe. in q̄ denegat ei corpus xp̄i ꝛ talibꝫ donare est pctm̃ mortale si fiat p eoz ludo exercēdo. Secus si fiat p̃ necessitate ad naturā sustentandā: vel ne ab eis infamarent fm Rodo.

2 ¶ Utr tales histriōes p̃hibiti possint ordinari. R. fm gl. i. d. c. donare. q nō. vt i. c. mantū. xxiij. dis. qz ifames sunt. iiij. q. j. c. j. ff. de his q̄ no. infa. l. ij. §. vl. limitat tm̃ Pa. i. c. cū de corē. de vi. ꝛ ho. cle. vez qñ bis exercuit artē illaz in publico. Fac̄. l. palā. ff. de ri. nup. xxv. q. ij. ita nos. Inno. ꝙ in. d. c. cū decorē. vult vt sit infamis q habeat h̄ officium in curia: vl̄ q assuescat se in illo actu: alīs nō sit infamis. Et ē opi. magis pia ꝛ mihi placet.

Homagiū est qñ q̄s facit p̃missionē alteri genibꝫ flexis ꝛ manibꝫ intra manus illi⁹ positas: ita q efficiat hō illius nullius alterius fidelitate salua. ꝛ talis appellat homoligiū: ꝛ fit soli impatori vel regi ꝛ hmōi q̄ nō h̄nt sup se superiorē. ꝛ talis homoligius differt a vasallitico in q̄ reseruat saltē impatoris fidelitas vel auctoritas: nec pōt q̄s ē homoligius duoz: ſz bñ pōt esse homoligius vnius ꝛ vasallus alterius vel plurīū. de q̄ homagio no. in glo. cle. pastoralis. in. §. rursus. ff. homoq̄ ligius. de reiudica.

¶ Utr sit simonia p respūali puta bñficio ecclesiastico homagiū exigere. R. q sic: vt ē tex. i c. ex diligēti. de simo. ꝛi. c. fi. de re. iu. Rō: qz homagiū ē seu ꝓtinet tpale cōmodū illius cui p̃stat. qz efficat eius subditus ꝛ obligat sibi ad certa seruitia. Fidelitatis aūt iuramentū bñ pōt exigi sine simōia: qz tm̃ obligat vt sibi sit fidelis: ꝛ p̃stat potius dignitati q̄z psone. Et h̄ vez qñ ē in tali dignitate cui debet fidelitas talis: alīs etiā esset simonia fm vnā lecturam in. d. c. ex diligenti.

Homicidiū. j. dz volūtariū qđ aio ꝛintētione occidēdi hoiez ꝓpetrat cū effectu. vñ dī homicidiū hois ab hoie facta occisio. Et istud cōmittit facto: p̃cepto: ꝙsilio: defensiōe: ꝛ dissuasione: coopatōe: aiatōe: ꝛ auxiliatōe. Pro q̄z declaratōe multa dubia subinferunt.

¶ Utr homicidiū volūtariū ab hoie factuz vt est hō sit pctm̃ mortale. R. q sic semp. q. ꝙ p̃ceptū. Nō occides. Exo. xx. imo terribile peccatū. vt pz. l. di. si q̄s volūtarie. vbi vult tex. q imponat ei pnia vt sp. s. horis statutis iacet ad ianuā eccl̄ie ꝛ cōmunionē in exitu vite sue nō recipiat. Dic glo. si nō fecerit p̃dictā penitētiā. Et notāter dixi esse mortale peccatuz homicidiū volūtariū ab hoie vt hō ē. nō aūt ab hoie vt a lege siue vt ē legis miſter. qz nō ē pctm̃ dummō nō desit iustus ordo: iusta causa: iustus aīus. Deest iusta cā qñ aliq̄s sine de merito occidit. Justus aīus cū ex liuore vindicte occidit. Justus ordo cuz occidit ille cui lex nō cōmittit. vel cū occidit nō eo ordine q̄ lex statuit. de quo. xxiij. q. v. in. c. reos. ꝛ totam questionem.

¶ Utr liceat alicui occidere seipm aut mutilare. R. q nō sine mortali pctō: qz nemo mēbroz suoz est dñs. xxiij. q. v. si nō licet. ꝛ in. l. liber hō. la. j. ff. ad. l. aq̄. ꝓterea dicit Aug⁹. in. d. c. si nō lz. His q̄ exceptis q̄s vel lex iusta generalit̄ vel ip̃e fons iusticie deus spāliter iubet occidi. quisq̄s hoiez vel seipm vel quēlibet occiderit homicidij crimine tenet. Nec ille. Fallit h̄ in mutilatiōe q̄ fit cā medicamis q̄ lz. Et de h̄. lv. di. c. si q̄s. el. j. ꝛ ij.

¶ Utr liceat alicui occidere seipm ne aliquis cogat eū ad pctm̃. R. q nō. vt i. d. c. si nō lz. ꝛ xxiij. q. iiij. displicet. vñ Hiero. i. c. nō ē nrm. xxiij. q. v. dic. Un̄ ꝛ in psecutionibꝫ non licet mihi ꝓpria manu perire absq̄ eo vbi castitas periclitat. Nec ille. Et licet aliqui ex hoc dicto dixerint q vbi castitas impugnat licet se occi

dere. Hoc est falsum: vt patet in ꝓallegatis. c. Et ideo hec dictio absq; ponit inclusiue sicut ibi. Pulchre sunt gene tue absq; eo quod intrinsecus latet. Sic & dictio vsq; etiã inclusiue ponit. ff. de pig. act. l. j. & iij. q. ij. ebrõ. Et qđ legit de samsone q̃ se interfecit. & idẽ de aliquo alio dicendum: q; hꝰ fuit ex speciali reuelatione dei. vt dõ in. d. c. si nõ licet.

4 ¶Quid si iudex occidat malefactorem ordine iustitie nõ seruato? R. q; peccat mortaliter sicut & qñ ex animo vindicte vel ex cupiditate occidit: qr iuste qđ iustum est exequeris. dicit text. in Deut. & no. in. d. c. reos. Qđ credo verũ nisi ex aliqua vrgẽti causa hꝰ faceret & noctie ꝓstaret occasium dignum morte. Et ꝓ hꝰ facit. c. de occidendis. & c. officia. sz melius. c. non frustra. iij. q. v.

5 ¶Utr̃ liceat occidere furẽ? R. glo. in. c. cũ hõ. xxiij. q. v. q; latronẽ insidiatẽ in itineribꝫ & nocturnũ depopulatorẽ agrorꝫ sz cuilibet occidere. C. qñ lice. vni. se sine iudi. l. j. & ij. Latronẽ seu furẽ nocturnũ silr sz: diurnũ ꝙo nõ nisi armis se defendat. vt in. c. si pfodiẽs. de homici. Limitat tñ Pa. in. c. j. de homi. & ꝓdicta gl. verũ: qñ aliter nõ põt comphendi. Facit. l. furem. ff. de sicca. & c. ij. de homici. Limitãt etiaz scdo dicentes q; qñ fur nocturnus vel diurnꝰ cognoscit: & res pñt rehaberi p iudicem q; nõ sz occidere. Facit qđ no. Bar. in. d. l. furẽ. aliꝫ sic. & nõ solũ p eũ cui furatur: sz etiã p quemlibet. Irregularis tñ erit tã iste occidẽs q̃z etiaz iudex. de q̃ in p̃cedenti dubio dictũ est: etiaz si seruaret ordinem iustitie.

6 ¶Utr̃ vxor a viro: filia a pre cõmittendo adulteriũ simul cũ adultero possit occidi? R. q; pater in ipso actu in domo ppria vel in domo generi põt interficere vtrunq; ff. de adul. l. nec in eo. & l. seq. Marito etiã ignoscit si occidat adultere quo ad mitigatorẽ pene. C. de adul. l. graccus. si mõ eũ adultere dephẽdat in domo sua cũ adultera. vt. l. marito. ff. de adulte. alꝫ non de iure antiq̃ sz de iure nouo põt post tres denũciatões factas vbiq; occidere. vt in auc. vt lice. ma. & auie. §. pe. & vlt. Dicit tñ gl. in. c. inter hec. xxiij. q. ij. q; sz tales & silles excusent a pena ciuili: nõ tñ excusant a culpa seu a peccato homicidij. vñ in. c. q̃. xxiij. q. vlt. dr. q̃ sine aliq̃ publica administratõne maleficũ: furẽ: sacrilegũ: adultere: piurij vl quẽlibet crimiosum intulerit: trucidauerit: aut mẽbris debilitauerit vel ut homicida iudicabit: & tãto g̃uius q̃to nõ sibi a deo ꝓcessam ptãtẽ vsurpare non timuit. Aduerte tñ q; aliud est qñ lex aliq̃d ꝓmittit nõ puniẽdo: vt in occidẽdo adultere. Et sic nõ sz sine mortali pctõ. Aliud ẽ qñ lex ꝓcedit: sicut qñ diffidat aliquẽ. vt i. c. ꝓ humani. de homi. li. vj. & silibꝫ. qr tũc si aliquis talẽ occidit nõ animo vindicte sz zelo iustitie: sic nõ peccat ꝑm Jo. an. in addi. Spe. qr facit vt minister legis. qđ sz. xxiij. q. v. nõ est crudelis. Et sic ꝓcorda istud qđ hꝰ dr cum eo qđ dr in dubio p̃cedẽti. Ille aũt q̃ aliquẽ occidit defendẽdo se vel primũ non ꝓpe dr homicida. de q̃ dic vt. j. homicidiũ. iij.

¶Utr̃ sit homicida qui percutit mulierẽ pgnãtem? R. q; si partus erat iã formatus: & ex pcussiõe interijt homicida est. secus si nõ erat formatus. Hec ꝓbant. ff. de pẽn. l. si q̃s aliq̃d §. qui abortionis. 7

¶Utr̃ letaliꝫ aliquẽ percutiẽs q̃ percussus post ea ab alijs occisus ẽ sit homicida? R. q; sic. vt est text. i. c. significasti. el. ij. e. ti. Silr si nõ apparet an letaliꝫ percusserit vel ne: tñ homicida est. Itẽ homicida ẽ si aliũz occidẽdi habuit & percussit: q̃uis nõ letaliꝫ si postea ab alijs percussus interijt. vt in. d. c. significasti. 8

¶Mãdato seu p̃cepto cõmissuz homicidiũ iputat nõ solũ mãdatario: sz etiã mãdãti: qr vt dr in. c. mulieres. de sen. ex. Js vere cõmittit cuius mãdato delictũ cõmitti pbat. & ido sic peccat mortaliꝫ: aut excusat sic si ipe faceret & pinde determinãdũ ẽ de mandatoribꝫ q̃ ad irregularitatẽ sic de mãdãte percuti clericũ q̃ ad excõmunicatiõez. vt. s. excõmunicatio. v. casu. j. §. xxx. & tribꝫ sequẽtibꝫ. 9

¶Utr̃ ꝑlatus hns iurisdictõez tpalẽ q̃ iniũgit suo officiali q; sup tali maleficio inqrat et iustitia exequat sit irregularis & hõicida si officialis mãdatũ exequens aliquẽ occidi faciat? R. q; nõ. vt dicit text. in. c. eps. ne de. vl'mo. li. vj. q; sz clericis nõ liceat causas sanguinis agitare: eas tamen cum iurisdictionez habẽt tempalem debent & pñt metu irregularitatis cessante alijs delegare. Hec ibi. 10

¶Consilio etiã efficit q̃s homicida qñ ex ꝓsilio sequit homicidiũ: nec solũ qñ ꝓsiliũ ẽ directe de morte alicuius: sz etiã qñ ꝓsulit in cã ꝓpinq̃ ad mortez. s. aliq̃d ex q̃ sequit mors. vt no. Pa. in. c. ad audientiã. eo. ti. Et hꝰ intelligẽ q̃ ad cãz ꝓpinquã ꝑm Jnno. ibidẽ vbi cõsulit res illicita ex q̃ mors sequit. Sz vbi ꝓsulit res licita: puta ꝓsuluit vt maleficus capiatur: vel vt exponat se ꝓ patria vl fide xpiana: qr sz hõicidiũ sequat nõ iputat ei. fac. xxiij. q. viij. oĩ timore. & melꝰ. c. hortatu. & ꝑabus adriani. & sic nõ ẽ homicida ꝑm eũ. Sz ꝑ est qđ no. Host. in. c. extris. de excess. pla. & ꝓ Pa. in. c. j. de fur. & est tex. in. c. si q̃s viduã. l. di. & ut 11

137 ¶4

c.sic dignū.e.ti. ⁊ ibi determinat q clericus vl alius īrrogat⁹ de pēa delicti si nō det q ē mors est homicida si casus simiet de pñti p dicta iura. Sz ego ꝓcordādo dico q dic vex Inno. q ad pctm. lz q ad irregularitatē dic vex Inno. qñ ē in ꝓsulēdo rēlicta ⁊ nō homicidiū ⁊ qñ homicidiū posset nō accidere. lz verisīl de beat euenire. sic dictū ē. s. bellū. q lz plat⁹ dicere. Pugnate viriliť ⁊ hmōi. ⁊ dictū Host. ⁊ Pa. itelligiť q ad irregularitatē nō q ad pctm in eo q ꝓsuluit sup morte q infallibiliť ex̄equetur. q⁹ dicūt q si nō imineat casus de pñti. q lz clericus ꝓsulet q ē pēa mortis puniēdus malefactor: nō ꝓpterea est homicida. s. q ad irregularitatē: nec etiaz q ad pctm nisi malo aio hoc faciat. vt. j. Irregularitas. j. §. iiij.

12 ¶ Utz ꝓsulēs alicui vt aliū inficeret q volēs inficere infectus ēsit homicida: R. q q ad pctm mortale ē idubitatū: q ād ad hōicidiuz q̄dā vt Inno. ⁊ Jo. d. c. ad audiētiā. refert q si verisīle erat q ñ poterat inficiab illo ñ erit homicida nec ꝓsequent irregularis. Si vo verisīle fuit q poterat inficiari sic erit hōicida. Sz Jo. an. i. c. fi. e. ti. li. vj. ⁊ Pa. i. d. c. ad audiē tiā. tenēt indistincte talē ꝓsultorē homicidā cēseri quo ad pēnā irregularitatis. ⁊ istud magis assentit etiā Inno. ⁊ ē verius.

13 ¶ Quid de eo qui ꝓsulit in genere q adulteri sunt occidēdi vl aliū q̄ tñ de iure non sunt occidēdi: R. fm Rodo. si reputabat iurispitus ⁊ errauit nō in applicabo iuris: lz in iure claro ⁊ certo: sic ē irregularis si ꝓsultus ex suo ꝓsilio ꝓfisus aliquē occiderit. Si vo nō erat reputat⁹ peritus lz simplex vl idiota: aut errauit in sb tilitate aliq in q̄ sunt opiniones diuerse: sic ñ erit irregularis dummō casus nō imminēret de pñti. vt. s. dictum est.

14 ¶ Utz ꝓsulēs alicui vt aliquē inficeret q̄uis ille cui dedit ꝓsiliū p multū tps steterit añq̄z interfecerit sit homicida: R. Fz Inno. vt Pa nor. recitat ⁊ sequiť in. d. c. ad audientiam. q sic: q⁹ debebat reuocare ꝓsiliuz. Et ñ putabat amicum nō desistere debebat h̄ inimico ītimare vt caueret: alis non euadit: q̄uis voluerit d ꝓsilio. Non credo tamē q debeat reuelare specifice illum cui dedit ꝓsilium: sed bono modo seruata eius fama auiset inimicū. ⁊ sufficit ex quo consilium reuocauit.

15 ¶ Quid de ꝓsulēte alicui vt se exponat p pria vel iure suo: R. Inno. in. d. c. ad audientiaz. q nō est homicida nec irregularis etiā si interficiat. xxiij. q. iij. p mēbris. ⁊ q. viij. hortatu. Si ñ sciret euz ibi morituz: sic videť homicida ⁊ irregularis fm Inno. ⁊ Jo. ibidē. q̄s limita qñ ꝓsuluit p iure ꝓpo ita se exponere. Sz secus ēet si ꝓsuluisset q p xpo morte sustineret vel p eccl̄ia etiā p patria. q⁹ lz sciat moriturz nō est homicida nec irregularis. Et sic intellige Inno. ⁊ Hostien. vbi. s.

¶ Defensiōe cōmittiť homicidiū: puta associ 16
ando homicidā ad factū homicidij vt euz si opteat defendat. ⁊ taľ q̄uis etiā ei homicidiū dissuadeat: tñ fm Jo. homicida erit. Fac. c. hēricus. de cler. pug. in duel. Nec in h̄ distinguiť an alis esset facturus vel ne q ad irregularitatē. Sz q ad restitutōez bñ est distinguendū: q⁹ si alis erat facturus nō teneť.

¶ Permissione etiā cōmittiť homicidiū non 17
phibēdo cū pōt. vt pz in. c. nō inferēda. ⁊. c. se. ⁊. c. fi. xxiij. q. iij. Sz lz gl. in. d. c. nō inferēda hoc referat solū ad platū. tu tñ dic q cuz iura loquant vniuersaliter ideo ē distinguendū in illis q nō sunt plati nec hñt ex officio an volose omittāt phibere. Et sic credo homicidas si aliq̄s occidiť. Si vo nō volose h̄ nō phibent: lz ex negligētia vel pusillanimitate: aut q⁹ nolunt se imiscere rumoribz vl nolūt aliū hmōi rumoribz imiscere. sic mater filiū vxor virū ⁊ hmōi: nō credo esse homicidas. Et ad hec facit notata in. c. q̄ste. de sen. ex. p Joh. an. ⁊ sequentes. lz pecēt ⁊ forte mortaliť qñ sine periculo omni pñt obuiare p iura allegata non tñ sunt irregulares nō obuiantes: nisi volose vt caderetur desisterent.

¶ Utz cū q̄s vult aliquē interficere iniuste ni 18
si ego dem sibi aliquā certā pecuniā meā tenear: R. gl. i pn. lxxxiij. di. q q̄dā dicūt sic: q̄dā nō. Ipa videť tenere q ñ nisi sit platus. Sz ego credo q siue sit platus vl non q teneť aliť pctm mortale nō euadit si mō hz vltra necessitatē siue vite ⁊ illoz q̄bz teneť puidere: q⁹ sic teneť exīti in extrēa necessitate subuenire: sic ⁊ tali. Exq̄ alio mō nō pōt eū a morte liberare.

¶ Utz nō reuelās tractatū homicidij sit ho 19
micida si sequat: R. Pa. in. c. petrus. e. ti. Alii qui dicūt q nō sufficit q phibuerit. Joh. an. distinguit q aut volose non reuelat: ⁊ erit homicida. aut ñ volose nō reuelat ⁊ ñ erit homicida. ⁊ h̄ placet Pa. ibidem. Ego credo q si nō reuelat illis q̄ pñt pdesse ⁊ nō obesse q erit homicida q̄tūcūq̄z phibuerit. ⁊ h̄ vide Inno. in. d. c. petrus.

¶ Utz iuriat⁹ ab aliq̄ audiēs amicos suos vl 20
parētes velle vindicare sit homicida si nō phibeat exp̄sse: R. fm gl. i. d. c. petrus. q si homicidiuz sequiť erit homicida nisi exp̄sse ꝺdicat: q⁹ tractatibz talia si ñ ꝺdicit videť ꝓsentire. Similis casus ē. j. q. iij. q⁹ platus.

21 ¶ Coopatiõe etiã cõmittit homicidiũ. vnde in. c. sicut dignũ. §. j. eo. ti. dr q illi q ad capiendũ ipz aĩo feriẽdi aut occidẽdi accesserit: lz man⁹ in eo nõ imposuerint: tñ ex q moꝛs secuta ẽ homicida de sunt. facit etiã. c. studeat. v. di. Ubi pcuties aliquẽ q interijt ex pcussione si/ue directe: puta qꝛ vulnus letale fuit. siue oc/casionaliter: puta qꝛ ex pcussione re eq cecidit vel re alio loco: ex q casu interijt hõicida ẽ. Et sic intelligẽde coopatõe simili in quo cũqz homicidio: vt puta qꝛ multi vulneraverũt. re q etiam. xxiij. q. vlt. c. fi.

22 ¶ Utꝛ exhibẽs pntiã suã in bello iniusto ani/mãdo ꝓsulẽdo vel inimicis timoꝛẽ incutiẽ/do sit hõicida si aliqs ibi occidit: ℟. pa. i. c. si gnificasti. e. ti. q sic. secus eẽt in bello iusto. vt sup̃ bellum. ẽ in. c. petitio tua. in glo. e. ti.

23 ¶ Utꝛ exhibẽs pntiã suã vbi fit homicidiũz sit homicida ẽ irregularis: ℟. q si ẽ plat⁹ ibi hñs iurisdictõẽz ẽ homicida ẽ irregularis. de excess. p. c. ex lris. Aliꝫ vo nõ vbi ex sola curiosi/tate stãt ad videndũ: pceãt tñ gui⁹ clerici.

24 ¶ Utꝛ inq̃sitoꝛ hereticoꝛ scies q cũ pnuncia/uerit aliquẽ hereticũ occidet efficiat irregl⁹ ꝓ nũciãdo: ℟. ꝑm Ho. i. d. c. ad audiẽtiã. ꝺ homi. q nõ. xxiij. q. viij. legi. ẽ q. v. si audieris.

25 ¶ Aiatõe ieunii hõicidiũ. vt pz i. d. c. sic di/gnũ. limitat tñ Pa. ibidẽ vel q̃ icitatio seu inaiatio ẽ ad hõicidiũ spãliẽ. qꝛ tũc tenet. sec⁹ eẽt si eẽt icitatio ad odiũ i genere: qꝛ nõ tenet de delicto postmodũ ide secuto. idẽ dic q̃ aiatio est ad factũ licitũ lz hõicidiũ sequat sic cũ pla/tus hortat in bello iusto vt viriliꝫ pugnẽt. re q vide. s. bellum. §. iiij.

26 ¶ Auxiliatõe etiã ꝓmittit homicidiũ. vt i. d. c. sic dignũ. Uñ dic Pa. i. d. c. q pstãs q̃ cũ/qz auxiliũ q̃tũcũqz modicũ in delicto cõmit/tẽdo tenet etiã custodiẽdo vestimẽta. Sz di stingue si vis bñ itelligere q aut auxiliũ pstat ad ppetrãdũ factũ legitimũ ẽ iustũ: ex q tñ fa/cto sequit homicidiũ. Et sic ñ tenet de tali ho/micidio tal⁹ auxiliator q ad pctm̃ sz q ad irre/gularitatẽ. Si auxiliat⁹ fuit directe hõicidio bñ tenet. sec⁹ si indirecte sic dictũ ẽ de auxiliante pugnãtes i bello iusto ẽ hmõi. Aut pstat auxiliũ sup̃ facto illicito ex q seq̃t hõicidiũ. ẽ sic hõicida reputat q̃tũcũqz auxiliũ sit indirectũ ẽ sic loq̃t. d. c. sic dignuz. Silr si auxiliũ pstat sup̃ hõicidio ppetrãdo siue iuste siue iniuste irregularitas si homicidiũ factũ est.

27 ¶ Utꝛ clericus accõmodãs arma alteri sit ir/regularis si ille interficiat: ℟. q si in bello iusto vt vt se defendat ꝫ iniuriantẽ non erit. secus si in bello iniusto. c. fi. de homi. De materia homi/cidij q̃ ad irregularitatem. vide. j. Irregulari/tas. j. §. j. cũ multis sequentibꝫ.

Homicidiũ. ij. casuale dr qꝺ pter voluntatẽ euenit ẽ ex casu fortuito. de quo. l. di. §. ecõtra cum multis. c. sequentibꝫ.

¶ Utꝛ sit hõicida q̃ ad culpã vel penã q̃ a ca/su hoiez occidit: ℟. vt colligo ex glo. Ber. i. c. sic. de homi. q aut dabat operã rei licite ẽ ad/hibuit oẽz diligẽtiã quã debuit. Et sic excusat ac si ñ fecisset. c. ex lris. el. j. ẽ. c. dilect⁹. e. ti. ẽ. l. di. si duo. Si vo ñ adhibuit debitã diligẽtiã ꝑputat ei q̃ ad culpã ẽ penã. s. irregularitat⁹. l. di. de clerico iacẽte. põt dispẽsari cũ eo vt in or/dine suscepto mĩstret: ꝑm Jo. i. d. c. de clerico. Si vo dabat operã rei illicite sine adhibuit diligẽtiã vl ñ ꝑputat ei. vt i. c. q̃tũ. l. di. Et q̃ pz q̃d tenendũ de multis q̃stionibꝫ. 1

¶ Quid de clerico q rixã faciẽs supueniẽtibꝫ eius amicis occiderũt eũ cum q̃ rixabat. Ad quã ñdendũ est q ẽ homicida ẽ irregularis. ita no. Pa. in. c. petrus. eo. ti. ẽ doc. ibidem. ẽ fac⁹ ex. ibidẽ. Limitat tñ Pa. si rixã illicite ex/ercebat: al⁹ nõ: qꝛ si fuit sine culpa. factũ alio/rum nõ dz sibi ꝑputari. c. significasti. el. ij. eo. ti. Limita h etiam ꝑm Hosti. in. d. c. ad audi/entiã. vel si nõ ꝓhibuit q̃tũ potuit. Silr ñ esset homicida nec irregularis si inimici illi⁹ cũ q̃ rixã faciebat supueniss̃ent ẽ occidissent: q̃uis rixa fuisset illicita. qꝛ nõ intuitu clerici eũ occiderũt. sz ppr inimicitiã quaz habebãt ꝫ eũ. Ita no. doc. in. d. c. significasti. el. ij. 2

¶ Quid de eo q̃ pcussit latronez q̃ asportabat res suas ex q̃ pcussione fugere nõ potuit: ex q̃ ab aliꝫ postea occisus ẽ ℟. q est homicida ẽ irregularis ꝑm cõĩ doc. in. c. significasti. el. ij. eo. ti. ẽ in. c. de cetero. ibidẽ. qꝛ dedit operam rei illicite. Sz si tenem⁹ q etiã clericus licite ꝑ de/fensiõe rez possit pcutere nõ erit irregularis. dummõ letaliꝫ nõ pcusserit nec aĩo occidẽdi fecerit: ẽ magis placet q̃z opi. doc. qꝛ. d. c. de ce/tero. loquit⁹ de causa ppinq homicidij vt sit ir/regularis: secus in causa remota: vt est in ca/su isto: ex quo nõ habuit animũ occidẽdi. ẽ ꝑ hoc fac. d. c. significasti. ẽ. c. exhibita. e. ti. ẽ. ff. locati. l. q̃ domũ. in fi. Et videt sensisse gl. i. d. c. de cetero. ẽ in. c. tua de homi. nisi forte dicas q lz daret operã rei licite: tñ debuit cogitare q si vulneraret eũ nõ valens fugere q occideret ex quo erat verisimile. ẽ sic erit irregularis. sed mihi non placet. Nam vt habet in. d. c. tua. clericꝰ vulnerãs gui⁹ furẽ ingressuz suã domũ lz fur postea captus sit ductus ad officialem q̃ officialis mittens clerico ꝓdicto vt exponeret 3

si q̄ scaret de p̄dicto fure inf̄signia: ꝫ nūcq̄s tri
bues cultellū ꝛ sotulares q̄s a fure abstulerat
si ī nullo alio se ip̄ediuit: ꝫ talis fur occidat nō
est irregularis. g̃ neca fortiori p̄dictus

4 ¶Quid de eo q̄ videns latronē damauit: ex q̄
clamore capt⁹ fuit ꝛ occisus latro? R. q̄ est ho
micida ꝛ irregularis. vt ꝫ Inno. ꝛ Jo. ꝛ seq̄
tur Pa. i. d. c. significasti. el. ij. etiā si ñ habu
it aūz ad mortē: q̄ debuit cogitare de homici
dio qđ cōiter seq̄t tali clamore Et h̄ credo ver
ū Pa. ibidē: si cōiter seq̄t. alꝫ ñ. ex q̄ aūz ñ ha
buit vt occideret. Silr ñ ē irregl̄ar q̄ ñ clama
uit p̄ sua liberatōe: q̄ ille volebat eū inf̄icere:
sec⁹ si p̄ rebꝫ vl alijs. vt. j. dicet homicidiū. ij.

5 ¶Quid de ludēte cū p̄gnāte q̄ disp̄git? R. ſm
Jo. an. ꝛ sequit Pa. i. c. fic ex l̄rāz. e. ti. si p̄di/
tio ludi erat g̃al⁹ ꝛ ludus fuit licit⁹ rōne p̄sone
vt q̄ marit⁹ frat̄ vl alia p̄sona p̄iūcta ñ erit ir
regular̄: q̄ ñ ē in culpa aliq̄ eo q̄ lud⁹ leuis ñ
est p̄hibit⁹ in p̄gnāte dūmo p̄sone p̄ducat lu/
denti cum ea: alꝫ sic.

6 ¶Quid de clerico vl q̄ cūqz alio q̄ ip̄lorat offi
cū iudicis p̄ recuperādis suis rebꝫ: ꝫ scīat p
certo q̄ sine sanguis effusiōe ñ potit recuperē?
R. q̄ ñ ē irregl̄aris ſm Jo. an. tē tex. in. c. ij. e.
ti. li. vj. dūmō p̄mittat p̄testatōz q̄ ñ intēdit
ad vidictā sanguis. ꝛ h̄ tenet: ꝫ Ulin. tenuerit
p̄riū: q̄ ita declaratū ē in. d. c. ij. Et credo ver
q̄ñ alio mō ñ p̄t recuperare. Et sic intelligē p̄ſa/
tū. c. ij. q̄ñ mortē nō intēdebat: ꝫ recuperatōz
sinā: q̄ si intērio erat mad̄ata erit irregl̄aris: si
mors vl mutilatio ē secuta ſm Jo. ꝛ sic intelli
ge. c. ex l̄ris. de ex̄cess. pla. ꝛ. xxiij. q. v. c. ij. de pēn.
di. j. c. piculose. Jdē tene etiā si furez capiat ꝛ
iudici tradat ſm limitatōz p̄dictā.

7 ¶Quid si post suspēsionē seu occisionē letet̄ et
habeat ratū? R. q̄ nō erit irregularis: q̄ lex p̄/
motionis attēdit factū. xv. q. j. c. fi.

8 ¶Quid de sacerdote q̄ p̄ edificatiōe eccl̄ie vel
domus aduocauit aliquē in adiutoriū q̄ a ca
su interijt? R. q̄ non est irregularis si nihil de
p̄tingentib⁹ omisit. c. fi. eo. ti.

9 ¶Quid de ludente cū alio q̄ a casu occidit so/
cūm? R. q̄ si ludebat cū p̄sonis cū q̄b⁹ erat lici/
tū ꝛ ludo licito ꝛ verisīl ex p̄ditōe ludi tal⁹ ca/
sus euenire nō debebat: nō ē irregularis. vt p̄z
in. c. lator. e. ti. vbi clericus ludens cū clerico:
qđ licet. ꝛ nihilominus vnus ipoz alterū acci
piēs ꝛ psternēs ad terrā: cultellū sibi iſixit et
mortuus ē: ꝛ tñ p̄stratus nō ē irregularis. q̄a
p̄ditio ludi nō erat p̄sternēdi: ꝛ ideo ñ fuit in
culpa ꝫ p̄sternēs. Si ꝫo nō p̄sideranit p̄di/
tionē ludi ex q̄ tale q̄d euenire poterat erit ir/
regularis. vt in. c. p̄tinebat. e. ti. vbi volēs eq̄
tare sup̄ socū q̄ hēbat falcē in latere occisus ē:
ꝛ socius ē irregularis. q̄ p̄ditio ludi erat vt q̄
tetigisset baculū alterius sup̄ euz eq̄taret. Et
tō debebat ponere falcē ex q̄ ludi ista erat p̄di
tio. Si tñ p̄hibuisset ne eum eq̄taret. ꝫ Pa.
in. d. c. q̄ nō esset irregularis. Jo. tñ ꝛ alij te/
nent q̄ etiā p̄pter ludi p̄ditōez: q̄ potuit euē
nire. ꝫ Pa. opinio magis placet. p̄t tñ epūs
dispensare in casu q̄ efficit irregularis. vt in sb
diaconatus officio ministret si subdiaconus
erat. vt in. d. c. p̄tinebat.

¶Quid de eo q̄ dat poculū amatoriū ex q̄ seq̄ 10
tur homicidiū q̄uis nō intenderet? R. q̄ ho
micida ē ꝛ irregularis. vt no. Pa. i. c. si aliq̄s.
eo. ti. fac. l. si q̄s aliq̄d. §. q̄ abortōnis. ff. de pe.
Rō: q̄ dat operā rei illicite. secus si nō sequit
homicidiū. puta q̄ fetus nondū erat forma
tus: q̄ ꝫ p̄ceret mortalit̄ q̄cūqz dat aliq̄d. ad
potandū vel ex libidine vel odio ꝛ hmōi: vt
nō possit generare aut p̄cipe vel nasci sobles
p̄cepta. vt patet in. d. c. si aliquis. tñ irregula
ris nō est: vt ibi glo.

¶Quid de eo qui insequens aliū q̄ ex fuga ce 11
cidit ꝛ mortuus est? R. q̄ est homicida. si fu/
giens timebat de graui malo sibi infligēdo ni
si fugeret. secus si de leui ꝛ cā ludi. vñ Pa. i. c.
exhibita. eo. dicit q̄ si q̄s p̄icit lapidē vt aliū
p̄cutiat dūmō p̄cussio nō possit esse grauis: ꝛ
alius ne p̄cutiatur fugiens cadat ꝛ occidatur
non erit irregularis. vel si p̄oīceret lapidem
a remotis: ꝛ alius timens fugeret ꝛ corruens
interiret. similiter nō est irregularis. Secus
si vt grauiter p̄cuteret vl iactus potuisset gra
uem p̄cussionem facere nisi alius fugisset. q̄a
tunc tenetur de homicidio: quia tunc noxius
esset ludus etiam in pueris.

¶Quid de illo puero q̄ vesicā porci inflatā vi 12
olenter frāgēs ex terremotu muliere grauida
expauefacta fugiēs dispsa est? R. q̄ nō est ho/
micida nec irregularis. p̄ doctrinā Pa. i. d. c.
exhibita. q̄uis Inno. Ab. ꝛ Ulin. videantur
sentire q̄ tā in isto q̄z in p̄cedēti imputet ei ho
micidiuz. Sz mihi videt̄ duz. nec tex. i. d. c.
videt̄ velle. vñ nō q̄libet causa debet attēdi: ꝫ
p̄pinqua ad hoc vt sit irregularis. Facit. ff.
ad. l. cor. de sic. l. nihil interest. in glo. Non em
q̄ faber facit cultellū ē homicida: si tñ animo
nocendi facit ꝛ min⁹ ē diligentiā adhibuit:
tunc p̄sideraī causa remota ſm Bar. in. d. c.
de cetero. ꝛ. c. p̄sbyteroz. de homi. Ulin cū q̄s p
cutit aliū vulnere nō mortifero: tñ ex impitia
medici vel incuria vel expositiōe ad lauores ꝛ
sudores ille morit̄ nō est irregularis ſm Bar.
in. c. exhibita. de homi.

13 ¶Quid de clerico q̄ venādo vl' se exercēdo ia/culū pīcat & aliū a casu interfecit: R. q̄ teneat̄ de hōicidio & irregularis siue adhibuerit diligē tiā vl' ne: q; dabat operā rei sibi illicite. c. q̄ ar/bor. §. si vo. l. di.

14 ¶Quid de custodiētibꝫ infirmos q̄ ad eoꝝ peti tionē crediderūt eis vnū vl' aliq̄d hmōi: R. q̄ si certū ē eos mortuos ppt̄ hꝫ & ipi hꝫ potuerūt p uidere q̄ irregulares sunt: nō debet tn facere sibi hāc & scāz q̄ ppt̄ hꝫ sint mortui ꝑm Rod. qn̄ bono aīo id fecerūt nisi sit euidēs culpa vl' dis soluta negligētia. Et si hñt & scāz debēt depō/re ad & silū boni viri nisi ꝫ ceptū medici ex/pisse crediss̄ent. q; nō excusarent̄. vt no. i. d. c. tua nos. de homi. Idē dic de ꝯtētibꝫ infirmos. vn vl' a postea frāgit vl' āhelit⁹ obturat̄ & suffocat̄.

15 ¶Quid de parentibꝫ q̄ a casu ꝓpos filios occi/derūt: R. si ex culpa gui vel leui tenent̄ de ho/micidio. vt pꝫ in gl. c. fi. de his q̄ p. fi. oc. Nā dat̄ eis p culpa graui pnia. vij. vl'. v. annoꝝ. Pro leui trium. si āt nlla culpa p̄cessit nō te/nent̄. Nō tn ꝑm Ho. & Pa. & alios doc. i. c. fi. q̄ si culpa sit occulta siue guis vl' leuis nō dꝫ dari pnia publica. ꝯ q̄d faciūt multi q̄ impo/nūt pblicā pniaz. de q̄ in. c. i capite. l. di. & ma/le. q; fieri nō dꝫ talis pnia nisi crimē adeo fue rit gue q̄ totā cōmouerit vrbē. vt i. d. c. i capi/te. Collocare tn apud se filios tenellos paren tes n̄ debēt: alit̄ sunt in culpa. ij. q. v. ꝓsuluisti. & eis iputat̄ homicidiū si sequāt̄: nisi forte ita paupes essent q̄ nō possent eos pānis fouere ꝫ frigora: q; tūc tenēdo apꝺ se i lecto si debitā faciūt diligētiā in reliqs n̄ tenent̄ aliq̄ culpa: q; duobꝫ malꝫ currentibꝫ mīn⁹ eligit̄. xiij. di. uerū. & ideo si est minus piculū collocare pe/nes se q̄z aliter tenere excusant̄.

16 ¶Quid de tenētibꝫ aialia q̄ aliquē interfecerīt: R. si nō fuerūt in aliq̄ culpa nō tenent̄ de ho/micidio: alꝫ sic. puta q; erāt ferocia & nō tenu erūt ligata & hmōi. arg. c. hi q̄ arbōrē. & c. sepe. l. di. & qꝺ no. in. c. de occidendis. xxiij. q. v. Et hꝫ tene ꝑm Ho. & Inno. i. c. ad audiētiā. de ho mi. videat̄ tenere q̄ nullo mō sit irregularis.

17 ¶Quid de illo q̄ vocat milites ad defensionez sui iuris si aliqs ibi occidat̄: R. nō tenet̄ de ho micidio. vt i. d. c. de occidēdis. & q. iij. ea dē cā.

18 ¶Quid de medico cui ꝑter (c. maximian⁹. volūtatē infirmus mortuus ē in mānibꝫ seu sb cura: R. q̄ si ista q̄ tuor ꝓcurāt nō dꝫ culpā. Primū q̄ istud offm sibi ꝓueniebat: q; non erat ei phibitū exercere sic̄ est clericis & religio sis cirurgiā. in. c. sniaz. & c. ñ magno. ne de. vl' mo. Secm si erat peritus in arte. Terciū si ex hibuit oēz diligētiā ꝑm artē. Quartū si infoꝝ mauit de his q̄ sunt ꝓ ira egritudini infirmi. Nā istis fuat̄ ñ ip̄ut̄ ei homicidiū. ita no. Pa. i. c. ita nos. eo. ti. als tenet̄ de eta. & qli. c.

¶Quid de eo q̄ ipellit in aliū & il (ad aures. 19
le mortē. vl' de eo q̄ declinās eū q̄ volebat pcu/tere p̄cussus est alius ex tali declinatiōe & occi/sus: R. ꝑm Hug. in. c. sepe. l. di. nō ē irregula ris nec homicida: nisi in fraudē fecerit.

¶Quid de eo q̄ mādauit aliquē ꝺberari in hi/bēdo ne inficiat vel mutilet: R. si mādatari/us inficit vl' mutilet seu inficiat seu mutilat̄ ppt̄ talē p̄cussionē faciēdā homicida iudicat̄ mādator. q; mādādo i culpa fuit. c. is q̄. e. ti. li. vj. q̄n verisilr̄ hꝫ posse euenire debuit cogita re ibidē. Idē dic de eo q̄ mandat aliquē capi; q̄n verisilr̄ mors pōsit & trigere. & hꝫ q̄ ad eū q̄ iuste & ex offō mādat. sec⁹ in alijs: q; q̄libcūq; mors sequat̄ irregulares sī. q̄uis verisilr̄ n̄ debe

¶Quid de illo q̄ volēti fugere (bat euenire. 21
inimicos ppt̄ timorē mortꝫ ꝓsiluit vt remāe ret & pacē p̄curaret ppt̄ qꝺ remansit & occisus est: R. nō tenet̄ q̄n bono aīo fec hñs pbabilez cāz credēdi q̄ ex remāsiōe nō immineret piculuz: puta q; inimici erāt eius & sanguinei vl' tales amici q̄ eos pōsat cohibere. sec⁹ eēt si ñ habuit pbabilē cāz credēdi: vl' si habuit ñ tn fec q̄tū potuit. q; sic iputaret̄ ei hōicidiū. vt in. c. tua

¶Quid ꝺ eo q̄ misit puez ad aq̄ndū (nos. e. 22
equū monēs vt caueret a flumīe q̄ sbmersus ē: R. si rōabilit̄ pōsat dubitari ē irregulaꝝ: alit̄ ñ.

¶Quid de illo q̄ cū corrigia q̄ hēbat gladiuz 23
verberās famulū interfecit: R. q̄ est irregula ris. quia p̄babiliter debebat credere occisionē non remouendo gladium.

¶Quid de illo q̄ interrogatus de malefactore 24
ipm eis oñdit: R. si p̄babiliter potuit cogita re q̄ ad mortem eum quererent ē irregularis: als nō. de hꝫ etiam habes. j. Irregularitas. in pn. & ibi vide multos casus.

Homicidiū. iij. cōmittit̄ ne/cessitate. s. defen sionis. q̄ qñ & quō liceat. vide. s. defensio.

¶Quid si violētia inferat̄ rebꝫ solū. Utrz occi/dēs p ipis saluandis excusetur: R. Pa. i. c. signi/ficasti. el. ij. e. q̄ ñ clericꝰ. nec etiā p ipis recupe rādis. vt i. c. suscepimus. e. Si ꝺo ē laicus de iure ciuili ē claz q̄ pōt impune occidere: si aliter saluare ñ pōsat eas. vt in. l. furē. ff. de sicc. & i. l. ita qz. ff. ad. l. aq̄. & hꝫ hēbit locū in oī foro & tē/tioso sed ari. sz q̄ ad irregularitatē tā clericꝰ q̄z laicus occidēs vl' mutilans p ipis saluandis erit irregularis. vt pꝫ in. c. suscepim⁹. e. no. gl. xxiij. q. iij. in pn. an āt peccet mortaliꝝ occidē do p rebꝫ saluādis. dic vt. s. defēsio. §. iij. & v.

2 Quid si violẽtia inferẽt psone solũ: vel psone ⁊ rebꝰ silr. R. Pa. in. d. c. significasti. q aut pōt euitare fugiẽdo aggressorẽ: ⁊ sic clericus tenet fugere. p. d. c. suscepimus. In laico ꝯo Bar. in. l. j. C. vñ vi. videt tenere q nō tenet fugere: qꝛ fuga ẽ iniuria. vt. l. ita apud labeonez. ff. de iniur. ⁊ dic Ly. in. l. si ex plagis. §. tabernariꝰ. ff. ad. l. aq̃. q fuga reddit fugientẽ vilioꝛẽ. Ergo sic lz p iactura rez multo magis p iniuria corpali q est maioꝛ iniuria. l. in huoꝛ. ff. de pe. Tu dic q siue in clerico siue in laico si pōt fugere nō lz occidere vl mutilare. alit incidit in penã irregularitatis ſm Ray. ⁊ Ber. Bof. tñ tz q post pactã pniaz potit in susceptꝫ oꝛdiboꝫ ministrare sine dispensatõe: sz nō ascẽdere ad maioꝛes. ⁊ ita intelligit. c. de his clericis. l. di. Si ꝯo aliter non pōt fugere nec euadere nisi mutilet vl occidat. sic licẽte tã clericus q̃z laicus occidit vel mutilat ⁊ sine oi pẽa irregularitatis. vt in de. vnica. eo. ⁊ sine oi pctõ ita q statiꝫ pſbꝛ posset celebrare ſm Jo. de lig. tracta tu de iusto bello. facẽ. c. oli. el. j. de re. spol. dūmo nō faciat aiõ vlascẽdi. facẽ p h. c. ij. eo.

3 ¶Quid si interfecit p defensione psone alteri⁹ quã aliter nō poterat saluare: R. q licet h̄ possit sine omni pctõ qñ volebat iniuste talẽ psonã interimere tñ irregularis efficit. vt no. in. d. de. vnica. e. vide. §. clericus. ꝛ. §. vl.

Homicidiũ. iij. s. spũale cõmittit in aĩa solũ multis modis. Primo platus nō arguens. xl. ij. di. ep hesijs. Scõo adducens subditos in desperatõez ppter austeritatẽ. xlv. di. recedite. Tercio q̃cũq̃z defraudet res eccl̃ie. xij. q. ij. qui xpi. ⁊. c. q̃ abstulerit. Quarto nō soluens legata defunctoꝝ. xij. q. ij. q̃ oblatões. cũ duob. c. se. ⁊ dicunt mẽbra dyaboli. xij. q. ij. cuz deuotissimã. Quinto de rebꝰ alienis facẽs elemosynas. iij. q. v. immolãs. xxj. q. j. decime. Sexto alios ad malũ puocãs. de pse. di. iij. queris. de pe. di. j. noli. Septio decias debitas nō soluẽdo. d. c. decie. Octauo puocãs ad iuramentũ quẽ scit false iuratuz. xxij. q. v. ille. Nono odiũ alteri gerẽdo. de pe. dis. j. homicidioꝝ. ꝑme Jo. iij. Decimo alteri detrahẽdo. d. c. homicidioꝝ. ⁊. vj. q. j. summa iniq̃tas. Undecimo morienti pniaz negãdo. xxvj. q. vj. agnouimus. Duodecio de se malã suspitionẽ dãdo. xj. q. iij. nō sunt audiendi. Tercio decimo oppssionẽ vl iustitiã aut iniq̃tatẽ exercendo. de pe. di. j. ois. Quartodecimo cã libidis explẽde vl odij meditatõe hoi vl inlie ri aliq̃d facẽdo l ad potãdũ dãdo vt ñ possit generare aut ꝯcipe. vt in. c. si aliq̃. de homici.

Homicidiũ. v. q̃ ad penaz. ſ. irregularitatis ⁊ alis de iure cãonico. Utz ois homicida sit irregularis: R. q sic q̃libet q occidit post baptismũ p industriã ⁊ p insidias. vt no. Pa. i. c. j. de homi. ⁊ ibi pz ex tex. ⁊ etiã ẽ irregularis ois homicida volũtarie occidẽs siue ex iustitia siue legis aut cãonis pmissiõe: siue ex vindicta siue sine pctõ siue cũ pctõ. solũmõ excipit ille q̃ occidit nõ valẽs aliter euadere. ⁊ h̄ intelligo si hz occidẽs vsum rõnis: qꝛ ois furiosus infans ⁊ dormiẽs si occidũt nõ sunt irregulares. de. vnica. eo. ti. vñ inde ex q̃z tucũq̃z ex iustitia procedit ẽ irregularis. lj. dist. aliq̃z tos. ⁊ accusatoꝛ aut testis vl etiã notarius sniaz scribẽs vl pferẽs: aut attestatões scribẽs vel legẽs dum publicant. Aduocatus intelligẽz reũ vl etiã p reo si moꝛs insligat accusatoꝛi. Assessoꝛ ⁊ q̃libet alius officialis in cã mortis vel mutilationis mẽbꝛi irregularis ẽ. vt no. i. d. c. aliq̃z tos. ⁊ p totũ. ex ne de. vel mo. sniaz. ⁊ in gl. in summa. lj. di. Et nō solũ qñ q̃s inficit vel mutilat p se sz etiã ex mãdato: p silio: defensione: p missione: coopatõe: animatõe: auxiliatione ſm q. s. in. j. c. huius titu. declaratũ ẽ foꝛe homicidas. solũ excipio q̃ ad irregularitatẽ eũ q̃ nō obuiat cũ possit. qꝛ lz sit homicida ſm q dixi. s. nō tñ credo erit irregularꝫ nisi ſm q. s. dixi homicidiũ. j. §. xvij. qꝛ lex pmotõnis factũ reqrit. xv. q. j. si q̃s nō iratus. Et p his oibus facẽ. c. sic dignũ. e. ti. etiã si occisus vl mutilatus sit paganꝰ. l. dis. clericũ. homicida ꝯo casualis in casu in q̃ ei imputat. silr irregularis ẽ: alis nō Et q̃ sunt dictũ ẽ in. ij. c. huius ti. homicida. Silr ex necessitate nō excusat: nisi p euasiõe sue psone. vt dictũ ẽ. c. iij. huius ti. Homicida ꝯo spũal nullo mõ irregularꝫ efficit. q baptismũ etiã tollit irregularitas homicidij añ cõmissi. vt. s. baptismus. vij. §. iij.

¶Utz cũ homicida voluntario solus papa possit dispẽsare: R. ſm cõiter doct. in. c. sicut dignũ. e. ti. q sic. q̃z uis gl. tenuerit q nec etiã papa possit. Sz tu tene cũ cõiter doct. q pōt: imo dic Pa. in. c. ego. de iureiu. q clerici pñtvti armis etiã offensibilibꝫ de lnia pape: qꝛ solũ ẽ p hibitiuz de iure positiuo: sz eo inferioꝛ nẽo pōt dispẽsare q̃z tucũq̃z etiã sit occultus. c. vl. de tẽpo. oꝛ. Uincẽ. tñ tenet q si oĩno occultum ẽ: ⁊ egit pniaz q nō indiget dispẽsatõe: qꝛ eccl̃ie ñ est obnoxius. qꝛ pctm occultũ. xxij. q. v. xpiana. nec de eo ppr pniaz q̃ ei satisfecit. Et ĩo celebrare pōt tvti oꝛdinibꝫ sine alia dispẽsatõe. Lau. ꝯo ⁊ Jo. ꝯcoꝛ. cũ Uincẽ. si mõ dispensatio epi infuenit. Pa. ꝯo i. c. ex tenoꝛe. de tẽpo.

ordi. tenet q̄ si est oīno occultū put occultum distinguit ꝯ pbabile sic respicīdo legē pmotionis publicā sic nō indiget. Sz si aspiciamus ad legē ꝯ scīe informatā ex lege positiua: sic indiget dispēsatōe. Qđ intelligo de dispēsatione nō papali sz epali vt satisfaciat ꝯ scīētie. Et ad. c. fi. de tē. or. qđ videt ꝓ̄ iū mđet q̄ loquit de dispēsatōe nō papali sz epi q̄ ē necessaria. vt tenet Lau. ⁊ Jo. an. ⁊ videt tenere etiā Pa. ne q̄s ꝯstituat se iudicē in cā p̄pa existimādo oīno occultū qđ forte nō est. qđ notat quia facit ad multa.

2 ¶ Utr̄ cū homicida casuali q̄ ē in culpa īferi/or papa possit dispēsare. R. Pa. i. c. ꝓtinebat eo. ti. q̄ eps pōt dispēsare in minoribꝫ solū. vt in. c. ad audiētiā. e. ti. Archiepūs ꝯo vt cōmissarius papē pōt in subdiaconatu tm̄. In diaconatu ꝯo vel p̄sbyteratu solus papa dispensat. vt in. d. c. ꝓtinebatur.

3 ¶ Utr̄ mutilatio mēbrorꝫ ex casum īfirmitatis parificet q̄ ad pctm̄ mortale ⁊ q̄ ad irregularitatē ⁊ eius dispēsatōez homicidio. R. gl. singularis in de. vnica. e. tit. q̄ sic. facit. c. aliqz/tos. lj. di. cū multis alijs ibidē. ⁊. c. clericis. ne de. vel mona. ⁊. c. in archiepatu. de rap. c. is q̄. de homi. li. vj. ⁊ alijs alleg. in. d. gl.

4 ¶ Utr̄ eps possit dispēsare cū homicida circa bñficiū. R. fm Ho. q̄ circa simplex pōt: sz circa curatū nō: sz solus papa. ar. c. fi. de fi. p̄sby. Nō Pa. in. c. fi. de pug. in duel.

5 ¶ Quid si ñ mutilat sz debilitat an sit irregularis. R. Pa. in. c. de diacono. q̄ cle. vel vo. q̄ ñ. ar. j. q. j. sic vigeri. qz sz mēbr̄ debilitatū sit q̄/si inutile q̄ ad opatiōez tñ saltē valet ad decorem. ⁊ in penis faciēda est mitior interptatio. ꝓcor. Hasp ar. in. d. c. de diacono. In ꝓ̄ iū tñ facit qđ no. Ly. in auc. sz nouo. C. de ser. fugi. Vñ Bar. in. l. ij. ff. de pu. iudi. in fi. dic q̄ mutilatio p̄pe ē q̄ mēbr̄ ledit ita q̄ nō pōt exercere suū officiū. Hoc pbat in. l. idē ophilius. in p̄n. ff. de edi. edic. Trūcatio ꝯo est q̄ ex toto abscindit mēbr̄. d. cle. vnica. Nō dic truncat sz mutilat. Et ideo intellige q̄ nō est irregularis q̄ ꝯs nō debilitat ex toto sz q̄ ex toto: ita q̄ nihil potest facere: sic teneo q̄ sit irregularis. p. d. cle. vnicā. ⁊. c. q̄ pcurit. xxij. q. vlt.

6 ¶ Utr̄ trūcatio vel mutilatio digiti iducat irregularitatē. R. do. Lar. i de. p̄dicta q̄ nō: sz cū fit in p̄ncipalibꝫ mēbris fm Lau. alleg. c. j. de cle. pug. in duel. qđ loquit de mēbro. Pro q̄ no. q̄ mēbr̄ p̄pe sumptū ⁊ stricte ē fm Bar. ⁊ Jo. de ūmo. in. l. ij. circa fi. ff. de pub. iudi. ps corpis hñs officiū separatū ⁊ distinctū: sic manus ad palpādū: ⁊ pes ad ābulandū. Fac. c. singula. lxxxix. di. iūcta glo. fac tex. in. d. c. sic vigeri videor. ⁊ īmo auc. p̄dicta. sz nouo iure. Digitus aūt nō est p̄pe membrū: sz ps membri seu officiū mēbri. vt in. c. non sunt liberi. ff. de sta. ho. ⁊ in. d. l. idē ophilius. Et ideo optime tenendum nō esse irregularem talem truncatorem vel mutilatorem.

¶ Qua pēa punit p̄ q̄ occidit filiū: vl filius q̄ 7
occidit p̄rem. R. Pa. in. c. j. de his q̄ fi. p. occ. fm leges ponat in sacco de corio cū cane simia vipera ⁊ gallo. ⁊ sic p̄ci at in flumīe. si nō habeat portat in īsulā a feris remot. ad. l. vnica. C. de his q̄ pa. vl fi. p. oc. ⁊. l. j. ff. ad. l. pō. de pari.

¶ Qua pēa puniunt alij homicide. Clericus 8
dz deponi ⁊ sine alia incorrigibilitate tradi curie seculari: h̄ intellige q̄n voluntarie occidit. Si ꝯo a casu tūc gl. in. c. fi. de his q̄ fi. p. oc. dicit q̄ si a casu nulla culpa p̄cedēte: sic nulla pēnitētia imponit nisi forte ad cautelā. qz bonarū mentiū est culpā agnoscere vbi culpa non est. c. ꝓsiliū. §. ij. de obser. ieiu. xxv. di. ad eius. ⁊ de pe. ⁊ re. c. q̄situm. Si ꝯo culpa p̄cedente: dic vt. §. homicidiū. ij. §. xv.

¶ Ad q̄d tenent homicide. vide. j. Restitu/tio. j. in ꝯ. Homicida. 9

Homo ꝯstituit ex aia ⁊ corpe. altero istorꝫ deficiēte non est hō. vt pz ex. c. cū eps. de here. ⁊ in. c. in q̄dam. de cele. miss. ⁊ in. c. sic. de homici.

¶ Utr̄ liber hō possit dari in pignus ⁊ in sbsidiū alia⁊ rez deficiētiū. R. q̄ nō. fac. c. lator. ꝺ pigno. īmo p̄dit recipiēs eū in pignus debitū ⁊ tātū dē de suo dare tenet de certo vl eius parētibꝫ. vt no. gl. in. c. ex rescripto. de iureiur. ⁊. C. de ac. ⁊ ob. auc. oīno. Ubi dz q̄ q̄druplū restituat. Rō: qz illa q̄ non sunt in nro cōmertio obligari nō p̄nt. l. j. §. eā rē. ff. q̄ res pig. Sz liber hō nō ē dns mēbrorꝫ suorꝫ. l. liber hō. la. j. §. ad. l. aq̄. ⁊ ideo pulchre dixit Bal. in. l. ij. C. de patribꝫ q̄ fi. distra. q̄ illa. l. ij. habuit ortū a legibꝫ antiq̄s fm q̄s p̄ poterat occidere filios. l. in suis. in fi. ff. de liber. ⁊ posthu. q̄ hodie ē correcta. Et ideo solū p̄mittit venditio causa pauptatis seu egestatis victus: qz filius sic vēditus pōt se redimere p̄cium offerēdo ipe vel alius p eo vl mācipiū. vt in. d. l. ij.

¶ Utr̄ liber hō possit dari in obsidez. R. q̄ de 2
iure nō pōt nisi p papā ⁊ ipatorē. vt no. i. l. obsides. ff. de testa. ⁊. l. diuus. ff. de iur. fis. ⁊ p euz q̄ nō recogscat supiorē. vt no. Bar. in. l. famē. ff. de pub. iudi. ⁊ i. l. hostes. ff. de cap. ⁊ i. l. j. §. de q̄. ff. de postu. Tñ de ꝯsuetudine vsurpatuz est ꝓ̄ iū fm gl. in. l. ij. C. de patribꝫ q̄ fi. distra. Et sic de facto fuat vt etiā ciuitas q̄ recogscit

superio:ẽ ꝛet obsides ꝛaliꝫ siles ꝛhꝫ talis ꝓsue tudo vim legis.l.ꝛe q̃bus.ff.ꝛe legi. imo vide tur licere ꝛe iure cõi dare obsides ꝓ pace fuã da fm gl.i.c. vt p̃die.xxiij.q.viij. sꝫ nõ ꝓ pecu nia.vt in.d.c.ex rescpto.ꝛ.d.l.j.qꝛ liber hõ nõ põt obligari ꝓ pigre: nec põt hũ in eo ius pi gnoris. sꝫ tm ius retentõis.

Honestas req̃rit in oi negocio: qꝛ evnũ p̃ceptũ iurꝫ. institi.ꝛe iust.ꝛ iu.H.iuris p̃cepta sunt hꝫ hone ste viuere ꝛc. In mrimon ũs.ff.ꝛe ri.nup.l.sp in priuctõibꝫ.nõ solũ q̃ liceat ꝓsiderãdu est: sꝫ ꝛq̃ honestũ sit. hec ibi. In lege di.iiij. erit ãt in voto.c.magne.ꝛe voto. In iuramẽto.xxij. q.v.ꝛe forma. nec fisco rẽ quã vẽdit retractare pmittit ppt̃ hõestatẽ.l.vl.C.ne fis. rẽ quã vẽ. emat.li.x. Nec actio furti dat viro ꝛ vxorem nec p̃i ꝛ filiũ. vel ecõtrario ppt̃ honestatẽ.ff. ꝛe fur.l.si qs vxori.in ꝑnci.ꝛ.§.j.C. ꝛe fur.l.fi. Nec arrogatõ.l.nec ea.§.p.ff.ꝺ adop.ppt̃ ea dict̃ ext.i.l.ex dãni ifecti.in ꝑn.ff.ꝛe dã.infec. honestus modus seruãdus ẽ ꝛ nõ imoderata cuiusq̃ luxuria sequenda est: ppterea dr in.l. filius q̃.ff.ꝛe ꝺi.instit. Nã q̃ facta ledũt pie tatẽ extimamus verecundiã nr̃az. ꝛ vt gene raliter dixerim q̃ ꝛ bonos mores fiũt nec nos facere posse credendũ est. Hec ibi.

Honor est maximũ exterior bonũ vñ potẽtatus ꝛ diuitie ppt̃ hõnores ꝛsiderabilia sunt. iij. Eth.

1 ¶ Cui ꝛdetur honor: ꝛ. q̃ solum virtuti: fm ph̃m.iij. Eth.

2 ¶ An sit honor ꝓferendus vtilitati: ꝛ. q̃ sic. ar.in.l.iulianus.ff.si q̃s ob.cau.te.

3 ¶ Utr possit appeti honor sine pcto: ꝛ. q̃ ñ. Unꝫ ph̃s.iij. Eth. dic q̃ nõ sunt vere fortes q̃ ppt̃ honores faciũt fortia. Nec ob. q̃ honor est pmiũ ꝛ virtutis.iij. Eth. ꝛ ppt̃ ea sit appeti bilis: qꝛ illud ẽ vere qđ est pmiũ ꝛ virtutis ex pte alioꝛ q̃.s.nõ hñt maius qđ retribuãt. ppt̃ ea dicit ide ph̃s ibidẽ q̃ honor ẽ ppt̃ ꝛ virtutẽ nõ ꝛ virtus ppt̃ honorẽ Nec ob. qđ ide ph̃s dic q̃ ho nor amator plus q̃ oportet: vel vñ nõ oportet virtuosus ẽ. Ergo sine pcto aliq̃ põt appe ti: qđ ꝓcedo q̃ ñ ppt̃ seipꝫ appetit: sꝫ ad gl̃az ꝛ laudẽ dei vl salutẽ aiaꝝ: alꝫ sp pctm est.

4 ¶ Utr sit mortale pctm inordinatus appeti tus honoris: ꝛ. q̃ sic fm q̃ ambitio est mor tale pctm.ꝛe q̃ vide Ambitio: alꝫ nõ.

5 ¶ Utr oblatus honor sit suscipiendus: ꝛ. q̃ nõ nisi fm q̃ dr.j.q.j.nõ est. in fi. Quisq̃s igit sacerdotiũ nõ ad elatõis põpã: sꝫ ad vtilita tẽ adipiscẽdi ꝛsiderat ꝑus vires suas cũ eo q̃ ẽ subiturus honorem etiã: vt si est impar ab stineat. ꝛ ad id cum metu etiã cui sufficere exi stimat accedat. Nec Brego.

¶ Utr q̃rẽti sit dãdus: ꝛ. q̃ nõ: imo auferen 6
dus. vt.j.q.vj.c.sic his. Fugiẽti ꝙo ẽ dãdus ibidẽ. ꝛ. viij.q.j. in scripturis.

¶ Utr doctor q̃ in docẽdo ꝑncipaliter q̃rit suũ 7
honorẽ peccet mortaliter: ꝛ. Heri. ꝛe Banda. ꝑmo q̃li.q.xxxiij. q̃ q̃ vtiq̃ aliq̃ ꝑncipaliter ad qđ nõ ordinat in q̃ rem ꝓtenit peccat mortali ter. Et sic ꝙcludit q̃ doctor q̃ ꝑncipaliter q̃rit honorẽ suũ in docẽdo: ꝛ sic ꝑfert honorẽ suum honori diuino peccat mortaliter: qꝛ vt dic Au gustinus li.j.ꝛe doctria xp̃iana Ad fidẽ spẽ ꝛ charitatẽ tota militat diuina scriptura q̃ ꝑn cipaliter ordinat ad honorẽ dei. In q̃ rem cõ temnit si ꝑncipaliter ad alterius honorẽ or dinet. Sꝫ sane intellige ꝛ limita vez qñ legit aliq̃d qđ est ꝑncipaliter ordinatũ ad honorẽ dei: vt cũ pdicat ꝛ hmõi. qꝛ secus credo qñ le git aliq̃d qđ nõ est ꝑncipaliter ad honorẽ dei: vt sunt leges ꝛ multe scientie q̃ ad pacẽ homi num ꝛ vtilitatẽ ꝑncipaliter ordinant: qꝛ tunc nõ ꝓtenit deus. ꝛ sic nõ erit mortale pctm. Et ꝛ hꝫ vide vana gloria.

Hora canonica put hic accipio est officiũ diuinũ certa hora diei naturalis ꝛe ꝓsoluendũ ab eccl̃iasticis ꝑsonis.

¶ Quot sunt hore canonice: ꝛ. fm gl.i de.j. 1
ꝛe cele.miss. q̃ sunt septẽ. s. matutinũ: ꝑma: ter cia: sexta: nona: vespe: ꝛ cõpleto:iũ.

¶ A q̃bus ꝛbẽt dici: ꝛ. q̃ ab oĩbꝫ eccl̃iasticis 2
ꝑsonis. Fac.c.fi.xcij.di.

¶ Utr oẽs eccl̃iastici teneant ꝛe ꝑcepto ad om 3
nes horas canonicas dicẽdas: ꝛ. fm glo. in dicto.c.fi. q̃ sic: ꝛ eã videt seq̃ Inno. in.c.j.ꝛe cele.miss. Sꝫ doc. cõiter in.d.c.j. dicũt q̃ nõ oẽs tenent. Sꝫ solũ triplex genus eccl̃iastico rũ. Primũ genus est illoꝝ q̃ sunt bñficiati. hꝫ ptꝫ p.d.c.fi. vbi dic eccl̃ie reputati. s. p bñfi cũ. ꝛ sic soluit opi. glo. ꝑdicti. c.fi. Fac.c.cum fm.ꝛe ꝑbẽ. Scõm genus sunt exẽtes in sacrꝫ: lꝫ nõ sint bñficiati. ꝓbat p.d.c.j. ꝛ in.c.volen tes. eo. ti. ꝛ qđ ibi no. Et q̃uis Pa. in.d.c.j. dicat esse tutius q̃ etiã exẽtes in minoribꝫ q̃ uis nõ sint bñficiati teneant: ext̃q̃ in parte do mini sint assumpti. tñ ego nõ credo nisi ꝛe bo no ꝓsilio. Terciũ genus ẽ illoꝝ q̃ p ꝓfessionẽ vel votũ ad id faciẽdũ se obligauerũt. c.lꝫ. ꝛe

¶ Utr clericus bñficiatus exẽs in (voto. 4
minoribꝫ cũ est abñs ex cã legitima ꝛ deseruit eccl̃ie p vicariuꝫ teneat ad horas canonicas: ꝛ. fm Pa. in.d.c.j. q̃ sic: ꝛ hꝫ est ꝛ mente Inno. in.d.c.j. ꝛ Jo.an. ꝛ est tutius lꝫ Abbas ꝛ

q̄dā alij dicāt q nō teneāt: q̄s credo dicere vez si nullā vtilitatez in abn̄tia recipet ab eccl̄ia: als nō est vera opi. cū nō solū bn̄ficium dr̄ vt seruiat eccl̄ie: sz etiā vt oret p his q̄ bn̄ficium ꝓstituerūt. Lō cor. cū h̄ Lar. in. d. de. j.

5 ¶ Utz clericus excōicatus teneat ad horas: R. q si ē minori excōicatōne innodatus pōt z debet dicere etiā cū alijs ſm q. j. dicā. Si vo ē excōicatus maiori excōicatōne sic solus tenet dicere sine Dn̄s vobiscum. z etiā degradatus si est in sacris. vel si nō est in sacris si tn̄ tz bn̄ficiū. Facit qđ legit z notat in. c. legi. xxj. q. j. in. j. gl. z ꝓcor. cōmuniter doct. in h̄

6 ¶ Utz papa possit dispensare vt p̄fati non teneant ad horas cānonicas: R. ſm Pa. i. d. c. j. q nō: q̄n septies in die teneant laudare deū. In mō aūt dicendi dispensare pōt.

7 ¶ Utz dimittens officiū ex infirmitate excuset: R. ſm Inno. in. d. c. j. q sic: si est talis infirmitas in qua directe vel occasionaliter sibi obesset vel obesse timeret si celebratōni intenderet. Dicit tn̄ Pa. in. d. c. j. q si nō cumentū esset leue vt in febre q̄rtana vel longa vel modica nō excusaret si nō diceret.

8 ¶ Quid si ex oblitione aliquā horā dimisit: R. nō credo q sit mortale p̄ctm̄: dz tn̄ supplere qđ omisit z doleat de negligētia sua. Inno. aūt in. d. c. j. videt sentire q ꝓfessor posset ei iponere aliā penitentiā etiā si volūtarie dimisit: lz ꝓsulat vt imponat q suppleat q̄ omisit nisi q̄n videret nō ꝓficere. Sz h̄ tenet de bono ꝓsilio: z qđ cōfessor posset ei imponere aliud qđ sit ad laudem dei. puta septem psalmos z hmōi. tenet Tho. in q̄li. z Pe. de palu. in. iij. di. xv. etiā si dimisit volūtarie.

9 ¶ Utz nō hn̄s librū vel carēs visu z hmōi excuset si nō dicat horas: R. q sic. ar. de. fi. de vita z ho. de. dū tn̄ suppleat p psalmos. vl̄ Pater noster z huiusmōi.

10 ¶ Utz p̄fati obligati ad horas peccēt mortaliter ipas omittēdo ex negligētia: R. Hen. de gan. in q̄li. tenet q peccat mortaliter omittēdo: nisi rōne infirmitatis vēl alterius cause legitime impediat. Rig. vo anglicus in q̄li. dicit q si dimittat ex negligētia n̄ audere dicere q mortaliter peccaret. Si vo ex fastidio diuini cultus vel ꝓptu sic mortaliter peccat. Credo etiaz q ꝓsuetudo i hmōi dimissiōe sit mortale p̄ctm̄ Nec Riga. q̄ opi. est humanior.

11 ¶ Utz clericus bn̄ficiatus nō dicēs officium teneat restituere fructus q̄s interiz recipit ab eccl̄ia: R. Jo. cal. in. d. c. j. dicit q sic: q: ꝓpter officiū dat bn̄ficiū. vt in. c. diuersis. de de. cōiuga. Et ideo cū aliq̄d dat ꝓpter cāz causa n̄ secuta repetit. ff. z C. de ꝓdi. cau. da. ca. nō se. p totum. do. Lar. tenet ꝓriū. z Pa. dicit q prima est nimis rigida. Sz ego credo q lz sit rigida: tn̄ est vera. z ideo sequēda. Et responsio Pa. ad motiua Calde. nō ē valida: q: lz detur redditus vt viuat. vt dic. c. diaconi sunt. xciij. di. z. c. ij. de p̄bē. nō q̄ dē tn̄ simplr̄ sz vt viuat ſm cultū dei. z facit p h̄. c. clericus victū. xcj di. arguēdo a maiori. z h̄ tenet etiā Lau. i clericis q̄ nō implēt officia sua: sz voluptatibus vacāt q tenent fructus restituere.

¶ Quid deberet dici p horas: R. Lar. in de. j. de cele. miss. Lau. dic q si est ꝓstitutio vel ꝓsuetudo illa seruet. xij. dis. nouit. q: nec h̄ vel illud dicere est in p̄cepto cū diuersi diuersa dicant. de pse. di. v. in die resurrectōis. verz est q clerici seculares debēt dicere ſm ordinē Romane eccl̄ie. d. c. in die. vel ſm eccl̄iam metropolitanā. xij. dis. c. fi. nec reprobat vsus alicuius ecclesie antiquus ſm Lau. Ubi clerici sunt ptē ti tribꝰ psalmis: lz eccl̄a romana vel metropolitana h̄ nō seruet. Secus esset si p̄uata pso na h̄ sibi faceret. Aduerte etiā q: dic Directoriū. li. j. ti. viij. q clerici ordinati ad titulū sui p̄monij p̄nt dicere qđ cūq officiū volūt: q: nō obligant ad istā vel illā eccl̄iaz. In regularibꝰ vo dic seruandā eoz regulā vel statutuz in h̄. xij. dis. c. fi. Et h̄ verz nisi sint p̄uilegiati vt clerici z religiosi q̄ sunt cōmēsales domesticī alicuius cardinalis seu ep̄i gr̄az z cōionem sedis aplice h̄ntis q̄ licite se eis ꝓformare debent. vt in. c. fi. de cele. miss.

¶ Quid de eo q̄ ex dispēsatōne ē bn̄ficiatus in duabꝰ eccl̄ijs: R. q dz dicere officiū ſm illaz in q̄ tenet facere residētiā. q si ad nullius residētiā tenet. tūc credo q pōt se ꝓformare illi ecclesie in q̄ se repit officia celebrare. Si vo dic p se: tūc ſm Tho. in q̄li. videt q deberet dicere ſm ordinē illius eccl̄ie in q̄ hz maiorē dignitatē: q̄uis forte in alia hēat pinguius bn̄ficiū. Qđ credo de bn̄ esse nō de necessitate forte verū cū possit dicere qđ vult. vt satis pz p no. in c. j. de cele. miss. Jnno. z alios doc.

¶ Utz peccet mortaliter q̄ ad libitū suū mutat officiū ꝓsuetū: R. Credo q sic in clerico p bendato z religioso. Secus in alio ordinato ad suum patrimonium.

¶ Utz monachus p̄positus eccl̄ie seculari teneat dicere officiū mōachale: R. q si ꝑpetuo ē assumptus z sic trāslatus. sic cū nihil hēat cōe cū mōasterio. xvj. q. j. nep cuiuslibet. nō dicet mōachale: sz illius eccl̄ie ad quā trāslatus ē. z plz Jo. xvj. q. j. c. ij. z Hos. i summa. de stamo. z Hostien. in sum. e. ti. Secus esset si nō

esset trãslatus nisi ad tps: qz dz dicere mona chale. zh videt sentire gl. in de. fi. de cele. mis. Et fac tex. ibidem in argumentũ.

16 ¶ Quid si dicẽdo officiũ in choro cũ aliis ex aliq necessitate intermisit psalmũ vl lectõez: R. fm Inno. i. c. dolẽtes. de cele. mis. q ñ tenet illd reassumere lz sit cautius vt reassumat dũ mõ nõ subtrahat vocẽ suã ab offõ chori: imo plus dico q etiã si aliqd omisit ex negligẽtia sua q nõ dz supplere subtrahẽdo vocem ab officio chori: lz postea suppleat si aliqd notabile omisit. Si vo esset ỹlus vl qd minimuz suppleat p aliquẽ psalmũ vl pz nr. Idez dicit Hẽ. de gan. in qli. q si qs nõ ex malicia: lz cũ cã legitia nõ intersit in pncipio officij vl fini q nõ optet a capite reincipere vel finẽ pficere ppt pfectõez charitatis q vnũ corpus reputant. zqd m9 dixit extimat alter dixisse. Et hoc verũ nisi chorus multũ in pncipio pcessisset vel multũ de fine restaret. Hec ille.

7 ¶ Utz teneat qs dicere id qd fm consuetudinẽ chori aliqs solus dicit vel associatus qñ dicit officiũ in choro: R. q nõ fm Pe. de pal. in iij. di. xv. qz id qd dicit vnus reputat dici ab oibus qñ ex aliq rõnabili cã ita est consuetũ vt solus tale quid dicat.

18 ¶ Utz dicẽs officiũ si ptermittat vnã horaz ex oblitione vl qd sile: puta lectiõez vel psalmũ teneat iterz reiterare totũ: R. vt colligo ex doctrina Inno. vbi. s. zsequit Lauẽ. q nõ: lz sufficit supplere qd omissum ẽ. Uñ q dimisit hymnũ vel psalmũ pmi nocturni cũ aduertit tẽ in tercio nocturno nõ oportet q reincipiat disturbãdo officiũ: vel q dixit terciã zaduertit nõ dixisse pmã nõ optet q dicat iterz terciam. Sz post officiũ suppleat omissum zdoleat de negligẽtia. dic Pe. de pal. vbi. s. q q notabiliter male dixit officium si vult euadere mortale dz reincipere totũ. Sz si modicuz dimisit puta psalmũ vel ỹlum vel dictõez tenetur illud repetere post offm vl aliqd loco eius dicere si vult euadere pctm veniale.

19 ¶ Utz debeat dicere Pr nr post horas: R. q sic: post vesp as zmatutinũ. de cõse. dis. v. c. id semp. zde consuetudine dz in fine oiuz horarũ: qz matutinũ accipit p oi officio vsqz ad nonã zp vespe oc aliud qd restat. vt ptz in. d. c. id semp. zc. cõuenit. ibidem.

20 ¶ Qua hora sunt dicẽde hore canonice: R. q debẽt dici tpe suo. s. matutinum in nocte: pma in ortu solis. zsic de ceteris nisi ex necessitate. vt hic. j. dicam.

21 ¶ Sz nũqd in sero potit qs dicere matutinũ sine pctõ: R. vt ex pdict pz q sicsi ex rõnabili cã fac. qz fm Tho. in qli. Melius est si debitas laudes pueniẽdo reddam9: zalia honesta officia postea faciamus: q si p vnũ aliud impediat. Secus esset si faceret nõ ex rõnabili cã: qz sic eẽt pctm. ar. c. clic9. el. j. xcj. di.

¶ Utz sit mortale pctm nõ dicere horis debitis sine cã rõnabili: R. q nõ: nisi qs faceret in pteptũ dei vel ecclie cũ nullũ ius pcipiat q dicat horis debitis: nisi de. j. de cele. mis. q videt pceptiua ppt ỹbũ sancim9. s. q offm horis debitis in cathedralibz reglaribz zcollegiatz ecclesijs deuote psallat. Et iõ credo q peccarent mortalit plati si in pfatis ecclijs horis debitz nõ facerẽt dicere. zetiã illi q vel sunt bñficiati in pfatis ecclijs vel sbditi platoz regulariuz: cũ imponit eis a platis si nõ diceret. Nec accipias horã debita ita ad punctũ: lz grosso mõ zlargo: sic dicere matutinũ in aurora vel qsi censeat in media nocte zhmõi: alis aũta pticularibz plonis vel in alijs ecclijs a pdictis ñ dicere horis debitis erit pctm veniale sine rõnabili cã. Ex cã vo rõnabili etiã in pdictis ecclesijs liceret: vt puta qz pcessio ẽ tẽda vl pdicatio zhmõi. Et ppter ea pueniũt tps debituz.

¶ Utz matutinũ sit dicendũ añz missa dicat. vide. j. Missa. §. ij. 23

¶ Utz idẽ sit de pma. vide ibidem. 24

¶ Ubi debẽt dici hore cãonice: R. q in ecclia. vt no. glo. xcij. di. i. c. fi. Sz h intelligo q ad clericos q in ipa sunt bñficiati. ppt ỹbuz positũ in. d. c. fi. ecclie deputatus. g videt clericz bñficiatz q peccet mortalit sine rõabili cã ibi nõ dicẽs officiũ. qz dic ibi tex. in. d. c. fi. q q nõ cuenerit deponat a clero. Et q ad ecclesias collegiatas vl reglares daz ẽ q ẽ de pceptο vt ibi dicat. vt pz i de. j. de cele. mis. no. Inno. i. c. j. de cele. mis. q ad alias nõ credo. 25

¶ Sz nũqd peccet totiẽs mortalit qtiẽs non cuenit clericus bñficiatz vl religiosus ad chorũ sine cã rõnabili: R. q nõ credo: qz materia nõ videt ita põderosa: lz qñ duceret in consuetudinẽ vl qñ offm ecclie patereť iactura in celebratõe: tũc nõ excusarẽ a mortali. Et sic limito zintelligo. d. c. fi. Ex aliq tm rõnabili cã lz platis zaliis se abñtare: dũmõ offm dicat eũdo vl stãdo in domo sua. Nec ob. c. eps. de cõse. di. iij. Qd videt innuere sufficere epo si die dñico ad eccl̃az cueniat: qz illd. c. nõ dat licẽtiã abñtie: lz nõ vult vt p alia cã qz ifirmitatz zsilis absit diebz festiuis. Et q aliis diebz debeat inesse fac. c. cuenit ad nos. vij. q. i. zc. epus vile. xlj. di. cessante. itellige ipedimẽto. 26

¶ Quo ad attentõez seu deuotiõez Queritur vtz peccet mortalit nõ dicẽtes officiũ deuote 27

7 studiose ff. glo. in cle. j. in ℣. fructus. de cele. miss. 7z q̄ suffic dicere oze lz nō corde. Et cū ea ꝓcurrūt multi canonice. i. c. volentes. de cele. miss. Illū ät tenēt q̄ ēt de p̄cepto vt dicat deuote 7 studiose p. d. c. volētes. vt sic deuotio denotet attentōez. 7 studiositas modū dicēdi. Sed tu dic fm Pe. de pal. in. iiij. di. xv. q̄ attentio ad offm sic ad qdlibet bonū op9 pōt req̄ri duplex. Prio vt offm ab intentōe p̄cedat. 7 isto mō attētio req̄rit ad offm nō solū ppm meritū sz etiā ad euitādū pctm: qz nullū op9 ē meritoziū nisi ex intētōe p̄cedat alik nō ect hūanū cū hō sit hō p rōnē 7 volūtatē. Silr ad euitādū trāsgressiōes p̄cepti: qz p̄ceptū dat hoibz. Et ideo oportet q̄ nō p̄cedat ex sola imaginatione q̄ cōis ē nob 7 brutis. sz ex deliberatōe q̄ requrit attētionē. Scdo mō vt totū offm attentio ꝓcomitet actualiē. 7 h̄ ñ req̄rit nec in officio nec in alijs bonis oziombz vl opibz: qz ē impossibile hūane fragilitati. Req̄rit tñ q̄ oziās sciēter ñ distrahat mētē ab officio: qz h̄ ñ posset esse sine mortali pctō vel veniali. Nā euagatio q̄ est p̄ter intētionē 7 ppm p̄cedentē occupatōez licitā nō ē pctm. secus si ppm illicitam. Sz euagatio q̄ est aduertētis 7 solū fm actū interiozē lz sit temeraria 7 grauis forte: nō tñ est mortale nisi ppm p̄ceptū: qz ecclia nō hz iudicare de interioribz actibz mere ppm qđ mīster ecclie: lz dicendo offm aliud cogitet: nō videt trāsgressoz p̄cepti ex natura facti. Si ät euagatio mētis sit ex h̄ q̄ aliqs sciēter se occupat in actu exteriozi q̄ nō secū patit attētōez: sic videt esse mortale pctm 7 directe ꝺ p̄ceptū. c. volētes. de cele. miss. vbi p̄cipit vt studiose p̄sit 7 deuote dicat: h̄ nō obstāt q̄ occupātes sci actu exteriozi sciēter sibi attētōez subtrahūt. Idem Tho. i. iiij. di. xv. dic q̄ qñ aliqs mētē ex ppositio distrahit ad alia in oziādo sine culpa non est: 7 p̄cipue si in alijs spōte se occupat q̄ mentē distrahūt: sic sunt exteriora opa. Et si mēs ad ziū euagef erit culpa mortal. Si ät sine h̄ q̄ p̄cipiamus mēs ad alia euagef vel culpa caret vel puissima erit nisi p̄cedens cogitatio ex q̄ ꝓtingit euagatio talis esse dicat in culpa hec ille. Et h̄ teneas. limitādo tñ dictū Tho. vez q̄ ad oziōnē q̄ ē de p̄cepto sic ē offm 7 h̄moi nō ät q̄ ad oziōnē q̄ ex deuotōe ē 7 volūtate solū. Aduerte tñ fm Tho. scda scde. q. lxxxij. ar. j. q̄ deuotio nihil aliud esse videt qz volūtas q̄dā pmpte se tradēdi ad ea q̄ ptinēt ad dei famulatū. Silr attēde fm Tho. i. iiij. di. xv. q̄ req̄rit q̄ attētio remaneat in oziōne nō p essentiā actus: nec sufficit q̄ sit in h̄itu solū. sz q̄ sit fm ꝓtutē q̄ est mediū qđ inf pdicta duo 7 tunc videt manere fm ꝓtutē qñ accedit ad oziōnē cū intentōe aliqd impetrādi vel deo debitū obsequiū reddēdi: etiam si in p̄secutiōe mēs ad alia rapiat: nisi tāta sit euagatio q̄ oī no deperat vis pme intentiōis. Et ideo oportet q̄ sepius hō cor renocet ad seipz. Et ex his pz qđ tenēdū de fabulātibz 7 alias dissolutōes facientibz in officio: aut ipm dicētibz faciendo aliqđ exercitiū manuale. qđ bñ no. Et fm p̄dicta itellige 7 limita. d. c. volētes. 7 doc. ibidē.

¶ Utr clericus cantās in ecclia offm diuinū 28
vt placeat pplo peccet ff. Pa. in. c. vt quisquis. de vi. 7 ho. cler. q̄ sic. Guiter. Un dic Isidorus. Deum moribus stimulat q̄ pplm vocibz mulcet. Facit qđ dz 7 notat. xcij. dis. c. j. 7 ij. De quo tñ vtr sit mortale vel veniale vel nullum. Dic vt. j. placere.

Horror future vite ē filia luxurie in q̄tū reputat bonū eternuz vt bonū arduū: qz ꝓpter delectatiōes venereas nō appetit. imo fastidit bona eterna ac si nō essent ardua 7 summa.

Hospitale qđ alio vocabulo dz sinodochiū: aliđ dz religiosum: aliud nō religiosuz. Hospitale religiosum dz q̄n auctoritate epi edificatū ē. c. ad hec. de reli. do. 7 tūc p̄tinet ad ipm epm nō vt disponat de redditibz ad libitū: sz vt ordinet vt dispēsent ad vsum destinatū. arg. de. qz ꝓtingit. de reli. do. Hospitale qđ nō est religiosum ē illud qđ sine auctoritate epi ꝓstructū est: nec eps pōt se de eo intromittere: sz patronus q̄ edificauit ad libitū disponet. vt in. c. i. ter dilectos. 7 ibi p Innoc̄. de dona. Et q̄uis eps exercuerit ibi vnū ius epale: nō pōt tñ p̄r h̄ alia exercere fm Fede. ꝺsi. xxv. q. de possessione vnius articuli nō ē inferēdū ad alios articulos. vt in. c. cū ꝓtigat. de testi. Nec ob. c. j. de relig. do. qz locus de q̄ loquit necessario debebat esse subiectus alicui epo. 7 ideo p̄sumit p eo q̄ exercuit vnū ius in eo. Silr infert Joh. an. in regula. qđ alicui. li. vj. in mercurialibz. q̄ ꝓnus q̄ exercuit ius p̄tādi alio nō apparēte p̄sumit ꝓnus: ex q̄ ius ꝓnatus ad aliquē dz ptinere 7 alius ñ appareat: nisi iste q̄ exercuit actus ꝓni. non sic in casu nro: qz hospitale necessario nō est religiosum: vt pz. Limita tamen h̄ q̄ eps nō pōt se intromittere qñ nō est religiosuz. fm Pa. in. c. j. 7 c. de sinodochijs. de reli. do. vez nisi ꝓnus q̄ ipm edificauit esset mortuus: qz tūc ad curā epi ptineret vt volūtas defuncti pia mādata exequtōi. vt videt ter. in aut. de eccl. ti. §. si qs edificatōe. 7. §. se. vñ lz talis locus nō teneat epo

mdere in ep̃alib⁹: tñ ep̃us curã hẽ põt ex quo pius locus ẽ. Qõ vex ẽ nisi testator q̃ ip̃z edificauit alĩ expresse disposuisset: qz illud seruandũ. vt in. d. §. si q̃s. Ex q̃ p̃z q̃ libet põt hospitale edificare etiã cũ oratorio fm Hostiẽ. z Pa. in. d. c. ad hec. sine alia auctoritate: sz in oratorio nõ põt celebrari sine lnia epi. de p̃se. di. §. c. vnicuiq;. z. d. c. inter dilectos.

1 ¶ Quis põt p̃fici p rectore hospitalĩ: R. Pa. in. d. c. ex sinodo chijs. q̃ religiosi ñ p̃nt reputari nisi talia hospitalia hẽant curã aiaz. vel nisi hospitale esset sbiectũ mõasterio. z mõachus reputare ẽ p abbatẽ tãq̃ obediẽtiarius fm Fede. ꝑsi. lij. Clerici sedares p̃nt eẽ rectores sz nõ p̃nt hẽ in titulũ bñficij. vt in de. qz ꝓtingit. de reli. do. z de. p lras. ꝺ pbẽ. Laici omnes p̃nt institui rectores: dũmõ sint viri idonei z puidi z boni testimonij q̃ sciant velint z possint loca ip̃a z iura eoz vtiliter regere. vt in de. p̃dicta. qz ꝓtingit.

2 ¶ Quid debent facere p̃dicti rectores: R. q̃ debẽt ad modũ curatoz z tutoz iuramẽtũ pstare ac inuentariuz facere de bonis ip̃oz locoz z annuati reddere rõnẽ ordinarijs sub q̃bus sunt vel ab eis deputatis. Alioq̃n collatio. p̃uisio z ordinatio taliũ ẽ nulla ipso iure. vt in. d. de. qz ꝓtingit. nec qz nõ exhibẽt hẽ ad hospitalia militariũ ordinũ aut alioz religiosoz. Precipit tñ oibus rectoribus sb obtestatiõe diuini iudicij z p obediẽtiã vt redditus i vsus pauperũ p̃uertãt z nõ in alios. Rectores tñ militariũ z religiosoz hospitaliũ sufficiẽ puideãt fm eoz ordinũ instituta z antiq̃s obs̃uãtias pauperibus. Qõ ẽ limitãdũ q̃n q̃d superest exponũt p fide vel pie: als nõ excusant si male expendũt in nõ pios vsus: qz negare ñ põt q̃n tales redditus sint instituti ꝑ pios vsus.

3 ¶ Quid ꝺ administratõe sacroz z celebratõe in ip̃is hospitalibus pauperibus ibidẽ: R. q̃ ꝺz seruari antiq̃ ꝺsuetudo q̃ ad exercẽda z ministranda sp̃ualia sup̃dicta. vt in. d. de. qz ꝓtingit.

4 ¶ Precipit oibus ad q̃s de iure vel ꝺsuetudine vel statuto vel p̃uilegio ptinet cura hospitaliũ q̃ bona de̊pdita alienata ĩdebite in statũ debitũ reducãt z reformẽt vt rectores iuẽ facultates puẽtnũ insistãt sustẽtatõi z receptõi miserabiliũ psonaz: in q̃ si negligẽtes fuerint ordinarijs innũgit: vt ipi si nõ sunt exẽpta auctoritate p̃pa. si vo exẽpta sunt auctoritate aplica cõpellãt ad p̃dicta faciẽda p cẽsurã eccl̃iasticã cõpescẽdo tã eos dẽ q̃s q̃scunq̃s ꝺdictores cũ dãtibus auxiliũ ꝺsiliũ vel fauorem non obstantibus quibuscunq̃s p̃uilegijs. quo ad hoc. ꝺ. de. quia ꝓtingit.

Hospitalis quõ ꝺz esse clericus. vide. s. clericus. iij.

Hostiarius dr̃ idẽ q̃ ianitor. Nã i veri testõ. j. Paral. v. Hostiarij electi sunt ad custodiã tẽpli vt nõ ingrederet̃ in illõ imũd⁹ spũs in oratorio. Un hostiarij dicti sunt eo q̃ ꝑsint hostijs tẽpli. Ipi em̃ tenẽtes claues omia ĩtus extraq̃ custodiũt atq̃ inf bonos z malos hñtes iudiciũ fideles recipiũt: z infideles abijciunt. xxj. di. cleros. in fi. z. xxv. di. plectis.

Hosti seruãda est fides promissa. xvij. q. j. z. xvij. q. iij. innocẽs. Qõ limita. vt. j. iuramentũ. v. §. xvij.

Humilitas vera req̃rit tria. Primũ suũ ꝑius nihilatõez: hẽ est q̃ reputet se oĩb⁹ viliorẽ: z sz cognoscat se hẽ aliq̃ bona rei: q̃ alij nõ hñt tãto magis ꝺz in se vilescere cogitãs q̃ si re⁹ talia alijs dedisset gr̃iores deo essent q̃z ipe. Et sic cũ ꝛitate põt se existiare viliorez oĩb⁹ z magis ingratũ. Et hẽ q̃ voluit dicere Beda in omel. sabbati tercie dñice q̃dragesime. Cũ aliũ inq̃t peccatẽ ꝑspicim⁹ mortuum deoz suz iclinem⁹ z q̃z abiecti ex nra fragilitate sum⁹ si nos diuia pietas nõ sustẽteret hũilit̃ inspiciam⁹. Hẽ ille. Et Jo. xiij. cũ fecerit̃ hec oĩa dicite: qz sui iutiles sum⁹. q̃si dicat ex ꝑsideratõe hũili obligatõis quã hem⁹. qz cũ augẽt dona rõnes etiã crescũt debitoz. Scõm pmptã aliquã obtpationẽ. Un de renũ. c. nisi cũ pdẽ. tũe verã hũilitatẽ oñdis cũ p eã locũ sublimẽ effugies: z tñ p obediẽtiã nõ dimittes. Nã vera hũilitas facit q̃sq̃ magis alijs de se credat q̃z sibi ꝑpi. qz dic Greg. si se meliorẽ alijs nõ crederet neq̃z alioz ꝺsilia sue deliberatõi ꝓponeret. Et hẽ vex in oi dubio q̃ potius debet alijs credere q̃z sue opinioni: sec̃ in alijs. Ter cũ qõ req̃rit humilitas ẽ: vt dona dei q̃ in se hz abscõdat. z se solũ vilẽ ab ex demõstret: nisi in q̃ntũ honor dei z bonũ primi aliud req̃rit. Nã nõ est hũilitas q̃n p salute primi z ad edificatiõez aiaz posset oñdere z pdicare dona dei q̃ hz si ea occultaret: qz dr̃ Math. v. Luceat lux vra ẽ. Nõ tñ dz magis vilescere in apparẽtia q̃z importet cõditio sua z q̃litas respectu eoz cũ q̃b⁹ viuit: qz sic potiꝰ esset superstitio q̃z humilitas. xlj. di. c. q̃squis reb⁹. in p̃n.

Actãtia ꝑpe importat q̃ hõ ꝺbis se extollat. fm Tho. sc̃da sc̃de. q. 122. ar. j. z patet. ex. c. imitare. vj. q. j. Et ꝓcedit fm Greg. in li. xxiij. moraliũ. Alij

qñ ex superbia: sicut a causa interius motiua: quia ex hoc q̄ quis p arrogantiā interius supra se eleuatur: plerūq; exterius maiora quedam de se iactat. Et ꝓpterea ponitur a Greg. ibidem tercia species supbie: licet nō sit idem quod superbia: sed est tamē a causa impellente. Aliqñ ꝙo p̄cedit ab inani gloria. sic a causa finali inq̄tum. s. iactator intendit q̄ p suam iactantiā gloriā ꝙsequet. Et ideo ponitur etiā a Greg. filia inanis glorie rōne finis. vt no. Alex. de ales sc̄da sc̄de. eo. ti.

1 ¶ Utr̄ iactātia sit p̄ctm̄ mortale: R. vt colligo ex Alex. et Tho. vbi. s. q̄ sic q̄dupliciter. Primi duo modi sunt inq̄tū ꝙsiderat ex se. Sc̄di duo inq̄tū ꝙsiderat ex causa vel fine. Prīo est mortale p̄ctm̄ qñ iactator p̄fert qđ est p̄ gl̄iaz dei. sic ille de q̄ Ezech. xxviij. Eleuatum est cor tuū et dixisti deus ego sum. Tales sunt qui iactant se suis meritis hīe aliq̄ dona dei vel a se habere. vel illi q̄ de p̄ctis mortalibus que fecerūt vel nō iactāt se vt strēnui videant vel etiā laudāt alios et iactāt de p̄ctis mortalibus que fecerunt. vt no. glo. in. d. c. imitare. Secus esset de veniali: q̄ nō est p̄ deū. Sc̄do est p̄ctm̄ mortale qñ iactatia est p̄ charitatez primi: sicut cū q̄s iactādo se p̄cipit in ꝓtelia primi sicut phariseus. Luc. xviij. Nō sum sic ceteri. velut hic publicanus: als aūt iactare se de eo qđ nō est p̄ gl̄iam dei vel charitatē primi ex se ē veniale. Tercio ē mortale p̄ctm̄ qđ p̄cedit ex tali supbia vel vana gl̄ia q̄ sit mortale p̄ctm̄. Si ꝙo nō erit mortale p̄ctm̄ talis supbia vel vana gl̄ia: sic nec iactātia ex eis p̄cedēs. Quō aūt supbia vel vana gl̄ia sit mortale. vide supbia et vana gl̄ia. Quarto ē mortale qđ p̄cedit p appetitu lucri in dānū primi notabile: sic cū q̄s se iactat magnū medicū: aduocatū: peritū multas sc̄itates facere: sic ceratani et hmōi q̄ false in nocumētū primi se iactāt. secus si nō esset in nocumētū primi: q̄ esset veniale p̄ctm̄. Intellige etiā si sit nocumentū alicui⁹ importātie: q̄ id qđ minimū ē rō apph̄edit q̄si nihil p̄m ph̄m. nisi intēderet etiā nocere in multo si posset.

2 ¶ Utr̄ iactātia possit esse in factis sicut in dictis: R. q̄ ꝑ̄ pe non: sz eq̄lenē sic. sicut cū q̄s in vestibus: in eq̄s: in domibus: in supellectilibus: in familia: in pulchritudine: et hmōi vt appareat diues d̄ magna de mortali nobili psapia et hmōi. et sic erit mortale p̄ctm̄ sic iactātia i dict̄ si p̄dicta q̄ fac̄ sint p̄ gl̄iaz dei et charitatē primi vl̄ ex superbia et vana gl̄ia mortali: vl̄ i receptōz primi.

Conomus dī cui res ecclīastica gubernāda mādat. vt. lxxix. dis. q̄ in q̄busdā. et idē ē iconom⁹ q̄ sindicus. et dz ē de clerico nō laicus. vt p̄z i. d. c. et. c. iudicatū. ibidē. et c. q̄m in q̄busdā. xvj. q. vij. de q̄ dic vt. j. laic⁹. §. j. Sz aduerte q̄ ē dzia int̄ actorē et p̄curatorem et sindicū seu iconomū ꝑm glo. in. c. ergaēpm. ij. q. vij. q: actor ꝙstituit a nō dño et auctoritate iudicis: et ad p̄ntes lites tm̄. Procurator ꝙo sp a vero dño ꝙstituit̄ siue ad vnā litē siue plures siue p̄ntes siue futuras. Sindicus aūt siue iconomus ab vniūsitate ꝙstituitur seu a collegio ad vnā cāz et plures et p̄ntes et futuras et auctoritate epi. de iura. calū. c. impator. in fi. Lanō tm̄ omēs administratores ecclīe vocat p̄curatores. j. q. iij. saluator. vide gl. ibidē. et in. d. c. impator. cū suis allegationib⁹. Tenet tm̄ Pa. in. d. c. impator. q̄ ad vnā certā cām solū ꝙstituit̄ q̄ pōt fieri sine auctoritate supioris. als nō.

Dulia est q̄dā reuerentia siue adoratio. de q̄. s. Adoratio. p totum.

Eiunij ꝑm sctm̄ Bo. i. iij. di. xv. pte. ij. ar. j. q iij. dī cōissime p abstinētia ab omni mortali Esa. lviij. Nōne hoc ē ieiunij qđ elegi dissolue colligatōes colli tui. dī etiā cōit̄ ois afflictio q̄ ꝙsistit in vigilijs flagell̄ et disciplis. Prope aūt dī ieiunij afflictio carnis p sbtractionē cibi et pot⁹ facta ꝑm istitutiōz eccle. et sic diffinit̄ ieiunij ꝑm Bof. ē sbtractio prādij et p⁹ cenā cui⁹libet ꝑ tempus vsq; in diē sequētē: et abstinētia a carnib⁹ et trahētib⁹ semētinā originē ab ipis: vt a lacte et caseo et ouis. Elicitur hec diffinitio. iij. dis. c. deniq;. Et ponit̄ Pa. in Rica de obseruatōe ieiunioz. Pro cui⁹ declaratōe q̄runt̄ dubia infrascripta.

¶ Utr̄ sit aliq̄ hora determiata in q̄ in diebus 1
ieiunioz sit comedendū. videt̄ q̄ sit cena: ibi post cenā. g̃ vsq; ad cenā ē abstinendū. Sed breuit̄ notādū est q̄ in iure nulla hora ē determiata p comessiōe in die ieiunij: nisi solū hora vespor tpe q̄dragesimali. vt in. c. solēt. de cō se. di. j. q̄ ideo reputata ē vt sic celebratis vesperis nō restat aliud offm̄ diurnū: sic fictōe iur̄ videamur. xl. dies ieiunare. de q̄ p Arch. in. d. c. solēt. et p Pa. in Rica de obser. ieiu. Et ideo seruāda ē ꝙsuetudo circa horā comestionis q̄ cōmuniter est in hora none vel circa. ꝑm Archi. in. d. c. solent.

¶ Sz nunq̄d frāgit ieiunij q̄ añ p̄fatā horā 2
māducat: R. videt̄ q̄ sic q̄ dragesima p tot. in. d. c. solēt. qđ dic q̄ nō sunt credēdi ieiunare q̄ añ q̄z vespertinū celebret offm̄ māducāt in q̄/

dragesima. Sz nō credo etiā in q̄dragesima frāgat ieiuniū q̄ añ statutā horā comedit etiam si p nōbile spaciū p̄ueiat nisi faceret i fraudē ieiunij: qz si q̄s attēdat ad ꝟba p̄fati. c. solēt. potꝰ loquit de pfectōe q̄z de necessitate. ꝛ lz gl. i. xxv. di. §. aliaſ ea dem̄. teneat q̄ sit pctm̄ mortale añ horā comedere. Tñ. c. j. ꝺ ꝓse. di. iij. qꝺ allegat p sua opi. nihil facꝫ p ea Meliꝰ forte faceret p ea. c. vtinā oī tpe. lxxvj. dis. qꝺ inuit ꝓsuetudinē p̄ie estimāda legē: qꝺ q̄dez admittere q̄ñ talꝭ ꝓsuetudo esset introducta eam̄te vt frāgeret ieiuniū q̄ añ p̄dictā horā comederet. qꝺ q̄dē ñ credo nisi vt dixi q̄ñ i fraudē ieiunij fieret. Et iō ꝓcludo cū Augꝰ. i. ꝺ. § alias ea dem̄. q̄ q̄tiēs q̄s corpe sanus alijs ieiunātibꝫ p̄ādere voluerit. s. añ horā q̄ ē pctm̄ veniale. ꝛ sic tene. Si ꝟo ex cā rōnabili nullū pctm̄ erit: qꝺ q̄dē lz etiā Inno. i p̄fata Rica. Et sic dic debere itelligi. ꝺ. c. solēt. Aduerte tñ fm doctrinā scī Tho. i. iij. di. xv. q̄ vbi hora comedēdi in die q̄ñ ñ ieiunat cēt hora fcia. in die ieiunij hora comedēdi cēt sexta. vñ dic q̄ qz ieiuniū eccl̄ie ꝺz ē penale ꝛ satisfactoriū. io sup̄ tps cōit comedēdi aliq̄d addit: ñ ātātū q̄ penit⁹ humor cibi assumpti exicce aut ꝟtꝰ natural debilitet. vñ puo residuo tpe. s. a sexta vbi cōit sumit cib⁹ nona occurrit in q̄ cibꝫ fm istitutōez eccl̄ie sumēdꝰ ē i diebꝫ ieiunij. H ille. Ex q̄ pz q̄ si cēt fcia veniret sexta. Qꝺ bñ nō.

3 ¶ Utꝛ pluꝰ q̄z sel comedere sit frāgere ieiuniū: R. q̄ varia fuit doc. opi. Bof. ꝛ cōit theologi in. iij. sen. tenēt q̄ sic si comedat p modū cibi Et iō idiffinitiue dī cuiuslibet cibi p̄uatio. secus fm eos si aliq̄d sumeret p modū medicie sic sunt electuaria ꝛ hmōi. Et fm Inno. in Rica dr obſer. ie. solū licet p remouēda infirmitate vel fugiēda. Sz p ꝓfuāda sanitate vbi nō ē signū infirmitat̄ ñ lz nisi q̄tenꝰ lz vti alijs cib. Alij tenēt q̄ nullo iure caueť q̄ solū sel in die ieiunij comedam⁹. Et p̄p̄ea dicūt licere pluries in die comedere sine fractōe ieiunij: dūmō fiat ex rōnabili cā ꝛ fm ꝓsuetudinez illoꝝ inť q̄s viuit. Et thuꝰ opi. videť fuisse Pa. i p̄fata Rica. Rō fm eū: qz cū ñ habeam⁹ ius specificū recurrendū ē ad ꝓsuetudinē loci. Fac. c. vtinā. lxxvj. di. Et ad dictū Ho. i. c. ij. e. ti. q̄ dic q̄ ꝓsuetudo i ieiunijs idicit ab eccl̄a nihil pōt facere. dic vez q̄ñ ꝓsuetudo ex toto aufert ieiuniū ꝛ ñ hz rōnabilē cāz i se: sz fuit iducta vt hoies se vēri dedicēt p̄p̄ē tēpalia gaudia. alꝭ sec⁹ vt no. gl. i. ꝺ. c. ij. Et p̄p̄ea dic idē Pa. putarem tñ q̄ aliq̄d comedere p collatiōe de sero magis ad sustētatōez nature q̄z ad delitias ñ sit pctm̄ nec frāgere ieiuniū dūmō fiat fm cō suetudinē loci ꝛ tpate. hec ille. Fac p h q̄ dō no. Inno. i. ꝺ. Rica. q̄ p̄andere pluries in die ieiunij ē ꝓ ꝓsuetudinē approbata eccl̄e. ꝛ sic videť sentire q̄ nō sit de iure specifico. Itē Inno. dic ibidē q̄ Cisterciēn. fecerť statutū vt seruiētes alijs aliq̄d sumāt i die ieiunij ꝛ licite. Itē q̄ seruiētes dñis q̄ faciūt credētiā ñ frāgūt ieiuniū. Mihi ꝟo videť q̄ opi. q̄ tenet q̄ soluz semel debeamus comedere sit verior si nō ꝟba sz mentē legis volumus amplecti. in. c. q̄dragesima. de ꝓse. dis. v. Et ideo ꝓcludo q̄ comedēs plus q̄z semel in die aliq̄d eoꝝ q̄ cōiter in cibū solēt sumi. vt panē fructus ꝛ herbas: q̄a etiā sctī herbis vsi sunt p cibo frāgat ieiuniū: nisi comestio ordineť potius ad medicinā q̄z ad cibū respectū intētois comedētis ꝛ p̄ncipaliter ex mō ꝛ q̄ztitate sumptuz ad id ordineť. lz ꝓsequēter aliqualiť nutriat. vtputa q̄ indigens potu ꝛ timēs ne dilauet stomachū ꝛ noceat aliq̄d sumit siue sit electuariū siue etiam panis vl fructꝰ ꝛ hmōi p euitādo nocumēto potus nō ad sustētatōez q̄ nō frāgat ieiuniū. nec restringo me solū ad electuaria vt q̄dā: sz vt dixi ad panē fructus ꝛ q̄ cū q̄z alijs q̄ sumit p modū medicie. ar. c. ad eius. v. di. Et h etiā videť tenere Pe. de pal. in. iij. Cōuenientius tñ ē a pane abstinere cū sit p̄ncipalioꝝ cibus in vsu: nisi sit alteratus ꝛ nisi sit carētia alterius rei. Nec ob. q̄ talia nutriāt: q̄ fm Tho. i. iij. di. xv. eccl̄a ñ attēdit in statuēdo id q̄ q̄cūq̄ mō nutrire pōt: sz id q̄ p̄ncipaliť ad nutriēdū ordiatū ē. Hec ille. Et sic tene: q̄ finis legis nō frustraťur ex hmōi sumptōe.

¶ Utꝛ pluries bibere vinū vel aquā frangat ieiuniū: R. Inno. in p̄dicta Rica q̄ ñ siue añ pastū siue post. Posset tñ fm Ri. i. iij. di. xv ar. iij. q. vij. frāgere ieiuniū q̄n videlz q̄s i mane biberet vinū vl cerei. ista nō ad extinguēdū sitim sz famē. Silr etiā ñ frāgit ieiuniū q̄ etiā añ pastū comedit ficus aut polēta aut aliq̄d hmōi p modū medicine ne deficiat in die ieiunij fm Pe. de pal. in. iij. 4

¶ Utrū cibis frāgit ieiuniū: R. fm Ric. vbi s. q̄ esu carniū. ꝛ sic trāseūt cōit doc. in p̄fata Rica. Arch. in. c. rogatiōes. de ꝓse. di. iij. Fac. ꝺ. c. deniq̄z. ꝛ. c. ꝓsilium. e. ti. de ouis ꝟo ꝛ caseo ꝛ alijs lacticinijs. Bof. in p̄fata diffinitiōe videť tenere q̄ silr frangāt. Inno. in p̄fata Rica dicit q̄ pōt statui vt ppter penuriam piscium vtamur istis lacticinijs in alijs ieiunijs p̄ter quadragesimā. tu dic q̄ cū nō habemus terr. expssuz q̄ ouа ꝛ lacticinia phibeat nisi solū in quadragesima. vt in. ꝺ. c. deniq̄z. q̄ ꝓsuetudo seruāda ē in alijs ieiunijs ex q̄dragesimā fm 5

Rich. vbi. s. q. v. t Pa. i. d. Rica. fac. d. c. vti nā. t ē cōis opi. Et tō pñt comedi vbi ꝓsuetudo ē in oīb⁹ ieiuniis pter q̄dragesime ieiunia alis nō lz. Nō tñ dicerē frāgere ieiuniū q̄ etiā comederet oua t lacticinia ex q̄dragesimam: vbi ꝓsuetudo nō ē: qñ nō p gulositatē sed ex aliq̄ rōnabili cā faceret. No. etiā ꝑm Hostiē. in sum. e. ti. q cuicūqz ꝓcedit vsus ouoꝝ t casei intelligit ꝓcessuz q etiā pōt vti sagimine. i. lardo. ar. c. ꝓsbyt. lxxij. di. t ibi gl.

6 ¶ Utrz ieiuniū cadat sb p̄cepto: R. ꝑm Ri. in iij. di. xv. ar. iij. q. ij. iij. t iiij. qr ieiuniū aliqñ accipit largissime, put ē actꝰ nature. t sic q̄libet ieiunat añqz comedat t isto mō nec ē actꝰ ꝓtutis nec de p̄cepto. Scō mō accipit large ꝑ put ē actꝰ ꝓtutis abstinētie. s. frenare delectatōes gustꝰ p cōpatōez ad abū ꝑm regulā rōis siue sel comedat i die siue pluries. t sic cadit generalit peccet qñ excedit lz solū qñ rō ꝓtutis tota lit extinguit. t h ē in casib⁹ qñ gula ē mortal. de q̄ vide. s. gula. Tercio mō accipit ꝑpe put abstinem⁹ etiā ab ill q̄b⁹ vti possemus saluo actu ꝓtutis. Et sic accipit in diffinitō ē p̄missa t oib⁹ supioribus t ꝑm cōez itelligētiā vocabuli: t isto mō cadit sb p̄cepto i duob⁹ casib⁹. s. qñ ex iuramēto quis vel ex voto se obligauit. Scō qñ ex p̄cepto ei idicit ab eccl'a l' ab alio plato. Fac. d. c. vtinā. de ꝓse. di. v. c. ieiunia.

7 ¶ Sz q̄ro qñ t q̄b⁹ diebꝫ ieiuniuz indicit ab eccl'a: R. q in ifrascptis tpib⁹. Prio q̄dragesima tota exceptis diebꝫ dñicis. vt i. c. q̄dragesima. de ꝓse. di. v. vbi dī q summa obꝺuationē ē obꝺuāda: t icipit in q̄rta feria q̄ p̄cedit ꝑmā dñicā q̄dragesime q̄ ad sec'lares. vt i. d. c. q̄dragesima. Quo ād ad clericos icipit sc'da feria post dñicā q̄n q̄gesime. vt i. c. deniqz. iiij. di. Sz cōit tenet q ē ꝓsiliū nō p̄ceptū: lz solū in q̄rta feria p̄dicta. Scō q̄ttuoꝝ tpa. vt in c. statuim⁹. j. di. lxxvj. Statuim⁹ inq̄t vt q̄tuoꝝ tpa āni ab oīb⁹ hoīb⁹ cū ieiunio obꝺuētur. Pria tpa cadūt in q̄dragesima. s. q̄rta feria t sexta t sabbo post ꝑmā dñicā q̄dragesime. Scōa cadūt q̄rta t sexta feria t sabbato post penth. Tercia cadunt q̄rta t sexta feria t sabbato post exaltatōnez sc̄e crucis. Ultima cadūt q̄rta t sexta feria t sabbato post festum sc̄e Lucie. vt pz in. c. de ieiunio. lxxvj. dis. ꝓ totū. Tercio oēs vigilie. xij. aplōꝝ sunt in observatōe ieiunij celebrāde p ter vigilias aplōrum. Philippi t Jacobi. t bti Joh⁹is euāgeliste. vt dic tex. in. c. ꝓsiliū nr̄m. eo. ti. t sm the scdz vigilia sancti Mathie. Petri t Pauli. Jacobi. Bartholomei. Mathei. Simōis t Jude. Andree t Thome. q̄rto vigilia Assumptōis dñe. vt in. c. j. e. ti. Quinto vigilia Natiuitatis dñi nr̄i. in. d. c. j. Sexto vigilia oīuz sctōꝝ. t sancti Joh⁹is baptiste. t sancti Laurē tij. ꝑm Jnno. vbi. s. t cōit doc. Nullo tñ iure iuenit expssuz: sz rōne ꝓsuetudinis h dicūt. qz vt dic Rich. in. iiij. di. xv. ar. iij. q. viij. si i aliq̄ regione est aliqd ieiuniū ꝓsuetū qd tñ nō est p̄ceptū p ius scriptū nihilominus obꝺuād̄ū est ab existentib⁹ ibidē. Facit p h. c. ꝓsuetudo. di. j. t. c. eccl'iaꝝ. t. c. in his rebus. xj. di. Sz dico ego verum qñ ꝓsuetudo hz oīa req̄sita. de q̄bus. s. Cōsuetudo. Septimo vigilia penthecostes. vt. lxxvj. di. c. de ieiunio. Et lz Gratianus teneat q sit de cōsilio in. §. necessario. ea. di. Tñ verius videt q sit de p̄cepto ꝑm glo. Jo. ibidem. in. d. §. Et pz euidenter in. d. c. de ieiunio.

¶ Quid si vigilia aliq̄z p̄fataz solēnitatum veniat in dñicā: R. q in sabbato p̄cedenti ieiunāda est. vt in. c. j. t. ij. de obser. ieiu. 8

¶ Qñ dz celebrari vigilia sc̄i Mathie tēpe biserti. vide. s. Biserti. 9

¶ Sūt t alie vigilie seu ieiunia indicta ab ecclesia sz nō de p̄cepto vt cōit tenet. s. aduentus dñi. de q̄ in. d. c. ꝓsiliū. t rogatōes. de q̄b⁹ in. c. rogationes. de ꝓse. di. iij. Item quarta t sexta feria. vt in. c. ieiunia. ea. dis. t sabbata omia. vt in. c. sabbato. ea. di. 10

¶ Utrz ieiunia indicta de p̄cepto ab eccl'a possint transferri de die in die: R. ꝑm Jnno. in p̄fata. Rica q sic. sic dī fieri in Frācia vbi sunt eccl'ie sancti Quintini: vbi vigilia oīuz sctōꝝ ieiunat tercio die p̄cedenti. Limitat h Pa. in. d. Rica dummō fiat auctoritate epi. ar. c. ij. de obser. ieiu. in fi. t bñ. 11

¶ Utrz p̄fata ieiunia de p̄cepto ab eccl'ia possint redimi vel in aliud cōmutari: R. Jnno. vbi. s. q non: nisi cā vl' necessitas in ieiunāte subsit. Qd intelligo ab iferiore a papa. secus est de ieiunio voti vel pnie. De q. s. ꝓfessio. vj §. iij. t j. votum. iij. §. ij. 12

¶ Utrz oēs teneant ad ieiunia indicta ab ecclesia de p̄cepto: R. Jnno. vbi. s. q sic: omēs q̄ sunt sane mētis doli capaces t potentes ad ieiunandū cū peccare possint t pctā deflere. vt in. c. j. de delic. pue. 13

¶ Utrz sp peccēt mortaliter p̄fati qñ soluūt ieiunia eccl'ie q̄ sunt de p̄cepto: R. glo. in. §. alias aūt ea demū. xv. di. t cōiter doc. tenet q sic si sine rōnabili cā q̄s ea soluat. Dñs Lar. in c. ij. de obserua. ieiu. tenet q non nisi ex ꝓtemptu vel in obediētia h faciat: vtputa qz non vult se sb̄ij cere p̄cepto superioris. Et dicit hoc 14

tenere Arch. in. d. H. alias. Sz Arch. ibidez recitat Jo. de fantu. h tenentē. Sz ego distin guo sm q. j. dicā Jnocēdictia. in pn.

15 ¶ Que sunt rōnabiles cāe excusantes a ieiu/nio? R. vt colligo ex Ri. vbi. s. ar. iij. q. iij. cū q̄ occurrūt cōiūcte. q. sunt. v. Prīa etas vt ſ. pueri q̄ sm alios vsq; ad pubtatē excusant a ieiunio. ar. c. ex lris. de sepō. ipub. vl sm alios vsq; ad plenā pubtatē q̄ ē in. xvij. in muliere z in. xviij. āno in masculo. aut sm alios vsq; ad. xxv. annū. ar. l. si q̄s aliq̄d. C. de his q̄ ve. eta. ipe. Ho. i. c. iij. de obser. ieiu. z cōiūcte theologi tenēt q vsq; ad. xx. alij ad. xxj. ānū excusant ar. c. cū vicesimū. de offi. deleg. Intellige q̄ nō tenent ad oīa ieiunia: sz bñ ad aliq̄ eis cōmē/suranda sm augmentū z pp inquitatē ad di/ctum vicesimū p̄mū annuz sm Tho. in. iij. di. xv. Propterea dico h remittēdū arbitrio boni viri vt pensata qualitate etatis ita iudi/cetur. ar. c. de causis. de offi. dele. Et idē dico de senib: lz q̄dam dicant eos nō teneri post an/nos. lv. ar. l. ij. §. fi. ff. de decurio. in tex. z in gl. ibidem: vbi excusant a muneribus personali/bus post. lv. annū excepto a tutela z cura a q̄/bus solum excusant post. lxx. annū. C. q̄ eta. l. vnica. Scōa causa est infirmitas: q̄ in eis natura debilis est z cibū necessariū in vna vi/ce si sumerent nocet. Et idem dico de debili/bus eadē rōne. Tercia laboriositas: sicut in il lis q̄ laborādo victū acq̄rūt seu rōne itineris vel alio mō nō p̄nt simul cum labore sufferre ieiuniū. Aduerte tñ q̄ intentio maioris lucri nō excusat sm Astē. Silr nō excusant q̄ no lunt p̄ducere oparios nisi ieiuniū soluāt nisi cā sit necessaria sm Astē. q̄ festinātiā req̄rit Quarta mēdicitas qñ cibū necessariū i vna vice hre ñ p̄nt. Quita q̄litas mlieris p̄gnan tis aut nutrictis ex appetitu ei neo aut nutri mēto fetus nō p̄nt ieiunare sine piculo vl ea z vl fetus seu pueri nō solū excusant: imo tenēt soluere ieiuniū sm Rod. vñ dicit Tho. in. iij. di. xv. q̄ sbtractio cibi p ieiuniū si impedi ret ea que necessarie sunt ad agenda cū q̄bus p̄uiuit ex societate vel officio teneť nō esset li/cita: sz diceret rapina.

16 ¶ Sz nūq̄d seruientes mēsis nobiliū aut legē tes ad mēsam religiosoz q̄ aliq̄d p̄libāt nec ficiāt in legēdo vel seruiēdo soluūt ieiunium? R. Rodo. q̄ nō: si h faciunt positis mēsis vel paz añ: ita q̄ ppter ptinuatōez tēpis dici de/beat totū vna mēsa. Jdē dicendū de illis qui iaz incepto p̄dio portāt encenia ad vicinū vel aliq̄d aliud faciūt: z postea redeūt ad cō/mestionem pficiendam.

¶ Utz vrores ppter phibitōnez viroz excu/ 17
sent? R. sm Jnno. in rica de obser. ieiu. q̄ nō a ieiuniis indictis ab eccla: sz a volūtariis sic xxiij. q. vl. manifestū. Credo tñ q̄ sbyter p/prius ppter scandalū viri cui aliq̄ mō ñ pōt obuiari posset dispēsare cū eis. ar. c. vt p̄stitue red. in fi. l. di. q̄ pceptū iuris positiui nō obli/gat quē cū scandalo. ar. c. ij. de no. ope. nū. z. c. nihil. de pscrip. cū similibus.

¶ Utz peregrinātes ex deuotōne excusant? R. 18
q̄ sic: si talis peregrinatio non pōt differri z si/mul cum ea ieiunare nō p̄nt. Nec obstat q̄ p̄ ceptū debet p̄poni p̄silio: q̄ sm Astē. in tertio dātis h mōi pcepta nō est excludere alias pi/as causas z magis necessarias. Secus ē de p̄ ceptis legis nature q̄ phibēt h q̄ō sm se ē ma/lū. Jdē sctus Tho. vbi. s. Et addit q̄ dz fie/ri cū dispensatōe supioris. Jdē dic de quacun q̄ alia opatōe bona: puta obediētia plati: p̄di catōe: auditōe p̄fessionū z hmōi. ar. c. nō me dio criter. de p̄se. di. v.

¶ Queri? si alie cause a p̄dictis possint assig/ 19
nari q̄ excusant a ieiunio indicto ab eccla? R. q̄ sic: multe. Et ideo tā in p̄fatis causis q̄z in alijs ē notādū q̄ si cā sit euidēs ex q̄ nō pōt ex toto ieiunare: licite hō p seipz pōt frāgere ieiu/niū p̄sertim p̄ sue tudine interueniēte: vl q̄ñ re cursus de facili nō pōt haberi ad supiorē. ar. p̄ fati. c. p̄siliū. Si vo sit dubia vel non ex toto tollit facultatē ieiunādi: sz solū in pte. vt pu/ta debilitas vel peregrinatio aut labor z hmōi dz ad supiorē recurri q̄ ptātem hz in talibus dispensandi sm Astē.

¶ Quis est supior q̄ possit in h dispensare? R. 20
Hostien. in. c. p̄siliū. de obser. ieiu. q̄ est epūs nec sufficit licētia simplicis p̄sbyteri etiā ex iu/sta cā nisi summa necessitas immineat: ita q̄ ad epm nō possit haberi recursus sine piculo. Rodo. aūt dicit arbitrio boni viri limitādū p q̄ta necessitate sit frangendū potius q̄z per doctrinā generalē: z sic cum pprius sacerdos sit ordinarius iudex p̄scientie. videť q̄ ipe pos/sit. Ego vo credo q̄ si loq̄mur de dispensatōne que est q̄dā relaxatio iuris: q̄ tunc ptinet ad epm solū q̄ cā subsistēte in ieiunare debēte pōt dispensare z in aliud bonū cōmutare talia ie/iunia. Et cā legitima ē debilitas p̄sone siue p ueniat ex defectu nature siue laboris. arg. d. c. p̄siliū. i fi. Si vo loq̄mur de declaratōe. s. vtz sit cā legitima vel nō: sic credo sufficiat illa cō fessoris pprij q̄ est bonus vir z etiā p̄siliū me/dici: sz medicus peccat si sine rōnabili causa vt frangat p̄sulit. ar. c. q̄d culpať. xxiij. q. j. Et sic intellige Rodo.

21 ¶Utr̃ nō ieiunans vno die teneat̃ altero die ieiunare? ℟. q̃ licet. tex. c. j. de obser. ieiu. videatur velle q̃ sic: q̃si sit obligatus ad duo. s. ad ieiunandū ⁊ illo die. Fac etiã ad ꝟ in ar. c. cū dilecti. cū notatis in glo. in ꝟ. forma. de dolo ⁊ ꝓtu. Tñ p. c. ij. ō obser. ieiu. ego teneo q̃ nō teneat̃: q̃ ibi nō imponit̃ frãgẽtibꝫ vt alio die ieiunẽt. fac ad ꝟ qō no. Inno. in. c. j. de cele. miſſa. de illo q̃ dimiſit officiū q̃ nō tenet̃ illud reaſſumere q̃si ſit ſeruitus cuiuſcūq; diei ⁊ variet̃ ex tpe. Nã ſi teneor ꝑſtare opas certo tẽpore ⁊ impedior nō ſum obligatus alio tẽpe: q̃ nō ſunt eedẽ opes variant̃ ex tempe. vt ẽ tex. no. in. l. ſi nō ſortẽ. §. libertus. ff. de ꝺ dit. inde. Itẽ ſi relinquit̃ mihi vſufructus ꝑ biennium futurꝫ ⁊ impedior nō poſſum petere vſumfructū alterius biẽnij: q̃ nō ẽ idẽ vſufructus. l. ſi vſufructus mihi. ff. de vſufru. ⁊ reddi. ⁊ habita. ⁊ tex. c. j. debet intelligi de trãſlatiõe fiẽda ex cauſa ꝓpter ſolennitatem.

22 ¶Sꝫ nũq̃d totiẽs peccat mortaliť q̃tiens comedit in die ieiunij fracti ſine cā? ℟. Jo. de nea po. in q̃li. tenet q̃ ſic. q̃ videt̃ reducī ad pceptū negatiuū: ſꝫ magis plꝫ opi. Durā. i. iij. q̃ nō niſi ſel niſi comedẽs nouo ꝓcẽptu mẽtis pluries comederet: q̃ tũc totiẽs peccaret mortaliť. Et hec ẽ cõioꝝ opi. ali. obligaret̃ ad impoſſibile: q̃ erq̃ ſel ieiunij fregit: iã illo ñ pot̃ ãplius facere illo die. Et iõ ꝓceptū eſt ſibi factū impoſſibile. ſecus eſſet de ieiunio q̃drageſime: q̃ ſꝫ fregerit vno die pot̃ tñ ieiunare ⁊ teneat̃ altero die. Et ſic q̃t dies omittit in q̃drageſima tot pctã mortalia cõmittit.

23 ¶Utr̃ liceat ieiunare in dñica ⁊ alijs feſtis ſolẽnibꝫ? ℟. q̃ ſic. niſi q̃s faceret q̃ſi volẽs deuiare a ꝓſuetudine ppli xpiani: q̃ turpis eſt oĩs pars q̃ ſuo toti nō cõgruit. pot̃ etiã eſſe illicitũ ſm Tho. vbi. s. ſi adeo ptinaciť ieiunium teneret q̃ nō crederet p deuotiõez feſti vtilitatem ieiunij compenſari poſſe. Idez dic q̃n ex alia ſupſtitiõe ꝟ faceret.

24 ¶Utr̃ ieiuniũ factũ in pctõ mortali ꝑſit? ℟. q̃ ſic q̃ztũ ad obediẽtiã mãdati ſi ẽ ꝓceptũ ab eccl̃a vel ex voto ⁊ hmõi. Scõo valet ad maceratiõez. Tercio ad oĩa alia valet ad q̃ valẽt opa facta ex caritatẽ. de q̃b. j. ſatiſfactio. §. vj

25 ¶Diũſis intẽtiõibꝫ ieiunat̃. vñ ꝟ ſus. Abſtinet eger: egens: cupidus: gula: ſimia: ꝟtuoſus. Eger vel q̃ nō pot̃ comedere vel ppt̃ medicinam. Egẽs q̃ nō hꝫ. Cupid⁹ ne exp̃dat. Gula vt poſtea audi⁹ comedat. Simia. i. hypocrita: vt laudet̃. Uirtuoſus. i. ꝟtuoſus vt mereat̃.

Ignorãtia alia bõa q̃ q̃s ignorat ea q̃ ei eſſent ocaſio pctī. vt in. c. q̃uis. di. xxxviij. Alia neq̃ mala neq̃ bona q̃ q̃s ig̃rat q̃ nō expedit ſcire. Alia mala q̃ q̃s ignorat q̃ ſcire expedit. Et hꝫ multiplex eſt. Alia iuris: alia facti. Ignorãtia iuris: alia iuris diuini: alia iuris naturalis: alia iuris canonici ⁊ ciuilis. ⁊ de iſtis ſcribitur. xxxviij. di. in ſumma. ⁊. j. q. iij. §. vlti. in tex. ⁊ in gl. ꝟ aũt nō intẽdo tractare de ignorãtia facti. q̃ hec excuſat. vt in regula ignorãtia. li. vj. ſꝫ ō ignorãtia iuris. ſ. p cui⁹ declaratõe queruntur plura.

¶Utr̃ ig̃rãtia mala ſit pctm? ℟. q̃ aut ignorãtia dic̃ ꝑuatiuez cognitiõis neceſſarie ad ſalutẽ. Et ſic ſm ſanctũ Bona. in. ij. diſ. xxij. q. pe. pot̃ eſſe duplr. Primo ita q̃ eſt in nobis ſꝫ nō a nobis. ⁊ ꝟ mõ culpa nō eſt: ⁊ cum nō ſimus eius ꝓncipiũ in ipa nec meremur nec demeremur. Scõo ita q̃ ẽ in nob ⁊ ex nob. ⁊ ꝟ ig̃rãtia ẽ culpa. ⁊ hec fit triplr. Primo mõ cũ ſumus in via ꝟitatꝫ volũtarie ab ea recedim⁹ in viã erroris nos ꝓcipitãtes. Et hec ẽ ig̃rantia erronea. vt in hereticꝫ. Scõo mõ cũ ad viaz poſſum⁹ ptingere ꝟitatis cupim⁹ in tenebris eſſe. Et hec ẽ ignorãtia affectata. Tercio mõ cũ ex q̃dã pigritia ⁊ negligẽtia nō curam⁹ veritatẽ addiſcere. Et hec dr̃ craſſa ⁊ ſupina. Sꝫ ꝓma maior culpa q̃z ſcõa: ⁊ ſcõa q̃z tcia. Et de hac dr̃ in. c. ig̃rãtia. xxxviij. diſ. ri. o. §. fi. Si ꝟo ignorãtia dic̃t ꝑuatiuez cognitiõis eoꝝ q̃ nō ſunt neceſſaria ad ſalutem: ſic nō ẽ pctm. vt. xxij. q. ij. c. in q̃bus reb. 1

¶Sꝫ q̃ ſunt neceſſaria ad ſalutẽ ſcire? ℟. ſm Tho. ꝓma ſcõe. q. lxxvj. q̃ oẽs tenent̃ ſcire cõmuniter ea q̃ ſunt fidei ⁊ vniuerſalia iuris ꝓcepta. Singuli autem ea q̃ ad eoꝝ ſtatuz ſeu officium ſpectant. 2

¶Utr̃ ig̃rantia excuſet aliquẽ a pctõ? ℟. ſm ſctm Bo. vbi. s. q. vl. q̃ ſi tãta ſit q̃ ꝑuet rõez volũtarij ⁊ rõnẽ ꝓcẽpt excuſat a toto ſic ẽ ig̃rãtia inuincibil q̃ ꝑuat ſimplr cognitõe iuris: ſic in furioſo ⁊ infante: niſi in talẽ ig̃rãtiã veniſſet ex culpa ſua q̃ tũc nō excuſat a toto ſꝫ a tãto. de quo dic vt. s. ebrietas. §. iij. Itẽ dic ſm Tho. in q̃li. de eo q̃ hꝫ ſufficiẽs impedimẽtuz ppt̃ qō ſcire nō potuit: puta fuit in carcere vl in terris ad quas ꝓſtitutio pape nō pꝛtenit ⁊ hmõi. q̃ nō peccat faciẽs ꝺ ꝓſtitutionez. Si ꝟo ignorãtia oĩno nō ꝑuat rõnẽ voluntarij ⁊ rõnẽ ꝓcemptus. ſic diſtinguo ſm Ri. ea. di. ⁊ li. q̃ aut eſt ignorantia cõmiſſionis q̃ q̃s non vult ſcire vt liberius peccet que dr̃ affectata. Et ſic nec excuſat nec allenĩat pctm: aut eſt rõne omiſſionis q̃ q̃s negligit ſcire q̃ teneat̃: que ſatis faciliter potuiſſet ſcire. Et hec dr̃ craſſa 3

ꝛsupina,ꝛhec excusat a tāto.s.q nō est tā gue pctm.sz n excusat q̄n sit mortale si ē circa ea q̄ sunt p̄cepti diuī aut nature.xxiij.q.j.si q̄s de rit.ꝛ.xxxviij.dis.c.q̄ ea. Si aūt sit circa ea q̄ sunt p̄cepti iuris positiui:sic credo q aliq̄n excuset a mortali ꝑm eam dī. de q̄ dica.j.iohe dientia.Et ꝑm p̄dictā intellige qd̄ dr.vj.q.j. quero.ꝛ.xxiij.q.j.c.scisma.ꝛ.xxxij.q.vij.quē admodū.ꝛ.xxviij.q.j.Ş.ex his.

4 ¶Ex p̄dictis ꝛad euitādū ꝓfusionē mltoꝝ q̄ circa ig̃rātiā scribunt adūte q si ex ig̃rātia q̄s facaliq̄d qd̄ nō ē ꝯ legē dei nec nature. credēs nō fore phibitū aliq̄ lege:cū tn̄ sit phibitū ꝛ tal ig̃rātia nō ē affectata nec crassa vel supīa: puta qꝛ laborat p viribꝫ scire sibi necessaria: puta si ē mlier vel rusticꝰ mercatoꝛ ꝛhmōi vadit libēt ad p̄dicatōes ꝛalia loca vbi declarā tur talia:ꝛfac qd̄ cōit facit ūtalij de sua q̄litate ꝛ ꝙuenit facere. Si ē religiosus studet libēt inꝛrogat ꝛhmōi q tal ig̃rantia excusat eū ab oī pēa etiā excōicatōis in iure posita q̄ ad foꝝ aie etiā ab oī culpa.p tex.claꝝ in.c.fi.q ma.ac cu.pos.ꝛp rōnē.c.cogscētes.de ꝓsti. Absurdū em̄ esset ad penā obligari ig̃rātē. Fac.l.fi.ff.de decre.ab dr.fa. Jura ꝙo q̄ vident̄ inuere ꝯtiū fundāt se sup p̄sumptōne.vt euident̄ colligit gl.in.l.j.C.de inf.ma.approbata p doct.ibi.ꝛ in.l.fi.ff.de ritu nup.ꝛin.l.q̄ ꝯ.C.de ince.ꝛin uti.nup.ꝛmagis apte colligit ex his q̄ notan tur in.d.c. cogscētes. vbi determinat q volēs pbare ig̃rātiā ad euitādā penā sit audiēdus. Hec nō intelligo de platis officialibꝫ medicꝫ artificibꝫ ꝛhmōi q̄ exercere hñt aliq̄ officia ex quibꝫ dānuꝫ notabile possz inferri primo ex ig̃rātia:qꝛ nō debēt officia talia assumere:nisi sint sufficiēter instructi ad ea exercenda:aliter eis iputat. Si aūt ig̃rātia sit affectata nō euitat penā:qꝛ in dolo est. Si ꝙo sit crassa vel supina:puta qꝛ nescit qd̄ cōit oēs sue ꝓditōnis scīūt:puta qꝛ p̄dicat.sz ipe p̄dicatiōez nunq̄z vult audire:vel nō curat inesse vbi talia pblice declarant̄:cū tn̄ cōmode possit non euitat penā.vt in.c.vt aiaꝝ.de ꝓsti.li.vj. De istis dr xxxviij.di.c.fi. Qui em̄ rebellīter viuit ꝛdiscere atq̄ agere bona recusat magis dyaboli q̄z xpi membꝝ esse oñdit:ꝛpotius infidelis q̄s fidelis esse monstrat. Si ꝙo id ꝯ qd̄ fac ex ig norātia ē ꝯ legē dei.tūc distinguo:aut exp̄ssuz est ꝛexplicitū in lege dei vl nature. Et sic igno rātia nō excusat a mortali pctō.xxj.q.j.si cu pis.nec etiā ꝓsequēter excusat a pena iuris di uini nec positiui ꝑm Sco.in.iij.di.vj. Facit qd̄ no.glo.in de.eos.de ꝓsang.ꝛaffi.fac.l.ve nia.C.de in ius vo.ꝛ.c. ignorātia.j.q.iij.qd̄ limita q̄ ad penā iuris positiui ꝑm qd̄ ꝙ.dixi Excōicatio.vij.casu.vlt.Ş.ij. Si aūt nō est explicitū sz reducibile maxime cū subtilitate sic credo excusari a culpa ꝛa pena illos q̄ non sunt ignorātes ignorātia affectata crassa aut supina. Et em̄ duꝝ esset dicere q peccat mor taliter q̄ facit ꝑm subtilitatē ꝯctū illicituz cre dens licitum ꝛhmōi. Facit p Ş.xv.q.j.meri to.ꝛ.c.fi.xxxvij.dis.

¶Utꝝ ignorātia iuris tollat bonā fidez q̄ ad 5
faciendū fructus suos:ꝛ.q nō.tex.est in.l.sz ꝛsi lege.Ş.scire.ff.de peti.here. Qd̄ limito nisi sit affectata vel crassa.

¶Que differētia inter ignorantiā nescientiā 6
ꝛerroꝛē:ꝛ.q ignorātia est nescire qd̄ scire te neꝛ debet.xxxvij.di.c.fi. Nescīētia est ignora re qd̄ scire nō teneꝛ. Erroꝛ est vnū p alio puta re.xxij.q.ij.in q̄b.ꝛ.xxxviij.dis.c.q̄uis. Sz melius ꝑm Frāci.in.h. Nescīētia simplicē ne gationem scīe importat. Ignorātia ꝙo scie p uatōez. Uñ ignorātia nihil aliud ē nisi care re scia quā q̄s natus est hr̄e. Hoc em̄ est de rō ne cuiuslibet p̄uatiōis. Q̄nq̄ aūt ignorātia ē aliq̄d scie ꝯtiū q̄ dr ignorātia puerle dispōsi tionis:puta cū aliq̄s hz habitū falsoꝝ p̄nci pioꝝ ꝛfalsaꝝ opinionū:ex q̄b impedit a scia veritatis. Erroꝛ aūt est approbare vera p fal sis. Uñ addit actū quendā sup ig̃rantiā:qꝛ pōt q̄s ig̃rās esse sine h̄ q sniaz ferat sup igno tis:ꝛtūc est ig̃rās ꝛnō errās.sz qñ iam falsaz sniaz fert de his q̄ nescit:tūc pp̄e dr errare. Et qꝛ p̄tm̄ in actu ꝓsistit erroꝛ hz rōnē p̄cī:q̄a sine p̄sumptiōe esse nō pōt q q̄s sniaz ferat de his q̄ ignorat: maxime in q̄b piculū ꝓsistit. Nescientia ꝙo de se nec rōnē culpe vel pene hz. Uñ q aliq̄s nesciat q̄ nō ē aptus natus scire nō ē neq̄ culpa neq̄ pēa:qꝛ ē etiā i btis.vt dic Diony.in.v.c.eccl̄astice hierarchie.

Legitimus filiꝰ q̄s sit et q̄ mō succedit ꝛq̄t sunt dr̄ie: ꝛquō legi timat̄.vide filius ꝛ legitimatio.

Magines sctōꝝ q̄re de pinguntur: ꝛ.Brego.in.c.platū.de ꝓse.di.iij.sic inq̄ens .qd̄ legentibꝫ scīptura h̄ idiotis p̄stat pictura cemētibꝫ.q̄a in ipa ig̃rātes videt qd̄ seq̄ debēt.in ipa legūt q̄ lr̄as nesciunt.vñ pci pue gētibꝫ p lectōe pictura est. Necibi.

¶Utꝝ imagines sctōꝝ sint adorāde:ꝛ.glo. 1
in.c.venerabiles.de ꝓse.di.iij.q sic adoratōe dulie q̄ solū reuerentiā exhibet nō latriā. ꝛiō nō sunt violande.de ꝓse.di.iij.c.platum.cuz duobus.c.sequentibus.

2 ¶ Utz imago xpi sit pingēda sb forma agni: R. q nō: lz in forma hūana. vt in. c. sexta sancta synodū. de pse. di. iij. Dic tn gl. q nō ē phibitū pigere xpm in specie hūana z sb ipo agnō lz solū pingere ipm in agno phibet.

3 ¶ Utz liceat imagines sanctoz in aggrauationē cessatōis aut excōmunicatōis in terra psternere lapidibꝫ aut spis supponere z huiusmōi: R. q nō: qz id fieri districte phibetur in. c. si canonici. de offi. ordi. li. vj.

4 ¶ Utz liceat sculpere signū crucis in solo vl si lice aut marmore humi positis: R. q non. C. ne. lice. sig. sal. l. vnica. z videt esse pceptuz. qz vult gr̄issima pēa puniri vbi dic gl. forte mortis. exq valde reprehēsibiles sunt q sup sepulturas humi positas cruces imprimūt.

Immisericordia

est filia auaricie que nō subuenit indigētibꝫ. vide Auaricia. §. iij.

Immūdicia

est filia gule q quis puocat se ad vomitū vt sepius comedere possit. Uel tm̄ comedit q necesse hz euomere cōmuniter est veniale pctm̄. Aliqn̄ tn̄ mortale sicut qn̄ comedit intendēs euomere pter delectatōez gule nulla alia cā bona adductus ad hoc. vel qn̄ ex hoc generat sibi notabile nocumentuz in corpe. nec pterea vult desistere hoc aduertendo. Aut qn̄ h̄ facit vt habeat pollutionez in nocte dormiēdo z hmōi.

Immunitas

est quasi sine munerib⁹ data libertas. ab in qō est sine: vel īmunitas q̄si puritas. ide dr̄ qs īmunis a pctō. de pur. ca. c. fi. Dr̄ etiā emūitas qō idē q̄ libertas: q̄si exmunia. i. mūera data libertas. ab e qō est exmunis.

1 ¶ Ad qd se extendit īmunitas eccle z cimiterij: R. q ad. xxix. Prio: qz secularia placita n̄ sunt in eccl̄ia vel cimiterio tractāda: eccl̄iastica tm̄ pñt. vt in. c. j. de īmu. ec. z. c. cū eccl̄ia. z sīnia data in ea est nulla ipo iure: z marie sīnia sanguinis q̄ sub anathemate phibet ibi ferri. in. d. c. cū eccl̄ia. Limita nisi sit data alia a sanguine p viā volūtarie iurisdictōnis: qz sic tenet fm Pa. in. d. c. cū eccl̄ia. de causis eccl̄iasticis aūt bn̄ tenet. ar. c. q̄ frōte. de appel.

2 ¶ Utz qs possit docturari in eccl̄ia: R. Joh. an. in. c. decet. eo. ti. li. vj. q sic. z plz Pa. in. d. c. cum eccl̄ia.

3 ¶ Utz ɔctus facti in eccl̄ia teneāt: R. Pa. in dicto. c. cū eccl̄ia. fm glo. in. d. c. decet. q sic: qz illud. c. cū eccl̄ia. cū sit penale nō dz extēdi ad ɔctus. Ex q̄ aduerte q dispositio odiosa ɔcepta sup qsi ɔctu nō extendit ad ɔctū purum. Nā in iudicis qsi ɔhimus. l. iij. §. idem scribit. ff. de pecu. Idē dic de ɔcepta sup ɔctu puro nō extēdi ad qsi ɔctū. ita dic Bar. in. l. more. ff. de acq. here. vbi vult q si statutū phibet mulierē ɔhere sine certa solennitate q pōt nihilominus adire hereditatē: qz tūc nō vere ɔhit lz qsi ɔhit cū debito: ibꝫ hereditarijs. ad qō vide qd legit in. l. apud iulianum. ff. q. ex cau. in pos. ea. §. pe. z fi.

¶ Scdo nō debent in eccl̄ia vel cimiterio fieri 4
ɔclamatōes: seditōes: ipetus vniuersitatū cū ctiones: z publica plamēta negociatōes nundinaz z fori. vt in. c. decet. de īmu. ec. eo. ti. lib. vj. Jo. an. tn̄ tenet q plamēta z societates pactū pietatis aspūalitatis pñt fieri. vt refert Pa. in. d. c. cum eccl̄ia.

¶ Sz nunq̄d peccat mortalit̄ q aliq̄d pdictorum in eis facit: R. q nō. vn̄ dic ter. in. d. c. decet. ordinarij loco z h̄ faciāt obseruari suadēdo suadeāt interdicta compescāt. Ex q ɔcudo q illa q̄ totalit̄ impediret ozonē tpe debito sint phibita sub pctō mortali alia nō nisi ex se sint mala: vel qs ex ɔtemptu faceret. Et sic intellige. c. pe. z fi. xlij. di. 5

¶ Tercio: qz in eccl̄ia n̄ debēt sepelīri nisi epi vel 6
abbates vel digni psbyteri aut fideles laici. xiij. q. ij. nullus. Et intelligūt q̄dā de laico fideli q̄ miracula facit a virtute fidei. Alij de q̄ libet fideli cuius bonitas fuit manifesta. Nostrē. no intelligit de q̄libet fideli in dignitate ɔstituto: vt comite: rege: impatore. Sz hoc hodie nō seruat z male: qz de iure ciuili nullus dz in eccl̄a sepelīri. vt no. Albe. in. l. nemo apostoloz. C. de sacrosanc. eccle. z etiā Azo. ibidem in summa.

¶ Quarto nō dz eccl̄a īcastellari nec in ppu 7
gnacula edificari vt inde fiat guerra: vel vt ibi recipiant q̄ guerrā faciūt: nisi iusta necessitate z auctoritate epi. de custo. eucha. c. relin q̄. s. vt boni viri defendant a mal'. Et h̄ cōit tenent doc. fm Pa. in. d. c. cū eccl̄ia.

¶ Quinto intra eccl̄iā vel cimiteriū nō debēt 8
suppellectilia poni vel hospitari in ea nisi p necessitate: alīs videtur mortale in isto z in p̄cedenti. vt in. d. c. relinq.

¶ Utz vēditio cādelaz q̄ fit in eccl̄ia sit phi- 9
bita: R. q videt sit tolerabil'. Nec. ob. q dns eiecit vēdētes in templo: qz ibi fiebāt pacta z multa pturbātia cultū diuinū. Sz in vēditione cādelaz nullus fit strepitus. z ideo nō phibetur. Secus esset de alia negociatiōe: qz illa est phibita.

10 ¶ Sexto q̄ in eccl̄ia vel cimiterio nō dz vlla violētia fieri vel aliq̄s violēter exhi aut eius ꝓfinia frāgi. vt in. c. sic̄ antiq̄tus. xvij. q. iij. nec ea q̄ in ea posita sunt p vim aut furtū auferri: alit̄ sacrilegiū cōmittūt. c. q̄sq̄s inuētus. xvij. q. iij. Et sic peccat mortaliter. vt in. d. c.

11 ¶ Utz excōicatus ꝓfugiēs ad (q̄squis. pz. eccl̄esiā gaudeat pfata īmunitate: R. q̄ sic: q̄ cum lex nō excipiat: nec nos.

12 ¶ Utz seruus fugiēs ad eccl̄esiā possit violenter exhi: R. q̄ aut venit sine armis. s. vt dño se subtrahat. z sic redderet dño pstito tm̄ prius iuramēto de īpunitate. c. int̄ alia. e. ti. Aut venit cū armis: z sic ꝓtinuo exhit̄. l. si seruꝰ. C. de his q̄ ad ec. ꝓfug. intelligē. p missa īpunitate.

13 ¶ Utz iudeus ꝓfugiens ad eccl̄iaz gaudeat isto ꝓuilegio: R. fm glo. in. l. j. C. de his q̄ ad eccle. ꝓfu. q nō. Et dicit Pa. in. c. inter alia. eo. ti. q̄ est verior q̄z opi. glo. d. c. inter. q̄z lex p dicta inducit psumptionem iuris: z de iure. ꝰ quā non admittit̄ ꝓbatio. l. di. vez. q̄ ꝓfugit non ꝓpter zelū fidei sz ꝓpter euasionē debitorum vel criminū. Inno. tm̄ est cū glo. p̄fati. c. inter. Ego dicerez q̄ si venit ad eccl̄esiā z petit baptismū q̄ gaudebit: alis nō. q̄ videt venisse vt effugiat non cā fidei.

14 ¶ Utz clerici vel religiosi ꝓfugiētes gaudeāt ista īmunitate: R. Pa. i. d. c. inter alia. q̄ nō: q̄n a platis suis n̄ pnt exhi z flagellari z huiusmōi: dummō nō faciāt ex odio: sz cā discipline. vide p eū diffuse si plz.

15 ¶ Utz ꝓfugiēs ppter debitū gaudeat isto ꝓuilegio: R. Pa. i. d. c. inter alia. q̄ legiste. i. l. pnti. C. de his q̄ ad eccle. ꝓfu. distinguūt. aut est debitū ppter tributum. s. debitum pncipi. Et sic exhibitur. vt in auc. de mā. pn. §. publicorum ꝰo tributoz. z ibi no. in glo. sz Pe. vt refert Ly. tenet q̄ nō extrahet̄: sz ibi citabit̄ z si se defendet bn̄ q̄dem. sin aūt pcedet̄ ad missionem in possessione bonoꝝ. z ita intelligit dicta auc. z plz Pa. Si ꝰo debitum est ppter aliud: tunc nō extrahet̄ inuitus fm oēs. d. l. pnti. Sed in mō pcedendi sunt opiniones. Mihi plz opinio Jacobi de Rauē. q̄ dicit q̄ dabit̄ sibi securitas stādi z eundi ex eccl̄iaz p. xxx. dies: infra q̄s respondebit aduocatus ad iudiciū: z iudex si dabit sententiā ꝰ eum: ꝓdemnabit q̄ aut redeat ad eccl̄iaz aut pareat sue. z cum hac opi. trāsit Ly.

16 ¶ Utz cōmittēs maleficiū z vadēs ad eccl̄iaz gaudeat isto ꝓuilegio: R. Pa. i. d. c. int̄ alia. q̄ sic. q̄ ad duo ꝓncipaliter. Primum: vt nō possit inde violēter exhi. Scōm vt nō possit amplius de illo dānari ad mortē vel ad alia pnā corꝑalē seu corꝑis afflictiuā. Pōt tm̄ pecunialiter dānari. vel alia pena ex̄ corꝑus z cogi ad penitentiā agendā z aliā satisfactōez ita tm̄ q̄ violenter nō exhibeat fm cōiorē opi. Et aduerte q̄ lz egrediat de eccl̄ia: ex̄q̄ semel ꝓfugit ad eā nō pōt ꝑplins de illo corꝑaliter dānari. z hoc dicit glo. in. c. reū. xvij. q. iij. Et fuit sīa Hugo. vt firmat z sequit̄ Arch̄. ibidē.

¶ Excipiunt ab ista īmunitate dicta. s. §. r. 17 qttuor genera hominū. Primū latronū publicoz q̄ palā z publice furant: vt sunt piratę vel illi q̄ publice stāt in stratis vt deꝑdent omnes trāseūtes. Scōm est nocturnū de populatoz agroz: z differt istud genus a primo fm Inno. q̄z istud in nocte segetes destruit dum ibi se abscondit vel iacet: vel q̄z vltra homicidia z deꝑdatōnes q̄s faciūt in strata publica cōburūt agros illoz q̄ eis nō seruiūt vl̄ sunt ꝰ rij. Conueniūt tm̄ ista duo genera: q̄ qōlibet deꝑdat in stratis. Terciū genus est illoz q̄ aliquod maleficiū enorme cōmittunt in vna eccl̄esia vt defendāt̄ ab alia. Secus si cōmitterent ex̄ eccl̄esiā vel cimiteriū sub spe vt defendere t̄ ab ea: q̄ gaudēt. vt in. c. fi. e. ti. Et lz loquat̄ de homicidio vel mutilatōe: tm̄ etiam hz locū in alijs delictis grauib̄ fm Pa. ibidem ꝓpter identitatē rōnis. Secus esset in nō enorm. Sz q̄d si cōmisit maleficiū in eccl̄ia: sz nō sub spe vt defendat̄ ab eccl̄a. Pa. in. d. c. fi. vult vt nō defendat̄: alij ꝰ. z magis plz p. d. c. fi. Quartū genus fm Pe. de ancha. ē raptoz ꝰginū homicidaz z adulteroz. p auc. de mā. pn. §. q̄ si delinquētes. Sz cōmuniter tenet̄ z verius q̄ ē correcta illa auc. p ius canonicū. z q̄ gaudet hac immunitate.

¶ Utz ꝓfugientes ad eccl̄iaz tempe belli sunt 18 capiēdi: R. q̄ non: si ipas nō ita castellauerunt aut inde pugnauerūt. argu. c. fi. eo. ti. nec res eoz ibi repositę nisi essent ad pugnandū. vt in. c. sicut antiq̄tus. xvij. q. iij.

¶ Utz detētus sub iuramēto redeūdi dimiss⁹ 19 sus ꝓfugiēs ad eccl̄iaz sit educendus: R. Jo. an. in addi. ad Spe. ti. de iureiur. q̄ sī iuste detinebat̄ nō redibit: maxie si iminet periculuz mortis vl̄ mutilatōis. sz petet absolutiōz a iuramēto. Secus si iuste detinebat̄: q̄z tūc compellēdus ē redire. vt voluit Bar. in. l. relegati. ff. de penis. Nō tm̄ detet pati eccl̄ia vt inuitus abstrahat̄: nisi pstita cautione de impunitate mortis vel truncationis.

¶ Utz violēter abstrahēs aliquē de eccl̄ia: nisi 20 in casu pmisso teneat illū restituere: R. Pa. in. d. c. int̄ alia. cū Bart. in. l. pnti. C. de his q̄ ad ec. ꝓfu. q̄ de iure pōt peti seu restitui: cum de

facto sit ꝑuatus. Lōcor. Oldra. ꝑsilio. liij. et ecclia pōt agere cū sit spoliata libertate. vt in. c. miror. xvij. q. iij. Et ideo nō liberant nisi restituāt etiā si dns ꝑstaret iuramentū vel cautionē de seruo extracto. Et facit ad q̄stionē an capt⁹ in territorio alieno possit peti: q̄ sic. p. d. c. miror. z firmat Bar. i. l. si cui. ff. de accu.

21 ¶Qua pena punit de iure ciuili q̄ tales violēter exhibit ꝑstringit aut requiē aut vestes vl' victum negant: R. q̄ crimē lese maiestatis incurrit z vltimo supplicio feriēdus. d. l. pñti. de iure canonico dz excōmunicari z ꝑdēnari peculialiter z imponi sibi publica pnia: nec restitui cōmunioni nisi restituat quē violenter extraxit. vt in. d. c. miror. iūcto. c. si q̄s ꝑtumax. z. c. q̄sq̄s. z q̄d ibi no. xvij. q. iij. z sic pz q̄ peccāt mortalit tales. Et nō q̄ nedum ecclia vel cimiteriū hz istud ꝑuilegiū: sz etiā p q̄dragita passus si est ecclia maior. s. matrix. vel p triginta si ē minor vt capella. xvij. q. iij. sicut antiq̄tus. c. frater. c. miror. Capelle tñ q̄ sunt intra ambitū muroz ciuitatis vel castri seu villaz cōponunt in triginta passuū obseruatōe ſm Hostien. xvij. q. iij. q̄sq̄s. Et no. ſm Jsido. q̄ passus est mēsura q̄nq̄ pedū: pes ꝙo vigintiq̄nq̄ digitoz. vide gl. in. d. c. sicut antiq̄tus. vbi hꝫ dz. Limita istud spaciū q̄n vadit ad reḡsita nature. Secus si iret vt accederet ad alias domos. vt in. c. diffiniuit. xvij. q. iij q̄ possent tūc capi infra dictū spaciū.

22 ¶Quis faciet expēsas ꝑfugieti ad ecclia z: R. Pa. in. d. c. inter alia. q̄ ipe si hz de suo vel laborabit si pōt vt viuat: q̄ si nō pōt vel ñ hz de suo: ecclia sibi ꝓuidebit ſm Archi. post Hugo. in. c. diffiniuit. xvij. q. iij

23 ¶Utr exñs in ecclia z vulnerās existentē extra violet immunitatē: R. Pa. in. l. fi. e. ti. q̄ sic: q̄ delictum fuit ibi ꝑncipiatum z habebit locum. c. fi. eo. ti.

24 ¶Utr mandās fieri delictū exñs in ecclia violet immunitatē: R. Bart. in. l. si vt pponit. ff. de fide eius. z latius p eū in. l. nō solū. §. si mādato. ff. de iniur. ter. in cle. pastoralis. in ꝑ. de cipet igit. de sen. z re iudi. vbi innuit q̄ citatio facta extra territoriū ciuitatis nō valet. Ergo videt q̄ debeamus attēdere locū vbi mandatum exequit: nō vbi mandat. Sz ego dico q̄ etiā attribuet factū in loco vbi mādat q̄n exequēs exequit necessitate iuris. Ad q̄d fac q̄d infra dicā mādatum. §. j.

25 ¶Utr ecclia nō ꝑsecrata gaudeat ꝑfata immunitate: R. fuerūt opi. sz mihi plz opi. gl. Hostien. quā sequit Pa. in. c. ecclia. eo. q̄ sic. z ibi videt tex. etiā mouet se: q̄ palacium epi gaudet hac immunitate. vt. xvij. q. iij. c. id ꝑstituimus. ergo multo fortius ecclia. Itē facit: q̄ oia ꝑuilegia ꝑcessa ecclīs extēdunt ad hospitalia. in. l. oia ꝑuilegia. C. de epis. z cle. Itē q̄d de ꝓprio faciendū est habet ꝑ ia facto. vt. l. non tm. in ꝑn. ff. de excu. tu. z in. l. pe. ff. de testa. mili. Hāc tenet Lar. in. d. c. ecclia. z Jo. de ligna. post Lau. in cle. j. de pe. z re. Intelligo si auctoritate epi vel papę edificata est.

¶Utr hospitale z ꝑuata oratoria silr gaudeant: R. Bof. q̄ sic si auctoritate epi sunt fundata. Et facit q̄d ipe no. in. c. fi. de eccl. edi. z tenet Lau. in. d. cle. j. z plz Pa. in. d. c. ecclesia. p. d. l. omnia. als non. 26

¶Utr ecclia interdicta silr gaudeat: R. Bof. z Uin. q̄ sic. ar. ꝑfati. c. ecclia. z sequuntur cōmuniter doctores. 27

¶Utr ꝑfugies ad corpus xpi silr sit defensandus: R. Hostiē. q̄ sic: lz hꝫ iure nō exp̄mat: q̄ vbi maior est rō z ibi maius ius z mulier tangens fimbriā xpi saluata ē. Math. ix. 28

¶Septimo ecclia hz imunitatē q̄ eius rustici nō pñt eius rura deserere z als se trāsferre. vt in. c. iij. eo. Intellige ſm gl. ibidē de illis q̄ gle sunt astricti. z q̄ sint vide. s. colonus. 29

¶Octauo q̄libet pōt regulariter rē suā ecclie relinq̄re. l. generali. z. l. iubemus. C. de sacrosan. ec. z etiā donare inter viuos sine insinuatōne in infinitū. l. illud. ibidē. z in auc. de nō alie. rebus ec. §. si minus. q̄uis gl. in. d. §. teneat ꝓriū. sz ꝑmū verius. vt. s. donatio. §. xx. 30

¶Nono transfert dñiū rei in ecclias solo pacto. i. sola nuda pmissione. l. vt si inter diuinum. C. de sacrosan. ec. in glo. z hāc sequit Albe. ibidē. Et idē est ſm Rod. q̄n dat aliq̄d ecclesiastice psone intuitu ecclie. In emptiōe tñ req̄rit solutio pcij vel fides de pcio: alit dñiuz nō acq̄ret ſm glo. p dictā. 31

¶Decimo q̄cq̄d fuerit emptū de pecunia ecclie reuerti dz ad eā. xij. q. iij. c. j. ij. q. v. fituz. Et hoc siue sit emptū noie ecclie vel non. de pecu. de. c. j. z. c. inq̄rendum. 32

¶Undecimo q̄ nō tenet ad mūera mere psonalia. Et dicunt mūera mere psonalia q̄ animi puisione z corpali labore sine aliq̄ gerētis tetrimēto ꝑpetrant. vt in. l. fi. in ꝑn. ff. de mūe. z hono. Quoz munez mere psonaliū q̄daz sunt sordida vt de ace mūdā de calces coquē de: arene fodiēde: fossati vel stabuli mundandi z hmōi. de q̄bus i. l. maximaz. C. de excu. mu. Et ad hec nō tenent ecclie nec eaz mancipia aut clerici vel eoz vxores aut familie z coloni. vt. xvj. q. j. c. generaliter. §. nouaz. z §. placet. ij. z C. de epis. z de. l. ij. z. l. neminē. C. de 33

sacrosan.ec.q̄ vult q̄ in aduētu p̄ncipis tene/
ant nō valet q̄ ad clericos eccl̄ias atq; seruos
qui sunt d̄nio eccl̄iaꝝ subiecti: qr̄ iure diuino
sunt exempti. vt i.c.si impator. xcvj. dis. 7no.
Inno. in.c.ij. de maio. 7 obe. facit. l. rescripto.
7 q̄d ibi no. Bar. ff. de mune. 7 hono. Et h̄ in/
telligo de familia ppetua eccl̄iaꝝ 7 eaꝝ seruis:
sz bn̄ valet q̄ ad colonos liberos q̄ seruiunt p
mercede cū sint sb̄ impatore. iuxt̄ no. in.c. iu/
dicatū. lxxix. di. 7 ab ipo 7 a multis exempti.
vt in.l.j. 7 ij. C. de epis. 7 cle. Et ideo potuit eo
rum ūmunitatē limitare. vt in sili no. gl. in.c.
cū fm leges. de here. li. vj. Nam tales tenent
ad gabellas 7 alia onera de pte eis ꝓtingente
fm Fede. ꝓsilio. iij. Sūt 7 q̄dā alia mūera p
sonalia q̄ nō sunt sordida: sz h̄nt annexū ho/
norem vt sunt officia secularia. sic non tenent
clerici. p̄. c. sacerdotibꝫ. 7. c. sz nec p curatiōes.
ne de. vl mona. vñ in.l. plz. C. de epis. 7 cle. dī.
Placet nostre clemētie vt clericis nihil cōmu
ne cū publicis actionibꝫ vel ad curiā ptinēti/
bus cuius corpi nō sunt annexi habeāt. Nec
ibi. Ex q̄ ptz q̄ nō sunt de vniuersitate nec in
eā vocē p̄nt hr̄e. vt tenet Inno. in.c. dilectus.
ppe fi. ō excel. pla. Sūt etiā q̄dā alia munera
psonalia q̄ nō h̄nt nec honorē nec vituperiuz
annexū. vt legatio tutela vel cura 7hmōi. licz
em̄ ab istis sint exempti. vt in.l. generalit. C.
de epis. 7 cleri. posita in.c. generaliter. xvj. q. j.
tñ fm glo. iūcto tex. in.c. puenit. lxxxvj. di. pos
sunt si volūt legitimā tutelā clerici accipe nō
datiuā aut testamentariā: sed epi 7 monachi
nō. lxxxviij. di. eps. 7. xvj. q. j. monachi. Tu/
telam aūt miserabiliū psonaꝝ omēs clerici 7
monachi p̄nt susc̄ipe: qr̄ officiū piū est. vt in
dicto.c. puenit. Et in oibus p̄dictis muneri/
bus psonalibꝫ quo ad eccl̄as 7 clericos habēt
locum p̄dicta tā in ordinarijs q̄z extraordia/
rijs muneribꝫ sen indictis vel supindictis. vt
in.l. plz. C. de sacrosan. eccl̄. 7 aut. itē nulla cō/
munitas. C. de epis. 7 cle. 7. c. q̄z q̄z. de cēsi. li. vj.
Et q̄ dicant ordinaria vel extraordinaria indi/
cta vel supindicta. vide. j. munus.

34 ¶Utrz clerici teneant custodire ciuitatem vel
opidum? R. Pa. in.c. puenit. eo. ti. q̄ nō: ni/
si maxima necessitas subesset. vt no. glo. xvj.
q. j. §. placet. q̄ q̄dem p laicum nō dz discer/
ni fm Hostien. in summa. sz p epm 7 p eum
compellantur. vt in.c. eccl̄ia sancte Marie. de
ꝓsti. puta qr̄ alit nō p̄t defendi sine eis. Nā
tūc tenent. ar. l. nullus penitus. C. de cursu pu.
7 in.d.c. puenit. Nā q̄libet dz suā patriam de
fendere. Facit tex. in.c. pe. de homi. vbi tempe
inuasionis p̄nt clerici vna cū laicis arma su/
mere 7 pugnare. nec sunt irregulares: sz multi
sint occisi dummodo pp̄rijs manibus nullū
occiderint q̄z uis vulnerauerint.

¶Utrz teneant ire ad bellum vbi volūt alios 35
impugnare? R. Pa. in.d.c. puenit. q̄ nō: eti/
am si ageret de recuperatōe terre sancte: qr̄ cleri/
catus reddit eos inhabiles ad pugnandum
etiā cum saracenis. vt p bar. in.c. ex multa. in
§. fi. de voto.

¶Duodecimo eccl̄ia nō tenet ad mūera p̄i/ 36
monialia seu realia. Et dicunt p̄imoniorum
munera q̄ sumptibꝫ p̄imonij 7 damnis ad/
ministrātis expediunt. vt in.l. fi. §. p̄imonio/
rum. ff. de mu. 7 ho. Et hec mūera sunt dupli
cia. Quedaz sunt mere p̄imonialia. Et hec
triplicater indicunt. Primo rei de eo qd̄ fien/
dū est de ipa re: vt q̄ nauis eccl̄ie vel equus vl
currus vadat ad seruitiū rei publice. Scō
imponunt sup eo qd̄ papa? ex ipa. vt. s. dec. cer/
ta pars fructuū. 7 de istis habes in. d. §. patri/
moniorz. Tercio imponunt ipi rei de eo quod
non papa? ex ipa re: nec est in ipa re: vt p̄stare
certā q̄titatem pecunie annuatim. de quo ha/
bes in.l. hac ten⁹. §. j. ff. de vsufruc. 7 in.c. j. de cē
si. An aūt eccl̄ia teneat ad ista? R. fm Pa. in
c. fi. de vi. 7 hone. cle. q̄ si tales res q̄bus impo
nunt talia munera habebunt onus tale perpe/
tuū annexū 7 inuariabile ac certū siue ex dis/
positōe publica: puta p̄ncipis: siue ex disposi
tione p̄uata. vt. c. q̄to. de censi. 7 ad q̄z venirēt
ad eccl̄iaz sicut pz ex emplū de tributo. vt in.l.
impatores. ff. de publ. 7 i. c. j. in fi. de censi. vbi
innuit q̄ q̄libet possessio ab antiq̄ est onerata
onere soluēdi tributa. 7 sic eccl̄ia de talibꝫ reb
tenet: qr̄ res trāsit cū onere suo. de rei. pastora
lis. 7 de pigno. ex l̄ris. Fateor tñ q̄ italia tā q̄z
p̄nceps p̄uinciaꝝ nō obligat hodie ad talia
tributa. vt no. in.l. j. ff. de censi. Sic̄o nō erāt
onerate tali onere certo 7 inuariabili q̄ñ pue/
nerūt ad eccl̄iaz: sic nō tenet eccl̄ia: q̄z uis ēent
onerate onere incerto 7 variabili: vt sunt iste
descriptōes q̄ fiūt hodie: qr̄ extimant bona cu
iuscūq; vt soluat plus vel minus fm impositi/
onē collecte. Et hāc opi. tenet Innocē. in.c.
nō minus. eo. ti. Et recitat Pa. ibidem Jo. de
ligna. in de. p̄nti. de censi. 7 Joh. an. post Ar/
chi. in.c. j. eo. tit. li. vj. 7 plz. sz aliq̄ teneāt q̄ si
possessiones p̄us erāt ascripte vt tm̄ soluat p
solido vel libra q̄ tūc teneat eccl̄ia: sz p̄ma tu/
tior: sz ista nō sit ꝺdemnāda. Sunt tñ aliq̄
onera q̄ rōne naturali succumbūt ipis rebus
vt reficere añ domū viā: 7 sic eccl̄ia tenetur. vt
no. Bar. in.l. ad instructōes. C. de sacrosanc.
ec. Itē in purgatōe putei necessarij tote vici/

nie in q̃ est eccl̃ia. vt no. Spe. ti. de cẽsi. Itẽ solu
uere ad portã vel põtẽ p plaustro p ipius põ
tis vl̃ porte ꝓseruatõe: qr̃ destruũt viã. vt no.
in. d. l. ad istructiões. ⁊ no. Bal. de pace ꝓstã.
Et idẽ de silibꝫ. Mãsus ꝙo eccl̃ie q̃ etos eccl̃e
fm cõez opi. doc. debet esse liber ab oi munere
añq̃z ꝓsecrẽ. vt in. c. j. de cẽsi. ⁊ dz esse tãta q̃zti
tas terre ex q̃ vnus rusticus cũ sua familia vi
uere possit. vt dic̃ gl. xxiij. q. viij. fm cãonicã.
Sũt ⁊ q̃dã mũera p̃imõialia mixta. Et di
cunt mixta: qr̃ hñt onus cũ sumptu. ff. de mu
ne. ⁊ ho. l. fi. §. mixta. ptic̃ipãt em de onere ꝑso
nali q̃tenus hñt onus añexũ: ⁊ cũ p̃imonia
li q̃tenus sunt cũ sumptu. ⁊ hec duplr̃ iudicã
tur. Prio ꝑsone hñto respectu ad rẽ seu bõa pa
trimonij. ⁊ hꝫ differt a tercio mõ imponendi
onera in rebꝫ mere p̃imonialibꝫ qr̃ ibi q̃libet
res tenet̃ p mũere qõ eã respic̃: ⁊ nõ vltra. d. l.
impatores. h ꝙo est ꝑsona obligata. ⁊p ꝑse
quẽs oẽs res p̃imonij. l. auferr̃. §. fiscus. ff. de
iur. fis. ⁊ ad ista nõ tenet̃ eccl̃ia nec etiam laici
nõ subditi: lz̃ habeant p̃imoniũ in loco. l. re
scripto. §. fi. ⁊ ibi p Bar. ff. de mune. ⁊ ho. nisi
aliud habeat ꝓsuetudo quo ad laicos. vt no.
Bar. in. l. vna. C. de capita. ciuiũ. nõ q̃ ad ec
clesiã: qr̃ ꝓsuetudo nõ valet. aur̃. cassa. C. de sa
crosan. ec. iũcta aur̃. itẽ nulla cõitas. C. de epi.
⁊ cle. Et isto mõ põt intelligi tex. c. nõ minus.
eo. ti. ⁊ c. fi. de vi. ⁊ ho. cle. ⁊. c. q̃zq̃z. de cẽsi. li. vj.
Scõo mõ imponunt̃ ꝑsone nulla facta men
tione de re. ⁊ sic dr̃ capitõ: qr̃ imponit̃ p capi
ta nõ hito respectu ad bõa p̃imonij. vt in. d.
l. vna. ⁊ ad ista silr̃ nõ tenet̃ eccl̃ia nec clerici qr̃
nõ sunt sbditi impatori. d. c. q̃zq̃z. imo nec lai
ci ciuiles: sz tm̃ rustici. vt i. d. l. vna. no. Bar.
⁊ hec oĩa p̃cedũt regulariter.

57 ¶Sz dubitat̃ de ꝑcernẽtibꝫ pietatẽ vt instru
ctio pontiũ ⁊ viaz̃. R. Inno. dic̃ q̃ eccl̃a teue
tur. p. d. l. ad instructiõez. ⁊p. c. ij. eo. ti. silr̃ in
edificatõne murorꝫ ciuitatis vel ville. Silr̃
gl. in. d. c. nõ minus. Idẽ Uin. ⁊ Host. ⁊ do.
Lar. ⁊ Phil̃. ⁊ Pe. de ancha. ⁊ Alber. in. d. l.
ad instructõez. Addẽs q̃ idẽ putat de fontibꝫ
⁊ puteo cõi. ar. ff. ne q̃d in lo. pu. l. ij. §. viaz̃.
⁊ dic̃ huius opi. esse Dy. ⁊ Oldra. Sz in ꝯ
riũ est cõis opi. canonistaz̃. in. c. fi. de vi. ⁊ ho
ne. cler. ⁊ in cle. p̃nti. de cẽsi. ⁊p Jo. de ligna. ⁊p
Bar. in. l. rescripto. ff. de mu. ⁊ ho. ⁊. d. l. plz. ⁊
glo. xvj. q. j. §. nouaz̃. Joh̃. an. ⁊ Pa. in. d. c.
nõ minus. p multa motiua. Et ideo dic̃ q̃ di
cta. l. ad instructõez. ⁊ silẽs nõ valẽt: qr̃ lz. c. j.
cũ silibꝫ. de no. ope. nũ. dic̃at̃ standũ legibꝫ: ex
quo in canonibꝫ nõ repit̃ ꝑ̃ziũ: tm̃ hꝫ nõ est ve
rum q̃n lex impialis est dãnosa eccl̃ijs seu ec
desiasticis ꝑsonis: qr̃ tũc nõ tenet nisi specifi
ce approbet̃ ab eccl̃ia. vt est cõis opi. doc. in. c.
fi. de solu. ⁊ in. c. eccl̃ia scrẽ Marie. de ꝓstit. ⁊. c.
fi. de re. ecc. nõ alie. ⁊. r. di. si in aduto ꝑ̃ziũ. Di
stinguo tm̃ sic fm Pa. in. d. c. non minus. q̃
aut necessitas vel pietas ĩmines ꝓcernit vtili
tatẽ eccl̃ie az̃ a remotis p q̃zdã ꝓsequẽtiã. ⁊ tũc
est terr̃. aptus in. d. c. nõ minus. q̃ nõ tenent̃
nisi spõte velint approbãte epõ cũ clero ⁊ pri
us ꝓsulto Romano põtifice. p. c. aduersus. e.
ti. Aduerte tm̃ q̃ si tãta esset necessitas vel pie
tas q̃ nõ posset sine scãdalo ⁊ piculo hr̃i ꝑ
romani põtificis recursus q̃ tũc sufficeret deli
beratio cleri cũ epõ. Fac̃. c. fi. de ec. edi. ⁊ qõ ibi
no. aut necessitas vl̃ pietas ꝓcernit de directo
⁊ pncipaliter vtilitatẽ eccl̃iaz̃ ⁊ laicoz̃: vt pu
ta q̃ ꝑua societas territoriũ ciuitatis incedit
deuastat̃ pdia in q̃ eccl̃ia multas possessiones
hz̃. ⁊ tũc eccl̃ia dz̃ ꝓtribuere: nõ tm̃ ad deliberа
tionẽ solũ ppli: sz optet q̃ clerus ⁊ ppls pnci
paliter ꝓueniãt ⁊ deliberet: qr̃ qõ oẽs tãgit dz̃
ab oibꝫ approbari. in cle. j. ⁊ ij. de cẽsi. ⁊. c. ad
hoc. de offi. archi. Fatet̃ tm̃ Pa. vbi. s. in. d. c.
nõ minus. q̃ si clerus nollet sine legitima cau
sa ꝓsentire q̃ possent laici implorare auxiliuz
superioris eccl̃astici vt cõpellat eos. vt in. c. nul
lus. de iure p̃io. in ar. ⁊ in hꝫ casu nõ hz̃ locũ dis
positi. d. c. aduersus. de ꝓsultatõe romãi põ
tificis. qr̃ hec impẽsa nõ fit ppr̃ publicã vtili
tatẽ sz̃ ppr̃ puatã eccl̃iaz̃. ⁊ sic sumus ex casuz
p̃fati. c. aduersus. Fac̃ cle. j. ⁊ ij. de cẽsi.

¶Tercio decimo hz̃ immunitatẽ q̃ eccl̃ie vel 38
clerici nõ tenet̃ ad gabellas q̃ hodie imponũ
tur in vino ⁊ silibꝫ fm Pa. in. d. c. nõ min⁹.
in fi. p. d. aur̃. itẽ nulla cõitas. hz̃ Bar. in. d. l.
placet. C. de sacrosan. ec. nisi gabella fuisset im
posita p oneribus ad que tenet̃ eccl̃ia: qr̃ tũc
succedit loco onerum. vt voluit Butr. in di
cta. l. ad instructiones.

¶Utr̃ eccl̃ia teneat̃ ad gabellas si aliq̃d dona 39
tur vel legat̃ ei fm statuta q̃rundã. R. q̃ non.
xxiij. q. viij. §. q̃uis. cũ duobꝫ sequẽtibꝫ Idẽ
si donat̃ clerico. ar. c. fi. de vi. ⁊ ho. de. ⁊ ibi Pa
nor. ⁊ qõ no. in. c. silr̃. xvj. q. j.

¶Quid si clericus transferat res eccl̃e ad aliũ 40
locũ negociatõis cã. R. Pa. in. d. c. fi. q̃ non
põt exigi pedagiũ vel gabella: qr̃ delictũ clerici
nõ põt nocere eccl̃ie. vide Fede. ꝓsilio. 200. se
cus si sunt sue nõ eccl̃ie.

¶Utr̃ clerici debeãt soluere gabellã p vino vl̃ 41
frumẽto qõ vendũt ex pbenda sua habito. R.
Bal. ⁊ Pe. ⁊ Ly. in. l. omnis. C. de epi. ⁊ cle. q̃
non. nec etiam ad portam. idem Bar. in. d. l.
placet. nec etiã fm Pa. in. d. c. fi. de p̃imonio

debet soluere gabellas vel pedagia. Facit de. p̄ senti. de cēsi. t. c. q̄z q̄z. eo. ti. li. vj.

42 ¶Quid de gabella q̄ ponit sup̄ carnib̄ vino t hmōi: quā eccl'ie soluūt indirecte cū emāt carius ab illis q̄ vendūt ꝓpter talē gabellā? R. fm Rich. in q̄li. q si ꝓsules ponūt talē gabellam ꝓpter abusum t excessum eoꝝ: sic non licet sz soluāt de suo ꝓpio. Si ꝯo ponunt ppt̄ cōmunē vtilitatē tam clericoꝝ q̄z laicoꝝ: sic licet eis. Si ꝯo ꝓpter vtilitatē laicoꝝ p̄ncipaliter indirecte ꝯo clericoꝝ t a remotis: puta q̄ ꝓsperitas ciuiuz redundat in vtilitatē eccl'ie t ꝓsonaꝝ eccl'iasticaꝝ. Tūc distinguo: aut faciunt animo extorquēdi pecunias ab eccl'iasticis q̄s alio mō nō p̄nt: t sic nō licet. Aut non animo extorquēdi ab eccl'iasticis hoc faciūt: q̄ etiā si nō essent eccl'iastice ꝓsone q̄ emerent talem gabellā ponerēt: tūc sz eis habita auctoritate dn̄i temporalis: t habita moderatiōe ne ponat magis sup̄ his q̄ sepius emūtur a clericis: aut ab exteris: aut a pauperib̄ q̄z ab alijs ciuib̄: t sic clerici nō p̄nt ꝓqueri cū p̄nt alibi emere: licet non ita cōmode. hec ꝓbant. ff. de no. ope. nun.

43 ¶Que pena collectantiū eccl'ias vel clericos? R. Pa. in. c. aduersus. de immu. ec. t do. Anto. in suis reportatōnib̄ voluit q̄ postq̄z fuerint excōmunicati seu incidērūt excōmunicatōez post monitōez. p. c. nō minus. siue tolerent̄ siue ignorent̄: nō teneāt sn̄ie aut statuta taliuz ipo iure siue sint edita ꝯ eccl'iam siue ꝯ quācūq̄z ꝓsonā etiā laicā. Alij volunt q̄ subito ex q̄ cum effectu collectauerūt ipo iure sint nulle. t huius opi. videt̄ Pa. t mihi plz: q̄ ex ꝟbis ꝓphemij colligit̄ mēs disponēt̄. vt. l. fi. ff. de here. instit. t p Bar. in l. ambitiosa. ff. de decre. ab or. fa. Et q̄bus pz q̄ d. c. aduersus voluit aliquid addere ad ius antiquū: qđ pz in ꝟ. addicimus. ibidem. De alia autez pena vide. s. Excōmunicatio. v. casu. xxviij. t excōmunicatio. vij. casu. v. Tenēt etiā vltra pcm̄ mortale cōmissum ad restitutiōez oiuz ablatoꝝ. xiij. q. vj. c. si res. cū silibus.

44 ¶Quarto decimo hz immunitatē q̄ nec eccl'esia nec mōasteria vel hospitalia tenent̄ ad lucratiuā descriptōnez. vt in. §. sancimus. xxiij. q. viij. Et nō q̄ lucratiua descriptio est quarta ps bonoꝝ q̄ a curialib̄ relinquebant̄ quā fiscus vendicat exceptis relictis curialib̄ t eoꝝ ꝓiūctis. de q̄ habes. C. q̄ ta q̄b̄ q̄rta ps. l. j. t ij. t. C. de impo. lu. descrip. l. vnica.

45 ¶Quinto decimo q̄ laicoꝝ statuta nō hnt̄ locum sup̄ rebus eccl'ie. c. fi. de re. ec. nō aliena. vide. j. statutuz. §. vij. Predictū ꝓuilegium limitāt q̄dā vez nisi papa approbaret tale statutū. vt i gl. c. eccl'a sctē marie. de ꝓstit. Qđ credo vez fm Bal. ibidē q̄n exp̄sse t noiatiz approbat a papa. secus si generaliter approbaret statuta: q̄ nō valerent ꝯ eccl'iaz p talē approbationem cum sit ꝯ libertatem eccl'esiasticam. t sic tene t vide eundem Bal. in. c. j. per quos fiet inuestitura.

¶Sz q̄d de statutis laicoꝝ impedientib̄ q̄q 46
mō liberā facultatē donādi eccl'ijs aut ꝓ aia? R. Pa. in. c. relatū. el. j. de testa. qđ nō valēt. vt no. in. l. j. C. de sacrosan. ec. Facit qđ no. Joan. in. c. fi. de immu. ec. li. vj. vbi dic̄ q̄ nō obstante statuto q̄ q̄s ꝓhibeat dare forensib̄: seu nō suppositis iurisdictioni q̄ ꝑtinent donari eccl'ie: q̄ nō p̄nt inferiores tollere ꝓuilegium superioris. Et hāc opi. fouet apte Bal. in. l. generali. C. de sacrosan. ec. Et idē in auc. cassa. e. ti. ponit aliam q̄stionē notabilez. Statuto cauet̄ q̄ testamentū insinuet̄ ꝓ heredes infra sex mēses: aliter sit irritū ipo iure. Clericus est heres t nō insinuat nunqđ sit nullū testamētum. Et mādet q̄ nō: q̄ statutuz nō astringit clericū nec fortius eccl'iaz q̄n fuisset heres instituta? Et ex his infert Pa. in. d. c. relatū. q̄ q̄uis statuto caueat̄ q̄ mulier nō possit donare eccl'ie seu ad pīa cāz seu testari t se obligare eccl'ie vel ad pias causas sine p̄nti a duoꝝ agnatoꝝ suoꝝ: tū pōt donare testari t se obligare eccl'e vel ad pīa cām sine hac solēnitate. q̄ relicta t donata eccl'e vl' ad pias causas debēt deminari fm cāones: t nō fm leges vl' statuta q̄ sunt ꝑs iuris ciuilis. l. oēs ppli. ff. de iusti. t iure. Idem tenet do. Anto. in. d. c. relatū. t per Bar. in. l. j. C. de sum. tri. Sz Bal. in. c. eccl'ia sancte Marie. t. c. q̄ in eccl'iaꝝ. de ꝓstit. tenet valere si disponat statutum de re immobili. Sed contra euz est casus in. c. fi. de re. ec. non alie. t ibi Jnno. t bene.

¶Utrz laici possint statuere sup̄ mortuarijs? 47
R. Jo. de imol. i. d. c. fi. q̄ sic. q̄tenus disponit in his que non applicant̄ eccl'ie. Addit Pa. ibidem: aut ꝓcernūt diuinū cultū vel refrigerium aīe: q̄ cū hec sint annexa iuri spūali nō valeret: vt puta q̄ non dent̄ nisi tot cerei vl' nō iuitentur nisi tot clerici t huiusmodi. Igitur solum valet in concementibus pompas mūdanas que sunt. potius consolationes viuorum q̄z suffragia mortuoruz: nec eccl'esia talia approbat. vt in. c. q̄z ꝓposterum. xiij. q. ij. et sic transeūt cōmuniter doc. in. d. c. fi. Et q̄ dicit Bal. in. l. j. C. de lati. libe. tollē. p istum tex. q̄ equi t arma ducti ad sepulturā militis t cerei debent remanere apud clericos vel fratres se

pelientes quasi sequela cadaueris .arg.l.medico.§.fi.ff.de aur.et argen.lega.ideo non valeret statutum laicor.

48 ¶Utrum istud priuilegium.d.c.fi.de re.ec.nō alie.de quo.s.i.§.xlv.extendat ad res patrimoniales clericor.R.gl.in.c.eccla sctē Marie.de pbri.q sic.et in.c.fi.de vita et hone.cleri.et in.c.ex litteris.de pigno.et xvj.q.j.in.c.similiter. Est etiam glo. singularis apud legistas fm Fran.tigni. in.l.fi.§. patrimonior.in fi. pontifex.ff. de mune.et hono.habes.l. decernimus.C.de epis.audiē. In contrariū faciunt q̄ dico.j.pscriptio.§.xxxviij.et credo verius.

49 ¶Sexto decimo q nec etiam plati aut psone ecclesiastice possunt ecclesijs nouos cēsus imponere aut veteres augere aut alio mō grauare. vide hoc.s.census.§.j.

50 ¶Utrum archiepi aut epi possint aliquid exigere ab ecclesijs vel a clericis. R. Panor. in c.cum apostolus.de censi. q dum visitāt possunt exigere obuentionem que eis concedit. in.d.c.cum apostolus.alind non. De quo vide.j. Visitatio.§.iij. Tallias autem et exactiones eis facere nō possunt:sed ad charitatiuam subuentionem possunt compellere si rōnabilis et manifesta sit causa:puta vult ire romam p cōmuni vtilitate vel necessitate et huiusmodi.et nullo modo pōt pscribi istud subsidium charitatiuum. Ab oratorijs autez et alijs locis non religiosis etiam rōne visitationis non possunt exigere pcurationem.c.vl. de censi.et ibi Panor.

51 ¶Utrum rector ecclesie possit rem ecclesie p sua necessitate obligare:puta quia erat infirmus:vel egebat indumentis:vel p necessitate ecclesie. R. Joh.an.in.c.ex psentiū.de pig. q sic:et successor tenebitur. et cum eo transeūt cōmuniter doctores. Sz ego limito sic q aut ecclesia bene abundabat fructus:et sic non tenebitur successor:quia fructus futuri temporis reseruantur successori vt de ipis viuat p c.psenti.§.porro.de offi.ordi.lib.vj. Aut fructus non sufficiebant ad necessitatez:et sic est vera opinio Joh.an. Distinguit etiam Panor.in.d.c.ex psentium.et bene q si eccla erat impotens a pncipio quādo eam impetrauit: et sic sibi imputet:nec poterit obligare nisi p sua vita:sed tenet viuere de industria aut fortius ex patrimonio:non autem vendere vel obligare rem eccle. tex.est no.cum glo. xxj.q.j.c.j. Facit.c.clericus victum.xcj.dis. Si vo est facta impotens postez eā accepit etiam in isto casu nō pōt eā obligare:sz dz agere cōtra parochianos vt pstent sibi necessaria exq̄ seruit eis in diuinis:et est causa licita subtrahēdi parochianis diuina. Vide dona glo.de pse.dis. j.homo xpianus.

¶Utrz debeat fieri cōpēsatio cū pdicz ex negli- 52
gētia administratoris eccle cū acq̄sitis ex eo diligētia. R. Pe.de anch.i.c.psensus.de re.ec.nō alie.q sic.allegat.l.cuz q̄rit.ff.de admi.tu.et l. gaius.et ibi Bal.eū sequit.ff.de vsur.sz cōtra eos facit qđ no.Pa.in.c.ex pntiū.de pig. Ubi tenet q si rector ecclesie potuit acq̄rere aliq̄d ecclesie et non fecit q teneat ipi ecclesie. et p hoc habes tex.cum glo.xij.q.iij.c.fi.ad instar tutoris qui ad hoc tenet vt in.l.quicquid.C.arbi.tute.et sic pz q etiā tenet de leui culpa.vt pz in.d.l.q̄q̄d.si nō laborat vt acq̄rat eccle. et in dicto.c.fi. Sz h nō intelligas q teneat laborare psonalit vl ex doctrina aut artificio vt acq̄rat:sz solum cum sollicitudine in rebz eccle et ex tali sollicitudine acq̄situm est ecclesie.et ideo nō pōt dari in recompēsatōez.sz dz.Pe. intelligit de acq̄sito p exercitiū corpale vl alio mō in quo acquirit sibi.de quo habes.s.clericus.xiij.de quo bene pōt recompēsare:et sic intelligē.l.p ipm allega.

¶Utrz platus eccle possit de rebz eccle dare 53
remūerādi cā. R.gl.in.d.c.psensus.q sic. Facit.c.si q̄s.et.c.cū redēptor.xij.q.ij. Et dic gl. in.d.c.si pr.§.j.et l.filiusfa.i pn.ff.de dona.et tex.in.l.etiaz.§.ex pterito.ff.de ma.vindi. Facit.l.cum plures.ff.de admi.tu.et qđ no.Bal. in.l.j.C.māda.vñ dicit idem Bal.in.l.iubemus.C.de sacrosan.ec.q pretextu bñficij colorati nō pōt plat remunerare amicū suū. et iō vera merita debent esse. Facit gl.in.d.c.si q̄s. ex q̄ aduerte q remūeratio nō est restricta ad regulas iuris.gl.est singularis in.l.aq̄lius regulus.ff.de dona.et facit.d.§.j. Adeo q quilibet administrator donare pōt remūerādi causa. l.tutor fm dignitatem.§.fi.ff.de admi.tu.et ex gl.c.eps q̄ mācipiū.xij.q.ij.simul iūctis. Addit etiā do.Anto.et Pa.in.c.cetex.de dona.q etiā pōt dare ex cā alia:puta vt eccla habeat amicos p sua defensione et hmōi. Limitāt tn in isto casu et cā remunerādi vez dūmō res q donat sit mobilis et minima vel de fructibus: quia imobilia et etiā mobilia magna nō pōt nisi cum debita solennitate et causis. de q̄bz.s. Alienatio.§.ij.et.iij.et.iiij.

¶Decimoseptimo se extendit imunitas eccle: 54
ita q eccla si caret ppo plato nō currit sibi pscriptio:sz platus superior possit p ea agere fm Inno.in.c.oliz.el.j.de resti.spol.ter. est in.c.j. de re.ec.nō alie.li.vj.sz Bar.in.l.ij.ff.de aqua plu.ar.dubitauent.

55 ¶Decimooctauo q res eccl'ie nō p̄nt alienari sine certa solēnitate. vide. s. Alienatio.

56 ¶Decimonono q vnā eccl'iaz nemo p̄t ledere q̄n videat oēs ledere: q2 pticulares eccl'ie sunt mēbra vniuersalis eccl'ie. Facit. c. loquit. xxiij. q. j. sic in sili dī. q̄ tāgit aurē totū hoiem tetigisse dicat. c. vulgaris. de pe. di. j.

57 ¶Uigesimo q de plonis eccl'iasticis nemo p̄t iudicare nisi iudex eccl'iasticus. de fo. cōpe. per totum. Et que sint iste plone habes excōmunicatio. vij. casu. v. §. vij.

58 ¶Uigesimo p̄mo q de rebz eccl'iasticis 7 etiaz p̄timonialibz clericoz aut de causis spūalibz iudex secularis iudicare nō p̄t. Et de istis vide. s. Excōicatio. vij. casu. v.

59 ¶Uigesimosc̄do q pia loca sunt sb iurisdictione eccl'e. c. ad hec. de reli. do. 7 in de. q2 ptingit de rel'. do. fm Pa. i. c. cū sit generale. de fo. cōpe. 7 iō ledētes ea sunt sacrilegi cēsendi. d. c. cū sit generale. sz ledēs in bonis clericoz sine violēcia plone nō cōmittit sacrilegiū: sz sup ipa sit iurisdictio iudicis eccl'iastici. vt in. c. si clericꝰ. de foro compe.

60 ¶Uigesimotercio q relicta in testō mīnꝰ solēni facta eccl'ijs 7 p̄is locis valēt. c. cū eēs. c. relatū. c. indicāte. de testa. de q̄. j. Legatū. j. 7. ij.

61 ¶Uigesimo q̄rto q eccl'ia vel eius possessiōes nō p̄nt p alienis debitis obligari. 7 obligās ē suspēsus ab admīstratōe tēpaliū 7 spūaliū. de solu. c. ij. q̄ tñ suspēsio p̄t p ep̄m relaxari p̄sulto indēnitati eccl'ie p̄mo. c. ex pte. el. j. de ꝛ. sig. nō comphēdit tñ hec suspēsio epos. c. q2 piculosum. de sen. ex. li. vj.

62 ¶Uigesimo q̄nto q excōicant vsurpātes regalia custodiam 7 hmōi. de q̄bus. s. Excōmunicatio. vij. casu. xv.

63 ¶Uigesimosexto q clericus q̄ eccl'iaz ex collatione laici tenet si nō resignauerit suspēdēdus ē ab officio 7 bñficio laicus excōicādus. de iure patro. c. pterea. 7. c. relatū. iūcto. c. si aūt vob. xj. q. iij. 7. c. cū nō ab hoīe. de iudi.

64 ¶Uigesimoseptimo q in choro nō debent laici cum clericis stare. de vi. 7 ho. cler. c. j. de p̄se. di. ij. sacerdotum.

65 ¶Uigesimooctauo q eccl'ia 7 eccl'iastica ornamēta nō debēt in vsum secularīū p̄uerti. de p̄se. di. j. ligna. 7 q̄nq̄. c. se. de reli. do. c. ad hec.

66 ¶Uigesimonono q ludi theatrales cum larvis 7 silibz inhonestis nō p̄nt fieri in eccl'ia. c. cū decorem. de vita 7 ho. cler. secus de honestis qui ducūt ad deuotōez. ar. de p̄se. di. ij. semel. 7 di. iij. q̄ris. q̄si in fi.

67 ¶Qua pena puniunt violātes eccl'iasticā immunitatē. ℟. q diuersa fm q diuersimode violat. Nā si q̄ violāt q̄ ad p̄mū puniunt nullitate sñie. vt. s. dixi. Si p̄ scōm erit solū mortale p̄ctm̄. Si p̄ terciū: nec mortale p̄ctm̄ est ppt̄ p̄ria p̄suetudinē. Si p̄ q̄rtū vltra mortale nō adiuuant ab eccl'ia. Si p̄ q̄ntū videtur mortale. Si p̄ sextū p̄ccat mortaliter 7 alia pena de q̄ dixi. Si p̄ septimum cōpellunt. Si p̄ octauū credo teneant ad restitutōez de dāno dato vltra mortale qđ cōmittūt. Idē dic si p̄ ix. x. xj. xij. 7. xiij. 7 puniuntur pēa vt ibi dixi. Si p̄. xiiij. idē dic. Silr si p̄. xv. dic Alber. in auc. cassa. C. de sacrosan. ec. q facētes statuta p̄ libertate eccl'iastica puniunt pena p̄uatiōis iurisdictōis 7 mille marcaz. Rectores statutarij sc̄ptores iudicātes fm talia statuta sunt ipo iure infames 7 eoz sñie nulle 7 alij actus legitimi nihil valēt. vt p3 i corpe. vñ hec auc. sumit in originali qđ multi hnt post libz feudoz. de p̄stitutio Fede. iuniorīs: 7 etiā sunt excōicati. vt. s. Excōicatio. vij. casu. xij. Si p̄. xvj. ibi dixi Si p̄. xvij. xviij. 7. xix. p̄ccāt mortaliter. Silr si p̄. xx. xxj. 7. xxij. Si p̄. xxiij. vltra mortale tenēt ad restitutōz. Si p̄. xxiij. xxv. 7. xxvj. p3 ibi. Si p̄. xxvij. male facūt Si cōmittūt p̄. xxviij. ē nullitas alienatōis 7 p̄ccāt mortaliter. Silr si p̄. xxix. mortale p̄ctm̄ est.

Impedimentum

vide. j. Matrimoniū. iij.

Imperiū

mez ē hīe gladij ptās tē ad aiaduertēdū in facinorosos hoies qđ 7 ptās appellat. mixtū ℣o impiū i dāda possessiōe p̄sistit. vt i. l. imperiū. ff. de iurisdic. om. iu. vide ibi glo.

Impossibile

dī aliq̄n illd qđ nō cōmode possumꝰ facere. 7 sic sumit i. c. cathanēsis eccl'e. lxj. di. ff. de ꝛ. sig. l. nepos p culo. Impossibile dī qđ nō ē hōestū. vt de p̄di. ist. l. filiꝰ Impossibile dī qđ nō iuste p̄t fieri. xxiij. q. ij. sane. el. j. 7 est i ar. q illd possumꝰ qđ de iure possumꝰ.

Impubes

dī masculus donec p̄pleuerit. xiiij. annu. Fēa āt. xij. q2 i ista etate hoies incipiūt pubescere. l. fi. C. q̄n tu. vl'cu. 7 isti. q. mo. fi. tu. in p̄n. 7 h̄ verz q̄ ad tutelā. sz q̄ ad mīmoniū p̄hendū tādiu est impubes masculus vel fēa: q̄diu nō est potēs ad generandū. vt in. c. impuberes. de despō. impu. in tex. 7 in glo.

¶Impubes vel furiosus capitalē fraudē. i. penam p̄pter quā capite puniēdus ē cōmittere nō p̄t. ff. de edil'. edic. l. cum aūt. §. j. Fac. C. de fal. mo. l. j. in fi.

2 ¶ Impuberes tor̃q̃ri nõ debẽt terreri tñ solent z habena vel ferula cedi. ff. ad senatusconsul. sylleianũ. l. j. §. impubere autem.

Incantatio vide sortilegiũ. superstitio, z sup̃ Diuinatio.

Incarceratio vide. s̃. carcer.

Incẽdiarius quis dicat̃ p̃ prie. ꝛ. ℞. fm Ho. z Bof. q̃ ille q̃ ciuitatẽ castr̃ domũ segetẽ z silua aliena incẽdit malo studio vt odio vl̃ vindicta vel aĩo inuriãdi. vt in. c. pessimam. xxiij. q. viij. xij. q. j. c. cũ teuotissimã. de iniur. si q̃s domũ. Secus si incẽderet ex negligẽtia vel casu vel iusto bello: q̃ talis nõ p̃pe dr̃ incẽdiarius. Itẽ incendiarius p̃prie dr̃ q̃ malo studio ignẽ fecit apponi aut p̃siliũ dederit aut auxiliũ sciens. vt in. d. c. pessimã.

1 ¶ Utr̃ tales incẽdiarij p̃pe sint excõicati ipo iure. ꝛ. ℞. vt. s̃. Excõicatio. v. casu. v.

2 ¶ Qua pẽa puniunt incẽdiarij. ꝛ. ℞. q̃ de iure ciuili. dic̃ tex. in. l. q̃ edes. ff. de incen. Qui edes aceruũ ve frumẽti iur̃ domũ p̃sitũ cõbusserit p̃ quictus ꝑ verberatus igni necari iubeat̃ si mõ sciẽs prudẽsq̃ id cõmiserit. Si ꝑ casu. i. negligentia aut nocturnã sartire iubeat̃: aut si minus idoneus sit leuius castigat̃. Necibi. Ex q̃ p̃z illud. Qui non p̃t̃ soluere in ere luat in corpe. ff. de iudic. om. iu. l. si q̃d id. §. in seruos. z. ff. de iniur. z ibi cõit̃ doct̃. Fallit. l. si fortuitu. ff. de incẽ. Si ꝑ fuit in leui vel leuissima culpa. sic silr̃ teneat̃ ad restitutõez si mõ tenebat̃ de leui vel leuissima culpa: nõ credo tñ peccauerit mortaliter. Si aũt nihil omisit de p̃tingẽtib̃ non teneat̃. Qñ aũt q̃s teneat̃ de leui vel leuissima culpa: Habes. s̃. culpa. §. iij. z. v. Et aduerte q̃ tales incẽdiarij culpabiles nõ solũ tenent̃ de dãno incendij: sed etiam de rebus p̃ditis p̃ incẽdio. ar. c. fi. de iniur.

3 ¶ Utr̃ rapiẽs res illor̃ q̃ patiunt̃ incẽdiũ teneant̃ ad restitutõez. ꝛ. ℞. q̃ sic. c. si q̃s domũ. de iniurijs. nisi haberent̃ p̃ derelictis: puta quia ignis tm̃ inualuit q̃ nullus sine periculo vite p̃t̃ eis succurrere: z dñs dimittebat eas p̃ derelictis: tũc si q̃s eas rapet nõ teneret restituere de necessitate. ar. l. si q̃s merces. ff. p̃ derelicto.

4 ¶ Utr̃ destruẽs domũ vicini timore incendij ne sua cõburat̃ teneat̃ ad restitutõez. ꝛ. ℞. Dir. ti. de incẽdiarijs. q̃ non si erat iustus metus. puta q̃r ignis p̃uenerat ad domũ vicini vel p̃babilit̃ dubitat̃. q̃r tps erat vẽtosus z hmõi. l. iij. §. q̃d ait p̃tor. ff. de incẽ. rui. z nau. Uñ dicit tex. in. l. si alius fecerit. §. est z alia exceptio. ff. q̃d vi aut clã. Nullã iniuriã aut dãnũ dare videt̃ eq̃ pituris edibꝫ. Facit. l. si q̃s fumo. §. q̃d dr̃. ff. ad. l. aq̃. Si aũt non fuit iustus metus tũc tenet̃ ad simplũ dãnũ fm Hosti. Addit tñ Hosti. q̃ si a vicinitate domus alicuius ẽ dirupta iusto metu incẽdij q̃ iudex ex officio z summa eq̃tate dz facere q̃ vicini ei satisfaciãt q̃libet p̃ pte sua. ar. l. j. §. eq̃ssimũ. ff. ad. l. rho. de iact. z. l. inf̃dũ. ff. q̃ po. in pig. ha.

Incertor̃ restitutio. vide. j. restitutio. ij. §. xj. z se.

Incestus est ꝑ sanguineo ꝛ vl̃ affiniũ abusus. vñ incestuosi dicunt̃ q̃ ꝑ sanguineis vel affinib̃ abutunt̃. xxxvj. q. j. §. cũ ergo.

¶ Utr̃ incestus sit geñus adulterior̃. ꝛ. ℞. q̃ sic. xxxij. q. vij. §. sunt em̃. z. c. se. vincat̃ tñ a pctõ ꝑ naturã. vt in. d. c. q̃d incipit adulterij malũ. 1

¶ Utr̃ accedens ad monialez cõmittat incestum. ꝛ. ℞. q̃ sic. xxvij. q. j. virginibus. q̃r sponsa dei est q̃ est p̃ nr̃. xij. q. ij. q̃ abstulerit. nec solum incestũ: sz z adulteriũ: q̃r spõsaz alterius corr̃upit. z etiã sacrilegiũ. vt in. d. c. ꝗginib̃. sz tñ nõ sunt tria pcta: sz vnũ solũ fm Hug. lz sortiat̃ diuersa noia. 2

¶ Utr̃ incestuosus possit ꝓhere mr̃imoniuz. ꝛ. ℞. Pa. in. c. j. de eo q̃ cog. ꝑsan. vxo. sue. q̃ nõ sz nec etiã exigere p̃t̃ debitũ a p̃pa vxore quã ꝑius habuit añq̃z incestũ cõmisit. xxvij. q. ij. q̃ dormierit. nisi dispẽset̃ cũ eo z si exigit peccat mortalit̃ fm Uln. q̃r facit ꝓ p̃ceptũ canonis. ar. c. ij. de maio. z obe. sed tu tene vt. j. mr̃imoniũ. iij. impedimẽto. ix. in pn. 3

¶ Sz q̃d si ꝓhit de facto. ꝛ. ℞. Pa. in. c. transmisse. de eo q̃ cog. ꝑsang. vxo. sue. q̃ tenet mr̃imonium z reddere tenetur debitũ. exigere autem non poterit sine peccato mortali nisi dispensetur cum eo. Pa. tamen in. c. litteris. de p̃sump. videtur velle q̃ ista pena. s. q̃ non possit contrahere vel exigere incestuosus solũ locum habeat q̃n̄ constat de incestu q̃litercũq̃z. arg. d. c. litteris. z. xxvij. q. j. si quis sponsam. z placet mihi. 4

¶ Quis poterit dispensare vt talis contrahat vel post contractum exigat. ꝛ. ℞. Pano. in dicto. c. j. q̃ si incestus est vere cõmissus: vt puta quia cognouit ꝑsanguineam vxoris sue: cuz qua iam consummauit matrimoniũ vel cuz cõsanguineis p̃p̃ris quod est vere incestus. 5

vt in .d. §. cū g. tūc eps nō poterit dispēsare ni si ex cā: puta rōne iuuētutis ꝛ hmōi: q̄ casu bene porit. c. si duo. xxxv. q. vj. Idē ꝛ dic cōiter tenere doc. in. c. trāsmisse. de eo q̄ cog. ꝓsan. vt etiā exigere possit. Si ꝙo icestus nō ē vere cōmissus: vt puta q; coḡuit ꝓsanguineā sponse nōdū cognite: sic eps poterit dispēsare etiā sine cā vt ꝓhat: nō tn̄ cum spōsa illa de futuro si cōmixtus ē in vase ꝛ tibi ꝓsummauit cuz ei⁹ ꝓsanguinea: ſz cū alia q̄ sibi nō sit affinis: poterit etiā sine dispēsatōe. vt ē glo. in. c. q̄dā. xxxvij. q. ij. cū tex. Quidā ꝑdicta intelligūt de eo solū q̄ cōmisit incestū cū ꝓsanguinea vxoris sue: ſz de alio icestuoso nō hñt locū ita q̄ pōt ꝛ ꝙhere sine dispēsatōe ꝛ exigere debitū p⁹ ꝙctū. Sz ꝙ videt tex. c. si duo viri. xxxv. q. vj. ꝛ. q. ij. c. de icestuosis. vbi tex. clar⁹. ꝛ. c. nec eā. ꝛ xxxij q. vij. si q̄s viduā. Et ideo dic q̄ generaliter omnis icestuosus phibet ꝙhere. Nec ob. q̄ titulus de eo q̄ cog. ꝓsan. vxo. sue solū loquit de incestu cū ꝓsanguinea vxoris: q; vnū ius supplet ꝑ reliquū. de hac materia vide mrīmoniū. ij. impedimēto. ix. in ꝑn.

Incōsideratio est q̄n int diuersa q̄ occurrūt nō bñ iudicat ꝛ determinat q̄d ē faciendum. ꝛ ideo incōsideratio ē ex defectu circa actū iudicij: sic ꝓsideratio ptinet ad iudiciuz rectū. q̄ q̄dē rectū iudiciū in ꝫ ꝓsistit q̄n vis cognoscitiua appꝫhēdit rē aliquā fm q̄ in se est: q̄ puenit ex recta dispositōe ꝫtutis appꝫhēsiue sic ꝑz in Spe. q̄ si sit bñ dispositū apparēt imagies recte. si ꝙo sit male dispositum apparēt torte vl obscure. Q; āt ꝫtus cognoscitiua sit bñ dispōsita ad recipiendū res put sunt ꝓtingit radicaliter ex natura ꝓsummatiue ex exercitio ꝛ mūere grē: ꝛ directe q̄dē ex ꝫtute cognoscitiua ex eo q̄ nō est imbuta p̄uis opinionibꝫ ſz veris ꝛ rectis. Indirecte ꝙo ex bona dispositōe ꝫtutis appetitiue ex q̄ sequit q̄ bñ iudicat de appetibilibꝫ. Defectus āt recti iudicij ad viciū incōsideratōnis ptinet ex eo q̄ ptēnit vel negligit attendere ea ex q̄bꝫ rectū iudiciū ꝓcedit. ꝛ sic in circūspectus ē ad nō intuēdū circūstātias negocij: loci: ꝛpis: psone ꝛ hmōi ꝛ picula q̄ pñt ꝓtingere. ꝛq; ꝫ maxie facē luxuria: ꝓpterea ponit filia eius.

Inconstātia siñ est filia luxurie q̄ est q̄n quis nō stat ꝓstās in bono ꝓpposito: ſz sine cā rōnabili ex aliq̄ passione p̄cipue ex amore cōcupiscentie facit ꝺriū illius q̄d deliberauerat. Ideo sicut p̄cipitatio est ex defectu circa actuz ꝓsilij: ꝛ incōsideratio circa actum iudicij: ita inconstātia circa actuz ꝓcepti deficit: q; deficit in p̄cipiēdo q̄ sunt ꝓsiliata ꝛ iudicata: ꝛ ſz ira ꝛ inuidia que impediūt rōnem ad aliud causent inconstantiā: tn̄ luxuria eā extinguit. hec ex sctō Tho. sc̄da sc̄de. q. li ij.

Indicium id est: R. Bal. i. l. ea q̄dez. C. de accu. Iudiciū plenū est diuinatio rei ꝑ signa sufficientia ꝑ q̄ animus in aliq̄ tanꝯ vero q̄escit: ꝛ plus inuestigare nō curat. vt. C. de rei ven. l. indicia. Semiplenū ꝙo indiciū ē ꝓsumptio fortiter mouens animū ad aliq̄d credenduz vel dicendū. de quo in. l. cū ꝓbatio. ff. de ꝓba.

¶ Qualiter ꝓbat indicium: R. q̄ ad minus ꝑ duos testes. vt est glo. singularis tibi doctores in. l. fi. C. fami. herciscū. ꝛ Bar. in. l. fi. ff. de questio. ꝛvt ꝑiudicent reo oportet ꝛ tetur ꝛ iurent testes: alꝫ nō ꝑiudicāt. vt no. in. l. si quis. ff. de adul. 1

¶ Utꝫ vnum indiciuz sufficiat: R. q̄ regulariter non: sed oportet sint plura. vt no. glo. ꝛ Bart. in. l. j. §. occisor. ff. ad sylle. ꝛ Bal. in. l. congruit. ff. de offi. ꝑſi. teneret tamē ꝓcessus si non opponeret q̄ꝫuis plura nō ꝓcessissent indicia: sed tamē dānari nō posset etiā si in tormentis est ꝓfessus ꝛ post ratificauit. vt est tex. cū glo. ꝛ tibi Bar. in. l. pe. de questi. secus si spōte ꝛ sine tortura est ꝓfessus fm Pe. de ancha. in de. j. de homi. Sufficeret tamē aliq̄n vnum indicium: puta vnus testis integer et bone fame qui testificat q̄ vidit cōmittere tale maleficiū: tūc pōt poni ad torturā ad inq̄rēdū. no. gl. ꝛ doc. in. l. si q̄s. C. ad. l. iul'. maie. ꝛ Bar. in. l. j. §. ij. ꝛ. l. maritus. ꝛ. l. pe. ff. de q̄sti. Itē ꝓfessio ex iudicialis rei si est hō male vite ꝛ ꝺitōis sufficit. vt dicit Bar. in. l. fi. ff. de q̄stio. Item inuenis inuenit exire de domo pulchre mulieris vel inuētus est cū ea in locis secretis ꝛ aptis ad fornicandū. vt no. in. c. lris. de ꝓsump. ꝛ hmōi. ꝛ ita videt relinquendū arbitrio iudicis q̄n vnū sufficiat. 2

¶ Utꝫ sufficiunt indicia si reo non det copiam ꝛ aduocato suo: R. q̄ non. vt. l. custodias. ꝛ ibi gl. Bar. Ange. ꝛ Imo. ff. de pub. iudi. Limitat Ang. in. l. si vacantia. C. de bo. vacan. nisi q̄n iudex ꝓcedit ex mero officio ꝛ nō ad querelam. vt no. do. Anto. in. c. qualiter ꝛ quando. el. ij. de accusa. 3

¶ Utrum fama sit sufficiens indicium: R. q̄ non. vt tenet Bar. in. l. j. §. idem cornelio. ff. de questio. nisi iungat cum alijs indicijs. Fama tamē cum vno teste in ciuilibus facit plenam ꝓbationem. vt in. c. veniēs. el. j. de testi. secus in criminalibus. 4

S ¶Utr⁹ pticeps crimis interrogatus vel spōte dicēdo faciat indiciū ꝯ socium⁊ R. q nō: vt no. Bart. in l. j. §. si seruus. ff. de questi. Facit qđ no. glo. in l. si filium. C. de libe. cā. Silr nec pr vel filius aut alij cōmēsales. de q̄bus in. l. parentes ⁊ liberi. C. de testi. faciunt indicium. vt no. Bar. in. d. §. idē cornelio. Et hec pcedūt qñ nulla alia indicia vigentia pcedūt. ⁊ ideo socius de socio nō est interrogandus. l. fi. C. de accu. Fallit in ascismis. vt no. gl. in. l. nō ideo minus. C. de accu. ⁊ in relictis in offensam generalitatis. vt no. Bart. in. l. reperi. ff. de q̄sti. sicut sunt latrones ⁊ hmōi.

Indignatio est filia ire q̄ nō valet videre vl audire eū cui irascit. ⁊ cōit ē veniale pctm: nisi p accidēs. s. rōne scādali. vel qr denegat loqui vel rndere in casu q̄ tenet de pcepto. de quo vide. s. diligere. §. iij.

Indulgētia fm Arch. ⁊ seq̄t Ho. i. c. idulgentie. de pe. ⁊ re. li. vj. qñqz dic remissionē pene. ij. q. iij. i fi. qñqz pcessionē gre. vt lite pē. c. fi. de p uile. dudū. qñqz dispsatōez. lxxvij. di. c. fi. in fi. de elec. dudū. el. ij. qñqz ius cōe. xxiij. q. iij. infectores. ⁊ xxxv. q. vj. de incestuosis. qñqz accipit p vacare seu operā dare. vñ dr Indulgere gule noli q̄ vēris amica tē. Sz h accipio indulgentiā p indulgētijs q̄ dant in eccl'ys ⁊ hmōi q̄ sic diffinit. Indulgētia ē q̄dā remissio pene debite p pctō post ꝯritōez hītā de eo. h colligit ex no. i. c. qđ aūt. de pe. ⁊ re.

I ¶Qualis ē ista pēa q̄ p indulgētias remittit: R. gl. in. d. c. qđ aūt. recitat q̄nqz: ⁊ ego addā duas: ⁊ sic fuerūt. vij. opi. Prīa tenet q solūmō remittit illa pēa quā deus p supplemento statuit ponēdā in alia vita ill' q̄ solūmō fecerūt pnīaz fm q cāones ponūt: sz illā quā cānones ponūt faciēdā nullo mō remittit: sz h opi. ē falsa. tū qr ꝯ tex. aptū i. c. cū ex eo. de pe. ⁊ re. vbi dr q p indulgētias pnialis satisfactio eneruat. tū etiā qr pr̄supponit q cāones pnīales necessario sūt exequēdi ꝯ tex. i. c. deus q. e. ti. q̄ vult q pnīa hodie p arbitriū discreti sacerdotis sit moderāda. ⁊ sic ē arbitraria. Fac ad h. c. mēsurā. de pe. dis. j. Scōa tz q solū remittit penā taxatā a iure seu canone pnīali: sz nō eā quā diuīa iusticia statuit ponēdaz. ⁊ h est falsa. tū qr pr̄supponit vnū falsuz ꝯ euāgeliū q ecclia nō possit absoluere q̄ ad penā: cuz etiā absoluat q̄ ad culpā p vtutē sacramti fm Sco. i. iiij. di. xiij. etiā q̄ ad deum. cum dicat Math. xvj. xviij. q. j. Qđ cūqz ligauer' sup terrā ⁊c. tū etiā qr sic idulgētie eēnt no cū e: qr absoluēdo eos a pēa hui⁹ mundi trāsmitteret tales ad gl̄iosa tormēta in purgatorio. Tercia opi. tz q remittūt penā debitā pctō: ⁊ q̄ ad deū ⁊ q̄ ad eccl'iaz: sz pcedēs onerat se ad satisfaciēdū p illo cui dedit. ⁊ hec silr falsa. tū qr alique sunt tā modica merita pcedētis q nō sufficiūt sibi. tū etiā qr nullus pcedēs ad h se obligare intēdit: ⁊ nemo obligat nisi q̄ aliqz obligādi habuit. l. obligatōi. ff. de ac. ⁊ ob. Quarta opi. tz q remittit solū illa pēa debita pctō p q̄ nō satisfecit ex negligētia: siue q̄ ad eccl'iaz siue q̄ ad deū. nō aūt illa quā pr̄ēpsit facere seu noluit. ⁊ hec ē falsa. tū qr remunerare vult negligentiā ꝯ. l. nō. ff. ex q. cau. ma. nō em negligētibz subuenit sz necessitate rez ipeditis. hec ibi. tū etiā qr pr̄supponit q q̄s possit pr̄tēnere pnīaz ⁊ esse capax indulgētie cū talis in pctō mortali sit: qđ falsuz ē. Quīta opi. tz q remittit etiā pēa inferni. allegat tex. de pe. di. iij. c. vl. vbi pz q bōa facta in pctō mortali valent ad tolerabilius iudiciū subeūdū. sz hec silr ē falsa. tū qr illud. c. intelligit q talia bōa minuāt penā inferni debitā pctis: sz qr malū nō cōmittēdo ⁊ faciēdo bonū nō auget. tū etiā qr exp̄s se tenet ꝯ. c. tres sunt. de pe. di. j. ⁊ de pse. di. iiij omnis. vbi pz q pena eterna nullo mō pōt remitti nisi p ꝯritōez pp̄riam loquēdo de eo q̄ peccauit actualiter. s. de adulto. Facit. c. maiores. de baptismo. in. §. h vo dicamus. Sexta opi. tenet q p indulgētias remittit pena taxata a deo ⁊ etiā a sacerdote ipōsita si mō ipe sacerdos q̄ eā imposuit h sibi pcesserit vt eam p tales remissiones vel in pte vel in totū possit redimere. ⁊ hec silr nō videt vera: sz gl. in. d. c. qđ aūt. ⁊ multi cānoniste eā tenuerūt. tū qr videt artare pr̄tē supioris q̄si nō possit remittere penā ipōsitā ab inferiori suo. ꝯ id qđ legitur ⁊ notat in. c. qđ sup his. §. rursus. de voto. tum etiam qr videt ꝯ tex. pfati. c. cuz ex eo. in fi. eneruat. Septima opinio tenet q pfate indulgētie valent fm Fra. de may. in tractatu de pr̄tate clauiū. Primo q̄ ad augmētū gre. Nā fm Aug⁹. Charitas meret augeri: sz p opera meritoria facta ab exīte in gra meret augmētum gre q̄ ⁊c. quia nō dat nisi faciētibus opera de sui natura meritoria. Secundo quo ad augmentum glorie: quia cū nullus possit lucrari indulgentiā nisi p fidez: ⁊ fides sit vtus cui p̄mittit visio dei: ergo ⁊c. Tercio valent q̄ ad penā debitā in purgatorio: qr q̄n alicui aliquod debitū est remissum ab eo q̄ habet potestatez: pinde est ac si solutū esset: sz sicut eccl'ia imponendo pnīaz remittit penam purgatorij: ergo remittēdo p indulgentiā absoluit

151

ab ea. Quarto valent quo ad pēā impositā a sacerdote ꝑm ptē vel totū ꝓut sonāt. ⁊ hec ē vera opi. quā sequunt Bof. Jo.an. Pa. i. d. c. quod aūt. ⁊ cōmuniter alij canoniste ⁊ theologi in .iiij. sen. di. xx. Ex quo patet q̄ ille cui impositū sacerdos penitentiā septē annoꝝ iejunando ꝛ accipiēdo indulgentiā septem annoꝝ absolutus est: ꝛ melius sit eam facere. ⁊ hāc ꝑ purgatoꝛio refuare ꝑ reliquo: si imposita nō fuisset ꝓdigna.

2 ¶ Queriť q̄ztū remittit ꝑ indulgentiā de ꝑfacta pena vel debita pēa in purgatoꝛio vl' in hac vita ꝑ pctis cōmissis? R. q̄ diuersa fuit opi. inť doc. canonistas ⁊ theologos. Nā q̄dā dicūt q̄ valēt ꝑm internā suscipientis deuotōez ⁊ nō plus. ⁊ huius opi. videť fuisse Ray. Sed hec ē falsa: q̄ seq̄reť q̄ sine exteriori opatōe valeret q̄d est ꝓ cōiť theologos in .iiij. di. xx. vbi volūt q̄ nisi q̄s faciat illud ꝑ quod dať indulgētia nullo mō ipaz ꝓsequať q̄ztū cūq; habeat bonā voluntatē: ꝛ ꝓsequať meritū bone voluntatis. Secūda opinio tenet q̄ valēt ꝑm deuotionis q̄ztitatē ⁊ dati seu laboꝛis magnitudinē vñ ꝛ dicať q̄ poꝛrexerit manus adiutrices tali eccl'ie habeat de indulgētia. xl. dies: tm̄ si vn⁹ dat plus altero vel de magis lōginq̄ venit ad visitandū eccl'iaz in q̄ est indulgētia. vij. ānoꝝ participabit magis q̄z ille q̄ dat minus vl' venit de ꝓpe. Sz hec opi. implicat ꝓdictionē eo q̄ nō esset indulgētia sz cōmutatio: aut oꝛtet dicere q̄ eccl'ia p̄dicaret falsum si nō amb⁹ haberēt. xl. dies vel. vij. annos. Et ideo ē tercia opi. q̄ tenet q̄ tantū valet q̄ztuz valeret ei pnīa tot dieꝝ vel tot ānoꝝ ab eo facta in hac vita ꝑ q̄t dať indulgētia. Ꝟ est q̄ tātū minus puniet in purgatoꝛio q̄ztū si fecisset pnīam p tot dies vel ānos q̄t sonat indulgētia: exq̄ cōcludūt q̄ sic pnīa facta cū maioꝛi feruoꝛe ⁊ austeritate p annū plus valet ceteris paribꝫ q̄z facta cū minoꝛi. sic illi q̄ plus dat ⁊ plus laboꝛat cōmēdet ānus efficatioꝛis pnīe q̄z alij. Et ideo plus hēbit de remissiōe q̄uis ālꝫ remissionē tot ānoꝝ habeāt. Et hec opi. nō plz mihi: q̄ videť derogare ꝟbis indulgētie: cū dicatur q̄ dať indulgētia tot ānoꝝ ⁊ debeat intelligi de ānis vere ⁊ optime pnīe fiēde: q̄ ꝟba in potioꝛi significato sunt intelligenda: ⁊ latissime in bñficio ꝓncipis. de ꝟbo. sig. c. olim tibi. Quarta opi. tenet q̄ q̄ ad remissionē exterionis pene tm̄ valēt his q̄ ꝛ de ꝓpe cū modica elemosyna sic his q̄ de lōge ⁊ cū multa elemosyna ꝑm q̄d ꝓtineť in forma. sz q̄ ad remissionē pene interiue ⁊ q̄ ad dispositōez sui ad recipiēdū augmētū gre sunt ipares: q̄ q̄ plus dat ⁊ magis laboꝛat ceteris paribꝫ plus hēbit. hec aūt opi. nisi velit dicere q̄d dicit tercia opi. implicat ꝓdictōez nisi q̄ ad illā dispositōez augmēti gre: q̄ illud ē verissimū. Rō: q̄ si nō deberet ferre nisi pnīaz. vij. ānoꝝ si dimittať mihi ex tēsiue silr ⁊ itēsiue remitteť. Quinta opi. ē q̄ tātū valēt q̄ztū sonāt ⁊ tātū multū dāti q̄ztū paz. vel modicū laboꝛanti q̄ztū multū: q̄ indulgētia ē q̄dā liberalitas q̄ nō respicit merita sz largitatē ꝓcedētis. Et hec q̄uis sit magis cōis opi. nō mihi plz: cū videať irrōnabilis. Nec ob. illud Math. xx. q̄ dī. An nō ꝛ mihi facere q̄d volo. an oculus tuus neqūz ē ꝓme. q̄ loquiť ille ten. de dato ex suo ꝓpo nō ex alieno. Sexta opi. ē q̄ nō plus remittūt de pena nisi q̄ztū mereť ille laboꝛ vl' illa opatio etiā si talis indulgētia nō esset. aliť videreť eccl'ia inducere xpianos ad dimittēdū opa alia satisfactoꝛia ⁊ solū intēdere hmōi indulgētijs q̄d esset absurdū dicere. ⁊ ideo dicūt q̄ solū q̄ ad nomē dat indulgētiā vt xpianos potiꝰ induc at ad talia facienda. ⁊ adducūt dictū Jnno. q̄ dic q̄ ppť indulgētias generales non minus teneť pnīaz agere hō i hac vita. Sz hec opi. est falsissima: tū q̄ ꝑsupponit eccl'iaz p̄dicare falsum ⁊ facere malū sub specie boni. q̄d nullo mō ꝛ etiā ꝓ vita alterius saluāda. c. sup eo. d. vsur. tuz etiā q̄ fundat se sup falso intellectu ad Jnno. q̄ est intelligēdus Jnno. de penitē. tia ꝓut est extinctiua indinatois ad maluz ⁊ ꝑseruatiua nō ꝓut delet pēnaz ꝓ pcō ꝓterito. Et ideo est septima opi. quā puto verissimā videlz q̄ indulgētia q̄ztū ad augmentū gre ⁊ glorie tantū valet q̄ztū est interna deuotio suscipientis ⁊ nō plus: q̄ztū ꝟo ad remissionem pene debite in purgatoꝛio vl' impōsite a sacerdote in penitētia. Dico q̄ indulgētia tantū dimittit q̄ztū sonat: dummō ꝑm sanctū Bona. ⁊ sanctū Tho. in .iiij. dis. xx. hō faciat q̄d sibi imponitur ꝑm quod eum decet facere. vnde si pauper dat vnū denariū ꝑm q̄d ei ꝓuenit dare: sic habebit indulgentiā que dať poꝛrigētibus manus adiutrices sic diues q̄ dat vnuz ducatum: sed nō ecōtrario: quia si diues vellet dare vnum denarium nō censebiť poꝛrexisse manus adiutrices: ⁊ sic nō habebit tantuz de indulgētia: sicut nec ꝛ dicereť auxilium dedisse alicui dando obolum: sed ꝑm q̄ cōuenit regi dādum. Similiter si ꝓpter honoꝛandā eccl'esiam dať indulgentia visitātibus: eque habebit eam qui de ꝓpe sicut qui de lōge venit dummō visiteť sicut ei conuenit sz nō furtiz nō sine societate magna si est dñs ⁊ hmōi. aliter non tantū habebit. Et hec opinio saluat

ecclesiã vt nõ ꝓdicet falsa. qz verã dat indulgẽtiã vt sonat. ꝓcludit rõnabilitatẽ vt itelligat. q id qõ imponit dz fieri ſm q ꝓuenit faciẽti. z excludit dissipatiõez thesauri dũ ꝓsupponit rõnabilẽ largitatem i dispẽsatore. Addit tñ ſ. Bo. vbi. s. q lz hõ ñ faciat qõ iniũgit i indulgẽtia ſm q eũ decet. q ppea nõ dz dimittere ꝙn faciat illõ ſm q sibi placet. qz lz nõ habeat tantũ de illa indulgẽtia: tñ pl⁹ habebit de remissione pene ꝑ tali facto qz nõ hꝫ et ꝑ alio silĩ (ceteris paribꝫ) facto vbi nõ dat tal⁹ indulgẽtia. Inno. z Hosti. tñ tenẽt: q dũmõ ꝙs faciat qõ imponit eã habebit. Sz magis placet opi. ſ. Bo. nec ꝑ hoc sequit q hõ debeat dimittere alia opa meliora vel satisfactoria. z hmõi solũ inrẽdere. qz lz iste pl⁹ dimittãt de pena. alie tñ sunt magꝭ meritoria ſm ꝙ ẽntial⁹ qõ ẽ meli⁹ z ꝓseruatiue a recidiuo: z sbiungatiue carnis dñio rõis Aduerte hic q aliqñ dz. Dam⁹ idulgentiã oĩm pctõz vel cẽtũ annoz de pnĩa sibi iniũcta. qz tũc solũ remittit pnĩa iposita a ꝓfessore. z iõ si moreret nõ statim euolaret. qz non iponit eque cõiter. Aliqñ dz. Dam⁹ idulgẽtiã oĩm pctõz de q̃bꝫ ꝓtrit z ore ꝓfessi sunt. z sic oblita non remittunt vel ignorata. Aliqñ simpl⁹ dat remissio oĩm pctõz. z tunc si nullũ pctm̃ post ꝓmiserit: statiz euolaret ad gloriã si moreret. Intellige etiã q opi. ſ. bo. predicta nõ intelligit qñ indulgẽtia dat sic. Dam⁹ indulgẽtiã cuicũq dicẽti. x. pr̃ nr̃. vl⁹ dãti vnũ ducatũ tali loco. z hmõi. qz i talibus nõ req̃rit ꝓdecẽtia psone vel stat⁹: sz effect⁹ opis iposĩti: sed intelligit ſ. Bo. qñ ipoñit aliq̃d general⁹. qz tũc itelligit q illud dz implere ſm q faciẽti ꝓuenit. Nõ etiã q isti anni vel dies indulgentie nõ sunt anni celi vel purgatorij: sed anni hui⁹ vite. qõ est dicere q tãtũ diminuũt de pena q̃tũ si p annũ vel p tot dies fecisset penitentiam.

3 ¶Sed q̃ro vtr dies isti vl⁹ anni indulgẽtie sint vtiles vel ꝓtinui⁹. R. Ho. i. c. cũ ex eo. ꝺ pe. z re. z sequit Pa. ibidẽ: q dies erũt vtiles ãn⁹ ꝛo ꝓtinu⁹ vult dicere q si sacerdos iposuit alicui vt ieiunet. xl. dies: siue cõtinue siue interpolate accipiẽdo idulgẽtiã. xl. diez erit absolut⁹. Si ꝛo dz agere pniam p annũ q̃ liscũq sit illa pnĩa: puta ieiunãdi p annũ q libet septimana bis vel ter: q ista solũ modo tollit p indulgẽtiã anni: ita q indulgẽtia ñ diuidit p dies. sed valet respectu anni integri put pnĩa ẽ annual⁹. Sz ego hꝫ vltimũ credo verũ: qñ indulgeat ann⁹ de iniũctꝫ penitẽtijs ꝑ ut aliqñ dz. vt in. ꝺ. c. cũ ex eo. Sec⁹ aũt credo qñ simpl⁹ dat ann⁹ indulgẽtie. q̃a credo sit vtilis. z sic dimittit de pena debita pcõ in foro aie: siue sit iposita a sacerdote siue a iure siue a diuina iusticia. cclxv. diez. si ẽ plenaria statim euolat si i tali statu moriat. nec purgatorium sentiet ſm Hosti.

¶Quõ intelligit indulgẽtia: R. q certa doctrina nõ pt dari: sz inspiciant ei⁹ ꝛba. et sic ſm q sonat itellige. ar. de pui. c. cũ z plãtare Subintelligunt tñ aliq̃ sp. ſ. q dãs habeat ptãtẽ: z suscipiẽs sit debito mõ dispositus. ꝺ q̃bꝫ. j. dicit. z tercio q faciat qõ i ipis ꝓtinetur. z ſ⁹ q ei ꝓuenit facere. Itez aduerte q qñ dat idulgẽtia. sic puta a pmis vespis vsq ad scõas vel vsq ad octo dies. sic solũ sequit Jo. an. z Semi. in. ꝺ. c. indulgẽtia Mat. tñ vt recitat Lar. i cle. j. de pui. tenet q etiã habebit totiẽs q̃tiẽs visitat: etiã qñ ẽ tpal⁹. z sequit ipse Lar. i cle. ij. de pe. z re. z cre/

¶Quis põt dare indulgẽtias: (do verius ſ R. q sol⁹ papa põt dare plenarias z in toto ore. qz ipse sol⁹ ẽ assumpt⁹ i plenitudie ptãtis. ꝺ. c. cũ ex eo. z. xxiij. q. j. qõ cunq. Itẽ legati dñi pape pñt de iure facere perpetuas indulgẽtias i termis sue legatõnis: sicut z ppetua statuta. de off. lega. c. vl. i tex. z i glo. Itẽ archiepi i sua puincia. z epi i sua dioceſi: dũmõ nõ excedãt summã diez. xl. siue sit p anniuersario ecclie siue ꝑ q̃cunq alia cã. In dicatõe ꝛo basilice pñt ꝓcedere vsq ad summã vni⁹ anni z nõ plus. siue dicet ab vno epõ aut archiepõ siue a pluribꝫ. vt i. ꝺ. c. cũ ex eo. z. c. nr̃o. eo. ti. hoc no. Lar. i. ꝺ. cle. ij. q si excedãt hũc numez nõ valẽt. vt i. c. indulgẽtie. de pe. z re. li. vj. Qõ intellige ſm gl. ibidẽ q ad excessum. nõ q̃ ad numez ꝓcessum. Alij aũt plati inferiores siue sclares siue regulares: vt abbates et hmõi. nõ pñt facere aut dare idulgẽtias. vt no. glo. i. ꝺ. c. nr̃o. nisi ex spãli ꝓcessione aut ꝑuilegio vl⁹ alia cã legitima: puta pscptõe z hmõi id eis ꝓpetat. vt i. c. accedẽtibꝫ. de excess. pla. Pñt tñ cõicare bona sui collegij Itẽ sacerdotes oẽs i foro pniali pñt dare indulgẽtiã ill⁹ q̃s pñt absoluere. ita refert ꝺ. Lar. i cle. religiosi. de pui⁹. Aluaz hꝫ tenentẽ. ar. c. de q̃. de pe. et re. Sed tu vide glo. i. c. mẽsurã. de pe. di. j. q hꝫ tenet. Hoc idẽ tenet Pa. i. c. sicut dignũ. de homi. all⁹. c. quẽ penitet. de pe. di. j. Hoc idẽ tenẽt Inno. z Ber. i. ꝺ. c. qõ aũt. Sz de q̃nto nõ

ꝛtermia ꝯ nisi q̄ Alua⁹ dicit q̄ p̄t dare indulgētiā annoꝝ vel diez sicut ei videbit dū mō discrete faciat. Hoc idē tenet Innoc. vt refert et sequit Archi. i. d. c. idulgētie. Et adiura q̄ vident ꝓcia mīdet Archi. q̄ ē vez de generalibꝫ aut publicꝫ remissiōibꝫ q̄ facere nō p̄t. vel ꝛdēt intelligi ꝛ pnīa iniuncta a supioꝛe: puta epo. quā remittere nō p̄t. xxj di. inferioꝛ. Qꝫ limita fm q̄ dixi. s. Lōfes/

6 ¶Quid si p̄fati p̄lati ñ sunt (sio. vj. §. iiij sacerdotes: ℟. Lauꝺ. i de. si dñm. i. fi. ꝛ reli. ꝛ vene. sanc. q̄ nihilomin⁹ p̄nt dare. ar. d. c. quod aūt. ꝛ elec. transmissam. licet Hos. dicat q̄ nō ꝛent nisi sint p̄esbyteri.

7 ¶Utꝝ durēt post mortē ꝓcedentiū: ℟ q̄ sic fm Inno. i. c. qꝺ trāslatiōes. ꝛ offi. leg. ꝛ est dictū solēne. Facit qꝺ no. Lap⁹ i. c. fi. ꝛ p̄e scrip. li. vj. ꝛ sequit Be. ibidez. Facit qꝺ no. glo. ꝛ Joc. i. c. cū ad hoc. ꝛ de. nō resi. ꝛ Lauꝺu. i de. fi. ꝺ elec. ꝛ facit ad lr̄as q̄ saluusconductus nō expirat mortē ꝓcedētis. vide gl. singularē i. c. cū ex eo. ꝛ elec. li. vj. Nec ob. l. fi. ff. ꝛ penis. qꝛ loquit i penalibꝫ. Qꝫ bñ nota. Pa. ℣o in. c. fi. ꝛ offi. le. idē tenet q̄ ad indulgentiā ꝛ qua hic loquoꝛ: sed ꝛ indulgētia seu ꝛ licētia: vt puta eligēdi ꝓfessoꝛez vel nō residēdi i bñficio nō: sed tenet q̄ expirat mortē ꝓcedētis vl finito eius officio. nisi sit facta cū cause cognitōe ꝛ ꝓsensu sui capituli qꝛ est i p̄iudiciū eccl̄ie. ꝛ sic tene q̄ i ꝓcessione p̄eiudicatiua cōcessa p inferioꝛes papē sine cause cognitōe expirat. secus esset si concederet a papa. vel nō esset alteri p̄eiudicatiua. Et sic concoꝛda doctoꝛes.

8 ¶Quid si tales dantes sint i pctō mortali: ℟. fm Ho. q̄ nihilomin⁹ valet ꝓp̄ officiuꝫ q̄ diu tolerāt ab eccl̄ia. facit. c. dictū ē. j. q. j.

9 ¶Uñ assumunt iste indulgētie: ℟. ꝓmunis opi. ꝛ doc. tā theologoꝝ i. iiij. q̄ canonistaꝝ i d. c. idulgētie. ꝛ de. vnica. ꝛ reli. ꝛ vene. sanc. in. d. c. qꝺ aūt est. q̄ sunt ex abūdantia meritoꝝ que vltra mēsurā ꝛemeritoꝝ suoꝝ sanctī sustinuerūt ꝛ xpi. Sꝫ ego teneo cuꝫ Frā. ꝛ may. i tractatu ꝛ indulgētijs. q̄ cuꝫ merita sanctoꝝ sint vltra ꝺdignū remunerata a ꝺeo. ꝛ sic exhausta q̄ solū ꝺant ex merito xpi ꝛ passionis ei⁹. cui⁹ mūma gutta sanguis vel sudoꝛis sufficeret ad expiatōz oīm pctoꝝuꝫ que vnq̄ fuerunt ꝑpetrata aut ꝑpetrabunt. qꝛ ei⁹ respectu nihil sunt oīa. vt in. c. damnamus. circa fin. ꝛ sum. trin. qꝛ vere doloꝛes nr̄os ipe poꝛauit. ꝺ cele. miss. c. cū Marthe cui⁹ dispēsatio tradita ē sup frā illi q̄ curā hꝫ mystici coꝛpis ꝛ clauē totī⁹ eccl̄ie militātꝫ. ꝛ trāsla. c. quāto. ꝛ xxiij. q. j. c. quodcūq̄z.

¶Sub q̄ forma sunt cōcedēde questoꝛibꝫ: 10
℟. q̄ fm formā q̄ scribit in. d. c. cū ex eo.

¶Utꝝ p̄fati p̄elati possint ꝓcedere idulgē 11
tias nō suis subditis: ℟. q̄ nō nisi i duobꝫ casibꝫ. Primꝰ est i. c. nostro. ꝛ pe. ꝛ re. vbi archiep̄i ꝓcedūt simpliciter p totā puinciaꝫ: licet nō sint ei⁹ subditi nisi in casibꝫ a iure expressis. Intelligetñ q̄ nō valēt nisi existētibus ꝛ puincia: nō aduenientibꝫ qui ibi nō habēt domicilīū. Scōs casus ē qñ illi q̄ volūt eas accipe habēt licentiam a ꝓp̄io epo fm aliquos: vt no. Innocē. i. d. c. qꝺ aūt. ꝛ pe. ꝛ re. Alij ℣o dicūt q̄ etiā ꝛ licentia ꝓp̄ij sacerdotis parochialis p̄nt ipsas accipe. Et cū hoc trāsit Hosti. Guil. ℣o i speculo dicit. q̄ turius ē q̄ habeāt cōsensus epi. ꝛ fm eundem sufficit etiā cōsensus metropolitani sui d. c. nostro. Addit etiam Guil. ibidez. q̄ ex causa iusta p̄t epūs statuēs i dioceſi sua concedere: vt indulgētie sue ꝓsint venientibꝫ de dioceſi aliena. Facit. d. c. qꝺ aūt. nō tñ possit ꝓcedere q̄ indulgētie ab alijs epis i eius dioceſi cōcesse valeāt. Ex quo patet q̄ illi q̄ habēt lr̄as diuersoꝝ epoꝝ dātes indulgentias facientibus eis elemosynas: nō valēt nisi quo ad indulgentiā ꝓp̄ij epi. vel nisi habeant licentiā a ꝓp̄io epo vel sacerdote vt tales indulgētie ei ꝓsint. ꝛ fo. ꝓpe. significasti

¶Sed quid si eps concedit indulgentiā et 12
archiepūs silr̄ tale quid facientibꝫ: ℟. q̄ omēs subditi epi habebūt vtrāq̄z. Alij vero habebūt solā archiepi fm Hos. vt i. d. c. cū ex eo

¶Pro quibꝫ causis indulgētie sunt fiende: 13
℟. fm cōiter dicto. q̄ p dei laude ꝛ gl̄ia q̄ ꝑcipue relucet i sanctis eius. sancti ℣o honorant in ꝓstructōe eccl̄esiaꝝ ꝛ ꝓmemoratōne ꝛtutū. ꝛ ideo recte dant celebrantibꝫ eoꝝ festa. existentibꝫ i ꝑdicatiōibꝫ. visitātibꝫ eoꝝ eccl̄esias. ꝛ hmōi. Itē secūdo p cōmuni vtilitate ꝛ ꝛfensione fidei terre sancte. ꝓmotione studij ꝛ hmōi.

¶Utrū possint dari p tēporalibus tm: ℟. 14
q̄ non simpliciter: sed bñ p tempalibus ad spūalia ordinatis fm sanctū Bo. vbi. s. ꝛ sic nō est simonia

¶Utꝝ p spūalibꝫ tm: ℟. q̄ sic. sicut Inno. 15
quarrus ꝛdit indulgentiā ꝛcē diez orantibus p rege frācie ꝛ predicātibꝫ crucē

¶Utꝝ p remissione iniurie: ℟. san. Bo. q̄ 16
nō. qꝛ i datione indulgētie ꝛbet attēdi illud qꝺ sit mere volūtatis nō necessitatis. Sit etiā qꝺ taxabile. sit etiā aliq̄ mō penale si ꝛecte dant. quoꝝ primū ꝛficit in ꝓposito.

17 ¶Quibus pſint idulgẽtie. R. vt colligo ex Inno. 7 Ho. i. c. qđ aũt. de peni. 7 re. 7 etiã a theo. i. iiij. di. xx. q vt valeãt requrunt ſm aliquos. vij. Primũ q ſit ꝓtrit⁹ et ꝓfeſſus. videt tñ ſatis rõnabile q ꝫ intelligat ſm eccl'ie interptatõz. vñ ille q fuit ꝓfeſſus i paſca. et p⁹cecidit i mortale p ctm: ſi ꝓterat de eo 7 deliberet ꝓfiteri i q̃drageſima futura: cẽſebitur ꝓfeſſus 7 ꝓtrit⁹. 7 ſic habebit idulgẽtiã. 7 iz hec ſit pia opinio. quã Pa. i. c. ois vtriuſq; de pe. 7 re. tãgit. 7 Jo. an. i. d. c. q aũt. 7 i gl. i cle. vnica. de reli. 7 ve. ſan. 7 Lar. ibidẽ tenet. tñ tuti⁹ ẽ vt ꝓfiteat. maxie cũ vix ſciãt ſecãres vere ꝓteri. ſi ꝓfiteri nõ põt ꝓmode cõterat. 7 credo eã habebit. nõ aũt exiſtẽs i mor/

18 ¶Scõm q habeat devotõz (tali. ſ. ñ ꝓtrit⁹ fidei q̃ credat tantã ptãtẽ eſſe apud eccl'iam qz licet nõ habeam⁹ manifeſta teſtimõia añ tps Gregoriij. tñ credendũ ẽ q etiã añ facie/bãt. licz nõ ita frequẽter. qz añ ſua tpa raro poterãt fieri ita ſolẽnes. 7 catholici qz erant magis pfecti nõ ita indigebãt.

19 ¶Terciũ q ſit ſubdit⁹ ei⁹ q̃ facit ſm q dictũ

20 ¶Quartũ q faciat illud p q̃ dat idul (c. s. gẽtia. alꝫ nõ valet: q̃uis hẽat vnã volũtatẽ. nã ſm Tho. i. iiij. di. xx. nõ inſtãte ꝓditione nõ põt q̃s ꝓſeq; qđ ſub ꝓditõe ꝓceditur Nec ob. q de⁹ reſpicit vnã volũtatẽ. xiij. q. v. ſi qđ. qz vez q̃tũ ad augmentũ gre 7 glie ſed nõ quo ad accidẽtalia cuiuſmodi eſt remiſſio pene. valet tñ p accidẽs tal'ẽ volũtas. qz inq̃tũ augmẽrat gr̃az. p ꝓſeqns 7 cõtritõez auget. 7 ita opat ad remiſſionẽ pene.

21 ¶Sz q̃d ſi aliq̃s facit p eo⁹ R. q ſi idulgẽtiã cõcedẽs exꝑmit: valebit. alꝫ nõ valebit ſi h̃ exꝑmit: etiã ſi ille p q̃ facit ſit mortuus nõ p modũ idulgẽtie iz ſuffragij. et hec eſt cõis opi. theo. 7 etiã tenet Inno. i. d. c. q aũt nec ob. q dicas papã nõ hẽre auctẽ ſup mortuos. qz h̃ ẽ verũ p ſe 7 directe. 7 ſic nõ valẽt mortuis idulgẽtie. iz p modũ ſuffragij bñ valẽt. Alij aũt tenẽt vt refert Lar. i. d. de. ij q q̃n eſt a papa talit̃ data q etiã p mortuis poſſit fieri id qđ ꝓponit̃ q valet ſm Tho. in iiij. 7 Pe. de ancha. 7 Aug. i li. de ptãte pape. 7 ad illud qđ dr Mat. xvj. qđcũq; ligaueris ſup terrã ꝛc. nõdet referri ad papã exiſtẽtẽ ſup terrã. qz cũ mortu⁹ fuerit ampli⁹ ligare vl ſoluere n̄ pt. req̃rit̃ tñ ſi dz valere p alio q tã ille q̃ accipit q̃z ille p q̃ accipit̃ ſint i ſtatu gre. alit̃ nõ valeret neq; p modũ idulgẽtie neq; p modũ ſuffragij. 7 placet mihi.

22 ¶Utr̃ religioſus poſſit facere id p quo dat̃ idulgẽtia vt eã habeat̃. R. q licet nõ habeat ꝓpriũ nec p ſua volũtate poſſit exire clauſtrũ. ſupior tñ põt ei dare licẽtiã aliq̃d dãdi vel viſitãdi loca ſctã. 7 ſic eã hẽbit ſicut alij. nõ tñ dz dimittere religiõis obſeruãtiã ppẽ ipſas. qz pl⁹ mereꝫ q̃ ad pmũ eẽntiale religionem ſeruãdo q̃z idulgẽtias capiẽdo. licet minus quo ad dimiſſionem pene.

¶Utr̃ ille q̃ ꝓdit idulgẽtiã ſi facit illud p 23
q̃ ꝓdit habeat eã. R. Vñ. i. d. c. cuz ex eo. 7 Guil. i ſpe. 7 Archi. i. d. c. idulgẽtie. q nõ. l. vnica. C. ne q̃s i ca. ſu. et. l. inq̃ſitio. C. de ſol. Theologi i. iiij. di. xx. dicũt q iz ꝓncipaliter nõ poſſit plat⁹ ſibi dare idulgẽtiã. tñ data alijs etiã ſub eadez forma põt ea vti. 7 ſic tene q valet. vt tenet Baſpar. i. d. c. nr̃o. 7 ſeq̃tur Be. i. d. c. idulgẽtie. de pe. 7 remiſ. li. vj.

¶Quintũ q tantũ det p quanto nollet ſuſti 24
nere pnã ſibi iniunctã. vñ quantũ daret ne haberet ieiunare tot diebꝫ. tantũ dicũt debet dare ſi vult eã hẽre. ſed hoc cõiter nõ tenẽt̃ doctoribꝫ. vt tenet Pa. in. d. c. q aũt. iz ſufficit faciat ſm q ei conuenit. vt dixi. s.

¶Sextũ q ille q̃ eã vult accipe nõ poſſit fa 25
cere debitã pniam vt peccatũ ſuũ requirit. qz ſi poſſet facere 7 nõ faceret: nõ valeret idulgentia. ſed hoc falſum eſt: vt. s. patuit. et tõ nõ requirit neceſſario iſta duo.

¶Septimũ q ſubſit neceſſitas i cã p q̃ dat̃ 26
ſed hoc ſilt nõ eſt vez. qz etiã ſine neceſſitate poteſt dari. vt. s. patuit. Et ſic patz q q̃t tuoz tm modo ſunt neceſſaria.

¶De pena religioſoz pnũciãtiũ vel pdicãti 27
um idulgẽtias indiſcretas. habeã i de. religioſi. de puñ. vbi ptz q peccãt mortaliter. qa phibẽt eis i ꝛtute ſctẽ obedientie ſub pena maledictõis eterne. Et dicunt̃ pdicare idulgẽtias indiſcretas ſm glo. qñ pnũciãt idulgẽtias nõ ꝓceſſas. i. q̃s nõ hñt. Lar. i. d. de. religioſi. dicit. q etiaz ſi ſunt ꝓceſſe eis: dũmõ ſint idiſcrete adeo q eis nõ potuerũt ꝓcedi: dicunt̃ idiſcrete ſm Pau. q̃ dicit q dicũt indiſcrete qñ ꝓcedẽs excedit q̃ntitatẽ. d. c. cũ ex eo. idẽ etiã dicit Zen. q indiſcrete dicũt: qñ ꝑbari nõ pñt. ar. de pba. qm̃. 7 c. poſt ceſſionez. 7 de fi. inſtru. c. ij. ſed quomõ peccẽt mortaliter: tene q ſolũ ẽ qñ pnunciãt indulgentias nõ veras aut nõ validas.

Inepta leticia eſt filia gule. que qñ ſit pctm. vide Ludus. §. ij.

Infamia eſt leſe dignitatis q̃ litas reꝓbata q̃z/tũ ad vitã 7 mores. p ar. a ꝓtrario ſenſu. ſic

Infamia

fama ẽ illese dignitat; stat⁹ vita ⁊ moꝛibꝫ cõ pꝛobatus ⁊ ĩ nullo diminut⁹. l. cognitionũ numerus. §. extimatio. ff. de vari. et extraoꝛ. cog. Et ideo infamis ðꝛ cui⁹ stat⁹ vita ⁊ moꝛibus ẽ repꝛobatus. sicut colligit. ff. de ĩ ius vo. l. sed ⁊ si hac lege. §. ptoꝛ. ĩ glo. ⁊. ff. de obsc. a libe. l. honoꝛi. ⁊. l. licet.

1 ¶ Quottuplex ẽ infamia: ℞. triplex. s. facti. hec puenit ex cõi hoĩm locutione. de qua p Bar. ĩ. l. de minoꝛe. §. toꝛmẽta. ff. de queſtio. Secũda iuris. Tercia canonica.

2 ¶ Quõ incurrit infamia facti: ℞. q aliqñ incurrit a crimine: ita q crimẽ ẽ pꝛia cã infamie ⁊ hec repellit a teſtimonio ĩ cauſis gẽꝫoꝛibꝫ ⁊ ĩ cã criminali. ſz ĩ aliis admittunt fm q pl⁹ ⁊ min⁹ ſunt ifamati. Aliqñ cauſat infamia facti ab alio: puta q; fuit incarceꝛat⁹. vl' fuit pter crimẽ repulſus a teſtimonio. vt ĩ. c. teſtimoniũ. de teſtib⁹. vel cũ pꝛ p ꝛba turpia inſtituit filiũ heredẽ dicẽdo. filiũ meũ pdito⁹ rẽ nequã. ⁊ hmõi. inſtituo heredẽ vl' ei lego. vt. C. ex q. cau. ifa. irro. l. ea q pꝛ. Itẽ cauſat pꝛba iudicꝫ dicẽtꝫ alicui poſtulãti. calũniaris vel bñ faceres ſi ad frugez meliorꝫ vite te ꝙuerteres ⁊ hmõi. vt ĩ. l. ꝛbũ. ⁊ ĩ. l. interlocutio. C. e. ti. Multꝫ etiaz alijs modis ĩcurrit. vñ qñ apð bonos ⁊ graues viros ifamat ex aliq facto: ſic incurrit infamiã facti. d. l. lz. ⁊ vj. q. j. ſunt plũi. vt nõ. ĩ. c. lz ex q daz. de teſti. Infamia em̃ ñ faciũt dicta paucoꝝ nec multaꝫ leuiũ pſonaꝫ. dũmõ apð graues ⁊ bonos nõ ſit opinio leſa. Et no. q hic ĝues dicũt q nõ ſunt leues. puta ẽ hõ bone fame ⁊ opiniõis antiqu⁹. ſic bñ merit⁹ ðꝛ q nõ demeruit. ff. de le. ij. l. cũ pꝛ. §. rogo. ⁊. l. cũ q dã ĩ pn. ⁊ de ſcruti. c. vno. Uñ ⁊ ſenib⁹ maioꝛ fides adhibet. ff. de fi. inſtru. l. vl. ⁊ ar. ff. fam̃. her. l. ſi q ſunt. vbi heres i maioꝛi pte pꝛeponit illi qui in minoꝛi parte eſt heres.

3 ¶ Que effectũ opat hec infamia: ℞. q pmo repellit a dignitatibꝫ. c. inter dilectos. de exceſ. pla. q; vilibꝫ ⁊ indignis poꝛte dignitatꝫ patere nõ debet. de re. iur. infamibꝫ. libꝫ. vj. Itẽ repellit a teſtimonio. intelligez ĩ cã criminali. nõ aũt ĩ ciuili. niſi fm q dixi ð infamia q hz oꝛtũ a crimĩe. Ita no. Jo. an. ⁊ pa. ĩ. c. teſtimoniũ. de teſti. ⁊ c. inq̃ſitõis. §. pe. ð accu. Ric. tñ ĩ. iij. di. xxv. tenet q ifamia facti ipſo iure nõ iterdicit act⁹ legitimos. alle. c. ſi q⁹ pſbz. de pur. ca. ſz ſunt talibꝫ interdicẽda donec purgatõez canonicã fecerint. c. ex tuarũ. de pur. ca. Itẽ repellit a pmotõe ordinũ. de accu. oĩpotẽs de⁹. lxxxj. diſt. tãtis daniel. ⁊ ſuſpẽdit ĩa pmotũ fm q crimẽ ipedit fm Jn no. de poſtu. pla. c. ſi. de elec. c. ſup eo. de renũ. c. niſi cũ pdẽ. Itẽ iducit q relã io officioſi teſtamẽti ꝫ teſtamẽtũ fratꝫ ſi ifamis heres a fratre fuerit inſtitut⁹ ⁊ rumpit. C. de inoff. teſta. l. frẽs. Itẽ purgatõz iducit ſi iudici videbit. de accu. veniẽs. ⁊ ibi Poſt. de ẖ. ĩ glo. i. l. nulla. C. ex qui. ca. infa. ali. irro.

¶ Quõ tollit hec infamia facti: ℞. Pa. ĩ. c. 4
ex diligenti. de ſimo. q tollit p ꝫriũ factũ. vt no. Jo. vj. q. j. c. oĉs. ĩ glo. Põt etiã pnceps diſponere vt talis ifamia nõ habeat effectũ vt no. Pa. in. c. cum te. de ſen. ⁊ reiudi.

¶ Quõ incurrit ifamia iuris: ℞. q p ſnĩaz. ⁊ 5
regulare ẽ q nõ incurrat infamia iuris in crimibꝫ publicis niſi p ſnĩam. l. j. ff. de his qui no. ifa. no. Dy. i. d. regula ifamibꝫ. ⁊ Pa. in c. exceptõem. de except. Et q ſint publica crimina: habet inſti. de pub. iudi. p totũ. De q vide. ſ. Crimẽ. §. vq. Itẽ incurrit ifamia iuris ipſo facto ĩ caſibꝫ ĩ quibꝫ iure cauet q incurrat ipſo facto. vt cuz ipatoꝛ militi aufert inſignia. vel mittit aliquẽ ĩ exiliũ. l. q ait. §. ignominioſa. ff. de his q no. infa. Itẽ q exercet ipꝛobũ fen⁹ exigẽtes vſuras vſurarũ. iij. q. vij. §. poꝛro. ⁊ ibi vide bonũ tex. cum glo. Itẽ cũ aliqs repꝫhendit ĩ adulterio. l. palã. §. q ĩ adulterio. ff. de ri. nup. vel ꝫhibit ſil' cũ duab⁹. vel ſil' hz duas ſpõſas. l. q d igit. ff. ð hiſ q no. ifa. de bigamis. nup a nobis. Itez q lenocinũ exercuit. vel filias vel neptes pſtituerit. l. athletas. §. ait ptoꝛ. ff. e. ⁊ ibi de multꝫ Itẽ q pugnauit cũ fera. ff. de poſtu. l. j. §. beſtias. ⁊ multis alijs. de quibꝫ vide ĩ. d. §. poꝛro. ⁊. d. l. athletas. Et no. q regulariter oĉs infames fm leges. ſunt etiã ifames fm canones. pbat hoc tex. notabiliter. c. oĉs ꝙo. vj. q. j no. Innoc. i. c. qualiter ⁊ q̃n. el. ij. de accuſa. Silr oĉs q ex culpis ſuis ad oꝛdines ñ poſſunt pmoueri. vt ĩ. d. c. oĉs. eſt tex. ⁊ ibi vide bonam glo. de hoc. ⁊. d. §. poꝛro.

¶ Utꝛ profeſſio delicti ĩ iudicio reddat aliquẽ 6
infamẽ infamia iuris: ℞. Bart. ĩ. l. infamẽ. ff. de pub. iu. no. Pa. ĩ. c. at ſi clerici. de iudic. q nõ. q; iudiciũ ptoꝛ videt requrere ad ẖ vt ſit infamis q ſit pdenat⁹ de crimine. ff. ð hiſ q no. infa. et ĩ cã crimis cõfeſſus nõ habet p cõdemnato. vt. l. ſi pfeſſus. ff. de cuſto. et exhi. re. ⁊ ideo Bar. ĩ. l. furti. ff. de his q no. infa. dat cautelã vt ſoluat q̃n requrit ſnĩa ad infamiã incurrẽdã pdemnatõez añ ſnĩam. et ſic euadet. ar. l. ſi reus. ff. ð pcu. Silr no. aliam cautelã. ſ. q talis nõ litiget p ſe ſed p procuratoꝛẽ. q; licet ipſe pdemnet ⁊ procurator p curatoꝛio noĩe. tñ ĩ hoc caſu nec dñs nec p/

curator efficiet infamis. vt pbat i. d. l. furti. §. si quis alieno. p tex. & glo. & ibi Bar. & no. & doct. & no. q loquit qñ ags puenit vt pdenet actõe famosa vl ex crimie ex q sequit infamia. p ma tñ cautela nõ valeret vbi infamia irrogat ipso iure. vt i. c. i testimoniũ. de testib. qz p solutoz videret reꝰ pfiteri crimẽ. l. ad solutoz C. de re iudi. & l. qm. ff. de his q no. infa.

7 ¶Utrũ platus efficiat infamis si remoueat ppter dolũ: R. Pa. in. c. licet hely. de simo. & ibi glo. q sic: sicut iura volunt in tutore.

8 ¶Utz infamia iurꝫ tollat executõez ordinũ: R. Pa. vbi. s. q sic: & etiã exercitiũ cuiuscũq dignitatis. vt dicit tex. i. l. infamia. C. de de cu. & nõ plat⁹ nõ expectet sniaz: sz resignet spõte a pncipio. & sic euitabit infamiam.

9 ¶Sz nũqd tal infamia puat titulo bñficij & alijs dignitatibꝫ ipso facto: R. Pa. i. c. qre/lã. de iureiu. puto q sic i dignitatibꝫ & honoribꝫ circa titlos bñficiales. pbat ex tex. l. ij. §. miles. ff. de his q no. infa. vbi glo. dicit q sic infamia puat ipso facto militẽ militia vt ibi: sic pari rõe puat militia celesti i alijs digni/tatibꝫ & honoribꝫ. Idẽ vr velle glo. in. l. fru/stratoriꝰ. C. de re mili. In bñficialibꝫ ãt nõ inuenio tex. dicit Pa. i. d. c. qrelã. & dicẽt. vr nõ debem⁹ ponere hãc pnã spũalẽ ipis eq iure canõico nõ caueat expsse. vt i silli dic glo. i c. fi. de iu. pa. Fateat bñ idẽ Pa. q collatio facta infamí ipo iure ẽ nulla. regla infamibꝫ. de re. in. li. vj. & l. ij. C. de dignita. Facit. c. inter dile/

10 ¶Utrũ pdenat⁹ de falso (cros. de excel. pla. pmisso i officio testificãdi efficiat infamis: R. i. c. cũ dilectus. i fi. de ordi. cog. q sic si di/recte fuit pdenat⁹. secꝰ si directe nõ fuit gctũ ꝫ eũ: sz vt repelleret a testimonio. ar. d. c. cũ di/lectus. & l. lucius. ff. de his qui no. infa.

11 ¶Utz snia arbitri ifamet: R. q nõ: sed op/tet q sit iudex ordinarius. l. quid g. §. ex com promisso. ff. de his qui no. infa.

12 ¶Quis põt tollere infamiã iuris: R. Pa. i c. ex diligẽti. de simo. dicit. q p solũ pncipẽ tollit q ad eos q sibi sunt subiecti: sz nõ quo ad subiectos pape: sz p ipm papã solũ. vt in l. j. ff. de postu. & i. c. cũ te. de sen. & re iudi. & ꝫ directe. sz idirecte põt aliqñ eps. vt cũ dispẽ sat i casibꝫ sibi a iure pmissis. vt puta pdem nat⁹ de adulterio efficiat infamis. et tñ eps põt dispẽsare sup adulterio. & sic pseqñr infamia sz nõ pncipalit seu directe. & ꝫ vide Bar. i d. l. j. & i. l. infamẽ. in fi. ff. de publi. iudi.

13 ¶Utz papa possit restituere laicuz nõ sub/ditũ sue iurisditioi: R. q nõ. ij. q. iij. §. hinc colligit: nisi forte esset sibi necessarius in cle/ricatu. & tũc ipse tm posset & nõ ali⁹. illos au tẽ de pximonio suo restituere põt. & illos q iu ri alioz nõ subsunt: & oẽs clericos. vt in. c. p venerabilẽ. qui fi. sint le. no. Ber. Innocẽ. & Ho. in. d. c. cũ te. Sil r tenẽt doc. q etiã col/legiũ cardinaliũ põt sicut & papa. sz Pa. in d. c. cũ te. tenet ptrarium. s. q nõ põt.

¶Utz reges possint tollere infamiã iuris: R. 14
q nõ. illi q subsunt impatori sm Innoc. sed bñ illi q ñ recognoscũt supiorẽ. sm do. An. i

¶Utz restitutus p impatorẽ (d. c. cum te. 15
indigeat alia dispẽsatione vt pmoueat: R. Pa. in. d. c. cum te. q nõ. dũmodo egerit pe nitentiã. vel dic q eps poterit dispẽsare respe ctu crimis quod fuit notoriuz vt pmoueat exquo restitutus est p impatorẽ vel regẽ qui nõ subest imperatori.

¶Quõ incurrit infamia canõica: R. q q 16
libet pctõ mortali. vt. vj. q. j. ifames. & glo. i summa ibidẽ. & ista durat donec sublatam sit crimẽ. vt in. d. c. infames. & glo. i. c. illi. vj. q. j. & ideo post pniam cessat talis infamia. hec no. Pa. in. c. ex diligenti. de simo.

Infidelitas vtz sit pctm: R. sm Alsten. q infidelitas dupliciter põt sumi. Prio negati ue pure. et hec ei illi q nihil vnqz audiuerũt de fide xpi. & isto mõ nõ hz rõem culpe sed pe ne. qz talis ignorãtia diuinoz ẽ secuta ppter pctm primoz parentũ. et sic tales infideles nõ damnãt ppter infidelitatẽ: sed ppter alia pcta q sine fide nõ pñt remitti. & p hoc facit Jo. xvj. Si nõ venissem et locut⁹ eis nõ fuis sem pctm nõ haberẽt. s. infidelitatis in xpm sm Aug. Scdo mõ sumit infidelitas pprie scz inqztuz ptrariant & ptemnũt credere qõ audiũt. sm illud Esa. l. Dñe qs credidit au ditui nr̃o. & hoc pprie rõ infidelitatis com plet. & sic ẽ mortale pctm & grauissimũ inqz/tũ magis elõgat a deo. nõ tm quo ad affecti onẽ sed etiã cognitionẽ. & ideo magis punie tur q libet infidelis p isto pctõ qz quicunqz alius p quocunqz alio ceteris paribus

¶Utrũ omne qõ facit infidelis sit pctm: R. 1
Alsten. & glo. sup illõ ad Ro. c. xiij. & xviij q. j. §. ex his. Omne qõ nõ est ex fide pctm ẽ. dicit q nõ ois vita infideliũ pctm ẽ. sed qñ solũ faciũt aliqõ op⁹ ex infidelitate vel rela/tũ ad ipsaz. vt qñ saracen⁹ ieiunat vt legem machometi seruet & mãdantẽ. vl iude⁹ sab batizat & hmõi. & sic mortaliter peccat. alis secꝰ qz pñt facere multa q sunt de genere bonoz: i quibꝫ nõ ẽ pctm. An aũt vẽdentes eis vel alio titulo pcedẽtes aliq quibꝫ vtũt ad eoz

ritū peccēt mortalit̄: dico saluo meliori iudicio. q̄ si q̄s hec eis venderet vt tales rit⁹ facere nō: sic peccaret mortal̄. q̄ cooperaret eor̄ peccato. Sz vēdēs eis simplr̄ aliq̄s res: licz illi talib⁹ vtant̄ fm rit⁹ eor̄: nō credo peccz mortalit̄. aliter eccl̄ia q̄ eos tolerat z ꝓmittit habitare inter xp̄ianos videret ponere laqueū dānatōis xp̄ianis. cū sciat q̄ q̄si oia vtātur fm aliquā ꝯditōz suaz sectaz. sic iude⁹ carnes. palmas. cedros z silia: vtit̄ fm suā legē

2 ¶Quot sunt spēs infidelitatis: R. Alsten. q̄ si infidelitas attēdat̄ fm ꝓpatōem ad fidē: sic sunt tres. Nā pctm̄ infidelitatis ꝓsistit i renitēdo fidei. z sic aut nondū suscepte: vt i gētilib⁹ siue paganis. z sic ē ꝑma spēs. Aut fidei suscepte. z isto mō vel suscepte i figura vt i iudeis. z sic ē scd̄a spēs. vel suscepte i manifestatōe ꝟitat̄: vt i hereticis: z sic ē tcia spēs Si vo attēdat̄ infidelitas fm errores ad diuersos artic̄los fidei: sic non sunt determinate spēs infidelitat̄ cū possint multiplicari i

3 ¶Que est pior infidelitas: R. (infinitum. Alsten. q̄ illa hereticoz ē pessima. vñ. ij. ꝑ etri. ij. Melⁱ eis erat nō cognoscere viā veritatis q̄z post cognitā retrorsum conuerti.

4 ¶Utr̄ infideles sint ad fidē cogēdi. vide q̄d dixi. s. Baptism⁹. vj. §. xij. z. s. Fides. §. ix.

5 ¶Utr̄ sint i eor̄ ritib⁹ tolerādi: R. Alsten. q̄ licz infideles peccēt i eor̄ ritib⁹. tñ pñt tolerari sine pctō ꝓpter duo vel ꝓpter bonū q̄d ꝓuenit ex eis: sicut i ritib⁹ iudeor̄ h̄ bonū habem⁹: q̄ fides nr̄a hz ab eis testimoniū i talibus ritib⁹ i q̄bus figurabat̄. vel scd̄o pñt tolerari sine pctō ꝓpter malū vitādū vel scandalū aut dissidiū q̄d ꝓuenire posset vel ipedimētū saluti eor̄ q̄ sic tolerati paulatim cōuertunt̄ ad fidē. z ꝓpter ꝑmū sunt tolerādi iudei. ꝓpter scd̄m solū alij infideles. al's nō.

6 ¶Utr̄ fideles possint cū infidelib⁹ ꝯuersari: R. Alsten. q̄ si i aliquo casu eccl̄a iterdiceret ꝓpter aliq̄d pctm̄ eor̄ idirecte puniēduz: sic nō liceret. Si aūt eccl̄ia nō iterdiceret: tunc distigue. aut fideles sunt firmi. z sic nō ꝓhibent̄ ꝯuersari cū eis: maxie si necessitas subest. aut sunt ꝛbiles i fide z simplices. ꝛ q̄rū subuersione ꝓbabiliter pōt timeri. z sic phibendi sunt maxime ne magnā familiaritatē habeāt. neq; sine necessitate ꝯuersentur.

7 ¶Utr̄ infideles q̄ nō recognoscūt dñiuz ecclesie licite possint reb⁹ suis spoliari: R. Nosti. i. c. q̄d sup his. ꝛ voto. q̄ sic. ꝑ illd̄ Mat. vl. Data ē mihi omnis prās i celo z i terra. quā q̄dē trāstulit i vicariū suū. Sec⁹ si recognoscūt dñiuz eccl̄ie. nec sunt infesti xp̄ianis. ꝓ hoc habes tex. cū glo. xxiij. q. vij. si ꝛ reb⁹. Inno. i. d. c. q̄d sup his. tenet q̄ nō pñt nisi sint infesti xp̄ianis vel aliter ꝛlinquūt i lege nature. z facit ꝓ eo tex. c. dispar. xxiij. q. vij. Sed mihi magis placet opi. Nosti. z maxime i infidelib⁹ occupātib⁹ puinciā hierosolymitanam. que cū sit cōsecrata sanguine xp̄i z multoz martyz: nō ꝛbet esse sub dñio infidelium. z hoc intellige q̄ pñt spoliari auctoritate dñi pape. nō a priuata ꝑsona.

¶Utr̄ infidelib⁹ sit credendū i iudicium 8
xp̄ianoz̄: R. Pa. i. c. j. ꝛ here. q̄ nō. ar. d. c. j. ex q̄ sunt infideles ꝛo: nō ꝑsumunt fideles homib⁹. z ideo testes nō admittunt̄ ꝯtra xp̄ianos. ij. q. vij. nō potest. z. c. pagani.

¶Utrū liceat assumere habitū infidelium. 9
z sic se simulare infidelez̄: R. Rodo. q̄ si fiat ex rōnabili cā licet: sicut fecit s. Sebastian⁹ dūmodo i tali vestimēto nō sit aliq̄d signū vel aliq̄s character ꝓncipaliter cōsecrat⁹ ad discernendū cōfessores alicui⁹ infidelitatis q̄z sic nō liceret. quia ꝑ tale signum mentiretur contra fidei professionem. sine causa ꝓ rationabili nullo modo licet

¶Utr̄ dubitare ꝛ fide sit peccatū mortale: 10
R. q̄ sic. q̄ ꝛ. Dubius in fide infidelis est. c. j. ꝛ here. sed tunc dubitat cū nō magis ꝛclinat ad vnam partē q̄z aliam. secus si titubat vel vacillat. sed tamē nō firmat se nisi super fide vera. De hoc vide. s. Hereticus. in prin. z utr̄ sit disputandū ꝛ fide. vide sup̄ Disputatio. Infideles an possint ꝓpo ꝛduci ad fidē. vide. j. Judeus. §. xxxiij.

Infirmus famulus an ꝛbeat habere salariū. vide. s. Familia. §. ij.

Ingratitudo vtr̄ sit peccatū: R. pe. aureo. i. uq. dist. xxij. q. ij. i fi. q̄ ingratitudo pōt cadere duplr̄. aut tanq̄z circūstātia act⁹. sicut ē q̄n aliquis peccās ex aliquo alio fine habet tm̄ ingratitudinē tāq̄z circūstantiā. vt ē q̄libet q̄ licet recepit multa bñficia a ꝛo. tñ voluptate ductꝰ ꝓsentit fornicationi. et isto mō nō ē pctm̄ p se sed circūstātia pctī aggꝝuās. Alio mō ꝓsideratꝰ ingratitudo p se. sicut q̄n nō ē alius finis mouēs ad tale faciendū nisi q̄z despicit bñficia vel ꝓpendit: vel nō recogitat. z sic est peccatū speciale.

¶Utr̄ sit mortale pctm̄: R. fm Tho. ij. ij. 1
q̄ si ea q̄ ꝓmittit facere sunt necessitatis: sic ē mortale. Aut ea q̄ ꝓmittit sunt ꝓ id q̄d necessario ꝛbet cauere. z sic silr̄ ē mortale. vl'

qñ ex ꝓtemptu ꝑtermittit recognitõem bñficij vel recompensationẽ. alꝭ est veniale.

2 ¶ Utrum ꝓpter ingratitudinem reuocetur donatio. vide. s. Donatio. j. §. xliij.

3 ¶ Utr̃ ꝓr̃ rõne ingratitudis filij: puta qꝛ eũ accusauit vꝛ ex oĩ cã ex q̃ potest eũ exheredare possit alĩnta ei denegare. vide. s. Exhereda

4 ¶ Quot modis ꝓmittit̃ ingratitu (tio. §. iij. doc. R. fm s. Tho. ij. ij. q. cxvij. q tribꝫ modis. Primo nõ recognoscendo bñficia dei ꝛ hoĩm vt dꝫ. ꝓpterea dicit Señ. q ingratissim⁹ ẽ q obliuiscit̃ bñficiũ. Scõo qñ nõ laudat seu non regratiat̃ bñfactorẽ. Tercio qñ nõ recõpensat bñficio recepto. s. faciẽdo honorẽ vel seruitiũ benefactori tpe suo. Adde quartũ qñ i mẽte sua ꝓtenit bñficium recꝑtũ vel ipm bñfactorẽ quasi ei iniuriã fecerit dãdo bñficiũ. Quinto qñ murmurat ꝺ benefactore vel bñficio ei⁹ eũ vilificãs. Sexto qñ facit iniuriã vel aliq̃d i ꝓtemptũ illi⁹ bñfactoris reddens malum ꝓ bono

5 ¶ Utr̃ ingratis sint bñficia subtrahẽda. ℞. q aut ex beneficio ꝓesumit̃ q attrahent̃ ad gratitudinẽ vel ad minus malũ. ꝛ sic ñ sunt subtrahẽda. aut iducunt̃ ex bñficijs ad ꝓiora vel ad pseuerandũ in malo. ꝛ sic subtrahi debent. ita nõ. in. c. nõ omnis. v. q. v.

Iniuria q̃d dr̃. ℞. q̃ dupl⁹ accipit̃. Prio generaliter. ꝛ sic ẽ omẽ qꝺ nõ fit iure Facit. c. q̃d dicã. xliij q. iij. Scõo accipit̃ spãliter. ꝛ sic ẽ iniq̃tas vel iniusticia iudicãtis q̃si ius iniquũ ꝛ iniustũ Tercio iniuria ꝺr culpa. vt i. l. aq̃lia Quarto accipit̃ singulariter ꝛ ꝓprie. ꝛ sic fit aliq̃n re q̃n man⁹ violẽte iferunt̃. ff. e. l. j. §. iniuriam. xvij. q. iij. si q̃s suadẽte. Aliq̃n fit ꝑ bis ꝓuiciãdo vel ꝓtumeliã dicẽdo. Facit. c. olim. ex eo. ti. Fit ꝛ tercio mõ. s. lr̃is. cũ videlicꝫ libꝫ vel chartã vel hystoriã ad infamiã alicui⁹ ꝓtinẽtẽ ꝓscꝑsit. ꝓposuit vl̃ edidit. vl̃ dolo malo fecit vt aliq̃d horꝫ fieret. puta dimisit scriptura cadere i platea. ar. ff. de ver. sig. l. late. nec distinguit̃ vtr̃ noĩe suo vl̃ alteri⁹ ediderit vel vtr̃ nomẽ exꝑsserit illi⁹ quẽ itẽ debat ifamare vl̃ nõ dũmõ alit̃ ꝑ circũstãtias cognosci possit. Eodẽmõ tenet̃ si sine scꝑtura i nota vel signuꝫ aliq̃d istorꝫ ꝓdidit: puta veste lugubri vtendo iniuriã alicui⁹. vl̃ cornua posuit i porta ꝛ hmõi. ff. ꝺ iureiu. l. itẽ apꝰ latronẽ §. ait ꝓtor. ne q̃d ifamãdi cã fiat. ꝛ v. q. j. c. q̃dã maligni spũs. ꝛ de ista q̃rto mõ dicta ℏ

1 ¶ Quid de illo q̃ dicit alicui latro fur (loq̃r. homicida ꝛ hmõi: cũ dicat verꝫ. ℞. fm Hosti. q si facit aĩo accusandi vel denũciãdi ad punicdũ delictũ ꝛ ꝓbauerit: nõ punit̃ nec tenet̃ iniuria. ff. eo. ti. l. eũ q̃. i ꝓn. vbi ꝺr. pcã em̃ nocẽtiũ nota eẽ ꝛ expedire ꝛ optere. et. C. eo. ti. l. si q̃dẽ. ꝛ idẽ si faciat excipiẽdo vt eũꝫ repellat a testimonio. de testi. c. ex pte. vel ab ordine aut bñficio. de accu. c. sup his. q̃ hec a iure ꝓcedit̃. et nemo facit iniuriã q̃ vtit̃ iure suo. de elec. c. cũ ecclesia vulterana. Si ꝙ dicit ad infamãdũ tm̃. qꝺ ꝓsumit̃ qñ ñ habet causam iustã dicẽdi: tunc iniuriã facit et ꝓdemnãdus ẽ. ꝺ. l. si quidẽ. ꝛ l. iij. C. eo. vj. q. j. ex merito. ꝛ c. de teriores. Et no. Host. ꝛ Ber. in. c. si culpa. eo. ti.

¶ Quis ꝓt facere iniuriã. ℞. q ille tm̃ q̃ ꝛpati eã põt. Fallit ℏ i furioso ꝛ puero q̃ nõ ẽ volĩ capax cui iniuria fieri põt. ipsi tm̃ alijs nõ pñt facere. ꝛ idẽ de dormiẽte Adũte tm̃ q ne/mo iniuriaꝫ põt facere nec tenet̃ de iniuria nisi q̃ scit se iniuriã facere vel scire debeat. etiã si ille cui fit nesciat. qꝛ si q̃s ꝑ iocuꝫ ꝑcutiat. aut dũ certat: nõ tenet̃ iniuriaꝫ. hec habẽt. ff. e. l. illud vbi etiã ꝺr. nãq; hi pati iniuriã pñt nõ facere: cũ iniuria affectu faciẽtis ꝓstat. v. q. j. §. illud. de. si furiosus. de homi.

¶ Cui ꝺat actio iniuriaꝫ. ℞. q illi q eã patit̃ ꝛ nõ q̃ nedũ iniuria fit i ꝓsona ꝓpa alicui⁹: ſꝫ etiã ei ꝺr fieri si fit i filio. vl̃ ei quẽ hꝫ i ptate instit. e. §. patit̃. dũ tm̃ iniurias sciat eũ filiũfamilias. ſꝫ ignoret cui⁹ ꝺat etiã actio filiofa. i noĩe suo. l. filiusfamilias. ff. ꝺ ac. tob. item i spõsaꝫ vel vxorẽ. ꝛ sic ꝺat actio viro ꝛ mlier ꝛ si sit filiusfamilias etiã ꝑi. l. j. §. vl. ff. e. ñ tm̃ eã q̃ fit viro iniuriã patit̃ spõsa vl̃ vxor. q̃a vxores a virꝫ: ñ viri ꝺefendũt̃ ab vxoribꝫ. l. ij ff. e. de spõ. ꝺr i. l. itẽ apud latronẽ. §. spõsuꝫ Itẽ ꝺat heredi ob iniuriã factã cadaueri de functi cui⁹ est heres. Idẽ si fama defuncti sit lacessita. ꝺ. l. j. §. sed si forte cadaueri. Item ꝺat dño ob atrocẽ factam seruo. ꝺ. l. itẽ apꝰ latronẽ. §. ꝓtor ait. ꝛ §. se. ꝛ instit. eo. §. seru⁹ Itẽ ꝺatur epo ꝓ iniuria facta clericis. et abbati in suis monachis. vt nõ. in. c. parochianos. de sen. excõ.

¶ Munq̃d matrone i veste meretricali de ꝑte 4
hẽ se fiat iniuria si intereꝫ. ℞. q nõ. Facit. c. i audictia. de sen. ex. nõ iniuriat̃ mrimonio fm Ho. ꝛ Ber. q ipm ignorauit. C. de adul. l. si ea. sic nec militie q̃ militẽ ignorat. ff. loca. l. si ignorãs. secus si in habitu honesto.

¶ Utr̃ iniuriã q̃s possit repellere. ℞. q defen/ 5
dẽdo solũ lꝫ sꝫ pcutiẽdo fuit diuisa opi. Hugo. i. §. sicco ita. l. ꝺi. tenuit q ñ lꝫ. Ber. ꝺr Lau. i. c. suscepim⁹. de homic. restringit hoc ad clicos Sꝫ ego dico fm doctrinã Ale. i. iij.

parte sum me: q etiã p cautiõdo licet necessitate cogẽte: si iniuria aliẽ vitari nõ põt. 7 nedũ laicis sed etiã clericis. de quo vide. s. Clericꝰ x. 7 Homicidium. iij. 7 Defensio. §. iij.

6 ¶ Utr iniuriatꝰ teneaẽ eã remittere? R. glo. i. c. si qs p̃ristatꝰ. xc. di. q nõ q ad actõem: scz vt satisfactõz hẽat. xxiij. q. iij. si illic. immo dicit q bñ facit agẽdo vt satisfaciat. xlv di. 7 q emẽdat. xxiij. q. v. de occidẽdis. qz iniuriator teneẽ nedũ petere veniã sz etiã satisfacere de dãno dato ex iniuria si põt. aliẽ nõ põt absolui nisi iniuriatꝰ remisisset actõz iniurie liberaliter quo ad p̃scĩam: sed rãcone cogdis etiam i iniuriãte nõ satisfaciẽdo teneẽ iniuriatus dimittere. vt de pe. di. v. c. vl. immo nũq̃z dz admittere eo qz nõ licet aliquem odio hẽre. xxiij. q. iij. cũ i lege. xj. q. iij. c. in turba.

7 ¶ Quõ dimittiẽ seu tolliẽ actio iniuriaz? R. q tribꝰ modis. Primo remissiõe: vt p supplicatõz aut p̃ces. xxiij. q. iij. si ill. aut p pactũ ff. de pac. l. si tibi decẽ. §. j. Secõo remittiẽ dissilatõe. ff. de iniur. l. ñ solũ. §. j. 7 isti. e. §. vl. Uñ si iniuria illata 7 p annũ vtilẽ si ẽ p metũ aut p̃tinuũ: si alio mõ ẽ illata nõ agit: abolet̃ur. l. si cũ exceptõe. §. i cause. ff. qõ metꝰ cã. 7 C. de iniur. 7 qõ nõ. i glo. l. si nõ p̃uicij. posset tñ indirecte agere etiã post annũ p viã exceptõis: puta si eẽt excõicatꝰ iniuriator ne absolueret fm Ho. 7 Pa. in. c. ea noscit. de sen. ex. Itẽ tercio remittiẽ actio iniuriaz salutatiõe. osculatõe. comestiõe: 7 hmõi signis. Nã hmõi signa sunt recõciliatõis. sic ẽ tractio ẽ signũ inimicicie. vt no. glo. i. c. cũ adrianꝰ. lxiij. di. 7 i. c. cũ sup abbatia. õ of. deleg. Qõ itelligo vez nisi a p̃ncipio p̃uocasset ad uersariũ citare cũ facilẽdo. qz tũc p osculũ et pdicta signa nõ tolleret: nisi exp̃sse renũciet vel trãsigat. Et sic itellige pdictã. l. nõ solũ. §. j. Nõ credo etiã q tolliat actio iniuriaz si hõ exhibet signa q necessario teneẽ exhibere inimico. qz p illa ñ dz qs recõciliatꝰ. Et p hꝫ facit qõ no. Bar. i. d. l. si tibi decẽ. q firmꝰ sacerdoti dicẽdo q remittit iniuriã sibi illatã. intelligit remisisse odiũ 7 nõ satisfactõz iniurie. qõ no. Itẽ tolliẽ actio iniuriaz q̃tienscũq̃z qs iciat iudicẽ vt toz q̃at iniuriãte: eoipo q ipm toz quet aut p̃dẽnat ad vĩdictã: remittiẽ iniuria. Uñ aliã satisfactõz p iniuria petere ñ potent. vt ẽ bonꝰ tex. 7 ibi Bar. i. l. sz 7 sivnꝰ. §. si añ iudicez. ff. de iniur. nisi p̃testet q ex hꝫ nõ vis tibi p̃iudicari: q̃n p tuo interesse possis agere actõz iniuriaz. vt. l. si. ff. de iniur. Itẽ remittiẽ p mortẽ. qz iniuriaz actio ñ trãsit ad heredẽ añ lit̃ p̃testatõz mortẽte iniuriato. vt l. iniuriaz. i p̃n. ff. de iniur. Et hec oĩa limita fm Pa. i. c. olim. de iniur. q ad actõz iniuriarũ vera: sz nõ q ad dãna 7 expẽsas. qz p hꝫ nõ tolliẽ q̃n agere possit ad restitutõz. ar. c. j. de iniur. 7 sic seruã i p̃scia. 7 etiã si iniuriatꝰ ñ ageret: teneẽ ad interesse 7 dãnũ qõ intnlit: nisi ipse remittere velit. vt. d. c. j. Nõ tñ fz Ho. i sum. ti. de pnia. q si iniuriatꝰ nollet p̃ponere cũ iniuriãte vel nimis grauaret eũ. tũc iniuriator i p̃scia posset tenere arbitriũ iudicis pnie ar. c. veniẽs. de iureiur. 7 c. ij. de arbi.

¶ Aduerte etiã qz si qs soluat pecuniã p re- 8
missiõe iniurie obtinẽda: ifamis efficiẽ. nisi pactũ fiat aucte iudicij. ff. de his q no. infa. l. furti. §. pactꝰ. no. Jo. i. d. c. si illic. Silr esset ifamis si eẽt p̃dẽnatꝰ p iudicẽ siue ciuilr siue crimialr agaẽ. ff. õ his q no. ifa. l. athleta. §. vl. 7 iõ cũ agiẽ p aliquẽ p̃stituat p̃curatoz ex vl facĩat p̃promissũ. vt. s. dictũ ẽ Infamia.

¶ Quãdo aũt iniuria dicatur enor- (§. vj. 9
mis vel atrox. vide enormis.

Iniusticia vtr sit pctm mortale? R. fz sanctũ Tho. scõa scõe. q. lxx. ar. j. q. xj. q iniusticia ẽ duplex. Una illegalis opposita iusticie legali. 7 hec fm essentiã est viciũ spãle inq̃tũ respicit obiectũ speciale. s. bonũ cõe qõ contenit. sed quo ad occasionẽ est viciũ generale. qz p cõtemptũ boni cõmunis põt homo ad oĩa peccata deduci. Sic etiã oĩa vicia inq̃tum sunt p̃tra bonũ cõmune rõez habẽt iniusticie quasi ab iniusticia. Alia iusticia dz fm ineq̃litatẽ quãdã ad alterũ put. s. homo vult hꝫre plus de bonis. s. diuitijs. honoribꝰ et minus de malis. s. laboribꝰ. expensis. et sic hꝫ materiã spãlẽ. 7 ẽ viciũ spãle oppositũ particulari iusticie. de q. j. Justicia. Facere autẽ iniustũ ex genere suo pctm mortale ẽ. qz infert nocumẽtũ p̃rio qõ ẽ cõ charitatẽ. Excusat aũt vt nõ sit mortale pctm. vl rõne ignorãtie fm ph̃m. v. eth. Itẽ rõe puritatis. vt si qs auferat pomũ alicui. qz deficit a rõne pfecta eius qõ ẽ iniustũ facere inq̃tũ reputari põt nõ esse oĩno cõ voluntatẽ eius qui hꝫ patit. 7 hoc p babiliter.

Inobediẽtia vtr sit pctz mortale. R. distiguẽdo. Aut ẽ circa p̃cepta diuina 7 scienter vel ex ignorãtia q nõ excusat. de q. s. Ignorãtia. §. iij. sic sp ẽ mortale. fac. xxxij. dis. §. porro. 7. lxxxj. di. c. si q̃ pbri sc. vbi dz idolatria. 7 xxiij. q. j. quisquis. Si vo fiat p̃tra ex ignorãtia q excusat: sic nõ peccat mortaliter. Aut inobediẽtia est circa p̃cepta iuris

positiui.ꝛ tūc distinguo.q̄ aut talꝫ lex seu p̄ce/
ptū p lōga tpa nō fuit receptū papa scīēte ꝛ
trāsgressores ñ puniēte.ꝛ sic ñ ē mortale pec/
catū.imo excusant. Facit qđ no.ꝑa.i.c.cū
oli.de cle.piu.vbi declarat grecos nō peccare
lz accipiāt vxores clerici eoꝝ. Et q̄ nō.q̄ qñ
lex generalis recipit vsum a certo genere p/
sonaꝝ ꝛ ab alio nō.q̄ nō obseruātes nō pec
cāt saltē post lōga tpa.§.leges.xcij.dis.ꝛ qđ
no.doc.in.c.j.de treu.ꝛ pace. Nec ob.qđ ibi
tenet Hosti.qꝛ loquit qñ talis p̄uaricatio ē
pctm̄ de sua natura.qꝛ tūc nō excusat nō re/
ceptio.secus esset si essent eiusdez generis.ꝛ
maiorꝫ ps acceptasset.qꝛ lz superior nō puni/
ret.tñ minorꝫ ps nō excusaret:sed hꝫet locū.
Multa p patiētiā tolerant.xx.c.cum iā du
dū.de p̄bē. Idē dico si talis lex fuit recepta lz
p ꝓsuetudinē abrogata q̄ nō peccāt inobedi/
entes:vt.s.dixi Cōsuetudo.§.ix.ꝛ.x. Aut talꝫ
lex nō ē abrogata neq̄ p p̄riā ꝓsuetudinem
neq̄ p nō acceptationē.ꝛ tūc fuit diūsa opi
nio inter doc.q̄dā dicūt vt Collectariꝰ i.c.j.
de cōsti.ꝛ multi alij.q̄ talꝫ inobediētia nō est
mortale pctm̄:nisi fiat ex ꝓtemptu.et hmōi
opiniōis videt fuisse btūs Ber.li.xj.de p̄ce/
ptoꝛ dispen.vbi dicit. Nō qualiscūq̄ man
dati p̄teritio criminalē inobediētiā facit. lz
repugnaret nolle obedire. Idē i li.viij.dicit
Si ꝙbū loco vel tpe silentij p obliuionē sur
reptū fuerit ꝓtra p̄ceptū veniā facillime im
petrabit.qꝛ etiā vir pctm̄ reputabit. Idē in
li.xij.ibidē dicit. Si inūere senioze mihi si/
lētiū ꝙbū elabit:rēū me esse fateoꝛ:sed veni
aliter.si ꝙo ex ꝓtemptu scīēs ꝛ deliberās spō/
te i verba p̄ūpoꝛ p̄uaricatoꝛē me ꝓstituo et
crimialiter.hec ille. Alij tenēt q̄ p̄dicta opi/
nio ē vera:nisi fiat ex ꝓsuetudine ꝓtra legē.
qꝛ sic etiā eēt mortale. Et huiꝰ opiniōis vi/
det Ri.de media villa.in quol.j.q.xix. Alij
ꝙo dicūt ꝓsiderāda ꝙba legis.qꝛ si p̄cipit p
ꝙba cōia.vt puta statuimꝰ.ordinamꝰ.ꝛ si/
milia.sic vez ē q̄ nō ē mortale inobediētia ni
si sit ex ꝓtēptu. Et q̄d sit ꝓtēptꝰ vide.s. Cō
temptus. Si ꝙo lex loquit p ꝙba p̄ceptiua
seu eā pollētia:sic ē mortale inobediētia q̄uis
nō fiat ex ꝓtēptu.dūmō sciēter ꝛ sine cā rō
nabili.ꝛ p hoc facit.c.ij.de ma.ꝛ obe.ꝛ.c. qđ
p̄cipit.xiij.q.j. Et huiꝰ opiniōis videt pa.
i rubrica de obser.ieiu. Alij ꝙo tenēt vt scūs
Thoꝫ i.iij.di.xv.ar.iij.q.j.q̄ p̄cepta iurꝫpo
sitiui magis obligāt ex intētōe legislatoriſ q̄z
ex ipsis verbis. Et ſō trāsgressoꝛ talꝫ magis
est reputādus q̄ obuiat intētōi legislatoris
q̄z q̄ uiat i aliquo a legis ordinatōe. Inte
tiōi aūt legislatoris obuiat q̄ ex ꝓtēptu vel
sine alīq̄ ronabili cā p̄ceptū nō seruat. secꝰ ſ
casu i q̄ pbabiliꝫ credi pōt si legislator ades/
set eū obligare nō vellet.talꝫ nō ē reputādꝰ p̄
cepti trāsgressoꝛ:nec peccat mortaliꝫ.ꝛ hec vi
deꝫ coincidere cū opi.Ri.que magꝫ mihi vi
deꝫ eq̄.ꝛ iō sequēda.quā etiā sequiꝫ Archi.
lxxvj.dis.i.c.vtinā.ꝛ Be.i.c.generali.ꝺ ele.
li.vj.facit p hac opi.glo.i.c.q̄s.iij.q.v.ꝛ
c.honoratꝰ.lxxiij.dis.ꝛ.lxxxiij.dist.c.j.ꝛ.p.
di.q̄s āt. Et qđ no.ꝑa.i de.j.de eta.ꝛ qua.
Nā duꝫ valde videt q̄ plat⁹ itēdat sp iniū/
cere laqueū mortal⁹ pcti i suis p̄ceptꝫ.ꝛ iō so/
lū credo q̄ sit i ꝓtēptoribꝫ illiꝫ q̄ p̄uaricatōꝝ
ꝛ inobediētiā ducūt i ꝓsuetudinē q̄ ē q̄dā cō
tēptꝰ interptat⁹.ꝛ qꝛ sic ex toto frustraꝫ finis
legis.sed inobediētia q̄ nō ex ꝓtemptu neq̄z
ex ꝓsuetudīe p̄cedit:credo q̄ sit veniale pec/
catū cū hec nō ex toto frustret finē legis.nec
sit totaliter contra intentionē eius. Silr di
cendū de inobedientia p̄latoꝝ aut supioꝝ
Multo magis excusaꝫ a mortali qui facit
cōtra ex ignorātia nō affectata:crassa vl su/
pina. Si ꝙo inobediētia sit cōtra ꝓsilia:aut
lex consilij ē pfectōis.vt Matt.xix. Vade
ꝛ vende oīa. Et sic nō est pctm̄. Et sic in/
telligē glo.in.d.c.generali.de elec.li.vj.ꝛ iu/
ra que allegat. Si aūt lex ē cōsilij reuerētie:
qđ ē q̄n subditus deberet facere tñ superioꝛ nō
vult p̄cipere:sed potius consulere vt abstine
at.vt no.glo.i.c.ad aures.de tēpo.oꝛ.sic pec
cat venialiꝫ.vt no.Archi.i.c.testamētū.vj
di.ꝛ.xxv.di.§.alꝫ ea demū.

¶ Utꝝ inobediētia statuti penalis sit pctm̄? I
R. Hen.de gan.i q̄li.iij.q.xxij.q̄ aliq̄n i sta
tuto sunt duo p̄cepta.puta cū dꝫ Statui/
mus ne q̄s faciat tale q̄d.et q̄ fecerit soluat
talē penā.ꝛ tūc obligat ad culpā.ꝛ penaz. Et
sic intelligē glo.ꝛ Be.i.c.vt aiarū p̄iculis.ꝺ
consti.li.vj.ꝛ Inno.i.c.qđ sup his.de voto
ꝛ Jo.an.i.c.relatū. ne clerici vel monachi.ꝛ
Be.i.c.ppetue.de elec.li.vj.q̄ dicūt q̄ statu/
tū penale p̄ceptiuū licet ꝓtineat aliā penam
coꝛalē obligat ad mortale. Aliq̄n vero est
vnū solū p̄ceptū:puta cū dicit statuimus
q̄ si quis fecerit tale quid soluat talē penā.ꝛ
sic obligat solū ad penā ex forma statuti Ex
intētione ꝙo statuentis obligat ad culpaz
si passim temerarie aut causa leui p̄uaricet.
Aduerte etiā q̄ in ꝓscientia neq̄z in ꝑmo ca
su neq̄z in scō tenetur ad penaz nisi post cō
demnationē ſm glo.c.fraternitatis. i fi.xij.
q.ij.ꝛ q̄ lz statutū nō sit p̄ceptiuū ex forma
tamē obligat ad mortale qñ imponit penā

156

mutilationis vel mortis corporalis.

Inquietudo mētis est filia auaricie que ꝓmuniter est veniale ꝑccatū: nisi p eaz omittantur necessaria ad salutem.

Inquisitio ē alicui⁹ crimis manifesti saltez p famā ex bono ⁊ equo iudicis competentis canonice facta inuestigatio fm Hostiē.

1 ¶Quottuplex ē inquisitio⁹ R. vt colligo ex Pa. i. c. q̄liter ⁊ q̄n. el. ij. de accu. q̄ triplex ē. Quedā generalissima q̄ inq̄rit sup statu totius prouincie vel diocesis. et i hac nō ē op⁹ q̄ infamia p̄cedat. nec ꝯz locū dicta diffinitio q⁹ plat⁹ teneat eā facer. c. cū venerabil'. de cēsi. ⁊ c. romana. ō cēsi. li. vj Quedā ē general' q̄ inq̄rit sup statu alic⁹ ciuitatis. castri l'alic⁹ loci ⁊ de hac nō loq̄t p̄fata diffinitio. ꝗa ñ req̄rit infamia. vt i. c. j. de of. or. l. ꝯgruit. ff. de offi. p̄si. Tercia ē inq̄sitio specialis q̄ fit cōtra certā p̄sonā. et hoc p̄t fieri dupliciter. Primo ad imponēdā penā. sed ad p̄cm̄ euitandū ex debito officij: vt puta q̄ mrīmoniū nō cōtrahat ꝓpter impedimētū. de diuor. c. porro xxxv. q. vj. si duo. Et idē dic q̄n vult inq̄rere ō aliquo canonico impedimēto eadē rae fm Host. Itē vbi agit de restitutione vsurarū. ⁊ debitores ꝓpter iuramentū impediunt petere. Itez generaliter q̄n vult inquirere de aliquo crimine nō ad p̄iu atū ꝓmodū: sed tm̄ ad pniam ꝑccati. ⁊ tūc nō requirit infamia p̄cedēs fm Inno. et sequit Pa. in. d. c. qualiter ⁊ q̄n. facit. c. cū dilectus. et. c. nihil. cū silibus. de elec. ⁊. c. fi. de cāde. despon. ⁊ ō nō. p Inno. in. c. j. de postu. p̄la. Secundo p̄t fieri inq̄sitio specialis ad penā imponendam. ⁊ tunc si fit ad denūciationē pura offi/
1 cialis. sic nō oportet vt p̄cedat infamia. l. ea quidē. C. de accu. c. j. de testi. cogē. sed oportz q̄ sit notoriū. als non credit ei. de quo tñ dic vt. iij. q. iij. §. vl. als aūt nō p̄cedēte infamia ꝓcedere nō p̄t i inquisitōe ad penā imponēdā. vt in. d. c. qualiter ⁊ q̄n. ⁊ no. Pa. in. c. ad nostrā. el. ij. de iureiuran.

2 ¶Sed quer̄ qual' i famia debet p̄cedere? R. Pa. in. d. c. qualiter ⁊ q̄n. q̄ si fit inquisitio contra p̄latū secularē oportet sit talis et tanta q̄ sine scādalo vel piculo dissimulari non possit. vt in. d. c. qualiter ⁊ quādo. Si vero contra p̄relatū regularē: puta abbatez vl' p̄riorē conuentualē: sic debet seruari dispositio p̄fati. c. qualiter. si cōtra regulares infectiones: sic puto q̄ nō requirat tanta ifamia: sed solū fama publica cū indicijs: vt suspitionibus aliquib⁹. aliter in causa criminali ñ credo iudex possit ꝓcedere ad aliquē actū vel capture aut arrestatōis p̄sone vel tormētorū. aut inquisitiōis. infamatōnis. vt no. Inno. ⁊ Joh. an. in. d. c. qualiter ⁊ q̄n. ⁊ do. Anto. ibidē. Silt Ang. in. l. si vacantia. C. de bo. vaca. ⁊ Bar. in. l. de minore. §. tormenta. ⁊. l. fi. ff. de questi. In aliis aut̄ a p̄dictis scz a captura aut restitutōe ⁊ ceteris p̄dictis si nō seruat ordo ad vnguem nō obest. Pa. tamen tenet in. c. pe. de accusa. q̄ etiā sine infamia contra claustrales potest fieri inquisitio. Quod verū credo vbi tractaret de modico p̄iudicio. Secus si p̄ocederet ad depositionē ab ordine: aut incarcerationez. et hmōi. Si vero inquisitio specialis ad penā fiat contra alios a p̄dictis claustralibus: sic nō potest fieri nisi fama publica p̄cedente. ⁊ talis fama debet deferri iudici sedenti ꝓ tribunali ad bancū. als i secreto nō valet. Ita no. Ang. i. d. l. si vacātia. ⁊ cū aliis indicijs seu suspitionib⁹. aliter nō potest ꝓcedere iudex ad aliquem actum: vt dixi

¶Quō ꝓcedet p̄latus i inq̄sitione? R. q̄ ꝑ/ 3
mo debet descēdere ad locū vbi ꝓuersat p̄sona contra quā vult inq̄rere. q̄z ibi veritas melius inquirit. vt in. c. posteaz. ⁊ q̄d nō. in glo. de elec. Et hoc intellige si p̄t ꝓmode. als nō tenet. Scō si inq̄sitio ē general' dabit iuramētū clericis si ē ꝓtra ecclīaz sup his q̄ sciūt vel credūt i sua eccl'ia reformāda tā in capite q̄z in mēbris: exceptis crimib⁹ occultis de mera ꝑsona dicēda. vt in. c. q̄liter ⁊ q̄n. el. ij. in fine. de accu. Nec iuramentū vel interdictuz seu excōmunicatio lata ab abbate vel alio ꝓtra subditos ne reuelēt inq̄sitori valz neq̄z ligat eos. de off. or. c. pleriq̄z. lib. vj. Si ꝙo est specialis: citabit illū ꝓtra quē vult inquirere. d. c. qualiter. el. ij. §. debet. ⁊ v. q. ij. si p̄mates Tercio ꝓcedet ad receptionē dicto rū eoz clerico⁹ quos inquirit. vel testiū si q̄ p̄ducunt ab aliquo. p̄sentib⁹ tñ eis contra quos inquirit: nisi p ꝓtumaciā se absentēt. ⁊ ea que eis obiciunt. ⁊ noīa testiū sunt eis exponēda. Fallit ꝙo in casu de q̄. j. Inq̄sitor §. xj. Quarto exceptiones tā ꝓtra testes q̄z alios et replicatōes legitimas admittet: vt deponēdi falsum audacia p̄hibeat. vt i. d. §.

¶Utz ille ꝓtra quē fit (dz. ⁊ c. si p̄mates. 4
inq̄sitio possit negare infamiā p̄cessisse? R. q̄ sic. ⁊ sic optebit q̄ p̄mo iudex hoc cognoscat. Uñ si infamatus nō inuenitur: nō poterit iudex ꝓcedere. als sic. c. cum oporteat

de accu. z. d. c. q̃lib. el. ij. z licz accusator ꝓtet cū ifamatū. nihilomin⁹ re⁹ potest ꝓbare q̃ sit bõe fame. ar. de pur. can. o. cū i iuuẽtute. et potẽti⁹ ẽ ꝓuilegiū bone fame q̃z ifamie. ar. c. licz. i fi. de accu. z no. Ber. i. d. c. q̃lib. el. ij.

5 ¶Utz ille ꝺ quẽ inq̃rit posset recusare iudicẽ si hz illũ suspectũ: R. q̃ sic. c. cū spãli. ꝺ appel. vtputa q̃ ex odij fomite ꝓcedit. vel q̃ ẽ crimiosus. ar. ij. q. vij. iudicet. ista tñ q̃ ad oĩa nõ sũt fuãda i inq̃sitõe regularũ. q̃ facili⁹ z liberi⁹ pñt a suis ad ministratõibꝫ amoueri. d. c. qualiter. el. ij. Qꝺ limita nisi i graui ꝓiudicio infligẽdo. ar. d. c. qualiter. el. ij. in fi. in verbo facilius z liberius.

6 ¶Utz inq̃sitores generales possint ꝓcedẽ ad inq̃rẽdũ de vitate criminũ etiã nõ receptꝫ testibꝫ sup infamia: R. Pa. i. c. cū dilecti. ꝺ accu. q̃ sic satis ẽ q̃ eis ꝓbet de infamia ꝓpter freq̃ntẽ clamorẽ. secꝰ ẽi delegato ad vnã cãm tm̃. vt in. c. cū oporteat. de accu.

7 ¶Quis põt inq̃rere: R. q̃ quilibet prelat⁹ ꝺ sñũ subditũ. imo tenet: ne sanguis ꝑditoꝝ exq̃rat⁹ ĩ die iudicij de eoꝝ manibꝫ de of. ord. c. irrefragabili. de regu. c. vl. facit. c. licz hely de simo. xxxvij. di. legãt. z. d. c. q̃liter. el. ij.

8 ¶Utrũ mõachi z religiosi possint ꝛputari generales inq̃sitores a sede aplica: R. Pa. i. d. c. cū dilecti. q̃ sic monachi. vt i. c. statutũ. de resc̃p. li. vj. No. q̃ dicit Pa. in. c. causam el. j. de iudi. q̃ appellatõe fratrũ i statutis et odiosis nõ veniũt monachi. Jdẽ dic de monialibꝫ vt nõ veniãt appellatõe sororꝫ. z dicunt ꝓ prie fratres mẽdicãtes. silr z sorores. nõ mendicãtes ꝛo z habitãtes solitarie monachi vel moniales appellant.

9 ¶Utz eps possit dispẽsare ĩ crimibꝫ ne ꝑlatus amoueat⁹ ab officio: R. Pa. i. d. c. q̃lib. z q̃n. el. ij. q̃ sic: q̃n ꝓcedit ꝓ viã inq̃sitõis. z facit. c. inq̃sitõis. ꝺ accu. circa ꝑn. vbi dic q̃ ꝑt supior pnã moderari: nisi tale sit crimẽ qꝺ ipediat ordis executõz z bñficij retẽtõz etiã p⁹pactã pniam. g̃ vbicũq̃z ista cessant q̃ztũ cũq̃z graue sit crimẽ etiã mat⁹ adulterio: ꝓterit nedũ eps: sed q̃libet supior dispẽsare vt nõ remoueat⁹ ab ad ministratione.

10 ¶Utz de iuribꝫ singulariũ ꝑsonarꝫ sit ꝓcedẽdũ inq̃rẽdo vel ex ordine sine instãtia ꝑtis: R. Pa. i. c. ad nostrã. el. q. de iureiur. q̃ nõ: sz libello oblato z seruato ordine iuris. qꝺ etiã sequit Jo. an. in. c. fi. de fo. ꝓpe. etiã si facti allegat⁹ notorij. facit. l. ad pemptoriuz. ff. de iudi. z. l. ꝓperandũ. C. eo. vbi patz q̃ inder nõ ꝺz citare absentem nisi pte petẽte. z si aliter citat nõ valet citatio. vt nõ. i. c. j. de iudi. Qꝺ limita fm Bar. i. l. iij. §. hoc autez iudiciũ. ff. de dam. infec. nisi sit cã miserabilium ꝑsonarꝫ que se iuuare nõ possunt

¶Quid si testes iterrogent⁹ sup occult⁹ crimibus: R. q̃ non tenẽt rñdere si inq̃sitio sit generalis nisi de crimine de q̃ infamia ꝓcessit. d. c. qualiter z q̃n. el. ij. multomin⁹ si inquisitõ sit specialis ꝓtra aliquẽ. Sive infamia ꝓcessit cõtra aliquẽ. tunc testes dicẽt sup oĩbus q̃ sciũt de eo qꝺ inq̃rit vitatẽ. etiã si illꝺ qꝺ sciũt sit occultũ: vt si de fornicatõe agit⁹ vocat⁹ aliq̃s q̃ simul cũ eo fuit ꝺz dicere secretas circũstãtias etiaz eas q̃s secreto nouit: dũmõ sit infamat⁹ de crimine sup q̃ fit inq̃sitio. puta cũ tali muliere ꝓmisit fornicatõz. sz si tm̃ de fornicatõe ẽet infamat⁹ nõ exp̃ssa aliq̃. tũc nõ ꝺz testis reuelare fornicatricem occultã. Hec no. Jnno. z Host. i. c. q̃liter. el. j. Jo. z Archi. ij. q. v. habet hoc.

¶Utz ille ꝺ quẽ fit inq̃sitio teneat⁹ dicere vitatẽ sup certo crimine iterrogat⁹: R. q̃ sic si fama sit ꝓtra eũ. de q̃ vide. s. Cõfessio delicti. i

¶Quid est iudiciũ. z quomõ ꝑ iudi(prin. cia potest ꝓcedi contra aliquẽ ad inquisitionẽ. vide. s. Judicium.

Inquisitor

hereticoꝝ miorepo eẽ nõ pt nisi qdragesimũ etat⁹ sue ãnũ attigerit. de. dolẽ.

¶A qbꝫ pñt tales inq̃sitores (tes. de here. i instituiⁱ: R. glo. i. d. cle. dolẽtes. q̃ p̃ ministros vel puinciales illoꝝ ordinũ q̃bꝫ a sede apostolica est cõmissum. Jtẽ ab epis vel capitulis sede vacante. vt in. d. glo.

¶Utz p̃fati inq̃sitores possint alijs ꝓmittere vices suas: R. glo. d. cle. q̃ sic. z ꝓmissarios q̃s dãt vocam⁹ vicarios vel substitutos de. j. §. porro. z. §. notarij. de here.

¶Utz inq̃sitores p̃fati possint se ipedire de diuinatõibꝫ aut sortilegijs aut vsurⁱ: R. q̃ de diuinatõibꝫ z sortilegijs si manifesta. sapiũt heresim pñt se ĩtromittere. vtputa q̃a faciũt mãifestas inuocatões demonũ: attribuẽdo demõibꝫ aliqꝺ diuinũ. secꝰ si solũ inuocãt ad exercẽdũz opa q̃ naturalit pñt. qz tũc talis inuocatio nõ sapit heresim fm Odra. alⁱs nõ pñt etiã si sapiũt heresim. sz nõ manifeste. silr nec de vsuris. tex. est in. c. accusatus. §. sane. de here. li. vj.

¶Sz nũquid inq̃sitores poterũt ipi cognoscere an sapiat heresiz vl'ne: R. q̃ n. qz iurisditio ẽ sibi attributa existẽte ꝓditõe. vt no. glo. i. d. c. accusatus. z glo. i. c. j. de offi. deleg. li. vj. que videt ꝓtraria: intelligẽda est vera

q̄ inq̄sitor pōt cognoscere an sapiat manifeste heresim qñ certū ē q̄ sapit heresim. sz dubitatur an sit manifesta vel non.

5 ¶Que phibent̄ pfat̄ inq̄sitorib⁹ R. q̄ nō extorqueat pecunia ptextu officij inq̄sitōis q̄buscūs modis illicitis. Itē q̄ nec scīēter acceptēt bona ecclesiaꝝ ob delictū clericoꝝ aut fisco applicēt. q̄ si ꝯ fecerint. tā ipsi q̄z eoꝝ cōmissarij: z etiā epoꝝ aut capl̄oꝝ sede vacāte sunt excōicati ipso facto. nec poterunt absolui añ satisfactiōez pecunie sic extorte: nisi in mort̄ articulo. de. dolētes. de here. Itē district⁹ ihibet eis ne abutant quōlibet portatōe armoꝝ. Item q̄ nō habeāt nisi officiales necessarios. d. de. dolētes. Itē p̄cipit tā epis q̄z alijs inq̄sitoribꝫ. q̄ nō ponāt maliciose aut fraudulēter crimē heresis alicui. aut q̄ impediāt executōz officij inq̄sitōis falso. Item q̄ odio. gr̄a vel amore lucri aut ꝯmodi tpalis obtētu ꝯ iustitiā z ꝯ sciaz nō omittāt pcedere vbi ē pcedēdū. alīs epūs p triēniū suspensus ē ab officio. z ei⁹ supioꝝ h̄ facies. Inferiores ꝰo epis sunt excōicati excōicatōe papali. de. multoꝝ. de here. qđ bñ nō ꝯ istos inq̄sitores q̄ citāt aliōs p hereticꝫ q̄ tñ nō sunt. qz sunt excōicati ipso facto. Itē q̄ nō p̄nt de crimie heresis inq̄rere ꝯ epos: nisi i lr̄is apl̄icis exp̄sse vt possint hec facere ꝓtineāt. vt in c. inq̄sitores. de here. li. vj. Itē inq̄sitores ordinis minoꝝ nō p̄nt se ītromittere de ordie p̄dicatoꝝ. Nec inq̄sitores de ordie p̄dicatorū de ordie minoꝝ ptextu cuiuscūqz heresis. vt i p̄uilegijs eoꝝ. alīf sunt excōicati ipso facto. z est papalis p extrauagātē Pauli scdi.

6 ¶Utꝝ inq̄sitores hereticoꝝ possint pcedere ꝯ illos xpianos q̄ ad ritū trāseūt iudeoꝝ: R. q̄ sic. dūmō metu mort̄ absolute seu p̄cise nō fuerint baptizati. c. ꝯ xpianos. de he-

7 ¶Utꝝ officiū inq̄sitōis eis ab (re. lib. vj. aplica sede ꝯmissū expiret p mortē romani pōtific⁹ ꝓcedēt̄: R. q̄ nō. vt i. c. ne aliq̄. de he-

8 ¶Utꝝ inq̄sitores possint indicere (re. li. vj silētiū oīb⁹ p̄dicatoribꝫ: R. q̄ nō nisi solum questuarijs quādo ꝓtinget ꝯgregationē fieri p negocio fidei. vel dictoꝝ questuariorꝝ p̄dicatio eidē negocio impedimentū afferret. c. vt officiū inq̄sitōis. de here. li. vj.

9 ¶Utꝝ inq̄sitores pfati possint ꝙuocare clerū z pplm ciuitatū vel castroꝝ aut alioꝝ locoꝝ: R. q̄ sic. put negocio fidei viderit expedire. Silr cōcedit eis vt aduocēt pitos q̄s libet vt i sentētijs hmōi pferēdis ꝯsiliū p̄beāt z q̄ tales pitos aduocatos vt eis obediāt i p̄fatis ꝯsilijs dādis i ꝓtute obedictie possint cogere. c. vt ꝯmissi. de here. li. vj. Exq̄ adūte q̄ñ p̄nt p̄cipe sb obedictia z mīn⁹ sb excōicatōe clero z pplo vt vadāt ad eoꝝ p̄dicatōes ꝯ qđ sepi⁹ faciūt dicti inq̄sitores. z ñ valet.

¶Utꝝ inq̄sitores p̄fati possint pcedere ꝯ aliōs sine epoꝝ: R. q̄ citare. capere actute custodire. mācipare: necnō i vinculꝫ ac manicis ferreis ponere z inq̄rere ꝯ illos q̄s iustitia p hmōi crimine ꝓcedit: p̄nt. sz tradere carceri ita atroci q̄ magis eād penā q̄z custodiā. aut exponere tormētis. aut ad sniam ꝓtra illos nō potest eps sine inq̄sitore. vl̄ inq̄sitor sine epo aut delegato capl̄i sede vacante: si sui ad inuicē copia valeāt hīe infra octo dieꝝ spaciū postq̄z se req̄sierit. z si secus p̄sumptū fuerit irritū z ipso iure. cle. j. de here. z ibi ponit de carcere z clauib⁹ z officialib⁹. z dic vt ibi.

¶Quō pcedēt inq̄sitores p̄fati ꝯ aliquez: R. q̄ si p viā accusatōis seruēt ordinē suum. Si p inq̄sitōz faciāt q̄. s. dixi de indicijs et inq̄sitōe. Excipit tñ q̄ accusatores vl̄ testes seu deponētes qñ ppt potētiaz psonaꝝ ꝯ qs deponūt aut accusant graue piculū immineret eis si noīa eoꝝ publicarent: tūc nō publice sz secrete coram diocesano vel eo absentevicario ipsi⁹ qñ inq̄sitores pcedūt vel epūs aut ei⁹ vicari⁹ coram inq̄sitore si ꝯmode pt: z aliq̄bus alijs psonis puidis z honestis iurisqz peritis totū pcessū sup q̄ deliberādū ē manifestēt. z de ipsoꝝ ꝯsilio ad sniam vel ꝯdēnationē pcedere p̄nt: z plena fides talib⁹ testibus adhibet: licet eoꝝ noīa nō fuerit ꝓmulgata. z p̄nt p̄cipe inq̄sitores p̄fatis honestis psonis sub pena excōicatōis quā incurrāt ipo facto: ne reuelēt p̄dicta noīa. epūs tñ nō pōt p̄cipe inq̄sitori: nec inq̄sitor epo. Sz papa p̄cipit i ꝓtute obedictie vt teneāt secreta. Lesante tñ tali piculo debet accusatoꝝ z testiuz noīa publicari. z absqz aduocationū z iudicioꝝ strepitu z figura. vt i. c. fi. de here. li. vj.

Itē q̄ pcedēdo p viā inq̄sitōnis excōicati z ptices vel socij crimis admittūt ad testimoniū ꝯ hereticos. receptatores. defensores. fautores z credētes eoꝝ: si ex circūstātijs ꝰa dicere p̄sumant. c. i fide. de hered. li. vj. Sec⁹ si pcedat p viā accusatōis vel exceptōis. q̄ tales nō admittunt ꝺm Jo. an. ibidē. Itē religiosi oēs q̄ añ religiōis ingressuz erāt notarij q̄tūcūqz sint in sacris libere istud officiū tabellionis p̄nt exercere quo ad oīa q̄ ad officiū inq̄sitōis ptinēt: nō obstāte aliq̄ statuto ꝓtrario. c. nulli. de rescrip.

¶Itē nō q̄ statutū loci p qđ officiū inq̄sitōnis directe vl̄ indirecte impediret vel quōlibet

reta rdare ipo iure ē nulli⁹ robo⁹is. ⁊ p cēsu/
rā eccl̄iasticā ꝑñt cogi recto⁹es illoꝝ loco
rū ipsa reuocare vel moderare vt nō impedi
ant .c. statutū. de here. li. vj. ⁊ etiā ꝑñt aduo
care brachiū seculare p censurā eccl̄iasticā
ꝓtra hereticos. vt in. d. c. vt officium.

13 ¶ Itē statutū de duab⁹ dieb⁹ i. c. nōnulli. ō re
sēp. ñ ipedit inq̄sitōis officiū. vt i. d. c. statu
tum. Itē ſm Jo. an. ꝑñt ꝓcedere ꝓtra here/
ticū: licet alibi cōmiserit crimē si in sua inq̄si
tione inuenitur.

Insignia vtꝝ possit q̄s sibi as/
sumere? R. Pan. i. c. dilecta. de excess. p̄la. ꝑmuniter tenet q̄ sic. et
arma. sicut ⁊ nomē assumit ad placitum: vt
agnoscat ab alio. insti. de lega. §. si q̄s i noīe
⁊. l. ad recognoscēdos. C. de ingenu. ⁊ manu.

1 ¶ Utrū insignia alteri⁹ possit q̄s assumere?
R. Pa. i. d. c. dilecta. q̄ sic: sicut ⁊ nomē. q̄d
limitat vez nisi illi cui⁹ sunt p̄tenderet aliq̄d
damnū: vt puta facinorosus assumēs arma
alterius posset ille offendi loco facinorosi. et
talis implorare pōt officiū iudicis. et iudex
pōt p̄hibere. q⁹ ad eū spectat quies populoꝝ
l. j. §. quies. ff. de offi. pfe. vr. Idē dic vbi in
terest reipublice. sic si aliq̄s accipit insignia
boni artificis q̄ nō ē ita bon⁹. et ita decipiunt
ppli. de h̄ habes p Bar. i tractatu de insignijs

2 ¶ Utꝝ quis possit assumere insi (⁊ armis.
gnia dignitatis? R. q nō: si nō habet illam
dignitatē. alias est falsarius. l. eos. ⁊ quod ibi
nō. ff. de falsa. Facit. c. j. de cleri. nō or. mi.

Inscriptio ſm aliq̄s est q̄n
accusator ꝓfiteꝛ vera que in libello fiūt. vel ſm alios cū pro
fiteꝛ se velle ꝓseq̄ vsq̄ ad finē. Sz ſm alios
⁊ ver⁹ inscp̄tio ē q̄n accusator se obligat ad
penā talionis. i. similē. q⁹ talio ꝓprie idem ē
q̄d repsentatio ad ꝓsimile. ⁊ hanc tenet Jo.
an. ⁊ glo. in. c. sup his. de accusa. ⁊ probat in
c. tue. de ꝓcura. ⁊ sequit Pa. in. d. c. sup his.
⁊ de istis opinionibus dicit in. l. si cui. i prin
ci. ff. de accusa. ⁊. l. in causis. C. de accusa.

1 ¶ Utꝝ accusanti sit necessaria inscp̄tio? R.
glo. ⁊ doc. in. c. sup his. q̄ sic. nisi in octo casi
bus. et ibi vide. Et licet inscp̄tio nō fiat. tm̄
deficāēs dz puniri pena talionis ſm Acc. i. l.
ij. C. de fide instru. ⁊ Bar. i. l. si cui p̄dicta.

Institutio seu instituere ſm
Hosti. est eccl̄ie
vel eccl̄iastici beneficij collatio.

1 ¶ Quis potest instituere? R. de iure cōi epūs
Itē caplm sede vacāte. de insti. ⁊ si caplm. li
bro. vj. Itē ille qui habet ex delegatōe epi. de
institu. ex frequētib⁹. Itē q̄ hz hoc de ꝓsuetu
dine. c. cū venissent. de insti. dūmodo sit cle/
ricus. talis tm̄ ab isto institutus nō debet ad
mīstrare. nec possessionē eccl̄ie adipisci ni/
si de ꝓsensu diocesani ⁊ eius archidiaconi ex fre/
quētib⁹. Itē abbates i eccl̄ijs sibi subiect⁹
pleno iure p̄ñt curā ꝓmittere sine p̄ñtatōne
epō facta. arg. a ꝑio. de pb̄ē. c. i lateranēsi. de
capel. mona. c. p̄sbr̄i. libro. vj. xvj. q. ij. vsis

Intētio accipit⁹ duplr. vl̄ put est
mot⁹ l motiuū volūtatis
vel put dicit finē intētū. Et isto scō mō h̄

¶ Utꝝ intētio habitual⁹ sufficiat (accipio. 1
ad meritū bone actōis? R. ſm s. Bo. i. ij. di.
xlj. q. vl. p̄mi argu. i fi. q̄ si loq̄mur de intēti/
one habituali qua q̄s refert ad deū i genera
li oīa opa diei vel anni: sic talis non sufficit
ad meritū. Sed si loq̄mur de intētōe habi
tuali qua q̄s refert aliq̄d op⁹ ad deū i p̄mor
dio illi⁹ opatōis vel alter⁹ ad quā illa cōse/
quēter se habet: ita q̄ op⁹ sequēs directaz hz
ad op⁹ p̄mū ordinatōz vel ꝓsequētiā. sic ta
lis sufficit ad meritū. Un̄ si aliq̄s intēdit p
deo dare centū marchas: ⁊ incipit hodie da
re vnā cogitando de deo actualiē. postea dat
alias: ⁊ nihil de deo cogitat. tamē actōes ille
sunt ei oēs meritorie ⁊ fructuose. ⁊ p hūc mo
dū ē i viris religiosis q̄ i p̄ncipio ex charita
te deuouerūt portare religionis p̄dus. quic
q̄d em̄ faciūt q̄d ad sue religionis obseruan
tiā spectat ex p̄ma intētōe ē eis meritoriū ad
salutē: nisi (q̄d absit) ꝓtraria intētio supueni
at. Si aūt opus alteri⁹ generis incipet: op
teret q̄ intētio renouaret⁹ vt illud op⁹ cēt me
ritoriū. Un̄ si religiosus ad ea que ad religi
onē nō spectāt vult se exercere: optet q̄ inten
tionem renouet. q⁹ illa habitual⁹ ad illa nō
se extēdit. ⁊ ideo nō est pue securitatis ⁊ uti/
litatis religionē intrare. Dicit etiā idē s⁹tus
Bo. ibidē. q̄ intentio habitual⁹ q̄uis de deo
nō cogitet actualiter. tm̄ si ex sola boni operis
cōsideratōe charitas ꝓmpta vl̄ aliqua alia
virtus charitate informata ad ipm̄ bonum
opus inclinat ipm̄ ē meritoria. sicut vir obe/
diens merē obediēdo p̄lato p̄cipienti sibi.
etiā si nihil cogitet de deo. sed solū consideret
q̄ est bonum obedire.

¶ Utꝝ opus ab intētōe recipiat quātitatē 2
siue boni quo ad bona siue mali quo ad ma
la? R. s. Bo. dis. xl. ar. j. q. ij. q̄ quātitas bo
nitatis ⁊ malicie correspōdet bonitati intēti
onis ſm q̄ quātitas intētōis attēdit q̄ntum
ad actū intendēdi. sed inq̄ntū attēdit ex parte

Intentio

intēti nō semp cōrespōdet Vñ glo. sup illō Mat. xij. bonꝰ hō ꝛc. dicit. quātū bonū intē dis tantū facis. Dicit idēst. Bo. q si ly tm̄ ꝛ q̄tū sunt aduerbia: sic dicūt q̄ntitatē actus intendēdi. ꝛ verē generalit siue respectu ma loꝝ vēl bonoꝝ. q̄ꝛ q̄tū actꝰ intēdendi est ma gis intēsus i bonitate vl malicia: tantū op atio exterioꝝ ē bona vel mala. Q̄ me em̄ meri tū vel demeritū ad actū volūtatis reducit. ꝛ circūstātie exterioꝝes aliq̄ mō faciāt ad vo lūtatis dēpuatōez. Si vo ly tātū ꝛ quantū sunt noia: tūc dicūt q̄ntitatē ex pte intēti. ꝛ sic nō verē generalr. q̄ nō sp opi exterius fa cto mēsurat intētō. q̄ frēq̄nt̄ hō intēdit ma gnū bonū ꝛ non facit. ꝛ minimū bonū ex hūili

3 ¶ Utrū opꝰ ab intētōe (tate ꝛ facit magnū. recipiat q̄litatē. s. bonā vel malaz: R. s. Bo. vbi. s. q. j. q intētio bona vl mala dꝛ duplr. Prīo mō bona dꝛ i q̄ ē pfecta ꝛ bona ordia tio opis ad finē. Et h̄ mō nō tm̄ respicit bo nitatē finis: sz etiā rectū ordinē eiꝰ q̄ est ad fi nē. Et h̄ est qđ dicit Ber. ad Eugeniū expo nēs illō. Si oculꝰ tuꝰ simplex. q ad h̄ q oculus sit simplex req̄rūt duo necessaria. s. q vi tas sit i electōe ꝛ charitas i intētōe. qđ est di cere q amat qđ ē amādū. ꝛ eligit qđ ē eligē duz. Mala dꝛ i q̄ ē ordiatio idirecta. ꝛ sic ē verē generalr q fin̄ intētōez q̄lificat opꝰ exte riꝰ. Scđo mō dꝛ intētio bona. q̄ꝛ qđ finali ter intēdit ē bonū. Et isto mō n̄ q̄lificat. q̄ꝛ si q̄s furat vt faciat elymōsynā. vl mētir vt puertat aliquē. nō dꝛ bn̄facere. sz q̄ ad malicīā n̄ hz instātiā. q̄ꝛ malicie intētōis iputat oīm̄ opꝰ factū q̄lecūq̄z sit. q̄ꝛ dē cor interrogat p̄ncipa lit. ꝛ dō ist intelligit. magꝰ cordis ispector ē dñs q̄z opis. xv. q. vj. c. j. et illō. Rēa linguā nō facit nisi rea mes. xxij. q. j. c. hoīes. et. c. se. et miſter legis volūtate occidēs malefactorē: homicida reputat. xxiij. q. v. c. cuz miſter. ꝛ istō qđ nō. xlj. di. q̄s q̄s. ꝛ xxj. q. iij. c. ois iactātia. Nō ob. q nō sic ē i bono. q̄ꝛ plura requrunt ad ꝓstructionē q̄z ad dēstructionem.

4 ¶ Utrū intentio bona absq̄z opibꝰ valeat ad meritū: R. s. Bo. vbi s. q si ille hz facultatē bn̄ operandi ꝛ oportunitatē operandi: sic nō suf ficit intētio. q̄ꝛ nec bona volūtas dꝛ dici sed semiplena. Si vo facultas nō adest: tūc bo na intētio ꝛ bona volūtas sufficit ad meritū

5 ¶ Utrū opa exteriora addāt ali (vite eterne q̄d supra meritū bone volūtatis: R. s. Bo. vbi s. ar. ij. q. j. q aut loq̄mur de p̄mio sub stātiali. ꝛ sic dē digno nihil addit ad opꝰ ex trinsecū. q̄ꝛ quātitas meriti pēsat ex quātita te radicis. De ꝓgruo tm̄ absq̄z dubio opꝰ p̄ uilegiatū addit sup̄ bonā intētōez ꝛ volūta tē: p eo q volūtas i illo ope pparat ꝛ dispo nit ad susceptōez maioris gre p quā digna ē maiori retributōe. Si aūt loq̄mur de p̄e mio accidētali: sic opꝰ extrinsecuz addit sup̄ bonā volūtatē sic p̄uilegiatū ꝛ alia etiā q̄ di spositiue addūt ad rōem meriti. q̄ꝛ excitant actū volūtatz ad bonū: ꝛ radicatōz ꝛ ꝓseruatiōnē gre. ꝛ illō Martini. palmā tm̄ ꝛc. i tel ligit nō de palma q̄ ē aureola: sz de palma q̄ ē respectu p̄miꝰ essentialr que dꝛ aurea.

¶ Utrū euentꝰ sequens addat ad bonitatē ꝛ 6
malicīā actꝰ exterioris: R. Tho. p̄ma scē. q. xx. ar. v. q aut est p̄cogitatus: ꝛ sic addit. aut nō est p̄cogitatus. ꝛ tunc aut p se sequit vt i pluribꝰ. ꝛ sic addit. Cōstat em̄ actuz ex genere solū esse meliorez: ex q̄ sequi p̄nt plu ra bona: ꝛ peiorē ex quo plura mala. Aut se quit p accidēs ꝛ vt i paucioribꝰ. ꝛ tunc non addit. Nō em̄ iudicat de re aliqua qđ est p accidens: sed tm̄ quod est p se.

¶ Utrū q̄s p intētōez possit opa sua vel alio 7
rū alteri applicare: R. fm Asten. q sic. et fit triplr. Prīo mō i singulari: vt cū p alio de/ minate satisfacit. ꝛ sic q̄libet p̄t alteri bona sua cōicare. Scđo mō i spāli: vt cū q̄s orat p ꝓgregatōne sua ꝛ suis familiaribꝰ ꝛ bn̄fa ctoribꝰ. ꝛ ad hoc etiā ordiat opa sua satisfa ctoria. et sic ille q̄ p̄est religiōi p̄t illa opera cōicare alij applicādo intētōz eoꝝ q̄ sunt de sua ꝓgregatione ad hūc determiate. Tercio mō i generali. ꝛ sic q̄ p̄est eccl̄ie generaliť p̄t opa illa cōicare applicādo suā intētiōez ad hunc vel ad illū. ꝛ ideo q̄ p̄est eccl̄ie generali p̄t cōicare ea q̄ sunt ꝓgregatiōis ꝛ huiꝰ ho mis: sed nō econtrario. p̄ma cōicatio ꝛ scđa nō dꝛ indulgentia: sed tm̄ tercia ꝓpter duo Prīo q̄ꝛ p cōicatōes illas p̄mas licz absol uaťh̄ a reatu pene q̄tum ad dēū. nō absol uit tm̄ q̄tum ad satisfactionē ad quā est ob ligatus ex p̄cepto eccl̄ie vel ꝓfessoris: sz p ter cīā sic. vt. s. ptz Indulgentia. Scđo q̄a in vna ꝓgregatōe nō est sufficiētia meritoꝝ vt sibi ꝛ aliꝫ valere possint: sicut est i eccl̄ia ro mana: p̄cipue ꝓpter meritū xp̄i. Et ille solꝰ q̄ ipsi p̄est p̄t p intentionē suam applicare opera alioꝝ aliꝫ que dicunt indulgētie. aliꝫ aūt habent ex eius concessione.

¶ Utrū actio p̄cedēs a volūtate deliberatiua 8
si p intentionē ad dēū non ordinať sit mala seu p̄ctm̄: R. vt colligo ex s. Bo. i. ij. dist. xlj. q. j. ar. iij. q aut hoc puenit p inordinatam affectōez siue ꝓuersionē ad creaturā. ꝛ sic est mala ex ꝓuersione. Aut puenit ꝓpter operā

tis negligẽtiã. ⁊ sic ẽ mala ex omissiõe. Aut ꝓpter opantis infirmitatẽ ⁊ miseriaz. ⁊ hec neutro mõ ẽ mala sed indifferẽs. dr̃ em̃ ꝛcreuit ꝓpter suã pietatẽ ⁊ ꝓpter nostrã infirmitatẽ multas opatõnes nõ imputare nobis neqz ad meritũ neqz ad demeritũ. ⁊ ꝓsequenter tales opatões respectu nr̃i nõ videnť bone moraliť nec male. vt cuz q̃s loquiť alicui ex naturali pietate: vel aliũ salutat ex vrbanitate: vel facit ex necessitate naťe: puta comedit vt reficiať. ambulat vt recreeť. nec tm̃ hoc refert in ꝛcũ. Tales em̃ actiões nõ sunt meritorie. qz ad ꝛcũ nõ referunť. dicerẽ q̃ essent demeritorie duz videreť cũ nõ fiãt ꝓpť inordinatã ꝓuersionẽ ad creaturã. nec omittunť ad ꝛcuz referi agẽtis negligẽtia: sed tm̃ ꝓpter quandã infirmitatẽ q̃ ẽi nobis ex corꝛe corruptibili aggrauãte aiam. Nec obstat his Bre. sup illud Matt. xij. De oĩ ꝙbo ocioso ꝛc. vbi dicit: q̃ ꝙbũ ociosuz ẽ qđ caret rõne iuste necessitatis vel pie vtilitatiz qz vt dicit Ric. i. ij. di. xl. nõ sp optet q̃ actꝰ explicite ad finẽ q̃ ꝛcus referať vt nõ sit ociosus: sed q̃ referať ad bonũ finẽ vel ciuilem. vel corꝛis necessitatẽ aut honestã recreationẽ. Soluz ergo ille dicit ociosus q̃ nõ referť ad aliquẽ bonũ finẽ. Meritorius autẽ vite eterne solus ẽ actus qui ordinať ꝓ intentionẽ ad ꝛcũ: aut merito ꝺdigni si fiat ex charitate. vel cõgrui si fiat extra charitatẽ Demeritorius ꝙo si nõ referať in ꝛcũ ex inordinata conuersione vel omissione

9 ¶Utz bonitas actualꝭ volũtatis addat aliquã bonitatẽ sup bonitatẽ ipsiꝰ habitus gratie. ꝛ. fm Ri. vbi. s. q̃ actualꝭ volũtas elicita a volũtate potẽtie ꝓ gram addit habitui gre bonitatẽ aliquã a ꝛco remunerabilẽ q̃tũ ad ꝑmiũ substãtiale: ita q̃ ꝑmiũ substantiale habitui gre ⁊ actiby interioribus volũtatis ꝓ gratie habitũ elicitis coꝛrespõdet. vñ propter tales actus plus habebit ꝛde ꝑmio substãtiali q̃z si sine ipsis a corꝛe ꝛcessisset.

Interdictũ .j. ꝺr ab inꝺico interdicis: quod idẽ ẽ qđ phibeo. ⁊ sic ptinet ad interdictum iuz canonici: ex q̃ interdicť administratio aliquoz sacramẽtoz ⁊ celebratio diuinoz: vel executio aliquoz spualiũ fm Inno. ⁊ sic est eccl̃iastica cẽsura. Aliq̃n ꝺr interdictũ. i. inꝺuos datũ vel inter duo dicta. vt insti. ꝺ inter. i ꝑn. ⁊ isto mõ accipiťr interdictis a lege ciuili siue a ꝑtore. Et quedã sunt publica. ⁊ ista sunt. ix. Quedaz sunt ꝑuata. ⁊ hec sunt xxviij. ꝛde quiby vide glo. ⁊ doc. i. c. pastoralis ꝛde cau. poss. ⁊ ꝓpri. ⁊ in. c. itẽ cũ q̃s. ꝛde resti. spoli. ⁊ ꝛde istis hic nõ intẽdo tractare. sed vide si placet i speculo. eo. ti. Sed ꝛde interdicto primo mõ dicto. nec etiã intẽdo dicere ꝛde interdicto quo aliq̃ ꝑticulare spuale interdicať. puta cũ q̃s interdicaťr ab officio vel a bñficio ⁊ hmõi. qz ꝛde hoc dico. j. Suspẽsio. Sz hic intẽdo solũ tractare ꝛde interdicto ex q̃ in aliqua terra vel eccl̃ia vel aliq̃ ꝑsone interdicunťr a celebratiõe diuinoz. ꝓceptõe sacramẽtoz aliquoz. pulsatione campanaz ⁊ ceteris. ꝛde quiby. j. dicam Interdictum. v.

¶Quot sunt spẽs interdicti: ꝛ. q̃ due. Una 1
hoĩm. alia locoz. Interdictũ hoĩm. aliud generale: aliud spãle: aliud singulare. Generale interdictũ hoĩm ẽ cũ interdicaťr ppl̃s regni. castri vl̃ ville aut ciuitatis. Et sic aduerte q̃ qñ interdicaťr ppl̃s vel vniuersitas vl̃ cõe. q̃ tũc nec locꝰ nec clerus ẽ interdictus. Itẽ fm Cal. nec ꝑsone eccl̃iastice q̃ ex toto sunt trãslate i eccl̃iã. qz ꝺ ppl̃o ñ sunt. xij. q. ij. duo. sicut qñ interdicaťr clerus tm̃: nõ ẽ interdictꝰ ppl̃s nec vniuersitas vel cõe. qz sunt diuersa clerus ⁊ ppl̃s. ꝛde sen. ex. si snia. lib. vj. Uñ clerici ꝑnt celebrare sicut prius fm Jo. an. i d. c. si snia. s. alta voce. pulsatis campanis. interdictis tm̃ exclusis. qz phibitio. c. qđ i te ꝛde pe. ⁊ re. ⁊ c. nõ ẽ vobis. ꝛde spõ. ⁊ moderatio c. alma. ꝛde sen. ex. li. bvj. intelligiť qñ locus ẽ interdictus. ⁊ nõ expsso loco in snia interdicti: nõ habet locũ cessatio diuinoz ⁊ alia: q̃z uis sit generale. Cal. tm̃ tenet q̃ ꝛbet seruari moderatio. d. c. alma. sed nõ credo ei. Dic g̃ q̃ ꝑnt clerici alta voce celebrare sicut prius ⁊ i eccl̃esijs suis alta voce. ⁊ q̃ i isto casu ꝑnt admitti oĩes q̃ nõ sunt ꝛde populo illo. ⁊ nõ sunt cã interdicti. tenet Archi. i. d. c. si snia. ⁊ Fede. ꝙsilio. lxx. Silr fm Cal. illi ꝑnt admitti q̃ ꝛde illo erãt populo: sz domiciliũ trãstulerũt. Astẽ. tm̃ li. vij. ti. xvj. tenet q̃ non: nisi absoluãť: ex quo semel fuerũt interdicti. sed dictũ Cal. ẽ verius. et sequiť Be. i. d. c. si snia. ⁊ etiã absentes excusanť donec sciant. c. aplice. ꝛde cleri. ex. mi. postqz sciunt tenenť ser

¶Utz populus nõ interdictus si fi (uare. 2
at ꝛde populo taliter interdicto efficiať interdictus: ꝛ. fm Cal. q̃ sic.

¶Utz bannitus q̃ est ꝛde ppl̃o interdicto sit 3
amplius interdictus: ꝛ. q̃ sic. si ad tps ẽ bannitus. qz adhuc ciuis ẽ ⁊ ꝛde populo. l. relegati. ff. ꝛde interdi. ⁊ rele.

¶Sed nũquid habitãtes i ciuitate qui nõ 4
sunt neqz ciues neqz ꝛde populo illi ligaňť interdicto: ꝛ. q̃ nõ. d. c. si snia. sz ligaňť illi q̃

sunt facti ciues ex gra. licet ibi nō habitent.

5 ¶Utr impuberes ppli interdicti sint silr. R. Jo. de deo: q si nō sunt doli capaces nō sunt interdicti. secus si sunt doli capaces.

6 ¶Quid de mulieribꝫ q viris ꝓdicūt et alijs hoibꝫ q̄ p posse resistūt. R. Jo. ꝫ deo q nihil omin⁹ ex q̄ sunt de illo pplo q sunt interdicte.

7 ¶Spāle interdictū hoim est cuz interdicit aliquod collegiū vel vniuersitas in pplo in clusa: puta studiū papie et hmōi vel capitulū. Nā interdicto capitulo vel collegio vl vniuersitate singule psone de ipsa sunt interdicte fm Jo. an. et Be. in. d. c. si sententia. et istud comphendit tam clericos q̄ laicos q̄ sunt de illo collegio vel vniuersitate.

8 ¶Sed quid si interdicat familia alicuius: nūquid clerici de ei⁹ familia erūt interdicti. R. Rod. q sic. nisi specialiter eximant. Un aduerte hic fm Archi. et sequit Bemi. i. d. c. si snia. q interdicto collegio vel vniuersitate clerici q nō sunt de illo collegio vel vniuersitate: poterūt ianuis aptis et pulsatis campanis alta voce celebrare excōmunicatis et interdictis exclusis. secus vbi esset interdict⁹ locus. quia nō pnt nisi fm q j. dicam.

9 ¶Utr si interdicant doctores oēs alicui⁹ ciuitatis intelligant interdicti clerici q̄ sunt doctores. R. q nō. p glo. in. d. c. si snia. Silr si interdicunt clerici nō veniūt religiosi nō habētes dignitatē. et de h vide s. Clerici⁹. j. Be. in. d. c. si snia. dicit. q clero interdicto veniunt clerici sdares. regulares. ꝓuersi et ꝓuerse qui ita sunt ad ecclesiā translati. q ppie de populo dici nō pnt. De quo dicto ego valde dubito et potius credo contrariū nisi aliud ꝓsteret de mente. p ea q̄. s. dixi Clericus. j.

10 ¶Quid si vn⁹ de pplo interdicto ingredit mōasteriū. an possit diuis interesse sine relaxatiōe interdicti general vel spālis. R. Fede. et seq̄t Be. i. d. c. si snia. q sic. q̄ desinit ee de pplo. ꝫ purgatur eius lepra sine alia relaxatione

11 ¶Singulare interdictū hoim dr cū aliqua certa psona interdicit vel etiā incerta. vt cū dr. Qui fecerit sic sit interdict⁹ ipo facto. et isti quocūq̄z vadūt sunt sp interdicti: nisi absoluant si interdictū nō ē ad tps. Un aduerte et nota bñ q tales interdicti siue generalit siue spāliter vel singulariter nō pnt exercere aliquē actū ꝓcessoz tpe interdicti. de q̄bꝫ. j. dicetur q ptineāt ad ordies aut ad celebratiōez diuinoz. alit ecnt irregulares vel suspēsi fm q infligit pena violātibꝫ interdictū. vt. j. dicet. et de tali interdicto nō loquit. c. alma.

12 ¶Utr interdicti generaliter. spāliter vel singulariter sint vitādi ab alijs. R. fm Host. Innoc. et Ber. q sic. ī diuis officijs. q̄ ꝓpo noie seu alia certa locutiōe p sniam sunt designati. Alij aūt nō sunt vitādi nisi a iudice specificent: nisi eoz offensa p quā sunt interdicti eet multū notoria: ita q nulla tergiuersatione posset celari. c. tua nos. de coha. cle. et mu. Sz tu dic vt. s. Excōicatio. viij. §. iij.

Interdictū ij. locoz. Aliud generale: vt cuz interdicit regnū vel puicia vel dioc̄esis. Aliud spāle: vt cū interdicit ciuitas aliq̄. castz vel villa. Aliud singulare: vt cū interdicit certa eccl̄ia vl capella vl certe eccl̄ie. et sic interdicto loco: aut generalit vel spāliter aut singularit nō sunt interdicti hoies vel clerici tal⁹ loci. vñ extra illa loca pnt audire diuia et sepeliri si ibi elegerint sepulturā vel ibi mortui fuerint. q̄z nō sunt interdicti nisi fuerint in culpa interdicti ponendi. tex. i. d. c. si snia. no. Pa. i. d. c. qđ i te. et. d. c. nō ē vobis. Aduerte tn q id qđ statuit i interdicto generali loco hz locū i interdicto spāli loci. Et h tō. q̄a interdicta ciuitate vel villa intelligit tota interdicta generalit. et tō habētes ꝓuilegiū q tpe general interdicti possint celebrare submissa voce. intelligit generale interdictū q̄n ett am aliq̄ terra ē interdicta q̄ ad illā terram. vt dr et nō. i. c. cū ptibꝫ. de ver. sig. Inn. tñ et Host. tenet. q interdicta eccl̄ia aliqua i penā populi: licet multi ex eis nō deliq̄rint: sz solū vl dñs vel vniuersitas: q tal pplis etiā q̄ nō ē in culpa nō poterit alibi eligere sepulturā apd eccl̄az ñ interdictā nisi ex ꝓuilegio spāli h habuerint. Sz h non credo vez. q̄z. c. qđ allegat. s. vt ꝓuilegia. de ꝓui. loq̄t q̄n pplis ē int-

¶Quid si iudex dicat. interdico re (dictus. gnū frācie. R. q interdictū extēdit ad totā terrā q̄ adheret ei tpe late snie: siue rōne domiñ siue ratiōe feudi. de postu. pla. c. j. vel fm glo. in. d. c. extendit etiā ad terras q̄ adherebāt ei pstādo auxiliū tpe interdicti plati. si ꝓo dicat. interdico terras regis frācie. tūc fm Rodo. nō extēdit ad feuda. q̄z pene sunt restringēde. sed ꝓtra eū est tex. d. c. j. in ꝓo terraz ipsius. et iō dic silr ee interdicta. q̄z in feudis hz vtile dñiuz. et etiā includūt terre i q̄bus solū hz vsumfructū fm Jo. an. et sequit Be. i. d. c. si snia. Si ꝓo aliquā terrā hzet i pign⁹ nō eet interdicta. q̄z nō ē ipsi⁹ quo ad dñiuz. secus si diceret q interdicit oēs terrā quā tenet. q̄z sic esset interdicta. c. cuz Bertold⁹. de reiudi. q̄z creditor habet possessiōz verā pignoris. ff. de vsuca. l. serui.

2 ¶Sz q̄d si hz terrā cōez cū alteroz. R. Be. i d.c.si sn̄ia: q si ē idiuisa ñ ꝓhēdet ne iust⁹ patiat.sec⁹ si ē diuisa.qz ps sua subia cebit.

3 ¶Utz interdicta ciuitate veniāt eius suburbia. R.q sic: z etiā ꝓtinētia edificia.et idem dic de interdicto castri vl ville: lz ꝑpe nō habeant suburbia. vt i.c.si ciuitas.de sen.ex.li.vj.

4 ¶Sed q̄ro q̄d dz suburbiū aut ꝓtinēs edificiū. Jo. de ano dicit: q suburbia itelligūt illa q̄ sunt infra vltimā portā. z facūt cū ciuitate publicas functiones. z vocāt ad ꝓsilia et ꝓciones. Uel dic fm Be. q dicunt burgi extra z ꝑpe ciuitatē i q̄bz dom⁹ sunt ꝓtigue. Ul dic q suburbia dicunt domus p q̄s ē iter rectū eūdi ad ciuitatē vel locū. z ꝓtinētia edificia sunt pulcre dom⁹ circa ciuitatē nō intra suburbia vbi nō sunt burgi directe introducētes ad ciuitatē. Blo. i.d.c.si ciuitas. dicit q arbitrio iudicis ē relinquēdū q̄ dicāt ꝓtinētia edificia. qz nō dicit tex. ꝓtiguis sed cōtinētibz. Legiste ꝙo i.l.ij. z.l. edificia. z.l.q̄ i ꝓtinētibz. ff. de ver. sig. quasi in idem coincidūt. Ego ꝙo quo ad hoc attendere ad rōez legis exp̄ssam. z dicere ē oia illa dici ꝓtinētia edificia que ita sunt ꝓpe ciuitatez q̄ illis celebrādo cōtenere ecclīastica cēsura. puta qz q̄si ita ꝓmode eo ꝙuenire p̄nt sicut si nō eēt interdictū. sed vbi nō contemnit ꝑpter hoc puta distat p miliare: z est valde laboriosuz illuc ire. nec passim ppl's p̄t eo ꝙuenire. tunc nō acciperet sub hac significatione.

5 ¶Utz dño vēdēte terrā interdictā siue generalit siue sp̄aliter aut singlariť alicui dño q̄ nō ē i culpa cesset interdictū. R.q nō fz Be. i.d.c.si sn̄ia. qz secū portat onus suum.

6 ¶Utz dño emēte terrā p⁹latā sn̄iam interdicti ꝺ oēm suā terrā sit illa terra interdicta. R. fm Be. i.d.c.si sn̄ia. q ñ. nisi lator interdicti exp̄ssisset nedū terrā habitā sed habendam

7 ¶Utz interdicta eccl'ia sit interdictū cimiterium vel ei⁹ capella. R.q sic: si capella vel cimiterū sunt ꝓtigua eccl'ie. al's nō. z ideo i nō cōtiguis posset celebrari. d.c.si ciuitas. §.fi.

Interdictū iij. tā ꝓsonaz q̄z locoz q̄s p̄t pōe re. R.q oēs illi q̄ p̄nt excōicare vel suspēdere rōne iurisditōis ordinarie vel delegate quā hnt sup illos q̄s volūt interdicere. de ver. sig. querēti. de of. dele. c.qz pōtificali. li.vj. Et q̄s pōt excōicare: hēs. s. Excōicatio. j. §. iij.

1 ¶Utz epi possint interdicere ꝓsonas singlares ecclīasticas vel sec'lares: aut eoz loca vel terras q̄ hnt ꝓuilegiū ne possint interdici. R q sic: z etiā excōicare: nisi talia ꝓuilegia sint ꝓcessa regibz vl' regīnis aut eoz filijs: vel religiosis nō rōne ꝓsone sz ordinū vel locoz. vt i.c.ne aliq̄. de ꝓui. li.vj. nec etiā p̄nt interdicere exemptos etiā indirecte. puta interdicēdo ne eis vendāt aut cōmunicēt. z ꝓtra facientes sunt puniēdi. c. quāto. de ꝓuil. rōne tm̄ delicti z ꝓtractus posset. vt. s. Exēpt⁹. §. viij

¶Utz canōici eccl'ie cathedral' possint ponere 2
re i aliq̄ loco vel eccl'ia interdictū. R.q ñ sine assensu epi. c. q̄ sunt. de his q̄ fi. a ma. p. ca.

¶Pro q̄ cā p̄t poni interdictū. R.q p subsidio pecuniario vl debito pecunie vl' alteri⁹ q̄z 3
titatis. laic⁹ aliq̄s nō p̄t interdici nisi ex sp̄ali aucte sedis aplice z exp̄ssa. al's nō tenet si ꝓnat. p extrauagantē Bonifa. viij. q̄ incipit Prouide attēdētes. Ponēdū ē igit p culpa aut dñi aut ppli z hmōi. ñ singlar' alicui⁹ p sone q̄ officiū nō hz generale. vt pz i.c. sane. de offi. dele. z in.c. nō est nobis. de spon.

¶Quō dz poni. R.q p̄cedēte monitōe z in 4
scp̄tis. q̄ scp̄tura cōtineat cāz sicut z de excōicatōe dictū est. s. Excōicatio. ij. §. j. z. ij.

¶Utz sit aliq̄ forma ꝙbz seuāda. R.q ñ 5
necc'ario: lz sufficit dicere. Nos p p̄k talē cām regnū vl' castz vl' eccl'iaz talē supponim⁹ interdicto z hmōi. vt nō. i.d.c. sane. z.c. nō ē nob

Interdictū iij. In q̄bz casibus icurrit interdictū. R.q generale interdictū z sp̄ale locoz in nouē casibz incurrit ipso iure. Prim⁹ q̄n ciuitas i qua moritur summus pōtifex nō seruat dispositionē. c. vbi p̄iculū. de elec. lib. vj qz tūc ipso facto est interdicta vt ibidē. Secūdus q̄n ciuitas dat auxiliū. ꝓsiliū vel fauorē insecutoribz cardinaliū aut clericoz vl' religiosoz de familia dñi pape vel cardinalium captoribz aut ꝓcussoribz vel mādatoribus p̄dictoz. aut socijs talia facientiū. vl' si infra mēsem salte tales delinquētes nō puniērit si pōt ipso facto est interdicta. de penis. c. felicis. li.vj. excipit roma. Tercius q̄n collegiū vel vniuersitas ab ecclesijs vel ab eccl'iasticis p̄sonis exigit pedagia. guidagia: vel alia p se vel p aliū de reb⁹ suis quas nō causa negociādi deferūt. aut ad hmōi soluenda cōpellit. tunc ipso facto oīs ciuitas. castrū vel villa: aut alius locus dicte vniuersitatis vel collegij sbiacet interdicto. de cēsi. c. q̄z. li. vj. Quart⁹ q̄n collegiū vl' vniūsitas aut archiepi vel epi z alij tam sup̄iores q̄z inferiores eccl'iastici sustinēt pēnā quā incurrerūt in cōducendo aut locādo domos vsurarijs alienigenis que eis imponit in.c.j. de vsuris lib. vj. p mēsem. de qua habes Usura. ij. §.

160 L 3

pūj.nā post mēsez terrę oēs ipsoz sunt inf di cte q̄zdiu idē vsurarij i eis ꝓmoraf.vt i.d.c. j.Quint⁹ qñ clerici vel religiosi inducūt ali quē ad vouēdū aut ꝓmittēdū ꝛe sepultura si i eoz ecclia vel cimiterio eū sepeliāt.tunc si infra ꝛecēdiū ecclie vbi ꝛe iure venit sepeliēd⁹ oīa q̄ occasiōe sepulture habuerūt nō resti/ tuent etiā si nō petanf.ꝛ cadauer si petaf ipo facto eoz ecclie ꝛ cimiteria sunt interdicta.c. aīaz picul'.ꝛe sepul.lib.vj.ꝛ tādiu durat do nec plene satisfecerint:vt ibidē.Sext⁹ qñ ci uitas ꝓmittit aliq̄d i ep̄m suū vt capiaf.p/ cutiaf.bānief:ipso facto ē interdicta.de.si q̄s suadēte.ꝛe pēnis.Septim⁹ q̄libet loc⁹ vel lo ca i q̄bꝫ eps ꝛetineť inuit⁹:sunt interdicta ipo iure.d.de.si q̄s suadēte.Octau⁹ qñ religio/ si exempti ecclias ꝛ decimas recipiūt a laicis sine ꝓsensu dioceſani oz: vel excōicatos ad/ mittūt ad diuia seu interdictos noīatim aut instituūt vel restituūt in cōsultis epis i eccle sijs non sibi pleno iure subiectis.vel qñ ho spitalarij ꝛ tēplarij pl⁹ q̄z sel'i anno celebrāt i ecclia posita i loco interdicto.vl' defendūt ne ꝓfratres exemptoz seu ipsoz oblati q̄ in to tū nō se trāstulerūt:possint iudicari a locoz ordiarijs:tūc ecclie eoz ipo facto sf' inf dicte ꝑm glo.i.c.ꝛe iur.li.vj.ꝛ Arch.i.c.epoz.de puil'.li.vj.ꝛ sequif Pa.i.c.cū ꝛ plātare.ꝛe p/ ui.ꝛ facit.c.si q̄s suadente.xvij.q.iij.q̄zuis glo.i.d.c.cū ꝛ plātare.ꝛ cōiter doc.ibidem te neāt q̄ñ sint ipso iure. Sz ꝑma opi.mihi videť verior.¶Non⁹ ecclia dr interdicta qñ ē polluta hūano sanguine vel semie.ꝛe q̄ dic vt.s.ꝓsecratio ecclie.§.viij.Decio icurrif in terdictū regni.castri vl' loci qñ dñs eoz ipe/ dit ne legat⁹ aut nūci⁹ papę possit exeq̄ suuz officiū.ꝛ tādiu donec pstiterit i tali ꝓtūacia. facit extranagās q̄ icipit sup gētes ꝛ regna. posita sub ti.ꝛe offi.le.Aduerte tñ ꝫ q licz i supdict̄z casibꝫ aliq̄ terra vl' ciuitas vl' eccla ipo iure subijciaf interdicto.non tñ teneť q̄s illud ꝫuare añ declaratiōz p iudicē fiēdā:ita q̄ i ea celebrās añ dictā declaratōz nō incidit i pēnas statutas ꝫ nō ꝫuātes interdictū.ꝛe q̄ bus.j.dicef Inf dictū.vij.ꝫ ꝫ ppf ꝓstituto nē ꝓstañ.ꝓcilij.ꝛe q.s.Excōicatio.viij.§.iij

¶ In q̄bꝫ casibꝫ icurrif inf dictū ge nerale vl' spāle ꝓsonaz ipo iuref.¶.q.i q̄ttuoz casibꝫ. Prim⁹ qñ eps cōitas vel vniūsitas iponit: exigit vel recipit collectas ab ecclasticis ꝛc. ꝛe q̄bꝫ i.c.clericj.ꝛe imu.ec.li.vj.seu qñ bona deposita i eccl'is arrestauerit.occupauerit vl' arrestari aut occupari fecerit seu tenerit i his auxiliū.ꝓsiliū vl' fauoꝛē sciēter:ipo facto ē in terdicta.nec absoluif nisi ꝛe spāli mādato se dis aplice:nō obstātibꝫ q̄buscūq̄z priuilegijs vt i.d.c.clericj.Scōs qñ vniūsitas vl' colle giū ꝑmittit i terris suis vsurarios alienige/ nas ꝓducere domos.vel eis locat ad exercē dū fen⁹ ipso facto ē inf dicta.c.j.ꝛe vsur.li.vj Terci⁹ qñ ꝓsona eccl'iastica regl'arj aut sc̄larj q̄zcūq̄z excepta:ꝛ cuiuscūq̄z ordis aut stat⁹ existat sciēter celebrat vel celebrari facit i lo/ cis inf dictis:nisi fm ꝑmissiōz iurj.vl' excōi/ catos publice vel inf dictos ad diuia officia vel sacra aut sepulturā admittit:tūc ipso fa cto ē inf dicta ab īgressu eccl'ie.ꝛ tādiu donec satisfecerint ad arbitriū ei⁹ cui⁹ iniaz ꝓtēpse/ rūt.c.epoz.ꝛe pui.li.vj Hodie tñ sepeliētes excōicatos publice aut noīatim interdictos sf' excōicati ipo facto.de.eos.ꝛe sepl'. Quar/ tus qñ vniūsitas ꝓcedit repsalias.aut ꝓcel sas extēdit ad ꝓsonas eccl'iasticas vl' eoz bo na nisi infra mēsez reuocet:ipso facto ē inf dic/ cta.c.ꝛ si pignoratōes.ꝛe iniur.li.vj.Sunt alij casus interdicti.ꝛe quibꝫ.j.Suspensio.j. q̄ potiꝰ suspēsiones noiant̄ q̄z interdictū. cuz etiam casu tercio precedenti.

Interdictū v.q̄ phibenť tpe inf dicti vel i lo/ co inf dicto exerceri:¶.q oēs pūale.qđ redu cif ad sex vt clarius intelligaf:fm q colligo ex Inno.Pa.ꝛ cōiter doc.in.d.c.nō ē vobis. ꝛ c.fi.ꝛe excel.pla.ꝛ c.q i te.ꝛe pe.ꝛ re.ꝛ c.fi.ꝺ sen.ex.li.vj.Uñ aduerte ꝛ nota bñ q̄ q̄cq̄d ptinet ad aliquod sex infra positorū:intelli/ gif semp phibitū tpe interdicti:nisi vbi in/ uenif in iure specialiter concessum.

¶Et primo phibef ome exercitiū ꝛe putatuz certo ordini ecclesiastico.Et hoc ꝓcedit siue sint clerici pbyteri siue iferiores.vt no.pa. in.c.ij.ꝛe cle.excō.mi.Et dicaf exercere offici/ um ꝛe putatū certo ordini puta qñ dicit epi stolā vt subdiaconus.euāgeliū vt diacon⁹. vel offerēdo calicē.vrceos ꝛ hmōi.vt lector vel exorcista ꝛ hmōi.vel dicēdo matutinuz ꝛ aliud officiū vt hebdomodarius:ꝛ silia que ꝓueniūt alicui ordini. Facit.c.si quis epus el.ij.xj.q.iij.vñ talia exercētes sunt irregu/ lares ipso facto.Secus esset si exerceret ali/ qđ qđ nō ē ꝛe putatū certo ordini ecclasticoꝰ sicut cantās respōsoria vel psalmos:nō offi ciādo ꝑncipaliter:sed tanꝙz q̄libet ali⁹ laic⁹. Itē nec auditio diuinoz ptinet ad certū or dinē.ꝛ talia exercētes tpe interdicti nō erūt irregulares:nisi auctoriz̄ado audirēt diuia puta qz plat⁹ facit celebrare.qz sic eēt irregu laris fm glo.in de.archiepo.ꝛe priuile.

2 ¶Utꝛ bñdictio solēnis epi sit ꝓhibita tali tpe: R. q sic. qꝛ eā facit rōne ordis. xcv. dis. c. ecce ego. nisi i festiuitatib⁹ de qb⁹. j. Non aūt simplex ꝓhibeꝛ. nec bñdictio pene nec baculi pegrinoꝛ. qꝛ nō ptinēt ad ordinē. vide pōt dici de bñdictione vestimentoꝛ illoꝝ qui volūt intrare monasteriū vel tertiꝰ ordinē beati Frācisci. qō licite potest fieri.

3 ¶Scō ꝓhibetur ministratio sacramētoꝝ exceptis eo modo quo concedunt de iure. de quo vide. j. in. c. seq.

4 ¶Tercio ꝓhibetur celebratio diuinoꝝ. vt in. c. nūso. de sen. excō. de cle. excō. mi. c. ij. ⁊. iij Sed quid venit hic noie diuini officij: dic solūmodo ordinatū in breuiario vel missali. vt. j. patet. c. se. §. j. cum. seq.

5 ¶Quarto ꝓhibeꝛ collatio ordinū. nisi vt infra dicam in. c. sequēti

6 ¶Quīto ꝓhibeꝛ sepulka ecclīastica. tm extra cimiteriū ecclīaꝛ. licet sine officio cū officio nō. aliter clericꝰ incurreret penas positas cōtra tales. de quibus. j. dicet in. c. seq.

7 ¶Sexto pulsatō campana ꝙ. ar. d. c. alma Si tm laici pulsarēt sine eoꝝ consensu clerici excusant fm Joh. de deo. Hoc intelligo de pulsatione ꝓ horis canonicis. qꝛ Aue Maria vel campane de festo vl ꝓ alio signo q̄ ꝓ horis: nō credo sint ꝓhibite.

8 ¶Septimo aptio ianue ecclesie tpe celebrationis officij: nisi put. j. dicetur in. c. se.

9 ¶Utꝛ ꝓfata ita ꝓhibeant in eccl̄is exemptis sicut in alijs: R. q sic. vt i. c. auctoꝛitate. de priui. lib. vj. ⁊ ita seruabūt sicut faciūt alie ecclesie celebrando fm modificationeꝫ c. alma. de sen. excom. lib. vj.

Interdictū

vj. que concedū tur tēpoꝛe interdicti generalis locoꝝ vel specialis vel singularis: R. q vndecim.

1 ¶Primū celebratio officioꝝ diuinoꝝ ⁊ missaꝝ in eccl̄is ⁊ monasteriꝭ sicut fiebat añ interdictū cū ista modificatiōe tm. s. submissa voce. ianuis clausis. campanis nō pulsatis. excōmunicatis et interdictis exclusis i. d. c. alma. §. addicimus. Aduerte hic q istud. c. alma. loquit de generali et speciali interdicto tam hominū q̄ locoꝝ. nō de singulari interdicto alicuius ecclesie fm glo. in. d. §. addicimus. ⁊ ideo ibi nō posset celebrari Quod nota bñ. quia pauci aduertunt.

2 ¶Sz q̄ro a qb⁹ celebrari debēt ꝓfata diuina: R. Arch. i. d. c. alma. q a ꝓpꝛijs clericis ecclesiaꝝ vel monasterioꝝ monachis: nisi ⁊ ipi essent interdicti. vt. s. Interdictū. j. §. xj.

¶Qui pñt admitti ad ista diuina: R. q nul 3
lus nisi clerici vl mōachi illaꝝ eccl̄iaꝝ i qb⁹ celebrāt. vñ aliaꝝ eccl̄iaꝝ clerici vel mōaste/rioꝝ mōachi nō pñt admitti ꝙ Arch. i. d. c. alma. Lal. tñ vt refert Be. i. d. c. alma. tenet q ꝓ factū nō eēnt irregl̄ares. ꝙ añ factū nō auderet ꝓsulere q q̄s admitteret religiosos vel clericos exteneos. Fede. ꝓsi. lxxxvij. dicit q videt absurdū tales non admittere. et Jo. an. dicit q ē nimis duꝝ tenere q nō admittant. Et credo q sit verū q pñt admitti oēs clerici aut religiosi aliaꝝ eccl̄iaꝝ. et tā ꝑbū canonici q̄ clerici eccl̄aꝝ restrigit distributionē nō auditoꝝ seu celebratoꝝ quā pmittit sicut ꝓpꝛius poterāt itereſſe: ⁊ nūc silr. Facit ad h̄. d. c. q i te. Sd̄ares aūt de terꝫ nō interdictꝫ nullo mō pñt admitti. vt in. d. c. ꝙ. ar. c. q̄m epi. de ꝓui. li. vj. qꝛ qō ꝓ priuilegiū vni ꝓceditur: alteri denegatū comꝓbatur.

¶Utꝛ cū alicui singulari psone conceditur 4
vt modo pmisso. s. ianuis clausis ⁊c. possit celebrare vel audire diuina tpe infrdicti eius familiares q̄ nō dederūt cāz. ⁊ domestici possint admitti ad audiendū et celebrādū sibi officiū diuinū: R. q sic. vt i. d. c. licet vobis §. concedit. Et qd comꝓhendat sub istis vide. s. Familia. nisi ob istā causam in fraudē sint assumpti. c. vlti. de ver. sig. lib. vj.

¶Quid si nō sit singularꝫ psona sed q̄uent⁹ 5
aut collegiū cui ꝓcedit auditio diuinoꝝ tpe infrdicti: nunq̄d ei familiares domestici silr sint admittēdi: R. q nō. vt i. d. c. ꝙ vob. §. nō sic. nisi sup hoc habeāt priuilegiū: vt ibi

¶Quid si in ꝓuentu vel collegio nō sunt ni 6
si tres quoꝝ duo sunt infirmi: nunq̄d tercius poterit celebrare cū familiari: R. Host. i. c. q nōnullis. de ꝓuile. q sic: ne ꝓuilegiuꝫ sit inutile. sic ꝓcedit singulari psone. vt i. d. c. ꝙ dūmō ñ dederit cāz interdicto vt i. d. c. ꝙ. Archi. dubitat. sed ego credo vez dictū Host.

¶Quō dz intelligi priuilegiū q̄ ꝓcedit aliq̄ 7
bus religiosis q tpe interdicti possint recipere ad diuina ꝓfratres suos: R. q dz intelligi de illis ꝓfratribꝰ. qui licet in seculo remanent tñ eoꝝ ordini sunt oblati mutato habitu seculari. vel etiā qui inter viuos bona sua dederunt eis retento vsufructu in vita sua. vt in. c. vt priuilegia. §. j. de priui. ⁊ in. c. cum ⁊ plantare. §. de confraternitatibus. ibidem.

¶Quid si priuilegiati vt admittant tpe in 8
terdicti dederūt causam interdicto vel eoꝝ culpa. dolo vel fraude sint interdicti sniā p/lata. vel ad ꝓpetrandū delictū cuiꝰ occasione

interdictū latū extitit: dederūt auxiliū. ꝓsilium vl' fauorē: R. q nō obstāte ꝓuilegio nullo mō admitti ꝑnt. vt i. d. c. licet. §. fi.

9 ¶Que missa pōt celebrari: R. Be. i. d. c. alma. recitat. et sequit Joh. an. et Lal. q etiā peculiarꝫ. lz Jo. an. tenuerit q solū ꝓuetual' po

10 ¶Cōcedit aliq̄bꝫ vt pege (terit celebrari. neral' vel spālis interdicti locoꝝ possint celebrare i suis festis anni ianuis aptis sic mōribꝫ et ꝑdicatoribꝫ: nūquid poterūt tales alios admittere ad celebrādū: R. Inn. et Jo. i. c. vt ꝓuilegia. de ꝓuil'. q si priuilegiū sit eis datū psonal' nō ꝑnt. et tunc psonal' ꝓcedit cū dr. cōcedim⁹ vobis vt possitis celebrare. Si vo psonal' nō erat datū sic cuꝫ dr. ꝓcedimus vobis vt i vris eccl'ijs celebret. tūc possunt admittere alios ad celebrādū. et sic ē ꝓuilegium fratrum minorum et ꝑdicatorum

11 ¶Utꝫ sclares et q̄cūq; alij possint extra ecclesiā ꝑdicta diuina officia auscultare: R. Jos. q excōicatis et interdict, nō licꝫ audire diuina. neqꝫ lz clerici ita alte dicere q audiāt de foris Intellige studiose. ꝑnt em ita alte dicere q se audiāt i choro ad inuicē. etiā si sic dicēdo audiret ab extra. ar. d. c. alma Silr nō ē eis aplēda fenestra vel ostiū vt videāt eleuatiōnē corpis xpi et hmōi. nec pax extra portāda nec ad offertoriū p⁹euāgeliū admittēdi. ad ꝑdicatoꝝ tn ꝑnt admitti libere. nec distinguitur an dederit cāz vl' n vl' sint excōicati vl' n. vt i. c. rnso. de sen. ex. iūcto. c. eps nullū. de cō

12 ¶Utꝫ dicētes officiū p viā vel ex (se. di. j. tra ecclesiā tpe interdicti generalis vel speciālis locoꝝ fiangāt interdictū: R. q si h facīant studiose vt sclares audiāt sic violāt interdictū. vt p bak ar. c. fi. de pui. li. vj. vbi pz q etiā celebratio diuinoꝝ extra eccl'iam phibet tali tpe. Secus aūt si sic dicendo a casu seculares trāseuntes audiāt. tū qr qđ modicū est ratio apprehendit quasi nihil. ij. phicoꝝ. tū qr nō contra rationem legis.

13 ¶Utꝫ liceat clericis vel laicis i loco interdicto legere euāgeliū vel psalmos et hmōi: R. q sic sicut et ꝑdicare: sicut ante dictum est.

14 ¶Utꝫ tpe generalis vel spēcialis interdicti locoꝝ possint seculares et alij orare i ecclesia oratōne ꝓuata: R. Mon. q sic. q talis actꝰ nō ꝓtinet sub aliquo phibitoꝝ: vt patet. §. Itē tenet Rodo. q etiā si sint ipsi oratores interdicti vel illa eccl'ia: ꝑnt orare oratōe ꝓuata

15 ¶Utrum introductio post partū et benedictio nuptialis possit celebrari tempore interdicti: R. Hosti. tenet q nō licet.

16 ¶Scōm qđ ꝓcedit ē celebratio diuinoꝝ officioꝝ et missaꝝ alta voce et solēnit' ianuis aptis. pulsatis cāpanis: et oib' interdict, admissis: solūmō excōicatis exclusis. Et h solū cōcedit i festiuitatibꝫ. Natalis dn̄i. Pasce ac pēthecostes et Assumptōis vginis gloriose. Ita tn q illi quoꝝ cā interdictū ē latū alterī n̄ appropinq̄nt. vt i. d. c. alma. Extēdit h c. ad festū corpis xpi et ei⁹ octauā p Martinū. v. et Eugeniū. iij. i extraua. q incipit Excellētissimi. Sed aduerte q ista celebratio si fieret ab interdictis psonis eēnt irreglares vt. §. pz. Silr si eccl'ia eēt spāliter interdicta. qr. d. c. alma. intelligit qn̄ interdictū ē generale loci vel speciale fm glo. ibidem.

¶Utꝫ habētes ꝓuilegia vt i suis festiuitatibus celebrare possint vel in suo iocundo aduentu vt templarijs dr in. c. vt ꝓuilegia. de priuil. possint celebrare nō seruata moderatiōe hui⁹. c. alma: R. Jo. an. et Arch. i. d. c. alma. q nō. qr eoruꝫ priuilegia p istud. c. reuocant quo ad hoc. Secus si priuilegia obtinuerunt post istud. c. alma. 17

¶Quero q̄ hora dies ichoabit: R. Jo. mo. i. d. c. alma. q qn̄ dies incipit lucescere. qr dies dr a dian qđ ē daꝫ. et mane et vespaꝫ ꝑtinēdit. iuxta illud. Factū ē vespe et manc dies vn⁹. de off. dele. c. ꝓsuluit. i aut. de iudi. §. sed debūt. Jo. an. ibidē dicit. q incipit in vigilia festi ad vesp̄as q̄ ad celebratōz officioꝝ. de fer. c. ij. et q ꝓtinuare poterūt vsq; ad vesp̄as crastine diei inclusiue. Sz ꝓpletoriū et reliq̄ post vesp̄as cātare nō poterūt fm formā ꝑdictā. c. alma. p iura allegata. Arch. vo cōcor. cū Jo. an. lz addit q i vesp̄is ꝓpletoriū ꝓtinet. xj. q. iij. si q̄s eps. el. ij. et. xij. di. c. vl. vbi Laur. Hug. et Jo. h no. Et hoc dicit p bari p. d. c. ij. vbi Ale. dicit. q sic magnitudo diei exigit tardi⁹ termīari &c. Itē p batur qr ꝑdicta ꝓcessio. c. alma. ē gratiosa et fauorabilis. et sic ē larga interptatio facienda. c. q̄uis. de pēn. li. vj. et h sequit Be. i. d. c. alma. et sic hz ꝓsuetudo. et sic tenc. Un̄ Fede. §. i. q̄j dicit. q sicut generalit' ꝑmittit celebratō diuinoꝝ officioꝝ: sic intelligenda ē ꝑmissio generaliter. de quo de ꝓsug. lepro. c. ij. de ꝓuile. qr circa. maxime cū h sit fauorabile. et p ꝓsequēs ampliādū. et sit ꝓuilegiū ꝑncipis: et sit late interptandū. et iō i istis festiuitatibꝫ pt eps altaria et vgines ꝓsecrare et vela bn̄dicere. et illa imponere monialibꝫ. et calices et paramēta bn̄dicere et sillia. vt ē bn̄dictio aquebenedictio abbatisse et abbatis. qr sub noīe diuinoꝝ ista veniūt. qr sacramēta n̄ sunt cū sint tm̄. vij. Nec Fede. Silr pōt sacerdos 18

bñdicere spōsas: aquā ꝛ hmōi ꝛ aspsiōz facere. cādelas ꝛ oliuas silr bñdicere. Intellige tñ si fiāt a psonis nō interdictis. qz ptinēt ad ordinē: vt de aqua. de pse. di. iij. c. aquā. De bñdictōe pamētoz ptz de pse. dist. j. c. vestimēta. ꝛ c. psulto. de sacra vnctōe. c. vnico. in fi. de pse. ec. vl alta. c. pe. aliter essent irregulares vt patet. Secꝰ ecclie de aliis q̄ ratōne ordinū ñ ꝓuenit: vt bñdictio mēse. grāz actio post mensam ꝛ silia. Limitare tñ bñdictiōz mēse. grāz actōes licere: dūmō ñ fieret i forma officij. An aūt aliis temporib⁹ a dictis festiuitatib⁹ hoc possit: R. Fede. ibidē. q̄ sic fm moderationē. d. c. alma. et fm q̄ diuina officia possunt celebrari. als nō.

19 ¶Terciū qō ꝓcedit ē pnia quozūcūq; tā infirmoz q̄z sanoz dūmō excōicati nō fuerit. Intellige si fuerūt excōicati ꝓpter delictū. ꝓpter qō interdictū ē positū. nō de excōicatis ex alia cā. qz si sic sunt excōicati non pñt absolui ꝓterq̄z i articulo mortis. ꝛ excepti illi q̄z culpa latū ē interdictū: vel dederūt auxiliū. ꝓsiliū vel fauorē delicto ꝓpter qō latū ē interdictū: nisi priꝰ satisfecerint si pñt: vel de satisfaciēdo pstiterint idoneā cautōz. aut si hoc nō pñt nisi iurauerint q̄ cū poterūt satisfacient. ꝛ ad satisfactōz faciēdā p illos q̄ pñt et tenent dabūt auxiliū. ꝓsiliū ꝛ fauorē: ac iuꝝ posse suū labozabūt ad h̄ fideliꝰ. vt i. d. c. al

20 ¶Utrū absolutio generalis possit fieri (mate iterdictis: R. Jo. cal. q̄ sic. qz nō ē officiū diuinuz. sz hec nō ē bona rō. qz bñ ptinet ad ordinē. vñ si talis faciens absolutiōez generalē eēt interdictꝰ/efficeret irregularis. sz iō licet. qz sicut pnia oībus ꝓcedit: ita ꝛ absolutio siue generalis siue particularis.

21 ¶Quartū qō ꝓcedit ē sacrm eucharistie qō morientib⁹ tm̄ pmittit. c. pmittim⁹. de sen. ex. ꝛ etiā damnatis ad mortē. de. j. de pēni. ꝛ re. Sed nunquid debeat eis deferri cū cāpanella: R. Cal. q̄ sic: fm morem consuetum.

22 ¶Utrz sanis possit dari: R. q̄ nō etiā si sint sacerdotes nō celebrātes. qz qō nō ē ꝓcessū: intelligit phibitū i pfatis. ij. q. v. ꝓsuluisti. Nec ob. c. qō i re. de pe. ꝛ re. vbi dz ꝓcedi viaticū cui ꝓcedit pnia. q̄ verū est. ꝛ ppie tunc dz viaticū q̄n dat morientib⁹. sed q̄n dat sanis: nō ppie dz viaticum sed eucharistia. ꝛ ideo sanis siue clericis siue laicis de negatur. Intelligē clericis nisi q̄n celebrant. qz tunc cōicare tenent. Jo. cal. vt refert He. i. d. c. alma. dicit q̄ est duz dicere q̄ etiā clerici sit interdictū corpⁿ xpi. vñ He. ibidē dicit q̄ clericis illiꝰ ecclesie pōt cōcedi corpⁿ xpi. qz nō est eis phibita ptcipatio sacramētoz nec officioz diuinoz. vt i. d. c. patet. qz pñt secrete celebrare: ꝛ sic sumere corpus xpi. ꝛ hoc magis placet. ꝛ tene. quia verius est.

¶Utrū saltē debeat dari corpus xpi illis se- 23
cularibus quibus concedit audire diuina p. c. alma. vt dictū est: R. Archid. in. d. c. q̄ licet aliqui dixerint q̄ sic. tamē verius est q̄ nō. qz i. c. si sinia. de sen. ex. lib. vj. ponūtur vt diuersa. auditio diuinoz ꝛ ꝓceptio sacramētorum. Et ideo tene q̄ nō potest dari.

¶Utrz mulieribus pgnātibus ꝓpinqs ꝑtui 24
R. Pa. i. d. c. qō i te. fuit diuersa opi. sz sibi placet vt ꝓsideret ꝓditō mulieris. ꝛ si immineat periculū mortis ꝓbabiliter: tūc poterit eis mīstrari viaticū. ꝛ placet. Idē i itrātibus mare ꝛ obsessis fm predictam distinctionem.

¶Utrz ꝓcedat extrema vnctio: R. q̄ nō. vt 25
dicit Pa. i. c. respōso. de sen. ex. ꝛ do. Anto. de butrio. i. c. nō est vobis. post alios. de spon. nec etiaz clericus fm Jo. an. ꝛ Cal.

¶Sed nūquid officium recōmendationis 26
anime concedatur: R. Cal. q̄ sic. quia videtur annexum sacramento penitentie

¶Quitū qō ꝓcedit ē sacrm baptismi neduz 27
paruuloz sz etiā adultoz. vt i. c. q̄m. de sen. ex. li. vj. Et catheciśm ꝛ totū officiū baptismi tanq̄z accessoriū ꝓcedit. ꝛ tenet Cal. q̄ si etiā q̄s baptisaret in ecclesia interdicta specialiter nō incurreret irregularitatē. q̄uis si honeste alibi possit fieri nō liceat.

¶Sextū ꝓfectio chrismatis i die iouis scta 28
d. c. q̄m Intelligit tñ Archi. ibidē. q̄ nō pōt ꝓfici alta voce neq̄z campanis pulsatis: sed cū moderatiōe. c. alma. s. ianuis clausis ꝛc.

¶Septimū qō ꝓcedit ē sacrm ꝓfirmatōis. 29
qō etiam adultis pōt exhiberi. d. c. quoniā.

¶Octauuz qō ꝓcedit ē sacrm mrīmonij qō 30
legitime pōt tali tpe ꝓtrahi. sed bñdictō nuptialis fm Host. phibet. Pa. i. c. nō ē vob. vbi de hoc nō. de spō. dubitat. sz mihi videt q̄ ꝓcesso ꝓncipali ꝓcedat ꝛ accessoriū. c. accessoriū. de re. in. li. vj. Attñ securiꝰ ē abstinere nisi i diebꝫ in quibꝫ licet celebrare publice

¶Nonū quod concedit est sepultura eccle- 31
siastica que solū clericis concedit qui seruauerunt interdictū sine pulsatione campanarum tamen ꝛ solennitate ꝛ cuz silentio. d. c. quod in te. sed hodie etiā credo possint sepeliri cum officio sine nota dicto. q̄ ar. c. cui licet. de reg. in. lib. vj. Scōm moderationez tñ. c. alma. fm Fede. ꝓsil. lxx. ꝛ etiam cum campanis ꝛ aliis consuetis in diebus i quibus potest publice celebrari.

162

32 ¶Sz qđ si eccl'ia ẽ spāl'it' interdicta: nūquid ibi sepelient'? R. Inno. z Host. i. c. tāta. de ex cel. pla. q fm qđ dā nō pñt ibi sepeliri. Host. tñ tenet q sic. qz qđ facit interdictuz generale generaliť facit spāle spāliter. l. si duo. i fi. ff. đ admi. tu. Pa. i. c. q i te. tenet. q clerici eccl'ie spāliter interdicte possint ibi sepeliri. Alij vo q nō sunt clerici talis eccl'ie spāliter interdicte debēt i ecclesia alia nō interdicta sepeliri.

33 ¶Utz penitētes z absoluti sint tumulādi i eccl'ia vel cimiterio sil'r sicut clerici? R. doctores q nō. si tamen de facto sepelirent nō sunt exhumandi. Sed si alibi sepelianť cessante interdicto: tūc sunt ad ecclesias referēdi.

34 ¶Utz ꝓfratres q ex p̄uilegio religioso z qz sunt ꝓfratres admittūť ad diuīa possint sepeliri i eccl'ia interdicta? R. q nō. lz i alijs libere possint eligere sepeliri. d. c. vt p̄uilegia.

35 ¶Utz sepultura eccl'iastica ꝓcedat omib' i diebz i qbz licz celebrare solēniť vt dictū est R. Cal. tenet q sic nisi spāliť sint interdicti vel cām dederint interdicto. z placz mihi sua opi. licet Jo. an. z Jo. de lig. z He. in. d. c. alma. teneat ꝓtrū q ad laicos. Fede. etiā tenz ꝓsil'. qj. q clerici officiando istis festiuitatibus circa sepulturā nō efficiunť irregulares

36 ¶Utz p̄uilegiat' tpe interdicti sup admissione ad diuīa z receptōe ad sacra possit sepeliri i cimiterio? R. Cal. q sic. z idē videt etiā si solū esset p̄uilegiatus sup auditōe diuinorū solū: nō facta mētiōe sacramētoz p regulā cui ꝓmunicamus viuo z etiam mortuo.

37 ¶Utz mortuaria z alie oblatōes possint recipi p defunctis tpe interdicti vl' ab ipsis interdictis? R. q sic si mortui sunt penitētes z p eis oranduz est. xj. q. iij. quicūqz intra.

38 ¶Decimū qđ ꝓcedit' est ordinū collatio. vt no. Innoc. i. d. c. nō ẽ vobis. Videt tñ velle q solū clerici possint dari lz nō laici. lz Pa. i d. c. z i. c. qđ i te. dicit q possit attentari q ex necessitate poterūt etiā laici ordinari i loco interdicto: sicut dictū ẽ de chrismate cū nō fiat baptism' sine eo. d. c. qm. qz exq ꝓcedunť aliq q nō nisi p clericos pñt ꝓferri: ꝓseqnter pmittunť z ea sine quib'. ar. c. qm. de sen. ex. lib. vj. sed sine necessitate nec laici nec clerici pñt ordinari i loco interdicto sed alibi ordinēť si ipsi nō sunt interdicti: quia pñt

¶Undecimū qđ ꝓcedit' sed est spāle epis et

39 alijs superioribz vt vbilibet possit cū altari portatili celebrare z celebrari facere z audire diuīa: q̄uis sit interdicta terra. ciuitas vl' castrū: seruato tñ qđ dictū ẽ. s. ianuis clausis. cāpanis n̄ pulsatz. interdictz exclusis. vt i. c. fi na. de p̄ui. li. vj. hī. et nō. silr p̄uilegiū habēt frēs mīores z pdicatores. c. qz i his. de p̄uil. z nō. i. d. c. fi. i glo. Sec? si ecc̄t interdicta ecclesia vel aliqs loc? singularis. qz nec epus nec frēs pdicti possent ibi celebrare. vt no. Joan. i. c. q̄siuit. de cle. nō resi. z sequit' ibi Pa.

¶Duodecimū qđ ꝓcedit': imo pcipit omnibus obligatis ad dicendū officiū vt illud q tidie z integre dicāt: licet ipsi specialiter z singulariter sint interdicti sigillatim. tñ debent dicere sicut dictū ẽ de excōicatz. s. hore. §. v. 40

Interdictū vij. violātes incurrūt pēas. vij

¶Prima irregularitas. hāc incurrit ois clericus. q lz nō sit ipse interdictus. tñ exercet aliqđ deputatū certo ordini i loco interdicto nisi fm q p̄mittit a iure vt. s. dictū ẽ. Intelligit hoc Fede. ꝓsi. vij. vez q̄n publice z palā more solito celebrat: sicut dicām? de excōicato vel interdicto sicut p̄i? celebrāte. i cle. pe. de sen. ex. Silr existēs interdict? simplr si exercet aliqđ deputatū certo ordini: vbicūqz est irregularis. c. is qui. z. c. is cui. de sen. ex. lib. vj. z. c. cū etemi. de sen. z re iudi. li. vj. 1

¶Scda q supra dict? est ineligibilis: ita q nō potest eligere nec eligi. d. c. is qui. 2

¶Tercia q supra dict? fit impostulabil': ita q nō potest postulari. c. j. de postu. p̄ela. 3

¶Quarta q talis est bñficijs eccl'asticis spōliādus. z si monachus vel monialis est debet retrudi in artiorī monasterio ad agēduz pniam. c. postulastis. de cle. ex. mi. 4

¶Quid si talis celebrat nō i loco interdicto: nec ipse interdictus: sed tamē psonis interdictis? R. q nō est irregularis. est tñ interdictus ei ingressus ecclesie donec satisfaciat ad arbitriū illius cui? iniam ꝓtemplit. c. epoz de p̄uil. lib. vj. Silr fm Fede. vbi. s. Qñ admittunť laici aliūde venientes ad diuina in ecclesia nō interdicta existēte in loco interdicto generaliter vel specialiter 5

¶Sed quid si tales clerici exercent ea q nō sunt deputata certo ordini. vt puta cātare i choro. legere psalmos vl' epl'az sic faciūt alij laici? R. fm Inno. i. d. c. tāta. z sequit' Pa. i c. ij. de cle. ex. mi. q nō incidūt i pfatas pēnas. iurisditiōalia tñ exercere pñt. vñ z excōicare z absoluere pñt si ipsi nō sunt interdicti. dicit tñ Pa. i. d. c. ij. q ñ debēt absoluere cū illa solēnitate. c. a nob. el. ij. đ sen. ex. lz ei ñ credo q ad absolutiōz. qz absolutō ab excōicatōe siue cū illa solēnitate siue sine ea ñ pt ipedi ab interdicto. lz si ille q impedit nō sit interdict? tūc absoluere pt cū illa solēnitate: qz cū

absolutio pmittit. ergo ꝛ solennitas ꝓsueta Inno. tñ ꝛ Hosti. ꝛ Laud. ꝓcor. cū Pa. et addunt q̄ efficeret irregularis q̄ absolueret cū p̄fata solennitate. sed eis nō credo ratiōe p̄dicta. Item ſm Guil. durādi silr est irregularis clericus q̄ solenniter i cimiterio sepelit hoiem interdictū. ar. c. j. de postu. pla. sed ego dico silr si hoiem nō interdictū sepelit in loco interdicto solenniter. s. cū officio solito. Rō. qr istud competit certo ordini ſm q̄ cō muniter seruat. no. etiā aliā pēnā i de. eos. ō sepul. de qua. s. Excōicatio. vij. casu. xxxvj.

7 ¶Quinta pena est q̄ clericꝰ q̄ nō seruat interdictū loci: ē suspēsus ab officio ꝛ bñficio. d. c. tāta. de excess. pla. i tex. et i glo. ꝛ sequūt cōiter

8 ¶Sexta pena ē ꝺ religiosos q̄scūq; s. (nec excōicatōis q̄ nō ſuāt inf dictū cū matricez eccl'iaz loci ſuare sciūt. qđ itelligo ꝺ generali inf dicto. qr si singularit eccl'ia matrix eēt interdicta nō hz locū. i de. ex freqntib. de sen. ex. si ſo matrix eccl'ia ñ ſuaret solū incurreret penas q̄s ꝛ clerici incurrūt. de q̄b i isto. c. ꝺr.

9 ¶Utr̄ laici nō seruātes interdictū incurrāt aliquā pēnā: R. q̄ nulla inuenit i iure ipsis imposita. peccarent tñ mortaliter si hoc facerent i ꝓtemptū eccl'ie. alꝫ nō nisi i quattuor casibꝫ posit̄ i de. j. de sepul. ꝛ de. ḡuis. de sen. ex. ꝺ q̄bus habes. s. Excōicatio. v. casu. xv. ꝛ Excōmunicatio. vij. casu. xxxvj.

10 ¶Sed nunq̄d laici tenent̄ de eccl'ia exire si sacerdos recipit interdictū ad diuina: R. Mo. q̄ nō. neq; peccāt audiendo sz sol' sacerdos.

11 ¶Utr̄ clericꝰ simplex q̄ hz tm̄ p̄mā tonsurā incidat i pēnas p̄dictas sicut alij clerici: R. ſm Hosti. q̄ sic: si in officio suo cātet. s. tanq; psalmista. vt in. c. psalmista. xxiij. dist.

12 ¶Ultima q̄ clericꝰ decedens interdictus p̄ uatur ecclesiastica sepultura. d. c. is cui.

Interdictū vij. quō relaxe tur: R. q̄ aut interdictū fert ad tps. sic cū q̄s interdicit vsq; ad annū vl' donec satisfecerit vl' tal' ibi moret ꝛ tunc nō req̄rit absolutio aliq̄ p' tale q̄d. qr anno trāsacto vel satisfacto vl' recedēdo tali interdictū ē amotū ipo facto. ꝛ licite pꝰ hꝫ celebrat q̄s. Ita no. Pa. i. c. nō ēvob. de spō. nec distinguo an sit a iudice vl' a iure. qr i vtroq; hz locū qđ dixi. ꝛ idē dic de q̄cūq; alia suspēsiōe tā iurꝭ q̄z hoīs. Secꝰ de sntia excōicatōis ad tps. qr req̄rit absolutio. ita no. doc. i. c. fi. de ma. ꝺc. ꝺ interd. ec. ꝛ ibi reddūt rōez esse. qr excōicatio req̄rit certā formā i absolutōe hz i interdicto vl' suspēsiōe sufficit ꝓstet de mēte iudic'. ꝛ hz aliq̄ dubitēt de excōicatōne lata a papa ad tps. tñ tene q̄ req̄rit absolutō: nisi aptē ꝓstet papā velle eū absolutū eē ſm do. Anto. ꝛ sequit' Pa. i. d. c. fi. Si ſo interdictū vl' suspēsio nō ē lata ad tps hz simplr. tūc req̄rit absolutio. ꝛ si ē a iure p̄t absolui ordinarius vel legat' sedis aplice: nisi cū ꝓditor iurꝭ sibi vel alī refuauit. ar. c. nup. §. i scḋo de sen. ex. Si autē sit a iudice: sic ille q̄ tulit p̄t absolui vel eius ſupior tm̄ ꝛ ñ alius. aut de mādato eius q̄ eā tulit. xxiij. q. j. si petrus.

¶Utrū sit seruāda aliqua forma i eius absolutione: R. Host. q̄ sic dicēdo. reuoco vel remoueo vel absoluo et similia ſba. Debet etiā iniungi eis vt satisfaciant ſm q̄ dicit' de excōicationis absolutione. qr in hoc ambulat pari passu. vide. s. Absolutio. iij. §. j. 1

¶Utr̄ interdictū possit ad cautelā relaxari: R. q̄ generale interdictū nō p̄t. c. p̄nti. de sen. ex. li. vj. hz si interdictū sit singulare ꝺ psonaz sic p̄t relaxari ad cautelā. ar. a ꝺcto sensu. d. c. p̄nti. Rō. qr specialiter interdicto oia sacramēta negant' donec absoluat'. ꝛ sic idē ē q̄ḋ et de excōicatōe a qua q̄s absoluit' sub ꝓditōe. vt in. c. solet. de sent. excom. li. vj. Hoc tenet Jo. an. ꝛ Bar. i. d. c. p̄nti. Limita hoc si peniter: alꝫ nō. qr sic relaxatio daret cām peccādi nisi forte i casu: sicut cū absoluit' inuit' ab excōicatōne. de q̄. s. Absolutio. iij. §. vij. 2

¶Utr̄ eps vel aliꝰ possit suū inf dictū suspendere: R. Lau. Tan. ꝛ Uin. q̄ sic. vt nō. i. c. ad hec. el. iij. ꝛ c. directe. ꝛ c. pterea. de appel. 3

¶Utr̄ p appellatōz seq̄ntē suspēdat interdictū latū: R. q̄ nō nisi eius effect' sit suspēsus ad tps. qr sic pōt appellari a sntia suspēsa sic a ꝓditiōali. di. c. pterea. Et hꝫ itellige de inf dicto vel suspēsione. Secꝰ i sntia excōicatōis cuiꝰ effectꝰ nūq̄z pōt relaxari nisi i toto absoluat'. c. cū tu sideres. de sen. excō. hoc no. Host. in. d. c. ad hec. Hoc intellige de interdicto a diuinis sacramentis ꝛ alijs spūalibꝫ. Secus esset i interdicto a tpalibꝫ vtputa q̄ nō ingrediat' possessionē talē. ff. de appel. l. cōstitutōis. vñ Jo. an. i. d. c. is cui. restringit solū i mere spūalibꝫ p que ligat' aia. ꝛ ideo per appellationez suspendit' interdictū a bñficio ꝛ suspensio. de q̄ vide. j. Suspēsio. ij. §. j. 4

¶Utr̄ p̄uilegiū ꝓcessum a legato a latere quo interdicti tpe valeat celebrare interdictis ꝛ excōicatis exclusis valeat q̄z tū ad sentētias suas ꝛ suoz successoz ordinarioz: R. ſm Lau. q̄ sic: nisi spāliter a successore reuocet. ꝛ tenet idē q̄ etiā valet q̄ ad sntias pape. ar. c. dilectus. el. ij. de rescrip. 5

6 ¶ Utz papa dãte licẽtiã celebr̃ãdi ī ecclesia specialiter interdicta relaxet̃ eo ipso interdi/ cium: R. fm Hosti. in. c. vt priuilegia. q nõ

7 ¶ Utz de auct̃e epi possit q̃s celebrare ī eccle sia interdicta: R. fm Jo. ī. d. c. ad hec qm̃. q nõ. q᷑ istud ptinet ad solũ papã. de priule. c. cũ plãtare. Secus esset ī cessatõe a diui nis. q᷑ posset epus excipe quos vult ⁊ subij cere. ⁊ temp᷒ ⁊ modũ determiare fm Jnno. in. d. c. vt priuilegia. Et idẽ tenet ī ecclesia per eũ interdicta. alle. d. c. dilectus. sed nõ põt cõ cedere vt psona interdicta vel suspensa cele/ bret nisi p relicto alterius sit suspensa ab eo

Interdictũ ix. q̃n nõ idiget relaxatõe. q᷑ ip so iure nõ tenet̃ q̃s seruare: R. q ī duob᷒ ca/

1 ¶ Prio q̃n fert̃ ꝓ ptic̃pãtes cũ excõi/ (sib᷒ catis ī casu q̃ mino᷑ẽ incurrũt excõicatiõez sine canonica monitõe p̃missa. tũc nullũ est ipso iure sicut ⁊ suspẽsio quelibet. Intelligesi ferat̃ ab inferiori a papa. c. statutũ. de sen. ex cõ. li. vj. Et d᷑ canõica monitio et legitima q̃n noiatim admonent̃. alꝫs nõ. vt ī. c. ꝓstitu tionẽ. eo. ti. ⁊ li. ꝯ alios ꝙo licet debeat p̃cede re monitio q̃n fert̃ p cõtumacia fm Jnno. ī d. c. ad hec qm̃. tñ tenet silr si p̃ferat̃ sine scri ptis. q̃uis iudex incurrat pnã de q̃ in. c. j. de sen. ex. li. vj. ⁊ s. Excõicatio. ij. §. ij. Sz ma gis breuiter dic q ī illis casib᷒ in q᷒b᷒ sñia ex cõica tõis nõ tenet: sic nec interdictũ. de q̃ vi de. s. Excõicatio. iij. p totũ. Scd᷒o q̃n inter dictũ ẽ latũ ꝑ aliq̃s. ⁊ ipsi nõ seruãt eũ. tex. cẽ ī. c. petisti. de pui. sz aduerte fm Jo. ibi dẽ. q si ciuitas l' eccl̃ia ẽ interdicta ꝑ aliquẽ ī. ꝑ eoz delictũ. tũ clz ipsi violẽt. alij tñ seruare tenent̃. si aũt sit positũ p eoz q̃rela ad eoz vtilitatẽ: tũc si ipsi ñ seruãt nec alij seruare tenent̃. ⁊ sic efficit̃ nullũ. d. c. petisti. ⁊ sic eũ itel

2 ¶ Utz q̃n interdictũ est nullũ. tamẽ (lige. matrix ecclesia seruat teneant̃ religiosi illud seruare: R. q sic. aliter incurrũt pnã excõica tionis. de. ex frequẽtib᷒. de sen. ex. in glo.

Interesse fm Bar. ī. l. vnica. C. de sen. q̃. p eo q ī/ ter ꝑser. ꝓprie ⁊ stricte. ẽ extimatio alicuius vtilitatis nõ habite ꝑ aliqui᷒ factũ iiu/ stũ vel ꝓcessionẽ iiustã. ⁊ ẽ duplex. aliud lu/ cri cessantis. ⁊ hoc est q̃n hõ impedit̃ a lucro q᷒ fecisset si tal' pecunia sibi restituta fuisset vel si tal' lesio sibi non fuisset illata ⁊ hmõi. Aliud ẽ itereſſe dãni emergẽtis. ⁊ h᷒ duplex aliud ī re. aliud extra rẽ Interesse dãni emer gẽtis ī re vt circa rẽ q᷒ etiã d᷑ intrinsecũ fm Bar. vbi. s. ⁊ istud ẽ ipsa res seu ei᷒ extima/ tio. vel id q᷒ puenit imediate ex ipsa re: vt fruct᷒ ⁊ part᷒ ⁊ hmõi. Ponit̃ exemplũ. vẽ didisti mihi vinũ q᷒ valebat. xx. ⁊ tibi tra/ didi pciũ. nec vendisti. nũc valet. xl. si traditũ fuisset tantũ habitur᷒ erã. ⁊ de hoc. ff. de acti. emp. ⁊ ven. l. si sterilis. §. cũ p vẽditorẽ. In/ teresse extra rẽ vel extrinsecũ ẽ q᷒ puenit nõ ex ipsa re: sed ꝓpter ipsam rẽ. excẽplũ. vẽdidi sti vinũ nec tradidisti. sz si tradidisses ex eo potuissem negociari ⁊ lucrari. vẽdidisti gra nũ. ⁊ q᷑ nõ tradidisti serui mei fame pierũt ⁊ istud q̃n petak̃ ꝯtib᷒ hẽs ī. l. iulian᷒. §. j. ff. de ac. em. ⁊ vẽ. l. cũ vẽditorẽ. C. de ac. emp. ⁊ vẽ. ⁊ ff. de v᷒. ob. l. si isulã. ⁊ q̃n teneak̃ ꝓscia hẽs Usura. j. §. xxx. Jnfesse q̃n h᷒z certã q̃n titatẽ vel spẽm duplũ excedere ñ pt. ⁊ q̃n ex/ cedit duplũ hẽs ī. d. l. vnica. ī tex. ⁊ glo. sed q̃ ad ꝓsciam habes. j. Usura. j. §. xxx.

Interpretatio legis ad quẽ perti net: R. q interptatio legis diuine vel cano/ nice ptiet ad papã. c. p venerabilẽ. q̃ fi. sint legi. sz interptatio legis ciuil' inq᷑tũ ꝓcernit clericos silr ptinet ad papã. vt ī. c. j. de iura. calũ. Jnq᷑tũ aũt ꝓcernit laicos pertinet ad impato᷑ẽ. l. fi. C. de legi. q᷑ ẽ ei᷒ interptari cu ius ẽ ꝓdere. de reg. iu. li. vj. Et h᷒ itellige vez generaliẽ. sed q᷑tũ ad vnã cãm p̃t iudex eti/ am interptari. vt no. Jnno. in. c. cũ spãli. de appel. vide bonã glo. ī. c. j. de postu. pla. facit l. vnica. C. de pfesso. q̃ ī vrbe. nisi esset ita ar/ duũ q firmus intellectus dari nõ possit. q̃a tunc recurrendũ est ad principẽ. l. pe. ⁊ fi. C. de leg. hec Pa. ī. c. j. de iura. calum.

¶ Utz interptatio ꝓuilegij ptineat ad ꝓnci 1
pẽ solũ: R. Pa. ī. c. qa. d᷒ iudi. q aut dubiuz ẽ sup ptãte. s. si potuit dare. ⁊ sic nulli iferio/ ri a ꝓncipe licet. vt ī. c. j. de trãsla. pla. xvij. q. iij. §. q̃ aũt. ix. q. iij. cũcta p mũdũ Aut du biũ ẽ sup validitate vel surreptõe. ⁊ sic p̃t in ferior iudex fm cõiter doc. Aut dubitatõ ẽ circa ꝙba solũ. ⁊ tũc si casus ẽ clar᷒ ⁊ decisibil' de facili. sic p̃t iferior cognoscere ad p̃iudiciũ ptiũ fm cõiter doc. Rõ. q᷑ iferior interptat̃ le gẽ supioris ī p̃iudiciũ ptiũ. vt no. Jnno. in d. c. cũ spãli. Facit. c. inc̃ alia. d᷒ sen. ex. ⁊ d. l. fi. Si ꝙo casus ẽ dubi᷒: sic ptinet ad ꝓncipẽ si ei᷒ p̃ntia de facili p̃t h᷒i. ar. d. c. q᷑. ⁊ d. c. in ter alia. ⁊ i. l. ex facto. §. j. ff. de vul. ⁊ pu. sub sti. q si de facili nõ põt adiri ꝓnceps ꝓpt̃ lõ/ gã distãtiã: sic poterit interptari p rõem na turalẽ ⁊ verisilem q̃ põt notari p expssa ver/ ba. p hoc est casus in. d. l. ex facto. §. ij. vbi

iuris cõsulto interptat legẽ ex natural ratõne
Itẽ qđ no. Inno. i. c. cũ sp̃ali. facit tex. i. c. cũ
sone. de ꝓbile. lib. vj. Aut dubiũ ꝙsat circa
intẽtões ꝓncipis. z nõ ꝓt decidi sine magno
dubio. z sic interptatio ẽ soli⁹ ꝓncipis. ad p̃
dicta facit tex. i. c. venerabilẽ. de elec. dicit etiã
Spe. i ti. de lega. §. nũc oñdendũ. q eps
põt interptari iuriũ allegatões. ꝺ pigno. significante. z. d. c. venerabilẽ. ꝓcedit i arduo ne
2 ¶ Utr i ꝓctib⁹ sit interpta (gocio vt dictũ ẽ.
tio faciẽda vt res poti⁹ valeat q̃z peat: ℟. q
sic. de fi. instru. c. inter dilectos. i glo. et. ff. de
re. du. l. quoties i actoib⁹. de ver. sig. c. abbate. §. ꝓtra qđ fuit. Si ꝙ res valeret ꝑm intellectũ vtriusq; tũc accipiẽdũ ẽ illud qđ est
magis verisile. ff. de re. du. l. cũ i testamẽto. z
ff. de ver. obli. l. eũ qui. et qđ ꝙsueuit. xxviij.
di. de sira cusane. z qđ magꝭ ꝙuenit iuri. de cõsue. cũ dilect⁹. §. fi. vbi interptatio fit ꝑ eũ q̃
legẽ potuit aptius dicere. ff. de pac. l. veteribus. de ꝓbile. c. qz. in glo. Interptatio i ꝓctibus fit plena. In testamẽtꝭ plenior. In bñficijs q̃z pleissima. de dona. c. cũ dilecti. Inꝓretatio locutionũ ꝺz fieri ꝑm ꝓsonas q̃ loquũt vel q̃b⁹ loquit. xxvj. di. de inde. in glo.

Interrogationes

in ꝓfessione vtr sint faciẽde a ꝓfessore: ℟. q
sic ꝑ tex. clarꝫ Aug. de pe. di. vi. c. i. vbi dicit
Diliges inq̃situꝝ z subtil⁹ inuestigator sapiẽter z quasi astute interroget a pctõre qđ forsan ignorat: vel ꝑ verecũdia velit occultare.
hec ille. Et nõ q ꝓfessor teneꝫ sub pena mortalis ꝓccati eas interrogatões facere q̃s cognoscit necessarias ꝓfiteti p̃ validitate cõfessionis habẽs p̃babilẽ opinionẽ q cõfitẽs ex oblitione vel ignorãtia seu negligẽtia
omittit. ar. c. sit rector. xlij. dis. Secꝰ eet qñ
hñs p̃babilẽ opinioꝝ q ꝓfitẽs talia scit z aduertit. qz sic ꝑt credere eũ vel nõ ꝓmisisse vl
als ꝓfessũ fuisse. z sic nõ teneꝫ interrogare nisi
forte videret q ex verecũdia nõ auderet dicere Dimittere aũt interrogare ex inaduertẽtia
aut obliuiõe: nõ credo sit pctm̃. Ex negligẽtia ꝙo dimittere interrogatões quas p̃babiliꝫ ꝓscia sibi dictat faciẽdas ꝛe necẽtate videtur mortale pctm̃: p ea q̃ dicã. j. Negligẽtia
§. j. mlto magis videꝫ mortale qñ sciẽter et
sine oñi rõnabili cã voluntarie dimittit. teneꝫ em̃ ꝓfessor circa ꝓfitentẽ facere ex ꝓcepto
charitatꝭ ea q̃ vellet sibi fierẽt rõnabiliꝫ pti
nẽtia ad necẽtatẽ salutꝭ. sicẽ integre ꝓfiteri: z
i viã salutis dirigere. aliꝫ p̃uaricaꝫ illud p̃ceptũ. Diliges ꝓmũ sic teipm. Nõ tñ ꝺz cõ
fessor eẽ nimis scrupulosus i interrogãdo oia
q̃ possibile ẽ ꝑmittꝫ pctõr: sz solũ circa ea ꝺz
interrogare q̃ ꝓbabiliꝫ credit ꝑmisisse. Quid
ꝺz attẽdere ꝓfessor circa interrogatões: ℟.
ꝑm Asten. q tria. Primũ q interrogz ꝺ pctis
ñ de fabul⁹ vl alijs mũdanis. Scꝺm q ñ interroget nisi de pctis cõsuetis. z q cõiꝫ sit nota
explicite Querere em̃ ꝺ pctis icõsuetis z enormibꝰ nisi i generali z a lõge: et p q̃ndã circũlocutõz nocet ꝓfiteri. qz sepe dicꝫ qđ nescit. p
ꝓfea ꝺz puer. xj. Qui inuestigator ẽ malorũ:
opp̃met ab eis. z i. l. j. §. q qđz. ff. ꝺ qđ. phibet fieri qđ spal i p̃iudiciũ alteri⁹. Tercio est
q nõ ꝛescẽdat nimis ad ptic̃ares circũstãtias pctõz camaliũ. qz vt dicꝫ phs. iij. et ꝫ. delectabilia q̃to magꝭ ꝓsiderant tãto magis sẽ
apta mouere. z nocz tal interrogatõr z ꝓfessori
z ꝓfiteti. Sufficit em̃ hꝛe vltimã spẽz pcti i
hmõi. et circũstãtias q̃ cadũt sb spali phibitiõe z lõge z cũ ꝙbis hõestis. vñ nullo mõ
ꝛescẽdat ad alia spalia. puta mlier ꝓfitet q fuit cognita ex vas ꝛebitũ. nõ q̃rat p̃stea in q̃
loco vl quõ et hmõi. sic faciũt q̃dã q̃ potiꝰ sẽ
ꝓtamiatores q̃z ꝓfessores. q̃ sepissime peccãt
mortaliꝫ ꝛelectãdo se ꝛe hmõi interrogatõibꝰ
z ꝑpꝫ ꝛelectatõz faciẽdo eas Scꝺo de quibꝰ
sunt interrogatões faciẽde: ℟. q sunt faciẽde
de pctis cõibꝰ: sic ẽ trãsgressio. x. ꝓceptoꝝ. cõmissio. vij. pctõz capitaliuꝫ. abusio. v. sensuũ. z circũstãtijs q̃ mutãt spẽz. z aliq̃ñ q̃
aggũãt notabiliꝫ. nõ oẽs de oibꝰ: sz de illis q
cõiꝫ ꝓtingũt i tali statu. qz ꝛisio eẽt q̃rere a
femina ꝛe militia ꝛc. Utñ vt ꝓfessor simplex
hẽat formã ifrogãdi: ꝫ ãnotabo talẽ ordinẽ
q̃ erit q̃ vna tabla toti⁹ isti⁹ ãgelice sume circa ea q̃ ptinẽt ad ꝓsciaz. Attẽde g ꝺ ꝓfessor
q̃ salutifere vis ꝓfessiões audire ad ifrascripta. P ñtato tibi penitẽte ꝛebes ꝓmo interrogare eũ ꝛe q̃ loco vl fra ẽ si aliꝫ eũ ñ agnoscis
vt ex ꝫ itelligere possis si hẽs auctẽ ad eũ audiẽdũ. qz si es sacerdos parochial: ñ habes
ptãtẽ nisi sup illos q̃ sunt ꝺ parochia tua ꝝ
q hẽs s. ꝓfessio. iij. §. iij. z. §. ix. z. vj. se. Idẽ
dicꝫ silr ꝛe illo cui ꝓmissa est audiẽtia ꝓfessio
nũ a parochiali sacerdote. Si ꝙ est tibi cõmissa ab ep̃o tal auctas vl ab ei⁹ vicario generali i spualibꝰ. vl ab alio hñte iurisditoz
q̃si epale. tũc si es frat mior vl frat ꝛe ordie p̃dicatoꝝ aut heremitaꝝ z hmõi. z talẽ auctẽ
hẽs p ñtatoz factã ꝑm formã cle. dudũ. de
sepl. ꝛe q hẽs. s. ꝓfessio. iij. §. xvj. l es admissus ac si eẽt ꝺuata tal formã. sic potes audire oẽs ꝛe illa dioceſi vl iurisditoꝛe illi⁹. et i illa
dioceſi solũ z ñ ex illã. Si ꝙ ñ es ñtat⁹ ꝝ

formā. d. cle. nec admissus ac si ēet fuata: sz
selū tibi ꝓcessit licētiā audiēdi ꝓfessiões: sic
potes vbiqz eiꝰ ſbditos audire. de q̄ vide i. d.
§. xvj. ⁊ se. Et si ineneris q̄ hēs auctē eū ꝓfi/
tedi: inꝛoga scḋo de eiꝰ statu ⁊ ꝓditiõe si aliē
eū nō agnoscāt vt ꝓpēdere possis si erit capax
absolutõis vl̄ ne. Nā si ineneris eū i tali of/
ficio vl̄ tali arte quā exercere ñ ꝑt sine mor/
tali: tūc idica ei a ꝑncipio: ne forte eū audiē
do⁊ postea nolēs eū absoluer scādalizet̄ḋ te
posset tm̄talē q̄ hz aliq̄d qḋ ñ vult dimittere
ſm q̄ tenet admonere. q̄ si vult ꝓfiti libēter
audies eū: ſz absoluere nō posses nisi dimit
tat qḋ exercere ñ ꝑt sine mortali. ⁊ quō lz eū
ñ absoluas: talꝭ ꝓfessio vz ei ad mlta bona p
sertim vt deꝰ citiꝰ illumiet eū ad pniaz: ſm q̄
ḋz i. c. qḋ q̄dā. de pe. ⁊ re. Et his dictꝭ si volu
erit ꝓfiteri poteris eū audire⁊ monita salutꝭ
dare: ⁊ aliquā pniaz: ſz nullo mō absolutōz
q⁊ sic peccares mortaliṫ. de q̄ hēs. s. Cōfessio
j. §. xiiij. ⁊ ꝓfessio. vj. §. ij. et. iij. Inꝛoga ē/
cio q̄ztū ē q̄ nō fuit ꝓfessus. ⁊ cui ꝓfessus fu/
it. ⁊ si debita bōa volūtate fuit ꝓfessus. si fec
pniaz. ⁊ si aliq̄d retinuit sciēṫ qḋ ñ fuit ꝓfes
sus: vt ex his possis scire ꝺ̄ q̄to tpe hz ꝓfiti.
⁊ si ꝓfessiones facte sint reiterāde. ⁊ qñ h̄ sit:
hēs. s. ꝓfessio. j. §. viij. cū mltis se. Inꝛoga
q̄rto si adhibuit diligētiā vt suoꝝ pctōꝝ ha
beat mēoriā. ⁊ si inenires q̄ ñ. puta q⁊ opter
reiterare ꝓfessiões de mlto tpe. ⁊ ipse pēnitēs
hoc nō cogitabat. ⁊ ꝓp̄ea nullā posuit dili
gētiā sup pctis ꝓfessis: tūc admonēḋ est vt
vadat⁊ conet reducere ad memoriā sua pec/
cata discurrendo p statꝰ q̄s habuit. p officia
q̄ exercuit. p societates q̄s tenuit. p loca i q̄/
bus habitauit. p exercitia q̄ opatꝰ ē vt sic in
tegre ꝓfiteri valeat. et quātā diligētiā debeat
ponere: hēs. s. Confessio. j. §. xij.

¶ Predictis factis ⁊ inuēto q̄ facta diligen
tia ſm posse suū ē dispositꝰ ad digne ꝓfiten/
dū: debes eū dē pēnitentē inducere vt genufle
xo dicat humiliṫ. Cōfiteoꝛ deo ⁊c. vsqz mea
culpa si scit eā dicere. et q̄ stet facie⁹ sa lateri
ꝓfessoꝛis. si ē mlier vel iuuenis: nō ꝑmittas
q̄ aspiciat i faciē tuā. q⁊ mlti ꝓpter h̄ coꝛrue
rūt. ⁊ postea bonis ꝛbis et psuasiõibꝫ induc
eū vt dicat pctā sua. Et si scit oꝛdiate dicere
noli eū ipedire: ſz solū vade suppl̄ēdo vbi ip
se deficit i exp̄mēdo circūstātias vl̄ declaran/
do quō ē mortale. ⁊ tenet abstinere vel ad re
stitutōz: vel ē excōicatus⁊ hmōi. si vides q̄
ipe pēnitēs h̄ nō itelligit vel nō ꝓpēdit. vel si
nescit oꝛdiate dicere. fac vt ꝓfiteat saltē gui/
oꝛa q̄ magis ḡuāt eiꝰ ꝓsciam: vt ex ill' possis
scire de q̄bꝫ debeas cū iterrogare. Et dictꝭ ali/
q̄bꝫ de ḡuioꝛibꝫ: si vides q⁊ nescit oꝛdiate di/
cere: iq̄re tu inꝛogare eū sicī ifrascḋtis vide
bis. nō tm̄ oēs de oibꝫ vt dixi. ſz tm̄ de his q̄
ꝓsilit̄ ꝑsumit̄ ꝓmisisse. vl̄ rōe statꝰ vel exerci/
tij aut ꝓditõis ꝑsone. Et caue ne eū exaspe/
res ꝓpter aliq̄d pcm̄ donec totaz ꝓpleuerit
ꝓfessionē: ne forte p verecūdia nō integre ꝓfi
teat. ſz ꝓpleta ꝓfessione tūc eū reph̄ende et ar
gue ſm q⁊ videris ei expedire.

Oꝛdo aūt interrogādi sit iste circa pctā co/
gnoscēda et dicēda p̄mo circa. x. p̄cepta.

Circa p̄mū p̄ceptū decalogi qḋ ē. Nō hab/
bis deos alienos ⁊c. Exo. xx. qḋ q̄dē quō in
telligat̄: habes Preceptū. §. iij. ex cuiꝰ ex/
positione sic facies interrogationes.

Si adoꝛauit aliquā creaturā. vel cuz p̄mo
apparet fecit ei aliquā oꝛōem ⁊ hmōi.

Si adoꝛauit diabolū etiā sb āgelo lucis ap/
parēte. q⁊ mortalia sē. vide adoratō. §. x.

Si inuocauit dem̄ones. vel fecit aliq̄d pactū
cum eis. vide Soꝛs. §. iij.

Si vsus est nigromantia. aeromantia⁊ hu
iusmodi. vide ibidem.

Si vsus est soꝛtibꝫ vel incātatoꝛibꝫ ad scīē/
dū occulta vel furta ⁊ hmōi. vide ibidē.

Si voluit scire furta p vanā ispectōz creaṫe.

Si q̄ñ obuiauit lepori vl̄ alteri aīa (ibidē
li credidit p̄sagiū alicuiꝰ futuri. ibidē.

Si q̄ñ mulier p̄gnās petit ignē. ⁊ hmōi vti
tur ad sciendū futura. vide ibidem.

Si vsus est lr̄is. pūctis. astrolabio. aptōne
libꝛi et hmōi ad sciendū futura. ibidem.

Si obseruauit somnia vt idiuinaret. ibidē

Si voluit colere deū ſm ritū iudeo/ (§. v.
rum. vide Supstitio. §. j.

Si vsus fuit ligamibus aut characteribꝫ p
sanitate danda. vide Supstitio. §. j.

Si fecit anulū q̄ñ legit̄ passio xp̄i vel chara
cterē i tali die ⁊ hmōi. vide ibidē. §. ij.

Si vsus fuit arte notoria vel eā didicit. vi

Si vsus ē herbis ꝓtra de/ (de ibidē. §. iij.
mones. vide ibidem. §. vj.

Si vsus est bꝛeuibꝫ ligādis ad collum vel
pꝺ̄tandis. ibidem. §. vij.

Si incantauit animalia. ibidem. §. viij.

Si carminauit infirmos. ibidē. §. ix.

Si dixit l'fecit dici missas l'psalmos vt q̄s

Si colligendo herbas (moꝛeret. ibidē. §. x

obseruauit aliqua vana. ibidem. §. xj.

Si aliq̄d fecit vt sciret infortuniū alicuius

Si p maleficiū destruxit ali (ibidem. §. xij

quod malum. ibidem. §. xiij.

Si credidit feminas ire de nocte vel ꝓuerti

in cattas ⁊ hmõi. ibidem. §. xiiij.
Si hz libros ꝛ pdictz sortilegijs vel superstitionibꝫ teneꝯ eos comburere. alꝫ nõ ē absoluendus. vt. s. Curiositas. §. j.
Si obſeruauit dies egyptiacos. vide superstitionibꝫ
Si dedit poculũ vt amaretꝯ ab (tio. §. vlt.
aliq̃ videꝯ mortale. qz oĩno superstitiõe vtit
Si credidit q̃ ex pstellatõe cogat̃ q̃s ad bonũ vel malũ. vide Sors. §. iij.
Si vsus ē sacris vel sacralibꝫ p danda sanitate ⁊ hmõi. vide Sacrm. §. vlti.
Si acceptauit duellũ vl obtulit l fuit cã vt
Si accepit ferꝛ cãdẽs (fieret. vide Duellũ
vl dedit p mãifestãda ꝟitate. vide purga
Si ẽ hereticꝰ vl fautor hereticoꝝ (tio. §. i. vide Hereticus. in prin. ⁊ p totũ.
Si fuit dubius in fide. vide Hereticus. in prin. ⁊ Infidelitas. §. x.
Si apostatauit a fide. vide apostata. i pn.
Si fecit actũ infidelitatꝭ tioze mortꝭ. ibidẽ §. penultimo.
Si portauit vestes infideliũ. ibidẽ. §. vlti.
Si nimiã pctcã habet cũ iudeis. vide Ju/
Si balneũ intrauit cũ iudeis. (deus. §. i. vide Balneum. §. iij.
Circa scdm pceptũ. Nõ assumes nomẽ ⁊c. quõ itelligat̃ hẽs Preceptum. §. iiij. et eius expositõe sic formabis interrogatões
Si vota facta nõ ipleuit vel deliberauit nõ implere cũ posset ⁊ teneret: peccauit mortaliter. et qñ teneat̃ vel nõ. vide Uotum pmo p totum. et Uotum. iij. p totum.
Si assensit impedimẽto nõ implendi votũ vide Uotum. ij. §. xij.
Si vota facta sine determinatõe temporis nimis tardauit. vide Uotũ. iij. §. ij.
Si i casu qñ obligat̃ ad vota parẽtũ nõ ea impleuit. ⁊ qñ sit: vide Uotũ. iij. §. viij.
Si impetrauit dispensationẽ voti sine cã legitima. vide Uotum. iiij. §. x. ⁊. xi.
Si fecit votũ scies q̃ vouere nõ poterat. vide Uotũ. ij. §. ix. ⁊ q̃ nõ pñt hẽs ibidẽ.
Si fecit votũ de re mala fiẽda q̃ sit mortale pctm̃: peccauit mortaliꝫ vouẽdo. et teneꝯ facere ꝓtrariũ. secꝰ ecꝯ de re pcti venialis. ⁊ quõ non obligat: vide Uotũ. j. §. v. ⁊ facit ad hoc qđ nõ. in. c. Periurii. §. j.
Si fecit votuz de rebona: sed propter malũ finem. vide Uotum. j. §. ij.
Si apostatauit ab aliq̃ religione vel ordie vide Apostasia. §. ij. ⁊ per totum.
Si blasphemauit deũ vel sctõs. vide Blasphemia. ⁊ q̃t modis blasphemaꝯ. ibidẽ.
Si maledixit deum vel sanctos. vide Maledictio. §. j.
Si noiauit deũ vel sanctos opprobriose vl p membra verecũda aduertẽter peccauit mortaliter. etiã si fecit ex ioco. quia cõtra preceptũ predictum directe.
Si sacramentis ecclesie fecit aliqđ enorme puta ꝛculcãdo vl hmõi. qz mortale ẽ contra preceptum predictum.
Si sacramenta recepit vel administrauit ĩ peccato mortali: mortale peccatũ est nisi i casu de quo Baptismus. v. §. xiiij.
Si iurauit falsum quod credebat verum. vide Periurium. in prin.
Si iurauit verum cuz tamẽ crederet dicere
Si iurauit falsum sciens se (falsum. ibidẽ. mendacium iurare. ibidem.
Si iurauit aliquod maluz se factuꝝ. ibidẽ §. j. ⁊ Juramentũ. iij. §. vij.
Si iurauit in cõi sermone sine debita discretione. ibidẽ. §. ij. ⁊ Juramentum. §. x.
Si iuramento affirmauit id đ quo dubitabat. vide Periurium. §. iij.
Si iurauit per verbum credo: quod tamen nõ credebat. ibidem. §. iiij.
Si credidit ꝓuenire iuramento cum tamen nõ contrafaceret. ibidem. §. v.
Si iurauit ex metu falsum. ibidem. §. vij.
Si induxit aliquẽ ad iurãdũ quem sciebat false iuratuꝝ. vide Juramentũ. iij. §. xj.
Si iurauit vituperose p deũ vel sctõs. ibidẽ
Si iurauit nõ fm intẽtiõem dãtis (§. xij. iuramentũ. vide Juramentũ. iiij. in pn.
Si ñ ꝓpleuit qđ sb iuramẽto pmisit i casu q̃ teneꝯ. ⁊ qñ ꝫ sit: hẽs Juramẽtũ. v. p totũ. et quõ ẽ mortale pctm̃ nõ implere qđ iuramẽto promisit: habes Periuriũ. §. j.
Si fecit se absolui a iuramẽto sine cã legitia vide Juramẽtũ. vj. p totũ. et de cã legitia q̃ sit. ⁊ q̃s põt absoluere a iuramento.
Si qñ teneꝯ ꝛarevolũtarie se occupauit ĩ his q̃ distrahũt mentez. vide Horæ. §.
Si simulauit sanctitatẽ quã nõ ha (xxvj. bebat. vide Simulatio. §. vltimo.
Si adiurauit hoies vel demones aut alias creaturas. vide Adiuratio. p totum.
Circa terciũ pceptũ. Sabbata sanctifices. Eiꝰ expositõnes hẽs. j. pceptũ. §. v. ex cuiꝰ declaratõe sic sunt formãde interrogatões.
Si existẽs corpe sanꝰ ⁊ nõ occupatꝰ i spũalibus bonis stetit ociosus. nec aliqđ opat̃ tpe nõ festiuo vñ viuat vel vnde inbuat egẽtibꝫ. qz magnꝰ excessus ociositat̃ videtur mortale pctm̃. de q̃ vide pceptũ. §. v.
Si i diebꝫ festiuis de pcepto nõ habuit at/

tritionē de pctis mortalibꝫ ꝓmissis de q̄bꝫ nō fuit ꝓtrit⁹. vide Ferie. §. xlj.
Si vacauit ludis aut choreis. de quo vide Chorea. p totum. ⁊ Ludus p totum.
Si nō vacauit deo in dictis festis saltē i aliqua hora: quia mortale. vide Ferie. §. ix.
Si fecit hastiludia. q̄ sunt prohibita quibuscūꝫ diebꝫ sicut torneamēta ꝑm Ri. i iij. di. xxxvij. ex ꝓsili rōe. vt i. c. j. de torne.
Si fecit opus manuale. vel fecit fieri in predictis festis in casibꝫ nō ꝓcessis. vide Ferie q̄ opa licent ⁊ que nō. ⁊ q̄ sint festa p̄cepta. ⁊ q̄n ē mortale op⁹ seruile i die festo ⁊ q̄n incipit festū. vide ibidem p totum
Si nō audiuit missam integrā i pdictis diebus. vide ibidem. §. xlij.
Si existens in missa occupauit se in vanis vide Hora. §. xxvj. ⁊ Ferie. §. xliij.
Si audiēs missaꝫ i pdictis diebꝫ dixit oīones q̄s tenebatur dicere ex voto vel pnia aut rōne ordinis. vide Ferie. §. xlvj.
Si audire p̄dicatōem ꝓtempsit i festis. vide ibidem. §. xliij.
Si nō fecit oblatōem i missa ad quā tenebatur. vide Oblatio. §. j.
Si in diebus festiuis de pcepto ꝓmisit aliq̄ pctā mortalia. vide in. d. §. v. ⁊ Ferie. §. xxxvj. Et q̄ difficile ē scire dicere q̄ pctā ꝓmisit i festis: ⁊ interrogare i quolibet peccato si illud ꝓmisit i festo ē difficile: potes sine alio scrupulo pctōrē interrogare sic. peccasti mortaliter in festis. ⁊ si dicit q̄ sic interroga scdo in quot festiuitatibꝫ. Et si nescit: interroga eū si quasi in oībꝫ: vel in maiori parte ipsarū vel in minori. Et tercio interroga si in eodē festo aliq̄n bis vel septies aut sepius. et sic sufficit q̄ ad istā circūstātiā absq̄ hoc q̄ exp̄mat spēm pctī quod ꝓmisit. vel absq̄ hoc q̄ i quolibet peccato qō confiteat interroges si fecit in festo. quod bñ no.
Circa quartū p̄ceptū. Honora patrem ⁊c. Cuius expositio habet Preceptū. §. viij ex quo interroga vt infra.
Si nō dilexit p̄rez vel mr̄ez. vide Filius. §.
Si nō ostēdit eis signa dilectiōis: sz (xxx. d ure se habet cū eis. ibidem.
Si dixit eis ꝟba iniuriosa vl verberauit. q̄ videt mortale p dicta i. d. §. xxx.
Si nō obediuit eis. vide ibidem.
Si nō subuenit eis indigētibꝫ. ibidem.
Si nō seruiuit eis in infirmitatibꝫ eorum. vel fecit seruiri. ibidem.
Si maledixit eis. vide Maledictio. §. j.
Si nō fuit executor eoꝝ voluntates seu legata facta post eoꝝ mortez. vide Executor §. xxiij. ⁊ xxiiij. ⁊ Heres. §. v. vsq̄ ad. §. xij. ⁊ Legatum. j. ⁊ ij. p totum.
Circa quintū p̄ceptū. Nō occides. vide p̄ceptū. §. ix. ex quo sic interroga.
Si habuit animū offendēdi primū i psona vulnerādo. mutilando. occidendo. et hmōi. vide in. d. §. ix.
Si vulnerauit vl occidit aliquē. vide ibidē
Si ꝓmisit homicidiū spūale. s. inducēdo aliquē ad pctm̄ mortale vel alijs modis. de quibꝫ habes Homicidiū. iij. p totum.
Si procurauit abortum alic⁹ mlier̄. vide ab
Si incarcerari fecit aliquē (ortum. p totū. indebite. vide Carcer. §. j. ij. ⁊ iij.
Si pueros tenellos tenuit iuxta se i lecto et suffocauit dormiēdo. vide Homicidiuz
De multis modis quibꝫ fit ho (ij. §. xv. micidiū ⁊ cū pctō mortali: habes Homicidiū. j. ij. ⁊. iij. p totum.
Si aspexit spectacula i q̄bꝫ imminebat pericl̄m p̄babile mortis vel mutilatōis membroz: vt torneamēta. hastiludia ⁊ hmōi. peccauit mortalit̄ i duobꝫ casibꝫ. ꝑm⁹ q̄n tali anio aspexit q̄ etiā si p̄cipere⁊ ei ne staret ad videndū. nihilominus nō desisteret. scdo q̄n eius aspectio est causa vt fiāt sine qua nō fierent. Alis est veniale peccatum de se: nisi forte rōne scandali. vt i clericis. religiosis ⁊ hmōi.
Circa septimū p̄ceptū. Non mechaberis. vide Preceptum. §. x. ex cuius expositione sic forma interrogationes.
Si fecit fornicatōz. vide ibidē i. d. §. x.
Si ꝓmisit adulterium. ibidem.
Si stuprum p̄petrauit. ibidem.
Si sacrilegiū operatus est. ibidem.
Si incestuosus fuit. ibidem.
Si fuit sodomita. ibidem.
Si alio mō p se se polluit qualitercunq̄. vide Luxuria. §. ij.
Si voluntarie cogitauit de hmōi pctis propter delectationē. ibidē.
Si volūtate desiderauit aliqd̄ ipsoz ꝓmittere. ibidē. Un hic adūte q̄ toties peccat mortalit̄ quoties h̄ deliberate appetit ꝑpetrare ex diuersis interuallis tpis vl psonaruz. puta q̄ nūc desiderat vnā psonā ad malefaciēduz. postea occupat⁹ i aliq̄ alio alia cogitat. demū postea iteꝝ recordat̄ d illa psona ⁊ iteꝝ eā ꝓcupiscit. silr q̄n nūc vnā psonā et postea aliā desiderat. q̄ in istꝫ casibꝫ sē diuise auersiōes. aliq̄ rōe tpis

aliq̄ rōe materie. vñ q; i h̄ pctō carnis magꝫ sunt inuoluti hoies cōiter qz i alio. ⁊ multū īmorari i interrogatōe d̄ hmōi est piculosuz ⁊ pfessori ⁊ pfitenti vt dictū est. Jō vt expedite possis q̄ sunt necessaria ptrāsire: talem modū tenebis. Si illa psona que pfitet est psona spūalis vel mulier aut aliqs verecundus: ⁊ qui nō est piugatus: p̄sertim puella. interrogabis eā p̄mo si pmisit aliquod peccatū inhonestatis vel luxurie ope vel volūtate. Si nihil dicet. ⁊ tñ tibi videbit q̄ sit inuoluta i aliquo. tūc interrogabis eā de cogitationib̄. Si vō lectata est cogitare de hmōi carnalib̄. ⁊ inuēto q̄ sic: declara ei quō ē peccatuz mortale: vt habes. s. Logitatio. §. ij. Postea p̄cedet interroga. si lectata est audire loq̄ de hmōi vel videre. vel tāgere se vel aliā psonam ꝓpter hmōi lectatōez. ⁊ quotiens. ⁊ si i diebus festis magis q̄z i alijs. Et si inueneris q̄ talia pmisit: potes postea interrogare si habuit aliquā pollutiōez ꝓpter talia p se vel cū alia psona: vt sic caute induc as eā ad pfitendū que ex verecundia forte taceret. Si vō psona que pfitet interrogata p̄mo generaliter si aliquod peccatuz luxurie cōmisit. et respōdet q̄ sic. interroga si fuit cū femina vel femina cū masculo. ⁊ inuento q̄ sic. iterroga si erāt soluti vel nō. si affines vl̄ psanguinei. si religiosus vel religiosa et huiusmodi. vt scias si fuit fornicatio vel adulteriū ⁊ hmōi. Et inuēto q̄ i hmōi est inuolutus. tūc nō oportet interrogare de cogitatōibus morosis. qz pmuniter sunt i talibus deliberate in malū si possibilitas adesset Jdeo circa tales interrogabis p̄mo d̄ cogitatōib̄ deliberatis i malū istud. Et qz numerꝫ difficile est ⁊ varietatē psonarū exp̄mere: sufficit tibi quo ad necessitatē pfessionis vt interroges quantū pseuerauit i talibus cogitatōibus. puta a tpe quo alꝫ pfessus ē. qd̄ est annus vel plus. scōo iterroga q̄z sepe tales cogitatōes habuit. puta bis i die vel in hebdomada aut plus oīb̄ ꝓputatis. vl̄ si forte maiorē partē tempis in hmōi occupauit Tercio interroga si sic i diebꝫ festiuis sicut i alijs circa p̄dicta vacauit. vel forte plus i festis. Quarto interroga si i ecclesijs vel locis sacris eas habuit. Quito interroga si sic desiderauit ꝓiugatos. religiosos. ꝓsanguineos ⁊ hmōi sicut alios indr̄ter. Sexto interroga si sepius variauit mentē de vna psona ad aliā fm q̄ occurrebāt memorie. vel magꝫ stetit i desiderio cuz vna psona. Et sic sufficit q̄ ad cogitatōes. licet alio mō numerꝫ vl̄ tempus aut locū exp̄mere nesciat. Et idē seruādū est i oīb̄ pctis q̄ sepissime ꝓmissa sunt: p̄sertim quo ad q̄ttuoz p̄ma.

Postea interrogabis eū si vt suū posset ꝓsequi desideriū malū dedit operā i ducendo choreas. i dādo munera. i faciēdo matinatas. cātādo. sonādo. pcādo. loquēdo. ambasiatas mittēdo. lras scribēdo. ⁊ huiusmodi. ⁊ q̄ntū se occupauit i istis ⁊ a q̄nto tpe. ⁊ si diebꝫ p̄cipue festis. vel i eccl̄ys aut locis religiosis. Uel si fuit psona cui p̄dicta fiebāt: interroga si ꝓsensit vt talia fierēt. vel exhibuit se ꝓspectui tal̄. vel recepit lras aut munera. ⁊ q̄ntū tps pseuerauit. ⁊ si i festis vel i eccl̄ys. Nā facientes et ꝓsentientes i hmōi oīs mortaliť peccant. ⁊ si munera sunt que inducāt ad amorez carnalē: cogenda est vt pauperib̄ eroget. Si vō talia nō sunt: nō est cogenda nisi de bono ꝓsilio si ille donare potuit. de quo habes Donatio. j. p totum.

Postea habes eū interrogare de ope luxurie Et si dicit q̄ peccauit cū femia masculꝰ si ue femia cū masculo. nō habes q̄rere nisi tantū. Primo si erāt soluti vl̄ ꝓiugati. affines vel religiosi ⁊ hmōi. vt scias q̄ spes sit luxurie. de q̄ habes Luxuria. §. ij. Secūdo interroga si stetit naturaliter i vase debito. si dicit q̄ nō: noli querere quō vel in quo loco corpis cognouit eā. qz nō expedit. sufficit dicat q̄ nō i vase debito: sed extra pollutꝰ est sine incepit i vase sive nō Tercio interroga si sic peccādo cū tali q̄situit euitare generatiōz. vl̄ stetit tali mō q̄ nō posset fieri. Quarto quotiens vel q̄ntum pseuerauit. ⁊ si in festis vt i plus vel in ecclesia. et sufficit. Si dicit q̄ peccauit p se polluēdo seip̄m volūtarie: nō oportz querere de mō. sed solū quotiēs vel q̄ntū pseuerauit: vt sup̄ dictū est de cogitatōnibus. Et scōo si desiderauit facere malum cū aliq̄ psona q̄n talib̄ dabat operā. ⁊ q̄ sint ille psone. s. si solutil̄ affines. ⁊ hmōi. Si dicit q̄ peccauit cū alio masculo polluēdo se cū eo. nō oportet querere d̄ loco corpis: sed de quotiēs. festis vel loco sacro aut si psona erat sibi ꝓsanguinea: vel religiosa ⁊ hmōi: et si cū diuersis psonis. Et si ꝓsensit ꝓpter lucrꝫ vel munera: cōsulat vt det pauperib̄ taliter acquisita.

Si pfitet q̄ peccauit cū brutis. nō oportz q̄rere de nomie bruti vel loco corpis sed de quotiens. ⁊ si in festo vel in ecclesia. et sic ptransire. quod bñ notabis.

Si fuit mediator pctōrū carnaliū. Nā tales g̃uissime deū offendūt. vt pz i. c. noli. de pe. di. i. et tenent q̃ztū pñt talit̃ iductos reducere ad bonuz. ⁊ sunt inducēdi ad restituendū q̃cq̃d ꝓpter hoc lucrati sunt.

Si seduxit virginē ꝓmittēdo eā accipe i vxorē ⁊ hmōi. vide Stupꝝ. ꝑ totum.

Si habuit pollutōz dormiendo. vide Pollutio. per totum.

Si contraxit cum aliqua clandestine. vide Clādestinū.

Circa septimū p̄ceptū. Nō furtū facies. cuius expositio habet̃ Preceptuz. §. xi. vñ

Si fecit furtū ꝓprie dictū ⁊ (sic interroga. quid sit: vide Furtū. in p̄n. ⁊ qñ sit mortale. ibidem. §. xxxiiij.

Si ꝯmisit rapinā que est qñ violēter accepit alienū: maius peccatū ꝯmisit q̃z furās vt in. c. penale est. xiiij. q. v.

Si res naufragātiū accepit. vide Naufra

Si pedagia iniusta vel a q̃bꝫ (giū. ꝑ totū. nō debuit exegit: vide Pedagiū. ꝑ totū.

Si exactōes vl̃ tallias exegit. vide Tallia

Si bellū iniustū fecit vel i eo fuit. (ꝑ totū vide Bellum. ꝑ totum.

Si ꝑticipauit i dādo dānū ꝓxio opando. mādādo. ꝯsulēdo. ꝯsentiēdo. adulando receptādo. defensando. ꝯmodando. emēdo. nō obuiādo. ratū habendo. nō manifestādo ⁊ hmōi. de quibꝫ habes Furtū. in multis. §. ⁊ Restitutio. i. ꝑ totum.

Si īuenit aliquid quod nō restituit. vide Inuenta. per totum.

Si aliq̃ p̄scp̄sit mala fide. vide Prescp̄tio.

Si ꝯmisit vsurā. vide Usura. i. ꝑ totum.

Si mutuauit pecuniā vel granū. vinum et hmōi: vt aliq̃d lucret̃. vide ibidē. i prin.

Si mutuauit sup̄ aliq̃d pignꝰ vt eiꝰ fructꝰ habeat donec pecunia sibi tradat̃. vide pi

Si emit aliq̃d ꝓ mīori q̃z va (gnus. §. xv. leret ꝓpter p̄uētionē solutōis. vide Usura p̄mo. §. lxiij.

Si vēdidit ꝓ p̄cio cariori ꝓpt̃ dilatōz solu

Si fec̃ cābia sicca ⁊ hmōi (tōis. ibid̃. §. lviij illicita. ibidē. §. lj. cū pluribꝫ sequen. §.

Si dedit pecuniā in societatē nolēs scire aliquid de periculo. vide Societas. §. vij.

Si dedit aīalia in socidā volēs hr̃e capitale saluū. vide Societas. ij. ꝑ totum.

Si accepit sub vsuris sine necessitate vl̃ ab eo q̃ nō erat paratꝰ. vide Usura. ij. §. ij.

Si accepit i dono aliq̃d ab eo q̃ donare non poterat. vide Donatio. j. §. xxxviij.

Si accepit a ꝑsonis eccl̃asticis aliq̃ bona ecclesiarum. vide Alienatio. §. xiiij.

Si incēdit eccl̃ias vel fregit aut loca religiosa: vide Excōicatio. v. vel alio mō fuit incendiarius. vide Incendiarius.

Si fecit ꝯcussionē ꝯminādo nisi mihi dederis ⁊c. vide Concussio. per totum.

Si vt haberet aliquid ꝯsensit i aliq̃d opus peccati mortalis. vide Auaricia. §. ij.

Si ꝑ simoniā aliq̃d acq̃siuit. vide Simonia ꝑ totum. ⁊ dicam circa status.

Circa octauū p̄ceptū. Nō dices falsuz testimoniū ⁊c. Cuiꝰ expositio habet̃ Preceptū §. xij. ex qua potes sic interrogare.

Si dixit mendaciū i iudicio vel extra ꝯtra doctrinā xp̄iane religionis vel i damnū ꝓximi. vide Mēdaciū. §. ij. ⁊. iij. ⁊ Testis

Si noluit testimoniū dicere ꝓdu/ (§. xxx. ctꝰ in testē. vide Testis. §. xxvj. ⁊. §. xxvij

Si vsus fuit astutia. vide Astutia. §. j.

Si accepit pecuniā vt nō diceret veritatez. vide Testis. §. xxviij.

Circa nonū p̄ceptū. Nō ꝯcupisces domū ꝓximi ⁊c. ⁊ decimū. Nō desiderabis vxorez eius. q̃liter intelligant̃ habes Preceptuz §. xiij. Ex quibꝫ potes sic interrogare.

Si voluit hr̃e res ꝓximi sui qualitercūq̃z siue cū iusticia vel cū iniusticia ⁊ deliberate qꝛ pctm̃ mortale est ꝯtra istud p̄ceptum secus esset si optaret hr̃e salua iusticia. qꝛ sic vel nullū vel veniale esset peccatuz. vide Auaricia. §. j.

Si fuit ꝯtētus hr̃e amatores vl̃ amatrices hmōi. de quibꝫ dic vt. s̄. Cogitatio.

Si posuit se ad fenestras vt videret̃. dic vt s̄. hic circa p̄ceptū Nō mechaberis.

Circa septē pctā mortalia p̄mo interroga de sup̄bia. ⁊ sic forma interrogatōes.

Si ꝓpter inordinatū amorē excellētie egit aliquid ꝯtra diuina p̄cepta. vide Sup̄bia. in prin. ⁊. §. j.

Si extimauit habere bonū quod habet a se nō a deo. vide Superbia. §. ij.

Si bona que habuit credidit a deo sibi data ꝓpter sua merita. ibidem.

Si se iactauit hr̃e bona q̃ nō habebat̃ ibidē

Si despectis alijs singulariter appetit videri habere q̃d nō habet. ibidem.

Circa filias sup̄bie interroga p̄mo de ambitione. vide Ambitio q̃d sit. i prin.

Si desiderauit bñficia eccl̃iastica principaliter ꝓpter honorē vel bonū temp̄ale. vide Ambitio. §. j.

Si appetiuit dignitatē sciēs se īdignū. ibid̃

Si q̃siuit dignitates ꝑ vias illicitas. ibidē

Si emit officia. vide Officiū. §. j.
Si mutuauit sup ipsis officijs. ibidē. §. iij
Si p partialitatē quesiuit officia vt oī mō adiuuet partē: mortalit̄ peccauit ppt̄ in/ordinationē voluntatis.
De scd̄a filia que dicit̄. presumptō q̄d sit vi de Presumptio. ij. in prin.
Si posuit se ad faciendū que erāt supra fa/cultatem suam. vide Presumptio.
Si exercuit officiū quod nesciebat ī pericu/lum proximi. vide ibidem.
Si exposuit se piculis pctōꝝ mortaliū pro babilit̄ mortalit̄ peccauit si aduertebat d̄ piculo. vt pz p ea q̄ notaui Cogitatio.
Si nimis p̄sumpsit de dei miscd̄ia. vide pre e tercia filia q̄ d̄r curiositas vi (sumptio de Curiositas q̄d sit. in prin.
Si stetit ad audiēdū pctā que aliq̄s confi tebat̄. vide Cōfessio vl. §. xvij.
Si voluit addiscere vl' videre aut audire q̄ fieri nō pn̄t sine mortali pctō. puta forni catōes ⁊ incātatōes ⁊ hmōi. vide Curio
Si voluit addiscere a quibꝫ n̄ (sitas. §. j. debuit: vt demonibus. ibidem.
Si voluit expiri q̄ nō licēt. vt si incātatio/nes habēt effectū mortal'r peccauit. ibidē
Si attēdēs curiosis dimittit addiscere vel intēdere nccārijs ad salutē ē mortale pec/
De q̄rta filia q̄ ē ingratitudo (catū. ibidē.
Si despexit beneficia dei aut alteri⁹ vide In/gratitudo. §. j.
Si nō retribuit bn̄factori. ibidem.
Si bn̄factori iniuriatus est. ibidem.
De q̄nta filia q̄ nuncupat̄ iudiciū temerari um: quid sit vide Judiciū. §. xvij.
Si iudicauit ī malū determinate factū alte rius. vide Presumptio. j.
Si vsurpauit iudiciū nō hn̄s officiū. vide Judiciū. §. xvij. quō multiplr̄ d̄r temera
De sexta filia q̄ d̄r adulatio. (riū.
Si fuit adulator alicuius de peccato ppetra to. vide Adulatio. §. j. ⁊. §. v.
Si adulando prouocauit aliquē ad supbi am. vide ibidem.
De septima filia supbie que d̄r Irrisio ⁊ q̄d sit. vide Derisio. in prin.
Si derisit proximū. vide Derisio. §. j.
Si derisit sacr̄a vl' volētes s̄uire deo. ibidē.
De octaua filia q̄ ē tentare deū. ⁊ q̄d sit vide Tentare deum.
Si exposuit se piculo pbabili mort̄ sine ne cessitate. vide Intimiditas ⁊ Tētare deū
De nona filia que est Pertinacia ⁊ quid sit vide Pertinax.
Si fuit nimis ptīax ī suo sensu. vide ibidē.
De vltima filia que est arrogātia. vide Ar/rogantia quid sit.
Circa vanā gloriā que quomō aliqn̄ ē capi tale peccatū. aliquādo filia superbie vide Vana gloria.
Si noluit laudari de eo quod est contra de/um. vide ibidem. §. j.
Si pretulit gloriam suam deo. ibidem.
Si ordinata ad nostram salutez retulit ad gloriam propriam. ibidem.
Si ꝯstituit finē in laude hoīm. ibidem.
Circa filias vane glorie put ē capitale viciū īterroga p̄mo d̄ ornatu indebito. ⁊ qn̄ sit īdebit⁹ hēs Ornat⁹ p totū. ⁊ sic ītertoga.
Si mala intētōe ornauit se. ibidē.
Si inhoneste. ibidem.
Si nimis supflue. ibidem.
Si nouas inuētiones adinuenit. ibidē.
De inobedientia que est secunda filia. vide Inobedientia. per totum.
De īobediētia circa p̄cepta eccl̄ie sic īterroga
Si obseruauit festa p̄cepta ab eccl̄ia. ⁊ que sint habes Ferie. §. iij.
Si ieiunauit in vigilijs p̄ceptis. vide Jeiu nium. §. vij. que sunt p̄cepta.
Si confessus est semel in anno. vide Cōfes sio. i. §. ij. ⁊. iij.
Si suscepit sacr̄m corpis xp̄i semel ī anno. vide Eucharistia. ij. ī prin. ⁊ p totum
Si audiuit missam in festis p̄ceptis. vide Ferie. §. xlij.
Si fecit torneamenta seu consensit vt fierēt vide Torneamentū. p totum.
Si contraxit matrimoniū clādestinū: vide Clādestinū p totum.
Si fecit aliqd̄ eoꝝ quod ꝓhibet̄ sub pena ex cōicationis late sn̄ie. de quo vide Excōi/catio. v. ⁊. vi. ⁊. vij.
Si fuit excōicatus ab aliquo.
Si participauit cū excōicatis. vide Excō/municatio. viij. p totum
De īobediētia certaꝝ psonaꝝ hēs. j. circa sta
Si fuit inobediēs suis p̄latis vl' do/ (tus. mīs. vide Obediētia. ⁊ vide Inobediētia
Si fecit ꝯ ꝯsciam. vide Cōscientia. §. i.
De iactātia q̄ ē tercia filia supbie. vide Ja/
Si iactauit se de aliquo pctō (ctātia. ī p̄n. mortali facto. vide ibidem. §. i.
Si iactauit se in vituperiū alioꝝ. vide ibi/dem. vel ī deceptōem alicui⁹. ibidē.
De ptinacia que ponit̄ ab aliquibꝫ filia su/perbie. habes. s̄. §. xiiij.
De hypocrisi vide Simulatio. §. iiij.

Interrogationes

Si simulauit sanctitatē in deceptōez popu
li: vel vt assequeret̄ p̄lationes. ibidem.
De discordia que est sexta filia vaneglorie.
vide Discordia.
Si noluit ꝯcordari cū alijs i his que erant
bona ꝓpter elationem suam. ibidem.
De ꝯtētōe q̄ ē. vij. filia: vide Contentio.
Si habuitnte contionē ꝓpter emulationē
alicuius. ibidem.
Si ꝯtēdit disputādo ꝯtra v̄itatē. ibidem.
Si ꝯtendit in iudicio cōtra iusticiā. ibidē.
Si contendit ita inordinate ꝙ scandalum
facit aliquibus. ibidem.
Si subornauit aliquos in electione vel te
stimonio ⁊ hmōi. vide subornatio.
Si nimis vilipendit se. vide Ironia.
De astutia. Si vsus ē sil'atōe. vide astutia
Circa auariciam que est capitale peccatum
vide Auaricia. in prin. quid sit.
Et qꝛ ꝯsistit in retinendo. acquirendo ⁊ ap
petendo: sic interroga.
Si retinuit q̄ restituere tenebat̄. vide Resti
tutio. iij. ꝑ totū. ⁊ q̄s tenet̄: hēs Restō. j.
Si nō soluit creditoribꝫ i termio cū posset.
vide Solutio. §. xxv.
Si retinuit supflua et nō fecit el'ynas. vide
Si nō fecit elemosynā de ar (auaricia. §. iij
te sua. puta medicꝰ paupi infirmo. aduo
catꝰ clientulo paupi. de quo vide Aduo/
catus. §. x. ⁊ Medicus. §. v.
De auaricia in acquirendo: vide Auaricia
§. ij. ⁊ satis patet. s̄. i. vij. p̄cepto.
De auaricia i appetēdo. hēs Auaricia. §. j.
Si appetiuit illicite vel illicita vel multum
animo suffocato. vide ibidem.
Circa filias auaricie. Prima est proditio
Si prodidit castrum vel terram inimicis.
vltra mortale tenet̄ de omni damno.
Si ꝓdidit res ꝓximi volentibꝫ eas auferre
iiuste vltra mortale sil'r tenet̄ ad restōem.
Si habita sub sigillo secreto vel ꝯfessionis
reuelauit: hēs Cōfessio vl. §. j. et. §. xxiij.
Si aperuit l'ras alterꝰ sigillatas. vide Falsa
Si secreta dn̄i sui reuelauit i eius (riꝰ. §. ij.
damnū vltra mortale tenet̄ ad restitutio
nē. vide Feudum. §. xvj.
De fraude q̄ ē scd̄a filia: habes Fraus.
Si fecit fraudem legi. ibidem. §. ij.
Si fraudauit iustas gabellas. vide Peda
gium. §. vj.
Si vēdidit vnā rē ꝓ alia. puta vinum lim
phatū ꝓ puro. corrupta ꝓ sanis. pecꝰ pro
castrato et hmōi. habes Emptio. §. viij.
Si aliquā fraudem fecit in deceptionē pro
ximi. vide Dolus. §. ix.
De fallacia q̄ ē tercia filia. habes Falsarius.
Si falsificauit aliqd̄ instrumentū. bullā vl'
libꝝ. vide Excōicatio. v. casu. iij. ⁊ Falsa
rius. §. j. cū sequentibꝫ.
Si destruxit instrumenta vel scripturas. vi
de Falsarius. §. iij.
Si occultauit scripturas. vide Restitutio
primo. i l'ra Scripturas.
Si falsificauit sigilla p̄latoꝝ. vide Falsariꝰ
Si falsificauit mēsuras. ibidē. §. xj. (§. ij.
Si monetā. ibidē. §. iiij. cū sequē.
Si ex falsa cā obtinuit aliqd̄ bn̄ficiū eccl'i/
asticum. vltra mortale tenet̄ renūciare si
al's nō obtinuisset. vide Rescriptū. §. iij.
De inq̄etudine mētis q̄ q̄s nimis sollicitꝰ ē
circa tp̄alia. et tūc ē mortale pctm̄ qn̄ per
eā q̄s omittit necessaria ad salutē. al's est
veniale pctm̄. vide Inquietudo.
De violētia q̄ ē q̄nta filia: satis patꝫ in. vij.
p̄cepto. ⁊ in titulo Rapina.
De immisericordia que ē sexta filia: qua nō
subuenit q̄s indigēti habes Auaricia. §.
iij. ⁊ Elemosyna. §. j.
De acceptione ꝑsonaꝝ q̄ ē septima filia. ha
bes Acceptio personarum.
Si in iudicio accepit personā vel i distribu
endis officijs vl' bn̄ficijs vel elemosynis
vide ibidē. per totum.
Si in electionibus nō elegit magis dignū
vide Electio. §. xxj.
De turpi lucro qd̄ ē. viij. filia. vide turpe lu/
crū. ⁊ tale ē pctm̄ q̄le illud ꝓpt̄ qd̄ acq̄rit
De ludo qui ꝓuenit aliquando ex auaricia
vide Ludus. ꝑ totum.
Si lusit ad pilā vel aliū ludū in q̄ v̄sat̄ in/
dustria. vide Ludus. §. ij. qn̄ licet.
Si ludit ad ludū i quo v̄sat̄ fortuna. ibidē
Si stetit ad inspiciendū ludentes (§. iiij.
vide ibidem. §. vj.
Prodigalitas est contraria auaricie. sed ta
men peccatū. vide Prodigalitas.
Si superflue expendit res in pompis. eq̄s ⁊
hmōi notabilis excessus videt̄ mortalis
vt patet Ornatus. §. vj. ⁊ ibi vide.
Circa luxuriā q̄ ē capitale viciū. vide Luxu
ria. ⁊ de hoc habes. s̄. vj. p̄cepto.
Circa v̄o filias luxurie. quaꝝ p̄ma ē cecitas
mētis. de qua Cecitas mētis. in prin.
Si ita occupatus fuit i mūdanis mente ꝙ
nescit aliq̄d de deo intelligere vel necessa/
ria ad salutem. vide ibidem. §. j.
De precipitatione que est secūda filia: vide
Precipitatio.

Si fuit p̄ceps in opibus suis ꝓtemnēs ꝓsi
derare vel in periculum. vide ibidē.
De incōsideratione que est tercia filia luxu/
rie. vide Inconsideratio.
Si fuit incaut⁹ maxime vbi īminebat pcu
lū. vel vbi tenebat de leui vl' leuissima cul
pa. qz lz excusēt aliqn̄ a mortali. ñ tn̄ ab
obligatōe restitutōis. vt hēs culpa. §. v.
De amore sui quo quis querit delici (z. vj.
as z quietē. vide Amor sui.
De amore seculi qui est quinta filia luxurie
habes Diligere. §. iij.
Si voluit ꝑpetuo stare i mūdo. vide ibidē.
Si dilexit mundū ꝓstituens ibi finem vel
ad voluptatem. vide ibidem.
De horrore futuri seculi ex quo hō vellz nū
qz mori. vide Diligere. §. iij.
De incōstātia q̄ est septima filia habes In/
De odio dei quod est octaua fi (constantia
lia luxurie. habes Odium dei.
De stultiloq̄o aut scurrilitate q̄ sunt filie lu/
xurie dic. Si vsus ē ꝓbis libidiosis aut
inhōestis aut gestib⁹. vel ad ꝓuocādum
alios. vel vñ ꝓbabiliter habēt ꝓuocari
ad luxuriā est mortale pctm̄. Idez dic de
turpiloquio. vide Scurrilitas.
Circa gulā q̄ ē aliud capitale pctm̄ sunt for
mā de interrogatōes circa eius species
Si p̄uenit horam in comedendo.
Si nimis laute comedit.
Si nimiū studium apponit.
Si nimis comedit.
Si cū nimio ardore seu appetitu. z qñ gu
la sit mortale pctm̄ i ꝓdictis: hēs Gula.
De eius filiab⁹ quar ꝑma ē ebrietas: vide
Ebrietas qñ est mortale pctm̄.
De hebetudine mentis que est secūda filia:
vide Hebetudo.
De ineptra letitia scias q̄ nō est mortale pec
catū: nisi si p ipsaz dissolueret q̄s i ea q̄ sē
mortal' peccati: vt chorizando i casu ꝓhi
bito z hmōi. als ē veniale pctm̄.
De multiloq̄o q̄ ē q̄rta filia. hēs Multilo/
De scurrilitate q̄ est q̄nta fi (quiū. p totū.
lia: habes Scurrilitas.
Si fecit act⁹ ita scurriles q̄ ad ꝓuocādū ad
luxuriā sunt efficaces: videt mortale.
De immūdicia que est sexta filia gule, vide
Immundicia.
Si comedit vl' bibit vt possit luxuriari. qz ē
mortale. sec⁹ ē si vt satisfaceret vxori i red
ditōe debiti. qz sic nullū pctm̄ vl' veniale
qñ h̄ fecit vt magis delectaret cū vxore.
Circa accidiā q̄ ē aliud capitale pctm̄. vide
Inuidia. z quō est mortale pctm̄.
De ei⁹ filiab⁹. quar ꝑma ē odiū primi. ꝺ q̄
vide Odiū dei. z sic interroga.
Si desiderauit malū ꝓximi. z q̄nto tpe ꝑse
uerauit. z si sepe i hmōi occupauit mentē
qz quotiēs deliberate desiderauit malū ꝓ/
ximi totiēs mortalit̄ peccauit si erat nota
bile malū z ꝑ diuersa tpa. Si l' q̄ñ in ea
dē cogitatōe trāsibat nūc de desiderio ma
li in reb⁹ ad desideriū mali in ꝑsona vel ī
filijs. qz sicut sunt diuersa subiecta. ita vi
dent diuersa mortalia peccata.
De tristicia i ꝑspis q̄ ē scā filia. Si trista/
tus ē de bono notabili primi deliberate ꝓ/
pter inuidiā est mortale pctm̄. vt plat⁹ de
maiori platōe. doctor de maiori cōcursu.
scholar⁹ de maiori ingenio. ciuis de maiori
honore. mercator vl' artifex de maiori cre
ditu. spūalis de maiori fama z hmōi. vi/
De leticia i aduersis ꝓximi. (de Inuidia.
Idē dic vt. s. Et vide ibidem.
De susurratione: vide Susurratio
Si quesiuit seminare discordias reportan
do malū alteri de altero. ibidem.
De detractōe: vide Detractio p totū. quō ē
mortale pctm̄. z quō tenet. p totū.
Si dixit malū de ꝓximo falsē. ibidem
Si vere dixit sed quib⁹ nō debuit. ibidem.
Si augmentauit malū. ibidē.
Si audiuit libenter detractōes. ibidem.
Circa iram que est aliud capitale peccatū. ꝺ
quo habes Ira.
Si appetiuit vindictā de ꝓximo. ibidem
Si noluit loq̄ cū ꝓrio nec recōciliari. vide
De filiab⁹ eius quar ꝑ (Diligere deū. §. ij.
ma ē Tumor mētis. dic vt. s. i ꝑma filia
inuidie. §. xix. z de implicatōe i hmōi co/
gitatōibus de vindicta fienda fm regulā
supradictā. ibidem.
De scā filia. s. idignatōe: hēs Indignatio
De tercia filia q̄ est clamor. vide Clamor.
De q̄rta filia q̄ est ꝓtumelia seu ꝓuiciū: hēs
Cōtumelia et Conuiciū. Aduerte hic q̄
licet q̄s nō dicat ꝓuiciū vel ꝓtumeliā vt
ei auferat honorē. lz cā correctōnis. lz tn̄
dicit talia que de se notabilit̄ ledūt. puta
ml'ieri q̄ ē putana z hmōi z audientes scā
dalizant de tali cui dicit. qz sic credūt esse:
nō excusaret a mortali pctō.
De q̄nta filia q̄ est rixa: habes Rixa.
De maledictōe q̄ ē sexta filia hēs Maledi/
De blasphemia dictū ē. s. §. vj. (ctio.
De bello similiter. §. xj.
De seditōe q̄ est sexta filia habes Seditio.

168

Interrogationes

Si tenet partialitatē vel eā sequi ꝑat⁹ q̄ litercū q̄z. ꝓ⁹ pte est i statu damnatiōis. nec pōt absolui nisi disponat dimittere
De murmuratione habes Murmuratio.
Si murmurauit contra ꝺm̄ ꝺliberate tenēs eum iniustum quia mortale
Si cōtra ꝓlatos ipsos temerarie iudicādo
Circa accidiā que est vltimū (mortale est. capitale pctm̄: vide Accidia.
Si dimisit necaria ꝓp accidiā. ibidē. §. j.
Si penituit se bene fecisse. ibidē
Si incurrit infirmitatē notabilē ꝓp tediū ē mortale q̄n ꝑt se iuuare. vide Accidia
De filiabus eius quarū prima est de (§. j. speratio. vide desperatio.
De scōa q̄ ē malicia q̄ est pctm̄ in sp̄m̄ sctm̄ qō hz sex spēs. Prima dr̄ psumptio ō mi sericordia ꝺi sine meritis. Scōa desperatio q̄ despat de miscōia ꝺi Tercia ipugnatio veritatis agnite vt liberi⁹ possit peccare. Quarta inuidētia fraterne gratie ex qua velle oēs ēent mali⁹ et null⁹ bon⁹ ne ēet sibi ꝓfusio male viuere. Quita obstinatō Sexta impenitentia. vide Pctm̄. §. iij.
De scia filia q̄ ē pusillanimitas. vide pusil/
Si desipit bōa facere ad q̄ tene/ (lanimitas bat ex pusillanimitate: vt puta corrigere frēz. vide Correctō fraterna. §. j. et silia Si ꝯfo dimisit nō necessaria ē venialē pctm̄.
De quarta q̄ est ociositas dictū est. s̄. in ter/cio ꝑcepto. et habes in ti. Ociositas.
De q̄nta filia q̄ est pigritia seu torpor: vide
De sexta q̄ est euagatio mētis i! (Torpor. licita: habes Euagatio mentis.
De septima que ē negligētia. vide Negligē
Si fuit negligēs in addiscēdo necessa (ria. ria ad salutē. in ꝓfitēdo. in suscipiēdo sacramēta. in opibꝫ miscōie exercēdis. que q̄n sit mortale pctm̄: patet negligētia. §. j. Aduerte hic q: si q̄s ex negligētia omittit implere vnū ꝑceptū. puta de cōfitēdo semel in anno solū ē vnū peccatū mortale. sed si ꝺliberauit sepi⁹ nolle cōfiteri: tot sunt pcta mortalia quot sunt ꝺliberatō facte p̄ interualla tpis. quod no.
Circa opa miscōie spualia que sunt. cōsule. castiga. dimitte. solare. fer. ora.
Si noluit dare consiliū petenti in his q̄ pti nent ad salutē. vl' in re vñ notabile dam nū pōt euenire ꝓximo cū tñ posset mortale est. vel q̄n habebat ex officio.
Si ñ correxit quos debuit et tenebat habes Correctio ꝓlatoꝝ et Correctio fraterna.
Si ñ dimisit rācoē ꝯ ꝓrim dictū ē. s̄. §. xix
Si nō fuit ꝓsolat⁹ tribulatos possz ee mortale i ꝓlato: q̄n subditi ex tali omissiōe inducunt i desperationē vel aliud malū. cui pe bono mō posset salua disciplina.
Si nō orauit ꝓ oibꝫ posset esse graue i illis q̄ viuūt de elemosynis magna negligētia
Circa opa miscōie corpalia q̄ sunt. visito ci bo. poto. redimo. tego. colligo. ꝺo. q̄ tūc cū puaricāt sunt mortale pctm̄: q̄n ex eorū omissiōe notabiliter ledit ꝓximus. et hō pōt bono mō facere. puta si ꝓlat⁹ visitaz infirmū quē visitare posset nō desperet sed ꝓfiteret. Eget cibo et potu. et hēs vltra ꝓdentiā tui status. Est i captiuitate et redimere posses de supfluitatibꝫ tuis Est nudus et tu caudā ducis. Est sine domo et tu habes ampla palatia. ex dictis. s̄. auaricia et elemosyna potes colligere q̄n hō te/
Circa q̄nq̄z sensus q̄ sunt vi (net de ꝑcepto. sus. gustus. auditus. odoratus et tactus in quibꝫ sepius pōt esse mortale. vt si voluit videre q̄ sunt mortalis pctī i eo q̄ facit vl' inductiua ad mortale. de q̄ hēs Curiositas. Idē dicō de auditu. Gustus autē et odoratus ꝓmuniter sunt venialia. Tactꝰ q̄nq̄z mortale cū causa luxurie vel morose delectationis. vt. s̄. Cogitatio.
Circa p̄cepta ecclie q̄ generalit tangūt oēs: dictū ē s̄. i scōa filia inanis glie. §. xv.
Nūc de statibus aliqua ꝑticularia sunt ponēda. i q̄bꝫ sunt inferogādi vltra ea q̄ sup posita sunt ꝓtra p̄cepta. et in peccatis capitalibus. et primo
Circa pueros ꝺli capaces. sunt interrogādi de iniectōe manuū violēta in ꝑsonā ecclesiasticā ex qua possent esse excōmunicati. de quo habes. s̄. Excōmunicatio. v. §. j. cū multis sequē. postea de ꝓfessione et ꝓmunione si fecerūt. de penitētia. de inobediētia. de mendacijs. de inhonestate. auditione misse. de furtis et silibus. in q̄bus ꝓmuniter illa etas solet peccare.
Circa xp̄ianos i cōi. Si susceꝑit sacramēta necessitatis et q̄ sint vide Sacrm̄. §. vj.
Si portauit habitū infidelium. vide Apostasia. §. vltimo.
Si nimiā familiaritatē habet cū iudeis vel cū infidelibus. vide Judeus. §. j.
Si fecit ꝯ ꝓsciam. vide Consciētia. §. j.
Si habuit ratū aliquod malū factū nomine suo. vide Consensus. §. v.
Si alicui consuluit aliquod peccatū vl' malū. vide Consiliū. §. j.
Si ꝓtempsit aliquā exhortatiōz supiozis

vide Contemptus. §. j.
Si quãdo tenebaꝫ habuit ꝓtritionẽ ꝛe pec/ catis. vide Cõtritio. §. iiij. ꝛ. v.
Si correxit quos sciuit velle ꝛelinquere. vi de Correctio fraterna. §. j.
Si ꝛenũciauit ꝑlatis pctã q̃ sciuit. vide De
Si in dubijs tutiorẽ partẽ (nũciatio. §. j. elegit. vide Dubium. §. j. ꝛ. ij.
Si existens excõicatꝰ vel interdictꝰ ꝛ moni/ tus a celebrãtibꝫ vt exiret eccliam noluit exire. vide Excõicatio. v. casu. xv.
Si famã suã neglexit. vide Fama. §. j.
Si incarceratꝰ fugit. vide Fugere. §. j. ꝛ. ij
Si vsus ẽ habitu femineo vir existẽs vl' eco trario aut religiõis. vide Habitꝰ. §. vij.
Si fuit hystrionꝰ. vide hystrio. §. j (ꝛ. viij
Si impressit in terra vel i lapide humi po sito signũ crucis. vide Imagies. §. iiij.
Si fecit aliqd̃ enorme in ecclesia. vide Im munitas. per totũ
Si sciuit necessaria ad salutẽ. vide Scien/
Si fuit excõmunicatus ab aliq̃ (tia. §. ij. iudice. vide Absolutio. ij. et Excõmuni/ catio primo per totum.
Si iniecit manus violentas in personã ec/ clesiasticaꝫ. vide Excõmunicatio. v. §. j. cũ multis sequen.
Si nominatim interdictos. excõmunica/ tos vel vsurarios sepelierunt. vide Excõ municatio. vij. casu. xxxvj.
Si contraxerũt matrimoniũ in casibꝫ con/ sanguinitatis vel affinitatis ꝓhibitꝫ. vi/ de Excõmunicatio. vij. casu. xlj.
Circa ambasiatores dñoꝝ vel cõitatum.
Si steterũt absentes sine causa vel pro fa/ ctis suis in expensis dñoꝝ vel cõitatũ. vi de Absens. §. j.
Circa tutores vel curatores aut admistra/ tores rerum alienarum.
Si infideliter se habuit in ꝓmissis fraudã do vel dilapidando aut nõ bñ mistran/ do. vide Administratio. §. j.
Si exegit vsuras pro pupillis: aut alio mõ fecit pro eis cõtractus illicitos. vide Re/ stitutio. i. in littera Usurarius.
Circa coniugatos.
Si ꝓcit clãdestine. vide Clãdestinũ. vel i gdu ꝓhibito. vide mrimoniũ. ij. p totũ
Si ꝓsummauit añ bñdictionẽ. vide Debi
Si negauit ꝛebitũ petenti vel red/ (tũ. §. i. didit se impotentẽ. ibidem. §. vi.
Si cognouit cã satiãde libidinis. ibidem
Si cognouit habẽs intentionẽ ad (§. xxiij alteram. ibidem. §. xxi.
Si vsus est matrimonio extra vas vel mõ indebito. ibidem. §. xxv.
Si tempore menstrui. ibidem. §. xxxij.
Si in diebus festiuis vel in ecclesia. ibidez §. xxviij. ꝛ. §. vltimo.
Si pregnationis tempore. ibidẽ. §. xxxij.
Si per tactus habuit pollutionẽ extra vas ibidem. §. xxvi.
Si exegit vel reddidit ꝛebituz adultero vl' adultere. ibidem. §. viij.
Si ꝓtraxit excõicatꝰ vel i pctõ mortali exi/ stẽs. qz ꝓccauit mortaliꝫ ꝓtrahendo p ꝛ ba ꝛe pñti. vide Mrimoniũ. ij. §. vlti.
Si nõ contraxit ea intentõe qua ꝛebuit. vi de Matrimoniũ. ij. §. vlt.
Circa vxores. Si fuit litigiosa in domo. et ꝛe reliquis. de quibus. s. §. xx.
Si habuit dotez ꝛe vsuris. vide Restitutio i. sub littera Usurarius.
Si fuit inobediens viro. vide Obedientia ꝛ Inobedientia. per totum.
Si procurauit sterilitatẽ. vel vsa est sup sti tiosis vt haberet filios. vide Matrimo/ niũ. ij. §. xxij. cũ duobus sequen.
Si ꝛedit dona viri ꝓtra eius voluntatẽ. vi de Elemosyna. §. vij. ꝛ vide Furtum. §. xxxiij. ꝛ. xxxv. ꝛ. xlvj.
Si habuit donã curã ꝛe filiabꝫ maxiꝛ si do cuit eas vanitates ꝛ hmõi. i qbꝫ sunt mlꝫ ta mortalia. nõ duxit ad missas. ꝑdicati ones sꝫ choreas. pꝫ p supdicta qñ ẽ mor
Si vsa est ornatu indebito. vide or (tale. natus. per totum.
Si violauit fidẽ viro. vide adulteriũ. i pn.
Circa viros. Si stetit nimis in remotis cã cupiditatis ꝫ volũtatẽ vxoris. vide ꝛebi
Si nõ seruauit fidẽ vel habet cõ (tũ. §. vi. cubinam. qz nõ est absoluendus nisi a se ejciat. vide Concubinarius. §. i.
Circa patrẽfamilias. Si alimẽta ꝛedit qui bus tenebaꝫ. vide Alimenta. p totum.
Si soluit ꝛecias ꝛebitas. vide Decia. §. i. ꝛ
Si fecit elynas. vide Elyna. §. i. (q̃.
Si mistrauit neccssaria familie tã corpori q̃z anime docendo ꝛ hmõi. vide Familia §. i. ꝛ Filius. §. xxi.
Si nõ dotauit seu maritauit filias tempo/ re ꝛebito. vide Dos. §. iiij.
Quõ teneaꝫ ex facto familie hẽs Dñs. §. vl.
Si ꝓuocauit familiã suam nimis exaspan do ꝛ furiose ꝛ ceteris. vt. s. Ira.
Si nõ procurauit vt cõfiteret semel i anno ꝛ ꝓmunicaret videaꝫ mortale ꝓccatũ.
Circa filiosfa. si furatus ẽres patris sui vt

expẽderet i supfluis vl'ludis aut alijs amlus.qz ẽ mortale. Sec'ſi accepiſſz p faciendis ſibi veſtimẽt' aut calciamẽtis aut alijs neceſſarijs.qz ſic liceret: exquo pater nõ p uidit vt tenetur: ꝛ ꝛc reliquis. vt.s̃.§.viij.

Circa doctores ꝛ magiſtros.

Si q̃ſiuit magiſterij ſeu doctoratũ ppẽ honorẽ principalit'. vide Honor.§.iij.ꝛ.vij

Si fecit ſe promoueri ad doctoratũ exiſtẽs ineptus ꝛ ignorans: videt mortale. p.c.j. ꝛ.c.quanto.ꝛc magiſtris.

Si legit principaliter propter honorez. vide Honor.§.vij.

Si legit ſcias phibitas vel ꝓnis phibitis. vide Magiſter. et que ſunt ꝓne prohibite: vide Excõicatio.vij.caſu.vj.ꝛ.vij

Si ex pacto receptus eſt i canonicũ vt ſcholas regat. vide Magiſter.§.x.

Si exegit exiſtens ſalariatus a ſcholaribus aliquid: vide ibidẽ.§.xj.xij.ꝛ.xiij.

Si exegit aliquid p licentia docendi dãda ibidem.§.xv.

Si admiſit ignorãtes ad doctoratũ mortaliter peccauit. qz ex tali facto dicit mendacium pernitioſum.

Si exegit iuramẽtũ a doctorãdo q̃ nõ expẽdet pl⁹ q̃z debet i doctoratõe. ibidẽ.§. vlt.

Si exiſtens i mortali notorie docuit publice i theologia: qz mortaliter peccauit ſm Petz. vide Predicare.§.vij.

Si ſeruauit iuramenta vniuerſitatis. vide Juramentum.vj.§.ij.ꝛ.iij.

Si iactauit ſe ꝛ doctrina alios vituperando aliqñ ꝛ i plibꝫ ꝓt ee mortale. vide.s̃.§.xv

Si notabilr fuit negligẽs circa pfe/ (ctũ ſcholariũ vr mortale. vide negligẽtia

Si verberauit aliquẽ crudeliter videt mortale. qz ſolũ leuis caſtigatio eis pmiſſa ẽ c.cũ voluntate. ꝛ ſen.ex. ꝛ ſi erant clerici: eſſet excõmunicatus. vide Excõmunicatio.v.caſu.j.§.x.ꝛ.xj.

Si iniuſto modo: puta retrahendo vel ſectas ſubtraxit ſcholares alteri⁹ doctor'. qz vltra mortale tenet ad reſtitutõem ſi iaz intrauerant ſm Jo. ꝛ lig. ſecus ſi nondũ

Si impediuit ꝓpter odiũ vel (intrauerãt. partialitatẽ doctorandũ: vl' in collegio recipiendũ idoneũ. qz vltra mortale tenetur ad reſtitutionẽ damni.

Circa ſcholares. Si ſeruauit iuramẽta vniuerſitatis: vide Juramẽtũ.vj.§.ij.ꝛ.iij.

Si fecit ſectas p rectore fiendo multa mortalia ibi aduenium.

Si elegit rectorẽ inſufficientẽ: videtur mortale ſm aliq̃s. ſed hoc nõ determino i vniuerſitatibus ſcholarium.

Si ſtudet in prohibitis ſciẽtijs vide Magiſter.ꝛs̃. Excõicatio.vij.caſu.vj.ꝛ.vij.

Si ſepe cõtendit contra veritatẽ ne ſuccumbere videatur. vide.s̃.§.xv.

Si ſtudet ꝓpẽ malũ finẽ. qz tale pcm̃ q̃lis finis. vl' ꝓpẽ honorẽ: vide Honor.§.vij.

Si ſtuduit curioſa dimittendo neccaria ad ſalutẽ ẽ mortale pcm̃. vide Curioſitas.

Si tractauit cũ aliquo ciue bononiẽſi ꝛ cõductiõe hoſpitij alterius ſcholaris. vide Excõmunicatio.vij.caſu.iij.

Circa medicos. Si exiſtẽs ignorãs medetur. vide Medicus.in prin.ꝛ.§.j.

Si in medẽdo nõ fuit ſecutus traditiones medicine: ſz voluit facere exp̃imẽta ex capite ſuo in piculũ notabile ꝓximi. ibidẽ.

Si prolongauit infirmitatem. ibidem.

Si conſuluit aliquid contra ſalutẽ aie pro ſanitate corꝓris. ibidem.§.vij.

Si nõ admonuit infirmũ efficaciꝫ vt ꝓfiteret in principio infirmitatis. ibidẽ.§.viij.

Si pgnati aliq̃d dedit vt fili⁹ moreret̃ peccauit mortaliꝫ. qz ñ ſunt faciẽda mala vt bo

Si dedit medicinã ꝛ qua du/ (na eueniãt bitabat an noceret. ibidem.§.ij.

Si ñ annũciauit mortẽ infirmo. ibidẽ.§.xij

Si nõ debito modo viſitauit infirmos poſſet aliquando eſſe mortale.

Si pauperib⁹ noluit mederi gr̃is. ibidẽ.§.v

Si habuit ptẽ cũ aromatario. ꝛ ꝓpꝫ h̃ grauat infirmos emere ab eo cũ eoꝝ damno qz ſic teneret eis ad reſtitutõez exq̃ ei ſoluerũt. ſec⁹ ſi ex h̃ nullũ habẽt damnũ.

Circa aromatarios Si i ꝓponẽdis medicinis nõ poſuit q̃ medic⁹ ordinauit ſz vnũ p alio. vl' corrupta ꝛ q̃ ẽ rutẽ nõ habebãt ex vetuſtate. p bonis ꝛ hmõi. ex q̃b⁹ ſeq̃t vel plõgatõ infirmitat' vl' aliud malũ. ꝓtio infirmo. qz vltra mortale tenet ei ad reſtitu

Si vendidit venena vel que faci/ (tionẽ. unt abꝛſum ꝛ hmõi illis ꝛ quibus ſcie/bat nõ debere vti ad bonũ. vide Ars.§.ij

Si ſophiſticauit aromata ponẽs in ſpecie/bus vnũ ꝓ alio vel in ſirupis aut i cãdelis ꝛ hmõi. vide Emptio.§.viij.

Si vendidit diminuto pondere aut falſo et hmõi. vide Falſarius.§.xj.

Circa mercatores. Si portauit phibita in fidelibus. vide Excõicatio.v.caſu.xxj.

Si negociatur ꝓpter malum finez. vide Negocium.§.ij.

Si in loco ſacro tenuit mercatũ. vide Jm/

munitas.§.j.z Negocium.§.ij.
Si carius vẽdidit q̃z emit i eodẽ loco. vide Emptio.§.x.z.j. Negocium.§.iij.
Si vendẽs p alijs aliq̃ vendidit p.xij.z solũ.x. dat dñis rerum. ibidem. §. vlt.
Si vendidit vnũ pro alio vl' corrupta pro bonis. vide ibidem. §. viij.
Si vsus est falsis mẽsuris z hmõi. vide Falsarius. §. xj.
Si vẽdidit rẽ pl'ius to pcio. aut propt̃ tps solutõis z hmõi. vide Emptio. §. vij.
Si fecit cãbia. vide Usura. j. §. lj. cũ seqn.
Si aliq̃s ꝯct' vsurarios. vide Usura. j. per
Si ꝓposuit cũ alijs vt vẽdãt vno p (totũ. cio i damnũ reipublice. q̃z vltra mortale tenẽt dãnificatis. vide Negociũ. §. ij.
Si expendit falsas monetas sciẽter est mortale. z tenẽt ad restitutõem. licet ipse etiã fuerit receptus ab alio.
Si bonas monetas radit. vide Falsari'. §. iiij. cũ sequentibus.
Si emit res raptas vl' furatas. vide Restitutio. j. i littera Emens.
Si infidelit̃ se habuit i societate quã hz cũ aliquo. vide Societas. j. z. ij. p totum.
Si vẽdidit i festis vel cũ mẽdacijs. pjurijs z alijs illicitis. vide Negocium. §. ij.
Circa psonetas. Si mediator fuit ꝯctuz vsurarioz vide Restitutõ. j. i lra vsurari'
Si male ꝓluit sciẽter i aliq̃ ꝯctu. q̃z vltra mortale tenẽt de dãno dato. vide Dolus
Si recepit i pcio dãs intelligere vni (§. ix. q' vult tantũ. z alteri q' nõ põt habere nisi tantũ. vide Emptio. §. vl.
Circa artifices Si fecit artez cui' op' est ad malũ: vt taxillos et hmõi. vide ars. §. ij.
Si accepit isignia alteri' mgri. vide isignia
De fraude i arte. i mẽsuris z hmõi.
Circa lanifices. Si vẽdidit pãnũ vni' lane p alia vel tincture. vide Emptio. §. viij
Si soluit laboratoribus de panno aut vendendo vltra iustũ pciũ z emẽdo p vilioꝛi vide Usura. j. §. lviij.
Si filatoribꝫ dedit. xxiij. vncias p libra: te neẽt ad restõem nisi sic a ꝓncipio ꝙueniss̃
Si pãnũ nimis traxit. vide Emptõ. §. viij
Si ñ soluit laboratoribꝫ vide solutõ. §. xxv
Circa tabernarios. Si vendidit vinũ limphatũ pro puro. vide Emptio. §. viij.
Si miscuit i vino nociua. ibidem.
Si tenuit meretrices vel lusores. oĩa pecca ta ei imputabunt.
Si sciẽter admistrauit ad ebrietatẽ alteri us. vide Ebrietas. §. j.
Si ex culpa sua pdidit sibi tradita i custodia. vide Custos. i pn. z Nauta. i pn.
Circa macellarios. Si vendidit carnẽ corrupta z pro sana. z pecude pro castrato z hmõi. vide Emptio. §. viij.
Circa pistores. Si fecit panẽ nimis ponderosum vel imiscuit aliã farinã. et hmõi. vide Emptio. §. viij.
Circa sartores. Si fec vestes ipudicas q̃ ñ pñt deferri sine pcõ mortali. vide ars. §. ij. z. vj. z h̃ q̃n sit vide Ornatus. p totũ
Si male icidit ex culpa sua vide culpa. §. v
Si furatur de pãno serico z hmõi. vide Furtum. per totum.
Circa aurifices. Si vendidit auruz alchimicũ pro vero. vide Emptio. §. viij.
Si cudit monetã sine licentia ꝓncipis. vide Falsarius. §. iiij. cũ sequen.
Si radit eam vel facit a quam vnde aliq̃d minueret. ibidem.
Si emit lapidem preciosum pro vili ab illo q̃ ignorabat. vide Emptio. §. viij.
Circa alchimicos. Si laborauit i dicta arte. vide Alchimia.
Circa datiarios. Si exegit datia iniustavi de Pedagium. §. j. cum sequen.
Si exegit a psonis ecclĩasticis. ibidẽ. §. iiij.
Si iputauit fraudẽ datij vbi nõ erat. vltra mortale tenẽt ad restitutõz toti' damni.
Si fraudauit socios. vltra mortale tenetur ad restitutionem
Circa musicos z histriões. Si pulsauit his q̃ ex libidine chorizabãt vel illicite. vide
Si gest' impudicos puocantes (Chorea ad pctm̃ mortale fecit. vide Hystrio.
Circa laboratores z rusticos. Si nõ laborauit fidel' i notabili excessu: esset mortale
Si pmisit bestias nocere i agris et (pctm̃. hmõi. tenẽt ad restitutiõez si fuit i culpa.
Si fraudauit dñm i parte sibi danda tenetur ad restitutõz. nisi dñs i alio grauass̃ eũ. vide Furtum. §. xl.
Si nõ semiauit possessiones vel coluit q̃s tenebat sic debuit. vide Culpa. §. v. z. vj.
Circa venatores. Si i diebꝫ festiuis pdita missa vel p totã diem se occupauit. vide
Si dedit damnũ i agris. q̃z te (Ferie. §. ix. net si ẽ notabile ad restitutõem.
Circa locatores. Si sciẽter locauit equũ pi culosuz aut vas vicios uz. vide Locatõ. §
Si ꝓductor fuit i culpa pditõnis (xxiij. rei locate. ibidem. §. xxij.
Si petijt mercedẽ quã nõ debuit. vel soluit min' q̃z debuit. ibidẽ. §. xxij. z. §. xv.

Interrogationes

Circa laboratores i filando lanā vel tingendo se
tā. habmōi q̄ teneāt ꝑmo si furāt. scōo si ma
le laborāt vl' destruūt. dē q̄ vide Locatō. §
Circa reuenditores rer. Si finxerūt (xxiij.
q. nō poterant vendi nisi ꝓ tanto. et tū
vel erāt q̄ emerēt. ꝑ pl⁹ vel ipsi ꝑ modico
emerūt vt ꝑ pluris vēderēt: tenent ad re
stitutōem. qz ꝑ fraudē acquisierunt.
Itē si vendiderunt ꝑ plus q̄z tribuāt dño
vide Emptio. §. xxviij.
Circa iudices. Si habuit iurisditōz ab ali
quo nō vero dño. vide Dñs. i ꝑn.
Si dedit iniquā sniaz sciēter vl' ꝑ ignorātiā
aut negligētiā. vide Judex. §. xxj. cū se.
Si existēs ignorās nō elegit bonū assessorē
ibidem. §. xxij.
Si elegit assessorē in fraudē cū non indige
ret. vide Judex. §. xvj.
Si accepit pecuniā vt iudicaret vl' nō iudi
caret. aut vt iniq̄ ꝺ iusticiaz. vide Judex
§. viij. cū multis se. ⁊ Suspēsio. j. §. xx.
Si nō seruauit ordinē iuris videt mortale
nisi aliqua cā vrgens ad hoc impelleret.
Si reo dedit dilatōes indebitas. qz vltra
mortale teneāt ꝑti lese ad restitutōem.
Si reo fecit interrogatōes ad q̄s non tene
bat mōdere. vide Cōfessio delicti. ꝑ totū
Si posuit ad torturam sine legitimis indi
cijs. vide Tortura. §. j.
Si allegationes friuolas admisit. qz vltra
mortale teneāt lesō ad restitutionē.
Si appellatōez legitimā nō admisit vel fri
uolā admisit. qz vltra mortale teneāt ꝑti
lese: fm q̄ dico Appellatio. §. xv.
Si pauperibus non prouidit de aduocato
vide Aduocatus. §. x.
Si penam relaxauit vel auxit. vide Pena
§. xviij.
Si arrestauit aliquez vel bona eiꝰ descripsit.
vel officiales misit: vt sic pecuniā extorq̄
ret ꝺ iusticiaz. vel aliq̄d aliud inuenit ex q̄
pecunias hāret. qz teneāt ad restitutōem.
Si i snia apposuit clausulā obscurā vt ille ꝺ
quē dabat se posset dēfendere ꝺ iusticiā. qz
vltra mortale teneāt ad restōez de damno
Si partē nō ꝺdemnauit i expē (dato ꝑti.
sis cuz deberet ⁊ peterent. qz vltra mortale
teneāt ad restitutionē parti.
Si vt extorqueret pecunias modo suo fecit
q̄d quod iure ordinario debebat expedi
re faceret iure delegato.
Si nō purgauit puincia malis hoībus:
vide Judex. §. viij.
Si iudicauit fm allegata ⁊ ꝓba ꝛitatē quaz
sciebat. vide Judicare. §. viij.
Si sniaz alicui⁹ cēsure eccl'iastice ꝓtulit sine
monitōe ⁊ sc̄pt̄z. vide Suspēsio. j. §. xvj.
Si iudicare ꝑsumpsit nō sibi sbditos. nec
rōne rei vel delicti. vide Judicare. §. xvij.
Si ꝓtraxit sniam in longū vt pecunias ex
torqueret: mortaliter peccauit et teneāt ad
restitutionē nō solū pecunie acceptē a pte
que iusticiā habebat: ⁊ ad oīa damnū
quod habuit ex tali dilatione.
Si interposuit auctoritatē i aliquo contra
ctu mulieris vel minoris i eorū damnuz
ꝑpter pecuniā vel amicitiā. qz vltra mor
tale teneāt ad restitutionē lesō.
Circa officiales dñorum ⁊ ꝑmunitatū.
Si ꝑminat⁹ ē alicui nisi ei daret ⁊c. vide cō
Si exegit iniusta grauamia de mā (cussio.
dato sui superioris. qz vltra mortale teneāt
ad restitutōz toti⁹ exacti: si ille nō vult re
stituere in cui⁹ vtilitatē est exactū.
Si executor⁹ ē iniquā sniam. vide Judicare
Si nō obuiauit malis q̄tū potuit (§. viij.
bono modo. vide Consentire. §. ij.
Si fuit proditor terre vel castri: habes sup
Auaricia. in prima filia.
Si fuit officialis tyrānī aut iniusti dñi. vi
de dñs. in prin.
Si nō accusauit q̄s tenebat ex officio. qz si
ex iuramento tenebat erit mortale pctm̄
Si emit officia vel sup ipsa mu (als nō sp
tuauit. vide Officiū.
Si habēs soluere de pecunia dñi vel cōitat̄
alijs extorsit tm̄ ꝑ ducato existēs ipse sa
lariatus. qz restituere teneāt.
Si quos inuenit de nocte dimisit ꝑpter pe
cuniā ꝺ statuta. qz videt mortale.
Si seruauit statuta q̄ iurauit i ꝑncipio of.
Circa ꝑsiliarios dñoz vel cōitatuz. (ficij.
Si existēs i ꝑsilio ꝑsensit alicui malo. vide
Cōsensus. §. ij. ⁊ Consilium. §. j.
Si dedit fraudulentū ꝑsiliū. ibidem.
Si ꝑposuit aliqua i ꝑsilio in damnū aliq̄
rū. qz vltra mortale teneāt ad restitutiōez
damni totius q̄n sine eo nō fuisset.
Si ꝑsensit ad aliq̄ statuta fienda q̄ erāt in
iusta: puta ꝺ libertatē eccl'ie. vide ibidē. ⁊
Excōicatio. vij. casu. xij. ⁊ casu. xliij.
Si res cōitat̄ ꝑmisit dilapidari vl' ex inu
tilibꝫ ꝑmissionibꝫ aut q̄litercūq̄z. vide ad
Circa arbitros vel arbitratores (ministratio
Si iniquā dedit sniam sciēter vel ex ignorā
tia. vide Judex. §. xxj. cū sequentibꝫ.
Si permisit expirare compromissum. vide
Arbiter. §. j.

Si pro spūali dedit tempale ī recompensa/
tionē. vide ibidem. §. vij.
Si pro pace abstulit ab vno et dedit alteri.
vide ibidem. §. vj.
Circa accusatores Si accusauit aliquē ma
la intentōe. vide Accusatio. §. vj.
Si accusauit aliquē calūniose. vide ibidez
Si iurauit n̄ accusare. ibidē. §. vj. (§. viij
Si accepit p̄ciū vt nō accusaret. ibidem.
Si accusat⁹ rn̄dit calūniose. ibidē. §. xiij.
Si accusat⁹ tacuit ꝟitatē. ibidē. §. xxij.
Circa aduocatos. Si inhibitus a iure ad/
uocare aduocauit. vide Aduocatus. §.
j. cū multis sequen.
Si defendit iniustā cām. ibidē. §. xiij.
Si amisit cām iustā ꝑ suā ignorantiā vl' ne
gligentiā. ibidē. §. xij.
Si īmoderatū salariū extorsit. ibid. §. xiiij
Si nō aduocauit ꝑ pauꝑibꝫ. ibidē. §. x.
Si fecit pactum cū clientulo de quota litis
ibidem. §. xiiij.
Si reuelauit aduersario secreta cliētuli. vi/
de Falsarius. §. ij.
Si cām vsurariā defendit. qꝛ vltra morta/
le tenet ad restitutōem.
Si frustratorias dilatōes quesiuit. qꝛ tene
tur ad restitutionē parti lese.
Si falsas leges vel instrumēta produxit vl'
instruxit clientulū de falsitate dicenda
Si qualitercūqꝫ fuit cā alicui⁹ dāni ī hmōi
aduocatiōe. qꝛ vltra mortale tenet de dā/
Si solūmō attēdit ad ordinē (no ꝑti lese.
iudiciariū ⁊ nō ad merita cause: sicut ho/
die cōiter faciunt aduocati. ⁊ tn̄ nō excu/
sant a mortali ⁊ ab obligatōe restitutōis
damni si defendūt cāꝫ iniustā q̄ ad meri
ta quantūcūqꝫ quo ad modū ꝓcedendi
sit inordinata. qꝛ ordo nō ē inuent⁹: nisi
ꝓpter deceptōes euitandas.
Circa ꝓcuratores. Si defendit cām iniustā
mortale est ⁊ tenet ad restitutōem leso.
Si infideliter vel negligenter se habuit. vi
de Locatio. §. xxiij.
Si ī positōibꝫ ponēdis vel rn̄dēdis ꝑiura/
uit vel fuit cā ꝑiurij mortaliter peccauit.
Circa notarios. Si ex ignorantia dictauit
male instrumēta vel testamēta propt qd̄
proximi damnificati sunt. Vide Culpa
§. v. ⁊. vj. ⁊. j. Tabellio. §. vj.
Si instr̄a q̄ recepit nō posuit ī ꝓthocoll' su/
is ex magna negligētia videt mortale pec
catū ī instrumētis ex q̄bꝫ ex eaꝝ ꝑditōne
proximi possent notabiliter ledi.
Si maliciose occultauit vel destruxit instru
menta. vide Falsarius. §. iij.
Si falsauit instr̄a addēdo aliq̄d qd̄ nō fu/
it exp̄ssuꝫ vel alio mō. vide Falsari⁹ ī p̄n.
Si nō bn̄ īformauit ī renūciatōe alicui⁹ iu/
ris ponēdo in instr̄o ꝑtē q̄ erat ignara. qꝛ
tenet ei de dāno eo qꝛ ē cā deceptōis proxi
Si fecit instrumēta ī fraudē vsuraꝝ. (mi.
vide Restitutio. j. in lr̄a Vsurarius.
Si petijt indebitū salariuꝫ tenet restituere.
Facit qd̄ dico Emptio. §. vij.
Si notarius ep̄i petit ab ordinādis salari/
um nō ꝟm īstr̄m sed ꝟm q̄litatē ordinis.
qꝛ est simoniacus quātūcūqꝫ nō sit sala/
riatus. vide Simonia. iij. §. xxij.
Si recipit īstr̄a ꝑ testamēto. renūciatōe. do
natōe vel alia obligatōe illi⁹ q̄ nō erat sa
ne mētis. qꝛ vltra mortale tenet ad resti/
Si scp̄sit. dictauit vel rede/ (tutōem leso.
git ī publica forma statuta ꝯ ecclīasticaꝫ
libertatē vel in fauorē vsuraꝝ. vide excōi/
catio. vij. casu. xij. ⁊ casu. xliij.
Si rogat⁹ ꝑ pauꝑ bꝫ noluit gratꝫ facere. qꝛ
tenet. ꝟm q̄ dico de aduocato Aduocat⁹
Circa litigātes. Si calumniose accu (§. x.
sauit aliquē. vide Accusatio. §. viij.
Si mala intentione. ibidem. §. iiij.
Si accusatus dedit pecuniā accusatori vt de
sisteret. ibidem. §. xj.
Si calūniose se defendit. ibidē. §. xiij.
Si nō rn̄dit veritatē interrogat⁹ qn̄ teneba
tur. vide Confessio delicti. in p̄n.
Si litigauit sciens iniustā causam habere.
vide Litigiosa. §. ij.
Si habēs iustā cām litigauit n̄ ꝑ media iu
sta sꝫ īdebita. vtputa cū mendacijs. ꝑiu/
rijs ⁊ hmōi mortal' peccauit ꝟm Tho. ij
ij. q. lxix. nō tn̄ tenet ad restitutōem.
Si aliquid obtinuit ꝑ iniustam sn̄iam. vi
de Sententia. §. vij.
Si appellauit cā afferende more. vide Ap
pellatio. §. xv.
Si ratione studij vel artis fraudulēter con
uenit aduersariū coraꝫ aliquo iudice. vi
de Argumentatio. §. iij.
Si habēs ꝯseruatorē ꝓcurauit vt intromit
teret se de n̄ notorijs. vide ꝯseruator. §. j.
Circa testes. Si requisitus ī iudicio noluit
dicere veritatē. vide Testis. §. xxvj.
Si falsum testimoniū dixit. ibidē. §. xxx.
Si dubiū ꝑ certo ꝓposuit. vide ꝑiuriū. §.
Si pecuniā accepit pro testimonio fe/ (iij.
rendo. vide Testis. §. xxviij.
Circa tutores vel curatores. Si bn̄ admi/
nistrauit in vtilitatibus pupillorū. vide

Administratio. per totum.
Si ꝯsũmauit bona ipsoꝝ vel sibi appropa uit. qꝛ tenet ad restitutõꝫ: vt pꝫ ibidem.
Circa executores testamentoꝝ vel vltima/ rum voluntatum.
Si alimẽtauit relictũ. vide dos. §. xxvj.
Si soluit debita defuncti. vide Heres. §. v.
Si legata impleuit vl' nimis distu (ꝛ. vj. lit. vide Executor. §. xxiij. ꝛ. xxiiij.
Circa curiales. Si fuit adulator vt obtine ret bñficia ꝛ hmõi. vide Adulatõ ꝑ totũ
Si ꝓposuit dñis aliq̃ vñ possent extorq̃re pecunias indebite. vide Consiliũ. §. j.
Si bona ꝯfiscata inique sibi fecit donari. qꝛ tenet restituere.
Si fuit leno pro dño. mortalia multa in h̃ sepe ꝯmittunt.
Si totũ tempus expẽdit in ociositate. vide Preceptum. §. v.
Si reportauit mala de alio vt eũ poneret in inimiciciã dñi. vide Susurratio.
Si delectat⁹ fuit dicere mala de alijs vel au dire. vide Detractio.
Circa ꝑncipes ꝛ dños seculares.
Si hꝫ dñiuꝫ ex iusto titlo. vide Dñs. i ꝑn.
Si neglexit facere iusticiaꝫ petentibꝫ. qꝛ vl tra mortale tenet eis ad restitutõeꝫ dam ni quod passi fuerunt ex hoc. facit qd̃ ha bes Judex. §. xxj.
Si fecit iniusticiã alicui multo magꝫ tenet.
Si quesiuit ponere diuisionẽ in (ibidem. populis vt posset regnare. qꝛ mortale est vide Susurratio.
Si imposuit collectas indebitas subditis suis. vide Tallia. in ꝑn. ꝛ. §. j.
Si exigi fecit pedagia iiusta. vide pedagiũ
Si fuit ambitiosus ad mai⁹ dñi (ꝑ totũ. um. ꝓpterea procurauit bella vl' aliud in iustũ. qꝛ vltra mortale tenet de omi dam no. vide Ambitio. §. j.
Si fecit ꝯfederatõeꝫ cũ aliq̃ de defendẽdo se iuste vel iniuste: mortaliter peccauit.
Si habuit bellũ iniustũ. ꝛ qñ sit iniustũ ha bes Bellum. §. iiij. ꝛ quõ tenet ibideꝫ in §. v. ꝛ. x. ꝛ. xj.
Si posuit officiales malos. vide Dñs. §. iiij. ꝛ Administratio. §. ij.
Si vendidit officia. vide Officium.
Si ea que erant cõitatis sibi appropriauit tenet restituere. vide Tallia. §. ij. ꝛ. x.
Si incarcerari fecit aliquem indebite. vide Carcer. §. ij. ꝛ. iij.
Si bãniuit aliquẽ ĩdebite. vide bãnũ. §. j.
Si nõ ꝑmisit testari aliq̃s. vide tallia. §. x.
Si coegit nubere filiã alicui⁹ alteri vt ei suc cedat: põt esse mortale ſm qualitatẽ rei.
Si fecit fieri torneamẽta vl' hastiludia vel spectacula inhonesta. vide Ludus. §. vj
Si iusticiã vẽdidit. vide iudex. §. xix. ꝛ. xx.
Si fecit statuta vl' leges iniq̃s. vide Lex. §. xxij. ꝛ excõicatõ. vij. casu. xij. ꝛ casu. xliij.
Si vasallos indebite grauauit vel spolia/ uit. vide Tallia. ꝑ totum.
Si ipse vasallus existẽs fuit infidelis dño suo. vide Feudũ. §. xvj.
Si tolerauit vsurarios propter lucrũ suũ. vide Usura. ij. §. xiiij.
Si nõ purgauit ꝓuinciã malis homibus vide Judex. §. vij.
Si ꝓpt̃ auariciã cõmutauit penã corpalẽ ĩ pecuniariã. qꝛ vltra mortale tenet lesis: si ꝓpter hoc aliq̃ scelera facilius ꝑpetrãtur
Si nõ tenuit vias securas. vide rapia. §. j
Si pupillos ꝛ miserabiles ꝑsonas non vo luit audire nõ dãdo publicas aliqñ au/ dientias. qꝛ vltra mortale tenet de dam/ no qd̃ eis infert. vide Culpa. §. v.
Si angariauit rusticos ĩ laboribꝫ ꝛ maxĩe ĩ festis. vide Tallia ꝑ totũ. ꝛ Ferie.
Si tenuit nimias pompas aut expẽsas. vi/ de Ornatus
Si nimis occupauit se ĩ ludis ꝛ venatõibꝫ vide Ludus ꝛ Uenatio ꝑ totum.
Si dedit damnũ in agris ꝓpter venatiões vide Uenatio. §. ij.
Si nõ correxit familiã: sꝫ parũ curauit eos ꝯpescere a peccatis. vide Correctio. j. ꝛ. ij. ꝑ totũ. ꝛ quõ tenet vide Dñs. §. j.
Si fuit excõicat⁹ vel a iudice vel ꝓpter ali qd̃ infrascriptoꝝ
Si inijci fecit man⁹ violẽtas ĩ ꝑsonas eccli/ asticas. vide Excõicatio. v. casu. j. ꝑ totũ
Si fecit incẽdi vel frãgi ecclesias vel loca re ligiosa. ibidẽ casu. v. ꝛ. vj.
Si fuit insecutor alicui⁹ cardinal' vel de fa milia pape aut cardinalis vel alicui⁹ epi. vide Excõicatio. v. casu. ix. ꝛ casu. xiij.
Si fecit fieri aliquã iniuriã ill' q̃ tulerũt ali q̃s sñias excõicatõis vel ĩterdicti. vl' q̃ fu erũt cã vt ponerẽt vel obseruauerũt. vide
Si fuit fautor hereticoꝝ eo (ibidẽ casu. x. rũ. vel ĩpediuit officiũ inq̃sitoris. vide he reticus ꝑ totũ ꝛ Excõicatio. v. casu. xvij. ꝛ Excõicatio. vij. casu. xxviij. ꝛ. xxix.
Si coegit celebrare tꝑe interdicti. vide Ex cõicatio. v. casu. xv.
Si fuit receptator pirataꝝ vel cũ eis parti cipauit. vide ibidem. casu. xviij.

Si imposuit noua pedagia vl' exegit p̄hibita. ibidem casu. xix.
Si p̄misit deferri p̄hibita īfidelibꝫ. ibidē ca
Si impediuit victualia ne ad curi (su. xxj. am portarent. ibidem casu. xxij.
Si volētes ire romā vl' redeūtes cepit. p cussit ꝛ hmōi. ibidē casu. xxiij. ꝛ. xxiiij. ꝛ. xxv.
Si impediuit ne obediretur lr̄is apostolicꝫ. ibidem casu. xxvj.
Si vsurpauit iurisditiōez eccl'iasticā. ibidē casu. xxvij. Excōicatio. vij. casu. v.
Si romipetas retinuit vel spoliauit. ibidez casu. xxix.
Si inuasit terras ecclesie. ibidē casu. xxx.
Si se subtraxit ab obedi'tia romani pontificis. ibidem casu. xxvij.
Si corpus alicui⁹ defuncti fecit incidi vt alibi sepeliret. ibidē casu. xxxij.
Si tercio admonitus ab epis noluit eis facere iusticiā. Excōicatio. vij. casu. j.
Si exegit vl' exigi fecit pedagia a p̄sonis ecclesiasticis vel alia onera. ibidē casu. v.
Si xp̄ianos naufragiuz patiētes spoliauit bonis. ibidem casu. x.
Si grauauit p̄sonas ecclesiasticas vel eoz p̄sanguineos. qz noluerūt eligere quē volebat. ibidē casu. xiij.
Si regalia vl' custodiā ꝛ hmōi sibi vsurpauit ī eccl'ijs vacantibꝫ. ibidem casu. xv.
Si extorsit absolutiōem ab aliqua censura p̄ metum. ibidem casu. xvij.
Si ꝓpulit p̄latos ecclesiasticos ad submittendū ei bona ecclesiaz. ibidē casu. xxj.
Si interdixit suis subditꝫ ne coquāt. molāt. ꝛ hmōi p̄sonis eccl'iasticꝫ. ibidē casu. xxvj
Si procurauit aliquem occidi facere p̄ assassinos. ibidem casu. xxxj.
Si concessit reprezalias contra ecclesiasticas p̄sonas. ibidē casu. xxxij.
Si impediuit visitatōes monialiū. ibidē casu
Si īmunitatē eccl'asticā violauit ca (xxxix piēdo hoies ī eccl'a. vide īmūitas p̄ totū
Si p̄ntauit indignos existēs patron⁹ alicuius ecclesie. vide Juspatronat⁹. §. xvij.
Si fecit p̄moueri idignos ꝛ si p̄ pecunia. qz vltra mortale ē simoniacus. vide Simo
Si voluit q̄ p̄mo bn̄ficia ab ip (nia. iij. §. j so petāt q̄z a papa mortale ē: nisi aliq̄ rationabili causa faceret puta ne īdignis darentur ꝛ hmōi.
Si fidē seruauit p̄missā. vide pactū. §. iiij
Si soluit seruitozibus suis ꝛ creditozibus vide Solutio. §. xxv.
Circa ecclesiasticas p̄sonas. ꝛ p̄zimo circa clericos ī p̄muni.
Si est irregularis ꝛ qñ vel quō incurrit habes Jrregularitas. j. p̄ totum.
Si est suspēsus. ꝛ ī quibꝫ casibꝫ incurrat ea vide Suspensio. j. p̄ totum.
Si recepit ordines simoniace vel a simoniaco. vide Simonia. vj. §. ix.
Si recepit ordies ī pctō mortali. vidē ordo
Si execut⁹ ē ea q̄ sunt ordis ī pctō mor (ij. tali. vide Clericus. viij. ꝛ Eucharistia. ij §. v. ꝛ Eucharistia. iij. §. xv. ꝛ. xviij.
Si existēs excōicat⁹ vel īterdict⁹ aut suspensus ministrauit. vide Jrregularitas. j.
Si nō portauit tōsurā vl' habitū. vide apostata. §. j. ꝛ. ij. ꝛ Cleric⁹. iij. §. j. ij. ꝛ. iij.
Si īmiscuit se negocijs secularibꝫ. vide clericus. ix. §. iij. cū sequen.
Si exercuit inhonesta clericatui. vide Clericus. x. p̄ totum.
Si est debite litteratus. vide Clericus. ij. p̄ totum. ꝛ Ep̄s. §. xxvj.
Si fuit ordinat⁹ an̄ etatē debitā. vide Etas
Si dimisit horas canonicas dice (p totū re. vide Hora. §. iij. cū. vij. §. se.
Si dicendo voluntarie se occupauit in aliquo alio. ibidem. §. xxvj.
Si nō bn̄dixit mensam. nec gr̄as reddidit post cibum. vide Clericus. xij.
Si exercuit officiū ordinis sine debitis paramentis vel mō. vide Missa. §. xxxv.
Si celebrauit ī ecclesia polluta. vide Consecratio ecclesie. §. vij.
Si celebrauit tempore interdicti. vide Interdictum. vij. p̄ totum.
Si celebrauit ad faciendū maleficia. vide Missa. §. liij.
Si celebrauit nō ieiunus. ibidē. §. iij. cum duobus sequētibus.
Si ī altari execrato. vide Altare. §. ij.
Si plus q̄z semel ī die. vide Missa. §. iiij.
Si cū hostia vel vino corruptis. vide Eucharistia. j. §. j. cū sequen.
Si cū euagatōe mētis. vide Missa. §. xij.
Si nimis raro celebrauit. ibidē. §. xliij.
Si ante diem. vide Eucharistia. ij. §. xxxvj. ꝛ Missa. §. xl.
Si existens in aliquo notorio delicto. vide Clericus. viij. §. iij.
Si habita pollutione celebrauit eadē die. vide Eucharistia.
Si p̄misit alicui dicere missas ꝛ non dixit. vide Missa. §. v. cum sequen.
Si existens bigamus portat tonsuram. vide Bigamia. §. xij.

Interrogationes

Si nimiã habet ꝓuersatõz cũ mulieribꝫ. vide Clericus. v. §. ij. ⁊ aliꝭs sequen.
Si ꝓticipauit cũ excõicatis i diuis vide excõmunicatio. v. casu. iiij. ⁊ excõicatõ. vij
Si fuit falsarꝰ lrazꝫ aplicarũ. vide (§. iij. Excõmunicatio. v. casu. iij.
Si sepeliuit interdictos. excõicatos vl' vsurarios. vide excõ. vij. casu. xxviij. ⁊ .xxxvj.
Si vsurarꝫ mãifestis alienigenis ꝺomos ꝓcessit ad fenꝰ exercẽdũ. ibidẽ casu. xxxij.
Circa bñficiatos vltra ꝑdicta interrogetur ꝛ infrascriptis.
Si obtinuit bñficiũ p simoniazꝫ vel p ꝑces carnales aut aliud turpe. vide Adulatõ §. ij. ⁊ Simonia. iij. ⁊ v. et. vj. p totum.
Si ẽ indignꝰ ꝓpter lrarum ignorantiã vel aliud canonicũ impedimẽtũ. pura qꝫ infamis. irregularis. corꝛpe viciatꝰ ⁊ hmõi. qꝫ sic tenet resignare i manꝰ valentis accipere resignatõem. ꝛ quo vide Bñficium §. xliij. ⁊ nisi fuerit cũ eo dispensatũ. vl' in casu vide Corꝛpe viciatus. §. iiij.
Si obtinuit bñficiũ nõ intendẽs clericari. vide Clericus. vij. §. v. ⁊ vj.
Si ꝓmutauit bñficia vide ꝓmutatõ. §. iij
Si renũciauit bñficio simoniace. vide Renunciatio. §. ix. ⁊ x.
Si facit residentiã i beneficio suo. vide Clericus. vij. i multis. §.
Si habet plura bñficia quoꝝ vnuz sufficeret. vide Bñficium. §. xxviij.
Si fecit quattuor partes ꝛ fructibꝫ bñficij vide Clericus. iij. §. j.
Si habẽs patrimoniũ seruauit vt viueret ꝛ ecclesia. ibidem. §. ij.
Si expendit fructus beneficij i vsus ihonestos. ibidem. §. iiij.
Si male tractauit ecclesiam ⁊ eius edificia vide Clericus. iij. §. j.
Si vasa ⁊ paramenta ad diuinũ cultuz tenet imũda. vide Vasa sacra.
Si alienauit bona eccl'iastica q̃ seruãdo seruari poterãt sine legitia cã et cũ debita solẽnitate. vide Alienatio. p totum.
Si locauit sub annuo censu vices suas alteri. vide simonia. ij. §. xxv. cũ duobus sequentibus.
Si induxit ad vouendũ vel iurandũ ꝛ eligenda sepultura in sua ecclesia. vide Excõmunicatõ. v. casu. xiij.
Si leges vel phisicam audiuit. vide Excõmunicatõ. vij. casu. vij.
Si habentes eligere nõ elegerunt meliozẽ. vide Electõ. §. xxj.
Si appetiuit ẽpatũ aut prelatõem superiozẽ vide Ẽps. §. ij.
Si male admĩstrauit bona ecclesiastica. vide Admĩstratio.
Circa prelatos habentes iurisditõem. maxime ẽpos vltra predicta.
Si electus fecit se confirmari. vide Confirmatio prelatozum. p totum
Si non cozrexit publicos crimiosos. vide Cozrectio. j. §. iij. ⁊ Ẽps i pn. §. x.
Si posuit idignos i officio vl' bñficio. vide Ẽps. §. xvij. ⁊ Admĩstratõ. §. ij.
Si fuit nimis pomposus i oznatu ⁊ hmõi. vide Oznatus. p totum.
Si indebite dispẽsauit i votꝫ: hẽs votũ. iiij
Si i aliꝭ. vide Dispensatio. i pn. (p totũ. cum multis. §.
Si aliq̃d exegit p licẽtia misstrãdi vel docendi. vide Magister. §. xv.
Si ꝓtulit ordines indebite quibus nõ debebat vel quãdo. vel nõ mõ quo ꝛebat vide Ordo. j. ij. iij. iiij. v. vj. ⁊. vij.
Si nõ examinauit ordinãdos: sed ordinauit indignos. vide Ordo. iij. §. xviij
Si sacramentũ ꝓfirmatõnis nõ tenuit notabil' negligẽtia: videl mortale. vide Cõfirmatõis sacramentũ. §. j.
Si chrisma ⁊ oleũ sctm̃ nõ ꝓsecrauit i cena dñi omi anno. vide Oleum. p totum.
Si nõ fecit ꝓsecratiões ecclesiaꝝ altariũ ⁊ vestimentoꝝ q̃bꝫ debuit: est graue pctm̃.
Si nõ habuit testes sinodales. ꝛ q̃bus vide Ẽps. §. x.
Si ñ visitauit singul'ãnis diocesiz. ibid. §
Si ñ ꝛpetrauit i eccl'ijs cathedralibꝫ (xij. ⁊ ꝓuectualibꝫ viros ad ꝑdicãdas ⁊ audiendas ꝓfessiones. vide ibidẽ. §. xiij.
Si ordinauit i diaconũ vel subdiaconũ q̃ nescit officiũ. vide ibidẽ. §. xv.
Si ñ ẽ vsus lineis si ñ erat religiosus. ibidẽ
Si nõ seruauit nec fecit seruari canones. vide Ẽps. §. xxij.
Si contulit beneficia simoniace. vide simonia. vj. p totum.
Si plura ꝓtulit vni. vide Bñficiũ. §. xxiiij
Si rõne consanguitatis. vide (et. xxxvij. Acceptio ꝑsonaꝝ. §. iij. ⁊. §. x.
Si nõ puidit ꝛ bñficio illis quos ordinauit. vide Bñficium. §. x.
Si visitãdo accepit munera ipse vel aliq̃s ꝛ suis. vide Visitationẽ. §. iij.
Si posuit indebitas collectas vide Talliã i pn. ⁊. §. j.
Si vsurpauit bona vacantiuz ecclesiaꝝ vi/

de Bñficium. §. xxxix. r. xl.
Si nō soluit debita iuste contracta a suo p/decessore. vide Dignitas. §. j.
Si q̄stuarios p lucro p̄misit indiscreta p̄dicare. q̄ tenent ipsi reddere rōez dño & oī malo. r satisfacere sbditis & oī dāno dato ppt̄ h̄. c. fi. de iur. r vide simōia. iij. §.
Si incerta sibi appropriauit. vide (viij. Restitutio. ij. §. xiij. r. xv.
Si testamenta r legata nō fecit implere. vide Executor. §. xj.
Si nō tenuit bonū vicariū cū ipse nō attendat: tenetur & omni damno.
Si iurauit sniaz dedit r alia supdicta & iudi
Si i excōicando nō seruauit debita (cibo. formā. vide Excōicatio. ij. p totum.
Si i diebus festiuis nō interfuit diuis. vide Hora. §. xxv.
Si exemptos molestauit indebite mortalit peccauit si i aliquo notabili hoc fecit.
Si psecrauit corrupta sciēter p monialē. vide Consecratio virginū.
Si visitauit mōasteria monialiū. et fecit vt seruēt clausurā. vide. s. exceptio. §. x.
Si hospitalarios visitauit r fecit vt facerēt debitū. vide Hospitale. §. ij. r vlt.
Si dedit malū exēplū sbditis. vide exēplū.
Si mgrm tenuit i ecclesia. r fecit i aliis tenere p pauperibus r clericis. vide Magister §. vij. r. s. Epūs. §. xij.
Circa psessores. Si audiuit psessiones nō habēs auctoritatē. r si vis scire si hēs auctoritatē: vide Confessor. iij. p totū.
Si absoluit a q̄bus nō potuit vide q̄d pōt psessio. iij. r. v. r Casus. r a q̄bz excōicationibus habes Absolutio. j. §. j. r. iij. iij r. v. r Absolutio. ij. i pn. r p totū. r ō mō absoluēdi Absolutio. iij. p totum.
Si absoluit mānifestos vsurarios. vide vsura. ij. §. viij
Si dispensauit sine auctoritate. quia peccauit mortaliter.
Si nimis festinanter interrogauit vel non interrogauit. vide hic i pn.
Si interrogauit q̄ nō debuit ex delectatōe vide. s. §. j.
Si reuelauit confessionē. vide Confessio vltimo. p totum
Si existens in mortali audiuit confessionē vide Clericus. viij. §. j.
Si audiuit psessiones p̄cipaliū ppt̄ lucrū vide simonia p̄mo p totū. r simōia. ij. §. vj
Si hz sciaz debitā. vide psessio. iij. §. xxxij
Circa p̄dicatores.
Si p̄dicauit i mortali pcō existens. vide Predicare. §. vij.
Si hz sciam debitā. ibidē. §. vj.
Si p̄dicauit mēdacia. vide mēdaciū. §. iij
Si p̄dicauit ppter honorē. vide honor. §.
Si ppt̄ lucrū. vide simonia. p totū. r (vij. simonia. ij. §. vj. r simonia. iij. §. ix.
Si p̄dicauit sine licentia. q̄ mortaliter pec cauit totiens.
Si p̄dicauit indulgētias indiscretas. vide Religiosus. §. lxv.
Circa inq̄sitores hereticoz. Si extorsit pecunias. vide Inq̄sitor. §. v.
Si bona ecclesiaz applicauit fisco. ibidem
Si abusi sunt armoz multitudie. ibidem.
Si malicioše imposuerūt crimē vel impedimentū sui officij alicui. ibidem.
Si obmiserūt p̄cedere p̄ sciaz ex amore lucri r hmōi. ibidē.
Si inq̄sitor vni⁹ ordinis p̄cessit p̄tra frem alterius ordinis. ibidē.
Si impedit se & diuinatiōib⁹. vide ibidē. §
Circa religiosos i cōi. Si itrauit p si (iij. moniā. vide simonia. iij. p totum.
Si itrauit latiorē habēs votū strictioris vide Religiosus. §. xxiij.
Si nō fuit obediēs. vide Religiosus. §. xix.
Si proprietarius fuit. ibidem.
Si p̄tra votū castitatis. ibidē.
Si officiū dixit. vide Hora. p totū.
Si fuauit alia p̄cepta regle vl̄ p̄stitutionū obligātia ad mortale vide religios⁹. §. xx
Si elegit meliores. vide electō. §. ij. (viij.
Si infamauit alias religiōes. vide Detractio p totum.
Si voluit p̄sentire electōi. ibidē. §. xxxvi.
Si secreta sui ordinis reuelauit i scandalū ipsius: peccauit mortalit. q̄ p̄ditor est.
Si in visitatōe nō reuelauit q̄ debebat. vide Denūciatio. §. x.
Si fecit aliq̄d p̄ ea q̄ generalit p̄hibent religiosis. vide Religiosus. §. vl.
Si recessit a monasterio sine licentia plati. vide Apostata. §. iij.
Si frequētauit mōasteria monialiū vide Monasteriū. §. viij.
Circa mōachos. Si seruauit q̄ sibi p̄cipiū tur. et q̄ sint vltra regulā. hēs. j. mōach⁹
Circa abbates. Si habuit curā sibi (§. x. p̄missoz eos vita r doctrina instruendo. vide Abbas. §. xiij.
Si dispensauit cū eis sine cā legitima. vide Dispensatio. §. vij.
Si imposuit mōasterijs aut p̄oratib⁹ nouas

pēsiones: vel auxit veteres vel applicauit
sue mense. vide Abbas. §. xxvj.
Si seruauit regulā ꝛ sibi p̄cepta. vt. j. Mo
Si requisiuit apostatas. vide (nachus.
Abbas. §. xviij.
Circa abbatissaz. Si fecit se bñdici vbi est
ꝓsuetudo. vide Abbatissa. §. ij.
Si fecit seruari clausurā. vide moniał. §. iij
Circa hospitalarios. Si fecit inuentariuz.
vide Hospitale. §. iij. ꝛ. iij.
Si tenuit hospitalitatē. ibidem. §. vl.
Si bona hospitalis conuertit ad aliū vsuz.
vide Legatum. ij. §. xj.
Si p̄cierūt ex negligētia sua. vide admīstra
¶ Adūte qꝛ p̄fatas iterrogatōes solū (tio.
posui. qꝛ circa p̄dicta cōiter ē mortale pctm̄
licet aliqñ nō ꝓpt̄ impfectōez actꝰ. ꝛ dimīsi
multas iterrogatiōes q̄ sunt cōiter venialia
pctā eo qꝛ nō sunt necessario ꝓfitenda talia
pctā: nisi qñ dubitat an sint mortalia. Jtez
scdo rōne statuti obligāt̄ ad pctā venialia
ꝓfitēda. tñ tūc sufficeret ꝓfiteri i genere. Jtē
tercio videt̄ q teneaꝫ cōfiteri venialia qñ ect̄
piculū ne traherēt ad mortale. Nā cū tūc te
neaꝫ dē ipsis pēnitere: multo fortiꝰ cōfiteri p̄
pter euitādū mortale ad qđ iducūt qñ hoc
adūtit. Addit ab aliq̄bz qrtꝰ casus i q̄ teneaꝫ
q̄s ꝓfiteri venialia. s. qñ nullū hz mortale ꝛ
i pasca teneaꝫ ꝓfiteri. q tūc ꝓfiteaꝫ venialia
sed qꝛ vt dixi q̄litercūq̄z q̄s teneaꝫ ꝓfiteri ve
nialia: sufficit ꝓfiteaꝫ illa i genere: nisi i casu
qñ dubitat an sit mortale. Jō p̄trāseo. ꝛ suf
ficit q̄ ad venialia cōfiteaꝫ sic. peccaui mltis
modis cogitatōe. delectatōe. omissiōe. disso
lutōe. locutōe. visu. tactu. gustu odoratu. et
multis aliis modis. dē q̄bz oibz tā mortali
bus q̄z venialibz dico meā culpā. Jtē ñ omit
tat ꝓfiteri oblita ꝛ ignorata sic. Jtē dico me
am culpā dē oñibz pctis meis mortalibz q̄
ignoro aut oblitꝰ suz. nec vnq̄z legitime ꝓfes
sus forte ex mea ignorātia vel negligētia. qꝛ
valet talꝫ ꝓfessio vt remittant̄ vel reducāt ad
cognitōz. ꝛ nō teneaꝫ reiterare ꝓfessiones. q̄z
uis multa fuerīt. tūc oblitꝰ ꝓfiteri si mō dili
gētiā ꝑm suā ꝓditōz fecit. q̄bz oibz ꝓplet̄ fa
ciat termīare pctōrē suā ꝓfessiōz sic dicēdo.
Jō p̄cor beatissimā ꝛ gloriosaz ꝛginē Ma
riā. oñes sctōs ꝛ te patrē orare pro me.
¶ Quibz pactis cōfessor increpet. corrigat ꝛ
dulcit̄ admoneat pctōrē abstinere a societa
tibz ꝛ causis pctōz. nō tñ exigat iuramētuz
vl̄ pmissiōz dē aliq̄: nisi solū dē his in q̄bz iu
ra sic voluerūt vt i excōicatoꝝ hmōi. postea
ponat ei pniaz talē quā statiz possit ꝓplere
añ recidiuatōez p̄ sacrāli. ꝛ postea aliā quā
videat q pctōr verisiliꝫ faciet. vñ caueat ne
ponat pniaz talē quā verisiliꝫ nō implebit.
qꝛ esset potiꝰ illū illaqare q̄z soluere. Esset bñ
bonū illi notificare quaz pniam mereāt vt sic
magis timeat. postea ꝓcede ei illā idulgētiā
quā potes. dē q̄ circa Indulgētia. §. v. Dein
de absolue eū sic. Misereaꝫ tui oipotēs. In
dulgētiā ꝛ absolutiōez. Dñs nr̄ Jħs x̄ps te
absoluat: ꝛ ego auc̄te ipsiꝰ absoluo te a vicu
lo excōicatōis maioris vl̄ miorꝭ iq̄tū possū
ꝛ restituo te sacrāmētis eccl̄ie. Jteꝝ te absol
uo ab oibz pctis tuis mortalibz. ꝛ venialibz
ꝓfessis. oblitis ꝛ ignoratis ꝛa circūstantijs
eoꝝ i noīe p̄tris ꝛ filij ꝛ spūsscti amen. postea
ponas ei sic taliꝫ q̄ intelligit. Oīa bona q̄ fa
cies ꝛ mala q̄ paciter sustinebis: impono ti
bi i remissionē tuoꝝ pctōꝝ: vade i pace. Et
si hēt casum vel excōicationē a qua nō pos
ses absoluere. impone ei q vadat ad eū qui
eū pōt absoluere. nec ingeratꝫ se sacramentis
donec dē eo sit absolutus nisi ratōne scādali
euitādi si excōmunicatio est occulta.

Intestatus quis dꝛ decedere
qttuoꝛ modis.
Prio si nullū testm̄ fecit. Scdo si fecit sz nō
iure. Tercio si fecit iure. tñ postea ruptū est
posthumi natiuitate. vel irritū factū ē capi
tis diminutōe testatoris Quarto si nulli sꝰ
heredes ex eo testamēto. vt i aur̄. dē her e. ab
itesta. i p̄n. p̄ñt addi ꝛ duo alij modi ex post
facto. Prim⁹. s. p querelā expugto testamē
to. Scdus p bonoꝝ possessionē ꝓtra tab. vi
de Azo. in sum. C. dē suis ꝛ le. here.

Intimiditas vñ causatur
R. fm sctm̄
Tho. scda sc̄de. q. lxvj. q aliquando ex defe
ctu amoris ppꝛij. vt cū quis minus debito
amat vitā ppꝛiā ꝛ ea q̄ ordinant̄ ad eaz. ali
quādo causaꝫ ex elatione animi dē se p̄sumē
tis ꝛ alios ꝓtemnentis. aliqñ aūt causaꝫ ex
stoliditate seu stulticia.
¶ Utrū sit peccatū? R. q sic. vndecūq̄z causa
tur: nisi stoliditas sit inuincibilis. et ē ratio
ij. ethi. Intimiditas est contra fortitudinē
p defectū nō timēdi vbi esset timendū: sicut
timor contra fortitudinē p excessum timen
do vbi nō timendū est.
¶ Quādo est peccatū mortale? R. illa q̄ cau 2
satur ex defectu amoris et elationis. tunc est
mortale peccatuz qñ sine necessitate exponit
se periculo p̄babili notabil̄ lesionis corporis
ꝛ multo magis anime. vel non curat dē eius

notabili lesione omittēdo ꝓuisionē debitaꝫ facere. Tercia ꝙo q̄ causat ex stoliditate cō/ muniter ē a veniali: nisi pueniat ex lata cul/ pa i his i q̄bꝫ imminet ꝑiculū probabile no tabilis nocumēti. ⁊ ꝓpterea omittit debitaꝫ prouisionē: nisi vbi stoliditas ē inuincibil.

Intrusus dr q̄ nō canonice: sꝫ ꝑ violētiā occupat honores vel bñficia eccliastica. vñ fur ē ⁊ la tro. ⁊ ēi pctō mortali. ⁊ tenet restituere oīa q̄ inde recipit. c. grauis. de resti. spo.

Inuēta an sint restituēda: ℞. q̄ q̄da sunt q̄ fuerūt i dñio alicuⁱ. ⁊ talia inuenies tenet restituere. imo furtū cōmittit q̄ ea aio nō restituēdi accipit l. falsus. §. q̄ alienauꝫ. ⁊. §. se. ff. de fur. ⁊. xiij. q. v. c. si quid inuenisti Siue talia amiserit dñs ipsaꝫ ex ruina vl incēdio vl naufragio vt. ff. de incē. rui. nau. ꝑ totū. Idē dico de ia/ctatiꝫ i mare cā nauis alleuiāde. ff. ad. l. rho. de iac. l. q̄ alleuiāde. ⁊ ibi nō. i glo. vel q̄liter/ cūq; amisit. ⁊ hꝫ vez nisi habeat ꝑ derelictꝫ. ⁊ tūc credit Fede. ꝑ si. cvij. q. habeat ꝑ derelictꝫ si dñs tacet. nec ꝑ se nec ꝑ alios pārit. qr. d. l. q̄ alleuiāde. videt stati ponere necitatē p/ q̄rēdi res amissas. ⁊ sic ista negligētia nō q̄/ rēdi tollit ꝑmā ꝓsumptiōꝫ quā facit lex. l. q̄ nō habeat ꝑ derelictꝫ. nisi aliter ꝓstet ꝑ q̄litatē ⁊ actⁱ de voluntate dñi: cū nēo ꝓsumat iactare res suas. d. l. falsus. §. si iactātiū. ⁊. d. l. q̄ al leuiāde. qđ no. ꝑ limitatōe eoꝝ que dico. j. naufragiū. §. iij. nec talia inuēta qñ nō ha/ beat ꝑ derelictꝫ ꝓnt vsucapi. qr ī eis deficit titu lus ꝓ derelicto. vt ī. l. si q̄s merces. ff. ꝑ de relicto. Uñ ꝓsuetudo aliq̄ꝫ q̄ iactata in mari vl a flumib⁹ portata occupāt videt exp̄sse re probata p. d. l. q̄ alleuiāde. ⁊ ibi glo nō. ⁊ lꝫ loq̄t de iactatiꝫ i mari: tñ idē ē d ablatis a flu mie cū paꝫ differāt ab illo. vt dicit tex. insti. de re. diui. §. vlt. facit aur. nauigia. C. de fur. Quedā sunt q̄ nūq̄ fuerūt i dñio alicuⁱ vt lapilli i littore maris. fere siluestres ⁊ hmōi. ⁊ talia fiūt occupātis: siue bestie capiāt i fun do ꝓprio siue i alieno: dūmō ñ fuerit ꝓ hibitⁱ intrare a dño fūdi. Siue fuerit antea vulnerate ab aliq̄: dūmō eas nō ꝓsequat. insti. de re. diui. i mītis. §. et. ff. de acq̄. re. do. l. iij. nisi secⁱ sit de ꝓsuetudie. qr tūc stabit cō suetudini. l. q̄ si nolit. §. qui assidua. ff. de edil. edi. ꝑm glo. i. d. l. iij. §. illō. Silr si eēnt capte i rhete alieno: ñ credo sit accipiēdꝫ: ꝑm gl. ī. l. i laqueū. ff. de acq̄. re. do. ⁊ isti. de re. di. §. singlorꝫ. lꝫ rigor iurⁱ videat velle q̄ sint ca piēdꝫ ibidē. Fere ꝙo siluestres: sꝫ domestice fa cte. sicut pauōes colūbe. apes i alueo ⁊ hmōi tādiu sunt possidētis q̄diu hñt aīm reuertē di domū. sꝫ si bis aufugiāt: nec horꝫ debitis nō ipedite reuertūt: fiūt capiētis. qr ꝓsuetu/ do iducit ꝑ binū actū. l. iij. C. de epi. au. ⁊ sic ñ dicūt hīe aīm reuertēdi. Aialia ꝙo naturalit domestica: vt galline ⁊ hmōi. semp sunt dñi et capiēs ea tenet restituere cū fructib⁹. puta ouis ⁊ hmōi. §. gallinaꝫ. insti. de re. di. ⁊. ff. de acq̄. re. do. l. naturalē. §. pauonū.

¶ Utꝫ inueniēs thesaurū teneat restituere: ℞. q̄ si i suo solo iuenit: sic suū erit. si ꝙo i alieno solo ⁊ a casu. sic medietas erit sua. ⁊ alia medietas erit dñi soli. Si ꝙo data opa to/tū erit dñi fundi. isti. de re. di. §. thesauros. ⁊. C. de thesau. l. vnica. nec ē vez qđ dic glo. i. c. si q̄d. xiij. q. v. q̄ inuētⁱ loco sacro vl religioso sit inuētoris: sed erit ꝑm distinctōꝫ ꝓ dictā. vt exp̄sse pꝫ i. d. §. thesauros.

¶ Quid de terra ꝑ alluuiōꝫ addita fre alteri us: ℞. distinguēdo. q̄a insula nata i mari ē occupātis. Jn medio ꝙo flumis ē cōis habē tib⁹ pdia iuxta flumē ex vtraq; pte. si ꝙo ñ ē i medio: est illius cuⁱ est proximior. ager ꝙo a flumine diuiso circūdatus remanet cuius erat. Et si flumē mutat alueū primⁱ alueus efficit eoꝝ q̄ predia circa eū habēt. ⁊ secundⁱ alueus est publicus. ⁊ si reuertit ad primuꝫ secūdus alueus erit eoꝝ qui habēt pdia circa eū. Silr ager inundatus ipsa aqua rece/dente: remanet eiⁱ cuiⁱ erat. hec habent insti. de re. di. §. insula. ⁊ sic serua: nisi ꝓsuetudo sit in ꝓtrarium vel statutum.

¶ Sed quō teneat restituere ille q̄ nescit cuiⁱ sit: ℞. q̄ si res non habebat ꝑ derelicta: teneat facere denūciare publice. ⁊ si post nō compa ret cuiⁱ sit: erogabit i paupes: ꝑm Ho. vel si ipse ē paup: retinebit auctē epi vel sui confes soris ꝑm Ray. ⁊ orabit ꝓ illo cuiⁱ erat Si ꝙo probabiliter pōt ꝓsumere q̄ dñs eā ha/bebat ꝓ derelicta: sic poterit vsucape. l. idē quod. ff. ꝓ dere.

Inuestitura ꝑpe ē possessi onis rei tra/ditio. Jmpꝛopꝛe ātē aliⁱ cōꝛpei loco possessi onis i manib⁹ positō. vñ q̄n dñs dat vasal lo hastā vel aliqđ sile dicēs se facere inuesti/turā (vt ī ti. q̄d ē inuestitura) iuestire dr.

¶ Utrū sit fiēda cora testib⁹: ℞. q̄ sic. nō ḡa nō valeat sine testib⁹ ⁊ instrumēto: sed vt ve ritas ꝓbari possit. et q̄dē si fiet de bñficio no/uo. tunc si pares. i. vasallos habet coram tri bus vel saltem duobus ex eis tenet facere. si ꝙo pares. i. alios vasallos nō hꝫ faciat cora

aliꝭ idoneis testib⁹. Si aũt iuestiat de veteri bñficio: pũt fieri corã q̃busc unq̃ idoneis testib⁹. vt in ti. qui testes sunt necessarij. ⁊ etiã si est clericus q̃ inuestituꝝ facit de reb⁹ pp̃ꝛijs. de reb⁹ ꝯo eccl̃ie admittunt omnes testes idonei ſm Hosti.

Inuidia ſm Dam̃. li. ij. c̃ volor de aliꝭ bõis. ſz adũte q̃ cũ obiectũ tristicie sit malũ pp̃ꝛiũ. iõ ꝺ bono alteri⁹ pt eẽ tristicia put apphẽdit vt malũ pp̃ꝛiũ. ⁊ ſm h̃ q̃druplr. Prio mõ inq̃tũ ex eo nob⁹ aliq̃ꝺ piculũ imineꝛ. ſ. ne ab eo ledamur. ⁊ hec tristicia nõ ẽ inuidia: ſz effect⁹ timoꝛis: vt dicit ph̃s. ij. retho. ⁊ pt eẽ sine pecato: vt dic̃ Bꝛe. xxij. moꝛ. Alio mõ apphẽdit iq̃tũ ẽ diminutiuũ p̃pe glie vel excellentie. ⁊ hec tristicia ẽ p̃pe inuidia ſm ph̃m vbi s. ⁊ ex genere suo est pcm̃ mortale. Job. v. puulũ occidit inuidia. cũ sit ꝓtra charitatẽ Sũt tñ p̃mi mot⁹ inuidie q̃nq̃ etiã i pfectis ex surreptõe q̃ sunt venialia pcã. ⁊ ẽ silr̃ inuidia puuloꝝ i q̃b⁹ nõ vere ẽ vsus rõis ⁊ de motu inuidie ſm q̃ est passio sensualitatis. Tercio mõ apphẽdit bonũ alteri⁹ inq̃tũ deest nobis qꝺ ali⁹ h̃z. ⁊ sic tristat. et hec tristicia nõ ẽ inuidia ſz p̃pr̃ie ꝺr zel⁹ ſm ph̃m vbi s. ⁊ si ẽ de bonis honestis ẽ laudabil. ſm illꝺ. j. Loꝛ. xij. Emulamini charismata meliora. Si aũt sit de bonis tpalib⁹ aut de bonis ihonestis pt eẽ pcm̃ ⁊ sine pcto. ⁊ aliq̃n cũ mortali. puta cũ talia sunt ꝓ deuz. Quarto mõ apphẽdit bonũ alteri⁹ put pt cedere in damnũ multoꝝ iuste. ⁊ sic nõ ẽ inuidia ſm Bꝛe. neꝙ pcm̃. puta cũ q̃s tristat de p̃ꝛosperitate alicui⁹ tyr̃ani. q̃ꝛ videt q̃ magis tyrannizabit.

¶ Quot sunt ei⁹ filie: R. ſm Bꝛe. xxxj. moꝛ. v. ſ. odiũ. suſurratõ. detractõ. de q̃b⁹ hẽs i locis suis. exultatio i aduſis ⁊ afflictio i p̃sper̃ p̃ꝛimi. iq̃tũ eueniũt p̃ꝛoꝛio ꝓ conatũ inuidẽtis. ſz q̃n tristat de p̃ꝛosp⁹is ſm q̃ h̃nt quãdã gl̃iaz: sic ẽ inuidia: nõ ei⁹ filia. Emulatio ꝯo ⁊ inuidia idẽ ſm̃ generalr. ſz p̃pe inuidia attẽdat i actu interiori. Emulatõ ꝯo i actu exteriori vt dicit glo. sup illꝺ Gal. v. emulatões inuidie

Ypocrisis vide Simulatio.

Ypotheca q̃d sit. ⁊ de ea vide Pign⁹ p totum.

Ira ẽ quedã passio appetitus sensitiui p̃pr̃ie q̃ q̃s vindictã appetit. q̃ q̃dẽ passio intãtũ est bona inq̃tũ regulata a rõe. Si ꝯo ordinẽ rõnis excludit ẽ mala. ordo aũt rõnis i ira põt attẽdi q̃tũ ad duo. p̃mo q̃tũ ad appetibile in qꝺ tẽdit qꝺ ẽ vindicta. vñ si q̃s appetit q̃ ſm ordinẽ rõis vindicta fiat: sic ꝺr zel⁹. et est laudabile. Si aũt appetat q̃ fiat vindicta q̃ lifcũq⁹ etiã ꝓ ordinẽ rõis: sic est ira ex genere suo pcm̃ mortale. q̃ꝛ ꝓ̃riat charitati ⁊ iustitie. possꝫ tñ eẽ pcm̃ veniale ꝓp̃ impfectiõz act⁹. ⁊ h̃ vel ex pte appetẽtis. vt cũ appetit⁹ p̃uenit iudiciũ rõis. nec sequit⁹ ꝓsensus ad eũ vel ex pte appetibilis: vt cũ appetit in modico vindicare. qꝺ si inferat non erit mortale: vt trahere puerꝝ p capillos et hmõi. Scõo attẽdit ordo rõis i ira q̃tũ ad modũ iraſcẽdi. vt. ſ. mot⁹ ire ñ imoderate feruescat iter⁹ exter⁹. q̃ ordo si p̃termittat ñ erit sine pctõ etiã si iustã appeteret vindictã. ſz nõ erit mortale ex genere suo. ſz posset eẽ mortale pcm̃: puta si ex vehemẽtia ire excidat a dilectõe dei

¶ Quõ p̃gredit⁹ R. q̃ tres h̃abz (vl̃ p̃rimi. 1
modos. ſ. p̃mo i ordine vindictã appetendo de q̃ Matt. v. Qui iraſcit fratri suo. ſ. p ira mortalẽ. Scõo in signis manifestat. ⁊ ideo subiũgit. q̃ dixerit fratri suo Racha. qꝺ ẽ interiectio iraſcẽtis Tercio i facto nocumẽtuz iferẽdo liuoꝛe vindicte. si p̃m⁹ grad⁹ ẽ mortalis. multo magis scõs ẽ grauioꝛ. terci⁹ est gꝝuissimus si exterius noceat.

¶ Quot sũ ei⁹ filie: R. Bꝛe. xxx. moꝛ. q̃ sex. ſ. 2
rixa. tumoꝛ mẽt⁹. ꝓtumelia. clamoꝛ. idigtio ⁊ blasphemia. adde. vij. ſ. vellũ. ⁊. viij. ſ. maledictio. ⁊. ix. ſ. sedítio. de q̃b⁹ i locis suis.

Irregularitas ẽ impedimentuz seu repulsio exercitõis diuini officij seu sacri ex canõica ꝓstitutõe p̃uenies. arg. de tẽ. oꝛ. c. vl. ⁊ ꝺr stricte irregularitas q̃si ex regl̃as aliorũ q̃ ad ordinatõz. q̃ꝛ req̃rit⁹ dispẽsatio. dicit etiã magis large irregl̃aris q̃ nõ põt mĩstrare i susceptis nec ascẽdere ad maioꝛes. hec introducta ẽ a iure positiuo. vt. ij. q. vij. §. itẽ Daniel. ſz i veteri testamẽto fuerit ꝓdinata i p̃sona Dauid. de ꝓse. di. j. c. j.

¶ Irregularitas i q̃b⁹ casib⁹ incurrit⁹ ipso iure: R. q̃ aliq̃n ex delicto. aliq̃n ex defectu coꝛpoꝛis. aliq̃n ex defectu sacri. de q̃b⁹ habes per doc. i. c. nisi cũ. §. p̃sone ꝯo. de renũ. sed p darioꝛi intelligẽtia: casus ex quib⁹ aliq̃s efficit irregularis. hoc est q̃ nõ põt p̃ꝛomoueri. vl̃ si p̃ꝛomot⁹ nõ põt exercere suũ officiũ: explicabo inferius. q̃ reducunt⁹ ad. xxij. 1

¶ Primo ex homicidio vel ex trũcatiõe aut 2
mutilatõe mẽbꝛoꝝ. vt. s. Homicidiũ. v.

¶ Sed quid si fuit i leuissima culpa homi- 3
cidij: R. q̃ nõ est irregularis. Facit tex. in. c.

quesitū. de pe. ⁊ re. i ver. v ex si p incuriā. ⁊ ibi no. Pe. ⁊ p hoc limita ⁊ intelligē qđ dixi. s. Homicidiū. ij. i pn. ⁊ j. §. xvij.

4 ¶ Utr clericꝰ rndēs iudici sic. p tali crimine debet pena mortis: sit irregularis? R. Pa. i. c. ex lris. de excess. pla. sic distinguēdo fm Host. q aut crimen imminet puniēdū ꝺ pñti. ⁊ sic si ex ꝓsilio suo generali vel spāli sequat homicidiū ē irregularis. i. c. si q̄s viduā. l. dist. Si vo ex sua mssione ñ seq̄t homicidiū. q. oīno inde erat dispositꝰ illū occidere. ⁊ iste ē terrogatꝰ fuit a q̄dā alio ⁊ hmōi: sic nō ē irregularis Silr nō ē irregularis q̄n crimē nō imminet puniēdū de pñti. q̄uis rndeat q meret mortē. Et sic intellige glo. i. d. c. ex lris.

5 ¶ Utr existēs i bello si aliq̄s ibi occidat sit irregularis: lz ipse nō occiderit? R. q si bellū est iniustū oēs irregulares sunt q̄ fuerūt ex pte iniustitiū si illuc iuerūt vt bellātibꝫ pstaret auxiliū. ꝓsiliū vl fauorē. mlto magis sivt adūsarios lederēt fm Inn. ⁊ Jo. i. c. petitio. de homi. secꝰ si cā pacificādi vl cā iusta iuerūt. ar. a ꝓxio sensu. i. c. q̄stū. l. dist. ⁊ c. pbm. ꝺ homi. tñ verꝫ est fm Ray. ⁊ Rod. ⁊ Bul. q ab epo poterit cū ꝓdictis dispensari.

6 ¶ Utr existētes ex pte se defendentiuz i bello iusto sint irregulares? R. q sic: oēs q̄ occidūt: nisi sit tal necessitas q aliꝫ ppriā vitā euadere nō possint. Alij aūt q̄ nō occidūt nec mutilāt nō sunt irregulares: lz ibi multi occidāt. imo licz clericis hortari ad bellū si sit ꝺ rēpublicā aut ecclesiā aut fidē catholicā. ñ tñ arma sumere. vide. s. bellū. §. iij. vñ Pa. i. c. pe. ⁊ vl. de de. pcu. refert. ⁊ seq̄t Jo. tenentē. q clericꝰ q̄ pstat opē oppssis vl obsessis iuste. ⁊ adiuuat repellētes iuriā. pñcēdo lapides ⁊ hmōi: dūmō neminē ipe occiderit. q nō ē ir

7 ¶ Utr plati ⁊ alij q̄ interfuerunt vin (regularis dicte sanguis sint irregulares? R. q non fm Astēn. nisi ad hoc dederint auxiliū. cōsiliū vel fauorē. vel nisi interfint tanq̄z auctē pstātes vt habet i. c. lris. de excess. pla. Pa. tñ in. d. c. lris. tenet. q tales plati si habēt iurisditōem tpalez ibi. q efficiunt irregulares exhibendo pniam vbi vindicta fit sanguis si mors vel mutilatio sequit. q. vident pstare opē. l. dist. si q̄s viduā. secꝰ de platis q̄ nō habēt iurisditionē tpalē i loco. graviter tñ peccāt. q ꝓtra c. sniam. ne de. vel mo. faciunt.

8 ¶ Quid de plato q̄ nō liberat hoiem ab iniusta morte cū pt. vl nō pascit fame morientē cū possit? R. Astēn. q lz mortalissime pecc. ñ tñ ē irregularis. q. lex pmotiōis factū requirit. xv. q. i. si q̄s irat. lz ego credo potꝰ ꝓximus. l. q sit irregularis. qñ sciēter et volūtarie pmittit eū mori si tñ moriat. ar. c. petrus. de homi. et c. matthe. de simo. q. i isto casu nō soluz est omissio sz etiā ꝓmissio. sic ⁊ i dictis iuribꝫ ꝓz

9 ¶ Utr ꝺberās aliquē cā correctōis si ex vulnere mortuꝰ sit efficiat irregularis? R. q sic dū mō ex illo vulnere sit mortuꝰ. secꝰ si decessisset alia infirmitate ex vulnere nō secuta. c. pbm ⁊ c. de cetero. ⁊ c. ad audiētiā. de homi.

10 ¶ Quid si postq̄z qualuit recidiuauit? R. q mhilomin irregularis ē. q. sp cā subfuit. de pe. di. iij. si q̄s sel. ⁊ d. c. ad audiētiā. no. ber. i d. c. pbm. qꝺ credo qñ recidiuum fuit sine culpa alia. ar. c. pterea. de cle. pcuss.

11 ¶ Quid de illo q̄ simul ꝓjciunt lapides. ⁊ lapis vni aliquē interfecit? R. q oēs si ignorāt a q̄ ꝓiect sit debet abstinere ab officio. ar. c. significasti. el. ij. de homi. fm Host. Facit. c. ꝓtinētia. de cle. pcuss. alij ꝺicūt ꝺicendo: neminē i dubio repellendū. ar. d. c. ꝓtinētia. et c. petitio. de homi. ꝺz intelligi q̄n ꝓscia eum remordet. Vñ nemo eoz ē repellēdus nisi se repellat. ar. c. pñriū. de cle. pcuss. Host. tenet q relinq̄ndi sunt ꝓscie sue. ⁊ iō si aliq̄bus ex eis videt q ipsi neminē interfecerūt: nō erūt irregulares. Si vo ꝓscia eis dictat q sic: sic abstineāt. d. c. significasti. ⁊ h tenet i pñcētibus i iniusto bello. secus crederē si cā ludi et nō adhibita debita diligentia.

12 ¶ Quid de clericis q̄ cū aliis trahūt ad māganellos vñ aliq̄s occisus ē aut ꝓbabilr credit? R. q irregulares sunt. c. sic dignū. de homi. Alij aūt ꝺicūt q licz clericꝰ turrivl muz impetere ⁊ machinis impugnare ⁊ suffodere. lz ñ liceat eis ꝓsonalr pugnare. vñ si homicidiū ex hoc facto ꝓtc? eoz intētōem eueneritꝫ nō imputabit eis. sed q sint irregulares videt tutius: etiam in bello iusto.

13 ¶ Quid de illo q̄ ꝺicit ducētibꝫ latronē. claudite os ne clamet. vel videte ne tales liberēt eū? R. q irregularis est si mors ꝓbabilr fuisset impedita. als non.

14 ¶ Quid de iterrogato si talē vidit ⁊ indicat. vel si nō pōt ire nisi ꝓ duas vias. ꝺicit q per istā nō iuit. ⁊ illi eū insequētes occidūt? R. q si sciuit vel scire debuit q ꝓsona talis quereba ad mortē vel mutilatōez irregularis ē. secus si ꝓbabiliter credidit q ꝓpter aliā cāz ⁊ eius intentio nō fuit corrupta fm Rodo. ⁊ Buil. duran.

15 ¶ Utr clericꝰ q̄ pugnātibꝫ arma mistrauit sit irregularis? R. q sic: si aliq̄s occidat. arg. c. sic dignū. de homi. Et appellatōe armoꝝ veniunt etiā fustes ⁊ lapides. ff. de ver. sig. l.

armoꝝ. fm tñ Inno. ⁊ No. i. c. sniaꝝ. ne de. vl'mo. nō est irregularis cleric⁹ si i bello iusto mīstret balistā alicui tm̄ vt se defendat ⁊ sua nec credit illuꝝ aliquē velle occidere. sꝫ tm̄ se defendere ⁊ sua. silr si lāceā vel ensem mīstret tm̄ vt se defendat. ⁊ tñ ille occidit sic videt' di cēdū etiā vt i pmo casu. sꝫ tuti⁹ ē dicēdū fm No. vbi. s. q i vtroqꝫ casu sit irregularis. qz nō licꝫ clerico mīsterū ita imediatū i mortē alicui⁹ pbere. de penis. c. qō i dubijs.

16 ¶ Utꝫ cleric⁹ q cū socio latronē capit ⁊ ligat ⁊ postea clerico iscio socius latronē ne fugiat occidit? R. q irregularis est. qz fines licite de fensiōis excessit. c. suscepim⁹. i glo. de homi.

17 ¶ Quid de illo q̄ vadēs ad spaciū sup equū q̄ expetulātia fractis habenis occidit puerꝫ? R. q ñ ē irregl'aris. qz nec volūtate nec facto occidit. nec rei illicite dabat operā. Fac. c. di/lect⁹. de homi. dicē tñ ibi Ber. q si ō facili frenū potuit frāgi: erit irregl'arꝫ. arg. c. significasti. el. j. de homi. vl' si ppter ei⁹ impitiā equ⁹ la/sciuiuit. vt ili. ad. l. aq̄l. §. impetu q̄ꝫ. vl' ppter ei⁹ potētiā. silr si q̄ debuit puidere et facere ñ puidit nec fecit. d. §. impetu quoqꝫ.

18 ¶ Utꝫ portātes ligna propter zelū fidei ad cremāduꝫ hereticos sūt irregulares? R. fm Rodo. q si ligna q̄ portauerūt sint coopata ad mortē: sunt irregl'ares ⁊ a papa solū dispē sandi. Si aūt nihil coopauerūt. puta qz iā erat mortu⁹ añ qꝫ fuissent accēsa: sic ñ sunt ir regl'ares. vl' saltē eps pt cū eis dispēsare. si au tē dubitāt: sic sine dispēsatōe pape ñ debēt mī strare nec pmoueāt. c. hi q̄. l. di. c. ad audien

19 ¶ Utꝫ cleric⁹ bñdicēs aquā fer (tiā. de homi. uētē vl' ferꝫ cādēs vl' pugiles sit irregl'arꝫ? R. Ray. q sic si mors sequat. ⁊ Ro. dicit h̄ ē tu ti⁹ tenere. vide. s. etiā de h̄ Homicidiū. j. ⁊. ij

20 ¶ Sꝫ p maiori intelligētia oim p̄dictoꝝ no ta aliq̄s regl'as. Prima ē q nec iudex aliq̄s vel mgr̄ seu doctor i dubio dꝫ aliquē iudica re irregularē. ar. de pe. di. j. §. pene. Scōa q i dubio q̄libet dꝫ se reputare irregularem. vt i d. c. ad audiētiā. ⁊ iō i foro aīe maxie qñ q̄s nō ē de h̄ infamat⁹ ē relinq̄nd⁹ p scie sue. vt in c. ex lr̄is. de homi. has duas ponit Hos. i. d. c. ad audiētiā. Tercia ē q ad h̄ vt q̄s incur/rat irregularitatē ex homicidio: est necesse q̄ iteruenīat vel p silium vel p̄ceptū vel factū vel defensio vl' cooperatio occidētis. hāc ponit Jn no. i. d. c. ad audientiā. Quarta ē q oportet q cā homicidij vt sit irregularis sit p̄p̄ia ff. ad. j. corne. de sic. l. nihil itereſt. sec⁹ est de re mota cā seu occasiōe. Nō em̄ iō qz faber cul tellū facit homicida ē. c. tua. de homi. j. rñ. et d. c. exhibita. ⁊ h̄ vez fm Ber. de cā remota nisi aīm no cēdi habuerit. aut miorē diligen tiā habuit q̄z deberet hīe. vel nō cogitauit q̄ cogitare debebat. c. pl̄bm. i fi. de homi. Qui ta regula. q ifans occidēs nō ē irregularꝫ nisi sit dolī capax. de. furiosus. de homici. no. Pa. i. c. j. de delic. pue. ⁊ Jo. an. ibidē. vbi po nit exemplū Greg. de puero. v. annoꝝ blas/phemātem rapto a diabolo. Silr dic de fu/rioso. Facit p̄ro h̄. l. j. C. de fal. mo. Sexta re gula q existēs solū i culpa leuissima homici dij nō ē irregularis. vt. s. i. §. iij. dictum est.

¶ Utꝫ plat⁹ q̄ subditū suū q̄z tucūq̄z delinq̄rit 21
incarcerat cū tali afflictōe q i paucis diebꝫ moriāt sit irregl'aris? R. Jo. de lig. i de. j. de pe. ⁊ re. q sic. ⁊ ideo dicit q carcer nō dꝫ esse ni/mis crudel'. nec dꝫ tantū eoꝝ vita attenuari q i paucis diebꝫ verisilr moriāt. sed pane et aq̄ sustētari: sicut vult. c. nō min⁹. de p̄. sig. se quit Pa. i. c. cū nō ab hoīe. de iudi.

¶ Scōo p̄trahit irregularitas accipiēdo oꝛ 22
dines i excōicatione maiori existēdo. vt i. c. j. de eo q̄ fur. ⁊ in. c. cū illoꝝ. de sen. excō. Et li cet inferior a papa talē possit aliq̄n absolue re ab excōicatōe i qua erat. nō tñ poterit di/spensare secū i tali irregularitate nisi de man/dato pape: siue sciēter in excōicatōe existens ordines acceperit: siue ignoranter. s. facti me/moriā nō habēs. aut ex ignorantia iuris: h̄ nō credēs sibi esse p̄hibitū. vt i. d. c. cū illoꝝ. Si tñ efficiat talis religiosus post laudabi lē ꝛuersatōem p aliqd̄ tps i religione pt eps cū eo dispēsare auctoꝛitate aplica. vt i. c. fi. de eo q̄ fur. oꝛ. Dispensat etiā abbas cū mona/chis fm q dictū est. s. Abbas. Et qō dixi d excōicato: hꝫ locū fm Ray. i suspēso vel iter/dicto: vel simplr vel a talibus ordinib⁹ si ip sos recipit sic suspensus.

¶ Tercio p̄trahit irregularitas qñ aliq̄s mi 23
nores ordines ⁊ subdiaconatū vno die susci pit. c. cū. D. de eo q̄ fur. vel cū duos siml' sa/cros ordies recipit. c. fi. de eo q̄ fur. oꝛ. siue h̄ faciat vno die vero vl' ficticio. sicut cū q̄s cō tinuat ieiuniū vsqꝫ ad dñicam. qz est vnus dies ficticius. de tem. oꝛ. c. lr̄as. sꝫ cū istis pt eps dispēsare vt i ordinib⁹ susceptis nō fur/tiue possint mīstrare: dūmodo eis nō fuerit phibitū. sic ordinari sub excōmunicatōnis late sñie p̄na. qz tunc nō posset nisi fm q di xi de excōmunicato ordies accipiente. Sed i ordine sic furtiue recepto vel ad maiores: nō pōt nisi solus papa dispēsare fm Joh̄. an. et videtur sequi Panoꝛ. in. c. j. de eo qui fur. ordi. ⁊ facit tex. p̄fati. c. in fi. iuncto. c.

se. z d. c. ĩras. ꝓ hoc intelligẽ nisi religionem
itrauerit. qz pōt eps auctẽ papę dispẽsare. vt
d. c. fi. z etiã abbas. c. ij. de cle. q̃ fur. oz. su.
24 ¶Quarto ꝯhĩt irregularitas p iteratōez sa
cramẽtoz illoz i q̃bꝫ imꝑmit character scĩẽ
ter factã: siue q̃ ad admistrantẽ siue q̃ ad su
scipientẽ. ar. lxviij. di. c. j. z de ꝓse. dis. v. c. di
ctũ. Et lz q̃dã teneãt hꝰ generalr de oĩibꝫ sa
cris i q̃bꝫ imꝑmit character. tñ Sco. i. iiij.
di. iiij. q. vltima tenet z bñ. q ꝓ iteratõ eso
lũ baptisati ꝯtrahit: sed nõ ꝓ iteratiõe alio
rũ sacramẽtoz: cũ irregularitas sit pena que
nõ dz ĩponi nisi vbi inuenit de iure expssuz.
z iõ cuz nõ inueniat nisi de baptisato. vt i. c.
ij. de apost. ideo dic q scĩẽter rebaptizãs fm
Host. si clericꝰ ẽ fm canones deponẽdus est.
ar. c. q̃ bis. z. c. eos. de ꝓse. di. iiij. si laicꝰ excõi
cãdus. nec pōt ordinari. Vñ etiã accolitꝰ q̃
misterũ ꝓbuit scĩẽter ꝑsbzo rebaptizanti. si
publicũ sit nõ dz ad ordines ꝓmoueri: nisi
religionẽ intret. qz tũc pōt p epm secũ dispẽ
sari. Si ꝛo sit occultuz: post pniam poterit
ꝓmoueri. d. c. ij. licz q̃dã z male fm Pa. ibi
dẽ. intelligũt illud. c. intelligere q iste accoli
tus rebaptizauerit vel fuerit rebaptizatꝰ. si
ꝛo rebaptizat q̃s ignoranter ignorãtia facti:
exhibita priꝰ diligentia debita oĩno excusaĩ.
sed ex ignorãtia iurꝭ nõ excusaĩ. qz hz Sco.
i. iiij. dist. vj. ẽ ꝯtra ius diuinũ. Rebaptiza
tus ꝛo scĩẽter ẽ irregularis. ignoranter vero si
postꝫ sciuit z ratũ habuit: fit irregularis ẽ.
l. di. ꝓfirmandũ. z. j. q. vij. q̃ i qualibet. Si
aũt nõ ratũ habuit: sed tñ ignoranter ẽ reba
ptizatus ignorãtia facti fm Host. nõ ẽ irre
gularis: sed pōt ꝓmoueri. fm ꝛo Bof. indi
get dispẽsatõe epi. cui nõ credo. ar. c. placuit
j. q. iij. nec obstat dictũ. c. q̃ bis. z quod ibi
nõ. qz fm Sco. istud. c. cũ accipiaĩ ex pnia
li Theodori epi cãtuarien. infligere nõ pōt
irregularitatẽ nisi forte dicaĩ q oĩa. c. a Gra
tiano i decreto posita sint a papa ꝓfirmata.
Sed hoc nõ est manifestũ. Addo etiã ego
q ꝓfirmatio simplex nihil addit. xij. di. pce
ptis. de ꝓfir. vti. vel inuti. c. cũ dilecta. cũ. c.
sequẽtibꝫ. z de ꝑui. c. qz intẽtõis. ideo etiã si
foret ꝓfirmata nõ inducerẽt irregularitatẽ.
Et si dicaĩ q lz ille eps non poterit ius ꝓde
re. tñ potuit indicare ius cõditũ: sic facit ibi
cũ dicit fm canões. R. Sco. q glosatoꝛ de
buit hũc canonẽ allegare. z iõ ꝓcudit sco.
q sic ignorãtia ꝑabilꝭ excludit ꝓferẽtẽ ab ir
regularitate sic z susciẽtẽ. ignorãtia ꝛo iurꝭ
rebaptizati nõ excusaĩ a pena irregularitatꝭ
25 ¶Sed q̃d si q̃s dubitat an sit baptizatꝰ vl
ꝓfirmatꝰ vel oꝛdiatꝰ? R q ꝑt iterari. qz nõ dz
iteratũ qđ nesciẽ ẽ factũ. đ ꝓse. di. j. solẽnita
tes. z di. iiij. si nullã. z de ꝑs. nõ ba. veniẽs. in
telligẽ si debitã diligẽtiã priꝰ fecit. de ꝓse. dis.
iiij. cũ itaqz. dz tñ baptizans his ꝛbis vti.
Si tu nõ es baptizatꝰ ego te baptizo ꝛc. vt
¶Quid si coacte fuit (s. baptismꝰ. vij. §. x. 26
rebaptizatꝰ? R q si coactio fuit absoluta sic
excusaĩ. Si ꝛo fuit ꝓditiõalis: sic nõ euadit
irregularitatẽ. vt nõ. i. d. c. eos. de ꝓse. di. iiij.
¶Quito ꝯhĩt regularitas apostatãdo a fi/ 27
de catholica sic fecit iulianꝰ apostata. vt i. c.
iulianꝰ. xj. q. iij. vez ẽ q si apostatauerũt ꝓ
pter iustũ timoꝛẽ: si erant sacerdotes solꝰ pa
pa dispẽsabit Si ꝛo diaconi inferioꝛis gdꝰ
aut laici: eps pōtit dispẽsare Si aũt apostа
tauerũt sine aliq timoꝛe lz volũtarie. sic nul
lus nisi papa dispẽsaĩ cũ eis. vt i. c. ꝑbzos.
l. di. ĩmo Jnno. i. c. j. de apost. z Ho. dicit q
oẽs tales apostate hodie sunt vere heretici.
z ipsis hñt locũ oĩa iura de hereticis. z pene
ꝯ eos statute. De irregularitate apostatarũ
a religione: vide. s. Apostasia. §. vj.
¶Sz nũq̃d idẽ erit de fideli facto heretico? 28
R. q si clericꝰ erat poterit pꝰ pniaz z abiura/
tionẽ i oꝛdie susceptо mistrare. lz i susciẽn
dis taz clerici q̃z laici sunt irregulares. vt. j.
q. vij. saluberrimũ. idẽ dic de eo q̃ i ꝓtemptũ
ecclie ab hereticis se fecit oꝛdinari cũ quibꝫ
solus papa dispensat. j. q. vij. ꝙuenientibus.
¶Sexto icurrit irregularitas cũ q̃s icurrit in 29
famiã iuris vl facti. de q. s. Jnfamia. exẽplũ
hẽs. j. Sortes. §. iiij. i sortilego manifesto.
¶Septio icurrit cũ q̃s oꝛdiaĩ ab epo excõi/ 30
cato. qz executoz ꝓferre nõ pt q̃ ea nõ hz. j.
q. j. gra. z. c. statuim. z. q. vij. dalbertũ. Si
tñ hꝰ fecit ignoranter sic eps dispẽsare pōt taz i
susceptis q̃z i susciẽdis. Si ꝛo sciẽter solꝰ
papa. de epo q̃ resi. epi. c. ij. Idẽ dic de oꝛdia
tis scismaticis. vt de scisma. fraternitati: fm
Ber. ibidẽ. Vñ nota q licet heretici. excõi/
cati. simoniaci i oꝛdine vel bñficio scismati
ci. depositi. suspẽsi. interdicti z degradati: vez
coꝛpꝰ ꝛpi ꝓficiant z oꝛdines ꝛcnt veraciter si
verã formã seruẽt ecclie. xix. di. sedz. z. j. q. j.
dñs. z. c. q̃dã. z de eõse. di. iiij. ostẽdit. Tñ
a talibꝫ oꝛdinati executoz nõ habẽt. z sic di
cunt irrite tales oꝛdinatões. de scisma. c. j. hz
tñ distinctõez pmissam. dicũt etiã Boff. et
Ho. q coacti vt a talibꝫ reciperẽt oꝛdines ex
metu q̃ pōt cadere i ꝓstãtẽ viz nõ idigẽt di/
spẽsatõe. z magz placz. vel eps poterit dispẽ
sare. hodie tñ ista hñt magnã modificatoz
ex ꝓstitutõe ꝓcil. ꝓstãtien. vt. s. Excõicatio

viij. §. iij. & iō nō icurrit hec irregularitas nisi q̄ ad illos q̄s tenemur euitare p̄ dictā p̄stitutōz. nō q̄ ad alios.

31 ¶ Octauo incurrit cū q̄s recipit ordies ab eo q̄ renūciauit ep̄atui: sic distiguēdo. q̄ si resignauit solū loco & nō dignitati. q̄ sic remanet ep̄us: si de licētia pp̄ij ep̄i q̄s ab eo recepit ordines nō ē irregularis. Si p̄o sine licētia pp̄ij plati sic irregularis ē. de or. ab epo q̄ resi. c. j. Si p̄o talis ep̄s resignauit ñ solū loco: sz etiā dignitati: tūc ordinat⁹ a tali cū licētia sui epi i mīoribꝫ ordinibꝫ nō ē irregularis. sz si sine licētia sui plati vel maiores ordines a tali suscepit sciēter vl̄ ex ignorantia crassa: sic irregularis ē & solus papa dispēsat Si aūt ex ignorātia p̄babili: sic etiā irregularis ē: sz ep̄s p̄t dispēsare. vt i. d. c. j. Et ex hoc ptz q̄ ep̄atus ē ordo i quo imp̄mit̄ character. q̄ vere p̄fert ordines & characterē ipsoz. q̄ nō reordinant̄: sed dispēsant̄ vt mīstrent.

32 ¶ Nono incurrit cū q̄s recipit ordies ab alieno epo sine licentia sui plati p̄m aliq̄s. & ordinator ē suspēsus p annū a collatōe oim ordinū. de tēpo. or. c. eos. li. vi. Intellige si ordinat⁹ erat cleric⁹: alit̄ nō icurrit. Itē itellige de anno p̄tinuo & integro. c. puida. de elec. li. vj. sz p̄m glo. i. d. c. eos. & Bo. lz ordiator sit suspēsus. ordinati tn̄ sic non sunt ipso iure irregulares: sz sunt suspēdēdi. p. c. q̄ trāslatōz. & ibi. Idē tenet do. An. de tēpo. or. & si celebrēt añq̄z suspēdāt: nō efficiūt irregulares. & h̄ seq̄t Jo. Bual. Buil. & magis placet. lz grauit̄ peccēt celebrādo añq̄z eoz p̄lati habeat ratā talē ordinatōz. vt nō. i. d. c. eos. Fallit h̄ q̄n plati sunt suspēsi manifeste ppter alienoz ordinatōz. q̄ q̄diu sic sūt suspensi ei⁹ subditi p̄nt sine eoz licētia ab alienis vicinis epis ordinari. vt in. d. c. eos q̄. Et manifesti sunt vel p iuris euidētiā. q̄ pucti vel p̄fessi sunt i iudicio. aut q̄ manifeste ordinauerūt alienū. & nō solū p̄dicta locū h̄nt i epis: sed i abbatibꝫ & q̄buscūq̄z ordines p̄ferētibꝫ. Sz q̄ ad vltramōtanos ab epo cismōtano ordines suscipiētes sine licētia epi de cui⁹ dioceſi traxerūt originē: vl̄ cui⁹ dioceſi bñficiati sūt q̄ p̄stet p patētes lras cāz rōnabilē p tinētes q̄ ipsos nolit vel nō possit ordinare. Tene q̄ sunt suspēsi ipso iure tali suspēsiōe q̄ si celebrāt efficiunt̄ irregulares. nec poterūt a tali suspēsione absolui nisi a papa. vt in. c. j. de tēpo. or. li. vj. sz hec pena hz locū i q̄buscunq̄z ordinibꝫ receptis ab epo italico ab vltramōtano q̄cūq̄z p̄m cōez opi. i. d. c. j. sz nō h̄bit locū i italico ordiato ab vltramōtano epo: vt ibi tenet glo. Silt ñ h̄bit locū i existentibus ītra mōtes si ordinēt̄ ab italico epo: vt

¶ Quero q̄s p̄t dare p̄dictā licētiā (ibi nō. 33 accipiēdi ordies ab alieno epo? R. q̄ eps de cui⁹ dioceſi ē oriūd⁹ ordinād⁹ vl̄ eps i cui⁹ dioceſi bñficiū hz eccl̄iasticuz vel temporalitū. lz nō sit oriūd⁹ ibi Jtē epo agēte i remotis p̄t eā dare ei⁹ vicar⁹ generalis p̄ ipsū alibꝫ. sede epo vacante caplm dare p̄t. alij autē officiales epoz & etiā archidiaconi nō p̄nt. c. significasti. de of. arch. nec q̄cū q̄z alij iferiores plati religiosi vl̄ alij: nisi sint p papā p̄uilegiati. vl̄ p̄m Jo. an. nisi habeāt h̄ ex p̄scripta p̄suetudine. Religiosi tn̄ i p̄oratibꝫ ñ exēptis p suos p̄latos reputati p̄ores & eoz socij p̄nt dū ibi morāt̄ a locoz ordiarijs ordiari. licet nō sint ibidē oriūdi. c. cū null⁹. de tēpo. or. li. vj.

¶ Utz possit absoluere & dispensare cū ist̄ de 34 licētia missis eps cui mittunt̄ sic possz sui⁹ p/ pri⁹ plat⁹? R. q̄ sic. q̄ ois vident̄ p̄cessa sine q̄bꝫ ordiato ñ p̄t exp̄diri. c. p̄terea. de of. de

¶ Decio incurrit cū q̄s ordies recipit ex (le. 35 tra tpa statuta. di. lxxv. c. vl. de tēpo. or. c. ij. & c. cū q̄dā. & c. p̄sultatōi. Jnnoc. tn̄ credit & Jo. q̄ nō sunt ipso iure suspēsi ab ordine suscepto: sz debēt suspēdi. ar. c. lras. i fi. de tē. or & sic exponūt dictū. c. cū q̄dā. ibi debes experte reddere. s. p sniaz. d. An. i. c. lras. ō tem. or. tenet q̄ ordinat⁹ e suspensus ipso iure. sed ordinātes sunt suspendēdi. et h̄ est ver⁹. vt pz i. c. ij. de tem. ordi. Cōcedit tn̄ epis dispēsatio i suscep tis vt mīstrēt. i. d. c. p̄sultatōi. sed p̄m Rodo. nō potent dispensare i suscipiendis: cū ibi nō dicat̄ nisi de susceptis. Non tn̄ ille eps q̄ ordiauit potent dispensare: sed ei⁹ succesor p̄m. d. An. i. d. c. p̄sultationi

¶ Undecimo incurrit cuz q̄s p saltū p̄mot⁹ 36 admīstrati ordine supiori p̄m Host. in summa. & solus papa dispensabit. sed Archid. i c. sollicitudo. li. di. tenet. q̄ talis nō ē suspēsus nisi sicut ille q̄ est i mortali: sed est suspendēdus. & ideo si celebrat anteq̄z suppleatur omissum peccat mortaliter. sed nō efficit̄ irregularis. & est verius. vt in. d. c. patet

¶ Sed nūquid suscipit characterē ordinis 37 supioris talis? R. q̄ sic p̄m cōiter theo. & verius. Fallit hoc in epo q̄ nisi sit sacerdos nō suscipit characterē epalē: p̄m Ray. sed ver⁹ credo q̄ suscipiat characterē: sed nō executionē si nō est sacerdos. c. ex lris. de excess. p̄la. sz si ē sacerdos lz nō habuerit aliquē aliorū ordinū etiā suscipit executōez. q̄ p̄t p̄ferre oēs ordies p̄ter illū quē nō hz. j. q. j. c. gra. & q. vij. dalbertū. lz peccat mortaliter Et si daret

illū ordinē quē nō hz ĩcideret ĩ pnā. dē q̄ ĩ sequenti. §. dicē. Et ille nō esset ordinatus.

38 ¶Duodecio ĩcurrit cū q̄s admīstrat ĩ ordie quē nō hz. vt ĩ. c. j. r. ij. dē de. non or. mi. Et no. q̄ p̄dicta pena locū hz si exercet aliq̄d de putatū certo ordini tāq̄ ĩ officio ꝓstitutus: puta diacon⁹ legit euangeliū vt diaconus. Subdiacon⁹ epl'az vt subdiacon⁹ r hmōi sec⁹ si legeret nō tanq̄ ĩ tali officio. sic si monial' legit euāgeliū ĩ matutino. xxvij. q. j. di aconissā. ĩ glo. r dic⁹ deficiēte subdiacono ĩ solēnitatib⁹ indut⁹ sine manipulo cātat epl'az vt nō. ĩ. c. vt quisquis p̄b⁹. de vi. r ho. de. q̄ nō ē irregularis ſm Hos. r Inn. ibicē. Pa. ꝯ ho ĩ. c. vt q̄squis. de vi. r ho. de. tenet q̄ non effugit irregularitatē si cū vestib⁹ sicꝫ cātat epl'am vel euāgeliū. sec⁹ si sine vestib⁹ cātat epl'am. q̄ licet. facit qđ nō. xcij. ri. nō liceat r magꝫ placet. q̄ hec opi. ē verissima si sic indut⁹ admīstrat calicē diacono vel p̄sb⁹: qđ ē ꝓpriū officiū subdiaconi: r p̄cipal' actus ordinis tal'. r opi. Ho. r Inno. dz intelligi q̄n solū cātat epl'am etiā cū dalmatica. sz si ne manipulo r sine oblatōe calicꝭ diacono. sz vt simplex clericꝰ. Et cū talib⁹ sic admini strātib⁹ ĩ ordinib⁹ nō suscept⁹ vt dictū ē nō licere: nō dispēsat nisi papa ſm Ho. r Bof. vt ad maiores ascēdat: sz si suscept⁹ poterit eꝑs dispēsare. Ber. ꝯ ho ĩ. c. ex lris. de de. ñ or. mi. tenet q̄ eꝑs p̄t dispēsare etiā vt ad maiores ascēdat. Sz tene p̄mū ſm Pa. ĩ. c. q̄nto de ꝓsue. ri. d. c. ij. limita etiā p̄dicta vera ĩ exercētib⁹ actū putatū ordini sacro ꝫ Tho. ĩ. iiij. di. xiij. Officia q̄ttuor ordinū minorū exerceri licite pōt a nō ordiatis. Jtē q̄ tale q̄d exerceat nō ex ludo seu ioco. qz sz pccz mortalit'. nō tñ erit irregl'aris. xv. q. j. illa. ĩ fi. qz volūtas r ꝓpositū maleficia distinguit c. cū volūtate. de sen. ex. Hoc seq̄t Ho. Jtē q̄ nō sit mere laic⁹. qz ſm Dir. li. iij. ti. vij. nō ĩcurreret irregl'aritatē mere laic⁹ admīstrās ĩ aliq̄ ordie. r placz. q̄uis Cal. ĩ. c. ij. de cle. ex. mi. teneat ꝫriū. Jtē q̄ h̄ nō faciat ignorāt qz si pbabilit' credebat se ordiatū ñ erit irre

39 ¶Sed pone q̄ q̄s ĩ ordinatōne (gularis. sua omisit aliq̄d qđ certuz ē nō ec de sba: sed tñ dz suppleri. nūq̄d si añq̄ suppleat admīstrat ĩ tali ordie erit irregl'arꝭ. R. q̄ ñ. Nā lz nō debeat mīstrare donec fuerit supplet⁹ qđ est omiss⁹. vt ĩ. c. j. de sa. nō ite. Tñ qz ista suspēsio nō ē ꝓpter delictū suū. ĩō pccat mortalit' añ supplet⁹ mīstrādo: sz nō est irregularis. Facit qđ no. Pa. ĩ. c. si celebrat. de cle. ex cō. mi. de vicario cozpe mīstrante q̄ nō efficit irregularꝭ ſm eū. Quidā tñ tenēt q̄ ē irregularis. sz nō credo vez. qz nullo iure p̄batur.

¶Terciodecimo incurrit irregl'aritas qñ ex- 40
cōicat⁹. interdict⁹ vel suspēsus q̄s existēs celebrat: vel facit aliq̄d attributuz certo ordini ecc̄lie a stico etiā mioꝛi: puta accolitat⁹. exorciste r hmōi ſm cōem opi. vt no. Host. r Jo. an. r P a. ĩ. c. ij. de cle. ex. mi. r dispēsat solū p papā. vt ĩ. c. j. de re. iu. li. vj. r ĩ. c. j. de sen. ex. li. vj. sec⁹ si attēdat aliq̄d exercibile etiā p laicos. vt qz cātat requiē eternā vel ꝓsum psalmi r hmōi. qz lz grauit' pccz nō euitādo cōi onē sibi interdictā. tñ nō efficit irregularis. vt ĩ. c. tāta. de excess. pla. nisi q̄s audiret diuina auctorizādo. vt qz epus facit corā se celebrari. qz tūc irregularis efficit. sec⁹ si audiret nō auctorizādo. vt vult glo. ĩ de. ij. de p̄uil. r Pa. ĩ. c. illud. de cle. ex. mi. Et ita intelligit Jo. an. q̄ dicit q̄ celebrās r ꝯcelebrās exponit. s. auctorizādo q̄ efficit irregularis.

¶Sz q̄d si ignorat se excōicatū. īterdictū vl' 41
suspēsum. R. Rodo. q̄ si ē ignorātia ꝓbabilis facti. puta qz miserat ꝓcuratorē. q̄ tñ ꝓcurator nō ꝓparuit. r sic fuit excōicat⁹: sic excusat. nec efficit irregularis celebrando añq̄ sciat. sec⁹ si ignorauit crasse. puta qz citatus noluit ꝓparere. r sic fuit excōicat⁹. qz ñ excusat ab irregularitate. r sic itellige. c. aplice. dē cle. ex. mi. Idē Ro. dicit de eo q̄ ꝓbabilit' dubitat de excōicatiōe. puta qz ꝓscius de culpa quā fecit existimat se fuisse excōicatuz. qz si fuit r celebrauit irregularis ē. Jtē dicit Pa. ĩ. d. c. illud. q̄ hñs noticiā excōicatiōis p solā famā si nō abstinet irregularis ē: si mōverū ꝓcerit postea. Sz aduerte ſm glo. ĩ. d. c. illud. q̄ dicta paucoꝛ nō faciūt famā. de accu. c. inq̄sitōis. nec tenet credere licet dicat ei ab aliquib⁹. xj. q. iij. nō solū ille. Qđ verū ē nisi ex ꝓscientia culpe vel dictis plurīū insurgeret notabile dubiū. qz sic nō effugeret irregularitatem nō abstinendo.

¶Sed q̄d si iudex dicat. suspēdo te ab offi- 42
cio vel bñficio. R. Pa. ĩ. c. latores. de de. ex. mi. Boff. ĩ. c. q̄nto. de mgris. dicit nō valere talē sniam rōne incertitudis. l. iij. C. de sentē tijs q̄ si. cer. quā. d. An. dicit. Aut ꝓstat de intētōe. r sic seruat aut nō ꝓstat: r sic tut⁹ est abstinere ab vtroq̄: tñ si nō abstinet: nō efficit irregularis. Et h̄ tenet Pa. ibidē dicēs Nā licet snia iniusta liget. tñ h̄ dz intelligi vez q̄n de ea apparet. sz hic nō appet an ab officio vel a bñficio voluit suspēdere. Et ĩō nō efficit irregularis ipsam nō seruās.

¶Utz excōicat⁹ mioꝛi excōicatōe sit irregu- 43

laris si celebrat. ff. Pa. i. c. si celebrat. de cle. ex. mi. q nō. q2 pōt exercere q̄ sunt iurisditō nis z ꝓferre sacra. z collatio tenet et hz suuz effectū. tm̄ peccat mortaliť sciēter h̄ facēdo z sine necessitate. Rō aūt q̄re nō efficiť irregularis ē. q2 excōicatio minor nō inducit suspēsionē ordinū vel officij. sed tm̄ ꝑuat ꝑticipationē sacramentoz. vt i. d. c. si celebrat.

44 ¶ Utz omis suspensus celebrās sit irregularis. vide. j. Suspensio. iij.

45 ¶ Decio q̄rto icurrit irregularitas rōe crimis vt. xxv. dist. c. ꝑmū. z. xlviij. di. c. qm̄. z. j. q. vij. si q̄s omnē. sed distingue vt nō. i. c. ex te nore. de tem. or. z. s. dixi Crimen. §. iij.

46 ¶ Quis aūt pōt dispensare in hac irregularitate: vide. s. Dispensatio. §. v.

47 ¶ Quito decimo icurrit irregularitas ex bigamia. vt extra de biga. p totuz. z de h̄ z q̄s pōt dispensare: vide. s. Bigamia. §. viij. cū se.

48 ¶ Sexto decimo incurrit cum q̄s i sacris exist̄s ꝭ hit matrimoniū: dic vt. s. Bigamia. §.

49 ¶ Decioseptio icurrit p solēnē pniaz fa (ix. ctā. l. di. ex penitētibz. pōt tm̄ eps dispēsare in minoribz ordinibz ꝓpter necessitatē ecclesie l. d'. s. placuit. In maioribz aūt sol9 papa. l. di. x penitētibz. z. lj. di. q̄ i aliq̄. Dicit tm̄ Jnno. z Hos. q h̄ nō seruat curia. z sic videť q hodie nō habeat locum hec irregularitas.

50 ¶ Decio octauo icurrit cuz q̄s celebrat i loco interdicto. vt i. c. is q̄. de sen. ex. lib. vj. z a solo papa dispensať. de q̄. s. Interdictū. viij. §. j. vel sup altari enormiť fracto. vt. j. Missa.

51 ¶ Decionono incurrit vicio ad/ (§. xxxvj. uenīēte ī corpe siue a ꝓposito siue a casu: de quo dic vt. s. Corpore vitiatus.

52 ¶ Uigesimo icurrit rōe illegitimitatis. vt i. c. j. de fi. ꝑ. z i. c. is q̄. eo. ti. li. vj. verē q ī mioribz ordinibz pōt eps dispēsare. sed ad sacros ordies nō pōt cū eis dispēsare nisi papa. vt i d. c. j. Sz si efficiant religiosi: pōt ꝓmoueri de iure cōi ad oēs ordies etiā sacros. vt i. d.

53 ¶ Quid si illegitimatō sit secreta: ita (c. j. q solū ipse illegitim9 eā scit: ff. fm Dir. i ti. de fi. ꝑ. q peccauit mortaliť si se ordiari fecit. c. fi. de tē. or. nec credo deberat vti susceptis sine

54 ¶ Quō q̄s dicať illegitimus (dispensatōe. vide. s. Filius. p totum.

55 ¶ Uigesimo ꝓmo icurrit cuz q̄s adult9 vsq̄z ad egritudinē differt baptismū accipe. lviij. di. c. si q̄s. z h̄ verē nisi postea el9 studiū et fides ꝓbabiliť fuerit. aut hoim rarit as exegerit. alis nō pōt ordiari sine dispēsatōe papē. ar. ꝑfati. c. nec p baptismū tollit hec irregularitas: vt dicit gl. ibidē. q2 idē nō pōt parere ob ligatōz z liberatōz. ff. de sol. l. q̄ hoiez. §. vlt. et hoc ē. q2 eccl'ia ꝑsumit q nō ex volūtate sz ex necessitate baptizať. vt i. d. c. si q̄s

¶ Uigesimo sexto incurrit si religiosus clau/ 56
strū egredit ad audiendū leges vel phisicā: si añ duos menses nō fuerit reuersus. et sol9 papa dispensat i hac. c. vl. ne de. vel mo.

¶ Uigesimo tercio icurrit irregularitatē q̄li/ 57
ter ep̄us. p̄bz aut diaconus: q̄ pter tu iuste excōicatōis habet recursum ad impatorē. et a solo papa dispēsabiť. xxj. q. vl. c. pe. et i. c. si q̄s ep̄s. xxiij. q. vl. ampliať ad oēs q̄ sunt sb̄ ecclesiastica regula ꝑdicta irregularitas. sed nō ipli iure sicut i ꝓdictis. De hac materia vide. j. Ordo. iij. per totum.

Irregularitas quō tolliť. ff. y tribz modis. Prio p baptismū tollit oīs irregularitas ꝭcta añ baptismū cuz pctō fm Arch. xxvj di. c. deinde. z Pa. i. c. gaudem9 de diuor. z etiaz illa q̄ venit ex seqla pctī sicē infamia Jtē is irregularitas homicidij siue fuerit cū pctō siue nō. Facit p hoc. c. si q̄s vi duā. l. di. z. c. j. z. c. si q̄s post. lj. di. irregularitas ꝙo bigamie ꝓpter defectū sacri nō tollit. xxvj. dis. acutis. z d. c. deinde. z hec est cōior opi. lz alij tenuerit q nulla irregularitas deleať p baptismū. vt fuit Ri. de mediauilla. i. ij. q̄ li. q. xx. Alij ꝙo tenēt q illa irregularitas q̄ ꝓuenit i homicidio sine pctō non deleť. vt no. Pa. i. d. c. gaudem9. lz tu tenes qđ dixi. s. baptism9. vij. §. iij. q2 ꝙior ē. vt pz i. d. iuribz.

¶ Sexto tollit p religiōis igressuz. vt no. gl. i. c. ij. de apos. lz nō ois fm ꝑdictā glo. sed ea solū q̄ nō ꝓuenit ex delicto ꝓprio. vt i. c. j. de fi. ꝑ. ita q pōt ꝓmoueri ad ordines sine dispēsatōe: lz nō ad dignitatē vel ꝓlatōz sine dispēsatōe. vt. c. fi. de fi. ꝑ. z Jo. i. c. ij. d apostata. z sic dicit intelligendā auť. de mona. i ꝓn. vbi dr q religiōis igressus oēm tollit irregularitatē. sed tu dic fm Pa. i. d. c. ij. q ñ tollit nisi tm̄ illā de q̄ est i iure expssum q tollať inducit bñ facilioꝛē dispensationē.

¶ Tercio tollit p dispensatōz papē. vñ i oī irregularitate pōt dispēsare: cū oīs irregularitas sit de iure positiuo. ij. q. vij. item daniel. et tenet Jnno. de renū. c. nisi. i ꝙo irregularitas z h̄ cōiť teneť. Epi aūt quō pñt dispēsare dicū ē. z habes. s. Dispēsatio. §. v.

Irrisio vide. s. Interrogatio. in filiabz supbie. z. s. derisio.

Ironia vide Hironia p. h.

Strio vide Histrio per .h.

Judeus dr ille q̄ ad lit/ terā legē mosai cā seq̄t tenēdo circūcidēdo: ⁊ alia le galia faciēdo ad lr̄az. Jō xp̄iani qui nimis adherēt lr̄e iudaizare dicūt. de sa. vnc. c. vni co. §. pe. qđ facere n̄ debēt. v. di. §. j. ⁊ vj. di. § pe. de cele. miss. c. cū Marthe. §. ceteꝝ. de pnīti.

1 ¶Que sunt q̄ phibēt iudeis indi (trāslato. recte ab eccl̄ia q̄ xp̄iani nō debēt tolerare: R. xvij. Primo ne habeāt cōionē assiduā xp̄ia noꝝ: maxie simpliciū. vñ xp̄iani nō debēt co medere cū eis. nec habitare. nec eos ad sua pduuia recipe. xxiij. q. j. null⁹. et. c. oēs. dicit tñ Hug. i. d. c. oēs. q̄ si cibos nō discernūt ꝝ comedere cū eis. ſz vbi cibos discernūt: nllo mō ꝝ. Eoꝝ q̄z azima xp̄ianis ē phibitū co medere. qr̄ ē cibꝫ discret⁹ ab eis. q̄ ihibēt i. d. c. oēs. Et cleric⁹ ꝫriū faciēs dz̄ deponi ⁊ laic⁹ excōicari. d. c. nullus. Rodo. tñ tenet q̄ i ne cessitate liceret comedere. qđ verū credo nō vt azima sz vt panē. Et nō q̄ cōio in merci/ monijs cū iudeis nō phibēt nisi aliq̄n in pe nā. vt i. c. p⁹ miserabilē. de vsur. ſz solū nimia familiaritas. vt i. d. c. null⁹. ⁊ c. ad hec. dō iu deis. cū silibꝫ. vñ admonit⁹ nolēs abstinere ab eoꝝ nimia familiaritate peccaꝝ mortal⁹

2 ¶Sz q̄rit vtꝝ liceat xp̄ianis eis seruire: R. Pa. i. d. c. ad hec. Do. voluit q̄ sic extra do mū: ſz i domo nō. c. iudei. e. ſz Pa. ⁊ melius dicit. q̄ nec extra domū assidue. cū tex. ibi n̄ faciat mētōz de domo. ⁊ iō phibēt assidua fa miliaritas et ꝓtinua ꝙuersatio tā i domo q̄z extra domū. ꝓpterea xp̄iani in familiari seu assiduo seruitio iudeoꝝ eē nō debēt. Intelli/ ge q̄n pſone iudeoꝝ iterſunt. secꝰ eēt si edifi/ ciū edificēt ad vtilitatē iudeoꝝ mercede cō stituta ⁊ hmōi. vel laborent agros. Facit. d.

3 ¶Utꝝ xp̄ianus possit habere ser (c. nullus. uū iudeum: R. q̄ sic. vt i. c. ⁊ si iudeos. e. ti. xxiij. q. viij. c. dispar. nō tamen debet cum eo morari: ita q̄ eum habeat familiarē. xxviij. q. j. sepe. ⁊ c. nullus. ⁊ c. omnes

4 ¶Utꝝ liceat mulieribꝫ xp̄ianis nutrire fili/ os iudeoꝝ: R. Pa. i. d. c. ad hec. ⁊ glo. ⁊ Jo. an. ⁊ d. Ant. tenēt q̄ nō: neq̄z in domo neq̄z extra domū. Sed. d. Lar. dicit q̄ solū phi bent i domo ꝓpter tex. ꝓfati. c. ad hec. q̄ dicit in domo. sed ego dico etiā extra domū nō li/ cere q̄n nimia familiaritas ⁊ conuersatio ex hoc contrahit. alꝫ extra domū nō est phibi tum. ar. d. c. nullus. iūcto isto. c. ad hec

¶Sed nōne eps poterit dispēsare vt etiā in 5
domo nutriāt: R. Pa. in. d. c. ad hec. q̄ nō. ⁊ ita ꝓsuluit. d. Lar. qr̄ ista phibitio ē i ho/

¶Utrū iudeus possit habere (noꝝ fidei. 6
christianū ascriptīciū vel originariuꝫ: R. q̄ sic. vt i. c. multoꝝ. eo. ti. sed seruū nullo mō:

¶Scđo nō debēt mederi xp̄ianis (vt ibidē 7
vñ i. d. c. nullus. ⁊ c. omnes. phibetur chri/ stianis ne in suis infirmitatibꝫ iudeos ad/ uocent. neq̄z medicinas ab eis recipiant. di cit tamē glo. in. d. c. nullus. q̄ medicinalia pñt xp̄iani a iudeis emere. et postea ꝑpara/ re ea. sed nō medicinas ꝑparatas.

¶Tercio phibēt ne cuꝫ xp̄ianis balneent in 8
vno balneo simul. d. c. null⁹. Supradicta oīa phibent laicis sub excōmunicatōis pe na. clericis vo sub pena depositionis. ⁊ sic pec cāt mortaliter cōtra facientes. limitarē tamē de medico veꝝ nisi i casu necessitatis qñ ali/ um hr̄e nō posset. qr̄ necessitas facit licituꝫ qđ alꝫ nō est. c. ꝓsiliū. i fi. de obser. ieiu. Hoc idē tenet Hug. ⁊ silr̄ est dicendū quādo licꝫ habeat aliū medicū: sed nō sufficienter.

¶Quarto ne iudei ex testamento xp̄iani ali 9
quid capiāt. C. de iudeis. l. j. Itē nō pōt ali/ quis xp̄ianus aliq̄d ꝓgregationi iudeoruꝫ vel iudeo aut pagano i testamēto relinque/ re. ⁊ si fecerit: etiā post mortez anathema in dicabit. xxiij. q. ij. sane. el. ij. nisi legaret in/ tellige extreme necessitati alicuius.

¶Quinto ne pcedāt i publico sine habitu di 10
stincto vl̄ signo q̄ discernāt a xp̄ianis. vt i. c. i nōnullis. eo. ti. ⁊ hoc verū taꝫ in masculis q̄z i femis. ⁊ debet esse patēs signū. nō sb pli/ ca vel mātello fm doc. i. d. c. in nōnullis.

¶Sexto phibēt eis ne nouas sinagogas eri 11
gant. vt i. c. ꝓsuluit. eo. ti. pñt tñ antiqs ree dificare: vl̄ ruinosas resarcire. ita tñ q̄ noua edificatio nō pdat antiquā formā. qr̄ vbi/ cūq̄z mutat̄ pistina forma. vt puta qr̄ fit pci osi⁹ vel magis amplū: tūc dr̄ nouū edificiū ⁊ cadit sub phibitiōe noui edificij. vt pbat ex tex. isti⁹. c. ꝓsuluit. Facit qđ i silī nō. i glo. i. c. admonere. xxxiij. q. ij. ⁊ in. c. pbr̄. lxxxij. di. q̄ vult q̄ sagimie ꝛz vti ill' diebꝫ q̄bꝫ vti/ mur ouis ⁊ caseo. ꝛz nō liceat vti carnibꝫ q̄ sit mutata forma. ⁊ ꝓ ꝓsequs rei sba. ⁊ etiaꝫ facit qđ nō. i. c. cū cām. de testi. i ꝛbo i tpe. ⁊ glo. in. l. iulianus. §. sed ⁊ si q̄s. ff. ad exhi.

¶Sed q̄d si antiq̄ sinagoga ex toto corruit 12
⁊ fundit⁹: R. Pa. i. d. c. ꝓsuluit. q̄ nō pote/ rūt reedificare. qr̄ eēt nouū facere: exq̄ fūdit⁹ est destructa. Facit ad hoc qđ legit et nō. i. l. inter stipulantē. §. sacrā. ff. de ver. obli. vide

vnā glo. i silī i. c. iij. ō iure patro. Et nō q si nouas sinagogas erigere psumpserit. i q̄nq̄ gita librꝫ auri sunt puniēdi. C. de iude. l. hac

13 ¶Septimo ñ pñt pfici alicui pu (victura blico officio inter xp̄ianos. nec ad aliquā dignitatē vel misteriū. vt i. c. cū sit. et. c. pe. eo. z xvij. q. iij. pstituit. z. d. c. null⁹. vñ in. l. fi. C. de iude. dr. q nullū honorē. nullaz dignitatē. nullā pēminētiā inter xp̄ianos pñt habere. intellige de nouo. sec⁹ esset i antiqua. q̄a tolerat. z p istā. l. infert Bart. q nō pñt doctorari: cū sit dignitas z pēminētia doctoratus. nec ob. l. generaliter. §. fi. ff. de vecurio. q̄ pmittit iudeos pmoueri ad dignitates. qz intelligit inter seipsos iudeos: non inter xp̄ianos. Vñ infert Pa. i. c. ex spāli. eo. ti. q eti/am omne pmerciū p qđ xp̄ianis aliqđ gra/uamē posset ingeri ē phibitū iudeis z paganis. z iō licz vēdat eis reddit⁹ regal⁹ z possint illud emere. vt i. d. c. ex spāli. tñ collectio nō poterit p ipsos fieri sz p xp̄ianos. qz sic colligēdo posset iude⁹ pmittere fraudes. et tenet dare paupib⁹ q̄cq̄d lucrat⁹ ē ex tali officio. vt i. d. c. cū sit. z hoc fm puidentiā epi.

14 ¶Octauo phibet ne i triduo añ pascha z maxime i die veneris sancta ostia vel fenestras apertas teneant: aut i publicū exeant. extra eo. ti. qz super his. z in. c. nonnullis.

15 ¶Nono ne decimas p̄diales retineant: sz vt eccl̄ie soluant. de decimis. c. de terris.

16 ¶Decimo ne testimoniū dicāt ꝯ xp̄ianū. de testi. iudei. imo repellunt ab oib⁹ actib⁹ legitimis. ij. q. vij. alienū. z hꝫ vez nisi i casu heresis si q̄s ad eos reuerteret. tūc p testib⁹ admittūt. vt i. c. ꝯ xp̄ianos. de here. li. vj. sz bñ cogūt xp̄ianū ꝯ eos testimoniū dicentē ad/

17 ¶Undecimo nō pñt (mittere. i. d. c. iudei. ꝓuenire xp̄ianū apud iudeū: sed bñ apō iudices xp̄ianos arbitrꝫ i cā ciuili tñ pñt eligere iudeū. vt. C. de iudeis. l. iudei. sñia tñ dz exeq̄ p ordinariū xp̄ianū iudicem: vt ibi

18 ¶Duodecio ne emāt puū xp̄ianū vel ñ xp̄ianū si mō vult baptizari. c. j. z. c. vl. e. ti. Vñ si iude⁹ emit xp̄ianū seruū vel q̄litercūq̄ acq̄rat: statim efficit liber nullo p̄cio dato. liij di. mācipia. Si ꝯ puū ñ xp̄ianū emit p sibi fuiēdo: tūc volūtate patefacta q vult effici xp̄ian⁹ stati vendicat sibi libertatē nullo dato p̄cio. c. fraternitatē. liij. dis. si aūt talē ñ xp̄ianū emit nō p sibi seruiēdo sed cā mercimonij. tūc si fuit exposit⁹ ad vēdendū infra tres mēses q̄ ceperūt currere a die emptōnis fm Host. i. d. c. fi. vel fm Jo. an. et Pa. i. c. j. eo. a die q̄ petijt xp̄ianitatē: tunc nō liberat ab ei⁹ seruitute: nisi dent iudeo. xij. solidi p quolibet bono seruo. q̄ solidi debēt esse aurei fm Vincen. Boff. z Pa. quoz. lxxij. faciūt vnā libraz auri. C. de suscep. ppo. z archa. l. q̄tienscūq̄z certa summa solidoz. et videt sentire gl. i. l. q̄cūq̄z. C. de ser. fu. z p ista opinioe facit glo. C. de fal. mo. l. si q̄s numos. sed fm Bar. z Host. i. d. c. fi. da bunt de moneta q̄ ē i vsu i illo loco. arg. ff. de le. iij. l. numis. et. ff. de leg. j. l. si seru⁹ pluriū. §. si numerus. z magis placet. Et aduerte q dicit p seruo bono. ergo de falcabit si ille nō ē ita bonus. qz ibi bonus accipit p optimo fm Pa. i. d. c. j. si ꝯo nō exposuit venalē infra dictos tres mēses: tūc statim liberat nullo p̄cio dato. d. c. fi.

¶Utrꝫ ꝯna cul⁹. i. nat⁹ ex ancilla iudei si vult 19
effici xp̄ian⁹ liberet silr: R. q sic nullo dato p̄cio. l. ꝺco nobis. C. de epi. z cle. §. vl.

¶Sed q̄d si aliq̄s talē emat q̄ cā mercimo/ 20
nij fuerat empt⁹ a iudeo: R. q nō efficiet ei⁹ seru⁹: sz restituet ei p̄ciū. xij. solidoz. z erit oīno a seruitute liberat⁹. insti. de noxa. ac.

¶Sed pone q nō habet p̄ciū: R. (§. dñs. 21
q si sit i manu iudei. puta q̄ nemo est xp̄ianus q̄ velit eū emere. tūc nihilominus liberabit. z statim queret p̄ciuz. ff. de manumiss. l. iiij. §. suis aūt. vel si nullo mō pt hꝫe: seruiat sibi p q̄nquēniū. vt no. gl. xxxvj. q. j. de rap. Si ꝯo sit i manu xp̄iani. tunc si alio mō hꝫe nō pt p̄ciū: seruiat ei tātū q fuit tū ꝓpēset cū p̄cio. et sic liberat. ff. de cap. l. i bello. hoc vez nisi p̄ciū fuisset datū p aia. z ñ aio repetēdi. ar ff. de neg. ge. l. nēsenni⁹. z. ff. de reli. z sum. fune. l. z si q̄s. §. idē labro ait.

¶Terciodecio ne vsuras exigāt: sed exactas 22
restituāt. vt i. c. post miserabilē. de vsur. pñt ꝓpelli ad hoc p p̄cipes z debēt. vt i. d. c. qđ si nō faciūt debēt ꝓpelli p iudicē eccl̄iasticum cēsura eccl̄iastica. vt dicit Host. z Jo. an. i nouella. i. d. c. post miserabilē. Facit. c. postulasti. de iudeis. z qđ ibi nō. Vñ p̄cipes terraz peccant moraliter nō cogēdo eos ad restituendū vsuras. z silr xp̄iani si ipsis nō restituentibus monerent ne cū eis haberēt cōmertiū si post monitionē eis factā cōmerciū cum eis haberent. vt in. d. c. post miserabilē z. c. quanto. de iudeis.

¶Quartodecio ne intendāt ꝯ catholicā fidē 23
q̄cq̄z derestabile: sicut ē q̄ nutrices xp̄iane p/ ducāt lac i latrinas postq̄z susceperūt corpus xp̄i. vt in. c. z si iudeos. eodem. z hmōi.

¶Quitodecio ne quēq̄z q̄ nō ē sue nationis 24
aut secte psumāt circūcidere etiā si sit eoruz seruus. vt. l. vnica. C. ne xp̄ianū man. et ibi

ē eis ꝑna capitalis .i. ꝑpetui exilij q̄ dicit capitalis. vt. ff. de ꝑnis. l. rei capitalis Aliqñ dr̄ moꝛs naturalis. vt ibidem. ī ꝑncꝛ.

25 ¶Sexto decimo ne iudeus xp̄iaña ī vxoꝛē accipiat. l. ne q̄s. C. de iudeis. quod si fecerit crimine adulterij punietur. vt ibidem

26 ¶Septiodecimo ne fidē catholicaꝫ impugnet puerso dogmate. aliter ꝑna sanguinis punit. vt ī. d. l. hac victura in omne euum.

27 ¶Utr̄ eccl̃ia possit punire iudeos ⁊ pagaños si delinquūt: R. q̄ sic: si delinquūt cōtra legē naturalē. q̄ illā oēs recipiunt. Item iudeos si agāt cōtra legem veteris testamenti ſm Aug. de ancho. ī li. de potestate pape.

28 ¶Jtē nota ſm eūdē. q̄ iudei ꝑ papā ⁊ alios ꝓncipes q̄bo subdunt debēt cogi ad laborandū manibus ꝓpꝛijs. alis fiūt participes turpis lucri ⁊ peccatoꝝ q̄ faciunt. Nec ob. c. sic. de iudeis. vbi dr̄. q̄ nullus exigat coacta seruitia ab ipsis nisi ꝓsueta. q̄ illud intelligit de seruitijs ad vtilitatem dominoꝝ solū

29 ¶Jtē no. q̄ puniunt ꝑna ignis: q̄ñ aliquez ex suis q̄ vult xp̄ianus esse saꝛis aut alio furoꝛis genere intēgāt. vt. l. iudeis. C. de iude.

30 ¶Que ꝓhibent xp̄ianis facere ꝓtra iudeos: R. q̄ nouē. Primo q̄ violēter nō debēt cogi ad fidez. vt ī. c. sicut. de iudeis. de q̄ dicit. s. Baptiſm⁹. vj. §. xij. Scdo q̄ nō offendāt neq; ī ꝑsonis neq; ī bonis sine iudicio terre ne ptātis. d. c. sicut iudei. Tercio q̄ non ꝑdicant obseruare suas ꝓsuetudines ī suis festiuitatibꝫ: dūmō nihil faciāt ī oppꝛobriū xp̄ianoꝝ. xlv. di. q̄ sincera. ⁊ d. c. sicut iudei. ⁊ l. iudeis. C. de iudeis. Quarto q̄ nō exigātur coacta seruitia ab eis q̄ nō sunt ꝓsueti facere. d. c. sicut. de q̄ dicit. s. Baptiſm⁹. vj. § xij. Quīto q̄ non fodiant coꝝ sepulcra siue corpa humata obtētu pecunie. nec coꝝ cimiteria q̄ſq; mutilet vel uadat. d. c. sicut. et ꝫ faciētes xp̄iani sunt ꝑuādi officio ⁊ bñficio si sunt clerici. si laici excōicādi. vt ī. d. c. sicut Sexto q̄ nō debēt ī sabbatis coꝝ ad iudicium trahi. C. de iudeis. l. die sabbati. ⁊ d. c. sicut. Septio ne impediant sua ꝑ aput melioꝛ poterūt vēdere sic nec xp̄iani. C. de iude. l. neo. Octauo q̄ si ꝓuertant ad fidez nō spoliētur bonis iuste acq̄sitis. neq; debita successione. Et si ablata fuerint: ꝑcipiū potestatibꝫ coꝝ loco sub ꝑna excōicatōis. q̄ ea faciāt restituere. c. iudei. el. ij. e. ti. Ex quo infert ꝓa. q̄ nō ꝑdūt agnatiōz suā. vñ debēt succedere attinētibꝫ suis. ⁊ multoꝛ bona legitie acq̄sita. cuiꝰ ꝓtrariū existimant vulgares. q̄ erroneū ē. Nono q̄ nō ꝓhibeant ꝓuerti ad fidē ⁊ baptiſmū ſuſcipe. etiā si sunt serui xp̄ianoꝝ. arg. c. due sunt. xix. q. ij. remanebit tñ seruꝰ si ꝑ⁹ erat seruꝰ alicui⁹ xp̄iani: cū seruitus sit approbata a deo iure diuino. ciuili et canonico. xij. q. ij. si q̄z. vsq; ad. c. ecclesiaꝝ. dulcius tamē tractādus est q̄z alij serui qui nō sunt xp̄iani. ar. de ma. ⁊ obe. p tuas.

¶Utr̄ coꝝ filij sint baptizādi ipsis inuitis 31
vide. s. Baptiſmus. vj. §. xj.

¶Utrum ecclesia peccet ꝑmittendo iudeos 32
ritus suos obseruare: R. q̄ nō. q̄ nō approbat sed ꝑmittit. quod aūt ꝑmittimus nolētes ꝑcipimus. i. concedimus. quia malorū hoīm voluntatē ad plenum nō possumus ꝓhibere. xxxj. q. j. hac ratione.

¶Utrum pecunia ⁊ alijs blādimētis possi- 33
mus allicere iudeos et alios infideles ad fidē: R. glo. ī. c. debet hō. xxij. q. iij. q̄ sic. allegat. c. quod autē. xxij. q. vij. ⁊. c. qui sincera xlv. dist. Silr sub tali conditione ꝑt xp̄ianus aliquā ducere in vxoꝛez vt fiat xp̄iana. xxviij. q. j. caue. ⁊ sic in spūalibꝫ licite fit pactū vbi agit de ꝓuersiōe alicui⁹ ad fidē. et sic nō ob. j. q. ij. q̄ꝑio. q̄ illud est vēdere donū dei vel aliud spūale. Aliud est ꝓpter tpalia inducere ad spūalia. quia primū illicitum. de simo. p totū: sed nō scdz. vt ī iuribꝫ pallegatis. vñ Siluester dona ꝑmisit ꝓuertentibus. vt no. in. d. c. q̄ꝑio. et. c. q̄ꝑio. loquit de dono religionis quod pecunia mīme debet vendi. de quo vide Simonia. iij. §. vj.

¶Utrū bona vsurariorū iudeoꝝ possint ab- 34
aliquo vel dono vel exactōe vel rōne pene vl quocunq; alio titulo lucratiuo vel oneroso acceptari: R. q̄ sic: dūmō nihil ꝓtra iusticiam fiat. sed retineri an possint distingue. q̄ si sunt nō soluēdo: restituēda sunt nō ipsis: sed quibꝫ debēt ipsi Si ꝛō sunt soluēdo: dic vt. j. Restitutio. j. ī ỹ. vsurarius. §. xvij.

Judex quis potest esse: R. q̄ quilibet qui nō ꝓhibet. ar. c. cū apud. de spon. ⁊ l. mutus. ff. de ꝓcura.

¶Sed qui sunt qui ꝓhibent: R. q̄ surdus 1
mutus ⁊ perpetuo furiosus. impubes. femine. seruus. excōmunicatus Jtē ꝓsanguinei rei et inimici actoꝛis. vel alia causa suspecti. Jtez imperiti seu illitterati. de quibꝫ omitto breuitatis causa.

¶Utr̄ iudex vel ꝑlat⁹ malus peccet iudicā- 2
do subditos: R. ſm Ale. ī. iij. q̄ sic mortaliter de quo dic vt. s. Correctio. j. §. iiij.

¶Utr̄ iudex possit iudicare sine actoꝛe: R. 3
q̄ oꝛdinarie ꝓcedēdo nō. facit. c. si legimus

de accu. extraordinarie aūt sic. vt i inq̃sitōe et denūciatiōe. vt. s. Inq̃sitio et Denunciatio.

4 ¶Utr̃ iudex possit ꝓpellere ptes ad faciendū ꝓpositōz: R. q̃ si cā ē ciuil' q̃ nō. nec etiaz ꝓnceps ex ptāte ordinaria. l. j. ff. de no. ope. nū. tn̄ si lis ē lōga et intricata multū. ita q̃ de facili nō pt decidi iudex pōt ꝓpellere ptes ad ꝓordiā. text. videt iudicio meo i. c. placuit. ꝛc. dist. Dicit etiā Pa i Rica de treu. et pa. q̃ ad pacē bn̄ pōt et oz reducere ptes. et etiā cōpellere taz iudex sc̄laris q̃z eccl̄iastic⁹ respectu subditoꝝ suoꝝ. ꝛc. di. si q̃s. et tristatus. c. placuit. tenet etiā Bar. i. l. ꝓgruit. ff. de offi. pſi.

5 ¶Utr̃ iudex possit ꝓpellere ne potētiores vi et ꝓtumelijs afficiāt viliores: R. q̃ sic. et tenet. l. illicitas. §. ne potētiores. ff. de offi. pſi.

6 ¶Utr̃ iudex teneat et possit compellere aduersariū ad pstandū cautionē de nō offendēdo nec actorē nec suos quādo talis verisilr timens implorat eius officiū: R. q̃ sic. vt i d. §. ne potentiores. et ibi p Barto. et bonus text. in. l. denūciamus. C. de his qui ad ec. cōfu. et ibi p Ly. Facit text. i. c. de bn̄dicto. xxij. q. j. et in. c. litteras. in fi. de resti. spo.

7 ¶Utr̃ iudex teneat ex necessitate officij purgare ꝓuinciā malis hoibz: R. q̃ sic. text. ēi. l. iij. et l. congruit. ff. de offi. pſi. ꝓpter qd̄ dicit Bal. i. l. gall⁹. ff. de li. et posthu. et Raphael et Jmo. q̃ licz statutū ciuitatis dicat q̃ pt punire. q̃ ly ꝑbū pōt: importat necessitatē. d. l. gallus. i ꝓn. Et iō si non facit teneť de negligētia. Facit qd̄ no. Bal. et Ang. i. l. mācipia. C. de ser. fu. debet ergo iudex delicta inquirere aliter tenebit̄ i sindicatu. Et hoc vez i iudice q̃ hz mer̄ imperiū. l. imperiū. i ꝓn. et quod ibi no. Bar. et in. l. iubere cauere. ff. de iurisd. om. iu. et in. l. j. ff. de offi. ei⁹ cui man. est iu.

8 ¶Utr̃ iudex possit aliq̃d petere ꝓ labore in iudicādo: R. q̃ de iure canōico iudex ordinari⁹ vel delegat⁹ eccl̄iastic⁹ nihil pōt petere. vt i c. cū ab omi. de vi. et ho. cle. et c. statutū. de rescrip. li. vj. et licet loquat̄ d̄ delegato. tn̄ idē tenet̄ i. d. c. cū ab omi. et ꝓ Pa. et Jo. an. et ceteros. de ordinario ē etiā glo. i. c. nō licz. xj. q. iij. De iure ꝛo ciuili ordinari⁹ secular̄ petit sportulas solū. nec aliud pōt petere. iij. q. iij. offerat̄. q̃ sportule sunt munera a lege nō diffinita. vt i auť. generaliť. C. de epi. et cle. Delegat⁹ ꝛo etiā a ꝓncipe nō habet nisi duos aureos i ꝓncipio et duos i fine: qn̄ cā excedit centū aureos. q̃ si nō excedit nihil habebit. in auť. de iudi. §. ne aūt labor. no. glo. i. d. c. cū ab oi. Excipiunť esculēta et poculēta. i. comestibilia et potabilia: si sunt talis q̃litatis q̃ i paucis diebz possint ꝓsumi sm Arch. et glo. i. d. c. statutū. et sint ex mera liberalitate oblata. q̃z sic pōt ab omibz recipi. Alia aūt omia etiā si sit vnus denarius: phibenť omnes iudices accipe. vt. ff. de off. ꝓcōs. l. plebiscito. et l. solent. ff. de offi. ꝓcon. §. si. no. glo. i l. ij. C. de cōdi. ob tur. cau. facit. l. j. C. de pena iudi. qui male iudi. etiā si recipiāt vt expediant cām. et si recipiūt alia ꝑter p̄dicta esculēta et poculēta: tenenť restituere de necessitate. ar. d. c. statutū. et. c. exigit. de censi. li. vj. imo si sit iudex delegatus ecclesiasticus qui talia recipit. nō potest liberari ex remissiōe sibi facta a dāte talia nisi restituat. et si restitueret in fraudē vt postea ille sibi donaret: nō valeret sm glo. in. d. c. statutū. Secus aūt si sine fraude restitueret. et ille postea liberaliter itez donaret sm glo. ꝓdictā. Sed ego veram credo: si post iudiciū finitū. sine fraude dat liberaliter. aliter nō.

¶Utr̃ officiales inferiores et nūcij et hmōi. possint aliquid exigere a litigātibz et hmōi: R. sm Alex. de ales. in. iij. pte summe. q̃ sic. sm consuetudinē terre: sed ꝑ vim vel immoderatā ip̄robitatez recipe nō pñt. et ꝑ q̃ nō habēt reddit⁹ reputatos. Nosti. tn̄ i sum. tenet q̃ etiā si habēt reddit⁹ reputatos pñt aliquid puū recipe dūmodo nō ꝑ vim vel im. p̄robitatē immoderatā. Assessor ꝛo nō potest si habet salarium reputatum. aliter tenetur restituere. ar. c. cum ab omni. 9

¶Sed q̃d si iudex secular̄ habet ꝓficisci extra domiciliuz: R. q̃ siue sit iudex ordinari⁹ secularis siue eius delegatus pōt petere expēsas. d. c. statutū. sicut et testis cū ꝓficiscit extra domiciliū. iij. q. ij. §. veturus. q̃z nemo cogit̄ militare suis sumptibz. ea tn̄ moderatione ne ꝓtes enorme damnū patiant̄. arg. x. q. iij. illud. et si pauper litigātes sint: tunc debet abstinere etiā a sumptibz iudex delegatus. vt i. d. c. statutū. ꝛo ordinarius etiā secularis nō debet habere sportula in auť. de mā da. ꝓcin. §. si tibi quoq̃. 10

¶Sed nūq̃d delegat⁹ ordinarij eccl̄iastici sic habebit expēsas cū ꝓficiscit extra domiciliū: sicut delegat⁹ ꝓncipis vel ordinarij sec̄laris: R. q̃ sic. tā ꝑ victualibz q̃z ꝑ vecturis equorū et similiū: nisi esset delegat⁹ ad vniuersitatē causaz vel ad vnā et malicioſe. q̃z tūc ordinari⁹ ꝺz puidere de suo. ar. c. inť cetera. de offi. or. et glo. i. d. c. statutū. ſz glo. i. d. c. cuz ab omi. tenet indistincte q̃ nō pōt delegat⁹ ordinarij. sed ordinari⁹ debet sibi facere expēsas. sed opi. ꝓma videt magis equa. 11

12 ¶Utr̃ ordinar⁹ sil⁹ possit petere expẽsas q̃n̄ pficiscat extra dom̃: R. q̃ nō nisi cū pficiscatur p̃ ꝓsecratiōe eccl̃ie. vt i. c. cū sit romana. de sīmo. Et cū visitat puinciā suā. de censi. c. cum apl̃s. 7. c. exigit. eodem. libro. vj.

13 ¶Utr̃ iudex ordinar⁹ aut delegat⁹ q̃ recipe p̃nt expẽsas teneant̃ computare illas quas dom̃ fecissent: R. glo. tenet q̃ sic i. d. c. cū ab om̃i. Sed Pa. i. d. c. cū ab om̃i. tenet q̃ nō. 7 magis est benigna. cuius p̃ma sit tutior.

14 ¶Quid si delegat⁹ eccl̃iastic⁹ nō h̃z redditus vel b̃n̄ficiū eccl̃iasticū sufficiēs vñ viuat: R. Pa. i. d. c. cū ab oi. q̃ poterit petere id qđ p̃t petere iudex delegat⁹ p̃ncipis sc̃laris: vt dixi s. p̃. a. p̃io sensu. Iz magis mihi placz p̃ia opinio q̃ nō possit: nisi forte p̃pter talē cām occuparet ab aliquo hōesto exercitio de quo viuit. q̃ tunc tenerem opi. Pa. veram.

15 ¶Utr̃ ꝓsuetudo excuset seu valeat q̃ dātur sportule ordinario 7 delegato eccl̃astico: R. d. Lar. i de. statutū. de elec. distinguit: q̃ aut p̃cessit exactio: 7 sic ñ valet. nec excusat tal' cōsuetudo. aut ꝓsuetudo ñ habuit ortū ab exactōe. 7 sic p̃nt ptes ꝓpelli ad obseruādū laudabilē ꝓsuetudinez. c. ad apl̃icam. de sīmo. Sed hec distinctio q̃ ad p̃mū ē vera. q̃ q̃n̄ p̃cessit exactio ē ꝫ hōestatē 7 mentē istius. c. cū ab oi. 7 fac̃. c. ex multz. j. q. iij. Iz q̃ ad scōz nō credo verā. q̃ si nō p̃cessit exactio sic cuz sit ex mera liberalitate donatū: nō inducit cōsuetudo: sed q̃libet donatio habuit effectuz suū iuxta ea q̃ nō. i glo. 7 Bar. i. l. cū te i rē v/so. ff. de vsuris. Facit. l. si certis annis. C. de pac. nec valet. d. c. ad apostolicaz. q̃ loquit q̃n̄ aliquid fuit datū in pīā cām. q̃ tunc vident voluisse laici inducere consuetudinē. 7 ideo dico cū glo. i. d. de. statutū de ele. 7 Joan. 7 Pa. 7 ꝓmuniter doc. i. d. c. cū ab omni q̃ nō valet talis cōsuetudo. Et licet Lar. dicat vbi. s. q̃ nō peccat mortaliter recipiēdo: dūmodo nō īmoderate q̃n̄ est ꝓsuetudo. q̃ h̃z p̃ se doctores famosos p̃ h̃ iuxta nō. ff. de re iud. l. ꝓbata. 7 de postu. c. vnico. li. vj. h̃ nō credo ver̄ nisi i eo q̃ nescit discernere q̃ sit v̄ior opi. 7 q̃s habeat validiores ratōes. Nec etiā credo istū excusari a restitutōe fiē/

16 ¶Utr̃ iudex ordinar⁹ vel delegat⁹ eccl̃i (dastic⁹ possit a p̃tib⁹ petere salariū p̃ assessore R. p̃m cōiter doc. i. d. c. cū ab oi. q̃ nō ordinarius. q̃ debet scire canones de quib⁹ versatur cor̄ se. Et ideo si nescit 7 indiget assessore p̃ uideat de suo. delegatus tamē licite petit dūmodo fraudulenter nō faciat. vt puta q̃ dicit se indigere cū nō indigeat. d. c. statutuz. §. assessore. vel p̃ticipare vult i lucro cum assessore. q̃ sic cū faciat fraudem legi peccaret mortaliter: 7 teneret̃ ad restitutōem p̃tibus

¶Utr̃ salariū possit petere ꝑ notariū: R. de/ 17
legatus p̃t dūmō nō p̃ticipet ipse cū eo: vt i. d. c. statutū. sed de ordinario dubitat̃. q̃ vide. q̃ de suo debeat p̃uidere suis officialibus sed ego credo q̃ possit petere.

¶Utr̃ datū iudici nisi i casu p̃misso possit 18
repeti: R. q̃ si dedit vt cor̄rūperet iudicez: sic nō potest repetere. 7 ꝑm glo. in. c. qui recte iudicat. xj. q. iij. cōiter sic p̃sumit. ideo multi tenent q̃ nō repetit. sed si dedit vt iustam daret sniam quam als nolebat dare. vel vt nō daret iustā: 7 sic nō liberat̃ iudex dādo paupertibus. q̃ repetere potest i cōsciētia: vbi nō stamus p̃sumptōni sed veritati. j. q. j. iubemus. de sīmo. nemo. xj. q. iij. ñ licet. Si aūt dedit simplr̃ vt iudicet: amittit p̃ncipalem cām. vt. ff. de condi. ob cau. l. ij. §. fi. 7 sic nō repetet sicut q̃n̄ dat vt p̃ se iudicaret. Facit glo. i. d. c. qui recte. qđ limito verum nisi q̃n̄ aliter nollet iudicare nisi daret. q̃ posset repetere. 7 sibi teneretur restituere.

¶Utr̃ ꝓmittat̃ simonia dando pecuniaz p 19
snia: R. gl. j. q. iij. vēdētes. q̃ nō. q̃ i ꝓphanis nō ꝓmittit̃ simonia: Iz grauit̃ peccet nisi i casu q̃n̄ iudex aliter nō vult dare iustā sententiā. q̃ tūc nec peccat cū redimat veratōz suā. Sz p̃t dici ꝑm Pa. i. d. c. cū ab oi. q̃ si do pecuniā vt habeā snias p̃ me q̃ volo ꝓseq̃ spuale vl' annexū sibi: q̃ tūc sit simōia. Sz ego nō admitto h̃ i casu p̃dicto. s. cuz iudex nō vult sine pecunia iustā dare snias. q̃ cuz redimā veratōz meā: nō credo q̃ sit simōia si mō habeo iā ius i talī re. sec⁹ si p̃ snīam de nouo acq̃rerē. q̃ sic cēt vera opi. Pa.

¶Utr̃ snīa lata intercedēte pecunia sit nul/ 20
la ipso iure: R. glo. i. d. c. cū ab om̃i. 7 sequitur Pa. q̃ sic. ij. q. vj. §. venales. C. q̃n̄ pro uo. nō est necel. l. venales. i ter. 7 in glo. snīa tñ arbitri tenet. licet agēs ex ea repellat̃ exceptōne doli. C. de arbi. l. iij. 7 i glo. p̃dicta. sec⁹ si p̃ gratiā dat̃. q̃ tunc nō est nulla ipso iure: sed dat̃ restitutio. vt in. d. glo.

¶Utr̃ iudex teneat̃ ad restitutōez p̃ti si ei⁹ 21
negligētia aliqđ dānū icurrit: R. gl. i. c. q̃m ꝫ. de pba. i h̃o negligētiā. q̃ sic. 7 ea sequūt doc. Pa. aūt i. d. c. q̃m ꝫ. ait. q̃ i foro aie est vera opi. si fuit i dolo vel lata culpa. als nō. sed de hoc dico latius. s. Culpa. §. v. 7 vj.

¶Sz q̃n̄ dz ꝓmittere negligētiā: R. Do. q̃ 22
tunc q̃n̄ negligit terminare cām vel habere tabellionē vel aduertere quid scribat̃ vel nō

180

Judicare

Judicare vtr̃ liceat ex suspitione. vide. j. p̃sūptō

¶Quid ē iudicare simplr̃ et pure: R. q nō ē remouere ordinē iuris ſz tm̃ subtilitatē pnitiosaz. q: p̄dicta ꝙba ip̄ortāt ex suo ppio significato idez qđ sine malicia z sine plica et inuolutōe. ad ꝯ glo. i de. sepe. de ver. sig. in ꝙbo simplr̃. et ordo iudiciari⁹ nō ē inuent⁹ ad inuoluēdū. vt i. c. dilecti filij. de iudi. z ideo nō remouebitur fm̃ Pa. in. d. c. dilecti. 1

¶Quid si dicaŕ. p̄cedas sine solēnitate iurĩ. R. Pa. i. d. c. dilecti. q censeŕ sublata solennitas iuris ciuilis z canonici: sed nō diuini z iurisgentiuz. z ideo duo testes sufficerēt. ſz forte plures req̄rerēt. silr̃ etiā si sunt infames. q: infamia ē de iure positiuo. i. c. p tuas. de simo. nō tamē recipiunt̃ non citata pte. ꝗa citatio est spēs defensionis q est de iuregentiū. nec potest tolli. de. pastoralis. de re iudi. 2

¶Quid si dicaŕ. iudices put voluerit: R. Pa. vbi. s. q intelligit̃ solū dolus excusus. ar. in. l. creditor. ff. lucius. ff. man. Et iō nō pōt tollere ius alteri⁹ sine cā: sicut nec cōmittens. quia nemo plus iuris i aliuz transfert q̄z ipse habeat. de do. post diuor. resti. c. nup z ppterea dicit Bar. in extrauaganti. ad reprimendā. q ille cui ꝓmittit̃ vt faciat quod vult vel sicut libuerit. licet non teneaŕ sequi regulas iuris ciuilis. remanet tamē ligatus regulis iuris naturalis gentiū: seu naturaľ equitatis q: od idem est. vt in de. pastoralis. de iudi. vbi impator inualide egit. ꝗa excessit regulas iuris naturalis. 3

¶Quid si dicaŕ. iudices fm̃ veritatē z equitatem: R. Pa. in. c. lras. de iura. calum. q de bent seruari solennitates etiam rigorose iuris positiui. z do. Ant. dicit q rigorosas nō tenetur seruare. z placet mihi. 4

¶Quid si dicaŕ. iudices prout tibi videbit̃ R. Pa. in. c. j. de iudi. q dz iudicare iudicio intellectus cui ꝓgruit hoc verbū videbitur Jta no. Bar. i. l. qđ tm̃. ff. si arbiter. ff. de arbitrij. Et idē ē dz. relinquo vel ꝓmitto arbitrio tuo vel prudētie tue vel iudicio tuo. tūc tenotāt arbitriū boni viri ratōne regulati. sicut cū dz. vt visuz tibi fuerit vl̃ tibi videbit̃. Jta no. Pa. i. c. j. de sequestra. pos. silr̃ hec ꝙba. si extimaueris z arbitratus fueris. si tibi placuerit. vt pbaŕ i. l. fideicōmissa. ff. de lega. iij. z i. l. thais. ff. sozozem. ff. qđ fidei cōmis. vbi ter. nō. vide ter. cū gl. i. c. ij. de corpo. vici. z p Barto. i extrauaganti. ad reprimendam. Et Pa. in. c. j. de consti. Et ideo teneaŕ sequi oēs leges iuris ciuilis fm̃ Bar. 5

puidet de aduocato vt teneaŕ. vt. s. dictū est aduocat⁹: vel nō curauit reuoluere libros: z hmōi q̄ suo officio icūbūt multo magz teneaŕ si ex dolo dat damnū. Un̄ si iniquā sniaz dedit vel aliqđ aliud fecit ꝓ ꝓscīam z ꝯ iusticiam i grauamē alteri⁹ ptis vltra restitutōem ad interesse teneaŕ. vt. C. de pena iud. q̄ ma. iudi. l. nouo iure. xj. q. iij. quattuor. xxiij. q. vj. dñs deus. z q. v. administratores. si ē ecclīastici⁹ iudex ordinari⁹ vel delegat⁹ si ꝯ ꝓscīaz z ꝯ iusticiā hoc fecit: ipso facto est suspensus p annū ab executōe officij. vt i. c. cū eterni. de re iudi. li. vj. Si ꝙbo dānificauit ptē p ipruden tiā. sic teneaŕ silr̃ ad restitutōz. i culpa ē̄ fuit cū se insufficientē sciuit vel scire debuit. z tm̃ cām iudicare p̄sumpsit. z ꝯ vez i ordinario. delegat⁹ aūt q̄ necessitate obedientie iudicat: z bona fide: z de ꝓsilio pitoz. ſz iuste iudicet. nō teneaŕ ad restitutōz nec peccat. ſz ei⁹ assessor tenebiť. l. ij. ff. qđ q̄sq; iurĩ. si mō euz elegit q̄ haberaŕ p̄ docto z bone opinionis. et ita credit eū doctū ad ꝯ. alś non excusareť si vellet p̄cedere fm̃ caput suū. vel impitū vl̃ malū scienter eligeret assessorez fm̃ Rodo.

23 ¶Utr̃ iudex incidat i penā statuti imponētis penā nō terminati sniam infra certū diē si nō terminat: R. Pa. i. c. licz. de pba. q sic. si fuit req̄situs. q: nō teneaŕ impedere officiū suum ad vtilitatē p̄uataz nisi req̄raŕ. vt. l. iij. §. hoc aūt. ff. de dam. infec. z tibi Barto.

24 ¶Utr̃ iudex secularis teneaŕ p̄stare brachium suum iudici ecclesiastico: R. q si ei⁹ subditus resistit sibi de iure: vt puta p̄cepit ei aliquid. appellauit ad superiorez: ep̄s dicit q nō pōt. z petit brachiū seculare ꝓtra euz. tūc dico q nō tenetur. Jta no. Pa. in. c. j. de offi. ord. secus si resistit ei de facto. vt ibi nota. Idem dic i exempto qui allegat exemptionem quam ep̄s nō admittit. appellaŕ. nō tenetur iudex secularis ep̄m iuuare.

25 ¶Utr̃ iudex post latam sniam diffinitiuā possit eā interpretari seu declarare: R. q nō delegatus nec ordinarius aut inferiores nec arbiter. maiores aūt bñ p̄nt declarare sed non mutare aut corrigere. vide in. c. j. ď postu. in glo. z qđ ibi nō. z Pa. ibidē. Interlocutori am ꝙbo sententiā potest corrigere z reuocare. de accu. c. qualiter z quando. el primo.

26 ¶Utrum iudex possit penā minuere vel augere. vide. j. Pena. §. xviij.

27 ¶Utr̃ nō ꝓdemnās partē aduersam i expēsis teneaŕ ipse de suo restituere alteri pti: R. q sic. l. sancimus. C. de iudi. qđ limitat glo. in. c. fi. de resc̄p. verū si fuit petitum. alś nō

in extrauagāti. allegat. l. j. ff. de arbi. Et p̄o pterea aduerte q̄ oia ꝑba exceptis iſtꝫ. volo libet. arbitriū plenū vel liberū: vt ibidē no. Bar. important arbitrium boni viri.

6 ¶Quid ſi dicat ſine ſtrepitu et figura iudi/ cij ſimpliciter et de plano? R. de. ſepe. de ver. ſig. Et ibi videas quō p̄t omittere omnia que nō ſunt de iure gentiū vel naturali.

7 ¶Utrꝫ iudicandū ſit ſm allegata ⁊ ꝓbata: an ſm q̄ iudex cognoſcit ꝟitatē: R. q̄ diuſo rū fuit diuerſa opinio. Jo. ⁊ Archi. iij. q. vij iudicet. Ber. ⁊ Ho. de of. or. c. j. Inno. de cē. c. venerabil. Ho. de poſtu. pla. c. bone. el. j. te nent q̄ ſi agat̄ i forma iudicij. ſic iudicabit ſm allegata ⁊ ꝓbata poti⁹ q̄ꝫ ſm ꝟitatē. ff. ꝺ of. p̄ſi. l. illicitas. §. j. d. c. iudicet. xj. q. iij. ſiū mope. vj. q. ij. ſi tm. ⁊. c. placuit. q̄ aliud fa cit vt iudex. aliud vt hō. vt i. d. c. ij. de of. or di. xxij. q. iij. ſi eccl̄ia. Et iō iudicabit ꝟz cō ſciaz quā hz vt iudex nō quā hz vt hō. i. d. c. ij. ⁊ ꝺ of. dele. c. paſtoral. §. q̄ro. Facit. c. ſi oia iudex. vj. q. j. Hoſt. tn̄ et Archi. dicūt q̄ ſi imineat piculū anie vel ledat publica vtili/ tas: q̄ tūc de iure ⁊ de facto ſupplere p̄t ꝺz ꝓ piculo aie q̄ō poſſit. Facit de elect. cū vobis. §. his igit̄. de exceptio. exceptōez ꝓ vtilitate publica. ar. C. de pecur. l. lite. ff. de poſtu. l. q̄s phibet. Hug. tenet q̄ nullo mō ꝺz iudicare ꝓtra ꝟitatē: ſed ꝺz delegare cām. ff. de iuriſd. om. iudi. l. p̄tor. Rodo. dicit q̄ ſi innocentē ꝺdēnet ad mortē vel mutilatiōez mēbroꝝ. aut ꝺdēnādū exponat etiā ad p̄ceptū ſupi/ oris q̄ peccat mortaliter. Sec⁹ aut eſſet i alijs penis pecuniarijs vel cauſis ciuilibꝫ. glo. i. c. paſtoral. de of. or. ⁊i. c. j. de off. or. ⁊ Ri. in q̄/ li. iij. q. xxv. ⁊ Tho. ſcō a ſcō tenēt cuz ꝓma opi. ſz ſaluo meliori iudicio ego dico q̄ aut iudex ꝓcedit i iudicio aut extra iudiciū Si i iudicio: ſic tene q̄ nullo mō p̄t iudicare ꝺ veritatē quā ꝓ certo ſcit: niſi cū pcō morta li. ſiue ſim⁹ i crimialibꝫ ſiue i ciuilibꝫ. tū pri/ mo. q̄ eſt contra p̄ceptū diuinū Exo. xxij. Nō ſuſcipies vocē mēdacij. Et. j. Neq̄ i iu dicio plurimoꝝ acquieſces ſnie vt a ꝟitate deuies. Et poſt. Innocentē ⁊ iuſtū non occi des. tū etiā q̄ dicit in. c. qui ſcādalizauerit. de reg. iur. Utili⁹ ſcādalū naſci pmittit q̄ꝫ ꝟi tas deſeratur. hec ibi. ⁊ in. c. poſtulatus dñs iij. q. vij. dicit. q̄ nō añ iudicādū e q̄ꝫ ad cō/ ſcientiā noſtrā reuertamur. ⁊ q̄d placeat eo ſiue diſpliceat debem⁹ diſcrimere. ⁊ in. c. tūc. xj. q. iij. dicit tunc vera eſt abſolutio p̄ſidentis cum interim ſequit arbitriuz iudicis. ergo a contrario nec abſolutio. ⁊ multo minus cō/ demnatio. Jtē i. c. ſummope. ibidē dicit. q̄ ſm q̄ i lege diuina ⁊ humana ꝓſtitutū e de/ bet iudicare. ⁊ poſt nō ex corde noſtro ſz p̄ce pto diuino ꝺdemnatōis ſniam ꝓferam⁹. et i. c. cū eterni. de ſen. ⁊ re iudi. li. vj. vbi dicit. i ferēdis ſentētijs p̄ oculis habeat ſolū deuz il lius imitātes exemplū q̄ q̄relas ppli taber/ naculū ingreſſus ad dñm referebat: vt ſm ei⁹ impiū iudicaret. hec ibi. Ergo nō ſm fal ſas allegatiōes. Jtē tex. dar⁹ ei. d. c. cū eſſni. ſi q̄s in q̄t Inno. iij. aūt iudex eccl̄iaſtic⁹ or/ dinari⁹ aut delegat⁹ fame ſue ꝓdig⁹ ⁊ ꝓprij ꝓ ſecutor honorꝫ ꝺ ꝺſciam ⁊ ꝺ iuſticiā i grauā mē alteri⁹ ptis i iudicio q̄cūq̄ fecerit p gratiā vel p ſordes ab executōne officij p annū no uerit ſe ſuſpēſuz ad extimatōz litis pti quaz leſerit nihilomin⁹ ꝺdēnād⁹. hec ibi. Ecce q̄ nō dicit ꝺ allegata ſz ꝺ ꝺſciaz ⁊ p ſordes fal ſor. Jtē ⁊ alia rōe credo q̄ nō excuſet a mor tali. q⁹ officiū ius dictis latiſſimū eſt. dicit l. j. ff. de iur. om. iudi. Uñ iudex pōt vt i plib⁹ iudicare: put ſue ꝺſcie rationali videt. vt pz i. l. appellari. ff. q̄s ⁊ a quo appellat ibi ⁊ q̄ō optimū e ſtatuere. facit. ff. de arbitrꝫ. l. qualē. vbi dicit. oīmō dicat quod ſibi vi det. Jtē in. c. ad noſtrā. de conſue. dicit. poſt/ q̄ꝫ tibi de meritis conſtiterit ſniam ꝓferre va leas ſicut ordo poſtulat rationis auctoritа te p̄ſentiū nō obſtāte ꝓſuetudine cōcedim⁹ facultatē. facit. l. rem nō nouam. C. de iudi. q̄ iudices iurent oīmodo ſeſe cū veritate ⁊ legū obſeruatōe iudiciū diſpoſituros. Jtē C. de iudi. l. placuit. in omnib⁹ rebus p̄reci/ puā eſſe iuſticie equitatē q̄ꝫ ſtricti iuris rati onē. hec ibi. Facit ad idē. c. ſi. de tranſact. Et ideo ſepe q̄n volunt ſciunt inuenire colores ꝓ iniuſticia defenſanda. ita in iſto caſu tenē tur vt contra veritatē nō iudicent diligētiſ/ ſime facere q̄ falſitas detegat. vt. ij. q. j. deus oīmpotens. ⁊ ſi nullo mō detegere p̄t. tunc potius debent officiū reſignare q̄ꝫ ꝓtra iuſti/ ciā ſentētiare. Facit ꝓ hoc q̄ō no. glo. i. c. pa ſtoralis. de offi. deleg. vbi dicit. merus execu tor ſi ſcit ſententiā latam auctoritate littera rū falſaz vel p falſa inſtrumenta vel p dolū aduerſarij quod nō debet exequi eam. Sed remittere ad ſuperiorem. vt in. c. de cetero de re iudic. ⁊. c. ſi quando. de offic. delega. C. ſi ex falſis inſtrumentis. l. iudicati. ff. de iudi. l. ſi p̄tor. §. marcellus. ⁊ ad tex. ibidē. qui di cit. ⁊ ſi ſciat illam ſententiā iniuſtā quod te netur exequi ſi nō poteſt aliter abſoiui a mā dato: R. d. glo. q̄ intelligit de iniuſticia ſolē/ nitatis iuris. ⁊ ita exponit iniuſticia. i. ꝓtra

ius litigãtis. Sec⁹ si cẽt iniq̃. ꝛ dr iniq̃ qñ ẽ
ꝯ veritatẽ. qz sic nõ teneꝫ obedire vt ibidẽ al
le. Sed si nõ hz supioꝛẽ cuz nulli subsit nisi
deo. multomin⁹ dz ꝑ certã sciam ꝓdãnare in
nocẽtẽ ꝑ quocũq; testimonio. ꝓpterea dicit
l. absentẽ. ff. de pẽnis. sancti⁹ẽ nocentẽ ipuni/
tũ relinq̃re q̃z innocẽtẽ dãnare. et sic ꝓdudo
q⁹ ꝓdẽnare aliquẽ nullo mõ licet iudici ꝯve
ritatẽ de q̃ ipse cert⁹ẽ. absoluere aũt bñ põt si
ꝓbatões nõ sunt legitie: q̃zuis iudex sciat ꝑ
certo eũ culpabilẽ. qz iura illud volũt exꝑse
vt nemo publicet pctm̃ alteri⁹ qđ nõ pot ꝑ/
bare. vt i. c. si sacerdos. de of. ꝛ. l. illicitas. §.
neq; licitas. ff. de of. ꝑsi. ꝛ. ff. de fur. iũcta glo.
l. eadẽ ꝛõe. i fi. ꝛi. c. si tm̃ epꝰ. vj. q. ij. ꝛ. c. q̃/
ties. ij. q. iij. ꝛi. c. mennã. ij. q. iij. absoluit
ifamat⁹ exq̃ defecerũt accusatoꝛes i ꝓbando
Et hãc opi. videt tenere Nicho. de lyra sup
Exo. xxiij. nec ob. c. iudicet. iij. q. vij. qz ñ di
cit ꝑm allegata. sz dicit. iuxta leges ꝛ iura ꝑ
nũciet. qđ ẽ dicere. iuxta qđ statuerũt leges
ꝛ iura. ꝓcedat i ꝓcedẽdo ꝛ discutiẽdo. ꝛ det
sniaz. q̃ qđẽ volũt vt vnicuiq; reddat qđ de
bet. l. j. ff. de iust. ꝛ iu. nec etiã ob. c. eoꝝ q̃. ꝛ. c.
se. xj. q. iij. qz loquũt quõ i examiatõe testiũ
dz ps citari ꝛ ordo iuꝛis seruari i eoꝝ discussio
ne. nõ em̃ dicit q⁹ det sniã ꝑm eoꝝ dictũ. imo
innuit ꝯriũ si bñ attendat. nec etiã ob. c. nos
i quẽq; ij. q. j. cũ. c. de⁹ oiꝑotẽs. ibidẽ ꝛ aliq̃bꝫ
aliis. qz sz dicãt neminẽ ꝓdẽnãdũ nisi cõui
ctũ. nõ tñ seq̃t q⁹ois ꝓuict⁹ sit ꝓdẽnãd⁹: exq̃
iudex ẽ cert⁹ de falsitate. imo. c. iudicãtẽ. xxx.
q. vi. demõstrato oppositũ vbi dr. tãdiu actõ
vtiles q̃ siq; ad rei veritatẽ pueniat. freq̃nter
etiã interrogare optet ne aliq̃d forte ptermis
sum remaneat qđ annecti ꝓueniat. hec ibi.
Et ideo dicã cũ de bona fide agit. nõ ẽ de api
cibꝫ iuris disputãdũ. ff. mã. l. fideiussoꝛ. §.
q̃dẽ actio. nec silr ob. d. l. illicitas. qz ibi dr.
ꝑses puicie id sequat nõ simplr: sed addit.
qđ eiz ꝓuenit seq̃ ex fide eoꝝ q̃ ꝓbabunt. ꝛ
breuit nũq; inueniẽt ius qđ dicat q⁹ iudex te
neat iudicare ꝑm allegata ꝛ ꝓbata: sz bñ hz
ordinẽ iuꝛis. et sic itellige ordinẽ. s. i ꝓcedẽdo
ꝛ examinãdo ꝛ etiã sentẽtiãdo. Sz ius nõ
vult q⁹ i sentẽtiãdo aliq̃s puniat q̃ ẽ innocẽs
ꝯ veritatẽ. vt. s. p. z. g̃ nõ dz iudicare ꝯ ve
ritatẽ quã ꝑ certo scit. Ad id qđ dicũt de scan
dalo: tã pz p. c. q̃ scãdalizauerit. ibi. vtilius
scãdalũ ꝛc. vt. s. Silr nõ ob. q⁹ iudicat non
vt hõ: sz vt iudex. qz illud vez ẽ si essem⁹ ex/
tra ea q̃ sunt ꝓtra legẽ dei q̃ nõ sunt pctã. sz i
ꝑuaricatõe ꝓceptoꝝ dei nõ hz locũ illa disti
ctio. qz nõ iudex puniet sed hõ: q̃zuis fecerit
vt iudex. Si ꝛo loq̃mur q̃ñ iudex ꝓcedit
extra iudiciũ: vt i officijs dãdis ꝛ alijs que
ei⁹ arbitrio ꝓmittunt: sic nõ hz dubiũ q̃n te
neat seq̃ ꝑ ꝓpriã ꝓsciam: nõ allegata. vt. ff. de
iur. om. iudi. l. j. ꝛ. ij. i dispsatiõibꝫ. vt. j. q.
vij. exigũt. i crimibꝫ etiã extraordiarijs ex cã
q̃ sibi videt post pẽas tpare. ff. de pe. l. aut fa
cta. ꝛ. l. capitalium. l. di. vt constituere

¶Quid de officialibꝫ quibꝫ mãdat exequtõ 8
snie iniuste. R. Alex. de ales i. iij. pte sum. de
v. pcepto. ꝛ Ri. i quol. iij. q. xxv. q si snia cõ
tinet intolerabilẽ errorẽ vel iniusticiã mani
festã nõ debet obedire. alꝫ nõ peccat exequen
do. qđ ego limito q̃ñ nõ sunt certi de innocẽ
tia ꝓdemnati. qz in dubio excusant. sed q̃ñ
sunt certi de iniusticia: sic credo peccant mor
taliter obediẽdo. vt i pce. §. dictum est.

¶Utz iudex sclaris possit iudicare de his q̃ 9
sunt pctã vt vsura ꝛ hmõi. R. Pa. i. c. cũ sit
generale. de fo. ꝓpe. q⁹ sic: dũmõ nõ disputet
vtz sit pctm̃ ꝑncipalr. vt ptz. ff. ꝛ. C. de ꝓdi.
ide. p totũ. ꝛ qđ me. cã. ꝛ vi bo. rap. ꝛ de furtz
ꝛ silibꝫ. ꝛ hec ẽ cõis opi. ꝛ h ẽ vez. qz corã eo
põt obijci de iuramẽto si nõ vertit dubiuz de
ei⁹ validitate. vt i. c. rex dz. xxij. q. v. sz si du
bitat vtz sit vsura vel nẽ: pctm̃ vel ne. tunc
iudex sclaris nõ põt: sed ad ecclesiã ẽ recurrẽ
dum. c. p venerabilẽ. q̃ fi. sint le. ꝛ in de. vna
de vsuris. Et ideo ex dictz patet q⁹ põt iudex
secularis ꝓcellere ad restitutõem vsuraꝝ. qz
etiã de iure ciuili reprobant hodie ꝑm ꝓmu/
nẽ opi. Fallit hoc i crimine hereseos. de q̃ nul
lo mõ põt se intromittere nisi exeq̃ndo. Ex/
cipiunt multi alij casus i glo. et p doc. i. d. c.
cũ sit generale. Sz tu dic ꝑm Pa. nullũ ali
um ee nisi vt dictũ ẽ cũ agit de dubio. s. vtrũ
valeat iuramẽtũ vel ne: ꝛ hmõi. qz tũc ñ pt.
ꝛ sic tene. ꝛ vide glo. xxxij. q. v. c. xpiana reli/

¶Utz iudex teneat iu (gio. ꝛ ibi p Archi. 10
dicare ꝑm statuta seu ꝓsuetudies loci inf il/
los quoꝝ vnus ẽ sibi subditus alter nõ. R.
Pa. i. c. qđ clericis. de fo. ꝓpe. q⁹ aut statutũ
ꝓcernit solẽnitatẽ act⁹ exhibẽdi tpe cõtract⁹.
ꝛ tũc sive sit statutũ laici sive clerici nõ vale/
bit act⁹ nisi illa solẽnitas fuerit obꝑuata. qz
subdit⁹ nõ potuit ꝯhere cũ nõ subdito: etiã
spreta lege sui supioris. imo peccauit. c. ij. de
ma. ꝛ obe. ꝛ. c. req̃sisti. de testa. et nulla fuit ꝯ/
cta obligatio lege sibi resistẽte et ihabilitãte
ꝓsensum suũ. l. cũ lex. ff. de fideiuss. ꝛ qđ nõ.
i. c. si diligẽti. de fo. ꝓpe. ꝛi. c. cum ꝓtingat. de
iureiuran. ꝛ sic ꝓtractus nõ tenuit cũ debeat
esse vtriusq; obligatoꝛius. l. labeo. ff. de ver.
sig. sicuti videm⁹ q⁹ donatio facta etiam nõ

subdito vltra q̃ngẽtos aureos sine insinuatione nõ valet. l. sancim⁹. C. de dona. & iõ iudicabit fm h̃ statutũ i vtroq; foro int clericũ & laicũ. Facit qđ determiat Fede. cõsi. xxvij. q̃ cessio actõis ꝛ plebeiũ facta nobili ab eccl'ia nõ valet. ex q̃ statuto phibet ne nobil' eã possit recipe. Rõ. q; statutũ disponit i casu licito & inf subditos. & nõ i fraudẽ libertatis ecclesiastice. ex q̃ ptz q; laic⁹ teneat i testãdo fuare oẽs solennitates legis sue. alis nõ valebit q̃tũcũq; instituat clericũ nisi h̃ fecerit p aia sua. q; i talib⁹ sufficit seruare dispositoez iuxta rigentiũ. c. relatũ. el. j. de testa. & l. j. C. de sa. san. ec. Silr si statuto caueat ne res totalis sine certa solẽnitate possit alienari: nõ valz alienatio ipsa nõ seruata etiã facta clerico. nec p hoc dico q; statutũ laicoz liget clericos: sz tm subditũ. & ipedit obligatõem oriri. l. nõ dubiũ. C. de legi. Et ideo si cleric⁹ vult illum obligare: faciat q; seruet seruãda. Aut statutũ ꝛcernit psonã: vt puta q; debeat aliq̃d facere post contractuz pfectum. vt ap̃hẽdere possessiõez ifra certũ tps. aut pbare p tot testes: & hmõi. & tũc cleric⁹ nõ artat respectu statuti laici. & etiã litigãs i foro scl'ari. nec laic⁹ respectu statuti epalis ipsi⁹ clerici. nec forensis. vt no. Bar. i. l. cũctos pplos. C. de sum. tri. vbi dicit: q; etiã si tale statutũ ꝛcernẽs psonã indirecte tãgit bona. q; nõ ligant. Exẽplũ. statuto caueat q; ꝑmogenit⁹ succedat certe forẽsis nõ ligat: etiam si habeat ibi bona. Sec⁹ si ꝛcernet ꝑncipaliter bona. vt si diceret q; bona deferant ad ꝑmogenitũ. facit. l. j. ff. de tuto. & cura. dã. vbi lz pses puincie possit dare tutorẽ. nõ tm eũ q̃ nõ ẽ eiusdẽ puincie vel hz ibi domiciliũ. & sic fuit disputatuz p dñm Lau. i. q. facti. caueat statuto mutinẽ q; si res possessa ab aliq̃ euincat ab eo. q; possessor nõ teneat eã sibi restituere nisi dato sibi pcio q̃ emit. Bononiensis litigat mutinẽ ꝛ mutinẽsem. obtinet sniaz. nũquid debit sibi pciũ. certe nõ. q; illud statutũ nõ porrigit ius ad forẽses. licet ibi litiget. Facit ad h̃ qđ no. do. Pe. de ancha. i. c. canonũ. de ꝛsti. Ex quo infert P a. vbi. s. q; q̃uis statuto caueat q; vsurarius nõ teneat restituere pignus etiã si ꝓbet quis se esse dñm nisi restituto pcio p quo ẽ impignoratũ q; nõ extendeat ad rẽ clerici vel forẽsis impignoratam dño insscio. q; si res ẽ clerici: nõ subiciat iurisditiõi laicorũ. c. fi. de vi. & hone. de. Si vo laici extranei & ibi sit delata furtiue & ꝛ voluntatẽ dñi: nõ põt dici de iurisditiõe statutis: sicut dixim⁹ de re mobili q̃ nõ ẽ ꝑmãsura. vt nõ. i. c. fi. de fo. ꝓpe. Facit. l. heres absens. §. nũq̃d. ff. iudi. Aut statutũ dat modũ dicẽdi cauz. & tũc si pfigit legẽ iudici. iudex teneat. & sb eo pt allegari. Exẽplũ. statuto caueat q; iudex seq̃t libros mercatoz. & tũc i foro scl'ari facit fidẽ ipudiciũ subditoz. nõ aũt clericoz vl' exẽneorũ. Si tñ vult recipe libz ꝑ se vigore statutoz teneat recipe ꝛ se. ar. c. cũ olim. de cõsti. cauz ibi nõ. Si vo nõ pfigit legẽ iudici sz loquit generalr: adhibeat fides libr⁹ mercatoz. tũc vbiq; põt allegari ꝛtra subditũ statutis nisi i casu q̃ nõ vult suscipere contra se.

¶ Utz iudex eccl'iastic⁹ possit iudicare laicũ subditũ ꝓncipis laici vl' etiã ꝓncipes laicos R. q; sic rõe spũalitaz. puta si cã ẽ spũal: vt de dictis mrimoniis & hmõi. vl' rõne pcti cuiuscũq; mortal'. vt nõ. i. c. ij. & c. nouit. de iu. II

¶ Utz laic⁹ possit iudicare ei ali (di. als nõ. quo casu clericũ? R. q; siue causa sit spũalis vt de decimis. mrimoniis. siue crimialis. vt de hereti vel vsuris & hmõi. siue tpal: nõ põt vt i. d. c. ij. posset tamen auctoritate sibi delegata ab epo in causa tempali mere de clerico iudicare. als nõ. vt in. d. c. ij. Fallit etiã hoc q̃n clericus ẽ degradatus & traditus curie seculari. quia tũc potest. 12

Judiciũ ẽ duplex. vnũ ordiarium ꝑm legez dei. aliud temerariũ. Primũ ẽ duplex. s. iudiciũ discretõnis. de q̃ i. l. cũ ꝓtor. ff. de iudi. ij. q. vij. §. tua. Uln ord furiosus q̃ caret iudicio. & istud ꝓcedit oib⁹ i manifestis & certis. Aliud ẽ coertõis. & h̃ ꝓcedit aliq̃n plat; & aliq̃n aliis. & istud aliq̃n ord ex ordinariũ. i. delegatum. vt no. Ber. Inno. & Jo. i. c. q̃m. & ibi i glo. de pbat. Itẽ extraordinariũ ord q̃n nõ ꝓcedit i figura iudicij. sz iudex ꝓcedit ex officio suo i modũ inq̃sitõis vel denũciationis. vt de accu. c. sup his. & c. q̃liter. el. ij. Itẽ i causis electõis. postulatõis aut pulsionis sup dignitatib⁹. psonatib⁹. officijs. canõicatib⁹. prẽdis seu q̃buscũq; aliis bñficijs eccl'iasticis. aut sup decimis. mrimoniis & vsuris. i quibus ꝓcedẽdũ ẽ simplr. & de plano ord extraordinariũ. de q̃b⁹ nõ. i. c. olim. de accu. p Inno. & Jo. & i. c. statuta. de here. li. vj. & Jo. mo. & Jo. an. Itẽ põt dici extraordiariũ q̃n iudex eccl'iasticus cognoscit de tpalib⁹ reb⁹ laicorum rõne peccati annexi. de iudi. nouit.

¶ Quot modis iudiciũ reddit nullũ? R. q; I tripl'r. Prio ratõe iudicis incõpetẽtis. puta q; nõ h̃z ptatẽ sup eũ quez iudicat. vt de iudi. c. at si clerici. cum suis concor.

¶ Utrũ q̃libet laic⁹ possit se subiẽcere cuilibet &

iudici q̄ pest. R. q̄ sic si vult. l. j. ff. de iudi. et l. j. C. de iur. om. iu. z itelligit velle z psentire qñ scit eū nō ee suū iudicē. z tñ litigat sub eo vt i. l. ij. ff. de iudi. Sz q̄d si ille cui vult se sb̄ ijcere nō hz iurisditōz i actu. vide s. pfessio

3 ¶ Utr̄ silr clericꝰ. R. q̄ nō sub iu (iij. §. iiij. dice laico etiā ꝓpter tpalia bona sua. c. si diligēti. ō fo. ꝓpe. nisi agēdo ꝫ laicū sub iudice laico ꝓueniret etiā de crimie: ciuilit tñ. q̄ tūc tenet rñdere. vt glo. nō. de iudi. c. at si clerici. Sed Pa. ibidē tenet. q̄ etiā sunt solennes wc. q̄ tenēt q̄ nō pōt ꝓueniri. vide p eū ibidē. Sed aduerte q̄ i cā spūali seu annexa ñ hz locū recōuētio coram sdari iudice. ar. c. tuā de or. cog. z. c. lator. q̄ si. sint le. z sic tenēt cōiter wc. i. d. c. at si clerici. sz i tpali credo q̄ sic

4 ¶ Utr̄ laicꝰ laicū sup re ciuili possit ꝓuenire sub papa. R. fm gl. xj. q. j. iolita. z Pa. i. c. licet ex suscepto. de fo. ꝓpe. q̄ ñ: nisi i. xvj. casibus. Primꝰ qñ hoc hz ꝓsuetudo. vt in. c. si clericus. de fo. ꝓpe. Secōs qñ sumꝰ i terris sb̄iectis ecclesie quo ad tpale iurisditōez. vt in d. c. nō. Tercius qñ cā sup qua adit spectat ad ecclesiasticū de iure. vt in. c. tuā. de or. co. z in. c. cū sit generale. de fo. compe. Quartus qñ vacat imperiū z adit papa in cā spectante ad impatorez. vt in. d. c. licet. Quintꝰ qñ dat negligētia ꝓncipis i iusticia admīstranda. vt in. d. c. licet. z. d. c. cuz sit. Sextus qñ impetrat a psona miserabili z oppressa. vt i c. ex parte. B. de fo. compe. Septimꝰ qñ iudex secularis q̄ nō habet in ꝓuincia superiorē nō vult facere iusticiā. vt nō. in auth. vt diffe. iudi. §. j. z ij. Octauꝰ i causa recōuētōis. iij. q. viij. §. cuꝰ in agēdo. Nonus fm Hosti. i causis mortuariorꝫ a defunctis derelictorū. i auth. de ec. ti. §. si aūt. Decimꝰ qñ secularis iudex inuocat auxiliū ecclesie. xxij. q. v. admīstratores. fm Innoc. puta q̄ subditi sunt sibi inobedientes. Undecimꝰ ratōne admīstratōis assumpte a laicis. qđ itelligē vt nō. i. c. iudicatū. xxx. di. Duodecimꝰ si ecclesiaꝫ serui vel hoīes seruientes indebite a laicis collectant. c. ecclesiaꝫ seruos. xij. q. ij. z i auth. Itē nulla cōitas. C. de epi. z cle. Tredecimꝰ qñ in ꝓuincia nō ē iudex aut superior laico. tūc pōt adiri epūs. vt ē casus i auth. vt differ. iudi. §. si vo contigerit. Quartusdecimꝰ qñ aliq̄d est ambiguū z vt difficile inter iudices variat. vt i. c. p venerabilē. q̄ si. sint le. Quītusdecimꝰ qñ agit ꝓ viam denūciatōis euāgelice. vt i. c. nouit. de iudi. Sextusdecimus qñ cā ppha na ē annexa seu ꝓiūcta cū cā spectāte ꝓncipali ad eccliaz. Exemplū ponit glo. de vote. vt i. c. de prudētia. de w. pꝰ dotiorē. resti. z hoc qñ nō agit ꝓncipaliter de dote: sed ex pseqntia. z circa dicta vide ꝓdictuz Pa. i. d. c. licet. cū multis declaratōibus

¶ Secō reddit nullū iudiciū rōe psone agētis. puta q̄ ē minor. z agit sine auctē curatorū. C. de iudi. l. pperandū. i fi. z C. q̄ legi. perso. i iudi. habeāt. l. j. Silr si ē seruꝰ vel mōachus z hmōi. Itē excōicatus. silr es eñ ñ pōt agere nisi i casibꝫ expressis a iure. 5

¶ Tercio reddit nullū ex defectu rei. vt puta q̄ ñ pōt tractari sub tali iudice sic ius patronatꝰ. de iudi. c. ex to. vel res ecclīastica. c. decer 6

¶ Qui sunt q̄ nō pñt vocari (nimꝰ. de iudi. ad iudiciū. R. q̄ multi. de quibꝫ. ff. de in ius vocā. l. ij. z. iij. z sunt consul. pfectus. pretor magistratꝰ q̄ hz imperiū mex vel mixtū. nec eps dū sacra agit. nec ille q̄ vxorē ducit. nec illa q̄ ducit vxorē. nec q̄ sunꝰ familiare pse quit. vel iuxta mortuū facientē obseqa. nec q̄ ꝓpter religionē loci se mouere nō pt. vt regularis vel iclusa. Ponit alibi alij. vt sunt infātes z furiosi. vt. ff. de ꝓdi. fur. l. ij. z hꝫ verū p se: sed bñ p tutorez z curatorez. Itē nec seruꝰ dñm. nec libertꝰ patronū i famosis actiombꝫ nisi venia ipetrata i ius vocare pōt. de quibꝫ nō. i dictis. ll. de in ius vocā. z sequen. 7

¶ Quid si pupillus vocat in iudiciū et nullus eum defendit. R. nullum erit iudicium. ff. de re iudi. l. contumacia. 8

¶ Utr̄ mulier possit vocari i iudiciuz. R. q̄ nō psonaliter nisi i casibꝫ expssis a iure. et hꝫ intelligē ꝫ eius voluntatē. Secus si vellet. vt i. c. mulieres. de iudi. li. vj. Et sunt isti casus expssi a iure i quibꝫ vocat. Primꝰ i causa crimiali. ff. de publi. iudi. l. pe. §. ad crimē Secōs in ferēdo testimonio i cā crimiali qñ pōt admitti. de quo vide. j. Testi. §. v. Tercius qñ est tutrix filiorꝫ. si nō vult actorē cōstituere. in sti. de cura. §. vlti. Utr̄ aūt mulieres religiose possint si ipse volunt similiter euocari ad iudiciū. R. q̄ nō p nulla cā. psonaliter intellige. vt i. d. c. mulieres. 9

¶ Quid si citent de facto alique mulieres ꝫ pmissa. R. q̄ irritū est ipso iure. vt i. d. c. mulieres. imo est excōicatꝰ fingēs cām vt iudex vadat ad mulierē p ferēdo testimonio. sz ex causa vera si eaꝫ testimoniū est necessariū: debet iudex ad eas ire. vel si nō decet aliū mittere. vt in. d. c. mulieres. 10

¶ Qualiter puertit iudiciū. R. q̄ttuor modis. timore. cupiditate. odio z amore. xj. q. iij. quattuor modis. 11

¶ Qua hora pōt iudicium exerceri. R. q̄ de 12

nocte nō ē honestū. de of. dele. ꝓsuluit tn̄ si iudex ꝓcedit de nocte cuz lumie cādele ad litis ꝓtestatōem vel snie platōz valet qđ agit. licet facere nō debeat: dūmō aliud n̄ impediat qz mlti phibēt q tn̄ facta tenēt. ō regula. ad aplicā. de iureiur. quēadmodū. §. si qđ post. de homō. i auc. de iudicibus. §. sedebūt.

13 ¶Utz tpe vel hora feriata possit: R. q nō. vide. s. Ferie. i pn. cū duobus. §. seq.

14 ¶Utrū iudex possit iudicare vltima die sui offij: R. q nō. vt nō. i. l. eū q. ff. de iu. om. iu tenet tn̄ si iudicat. vt i. l. memīsse. ff. de of. ꝑcon. z hoc intellige i ordiario. qz delegatus etiā vltima die iudicat. vt i. c. ꝓsuluit. ō off. dele. Bart. tn̄ i. l. eū q. limitat vez p vadūetū successoz. qm̄ añ licite iudicat. ō. l. me

15 ¶Quo loco: R. q i loco sue iurisdi/ (missetiōis nisi de ꝓsensu ptiū et iudicis territorij. ix. q. ij. epm. cū duobz. seq. c. vide glo. i. c. vt litigātes. de offi. ordi. lib. vj. Fallit etiā hoc in ep̄o expulso. Sed que sunt volūtarie iurisditōnis pñt vbiqz exerceri. l. ij. ff. de offi. ꝑcon. z. c. nouit. de officio le. z ibi glo.

16 ¶Quō dz iudicare: R. q sedere dz. vt nō. i

17 ¶Temerariū iudiciū qđ vni (ō. §. sedebūt uersaliter phibēt dr sex modis. Primo ex pte iudicātis pvsurpatōem officij sibi nō impositi. Scđo ppter indignitatē. Ro. c. xiij tu qs es q iudicas Tercio ppter ignorantiam. ex pte rei est. Quarto quādo iudicatur psona q̄tū ad aduentū futurū. quia nemo desperādus est. de pe. dis. vij. nemo. Quinto qn̄ iudicat intētio icerta. Sexto qn̄ iudicat factū occultū. qz de icerto z occulto temerariū ē iudicare: ꝯz gl. sup illō Mat. vij Nolite iudicare. z. j. coz. iij. z re. iu. c. estote. z i p̄dictis modis cōiter ē pctm̄ mortale. qz cōtra p̄ceptū xp̄i Mat. vij. Nolite iudicare. vide Preceptū. §. vij. z. j. Presumptio. j.

Juramentū. i. ē assertō vel negatio de aliq̄ licito possibili et honesto sacre rei attestatōe firmata: ꝑm Boff. Hosti. Arch. z iauc. de mā. prin. §. ꝛ neqz. z nō. xxij. q. j. § j. vñ dr iurare. qz quasi p iure introductū ē. vt quod sb̄ invocatiōe diuini testimonij dicit p vero habeatur.

1 ¶Quot modis iurat: R. q duobus modis Primo solo sermone. sicut i veteri lege dicebāt. vuit dñs. viuit ania mea. hoc addat mihi dñs. j. Reg. xij. xxij. q. j. z iurabūt. i p̄mitiua eccl̄ia. testis ē mihi de. deū inuocō i testē. vitate dico i xp̄o z nō mētioz. testz ē mihi ꝓscia. xxij. q. j. si pctm̄. et sic deus te adiuuet xxxv. q. vj. de parētela. Itē p euāgeliū xp̄i. p crucē. p ordinē sacz. p sctōs. vt nō. i. c. si alij

¶Sz vtz liceat iurare p cre (qua. xxij. q. j. aturas: R. ꝑm s. Bo. i. ij. di. xix. ar. ij. q. ij. q. 2 iurare p creaturas aliqn̄ fit p impcatōez. vt cū dr. ita viuat filius me. et isto mō nō inuocat creatura ad testificādū: sed oppignorat ipsa creatura creatori. ꝯz q dicit Aug. z licz iurare sic. qa lz ois creatura sit creatoris. tn̄ solatiū ei. nobis a deo ꝓcessum ē. z ideo tāqz nostz deo oppignorare possum. Aliqn̄ iurat p creaturas. z inuocant i testē ꝑm se. et sic nō licet iurare. qz sic esset credere i eis esse aliquid numis ratōe cui. veritas posset dici z cōfirmari Et sic intelligit istud Matth. v. Nolite iurare neqz p celū. qz. z istud. xxij. q. j. si qs p capillū. z. c. ꝓsidera. Aliqn̄ inuocat creatura i testē inqz tū relucet i ea diuine veritatis vestigiū. z sic iurare ē iurare p deū q relucet in ea. z sic licet iurare. et de hoc habes p Hosti. Boff. z Ber. i. c. z si xp̄s. de iureiurā.

¶Quid ō acceptātibz iuramentū idolatrā 3 rū vel cogentibz eos iurare p deos suos: R. s. Bo. vbi s. ar. ij. q i iuramēto facto p idolum est duo cōsiderare. aut idoli veneratiōnē. z sic nō licet nec recipere nec exigere. Aut consideraf verbi cōfirmatio solū. et sic licite exigit maxime p bono ꝓmuni. sicut fecit Jacob ad Laban. xxij. q. j. mouet te.

¶Utz sit iuramētū dicere. i vitate dico vo/ 4 bis: R. Pa. i. d. c. z si xp̄us. q sic. qz interponit deū q ē veritas ad ꝑfirmatōem actus. h̄ limito vez qn̄ homies qbz fit habēt illud p iuramēto. z ille q iurat sic intēdit iurare. alis nō credo. de quo dic vt. j. Periurij. in p̄in.

¶Utz sit necesse dicere: iuro: R. Pa. i. d. c. 5 z si xp̄s. q nō. lz sufficit q ad ꝑfirmatōez veritatis qs interponat deū iplicite vl explicite

¶Utz ois fidei p̄statio sit iuramētum: R. 6 Pa. i. c. querelā. de iureiur. q sic. sed nō e contrario. qz n̄ oē iuramētū ē fidei p̄statio. qz tunc dr qs p̄stare fidē qn̄ ꝓmittit aliqd p fidē meā. vel sic. de me aduuet z hmōi. z sic fidei p̄statio nō includit nisi iuramētū ꝓmissoriū z nō assertoriuz. vel ꝑm alios differa iuramēto qđ fit p libz vel rē sacrā. fidei aūt p̄statio nō fit cū interuētu rei sacre. sed melius dic q fidei p̄statio ē cū aliqd ꝓmittit p fidē sine vbo iuro. iuramētū vo ē cū dicit. iuro p deū vel p aliqd. vñ licet quo ad pctm̄ mortale nō sit dr̄ntia. qz ꝑm Arch. i. c. j. ō sepulli. vj. z Inno. z cōiter doc. i. c. z si xp̄s. de iureiur. sicut iuramentū est dicere. iuro tibi p fidē meā vel euangeliū. sic etiaz iuramentū ē

dicere.pmitto tibi p fidē meaz siue sub fide mea.vez ē q̄ ad pnā piurij:puta ꝛepositōis i clerico.vt i.c.q̄relaz.ꝛ iureiur.nō icidit q̄s nisi exp̄sserit, ꝙbū iuro. et sic intellige iura q̄ ponūt vt diuersa iuramentū ꝛ fidei p̄statoz vt i.c.puenit.ꝺ fideiuss.ꝛi.c.q̄relā.ne pla.vices suas.ꝛ.c.ij.ꝺ spō.simplex ꝙo pmissio ꝺr q̄ nec iuramēto nec fidei p̄statō firmat.

7 ¶Scꝺo mō iurat cū interuētu alicuⁱ sacre rei.sicut cū iurat i manu ep̄i vel sacerdotis: aut sup euangelia vel corpus xp̄i.aut crucez ꝛ hmōi.vt.lxij.di.tibi dño.

Juramētū ij.q̄ttuplex ē:ſ. q̄ duplex.aliud iudiciale.aliud ex̄iudiciale. iudiciale ē q̄ ꝛe fert i iudicio.ꝛ istud aliq̄n ꝺr iuramētū ꝛe calūnia q̄ q̄s iurat se bona fide nō ais calūniandi cām mouisse vel mōdere seu aliq̄d aliud ꝓponere.vt.C.ꝛe iura.calū.l.ij.§.j.ff.fa.her.l.iter coheredes.§.q̄ familie her.Et nō q̄ calūnia ē falsa petitio vl̄ iusta repulsio facta sc̄ēter.ar.eoz q̄ no.ff.ad turpi.l.j.§.calūniari.ꝯ.q.iij.§.notādū.ꝛ istud iuramentū nō tm̄ ꝺr ee ꝛe p̄terito sz etiā ꝛe futuro.ꝺ. §.q̄ fa.her.Aliq̄n solū ꝺr iudiciale.ꝛ ꝺr iurare i lite ex eo q̄ ꝓpter litē siue rem i litē.i.iudicio petitā p̄stat.vñ aliq̄n ꝺat a iudice:q̄n ꝛeficientibꝫ ꝓbatōibꝫ hns vnū testē vl̄ famaz ꝙ aliq̄ ꝙpellit eū iurare sup quo ē fama.ꝛ ꝺr necessariū.q̄ ps cui ꝛefert non p̄t sine cā recusare.vt i.c.fi.ꝛe iureiu.i p̄n.iūcta supsc̄ptione.ꝛi.l.generaliter.C.ꝛe nō nu.pe. Appellat etiā ꝛecisoriū.q̄ p̄stat ad litis ꝛecisionez. vñ ꝺr q̄ maioreꝫ hz auctoritatē q̄ꝫ res iudicata.vt i.l.ij.ff.ꝛe iureiu.ꝛ istꝺ pducit actoz ꝛe iure ciuili.l.actori.C.ꝛe iureiu. Aliq̄n etiam istud iudiciale ꝺat a pte pti.et istud bñ p̄t recusari.vt i.ꝺ.c.fi.Extra iudiciale vero iuramētū appellat volūtariū.q̄a volūtate ꝛ ex ꝙuētiōe p̄tiū suscipit.ꝛ istꝺ aliq̄n ꝺr assertoriū.q̄n asserit aliq̄d sic esse vel nō esse.vt i c.si ꝙo.ꝺ iureiu. Aliq̄n ꝺr obligatōis introductoriū l̄ pmissoriū.sic q̄n pmitto tibi dare vel facere aliq̄d.vt i.c.cū ꝙtigat.ꝺ iureiu. Aliq̄n ꝺr ꝙfirmatoriū.sic cū filia renunciauit bonis p̄ntis.ꝛ iuramētū iterponit tali renūciatōi.vt i.c.ij.ꝛe pac.lib.vj.ꝛi auth.sacra pubex.C.si aduersus venditionē.

Juramētū iij.ꝛe his q̄ ꝙsiderāda sunt i oi iuramēto.vñ scias fm̄ No.ꝛ Bof.q.vij.sc̄at/

1 ¶Quis p̄t iurare:Et dico (tēdēda.ꝛ ꝓmo q̄ ois q̄ ē volī capax.vñ nec pueri q̄ ñ sūt volī capaces obligāt ex iuramēto.xxij.q.v.c.puuli.nec furiosus.xv.q.j.merito. nec etiam admittunt ad iurandū.ꝺ.c.paruuli.

¶Scꝺo cui ficꝺū ē iuramētū:ſ. q̄ i iudicio 2
iudici ꝙpetēti.ex̄ iudiciuz p̄t fieri cuicunq̄z.

¶Utez clerici possint iurare:ſ. q̄ nō cuicuq̄z 3
laico sup euāgelia.xxij.q.v.nullꝰ.ē.ꝯ itelligē nisi ꝛe licētia plati sui.vt i.c.j.ꝛe iur.al.ꝯ vez si iurat tanq̄z supiori.ꝛ sic intelligeꝺ.c. nullꝰ.alit sic etiā sine licētia.vt i.c.ex reſcto ꝛ.c.puenit.ꝛe iureiu. Itēnō p̄t iurare ꝺ aliēnia nisi ꝛe licētia sui supioris:nisi ille cozā q̄ litigat sit eiꝰ supioris:sz habita licētia p̄t etiā i manu laici iudicē.xxij.q.ij.c.nos. Itē phibitur iurare i actu testificādi sine licētia supioris.vt i.c.q̄q̄z.xiij.q.ij. Et intelligē i manu laici.exceptis ḡ tribꝰ casibꝰ p̄dictis p̄t iurare licite etiā i manu laici et sine licētia alia.vt in ꝺ.c.ex reſcpto.ꝛ puenit.no.Pa.i.c.j.ꝛe iur.

¶Terciū quid p̄t iurari.ſ.p qua re: (calū. 4
ſ. q̄ p omi re licita. iusta ꝛ honesta.nā p re turpi.illicita vel iiusta factū iuramentū nō tenet.ar.c.vlti.ꝛe pac.ꝛ clarius.j.patebit.

¶Quartū p q̄ꝺ p̄t iurari:dictū ē.s. iuramē 5

¶Quintuz ad q̄d seu cui:ſ.p fine ꝺ (tū.j. 6
no ꝛ licito.q̄ cuiꝰ finis bonꝰ ē ipm̄ q̄z bonū ē ar.vij.q.iij.c.artaldus.nā si p causa mala illicitū est.vt sunt ꝙiuratōes.ꝙspiratōes.et hmōi.ar.ꝺ.c.vl.ꝛe pac.ꝛe iudi.c.j.

¶Utez iurās sine cā legitima pecc̄et mortali 7
ter:ſ. q̄ si iuret q̄s sine cā necessaria:vt ista necessitas ꝙphēdat vtilitatē nō solū primi sed etiā ꝓpriā.q̄ aliter nō credit ei:sic nō pecc̄at mortalit̄.facit.ꝺ.§.als ea ꝛemū.ꝛ.c.florentinū.lxxxv.di.i glo.q̄uis sit piculosum. vt patz i.c.ita ergo.xxij.q.j.i tex.ꝛi glo. Si ꝙo iuret p causa illegitima vel inhōesta aut illicita: cōiter ē pctm̄ mortale.xxij.q.iij.§. illicitū.q̄ assumptio ē nois ꝛei i vanū.vt p baſi.c.sic nr̄is.ꝛe iureiu.ꝛ ibi sentit glo.ꝛ Juno.ꝛ Pa. Facit.c.q̄ sacro.xxij.q.iij.ꝯ intelligē q̄n aduertit:ꝛ ꝛe cā illicita ꝛ ꝛe iuramēto fm̄ q̄ dico p iuriū mortale.ſ. Periurium.

¶Sextū quō sit iurandū:ſ. q̄ tres ꝺr hꝛe 8
comites.ſ.ꝟitatē.iudiciū ꝛ iusticiaz Hꝛe. iij.ꝛe iureiu.ꝛ si xp̄s.§.iacob.xxij.q.ij.anī/ aduertēdū. Rō est fm̄ ſ. Bo.vbi.s.iura.q̄z iuramētū ꝙpaſ ad tria.ſ.ad rē ꝛe qua fit.ꝛ sic ꝛebet ꝟitas q̄ ē adeq̄tio rei ad sermonē ad iurātē.sc̄ꝺo compaſ a q̄ pcedit.ꝛ sic ꝛebet iudiciū.ſ.discretōis.tercio compaſ ad cān ꝓ q̄ fit.ꝛ sic ꝛebet iusticia.ſ.vt causa sit iusta

¶Utez semp sit pctm̄ mortale q̄n p̄dicta ꝛe 9
ficiūt:ſ. Pa.i.ꝺ.c.ꝛ si xp̄s.q. nō sp̄ sed ali/

qñ veniale ſm ꝯſtitatez culpe. vt nō. Arch. i d.c.aniaduertendū.qđ meli⁹patebit.j. pr iuriū.in prin.cū ąnqz.§.ſequētibꝫ.

10 ¶Utz iurās ſine iudicio diſcretōnis peccet mortaliter:ſicut faciūt illi q̄ i quolibet verbo iurāt:R.q cū iuramētū phibeat nō quia ſit malū:ſed ꝓpter piculū periurij.ideo ſi tal⁹ iurat falſum nō excuſat a mortali p ea q̄ dicaz j.Periurū.i pn.z ſm illā diſtinctōem.Si ꝯo iurat verum:ſic nō erit mortale peccatū. Uez eſt q̄ teneat abſtinere ſicut a mortali p pter piculū.quia de tali dr Ecci.xxiij. Uir multum iurans implebitur iniquitate.

11 ¶Utz inducēs aliū ad iurandū quē ſcit fal ſe iuratuz vel nō ſeruatuz iuramētū peccet mortaliter:R.ſm Ri.i.iij.diſt.xxxix.q aut facit vt ꝑſona publica ad inſtātiā ptis et ex ordine iuris:z ſic non peccat.ſi ꝯo facit vt p ſona publica.tm̄ ordinez iuris.aut vt ꝑſo na ꝑuata:ſic peccat grauiter. ſed d. Lar.in cle.vnica.de iureiu.dicit.q tal⁹ vincit homi cidā.xxij.q.v.ſi q̄s ꝙuict⁹.z.c.ſe.z ſic pz q̄ ē mortale.z ex h̄ ꝯcludit Pa.i.c.cleric⁹.de co ha.cle.z mu.q nunq̄z eſt referendū iuramē tū illi ꝓtra quē eſt vehemēs ſuſpitio de trāſ greſſione.z referēs peccat mortalit ſm diſti ctionē dictam.allegat.c.ille.xxij.q.v.z facit optime tex.dicti.c.clericis. vbi nō vult cleri cos cogi iurare dimittere ꝯcubinas.qđ nō. ꝓtra dates ſecularibꝫ iuramēta z ſimilibꝫ q̄ nō ſeruāt.z ideo ponāt potius penā.et hoc. qz tale iuramentū eſt ꝯ iuſticiā.nō credo tn mortalit peccare illū q̄ dat iuramētū etiā vt ꝑſona ꝑuata illi quē ſcit falſum iurat uz:qñ ille ē iā diſpoſit⁹ iurare.puta qz obtulit ſe iu rare qñ h̄ facit ex aliq̄ rōnabili cā.z de iſto ñ loq̄t.c.ille.ſz de eo q̄ iducit ñ diſpoſitū iurare

12 ¶Utrū iurās vitupoſe p mēbra inhoneſta peccet mortalit:R.q tales ꝑsunt blaſphe mi.vt patet i.c.ſi q̄s p capillū. ibi alio mō blaſphemia.c.xxij.q.j.z ſic peccat morta lit:ſic dictū ē de blaphemia.ſ.i pn. Nā ver bū ali⁹.fac poſitōz eiuſdē q̄litatz reglaritatz licet habeat exceptōz aliq̄n.vt i Joh.z alij duo latrones.et no.Pa.i.c.accedēs.de pbē. z iō hic alio mō ꝑſupponit blaſphemiā.ſe cus ſi iuraret p aliq̄ mēbz honeſtū z cū re uerentia.vt puta p ſctm̄ caput dei.z raro nō ꝙſuetudinarie ſm Guil.ſic eſſet veniale

13 ¶Septimo attēdēdū ē i iuramēto qñ.tps em̄ reddit iuramētū illicitū.vt qñ iurat i iu dicio diebꝫ feriatz nisi p pacem alijs ꝑſis cau ſis.vt de feriis.c.ꝙqueſtus.q aūt fiat a ieiu nis eſt de honeſtate.xxij.q.v.honeſtum.

Juramentū iiij. quō iura mentū inter pretandū eſt:R.ſm Innoc.i.c.veniens.de iureiur.q i iuramento determinato ſup aliq̄ ſingulari ſic intelligat in foro aie ſm intenti onē iurātis.facit.c.humane aures.xxij.q.v ſed hoc ego limito vez:qñ ille qui dat iura mētū ſeu exigit doloſe z inique facit. ſicut cū vir preſtat iuramentū vxori ſup adulterio. Nā cū talis inique a tali cōfeſſionē exigat: poterit iurare ſm ſuā intentōez qđ eſt verū. licet ſm intellectū audientz ſit falſuz ſm Ro do.quē ſequit Aſteñ.li.j.ti.xviij.ar.vij. Fa cit qđ no.theologi i.iij.diſt.xvij. vbi circa ſram dicit Ri.q obſtetrices nō peccabāt li cet nō reſpōdiſſent ad intentionē Pharao nis.qa nō fuit ei data auctoritas ad aliq̄d agendū ꝓtra deū. Sili⁹ qñ q̄s ex iuramento exigit ab aliquo qđ ipſe nō pōt ſine peccato implere pōt habere intentōz cū iurat illđ fa cere.ſ.quātū poterit ſine pctō. ſicut ſi muli er q̄ hz impedimentū excōicata.qz nō pōt p bare i mortis articulo cū oporteat eā iurare de ſtādo cū viro.debet intelligere ſic.ſ.quātū poterit ſine pctō z nō piurat.vt nō. i.c. ſras de reſti.ſpo. Si aūt ille q̄ pſtat iuramentuz eſt i bona fide z i caſu licito pſtat:tunc habet locū.c.quacūqz.ar.xxij.q.v.qz ſi ſcienter nō iurat ſm intentiōz pſtātis peccat mortalit z eſt piurus.z etiaz credo q teneat ſicut ille in tellexit implere.ar.c. q̄cunqz. nec ob.q ſicut votū doloſum nō obligat ſic nec iuramentū qz votū fit deo ꝑprie.ſed iuramentū fit ho mini.z obligatio ꝓtrahit aliter i voto.qz p intentionē.aliter i iuramēto.qz p deliberatā verboz atteſtatōem. Si aut̄ vterqz fuit in ſimplicitate. ſed vnus vno modo intellige bat.alter alio mō ſic interpretat ſm itētōz iu rātis i foro aie.vt nō.i.§.ex his oīibꝫ colli git.xxij.q.v.i foro aut̄ ꝓtentioſo ſtabit verbis.vt i.c.ex lris.de ſpō. Si ꝯo ꝓba habent duplicē intellectū i ſtipulatōibꝫ z alijs ꝓtra ctibꝫ ꝯ ſtipulātē z vendētē interpretabunt.l. in terſtipulatē.§.j.ff.de v.ob.z.l.labeo.la.j.ff. de ꝯpē.em. i iudicijs In ꝓncipio interpretat p actorē.i medio p vtroqz.i fine p reo.extra de ꝓba.ex lris.vt ec.bñfi.c.vt noſtz. In delictz aūt ꝯ delinquentē:niſi aliud appareat.de ꝓ ba.c.j. Si ꝯo loq̄mur de iuramēto generali ter pſtito p obediētia pſtanda mādatis.ſic dicit Innoc.i.d.c.veniēs.q interpret vt nō extendat niſi ad ea de quibꝫ cogitatū eſt vel debuit cogitare.vt i.c.q̄tauallis.de iureiu. de reci.ex multiplici.de reſti.ſpo.audita.xxij.

q.ij. ne q̃s. Alij dicũt q̃ interp̃tet generaliẽ nisi sit p̃ p̃ri⁹ iuramẽtũ. vt ī. d. c. veniẽs. vl p̃ ius. vt ī. d. c. q̃ntauallis. vel p̃ p̃sumptionẽ cõez. q̃ si hec mãdari credidiss̃ nũq̃ iurasset. ar. c. petitio. de iureiu. Ego credo q̃ ī foro aĩe interp̃tabit̃ ꝑm intẽtiõz iurãt̃ nisi fuerit

¶ Utr̃ iuramẽtũ p̃stitũ ī materia (tholosa. iuris restringat̃ ad limites iuris⁹. ff. Pa. in c. tua nos. de ec. edi. q̃ sic. ita q̃ recipit oẽs limitatões ꝛ restrictões q̃s recipit ius illud. Facit tex. ī. l. fi. C. de p̃di. inde. ꝛī. l. fi. ff. q̃ satisfda. cog. ꝛ no. p Inno. ꝛ glo. ī. c. dilecti. de arbi. vbi dicit q̃ cuz q̃s iurat stare sñie arbitri sub pena q̃ nõ obligat̃ nisi vel parere sñie vel soluere penã. ꝛ ideo si soluit penã sufficit. Silr̃ si iurauit nõ sb̃ pena. q̃ teneat̃ vel parere sñiam vel ad itereſſe. ff. de arbi. l. diẽ. §. fi. q̃ ītelligit̃ ista clauſula. Ego parebo sñie vl̃ soluã penã. q̃ iſte intellect⁹ ẽ sibi dat⁹ a iure. Pa. ī. c. q̃ntauall'. de iureiur̃. dicit verũ ī sñia arbitri. secus ī sñia arbitratoris. q̃ ī tali sentẽtia nõ ẽ tal' dat⁹ intellect⁹. Itez ꝑ hoc facit glo. ī. d. c. tua nos. ꝛ Inno. ī. c. cũ oẽs. de const. q̃ dicũt q̃ plat⁹ q̃ iurauit nõ alienare bona eccl'ie: q̃ põt nihilomin⁹ alienare ī cã necessaria. vt ī. c. fi. de ec. edi. ꝛ etiã vtili. cũ in hoc casu necessitas et vtilitas eã p̃ferat a iure. xij. q. ij. sine exceptõe. ꝛ sic iuramentũ intelligit̃ de alienatõe illicita solũ. Facit. c. petitio. de iureiu. vbi iurãs nõ esse ꝑ aliquẽ intelligit̃ illicite. sec⁹ legitime etiã ꝑ ꝓpria vtilitate. Facit etiã. c. ex pte tua. de cle. nõ resi. vbi iurãs resi dere ī eccl'ia: põt iuramẽto nõ obstante se absentare ꝑ necessitate vel vtilitate eccl'ie. Itez facit q̃d nõ. ī. c. put nobis. de dolo. vbi ille q̃ iurauit parere mãdatis eccl'ie vel iudicis si grauat̃ põt appellare. q̃ iuramẽtũ nõ se extẽdit ad hoc q̃n ẽ generaliter latũ. ꝛ q̃d nõ. ī. c. ex tenore. de sen. ex. vbi tenet idẽ Pa. q̃ etiaz ex cã noua supueniẽte. vl̃ si erat p̃us erat occulta: poterit ille q̃ iurauit mĩdere coraz aliq̃ iudice nõ obstãte iuramento generali illũ recusare. nec ob. p̃dict̃ q̃ iuramẽtũ hz clauſulaz seu vim clauſule. Si ñ valet q̃d ago vt ago valeat q̃ztũ p̃t. vt ī. c. q̃zto. ꝛī. c. ad nraz. d̃ iureiu. no. ī. l. ꝑaf. §. filiꝰ matrẽ. ff. de le. ij. et p Bar. ī. l. si q̃s ꝑ eo. ff. de fideiuſ. ꝛī. l. sciendũ ff. de ẽ. ob. Et ió dz aliq̃d opari q̃d ñ faceret si p̃dicta ẽnt vera: q̃ aliq̃d opaf. tñ q̃ adũcit vinculũ ꝛ ligat stricti⁹ ipm iurãtẽ. ꝛ q̃ñq̃z accumulat forũ foro. vt ī. c. fi. de fo. ꝑe. li. vj In casu aũt vbi nihil oparet vel paz: tunc bñ verũ ẽ q̃ hz vim illi⁹ clauſule. sz hoc nõ ẽ ī casibꝫ p̃dictis. q̃ stricti⁹ strigit. ꝛ ió sufficit. facit etiã ꝑ p̃dictis q̃d no. d. An. ī. c. ex lr̃is. de spõ. ꝛ sequit̃ ibidẽ Pa. q̃ sicut eq̃tas ꝓtoria facit vt ī stipulatoibꝫ ꝓtorijs ꝑmittẽdo simplr̃ factũ alienũ ī dubio interp̃retet̃ ꝑmissise factuz ꝛ curatuz q̃ztũ ī eo ẽ. vt in. l. q̃ties. ff. de ver. ob. Ita eq̃tas iuris canõici hz inducit ī materia canonica. vt patz ī. d. c. ex lr̃is. ꝛī glo. ibidẽ. vbi parẽtes qui ꝑ filijs iurant sponsalia nõ peccãt: licet nõ sequant nisi ex eoz defectu. nõ q̃ illud iuramentũ intelligit̃ quantũ ī eis est se facturos. Itez facit q̃d no. Pa. in. c. cũ clerici. de ver. sig. vbi dicit q̃ iuramentũ generaliter p̃stitũ dz restringi q̃ztũ põt vt minus obliget iurantẽ. q̃ vbi tractat̃ de obligatõe est faciẽda stricta interpretatio. alle. c. ad nostrã. el. ij. de iureiu. ꝛ. c. j. eo. ti. li. vj. ꝛ. l. q̃d astringẽde. ff. de ẽ. ob. Itez ī. c. quẽadmodũ dicit idẽ Pa. q̃ iuramentũ ī aliquo ꝓtractu recipit oẽs ꝓditiões ꝛ limitatões ꝛ subauditões quas hz ille ꝓtract⁹. ꝛ silr̃ si apponit̃ in dispositõe vel obligatõe: q̃ regulatur ab illa. facit ꝑ hoc. l. fi. C. de nõnu. pe. ꝛ no. ꝑ Bar. in. l. si societatez. §. arbitroz. ff. ꝑ socio. q̃d bñ nota. q̃ facit̃ ad mlta ī materia iuramenti ꝛ voti. vide ad hz q̃d j. dicã. §. v. ꝛ vj. Itẽ si iuro alicui dare cras pecuniã: intelligit̃ nisi fuero ab eo absolutus q̃ põt ꝛ ꝓrogare terminũ ꝛ absoluere. vt in. c. j. de iureiu. Itẽ si iurauí pecuniã tibi reddere ad certũ tps spe future mutuatiõis. intelligit̃ si pecuniã mihi mutuauer̃. C. d̃ nõ nu. pe. l. indubitati. Itẽ si iuro tibi dare dotẽ: intelligit̃ si nuptie subsecute fuerint. ff. de iure do. l. stipulatiõz. Itẽ si iuro tibi reddere bladũ vel vinũ. intelligit̃ eiusdẽ bonitatis. ff. si cer. pe. l. cũ q̃d. Itẽ si quis iurauit facta pace cũ aliquo de nõ eũ offendẽdo sub certa pena talis ꝑmissio refert̃ ꝛ restringit̃ ad offensam rõne inimicicie ꝓterite: non ad nouã ex post facto insurgentẽ ex noua cã ꝑm Bar. ī. l. aut facta. §. causa. ff. de pe. sequit̃ Pa. ī. c. cũ inẽ. de renũ. Itẽ si aliq̃s renũciauit cũ iuramẽto iuri q̃d habet vel hz̃e sperat in aliqua re aut hz̃e põt non intelligit̃ ad ius supueniens ex noua causa vel noua spe. vt dicit Pa. in. d. c. cum inter.

¶ Sz q̃d si plat⁹ iurauit nõ alienare bõa ecclie sine licẽtia papẽ aut supioz̃: ff. Pa. ī. d. c. tua nos. q̃ interp̃tat̃ vt ñ possit aliẽare sine licẽtia. q̃ designatio hui⁹ ẽ bi licẽtia ẽ q̃ dz ꝑmo peti etiã ī casu licito q̃si plat⁹ reseruet ī se cognitõz vtr̃ casus sit licit⁹ vel nõ. ꝑ hz facit ī silr̃. c. hz. de regu. Itẽ q̃ si intelligeret de illicita solũ: sic iuramẽtũ nihil valeret. q̃ nec cuz

licētia supiorꝛis pōt fieri.ꝑ optz q̄ itelligat̄ d̄ oīi licita.ꝓcor. Jo.an.ibidē.lz bñ ñ obstā te iuramēto posslz aliēare si supior nō posset adiri.ar.optimū i.l.tutor q̄ reptoriuz.ff.de admi.tu.vbi ex cā nccitat̄ p̄t tutor iuētario ñ facto admīstrare bōa pupilli. qđ alīs nccitate cessante ñ p̄t. Facit ad ħ qđ no. Jo. xij. q.ij. sine exceptōne. ⁊ c. placuit. Hug. ⁊ Archi. i. c. abbatibꝫ. ea. cā. ⁊ q. et Jo. de fant. in cle. j. de re. ec. nō ali. vbi dicit i casu illius de. alienatoꝛ posse fieri ipune si necessitas ñ capit tantā dilatoꝛ. ⁊ tenuit Pau. i disputatione q̄ incipit. ꝺ denat⁹. Sequit ħ Lar. in. d. cle. j. ⁊ Pa. c. fi. de eccle. edi. quod no. p religiosis habentibꝫ prelatos in remotis.

3 ¶Utr̄ iuramētū illi⁹ q̄ iurauit aliquā accipere sit interptādū vt possit intrare religiōz R. Pa. i. c. ꝓmissum. de spō. ꝑm vnā lec. q̄ sibi placet. q̄ sic. ⁊ iō interptat̄ q̄ eā accipiet nisi ingrediat̄ religionē. nec obstat q̄ vt ꝺhat. ibi ꝺsulit̄ ⁊ postea ingrediat̄. qz istud fit propter vulgi opinionē ne appeat pīur⁹ cū i ꝑnitate nō sit. Si ꝺo diceres quō inueniat̄ ista interptatioꝛ R. q̄ sbintelligit̄ nisi moriat̄ ⁊c. vel dic qđ habet̄ i. c. puenit. el. ij. de iureiur. vbi ꝺr. ꝓmissū nō ifringit q̄ i meli⁹ ꝓmutat

4 ¶Utr̄ iuramētū interptabit̄ vt habeat locū i casu ficto: R. Pa. i. c. ex pte. el. ij. de cle. non resi. q̄ si iuramētū nō tēdit i aliquā lesiōz illi⁹ q̄ iurauit ⁊ facit ad bonū illi⁹ cui p̄stitū est tūc subest cā large interptādi. vt i. d. c. ex pte vbi ille q̄ iurauit residere si se absentat p necessitate eccl̄ie habet̄ p residēte. Si ꝺo iuramēti obseruātia tēdit i dānū iurātis vel illius cui fit: lz respiciat vtilitatē alteri⁹ tm̄. tūc nō verificat̄ i casu ficto. ꝑbat istud ꝑm cōez lecturā i. c. ad nraz. el. j. de iureiurā. vbi ꝺr q̄ iuramētū ꝺz seruari i casu specifico ⁊ nō i casu ficto. Nā ibi tenēt Jnno. ⁊ Jo. an. q̄ debitoꝛ q̄ iurauerat nō molestare creditoꝛez sup pign cre ꝺonec soluisslz sibi debitū q̄ nō sufficit q̄ creditori sit satisfactū ex fructibus pignoris. lz optz p̄mo q̄ fiat real' solutō debiti. lz ficte soluerit exq̄ pcepit debitū ex fructibus pignorꝫ. Facit. l. luci⁹. ff. de ꝺdi. ⁊ demō. vbi no. q̄ ꝺditio ꝺz fieri i forma. Bar. tñ i l. ampli⁹. ff. rē ra. ha. determīat ꝺrīū i isto casu. qz iussus dare seu soluere ꝑ plet ꝺditōem ꝺpēsando. l. si peculiū. ꝺ. j. ff. de sta. libe. Jtez ꝑdit⁹ insta de cā facere qđ ꝓmisit: nō ē piurus. l. fi. ff. q̄ satisda. cog. ⁊ c. significāte. de pigno. Sz si tibi nō soluo qz tu mihi ñ solutis facto tuo ipedioꝛ. ꝑ nō ero pīur⁹ Et hec opi. mihi videt̄ ꝺctoꝛ de iure. nec ē ꝺ casuz nostrū. qz iste debitoꝛ certat de dāno vitādo. ⁊ creditoꝛ nullū damnū hz. ⁊ iō habebit locū fict⁹ intellectus in tali casu. ⁊ sic procedit opi. Bar. ⁊ d. c. ad nostrā. nō ꝓbat contrariū.

¶Utrū in omni iuramēto debeāt subaudiri 5
multe ꝺditiones: R. glo. i. c. quēadmodū. de iureiu. q̄ in iuramēto assertoꝛio nulla cōditio subintelligit̄. in iuramēto ꝺo promissorio bñ multe subintelligunt̄. vt si deo placuerit. xxij. q. ij. beatus. ꝑ. j. Jtē si placet pape. vt in. c. venientes. de iureiu. ⁊ alie de quibꝫ in d. glo. q̄ melius patebūt i se. c. Et no. ꝑm prdictā glo. q̄ ꝓpter hoc iuramentū nō ē ꝺditionale. ⁊ etiā Pa. ibidē si exprimant̄. vt in c. significasti. ⁊ qđ ibi nō. de ele. ⁊ l. ij. ff. de leg. j. ⁊ l. aliqñ. ff. de ꝺdi. ⁊ demō. Sz tu dic vt. j. Mrimoniū. iij. ipedimēto. ij. ꝑ. j.

¶Et hec oia q̄ de interptatione iuramēti di 6
xi: intellige qñ ille q̄ iurat nō hz expresse ⁊ specifice aīm obligādi se sup aliquo determinato ꝺtra interptationē. qz tūc nō valeret interptatio. vt nō. in. c. veniēs. ꝑ Pa. de iureiu. ⁊ facit. c. iuramenti. xxij. q. v. in ar. iij.

¶Quid si iurat̄ sup re nō subiecta pape: R. 7
Pa. i. c. ꝓstitut⁹. de resc̄p. q̄ i rebꝫ vel iuribꝫ nō subiectis sibi ñ sbintelligit̄ illa clausula d. c. veniens. ideo papa nō pōt absoluere a iuramēto p̄stito sup rebꝫ nō spectātibus ad eū sine cā rōnabili. vt no. glo. i. c. q̄to. de iureiu. ⁊ c. cū inter. P. ⁊ B. de renun.

Juramētū

v. de obligatiōibus iuramēti ꝑ missoꝛij vtr̄ sp sit obligatoriuz: R. vt colligo ex Archi. i. c. si aliq̄d. xxij. q. iij. ⁊ c. canōi stis. i. c. si ꝺo. de iureiu. ⁊ theo. i. iij. di. xxxix. q̄ sic. vt. j. Periurū. ꝑ. j. Fallit ħ. i. xxvij. ca

¶Prim⁹ qñ iurat̄ aliq̄d qđ ē pecca (sibꝫ se. 1
tū mortale. qz istud vergit i interitū salutis eterne. qz pena eterna punit̄. c. vnū ex rarium xxv. di. vñ q̄ iurauit spolia diuidere non tenet̄. qz ꝺz reddere. c. ea te. de iureiu. vel spoliare primū nō tenet̄ ꝑm Jo. an. i. d. c. ea te. et illud qđ ꝺr. xxij. q. iij. ꝑ. ecce. refert̄ ad ꝺsciētiā erroneā q̄ se credebat teneri. ꝓpterea nō seruando mortaliter peccat.

¶Scđs qñ quod iurat̄ ē pctm̄ veniale i se. 2
qz sibi vergit i dispendiū ꝓprie salutis. qz p ipsa impedit̄ hō vt nō cito pueniat ad salutē eternā. c. qualis. xxv. dist. et. c. ij. de pac. li. vj. Hug. tenet q̄ si seruat tale iuramētū peccat mortaliter. qz facit ꝺ istud. c. i malis. xxij. q. iij. Sed Rodo. tenet q̄ solū venialit̄. qđ verū est qñ simpliciter ꝓmittit veniale. sed si

ideo cõmitteret q3 iurauit: dic q3 mortaliter peccaret. quia nomen dei assumit in malum

3 ¶Terci9 qñ iurat aliq̃d qđ ẽ ꝯ ꝓsilia euãgelica. puta q3 ñ efficiet eps. religiosus ⁊ hmõi nec ob. c. florẽtinũ. lxxxv. di. q3 nõ dicit q3 teneat votũ. sz peccauit mortaliꝫ iurãdo ꝯ secũdã ptẽ iustic̃e q̃ ẽ facere bonũ. sicut si iurassz ꝓtra primã partẽ q̃ est declinare a malo

4 ¶Quart9 qñ iuramẽtũ excludit op9 pia itẽtiõe faciẽdũ p deo: vt cũ iurat q3 nihil dabit p deo vl ꝓsulet ꝓximo: vel nõ ꝓsolabit talẽ: vl nũq̃z erit fideiussor. vl nũq̃z mutuabit pecuniã ⁊ hmõi. q3 de ñ acceptat talia iuramẽta cũ dicat ꝯtiũ faciẽdũ ex charitate fraterna. ibi q̃cũq̃z vultz vt vobis faciãt homines ⁊ vos eadẽ facite illꝫ. c. placuit. de maio. ⁊ obe.

5 ¶Quintus qñ iuratur aliquid quod ex se ẽ indifferẽs. tñ melius esset facere ꝯtiũ q̃z nõ facere. vel nõ facere q̃z facere. sicut qñ qs iurat q3 nõ tenebit talẽ in suo seruitio. vel nõ loquetur cũ tali de tali re. vel nõ ibit ad domũ suã vel nõ coquet ad furnũ suũ. qđ tñ melius ẽt facere ꝯtiũ. Intellige istũ casum vez qñ qs solum ex se iurat. q3 secus esset si ꝓuenissz cũ ꝓximo ad tale faciẽdũ ex aliquo bono respectu. ⁊ ita iurasset ei. q3 bñ esset obligatus

6 ¶Sextus est qñ iuramentũ est ꝯ bonũ publicũ. sec9 qñ quis iurauit q3 subtrahet se aonere publico. istud no. ꝑa. in. c. puenit. el. j de iureiu. facit. c. si diligenti. de fo. compe.

7 ¶Septim9 qñ iuramẽtũ ꝯgit in dispendiũ p ꝓle salutis corpal. quẽadmodũ nõ teneret si ꝯgeret in dispẽdiuz salutz alteri9. xxij. q. iij. c. j. cũ q̃ttuor. c. se. ita nec in ꝓpria. c. si ñ licet xxij. q. v. xxij. q. iij. §. illicitũ. Glo. in. d. c. si ꝙo. restringit hꝫ vez qñ directe. Sec9 si occasionaliter. Et ponit exemplũ de illo q̃ iurauit stare rome de mẽse augusti. q3 lz ibi morianꝫ multi. nõ tñ sp. et iõ tenet stare. Sz Jo. an. restringit dictũ glo. vez nisi eximinẽti infirmitate vl ꝓplexiõe iudicaret sic iurãs ex tali mora moriturꝰ. Ex q̃ colligo q3 qñ verisiliter ex q̃litatibꝫ ꝑsumit de morte: hz locũ q3 ñ obligat. Et ꝓpterea ꝑa. increpat cartusienses ⁊ reputat eos nõ in bono statu. i. c. vez. lz male iudicet. q3 sunt in bono statu ⁊ deo seruientes nec ex ponũt se piculo mortis corpal. sed carnẽ abdicãt vt a vicijs animꝰ sit liber. Multa alia possent adduci ad ꝓbãdũ q3 sit in bono statu. sz brevitatz cã omitto. idẽ dic q3 iuramẽtũ ñ obligat qñ cedit in mutilatoz. q3 nemo mẽbroz suoz̃ dñs. l. liber hõ in pn. ff. ad l. aq̃. limita istõ septimũ vez nisi moꝛs vel mutilatio ẽt infligẽda ex iustic̃ia. q3 tũc ñ posset ꝯ iuramẽtũ fugere. vt s. Carcer. §. iij. et

¶Octau9 ñ obligat iuramẽ (s. fugere. §. j. 8
tũ qñ q̃s iurat ex calore iracũdie ꝯm Jo. an. i. c. ex lris. de iureiu. sic̃ in sili dicit glo. singu. i c. ex lris. de diuorc̃. q3 cõfessio facta ex calore iracũdie nõ valet. qđ limitat. d. Anto. vez qñ calor iracũdie fuit tãt9 q3 deliberate istud iuramẽtũ ñ fecisset. q3 hec volũtas ñ ẽ discreta. Facit glo. i. c. dudũ. de quer. ꝯiu. q̃ dicit q3 calor iracũdie nõ obligat. Et idẽ dico qñ iurat abrupte. fact qđ no. Jnno. in. c. lrãtu rã. de voto. ⁊ Ri. di. xxix. ar. iij. q. ij. sup. iij.

¶Non9 qñ iuramẽtũ ẽ metu extoz (sniaz. 9
tũ. itellige si aĩm obligãdi se nõ habuit. alꝫ bñ tenet ꝯm cõiter doc. sed si nõ habuit aĩm obligãdi se q3 nõ obligeꝫ: ꝑz ex iã dictis. ⁊ facit glo. i. c. auctẽ. xv. q. vj. an aũt peccauit sic iurãdo cũ tali aĩo. dicit ꝑa. i. c. si ꝙo. eo. ti. q3 si est hõ pfect9 peccauit venialiter. alꝫ nõ. sed ego dico q3 nec pfectus nec ĩmpfect9 peccauerit etiã venialiter. Et p hoc facit qđ in sili ꝺr i. c. ne q̃s. xxij. q. ij. intellige hꝫ vt colligit ex. d. c. ne q̃s. qñ iurãdo habuit animuz solũ inducẽdi iuramentũ ad reuerentiaz dei nõ ad obligatõez suã. ⁊ in mẽte habuit aliquã circũstãtiã debitã q̃ verũ iurabat. puta ꝓmitto q3 dabo tibi cẽtũ cũ ista subaudit̃oe scz si suz tibi obligat9 ex debito ⁊ nõ aliter. lz hꝫ nõ exꝑmat ⁊ hmõi. q3 sic vtit̃ silãtõne licita q̃ lz. vt i. c. vtilẽ. xxij. q. ij. Sec9 ẽt si iurãdo credebat se obligatũ ex iuramẽto. ⁊ tñ nõ intẽdebat obseruare. q3 sic esset pctm̃ mortale vt i. c. querelã. ꝺ iureiu. facit. c. ille. xxij. q. v. ⁊ qđ no. glo. in. d. c. auctoritatẽ.

¶Sz q̃d si sum9 i dubio an habuit aĩm ob 10
ligãdi se vl nõ: ꝛ. ꝑa. i. d. c. si ꝙo. q3 est ꝓsumẽdũ q3 nõ habuit aĩm obligãdi. ar. c. sup eo. de renũ. ⁊ l. cũ de indebito. §. j. ff. de ꝓba.

¶Quero q̃re magis eccl̃ia obligat i iuramẽ 11
to etiã metu extorto q̃z i voto: cũ iuramẽtũ ⁊ votũ ambulent pari passu? ꝛ. ꝑa. i. d. c. si ꝙo. q3 ex hꝫ. q3 iuramentũ freqntiꝰ accidit. ⁊ ne de materia dierãdi. tñ q̃tum ad vitatẽ obligatõis pari passu obligatõis vadũt votũ ⁊ iuramentũ. vt i. c. debitores. no. i. c. j. de iureiu. ⁊ i. c. licet. et i. c. magne. de voto. Ex quo infert ꝑa. i. c. vez. de iureiu. cũ glo. ibi q3 ñ fuãtes iuramẽtũ metu extortũ ñ sit punicdi tanq̃z p directo ꝑiurio. No. etiã ⁊ Jo. an. ⁊ d. Ant. ⁊ sequit̃ ꝑa. ⁊ tenẽt i. d. c. verũ q3 nõ peccat mortalit̃ tale iuramentũ nõ seruãs: sed venialit̃. facit tex. i. d. c. vez. q̃ dicit q3 p mortali crimie nõ sunt puniẽdi. ⁊ no. q3 loquit̃ in eo q̃ iurauit aĩo obligandi se. q3 si

animū nō habuisſz nō ēt dubiū. Cōdūde
ḡ sic q̄ si habuit aīm obligādi se q̄n iurauit
q̄ tenet̄ seruare: nisi vergat i dispēdiū ꝓprie
salutis aut alteri⁹ ꝯditiōis ꝛe supdictis: sed
nō ꝛe p̄cepto. ita q̄ mortaliť peccet. Si ꝙo n̄
habuit aīm obligādi vel sum⁹ i dubio: sic n̄
obligat̄ ad seruādū. vt ē tex. i. c. j. qđ me. cā.
ꝛ qđ dr i. c. si ꝙo. dz itelligi ad timorē. ne pas
sim q̄s ꝓueniat: sz cū bona maturitate ꝛ licē
tia sup̄ior⁹. sil̄r. c. lz. ꝛe iureiu. li. vj. facit p h̄
qđ ibi dicit nō vi vl̄ metu extorti. ꝛ ibi tenz
Arch. ꝛ multi i. c. cū ꝓtingat. eo. ti. vez q̄ n̄
tenet iuramētū metu extorti i casu a lege p/
hibito. facit auť. sacra pubez. C. si adū. ven.
sed si nō ē i casu a lege p̄hibito: sic tenet iura
mētū fm Vin. ꝛ sequit̄ Pa. i. d. c. cū contin
gat. q̄uis metu extortuz. fm tñ q̄ dixi. s. sb
pctō veniali. ꝛ hec itelligē i iuramēto p̄miſ/
sorio ex metu q̄ pōt cadere i ꝓstātē extorto ꝛ
ꝯ iusticiā. q̄ si ēt iuramētū assertoriū nō ex
cusaret̄ ꝓpter metū: si mēdaciū iuraret a pec
cato mortali. xxij. q. v. ita ne. et ꝛe his q̄ vi
vl̄ metu. c. sacr⁹. no. glo. i. d. c. auctē. nec sil̄r i
iuramēto p̄missorio excusat leuis met⁹: nisi
vt dictū ē q̄n nō habuit aīm obligandi se.

12 ¶Decimo nō obligat iuramētū q̄n res sup
q̄ ē iuramētū factū nō pdurat i eodē statu:
sed venit ad talē statū q̄ temerariū ēt tunc
talit̄ iurare: puta q̄s iurauit q̄ nō efficiet mi
les vl̄ negociator: vl̄ nō recipiet feudū a tali
dño. postea venit ad paup tatē: ita q̄ n̄ ꝓ vi
nere nisi efficiat̄ miles vl̄ negociator ꝛ hmōi
Rō. q̄ si a p̄ncipio fuisset iste casus ꝛ iurał/
set: iuramētū fuisſz temerariū. ꝛ iō pt ꝓpria
auctē ꝓuenire fm Arch. i. c. aiaduertendū.
xxij. q. ij. Facit p h̄. xxij. q. ij. ne q̄s. vt dicit
glo. i. d. c. quēadmodū. sp subitelligi i iura/
mēto. s. si res i eodē statu pmanebit. Idē de
illo q̄ iurauerat reddere gladiuz homi sane
mētis quē nō reddet effecto furioso. xxij. q.
ij. ne q̄s. Itē cū q̄s iurauit aliquā accipe. et
illa ꝓpit p verba de p̄nti cū alio. Sil̄r q̄n q̄s
cū abūdaret p̄misit tenere obstagia nūc nō
pōt nisi mēdicet. ꝛ eū nō ꝓuenit mēdicare n̄
tenet̄. ar. c. q̄relā. ꝛ. c. breui. e. ti. sec⁹ fm Dos.
si eū n̄ decet mēdicare. vel si tpe iuramēti
hec ꝯditio inerat. s. q̄ optebat mēdicare. q̄
tenet̄. Itē cū q̄s iurauit n̄ mutare sepultrā
vl̄ testim. q̄ pt ex noua cā. vt. j. sepultura fa
cit qđ no. Pa. i. c. ꝑitatis. ꝛe iureiu. vbi dicit
q̄ si iurauī respectu dignitatis vl̄ alteri⁹ q̄li/
tat̄ exist̄ēt̄ i iurāte vl̄ i alio cui iurat̄. q̄ illa ꝛe
ficiēte n̄ tenet̄. Puta iurauī tibi q̄n eras eps
obedire. nūc cū sis ꝛepos⁹ nō teneor. ar. c. ve
nerabilē. ꝛe elec. vl̄ iurauī tā q̄ canōicus vel
scolar⁹. ar. d. c. venerabilē. ꝛ. c. cū inf. p. ꝛ qđ
ibi nō. ꝛe renū. ꝛ tenet Fede. ꝙsi. clviij. sz ist̄
dictū suū limitat Pa. q̄n iurauit nō simpl⁹
sz vt tal⁹ sec⁹ si simpl⁹. q̄ semp obligat̄ si ꝙba
iuramēti ipoꝛtāt. ar. xxij. q. viij. c. vnico. ni
si vt dictū ē veniret ad talē statū i q̄ si vellet
iurare ēt̄ temerariū. quod no. bene.

¶Undecio q̄n ē ꝯ bonos mores naturales. 13
vt puta q̄ ꝓhibet occasiones ꝛ delinq̄ndi. vt i. c.
quēadmodū ꝓdicto. ꝛ i regula. nō ē obliga
toriū. ꝛe re. iu. li. vj. Exēplū. vir iurat n̄ age/
re ꝯ vxorē rez amotaz. q̄ nō valet. vt. ff. ꝛe
pac. d. l. ꝓuenire. Rō. q̄ tale iuramētū ꝓhi
bet occasiōz mulieribꝰ furandi. Sil̄r q̄ iura
uit nō denūciare aliquē nō teneť. q̄ ēꝯ bonū
aīe delinq̄ntis ꝛ charitat⁹. ij. q. j. si peccauerit
ꝛ de iudi. c. nouit. facit. l. si vn⁹. §. pacta. ff. d
pac. limitat tñ istud exēplū Host. i. d. c. quē
admodū. vez: q̄ nō teneť nisi q̄n vel̄ et denū
ciare solū ppt̄ ꝓmodū p̄priū. q̄ sic nō licę/
ret. facit. c. ad nraz. el. j. ꝛe iureiu. sz optet q̄ de
nūciet vel agat ppter bonū cōe p̄ncipaliter.
et si secundario ppter bonum p̄priū.

¶Sz q̄d de accusatōe. dic vt. s. Accusatio. 14

¶Duodecimo q̄n iuramētū est ꝯvo (§. vj. 15
tū vel iuramentū vel p̄missionē p̄r⁹ facta z
vt in. c. sicut ex litteris. ꝛe spon. ꝛ. c. quanto.
ꝛe iureiu. ꝛ. c. intellecto. eo. ti. Intelligē si p/
missio etiā fuit simplex fm Hosti. et Pa. et
Inno. in. d. c. sicut. q̄uis post Inno. teneat
cōtrarium in. c. veniens. ꝛe iureiu. sed nō est
verum p. c. iuramenti. xxij. q. v.

¶Sed quero vtz act⁹ gestus ꝓtra ꝙmū iu/ 16
ramentū sit ipso iure nullus? ſk. Pa. i. d. c.
intellecto. q̄ si act⁹ dependet a mera voluntate
iurātis. puta q̄ nullo iure ꝓhibeť: sic tenet
Vin dicit Innocē. in. c. dilecto. ꝛe pben. q̄ si
q̄s iurauit nō alienare l. abz: et tamē aliena
uit: tenet alienatō: licet sit p̄iurus. facit. c. vl
tima volūtas. xij. q. ij. in glo. vbi tangit q̄
q̄ iurauit nō mutare testamētū. si mutat te
net sec⁹: licet sit p̄iurus nisi i casu. ꝛe quo. s.
§. xij. Hosti. in. c. cū marthe. ꝛe cele. miss. te/
net q̄ non valet secundū testamentū. Sed
Jo. an. in regula qđ semel placuit. lib. vj. te
net q̄ valeat. q̄ nullo iure cauet̄ q̄ sit nullū
factū ꝓ quod sit ꝓtra iuramentū. qđ verū ē
quādo actus dependet a mera facultate iu/
rantis. Si aūt dispositio actus nō dependet
a mera facultate iurantis. puta quia inter/
dict⁹ a lege fauore ipsius iurātis. Exemplū
in muliere ꝛ minore qui nō p̄nt alienare vel
alium contractū facere sine certa solēnitate;

ꝛ tunc actꝰ iuratus cōtra ꝓmū iuramētū nō valet ipso iure. ꝛ sic intellige glo. c. lz. de iure iu. li. vj. Rō. qz actꝰ sine iuramēto erat ipso iure nullꝰ obstāte ꝓhibitōe legis. Rōne aūt iuramēti sustineri nō pōt. qz iā obligauerat se eo ꝓ primū iuramētū. ꝛ sic scōm iuramētū fuit illicitū. ꝛ idē dic qñ actꝰ ꝓhibeť ratōe publice vtilitatis. ꝛ iste ē casus. d. c. intellecto. Dic ḡ q si lex seu statutū ñ reūstit actui iurato. q si fiat ꝓiū nō ē ipso iure nullꝰ. secꝰ si resistit. Ita tenet Arch. i. c. si a sede. de ꝓbē. li. vj. Haspar de calde. i. c. cū ꝓtingat. de iure iur. ꝛ Specul. de emp. ꝛ vē. qđ no. ꝓ cautela mulierū q timēt ne inducāť ad aliq̄ facīēda in eoꝝ ꝓiudiciuz q iurēt prꝰi manu alicuꝰ cozā testibꝫ se nolle tales alienatōnes vel renūciatōes facere: dūmō qñ ꝓtrariū faciunt intendāt nō facere ꝓtra iuramentū primū. scz nō effectualiť renūciare: sz solū ꝑbaliť. ꝗa sic nō erūt ꝑiure i ꝓscia eo q ꝓmū iuramētū intellexerūt effectualiť: nō ꝑbaliter solū.

17 ¶ Tercio decimo nō ē obligatoziū iuramentū qñ ille cui ē ꝑstitū frāgit fidē iuranti. sed no. fm Pa. i. c. ꝓuenit. el. ij. de iureiu. q qñqz due obligatōes respiciūt se ad inicē: puta ꝓmisi tibi equū ꝓpť qđ aliꝰ ꝓmisit mihi cētū. ꝛ sic si ego nō seruo ꝓmissuz. nec ille tenebiť mihi de cētū. et sic intellige illud. Frāgenti fidē fides frāgať eidem. ff. ꝓ socio. l. si ꝓuenit. i fi. xxviij. q. ij. si infidelis. ff. de iof. test. l. si instituta. C. de pac. l. cū ꝓponas. la. ij. ꝛ sic intellige. d. c. ꝓuenit. ꝛ c. ꝑstitutus. de ꝓmis. Idē dic qñ ꝓditionaliť ꝓmisi. puta iurauí ire romaz si dederis centū. si nō das nō tenebor. qz ꝓmissio mea ñ purificať nisi a tpe existētis ꝓditōis. l. cedere diē. ff. de ver. sig. isti. de verbo. ob. ꝟ. ex ꝓditionali. Qñqz aūt obligatōes nō referunť ad seinuicē sed ad diuersa. Exemplū. ꝓmisi tibi simpliciter centū. ꝛ nō ex hoc sz simpliciter ꝓmisisti mihi aliq̄d facere: tū licet ego nō impleā ꝓmissuz tñ alter teneť. qz nō ꝓmisisti mihi ratōe ꝓmissionis mee: sed simplr. ꝛ de specie ad speciē nō fit compēsatio. vt nō. in. c. ij. de deposito. ꝟ tenuit Ly. i. d. l. cū ꝓponas. ꝛ sic intellige. c. noli. xxiij. q. vj. vbi dz. q hosti seruāda est fides. nec obstat. c. qđ deo ꝓmi. xxiij. q. v. dē votoviri ꝛ mulieris. vbi licz alter frāgat. alter tñ tenetur seruare. qz ibi simplr ꝗlibet eoꝝ vouit deo nō ꝓditionaliter. ꝛ ei est obligatus.

18 ¶ Sz qđ si ille cui iurauit nō iplet ꝓmissuz ex necessitate aliq̄. puta qz nō pōt: ꝛ. q. nihilominꝰ ego nō teneor ad iuramēcū factū ꝓpter illud. qz videť tacite sub tali ꝓditōne iurasse. ꝛ ꝟ tenet dō. An. ꝛ Pa. i. c. sic. el. iij. de iureiu. ꝛ placet. licet aliꝰ teneāť ꝟ eoꝝ solū nō teneri qñ ex negligētia aliꝰ nō attēdit vel

¶ Utꝝ ille q̄ iurauerat seruire (ex volūtate. sub certa mercede soluēda ꝗlibet mēse q̄ nō potuit implere seruitiū ꝓpter defectū solutōnis. puta qz nō potuit stare i loco: nūq̄d poterit agere ꝓ itereſſe suo: ex quo ꝑ eū non stetit: ꝛ. Alb. in. l. ediles. ff. de edili. edi. q sic. ꝑ hoc bonus tex. in. l. si in lege. §. colonus. ꝛ in. l. qui operas. ff. loca. secus si nō impleuit seruitiū cū posset. qz non habebit salarium. ꝓ predictam. l. ediles. §. j. ꝛ ꝑ. l. iulianus. §. offerri. ff. de acti. emp. ꝛ ven. 19

¶ Utꝝ iurās vel ꝓmittēs nō expellere inq̄linū possit expellere si nō soluit pensionē: ꝛ. q sic fm Pa. i. c. tua nos. de iureiu. facit. l. quero. §. inter locatoz. ff. loca. vbi ꝓz q si cōductoz ꝓterit id qđ teneť ex natura cōtractus: nō teneri ei locatoz ex ꝓmissione locatiōis. Idē dico in patre qui ꝓmisit nō exhereditare filiū. Intelligiť nisi crimē ingratitudinis ꝓmiserit. l. quidā cū filiū. ff. de ver. obli. ꝛ generaliter fm Bar. in. d. §. inter locatorem. 20

Hic. §. facit ad oēs ꝓtractꝰ i quibꝫ aliq̄d vltra citraqz ꝓmittiť vt quilibet nō teneať seruare qđ ꝓmisit: si ꝑ aduersam ptē nō seruať id ꝓpter qđ sunt ꝓmissa. d. §. offerri. Silli si vir iurauit nō dimittere vxorē. Intelligiť nisi faciat ꝓtra legē ꝓiugij. vl si ꝓmisit vtē pōt dimittere si nō soluit: iuxta nō. i. c. vias de vtē post diuoz. resti. Itē si iurauí te nō offendere. Intelligiť nisi causaz offensiōis cōmiseris. l. qui seruū. ff. de ver. ob. Facit quod nō. i. l. cū pater. §. libertis. ff. de lega. ij. Et qđ nō. in. d. c. quemadmodū. in glo.

¶ Quarto decimo qñ mandatū legis vel superioris vult ꝓtrariū iuramēto. puta iurauí tibi dare decē. Iudex ꝓcipit ne tibi dare debeam ex aliqua legitima causa nō teneoz. c. significauit. de censi. l. fi. ff. q̄ satisda. cog. vl dō lege: puta fuisti excōicatus post iuramentū tibi factū de aliquo tibi dādo: nō teneoz nisi absolueris. de quo tñ dic vt s. Excōicatio viij. §. xij. Jō i omni iuramēto subintelligiť. Salvo iure superioris vel alteriꝰ fm Jo. an. in. d. c. quēadmodū. facit. c. veniēs. eo. ti. 21

¶ Quinto decimo qñ iuramentū est i preiudiciū alteriꝰ: puta canonici iurāt q si aliq̄s eoꝝ efficiať epus seruabit quedā in ꝓiudicium epalis dignitatis. Nam talis factꝰ episcopus non tenetur. vt in. c. sicut ꝛ nostz. de iureiuran. Idem dic si cardinales iurassent in preiudiciū sedis apostolice q assumptꝰ i 22

papā nō teneret. Sil'r cū vir iurauit nō sta re cū ppria vxore. Intelligepp odiū. qz nō teneť. z etiā ppť ptinētiā. Sz tūc ad req̄siti onē vxoris teneť reddere sz nō exigere. qz il lud ē solū i piudiciū suū. vide qđ nō. i. c. tua nos. de iureiu. i gl. h̄ vr tenere Ho. tanc. gof. z Jo. an. Idē dic cūq̄s ꝓmisit tenere secretū qz qñ ē alī nociuū nō teneť q̄n possit z debe at reuelare ill'q̄ pñt pdesse z nō obesse. xxij. q. v. h̄ videť. Scīt glo. i. c. ego. de iureiu. Sil'r itelligiť q nō teneť reuelare nisi pducat i te stē. qz ꝑm Inno. i. c. q̄liter z qñ. el ꝑmo. de ac cusat. teneť dicere etiā si cogitasset de h̄ qñ iurauit. Facit. c. qz pleriqz. d̄ of. or. li. vj. z. c. ꝓstitutis. et. j. de testi. z. c. olim. de accu. Itez cū q̄s exigit iuramētū ab aliq̄ de ꝓbitate dicē da. Si talis ē hō ferus de q̄ psumiť verisil'r q pcedet nō seruato ordine iusticie: sic nō te neť reuelare qđ scit etiā si posset pbare. sil'r z q̄uis nō sit credeť. sed q̄ pcedet ordine debi to nō dz reuelare ei q nō pōt pbare. arg. c. si peccauerit. ij. q. j. z. ij. q. vij. plerūqz. hec Ro do. illis tñ q̄ pñt pdesse sed nō obesse: tene reť si iurauit. ar. xxij. q. v. hoc videť. Idē dic de eo q̄ iurauit nō pstare auxiliū tali. Intel ligiť. s. iniuste ꝑm Jo. an. alle. c. petitio. de iu reiurā. z. c. j. de his q̄ fi. a ma. par. ca. z. c. gra uem. de excel. pla. etiā si iurasset de iusto auxi lio nō dando nō obligať. qz iuramētū nō li gat ad illicita z ꝓtra ius. d. c. q̄to. e. ti. Idē dic de illo q̄ posit⁹ i dignitate z alienās bona iurat nō reuocare q nō teneť. vt i. c. itellecto eo. ti. qz ēi piudiciū alteri⁹. s. dignitat̄. c. cū ꝓtingat. i fi. eo. ti. c. ij. de pac. lib. vj. Et h̄ te ne etiā si nō iurasset ꝑpus nō alienare. lz glo. sentiat oppositū i. d. c. itellecto. p̄ pdicta. et h̄ itelligo i notabili alienatōe p quā ledit dignitas notabiliť. sec⁹ eēt i re modica. qz pro prio est ꝓncipiū donare. c. j. de dona. z si iura mēto facto a plato de nō alienādo nisi ꝓsul to papa. nō dz referri ad modicā alienatio nē. qz iuramētū nō extēdit ad verisil'r nō co gitata. c. veniēs. eo. scīt Fed. ꝓsi. cañ. Jō iu ramētū filiorūfami. z minor̄ z vxorū z ser uor̄ nō valet i piudiciū illor̄ q̄ eor̄ curam habēt. z iō pñt ea irritare sicut z vota dz Ni cho. de ly. sup. c. xxx. Nu. sec⁹ i aliis. puta vo to castitatis. sicut de voto hēs. j. Uotū. ij.

23 ¶Decimosexto qñ iuramentū est cōtra legē positiuā vel statutū. z licet fuerint mlte opi niones. vt recitat Pa. i. c. cū ꝓtingat. de iu reiurā. tamē istud mihi videť verius dicen dū circa istud qđ aut lex positiua seu statu tū aliq̄d ꝓhibet ꝓpter bonos mores ꝓseruā dos. z ꝓtra hanc nō valet iuramentū. vt in regula nō est obligatoriū. de re. iu. li. vj. Ex emplū in muliere que viuēte viro dedit fidē adultero de ꝓtrahēdo post mortē sui viri cū eo nō valet. Et intelligo de bonis moribus naturalibꝫ. qz sic lex est indispensabilis z in uariabilis. v. di. in pn. z viij. di. que ꝓtra bonos. Secus i bonis moribꝫ ciuilibꝫ. qa iu ramentū cōtra ipsos valet. c. significante. de pigno. vbi valet iuramentuz ꝓtra pactū le gis ꝓmissorie Aut lex seu statutū fundatur sup bono publico ꝓncipaliť. z sic nō tenet iu ramentū factū ꝓtra. qz pactis vel iuramēt̄ ius publicū remitti non pōt ad h̄. l. ius pu blicū. ff. de pac. Aut lex seu statutū nō ē fun datū i bonis moribꝫ naturalibꝫ. nec sup bo no publico ꝓncipaliť: sz i odiū alīquoz. z sic tenet iuramētū qñ pōt sine dispēdio salutis impleri. licet nō sine dispendio rer̄ tpaliū. vt i. d. c. significāte. z i. c. debitores. de iureiu rā. Idē dicendū qñ lex ꝓncipaliter ē funda ta sup fauore ꝓuato. licet ꝓsequenter z scōa rio sup publica vtilitate q̄ iuramentū ligat. Et iste ē casus ꝑprie. c. ij. de pac. li. vj. et hoc qñ nō ꝓtinet aliquā turpitudinez ꝓ bonos mores naturales. nec ex pte iurantis. nec ex pte materie sup qua pstať. nec ꝓtra bonum publicū ꝓncipaliter. Et rō quare teneat iu ramētū i istis duobꝫ casibꝫ ē. qz iurādo nō peccauit. qa talis lex potiꝰ ē ꝓuilegiatiua q̄z ꝓceptiua. z ideo eius cōtrariū nō ē in dispē dū salutis eterne sed solū rerū tempoz aliū. Aut si peccauit trāsgrediēdo. tamē pōt ꝑua re sine peccato. z ideo tenet iuramentū. c. z si xp̄s. de iureiuran. iuncto. §. illicitum. xxij. q. iij. secus aūt esset q̄n est ꝓtra bonos mores naturales vel ꝓtra ius publicū ꝓncipaliter qz sine peccato seruari nō potest

¶Utz tal'ꝫ cat⁹ fact⁹ ꝓtra legē vel statutū ꝑn 24
cipaliť fundatū sup fauore vel odio ꝓuato. ita firmeť iuramēto q etiā heredes obligēť. R. ꝑm Pa. i. d. c. cū ꝓtigat. q cōis opi. ē q sic. qz iuramētū ꝓfirmatorū validat actuz ꝰ ualidū. z ex eo oriť actō. vt i auť. sacra pube rū. C. si aduer. vē. limita nisi dolo. vi vl'me tu sit iuramētū extoriū. vt i. c. ꝓtigit. eo. ti. z c. licz. eo. li. vj. z i. c. ij. de pac. li. vj. d. auť. sa cra pubez. sec⁹ eēt i iuramēto introductorio obligatōis. puta iuro tibi dare centū nulla cā pcedēte. qz iste nō ē mod⁹ inducēde obli gatōis nisi i liberto. vt i. l. vt iureiurandi. in pn. ff. de ope. liber. z l. fina. ff. de libera. causa. z ibi Buil. de cur. z Bar. to. in l. iusiurandū la secunda. ff. de iureiuran. z ideo nō ligaret

187

heredes de iure ciuili sz de iure canonico si fuit in culpa nō implēdi. z iuramentū erat simplex. puta iurauit dare. x. z penituit de pctis suis. credo q teneat p id qđ dixi. s. Heres.

25 ¶Sz quid si ī pdicta lege vel statuto (§. vfūdato sup bono puato vl odio dicat ñ valere ꝯctū: nūqđ valebit si iuramētū interponat. R. q sic. Facit qđ no. Inno. i. c. ij. de regu. vbi dicit q ī istz spūalibꝫ ius naturale p

26 ¶Quid si addat statuto (fert iuri positiuo q si seruata nō fuit solēnitas debita psumit dolū vel aliā illicitā cām: R. q si ꝓstat ꝯctū esse vex z nō ficticiū aut dolosum q ad ipm minorē z hmōi p q̄ fit sic iuramētū: ligat tā in foro aie vbi creditꝫ p se z ꝯ se. vt i. c. significasti. el. j. de homi. z nō. i cle. j. de penis. qz etiam ī foro ptentioso. qz cessat rō statuti. Si vo fuerit volꝰ vel fraus. tūc si statuto suberat causa psumēdi dolū. vt qz cōiter in loco rei piebāt dolose minores: tūc saluabit opinio Bal. z Bar. z aliox. q̄ tenēt iuramentuz nō valere. qz nō tollit psumptōes statuti legitime inductā. secus esset si statuto nō suberat cā psumēdi fraudē. qz tunc ligat iuramētū.

27 ¶Sed quero. eps statuit q q̄libet clericꝰ absens reuertat ifra certā diē sub pena excōicatōis. clericꝰ de licētia epi iuerat ad studiuz. z iurauerat creditori suo nō recedere añ eius solutionē. quert an obliget iuramētū vel pceptū plati seu legis? z videt q iuramētū sit nullū. qz ꝓtra obedientiā supioris nō potest seruare sine interitu salutis. d. c. cū ꝓtingat. z. c. ij. de pac. li. vj. sed Pa. ī. c. veniētes. de iureiur. dicit. z est dictū Joh. an. ī mercurialibus. ī regula ī malis pmissis. li. vj. q exquo cū licētia epi fuit i studio. z p necessitate studij ꝓtraxit debitū: videt se obligasse cū licentia epi. qz vno cōcesso ꝓceduntur oia sine q̄bꝫ illud nō hz effectū. c. pterea. z. c. prudētiā. de off. dele. z. l. ad rē mobilē. z. l. ad legatū. ff. de pcu. z sic nō debet recedere: sz seruare iuramētū. secus si sine licētia epi. vel nō p necessitate studij sed p lasciuia. qz tūc iuramētuz nō valet ꝓtra obedietiā supioris. Idē dico ī patre reuocāte filiū q̄ predicto mō iurauerat. z idē de quolibet subdito. et facit p mercatoribus q̄ ꝯ phibitōem suoꝝ dñoꝝ vadūt ad certa loca phibita fm q phibere pñt. vt i. l. relegatoꝝ. ff. de interdi. z rele. z qđ ibi nō. qz nō poterūt se obligare ad ibi stādū. nisi superiores tacite vel exp̄esse ꝓsentiant.

28 ¶Decimoseptimo nō obligat iuramētū qñ iuramētū ponit sup ꝓtractu simulato: sz distingue fm Pa. ī. d. c. cū ꝓtingat. q aut sil̄atio ē de ꝓsensu vtriusq; ptis taz sup ꝓtractu q̄z sup iuramēto. z tunc si ex iusta cā puta iusto timore. vel qz indigebat mutuo accepit pignus ī forma vēditōis vt creditor lucraret fructus. z sic nō obligat iuramētū. qz defuit cōsensus. z fuit iusta cā simulādi ad ħ. c. j. qđ met cā. z. l. fi. C. de non nu. pecu. Si vo ex iusta cā fit. puta cā fraudādi gabellas vel aliter ad deceptōz primi simulauit vnū ꝓtractū esse aliū. z iurauit singula ꝓtēta ī instrumēto vera. tunc coipso est periurus. qz si mulatio intentōis ex iniusta cā nō excusat. vt nō. ī. c. interrogasti. xxvij. di. sicut ille q̄ pce vel pcio deposuit falsuz. c. j. de cri. fal. et volēs ꝯuenire nō debet audiri. sz si iurasset solū nō ꝯuenire illi ꝯctui quē simulabat ī deceptiōz primi. lz grauit peccauerit iurādo in damnū primi. tñ nō obligat. qz defuit ꝓsensus. vñ respectu dei ñ exigit absolutio a iuramēto. ar. c. tua. ō spō. lz ī foro ptētioso ꝓpellit obseruare. nec audit volēs allegare turpitudinē suā. z hoc vex inq̄tū est solū ī p̄iudicium suū. z nō imminet periculū aīe. Aut simulatio solū erat sup ꝓtractu ex pte vtriusq;: sed iuramentū interuenit ne agat ꝯ tacite vel exp̄esse. z hoc ne ꝯctꝰ feneraticꝰ detegeret. z tūc iuramētū obligat. z pinde ē ac si iurasset soluere vsuras. Facit qđ no. Ly. i. l. si ex cautōe. C. de nu. pe. vbi ꝓcudit q iurās ñ opponeret exceptōes de nō nu. pe. obligatur licet simplex renūciatio nō valeret. In foro tñ aie si nō habuit intētōz obligādi se nō tenet: vt dixi. s. Silr si ꝯctꝰ simulatꝰ nō pt seruari sine pctō vt ꝯctꝰ simoniacꝰ: licz ꝓcipiat sub alio ꝯctu. qz tūc iurās sciēter peccat mortaliter. z tenet nō seruare. xxij. q. iij. p totuz. Aut simulatio fuit ex pte iuratis tm̄ sup cōtractu solū ab eo simulato: vt qz aliud gerebat ī corde. aliud ī ħbis. vel vsus ē ħbis duplicibꝫ callide iurando. z tūc fm Pa. ī. d. c. cū ꝓtingat. intelligit fm intētōz recipiētis. et sic dꝰ videt recipe. xxij. q. v. quacūqz. et. §. ex his oībꝫ. z sic ligat iuramētū fm distinctōnē de q. s. Juramentū. iij. ī prin.

¶Sz qđ remediū erit qñ iuramētū iterue- 29
nit ne ī ꝓtractu simlato vsure petant: exquo iurauit nō agere ꝯ tacite vel exp̄esse: R. q ad ħba iuramēti ē recurrēdū. q si ħba excludūt actū z exceptionē tacite vel exp̄sse. tūc renūciet ecclie q̄ potest eū absoluere. d. c. quēadmodū. q si iurauit nō renūciare nō valet iuramētū vt dictū ē: itelligo qñ p̄cipaliter facit ex zelo salutis primi: lz secario ppter suā vtilitatē. qz si p̄cipaliter faceret ppter suam

vtilitatē. nō credo q̄ tutus sit ī ꝓscīētia: ex/quo iurauit nō renūciare. ꝛ sic intelligo ꝛ li/mito. c.j. ꝛ.c. debitores. de iureiurando.

30 ¶Decimooctauo nō obligat iuramētū rōe ipossibilitat̄ vel necessitat̄: aut magne difficultat̄ p̄ venientis. Nā de ipossibilitate ꝺr ipossibiliū nulla ē obligatō. ff. de re. iu. de necessitate ꝛ magna difficultate dicūt doc. ī. c. q̄relā. de iureiur. ī. c. breui. eo q̄ excusat a p̄iurio. Rō. q̄ deꝰ respicit aīm ñ manuz. xiij. q. v. si q̄d inueniſti. et facit. l. fi. ff. q̄ satisd. co. vñ dicit Inno. ī. c. venerabilē. de ele. q̄ vrgēte necēsitate p̄t q̄s p̄p̄a auctē frāgere iuramē/tū si ñ p̄t h̄ri supior a q̄ petat absolutō. xj. q.

31 ¶Sz q̄d si tpe iuramēti cre (itō. antecessor. debat se nō posse iplere vel nō habebat pba bilē cām credēdi q̄ posset facere? R. Vos. q̄ peccauit mortalr iurādo. q̄ defuit ī p̄mo ve/ritas. ī scdo iudiciuz. ꝛ sic est p̄iurus. secus si probabiliter credidit posse facere.

32 ¶Decionono ñ ē obligatorū iuramētū q̄ñ q̄s nō habuit aīm obligādi se cū iurauit pu ta q̄s ex dolo iducēs iurauit q̄ oīno ñ iurassz nisi dolꝰ fuissz. etiā si dolꝰ venit re ipa. q̄ ñ te net. facit. l. tres frēs. ff. de pac. et. l. si soror. C. de colla. ꝛ Fede. ꝓsil. cxcv. vbi determiat filiā mīorē seductā a fratrib⁹ q̄ renūciauit bōis p̄nis: credēs q̄ ñ valet q̄ñ mlto plꝰ valet q̄z dos sua. q̄ ñ valz q̄ñ mlto plꝰ valz. q̄ vbi do lus ēi excludit volūtas. l. j. ff. de dolo. tenz s. Bo. vbi. s. q. iij. ar. j. q̄ vnū salit nō obli gat iuramētū si aīm obligādi ñ habuit. ꝺz tñ indēnitati p̄imi satisfacere si dolose dece pit eū fm Ri. ea. di. ar. j. q. ij. ꝛ an pecz mor talr iurādo: dic vt. s. §. ix. facē. c. venies. e. ti.

33 ¶Vigesimo ñ obligat (ꝛ.c. q̄ntauall. ibidē q̄ñ iuramētū ꝓmutat̄ i melꝰ. vt ī. c. puenit. el. ij. de iureiu. sz h̄ h̄z duas limitatōes. p̄ri/mā q̄ h̄ ē vez q̄ñ vtrūq̄z nō p̄t ipleri fm do. An. ī. d. c. puenit. Nā tūc q̄ñ iuratū ē ipedi tiuū vel turbatiuū maiorīs boni: lz sit tutū h̄re licētiā a supiore. tñ nō ē necessaria. q̄ p̄t ꝓuenire iuramēto. alle. c. ꝓmissum. de spon. ꝛ.c. licz. de regu. allego. c. scpture. de voto. vbi hoc tenet Inno. apte. facit glo. ī. c. mōachꝰ. xx. q. iij. ꝛ xxij. q. v. noluit. secus esset si bo nū iuratū nō esset impeditiuū maiorīs boni sed vtrūq̄z posset fieri. q̄ sine auctē supiorīs nō posset ꝓtrauenire iuramēto. licet eps pos set dispēsare vt ꝓtraueniat rōne maiorīs bo ni fm Inno. ī. c. debitores. eo. ti. Silr dic si esset dubiū an eēt maius bonū necessario re quiri dispēsatōem epi. ar. c. j. de voto. Secū da limitatio ē q̄ vera ē dicta regula q̄ñ iura mentū nō ꝺcernit pp̄riā vtilitatē alicuius. q̄ si ꝺcerneret nō esset vera: etiā si vnū sit to talit impeditiuū alterī. nec p̄desti h̄ auctaſ supiorīs. Facit q̄ nō. ī. c. quāto. eo. ti. ꝛ. c. cū inter. ¶. de renū. ꝛ Jo. an. ī mercurialib⁹. in regula ī malis. ꝺ reg. iu. li. vj. Nā debitor q̄ iurauit vnā rē dare nō p̄t dare meliorem aliaz p̄ illa inuito creditore. l. ij. §. j. ff. si cer. pe. ꝛ instī. q̄. mo. tol. obli. ī p̄n. nisi velit in p̄ p̄riā religionis obseruātiā ꝓmutare. et vnū est impeditiuū alterī. h̄ placet fauore reli/gionis. ꝛ etiā sequit Pa. ī. d. c. puenit.

¶Vigesimo p̄mo nō obligat iuramētū fm 34
aliq̄s: q̄ñ id q̄ ꝺ iurat ꝓsistit ī facto vt teneat p̄cise ad factū. Rō. q̄z fm aliq̄s de iure ciui/li obligat⁹ ad factū sufficit si soluat interesse vt ī. l. stipulatōes nō diuidunt. ff. de v. ob. ꝛ in. l. si q̄s ab alio. ī fi. ff. de re iudi. q̄z fm cōi/ter doc. tenet vel ad factū vel ad ītēresse. nō p̄cise ad factū. vt no. Bar. ī. d. l. stipulatōes sed ego dico ꝛriū. s. q̄ p̄cise teneat ad factuz de iure diuino ꝛ canonico. ꝛ h̄ intellige si p̄t impleri. ꝛ nō sit ꝓtra bonos mozes. et aliq̄ ꝺ dictoz ī quo nō obligat iuramentū. ꝛ p̄o bat hoc p. c. p̄mū. ꝛ. c. q̄liter. de pac. ꝛ. c. iura/mēti. xxij. q. v. Facit. c. licz. de voto. ꝛ. c. ex lit terꝛ. ij. de spō. ꝛ. c. nouit. de iudi. ꝛ. d. c. ꝛ si xps ꝛ hoc videt sensisse Ber. c. vbi. s. qui vult q̄ vbi obligatio descēdit a lege ꝓpellit q̄s p̄cise ad factū. arg. ī. l. q̄ liberos. ff. de ri. nup. cū si miliby. Idē dicit si a testatore: nisi inducat spes seruitutis p̄sone. vt ī. l. titio. §. titio. ꝛ. ff de condi. ꝛ demō. hec regula esset vera q̄ñ q̄s p̄misit factū alienū. q̄z non tenet nisi facere q̄tum in ipso est bona fide. de spon. ex litterꝛ. nec obstat q̄ ꝺ dictū ē. s. Juramentū. iij. §. j. q̄z ibi nō tenebat p̄cise stare sniē. sed vel pa rere vel p̄stare penā. ꝛ hoc etiā nō haberet lo cū: q̄ñ p̄mittens p̄cise intēdebat se obligare ad parendū sniē. vel p̄t ꝺici q̄ vez ē q̄ suf/ficit p̄stare ītēresse sine p̄iurio: q̄ñ factū esset iutile p̄ti si p̄staret. vl ē factū impossibile. q̄z tūc nō obligaret iuramentū sup tali facto p

¶Vigesimoscꝺo nō obligat q̄ñ q̄s (stitū. 35
iurauit seruare q̄ ꝺ nō est. puta iurauit seruare statuta. intelligit de factis. et si addidit q̄ p idē iuramentū p̄stitū obseruabit etiā que fient. nō obligat ad illa que fiēt ratōne iura mēti ita q̄ sit p̄iurus: sed bñ ratiōe p̄missio nis obligabit. vt in. c. clericus. eo. ti. sed iste casus nō est rōne ei⁹ q̄ ꝺ nō est. sed q̄a seruare futura nō iurauit: sed p̄misit soluz p iura mentū p̄ius p̄stitū. nō tñ tūc factū. et ideo si iuraret seruare etiam facienda teneretur.

aliter esset periurus.

36 ¶ Uigesimotercio nō obligat iuramentū p̄ stitus circa ea q̄ subdunt̄ p̄tāti alteri⁹. puta vxor q̄ iurauit pegrinatiōz vel abstinētiaz. silr seru⁹ mōach⁹ z hmōi. et iō nō p̄nt iplere cū eis ꝓtradicāt a viro. dño vl abbate. zō h̄ dic vt. j. Uotū. ij. facit qō. s. dixi. §. xxij.

¶ Uigesimoquarto nō obligat iuramētuz qñ aio euadēdi solū q̄s aliq̄d iurat. q⁹ metus cā. c. platū. xxxj. q. ij. Lotharius. i fi. vñ q̄ iurauit redire ad carceres: si carcer ē iniurio sus nō tenet redire. q⁹ metus cā. c. j. sec⁹ esset si nō eēt iniurios⁹. qz tenet. etiā si imineret piculuz mortis: fm glo. in cle. pastoralē. ō re iudi. z Bar. in. l. relegati. ff. de pēnis. Et iō istud est vez qñ vult euadere illud qō inde bite sustinet. z sic vt euadat iurat nō intendens se obligare. sec⁹ esset si intēdebat se obligare qñ iurauit. qz tūc dic vt. s. §. ix.

37 ¶ Uigesimoquinto nō obligat iuramentū qñ iuramētū ē ꝓditionale vel ꝓpter cāz. q̄a nisi cōditio eret vel cā: nō obligat. de cōdi. ap. c. ex. de iureiu. c. puenerit. el. ij. et h̄ intelige qñ tota obligatio ponebat̄ i ꝓditionis euētū vel ꝓpter cām. alis teneret. vñ iurans ire ad sctm Jacobū vt fratrē suuz videat et pcta sua redimat: licet frater su⁹ decesserit: tenet nihilominus ire ꝓpter aliam causam.

38 ¶ Uigesimosexto nō obligat qñ singulares firmāt statuta collegij cū iuramēto dict̄ statutis sublatis p ipsaz vniuersitatē. vt dicit Jo. an. i. c. ō his q̄ fi. a ma. par. ca. qz nō obligat nisi remanētibꝫ statutis. vñ eis sublatis p vniuersitatē tollit̄ iuramēti vinculum quasi iuramentū liget singulos vbi singulares ꝓueniūt. sec⁹ si ꝓueniūt collegialit̄ tollendo statutū. Pa. ꝓo i. c. dilecto. de pbē. distinguit z bñ. q⁹ aut singulares de collegio iurāt vt singulares. z sic ē vera opi. Jo. an. Exemplū. statuto cauet q⁹ null⁹ det vocē nō matriculat⁹. Jurauerūt singuli seruare statutum Silr q⁹ null⁹ vadat de nocte statuūt. iurant seruare statutū. certe qz hoc ꝓcernit obseruātiaz singuloz. ideo si collegiū tollat statutū: nō peccabūt ꝓtrauenientes. qz iuramētū erat statuto accessoriū. z remoto ꝑncipali remouet̄ z accessoriū. Si ꝓo iuramentuz astrigit eos ad obseruantiaz vt collegialiter: sic sine piurio nō p̄nt ꝓtrauenire etiā collegialit̄ cā rōnabili nō subsistente. Exemplū. vt i. d. c. dilecto. Nā canōici iurātes vt etiā collegia lit̄ nō recipiāt. qz nō ē dubiū q⁹ vt singlt̄ nō p̄nt eligere canonicos. Pau. ꝓo i cle. j. de regu. dicat. si iurāt statutū seruare q⁹ si collegialit̄ ꝓueniūt nō sunt piuri. qz tollūt statutū. z p ꝓseqns iuramētū. Sic ꝓo iurāt seruare cēta i statut⁹ spāliter. puta nō ibo de nocte: et hmōi: nō habito respectu ad statutū: sic sunt piuri si ꝓueniūt qlitercūqz. Aduerte tn̄ i casu i q̄ nō p̄nt ꝓuenire collegialr. dz intelligi nisi p cām ꝓcernentē fauorez publicū. qz sic possent ꝓtrauenire nō obstāte iuramēto. qz illud itelligit̄ exceptū. vt no. Pa. i. d. c. dilecto. Et fm p̄dicta itelligegl. i. c. i his. xj. di.

¶ Utz successores i aliquo collegio vel vniuersitate i qua p̄decessores fecerāt statuta z iurauerāt ea seruare teneant̄ sub pena piurij talia statuta seruare: R. q⁹ nō. qz obligatio iuramēti ē psonalis ex pte iurātis. nec extendit̄ ad successores q̄tū ad piurij. licet teneant̄ ipm seruare. de solu. c. j. de vsur. c. tua. de iureiur. c. veritatis. sed ex pte eius cui iurat: transgredit̄ psonā. vñ pmittens obedientiam plato z successoribꝫ eius: nō tenet iteruz pmittere successori. qz est ei obligatus sicut antecessori cui pmisit. Fallit in liberto q̄ tenet̄ z tebet pfessionē facere infra annum nouo patrono. xij. q. ij. sepe fit. no. Inn. z Ber. 41

¶ Uigesimoseptimo qñ (in. d. c. veritatis. qs iurat i caute. z h̄ ppt̄ aliquā necitatē iplere nō p̄t. xxv. di. c. vnū ozariū. §. alis ea de mū. Exemplū pone de matre q̄ iurauit filiū verberare z hmōi mūma. qz videt̄ veniale tale piurij ꝓmissoriū. quia nō videt̄ de⁹ acceptare cum maiori obligatione q̄z natura eoz importet. vt ibi patet 42

¶ Utz i dependentibꝫ ab aio alicui⁹ vel conscientia sit standū eius iuramēto: R. Pa. i. c. vidua. de regul. q⁹ sic. vt extra de sen. ex. c. si ꝓo. el. ij. de homici. c. significasti. et. c. vidua p̄dicto. qō videt̄ ꝓtrariū. qz intelligit̄ qñ certa p̄sumptio extrinseca ꝓiecturat aiam. quia tunc nō stat̄ i p̄iudicio alterius. alis sic.

Juramētū vj. q̄ ad absolutoez q̄s p̄t absoluere a iuramēto licito tā ex pte iurātis q̄z recipiētis: R. Pa. i. c. q̄to. de iureiur. Aut iuramētū fuit p̄stitū i materia spectāte p̄ncipalit̄ ad papā. vt puta cū canōici iurauerunt nō recipe vltra talē numez aliquē i canonicū z hmōi. et sic papa p̄t etiā sine cā absoluere. qz i tali iuramēto intelligit̄ excepta auctoritas pape. vt in. c. venientes. eo. et h̄ vult Jo. i. d. c. q̄to. Aut fuit p̄stitū i alia materia. z tūc aut ē ad honorē dei ꝑncipalit̄. et sic sine cā null⁹ p̄t absoluere nisi solus de⁹. z sic intellige Jo. an. post Uin. i. c. ij. de spon. Nā papa nō p̄t remittere sine cā obligati-

onē ꝛeo q̄sitā.ij.q.iij.si manet.xxiij.q.iij.si is q̄. Ex q̄ infert q̄ sic papa non p̄ot aliū absoluere i h̄ casu.sic multo mi⁹ seip̄m.c.fi.de instī.ꝛ.c.p̄ vestras.de iurepa. Aut subest iusta cā:sic tā papa p̄ot q̄z epūs.ꝛ q̄ epūs possit no. Inno.i.c.debitores.de iureiu. Et io substituēte iusta cā:poterit epūs ꝓmutare ꝛ interp̄tari p̄m.d. An.i.d.c.q̄sto.ꝛ Spe.i ti.de legato.q̄n.s.dubitaf de eius validitate ꝛ aliꝫ dubꝫ ꝛ etiā absoluere p̄m Inno.cē.quē sequit Pa.i.c.cū ꝓtingat.eo.ſz ē dr̄ia inf papā ꝛ ep̄m.q2 epūs nō p̄ot nisi respectu sue dioc̄sis.papa ꝙ respectu totiꝰ orbis vel respectu magnaꝝ pſonaꝝ aut magni dubij ē req̄rendus.et sic p̄ot intelligi.c.venerabilē.de elect. ar.c.si ꝙ.cū silibꝫ.eo.ti. Aliꝰ aūt citra ep̄m vel q̄ nō hz epalē iurisdictiōz nō p̄ot absoluere i iuramēto:sicut nec i voto dispensare. vt nō.c.j.de voto. Sed q̄ est cā legitima absoluēdi i iuramēto p̄stito i materia spectāte ad honorē dei.ꝛ.R. q̄ ꝓpter scādalū cuitādū. vt nō.i glo.i.d.c.quāto.ꝛ Inno.i.d.c.venerabilē.vel maior vtilitas.vt no. Inno. i.d.c. debitores.ꝛ ē tex.i.c.puenit.el.ij.e. vel subest alia iusta cā.de q̄bꝫ.xv.q.vj.nos sc̄oꝝ.et.c. auctē. Et credo q̄ hoc sit relinquendū arbitrio ipsoꝝ:vt ex p̄dictis colligāt quō i aliꝫ debeāt iudicare. Si ꝙ materia i qua ē p̄stitū nō p̄tinet ad papā nec ad honorez dei sic papa p̄ot ex cā absoluere.vt i.c.q̄sto.de iureiu.ꝛ i.c.ij.de voto.als nō respectu laicoꝝ sibi ī tpalibꝫ nō subditoꝝ.vt i cle.pastoral.d̄ reiudi.ꝛ q̄d nō.i.c.q̄ i eccliaꝝ.de ꝓsti.ꝛ in.l.fi. C.si ꝯ ius vel vti.pu.facit q̄d nō.j. Obtēdē tia.§.ij. Silr dic q̄ p̄ot eps ex cā legitia absoluere a iuramento licito.ꝛ dr̄ cā legitia q̄n ineſt turpitudo ex parte recipientis .vñ dicit Pa.i.c.j.de iureiur. q̄ si notorie ꝓstat de turpi receptōe:poterit eps absq; h̄ q̄ citet vl̄ cogat suscipientem relaxare ꝛ absoluere:puta cū q̄s ex metu exegit iuramentū sup eo. de q̄ als etiā de iure nō teneꝫ vt exemplificat idez Pa.i.c.ad nr̄az.el.iij.e.ti. q2 iniuria sibi irrogaf illaqueādo iuramēto ad iur̄ obseruātia p metū.ꝛ iō ꝓpter piculū piurij p̄ot pete absolutionē.ꝛ sic extēde.c.si ꝙ.eo.ti.

1 ¶ Utrū i oīb⁹ p̄dictis i q̄bꝫ dixi iuramentū nō obligare possit q̄s ꝓpria auctē ꝓtraueniret.R. vt colligo ex Inno.i.c.cū quidā .de iureiu.q̄ q̄n est dubiū an sit obligatoriū tunc nemo ꝓpter auctoritatē supioris p̄ot ꝓtrauenire.nec iudex secularis i casu i quo est dubiū inter doc.an sit obligatoriū vel ne: p̄ot se intromittere sed remittere ad iudicē ecclesiasticū. Ita no. Pa.i.d.c.cū ꝓtingat Q̄n ꝙ nō est dubiū de iuramēti obligatione: tūc si p̄ot seruari absq; dispēdio salutis:dr̄ absolutio p̄ti ꝓpter reuerentiā sacramenti. Si ꝙ sit in dispendiū salutis:tūc p̄ot hō ꝓpria auctoritate ꝓuenire. Et no. hic q̄ i dispēdiū salutis dr̄ omne illud q̄d charitati dei ꝛerogat vel eiꝰ pfectōi vel dispōnētibꝫ ad eā. Videt tñ Pa.i.c.cū q̄dā.de iureiu.tenere nō esse necessariā absolutōz supioris etiā q̄n p̄t seruari sine iteritu salutꝫ:nisi solū ne notet de trāsgressiōe iuramēti. h̄ ē dicere ꝓpr scandalū.ꝛ sic credo q̄n.s.ē clarꝫ q̄ nō obligat iuramētū

¶ Utrꝫ iuramētū q̄d ꝓcernit fauo (q̄d no. 2
rē iurātiū tm̄ sit remissibile p eos q̄ iurarūt R. Jo.an.i.c.ij.de spon.ꝛ Jo.de lig.i cle.j. de vsur.q̄ sic.ꝛ facit.d.c.ij.sec̄ si ꝓcerneret cultū dei vel religionē vel pieratem .puta iurarūt duo sibijnuicē q̄ religionē intrabunt.q̄ dicēt duo psalteria.vl̄ q̄ de lucro eoꝝ dabūt certā ptē pauperibꝫ ꝛ hmōi. q2 nō p̄nt sibi remittere. Silr nō p̄nt si sibi iurarunt id ad q̄d tenebanf.puta q̄ nō faciēt furtū.q̄ mercatores nō falsificabūt merces ꝛ hmōi. Si militer etiā nō p̄nt remittere q̄n iurāt super aliquo faciēdo vel nō faciēdo.q̄d nō ptinet ad eū cui iuraf:sed simplr.puta iuro tibi q̄ nō negociabor vel nō faciā talē artē.si tñ tale iuramentū respiceret incōmodū alterius puta cōitatis vel alioꝝ: nō valeret vt dictū est. Silr nō teneref q̄n iurādo de aliq̄ faciendo vel nō faciēdo intendebat:si ille cui iurabat silr faceret.q2 sic si ille nō seruat:nec iste teneꝫ. Facit q̄d no. Jo. Inno.ꝛ Ber.i.c. puenit.ij.ꝛ facit.c.sicut.el.iij.de iureiurā.

¶ Utrꝫ vniuersitas q̄ iurat aliq̄d seruare vl̄ 3
facere vel nō facere teneaf q̄n maior pars facit contra:R. Rodo.q̄ si q̄n iurarunt habebant aliquā ꝓditōem in mēte p̄m illā tenent seruare.puta si alij oēs vel maior ps seruabit:ꝛ ego. Si ꝙ nullā ꝓditionē habebat ſz dubitaf an fuerit simplex vel sub aliqua cōditione.tūc si iuramētū spectet tm̄ ad cōmodū iurātiū.ꝛ medietas vel maior ps seruat ꝛ hoc ꝙgat i damnū seruantiū ꝛ lucꝝ nō seruantiū: benigne interp̄tandū ē q̄ aliq̄bꝫ nō seruantibꝫ alij nō tenenf seruare Si ꝙ nullū incōmodū patiunf seruātes: nō est tutū ꝓtrauenire:sed renunciet plato.vt vel cogat seruare: vel sibi inuicē remittere. Si ꝙ cōcerneret cōmodū alioꝝ a iurantibꝫ: nō posset nec sibi remittere nec aliꝫ nō seruantibꝫ nō seruare sine piurio si simpliciter iuraret. Et si dubitāt an simpliciter iuraret vel sub

conditione dimittant incertū.ſ.nō ſeruādo ꝛ ſeruent quod eſt certum.

4 ¶Utꝛ licite ꝗs poſſit petere abſolutiōꝫ a iuramēto i caſib⁹ vbi tenet⁹ R. ſm Pa.i.c.cū ꝓtigat.eo.ti.q aut iuramētū ꝓtinet turpitudinē ex pte ſuſcipiētꝭ.ꝛ maxime ꝓcurrēte materia turpi ſup qua ꝓſtat.ſed ex pte iurātis nullū iminet pcm̄.ſic pōt peti abſolutō nō obſtāte ꝓditōe aduerſarij.Caſus ē.i.d.c.de bitores.ex quo ptꝫ q filiuſſa.q cū iuramento renūciauit macedoniano:pōt petere abſolutionē i terris.vbi cōiter hodie filij nō inducunt ad tantū malū.et hoc ē tuti⁹ ſm do. An.i.d.c.cū ꝓtigat.ꝛ placꝫ Pa.q̄ꝫuis poſſꝫ de ſubtilitate iuris dici q nō tenet iuramentū ſi bñ ponderet.l.j.ff.ad macedo.qꝛ emanauit ad ꝓſcendū libidinē peccātiū.ꝛ ſic ꝓpter bonū publicū cor:pis ꝛ aie.ꝓtra qđ iuramētū nullū ē.c.ſi diligēti.de fo.ꝓpe.ꝛ.c.cōtingit.el.ꝑmo.de ſen.ex.Itē qꝛ iuramentuꝫ nō ſolū eſt nullū q̄n ꝓtinet i ſe pcm̄:ſed etiam q̄n pōt ꝑbere occaſionē peccādi.c.cū abomi.de vi.ꝛ ho.de.ꝛ.c.nā ꝓcupiſcentiam.de ꝓſti.ꝛ.c.ſicut ex lr̄is.de iureiur.Aut iuramētū nullā aliā turpitudinē hꝫ niſi qꝛ ē ꝫ legē ꝑſtitū.Et i ꝫ diſtinguo.Aut ei lex reſiſtit ꝓpter fauorē reipublice ꝓncipal⁹.ꝛ nō ē ei neceſſaria abſolutio.qꝛ iuramentū nō valuit.d.c.ſi diligēti.aut reſiſtit ꝓncipal⁹ ꝓpꝛ fauorē iurātis:ꝫ ſcōario i fauorē publicuꝫ.vt in muliere.mioꝛe ꝛ hmōi.ꝛ tūc ſi pōt ſeruari ſine diſpēdio ſalutis abſolutio nō pōt peti.c.ſi ꝙo.cū ſilib⁹.eo.ti.qđ intelligeꝛ ex qñ ſine dolo.vi vel metu:ꝫ ſpōte ꝛ ſciēter ē iuratum Si ꝙo iuramentū fit ꝫ legē ꝛ in ꝫctu.puta emptionis.et dat enoꝛmis leſio.licet iuraꝛuerit nō ꝓtrauenire.tñ poterit abſolutōꝫ petere.qꝛ ꝑſumit⁹ dolus.l.oēs.§.lucius.ff.de his q̄ i frau.cre.l.q teſtamētū.ff.de ꝑba.ꝛ nihil intereſt vtꝫ interueniat dolus a ꝓpoſito vel re ipſa.l.ſi q̄s cū aliter.ff.de ver.ob.Et ꝙ ba iuramēti debēt intelligi ciuili mō.ſ.q nō ꝓtraueniat nulla rōne vel cauſa:exceptꝫ grauib⁹ leſionib⁹.arg.l.creditoꝛ.§.luci⁹.ff.mā.Intellige niſi ſciēter iuraſſet.qꝛ ceſſat dolus ꝛ re ipſa ꝛ ex ꝓpoſito.et ideo ñ poterit.Sic etiā ſi nō intellexerit enoꝛmē leſionem: licet dixerit nō ꝓtrauenire neqꝫ magne neqꝫ parue vt ponūt notarij.nō ꝓpterea prohibetur q̄n poſſit petere abſolutionē.de hoc vide.ſ.Arbiter.§.x.

Juriſdítio ſm Azo.ꝺꝛa ditione qđ ēptās ꝛ iuris.quaſi iuſta ꝛ legitima poteſtas.

¶Juriſditio ſine coertione nō valet.de offi. 1
dele.c.paſtoꝛalis.vñ dicit tex.i.l.fi.ff.de off. eius cui iur.ma.Juriſditio ſine modica coertione nulla eſt iuriſditio.

¶Juriſditione cōmiſſa oīa ſine quib⁹ ex- 2
plicare nō poſſet intelligunt cōmiſſa ſilr.ff. de iuriſdi.om.iudi.l.ij.

Jus ēars boni ꝛ equi.ff.de iuſti.ꝛ iur. l.j.Jus cōſtare nō poteſt niſi ſit aliquis iuriſpitus ꝑ quē poſſit quotidie in meli⁹ ꝓduci.ff.de oꝛigi.iu.l.neceſſariū.Jus diuiditur in ius naturale.gentium.ciuile et publicū.de quo vide diſt.j.ꝑ totum.et.ff.de iuſti.ꝛ iur.ꝑ totum.Utruꝫ facta contra ius valeant.vide.j.Lex.§.xviij.

Juſpatronatus eſt ius honoꝛificū oneroſum ꝛ vtile alicui ꝓpetens in eccleſia ꝑ eo q̄ de dioceſani ꝓſenſu eā conſtruxit.fūdauit vel dotauit ipſe vel ꝙs a quo cām habuit ſm Jo.an.et Pa.i Rica de iurepatro.ꝛ ꝺꝛ honoꝛificū.qꝛ hꝫ honoꝛē ꝑſentādi rectoꝛē.qꝛ ſine eius pñtatiōe ſi eps vel ali⁹ ꝑlat⁹ inſtituit ipſo iure ē nulla.ꝑ.c.decernimus.xvj.q.vij.tenet Jo.an.i.c.q.de offi. vica.li.vj.niſi q̄n patron⁹ fuiſſet negligēs i pñtando.qꝛ elapſo tpe bñ inſtituit.Papa ꝙo bñ poſſet ſine pñtatōne patroni.ꝛ ſilr legat⁹ de latere:ſi patron⁹ ſit eccleſiaſtic⁹.non tñ poſſet ꝑdict⁹ legatus ſi eēt ſclaris.vide glo.i de.ꝑ lr̄as.de ꝑbē.ꝛ iſte ē caſus.c.cū dilectus. ꝺ iurepatro.Oneroſuꝫ ꝺꝛ.q̄a patron⁹ tenet defendere eccleſiā ne bona indebite dilapidētur.xvj.q.vij.filijs.Un̄ pñtat⁹ tenet reddere rōem de adminiſtratiōe patrono.Intellige ſi patron⁹ ē eccleſiaſticus nō ſecularis.vt nō.i c.cū ꝛ plātare.de ꝓbiuil.ꝛ Pa.in.c.ex lr̄is.et c.cū ꝓpter.eo.ti.Nō tñ valde ſtricte dicendo q̄d expendat quotidie:ſed in genere Jta no.Pa.in.c.ex lr̄is.de iurepatro.Utile dicitur etiaꝫ.qꝛ ſi veniret ad inopiā:tenet eccleſia ex redditib⁹ vltra neceſſaria remanētib⁹ alimētare patronū pinguⁱ⁹ q̄ꝫ alios paupes.c.q̄cūq;.el.ij.ea.cā ꝛ.q.ꝛ.c.nobis.i fi.de iure patro.Et nota q iuſpatronatus habēs aliq̄n ꝺꝛ patron⁹.aliq̄n aduocat⁹:ꝛ vicedominus cuſtos guardiā hñs ei⁹ freq̄ntatōis vel ꝓceſſiōis ſm Hoſ.c.ꝓterea.e.ti.ꝛ.c.ſingul' i fi.de ſta.mo.ꝛ ideo ſupponūt ꝑ eodem.

¶Quib⁹ modis acq̄rit iuſꝑonatus:ꝛ R.q 1
ex tribus.Primū qꝛ fundauit eccleſiā.i.fūdū ad edificandū ꝛedit.d.c.nobis.et.c.ab/

batem.xviij.q.ij.

2 ¶Secundū est exp̄stitutione ecclesie.c.monasteriū.xvj.q.vij.z hoc intellige si facit de consensu epi: cū alio mō ecclesia fieri nō debeat.de cōse.di.j.nemo.de iurepatrona.q̄m.z.c.nobis sicut.xvj.q.vij.filijs.

3 ¶Sed q̄d si ad refectionē cedit? R. q nō acquirit iuspa.fm Lau. arg.ff.ne q̄d ilo. pu. l.ij.§.vicinales. quod verū est qn nō ē omino destructa. Secus si fūdit? erat destructa. et de cōsensu repauit.q? pinde ē ac si de nouo fecisset.de iude.psuluit.et i auk.vt null? fabricatorij dom.§.j.fz p̄m? q̄ edificauerat admittit iusp̄onat? si nō dederat fundū. vl fz glo.i.c.q̄m.eo.dotē etiā si d eadē materia sit

4 ¶Terciū ē ex dotatōe.d.c.filijs.z (repata. c.q̄cūq;.ibidez Et hoc intellige de dote data añ p̄secrationē.q? post p̄secratō em nō induceret.q? nulla seruit? rei sacre p̄t ipōni.ff.de serui.l.seruitutes.la.ij.§.vl.z q̄d hūani iuris desinit esse seruitutē nō recipit.ff. cōia p̄dio.l.caueri.tñ Inno.z Host.tenēt.q si nō habet dotē.z sibi cedit post consecrationē.q acquirit iuspatronatus.q? sine substātia rerū nō posset ecclesie deseruiri.j.q.ij.si quis obiecerit.z magis placet. Et nō.q nisi cedit pro dote vel ratione dotis: nō habebit iuspatronatus: sed erit bñfactor fm Pa.i.d.c.quoniā.limitat etiā hoc ibidē Pa.q ex dotatione post consecrationē efficit patronus: verū qn fundator nō p̄t compelli ad ipsam dotandā sicut fit i istis capellis.quod no.

5 ¶Utz possint eē plures i dote cōstituenda? R. Inno.q sic.z q̄libet erit patron?. vult etiam glo.lxij.di.i summa.et sic limita glo.in d.c.q̄cūq;.q vult q dās modicā dotē nō fit patron?.q? verū ē qn vn? sol? dat.sec? si plures sil dāt sufficientē. Idē dic de fundatōe et edificatōe.z sic p̄z q multi p̄nt eē patroni.puta q? vn? dedit fundū.alt edificauit.alter dotauit.vel plures edificauerūt vl dotauerunt

6 ¶Utz iuspatronat? trāseat ad heredes? R. Pa.in.c.j.de iurepa.q sic etiā ex̄neos.ita q si p̄ instituit filiū i certa re:z extraneū heredē vniuersalē iuspatronat? trāsibit i ex̄neum nō i filiū.z si plures sunt heredes i oms trāsit.vt i.d.c.j.z cle.fi.e.ti.et nō solū trāsit ad masculos:sed etiā ad femias heredes.facit c.fi.de p̄cess.p̄bē.sentit glo.i.c.q̄m inuestitura.xvj.q.vij.z ideo filius q repudiauit hereditatē paternā nō erit patron?:fm Fede.cōsil.xcj. Et hodie determinatū ē p.d.cle.fi.q succedūt nō p capita sz p stirpes.vñ si plures succedūt vni ex duob? patronis etiā oēs habent loco vni?.z licz vn? habeat pl? de hereditate q̄z alius: dūmodo nō sit heres in certa re constitutus equaliter erit patronus.

7 ¶Utz iuspatronat? possit diuidi inter heredes? R. Pa.in.d.c.j.q nō qualitercūq; intelligat ista diuisio:cū ipm ius sit incorpale p̄nt bñ p̄uenire patroni.vt alternatis vicibus p̄sentēt.d.cle.fi. Silr si habēt plures ecclesias:p̄nt p̄uenire vt p̄ntet vnus i vna.et alter in altera.q? sicut diuisio p̄mittit i tpe. ita z respectu loco?. z ista nō est diuisio que p̄hibetur in.d.c.j.de iurepatronatus.

8 ¶Utz iuspatronat? possit adiudicari vni ex heredib? R. Pa.i.c.q̄rimoniā.eo.ti.q nō q? si eq̄liter diuidūt nō apparet q̄re h̄. Si ineq̄liter diuidūt.z tūc si dat p restauratōe illi q̄ min? h̄z:illicitū ē z simoniacū.c.p̄terea.

9 ¶Utz iuspatronat? trāseat cū vni (eo.ti. uersitate bonoz? R.q sic.xvj.q.vij.nemini z eo.ti.c.ex litteris.z.c.cum fm.

10 ¶Utz trāseat donatōe? R.q sic.c.ex i sinuatione.z.c.p̄sultatōi ibi.eo.ita tñ q si ē laicus nō p̄donare cuicūq; laico aut clerico recipiēti noie p̄pō sine licētia epi.vt i.c.null?.z.c.p terea.eo.ti.sicut nec aliq̄d aliud ius spūale Si p̄o donaret eccl̄ie aut loco religioso: tūc fz aliq̄s p̄t sine licētia epi.vt nō.i.d.c.null?. z.c.ex i sinuatōe.z.c.illō.z.c.vnico.e.ti.i.vj.

11 ¶Utz possit dari i feudū? R.q sic cum vni uersitate.c.cū fm.eo.ti.sed specialiter nō.

12 ¶Utz vēditōe trāsferat? R.q si specialit vēdat est simonia:si emit intētōe vt possit p̄sentare quē velit vel p̄uare.z dz spoliari ille q̄ emit.z eccl̄ia dz esse libera fm Innoc. Si p̄o emeret cū vniuersitate tpaliū cū q̄b? trā sit etiā iuspatronat?: nō ē simonia fm Do. z Cal.vt p̄z ex.c.ex lr̄is.eo.ti.q̄d verū credo cū nō emit p̄ncipaliter talia bona tpalia p / pter iuspatronat? p̄sequēdū.q? si p̄ncipaliter p̄pter hoc emeret eet simōia.ita no.Pa. i.c.q? clerici.eo.ti. Itē fm Jo.an.i.c.vnico. eo.ti.li.vj.si dicat.vendo tibi villā.z iuspatronat? q̄d habeo i ea.nō valet vēditio.sec? si simplr vendit villā.vt i cle.pastoralis.de re iudi. Et ideo emptor vel feudatari? cū acquirāt directū vl vtile dñiuz rei. silr acquirunt iuspatronat? licite sicut alios fruct? habent.ff.de p̄trahen.emp.l.i lege.§.dolia

13 ¶Utz vēdēs oia iura q̄ h̄z i tali villa q̄ nō ē sua intelligat vēdere iusp̄onat? q̄d ibi h̄z: R.q nō.q? ad h̄ vt trāseat optet q res q vēdit tal sit q etiā sine exp̄ssione vniuersitatez vel iusp̄onat? i se p̄tineat.sic ē villa vel castrū q̄d i se p̄tinet honorē.iurisditōz.districtū

etū ꝛ iuspatronat⁹. ff. de ver. sig. l. pupill⁹. §. territoriū. sed qñ dicit. vēdo tibi oia iura: resoluit hec vniuersaliū singulares. s. vēdo tibi hꝫ ꝛ illō. cū aūt iuspatronat⁹ sic nō possit vēdi sic ī tali vniuersali nō ꝓphēdit. Sꝫ si sit aliqđ vniuersale qđ multa iura īse ꝓtineat: vt est hereditas. bñ trāsit cū illo iuspatro. ff. de pe. here. l. itē vidēdū. §. fi. ꝛ duab⁹ seqntib⁹.

14 ¶Quid si vēdat quis palatiū vbi hꝫ capellā q̄ forte hꝫ multa ꝓuilegia et mītos reddītus trāsiet iuspatronat⁹ cuꝫ palatio: R. q̄ sic. ar. l. si mercedē. §. si eū fundū. ff. de ac. emp. q̄ ad capellā nō est nisi p palatiū ꝓtrariuꝫ. no. Hosti. ꝛ Inno. in. c. ex litteris. eo. ti.

15 ¶Utruꝫ possit pignori obligari: R. verior opi ẽ Inn. q̄ nō: etiā cū vniūsitate. q̄ cū creditor nō possit vti pignore siva caret eccl̄ia:

16 ¶Sed ifra q̄tū tps dꝫ (nēo possꝫ pñtare ꝓponꝫ pñtare: R. q̄ si ẽ laic⁹ hꝫ q̄ttuor menses. si cleric⁹ sex a tpe vacatiōis. c. eā te recet. eo. ti. ꝛ ē tex. in. c. vnico. eo. li. vj.

17 ¶Sꝫ nūq̄d poterūt variare: R. q̄ sic si ē laicus anteq̄ eps ꝓfirmet. vt in. c. qđ aūt. ꝛ. c. cū aūt. ꝛ. c. pastoralis. eo. ti. si ē eccl̄iasticus patronus nō pōt variare postq̄ pñtauit. d. c. pastoralis. cum. c. predictis. eo. ti.

18 ¶Utrꝫ pñtās idignū puerū iure pñtādi: R. q̄ si ē clic⁹ q̄ pñtat idignū puerā vice. tex. ē i. c. sicut. ī fi. de sup. neg. pla. ꝛ. c. iij. de ec. edif. Si ꝛo ē laic⁹ non puat: vt elicit subtiliter de off. or. c. cum vos. Hoc tenet Inno. ꝛ Ho. ꝛ Ber. i. d. c. cū vos. ꝛ Archi. i. c. suscepti. de pben. li. vj. peccat tamē moꝛtaliter scienter p̄sentādo indignū. q̄ infideliter agit in officio sibi ꝓmisso. vide Administratio

19 ¶Utrꝫ q̄s possit pñtare seipm: R. q̄ nō. sed bñ filiū dūmō sit idoneꝰ. Facit. c. p vīas. e. ti. ꝛ ibi no. Ber. ꝛ Ho. ꝛ Pa. ponit i. c. cōsuluit. e. ti. silr pñt pñtare vnū ex seipis. Facit l. vbi adsunt. ff. de tuto. tenꝫ gl. i. d. c. ꝓsuluit

20 ¶Utrꝫ pñtat⁹ a maiori pte ꝓponoꝛuꝫ sit admittēd⁹: R. Pa. i. c. qm. e. ti. q̄ aut pñtatio fit ab istis sicut a collegio: ꝛ tūc requirit maior ps respectu toti⁹ capli ꝑm Jo. an. ꝛ videt tex. i. c. eccl̄ia. el. j. de elec. Aut pñtatio fit ab istis vt a singl̄aribꝫ vt cōiter fit a laicis. et tūc admittit q̄ pñtat a plibꝫ. verbi gra. sunt sex ꝓponi. tres pñtant. admittit q̄ pñtat a tribꝫ vt a plibꝫ pñtat⁹. qđ bñ no. q̄ facit ad mlta.

21 ¶Utrꝫ opteat q̄ sint siml q̄ñ volūt pñtare: R. Pa. i. d. c. qm. q̄ si agūt vt collegiū optꝫ oēs vocare. alit poterūt ꝓcēpti ānullare pñtatoꝛs. Si ꝛo agūt vt singli. Fed. ꝓsi. xcvij tenet q̄ nō. Sꝫ Bar. i. l. oēs ppli. ff. de iusti. ꝛ iur. tenet. q̄ siue a collegio vt collegiū ẽ: siue a pluribꝫ vt singulares: ꝓsensus ē explicandus: dūmodo maiorꝭ ps ꝓcedat maiorī: sp debet simul esse. p. l. iurisgentiū. ff. de pac. ꝛ hꝫ est verius quo ad vocationē. q̄ forte si fuissent pñtes: īduxissent ad ꝓsensuꝫ alteri⁹. ꝛ p hoc facit. c. ij. ꝛ quod ibi nō. de arbi. li. vj.

¶Sed q̄d si duo tm̄ sunt ꝓponi ꝛ duos pñtāt: R. Jo. an. ī. c. cū aūt. eo. ti. q̄ epus poterit quē voluerit eoꝝ īstituere. ꝛ ē bo. glo. i. c. si plēs. xvj. q. vij. Hoc tenet Inno. ī. c. j. eo. ti. ꝛ Lal. ꝛ Lar. in. d. c. cū aūt. ꝛ Pa. i. c. eaꝫ te. eo. ti. ꝛ placet. licet alij contrarium teneant. 22

¶Utrū ꝓponꝰ possit aliq̄d exigere: puta aliqs cereos ī cognitōe iurisꝓponat⁹: R. Pa. ī c. pterea. e. ti. q̄ ñ nisi tpe fundatōis a dioceſano istō fuisset sibi reſuatū. nec valꝫ si ipse patronꝰ fundādo sibi aliqđ fuitiū reseruet: nisi eps auctē pstiterit. vñ si epus auctē pstitisset: posset tale ius vēdere titulo remanēte apud eū. ꝛ hꝫ credo veꝝ si vēdit dotē pingueꝫ ꝛ abundāte. sec⁹ si solū necessariā ad sustētationē mīstroꝝ. q̄ tūc nullū seruitiuꝫ poterit sibi retinere. Itē no. Pa. ī. c. j. de cē. Fallit hꝫ q̄ñ locꝰ religiosus ꝓpꝛijs expēsis eccl̄aꝫ edificauit. q̄ tūc talis locꝰ hꝫ in ea oia tpalia sicē ps spualia. vt de priui. c. cū ꝛ plātare. ꝛ etiā ius p̄sentandi. de supplē. neg. prela. c. sicut. 23

¶Utrꝫ liceat clerico suscipere eccl̄iā de manu laici patroni: R. Pa. in. c. pterea. eo. tit. q̄ nō. ꝛ si facit peccat moꝛtaliter. ꝛ licet nō sit suspensus ipso iure. tñ debet ꝓmunciōe puari. Ex quo infert Pa. q̄ si talis impetrat a papa: nō expsso q̄ prius habuit a laico nō valet. ex quo debet ꝓmuncione puari. vt i. d. c. pterea. ꝛ c. postulasti. de rescrip. 24

¶Utrꝫ laicꝰ edificās capellā ī eccl̄ia ꝛ eam dotans acq̄rat solū sibi iuspatro. an eccl̄esia sit: R. Pa. in. c. ad audientiā. de ec. edi. q̄ eccl̄ia simul. q̄ non pōt negari q̄n eccl̄ia ponat fundū ex qua datione iuspatronat⁹ acq̄rit. c. pie mētis. xvj. q. vij. et ideo simul ꝓcurret cū laico ī pñtatiōe. Silr si cleric⁹ edificat ex bonis eccl̄ie capellā nō ipse vel parētes ei⁹ acquirunt iuspatronatus: sed soluꝫ eccl̄esia ex cuius bonis est edificata. 25

¶Utrꝫ excōicto pꝛis publicatꝰ oib⁹ bōis ei⁹ priuet filiꝰ iurepꝛonat⁹ qđ hēbat pꝛ: R. q̄ si publicatō fit ab impatore vl iudice scl̄ari ñ puat iurepꝛonat⁹ nec p aliq̄ crimie etiā lese maiestat⁹ pōt impator puare laicuꝫ ipso. q̄ hꝫ istud a papa. Ita no. glo. ꝛ Archi. i. c. filijs. xvj. q. vij. Intellige hꝫ veꝝ q̄ñ nō ē ali⁹ qua vnūsitate scl̄ari. q̄ si ēet ex puatōe illi⁹ 26

vniuersitatis sc̃aris trãsiret. ⁊ vide bo. glo. ī c. fatẽ puersus. lxvj. di. q̃ dicit. q̃ hz pr̃ ꝓmisse rit crimẽ lese maiestatis ex q̃ filij efficiũt infames. l. q̃s q̃s. C. ad. l. iul. ma. vj. q. j. si q̃s cũ militibꝫ. Filij tñ clerici nõ efficiunt infames ⁊ nõ pdũt bñficia. ⁊ sic nec iuspr̃onat⁹. etiã si ilij q̃ nõ sunt clerici nisi cum vniuersitate.

27 ¶Quid si laic⁹ hz iuspr̃onat⁹ cuz eccl̃ia simꝫ hẽbit ne sex mẽses ad pñtãdũ: R. hz io. an. ⁊ Arch. ī. d. c. vnico. eo. ti. lib. vj. q̃ sic. ita q̃ rõe cõionis ꝑuilegiũ eccl̃ie trãsibit ad laicũ ad istar ei⁹ qđ dr̃ de eo q̃ hz rẽ cõez cũ pupillo q̃ nõ ꝑt vsucapi vel pscribi ppr̃ pupillũz. vt ī. l. si cõez. ff. quẽad. ser. ami. ita p eccl̃iaz ꝓsequit qđ p se ꝓseq̃ nõ poffet. de ꝓcef. pbẽ. c. pe. Idẽ dic q̃n clericꝰ ⁊ laicꝰ habent pñtare q̃ hz tps sex mensiũ ꝺm Pa. ī. c. eã te. eo. ti. q̃z maius dignũ trahit ad se min⁹ dignũ. c. q̃ ī dubijs. de conse. ec. vel alta. et hoc tenet Jo. an. hz No. aliter. Et intellige de patrono ecclesiastico qui habet iuspatronatus rõne ecclesie. q̃z si haberet rõne patrimonij: eẽt idez ꝑ oĩa sicut in laico sic ⁊ in clerico. c. cũ dilectus. eodẽ. ⁊ glo. in cle. fi. eo. ti. no. Pa. in. d. c. eam te. ⁊ in. d. c. cum autẽ. quod no.

Justicia ꝺm q̃ ẽ habit⁹ ꝑ ꝙtutẽ ꝓt accipi q̃ttuor modis: ꝺm Ric. ī. iij. di. xxxiij. ar. v. q. iij. Pr̃io cõissime. s. ꝑ q̃libet rectitudie animi. et sic q̃libet virt⁹ ẽ iustitia quedã. ⁊ sic diffinit ab Anselmo. de ver̃itate. c. xij. Justicia ẽ rectitudo volũtatis ppr̃ se seruata. Scõo ꝑ rectitudine ꝑ quã hõ iustificat ī ꝓspectu dei. s. ꝑ charitate. ⁊ sic diffinit ab Aug. li. lxxxiij. qõnũ. q. lxj. Justicia q̃ ꝑ cetera diffudit ẽ dilectio dei ⁊ pximi. Tercio ꝑ q̃libet ꝙtute ordinata ꝑ iustitiã legalẽ ad bonũ cõe. ⁊ sic ẽ idẽ cũ q̃libet virtute. differẽs tñ ꝺm rõem. Quarto ꝑ habitu determinãte volũtatẽ ad firmit̃ volendũ seruare rectitudinẽ debitã ī opatoribꝫ q̃ sunt ad alterz. Et hꝰ dupl̃r. aut ad alterũ vt ẽ ꝑsona singularz. ⁊ sic ẽ iustitia ꝑticularz distincta ꝑ essentiã ab alijs ꝙtutibꝫ. q̃ sic põt diffiniri. Justicia ẽ ꝓstãs ⁊ ꝑpetua volũtas ius suum vnicuiq̃z tribuẽs. ff. de iusti. ⁊ iure. l. iustitia. Alio mõ ad alterz qđ est cõitas. ⁊ sic est iustitia legalis. ⁊ hec ẽ oĩ ꝙtuti generalis inq̃tũ ꝑcipit oĩa exteriora cuiuslibet ꝙtutis ad bonũ cõe referri. ꝺm q̃ vult ꝓhs. v. ethi. c. ix. est tñ vna virtus ꝑticularis distincta ī essentia ab alijs virtutibꝫ. vñ nõ ẽ generalis alijs ꝑ predicationem: sed ꝑ virtutem.

1 ¶Que sunt ꝑtes q̃ ꝙbiectiue: R. ꝺm phz. v ethi. due. s. ꝓmutatiua q̃ dirigit vnã ꝑsonã ad aliã ī his q̃ ꝓsistũt mutuo inter duas ꝑsonas ad inuicẽ. Alia distributiua q̃ est ordo eius quod ẽ ꝓmune ad singulas ꝑsonas quẽ dirigit iustitia distributiua cõmuniũ ꝺm ꝑportionabilitatem.

Justificatio impij q̃ttuor requirit. ꝑmo motũ liberi arbitrij. ꝓ mirito ẽm animi. infusionẽ gratie ⁊ remissionẽ culpe.

Laicus dr̃ a laos grece qđ ẽ latine ppl⁹: ꝺm Isid. vij. ethi. et sic illi q̃ pñt hr̃e vxorẽ. possidere ꝑ ꝑtiũ. d. q̃

¶Utr̃ laic⁹ possit eẽ ꝑcu (bus. xij. q. j. duo 1
rator vl̃ sindic⁹ rez eccl̃iasticarz: R. Pa. c. de cemi⁹. de iudi. Collectari⁹ dic̃ q̃ generaliter ad
ministrator eẽ nõ ꝑt loco ꝑlati absentz vel illi⁹ q̃ reputat absens vt ẽ mior. vt ī. c. ij. de eta. ⁊ qua. or. Sed si ꝑlat⁹ ꝑsit spũalibꝫ bñ ꝑt cõmitti cura tpaliuz laicis: maxime vbi clericꝰ nõ repit idoneus. alle. nõ. ꝑ Innoc. q̃ dicit q̃ laicis generalis administratio ꝓmitti non põt: ita vt sup oẽs dominent. sed spãlis q̃rũdã rez administratõ põt. ita vt superiori administratori rñdeat. ⁊ placet Pa. q̃ alle. glo. ī. c. iudicatũ. lxxxix. di. ⁊ ideo. d. c. decernim⁹. loquit q̃ nõ põt eẽ iconomus. i. hr̃e generalez administratõem oĩm bonoz eccl̃iasticorũ taz tpaliũ q̃z spũaliuz. ⁊ sic ꝑsit oibꝫ. sed bñ põt esse iconomus eccl̃esie in tpalibus. c. i noua. xvj. q. vij. hꝰ idẽ tenet Baspar. de cal. ⁊ Host. ⁊ Jo. an. in. c. vnico. de sindico.

¶Utr̃ possit esse ꝓcurator clerici laic⁹ ad eli 2
gẽdũ: R. q̃ nõ. vt no. hoc. ī. d. c. decernimus q̃z vbi hz exercere actũ spũalẽ iudicio suo ñ põt ꝓstitui laicus. vt no. Jo. an. i regula. q̃ alicui suo nõ licet. de reg. iu. li. vj. Et sic limita. c. j. de ꝑcu. li. vi. vt solũ habeat locũ in iudicialibꝫ. vbi etiã in causis spũalibꝫ admittit ad agendum ⁊ defendendũ.

¶Utrũ possit laic⁹ esse vicarius epi: R. ꝺm 3
hoc. q̃ nõ. vt nõ. ī. d. c. ī noua. ⁊ ī. d. c. ꝓtigit. de arbi. ⁊ c. vno. de sindico. Facit glo. ī. d. c. decernim⁹. q̃ dicit q̃ cause spũales ñ pñt cõmitti laicis etiã tãq̃z delegatis ꝑ epm. Et hꝰ intelligo q̃ nõ põt eẽ vicari⁹ epi in spũalibꝫ. secus si eps hz iurisditõz tpalẽ ī loco. q̃z bñ põt laicũ suũ vicariũ facere. vt ī. c. fi. ne cle. vl̃ mo. li. vi. sed in spũalibꝫ tenẽt hoc. q̃ nec etiã clericꝰ ꝺiugatus. c. iohãnes. de cle. cõiu. ⁊ in. c. vnico. de cle. ꝺiug. li. vi.

¶Utr̃ laicus possit ꝑdicare: R. Pa. ī. d. c. 4

decernimus. q sic. si ꝓmittat ei ab epo. vide
tu. glo. xcvj. dist. c. bñ quidē. facit. c. cum ex
iniūcto. de here. vide glo. i. c. adūcimus. xvj
q. j. sed nō teneas dū dicit etiā mulierem.

Latria grece idē ē qđ religio latine
fm Aug. x. de ciui. dei. c. iiij.
vñ dicit ibidē q cultꝰ deo debit⁹ q̄tuor nomi
bus noiat. duob⁹ apd grecos. s. latria z theo
sebia. i. cultꝰ diuinꝰ vl' bonꝰ. z duob⁹ apd la
tinos. s. religio z pietas q̄ cōrñdēt pfatꝰ du
ob⁹. differt tñ latria ꝑ̄e a theosebia. q hec
respicit cultū dei interiorē q̄ ꝑprie ptinet ad ꝛ̄
tutes theologicas. sz latria respicit ꝓtutē
exteriorē q ptinet ad iusticiaz. vt elicit a sctō
Bo. i. iij. di. ix. q. ij. ar. iij. z sic ē ꝛ̄tus cardi
nal' ꝑprie. z qñ aliq̄ doc. dicūt q ē virtꝰ theo
logica: intelligit fm q est theosebia

1 ¶Qui sunt actꝰ latrie. R. q sunt due ſpecies
actuū latrie. Prime ſpeciei actꝰ sunt illi q̄s p
ducit mediātib⁹ ꝛ̄tutib⁹ quib⁹ impat ordi
nās eos i dei reuerētiā. et sic religiōis actꝰ per
modū imperij ponit Jaco. j. esse visitare infir
mos ō ē actꝰ elicitꝰ a misericordia. z immaculatū
se custodire: q̄ elicit a tpantia. Scōe sunt il
li q̄s pducit p se z imediate. p q̄s hō ordiat
tñ ad deū. z inf hos hz alios interiores tā
q̄ ꝑncipales z p se: vt est deuotio z oro. Alii
quos ꝛ̄o exteriores quasi scōarios z ordīa
tos ad interiores quib⁹ ipsa vtit q̄si signis
ad excitandā mentē ad actus spūales. et in
aliquib⁹ hoz exterioz corpꝰ adverenandū
deo exhibet: vt i adoratōe. In aliq̄b⁹ ꝛ̄o deo
de reb⁹ exterioribus offert. z hoc vel ꝓmitten
do vt i votis. vel i dādo vt in sacrificijs. ob
lationib⁹. ꝓmicijs z decimis z hmōi.

2 ¶Utz sacrificiū sit latrie. R. q triplex est sa
crificiū. ꝓmū bone opatōis. z istud ē oim ꝛ̄
tutū. scōz orōis. z istō ꝛ̄tutū theologicaz ē.
terciū ē immolatōis. z istud ē latrie ſpeciale.

Latro in quo differt a fure. R. q la
tro furat de die. sed fur de no
cte. Jura tamen sepius vnū p altero accipi
unt. vt patet in. c. j. de homicidio.

1 ¶Quis dicatur publicus latro vel depopu
lator agroz. vide. s. Immunitas. §. xvij.

Laudemiū ē quedā solutio
quinquagesime
partis vel extimatōis rei fienda dño ab eo
qui de nouo acquirit emphiteosim. de q̄ dic
vt. j. Emphitheosis. §. xxiiij.

Lectoris officiū ē lectōes
ꝓnūciare. z ea q̄
pphete ꝓnūciauerūt populis pdi
care. xxv. di. plectis. z xxj. dist. deros.
¶Quo mō dz ordinari: habet. xxiij. di. c. le 1
ctor. sed melius in pastorali episcoporum.

Legatū q̄d ē. R. q ē donatio q̄dā
a testatore relicta: sed ab
herede pitāda. qz debet post mortē testatoꝛ.
z post aditā hereditatē ab herede colligit. in
sti. de le. §. j. z hodie fideicōmissum z legatū
fere idem sunt z fere adequata sunt. et quic
quid iuris est in vno etiā in alio. ff. de leg. j.
sed fideicōmissum dictū est. qz olim fideicō
missa pendebāt ex fide heredū. z ideo fidei
cōmissarij dicūt quib⁹ legata soluēda fidei
cōmittūt. dicūt etiā testamētoꝛ executores
¶Quis pt legare. R. q solū illi q̄ pñt testari 1
ff. de le. j. l. ij. z q̄ pñt testari vide. j. testm. §. j
Legatū em relinq̄ nō pt nisi i testō vel codi
cillo. Uñ testari. codicillari z legare ad ꝛ̄ eq̄
pollet. vt q̄ pt vnū possit z reliquū. ff. de iure
codicil. l. diui. §. codicillos is tomū. Fallit ꝛ̄
i legatis ad pias cās. vt. j. Legatū. ij. §. vij
¶Cui pt legari. R. q regulariter illi soli q̄ pōt 2
heres instituī. z q̄ pōt istituī. vide. s. Heres
§. xxv. z q̄ sit ꝑsona certa. aliter nō valet. l.
vulgo. ff. de sta. ho. Fallit tñ ꝛ̄ in aliq̄b⁹ casi
bus. de quibus in. §. se. z Legatū. ij. §. ij.
¶Sed nūquid pat possit legare filijs spu 3
rijs ratione alimentoꝛ. vl' relinquere dotes
filiabus spurijs: cū dos succedat loco alimē
toꝛ. qui tamen spurij nō pñt instituī here
des. R. q sic fm Bar. in auth. ex complexu.
C. de incest. nup. vide. s. Filius. §. iiij.
¶Utz fril⁹ minoribus possit legari. R. q sic 4
de. extui. de ꝛ̄. sig. §. cupientes. dūmō ñ sit va
loꝛ hereditatis. vel tanta eius ps q̄ ꝑsumat
fieri i modo z forma legati fraudulēter pro
successiōe hereditatis: de q̄ nō sunt capaces
¶Utz cū legat fratribus mēdicātibus āniuer 5
sariū ꝑpetuū liceat eis recipe. R. fm Pe. de
pal'. in epla ad magistꝛ ordinis pdicatoꝛ.
q sic. recipiēdo gratis z petēdo extra iudici
um. qz hoc nō ē habere reddit⁹. sed i iudicio
petere ea tā q̄z reddit⁹ sibi debitos ē ꝯ pfessio
nē eoꝛ. Idē dicit de cēsib⁹ annuis ac etiā de
redditib⁹ fratꝛ ad vitā. Farinerius ordinis
minoꝛ generalis in ꝓsti. dicit. q nō licz fra
tribus ducere aliquē ad talia legata faciēda.
q si facta fuerint i iudicio nō petāt. q̄si tacite
innuat qđ dicit Petrꝰ. q extra iudiciuz peti
pñt p modū elemosyne. Nec ob. qđ dicunt
aliq̄ nō licere: nisi qñ dans sciret n̄ teneri se
ad talia dāda. z tñ ex sua libalitate dat. qz
lz i ꝓscia ille teneat fm q. j. dico. z ꝑpea dē

nihilomin⁹ fratres ea petere pñt extra iudi/
ciū p modū elymosine sicut liceret petere elymo
ab illo q̄ hꝫ vltra necessitatē sui statꝰ. qui q̄ꝫ
uis ipse teneat facere elymā: nō tñ p hꝫ sequi
tur q̄ frater miorꝫ nō possit ab eo petere. Ad
uerte tñ q̄ annuos reddit⁹ ad modicuꝫ tps
scz dcē annoꝝ legatos pñt petere mēdicātes
i iudicio: exceptis fratribꝫ minoribꝫ. q̄ licet
de talibꝫ sint capaces. nō tñ pñt i iudicio ta
lia p se petere. vt in. d. de. exiui. §. verum. de
verbo. sig. Silr sunt capaces annui reddit⁹
etiā in ꝑpetuuꝫ q̄n est ad certū vsum diuini
cultus. puta vinū p missis. frumentū p ho
stijs fiēdis ⁊ hmōi ꝟm. d. Lar. in. d. §. ⁊ Fe/
de. de se. secus p victu vel vestitu

6 ¶Utrꝫ q̄s possit legare eccl̄ie ꝓstruēde. ꝟ. R.
Pa. i. c. nos q̄dē. de testa. q̄ sic. sꝫ nō dnare.
qꝫ ñ valet dnatio facta loco ꝓstruēdo. c. ab
bate sane. de re iud. li. vj. Rō diuersitat⁊ po/
nit⁊ Bar. i. l. seruos ad custodiā. ff. de ali. ⁊
cib. leg. qꝫ dnatio req̄rit psonā ⁊ sciaꝫ. ideo
absenti lꝫ possit dnari nō tñ fit dñs anteq̄ꝫ
sciat ⁊ psentiat. l. absenti. ff. de dona. c. si tibi
absenti. de p̄bē. lib. vj. ⁊ etiā icerte psone pōt
legari: dūmō ex eucū possit certificari. l. cuꝫ
pꝛ. §. surdo. ff. de leg. ij. secus si certificari nō
posset eucu. qꝫ nō posset ei legari. vt no. gl.

7 ¶Utrꝫ legatū factū eccl̄ie sct̄e (in. d. c. nos.
Marie cū plures sint sit nullusꝫ ꝟ. R. Pa. i
c. indicāte. de testa. q̄ nō. sed dabit eccl̄ie pa/
rochiali: si sic noiat: vel paupioꝛi q̄ tale ha/
bet nomē. Glo. ꝟo i. d. c. nos q̄dē. dicit. q̄ si
nulla eccl̄ia sancte Marie sit in loco: dabit
eccl̄ie cathedrali. vt nō. i glo. p̄fati. c. indi/
cāte. facit. l. que ꝓditō. ff. de ꝓdi. ⁊ dēmō. vbi
si testatoꝛ mādauit aliq̄d fieri i foꝛo ⁊ nō di
cit in quo. intelligit de foꝛo illius municipij
vbi habitat. ⁊ hoc de auctoꝛitate epi ⁊ executo/
ris. silr q̄n legat eccl̄ie fiēde: ⁊ nō dicit de
loco: eps et executoꝛ puidebunt de loco vbi
debeat fieri. ⁊ hoc fauoꝛe pie cause. nisi aliter
constet de mente testatoris.

8 ¶Quid si legatari⁹ moꝛit⁊ añ ꝓditiōis euen
tū: ꝟ. R. Pa. i. d. c. nos q̄dē. q̄ aut legatū ē fa
ctū psone intuitu seu ꝓtēplatōe aie. puta qꝫ
alie psone fuisset relictum: tūc deficiēte illa p
sona dꝫ ꝓuerti relictū ad aliū piū vsum vt
volūtas defuncti i effectu impleat: sicut dici
mus i legato facto ad aliq̄d faciēdū i ciuita
te ꝓpter ꝑpetuā memoriā defuncti q̄ alibi fi
et si i loco vbi oꝛdinauerat fieri nō possit. vt
l. legatū. ff. de vsufru. leg. Si ꝟo relictū fuit
ꝓtēplatōe psone vel collegij certi nō habito
respectu ad piā cām. tūc deficiente legatario
expirat legatū. ⁊ remanet apud grauatum.
vt in. l. pater. §. tusculan⁹. ff. de leg. iij. C. de
cad. tol. l. vnica. §. si aūt aliq̄d sub ꝓditiōe.
Si aūt dubitat⁊ an habuerit respectum ad
aiam vel ad psonā. tūc i dubio fauoꝛe religi
onis debem⁹ psumere q̄ ad piā cām relict⁊. ar.
l. sunt psone. ff. de reli. ⁊ sump. fune. Et hꝫ
nota. ⁊ sequit⁊ Bar. i. d. §. tusculan⁹. Et hec
deputatio ad aliū piū vsuꝫ dꝫ fieri ꝺ̄ ꝓsensu
epi ⁊ heredis simul. d. l. legatū. ⁊ nō. i de. qꝫ
ꝓtingit. de reli. do. ⁊ facit ad questiōes legati
facti puelle ꝓ ea maritāda q̄ moꝛitur an sit
dādū alteri. qꝫ si factū ē intuitu ꝓsone puta
qꝫ seruiuit ⁊ hmōi. nō dabit⁊ alteri. Si vero
ituitu aie sic dabit⁊ alteri. ⁊ silr de q̄cūq̄ꝫ lega
to quod nō pōt cōsequi suū effectū. qꝺ̄ no.

¶Utrꝫ legatū factum duobus re coniūctis 9
si vnus repudiat vel moꝛiat⁊ viuo testatoꝛe
vel deꝛeliq̄t⁊ hmōi. accrescat alteri⁊ ꝟ. R. Pe.
de peru. tractatu de canonica poꝛtione epi. q̄
sic. l. re ꝓiuncti. ff. de lega. iij. ⁊. l. vnica. §. his
ita. C. de cadu. tollen. nō aūt accrescit con/
iūctis cognatione legali. l. mulieri ⁊ ticio. ff.
de condi. ⁊ demon. ⁊ dicunt⁊ verbis ⁊ re coniū
ctis. puta qñ stichus legat⁊ Petro ⁊ Mar/
tino re tm̄ cū diuisim. puta lego Petro sti/
chū meū. Itē lego Martino stichū meuꝫ
vt insti. de lega. §. si eadē res. in pꝛ. ⁊ in glo.
Itē ꝟbis ⁊ nō re: quādo ticio ⁊ seio lego fun
dū equis poꝛtionibus. ⁊ pꝛefert ꝓunct⁹ ꝟ/
bis ⁊ re. alijs cōiunctis re tm̄. Sed an ꝓiū/
ctus verbis tm̄ pꝛeferat⁊ coniūctis re tm̄. est
opinio diuersa. sed tu dic q̄ eq̄liter veniūt.
vt nō. in. d. l. re coniuncti.

¶Quid de legato facto ab aliquo alicui ec/ 10
clesie sub ꝓditione. s. si ibi sepeliat⁊ qui legās
moꝛit⁊ excōmunicatus et non sepelit⁊ ibi ꝟ.
Bar. post Ly. in. l. miles. §. ream. ff. de adul
te. q̄ nihilominus soluet⁊ legatū eccl̄ie: cuꝫ
facto legantis ⁊ eius culpa acciderit. et seq̄/
tur Bal. in. l. si quis ad dcdinādā. C. de epi.
⁊ de. l. j. C. de his que pene no. facit tex. nō. in
l. nulli. C. de epi. ⁊ de. Ratio. qꝫ in legato ad
pias causas attendit⁊ duplex fauoꝛ. s. legan
tis ⁊ cui legat⁊. licꝫ ergo in notorio pctōze ces/
set fauoꝛ anime eius. nō tamen cessat fauoꝛ
eccl̄ie cui reliquit. Item quia illa cōditio ē
impossibilis. ⁊ ideo nō viciat legatū. l. obti/
nuit. ff. de condi. ⁊ demon.

¶Quid si legat⁊ alicui aliquid sub ꝓditōne 11
si habuerit liberos. vtrꝫ si igredit⁊ religiōꝫ de/
beat hꝫe. dic q̄ sic. vt. s. dixi Heres. §. xiij.

¶Si ticio pecunia legata fuerit⁊ ei⁹ (cū se. 12
fideicōmissū sit vt alienū suū māumitteret

nec dñs eiꝰ vendere velit: nihilominꝰ legatū capiet. qꝛ p eū non stat quo minꝰ fideicōmissum pstet. Nā ⁊ si seruꝰ mortuꝰ esset a legato: non submoueret. l. si ticio. ff. de lega. j.

13 ¶ Si i singulos annos aliq̄d alicui legatū sit: plura sunt legata. ⁊ pmi anni erit puꝛ. sequētiū ꝓ ditiōale. s. si viuat. ⁊ iō eo mortuo nō trāsmittet ad heredē. l. si i singlos. ff. ꝺ an.

14 Quidā testamētū faciēs legauit filie (leg. sue nupte. x. ducatos p quolibet anno p vestimētis vt induat se. que filia stetit p quatuoꝛ annos q nō induit se. nec a fratribꝰ pecuniaꝫ ipsam petijt. Queritᵃ an possit petere pecuniam pteritoꝝ annoꝝ: R. q nō. arg. l. quidam prędia. ff. de vsufru. lega.

15 ¶ Quid si legatarius moritᵃ ante leganteꝫ: R. q deficit legatū. ⁊ remanebit heredibꝰ legantis. secus si moꝛeret post mortē testantis sed anteq̄ heres adiuissꝫ hereditatē. qꝛ tūc debetur heredibus legatarū. l. vnica. §. ſꝫ vt manifestetur. C. de cadu. tollen.

16 ¶ Utꝛ legatū factū ep̄o pſumet factuꝫ cōtē platōe eccl̄ie: R. Pa. i. c. req̄sisti. de testa. q i dubio ad ꝓiecturas est recurrendū: vt si est factū ei a pſona ꝓiūcta nō pſumat. q̄uis dixerit. relinquo hoc ep̄o. silr si diceret. relinq̄ dño Johāni nō expsso ep̄o. ⁊ sic erit suuꝫ. et succedūt ꝓpinqui ab intestato. c. qꝛ nos. de testa. Si ꝙo ab extraneo leget: sic pſumitur factū ꝓtēplatōe eccl̄ie. Idē dic p oia de quocūq; habente administratoꝝ seu plātōem in ecclesia. Et no. q extraneus hic accipit q̄ nō ē ei ꝓiunctꝰ i quarto gradu affinitatis vel cōsanguitatis. vt est tex. in auth. licentiā. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in auth. de ec. ti. §. iterdicimus. idē glo. xij. q. iij. c. j. ⁊ est cōis opi. q̄uis aliq̄ aliter teneant. vt. s. Clericus. xij. §. v.

17 ¶ Luiꝰ ꝓtemplatōe pſumet legatū factū nō habenti administrationē in ecclesia q̄ tamē est ecclesiasticꝰ: R. Pa. i. d. c. req̄sisti. q i dubio pſumet factuꝫ intuitu pſone si talis pōt habere ꝓpriū. Si ꝙo nō pōt habere ꝓpriuꝫ puta qꝛ religiosus. sic pſumit factū intuitu monasterij seu ecclesie. Facit. l. deo nobis. C de epi. ⁊ cleri. c. vnico. xviij. q. j. Et sic quando factū est intuitu ecclesie nō poterit dispone re nisi sicut de alijs rebꝰ eccl̄ie. qd̄ no.

18 ¶ Utꝛ legatū factū filiofamilias i dubio pſumat factū intuitu pꝛis: R. Pa. i. c. Raynucꝰ. de testa. Bar. i. l. cū aliq̄s. C. de iu. delib. dicit. q si fit p ista ꝙba. lego filio Martini. nō intelligit ꝓtēplatōe pꝛis. maxime si expꝛmat nomē filij. puta ticio filio Martini. et noiatio pꝛis itelligit facta cā demōstratōis.

Nec ob. d. l. cū aliq̄s. qꝛ loquit in seruo. qꝛ ex primit q̄litas. q̄ si eet vera de iure acquireret dño legatū. ⁊ sic videt ꝓtēplatōe dñi factū. sed secus i filios. q̄a filiatio nō facit relictuꝫ acquiri patri. qꝛ posset esse emancipatus. ⁊ maxime hodie cū aduenticijs acquirat filijs ꝓprietas. sed si fieret de patre mētio ⁊ de patria potestate: idē esset sicut de seruo. ſꝫ de hoc dubitat Pa. qꝛ filiatiōis qualitas nō impedit ꝓprietatē acquiri filio. ⁊ ideo videt q̄ solum vsusfructus acquirat patri.

¶ Utꝛ legatū factū canonicis oīmꝺ talⁱ ecclesie etiā si exprimant noia pſumat ecclesie ꝓtemplatione factū: R. do. Pe. vbi. s. q sic p. l. ciuibus. ff. de re. du. vbi dicit tex. ciuibꝰ ciuitatis legatum vel fideicōmissum datū ciuitati relictū videt. qd̄ verū ē sm gl. nisi sit datū vt singulis. qꝛ nō acquirit ciuitati: ſꝫ ipsis ciuibꝰ. Facit. l. ānua. §. a ticio. ff. de annu. lega. secus si vni nō habēti administratiōnē vel plationē qui est simplex canonicꝰ. quia sibi acquiret nō ecclesie vt dixi. ⁊ hꝫ verū nisi p bare. q intuitu ecclesie legatū fuit vel nisi legatarius fraudē adhibuit. d. c. requisisti. i fi. facit. l. nōnunq̄. ff. ad trebel. 19

¶ Utꝛ cū legatarius nō pōt vti legato nisi respectu ecclesie. puta legat q̄s iter p funduꝫ suū clerico quo vadat ad eccl̄iam. intelligatur ꝓtēplatione ecclesie i dubio: R. Pe. vbi s. q sic. ⁊ sic acquirit ecclesie. et ita itelligitur quod no. glo. in. l. nō plures. C. de sacro san. eccle. ne legatum sit inutile. vide quod not. doc. in. l. j. C. de sacro sanc. eccle. 20

¶ Quid si q̄s leget sic. lego Petro ⁊ filijs eiꝰ possessionē vel aliud: R. q Petrus habebit medietatē. ⁊ filij eius aliā medietatē ꝓseqnter. ff. de vsufruc. accre. l. si q̄s ticio. ⁊ de testa. c. Raynaldus. in glo. vñ nō refert i hoc casu sine legetur ticio et mevio. vel ticio cum mevio. vt in. d. l. si quis ticio. quod no. 21

¶ Quid potest legari: R. q res testatoꝛis ⁊ res heredis: nec refert an sciuerit vel ignoꝛauerit esse suam vel heredis. vt insti. de lega. §. si quis rem suam. 22

¶ Sꝫ nūq̄d res aliēa a testatoꝛe possit legari: R. q sic. si sciebat testatoꝛ eē alienā. ⁊ heres teneť eā emere ⁊ pstare vl extimatōeꝫ solvere si talⁱ sit q̄ extimari possit. vt insti. de leg. §. nō solū. ⁊ §. qd̄ aūt. cū tali distinctiōe. q aut res q̄ legat erat testatoꝛi pignoꝛata. ⁊ sic i ea hꝫ ius solū. ⁊ tūc nō pſumit nisi legatū illud ius eē qd̄ i eo hēbat. ⁊ sic ñ dabit extimatio. vt i. l. seruī electōe. ff. de leg. j. Aut res legata erat res testatoꝛi cōis sil et alteri. et sic 23

intelligit solū legasse ptē suā nisi dixisset tota talēm. qz sic extīatio debet. vt no. Bar. i. l. cū aliena. C. de leg. Aut res oīno ē aliena. et tūc si ē heredis debet res oīno. tex. est i. l. vnū ex familia. §. si rē. ff. de le. ij. Si ꝙo nō ē heredis sz alteri⁹. z si sciēter legauit debet extimatio. d. l. cū aliena: dūmō sit tal' cui ꝑmercū hīi possit: alis eēt inutile legatū: puta si legatur res sacra vl' ꝓphanis. l. apō iulianū. ff. de leg. j. Si ꝙo legat ignorāter z ꝓiūcte pſone cui alis fuisset relictur⁹ si sciuiss̄ esse etiā aliena debet extimatio. d. l. cū aliena. z Bal. i. l. j C. de sacrosan. ec. tenet eccl'ia3 esse ꝓiūcta pſonā cum sit mr̄ oīm fideliū. xij. q. ij. qui abstulerit. Sz Pa. i. c. filiꝰ noster. de testa. nō tenet q ecclesia hic habeat ꝑ ꝓiuncta pſona sz solū ꝓiūctꝰ ex sanguine. vt i. c. nōnulli. de resc̄p. z q debeat ꝓiūcte pſone intelligi qñ errat generalr. sed qñ errat ex cā specifica. puta qz credebat suā exemptōne facta a pupillo q nō valebat tūc vitiat legatū i totū etiā facti ꝓiuncte pſone. vt nō. i. d. l. cū aliena.

24 ¶Sed nunq̄d qō p̄dictū ē i questione p̄cedēti habebit locū iforo canonico et aie? R. Pa. i. c. filiꝰ. de testa. dicit. q cōis opi. tenet q sic. sed ipse credit q nō habeat locū i ꝓscientia. Rō. qz i. d. c. filiꝰ noster. dr. qz lege dei vniuꝰ nō legib⁹. videt annuere hoc esse ꝓtra legē dei. z iō nullꝰ subiectꝰ obedientie iurī canonici potent hāc dispositiōz legis obseruare. z etiā i repetitiōe. c. cū esses. de testa. ita tenet ratio. qz dispositio quelibet dz attēdi ſm rationē certā. c. intelligētia. de ſ. sig. et iō ptz p d. c. filius. q est dīntia in hoc inter ius ciuile z canonicū. z q dispositio. c. filius. astringit oēs quos astrīgit ius canonicū. Ego admitterē dictū suū qñ heres nimis grauaret. qz sic nō videret fuisse de mente defuncti: sed ē error⁹ decepti. sed quādo ꝓstaret de mēte defuncti. puta qz sciebat dispositiones iuris ciuilis: sic credo etiā in cōscientia habeat locum. qz pinde est ac si legasset rez illā si emi posset vel saltem extimationem.

25 ¶Utruz legata domo debeatur hortus? R. Pa. in. c. Raynucius. de testa. q si hortꝰ coheret domui sic debet. ff. si ser. ven. l. testatrix. z. ff. de act. emp. et vendi. l. si creditor. i fine. quod limito veruz quādo ea dē ianua daudit domū z hortū. secꝰ si nō coheret. quia sic nō debetur. et sic intellige glo. in. c. fi. xij. q. ij. z Pa. vbi. s. in. d. c. filius.

26 ¶Utr̄ legatis aliquibꝰ rebꝰ z postea venditis p testatorē teneat heres? R. q sic: nisi vēdendo testator habuerit animū adimendi legatū. insti. de lega. §. si rem suā. z in dubio ꝓbabit heres saltē p quattuor testes voluntatem defuncti mutatā. vt i glo. d. §. si rē suam. Idē dic si rē legatā pignori tradidit: q nisi habuerit animū adimēdi legatū: teneat heres eā luere z legatario tradere. vt insti. de lega. §. sed z si rez. in tex. z in glo. Jn ꝙsciētia credo verū qñ testator i morte noluit mutare testamentū. secus si morte p̄uētus nō potuit i vltimo aliq̄d disponere. qz tūc ꝑsumerē q aio adimendi legatum alienauerit.

¶Utr̄ legatuz quo mihi liceat cedere lapides in solo testatoris trāseat ad meos heredes? R. q nō. tex. ē i. l. apō iulianū. §. si q̄s. ff. de lega. j. Ratio ſm glo. qz ē ius pſonale. 27

¶Utr̄ possit legari quod nondū est in rerū natura? R. q sic: dūmō sit futurū. vt fructus futuri i tali fundo. aut qō nascet ex ancilla z hmōi. insti. de lega. §. ea quoq; res 28

¶Utruz iura. actiones z seruitutes z hmōi i corpalia possint legari? R. q sic: nisi viuēs testator debitū exegerit vel remiserit. z in dubio p̄sumitur legatū voluisse adimere exigendo vel remittendo. insti. de lega. §. cum autem. in tex. z in glo. 29

¶Utr̄ debitori possit sua liberatō legari? R. q sic. insti. de lega. §. si q̄s debitori: nisi testator viuus exegerit. insti. ibidē. §. causam. 30

¶Sed q̄ro an i dubio p̄sumet legatū factū creditori fuisse factū aio recompēsandi? R. Bar. i. l. si cū dotē. §. si p̄. ff. sol. ma. z cōiter moderni i. c. officij. de testamēt̄. distinguūt q aut relictū fit p debitorē necessariū q ex necessitate iuris teneat ad debitum. z sic p̄sumit aio recōpēsandi factū. vt i. d. §. si p̄. vbi dr. q si pater qui tenebat dotez dare filie sue: legat eidez aliq̄d i testamēto: q illa nō poterit petere legatū z dotē. qz videt legasse aio ꝓpēsandi cū dote debita. Aut legatū fit p debitorem voluntariū. puta qz ex sua volūtate obligauit se ad debitū. et sic i dubio nō p̄sumit factū aio recōpensandi nisi sit exp̄ssum. vt p bat i. l. vnica. §. sciendū. C. de rei vx. act. vbi habet q maritus qui tenet restituere dotem vxori post morte legauit aliq̄d simplr vxori potent vxor vtrunq; petere. Silr dic de legato facto cuicūq; creditori a debitore. ad hoc C. de here. insti. l. si compensandi. ff. de le. j. l. lucius i ꝓn. z ff. de le. ij. l. vlti. §. penul. 31

¶Utr̄ p suggestiōz. sollicitudinē vl' ꝑsuasionē tatē facies adimere legatū factū alicui z faciens sibi relinq̄ teneat? R. d. Ber. cepo. i suis cautel'. q tenet actiōe de dolo vl' i factū sbsidiaria ei cui adempta ē. vel cui nō est relictū 32

ex sollicitudie ei⁹. ff. de uolū excep. l. j. no. Ange. ī. l. fi. C. si q̄s aliquē testa. p̄hi. Facit. l. j. ⁊ ibi nō. C. de pe. bo. subla. li. x. Sz meli⁹ dicvt j. Restitutio. j. in verbo impediens

33 ¶Quid valet vxori legatū quo legat ei vos suas? R. q valet. q⁹ plenio⁹ ē actio ex legato q̄z ex vote. īsti. de lega. §. sz si vxori. q⁹ sic dicit ibi glo. legatū statim debet. vos ꝯo si constat in mobilibus debetur post annum solū. Jtē valet q⁹ ñ habebit p̄bare vtē talē q̄ntitatis si exp̄mat. alꝯ sic. C. de fal. cau. l. iij.

34 ¶Quero q̄d debeat q̄ñ legatuz fit in genere? R. q si illud gen⁹ ē generalissimū. sic nullus ē legatū. Exēplū si diceret. lego subaz vel rē. Si ꝯo gen⁹ ē subalternū. vt lego aial. corp⁹ ⁊ hmōi: sic silr nullū est. q⁹ dando muscā liberaret. Si ꝯo gen⁹ ē inferius: puta q⁹ ē spe/cies specialissima. tūc aut res eius generis hz certos fines a natā designatos. vt vos. equ⁹. et hmōi. aut habet fines ex sola distinctione hois: vt fund⁹. vt. ff. de leg. j. l. q̄ ꝯ in rerū. §. fi. Aut facto hois. vt dom⁹ vel fund⁹ q̄ ꝯ per factū hois de duob⁹ fit vnū diruēdo parietē ⁊ hmōi. vt. ff. cōia p̄di. l. si q̄s duas. §. j. Si loq̄mur de ꝑmo: sic fuit varia opinio. Sed placet mihi opi. Jo. quā sequit Accur. ī. l. legato generalr. ff. de leg. j. s. q aut testator q̄s reliq̄t seruos vel boues icertos. et de incertis sunt i suo p̄monio. ⁊ tūc eligit legatarius. vt īsti. de leg. §. si generalit. dū tñ nō eligat optimū. d. l. legato. Aut nō sunt in suo p̄monio. ⁊ sic electio erit heredis. vt. ff. ꝺ triti co leg. l. iij. i ꝑn. ⁊ l. iiij. Silr vbi testator de certis seruis sensit icertū. puta q⁹ legauit vnū de suis suis. sic electio erit legatarij. l. q̄ duos ff. de le. j. Si ꝯo loq̄mur de scḋo: sic nō valet q⁹ videt deteriorū. q⁹ heres p̄stando fundū vni⁹ digiti vel vnguis liberaret. d. l. q ꝯ in rerū. §. si quis aūt. Si ꝯo loquimur de tercio tūc aut legās domū i genere reliquit domos aliq̄s aut nō. si sic: electio erat legatarij. Si nō: legatū erit deteriorū. ff. de le. j. l. si domus i ꝑn. Aduerte tñ q ꝙ q̄ñ electio dat heredi in rebꝰ legatis i genere. ⁊ illud gen⁹ est talis q̄/litatis q in ipso sunt quedā q̄ nihil valent. ⁊ magis expedit nō habere q̄z habere: tūc nō p̄t talia dare. sed ꝺz dare mediocrē. vt ī. d. l. legatū. ⁊. C. de dona. l. si q̄s argentū. §. j. et C. cōia de le. l. fi. §. j. Si ꝯo sum⁹ extra talia: tūc poterit heres dare mūmū i tali genere. l. si ita scriptū sit. ī fi. ⁊. l. apud iulianū. §. scio fi. de leg. j. ff. de reg. iur. l. semp ī obscuris. ff. ꝺ ver. ob. l. si ita stipulatus. Fallit hoc i legatis ad pias causas. q⁹ debet id qḋ est melius fauore pie cause vel saltē mediocre. puta legatū est vas. dabit argenteū inter auz ⁊ aurichalcū seu eneū. Ita habet ⁊ nō. in. l. ticia. §. seia. ff. de au. ⁊ ar. leg. ex qua Bar. ibidē dicit. q si legat calix intelligit argenteus. si planeta intelligit de serico ⁊ similibus.

¶Quid si q̄s legauit q̄ttuor lagenas olei q̄ 35
sunt i tali vase q̄ nō sunt nisi due vel de pecunia q̄ est in tali capsa legat vni. xxx. alij. xx. alij. x. ⁊ nō sunt nisi. xxx? R. q soluz debet qḋ iuenit. l. si q̄s testamēto. ff. de le. j. ⁊ vnicuiq̄ ꝑ rata de falcabit. puta ille cui xxx. legauerat non habebit nisi. xv. cui. xx. x. ⁊ cui. x. v. debunt. vt ibi ꝺz. facit. l. cū cert⁹ numer⁹. ff. de tri. vi. ⁊ oleo lega. ⁊ de lagenis est casus ī. l. si quis seruum. §. si quis. ff. de leg. ij.

¶Quid si testator errat i noie? R. q nō offi 36
cit dūmō ꝓstet de quo sensit. l. si i noie. C. de testa. Facit. ff. de leg. j. l. iij. ⁊ īsti. de le. §. qḋ si aliud. Silr falsa demonstratio nō officit. puta cū dicit. lego seruū meū quem emi a titio cū tñ sit empt⁹ a diuo: dūmō ꝓstet de seruo. īsti. de lega. §. si q̄s i noie. Silr falsa cā nō viciat legatū. vt si dicit. lego tale q̄d Petro: q⁹ fecit mihi tale seruitiū: cū tñ non fecerit. īsti. de le. §. lōge. secus si ꝓditionaliter. vt

¶Utz legans ancillā Bertā ⁊ po/ (ibidē. 37
stea vendēs eā emit aliā cui nomē Berte imponit: an debeat ista sc̄da? R. q sic. ff. de cōdi. ⁊ demon. l. filie sue. §. ticia vxor.

¶Utz legās mihi oīa sua mobilia itelligāt 38
oēs fructꝰ etiā? R. q sic. oēs q̄ tpe mortis testatoris erāt a solo sepati. ff. de rei ven. l. fructus. Sed nō habeb⁹ ex tali legato noīa debitoz suoz: nisi aliter cōstet de mente. q⁹ noīa debitoz nec sunt mobilia nec īmobilia sed i tercia specie. ff. de re iudi. l. a diuo pio. §. i vē ditōe. Jtē q⁹ nō est nostrū qḋ nobis debeat: sz tñ illud qḋ possum⁹ vēdicare. ff. de au. ⁊ ar. leg. l. ij. Sed tu de hoc dic vt. s. Alienatio §. viij. ⁊ idē dic de lignis ⁊ lapidibꝰ ad edificiū ꝑparatis q nō veniūt. ar. ff. de le. iij. l. ligni appellatio. §. fi. Jdē i lecto legato venit ornamētū ei⁹. vt ī. d. l. libroz. §. fi. eo. ti.

¶Utrū legatis vestibus vxori veniant au 39
rea vel argentea ornamēta dictaz vestium? Videt q nō. q⁹ accessoria ꝑcipalia suo ꝑncipali nō accedūt. Ludo. de ro. ī nouel. tenet q venit etiā ꝑcipalia ⁊ accedāt ꝑncipali. vt. l. ⁊ si nō sunt. §. pueniamus. ff. de auro ⁊ ar. leg. ⁊ Bar. in. l. cū auz. ff. de aur. ⁊ ar. leg. ⁊ dicit glo. falsam. in. l. ij. ff. de pecu. le. q vult q accessiones ꝑcipaliores nō extinguant destructo ꝑncipali.

40 ¶Quid si legat cētū ticio si voluerit: R. q nō trāsibit ad heredē ticij si ticius nō expresserit se velle. l. si ita legatū sit. §. illi si volet. ff. de le. j.

41 ¶Quid si habēs lancē maximā minorē et minimā legat lancē minorem: R. q debeā mediē magnitudinis si aliud nō appareat. ff. de au. et argē. lega. l. q̄ lancem.

42 ¶Itē si legat chirographū itelligit legasse actiones in eo ꝓtētas. l. q̄ chirographū. ff. de lega. ij.

43 ¶Utr̄ testator q̄ legauit vni fundū alij vsufructus fundi debeat intelligi legasse vnicuiq; ipor̄ dimidiū vsufructus dicti fundi: R. Ludo. de ro. in no. q sic. l. si alij. ff. de vsufru. leg. secus in iudicis snia. vt. l. et puto. §. j. ff. famil. her. qđ verū est si aliud de mēte nō ꝓstet.

44 ¶Utr̄ si legās sic dic: lego cētū ticio et si illos pderet iterū relinq̄ ei alios cētū eius heres teneat plusq̄ sel restituere: R. q nō: nisi semel. ff. de leg. ij. l. fideicōmissa. §. si q̄s decē.

45 ¶Si legat alicui vsufructus ſb certo tpe: puta vsq̄ q̄ talis puenerit ad. xx. ānos q̄uis talis moriat: nihilomin⁹ vsufructus durat vsq; ad tps. xx. annor̄. secus si moriat vsufructuarius añ. xx. annos: q̄ expirat. Si ꝙo legat ſb incerta ꝓditiōe puta donec talis fuerit furiosus vel remāserit et hmōi q̄ euentus incertus est si ꝓditio euenerit expirat. Si aūt moriat in furore nihilominus durabit vsq; ad vitā vsufructuarij. l. ābiguitatē. C. de vsufru.

46 ¶Quid hēbit ille cui relinquit victus et vestitus siue alimēta qđ idē est: R. dz hīe cibum potū: vestimenta: lectū: habitationē et ea sine q̄bus viuere nō posset. ff. de ali. et ci. leg. l. legatus. ff. de ꝙ. sig. l. victus. non tn̄ ea q̄ ad discīplinam ptinēt. d. l. legatus.

47 ¶Quid si dic relinq̄ q vror mea sit dña et vsufructuaria oiuz bonor̄ meor̄: R. q p h̄ qđ dicit dña hēbit gubernatōez domus et familie et eius curā. p h̄ qđ dicit vsufructuariā hēbit victū et vestitū. Silr si diceret relinq̄ eā dña et dñatricē bonor̄ meor̄ intelligit q fm q̄litatem pīmonij honorifice habeat sua necessaria et sit gubernatrix domus. et sic sapientes et cōmunis vsus interptant. vt no. gl. in auc. h̄ locum h̄z. C. si scō nup. et sic fec̄ Dauid cū dē eo Cōstituit eū dñm domus siue. i. rectorē. et sic ponit in greco qđ ē. ff. mā. l. creditor. §. lucius. Dñs tn̄ Ber. Lepola in tractatu suo. de serui. dicit verū sola alimēta fore relicta p illa verba dña et vsufructuariā si filij sunt instituti: secus si exheredati. vt ē gl. in. d. auc. h̄ locum. et ibi p oēs. et Bart. in. l. ticia. cū testō. §. fi. ff. de lega. ij. et Bal. in. l. vnica. C. de indic. vi. qđ intelligē sup̄stātibꝰ filijs. secus si moreret filij vīua mre: q̄ tūc efficeret ꝓpetaria. vt no. singulariter Bar. p tex. in. l. sicut in annos. ff. q̄bus mo. vsufruc. amit.

¶Quid si dicit lego vsumfructū oiuz bonor̄ meor̄ vxori mee. vel relinq̄ vxorem meā vsufructuariā: R. q insolidū hēbit vsumfructū oiuz bonor̄ ita q̄ ꝓfit facere de illis q̄cq̄d placuerit etiā si essent vltra q̄titatē alimētor̄. vt ff. de vsufr. le. l. vxori mee. nisi filios hēret in q̄ casu filij hērent saltē legitimā ptē in vsufructu fm do. O dofre. sic ipe no. in auc. nouissima. C. de inoffi. testa. q̄ limitat. d. l. vxori. q̄ ad filios. sz nō q̄ ad exneos. 48

¶Utr̄ legās vxori sue habitatōez seu vsumfructū habitatōis domus sue qđ idē ē. l. cum antiq̄tas. C. de vsufruc. et in eo dē testō legādo dicta domū alteri ademerit dictū legatū vxoris: R. q nō. tex. ē in. l. sempronio. in ꝑn. ff. de vsufru. vbi ꝓbat q̄ legato generali vsusfructꝰ vel habitatōis nō derogat ꝑ legatū spāle ipi⁹ rei. et ibi Bar. dic q nō est alibi tex. p h̄. 49

¶Quid si dicit relinq̄ ticio fundū ad vsufructuādū: R. do. Bar. vbi. s. q ē relicta ꝓpetas. sil qñ dicit relinq̄ fundū ad gaudimētū. p. l. peculius. ff. de vsufruc. et ibi do. Flo. q̄ tn̄ distinguit verū si exnei sunt instituti. secus si filij dilecti: et plz in ꝓscia. sz alij indistincte velint q ꝓpetas sit relicta nō vsusfructus. 50

¶Quō pōt fieri legatū: R. q pōt fieri q̄buscūq; verbis aptis tn̄ et idoneis: vt si dicat lego: do: dare iubeo: volo: rogo: posco: opto vt des. l. ij. C. cōmunia de leg. Itē pōt fieri pure: vt cū dī: lego tali centū. et in die vt lego tali vsq; ad pascha. Ex die vt lego tali a paschate in antea et sub ꝓditiōe p si: vt lego tibi centū si filiā meā accepis. vel p cū: vt lego tibi centū cum fueris. xiij. annor̄: tūc inest ꝓditio hec dum cōpletus fuerit. xiij. annus et nō aliter. C. de lega. l. fi. Fallit tn̄ in libertate vt videat potius esse relicta in die: puta si dicit seruū meū liberum iubeo cū filius meus erit. xxv. annor̄. C. de fideicō. li. l. cōmissaria. Et vt scias dīaz inter legatū q̄n̄ fit pure et q̄n̄ fit sub ꝓditiōe vel in die. nō q̄ q̄n̄ legatū fit pure statū mortuo testatore cedit legatario. vt. j. §. lvj. Qn̄ ꝙo fit sub ꝓditōe añ ꝓditōis euentū nō cedit legatario. et ideo si morietur ipe legatarius añq; ꝓditio impleat remanebit apud grauatū et non transmittet ad suos heredes. Limita h̄ in legatis ad pias causas. vt. s. §. viij. Qn̄ ꝙo legatū fit in die: tūc si dies ē incertus oīno sic legatū est ꝓditō ale. l. dies. ff. de ꝓdi. et. de. et. l. stipulatio ista. §. inter certā. ff. de ꝙ. ob. et. l. si dies. ff. q̄n̄ dies le. ce. et gl. no. in. l. seius saturni/

nus.ff.ad treb. Si ꝙo dies ē certus oī certitudine: vt puta cū legat̄ ticio in pascha futuro: vel qñ curret. 1490. ⁊ hmōi. vel dies ē certus ad minus in se: lz sit incertus in ꝓpo sbiecto: puta cuz relinquit̄ talis possessio ticio qñ erit xxv. annoz. qz istud tps est certū in se: qz suo cursu pire nō pōt q̄n veniat illud tps: lz in ꝓpio subiecto ⁊ sub tali q̄lificatōe bñ ē incertū qz talis pōt mori añ̄ sit. xxv. annoz. Et tūc legatū factū tali tpe vl' die cedit legatario statim a die mortis testatoris q̄ ad transmissionē: qz si legatarius moreret post mortē testatoris ⁊ añ illū die vel tps. nihilominus legatū trebit̄ eiꝰ heredib'. vt pz in. l. vnica. §. cū igit̄. C. de cadu. tol. Intellige nisi aliud impediat. l. si ea q̄stio. C. de his q̄. vt indig. h̄ pz in l. si cū heres. ff. qñ dies le. ce. ⁊ l. heres. in ꝑn. ff. de ꝙdi. ⁊ dē. vbi ptz q qñ q̄s legat ticio possessionē cū moriet̄: lz sit incertū qñ moriet̄: tñ qz certū est q moriet̄: ideo legatū est ad dies certū: ⁊ sic trebit̄ eius heredib'. secus si legaret sic: heres da to possessionē Ticio cū morieris. vt sic ē ꝙditōale: qz est in die incertū: eo qz ignoraf̄ q̄s ꝑus sit moriturus an heres vel ticius. ⁊ ideo si ticius ꝑmoreret legatū remanebit apud heredē grauatū. Itē aduerte q dictio si nō sp facit ꝙditōez: nā qñ apponit̄ tpe ꝓterito vel ꝑnti nō facit ꝙditōez. l. institutio talis. in fi. ff. de ꝙdi. instī. ⁊ l. eas. in ꝑn. ⁊ l. si ita stipulatus fuero hanc summā. ff. de ꝙdi. ⁊ dē. Nec ob. l. si sic. ff. de leg. j. qz impoꝓ loquit̄. Qñ ꝙo si respicit euentū futuri tēpis cuius euētus est certus oī certitudine: sic non facit ꝙditōez ꝑm Bar. in. l. j. ff. de ꝙdi. ⁊ dē. Idē dic qñ ꝙditio ē impossibilis. l. j. ff. de ꝙdi. instī. Sz qñ euentus ē certus: an sz incertus qñ vt moꝛs: sic facit ꝙditōez ꝑm Bar. vbi. s. ⁊ gl. in. l. omiby. ff. de reg. iur. silr facit ꝙditōez qñ euētus ē oīno incertus. Itē dictio si aliqñ ponit̄ ꝓ qz. l. videamus. in ꝑn. ff. de in litē iur. l. ticiꝰ ⁊ meuiꝰ. ff. de admi. tu. Aliqñ ponit̄ ꝓ q̄zuis. l. fi. C. de libe. ⁊ eoꝛ liber. Aliqñ ponit̄ si mul cū dictōne: ⁊ sic. s. ⁊si. ⁊ stat ꝓ q̄zuis. l. j. §. nūciatio. ff. de no. ope. nū. ⁊ diffuse. vide Bar. vbi. s. Dictio ꝙo cū aliqñ hz vim copule. l. illi cū illo. ff. de vsufru. leg. ⁊ sic nō facit ꝙditōez nisi antea appareat volūtas disponētis. l. si fuerint. §. fi. ff. de testa. ma. ⁊. l. si ā alla. ff. de lega. j. Aliqñ ꝙo cū est ꝙiūctio videlz qñ apponit̄ ꝙbo ꝓteriti vel ꝑntis tpis. ⁊ sic nō facit cōditionē. sz ponit̄ causatiue cū ꝓ qz: vel aduersatiue ꝓ q̄zuis. l. demōstratio. §. j. ff. de ꝙdi. ⁊ demō. ⁊ ibi Bar. Aliqñ repit̄ aduerbiū. s. cuz ꝓ qñ qđ est qñ apponit̄ ꝙbo futuri tpis. ⁊ sic videt̄ q tūc nō sit differētia inf si ⁊ cū. ⁊ qđ vtrū qz faciat ꝙditōz. l. q ꝑmisit. ff. de ꝙdi. inde. cuz multis alijs in gl. d. l. demōstratio. sz qz multe leges videnf̄ ꝙtie. Bar. ibidē dicit q est triplex differentia. Prima: qz si ꝑncipaliter dicat ꝙditōez. Secōdario ꝙo tps: qz nulla ē ꝙditio q in se nō habeat tps futuꝝ. Cū ꝙo dicat ꝑncipaliter tps: qz est aduerbiū tēpis. secundario ꝙditōez. pbaf̄. in. l. si ticio. ff. qñ dies lega. ce. Et ideo qñ ponit̄ circa substantiaz obligatōnis: vel circa voluntatē q exꝑmit̄ per verbū futuri subiūctiui si ponit̄ ꝑ si nō valet: sz bñ ꝑ cū. Verbi gra. Stipulatio q fit sic: ꝑmitto tibi centū si volueris nō valet. secus si dicat ꝑmitto tibi centū cū volueris. l. centesimus. §. fi. ff. de verbo. oblig. qz in ꝑma ꝙditio est exꝑssa ꝑ si. In secūda est tacita ꝑ cū: ⁊ exꝑssa nocēt. l. nōnunq̄z. ff. de ꝙdi. ⁊ demō. Secunda differētia est: qz si legas mihi decē cuz petiero nō facit ꝙditiōez. l. si decē cū petiero. ff. de ꝙ. obli. ⁊ l. ticia. ff. de ꝙdi. ⁊ demō. sz bñ si lego decem si petiero. vt no. in. d. l. si decē. qz ꝑ si ē ꝙditio exꝑssa. ꝑ cum tps ꝑncipaliter. Et ideo cū talis tempis exꝑssio sapiat exactionem de ꝑnti siue executionē nullā suspēsionez inducit. ⁊ ideo lz moriat anteq̄z petat nō deficit ꝙditio. l. liber homo. §. decē. ff. de verbo. oblig. Tercia differētia est: qz si siue apponaf̄ circa dispositionē siue circa executionē facit dispositōez cōditionalē. l. q̄bus diebus. §. q̄dam ticio. ff. de ꝙdi. ⁊ demō. Sz cū facit dispositionē ꝙditionalem in vltimis voluntatib'. vt. d. §. q̄daz ticio. ⁊ ibi no. secus in ꝯctibus: sz bñ facit dispositionē resoluendā sub ꝙditione. vt. ff. de in di. adiec. l. ij. ⁊ ibi bona glo. Limita tamen q cū facit dispositionē in vltimis voluntatib' ꝙditionalē vez qñ addicit̄ dispositioni vltime que ꝙcernit voluntatē disponēdi siue dispositionē legis si cui leget̄. ff. de lega. j. nisi qñ relinquit̄ ꝑsōe cte ꝑsone: qz tūc in dubio facit diem. dicta. l. seius saturninus. ff. ad trebel. sz secus qñ dispositio ꝙcernit ꝑceptū soluēdi siue executionē ⁊ tempus certū saltē in se sicut ē tempus certe etatis: qz tūc nō facit ꝙditionē: sed dilationē: qz de natura cū est facere tempus. l. his verbis. ⁊ ibi Bal. C. qñ dies lega. ce. Aduerte etiā q lz dicat̄ lego tibi centū ea ꝙditiōe vt facias tale q̄d: q tale legatū nō est ꝙditionale sz modale. l. meuia. ff. de ma. testa. ⁊. l. ij. ff. de dona. ⁊ sic verbū ea ꝙditōe accipit̄ impoꝓ prie ꝑm Bar. in. d. l. q̄by dieby.

¶ Utz relictū in die debeat cum fructib' interꝫ
medij tempis: R. q si gra legatarij fuit appositus dies: puta quia puer sic debeat. Si ꝙo

dies fuit appositus gra heredis sic nō debent. & sic ꝯ. l. in fideicōmissaria. ff. ad tre. l. in fideicōmissi. §. cū polidi⁹. ff. de usur. l. eū. ff. de annu. leg. & est gl. in. d. l. ex his ꝙbis.

53 ¶Sz pone q legatū ꝙditionale non implet: nō ex defectu legatarij sz alio mō: R. q aut cōditio respicit factū eius cui relinquit solū: vt puta si manumiserit seruū suū. & tūc si ꝙditio deficit p casum: q⁹ moritur seruus morte naturali: sic ꝙsequet legatū. l. q sub ꝙditōne. §. q̄ties. ff. de ꝙdic. insti. nisi fuerit in mora. l. placet. ff. de ꝙdi. & demō. Si ꝙo deficit p alium: puta q⁹ fuit interfectus: tunc aget ꝛ interfectores lege aq̄lia. l. inde neratius. §. ide Julianus. ff. ad l. aq̄. Et si occisor est nō soluendo de eq̄tate dz admitti ad legatum. l. ticio. §. fi. ff. de ꝙdi. & demō. & l. fi. ff. de eo p quem fac. erit. Si ꝙo ꝙstat in facto eius cui relictū est & alterius etiaz tūc si p casum fortuitū euenit ne ipleat amittet legatū nisi in fauore alimētoz. l. annua. ff de annu. leg. Si ꝙo nō p casum sz p factū alterius sic nō amittet: sz ipm habebit. hec distinctio pbat in. l. i testō. ff. de ꝙdi. & demō. & in gl. l. j. C. de insti. & substi. & est eq̄ssima nisi aliud dicas. Jn aliq̄ casu fauore libertatis. l. cū ita legat. ff. de ꝙdi. & demō. Limita etiā illud q⁹ dz q q̄n ꝙditio nō implet p factū eius vez q legatuz deficit nisi ꝙditio esset inhonesta: q⁹ sic habet p nō adiecta. d. l. cū ita.

54 ¶Utz legatū factum sub ꝙditiōe si nupserit sempronio expiret si nō ei nupserit: R. q sic si honeste posset ei nubere: sz si sit indignus eius nuptijs tenet legatū: lz ei nō nubat: q⁹ ꝙditio q̄ ppetuā viduitatē inducit remittit: sz non q tpalē. & q⁹ vni pmittit alteri phibetur. & q⁹ in vno phibet in ceteris pmittit. hec habent ex. l. cū ita legatū sit. & in. l. cū tale legatum. §. meuie. ff. de ꝙdi. & demō. Jtē si legatū sit vt nubat fm arbitriū sempronij: q⁹ pinde est ac si non sit adiecta. l. filie sue. ff. de ꝙdi. & demō.

55 ¶Qua actiōe petunt legatarij: R. nō solū p actiones psonales: sz etiā p in rē & hypothecariaz in res mortui. & idē dici fideicōmissis. vt insti. de leg. §. nostra. & C. cōia de le. l. j.

56 ¶Quō pnt peti legata: R. q nō pnt peti nisi adita hereditate: nisi in legatis ad pias causas. de q̄. j. legatū. ij. §. ix. Un scias q dnium rei legate postq̄z adita est hereditas ipo iure trāsit ab eo q̄ legauit ad legatariuz recta via. ff. de fur. l. a ticio. No. gl. in. c. raynaldus. de testa. Et ideo extūc ptinet ad legatariū fructus rei legate. no. glo. in. l. in legatis. ff. ad trebel. l. a ticio. ff. de furt. l. legatū. la. ij. ff. de leg. ij. & l. si tibi hō. §. cū seruus. ff. de leg. j. Fallit h̄ q̄n legat res aliena. l. cū aliena. C. de lega. & l. nō dubium. ff. de leg. iij. Jtem in legato relicto in genere. l. apud officiū. ff. de op. leg. Idem in legato alternatiue. l. hmōi. §. si stichū. ff. de lega. j. & l. statulibet. §. stichū. ff. de leg. ij. Idez in legato facto in diem: q⁹ nisi aduenīte die nō transit. l. sempronius. ff. de usufruc. le. Jtē q̄n aggrauat heredē ad vendendū rem. l. vxorem. ff. de lega. iij.

¶Quo ordine capiēt legatarij: R. q nullū or 57
dinē obseruamus. sz simul omnes eq̄liter tuemur. dicit tex. in. l. is cui. §. si plures. ff. vt in posse. lega.

¶Quib⁹ modis efficit caducū legatū: R. q p 58
mo q̄n q̄d legati testō habet p nō scripto. & h̄ ꝙtigit tripl⁹. Aut q⁹ decessit legatarius quē testator viuere credidit. Aut q⁹ q̄d legat nō est in rez natura nec pōt esse. vt equus mortuus quē testator viuere credidit. Aut q⁹ rei legate nullū est cōmerciū vel q̄ alienare phibent. vt dicit Azo. q etiā si sit cōmerciū sz cū grandi difficultate: vt in pdijs necessarijs cesaris nō valet legatū nec extimatio etiaz dabit. vt insti. de leg. §. sz si talis res. nisi volūtas testatoris appareret velle extimationē dari q̄n extimari pnt. ff. de leg. j. l. si q⁹ in q̄linos. excipit fm eundē casus q̄n q⁹ redemit homiez libez ab hostib⁹: q⁹ pōt liberari a pignore q̄d tacite habeo in eo donec soluerit pciū vel erit seruus p q̄nquenniū. l. senatus. ff. de leg. j. Jtē aduerte q si cōmerciū rei legate sit in cōi: sz nō alicui sic ad dandū dānato tm valet legatuz ꝓstabit talis dānatus. Si ꝙo cōmerciū nō sit ei cui pstari dz aut ppter eius delictum: puta q⁹ hereticus aut ppter sectaz: puta q⁹ iudeus q̄ nō pōt hz mancipiū xpianū: tūc nec res nec extimatio debet. aut ppter ꝙditiōez status: vt q⁹ est seruus cui militia nō debet. aut ppter vicium corpis: q⁹ est claudus & legat stipendium cursoris. & sic si sciebat testator dabit extimatio: als nō. Et no. glo. in. l. sz si res. ff. de lega. j. Jtē ea q̄ sunt ꝙiūcta edib⁹ ne v:bs deformet: nō sunt in cōmerciū. ff. de le. j. l. cetera. Jtē nec res sacre. Scdo dī legatū caducū in casu caduco tripl⁹. aut q⁹ legatarius pmorit q̄z testator: aut efficit suus pene: aut q⁹ testm ip:obet officiosum dic. ff. de ioffi. te. l. papinianus. §. memisse. aut etiā ppt gues inimicicias ex:tas int legātē & legatariū si tm redeāt ad amicicia reintegrat legatū. sz ppt leues inimicicias nō efficit caducū. vt. ff. de adi. leg. l. iij. in fi. & ff. de his q̄. vt indig. l. si inimicicie. Tercio dī ppe caducū q⁹ post mortē testatoris efficit q cūq; rōe: vt si legatarius spernat vl ꝙditio sb q̄ le

gatū ē legatū ꝛ efficiat. C. ꝛe cadu. toll'. l. vnica.

59 ¶ Utꝛ factū legatū ſb ꝯditiōe: puta ſi fecerit pōtez in tali loco reddat' caducū ſi ille cui ipo nit' p̄us fecerat': R. q̄ ſic. p. l. ꝯditionū. ff. ꝛe cō di. ꝛ ꝛe. ſꝫ tu dic q̄ q̄ ad actiōez ꝯſequēdā non ſufficit aliq̄d fieri facto: qꝛ nō videt obtēpare q̄ facto fac. vt in. d. l. in fi. ſꝫ q̄ ad pēnā euitandā nō refert q̄lit' cūqꝫ fiat. l. ea q̄dē. C. ſi māci. ita fu. alie. Et ſic pꝫ q̄ nō ꝛebt' legatū p̄dictū. ꝛ q̄ ſi fieret excōicatio ꝯ ñ ip̄lētes legata: tal'ñ ligaret': ſilr nec aliā pēnā icurreret ſi eēt appoſita. Fac q̄ nō. Ludo. ꝛe ro. ꝛ Bar. i. l. cū fu'. ff. ꝛe ꝛ. ob. ꝛ. l. forma. §. ſi cū ego. ff. ꝛe cēſi.

Legatū. ij. ad pias causas ē oē q̄ nō relinquit' p aīa. vt ſentit gl. ꝛ clar' us Bar. i. l. ſi q̄s ticio. ff. ꝛe le. ij. Itez q̄ñ reliquit' aliq̄d miſerabilibꝫ pſonis: vt pupillis: viduis: pegris: paupibꝫ: ꝛ hmōi auxilio p̄po reſtitutis ſm. d. Pe. ꝛe pu. tractatu ꝛe cāonica por: tōe epi. allegat. lxxv. vij. diſ. c. j. he em̄ pſone i iudicio ꝛet' q̄ lā p̄rogatiua letant'. C. q̄ñ imp̄a. inſt' pu. ꝛ vi. p totū. ꝛ i. l. ſi q̄s ad ꝛedinādā. C. ꝛe epiſ. ꝛ de. ꝛ in auſt'. ꝛe ec. ti. §. fi. ꝛe ꝛ. ſig. c. ſup q̄busdā. in fi. ꝛ hꝫ vez ꝛe pupillis ꝛ viduis miſeris: paupibꝫ nō diuitibꝫ. c. ex te no: ꝛe. ꝛe fo. cōpe. c. ſignificātibꝫ. ꝛe offi. ꝛelega. Itē q̄ñ relinquit' eccl'e vel alijs p̄ijs locis. c. fi. ꝛe teſta. ꝛ pia loca ſunt hoſpitalia mōaſteria: ꝛ q̄libet loca alia in q̄bꝫ ſenes paupes ꝛ lāgui de pſone alunt' ꝛ alia charitatis opa exercent'. d. l. ſi q̄s ad ꝛedinādā. ꝛ. l. orphanotrophos. ibidē. ꝛ. d. §. fi. ꝛ ꝛe relig. d. c. ꝛe zenodochijs. Itē ſm q̄ſdā q̄ñ relinquit' ad cuſtodiā ciuitatis vel alioꝛ loco ꝛ cōmuniū ſeu p̄blicoꝛ. ar. c. ij. ꝛe imu. ec. C. ꝛe dona. l. p̄e. §. ij. ſꝫ clare. l. illud. C. ꝛe ſacroſan. ec. ꝛ q̄ ibi no. Itē q̄ñ relinq̄tur ad refectōez pontiū ꝛ viaꝛ. vt dic gl. i. l. j. §. ad municipū. ff. ad. l. fal. ſilr muroꝛ ꝛ foſſatoꝛ ciuitatū vl' caſtroꝛ ꝛ ſil'iū. ꝛ hꝫ ſi neceſſitas imūeat: alſ nō. ar. l. ad inſtructiōes. C. ꝛe ſacroſan. ec. ꝛ. l. oēs puinciaꝛ. ꝛ. l. ad poꝛtus. C. ꝛe op̄. pub. ꝛ. l. vnica. C. ꝛe q̄bꝫ mune. ꝛ. l. p̄e. C ꝛe p̄ui. domus aug. ꝛ. c. ij. ꝛ. c. non minus. ꝛ. c. aduerſus. ꝛe imu. ec. ꝛ. C. ad legē fal. auſt'. ſilr. Itē q̄ñ legat' in ornamētis eccl'ie p lumīaribꝫ: p fabꝛica eccl'e vel libꝛis aut alijs ad diuinū cultū ptinentibꝫ ſiue ſit ad tpalē vel ꝑpetuuz cultū. c. fi. ꝛe teſta. Facit gl. in. d. auſt'. ſilr. Itez q̄ñ relinquit' p redimēdis captiuis. l. nulli. C ꝛe epiſ. ꝛ cler. in auſt'. ꝛe ec. ti. §. ſi q̄s. Itē q̄ñ relinquit' p puellis maritādis. ſm Bar. in. l. j. ff. ſolu. matri. ꝛ in. l. ſi ego. in p̄n. ff. ꝛe iur. d. ꝛ in. l. ij. §. fi. ff. ꝛe dona. ar. c. fi. ꝛe ferijs. Ubi dicūt d'c' q̄ dos eſt pia cā. ꝛ ideo relictū p dotez eſt ad pīā cāz. Itē q̄ñ relinquit' p alimētis. intellige egentiū. xij. q. ij. auꝛ. Itē generalit' q̄d ꝛeo relinquit' p aīa relinq̄ cenſet'. d. §. ad municipiū. Et ideo dic q̄ ꝑpe dī relictum ad pias causas q̄ñ relinquit' p honoꝛ: ꝛei vel ſanctoꝛ: vel p ſalute aīe ſiue id relinquat' eccleſijs ſiue paupibꝫ ſiue locis publicis. qꝛ piū eſt q̄d fit ꝑpter cultū diuinum. ſecus ſi fieret p honoꝛe mūdi vel p ꝑpetua fama: qꝛ ñ dī piū. verūtñ in dubio pſumet' q̄d relictū fuerit ſupꝛadictis fuiſſe relictuz p ꝛeo ꝛ p anime ſalute. ꝛ ſic legatum ad piam causam.

¶ Sꝫ q̄ro vtꝛ q̄ñ relinquit' p male ablat' in certis dicat' ad pias causas: R. Jo. an. in ad. di. ad Spe. ti. ꝛe inſtru. edi. q̄ ſic ſi relinquat' a paupibꝫ vel eccl'ijs ꝛ ſilibꝫ: alſ nō. vñ dicit q̄ potius ꝯſiderat' cui legat q̄ꝫ q̄re legat. l. illud. C. ꝛe ſacroſanc. ec. vbi dic gl. q̄ q̄ñ legat' diuiti p aīa nō eſt ad pias causas. ſecus ſi nō diuiti. d. l. ſi q̄s ticio. q̄d verꝫ ē q̄ ad ꝓſumptōez. ſecus q̄ ad ꝛitatē q̄ ꝑncipaliť reſpicit intētōez. 1

¶ Quid ſi q̄s legat centū nō exp̄ſſa causa ꝑpter quā legat: nec pſona cui legat': R. Jo. an. vbi. ſ. q̄ illud eſt legatū ad pias causas. ꝛ vt no. Albe. in. l. ad inſtructōnez. C. ꝛe ſacroſanc. ec. legatū incertū etiā relictum ad piū: vel p̄blicū vſuz vt viaꝛ ꝛ pontiū refectio valet. vt. ff. ꝛe leg. ij. l. q̄dam in teſtamēto. 2

¶ Utꝛ relictū ꝯſanguineo paupi ſit ad pias causaz: R. Bal. in. l. j. C. ꝛe ſacroſan. ec. q̄ nō: niſi dicat p anima ꝛ p ꝛeo hꝫ facere. ꝛ facit p hꝫ q̄ nō. Bar. in. d. l. j. 3

¶ Utꝛ legata ad pias cās gaudeāt eodē ꝑuilegio cū relicto eccl'ie: R. Pa. i. c. relatū. el. j. ꝛe teſta. q̄ ſic q: eccl'ia ꝑuilegiat' ꝑp̄r aīaz ꝓtēplatione ꝛei. Fac q̄ nō. Jo. an. in. c. j. ꝛe in integ. reſti. li. vj. vbi voluit q̄ ſic eccl'ia p̄t ꝑtere reſtitutōez in integꝫ: ita ꝛ alia pia loca p̄nt. 4

¶ Utꝛ legatis ad pias causas poſſit ꝛetrahi falcidia vel trebellianica: R. Pa. in. c. raynaldus. ꝛe teſta. cōmunit' tenet' q̄ nō q̄ ad falcidiaz ſꝫ q̄ ad trebellianicā. Bar. in. l. marcellus. ff. ad trebell'. Bal. in. l. id q̄ nō paupibꝫ. C. ꝛe epiſ. ꝛ cleri. ꝛ multi alij tenēt q̄ nec etiam ꝛetrahat'. ſꝫ Jo. an. tenet ꝯ: iū in glo. ſua. ꝛ etiaz multi alij. vt no. Alber. in. l. ſi q̄s ad ꝛedinandā. C. ꝛe epiſ. ꝛ cle. ꝛ lz ꝑma opi. ſit magis pia tñ ſecda nō eſt ꝯdemnāda. 5

¶ Quot teſtes requirunt' in legatis vt valeāt. vide. j. teſtamentū. §. v. 6

¶ Utꝛ legata facta ad pias causas ſine inſtitutione heredis valeāt': R. Pa. in. c. indicante. ꝛe teſta. q̄ ſi noluit moꝛi intestatus nō valent. inſti. ꝛe leg. §. añ heredis. ſꝫ vbi q̄s eligit 7

mori intestatus sic valēr: nedū legata ad pi/
as causas: sz q̄cūq; alia legata. z in dubio vi
dēt voluisse mori intestatus q̄ facit talia lega
ta. qđ pbat tex. i. d. c. idicāte. z facit qđ legit z
no. in. l. ij. ff. de iur. codicil.

8 ¶ Utz ex defectu testamēti vicient legata ad
pias causas: R. Pa. in. d. c. indicāte. q non:
sm vnā opi. vt no. in. l. j. C. de sacrosanc. ecc. z
in. l. eā quā. C. de fideicō. Facp h; qđ no. Bar
to. in. d. l. j. z Bal. in. l. illa institutio. ff. de he/
re. insti. q̄ tenēt q cū q̄s relinq̄t sua respectu pie
cause dispositiōi ticij q valet: sz nō valeat te/
stamentū qñ heres ponit in volūtate alteri⁹.
de q̄. j. testm. §. his. Rō diuersitatis ē: q2 talis
cuius arbitrio cōmittit hz regulā iuris diui/
ni: hūani: z gentiū: limitās eius volūtatez q̄
est vt p omibz deo z religioni debeant z ad redi
mēda pcta. xlij. q. ij. aie. de pe. di. j. medicā. Et
ideo aliud nō pōt facere. sz in pphanis nulla
est regula limitās: z ideo posset aliud velle q̄z
testator. z pterea cū volūtas testatoris sit in
certa: ideo ē captatoria. i. adulatoria seu decep/
toria sm glo. in. c. cum tibi. de testamentis.
Aduerteh; sm Bar. in sua minorica q aut te
stator voluit vt testm valeret iure directo te/
stamēti z nō alit: z sic testm est nullum. heres
ad quē veniūt bona nō tenet in pscia. aut vo/
luit q si nō iure testamēti saltē valeret iure co
dicillor: z omi alio mō quo posset. tūc ille ad
quē bona pueneūt tenet in pscia implere lega/
ta defuncti. z sic ē psumendū nisi qñ testator p
uidit sibi puta aliū substituēdo: vel qñ ordi/
nauit q̄d fiendū si qđ ordinauerat nō hēbit
effectū. Facit. l. cū pponas. C. de heredi. insti.
Idē dic sm Bar. in. l. testō. ff. de fideicō. libe.
z Pa. in. c. j. de succes. ab intesta. q sz volūtas
defuncti nō fuerit pfecta rōne publicatōis: fu
it tm pfecta rōne volūtatis: vt puta q2 testm
manu sua pscripsit volēs postea redigi in pu/
blicā formā: sz morte vel furore p̄uētus non
potuit q nihilominus heres tenet. Idē dic si
incepit facere testm nec potuit cōplere q lega/
ta facta valēr: q2 nō pōt negari q̄n sit pfectus
psensus rōne volūtatis: sz nō rōne opis. Idē
Bar. in. l. cū q̄s. C. de iur. z fac. igno. tenet q si
testm est nullū: q2 deficit volūtas defuncti vel
qñ est nullū ex pteritōne heredis ignorādo q
eū habeat: sic legata nō debent. qđ limito nisi
sint talia q etiā sciuisset se hīe filiū fecisset. ar.
xvij. q. iij. c. fi. sz qñ testm est nullum: q2 non
sunt testes sufficiētes vel deficit aliq̄ solēnitas
iuris ciuilis: tūc qñ pstat heredi de voluntate
defuncti: vel p duos testes pōt pbari: obligat
naturaliter iure gentium ad implendam vo/
luntatem defuncti. quod nō.

¶ Quid si heres renūciet hereditati vel non 9
vult adire: R. Pa. in. c. relatū. el. j. de testa. q
nihilominus legata ad pias cās valebūt: q2
nō subiūcunt talibz solēnitatibz iuris ciuilis.

¶ Utz legatū ecclie edificāde seu monasterio 10
debeat solui cum fructibz intermediis tpis: R.
Pa. in. c. nos q̄dē. de testa. q sic vt psuluerūt
Bart. z Frā. de alber. q2 tex. pfati. c. nos. dicit
q relicta ecclie pstruēde debent solui sine dimi
nutiōe. Facit pulcher tex. in. l. si ita relictū. §.
pegasi⁹. ff. de le. ij. vbi dī q si relinquit pdiū in
certū diē puta post. x. ānos. vel cū legatarius
erit pubes debet pdiū cū fructibz interm̄ediis tē/
poris si dies fuerit apposita fauore legatarij
sic in casu nr̄o dies apponit fauore ecclie vel
mōasterij: q2 si fuisset pstructa tpe testamēti:
legasset simplr z nō in diē. qđ bn nō.

¶ Utz legatū ad certū vsuz possit ad aliū vsū 11
puerti: R. Pe. de pu. vbi. s. Aut ipe vsus pōt
impleri de iure z de facto: puta q2 legauit q̄s
vt monasteriū fiat in tali dyocesi: eps est pdē/
tus. z sic sz de iure. de pse. di. j. nemo. nulluz est
impedimētū in facto: q2 ē pecunia z cetera ne/
cessaria. nec est q̄ aduerset. z sic pōt fieri de facto
z tūc dico q nō pōt puerti in aliū vsum. z iste
est casus. d. c. nos q̄dē. z. ff. de admi. re. ad ci/
ui. pti. l. j. z dh; est casus in. l. nulli. C. de epis. z
cle. imo si p legatariū nō impleat tale legatum
redit ad heredē. z p h; est casus i. c. cū dilect⁹.
de dona. Facit qđ no. ff. de pdi. app. c. vez. Et
hec intellige vera nisi in legatis ad pias cās:
vel nisi inueniat dispēsatio pape vel alteri⁹.
vt j. dicā. Aut ille vsus pōt impleri de iure: sz
nō de facto: puta ppt guerras: vel q2 pecunia
est modica: vel nō est locus in eccl̄ia vbi legat
p capella fieda z hmōi. z. i. te casus ē in. l. lega/
tū. ff. de admi. re. ad ciui. pti. z in. d. c. nos q̄/
dē. ibi impleri nō pōt. qđ ybū etiā intelligit de
impotētia facti. de rescrip. c. scisciatus. z tunc
pōt fieri cōmutatio auctoritate supiōris: etiā
si in testō sit clausula qđ non possit puerti ad
aliū vsum q̄z deputatū. Rō: q2 volūtas testa
toris dz interpretari sm ius cōe vt res magis
valeat q̄z peat. c. abbate. de ẏ. sig. z ideo cuz de
iure cōi possit in aliū vsum puerti: nō obsta/
bit tal clausula. Et ex his dic Bul. in Spe.
ti. de edi. instru. in. §. nūc aliq̄. q si mihi legat
vt vadā vltra mare z nullus audet ire q pse/
quar legatū: sz nō vadā: dūmō vadā ad silez
locū. Silr si testator legat p labore itineris vl
pnie sibi iniūcte vt vadā romā: z ppt impedi
mētū nō possum ire q pseqr legatū: dūmō va
dā ad locū silem. d. l. legatū. q capit q legat p

succursu terre sancte: qz si nūc nō possum expectabilr tps ꝛ seruabilr legatū. c. magne. de voto. Ludo. de ro. in no. dicāt q legatū factū p cāli/ce vel repatōne eccl̄ie si eccl̄ia nō hz opus de h̄ poterit p eām solū fieri ꝓuersio in aliū vsum piū. Aut vsus pōt impleri de facto sz nō de iure: ꝛ tūc aut h̄ est: qz nō est ad aliquē finē honestū: puta legat q̄s centū vt fiat ludus theatralis in eccl̄ia q̄ est illicitus de iure. c. cū teco/rem. de vi. ꝛ ho. cle. ꝛ sic legatū inutile ē ꝛ nō fi/et ꝓuersio. ar. eoz q̄ no. in gl. l. j. ff. de ꝓdic. in/sti. vel nō pōt fieri de iure: nō qz nō sit ad finē honestuz: sz qz ius phibet: ꝛ sic fiet ꝓuersio in aliū vsum honestū. vt ē casus in. d. l. legatuz. ff. de vsufruc. leg. ꝛ sic intellige. c. nos q̄dez. in ꝓtō. nō pōt impleri. s. de iure. Exemplū. testa/tor legat q ꝑdicatores ꝛ mīores se ꝓferāt ad habitādū in suis domib⁹ ꝛ celebrēt ibi diuīa ꝓ salute aie sue de iure h̄ nō pōt fieri. c. vnico. de excess. pla. li. vj. de. cupientes. de pe. tñ vsus est honestus: qz p aia ꝛ laude diuīa. Silr legat vt fiat eccl̄ia in tali loco nō pōt fieri ꝓpt̄ puleg̃iū qđ hñt ꝑdicatores ꝛ mīores ꝛ hmōi. ꝛ iō fiet in loco cōgruo ꝛ honesto. Facit ad supdicta qđ. s. dixi donatio. j. §. xlvij.

12 ¶ Cuius auctoritate fiet talis ꝓmutatio? R. do. Pe. vbi. s. q si nō subest cā: puta qz pōt de iure ꝛ de facto impleri: tūc solus papa pōt. l. legatū. ff. de admi. re. ad ciui. pti. ꝛ de. qz ꝓtingit. de reli. do. Si ꝓo subest cā legitia pōt dyocesanus etiā si pōt implere de iure ꝛ de facto: nisi testator ꝓuidisset q̄d sit fiendum de legato vsu nō impleto: qz si ꝓuidisset nō posset fieri cōmutatio. vt no. Bar. in. l. liberto. §. lucius. ꝛ ibi text. ff. de annu. leg. ꝛ q epus ex cā legitia possit cōmutare in aliū piū vsuz. Facqđ no. do. Anto. in. c. vez. de ꝓdi. ap. vbi vult q non obstāte phibitōe testatoris ne alienet: nihilominus pōt in magis piuz. vide. s. donatio. j. §. lj. Idē tenet Roge. ꝛ Hug. Item Angel. ꝛ Imo. in. l. j. ff. de ꝓsti. ꝑn. vbi volūt q iusta sbsistēte necessitate pñt relicta p testatorē in aliū vsuz ꝓuerti. vt no. p Bar. p illū text. in. l. fi. ff. de opa. publi. ꝛ in. d. l. legatū. Ex q̄bus ꝓdude q volūtas ꝛ legata testatoris circa pias causas pñt sine cā etiā p papā mutari in aliū vsum piū ꝛ p epm cā subsistēte solū: q̄uis alij cōmuniter teneant ꝺ de epo. in de. quia ꝓtingit. quā limito qñ sine cā vult fieri cōmutatio: qz tūc ptinet ad solū papā: alis nō. Facqđ. j. dico. §. xvij. facit p h̄ qđ dicāt Ludo. de ro. vt. s. no. in. §. ꝑcedenti.

13 ¶ Querit vtz in tali cōmutatōe req̄rat ꝓsensus heredis g̃uati? R. Pe. vbi. s. q si nō pōt impleri de iure vel de facto req̄rit ꝓsensus heredis g̃uati ꝛ eccl̄ie cui sit legatū. ꝛ ita loquit. l. legatū. ff. de vsufruc. leg. ꝛ silr dicq̄ cāuz ex cā legitima ꝺz fieri cōmutatio.

¶ Quid si dubitet an sit cā legitima vt fiat cō 14
mutatio vel eccl̄ia cui legat aut heredes non ꝓsentiūt in ꝓmutatōe? R. Pe. vbi. s. q solus ep̄s poterit. C. de nup. l. j. ꝛ si eccl̄ia cui legat cō sentit vt fiat cōmutatio ꝛ heredes ꝺdicūt: nihilominus ep̄s fauebit eccl̄e legatarie fauore voluntatis defuncti adimplēde ꝛ nō heredi. ꝛ iste est casus in. d. l. legatū. Fallit h̄ in legato ꝓ monasterio fiēdo q sine ꝓsensu heredis nō pōt cōmutari nisi fuerit negligens: qz tūc etiam sine eius ꝓsensu pōt ep̄us elapso termino. d. c. nos q̄dem.

¶ Qui pōt suum officiū impendere vt legata 15
suum ꝓsequant effectuz? R. Pa. in. d. c. nos q etiā iudex secularis etiā in legatis ad pias causas. est text. in auc. de eccle. ti. §. si q̄s edificationē. silr tā secularis q̄z eccl̄iasticus pōt cōpellere vt legata soluant que fiūt nō certe ꝑsone: vel si certe tñ talis est q non pōt in iudicio petere: vt sunt fratres mīores. d. §. si q̄s. Secus esset si nō ad piam cāz sit legatū ꝛ certe ꝑsone factum: tūc quia oportet q solum ad instantiam partis compellat.

¶ Utr ep̄s in legatis ad pias cās possit sein/ 16
tromittere? R. Pa. in. c. si heredes. de testa. q si testator ꝓuidit sibi de executore nō pōt nisi in defectu. vt. s. executor. §. xj. ꝛ in. c. tua nos. de testa. ꝛ in auc. de ec. ti. §. si q̄s ꝑ redemptōe. Si ꝓo testator ñ ꝓuidit sibi de executore: tūc in legat̄ ꝑ redēptōe captiuoz ꝛ p alimoniis pauper ꝓuidebit ep̄us. vt in. d. §. si q̄s aūt p redemptōe. ꝛ l. nulli. C. de epis. ꝛ cler. Jn aliis āt heres. vt i. d. c. si heredes. ꝛ c. tua. ꝛ c. nos. de testa. nisi i negligētia. vt. s. executor. §. xiij.

¶ Utr legatum factū ꝑ ꝓstruendo hospitali 17
pauper in quo poneret rector ad arbitriū certi plati possint heredes mutare in edificationem mō asterij religioso? R. Lapus abbas in de. qz ꝓtingit. de religi. do. vt refert do. Anto. in. d. c. nos q̄dē. qđ Jo. an. cū q̄busdā iuristis ꝓsuluit q sic: cū licētia epi etiā ꝺdicente illo plato: qz q melius facit nō aliud sz idem facit. c. pueniet. el. ij. de iureiuran. sz plus est ecclesiaz religioso? facere q̄z hospitale. Facit. c. scripture. de voto. ꝛ regula plus semp. de regu. iu. li. vj. ergo ꝛc. Sz ꝺ videt. xiij. q. ij. vltima volūtas. de cele. miss. cū marthe. cū silibꝰ. vbi pt̄z q volūtas defuncti ꝑ lege ꝺz seruari: ergo forma mādati ꝺz diligētissima accuratione seruari: nec eo casu plus ꝓtinet in se qđ est mi

nus vel ecõtrario. de pben. cũ de bñficio. li. vj. Ad hoc rñdet do. Anto. q̃ ista sunt vera in materia odiosa vel ãbitiosa: & sic restringibili. de pbẽ. q̃uis. li. vj. sz opi. Jo. an. loquit in materia fauorabili & maxie aie defuncti in q̃ fit plena interpatio. c. cũ dilectus. de dona. Un verisilr psumit q̃ defunctus nõ ꝺixisset demonstrãdo sibi vsum vtilioꝛẽ. Facit ad hoc qꝺ no. Bar. in. l. fi. ff. de ope. pub.

18 ¶ De cautela dãda illi q̃ vult legare p aĩa & timet parẽtes. vide. j. pactũ. §. xiij.

Legatus est cui a papa certa patria vel puicia cõmittit gubernãda fm Bof. vñ gerit vices pape & est ordinarius in puicia. c. legatos. de offi. le. li. vj.

1 ¶ Quõ faciet fidẽ si reqrat̃ R. q̃ p lras suas. l. vnica. C. de mãda. pn.

2 ¶ Quot sunt species legatoꝝ R. due. Quidã sunt imperpetuales legati nuncij & non iudices: & sunt illi qui sepe mittunt a papa p ambasiata: vel ad aliqꝺ nudũ ministeriũ exercẽdum. de q̃bus dis. j. iusgẽtium. & xcvij. c. nobilissimus. & q̃si p totũ. & istos q̃ ipedit ꝺz tradi hostibꝫ vt sit seruus. l. vlt. ff. de leg. Et ibi loquit de legatis q̃rũcũq; etiã hostiũ & fm canones sunt excõicãdi. xciij. di. si q̃s. Ita no. glo. i. ꝺ. c. iusgẽtiũ. Quidã sunt legati iudices q̃s papa facit ordinarios in certa puincia. & de istis loquit diffinitio pmissa: & titulus de officio legati. Et isti sunt in triplici dĩa. Primi sunt legati nati: qꝛ natus in sua dignitate efficitur legatus pape: vt archiepus Lathuariensis q̃ eoipo q̃ archieps est legatus est pape. vt in. c. j. de offi. leg. & isti dicuntur legati rõne dignitatis. Secundi sunt legati de latere: vt sunt illi qui mittunt de curia pape: etiã si non sint cardinales. fm gl. in. c. penul. de offi. lega. Sz Pa. in. c. j. eo. ti. tenet & bñ q̃ solũ cardinales dicunt legati de latere maxime hodie. Tercij sunt legati q̃ nec sunt de latere: qꝛ nõ cardinales: nec sunt nati: qꝛ ñ in tali dignitate. & sunt illi q̃ꝫ papa cõmittit legatõis officiũ in aliq̃ puincia vel sua vel aliena. vt in. c. volẽtes. e. ti. & tales dicunt legati rõne psone nõ rõne dignitatis. vt ꝓmi.

3 ¶ Utr̃ legati nati vel rõne psone habeãt iurisdictionẽ in exẽptos R. Pa. in. ꝺ. c. j. q̃ non. & pbat̃ in. c. j. de ẽ. sig. li. vj.

4 ¶ Utr̃ possint pdicti legati absoluere p iniectione manuum violenta in eccliasticum R. q̃ legati nati nõ pñt: nec in puincia nec extra nec subditũ: nec extraneũ. Rõ fm Pa. in. c. pe. de offi. leg. qꝛ clerici pderẽt priuilegiũ. c. si q̃s suadente. xvij. q. iij. cũ nullus hoꝛtere ad papã p absolutõe eo q̃ dignitas ẽ ppetua. intelligẽ fm Pa. ibidẽ de iniectõne a q̃ epi nõ pñt absoluere: quia ab illa a qua epi absoluunt: multo fortius ipi cum sint ordinarij. Legati ꝓpter rõne psone pñt absoluere subditos existentes in puincia. similiter extraneos in sua puincia delinquentes & existentes: subditos ꝓpter suos extra puinciam suam non pñt absoluere fm glo. & cõmuniter docto. in. ꝺ. c. penul. nec etiam de psensu iudicis illius puincie fm Pa. ibidem. sz Jo. mo. & Jo. an. quos sequitur Be. in. c. j. eo. ti. li. vj. tenent q̃ pñt: & magis placet hec opi. Subditos etiã suos & in sua puincia q̃ extra puinciã iniecerũt manus violentã in clericũ fm Host. nõ pñt absoluere. sz Spẽc. recitat aliqs tenere q̃ pñt. & mihi plus plz sicut pñt etiã eos punire de delicto eẽ cõmisso. extraneos ꝓpter aliunde venientes ligatos absoluere non pñt. Legati ꝓpter a latere pñt absoluere quoscũq; tã in puincia eis decreta q̃z extra: tam subditos q̃z extraneos fm glo. & cõiter doc. in. ꝺ. c. pe. Ho. tñ limitat nõ habere locũ cũ iniuria est enormis: qꝛ reseruatur pape. allegat. c. si ꝓpter. & c. cum illoꝝ. de sen. excõ. cum silibus. Sz tu tene q̃ pñt etiam in enormi fm Jo. an. Jura ꝓpter excipientia enormem iniuriã non loquunt in legato a latere: sz in aliis inferioribus. & hoc sequit Archidia. in. c. j. de offi. leg. li. vj. & cõiter doc. Fallit hoc in duobus casibus. Primus quãdo sunt in psentia pape. Secundus q̃n sunt reuocati an regressuz fm Pa. in. c. pe. de offi. leg. qꝛ tũc absoluere non pñt.

¶ Quid pñt facere dicti legati. vide in. c. legatos. de offi. leg. lib. vj. & q̃ nõ pñt facere hẽs in gl. c. q̃ translationẽ. de offi. leg. & in multis. c. li. vj. eo. ti. q̃ omitto cũ hodie illi q̃ habent in vsu legati multa possint ex spãli ꝓcessione q̃ ex eoꝝ lris potius q̃z ex doctrina cognoscit. 5

¶ Utr̃ legatus possit ꝓcessum delegati impedire: aut eius sententiam irritare R. q̃ nõ. c. studuisti. de offi. leg. 6

¶ Legatus an possit absoluere excõicatũ a se in sua puincia extra puinciã exis R. fm Inno. q̃ sic: si nõ sit reuocatus in foro penitẽtiali sz in foro ꝓtẽtioso nõ nisi reuertat̃ in puinciã: intelligẽ nisi egressus esset cũ aio nõ redeundi: qꝛ sic expirat legatio. 7

¶ Quid de impedientibꝫ legatos vel nũcios aplicos ne exerceãt eoꝝ officia R. q̃ excõicati sũt ipo facto. & fre regũ vl loca pdcoꝝ sũt interdicta tãdiu q̃z diu i ꝓtũacia pstiterũt eoꝝ dñi. c. suppetes & reg. vt hoc i q̃da extrauagãti sub ti. de offi. leg. & c. si q̃s aũt legatiõez. xciij. di. 8

Legitimatio filiorꝝ

illegitimorꝝ q̄t modis fit: R. xj. modis. Primus qñ p̄z offert eū in ꝯ vnos fuitio curie ciuitatis ex q̄ est oriūdus. vel si p̄z est oriūdus de veteri Roma. s. ꝯstātinopoli vel noua offerat eiꝝ curie cuiuscūqꝫ ciuitatis metropolis. vt insti. de nup. §. vl. Scōs qñ p̄z offert eum imperatori ꝛ fit curial'. in auc. q. mo. na. ef. sui. §. si q̄s igit'. Tercꝰ qñ p̄z filiā suā naturalē in mrimonio copulauerit officiali curie ciuitatꝫ de q̄ oriūdus. vel si p̄z oriūdus de veteri vel noua roma copulet officiali ciuitatis metropolis. vt. C. de na. libe. l. iij. i fi. Quartꝰ qñ nllo alio legitio exīte vel si exīstit nō ꝺdic̄ꝫ ꝺsentit filius naturalꝭ p̄z defuncto ꝓfert seipm curie isto mō vadit ad regimē ciuitatꝫ ꝛ dic̄ vos egetis tali officiali ego offero me curie ꝛ fuire in tali offō: si curia recipit eū legitimꝰ erit. vt i. d. §. si q̄s igit'. Et intellige tales filios naturales p talē oblatōꝫ legitiatos vt succedāt p̄z ab intestato: nō tn̄ alijs cognatis ex pte p̄is nec ipi eis. vt i. d. auc. §. filiū ꝙo. Quitus qñ p̄z deficiente ple legitia offert p̄ncipi p̄ces p filijs naturalibꝫ vt sint filij legitimi successores etiā sine mrimōio dū tn̄ p̄nceps p̄ces admittat. d. auc. §. illō tn̄. Sextꝰ qñ p̄z in testō dic̄ eū sibi velle succedere si tn̄ filius post mortꝫ p̄is p̄ncipi supplicauerit ꝛ testm̄ oñderit: tūc em̄ dono p̄ncipis ꝛ legis heres erit legitimus dūmō volūtatē p̄is seq̄t. vt i. d. auc. §. si ꝙo is q̄. Septimꝰ qñ p̄z in extrēa volūtate noīat filiū ꝛ heredē instituit. C. de na. libe. auc. itez si q̄s. Qđ limita fm q̄ in casu sequēti. Octauꝰ qñ in publico instro. s. scpto p notariū aut eti am si sit scriptū ꝓpa mānu cū subscriptōe triū testiū filiū naturalē noīauit filiuꝫ nec adiecit naturalē. sꝫ Bal. i. c. innotuit. de elec. tꝫ q̄ oportet q̄ addat suum q̄si dicat in sua ptāte: ꝛ sic legitimuꝫ. nec sufficeret sola noīatio fm Bal. ibi. Et si sunt plures filij naturales ex eadem mre nati: ꝫ testimoniū tm̄ rederit vni: tn̄ oēs erūt legitimi. Et ꝯ intellige q̄n̄ ples legitima nō supest fm gl. in. c. p tuas. q̄ fi. sint leg. quā sequunt cōic doc. Nonus qñ p̄z filiū ex ꝺcubina noīat filiū legitimū fm ꝺo. Anto. in. d. c. p tuas. qđ intellige si mr̄ talis ē q̄ potuit esse vxor sua q̄n̄ generauit. vt i auc. vt li. ma. ꝛ auie. §. ad hec. Rō ibi ponit: qꝛ ex tali noīatōe videt testimoniū ꝓhibere q̄ cū mre legitimū habuit vl habeat mrimoniū. ex q̄ ꝺcludo. q̄ si mar vel ipe alīū accepisset in ꝺiugiū viuētibꝫ ipis nō legitimaret talis noīatio. qđ nō bn̄: als sic ꝛ si ex alia vxore habet filios venirēt isti cū illis ꝛ sili' si post. Decimus qñ p̄z ꝯhit mrimoniū cū illa q̄ est mr̄ filiorꝝ naturaliū ipius p̄is. de q̄ dic vt. s. filiꝰ. §. xj. Undecimꝰ qñ legitimat p papā: ipatorē: aut p̄ncipes q̄ nō hnt supiorē aut hntes ptātē ab eis. ꝛ de pdictis vide in c. p tuas. p ꝺc. ibi. q̄ fi. sint legi.

¶ Utꝝ papa possit talē legitiare vt succedāt in hereditate ꝛ admittant ad alia tp alia: R. Pa. in. c. p venerabilē. q̄ fi. sint leg. Varia fuit opi. sꝫ in p̄ctica seruat opi. Barto. in auc. ex cōplexu. C. de ince. ꝛ inuti. nup. s. q̄ nō pōt in terris sibi nō subiectis maxime q̄n tales sunt adulterini vel incestuosi. ꝛ p ꝯ bonus tex. in c. dicat aliq̄s. xxxij. q. iij. ꝛ in. c. vnico. xxxv. q. vij. sꝫ q̄ ad spūalia nō est dubiū. 1

¶ Utꝝ illegitimus sꝫ legitimatus p sequens mrimoniū sit legitimus q̄ ad oia: R. sꝫ Pa. ꝛ gl. in. c. tāta. q̄ fi. sint leg. q̄ sic. ꝛ ꝙ ꝺo. Anto. ibidē teneat q̄ nō in statutis: qꝛ statutū non cōphēdit fictū. l. iij. §. hec ꝙba. ff. de neg. gest. ꝛ sic isti ficte sunt legitimi. ꝓpt ꝙbū habeant: qđ ē ꝙbū fictū. tn̄ magis plꝫ ꝓma opi. qꝛ q̄n ꝙbū habeant ꝓfert ab hnte ptātē ꝛ pariꝫ sunt dicere habeant p legitis ꝛ sint legitimi. Fac. c. ex pte. de spō. ꝛ q̄d dic Bar. in. l. si is q̄ p ēpto/re. ff. de vsuca. ꝛ in. l. si maritus. ff. de adul. vbi vult q̄ dicere habeant p ciuibꝫ ab hnte ptātē idē est ac q̄ sint ciues. ꝛ sic tene. 2

¶ Utꝝ talis succedat i feudo si dictū ē q̄ trāsferat ad posteros ex se legitime descēdentes: R. Bal. in. c. naturales. si de feu. cō. fue. dic̄ q̄n. Sꝫ Jaco. de belui. ꝛ cōic docto. in. c. latoꝝ. q̄ fi. sint leg. tenēt ꝯriū. s. q̄ succedet. ꝛ tex. d. c. naturales. intelligit de legitiato p rescriptū ꝓncipis: qꝛ cū illa legitiatio sit stricti iuris tanqꝫ dispēsatio ꝯ ius ē restringēda. c. qđ dilectio. de ꝙsang. ꝛ affi. sꝫ matrimoniū tanqꝫ fauorabile purgat p̄cedētia. ꝛ ideo succedet. 3

¶ Utꝝ legitimatus ab imperatore vel habente ptātem ab eo sit legitimus q̄ ad spūalia: R. Pa. in. d. c. p venerabilem. q̄ non: ꝛ ideo nec ad ordines ꝛ ad alia spūalia admittet. vide gl. ꝛ. di. c. lege seq̄t. Bart. i. d. auc. ex cōplexu. nec etiā erūt legitimi in dn̄io illoꝝ q̄ nō recognoscūt imperatorē q̄ntū ad ea p q̄ fieret alteri p̄iudiciū: puta ad successionē bonoꝝ ab intestato. vt no. in. d. c. p venerabilē. 4

¶ Utꝝ comites habentes ptātem legitimādi ab imperatore possint legitimari in p̄eiudicium agnatoꝝ: R. ꝙ. Anto. in. d. c. p venerabilem. q̄ non: nisi p̄z ꝛ agnati ꝙsentiāt. qꝛ hec ptās tanqꝫ alteri p̄iudicialis est restringēda. l. j. §. si quis a ꝓncipe. ff. ne quid in loco publ'. Sed Bal. in Rica codi. est ꝯ eum quando 5

simplr est ꝓcessa auctoritas legitimãdi. sz credo verꝫ dictũ Bal. in filijs naturalibꝫ tm̃. sz in spurijs ꝫ alijs ex dãnato coitu nõ credo nisi exp̃sse ꝓcedatur. Facqđ no. Jo. an. in addi. ad Spec. in ti. q̃ fi. sint legit. q̃ dic̃ q̃ si spurius duplr. s. ex p̃e vxorato ꝫ mre maritata ipetrat a papa vl ab ipatore resc̃tũ legitimatõis q̃ nõ valet nisi exp̃ssit. Facqđ no. Pa. i. d. c. p venerabilẽ. vbi dic̃ q̃ icestuosus vel adulterinus nisi id exp̃matur resc̃tum legitimatõis erit surrepticiũ: qz oẽ tacitũ p id qđ papa vel ꝓnceps nõ ita de facili ꝓcessisset si illud sciuisset fac̃ rescriptũ surrepticiũ ꝫ viciat. c. postulasti. de resc̃. Facẽ etiã qđ no. Jo. ꝫ Bof. i summa. q̃ sz papa legitimet aliquẽ ad dignitates nõ itelligit legitimus q̃ ad epatũ ꝫ alias maiores: sz tm̃ q̃ ad inferiores. de ꝓcess. p̃bẽ. c. dilectus. vide etiã. s. dispẽsatio. §. ix. Addũte tm̃ hꝫ qđ dic̃ Ang. i auc. quõ na. ef. sui. §. si q̃s igit. q̃ p̃ pot legitimare filiũ in p̃iudiciũ filiorꝫ legitimorꝫ: sz filius illegitimus nõ pot se legitimam facere in legitimorꝫ p̃iudiciũ.

6 ¶ Utrꝫ legitimatus simplr intelligat etiam q̃ ad dignitates: R. Jo. q̃ sic: sic simplr restitutus ad omnia restituit. C. de sen. pas. l. j. q̃uis Bof. teneat contrariũ.

7 ¶ Utrꝫ papa dispensando in mrimonio ꝫcto in gdibꝫ phibitis de iure cãonico legitimet filios añ ꝓceptos: R. q̃ nõ: sz bñ postea ꝓcepti erũt legitimi q̃ ad oia. ꝫ si exp̃sse legitimet añ ꝓceptos nõ erũt quo ad oia: sz solũ q̃ ad spũalia ꝫ tempalia in terris pape nõ in alijs. vt in dicto. c. fi. q̃ fi. sint legi.

Legitima portio ẽ

triplex. s. legitia trebellianica ꝫ falcidia. Pria debet de iure nature tm̃ filijs: ꝫ ipis mortuis debet neporibꝫ ex eis legitie natis. nec eis pot imponi gnamẽ sup ipa p legata aut fideicõmissa: sz bñ pnt gnari p debita. nõ pot etiã eisdez imponi ꝓditio vl modus: ꝫ si apponat p nõ adiecto habet. C. de ioffi. te. l. oĩmodo. ꝫ. l. se. ꝫ hẽ tercia ps hereditat̃ si sunt ꝓtuor filij vl p auctores. Si vo sunt ꝙnqz vl ples: tũc erit medietas totius hereditatis quã inter se diuidẽt eq̃lit. C. de ioffi. te. auc. nouissima. Et aduerte q̃ ista legitia aliqñ sic dr. vt i. d. l. oĩmodo. Aliqñ dr debita ps. vt i. l. scimus. C. de ioffi. test. Aliqñ dr debitũ simplr. vt in auc. de trie. ꝫ se. §. j. Aliqñ debitũ bonorꝫ sbsidiũ. vt. C. de inoffi. do. l. si totas. Aliqñ dr debita iure nature. vt in auc. de trie. ꝫ se. §. hoc nos.

1 ¶ Utrꝫ ista legitia possit p statutũ vel ꝓsuetudinẽ in totũ tolli: R. Alb. dic̃ in. l. qm̃ in poribꝫ. C. de inoffi. testa. q̃ cõiter dc̃. ꝫ etiã vltramõtani tenẽt q̃ nõ. Alij magni tenẽt q̃ pot in totũ tolli. Sz ꝓma verior videt. posset tm̃ statutũ vel ꝓsuetudo diminuere vel distringere eã: sz nõ in totum tollere. Rõ: qz sic̃ a natura alimẽtatio filij a p̃e depẽdet. ff. de iusti. ꝫ iur. l. j. §. hinc descẽdit. ita post mortẽ p̃is alimẽtatio filij ab hac portõe iuris nature depẽdere videt. vt innuit in auc. de trie. ꝫ se. §. j. ad fi. ꝫ §. phibemus. auc. ibi. si vult filiorꝫ ꝛc. ꝙ hꝫ facit insti. de iur. natu. §. j. ꝫ ff. de pac. l. ius agnationis ꝛc. Pa. tm̃ distinguit ꝫ bñ in. c. Raynutius. de testa. q̃ aut filius nõ hꝫ vñ viuat aliũ de. ꝫ sic est vera opi. vltramõtanorꝫ. Aut hꝫ vñ viuat. ꝫ sic ẽ vera scõa opi. Aduerte tm̃ q̃ in legitima filius nõ pot grauari p fideicommissum fm cõem opi. p. l. qm̃ in poribꝫ. C. de inoffi. testa. ꝫ l. cũ p̃onus. ff. de leg. ij. sz Bart. ꝫ Dy. dubitauerint in. l. j. ff. de vul. ꝙ pup. substi. Sz succedentes ab intestato ipi filio si ꝓtingat filium decedere impubẽ pnt grauari. ꝫ est casus in. l. si fundum p fideicõmissum. cum. l. seq. ff. de leg. j. ideo dicit Bal. in. l. cum viꝛ. C. de fideicõ. q̃ substitutus filio impuberi potent grauari vt restituat legitimã filio debitaz. Et si verba sunt dubia: puta testator dixit. post mortem filij mei impuberis hereditas integra restituat̃ seyo: nec exp̃ssit p filium vel succedentes ab intestato filio meo. vel p substitutum dato filio meo fideicõmissum debebit in legitima: etiam fm Bart. in. l. qui duos. ff. de vulg. ꝙ pupil. substi. ꝫ cõmuniter sequunt̃ scribẽtes ibi. ꝫ refert Pa. fuisse cõsultum p Jo. de imo. ꝫ Ful. in. c. Raynucius. de testa. sz Bar. in. l. coheredi. ff. de vulg. ꝙ pupil. substi. aliter dixerit.

¶ Quid si filius instituatur in minori parte: R. q̃ nihilominus aget vsqz ad supplementũ. d. l. oĩmodo. qz hec legitima dat in bonorꝫ subsidium de iure nature. 2

¶ Secũda trebellianica a trebellio auctore sic dicta debetur hec iure institutionis: ꝫ est quarta ps hereditat̃ totius: sicut cũ quis instituit heres rogat̃ vt restituat alij hereditatẽ si ne liberis moriendo: iste sic institutus poterit retinere q̃rtã pt̃ totius hereditatis. instit. de fideicõ. here. §. sz qz. C. ad trebel. p totuz. Institutus tm̃ hꝫ heres in certa pte hãc nõ habebit fm Bal. in. l. j. ff. ad. l. fal. 3

¶ Tercia falcidia a falcidio auctore debet iure institutiõis: ꝫ est q̃rta ps totius hereditatis: quã q̃s retinet q̃n istitutus heres fuit sup̃ drantẽ. s. tres ptes hereditatis ẽ aliqđ legatũ vel fideicõmissum. de testa. raynaldus. 4

5 ¶ In q̄bꝫ casibꝫ cessat falcidia? R. q̄ in sex casibꝫ. Primus in his q̄ legant sic vt nō possint alienari: vt ad successores eius cui relicta sunt deuenīat. C. ad l. fal. auc. ſz in ea re.

6 ¶ Secūs in his q̄ ad pias causas relinquunt ecclie aut pio loco. vt in auc. silr. C. ad. l. falci. Aduerte h̄ q̄ si eccl'a vel alius pius locus instituerē heres: tūc detraheret falcidiā de legatis factis alteri eccl'e vel pio loco: q̄ currit p̄uilegiū cū p̄uilegio. ⁊ sic p̄ currētibꝫ p̄uilegijs vtunt iure cōi. Fac. l. assiduis. C. q̄ po. in pig. ha. no. Pa. in. c. in pñtia. de pba. Idez tenet Dy. ⁊ sequit Alber. in. l. si q̄s ad declinādā. C. de epis. ⁊ cle. Et h̄ idē etiā si indirecte relinquatur. ſm Bal. in. l. si auia. §. si ticio. ff. de odi. ⁊ demō. puta cum relinquit fundus cū pacto vt restituat eccl'e.

7 ¶ Tercius in testō militis. C. ad. l. fal. l. in testamento. ⁊ d. c. Raynaldus.

8 ¶ Quartus in male ablatis certis vel incertis legatis ⁊ alijs alienis. l. imponēda. C. ad l. falcidiam.

9 ¶ Utz p̄ legans tm̄ p male ablatis q̄ legitima iure nature debita minuit obliget filium vel illum cui debet. R. Mo. q̄ si talia male ablata non p̄nt p̄bari: nō tenet heres soluere vt debitum. ſ. vt es alienum ſz vt legatuz. ſz rideo si legitimā minuit non tenet soluere: secus esset in illo cui falcidia competit: q̄ cum talia legata sint ad pias causas cessat hodie: vt dictuz est. ⁊ rideo nō detrahet.

10 ¶ Sz q̄d faciet talis q̄ tot h̄z restituere incerta q̄ p̄bare nō p̄t: q̄ exhauriūt q̄si totā hereditatē si nō p̄t inducere filiū vt sit p̄rētus restituere? R. ſm Mo. q̄ nō faciat testm̄: ſz codicillū in q̄ ordinet q̄ oīa bona sua distribuātur paupibꝫ p male ablatis incertis asserēs q̄ plura sunt q̄z oīa bona sua.

11 ¶ Quitus si testator certus de sua q̄ztitate p̄monū, phibeat exp̄sse deduci falcidiā.

12 ¶ Certus si heres non fecerit inuentariū ſm modū ⁊ tempus statutū. hī duo habentur in auc. ſz cū testatore. C. ad. l. fal. Idē si infra tempus legitimū nō paruerit voluntati testatoris. vt in. c. Raynaldus. in fi. de testa.

13 ¶ In q̄bꝫ casibꝫ cessat trebelliāica? R. q̄ in tribus casibꝫ. Prim° in legatis ad pias cās. vt dixi. §. legatū. q̄. §. v. Secūs si testator phibuit. vt in auc. de here. ⁊ fal. §. si ꝙo exp̄ssi. Rō q̄ cū testatore possit tollere falcidiā: multo magis trebellianicā q̄ minus ē p̄uilegiata. vt. ff. ad. l. fal. l. in q̄rtā. lz q̄ dū teneat gl. i auc. ſz cū testatore. C. ad. l. fal. Sz verius ē q̄ nō p̄t. vt in d. §. si ꝙo. Terc° ē q̄n substitutio euanescat: vt puta q̄ ingredit religionē ille q̄ rogatus si sine liberis decederet vl' nō maritaret ⁊ hmōi. vt in auc. nisi rogati. C. ad treb. Addo q̄rtū q̄n iudicis offō cōpulsus solū adijt hereditatez. q̄ sic totū restituet. isti. de fideic̄o. he. §. i p̄mis.

¶ Utz legatis multis factis tā ad pias causas q̄z nō pias excedētibꝫ facultatē hereditatis debeat fieri detractio: taz de legatis ad pias causas: an solū de alijs? R. Alber. in. d. l. si q̄s ad declinādā. q̄ sic cōit de omibꝫ. nec obstat q̄ cessat falcidia in p̄dictis: q̄ nō ē falcidia ſz declaratio legati inanit facti ab initio. vt. ff. ad trebel. l. j. §. si is q̄ dringenta. 14

¶ Quid cōputat in istis legitis? R. Pa. i. c. Raynucius. de testa. q̄ in legitia q̄ dī falcidia q̄ p̄uenit iure institutōis nō cōputant nisi ea q̄ venerūt iure institutōis heredi: ñ āt legata vl' alio mō p̄uenientia. Jn q̄rta ꝙo trebelliāica cōputant nō solū q̄ veniūt heredi iure institutiōis: ſz oīa q̄ p̄ueniūt ei ex testō: puta iure legati vel donatōis nō alia p̄uenientia ex testamentū. Jn legitia ꝙo q̄ p̄uenit iure nature cōputant nō solū ea q̄ p̄uenerūt ex testō q̄cunq̄z titulo ſz etiā vñcūq̄z sint p̄fecta. vt pz in iuribus allegatis in gl. d. c. Raynutius. ⁊ in. l. in q̄rtā. ff. ad. l. falc. distinguit tm̄ Pa. ibidē circa h̄ vltimū sic: q̄ aut p̄ donauit filio ob cāz: puta dotis vel donatōis p̄p nuptias: ⁊ illud cōputat cū legitia. Aut donauit simpl'r ⁊ si donatio tenuit: puta q̄ donauit emācipato. vel p̄p merita: sic nō cōputabit. Si ꝙo nō tenuit i vita p̄ris lz sit p̄firmata morte cōputabit cū legitia. de q̄ vide dic vt in auc. ex testō. C. de colla. ⁊ in. l. filiū quē habentē. C. fami. her. 15

¶ Utz q̄s possit deducere duas legitias portiones. ſ. legitimā debitā iure nature ⁊ trebellianicā? olī fuerūt opi. in. l. q̄z q̄z. C. ad. l. falc. ſz hodie dic cū Bar. in. d. l. q̄z q̄z. ⁊ in. l. papinianus. in. §. meminisse. ff. de inoffi. testa. ⁊ Bal. in. d. l. filiū quē h̄ntē. ⁊ cāonistas. in. c. raynutius. ⁊ c. Raynaldus. de testa. q̄ si substitutio seu rogatio sit pure facta aut ad certū diē q̄ p idē ē ac si sit pure facta tūc ñ potit detrahere nisi vnā quā voluerit. Si ꝙo rogatio sit fcā sb ꝺditōe vl' ad icertū diē: sic potit detrahere ambas duas. ⁊ sic ꝙ cordia ius ciuile cū cāonico: qđ videt discordare ei h̄. ⁊ h̄ ē cōis opi. ſz Pa. i. d. c. raynutius. ⁊ rōnē diūsitatz vide ibi p cū. 16

¶ Utz legitima portio que debet iure nature amittat p̄pter delictum patris in lesam maiestatem? R. de Lar. in cle. pastoralis. de reiudi. in ꝙ. cetez. tenet q̄ non. vñ dicit q̄ filij audita ꝺdemnatōe patris furtim ⁊ dolose si capiūt suam legitimā nō tenentur saltē in fo;o 17

anime ad restitutõez faciendã ꝓncipi: qz pñt tenere de iure nature q̃ ꝓ positiuũ ius nõ põt tolli. ar. in. d. ℣. cetez. p ℞ de testa. Raymuti⁹. §. qz ℣o. qz pz nõ põt ꝓuare filiuz legitia: nisi in casu ingtitudis. vt. C. de ioffi. testa. l. qm̃ in poribꝫ. Fac. c. ius dictũ. de ℣. sig. in auf. de here. z fal. §. si q̃s ãt nõ implẽs. dz q̃ etiã p reatũ inobediẽtie nõ põt ꝓuari filius legitia. Sz Zẽ. in. d. ℣. cetez. tenet ꝛriũ. Rõ. qz ꝓ ꝯctum põt tolli legitia: debet em̃ deducto ere alieo. ff. d inoffi. testa. l. papinianus. §. q̃rta ãt. Sz in delictis q̃si ꝯhimur. qz per q̃si ꝯctũ se obligat ad penã. ff. de iur. fis. l. ipatores. no. gl. ff. de postu. l. j. §. bestias. Idẽ tenet Jo. de lig. qz legitima ẽ q̃ta bonoz quã pz hẽbat tpe mortis: nihil ãt hz q̃n sunt ꝓfiscata. ff. de interdic. z rele. l. iij. z qđ no. ff. de iur. pzo. l. diui frẽs. Et lz de rigore z subtilitate iuris istđ sit verius: tñ mihi magis plz opi. Car. tã q̃z magis benigna. z eã teneo. Rõ: qz p titulũ lucratiuũ z ꝓ donatiõnẽ non põt pz alienare in ꝓiudiciũ filij. C. de inofficio. dona. p totuz. z de dona. c. fi. z qđ ibi no. sed fiscus hoc capit ex titulo lucratiuo. et ideo nõ põt in ꝓiudiciũ filij. Et ad rõnez Zẽ. dico verã q̃n p q̃si ꝯctũ dãnificauit ꝓncipẽ in bonis ex cuius dãno pz esset ei obligatus ad restitutõez: als nõ: qz tũc nõ ẽ es alienũ: nec p prie põt dici q̃ pz teneat ex q̃si ꝯctu sz simplr ex delicto. Ad Jo. de lig. iã pz mslo: qz in fraudẽ filij titulo lucratiuo facta aliẽatio ñ valet.

18 ¶ Utr falcidia z trebellianica amittat ꝑ negatõez fideicõmissi in q̃litate vel q̃ztitate facta ab herede illi cui fideicõmissum est factũ. ℞. fm Bal. in. l. scimus. §. licentiã. C. de iur. deli. q̃ sic: si ille ꝓbauerit q̃litatẽ vel q̃ztitatẽ fideicõmissi: nec aliquã ex ipis poterit detrahere.

Legitimus filius q̃s dicat. vide. s. filius.

Leno q̃s dicat. ℞. gl. in. §. q̃ si in adulterio. xxxij. q. j. q̃ est q̃ dãnatã adulterã ducit. vel q̃ reconciliat sibi eã. vt C. de adul. l. castitati. vel q̃ sciẽter tenet adulteram. vt in. d. §. q̃ si. vel q̃ recipit pecuniã ꝓ adulterio. ff. de adulte. l. j. §. lenocinij. Limita ꝑ fata in tribus ꝓmis casibus vera: nisi emẽdatam teneret. Itẽ lenocinũ cõmittit q̃ q̃stuaria mãcipia hz: qz h̃ nõ ẽ minus q̃z ꝓpo corpe q̃stũ facere. l. palam. §. lenocinũ. ff. de ri. nup.

Leprosus sepat ab habitatõne hominuz. vt in. c. j. de coniug. lepro.

1 ¶ Utr lepra post ventẽs dissoluat mrimoniũ. ℞. q̃ nõ. vt pz in. d. c. j. z ij. e. ti. Sz spõsalia bñ soluit. vt pz in. c. fi. eo. ti.

¶ Utr vxor teneat cohabitare cũ viro vl ecõtrario vir cum muliere leprosa. ℞. fm glo. in dicto. c. j. q̃ nõ. in eadẽ domo vel lecto: sed bene tenet ei debitũ reddere. vt in. d. c. ij. sz Pe. aureo. in. iij. di. xxxij. dicit q̃ vbi nõ posset sine sua verisili infectõe etiã reddere debituz q̃ nõ teneat. z ponit regulã q̃ nullus teneat reddere debitũ vbi ẽ piculũ verisile de vltima infirmitate. z facit ad hoc qđ dixi. s. debitũ. §. ij. 2

¶ Utr leprosi teneant ad decimas. ℞. gl. i. c. ij. de ec. edi. q̃ sic: nisi de hortis z terris z fetibꝫ aialiũ suoz q̃ sole excipiunt. in. d. c. ij. z ideo de alijs tenent sicut alij xpiani. 3

¶ Utr leprosi possint habere ecclesiaz z ꝑsbyterum qui eis celebret. ℞. q̃ sic: si tot sunt simul q̃ eã cum cimiterio possint ꝓstruere: dũmõ veteribꝫ ecclesijs de iure parochiali nõ faciant iniuriã. d. c. ij. 4

¶ Utr leprosi possint ꝓmoueri. vide. s. Lor pore viciatus. §. ix. q̃ non: neq̃ celebrare nisi vt ibi dicitur. 5

¶ Utr sacerdos z leprosus factus possit i parochiali ecclia platois officio fungi. ℞. q̃ si sine scãdalo z abominatõne ppli nõ põt illud exercere dz ab officio remoueri. ita tñ q̃ fm facultates ecclie administrent ei necessaria quousq̃z vixerit. vt in. c. tua nos. de cler. egro. Rectoribꝫ ℣o ecclaz q̃ sine scãdalo illoz q̃ sunt sani nõ pñt seruire altari. dãdus ẽ coadiutor q̃ curã hẽat aiaz. cui adiutori ad sustẽtatõez cõgrua portio de facultate ecclie eiusdem assignet. vt in. c. de rectoribꝫ. de de. egro. ex q̃ ꝓtz q̃ nõ phibet celebrare q̃n sine scandalo põt. vt in secreto z hmõi. ar. d. c. de rectoribꝫ. 6

Lex fm qđ rõnalis creatura ordinatur ad gratiã omissis alijs acceptõibꝫ legis fm Fran. de mayo. in. ij. sen. est ars honeste viuẽdi ligans hoiez ad sui obseruãtiã: aliter nõ esset lex nisi ligaret.

¶ Quotuplex est lex. ℞. vt colligo ex Scoto in. iij. distin. xvij. triplex. Prima dicitur lex nature. z isto modo aliquid dicitur dupliciter de lege nature. Uno modo tanquã principia practice nota ex terminis vel conclusiones necessario sequentes ex eis. z hec strictissime dicunt de lege nature. Secundo mõ dicitur de lege nature z large id qđ est verũ practicum ꝓsonum ꝓncipijs z ꝓclusionibus legis nature intrantũ q̃ statiz notũ est omnibꝫ illud conuenire tali legi. Secunda lex dicit positiua diuina que ꝓtinet in his que sunt in veteri z nouo testamento. z lz Gratianus vocet ipam legem nature: limita eũ q̃ est verum. 1

ꝑut est posita ab auctore nature. ⁊ distinguit ꝯ ius positū ab aliq̄ q̄ non est auctor nature. Tercia lex dr positiua: ꝫ est posita ab hoib. Multa em̄ ecclia statuit ⁊ impatores vltra ius diuinū ꝓpter obseruantiā honestionē in moribꝫ ⁊ ꝓpter reuerentiā maiorē in suscipiē/dis ⁊ administrādis sacris. de ꝑma ⁊ scda habes. j. Papa. §. j. ⁊ ꝓceptū. p totū. de q̄bus ꝫ tractare nō intēdo: sz de tercia lege positiua q̄ q̄dem lex positiua tantū hz de rectitudine in/q̄tuz a lege nature deriuat. Si ꝙo discordet ab ea ia nō erit lex sz corruptio legis. vt Aug⁹. in. j. li. de libe. arbi. Nō videt in q̄t esse lex q̄ iusta nō fuerit. Un̄ in q̄tū hz de iusticia intatū hz de veritate legis. ⁊ ꝫ est qđ dic Jsido. in. c. ꝓsuetudo. di. j. Lex erit omne qđ rōne ꝓsistit Nā fm Fra. vbi. §. q̄ ꝑncipia legis nature n̄ ꝑnt eo dē mō applicari oib ꝓpter multā va/rietatem rez humanaꝝ: ideo exinde ꝓuenit diuersitas legis positiue.

2 ¶ Quis pōt facere leges: ℟. fm Bal. in. l. om nes ppli. ff. de iusti. ⁊ iur. q̄ q̄tū q̄s hz de iuris/dictōe tantū hz de auctoritate ꝓdēdi legē vel statutū. nec vlterius extendit nisi hi q̄ꝝ inter est ꝓsentiāt vel ad minus sint p̄ntes fm Jn/no. in. c. j. de loca. ⁊ in. c. a nobis. el. j. de sen. ex. allegat. c. fi. de his q̄ fi. a pla. Rō fm do. Ma the. in. c. cū laicis. de re. ec. nō alie. q: ꝑtās sta/tuēdi dependet a iurisdictōe ⁊ impio in statuen te. ⁊ subiectōe q̄ ad eū in quē statuit. c. eccla. de ꝓsti. c. bn̄ q̄dem. xcvj. di. glo. ⁊ Bart. in. l. j. ff. de iurisdic. om. iudi.

3 ¶ Utr lex canonica vel q̄libet alia lex seu ꝓsti tutio vel statutū obliget ad mortale pctm̄ ex trāsgressione eius: ℟. Pa. in. c. clerici officia. de vi. ⁊ ho. cle. q nō semp. sic nec lex ciuilis in/ducit semp de capitatōez. Cōsidera g̈ q aut lex hz in se materiā ꝑceptiuā ⁊ veriſilr excogi/tatā multū a ꝓstituēte. ⁊ tūc nō cures de ꝟbis q: ꝟba sunt accōmodāda materie. ter. est cuz glo. in. c. rogo. xj. q. iij. ⁊ pulcher ter. in de. exi ui. de ꝟ. sig. ⁊ sic dic q inducit mortale. Si ꝙo nō ꝓstat de materia vbi q̄s esset certus de men te statuētis q vult inducere ad mortale: sic in ducit. Facit qđ no. gl. in. c. iij. ⁊. c. p venerabi lem. q̄ fi. sint legit. ⁊ ibi p Pa. Aut cū nesciꝫ de mēte lato/is: tūc ꝓsidera q aut ꝟba sunt ꝑce/ptiua: puta ꝑcipimus iubem⁹: sic obligat ad mortale. Facit. c. qđ ꝑcipiꝫ. xiij. q. j. Aut vtr ꝟbis impatiui modi ⁊ si materia nō est neces saria nec multū pōderosa nō obligat ad mor tale. vt exemplū. Si q̄s te percusserit in vna maxilla ꝑbe tc. q: est ꝓsilij. xxiij. q. j. paratus. Si ꝙo materia ē necessaria ⁊ multū pōdero/sa: sic inducit mortale. lex. ē in de. exiui. in. §. itē q: ꝑter ea. de ꝟ. sig. Exemplū in pō. Uoue/te qđ ē ꝓsilij: q: votū fit de superogatōe. ⁊ red dite istud ē ꝑceptū: q: qđ est ꝑmissuz ē debitū. de pac. c. j. ⁊ debitū reddere ē ꝑceptū iusticie. l. iusticia. §. iure ꝑcepta. ff. de iusti. ⁊ iur. Fac: q: obligare se ē volūtatis: sz reddere ē necessita/tis. vt in. l. sic in itio. C. de act. ⁊ obli. Aut vtr ꝟbis inhibitorijs: vt inhibemus ꝓhibemus interdicimus ⁊ hmōi. Et sic inducūt morta/le fm Pa. in. c. nā ꝓcupiscentiā. de ꝓsti. Aut loquit ꝑ ꝟba cōia. vt decerno statuo ⁊ silia. et sic nō obligāt ad mortale. vt dicit idem Pa. in. d. c. nā ꝓcupiscentiā. Silr est ꝟbū cōe in/nouo ⁊ ordio siue in plurali dicant siue in sin gulari. Aut loquit ꝑ ꝟbum debet: ⁊ sic inducit mortale: q: debet ex suo ꝓpo significato ipor/tat necessitatē. vt glo. in de. attendētes. de sta. regu. Idē dicit glo. in. c. ꝓposuit. de appell. ⁊ p Bar. in. l. iij. C. de pig. ⁊ in. l. sepe. ff. de offi. ꝓsi. puin. ⁊ alijs allegatis. in. d. de. attēdentes. p gl. ⁊ q̄z uis rōne materie aliq̄n sit ꝓgruitatis. in. c. j. de rescri. impu. ⁊ no. gl. in. d. l. sepe. ⁊. l. ij tn̄ dicit Pa. in. c. j. de do. ⁊ tu. imꝓpetates sunt vitande nō ad sequētia trahēde. c. ꝓterea. ⁊. c. fi. ⁊ qđ ibi no. de ꝟbo. sig. ideo solū habebit locū q̄ sit ꝓsilij in casu spāli rōne materie q̄ cō sultiua est. Aut cōminat sub pena excōicatio/nis. ⁊ sic inducit mortale: q: nisi p mortali nul lus excōicat. xj. q. iij. nullus. ⁊. c. nemo epor. ⁊ de sen. ex. c. j. li. vj. Facit ad ꝫ in ar. c. ꝓterea. de offi. de. l. l. oꝛo. ff. de spōsa. ⁊. l. ij. ff. de iurisd. om. iudi. q: ea dē obligatiōe q̄ obligat excōi/catio. silr illud p qđ ad ipaz puenit. Fac qđ no. in de. q̄m. de vi. ⁊ ho. cleri. vbi tenet Ste/phanus q ꝑccat mortaliꝫ ꝓfacies sanctioni. ⁊ dr sanctio ꝑpe ꝓstitutio seu lex ꝑcalis. vt ibi no. gl. Aut loquit ꝑ ꝟtutē obedictie vel sub pe na maledictōis eterne: vel sub indignatōis omnipotētis dei ⁊ hmōi. sic inducit mortale. vt in. c. vnico. de sta. regu. lib. vj. Aut ꝓsuetu do hz vt talia ꝟba obligēt ad mortale. vt sic inducēt. ar. c. dilectus. de ꝓsue. ⁊. l. minime. ⁊ l. si de interꝑtatōe. ff. de legi. tē tex. in. d. de. exi/ui. §. itē q: ꝓter ea. sz aduerte ꝫ q vbi ex se in/ducit ad mortale: n̄ sp ꝑccat mortaliꝫ ꝓfacies. vt. §. inobedictia dict̄ū est. ⁊ ibi vide in ꝑn.

¶ Utr in foro ꝓscie lex cānonica ciuilis vl alia 4
etiā ꝑceptiua sp sit seruāda: ℟. q nō: in. xj. ca sibꝫ. vt colligo ex Jnno. in. c. q: pleriq̄. de im/mu. ec. ⁊ de homi. in. c. sic dignū. ⁊ ex ꝓsilio. xxj Fede. Jo. cal. ⁊ Pa. in ꝓlogo decretaliū. ⁊ Jo. an. in. c. q̄z q̄. de usur. ⁊ alijs. Primus q̄n lex positiua distinguit inter foꝛ ꝓtestuz ⁊ ꝓscie:

qz sic non seruabit in foro pniali auctoritate ipius legis. c. tua. zqđ ibi no. de spōsa. Secūdus qñ ius fundat se sup psumptōe zno sup veritate: qz in foro ꝛscie attēdimus ad veritatē: vt credamus ꝓfitēti de oīb⁹: qz soluz agit de p̄iudicio ipius aie. c. significasti. de homi. Jō si sit veritas ꝯ psumptiōez nō seruabit. vñ lz heres rō fecerit inuētariū tm in ꝛscia nō tenebit: nisi in q̄ztū hereditas se extendit. qz uis ius aliter velit: qz psumit plus esse in hereditate. vt in inſt. de here. zfal. no. ℔ pbat in. d. c. tua. zin. a. lras. in fi. de resti. spo. zin. c. a nob. el. j. de ser. ex. zvide Bal. in. l. j. C. de sacrosanc. ec. Tercius qñ lex nō est ad vtilitatē cōmunē lz p̄nceps pter vtilitatē pp̄riā edidit. Fac. iij di. erit aūt lex. zdr iniusta tūc lex ex fine fm Pa. in. c. canonū. de ꝛsti. Quartus qñ lex nō distribuit eq onera subditis sic dz facere bonus pfamilias qz sic est iniusta ex forma fm Pa. in. d. c. canonū. Quintus qñ excedit auctoritatē ꝛstituentis. vt ptz in statuto epi qđ nō ligat delinquētes ex dyoceliz suā etiā suos subditos. vt in. c. vt aiaz. de ꝛstit. li. vj. Fac. l. fi. C. de iurisd. om. iu. zsic dr iniusta ex auctoritate. zp istis tribz casibz fac qđ no. Bar. in. l. vectigalia. ff. de publi. vbi dic q gabella licite fraudat q iuste nō est imposita. Sextus qñ ē penalis: qz añ ꝯdemnatōez nō tenet q̄s solue re in foro aie penā. vt est gl. singularis in. c. fraternitas. xij. q. ij. de q̄ dic vt. j. pena. §. iij. Septimus qñ rō legis cessat in foro aie. Naz lz lex non exp̄mat rōnē seu cāz. nos tm debemus eā ꝛiecturare: zad limites illius limitare vel ampliare eā iuxt theoricā. doc. in. l. nō dubiū. C. de legi. Exemplū. in ciuitate obsessa statuit q porte ciuitaz maneāt clause: zh̄ p utilitate cōi: vt in pluribz. pone q ptingat hostes inse qui aliq̄s ciues: ita q in damnū cederet ciuitatis nisi aperirent porte tūc sunt apiende: qz esset nisi aperirent ꝯ bonū zutilitatē cōez: verum est q nō ptinet ad quēlibet h̄ interptari: nisi piculū sit subitaneū: vel sit manifestū legislatorē illud intēdisse: lz solū ad regentē ciuitatē zhmōi. Jtē aliud exemplū. statuto cauet q vxore moriēte sine liberis vir lucretur dimidiā dotis: q̄uis nō exp̄mat cā: tm nos debemus ꝛiecturare cāz huiꝰ statuti: vide lz sumptus mariti q̄s facit in ducendo vxorē ad domū: nec alia cā pōt esse. zsic si ñ ducit eā ñ dz lucrari. secus esset si sic lucraret mulier sic vir: qz tūc cā extimaret affectus maritalis: zideo etiā si nō duxisset lucraret. Nocno. Pa. in. c. ex publico. de puer. ꝓsing. Fac qđ idē Pa. no. in. c. qz in insulis. de sta. mo. vbi dicit q lex dz ampliari zrestringi ad limites rōnis exp̄sse: etiā si v̄ba nō patiant. vt in. l. adigere. §. quā uis. ff. de iur. pzo. zin. l. cū p̄. §. dulcissimis. ff. de leg. ij. zin. l. p̄. §. fundū. ff. de leg. iij. Facit. c. cū dilecta. de ꝓbr. vti. vel inutil. zbonus tex. in regula fi. de reg. iur. li. vj. zqđ no. Bar. in. l. item q̄ri. §. q̄ impleto. ff. loca. zidē Pa. in. c. j. de iurꝫ. calū. dicit q etiā in penalibz seu odiosis qñ rō est exp̄ssa extendit zampliatur dispositio legis. vt in. d. regula fi. zqđ ibi no. Dy. zJo. an. in mercurialibz. zqđ no. in. d. §. dulcissimis. secus esset in penalibz fm eundem Pa. in. c. j. de señ. zre iudi. in sili sub terminis facilioribz vel paribz. vt no. Jnno. i. c. cū spāli. de appel. Jtē iste casus pbat: qz rō legis plus dz attēdi q̄z lex ipa. l. j. C. q̄ sit lō. cōsue. z. j. di. c. ꝓsuetudo. ibi dr lex est q̄cq̄d rōe ꝓsistit. Uñ Bal. in. c. j. de ꝓstit. dicit q lex ꝓsistit in suba rōnis. zBar. in. l. cū mulier. ff. solu. ma. dicit q rō legis zmēs legis idē est: zpterea dic gl. in. l. j. z. ij. C. q̄ sit lō. ꝓsue. q nō minus dz attēdi rō legis q̄z lex ipa. h̄ intelligere rōe finali q dr ipa lex. fz Bal. i. c. dilect⁹. el. ij. de rescrip. zin. l. si q̄s seruo. C. de fur. dic q rō finalis est aīa legis. Jtē vbicūq hz locum rō legis hz locum etiam lex. C. de interdic. l. j. fm Arch. zsequit Be. in. c. vbi piculū. de elec. lib. vj. imo plus etiā si v̄ba ꝯdicāt. vt. l. scire optet. §. aliud. in fi. zsi marie v̄ba legis. ff. de excusa. tut. nō em in folijs lz in sensu consistit euāgeliuz. c. marchiō. j. q. j. z. c. intelligētia. de v̄. sig. Facit tex. in. l. iij. C. de libe. p̄te. vbi em in q̄t manifestissimus ē sensus testatoris interptatio v̄boz nus q̄z tm valet vt melior sensu existat. Bal. etiā in. l. cōmissarie. C. de pact. inter emp. zvē. dic q iudici lz sit imposita necessitas seruādi statutum ē in forma put iacet ad lr̄az. ar. l. j. §. si is q̄ naue. ff. de exercito. tm non hēbit locuz hec necessitas nisi saluo itellectu: qz lr̄a occidit: sp̄us viuificat. Et fac p h̄ gl. in. c. illo vos. in fi. pignus. de pigno. zad iura q̄ dicūt legē seruādaz etiā in foro aie. dic q ē verum qñ est ead rō in vtroq foro: qz sic nō cessat i foro aie. ita rñdet Pa. i. c. tua. in fi. de usuris. zquo rō vel cā finalis pōt cogłsci. vide. s. causa. §. v. Octauus qñ v̄ba legis nō adaptant ad aliquē casuz nec eius dispositio adaptabit si de mēte alit nō ꝓstet. h̄ est nōbile dictū Bart. i. l. iij. §. toties. ff. de dā. infec. zin. l. ita aūt. ff. de admi. tu. zibi dicit: statuto cauet q soluant p gabella de q̄libet ꝯctu ser̄enarij p libra. istud nō hēbit locū in re inextimabili: qz cū v̄ba nō adaptent nec dispositio. Fac. c. in dēnitatibz. §. lz cū eas. zibi Be. de elect. li. vj.

ꝛ Bar. in. l. ꝓstitutū. ff. de testa. mi. Nonꝰ qñ lex ciuilis lz nō sit iprobata de iure cānonico fouet lucrū odiosuz pxio vel rigore quēdā. Exē plū in. c. filius noster. de testa. vbi lz lex ciuilis disponat valere legatū rei aliene: tn̄ nō est seruāda in foro aie: qz fouet lucrū odiosuz heredi. nec ē fundata sup naturali eq̄tate apte nō ꝓstito de voluntate defuncti. ꝛ fac in sili. c. ex pte. in fi. de cēsi. ꝛ. c. dilecti. de iudi. ꝛ. c. j. de dolo ꝛ ꝓtu. de q̄ dic vt. s. legatū. j. §. xxiij. Decimus qñ lex ē iniusta siue ex forma vel ex fine vel ex auctoritate. vt dictū est. iij. iiij. ꝛ v. casu. siue etiā q̄litercūq; inducat ad pctm̄ ꝯ legem dei aut iuris cānonici. vt sunt leges q̄ ꝓcedūt vsuras. ꝯ. c. sup eo. de vsur. Itē q̄ ꝓcedunt in cātationes ꝯ vētos ꝛ nubes. sic. l. eoz. C. de male. ꝛ mathe. ꝯ. xxvj. q. v. ꝛ. vj. in multis. c. notata Itē q̄ ꝓcedūt pscriptōez cū mala fide ꝯ regulam possessor. de reg. iur. li. vj. Itē q̄ pmittūt receptōez inter ꝯhēres vsq; ad dimidiā ꝯ illud. Qui nō egit dolū ꝛc. Itē q̄ nolūt aliquez obligari ex nudo pacto. ꝯ. c. iuramēti. xxij. q. v. Itē q̄ nolūt valere legata ad pias cās: nisi p tot testes ꝓbent. ꝯ. c. relatū. el. j. ꝛ. c. cū esses. ꝛ. c. indicāte. de testa. Itē q̄ nolunt teneri heredem ex delicto defuncti. ꝯ no. in. c. in lris. de rapto. ꝛ in. c. tua nos. de vsur. Item q̄ nolūt spurium alendū ꝯ naturalē pietatē. Item q̄ phibent vel pmittūt aut disponūt sup ꝯhendis mrimoniis dissoluendis ꝛ hmōi ꝯ canones. Item q̄ phibēt comphēsaz in adulterio teneri. in. l. crimē. ꝛ. l. castitati. C. de adul. ꝯ. §. subauditur. xxxj. q. j. intelligē si vult corrigere se. Item q̄ ꝓcedūt ꝓ cubinatū. ꝯ illud Exod. xx. Nō mechaberis. Item q̄ ꝓuate pſone ꝓcedūt homicidiū ꝯ illud Non occides. Et de hmōi hēs in locis suis diffusi. Aduerte tn̄ q̄ qñ lex siue statutū aliq̄d denegat ppter equū bonū pb̄licū: vt puta q̄ nō soluens gabellā nō audiat: vel instrm̄ qđ ñ est registratū i libris cōis reputet falsum: habebit locum in ꝓscia etiā sm̄ Bal. in. c. si q̄s p triginta. si de feu. ꝓtro. fuer. Idē exemplificat Bar. in extuagāti ad repri/mendū. in ꝓbo renunciationē in macedoniano ꝛ velleyano. qđ nō. Undecimus qñ lex ciuilis nō fuit moribus utentiū recepta ꝛ canō nō disponit: aliter ex ꝓsse nō obligat de necessitate. vt no. Pa. in. c. lras. de iura. calū. De lege canonica vel statuto. dic vt. s. ꝓstitutio. §. j. qñ nō fuit moribꝰ recepta.

5 ¶ Utr̄ clerici ꝛ alie pſone eccl̄iastice teneāt̄ seruare leges aut statuta laicoz̄? R. Pa. in. c. eccl̄ia sancte Marie. de ꝓsti. Aut lex disponit specifice sup rebus eccl̄asticis ꝛ bonis eaz: ꝛ sic est nulla tanq̄z ꝓdita ab eo q̄ nō hz ptātem: ꝛ sic nō est seruāda: qz nec imperator aut alius secularis hz ptātem sup eccl̄ias aut eccl̄asticas pſonas. vt in. o. c. eccl̄ia. Et h̄ verū nisi in dubiis casib⁹. Primus est qñ est p̄uilegiatia: qz pōt q̄s p̄uilegiare etiā nō suū subditus. sic intellige. c. nouit. de iudi. vbi allegat lex Theodosij. Secūdus qñ lex est fundata sup naturali rōne: qz tūc dz seruari nō rōne legis sz rōne iusticie naturalis. l. scire oportet ff. de excu. tut. §. q̄ nō iuste. Aut lex disponit generaliter nō faciendo mentionē de clericis vl eccl̄esiasticis: sz nō pōt seruari sine pctō. vt in pscriptione male fidei. ꝛ sic nō est seruāda aquocunq;. c. fi. de pscrip. ꝛ. c. licet mulieres. de iure/iurā. li. vj. Aut est generalis ꝛ rōnabilis nec ꝯdicit canonibus: ꝛ tūc si est fauorabilis seruanda est etiaz quo ad clericos ꝛ eccl̄iasticas pſonas. vt in. c. sedo req̄ris. de appell. Uñ statutū qđ disponit vt exist̄tiby masculis mulier non succedat: porrigit etiā ad clericos. vt no. Pa. in. c. ꝓstitutus. de resti. in integ. Similiter p̄uilegiū ꝓcessum hominiby alicuius loci comphendit etiā clericos illius loci: licet nō exp̄mat. Facit. c. dilecti. de fo. competē. no. Jo. de ligna. in. c. clericus. de fo. compe. ꝛ Bal. in. l. cunctos pp̄los. C. de sum. tri. Et nota qñ talis lex generaliter disponēs pōt se habere ad cōmodū ꝛ incōmodū non pōt dici p̄iudicialis. Exemplū. statutū disponit q̄ p̄mogenitus succedat: certe secūdogenitus licet sit clericus nō succedet. Silr̄ in statuto quo masculi excludūt mulieres: nō succedet mulier quāuis sit effecta religiosa. Et ideo oēs leges disponentes sup ꝯctibus empti. vendi. locato. cōmodato ꝛ hmōi: si nō ꝯdicunt canonibus sunt seruāde etiaz q̄ ad eccl̄esiasticas pſonas. Facit. c. j. de no. ope. nū. ꝛ est de mēte Hostien. ꝛ Jo. an. in. c. eccl̄esia. vt li. pendē. secus si simpliciter afferret p̄iudiciū vt qui nō facit inuētariū: vel q̄ infra tale tempus nō adiuit hereditatem sit p̄uatus ꝛ hmōi: qz nunq;z pōt esse ad cōmoduz eccl̄esiasticoz: ꝛ ideo non tenēt. Similiter qñ statuit ne possit aliquid vendi nō subditis. Aut lex ciuilis est generalis ꝛ rōnabilis: sz deuiat a iure canonico. ex̄ in. c. ij. de arbi. li. vj. tūc in foro seculari seruabit: sz non in foro eccl̄esiastico: neq;z in terris subiectis dominio eccl̄ie: qz tūc dz seruari lex canonica in vtroq;z foro. Facit. c. si duobus. de appel. ꝛ qđ no. in. c. qđ clericis. de fo. compe. Aut lex ciuilis disponit sup materia ad eccl̄esiā p̄tinente: nō disponēdo ipaz materiā sz tollendo lucrū qđ alr̄ ꝛederat: vl̄ imponēdo penā actionum

explicāti. Exemplū p̄mi de raptore ꝯhēte matrimoniū cū rapta: in q̄ casu lex p̄uat omnibꝫ bonis datis sibi a raptore: ⁊ sic non valet. vt vult gl. no. in. c. de puellis. xxxvj. q. ij. ⁊ ea seq̄ videt Fede. ꝑsi. xxxv. ⁊ mihi plz. q: videt intimidare mrimoniū: ⁊ sic nō est seruāda etiaz q̄ ad ecclīasticos. Exemplū scōi. statutuz punit ꝯhentē sine ꝓsensu p̄ris vel agnatoꝝ: ⁊ nō valet ꝓm Pa. vbi. s. Itē aliud exemplū. Lex punit mulierē ꝯhentē infra annuz luctus. vt C. de secū. nup. q̄si p totū. ⁊ nō valet rōne p̄dicta. Sz hꝫ limito nisi pena apponeret fauore filioꝝ ⁊ ppt culpā mris sic lex q̄ imponit penā matri q̄ agnouit tutelā filij trāseūti ad secunda vota nō petito tutore filio. vt in. l. oēz matri. C. ad tertu. q: tūc valet. Aut lex ciuil' disponit circa accidētia tpalia ad actū spūalem. vt in dote. ⁊ tūc si nō ꝺicit cāoni valet. c. raynutius. ⁊. c. raynaldus. de testa. ⁊ qꝺ legit ⁊ notat in. c. ij. de wo. post diuoꝝ. resti. Et hꝫ verꝫ nisi intimidet ꝯcionē matrimonij. Si ꝙo ꝺicit canoni: tūc pendet ab illa q̄stione cuius fori sit causa dotis. ⁊ Innoc. in. c. de prudētia. de wo. post diuoꝝ. resti. ⁊ Pa. tenēt q̄ est mixti fori: ⁊ sic lex seruabit in foro suo: ⁊ canō in suo foro: ⁊ locus erit p̄uentioni. c. cuz sit generale. de fo. compe. Aut lex ciuilis p̄cedit circa actū spiritualem p̄sumēdo: ⁊ lex canonica inuenit cōtraria: puta lex p̄sumit matrimoniū si masculus ⁊ femina simul habitāt. l. in libere. ff. de ritu nup. si sit libera ⁊ nō faciat q̄stum de corpe. vt ibi lex canonica p̄sumit adulteriū sine fornicationē. xxx. q. v. aliter. Et sic standū est in vtroqꝫ foro iuri canonico: q: lex imitat canones. c. clerici. de iudi. Et ꝺm hꝫ limita iura q̄ ꝺicūt leges p̄uādas q̄ nō ꝺicūt canonibꝫ.

6 ¶Utꝫ in penalibꝫ fiat extēsio legis: R. Jo. de imo. ⁊ sequit He. in. c. si postqꝫ. de elect. li. vj. q̄ ꝺm mentē comp̄hensiuā sic. ⁊ fortius in fauorabilibꝫ: lꝫ ꝺm meutē extensiuā nō fit in penalibꝫ. c. statutū. de elec. li. vj. In alijs aūt nō penalibꝫ fit extensio ex identitate rōnis. vide de hoc glo. ⁊ He. in. c. sepe. de tempo. ordi. li. vj. ⁊. j. pena. §. v.

7 ¶Sz quō mēs comp̄hensiua legis mōstrat: R. ꝺm Jo. de imo. ⁊ Bemi. in. d. c. si postqꝫ. de elec. li. vj. q̄ ex q̄ttuor. Primo ex cōmuni vsu verboꝝ: q: p̄ualet omni rigore ⁊ significatiōi verboꝝ. ff. de leg. iij. l. libroꝝ. §. q̄ tn cassius. ⁊ de ꝓsine. c. cū dilectus. Scōo si aliter intelligēdo seq̄ret absurdus sensus cū debeat esse possibilis ⁊ honesta. iiij. di. erat aūt. ⁊ no. Bar. in l. oēs ppli. ff. de iusti. ⁊ iure. Exemplū lex ꝺic. Qui occiderit hominē capite puniat' si ad litteram deberet intelligi sequeret' q̄ occidēs se defendendo: vel furiosus esset occidēdus ꝯ. cle. si furiosus. de homi. qꝺ ē absonū. Tercio mōstrat' mens comp̄hensiua q̄n in illa est exp̄ssa rō: q: ex illa vt ꝺictū est colligit' mens legis. facit de. j. de elect. Exemplū in. c. ex pte. de postu. vbi p̄hibitio de aduocādo facta mōachis extendit' ad canonicos: q: lz sint diuersi: tamen q: ꝓstitutio fundat se sup religione: ideo extēdit' etiā ad canonicos. Et ideo omnis ꝓstitutio q̄ hz respectū ad religionē lz loquat' de monachis comp̄hendit etiā omnes canonicos ⁊ omnes q̄ p̄mittūt tria vota. Secus si loq̄ret' de religione cū aliq̄ q̄lificatōe: puta monachus niger ⁊ hmōi. Quarto comp̄henditur mens legis q̄n p eandē ꝓstitutionē vel p aliā apparet id qꝺ est ibi positū gra exemplī fuisse positū. sicut in. l. j. ff. vti pos. ꝺī q̄ lz ẏba edicti loquant' de ede: tn in fundo etiā hz locum. vt in. §. hꝫ in'dictū. i oibꝫ ibidē.

¶Qualiter deꝓhendit' mens extensiua legis: 8
R. Jo. de imo. ⁊ He. vbi. s. q̄ comp̄hendit' ex identitate rōnis nō scripte. vt in. l. j. C. de interdic. ⁊ rele. facit. c. inter ceteras. de rescrip. ⁊. c. ij de trāsla. p̄la. Nā de similibꝫ ad similia idem iudicāū est. vt in. d. c. ꝺī.

¶Utꝫ lex seu ꝓstitutio ꝓcernat futura solutz: 9
R. Pa. in. c. cognoscētes. de ꝓsti. q̄ sic. ne affliciat aliquos sine culpa: ⁊ hꝫ nisi caueat' in lege vt extendat' etiā ad ꝑterita.

¶Utꝫ cū lex vel statutū loquit' p verba ꝑteri 10
ti temꝑis indulgēdo aliquid extendat' ad futura: R. Pa. in. d. c. cognoscentes. q̄ nō: ne detur materia delinquendi. vt est text'. limitans hanc materiā in. l. cū lex. ff. de legi. p quā ꝺicit Bar. q̄ si statuto caueat' q̄libet bānit' soluēs decem eximat' de banno: nō habet locū respectu eoꝝ q̄ bāniunt' de futuro: quia daret' materia delinquendi. secus si cessaret hec rō: quia licet loquat' p verba ꝑterita vel p̄ntia extendit' ad futura: quia lex semper loquitur. l. arriani. C. de hereticis.

¶Quō interꝑtat'. vide. s. Interꝑtatio. in p̄n. 11

¶Qñ lex incipit ligare: R. q̄ ad hoc q̄ lex sit: 12
optet vt ꝓstituat'. Secūdo vt p̄mulget' ⁊ publicatio est vltimus actus pficiēs legē ꝺm gl. in plogo de. p. l. humanū. C. de legi. Et ideo postqꝫ est solēniter edita ligat statim sciētes sine expectatiōe alterius tempis. vt no. Pa. in c. j. de postula. p̄la. ⁊ glo. ⁊ Pau. in. c. ij. de reb ecclē. nō alie. li. vj.

¶Sz q̄n p̄sumit' scientia legis: R. Pa. in. d. 13
c. cognoscentes. q̄ in legibus ⁊ ꝓstitutionibꝫ inferioꝝ tempus est arbitrariū ꝺm loci quali

tatem ꝛ ꝯditionē ꝑsonaꝝ. In legibus aūt ĩperatoꝝ ꝑsumit̃ sc̃ia post duos mēses a publicatōne facta in ꝓuincia. vt in auc̃. vt facte noue ꝯsti. In ꝯstitutōe ꝙ papę Jo. an. in data. li. vj. vult vt liget post duos mēses a publicatione facta Rome. sz rōnes sue non mihi placent. Et ideo idem dicam qđ de ꝯstitutōe imperatoris: ꝛ sic videt̃ etiam tenere Pa. i. d. c. cognoscēs. ꝛ sz papa dicat̃ habere pedes plūbos: habet tamē epos et archiepos ꝑ quos noticiam dare pōt.

14 ¶ Utrum volēs ꝓbare ignorantiā sit admittendus: R. Pa. in. d. c. cognoscentes. q̃ sic: sine aliquo dubio. vt in. c. fi. qui matri. ac. pos. ꝛ in. l. fi. ff. de recre. ab or. fa. Et sic ꝓz q̃ in ꝓscientia nō ligatur ignorās sine culpa sua. Aliter supflue ꝛ frustratorie admitteret̃ ad ꝓbandum ignorantiam. Et hoc est sine dubio qñ lex requirit dolū. Facit glo. in. c. ad falsarioꝝ. de cri. fal. alꝫ secus esset. vide. s. ignorātia. §. iiij. ꝛ distingue vt ibi.

15 ¶ Quō tollit̃ lex seu ꝯstitutio ꝓsuetudinē. vide. s. ꝯsuetudo. §. ix. ꝛ x. ꝛ j. statutū. §. xxj.

16 ¶ Utꝝ tollat̃ ꝑ legē ꝯtiam: R. Pa. in. c. cū accessissent. de ꝯsti. ꝛ Barc̃. post Ly. in. d. l. omnes populi. dicunt q̃ sic: licet non fiat mentio de ꝑma: nisi habeat clausulam derogatoriā ad secundam: qꝛ tunc opus esset facere mentionem de ꝑma. ar. l. si quis. in ꝑn. ff. de lega. iij. ꝛ in. c. nonulli. de rescrip. Aliqui tñ in. d. l. si q̃s. dicunt q̃ si loquamur de ꝑuilegio vel rescripto ꝛ testamento q̃ sunt ꝑuata lex: sic oportet q̃ fiat mentio qñ habent clausulam derogatoriam ad secundū. Si aūt loq̃mur de legibus ꝛ statutis nō oportet q̃ fiat mentio etiam si habent clausulam derogatoriam ad secundum. ꝑ de. dudum. de sepulc̃. quia cum ꝑsumantur omnia sc̃ire videnꝫ scienter velle reuocare statuendo in contrariū: sed secus est in ꝓuata que est in facto. ꝛ mihi placet.

17 ¶ Utrum ex non vsu inducatur consuetudo derogatoria legis: R. vt colligo ex Pa. in. c. Johannes. de cleri. cōiuga. q̃ aut non vsus habet in se actum tacitum ꝯ dispositionē iuris: ꝛ tūc inducit ꝯsuetudo. Exemplū. Lex defert hereditatē cōmuniter ꝛ equaliter filijs: tā masculis q̃z femĩnis. l. maximū vicium. C. de libe. ꝑte. sed ꝯsuetudo defert ꝑmogenito vel solū masculis: ꝛ secū dulgenitus vel femĩe nunq̃z sunt vse illa lege: ideo ꝯsuetudo iducit̃ ꝑpter actū ꝯtium legi. Si ꝙ nō vsus nō hz actū ꝯtium: nec tacitū nec exꝑssum legi: sic non inducitur ꝯsuetudo ꝯ legē ꝑ nō vsum: sic verbi gra: licet forte sint plusq̃z centū anni q̃ nullus vēdidit hermofroditū non tñ est abrogata. l. q̃nit̃. ff. de sta. ho. q̃ vult vt extimet̃ ꝑm statū ꝑualentem. Silr̃ lz non agam ꝯ eū q̃ mihi damnuz dedit actōe legis aquilie: non tamen ꝑ hoc abrogat̃ illi legi: qꝛ illa lex non necessitat ad agēdum: lz dat facultatem.

¶ Utꝝ actus gestus ꝯ legem sit nullus ipo iure: R. q̃ nō in q̃ttuor casibus. Primo quando causa phibitionis nō est ꝑpetua lz temporalis. vt in. c. j. de matri. ꝯc. ꝯ interdic. ec. ꝛ dicat̃ talis q̃n est restricta ad certū tps: puta phibet mrimoniū ꝑp̃t̃ veneratione certi diei. Similiter de pfessione facta infra annum quem phibet̃. in. c. ad apostolicā. de regula. li. vj. Secus si phibitōis causa est ꝑpetua: puta cū phibet̃ aliq̃d ꝑpter malum: qđ inde sequi pōt vt matrimoniū ꝑpter ꝯsanguinitatē hmōi. ꝛ sic intellige. l. nō dubium. C. de legib. ꝛ c. vides. x. di. ꝛ c. ꝯ dicimus. xxxv. q. iij. ꝛ c. nō oportet. xxxiij. q. iiij. ꝛ ista est theorica. glo. in. c. tua fraternitas. de spon. duoꝝ. Secūdo q̃n phibitio legis ꝯcernit ꝑncipaliter favorem alicuius talis phibitio habet potius vim exhortationis respectu illius ꝑ cuius favore ꝑncipaliter fit: qꝛ pōt renūciare. ꝑ hoc. iiij. dis. §. hec ꝛ si legibus. Hoc ponit Pa. in. c. ad apostolicam. de regula. ꝛ infert q̃ posset ꝑ hoc intentari: licet statuto caueat ne mulier possit ꝯ actum facere sine ꝑntia duoꝝ agnatoꝝ q̃ valeat contractus sine eoꝝ ꝑntia si statutum exꝑsse non annullet actum factum. Facit. l. si quis in cōscribendo. C. de pactis. Facit. d. c. ad apostolicam. vbi patet obligationē acq̃ri de: licet sit actus phibitus a lege favore ꝑsoneꝝ ꝑsiteri volētis. Tercio q̃n lex dat certam formam sup eo qđ alicui conuenit ex sua ꝓtāte. Exemplum eps ex sua iurisdictione pōt absoluere ab excōmunicatōe: vbi conditor canonis sibi non reseruat. Attamen lex dicit q̃ non absoluat nisi faciat sic vel sic: si facit ꝯtium. tenet tamē absolutio. secus q̃n lex dat ꝓtātem illi qui eam alꝫ nō habet cum tali forma: quia si nō seruat formā nihil facit. Hoc capit̃ ex dño Cardina. in cle. j. de iure patro. ꝛ ꝯcordat glo. ibidem ꝛ Pau. Quarto q̃n lex punit ꝯ facientem: quia tenet si exꝑsse nō annullet factum ꝯ: secus q̃n non punit sed solum phibet: quia sic nō tenet: ꝛ sic loquit̃. l. non dubium. C. de legi. Hoc ponit do. Lar. in cle. j. de rescrip. diuersa tñ circa hoc est doctoꝝ opinio quibusdā dicentibꝫ. q̃ in omnibus casibus facta ꝯ legē sunt ipo iure nulla: nisi lege speciali actus sustineat̃ ꝑm Jo. an. in. d. c. ad apostolicam. ꝛ cum eo cōmuniter doctores. sz mihi placet dicti q̃ttuoꝝ casus in 18

quibꝫ valent gesta ꝛ. l. q̄ faciūt ad magnā dꝛ/
clarationē. d. l. non dubiū. ⁊ p q̄s clarius pōt
intelligere q̄n factum ꝛ legem alia lege sustī/
netur: quia tunc q̄n aliquis dꝛ p̄dictis q̄ttuoꝛ
casibus concurrit.

19 ¶ Utꝛ facta in fraudem legis teneant: ℟. q
nō. vt no. Bar. in. l. si libertus minoꝛes. ⁊ ibi
ter. ff. dꝛ iur. patro. secus esset si fieret in fraudē
hominis etiā p̄ncipis. vide Pa. in. c. dilect⁹.
dꝛ p̄bē. ⁊ qđ no. in. d. l. si libertus. ⁊ quomō fit
fraus legi vide. s. fraus. §. ij.

20 ¶ De ista materia legis vide. s. ꝛsuetudo. ig/
noꝛātia. ⁊ ſ. statutū. vñ appellatōe legis com
p̄hendit ꝛsuetudo. Facit. c. j. iūcta gl. p̄ma ⁊
scda. dꝛ spōsa. vñ ꝛsuetudo est q̄dā lex. l. dꝛ q̄/
bus. ff. dꝛ leg. ⁊ di. j. ꝛsuetudo.

21 ¶ Aduerte ſm Inno. in. c. fi. dꝛ reb⁹ eccle. non
alie. ⁊ sequitur Pa. in. c. j. dꝛ restit. in integ. q
vbi ius canonicum in alia materia dat regu/
lam specialem q nō debemus illā distinguere
p ius ciuile. verbi gra. canō induxit suā solen
nitatez in alienatōe rei ecclīastice. Jdeo nō dꝛ
bemus seruare illam iuris ciuilis positam. in
auth. hꝰ ius. C. dꝛ sacrosan. ec.

22 ¶ Utꝛ ꝛdentes leges iniq̄s peccēt: ⁊ ad q̄d te
nent: ℟. q lz dꝛ iure tales leges seu statuta nō
valeāt. viij. dis. q̄ ꝛ. ⁊ xxxij. q. vij. flagitia. tm
faciētes ⁊ ꝛsentiētes peccāt mortalit. dꝛ quib⁹
Esaie. x. Ue q̄ ꝛdunt leges iniq̄s: ⁊ si sunt ꝛ
libertatē ecclīasticam sunt excōicati. vide. s. ex
cōicatio. vij. casu. xij. ⁊ tenent restituere omne
dāñū qđ puenit alicui rōne talis legi. Et oēs
volūtarie obseruātes similiter mortaliter pec
cant: ⁊ omnia acq̄sita occasione talis legis te/
nent restituere: sicut in simili dicā dꝛ ptic̄pāti
bus cū raptoꝛib⁹. ⁊ nō solum dicunt iniq̄ q̄n
sunt ꝛ legem dei ⁊ nature: lz etiā q̄n sunt ꝛ ius
positiuū ad paupes oppꝛimendos ⁊ iusticiā
impediendā ſm Hosti. qđ bñ nō.

23 ¶ Utꝛ iex indulgens aliq̄d qđ pōt intendere
in alterius p̄iudiciū intelligat saluo interesse
partis: ℟. q sic. vt tenet Bal. dꝛ pa. iura. fir. ⁊
Pa. in. c. j. dꝛ iudi.

24 ¶ Lex cōmissoꝛia q̄d sit. vide. j. pactū. §. xvij

Libellarius cō/

tractus q̄ dꝛ datio ad libellū. idē est
q emphiteosis. ⁊ ideo ibi vide. ⁊ dꝛ Laudemio
soluēdo: q̄uis q̄dā vt Bar. in. l. si finita. §. si
dꝛ vectigalib⁹. ff. dꝛ dā. infec. teneāt q differt:
qꝛ emphiteosis fit a dño. lz datio ad libellū
fit a nō dño. s. vasallo emphiteota ⁊ hmōi. lz
tp̄ibus nr̄is cōif non differt: nisi q̄n fit illicite ⁊
vsurarie. vt pz. j. vsura. j. §. xliij. ⁊. §. lxiij.

Libellus famosus

est cō positio in scriptis facta in infamiā alicu
ius eius q̄d p̄bare nō vult ⁊ in p̄blico iactata

¶ Que pena cōponētis libellū famosum vl in 1
uentū q̄ nō cōbusserit vel destruxerit lz dolose
manifestauerit vim ipius: ℟. ſm glo. in sum.
v. q. j. si q̄ictus est ſm leges dꝛ capitaſ sine dꝛ
portaſ. v. q. j. c. hi q̄ inuēti. ⁊. l. vnica. C. dꝛ fa. li
bel. ⁊ fit intestabilis. iij. q. iij. ob carmē. ff. qui
testa. face. nō pos. l. q̄. ſm canones verberādus
est. vt in. c. j. v. q. j. ⁊ anathematizādus. vt in
dicto. c. hi q̄. ⁊. c. ij. eadem. q. lz si spōte ꝛfiteꝛ
nō timoꝛe p̄bationū mitis augiꝛ cū eo. v. q. j.
c. ij. ⁊ sic punit ad arbitrium iudicis. dꝛ offi. dꝛ
leg. dꝛ causis. in fi. Si ꝛo vellet p̄bare qđ i eo
ꝛtineꝛ nō punit. vt in. d. c. ij. qꝛ expedit crimi
na nocentiū nota facere. ff. dꝛ iniur. l. euz q̄. in
p̄n. ⁊ C. dꝛ iniur. l. iij. qđ vez itelligę ſm Azo.
⁊ Jo. in iudicio. qꝛ ex nemo dz alium p̄dere.
vj. q. j. summa. dꝛ pe. di. j. homicidioꝛ.

¶ Utrum teneatur talis restituere famā: ℟. 2
q sic: alium libellum in ꝛrium faciendo: ⁊ vl/
tra hoc tenetur leso satisfacere dꝛ alio damno.
vt. s. dꝛ tractio. §. ij.

Liber dicit ille q̄ nullius subest p̄tāti.
ff. dꝛ capti. ⁊ postli. re. l. non du
bito. §. liber aūt ppls.

¶ Liberam habet p̄tātem q̄n sine alterius cō/ 1
sensu quis pōt disponere: ⁊ non aliter. in. c. fi.
dꝛ postu. pla.

¶ Quid excludit verbū libere: ℟. q omnēm mo 2
ram ⁊ ꝛditionem. c. extirpandū. §. pe. dꝛ p̄ben.
⁊. c. si bñficia. dꝛ p̄ben. li. vj. ⁊ dꝛ offi. oꝛdi. c. oꝛ/
dinariꝰ. §. q si forte. li. vj. ⁊ ibi p Jo. an. ⁊ Ar
chidi. dꝛ homici. p humani. li. vj. Immo ſm
alios denotat q̄zdā p̄rogatiuā absolutam seu
dominiū sup actuz cui adjicit. vt. l. p curatoꝛ
cui liberam. ff. dꝛ p̄cu. ⁊. l. iusiurandū. qđ ex cō
uentōe. §. fi. ff. dꝛ iureiur. dꝛ elec. c. cū nob oliz.
in fi. vide p Bar. in. l. alio. ff. dꝛ ali. ⁊ ciba. leg.
⁊ Pa. in. c. cuz libeꝛ. dꝛ sepul. ⁊ in. c. via. dꝛ lo/
ca. vñ liberꝛ dominiū nō hz q̄s sup actū q̄ q̄n
vult illum exercere impedit aliq̄liter. Omnis
em̄ phibitio siue temp̄alis siue p̄petua ꝛdicit
libertati. l. libertas. ff. dꝛ statu. homi. qđ nota.
qꝛ facit ad multa.

Libertus est seruus manumis/
sus. dꝛ quo vide infra
Manumissio.

Littera an p̄iudicet scribēti: ℟. Pa
noꝛ. in. c. fraternitati. dꝛ cle.
non resi. p̄cludendo post Bar. in. l. lucius. ff.

de fideiussori. Aut sunt littere generales sicut cum dicitur pñtium latori adhibeas fidez & hmõi. & isto casu cum iste lator non possit cõtrahere vel aliquid intentare in piudiciũ scribentis si cui scribitur sibi mutuaret pecuniaz & hmõi nõ piudicaret scribẽti. vt in. l. fi. C. qõ cum eo q̃ in alie. po. quia potius sunt littere recõmẽdaticie: nisi aliud addatur: puta sub periculo meo & hmõi. vel nisi dolose credit illi ſras: quia tunc teneret. arg. l. q vendito. ff. de dolo. Si ẽo sunt lre magis speciales: puta quia dicit in eis. tali de mea intentõe plene informato adhibeas plenam fidem: quia tunc tenetur & aget actio mandati ꝫ scribentem ille cui scribunt: sed non debet ei credere in aliq̃ q ei appropriet̃ur. Facit. l. si ẽo remuneran/di. ff. mandati.

1 ¶Quid de eo qui litteras alterius aperit. Vide. s. Falsarius. §. ij.

2 ¶Utrum damnificãs primum ex litteris teneatur ad restitutionem. vide. ſ. restitutio. ſ. in verbo. scriptura.

Litigiosa res dicit̃ de cuius dominio causa inter petitorem & possidentem mouetur in iudicio. vide. s. Cessio actionũ. §. ij.

1 ¶Utruz res litigiosa possit alienari. vide ibidem in pncipio.

2 ¶Utrum litigans teneatur ad restitutionez expensaruz & damnoz parti aduerse. R. q sic: si sciebat iniustam causam fouere: aut si a pncipio non sciuit: tamen in pcessu cause cognouit iniusticiam: & non desist tenetur. arg. in. c. dominus. de secũ. nup. & in. l. si q̃s inficiatus. & ibi Bar. ff. de positi.

Litigiosus idem est q ꝓtentiosus. de quo vide. s. ꝓtentio. & discordia. & grauius peccat p se q̃ adulator: q litigiosus frãgit amicicias: & sunt illi pprie q̃ ad omnia ꝓ iuranꝫ causa ꝓtristãdi de nullo curãtes. vt dicit phs. iij. eth.

1 ¶Utrum litigiosus debeat ordinari. R. q nõ. xlvj. dis. §. j.

Loca an liceat mẽdicantibꝫ dimittere. R. q capta ante concilium. de quo in. c. cum ex eo. de excel. pla. li. vj. nõ possunt: aliter sunt excõmunicati ipo facto. de. cupientes. de pẽn. ſz capta post illud concilij bene possunt dimittere fm Lap. quem sequitur dominus Petrus de ancha. & Be. in dicto. c. cum ex eo. & in dicta cle. in ẽo hactenus. i. vsq̃ nunc. quia fm Papiam hactenus p. h. aspiratũ facit duas partes. s. hac & tenus. i. vsq̃ nunc. Ex quo infert Be. q fratres ordinis mei Bononie in monte potuerunt dimittere pmũ locũ quẽ ceperãt & alium capere cum habeant licentiam capiẽdi vnũ locũ in dicta ciuitate.

¶Utrũ dicti mendicantes possint loca de no/uo capere. R. q nõ: ad habitandum que sunt ppinqua habitationibus hominũ sine licentia sedis apostolice que de constitutõe Bonifacij expssam faciat mentionẽ. Secus esset de locis in heremis vbi non est ppinqua hominum habitatio: quia illa de licentia suoz pla/toz & capere & mutare possunt. dicto. c. cuz ex eo. Et nota q illud. c. non phibet trãsituz singulorz fratrum de loco ad locum qui est pmissus ex causa. c. licet. de regula. cum similibus. ſz phibet nouum capitulum siue nouum conuentum capi: vel locum ad locuz mutari fm dominũ Pe. de ãcha. vbi. s. & sic ptz q captio casetarum vel mutatio quas mendicãtes capiunt ad habitandum ex transitu vel p infirmaria & huiusmodi: non cadit sub ista phibitione: sed solum quando p nouo conuẽtu seu capitulo capiunt.

¶Utz lõca exempta sint in dyocesi taliter q 2
in ea delinquentes incidãt in excõmunicationem p statutũ dyocesani impositã ꝫ taliter delinquentes. vide. ſ. statutũ. §. ij.

¶Utz pfati mendicantes possint augmẽta/re loca sua sine licentia pape. R. fm Lap. vt recitat Be. in. d. c. cum ex eo. q sic: q̃ ista acq̃sitio: & post acq̃sitionem edificatio est de actibus iã pmissis. l. ab ea parte. ff. de pbat. ergo isti iurã antiquo stabit: nisi q̃tenus ei derogatum est p. d. c. cum ex eo. quod tantũ in duobus immutat. s. in acq̃sitione habitatiõis in loco de nouo. & secũdo in mutatõe & translatione q̃bus in nullo casus noster conduditur. Item phibitus acq̃rere nouũ ius in renõ phibet augmentare ius iam q̃situm ante phibitionem. vt in. c. fi. §. ij. de ꝓcess. pben. lib. vj. sic in ꝓposito. vide de hoc. s. Excõmunicatio vij. casu. xliij.

Locatio est psone vel rei ad vsuz facta ꝓcessio mercede in pecunia numerãda ꝫ quẽta: alis si res vel species dare nõ esset locatio ſz ꝯctus innoiatus. s. do vt facias: & ageret pscriptis ẽbis. ff. de positi. l. j. §. si q̃s seruũ. & ideo locator dr q̃ sub mercede pecuniaria locat domũ suã & hmõi. ꝓductor q̃ ipaz accipit soluẽdo pẽsionẽ. vt i. d. §. si q̃s. Aduerte tñ q ꝯctus innoiatus inducit fm naturã ꝯctus noiati cui assimilat nisi aliud actum fuerit. vt in. d. §. si q̃s. sequit Bar.

1 ¶Quid pōt locari? R. q̄ oēs ille res que vēdi
pñt nisi sint seruitutes p̄diales. vt iter actus
via ⁊c. q̄ locari nō pñt. vt ē tex. ⁊ glo. in. l. loca/
re. ff. locati. seruitutes autem psonales q̄ sunt
vsusfructus bñ pñt locari. ff. de vsufru. l. arbo/
ribꝰ. ſz nō seruitus vsus. vt instit. de vsucap. ⁊
habi. §. minus. ſz si fit ab vsufructuario extin/
guit locatio p̄ mortez ipius vsufructuarij. vt
C. de iur. do. l. si socius. ⁊ p̄ maximā ⁊ mediam
capitis diminutionem. insti. de vsufruc. §. fi/
nitur. A pprietario autem fieri non pōt loca
tio seruituris psonalis.

2 ¶Locare non pōt aliqs̄ platus religiosus ad
vitā nec ad certū tps. ſ. longū redditus vl̄ p/
tem eoꝝ aut iura aut possessiones monasterij
oꝝ vel aliaꝝ administrationū sibi cōmissaꝝ
nisi necessitas vel vtilitas expostulet p̄uētus
⁊ cū p̄sensu p̄uētus vel si nō hꝫ tūc cū p̄sensu
fiat superioris: aliter suspēsus ēipo facto. nec cō
ductori acq̄rit aliqd̄ ius. secus ad modicum
tempus. Hec no. in cle. monasterioꝝ. de reb
eccle. non alienā.

3 ¶Utꝫ fructus rectoriaꝝ possint locari ad an/
nuū cēſuꝫ laicis? R. Pa. ī. c. vīa. de loca. q̄ sic.

4 ¶Utꝫ bñficiatus possit locare redditus sue
eccl̄ie sine alia licētia? R. Pa. in. d. c. vīa. q̄ sic
intelligē nō magnū tps: puta p̄ nouem ānis
pōt. Facit gl. in cle. j. de re. ec. nō alie. nec valet
statutū seu p̄hibitio superioris in contrarium
hoc impedire p̄pter verbuꝫ libere qd̄ ponit in
littera. d. c. vestra.

5 ¶Sed quid si ante tempus locationis fini/
tuꝫ moriatur? R. q̄ extinguitur locatio: quia
comparat clericus vsufructuario vl̄ vsurario.
c. vl. de pecu. cle. ⁊ ideo extinguit sicut ius vsu/
fructuarij. de dona. c. p̄sultatiōibꝰ. de pigno. c.
vlt. ſm Jo. mo. q̄ sic no. in. c. hꝰ p̄sultissimo. de
re. eccle. nō alie. li. vj. ⁊ si soluit pensionem nō
rehabebit a successore in eodeꝫ bñficio nisi sit
p̄uersum in vtilitatē eccl̄ie. vt no. Jo. in. c. ij.
ne p̄lati vices suas.

6 ¶Utrum sacerdos possit locare operas suas?
R. q̄ p̄ diuinis officijs dicendis nunq̄ licet.
de simo. c. cum in eccl̄esie. ⁊ multis. c. aliter essꝫ
simoniacus. sed p̄ temporalibus bene pōt loca/
re: licet tamen ei pacisci cum aliquo q̄ more/
tur in aliqua eccl̄esia vt celebret ibi diuina: ita
tamen q̄ non habeat intentionem ad diuina
sed ad mansionem quam ibi facit: vel ad la/
borem quem sustinet: vel ad damnum qd̄ rō
ne more patitur. vt in. c. ad questiones. de rer̄
p̄muta. p̄ ar. ⁊ no. Innocen. in. c. penultimo.
ne p̄la. vi. su.

7 ¶Utꝫ scholaris recedens possit ponere aliū
loco sui in domo vel camera p̄ducta? R. Pa.
in. c. inter dilectos. de fide instru. q̄ sic: q̄ p̄duc
tor pōt locare alteri. l. nemo. C. loca. nisi aliō
p̄uenissent. vt no. in. d. l.

8 ¶Sed an possit hoc facere inuitis socijs. gl.
instit. loca. in fi. dicit q̄ licet possit alteri loca/
re: rō tñ societatis p̄hibet que p̄ualet iuri loca
tionis cum videatur electa industria p̄sone.
insti. p̄ socio. §. soluitur. Idem tenet Specu.
de iudic. §. ij. Et clarius Azo. p. l. p̄ceptione.
ff. de his qui deiece. vel effu. ⁊ addit q̄ si schola
ris non regit in domo vt debet versari: pōt con
tra eum agi actiōe p̄ socio sed vtili. quia dire/
cta datur quando cōtrahitur societas ad cō/
modiorem vsum ⁊ vberiorem questum. de q̄
leges loquuntur. vt notat Specu. vbi supra
Ex quo vide q̄ in materia odiosa non veniet
socius in domo. Et ideo si statutum dicit q̄ so
cius teneatur p̄ socio: non veniet socius in do
mo: quia non est p̄prie ista societas. ⁊ in odio
sis verba stricte capiuntur. l. iij. §. hec autem
verba. ff. de neg. ge. ⁊ in. c. in nra. de iureiurā. in
sup dicit Pa. in. c. inf dilectos. q̄ si male ver/
sat ⁊ nō possit compesci aliter a sua insolentia
q̄ poterit expelli p̄. l. si conuenerit. in fi. ff. p̄ so/
cio. ⁊. v. q. iij. in loco.

9 ¶Utꝫ locari possit domus p̄ pinq̄ alteri ma/
gistro: ita q̄ voces ad inuicem confundant?
R. q̄ nō: ⁊ si fecerit p̄mus poterit expelli: vltī
mum. C. de stu. li. vbā. ro. l. vnica. in fi. ⁊ hec
causa tractari pōt in ferijs tempe messis ſm
Hostien. de iudi. c. significauerunt. ⁊ idē pos/
set dici de q̄cunq̄ alio q̄ impediret lectionez p̄/
fati magistri. ar. d. l. vnice.

10 ¶Cui potest locari aliqua res? R. q̄ omnibꝰ
qui possunt emere nisi sit miles vel curialis:
quibus non possunt locari p̄dia ad colendū
ne amisso vsu armoꝝ ad opꝰ rurale se trans/
ferant. vt. C. locati. l. milites. l. curialis. ⁊. l. vl
tima. subuenitur tamen ignoranter facienti.
ff. locati. l. si quis ignorās. vbi dicit q̄ potest
exigere mercedem. Non em̄ p̄temnit disciplī
nam qui ignorauit militem. Idem videt in
clericis ⁊ monachis nisi ex causa necessitatis.
extra ne cler. vel mo. c. j. ⁊. c. scōm. vbi hoc no.
Ber. ⁊ Hostien.

11 ¶Usq̄ ad qd̄ tps pōt fieri locatio? R. q̄ ad
tps ⁊ in p̄petuū. vt. ff. si ager vect. l. j. ⁊ dicunt
vectigales agri q̄ i p̄petuū locāt. ſ. q̄ diu vecti/
gal soluat. vt in. d. l. j. ⁊ succedit heres in loca
tione ⁊ p̄ductōe si moriat p̄ductor infra tps lo
catōis in iure p̄ductōis: secus in vsufructu q̄
psonalis est ⁊ extinguit cū psona. C. locati. l. si
quis domū. §. si fructuarius.

12 ¶Qñ est merces soluēda. ℟. fm Azo. ⁊ Bof. q si actū est qñ sit soluenda id seruabit: alīs cō suetudo regionis ⁊ si nō appareat de ꝓsuetudine id qđ mīmū est. s. in fine. ita no. Bof. ⁊ Ber. de cēsi. ex pte. fac de reg. iur. in obscuris. li. vj. ff. de ẏlw. obli. l. q̄ h̄ anno. ⁊ l. eux q̄. ⁊. ff. qñ dies vsufruc. le. ce. l. j. §. si tibi. ⁊ hec vera in stipulationibus. in alīs vide in. l. j. C. qñ dies le. ce. ⁊ in. d. l. q̄ h̄ anno. ⁊ Jnno. in. c. ꝓpter sterilitatem. de loca.

13 ¶Sz nunq̄d pōt locator inq̄līnū expellere añ tempus finitū ꝓductiōis. ℟. q sic in q̄ttuor casibus. Primus si nō soluit pensionē p biennīū: sz si paratus sit soluere audiēdus ē. ff. loca. l. q̄ro. itellige si alius de sequētib⁹ nō ī est. Secūdus si domus locata sit necessaria sue habitatōi: intellige ex necessitate supueniēte: cui aliter puidere nō pōt. vt in. l. ea dē. C. loca. ti. aliter nō diceret necessitas si posset puidere alio mō. Secus esset si tempe locatōnis alīa domū nō habebat q̄ sibi imputabit nec expellere poterit. ff. locati. l. si q̄s domū. §. huic sub iūgi. Tercius cū domus eget refectōe: q̄ minaī ruinā q̄ tñ tempe locatiōis nō mīnabit. ⁊ in isto casu ⁊ p̄cederi fiet remissio pensionis p rata temp⁹. d. c. ꝓpter sterilitatē. de loca. ⁊ d. l. edez. ⁊ d. l. q̄ro. §. inter locatorē. vel puidebit de alia domo eq̄ idonea. ff. e. l. cuz plures. in p̄n. Sz an ea refecta poterit ꝓditor petere in ea reponi. ℟. q sic: glo. iuncto tex. l. si duo. §. cum inq̄linus. ff. vti possideat. ⁊ ibi p Bart. Quartus qñ ꝓductor in domo puerse puersaī sine lesione rei: vt puta tenet publicas meretrices. ⁊ sic nō remittit pensio fm Hosti. vel versaī puerse cum lesione rei: tenendo porcos in solario: incidit arbores: nō colit suo tempore: ⁊ tunc remittit pensio sz aget ad interesse domīnus de dāno dato fm Hostien. in. d. c. ꝓpter sterilitatem. Et fm hāc distinctionem cōcor. do c. in. d. l. edem. ⁊ in. d. c. ꝓpter sterilitatem. q̄ videntur ꝛ.

14 ¶Utr̄z inq̄linus possit silr ꝓpter necessitatez dimittere domū ante finitū tp̄s ꝛ voluntatē dñi. ℟. Pa. in. d. c. ꝓpter sterilitatē. q sic fm Uin. ⁊ Jo. an. h̄ tenet etiaz glo. in. l. si in lege. §. si domus. ff. locati. Ex q̄ pōt inferri q ꝓpter pestem pōt dimitti: q̄ est pbabilis necessitas. ⁊ facit tex. in. l. habitatores. ff. e. ti. ⁊ sic in ꝓscientia esset seruandum: q̄uis in foro ꝓtentioso forte aliter teneret.

15 ¶Utr̄z sit minuenda pensio rei locate qñ conductor nō potuit vti re cōducta. ℟. q aut q̄s locat res: ⁊ si stat p locatoris voluntatez quo minus re ꝓducta nō vtaī conductor: sic tenetur ei ad interesse. l. si de fundo. C. loca. Si ẏo nō ex voluntate sz p casum fortuitum ex eius parte vel ex parte rei locate ꝓtingentē: sic pensio remittit p rata. Exemplum ex parte locatoris: puta q̄ ꝓpter delictum eius fundus locatus publicatus est. Exemplū ex pte rei veluti si edes locate exuste fuerint vel ager terremotu corruit. vt. l. si q̄s domū. in fi. ⁊ l. ex ꝓducto. §. j. ⁊ l. sz addes. §. si q̄s. ff. loca. Jdē dicē dum qñ ex necessitate locatore aduenīēte oportuit ꝓductorē expellere: vel ꝓpter refectionez domus. l. q̄ insulam. in p̄n. ⁊ l. si fundus. ff. e. ti. Si ẏo stat p ꝓductorē vel p eius culpam quo minus re locata vtaī nihilominus totā pensionem soluere teneī. l. colonus. §. nauem. ff. locati. Si ẏo ex casu fortuito ex quo re locata vti nō potuit. silr teneī qñ locator alteri locando verisimiliē mercedē habuisset: alīs nō. vt patet ex. l. fi. §. j. ff. ad. l. rho. de iac. Facit. l. sz addes. §. cū q̄dam. ff. loca. Sz in casu qñ quis locauit operas nec p eū stat quo minus eas soluat: sz p conductorem: sic talis conductor etiam si impediaī casu fortuito nihilominus pensionez pstabit. vt est casus in. d. §. cū quidam. Quod verū credo in ꝓscientia qñ talis locator nō habuit cui locādo opas acq̄reret mercedem ꝓpter talē locationē quā mercedez habuisset si tali nō locasset. Si ẏo stat p locatorem quo minus operas pstaret: tūc si nō impediī casu fortuito tenetur ad interesse omne nec mercedē habebit. Si ẏo impeditur casu fortuito: sic remittitur pensio p rata temporis. vt est casus in. l. si vno. §. itē cum q̄dā. ff. locati. Jdē in. l. si hi. C. loca. ⁊ l. aduocationis. C. de ꝓdi. ob cāz. nō autem teneī ad interesse. Et si iam inchoasset opas vel feciisset aliquas expensas ad se reparandum: ⁊ tali casu fortuito impediī: repetet eas expensas quas fecit ꝓpter hoc. vt in. l. si pecuniam. in p̄nci. ff. de ꝓdi. ob causam. habetur de eo qui parauerat ire ad locum ⁊ impeditus fuit p tempestatem. Fallit hoc vt non remittatur pensio q̄ñ ex casu fortuito stat p locatorem in aduocato q̄ nō repetit salariū ab eius heredib⁹ ipo mo riente. l. j. ff. de var. ⁊ extraor. cog. Jdē de quocūq; habente officiū publicū. ⁊ sic loquit. l. arborib⁹. §. de illo. ff. de vsufru. ⁊ l. diē functo. ff. locati. ⁊ l. diē functo. ff. de offi. asse. Itē fauore libertatis. vt in. l. cū heres. §. stichus. ff. de statu libe. Hec elicunt ex Azo. ⁊ Bar. ⁊ alīs in. d. §. cū q̄dam. ⁊ h̄ tene nisi ꝓsuetudo aliter haberet. vt. s. familia. §. ij.

¶Sz quid si locata re ꝓductor vsus fuit: sed 16
sterilitas ī eius fructib⁹ ꝓtigit. ℟. Pa. i. d. c.

ppter sterilitatem. q̄ si sterilitas puenit ex casu fortuito vl̄ ex vicio rei sine culpa coloni: vt puta: q̄ tinet magnā siccitatē vel aq̄rum abundantiā vl̄ frigus vel grādinē hmōi: ⁊ nō pōt recōpēsari cū fertilitate anni p̄cedēt̄ vel sequētis imediate: dūmō duret eadem locatio ſm Jo. in sum. c. ti. sic fiet remissio p̄ rata. puta erat solitus colligere. xv. modios ⁊ soluebat tres aureos nō recolligit nisi dec̄: sic nō soluet nisi duos aureos: nisi sequēti anno vel p̄cedēti nō recollegit. xx. modios. Et idē dicas etiā si soluat certa spēs: q̄ nō sit pp̄e ꝯductus locationis vt dixi: tm̄ q̄ ad hoc idem erit iudicium. Predicta tn̄ nō intelliges de partiario q̄ cum dño lucrū ⁊ damnū partit̄: q̄ nō fit remissio. vt no. gl. in. d. c. ppt̄ sterilitatē. Et q̄uis doct̄ fuerit varij in. d. c. ppt̄. ⁊ in. l. ex ꝯducto. ff. eo. tit. q̄n dicat sterilitas: mihi placet maxime q̄ ad ꝯscientiā. q̄d Joh. an. ⁊ Pa. in. d. c. ppter sterilitatem. sequunt̄. vt. s. dicat sterilitas q̄n nō colligunt̄ nisi due ptes de tribꝰ solitis. sec⁹ esset in alio modico. Sz aduerte q̄ si fructus affuissent sz postq̄z recollecti fuerūt marcuer̄t: vel cū erāt recolligendi exercitus p̄teriens ipsos destruxit: ⁊ hmōi nō dicet sterilitas: nec fiet remissio pensionis. vt in. l. ex ꝯducto. §. si vis. ff. locati. ⁊. l. damnū. C. e. ti.

17 ¶ Sz q̄d si sit fertilitas nunq̄d augmētabit̄ pēsio: R. ſm Pa. vbi. s. q̄ aut h̄ contingit q̄ fructus plus valent solito: ⁊ sic nō fit augmētatio sic nec fieret minutio si minus valerent. Aut puenit p̄ idustriā coloni: ⁊ sic nō augmētabit̄ pēsio: ne sua idustria sibi sit dānosa. vt ff. e. l. ex ꝯducto. ⁊. l. fi. C. de allu. aut ꝯtigit ꝑter bonitatē rei: ⁊ silr̄ nō fit. Aut ꝯtingit melioratio casu fortuito: puta locaui molendinū ex q̄ ꝯducto: solū p̄cipiebat. l. ppter alia molendina q̄ nūc sunt destructa p̄cipit centum: ⁊ sic fiet augmētatio pēsionis p̄ rata sic fieret remissio. ppter sterilitatē casu fortuito ꝯtingēte q̄ ꝯrio⁹ eadē ē disciplina. xxij. di. hospitiū. ⁊. l. j. ff. de his q̄ sunt sui vel alie. iur. h̄ idem tenet gl. in. l. si merces. ff. e. ti. Propꝛea aduerte q̄ ꝯductus locatois ⁊ ꝯductois est ꝯductus bonefidei. vt insti. de ac. §. actionum. ⁊ ideo merces dz ꝯuenire arbitrio boni viri. l. si in lege locationis. in pn. ff. loca. alit̄ restituere obligat.

18 ¶ Quid si q̄s ꝯduxit molēdinū p̄ se ⁊ suis herediby p̄ certa mercede in ꝑpetuū: ⁊ diuisis filijs fit multiplicatio in infinitū: nunq̄d tenebit̄ molēdinū molere ill̄ oib⁹ illo pēcio q̄ ꝯuenit̄: R. ſm Pile. i suis. q. xlviij. q. ⁊ Hug. q̄ si q̄ nō videt de h̄ cogitasse. l. si q̄s i vna. ff. de pe ri. ⁊ cō. rei vē. Sz Alex. i aut. h̄ ius. C. de sacro

sanc. ec. dic̄ q̄ imo tenet̄ de stricto iure. ad q̄d facit. l. si seruitus ita. ij. mīso. ff. de serui. vrba. p̄. Sz de eq̄tate ꝯsule tenet ꝑma.

¶ Utr̄ locās fundū alicui ad medium nulla facta mētōe de arboribꝰ nūq̄d colonus h̄ebit p̄tem fructuū arboꝝ: R. q̄ nō: sz locator h̄ebit oēs. l. fructus. ff. de vsur. Et si colonus destruat arbores tenebit̄. Silr̄ eius culpe imputat̄ si aliq̄s eius odio arbores excidat. l. si merces. §. culpe. ff. loca. Qd̄ limita ſm gl. in. d. §. culpe. vez q̄n ꝑpter culpā suā seu dolū tale odium est causatum: alꝫ non. 19

¶ Nūq̄d postq̄z colonus seminauit ageꝛ si dns eū vēdat alicui poterit expelli p̄ emptorez: R. q̄ nō: sz medietatē fructuū h̄ebit vel put ꝯuenerāt: si tn̄ vēditor omnes fructus accepisset aget colonus ꝯ vēditorē. ff. de leg. j. l. nihil spāle. tn̄ ꝑuilegiū h̄z colonus fiscī ſm Rod. h̄ aduerte q̄ succedens in re locata si est de bīficijs eccl̄iasticis. ⁊ sit facta ab h̄nte administratione: ⁊ cū debitis solēnitatib⁹ ⁊ causis de q̄b⁹. s. Alienatio. Et ad debitū tps tenet̄ stare locationi. ⁊ si eccl̄ia foret lesa posset petere restitutionem in integꝝ. c. j. de restit. in integ. ⁊. c. j. de rebus ec. nō alie. Si ꝑo nō h̄ebat administrationē vt sunt canonici simplices sic non tenet̄ stare: q̄ eq̄parat̄ vsufructuario q̄ nō pōt locare vltra tps vite sue. l. si q̄s domū. ff. loca. nisi cū causa rōabili ⁊ auctoritate epi fecisset. Lū ꝑo res locata nō est eccl̄iastica: tunc successor vniuersalis tenet̄ stare. l. vīa ꝑfitatis. C. loca. Successor ꝑo ꝑticular̄ in dicta re nō tenet̄ stare nisi locator habuisset administratōez plenam vt maritus in ꝑdio dotali: q̄ sic tenet̄. vt in. l. si filio. §. fi. ff. sol. ma. Idē in tutore respectu pupilli. l. si tutele. ff. de admi. tu.

¶ Quid si ꝯductor aliq̄d expēdit in re conducta: R. ſm Jo. si expēdit necessario vel vtilit̄ auxit edificauit vel istituit aget ꝯ locatorē vt restituat expensas. ff. loca. l. domus. ⁊ in. d. l. sz addes. §. si inq̄linus. ⁊ ibi gl. sz clarior tex. est in. l. colonus. j. m. ff. e. ti. Si tn̄ posset tolere impēsas sine lesione rei nō teneret̄ locator sz ipe eas tollere posset. vt in. d. §. si inq̄linus. Predicta nō intelligas de expēsis factis ꝑ pascendo aīalī locato vel colenda possessione. ⁊ hmōi. sz de alijs. puta curatōe moꝛbi repatione ruine: vel plantatōe vineaꝝ ⁊ hmōi. vide etiā q̄d dico. s. edificā. s. in ꝑn. 21

¶ Utr̄ in locatōe possit intervenire vsura: R. q̄ sic si ē vsura ex ꝑte ꝯductoris: videlz q̄n rōe mutui interpretati: puta q̄ aīn tps soluit pēsionem solū habito respectu ad ꝑuentōez temporis vel mutui veri minuit de pēsione debita: et 22

sic restituere tenet. Faciũt no. in. c. ad nrãz. de emp. ⁊ ven. ⁊ in. c. illo vos. de pigno.

23 ¶ Ex q̃ culpa tenet ꝓductor de re ꝓducta locatoris. R. q̃ de dolo lata culpa ⁊ leui: q̃ gra vtri usq; ꝓhibẽt. instit. q̃. mo. re. ꝓhi. obli. §. vl. lz alij teneant q̃ etiã teneat de leuissima. lz ꝓmũ cõiter tenẽt glo. ⁊ doc. in. l. si q̃s domũ. §. celsus. ⁊ in. l. si merces. §. q̃ columnã. ff. loca. ⁊ qđ dico de conductore: idem dico de locatore. Et licet Mar. in. §. q̃ colũnã. velit teneri locatorem opaz ad trãsuehẽdas colũnas ⁊ illa q̃ facili ter frangunt etiã de leuissima ꝓpter tex. q̃ ibi dicit. culpa abest si omnia facta sunt q̃ diligẽtissimus q̃sq; obseruatus fuisset. ⁊ dicat forte spãle in hꝫ casu. glo. ibidem tenet ꝓtrũ. Tu tñ sic ꝓcor. q̃ aut aliq̃s locat opas in re q̃ requirit diligentissimã curã: vt puta polire adamãtẽ: incidere bzocatũ. p veste fiẽda ⁊ hmõi. ⁊ tenebit de leuissima. d. §. q̃ colũnaz. Aut nõ locat opas in re talis iportãtie. ⁊ sic vera ẽ glo. q̃ tenet solũ de leui. Nec ob. glo. in. l. q̃ mercedem accepit. p custodia. ⁊ in. l. dñs. ff. eo. ti. vbi dicit q̃ si spãliẽ mercedẽ accepit. p custodia q̃ tenet de leuissima. Pro cuius intelligentia aduerte q̃ qñ q̃s mercedẽ accipit. p custodia si sumus in ꝯctu in q̃ solũ tenebat de lata culpa vt in depposito: sic acceptio mercedis. p custodia faciet vt teneat de leui. ⁊ sic intellige. c. bona fides. de depposito. ⁊. l. j. §. si vestimẽta. ff. depposi. Si vo sumus in ꝯctu in q̃ tenet de leui culpa sicut in locato: sic acceptio mercedis. p custodia rei locate faciet vt teneat de leuissima. ⁊ sic loquit ⁊ intellige. l. q̃ mercedẽ. ⁊. l. dñs. ꝓdictas. Qđ bñ no. p solucdis multꝫ ꝓprietatibꝫ. Nec solũ tenet de culpa sua: lz etiã illoz q̃z ope vtitur si ipe diligentiã nõ adhibuit. l. si merces. §. q̃ columnã. ff. locati. ⁊. l. itẽ queritꝫ. p totuz. xxiij. q. iiij. tres psonas.

24 ¶ Utz locans vasa vitiosa ignoranter ⁊ pp terea vinũ effusum est vel marcuit teneat ad restitutionem? R. q̃ sic ad restitutionẽ interesse vini: nec ignorãtia eũ excusat. secus eẽt in pascuis locatis vbi herba pestifera erat quã ignorabat: q̃ lz aialia ꝓductoris sint mortua: nõ tenebit locator. vt in. d. l. lz addes. §. j. vbi dicit gl. hꝫ est spãle in locatore: vt interesse ex re hꝫ veniat. In pcãa tñ non haberet locũ. d. l. nisi qñ locasset talia vasa. p bonis. secus si simplr exhibuisset videnda p ꝓductorem: ignorans ipe an sint bona vel ne: q̃ tũc cum nõ sit in aliqua culpa nõ teneret. a fortiori tenet ad restitutionem interesse q̃ scienter locat rem vitiosam. ar. d. l. lz addes. Et qđ dico in vasis intelligein omni re vitiosa ex q̃ damnũ ꝓximo euenire pot. Qđ no. p illis q̃ locat equos qui volunt se in aq̃s si destruant vestes tenent ⁊ similes. secus in cõmodato.

¶ Quid si nauta ponat res meas in alia naui q̃z vbi posueram ⁊ perierunt? R. q̃ tenetur dicta. l. itẽ queritꝫ. §. j. ⁊ hoc vez si inuito dño. si vo bona fide ⁊ sine culpa non tenetur. Similiter non tenetur etiam si dolose posuisset: qñ vtraq; nauis periit in eadem nauigatiõe. ff. ad. l. rho. de iac. l. fi. §. j. quia licet sit in culpa infideliter rem tuam ꝯctando: non tamẽ ex tali culpa est amissa: ex quo omnino peritura erat: quod bene nota. 25

¶ Quis ꝓbabit affuisse dolum vel lataz cul 26
paz? R. ſm Hostien. q̃ ꝓductor puta pastor sicut argẽtarius dz ꝓbare amisisse rõnes cuz ruina vel incẽdio. l. si q̃s ex argẽtarijs. §. vl. ff. de edendo. Item de custode carceris. l. vlti. ff. de custo. ⁊ ex hi. reo. tñ als q̃ dolũ allegat ꝓbare dz. l. quotiens. §. q̃ dolo. ff. de ꝓba. Ego tñ hoc nõ teneo. lz dico q̃ qñ quis tenetur solũ de dolo ⁊ lata culpa q̃ incumbit probatio dicenti eum fuisse in dolo vel lata culpa: sed quando tenetur de leui vel leuissima: tunc tenetur ꝓbare casu amisisse. Et sic loquitur. d. §. vltimus. ⁊ d. l. vlt.

¶ Verũ nõ dz nisi deductis expẽsis. l. illud. in gl. C. de colla. ⁊ ff. p socio. l. mutius.

¶ Ludus vocatus alius spiritualis ⁊ diuinus. ⁊ iste est ille qui p uenit ex magna mentis deuotione. de quo in Psalmista. Omnes gentes plaudite. quem exercuit Dauid quando ante archam domini saltabat. ij. Regum. vj. ⁊ iste sanctus ⁊ virtuosus est.

¶ Est ⁊ alius ludus qui dicitur humanus: qui fit ad recreationem suam vel aliorum: vl causa virtutis experiende. ⁊ iste aliquando dicitur theatralis a loco apto ad theatranduz scz speculandum. Aliquando larualis q̃ larue sunt deformitates hominum p appositionem colorum vel rerum que vulgariter dicũtur maschere. Aliqñ histrionalis in quo q̃s de psona sua facit ludum qui vocat vulgariter stragitator. Alius illoz q̃ ludũt albagatelle q̃ sunt rez hõestaz demõstratões. Alius hastiludialis in q̃ ludit cũ hastis. i. lãceis q̃ dz vulrie giostra. Alius torneamẽtoz q̃ hodie nõ est in vsu: in quo quidam includebãt se in q̃daz circuitu ad pugnandũ. Quidã pilealis: balistalis: saltalis: scacalis: corealis ⁊ hmõi q̃ habẽt noia ab eo in q̃ exercent q̃ plura sunt q̃z vocabula. vt. l. natura. ff. de pscrip. ver.

2 ¶ Utr talis ludus hũanus sit phibitus? R. q̃ de se nõ ẽ malus: lz aliq̃n rõe alicuius circũstãtie ẽ phibitus etiã de pcepto. Prio rõe loci. Nã tales ludi nullo mõ pñt fieri in eccl'ia aut loco sacro. c. cũ decorẽ. de vi. & ho. cle. & c. decet. de imu. eccl'i. vj. Uñ nõ excusarẽ a mortali qui talẽ faceret in eccl'ia nisi foret q̃d modicuz cũ videat iure diuino phibitus: ibi. Domus mea domus oronis vocabit. Demõstratões ẽo q̃ fiũt ad honorẽ dei: puta passionis xpi & vite alicuius sancti nõ sunt phibite ibi fieri: que nõ ppe vocant ludi. vt no. in. d. c. cũ decorem. Scõo phibent tales ludi rõe piculi lesionis corpalis sic torneamenta & hmõi. de torneamẽtis p totũ. vñ ois ludus in q̃ pbabilit imminet piculũ mortis corpalis: phibet sub pena pcti mortalis: qz ẽ pceptũ dei. Matth. xx. Diliges primũ tuũ. Facit. l. cuncta. iũcta gl. C. de gladi. & l. naz ludus. ff. ad. l. aq̃l. Secus q̃n nõ imineret pbabilit: lz aliq̃n accidisset & raro. Tercio phibet rõne psone. Nã clericis & multo magis religiosis phibet ois ludus cuz armis. vt in. c. ptinebat. de homici. qz & arma portare nisi cã defensionis sunt phibiti de pcepto. vt in. c. clerici arma. de vita & ho. cle. Similiter phibet eis ludus hystrionalis. vt no. in. c. donare. lxxxvj. dis. de q̃ dic vt. s. Hystrio. Quarto phibet rõne scãdali: vt puta clericis religiosis aliquẽ ludũ exercere in publico ex q̃ seculares scandalizarent esset pctm̃ mortale: sm q̃ dico. j. scandalũ. §. ij. Idem dico q̃n q̃s ex tali puocaret aliũ ad scãdalũ mortalis peccati: sicut in coreis: & multo magis si sibi imineret pbabiliter tale scandalũ & h̃ aduerteret peccaret mortalit. Secus si de scãdalo nõ aduerteret: qz nisi foret in lata culpa non credo peccaret mortaliter. Aduerte tn̄ q̃ clericis & religiosis est phibitus rõne honestatis clericalis ois ludus in q̃ est p̃pa psona facies luduz in publico sic esset saltatio: corizatio & hmõi. Uñ nõ excusarẽ eos a mortali. ar. c. p dilectione. in fi. de pse. di. ij. & q̃ nõ. no. in. d. c. cũ decorẽ. secus in secreto cũ aliq̃bz domesticis. Itẽ ludus larualis ẽ eis inf̃dictus: qz nõ pñt mutare habitũ nisi ex cã rõnabili. vt. s. Excõicatio. vij. casu. xxvij. Et lz Jaco. de are. in. l. si q̃s cũ scaret. ff. p ẽptore. & Ly. & Pe. in aut. de sanct. epis. & deri. in. §. interdicimus. el. ij. teneãt q̃ ludus scacoz phibeat clericis. rõ fm Mar. in. d. §. inf̃dicimus. qz nõ minus facit eos deuiare a diuinis officijs in q̃bz debet insistere. vt l. generalit. C. de epis. & deri. sic ludus aleaz q̃ est eis phibit' ibidẽ. Ego tñ dico vez esse pdictã opi. etiã in omibz ludis qñ ppter eos dimitteret debita diuina ad q̃ teneat: als non. Uñ lz ludere ad scacos vt tenet Rich. in. iij. di. xv. sicut alijs secularibus nisi rõne scãdali vel inhonestatis clericalis: vt puta pblice ludendo. Quinto rõne cupiditatis. vñ tenet Mat. vt no. Lar. in cle. ij. de vi. & ho. de. q̃ ludes ad scacos cã cupiditatis peccat mortaliter. Qd̃ intelligo vez q̃n talis cupiditas eet mortalis de se. de q̃ q̃n sit mortalis vide. s. auaricia. §. j. Et idem dic q̃n fieret ex quacunq̃ alia mala intentõe foret mortale si intẽtio est de eo q̃ est peccatuz mortale. Attende tamẽ q̃ q̃n talis ludus humanus fit causa lucri pncipaliter est illicitus vñ peccãt venialit: qz debet ludere pncipaliter cã recreatõis & solati & exercẽdi ingeniũ vel virtutẽ corpis. Uez est: qz faciliter inducit ad mortale q̃n fit pncipalit causa lucri. vt patet ex exppientia & vituperandus: lz lucratum nõ sit nisi de bono & filio pauperibus erogandũ. Sexto rõne tpis puta qz dies festus pceptus. Nã cũ tali die phibeat omne opus seruile. Exo. xx. nõ video quomõ hastiludia talibus diebus & hmõi in q̃bz requirit multa seruitus possint fieri sine peccato mortali. In alijs ludis in q̃bz modica seruitus inest nõ esset mortale lz fiat in festo nisi p totũ diẽ se in hmõi occuparet dimissis diuinis. Hoc q̃d dixi de hastiludijs q̃ sit mortale pctm̃. tenet Rich. in. iij. di. xxxvij. & si ex nulla istaz circũstãtiaz fiat illicitus nõ erit peccatum si fiat cã honeste recreatõis vel virtutis aut ingenij exercẽdi. Aut si erit pctm̃ erit veniale. de corea tamen vide. s. Corea. Aduerte q̃ in ludis q̃ fiũt causa virtutis exercende vel ingenij nõ licet ludere nisi p vnũ solidum. vt in. d. aut. aleaz. & lxxij. solidi faciunt vnã libraã auri. C. de su. ppo. & archi. l. quotiescũq̃. Sz tu h̃ limita fm psonam ad istam rõnem. sic si nõ pcedit nisi vnus solidus in ludo magnis: ergo grossus solũ paruis.

¶ Est & tercius ludus qui dr̃ dyabolicus: qz 3
opatiõe dyabolica est inuẽtus ad inducẽdos hoies ad pctm̃. & iste ẽ in triplici dãia. Prim? ꝓsistit in ludibrijs: q̃ ludibria sunt rez inhonestaz demõstratões: & talis ludus oibz phibitus ẽ & exercere q̃z videre. Uñ q̃n tales demõstratões hñt puocare ad lasciuia videtes tũc peccãt mortalit & exercẽtes q̃z volũtarie videtes. Facit q̃d. s. dixi curiositas. Uñ dicit tex. in phemio. ff. quis em̃ ludos appellat eos ex q̃bz crimia oriũt: hec em̃ fieri nullo patimur mõ. hec ibi. Scõs ludus dr̃ ludus alee: & ista comphendit ois ludus q̃ innititur soluz fortune: vt ludus chartaz: taxillorz: & hmõi.

Tercius ludus dr̃ mixtus: q; pt̃i ũnitiꝫ fortune: 7 pt̃i industrie: vt ludus tabulaꝝ cũ taxillis: q; respectu taxilloꝝ ꝓsat fortuna: respectu tabulaꝝ ducẽdaꝝ ꝓsat industria.

4 ¶ Utꝝ isti duo ludi vltio dicti sint ꝓhibiti? R. q; sic. vt pt̃z in auc. aleaꝝ vsus. C. de reli. 7 sump. fu. 7 in. c. eps. xxv. di. 7 z Hug. i. d. c. eps. teneat q; sp peccat mortaliꝫ ludẽs ad p̃dicta: m̃ nõ credo vez. nec. d. c. epus. facit ꝓ sua opi. q; dicẽ deseruiẽs. 7 dictio de auget. vt. ff. de positi. l. j. in pn. Jdeo fm gl. ibidẽ 7 Rod. peccat mortaliꝫ ille q; valde seruit ludo. i. ducit in ꝓsuetudinem: alꝫ aliq̃n 7 raro nõ credo foret mortale. Nec ob. d. auc. aleaꝝ ludus. q; ipos ꝓhibet p ꝫbũ decernimus. qđ nõ inducit ad mortale. vt dixi. s. lex. §. iij. Clericis tm̃ 7 religiosis videt esse mortale ludere aut ludentes ad ipos videre. vt in auc. de sanc. epis. §. interdicimus. 7 ibi sequiꝫ gl. Sz ego h̃ nõ credo: q; impator nõ pot pape clericis. 7 ideo idem dico de clericis qđ de laicis q; peccãt mortaliꝫ q̃n tales ludos ducũt in ꝓsuetudinẽ nisi rõe scãdali. vt. s. dictũ est de ludo hũano. Rõ: q; isti ludi nõ sunt ꝓhibiti q; mali sint de se. sed ideo sunt mali q; ꝓhibiti. 7 cã ꝓhibitõis sunt mala q̃ cõiter ex ipis sequunt q̃ nõ sic eueniũt in raro ludentibꝫ sicut in ꝓsuete: 7 q; ꝓhibitio nõ se extẽdit nisi ad deseruiẽtes talibus ludis. Jdeo tene qđ dixi Utꝝ ẽ q; est piculosuz talibꝫ ludere ꝓpter multa pcã q̃ cõmuniter in ipis fiunt.

5 ¶ Sz q̃d si q̃s ludit ad p̃fatos ludos g̃tis cã recreatõis vl cã ꝓuiuꝫ ex ꝓsuetudie nũq̃d peccat mortaliꝫ? R. gl. in. d. §. interdicimus. vi dett tenere q; sic clericus. Sz ego attendendo ad narratõez. d. auc. aleaꝝ vsus. 7 ꝓsiderãdo q; debeamus euitare correctõez iurũ. c. cũ expediat. de elec. li. vj. Dico q; nõ ꝓhibet: imo licite põt in eis ludi g̃tis vel in aliq̃ modico sine cã ꝓuiuꝫ sine cã recreatõis. 7 sic intelligo. l. qđ in ꝓuinio. ff. de aleato. Et intellige modicũ respectu psone q̃ ludit. 7 tale modicũ qđ etiã facilꝫ donaret. q; in hmõi ludis sic factis cessat rõ ꝓhibitõis: nisi rõne alicuius circũstãtie. de q̃b. s. §. ij. essz mortale. Nec ob. d. c. eps. qđ nõ distinguit: sz absolute loquit de oi aleatore ergo nec nos debemus distinguere. q; h̃ verũ esset nisi rõ nos induceret ad distinguẽdũ sic hic. fac. c. marchio. j. q. j. vbi dr̃: nõ putemus in ꝫbis scripturaꝝ esse euangeliũ sz in sensu: nõ in supficie sz in medulla: nõ in fmonũ folijs sz in radice rõnis. Hec ibi.

6 ¶ Utꝝ inspectores p̃dictoꝝ ludoꝝ ꝓhibitoꝝ peccẽt mortaliꝫ? R. glo. in. d. §. interdicimus. videt tenere q; sic si sunt clerici. Sz tu dic q; si ue sint clerici sive laici inspectores q; aut ex aspectu eoꝝ inducunt efficaciꝫ aliq̃ ad ludendũ 7 sic si ludẽtes peccãt mortaliꝫ sic inspectores. Si ꝫo eos nõ inducũt ad ludũ ex eoꝝ aspectu nec ad ꝓtinuãdũ ipm sic si aliud mali nõ admiscẽt nõ peccãt mortaliꝫ eos videtes 7 aspiciẽtes nisi essent tales q̃ corrigendo possent eos facere desistere a tali ludo q̃ ẽ pctm̃ mortale in ludẽte: q; tũc talis peccaret mortaliꝫ non corrigẽdo sz aspiciẽdo. q; videt ꝓsentire errãti. lxxiij. di. error. cũ silibꝫ. periculosum m̃ est tales aspicere ludẽtes in ludo ꝓhibito: q; faciliter posset eis placere talis ludus deliberate qđ ẽet mortale. vt no. theo. in. ij. sen. di. xxiij

¶ Utꝝ acq̃sitũ in p̃fatis ludis dyabolicis sit necessario restituendũ? R. q; si ille q̃ dedit seu amisit nõ poterat alienare nec donare: sic filiusfamilias serui 7 aliꝫ. de q̃bus. s. donatio. j. 7 tũc sine dubio lucratũ est restituendũ pñi vel dño vel illi q̃ dedit: sicut cũ q̃s lusit vltra summã. 500. solidoꝝ. q; sic donare nõ potuit nec ludere. vt. s. donatio. j. §. xx. 7 ideo sibi ẽ restituendũ. 7 sic de silibꝫ. 7 in h̃ ꝓcordãt oẽs doct. Si ꝫo poterat alienare tũc distinguo: q; si interuenit fraus: puta q; lucratus fuit cũ falsis taxillis aut alia deceptõe: 7 sic silr ꝓcordãt docto. q; tenet necessario restituere ei a q̃ habuit: imo dic Bal. in Rica. C. de ꝓdi. ob tur. cãz. q; tenent furti tales: 7 etiã ludẽtes scient cũ illis q̃ nõ pñt alienare. arg. l. seruus cuiusdã. ff. de ꝓdit. inde. nec facit suũ qđ lucratur. l. falsus. C. de furtis. Aut nõ interuenit aliq̃ fraus: 7 ille q̃ pdidit potuit alienare. 7 in h̃ est diũsitas inter doct. Nã cõis opi. fm Astẽ. est q; teneat dare paupibꝫ. 7 h̃ sequunt cõiter canoniste in. c. clerici officia. de vi. 7 ho. de. Alij distinguũt de subditis impatori vel nõ. Sz tu breuiter dic q; sz opi. p̃dicta sit multũ rõnabilis: vt pote q̃ retrahit homies ab hmõi ludis: tm̃ nullo iure ꝓbat q; necessario sit facienda sic nec alia turpiter acq̃sita. Nec ob. q; epus auxilio pfidis põt talia lucra si ñ repetunt ab his q̃ amiserũt exigere 7 paupibꝫ distribuere. vt dic tex. in. d. auc. aleaꝝ vsus. 7 sic videt q; sint pauperũ: q; sz possit auferre in penã: nõ tm̃ sequit q; ipi teneant dare: sic nec in alijs casibꝫ in q̃bus turpiter acq̃sita põt tollere. vt in. l. j. C. ad. l. iul. repe. 7 in. l. j. ff. de iur. fis. Et faciunt q̃. j. dicã restitutio. j. in ꝫ. turpiter acq̃sitũ. 7 sic tene quo ad necessitatẽ restitutõnis: bñ tm̃ faceret epus si talia acciperet 7 daret paupibꝫ. Silr cõfessores debẽt ea erogari facere paupibꝫ: vt in quo deliqt in eo puniat. Si tm̃ nollet nõ est ꝫ

tenegãda absolutio. Aduerte tñ q vbi leges impiales ligãt q illi q amiserũt si vellẽt repetere possent vsq; ad .l. ãnos: ⁊ sic repetẽdo tenerẽtur eis de necessitate restituere. vt in .d. auẽ. alea. Nec ob. q dicũt q dã esse abrogatã p nõ vsum: q nõ est ver: vt p ex dictis .s. Lex. §. xvij. Sz vbi lex impialis nõ ligat: sic in terris pape ⁊ sil'ũ nõ posset repetere vbi lex imperialis viget si epi nõ accipiũt lucrata pñt officiales facere vt dent pauperibus vel in pblicos vsus. vt in .d. auẽ. alearum.

8 ¶ Sz pone q ludẽs in casibꝫ in q̃bꝫ teneãt restituere lucrẽt: ⁊ postea cũ eadez psona in alio ludo pdat nũq̃d poterit cõpẽsatiõz facere? Re q si in eodẽ ludo dar est q sic: ⁊ voco ꝯ eundẽ ludũ qñ se nõ diuerterũt ad alia. ar. l. ꝓtinu⁹. in pn. ff. de ꝯ. obli. ⁊ facit qđ no. Bar. in. l. inficiãdo. §. ifans. ff. de fur. Si ꝯo i diuerso ludo puta q hodie lucratus fuit ⁊ cras cũ eodem amisit sic de subtilitate iuris nõ poterit cõpẽsationẽ facere si ille cũ q lusit sit de illis q̃ nõ tenẽtur de necessitate restituere: sz de eq̃tate ꝓscientie credo q possit. Facit qđ no. Pa. in. c. filiꝰ. de testa. ⁊. c. ex pte. in fi. de censi.

9 ¶ Que pena ꝯ tenẽtes ludũ alear ꝓhibituz: R. q ꝓmo domus in q̃ ludit dz publicari. vt in .d. auẽ. alear vsus. in ꝯ. domibꝫ eoz publicatis. Scõdo si tenẽs ludũ verberet nõ oritur actio ex tali iniuria: nec punit verberãs vl' dãnum ei dãs qñcũq; ⁊ vbicunq; factũ fuerit si ve tpe q̃ ludit siue alio ꝑm Bal. in .d. Rica. ⁊ Bar. ⁊ est tex. in .l. j. §. notãdũ. ff. de alea. Tercio q si fuerit ei aliq̃d subtractũ tpe q̃ in eius domo ludit: siue a lusoribꝫ siue ab alio nõ poterit repetere nec hz rei psecutõez nec etiã penalem furti. vt ẽ tex. in .d. l. j. §. j. ff. de alea. tñ in ꝓscia pauperibꝫ est dandũ. arg. c. cũ tu. de vsur. Quarto q aliũ cõpulit ad ludendũ etiam ex metu q̃ nõ cadit in ꝓstãtẽ põt puniri iudicis arbitrio ⁊ põt poni in carceribꝫ. vt in .d. tex. § j. ibi q̃ cõpulit. Uñ generaliter intelligo illuz ꝓpellere eoipo q stat cũ altari pato ꝯ est pstat domũ: taxillos: scamnũ: lumina: ⁊ hmõi. naz istis suasionibꝫ ⁊ illecebris dicit cõpellere iuuenes q̃ nõ pñt refrenare iuueniles calores. l. fi. §. filiꝰ aũt. C. de ꝯ. q̃ libe. sicut dicim⁹ in materia macedoniani. i. l. j. ⁊ iij. ff. ad macedo. ⁊ p totũ. Aliter nisi ita acriter intelligeret. d. l. effectũ nõ hꝫ et. qđ nõ est dicẽdũ. l. si ꝓtor. in pn. ff. de iudi. q̃ lex ꝓdicta põt etiã intelligi in omnibꝫ aliis q̃ blandiciis ⁊ suasionibꝫ inducũt homines ad ludũ q dicant cõpellere sicut dicimus de raptoribꝫ virginũ q nisi esset q̃ sollicitaret q̃ dolosis artibꝫ circũueniret nõ faceret eã puellã in tãtũ dedecus sese ꝓdere. tex. ẽ in. l. vnica. §. ij. C. de rap. vir. Quinto q omnis ꝯctus celebrat⁹ inter ludẽtes ad iuicẽ nõ tenet vt no. Bar. in. l. si q̃s cũ sciret. in fi. ff. ꝓ emp. nec vendẽs in ludo teneret de euictõe. vt in. l. si filiofamil'. §. j. ff. q̃z re. ac. nõ da. Sexto q mutuãs pecuniã lusoribꝫ vt ludãt secum nõ põt eã repetere. vt est glo. ordinaria. in. l. j. in pn. ⁊ in. l. si. ff. de alea. ego credo etiã ꝯ ver generaliter in q̃cũq; q̃ sciẽter mutuãt ludere volenti q nõ repetet. ⁊ videt casus in. l. vez. §. penul. ff. de minor. nec dicas q loquit de minore. vt etiã loquit. l. si ꝯo nõ remunerandi. §. si adolescẽs. ff. mã. q̃z idẽ est de maiore. vt dicit gl. in .d. §. si adolescẽs. Itẽ q̃z. d. l. vez loquit qñ minor etiaz ꝓuilegiatus mutuat minori etiã ꝓuilegiato: ⁊ tñ ibi licz sint in pari ꝓuilegio potior ẽ ꝓditio illius q̃ pdit pecuniã. Facit qđ no. Bar. in. d. l. si q̃s cũ sciret.

Luxuria est solutio in voluptates ꝑm Jsi. in li. ethimologiaz. Uoluptates aũt maxime venereę solũt animũ homis. vnde luxuria est ꝓncipaliter in eis. Scõdario aũt dr esse in q̃busdam alijs ptinẽtibꝫ ad excessuz ꝑm gl. ad Bal'. v. vbi dicit q luxuria est q̃dã superfluitas.

¶ Quot sunt species luxurie ꝓncipaliter? R. q sunt sex. de q̃bus habet. xxxvj. q. j. §. sed nõ omnis. s. fornicatio simplex: adulteriũ: incestus: stupꝝ: raptus: ⁊ vicio ꝯ naturã. Adde excessum in actu ꝓiugali. de quibus habes. j. ꝓceptum. §. x. I

¶ Utz sit peccatũ mortale? R. q sic. Sz nota q luxuria hz initiũ in corde cogitãdo cã delectatiõis. ⁊ istud est pctm̃ mortale ꝑm distinctionẽ posita. s. Cogitatio morosa. Multo magis si vltra cogitatoz peccati mortalis addat sensus: puta q vult delectari in videndo: tãgendo: loquẽdo ⁊ hmõi: lz nolit ꝓsumma re opus. Itẽ est pctm̃ mortale deliberatus consensus in opus si facultas adesset. Math. v Qui viderit mulierẽ. s. de sideratõdo corde delibe rate ad mechandũ: iã mechatus ẽ. s. ppe peccatũ mortale. cuius speciei cuius est materia quã appetit: puta si soluta z fornicatio. si ꝓiugatã adulteriũ ⁊ hmõi: q̃ circũstãtia est ꝓpitẽ da cũ mutet spẽz ꝑm alios. sz ego nõ credo: q solũ est ꝯ vnã ꝓhibitõez. s. Nõ ꝓcupisces primi tui vroꝛẽ. vel ꝯ aliud. nõ rez. lz sit bonum ꝓpiteri eã. sz multomagis est pctm̃ mortale cũ ꝓsentit in opationẽ. Uñ si est pollutio solum sine alterius cõmixtione: sic dr mollicies vel immũdicia. Si ꝯo coitus fit ad rez alterius speciei: sic dr bestialitas. Si aũt ad rẽ eiusdez 2

speciei: sz indebiti sexus: sic dr sodomia. Si quarto fit ad rē eiusdē speciei z debiti sexus: sed nō seruat naturalis modus coēūdi: vel gz̄tus ad instrm nō debitū: vel gz̄tū ad mōstruosos ꝓcubendi modos. sic hi q̄ttuor modi dicunt pcm̄ ꝫ naturā. Si cū alio eiusdē speciei z in debito vase z debito mō fit talis pollutio: aut est cum soluta: z sic est fornicatio: aut cū ꝓiugata: z sic est adulteriū: z hmōi. z sic sp pcm̄ mortale si ē volūtaria ꝓter mrimoniū.

3 ¶Qđ est grauius hoz: R. pcm̄ ꝫ naturā est maximū z isto infimū est mollicies: grauissimum bestialitas: mediū sodomia: post pcm̄ ꝫ naturā maius est incestus: post incestuz est adulteriū. Uez itellige accipiēdo in suo summo: qz maius pcm̄ est coire cū mrē q̄z cū alterius vxore. Adulteriū ē maius stupro: vtrūq̄z aūt aggrauat p violentiā. vñ raptus ỹginum est grauius stupro: z raptus vxoris grauius adulterio. z hec oīa aggrauant ꝑm rōnē sacrilegij. Infimū oīum p̄dictoz ē fornicatio q̄ cōmittit sine iniuria alterius psone.

4 ¶Quot sunt eius filie: R. Isīd. ponit q̄ttuor ex pte sermonis. nā sermo dz esse decens. ꝫ qđ est turpiloquiū. Scđo licitus: ꝫ qđ ē scurrilitas. Tercio expediens: ꝫ qđ ē ludicra. Quarto sale ꝓditus. s. sapiētie ꝫ qđ ē stultiloquiū. Est z quinto cecitas mentis. Sexto p̄cipitatio. Septimo incōsideratio. Octauo amor sui. Nono est odiū dei. Decimo amor mūdi. Undecimo horror futuri seculi. Et duodecimo incōstātia. de q̄bz. s. Interrogatiōes.

5 ¶Utz in tactibus oscul̄is z hmōi sit pccatū mortale: R. q̄ sic q̄n deliberate fiunt causa delectatōnis luxuriose ꝑm q̄ dixi. s. Logitatio. secus q̄n fiūt causa amicicie.

Magister ꝑm Host. dr is q̄ alicuius rei siue negocij p̄ ceteris curam gerit. l. j. §. magistrū. ff. de exerc. Et h̄ nomē magister dr a monendo siue mōstrando. ff. de v̄. sig. l. q̄bus p̄cipua. z de magi. c. quia. Sz ꝓpie magister vocat qui docet grāmaticam vel alias facultates. z sic accipitur de magistris. c. quia nōnullis. z in de. j. eo. ti.

1 ¶Qualis dz esse mgr: R. q̄ dz esse idoneus: ꝓuidus: z discretus in scia quā vult docere. c. j. q̄. z. iij. eo. ti. z idoneus est q̄ ꝓmo moribz z post facūdia alios añcellit. l. vnica. C. de pfess. Nam qui alios docet nō debet habere necesse ab alijs doceri. ar. xxxvj. dist. §. ecce. Debet etiam habere bonam ꝓuersationem testez doctrine. lxiij. di. valentinianus.

¶Utz religiosus debeat ad magisteriuz assumi: R. q̄ si ingerit se vt fit cōis hodie nō dz. xvj q. j. mōachus. cū multis. c. z q. vij. c. in noua. Si ꝓo non ingerit se sz mittit a plato suo ad quē ptiner: sic p̄nt z debēt assumi. xix. q. j. sic vue. z. c. si clericat⁹. z. c. doctos. z ex eo. ti. c. j. z pe. 2

¶Que sc̄e legi p̄nt: R. q̄ oēs q̄ faciunt ad instructōez aie corꝓoz vel rez: nisi sint reꝓbate. z sunt iste q̄ legi p̄nt singulariter. 3

Grāmatica: de qua. Quicquid agant artes: ego semp̄ p̄dico partes.

Dyaletica: de qua. Me sine doctores frustra colueresoroes.

Rethorica: de qua. Est mihi dicendi ratio cū flore loquendi.

Musica: de qua. Inuenire locum per me modulamina vocum.

Geometria: de qua. Rerum mensuras z earū signo figuras.

Arismethrica: de qua. Explico per numerum que sit ꝓportio rerum.

Astrologia: de qua. Astra viasq̄z poli varias mihi vendico soli.

¶Utz mathematica possit legi: R. q̄ mathesis cū aspiratōe medie ad exercitiū nō lz docere: qz significat artē diuinādi: z ē reꝓbata. vt. C. de male. z mathe. l. nēo. z. l. culpa. Sed ad instructōz doceri posset. xxxvij. di. legim⁹: Sz ego credo q̄ etiā ad instructōez nō liceat qz cuius vsus malus est ipm q̄z maluz est: vt dr in ꝓmo sentē. di. j. Sz alia mathesis q̄ hz penultimā breuē bñ licita est q̄ est de q̄ttuor vltimo dictis scientijs. vñ ysus. Scire facūma/thesis: dat diuinare mathesis. 4

¶Theologia p̄ omnibus doceri p̄ot. eo. tit. c. quia nōnullis. Jus canonicum z ciuile. de ꝓbile. cum diuersis. li. vj. 5

¶Sz quid de poetis q̄ vt i pluribus sunt ad alios iuuenū corrūpēdos: R. q̄ distinguendū est de libris gentiū. Nā q̄dā libri sunt q̄ vt in pluribz sunt de lasciuijs. vt Ouidius de arte z siles: z tales legere vel audire oīno phibitum est. Et sic intellige. c. sacerdotes. z. c. legantur. z. c. ideo. xxxvij. dis. Sūt alij libri gentiliū seu poetaz q̄ vt plurimū multū vtilitatis afferūt: lz in eis aliq̄n sint aliq̄ turpia imixta: et tales libros legere vel audire causa eruditionis vocabuloz: vt p eos sciāt loqui recte atq̄z ornate nō est phibituz. z sic loquit. c. turbat. ea. dis. cum duobus. c. sequētibz. dummō sit talis magister qui fabulas lasciuas abbreuiet z obscure legat. Et sic limita glo. in sum. di. xxxvij. vide etiā qđ dicā. j. scientia. 6

¶Ubi debēt magistri instituī ad legendū: R. 7

q̄ in oīb⁹ locis vbi facultates eccl̄ie sup̄petūt
sīue sit cathedralis sīue alia eccl̄a q̄ hēat facul
tates sufficiētes ad h̄ dz poni magr̄ q̄ legat in
grām̄atica cui cōpetēs bñficiū assignet seu p/
cipiat fructus vnius p̄bēde: ⁊ tām diu solum q̄/
diu pseuerat in docēdo clericos gr̄is illius ec/
clesie ⁊ alios paupes. Jn metropolitana ꝓ
eccl̄a dz esse magr̄ q̄ doceat in sacra pagina. ⁊
de his q̄ p̄tinēt ad curā aiāz. xxxvij. di. de qui/
busdā. ⁊ e. ti. c. j. ⁊. c. q̄ nōnullis. Hodie ꝓ
statutū est q̄ Romana: Parisien. Oximen.
Bononien. Salmacinen. eccl̄ia habeat du/
os viros peritos ad instruendū in lingua he/
braica: caldaica: ⁊ arabica. cle. j. e. ti. ⁊ ibi po/
nitur cuius sumptibus.

8 ¶Quid si nō vacet aliq̄ p̄bēda: R. q̄libet de p/
bēdatis dz dare tātū q̄ faciāt vnā p̄bēdā si su
perest ad eoz necessitatem. ar. c. fi. de his q̄ fi. a
ma. par. ca. ⁊ de ec. edi. c. de his. vel si nō supest
expectent donec vacet p̄ma. ar. c. dilectus. el. ij
de p̄ben. fm Ber. ⁊ Hostien.

9 ¶Sz pone q̄ sit p̄bēda vna assignata magr̄o
nunq̄d tenent canonici eligere aliū canonicū
cū magr̄ nō sit canonicus: ⁊ statuto cū iurām̄
to firmato caueat q̄ sint tot in nūero: R. q̄ nō
auctoritate illius ꝑsilij. c. q̄ nōnullis. eo. tit.
nec faciūt ꝓtra iurām̄entū nec currit eis tps:
q̄ nō dī vacare talis p̄bēda nisi q̄n magister
resistet a legendo.

10 ¶Utr̄z magr̄ possit eligi in canonicū sub illa
ꝓditōne vt doceat: R. q̄ nō: q̄ dz cessare oīs
ꝓditio ⁊ pactio: alīs eēt simonia cū. sz si vaca/
ret aliq̄ p̄bēda tūc ea vacāte possent statuere:
vt istud onus sit ei ānexū. ita no. Ho. ⁊ Ber.
in. d. c. q̄ nōnullis. cuius Hos. videat tenere
q̄ etiā in p̄mo casu nō ē simonia: sz pmutatio
de spūali ad spūale. c. ad q̄stiōes. de rer. pmu.

11 ¶Utr̄z talis magr̄ cui assignata ē p̄bēda vel p/
uisio de eccl̄a possit aliq̄d exigere a scholaribꝫ:
R. q̄ nō: etiā p̄textu cuiuscūq̄ ꝓsuetudis. i. c.
j. e. ti. ⁊ si exigit a clericis illius eccl̄e vl̄a pau/
peribꝫ alienis cōmittit simoniā fm Ho. in. c.
q̄. e. ti. ⁊ Joh. Barr. Brix. ⁊ Archi. in. c. de q̄/
busdā. xxxvij. di. Et h̄ intellige si reddit⁹ sunt
sufficiētes. secus si sit paup nec hz puētus suf
ficiēter assignatos: q̄ magr̄i necessitas suble/
uāda est. d. c. q̄ nōnullis. q̄ sic nō esset simo/
nia fm Alex. nec est vendere scientiā: sz labo/
rem suum facit. l. ij. ff. de orīgi. iur. sicut ⁊ ep̄us
sz nō possit facere exactōnes tm̄ ex necessitate
exigit subsidiū charitatiuū. c. cum apl̄s. §. p/
hibemus. de cēnsi. ⁊. c. cum sit. de simo. ⁊. c. q̄/
rente. in fi. de offi. ordi.

12 ¶Quid de alīs magr̄is: R. q̄ silr̄ nō debent exi
gere aliq̄d q̄n sunt salariati debite in studiꝫ
generalibꝫ a q̄cūq̄ fm Pa. in. d. c. q̄ nōnul/
lis. Jn alīs ex̄ studia generalia silr̄ nō p̄nt a
paupibꝫ: sz bñ a diuitibꝫ alienis ⁊ etiā fm cō
suetudinē. l. q̄ si nolit. §. si assidua. ff. de edil.
edic. fac̄. l. si fundus. ff. de euict. ⁊ q̄d̄ no. Bar.
in. l. nēo est q̄ nesciat. ff. de duo. reis. Si ꝓ nō
sunt salariati p̄nt exigere sz non a paupibꝫ. de
cēsi. c. sz. ⁊ hec intellige vera q̄ p̄nt exigere q̄n
nō ē sibi puisum sufficiēter. ⁊ loq̄r h̄ n̄ de his q̄
legūt vt addiscāt vel ꝑ ꝓ honorē: q̄ tales no
gerūt vtilit̄ negociū alienū sz suū. ff. de neg. ge.
l. si pupilli. §. ij. sz de illis q̄ ad vtilitatē schola
riū legūt vt sunt docti.

¶Nūq̄d oēs magr̄i p̄nt oblata a scholaribꝫ 13
sp̄ote recipere: R. q̄ sic. c. dilectus filius. el. ij. in
fi. de simo. ⁊. q. iij. ꝑscis. q̄ q̄dā sunt q̄ sz inho
neste petant: tm̄ honeste recipiunt. l. j. §. est q̄/
dē res. ff. de var. ⁊ eōr. cog.

¶Utr̄z magr̄ ꝑ ꝓ lucr̄z datū sibi a scholaribꝫ 14
ꝓcedēs eis vacatōez vel celebratōez festi pec/
cet: R. Rod. q̄ si h̄ fac̄ p recreatiōe eoz nō est
simonia: sz tm̄ turpe lucr̄z: secus si faceret ꝑ ꝓ
festū colendū vel nō colendum: q̄ esset simo/
nia. fm Ray.

¶Utr̄z possit sine simonia aliq̄d exigi ꝑ lnia 15
docēdi dāda: R. Ho. ⁊ Bof. q̄ simonia nō ē:
sz turpe lucr̄z de necessitate restituēdū ei q̄ dedit
si erat idoneus: q̄ nō turpit̄ dedit sz potuit re
dimere vexatiōez suā. c. dilectus. el. j. de simo.
secus si nō erat idoneus. q̄ cū turpit̄ dederit
nō ei restituit̄: sz paupibꝫ de bono ꝓsilio eēt dā
dū. vide q̄d no. Ber. in. c. philipus. e. ti. Jdez
dic de ep̄o q̄ nō vult dare lniaz suo clerico eun
di ad scholas nisi aliq̄ sibi dato. Rod. tm̄ cre/
dit simōiacū ep̄m si ꝑ ꝑ lucr̄z dat lniaz ꝑ q̄n/
quēnio a iure ꝓcesso. c. sup specula. eo. ti. Silr̄
si ad maius tps q̄n hz respectū p̄ncipaliorez
ad soluēdū eū a spūali officio q̄d dz eccl̄esie.
Si ꝓ ꝑ ꝑ mora in studio faciēdaz: sic turpe
lucrū est non simonia: sz mortale pctm̄.

¶Utr̄z ās possit petere licētiā docēdi in theolo 16
gia: R. fm sctm̄ Tho. in q̄li. q̄ sic cuz cōicare
sciaz sit opus charitatis. q̄d intellige verz q̄n
hoc q̄rit ꝑ ꝑ ter bonum finem: sz ꝑ ꝑ ter sup bia
⁊ extollentiam nō liceret.

¶Utr̄z ille q̄ obtēta lnia fecē expēsas in ꝓuiuis 17
fm ꝓsuetudinē possit aliū substituere cuz pa/
cto q̄ reddat sibi expēsas: R. Rodo. q̄ sic: dū/
mō substitutus legat vice sua: ⁊ ꝓsuetudo sit
substituēdi. Si ꝓ totū ius suū in eū trāffert
sic non p̄t aliq̄d etiā p̄ interesse suo paciscī. ⁊
multo minus de certa portiōe emolumenti pe
pīēda. nec ē ꝓtra q̄ eccl̄a tradit̄ tali mō: q̄ be/

neficia sunt assignata p̄ sustentādis clericis: ſz illud p̄ laborē dēdi.

18 ¶ Utr̄ peccēt mortaliť admittentes ad doctoratū nisi exigāt iuramentū q̄ nō expēdēt vltra tres mille turonēses argēteos in tali doctoratus vel magisteriū solennitate? R. q̄ sic. & sunt suspēsi p̄ sex mēses ab hmōi p̄motiōe etiam si sint epi. vt in cle. vlt. de magistris.

Raiōnitas nō q̄ritť a seruo dei: ſz inferiōritas .xl. di. multi. xciij. di. diaconi sunt.

Maledictio pp̄rie est impcatiō seu optatio mali alicui facta sub rōne mali: ꝫ est inq̄tū ē malū intendēs ipm malū. vt colligiť ex. c. de⁹. xxiij. q. iij. Large aūt accipiť etiā p̄ blasphemia dei vel sctōr̄. vt in. c. statuimus. de male. & ois talis maledictio phibeť. xxiij. q. iij. si igitur. xlvj. dis. clericus. & c. j. de male.

1 ¶ Utr̄ sit p̄ctm̄ mortale maledictio? R. q̄ aliq̄s impcať malū alteri sub rōne boni. s. vt quertať. vel nō habeat cāz faciēdi mala: vel ei q̄ mereť maledici: sic nō est p̄ctm̄ fm̄ Alexan. scđa scđe. tractatu de maledictōne. q̄n fit cum aliis debitis circūstātijs: imo maledictio isto mō erit bonū: ꝫ sit malū ei cui maledicať. Sz q̄n q̄s maledicat pp̄rie: tūc semp̄ ē p̄ctm̄ mortale si fit cū deliberatiōe rōnis & de malo nōbili. secus si ex ipetu vel de re minima. dic̄ tn̄ Alex. q̄ si talia ducanť in ꝯsuetudinē posset ee mortale ppter ꝯemptum.

2 ¶ Utr̄ liceat maledicere creature irrōnali? R. fm̄ Alex. vbi. s. q̄ maledicere creature irrōnali fm̄ se ꝯsideratē ociosum & vanum: & p̄ ꝯsequens illicitū. Maledicere aūt eis put ordinanť ad hoiez sic ē idez p̄ctm̄ ac si fieret homini: & ita mortale sicut dictū est. & de talibꝫ intelligiť illd̄. Maledici regnū dei n̄ possidebūt. xxiij. q. iij. §. illicita. & de pēa maledicentium deū vel sctōs. vide. s. blasphemia.

Maleficiū dī aliq̄n̄ sortilegiū vel incātatio. vt. xxvj. q. v. nec mirz. & de ꝫ. j. sortilegiū. & quō pōt destrui. vide. j. superstitio. §. xiij. Aliq̄n̄ dī qđ cūq̄ crimē: vt furtū: rapina: & hmōi. vt insti. de oblig. q̄ ex delic. nas. Est etiā q̄s maleficiuz nocumentū qđ fit primo p̄ter p̄positū. vt insti. de obli. q̄ ex q̄s delic. nas. p̄ totū.

Malicia dī triplr. Primo p̄ habitu vicioso ex q̄ p̄cedit q̄ hō est valde inclinatus & p̄mptus ad agendū opa illius vicij habituati: & sic est peccare ex malicia. i. ex electiōe mali p̄pter illā inclinationem habitus vicioši: ſz nō est p̄ctm̄ in spiritusanctū. Scđo dī malicia ꝯemptus & abominatio rei spiritualiū p̄cedēs aliq̄n̄ ex inordinata tristicia mētis. & isto mō ē filia accidie. Tercio malicia dī p̄ctm̄ in spm̄sanctū. de q̄ dic vt. j. p̄ctm̄. §. iij. Et isť duobꝫ modis sperit p̄ctm̄ mortale malicia: ex q̄ in ꝯceptū bona spūalia vel diuina habenť si ē in deliberatiōe volutatis fm̄ sctm̄ Tho. scđa scđe. q. xxv.

Mandatū dī q̄n̄ q̄s ad satisfactionē sue voluntatis imponit aliq̄d alicui nulla data pecunia: seu quocūq̄ alio intercurrēte q̄ cunq̄ ꝫba: ita tn̄ q̄ sint q̄ mandanť ad vtilitatez seu satisfactionē mādātis. Si ꝫo sunt ad vtilitatem illius cui cōmittiť: sic dicť p̄suasio: & p̄suasor n̄ mādator. vt no. Bar. in. l. nō solū. §. si mandato. ff. de iniur. Si aūt data pecunia si ē circa delictū: sic dī mandatū accipiēs a sic̄smus. de quo in. c. p̄ humani. de homici. li. vj. & d. l. nō solum. Ubi ꝫo nō est circa delictum mandatarius dicť locator & mandans ꝯductor: nec est mandatum pp̄rie.

¶ Utruz mandās delictū includať sub dispo- I
sitione iuris vel statuti punientis eū q̄ fecerit tale delictū? R. Pa. in. c. mulieres. de senť. ex. sic distinguit. Aut ꝫba scripta sunt in rē: puta dicit ius siue statutū. p̄ homicidio ponať talis pena: & sic includiť ex p̄pria significatiōe verborz: q: de homicidio qđ mādauit teneť. l. hec ꝫba. ff. de adul. & l. aut q̄ aliter. §. hec verba. ff. qđ vi aut clā. & trobiqz p̄ Bar. & p̄ Ly. in. l. nō ideo minus. C. de accu. Aut ꝫba sunt scripta in p̄sonaz: vt q: dī. si q̄s cōmiserit homicidiū puniať tali pena: & sic si cōmittit p̄ instrumentū q̄ necessario opať necessitate facti: sicut mittens sagittā & hmōi. vel opať per instrumentū necessitate iuris: sicut q̄n̄ p̄curatori vl̄ subdito aliq̄d mandať licitū: sic includiť mādās: q: ipe vere facit q̄m̄ act⁹ attribuitur p̄ncipio. Facit. l. itē mella. §. j. ff. ad. l. aq̄l. & p̄ hoc tex. in. l. si p̄. in fi. ff. de manu. vin. & l. iij. §. si p̄curator. ff. q̄ q̄s iuris. & ideo statutum punies p̄ponentē exceptionē cōtra instrumētum: mādās p̄curatori p̄ponere teneť pēa statuti. Si ꝫo instrumentū p̄ qđ explicať operať volūtate p̄pria nō necessitata facti vl̄ iurz: vt puta q: mādauit delictū ꝯmitti mādatarius nō teneť obedire: tūc in dispositiōe iuris cōmunis mādator comphendiť nō ex p̄pria significatiōe sz interp̄tatiōe iuris qđ vult paz interesse vel p̄ se vel p̄ aliū facere. vt dicit tex. in. l. j. §. deiecisse. ff. de vi & vi ar. sz nō habebit locum in statuto in q̄ fictio nō ꝫz locum. l. iij. §. hec

verba.ff.de neg.gest. Et hꝫ tenet lꝫ Bal.in.d.l. nõ ideo minus.aliter distinxerit. Distinguo tñ fm Bal.in.l.oẽs ppli.ff.de iusti.et iur. sic q aut statutũ indulget.et sic comphendit:qz cessat odiũ et fauoz est ampliãdus.regula.odia. li.vj. Aut punit:et tũc aut pena regulari que non multũ exorbitat a iuris cõmunis dispositione.et sic includit:quia tũc statutũ tenet interptari fm ius cõmune.vt in.c.cũ dilectus. de cõsue.no. Inno.in.c.causam que.de rescrip. et Bart.in.d.l.oẽs ppli. quã quidẽ penã ius cõmune vult vt comphendat.vt.s.dictũ est. Aut punit pena irregulari et q exorbitat a iure cõmuni. et sic nõ includit lꝫ habebit locũ in casu suo.et hꝫ senserũt doct.antiq in fili. in.l.q/cũq.C.de ser.fugi.in illa qstiõe.nũqd masculinũ cõprehendit:lꝫ in irregulari nõ. Nec ob.pdictꝫ.c. mulieres.de sen.ex.in ꝟ.vere.qõ videt innuere q nõ interptatiue:qz illud verꝫ ẽ fm Bar. in.l.lꝫ si vnius.ff.de iniur.in pctõ.lꝫ nõ in pena. Et qõ vere nõ cõphendat facit.c. vt fame. de sen.ex.vbi tex.inqt facere videant. Ergo interptatiue.ad idẽ.de def.pug.in duel.c.ij.vbi pugil vere homicida dr: et mandãs nõ.lꝫ teneat de homicidio. Itẽ qz tex.ponit vt diuersa facere et mãdare.l.di.si qs viduaz.de homici.c.sicut dignũ. Ergo in penis irregularibus a iure cõmuni p statuta nõ habebit locũ vbi fictio nõ hꝫ locũ vt dixi. Idẽ dic q q ad effectus naturales q ex ipo facto pueniũt vel reqrunt nunq sunt paria facere p se vel p alium. Facit qõ no. Bart.in.d.§.de iecisse. vbi vult q nõ est idẽ adulteriũ facere p aliũ sicut p se.lꝫ q ad effectus ciuiles q ꝓsistũt in reprimendis iniurijs.sic tene qõ.s.dixi. Et sic intellige et limita gl.in.c.sciat cũcti.de elec.li.vj. et iura in ea allegata.

2 ¶Utr mãdatarius nõ seruãs formam mãdati faciat aliq̃d validũ:R. q nõ:qz gesta ẽ forma mãdati sunt nulla: et nõ solũ qñ fit expresse ẽ formã: lꝫ etiã qñ fit pter et citra formã: qz qñ ad actũ dat certa forma paria sunt agere ẽ citra et pter formã. Vide tex.cũ glo.in.c. is cui.de elec.lib.vj.et.c.prudentiã.de offi.delega. Facit.l.diligẽter.in pn.ff.mãda.no.Pa. in.c.si.de resti.spo.

3 ¶Quid de mãdato qlificato:R. fm Pa.i.d. c.si. q distribuit in duo mãdata: et si nõ pot ipleri in facto seu suba dr impleri in mõ seu qlitate. Ex q infert q si duo mãdant etiã data certa forma lꝫ nõ possint sil impleri:dr tñ fieri qõ pot et valebit actus. Facit qõ no. p gl. et doc.in.c.ꝓstitutus.de rescrip.

¶Quid de eo q mãdauit delictũ qõ post mul/ 4
tũ tps ille exequit.ꝓcludit Inno.in.c.ad audientiã.de homi. q tenet si nõ reuocauit expsse vel tacite.vt puta qz fecit pacẽ cũ inimico vl parẽtelã.vt.l.iij.§.fi.et ibi gl.et Bar.ff.de adi. leg. Et hꝫ sequit Bal. in.d.l. nõ ideo minus.

¶Utr mãdãs teneat mãdatario de casu for/ 5
tuito:R. Pa.in.c.sicut.de iureiurã. q agens actõne mãdati petit dãna q verisilr ptingere potuissent qsi mandãs ea debuerit cogitare a pncipio.fm Inno.in.d.c.sicut. et sic petit expẽsas et dãna.ar.ff.de neg.gest.l. mẽsennius. et sic dicit intelligendã.l.inter causas.§.nõ oia. et.l. si qs alicui.§.impẽdia.ff.mãda. nisi dãna cõtigissent ex casu fortuito q verisilr non fuisset cogitatus.d.§. nõ oia. et hꝫ tenet etiã Jo.an. in regula.damnũ.in mercurialib.lib.vj. Et intelligẽ pdicta in eo q gratis suscipit mãdatũ. nã mãdatũ dr esse gratuitũ.l.j.§.j.ff. mãda. et ideo isti stipẽdiarij q veniũt p pcio non pñt agere ad dãna:qz nõ sunt mãdatarij:vt dictũ est. Item illi q cã pietatis vel parẽtele et hmõi hꝫ faciũt.xvij.q.iij. nõ inferẽda. Silr nec illi q ex debito tenẽt.xj.q.iij.si dns. et.c.iulianus. vide qõ no.in.d.l.mẽsennius.

¶Utr mãdatũ expiret morte mandatoris: 6
R.doct.in.c.gratũ.et.c.relatũ.de offi.delega. q re integra expirat.l.mandatũ.C.mãdati.alis nõ. Quõ res dicat integra et quõ nõ: vide ibidem p doctores.

Manifestũ uos rescribi uult intelligere qõ vel p ꝓfessionẽ vel pbatõez legitime notũ fuerit: aut euidẽtia rei q nulla possit tergiuersatõe celari. dicit text.in.c.cũ olim.in fi.de ꝟb.sig. et ibi dicit glo. q ꝓprie manifestuz dicit quod non eget pbatione.

¶Utr in dispositione vbi fit simplr mẽtio de 1
manifesto debeamus accipe manifestũ pẽe et put est spẽs distincta a notorio:R. fm Pa.in dicto.c.cũ oli. q debem ꝓsiderare materiã sbiectã. vt no.in.c.rogo.xj.q.iij. et etiã vsum loquẽdi.ar.c.q̃uis.de ꝟb.sig. In dubio ꝟo debemus cape pẽe. Ad hꝫ.l.nõ alit.ff.de le.iij. et in c.fi.de ꝟb.sig. et maxime in penalib.

Manumissio est libertatis datio. Nã dũ qs in potestate ẽ manui et ptãti suppositus est:lꝫ si manumissus est liberat a manu et potestate domini.vt isti.de libertinis.§.j. et xij.q.ij. cum redemptor.

¶Quis pot manumittere:R. q is q hꝫ ad/ 1
ministratõez rei suaz:et.xviij. annũ inceperit inter viuos libertatem dare pot.insti. q̃bus ex

cau.ma.nō pos.§.pe. In vltima ꝙo voluntate q̄ testari pōt.s.in.xiij.anno pōt manumittere.vt in.d.§.pe.z.C. q̄ manu.nō pos. auc.sz hodie nouo iure. Item eps pōt manumittere seruos eccl̄ie bn̄ meritos.xij.q.ij.si quos de seruis.pōt etiā z nō bn̄ meritos dummō det eccl̄ie ꝑ vno duos eiusdez meriti z peculij.xij.q.ij.eps q̄. Intelligē de bonis ppr̄is. Itē causa miseratois pōt.d.c.cū redemptor. Abbas pōt etiā cum ꝯsensu epi z monachoꝝ.xij.q.ij. abbatib. vel si ꝯsuetudo sit q̄ possit vel non possit illā seruā.de his q̄ fi.a pla.si.ꝯsen.capi. c.ea noscit.z.c.cū vos.

2 ¶Quid si quis sit seruus pluriū nunq̄d pōt manumitti ab vno illoꝝ. R. q̄ sic: sed manumissor tenet alios seruare indemnes. C. de cōmuni ser. ma. l.j.

3 ¶Utz valeat manumissio in fraudē creditorum facta. R. q̄ nō. C. q̄ man. nō pos. l.j.z in fi. ex q̄.cau.ma.§.j.

4 ¶Utz possit manumitti ille q̄ ꝓpter delictuz incidit in seruitutē. R. Pa. in.c.ita q̄rundā. de iudeis. q̄ nō ꝑm Jo. an. Facit. l.ij. C. q̄bus ad li. ꝓcla. nō licet.

5 ¶Quō fit manumissio. R. multis modis. in stit. de liberti. §. multis modis. Ubi inter alios dr̄ q̄ pōt fieri in secreto. vt si dicat dominꝰ: esto liber. vel ꝑ epl̄az vel ꝑ testamentū: vel per quālibet vltimā voluntatē.

6 ¶Quō reuocat manumissio. R. q̄ ꝓpter oēs causas ingratitudinis ex q̄bus reuocat donatio. de q̄bus. ff. Donatio. j. §. xlij. in auc. vt liberi. de cetero. §. illud.

7 ¶In q̄ differt manumissus ab ecclesia a manumisso a ꝓuato. R. q̄ ꝓmo: quia ꝓpter operas non ꝓstitas reuocat in seruitutem. vt. xij. q.ij. diaconi. secus in alijs. vt. C. de libe. cau. l. solo. Secūdo: quia filij eoꝝ remanēt obnoxij eccl̄ie sue patrone. xij. q.ij. de libertis. sz alij non. C. de libe. z eoꝝ liber. l.j. z.ij. Tercio quia serui eccl̄ie pōt manumitti cū h̄ q̄ non possit alteri q̄z eccl̄ie sua bona relinquere. xij. q. iij. c.j. z.iij.

8 ¶Utz in manumissiōe possit dn̄s aliq̄d seruitū sp̄uale sibi imponere: puta q̄ sibi dicat horas z hmōi. R. q̄ sic: ita q̄ si seruare noluerit etiam si ordinatus fuerit de gra deē z ꝓstine seruituti subijciat. c. nullus. de ser. nō or.

9 ¶In q̄bus ꝯsistit iusꝑlatus. R. vt no. in l.fi. C. de bo. libe. in gl. s. ꝓmo vt nō ꝓponat turpem actōez aut exceptōez aduersus patronū. Secūdo reuerentiā ei debet tam in faciēdo q̄z nō faciēdo. Tercio ꝑstare dz ei alimēta si alis nō hz. Quarto ꝑlonus hz ius reuocādi euz in seruitutē rōne offense cōmisse cōtra ipsum. Quinto ꝑlonus habet ius succedendi liberto. Un̄ tenet libertus ei relinquere legitimaz que est tercia ps suoꝝ bonoꝝ si in bonis habet plus q̄z centum aureos: z nullos liberos habet cum decedit. si ꝯo minus q̄z cētum aureos habeat in substantia non tenet ei aliquid relinq̄re: q̄ si mortuus fuerit ab intestato nullo liberoꝝ relicto: sic succedet in totū. vide ibidez. z in sti. de suc. libe. §. sz nr̄a ꝓstitutio.

Matematici dicunt diuini: sz cū aspiratōe significat sciaz q̄ diuinatiuē. Un̄ ysus. Scire facit matheseis: sz diuinare matesis. de q̄ vide. j. sortilegiū z superstitio. z. s. diuinatio. vñ tales nō debēt ad limen alterius domus accedere: alias ꝓcremari debēt: nec aliquis eos suscipe seu ꝓsulere: alias debēt deportari z bona eoꝝ ꝓfiscari: z diuinator gladio vltore feriri. vt. C. de male. z mathe. l. nullus. l. nēo. z. l. culpa.

Matrimonium. i. quid ē: est ꝓiūctio maris z femine inter ꝑsonas legitimas individuā vite ꝓsuetudinez retinēs. xxvij. q.ij. §. j. isti. de pa. po. in ꝑn. z in. iij. sentē. di. xxvij. de ꝑsump. illud q̄z nob. 1

¶Utz mrimoniuz sit sacrm noue legis. R. q̄ mrimoniū pōt dupl̄r accipi. Aut q̄z tū ad eius institutōez: z sic nō est sacrm noue legis: quia fuit an̄ nouā legē institutū. Alio mō q̄ ad eius effectū. z sic sz fuerit ante nouā legē institutū: nō tn̄ habuit vim ꝓferendi gr̄az sicut mō in noua lege in qua nō est euacuatū sz ꝑfirmatū z factū gr̄e causatiuū: z sic ē sacrm noue legis. Nec. Ri. in. iij. di. xxvj. ar. iij. q.ij

¶Quid est in isto sacro materia z forma. R. ꝑm. Ri. vbi. s. ea. q. ꝟbū ꝓmo ꝓlatū est materia. z ꝟbū scdo ē forma. q̄z sicut ꝟbū accedēs ad elementū facit sacrm: sic ꝟbū accedēs ad ꝟbū ꝓcedēs q̄ dicit: accipio te in meā vxorem. est forma huius. s. dicēdo: z ego accipio te in meū viz vl ecōtrario. Ber. i. c. tua nos. de spō. vult q̄ ꝟba sint forma. z ꝯsensus sit materia. 2

¶Quid est res z q̄d est sacrm in mrimonio. R. Ri. vbi. s. ar. ij. q.iij. q. expssio ꝯsensus siue exterior ꝓiūctio ē sacrm tm. Res ē duplex: que ꝑ istud sacrm significat. s. charitas quā signat z dispositiue causat. Alia ē vnio xpi z ecclesie quā signat sz nō causat. Ipa aūt charitas est res tm z nō sacrm: obligatio ꝟo interior ꝑ mutuum ꝯsensum expssa siue ꝓiūctio exterior est res z sacramentum. 3

¶Utz gra gratū faciens ꝓferat in h̄ sacro. R. Richar. vbi. s. q̄ sic: si digne contrahāt ex di- 4

una institutione.

Matrimonium.ii.

quō ꝯhīt. dic q ad legitime ꝯhendū debēt fieri banna. ꝛ quō publice ꝯhendū est. de quo vide. s. Clandestinum.

1 ¶ Per q̄d ꝯhīt. R. q p mutuū ꝯsensum ꝓbis expssum. c. tua nos. de spōsa.

2 ¶ Utꝛ sine mutuo ꝯsensu aiꝯ possit cōtrahi mrīmoniū. R. ſm cōīter theolo. q̄ q̄ ad deum ꝛ veritatē nō pōt esse matrimoniū: si nō ambo ꝯsentiāt simul dicāt aut faciāt q̄cq̄d voluerit ab ex. xxvij. q. ij. sufficiat. lꝫ eccl̄ia aliud iudicet. vt in. c. is q̄. de spōsa.

3 ¶ Utrum requiraꝫ q consensus p̄stet simℓ eodem tempe. R. Pa. in. c. dilectus. de spōsa. tenet q de subtilitate iuris necessario requiritur vt simul eodem tempe p̄stet. quia dicit glo. in l. ꝯsensu. ff. de act̄. ꝛ obliga. ꝛ in. l. j. ff. de contrahen. emp. q in contractibus qui p̄ficiunt̄ interegentium debent consensum simul p̄stare. Et Spe. in ti. de spōsa. dicit q responsio alterius debet sequi immediate. p. l. ꝯtinuus actus. in p̄n. ꝛ l. j. ff. de verbo. obli. Hostien. ꝙo in. c. ex lris. quem sequit̄ Jo. an. dicit q sufficit ꝯsentiat p p̄us ꝛ duret in p̄posito suo: ꝛ postea alterius ꝯsensus accedat ex postfacto. ꝛ est verior opinio Hostien. vt est tex. in. d. l. j. §. si ꝙo p̄ns interrogauit. vbi dī. interuallū medij tē poris nō viciauit obligationē. secus si nō pseueraret in p̄mo p̄posito: q sic esset vera p̄ma opinio q nō esset matrimonium q̄tūcūq; alter ꝯsentiret postea.

4 ¶ Utrum verba exp̄imentia consensum de p̄senti sint necessaria ad matrimonium contrahendū. R. cōmunit̄ theologi in. iij. di. xxvij ꝛ moderniores cānīste. vt no. Pa. in. c. tue fraternitati. de spōsa. tenent q nō sunt necessaria etiā in loqui valentibus: dūmō p alia signa exteriora ꝯsensus exp̄imat̄ vt p nutuꝫ ꝛ hmōi. Et istud tene: lꝫ alij dicant aliter. Fac̄ p ℏ: q̄ legata ꝛ fideicōmissa solo nutu relinq̄ p̄nt etiam a loqui valenti. vt. C. de fideicō. l. ꝛ in epla. ꝛ ff. de lega. iij. l. nutu. c. cum apud. de spōsa. vbi dī q sufficit ꝯsensus: ergo nō requirunt̄ verba p̄cise cum p alia possit exp̄mi: q̄ illud dī sufficere quo posito nihil aliud requirit̄ ad substantiā actus. vt no. glo. in. c. statutum. de rescrip. li. vj. Item nō refert q̄d de eq̄pollentibus fiat. c. lꝫ ex q̄dam. de testi. Jtē pꝫ q mutus pōt ꝯhere. vt in. c. cū apud. de spon. ergo verba nō sunt necessaria. vt patꝫ in. d. c. tue fraternitati. ꝛ in gl. in. d. c. sufficiat. Et iō si q̄s diceret: accipio te in meā vxorē ꝛ si ꝯsentis vt sit matrimoniū da mihi osculuꝫ: ꝛ illa dat erit ver matrimoniū: lꝫ nullū ꝙbū dixerit. de mrīmo. ꝯ inter. eccl. ꝯcto. c. j.

¶ Utrum sine aliquo sensibili signo exp̄mente ꝯsensum de p̄nti ꝯhat matrimoniū. R. ſm cōīter theologos vbi. s. ꝛ canonistas in. d. c. tue fraternitati. q nō: q̄ est sacrm. ꝛ de rōne sacrāmēti est q sit in eo aliq̄d sensibile signuꝫ. ꝛ ideo dicit glo. in. d. c. tue. q ad esse matrimoniū duo ꝯcurrūt necessario. vnū materia. s. cōsensus. aliud forma. s. ꝙba vel signa ꝯsensum exp̄mētia. Aduerte tn q si p̄ ꝯhit ꝛ dicit verba p filia p̄nte ꝛ tacēte q erit matrimoniū: q̄ verba parentū ꝛ taciturnitas filioꝝ p̄ntiuꝫ ꝛ verba intelligentiū eq̄pollēt sensibili signo exp̄mēti ꝯsensum interiorē. q̄d vex intelligo si ipī p q̄bus ꝯhunt̄ aliq̄ signo ānuūt: alꝫ nō credo q sola taciturnitas sufficiat. Et sic intelligē ꝛ limita glo. in. c. nō omnis. §. cū dī. xxxij. q. ij. ꝛ in. d. c. tue fraternitati. ꝛ san. Tho. ꝛ Richar. in. iij. di. xxvij.

¶ Utꝛ ꝯsensus de futuro cū carnali copula faciat mrīmoniū. R. ſm Ri. in. iij. di. xxvij. q quo ad deū ꝛ rei veritatē sine ꝯsensu reali de p̄senti nō pōt esse mrīmoniū. c. tua nos. de spō. Et ideo distinguit sctūs Bo. ea. di. q aut copulat̄ sibi affectu cōiugali: ita q vir credit copulari cum sua vxore ꝛ cōtrario. ꝛ sic copula facit matrimoniū p̄pter ꝯsensum tacitū de p̄senti quo videt implere velle q̄d p̄misit. s. eaꝫ accipe nūc de p̄nti sicut antea p̄miserat de futuro: aut cognoscit eā affectu fornicario. ꝛ sic nō est mrīmoniū q̄ ad deū. lꝫ p̄sumptuꝫ q̄ ad eccl̄iaꝫ. ꝯ quā p̄sumptōnez nō admittit̄ pbatio. vt in. c. is qui. de spōsa. si tn ꝯheret de facto cū alia: teneret scd̄m matrimoniū ſm Rich. vbi. s. q̄d nota bene.

¶ Quō cognoscent̄ signa que exp̄imūt ꝯsensum de p̄nti. R. q recurrendum est in foro animе ad intentionem: q si de intētione nesciatur sic dicendum est q si aliqua verba p̄cesserunt ab vno eorum vel ab aliquo alio in eorum p̄sentia: ꝛ sic postea signa. sic ſm verba determinabitur de signis: vt puta si alter dicat. Ego te accipio in vxorem: ꝛ si tu silt ꝯsentis accipere me in virum bibe vel annue capite ꝛ hmōi. sic erit matrimonium. Si ꝙo p̄cedentia denotāt ꝯsensuꝫ de futuro sic ꝛ signa. Q; si nulla verba p̄cesserunt: sic non iudicabo p matrimōio ex quo de intentione non constat. Tutius tamen est p matrimonio p̄sumere: quia nulluꝫ periculum imminet: alꝫ sic.

¶ Quō verba cognoscent̄ in dubio q̄n de intētione nō ꝯstat. R. q ꝙba q̄dam sunt clara q

demonstrãt ꝓsensum de pñti. sicut cũ ꝙs dicit accipio te in meã vxorẽ: et illa replicat ego accipio te in meũ vir̃ et silr. Quedam sunt dubia. Vñ nota q̃ ꝟbũ placet et ꝟbũ volo denotãt sc̃m tps pns ſm do. Anto. i. c. ex lr̃is. el. j. de spõ. ꝟbũ aũt infinitiuũ nihil pfecte significat sz determinabit̃ ſm ꝟba pcedẽtia vel ad pns vel ad futur̃. vñ si ꝟbo volo vl placet ad dat̃ ꝟbũ infinitiuũ denotãs actũ nõ dependẽtẽ solũ a libera volũtate pferẽtis nõ inducit̃ dispositio de pñti sz de futuro: puta cũ dicit placet vel volo ascendere arborem. Si ꝟo verbũ infinitiuũ denotat actũ q̃ pcedit solũ a voluntate proferẽtis libere: et tũc si denotat p̃ncipiũz actus nõ inducit̃ dispositio de pñti. Exẽplum volo tecũ ꝓhere vel volo te despõsare: et sic non erit matrimoniũ. Si ꝟo denotat executionez actus: sic inducit̃ dispositio de pñti. Exẽplum volo te hr̃e in vxorẽ vl dicat̃ placet mihi te retinere p vxorẽ: et sic erit matrimoniũ: q̃ q̃ vult ꝓsequẽs vult et ãcedẽs. vt in. c. ꝓterea. et in. c. prudentiã. de offi. dele. Jn h̃ tñ multũ instant doc. sz ptrãseo. et vide si vis Bar. in. l. cũctos pplos. C. de sum. tri. et canonistas in dicto. c. ex litteris.

9 ¶Quid si dicat̃ puidebo tibi tãdiu vxori mee et illa silr̃ idẽ rñdeat̃: R. ſm Jo. in. c. ex pte. de spõ. q̃ p matrimonio est iudicandũ.

10 ¶Utz si dicat̃ viro. vis talez p vxorẽ: et rñdet placet. et similiter idẽ dicit mulier sit mr̃imonium: R. vt pz ex dictis matrimoniũ est. no. etiã Jo. in. c. spõsam. de spõ.

11 ¶Quid si dicat̃ pmitto tibi q̃ nõ dimittam te p meliorẽ vel peiorẽ vxorẽ: R. ſm Hostien. in. d. c. ex pte. q̃ matrimoniũ erit. Nam in talibus et similibꝫ dubijs iudicandũ est p matrimonio. ar. de sen. et re iudi. c. fi.

12 ¶Utz vir dicẽs pmitto tibi q̃ habebo te p legitimã vxorẽ: et silr̃ rñdet mulier. ꝓhat de pñti: R. q̃ sic. vt in. d. c. ex parte. in text. et in glo. iij. q. v. c. nec illud. §. sed obijcit̃. q. verbũ habẽs põt referri ad tempus pns. de ma. cõtra. cõtra interdic. ecc. c. ex litteris. et ideo ſm Hostien. et Boffre. subaudiendũ est de cetero vel hoc tempe. Secus esset si diceret promitto tibi q̃ ducã te in vxorem. ſm Joh. an. in. d. c. nec illud. q. sic essent spõsalia. et similiter dicit Pa. in dicto. c. ex parte. q̃ erit matrimoniuz si dicat. pmitto tibi q̃ nõ habebo aliã vxorez nisi te. et illa silr̃ rñdet. secus si diceret nõ accipiã aliã in vxorẽ. q. nõ erit matrimoniũ.

13 ¶Quid si dicat promitto tibi q̃ retinebo te p petuo mecum: et illa rñdet silr̃: R. q̃ nõ est matrimoniũ nisi dicat q̃ vult eã tenere in vxorẽ. in aut̃. q̃. mo. na. effi. le. §. de. Jo. tñ in. c. j. xxx. q. v. et glo. in. c. solet. xxxij. q. ij. tenet q̃ de iure canonico cõtrimoniũ. et ita tenet in dubio. sed q̃ñ ꝓstat de mẽte nõ cũrãdũ de ꝟbis q̃ ad rẽ et ꝓscia: q. q̃ñ ambo intendebãt ꝓhere de pñti semp erit matrimoniũ: etiã si ꝟba sonabãt ꝓsensum de futuro. arg. c. intelligentia. de ver. sig. cum similibus.

¶Sz q̃d dicendũ cũ aliquis dixit verba exprimẽtia ꝓsensum de pñti vel de futuro: et secuta copula: postea dicit q̃ nunq̃z talia verba protulit animo ꝓhẽdi: sz solũ aio extorquẽdi copulã: R. q̃ alter nõ dz credere: q. nec tenetur. vñ in. c. p tuas. de pba. dr̃. Nimis indignuz est iuxta legitimas sanctiões vt qõ sua quisq̃z voce dilucide ptestatus est in eo casu ppo valeat testimonio infirmare. Si pur temerarie credit q̃ dicat verũ: sic nõ debet nec ad petitõez alterius etiã in carnalem copulã ꝓsentire: nisi de nouo dicat se velle ꝓhere. Si autez dicat postea se esse mentitũ et petat debitũ: tũc credat et reddat. Si ꝟo credit nõ esse vir̃ et pmanet in pma temeraria credulitate: sic non dz reddere: quia faceret contra ꝓscientiã: et si nõ reddit peccat etiã: q. vir revocãdo qõ pus dixerat expirat illud pus dictũ: q. revocatio concordat verbis q̃bus ꝓsensit de pñti. Nec Ri. vbi. s. di. xxvij. ar. j. q. iiij. 14

¶Sz pone q̃ pfatus nõ eã duxit nec vult ducere: sz potius aliã accepit: R. q̃ in foro eccl̃ie si põt pbare mulier q̃ cõtraxit p verba de pñsenti vel de futuro secuta copula carnali q̃ cogetur eam ducere: nec admittet̃ probatio in cõtrariũ. vt no. in. c. is qui. de sponsa. sed in foro aie si aliã nõ accepit cogẽdus est vt eã accipiat si euidentet nõ apparet q̃ potius se recipi finxit: puta q. magna est disproportionabilitas. Si ꝟo aliã duxit aio ꝓhẽdi tũc primaz nõ ꝓsensit nõ debet etiã ad pceptũ eccl̃ie secundã dimittere: sz potius pati humiliter etiã excõmunicationẽ: et tali mõ cũ secũda habitare q̃ nõ generet scandalũ aliꝫ: q. pmũ mr̃imoniũ nõ fuit: ex q̃ ꝓsensus ex pte alterius defuit: sz sc̃m. Et h̃ tenet: q. cõmuniter tenet̃. vt no. Pa. in. d. c. is. lz q̃dã dicãt q̃ lz pmũ nõ fuerit mr̃imoniũ: tn̄ etiã sc̃m nõ põt esse. q. ecclesia talẽ inhabilitat ad ꝓtrahendũ cũ q̃cũq̃z alia a pma. in. d. c. is q̃ fidẽ. 15

¶Quid faciet pfata mulier que non põt probare contractũ matrimoniũ: quia fuit clãdestinum: R. si statim vir revocauit et patefecit q̃ nõ ꝓsentit. Aut si sit multa disproportiõabilitas: ex q̃bꝫ verisilr̃ põt credere q̃ nunq̃z in eam ꝓsenserit et similia. sic credo q̃ si ille tran- 16

fuit ad scda vota: aut oño renuit eaz accipe/
re q̃ poterit ei credere ꝛ cũ alio ꝯhere: marie si
sic iurat ꝛ ex q̃litate vite sue pot̃ psumere q̃ nõ
mẽtiret in h̃: alꝫ nullo mõ dz ꝯhere cũ alio: sz
viuere in castitate ꝛ sibi imputet q̃ fatue egit
clãdestine ꝯhẽdo. Sz si pure de facto ꝯsit ꝛ p
babilit̃ credat q̃ talis pfatus ñ habuerit ani/
mũ in eã ꝯsentiẽdi sic poterit exigere ꝛ redde/
re. Si ꝙo nõ hz aliquã pbabilitatẽ ad h̃ cre/
dendũ: credo q̃ teneat reddere sz exigere non
possit. Si ꝙo crederet q̃ pfatus tũc ꝯsenserit
lz postea neget nec poterit exigere nec reddere.
ar. eoz q̃ no. in. c. in q̃sitioni. de sen. ex. qđ no.
qꝛ sepe in p̃ctica euenit.

17 ¶Quid si q̃s pot̃ ꝯctũ mr̃imoniũ nõ aĩo con
sentiẽdi sz recipiẽdi credẽs ex ꝯsilio peritoz ta
le mr̃imoniũ tenere cognoscit pfatã mulierez
tanq̃z ꝯiugẽ credens sic firmit̃ esse? R. q̃ talis
copula nõ facit mr̃imoniũ q̃ ad rẽũ: qꝛ ex quo
nullũ vinculũ p̃cesserat q̃ ad rẽũ copula nõ fa
cit mr̃imoniũ. vt no. in. c. is q̃. de spõsa. vbi di
cũt doc. q̃ si spõsalibꝫ solutis sequit̃ copula nõ
inducit mr̃imoniũ: ex q̃ vinculũ spõsaliũ ẽ so/
lutũ. Idẽ dicũt vbi interuenerit p̃missio de ꝯ
hẽdis spõsalibꝫ in futurꝫ. Facit. l. fi. ff. de ꝯdit.
ob cãz. Itẽ error ꝛ iuris nõ inducit ꝯsensuz ma
trimonialẽ: qꝛ nihil tã ꝛ iũ ꝯsensui q̃z error. l.
si p errorẽ. ff. de iurisdic. om. iud. Facit qđ no.
Bar. in. l. multũ. ff. de ꝯdi. ꝛ demõ. vbi dicit si
iudex errat in fundamẽto iurisdictõis nõ va
lere pcessum: lz in veritate hꝫ iurisdictionẽz.
ꝛ pbat̃ in. c. sciscitatus. de rescrip. iũcto. c. p ru/
dentiã. de offi. ordi. vbi iudices delegati cũ clau/
sula. si nõ oẽs ꝛc. Si pcedũt sine alio igrãtes
impedimẽtũ ꝛ credẽtes posse sine eo pcedere nõ
valet pcessus lz habeãt iurisdictiõez: qꝛ errãt
in fundamẽto iurisdictiõis: ita iste errauit in
fundamẽto mr̃imonij: cũ ꝯsensus sit eius fun
damentũ ꝛ de substãtia eius. vt in. c. tue. de spõsa. ꝛ
sillibꝫ. Vñ si talis accepit aliã ñ pot̃ eã dimit/
tere ĩ foro aĩe aut religionẽ exire si quã pfessus
est ꝛ stat̃ eius ꝯfessiõi in h̃ vltio. vt no. in gl. d.
c. is q̃. ꝛ ibi p doc̃. ꝛ in. c. significasti. de homi.
Idẽ ꝯsuluit do. Alex. de neuo in facto.

18 ¶Utr̃ mr̃imoniũ possit ꝯhi intra abñtes p
curatorẽ? R. q̃ sic. extrũ. q. ij. honorant. de cõ
uer. ꝯiug. c. ex pte. el. ij. in ter. ꝛ gl. si tria ꝯcur/
rãt. Prio q̃ spãliter mãdet eidẽ de mr̃imonio ꝯ
hendo. Scdo q̃ specificet eidẽ de certa ꝛ specia
li seu determinata psona cũ q̃ ꝯhat nomie cõ/
stituentis. Tercio q̃ ꝯstituens pseueret in ea
dem voluntate vsq̃quo procurator ꝓtraxerit.
Nã procurator q̃stũcũq̃z generaliter sit ꝯstitu/
tus nõ poterit ꝯhere mr̃imoniũ p ꝯstituente
nisi exp̃sse id habeat in mãdatis: nec hoc suffi
cit nisi determinet certa psona cũ q̃ ꝯhere de/
at in mãdato. hec pbant in ter. ꝛ gl. de procur. c.
procurator. li. vj. nec p̃fata sufficerẽt si mutaret
aiaz. vt pz ex dictis h̃. s. lz eccl̃ia nisi exp̃sse re/
uocaret iudicaret p mr̃imonio: tñ q̃ ad rẽuz ꝛ
ꝯsciaz nõ esset mr̃imoniũ: ex q̃ ꝯsensus deficit
tpe q̃ procurator contrahit.

¶Sz pone q̃ procurator in mãdato hz spãlez 19
ptatẽ de ꝯhẽdo mr̃imonio: sz nõ determinati/
onẽ persone cũ q̃ deberet ꝯhere: tñ hz ordinem
vel p l̃ras aut alio mõ? R. q̃ si ꝯhit cũ illa erit
mr̃imoniũ. Nec ob. gl. in. d. c. procurator. q̃ te
net ꝯriũ: qꝛ intelligẽda est qñ alio mõ nõ spe/
cificauit specialẽ psonã p rõnem suã. Verũtñ
stulta est q̃ cum tali procuratori contrahit: nisi
faciat fidẽ q̃ ad contrahendũ secũ sit specialit̃
procurator deputatus: qꝛ sic ille posset negare q̃
nõ misit eũ vt ꝓtraheret cũ illa: sz cũ alia ꝛ in
foro ꝯtentioso excluderet.

¶Utrum p solas l̃ras possit contrahi matri/ 20
moniuz inter absentes? R. vt patet ex dictis
q̃ sic: si duo ꝯcurrũt. Unum q̃ mittens l̃ras
q̃bus exp̃mit q̃ talem accipit in vxorẽ de p̃nti
si ipa ꝯsenserit q̃ pseueret in eadem volũtate
vsq̃quo illa cui l̃re mittunt exp̃sse consentiat.
Scdm q̃ illa psona exp̃mat ꝯsensum recep/
tis l̃ris alicui alteri vel p litteras scribat ip̃m
ꝯsensum aliter nisi exp̃mat q̃stũcunq̃ ꝯsenti/
at nõ erit matrimonium ꝑm Rod. ar. d. c. ho
norant. ꝛ c. veniens. q̃ cler. vel vo. ꝛ c. ex pub/
lico. de ꝯuer. ꝯiuga.

¶Sed nunquid statim vt litteras rescripse/ 21
rit quibus similiter ꝛ ip̃m accipere exp̃mat in
virum: aut alĩ manifestauerit sic. talis mihi
scripsit q̃ me accipit in vxorem: ꝛ ego notifico
vobis q̃ sil̃r ego accipio eũ in virꝫ erit mr̃imo
niũ? R. videt̃ ꝑma facie q̃ nõ: donec ad notici
am alterius pueniat: qꝛ antea nõ ẽ ꝯsensus. i.
simul sensus: sz dissensus. i. sepatus sensus. ꝛ
facit p h̃. l. ꝯsensu. ꝛ qđ ibi no. ff. de ac. ꝛ ob. sz
tamen ego credo q̃ statim vt exp̃sit sit matri/
moniuz: qꝛ ibi sunt substãtialia matrimonij
scz ꝯsensus exp̃ssus ambox: ꝛ cum substãtia/
lia sint sufficit. arg. eoz q̃ no. p Bar. in. l. pla/
tã. C. de sen. ꝛ interlo. om. iud. ꝛ istud tene. Ex
quo eĩ vel nuncio h̃ exp̃sit vel p litteras: sic
est ꝯsensus: qꝛ simul ambo ꝯsentiũt ꝛ cum si/
gnis necessarijs. argu. ad hoc in dicto. c. ho/
norantur.

¶Quid si dicat. p̃mitto vobis tribus ꝯsorti/ 22
bus: q̃ vnã de vobis accipiam in vxorẽ ꝛ ille
omnes respondent placet: ꝛ postea cognoscit
vnã ex illis? R. ꝑm Do. q̃ matrimoniũ cũ il/

la erit: qz ipo facto ꝓsentit. c. dilecti. ꝛ. c. vt nostrũ. de ap. Et hãc opi. tene. lz gl. in. c. ex lris. el. ij. de spõ. teneat ꝺnũ ꝛ multi doct. quã verã intelligere si ꝙs ꝓmitteret tribꝰ feminis non ꝓsanguineis: qz vnã cognoscẽdo posset aliaz nihilominus accipe fm fidẽ: sz nõ sic in casu ꝓposito: ꝛ ideo ꝓ mrimonio est iudicandũ nisi cognouisset eã alio fornicãdi solũ.

23 ¶ Quero in qd ẽ ꝓsensus q̃ fac mrimonium: R. fm opi. Ri. in. iij. di. xxxj. ar. ij. q. j. q ad hꝰ vt ꝓsensus faciat mrimoniũ: optet q sint ibi tria bõa mrimonij iplicite. ꝛ in hitu saltẽ. s. q ꝺhẽtes ꝓsentiãt. Pro in vinculi inseparabilitatẽ: rõe cuius ẽ in mrimonio bonũ sacri. Secũdo in bonũ fidei q̃ztũ ad eius essentiale qd̃ est nõ negare vsuz sui corꝑis si ꝺmãr alr petat: nisi deus a debito reddẽdi liberauerit. Sz q̃ztũ ad accidẽtale bonũ fidei seu accessoriuz qd̃ est nõ exhibere alteri q̃z suo coniugi vsum sui corꝑis nõ est necessariũ: sz solũ ad bñ ee mrimonij. Tercio in bonũ plis q̃ztũ ad eius eẽtiale qd̃ est eã suscipe ꝺditionalr. s. si deus eaz dederit vel nõ ꝓcurare aliqd̃ impedimentũ ne ples veniat: sz q̃ztũ ad eius accidẽtale bonuz sz absolute velle plẽ ꝛ eã educare nõ ẽ necessariũ. Vñ si ꝙs ꝺheret cũ intentõe sepabilitatis nõ dico q ad thoꝛ: sz q ad vinculuz: qz sic esset ꝺ bonũ sacri: aut cũ intentõe renegãdi se ipm alteri ꝺiugi petẽti sine alia diuina reuelatione: qz ꝺ scdm bonũ. s. fidei. Aut cũ intentõe nõ suscipiẽdi plẽ si deus eã daret aut nõ eam educãdi: aut ꝓcurãdi venena sterilitatis ne ples ꝺcipet aut nasceret vel educaret: qz ꝺ tercium bonũ mrimonij. s. plis mrimoniũ talis nõ ꝺheret. Et ideo optet q ꝑfata hẽat in intẽtione saltẽ iplicite. Explicite ꝛo sufficit q in ꝺhẽdo intẽdat illud qd̃ inc ꝺhẽtes req̃rit ad mrimoniũ. Maria aũt vez mrimoniũ ꝺxit cuz Joseph: lz nõ intẽderet ꝓsentire in carnalem copulã: qz erat certificata q Joseph nũq̃ eaz req̃reret: ꝛ si eaz req̃sisset q deus absoluebat a tali obligatõe. Silr ille q̃ ꝺhit q̃zuis non habeat aiũm ꝓsummãdi: sz religionẽ intrãdi: qz cũ intrat absoluit a deo a tali obligatõne.

24 ¶ Utz intẽtio libidinis vel pulchꝛitudinis aut ꝺuitiaz excludat mrimoniũ: R. fm sanctũ Bo. in. iij. di. xxx. q multe causẽ pñt ee inductiue ꝛ sine pcto dũmõ nõ sistat in eis. vñ si moueret sic cã ꝓncipalis ẽ minus hõesta: ꝛ esset ꝺ sacri vtilitatẽ: nõ tñ ꝺ sacri veritatem: nisi ita esset finis q non quereret nisi libidinẽ vel diuitias: non vꝛorem ducere: quia sic esset contra veritatem sacramenti.

25 ¶ Sed nunqd ꝺhens ex alio fine q̃z plis habẽde peccet: R. Pe. de pal. in. iij. di. xxxj. q sic venialr qñ ꝺhit ꝓncipalr ꝓptervitandã fornicatõez si mõ sit talis q̃ fm cõmunẽ spez posset hꝰe filios: alꝰ nõ. Vñ lz finis mrimonij ꝓmus ꝛ ꝑ se sit intentio generãdi: tñ qñ ꝓncipale factũ ẽ impossibile: sic in sene vel sterili lz de scdario q est intentio vitãdi fornicationez facere ꝓncipale. Alie aũt intẽtiones sic reformatio pacis: ꝛ alie honeste si ꝓncipaliter ꝛ ꝑ se intendant: sic est pctm veniale: sicut cuz vir cognoscit vꝛorem ꝓpter sanitatẽ vel baptizatur vt sanet. Alij ꝛo volũt q sit mortale: quia cũ mrimoniũ sit sacrm nõ põt sine pcto mortali ꝓncipaliter intendi finis extraneus: sicut si quis baptizaretur ꝓncipaliter ꝓpter q̃stũ: nõ curãs de gratia baptismali: sed istud dicit idẽ Petrus q est nimis duꝛ: sz tñ nõ est sine rõne. ꝛ ideo securius est: tenet tñ idẽ q ꝺhens ꝓncipaliter ꝓpter voluptatẽ peccat mortalr. Si ꝛo quis ꝺtrahit secũdario ꝓpter diuitias: pulchꝛitudinem ꝛ hmõi nõ est pctm: nisi sit inhonesta intentio.

¶ Utz ꝺhens in pctõ mortali peccet mortali ter: R. fm Pe. ꝓdictum q sic: qz dic Aug⁹. j. q. j. ꝓ Esaia q sacra talia sunt vnicuiq̃z cũ q̃li ꝺsaa ꝙs accedit. Sz nunqd teneat ꝓfiteri videt tenere q sic. sz ego nõ credo de necessitate: nisi in ꝓposito: intellige q peccat ꝺtrahẽdo per verba de pñti. 26

Matrimoniuz.iii.

que impediũt vt nõ ꝺhat: R. q sunt. xviij. q̃z duo ꝓma impediũt ꝺ necessitate ꝓcepti ita q peccat mortalr ꝺhẽs. tñ ꝺctũ de facto nõ dirimũt. Terciũ ꝛo impedit solũ ad tps ꝛ aliqñ ꝑpetuũ Alia ꝛo sequẽtia tali mõ impediunt q etiã si de facto ꝺhat nõ tenet nec est mrimoniũ postea ꝺctũ ꝛ ꝺhẽdo peccat mortalr nõ in oĩbꝰ: sz solũ qñ ꝺhit ꝺ impedimẽtũ. v. vj. vij. viij. ix. x. xj. xij. xiij. xiiij. xv. xvj. ꝛ aliqñ icurrit excõicatione si ꝺhit in impedimẽto ꝓsanguitatis vl affinitatis vl voti solẽnis aut ordis. vt. s. excõicatio. vij. casu. xlj. ꝛ q̃s põt dispẽsare vt q̃s ꝺtrahat in ipis impedimẽtis. vide. j. Impedimẽto xviij. §. ij. ꝛ iij.

Impedimentũ.i.

dz inedictũ eccle. ꝛ istd inedictũ ẽ duplex. q̃dã generale q̃ phibet clãdestine ꝺtrahere mrimoniũ oĩbꝰ de q̃ dic vt. s. clãdestinũ. Aliud ẽ inedictũ spãle q̃ alicui a iudice spãli phibet ppt aliquã cãz legitimã ne ꝺtrahat. ꝛ istd inedictũ nõ põt fieri nisi ab eo q̃ põt de causa matrimoniali cognoscere sicut est epus vel aliꝰ

ordiarius: ⁊ q̄ habeat peritiā canonū. de ꝓsan. ⁊ affi. c. j. Vñ ꝯhens ꝯ istud interdictū peccat mortaliter: ⁊ si causa ꝓpter quā factū est interdictū est ꝑpetua: sic oio sepabunt data sniā di uortiū ꝓbato impedimēto. de ma. ꝯ inf. ec. ꝯc. c. vl. Si ꝙo erit tpalis sic tenebit mrīmoniū. sz in pnā debēt ad tps separari. de matri. ꝯ interdic. eccle. ꝯc. c. j. ⁊ ij.

Impedimentū. ii.

dr feriarū. Nā vt no. Pa. in. c. capellanus. de feriis. phibent nuptie celebrari ab aduētu vsq; ad epiphaniā inclusiue: lz Hostien. dicat etiā includi octauā: sz tu tene nō icludi. qr. c. nō oportet. xxiij. q. iij. nihil dicit de octaua nisi ꝙsuetudo eēt: qr illa seruāda. l. si de interpretatione. ff. de legi. Itē a septuagesima vsq; in octauā pasche inclusiue. qr in. d. c. capellan⁹. dr post octauas: ergo nō i octaua. Itē a ꝓmo die rogationū qui est scda feria ante ascensionem dñi vsq; ad octauā penthecostes inclusiue. qr lra dicit in. d. c. capellanus. post. vij. dies post festū pthecostes nō em essent. vij. dies nisi dñica includeret. Fac q̄d ibi dr tres septimanas q̄ nō essent nisi includeret: ⁊ exponetes cū dicit post. vij. dies festi pthe. q̄d caret octauis nuptie suspēdāt in die dñica q̄ sequit ⁊ incipes ꝛc. vt intelligas de dñica. ij. post pthecostes: nō qr oportet expectare vsq; tūc. sz qr si vult celebrare eas in die solēni vt cōit fit oportet q̄ expectet vsq; tūc.

¶ Utr in pfatis tēpib⁹ phibeat totalit ꝯctus mrīmonij. R. Pa. in. d. c. capellanus. q nō: qr mrīmoniū sine alia celebritate: sz solū p verba de pnti cora facie ecclie pōt oi tpe ꝯhi cum nō inueniat aliq causa phibitōnis: qr in tali ꝙsensu nullū est pctm: imo est sacrm. vt in. c. debitū. de biga. Sz solū phibet solēnitas nuptialis: vt sunt ꝓuiuia ⁊ alie silēs solēnitates: ⁊ solēnis traductio ⁊ carnis cōmixtio. vt tenet gl. in. d. c. capellanus. Qui aūt facit ꝯ ritū peccat mortalit. qr ꝯ interdictū ecclie ꝯhit. de matri. ꝯ interdic. ecc. ꝯc. p totū. Tenet tn Pe. de pal. q solū erit pctm mortale qñ ꝑma vice cōsummat nō postea: nisi faceret in ꝓtētū ecclie. Credo etiā q si mulier q̄ aliū habuit viruz: ⁊ vir q̄ aliā habuit vxorē ꝯherēt sil⁹ ⁊ ꝙsummarēt sine alia solēnitate ꝓuiuij q ñ peccarēt mortalit: qr in eis cessat rō phibitōis p̄dicta.

Impedimentū. iii.

dr ꝓditio. ⁊ h accipio hāc conditionez ꝑpe. s. put est suspēsiua actus. de q̄ hēs. s. ꝓditio. §. ij que fit p hāc dictōez si. Vñ si q̄s ꝯhat cū aliqua sub ista ꝓditione: si pr suus erit ꝓtentus ⁊ hmōi nō erit mrīmoniū nec ꝓditio ipleatur: ⁊ si nunq̄z impleret nunq̄z esset mrīmonium. Ad cuius declaratōez est sciendū: qr ꝓditiones sunt in q̄druplici genere. s. hōneste: turpes: indifferētes: ⁊ impossibiles: honeste sunt oēs ille q̄ faciūt ad ꝓdecētiaz mrīmonij. vt q parētes sunt ꝓtēti: vel q̄ nō derogant honestati: vt si dederis mihi dotez. si pr tuus remiserit mihi iniuriam ⁊ hmōi. Et iste si apponant in mrīmonio ipm impediūt vt nō sit donec ꝓditio veniat in esse. Vñ si ille q̄ sub tali ꝓditiōe ꝯsit mutet aiaz ⁊ dissentiat: vel aliā sine ꝓditione accipiat añq̄z ꝓditio impleat tā nō erit mrīmoniū ꝑmū: lz postea ꝓditio eueniat. Verum est q si nō trāsiuit ad scda vota: eccl'ia cōpellet eū vt eam accipiat exq̄ ꝓditio aduenit de ꝓdict. apposi. sup. eo. in tex. ⁊ glo. Fallit h̄ in duob⁹ casib⁹. Primus si pdēte ꝓditōe cōmisceant carnalit. Et intellige ꝑm q̄d. s. dixi Matrimoniū. ij. §. vj. vl' ꝙsensus de pnti absolutus adueniat. d ꝓdi. appo. c. de illis. ⁊ c. sit per eo. ⁊ c. p tuas. qr tūc erit mrīmoniū de pnti absolutū. Secūs casus est si ꝓditio est necessaria vt cū dr accipio te in meā vxorē si soluta fuerit in cācro in estate: ⁊ hmōi. qr exq̄ omnino talis ꝓditio est extitura necessario statī est mrīmoniū: qr talia futura sunt iam pntia in causis suis. tex. est apertus in. l. si pupillus. §. j. ff. de noua. Unde nec ꝓprie debet dici conditio. l. heres meus. ff. de ꝓdi. ⁊ demō. Hoc tenet Hostien. Lar. ⁊ Pa. in. d. c. p tuas. de condi. appo. ⁊ sanctus Bona. in. iij. di. xxviij. ⁊ sanctus Tho. in. iiij. dis. xxvij. Sed contrariuz tenet gl. Johā. Bos. ⁊ Jo. an. in. d. c. p tuas. ⁊ dicunt q si transeāt ad secūda vota tenebit scd̄m mrīmoniū cōtractū añ ꝓditōis euētū. Ego ꝙo credo in foro ꝓtentioso veriorē scdaz opinionē. In foro aūt aie iudicādū ē ꝑm eoz intētōez. Si em nō intēdebāt tūc cōtrahere: sz in tps ꝓditōis: sic nō erit matrimonium: ⁊ sic erit vera secunda opinio: qr licz stipulatio sub ꝓditione q̄ omnino est extitura nō sit cōditionalis: est tn in diez ita q non debet aliq̄d anteq̄z veniat. vt no. in. d. §. j. Facit. l. heres meus. in pn. ff. de ꝓdi. ⁊ demō. vbi lz legatum factū ticio cuz moriet nō sit ꝓditionale: tn nō tenet heres soluere anteq̄z moriat: esset bn cōditionale si legarent centum ticio cum moriet heres. Ratio: qr si moreret legatarius ꝓmo q̄z heres: legatū expiraret morte legatarij: sed nō i ꝓmo casu: qr trāsiret ad heredes. vt i. d. l. heres. Et sic ꝑz q ꝓditio q̄ omnino est extitura aliq̄n facit contractū ꝓditionatum: ali/

qñ nō: ꝛ qñ nō est ꝯditionatū: est tñ in dic̃. ꝛ sic nō erit mr̃imoniū ꝛe pñti nisi aliō intēdat.

1 ¶ Sz nunq̃d ꝯditio q̄ necessario subintelligit in ꝯctu si exp̄mat faciat ꝯditionalē: R. q̄ nō. vt in. l. hec verba testatoris. ff. ꝛe lega. j. ꝛ in. l. ꝯditiōes. ꝛ. l. aliq̃n. ff. ꝛe ꝯdi. ꝛ demō. ꝛe. Nā legatū factū sub ista ꝯditiōe si heres hereditatem adierit nō est ꝯditōale: q̄ necessario subintelligit. vt in dictis iuribꝫ ptz. Sz si ꝯctus posset fieri etiā nō exīte illa ꝯditōe sic: si apponat facit ꝯctū ꝯditionalē. ꝛ hm hāc distinctionem ꝯcordāt Archi. ꝛ Jo. an. in. d. c. vnico. ꝛe spō. li. vj. q̄ vident ꝯtrā. Sic ḡ ptz quō mr̃imonium vel spōsalia nō sunt ꝯditionalia qñ dī: ꝯho cuz tali si ipa in me ꝯsenserit ꝛ hmōi. secus si diceret. si ꝛeo placuerit ꝛ hmōi: q̄ nō necessario insunt: quia pōt esse matrimoniuz contra voluntatem dei.

2 ¶ Sed pone q̄ q̄s ꝯtrit sub ꝯditōne si p̄r̄i suo placuerit. p̄ p̄rio dissentit: sz p̄ea mutata voluntate ꝯsentit: R. q̄ nō erit mr̃imoniū. p. l. bo ues. §. h̄ sermone. ff. ꝛe ẏ. sig. ꝛ. l. hec ꝯditio. la picola. ff. ꝛe ꝯdi. ꝛe. q̄ ista ꝯditio si p̄ meus ꝯsenserit dz verificari ꝛe p̄imo ꝯsensu: exq̄ q̄ nō fuit ideo expirauit. Un̄ sicut copula camalis q̄ ꝛe sui natura hz purificare ꝯditiōez non purificat qñ inuenit extinctū vinculū: vtputa q̄ supuenit affinitas post mr̃imoniū ꝯditionaliter ꝯctū añ ꝯditōis euentum. Aut q̄ ꝯditio expirauit ꝛ nō fuit impleta: ꝛ sic in ꝓposito. ꝛ h̄ tene postq̄z aliā accepit. lz bo. Lar. in. d. c. sup eo. dicat tenere mr̃imoniū si taliter ꝯhentes pseuerabāt in p̄mo ꝓposito.

3 ¶ Sz q̄d si p̄fatus pat̄ nec ꝯsentit nec dissentit expresse: R. credo q̄ nō erit mr̃imoniū. p. l. q̄ heredi. §. j. ꝛ p. l. meui⁹. ff. ꝛe ꝯdi. ꝛ demō. vbi ptz q̄ ꝯditio dz impleri in forma specifica: ḡ req̄rit q̄ exp̄sse ꝯsentiat. Ho. tñ ꝛ sequit Lar. in. d. c. sup eo. dicit q̄ tenet mr̃imoniū ꝛ q̄ sit spāle in matrimoniū. Et hec opi. tenēda vbi ad scḋa vota nō est ꝛeuentū. alīs p̄mū verius est ꝛe iure iudicio meo.

4 ¶ Utz mr̃imoniū ꝯctū sub ꝯditōe cū sint affines si dn̄s papa voluerit dispensare teneat aduenīēte ꝯditōe: R. Pa. ꝛ Jnno. in. d. c. super eo. vident tenere q̄ nō. ꝓ q̄bꝫ facit. l. inf̄ stipulantē. §. sacrā. ff. ꝛe ẏ. ob. ꝛ. l. ꝓtinuus. §. cū quis. c. ti. facit. l. apud iulianū. ff. ꝛe le. j. Sz in ꝯtrū q̄ teneat est bo. Anto. ꝛ q̄dā aliꝫ in. d. c. sup eo. ꝛ ẽ verior. p. l. si rē meā. ff. ꝛe ẏ. ob. vbi possum stipulari rem meā in tps ꝯditōis q̄n mea nō erit: lz nūc cū sit mea nō possim. facit silr. l. iij. iūcta. l. pe. ff. ꝛe oper. publi. Ubi valet mādatū ꝓuati ꝛe ope publico faciēdo p̄ncipe annuēte: q̄ tñ alīs non valeret. Nec ob. d. §. sacrā. ꝛ. §. cū q̄s sub ꝯditōne. q̄ ibi vicaū erat in re q̄ nō erat in cōmercio: nec pōt esse. sz non sic ẽ in casu nr̄o: q̄ sublato impedimento phibitōis ꝑ dispensatōz nihil obstat. Faciūt no. in. c. in causis. in fi. ꝛe elec. ꝛ in. c. nisi cū ꝑdez. in fi. ꝛe renū. Jtē nec. l. apud iulianū. ꝑdicta. q̄ dz intelligi vez esse ꝯditiōez forze impossibilē q̄ pēdet ex volūtate p̄ncipis in his q̄ p̄nceps nō solet ꝯcedere. vt ibi ptz: q̄ ibi loquit ꝛe pdijs in p̄imonio cesaris redactis q̄ cesar nō solet alienare nō insolitis ꝯcedi dispēsatiue. vt ẽ tex. in. l. incedit. ff. ꝛe ꝯdi. ꝛ demō. Et ideo hāc ptem tene anteq̄z trāseat ad scḋa vota. ꝑ qua facit q̄d no. Bar. in. d. l. si rē meā. sz post q̄z trāsiuit posses tenere p̄mam.

¶ Utz teneat ꝯditio si donaueris mihi cētuz 5
accipio te in vxorē: R. q̄ nō. tex. ẽ in. l. si ita stipulatus fuero. §. si tibi nupsero. ff. ꝛe ẏ. oblig. Qd̄ limita qñ talis stipulatio fit nō causa dotis. vel qñ nō subest iusta causa ꝓtendi illud: alīs sic. Un̄ dicit ibi Bar. q̄ si nobilis ꝯheret cū plebeia nō esset inhonestū: si in recōpensatione nobilitatis aliq̄d exigeret.

¶ Sz pone q̄. B. ꝯtrit cū. A. sub p̄fata ꝯditi- 6
one ꝛ añ ꝯditōis euentū ꝯtrit cū. C. sub eadē ꝯditōe. ꝛemū. A. ꝛ. C. eodē tpe dat centū: q̄d istoz erit mr̃imoniū: R. q̄ neutz rōne incertitudinis. Facit. l. si ita fuerit. in p̄n. ff. ꝛe rebus du. ꝛ. l. duo sunt ticij. ff. ꝛe testa. tu. Jtez q̄ ꝯctus ꝯditionalis suscipit robur ab implemēto. l. cedere die. ff. ꝛe ẏ. sig. ꝛ ideo p̄inde est ac si cū duobꝫ ꝯheret simul eodem tpe. Nec ob. l. potioz. §. videamus. ff. q̄ po. in pig. ha. l. nec emptio. in p̄n. ff. ꝛe ꝯhē. emp. Ubi implemētū ꝯditōis trahit ad die ꝯctus celebrati. vt p̄inde habeat ac si a p̄ncipio fuisset ꝯctus pur⁹ vt sic p̄mū videat valere: q̄ ꝑdicta iura intelligunt q̄n nō est in ptāte geretis scḋm tollere: q̄ si esset in ptāte eius tollere vt in casu nr̄o bene tolleret. vt in. d. l. potioz. in p̄n. Nec scḋm pōt p̄mo p̄iudicare: q̄ nō est maius vinculum q̄z p̄mū. Et h̄ teneas q̄ cōis opi. ẽ nisi ꝯditio impleta fuisset citius ab aliquo eoz: quia illud esset matrimonium.

¶ Utz ꝯhēs cū aliq̄ cū ꝯditiōe si te inuenero 7
ꝛginē teneat: R. hm Lar. in. d. c. ꝓ tuas. q̄ si ista ꝯditio intelligat si te inuenero ꝑ aspectuz mr̃onaz ꝛ hmōi: sic tenet ꝯditio. Si ẏo referat si te inuenero ꝛginē. s. ꝑ copulā. ꝛ sic reꝑit tāq̄z turpis: ꝛ tenet mr̃imoniuz lz nō sit ẏgo. Et sic intellige gl. in. d. c. ꝓ tuas. ꝛ cōmuniter doctores qui eam sequunt.

¶ Quid si dicat si permiseris me coire tecum 8

accipiã te in coniugem vel dabo tibi centum? R.q̃ nõ erit matrimonium p copulã: q2 põt se liberare dando centũ.

9 ¶Quid si dicat ꝯhã tecũ si pmiseris coitum. Aut pmitto tibi q̃ si vxorẽ accipiã te accipiã si pmiseris me coire tecũ? R.q̃ p matrimonio est iudicandũ in pma copula: ꝛ nõ añ copulam. q2 fm Inno. ꝛ ista ꝯditio sit inhonesta tñ suspendit ꝯctũ: ꝛ purificat in pma copula. Alij dicũt q̃ si intelligat de copula matrimoniali sic est honesta ꝛ suspẽdit. si de alia fornicaria sic ꝺꝛ haberi p nõ adiecta. vt no. in. c. duobus. de spõ. duo. ꝛ sic erit matrimonium etiã ante copulã. ꝛ videt verius.

10 ¶Conditio q̃ est de ꝓterito vel de pñti aliq̃ nõ ꝓprie ꝯditio est. vt in. l. institutio talis. ff. de ꝯdi. insti. viciat tñ si nõ fuit.

11 ¶Alie ꝯditões sunt turpes ꝛ inhoneste: ꝛ si sunt ꝯ subalia mrimonij: vt ꝯ insepabilitatẽ aut ꝯ bonũ fidei vel ꝯ bonũ plis eo mõ q̃ de substantia sunt. de q̃bus qñ sunt subales dixi. s. mrimoniũ. ij. §. xxiij. sic viciãt ꝛ nõ vicianť. vt pz in. c. fi. de ꝯdi. apposi. facit. c. detrahe. j. q. j. ꝛ. l. cũ his. §. si ꝓtor. ff. de trãsact. q2 remota parte subali nõ põt ꝯsistere aliq̃d. Si vo nõ sunt ꝯ substãtialia matrimonij sic vicianť ꝛ nõ vicíant. ꝛ sic pinde est ac si fuisset ꝯctũ sine ꝯditione. vt no. in. d. c. fi. Et h̃ pz solutio multarũ questionũ. Vñ ꝯhes vonec aliã melioꝛẽ inuẽniat nihil facit. Itẽ si venena sterilitatis pcurabis. Itẽ si nõ seruabis mihi fidẽ aliã volo posse accipe ꝛ hmõi: q2 nihil fit als secus: vt puta si te adulterandã pstitues. ꝛ canoniste teneãt cõiter q̃ nõ sit matrimoniũ. Tu tamẽ dic q̃ est matrimoniũ ꝛ ꝯditio reiciť: q2 nõ ẽ ꝯ essentialia mrimonij. vt. s. dixi.

12 ¶Alie ꝯditões sunt ipossibiles vt si celũ digito tetigeꝝ ꝛ hmõi. ꝛ tales reiciunť fauoꝛe matrimonij ꝛ habenť p nõ posite. vt in. d. c. fi. ꝛ in alijs ꝯctibꝫ a mrimonio viciãt ꝯctuꝫ. vt in d. c. fi. ꝛ. §. ipossibilis. insti. de here. insti.

13 ¶In summa no. q̃ ad h̃ vt ꝯditio q̃libet suspẽdat matrimoniũ vt nõ sit añ eius euentũ oportet q̃ septẽ ꝯcurrãt. Primũ q̃ sit apposita in ꝓncipio ꝯctus mrimonij. Nã si mrimoniuꝫ esset ꝯctũ pure ꝓmo: ꝛ postea poneret ꝯditio nõ posset eũ suspendere nec rescindere. c. dixit. xxxij. q. j. Facit qđ no. ww. Anto. ꝛ Pa. l. c. j. de ꝯdi. ap. Scõm reqriť q̃ in ꝯditõe vterq̃ consentiat exꝑsse. Vñ ꝛ vnus ponat ꝯditõnez si alter exꝑsse in eã nõ ꝓsentit etiam si taciat matrimoniũ erit puꝫ. vt no. i. c. fi. de ꝯdi. ap. Et q̃uis ꝯditio esset ꝯ subalia mrimonij: nihilominus mrimoniũ teneret. vt ibidẽ no. fac. c. aliqñ. xxxij. q. ij. saltẽ q̃ ad eccliam. Terciũ q̃ ꝯditio ñ sit necessario futura. de q̃ tñ dic vt. s. in ꝓn. aut q̃ nõ sit turpis aut ipossibilis: q2 sic habeť p nõ adiecta. excepta illa q̃ est ꝯ subalia mrimonij. Quartũ q̃ nõ infueniat ꝓsensus de pñti absolutus post ꝯditõez ꝛ añ eius euẽtũ. Quintũ q̃ nõ infueniat carnalis copula añ euẽtũ ꝯditõis. q2 sic stati erit mrimoniũ si fuerit ꝯctũ p ꝛba de pñti sub illa ꝯditõe: etiã si ꝓcesserat ꝯditõis defectus: dũmõ alter erat ignoꝛãs. puta q2 ꝯrit si pri placeret: ꝛ pr̃ ꝯdicit: tñ alter ignoꝛat h̃ ꝛ ꝓsentit in copulã mrimoniũ erit. vt no. ww. Anto. in. c. p tuas. de cõdi. ap. adducit in silꝫ. no. in. c. exꝑte decani. de rescrip. Et silr Hosti. ibidẽ qđ tñ credo verũ q̃ ad foꝝ ꝓtẽtiosum ꝛ etiã in foꝛo ꝓscie si ambo matrimonialiť intẽdebãt copulari: als non. vt. s. mrimoniũ. ij. §. vj. Septũ q̃ sit ꝑpe cõditio nõ modus. tenet tñ Pe. de pal. i. iij. q̃ idẽ sit dicendũ de mõ sicut de ꝯditõe: ꝛ fm eãdẽ distinctõez exceptο q̃ qñ modus ẽ possibilis ꝛ honestus nõ suspẽdit obligatõez sicut facit ꝯditio. tñ tenetur iplere nisi eꝝ fauoꝛe sit appositus: q2 tũc nõ tenetur si solũ eius fauoꝛẽ respicit. Conditio vo apposita p modũ cause siue causa sit vera siue falsa fm Pe. ꝯdictũ habet p nõ adiecta in matrimonio nisi esset necessaria: puta ꝯho tecũ: q2 es libera: q2 si esset seruna nõ valeret. Idẽ qñ dicit ꝯho tecũ: q2 es ioh̃anes filius ticij ꝛ hmõi. q2 si esset erroꝛ ꝯditionis vel ꝓsone: ꝛ sic viciaret matrimoniũ. Septimũ q̃ ꝯditio nõ sit de ꝓterito vel pñti: ꝛ de futuro. vt. s. §. x.

Impedimẽtũ.iiii.

de erroꝛ. Nã q̃q̃d impedit cãm de sui natura impedit ꝛ effectũ. Consensus aũt vt. s. dictuꝫ est: est causa mrimonij. ꝛ ideo qñ euacuat cõsensum euacuat matrimoniũ. Consensus vo est actus volũtatis q̃ ꝓsupponit actum intellectus: q2 vt dicit Aug⁹. v. de tri. Inuisa diligere possumus: incognita neq̃q̃. Et q2 erroꝛ impedit cognitõez: ideo ꝛ ꝓsensum q̃ sequit ex cognitõe. ꝓpterea dr̃ q̃ errat nõ ꝓsentit. l. si p erroꝛẽ. ff. de iurisdic. om. iu. vñ in. l. cũ testamẽtũ. C. de iur. ꝛ fac. ig. dr̃ cũ errãtis volũtas nulla sit. ꝛ in. l. nõ idcirco. ibidẽ cũ errantis ꝓsensus nullus sit. facit. xxvj. q. ij. §. his ita mdeť.

¶Utr matrimoniũ volo ꝯctũ teneat? R. gl. 1
in. c. cũ dilectus. qđ metus cã. q̃ sic. ꝛ volus dederit cãz ꝯctui. ꝛ idẽ in gl. l. a diuo pio. ff. de ritu nup. ꝛ. c. ꝓstituit. xx. q. iij. Limitat Paꝛ. in. d. c. cũ dilectus. ꝛ bñ verũ nisi sit talis volus q̃ excludat ꝓsensum: q2 sic non teneret.

Facit qđ no. Jo. an. in. c. vnico. de cõmo. ⁊ fa/cit. c. cũ loca. de spõ. Qđ bñ no. qz facit ad mul/ta. vt in votis: iuramẽtis: ⁊ hmõi spũalibus: qz cõiter teneť ꝙ tenent. vt in dictis glo.

2 ¶ Utrũ omnis error impediat matrimoniũ: R. ꝙ n: sz solũ ille error q̃ est cõtra substãlia matrimonij. Duo aũt includit matrimoniũ essentialiter. s. duas psonas q̃ ꝓiungunť ⁊ mutuã corpis ptãtẽ inuicẽ. Primũ tollit ꝙ error/rem psone. Scõm ꝙ errorẽ ꝓditõis seruilis: qz seruus nõ põt libere libertatẽ sui corpis alteri tradere sine ꝓsensu dñi sui. Et ideo hi duo errores solũ impediũt matrimoniũ. Alij aũt errores etiã si sint ad bñ esse mrimonij nõ impediũt: vt puta credebat ꝙ pẽ esset ꝓtẽtus vel ꝙ esset diues vel nobilis vl pulchra ⁊ hmõi: cũ ista sint accidentalia matrimonio nõ impediunt. d. §. his ita ñdeť

3 ¶ Circa ꝑmũ error ẽ. s. psone est notandum ꝙ ad hoc vt aliq̃s erret in psona oꝑtet ꝙ per visum vel famã vel auditũ habeat noticiam aliquam psone cum qua cõtrahere intendit: qz vt dixi in penitus incognitum: nec consensus nec amorem possumus dirigere. ar. l. cum ab eo. §. massam. ff. de contrahẽ. emp. vñ credẽs absentem sibi aliqualiter notũ pñtẽ ⁊ consentit nõ in pñtem q̃ est alius: sz in absentẽ psentit errat in psonam: qz errare est aliud ꝙ alio accipe. xxij. q. ij. in q̃bus. xxxviij. di. quãuis. Sz si nullã de absente hz cognitõez nõ errat: sz decipit in pñte: de q̃ ponit exemplũ de eo q̃ dicit se filium magni regis in genere: vel primo genitũ magni comitis ⁊ hmõi: ⁊ sic ẽ error fortune nõ psone q̃ nõ impedit vt dictũ est. xxix. q. j. §. error. Idẽ cum aliq̃ scit aliquez habere filios multos nullũ tñ eoz cognoscit si aliq̃s eoz dicat se ꝑmogenituz: ⁊ illa ꝓsentiat in eũ ꝓpter spem successionis bonoz paternoz erit error fortune ⁊ nõ impedit. sicut no. Hu. xxix. q. j. in ꝑn. Lalde. tñ in. c. ij. de ꝓiug. ser. ⁊ Jo. xxix. q. j. in summa. ⁊ Hostien. in summa tenent ꝙ in isto vltimo casu est error psone ⁊ nõ est matrimonium. ⁊ credo sit verius nisi forte intendisset ꝓsentire absolute in pñsentẽ quẽ tñ putabat alium: sz si ꝓsensus ferebat in euz nõ vt in pñsentem: sz in ꝑmogenitũ erit verꝫ ꝙ nõ erit matrimonium.

4 ¶ Circa scõm errorẽ. s. ꝓditõis seruilis est sciẽdum ꝙ triplex est ꝓditio stat⁹. s. melior cũ aliq̃s ꝓtrahit cũ libera quã credit seruã ⁊ econuerso. Scõs eqlis cum. s. seruus cõtrahit cũ ancilla quã credit liberã. Tercius deterior: vt cum liber cõtrahit cũ ancilla quã credit liberam vel ecõuerso. Primus error nõ impedit mrimonium: qz nõ leditur in aliquo sic cõtrahẽs. Nec scõs filius: qz eque leditur vterq̃. vñ in neutro error decipit: nec hz qđ obijciat alteri. ar. xxix. q. ij. p totũ. ⁊ de diuor. c. significasti. Tercius ꝙo error impedit matrimoniũ. xxix. q. ij. si aliquis ingenuus. Rõ est: qz alter tm̃ leditur sine culpa ⁊ grauiter: qz in bono plis quã nõ habebit in sua ptate ⁊ in bono fidei: qz non poterit ei reddere debitum libere. Et in bono sacramenti. s. in sepabilitate cohabitatõis. Sz potissima rõ ꝙre iste tercius error impedit matrimoniũ est ecclie ꝓstitutio. Alij aũt duo errores non impediũt ꝑm cõmunẽ opinionẽ tã doct. theolo. in. iij. dis. xxxv. q̃z cano. lz q̃dam cõtrariũ teneant. vt Hoffre. ⁊ Hostien. in summa. sz nõ cures de eis. Sz cõmunẽ opinionem tenemus quam sequit Inno. de coniugio seruoruz. in. c. ꝓposuit.

¶ Utrũ sciẽter cõtrahẽs liber cũ ancilla: vl ecõtrario teneat mrimoniũ: R. ꝙ sic: ex. est. xxix. q. ij. si q̃s liber. ⁊ sic liber teneť sequi ancillam ꝑm Pa. in. c. j. de ꝓiug. ser. 5

¶ Utrũ liber ꝓtrahẽs ignoranter cum serua cui in tps data est libertas teneat mrimoniũ: R. ꝙ nõ: qz vt dicit. l. statuliberi. in ꝑn. ff. de statuliberis. ea q̃ unteri facit vt seruus facit nõ vt liber. 6

¶ Quid si dñs tradit alicui libero suã ancillaz vt liberã in mrimonio quã tñ ꝓhens ignorat ancillã teneat mrimoniũ: R. ꝙ sic: qz statim efficitur libera. vt in auť. de nupť. §. si ꝙo ab initio. ⁊ hoc tenet glo. in. c. ꝓposuit. ⁊ Pa. de coniugio seruoz. ⁊ Hoffre. 7

¶ Utrũ ꝓtrahẽs liber cũ ancilla ignorant ⁊ postea hz cognoscẽs cõmiscet eidẽ ꝑ copulã tenetur mrimoniũ: R. ꝑm gl. in. d. c. ꝓposuit. ꝙ habens ꝓsciaz ex ꝓbabili cã ⁊ discreta ꝙ alter est seruus si cognoscat eã ꝓiudicat sibi ⁊ erit matrimoniũ. ⁊ sic intellige. xxij. q. iiij. innocens. ff. de pe. he. l. itẽ veniũt. §. anq̃z ptes. Si aũt ex leui ⁊ temeraria cã cui nõ dz credit: tũc nõ ꝓiudicat sibi titubãs ꝓ igrãte hñdus ẽ. C. de ꝓdi. in de. l. vl. ff. de li. ho. exhi. l. iij. §. si q̃s volẽtez. Nõ em̃ cuilibet referẽti credere teneť. tex. ẽ. ff. ꝙ cũ fal. tu. l. ij. ibi. ⁊ si dictũ sit ei ⁊ bõa fide nõ crediderit. Aduerte hz ꝙ si seruus ꝓhit cũ libera q̃ eũ seruũ igrat peccat mortaliť cõmiscẽdo ei exq̃ scit mrimoniũ nullũ esse: secus si ignoraret mrimoniũ nõ tenere. ⁊ idẽ dic de q̃cũq̃z q̃ scit certitudinaliť ꝙ mrimoniũ nõ tenet ex q̃cũq̃z ipedimẽto. Qñ ꝙo hz sciaz vel ꝓsciaz. i. firmã credulitatẽ de ipedimẽto q̃uis clare nõ sciat silr peccat mortaliť cognoscẽdo siue talis ꝓscia ꝓcedat ex ꝓbabili cã vel temeraria nisi eã deponat. Qñ ꝙo hz scrupulũ ꝓsciẽ. i. qz du-

bius est: tūc si ex leui vel temeraria cā dz depo
nere ꝛ sic petere ꝛ reddere pōt sine pcō. Si vo
dubiū est ex pbabili cā pōt reddere sz nō pete
re dz: alīꝫ exponeret se piculo ꝛ peccaret morta
liter. sz reddēdo nō: qz in dubio obediendū ē:
ꝛ excusat. xxiij. q. j. q̄d culpat.

9 ¶ Utr talis hns pbabilē cāz credendi pīudi
cet sibi si ad mādatū eccl̄ie reddat debitū: R.
fm Tācre. Inno. ꝛ Jo. an. ꝛ Pa. in. x. c. ppo
suit. q sic: qz nisi velit cū ea eē tāq̄z cū vxore p/
pria ñ dz in h̄ obedire. ꝛ ē verior opi. sz No. ꝛ
gl. in. x. c. pposuit. teneāt q dz obedire nisi sit
certus. sz istō ñ teneas: qz nō dz p̄scriaz for/
matā venire. ar. de resti. spō. c. lras. sz in pdo
alimēta ꝛ hmōi bñ dz obedire nisi sit certus.

10 ¶ Utr liber p̄hēs cū ācilla ignorāter quā post
modū dns eius fac liberā teneat stare cuz ea:
R. q nō: qz matrimoniū nullū fuit ꝛ sp ei cō/
miscuit ex p̄mo p̄sensu q̄ nullus fuit. ar. C. ad
velleya. l. q̄uis. fm Bof. ꝛ Jo. xxix. q. ij. si q̄s
ingenuus. ꝛ Ber. in. c. vl. de p̄iu. ser. q̄dā tñ te
nēt q sit matrimoniū si post manumissionez
illa cognouit eū p̄hēre intēdēs: qz ipedimēto
sublato p h̄ nihil ipedit. ꝛ verius credo.

11 ¶ Utr liber p̄trahens cū ascripticia aut origi
naria ignorāter teneat matrimoniuz: R. fm
Hu. xxix. q. ij. in pn. q sic: qz edictū de matri/
monio ēphibitoriū: ꝛ trahere tales pñt. C.
de agri. cē. ꝛ colo. l. vl. ideo tenet.

12 ¶ Quid de libero p̄hēte cū filia serue: vbi de cō
suetudine p̄rie ē q partus sequat p̄rez. vt i. c.
lz. de p̄iu. ser. R. q si p̄suetudo sit p̄scripta: licz
mr̄ eius sit serua q vez erit mr̄imoniuz. vt in
x. c. lz. dūmō pr̄ sit liber.

13 ¶ Sz pone q liber q̄ trahit cū serua ignoran
ter post modū sciens seruā: nihilominus vult
matrimoniū esse: sz illa nō vult nūq̄d erit: R.
q nō: sz vez est q cōpellerēt ab eccl̄ia nisi trālis
set ad secunda vota.

14 ¶ Utr liber possit ꝑ̄a auctoritate ācillā quā
ignorāter accepat vxorē dimittere cōperto q
sit serua: R. q q̄ ad thoz certum est q sic: q̄ vo
ad cohabitatōez tenet. Ri. in. iiij. di. xxxvj. q
nō si p̄hit in facie eccl̄e aut coꝝ testibꝫ. secus si
clādestine. sz Host. ꝛ multi alij sunt p̄rie opi.
q̄n seruitus ē notoria sic. ꝛi adulterio: de q̄ ha/
bes. j. mr̄imoniū. iiij. in pn. ꝛ. §. j. Sz ego di/
co q opi. Ri. ē vera q̄ ad cohabitatiōez. vt pz
in. c. porro. de diuor. sz q̄ ad redditōez vel peti
tionē debiti ē vera scōa opi. ꝛ fm hāc distīcti
onē intellige ꝛ limita. x. c. porro.

15 ¶ Quid si seruus p̄hit mr̄imoniū cū ancilla
vel cū libera q̄ scit eū seruū: R. q lz de iure ciui
li mr̄imoniū nō teneat. vt in. l. cū ācillis. C. de
incest. ꝛ inuti. nup. tām de iure canonico tenet
cui standū ē in hac materia spūali. vt in. c. pe.
ꝛ vl. de secū. nup. ꝛ no. Bar. in. l. pulegia. C. d̄
sacrosanc. ec. ꝛ gl. in. c. ij. de reg. iur. li. vj. Uñ
nō q aut talis seruus vel ācilla p̄hit cū volū/
tate dñi sui. ꝛ tūc magis tenet ad reddēdū de/
bitū vxori q̄z ad seruitium dñi. qz exq̄ p̄sensit
ad mr̄imoniū videt p̄sensisse ad accessoria. c.
prudentiā. de offi. dele. ꝛ l. ad legatū. ff. de pen.
nec pōt eū dns talis distrahere q ipediat red/
dere debitū loco ꝛ tpe debito. Aliꝫ fm Sco. in
iiij. di. xxxvj. q. j. peccaret mortaliꝫ dns. ꝛ idē
dic si sunt diuersoꝝ dnoꝝ si ābo p̄senserūt. Et
sic intelligere ꝛ limita Tācre. ꝛ alios q̄ vident vel
le q nō pōt eos vēdere. s. taliꝫ q reddītio debi/
ti impediat: aut p̄erūt dño p̄diceute aut ignā
te. ꝛ sic lz teneat mr̄imoniū: tñ magis tenetur
dño q̄z petēti debitū. vt no. xo. An. Lar. ꝛ Pa.
noꝝ. ꝛ coiter doc. in. c. j. de p̄iu. ser. ꝛ pōt eos vēn/
dere ad libitū. Uerūtn vt dic̄ Sco. vbi. s. de
bono ꝛ eq̄ dz in eoꝝ vēditiōe attendere q sibi
possint reddere debitū: imo dico q de necessita
te teneāt si cū eq̄li p̄ditōe vtili sibi h̄ pōt facere:
alīs nō. ꝛ sic intelligit Sco.

¶ Utr liber q̄ p̄hit mr̄imoniū se vendēs in 16
seruū: aut q̄liter cūq̄z si efficiat seruus dissolua
tur mr̄imoniū: R. q nec valet vēditio q̄ se
vēdidit: qz nō hz ptātē sui corpis. xxiij. q. v.
q̄reo. nisi vxor ad hoc p̄sentiat. Hoc limitat
sctus Bo. in. iiij. di. xxxvj. vez q̄z tū ad eā ser/
uituti q̄ impediret q̄ ad redditōnez debiti: se/
cus in alia seruitute q̄ non impedit. Aduerte
tñ q lz error impediat mr̄imoniū: nō tñ obli/
gat ad culpā p̄hentes q̄ errāt: nec sciēter p̄hen/
tes cū seruis solūmō. peccat ꝛ credo mortaliꝫ
seruus vel ācilla q̄ sciēter p̄trahit cū libera ig/
norāte eū seruū vel ācillā: qz videt eis q̄z tū in
ipo est tolū ꝛ in re notabili iferre: ꝛ multo ma/
gis peccāt mortaliꝫ si cōmiscent cū eis: sz non
peccēt ipi liberi exñtes in bona fide.

Impedimentuz. xv

dz votū. s. castitatis. Uñ nō q oē votū casti/
tatis emissum obligat ad id qđ est p̄ vnū qđ
est de ēntia mr̄imonij. vt. s. patuit. ꝛ iō ipsuz
mr̄imoniū ipedit: ꝛ si sit tale votū solēne: taliꝫ
ipedit q nō tenet mr̄imoniū post p̄ctū: sed est
nullū. Si vo nō sit solēne sz solū simplex ipe/
dit q̄dē: sz tñ post p̄ctuz tenet. vt no. in. c. rur/
sus. c. p̄suluit. ꝛ. c. insinuāte. q̄ de. vl'vo. xxix.
causa. p totū. nec cures de opi. Hu. quā dicit
Ber. in. x. c. rursus. tutior ē: qz nō est vez: qz
lz vtrūq̄z votū eq̄liꝫ obliget q̄ ad ꝛēū: tñ eccl̄a
noluit statuere vt mr̄imoniū post p̄ctū nō te/

neat nisi solū de contracto post votū solēne. vt p3 p. c. vnicū. de voto. li. vj. 7 est cōis opi. tam canonistaꝝ. xxvij. q. j. q̄ cle. vel vo. q̄z theolo. in. iij. dis. xxxvij. Quid aūt sit votū simplex vel solēne. vide. j. votū. j. §. viij.

1 ¶ Utr̄ ꝓtrahēs post votū simplex peccet mortaliť. R. fm Haspa. Lal. i. d. c. rursus. q aut qñ ꝓtrahit hz aiuz ꝓsummādi mr̄imoniū: 7 sic peccat mortaliť: qz facit ꝓtra votum. xxvij. q. j. in multis. c. Aut nō habuit aiūm ꝓsummādi sz religionē intrādi añ ꝓsummatiōez: 7 sic nō peccauit mortaliť ꝓtrahēdo: qz in nllo facit ꝓtra votū. 7 sic ꝓcorda opi. ꝓtrarias.

2 ¶ Sz pone q̄ hñs votū simplex castitatis cō trahat: nunquid poterit ꝓsummare sine pctō mortaliť. R. q si ꝓtraxit aīo nō ꝓsummādi sz intrādi religionē: sz postq̄z contraxit mutat p positū 7 alter exigit debitū q̄ reddēdo non peccat mortaliť: qz ad hoc tenet. nec mutādo ppositū peccat mortaliť: qz nō erat illō ppositū firmatū sub voto. 7 sic poterit esse q̄ post votuz simplex castitatis q̄s ꝓtrahat matrimoniuz 7 ꝓsummat sine pctō mortali. secus si fecisset votū religiōis: qz sz possit ꝓtrahere sine mortali cū ppōsito nō ꝓsummādi: non tñ poterit ꝓsummari sine mortali pctō: qz añ ꝓsummationē pōt illud implere: sz nō sic in pfato casu: qz in religione talis nō tenet intrare: 7 non intrās tenetur reddere exactus. Nec obstat. c. ꝙ ginitatis. xxvij. dis. qz intelligiť de ꝓiungēte se carnali aīo post votū. Aduerte hoc 7 in. §. pcedēti. q si talis ꝓtrahēdo cū intentiōe intrādi religionē si videret q̄ illa cū q̄ ꝓtrahit notabiliter ledeť: puta qz cū maiori difficultate inueniet aliū viz nō credo euaderet mortale nisi intēderet ei satisfacere: 7 omnino teneretur ei satisfacere de damno.

3 ¶ Utr̄ talis q̄ ꝓtraxit post votū simplex castitatiſ possit silr exigere sine mortali pctō. R. gl. in. c. agathosa. xxvij. q. ij. 7 in. c. q̄dē. 7 in. c. placet. de ꝓuer. ꝓiu. tenet q nō. sz gl. in. c. si q̄s votū. xxvij. q. j. recitat q̄stā tenere q̄ solum p ma vice peccat mortaliť: sz nō postea: qz p matrimoniū sequēs votū extinguiť. vt no. ibidē in. c. de viduis. 7 sequiť Hosť. in. d. c. rursus. 7 cōiter doceť. 7 hāc opi. dic Lar. in. d. c. rursus. veriorē de iure. Sz Jo. an. 7 cōiter sequentes in. d. c. rursus. dicūt pmā opi. tutiorē: quam theo. in. iij. di. xxvij. cōiter sequunť. posset tñ pdicta diuersitas reduci ad ꝓcordiā: videlicet vt pma opi. hēat locū qñ q̄s si nō peteret redderet se nimis onerosuz alteri pti: maxie si ille q̄ fecit votū sit vir: qz sic petēdo ppter istū respectū nō peccaret. 7 scda opi. loqť 7 intelligatur qñ q̄s solū petit ad satisfaciendū suo appetitui: vt sic nō possit petere sine pctō mortali. Si q̄s tñ vellet simplr tenere q̄ post consummatū matrimoniū nō peccet exigēdo etiā ad satisfaciendū sibi: noli eū ꝓdēnare de mortali: qz de iure nō videť minus vera q̄z scda: licz sit tutius nō exigere si pōt: q si nō pōt abstinere ab exigēdo petat dispēsatiōez ab epo vt possit exigere: 7 q epūs ex cā possit dispēsare in hoc casu tenēt cōiter moderniores in. d. c. rursus. 7 causa legitima dispēsandi est tale piculū: qz difficile est vt in medijs vndis q̄s siti laboret. Nā 7 epūs dispensat ppter piculū fornicatōnis vt post votū simplex castitatis q̄s cōtrahat. vt in. c. veniens. q̄ cler. vel vo. Item cū incestuoso. vt no. gl. in summa. xxxij. q. ij. §. de penitēt. g 7 in isto casu.

¶ Utr̄ supdictus mortua vxore possit aliaz accipere. R. fz Hu. 7 Archi. xxx. q. j. de eo. 7 xxxij. q. ij. antiq̄. q nō: qz votū nō erat ablatū sz executio voti. de ꝓuer. ꝓiu. c. q̄dā. Et idē dicit Archiē. de vxore q̄ ad pceptū viri fregit vota abstinētie 7 hmōi. sz tu dic vt. j. votū. j. §. xiij 4

¶ Sz pone q ambo q̄ fecerāt votū castitatis simplex ꝓtrahāt silr: nunq̄d tenet mr̄imoniū. R. Joha. xxvij. q. j. de viduis. tenet q nō: aliq̄ vo dicūt q imo tenet: sz neuť poterit exigere: 7 hoc verius Pa. vo dic in. c. tua nos. de iureiurā. q si suspitio ē de incōtinētia q epūs ex offō remittet vt vteroz possit exigere. vt no. glo. in. c. nosce. xxx. q. j. 7 in. c. qō deo p̄i. xxxij. q. v. sz si sine dispensatōne ꝓiugent. tenet Inno. in. d. c. dudū. de ꝓuer. ꝓiu. q ples nō erit legitima: qz nō est amplius matrimonium q̄ ad exercitiū carnis. Idē tenet gl. lxxxj. di. c. mīstri. Idē dic si post ꝓctū ābo fecerūt votū castitatis. vt no. Pa. i. c. charissimꝰ. de ꝓuer. ꝓiu. 5

¶ Quid de illo q̄ post votū simplex iurauit alicui de eā accipiendo. R. agat pnīaz de iuramēto. qz nō valet. c. rursus. q̄ cleri. vel vo. Silr nō tenet votū simplex post iuramentū pstitū de ꝓtrahendo fm Hostien. 7 Bof. nisi sit de religione intranda: quia pōt intrare religionez. c. cōmissum. de spōsa. 6

¶ Utr̄ hñs votū castitatis q̄rens an teneat matrimoniū si ꝓtrahat sit ei rndendū. R. q̄dam dicūt q nō: qz si dicat q sic dabit ei cām peccādi. si dixerit q nō mētieť. Alij aūt dicūt q pōt rndere q tenebit: qz 7 papa hoc facit. ego vo credo q pōt rndere q tenebit. dūmō taliť grauet factū q nō sit imputandū rndēti: sz ei qui ex bono malū accipit: si postea contrahat maxime qñ videt q votū nō seruat: qz nō video quō nō possim dicere facere volenti oīno 7

maius malū: q potius illo dimisso faciat minus. xiij. di. nerui. cū sil'ib'.

Impedimẽtuz. vi.

Dr ꝯsanguitas: q̄ est vinculū ꝑsonaꝝ ab eodē stipite ascēdētiū vel descēdētiū carnali ꝓpagatiōe ꝫctū ꝑm Ho. in sum. e. ti. hec ꝯsanguinitas hz tres lineas ꝑm cōiē doc'. Una ascēdentiū. Altera descēdētiū. Tercia collateraliū. Ā ꝑma q̄sq; trahit originē licꝫ pr̄ tauus: pauus attauus ꝛc. ꝛidē dicte mr̄e: auia: ꝛc. In scōa ꝓpetuat' mēoria ꝛ genus. vt ē filius: nepos: pnepos: abnepos. ꝛsic sil'r filia: neptis ꝛc. Tercia respicit illos q̄ necipi a nob: nec nos ab ipsis traximus originē: tm̄ ab eodē sanguie sunt ꝓpagati: vt duo frēs ꝛ eoꝝ filij q̄ patrueles dicunt' ꝛ filij ꝑfatoꝝ: ꝛidē in femis. hec ꝓbāt̄ur xxv. q. iij. c. j. ꝛ totum. ff. de gra. l. j. ꝛ l. iuris cōsul. Hz etiā hec ꝯsanguinitas gdū q̄ describit' sic. Gradus ē habitudo distātiū ꝑsonaꝝ qua cognoscit' q̄ta generatōis distātia due ꝑsone distāt inꝝ se. ꝛ colligit' in. c. lris. ꝛ. c. qō dilectio. de ꝯsan. ꝛ affi. Pro cuius intelligentia no. iij. regulas. Prima q̄ aliq̄ cōputat' gdus collateraliū in linea de iure cānico. aliq̄ de iure ciuili. Nā duo frēs siue frat' ꝛ sorores faciunt vnū gdū de iure cānico: sz de iure ciuili faciūt duos. ꝛ ideo in mr̄imonio attēdimus ad ius canonicū. Rō huius diūsitatis reddit'. xxv. q. v. in. c. ad sedē. ꝛ ibi vide. Scōa regla q ꝑsona addita ꝑsone ꝑ carnis ꝓpagatiōez in linea ascēdētiū vel descēdētiū addit gdū dēpto stipite q̄ ideo dem̄it: q̄ filius ē de sanguie pr̄is ꝛ mr̄is vñ nō fit descēsus ꝑ duos gdus: sz tm̄ ꝑ vnū de pr̄e ad filiū: vel ecōuerso. Rō: q̄ sic vnus nō est nūerus sz ꝓncipiū nūeri: sic hic. Itē si q̄s vult facere vnā fenestrā req̄runt' nec̄ssario due colūne: sz si aliā vult addere sufficit vna sola. sic in ꝓposito. Tercia regula est q in linea trāsuersali toto gdu ꝑsone descēdētes a stipite distāt inꝝ se: q̄to distant a stipite. vñ nepos ex vno filio: ꝛ pnepos ex altero filio distant a se in scōo gdu ex vna ꝑte: ꝛ in tercio gdu ex altera ꝑte. Quarta regula ē q̄ q̄n ꝑsone distāt ineq̄liꝫ a stipite dz cōputari ꝑm gdus magis remotū a stipite: vt q̄tū ille remotior distat a stipite: tantū intelligant' inꝝ se distare. vt. c. vlt. de ꝯsang. ꝛ affi. Et si ꝯsuetudo eēt in patria q̄ cōputatio incipet a ꝓpinq̄ori: illa esset seruāda ꝓpter scandalū. vt in. c. qō dilectio. de ꝯsan. ꝛ affi. Qō credo verꝫ in ꝓtracto tene vt dixi q̄ a remotiori dz fieri nisi ꝑm q. j. dicā in impedimēto. xvij.

¶ Sz q̄ro vsq; ad quē gdū ꝯsanguitatis impedit' matrimonium? R. q̄ de dictamine legis nature impedit' matrimoniū filij cū matre ꝛ filie cū ꝑre. Ben. ij. Relinquet hō ꝑrez ꝛ mr̄ez ꝛ adherebit vxori. sz magis ē ꝓtra ius nature q̄ filius habeat mr̄ez in tali turpitudine vt subiectā. ꝛ ꝓpterea ꝑhus. viij. de aialib'. narrat de camelo q̄ cū coopuisset mr̄ez post cognoscens interfecit ingeniatorē. Silr de eq̄ q̄ cum ꝓcubuisset cū mr̄e coopta discooptā cōgscēs piecit se de alto ꝛ interfecit se. Ex dictamine legis diuine ꝓhibent' matrimonialit' copulari ꝯsanguinei in ꝑmo gdu ꝛ scōo in linea ineq̄li ꝯsanguinitatis ꝛ affinitatis. vt ꝑz Leuiti. xviij. Ex statuto legis eccl'astice ꝓhibet' matrimoniū vsq; ad q̄rtū gdū inclusiue. c. nō dz. de ꝯsan. ꝛ affi. Hec ex Ri. in. iij. di. xl. Vñ ꝓtra hentes infra tales gdus nulla lōginq̄tate anor dēfendunt' q̄n sint incestuosi. d. c. nō dz. Quidā hāc ꝓhibitiōez vsq; ad q̄rtū gdū dicunt verā in collateralib': sz in descēdentibus tenēt q̄ est ꝑpetua ꝓhibitio. Rō: q̄ maior reuerentia debet' parētib' remotis q̄z ꝑpinq̄s. ꝛ huius opi. est Rich. vbi. s. Pe. Hug. Ho. ꝛ Azo. in. l. nemini. C. de nup. sz ego credo cuz Bof. q̄ nō sit ꝓhibitio etiā in talib' nisi vsq; ad q̄rtuz gdum. q̄ cum dictū. c. nō debet. loquitur indistincte de ꝯsanguinitate: nec nos distinguere debemus.

¶ Quid si duo ꝓtrahāt simil' q̄z vnus distat a stipite q̄nto gdu vel sexto: alter ꝑmo vel secundo? R. q̄ matrimoniū tenet: ꝛ q̄zuis Ho. dicat verꝫ si alter sit in scōo vel tercio: sz non si sit in ꝑmo: q̄ vna caro censent' cū stipite: tm̄ hō nō teneo nec alius doctor hoc tenet. ꝛ ideo tene q̄ tenet matrimoniū vt etiā tenet Direct'. Ex q̄ ꝯdude q̄ impetrās dispēsatōnez a papa vt possit ꝓtrahere in tercio vel q̄rto gdu ꝯsanguinitatis: q̄zuis ex alio latere ꝑsona cuz qua vult ꝓtrahere sit in scōo: nihilominus valet dispēsatio ꝑm Pa. in. c. qō dilectio. de ꝯsan. ꝛ affi. q̄ q̄zuis dispēsatio ꝓtra ius sit stricte inꝝptanda: tm̄ interptari pōt ꝑm dispositiōez iuris cōis. qō vult vt cōputatio fiat a gdu remotiori: ꝛ sic nō erit subreptitia talis impetratio q̄zuis nō sit exꝑssum q̄ ex alia ꝑte erāt in secundo gdu ꝯiuncti. A fortiori poterit cū talibus dispēsare ille cui generaliꝫ ꝓcessa est auctoritas dispensandi in tercio vel in q̄rto gdu. vt ꝑz. s. dispēsatio. §. ix. Et sic ꝯsuluit Jo. cal. vt recitat' dns Anto. de sancto Georgio. in. d. c. quod dilectio.

Impedimẽtū. vii.

Dr cognatio spūalis q̄ q̄dē est q̄dā primitas

psonaz puenies ex sacri datõe vel ad illud tẽ
tione. Nã sic hõ p carnalẽ cognatõez accipit
esse nature: ita in regeneratõe accipit esse grẽ.
z de hz habeꝫ.xxx.q.j.oẽs.z de co.spi.c.vl. Vñ si
talis cognatio pcedit mrimoniũ nõ solũ ipe/
dit sz dirimit post ꝯctũ.xxx.q.j.c.j.de cog.spi
ri.c.venies. Si ꝙ sequit nõ dirimit sz ipedit
q̃ ad exactõez debiti carnalis si sine necessita/
te ꝯhiꝫ.vt.xxx.q.j.ad limia.z sciẽter nõ p erro
rẽ.c.si vir.de cog.spiri.als nõ ꝑm theol.in.iiij.
di.xlij. Ber.ꝙ z Rodo.in.d.c.si vir. videnꝫ
innuere q̃ sciẽter sine necessitate ꝯtrahẽs ipaz
cognatõez spũalẽ põt etiã exigere: qz nullo iu
re inuenit phibitũ. Hocidẽ tenet Lar. ibidẽ
sz tutius ẽ petere dispẽsatõez ꝑm Pa. in. d. c. si
vir. z Ho. qz gl. xxx. q. j. in. c. nosce. z Jo. an. z
Ant. in. d. c. si vir. tenẽt q̃ nõ põt exigere.
z cũ ipis tenet sctus Tho. in. iiij. di. xlij. z põt
eps dispensare vt exigat ꝑm Pe. de pal. exactꝰ
tñ reddere teneꝫ.

1 ¶ Exq̃bz sacris ꝯhiꝫ cognatio spũalis? R. q̃
ex tribz solũ. s. ex baptismo. confirmatõe. z cate/
cismo. vt no. in. iiij. sen. di. iiij. z habeꝫ in. c. qz/
uis. de cog. spi. li. vj. Attñ cognatio q̃ ꝯhiꝫ in
cathecismo: sz ipediat ꝯhẽdũ: nõ tñ dirimit ꝯ
ctũ. de cog. spi. c. ꝯcto. z. xxx. q. j. si q̃s filiastrã.
z ẽ clam p. c. p cathecismũ. de cog. spi. li. vj. Et
q̃d sit cathecismus. vide. s. cathecismus.

2 ¶ Qualiꝫ cõputanꝫ gdus in cognatõe spũa/
liꝫ? R. Pa. in Rica. e. ti. q̃ nõ hz gdus: sed hz
tres spes. Prima dr̃ pnitas: q̃ est inꝫ regene/
ratũ z regenerantẽ: siue regenerans mistret sa
cramentũ siue teneat ad sacrm etiã si tenẽtes
sint plures. vt in. c. q̃uis. e. ti. li. vj. Scda est
cõpaternitas q̃ est inꝫ regenerantẽ mistrantez
vel tenentẽ seu tenentes ad sacrm: z genitoꝛes
regenerati z mistrãtꝫ. vel tenẽtes si sunt ꝯiuga
ti z ꝯsummauerũt mrimoniũ trãsmittũt hãc
cõpaternitatẽ etiã ad vxoꝛẽ siue viz: ita q̃ vx
oꝛ cognita vel vir efficiꝫ cõpater genitoꝛ le/
nati ab altero coꝛ. e. ti. martinus. z li. vj. e. ti.
c. nec dũ. z. xxx. q. iiij. si q̃s. secus si vxoꝛ nõ eẽt
cognita. xxx. q. iiij. post vxoris. Jõ successiue
q̃s põt hꝛe duas cõmres vxores. Tercia spes
dr̃ fraternitas q̃ ꝯhiꝫ inꝫ regeneratũ z filiosꝝ rege
neratis mistrãtis vel tenẽtis ad sacrm. xxx. q.
iij. pitaciũ. z. e. tit. ex lris. siue sint nati añ hãc
cõpaternitatẽ siue post. eo. ti. c. tua nos. Filij
ꝙ q̃z neutro ad cõpaternitatẽ est dcuentum
pñt inꝫ se libere ꝯhere: nisi ꝯsuetudo ꝯriũ ha/
beret q̃ scandalũ generaret: ꝯctũ tñ teneret vt
cõiusl teneaꝫ. i. c. viz. e. ti. nisi eẽt talꝫ ꝯsuetudo
de q̃. j. dicã q̃ dirimit. ipedimẽto. xvij.

3 ¶ Utq̃ filiꝰ vxoris ex altero viro sit fraꝫ spũa/
lis filij spũalis mariti dicte vxoris ꝑus cogni
te añq̃ teneret vir eius dictũ filiũ? R. Be. in
c. j. de cog. spi. li. vj. dicꝫ q̃ do. Anto. tenet q̃ nõ:
qz nõ repit expssum. Ipe ꝙ Be. videt tenere
ꝯriũ qđ tenendũ ẽ añ factũ: sz post tene opi.
pmã p rõnẽ de q̃ in seq. §.

¶ Utq̃ pr̃ spũalis licite possit ꝯhere cũ sorore 4
carnali filij spũalis? R. q̃ sic: z etiaz cũ eius fi/
lia: z etiã cũ filia spũali sui filij carnalis: qz sz
cognatio spũalis a pr̃e in filiũ trãseat: non tñ
ecouerso. Vñ nõ hz ramos z cũ edictũ de ma
trimonio sit phibitoꝛiũ. de spõ. c. cũ apud. xx.
q. iij. §. si q̃s. z. c. se. Jdeo nõ egredit psonas
expssas q̃ in summa sunt. x. in baptismo. z si/
milit dicas. x. in ꝯfirmatõe. vt pz in. c. iij. eo.
ti. li. vj. z p totũ. ti. de cretaliũ. e. ti. z sunt cõbi/
nate. Prime sunt inꝫ baptizatũ z leuantem.
Scde inter leuantez z parẽtes leuati. Tercie
inter baptizatũ z filios leuantis. Quarte in
ter leuantem z vxoꝛem ꝑus cognitam leuan/
tis. Quinte inter vxoꝛem ꝑus cognitaz leuã
tis z parentes leuati.

¶ Sz nunq̃d extendit ad filios illegitimos 5
leuãtis ad filiũ leuatũ? R. Pa. in. c. Marti/
nus. eo. ti. q̃ sic. ꝑm cõit doc. tex. ẽ in. c. fi. e. ti. z
xxx. q. iij. in sum. etiã ad spurios.

¶ Nunq̃d etiã ad filios adoptiuos? R. q̃ ñ. 6
vt tenet gl. in. §. qđ aũt. xxx. q. iij.

¶ An extendaꝫ ad fornicarie cognitã sic ad vx 7
oꝛẽ cognitã? R. ꝑm Archi. z Jo. an. in. c. j. eo.
li. vj. q̃ nõ. z dicit Pa. in. d. c. martinus. q̃ est
cõis opi. z ideo eã tene quã etiã tenet Ri. in
iij. di. xlij. nec cures de opi. ꝯria.

¶ Queritan vir z vxoꝛ in matrimonio ꝯsum 8
mato cõmunicent sibi passiones spũales si/
cut actiones? R. Pa. in. d. c. martinus. q̃ nõ.
Unde filius ex altero ꝯceptus si teneatur ad
baptismum nõ efficiꝫ leuans ipm nisi solum
cõpater illius cuius est filius nõ alterius: q̃z/
uis in matrimonio sit ei ꝯiunctus. xxx. q. iij. si
q̃s ex vno. z gl. in. c. j. e. ti. li. vj.

¶ Utq̃ vir z mulier q̃ simul leuauerũt vnum 9
filium possint simul ꝯtraherez? R. ꝑm Innoc.
q̃ sic. z facit tex. cũ glo. xxx. q. iij. c. fi. Et sic pa
tet q̃ vir z vxoꝛ simul vnum leuare pñt. sz nõ
sit honestum.

¶ Utq̃ nõ baptizatus leuãs vel baptizans 10
aliquẽ ꝯhat hãc cognatõez? R. ꝑm Ri. vbi. s.
z Tho. z Pe. q̃ nõ: qz oiuz cognationũ spũa
lium q̃ p sacrm ꝯhunꝫ z oium sacroꝝ baptis/
mus est fundamẽtũ. vt in. c. j. de ꝑsby. nõ bap.
gl. tñ in. c. in baptismate. de ꝯse. di. iij. tenet q̃
sz suscipiẽs nõ efficiaꝫ cõpaꝫ sit tñ baptizans
q̃uis nõ sit baptizatus. Et plz mihi: qz cum

nō possit dici q̄n sit p̄ illius quē baptizauit: ergo erit cōpater. secus in suscipiēte: q̄ ex quo nō p̄t esse p̄ susceptī p. d. c. in baptismate. ergo nō erit cōpater. Secus in cognatiōe spūali passiua fm glo. in. c. j. xxx. q. j. q̄ si q̄s tenet filiū nō baptizati: vel tenens filium alicuius baptizati efficit compater patris filij leuati ⁊ alterius coniugis illius xp̄iani: licet nō sit baptizata. cōcor. Albe. Item dic q̄ baptizatus licet non confirmatus tenens in confirmatione non contrahit compaternitatem. vt. s. cōfirmatio. §. xj.

11 ¶ Utrum non tangens sed simulans se tāgere ⁊ respondens cum alijs patrinis efficiatur cōpater: R. q̄ nō: nisi tāgat vel tenēdo dū baptizat vel leuādo de sacro fonte vel tenēdo ad p̄firmationē. h̄ sequit Jo. an. in regula. qui p alium. de regu. iur. li. vj. Facit. c. de his. c. ad limina. xxx. q. j. ⁊ Archi. in. c. j. e. ti. li. vj. ⁊ allegat. c. j. ⁊. c. oēs. xxx. q. j.

12 ¶ Quid si teneat ⁊ nō mūdet p hoc intendens nō effici compater: R. fm Rodo. q̄ nihilominus efficit: q̄ rep̄sio nō est de substātia sz tactus seu tentio vel leuatio: ⁊ q̄uis aliq̄ teneāt q̄ necessario req̄runt verba: alij q̄ saltez signa p verbis. vt recitat Be. in. c. nedū. e. ti. li. vj. tu tn̄ tene q̄ tactus ⁊ leuatio sunt satis signa eq̄pollentia p verbis.

13 ¶ Quid si nō tangit puerū sz lintheuz solū in q̄ puer̄ inuolut: R. Archi. i. c. q̄uis. de cog. spi. li. vj. q̄ nihilominus p̄trahit cōpaternitas fm Hug. Idē tenet Jo. an. ⁊ no. Archi. xxx. q. iij. c. fi. ⁊ satis videt facere ter. in. d. c. q̄uis. in §. accesserit. Pe. de pal. videt tenere q̄ requirat tactus.

14 ¶ Utz ista cōpaternitas possit dirimi p procuratorē. Marsilius ⁊ Lar. vt recitat Pa. in. c. veniēs. e. ti. tenēt q̄ sic. Jo. an. ⁊ Archi. vbi. s. tenēt q̄ nō. Sz mihi plz opi. Pa. vt añ p̄ctuz matrimoniū teneat q̄ ibi ē cognatio spūalis. post p̄ctū tenēda est alia opi. s. q̄ nō dirimit. Et idē dic in vniuersitate: an possit p̄trahere silit hanc cognationem p procuratorem q̄ añ factū sic vt singuli de vniuersitate sint compatres: q̄ dispositio cōcepta in vniuersitate resoluit vt p̄ceat singulos de ipa si actus non cadit in vniuersitate vt res nō pereat. Facit ter. i. c. si sinia. de sen. ex. li. vj. ⁊ gl. in. c. romana. in. §. in vniuersitatē. de sen. ex. li. vj. sz post factū tene cū Fede. p̄si. xv. q̄ nō p̄t dirimi: q̄ nō h̄z animā. ⁊ nō est baptizata.

15 ¶ Sz nunq̄d procurator erit ipe cōpat in casu q̄ nō possit dirimi p procuratorē: R. Jo. an. vbi. s. tenet q̄ sic: q̄ sz nō intēderet obligari: tn̄ quia re interuenit: ⁊ ideo etiā ex q̄ agit nascit obligatio. vt. l. si is q̄. in fi. ff. cōmo. Sz p̄ium tenet Fede. p̄silio. xv. ⁊ eā veriorē credit Pa. in. d. c. veniēs. facit q̄ no. Pe. de ancho. q̄ dic q̄ tenēs filiū alterius quē credebat filiuz vnius cū q̄ intēdebat cōpaternitatē p̄trahere nō cōtrahit cōpaternitatē cū nō sit filius illius. Et ideo dic añ p̄ctū verā opi. Fede.

¶ Utz baptizās vel p̄firmās efficiat cōpat: 16
R. olī fuit dubiū hodie clarz. in. c. j. e. ti. li. vj. Un q̄cūq̄z baptizat siue in necessitate siue habeat voluntatē p̄trahendi cōpaternitatē siue nō: dummō baptizet efficit compater: siue sit masculus siue femina. Nec obstat. l. p̄sensu. ⁊ l. in omnib⁹ negocijs. ff. de act. ⁊ oblig. quia hñt veritatem q̄n nihil voluntarie fit. sz hic sz nolit esse compater: tn̄ vult baptizare vl tenere: ⁊ ideo p̄trahitur. facit. d. l. si is qui. in fi. quia qui vult p̄ncipale necessariō vult ⁊ accessoriū. Nec obstat q̄d dictum est de procuratore fm opinionem Fede. quia procurator nō tenet nomine suo. ideo non vult nec p̄ncipale nec accessoriū.

¶ Utrum spūales filij p̄nt inter se cōtrahere: 17
R. q̄ sic. ⁊ etiā cū adoptiuis. vt no. in. c. vnico. de cog. lega.

¶ Utrum pater possit tenere filium illius qui 18
tenuit suum: R. Pa. in. c. sup. eo. tit. q̄ sic. q̄ nō est p̄hibitum.

¶ Utz eps possit dispēsare vt sint plures q̄ te- 19
neāt ad baptismū vel p̄firmatōnez: R. q̄ sic: fm dñicū de scto Be. in. d. c. q̄uis.

¶ Sz nunq̄d p̄cēt plures tenētes: puta duo 20
vel tres sine epi dispēsatiōe: R. si fm morē patrie cōiter tenēt vident excusari a pctō fm Jo. an. ⁊ Archi. in. d. c. q̄uis.

¶ Quid de baptizato in domo p necessitatem 21
vel alio respectu ⁊ postea i eccl̄a solēnit: R. Tā cre. tenet vt recitat glo. lxviij. di. §. q̄d vo. q̄ si q̄s miles baptizaret miles suscipit sacrm. aliter ñ fieret iniuria sacro. de p̄se. dis. iiij. oñdit. Hoc idē videt tenere gl. in. c. ij. de apostata. Sz tu tene cū gl. in. d. §. q̄d vo. q̄ nō est verz: q̄ nō imprimit nouus character. Et sic tenendo p̄clude q̄ soluz compaternitas p̄trahere p illos q̄ tenuerūt in domo ⁊ nō p alios q̄ tenuerunt in eccl̄ia nisi forte illa q̄ p̄hibit p cathecismuz si in domo nō fuit cathecizatus. sz hec vt dixi non dirimit matrimoniū post p̄tractū.

Impedimētū. viii

dī cognatio legalis q̄ est ppinq̄tas p̄sonaruz ex adoptione p̄ueniens.

1 ¶Quot sunt ei⁹ spēs? R. tres. Una ē q̄ si dēscēdētiū q̄ ē inf adoptātē z filiā adoptatā. vt in. c. vnico. de cog. lega. Scōa spēs est q̄ si collateraliū q̄ ē inf liberos naturales adoptātis q̄ sunt in ei⁹ ptāte z adoptatū. l. q̄ in adoptiōe. ff. de adopt. Itē inf duos filios filioz adoptiuoz ꝑm gl. ī. d. c. vnico. insti. de nup. §. spēs āt. Tercia spēs ē q̄si affinitas q̄ est inf adoptatū z vxorē adoptātis: z ecōuerso inf vxorē adoptati z adoptātē: ſz nō inf ꝓtez adoptantē z matrē adoptati ꝑm Tho. z Pe.

2 ¶Utr hec cognatio legal' impediat mrimoniū ꝓhēdū z dirimat ꝯctū? R. ꝑm Hu. z Ri. ī. iij di. xlij. Jo. de lig. z glo. z Pa. i. c. vnico. de cog. lega. q̄ sic: q2 dic adoptiōne durāte nuptie nō pnt inf eos ꝓsistere. ad idē in. c. j. ī. c. p adoptionē. xxx. q. iij. Jo. an. z Spe. tenēt q̄ nō dirimat: ſz impediat. Aduerte tn q̄ ꝑma spēs z tercia sp impediūt: ſz scōa nō nisi ad tpus. i. q̄diu sunt in eiusdē pūis ptāte: ſz ea soluta vel morte vl' emācipatōe filij adoptiui vl' naturalis: vl' alio mō q̄ adoptio hz solui nō ꝑstat impedimētū. hꝫ pz insti. de nup. §. j. z. ij. z. iij. z. e. ti. c. vnico. z. xxx. q. iij. ita diligere dz hō.

3 ¶Utr cogtio legal' trāseat ad nepotē. s. filiuz filij adoptiui? R. q̄ sic. nec tn hꝫ cogtio hz gradus: q2 in eodē gdu attinet pr filio z nepoti.

4 ¶Utr filius q̄ nō transit in ptātē pūis adoptātis possit ꝓtrahere cū filia naturali adoptātis q̄ est in eius ptāte vel ecōuerso? R. Hug. xxx. q. iij. in pn. Ho. z Inno. tenēt q̄ sic: ſz ꝑm Pa. in. d. c. vnico. z gl. in. d. §. qō aūt. z cōiter doc. tenēt q̄ ſz nō trāseat in ptātē adoptātis tn impedit ne ꝓtrahere possit cū naturali: q2 per adoptōez acq̄runt q̄dā iura q̄ p emācipatiōnē dissoluunt. l. pe. C. de adop. z ius cānonicū in distincte tenet z loquit de adoptato nō de arrogato. ideo idē ius: z sic pz q̄ etiā filius illegitimus q̄ nō est in ptāte patris nō pōt ꝓtrahere cū filia adoptiua patris.

5 ¶Utr filius naturalis arrogātis possit ꝓtrahere cū filia filie adoptiue? R. q̄ sic: q2 cū mulier neminē habeat in sua ptāte: eius filia non pōt trāsire in ptātē arrogatoris matris: z ido nulla cognatio inest inf eos. ff. de adop. l. si pater. Secus esset in filia filij arrogati q̄ in ei⁹ ptāte era. q̄n fuit arrogatus: q2 ꝓtrahere nō posset cū ea ꝑm Jo.

6 ¶Utr filij adoptiui possint ꝓtrahere inf se? R. q̄ sic. sicut no. Hu. xxx. q. iij. ita diligere. ſz Host. nō admittit in arrogatis q̄diu sunt in ptāte adoptātis. ſz in adoptiuis sic.

dō criminis. Nā q̄dā sunt crimina q̄ impediunt matrimoniū ꝓtrahēdū de rigore iuris: ſz nō dirimūt ꝯctū. Et sep no. in gl. c. q̄ ꝑbyter de pe. z re. z in gl. xxxiij. q. ij. in §. de penitētib. Primū ē incestus. de q̄ dic vt. s. incestus. Secundū vxoricidiū. Tercū rap⁹ spōse alteri⁹. Quartū leuatio ppr filij maliciose facta de sacro fonte. Quītū ꝑsbyteri cidiū. Sextū acceptio monial' in vxorē. Septimū de solēnit penitētib⁹. ſz tn eps posset dispēsare rōne iuuētutis. xxxij. q. ij. antiq̄. Sz tu dic q̄ sufficit licētia ppr sacerdotis: imo de ꝓsuetudine nō seruat ista rigor vt petat dispēsatio ꝑm Ray. z Rodo. Un Jo. i. c. i adolescētia. xxxij. q. ij. ſz q̄ iuuenis incestuosus sine dispēsatōe pōt ꝓhere ſz nō senex. z tutius tn est petere dispēsatōez q̄uis etiā nō esset ꝓdēnādus si nō peteret. de q̄ dic vt. s. incestus. §. iij. z. iiij.

¶Que sunt crimina q̄ impediūt ꝓhendum z dirimūt ꝯtractū? R. q̄ sunt duo. Primū cuz q̄s vinēte vxore p̄ba ꝯtraxit p verba de pnti cū alia. vel ecōuerso vxor cū alio. vel fidē de ꝓtrahēdo dedit. z ad q̄libet istoz secutū sit adulteriū. vt in. c. fi. de eo q̄ dux. quā pol. p ad. xxxj q. j. relatuz. Aduerte q̄ ad hꝫ q̄ q̄libet istoz sit impedimentū req̄rit. Primo q̄ vteroz sciat q̄ alter eoz hz ꝓiugē: q2 si cū ignoratē aliq̄s contraheret posset esse matrimoniū inf eos post mortē vxoris p̄me. vt ē casus in. c. j. e. ti. Qđ limitat Pa. ibidē si supinducta fuit ignoratas toto tpe vite vxoris sue. z dō ignorans q̄diu nō habuit certitudinē vel pbabilē opinionē. vt in. c. inq̄sitōi. de sen. ex. al's si certioz ata de vita p̄me vxoris pmitteret se cognosci nō posse inf eos esse matrimoniū. d. c. fi. z sequunt cōiter doc. z idē dic p oīa q̄n data fide sequit aduleriuz: q2 parificant. d. c. fi. Secōo req̄rit q̄ sit fides data de ea accipiēda: vel eam de facto accepit in vxorē: q2 si fides data nō fuisset de ea accipiēda in vxorē nō esset impedimentū. Et aduerte q̄ aliq̄ volūt vt ponit Rich. i. iij. di. xxxv. q̄ si solū nude pmisit q̄ nō erit ipedimentū: ſz optet sit fides data vel iuramētum interpositū. ſz magis credo q̄ etiā ex nuda pmissione oriat istud ipedimentū: maxie an factū. Tercio req̄rit q̄ post matrimoniū ꝯctum vel fidē datā sequat adulteriū: q2 solū adulteriū sine ꝯctu vel datiōe fidei nō inducit illud impedimentum: nec cōtractio seu datio fidei sine adulterio. vt. c. significasti. eo. ti. xxxj. q. j. c. j. Quarto req̄rit q̄ matrimoniū ꝑmuz esset validū: q2 si ꝑma vxor nō erat legitia nō erit impedimentū. vt in. d. c. significauit. hz dederit fidē cū adulterio: z sufficit q̄ ꝑmū mrimoniuz

sit ꝓtractū p ꝟba de pñti: lz nō sit ꝓsummatū
7 etiā si esset sepatū q̄ ad thoz. vt in. c. signifi/
cauit. 7 c. ex lra. eo. ti.

2 ¶Sz q̄d si q̄s dedit fidē vni mulieri viuēte p
ꝓia sine copula tm: 7 postea mortua vxore ac
cepit terciā. 7 ista tercia viuēte coīuit illā cui
dederat fidē p̄mo: R. fm Jo. an. i. c. si q̄s. e. ti.
q̄ nō poterit mortua tercia eā hīe in vxorē: qz
ꝓstāte legitio mr̄imonio dedit fidē 7 cognouit
nec mr̄imoniū int̄medium hz remouz̄e impedi/
mentū. Fac. c. in scripturis. viij. q. j. 7. l. singula
ria. ff. si cer. pe. Sz Basp. calderi. tenet ꝓtiū.
7 sequit Pa. i. d. c. si q̄s. q. p ipm videt recess/
isse a fide illi data. 7 p ons nūc repit solū ad/
ulteriū q̄ nō hz ipedire. d. c. significasti. 7 hec
tenēda post factū: lz añ illa Jo. an.

3 ¶Utz ihēs cū vna de facto viuēte eius vxo/
re q̄ mortua ihit cum tercia licite possit stare
cū ea: R. fm gl. q̄ cōit placet dc. in. c. j. e. ti. q̄
sic: si cū ista tercia mortua p̄ma vxore ihit an
q̄z ꝓsentiret tacite vl' exp̄sse cū illa quā de facto
tenebat: qz matrimoniū nullū erat: lz etiā il/
la esset ignoras viuēte p̄ma: tn̄ anteq̄z cū alia
ꝓtrahat compellēdus est cū ea ꝓtrahere si ig/
norabat eum habere vxorem: lz ipa nō. 7 si cū
pluribus inscijs cōtraxerat locus erit gratifi/
cationi fm. Hostien.

4 ¶Pone q̄ q̄dā p̄mittit fidē Berte q̄ si sibi cō
sentiet post mortē sue vxoris accipiet in vxo/
rē illā quā sibi ꝓsanguinea Berte ꝓsulet q̄ cō
sanguinea ꝓsulit q̄ accipiat Bertam: R. fm
Astē. q̄ si talis Berta vel ille q̄ p̄misit pba/
bilit credebat q̄ ꝓsuleret de Berta: sic nō po/
terit esse mr̄imoniū int̄ eos: qz esset in fraudē
Si tn̄ q̄ fidē dedit aut Berta h̄ nō extimabāt
lz de alia q̄ ipi Berte esset grata 7 hmōi. sic po
terit eā Berta hīe post mortē sue vxoris fm
ꝓsiliū eius ꝓsanguinee.

5 ¶Scōm crimē ē cū q̄s machiatus ē in mortē
alicuius vt possit in viz vel vxorē alteꝝ hīe.
Pro cui⁹ intelligētia adūte p̄mo q̄ si adulte/
riū nō int̄fuerit oportet q̄ alt⁹. s. vxoratus. 7 illa
quā vult hīe in vxorē sint machinati in mor/
tē alterius 7 q̄ mors sequat cū effectu. Aliē si
vn⁹ solū machiatus fuisset mortē cū effectu
alterius nō eēt ipedimētum q̄n illū hīe posset
ꝓpr̄ quē hñdū mortem alterius p̄curauit. vt
no. Jo. an. 7 sequit Pa. in. c. sup h̄. e. ti. lz dc.
varie loquant̄ in. c. j. de ꝓuer. infi. Si vo ad/
ulteriū interuenit sufficit machinatio vnius
tm̄ cū effectu vt sit istud impedimentū. fac. c.
si q̄s viuēte. xxxj. q. j. Et sic intellige. d. c. super
hoc. Sz si effectus homicidij nō interuenit:
machinatio etiā cū adulterio nō iducit istud
impedimentū. vt no. Jo. an. in. d. c. sup h̄.

¶Sz pone q̄ int̄fecit alteꝝ: lz nō ea intentio 6
ne vt alteꝝ hīet in ꝓiugē: lz ob cāz aliā: R. q̄
impedimentū istud nō erit fm Ber. 7 Jo. in
d. c. sup h̄. Idē dic vt. s. p oia si homicidiuz
mādauit vel ꝓsuluit 7 sequutū est.

¶Quid si ratū habuit: R. q̄ si nō sit opatus 7
aliq̄d vt occideret. ratihabitio nō inducit istō
impedimētū: siue sit factū homicidiū noie suo si
ue nō: fm gl. in. c. si q̄s viuēte. xxxj. q. j. 7 gl. in
c. j. de ꝓuer. infi. Uin. 7 Jo. an. 7 Pa. in. c. j. qz
edictum de matrimonio est p̄hibitoriuz. c.
cum apud. de spōsa.

¶Quid si alt⁹ eoꝝ q̄ machiati sunt sit infidelis: 8
R. q̄ nihilomin⁹ ꝓlus nō potit eā hīe: p q̄
hñda viz ei⁹ occidit. ar. d. c. j. de ꝓuer. infi.

¶Quid si hñs vxorē cōmittit adulterium cū 9
Berta 7 sibi dicit: si nō habuerē vxorē acciperez
te in vxorem postea interfecit vxorē: nō tn̄ eo
ppōsito vt Bertā accipiat: R. Baspar Cal/
de. 7 recitat dc. An. de sctō Georgio in. d. c. sit
per h̄. q̄ poterit Bertā accipe in vxorē: qz nec
hic ē fidei data p̄ba p̄missa: nec homicidiū
fecit eo ppōsito nec adulteriū cū dicta machi
natione. Sz Lar. ipm reprobat dicēdo q̄ nō
teneret mr̄imoniū cū dicta Berta: qz nō attē
dit q̄n adulteriū interuenit: an machiatio in/
teruenerit ex ppōsito hñdi eā an nō. Et istō
tene añ factū: lz post factū tenerē opi. Lal. q̄
est verior de iure.

Impedimentū.x.

Dr cultus disparitas. Nā nullus fidelis siue
baptizatus pōt ihere cū nō baptizata etiaz
si sit cathecumina: nec simplr nec sb ꝺditōne
ꝓtēdi ad fidē: 7 si ihit mr̄imoniū nullū ē. xx
viij. q. j. c. caue. 7. c. cū nō oportet. 7 ibi no. Hu.
Spōsalia ꝟo sub ꝺditōe si ꝓuertat̄ bñ valēt.
Un q̄uis nō baptizatus crederet oēs articu
los fidei: tn̄ matrimoniū ꝓtractū cū tali a ba
ptizato nō tenet. vt. d. c. caue.

¶Utz mr̄imoniū possit eē int̄ infideles: R. q̄ 1
sic: vt pz in. c. gaudemus. de diuo. vñ si infide
les ꝓtanꝺ pñt stare in mr̄imonio ihcto fm ri
tus eoz: nisi fuerit ihctū in gdib⁹ diuina lege
phibitis. de q̄bus hēs. s. Impedimentū. vj.
Dic tn̄ Pe. in. iiij. di. xxix. q̄ posset esse q̄ eo
rū mr̄imoniū nō esset ꝟ lege nature nec diui/
nā: 7 tn̄ nō teneret: puta qz esset ihctum ꝟ eoz
statuta ipm annullātia: qz si nihil pñt talia sta
tuta ꝟ mr̄imoniū int̄ qz tū sacrm ē pñt tn̄ int̄ qz/
tū est fedus hūanū sic solū ē in infidelib⁹. 7 io
si ꝓtenderēt tales oporteret q̄ denuo ihcrent. qđ
nota p limitatōe. d. c. gaudemus.

214

2 ¶Utr matrimoniū infideliū excuset a actū cō iugalē: R. ꝑm sctm Bo. i. iij. di. xxix. q sic: q ad culpā z ꝓsequēter penā si affectio libidino sa nō inueniat: nō tn acq̄rūt palmā: q nulla dat eis gra ꝓpter defectū fidei.

3 ¶Utr infidelis ꝓuertēs se ad fidē possit vxo re dimissa aliā fidelē accipe: R. Pa. in. c. q̄s/ to. de diuo. q eo ipo q alter ꝓiugū nō vult co habitare fideli ꝓuerso. vel si vult cohabitare nō sine iniuria creatoris vel sine pctō dissol/ uit mrimoniū i infidelitate ꝓctū: z pōt ꝓhere cū alia fideli. nec oportet q iudex statuat tpus: sz sufficit dare ppēdat q nō vult ei cohabita/ re ꝑm Pa. in. c. gaudemus. de diuo. Si ꝙo vult cohabitare sine eius inductōe ad malū vel sine pctō sic non pōt cū alia ꝓhere infide/ li viuēte: sz nō tenet cohabitare cū ea si ñ vult ꝓuerti. xxviij. q. ij. si infidelis. No. Ri. in. iij di. xxix. Si tn aliq̄z alia accipiat p ẏba de p/ senti ꝓuertat illa q̄ pus erat obstinata tenetur eā accipe: nec aliā poterit ducere. vt no. cōiter theolo. in. iij. di. xxix.

4 ¶Quid si infidelis hēat plures vxores: R. q illa cū q̄ ꝑmo ꝓtraxit eius erit. z si sit duas ac cepisset sic nulla erit eius vxor: nisi vna illarū habuisset impedimentū q̄ eā accipe nō potu/ isset: q tūc alia esset eius vxor.

5 ¶Quid de vxore q̄ repudiata alteri nupsit: R. q vir nō potest ei obijcere fornicatōez: sz te net si vult ei cohabitare sine pctō eā accipe si vult vxorē habere: aut saltē ꝓtinere. d. c. gau/ demus. in glo.

6 ¶Utr vir ꝓuersus possit intrare religionem vxore volēte ei cohitare: R. q sic: ꝑm Hug. in d. c. si infidelis. Si ꝙo ꝓuersiōis eius sit aliq̄ spes non dz intrare ꝑm sctm Tho. in. iij. di. xxix. q si nō est spes ꝓuersionis pōt intrare p/ us vxore req̄sita de eius ꝓuersione.

7 ¶Utr vno ꝓiugū ad infidelitatē reuso dissol uat mrimoniū ꝓctū inf infideles: R. q ñ. c. q̄ siuit. de diuo. vñ Inno. i. c. q̄sto. de diuo. dic q sacramentū fidei. i. baptismus ratū efficit

8 ¶Quid si fidelis ꝓhat ꝙiugū sacramētū. cū heretica vel scismatica: R. q tenet mrimo/ niū ꝑm cōiter theolo. in. iij. di. xxix.

9 ¶Utr mulier ꝓuersa ad fidē gaudeat ꝓuile/ gio totū. in. l. assiduis. C. q̄ po. in pi. ha. R. Pa. in. c. pe. de diuo. q sic. allegat multa.

10 ¶Quē dz seq̄ ples infidel: R. si ē adultus seq̄ tur quē voluerit. si aūt mino cū salus eius de pendeat a parētibꝫ dz seq̄ fidelē. vt ꝓbat in. c. ex lris. de ꝓuer. infi.

Impedimentū.xi.

dr met⁹ seu coactōis qđ ipedit z dirimit mri/ moniū ex ipo ꝓctū. c. cū locū. de spō. Sciendū tn q duplex ē coactio: de q̄ in. l. j. ff. qđ me. cā. sz absoluta p vī: vt puta cū q̄s capit ligat. z h̄ nō pōt cadere ī ꝓsensuz sz bn i copulā carnalē vñ in casu q̄ copula faceret mrimoniū sic coa/ cta copula ñ fac. ar. l. di. ꝓbꝫos. de spō. veniēs. el. ij. xxxj. q. ij. c. j. z. ij. Quedā ē coactio ꝙditi onal⁹. l. coactio p metū. vñ si met⁹ sit iust⁹ vt il le q̄ pōt cadere in ꝓstātē. l. mlierē q̄ ad mlieres q̄s mio met⁹ excusat. vt no. gl. i. d. c. cū locū. vel vir q̄ ad viros. Ideo tex. in. c. ꝓsultatōi. de spō. ppt h̄ dic. metus q̄ possit cadere in ꝓstā tē: sic mrimoniū tali metu ꝓctū ipo iure ē nul/ lū. vt tenet gl. in. c. veniēs. el. j. de spō. z cōiter doc. secus si ꝓhat ex minori metu: q: sic ꝓctuz tenet. z de h̄ vide z dic vt. j. met⁹. §. vij. z. viij.

¶Quid si ratificet p sequentē ꝓsensuz tacitū 1
mrimoniū metu ꝓtractū: R. q matrimoniū erit vez si alr ꝓseuerat in ꝑstino ꝓsensu libero: q: lz ꝓsensus tacitus p se ñ sufficiat ad matri moniū ꝓtrahēdū: sufficit tn cū expssiōe exterio ri q̄ ꝑcessit ꝑm Ri. i. iij. dis. xxix. qđ notabis.

¶Quid si mrimoniū metu ꝓctū ꝓfiret iu/ 2
ramēto: R. magis ꝓbabiliꝰ ꝑm Ri. i. iij. dis. xxix. q nō tenet. q: qđ nō ē nō pōt ratificari. z de h̄ dic vt. s. iuramentū. v. §. ix.

¶Utr p culpā sequētē ratificet: R. q nō: nisi 3
ꝓsentiat in mrimoniū: lz ꝑsumat ꝓsensisse si ñ reclamat si pōt ꝑm Pe. in. iij. di. xxix.

¶Quid si met⁹ mortis carceris z hmōi q̄ pnt 4
cadere in ꝓstantē nō inferat ꝑsone q̄ hz ꝓhere sz eius filijs vel filiabꝰ: R. q nihilomin⁹ red/ dit matrimoniū nullū ꝑm Ri. vbi. s. nā ides iudicū fit de metu q̄ inferꝝ ꝑsone ꝓpe: cū eo q̄ inferꝝ ꝑsone filij z vxoris z hmōi.

Impedimētū.xii.

dr ordis. vñ adūte q si q̄s post susceptōez or dinis sacri. s. sacerdotij: diaconi: aut ꝑdiaco ni ꝓhit mrimoniū dirimit. vt i. c. vnico. de vo to. li. vj. z excōicat⁹ ipo facto. vt in de. eos. de ꝓsan. z affi. Si ꝙo ꝓhit post susceptōz mioz ordinū nō dirimit: sz in officijs ñ ministrāt si sit clericꝰ occidētales z bñficia ñ assequūt. z iō or do sacer ipedit z dirimit. nō sacer soluz ipedit.

¶Sz q̄d si sacer ordo supueniat mrimonio 1
iā ꝓtracto nūq̄d dirimit: R. dic vt. j. mrimo nium. iij. §. viij. cū sequentibꝫ.

Impedimētū.xiii.

dr ligaminis. s. cū q̄s alteri ꝓiugi ē ligatus.

¶Utr alligatus alteri p spōsalia possit cū al/ 1
tera ꝓtrahere. vide spōsalia. §. xvij.

2 ¶ Utr̃ obligatus matrimonialit̃ alteri possit cũ alia ꝯhere. R. q nõ: ꝛ is q̃ noĩe suo ñ iussu eius in cur̃ ẽ ptãte: vl noĩe ei⁹ quã hz in ptãte bina sponsalia ꝯtrerit vl binas nuptias fit ifamis ipo iure. l. j. in fi. ff. de his q̃ no. ifa. ꝛ efficitur bigamus ſm q dixi. s. bigamia. ꝛ dz ieunare p. xl. dies in pãe ꝛ aq̃ qđ vocãt carenam scz quadragesimã sic dictã: qz caret cibis. ꝛ septem sequentibꝫ annis penitere. c. accepisti. de sponsa duoꝝ.

3 ¶ Utr̃ ex dispẽsatiõe papę post mr̃imoniũ ꝯ/ctũ possit q̃s alteri nubere. R. q si mr̃imoniũ nõ ẽ ꝯsummatũ papa põt dispẽsare. vt no. in c. ex publico. de ꝓuer. ꝓiu. Un dic̃ Ho. vnuz mirabile qđ recitat Pa. i. d. c. ex pblico. q papa ex ꝓsensu vtriusq̃ sponsi põt ex ptãte absoluta dissoluere mr̃imoniũ nõ ꝓsummatũ nulla alia cã subsistẽte: sz de ptãte ordiata nõ põt sine cã ꝛ cũ h̃ dicto Ho. trãseũt cõiũ doc. Si vo mr̃imoniũ est ꝓsummatũ tũc fideles sic papa nõ põt dispẽsare: qz cũ mr̃imoniũ ꝓsummatũ ꝓsistat in facto nõ põt hẽi p infecto. xxxũ. q. ij si paulus. l. in bello. §. facte. ff. de cap.

4 ¶ Utr̃ mulier credẽs vir̃ mortuũ possit ꝯhere cũ alio. R. q si verisiliter ꝓsumit de eius morte sic ꝯhere põt ſm aliq̃s. vt no. in. c. qm̃ frequẽter. vt lite nõ ꝓte. sz tu dic q optet hẽat certuz nũciũ de morte viri. de spõ. i pntia. de secũ. nup. c. dñs. nisi velis dicere q satis ẽ certificata qñ hz violẽtas suspitões post expectatõez aliq̃lẽ. ꝛ aduerte q vnus testis sufficit. vt in. d. c. in ꝓsentia. excusat etiã ab adulterio qñ ꝓbabiliter credidit mortuũ vir̃ ꝛ cũ alio ꝯtraxit. xxxiiij. q. j. cũ p bellicã. an aũt possit exigere debitum vel reddere. dic vt. s. iiij. ipedimẽto. §. viij.

5 ¶ Quid si q̃s credẽs vxorem viuere suã q̃ tñ mortua ẽ ꝯhit cũ alia. R. q mr̃imoniuz ẽ erq̃ nõ viuit ſm Rodo. Hug. tñ in. d. c. cũ p bellicã. dic q si credebat h̃ sibi licere etiã viuẽte sua erit mr̃imoniũ: si mõ ꝑma mortua ẽ. Si vo nõ credebat licere sic mr̃imoniũ nõ erit: qz nõ maritali affectu sz adulterino ei ꝓiungit: nisi postꝫ scit q ẽ mortua ei ꝓiungat maritali affectu pseuerante alia pte in affectu maritali: alis nõ. ꝛ est verius.

Impedimentum

xiiij. dr pblice honestatis iusticia q̃ est ppinq̃tas ex sponsalibꝫ puenies robur ex institutõe ecclie trahẽs ppr̃ eiusdẽ ecclie honestatẽ. vñ impedit ꝛ dirimit tã mr̃imonia qz etiã sponsalia sequẽtia nõ pcedẽtia. vt in. c. ex sponsalibꝫ. de spõsa. li. vj. Et ista pblica honestas iusticie cũ sit q̃ddã sile affinitati. ideo impedit ſm illos gradus ſm q̃s affinitas impedit vsq̃z ad quartũ graduz inclusiue. de quibus dicetur infra. xv. Impedimento.

¶ Quot sunt spẽs pblice honestatis iusticie? R. q oli due: q̃z ꝑma q̃ ꝯhebat ex sponsalibꝫ nuptijs: puta Petrus vxorẽ hẽbat q̃ mortuo ei⁹ vxor accepit aliũ vir̃ de q̃ habuit filiũ vl filiã talis ples cũ nullo ꝯsanguineo Petri poſſat ꝯhere: sz hodie sublata ẽ p. c. nõ dz. de ꝯsan. ꝛ affi. Alia q̃ hodie hz locũ est q̃ ꝯhit ex sponsalibꝫ de futuro vel ex mr̃imonio de pnti nõdum ꝯsummato. ſm Pa. in. c. sponsam. de spõ. vñ nullus ꝯsanguineus sponsi põt accipe talẽ spõsam vsq̃z ad qrtũ gradũ inclusiue: nec ecõuerso. c. iuuenis. ꝛ c. ad audientiã. de spõ. ꝛ si accipit nõ erit eius vxor. qz dirimit. 1

¶ Quid reqr̃it vt spõsalia inducãt pfatũ impedimentũ? R. q q̃nq̃z. Primo q sint contracta a maioribꝫ septẽnio. ter. ẽ in. d. c. ex sponsalibꝫ. ꝛ vt dicit Pa. in. c. iuuenis. vbi requirit etas certa respectu discretiõis nõ põt pueniri. vt pz in etate ad ꝓfectõez testamẽti. vt in. l. q̃ etate. ff. de testa. ꝛ idẽ no. i. c. puberes. de spõ. impu. ideo optet cõpleuerint ꝓtrahẽtes siue p q̃bus ꝓtrahũt. vij. annos. 2

¶ Sz nunq̃d si maior ꝓtrahit cũ minori septennio prima tñ septennio oriat publice honestatis iusticia? R. q non ſm Pa. in. c. iuuenis. de spõ. ꝛ in. c. fraternitati. de eo q̃ cog. consang. vxo. sue. ꝛ hoc ex defectu ꝓsensus. vt i. d. c. ex sponsalibꝫ. 3

¶ Pone q talis maior cohabitauit cum minori septennio desponsata ꝛ interueniat extraordinaria pollutio vel sit dubium an eã tẽptauit. R. ſm Pa. vbi. s. q ex q̃dam equitate oritur publice honestaz iusticia: sz tamẽ nullo iure probatur. 4

¶ Scõm qđ reqr̃it vt inducat̃ istud ipedimẽtũ est q nõ sint ꝓtracta sub ꝓditiõe. Nã ante ꝓditõis euentũ nõ orit̃ istud impedimentũ. Un posset ꝓtrahere cũ aliq̃ ꝯsanguineo spõsi ante ꝓditionis euentum. 5

¶ Quid si q̃s ꝓtrahit cum aliqua: cũ ista conditione si eo placuerit: ꝛ postea inuenit eius affinis vel aliud impedimentũ habens quo cũ ea ꝓtrahere nõ põt de iure? R. q non oritur publice honestatis iusticia: quia fuerunt conditionalia. ꝛ ideo potent ꝓtrahere cum eius consanguinea. Nec obstat q dicta ꝓditio ſb/intelligebatur etiã si non fuisset apposita: qa si non apponeret expresse: nihilominus essent pura: sz expresse apposita faciunt ꝓditionalia: ſm Hostien. in. c. ad audientiam. de sponsa. ꝛ Joh. an. in. d. c. ex sponsalibꝫ. vide qđ dixi. s. 6

215

iij.impedimento.§.j.

7 ¶ Quid si apponat aliq̃ ꝺditio q̃ habeat ꝑ nō adiecta vt.s.patuit.iij.impedimento:ꝛ.ni/hilominus sp̄salia pura erūt:ꝛ oꝛiꝫ istud im/pedimentū.vt in.c.vl.de ꝺdi.ap.

8 ¶ Terciū qꝺ req̃ꝛit vt sit istꝺ ipedimētū optet q̃ sp̄salia sint certa:qꝛ i incerta psonā nō infer/tur ꝺsensus:nec oꝛiꝫ istud impedimentū.

9 ¶ Quartū optet q̃ nō defecerit ꝺsensus.vñ cō/sanguineus furiosi ꝺtinue pōt eius sp̄sam du/cere quā in amētia desp̄sauit cū ꝺsensus defe/cerit.c.dilectus.de spō.xxxij.q.vij.neq; Limi/tat hꝫ Pe.de pal.ꝛ bn vex q̃n defectus ꝺsensus est apparēs:vt in pueris ꝛ amētibꝫ:secus eēt q̃n esset latēs sic in illo q̃ ꝺhibit nō aio ꝺhēdi sꝫ decipiēdi:qꝛ tūc oꝛiꝫ istud impedimētū:qꝛ ec/clesia instituit istud ipedimētū ꝓpter apparen/tiā honestatis.ꝛ ideo ipedit:qꝛ de intētōe non pōt ꝺstare.Cōfirmat ꝑ Vin.Archi.Jo.an.ꝛ Jmo.ꝛ Be.in.c.vnico.de spō.li.vj.q̃ tenēt q̃ io co ꝺhēs si de io co apte ꝺstat nō inducat pb̄/lica honestas:g̃ si nō ꝺstaret ꝺduceret.

10 ¶ Quintū q̃ nō sint ꝺcta post mr̄imoniū vel sp̄salia p̄us facta:qꝛ si q̃s ꝺfisset mr̄imoniū vel sp̄salia:ꝛ post viuēte p̄ma sponsa ꝺheret cū aliq̃ eius ꝺsanguinea nō dirimēt sponsa/lia p̄cedētia.ꝺ.c.ex sponsalibꝫ.

11 ¶ Quid si sponsalia ꝺhentes habuerint tps debitū ꝛ fuerint pure ꝺcta ꝛ cū certa persona ꝛ cū ꝺsensu:sꝫ tm̄ fuerūt nulla de iure:puta cum affine vel cū religioso vel in sacris aut cū ma/leficiato ꝛ hmōi.ꝛ.q̃ nihilominus oꝛiꝫ pb̄lice honestatis iustitia:qꝛ in mr̄imonio attēdi/tur potius honestas.l.sp.ff.de ri.nup.nec ob.q̃ nulla oꝛiat obligatio sed bn̄ publica hone/stas que impedit matrimoniū ꝓtrahendum ꝛ dirimit ꝓtractum.

12 ¶ Sꝫ q̃d si mꝫes septēnio ꝺctis sp̄salibꝫ p seuerāt vocātes se sp̄susꝫ ꝛ sp̄sam vlsil' iacēt vel se inuicē osculant vsq; post septēniū.ꝛ ex hꝫ manifeste apparet eos pseuerare in eade vo/lūtate:ꝛ.q̃ si ex talibꝫ signis manifeste appa/ret q̃ pseuerāt in eade volūtate post septēniū completū oꝛiꝫ publice honestatis iustitia.vt no.in.ꝺ.c.ex sp̄salibꝫ.alꝫ si nō manifeste ap/paret:sꝫ p ꝺuret in eode ꝓposito nō oꝛiꝫ istud ipedimentū.vt colligit ex.ꝺ.c.ex sp̄salibꝫ.

Impedimētū.xx.

est affinitatis:q̃ q̃dē affinitas est p̄ximitas p̄sonaꝝ ex copula carnali puenies omni paren/tela carēs.vñ affinitas mediāte ꝺsanguinita/te ꝛ carnali cōmixtione ꝓpagat:ideo ꝺsangui/nitatē imitat.Sꝫ in hꝫ differt:qꝛ psona ꝺiun/cta siue addita alicui p̄sone ꝑ ꝓpagatiōeꝫ fit ꝓticeps eiusdē nature:sꝫ in ꝺfferēti gꝺu.vñ nō mutat genus attīnētie sꝫ tantū gꝺū.sꝫ per/sona addita siue ꝺiūcta ꝑ copulā carnalē ali/cui p̄sone nō fit ꝓticeps eiusdeꝫ nature:sꝫ q̃si ꝺiūgit ab extrinseco vñ ꝺiūgit alio genere cō/iunctōis:sꝫ in eodē gradu.Et ideo p̄sona cō/iūcta ꝑ carnis copulā sanguini alterius idu/cit p̄mū genus affinitatis.p̄sona ꝺo addita ꝑ copulā p̄sone q̃ p̄mū inducit genus facit se/cundū genus.ꝛ p̄sona addita scō inducit ter/cū genus.Uerbi gra.vxor frīs mei ē mihi af/finis in p̄mo genere ꝛ in eodeꝫ gradu q̃ frater meus ꝛ reliq̃s ꝺsanguineis meis in eodē gra/du q̃ sunt mihi ꝛ in p̄mo genere.Alia p̄sona que non est mihi consanguinea nec affinis.Aliū de si ꝺiungat cū p̄fata vxore fratris mei erit mihi affinis in secūdo genere ꝛ ꝺsangui/neis meis:ꝛ in eodem gradu q̃ sumus fratri meo.Tercia ꝺo p̄sona aliunde nec ꝺsangui/nea nec affinis si ꝺiungat secū de p̄sone ꝺiun/cte vxoris fratris mei erit mihi in tercio gene/re affinitatis ꝛ ꝺsanguinitatis meis:ita no.in.c.nō ꝺz.de ꝺsang.ꝛ affi.

¶ Quō ipedit affinitas mr̄imoniū:ꝛ.q̃ si p/ueniat ipedit ꝺhēdū ꝛ dirimit ꝺctū in p̄mo genere tm̄ hodie ꝛ vsq; ad q̃rtū gradū inclusi/ue.vt in.ꝺ.c.nō ꝺz.licet olim ipediret etiā in se/cūdo genere.vt.xxxv.q.iij.p totū.Uñ perso/na cognita carnaliter ab aliq̃ ꝺsanguineo non potent ꝺhere cū aliq̃ de illa ꝺsanguinitate q̃ ñ ꝺstat vltra q̃rtū gradū ab eo ꝺsanguineo q̃ eam cognouit ꝛ ecōtrario.Et si ꝺhit nō tenet mr̄imoniū:ꝛ in linea recta intelligit̃ ꝓhibituꝫ in infinitū ꝑm vnā opinionem quā nō teneo vt.s.ꝺixi impedimentū.vj.§.j. 1

¶ Quid si affinitas supueniat matrimōio iā ꝺcto ꝑ verba de p̄nti:sꝫ nō ꝺsummato:ꝛ.q̃ nō dirimit eū.vt in.c.j.de ꝺsan.ꝛ affi.ꝛ ille ꝑ quē ꝺcta est affinitas nō pōt petere debitū sine pec/cato mortali:sꝫ bn̄ tenet reddere vere vl inter/pretatiue petēti.Pe.de pal.tenet q̃ si mr̄imoni/um nō est ꝺsummatū q̃ nec etiā reddere pōt sine pcō mortali:qꝛ pōt religionē intrare:sed hoc nō credo:quia licet possit:non tamen te/netur intrare. 2

¶ Sꝫ nunq̃d epūs potent dispēsare cū tali vt etiam exigere possit sine peccato:ꝛ.vt.s.Jn/cestus.§.v. 3

¶ Utꝫ remaneat affinitas post mortē p̄sone cognite:ꝛ.q̃ sic:qꝛ est vinculū ꝑpetuū 4

¶ Utꝫ coitꝰ fornicariꝰ causet affinitatē:ꝛ.q̃ sic:qꝛ ꝑ oēꝫ coitū ordinatū ad carnis ꝓpaga/tionē ꝑ quē ꝺsanguinitas ꝺhi possit cōtrahi 5

affinitas:nō aūt p coitū ēt vas vel sodomiti cum ꝛ hmōi.xxxv.q.iij.eōꝛdinaria.ꝛ de eo q̄ cog.ꝓsan.vꝛ.sue.c.fraternitatis.ꝛ xxxv.q.x.fraternitatis. Bof.tñ tenet absurdū ꝯhi affinitatē p fornicariū coitū etiā oꝛdinatū ad generatiōez.ꝛ ideo tenet q̄ nō ꝯhīt nisi ex primitate puenies ex nuptijs.vt ptz in.l.nō facile.§. sciendū.ff.de ḡdibꝫ. Sz ptrariuz cōīt tenet.ꝛ sic seruat. Et ille.§.sciendū loquit de affinitate p quā deferꝫ hereditas ad aliquē.

6 ¶Quid si claustꝛ pudoꝛis intrauit sz semē ñ emisit:ꝛ.q̄ affinitas nō ꝯtrahīt etiā si mlier sola emisisset:sz q̄uis claustꝛ nō intret:sz tñ semē si intus mittit ꝯtrahīt affinitas:q̄ pōt fieri generatio sicut fit in balneo vel in domibꝫ succubis ꝛ incubis.

7 ¶Quid si vir intrās claustꝛ emittit semē ꝛ ñ mulier:ꝛ.Pañ.in.c.fraternitatis.de eo q̄ cog. ꝓsan.vꝛ.sue. Innoc.ibidē tenet q̄ nō ꝯtrahīt affinitas:sz q̄ oꝑtet sīt emittāt tā vir q̄z mulier. Idē tenet Ho.in sum.ꝛ Hug.in.d.c.eōꝛdinaria.sz ipe Pa.dicit q̄ Ho.in.d.c.fraternitatis.dicit q̄ sufficit q̄ vir emittat in claustro pudoꝛis:sz mulier nō emittat.q̄ ꝑm medicos pōt fieri generatio. Et hꝫ sequit Fede.ꝓsi.290 ꝛ videt seq̄ Pa.ꝛ iudicio meo etiā Innoc.in dicto.c.fraternitatis.ꝛ Rod.ꝛ Pe.de pal.in iij.alit btā ꝙgo nō potuisset effici mr ꝛ ꝙgo si oꝑteret mulierē seminare.

Impedimētū.xxi

dr impotētia coeūdi q̄ q̄dē est vitiū animi vl coꝛpis vel vtriusq̄ q̄ qs impedit alīꝫ carnaliter cōmisceri.

1 ¶Quot sunt eius spēs:ꝛ.q̄ tres. Pria dr natural.vt frigiditas in viro.artatio in muliere ꝛ defectus etatis in vtroq̄z vel altero. Altera ē accidētal.q̄ puenit a cā extrinseca ꝛ accidentali.vt castratio. Et tercia maleficialis q̄ a demonibus puenit.

2 ¶Circa frigiditatē ꝛ artatiōez dic breuiter q̄ ad hꝫ vt ipediat mrimoniū ꝯhēdū ꝛ dirimat ꝯctū.requirit ꝑmo q̄ ꝑcesserit tale impedimētū mrimoniū:q̄ si aduenit post ꝯctū nō dirimeret:sz ēet rōnabile cā dispēsatōis fiēde p papā vt alter aptus ꝯheret cū alio:si nō dū erat mrimoniū ꝓsummatū.vt no.Pa.i.c.ex pte. ꝛ in.c.ex publico.de quer.ꝓiu. Et idē dic de impotētia accidētali ꝑm eūdē Pa.allegat.c.q̄ sedē.ꝛ.c.ꝓsultatōi.de frigi.ꝛ male. Scdo requirit q̄ sit tāta q̄ nullo mō possit coire.hꝫ ē ꝑm Pe.de pal.q̄ sit talis q̄ ipediat actū ꝑpetuo saltez:q̄z sz ipediret effectū generatiōis:sz nō actū q̄ est emissio semis in vase nō esset impedimētū. Tercio q̄ sit ꝑpetuū impedimentū:ita q̄ nullo medicamine aut remedio possit remoueri:q̄z si posset sine piculo mortis remoueri nō dirimeret. hoc no.in.c.j.ꝛ ij.xxxiij.q.j. ꝛ de frigi.c.j.ꝛ ij. ꝛ q̄si p totū. Nec facio vi in frigiditate q̄ est a natura:aut in illa q̄ est p senectutē:q̄z q̄n non pōt iuuari ipedit.vt no.Ri.in.iiij.dis.xxxiij. Et eadē rōne dic de nimia caliditate q̄ coitum ipediret ꝑm sctm Tho.ea.dist. Quarto q̄ sit ignoꝛās q̄n ꝯhīt de tali ipotētia.q̄z ꝑm Pe.de pal.q̄ scit se vel aliū impotentē ꝛ eū accipit ñ pōt amplius eū dimittere q̄ ad vinculū:q̄z ē vez matrimoniū.vt in.c.ꝓsultatōi.de frigi.ꝛ male.ꝛ hec q̄ttuoꝛ dic etiā reqrit in impedimēto accidētali vt dirimat.

¶Sz q̄d de eo q̄ hꝫ ꝙgā erectā sz nō pōt emittere semē ppt impedimentū naturale vel accidētale:ꝛ.Pa.in.c.j.de frigi.ꝛ male.gl.xxxij. q.vij.in.c.hi q̄.tenet q̄ pōt ꝯheret tenet matrimoniū:q̄z pōt mulierē ꝓuocare.sz cōiter tenet ꝓtrariū:q̄z exq̄ nō pōt hīe actū generandi pōt mulier dicere.ego volo effici mater. vt in.d.c.j.ifi.ꝛ sic tene si añ ꝑcessit ꝯctū mrimoniū tale impedimētū ꝛ nō sit remediabile. 3

¶Utꝫ mulier ppter artitudinē sepata a pꝛimo viro ꝛ ꝓiuncta scdo q̄ efficit habilis ꝑmo ppter vsum scdi sit restituēda ꝑmo:ꝛ.Pa. in.c.fraternitatis.eo.q̄ si nō poterat ꝓiūgi ꝑmo viro antea sine piculo mortis p aliqđ remediū qđ nō restituit:sz stabit cuz scdo:q̄z in ꝑmo nō fuit matrimoniū.vt tenet Abbas ꝛ Pe.ꝛ sequit Joh.an.in.d.c.fraternitatis.in fi. Qđ vez limita q̄n apte apparet de dissolutiōe mēbꝛoꝝ ambꝛoꝝ:alis ēet restituēda.q̄z vidēt ecclia decepta. Et sic ꝯcoꝛda doc. 4

¶Circa etatē ꝙo no.vt dixi. Etas ad ꝯtrahē dum spōsalia est septē annoꝝ completoꝝ.vt in.c.ex spōsalibꝫ.de spō.lib.vj. Sed in matrimonio reqrit q̄ vir habeat completū.xiiij.annum.ꝛ mulier.xij.vt in.c.puberes.ꝛ.c.ꝯtinebat.de despō.impu. Un si ante illud tps ꝯtrahāt nō erit matrimoniū:sz spōsalia.c.vnico. de despō.impu.li.vj. Et hꝫ vez nisi malicia suppleret etatē.ꝛ tūc est ꝑm Tācre.ꝛ Hos.in.c.de illis.el.ij.de despō.impu.q̄n se inuicē cognouerunt:aliter nō. Sz tu dic cū Jo.an.q̄ sufficit q̄ sint expti copulā carnis si nō inuicē saltem cū alijs. Un exponit illud malicia.i.vigoꝛ naturalis seu potētia coeūdi supplet etatem.qđ ꝓz in.d.c.de illis.ibi potuerūt ꝓiūgi.ꝛ iura q̄ dicūt q̄ matrimoniū tenet si sunt primi pubertati.sz doc.in hꝫ sit diuersa interpratio. Tñ tu hec intellige cū Hos.in summa.q̄ ē prima etati q̄n est viri potēs:qđ ꝑ experientiā pōt sci- 5

ri.d.c.puberes.z.c.a nobis. de despō.impube. Uñ glo.in summa.xx.q.j.refert Brego.dicē/ tem q puer nouem annoz reddidit nutricez pregnantem. Et Albe.in.iiij. dicit se vidisse puellam nouem annoz concepisse: z in tri/ mo peperisse.

6 ¶Sz q̄d si puer pubes z habilis etate ad cō/ trahendū ꝓtrahit z est impotēs ad coeūdū: R.gl.tenet q matrimoniū nō ē validū. in.c. puberes. z sequit ibi Pa.de despō.impube. qz qui habere actū generādi nō pōt nō dr pubes ergo assimilat impuberi. z facit istud.c.pube/ res.in fi. Doctores tñ cōiter tenēt q nō sepa/ bit: sz expectabit tps plene pubertatis. s.xviij. annoz. l.itē mella.ff.de ali. z ciba. leg. z hec est humanior z verior: qz exq̄ impedimentū non est ppetuū nō restat q̄n sit matrimoniū: aliter infirmus impotēs nūc ad coeundū nō posset ꝓtrahere qđ falsum est: z ideo erit matrimo/ niū. sz si in.xviij. nō poterit iudicabit impedi/ mentū ppetuū: z sic dissolueť.

7 ¶Sz nunq̄d peccāt q̄ ꝫhūt mr̄imoniū añ de/ bitā etatē? R.hz Pe.de pat.l.iiij. q sic: morta liť si sine iusta cā z lnia epi ꝫhūt: qz ꝫphibiti onē.c.ij. de despō. impu.

8 ¶Sz pone q minor septennio fuit cognita a spōso maiore.xiij. R. Jo.de deo q erit mr̄imo niū. sz Pa.in.d.c. ꝓtinebať tenet q nō erit q̄stū cūqz fuerit cognita: qz nō hz ꝓsensum ap tum ad matrimoniū ꝓtrahendū: nisi eēt mul tuz diser eta z voli capax.

9 ¶Pone q dicti impuberes q̄ post septenniuz ꝓtraxerūt matrimoniū qđ iuris interptatiōe sunt spōsalia. vt in.c.vnico. de despō. impu. li. vj. ꝓseuerāt vsqz ad plenā pubertatē z in pub tate infuenerūt oscula z āplexus z dona nun/ q̄d erit matrimoniū? R. q si infuenit copula. tex. ē clarus in.d.c. vnico. q sic efficit mr̄imo/ niū. Si ꝫo copula nō infuenit neqz ꝓsensus exp̄ssus post pubertatē: sic opi. est diuersa. Jn no. tenet q nō efficit p q̄scunqz alios actus eē copulā vel nīsum ad eaz. Ho. ꝫo fuit varius in.c. attestatōnes. de despō. impu. z in.c. ad id. de despō. Archi. in.d.c. vnico. post multas opi. videť ꝓcludere q nō sit matrimoniū nisi int/ ueniat vel nouus ꝓsensus exp̄ssus vel copula vel traductio ad domuz. Et hz videť seq̄ Ala/ nus. Uin. z Hof. in.c. lras. de despō. impube. Pa. in.c.fi. de spōsa. tenet q p oscula iocalia z amplexus z hmōi signa efficit matrimoniū. allegat glo. z Jo. an. in.d.c. vnico. Ray. tenet q si q̄n ꝓtraxerūt nō intendebāt ꝓhere matri moniuz: sic ñ erit nec mr̄imoniū nec spōsalia. Matrimoniū: qz etas impediebat spōsalia. qz hz nō intendebāt: nec verba ad hoc pñt re/ ferri: z sic adueniēte pubertate etiā si sequať co pula nō erit matrimoniū nec vez nec p̄sumptuz. Si ꝫo q̄n ꝓtraxerūt intēdebāt ꝓtrahe re si nō vt agebāt: saltē q̄stū valere poterat: sic erūt spōsalia z nō inducēt matrimoniuz: nisi aut p copulā aut p ꝓsensum euidēter exp̄ssuz z sic intelligit tex.d.c. vnici. Ego ꝫo saluo me liori iudicio iur illd.l. claudius felix. in fi. ff. qui po. in pigno. ha. dico q ad hz vt matrimo niū ꝓtractū inf impuberes qđ iuris interpta/ tione dr spōsalia efficiať matrimoniū vez: op tet interueniat nouus ꝓsensus in matrimo/ niū exp̄ssus cū aliq̄bz signis vnuocis. hoc est q talia signa nō pñt fieri legitime nec soleant fieri nisi cū vroze in legitimo matrimonio cō iuncta. Jstud cōiter sequunť theo. in.iiij. dis. xxviij. pz in ar.p.l. minorē.ff. de ri. nup. z p.d. c. attestatōes. z qđ ibi no. Et ideo si post pu/ bertatē amboz nouū ꝓsensum habuerūt ostē/ sum p aliqđ signū q solummō ꝓiugibz exhi/ beri solet: sic indubitāter matrimoniū efficit. Si ꝫo nouū talem ꝓsensum in pubertate nō habuerūt: sz simplr pseuerauerūt in tali opi/ nione p̄ma nihil de nouo determinātes: tūc re duco doc. ad ꝓcordiā. z dico q si interceserūt actus q̄ nō solēt fieri nisi cum vroze: vt tradu ctio ad domū: habitatio mutua seoz: suz z hu iusmodi. sic talia signa faciūt matrimoniuꝫ p̄sumptū. Et sic intelligo z limito dictum gl. Host. z Pa. ac cetez. Si aūt signa exhibita post pubertatē sunt signa q̄ etiā spōsis de futu/ ro exhibenť. vt in aliquibus locis oscula z am plexus z hmōi: sic nō faciūt matrimoniū nec vez nec p̄sumptū: qz hz nō pbat esse qđ ab hz ꝓtingit abesse. l. neqz natales. C. de pba. c.ij. de trāsla. pla. z sic intelligo Jnno. cū ceteris. Jstā ꝓcordiā videť tenet do. Anto. in.d.c. attesta/ tiōes. z de istis vltimis nō loquiť. d.c. vnicū. qđ patet in verbo ꝓstiterit euidēter. nec gl. ibi dem si bñ pōderet: qz dic se amplexabanť nō simplr sz addit vt ꝓiunges.

¶Circa ꝫo impedimentū naturale vel accidē 10
tale ē sciendū fm Pa. in.c.j. de frigi. z male. q
q̄n nō pōt p aspectū pbari sp dz ad minus ha
bitare p triennū anqz matrimoniū dissolua
tur. vt in.c.fi. eo. Secus in impedimento qđ
pōt p aspectuz pbari. vt in.d.c. fraternitatis.
Uel p iuramentū ppriū cum septima manu
ppinquoz. vt in.c. laudabilez. eo. ti. quia sta
tim potest dirimi.

¶Quid de spadone vtroqz testiculoz? R. q̄daz 11
tenent q nō dirimiť. qz fm Aluicē. pōt erigere
ẏgā z semē emittere: sz nō possit generare. Sz

fm Pa.in.c.qđ sedẽ.de fri.et male. Doc.cõiẽ tenẽt q nõ põt ꝯhere: et sic nõ tenet matrimoniũ et dirimet. secus si esset castratus tm vno testiculo. Et sic põt intelligi tex. et gl.in.l.si seruꝰa.§.spadoni.ff.de iur.do. vide glo.in.c.hi q. xxxij.q.vij. Iz ego teneo q ex q hz actũ generadi q tenet mrimoniũ Iz nõ hẽat effectũ. vt.s. dictũ est. alit steriles nõ possent ꝯhere qđ falsum ẽ. et fm h limita gl. pdictas.

12 ¶ Circa ꝟo maleficiatos aduerte q aliqñ qs est maleficiatus respectu oĩuz: et sic ptrahere nõ põt. et si ꝯhit post pmũ matrimoniũ ꝯctũ et cõiungit cũ scđa redire tenet ad pmã qđ ptz: qz impedimẽtũ nõ erat ppetuũ. et ideo pmũ matrimoniũ fuit firmũ. Si aũt sit maleficiatus respectu vnius plone: sic nõ restituet q̃uis cognoscat scđam: qz pmũ matrimoniũ fuit nullum: et scđm fuit validũ.

13 ¶ Sz nunq̃d iudicabit impedimẽtũ ppetuuꝫ qđ remoueri posset p aliqđ maleficiũ: R. fm sctm Bona.in.iij.di.xxxiij. et sctm Tho. eadem di. q sic: qz nõ põt hõ p maleficiũ innocare demones p aliq̃ casu.

14 ¶ Si q̃rat de abominatõe vtr impedit matrimoniũ. tenet sctus Tho. vbi.s. q ẽ idẽ iudicũ qđ de maleficio cũ sit causa extrinseca et accidẽtalis. Et h intellige qñ ex tali abominatione in imaginatiua fantasia aut extimatiua ꝯcipit talis horror q nullo mõ põt hĩe actuꝫ generandi cũ tali.

15 ¶ Sed q̃d si inueniat aliq̃s q̃ vellet destruere maleficiũ cum alio maleficio. vide.j. Supersticio.§.xiij.

16 ¶ Quero q̃d si dubiũ sit an tale impedimẽtũ impotẽtie coeũdi pcesserit mrimoniũ ꝯctuꝫ p verba de pñti an nõ: R. Pa.in.d.c. fraternitatis. q plumet pcessisse ex q nũq̃ potuit cognoscere. facit in ar.l.iij. C. de edi. edic. Et h idem sequit Ri.in.iiij.dis.xxxiij. q tenemus plumere q sicut pcessit ꝯsummationẽ: ita et ꝯctionẽ. Nã ex futuro plumit esse pteritũ. vt no.in.c. scribã eis dẽ. de plump. et sic doc. magis vident in hanc opinionẽ inclinari. et plz mihi: Iz glo. in summa.xxxiij.q.j. dicat q plumendũ ẽ sub secutũ. Nec ob.c.Iz ex q̃dam.in fi. de testi. vbi dr q indubie p matrimonio ẽ plumendũ: qz dicit Pa. vbi.s. q est vera q̃ matrimonium põt hĩe suũ effectũ. s. euitatõez fornicatõis vel onũ plis. Et hãc mirabilẽ limitatiõez tenet etiam dñs Anto.in.c. littere vestre. de fri. qđ bene notabis.

Impedimentum

xvij. fm aliq̃s dr ꝯsuetudis vel statuti. Pro cuius intelligentia q̃ritur.

¶ Utr ꝯsuetudo possit ꝯ matrimoniũ: R. 1
fm Pa.in.c. sup eo. de cog. spi. q aut ꝯsuetudo habilitat alias inhabiles p ius canonicũ vt puta q ꝯhak in.ij. vel.iij. gdu ꝯsanguinitatis et hmõi: et sic nõ valet. vt pbak in.d.c. super eo. fm vera significatõez. iũcto. c. qđ sup his. de ꝯsang. et affi. et h tenet Ho. qsi sit irronabilis. Et q̃ infero q ꝯsuetudo nõ approbata a papa nõ põt tollere impedimentũ publice honestatis cũ ꝯsuetudo nõ valeat ꝯtra honestatem eccle.c.cũ decorẽ. de vi. et hone. de. Aut cõsuetudo solũ ihabilitat alias habiles. vt in filijs duoꝝ cõpatrũ p q̃z neutrũ ventũ est ad cognationẽ spũalẽ: et tũc valet vt nõ ꝯtrahak Facit ff. ita q̃z. et ff. cetez. d.c. sup eo. et d.c. oli. de de. ꝟiu. Aut ꝯsuetudo nõ solũ inhabilitat vt nõ ꝯhak: Iz etiã hz vt dissoluak ad tpus. et sic valet vt voluit Inno. qz peccauerũt ꝯtem/nẽdo ꝯsuetudinẽ patrie. xxx.q.v. aliter. Aut taliter inhabilitat q si fuerit ꝯctũ hz vt dissoluak in ppetuũ. et tũc si est approbata p papaz saltẽ tacite sic valet. vt pbak in.d.c. sup eo. fz lectura Ho. Sz si nõ apparet de approbatione pape: tũc nõ valet fm Ho. in.d.c. sup eo. et ppterea dicit casum pfati.c. nõ extendendũ. Sz Pa. tenet ꝯtrariũ: vbi cũ de ꝯsuetudine ꝯcurrit scandalũ: qz sicut papa põt ius diuinum interpretari et addere et diminuere. vt no. Inno. in.c. q in ecclia. de ꝯsti. ita et ꝯsuetudo vt tenet idẽ Inno. in.c. fi. de ꝯsue. et h etiã sentit gl. magna in.d.c. sup eo. q vult q vbi esset ꝯsuetudo q nõ ꝯtrahereꝫ in q̃ntũ gradũ si ex ꝯtractu generaret scandalũ nõ valet mrimoniũ: qz vt dictum est ꝯsuetudo ꝯtinẽs in se scãdalũ ex pteritõe põt inhabilitare alias habiles. secus si a pncipio nullũ fuisset impedimentũ: qz tũc scandalũ supuenies nõ põt dissoluere: qz ppter scandalũ nõ est recedendũ a veritate iuris diuini. c.ij. de no. ope. nũ. et in regula. q scandalizauerit. de reg. iu. Sz do. Anto. Butri. in.d.c. sup eo. limitat sic. q aut ꝯsuetudo hz ꝯcursum iuris antiq̃. et tũc diri/met in ppetuũ interueniẽte scãdalo: nisi ita dirimak. Si ꝟo nõ hz ꝯcursum iuris: et tũc si a nouo iure approbet vel a papa silr dirimet. q si nõ hz ꝯcursum iuris antiq̃ vel noui vel approbatiõez papẽ: tũc nõ põt creare nouũ impedimentũ ad dirimendũ in ppetuũ: et h est verissimũ. Et dictuꝫ Pa. intellige de ꝯsuetudie generali quã papa scit et approbat nõ de particulari: nisi fm distinctõez do. Anto.

¶ Quid si ꝯsuetudo mariti et vroris sit diuer 2
sa: R. Pa.in.c.j. de spõsa. Aut ꝯsuetudo dis/

ponit sup solēnitate ꝓtrahēdi: ꝛ ꝺz obseruari ꝓsuetudo patrie vbi matrimoniū ꝓtrahitur etiā si ambo essent peregrini vel forēses: qꝛ nō esset violāda ꝓsuetudo patrie cū scādalo aliorū. vt in. c. q̄ cōtra. viij. di. ꝛ l. si frigidus. ff. de euic. ꝛ l. ij. C. quēad. testa. apē. Aut ꝓsuetudo disponit sup executōe vel alijs seruandis post ꝓtractū. ꝛ ꝺz attendi ꝓsuetudo domicilij ipius mariti. l. fi. §. idē rescripserūt. ff. ad munici. Uñ si ꝓsuetudo ēt domicilij mariti q̄ maritus lucret certā ptem dotis: ꝛz in loco sit alia ꝓsuetudo: tñ seruabit ꝓsuetudo domicilij mariti ꝛ lucrabit. vt ēt de mēte Bar. in. l. exigere. ff. de iudi. vbi tex. cū gl. ꝛ in. l. cūctos pplos. C. de sum. tri. ꝛ sequit Bal. in Rica. de innestitura. de re. ali. facta. c. vlti. Sz limitat verā nisi error interuenerit: qꝛ mulier ignorabat ꝛ ꝓtraxit simplr fiducia iuris cōmunis. ar. ff. de iur. ꝛ fac. ig. l. regula. ꝛ ff. de pba. l. cū de indebito. Alij tenēt q̄ si ꝓtraxit in loco mulieris: ille locus inspiciat. si in loco viri: ille attendat. si in loco tercio ꝓsuetudo viri obseruet: quia est caput mulieris. de spōsa. c. j. Sz opi. Bar. seq̄tur ꝺo. Anto. q̄ addit q̄ si maritus mutaret domicilij post ꝓctū matrimoniū q̄ ꝺz attēdi ꝓsuetudo domicilij tpe ꝓctus ꝛ nō domicilij vbi dissoluit matrimoniū: qꝛ ꝺz attēdi locus vbi orta fuit obligatio: ꝛ nō vbi recepit purificatōez. ꝛ fac tex. iūcta gl. fm intellectū quez sequit in. l. si vxor. ff. de iudi.

3 ¶ Utr statutū patrie valeat circa matrimoniū: R. Pa. in. c. j. de spō. ꝺo. Anto. sic distinguit q̄ aut statutuz patrie disponit circa substantialia matrimonij: puta innalidādo matrimoniū vel psonas: ꝛ sic nō valet. Exq̄ ptz q̄ leges phibētes matrimoniū inter tutorez ꝛ pupillū: rectorē puincie ꝛ puicialē ꝛ hmōi nō tenēt. Idē dicas si habilitaret inhabiles. de q̄ vide p Fede. psi. xxv. vbi tenet q̄ generaliter statuta laicoꝝ circa matrimoniū sunt nulla: qꝛ hec materia nō ē de foro seculari: sz ecclīastico. vt in. c. tuā. de ord. cog. facē qꝺ no. Bar. in. l. ticia. ff. solu. ma. ꝛ p ꝺcto. in. c. fi. de secū. nup. Aut statutū disponit inferēdo penā circa substātialia ipius ꝛ inferēdo dānū: ꝛ sic nō valet vt disputat Jo. an. in. c. statutū. de here. li. vj. Exq̄ ptz q̄ nō valet statutū inferēs penā ꝓtrahenti cū minore. xxv. ānis: nisi pñtib⁹ agnatis: qꝛ intimidat matrimoniū qꝺ libez ꝺz esse. c. cū locū. de spon. Baspar tñ de cal. in. c. j. de clā. de spōsa. dicit ꝓsultū fuisse q̄ valet statutū in isto casu ꝛ sili. sz Pa. magis plz opi. Joh. an. ꝛ est magis cōis. de q̄ vide in. ꝺ. c. j. p dñm Jo. Anto. de scto Georgio. Qñq̄ statutū imponit pnā auferendo lucrum quod lex secularis attulerat: sic valet fm ꝺo. Anto. Sed Fede. vbi. s. ꝛ Pa. tenēt ꝓtrariū. Qñq̄ statutū nō disponit circa substātialia matrimonij: sz circa dependētia: puta circa dotē. ꝛ sic valet fm Inno. arg. c. Raynucius. de testa. Qñq̄ circa solennitates disponit: ꝛ sic valet. ꝛ peccāt non seruātes. Pa. tenet ꝓtrariū: qꝛ nō ptinet ad laicos. Sz tu dic vez q̄ nō valet statutuz in solēnitatibꝫ alijs adhibitis in tali ꝓctu: ꝛ maxime q̄ nō faciūt ad certitudinē matrimonij. ꝛ sic intelligo dictum Pa. ꝛ limito Bar. in. l. edicimus. C. de murile. ꝛ Bal. in. l. j. ff. de iusti. ꝛ iur. q̄ tenēt q̄ suadente publica vtilitate lex ciuilis pōt penaz apponere subditis suis: ꝛ sic p accidens erit licitū. s. statuere circa solēnitates mrimonij qꝺ alis nō esset licitū. l. graccus. C. ad. l. iul. de adult. q̄uis ipi teneāt generalr valere penā apposita circa matrimoniū ꝓhēdū. Et silr dictū pdicti ꝺo. Anto. ꝛ dictū Pa. erit vez vt dixi in alijs solēnitatibꝫ q̄ nō faciunt ad honestatē matrimonij vel eius certitudinē: qꝛ sic nō ligaret.

¶ Sz nūq̄d pdicta habebūt locū in sponsis? 4
R. fm ꝺo. Jo. an. pdictū i. ꝺ. c. j. q̄ sic. p. l. oꝛo. ff. de spō. Facit tex. in. e. cū haberet. de eo q̄ duxit in ma. quā pol. p adul. vbi eq̄parat matrimoniū ꝛ spōsalia. Et hꝫ vez q̄ ad dispositionem: sz non quo ad pnā: quia pena apposita circa matrimonia nō hz locū in spōsalibꝫ fm gl. cōmuniter approbatā. in cle. eos. in fi. ꝓhere. de ꝓsang. ꝛ affi. qꝺ nota bñ.

Impedimentum

xvij. ꝺr puatōnis qñ. s. aliq̄s est surdus: mutus: ꝛ cecus. Nā talis nō pōt ꝓtrahere. ꝛ si cōtrahit nō tenet sz dirimit fm aliq̄s. Rō: qꝛ q̄ nunq̄z vidit nec audiuit nec pōt scire quid sit matrimoniū: nō pōt ꝓhere nec ꝓsentire i matrimoniū. Sz istud ego limito fm Hostiē. ꝛ Pa. in. c. cū apud. de spō. vez si nullo mō pōt exp̄mere ꝓsensum suum: sz si posset exp̄mere ꝓsensum suū in ꝓtrahēdo p aliq̄ signa sic erit matrimoniū ꝓtrahēdo: qꝛ sz igret qꝺ sit matrimoniū put sacm est: nō tñ put est vinculū qꝺ a iure naturali elicit q̄. nō dictat vt alicui inseparabilr adhereat ad generatōez pcurandā. Difficillimū tñ est hꝫ tales posse ondere p aliqua signa. Silr furiosus puatus iudicio rōnis nō pōt ꝓhere. vt no. in. c. dilectus filius. de spōsa. nisi hꝫet lucida intualla: ꝛ tūc ꝓsentire posset. idē ꝺicte ebrio.

¶ Nota p intelligētia oīuz pdictoꝝ singulare dictū ꝺo. i. c. si vir. de cog. spi. q̄ vbi ꝺcto/

res ⁊ magistri p suas glo. matrimoniū soluūt nec ius expssum adducūt. Si repiat vnus doctor vel magr scribēs ꝺ iiū matrimoniū sustinēs ipe est sequēdus. ar. c. lz ex q̄dā. de testi. q̄ fm eū tolerabilius ē aliq̄s ꝺ statuta hoiuz copulatos dimittere simul q̄z sic ꝺiuctos ꝺ statuta dei separe. d. c. lz. Istud dictū sequit ⁊ recitat Pa. in. d. c. si vir. Sz limitat dicēs: nisi cōis opi. haberet q̄ sit rex. p se. ⁊ ppterea exponit id qđ dr in. d. c. si vir. s. q̄ est sequenduz in hoc qđ hūanius dicit. i. rōnabilius ⁊ equius Idem fere dicit in. c. fi. de sen. ⁊ re iudi. ⁊ dicit ꝺ firmari dictū pfatū Ho. p. d. c. fi. sz limitat nisi opi. illius doctoris euidēter esset falsa. vel nisi p babilibꝫ rōnibus posset ꝺuinci. Addo ⁊ aliam limitationem ⁊ dico verum pfatū dictum q̄n matrimonium sustentatū pōt habere suum effectuz fm q̄. s. dixi Matrimoniū iiij. Impedimento. xvj. in fi. als q̄n nō pōt habere suū effectum matrimonium nō esset iudicandum p eo ad dictuz vnius contra cōmunem opinionem.

2 ¶ Utr̄ papa possit dispensare in oibꝫ impedimentis ꝑdictis? R. q̄ quedā sunt impedimēta q̄ remouent ꝺsensum: sicut est impedimentuz. iij. s. ꝺditiōis. ⁊ quartū. s. erroris psone. ⁊ vndecimū. s. metus seu coactōis. ⁊ decimum octauū. s. ꝑuatōis sensus. Uñ sicut papa nō pōt supplere ꝺsensum sine quo nō est matrimoniū: sic nec in ipis pōt dispensare vel ipsa tolerare. Alia sunt impedimēta ex statuto ecclesie cuiusmodi est impedimentū p̄mū. s. interdictū ecclesie. ⁊ secundū. s. feriaz. ⁊ quartū sez ꝺditōis fruilis: quia vt matrimoniū cōtractum cum ancilla a libero non teneat hoc est ex statuto ecclesie fm Rich. in. iiij. di. xxxvj. ⁊ Pe. de pal. ⁊ quintū. s. voti castitatis. ⁊ septimum. s. cognatōis spūalis. ⁊ octauū. s. cognationis legalis. ⁊ nonū. s. criminis. ⁊ decimū. s. disparitatis cultus. ⁊ duodecimū. s. ordinis. ⁊ decimūquartuz. s. publice honestatis. ⁊ decimumsextū. s. impotentie coeūdi. Nam posse generare nō est de substantia matrimonij: alioquin senes nō possent contrahere: qđ falsuz est. ⁊ ideo ex statuto ecclesie. Et impedimentū decimumseptimū. s. ꝺsuetudinis. Et in istis potest papa dispensare. Similiter dico de impedimento sexto. s. ꝺsanguinitatis. ⁊ terciodecimo. s. ligaminis. ⁊ quintodecimo. s. affinitatis quo ad aliq̄ que in ipis solum sunt ex statuto ecclesie: sicut est in ꝺsanguinitate ⁊ affinitate vt quis nō possit cōtrahere in secūdo gradu in linea equali: ⁊ tertio ⁊ quarto. ⁊ similiter in impedimēto ligaminis quo ad hoc ne quis possit cōtrahere cum alia post matrimoniū contractū cū aliqua p verba de p̄nti solum. Et in hoc ꝺcordāt cōmuniter doctores licet quo ad votū solenne aliqui tenuerint q̄ papa nō pōt dispensare. sicut Tho. scḋa scḋe. q. lxxxviij. ⁊ quidā alij. sz tu tene q̄ pōt vt etiam ipe Tho. in. iiij. di. xxxviij. ⁊ Richar. eadem dis. ⁊ Henri. de Gan. in. v. quoli. q. xix. ⁊ est cōmunis opinio taz theologoꝝ q̄z canonistaꝝ. Alia sunt impedimenta iuris diuini ⁊ legis nature. de q̄bus habes. s. Impedimento. vj. §. j. s. de ꝺsanguinitate ⁊ affinitate vsq̄z ad secundū gradum in linea inequali. Et in istis vtrum papa possit dispensare sic fuit diuersa opinio canonistaꝝ. in. c. lras. de restitu. spolia. ⁊ in. c. p venerabilem. qui fi. sint legit. ⁊ in. c. ꝑposuit. de ꝺcel. ꝑben. q̄busdā dicentibꝫ q̄ nō pōt p. d. c. lras. sed tu dic ⁊ tene q̄ licz papa nō possit tollere dicta impedimenta generaliter: tñ in aliquo casu speciali legitima causa subsistente pōt in dictis impedimentis cōsanguinitatis ⁊ affinitatis dispensare. vt etiā tenet Joh. an. ⁊ recitat ⁊ sequit Pa. in. d. c. litteras. de quo vide. j. Papa. §. j. An autē possit similiter dispensare in impedimēto ligaminis in q̄ztum est de iure diuino. s. vt post matrimonium ꝺsummatū quis cōtrahat cū altero tenet cōmuniter q̄ nō. ⁊ sic seruā indubitanter quo ad hoc vt q̄s possit dimittere vxorem: vel vxor viz quo ad vinculum post matrimoniū ꝺsummatū. Similiter etiam quo ad hoc vt vxor possit habere duos viros: sed quo ad ḣ vt vnus vir possit habere duas vxores: credo papā posse dispensare q̄n genus fidelium esset reductū ad paucissimos viros. de quo dic. j. Papa. §. j.

¶ Sz nunq̄d eps silr poterit dispensare in aliquo ꝑdictoz impedimentoz? R. q̄ in interdicto ecclie spāli facto a suo inferiori pōt ⁊ in impedimēto criminis: q̄n crimina solū impediūt matrimoniū ꝺhendū. de q̄bus. s. impedimētū. ix. in p̄n. Sz in interdicto facto a superiori suo vel in crimibꝫ q̄ impediūt ⁊ dirimūt post ꝺctū. de q̄bꝫ. s. in. d. ix. impedimento. §. j. ⁊. v. Aut in aliꝭ q̄busc̄uq̄z impedimētis mrimonij ne ꝺhat: nō pōt eps dispēsare nisi in casibꝫ de q̄bꝫ. s. dispēsatio. §. v. Ep̄m posse dispēsare ꝺ canonē vel ꝺcilium dictū est. 3

¶ Quid de illo q̄ audiuit ppetuū impedimētū fore inf se ⁊ vxorē suā? R. fm Rod. q̄ si audiuit a fidedignis tenet inq̄rere: als esset affectata ign̄ātia. ⁊ si ꝺcipiat pbabilē opi. ex dicto talis nō ꝺz exigere debitū: sz solū reddere doneci telligat veritatē diligēter inq̄rēdo. Si vo in- 4

quirēdo nihil inuenit vel audiuit ḥ nō a fide digni: sic dz ponere ꝛ sciaz nec peccaret mor taliter si nō crederet ꝙuis audierit a fidedigno: vt puta a sacerdote vel cōpatre ꝛ hmōi: qz nō obligat cuicūqz credere nisi pbet: sz sufficit inq̄rat: ꝛ si aliud nō inuenit nō credat

5 ¶ Nunq̄d sacerdos teneat reuelare ipedimentū. vide. s. pfessio. iiij. §. x.

6 ¶ Utr vxor teneat seq vir trāsferētē se ad aliā patriā: R. q nō si pbabiliť dubitat de morte sua. vel q vellet eā exponere ad scortū. vl si vir vellet ire vagabūdus cū tñ nō eēt qñ ꝓxit. nā in istis casibꝫ ñ teneť eū seq: als sic. ita no. doc. in. c. de ill. de spō. ꝛ. c. j. de ꝓiu. lepro.

Matrimoniū.iiii.

q̄ ad sepabilitatē vtr sit sepabile mr̄imoniuz postq̄z semel legitime est ꝓctū p ỹba de pñti ꝛ ꝓsummatū: R. q ḥ pōt intelligi dupliť. Aut quo ad ḥ vt alter possit alteri matrimonialiť copulari altero dimisso: ꝛ sic nunqz est sepabile matrimoniū inť fideles ꝓctū ꝛ ꝓsummatū. vt pz in. c. gaudemus. de diuor. nec papa posset in ḥ dispēsare. vt pz in. c. ex publico. de conuer. ꝓiug. secus in matrimonio consummato inť infideles. de q̄. s. Matrimoniuz. iij. impedimēto. x. Aut q̄ ad thor ꝛ cohabitatōz tm: ꝛ sic separi pōt ppter. v. Primo ppter adulteriū: vt puta q alter fornicatus ē. xxxij. q. j. dixit dns. de q̄ dic vt. s. debitū. §. vij. Scdo ppter viciū sodomiticum ſm Hug. Lau. Jo. Cal. do. Anto. ꝛ Pa. i. c. maritus. de adul. qz noie fornicatiōis intelligiť ois illicitus coit⁹. xxxij. q. vij. nō solū. ꝛ. q. iij. meretrices. ꝙuis Inno. i. d. c. maritus. ꝛ gl. i. c. oēs. xxxij. q. vij. teneāt ꝓiū: sz ꝑmū videť verius: qz maior in hoc fit iniuria matrimonio q̄z in alia pollutione. Et idē posset dici de q̄cūqz alia pollutiōe habita cū alia pson a q̄liter cūqz q pōt separi. secus in pollutiōe quā q̄s hz p se ipm solū ſm Rodo. ꝛ gl. in. d. c. oēs. Tercio si alter q̄rit alter trahere ad aliqđ aliud pctm mortale ſm gl. in. d. c. oēs sanctōes. ꝛ Inno. in. d. c. maritus. ꝛ in. c. q̄suit. de diuor. ꝛ Pa. in. d. c. quesuit. Qđ vez intelligi si aliter cōpesci nō pōt Quarto ppť hereſim: ꝛ si añqz ꝓuertat intrauerit religionez: etiā sine auctoritate ecclie nō redibit ad eū si ꝓuertat postea siue hereſis fuerit notoria siue non. ſm Pa. in. c. de illa. de diuor. Si ẋo religionē nō intrauit cōpelletur redire ad eū si ꝓuertat ab hereſi si sine auctoritate ecclie se ab eo sepauit: q̄uis alij aliť sentiant. vt no. Pa. in. d. c. de illa.

1 ¶ Sz nūq̄d silr in p̄dictis casibꝫ sepatio posit fieri sine iudicio eccle: R. q si delictū ē notoriū pōt ꝑa auctoritate dimittere eā: nō tñ lucrabiť donatiōez ppter nuptias vel dotē ſm Jo. an. in. c. plerūqz. de dote post diuor. re. si nō hz penes se. qz petere nō poterit: sz si hz penes se p exceptiōz adulterij lucrabiť ꝓ petentē ſm Pa. in. d. c. plerūqz. Si ẋo delictū nō est notoriū sic solū dz fieri auctoritate eccliē q̄ ad sepationem cohabitatōis. aliter in stāte altero cōpeleť cohabitare: sz q̄ ad redditōez debiti pōt ꝑ ꝓria auctoritate denegare: ex q̄ sibi ꝓstat de delicto alterius. Faciūt no. in. d. c. plerunqz. ⁊ in dicto. c. gaudemus.

¶ Quō diceť notoriū. vide. s. ad lteriū. §. viij. 2

¶ Utr sepati ppter spūalem fornicatiōez sint absoluti a debito reddendo sicut sepati ppter fornicatiōnez carnalē: R. q sic ſm Ho. ꝛ Pa. in. c. q̄suit. de diuor. Qđ intellige q̄ ad euz q̄ est innocēs: sz q̄ ad eū q̄ culpabilis est q̄ztumcūqz sīa diuortij sit lata: siue ppter fornicationē spūalē siue carnalē si innocēs petit eū sibi reconciliari dz: ꝛ ipe teneť sibi reddere debitū. qz qđ fauore meo introductū est nō dz retorqri in damnū meū. l. qđ fauore. C. de legi. nisi intrasset religionem vel suscepisset sacros ordines: qz non posset petere. nec alter teneret reddere. ḥ sequit Ber. in. c. lris tuis. de diuor. ꝛ Hostien. ibidē.

¶ Quinto sepať ppter sanctimoniā. ꝑ cuius 4
declaratōe plura sunt q̄rēda.

¶ Utr ambo ꝓiuges possint vouere ꝓtinentiā: R. q sic de cōi ꝓsensu. de q̄ dic vt. s. matrimoniū. iij. impedimēto. v. §. v. 5

¶ Utr alť solū possit vouere castitatē sine cōsensu alteriꝰ: R. q sic in suū p̄iudiciū sz nō alterius. vñ post votū exigere ñ potit sine pctō mortali: sz bñ reddere teneť ꝛ etiā exigere q̄ñ redderet se nimis onerosuz alteri nō petendo. fac. c. q̄dā intrauit. ꝛ qđ ibi no. de ꝓuer. ꝓiug. 6

¶ Quid si alter ꝓsensit vt alter vouerit statū nō mutato: R. q ꝓsentiēs nihilomin⁹ potest exigere ſm Inno. ꝛ sequit Pa. in. c. j. de ꝓuer. ꝓiug. si ipe ꝓsentiēs nō vouit: ꝛ ille q̄ vouit teneť reddere: sz nullo mō exigere etiā si nō exigēdo esset onerosius alteri: qz ꝓcedēdo licētiā in ḥ sibi p̄iudicauit. 7

¶ Sz nunq̄d poterūt mutare statū: puta effici religiosi vel alter ordinari: R. vt colligo ex Pa. in. d. c. j. Aut ḥ ꝓcedit ex cōmuni ꝓsensu: ꝛ tūc si alter vult effici eps req̄rit q̄ vxor ꝑus sit ꝓfessa in aliq̄ mō alterio etiā si nō sit suspecta de incōtinētia. vt in. c. sane. de ꝓuer. ꝓiu. est em spāle ḥ. Si ẋo nō vult effici eps sz subdiaconus: diaconus: vel p̄sbyter: aut religio- 8

nẽ intrare: tũc põt re ꝓsensu alterius ptis: quã uis altera ps nõ voueat ꝓtinentiã. Fac. c. significauit. 7 qđ ibi no. de ꝓuer. ꝓiug. Iz nõ rebeat q̃s ordinari ad sacros ordies vel recipi ad religionẽ: nisi vxor faciat votũ silr castitatis. vt in. c. cũ sis. de ꝓuer. ꝓiu.

9 ¶ Sz pone q̃ cum ꝓsensu alterius vir sit factus religiosus vel sacerdos: nũq̃d ille q̃ ꝓsensum dedit poterit aliũ repetere: R. q̃ in h̃ sunt opiniones. Abbas in. d. c. j. 7 Innoc. in. d. c. q̃dã. tenẽt q̃ si est iuuenis poterit 7 ad eius petitõnez dz ingressus vel ordinatus reuocari. Lal. tenet q̃ nõ poterit ipm repetere Iz bñ implorare officiũ iudicis 7 iudex ex officio ne ad ulteriũ cõmittat p remanentem in seculo educet alterẽ de monasterio vel ordine 7 coget reddere debitũ. Alij volũt 7 h̃ magis mihi plz q̃ si ille q̃ dedit licentiã est iuris ꝓsciꝰ q̃ nõ poterit repetere: nec ex officio ei restituet: qz dando licentiã taliter mutãdi statũ videt vouisse castitatem saltẽ durãte vita alterius: qz q̃ vult vnum videt velle 7 oẽ illud p qđ ꝓuenit ad illud. c. prudentiã. de offi. deleg. Facit. c. vidua. de regula. Sed ingressus alterius nõ dz fieri nisi alter vueat ꝓtinentiã. vt in. c. cum sis. de ꝓuersi. ꝓiug. ergo dando licentiam videt vouere. Si ꝓo istud ius ignorauit: sic restituet ei saltẽ ex officio. Hoc tenet glo. in. c. q̃ vxorez suã. xxxij. q. v. 7 in. c. seriatim. xxxij. dis. 7 ꝓm eam ꝓcorda opiniones.

10 ¶ Quero nunq̃d iste restitutus post mortem vxoris vel alterius ptis teneat redire ad monasteriũ: R. q̃ sic: qz est vere religiosus exq̃ vxor ꝓsensit. Fac. c. ex pte. el. j. de ꝓuer. ꝓiu. 7 qđ ibi no. Bal. Idẽ dic de ordiato ad sacros ordines q̃ tenet viuere caste 7 clericalit.

11 ¶ Quid si q̃s intrat religionẽ vl accipit ordines sacros vxore ꝓdicẽte vel ignorante: R. q̃ vxor potit eũ reuocare. d. c. q̃dã. 7 ipe tenet sibi debitũ reddere: Iz ñ poterit exigere nisi qñ ñ exigendo efficeret nimis onerosus alteri parti. vt dictũ est. s.

12 ¶ Pone q̃ vxor sciuit 7 nõ cõtradixit nec licẽtiam dedit sed dissimulauit: nunq̃d reuocare poterit: R. q̃ sic. vt no. in. c. ꝓsuluit. de ꝓuersi. ꝓiug. Idẽ dic si ꝓsensit ex timore iusto. vt. c. accedens. eo. ti. Idem dic si p dolũ ꝓsensit. c. veniens. eo. ti.

13 ¶ Pone q̃ vir vxore ꝓdicẽte vel dissimulãte intrauit vel ordinatus ẽ in sacris 7 eum vxor non repetijt in vita sua Iz potuisset: poterit ne talis post mortẽ vxoris exire 7 aliã accipere vxorem: R. ꝑm Lal. 7 sequit Pa. in. d. c. j. q̃ nõ qz cã cessante q̃ invalidabat eius ingressum: cessat 7 seq̃la. 7 sic tenẽ. q̃z q̃z Innoc. in. d. c. q̃dam. multũ variauerit.

¶ Sz nũq̃d si talis reuocet ab vxore ipa mortua tenebit redire ad mõasteriũ vel viuere clericaliter in castitate: R. q̃ q̃ ad alium quis sacros ordines recepit nõ est dubiũ q̃ tenet viuere in castitate: 7 si ꝓheret de facto cũ alia nõ teneret matrimoniũ. vt i. c. vnico. de voto. li. vj. Sz de illo q̃ solũ religionẽ ꝓfessus fuit est opi. diuersa inter doc. Sz ego credo q̃ nõ tenet redire: qz obligatio sit extincta nõ reuiuiscit. l. si res. §. areã. ff. de solu. Iz solũ caste viuere: qz eã q̃z tuz in se fuit potuit valide ꝓmittere. Et ꝓm hãc distinctõz potes ꝓcordare doc. i. d. c. q̃dã. 7 ita limita 7 intellige gl. d. c. q̃dã. 14

¶ Quid si talis nõ solũ nõ vult redire ad religionẽ: Iz de facto mortua ꝑma vxore ꝓxit cuz alia: R. q̃ Iz do. Anto. in. d. c. q̃dã. teneat tutius esse dicendũ q̃ nõ teneat matrimoniũ. tñ mihi videt q̃ sit tutius tenere q̃ teneat si fuerit reuocatus ab alia vxore. Rõ: qz vt matrimoniũ ñ teneat oportet votũ sic solẽnizatũ p professionẽ tacitã vl expssaz vni de religionibꝰ approbatis. vt in. d. c. vnico. Iz iste nõ fuit ꝓfessus: qz votũ fuit nullũ q̃ ad ius positiuuz: qz paria sunt nõ ꝓfiteri 7 ũ valide ꝓfiteri. ar. c. ij. de trãsla. pla. Itẽ videt tex. p h̃ in. d. c. q̃dam. vbi nõ cõpellit redire ad mõasteriuz. Sic facit in. c. ex pte. el. j. eo. ti. 15

¶ Utr sponsa violẽter cognita a viro possit intrare religionem ipo inuito: R. Pa. in. c. vex. de ꝓuer. ꝓiug. sequit opi. Ber. Brixi. q̃ tenet q̃ põt: qz nõ videt cõmunicasse corpus suum exq̃ inuite fuit cognita. Fac. c. ille aũt. xxxij. q. v. Posset dici esse vex h̃ vbi illa nõ fuit i culpa tardatõis ingressus: vbi aũt fuit in culpa nimis tardãdo ingressum: sic ñ posset ũtrare: qz ille exegit qđ sibi debebat: 7 sic est ex culpaz. Et ꝓm hãc distinctõnez concordari ꝑt opi. q̃s recitat Jo. an. in regula. q̃ contra. de regu. iur. li. vj. in mercurialibus. Et ꝓm hoc etiam oportet dare vnam limitationem ad. c. ex publico. de ꝓuer. ꝓiug. vt videlicet intelligat qđ deus ꝓiunxit. s. p carnalem copulam volũtarie habitam vel ex debito extortã. tẽ singularis. Attñ ego h̃ nulli ꝓsulere: Iz potius iudicare matrimoniũ ꝓsummatũ: ita q̃ alr alteri matrimonialit ꝓiũgi nõ possit altero viuẽte cui sic carnalit fuit copulat. Mo. 7 Rod. tenẽt q̃ si spõsa erat de futuro q̃ poterit: 7 placet. qz est vex nec hz dubium. 16

¶ Utr matrimoniũ nõ ꝓsummatum inter fideles legitime ꝓctuz sit dissolubile: R. q̃ aut fuit ꝓtractuz in etate indebita. s. infra annos 17

pubertatis: ꝛ sic cū puenerit ad etatē debitā si alter eoꝝ vult dissolueꝛ. vt in.c. accessit. de despō. ipu. ꝛ idē dic si solū alter erat in etate debita q̄ cū peruenerit ad etatē poterit dissoluere. Uerū ē q̄ hoc dz fieri auctoritate eccl̄e. vt no. gl. in.d.c. accessit. Aut fuit p̄ctū in debita etate ꝛ tūc si alter vult solū p̄mouere ad sacros ordines nō p̄t nec dissoluit matrimonium. vt cōiter tenet in.d.c.j. Aut vult intrare religionē ꝛ sic p̄t ꝛ dissoluit matrimoniū statim p̄ professionē factā: ita q̄ alter q̄ remānsit in seculo libere p̄t contrahere cum altero: sed ante professionem non. vt in.c. verum. ꝛ in.c. ex parte. el. ij. de uuer. coniug. ꝛ intelligē p̄ professionem tacitam vel expressam factā ꝛ vni de religionibꝫ approbatis: aliter nō dissoluit. vt in.d.c. vnico. Ex quo infert Panor. in.d.c. ex parte. el. ij quia licet sponsus efficiat mantellatus vel de tercio ordine nō dissoluit matrimonium: q̄ lz sit modus approbatus nō tm religio. Similiter nō dissoluit p̄ ingressuz solū religiōis approbate: nisi vt dixi tacite vl̄ expresse profiteat Un̄ si q̄s intrare vellet ꝛ n̄ profiteri n̄ posset altero inuito. Aduerte tm̄ q̄ sunt q̄daz mulieres de tercio ordine scti Fr̄ancisci q̄ viuūt collegialiter ꝛ p̄fitent tria vota religionis ex concessiōe ap̄lica. Et ideo tal̄ professio bñ dissolueret matrimoniū nō p̄summatū: sic̄ declarauit Sixtus papa q̄rtus: siue añ sit p̄ctuz siue post dictam professionē ꝛtraheret.

18 ¶ Et q̄ sepe a doctoribus ꝛ in sacra scriptura fit mētio de p̄iūctis p̄ ꝓpria nomia vt ipa q̄s/q̄ intelligat sub breui cōpendio inferius dare demōstrabo. Nurus dicit vxor filij patri ꝛ matri viri sui. Gener dicit̄ vir filie patri ꝛ matri viri vxoris sue. Socer dz p̄dictus pater ꝛ socrus p̄dicta mater dictis nurui ꝛ genero. Nouerca dz scda vxor filijs ex alio matrimonio viri. Uitricus dz scds vir filijs ex alio matrimonio vxoris. Priuigni ꝛ priuigne dicūtur p̄dicti filij ꝛ filie alteri copulato. Patruus ꝛ amita sunt frater ꝛ soror patris. Auūculus ꝛ matertera sunt frater ꝛ soror matris. Et ist̄ si addit magnus sunt frater vel soror aui vel auie. Patrueles sunt filij duoꝝ fraꝝ q̄ habēt etiā patruum ꝛ amitam. Cōsobrini sunt filij duaꝝ sororꝝ inter se q̄ habent etiaz auunculū ꝛ materterā. Amitini ꝛ amitine sunt filij fratris ꝛ sororis inter se.

Medicus tripl̄ p̄t ee in culpa de morte infirmi. Prio añ factū. s. q̄n intromittit se de eo qđ ignorat vel ad ipm n̄ spectat vl̄ nō sufficit ad agendū solus Scdo in facto: q̄ lz ꝑitus n̄ tm̄ seq̄t traditōe. artis sz fantasiā sui capitis vl̄ exp̄imēta noua Intelligē nisi exp̄imēta noua vl̄ sua fantasia sit rōnabil̄: q̄ liceret. Tercio post factū q̄n est negligēs circa custodiā infirmi. ita no. Bar. Inno. ꝛ Jo. in.c. tua. de homi.

¶ Utrum euentus mortalitatis debeat medico imputari? R. q̄ nō: si diligentiā quā debuit ꝛ potuit exhibuit. ff. de offi. p̄si. l. illicitas. §. sicuti. vide. s. Homicidiū. q̄. §. xviij. Et aduerte q̄ medicus tenet in foro anime nō solū q̄n voluntarie ledit: puta plongando infirmitatem ꝛ hmōi. sz etiam q̄n ex ignorātia vt imperitia vel non sequens traditiones artis aliquem lesit. vt no. Pe. in aut. sed hodie. C. de iudi. Nā imperitia medici culpe annumeratur. l. si q̄s fundum. §. celsus. ff. locati. ꝛ l. imperitia. ff. de reg. iur. ꝛ in gl. j. q. iij. nō ē imputāda. Limitat hoc Pa. in.c. ad aures. de eta. ꝛ q̄li. Uerū q̄n assumpsit officiū volūtarie. Secus si ex necessitate q̄n ex ignorātia ꝛ impitia ledit: vt puta vtit̄ aliq̄bus exp̄tis: als ꝛ bona fide. quia sibi imputet q̄ talem elegit: ex q̄ decebat se imperitū. 1

¶ Quid si dubitat medicinam nociuam? R. q̄ nullo mō debet dare: sz tutiorem p̄tem eligere. de p̄sumpt. c. illud. de homici. c. petitio. quia securius est hominem relinquere in manu dei q̄z medicinas dare de q̄bus dubitat. ſm Jnno. in.c. tua nos. de homi. ꝛ ibi Pa. Et intelligē eum in dubio q̄n non habet aliquid ex q̄ p̄babilius extimet p̄fecturā q̄z nociuā. Secꝰ si haberet aliquā p̄babilitatē potius de vtilitate q̄z de nocumēto: q̄ sic posset dare adhibita debita diligētia ꝛ studio. q̄ sic nō p̄prie est in dubio sz in opinione vel titubatōe. 2

¶ Utr̄ sit in culpa medicus q̄n medicinā ſm artē dedit sz ex defectu spēi vel admixtiōe alia fit nociua? R. q̄ nō: si debitā diligentiā adhibuit. c. aplice. de de. ex. mi. ſm Jnno. ꝛ Host. 3

¶ Utr̄ cirurgicus incidēs aliquē q̄ p̄p̄t inconsuetā dispositōez venaꝝ: vel q̄ p̄p̄t insolitum timorē vel tremorē q̄ venit sup eū mortuus ē sit in culpa? R. q̄ n̄: si debitā diligētiā adhibuit ꝛ erat ꝑitus. ar. c. ex lr̄is. de frig. ꝛ male. Et hoc verū si non dubitabat de h̄: q̄ si dubitabat debuit omittere. vt no. Jnno. ꝛ Jo. ne cler. vel mo. c. sniaz. ꝛ. d. c. tua nos. 4

¶ Utr̄ medicus teneat gr̄atis curare? R. q̄ sic: si est paup infirmus. ſm glo. lxxxiij. di. §. j. Si vo diues ē nō tenet: cū nēo cogat de suo facere bñficiū. x. q. ij. p̄carie. ꝛ licite recipit mercedez suā. xiij. q. v. c. nō sane. 5

¶ Sed quid si infirmus sit diues tm̄ ex auaricia nō vult soluere medico: dz ne medicus eū 6

mori ꝓmittere? R. q̃ nō: ſz dz ei medicinas ⁊ alia neceſſaria facere ſuis expēſis q̃s poſtea repetere poterit cū ſanus effectus fuerit: q; vtiliter geſſit negociū eius. ff. de neg. ge. l. pōponi⁹. ⁊ ſi moriat repetet ab heredibꝫ q; ſufficit ſi vtiliter cepit gerere: lz euētus nō ſit ſecutus. l. ſed an vltro. ff. de neg. ge. nec pōt ei obijci q̃ cā pietatis h̄ fecerit: niſi ſit ei ꝓpinquus. vt. l. alimēta. C. de neg. ge. q; tūc oportet ꝓteſtet q̃ gr̄is nō intēdit h̄ facere: alꝫ nō repeteret. d. l. alimēta. no. h̄ gl. in. d. §. ſ.

7 ¶ Utr̄ peccet mortalit̄ medicus ꝓſulendo alicui d̄ aiaz ꝓ ſalute corpalit̄? R. q̃ ſic: ⁊ ne h̄ faciat ꝓhibet̄ ei ſub pena excōicatōis. in. c. cū infirmitas. de pe. ⁊ re.

8 ¶ Utr̄ ſili⁹ peccet mortaliter ſi nō admonet infirmū vt ꝓfiteat̄? R. q̃ ſic: q; facit cōtra ꝓceptum. vt in. d. c. cū infirmitas. nec pōt dici abrogatū p̄ cōtrariā ꝓſuetudinē: q; nō cōſuetudo ſz corrupt̄ela eſt ⁊ cōtra bonos mores. ⁊ ideo non valet ſm̄ Hoſt. in. d. c. cū infirmitas. Excuſaret̄ tñ medicus in caſu repentino q̃ indigeſceleri remedio q̃ nō añ ipm̄ infirmū induceret ad cōfeſſionē. Et aduerte: q; nō ſufficit admonere ſz dz inducere cū effectu. vt in. d. c. no. Nihilominus ſi infirmus nollet ꝓfiteri nō credo propter h̄ medicus debeat deſiſtere a medicamine: q; intelligendū ē moneas ⁊ inducas effectualiter q̃tū ex pte medici. ſic ⁊ i. c. fi. de eo q̃ cog. cōſan. vt. ſup. Fac. l. ſtipulatio iſta. ff. de ver. ob. nō ex pte infirmi. q; ſi dimitteret eū forte moreret deſperatus q̃ ſanatus poterit poſtea ꝓuerti. ⁊ ſic pceptū eccl̄e videret cōtra cōceptū dei de charitate primi q̃ nullo mō credendū eſt. Facit ter. cū gl. p h̄. lxxxiij. di. in pn.

9 ¶ Sz nunq̃d ad hoc tenetur medicus in omni infirmitate? R. q̃ nō: ſaluo meliori iudicio ſz ſolum in infirmitate periculoſa ſm̄ ſe. Rō: quia ſicut infirmus nō tenet̄ ꝓfiteri de neceſſitate cōcepti in omni infirmitate: ſz ſolū q̃n eſt periculoſa: ſic nec medicus tenet̄ eū inducere: lz ſit optimū q̃ medici inducat in oī infirmitate. Et dico periculoſam. i. q; poſſet probabiliter inducere periculū mortis: ſecus q̃n eſt clare q̃ nō eſt periculoſa.

10 ¶ Utruz infirmus teneat̄ obedire medico? R. Innoc. ⁊ Ho. in. d. c. tua. q̃ nō de cōcepto: ſi tñ infirmus accipit aliq̃d vel facit ex certa ſcientia vel ex affectata: vel ip̄robabili ignorantia ꝓp̄ q̃d notabile malū incurrit: peccat mortaliter. ar. c. ſi nō lz. xxij. q. v. Idē dic de ſeruientibus q̃ ei aliq̃d adminiſtrāt tale. ſecus ſi nō eſſet notabilit̄ leſiuū: q̃uis aliq̃lit̄ modicuz: tñ q; aliq̃n ſitis magis cruciat q̃ febris: ⁊ inter duo mala minus eligēdū eſt. xiij. di. duo. Et ſi ex tali adminiſtratōe mors ſequeret vel mutilatio mēbri eēnt ſeruientes irregulares. ſecus ſi ex leui ignātia vel culpa h̄ fecerūt.

¶ Utr̄ ars medicine ſit ꝓhibita clericis ⁊ religioſis? R. clericis in ſacris religioſis ⁊ clericis in minoribꝫ bñficiatis nō lz vti: niſi gratis ⁊ vbi periculū nō imminet. ne cler. vel mon. c. multa. Cirurgiā ꝙo q̃ indiget inciſione vel aduſtione cū ſanguis effuſione. ſm̄ Ber. in. c. ad audientiā. de falſa. oīno exercere nō p̄ſt: q; ſimplicit̄ eſt eis indicta. c. ſniaz. c. ſup ſpecula. ne de. vel mo. de homi. tua nos. de poſtu. c. ſ. 11

¶ Utr̄ medicus teneat̄ nunciare mortē infirmo quā ꝓnoſcat cito venturā? R. Jo. de Neapolī in q̃li. xj. diſtinguit q; aut ꝓbabilit̄ creditq; talis p̄nūciatio erit multū vtilis aie infirmi. vt puta q; ꝓfitebit̄ cū ſit in pcto mortali ⁊ ordinabit teſtamentū ex q̃ euitabunt̄ multe lites: ⁊ ſic tenet̄ p ſe vel p aliū ei manifeſtare. aliter peccat mortalit̄: q; dānificat primū indirecte cū nō impedit dānū eius cū pōt. Idē dic ſi eſt in dubio an ſit vtil̄ vel nō. q; ſi probabiliter creditq; talis p̄nūciatio nō erit vtilis infirmo: puta q; ꝓ ordinauit facta ſua: ſz forte erit potius dānoſa corpi: tunc nō tenet̄ ei dicere de neceſſitate p̄cepti: lz ſit melius dicere: q; melius ſe diſponet: ⁊ bonū aie ſp̄ cōponēdū bono corpis. 12

¶ Utr̄ medicus poſſit ꝓmoueri? R. ſi pitus erat ⁊ nihil omiſit de tingētibꝫ ſm̄ probabilitatē ſue ꝓfeſſionis poſt ꝓmoueri alꝫ nō. de eta. ⁊ q̃li. c. ad aures. ff. de var. ⁊ ex̄or. cog. l. ⁊ ſi medicus. ꝓcor. Inno. ⁊ Hoſ. 13

¶ Utr̄ medicus q̃ conuenit p decē ducatis cum ticio liberare eum de aliq̃ infirmitate: puta q̃rtana ⁊ hmōi ⁊ liberat eum: ſz infra modicum tp̄s ticius reincidit in eandē infirmitatē teneatur iterū p illis decē eū liberare? R. videt̄ q; ſic: q; nō extinxit infirmitatem ſz ceſſare fecit angustiā ip̄ius. Item q; nō videt̄ curaſſe cū vitioſe curauit. Item q; ꝓba cū effectu ſunt accipiēda q; ideo dz intelligi cuz curaret perfecte. in p̄riū videt̄ q; nō teneat: q; de p̄nti infirmitate tm̄ videt̄ cogitatū. ⁊ ideo ſoluto eo q̃d debet̄ ſublata ē obligatio in ꝑpetuū: q; in infinitum nō dz obligari. nā infirmitas euitat̄. ff. loca. l. maritus. in gl. Sed tu dic q; aut redijt ex culpa infirmi: ⁊ ſic nō tenet̄. l. q̃d q̃s ex culpa. ff. de regu. iur. Si non ex culpa infirmi: tūc aut ſtatim redit: ⁊ ſic tenet̄. q; nō videt̄ eū liberaſſe. aut ex interuallo: ⁊ ſic nō tenet̄. vt. ff. de reg. iur. l. quicquid. 14

Rēdū ꝓpter q̃d ſit. vide. ſ. Homicidiuz. v. §. vj. Et ideo

in statutꝫ ita accipiť nisi aliꝺ appareat ꝺe n. ē teſtatuētis. vt no. Barť. i. l. ij. ff. ꝺe pub. iuꝺi.

Mendaciū ſm Augº. ē falſa vocis ſignificatio cū intentōe fallēꝺi. xxij. q. ij. §. ille ergo.

1 ¶Que ꝺꝛia eſt inē mēꝺaciū ꝛ falſuꝫ: R. q mēꝺtiri eſt ꝺ mentē ire. Uñ ille q̄ ꝺicꝫ qꝺ putat aliꝗd ſiue illuꝺ ſit verꝫ ſiue falſuꝫ mēꝺtiť. c. ſis ät. ij. q. ij. falſum ꝯo pōt quis ꝺicere ſine mendacio: cū. ſ. credit verꝫ qꝺ tm̄ nō eſt: ꝛ ſi ꝺebitā aꝺhibuit ꝺiligētiā nō peccat: q ſi nō: peccat venialiter. vt in. c. hoies. xxij. q. ij. niſi in caſu in q̄ teneret ꝺebitā ꝺiligentiā aꝺhibere: puta i actu teſtificāꝺi vbi ꝰminet notabile ꝺānū ꝓpꝛio. vl' in iuꝺicio: q ſic eſſet mortale. vel cū vult iurare. xxij. q. ij. c. animaꝺuertenꝺū.

2 ¶Quot ſunt genera mēꝺaciorꝫ: R. ſꝫ Augº. in. c. ꝑmū. xxij. q. ij. q ſunt octo. Primū in ꝺoctrina religionis xpiane. ꝛ ſm Alex. in ſecūꝺa ſecūꝺe. religio ꝯ accipiť nedū ꝑ eo q nos religat aꝺ ea q̄ ſunt fiꝺei ſꝫ etiā, put religat aꝺ ꝺeꝰ nos moꝛes: q in his ꝺuobꝰ conſiſtit religiōis xpiane ſumma. Scꝺm ē vt aliquē ledat iniuſte in corpalibꝰ cū nullius vtilitate: ſicť falſus teſtiſ in cā criminali. Terciū ē qꝺ alicui nocet: ſꝫ tm̄ alteri ꝓꝺeſt vt teſtimoniū in cā pecuniaria. Quartū ē qꝺ fit ſola mentiēꝺi vel fallēꝺi liꝺie: vt cū ꝺelectať in aſſuta mēꝺacioꝛ cōpoſitōe nō hns reſpectū nec aꝺ nocendū nec aꝺ iuuāꝺū alicui: ſꝫ ſolū qꝛ plꝫ ſibi. Quintū eſt qꝺ fit placēꝺi cupiꝺitate: vt mēꝺaciū aꝺulatiōis. Sextū ē qꝺ nulli nocet ꝛ alicui ꝓꝺeſt ſcꝫ ne pecunia ſibi auferať indebite vel iniuſte ledať. Septimū ē qꝺ ſilť alicui ē vtile aꝺ coꝛpus. ſ. vt moꝛtē euaꝺat. Octauū ē qꝺ ſimiliť ꝓꝺeſt alteri vt ꝰginitatē ſeruet. Sꝫ ſm Alex. vbi. ſ. ꝛ ſctm̄ Boñ. in. iij. ꝺiſ. xxviij. ꝛ Ri. ibiꝺem mēꝺaciū hꝫ ꝑ ſuo formali cōpletiuo intentōez fallēꝺi. ꝛ ideo ſm intentōez mētiētis ꝺiuerſum erit mēꝺaciū in ſpecie. Si em̄ intēꝺit ſolū ꝓꝺeſſe ſic erit mendaciū officioſum. Si ꝺelectare: ſic ē ocioſum. Si ledere: ſic ē pniciоſum. pniciоſuꝫ ꝓtinet ꝑmas tres ꝺīas. qꝛ aut in ſpūalibꝰ: ꝛ ſic ē ꝑmū. aut in coꝛpalibus: ꝛ ſic ē ſcꝺm. aut in tpalibꝰ: ꝛ ſic ē terciuꝫ. Officioſum ꝓtinet tres vltias ſpēs. ſ. ſi in tpalibꝰ: ſic ē ſextū. ſi in coꝛpalibꝰ: ſic ſeptimum. ſi in ſpūalibꝰ: ſic ē octauū. Ocioſuꝫ ꝓtinet q̄rtā ꝛ q̄ntā ſpēz: qꝛ aut vult ꝺelectare ſeip̄m: ꝛ ſic eſt q̄rtū. aut alterꝫ: ſic eſt q̄ntū. ꝑmū iſtoꝛ eſt grauius: ꝛ vltimū leuius.

3 ¶Utꝛ oē mendaciū ſit pctm̄: R. q ſic. c. ſuper eo. ꝺe vſur. cū ſilibꝰ. ꝛ etiā moꝛtale pctm̄ ē ſm ſctm̄ Bo. Alex. ꝛ Ri. vbi. ſ. Primo rōne ſue ſpeciei ſiue ꝑ ſe: ꝛ ſic tm̄ ꝑme tres ſpēs ſunt peccatū moꝛtale. vñ q̄cūq; mentiť ꝺ veritatez ꝺiuinā eā mēꝺacio occultāꝺo vel coꝛrūpēꝺo peccat moꝛtaliter. Siliť circa ea q̄ꝛ cognitio ptinet aꝺ hoīs bonū: puta aꝺ pfectiōez ſcie ꝛ informatiōez moꝛ erit moꝛtale: quia ꝺ charitatē ꝺei ꝛ ꝓximi. Secus ſi eſſet circa aliq̄ꝺ quod nō refert aꝺ ſalutē vtꝛ ſic vel ſic cogноſcatur: quia eſſet veniale. Jꝺē ꝺic q eſt moꝛtale quā ꝺo eſt in nocumentū coꝛpis ꝓximi vel rerum ꝺe aliquo alicuius importantie etiām ſi alteri ꝓꝺeſſet. Secus ſi in ꝺamnū alicuius rei minime: quia nō eſſet contra charitatez. ꝛ ideo veniale. Secundo eſt peccatum moꝛtale per accidens. Et hoc ꝺupliciter. Primo rone intentionis: puta quia ita afficitur q non curaret offenꝺere ꝺeū vel ꝓximū notabiliter: quia ꝓponit mendaciuꝫ charitati ꝺei ꝛ ꝓximi. multo magis ſi intenꝺit ꝺicendo mendacium iniuriare ꝺeum vel ledere notabiliter ꝓximū: etiam ſi non ledat peccat moꝛtaliter. Secundo ratione ſcandali: vt cum quis ꝺicens mendacium ꝓbabiliter ſcandaluꝫ ſequi aꝺuertit. tamen non curat ſed ꝺicat mendaciū ꝛ peccat moꝛtaliter. Et in ꝰ coꝛꝺāt cōiter theo. in. iij ꝺi. xxviij. Addiť terciū ex q̄ fit moꝛtale. ſ. cū ꝺī in iuꝺicio. Uñ ſm Durā. Oē mēꝺaciū ꝓter iocoſum qꝺ in iuꝺicio ꝺī ꝺe hīs q̄ aꝺ iuꝺicij ptinēt ē moꝛtale: qꝛ ſꝺuertit ꝓpitatē iuꝺicij qꝺ cedit in pniciē vniuſitatis. ꝛ plꝫ q̄ñ ꝺī ꝺe eo ꝺe q̄ teneť ꝺicere veritatē: alꝫ nō. ꝛ q̄ñ ſit habes. ē. ꝓfeſſio ꝺelicti. ꝛ. ē. furtū. §. xxvij. ꝛ j. teſtis. §. xxvj. Addiť ꝛ quartū ex q̄ efficiť moꝛtale ſm Do. ſ. rōne ꝓceptus. ſ. cū q̄s ꝑ nihilo hꝫ ꝺicere mēꝺacia iocoſa ſicut vera: ſicť faciūt ioculatoꝛes ꝛ ſilēs. arg. xxv. ꝺiſ. §. alias ea ꝺemū. Qꝺ limito verꝫ q̄ñ etiām ſi eſſet moꝛtale nollet abſtiere: aliť nō. ꝛ ſic ꝺicit cū ꝑmo. Addiť ꝛ q̄ntū ſm alios. ſ. rōe pfectōis: ſꝫ iſtis nō aſſentio: niſi vel q̄ñ pfectio eſt talis q obligauit ſe voto vel iuramēto in nllo caſu mētiri vl' rōne ſcāꝺali vt ꝺictū ē. ꝛ ita cōiť teneť ꝺoc. facqꝺ. ē. ꝺixi circūſtātia. §. iij. In aliis āt caſibꝰ cōiter ē veniale pctm̄: niſi ꝓſcia eius ꝺictaret q eſſet moꝛtale: qꝛ ſic eſſꝫ eis ſi ꝺ tale ꝺictam̄ ꝺiceret mēꝺaciū pctm̄ moꝛtale.

¶Utꝛ ꝑꝺicatoꝛ vel ꝺoctoꝛ ſp peccet moꝛtaliť mētiēꝺo: R. Pe. i. iij. ꝺi. xxviij. q ñ: niſi ſcāꝺalū vl' ꝓceptus ꝺoctrie ſit ānexus: qꝛ ſi ꝰ ſciens mētiť peccat moꝛtaliť. Siliť ſi ꝺiceret ꝺ icꝺ qꝺ ē faciēꝺū ex neceſſitate. ſecus ſi ex ꝓſilio: ni ſi rōne ſcāꝺali: vt ꝺixi. 4

¶Utꝛ liceat ꝑ alterius vita ꝓfuāꝺa mētiri: R. q nō. ꝺ. c. ſuper eo. Et q̄litercunq; ꝺicatur 5

mendaciū semp est pctm saltem veniale. xxij q. ij. p totum. Quid ā excipiūt iocosum: qđ p prie nō videt mendaciū. qz vt dī in. c. ne qs. xxij. q. ij. nō fallit. qz nouit ille cui dī iocandi causa fuisse dictū.

6 ¶ Utz solū sit mendaciū in ꝑnīa: R. q nō: sed etiā in simulatis opibꝫ. xxij. q. v. cauete. z ideo qđ dixi de mēdacio idē dic de oi simlatōe quā qs facit vt primū recipiat ꝑz sctm Tho. De eus de simulatione q fit ꝓpter bonum. de quo dic vt. j. Simulatio.

Mensa epoz nō dz splendere auro vel argento. xlj. di. epūs vilem supellectilem.

1 ¶ Quid dz esse z abesse in mēsa clericoz z religiosoz. hēs. s. clericus. xj. p totū.

Mensuras Vide. s. Falsarius. §. xj.

Mercatio Vide. j. negociatio.

Meretrix que dicat: R. q illa q multoz libidini patz xxxiij. di. vidua. Alibi dī q meretrix ē cuius turpitudo venalis ē. xxxij. q. iij. meretrices. z reqrit q. xl. hoies ad miserit. ꝑm gl. in. d. c. vidua. allegat. c. latores. de de. ex. mi.

1 ¶ Utz sit ꝓhibitū cōmisceri cū eis: R. q sic de iure diuīo: z peccat mortalit. d. c. meretrices.

2 ¶ Utz accipiēs meretricē in vxorē mereat: R. q sic: si facit vt eā a malo retrahat. xxxij. q. j. nō est culpā dus. secus si alio malo fine.

3 ¶ Utz teneat restituere qđ acqrit ex tali q̄stu: R. q nō: ꝑm Inno. in. c. qz pleriqz. de īmu. ec. z cōiter doc. ꝛz bñ de bono ꝯsilio. nisi accepisset ab his q̄ alienare nō ꝓnt. Et q̄ sint vide. s. donatio. vel etiā p fraudē: qz sic teneret.

Meritū ppie dicit actio que fit vt ei qui agit sit iustum aliquid dari.

1 ¶ Quottuplex est meritum: R. ꝑm sctm Bo. in. iij. di. iiij. ar. ij. q. ij. q triplex. Primum dz cōgrui: z istud est qñ quis ex actōne nō habet debitum recipiendi: ꝛz tñ illi cui fit decet dare: sicut cum homo attenit de peccato suo: licet nō mereatur gratiam tamē ꝯuenit deo vt faciēti qđ in se est ex sua bonitate det. Secundum est meritū digni: z istud est cū aliqs iustus rogat ꝓ aliq̄ ꝑsona q̄ est in pctō: dignū q̄ ꝓpe est q iustus exaudiat. Terciū est meritum cōdigni: z istud est qñ agēs hz debitū recipiendi: z ideo cū ꝓma rō dandi sit amor impossibile ē q aliq̄d possit sibi facere debitū: qui amicicia caret. ꝓpter ea existentes extra charitatem nō ꝓnt mereri de ꝺ digno.

¶ Utrum aliquis possit mereri z demereri in eodem actu: R. q nō: quāuis actus aliquis ꝑm genus nature possit esse meritorius: et in genere moris demeritorius. vt patet. xxij. q. ij si quilibet. vbi Gregorius loquens de mendacio obstetricum dicit. Nam benignitatis earum merces que eis in eterna potuit vita retribui ꝑmissa culpa mēdacij in terrena est recōpensatione declinata. 2

¶ Quō aūt intentio sufficiat ad meritum vel opa. vide. s. intentio. 3

Metus est instantis vel futuri pericli mentis trepidatio. ff. qđ metus cau. l. j.

¶ Quottuplex est metus: R. q duplex. s. Leuis. s. q̄ timet quis leue malū vel minas multas q̄s minas implere nō hz possibilitatem. Est scdo metus ꝓbabilis siue grauis qui dz iustus metus. z iste est ille q̄ pōt cadere in constantem virum vel mulierē: vt cū quis potēs inferre minat mortem aut grauem cruciatuz corpis. vt in. c. cū dilectus. ex eo. ti. aut seruitutem seu status subuersionem: puta q scindet institā vel ꝓuilegia libertatis. vel detinebit in carcerē aut stupratōez. vt. ff. e. ti. l. isti q̄dē. insti. e. ti. §. j. ij. z iij. Et itellige qñ ꝑdicta vel aliqđ ꝑdictoz mīat nedū in ꝑsona ꝓpa: ꝛz etiam in ꝑsona liberoz aut vxoris aut filiū ꝑsonaz. vt in. d. l. isti. in fi. 1

¶ Utz metus iustus causet ex impio vl sup/plicatōe regis vl dñi: R. Pa. i. c. vl. q̄ cler. vel vo. q nō: nisi sit ꝓsuetus tyrānice tractare nō obtemperātes suis pcibꝫ: qz tūc bñ causat. vt tenet Joh. an. in. d. c. vl. z Bar. in tractatu de tyrāno. Facit qđ idē Bar. no. in. l. ad inuidiam. C. qđ me. cā. vbi dic q sola reuerētia mariti nō causat iustū metū in vxore: nisi ꝑcesserint mine vel ꝑbera. Et idē voluit Inno. in. c. cāz matrimonij. de offi. deleg. 2

¶ Utz metus pdendi bona tpalia vel grauē iacturā in eis puta maiorē ptē sit iustus: R. Pa. in. c. abbas. ex eo. ti. q sic: si nō pōt sustētari sine illis bonis q̄ qs timet pdere. qz alibi dz q spūalia nō ꝓnt diu esse sine tpalibꝫ. j. q. iij. si qs obiecerit. Et glo. in. l. aduocati. C. de aduo. diuer. iudi. dicit no. pecuniā vitā hois. Facit p ista opinione. c. ꝑsbyteros. l. di. z. l. pe. C. e. ti. z. d. c. abbas. 3

¶ Utz metus ex cōiatiōis sit iustus: R. glo. in. c. olim inter. de resti. spol. q sic. Sz Jo. an. distinguit q aut iuste cōminat. z non excusat: qz culpa sua incidit in metū. l. si mulier. ff. eo. ti. Aut iniuste cōminatur: z sic est iustus cum 4

grauis sit pena inf hoies ꝓuersari ⁊ carere ho/
minū cōmercio. l. hi q̄ sctāz. C. de apostā. c. sa/
cro. de sen. ex. Et hāc distinctiōez app̄obant
dn̄i de rota. decisione. xl.

5 ¶Utr̄ timor ifamie sit iustus: R. gl. in. l. nec
timore. ff. e. ti. q̄ timor ifamie facti nō causat:
vt puta q̄ aliq̄s dic̄ q̄ malū dicet de eo: sz me/
tus ifamie iuris tal' q̄ hz iuris effectū iustus ē.
vt ī. l. nec alicuius. §. fi. ff. e. vbi pz q̄ dep̄hen/
sus in aliq̄ delicto q̄cūq̄ facit ne p dar̄ ex iusto
metu facit: q̄ p ditus pōt pati mortē vel cru/
ciatū ⁊ hmōi. Et hec oia intellige q̄ causant
iustū timorē q̄n q̄s nō hz facile remediū pui/
dēdi: q̄ si posset puidere sibi puta adeūdo su
periorē. vl' alio mō nō puideret: nō erit iustus
metus: sz sibi ip̄utaret. ar. c. fi. de elect. ⁊ l. q̄bz
diebz. in p̄n. ff. de ꝺiu. ⁊ de. ⁊ l. q̄ pōt facere. ff.
de regu. iur. ⁊ c. pastoralis. §. p̄terea. de offi. ordi.
Quod limita vt. j. §. x.

6 ¶Utr̄ metus iustus excuset a pctō: R. q̄ nō
a toto sz solū a tāto: nō tn̄ etiā a tāto q̄ si illō
est de genere pcti mortal' q̄ fiat veniale. c. sacr̄.
ex eo. ti. c. ij. de homi. ij. q. j. in p̄mis. q̄ hz po/
tius q̄libet mala tolerare q̄z malo ꝺsentire de/
cernat. xxij. q. v. ita ne. Limita tn̄ p̄dicta ad
ea q̄ sunt iur̄ diuini. secus in his q̄ sunt pctā
mortalia ex dispositōe iuris positiui: q̄ sic ex/
cusaret a mortali. vt pz. s. in o. de dietia. in p̄n.

7 ¶Utr̄ ꝯctus factus ex metu iusto sit nullus: R.
vt colligo ex Pa. in. c. cū locuz. de spō. ⁊ i. ꝺ. c.
oli inf q̄ aut ꝯctus req̄rit liberꝫ ꝺsensuz: aut n̄.
Si sic: tūc ꝯctus ē ipso iure nullus. Rō: q̄ lz co/
acta volūtas sit volūtas. xv. q. j. merito. tn̄ n̄
est volūtas libera. ⁊ sic deficit q̄litas libertatis
q̄ est de subā ꝯctus: ⁊ ideo nullus. In aliis āt
vbi nō req̄rit liber ꝺsensus non est nullus ipso
iure: q̄ vt dixi coacta volūtas pur volūtas ē.
vt plene legit' ⁊ no. in. l. si mlier. §. fi. ff. eo. ti. sz
veniūt acta rescindenda actōe q̄ metus cau
sa. vel officio iudicis.

8 ¶Que sunt illa in q̄bz req̄rit liber ꝺsensus: R.
q̄ p̄mo oia q̄ sunt meritoria: vt p̄nia: ꝺfessio:
elemosyna: ⁊ hmōi. q̄ si fiāt ex tali metu exclu
dūt meritū. ⁊ p̄inde ē ac si nō forēt facta. Exci
piunt' illa in q̄bz exp̄mit character: vt baptis/
mus ⁊ hmōi. q̄z ꝑtute characteris aduenīte
libera volūtate ꝺualescūt: sz nō alia. vt in. c. de
iudeis. xlv. dis. Propter ea Chrysos. sup Ma/
theū. xxij. Qui solo timore fuit deo pnā q̄dē
euadet sz p̄miū nō acq̄ret: q̄ nō vult de' vt ti/
meat' vt dn̄s: sz vt amet' vt pius p̄. Facit tex.
Aug⁹. de pe. di. vij. c. nlls. in fi. Que sero pēni
tet inq̄t n̄ solū optet deū timere iudicē sz iustū
diligere: nō tm̄ pnā timeat sz anxiet' p gloria.
Nec ille. Sc̄do mrimoniū fac̄. c. notificasti.
xxxij. q. v. ⁊ c. veniēs. el. ij. de spō. ⁊. ꝺ. c. cū lo/
cū. Tercio votis p̄missio vl' solutio. in. l. si mu
lier. §. si vos. ff. e. ti. q̄z si p̄ncipale nō tenet nec
accessoriū. de reg. iur. li. vj. Quarto iurisditio
vñ p̄rogatio eius ex iusto metu ē nulla. l. ij. ff.
de iudi. ⁊ gl. i. ꝺ. l. si mulier. Itē electio p̄lati p
metū facta ē nulla. c. vbi piculum. §. cetez. de
elec. li. vj. Quito auctoritas tutoꝝ extorta p
metū ē nulla. l. j. §. vl. ff. de auc. tu. Sexto ab/
solutio ab excōicatōe. de q̄. s. excōicatio. vij. ca
su. xvij. Septio testes testōz: vñ si in vincu
lis tenent' aut ab hostib⁹ nō valet. l. q̄ testō. ff
de testa. Octauo votū. limito vez q̄ ad metū
mundanū q̄ incutit' ab hoie ad h̄ vt voueat:
nō aūt q̄ ad metū alīū p̄p̄ quē ea dēdū ali/
q̄s vouet: q̄z sic tenet votū. Rō diūsitatis q̄/
re votū teneat ex alio metu factū q̄n metus n̄
inferr' vt voueat: sz ex alio respectu ⁊ non pnia
ꝺfessio ⁊c. ⁊ q̄z tale votum fit pietati diuine ⁊
mistico: die quā inf pellat vt eū liberet a malo
instanti. Et ideo q̄ nō pōt nō misereri acceptat
p̄missionē ⁊ subsidiū ip̄edit. sz in pnia: ꝺfessio
ne ⁊ hmōi nō ꝺcurrit solū mistico: dia sz ⁊ iu/
stitia. Un̄ mistico: dia dei acceptat inq̄tū nō
derogat diuine iustitie. s. vt nō sint sine merito
⁊ recōpēsatiōe: sz vt sint digna vita eterna h̄ nō
pōt. q̄z derogaret diuine iustitie q̄ nō vult nisi
volūtariū libera volūtate ad se ꝑtinz. in. c.
sicut nobis. de regula. ⁊ in multis aliis no. gl.
in. ꝺ. c. abbas. ⁊. ꝺ. l. mulier.

¶Quid de iuramento metu extorto: R. vt. s. 9
Iuramentum. v. §. ix.

¶Quid si q̄s veniat i talē metū ex culpa sua: 10
R. q̄ nō subuenit' ei nec hz seu cōpetit ei aliq̄d
remediū. ꝺ. l. si mulier. in p̄n. vbi libra cōmit
so crimie ingtitudis ⁊ timēs ne reuocet' in fui
tutē p̄mittit aliq̄d dn̄o cōminati fuit utez nō
audiat'. Sz q̄ ad ꝺscias distingue: q̄ aut tal' ti
mor pōt iuste incuti tali: puta q̄z cōmisit crimē
capitale cōmiat' q̄s cū velle accusare. p̄p̄ quē
timorē ille dat cētū: tal' lz turpit' accipiat pecu
niā vt desistat ab accusando: tn̄ restituere nō
tenet' de necessitate si mō ille dōare potuit. Si
vo timor incutit' iniuste q̄ ad deū: puta p̄ cōmi
nat' inf icere adultez cū filia q̄ lz de iure ciui/
li. vt in. l. nec in eo. ff. de adul. tn̄ q̄z nō lz q̄ ad
deum. ideo ex tali timore extortuz nō potit te/
nere in ꝺscia: nisi inq̄tū est in recōpēsatōez sui
interesse puta fame lese ⁊ hmōi: als nō. fac tex.
cū gl. in. c. inter hec. xxij. q. ij.

¶Utr̄ ages certū q̄d ex metu p̄sumat' ꝺsenti/ 11
re ex tacita turnitate sequētis tpis: R. glo. iuncto
tex. i. c. accedēs. ō ꝺuer. ꝺiu. q̄ nō: nisi intercesserit

aliquis actus positiuus approbatiuus ꝑmi actus. vt in.l.ij.ꝛ.l.pe.C.eo.ꝛꝑ Inno.in.c.super eo.de renū. ꝛ facit.c.ad id.qđ. de spōsa. vbi spōsa q̄ metu ꝯsit si cohabitat viro spōte ꝑsum mīt matrimoniū: maxie si interuenit copula. Fac̄.c.vnicū.de spō.impu.li.vj.

12 ¶ Utr ꝑbanti metū erq̄ amisit bona sua stet eius iuramēto circa q̄titatez bonoꝝ: R. Pa. in.c.fi.extra eo.q sic si iniuste metū incussit et cōtra eū q̄ incussit. Secus si ageret ꝯ villā in cuius territorio est factū: nā optet ꝑbet ꝑ alios ꝛ pōt adducere socios ꝛ familiares ꝓpter difficultatē ꝑbādi. bonus tex. ē in.l.ꝓsensu. C de repu. ꝛ in.c.veniēs. el.ij. de spō. ſz q̄ ad ꝓsēaz. dic vt. j.§.v.

13 ¶ Utr metus ꝓbabilis vel leuis sit rāt nullet: R. q nec excusat nec rescindit nec annullat. ꝛ dī ille q̄ cadit in vir leuē aut vecordē: q̄ timet vbi timendū nō est: ꝛ dī meticulosus. ff. eo. l. metū. qz nō tollit actū req̄rentē libez ꝓsensuz. vt no. Pa. in. d. c. veniens. el. ij. de spō. ſz q̄ ad ꝓsēaz. dic vt. j.§.v.

14 ¶ Utr ille q̄ p metū ex toꝝ sit aliq̄d teneat: R. Dic. eo. ti. q sic: ꝛ ꝑm leges pōt agi cōtra eum etiā q̄ ad pēnā si agat infra annū: ſz post annū nō: ſz solū q̄ ad rei psecutōez: qz ptoꝝie actiones sunt ꝑpetue q̄ ad rei psecutōez: ſz q̄ ad pēnam sunt tpales. insti. de ppe. ꝛ tēpo. ac. in ꝑn. ff. de vi ꝛ vi ar. l. j. ſz si p metū. ff. qđ me. cau. l. si cū exceptōe. §. j. ij. ꝛ iij. ꝑm tm̄ canones etiā ad pēnā post annuz: qz nulla ꝓditio tpis pōt opponi. iij. q. j. c. reintegrāda. ꝛ ibi p doc. Et nō solum teneat de his q̄ habuit p tale metum. ſz de oīb q̄ amisit ille cui talē intulit metū. d. l. si cū. §. pedius. qz met⁹ fuit cā seu actio amissionis. d. l. si cū. §. in hac actōe. ꝓcoꝝ. Inno. ꝛ Jo. in. c. fi. eo. ti.

15 ¶ Quid si metus sit solū ob timoꝝē reuerētie: R. q datū ex tali timoꝝe est oīno restituendū si datū sit ꝯ voluntatē dātis. Facit. l. j. §. quehonoꝝāde. ad fi. ff. q̄. re. ac. nō da. Un q̄cūq̄ nō adest voluntas dñi rez in dādo nisi ex metu acceptū ē restituēdū nisi fuerit in culpa metus ꝑm q. s. dixi. §. r. Nec ob. l. vani. ff. de reg. iur. ꝛ l. metū. ff. qđ me. cau. qz loquunt q̄ ad foꝝ ꝓtētiosum.

16 ¶ In q̄ differt metus a vi: R. Pa. in. d. c. sacris. q metus ē vis ꝓditionata. s. cū dicit infīcīā te si nō feceris sic ꝛ hmōi. c. ad audientiā. extra eo. ꝛ fit sine violētia corpali. Vis autez est q̄dā coactio q̄ ꝙs ligatus cogit facere aliq̄d corpaliť. Et dī vis absoluta: ꝛ hec excusat a toto si intrinsecus nō ꝓsentit: qz nō dī ꝙs agere ſz potius pati. d. c. sacris. Lex aūt magis large accipit dicēs. Uis ē impetus maioris rei cui resisti non pōt. s. cōmode. ff. qđ me. cau. l. j. ꝛ ij. de pac. q̄ꝫuis. li. vj.

Milites nostri tpis ſz nō habeant insignia obſuātie veteꝝ: hñt tm̄ insignia obſuātie noue ꝑm Bal. i. l. j. C. q̄ bo. ce. pos. allegat in ar. c. trāslato. de ꝓsti.

¶ Quis nō pōt esse miles: R. q impugnātes securitates nauigātiū: ꝛ hostes publici ꝛ infames milites esse nō pñt. vt in. l. j. in ſ. optios fidelissimosq̄ cōmilitones. ff. de testa. mi. 1

¶ Utr miles possit i carcerari p debito ꝯctus vel vltie volūtatis: R. Bal. vbi. s. q nō. Sz Bar. in. l. miles. ff. de re iudi. limitat ad debitū ꝯctū in castris solū. 2

¶ Quō instituunt ꝛ de eoꝝ ꝑuilegijs. hēs in. l. pe. ff. ex q̄. cau. ma. in glo. 3

¶ Utr ars militie sit licita: R. q sic: si debito mō fiat. xxiij. q. j. militare. de q̄ dic vt. s. bellū. 4
Sz etiā militibus se exercere in his q̄ nulli sunt nociua causa exercitij: puta in cursitationibus equoꝝ in pijs ludo dedo tela ꝛ hmōi in q̄bus nō imminet ꝓbabile piculū ꝓximi sic in torneamētis iminet: ꝛ ideo ꝓhibet. Facit ad h. ij. Regū. j. vbi Dauid ꝑcepit vt docerēt filios isrl' arcū. i. artem sagittādi.

Minoꝝ q̄s dicat: R. q ille q̄ non habet. xxv. annū completū. ff. de mino. l. j.

¶ Utr minoꝝ possit petere restitutōez in integrū nō solū in lesione q̄ admit de ꝓximonio: ſz etiā in lesione lucri cessantis: R. q sic: vsq̄ ad q̄driennīū postq̄ impleuit vigesimū q̄ntum annū. de his tm̄ solū in q̄bus lesus ē infra vigesimū q̄ntū ānū. vide gl. i. c. ij. de resti. in integ. 1

¶ Utr teneāt gesta cū minoꝝe sine auctoꝛitate curatoꝛis: R. Pa. i. c. i pñtia. de pba. q si intrat religionē pōt alienare oīa bona sua: qz fingit moꝛi. l. deo nob. C. de epis. ꝛ cle. ſz nō intrādo nō pōt alienare etiā in pias causas. 2

¶ Minoꝝ si renūciauit bnficio ecclīastico nō restituit: qz in spūalibus vt maioꝝ admittitur ꝛ agit ꝛ conuenitur. ff. de minoꝛi. l. ait ptoꝝ. in glo. in ꝑn. 3

Miserabiles psone q̄ dicantur: R. ꝑm Inno. in. c. significātibus. de offi. deleg. ꝛ Pa. in. c. ſz. de cēſi. q sunt ceci ꝛ alij morbo laborantes q̄ pñt auxiliū ab eccīa implorare q̄n nimis aggrauant in collectis. Facit. d. c. significātibus. ꝛ qđ ibi no.

¶ Utr ceci ꝛ alij morbo laborātes ꝑpetuo excusenť a muneribus: R. Pa. in. d. c. ſz. q sic a psonalibus q̄ imponunť psonis. vt. l. vnica. C. q 1

bus mo.se excu. A realib⁹ aũt muneribꝫ ordinarijs nõ excusant: nisi ꝑnceps velit ea remittere. C. de vaca. mu. t de mũe. patri. q̃s i ꝑ totũ. Secus si sunt ex̃ ordinaria: qz non tenent ad illa. l. vnica. C. de sup indic. fac. c. indicatum. lxxix. di. t q̃n dicant realia ordinaria vel ex̃ ordinaria. vide. j. Munus.

Missa ꝑm Hug. de scto victore. de sacramẽtis. li. xj. di q̃s trãsmissa: eo q ppls ꝑ misteriũ sacerdotis q̃ mediatoris vice fungit inter deũ t homines ꝓces vota t oblatões trãsmittat deo.

1 ¶ Missa a q̃ dz celebrari? R. q a solo sacerdote rite ordinato. de sum. trí. c. j. §. vna. de cõse. di. j. c. j. in fi.

2 ¶ Utr ex̃s in mortali vel pollutus nocturna pollutõe licite celebret. vide. s. eucharistia iij. §. xviij. t §. xxix.

3 ¶ Utr sacerdos q̃ nõ ẽ ieiunus possit celebrare? R. ꝑm Sco. i. iij. di. viij. q nõ. vij. q. j. nihil. de ꝓse. di. ij. liq̃do. t talit dz esse ieiunus q citra mediã noctẽ nihil sumpserit q̃tũcunq; minimũ: etiã si sit spẽs vel electuariũ vl medicina: qz canõ dicẽ nullus post cibũ potũq; quẽlibet minimũ sumptũ missas facere ꝓsumat. vij. q. j. nihil. ĩmo plus ibi dicẽ glo. q etiã si añ mediã noctẽ sumpsisset cibũ t adhuc sentiret eructatões t cibũ nõ dz celebrare. de ꝓse. di. ij tribꝫ. t Jo. de accu. in c. si ꝓstiterit.

4 ¶ Quid de reliquijs cibi remanẽtibꝫ in ore? R. q si casualit deglutiant nõ ipediũt: qz nõ traijciunt ꝑ modũ cibi vel potus: sz ꝑ modũ saliue ꝑm sctm Tho. in. iij. pte. q. viij.

5 ¶ Quid si sacerdos in mane lauãdo os deglutiat stillã aq̃? R. q põt celebrare nisi fecerit ex ꝓposito. ar. xxiij. q. v. de occidẽdis. xv. q. vj. c. j. ꝓcor. R. i. iij. di. viij. Tho. ꝙ dicẽ vez nisi traijciat in magna q̃tate.

6 ¶ Quid si cibꝫ sit digestus: sz tñ nõ dormiuit ꝑ totã noctẽ? R. q põt celebrare: qz soluz q̃es tps t digestio req̃runt ꝑm Jo. an. Ber. Brix. t Archi. i. d. c. nihil. t Jo. t Pa. i. d. c. si ꝓstiterit. lz ibi gl. videat sentire ꝓxiũ: sz male.

7 ¶ Quõ dz celebrari? R. q dz seruari ordinariuz misse tã in dicẽdis q̃s etiã in actibꝫ.

8 ¶ Utr debeat celebrare capite discoopto? R. q sic. de ꝓse. di. j. c. nullus. Ubi q̃ sine rõnabili cã celebraret capite coopto peccaret mortalit: secus si ex aliq̃ rõnabili cã ꝓpter verbũ temere: positũ in. d. c. nullus.

9 ¶ Quid si post inceptã missaz desistat? R. q si sine rõnabili cã dimittit peccat mortalit: alꝫs nõ. vt in. d. c. nullus.

10 ¶ Qñ euãgeliũ legit oẽs debẽt stare nõ sedere: nec genu flexi manere. vt in. c. auctoritate. de consecra. di. j.

¶ Utr debeat aliq̃d aliud dici a sacerdote q̃z qđ ꝓtinet in missali? R. q nõ. ar. c. visum. t. c. de noibꝫ. de ꝓse. di. j. Cogitari tñ ꝑnt q̃cunq; de nota ꝑm sctm Bo. sz nõ exꝑmi. 11

¶ Utr req̃rat itẽtio? R. ꝑm Richardũ angli cum in q̃li. q sic. vñ Diony. de eccliastica hierarchia. Ad sctissimũ eũtes sacrificiũ mũdari ꝙuenit ab ipis vltis aie fantasmatibꝫ. Uñ desperãs se ꝓsse hẽ ꝓbabilit cordis stabilitatẽ peccat grue accedẽdo. si tñ sperat t exinfirmitate distrahit minus peccat. Hec ille. 12

¶ Quid si omittat aliq̃d? R. q peccat mortaliter si sciẽter facit tñ cõsecrat si ibi sit materia debita t forma cũ intentõe ꝓficiẽdi. de q̃ dictũ est. s. eucharistia. Et h intelligẽ q peccat mortaliter sciẽter dimittẽdo aliq̃d notabile: puta euangeliũ vel epl̃az secretas t hmõi. secus esset de aliq̃ verbo solo alio a forma ꝓsecratiõis. Idem dic si omittat tempus debitũ paramẽta t reliqua necessaria quod est mortale quãdo fit sciẽter. 13

¶ Quid faciet sacerdos si missam dicendo ꝑpendat nõ fuisse debitã materiã ministrata? R. ꝑm cõmuniter theo. in. iij. dis. viij. q siue defectus sit in hostia siue in vino t adũtit añq̃ ꝓsecratõis canonẽ incepit sic accipiet aliaz hostiã si defectus ẽ in hostia: vel vinuz si est in vino. Et reciꝑiet si ẽ in hostia defectus ab illa oõne. Suscipe sctẽ pat. q̃ dicta omissis aliꝫs dicet: veni sanctificator tc. Et sic omibꝫ aliꝫs omissis ꝓsequat vbi erat q̃n aduertit. Si ꝙo defectus fuit in vino incipiet ab illa oõne Deus q̃ hũane. cũ oõne. Offerimus tc. Et alia. Veni sanctificator tc. t aliꝫs dimissis ꝓsequat vbi dimiserat si iã cõsecrauerat t post ꝓsecratõez deꝑhẽdit: qz defectus erat in vino debito sic accepto cũ aq̃ solum incipiet ab illa oõne. Silli mõ vsq; ad oõnẽ vñ t mãdes. t aliꝫs omissis ꝓsequat vbi dimisit. Si ꝙo defectus erat in hostia t iã ꝓsecrauerat vinũ sic accepta alia hostia incipiet ab illa oõne. Qui ꝑdie. t loco illius relatiui q̃: dicet. Dñs noster ihesus xps ꝑdie q̃z pateret tc. vsq; ad oõnẽ Silli mõ. t oibꝫ aliꝫs omissis ꝓsequat vbi dimisit. Et notãter sic dixi: qz si solum diceret h est corpus meũ nõ ꝓsecraret ꝑz Sco. t Lau. in. iij. dis. viij. q. ij. qz oratio illud significat qđ exprimit verbo: nõ qđ est in intentione ꝑferẽtis. Et ideo si nulla fieret mẽtio de xꝑo intelligerent illa ꝙba de corꝑe sacerdotis vel sanguie nõ de xꝑo. t sic nõ ꝓsecraret. 14

¶ Pone q ñ adũtit de defectu: nisi post sump/ 15

tionē hostie q̄ non erat triticea aut debita. R. ꝑm cōiter doc. vbi. s. q̄ nō obstāte q̄ nō sit ieiunus: nihilominus accipiet aliā hostiā debitā ꝛ incipiet vt dictū est. Dñs nr̄ ihs xp̄s pridieq̄. vsq̄ ad Silli mō ꝛc. ꝛ postea alīs omissis sumet eā ꝛ psequet vbi omiserat.

16 ¶ Sz q̄d si sumpto corpe inuenit aquā locō vini in calice quā bibit. R. Tho. in. iij. pte. q. lxxxiij. tenet q̄ ē alia hostia ꝛ aliud vinuz sumendū ꝛ psecrādū. Quidā alij dicūt q̄ ppter scādalū nihil ē reiterādū: ꝛ marie cū nō sit ieiunus. Sz tu tene opi. Sco. vbi. s. q̄ solū ē accipiendū vinū cū aq̄ ꝛ dicenduz. Silli mō postq̄ dñs nr̄ ihesus xp̄s cenauit accepit ca. ꝛc vsq̄ Uñ et mēores. ꝛ sic alīs omissis dicat. Sāguis dñi nr̄i ihesu xp̄i custodiat aiaz ꝛc ꝛ sumat: q̄ illud pōt fieri sine scandalo. Nec ob. q̄ nō sit ieiunus: q̄ ē maius p̄ceptū q̄ sumat integre q̄z ieiuno stomacho. vt p̄z in. c. cō perimus. ꝛ. c. relatū. de ꝑse. di. ij.

17 ¶ Quid faciet sacerdos si q̄n hz aquā in ore anq̄z deglutiat aduertit. R. Dic. li. j. ti. xvij. q̄ si pōt sine scandalo sputet in calice ꝛ exhet p̄ticulā hostie ꝛ aquā reponet in alio vase: ꝛ sic accipiat vinū ꝛ psecret. vt dictū ē: ꝛ in eo ponat p̄ticulā hostie ꝛ sumat postea illā aquam si pōt facere sine piculo vomitus: vel si timet de vomitu reponat aquā in sacrario. Et idem dicerem de p̄ticula q̄ esset cōburēda ꝛ cineres in sacrario reponēde q̄n sine piculo vomitus recipe nō possem.

18 ¶ Quero q̄d faciet sacerdos q̄n musca vl̄ aranea cadit in calice. R. q̄ si cadit añ psecratiōz p̄iciat illud vinū ꝛ accipiat aliud cū aq̄ ꝛ faciat ꝑm q̄. s. dictū ē. §. xiij. Si vo cadit post psecratōz extrahat eā ꝛ lauet cū vino: nisi esset res venenosa vel q̄ puocaret vomitum: q̄ tūc omia simul essent reponēda in vase alio ꝛ aliud vinū cū aq̄ sumendū ꝛ psecranduz. vt dictum est in. §. xiij. ꝛ. xvj. ꝑm Archi. Hug. ꝛ Jo. de sanco. in. c. si p negligētiā. de ꝑse. di. ij. q̄: nihil abominabile sumi dz occasiōe huius sacri. vt no. glo. in. d. c. si p negligentiā. ꝛ finita missa accipiat sanguinē illū ꝛ igne cōburat cū aliq̄ stupa vel panno lineo in ipo madefacto ꝛ cineres ponat in sacrario.

19 ¶ Quid si gutta sanguis ceciderit. R. q̄ si ceciderit sup tabulā ꝛ silia lambat si pōt fieri sine horrore ꝛ postea locus radat: ꝛ rasura comburat: ꝛ cinis iuxta altare recōdat ꝛ sacerdos quadraginta diebz peniteat. si vo ceciderit super lyntheū abluat tribus vicibus calice suppositio ꝛ aq̄ ablutionis iuxta altare condat et sacerdos peniteat quattuoz diebus: nisi prenerit ad terciū lyntheū: q̄ tūc nouē. Si vsq̄ ad q̄rtū vigiti diebz peniteat. de ꝑse. dis. ij. c. si p negligentiā.

¶ Quid si sumēdo sanguinē remanet pticula in calice. R. debet digito ad labium calicis adducere ꝛ sumere ꝛ nullo mō apponat vinum ante eius sumptōez: q̄ vinū citius descenderet ꝛ sic sumeret non ieiunus ꝑm Sco. in. iij. di. viij. Quāuis ego arbitrer q̄ etiā si apponeret vinuz ꝛ sic sil sumeret nō peccaret lz vinū citius descēdat: q̄ ꝙ fit tali mō dz fieri simul p ea q̄ notant in. c. q̄ ppter. de elect. ꝛ in. l. pti nuus. ff. de verb. oblig. 20

¶ Utrū hostia non ꝑsecrata q̄ est in altari vel gutta vini q̄ est in pede calicis: vel alīc a vino qđ est in calice sepata ꝑsecret. R. q̄ nō: nisi h̄ intēdat sacerdos. j. q. j. detrahe. 21

¶ Quid si omisit aquam ponere in vino. R. q̄ si aduertit ante ꝑsecratōez hostie: debet eam apponere reiterādo. vt. s. dixi. §. xiij. q̄n defectus ē in vino qđ si aduertit post ꝑsecrationē hostie lz ante ꝑsecratiōez vini apponat nihil reiterādo ꝑm Monal. Si post ꝑsecrationē vini aduertit: tunc ꝑm sctm Tho. in. iij. pte. q. lxxxiij. nullo mō apponat: q̄ appositio aq̄ nō est de necessitate sacramenti. vt dixi. s. Eucharistia. j. §. xvij 22

¶ Quid si vinū in calice ꝑgelet. R. q̄ sacerdos dz ipm añ ꝑsecratōez resoluere vt habeat rōnē actualē potus: si tn̄ nō resoluit adhuc ꝑfic q̄: vinū cōgelatū nō differt a nō ꝑgelato nisi qlitate accidentali. 23

¶ Quid si ex frigore hostia dilabitur in calicem. R. q̄ debet vlterius procedere: nec est necesse aliq̄d reiterare ꝑm Tho. in. iij. pte. q. lxxxiij Sed ꝑm Inno. vt recitat Lādul. in. iij. dis. x. si aliqua pars remansit in manu frangat illam ꝛ partem mittat in calicem: quia prima caualiter cecidit. 24

¶ Quid si sacerdos nō recolit se aliq̄ dixisse. R. q̄ sacerdos nō dz ppt̄ h̄ turbari: q̄ q̄ multa dicat nō recolit oia. Si tn̄ pbabiliter ꝑstet aliq̄ omisisse si q̄dem sunt de necessitate sacri: puta forma ꝑsecratōis dz reiterare ab illa forma ꝛ cuncta p ordinē psequi. Si vo nō sunt de forma ꝑsecratōis sic nō dz resumere in mutādo ordinē officij: lz dz vlterius procedere ꝑm Tho. iij. pte. q. lxxxiij. 25

¶ Utrum semper sacerdos celebrās debeat sumere corpus ꝛ sanguinem. R. q̄ sic. de ꝑse. di. ij. platum. Si sacerdos deficit in missa alius qui sit ieiunus debet supplere. vt. s. Eucharistia. iij. in pn. 26

¶ Quid si aliqs casus necessitatis alicui eue/ 27

nerit: puta infirmitas ꝛ hmõi: poterit ne sacerdos illi hostiã dare cũ aliã non habeat ꝓsecratã: R. q nõ totã: sz bñ ptẽ: ꝛ aliã ptẽ ipe sacerdos sumere ſm sctm Tho. i. iij. di. xij. Et idẽ credo etiã si nõ sit infirmitas: sz alia rationabilis causa.

28 ¶Quid si hostia inueniat fracta añ ꝓsecrationẽ: R. nihilominus põt ꝓsecrari: nisi sit scãdalũ in ppl'o: q; tunc aliã accipiet: q; fractio ꝛ q dratura ꝛ hmõi nõ viciãt sacrm.

29 ¶Utr̃ in memẽto viuor̃ vel mortuor̃ debeat fieri aliquor̃ noiatio: R. q nõ est necesse: nisi solũ vt supplicantis deuotio: reddat affectuar. xij. q. j. cũ guia. ꝛ c. nõ extimemus. no. gl. de ꝓse. di. j. c. visuz. ꝛ se. ex q̃ pz q tãto singlor̃ noia sunt exprmẽda q̃nto ex eor̃ noiatiõe augmẽtatur deuotio celebrãtis: q; nõ minus q̃libet hz sb generali q̃z si spãliter fieret. de ꝓse. di. v. nõ mediocriter. et no. gl. in. d. c. visum.

30 ¶Utr̃ pfatio ppa debeat dici in missa cõmẽorationis seu votiua: R. Pa. in. c. ꝓsiliũ. de cele. mis. q sic ppa si hz. Et solũ sunt decẽ ab ecclia approbate: nouẽ habent i. c. inuenimus. de cõse. di. j. s. natiuitat̃ dñi: epiphie: q̃dragesime pasche: ascẽsionis dñi: pẽthecostes: sctẽ cruc̃: sctor̃ apl'or̃: ꝛ sctẽ trinitatis. ꝛ in. c. sctor̃. l. xx. dis. ponit decima de dña. Alie sunt relende de missali: nisi ex spãli ꝓuilegio sit ꝓcessuz: vt fratribus minoribus de beato Francisco p Sixtum quartum.

31 ¶Utr̃ gl'ia in excelsis deo debeat dici in missis votiuis: R. q nõ. vt in. c. ꝓsiliũ. de cele. missa. nec etiã Credo in vnũ deũ dr̃: lz ꝓsuetudo derogauerit illi iuri quo ad gloria in excelsis: q̃ dr̃ in missis votiuis beate virginis: ꝛ quo ad alios etiã in missis spũssancti. Minores tñ hñt ex ꝓuilegio vt possint dicere Gloria in excelsis in missis spũssancti q̃s p ecclia dei celebrãt. Dicit tñ Io. in. d. c. ꝓsiliũ. deuotã ꝓsuetudinẽ nõ reprobamus.

32 ¶Utr̃ pfusio post sumptionem sanguinis debeat fieri cum vino: R. q sic. vt de celebra. missa. c. ex parte.

33 ¶De q̃ dz missa celebrari: R. Pa. in. c. q̃da z laicor̃. de cele. mis. q debet celebrari de eo de quo fit officium. Vñ missam ꝑculiarem audiens vel dicens non satisfacit ꝓcepto de audienda missa: quia illa que ꝓpit est missa de festo: vl' que ſm officiũ debet dici. vt in. d. c. q̃dã laicorum. Credo tñ q seculares ꝓpter ignorantiã excusent: sz nõ celebrantes. ꝛ ꝓpterea in. d. c. quidã. ꝛ. c. ad hoc. de ꝓse. di. j. dr̃ q tales misse ꝑculiares seu votiue debent celebrari in occulto. ꝛ hoc intelligo in diebus in q̃bus q̃s tenetur de ꝓcepto audire missam: vel in eccl'ia collegiata seu ꝓpetuali in qua quotidie est celebranda vna missa de officio. vt in de. j. de cele. mis. ꝛ sic intelligo tex. in. d. c. q̃dã laicor̃. quia si sit alius q̃ celebrauit missam de officio ꝛ nõ sit de ꝓcepto q missa audiat: põt q̃s missaz votiuam dicere sine omni scrupulo ꝛ in publico ꝛ in secreto. Nec sufficit ſm Monal. q audiat introitum ꝛ huiusmodi in diebus in quibus tenet de officio audire: q; missa dr̃ cũ canone. vt pz in. d. c. q̃dam.

¶Utr̃ missa de sanctis tãtũ valeat aiabus defunctor̃ sicut si dicat ꝓ defunctis: R. Hostiẽ. in. c. ij. de cele. mis. q sic. ꝛ q d. Hug. Lar. dicebat q celebrãdo p dña faciebat celebrare ꝓ defunctis ꝛ ecõtrario. d. c. ij. de ꝓse. dis. ij. quotiens cũq;. Laue tñ q; si ꝓmisisses spãliter ꝓ defunctis ppriaz missam dicere nõ satisfaceres missam dicẽdo de dña rõne ꝓmissionis. Itez aduerte q ẖ est verũ q̃n maior deuotio q̃ quis dicat missam de dña ꝛ hmõi supplet vl' sancti intercessio: alis nõ nisi q̃ ad veritatẽ sacrii: sz non q̃ ad veritatẽ oronũ: q; plus valet ꝓ defunct̃ dicta. ſm Pe. in. iij. di. xlv. 34

¶Cũ q̃bus dz missa celebrari: R. q ꝑmo cuz indumẽtis debitis: q̃ ſm Innoc. iij. vt recitat Dir. li. j. ti. vij. sunt calciamẽta amictus alba cingulũ: manipulus: stola: planeta. ar. xxiij. di. ecclˈiastica. xxv. dis. vnũ. xj. q. iij. eps. de pe. de gradatio. li. vj. Et q̃lia debent esse ꝓdicta dicendũ q ſm ꝓsuetudinẽ rõnabilẽ regiõis seu ꝓgregatõis. ar. l. de q̃bus. ff. de legi. Et an debeant esse bñdicta cõmuniter tenet q sic: exceptis calciamẽtis ꝛ etiã cingulo qõ de ꝓsuetudine non benedicit. ſm Richar. in. iij. di. xij. ꝛ Sco. ea. di. Secũdo cũ igne. de cele. mis. c. vlti. ꝛ celebrãs sine igne debet officio ꝛ beneficio ꝓuari. ibidem Tercio cum calice: corporalibꝫ altari lapideo ꝛ tribus tobalijs sup eo: ꝛ missali hostia azyma vino ꝛ aq̃ que in minori q̃ntitate debet poni q̃z de vino. vt in. c. pnitiosus. de celebra. missa. 35

¶Utr̃ peccet mortaliter q̃ sine aliq̃ pdictor̃ celebrat: R. q sic: q̃ sine igne ꝛ aqua vel in pane fermẽtato si ẽ sacerdos latinus: vel in vase ligneo. vt pz in. c. lras. de cele. mis. vbi dicit q debet talis sacerdos deponi ab officio ꝛ beneficio. Et idem si in vase vitreo vel de aurichalco: aut ere. de ꝓse. di. j. vt calix. Idẽ si sine altari lapideo ꝛ ꝓsecrato corporalibꝫ: casula: stola: manipulo: cingulo: alba amictu. vt in. c. j. de ꝓse. di. j. nõ tñ efficit irregularis cũ non inueniat iure cautũ ẖ: siue faciat scienter siue ignoranter ſm Rich. ꝛ Sco. in. iij. dis. xij. nisi celebret 36

sup altare enormiter fractū: qr sic esset irregularis. de cōse. di. j. eccl'ie. nō tn si celebrat sup altare nō cōsecratū: lz mortalit peccet. de cōse. di. j. eccl'ie. t. c. cōcedimus. cū duobꝫ. c. se. Et h̄ intellige si sciēter fac̄. secus si ex oblīone manipulū vel stolā omisisset. De calciamētis aūt habēdis nō credo sit p̄ceptū cū nō inueniat in re. Uñ si q̄s ipa omitteret nō ex cōtēptu: lz qa nō hz nō peccaret. ar. d. c. j. Ptz h̄ q̄ calciamēta nō sunt de necessitate: qr sic oporteret h̄e spālia q̄bus nō vteremur nisi celebrādo cuius cōrium seruat cōmuniter.

37 ¶Sz vtr̄ sine missali possit dici. Quidā dicūt q̄ peccat mortalit celebrās sine missali: in quo ad minus nō sit canō: tū qr exponit sepriculo errādi: tū qr cōsuetudo ita hz vt sine libro in q̄ sit canō nō dicat. Et plz: qr sepe oblīuiscimur. Canō fm cōiorem opi. dr̄a Teigit. vsq; ad cōionē. t fm Durā. dz dici expedite: ne musce veniētes. i. vane cogitatōes pdāt suauitatē vnguenti. i. oratiōnis: t ne pplus fastidiū cōcipiat: nō tn nimis festināter ne sacrificium fiat sine sale discretionis t reuotionis. t debet legi in libro ne error ꝓtingat. Idem dicerem de tribus tobalijs si nō haberent q̄ sufficeret vna. Et nō. q̄ p̄ceptum est clericis q̄ vasa t vestimenta in q̄bus celebrari debet sint mūda t nitida. in. c. relinq̄ nolumus. de custo. ucha. t ideo peccat mortaliter facies p̄riū. xiij. q. j. qđ p̄cipit.

38 ¶Quarto debent esse saltē duo pntes celebrationi missar̄. de cōse. dis. j. h̄ q̄z. t h̄ vez in missa publica: lz in missa p̄uata pōt dici vno p̄sente seruitore solū q̄ rndeat in psona totius ppli. Unde nemo sacerdos p se solus pōt celebrare. vij. q. j. illud. de fil. pby. c. ppos uit. in fi. Eps ꝑo sine diacono celebrare nō pōt nisi necessitas cogat. xciij. di. diaconi sunt. in glo. in verbo habet.

39 ¶Ubi dz missa celebrari? R. q̄ in omni loco cōsecrato ab epo pōt libere celebrari. de cōse. dis. j. c. j. t. c. sicut. t. c. se. t. c. nullus. Et h̄ vez nisi sit interdictus t pollutus. de q̄. s. cōsecratio ecclesie. §. viij. Fallit h̄ in. c. auctoritate. de p̄uileg. li. vj. vbi p̄hibet celebrari in eccl'ijs cōstructis ab exemptis in locis nō exemptis sine licentia epi. Itē licet minoribꝫ t p̄dicatoribus celebrare in omni loco honesto cū altari portatili ab epo consecrato saluo iure parochiali Nō q̄dē ius fm Brego. ix. in extrauaganti q̄ incipit. Nos attendētes. cōsistit circa oblationes decimas t p̄mitias solū. t h̄ siue sit consecratus locus vel nō: dummō nō sit interdict? vl pollutus. Et sic intellige. c. in his. de p̄uile. vbi hoc p̄uilegiuz ponit. silr epis lz. in. d. c. fi. de p̄uileg. li. vj. de q̄. s. interdictum. vj. §. xxix. Aduerte q̄ sacerdos dz tenere hostiā t calicē qñ cōsecrat sup lapidē cōsecratū. fm Pe. de palu. t dz lapis esse ita magnus q̄ saltem possit sup eo capi totus pes calicis cū hostia. de quo vide altare. Nota etiā q̄ q̄cūq; celebrans vel faciēs celebrari diuina: in ciuitatibꝫ: castris: vel villis: nisi q̄tenus a iure ei cōcedit est ei indictus ingressus eccl'ie ipo facto cuiuscūq; ordinis vel p̄uilegij sit munitus. c. epoz. de p̄uileg. libꝫ. vj. Idem si in locis a iure vel a iudice phibitis. vt ibidem.

¶Utr̄ de licētia epi possit celebrari in loco nō 40
cōsecrato? R. vt colligo ex Inno. in. c. j. de cōse. eccle. vel alt. t ab Archi. post alios. in. c. missaz. de cōse. di. j. t a Pa. in Rica. de cōse. eccle. vl al. p cōcordia q̄ in sua dyocesi pōt epus dare licentiā vt in eccl'ia nō cōsecrata vl oratorio possit q̄s celebrare cū altari portatili cōsecrato ex necessitate. vt no. glo. de cōse. dis. j. vnicuiq; t xviij. q. ij. q̄dā. In alijs aūt locis nō pōt dare nisi q̄n eccl'a deest. vt in. c. cōcedimus. de cōse. di. j. ar. d. c. fi. qr frustra cōcederet epis illud p̄uilegiū si h̄erent de iure cōi. Aduerte tn̄ q̄ in loco fluctuāti: vt in mari t flumibꝫ celebrare ñ lz alicui. Sz ex suā dyocesim nō pōt dare licētiā celebrādi in loco nō cōsecrato.

¶Qua hora pōt missa p̄ticularis celebrari? R 41
q̄ ab aurora vsq; ad nonā etiā in q̄tualibꝫ eccl'ijs pōt q̄tidie celebrari. de cōse. di. j. §. in ieiunijs. t. c. necesse est. t h̄ sequit Sco. in. iij. di. xij. Nec ob. c. nocte. t. c. solēt. de cōse. dis. j. t. c. nō liceat. xliij. di. t. c. qđ a patribꝫ. t. c. fi. lxxv. di. t. c. vl. lxxvj. dis. qr intelligit de solēnibus missis fm Ho. in sum. de cele. mis. Solēnis ꝑo dz dici in q̄tualibꝫ eccl'ijs hora sua scz in vigilijs t in q̄drageſima t q̄ttuor tpibꝫ hora nona. In festis hora tercia. In p̄festis hora sexta: qđ tn̄ cōiter nō seruat: qr tardius dr̄ in festis q̄z in alijs diebꝫ nō festiuis t excusant. vt ptz in iur. pallegat̄. Et sic intelligē gl. in. c. j. de cele. mis. t alios doc̄.

¶Utr̄ possit dici missa de nocte? R. fm Ho. 42
stien. vbi. s. q̄ nō nisi in natiuitate dn̄i: vl nisi fm Rodo. de licētia epi vel supioris imminente necessitate: puta qr infirmus moriat. nec habeat eucharistia. als eā añ auroram celebrās peccat mortaliter. Idem dicēdum de celebrātibꝫ ante dictū matutinū. ar. xj. di. c. in his. t. c. ecclesiastica. t ex de cele. mis. c. j. t vlt. fm Ho. Silr de p̄ma dicendū est ybi est cōsuetudo fm Hostien. Quā q̄dem cōsuetudinē attēdo ad p̄mā que dr̄ in choro: nō ad eā que dr̄ a p̄ua/

to. Vñ in religiõe mioꝛ cũ multe misse dicant de ꝓsuetudine añ ꝑmã nõ credo q volẽs missam dicere teneat ꝑmo dicere ꝑmã: qꝛ sic oꝑteret bis eã aliqñ dicere. s. ꝑ se ⁊ postea in choꝛo quod nõ est necesse. arg. c. j. de celebꝛa. miss. ⁊ sic patet q possunt dicere missam licite anteq̃ dicant primam.

43 ¶ Quotiẽs dꝺ missa celebꝛari? R. q in eccl̃ijs ꝓsuetudinib⁹ ⁊ collegiatis debẽt q̃tidie due misse celebꝛari. s. vna ꝑm officiũ: ⁊ alia ꝑ moꝛtuis. vt in. c. cum creatura. de celebꝛa. miss. in tex. ⁊ in glo. ⁊ collegialiter debẽt dici. Et dicit Pa. noꝛ. ibidem q peccant nõ seruãtes. tm̃ cõiter nõ seruãt. ⁊ sic nõ peccant.

44 ¶ Utꝛ q̃libet sacerdos teneat q̃tidie celebꝛare? R. q nõ: etiã in diebꝰ festiuis. vt ꝓ ī. c. q̃tidie. de ꝓse. di. ij. Exceptis hñtib⁹ curã aiaꝝ q̃ ad minus ī diebꝰ festiuis tenent celebꝛare nisi ꝑ aliũ satisfaciãt ꝓplo. ar. c. j. ꝺ cele. miss. Aduerte tm̃ q si sacerdos ob sui indignitatẽ ⁊ sacramẽti reuerẽtiã abstineat nõ peccat ꝑm sanctũ Bo. in. iij. di. xij. puta qꝛ pollutus ⁊ huiusmõi. Si ꝰo stat ꝑ q̃dã incuꝛia ⁊ negligentia sua ita q ad minus nõ celebꝛet in p̃cipuis festis: ⁊ maxie in ill'in q̃bꝰ seculares deuoti solẽt cõicare. peccat q̃dem ⁊ si nõ moꝛtaliter saltez grauiter. vt ꝓ p. c. dolẽtes. de cele. miss. vbi valde tales reprehendunt. Rich. ꝰo in. iij. di. xij. tenet q teneꝛ ī talibꝰ diebꝰ celebꝛare. Idẽ tenet sctus Tho. in. iij. pte. q. lxxxij. ⁊ sic videtur q nõ excusent a moꝛtali qñ sine rõnabili cã in diebꝰ festiuis nõ celebꝛat. Vñ dicit idẽ sctus Tho. q lz q̃ ad actus oꝛdinis q̃ ptinẽt ad coꝛpus xpi mysticuz nõ teneat nisi q̃ hꝫ ex platõne. vt ꝑdicare absoluere ⁊ hmõi. tm̃ celebꝛare teneꝛ vt deo sacrificiũ reddat etiã si nlli hoꝝ teneat. Idẽ etiã ꝓit ī. iij. di. xij. ⁊ ꝑt timere ne tanq̃ seruus neq̃ q̃ absc̃ondit pecuniã dñi ꝓdemneꝛ. Quotidie aũt celebꝛare laudabile est si mõ ex hmõi celebratõne nõ minuat reuerentia debita ad sacramentum ⁊ deuotio. Si aũt minueꝛet tũc aliqñ cessandum est. de quo vide eucharistia. iij. §. xxxvj.

45 ¶ Utꝛ institutio bñficij q̃ q̃s celebꝛet oĩ die obliget ĩstitutũ ad sic celebꝛãdũ? R. Pa. i. c. ꝓsuluisti. de cele. miss. ⁊ i. c. significatũ. de ꝓbẽ. q nõ: qꝛ talis institutio ẽ illicita ⁊ daret materiam peccãdi. ⁊ ideo talis institutus dꝫ accipe interꝓtatiõez ab isto tex. c. significatũ. vt. s. intelligat q dꝫ celebꝛare ⁊ teneat q̃to frequẽtius ꝓt salua honestate sua ⁊ debita reuerẽtia ⁊ deuotione ad sacrim. ⁊ sic intelligẽ de q̃cuq̃ bñficiato. Silr dic qñ instituereꝰ ad dicẽdũ missam peculiarẽ q̃tidie: qꝛ hꝰ nõ obstãte ꝓt ⁊ dꝫ dici de feria. c. q̃dã. de cele. miss. ⁊ sic ꝓꝫ q q̃s aliqñ teneꝰ frequẽtius celebꝛare.

¶ Utꝛ q̃s possit plures dicere missaz in die? R. Pa. in. d. c. ꝓsuluisti. q nõ. Facit. d. c. ꝓsuluisti. ⁊ c. referẽte eo. ⁊ c. sufficit. de ꝓse. di. j. nisi in duobus casibus. Primus in die natiuitatis in q̃ tres ꝑñt celebꝛari: siue dicaꝰ vna in media nocte: alia in auꝛoꝛa: ⁊ tercia ī hoꝛa debita. siue dicanꝰ simul in die vel vna: ⁊ post in ternallũ duas vel ecõtrario: qꝛ sic hꝫ ꝓsuetudo. lz añ auꝛoꝛã ñ dꝫ dici nisi vna. s. illa de media nocte. Scõs respectu alicui⁹ necessitatis: vt puta qꝛ aliq̃ magꝝ ꝑsona venit: puta epus ⁊ silẽs ⁊ q̃s nõ deꝰet trãsire die q nõ audiãt missaz. c. fi. de ꝑnde. li. vj. Et idẽ dicẽ q̃libet alio magno viro. ar. c. j. de cele. miss. Silr credo qñ eẽt dies festus ꝓceptus ab eccl̃a ⁊ aliq̃ ñ audierũt missaz: lz ñ sint ita magni dñi ꝑ eãdẽ rõnẽ Idẽ si aliq̃s infirmareꝰ ad mortẽ ⁊ nõ habeꝰ coꝛpus xpi ꝑ eo cõicãdo. Addit gl. terciuz casum ibidẽ. s. si eẽt ꝓsuetũ in aliq̃ eccl̃ia q dicanꝰ due misse: vna ꝑ viuis: ⁊ alia ꝑ moꝛtuis ⁊ nemo ẽ q̃ sit aptus nisi vnus solũ: tũc ꝓfit ãbas dicere. Quartus ꝓpꝛ pauptatẽ eccl̃iaꝝ vel raritatẽ sacerdotũ. xxj. q. j. c. j. ĩfi. de elect. c. dudũ. x. q. iij. vnio. Quintus q̃n due misse ꝓpe occurrũt dicẽde puta de vigilia ⁊ de festo: ⁊ nõ est nisi vnus sacerdos q̃ possit. ex de cele. miss. c. j. ⁊ c. referẽte. ꝑm Ber. ⁊ Io. in. d. c. cõsuluisti. Intelligẽ tm̃ in oĩbꝰ ꝓdictis casibꝰ q ꝓt plures dicere: dũ tm̃ purificatõz nõ receperit ⁊ sit ieiunus: alꝫ nllo mõ liceret. de cele. miss. c. ex pte. Itẽ q nõ dicat nisi duas: qꝛ plẽs nõ lz nisi in natiuitate. ꝑm cõiter docẽ.

¶ Quid si postq̃z sumpsit cõionẽ hꝫ hostiam ꝓsecratã q̃ supfuit? R. ꝑm Pe. q si cõmodeñ hꝫ vñ honeste ꝓbuet lz ei sumere: dũmõ sit ieiunus. ar. de ꝓse. di. ij. c. tribꝰ gradibꝰ. Secus esset dicendum de reliquijs: q etiam lz acceperit purificationem añq̃z de ipis aduerteret. tm̃ postea sunt sumende: tum qꝛ non ꝑñt sic ꝺuari: immo leuiter amitterentur ꝓpter eoꝝ paruitatẽ. Et in isto casu exq̃ est in actu purificatõis ⁊ recollectõis reliq̃aꝝ q̃cq̃d fit dꝫ fieri incõtinenti. i. q̃si simul sumeret omnia añq̃z censeaꝰ nõ ieiunus. ꝑ ea q̃ no. in. c. olim. el. j. de resti. spo. in gl. ⁊ ꝑ Bart. in. l. j. ff. de ꝟbo. ob. Oꝺ bñ no. ꝑ scrupulosis.

¶ Quid de illis q̃ ꝓpter adulatões secularium plures missas celebrãt ī die? R. q peccãt moꝛtalit. vt in. c. sufficit. de ꝓse. dis. j. Multomagis si ꝓpter pecuniaz: qꝛ simoniacus ẽ saltem mẽtalis si pactũ nõ interuenit exꝑssum. Si ꝰo interuenit esset mentalis ⁊ realis ⁊ teneꝰ

restituere q̄cq̄d accepit paupib⁹ ꝛc necessita
te. vt. j. simonia. vij. in p̄n.

49 ¶ Pro q̄bus d⁹ dici missa? R. q generaliꝫ p
oib⁹ viuis ꝛ defunctis mortuis in statu pur
gatorij. de p̄se. di. j. c. visum.

50 ¶ Utꝛ sit dicēda p puulis mortuis? R. sctūs
Tho. in. iij. q sic: p pueris baptizatis non
q̄ eis p̄sit ad remissionē pene quā nō tolerāt
nec augmentū glie. sꝫ potius celebrat ad com
mēdandū redemptiōis mysteriū.

51 ¶ Utꝛ liceat orare p excōicato? R. Hostiē. in
sum. q sic: in memēto etiā spāliter ꝛ etiam in
alijs oꝛonib⁹ q̄ fortiꝫ dicunt generaliꝫ: tñ nō
spāliꝫ: q̄ nō lꝫ. de sen. ex. nup.

52 ¶ Quid dicendū si p̄sbyꝛ q̄ p̄misit alicui di
cere vnā missam de dña: ꝛ alteri sepati aliā p
aia patris ꝛ matris eius: ꝛ tercio p salute sua
ꝛ silibus: dicat solū vnam missam de dña cuꝫ
collecta. Deus q̄ nos p̄ꝫ ꝛ mr̄ꝫ: ꝛ aliā colle
ctam. Omp̄s sempiterne deus miserere famu
lo ꝛc. intendēs p̄dictis omnibus satisfacere?
R. q sup hoc fuit diuersa opinio. Unde p̄o
intelligentia est sciendum q missa quelibet q̄
dicitur respectu operis operati: generaliter va
let omnibus viuis ꝛ defunctis existentibus
in charitate qui non sunt in patria. Secun
do valet singulariter illi qui eaꝫ dicit si digne
celebꝛat. Tercio valet specialiter si sunt in sta
tu gratie illis q̄ faciūt eā dicere p se: vel q̄bus
p̄dicti vel sacerdos p intentionem applicāt.
Quantū igiꝫ ad generalē participationeꝫ sa
cerdos nihil p̄t disponere nec debet. Quātū
ad singularē similiter nō d⁹ oꝛdine charitatis
eā alteri tribuere: q̄ nemo d⁹ p̄sumere se hab
re vltra necessitatē de merito. Quantū ꝯo ad
terciā spālem q̄ est alteri applicabilis p inten
tionē dicēdū est q nō minus hēbit q̄libet ho
rum triū q̄ si p singulo eoꝝ eā singulariter di
xisset. Rō: q̄ deus nō eq̄liꝫ neq̄ vno mō acce
ptat meritū misse applicatū isto tercio mō: sꝫ
p̄m q̄ sue bonitati videt. p̄siderata deuotiōe ꝛ
ceteris q̄ p̄currūt in eo q̄ eā dicere facē. Un̄ ali
q̄n vna missa posset liberare vnā aiaꝫ de pur
gatorio cū tāta charitate mouere posset se q̄s
ad faciendū eā dicere: quā nō f[illegible]ceret liberare
alius faciendo dicere viginti vel triginta. Et
sic q̄tuꝫ ad h̄ talis sacerdos satisfecit: quia q̄
libet p̄dictoꝝ triū nō minus hab̄ebit de meri
to q̄ si p q̄libet eoꝝ singulariter vnaꝫ dixisset.
Et sic intelligo opinionem illoꝝ q̄ dicunt nō
minus valere vnā missam p oib⁹ q̄ si singu
lariter p quolibet diceret. de p̄se. dis. v. in. c. nō
mediocriter. Nec obstat qd̄ dicunt quidaꝫ q
meritū tali mō acceptū est finitū: ꝛ ideo q̄to
pluribus diuidit minus quilibet hab̄ebit: q̄
veꝝ si q̄libet totum haberet nisi alteri cōmuni
caret: sꝫ nō est sic. sed tantum quilibet habet de
ista finitate q̄tum videtur diuine bonitati: ꝛ
est tantū q sufficeret p oibus animabus libe
randis si mō sic merita nostra mererent: quia
missa respectu operis operati nihil aliud est q̄
applicatio meriti passionis x̄pi: quod p tale
sacrificium immediate applicatur illi p quo di
citur: ꝛ ideo sicut licet multis dictum meritū
passiōis x̄pi applicet: nihilomin⁹ q̄libet n̄ mi
nus hēbit q̄ si solū sibi fuisset applicatuꝫ: q̄
nullus ex toto p̄t eū habere: sꝫ intantū inq̄
tum videt diuine bonitati ip̄m p tali accepta
re p̄m eius q̄ dicere facē deuotōeꝫ: ꝛ p̄p̄ea p̄p̄
meritū passionis x̄pi qd̄ p sacra applicat non
minus efficacie h̄nt si simul multis ꝙferātur
q̄ si p vno solo: sꝫ q̄libet tantū hēbit q̄tum vi
deret diuine bonitati p q̄libet acceptare. Hoc pa
tet in baptismo: quia si multi baptizant in
necessitate nō minus habebūt de remissiōe: et
sic de alijs sacris. Secus de alijs bonis a sacra
mentis: eo q̄ cum nō sint applicatiua meriti
passionis x̄pi. Ideo si pluribꝫ cōmunicabun
tur q̄libet minus hab̄ebit respectu operis opa
ti. Et ex hoc p̄tꝫ q̄re missa magis valet ad re
missionē p̄ctoꝝ ꝛ sacramenta q̄ alia opera: q̄
est p̄p̄ter meritū passionis x̄pi qd̄ deo p̄ꝫ of
fert p remissione illoꝝ q̄bus applicat qd̄ non
fit in alijs bonis. Quo ꝯo ad meritū genera
le sic nō satisfacit: q̄ q̄to plures misse dicunt
tanto magis anime viuentium existentiū in
gratia: ꝛ anime in purgatorio releuant. vnde
magis fuissent releuate si dixisset tres missas
q̄ si solū vnā. Un̄ q̄tū ad h̄ nō satisfacit p̄ſti
q̄n plures misse dicte fuissent si ip̄e nō accep
tasset. ꝛ ideo tenet satisfacere vl' in missis vel
in alijs bonis p spāles applicatōneꝫ. Que cre
do si fiāt nō solū in vna missa: sꝫ etiā in pluri
bus ꝛ in alijs oꝛonib⁹ ꝛ bonis sufficiēter satis
facient: sicut faciūt boni religiosi q̄ intendūt sa
tisfacere nedū in missis: sꝫ etiā in reliq̄s oꝛo
nibus. Un̄ credo attenta ꝙsuetudine ꝛ etiaꝫ
quia nō pauciores misse ꝓpter hoc dicunt q
religiosi q̄ sic p duob⁹ aut tribus vel alijs ce
lebꝛāt simul vt dictū ē q̄ etiā intendūt spāliꝫ
in oib⁹ missis ꝛ alijs bonis q̄ faciūt p̄dictis sa
tisfacere q optie satisfaciūt: nec illi q̄ talib⁹ fa
ciūt dicere minus hab̄ebūt de subsidio misse:
sꝫ etiā supabūdāter q̄ si aliter dicere facerent
Aduerte tñ q si specialiꝫ p̄misisset dicere mis
sam de domīa vel d̄ sp̄usancto vel in tali altari
aut tali die tenet seruare p̄missum: aliter non
satisfaceret p̄missioni dicēdo missam de alio:

vel in alio loco. ⁊ sic ꝓcor. opi. q̄ no. in. d. c. nō mediocriter. ⁊ in. iiij. di. xlv.

53 ¶Utr̄ idē erit si sacerdos ex motu suo diceret vnā missam p tribꝰ q̄ ad meritū spāle? R. q̄ non: qr̄ sic ad meritū tale nō ꝓcurrit nisi sola motio sua q̄ vna nō tm̄ valet sic due vel tres respectu opis operātis: ⁊ ideo minus hēbūt de isto merito spāli. Idē dic q̄n vnus facit vnā p pluribꝰ dicere p eandē rōnē. Et istud ēq̄ dicūt theo. vbi. s. q̄ vna missa spāliꝫ p aliq̄ dicta plus ei valet q̄z q̄n dr̄ generaliꝫ p multis. Secus esset si ipe sacerdos p aliq̄ diceret vnā missam ⁊ in ea dē intenderet satisfacere p aliq̄ alio q̄ eū rogauit vt eā dicat p aīa sui patris: qr̄ sic respectu opis operātis nō minus valeret quia sic ibi sunt due motōes quod non esset in ꝑmo casu.

54 ¶Quid de illo q̄ celebrat vt dr̄ ꝑdat aliquē vl̄ aliq̄s? R. q̄ peccat mortaliꝫ. ar. xxvj. q. v. qui cūq̄z. nec nocet ei ad cuius pditiōez fit cū natura sacri sit vt ꝑsit. ar. xj. q. iij. catholicā. no. Jo. ⁊ Archid. j. q. j. dictū. posset tn̄ excusari a mortali q̄n tales sunt inimici reipublice ⁊ ipe ditores bonoꝝ. vt dictū est. s. inuidia.

55 ¶Utr̄ statī post celebratōez misse sit comedē dū? R. q̄ nō de iure. vt in. c. tribꝰ. de ꝯse. dis. ij. sz de ꝯsuetudine nō seruaī illud ius. Debet ergo ꝑm Pa. in. d. c. ex pte. de cele. mis. tādiu stare donec ille reliquie sint verisimiliter in corpe corrupte. Addo etiaz q̄ donec aliq̄s gratias post missam deo retulerit.

56 ¶Utr̄ tātū valeat missa boni sacerdotiꝫ sic̄ mali? R. ꝑm q̄ colligo ex sctō Bon. Ri. ⁊ Sco. ⁊ sctō Tho. in. iiij. di. xiij. q. q̄ ad sacr̄m sic̄ eq̄lis. j. q. j. c. intra. Quo ꝯo ad orones q̄ in ipa dicunt inq̄ztū pferunt ex ꝑsona totius eccl̄ie: sic silr̄ tātū valet. Inq̄ztū ꝯo hūt efficaciaz ex deuotōe orātis sacerdotis sic plus valet missa boni sacerdotis q̄z mali. Et ideo bn̄ facit q̄ libentius audit missam boni sacerdotis: dūmō in substantialibꝰ nō credat excedere: qr̄ periculose erraret ꝑm pdictos doctores.

57 ¶Quis teneat audire missam? R. q̄ ex p̄cepto q̄libet q̄ nō ē excōicatus nec inḟdictus: aut legitime impeditus diebꝰ festis ab eccl̄ia p̄ceptis. de q̄. s. Ferie. §. xlij. De bona honestate q̄libet oī die marie eps vel religiosus aut eccl̄iastic?. ar. c. fi. de ꝑnit. li. vj. Et q̄n sit mortale pctm nō audire in festo. vide in. d. §. xlij.

58 ¶Utr̄ a q̄libet sacerdote eā dicēte sit audienda? R. ⁊ dic vt. s. clericus. viij. §. ij.

59 ¶Utr̄ sit audiēda in ꝑpa parochiali ecclesia in diebꝰ festiuis? R. ꝑm Pa. in. c. vt dñicis. de paroch. q̄ sic: nisi ex aliq̄ cā legitīa alibi audire velit: puta qr̄ parochianus ē ꝯcubinarius publicus. vl̄ vt deuotius audiat: qr̄ melius officiat vel ppter p̄dicatōez ⁊ hmōi. Si ꝯo alibi audiuit ex ꝑcepto ppr̄io sacerdotis dicit q̄ facit contra ꝑceptum superioris: ⁊ qui eum admittit dicit q̄ quodāmodo cōmittit furtū. Sed tu dic q̄ de iure in maximis festiuitatibus sicut sunt festa dñi nostri ⁊ btē Marie ⁊ Johis baptiste: ⁊ similia q̄libet tenet audire missam aut in eccl̄ia parochiali aut in publico oratorio facto a ppō. ꝑm glo. in. c. si q̄s ex. de ꝯse. dis. j. Et a fortiori pōt audire in eccl̄iis medicātū ⁊ religiosoꝝ auctoritate sedis apl̄ice edificatis. In oratoriis aūt ꝑuatis audiētes nō satisfaciūt sicut est in domibꝰ diuiduatoꝝ. Sz an peccēt mortaliter taliter audiētes si postea nō audiūt in parochiali vel publico oratorio aut eccl̄ia religiosoꝝ dico q̄ nō: qr̄ nullo cauet iure q̄ h̄ sit ꝑceptū. Nec ob. c. si q̄s ex. qr̄ ibi nullū verbū est positū laicis q̄ sit ꝑceptiuū: sz solū clericis ne celebrēt p̄dictis festiuitatibꝰ in talibꝰ oratoriis sine iussu vel ꝑmissione epi. Silr̄ nō obstat q̄ ibi dr̄ q̄ ad parochias ē legitimus ordinarius q̄z quētus ergo ad alias nō erit legitimus: qr̄ nō sequit cū ꝓtineat absurdū sensum: qr̄ ibi dr̄ q̄ in ciuitatibꝰ aut parochiis in p̄dictis festis audiat ergo etiā alibi est legitimus quētus. Nō ob. etiā p̄dictū. c. vt dñicis. qr̄ si q̄s bn̄ attēdit nihil p̄cipit laicis: nec etiā oīb̄ sacerdotib̄ sed solū sacerdotibꝰ parochialibꝰ imponit q̄ eū/ciant illū q̄ ꝓtempto ꝑpo sacerdote. g̃ si audiat in aliq̄ eccl̄ia q̄ nō sit parochia ⁊ sacerdote nō parochiali non tenet expelli: ergo licite pōt audire. Et q̄ solū parochialibꝰ p̄cipiat: patet in ꝯo alterius. qd̄ est relatiuū ex duobꝰ tm̄. ⁊ alius alia aliud ex pluribꝰ: lz ꝑmiscue vtamur. Et ideo nisi haberet parochiā nō dr̄ alterius: qr̄ p̄dicta relatiua faciūt positōez regulariter eiusdē q̄litatis. Itē posito q̄ esset aliqd̄ ius p̄ceptiuū esset abrogatū p ꝯuā ꝯsuetudinem. vt. s. ꝯsuetudo. §. ix. ptz.

Misericordia ꝑm Aug. ix de ciui. dei. ē aliene miserie in corde nro cōpassio q̄ si possumus subuenire cogimur. Est etiā misericordia diminutiua pēaz quā ipedire n̄ pōt excessus ire Et nō q̄ mīsericordia pietas ⁊ clemētia ⁊ mansuetudo ꝯueniūt inq̄ztū in eundē effectū concurrūt: qui. s. est phibere mala primoꝝ. sz differūt q̄ztū ad motiuū: qr̄ misericordia h̄ facit ex amicicia quā hz cū primis. Pietas ꝯo ex reuerētia quā hz ad aliquē superiorē. s. deū vel parentem. Mānsuetudo inq̄ztū remouet iraz

incitantē ad vindictā. Clemētia ꝙ hoc facit ex animi lenitate inq̄tū iudicat equū esse: vt quis amplius nō puniat. Crudelitas tamen que culpā attēdit: sz modū in puniendo excedit opponit ꝓpe clemētie q̄ dicit q̄dā ai lenitatē: siue dulcedinē p quā q̄s est diminutiu⁹ pēax. Seneca ꝙ li. ij. de clemētia. dic̄ q̄ clemētia ē lenitas superioris ad inferiorē. Māsuetudo aūt cuiuslibet ad quēlibet. Sepissime tñ accipitur misericordia p clementia ⁊ mansuetudine ⁊ pietate.

¶ Que sunt opera misericordie spūalia: R. q̄ septem in hoc versu ꝓtēta. Consule. s. dubitatem p doctrinā. Castiga. s. p correctiōez. Solare afflictum. Remitte iniuriā. Fer defectus alioꝝ. Ora p omnibꝫ: ⁊ doce ignorantes. Et que sunt opera misericordie corpalia. hēs. s. Elemosyna. §. ij.

Moderamen iculpate tutele quid est vide. s. defensio. §. iij.

Modestia dicit a mō q̄ aliquā do est in moderando motū animi ab excellētia p hūilitatē. Alii q̄n a ptinētibꝫ ad cognitōez. vt ē studiū. Alii q̄n q̄ ad corpales actus ⁊ actōnes vt decenter fiāt ⁊ nō scurriliter ⁊ hmōi. Aliq̄n ꝙ quo ad apparatū exteriorē. Et ideo modestia ē circa minora. Tpantia ꝙ ē in refrenatōe delectationis boni difficilis. ⁊ ppēa differt ab ea.

Mollicies opponit pseuerantie ſm philosophū vij. Ethicoꝝ. dicit em ꝓpe ſm phm mollis q̄ recedit a bono ꝓpter tristitias causatas ex defectu electionū qsi cedens debili mouenti. Dicit etiā alio mō mollicies put est ꝺ castitatem que alio mō dicit immūdicia seu voluntaria pollutio. vt ꝑz ex glo. j. Choꝝ. vj. ibi. nec adulteri nec molles. vbi gl. i. muliebria pātientes. Et isto mō sp ē mortale pctm. vt ibi ptz. Sz ꝑmo mō nō semp: sed q̄n recedit a bono necessario faciēdo.

Monachus grece latine singularis dr̄ q̄a dz esse singularis. i. separatus a cōuersatōe seculari. vt. xvj. q. j. c. j. iūcta glo. ibidem. Vñ ibidem in. c. monachus. dicit monachus nō doctoris sed plangentis officium habet qui vel se vel mūdum lugeat: ⁊ dñi pauidus pstolet aduentum. Hec ibi.

¶ In q̄ differt monachus a cōuersis ⁊ oblatis: R. Pa. in. c. nō est. de regula. q̄ cōuersi sunt q̄ obtulerūt se ⁊ sua mutādo habitū: tñ seculares sunt: q⁊ nō ꝑmouent ad ordines. Oblati ꝙ sunt q̄ se ⁊ sua obtulerūt monasterio: habitu tñ nō mutato. Et vt dicit glo. xxvij. q. j. vt lex. Isti cōuersi ⁊ oblati magis astringuntur monasterio q̄z monachi. Unde nec etiaz causa artioris religionis pñt transire ad alia mōasteria: q̄z q̄z petāt a superiori liniaz q⁊ efficiūtur q̄si serui mōasterij. Mōachi ꝙ hodie ꝑmouent ad ordines. xvj. q. j. in multis. c.

¶ Utr mōachus possit pfici in aliq̄ ecclesia: R. Pa. in. c. mōachi. de sta. mo. q̄ solus non. vt in. c. ij. eo. ti. ⁊ in cle. ne in agro. §. ad h̄. e. ti. Cum socio ꝙ monacho pōt de licētia sui abbatis: aliter nō. lviij. dis. c. j. ⁊. ij. q⁊ nō hz nec velle nec nolle in h̄. c. si religiosus. ⁊. c. quorūdam. de elec. li. vj.

¶ Utr monachus possit habere curā animarum: R. Pa. in. c. j. de capel. mo. q̄ nō in eccl̄ia vbi monachi collegialit̄ habitāt sed debet abēpo capellanus instituī q̄ populū regat de sillio monachoꝝ. In alijs autem locis pñt deputari. vt ꝑz in. d. §. ad hec. dummō non solus vt dictū est.

¶ Utr possit mōachus fieri canonicus eccl̄ie secularis: R. q̄ nō. c. i noua. xvj. q. vij. de elec. cū cāz q̄ inf. ſm Jo. lxxiij. di. q̄runda.

¶ Utr monachus possit pfici eccl̄ie q̄rūcūq̄z regularium: R. q̄ nō. vñ si eligit̄ q̄s alterius religionis in platum nō valet electio. Le. cum ni. de elec.

¶ Utr possit eligi in epm: R. q̄ sic. vt i. d. cle. cum rationi.

¶ Utr monachus deputatus alicui eccl̄eti/ am epatus teneat ad obseruantiā regule sue: R. q̄ sic: q̄tuz ad tria substātialia regule. ⁊ vt habitū deferat etiā si sit epūs. de vi. ⁊ ho. cleri. c. clerici officia. in fi. nec ex eo q̄ hz administrationē dī hīe ꝓpriū: q⁊ eā tm hz rōne officij sibi impositi. de sta. mo. c. monachi. §. j. In obdictia ꝙ distinguit: q⁊ si transit ad epatū ex toto absolut̄ a iurisdictōe abbatis. xviij. q. j. c. vnico. Si ꝙ transfert ad eccl̄iam secularē que nō est subiecta abbati suo nec in spūalibꝫ nec in tpalibꝫ ex toto eximit̄ ab obedictia abbatis. xvj. q. j. in parochia. si ꝙ sit solū subiecta abbati in tpalibꝫ sic eximit̄ ab obedientia abbatis q̄ ad spūalia. xvj. q. ij. visis. ⁊. c. sane. Si ꝙ sit subiecta q̄ ad spūalia solū sic eximit̄ q̄ ad tpalia. Si ꝙ sit i oibꝫ subiecta sic ex toto obediet abbati. Quo ꝙ ad alia a tribꝫ votis ⁊ ab habitu nō eximit̄ absolute. Nam ab esu carnium teneat abstinere sicut ante nisi dispensaretur cuz aliquo monacho a papa vt solus pficeret alicui ecclesie: ⁊ sine scandalo illoꝝ cū

726

quibꝫ viuit nō posset abstinere: qz tūc comedere posset ſm Sof. allegat. c. q̄sq̄s. xlj. di. Factus epūs. ſm Ho. z videt seq̄ glo. i. c. carnē. de ꝛse. di. v. etiā pōt comedere. Jeunia ꝫo z ſilētiū z vigilias ſuare nō teneť. vt dz. xxj. q. j. c. nemo. Et breuiť ſi attēdant ꝫba. d. c. neo. di/co q ab illꝰ solūmō absoluit ꝓceptis regłe que cōmodeñ pōt ſuare cū exercitio plātōis sibi ī posito: ſz illa q̄ nedū nō ipediūt offm plātōis imo potius adiuuāt credo q teneať ſuare qđ bñ no. Et sic intellige. xxj. q. j. monachū.

8 ¶Sz q̄d de offō. R. vide. s. hoze. §. xv.

9 ¶Sz pone q ꝓdictus mōachus idiget aliq̄ dispēsatiōe ad quē recurret. R. q si talis eccłia subest abbati in spūalibꝫ ad ipm abbatem recurret. Si ꝫo subest epo: tunc epm hēbit loco abbatis. c. si q̄s monachus. xxj. q. j. Si ꝫo sit exempta illa eccła z ī mediate sub papa: sic opoꝛtebit ad ipm papā recurrat. ar. eoꝛ q̄ di/xi. s. Exemptus. §. vj.

10 ¶Que sunt q̄ papiunť vel phibenť mōachis spāliť in iure. R. q sunt. x. q notanť in. d. de. ne in agro. Primū qđ papiť ēt relatio hītus de biti ſm formā in. d. de. posita z. Scđm q oī mense ꝓfiteanť z ſuscipiāt eucharistie sacrm. Terciū q ille q̄ pest exponat regulā vulgariť in caplō vel ab alio exponi faciat. Sz p̄dicta solū astrīgūt mōachos nigros. vt in. d. de. no. Quartū ne vtanť camisijs. vt in. c. cū ad monasteriū. de sta. mo. Quintū q seruēt silētium ꝓtinuū ī dormitorio refectorio z oratorio. In claustro ꝫo certis hoꝛis: ibidē. Sextū q faciāt capłā de triēnio in triēniū. c. in singuł. e. ti. Septimū aucupatiōes z venatōes interdicunť eis. d. de. ne in agro. Octauū ne ad curias ꝓncipū vadāt vt suis mōasterijs dānum inferāt: alꝫs sunt excōicati illi q̄ administratōez nō hñt. Nonū ne arma infra septa mōasteriꝫ teneāt. de isto z supioꝛi vide. s. excōicatio. vij casu. xxxviij. Decimū ne carnes comedāt nisi in necessitate. vt ī. d. c. cū ad mōasteriū. Multa sunt alia q̄ nedū eis: ſz etiā oibꝫ religiosis sunt phibita. q̄ vide. j. religiosus. §. lxv.

11 ¶Quid de mōachis q̄ in illis mōasterijs comedūť carnes in q̄bꝫ mēoꝛia nō extat q ñ comedūť. R. do. Lar. ꝓsuluit vt recitat Pa. in d. c. cū ad mōasteriū. q ipūne pñt comedere: vt exq̄ ipi nō fuerūt auctoꝛes: nec apparet ex qua cā fuit introductū pōt ꝓsumi ex aliq̄ cā legitima introductū. Secus qñ ex coꝛruptela qz nō excusanť de ꝓsuetudine. c. cū tāto. Sed de h̄ dic vt. j. religiosus. §. xxxij.

12 ¶Utz appellatiōe mōachoꝝ veniāt alij religiosi. R. Pa. in. c. ex pte. de postu. q qñ ꝓstitutio emanat respectu religiōis: lz loquaťde monachis tñ extēdiť ad oēs religiosos cuiuscūq̄z religionis. Et h̄ nisi possit assignari rō diuſsitatis inť eos z mōachos. Qđ no.

¶Utz mōachus possit ꝓfiteri epo vel penitē 13
tiario. R. ſm Rodo. q sic: nisi sit exemptꝰ vel ꝑuilegiatus a papa.

Monasteriū an obligeť ex facto monachi. R. q nō: neq̄z ex delicto neq̄z ꝯctu nisi i duobꝫ casibꝫ. Primus si h̄ sit ꝫsuz in vtilitatez mōasteriꝫ: qz in tātū teneť z nō plus. ar. x. q. ij h̄ ius. Scđs si a quētu sit cōmissa administratio: qz in tantū in q̄tū se extēdit administratio: in tātū obligať z nō plus. ſm Inno. in. c. oli. de ꝑuile. z h̄ intelligo tā de monacho q̄z abbate. Facit in ar. q nō obligeť. insti. de aucto. tu. in ꝑn. vide gl. xj. q. j. de plona.

¶Utz possit acq̄ri p mōachū obligatio alte 1
ri mōasterio. R. q sic etiā p monachū fugitiuū. vt. ff. de acq̄. pos. l. j. xviij. q. j. abbates.

¶Utz relictū mōacho cū tali ꝓditōe q nihil 2
acq̄rať mōasterio valeat. R. q nō: nisi talꝭ cōditio ītelligať q nihil acq̄rať mōasterio respectu vtilitatis nō respectu iuris. sic no. Bar. in auť. excipiť. C. de bo. q̄ libe. qz tūc valet. qđ ē dicere q quētus pmittat illū administratiōez h̄e relicti: sic z seruus dz h̄e ppriū. vt. l. is q̄ suis. ff. de manu. z facq̄ qđ legiť z no. in gl. l. lucius. § tres heredes. ff. ad tre. Qđ q̄dē dictū Bar. limitoveꝝ qñ talis administratio referť ad casuz licitū. s. vt dispēset in pios vsus qđ religiosis lz etiā de testa. c. ij. li. vj. vł vt quertat ad vsuz vestimētoꝝ vel libꝛoꝝ z hmōi. Non aūt liceret vt posset administrare ad libitū illa bona tanq̄z ppria etiam de licentia papę. d. c. cū ad monasteriū.

¶Quid si abbas nō vellet ꝓsentire vt p̄dictā 3
licitā administratōez ꝓsuscipeť. R. relictū non valebit z remanebit apud ḡuatū. l. vnica. C. de ca. tol. z gl. in. d. §. tres heredes.

¶Utz bona ingredientis ptineāt ad monaste 4
rium iure successionis an iure traditōis inter viuos. R. q magna ē ꝯtrouersia inť doc. z gl. iuris ciuilis. de quo vide Alber. in auť. ingressi. C. de sa. san. ec. Sz tu tene verius esse q iure successionis. Attñ si lesum fuerit potuit restitui ad minoris similitudinē. vt. C. si vt abhere. se. ab. p totum.

¶Quid de bonis ingredientiū ordinez mino 5
rum aut alioꝝ qui nihil possunt habere. R. Alber. in. d. auť. ingressi. recitat opiniōes q̄tuoꝛ. Prima q habeantur p derelictis. Secunda q ptineant ad venientes ab intestato.

Tercia q ad epm in cuius dyocesi subsunt. Quarta q acq̃rant ecclie Romane cui sbsunt vnde alank. Et hec ē verior de q̃ nō me extendo: q hñt oēs tales p̃uilegia in hmōi q̃bus optet stare. vide. s. legatū. j. §. v.

6 ¶ Utr acq̃sita p monachū expulsum vel fugitiuū efficiant monasteriū sui: R. vt colligo ex no. ab Inno. in. c. cuz olim. de p̃uile. vbi Jo. in ti. de infantibꝫ expo. alios. q si monasterium noluit eū recipe vel maior ps capituli: sic erūt epi vel alterius monasterij si ipm est ingressus. Si vo solus abbas vel minor ps fuit in culpa sic acq̃ret monasterio suo. Si aūt nō curauit redire talis mōachus: totū monasteriū videns eū vagabundū neglexit sic si militer acq̃ret epo vel alij monasterio si qō ingredit: sicut de seruo dī. in. l. qō seruus. ff. de stipu. seruo. q fit appꝛehēdentis. Qō si monasteriū repetijt sz nō potuit obtinere aliq̃ impedimento: sic acq̃rit monasterio suo. in auf. de sanctiss. epis. §. si mōachus. Prelatus em̄ pōt monachū fugitiuū vēdicare cū oibꝫ bonis p eum acq̃sitis. c. abbates. xviij. q. ij. Aut si forte ad aliud monasteriū sit trāslatus ppr̃ peccatū suū: puta q ponit in alio monasterio ad penitētiā faciendā vhmōi. xxvij. q. j. c. si qua monacha. sic bona illa q̃ ꝓpꝛio monasterio attulerat q̃ ad vsumfructū erūt secūdi monasterij. xvj. q. vj. de lapsis. vpost eius mortē redibunt ad ꝓmū. Si vo transit ad secundū monasterium licite: q strictius vel q ꝓmouet in p̃latuz alterius sic tenent aliq̃. in. c. qō a te. de. ꝓiug. q q̃cq̃d acq̃ret postea erit scōi: sz alia ꝓmi. videtur tenꝛ. p h. xviij. q. j. in. c. vnico. Alij dicūt q oīa sibi vndecūq̃z puēta erūt secundi vel dignitatis: q vident accedere ad p sonam. sz expīsse fuerūt collata tēpe ingressus rōne p̃dicta. illud. c. vnicū. loquit de acquisitis ex industria monachi: q erūt penes ꝓmū monasteriū in q̃ ea acq̃siuit. et h vltimuz sentit dñs Lar. in. d. c. qō a te. Pañ. vo ibidem tenet vt bona patrimonialia sequant psonā. arg. huius. c. qō a te. t. c. et trāsmissa. de renū. l. ij. ff. de colle. illi. hoc seq̃ videt Jo. vbi Jo. an. in. d. c. qō a te. vbi magꝛ plz mihi opi. Lar.

7 ¶ Utr monasteriū possit grauari noua ꝓsuetudine seruitio vel onere: R. q nō: nisi a ꝓncipio de ꝓsensu epi a patrono sit ei imposita. vt in. c. scientes. de cēsi. nō tm intelligas q in vote necessaria possit etiā a ꝓncipio imponi aliqd onus: sz intellige in alijs a vote p̃dicta.

8 ¶ Utr q̃s possit frequentare monasteria monialiū: R. q nō: nisi ex cā manifesta vrōnabili: alꝫ post admonitōez frequētātes si sunt de rici deponunt: si laici excōmunicent. c. monasteria. de vita vhone. cle.

¶ Utr mōasteria dupla femiaz vreligiosoz sint licita: R. q nō. vt in. c. diffinimus. vc. in decima. xviij. q. ij. 9

¶ Utr q̃s possit p̃fici duobꝫ mōasterijs: R. q nō: sic nec pluribꝫ ecclijs curā hñtibꝫ aiaz: nisi vnū ꝛpendeat ex alio de p̃b̄. c. cū singula. li. vj. imo plꝰ si mōachi vniꝰ mōasterij: ꝓcuratus vel ecclias aut administratōes seu officia vniꝰ mōasterij ꝓsueta p eiusdē mōachus gubernari sine licētia papē cōmitterēt monacho alterius monasterij sunt ꝓpati auctoritate p uidēdi ea vice: vrecipiētes fiūt ineligibiles ipso iure. d. c. cū singula. §. fi. 10

¶ Utr abbas possit vsufructū alicuiꝰ rei relicti mōacho ei auferre: R. q sic: p no. in auf. ingressi. C. de sa. san. ec. vi. c. ij. de sta. mo. Sz q̃d si addat si molestet mōachuz cadat a legato. gl. i. l. lucꝰ. §. tres heredes. ff. ad treb. hāc q̃stionē formal. vibi Bar. p Ly. i. l. q̃stiēs. i fi. C. de dona. q̃ sb mō. p Bar. vBal. vJo. de imo. in. l. si alienū. in pn. ff. de here. instit. Et ꝓdude q si legās disponat p viā penē nō valet: q impossitio penē sup facto impossibili de iure vel de facto nō valet. vt. l. cerdonē. ff. de opē. liber. vc. l. j. C. de his q pe. noie. Sz si vult nō possit molestari dicat: lego vel relinq̃ vsufructū tali monacho donec vq̃sq̃z abbas faciat ei q̃stionē. vertūc nō relinq̃. ita dic̄ Bal. in. d. l. j. in. vij. q̃stione. vPau. de castro in. d. §. tres heredes. Sz in eo qō habuit monachus an ꝓtrouersiā poterit abbas ꝓtrouersiā facere villi auferre fm̄ p̃dictos. 11

Monialis nō dz hīe singulariter habitatōz. sz cōmuniter taz in ecclesia q̃z in refectorio vdormitorio esse debet. xviij. q. ij. pniciosam. vt sibi sint testes castitatis et honestatis. vt i auten. de mon a. §. cogitandū.

¶ Nō debz loq̃ monialis cū aliq̃ mōacho nisi cū socia. vl' p̃nte abbatissa vbreuiter. c. diffinimus. vc. in decima. xviij. q. ij. 1

¶ Utr possit cantare ī chorꝛo cū monachis: R. q nō. vt in. d. c. pernitiosam. 2

¶ Utr moniales teneant seruare clausurā: R. q sic. oēs. vt in. c. piculoso. de sta. re. li. vj. Nec obstat q quidā dicūt q nō pōt eis indici vita artior ipsis inuitis. q hoc nō pertinet ad artiorē vitā: sz ad ꝓseruatōz honestatis debite. video nō excusant a pcto mortali q nō obseruāt clausurā cū possint. pt tm abbatissa exire p homagio faciēdo cū honesta societate: ita tamē q ad alia nō diuerta t.

227

Silr si esset aliq̄ q̄ notabili morbo laborās sine alia⁹ infectiõe ibi esse nõ posset. vt in. d. c. piculoso. vbi platis ip⁹ p̄cipit q̄ prudeāt ⁊ q̄ nõ p̄mittāt patere accessus q̄ucūq; psonaruz ad eas nisi ex rõnabili cā ⁊ manifesta: ⁊ q̄ singulis annis eas visitēt: ⁊ ille q̄ sunt ita exempte q̄ immediate subsunt pape dz eps auctoritate aplica visitare. vt no. in de. attendētes. de sta. mo. ⁊ in. d. c. piculoso.

4 ¶Utr̄ teneat receptio monialiū nõ mēdicātiū facta vltra numer⁹ ea⁹ q̄ possint sustētari sine penuria de puētibꝰ mõasterij. R. q̄ nõ: immo ipo iure ē nulla. d. c. piculoso.

Moneta q̄t mõis falsat. vide. s. falsarius. §. iiij. ⁊ v. ⁊ de q̄ dz fieri solutio. vide. j. solutio. §. ij.

Mora incurrit cui⁹ q̄s nõ facit id qđ facere tenet ⁊ eo tpe. vt no. in c. vlt. de locato.

1 ¶An req̄rat monitio vt q̄s ꝓstituat⁹ in mora: R. q̄ si dies ē apposita obligatõi nõ req̄rit: q⁹ dies interpellat p hoie. d. c. vlt. ⁊ C. de ꝓhē. ⁊ cõstipu. l. magna. de q̄ vide Obligatio. §. viij. Si vo dies nõ ē apposita obligatõi: nec alia ꝓditio sic req̄rit monitio. fm Bal. in. l. nõ ignorat. C. de fru. ⁊ li. exp̄. ⁊ Ang. in. l. si manumissori. C. de obse. pa. p. ⁊ Pa. in. c. lz hely. de simo. ⁊ in. c. ij. de accusatis. Facit. l. in fideicõmissi. ⁊ ibi ē casus aureus. ff. de vsur. ⁊ in. l. q̄dam ybernus. in verbo q̄ de re volo vt cui⁹ ybero loq̄ris. ff. de ser. vr. p. ⁊ id qđ legit ⁊ notat in. l. debitores. p̄ntes ꝑ⁹ denũciationibꝰ ꝓueniẽdi sunt. C. de pigno. ⁊ in. l. si ex legati causa. ff. de verb. obli. ⁊ in. c. accusatio. ij. q. vij. lz gl. dicat in. d. c. lz hely. q⁹ in pecuniarijs ad monitio est de honestate nõ de necessitate. Tñ Lodo. de Roma in suis notãdis tenet q⁹ si debitor citatur sine monitiõe ꝓfitet debitũ q⁹ dz actor ꝓdenari in expẽsis si poterit ꝓbare q⁹ non fuit monitus: q⁹ debitori incũbit ꝓbatio: ⁊ sic negatiua. Rõ: q⁹ ius ꝑsumit q⁹ creditor monuerit eũ: q⁹ cõiter sic solet fieri. vt dz in. d. l. in fideicõmissi. ⁊ istud ē verissimũ de iure fori. sed de iure poli teneo q⁹ si creditor ex timore etiam reuerẽtiali nõ audet petere debitũ vel ignorat. q⁹ tũc etiã sine monitõe ꝓstituat debitor in mora: als nõ. q⁹ exq̄ scit q⁹ ei debet ⁊ sine omni respectu põt petere ⁊ nõ petit videt ꝓsentire q⁹ teneat. Et sic intellige. l. in oibꝰ obligatiõibꝰ. ff. de regu. iur. ⁊ theologos in q̄rto. Attendite q⁹ morosus tenet etiã ad restitutõez dãni dati ei cui nõ soluit ⁊ lucri cessantis. fm ea que dico. j. vsura. j. §. xiij. ⁊ xxx.

2 ¶Quõ purgat mora: R. q⁹ ex celeri solutione ante req̄sitõez factã. vt no. in. d. c. vl. Facit. c. cũ Bertoldus. de re iudi. ⁊ c. ex tue. de cle. non resi. Aduerte hic q⁹ mora ⁊ culpa eq̄parantur nisi in h⁹ q⁹ mora est purgabilis. l. si seruus. §. sequit. ff. de verb. obli. Et sic põt intelligi. l. si is. in fi. ff. de iure do. Et ideo si res q̄ est restituenda vel danda eodẽ mõ esset peritura apud dñm vel eũ cui est dãda nõ teneť morosus. l. fi. §. j. ff. ad. l. rho. de iac. ne creditor lucreť cuz aliena iactura. Hoc sequit Fulgo. in. l. qđ te. ff. si cer. pe.

¶Sed q̄d si dubitať an pitura fuisset: R. q⁹ debitor morosus nõ liberať: q⁹ interpretatio fit cõtra eũ. l. cũ res. §. fi. ff. de lega. j. 3

Mors est triplex. corporalis: spiritualis ⁊ gehennalis. de pe. di. vlti. c. vltimo.

¶Utr̄ q̄s possit sibi infligere mortẽ corpalẽ. vide. s. homicidiũ. j. §. ij. 1

¶Utr̄ mors tpalis sit satisfactoria ꝑ pctis: R. Sco. in. iiij. dis. xxj. q⁹ mors naturalis q̄z tũcũq; sit necessaria: tñ si volũtarie acceptet ẽ sufficiẽs pena ꝑ oibꝰ pctis venialibꝰ. ⁊ forte ꝑ magna pte pene debite ꝑ mortalibꝰ. Exq̄ inferť ⁊ q⁹ multomagis est satisfactoria mors q̄ infligit alicui etiã ꝑ pctõ suo si volũtarie ⁊ patienter sustineat. 2

¶Utr̄ mortuus resuscitatus restituat in integrum: R. vt elicit ꝑ glo. ⁊ Archi. in. c. ij. xxxij. q. vij. ⁊ ꝑ Joh. an. ⁊ Pa. in. c. fraternitatis. de frigi. ⁊ malefi. post Uin. ⁊ Ber. Brix. q⁹ q̄ ad ea que imprimunt in anima nõ pdidit. ⁊ ideo nõ restituit. Uñ sacerdos resuscitatus nõ reordinať: nec baptizatus ⁊ hmõi. Jo. an. idez sentit etiam. in pfessione: licet character non imprimať: quia obligatio acquirit eo q̄ non morit. c. fi. de pdi. ap. Sz Pa. tenet cõtrariũ in hoc: quia talis obligatio est restricta ad tẽpus. ꝓpterea pfitentes dicũt toto tempe vite mee ꝑmitto ⁊c. Et hoc credo verius. ⁊ opinio Jo. an. militaret qñ quis simpliciter ꝑmitteret seruare talem regulam. In alijs aũt in q̄bus nec character imprimit: lz adherent corpori. Jo. an. dicit q⁹ nõ restituit nec recuperat: q⁹ actio semel extincta nõ reuiuiscit. c. ex trãsmissa. de renũ. Sz glo. in. l. ex his. ff. de legi. ⁊ in. l. seruus effectus. ff. de act. ⁊ obliga. tenet q⁹ recuperet indistincte. Uñ dicit q⁹ rumpet testamentũ qđ ante fecerat ⁊ recuperat bona. Arch. vbi. s. tenet q⁹ restituit q̄si iure postliminij. Et idem tenet Jo. de fanto. ⁊ bñ. Rõ: q⁹ si restitutio ꝓncipis in integ⁹ referť ad omia. l. j. C. de sentẽ. pas. ij. q. iij. quoties. in fi. ergo fortius restitutio rei. Sz tu dic q⁹ sicut nõ extinguit ob 3

ligatio illius qui pmisit naue alienã: sz soluz cessat quis dominus naue destruat animo reparandi eã ex eisdẽ lignis: quia eadem nauis censet. vt in. l. q̃ res suas. §. areã pmisisti. ff. de solu. Sic in ppõsito: quia dñs dissoluit talez animo vt postea ex eisdẽ puluerib resuscitaret. Et opinio cõtraria posset seruari qñ fuisset morte resolutus nõ animo restauradi: qz tũc nauis licet restaurẽt nõ est eadẽ: sed in isto casu nõ põt esse. In matrimonio tñ certũ est q nõ restituit nisi de nouo cõtrahat iterz: quia semel fuit dissolutũ ex morte. ideo nõ recuperat iure postliminij. vt in. l. nõ vt a parte. ff. de cap. et postli. reuer. secus in alijs vt dictum est. Bart. etiã in. l. j. C. de sacrosan. eccle. tenet q resuscitat⁹ iterz moriturus vt Lazarus recuperat et reuocat testamentũ: sicut p natiuitatem filioz: sz resuscitatus nõ amplius moriturus nõ rumpet.

4 ¶ Utrum spolians mortuos peccet: R. q sic: et grauissime punit fm leges. vt de sepul. vio. l. ptor. §. e diuersus eos. et phs. iij. Ethicoz. latronibz tales ãumerat.

5 ¶ Utz mors ciuilis equipareť morti naturali: R. Be. in. c. suscepti. de rescrip. lib. vj. Archid. ibidem. et do. Anto. in. c. fz. de offi. deleg. plene psequit. Sz tu dic q aut verbum mors pferť a iure in materia stricta et exorbitãti a iure cõmuni. Et in dubio itelligit de morte naturali. vt in. d. c. suscepti. et. l. iij. §. hec v ba. ff. de neg. ge. tibi glo. et Bar. Aut ius nõ est strictũ in quo scribit mors: sz est extendibile ex identitate rõnis. Tũc si mors ciuilis nõ habet pomia eundẽ effectũ quo ad id de quo agit quem habet mors naturalis nõ extendeť neq equiparabit morti naturali. vt dicit gl. in. d. c. qsitũ. et in. d. c. licet. als sic. Si vo verbum mors pferť ab homine: tũc in dubio nõ equiparat: quia verbũ hominis debet referri ad mortẽ naturalẽ. vt in. l. ex ea pte. §. insulã. ff. de verbo. obli. Jo. aũt. xvj. q. j. placuit. dicit q regulariter mortis appellatione intelligit naturalis mors.

6 ¶ Quis dicať esse in mortis periculo: R. infirmus quotidiana febre. Obsessus in loco vbi machine iaciunť. vel a talibus hostibz q̃ euz volũt occidere. Nauigaturus p loca periculosa: vel iturus p loca insidiosa. Aut etate pfectus et hmõi. vt ptz. ff. de do. cau. mor. l. mortis cã. cũ tribz sequentibz. Uel dic q arbitriũ boni viri ẽ sequendũ: vt pẽsatis pditionibz iudicet si pbabiliť imineat periculũ mortis. et tũc dicať in periculum mortis.

7 ¶ Utz liceat req̃rere a moriente q sibi reuelet statũ suũ post mortẽ: R. fm Tho. in q̃li. q sic dummõ hz subintelligať si deo placuerit. et hoc nõ fiat ex infidelitate vel dubitatõe fidei.

Mulier vide. s. Femina.

Multiloquiũ fm Alex. scda scde. de multiloquio dr q est multitudo locutõnis cuz supfluitate. vel pter vtilitatẽ vel necessitatez. et sic in telligiť illud puer. x. In multiloquio nõ deerit pctm. Aliud tñ est ppe loquẽdo multiloquiũ. aliud ẽ bositas siue linguositas. qz liguositas sonat in ptemptũ puenientẽ ex superfluitate et inordinate locutõis. Multiloquiũ vo nõ determinat tantũ q̃tũ linguositas: sz stat in genere. et licet sit veniale: tamẽ linguositas põt esse mortale. vñ Job. j. Nũquid verbosus iustificabiť: qsi dicat nõ.

Munus tribo modis dr. Aliqñ capiť p dono qđ q̃dẽ est ppe id qđ spõte pstamus et ex nulla necessitate vel iuris offõ: qđ q̃dẽ si nõ pstareť nulla eet repẽsio. vt. ff. de ẽbo. sig. l. munus ppe. Differt tñ: qz munus est donũ cũ cã. Donũ vo se hz in plus: qz etiã aliqñ sine cã. vt pz in. l. inť donũ et munus. ff. de verbo. sig. Aliqñ capiť p offõ cuz honore. Aliqñ p honore siue onere. vt habeť de his oĩbz in. l. munus. tribo modis dr. ff. de ver. sig. Uñ in. d. l. munus ppe est qđ necessario subimus. l. impiove eius q̃ ptãtẽ hz iubendi. Et de isto hic tracto.

¶ Quottupler est munus: R. q tripler. Qđ dã sordidũ qđ psistit i vilibz officijs: vt i arena fodiẽda: calce coquẽda: et alia exẽpla. in. l. matrimaz. C. de excu. mu. Et põt dari ista regula in ipis agnoscẽdis. fm Bar. in. l. vnica. C. de muneribus. quia sicut illud est honor: quia in loco reputatur honor. vt no. Innocen. in. c. de multa. de preben. ita illud est vile qđ reputať vile et hz officia vilia. et hec tm dãtur vilibz psonis nõ maioribz vel humilioribus. C. de suscep. ppo. et archa. 1

¶ Quoddã munus dr honestũ cũ honore annexo. et ista munera appellanť honores. in. l. cui mũeris. ff. de mune. et hono. et ista sunt officia seu dignitates publice. d. l. vnica. 2

¶ Quoddã dr munus honestũ solũ: qz non habet nec honorẽ nec vtilitatẽ annexã. vt est tutela cura et hmõi. ff. de excu. tu. 3

¶ Quo dicunť pfata munera psonalia mereť R. q tũc q̃n explicanť labore corpali solũ sine sumptu vel detrimento rei. pprie. l. fi. in pncĩ. ff. de mune. et hono. 4

5 ¶ Qñ dicũt ꝓmonialia seu realia: R. q tũc ꝓprie qñ ꝓsumptu ꝓpo fiũt ab alijs.

6 ¶ Quãdo dicunt mixta. s. psonalia ꝛ ꝓmonialia seu realia: R. q qñ cũ labore coꝛali a nobis explicant ꝛ cuꝫ sumptu nro. vt colligit in. d. l. fi. §. ꝓmonioꝝ.

7 ¶ Quõ dicunt oꝛdinaria ꝑfata munera siue psonalia siue realia: R. q oꝛdinaria sunt qñ hñt certã ꝛ oꝛdinatã ꝑstationẽ ex p aliquã legeꝫ vel statutum seu consuetudinem longam. vt ff. de vaca. ꝛ extra. mune. l. in honoꝛibus. §. q muneris publici.

8 ¶ Quõ dicant extraoꝛdinaria: R. q qñ nõ p legem vel statutũ vel ꝓsuetudinẽ imponunt: siꝫ fm volũtatẽ dñoꝝ. fm Bar. ꝛ ꝑ i. l. vnica. C de va. pub. mu. Uñ p accidẽs ista ponunt.

9 ¶ Aliqñ ista munera dicunt indicta: vt quãdo ꝓnceps ponit p legẽ aliqd munus vel per statutũ qd a ꝓncipio erat extraoꝛdinariũ: siꝫ nũc efficit oꝛdinariũ.

10 ¶ Aliqñ dicũt supindicta. vt qñ supra oꝛdinarium aliqd imponit ꝓpter necessitatẽ occurrentẽ. Facit. l. vnica. C. de supindic. Est ꝛ alia distinctio Gregoꝛ. sup illud Esaie. xxxiij. qui excutit manũ suã ab omni munere q triplex est. Munus a manu: ab obsequio: ꝛ lingua. de q. j. Simonia. v. in ꝓn.

Murmuratio fm q̃dam apostillam sup illud Sapie. j. Custodite vos a murmuratiõe. est q̃dam q̃rela cũ impatiẽtia in his q̃ hõ deberet patiẽter ferre. ꝛ cõmittit aliqñ ꝑ deũ p displicẽtiã eo q nõ tribuat psperitatẽ vl ad uersitatẽ fm merita hoiũm. vel qꝛ imittit tribulatões vel nõ regit mundũ mõ nꝛo ꝛ tm in iuste. qꝛ Diere. xj. Justus es dñe si disputẽ tecũ: siꝫ nobis sint occulta talia iudicia. Aliqñ est ꝑ platos. de q̃bus dr. xc. di. Alienꝫ sit a fratꝛe vnitate qui murmurauerat: ꝛ ideo apls. Ne murmuraueritis ꝛc. ij. Choꝝ. x. Et qñ sit pctm̃ mortale dic q tũc qñ ex ipa fit aliqd ꝑ ceptũ dei: puta qꝛ dicit vel credit deũ in iustũ vel iudicat temerarie ꝛ hmõi.

Mutilatio quid sit. vide. s. homicidiũ. v. §. vj.

Mutus p signa põt petere sacra: et ei sunt danda. xxvj. q. vj. qui recedunt. ꝛ c. sequẽti.

1 ¶ Utꝛ possit cõtrahere matrimoniũ. vide. s. Matrimoniũ. ij. §. iiij. ꝛ Matrimoniũ. iij. Impedimento. xviij.

Mutuum est qd de meo fit tuũ. ff. si cer. pe. l. ij.

¶ In q̃bus rebus ꝓsistit ꝓprie mutuũ: R. q in reb̃ que ꝓsistũt in nũero: vt pecunia ꝛ huiusmodi. Pondere: vt massa auri vel argenti ꝛ hmõi. vel mẽsura: vt vinũ oleũ triticũ: ꝛ q̃ vsũ ꝓsumunt. vt in. d. l. ij. ꝛ insti. qui. mo. cõtrahi. oblig. in ꝓn. Uñ Rodo. mensuram restringit ad mensurã qua grana vel liq̃da mẽsurant nõ ad illã q̃ panni vel terre. Et aduerte: qꝛ deꝫ dari mutuũ vt reddat nõ eadẽ res in numero: siꝫ similis in genere siue tãtundẽ ꝛ eiusdẽ vtilitatis ꝛ ꝑcij ꝛ eodem mõ. Uñ si ꝛdit pecuniã nõ illã restituet siꝫ similẽ ꝛ hmõi: aliter trãsiret vel in cõmodatũ aut depositum vel aliũ ꝓtractũ. l. ij. ff. de ꝓhẽ. emp. ꝛ. l. ij. ff. si cer. pe. Et nõ q hic nõ accipit genus fm Porphyriũ: siꝫ ponit specialiter p quibusdã rebus que ꝓsistũt in numero põdere ꝛ mẽsura. Uñ tenet Azo. q si q̃s mutuo dedisset pondus argenti ꝛ reciperet pecuniã ad numeꝛ q est mutuũ si pecunia sit argẽtea: qꝛ idẽ genus redd ꝛ tãtundẽ. Facit. l. j. §. vlt. ff. de aur. ꝛ arg. leg. ꝛ ꝓpterea si res mutuata perit periculũ est mutuũ accipiẽtis: etiã si casu fortuito. l. incẽdiũ. C. si cer. pe. insti. qui. mo. re ꝓtrahi. obli. §. itẽ. Secus si data esset pecunia in bursa ꝓsignata: qꝛ nõ est mutuũ. l. si ab initio. ff. si cer. pet. optet ergo q tradat vt sit accipiẽtis mutuum nõ ꝓsignata: aliter nõ erit mutuũ.

¶ Utꝛ dare mutuuꝫ petenti sit de ꝑcepto: R. fm Sco. in. iiij. di. xv. q habens pecuniã sibi p aliquo tẽpe inutilem moꝛtaliter peccat si eam nõ mutuat indigenti ꝛ petẽti: quia facit cõtra ꝑceptũ nature ꝛ christi. Luce. vj. Mutuũ date. ꝛ Math. v. Sed si ei esset vtilis: puta negociãdo vel aliud de ea faciẽdo. tũc distingue fm qd. s. dixi de Elemosyna. §. j. quõ est de ꝑcepto. ꝛ fm illam distinctionem a foꝛtiori dic de mutuo. Qd nota.

¶ Quomodo in mutuo sit vsura. vide. j. vsura. j. per totum.

Naufragium est nauefracta ꝛ submersio rei ꝛ coꝛpoꝝ. qd plerunqꝫ casu fortuito ꝓtingit ꝓpter vim tempestatis vel fluminis. l. dẽpositio. ꝛ p totũ. ff. ad. l. rho. de iac.

¶ Utrum rapientes aliqd de naufragio teneãtur: R. q sic ad restitutõnẽ nec excusat aliqua ꝓsuetudo. d. l. dẽpositio. ꝛ. ff. de incẽ. rui. ꝛ naul. si quis ex naufragio. nec excusant a peccato moꝛtali si rapiũt ex intentõ eretinẽdi nec excusant ex aliquo ꝑcepto. quia cõtra ꝑceptũ dei. Leuitici. xix. Diliges ꝓximũ tuũ sicut teipm. Eps aut alius ꝑlatus debet deponi: laicus autem

thematizari. xxiiij. q. ij. illi qui. ⁊ de treuga. c. innouamus. ſm leges infra annū in quadruplum. Poſt annū in ſimplū puniunt. l. j. in pn. ff. de incē. rui. ⁊ nau. hoc verū niſi ſint nauigia que exercent piraticā p̄uitatē: vel niſi p̄iudicio nomini inimica. vt in ꝓſtit. Fede. ad decus. §. nauigia. C. de fur. aur. nauigia.

2 ¶ Quid de dñis q̄ ꝓueniūt cū nautis de certa q̄ntitate dāda ne dep̄dent in naufragio? R. q̄ tenent restituere quicq̄d hac de causa accipiūt niſi ſp̄tanea liberalitate eis dare ſ̄m Rodo. bñ liceret ſtatutū quo q̄s lucrat tm̄ p rebꝰ recuperatis in mari naufragis: intelligeſi fit ppt̄ vtilitatē naufragoꝝ q̄ aliter nō recuperāret res ſuas ſz perirēt in mari.

3 ¶ Utrum inueniens res iactatas in mari vel ex naufragio teneat eas reſtituere? R. Pa. i. c. cū dilecti. de accu. q̄ aut erāt p derelictis. ⁊ ſic fiunt capientis: quia q̄ō in nullius bonis eſt efficit naturali rōne capientis. inſti. de re. diui. Si ꝓo nō erāt p derelictis: ſz fuerūt p̄iecte vt euaderent periculū maris: tūc cum p̄iacēs remaneat dñs eas occupās animo retinēdi cōmittit furtū. vt in glo. d. c. cū dilecti. ⁊. l. q̄ ratione. §. vlti. in fi. ff. de acqui. re. do. ⁊ eſt excōmunicatus. vt in. c. excōmunicatōi. de rapto. ſi nō reſtituit q̄p̄rimum potuit. Et q̄uis Johan. an. ibidem dicat requiri monitionē antecꝫ incurrat excōmunicationē. tm̄ Pa. ibidē dicit q̄ quo ad deū ⁊ ꝓſcientiā eſt excōmunicatus ſi q̄p̄rimū poterit reſtituere non faciat. ⁊ multo fortius hoc habet locum in his qui rapiūt violenter res naufragoꝝ. Si autez ſimpliciter accepit non cōſiderando an eſſent derelicte vel ne excuſat a furto. vt eſt tex. no. in. l. falſus. §. ſi iactuz. ff. de fur. Et etiaz ego credo ab excōmunicatōe. ar. d. l. falſus. ⁊ his q̄ no. Joh. an. in. c. q̄ste. de ſen. ex. in nouella. de q̄ vide. ſ. inuēta. in pn. ⁊ limita vt ibi.

4 ¶ Sz q̄rit an ſit p̄ſumendū q̄ tales res ſint p derelictis? R. idē Pa. vbi. ſ. q̄ ex ꝓiecturis pōt p̄ſumi. Nā ſi libꝫ obtuſum pānis ⁊ bñ ſigillatū p̄icit p̄ſumit nō habuiſſe p derelicto. ſecꝰ ſi apertū. ⁊ ſic in ſil libꝫ. Silr q̄n nō ſtatim q̄ſiuit. de q̄. ſ. Inuēta. in pn.

Nauta caupo ⁊ ſtabularius

tenent de leuiſſima culpa nō de caſu. l. vlta. §. at hoc edicto. ff. nau. cau. ⁊ ſtab. ⁊ dē nauta qui nauē exercet nō remiger. vt. l. j. e. ti. §. nautā. Silr caupo ⁊ ſtabularius q̄ hoc exercent ⁊ inſtitores eoꝝ. vt in. d. l. j. §. fin̄. Nec obſtat. l. j. §. ſi veſtimēta. ff. depoſiti. vbi depoſitarius nō tenet niſi de leui culpa: quia eſt ſpeciale in iſt̄ vt teneant de leuiſſima culpa. Sz ego in ꝓſcientia nō credo teneant niſi de leui. vt. ff. nau. cau. ⁊ ſtabu. l. nauta. ⁊. d. l. vlta. loquit in odiū taliū q̄ ſolent fraudem facere. vt ibi p̄z in. §. at hoc edicto. Et ideo cū fundet ſe ſup p̄ſumptōe nō habebit locū in ꝓſcia: niſi ſp̄aliter accepiſſet mercedez p̄ cuſtodia. vt. ſ. locatio. §. xxiij. vel niſi q̄n res req̄rebat diligētiſſimā cuſtodiā quā ſcienter accepit cuſtodiēdam: q⁊ ſic tenet de leuiſſima.

¶ Sz quō p̄bat datū tali in pecunia? R. q̄ ſi 1
ꝓſueuit portare talē q̄ntitatē pecunie tūc creditꝰ ſuo iuramēto: alꝫ nō niſi q̄tenus p̄bet. arg. ff. de re mili. l. nō oēs. §. a barbaris. nā talis dz numerare pecuniā in ꝓſpectu hoſpitis. ff. depoſiti. l. j. §. ſi ciſta.

¶ Utrū naute ⁊ p̄fati dātes claues camere do- 2
mino deponenti excuſent ſi perdat? R. ſ̄m glo. in. l. de bet. ff. nau. cau. ⁊ ſtab. §. itē ſi p̄dixit. q̄ ſi a p̄ncipio dedit claues ⁊ p̄dixit q̄ nolebat teneri excuſat: alꝫ nō. Similiter teneꝫ q̄n a p̄ncipio nō dedit claues ſz poſtea: ſz p̄dixerit. p. l. ſicut. C. de act. ⁊ oblig. niſi ille exp̄ſſe conſenſiſſet nolle illum teneri.

¶ Utrū p̄fati habeāt locū in eo q̄ hoſpitat ali- 3
quē nō tāq̄z caupo ſz ſicut ciuis ſine mercede: ſicut fit q̄n reꝑvenit in ciuitate aliq̄ ⁊ diſtribuit ſuos p̄ domos? R. q̄ nō. vt. l. ſi. ff. ſi mer. fal. mo. dix. ⁊ ar. ff. de aleato. l. j. §. itē notandū. ⁊ ideo ſi grat̄ fit teneꝫ ſolū de dolo ⁊ lata culpa.

¶ Utrum naute poſſint p̄ponere res ſuas de- 4
poſitis q̄n vtraſq̄z nō poſſunt ſaluare. vide. ſ. Cōmodatum. §. xvj.

Neceſſitas eſt tripler̄. Prima ſine q̄ vita corpalis ſuſtētari nō p̄t. ⁊ de hac dicit. j. Joh. iij. Qui habuerit ſubſtātiā huius mūdi ⁊ viderit frēz ſuū neceſſitatez habere ꝛc. Scōa neceſſitas dicit̄ oportuna: ſine q̄ vita cōmode ſuſtētari nō p̄t. ⁊ ad hāc remouendā in primo q̄libet ex pietate inducit. ad Roma. xij. neceſſitatibꝰ ſcōrꝫ cōmunicates. de q̄ dic vt. ſ. Auaricia. §. iij. Tercia ē p̄ficua ſine qua vtiliter vita nō ſuſtentat̄: vt puta hñdi libros p̄ ſtudēdo ⁊ hmōi: ad quā ſuccurrendā p̄fectio amoris inflāmat. p. p̄ma neceſſitate ſcōa ⁊ tercia lz mēdicare p̄ſatis circūſtātijs. Et eccleſiaſtici p̄nt redditus habere eccleſiaſticos: alꝫ nō niſi cū dānatōe ſ̄m Henri. de gandauo in. iij. q̄li. q. xxvj. Et ſic intelligeglo. in c. p̄caric. ⁊. c. ſe. x. q. ij.

¶ Utrum illud q̄ dicit̄ neceſſitas facit licitū 1
⁊ nō ſubiacet legi. in. c. lz. de feriis. Intelligatur de p̄ma ſolum? R. q̄ de p̄ma ſoluz. ⁊ hoc intel-

lige qñ tale q̃d qđ̃ est cõtra legẽ nõ est malum ꝛe se: vt puta quia ex aliq̃ circũstãtia põt licite fieri: qz tali necessitate occurrente nõ requiritur alia dispẽsatio: sz ꝓpria auctoritate quis põt contrauenire. Silr dic ꝑ scđa necessitate dummõ recompẽsatio aliqua fiat. sicut dicit ꝙ. Anto. in. c. j. ꝛe feriis. q licet doctoribꝫ ꝙsulere ꝑ forensibꝫ in festo: dummõ aliquam elemosynã in recompẽsationem faciãt. Facit gl. in. c. pẽbyter. in ꝟbo. ꝛenariũ. lxxxij. di. ꝛ melius. ꝺ. c. licet. Sed ego credo sit tutius habere dispẽsatõez a ꝑlato in ista scđa. In tercia ꝙ necessitate omnino requirit dispẽsatio aliter nõ faceret licitũ. Et ſm hoc intellige glo. in. l. j. §. cũ in eadez. ff. ad. l. rho. ꝛe iac. que dicit q tpe necessitatis omia sunt cõmunicãda. ꝛ qđ̃ ibi dixit Ange. s. q tempe caristie si mẽdicus furet panem nõ incidere in penaz. Facit. c. iij. ꝛe fur. ꝛ similia q̃ loquunt ꝛe necessitate: qz aliqñ ꝛe ꝑma: aliqñ ꝛe aliꝭ.

Negligentia est omissio alicuꝰ qđ̃ fieri ꝺz ꝛ põt. vñ nõ põt esse negligẽtia vbi q̃s nõ est in mora. ꝛe elect. c. vl. ꝛe ꝙcess. ꝑben. quia diuersitatem. no. in. c. si cõpromissarius. in ꝓnc. ꝛe elect. li. vj. Et ideo aliqñ negligẽtia dicit lata culpa. vñ. ff. mãda. l. si fideiussor. in ꝓnci. ꝺ̃ dissoluta negligentia ꝑ ꝺolũ est. i. lata culpa. Et qñ dicit lata culpa. no. in. l. nomina. C. arbi. tute. cum suis ꝙcor. ꝛ s. culpa. in ꝓn. Note etiã negligentie simpliciter venit leuis culpa etiã ꝛ leuissima. vt ꝓz in. c. allegatis. Facit. xxviij. di. c. ꝛe stra causane. ꝛ. c. cum ex eo. in fi. ꝛ. c. cõmissa. §. porro. ꝛe elect. li. vj. ꝛ hoc ẽ qñ quis tenet ꝛe leui vel leuissima culpa: alꝭ nõ. Nomine ꝟo negligẽtie magne venit lata culpa. vt. ff. ꝛe act. ꝛ oblig. l. j. §. is quoq; apđ. vbi ter. quasi apertus. Aliqñ ꝟo includit ꝺolum. s. cum lex imponit penã negligenti: quia tũc sub negligẽte includit ꝺolosaz negligẽtiã. vt no. Se. in. ꝺ. c. si cõpromissarius.

¶ Utrum negligentia sit ꝑcm̃ mortale: ℟. q si q̃s omittit ex negligentia facere illa ad q̃ tenetur ꝛe ꝑcepto vel ex officio in his vbi versatur notabile ꝺamnũ sibi cõmissoꝛ: sic est mortale peccatum ꝛe sui natura. Et hoc nulli ꝺubium in his q̃ sunt ꝛe iure diuino ꝑcepta: vel ex officio cõmissa. In his ãt q̃ sunt ꝛe iure positiuo solũ: ñ credo sp sit mortale: nisi includat in se ꝺolũ vel ꝙtẽptũ. vt. s. ꝓz in ti. ꝛe inobediẽtia. Et sic intellige ꝛ limita gl. in. c. ea q̃. ꝛe offi. arch. ꝛ. lxxxj. di. c. dictũ. ꝛ. xj. q. iij. placuit. xij. q. ij. idipsum ne. In aliꝭ ãt q̃ñ sunt ꝛe ꝑcepto: negligẽtia cõiũcte ẽ veniale ꝑcm̃. vt ꝓz. xxv. di. §. alias ea demũ. ꝛ hoc vere nisi faciat totaliter ex cedere a charitate ꝺei: qz etiaz sic esset mortale ꝑcm̃. ſm Tho. scđa scđe. q. liij.

¶ Utrum teneat ad restitutionem ꝛe damno ꝺato primo ex negligẽtia i officio suo vl alio opere. vide. s. Culpa. §. vj.

Negocium seculare q̃d est: ℟. q cũ sit multiplex nõ põt diffiniri: sz ex aliquoꝫ enumeratione possumus alia sillia iudicare sic fit. xxv. ꝺis. §. crimis appellatio. ꝛ. xxiij. q. v. ꝛe liguribꝫ. ꝛ ex. ne cle. vel mo. c. j. ꝺz ergo negociũ seculare primo cũ q̃d plus iusto appetit qđ̃ turpe lucre est Itẽ ꝛ munera iniusta accipe vel ꝺare. Et vniuersaliter oĩa ꝑ q̃ hõ secularit viuit in aliq̃ pctõ ꝺz seculare negociũ. h̃ ꝓz in. ꝺ. c. j. Item ꝺz seculare negociũ mercatia seu negociatio. Itez omne qđ̃ fit ꝑ lucrãdo: sic artes: ꝑ curatões causaꝝ ꝛ negociozꝫ factiones ꝛ hmõi. Vñ ꝺicitur negocium quasi negans ocium. ꝛe ꝟ. sig. c. forus. §. ꝙstat. ꝛ ꝑ secularia. qz secularibꝫ rebus habendis impendit. Uel ſm glo. in summa. xxj. q. iij. ꝺz. Primo ꝑ mercãtia. Secundo ꝑ causis secularibus tractãdis. Tercio ꝑ administratiõe rez seculariũ. ꝛe hoc habes. s. Clerici. ix. §. j.

¶ Que negocia secularia phibentur: ℟. q ꝑ secularibus prohibentur illa que sine mortali fieri non possunt. Sed clericis ꝛ religiosis sunt interdicta multa. vt patet in. ꝺ. c. j. ꝛ habes. s. Clericus. ix.

¶ Utrum negociatio que ꝙsistit in vendendo et emendo que alio mõ vsitatioꝛ ꝺicit mercantia sit licita: ℟. Alex. in. iij. parte summe tractatu. ꝛe iudicialibus. cum quo ꝙcor. Innoc. in. c. j. ne cler. vel mona. ꝛ Jo. an. in. ꝺ. ℟ica. ꝛ Pa. in. ꝺ. c. j. q ꝛe se nõ est mala nec illicita. Sed põt esse illicita rõne circumstãtie cause ꝑsone: modi: temꝑis: loci cõmercij. Ex circũstantia cause sz q̃ ꝓpter cupiditatez vel aliquod aliud maluz fit. ꝛ sic tale ꝑcm̃ est qualis finis ꝑ quẽ fit. Unde ille qui negociando intendit lucre tanq̃z vltimũ finez: ꝛ cupit sine labore ꝛ sollicitudine ex auaricia diuitias cõgregare: eijcit ꝛe templo paradisi. ſm Alex. ꝛ sic ꝓz q efficit mortale peccatũ ei. Negociari autẽ ꝓpter ꝓpriã necessitatẽ vel pietatẽ. s. ad dispensandũ in pios vsus lucrũ. vel ꝓpter rei publice vtilitatẽ vel primi: est causa legitima que facit vt fiat sine pctõ: alꝭ nõ. Circũstantia ꝑsone facit illicitam. s. si est clericus vel religiosus. ꝛe quo. s. Clericus. ix. optet ergo sit secularis qui negociatoꝛ ꝺebet esse. Ex circũstantia modi fit illicita. s. quãdo exercet vl cũ

dolo vel cū mēdaciis vel alijs pactis seu piu/
rijs. Et si sunt pcta mortalia sicut menda cīū
qđ dicit intentōe recipiēdi primū etiā in ma/
gna re si posset vel piurijs: sic negociatio ē mor
tale pctm. Itē ex circūstātia tempis. s. festiui
ab eccl'ia pcepti. de q̄ dic vt. s. Ferie. §. xxj. Itē
ex circūstantia loci. s. diuino cultui deputati:
sicut est eccl'esia vel cimiterium. In eccl'ia em̄
nō pōt fieri sine pctō mortali: nisi magna ne/
cessitas excuset. vt pz p. c. decet dom̄ dei. de im
mu. ec. li. vj. iūcto. c. relinq̄ nolumus. de cu. eu
charistie. Et hoc intellige de actuali cōtractōe
rei q̄ que sine strepitu fieri nō pōt. Secus esset
in venditōe cādelaꝝ que sine verbis fit. Aut
in cōuentōe alicuius rei emēde vel vendende
postea: qz nō esset mortale pctm̄. Item ex cir/
cūstantia cōmercij: qđ q̄dem est dānosum rei
publice: sicut cum quis emit vilius vt carius
vēdat ꝛ cū damno reipublice. sicut sunt illi q̄
totū granū emūt vel oms merces ꝛ hmōi: vt
postea vendāt mō suo. Si ꝙo cōmercū ē vti
le reipublice: sic illud q̄ merces portant de ter/
ra vbi abundāt ad aliā vbi deficiūt. vel illud
quo de vna re fit alia: sic faciunt artifices de la
na pannū: de cera cādelas ꝛ hmōi. vel illud q̄
q̄s ꝙseruat res q̄s emit vt vēdat tpe debito eo
qz q̄libet nō pōt statim emere: sic ciſtis lz nego/
ciari si alie circūstātie adsunt. Alijs aūt ē dā/
natōis. ꝛ de his loquit Chrz. lxxxviij. di. ei̇ci
ens. ꝛ no. Sco. in. iiij. xv. di. q. ij. ar. ij.

3 ¶ Utr̄ ille q̄ carius vēdit qz emit in eodem lo
co licite hoc facere possit. R. Alex. vbi. s. ti. de
legibus. q̄ si id p se emit ꝛ postea pcessu tem/
poris nō idiget: licite vēdere pōt p pcio occur/
renti: q̄uis sit carius q̄z q̄n emit: qz nō ad h̄
emit: ꝛ lucrum aduenit rōe tpis. Si ꝙo emit
vt venderet tempe quo carius erit sic si fecit p
vtilitate terre sue: s. ne hoies postea indigeret
ꝛ nō inuenirēt: ꝛ ipe aliq̄d lucraret p sua susti/
tatione ꝛ sue familie. Uel si a casu aliq̄d emit
p bono foro: ꝛ postea inuenit illō q̄ vult eme/
re p cariori. ꝛ ꝙcurrāt ea q̄ dico. s. Emptio. §.
vij. cū alijs circūstātijs pdictis hic: sic licet lai
cis lz nō clericis. Si aūt fecit solū vt lucraret
sine aliq̄ vtilitate reipublice: imo potius cuz
dāno: sic pccat mortaliter. vt pz p. d. c. ei̇ci/
ens. ꝛ de istis intellige illud. c. q̄cūq; tpe. xiij. q
iij. vbi turpe lucꝝ dicit tempe vindemie vili/
us emere vt carius vendat. istis ꝙcor. Hug. ꝛ
Lau. xiij. q. iij. si q̄s. ꝛ Tho. sc̄da sc̄de. q. lxx/
vij. ꝛ Pa. in. c. j. ne cler. vel mona. nō tn̄ tenet
ad restitutionē talis turpis lucri de necessita/
te: lz de ꝙsilio ꝑm Rodo. nisi forte fuisset cau/
sa talis excrescētie: puta quia totū emit vt ca/
rius postea posset vendere: quia sic teneret ad
restitutionem damnificatis: si tale damnum
alis non occurrisset.

¶ Quid de artificibꝫ q̄ faciūt artē q̄ nō est nisi 4
ad malū. vide. s. Ars.

Neophitus dicit nouus in fi
de vel in religio/
ne. vt. xlviij. di. c. q̄m. ꝛ c. sicut.

¶ Utr̄ neophitus in fide possit ordinari? R. 1
q̄ nō: etiam ad minores ordines. vt patet in
§. j. ꝛ d. c. q̄m. ea. di.

Nigromantia. vi/
de
infra Sortilegium.

Nominatim q̄s dī in/
terdictus
vl' excōmunicatus? R. Pa. in. c. in la
teranēsi. de pbē. q vbi agit de pena incurrēda ip
so iure: sic nō dī q̄s noiatim: nisi exp̄mat eius
pp̄rium nomē: qz h̄ importat ethymologia vo
cabuli. ꝛ in istis odiosis nō est recedendū a p
pria significatōe ꝙbꝫ nisi de mēte ꝙstet. vt in
c. statutū. de elec. li. vj. nisi circūstātie sint ita ex
presse ꝛ stricte q̄ ex toto important vices pp̄rij
nois. Facit p h̄. l. ij. ff. de libe. ꝛ posthu. ꝛ insti.
de exhe. libe. §. noiatiz. ꝛ in. l. q̄sties. §. si q̄s no
men. ff. de here. insti. Fac. l. certū. ff. si cer. pe. vt
puta dī filius petri q̄ n̄ hz vnicū filiū ꝛ hmōi.
ꝛ sic intellige ꝛ limita Inno. in. d. c. in latera/
nēsi. Hoc etiā sequit gl. ꝛ Imol. in de. j. de vi.
ꝛ ho. de. in ij. noiatim. Si ꝙo nō agit de pena
incurrēda ipo facto: tūc etiā dī noiatim exp̄si/
us q̄ p circūstātias nō sic strictas exp̄mit. Et
sic intellige ꝛ limita gl. ꝛ Pa. in de. j. de vita ꝛ
ho. cle. in ij. noiatim. ꝛ gl. in. c. ꝙstitutionez. de
sen. ex. li. vj. puta si diceret magr̄ carpētarius
talis loci iuinoꝝ ꝛ hmōi. qđ no. bñ. ꝛ ad glo.
in. c. a nobis. el. j. de sen. ex. quā videt seq̄ cō/
muniter docto. dic q̄ intelligitur q̄ ita sunt ex
cōmunicati q̄si noiatim fuissent exp̄ssi: lz nō
q̄ dicant noiatim excōmunicati: qz q̄s pōt ex
cōmunicari: lz nō nominet.

Notarius. Uide Tabellio.

Notorium dī triplex ꝑm glo.
in. c. vīa. de coha/
bi. cle. ꝛ mulie. ꝛ ibi Pa. sequit. s. notoriuz p/
sumptōis: ꝛ istud est q̄n ius vehemēter aliq̄d
p̄sumit vt in filiatōe que ex ꝙiectuꝝ a iure in/
ductis dī notario. ꝛ idē est istud notoriū sicut
p̄sumptio iuris. Secundū est notoriū iuris:
quia in iure sive in iudicio orit: sicut cuz quis
ꝙuincit in iudicio: vel sponte confitetur. vel p

sententiã ꝓdemnat in iudicio. Terciũ est notorium facti: ⁊ istud est cuz populus est testis alicuius facti ⁊ non est locus inficiationi. vt no. Archidi. ij. q. j. de manifesta. ⁊ bonus tex. in. c. cũ dilecto. de purga. cano. Et dicit notorium facti clara ⁊ famosa locutio ex euidentia rei surgens que tergiuersatione aliqua celari nõ põt. vt pbat in. c. tua. de cohabi. cler. ⁊ mu. ⁊. c. euidentia. de accusa. ⁊ istud notoriuz facti est triplex. Primũ facti pmanentis: vt q̃ palatium dominoz est in platea: ⁊ sic dicit notorium quasi res nota omnibus volentibus videre eaz. Facit auth. qui semel. C. quõ ⁊ qñ iu. ⁊. d. c. euidentia. Secundum est facti transeuntis ⁊ non redeuntis: vt si in cõspectu populi sit aliquis interfectus. similiter vox pconis quia notoriũ est ꝓ tũc nõ ꝓ nunc. ⁊ sic intelligẽ qõ no. glo. in. d. auth. qui semel. Terciuz est facti interpolati. exemplũ in eo qui paratus ẽ mutuare sub vsuris. ⁊ de meretrice: qz nõ semper mutuat vel peccat. Sed Bar. post Jaco. de Bu. in. l. ciues. C. de appel. dicit q̃ notoriũ est q̃ hz actũ pmanentẽ vt edicta in albo põtorio. ⁊ q̃ in platea est palaciũ dñoz. Illa autẽ que nunqz habuerũt actũ pmanentẽ vt vox: pconia ⁊ hmõi nõ pñt transire in notorium: sz bñ in manifestum.

1 ¶ Sed quot hominũ sciẽtia requirit ad faciendum notoriũ facti: ℟. fuerunt varie opiniones. Sed mihi placet opinio glo. in. d. c. de manifesta. que dicit sufficere sciẽtiã decem hominũ ad minus. Quã si intelligo vt colligo ex Pa. in. d. c. vestra. q̃ si vicinia nõ hz decem homines seu psonas nõ põt oriri notorium. Si ꝙo hz decez psonas solũ: oportet q̃ oẽs sciant. Si aũt hz plus: oportet q̃ oĩs sciant vel maior ps: ⁊ illa ps non sit minor decem psonis. Et q̃ talis vicinia faciat notorium: habes bonũ tex. i. d. c. cũ dilecto. ⁊ sic pz q̃ nõ req̃rit scia totius ppli vt volũt alĩ.

2 ¶ Utr in notorijs sit ordo seruãdus iur? ℟. Pa. in. d. c. vestra. q̃ vbi agit de ꝓsanguinitate pbãda req̃rit: sz in alijs nõ nisi sola citatio. Et h intelligẽ vez vbi ꝓstat q̃ nulla defensio cõpetit vel põt cõpetere Sz vbi põt competere sic ẽ necesse seruare: sz nõ ois solennitas solita. Silr req̃rit pbatio notorij p duos testes ad minus. no. gl. in. l. ij. ff. de testi. nisi sit notoriũ facti pmanẽtis. vt in. d. c. euidẽtia.

Noualle in ꝓuilegijs pijs locis cõcessis intelligitur omnis ager de nouo ad cultum redactus. de quo non extat memoria q̃ aliquando fuisset cultus. de verbo. sig. c. q̃d p nouale.

Nouitius ꝓprie dicit q̃ habitu religiõis accepto nõ dum p aliquã pfessionem astrictus experit religionis austeritatẽ.

¶ Quis possit esse nouitius ꝓpe? ℟. q̃ q̃libet 1
qui est rõnis capax. ⁊ pubes. xx. q. j. ꝓ totuz. ⁊ de regula. c. cum simus. ⁊ quilibet qui põt esse religiosus ⁊ quis sit. vide. j. religiosus. §. iiij. Un licet ante annos pubertatis: vel oblatus a parentibus: aut als quis possit suscipe habitum: tñ ꝓprie nõ est nouitius: qz expiri nõ põt q̃d sit castitas: nec malicia põt supplere etatẽ. vt in. c. ad nostram. ⁊. c. significatum. de regula. ⁊ ideo oportet q̃ cõpleuerit. xiij. ãnũ masculus: femina xo. xij.

¶ Per q̃ztũ tpus dz q̃s esse nouitius? ℟. q̃ re- 2
gulariter p annũ. vt in. c. ꝓ saldus. xvij. q. ij. ⁊ in. c. ad aplicam. de regula. Tñ qz istud tpus dak in fauorẽ nouitij vt experiak. ⁊ similiter monasterij vt ꝓbent sũ ꝓ eis cõuenit. Ideo plato cũ quẽtu ꝓsentiẽte: ⁊ interueniẽte volũtate nouitij põt ante annuz pfiteri: ⁊ tenet pfessio. lz male faciant plati si sine mala discretiõe h faciant. vt in. d. c. ad aplicam. Fallit h in mõachis q̃ hñt monasteria in insulis multũ rigidis q̃bus phibet ne ante. xviij. annũ aliquez recipiant ad pfessionez. vt in. c. qz in insulis. de sta. regula. Quam q̃dem phibitiõez Joh. an. ⁊ post eum Pa. in. d. c. qz in insulis. extẽdunt ad fratres minores ⁊ pdicatores vt nõ recipiãt ad pfessionẽ aliquẽ ante. xviij. annũ. ⁊ placet mihi p idẽtitatẽ rõnis expsse vbi dz fieri extẽsio legis. vt. s. dixi lex. §. vj. Etiã fallit in oibz medicantibz q̃ nõ pñt recipe añ annuz cõpletũ pbatõis ad pfessionẽ. vt in. c. nõ solũ. ⁊. c. ꝓstitutõez. de regu. li. vj.

¶ Sed quid si quis nõ obstante phibitõe re- 3
cipiak ad pfessionẽ ante annũ pbatõis vel añ tempus debitum? ℟. q̃ si quis recipiatur ad pfessionem añ annos pubertatis pfessio nulla est ipo iure. vt in. d. c. ad nostram. ⁊. c. significatum. ⁊ hoc in quacunqz religione. Si ꝙo quis recipiatur ante. xviij. annum. vbi nõ est recipiendus. Hostien. tenet q̃ etiam nulla sit pfessio ꝓpter. d. c. qz in insulis. ⁊ cõmuniter ipm recitando transeunt doc. ⁊ facit p sua opinione. l. non dubium. C. de legi. ⁊ regula ẽ cõtra ius. de regu. iur. li. vj. Pa. videt dubie loq̃ an sit obligatus illi religioni quã pfessus ẽ tũ: sz tñ q̃ saltem in genere sit obligatus affirmat. Sz ego credo q̃ non religioni in genere sz in specie illi quam pfessus est obligatur: qz talis phibitio ꝓncipaliter respiciat fauorem ꝓfitentis: cui ipe põt renunciare ⁊ hoc iudicio

meo aperte pbat̃ p. d. c. ad apostolicaz. vbi patet q abbatib⁹ phibetur receptio ante annuz aliter nō punirent̃ facientes contrariū: ꝛ facta tenent. ꝛ sic ad. l. nō dubium. ꝛ regulaz que ꝯ ius pōt dici q nō est nulla: qz alio iure sustẽtatur. s. d. c. ad aplicam. Si autem loquamur de pfessione que fit ante annum pbatiōis: sic tenet vt dictum est nisi in religione mendicātium in qua pfessio facta ante annum pbationis completum non obligat nisi religiōi in genere. non autem illi quam quis pfessus est ꝑm q. j. dicam. ꝛ illi tales qui receperunt aliquẽ scienter peccauerūt mortaliter. Et nō pōt amplius ad pfessionē recipe. ꝛ vlterius debēt puniri pena q̃ p grauioribꝫ culpis solet infligi. vt in. d. c. nō solum.

4 ¶Sz nunq̃d si durāte suspēsione p̄dicta recipiet aliuz ad pfessionē efficiet irregularis? R. Be. in. d. c. nō solū. q nō: qz optet q actus q̃ fit post suspēsionem sit actus de attributis certo ordini cuiusmodi nō est receptio ad pfessionem. Igit non erit irregularis: q̃uis alij dicant q sic: ꝛ non bene.

5 ¶Sz q̃s poterit absoluere a dicta suspēsione? R. Be. in. d. c. nō solū. tenet q solus papa. qz cū. c. nup. de sen. ex. nō hz locuz in inferioribꝫ ꝑo ꝛ isti sunt excepti. q̃ cū ab ꝑo nō possint absolui necesse hñt ire ad papā. Sz ego cuz teneam q. d. c. nup. habeat locuz etiā in curato: vt aperte loquit̃: ideo poterūt absolui a prelatis suis. ꝛ sic ꝓ cor. opiniones que sunt in. d. c. ñ solū. ꝛ recitat Be. sic distiguēdo q aut suspēsio ē ad tēpus: ꝛ solus papa absoluit. nec habet locū. d. c. nup. Aut nō est ad tempus: ꝛ sic hz locum. ꝛ hoc tene q sequit̃ glo. ibidem. de q̃ vide. s. Absolutio. j. §. iij.

6 ¶Utz p̄dicta pena. c. nō solum. habeat locuz in monialibꝫ sctē clare ꝛ p̄dicatorū? R. Be. q sic: cū dño Lapo. ꝛ lz ex ꝑuilegio habeant ppriū ꝛ nō mēdicēt. p hoc nō tollit̃ q̃n sint de ordine mēdicantiū: nec ꝑuilegiū in vno valet ad oīa. Qd̃ limito de illis ꝑme regule sctē Clare. Sz de minoristis nō credo cū ex regula habeant pprium. Et attēde ad eoz regulā an habeant pprium: ꝛ sic nō extēdit̃ ad eas: an ñ possint hīe ꝛ sic extendit̃: q̃uis ex ꝑuilegio habeāt possessiones: vel de facto nō mendicēt.

7 ¶Quero qñ incipit annus pbatiōis? R. q a die ꝛ hora ipositōis hītus dūmō sit pubes: q̃ ad alias religiones: sz quo ad minores ꝛ p̄dicatores: ꝛ mōasteria in siluaticis īsulis optet habeāt ānū. xvij. cpletū. vt pz p p̄dicta. c. ad nraz. c. significatū. ꝛ. c. qz in insulis.

8 ¶Nunq̃d furiosus pōt esse nouitius? R. q ñ accipiēdo nouiciatū p anno pbatiōis. vt de regula. c. sicut teneor. Uñ si stetisset in religione p centū annos nunq̃z poterit pfiteri: ꝛ si pfitetur pfessio nulla ē sicut nec matrimoniū ꝯ here. vt. ff. de spō. l. furor. Nec ratificat̃ p ratihabitionē postq̃z fuerit sane mētis. Sic nec pfessio facta añ annos pubertatis: nisi p relatōez habitus inducētis pfessionē tacitā postq̃z est sane mētis: ꝛ cōpleuit annos pubertatis: aut p pfessionē expssaz se obligauerit. vt pz p. c. j. de voto. li. vj. Facit. c. sicteneor. de regu. Et plz mihi: q̃uis Jo. ꝛ cōiter eū sequētes videant̃ tenere q ratificet̃ si nō cōtradicit: sz pseuerauerit post q̃z est sane mētis ꝛ pubes factus. ꝛ idez dicunt de impubere. sz tu tene istud pseuerare vt dixi cum relatione habitus inducentis pfessionem tacitam.

¶Utz nouitius possit exire? R. q sic: libere sine oī lnia. vt pz in. c. statuimus. de regu. ppt̃ ꝓbū libere: nec incurrit in aliquā inhabilitationem q̃ ad ordines vel bñficia eccl̃astica vl̃ secularia ex tali egressu. pz h̄ ex. c. postulasti. de regulari. Fallit h̄ in illo q̃ pfessus est tacite. vt pz in. d. c. statuimus. 9

¶Quid de bonis q̃ donauit religioni ante ingressum vel in ipo ingressu? R. Pa. in. c. qd̃ a te. de cle. ꝑiuga. q si donauit oīa: tūc in dubio videt̃ donasse cā mortis. Uñ cā cessante p pfessionē tacitā vel expssaz reuocat̃ inde recedēdo. ar. l. seia. in fi. j. mīso. ff. de do. cau. mor. ꝛ. l. nō oīs. in ꝑn. ff. si cer. pe. Facit qd̃ no. Bar. in auc̃. ingressi. C. de sacrosan. ec. Et idē dic̃ Bar. ibidē de illo cuius pfessio nō tenet: q̃uis pfitens crederet tenere qd̃ recuperabit. qd̃ pbat p. l. si pī. ꝛ. l. nec apud. C. de here. insti. vbi q̃s credens aliquem fratrē vel filiū. ꝛ hac ocē platione relict̃ dona sua: repto ꝺnio auferūtur ab eo: ꝛ veniunt succedētes ab intestato. vt. d. l. si pater. Si ꝺno nō donauit oīa: sz aliq̃ solum ꝛ sic dico nō videt̃ donasse causa ingressus. ꝛ ideo nō recupabit. arg. eoz q̃ habent̃. in. c. bñficium. ꝛ. c. ꝓstitutionē. de regula. lib. vj. Et sic limita ꝛ intellige Jo. ꝛ Pa. in. d. c. statuimus. q̃ vident̃ ꝺnio. Silr nō recupat si donauit nō cā ingressus: sz ex interuallo. vt in. c. fi. de dona. ꝛ. l. pfecta donatio. C. de do. q̃ sub mō. Idē dicit Bar. vbi. s. de illo q̃ sciebat pfessionē nō tenere q donata non recupabit: quia videt̃ donasse. l. cuius p errorē. ff. de regu. iur. ꝛ. l. cāpanus. ff. de ope. libr. Et intellige q̃ ad iuz ꝑsumptionem: ꝛ in dubio. Sed in ꝺscietia vel alio mō vbi pōt sciri q solū donauit cā ingressus: ꝛ nō alio mō sic recupabit: quia semp videt̃ dare causa mortis. 10

11 ¶ Quid de bonis nouitij morientis ante professionem tacitam vel expssam: R. Ly. & multi alij docto. in. d. aute. ingressi. tenuerunt q debent spectare ad monasteriū: qr ibi moriēdo videt mori vt monachus. Idē tenet do. Anto. in. c. in pntia. de pba. Bar. in aut. si q mulier. in fi. C. de sacrosan. ec. p pfata opinione allegat. c. fi. de succ. ab inte. tñ nō firmat sz dicit relinquendū canonistis. Pa. in. d. c. in psentia. distinguit & bñ. q aut intrans expsse contulit bona sua monasterio. Et sic est vera opinio pdictoz q sunt monasterij si nō expsse reuocauit. Si vo expsse nō ptulit sz simplr intrauit cā pbatōis sic succedēt primiores & nō monasteriū Nā cū iste nō fuerit religiosus cū effectu. c. religioso. de sen. ex. li. vj. bona eius nec tacite nec expsse transierūt in mōasteriū: psertim cū adhuc h'et facultatē faciēdi testamentū: ideo primiores succedēt.

12 ¶ Quō nouicius efficit tacite pfessus: R. q tribo modis efficit tacite pfessus. Primo fm Jo. an. & do. Anto. & Pa. in. c. vidua. de regula. qñ se ingerit actibo qui solū conueniūt pfessis de iure vel cōsuetudine: & hoc facit ex certa scientia. s. sciens solū conuenire talē actū pfessil. Item q hoc faciat spōte & nō ex metu. Itez q p triduum in eodē pposito pseuerat: aut loco pseuerātie tridui q fecerit cū habitu pfessoz distincto in forma scissura vel colore. Aliter vno istoz deficiente nō inducit pfessio tacita: puta si faciat nescies petere solū pfessis: vl ex metu vel sine pseuerātia tridui: dummō loco pseuerātie tridui nō ponat habitus pfessoz: qr idē facit qd triduū. Scdo inducit tacita pfessio ex delatōe habitus pfessoz. Dummō faciat pmo sciēter sciens solū conuenire pfessis: & sciens q ex tali hac assumptione de iure vl cō suetudine inducit pfessio fm Jnno. & do. Anto. Itē scdo q habitus pfessoz sit distinctus in colore vel forma aut scissura. Tercio q spōte. Quarto q dēt ei ab eo q pōt incorpare religioni. Aut eo psentiente accipiat fm Pa. in. d. c. vidua. & facit. c. porrectum. de regula. Quinto q dēt pseuerātia tridui in eius delatione. & sic intellige. c. institutiōez. in fi. de regu. li. vj. Quidā tñ excipiūt duos casus in qbus nō requirit istud qntū. s. pseuerātia tridui. Primus si in infirmitate suscipit. Facit. c. sicut. el. ij de regula. Et scdo qñ qs pus vouerat intrare & intrādo suscipit habitum pfessoz. Pa. vo in. c. ad nostrā. de regula. dubitat de hoc. Sz ego audacter credo q etiā in istis duob casibus requirat pseuerātia tridui. p. d. c. constitutionē. in q nihil excipit. nec ego credo. Sexto q deferat habitus in monasterio: qr extūcūcz deferat extra monasteriū nō censet pfessus. vt in. c. vt clerici. de regula. no. Pa. in. c. ex rescripto. de iureiur. Sz h no. dictū Abba. in. c. cū illoz. de sen. ex. q vbicunqz fuerit monachus: dummō sit sub obediētia abbatis semp fingitur in claustro. Et ideo istō sextū intelligit qñ extra monasteriū. i. extra obedientiā alicuius plati deferet q nō inducit tacita pfessio: qr cessat psumptio: eo q si vellet pfiteri intraret monasteriū: seu poneret sub obediētia abbatis vl plati. Tercio inducit pfessio tacita p delatōez habitus nouicioz nō distincti in forma: colore: vel scissura vltra annū. de. eos. de regu. Intelligē in monasterio fm q supdictū est: quāuis sit distinctus alia distinctōe occulta: puta quia bñdicit & hmōi. Si vo distinctio in scissura: colore: vel forma se patenter exhibeat sic nunqz inducit pfessio etiam si ferat p viginti annos. vt no. in cle. eos. in glo. & Pa. in. c. ex parte. de regula. Addit ab aliqbus. sz ego nō teneo quartū inducens tacitā pfessionem qñ qs habuit absolute pposituū mutādi vitā. vt pz p. c. psulti. & c. statuimus. de regula. & c. bñficiū. & c. nō solū. de regula. li. vj. Sz quō hoc intelligat fuit diuersa opinio. Sz verioz est opinio q tūc pposituū dicit absolutū mutādi vitā qñ quis facit votū pseuerandi in religione: & non aliter. Uñ qzuis quis ingrediat religionem cum pposito pseuerādi nō pter hoc efficit tacite pfessus: imo plus dico q etiam si fecisset votum de intrādo nō pter hoc efficit tacite pfessus: imo pōt redire ad seculū sicut alij nouicij. Et qō plus est satisfecit voto. vt. j. Votum. iij. §. xvij. Et q nō inducat tacitā pfessionē factū votū de intrādo: vel voluntas pseuerandi pbat aperte. p. c. ex trāsmissa. de renū. vbi iudicio meo est tex. clarus si nō cauilletur. immo plus dicit dominus Lar. in consilio facti. & sequitur Panor. in dicto. c. cōsulti. q etiam ille qui fecit votum de pseuerando non efficitur tacite pfessus per delationem habitus nouitioz distincti. Uñ si postea egrederetur & contraheret matrimoniū dicit matrimoniū tenere. & ad. c. non solum. & alia capitula que videt contraria. R. q loquūtur q talis non potest redire ad seculum sine peccato mortali: ex quo absolute habuit ppositum mutādi vitam. s. fecit votum pseuerādi. sed non dicunt q sit tacite pfessus: & ideo istud tene: quia verius.

¶ Hic aduerte q sicut professio expressa que 13
dirimit matrimonium postea contractū nūqz inducit qztumcunqz quis vouerat: nisi fiat

in manibus illius qui habet potestatē recipiē
di ⁊ incorporādi religioni quā pfiteť. fm Be/
mi. in. d. c. pstitutionē. ⁊. c. vnico. de voto. lib.
vj. ⁊ Lap. ⁊ Innoc. Joh. mona. ⁊ Joh. an. in
dicto. c. porrectū. vel nisi qñ fuit facta in ma/
nu alterius recipientis noīe dicti plati. ⁊ ipe ra/
tificauit anteq̄ cōtraheret: sic pari rōne in ta/
cita. Et ideo ingressio in actibꝫ pfessorꝫ vel de/
latio habitus ⁊ hmōi supdicta si debent indu/
cere tacitam pfessionē oportet q̄ fiāt scientibꝫ
illis qui pnt incorporare ⁊ psentientibꝫ: aliter
nō inducť q̄ztū cūq̄ quis talia faciat. qđ no.
quia sepe in practica.

14 ¶ Nota etiā q̄ pfessio tacita que fit infra an/
num nō obligat tacite pfessuz illi religioni p̄/
cise sicut exp̄ssa. vt ostendit tex. in. d. c. pstitu/
tionem. Sed bene obligat illā religionē in q̄
tacitam pfessionem fecit sibi: quia eum expel/
lere nō poterit. aliter nō esset iste religiosus ve/
re. ⁊ sic si cōtraheret teneret matrimoniū: cu/
ius contrariū dicit tex. in. d. c. vnico. de voto.
lib. vj. Ratio: quia si illa nō teneret sibi: in q̄
pfessus ē tacite: multo minus alia. ⁊ sic si nul/
la vellet eū recipere: remaneret religiosus nul/
lius religiōis quod est impossibile: ⁊ ideo nō
poterit eum inuitum expellere ex quo consen/
sit vt tacite pfiteretur. Illa autez pfessio que
fit p dilationē habitus vltra annum obligat
illi religioni in specie. cle. eos. de regu. In foro
tamē anime nō teneť nisi religioni in genere si
modo per talē dilationem nō habuit animuz
obligandi se. Et ex hoc potes colligere ⁊ con/
cordare quo ad pscientiā doct. sic. Professus
tacite in vna de religionibus approbatis nō
teneť illi precise: sed soluz vni in genere ⁊ si cō/
trahit nō tenet matrimoniū. Professus exp̄s
se in religione mēdicantiū infra annū si nō in
tēdebat se obligare nisi illi quā pfessus est nō
teneť nec illi quā pfessus ē: nec alij. ſz libere po
test redire ad seculū. Si vo se intēdebat obli/
gare saltez religioni in genere sic nō pōt redire
ad seculuz. si tn̄ ꝺhit tenet matrimoniū. Si
tacite pfiteať obligať religioni: ⁊ si tn̄ cōtrahit
nō tenet matrimoniuz. Ratio: q̄ tacita pfes/
sio nō phibeť in religionibꝫ etiā mēdicantiū.
vt in. d. c. nō solū. sed solū exp̄ssa: ergo q̄n ha/
bentes potestatē incorporādi sunt passi vt ta
cite pfiteret se obligauerūt illi: ſz ipe ex benefi/
cio iuris nō sit p̄cise obligatus eis.

15 ¶ Utrum requirať q̄ annus pbationis sit cō
tinuus vel sufficiat iterpolatus? R. fm Bar.
in. l. interdū. §. quoties. ff. de pub. requiriť an/
nus cōtinuus. ⁊ facit p̄fatus tex. vbi seruus
dicť nouitius qui nō stetit in vrbe p annū cō
tinuū. Facit. l. vnica. C. de pfe. qui in vrbe cō/
stan. Naz intermissione tempis diuersificā/
tur mores ⁊ opera hominū. vt in. l. si nō sortē.
§. libertus. ff. de ꝺi. inde. Facit etiaz: quia qñ
iura faciūt mentionē de certo tempe debet ītel/
ligi de tempe cōtinuo. vt no. glo. in Rica. ff. de
va. ⁊ tempo. ꝑscrip. ⁊ in. l. genero. ff. de his qui
no. infa. ⁊ p Joh. an. in. c. j. de elect. li. vj. ⁊ vi/
det tex. in. c. cupientes. §. cetez. Ibidem seq̄/
tur ista opi. Joh. de ligna. ⁊ post eū Pa. in. c.
ad apostolicā. de regula. Et adducit Pa. illō
qō legiť ⁊ no. in. l. vbi fideiussor. ff. ꝺ solu. vbi
formať questio notabilis. Pone q̄ statuto ca
uetur bannitū p cētum ducatis impune pos/
se offendi: bannit quis respectu vnius debiti
p quinq̄ginta. ⁊ respectu alterius debiti p alijs
quinq̄ginta. ⁊ cōcludit q̄ nō pōt talis offen/
di impune: q̄z ex quo debita sunt diuersa non
debent coniūgi ad faciendū vnū totū: ⁊ sic est
ibi casus q̄ quinq̄ginta ⁊ quinq̄ginta nō fa/
ciunt centū. ⁊ sic in casu nostro: q̄z intermissio
tempis minuit austeritatē regule: q̄z durius
est ꝑtinuare p annū ꝑtinuū q̄z p annū inter/
polatū. ⁊ istud tene. q̄uis Ber. Brix. ⁊ Spe.
in tit. de sta. regula. ⁊ glo. de regu. iur. in regula.
eum qui certus est. lib. vj. teneant contrariū.
Uel fm alios dic q̄ loquit quando quis p to
tū vnū annū pbauit religionē: ⁊ postea egre/
ditur q̄ postea rediēs nō oportet q̄ pbet iterū
p alium annū: sed licite statim recipi poterit:
quia est vez. ⁊ sic seruа.

¶ Utrz sit necessariū q̄ nouitius deferat habi/ 16
tum illius religionis quā vult pfiteri an suffi
ciat delatio alterius habitus? R. q̄z gl. in. c.
sup eo. de regula. arguat. tn̄ tenet cuz Tancre.
q̄ requiritur delatio habitus illius religionis
quā vult pfiteri. Et ita habet ꝺsuetudo q̄ est
optima legum interpres. l. si de interpratone.
ff. de legibꝫ. Et q̄ deferant in monasterio: quia
extra monasterium delatio habitus cuiuscū/
qz nunquā induceret tacitam pfessionez. ꝺi/
cta cle. eos. licet possit talis compelli vel ad di
mittendum habitum talez vel ad intrandū
monasterium. vt no. Pa. in. c. vt clerici. de re/
gula. ⁊ limita vt. s. §. xij.

¶ Utrum valeat ptestatio impedire tacitam 17
pfessionem? R. q̄ sic: fm Hostien. ⁊ Joh. an.
⁊ Pano. in. d. c. vt clerici. ⁊ glo. in. d. cle. eos.
Et ideo qui non vult tacite profiteri ptestē/
tur q̄ per delationem talis habitus non inten
dit tacite pfiteri.

¶ Utrum nouitij obligentur ad p̄cepta regu 18
le? R. q̄ nō: nisi eo mō quo alij xpiani. Debet
tn̄ induci vt ea seruent quatenus pbent eius

austeritates lz aliq̃d sit indulgendū eis uere trocedāt. vt in.c.qđ scripsi.xxxv.q.iij.

19 ¶Utr nouitius possit eligi in plātū alicuius religionis: R.q nō ad plationes alicuius religionis. vt pz in.c.nullus.de elec.li.vj.

20 ¶Utr nouitij possint ordiari: R.q nō: etiaz ad pmā tōsurā. vt in.c.mōa asterij s.xix.q.iij.

21 ¶Utr sit excōicatus q̃ nouitiū pcutit violenter: R.q sic.de sen.ex.li.vj.c.religioso. Sz aduerte h̄ q accipit large etiā p eo q̃ infra ānos pubertatis idutus habitū religiōis in mōasterio.possent tñ pr̄ actutores ipuberē reuocare si sine eoz psensu itrauit.xx.q.ij.c.ij.

22 ¶Utr bñficiū ingredietis religionem vacet: R.q nō: nec infra annū pbatōis eius pōt alteri pferri nisi de eius consensu: vel nisi constet q habeat animum absolute mutandi vitaz. Sed per alium reseruiet assignata sibi eiusdē beneficij portione congrua. vt no. in.c.beneficium.de regu.lib.vj. Et ꝛm Joh. an. ibidem. Reliqui fructus beneficij pseruabunt vel in vtilitatem ecclesie expendent.c.qz sepe.de elec. li.vj. Nec interim ipe nouitius eos habebit cuis Ber. Brixiē. tenuerit q imo sui erūt. ꝛ pdicta,puisio mandabit execution̄i p ep̄m.c. cum ex eo.de elec.li.vj.

23 ¶Sed nunquid poterit beneficium nouitio pferri: R.q nō. ad episcopatū tamē eligi pōt. de elect.c.nullus.li.vj.

24 ¶Utr cānonicus i nouiciatu debeat vocari ad electōez epi: R. Jo.an.in.d.c.bñficiū.q ñ.sz secus erit de pbono vl eo ad quē nō iure collegij sz iure singlari electio ptinet: qz dz vocari.

Nuptie quid sint. habes.s.matrimoniū.j.qz idē sunt.

1 ¶Quo tpe sunt celebrāde. Habes.s.matrimonium.iij.impedimēto.j.

2 ¶Utrum sint benedicende: R.q sic: si nullus ipsoruz alijs nuptijs contractis fuit benedictus. Si vo alter eoruz in alio matrimonio fuit benedictus non debet iterari: quia alter sine altero non debet benedici: sed benedictio dimitti. Thomas vo in.iij.di.xlij.tenet q virgo lz contrahat cū bigamo debet benedici: qa saluat aliquo mō significatio. Hoc credo verū vbi psuetudo hoc habet ſm Ber.in.c. vir autem. de secū.nup. Aliter pbyter benedicēs bigamos debet ad sedem apostolicā mitti suspensus ab officio ꝛ beneficio. vt in.d.c.vir autem. Sed verius dicſm Jo.an. q ista pena intelligit contra sacerdotes qui bñdicūt secūdas nuptias viuente altero. Itē cōmuniter tenent doc.cum Hostien. ibidē q nō est suspensus ipo iure lz suspendendus.

Nūciatio noui opis est phibitio facta illi qui aut edificat aut edificij formā mutat i alterū piudiciū qđ ē edificiū nouū facere. vt ff.de no.ope.nū. l.pe.§.opa nouū. Sz q̃ ātiquū reficit opa nouū nō fac.d.l.j.§. si q̃s edificiū. Intelligenda nisi ex toto cōt destructū. vt no.i.c.pstituit.de iudeis. Uñ nihil aliud ē nūciatio nisi phibitio noui opis.d.l.j.§.nūciam. ꝛ eo.ti.c.significatibus. 1

¶Quibus de causis fit denunciatio noui opis: R.q tribus. Prio gra iuris ppij pfuādi. Secūdo dāni vitandi. Tercio pblici iuris tuēdi. d.l.j.§.nūc videmus. ꝛ §.nūciatio.

¶Prio q̃ bus opibus pōt fieri nūciatio hec: R.q tantū p illis opibus q̃ solo piūcte sunt vl in solo fiūt: q̃z edificatio vl demolitio videt opus nouū. vt in.d.l.j.§.hoc aūt edictū. ꝛ ad futura nō ad pterita fit vt ibidem. 2

¶Utr hec denūciatio siue phibitio extendat se ad ecclias aut locū religiosum: R.q sic: cuz nō sint in piudiciū alterius pstruēda. vt i.c.j. eo.ti. Fallit i casu qñ eps pp̄ necessitatē pplī aliā ecclaz vult edificare. lz sit in piudicium aliaz ecclaz. de ec.edi.c.ad audientiā. 3

¶Utr hec nūciatio se extēdat ad purgatōez cloacaz ꝛ riuoz: R.q nō: qz publice vtilitatis ꝛ securitatis ē riuos ꝛ cloacas curare. ff.e.l. de pupillo.§.si q̃s riuos. 4

¶Qualit fit hec nūciatio: R. triplr. Prio p p̄ torias inhibitōez. Scđo cū simplici vbo inhibēdo. Tercio p iactū lapilli. sic dicēdo: nūcio tibi op nouū p iactū lapilli: ꝛ statī pjiciat lapidē in opē ipo. Et istud terciū ē melius: qz p ma ꝛ scđa nūciatio pstituit in possessiōe ꝛ certificat possessorē eū q̃ vult edificare. lz p iactū lapilli ñ. vt.d.l. de pupillo.§. memisses. ꝛ d.l. j.§. in opis. Dicūt tñ alij q̃ dz fieri ter iactio lapilli. ar. ff. de reiudi. l. ptumacia. xij.q.ij. indigne. de pst.c. ex lris. 5

¶Cui dz fieri hec nūciatio: R.q dño vl procuratori: fuo: puero: vl fabro: seu illi q̃ fabricat. d.l.ō pupillo.§. nūciare. Et dz fieri i rep̄nti ꝛ ipo ope ꝛ nō tm dño: sz illis q̃ ibi sunt. 6

¶Quot mōis remittit h̄ nūciatio: R.q q̃ttuor mōis. Prio vbis exp̄sse. ff.e.tit.l.ñ solū.§. sciēdū. Scđo p trāsactōez. ff.e.ti.l.j.§. ide q̃rit. Tercio morte nūciatoris. d.l. nō solū.§. morte. Quarto satisdatōe. Uez ē q ten nūciās hz tres mēses ad deliberādū an velit tocere de iure suo: aut recipe cautōez de demoliēdo i q̃bus nūciat n̄ potent edificare. Sz ifra tres mēses nō oñdit de iure suo: post ipos tres menses caneat denūciatus de ope demoliendo ꝛ edificet. C.e.ti.l.vnica. ꝛ in.c.vl.e.ti. 7

8 ¶Quis effectus nūciatois: R. q̄ q̄cq̄d edifi/
catū est post eā remoliri dz expēsis ipius edifi
cantis .d.l.j.§.j. t.l. pretor.§.j. eodem. t ex/
tra eodem per totum.

Obedientia que est homis
ad deū sic diffinit ab Anſel. Obe/
dientia ē affectio voluntatis ꝓuicte
deo: sic ecōtrario. Ino obedientia ē affectio volū/
tatis dyabolo inſtralit copulate: q̄ sic homo
p instrumentū opat. sic dyabolus p inobedie/
tiā sepat hoiez a deo. Be.iij. t.xj.q.iij.§.eui/
dēter. Obedientia q̄ est hois ad hoiez est debi/
ta reuerētia minoris ad maiorē.

1 ¶Utr q̄s teneat obedire in oib suis maiori/
bus: R. q triplex ē supioritas. Prima est in
spūalib. Scda est in tpalib q̄ ad regimē rei
publice. Tercia ē in tpalib q̄ ad regimē ꝑ
familie. Et ideo ꝑm Alex. in.iij. pte summe. i
iij. pcepto. obedientia limitat ꝑm gradū supio/
ritatis. Illi em̄ q̄ pest spūalib obediēdus ē in
spūalib necessarijs ad salutē vel ad h̄ ptinē/
tibus: sicut pape t epo t ceteris ꝓlatis eccleſia
sticis ab his q̄ subjciunt iurisdictioni eorūz.
Dñis t ꝓncipib: q̄ ꝑsunt tpalib ad rēpub
licā ptinētib: sic eis in h̄ est obediendū ab eo
rū subditis si mō ptās eoz ñ sit vsurpata ꝑm
Ri. in.ij. di. vl. q̄ si ē vsurpata nō tenent: nisi
ꝓpter scādalū. Et aduerte q̄ eccleſiastici ñ sunt
subditi dñoz tempaliū: t ideo nō p̄nt eis ali
quid p̄cipe. de ꝓsti. c. eccla. Patri aūt carnali
cū pest cure rei familiaris debet ei obedientia a fi
lijs in his que ptinēt ad dispositionē rei fami
liaris. Uñ talib in ꝓfatis nō obedientes scien
ter t sine rōnabili cā t in re alicuius importā/
tie aut ex ꝓtēptu peccāt mortaliter: nisi foret il
lud q̄d p̄cipit ꝓ pceptū dei vl in salutis dispen
diū: aut ꝓ pceptū supioris ad ipm̄ p̄cipientē.
In alijs āt q̄ ad eoz supioritatē ñ ptinēt nō ē
necessariuz obedire. Eliciunt ista a. c. si q̄s. de
maio. t obe. in gl. t. viij. q.j. sciendū. xj. q. iij. si
dñs. t sillib. Dicit̄ Tho. scda scde. q. 104. q
in his q̄ ptinēt ad interiorē motū volūtat̄ ñ
tenet hō hoi obedire. q̄d limita vez: nisi opus
exterī secū nō posset pfecte pfici sine applicatio
ne animi: q̄ tūc nō h̄et ꝟitatē: sz tenet obedi/
re applicādo aiuz ad pficiēdū q̄d p̄cipit.

2 ¶Utr pape sit obediendū in oib: R. Pa. in
c. inq̄sitoi. de sen. ex. q si ꝓceptū sapit peccatum
tūc nō est ei obediendū. q̄d intellige etiā de ve/
niali. xl. di. in summa. Si vo pceptū non sa/
pit pctm̄: tūc ab eccleſiasticis ꝑsonis ē sibi obe
diendū: lz videat doz. xix. di. in memoria. ni
si q̄n ex obedientia ꝑsumeret status eccle ptur/
bari vehemēter: vel aliud malū futuz seu scā
dalū. Nā tūc etiā si p̄aperet sub pena excōica/
tionis late sntie nō ē ei obediēdū. vt no. Pa. in
c. si q̄n. ti. c. cū adeo. de rescrip. Et q̄ ifert Pa.
in. d. c. si q̄n. q q̄n mādat aliq̄d ex cuius exe/
cutōe ꝑsumit scādalū futuz in ciuitate nō est
ei obediendū: q̄ h̄ fit auctoritate legis. i. d. c.
si q̄n. t in auc. vt nulli iudicū. Sz dz rescribe
re pape. Limita scdo q nō tenet obedire scōm
Pa. in. c. cū oli. de der. ꝓiu. q̄n papa cū maio/
ri pte ꝓclij indiceret ꝓtinentiā certo generi p/
sonaz post ꝓmotionē eis resistentibz: quia cō
tinētia ꝑsuaderi pōt imperari nō pōt. xxxij. q.
j. integritas. t sic pōt dici q nec papa pōt in di
cere eis vitā strictiorē ꝓ eoz velle. lxxiij. di. ge
sta. t qd̄ ibi no. t in regula. q oēs tāgit. de reg.
iur. li. vj. Itē si papa credat mandatū iustuz
t iuste facere: sz tn̄ subdito ꝓstat mandatū in
se ꝓtinere pctm̄ nō est exequendū. vt in. c. lit/
teras. de resti. spo. a secularib aūt est obedien/
dum pape in spūalib t eccleſiasticis q̄ ptinent
ad salutē: t bonoz moz t necessarioz ꝓseruā/
tionē. In tpalib vo nō tenet ei obedire: nisi
sint ei subiecti: vel rōe cause vl rōe ꝑsone. Uñ
si p̄aper sedari nlla rōe sibi subdito: q̄ tet sibi
bona sua nō tenet obedire. Idem dicte epis t
alijs ꝓlatis spūalib q̄ ad tpalia. t similiter d̄
ꝓlatis secularib q̄ ad spūalia. t h̄ sequit̄ Jn/
no. in. d. c. inquisitioni.

¶Utr subditi sed̄ares teneant obedire dñis 3
suis volētib eos subjcere alterius dñio: R.
q nō: q̄ nō pōt h̄ facere sine eoz voluntate. c.
dilecti. de maio. t obe. t. c. fi. eod̄.

¶Utr in omni obedientia sint intelligēde aliq̄ 4
ꝓditōes: R. glo. in. c. de voto. q sic. s. si possibi
tas adest. Fac. c. q̄relam. t. c. breui. de iureiur.
t. l. paulus. ff. que sen. sine appel. re. Item ad/
mittit omnē rōnabilem causam. vt no. Pa.
in. c. magne. de voto. Facit. c. si q̄n. de rescript̄.
t. c. ex parte. de offi. delega. t qd̄ no. Archidia.
in. c. vtinam. lxxvj. di.

¶Utr ꝓ obedientiā currat p̄scriptio: R. q nō: 5
q̄ sp ē in mala fide. l.j. C. de ser. fug. t. c. fi. de re
gula. t in gl. c. sicut nobis. de regula.

¶Utr sbditus dubitās ne id qd̄ p̄cipit sit ꝓ 6
deū vel ñ teneat obedire: R. q sic imo excusat.
vt in. c. q̄d culpat. xxiij. q.j. nisi sit de his in q̄/
bus ig̃rātia ñ excusat. c. ad aures. de tēpo. or. i/
mo bonū sine q̄ pōt esse salus dz dimitti ꝑ
obedientiaz. xj. q. iij. q̄d ergo. dz tn̄ subditus
q̄tū pōt in tali dubio inq̄rere.

¶Utr sacerdos teneatur denūciare excōmu 7
nicatum quē scit innocentē ad pceptū epi: R.
ꝑm Tho. in q̄li. q si soluz mādet denūciatio/

nē obediat. Si ꝓo mādet excōicatōez dicit q̄ si ꝑbare nō pōt eius inocētiā q̄ dz obedire: ſz ego dico q̄ nullo mō dz obedire: q̄ hz excusationē paratā: dicēdo q̄ aut cōmittat causę cognitiōez: aut ipe excōicet si nō vult cōmittere z ipe denūciabit: aliter nō dz cōtra ꝓſciaz obedire. vide. s. iudicare. §. vij.

8 ¶ Utz obediētia in his q̄ q̄s p se vult sit meritoria. ℟. q̄ sic: si fiūt ꝓncipaliē ppē obediētiā. secus si fiūt ꝓncipaliter: q̄ placēt. ita no. viij. q. j. sciendū. z illud Greg. ſm hāc distinctionē est intelligendū.

9 ¶ Utz clericus teneat obedire epō ꝑcipiēti sibi q̄ det libros suos alteri vel q̄ resignet bñficiū. ℟. ſm Ray. q̄ nō: quia nō ptinet ad epiſcopū hoc ꝑcipere. viij. q. j. q̄ frater. qđ intelligo q̄n sine causa hoc ꝑcipit: ſz cum causa ꝑcipiendo sic tenet: puta quia clericus est ineptus z vult dare idoneo ꝓpter bonū eccl̄ie. ar. c. cum aplus. §. phibemus. de cens. xvj. q. j. ꝑdicator. z de magistris. c. sup ſpecula. dūmō libri z tales res sint de bonis eccl̄asticis non ꝓprijs: q̄ sic nō tenet. c. requisisti. de testa. de iurepatro. c. cum dilectus.

10 ¶ Utz monachus religioſus non exemptus magis teneat obedire epō q̄z suo ꝑlato. ℟. q̄ nō. lviij. di. c. j. z. ij. z. xij. q. j. nō dicat. de obedientia religioſoz. vide religioſus. de hac materia vide. s. Inobedientia.

Oblatio vt dicat z sit tria req̄runtur. Primum ex parte offerentis. s. vt sit xp̄ianus: q̄ ab infidelibus eccl̄ia nō recipit oblatōez: ſz extimatōez oblationū ꝓ interesse. vt in. c. q̄to. de vsur. Secūdum ex pte eius cui offert: vt sit eccl̄ia: q̄ qđ fit ꝓuate ꝑsone nō oblatio ſz donatio est. Tercio ex pte rei donate. vt. s. sit licite acq̄sita: q̄ il licite acq̄sita nō recipiunt ꝓ oblatōne. c. q̄ in oib. de vsur. c. ex trāsmiſſa. de reci. z gl. i sum. xiij. q. v. Hec Pa. in. c. cā. de ꝓbv. sig.

1 ¶ Utz oblatiōes sint de ꝑcepto. ℟. q̄ oblatio accipitur largo modo ꝓ omni qđ offertur eccl̄eſie siue in vita siue in morte. Facit. c. in nostra. de sepulc̄. siue sint mobilia siue īmobilia. xij. q. j. videntes. z hec nō sunt de ꝑcepto: niſi q̄n a defunctis sunt legate. xij. q. ij. qui oblationes. Nā tūc peccāt moraliter nō soluētes Aut q̄n q̄s se obligauit quoq̄ mō. Accipit secundo oblatio ꝓprie z ſtricte ſm cōez vſuz loquēdi. z ē oblatio q̄ fit ſacerdoti in miſſa. z hꝫ est de ꝑcepto in ꝑcipuis feſtis ſm Hoſti. allegat. c. oīs xp̄ianus. de ꝓſe. di. j. Pa. ꝓo in. d. c. causa. dicit hꝫ verū vbi ſacerdos indigeret: alꝫ aūt dicit relinquendū ꝓſuetudini: q̄ nō repꝛrit iure cautū q̄ talibꝫ diebꝫ ex necessitate fiāt tales oblatōes. Archi. ꝓo in. d. c. oīs xp̄ian⁹. z gl. z Lau. z Hug. z Ray. tenēt q̄ nō sunt de ꝑcepto. z ſm Hug. illō qđ dī. Nō appareb in ꝓſpectu meo vacuus fuit cerimoniale. z iura q̄ vident innuere q̄ sint de ꝑcepto intelligi debēt de alijs oblatōibꝫ legatis eccl̄ijs vel ex voto debitis. Ego aūt iſtud credo verius q̄ nō sint de ꝑcepto etiā rōne ꝓſuetudinis: q̄ nemo offert niſi cui placet. z sic ꝓſuetudo nō pōt introduci. vt. s. ꝓſuetudo. §. ij. Solummō ergo erūt de ꝑcepto rōne pauꝑtatis ſacerdotis q̄n paro chiani sui sunt diuites z abundāt: quia tunc pōt cogi ab epō p subtractōez diuinoꝝ. arg. j. Lhoꝝ. ix. ſz si sunt eq̄ pauꝑes sicut ſacerdos sic nō tenentur ſm Innoc. z glo. z Ray. Sz dicā illud. xcj. dis. clericus inqt victū et veſtitum suo artificio: vel agricultura sine officij sui detrimento ꝓparet. Laudabile tñ ꝓsiliuz est vt semp offerat in ꝑcipuis feſtis aliquid in miſſa. z sic intellige. d. c. omnis. z illa. z hec cōmunis opinio doctoꝝ.

¶ Cuius erunt oblationes que fiunt vel in ecclesia capella vel imagini vel celebranti. Vide. s. Eccleſia. §. ix. 2

¶ Quoꝝ oblatiōes ꝓhibent recipi. ℟. gl. i. c. oblationes. xc. di. q̄ ꝓmo ꝓſonaꝝ de ſidentiū. Scō ꝓpꝛimentiū pauꝑes. Tercio ſacrilegoꝝ. Quarto q̄ extrahit ſeruū violēter de eccleſia ꝓfugientē ad ipaz. Quinto raptoꝝ. Sexto vſurioꝝ. Septimo meretricū. Alioꝝ ꝓo nō sunt reſpuēde: q̄ ē penale. vt ibi dicit glo. 3

¶ Utz ſacerdos poſſit recipe oblationes que ei offerunt ꝓ miſſis dicendis quas pēnitēti iniunxit in pēnitentia vt faceret dici. ℟. pōt: ſed ſpecies mali est. z ideo si pōt ꝓſumere q̄ pēnitens aliqđ ſcandalū ex hoc ꝓcipiat vel aliqs alius dz reſpuere z ad aliū mittere. c. cum ab omni. de vita z hone. cle. 4

¶ Pone q̄ ſit ꝓſuetudo i aliqua eccl̄ia q̄ ꝓpoſitus habeat oblationes que fiunt in dñica z ſacriſta illas que fiunt in feſto ſancti Laurentij. Venit dictū feſtū in dñica quis habebit. ℟. Bar. in. l. pcōſul. ff. de offi. pcō. q̄ erunt ꝓpoſiti. p. d. l. quia inſpicitur potius qđ est naturale q̄z accidentale. 5

Obligatio est iuris vinculum quo neceſſario aſtringimur ad aliquid dandum vel faciendū. vt inſti. de obliga. in ꝓn.

¶ Obligatio ſine ꝓſenſu nulla est. l. j. ff. de pactis. z nemo obligat niſi q̄ animū obligādi ſe habeat. ff. de act. z obliga. l. obligationū. la. j. Facit gl. in. c. iij. de voto. 1

2 ¶Quottuplex ē obligatio? R. q triplex. prima dr natural' tm q i sep̄tinet naturalē eqtatē. hec ꝯhiť p vinculū naturale. s. ꝓsensuz. ꝛ pt fieri inť oēs hoies rōis capaces. Sz i foro ꝓtētioso hec iefficax ē ad agēdū. lz in foro ꝓscie liget. vt. j. Pactuz. §. iiij. Scōa dr ciuil' tm: q ē cū q̄s ciuili iure tm ē astrict⁹. sed natural' eqtas dissuadet eū teneri: sic cū q̄s spe future numeratōis fecit instrm: i q̄ ꝓfiteť se recepisse cētū q̄ tn̄ n̄ recepit. ꝛ hec nō obligat i foro ꝓscie: nisi inq̄tū a plato cogeretur fm Inno. i. c. q̄ plerīq̄z. de immu. ec. Tercia dr natural' ꝛ ciuil' simul. q est cū q̄s cū solennitate iuris potens se obligare obligat se ad aliq̄d qđ naturalis eqtas vult euz obseruare. ꝛ de istis habeť insti. de ob. p totuz. Et hec obligat i vtroq̄z foro fm omnes doc.

3 ¶Quot modis ꝯhiť tercia obligatio? R. q qttuor modis. Prio ex ꝓtractu: vt emptōe vēditōe. locatōe: ꝛ hmōi. Scōo ex q̄si ꝓtractu. s. cū q̄s gerit negociū alteri⁹ sine mandato ei⁹. Tercio ex maleficio. vt ex furto. rapina: ꝛ hmōi. Quarto ex q̄si maleficio. s. cum q̄s nō directe deliq̄t sz q̄si. vt cuz ex ei⁹ domo aliq̄d ē effusum qđ alteri nocuit. Institutа sub diuersis rubric̄. Itē ꝓtrahiť qttuor modis. Prio re. vt i mutuo. ꝯmodato. ꝛ depositо ꝛ hmōi. Scōo verbis i stipulādo. Tercio līis. vt q̄n in līis ꝓfiteť se recepisse aliq̄d qđ tn̄ nō recepit. Quarto solo ꝓsensu. vt i societate. mādato. emptōe. vēditōe vel locatōe. In his nō req̄riť sc̄ptura nec p̄n̄tia: sed sufficit eos q̄ ꝓtrahūt ꝓsentire p se vel p nunciū vel p epl̄az. Secus i aliis. q̄ vltra ꝓsensuz req̄riť vel līa. res vel verba. hec habentur diffuse insti. q. mo. re ꝓtra. ob. ꝛ sub aliis Rubricis

4 ¶Utz i generali obligatiōe veniat q̄ spāliť q̄s nō fuissz pmissur⁹? R. fm Bar. i. l. j. C. q̄ res pi. ob. pos. q nō. vñ dicit q si q̄s obligauit omnia bona sua: non intelligit obligare ea que nullo mō specialiter esset obligatur⁹: puta pānos. lectos ꝛ alia suppellectilia sine quibus viuere nō possumus.

5 ¶Utz papa possit absoluere ab obligatōe q̄ q̄s alteri teneť. vide. s. Juramētū. iij. i pn.

6 ¶Utz obligatio semel extincta possit ista urari? R. q nō. ter. in. l. cum ex causa. C. de remiss. pig. sed oportet alia fiat si debet inesse.

7 ¶Utz obligatio dissoluať aduenīte termino? R. Pa. i. c. sicut ex līis. de spō. capiendo mentē Hof. q placet. d. An. ꝛ ē amica veritati. q aut termin⁹ apponiť ad sollicitandū implemētū obligatōis. ꝛ tunc lapsus termino liberat ab obligatōe. ar. l. obligationū. § placet. ff. de ac. ꝛ ob. et ar. c. cū dilecti. de dolo ꝛ ꝓtu. ꝛ l. celsus. ff. de ar. Et tūc poniť ad sollicitādū implemētū q̄n apponiť termin⁹ cōtractui iā pfecto. puta ꝓtraxit q̄s spōsalia. ꝛ postea pmittit q̄ infra certū tps ducet eā nō dissoluiť elapso termio. Aut termin⁹ apponiť ad finiendā seu limitādā obligatōz. ꝛ tūc lapsus termi liberat ab obligatōe si p eū nō stetit q̄n ipleret i termio. ꝛ isto mō dr apposit⁹ q̄n apponiť ad sollicitādū p̄cipiū ꝓtract⁹. puta pmisim⁹ ad inuicē tali tpe ꝙuenire ad ꝯhendū spōsalia. elapso die liber ē p quem

¶Utz obligat⁹ stati teneať? R. (nō stetit. 8
Pa. i. c. lz hely. de simo. q aut dies ē apposita obligatōi. ꝛ si sunt eiusdē fori re⁹ ꝛ actor: teneť re⁹ sine interpellatōe offerre ꝛ ire ad domuz ei⁹. q̄ dies interpellat p hoīe. c. potuit. de loca. ꝛ l. magna. C. de ꝓtrahen. ꝛ cō. stipn. Si nō sunt eiusdē fori: nō teneť re⁹ spōte ire ad fori alteri⁹ vel ad domū: sz dicat in domo sua. parat⁹ sz soluere si sit q̄ recipiat ꝛ sufficit. iuxta nō. i. l. ītē illa. ff. de cōsti. pecu. et ibi Bar. ꝛ Alb. i. l. iubem⁹. C. de epi. et cle. Qđ no. p limitatōne. c. potuit. de loca. Intellige nisi aliud sit specialiť i pacto. Aut dies nō ē apposita. ꝛ sic req̄riť monitio. vt i. l. si ex legati cā. ff. de ꝛ. obl. ꝛ vide. s. mora. §. j. ꝛ j.

¶Utz obligat⁹ legere duo (solutio. §. xix. 9
bus annis ꝛ impedit⁹ ex aliq̄ cā non fecit: teneať legere alijs duobz post illos sequētibz? R. Pa. i. c. significauerūt. d. iudi. q n̄. quia alie sunt ope illoz duoz sequentiū et alie p̄cedentiū. qa ope psonales mutanť ex cursu tpis. vt in. l. si nō sortē. §. libertus. ff. de ꝯdi. inde. ad idē facit. l. si vsusfructus i bienniū. ff. de vsufruc. vbi finito tpe finiť ius. et h̄ voluit Bar. i dict̄ termis. i. l. ꝛ ideo hesitať. ff. de ver. ob. Sec⁹ dicit vbi factū ad qđ q̄s teneť nō diuersificať ex tpe. q̄ tunc elapso tpe ad quod tenetur integratur tempus.

¶Utz pactū seu pmissio obliget q̄n turpi- 10
tudo tm versať ex pte recipientis obligatoz? R. Pa. i. c. debitores. de iureiu. q nō. ptz ibi q̄ pmissio de soluēdis vsuris n̄ obligat. q̄ si obligaret etiā naturaliť solū cogeret soluere rōne pacti. vt i. c. j. de pac. sic cogiť q̄n inuenit iuramētū. Rō. q̄ cū lex resistit etiā alteri ꝯhēti nō nasciť obligatio etiā natural'. vt i. l. cū lex. ff. de fideiuss. ꝛ ibi plene p Bar.

¶Sed quare obligať magis ex iuramento 11
q̄ ex pmissione cū deus nō faciat dr̄az iter iuramētū ꝛ simplicē loquelam. vt i. c. iuramēti. xxij. q. v. ? R. Pa. i. d. c. debitores. q iō est. q̄ simplex pmissio ē nulla. et ideo habeť

ꝑ nō facta ꝑpter turpitudinez recipiēt. secꝰ i iuramēto. qz cui fit. ſ. ꝺo nō turpit accipit nec iurans peccauit. ꝓmiſſio em̄ dirigit i hominē. Juramentū autem in ꝺeum.

12 ¶ Utꝝ adminiſtratoz nō habēs expſſū māda tuz ad penā apponēdā vel ambaſiatoz poſ ſint obligare ꝯſtituentes ad penā quā appo nūt ꝑ obſeruatiōe eiꝰ qꝺ ꝑmittūt. R. Pa. i c. ij. ꝺe pca. q ſic facit. l. bn a zenone. C. ꝺe q. ꝑſcꝑ. z. l. ſi ꝓcuratoz ceſaris. ff. ꝺe iu. fiſ. et. ꝺ. c. ij. vbi plat ꝑōt apponere penā et obligare ſe z ſucceſſoꝛes: ꝺūmō ꝯctꝰ ſit rōnabil. et. c. dilecti. i fi. ꝺe arbi. z qꝺ ſcribit i. c. nulli. ꝺe re. ec. nō alie. vbi rectoꝛ eccl̄ie pōt obligare ſine ꝯſenſu epi oia bona eccl̄ie generalit ꝑ obſua tōe ꝯctꝰ alicuiꝰ. qz ſolū ſibi. ꝓhibet ſpālis hy potheca. Qꝺ limita vez niſi ꝯctus nō tene ret aut eēt nullꝰ. qz ꝯ ius. qz pena tollit. Se cus ſi eēt nullꝰ qz ꝑter ius. qz teneret pene ap poſitio. ꝺ. c. dilecti. vide glo. i. c. acceſſoꝛiuz li. vj. z tex. cū gl. i. c. ſignificātibꝫ ꝺe of. ꝺeleg. Limita ſcꝺo niſi pena eēt ꝑter naturā ꝯtra ctꝰ. vt i. ꝺ. l. ſi ꝓcuratoꝛ. vbi nō tenet fiſcꝰ ad ꝺuplū vel triplū. lz ꝓcuratoꝛ obligauerit ſe ſi euinceret res quā vēdit. Secꝰ qñ ꝑ obſer uātia ꝯtractꝰ apponit. vt i. ꝺ. l. bn a zenone

13 ¶ Utꝝ ꝑ obligēt ex ꝯctu filij. R. Jo. ō pla. inſti. qꝺ cū eo. §. i rē. q ſi ꝑſum ē in vtilitatē ꝑis. puta qz mutuo accepit pecuniaz vt ſe veſtiret ſm̄ ꝓueniētiā ſuā: z hmōi. z ſic tene tur. l. iij. §. labeo idē. ff. ꝺe i rē ꝑſo. z. ꝺ. §. in rē Si ꝑo nō ē ꝑſuz i vtilitatē ꝑis ſz potiꝰ mu tuo accepit vt faceret pompas vel luderet et hmōi: ſic non tenet. nec ꝑ. ꝑ filio. nec ꝺns ꝑ ꝓuo. l. q ſi fuꝰ. §. ſz ſi ſic accepit. ff. ꝺe i rē ꝑſo. niſi eiꝰ iuſſu feciſſz. l. j. ff. qꝺ iuſſu. Si tñ ha beret pōpas tenet reſtituere creditoꝛi. l. iij. §. ſz ſi rē. ff. ꝺe i rē ꝑſo. Silr tenet ꝑ ſi hz peculi um filij: ꝺeducto tñ ꝓus qꝺ ipe ꝑ i dicto pe culio ꝺz hꝫe. l. ſz ſi ꝺāni. §. peculiū. ff. ꝺe pecu lio. Idē ꝺicꝺ mercatoꝛibꝫ q̄ ꝓponūt inſtito res q tenet ꝺe ꝯctibꝫ factꝫ noie ipſoꝝ. ff. ꝺe in ſtito. ꝑ totū. qz videt ꝯhere cū ꝓponēte q ꝯ hūt cū ꝓpoſito. l. ſi inſtitoꝛ. ff. ſi cer. pe. Idē i exercitoꝛe nauis. l. j. i pn. ff. ꝺe exer. ac.

14 ¶ Utꝝ ille ꝑ quo qs agit eiꝰ negocia vtiliter obligēt eidē. R. q ſic. ar. l. cū pecuniam. ff. ꝺe neg. geſt. z qꝺ no. glo. in. l. j. §. ſz nōnullos. ff. ꝺe tute. z. l. ſed ſi ideo. ff. ſolu. ma.

Obſes ꝑt ꝺari liber hō ꝑ pace ſuā ꝺa. ñ ꝑ pecunia. ꝺe iureiu. c. ex relcꝑto. ar. ad idē. ff. ꝺ teſta. l. obſides. ff. ꝺe iuſt. fi. l. diuꝰ. et illō qꝺ ꝺz q liber hō nō ꝑt obligari. ex ꝺe pig. c. i. z C. q res pig. ob. poſ. l. q filios. itelligit q nō ꝑt obligari vt i eo ſit ius pignoꝛis: ſz tm̄ ius retētōis. ita tenet gl. i c. vt pdē. §. itē ei ſdē. xxij. q. vl. zi. c. expoſita ꝺe arbi. Jtez hō redꝯptꝰ ex captiuitate tenet ſuire ꝑ q̄nq̄nniū niſi ſoluat pciū. C. ꝺ poſtli minio reū. l. v. Jtē ſic ꝑ ꝑt vēdere filiū ꝓpt famē: ſic et obligare. C. ꝺe pa. q fi. diſtra. l. ij.

Obſtātio eſt qꝺā ptiacia. zſō ꝺic vt. j. Pertinax.

Occaſionē ꝓbens alteri peccādi vtꝝ peccet. R. Land. in. iij. diſ. v. q. vl. i fi. q ꝺuplex ē occaſio. Quedā actiua. ſ. cuz qs ē q̄ſi coadiutoꝛ in pctō: vel aliq̄ꝺ tale fa cit qꝺ facere nō ꝺz. vñ aliꝰ accipit exemplū z occaſionē male opandi: ſicut q in. xl. ſine ne ceſſitate comedit carnes alijs ꝺat occaſiōz male opandi. z iſtud ē pctm̄. z tale quale il lud cuiꝰ eſt occaſio. Quedā eſt occaſio paſſi ua qñ. ſ. qs facit qꝺ facere ꝺz. et ex hoc acci pit alter occaſionē peccādi. z talis nō peccat. qz facit qꝺ facere ꝺz. qꝺ limita vt. j. ſcanda lū. §. iij. z iiij. vide ꝺe hoc etiaz. s. Lā. §. vj.

Occultū ꝺr ꝺuplex ſm̄ Pa. i. c. ex lrāz. ꝺe tēp. oꝛ. Prio p ut diſtinguit ꝯtra ꝑbabile. Alio mō put di ſtinguit ꝯ notoꝛiū. Et tūc lz aliq̄ ſciat. tñ no toꝛiū nō ē q̄ñ aliq̄ tergiuerſatōne celari pōt.

Odiū ꝺei ē filia luxurie. ſz odi um primi ē filia iuidie l'ire.

¶ Utꝝ ſit pctm̄ mortale. R. odiuz ꝺei maxim̄ū pctōꝝ ē. qz vnūqꝺq̄ qꝺ ē ꝑpt ſe ē potiꝰ eo qꝺ ē ꝑpt aliud. i odio ꝺei volun tas auertit a ꝺeo ſm̄ ſe. In alijs ꝑo pctis nō auertit a ꝺeo ſm̄ ſe: ſed ſm̄ aliud inq̄tū appe tit aliq̄ꝺ ioꝛdinate qꝺ hz auerſiōz anneā a ꝺeo. Et ē odiū primi. qꝺ cū opponat cha ritati ē pctm̄ mortale ex ſe. Et tunc opponit qō. vl' q̄n ñ facit. ꝓpio qꝺ tenet ꝺ neceſſitate vel appetit facere. vel facit primo aliqꝺ no tabile malū. vñ. j. Jo. ij. Qui odit frez ſuuz homicida ē. Per accidēs tñ z ꝑpter imꝑfe ctionē actꝰ pōt eſſe veniale. puta cū nō ē i ꝺeli beratōe volūtatis: ſz i ꝑmo motu ſolū. Jtez q̄ñ malū qꝺ ꝓpio conſideratē modicū. nec no tabile maluz vellet hꝫe. Jtē q̄ñ odit pctm̄ primi non naturā: ſm̄ Tho. ij. ij. q. xxxiij. Jtē q̄ñ malū nō vt malū vellet primo ſz ſb rōne boni: puta zelo iuſticie. vl' ad bonū ſeu coꝛrectoꝛ illiꝰ cui vellet z hmōi. qz tūc ꝑ ꝑe ñ hz rōez odij. Et q̄uis illa q̄ ꝓmittūt exteriꝰ q̄tū ad leſioꝛ primi ſint ḡuioꝛa. tñ q̄tū ad

volūtat̄ ꝛeordinatōz odiū ꝓximi ē pctm̄ ḡ uissimū eoꝝ pctōꝝ q̄ sunt ↄ ꝓximū. Et oriť ex īuidia directe ꝟz gre. xxxj. mo. Dispositie ꝯo ex ira. Ri. tñ i. ij. sen. refert q̄sdā tenere q̄ potiꝰ oriť ex ira: lz aliq̄ odiū ex īuidia oriat̄

Officiū diuinum. vide. s. Hore.

¶Officiū ad qđ tenet exeq̄ns ñ me
1 ret̄ ꝓmiū necessario ꝓmissū generaliť faciēti Uñ cū ꝓmittit̄ aliq̄d generaliť capiēti banitū nō ꝛebet̄ famulo ꝓtātis capiēti. q̄ ad h̄ tenebat̄ ex officio suo. facit. l. ↄgruit. ff. ꝛe of. ꝓs. ꝛ. c. j. ꝛe of. oꝛ. no. Pa. in. c. eccl̄ijs. ꝛe censi.
2 ¶Utꝝ ꝓ habendo officio tpali possit aliq̄d dari: ℞. He. i. c. ꝓ hūani. ꝛe homi. lib. vj. tenet q̄ sic si duo ↄcurrāt. Primus q̄ publice ret̄ non occulte. q̄ clādestine dare reꝓbat̄ ff. ꝛe poli. l. j. ꝛ. ij. ff. ꝛe admi. tu. l. ñ existimo Nec ob. l. fi. C. ad. l. iul'. ꝛe ābi. q̄ ꝓhibet aliquē ad officiū ꝓmouēdū p̄cio vl' ambitiōe. sz ꝓbate vite. q̄ ſm glo. lo. q̄ qñ secrete dat̄. Scđo si cupit ꝓdesse ꝛ nō pesse. Adde tertiū si ē idone⁹. alꝭ nō. Facit. viij. q. j. q̄ epatū. sec⁹ officio ecclīastico. vide ꝛe h̄. s. digni
3 ¶Utꝝ officialis possit aliq̄d reci (tas. §. ij. ꝑe qñ gratis tenet impēdere officiū: ℞. q̄ ñ vt i. l. fi. C. ad legē iul'. đ ambi. vbi ꝓhibet̄ aliq̄d recipe cū q̄s ē i admīstratōe etiā post depositū officiū ꝓ aliq̄ ꝓstito bñficō tpe admīstratiōis. ꝛe q̄ vide. s. Judex. §. viij. cū seq.
4 ¶Utꝝ liceat mutuare sup officia dñis: ℞. ſm s. Tho. i epl'a ad ducissam brabātie. q̄ si ex pacto mutuū ret̄ vt officiū recipiat̄: sic vsura ē. q̄ ꝓ mutuo accipiūt officiū ptātez. hoc ego limitarē i officijs scl'aribꝫ q̄ nō dantur gratis sz vēdunt. Sec⁹ eēt in officijs q̄ ꝛebent gratis dari. q̄ sic nō eēt vsura ex pte dātis mutuū cū nihil accipiat qđ pecunia extimādū sit: licz ex officio ↄsequnter ad uenit lucrū. q̄ illđ lucꝝ aduenit rōe labor̄. sz potiꝰ ē iustitia ex pte nolēt̄ aliť dare talia officia. i spūalibꝫ aūt officijs induceret simoniam.

Leū sctm̄ đz triplex quod per
o epos in die cene ↄsecrat̄ Primū ꝓncipale đz chrisma sctm̄ qđ ꝛe oleo ꝛ balsamo fit. ꝛ cū isto bñdicūtur fontes baptismales. calix et patena. ecclesia ꝛ altare. ꝛ puer baptizat̄ i ꝟtice ꝛ frōte. ꝛ epi qñ ↄsecrant̄ i manibꝫ ꝛ i capite. ꝛ omes fideles cū chrismant̄. ꝛ istud ē annuatim ↄsecrādū ꝛ innouādū. c. si q̄s ꝛe alio. ꝛe ↄse. di. iij. ꝛ grauiť punit̄ sacerdos q̄ i baptismo vtť đ alio q̄ ꝛe nouo. vt i. d. c. si q̄s. Scđm oleuz sctm̄ ē cathecumiozꝝ. ꝛ đz oleū bñdictū siue sctm̄. ꝛ isto iungūt̄ baptizādi inť scapulas ꝛ i pectoꝛe. ꝛ manꝰ sacerdot̄ cū oꝛdinat̄. Item ꝓncipes ꝛ reges i brachio ꝛ hūero. Itē eccl̄ia ꝛ altare añ chrismatōz. Terciū oleū sctm̄ ē q̄ iungūt̄ ifirmi i articlo mort̄. ꝛe q̄. j. Unctio.
¶Utꝝ alio tpe possit ꝓfici pfatū oleū q̄z in
t die cene: ℞. q̄ primū nō. ꝛe ↄse. dis. iij. oī tempe. ꝛe sen. exco. q̄m. lib. vj. ꝛe alijs duobꝫ nō inuenitur prohibitum.
¶Utꝝ oleū nō sacꝝ additū sacro efficiatur ꝛ sacrum: ℞. vt. s. Aqua bñdicta. q̄ sic.

Opinio ē assensus intellectꝰ ad aliq̄d. nō q̄ sufficiēter moueat̄ ab obiecto ꝓ ꝓ sed ꝓ quādā rōnabilē electōez voluntarie ꝛecliās i vnā ptē magis q̄z i aliā: cū dubitatōe tñ ꝛ formidine alteriꝰ ptis. ita tñ q̄ ad illā ꝓtē quā formidat ñ hz rō exp̄ssa ↄcludēs. formidat̄ tñ ꝓpt̄ debilitatē rōis alteriꝰ ptis. Fides ꝯo ē cū certitudie absq̄z tali formidine. Scia aūt ē assensus intellectꝰ moti ab obiecto ꝓ seipm cogniti sic̄ ꝓncipijs ꝓmis vel ꝓ aliud sic̄ ↄclusiōibꝫ q̄z ē scia. hec s. Tho. ij. ij. q. j. ar. iij. dubiū ꝯo ē motꝰ idrñs in vtraq̄z ptē ↄdictiōis. ꝛe q̄. s. dubiū. Scrupulꝰ ē cū itellectꝰ ex leuibꝫ ↄiecturꝫ seu medijs ꝛ mīt̄ ꝛebilibꝫ mouet̄ ad vnā ptē. ꝛ hec etiaz đz suspitio ꝛ pusillanimitas spūs q̄ repellēda ē vt đz. vj. q. j. oues. i fi. Dis em̄ suspitio potiꝰ abijciēda ē q̄z acceptāda. Et ꝛe his hēs ꝓ Lar. i de. ne romāi. đ elec. ꝛ. i. c. lr̄as. đ ꝓsum.
¶Cui opinioi ē adherēdū i varietate: ℞. di
t stinguēdo. Aut vna opinionū hz ꝓ se legē vl' antiquā ↄsuetudinē approbatā ꝛ alia ñ: et sic illa ē ꝓferēda. q̄ mīme mutāda sunt q̄ certā sn̄iam sp habuerūt. l. mīme. ff. ꝛe legi. Aut nō ē lex nec ↄsuetudo ꝓ aliq̄ ipsaꝝ: vel ē ꝓ vtraq̄z. ꝛ tūc ꝛebet̄ concordari: vt dicat̄ in vno casu vnā obtinere ꝛ aliā i alio si fieri ꝓt vt i. c. lr̄as. ꝛe resti. spo. xxv. q. ij. §. his ita m̄ det̄. ꝛe cog. spi. c. j. Conuenies em̄ ē iura iuribus ↄcordare. dicit̄ tex. i. c. cum expediat. ꝛe elec. li. vj. ꝛ. l. j. C. ꝛe iof. đo. et. l. ꝓcipim⁹. i fi. C. đ appel. Et soluit̄ aliqñ ↄrietas p aliq̄d ꝛ simplr̄. vt. xij. q. ij. sine exceptōe. ꝛe his q̄ fi. a ma. p. ca. c. cū aplica. Aliqñ p aliť. đ ele. c. q̄ sic. ꝛ. c. publicato. Aliqñ p scđm. vt đ ele. cumana. ꝛ. c. cū i iure. Si ꝯo non ꝓnt ↄcordari tūc cōis opinio seq̄nda ē. q̄ i cā dubiā ꝓ multitudine ē ꝓsumēdū. ita tenet glo. i. c. fi. ꝛe pe. dis. j. Bar. i. l. ꝓcibꝫ. C. ꝛe ipu. ꝛ alijs sub. ꝛ glo. i. l. ois. diffinitio. ff. ꝛe reg. iur. ꝛ in

de.j.i fi.de sum.trí.dicũt doc.q; ĩ dubijs ꝛ de cisiuis adherẽdũ ẽ carrocio doctorũ.qz cõis opi.doc.inducit pbabilẽ errorẽ.vide tex.iũcta glo.i.c.vnico.de postu.p.li.vj. Facit tex. i.l.ij.ff.de iur.ꝛ fac.ig. No. Bar.i.l.de eo.C. de pe.iudi.q̃ ma.iudi.qđ limita ꝑm Be.i.c. j.de sum.trí.li.vj.vez:nisi vera ꝛ certa rõ ꝯ/ ria assigneť.vtputa ꝑm Jo.an.i.c.j. de cõstitu.qz notorie dicit male.vl'qz rõna bilit̃ po test ꝙuinci. Nã vt dicit ꝓa.i.c.tua nos.de vsuris.licite iudicať ꝯ cõem opinionez doc.ꝛ etiã glo.qñ iure nõ ꝓbať.vel p rõem cui nõ possit rñderi. Jta etiã no.d.An.in.d.c.tua nos.et facit tex.i.l.j.§.cũqz hec materia.C. de ve.iu.enu.ibi.ñ oĩs ĩ oia:sed certi p certa vl'meliores vl'exteriores inueniũt:ſz neqz ex multitudie auctorꝫ qđ melꝰ ꝛ equiꝰ ẽ iudicato:cũ possit vnꝰ ꝛ forte exteriorꝫ ſnia mltos ĩ aliqua pte superare. hec ibi. Si aũt nõ apparet q̃ sit cõis:tũc ꝓponẽda ẽ illa q̃ validiorib rõnibꝫ firmať.ar.insti.de emp.ꝛ vẽ.§. itẽ pciũ.C.de edic.diui adri.tol.l.edicto Facit.c.dño sctõ.§.ecce inqztũ.l.di.et maxime si taľopinio sit ſbtilior.vt dicit tex.i.c.capellanꝰ.de ferijs. Aut vna opio nitiť rigori scriptor alia eq̃tati scripte.ꝛ sic ista ꝓponiť.c. vno.de re.pmu.li.vj.et.l.placuit.C.de iudi. ꝛ p Ly.i.l.j.ꝛ.C.de legi. Fallit ĩ odiũ iudeorũ ꝛtra quos rigor ꝑferť eq̃tati.c.ij.de iudeis. In alijs aũt opinio benignior ꝺz obseruari.l.benignꝰ.ff.de leg. Facit.c.fi.ꝛ trãsac. tenet hoc Pau.i.d.cle.ne romani.i pn. Et benignior ꝺr illa q̃ fauet.iuramẽto.testamẽto.libertati.mrimonio.religioni ꝛ sacramẽto.facit.c.ij.de cog.spi.l. sunt pſone.ff.de reli.ꝛ sump.fu. Silr illa q̃ soluit qz q̃ ligat. regula odia.li.vj.l.arrianus.ff.de acti.ꝛ obli. Aut sunt antiq̃ doctores.ꝛ sic moderni non eis ꝓponunť:nisi nouis ratõibꝫ ꝛ causis ad aliud sentiẽdũ inducanť. Nã aliqñ intellectus iunioris pspicacior ẽ qz senis.dicit tex. i.l.gallus.ff.de libe.ꝛ posthu.lxiij.di.§.vez. Aut sunt theologi ꝛ canoniste vel legiste.ꝛ tũc i materia iuris diuini. veteris vel' noui testamẽti ꝑferť theologus. In materia vero iuris positiui canoniśta i materia canonica li. Legiśta i materia legali ꝓponiť Aut sunt quattuor doctores ecclesie q̃ sibi ꝓtradicũt. ꝛ tũc i ſubtilitatibꝫ ꝛ questionibꝫ ꝑferť Augustinus. In trãslatõibꝫ ꝙo Hieronymus In sermonibꝫ Ambrosius. In moralibus Gregorius.xx.di.§.j.facit qđ no.glo.i.c.sicut.xv.di. Aut diuersitas ẽ inter papã ꝛ cõciliũ.ꝛ tũc i ꝙcernẽtibꝫ fidẽ ꝙciliũ ꝓponiť.qz orbis maior ẽ vrbe. In alijs aũt papa est ꝓponẽdus.vt i.c.sunt q̃dã.xxv.q.j.ꝛ dis.xix. anastasius. Et intellige papã ꝑferẽdũ omnibus qñ tãqz papa sic determiat aut statuit Facit.c.de libell'.xx.dist. Secus si arbitraretť sicut doctor.qz nõ ꝓiudicaret opinionibus aliorꝫ.vt no. Inno.i.c.lras.de resti.spol'. Dicit tñ ꝓa.i.c.tua.de decimis.q; qñ dictũ alicuiꝰ scti inuať auctẽ iuris diuini:potiꝰ ẽ standũ ei qz interꝓtatõi papę.vt dicit glo.xx.di. c.j.cũ hoc potiꝰ spectet ad ecclesiã vniuersalẽ qz ad ꝓuatã ꝑsonã. Qđ quidẽ dictũ ẽ mirabile.ꝛ valde dubito cuiz ad papam ptineat ius diuinũ interꝓtari.vt.s.dictũ est. Sed pot dici q; verũ dicit glo.ꝑfata qñ papa diceret ꝯ auctẽ iuris diuini exꝑsse.ſz qñ interꝓtãdo vel declarãdo dicit:sic ꝓponiť oĩbꝫ. Et sic intellige glo.i.c.hec est fides.xxij.q.j. ¶ Utrz seqns opinioez doctorꝫ non subtiliť ꝛ inuestigatã q̃ postmodũ apparet falsa excuseť a pctõ.ꝛ.ꝓa.i.c.capellanꝰ.de ferijs.q; sic qzdiu nõ apparuerit falsa. facit glo. iuncto tex.i.c.vnico.de postu.ꝑla.li.vi.ꝛ in.c.fi.de spõ.duo.ꝛ i.c.cũ venerabiľ.de cõsue.facit.l. regula.ꝛ qđ ibi nõ.ff.de iu.ꝛ fac.igno.et qđ no.Inn.i.c.ꝓ tuas.el.ij.ꝺ simo.ꝛ glo.Bof. ꝛ Tan.i.d.c.capellanus.no.Oldr.i.l.que/ sitũ.§.j.ff.de fun.istruc.istru.qz le. q; sequẽs opinionẽ sui doctoris excuseť ab ꝑpensiõe ex ꝑsaz.qz ꝓbabiliter q̃s sequiť opinionẽ sui doctoris.l.dicere.§.vñvidenduz.ff.de arbi. Istud tñ limita vez ĩ his q̃ nõ sunt ꝯ rei ꝓcepta ꝛ legẽ naturalẽ insertã mentibꝫ hoim. quoz ignorãtia neminez excuseť.de q̃ dic vt s. Ignorãtia. Nec ob.ꝓdictis illud.c. iuuenis.de spõ.vbi dr.q; ĩ dubijs tutior ꝑs ẽ eligẽda. Et Ecc̃i.iij. Qui amat piculũ pibit ĩ illo.g videť se exponere piculo q̃ ĩ diuersitate opinionũ nõ eligit tutiorẽ. qz ꝫ vez esset qñ ꝓprie dubiũ ẽ.sed qñ ẽ opinio secꝰ est.qz nec tũc sumꝰ ĩ dubio.nec ꝙseqnter exponit se q̃s piculo.qđ bñ no. Itẽ nec ob.etiaz illud Aug.de pe.di.vij.si q̃s. vbi dicit.dimitte incertũ ꝛ tene certũ.qz alia ẽ certitudo i moralibꝫ.alia i naturalibꝫ.Propterea dicit pꝫs i.eth.q; discipliati ẽi vna q̃qz re certitudinẽ querere inxta exigentiã materie.eque em̃ vicioſum ẽ ꝙsuadentẽ querere mathematicũ ꝛ moralẽ demõstratoz Nõ em̃ ꝙsurgit certitudo moralꝭ ex euidẽtia demõstratõis:sed ex ꝓbabilibꝫ ꝓiecturis grossis ꝛ figuralibꝫ magis ad vnã partẽ qz ad aliã se habẽtibꝫ. Dicit aũt ꝓbabile qđ pluribꝫ ꝛ maxime sapiẽtibꝫ apparet vez. Nã si Joachim non fuit

hereticꝰ: ꝫ tenuerit falsum cõtra fidẽ. vt ptz i. c. damnam⁹. de sum. tri. z fi. ca. qz ab eccl'ia tal' articul⁹ nõ dũ erat dãnat⁹. multo magis excusaꝫ ꝗs seqndo opinioz doctoris. qñ tal' opinio ab eccl'ia nõ est reprobata: cũ talivo lũtate q si nõ crederet verã nõ ei adhereret: certe i isto nõ põt eẽ ꝓfept⁹. z sic nec pctm̃ in obediẽtie. z g tenz certũ sibi certitudie mora li. z dimittit dubiũ sibi. s. opinionẽ ꝓtrariã

Oratio fm s. Bo. i. iiij. dis. xv. parte. ij. ar. j. q. iiij. accipiť cõissime fm q ꝓphẽdit oẽz actũ bonũ: sicut accipit glo. j. ad Thes/sal'. v. Nõ cessat orare q nõ cessat bñ facere. Accipiť scdo cõiter fm q ꝓphẽdit oem actũ ꝓplatiue relatũ ad deũ Accipiť etiã p prie oro fm q ẽ ascensus mẽtis i deũ ad aliq̃d de gustãdũ vel impetrãdũ vel exoluẽdum. Et isto mõ accepta diuersimode diffiniť. vt pz p Host. i sum. ti. de penis. z Jo. an. i de. vnica. de reli. z vene. san. Uñ fm Aug. i li. de verbis dñi. Oro est quedã petitio. Et alibi dic Oro est pius mẽtis affectus directus i deũ. z plerũq; ne pigriteť i voce prumpens. facit ad hoc de ꝓse. di. j. c. qñ aũt. Uel fm Dam̃. li. xxiij. Oro est ascensus mẽtis i deũ vel petitio decentiũ. facit. c. fi. xx. dis. Uel oratio fm Ray. ẽ cõgeries vocũ ad aliq̃d impetrãdũ i deũ tendentiũ. Uel fm Hug. de s. vict. Oro est deuotio quedã ex ꝓpũctõne pcedẽs. De eã descriptões oratõi ꝓueniũt fm diuersos eius effect⁹. Et ꝓpterea oro aliqñ dr oro nomine ꝓprio. z hoc fit qñ mẽs nostra ascendit in deũ: vel p quaz aliq̃d deo voueť vel offerť. z sic ei ꝓpetit diffinitio scda Aug. z ꝓma damascẽ. Aliqñ dr obsecratio q ꝗs p ꝓmissis venia depcať. z alia expediẽtia ad salutẽ petit z sic ei ꝓuenit prima diffinitio Aug. z scda Dam̃. z alia Ray. Dr tercio postulatõ. et hẽ est qñ ꝗs ꝓstitut⁹ i feruore spũs z charitatis fraterne: etiam p salute aliorum orat z petit Quarto dr grãz actio p quã ꝗs recolendo bñficia dei tã ꝓterita qz ꝓntia et futura tot⁹ i deũ attract⁹ q dã spũ ꝓpũctõis regratiando deo tot⁹ fit illi deuot⁹. z sic ei ꝓpetit diffinitio Hugo. Et de istis dr. j. ad Thimo. ij.

¶ Utz oro sit ẽctus latrie: R. fm Ric. i. iiij. di. xv. ar. iiij. q. ij. q sic. inqrtũ ꝗs orat deum vt sibi exhibeat honorẽ i recognitõem summi dñij Cum latria nõ sit aliud nisi exhibitio honoris testificãtis i eo cui exhibeť summũ dñiũ. Inqrtũ ẽo ꝗs orat deũ vt p hẽ satisfaciat de pctis suis vel alioz. sic est actus prie. nec miz. qz i genere actuz moz idem act⁹ ex fine sortiť diuũsas spẽs. vt pz i. v. eth. c. iiij. vbi mechãs ꝓpter lucz est auarus. et ꝓpter ꝓcupiscentiã est luxuriosus.

¶ Quis ẽ orãdus vtz solus deus: R. fm Ri. vbi. s. q. iij. q dupliciter ꝗs põt porrigere alteri pces. Aut vt tanqz p ipm implẽde. Aut vt tãqz p ei⁹ impetratoez adimpleanť. Primo mõ sol⁹ deus ẽ orãdus. qz illa bona q ꝓncipaliter sunt petenda. s. gra z salus. vel q nobis deseruiunt ad eoz acqsitõez a solo deo danť. nec ab alio dari pñt tali mõ. s. ad acqsitõz gliẽ z gre. Scdo mõ orãdi sunt sancti qui a deo impetrãt exauditõem oronis nostre. Unde Apoc. viij. dr. Ascẽdit fumus aromatũ de oronibz sanctoz de manu angeli coram deo. maxime gliosa virgo Maria sup ceteros ẽ oranda isto scdo mõ. qz plus valet qz ceteri oes. ceteris paribz Et ꝓpterea cũ oram⁹ deũ vel xpm dicim⁹. Miserere. vl da nobis. sed cũ oram⁹ sctos dicim⁹. orate p nobis.

¶ Sed quero nũquid sancti vidẽt oratões nostras: R. fm Ri. vbi. s. q ꝫ aie sctoz naturali cognitiõe nõ cognoscãt omia q fiũt i hac vita. z maxime interiores mot⁹ cordis. ꝗa solus deus scrutať corda. de simo. c. tua. i fi. tamẽ i verbo vident ea que decet eos de nostris actibus cognoscere. de quorũ qualitate sunt illi actus quibus eos oramus orãdo. qz ad eorũ gloriã ptinet q ad eos habeam⁹ necesse recurrere. z q ipsi pbeant nobis auxilium ad salutem.

¶ Quõ dz fieri oro: R. vt colligo ex Ri. vbi s. q. v. vj. z. vij. et Tho. scda scde. q. lxxxiij. Host. z Jo. an. vbi. s. q dz fieri cũ. vij. ꝺditionibz seu socijs. Et ꝓmo cũ hũilitate. Judith. ix. Hũiliũ z mãsueto semp tibi placuit deprecatio. Eccl. xxxv. Oro humiliantis se ꝛc. ps. Exaudisti orationẽ humiliũ. Nec humilitas duo debet hre. Primo diffidẽtiã ꝓprie ꝟtutis. hoc est. reputes te indignũ exauditõe. Scdo ꝓfidẽtiã de dei miscdia ne desperes: sicut ecclia facit q semp i fine oratois dicit p dñm nostr⁹ ꝛc. q. d. O dñe nõ ad meas spicies: sz ad miscõiaz saluatoris z ad aduocatam Mariã. sic vide q in letanijs dicit p passionem. p crucem ꝛc.

¶ Secũdo cũ bona dispositõe seu ꝓtritõne suoz peccatoz. qz cuz is qui displicet ad intercedendũ mittit irati animus ad deteriora prouocatur: dicit Grego. iij. q. vij. i gratiãbus. z. xlix. dist. §. j.

¶ Utz oratio pctoris exaudiať: R. vt colligo ex Ric. et s. Tho. vbi. s. q aut pctõr aliq̃

petit vt pctor. i. fm desideriū pcti. et tunc nō exauditur ex miscdia: sed bn qnqz ad vindictā: duz pmittit ampli⁹ ruere i pctis. Unde Aug. Quedā negat deus ppitius q̄ concedit iratus. Et sic intelligit illud Prouerb. xviij. Qui declinat aurē suā ne audiat legez oro eius execrabil' erit. Aut pctor orat ex desiderio bono nature. et sic de⁹ exaudit nō q̄si ex iustitia. qr talis nō mereat: sed ex miscdia si tamen alie ꝓditiones concurrāt.

7 ¶Sed q̄d si orat p alio: nūquid exaudiet? R. q aut orat vt minister ecclesie. z sic exaudit j. q. j. c. dictū ē. Aut orat vt priuata psona. z sic nō exaudit pctor p alio oās. Et sic intellige. c. si q̄s in q̄t. z. c. ipsi sacerdotes. z. c. sacrosancta. z. c. necesse. j. q. j. Uez ē q si ille q̄ inducit pctorē ad orandū p se sit bon⁹: tūc pctor exaudiet nō p suo: sed p merito postcōtis. d. c. dictū est. Sed aduerte q hic z i. §. p̄cedēti accipit pctor ille q̄ ē i mortali. nec de eo est attrit⁹ vel⁹ trit⁹. qz lz q̄s esset in pctō. tñ de eo dolet z ꝓponit abstinere z satisfacere tūc nō hz locū istud: sed illud qd dic Aug. sup Joh. omel. xliij. Si em̄ pctores de⁹ nō exaudiret frustra ille pctor publicanus oculos i terra dimittens z pect⁹ pcutiēs diceret. Dñe ppicius esto mihi peccatori. cui⁹ ptrarium ibi patet. quia descendit iustificatus. z ideo tales exaudiuntur.

8 ¶Tercio debet esse oro associata cū breuilo quio. Mat. vj. Cū oraueritis nolite multū loq̄. facit de ꝑse. di. v. c. nō mediocrit. lz ꝑ nū xps Lu. xviij. dicit. Semp oportet orare z nūq̄ deficere. Itē Luc. vj. ōr. q pnoctauit orādo. Et Luc. xxij. ōr. q plixi⁹ orauit. Facit. lxxvj. di. c. nosce Ad qd dicēdū q oro nō solū fm suā cām q̄ ē desideriuz charitat⁹: sed etiam fm seipsam pōt esse diuturna. Et qd ego dico q ōz eē breuis: h̄ intelligo talit: ne immorātibꝫ nobis aliud cordi nr̄o inserat inimic⁹. z ideo sancti pres aliq̄tulū orabāt. et postea aliq̄d opis faciebāt. vnde ad orōez redibāt. sic z nos nō ita debem⁹ plōgare oratione q̄ in ipsa repleamur vagatoribꝫ: sed potius eā breuē facere vt cū feruore eā explea/mus. z hoc est qd dicit Aug. ad pbā. Multū loq̄ in orādo est rē necessariā supfluis agere/ybis. cū plerūq̄z hoc negociū pl⁹ gemitibꝫ q̄z sermonibꝫ agat. Et hic loquit de oratione voluntaria: nō d illa que est d necessitate. vt officium clerici z hmōi.

9 ¶Utz oratio debeat esse vocalis? R. fm Richar. vbi. s. q. iij. q duplex est oratio. Quedam ꝓmunis. s. que p ministros ecclesie in psona totius populi dō offert. et talis debet innotescere populo ꝑ quo offertur vt excitetur ad deuotionē. z ne possit suspicari in ministris ecclesie illius ordinis omissio. z ideo talis debet esse vocalis. Alia ē oratio singularis psone. s. que offertur ab homine inq̄tum est singlaris psona siue p se oret siue p alio. et talis oratio q̄uis nō sit necessariū q sit cum sensibili voce: nisi ad hoc hō sit obligatus ex voto. tñ qnqz expedit ad meritū vt mētali adiūgat vocalis: vt p vocalez feruor cordis amplius excitet. Ex quadā em̄ naturali vniōe aie ad corpus: motus corpis diuersimode affectōes aie excitāt z immutāt. Si tñ i casu vocalis oro remitteret interiorem feruorē: tūc nō esset vocaliter orandum orōne singulari. Qnqz etiā ex excessu feruoris mentis ꝓrupit hō i vocalē orōnem. pōt etiā fieri vocalis oratio ad redditōez debiti. vt videlicet hō fm totuz qd hz deo seruiat. Et illud Mat. vj. Orātes nolite multum loq̄. Intelligēdū est fm Aug. ad pbā. q nō est loquēdū multū. s. vt multa locutio sit efficax ad exaudition̄z quo eloquētiores erim⁹ qr deus ꝓncipaliter ad intētiōem aspicit. p/terea subiūxit Aug. ibidē. Nō deest multa pcatio si feruens pseuerat intētio

¶Quarto requrit oro q fiat cū bona intētiōe 10
z feruenter. Sed hic qrit vtz oro vocal' sine mentali attentōe sit efficax? R. fm Ric. vbi s. q. vj. q triplex ē efficacia orōis. Prima ē i meredo seu satisfaciēdo. Scda ē i impetrādo. Tercia est orantē spūaliter z sensibiliter reficiendo. Uñ nulla ista hz vocal' oratio: nisi eā ꝓcomitet cōcors meditatio. Moral' em̄ nō est actus exterior nisi p compatiōem ad actū rōnis interiorē. Aduerte tñ q intētio debita z actualis si adsit i ꝓncipio vocal' orōis: licet postea mens euaget: nisi tal' euagatio interrūpat ꝓmā intentōz p contrariam intentōz: sic est meritoria z impetratiua oratio vocalis sine attētione p virtutē ꝓme intentionis: sicut cum quis p bonā intentionem incipit pegrinari vel elemosynam dare. totū sequēs ē meritoriū ꝑ virtute intētōis ꝓme: q̄uis cessat sua intētio actual'. Sed tal' oratio sine attentōe nō hz terciā efficaciā. s. spūaliter reficiendi orantē: nisi q̄diu eā comitat attentio actualis. Et sic intelligit illud. j. Corinth. xiij. Si orem lingua z spūs meus nō orat: mēs mea sine fructu est. s. spiritualis refectionis.

¶Sed qn̄ dicet p euagatōez interuenire ꝑ 11
nā intētionē? R. licet Ric. nō declaret. dico q

tunc qñ homo volũtarie alia cogitat nõ p/
tinẽtia ad orõem. ꝛ de hoc vide. s. Hore. §.
xxvj. Et quõ ẽ pctm. vñ dicit Cypr. de orõ
ne dñica. Quõ audiri te a deo postulas cuꝫ
ipse te non audias. Et Ber. Lausamur no
bis deesse grãm: sed iustius ipsa gra ꝓqueri
nõnullos deesse sibi. Et Cassianus. Nunqꝫ
orat ꝙsquis etiã flexis genibꝫ si vagatõe di
strahit, ꝓpterea dicit Cypr. Nihil aliud co
gitet orans qꝫ id solum qõ pcat. facit de se.
di. j. c. qñ aũt. ꝛ di. v. nũqꝫ. Et ẽ etiã adũtẽ/
dũ q tripler ꝑt applicari intẽtio orõi voca/
li. s. aut applicãdo eã ad ꝑba q̃ dicunt: aut
ad illud qõ petit: aut ad illũ cui orõ porrigi
tur. ꝛ qcũqꝫ istoꝝ modoꝝ adsit intẽtio: nõ ẽ
inefficax orõ ad satisfaciendũ. Et ego dico.
nec ad impetrãdũ vl reficiendũ. Sꝫ scõa in
tẽtio melior ẽ qꝫ ꝑma. Et tercia qꝫ scõa. Unde
Hugo de ꝑtute orãdi. Pura inqt orõ ẽ: qñ
ex abũdãtia deuotõis ita mẽs accẽdit vt cũ
se ad deũ postulãdũ ꝓuertit ꝑ amorꝫ ei⁹ ma/
gnitudie etiã petitõis sue obliuiscat. Nã ali
qñ nimia attẽtio ad ꝑba posset eẽ impeditiua
orõis. s. qñ hõ vult nimis i pticulari cogitare
de ꝑbis. qz fm phm. ij. topic. Nõ possum⁹
multa cogitare sil. vñ sufficit q ꝑma intẽtio
sit tal q sufficiat ad itegrã informatiõz ꝑtoꝝ.
Et iõ Hugo vbi. s. dicit. Orõ pfecta eẽ oi
no neqt si eã meditatio nõ ꝓcomitet aut ꝑce
dat. His oibꝫ cõcor. Tho. vbi. s. de hac vide
12 ¶Quinto requirit oratio qvti (hore. §. xxvj
lia ad salutẽ petat. ꝛ sic est petere iuste.
13 ¶Utrũ sit aliqõ determinate petẽdũ i orõe.
fm Ri. vbi. s. q. iij. Quedã sunt quibꝫ
nõ possum⁹ male vti: sicut ꝑtutes. gra ꝛ gla.
ꝛ talia determiate petẽda sunt i orõne. Que
daz sunt qbꝫ possum⁹ vti bñ ꝛ male. sic hõe
diuitias. filios. vxorẽ ꝛ hmõi. ꝛ talia ñ sunt
determiate petẽda i orõe sꝫ sb ꝓditõe. s. si de⁹ ꝑ/
uidet illa ad salutẽ nostrã vtilia. Quedam
sunt qbꝫ vti bñ ñ possum⁹: sic pctis ꝛ hmõi
mal. ꝛ talia nõ sunt a deo petẽda in orõne.
14 ¶Sed cur aliqd petim⁹ cũ de⁹ sciat q̃ indige
mus? fm q dicit Aug. i epla ad pbã. Il
le q nouit qd nobis necessariũ sit ꝑulsꝫ peti
mus. nõ volũtatẽ nostrã vult sibi ꝑ petitõz
nostrã innotescere. qz eã nõ ꝑt ignorare: sed
vult exercere i oibꝫ desideriũ nrm q̃ possim⁹
capere qõ ipse ꝑparat dare. Hic et Hze. xiij.
q. iij. Obtineri inqt nequaqꝫ pñt q̃ pdestia/
ta ñ fuerũt. sꝫ ea q̃ sci viri orãdo efficiũt ita
pdestiata sunt vt pcibꝫ obtineãt. q̃ ñ oram⁹
vt de⁹ aliqd sciat: vl vt eũ inuitem⁹: sꝫ vt ob
tineam⁹ qõ voluit ꝑcibꝫ obtineamus.
¶Sexto q ꝓstãter fundat⁹ in fide pet. vñ 15
Jaco. j. Postulet aũt in fide nihil hesitans
¶Septimo q petat perseueranter. 16
¶Utrũ orõ sit semp meritoria? fm Ri. 17
vbi. s. q ñ. qz merito debet merces ꝙz iustitiã
Et iõ orõ facta in pctõ mortali nõ ẽ merito
ria, ppter loqndo de merito. Addo etiã q ñ
ẽ meritoria: qcuis ñ fiat i pctõ mortali si nõ
adsit debita attẽtio saltẽ actual i ꝓncipio ꝙz
cõem opi. theo. i. ij. di. xlj. Si in tal attẽtio
adest erit meritoria nisi interrũpat. vl nisi i
orõe ccãria puta i officio respectu dñi oz sit
notabil negligẽtia i rep̃mẽdo vagatiões. qz
sic esset pctm. de quo. s. Hore. §. xxvj.
¶Ad qd valet oratio siue de ei⁹ effectu? fm 18
valet ad vincẽdas tẽtatões. Unde Hiero. su
per Mat. xiij. In tẽtatõz itrat q̃ orare ne/
gligit. Scõo ad augmentãda merita. Ter
cio valet ad impetrãdũ postulata: vt ptz ex
supdictꝫ. Quarto valet ad vicẽdos hostes.
xxxvj. di. c. vl. de Moyse q orãs vicebat ho
stes. Quito ad secretoꝝ diuinoꝝ reuelatõz
viij. q. j. si ergo. Sexto ad celestiũ degustati
onẽ. Unde sine ipsa nõ gustant diuina.
¶Utrꝫ semp exaudiat? fm Ri. vbi. s. q. 19
vij. q si fit ꝑ se ꝛ debito mõ semp exauditur
sed nõ semp statim: sed ꝑ illo tpe quo diui
na miscõia cõspicit exauditionẽ vtiliorẽ eẽ
oibꝫ pensatꝫ. Aut si ꝑ alijs. ꝛ sic nõ semp
exaudit. Unde Aug. omel. cq. sup Joh. dicit.
Exaudiunt oẽs scti ꝑ ipsis nõ aũt ꝑ oibꝫ
exaudiunt. Subdit tm. quo digniores fu
erit orãtes ꝑ pplõ: tãto facili⁹ in necessitati
bus ꝑ qbꝫ clamãt exaudiunt. Hoc em̃ non
ꝓuenit ex defectu oratiõis vt nõ exaudiat ꝑ
alio orãs debito mõ: sed ꝑpr indispositõz il
li⁹ ꝑ q̃ orat. qz obstinat⁹ forte ẽ. Unde Raba
nus sup Mat. xxj. Quotiẽscũqꝫ orãtes nõ
exaudimur. iõ fit qz ꝓ auxiliũ nostre salutis
petim⁹. vel qz eoꝝ ꝑ quibꝫ petim⁹ quersitas
ne ipetrem⁹ obsistit. vel i futuꝝ petitiõis de/
fert effectus vt desideria crescat. ꝛ pfecti⁹ gau
dia capiat que requirũt. hec ille.
¶Utrꝫ oratio sit i ꝓcepto ita q̃ qlibet tenea 20
tur? fm Ulde. q sic ad orationẽ mentalẽ
Et ego dico q etiã ad vocalẽ tenent impfe/
ctiꝫ cões hoies. qz mentalẽ orationẽ nõ pos
sent habere sine vocali. Et q orõ sit de prece
pto oibꝫ pbꝫ rõne sic. Homo tenet de iu/
re naturali ad oia illa que recta ratio dictat
nõ posse sine ipsis salutẽ consequi. ptz. ea ne
cessitate qua q̃s vult aliquid: ea necessitate
vult illud sine q̃ tale qd nõ pot hre. ij. phili
coꝝ. Finis ponit necessitatez his q̃ sunt ad

finẽ. l. oratio. ff. de spon. sed hõ nõ põt salutẽ ꝑseq̃ sine oratõne. ergo ad eã tenet de necessitate. Et q̃ homo nõ possit saluari sine oratõe patet. Nã fm aplm ad phil. Nõ sum⁹ sufficientes a nobis etiã bonũ cogitare. ergo multo minus operari. nisi ex gra dei nobis donetur posse. quod quidem nõ donat regulariter adultis nisi petãt. p argumẽtũ a ꝓtrario Jo. vj. Petite et accipietis. Facit. xxiij. q. iiij c. obtineri. ergo cũ sine bona opatõe nullus possit saluari. q̃ habitabit i tabernaculo dei q̃ operat iusticiaz: fm ps. et bona operatio nõ possit esse sine oratõne. ergo ꝓpositũ ꝓfirmat Exo. xx. Memẽto vt diez sabbati sctifices. qđ sine oratõe fieri nõ põt. Itẽ Lu. xviij. Oportet sp orare. sup q̃ Chrys. dicit. oportet necessitatẽ dicit. Corroborat exẽplo i practica qua cõiter homes nõ timẽt deũ. q̃ nõ habẽt oratõez Ecõtrario si ẽ alicui timor dei: inuenies i habente grã oratonis. Merito ergo dicit Iero. vbi. s. In tẽtatõz intrat q̃ orare negligit. Et sup illud Mat. xvij. Hoc genꝰ demoniorũ nõ ejicit nisi i oratõne et ieiunio. nõ sanat oculũ qđ nõ sanat calcaneũ. Jeiunio sanantur pestes corpis. oratõne ꝙo pestes mẽtis. Sz aduerte q̃ istud ꝑceptũ de oratõne ẽ affirmatiuũ qđ soluz obligat p semp. aliqs plus. aliquos minꝰ. Quãto em q̃lcz ẽ debilior tanto magis indiget auxilio oratonis. Et ido certa meta vel hora nõ ẽ determiata. sz tãtũ q̃libet de ꝑcepto tenet quantũ iudiciũ sue rõnis dictat sibi fore necessariũ orare vt a pctis desistat et i bono pseueret. Clerici tñ et religiosi habẽt determiatũ modũ et tps oratonis. de q̃. s. hore. Silr illi q̃bz i pnia p ꝓfessoẽ ẽ iniunctũ. vel q̃ ex voto habẽt. Alij aũt nõ videt habere determinatũ tps nisi q̃ fm s. Tho. i. iij dis. xv. seculares tenent diebz festiuis diuis officijs interesse vt mistris p populo orantibus suã intentionẽ conformẽt.

21 ¶Que oratio est efficacioz. R. fm Ric. vbi. s. q. viij. q̃ oratio dñica. Qđ ostẽdit ꝑmo auctoritatis dignitas. q̃ ips eã fecit et discipulos docuit Mat. vj. Scdo sentẽtiosa eius breuitas. Tercio petitoꝝ vtilitas. nã omia que desiderare debemus et petere i hac ꝓtinentur. Un Aug. ad pbã. Licet alia ꝓba dicam⁹ orãdo. nihil aliđ tñ dicim⁹ q̃z qđ i ista oratõe positũ ẽ: si recte et ꝓgruenter oremꝰ. Un adẽte q̃ eo ordine posita sunt quo desiderare et petere debemus. Exhibet primo reuerẽtia illi cui porrigenda ẽ oratio: cũ dr. Pater noster qui es i celis. i quo captat benivolentiaz dei orans. Scdo: q̃ finis magis desiderat q̃z q̃ sunt ad finẽ. Jo ꝑmo petunt q̃ respiciũt finẽ q̃z q̃ sunt ad finem. Respicientes finem sunt due petitões. Prima ẽ. sctificet nomen tuũ. Hoc ẽ fm Aug. li. ij. de sermone dñi i mõte cũ dicim⁹. Nos admonemus desiderare vt nomẽ eiꝰ qđ semp ẽ sctm: etiã apud homies sctm habeat. hoc ẽ nõ ꝓtenat. qđ non deo sed homibz ꝑdest. Scda est. Adueniat regnũ tuũ. vñ fm Aug. vbi. s. i hoc excitam⁹ desideriũ nostrũ ad illud regnũ. vt nobis veniat et i eo regnare mereamur. Un ꝑ ꝑmã petimus vt deꝰ ab homibz glificet. p scdaz vt ad dei gliam veniam⁹. Petitões respicientes q̃ sunt ad finẽ: q̃dã sunt respectu boni. q̃ ſt due. Prima ẽ. Fiat volũtas tua sicꝫ i celo et in terra. In q̃ fm Aug. vbi. s. petit meritũ q̃ beatitudinẽ mereamur. qđ ꝓsistit i obediẽdo mãdatis dei. et iõ sicut ab angeli i celꝫ fit dei volũtas sic a nobis i terris p verã obediẽtiã Scda est. Panẽ nostr̃ q̃tidianũ da nobis hodie. In q̃ petit victꝰ quotidianꝰ ad sustẽtatõz necessariꝰ. vel victꝰ aie. i. eucharistie sacm tanq̃z instrumentũ q̃ possum⁹ nos iuuare. Que dã petitio ẽ respectu mali culpe. et hec est. dimitte nobis debita nra sicꝫ et nos dimittim⁹ debitoribz nris. vñ Aug. vbi. s. debita pctã dici manifestũ ẽ. et h̃ admonem⁹ nos q̃d facere debeam⁹ vt remissionẽ pctoꝝ habeamus fm Aug. ad pbã. vt ibi. sicut et nos dimittim⁹ debitoribz nris. Quedã ẽ q̃ respicit mala iclinãtia nos ad pctm: q̃ ẽ. Et ne nos inducas i tẽtatõz. qđ nõ ita intelligit vt nõ p mittat nos tẽtari. q̃ q̃nq̃z hõ i tẽtatõe pbat ad bona et hũiliat ad deuz. Sz sic intelligit vt nõ deserti diuino adiutorio alicui tẽtatõi vel ꝓsentiam⁹ decepti vel cedam⁹ afflicti fm Aug. ad pbã. et iõ aliud ẽ tẽtari. aliud ẽi tẽtatõz iduci. Quedã respiciũt maluz pene q̃ ẽ. Sed libera nos a malo In q̃ admonem⁹ nos fm Aug. vbi. s. Nõdũ nos esse in illo bono vbi nullũ patiemur malũ. Un de hac oratõe dicit Jsi. j. li. de sũ. bo. c. xvij. Fidei simbolũ et dñica oratio p tota lege puul' eccle ad celoꝝ regna sufficit. Et aug. i ench. c. xv. De q̃tidiãis et breuibz leuibusq̃z pctis sine q̃bz vita nõ ducit q̃tidiana oratio fideliuz satisfacit. Eoꝝ em ẽ dicere. Pr nr̃ q̃ es i celis ꝛc.

Oratiũ priuatũ quilibet i tempo ꝓpria hre põt. sz nõ debet hre formaz eccle. nec ibi aliqs debet celebrare nisi sit ꝓuilegiat⁹ vel de licentia epi aliter debet deponi celebrãs. de cons. dist. j. vnicuiq̃. et c. clericos. et c. si quis.

1 ¶Qua immunitate gaudet: vide Immunitas.§.xxvi.et in quo differt ab ecclesia.vide.s.Ecclesia.§.iij.

Ordo i.fm Hugo.de scto victore.e signaculū quoddā i q spūalis ptās et officiū traditū ordinato.et fm sanctū Bo.i.iij.di.xxiij.signaculum hic stat p signaculo i animā diuinitus impressso

1 ¶Quot sunt ordines? R.q sunt.vij. vt habet p magistz i.iij.di.xxiij.c.i.s.hostiarius.lectoratus.exorcistatus.accolitat⁹.subdiaconatus.diaconatus.psbyterat⁹. Prima tōsura em nō est pprie ordo:sed dispositio ad ordines.fz Ri.ea.di. Facit.xxij.di. de psalmistatu.q psalmistat⁹ idez eqd̄ ꝑma tonsura. Et i hoc ꝛordant cōiter theologi. Sed canoniste tenēt q sunt nouē ordines: fm nouē hierarchias.s.ꝑma tōsura seu psalmistatus et ordo epalis. Et q ꝑma tonsura sit ordo.est tex.i.c.cū ꝛtingat.et ibi.d.Ant. et canoniste.de eta.et qua.or. Silr q epatus sit ordo.et q impmat character iudicio meo facit incōuincibilit tex.in.c.i.d ordi.ab epo q epi.re.vbi patet q lz resignauerit: nihilomin⁹ ꝛfert ordies:lz nō executōz.qd̄ nō posset si characterē indelebilē non impssisset ordo epalis. et sic fm canonistas erūt nouē ordines. Et de eoz officijs vide i suis titulis.

2 ¶Utrum in omni ordine impримatur character? R. fm Ric.vbi.s.q sic. Et quid sit. vide.s.Character.

3 ¶Sed nunqd̄ exigit character baptismi? R.q sic de necessitate.c.venies.de pl.ñ bap. sec⁹ de sacramēto ꝛfirmatōis.qz nō ꝛfirmatus si ordinet recipit characterem ordinis.

4 ¶In quo actu impmit character i quolibet ordine? R.fz Ri.vbi.s. Pro generali regula tenendū est q i susceptōe illius exteriozis signi impримit character i quolibet ordine: i quo signo principalis potestas quā respicit:ille ordo significat expressius.ad quā cōcurrunt alicui⁹ instrumēti traditio et ꝟbi expressio.quo verbo expssius determinat istrumēti significatio Et ideo q ꝑncipalis potestas quā respicit ordo hostiarij expssius significat i clauiū ecclesie datione q̄z i aliquo alio quod circa ipm fiat. Et potestas lectoris i hoc q ab epo sibi traditi codex lectionū diuinaz. Et potestas exorciste p hoc q ꝺ manu epi recipit libz exorcismoz. ideo i eoz datōe impmit. Et ptās accoliti fm s.Bo. et Ri.et Pe.et alios respicit ꝑncipaliter portare cereos.et ideo impmit p hoc q accipit cādelabz de manu epi. Alij dicūt vt Tho. q impmitur p hoc q traditur vrceolus.qz ꝑncipalius p id significat eius ptās. Sed verius est ꝑmū. vt patet.xxi.dist.cleros.vel dic q vtrūq; debet accipere.vt in.c.accolitus.xxiij.dist.et i.c.plectis.xxv.dist.

¶Sed querit an req̄rat q talia instrumēta 5
accipiāt de manu epi? R.q nō de necessitate fm Ri.i istis ordinibꝫ minoribꝫ:sed sufficit postq̄z sunt ab epo instructi qliter in officio suo debēt agere instm accipiāt ab archidiacono de mādato epi et voluntate:i cui⁹ acceptōe impmit character.qz instrumēti traditio ꝑncipalius est ab epo q̄z ab archidiacono. Et p ista opi.ē tex.i.c.accolit⁹.xxiij. di. In maioribꝫ bñ optet q de manu epi. xxiij. di.c.subdiacon⁹.ptās subdiaconi pz p hoc q accipit de manu epi patenā et calicē vacuū tō i ꝫ impmit character.qz ꝑncipal act⁹ ei⁹ ē vasa dñica corpis et oblatiōes offerre diacono.et legere eplam ē scd̄arius act⁹ nō ꝑncipalis.ꝓpterea legit etiaz a nō subdiacono. Ptās diaconi nō pōt expmi q̄z tū ad ei⁹ ꝑncipalē actuz q̄ est potestas portādi corp⁹ xpi i patena:et dispēsandi corpus xpi. Et tō expmit q̄z tū ad ei⁹ actū scd̄arū i traditiōe libri euangelioz i qua impmit character fm Ri. et Tho. Alij dicūt q impmit charact i manus epi impositōne. vt s.Bo.et Pe.et p hac opi.facit.xxij.disti.c.diaconus.iūcto.d.c. cleros. Potestas sacerdotis confert qñ ab epo ꝺr. Accipite spūmsanctū quoz ꝛc.et huius opi.est s.Bo.et Pe. Alij dicūt vt Sco. i.iij.di.xxiij.q ibi sunt due forme ptiales. In quaz altera ꝛfert potestas ꝛficiendi eu charistiā. In reliqua potestas absoluendi i pnia.et istis ꝛiungunt due materie. hoc est duo signa visibilia ,ꝓpria forme ꝑme ē traditio calicis et patene cū hostia:et vino et verbis. Accipite potestatē celebrādi ꝛc. Secū de forme ē impositio manus epi sup caput cū verbis. Accipite spūmsanctū. vt sic eps cōcorditer agat summo epo xpo:q̄ pri⁹ contulit potestatē apostolis cōficiēdi q̄z absoluendi. hec ille. Et hoc credo verius quo ad ꝑmā materiā correspondentē prime forme Sed quo ad secundā materiā correspōdētem secūde forme que est manus impositio epi cū illis ꝟbis accipite non credo. qz tex.i c.vl.de sacra vnc.innuit q man⁹ impositio nō est de substātia forme.qz si omissa fuerit non debet reiterari sed suppleri. Nec silr predicta ꝟba accipite.qz sunt q̄daz pastoralia que ipsa nō habēt:sed habēt alia verba qñ

impōnit man⁹. Episcopatus ꝛo ordo quo ad characterē suscipit in vnctōne capitis ex chrismate. sed hoc nō est vez p.c. vnicuz. in ꝓnci. de sacra vnc. vbi dicit supplenduz qđ est omissum. Imprimit ergo ex impositōne manuū epoꝝ sup caput eius. vt pōt elici ex c. epi. iūcta gl. xxiij. di. nec ob. c. vlt. de sacra. nō iterā. quia loquit de impositōe que fit di acono ꝛ sacerdoti que nō est de ēntia. Psal mistatus seu prima tonsura que confertur cum ei capilli abscindūtur.

6 ¶Que sunt necessaria i quolibet ordine: R. q vt colligo in diuersitate doctoꝝ. dicenduz est q oia statuta in pastorali debent intelligi ita necessaria q si aliquid omittat nihil fiat ꝛ necessario totū sit iterādū: nisi omissa sint de illis ꝺ quibꝫ in iure est expssum q nō sunt de necessitate: vt vnctio. vt in. d. c. vnico. de sa. vnc. Et manus impositio i ordinatione diaconi vel pbri. d. c. vlti. de sacra. nō iterā. Et quedā oratōes alie ab illis que dicūtur qñ aliqua instrumēta tradunt. Et quedaz alia forte mīma que ex se patēt nō esse ꝺ substātia ordis: sic q sit genuflexus ꝛ filia q magis sunt ad deuotionē excitandā. Itē tps. de tempo. or. c. sane. Itē etas. di. lxxvij. subdiaconus. Item q ab epo ꝓprio recipiat: ꝛ nō simul plures accipiat. ꝺ sacramē. nō iterā. c. j. et vlti. Item q a latino vel greco epo recipiant. de tempo. ordi. c. q trāslationē. Item missa in minoribus ordinibus ꝛ hmōi.

7 ¶Sed nūquid tactus corpalis instrumenti sit de substantia ordinis: R. Tho. in. iiij. dist. xxiij. tenere videt q sic. ꝛ verius credo. ꝙuis alij dicāt q solū porrectio instrumēti ꝛ manꝰ extēsio sit de substātia. arg. l. qđ mō. ff. de acq. poss. qz i sacramētis requirit tactus corpalis. vt pz i baptismo. vnctōe ꝛ hmōi. ꝛ hoc patet i pastorali. Secus dicūt q dā ꝺ impositōne manuū. qz nō requirit tactus. Sed Hoff. ꝛ Host. tenēt q silr est necessarius. p. c. fi. de sacra. nō ite. Ego teneo q licet in impositōe manuū nō tangat q nō sit aliquid supplendū. Et silr i instrumētis in q/bus character ex eoꝝ traditōe nō imprimit sed sufficit porrectio: licet sit melius tāgere secus i traditōe instrumētoꝝ ex qua chara/

8 ¶Sed nūquid optet q tā/ cter imprimit gat ambabus manibꝫ. Itē oīa: puta patenā simul cū calice ꝛ hmōi: R. q nō credo. sed sufficit solū tangat modicū qđ alicuius rei que nullū intermediū discōtinuās habeat ad totū. ar. c. vnici. de ꝓse. ec. vel al. li. vi.

9 ¶Utz sufficiat traditio euāgelioꝝ p librꝫ exorcismoꝝ vel supplicēū pro dalmatica ꝛ hmōi: R. q nō: nisi i eodē libro ꝓtinerentur oīa simul. et tūc haberet intētionē tradēdi illum libꝝ qui ptinet ad illum ordinem.

¶Quid si epus facit actus ꝛ alius dicat verba vel ecōtrario: R. nihil valet. qz sacramēta sunt vnitatis que diuidi nō pnt. de cōsecrati. q. qz passus. ꝛ xxiij. q. j. loquit. Fallit hoc in minoribus ordinibus: vt dictū est. 10

¶Utz requirat necessario expssio ꝛboꝝ cuz traditōe instrumēti: R. fm Inno. i. c. pbr. de sacra. nō ite. q sic. ita q si ps illius oratonis sit dimissa a capite ēinchoāda. ꝛ bñ. qz materia cuiuslibet sacramenti ē instrumenti traditio. forma ꝛo est expressio verborum 11

¶Quid si aliqđ sit omissum: R. q si omissum sit de necessitate seu substantia ordinis sic totū ē iterandū. Si ꝛo nō sit nisi de bene esse: vt ea que nō sunt ꝺ necessitate: sicī alia ordinatōe ē supplendū. ꝛ ab eodē q prius ordinatus erat si pōt. ꝛ nō ab alio fm Innoc. vt s. nisi qñ prius non pōt pficere. nec añ supplētionē pōt exequi ea que sunt illius ordinis ar. lij. di. sollicitudo. Nec ex Inno. Host. ꝛ Hoff. in. d. c. presbr. Nec poterit talis supletio fieri nisi tempore debito ad ordinationes tenēdas. arg. pfati. c. sollicitudo. 12

¶Sed quomō supplebit qñ aliqđ ē omissum: R. si erat de substantia. vel dubiuz an sit de substātia fm Innoc. vbi. s. totū replicabit. Si ꝛo certū est q nō erat de substātia tunc indut qñ ordines dant veniet ꝛ accipiet qđ est omissum solū. Propterea q nō habuit impositionē manuū fm Host. solūmodo eā accipiet. quia fm eū nō est de substantia vt dictū est. Et si quis pbyter in sua ordinatione habuisset impositionē manuum sed nō fuissent dicta pdicta verba. Accipite spm̄sc̄m ꝛc. sed alia fm aliqua pastoralia epoꝝ. tūc nihil iterandū est vel supplendū 13

¶Utz i collatōe ordinū ꝓferat grā gratū facies: R. Ri. i. iij. di. xxiij. q sic si suscipiat di 14

¶Utz character vnius ordinis de ncā (ne 15 tate pponat characterē alterius ordis: R. q nō fm cōiter doc. i. iij. di. xxiij. Sz q ad executoz sic. de q dic vt. s. irregularitas. j. §.

¶Utz ordo liberet a fortuna seruili (xxxvj. 16 R. q sic. epat ꝛ sacerdotiuz. siue sit seruil vel ascripticia vel curialis. xlv. di. seruꝰ si sciente.

Ordo ij. a quo pōt dari: R. fm Host. i. c. cū ꝓtingat. de eta. et q. ꝛ sequit Pa. i. c. quāto. de ꝓse. q ꝓma tōsura que clericatus ꝺr vel psalmistat⁹ qđ idez

sunt pōt dari a q̄cūq; sacerdote parochiali suis subiectis. et istud tenet Hug. Ray. Jo. Innoc. 7 etiā Arch. i. c. null⁹ epūs. de tē. or. li. vj. Bof. tenet q; n̄ pōt. Et sic videt hīe vsus ecclie romane. Ego cū Jo. an. i. d. c. cū ꝓtingat. dico q; si hȝ supra laicus q̄si epalē iurisditōez pōt. c. abbates. de p̄uil. li. vj. si nō hȝ sic nō pōt. Et hoc sequit. d. An. i. d. c. cū cōtingat. Abbas ꝙo si ep̄resbr; 7 ab epo bñdictus vel recusat⁹ bñdicī: pōt dare tres ordines minores. s. clericatū siue p̄mā tonsuraz. ostiariatū 7 lectoratū i suo monasterio 7 suis mōachis: seu ill' q̄ vt efficiant monachi il luc accesserūt. Et etiā sedlaribȝ oībȝ sup q̄bȝ hȝ q̄si epalē iurisditōem. lxxj. di. c. i. 7. q̄. Et etiā i alio monasterio p̄t eos ꝓferre si ē inuitat⁹ ab eoꝝ abbate. 7 illō monasteriū sit exemptū. als nō. ar. lxix. dis. c. j. Tenet tn̄ Jo. an. lxix. di. §. j. 7. c. j. q; hodie abbas p̄fatus p̄t etiā dare alios duos minores. s. exorcistatū 7 accolitatū. Et hȝ sequit Jo. 7. d. An. in d. c. cū ꝓtingat. De hȝ nō. i. c. abbates. de p̄uil. li. vj. Eps ꝙo pōt dare oēs ordines oībȝ de sua dioceſi oriūdis. aut q̄ i sua dioceſi habēt domiciliū vel bñficium. aut de licētia epi cui⁹ē subditus ordinādus vel capituli sede vacāte. Uel vicarij generalis epo i remotis agēte. Uel sui p̄lati si sunt religiosi exempti Hec nō. in. c. cū nullus. de tem. or. li. vj.

1 ¶Sed quid si sacerdos vel epūs aut abbas ordinat aliquē nō sibi subditū. vt. s. dictū ē. R. fm Jnno. i. c. j. de sup. neg. pla. q; nihilomin⁹ character confertur. arg. ix. q. ij. lugdunēsis. De pena ꝙo tam ordinantis q̄z ordinati. vide. s. Jrregularitas. j. §. xxij.

2 ¶Utr̄z papa possit dare licētiā nō epo cōferēdi ordies sacros. ē. R. Jnn. i. c. q̄to. de ꝓsuetudine. q; sic. dūmō ille cui dat talē licētia habeat ip̄os ordies q̄s alteri vult dare. als nō

3 ¶Utr̄z epūs q̄ resignauit epātui vel degradatus. hereticus aut q̄ excōicat⁹ est: ꝓferre possit ordines. ē. R. fm Ri. vbi. s. dist. xxv. q; si fuit legitime epūs ordinat⁹ 7 ꝓfert ordines character imp̄mīt. sz nō executō. de hȝ vide. s. Jrregularitas. j. §. xxx. 7. xxxj. mortaliter tn̄ peccat sciēter a talibȝ ordinē suscipiētes fm eundē Ri. vbi. s. Et silr supdicti ordinātes nisi in casu. de quo. s. Jrregularitas. j. §. xxxj.

Ordo.iii.

quibȝ pōt dari. ē. R. q; oībȝ masculꝭ q̄ a iure nō p̄hibent ordinari. Mulieribȝ aūt nullo mō p̄t dari. 7 si ꝺ facto det nihil fit. q; characterē n̄ suscipiūt. vt no. Ri. i. iij. dis. xxv. ar. iij. q. i. Nec ob. c. p̄sbr. 7 c. mulieres. xxxij. di. i q̄bȝ vocat p̄sbra. 7 c. diaconissaz. xxvij q. i. 7 c. sacratas. xxiij. dist. q; nō est ab ordine sed a p̄latione dicit abbatissa. diaconissa. 7 a viro p̄sbro dicit p̄resbra: vel a viduitate. 7 sacrate dicunt a voto: exquo sexo cōsecrarūt. Quidā tn̄ dicūt q; nec etiā illi qui nō habēt vsum rationis sunt capaces. vt no. Ri. vbi. s. q. ij. Sed ꝺ hoc valde dubitarē si daret an suscipet characterē. 7 poti⁹ tenerē q; sic. ar. c. xp̄ian⁹. 7 c. siluester. xi. q. i. 7 quod nō. in. c. vel non est compos. de eta. 7 qualī.

¶Sed qui sunt q̄ p̄hibent ordinari. ē. R. p̄mo illi qui nō habent debitaz etatē. 7 quesit respectu cuiuslibet ordinis. vide. s. Etas. 1

¶Scōo illitterati. vt i. c. null⁹ epūs. de tē. or. li. vi. Utr̄z aūt suscipiat characterē si ordinetur. dic q; sic. arg. c. veniens. ꝺ p̄es. nō bap. Et de hoc vide Clericus. ij. §. i. 7. ij. 2

¶Tercio criminosi. vñ existētes in mortali nō debent p̄moueri. de tempo. or. c. ex tuaruz tenore. 7 c. ad aures. Et si notoria sunt crimīa mortalia peccaret mortaliter eos ordinās. als nō. vt nō. in. c. quesitū. ꝺ tempo. ordi. Ipse tn̄ qui suscipit peccat mortaliter: siue sit publicū siue secretū. Et quotiēscūq; exhibet se vt minister ecclesie peccat mortaliter. et totiens quotiens hmōi actum facit. Uñ qui tāgit res sacras quasi ex officio suo peccat mortaliter. secus si ex necessitate. et sicut quilibet laicus facere pōt fm Tho. i. iij dist. xxiij. facit ad hoc. c. multi. xl. dist. 3

¶Sed nūquid sufficit ꝓtrito. ē. R. licz sit diuersa opinio. nihilominus ego credo verū fore quod sufficit. excepto q̄ndo vult dicere missam. de q̄ dic vt. s. Eucharistia. ij. §. v. 4

¶Quarto bigami. vt i. c. acutī⁹. xxvi. di. et de biga. p totum. de quo. vide. s. Bigamia. 5

¶Quinto solenniter penitentes. l. dist. c. penitentibus. 7 xxxvi. dist. illitteratos. de quo vide Penitentia. §. v. 6

¶Sexto neophiti. xlviij. di. §. prohibent. 7 c. quoniā. 7 ratio ponitur ibidem i. c. sicut. 7

¶Septimo curiales qui ꝓpter aliquod officium curie sunt obligati. li. di. c. i. ij. et. iij. 7. liij. dist. legem. absolutiꝺ a curia nō prohibent. lxi. dist. ostius. nisi als sint infames vel irregulares. vt in dictis iuribus. 8

¶Octauo ratiocinijs obligati. ꝺ quibȝ dic vt. j. Ratiocinia. §. i. 9

¶Nono fui. de isti dic vt. j. fuit⁹. §. iij. 7. iiij 10

¶Decimo corpe viciati. hēs de hȝ. s. Corpe 11

¶Undecimo illegitime nati (viciat⁹. §. 12
Et quis dicat illegitimus: vide Filius.

13 ¶Utr illegitim⁹ intrās religionē possit p:o mouer: R.q sic: de iure cōi: fm Ho. r Ber. i.c.j. de fi. pres. sed ad plationē non pōt sine dispēsatione pape. de fi. pres. c. is qui. lib. vj.

14 ¶Quid si non intrat religionem. vide sup Irregularitas. j. §. iij.

15 ¶Utr dispēsatio cū illegitimo vt ad clericatū vel ad ordines ꝓmoueat debeat intelligi de oīb⁹ ordinib⁹. vide. s. Clericus. j. §. iij

16 ¶Duodecimo pegrini r ignoti ordiari nō debēt. Peregrini sunt q̄ n̄ sunt ordinādi ō ēpatu. vel nō hnt ibi domiciliū aut bñficiū. vt i c. cū null⁹. de eta. r q. ordi. li. vj. Ignoti sunt quoz origo r vita r regularitas nō est nota epo. xxiij. di. c. eps. r. ij. q. vij. q̄rēdū Nam pegrini ordiari nō debēt nisi habeāt lras auctēticas. vt. j. Peregrinus. §. iij. Silr ignoti nisi pri⁹ examinatōe p̄uia cognoscantur.

17 ¶Decio fcio infames. r de h̄ vide. s. Infamia

18 ¶Decio q̄rto oēs irreglares. r q̄ sint vide. s.

19 ¶Decimo q̄nto oēs suspē/ (Irregularitas. j. si aut interdicti vl excōicati. r de istis habes s. Interdictū. iij. §. j. r. j. Suspensio. j.

20 ¶Decimosexto oēs ordinati i diaconos vl subdiaconos a papa: nō p̄nt sine ei⁹ licentia ab alio ordinari ad sup̄iores ordines. c. cuz i distribuēdis. de tem. ord. r in. c. filium. j. q. j.

21 ¶Decimoseptimo hermofrodit⁹. xxxvj. di. illitteratos. di. xlix. c. fi. r si ordinet non suscipit characterez: nisi p̄ualeat sexus viril. Si equalis esset nō susciperet fm Rodo.

22 Decio octauo ꝓiugati nisi velint religiōz intrare. vel ad sacros ordines ꝓmoueri. c. fi. de tē. ord. li. vj. de q̄ dic vt mrimoniū. iij. §. viij

23 ¶Sz q̄d si eps ordiat aliquē pfatoz: R.q mortalr peccat fm Tho. i. iij. dis. xxiij. nisi cū eis dispēsaret i casib⁹ i q̄b⁹ pōt Et vltra h̄ si ordinat infantē nisi religionē intraret aut ꝓiugatū: nisi velit ad sacros ordines ꝓmoueri vel religionē itrare vel illr fatū: suspēsus ē p annū a collatione oīm ordinū. vt nō. i. c. eos. r. c. nullus. de tempo. ordi. libro. vj.

24 ¶Utr plat⁹ possit cogere clericū ad ordines suscipiēdos: R. h̄z cōiter doc. i. c. q̄ris. de eta. r qua. q si h̄z bñficiū pt cogere nisi legitime excuset. de q̄ vide ibidē. Si ꝛo nō h̄z bñficium ecclīasticū nō pt cogere. r ordinās inuitū q nō est bñficiatus ē suspēsus a celebratione misse p annū. r dz deponi. lxxiij. dist. c.

25 ¶Utr coacte ordinat⁹ suscipiat cha (j. r. ij racterē R.q si coactio sit ꝓditionalis. puta vt euadat mortē sic suscipit. ar. c. vbi ista di dicisti. lxxiij. di. r. c. de indeis. xlv. di. et. c. q quidā. j. q. j. ḳa volūtas coacta volūtas ē. xv. q. j. merito. Sed si coactio sit absoluta: puta q̄ p vim ordinat: sic non suscipit characterem. facit. c. maiores. in fi. de bap.

¶Sz nūq̄d tal ordinat⁹ metu ꝓditiōali te 26
neat ꝓtinere: R.q nō: si met⁹ tal fuit q̄ potuit cadere i ꝓstātē virū. p. c. platū. de his q̄ vi me. r i. c. ad aures. de eta. r q. or. q̄ integritas ēres voti nō ꝓcepti. c. integritas. xxxij. q. j.

Ordo iiij. quo tpe dz dari: R.q p/ma tōsura pōt dari oī tpe fz Ho. r sequit. d. An. i. c. ꝓlultatōni. de tē. or. Miores ordines pt eps q̄libet i diebꝫ dñicis dare vni vel duob⁹ r nō plurib⁹ fm Ho sti. i. c. de eo. de tēp. or. vbi tex. c. Sz Inno. r Bof. ibidē tenēt q etiā plib⁹ q̄z duob⁹ pōt dare dūmō nō videat ordinatōez generalē facere. Sz opi. Host. cū ihereat lre ē tutior q̄ i re dubia tuti⁹ ē seruire ꝓbis edicti. l. j. §. si is. ff. de exer. ac. Papa ꝓfert subdiacōatū i oīb⁹ dñicis diebꝫ r alijs festis p̄cipuis. di. lxxv. c. vl. Et Host. dicit i. d. c. de eo. q oēs ordines r oīm tpe pōt cōferre papa. arg. c. ad honorem. de aucto. r vsu pal.

¶Sz nūq̄d pt eps dare q̄ttuor ordines mi/ 1
nores i alijs festis q̄z de q̄b⁹ in. c. fi. de fer: R. d. An. i. d. c. de eo. recitat q̄sdā tenere q sic. r q̄sdā q nō: sz solū i ill festis i q̄b⁹ ꝓgines ꝓsecrari p̄nt. r Ho. dicit h̄ ē tuti⁹. tex. tū dicit i. d. c. de eo. dñicis r alijs diebꝫ festinis.

¶Utr abbates silr possint dare q̄ttuor or/ 2
dines i p̄dictis diebꝫ dñicis vel festiuis sic epi: R. d. An. i. d. c. de eo. r i. c. cū ꝓtingat. de eta. r qua. tenet q sic. imo fm Host. videt q pot⁹ his diebꝫ debēt dare q̄z i q̄ttuor tpib⁹ ne videant generalē ordinatōz facere. r placet. Alij ordines debēt dari ab epis tm i sex tempib⁹ anni. s. in sabbatis quattuor tēporum anni. Et in sabbato mediane hebdomade q̄dragesime: i q̄ cātat oēs sitiētes. Et i sabbato scō. lxxv. di. p totū. r de tē. or. p to

¶Sed nūquid tps ē de substātia ordi (tū. 3
nū: R.q nō. c. sane. de tempo. ordi.

¶Que pena conferentis r suscipiētis ordines 4
extra pfata tempa. et quis poterit dispensare. vide. s. Irregularitas ꝓmo. §. xxxv.

¶Utr possint ꝓferri post prādiū: R.q nō. 5
tm si ꝓferunt tenēt fm Hug. lxxv. di. ordinatōes. r Ber. Lau. Jo. r Boffr. i. d. c. de eo. Ray. ꝛo ponit ieiunīū ordinātz r ordinati int illa q̄ sunt i dubio an sint de suba vel ne. r ppterea tenet q totū sit reiterandū. q nō dz reiteratū q̄d nesciēt factū. c. veniēs. de pres. nō bap. ꝓtraniū tñ credo verū i mioribꝫ or/

dñiby.p nō.i.d.c.lras.z.lxxv.dist. quod a patribꝫ.ī quibꝫ missa nō ē de necessitate. sz ī maioribꝫ dicerē cū Ray. cū missa sit de substantia. vt no.ꝺ. Anto. in.d.c. litteras.

Ordo.v. vbi debet ꝓferri R. ꝙ in ecclesia ꝑali. arg. lxxvij. dist.c.j. Sed de ꝓsuetudine dāt vbi volunt. lxxv. dist. in pallea.

Ordo.vi. q̄ ordine dz accipi R. ꝙ gdati incipiēdo ab ifimo ascēdēdo vsq; ad supmū. s. prima tōsura seu psalmistatus. ostiariatus. lectoratus. exorcistatus. accolitatus. subdiaconatus. diaconatus. ꝑsbyteratus: et epatꝰ lix. dist. si officia. lxxvij. dist.c.j.

1 ¶Quid si q̄s vno vel plibꝫ p̄missis ad supiorē ordinet: vide.s. Irregularitas.§.xxxvj.

2 ¶Quot ordines p̄nt simul ꝓferri R. Inn. z Host.i.c.de eo.de tēpo.or. tenēt ꝙ p̄ma tonsura et quattuor minores nō p̄nt dari vna die.p.c.lras.z p.c.dilectus.eo.ti. et i isto.c. de eo. nihil dz de psalmistatu. z hoc sequitur ꝺ. Anto. in.d.c.de eo.glo.tñ in.d.c.ꝺ eo. tenet. ꝙ oēs minores simul vna die p̄nt ꝓferri. z Boff. facit p ea tex.i.d.c.de eo. vbi dicit minores ordines. z sic oēs minores. xix. di. si romanoꝝ Ego seruarē ꝓsuetudinē ī h̄. sed vbi nō apparet de ꝓsuetudine: tunc tenerez opi. Host. z Inno. q̄ videt verior. q.d.c. de eo. supius: exp̄sserat solū de q̄ttuor mioribꝫ. z postea addidit minores. Et tō ista indefinita restringēda ē ad sup̄ exp̄ssa. facit. l. pomponiꝰ. i pn.ff.ꝺ pcu. vnꝰ aūt sacer ordo cum p̄dictis minoribꝫ. vel duo sacri ordines eadē die vni psone ꝓferri nō p̄nt. nec i h̄ dispēsari pōt nisi p papā. vt no. Inno. z Ho. i.c. dilectꝰ. de tēpo. ordi. sed ꝓferri debēt singuli p se z p certa interstitia tpm. lxxvij. di. i singulis. z.c. q̄cūq;. Vñ licet aliq̄s ordinator ꝓtinuaret ieiuniū vsq; ad dñicaz de mane. z ordinādus. nō tñ posset qui i sabbato vnū susceperat. aliū die dñico recipe. q; censet ꝑ eo dē die.c. litteras. de tēpo. ord. Fallit hoc fm Ber. i cēpo q̄ in sabbato pōt i sacerdotē ordinari. z in dñico in epm consecrari.

3 ¶Que pena ꝓferentis ordines ꝓtra p̄fatam formā. s. duos sacros vno die: vel minores cū vno sacro: R. fm Ber.i.c. dilectus. de tē. ordi. q; suspēsus ē a ptāte ordinādi donec p papā cū eo dispēset. Sz. ꝺ. An.i.c. lras. eo. ti. dicit q; ñ ē suspēsus sz suspēdēdꝰ ab ordibꝫ dādis sic collatis. Sz ordiatꝰ bñ ē suspēsus ipo facto. z a solo papa pt absolui. d.c. lras. i fi. de q̄ vide. s. Irregularitas. j. §. xxiij.

Ordo.vii. quō dz ꝓferri R. ꝙ p̄mo dz p̄cedere scrutiniū sine examiatio p archidiaconū de iure cōi. de offi. arch. ad h̄. z.c. vt nostr. z de elec.c. nihil ē. §. epi. s. de vita. moribꝫ z q̄litatibꝫ z ceteris q̄ req̄runt ī ordiato. s. ꝙ nullus impedimētū ꝺ sup̄scptis habeat Itē ꝙ sit sobriꝰ nō ebriosus. xxxv. di. z. xliij. p totū. Itē prudēs. xxxvj. dist. vsq; ad. xl. di. Itē ornatꝰ ꝯrutibꝫ. xl. dist. vsq; ad. xlj. Itē castus. xlij. di. §. pudicos. z. xxvj. dist. vsq; ad. xxxv. et lxxxvj. di. p totū. Nō litigiosus. xlvj. di. xc. dist. lxxxviij. di. lxxxvj. di. puenit. Nō cupidus. xlvij. dist. z. ꝺ.c. puenit. Itē domui suę bñ p̄sidēs. lxvij. di. §. necesse. lxxxvj. di. lxxxix. di. xcj. di. Itē ieunꝰ. lxxv. di. ꝙ a p̄ibus Scōꝺ dz missa celebrari ab eo q̄ vult ordinare. Vñ aliq̄ vt ray. tenēt. ꝙ si missa omittat nihil fit. sz totū iterādū ē. Hug. tñ z Jo. vij. di. i.c. ordinatōes. el. j. z Ber. i.c. ꝙ sic. ꝺ elec. tenēt ꝙ nō ē de necessitate. qꝺ credo verꝫ i minoribꝫ. secꝰ i sacris. qz ē de subā. vt s. Ordo. iij. §. v. Fallit i p̄ma tōsura q̄ cōiter ho die sine missa dat. Et si vnꝰ dic missaz z aliꝰ ꝓsecret: nihilominꝰ tenet ordo. vt dic Ber. z Hug. vbi. s. licet fieri nō debeat. Qꝺ limito verꝫ i minoribꝫ: sed nō i sacris. Tercio de bēt h̄ē ordinādi indumēta ptinentia ad ordinē quē volūt suscipe. Quarto ꝙ ordinās i quocūq; ordine seruet ritū pastoralis: maxime circa porrectionē instrumētoꝝ i quibꝫ character ꝓferꝫ: dicendo ꝟba ꝓuenientia z faciendo vt ordinādi tangāt corpali tactu p maiori cautela. et nihil omittat de ordinatis i pastorali. qz vt dixi excepto loco. tpe. erate vnctōe. impositōe manuū. tactu corpali. ieiuniū. missa i minoribꝫ. et ꝙ sit pprius epꝰ vel nō. z orōnibꝫ aliquibꝫ q̄ nō dicunt cum aliquoꝝ corpaliū traditōne: omnia alia ab istis credūt ita ꝺ necessitate ꝙ si aliq̄ꝺ omittat cōiter tenet ꝙ nihil fit. z totū ē iterādū fm aliq̄s. lz vt dixi teneāt theologi q̄ i aliquibꝫ ꝓferꝫ character. z sic fm eos si alia omitterēt cēnt solū supplēda. sed qz hoc nō habem̄ ex p̄ssum: tenendū est securum vt dixi.

¶Sz nūq̄d cū q̄s iterrogat z examinat tenet dicere pctm suū: R. fm Inn. i.c. inq̄sitōis. ꝺ accu. ꝙ ñ nisi etiā pꝰ pniaz ip̄diat executōz ordis. vl fm Ho. pt rndere aliq̄ꝺ hoꝝ cōmisi egi pniam. nec indigeo dispensatōe. 1

¶Utrū epꝰ possit suo sbdito sine cā legitia denegare collatōz ordis: R. ꝙ aut ē regularis. z sic nō tenet ei ꝓferre. imo suꝰ plat pt h̄. 2

sibi denegare: nec ꝯ sui ꝓlati volūtatē pōt ꝓ mouēri. et sic loquit̄. c. ad aures. de tēpo. or. Aut ēsclāris. ꝛ sic nō tenet ep̄us. Aut ēi dignitate ꝛ bñficio. et sic nō pōt ep̄s ei denegare. ꝛ sic loquit̄. c. ex tua ꝙ tenore. de tem. ordi.

3 ¶ Utꝝ ordinās idignū sciēter peccet mortaliter: ℟. fm Astēn. li. v. ti. v. q. sic. qz infideliter agit cū dño q̄ cū dispēsatorē constituit.

Ornatus q̄ req̄rit̄ vt sit sine peccato: ℟. q̄ sex. ꝛ itelligo tā de ornatu vestimētoꝝ ꝛ corpis viroꝝ ꝛ mulieꝝ q̄ de ornatu domoꝝ et supp̄llectiliū

1 ¶ Primū recta intētio. s. vt nō fiat ꝓ superbiam vel libidinē: ꝛ ex legitia cā. Nā vt dicit Chrisō. i. c. sicut. xxxij. q. v. Sicut em̄ pctm̄ op⁹ sine volūtate nō facit: ita iusticia ex ope nō ꝓsummat nisi volūtas affuerit. Nā vir ornās se vel mulier vt nō appareat ī ꝓtemptū honestis psonis. vel vt placeat vir vxori sue ꝛ vxor viro ꝛ hmōi. ex tali intētōe licitus ē q̄libet ornat⁹ si mō alie adsint cōditiones: de quibꝫ. j. Si aūt fiat ꝓpter aliā intentionē: sic tale erit pctm̄ q̄le ē pctm̄ intentio. Unde Aug⁹. de sermone dñi i mōte exponēdo illud. Cū ieiunat̄ nolite fieri sicut hypocrite ꝛc. In hoc aūt inq̄t. c. maxīe aduertēdū ē nō i solo nitore rerꝝ corpaliū atq̄ pōpa ſz etiam i ipsis sordibꝫ ꝛ lutosis esse posse iactantiā: ꝛ eo periculosiorē quo sub noie seruitutis dei decipit. hec ille. Ex quo pz q̄ ꝛ superabūdātia ꝛ defectus ꝛ etiā mediocritas ornat⁹ ex intētōe mala: semp mala ē. Discutiak̄ ḡ prima intētio ornat⁹. et si sit ad puocādū alios ad libidinē. sic ē mortale pctm̄. qz nō solū ꝓ cupiscere sed velle ꝓcupisci extra statū mīmonij dānabile ē fm Aug. Silr si sit ꝓpt̄ elationē: vanā gloriā ꝛ superbiā. q̄ sit mortal' et q̄n sit. vide Supbia ꝛ Uana gloria.

2 ¶ Sz nūq̄d mlier inupta possit se ornare vt placeat alicui viro: ℟. q̄ ꝛz q̄dā indistincte teneāt q̄ nō: p dictū apli. j. Chor. vij. cū dicit Mulier q̄ nupta ē ꝛc. Tu tn̄ tene illud nupta accipi q̄tū vel ad rē vel intētōez. Et ī illa mlier q̄ intēdit nubere vt placeat alicui ꝓ vxore: si se ornat nō hz prauā intētōz: sed bn̄ illa q̄ cū nō intēdat nubere vel nō pōt cū aliq̄ q̄rit ei placere. ꝛ ih̄ ꝓcor. xxc. cōit. Ale. et s. Tho. ij. ij. q. clxix. facit. c. nō sat̄. lxxxvj. di. Et dñs Lu. xj. Si ocul⁹ tu⁹ simplex fuerit ꝛc. i. si intētio tua recta vel nequā fuerit: opus indifferens erit rectum vel nequam.

3 ¶ Scdm q̄d req̄rit̄ i ornatu ē honestas. Nihil em̄ inhonestū pōt esse licitū. Unde sicut si ne iusticia nemo ingredie. reghū dei: ita sine hōestate q̄ ē vna de ptibꝫ ei⁹ ēntialibꝫ. l. iusticia. §. iuris p̄cepta. ff. de iusti. ꝛ iu. Et propterea Paul⁹ ad Gal. v. ponit impudicitiā vnū de excludētibꝫ a regno dei. Directe autē hz inhōestatē ille ornat⁹ ex q̄ mulieres vl' viri ostēdūt loca ipudica. et ꝛz viri nō ostēdāt nude: sufficit ad impudicitiā taliter eoꝝ formas oñdere q̄ fm rōem rectā impudicitiā ostēdūt. sicut faciūt q̄ vestimenta ita breuia portāt q̄ omnia signa virilī mēbri apparent. Silr ꝓtinet impudicitiaz q̄ mulieres talē vestimēta aperiāt q̄ pect⁹ ꝛ mamillas oñdāt Un̄ tales non audeo excusare a mortali q̄n notabiliter hꝫ excedūt. Excusare tn̄ viros q̄n tali habitu vterent ex aliq̄ necessitate: puta eq̄tando. ꝛ corā talibꝫ q̄ nō hnt ꝓuocari ad lasciuiā: sicut cū iuuenes ludūt ī diploide si mul ꝛ hmōi. Et idē dico de mlieribꝫ i domo corā viris suis aut alīe mulieribꝫ. aliter nō Nec valet q̄ sicē ꝓsuetū q̄ corruptela ē. l. q̄ nō rone. ff. de leg. q̄ potiꝰ auget pctm̄. c. fi. de ꝓsue. Silr fm aliq̄s videt impudicū q̄ mulier habeat caput discooptū Sz Aug⁹. i epistola ad Possidiū. videt tenere q hꝫ sit verū q̄ ad decētiā nō necessitatē. Inq̄t em̄. Capillos nudare femīas q̄s ꝛ caput velare aplūs iubet nec maritatas decet. hec ille. Et gl. sup illd. j. Cor. xj. Mulier velatū hīe dz caput dicit q̄ aliq̄ excusant a pctō q̄n hꝫ nō faciūt ex vanitate sed ꝓpt̄ ꝓriā ꝓsuetudinē. ꝛ sic tene q̄ cū hꝫ de se nō sit ipudicū: excusat ꝓsuetudo. Et hꝫ sequit̄ sanctus Tho. vbi. s.

¶ Sz nūq̄d fucātes se: seu colorātes se: aut 4
alia figmēta adhibētes: vt puta adulterios crines ꝛ hmōi: faciāt ꝯ honestatē taliter q̄ peccēt mortaliter: ℟. circa hꝫ ē diuersa opi. inter doc. scūs Tho. vbi. s. tenet. q̄ hmōi fictiones nō pnt esse sine pctō. nō tn̄ sp ē mortale: sed solū q̄n fit ppt̄ lasciuiā vel i dei ꝓptū. Alex. i iij. pte summe recitat q̄sdā tenere q̄ si talia fiāt ad occultādū defectū. puta morpheaz ī facie vel nuditatē capitis. qz nō videt pctm̄ mortale. Si ꝙ fiāt ad fingēdā pulcritudinē maiorē: sic forte mortale pctm̄. Ipse vero Ale. dicit. q̄ ꝛz hec opi. sit hūanior. tn̄ tuti⁹ sibi videt dicere q̄ omīno sit pctm̄ mortale. Ad qđ facit dictū Lypani de habitu ꝛginū q̄ ait. Man⁹ deo inferūt q̄n illud qđ ille formauit reformare ꝓtēdūt. impugnatō ē ista diuini opis ꝓuaricatio ꝛ itatis. Deū videre nō poteris q̄n oculi tui non sunt q̄s de⁹ fecit sed q̄s diabol⁹ fecit de inimico tuo tincta cū illo pariter arsura. hec ille. Et dictū Iero.

ad mauricij filiã. Crimen ẽ post chrismatis sctificatõez cuiuslibet pigmẽti succo vel pulueresordidari. Et dictũ Aug. ꝺ ꝑse. dist. v. c. fucare. vbi ostendit ꝙ ẽ adulterine fallacie z inhonestatis. Ego ꝙo i occultatibꝫ ꝛefectũ tenerẽ opi. sancti Tho. In alijs aũt que talibus vtunt ad fingẽdã maiorẽ pulcritudinẽ: recitarẽ eis opiniones ꝓdictas z inducerem ꝙ posse ad dimittendũ ostendẽs periculũ ꝙ si pur vellẽt tenere opi. sancti Tho. nõ negarẽ eis absolutõem: sed me exonerarẽ. et sup ipsos vel ipsas relinquerem.

5 ¶ Terciũ quod ꝛeqrit i ornatu est ꝙuenientia ꝑsone. Naz religiosus ꝛebet habere habitũ religiosuz. aliter esset excõicatus. vt. s. excõicatio. vij. casu. xxvij. Clericis aliꝫbꝫ nõ licz vti. vt. s. Clericꝰ. iiij. Unde tenet Ulde. ꝙ si religiosi vel religiose ferrẽt habitũ nõ ꝙuenientẽ sue ꝑfessioni: ꝙ ꝓccãt mortaliꝫ si nõ i modico excedãt. Idẽ ꝺicꝺ mulierẽ ꝙ vtitur habitu virili: vel econtrario. s. ꝙ ꝓccat mortaliter. qz facit cõ ꝓceptũ Deutro. xxij. z videtur sequi sanctũ Tho. vbi. s. qz ꝺicit ꝙ specialiter est ꝓhibitũ Addit tñ ꝙ posset quis tali habitu vti sine ꝓccato ꝓpter aliquã necessitatẽ vel causaz vt occultaret se ab hostibus. vel quia aliud nõ habet vestimentuz z hmõi. Facit ad hoc. c. clerici officia. ꝛe vita z hone. cleri. z quod ibi nõ.

6 ¶ Quartũ qꝺ ꝛequirit i ornatu est parsimonia z moderatio. s. ne sit superfluꝰ vel ꝙ ad mltitudinẽ z diuersitatẽ. vt i multis vestibꝫ ocalibꝫ z hmõi. vel quo ad ꝓciositatẽ vl' quo ad curiositatẽ. Nã vsus superfluꝰ ẽ oĩno vicios. Unꝺ ad Gal'. v. inter alia ꝙ excludũt a regno ꝺei cũ fuisset dictũ ꝛe fornicatõe: ponit luxuria. vbi ꝺicit glo. j. Quelibet superfluitas intellige notabiliꝫ excedẽs vt sit mortal'. Unꝺ Tho. vbi. s. ꝺicit. ꝙ facientes ornamẽta superflua z curiosa ꝓccãt. et qñ superfluitas est notabiliꝫ excessiua: nõ ẽ dubiũ inꝺ ꝺocto. ꝺn sit mortal': sed difficultas ẽ i cognoscẽdo qñ ꝺicat notabiliꝫ excessiua. Unꝺ ꝓ hoc itelligẽdo mihi videt ꝺicẽdũ: ꝙ ornatꝰ ꝺz superfluus qñ excedit ꝓditõem statꝰ ꝑsone. Ad quam ꝓditõem cognoscendã tria sunt tpa cõsideranda tanꝫz tria specula. ex quibꝫ intelliget qñ ꝺicat superfluꝰ. Primũ tps ꝑteritũ. s. qliter pueniſti ad talẽ ꝓditõem. puta ꝺominium. nobilitatez z diuitias. Si quippe ꝓ rapinas. vsuras. falsos ꝓtractꝰ: ex qbꝫ restitutioni teneris obnoxius ad talẽ ꝓditõem ꝓueniſti. vti nõ poteris multitudie. diuersitate. ꝑciositate vel curiositate qua aliꝫ vtũtur cõiter existẽtes i tali ꝓditõne z statu sine ꝓccato mortali. Nã reb obnoxijs restitutiõi nõ licet vti sine pcõ mortali ad statũ vl' põpã. ꝛe resti. spol'. c. sepe ꝓtingit. z hoc ẽ qꝺ ꝺicit Esa. ix. c. Uestimẽtũ admixtũ sanguine cib erit ignis. z Iere. ij. c. In alis tuis inuẽtus ẽ sanguis animaz pauperz. Et qzuis sup incertis restituẽdis possit plat' ecclias ticus ꝺispẽsare: vt ꝙs ꝛe eis viuat ꝑm qualitatẽ ꝓditõnis naturalis alicui'. Si tñ hoc facit ad supfluitatẽ z statũ solũ est in statu ꝺanatoꝝ tã ꝺispensans qz ꝺispẽsatus. facit qꝺ nõ. in. c. ꝺudũ. el. ij. ꝛe elec. z in. c. et si illi. xij. q. ij. Solũmõ eis ꝺispẽsare licet ꝛe incertis vt viuere possint ꝑm eorũ ꝓditionẽ. qz ille ꝙ est ꝓsuet' vti cibis ꝛelicatis vel vestibus nõ posset sic grossis vti sicut ꝙ ad hoc est assuetus. z ideo oportet multũ tẽpate hoc faciãt. Si ꝙo ad talẽ ꝓditionẽ pueniſti nõ p talia que necessario sunt restituẽda: sic credo. z si nõ sis naturaliꝫ nobilis: nihilomin' poteris te ornare ꝑm illũ statũ: ita ꝙ ex hoc non erit iudicãdus tuus ornat' notabiliter superfluꝰ. Scõm ꝺz tps ꝑsens. s. si ornatus talis cõuenit tue ꝓditõi. Maiori em ꝺignitati cõuenit maior ornatus. ꝺ. c. clerici officia. Et iõ vt scias ꝙꝺ tibi ꝓueniat: attẽde ꝙ cũ nulla sit maior ꝺignitas qz ꝺiuina. z tñ i ipo cultu ꝺiuino ꝺz ornat' eẽ tpat' vt ꝑz i. c. glia epi xij. q. ij. a fortiori ornat' platoz ecclias ticoz. Idẽ ꝺicit ꝙ ornat' imperatoris ꝙ oẽs munda nos supemineret. vt i. l. cũ multa. i fi. C. ꝛe ꝺo. ꝙ libe. ꝛebet esse tpatus. Ceteroz ꝙo tãto magis tpat' ꝺz esse quãto iferiores sunt ab ipa imperatoris ꝺignitate. Et qzuis ita sit ꝛe iure nihilomin' cõsuetudo hodie attẽdẽda ẽ. qz vt ꝺicit Aug. xlj. ꝺi. c. j. Quisqs rebꝫ ptere untibꝫ stricti' vtiꝫ qz se habeãt moꝛel eoz cũ qbꝫ viuit: aut intpat' aut superstitiosus ẽ. ꝙsqs ꝙo sic eis vtiꝫ vt metas ꝓsuetudis bonorũ inꝺ ꝙs ꝓfectꝫ excedat aut aliqꝺ significat ꝺicẽ glo. puta ifirmitatẽ z legitimã cãm. aut flagitiosus ẽ. In oĩbꝫ aũt talibꝫ ñ vsus reprz libido iculpãda ẽ. Quid igiꝫ locis. tpibꝫ z ꝑsonis ꝓueniat ꝺiligẽter attẽdẽdũ est. nec temere flagitia reprehendam'. hec ille. Unꝺ si vis cognoscere si excedis: ꝓsidera cõitatẽ bonoz inꝺ ꝙs viuis ꝙ sunt eqlis ꝺignitatiz. nobilitatis. ꝺiuitiaz. abũꝺãtie. z notãter ꝺici cõitatẽ bonoz ñ alioz. Et si ꝑm eoz ꝓsuetuꝺinẽ vteꝝ ꝑciosis. vl' multitudie aut curiositate: nõ iudicabꝫ excessũ nisi occurreret tibi casus i ꝙ aliꝙ ꝓrimi eẽnt i extrẽa necitate. qz tũc ꝺicas ꝑm Amb. i. c. sicꝫ hi. xlvij. ꝺi. pl' qz

sufficiat sumptui.s.tue nc̃itat; ⁊ familie vi

7 ¶Sz nūq̄d ille q̄ ē eq̄lis i (ol̄ter obtēt ē. diuitijs nobilibꝫ possit ornare se ſm q̄ cōi/ ter nobiles faciūt: lz ipe sit ex īfimo genere? R. q̄ sic. nisi q̄ ad ꝛaurata q̄ ꝺ iure ꝓuenīūt doctoribꝫ et militibꝫ. Rō. q⁊ nobilitas ho/ die nō attribuit ſm ꝟtutē: lz ſm pōpā ⁊ opi nionē. Fallit etiā hoc q̄ ad compatoz p̄lato rū. dñoz ⁊ officialiū quibꝫ licz aliq̄s eēt ip/ sis ditioz: nō liceret se ornare ſm q̄ tales p̄/ lati vel dñi vel officiales cōiter faciūt. Con clude ḡ q̄ si q̄s vtit ornatu p̄cioso vel multi plici aut curioso ſm ꝺditōez statꝰ pñtis. vt cōiter faciūt pñti tpe boni diuites vel nobi/ les sibi equales: non peccat.

8 ¶Terciū tps cōsiderādū ē tps futuz. hoc ē q̄ ꝓsideret si i tali ornatu poterit se tenere ta liter q̄ i futuz nō habeat ꝓmittere aliq̄ pcā mortalia. Naz si ē necesse aliq̄ mortalia cō/ mittere vt i tali ornatu se teneat: sicut illi q̄ ꝓpter talia hñt necesse ī ptibꝫ remot; ad ne gociādū morari dimissis vxoribꝫ ibi ꝓpter eoz ibecillitates multa mortalia ꝓmittūt ⁊ hmōi. Nā tūc talꝭ ornatꝰ ē superfluꝰ ⁊ illicitus. ſm ḡ predicta tria tpa potes cognoscere q̄n hz superfluitatē. ⁊ q̄uis sit difficillimū cogno scere q̄n habeat notabilē superfluitatē q̄ sit pec catū mortale: nisi ſm primū tps ⁊ tercium. Tñ dꝛ testandi sunt. q⁊ vt i pluribꝫ habēt de superfluo: ⁊ sic de pcō. vtpote q̄ sunt occasio multoz pcōz. Nā ꝓmo inducūt ad lasci/ uiā. scḋo impediūt multa mrīmonia. ⁊ tcio p̄bēt materiā iordiate cupiditat;. iō ps. xxx. Odisti obseruātes vanitates supuacue

9 ¶Quintū q̄ dꝛ eq̄rit ornatꝰ vt sit licitꝰ est vt nō apponat circa euz nimia sollicitudo. ſm em̄ sanctū Tho. vbi.s. Nimia sollicitudo circa ornatū etiā si nō sit dꝛordinatio ex pte finis reddit eū illicitū. Et q̄z̄z ista sollicitu/ do nimia nō sit mortalis nisi q̄n ꝓpt ipsaz dimitteret necessaria ad salutē. nihilominꝰ saltem est veniale peccatum.

10 ¶Sextū q̄ dꝛ eq̄rit vt ornatꝰ sit licitꝰ ē vt nō sit scādalosus ꝓmo. dicit Alle. dꝛ ales in se cūda scḋe. q̄ licet se ornare p̄ciosis vestibus ſm nobilitatē ꝓsone ⁊ ꝓsuetudinē terre et di gnitatē officij. ita tñ q̄ abſit libido i volūta te. ⁊ scandalū i exteriori ope. nec mirū. quia Mat. xviij. Ve homi illi ꝑ quē scādalū ve nit. Aduerte tñ q⁊ alīqs puocet ad ꝓcupi scentiā ꝓpter ornatū alterius si ille q̄ ornat se hoc nō intendit. nec est excessus i ornatu: erit potius scandalū passiuū ⁊ occasio acce pta. sed q̄n est i ornatu excessus p̄sertim inci tatiuus ad libidinē. vt i mulieribꝫ inuenien tibꝫ nouas inuētōes seu vanitates. ⁊ credūt ꝓbabiliter q̄ aliq̄ puocant ad libidinē: non excusant a mortali si dꝛ hoc nō curāt: sz potī/ us volūt portare. Si ꝛo nō credūt ꝓbabi/ liter q̄ p̄beant occasionē ruine alteri: sic diffi cillimū ē dꝛ determiare dꝛ mortali. lz aliq̄liter ex cedāt. Ulꝛ est q̄ piculosus est excessus i or/ natu puocatiuo ad libidinē: vt i mulieribꝫ faciēt ibꝫ fozas nouas q̄s singulariter diabo lus puocat ad ornandū se magis q̄z viros. q⁊ magis sunt efficaces ad illaqueādū aias. Et iō licet non possit sniа dari dꝛ mortali ꝓ q̄nto excessu. nihilominꝰ semp̄ iducēde sunt ad dimissionē ꝓpter piculū. ꝓpter qꝺ ꝓmi nat eis dñs p Esa. iij. c. In illa inq̄t die. s. iu dicij. auferet dñs ornamētū calciamētoz ⁊ torques. s. collaria. ⁊ monilia. ⁊ armillas. s. ornamēta brachioꝝ vt manice rechamate vel lōge. mitras. s. magagnones vl̄ lunetas discriminalia. i. pecties ad pectinādū caput vl̄ cerucetos. perichelides. i. ornatꝰ taloz i fi/ ne vestis. vt sunt caude vl̄ fimbrie. murenu las. i. cathenas quas circa collū. olfactoꝛio la. inaures: gēmas i frōte pēdētes. ⁊ mutato ria. i. diū sas vestes. ⁊ linthea mia: vt faciūt romane sup̄ vestes. acus ⁊ spēla. sindones ⁊ camisias. vittas. i. bindelos ꝓ capill' colen dis. ⁊ theristra. i. vestes estiuas vt sic ꝛornee. a. eria qꝺ ē estas. ⁊ erit ꝓ suaui odoꝛe fetoꝝ. ꝓ zona funiculꝰ. ꝓ crispati crine caluiciuz. ⁊ ꝓ fascia pectoꝛali cilicīū. hec ibi Sis ḡ prudēs ꝓfessoꝛ vt nō ꝑcipites sniaz vbi ñ ē ꝑcipi tāda. ⁊ cautꝰ vt nō relaxes qꝺ sp ē restringē dū. q⁊ cū cōit ī ornatu ñ sint ꝺditōes sup̄po site. sitq; ꝓseq̄nt ī ipo pctm̄. Ergo talit ornā tes se dāt operaz rei illicite. ⁊ ꝓpea iudice ꝓputat eis malū qꝺ ꝓbabilit ex eis euenit. s. lasciuia. Facit. c. eū q̄. ⁊. c. quantū. l. di. ⁊ qꝺ nō. i. c. sicut dignū. dꝛ homi. iō dꝛ testādū. p/ pter qꝺ merito saluatoꝛ Luc. xvj. exp̄ssit. q̄ diues dānatꝰ induebatur purpura ⁊ byssо

Ociositas est cū q̄s q̄ete necessaria sa/ luti corpis accepta vacat ab aliquo opē spūali vel coꝛpali. ⁊ hec est filia accidie. Et q̄n sit pctm̄ mortale. vide. s. Accidia. § j. ⁊ ij. ⁊ j. Preceptum. §. v.

Actū aūt ꝺꝛ a pactōe. in de ē pac; nomē ap/ pellatū. ⁊ ē pactō duoꝝ plurīūue i idē placituz seu ꝓsensus. vt dic̄ tex. i. l. j. ff. dꝛ pac. Et iō ois ꝓct; generaliꝰ ꝺꝛ

pactū. sed cū habeat nomē specificū ab ipso ꝓtractu denominat. vt venditio. locatio. cū ꝙo nō habet nomen dicit pactum a genere.

1 ¶Que dra ē inc pactū. pollicitatiōz. ꝙēti/onē. stipulatōz ꝛ pmissionē. R. q pactū est ꝙsensus duoꝝ vel pluriū ad aliq̄d faciendū vel dādū ꝙbis expssum: ita q ꝙba pmittāt a pmittēte et ꝙseqnter a recipiēte. Si ꝙo ꝙba pmittant a recipiēte: sic erit stipulatio. ex emplū. dabis mihi decē. R. dabo. pmittz facere sic. et tu nōdes pmitto. insti. de ꝙ. ob. in pn. Pollicitatio ꝙo ē soli⁹ offerētis promissio. nec requirit pntia ꝙsone cui fit pollicitatio. l. j. ꝛ l. pactuz. ff. de pollici. Et no. glo. in de. romani. de iureiu. ꝛ glo. i. l. j. C. de iur. do. dicēs. q pollicitatio fit sine interrogatōe p/cedente. ff. de polli. l. iij. Promissio cōiter fit rogatōe. de q̄ dic vt. j. Pollicitatio. i pn. Et pōt pmissio referri vel ad pollicitatōem vel ad stipulatōez vel ad nudū pactū. ff. de edi. edic. l. sciendū. §. dictū a pmisso. Cōuentio ꝙo ē nomē magis generale q̄z pactū. q: scholares i scholꝫ frēs i caplo ꝙuenire dicunt. ff. eo. l. j. §. ꝙuentionis verbum.

2 ¶Quottuplex est pactum: R. q duplex. aliud vestitum. aliud nudum.

3 ¶Sed quō dicit pactū vestitū: R. sex mo/dis. Primo re. scdo ꝙbis. s. stipulando. tercio lris. quarto ꝙsensu. ꝛ ō his hēs exēpla s. Obligatio. §. iij. q̄nto cohērētia ꝙct⁹. puta vēdidi tibi domū cū tali pacto q ego deā moꝛari i ipsa domo p annū. qō q̄dē valz. q: vestit cohērētia ꝙct⁹. s. vēditōnis. alꝫ eēt nudū. sexto intercuentu rei. puta pmisi tibi aliquid dare vt faceres mihi vel dares aliud Uñ statim cū dedero tibi qō promisi vestit pactū ex pte mea. ꝛ ideo interuētu ei⁹ es mihi obligat⁹ ad faciēdū qō promisisti. pbant ista. insti. de ꝙ. ob. Nudū ꝙo dr q̄n nō vestitū aliq̄ pdictoꝝ: sed i meris ꝛ puris finibus ꝙuētōis. ꝙbi gra. pmisi tibi dare centū sine aliq̄ interrogatōe pcedēti: vel cyrographo ꝛ hmōi. ꝛ ꝙsentis. aliter si nō ꝙsentias nō erit pactū sz pollicitatio. de q̄ videi. l. iurisgētiū. §. igit. ff. de pac. Silr dr nudū q̄n nō ꝙtinet cāz. q: traditio rei sine cā nulli⁹ ē efficacie. l. nūq̄z nuda traditio. ff. d acq̄. re. do. hz tn aliquas fallētias. q̄s videi. Pa. i. c. si cautō. de

4 ¶Utrū ex nudo pacto siue ex (fide instru. sola promissione hō obligēt: R. q de iure canonico ꝛ ꝙscia sic: sub pena mortal⁹ pcti. vt nō. i. c. j. de pac. ꝛi. c. Juramētū. xxij. q. v. qō limito vez fm Collectariū. ꝛ seq̄t Pa. in. c. prudētes. de do. et i. c. si cautio. de fi. instru. q̄n exp̄mit cā. vt pmitto tibi. x. q: vēdidisti mihi talē rē vel mutuo ꝙcessisti ꝛ hmōi. q: si sit nudū sic q nulla cā ē adiecta: nō obligat etiam i ꝙscia. Rō. q: ꝓsumit p errorē pmisisse. ꝛ sic nō ꝓt allegari obligatō naturalis cū nihil sit tā ꝓtiū ꝙsensui q̄z error. xxix. q. j. §. j. ꝛ l. si p errorē. ff. de iur. om. iu. Aduerte tn q si q̄s dicit. promitto tibi cētū donare q tunc liberalitas promissiōis ꝓsumit cā donādi. ꝛ sic nō ē sine cā. silr si pmittit aliq̄d loco pio. q: ꝓsumit obligasse se fauoꝛe pie cause. nec ꝓsumit ibi error. c. fi. de suc. ab ite. Limito etiā et verū q ex nudo pacto obligat. s. q̄n nude pacisces habuit aīm obligādi se. q: fm cōit theo. i. iiij. di. xxxvij. nēo ex q̄cūq̄z pmissiōe obligat nisi q̄ habuit aīm obligādi se. facit. c. lr̄aturā. d voto. ꝛ l. obligationū. la. j. ff. d ac. ꝛ ob. Alꝫ si nō habuit aīm obligādi: nō tenet ꝙb pena mortal⁹ pcti ad pactū nudū ꝓpriū nisi subesset cā q̄ ad ꝙ obligaret de necessitate pcepti. puta pmisi p̄i meo vestē q̄ moꝛit ex frigoꝛe. q: tenet q̄cuis ñ habuerit aīm obligādi se. Dat tercia limitatio. s. si ꝙditio vl rōnabil⁹ cā ñ aduenit postea. q̄ si a pncipio affuisz nō pmisisz. q: si tal⁹ cā aduenire. ꝛ ppter ea ñ ipleat nudū pactū: nō peccaz mortal⁹ fm Jo. de notho i. iiij. di. xxxvij. ꝛ ꝛz s. Tho. ij. ij. q. xj. qō bñ no. Addo ꝛ q̄rtū. s. q sit hōestū. licitū. possibile etc. d q̄bz. j. dico d

¶Utrū oriat⁹ actio ex nudo (pacto vestito. 5
pacto: R. Inn. i. c. nouit. de iudi. ꝛ multi alij. q nō. sz solū ꝙtulit officiū iudicis ipl̄orare. Sz ego credo q oriat⁹ de iure canōico. vt tenet Jo. an. d. An. ꝛ Pa. cū glo. i. d. c. j. de pac. ꝛ Arch̄. in. c. q̄cūq̄z suffragio. xij. q. ij. ad min⁹ ꝙditōe ex canōe pdicti. c. iuramēti. qō itelligē i casu q̄n obligat ad moꝛtale pec/

¶Utrū oē pactū vestitū obliget (catū. alꝫ ñ 6
R. q nō. vt no. Pa. i. c. pactō es. de pac. ꝛ q̄n ꝙ sit q ñ obligat dic vt. s. Juramētū. v. qa vbi iuramentū ñ obligat nec pactū. Itē pactū dolo initū ñ valz. c. cū vniūsoꝝ. de reꝝ p/mu. Intellige q ad dolosum. Itē si sit alīc cāptiosuz. ff. de rescin. vē. l. si id qō pure. in fi. Itē ea q̄ pmittit ob nimiā reuerētiā alicui⁹ ñ obligat. l. j. ff. q̄. re. act. ñ da. Itē q̄n pactū ꝙtinet turpitudinē. l. si vn⁹. §. pacta q turpē cāz. ff. de pac. ꝛ oē pactū ꝙ ius dr turpe. c. faciat hō. xxij. q. ij. fm tn distictōz de q̄ i. §. viij. Itē pactū i ꝙuētōibꝫ inoiat⁹ nō obligat si ille cū q̄ ꝙtit nō iplet ex pte sua ꝙct⁹. vt in. l. natural⁹. §. j. ff. de ꝓ. ꝛ. l. ex placito. C. de re. pmu. Jō cū q̄s ꝙuenit cū aliq̄ dare sibi cētū vt nūq̄z petat tale q̄d: tal⁹ nūq̄z poterit petere

centū.qz nūqz pōt implere. qz semp poterit petere. secus si q̄uentio fiat. p̄mitto tibi centū si remittas mihi fideicōmissum. qz talis poterit petere eo qz potest remissionē facere. hec Bar. C. de pac. l. conuentiones.

7 ¶ Utz pactū initū p frēs mīores vel p̄dicatores aut alios mēdicātes cū rectoribꝫ parochialiū eccl'iaꝝ sup iuribꝫ parochialibꝫ: puta exhibitōe sacrōꝝ. iure funerādi. ꝛ silibus vel sup alijs q̄buscūqz valeat' R. q si factū est p guardianos vel p̄ores cū p̄sensu suoꝝ p̄uetuū vel locoꝝ valet. licet nō influenerit licētia sui general' aut puincial' aut capli aut sedis aplice q ad frēs mīores. dūmō alꝫ sit honestum ꝛ licitum. de pac. c. q̄uis. li. vj.

8 ¶ Utz pactū iuramēto firmatū qđ i se cōtinet turpitudinē. s. pcti vel ē p̄ ius valeat' R. Pa. i. c. pactōes. de pac. q si p̄tiet turpitudinē ex pte vtriusqz. s. iurāti ꝛ recipiēti n valet ꝓxij. q. iij. p totū. Sil'r si p̄tiet turpitudinez solū ex pte iurāti. vt i regla nō ē obligatoriū li. vj. Si vo solū p̄tiet turpitudinē ex pte recipiēti. sic tenet ꝛ obligat. c. debitores. de iure iu. Rō. qz iuramētū p̄cipal'r dirigit'r i deuz i q̄ nulla pt̄ ysari turpitudo. Si vo n ē firmatū iuramēto an obliget: vide. s. Obligatio

9 ¶ Utz pactū de nō cedēdo bonis suis (§. x. valeat' R. Pa. i. d. c. pactiōes. q sic: nisi sit notoria pauptas. qz tūc illicitū ē. qz in effectu tunc videt se obligare ad carceres qđ nō pōt: cū nemo sit dñs membroꝝ suoꝝ.

10 ¶ Utz pactū factū p̄ filia dū nuptui traderet q dote p̄tēta nullū ad bona p̄ūmonialia habebit recursum teneat' R. q nō nisi sit iuramēto firmatū. ꝺ pac. c. q̄uis. libro. vj.

11 ¶ Utz pactū qđ ē p̄ sbaz p̄ct' nec p̄tiet turpitudinē valeat' R. q si ponat pviaz modi viciat ꝛ n viciat ꝓz Frā. de rāponibꝫ. i repetitione. l. fi. C. de p̄di. ob cām. Un pactū q p̄cariū duret iuito dño n valz. vt i. c. p̄carū. ꝺ p̄cario. ꝛ. l. cū p̄cario. ff. de p̄ca. Sil'r si p̄stituo p̄curatorē et p̄mitto n reuocare n vz. ita dic bar. i. d. l. cū p̄cario. ꝛ Ang. i. l. ij. ff. de p̄cu. ꝛ Bal. i. l. ꝛ p̄petuū. ff. de p̄cu. Et si p̄misit sb pena n tenet ad pēnā reuocādo. fac glo. i. c. ij. de p̄sue. li. vj. ꝛ Ang. i p̄si. ccxij. Sz si ap̄ponat p viā p̄ditōis n viciat sz viciat. fac. c. fi. de p̄di. ap. et qđ no. Bar. i auc. ingressi. C. de sa. san. ec. Sz ꝑ videt. l. vbi mortꝫ cā ita donat. ff. de dona. cā mor. solue vt ibi p Bar.

12 ¶ Promitto tibi ter te hospitari in domo mea. stas p multos ānos q n venis: nūqd petere poterꝫ ex tiatoꝝ' R. io. an. i addi. ad spe. de cōsi. refert suos magros disputasse q n. ꝛ sic tene. lz videat' q teneat' pti. ff. de ali. ꝛ ci. leg.

¶ Pactū de hereditate viuētis regulariē nō 13
valet. qz inducit votū captāde mortꝫ. vt. l. fi. C. de pac. vbi p doc. ꝛ p Bald. i li. de vsib feu. de feudo dato iuice. l. p̄missorie. c. si q̄s. ꝛ p canōistas i. c. venerabilē. de ele. ꝛ Pa. i. c. nulla. de p̄cef. p̄. Et ibi sic distinguēdo dicit q aut pactū de futura successiōe fit ad cōseruādā legitimā successiōꝝ. et sic valet. vt isti. de legi. agna. succe. §. fi. qz pactū ē legi p̄sentaneū. Aut fit ad legitimā successiōꝝ p dēdā seu ad tollēdā libertā testameti factōꝝ. ꝛ sic nō valet qz ꝑ bonos mores. vt. l. stipulatio hoc mō. ff. de ver. obli. adeo q fm Bar. etiā iuramēto nō firmat' p regulā nō est obligatoriū. de reg. iu. li. vj. vt in. d. l. stipulatio nō. et i. l. fi. C. de pac. Sed ego nō credo. qz licet sit contra bonos mores nō tñ naturales sed solum ciuiles. ꝛ ideo firmat' d. c. ij. de pac.

¶ Utz hñs parētes magnos q̄s timet ꝛ vo 14
lēs p̄uidere aie sue reliq̄t medietatē oīm bonoꝝ suoꝝ pauperibꝫ ꝛ dic. si p̄tingeret me facere aliud testamētū i quo p̄sanguineos meos instituerē p quod reuocaret' p̄sens iudicium ex nūc tibi. P. notario publico tanqz p sone publice stipulāti ꝛ recipiēti p dictꝫ pauperibꝫ: dono irreuocabiliē ꝛ iter viuos dictā medietatē bonoꝝ meoꝝ: p̄stituēs me ex nūc eā possidere p̄cario nomie. facit tādē aliud testamētū. Mō queri vtz pauper valeant aliq̄d hīe ex tali donatō e' R. Bal. vbi. s. q fuerūt opiniōes. vna q sic. q ē dñi Dyni. ff. de testa. l. heredes palā. §. fi. ꝛ i regula. qđ semel placuit. de reg. iur. lib. vj. Alia q nō. qz iste p̄tractus donatōnis videt impedire libertā testameti factō em. ff. de verbo. ob. l. stipulatio hoc mō. Sed aduerte q nos sum⁹ extra casum doctoꝝ. Nā hic interuenit traditio. vñ ꝛ si donatio esset infirma ꝛ sine causa tñ dñs volēs trāsferre dominiū trāsfert. ff. de cōdi. ob cām. l. iij. §. subtilius. vel q̄a causa est ipsa liberalitas. vt. ff. de dona. l. hoc iure. Item ipsa pietas. vt. ff. de p̄di. inde. l. cuz his §. si i ea opinione sit mulier. ꝛ nō. insti. de obli. q ex quasi p̄tractu. §. ex quibus dā. ad hec C. de la. san. ec. l. fi. volens ergo sustinere opinionē Dyni: faciat q p̄cedat ad traditōnis actū: q etiā sub p̄ditōe fieri p̄ōt. vt. ff. de acq. poss. l. q absenti. ꝛ cauti⁹ si interueniat traditio coꝝpalis q̄z si p̄caria. qz p̄carū forte non valet. Tu cogita. ego dimitto te sine rcisi/

one. hec Bal. Sz tu tene q̄ si vult vt valeat
donet alicui publice p̄sone int̄ vivos sub ta
li p̄ditõe ⁊ tradat. q̄ sic valebit indubitāt̄.
15 ¶Utz cũ vir facit testamentũ ⁊ legat vxori
certũ quid hoc pacto q̄ si mutaret testamẽ
tum siue nõ ista vxori iure donatõis īter vi
uos deberet habere certā domũ quā sibi lega
uerat. ⁊ demũ mutauit testamentũ nulla fa
cta mẽtione de dicta donatõe. An mulier de
beat habere dictā domũ: Videt q̄ non. d. l.
stipulatio hoc mõ Cõtrariũ dico. q̄ ista do
natio ẽ p̄sens ⁊ pura. q̄ dicit. siue mutaue
ro siue nõ. ⁊ ideo nõ est apposita i pẽna testa
menti mutati. Laue tñ q̄ nisi interuenerit
traditio non p̄firmat̄ morte. ⁊ sufficit q̄ tra
ditio interueniat tpe donatõis vel postea
viuo donãte. ff. de dona. inter vi. ⁊ vx. l. papi
nianus. al's incipit. si q̄s p vxore. ⁊ ar. i. l. ij
C. si q̄s alteri vel sibi. hec Bal. vbi. s̄.
16 ¶Quõ interp̄tant̄ pacta obscura: R. q̄ in dou
bio p̄tra eum qui ea apposuit ⁊ potuit apti
us declarare. ff. de pac. l. veteribus.
17 ¶Pactum legis p̄missorie quid est: R. i cõ
tractu vẽditionis est pactio qua redditur in
emptũ qđ vẽditũ ẽ si nõ seruat̄ qđ ẽ p̄missũ
vt i. l. j. ⁊ ij. ff. de le. p̄missoria. ⁊ fit ita. vẽdo
tibi fundũ. ⁊ si infra talẽ diẽ nõ soluer̄ pciũ in
emptũ sit. In pignore aũt fit sic nisi luer̄ pi
gn̄ infra certũ tps sit p̄ditũ. vl sit mihi p solu
18 ¶Utz generaliter sit reprobatũ: R. q̄ ñ. (to.
vt. ff. de. l. p̄mis. ⁊ totũ. vbi p̄z q̄ valet i p̄
ctu vẽditõis. sed i pignore generaliter ẽ repro
batũ. vt i. l. fi. C. de pac. pig. ⁊ i. c. significãte
d̄ pigno. ⁊ ipo nõ obstãte pign̄ ẽ restituẽdũ
nisi iurasset i tali pacto. vt i. d. c. significãte.
19 ¶Utz istud sit pactũ. l. p̄missorie. pignore
tibi hãc rẽ ⁊ si nõ luero infra mẽsez nũq̄z pos
sim luere: R. Bald. vbi. s̄. de vsi. feu. de feu.
dato inuicẽ. l. cõ. q̄ sic. lz nõ dicat̄ q̄ dñium
sit apud creditorẽ. ista ẽ glo. nõ. i. l. vlt. C. de
20 ¶Utz possit fieri istud pactus (pac. pig.
cũ fideiussore videlicz si ñ extraxero te de ob
ligatõe q̄ pign̄ qđ p indẽnitate tibi dedi lo
co indẽnitat̄ sit tuũ: R. Bal. vbi. s̄. glo. dic
hic q̄ valet. q̄ spãle est in his q̄ p alio sunt
obligati. q̄ h̄ mõ p̄nt idẽnes seruari. vt. ff.
de contrahen. emp. in fine.
21 ¶Utz i dote valeat h̄ pactũ. Si tibi pecu
niã nõ restituero talẽ fundũ loco p̄mutatio
nis assigno: R. Bal. vbi s̄. vr̄ q̄ sic. q̄ ista ẽ
q̄dã p̄mutatõ. vt. ff. de iu. do. l. ita p̄stãte. ⁊ l.
fi. Jte spãle vr̄ i dote. vt. ff. d̄ so. l. calipodi.
22 ¶Utz valeat istud pactũ. obligo tibi talez
fundũ p. x. ⁊ si nõ soluero tibi infra mẽsez ha
beas eũ emptũ iusto p̄cio: R. Bal. vbi. s̄. q̄
sic. et ẽ mirabile. qđ lz nõ sit collatũ i alicui
arbitriũ declarãdi p̄cũ valet. q̄ istud pactũ
est p̄s alterius cõtractus validi. iste ẽ casus
mirabilis. ff. de pigno. l. si fundus. §. fi.
¶Utz cuz mutuasti mihi. x. nullo pignore 23
p̄stituto h̄ pacto q̄ si ñ soluero infra mẽsez ta
lis dom̄ mea sit tua p illis. x. valeat tale pa
ctũ: R. q̄. s̄. ibidẽ q̄ sic. q̄ nõ ẽ pactũ pigno
ris. vt. d. l. fi. ff. de p̄hẽ. emp. vbi tex. ẽ nõbil.
¶Utz cũ pactũ. l. cõmissorie est appositus 24
nõ ipi p̄ctui pignoris: lz diu postea valeat:
R. q̄. s̄. ibidẽ q̄ sic. vt. ff. de pigno. acti. l. tici
vel vbi interuenit pactũ rogatu debitoris: ⁊
eius grã: nõ voragine creditoris. Et dicũt
q̄ ex interuallo valet ad excipiẽdũ ñ ad agẽ
dũ. vt refert Bar. in. d. l. calipodius.

Palla dicit̄ lineus pannus cõsecra
tus qui extendit̄ sup altare ⁊
sup quo extendit̄ corpale. ⁊ a quo debet bñdi
ci vide. s̄. Benedictio. §. j.

Pallium vt hic sumit̄: est specia
le ornamentũ archie
piscopor̄ in quo plenitudo officij cõfert. de
aucto. ⁊ vsu pal. c. nisi specialis.
¶Qñ debet petiri: R. infra tres menses a tẽpo 1
re p̄secratõis vel p̄firmationis: si añ nõ fuit
consecratus: aliter põt remoueri. c. quoniã.
c. dist. nec añ debet se archiepm nominare. d.
c. nisi. Nec põt etiã anteq̄z habeat ipm palli
um p̄ciliũ p̄uocare. p̄ficere chrisma. dedica
re basilicas. ordinare clericos. nec epos p̄se
crare. c. qđ sicut. de elec. §. penul.
¶Utz archiep̄s possit suũ palliũ alteri ac 2
cõmodare: R. q̄ nõ. immo debet cũ eo sepeli
ri. q̄ persona eius nõ transit. c. ex tuarũ. ⁊ c.
ad hoc. de aucto. ⁊ vsu pal.
¶Utz semp debeat celebrare cũ pallio archi 3
epos: R. q̄ tã i sua q̄z i aliena dioc̄esi põt absq̄z
pallio celebrare vel sandaliis. Jn sua p̄o di
oc̄esi nõ semp dz celebrare cũ pallio: lz tm̄ i
diebus illis q̄ i ecclesie sue p̄nilegijs sunt ex
p̄ressi. extra ecclesiã nõ debet eo vti. vt i p̄ro
cessionibus. c. fi. de aucto. ⁊ vsu pal.
¶A quo debet petiri: R. q̄ a papa. d. c. qm̄. et 4
etiã a patriarcha. c. antiqua. de p̄uile.

Papa summus est inter omes. q̄a
ipse sol' habet plenitudinẽ
ptãtis. vt patet. ij. q. vj. qui se scit.
¶Utrũ papa possit dispẽsare i oib̄ p̄ceptis 1
moralib̄ legis nature vel diuine: R. canõi
ste. i. c. lras. de resti. spolia. ⁊ in. c. p̄posuisti. de

ꝓcel. p̄bē. ri. c. cū ad mōasteriū. de sta. mo. et
i. c. p venerabilē. q̄ fi. sint le. varie ⁊ ꝓfuse lo/
quūt. nec ex eoꝝ doctrina pōt hec q̄stio decla
rari. Sz vt clare itelligat sic distiguo vt col
ligo ex doctrina Sco. i. iij. di. xxxvj. ⁊ Alle.
i. iij. pte. ⁊ Hē. i. v. q̄li. q. xxix. ⁊ Frā. i. ij. sen.
q̄ sunt aliq̄ de lege nature seu diuia tāq̄z p̄n/
cipia p̄ctice nota ex termis. q̄ sunt hec Fina
le bonū ē appetēdū. Maluz itelligemoris ē
fugiēdū. qz aut aūtit a finali bono vt ē cupi
ditas mortal' Aut retrahit ab ipo vt ē cupi
ditas venial'. ⁊ ista sunt oino indispēsabilia
Aliq̄ sunt de lege nature: vt ꝯclusiões neces/
sario seq̄ntes ex p̄ncipijs p̄dict̄: vt ista De⁹
ē diligēd⁹ ⁊ proxim⁹. Et i istis nulla p̄t cadere
dispēsatio. vñ isto mō ius naturale dr̄ imu/
tabile. vt dr̄ i. c. ius naturale. iij. di. Rō ē qz
rō legis q̄ ē id qđ dicūt p̄dicta duo p̄ncipia
ab eis nō pōt separi i aliq̄ casu. Unde qz p̄mū
p̄ceptū decalogi ⁊ scōm sunt de hmōi. io sim
pliciter sunt indispēsabilia. Terciū no p̄ce
ptū q̄ztū ad cultū deo exhibendū aliq̄n silr̄ ē
de hmōi. ideo q̄ztū ad h̄ ē indispēsabile. licet
quo ad determinatōz tp̄is sit dispēsabile. vt
patet i. c. licet. et. c. ꝯquestus. referijs. Sūt
⁊ alia de lege nature nō tāq̄z p̄ncipia aut con
clusiones necessario a p̄mis p̄ncipijs deduc/
cte: sz qz sunt multū ꝯsona p̄dict̄ p̄ncipijs
⁊ ꝯclusiōibꝫ: cuiusmodi sunt p̄cepta scōe ta
bule: ⁊ oia moralia data i lege moysi ⁊ euan
gelica. Ex p̄mo em̄ p̄ncipio ⁊ ꝯclusiōibꝫ ne/
cessarijs sequētibꝫ ex eo nō ē q̄ ad .p̄rimū ni
si vnū p̄ceptū. s. diliges deū: sed qz p̄rim⁹ fu
it mutat⁹ p pctm̄ ⁊ fact⁹ pron⁹ ad malū. ido
addita fuerūt plura p̄cepta tāq̄z multū ꝯso
na p̄mis p̄ncipijs et ꝯclusiōibꝫ p̄dictis. Et
i istis q̄ztū ad rōem ipsoꝝ nō pōt cadere di/
spensatio: sed bñ q̄ztū ad obseruantiā sancti
onū: sicut ⁊ Aug. i li. ꝯfes. ponit exemplū di
cēs. q̄ sicut medicīa ē ars imutabilis. tñ me
dic⁹ aliq̄n mutat p̄cepta lāguētibꝫ. ⁊ tamen
ratio p̄cepti artis i se ē imutabil'. vñ licet pa
pa nō possit dispensare vniuersaliter in p̄ce/
ptis scōe tabule. qz vtcōiter ⁊ i pluribus in
est eis ratio legis. Tñ si occurreret casus p̄ti
cularis i quo deficeret ratio legis ꝓpter cau
sas speciales impedictes obseruationē p̄ecep
toꝝ legis ex applicatōe ipsoꝝ ad diuersas
materias. tunc papa posset dispēsare. Alit̄
vt dicit' Ri. in. iij. dist. xxxviij nō videret de
us fuisse bon⁹ p̄familias nisi dimisisset pa
stor ē sup gregē suū qui posset ꝯsulere omni/
bus occurrētibus ⁊ necessario expediendis.
Nec etiā posset dici q̄ papa sit generalis cō
missarius dei assumptus i plenitudine pōte
statis. cui⁹ ⁊ trariū determinat'. ij. q. vj. c. qui
se scit. ⁊. xxiij. q. j. qđ cunqz. Et qđ dico de p̄/
ceptis scōe tabule. idē dic de oīb⁹ p̄ceptis
veteris ⁊ noui testamēti. Un dns archi. flo
ren. i summa. dicit se audiuisse a fidedignis
q̄ papa Martinus. v. habita ꝯsultatione
cū multis doctissimis viris in sacra theolo/
gia ⁊ iure canonico. dispēsauit cū q̄dā q̄ acce
perat germanā suā i vxorē ꝓpter multa ma
la ⁊ scādala q̄ euenissent si eā dimisisset. ⁊ q̄
euitari nō poterāt nisi sic dispensaret. Et idē
ego dico de silib⁹. arg. ij. q. j. c. multi. in fi. et
d. c. q̄ se scit. cū silibus. Et sic fm hanc distī/
ctōem intellige ⁊ limita. d. c. litteras. ⁊ simi
lia. que vident dicere q̄ ꝓtra legē diuinaz ⁊
euangelicā aut apostolicā nō p̄t papa dispē
sare. vt i. c. sunt q̄dā. xxv. q. j. Quia vez est
vbi ratio legis nō cessat. Et i p̄dictā opi. cō
currūt oēs canoniste si bñ intelligant q̄n di/
cūt q̄ papa p̄t declarare. interptari ⁊ limita/
re ac distīguere ius diuinū. qđ nihil aliud ē
dicere nisi videre vbi rō cessat vel nō. vt sic
nō dispēset. vel dispēset. ⁊ sic tene firmiter

¶Sz q̄s poterit scire q̄n rō legis deficit i ali 2
quo casu? R. q̄ istud aliq̄n habem⁹ ex exem
plo ipsi⁹ dei q̄ multotiēs dispēsauit i lege sua
Un i simili casu possum⁹ ⁊ nos cognoscere.
Sed q̄n talis dispēsatiōis vel simil' nō ha/
bem⁹ exemplū i sacra scptura. tūc ad solū pa
pā ptinet ipsi⁹ declaratio cui dictū ē. Qđ cū
q̄z ligaueris sup terrā. i. d. c. qđ cunqz. q̄ qđē
multa declarauit. vt i materia voti. iuramē/
ti ⁊ hmōi. Et aliq̄n etiā ex ipa nra rōne colli
gim⁹ vt facim⁹ i gladio deposito quē dicim⁹
nō fore reddēdū deponēti effecto furioso. vt
i. c. ne qs. xxij. q. ij. ⁊ silib⁹. Un firmit̄ credo
q̄ si aliqs petēs dispensatōem i aliq̄ casu con
tra legē dei nō interponat importunitatē mu/
nez vel p̄cū. sed simplr̄ ponat se i manib⁹ ip
si⁹ pape ex p̄mēdo casum suū. q̄ de⁹ nō p̄mit/
tet errare vicariū suum in dispensando

¶Utz papa possit dispensare in oīb⁹ que 3
sunt iuris positiui? R. q̄ q̄uis aliq̄ canoni
ste teneāt q̄ nō pōt dispēsare ꝯ statū vniuer
salē eccl'ie. vt i. d. c. sunt q̄dā. Itē i his in q̄b⁹
decolorare̊ status eccl'ie. p. c. ⁊ si illa. j. q. vij.
Ego tñ dico q̄ vniuersalit̄ pōt dispēsare. sed
tñ nō esset tolerādus si dispēsaret ꝓtra p̄di/
cta sine rationabili causa. pur dispensatō te
neret. ⁊ sic tenetur cōmuniter.

¶Utz papa possit dispēsare i gradib⁹ con/ 4
sanguitatis: nō solū put nūc: sz etiā put ex/
tūc: R. fm Jo. an. i. c. p venerabilē. qui filij

sint legi. q si ꝓtractū ēī gradu ꝓhibito diui
na lege pōt dispēsare ꝓut nūc. sz nō ꝓut tūc.
sz vt filij sint legitimi q añ dispēsatōez nati
fuerāt. Sed in mrīmonio hūana lege ꝓhi
bito pōt dispēsare: nedū ꝓut nūc: sed etiā ꝓ
ut ex tūc. Qd limito vez quo ad istud vlti
mū: nisi ius esset q̄sitū alteri. puta qz patre
mortuo successerūt iā agnati. vñ lz postea le
gitimaret filiū. nō excluderet agnatos. sed ī
iure q̄rēdo valeret. vide legitīatio. §. j. z ij

5 ¶Utrum possit dispensare in bigamia. vi
de. s. Bigamia.

6 ¶Sed qd de obligatōe q̄sita laico q̄ ei non
subest quo ad tpalē iurisditōez: R. Pa. i. c.
ij. de voto. q si talis obligatō solū ꝓtrahīt ex
fidei pstatiōe: sic papa pōt ex cā ab ea absol
uere z dispēsare. vt ī. c. quāto. de iureiu. Se
cus aūt si aliunde esset quesita. qz cū tal' ob
ligatio sit de iure gentiū: nō poterit ꝑ papaz
tolli. cle. pastoralis. de reiud. z no. Inno. in
c. que ī ecclesiarum. de consti. z legiste ī. l. fin.
C. si contra ius vel vti. pub.

7 ¶Que sunt q̄ reseruāt pape: R. q absolutio
ab excōicatōe ī. xxix. casibꝰ. de q̄bꝰ. s. excōi
catio. v. Itē dispēsatio ī multꝫ. de q̄bꝰ. s. Di
spēsatō z Irregularitas. Itē cause grauiores.
facit. c. j. de iura. calū. z. c. mlīj. xvij. di. z. c. q̄
riēs. xxiij. q. j. z. c. vt debit⁹. de ap. z q̄ sint. vi
de ī. c. q trāslatōem. de offi. leg. ī glo. que hic
omitto. qz parum pertinēt ad confessores

8 ¶De eo q̄ gerit se ꝑ papa nō electꝰ a duab⁹
ptibꝰ cardialiū. z de obseruādis ī eiꝰ electōe
habes. s. excōicatō. vij. casu. ij. z casu. xiij.

9 ¶Utrū papa possit decidere ꝓtra aliud sta
tutum ī causa fidei sine concilio: R. q non.
vt ī. c. anastasius. xix. di. qz papa pōt errare
ī fide. xl. dist. si papa. sed nō tota ecclesia. c.
a recta. z ibi bona glo. xxiij. q. j.

Paraferna dr a para qd est
iuxē. z ferna qd ē
dos q̄si iuxē dotē. Un bona pafernalia dicūt
oia bona vxoris ex dotē. vt dicit glo. in Rica
C. de pac. ꝓuē. Azo ī sum. C. de iu. do. Bal. ī
l. ij. C. de sen. q si. cer. quāti. et ī. l. fi. C. q̄ po. i
pi. ha. z ī. l. ob maritoz. C. ne vx. p mari. z ī
l. si mulier. C. de pac. cōuen. Et de istis habes
ter. in. l. si ego. §. dotis. ff. de iu. do. z glo. in. c.
plerūq;. de dona. inter vi. z vx.

1 ¶Utrum statutū loquens de dote extendat
ad paraferalia bona: R. q sic. fm glo. in. c.
ex litris. de pigno. Albe. ī. l. vbi adhuc. ī. xxij.
colum. C. de iur. do. z Rica. C. de re. vx. act.
z ī. l. de quibus. ī. iiij. colum. ff. de legi.

¶Utr bona paferalia sint ꝓulegiata sicut z
dotalia: quo ad h vt bona viri sint hypothe
cata sicut ꝑ dote: R. glo. in. c. ex litris. de pig. z
glo. ī. l. fi. C. de pac. ꝓuē. q sic. Un si specialez
sibi ꝑ his hypothecā a viro exegit illa erit cō
tēta. Si aūt nullā exegit habebit hypothe
cata oia bona viri ꝑ omibꝰ pfatis bonis. vt
ī. d. l. fi. z de quibꝰ hz vir administratōem De
alijs autē que vxor penes se retinet nō habz
hypothecaz in bonis viri fm Pa. in. d. c. ex
litteris. Ista tamen hypotheca nō est ꝓuī
legiata: sed cōmunis fm Inno. z Joh. an.
ī dicto. c. ex litteris.

¶Utrum maritus debeat habere fructus di z
ctorū bonoꝝ paraferalīū: R. q nō natura
les: q̄ dominiū eorū nō est trāslatū in vi
rum. quod nunq̄z ꝓsumit trāslatū nisi ꝓba
tur. vt no. glo. ī. d. l. fi. sed solū pōt habere cō
modū bonoꝝ alioꝝ ꝓpter labores ī exigēdo
Aduerte hic q q̄n maritus dz habere fru
ctus. nihilomin⁹ si aliq̄d supest qđ nō sit cō
sumptū: dr ptinere ad ipsam vxorez ꝑ ea q̄
nō. ī. l. vbi adhuc. C. de iure do. et ī. l. fi. C. de
pac. ꝓuen. ibi Bal. dicit Bar. ꝓsuluisse.

¶Sed nūquid ī referēdo ī domū mariti di 4
cta bona z ea eidē assignādo trāseāt ī domi
niū mariti: R. q nō. vt ī. l. si ego. §. dotis. ff.

¶Ex qua culpa teneat vir si male (de iur. do. 5
dicta bona administrat: R. q de dolo lata cul
pa z leui culpa. vt nō. in. d. l. fi.

¶Sed qua actōe repetunt: R. q si dñiū eo 6
rū trāstulit ī maritū ꝓdicet ꝓditōe certi vl si
ne cā vel ob cām. Si aūt nō trāstulit dñiū
ad exhibendū si nō nisus sit marit⁹ amouere
vel rez amotaz si sit nisus amouere. vt ī
d. §. dotis. vl fm glo. ibidē aget depositi q̄s
eas custodiēdas marit⁹ accepit. vel mādati
q̄ vxor mādauit custodiā eaz marito.

Parētis appellatōe nō tm pr: sz
z auus z pauꝰ. z de inde
oēs supiores cōtinent. Sed z mr z auia z p
auia. ff. de ver. signi. l. appellatione.

¶Parētes quō tenent alere filios z filij pa 1
rētes: habes. s. Alimēta. z. s. Filiꝰ. §. xxj. z q̄
modo tenent ex ꝓtractu filioꝝ s. Obligatō
§. fi. et ex delicto. s. Dñs. §. iiij.

Paricida est q̄ parentē occidit
vsq; ī infinitum z ī linea
ascendentiū z descendentiū. Et nō solū qui
occidit: sed z omes qui sunt cōsciī ad hoc vl
operā in aliquo dederunt. vt. l. j. z. iij. z. iiij. z
l. vtrum. ff. de paricid.

¶Que pena paricidaz: R. ꝑmo ꝙgis debet 1

cedi. dein de in sacco cor̄ꝝ ꝙ sui cū cane. gallo vipera ⁊ simia. ⁊ sic iactari i mari vel flumie Et si flumē vel mare nō est ꝓpe bestijs subij ciatur. l. pe. ff. ō pari. ⁊. C. eo. ti.

Parochia ōr loc⁹ i q̄ regit pō/pul⁹ alicui eccle ba ptismali deputat⁹ certis finib⁹ limitat⁹ Un̄ ples eccle baptismales nō debēt esse i eisdez limitib⁹. xvj. q. j. plures baptismales. facit c. j. xij. q. j. de his q̄ fi. a pla. c. pastoral'. Ali/qn̄ parochia ōr tot⁹ epatus. c. j. de rap. ō parochi. c. sup eo. de off. arch. c. ij. §. penul. No. Hosti. ⁊ Soff. in summa. eo. ti.

1 ¶ In quo ꝙsistit ius parochiale? R. q̄ i. vij. Prio vt i diebꝫ dn̄icis ⁊ festiuis ppl's audiat missā i sua parochiali ecclesia. de q̄ dic vt. s. missa. §. lix. Precipit tn̄ i ꝟtute obedientie ⁊ sub intermiatōe maledictōis eē ne religiosis om̄ib⁹ ne dicāt aliq̄ ꝟba. intellige ifamatoria vl' falsa: vt retrahāt laicos ab eccl'az sua rū freq̄ntia vl' accessu. i cle. religiosi. de puil'. Scō ꝙsistit ius parochiale i decimis. xvj. q. ij. i multꝫ. de dec. c. ad aplice. de q̄. s. decime Tercio i oblatōib⁹. x. q. j. qr sacerdotes. ⁊. c. sctōz. ⁊. c. se. Quō aūt obligāt ad oblatōes vide. s. Oblatio. §. j. Quarto i pēitentijs accipiēdis. i. c. ois. de pe. ⁊ re. vide. s. Cōfessio ij. Quito i exhibitōne sacroz. Sexto in sepulturis. Septimo i bn̄dictōe nuptiarū. de q̄b⁹ de sepl'. p totū. xij. q. ij. placuit. de simo. c. suā. ⁊ vide i suis locis. Hreg. tn̄. ix. i puilegio qō incipit attēdētes. declarat q̄ i puilegijs minoribꝫ cessis vbi ōr saluo iure parochiali intelligi debere circa oblatōes. decimas et primitias solum ⁊ non in alijs.

2 ¶ Quō efficit q̄s de parochia aliq̄: R. q̄ acq̄sitiōe domicilij ibidē. vt. s. domicilij. Itē q̄ ad sacrm ꝙfessiōis ⁊ eucharistie Efficit etiā cū q̄s p maiorē ptē āni: puta p plus q̄z p sex mēses i ea morā facit: lz ibidē nō trāstulerit domicilij fm Pa. i. c. ois vtriusq̄z ꝛc. Et de h̄ vide. s. Cōfessio. iij. §. x. ⁊. xj.

Partis appellatōne q̄d ꝓtinet. vide. s. Fama. §. iiij.

Patiētia est suas et suoz iniurias ac cetera mala eq̄ni

1 ¶ Utr̄z sp sit hn̄da? (mit ferre. xxiij. q. j. §. j R. q̄ sic int⁹: lz ab ex nō q̄n nō expedit saluti primi. xxiij. q. j. pat⁹. qr vbi hostis nō pso/nā lz fidē q̄rit. si sibi nō resistit: nō patientia lz negligētia ē. xxiij. q. iij. maximian⁹. ⁊ patientia platoz q̄ vicia nutriūt pestifera ē. xxiij q. iij. iustū. licz aliq̄n tolerēt aliq̄d malū laudabiliē ꝓpē mai⁹ malū euitādū. xxiij. q. iij. ecce. ⁊. c. se. Sed q̄n expedit saluti primi: sic etiā ē hn̄da ab ex. ⁊ tūc itelligē illud Lu. vj Si q̄s pcusserit te i vnā maxillā pbe ei ꝛc. Hz Aug. q̄z tū ad ppatōz animi. ⁊ alterā si ei⁹ saluti expedit. d. §. j. als nō. sic nec xps eā pbuit i cōspectu pōtificis pcussus. d. c. paratus.

Patria ptās ē de iure ciuili introducta. ⁊ soluit pmo cū pz trā sit i ptātez alteri⁹. puta efficit religiosus. Et iō cū sit i ptāte abbatis: nō poterit hīe filiū i ptāte. vt i. l. arrogatoz. ff. de adop. facit. c. cū scim⁹. de regula. et no. i auc. igressi. ⁊ auc. si q̄ mlier. C. de sa. san. ec. Itē sc̄dō soluit q̄n filiꝰ p⁹ pubertatē pfitet i religiōe approbata. vt no. glo. i. c. j. xx. q. ij. ⁊ glo. i. l. si ex cā. §. papinian⁹. ff. de mio. lz añ pubertatē ñ pt pfiteri pre iuito. qr ñ desinit patria ptās p igressiz añ pubertatē. ⁊ iō tenet pri obedire. imo nec pz pt offerre filiū i pubertē religiōi mre ꝓdicte fm Inn. ⁊ no. Pa. i. c. ij. de regu. qr obedientia q̄ fili⁹ tenet mri ē de iure naturali ⁊ diuino lz patria ptās de iure ciuili. Et iō i ist' spūalib⁹ magis ꝙsideraī rō naturalis q̄z ciuilis. Nec au⁹ filiꝰ pre ꝓdicente eadem ratione

Patriarcha greca ligua sūm⁹ patr̄z iterpretat. xxj. di. cleros. ōr etiā pmas. q̄n ide est. vt. xcix. di. puincie. ⁊ sunt q̄tuor pncipales scz Romanus. Cōstātinopolitan⁹. Hiero/solymitan⁹ ⁊ Alexādrin⁹. Aliq̄z sunt. Aq̄/liēsis. Bituriēsis. Cātuarien. Hrādensis et Anthiocen. vt no. glo. i. d. c. cleros.

¶ Quid pñt facere: R. q̄ crucez añ se referri 1
faciūt nisi i vrbe vbi ē papa l'ei⁹ legat⁹ appellat ad eos omissis medijs. Itē supplz negligētiā metropolitani ⁊ q̄dā alia. de q̄b⁹ et i. c. antiq̄. de puil'. ⁊. d. c. puicie. ⁊. ix. q. iij. ꝙst⁹. ⁊ de of. or. pñti. li. vj. ⁊ de appel. sollicitudinē.

Patronus habes. s. Juspatronatus.

Peccatū ēi triplici genere. Qō dā ōr origia/le. qō nihil aliud ē nisi carētia iustitie originalis debite i pmo parēte accepte fm Anselm. i li. de ꝓceptu ꝙgiali. Et ist' ō ē oīno in nolūtariū ⁊ vniūsali ⁊ ptidiani. Solūmō fuit volūtariū volūtate aliena. s. ade. Et p pēa pt remitti sine actōe ⁊ sine passione volūtatis illi⁹ i q̄ ē vt p baptismū. de q̄ i. c. maiores. i. §. hic ꝙo dixim⁹. de baptismo. Que q̄dē iusticia originalis fuit q̄dā auxiliū diuinū supnaturale nccariū hoi rōe sue ꝙpositōis

Quia cū sit ꝓpositꝰ ex aīa ⁊ corpe ex ītellectu
ali ⁊ sensuali q̄ quodammō si sue nature re/
linq̄nt intellectū aggrauāt ⁊ ipediūt ne libe/
re ad summū ꝓtēplatōis ptingere possit. ıō
data fuit sibi iustitia originalꝫ. p quā si mēs
hois subderet deo: etiā ei subderēt oēs vires
inferiores: vt libere ī deū posset tēdere. cuiꝰ ab
tractio fuit facta p pctm̄ originale. Cuiꝰ du
plex ē pena. Una tarata pctō. s. ꝑuatio iusti
cie originalis et carētia visiōis diuine. Alia ē
pena concomitās: et hmōi sunt infirmitates.
mors: et alia mala q̄ sequūt. sicut si iudex p
pctō imponeret pnā eruitōis oculorū ad
quā seqrēt postea multa dāna. hec ex Frā. de
may. i. ij. sniaꝝ. Quoddā dr̄ veniale. ⁊ istō
aliqñ ē voluntariū volūtate ꝓpria ⁊ simplr
sicut qñ ex deliberatōe q̄s dicit mendaciū io
cosum. xxij. q. ij. c. j. Aliqñ ꝯo ptim ē pena:
sicut motꝰ iordiati q̄ orūnt nobis ex corru/
ptela p̄uaricatōis ade. Partim ꝯo ē culpa.
qz̄ lz nō sit a volūtate ꝓpria antecedēte: oriť
tn̄ a volūtate ꝓcomitāte ⁊ nō ꝓhibēte vl nō
p̄cauēte: cū possit ꝓhibere vel pcauere tales
motꝰ iordinatos. ⁊ de istis dr̄. xxv. di. §. alꝫ
Et ad remissionē eiꝰ ꝓcurrūt tria. s. pena pre
sens. gra ꝓcomitans: ⁊ meritū antecedens.
Quoddā dr̄ mortale. qđ q̄dē ē volūtariū ⁊
ī vniuersali ⁊ ī pticulari. ⁊ iō nō p̄t sine nra
actōe dimitti. vt i. d. §. hic ꝯo diximus. Et
de isto intelligiť illud Aug. li. j. retrac. c. xij.
⁊ li. de vera religione. Pctm̄ ē adeo volunta
riū: vt si nō sit volūtariū nullo mō sit pctm̄
⁊ xv. q. j. §. sed hoc nō generaliter.

1 ¶Quō p̄t discerni pctm̄ mortale a veniali
R. q̄ p̄cepta diuine legis naturaꝫ ac humā
ne indicāt q̄d sit mortale vel veniale. Nam
q̄cq̄d est ꝓtra ipsa de se hz̄ rōem mortaꝫ pcti
nisi vel rōne surreptōis vel modi dicitatis vel
rōnabilis cause quo ad p̄cepta humana vl
dispēsatōis supiōris excuseť. Pctm̄ ꝯo veni
ale nō est ꝓtra legē aliquā: sed est p̄ter legez.
qz̄ nō obseruat modū ratōis quē lex sancta
intendit. Hec ex. ij. sniaꝝ. dist. xxiij.

2 ¶Jn q̄ differt culpa pcti a pena. R. q culpa
seu macla ē q̄dā relatio ad actū p̄ntē vel
pteritū quā diuina volūtas facit illū qui fe
cit reputās indecētē ī esse morali. Ex q̄ inde
cētia relata ad actū p̄teritū vel p̄sentē nascit
obligatio ad pnā ex determinatōe volūtaꝫ
diuine. Et ideo aliud ē remittere culpā. ali/
ud pnā. Qñ em̄ deus nō ꝓcipit hoiem sub
ista indecentia: tunc remittit culpa. Qñ ꝯo
nō ꝓcipit sub obligatōe ad pnā: tunc remit
tit pena. Ex quo patet q̄ esse morale nō con
sistit in re extra: sed ī extimatōe. Propterea
dicit pḥs. j. ethꝫ. q aliqñ filij videnť trahere
infelicitatē a parentibus. Et ibidē dr̄ q ho
nor ē honorātis. qz̄ honorās agit ꝓtuose et
bonū ī se morale. honoratus aūt nihil facit.
Silr̄ iniuria q̄ fit imagini dr̄ fieri imagina
to. de ḥ vide Pe. aure. i. iij. di. xiij. q. iij. et
sic lz̄ pctm̄ nō sit ī eē naturali pꝰ actū ipsiꝰ. ē
tn̄ ī esse morali. ⁊ ideo damnať si nō deletur.

¶Pctm̄ qñ dr̄ ī spm̄ sctm̄? R. q ē qñ q̄s ꝓtē/ 3
dit a bijcere vel remouere illud qđ electiōez
pcti posset ipedire. Verbi gra. Jnstigať q̄s
ad pctm̄. ⁊ occurrit ei diuina seuentas puni/
ens illud pctm̄. ⁊ taliſtō abijcit studiose p/
mittēs sibi ipunitatē vt peccet liberꝰ. Et istō
ē ꝓprie pctm̄ ī spm̄ sctm̄. et dr̄ etiā malicia et
blasphemia ī spm̄ sctm̄. cē spāle pctm̄ ⁊ gra
uissimū. Sūt aūt sex q̄ ipediūt pcti electōz
q̄ ponunť i. ij. sen. dis. xlij. Duo ex pte diui/
ni iudicij. Duo alia ex parte donorū dei. Et
duo vltima ex pte pcti. Et ꝓpterea sunt sex
spēs pcti ī spm̄ sctm̄. Prime due sunt p̄sum/
ptio qua sine meritꝫ de misdia dei p̄sumūt.
⁊ desperatio q̄ desperāt de indulgētia pctōꝝ cō/
tra duo ꝑma. s. ꝓtra timorē dei ⁊ spēz. Scde
due sunt. s. impugnatio ꝟitatis agnite ⁊ in
uidētia fraterne gre. Tcia duo. s. agnitiōez
veritatis fidei: ⁊ auxiliū interioris gre. quā
etiā ī alijs nollet crescere. ⁊ volet si videt ī fra
tres. Tercie due sunt. s. obstinatio ⁊ ipenitē/
tia. Tcia duo. s. ꝓsideratōez turpitudis
peccati: ⁊ breuitatē ipsius delectationis.

¶Utrꝫ actꝰ q̄ ex sua specie ē veniale pctm̄ pos 4
sit ee mortale? R. q sic tripliciter. Prio rōe
finis cū ꝓstituiť ī eo: vl ī q̄tū referť ad mor
tale pctm̄ sicut ad finē. puta cū q̄s dicit ver
bū ociosuz cū tali intētōe q etiā si eēt ꝓhibi
tū de p̄cepto nihilomiꝰ diceret: vel dicit vt
puocet aliquā mulierē ad fornicandū. et sic
intellige illud Aug. xxv. di. §. crimis. nullū
pctm̄ adeo veniale q̄n fiat crimiale dū pla
cet. glo. sic. dū placz̄ ꝓplacētia fruitiōis seu
finis. Scdo rōe erroneitatiſ cū ex ꝓscia erro
nea credit mortale ⁊ illd̄ ꝓmittit. xxviij. q. j
oēs. Tercio rōe ꝓsensus ī delectatōz. de q̄. s.
Cogitatio. hec ex s. Bona. i. iij. di. xvj.

¶Utrꝫ oīe pctm̄ sit remissibile? R. fm Ale 5
xan. de al. i. iij. pte summe. tractatu de incar/
natōe dei q aliqua pcta dicūť irremissibilia
negatiue que nullo mō remitti poterunt: si
cut sunt pcta solū angelorū malorū ⁊ hoim
dānatorꝫ. Aliud pctm̄ ab istis ñ ē irremissi
bile negatiue. Aliq̄ pcta sť irremissibilia ꝑ
uatiue. ⁊ sic oia pcta sť irremissibilia. qz̄ vt

dicit Hiero. Pro mimo pctō nō habēt vñ satisfaciāt filᵗ hoies vniuersi. qz nemo aliq̄d exse hz quo remittant. Tercio dicunt pctā irremissibilia ⁊ trarie eo q̄ ꝓie disponūt ad gram p quā remitti pñt. ⁊ sic pctā ispūmsanctū ꝓpie sunt irremissibilia. vt pz intuenti nō qz nō pñt remitti: sed qz contrarie disponūt hoiem vt remissionem consequatur

6 ¶Utz volūtas ⁊ opus exterius sit vnū pec catū. vide Preceptum. §. xiij.

Peculium dr q̄si pusilla pecunia siue pmonīū pusillū. ff. de peculio. l. depositi. Aliq̄n dr oīe pmonīū cuiuslibet hois etiā liberi. vt ff. ad trebel. l. cogi. i pn. ⁊ multz aliis modis dr peculiū. vt no. glo. i Rica. ff. de pecu. Sed hic intēdo tractare de peculio qđ filᵘˢ acq̄rit viuēte pre. ⁊ sub ipsius ptāte existens.

1 ¶Quot sunt eᵘˢ spēs: R. q̄ttuor. Prima dr peculiū pfecticiū. s. qđ pficiscāt ex rebz patrz. Un glo. i. l. cū optet. C. de bo. q̄. li. dicit q̄ lex capit large: vt pphēdat oīa id qđ occasiōe patris obuenit. l. aditio. ff. de acq̄r. here. Et istud acquirit pri quo ad pprietatē ⁊ vsumfructū. Silr dic de acq̄sitis a clerico ex bonis eccl̄ie vel eᵘˢ intuitu q̄ sunt eccl̄esie quo ad ppietatē ⁊ vsumfructz. Et iō nō pōt disponere nisi vt a iure cōcedit. vt. s. Clericᵘˢ. xiij.

2 ¶Scdm dr aduēticiū. s. qđ acq̄rit ex industria vel ex donatōne facta aliū de eq̄z intuitu pris. aliter aliū de puenit ex euētu vel fortuna seu idustria. Excipe res q̄ ab ipatore vel augusta donāt q̄ q̄ castrēse iudicāt. C. ō bo. q̄. li. l. cū multa. Idez dicit de donato a rege. qz statutū loq̄ns de impatore generaliᵗ itelligit fore statutuz de rege pticulariᵗ fm nō. per Inno. i. c. sup q̄busdā. de ẏ. sig. ⁊ isto aduēticio filiusfamilias acq̄rit dñiuz siue ꝓpietatē: sz pr hz vsūfructū donec vixerit: nisi remiserit. vel nisi ab aliq̄ sibi dē vel relinq̄t ꝑ pacto vt ad prez nō ptineat vsusfructus. vl nisi succedat filᵘˢ vna cū pre i hereditate fratris vl sororis. Uel nisi qñ pr noluit assentire filio adeūti hereditatē aliquā. Ul nisi pr ꝓmiserit icestas nuptias. Ul nisi pre minᵘˢ legitime diuertēte: bona filiꝰ applicent. Insti. p q̄s pso. no. acq̄. §. sancitū. i glo. Itez si filᵘˢ recipit dotē pre nō ꝓsentiente nec se obligāte fm Bar. i. l. ptra. ff. re. amo. qz i istz patri nō acq̄rit vsusfructᵘˢ nec q̄q̄z aliud. Sed si eū emācipauerit tercia ps vsusfructᵘˢ alioz aduēticioz remanebit apud prez solū. vt i d. §. sancitū. sz si pmoriat filiꝰ erit specialiᵗ ⁊ totaliter. nec cōicabit cuz aliis fratribz. Si aūt filiᵘˢ pmoriat anteq̄z pr: totū erit patris: nisi filios reliquerit. nā tūc filij erūt loco patris. Un dicit tex. i. d. §. sancitū. Si id qđ suis laboribz vel pspera fortuna ei accessit ꝑ in aliū pueniet luctuosum ei fiet.

¶Terciū dr castrēse qđ a parētibz cognatis 3
aut aliis degēti i militia donat. vel qđ ipse filiusfamilias i militia acq̄siuit. qđ nisi militaret acq̄siturus nō fuisset. nā qđ erat ⁊ sine militia acq̄siturus id peculiū eiᵘˢ castrēse nō ē. ff. de ca. pe. l. castrense. cū ibi nō.

¶Quartū dr quasi castrēse. qđ acq̄rit a viris 4
disertissimis. patronis causaz. virs deuotissimis memorialibz. s. notarijs ⁊ agētibz i rebus. necnō mgris studiorz liberaliū artium archiatris q̄z. i. medicis: ⁊ oīmibz oīno q̄ salaria vel stipēdia recipiūt publica. C. de inoffi. testa. l. cū antiquis. Ex pdictis pz q̄ notarij ꝓmunes nō acquirūt i quasi castrēse sed solū notarij cōis vel dñoz aut officialiuz q̄ tenent habere salarium de publico.

¶Sed q̄d de acq̄sitis p clericos filiofamilias: R. q̄ res oēs quolibet mō ad eoz dominiū venientes habēbūt suas ad filiᵗudinē castrēsis peculij: ita q̄ de ipsis ad libitum disponere poterunt ⁊ testari legitima legata filijs vel parētibus. vt in auᵗ. de sanc. epiſ. §. pſbiteros. et ponit. C. de epiſ. ⁊ cleri. auᵗ. pſbros. Quod limita verū nisi acquirant ex bonis ecclesie vel eius intuitu. qz tūc nō poterunt disponere. de quo dic vt. s. Clericus. xiij. 5

¶Utz acq̄sitū p muratores aut carpētarios 6
⁊ alios laboratores i rebz cōibz q̄ etiā habēt salariū ex publico sit q̄si castrēse: R. q̄ nō qz nō solū requirit q̄ id qđ acq̄rit sit ex publico. sed optet q̄ sit ex publica cā: vt puta publico officio aduocatōis notarij cōis vel officialiū ⁊ hmōi. aliter nō erit quasi castrense Sali. tamē in. l. fi. C. de inoffi. testa. tenet q̄ ingenierij dominoz vel cōmunis id qđ acquirunt habebunt ꝓ quasi castrensi.

¶Sed nūquid aduocati q̄ ex aduocatōne 7
aliq̄d acq̄rit nō ex publico: sed a clientul habēbūt ꝓ castrēsi: R. fm Bal. i. d. l. fi. q̄ sic. qz cedit loco publici salarij. Exquo eis hodie nō solvit ex publico. l. fori tui. C. ō aduo. diuer. iudi. Et ibi dicit Bart. q̄ silr erit q̄si castrēse id qđ acq̄rit assessores: fm glo. ibidē. Idē dic fm Bar. i. l. si mulier. ff. de castrē. pecu. de relictz aduocato ꝓ emēdis libris vl eq̄ causa eundi ad officia: ⁊ hmōi.

¶Utz donatū filiofamilias militi: aduocato: aut aliud officiū publicū habēti sine alia 8

expssione sit castrēse vl' qsi: R. fm Bar. i tractatu de duob fratrib. q aut donauit res necessarie militie siue apte. vt equ⁹ z arma militi. libri aduocato: tūc i dubio dicet esse castrēse vel qsi: a quocūq donent eisdē. l. miles pcipua. z. l. castrēse. ff. ō castrē. pecu. Si aūt donauit ea q nō sunt apta ad militiā: nō erit castrēse etiā si expsse dixerit. vt. l. si forte. ff. ō castrē. pecu. z qō ibi tenet Dy. z. C. eo. ti. l. j. Et hoc vez nisi i duob casib. ⁹Prim⁹ qñ ille q donat solū ex militia vel aduocatōne et hmōi notus ē Scōs casus ē: qñ talia donata licet nō sint apta ad militiā vel aduocationē. tñ dauit expēse vt vēdauit p emendis armis. libris z hmōi necessarijs ad dicta publica officia. Alia vo que pñt esse apta ad militiā z ad alia vt seruus. tūc si specialiter z noiatim ad ipsa sint data: sic erūt qsi castrēse. Sec⁹ si simplr sine expssione. qz nō erunt castrēsia: nisi vt dictū est sint data a noto solū ex militia. l. si miliri. ff. de castrē. pecu. z qō no. Bar. in dicta. l. si forte.

9 ¶Quid de donato filiofamilias qui nō ē miles: nec i aliquo publico officio cū ista expssione q sit ei castrēse vel qsi: R. fm Bar. in pdicto tractatu: q licet appositio talium verborū ñ valeat nisi vt sit aduēticiū. vt. d. l. si forte. opabit tñ vt pri nō acqrat vsusfructꝰ qō pōt facere donās. vt. C. de bo. q li. auf. excipitur. z sic licet vicieť expssus: nō viciat tñ tacitum. l. j. ff. qui. mo. pig. vel hypo. sol.

10 ¶Utz libri empti a patre filio suo sint quasi castrēse: R. fm Bar. i. d. tractatu. ri. l. j. § nec castrēse. ff. ō col. bo. q aut pater tradidit z se donare expssit. z tūc si filiꝰ erat aduocatꝰ acquirit sibi i quasi castrēse. l. j. C. de castren. pecu. z. l. castrēse. ff. eo. Nec pr̄ poterit sic data tū reuocare. l. si filius. C. fa. her. Si vo non erat doctor tpe donatōis sed scholaris: tunc nō pōt dici quasi castrense. ꝺa ꝺditio psone hoc nō patiť. Nā scholares nō gaudēt puilegijs quo magistri et doctores. l. j. i fi. C. de stu. lib. z facit qō nō. i. l. fi. C. de iurisd. om. iu. qō vez intellige: nisi añ mortē pris ꝺpleuisset studiū suuz. qz sic cepit quasi militare. z tunc erūt quasi castrēse. l. siue emācipatis filijs. C. de dona. z. l. donatiōes i ꝺcubinas. § pater. ff. eo. Nota tñ q licz nō fuerit doctor nec effectus añ mortē patris. si pater ei non emācipato libros dedit. sed eos nō ē adeptꝰ nisi post emācipatiōz q erūt sui. qz ꝺfirmat donatio. d. l. siue. z. d. § pr̄. Idē dic de quocūq donato a patre filio emācipato vel etiam nō emācipato: si mō emācipatꝰ volūtate patris possedit q erit filij. nec pr̄ postea poterit reuocare. d. l. siue. Secus si post emancipatōem tenuisset donata añ eā ꝺ voluntatē pris. Silr idē dic q cōfirmat dicta donatio morte: etiā si nō erit ipse emācipatus. et sic post mortē pris talia erunt sua. nec cōicabit cū fratrib alijs. l. filie. C. fa. her. fm opinionē approbatā i glo. d. l. siue. Aut pr̄ nō tradidit nec expssit se donare. z sic licet emerit noie filij sui: nihilomin⁹ erūt patris. z cō municabit eos cū alijs fratrib post mortez patris. l. j. i ꝑn. C. de ca. pecu. requirit em̄ traditio vt videat donare. l. ij. C. si qs sibi vl' alteri. qō si nesciat an donauerit vl' ne: tunc fm Bal. i additiōib ad pfatū tractatū Bart. ad ꝓiecturas est recurrendū fm ea q. j. dicā in. §. xxxij. Aduerte hic fm Bar. i auf. ex testameto. C. ō coll'. q donatū a pre filio emancipato: est ꝓferēdū post mortē. et ꝓputabit i eius pte. Sed donatū filio existēti i sua potestate: licet nō valeat i vita ipsi⁹ pris. tñ assumit sibi vim post mortē. z hz vim legati. vt i. l. i donatōib. C. ad. l. fal. z. l. donatōes. la ꝑma. C. de dona. inter vi. z vxo. Et sicut legata z fideicōmissa nō ꝓferunt. l. a pre. C. ō coll'. sic nec talis donatio. fallit hoc i tribꝰ casib. ⁹Prim⁹ qñ emergit ineqlitas. l. penť. C. de coll'. Scōs qñ pater hoc expssit. Tercius qñ dedit vt haberet i peculio. l. si donatōe. C.

¶Utz omne acquisitū ex pecunia (de coll'. 11
patris a filiofamilias sit pfecticiuz: R. fm Bar. i pdicto tractatu. z i. l. cū oportet. C. ō bo. que li. q id qō acqrit filiusfamilias ex bonis patris siue sit pecunia siue sint possessiones sibi ab eodē date sine labore z industria sua. puta dādo possessionē alteri colono: vl' pecuniā mercatori: ex qua habuit de lucro tale lucz erit pfecticiū Sed id qō acquirit ex pdictis bonis ex labore suo vl' industria: puta laborādo agz pdictū. vel negociando de pecunia predicta sicut lucz qō fit ex pecunia p parte attribuiť psone lucrāti: z p pte pecunie. l. j. C. p socio. z. l. si nō fuerint. §. j. ff. eo. sic tale lucz erit p pte que deberet possessiōi vel pecunie pfecticiū. z p pte q deberet operi psone lucrātis erit aduenticiū. d. l. cuz oportet. post ꝑn. vbi patet q omne lucz pueniēs ex psona filij est aduenticiū. Nec ob. l. si ita. §. fi. ff. ō vsu z hab. z. l. p seruū. §. fi. ff. de acqui. re. do. quas allegat Spe. q tenet ꝓriū. qz loquunť in seruo qui acqrit dño ex ope psone sue. Et hoc tene nisi ex pecunia patris fecisset vsurā. qz licet glo. in. d. l. cū oportet. teneat ꝓrariū tñ tu tene cū Bar. ibidē: q tale lucz nō erit

nec ꝓfecticiuz nec aduenticiū:sed totū resti/
tuendū p ipm filiū.z glo. intellexit qñ vsu/
relicte erāt de iure ciuili:qđ hodie nō ē.c.su/
12 ¶Utrū filiusfamilias q̄ lu/ (per eo.de vsur.
crat vigore statuti ex morte vxoris sue uotez
vel partē debeat eam habere p aduēticio:R.
Bart.i.d.tractatu:q aut filiꝰ sustinet onera
mrimonij de lucro sue psone.z tunc filio erit
aduēticiū.Si ꝯo nō ipse sed pr:sic erit ꝓfec/
ticiū.Et sic intellige opi.Dy.i.l.si cū uotez
§.nūc trāsgrediamur.ff.sol.ma.q̄ tenet q ñ
est aduenticiū:sed cōicabit post mortē pris
cū alijs fratribꝫ.p.l.ij.C.fam.her.Si vero
partim pater:z partim filius sustinet:tūc p
rata oneris partim erit ꝓfecticiū z ptim ad
uenticiū.l.sed z si q̄s.§.j.ff.de vsufruc.z.l. si
seruꝰ ꝯmunis.§.fi.ff.de sti.seruo.
13 ¶Utz donatū vel relictū ab extraneo filio/
familias sit aduēticiū:R.ſm Bar.i pdicto
tractatu.q aut datū ē ꝓtēplatiōe pris.et sic
erit ꝓfecticiū.Si ꝯo datū ē ꝓtēplatōe filij:
sic erit aduēticiū.i.l.sed si plures.§.arroga/
to.ff.de vul.z pu.sub.z.l.additio.ff.de acqr.
here.z.l.sz si q̄d doneť.ff.de vsufr.z no.glo.
i.d.l.cū oportet.Si aūt nō apparet cuiꝰ cō
tēplatōe sit datū:dephendiť ex futuro euētu
puta qñ relinquiť filio vt post mortē patris
habeat:sic ꝑsumiť q ꝓtēplatiōe filij.si ꝯo vt
tm̄ viuēte pre:sic ꝑsumiť ꝓtēplatōe pris da
tū.Silr ex ope ꝓphendiť.puta filiꝰ faciēdo
mercantiā acqsiuit amicitiā cū aliq̄ ex qua
aliq̄d sibi donauit.qz tunc erit sibi aduenti
ciū.l.socij q̄.§.fi.ff.p socio.z ibi est casus ex
pressus.qz ꝓtēplatōe filij .Ideo no.q omēs
leges q̄ dicunt inspiciēdū cuiꝰ ꝓtemplatōe.
debēt intelligi de causa prima.d.l.socij.qm̄ i
damnū acquirētis nō ꝓsiderať causa remo
ta.l.fi.ff.ꝓiugē.cū emā.libe.sed bñ q̄ztuz ad
ꝓmodū.l.si forte.ff.de castrē.pecu.
14 ¶Utz omne acquisitū p filiūfamilias sit p
sumendū ex bonis pris i dubio.et sic ꝓfecti/
ciū:R.Bar.vbi.s.q aut resultat suspitō de
licti nisi sic ꝑsumať.puta qz filia ꝑsumeť tur
piter acqsisse.qz aliter non potuit habere.et
sic credeť ex bonis patris acqsitū vt suspitio
delicti euiteť.l.si defunctꝰ.C.arbi.tu.et.l.q̄n
tus.ff.de dona.inter vi.z vxo.z.l.etiā si vxo/
ris nomīe.C.eo.Aut suspitio delicti euitať.
et sic ꝑsumeť ex bonis filij dictis legibꝫ.Aut
nec euitatur nec ozit ꝑsumptio delicti.z sic re
currendū ē ad ꝓiecturas.C.de epi.z de.auť.
licentia.Et hec oia sunt seruāda etiā i plato
tutore.vxore z hmōi.q̄ circa bona alioz ver
sauť in conscientia.licet glo.in.d.l.etiā.et in
d.l.cum oportet.aliter dicat.
15 ¶Utz donatū filio a pre sit aduenticiū:R.
Bar.vbi.s.q aut ꝑcesserūt merita filij.que
si extraneus fecisset ei donassz:sic donatio te
net a ꝓncipio.z erit ei aduēticiū:vt tenet gl.
C.de inoff.testa.auť.vñ si parēs.z ꝯco.Ja/
co.butri.Aut nō donat ꝓpter merita:sed vt
filio.z sic est simplex donatio que nō valz ni
si morte ꝯfirmetur.vt.s.patuit.§.x.
16 ¶Sed ad q̄d valet dictū peculiū aduēticiū
filio cū vt dictū ē vsusfructꝰ sit prīs.nec de eo
pt disponere nisi vt.j.Religiosus.§.lvj:R.
q valet vt post mortē prīs nō teneať illō cōi
care cū alijs fratribꝫ:sz erit spāliť suū.l.fi.C.
de col.Peculiū ꝯo ꝓfecticiū ad nihil valz fi
lio nisi ad hꝰ vt publiceť i casu q̄ alia bōa pa/
tris publicanť.vt i.l.si finita.§.de vectigali
bus.ff.de dam.infec.et qđ ibi no.Bar.post
mortē tñ patris erit ꝯmune cū alijs fratribꝫ
17 ¶Utz de peculio castrēsi vel q̄si filiusfamili
as possit testari et ad libitū disponere:R.q
sic ſm omēs docto.qz illud acqrit sibi z quo
ad dñiuz z vsumfructū.nec illud ꝯmunica
bit cū fratribꝫ post mortē patris.d.l.cū an/
tiquis.C.de inoffi.testa.z multis alijs.
18 ¶Utz pecunia data filiofamilias a patre p
studio sit ei imputāda post mortē prīs i pte
sua ab alijs fratribꝫ tpe diuisiōis:R.Bar.
i dicto tractatu.q si apꝺ prez nihil erat qđ
esset filij:nō imputabiť ei i ptē.l.q̄ pater.ff.
fami.her.Si ꝯo apud patrē erat pecunia fi
lij ex castrēsi vel quasi peculio:tūc dubio p
sumeť q pater administratorio noie egerit id
ꝺ pecunia ipsiꝰ filij.z sic imputabiť ei in ptē.
facit quod nō.in.l.fi.C.de dotis pmis.Sed
iudicio meo mihi videť:q pater dādo filio
p studio vl filie p dote q ꝑsumať dare de suo
qz pietas paterna ad hoc inducit.Secus i
extraneo nisi patris substātia esset tenuis z
filij abundās.qz sic tenerē cū Bar.als non
19 ¶Quid si pater dedit pecuniaz filio p emen
dis libris.et ipse lusit vel cū meretricibꝫ ex/
pendit:R.ſm Bar.in auť.q locū.C.de col.
q post mortē patris ꝯputabiť ei in suā par/
tē.ar.d.auť.sicut mulieri q̄ passa est ꝑsumi
dotē:cōputabiť ei in ptē suā.vt in.d.auten.
quod locū.Idē dic de donato p emācipati/
one a patre filio.q erit computandū ei tpe
diuisionis ſm Bar.in.l.j.§.nec castrēse.et i
l.vt liberis.C.de colla.
20 ¶Utz filiꝰ q̄ incepit studere viuēte patre de
eius mādato posit post mortē prīs de ꝯmu
nibꝫ bonis pficere studiū:R.Bart.i.d.tra/
ctatu q nō.nā factū patris erga filiū inicia

tū eatenus obligat heredez: quatenꝰ pꝛ erat obligatus. l. 7 si filiū. ff. de mune. 7 hono. iū cta. l. honorꝛes. §. is q̄. ff. de recu. 7 l. si filia. § idē scribit. ff. fa. her. ꝓpter qđ ꝓcludit Bal. in addi. ad dictuꝫ tractatū. q̄ si vult pficere studiū faciat de suo. vel si vult doctorari silr faciat de suo. qꝛ est nouus actꝰ. l. seruus legatus. §. sed si cū mihi ex testamēto. ff. de leg. j. nec fratres ei tenent si nolunt.

21 ¶ Utꝫ tpe diuisionis fratrū veniāt expense facte a patre vxoꝛ: filiꝫfamilias 7 alia ornamēta: ꝛ. Bal. vbi. s. 7 Bar. i. l. i his. ff. sol. ma. q̄ de ꝓsumptis filiꝰ nō tenet. nec aliꝰ frater posset dicere. Ego ducā meā. 7 tantundē expendā de cōi: nisi pꝛ aliter cauerit in testamēto. l. iij. §. fi. ff. de mu. 7 hono. et ibi p glo. 7 l. ex pte. §. fi. ff. fam. herc. De ertātibꝫ aūt vt sunt vestes 7 alia ornamēta. si sunt necessaria ad quotidianū vsum nō cōferunt: sed sunt vxoris. et a p̄ncipio tenuit donatio inter socꝫ 7 nuꝫ. l. ex annuo. ff. de dona. inter vi. 7 vxo. 7 l. si dos. cū sua glo. ff. ad. l. fal. Si vo nō sunt necessaria ad quotidianū vsuꝫ: sed sunt p̄ciosa. tūc illa q̄lia sunt debēt ꝓferri. l. illud vestimētū. ff. de pecul. nec pōt dici q̄ morte sit ꝓfirmata donatō. qꝛ nō ꝓsumunt donata: licet dicat. maritꝰ vester donat vobis istā coronā vel brocatū: sed ad vsum cōcessa. l. mortis. in fi. ff. de dona. inter virꝫ 7 vxꝝ. Silr dici factis p filia. l. cū hic stat. §. ozo. ff. eo. 7 p p̄dictis facit. l. fi. ff. sol. ma. 7 quod dicat Bar. in. l. sivt certo. ff. ꝓmo. Ange. tamē in l. si ex re dñi. ff. de sti. ser. p glo. ibi posita. z. determinat q̄ vestes lugubres date mulieribꝫ efficiunt ipsarū. de vote vo data filie filij ab auo ipsiꝰ quō nō sit cōmunicanda. vide. s.

22 ¶ Utꝫ expense facte a patre in (Dos. §. xxj peculiō filij aduēticio sint cōicāde inter frēs post mortē patris: ꝛ. fm Bart. i dicto tractatu: q̄ aut fuerūt necessarie vel ad ppetuā vtilitatē. 7 tūc filio imputabunt. l. fi. §. fin. C. de bo. q̄ libe. 7 l. iubemus. C. ad trebel. nisi pater fecisset aio nō repetēdi. arg. l. si in area. ff. de ꝓdi. inde. q̄ si de aio nescit: tūc si sunt p/ui sumptꝰ p̄sumant donati. l. si seruū. ff. de dona. inter vi. 7 vxo. Si sunt magni sumptꝰ: ita q̄ excedāt fructuū quātitatē: tunc videt habuisse animū repetēdi: nisi i causa alimētoꝝ vel silr expedisset. l. nōsenniꝰ. §. p̄terea. ff. de neg. ge. Secꝰ si nō excederēt fructuū quātitatē. qꝛ tūc videt donasse. ar. d. l. fi. §. si aūt res. C. de bo. q̄ libe. In impēsis tñ q̄ facit vir i rebus vxoris gratia fructuū querendoꝝ. cōseruandoꝝ 7 colligendoꝝ sine vlla distincti one sibi facit. l. fi. ff. de impēsis. Et nō repetet ab vxore vl eiꝰ heredibꝫ. In aliꝭ aūt si sunt modice nō repetunt. l. oīno. ff. de impē. Si sunt magne repetet. d. l. oīno. vbi alique etiā ponunt exceptiones quas omitto. qꝛ paruꝫ ad nos. Sed i ꝓscictia sequere qđ dixi. Si vo dicti sumptꝰ nō fuerūt necessarij nec ad ppetuā vtilitatē: sed solū ad fructuū vtilitatē: tūc nō sunt ꝓmunicādi. qꝛ onera pti nēt ad eundē patrē 7 expense. Et etiā idez dicenduꝫ de eo qđ expedit in datijs 7 collectis cū habeat vsumfructū. l. si pendētes. §. sed 7 si quid. ff. de vsufru. 7 l. neqz stipendiū. ff. de impēsis. nec ob. l. vnica. §. sed nec ob impensas. C. de rei vx. ac. qꝛ vir habet dotē ppt onera mrimonij. ideo nō debet grauari onere impensarū. Nec hoc erit in alio vsufructuario. qꝛ simpliciter habet ex alia causa: vt ex ꝓtractu vel quasi. his ꝓcordat Bal. vbi. s.

¶ Utrū patre obligāte se p delicto filij sit to/ 23
tum computandū in pte dicti filij post mortē patris: an de tota hereditate cuz aliꝭ fratribus: ꝛ. Bald. vbi. s. q̄ si pater hoc fecit ductus naturali pietate: sic omēs fratres debent p pte sua sustinere. l. liber captus. C. de captiuis. Sed si fecit ex necessitate puta dictāte hoc statuto. vt no. glo. sup Rica. C. de dere. de cu. tūc nascit naturalis obligatio inter patrē et filiū ex tali gestione negocioꝝ ei⁹ que trāsit ad heredes. 7 ideo soluet de parte sua 7 nō de ꝓmuni. l. igit. ff. de li. cā. et qđ no. doc. de eo qui cogit soluere ꝓdemnatōem alterius. in. l. ij. §. fi. ff. de ver. obli.

¶ Utꝫ patre dāte damnū i bonis aduenti 24
cijs filij: teneant fratres emēdare de ꝓmuni: ꝛ. fm Bal. vbi. s. q̄ aut dilapidatio est solū fructuū. 7 sic nō tenet. d. l. cū oportꝫ. Qđ limita vez qñ pater habet vsumfructū i dictis bonis. secus qñ ille qui legauerat prohibuit vsumfructū queri patri. qđ potest fieri vt tenet glo. i aut. vt liceat matri 7 anie. 7 auten. excipit. C. de bo. q̄ libe. qꝛ tunc teneretur. Si vo dilapidatio ꝓcernit rei ppetuā deteriorationē vel intolerabilē lesionē: sic etiaz tenent. d. l. cū oportet. §. sed cum tacitas.

¶ Utꝫ debitū cōtractū post mortē patriꝫ ab 25
vno fratre sit soluendū de ꝓmuni: ꝛ. Spec. ti. de iudicijs. q̄ nō: nisi cōtractū sit rōne cōmunis vtilitatis vel societatiꝫ. Silr nec dos debet solui de ꝓmuni: nisi sit ꝓfecta i ꝓmunē vtilitatē. Idē dic de ꝓdemnatōe soluta p vnuz q̄ nō soluet de ꝓmuni: nisi maleficiū fecisset p ꝓmuni vtilitate sciētibꝫ socijs 7 acceptantibꝫ i ꝓmuni eiꝰ vtilitatē. qꝛ sic ect ꝓmunis.

qz exquo sponte suscepерūt lucrū habebūt et damnū ꝯdemnatiōis. Si ꝙo ignorāter acceptauerūt lucrū factū iniuste: tūc socius auferet illud ꝛ satisfaciet. l. si igit. ff. ꝓ socio. et sic etiā ipse solus soluet ꝯdemnatōez: etiā si essent socij oim bonoꝝ ꝑm Spe. vbi. s. Et licet de iure exquo ꝯmūicauit lucrū illicitū: nō posset illud auferre nisi post ꝯdemnatōem l. qd̄ em̄. ff. ꝓ socio. Nihilominus qñ sacerdos iniūxit ei vt satisfaciat illis q̄s lesit. Intelligit nō solū lis ꝯtestata: sz etiā sīnia lata. ꝛ sic p̄ceptū sacerdotis ē sīnia ꝑm Hos. i. c. fi. de sepul. Silr̄ militās militet de suo: vl̄ maritās filiā. vel tenens filiū i studio faciat de suo: nisi aliter sit cōuentū inf eos. l. si socius ꝓ filia. ff. ꝓ socio. ꝛ recitat Bald. in. d. l. si patruus. C. ꝯmunia vtri. iu.

26 ¶Utrū lucrū qd̄ facit vn⁹ frat̄ cuz pecunia hereditaria mercādo sit cōicādū cū aliis fratribꝫ? R. ꝑm Bal. vbi. s. i. d. l. si patruus. q aut fecit noīe cōi. et sic cōicabit. aut fecit noīe ꝓprio. ꝛ sic nō ꝯmunicabit. l. ticiꝰ ꝛ meuiꝰ. §. alterꝝ. ff. de admi. tu. qd̄ verū ē nisi sit tutor vel curator alioꝝ fratrū. qz sic lucrū qd̄ fecit ex ꝑma mercātia empta de pecunia cōi debet eē cōe. licet noīe suo fecerit. Aliud aūt lucrū qd̄ fecit de pecunia emptionū iterata ꝛ noīe suo erit suū ꝛ nō cōicabit. Idē dicit de illo q̄ negociat̄ d̄ pecunia minoris aut eccl̄ie. vt i. l. si vt ꝓponis. C. de re. vē. Si ꝙo nesciat cui⁹ noīe fecerit: tūc si ꝯtinuauit negociū solitū cum alio fratre mortuo supstitibꝫ filijs fratris indiuisam subam possidētibꝫ. sic videt cōi noīe fecisse. ar. l. nā ꝛ seru⁹. ff. de nego. ge. §. si viuo. Si ꝙo fecit negociatiōz insolitā: sic ꝑsumet̄ q noīe ꝓprio: nisi ex libro rationū aliud appareret. ꝯcor. Bar. i. d. l. si pa

27 ¶Quō i dubio cognoscet̄ ꝯtractā (truus. societatē tacite inter fratres vel q̄scūq alios q̄ simul stār: ita q oia lucra sint ꝯmunanda? R. ꝑm Bal. i. d. l. si patru⁹. q q̄uis nullus ipsoꝝ negociet. pōt tn̄ ex actibꝫ apparere socialis effect⁹: sicut ē iter nobiles qui nō faciūt questuarias mercātias. tn̄ quecunq salaria: quascūq dotes acq̄rūt i cōi cōferūt. vñ nemo pōt negare eos esse sociales actus ex q̄bꝫ ꝑsumit̄ intētio ꝛ volūtas. vt dicūt Jaco. de are. Rizar. ꝛ Oldra. et eius discipuli. Ad qualitatē ḡ actuū ē recurrēdū. Nā i talibus ꝑsumit̄ mes qualis ex actibꝫ colligi pt. ar. l. duo fratres. ff. de acq̄. here. ꝛ. l. repḡdēda tu magis es. C. de instit. ꝛ substi. Silr̄ dico ꝑm eundez Bal. vbi. s. q ꝑsumit̄ ꝯtracta si vnus negociat et alter q̄cūq sibi eueniūt. puta ex reddit⁹ p̄bē de vel ex dotibꝫ et hmōi ponit i ꝯmuni. et ita faciūt hinc inde. Jtē p̄sumit̄ societas etiaz ex actibꝫ ivna mercātia vel arte. ꝛ alter i alia. vt i aduocatis ꝛ tabellionibꝫ. Nā lucroꝝ cōicatio societat̄ē ꝯctio seu inchoatio. Silr̄ dicit idē Bal. vbi. s. q si vn⁹ hz curā dom⁹. ꝛ ali⁹ eet aduocat⁹ vl̄ aliter lucrarek ꝛ poneret i domū: videt ꝯcta societas. Idē dicit si vn⁹ ē maioꝝ ꝛ alter minoꝝ ꝛ pupillus habet tutorē q̄ ꝯmunicet ꝛ ei ꝯmunicet. Idē dicit q si act⁹ sunt vniformes: societas restringit̄ tm̄ ad quest⁹ q̄ veniūt ex ipsis: sed i actibꝫ difformibꝫ ꝛ se varietatem habētibꝫ: p̄sumit̄ societas generaliter cōtracta. nec ꝯsidero an vnus plus lucret et alter minus in hac generali societate: sed equalit̄ oīa sunt partienda. l. si soci⁹ ꝓ filia. ff. ꝓ socio. Uñ ꝓ clariorī intelligentia nota q societas tacita vel exp̄ssa aliqñ est oim bonoꝝ. ꝛ tunc est qñ exp̄sse agit̄ q sint socij omniuꝫ bonoꝝ. vt est tex. in. l. iij. §. j. ff. ꝓ socio. ꝛ. l. coīri. eodē. ꝛ isti tales ꝯmunicāt oīa q acquirūt ex quacūq causa ḷabōrādo vel negociādo: siue ex donatis siue ex legatis: siue ex hereditate: et hmōi. Jtē stipēdia que dātur militibꝫ. l. q̄ stipēdia. C. de ꝑcura. ꝛ salaria q̄ cūq habent̄ ex castrēsi vel quasi. l. cū duobꝫ §. Idē papinian⁹, als ē lex. ff. ꝓ socio. Et in isto casu frater tenet̄ maritare filias alterius fratris nisi aliud exp̄sse actū sit. l. si socius ꝓ filia. ff. ꝓ socio. nō tn̄ tenet̄ ꝯmunicare q acq̄siuit illicite. neq; tenet̄ ad ꝯdemnatōez quā ꝑ sua culpa alter ꝑmeruit. Aliqñ cōtrahit̄ societas generaliter oīmis questus vl̄ quest⁹ ꝛ lucri. quod tantū est dicere sicut oīmis questus. l. sed ꝛ si adiciat̄. ff. e. de qua loquit̄. d. l. coīri. cū q̄ncq. ll. se. ꝛ isti ꝯmunicāt oīa que ꝓueniūt ex opa. id ē solertia alterius: sed nō donatōem simplicē siue cā mortis vel legata vel hereditatē. nec debita alteri⁹: nisi q̄ fiunt cā questus vel societatis. Aliqñ sunt socij certe rei. s. ꝙuiuendi. qz viuūt ad vnū panē ꝛ vinū. vel certe negociatōis vel lucroꝝ que ꝙsequunt̄: licet i diuersis negociatiōibꝫ vel opibus ex quibꝫ lucrant̄. q̄scūq aliqñ alter ponat operā alter pecuniā. aliqñ vtrūq. de quibus. j. Societas. j. Et ex p̄dictis potes intelligere optime istam materiā.

¶Pone q duo fratres rustici colētes terras 28
vnus hz filios scindētes terrā. alter nō: quō diuident̄ fruct⁹ puenientes ex cultura? R. ꝑm Bal. i. d. l. si patruus. q diuident̄ i capita. qz societas respicit capita eoꝝ q̄ operas pōnūt i societate. Jstud limita vez quo ad lu-

crū qđ debeāt psone: sed quo ad lucr̄ quod de/
bēt bonis vel terre q̄ sunt ꝓmunia nō diuide
tur p capita sed p stirpes: ſm eundē Bal. in
quodā ꝓsilio. ⁊ Bar. i. d. l. si patruus.

29 ¶Quid si sint duo fratres quorū vnus po/
suit operā alter pecuniā i societatē. ⁊ casu oia
cōbusta sunt: R. ſm Bal. vbi. s. q̄ ille q̄ po
suit operā tenet alteri ad medietatē capital'.
p. l. si cū duobꝫ. §. si inchoāda. ff. p socio. et
ita etiā tenet Jac. de are. i. l. j. C. p socio. glo. i
d. l. si patruus tenet contrarium. sed tu tene
quod dixi Societas. j. §. r.

30 ¶Utr̄ lucr̄ vxoris alteri⁹ frīs sit cōicāduz:
R. Bal. i. l. si vxorez. C. de condi. inser. ⁊ d.
Ubal. de pusio. i. l. cum duobꝫ. ff. p socio. q̄
aut mulier eadē opa facit sicut hoies i labo/
rādo. ⁊ sic ipsa dz hr̄e partē lucri: ⁊ diuidet i
capita: vt. s. dictū ē de filijs. aut vxor exercz
aliquā artē vel mercantiā: vel ē obstetrix vl'
cyrurgica. ⁊ tūc si ponebat oīa lucra i ꝓmū
⁊ silr vir: ꝓtracta ē societas. qr mulier cuz vi/
ro pōt ꝓtrahere societatē ſm eūdē Bal. i. d.
l. si vxorē. Et sic lucra erūt ꝓmunia. Aut vx
or tenebat sepatū lucr̄: vel ex alijs coniectu
ris patet q̄ nolebat ꝓtrahere societatē: tunc
de opibꝫ cōmunibꝫ ⁊ obsequialibꝫ q̄ fiunt a
mulieribꝫ i domo ſm qualitatē psone. vt fa
cere lectū. coquinā: ⁊ hmōi. nō pōt lucr̄ cōse
qui. qr teneāt opari in domo i qua recipit ali/
mēta. vt in glo. l. sicut. ff. de op̄e. libe. ⁊ Bal. i
l. gaio seio. in fi. ff. de ali. lega. ⁊ Ange. in. l. j.
C. de legi. here. et in. l. si cū dotē. ff. sol. matri.
immo si desisteret a talibꝫ obsequialibꝫ opi
bus ⁊ pue extimatōis ꝓpter faciēdā artem:
ps lucri talis artis deberet ꝓmunicari cū vi/
ro ⁊ alijs fratribꝫ ſm iudiciū boni viri. Qđ
limita verū nisi haberet alimēta iure legati.
qr tūc nō teneāt opari i domo dātiū talia ali/
mēta ſm Bal. ⁊ Ange. vbi. s. Si aūt vltra
talia obsequialia exercet aliquā artē et in ip
sis lucrat: pōt sibi retinere tanqz ꝓpriū. ⁊ nō
cogit cōicare Qđ no. p intelligētia eoꝝ q̄ di
co. j. Uxor. §. ij. Et qđ dixi de vxore idē dic
de filijs alteri⁹ fratris: excepto q̄ acq̄rēt pri.
⁊ solū illud lucr̄ erit eis aduenticium.

31 ¶Utr̄ fratres qui sunt socij oīm bonoruz: si
vn⁹ eoꝝ habet filias possit eas dotare de cōi:
R. Specu. tenet q̄ nō nisi sit pactū iter eos
p. l. si soci⁹ p filia. ff. p socio. Idē tenet Pet.
de perusio. i. tiij. libro ꝓsilioꝝ suoꝝ. Contra
riū tenet Bal. i ꝓsilio qđ incipit. factū tale.
d. Ubal. i. d. l. cū duobꝫ. arguēs pro ⁊ ꝓtra
finaliter dicit. q̄ q̄libet pōt adherere cui par
ti voluerit. Sed iudicio meo ꝓma opi. vi/
deturioꝝ q̄ nō sunt socij oīm bonoꝝ. sz q̄ſ
sunt socij oīm bonorū vera ē scđa opi. et ſm
hoc ꝓcorda ꝓdictos. vt. s. xxvij. §.

¶Quid si vn⁹ fratr̄ dotauit filias alteri⁹ fra 32
tris sciētis et patiētis: R. q̄ poterit repetere
dotes. qr vtiliter gessit negociū. Nec obstat
q̄ extraneus dotādo filiā alteri⁹ videt dona/
re dādo dotē. l. ex morte. C. de pac. cōuen. q̄a
hoc verū q̄n solus hoc facit Sec⁹ si cū patre
simul faceret. ⁊ ita cōsuluit Bal. i. d. cōsilio
vbi. s. hoc intellige q̄n nō est cōtracta socie/
tas oīm bonoꝝ. vt. s. patet.

¶Utr̄ cū frēs stāt simul post mortē patris 33
⁊ vnus de fructibꝫ laborꝫ suoꝝ vel de alijs bo
nis posuit i domo p cōi victu possit repetere
illud plus i diuisione: R. d. Ubal. vbi. s. q̄
illi q̄ extāt sunt sui: nisi ꝓtracta sit societas i
illis. Si aūt sunt cōsumpti: tūc si inter eos
erat ꝓcta societas ꝓmuēdi. qr viuebant ad
vnū panē ⁊ vinū. tūc non habet ꝓsideratio
ad illud pl⁹. qr societas iure ꝓsumpti intelli
gunt. vt ē casus i. c. si duo fratres. de fratribꝫ
de nouo bñ. inuesti. i vsibꝫ feu. et hoc nō rōe
fraternitatis vel cohabitatōis. sz cōis mēse
ſm Bal. i. d. c. si duo. qđ no. qr q̄tidiana in
fratribꝫ quoꝝ vn⁹ hz maiorē familiā altero
Si vo societas ꝓmuēdi nō erat inē eos. pu
ta qr vn⁹ minor inē q̄s nō ꝓtrahit. l. i ꝓditōi
bus. §. fi. ff. p socio. vel alter furiosus vel p/
dig⁹ cui erat iterdicta admīstratio. vel mōa
chus ⁊ siles. ⁊ tūc expēse nō imputāt inē frēs
q̄ sunt factę p alimētis nisi ptestet q̄ nō inte
dit donare. l. nēsenni⁹. ff. de neg. ge. vl' nisi qr
reddit⁹ cōes erāt sufficiētes ad alimēta. sed
ꝓseruabat frumētū vt melio⁹ vēderet. vel q̄a
naturali charitate nō tenebat alimētare. ar.
l. fi. ff. de pe. here. ſm Bal. i. l. filie cui⁹. C. fa.
her. Jtē q̄n ille q̄ fecit impēsas erat paupioꝝ
vt nō. i. l. alimēta. C. de neg. ge. p Jac. bu. et
Bal. qr ꝑma charitas incipit a seipo. l. pūs
C. de fui. ⁊ aqua. ⁊ sic Bal. i. l. si paterno. C.
de nego. ge. tenet de rusticis quoꝝ vn⁹ multa
posuit i domo pro alimētis. q̄ pōt petere q̄n
i filijs alimētatis nō erāt ope aliquales coꝝ
respōdētes alimētis. qr cōit rustici sunt pau
peres quoꝝ ocul⁹ē porcell⁹. vt dicit glo. i. l. il
licitas. ff. de off. ꝓsi. ⁊ raro habēt pecunias: vt
dicit Bal. i. l. idē. C. locati. Jō nō ꝓsumitur
donare cū ipse nō habeat supflua. qđ no.

¶Utr̄ cū vnus fratr̄ ponit lucra sua pro rē 34
paratiōe ꝓmunis patrimonij: vel emit bo
nes pro cōlēdis possessionibꝫ ꝓmunibꝫ pos
sit illud repetere? R. d. Ubal. vbi. s. q̄ sic: ex
ꝓresse p tex. i. l. ex duobꝫ. ff. de ne. ge. ⁊ Bal.

in.l.filie.C.fami.hercis.

35 ¶Sūt duo fratres vn⁹ legitim⁹ alius spurius q̄ societatē ꝓtrahunt oim bonoꝝ in vita patris ipsoꝝ.queritᷣ an moriēte pīe ei⁹ hereditas trāseat etiā ad spuriū?R.Bal.in.l.j.C.p socio.q sic.nō vi successiōis vl relicti sz iure societatᷣ.qđ no.p cautela tu q̄ vis spuriuz succedere i hereditate cū legitio:vt facias eos ꝓtrahere societatē isiml oim bonoꝝ.

Pecunia aliqñ capitur largissime ꝓ oī re mūdi.j.q.iij.totū.z in.l.nomis.ff.de ver.sig.ōz.nomis pecunie appellatōne rē significare pculus ait.vbi glo.rē.s.omnē que sit vel esse possit i patrimonio.zsic rei appellatio latioꝝ ē q̄z pecunie.vt in.l.rei.ff.eo.qz res sacre et liber homo qui nō pñt esse i patrimonio sunt res z nō pecunia.Sed stricte z ꝓprie pecunia accipit ꝓ pecunia numerata.xiij.q.iij.c.j.ij.z.iij.z.ff.de lega.j.l.talis scḗptura.i pn. fm etiā q̄ttuoꝝ magistros expositores regle beati Francisci.pecunia accipit ꝓ oī re qua q̄s vtit ad aliq̄d ꝓ pcio dandū.vñ dicūt:q nō licet fratribo minoribo aliqua recipe q̄bo vtant ꝓ pcio ad aliqua emēda.

I ¶Sz pone q aliq̄s vult dare fratri minori aliquā rē qua frater nō idiget:nūq̄d poterit eā recipe vt vēdat z de pcio alia necessariam emat?R.q nō.qz sic eēt recipe pecuniā sz bn pōt eā recipe aio nūq̄z eā distrahēdi ipe sz ꝓ curatori ordis assignādi vt ipse eā vēdat vl i necessariā ꝓmutet.quia sic nūq̄z ē pecunia. q̄ phibet i regula recipi q̄diu ēi manu ei⁹:sz postq̄z ē assignata ꝓcuratori. Lar.ꝺo in de. extui.§.porro.de ꝟ.sig.dicit:q hodie denarius z pecunia ꝓ eodē accipiunt.et sic exponit ꝺbū vel:p id ē i pdicta regula minoꝝ. vt sit sensus.nō recipiāt denarios.vel id ē pecuniā phibēdo cuiuscūq̄z generis monetā.sed magis placet opi.quattuoꝝ magistroꝝ.

2 ¶Utz mutuās.x.i auro teneat recipe in argēto tātū ipso inuito vel i diuersa forma:puta florētinos ꝓ senēsibo mutuat?R.Pa.in c.quāto.de iureiu.colligēdo mentē Bar.i.l. paulus.ff.de solu.Aut mutuauit.x.libras i q̄ttuoꝝ florenis.z tūc sufficit restituere.x.libras etiā i alia moneta.q videt extimatos illos florenos ꝓ.x.libris vēdidisse:sicut dicimus i vote cū tradit extimata.l.cū vtē.C. de iu.ꝺo.z idē dicī ꝺposito.Aut fuit dictuz. mutuo vel ꝺpono decē libras i florenis.z periculū z cōmodū ptinet ad debitoꝝ seu depositariū.vñ tenet restituere fm extimatiōz existentē tpe solutōis fiende.ar.ꝺ.l.cū vtē. Aut fuit simplr factū mutuū.puta mutuo tibi centū florenos.z tūc si ē passurus aliqđ damnū recipiēdo i alia forma nō tenet recipere.ꝺ.l.paulus.Si ꝺo nullū dānū est passurus:sic tenet.vt i.ꝺ.l.paulus.Sed i alia materia nō tenet recipe.qz mutuū debet restitui i eodē genere z eadē bonitate.vt i.l.cū q̄d ff.si cer.pet.et aliud ꝓ alio inuito creditore solui nō pōt.l.ij.ff.si certū pet.Cōsuetudo tamē est vt soluat in alia materia.z seruāda est.quia videt actū quod ē ꝓsuetū.l.q si nolit.§.qui assidua.ff.de edi.edic.et consuluit Oldra.In ꝺposito aūt ꝓsidera si fuit actū vt pecuniā ꝓfunderet cū sua.z idē dicq̄ ꝺ de mutuo.aut teneret separatam:et sic eā reddet z nō aliam in forma aut materia.

Pedagiū dicit a pedib⁹.datur em a transeuntibus in locis ꝓstitutis a pncipe vel ab eo q̄ habet sup hoc auctoritatē.Guidagiū ꝺo dat ꝓ ducatu p terrā alicui⁹ vt securi⁹ vadat.Salinariū aūt dat ꝓ sale.vt.s.possint emere vel vēdere.hec habent i.c.sup quibusdā.de ver. sig.i glo.Uñ pedagiuz idē significat qđ vectigal.vt no.ꝺ.Pe.de ancha.i.c.q̄z.de cēsi.li.vj.z soluit qnq̄z solū ꝓ trāsitu ꝓsone:vt ferrarie.Aliqñ ꝓ rebo q̄s q̄s defert nō vsus sui causa.Tributū est quod pstatur fisco.z idem est quod census vel pensio.

¶Quis pōt imponere pedagia.guidagia z salinaria?R.q pnceps vel rex:aut ille cui a lateranēsi ꝓcilio fuit ꝓcessum.vel qui ex longa cōsuetudine de qua nō extat memoria in ꝓtraniū hoc habet.vt nō.in.ꝺ.c.sup quibusdam.Als nō habētes auctoritatē ab aliq̄ ꝓfatoꝝ exigentes sunt excōmunicādi.de cēsi. innouam⁹.z de iure ciuili sunt ꝑpetuo exilio damnādi.C.noua vectiga.insti.nō ꝓ.l.vl. Sed hodie exq̄ ciuitates italie habet merū z mixtū imperiū:obtinuerūt de facto vt imponere possint ista pedagia.vt no.Jo.an.et Pa.i.ꝺ.c.sup quibusdam.Alij aūt q̄ de facto imponūt seu imposita exigūt:nisi habeant auctoritatē ab aliquo pdictoꝝ:rapinā cōmittūt.Silr nō sufficit q vna ps ciuitatis ꝓsentiat:sed oportet q maioꝝ ps p̄sertiz eoꝝ quibus tangit fm ꝺo.Baspar.Cal.i.c. fi.de maio.z obe.facit.l.i concedēdo.ff.de aq̄ plu.ar.Regula.Qꝺ oēs tangit.lib.vj.z sic patet que est causa efficiens.

¶Utrū pfata pedagia possint ꝓponi ab habentib⁹ potestatē sine iusta causa que pt di-

ci causa finalis seu formal? R. fm Ray. q̄ ñ
z exigēs ꝓmittit rapinā si sine legitima cau/
sa iponit. Et causa legitima z iusta sunt pu
blice necessitates: quas Bar. i. l. vniuersi. C
de vectig. appellat stipendia: pontes: publi
ce domus: defensio strate et hmōi. facit. c. si
q̄s romipetas. xxiij. q. iij. iuncto. c. innoua
mus. d̄ treu. z pa. z i. c. puenit. z. c. cū aplis. d̄
censi. z. l. vectigalia. ff. de pub. et ibi p doctō.

3 ¶ De quib? debēt solui pedagia? R. q̄ solum
mō de his q̄ cā negociatōis vel mercimoniū
deferunt. C. de vecti. l. oīm. vñ de his q̄ q̄s fa/
cit portare p̄o necessitate ad vsum sue vite
z familie non pōt exigi pedagiū. z nec valet
p̄suetudo in ꝓtrariū fm Hosti. Ber. i. d. c.
sup quibusdā. imo vult. l. vniuersi. C. de ve
cti. q̄ decapitet q̄ de rebꝰ ad ppriuꝫ vsum vel
gr̄a ruris colēdi: vel ad se defendēdū emptis
vel delatis exigit pedagiū. vñ in his fraudā
tes nō peccāt. sed attēde q̄ aliq̄n pedagiuꝫ
dz etiā collecta que posset imponi super hu
iusmodi in suos subditos. et sic non liceret
fraudare q̄n ex legitima cā imponit. sz forē/
ses nō tenerent. z hec dz causa materialis.

4 ¶ A quib? p̄nt exigi pedagia? R. q̄ ab om/
nibus: exceptis clericis. ecclesijs z aliꝭ eccle
siasticis p̄sonis. et si quis a talibus exigit p
se vel p interpositā p̄sonā: si est p̄sona singu
laris: excōmunicatus est ipso facto. Si col
legiū vel vniuersitas ciuitatis. castri vl' vil/
le subijcit interdicto: donec restituerit extor/
ta. Intellige dūmodo p̄fati nō cā negocia/
tionis deferāt. hec habent in. c. q̄ꝫ. de cen. li.
vj. Et quomodo idirecte p̄nt exigi. vide. s.
Immunitas. §. xxxviij. cum. iij. §. sequen.

5 ¶ Sz quid de imponētibus noua pedagia
sine auctoritate legitima vel augmētantes
antiqua: vel exigētes iniusta: siue ex cā effici
enti: siue ex causa finali vel materiali? R. q̄
raptores sunt. z tenent ad restitutōem eis a
quib? extorserūt vel eoꝝ heredibus: si scīūt
eos. vl' saltē pauperib? si eos ignorāt. z hoc
de necessitate p̄cepti. c. si res. xiij. q. vj. z ho/
die p̄cessum curie sunt excōicati excōicati
one papali. vt. s. Excōicatio. v. casu. xx.

6 ¶ Utꝫ fraudātes pedagia vl' guidagia pec
cent z teneant ad restitutōem? R. fm cōiter
docto. in. d. c. innouamus. z maxime Pa. q̄
sic si sunt legitima auctoritate imposita. vl'
ita antiqua q̄ de ei? initio nō extat memoria
etiā fm Ho. si cā nō cessāt a p̄ncipe cuiꝫ ea
cōcessit imponi posse. Et etiā si ille q̄ recipit
nō facit id p q̄ plumit q̄ sint cōcessa. dūmō
nō ꝓsset q̄ ꝓpter illud fuerint imposita. z sic
trāscūt cōiter doc. Sed ego dico q̄ vbi ipo/
nētes talia pedagia nō laborāt loco z tpe p
vniuersali vtilitate. s. viaꝝ. pontiū. saluatio
ne p̄sonaꝝ z rerꝫ iuxta suū posse ad q̄d tenēt
fm Archi. i. c. si q̄s romipetas. xxiij. q. iij. ñ
peccāt q̄ ea defraudāt sine mēdacio tñ z piu
rio. nec tenent ad restitutōꝫ. Nec etiā credo
peccēt mortaliꝭ fraudātes. q̄uis p̄dicti la/
borēt i p̄dictꝫ p loco z tpe. Ro. q̄ cōiꝭ sic isti
tuunt. s. statuim? q̄ q̄libet soluat ꝛc. sub pe/
na cadēdi i ꝓmissum si aliter inuectus fuerit
Et ideo istud statutū nō obligat ad morta
le. vt. s. dixi Jno de dieta. §. j. nec etiā ad pe
nā. vt tenet glo. i. c. fraternitas. xij. q. ij. nisi
p? ꝓdēnatōꝫ. Si obijcias q̄ dāmificant ga
bellas emētes. ad hꝰ R. q̄ suū dānū. q̄ ita et
sub ista ꝓditōe emūt vt vigilēt. al's sibi ipi
ceret. Si ꝙ statutū ex q̄ iponūt ceēt p̄ceptiuū
sic hꝫ locū. q̄d cōiter tenēt doc. Si aūt nō
sunt legitima auctē imposita: tunc extranei
scꝫ qui nō sunt subditi talib? imponētib? ñ
peccant. nec i aliquo obligant. Aduerte ta/
mē q̄ pedagia nostri tpis sunt cōiter illici/
ta. Un nisi probent legitime imposita: de
mus p̄sumere iniusta. c. q̄ꝫ q̄ꝫ. de cēsi. li. vj. er/
go anteq̄ꝫ p̄bent esse legitima stabo in p̄sum
ptione iuris. s. q̄ sint iniusta. z sic nō tenear
soluere. Et sic no. q̄ noua pedagia siue aug
mētatōes factas nullus pōt exigere: nisi sit
certus q̄ sint imposita z ab habēte auctē im
ponendi z ex legitima cā ex quo ius p̄sumit
oīa forē iniusta. Uerū ē q̄ subdit? q̄ cogeret
ad ipsa exigenda excusareꝭ i dubio ppter de
uō obedientie: sed nō illi q̄ volūtarie ea exigūt
Nec excusarez eos a mortali pctō q̄n d̄ hoc
aduerterēt si ea volūtarie exigerēt. al's hꝰ nō
aduertēdo. s. q̄ ius p̄sumat iniusta nisi q̄te
nus p̄bent legitima nō peccat mortaliꝭ: sed
ad min? tenebunt ad restitutōem exactoꝝ:
si postea inuenient non fuisse legitia. Sub
diti ꝙo obligant fm formā statuti. q̄ i eoꝝ
p̄iudiciū bn̄ poterūt pedagia imponere. vt
no. Pa. i. d. c. innouam? q̄ pot? tūc dz colle
cta q̄ pedagiū. Qd limita verꝫ q̄n ppe bo/
nū reipublice fuerūt iposita. aliꝭ nō obligā
tur nisi q̄ ꝓsenserūt. vt i regula. q̄d oms tan/
git. li. vj. Itē nec extranei nec subditi obligā
tur q̄n sunt imposita ex certa causa. z cōstat
etiā ab habente potestatē imponēdi. z ille q̄
exigit seu exigere facit: nō implet cām. ppter
quā sunt imposita. immo peccat mortaliꝭ. z
restituere tenet. q̄ causa cessante cessat effe/
ct? de appel. c. cū cessante. sane intelligēdo. s.
loco z tpe debito. q̄ nō semp: sed p sp illud

teneāt facere p̄ro q̄ ē pedagiū ip̄positū. Et hec
ōia intellige: nisi ī nō soluēdo talia pedagia
imineret aliq̄ō scādalū. q̄ tūc indistincte te
neāt q̄libet ad ea soluēda. Cōsulo g̃ ꝓfesso/
ribus q̄ videant decreta dictorum pedagio/
rū vt possint bonū iudiciū dare vtr̄ sint ob
ligatoria ad culpā vl̄ ne. Itē dic q̄ nimis g̃
uati alijs imp̄sitōibꝫ. vl̄ q̄n gabelle sunt ni
mis g̃ues ⁊ sine necessitate. nec ad vtilitatē
cōis p̄nt fraudare sine p̄cō. silr q̄n ip̄onens
nō habet iustum titulum dñij

7 ¶Utr̄ xp̄iani teneāt soluere pedagia sara/
cenis ⁊ alijs infidelibꝫ. ℟. ꝑm Ho. q̄ non te
neāt nisi solū ad h̄ vt sustineāt ī trāsitu per
eos. ⁊ placet mihi ista opi. lz alij ꝓtrariū te/
neāt ⁊ male. tū q̄ xp̄iani nō tenent ad eorū
statuta. Limito tn̄ nisi ex̄p̄sse ex pacto volū
tarie ꝓuenissent cū eis ad soluēdū. Nā tūc
si ipsi seruant fidē xp̄ianis: xp̄iani tenent eis
seruare. xxij. q. iij. Innocē. ⁊ xxij. q. j. noli.
his ꝓcor. Arch. in. d. c. si q̄s romp̄etas.

8 ¶Utrū exigētes pedagia seu exigere facientes
teneāt itinera tenere secura? ℟. Bal. ī li. de
ꝓsue. feu. ti. de his q̄ feu. dare p̄nt. i. §. abba
tissa. ⁊ ī ti. de pa. iura. fir. §. ꝓuēticulis. q̄ sic.
vñ addit q̄ si fiūt aliq̄ue robarie in eoꝝ cu/
ria. territorio vl̄ districtu ab eis possessoꝝ vbi
exigūt pedagia a trāseūtibꝫ tenent: aut rob
riaz restituere aut malefactorē exhibere. l. ne
q̄d. ff. de incē. ruī. naufra. Et q̄ teneāt ad re
stitutōz integrā de spoliatō e. itelligo vetꝫ q̄n
ex defectu eoꝝ venit nō faciēdo q̄ō facere te/
nent. xxiij. q. ij. dñs. ⁊. q. v. ad mīstratores. ⁊
C. de appel. l. si appellatō em. ⁊ sequit Host. et
Archi. in. d. c. si q̄s romp̄etas. nō tn̄ tenet
exactum in pedagiō restituere ꝑm Host.

Pena stricte et ꝓp̄rie est dumtaxat
illa que est corp̄is afflictiua.
ideo appellatione pene nō venit pena pecu
niaria vel extra corpus: ꝑm Pan. in. c. inter
alia. de immu. eccle. ⁊ ibi est tex. vbi dicit. cō/
fugiens ad ecclesiā nō debet ꝓdemnari ad pe
nā. ⁊ tamē postea dicit q̄ legitime puniēd⁹.
vbi est glo. puniendus. s. pecunialiter dūta
xat vel alia pena p̄ter corp̄alem. xvij. q. iij.
reū. ⁊. c. id constituim⁹. Sz large accipit p
omī eo q̄ minuit de p̄timonio vel ꝓuat ab
aliquo legitimo. Be. tn̄ ī. c. fi. de elec. lib. vj.
dicit. q̄ ꝓstitutio ꝓp̄rie est penalis que p̄ri/
uat iure quesito. vt in. c. si religiosus. eo. ti. ⁊
li. ⁊ ita pena est que punit ⁊ vindicat q̄ō q̄s/
q̄z cōmisit. vt ī. c. p̄nia. de pe. di. iij. vide glo.
in. c. dilpēdia. de rescrip. eo. li. Et ideo illa lex
est penalis ꝓp̄rie que p vindictā ledit vl̄ in
p̄sona vel ī alio quesito. vt ī. d. c. dispendia.

¶Utrū cū quis petit interesse quod passus 1
est. vel q̄ restituat iniuste ablatū pena petat
℟. q̄ si ille a quo petit eā habuit rē quam pe
tit: tūc nō ē pena: nec ex parte actoris: nec ex
parte rei. Sed si eā nō habuit. puta q̄a peti
tur interesse. tūc ex parte rei est pena: sed nō
ex parte actoris. Si ꝓo peteret quod actori
nō abest nec reo aduenit: sic est pena ex parte
vtriusq̄z. Et ideo solū quādo est pena ex pte
vtriusq̄z. vel saltē ex parte actoris habet lo/
cū illud quod dicit: q̄ pena nō est soluēda ī
foro aīe nisi post ꝓdemnatiōz ī glo. xij. q. ij.
fraternitas. q̄ō no. q̄ facit ad multa. elicit a
Pa. ī. c. finem. de do. ⁊ contu.

¶Quotuplex ē pena? ℟. q̄ sextuplex. Pri/ 2
ma dr canonica vel legalis q̄ imponit a iure
canonico vel a legibꝫ. de qua in. c. statuim⁹.
xvj. q. j. Et hec p̄t exigi tā a clericis q̄z a lai
cis ꝑm Pa. in. c. dilecti. de arbi. facit. c. si q̄s
ꝓtumax. ⁊. c. sequē. xvij. q. iij. Nā quod fit
lege p̄mittēte nō est p̄ctm. xxij. q. iij. q̄ pec/
cat. l. graccus. C. de adul.

¶Sed q̄d si nō petat: teneāt ne ī foro aīe illā 3
soluere? ℟. q̄ aut ip̄onit ipso facto. et sic ꝑm
Bal. ī li. de vsi. feu. in ti. de feudis. q̄ licet nō
sit necessaria sn̄ia ad esse. ē tn̄ necessaira ad
executionē esse. ⁊ sequit Archiē. in. c. felicis.
de penis. li. vj. vbi dicit q̄ licet etiā talia bo/
na transeāt ī dominiū fisci ⁊ desināt ee crimi
nosi: sicut ī bonis heretici ⁊ illi⁹ q̄ ꝓmisit cri/
mē lese maiestatis etiaz sine sn̄ia. Tn̄ neces/
saria ē postmodū sn̄ia q̄ declaret eum crimi
sum añqz excussio fiat bonoꝝ vel alia execu
tio. facit auc. de incestis nup. §. j. et ī. c. q̄ ꝑm
leges. ī fi. de here. li. vj. facit q̄ō no. Bal. ī. l.
iubem⁹. §. iconomus. C. de sa. san. ec. ⁊ Bar.
in. l. diuus. la sēda. ff. de custo. et exhi. reo. et
Butri. in. l. raptores. C. de epi. et cleri. vbi
volunt q̄ requirit ꝓcessus declaratorius p̄so
ne bannite anteqz deueniat ad excussiōez bo
noꝝ: licet ipso iure sint cōfiscata. Itē glo. in
auc. de tabel. §. penultimo. que vult q̄ licz ta
bellio a iure sit p̄iuatus officio. tn̄ sine sn̄ia
homis valet instrumēta Et hoc sequit Pa.
in. c. cū nō ab hoie. de iudi. Sed limitat ve
rum nisi factū esset notoriuz. q̄: in certis nō
est opus ꝓcesuris. Intelligo ita notoriū q̄
nulla possit tergiuersatiōe celari. Et ex hoc
patet q̄ in foro anime nō teneāt eam soluere
añ sn̄iam: nec etiā licet sit notoriū añqz fiat
excussio dictorum bonorum. quia nō teneāt
illa exhibere nisi p̄cipiat vel ab eo petant

cui ꝓpetūt. nec q̄s posset ea auferre nisi p̄cedat sñia ꝺclaratoria. vt patet p ea que dixi s̄. Alsalmus. §. vlti. Sed hic aduerte q̄ qñ talis pena applicat bona alicui⁹ alicui: puta fisco vel alteri ipso iure. q̄ lz talis añ sñiam nō teneaꝫ vt dixi dare. tamē nō poterit ea titulo oneroso in aliū trāsferre. neq; fruct⁹ etiam talis rei. Rō. quia si ꝺdemnaret p̄ sentētiā fiscus: vel ille cui fuerāt applicata: vēdicaret ea a quocūq; cū fructib⁹ medij tēpis. nec teneret restituere p̄ciuz nisi aliquid loco p̄cij inueniaꝫ apud alienantē vel ipm p̄cium. vt i. ꝺ. §. j. ꝛ. c. cū fm leges. facit. c. si cū dotē. §. vlti. cū. l. sequē. ff. solu. matri. Et ideo ne sit causa dāni illi⁹ cui alienat: nō pōt fm cōscientiā et etiā sine peccato mortali: nisi alienasset p necessitate vite: vt p comedendo ꝛ hmōi. q̄ fm Bar. in. l. post. ff. ꝺe bona. talis admīstratio bonorū necessaria vt est supra dicta: nō est p̄fatis interdicta sed solū voluntaria. allegat. l. res. ff. ꝺe solu. l. peto. §. prediū. ff. ꝺe lega. ij. ꝛ. l. alienatōes. ff. fam̄. herc. nisi alꝫ esset soluēdo p ꝺamno ꝺato. vel nisi ei reuelaret ꝺdition̄ rei ita esse: si mō tale ꝺelictū ꝓpter qđ sua bona sunt fisco applicata pōt aliquo mō ꝓbari. Sed si esset totaliter improbabile: posset alienare etiaz titulo oneroso. Titulo autē lucratiuo alienare bñ posset. ꝛ sic intellige ꝛ limita Bal. vbi. §. et i ꝺ. §. iconomus. ꝛ P a. in. ꝺ. c. cū nō ab homie. ꝛ Jo. an. in. c. p humani. ꝺe homi. li. vj in nouella. Si ꝓo pena nō imponit ipso facto sed venit imponenda: sic silr nō teneaꝫ añ ꝺdemnatōem. l. eius q̄ ꝺelatorē. i p̄nci. ff. ꝺe iure fis. ꝛ añ ꝺdemnatōz pōt disponere quō cunq; vult. q̄ eius est res sua: licet possit ea priuari. Et no. fm Bar. in. l. fi. ff. ꝺe penis. ꝛ l. i honorarijs. ff. ꝺe acti. ꝛ obli. q̄ hec pena in iudicio nō p̄t exigi post annū sed solū infra annū postq; quis eā incurrit. Et hoc intelligе qñ est mere pena taz ex parte actoris seu cui applicaꝫ q; ex parte rei. Et fm hec tene glo. in dicto. c. fraternitas. ꝛ istud serua. licz aliqui aliter sentiāt ꝛ male.

4 ¶Utz ad incurrendā p̄nam que ipo facto imponit negatiue req̄raꝫ monitō. ℟. Jnno. i. c. extirpāde. ꝺe p̄bē. q̄ nō icurrit añ monitionē. Pa. ibidē tenet q̄ nō req̄rit: sz ipo facto incurrit. Et glo. i. l. j. C. ꝺe his q̄. vt indig. p q̄ Bar. i. l. i cōditiōe. ff. ad sill. ꝛ cludit q̄ pena apposita nō vindicāti mortez ꝺefuncti: ipso facto incurrit q̄ facultatē habuit vindicādi ꝛ nō vindicauit. Est etiā glo. i cle. j. ꝺe here. ꝛ bn⁹ tex. i. c. cupientes. post p̄ncipiū. ꝺe elec. li. vj. Sed tu ꝓcorda q̄ opi. Jnno. quā etiam tenet Jo. an. i. c licet. ꝺe elec. li. vj. ꝛ multi alij. ē vera. qñ ius nō p̄figit terminū. Opi. ꝓo Pa. ꝛ Bar. intelligit vbi ius p̄figit terminū. q̄ tūc termin⁹ iterpellat p hoie. c. potuit ꝺe locato. et sic ꝓcor. Hemi. i. ꝺ. c. licet. Sed vbi ius imponit pnā affirmatiue ipo facto sic nō req̄rit monitio. Et no. q̄ tūc ꝺr impōni pena negatiue: qñ ponit ꝓ omittente siue nō facientē quod facere teneaꝫ. Affirmatiue ꝓo ponit qñ infligit ꝓ mittēti seu facienti aliquid qđ nō est faciendū. quod bñ no.

¶Utz pena imposita a iure ī vno videaꝫ posita in alio qñ illa duo ī iure eq̄paraꝫ. ℟. q̄ sic. p tex. cū glo. i. c. si postḡz. i fi. ꝺ elec. lib. vj facit glo. in. c. j. ꝺe postu. pla. que dicit. q̄ dispositio etiā penalis ꝓcepta i electiōe. p̄cedit etiā in postulatōe. q̄ p postulationē pueniꝫ tur ad electiōem. l. oratio. ff. ꝺe spōsa. sequit hoc Pa. in. c. ꝺe multa. ꝺe p̄ben. et in. c. fi. ꝺe mutu. peti. Sed ego i fauorabilib⁹ habeo p indubitato: q̄ dispositio ꝓcepta ī vno extendaꝫ ad aliud qñ equiparaꝫ. ℟. Item si quis liberos. C. ꝺe natura. libe. vbi p̄ vnuz filiū naturalē in aliquo legitimo ꝺcumēto appellās simplicit filiū naturalē legitimas se videt omes alios filios naturales q̄ confratres sunt. q̄ habēt eandē ꝺditionē Sed quo ad pnā est glo. singularis in ꝓtrariuz. in cle. j. ꝺe ꝓsang. ꝛ affi. que dicit q̄ pena apposita ꝓtrahētibus matrimoniū nō extēditur ad ꝓtrahentē spōsalia. vñ dic q̄ qñ aliq̄ duo ī iure sunt parificata ꝓmuniter ꝛ est ea dē ratio exp̄ssa. tūc statutū ī vno extenditur ad aliud etiā ī penalib⁹. sed qñ nō sunt cōiter parificata sed solū ī aliq̄b⁹ casib⁹. tūc nō extendit. Silr licet rō sit eadē. tñ nō extēditur pena sed solū p̄hibitio: nisi rō sit exp̄ssa q̄ tūc extenderet etiā quo ad pnā. vt. §. dixi ꝛ ex. §. vj. Et sic intellige glo. supdictas ꝛ limita. ꝛ glo. in cle. vnica. ꝺe off. vica. ꝛ glo. in c. ꝓstitutōem. ꝺe regula. li. vj. et glo. in regula. q̄ a iure. ꝺe reg. iu. li. vj. ꝛ sic ꝓcorda. 5

¶Utz pena q̄ ponit ipso iure habeat locū 6
ī eo q̄ pueniꝫ ad actū p̄piquū ꝺelictor. ℟. ꝙ Pa. i. c. j. ꝺe eo q̄ mit. in possess. q̄ nō nisi p fecerit actū: licz aliter sit puniēd⁹ arbitrio iudicis. qđ p̄bat i. c. cū ī cūctis. ꝺe elec. iūcto. c. ppetuo. eo. ti. li. vj. vbi glo. Sec⁹ ꝺe pena q̄ venit ponēda p ꝺecretū iudicis. q̄ sic punit ac si p̄fecisset ex quo pueniꝫ ad actū p̄piquū vt in. l. si q̄s nō dicā rape. C. ꝺe epi. ꝛ cle. ꝛ. l. is qui cū telo. C. ꝺe sicca. Hoc tñ nō haberet locū ī penis p statutū impositis. quia ꝓba

statuti exigūt actū pfectuz. Ita no. Bar. in d. l. is qui cū telo. ꝛ ideo nō sufficeret incho/asse. Aduerte tn̄ fm Pa. in. c. raynaldus. ꝺ testa. q̄ incurrīt pena posita ꝓ trauenientibus alicui facto ex sola ꝙuētione de facto. q̄q̄z nō habuerit iuris effectuz. vt patet in. d. c. raynaldus. ꝛ etiā si ꝓ tradicāt de iure. l. nuda. C. de ꝓtrahē. ꝛ co. stipula. Itē no. Bart. in. l. q̄ cunq̄z. C. de ser. fugi. q̄ vbicūq̄z de pena capi/tali vel cor̄pali loquimur: subintelligīt' do/lus. ff. de in litē iur. in. l. ij. ꝛ in. l. i actiōibus. ꝛ insti. de suspe. tuto. §. suspectus. Secus in pecuniarijs penis. vt. C. de noxa. act. l. si seru/ui. Idē tenet Salice. in. l. penul. C. ad. l. cor̄ ne. de sicca. Idē Bal. i. l. data opa. C. qui ac cu. non pos. Idē Pau. de castro. i. l. j. C. vbi sena. vel da. Facit gl. i. l. q̄d ergo. §. ex ꝓmissio. ff. de his q̄ nō. infa. ꝛ gl. i. l. ꝛ si senior. C. ex quib' cau. infa. irroga. Et tibi Bal. di/cit. q̄ cōmittens p lasciuiaz: puta currendo equū homicidiū: nō debet occidi. licet statu/tum dicat q̄ homicida decapitetur.

7 ¶ Utz sufficiat ad obseruantiā legis solue/re penā solū qñ ꝓhibet sub pena: ℞. vt s. In obediētia. §. j. Et illud serua in ꝓscietia. In foro aūt ꝓbētioso sufficit. facit glo. in. c. dile cti. de arbi. ꝛ in auf. de iudicibus. §. quia ꝙo vbi patet q̄ pena soluta que erat i compro/misso nō pōt peti vt stet sniē: nisi addatur vt soluta pena stet arbitrio. ff. de transacti. l. pe/nul. ꝛ C. eo. l. cum ꝓponas.

8 ¶ Secūda pena dicit ꝓsuetudinaria. de qua in. c. dilectus. de offi. ordi. sed hodie nō est i vsu. sed si esset in aliquo loco posset exigi eti am a religiosis: vt ibidem.

9 ¶ Tercia pena dicit ꝓtumacie. hec de iure ci/uili petebat. vt in. l. ij. ff. de colla. bo. et. C. de mō mulcta. l. illustris. sz de iure canōico nō potest peti a parte nisi quantū ē interesse su/um. c. j. de dolo ꝛ ꝓtu. vel nisi petat ad satisfa ctionez iniurie. vt in. c. olim. ꝺ iniurijs. Ju/dex tn̄ si habet potestatē mulctādi sicut ha/bet ordinarius. vt in. l. ij. in fi. ff. de iudic. bñ poterit exigere.

10 ¶ Quarta pena dicit iudicialis. ꝛ hec potest peti sicut cū quis obligauit se sub pena de/cez ad ꝓbandū aliq̄d. in. c. cū dilectus. de elect. sed hec nō petit a clericis ꝛ a religiosis nisi ꝓ

11 ¶ Quinta pena ē arbitralis. (interesse suo. et hec petit ab eo qui nō seruat arbitriū. c. di lecti. de arbi. ꝛ hec potest peti a quocūq̄z. vt i d. c. dilecti. ꝛ ibi glo.

12 ¶ Sexta pena dicit cōuētionalis quā ptes extra iudiciū inter se imponūt. ꝛ peti pōt q̄z tum interest. l. p̄dia. ff. de actio. emp. et ven. fm Host. ꝛ d. Ant. i. d. c. dilecti. Sed fm Inno. i. c. suā. de penis. et Pa. i. d. c. dilecti. pōt etiā peti si excedat interesse nisi sit i frau dē posita. sed nō credo a clericis vel religio/sis. secus a laicis. et ꝓsumit' i fraudē vsurarū posita q̄n̄ simpliciter est posita sup omissio/ne quātitatis. vt in. l. cū allegas. C. de vsur. ꝛ ibi ꝓ doct. ꝛ in. l. iulianus. §. idē papinia nus. ff. de acti. emp. ꝛ vendi. ꝛ Bart. in. l. ro gasti. §. j. ff. si cer. pe. ꝛ canoniste in. d. c. dile cti. Secus esset si apponeret sup facto. vt i dict' iuribꝫ Sill' nō ꝓsumeret in fraudē q̄n̄ ꝓmittit quātitas: ꝛ postea factū ꝛ vltimo pena fm d. Anto. in. d. c. dilecti. et allegat Butrigariū in. l. cū filius. ff. de cōdi. ꝛ demō stra. ꝛ Bar. in. d. §. j. ꝛ eā sequor. nisi cōtra/hens esset vsurarius. q̄uis Jo. an. in addi. ad Spe. teneat q̄ ꝓsumit' in fraudē. ꝛ alleg. Dy. in. d. l. cuz filius. Et vt intelligas pono tibi exemplū. ꝓmitto tibi soluere centū. et nisi dedero dabo tibi. x. p pena: sic ꝓsumit' in fraudē. qz sup quātitate. Aliud exemplū. ꝓmitto tibi facere domū. portare ligna. ꝛ nisi fecero soluā penā: sic nō ꝓsumit' in frau dem. qz est sup facto. Aliud exemplū. ꝓmitto tibi centuz in tali termino. et ꝓmitto venire ad iudicē ꝛ recipe ꝓceptū de solue/ndo vel dando pignora. ꝛ si nō fecero: ꝓmit/to tibi soluere penā: sic nō ꝓsumitur. quia li cet sit primo quātitas. tamē post est factuz: ꝛ vltimo pena

¶ Utz ille q̄ ex impotētia nō facit ad quod 13
obligat' sub pena euadat: ℞. q̄ si loq̄mur de pena iuris vel statutoꝝ: sic ē clarz q̄ nō incur rit. Idē dic de snīa iudicis generaliter imponē tis penā: puta excōicationis: fm Fede. ꝙsi. dccccxij. ꝛ sequit' Pa. i. c. p. ꝛ B. de offi. de lega. qz verba generalia debēt intelligi ciuilē mō. arg. l. si cui. ff. de serui. ꝛi. l. ratū. ꝛi. l. qd̄ dicimus. ff. de solu. Si aūt ꝑticulariter ponit pe nā: puta nisi ꝙpareas tali die excōico te. tūc fm Pa. i. c. cū sup cā. de testi. co. si ex snīa ap te cōstat q̄ iudex voluerit eū ligare siue pos/set vel nō. sic cuz snīa sit nulla cum cōtineat intolerabilē errorē nō ligat. c. p tuas. de sen. excō. similiter nō ligat si apparet q̄ nō volu it ligare impotentē. puta qz dicit. si cōtēpse ris: vel si distuleris cōparere ꝛc. qz nō potēs nec cōtēnit nec differt: vt dicit glo. i. c. cz sit. de elec. li. vj. Si ꝙo nō pōt ꝓpedi mēs iudi/cis sic quo ad reū nō ligat. sed quo ad eccle siam ꝛ nos. et sic intellige glo. in. d. c. vnico iij. q. v. ꝛ in. d. c. cū sup cā. sed tamē ꝓbato

ipedimēto nulla indiget absolutōe fm Ho. z Spec. z placet etiā fm Pa. in.d.c.cū sup cā. si esset sinia papē. qz debem⁹ psumere q̄ no luerit eū ligare. ar.c. vt nostr. vt eccl'iastica bñficia. z sic nō eēt irregularis: lz celebraſſz. qđ bñ no. Si aūt loq̄mur de alijs penis: sic certū est q̄ i foro aie pti nō p̄nt fm Sco. i iiij.dis.xv.q.ij. nisi q̄tū interesse importat. facit.c.significante. de pigno. z.c.ij. de p̄sti. z c.ex lr̄is. de i inte. resti. Et ad.l.incendiū. C. si cer. peta. que vult vt incendiū non liberet. q̄n quātitas est in obligatōne. qz cū obligatio fit i genere. vt. ff. ad.l.fal.l.in rōne. §. diligēter. totū genus p̄re nō p̄t. R. q̄ q̄n constitit in genere obligatio. verū est q̄ obligatio ex impotentia nō extinguit: licet liberet a pena. ppterea dicit Aug. i.l. rescr̄tū. i p̄in. ff. de pac. q̄ etiā si teneamus q̄ fiscus habeat tacitā hypothecā in maleficijs p̄tra delinq̄ntem. nō tn̄ p̄ferēt creditoribꝫ. immo creditores p̄ferunt ei. allegat tex. cū sua glo. i.l. vnica. C. de penis fis. Ratō. qz talis tractat de lucro captādo. z creditores de damno vitādo facit.l.fi. §. licētia. C. de iure delī. z.l. vnica. C de impo. lu. descrip. z.l.fi. C. de condi. qđ no. bñ. p exigentibꝫ penā vltra interesse suuz ab illis qui sunt nō soluēdo. qz tenent restituere eam creditoribus.

14 ¶Quid si obligat⁹ sub certa pena ad aliq̄d faciendū vel dandū p̄ pte ipleuit. z p parte nō ex culpa sua? R. Pa. i.c. suā. de penis. q̄ si obligatio ē diuidua nō cōmittit penā nisi p̄ pte nō soluta. Si vo ē indiuidua sic soluet totā penā etiā de iure canōico. Et q̄n dicā obligatio diuidua est q̄n solutio p̄tis p se valet quo ad partē tātū quātū totū ad se totū. Indiuidua vo dicā q̄n non valet illa ps p se. Exemplū. p̄misi tibi scribere bibliā z decretū sic si scripsi solū bibliā nō soluaz penā i totū. qz obligatio ē diuidua. qz biblia p se valet fm totū suū. sec⁹ si p̄misissez scribere bibliā z scripsi q̄ttuor q̄nternos. certe ñ valet p biblia. z iō obligatio erit indiuidua. q̄a ad nihil p se valere p̄nt sine alijs. de h̄ plene nō. i.l. stipulatōes nō diuidūt. ff. de v̄. obli. z i. d.c. suā. vbi addit glo. hec vera q̄ ad penā. q̄ p̄mittēti nō dādo vel nō faciēdo. Secus q̄n q̄s dz recipe: puta legatū vel hereditatē si sic fecerit vel soluerit. qz nisi totū faciet nō hēbit. vt i.l. meui⁹. z.l. cui fund⁹. ff. de p̄di. z demō. de q̄ vide plene i.l. si seruus. ff. si

15 ¶Utr̄ statuta sint licita q̄ solū (q̄s cautio. imponūt pecuniariā penā p̄ homicidio. ad ulterio z hmōi? R. Host. z sequit Pa. i.c. ij de delic. pue. q̄ non. qz hoies exponunt venales ad delinquēdū. qz multi bñ timēt crucia tus qui nō timēt penā pecuniariā vt habeant suū intentū. ar.l.i seruoz. z i.l. aut facta ff. de pe. z in auc. de māda. p̄n. §. oport.

¶Utr̄ p̄mittens sub certa pena habere ratum cōmittat penā p̄ trauentiēs de facto? R. fm Bart. in.l.id qđ pauperibꝫ. C. de epi⁹. et cleri. q̄ nō. Secus si p̄misisset habere ratuz z firmū. qz ratū refertur ad ius. et firmū ad factum. vt in glo. d.l. 16

¶Utr̄ tēpus p̄scr̄ū in odiū negligentis curat ignoranti vel legitime impedito? R. fm Pa. in.c. qz diuersitatē. de cōces. pben. q̄ nō Secus q̄n p̄figit in odiū alterius vel fauorem. vt patet i.l. genero. ff. de his qui no. infa. vbi tempus anni currit mulieri ignoranti mortē mariti. z vide glo. i.c. statutū. de p̄ben. li. vj. Et no. Spe. de edi. instru. vbi dicit q̄ licet executor testamēti nō potuerit exequi infra annuz: nihilomin⁹ executio deuoluit ad ep̄m. ar.l. nulli. C. ō epi. z cle. z.c. nos q̄dē. de testa. Rō. qz ē in fauorē defuncti. 17

¶Utr̄ iudex possit augere vel minuere penā legis vel statuto? R. fm Host. in.c. i archiepatu. de rapto. q̄ si p̄cedit extraordiarie sic p̄t. l. q̄d ḡ. ff. de his q̄ no. infa. Si vo p̄cedit ordinarie: sic nō p̄t iudex delegatus. vt nō. i.c. de causis. de offi. deleg. Judex vo ordinarius p̄t ex cā mitigare. vt no. Bart. i.d.l. q̄d ergo. z sequit Pa. i.c. ij. de emp. z vēdi. facit. c. at si clerici. de iudi. Ber. vo in. d.c. de causis. z de accu. in.c. sup his. dicit hoc verū q̄n p̄t dispensare super crimine. alis nō p̄t minuere etiā ex causa. No. tn̄ q̄ q̄n q̄s pluribus legibus p̄ eodez delicto diuersis penis p̄t puniri: si ab aliquo iudice ponit ei minor: nō poterit aliquo mō puniri alia pena vt in.l. qui de crimine. C. de accusa. z ibi Ange. z Sali. i.d.l. q̄ de crimie. Un̄ tenz Tho. sco a sco de. q. lxvij. q̄ si dimittit penā i casu q̄ nō p̄t: tenet ad restitutōez cōitati vl' accusatori si intererat eius vt puniret. Si vo auferet tenet reo. cū quo p̄cor. Host. z Ray. 18

¶Utrū exigētes penā maiorē q̄z sit damnū illatū excusent? R. fm Rodo. q̄ si fm p̄suetudinē legitimā z iudiciū reg⁹ exigūt excusant etiā p̄sone ecclīastice q̄n subest cā et ordo iuris seruat. nec ē corrupta intētio vt. s. h̄ faciant ppter auariciā: lz ppter iusticiā. Tuti⁹ tn̄ esset pauperibus erogare illud plus. 19

¶Utr̄ pena apposita sup p̄tractu nullo vl' q̄ nō tenuit: vl' ipso iure: vel p̄ sniaz iudicis reuocatus ē sit soluēda? R. Inno. in.c. ij. de 20

pcarijs.q nō.ꝺa vbi ꝑncipale nō tenet nec accessoriū.c.inter dilectos.§.ceterū.de fi.in/stru.c.si diligēti.de fo.ꝯpe.c.qrelā.ne pla.vi

21 ¶Cui ꝺz applicari pena:R.q pe (ces suas na iuris ⁊ statutoꝝ regulariter applicaꝫ fisco qñ introducit accusatōz.l.multaꝫ.C.ꝺ mō multā.Sz qñ introducit actōz applicaꝫ pti.l.iij.ff.de sepul.vio. Silr qñ loquiꝫ simplr videꝫ introducere actiōz.arg.ꝺ.l.iij. De alijs aūt penis tenet Hoffr.q si ꝯtingit damnū vel iniuria alicui⁹ illi applicabiꝫ.de pe.c.ij. Si ꝙo nō respiciat damnū alterius sic applicabiꝫ vel pti si est ꝙuentionalis: vel iudici vel fisco ꝑm q de ea est statutum.

22 ¶Utꝝ pena imposita simplr sine ꝑfinitōe tē poris sit ꝑpetua:R.Pa.in.c.ex lris.de ꝯsti. q pena ipsita ꝓpter crimē sine cause cognitione:puta ꝓpter interlocutoriā iudicis intelligiꝫ talis.⁊ durat solū durāte ei⁹ officio vt puta interdicit officiū vel exercitiū alicui tex.nō.ꝑm cōem intellectū i.l.fi.ff.de pe.idez no.Jnno.i.c.q trāslatō em. de offi.leg.qꝺ limita in pena successiua.qz momentanea pena est ꝑpetua.puta multauit i pecunia aut i corpe ⁊ hmōi.facit.l.illicitas.in fi.ff.de offi.pſi. Si ꝙo fuit imposita cū cause cognitione ⁊ delictū merebaꝫ erit ꝑpetua.secus si delictū nō merebaꝫ.ar.optimū in.l. si p⁹eses. ff.de pe.⁊ fuit dictum Oldra.quod sequunꝫ ꝯmuniter ꝺc.in.ꝺ.c.ex litteris.

23 ¶Utꝝ pena extēdaꝫ extra territoriū ipaz imponentis:R.Pa.in.c.postulasti.de fo.ꝯpe. q aut respicit ꝑsonā sicut ifamia. excōicatō interdictū ⁊ hmōi.⁊ sic cū sint affectiue ꝑsone pōrigūt effectū suū extra territoriū etiā. qz sequunꝫ eū sicut lepra lepr⁹osuz.l.ex ea.ff. de postulā.ꝓpter qꝺ dicit Bar.i.l.q vltimo ff.de pe.q semel ꝺēnat⁹ ad mortē qzuis effugiat:nihilomin⁹ remanet seru⁹ pene vbicūqz fuerit.⁊ ideo nō poterit facere testamētū nec cōtrahere ⁊ filia facit.ꝺ.l.q vltimo. ⁊ i aur. hodie.C.de dona.inꝰ vi.⁊ vꝫ.aut respicit certuz locū:puta ne vadat ad talē locū. vel vt moreꝰ i tali loco.⁊ sic nō pōrigiꝫ extra territoriū nisi p quādā ꝯsequtiā. puta qz detentus i tali loco:interdict⁹ est etiā ei⁹ loc⁹ origis cuius sit extra territoriū.de q dic vt in.l. relegatoꝝ.§.j.⁊.§.interdicere.ff.de interdictis Per quā.l.dicit Bar.q nō pōt ciuitas ipo nere suo ciui vt moreꝰ i tali loco nō subdito nec etiaz pōt interdicere ne vadat ad talē locū nō subditū.⁊ hoc qñ fit i penā illi⁹ qz ferꝫ sniā.secꝰ si fit statutū ne subditi vadant ad talē locū nō subditū ꝓpter ꝯmoditatē ciuitatis:vl i odiū eoꝝ ad quos iret.qz valz. facit.l.fi.ff.de decre.ab or.fa. aut respicit certā artē.puta q nō exerceat talē artē. et sic nō pōrigiꝫ extra territoriū. vt ē bon⁹ tex.in.ꝺ.l. ex ea.q quā dicit Bar.i.l.cūctos pp̄los.C. de sum.tri.q statutū ꝯtinēs phibitoꝝ odio sam nō pōrigiꝫ in dubio extra territoriū.⁊ ideo dicit q filia q ex statuto nō succedit:cū tale statutū sit odiosuz.l.maximū vicū.C. de li.pte.q nihilomin⁹ pōt succedere i bonis alibi sitis. Et silr puto q snia ꝑuās aliquez bñficijs suis:in dubio itelligeꝫ de bñficijs q hz i territorio disponētis.aut respicit bona: puta qz publicat ea.⁊ tūc si fit de iure cōi:sic pōrigiꝫ ad bona sita ex territoriū.⁊ remanēt ibi tāqꝫ vacātia:sz occupāꝫ p iudicē territoriū.ar.l.a diuo pio.§.j.ff.de re iudi.⁊.l.cum vn⁹.ff.de bo.auc.iudi.poss. Si ꝙo fit de iure spāli.tūc dic vt no.bar.i.ꝺ.l. cūctos pp̄los ⁊ qꝺ no.Jo.an.i.c.cuz ꝑm.de here.li.vj.vbi ꝯcludiꝫ q pena nō extēdiꝫ vltra territoriū

¶Utꝝ q̄s possit puniri i loco womicalij ꝺ de licto alibi cōmisso:R.Pa.i.c.lz.de fo.cō.q sic: nisi reqraꝫ remissio p iudicē delicti quaz ꝺz facere si delictū ē atrox. alꝫ nō si nō vult. 24

¶Utrū mādās delictū fieri i alio loco debeat puniri vbi mādauit vel vbi ꝯmissū est:R. Pa.i.ꝺ.c.licet.q cōis ꝯclusio Bar.⁊ alioꝝ ē.l.si vt pponiꝫ.ff.de fideiuss.q vbi delictuz factū ē.qz ibi destinat⁹ ē effectus delicti. facit cle.pastoral.de re iudi. idē dicas i teste falso q ꝺz puniri p iudicē:ad quē eius attestatio trāsmittiꝫ si sciebat illuc debere trāsmitti.pōt tn puniri i loco vbi deliq̄t ⁊ loc⁹ erit pnētōi si ambo iudices ꝯcurrant.sicut ꝺ illo q de loco exempto mittēs sagittā vulnerauit aliū i loco nō exempto.vt i.c.j.de pſum.et qꝺ ibi nō. Sic silr ille q deliq̄t in ꝯfinibꝰ.qz vez est dicere i cuiuslibet territorio deliquisse.arg.l.arbor.ff.cōi diui. Secus si ignorabat illuc attestationē trāsmitti.qz tunc debet puniri vbi deliquit.vbi agiꝫ de pena falsi.facit.l.exigere dotē.ff.de iudi.vbi attendiꝫ locus ad quē de stinaꝫ effectus matrimonij. Idē dic de notario q facit falsum instrumentū 25

¶Quid de officialibꝰ deputatis q non accusant quos inueniunt de nocte ⁊ hmōi:R.q peccāt mortaliter si se obligauerūt ad accusandū vl pacto vl iuramēto. Si ꝙo se nō obligauerūt nō peccāt nō accusando: nisi faciāt i fauēdo mal⁹ ꝯmittēdis. Et si q̄d acceperūt p nō accusando:tenenꝫ illud restituere vl fisco vel illi cui pena erat applicāda. Et vltra etiam vsqꝫ ad complementuz pene exacte fi 26

accusassent ꝑm doctrinā Tho. ij. ij. q. lxvij. vt ptz. s. §. xviij. i fi. Fallit hꝫ i criminalibus vbi esset infligēda pena corpalis. qz si desisteret ex ꝓpassione etiā si aliqd acciperēt ꝓ non accusando: licet turpiter acciperent. nō tn̄ tenerent illud restituere de necessitate.

Penitētia ē dr q̄ ꝓmissa mala cū emēdatōis ppō sito plāgim⁹ 7 odim⁹. 7 plāgēda vlterius cōmittere nolum⁹. mgr i. iij. sen. di. xiij. et est vnū de sacris noue legꝭ q̄ bn̄ dispositis semp pctā remittunt. de sum. tri. c. j. §. sacramētū.

1 ¶ Pnia. v. modis dr. Prima dr solēnis. q̄ imponit ꝑm illū modū de quo i. c. i capite. l. dist. quā omitto cū hodie nō sit in vsu

2 ¶ Scda dr publica q̄ fit in facie eccl̄ie 7 publice. 7 differt a solēni. tū i mō. qz i ista n̄ seruat ille mod⁹ de q̄ i. d. c. i capite. tū etiā quia ista pōt ponī a simplici ꝓfessore ꝑm Guil. durā. Hos. 7 Io. arg. c. penitētes. l. di. 7. xxx dist. si q̄s psbr. de pe. 7 re. q̄situz. nec ob. c. accedētibꝫ. de excess. pla. vbi reph̄ēdūt abbates q̄ publicā pniam imponebāt. qz ibi accipit publica ꝓ solēni. q̄ solū imponit ab epo. 7 hꝫ vez nisi aliud habeat ꝓsuetudo. Itē 7 tercio differt. qz ista pblica iterat. solēnis ꝓo n̄ pt.

3 ¶ Sz q̄ro q̄n̄ dz ponī pnia solēnis vel publica? R. Pa. i. c. q̄situ. de pe. 7 re. q̄ ꝓ delicto grui 7 scādalizāti totā vrbē deberet ponī solēnis. d. c. i capite. Si ꝓo ē graue 7 publicū sz nō scādaloſuz: tūc ponet pnia publica: sed nō solēnis. vt nō. i. d. c. q̄situ. 7 i. c. j. de pe. et re. Si aūt sit graue sz occultū: tūc nec solennis nec publica dz ponī. 7 iō reprobat ꝓsuetudinē illoz q̄ mulieribꝫ ꝓ extrictiōe pueroz q̄s penes se hēbāt in lecto ponūt publicā penitentiā. 7 vide eū i. d. c. j. et i. c. statuimus. de male. 7 in. c. fi. de his q̄ ꝓ. fi. occi.

4 ¶ Quibꝫ pōt ponī? R. q̄ nec clerici nec religiosis: nec etiā laicis ī signibꝫ dz ponī. ar. d. c. i capite. Et hꝫ vez: nisi clericꝰ sit depositꝰ. l. di.

5 ¶ Quis ē effectꝰ pnie solēnis? (ꝓfirmandū R. q̄ laicꝰ post eā nō pt ad ordines ꝓmoueri l. di. illō. nec clericꝰ ad supiores: vt dr ibidē. pt tn̄ eps dispēsare i ordinibꝫ minoribꝫ. nō aūt ad sacros. l. di. placuit. Itē n̄ dz mrīmoniū ꝓhere. pur si ꝓhit tenet. Iuuenis tn̄ nō phibēt ꝓhere. Itē nec militiā assumere. xxxiij. q. ij. §. de penitētibꝫ. et. c. antiq̄. cū aliis. c. Itez nec laicalē habitū dēferre. l. di. c. vl. Itē dz viuere ꝑm regulā eccl̄iasticā. de pe. di. v. Frīū. et c. se. Itē ꝓueniēdꝰ ē sb eccl̄iastico iudice. xj. q. j. aliud. de pe. di. j. aliud. Itē fit infamis n̄ rōe pnie: sz rōe crimis publicati. q̄ dr vez itellige q̄n̄ p sniaz iudicis ponit. sec⁹ si ex deuotōe q̄s publicā pniaz facit. ꝑz Io. de of. archip. c. ij

¶ Tercia pnia dr ꝑuata. 7 dicit Sco. i. iij. di. xiij. q. j. circa fi. q. de vi vocabli penitere idē ē qd̄ penā tenere Hec aūt n̄ tm̄ iportat passiōz pene vt iherēti: sz etiā actōz volēti respectu pene. vñ pnia actual' ē punitō volūtaria vel volūtas punitōis. 7 i hac est ꝓsidera re Prio velle pctm̄ punire seu vindicare Secūdo se pccasse nolle siue pctz detestari. Tercio punitōez iā iflictā velle libere acceptare. Quarto penā iflictā patiēter ferre. i q̄libz horū actuū saluat' ꝓpetas vocabuli hui⁹ penitere. 7 ipsis ꝓprie ꝓsistit eius significatū. 6

¶ De q̄bꝫ pctis dz hō penitere? R. ꝑm cōiter theo. q. de oibꝫ pctis mortalibꝫ actualit cōmissis siue añ baptismū siue p⁹. Deveniali bus ꝓo sz sit expedies. nō tn̄ ē necessaria ad salutē i hꝫ mūdo nisi i duobꝫ casibꝫ Prio rō ne dubij vtz. s. mortale vel veniale ne pcto se exponat. Scdo rōne piculi q̄n̄ hz aliquā affectōz venialē. quā nisi reprimat dubitat ne trahat eū ad mortale: ꝑm s. Bo. i. iij. di. 7

¶ Utz reqrat singlariter de q̄ (xvj. q. ij. ar. ij. libet? R. q̄ sic de cognitis. s. cū de ill' spāli cogitat. 7 tenet spāliter de q̄libet cogitare vt penitere at si adsit optunias ꝓportiōata fragilitati hūane. alit nō remittunt de lege cōi. De ignotis ꝓo si ignorātia ē inuincibil' vl' excusabilis: nō tenet nisi in generali penitere. si ꝓo est crassa vel inexcusabil: sic tenet i spāli penitere. qz tenet dare operā vt ea cognoscat 7 peniteat. hec ex Ri. i. iij. di. xvj. ar. iij. q. ij. 8

¶ Utrū possit agi pnia de vno pctō mortali sine alio? R. q̄ nō. qz aut deus totuz remittit aut nihil. 7 iō optet peniteat de oibꝫ. tex. est i §. itē. de pe. di. iij. ꝓcor. Ri. i. iij. dist. xv. ar. j. q. vj. Distiguo tn̄ sic. qz aut loq̄mur dō pnia put p eā remittit culpa 7 recōciliat hō deo. 7 sic cū raditer satisfactōis sit vna. s. charitas q̄ secū nō ꝓpatit pctm̄ mortale. Jō est vez q̄ nō pōt fieri nisi de oibꝫ fiat. Aut loq̄mur de pnia put directe respicit satisfactōz tpal' pene debite p pctis ia dimissis q̄ ad culpam. 7 sic bn̄ pōt fieri de vno pctō sine alio. 9

¶ Que sunt ptes penitētie? R. tres. ꝓtritō 10
¶ Quarta dr pnia. s. il (ꝓfessio 7 satisfactō 11
la q̄ a sacerdote p pctis ꝓfessis imponit. de ista vide. s. Cōfessio. vj. 7. j. Satisfactio.

¶ Quita pnia dr illa dō q̄ dr q̄ regulariter p q̄ 12
libet pctō mortali dz ponī septennis. xxxiij q. ij. hꝫ ipm. 7 quō deberat itelligi? Pa. declarat in. c. accepisti. de spō. duoz. q̄ dz i isto tpe sel' bis vl' ter ieiunare i hebdomada ꝑm discre-

tiõz ꝛ iudiciũ sacerdotis. ꝛ facit qđ nõ. i. d. c. ħ ipm. Et sic itellige oia iura q̃ pniaz impo nũt p numez diez seu annoz ñ specificãdo modũ i. c. accusasti. de accu. vr velle idẽ Pa. q cũ ferie solẽnes sint. ij. iij. ꝛ vj. vt i. c. penl. xj. q. iij. q sacerdos dz iponere vt his diebꝫ singul' hebdomadis ieiunet. ꝛ sic satisfactũ ẽ. ꝛ hoc vez nisi ex cã aliud dispoſuerit sacer dos. vt i. c. de q̃. de pe. ꝛ re. ꝛi. c. quẽ penitz. de pe. dist. ij. Uñ cũ hodie sint arbitrarie: dicit Ho. q dz sacerdos ipnia iponẽda attẽdere q̃d expediat ad salutez pctoꝝ: etiã solũ ipo nẽdo vnũ pz nr̃. facit. c. alligãt. xxvj. q. vij. seq̃t Pa. i. d. c. de q̃. vbi bon' tex. et de ħ vide

13 ¶ Utz sacerdos possit dispẽ (Cõfessio. vj. sare i pena debita eã dimittẽdo: R. Pa. i. c. sic dignũ. de homi. q sic. vt ẽ pulcer tex. ꝺ pe. dis. j. quẽ penitet. ꝛ io bonũ ẽ vt sacerdos ii/ positõ e pnie dispẽset cũ ꝓfitẽte circa residuũ pene si maior eẽt iponẽda. vide ꝺ ħ. s. indul

14 ¶ Utz pnia facta i pctõ morta (gẽria. §. v. li sit valida: an sit iteranda: R. q fuit diũsa opi. Ri. i q̃li. j. q. x. tenet q satisfacit p̃cepto cõfessoꝛis. nec tenet reiterare: sz nõ satisfacit pene debite i purgatoꝛio. Alij distinguũt. q pnie ex q̃bꝫ manet aliqs effect' p' satisfactõ nis actũ nõ sunt iterãde: sic ẽ ieiunũ. el'yna ꝛ hmõi. alie aũt q̃ nõ relinquũt aliquẽ effe/ ctũ optz iterare: vt sk oꝛões ꝛ hmõi. Sco. ꝙo i iij. di. xv. q. j. circa fi. q. dic. q q̃ vere sel' peni tet ꝛ recipit pniaz ꝺdignã ipositã sibi ab ec desia daue ñ errãte: q̃tũcunq postea recidi uet nõ tenebit' p ill' pctis p q̃bꝫ illã pniaz re cepit: nisi ad illã pniaz sibi ipositã. ꝛ si illaz ipleꝛ i charitate ñ tm̃ soluit penaz sed meret' gr̃az. Si aũt ipleat ex charitatẽ voluntarie soluit penã: sz ñ meret' gr̃az. Si ꝙo illa pena ab eo exigat' ex charitatẽ: pena q̃dez soluit sz ipe ñ soluat. Pria q̃dẽ ẽ satisfactõ simpl'r q ꝛ placãs ꝛ recõciliãs. Scda ẽ satisfactõ. q ꝛ vo lũtaria ꝛddit̃ sz ñ simpl'r. q ꝛ nec placãs nec recõciliãs. Tercia ẽ satisfassio. vltra quã ñ exigit' vlteꝛioꝛ pena. Et q̃ꝺcludit q nõ est ne cesse talẽ pniaz iterare. sz solũ de pctõ postea ꝓmisso. ponit exẽplũ de eo q̃ ꝓmisit crimẽ. p q̃ ꝑcise meret' man' abscisionẽ. vñ si isti inui/ to abscindat' manus: satisꝑatit' ꝛ satisfit regi sufficiẽter. nec ẽm iustitiã cogeꝛ ad vlteꝛioꝛẽ penã. q̃uis nõ recipiat i gr̃am ꝛ amicitiã. sic mltomag' vbi q̃s sibi eã ifligit. Uñ si tal' p/ pter nouũ mortale postea ꝓmissuz dãnaret' añ q̃z totã pniaz ipleuisset: nõ puniret' eẽna/ liter: sz solũ pena coꝛresp̃dẽte illi pnie q̃ nõ fu it hic expleta ꝛ tpaliter. q ex q̃ p iustitiã puni tiuã ipositã ẽ semel pena tpal' hic p pctõ de quo vere penituit: nũq̃z ei ꝺdet' nisi pena tpa lis. ꝛ illa soluta nulla ꝺdet' alia p ill' pctis: sz tm̃ p alijs. Pa. ꝙo i. c. qđ q̃dẽ. de peni. ꝛ re. ꝛ Arch. de pe. di. iij. §. vl. tenet q nõ valet: sz ẽ iterãda simpl'r. Sz ego teneo cũ Sco. cui' opi. videt' apte tenere glo. singularis in. d. c. qđ q̃dã. vbi dicit q sz nõ valeat tal' quo ad vitã eternã. tm̃ valet ei. q ꝛ sentiet fructuz ei' cuz de alio crimie pniam egerit. de peni. dist. iij. §. vl. vbi etiã glo. tenet q nõ tenet' talem pniaz reiterare. ꝛ has glo. cõit sequũt' doc. ꝛ cũ eis trãseũt. sz Arch. dicat cõit tenere ꝛ iũ. ꝛ

¶ Utz pnia i articulo mortis dilata (male 15
valeat: R. ꝑz oẽs q sic: p dicta Ezech. xviij
In q̃cũq hoꝛa cõuersus fuerit pctoꝛ ꝛc. sed hoꝛa mortis cadit sb illo signo q̃cũq. g ꝛc. Sz adũte q ẽ valde ꝑiculosuz vsq ad illꝺ tps expectare. Et ꝓpterea dicit August. de pe. di. vij. i. c. null'. quẽ sero penitet: optet nõ so lũ deũ timere iudicẽ: sz iustũ diligere. nõ tm̃ penã timeat sz anxiet' p gl'ia. ꝺz em̃ de crimie velle. ꝛ de oi eius p̃dicta varietate. hec ille. Sz cũ hec cõiter nõ adsint penitẽti in extre mis. tũ qr̃ p̃ncipalit' vrplimũ ꝓuertũt' tales timoꝛe moꝛtis ꝛ iferni: ꝑz. qr̃ nisi moꝛs imi neret nõ ꝓuerterent'. ꝛ io ꝺficit p̃mũ necessa riũ. s. q nõ ꝓuertit' qr̃ diligit deũ iustũ Item nec ꝓuertit' p̃ncipalit' ꝓpter gl'iaz: sz p ꝑ pe nã euitãdã. patz. si penã nõ timeret: pseue raret i malis vt p̃us. Itẽ cõiter ꝺficit tercũ qr̃ cũ sit q̃si extra se ex infirmitate: nõ põt ꝺ lere de singul' pctis sic tenet: nec ꝓfiteri. Et io credo verissimũ dictũ Hiero. In trãsitu vir inq̃t de centũ milia hoim quoꝛ mala fuit vi ta: i moꝛte diuinã idulgẽtiã obtinebit vn'. hec ille. de materia pnie vide. s. Cõfessio. vj

Percussio duplex ẽ. s. tẽpalis q̃ fit malo ꝛ inutili sermõe: cũ. s. idiscret' ꝑlat' iutili sermõe pcu/ tit coꝛda infirmoꝛ. ꝛ hec sp de se ẽ mala ꝛ pec catũ moꝛtale: nisi aliq̃ circũstãtia excuset'. vt xlv. di. c. vlti. Alia ẽ pcussio coꝛpal': q̃ fit coꝛ poꝛali mãu vl' flagello vel sill' ꝛberãdo. ꝛ hec si fit ex malicia vel odio ẽ pctm̃ moꝛtale: nisi eẽt i modico ꝛ leui. ꝑz ħ i. c. j. xlv. di. iũcto. c. epm. ibidẽ. ꝛi. c. j. de de. pcu. qr̃ si ẽ cleric': ꝺz ꝺponi. qđ ñ fieret nisi eẽt moꝛtale pctm̃ Si ꝙo fiat ex charitate ꝛ cã coꝛrectõnis ꝛ mode rate: sic licita ẽ ꝛ meritoꝛia i oĩbꝫ ptãtẽ habẽ/ tibꝫ i subditos suos. xlv. dis. cũ beat'. ita tm̃ q matrẽ pietas. ꝑz ꝙo disciplina subditis platũ exhibeat. vt. xlv. di. disciplina.

¶ Utz clerici possint ꝙberari: R. q eps nemi 1

nẽ dz ꝓberare ꝓpꝛ ꝙs manib⁹ .lxxxvj. di. ñ li/ ceat. Alij ꝙo plati ꝑñt clericos i miozib⁹ oz dinib⁹ ꝑ leuib⁹ etiã culpis ꝓberare. xlv. dis. §. salomõ. dũmõ fiat ꝑ eũ ad quẽ ꝑtinet. ꝛe sen. ex. c. cũ volũtate. §. vl. Jn sacꝛ ꝙo exiſtẽ tes ꝓberari ñ debẽt niſi i maioꝛib⁹ crimib⁹. xxxv. di. c. añ oĩa. ꝛ. d. c. cũ beat⁹. alioq̃n eẽnt excõicati. ar. a ꝓꝛio ſenſu i. d. c. cũ volũtate. i §. ſi q̃ ꝙo. ꝛe ꝗ. s. excõicatio. v. caſu. j. ꝛ quõ ꝑñt ꝗ ꝑ alios clericos facere ñ ꝑ laicos. ꝛ ibi ponũt multi caſus i q̃b⁹ põt ꝑcuti ſine excõi

2 ¶ Utꝛ religioſi ſilr poſſint ꝓberariꝛ (catõe. ℟. q ſic a ſuis ꝓlatis: etiã ꝑ leuib⁹ culpis. c. reꝑhẽſibilis. ꝛe appel. ꝛ ꝛe accu. c. qualit ꝛ qñ in fine. Silr ꝑñt ꝑ alios regulares vel clericos ſeculares: nõ per laicos: niſi qñ ſunt icoꝛrigibiles. vt. s. in. d. caſu. j.

Peregrinus dꝛ ꝓpꝛie q̃ cã ꝛeuotõis alie nas viſitare vadit eccl̃as aut ſctõꝛ reliq̃as. vt nõ. in. c. romipetas. xxiij. q. iij Et tales ſi ſub ꝓtectõe eccl̃ie. ꝛe treu. ꝛ pa. c. inouamus Et q̃ tales reb⁹ ſuis ſpoliat dz excõicari. vt i. d. c. ſi q̃s romipetas. ꝛ duob⁹. c. ſe. Hodie ꝙo ꝑ ceſſuz curie ſunt excõicati ipo facto. ꝛ a papa ſolũ abſoluũt q̃ romipetas ſpoliant. Jtẽ no. q accedẽtes ad ſedẽ aplicã interi cũ reb⁹ ſuis ſb aplica ꝓtectõe ꝙſiſtũt. ex ꝛe peg. c. vnico. Uñ iſtud ẽ vltimũ refugiũ illoꝛ q̃ guãt ab aliq̃ ꝛelegato vt arripiãt iter ad ſedẽ aplicã. qꝛ ſuſpẽdũt ei⁹ iuriſditõez. vt in. d. c.

1 ¶ Quid fiẽdũ ꝛe reb⁹ eoꝛ ſi moꝛiũt (vnico. i viat. ℟. Hoſt. q q̃cũq̃z aĩo retinẽdi accipit eas vel aliq̃d eoꝛ moꝛtalr peccat. qꝛ ſunt reſtituẽde heredib⁹ eoꝛ ſi ꝑñt ſciri. vel paupi bus erogãde ſi ignoꝛant. vl ſi forte ñ inueniꝛ q̃ eas ꝛeferat ad heredes. nec ſpaꝛi breui inueniri. Nec valet ſm Ho. ꝙſuetudo vel ſta/

2 ¶ Peregrinus clericus q̃s di/ (tutũ i ꝓpriũ. caꝛ: vide. s. Ordo. iij. §. xvj

3 ¶ Quõ dz admitti ℟. q optet habeat lr̃as ꝙmẽdaticias ſeu teſtimoniales: vel papę vel ſui epi. ꝛ ſic põt admitti ſi mõ ſigilluz ꝓpriũ epi ſit notũ. ar. ꝛe pbẽ. cũ ſm. ꝛ ꝛe cenſi. ſopite Si ꝙo nõ ſit notũ: optet ſit ſigillũ. v. epoꝛ ꝛe de. pere. c. j. Et ſi nullũ ꝑfatoꝛ eſſet notũ. tũc vbi ꝑt ꝓpriũ magnũ generari nõ credit etiã ſi cẽtũ hꝫet ꝑz Jnn. i. c. tua. e. ti. Sz vbi nullũ ꝓpriũz põt euenire. puta vult celebrare i ſecreto ex ꝛeuotõe: ſic admittit eti am ſi nullã faciat fidẽ: ſm Ho. i. c. tue. eo. ti.

4 ¶ Quid ſi dicat ſe litteraſ amiſiſſe ℟. ſi pro bat ꝑ duos teſtes amiſſionẽ ꝛ nõ tenoꝛẽ ea/ rũ. ꝛ q̃ ſine vicio fuerũt: admittit. ꝛe ꝓuile. c. cum olim. in fi. no. Ber. in. c. j. eo. ti.

¶ Utrum recipiens ad oꝛdines peregrinũ ſi ne licentia ſui ꝓlati incurrat aliqua penã. dic vt. s. Jrregularitas. §. xxxij.

Periculũ vbi ẽ ibi ꝛ lucꝛ collo cari dz. l. fi. §. ſed cũ in ſcõam. C. ꝛe fur. ꝛ. C. ꝛe cadu. tol. l. vnica. §. ꝑ ſecũdo. ff. ꝛe reg. iur. l. ſm naturã.

Periuriũ ſm Ho. ꝛ Boſ. dꝛ q̃ druplex Primo mõ falſa iuratio. ꝛ ſic ꝓ ẽ triplr. Prio qꝛ ẽ falſi tas ex ꝓte iurati. ſic cũ q̃s iurat falſuz q̃d cre dit ẽe vez. ꝛ ſi ꝛebita diligẽtia ẽ adhibita nl/ lũ ẽ ꝓctm. xxij. q. ij. hoies. Si ꝙo nõ ẽ adhibita oĩs ſz tñ aliq̃: ſic ẽ ꝓctm veniale. Si ꝙo ꝓueniat ex ignoꝛãtia craſſa vl ſupina iurꝫ vl facti ẽ ꝓctm moꝛtale ſm Ray. all. xxij. q. v. q̃ ꝑiurat. ꝙcoꝛ. Jo. an. p⁹ Tan. i. c. tua nos. ꝛe iureiu. ꝛ Lar. i de. j. ꝛe iureiurã. Jtẽ excuſat a pctõ moꝛtali i ꝑiurio ꝓbabil error ſm Pa. i. c. tua nos. ꝛe iureiu. puta cũ q̃s credẽs hꝫe rõnabilẽ cãm appellãdi appellat: ſz ꝓus inꝛauerit nõ appellare. ar. c. ſacro. ꝛe ſen. ex. ꝛ. c. q̃ntuall. ꝛe iureiu. Scõo falſa iuratio ẽ ex ꝓte iurãtis tm̃. vt cũ q̃s iurat veꝛ credẽs eẽ falſuz q̃d iurat. Tercio ex ꝓte vtriuſq̃z. s. cuz q̃s iurat falſuz ſciẽs eẽ falſum Et iſte duob⁹ modis ſi fiat iocoſe ẽ ꝓctm veniale ſm Boſ. xxij. q. ij. q ait. ꝛ. c. vl. ſm ꝙo theolo. ẽ ꝓctm moꝛtale ꝓpter irreuerẽtiã dei Poſſet tñ dici q̃ mẽdaciũ iocoſuz nõ ſit ꝓpꝛie mẽdaciũ vt i. d. c. q ait. Jõ poſſet teneri opi. Boff. q nõ peccat moꝛtalr. qꝛ nõ ꝓpꝛie ꝑiurat Sz opi. theo. ẽ tutioꝛ: mlto magꝭ peccat ſi fiat ſerioſe xxij. q. ij. hoies. Qđ tñ ſic limitat ſan. Bo. ꝛ Ri. i. iij. dis. ix. ſi ꝛeliberat ꝛe dicto ꝙfirmãdo ꝛ iuramẽto ꝑ qđ ẽ ꝙfirmãdũ. Secꝰ eẽt ſi ꝛeliberaret ꝛe dicto ſz nõ ꝛe iuramẽto. qꝛ ſic nõ peccat moꝛtalr. ſz ſit veniale q̃ue. Silr ẽ pec/ catũ veniale q̃ñ ꝛe neutro ꝛeliberat: ſz totũ ꝑ fert ex ſurreptõe. niſi q̃s ꝛeliberare poſſz ꝛ tñ ꝙtẽneret. qꝛ ſic moꝛtalr peccaret etiã ex ſurre/ ptõe. ꝓpr ꝙtẽptũ Dat etiã alia limitatõ ſm pe. au. e. di. Si iuramẽtũ ſit ꝑ ea ꝑ q̃ hoies ꝙſueuerũt iurare q̃ñ volũt ꝑfitatẽ ifallibilez aſſumere i teſtionũ dicti ſui vltiatũ. Secꝰ eẽt ſi aſſumeret ſignũ q̃d ñ ẽ ad tale teſtimo niũ iſtitutũ. ꝛ ſine aĩo iurãdi itellige q̃ ꝑiu rat ꝑ ꝛeũ ſic cõit iurat. qꝛ ſic ñ eẽt ꝓctz moꝛta le ſm eũ. q̃d no. qꝛ facit ꝑ iſtũ mulieribꝫ q̃ iu rãt: ꝑ meã fidẽ. i ꝑfitate. ꝑ iſtũ ignẽ. et hmõi. vt nõ ꝓccẽt moꝛtalr cũ ꝑiurãt. qꝛ nec iurare intẽdũt. nec q̃b⁹ iurat accipiũt ꝑ iuramẽto.

1 ¶Scdo mõ ꝺr piurĩũ iuramẽti trãſgreſſio
z ſi iuratio fuit ſup re mala: vt nõ ire ad ec/
cleſiã z ſillia: ſic peccauit mortalr iurãdo. z te
neꝛ ꝛe ꝓcepto facere oppoſitũ. xxij. q. iij. c. j.
ij. iij. z iiij. Quod limito ꝛe re mala ꝛe pcõ
mortali. ſecꝰ ꝛe veniali. ꝛe q̃ ꝺic vt s. Juramẽ
tũ. v. ℊ. ij. Si ꝙo fuit ſup re ſuperogatõis:
ſic ſilr peccauit mortalr iurãdo. ſz ñ teneꝛ fa/
cere oppoſitũ. qz nõ teneꝛ itrare religiõz q̃ iu
rauit nõ itrare. nõ tñ teneꝛ iuramẽtũ ꝑuare.
hec aure. Si aũt iuramẽtũ ꝓmiſſoꝛiũ erat
licitũ z obligatoꝛiũ: ſic peccat mortalr piurã
do. ſ. ñ ꝑuãdo qõ iuramẽto ꝓmiſit. Fallit h̃
i. xxvij. caſibꝫ i q̃bꝫ ñ obligat. ꝛe q̃bꝫ vide s.

2 ¶Tercio mõ ꝺr piurĩũ idi/ (Juramẽtũ. v.
ſcreta iuratio. ſ. cũ q̃s iurauit ſine iudicio ꝺi
ſcretõis ꝙſiderãdo qõ iuret. z vtr ſit veꝛ vl
ꝑuabile. z ſic ꝓm Hoſ. eſt pctm̃ veniale. xxv.
di. ℊ. crimis. i fi. Ber. ꝙo i. c. tua. de iureiur.
ꝺic. q̃ ſi fiat cũ ꝺeliberatõe ſic ẽ pctz mortale.
ꝛe iureiu. ſic ex lris. Si ꝙo iocoſe z icaute: ſic
ẽ pctm̃ veniale. xxv. diſt. ℊ. alꝭ ea ꝛemũ. z cũ
Ber. ꝙcoꝛ. ſ. Bo. Ri. z theo. i. iij. diſt. xxxix.

3 ¶Quarto mõ ꝺr piurĩũ affirmatõ ꝺubita
tõis: vt cũ q̃s illõ ꝛe q̃ ꝺubitat aſſerit cũ cer/
titudie efficaci iuramẽto ꝙfirmata. z ſic pec/
cat mortalr ꝓm Aur. Secꝰ ſi aſſereret illud
hũano mõ ſic ꝑt ſcirĩ i talibꝫ: ſic m̃ ꝺet oꝛꝺi/
nãdis. q̃tũ ꝓmittit hũana fragilitas. quia
nõ eſſet mortale ꝓm eunꝺẽ Aureo.

4 ¶Quid ꝛe illo q̃ iurat p̃ꝫbũ credo: cũ tñ i ꝑ
tate ñ ſic credat: R. q̃ q̃ ad ꝛeũ piurꝰ ẽ: z pec/
cat mortalr: ſz q̃ ad foꝛ ꝓtẽtioſuz nõ. etiã ſi
ꝑbareꝫ poſtea ꝙrũ eiꝰ qõ iurauit. vt no. pa.
i. c. ex lris. ꝛe iureiu. z facit. c. cũ ipoſitõibꝫ. ꝺ
iureiu. li. vj. Rõ. qz nemo ꝑt ꝺare teſtioniũ
ꝛe ꝑſcia alterius: niſi ipſe cuiꝰ eſt z ꝛeus.

5 ¶Utr credẽs ꝙuenire iuramẽto: q̃ tñ ñ fa/
cit exẽplũ ñ credebã ſatiſfactũ creditoꝛi cui
iurauerã: cũ tñ foꝛet ſatiſfactũ ꝓccet morta
liꝫ: R. q̃ ſic: ꝓm nõ. p. Pa. i. c. q̃to. ꝛe iureiu.

6 ¶Utr oĩs piurꝰ ſit ifamis: R. Pa. i. c. teſti
moniũ. ꝛe teſtibꝫ. ꝓm leges diſtiguit. aut q̃s
iurauit ꝛe ꝓterito vel ꝛe pñti. z ſic nõ efficĩ/
famis ipo iure. ſz falſuz iurauerit. p. l. j. ij. et
vl. ff. ꝛe cri. ſtellio. z ſic ĩtellige. c. cũ ꝺilect⁹. in
fi. ꝛe oꝛ. cog. Si tñ ꝙꝺenareꝫ efficereꝫ ifamis
nõ tã rõe iuramẽti q̃z falſitatis. Si ꝙo iura
uit ꝛe futuro z nõ ſeruauit: tũc ſi iurauit ſibi
vl ꝛeo nõ efficĩ ifamis. ſecꝰ ſi iurauit ei cũ q̃
ꝙrit ꝙuenieꝺo iuramẽto vl pactõi. qz ſic effi
ciꝫ infamis. z ſic intellige. l. ſi q̃s maioꝛ. C. ꝛe
trãſac. z h̃ voluit i effectu glo. z Bar. i. l. lu/
cꝰ. ff. ꝛe hijs q̃ no. ifa. Sẽtit Jo. ꝛe lig. i. ꝺ. c.
teſtioniũ. z Arch. i. c. auẽtẽ. xv. q. vj. z i. c. p
uuli. xxij. q. v. z placz etiã ꝛe iure canõico cũ

¶Utr vis vel metꝰ excuſet (nõ repliã ꝙrũ 7
a pctõ mortali piurr: R. q̃ iuramẽto aſſer/
torio cõiter teneꝫ q̃ nõ. c. ſacrã. qõ metꝰ cã. qz
nullꝰ põt abſolute cogi ad iuramẽtũ falſuz.
ſz i iuramẽto ꝓmiſſorio fuit diũſitaſ. Tho.
ij. ij. q. iij. ar. j. z Ri. vbi. s. ar. ij. q. iij. z mul
ti alij tenẽt q̃ peccat mortaliꝫ ſi ñ ſeruat. Ad
c. veꝛ. ꝛe iureiu. R. q̃ loq̃r i iudicio foꝛi, ꝑ e.
au. vbi. s. tz q̃ peccat venialr. z h̃ ſeq̃r io. an.
z mlti alij. z placz. z vide. s. iuramẽtũ. v. ℊ. ix

¶Qõ ẽ gũꝰ piurĩũ vl homici (cũ ꝺuobꝫ ſe. 8
ꝺiũ: R. q̃ꝺã ꝺicũt q̃ piurĩũ ẽ gũꝰ pctm̃. q̃a
ẽ ꝙ rõis oꝛꝺinẽ ꝺirecte z ĩmediate reſpiciẽtẽ
ꝛeũ. z homicꝺiũ ꝙ oꝛꝺinẽ reſpiciẽtẽ ꝓximũ.
Alij ꝙ. vt Ric. vbi. s. q. iij. ar. j. q̃ ñ ſit gũꝰ
Rõ. qz homicꝺiũ ꝺirecte ꝙriaꝫ actui z ꝑtu
ti digniori. ſ. charitati reſpectu actꝰ ſcõarij. ſ.
ꝺiliges ꝓximũ. Periurĩũ aũt ꝺirecte ẽ ꝙ actũ
ꝑtuꝫ latrie. ſed charitas ẽ nobiliꝰ q̃z latria
qz nobiliꝰ ẽ ꝓximũ ꝺiligere q̃z veꝛ ex cã legi/
tia iurare. g̃ ẽ gũius homicꝺiũ q̃z piurĩũ. z
magꝭ placz. z ꝓmã rõez ꝺico negãꝺã ſimplr
qz ſic ſeq̃reꝫ q̃ labꝛãs i feſto gũꝰ peccaret q̃z
homicꝺa. qõ ñ ẽ veꝛ. Uerꝛ ẽ q̃ piurĩũ ẽ g̃/
uiſſimũ pꝰ homicꝺiũ. iõ ipoñ pnia q̃ ieiu
net. xl. ꝺies i pane z aq̃. z vij. ſeq̃ntes ãnos
peniteat. z nunq̃z ſit ſine pnia. vj. q. j. q̃cun/
q̃z. z xxij. q. v. ſi quis piurauerit ſe.

¶Utr ſit gũꝰ piurĩũ aꝺulcꝛioꝛ: R. Ri. vbi. s 9
ar. ij. q̃ ſic. Rõ. qz pctm̃ ꝺr gũꝰ qõ coꝛrũpit
oꝛꝺinẽ ꝺigniꝛẽ. Certũ ẽ aũt q̃ ille oꝛꝺo ẽ ꝺi/
gniꝛ q̃ ꝺz eẽ hoĩs aꝺ ꝛeũ ĩmediater ꝺirecte
q̃z ille q̃ ꝺz eẽ aꝺ ꝛeũ z aꝺ ꝓximũ mediãte ꝑ
xio. ꝓmꝰ ãt oꝛꝺo coꝛrumpit ꝑ piurĩũ. ſcõs ꝑ
aꝺulteriũ. nec ꝑfectiꝰ coꝛrũpit ſcõs ꝑ aꝺulte
riũ q̃z ꝓmꝰ ꝑ piurĩũ. Aꝺulteriũ ñ ẽ ꝓpiquiꝰ
maxie iurie q̃ poſſit eẽ ꝙtra ꝛeũ. imo ecõuer
ſo piurĩũ ẽ ꝓpiquiꝰ blaſphemie: q̃ ẽ ꝙtra ꝛeũ
ex oꝺio eius q̃z aꝺulterium homicꝺio

¶Utr peccz etiã ꝑuata ꝑſona q̃ exigit iura/ 10
mẽtũ ꝛe eo qõ neſcit ſz ꝺubitat ꝛe ꝑitate: R.
ꝓm Aug. qz h̃ ex hũana ifirmitate ꝓcedit q̃
ñ peccat. Sz ſi ſcit ꝑitatẽ z cogit iurare quẽ
ſcit falſuz iuratuꝫ peccat mortalr. xxij. q. ij. q̃
exigit. qõ intellige vt. s. Juramẽtũ. iij. ℊ. xj.

¶Utr cũꝰ nulla neceſſitate coactꝰ veniaꝫ ꝙtra 11
ꝓꝓaz ꝓmiſſiõz vallatã fiꝺei inꝛpoſitõe ſit ꝑ
uãꝺꝰ ſuo bñficioꝭ R. tenẽt Jo. Ber. z ho. i. c.
q̃relã. ne pla. vi. ſu. Pa. i. c. q̃relã. ꝛe iureiu.
q̃ ꝺz ꝑuari. qz ſic ẽ piurꝰ q̃ fiꝺe iterpoſita ꝓ/
miſſuz frãgit ſic q̃ piurat. z cũ piurꝰ ſit ꝑuã/
ꝺus bñficio z ꝛepoñẽꝺꝰ ab oꝛꝺie. vt ꝓbaꝫ in

c.cū nō ab hoīe.de iudi.sicꝛ frāgēs ꝓmissuꝫ fidei inꝝpositōe vallatū. Archi.i.c.iuramē ti.xxij.q.v.tenet ꝙ nō.qꝛ nō ē ita ḡue pctm ꝫuenire ꝓmissioī tali sic iuramēto.ꝛ cū Archi.ē.d.An.ꝛ magꝰ placꝫ.cū ñ ueniaꝭ talꝑ na expssa sic ꝫ puros.ꝛ q̄ dīa sit inꝝ fidei interpositōꝫ ꝛ iuramētū vide iuramtū.j.§.vj

12 ¶Utꝛ collatio facta de bñficio ecclīastico p/ iuro sit nulla ipso iureꝫ R.Pa.i.d.c. q̄relaꝫ de iureiu.ꝙ sic.de reg.iu.infamibꝫ. libꝛo.vj.

13 ¶An aūt puꝛus cū sit infamis ꝑdat ipo iure bñficium. vide.s. Infamia.§.ix.

Permissio q̄t modis accipi/ tur. vide.j. Usu/ ra.ij.§.xiiij.

Permutatio ē vniꝰ rei cer/ te ꝑ altera re certa vicaria ꝑstatio. C.de rer. ꝓmu.l.j.i glo. Et no.ꝙ ꝓmutatio nō ꝫuenit nisi i genere.ꝛ sic adaptaꝭ ꝫctibꝫ noiatꝭ ꝛ inoiatꝭ ꝑm ꝙ nō. i Ri.e.ti.ff.ꝛ.C. vñ qñ daꝭ vna spēs ꝑ alīa: sic ē ꝓtractꝰ inoiatꝰ ꝛ nō ꝓmutatio i specie. ꝑ hꝫ ter.i.l.naturaꝝ.§.j.ff.de ꝑscp.ver.glo.tñ ꝛ Bal.i.l.j.C.eo.dicit ꝙ imo inueniꝭ ꝓmutatio i specie.s.qñ daꝭ spēs certa ꝑ specie alia certa.puta iste libꝝ valēs cētū ꝑ illa possessione eiusdē ꝑcij. Sed qñ daꝭ genus ꝑ genere vel ꝑro specie: vel spēs ꝑro genere: tūc ē ꝓtractus inoiatus nō ꝓmutatio i specie. et sic intelligunt.d.l.naturalis.ꝛ est verius q̄ ꝓmū.

1 ¶Quō ꝫhiꝭ ꝓmutatio? R. rex iteruētu: nō ex solo pacto.qꝛ ex sola ꝫuētiōe ꝓmutatōis nulla re hīcinde secuta neutri cōpetit aliqua actio.C.e.l. ex placito.qꝛ ē nudū pactuꝫ. vt

2 ¶Utꝛ statutū loq̄ns de em (no.glo.i.d.l.j ptōe habeat locū i ꝓmutatōe? R.ꝙ i statutꝭ iuris cōis appellatōe vēditōnis venit ꝓmutatio ꝑm Nico.de neapo.i.l.j.§.si q̄s in fraudē.ff.si q̄d i frau.patro.ꝛ Buil.de cuneo.i.l. de q̄bꝫ.ff.de le.dicit.ꝙ oīa q̄ de iure cōi loquūtur i vēditōe hñt locū i ꝓmutatōe.facit.c.j. de his q̄ fi.a ꝑla.i ꝫbo vendere vel ꝓmutare In statutꝭ ꝫbo municipalibꝫ tūc si ē odiosuꝫ nō hꝫ locū. Si ꝫbo ē fauorabile: sic habebit locū.ꝛ sic ꝓcorꝫ iura q̄ videnꝫ diuersa et doc.

3 ¶Utꝛ permutatio bñficioꝝ possit fieri sine auctē superioris? R.ꝙ nō.d.c. q̄sitū.de excess. ꝑla.c.sic ꝫnire.de cēs. phībemꝰ.de ꝓbē.maioribꝫ.ꝛ q̄ ꝓpa temeritate hāc ꝓmutatōꝫ fecerint: ꝓmouēdi sunt.e.ti.cū oli.fallit hꝫ qñ agit solū de ꝓpetate: puta cū duo epi litigāt sup aliq̄ ecclīa quā vniꝰ dicit debere eē sibi sbiectā alē possidēs negat.sic potit fieri ꝓmutatō ꝙ vniꝰ hēat vnā ecclīaꝫ sibi sbiectā. alter alterā Secꝰ si ageret vt taliꝫ tali bñficio reciperet vel intitularet.qꝛ nō pōt sine auctē superioris.

¶Utꝛ clerici possint inire tractatū de ꝓmu/ 4 tatōe ꝓbēdaꝝ vl dignitatū ꝛ alioꝝ ecclīastico rū bñficioꝝ? R.ꝙ ꝫuētōꝫ inꝝ se facere ñ ꝑnt vt in.d.c.q̄sitū. Tractatū aūt inire ꝑnt dū mō ꝓmissioꝝ vel pactoꝝ nō faciāt.ꝛ hꝫ habes ter.cū glo.i cle.j.i ꝫbo volētibꝫ. eo.ti.ꝛ tenet Jo.an.i addi.ad spēm Ri.eo.ti.c.j.e.ti. li.vj.ꝛ Pa.i.d.c.q̄sitū. Rō.qꝛ tractatꝰ ñ includit deliberatū cōsensum.c.fi. de his q̄ fi. a ma.par.ca.ꝛ iō ꝑnt tractare sꝫ nō ꝓcludere sꝫ supponere se dispositōi superioris ad quē ꝑtinet talꝑ collatio. Inno.tñ i.d.c.q̄sitū.tenet ꝙ ꝓbēde eiusdē eccl'eꝛ eiusdē q̄litatis ꝑnt etiam ꝓmutari sine auctē superioris: licꝫ ꝓriū teneāt Ho.ꝛ Jo.de lig.i.c.fi.e.ti.qō ē tutiꝰ. lꝫ Inno.opi.possit teneri post factū ꝑm Jo.de imo.multi tñ doc.tenēt: ꝙ nec etiā tractatū i ꝓmutatōe bñficiorū ꝑnt hēre: sed mihi nō placet.tū qꝛ eps aut aliꝰ ꝓlatꝰ ad quē spectat nō pōt dictā ꝓmutatōꝫ facere sine eis quoꝝ sunt ꝑm.d.An.i.c.j.e.nisi ex ncēsitate vel ex cā ꝑm glo.i.c.j.de re.ec.nō aliq̄ tñ nō ꝑm aliꝭ sertōꝫ epi credet ꝑm Buil.i cle.j.de elec.sed optet ꝓbē.ꝛ sic ꝑꝫ ꝙ optet eos ꝓtractare. aliē essent bestie.tū etiā: qꝛ nisi ꝓtractarēt nūq̄ ꝫuenirēt añ ꝓlatū ꝓ ꝓmutatōe fien/

¶Utꝛ auctas ptineat ad epm de ꝓmu (da 5 tatōe suoꝝ inferioꝝ? R.ꝙ nō: nisi ad ipsuꝫ ptineat collatio vel institutio illoꝝ bñficiorū: sed ptinet ad eū ad quē collatio vel institutio ptinet. ar.c.ad hꝫ.§.fi.de of.arch.ꝛ i.c. sup eo.i fi.de of.deleg. Si ꝫbo ad vnū ptinet electio: puta ad canōicos.ꝛ ad aliū ꝫfirmatio necessario req̄rit ꝓsensus eoꝝ q̄ hñt eligere ꝑm Jo.an.ar.d.c.ad hꝫ Si aūt eps ꝓmutet cū capl'o: req̄rit auctas archiepi.c.j.de re. ec.nō alie.cū ꝫbo ꝓmutare vult cū aliīs: sufficit ꝓsensus capli sui ꝑm Hosti.qñ ꝫbo pertinet ad superiorē ꝛ ad capl'z collatio: sic req̄rit ꝓsensus vtriusq̄.nec pōt capl'm ꝑ se nisi qñ sedes vacat.de maio.ꝛ obe.c.his que.ꝛ.c.cū olim.ꝛ.c.vnico.de maio.ꝛ obe.libꝛo.vj.

¶Utꝛ possit dari pecunia ꝑ recompēsatiōe 6 maioris bñficij cōmutati sine simonia? R. Pa.i.c.ad q̄stiōes.e.tit.ꝙ sic si pecunia detur recōpēsatōe puētuū tpaliū nō spūaliū. qꝛ si occasiōe spūaliū iuriuꝫ: de q̄bꝫ plꝰ hꝫ vna ecclesia q̄ꝫ alia pecūia tribuaꝭ: simonia erit. puta qꝛ hꝫ maiores auctes i admīstratōe spū aliū ꝛ hmōi. Et iō ꝓclude ꝙ triq̄ req̄rūt vt licita sit ꝓmutatio ecclīasticoꝝ bñficiorum.

ꝓrio q nō paciscāt: ſz ſolū habeāt tractatū ptes. Scdo q nō fiat ſine auctē ſupiozis p mutatio. Tercio q aliqd tpale nō dēt p recō pſatōe ſpūalis. puta maiozis auctis vel ad miſtratois ſpūalis et hmōi exiſtētis in alio beneficio in quo fit permutatio.

7 ¶ Utz habētes expectatiuas pape poſſint p mutare: R. Pa. in. c. cū olim. eo. ti. q nō. qz ſunt gratie pſonales: z nō excedūt pſonam cui concedunt. c. ſi cui. de preben. libro. vj.

8 ¶ Utz tales hntes expectatiuas ad pmava cātia poſſint ipedire pmutatōz: R. q ñ. c. ſz eo. li. vj. imo ſi talia bñficia cōferāt aliqs qz ipſis pmutare volētibꝫ ñ valet ipo iure. de.

9 ¶ Utz mācipia eccle poſſint (vnica. e. ti. pmutari cū mācipijs puatoz: R. q nō niſi ad hꝫ vt libera fiāt. c. mācipia. eo. qđ ē veruz ſz Ho. niſi vbi expediret eccle cū donari poſſint qđ ē fortiꝰ. xij. q. ij. eccla. z qñ fit pmutatio: oportet dent duo alij. e. q. c. eps q mācipia

10 ¶ Utz fui fugitiui pmutari poſſint: R. fm Inno. i. c. mācipia. q ſic. z diſtrahi. c. iuſtū eo. ti. qđ verꝫ ē patefacto vicio emptori fm Ber. z poſtqz redierūt. ſz i fuga dū ſic vēdi vl pmutari ñ pñt. C. ad. l. faui. de pla. l. i fuga.

11 ¶ Utz pmutatōes q fiūt a mercatoribꝫ de lana ad pānū z hmōi liceāt: R. q ſic dūmō fraus z dolꝰ nō iterueniāt. z ea q dicta ſunt i c. Emptio. §. vij. Itē q nō fiat ad dānū tercij: ſic fit qñ dat pānos textoribꝫ p mercede laboꝝ. ſi inde ſuet laborator illicitū ē. z reſtituere teneret: niſi a pncipio ſic conueniſſent vl ſic eſſet conſuetudo dandi tantū de panno

Perplexitas ē dubium. de quo dicit ſupra Dubium.

Pertinax fm Iſiđ. li. ethim. dr q ē ipruđēs tenēs q ſi oino tenax. qz i ſuo ꝓpoſito q ſi ad victoriā pſeuerat plꝰ qz optz nevideat minꝰ ſapiēs qz alij. z oppoſit pſeuerātie ſz tullij i rethorica ſua. qz pſeuerās qztū optz ſtat. ptinax plꝰ qz oportet. mollꝰ vo minꝰ qz optz. vñ ſi qs firmat ſe i ſua ſnīa q etiā ſi eccla dēmīaret ꝓuiū: vl i eo qđ ptinet ad fidē l bonos mores tz oppoſitū eiꝰ qđ dr a doctoribꝫ mortaliꝫ peccat z ſapit hereſiz. di. viij. q. ptēta. alꝫ niſi p accidēs rone ſcādali ptinacia nō eſt pctm mortale.

Perſeuerātia fm tullij i reth. ſua ē i rōe bñ conſiderata ſtabil z ppetua māſio. ſine qua nihil valet velociſ currere. de pe. di. iij. icaſſum. et ꝓptera laudat. viij. q. j. ſuggeſtum.

Perſona miſerabilis que dicat vide. s. miſerabilis.

Perſonatus vide. s. Dignitas. i pn.

Pietas accipit aliqñ p cultu diuino. vñ pietas idē q religio latie. grece ātr latria ſeu theoſebia. vñ ppe pietas ē theoſebia. i. cultꝰ dei interior. q ppe ptinet ad fruitutes theologicas. Religio vo ē latria q ptinet ad fruitutē diuinā exteriorē. Iſtud elicit ab Aug. x. de ciui. dei. c. iij. Aliqñ vo accipit pro miſcdia māſuetudine z clemētia. de q vide s. miſcdia. z ſic dicit qndā releuatoz idigētie primi z cōpaſſioz i eiꝰ calamitate. et ſic accipit. j. Thi. iij. Pietas ad oia valz. Sup q Amb. pietatē ſeqns inqt ſi lubet cū carnis patiat vapulabit ſz ñ pibit. qz p hꝫ q aliqs pietatē opibꝫ vacās i pctō mortali ſe diſponit ad grāz vt ñ facile pmittat i pditōem ire. z ꝺe iſta dicit xxij. q. ij. ſi quilibet. xlj. diſt. §. j.

Pignus dr a pugno. vñ ppe dr pignꝰ res mobil tradita d pugno ſeu mānu ad pugnū ſeu manū. ff. de ſ. ſig. l. plebs. §. pignꝰ. Et dr ab hypoteca i noie z re. qz hypotheca ē obligatō rei im mobil. iſti. de ac. z ob. §. inſ pignus. Uñ pignꝰ dr cū trāſit i creditorē. hypotheca vo cū ñ trāſit. Sz qztū ad actōz ñ differūt inſ ſe. qz p vtraqz pignoraticia dat debitori. hypothecaria creditori. d. §. inſ pignꝰ Uñ dr hypotheca ab hypos qđ eſt ſb. z thes qđ ē poſitio: q ſi res ſuppoſita obligatōi. Dr etiā ſz grāmaticos pignꝰ pignoris. z pignꝰ pigneris. vñ greciſmꝰ. Pignora natoz dicunt pignera rerum. licet hoc non ſeruetur.

¶ Que res pñt pignori obligari: R. q q cūqz vēdi pñt. z q vēdi ñ pñt pignori dari. ff. q res pi. da. poſ. l. j. §. ea rē. Quedā tñ vēdi pñt q nō pñt pignori dari vt ſic aliēa q vēdi pñt. ff. de ꝓhē. em. l. rē alienā. ſz pignori ñ pñt dari niſi nra. C. q res pi. da. poſ. l. q filios. Intellige q res aliēa pt vēdi ſi ē immobil. qz ſi mobil ē ſi ꝓtat iuito dño eā furtuz ꝓmittit vēdēs: nec valz vēditō ſi vēditor et emptor ſciūt. nec emptio ꝓhit. l. ſi i emptōe ff. de ꝓhē. emp. Rō diuſitatꝫ poniti glo. d. l. rē alienā. z ibi vide. Itē general obligatō bonoꝝ eccle pt fieri p obſuatōe ꝓtā dicz. ſed ñ ſpāl ſine ſolēnitate. de q. s. aliēatio. ita no. Pa. i. c. nullꝰ preſbr. de pig. Itē pñt pignori dari res pntes z fute: vt fructꝰ pēdētes. partꝰ ācillaz. fetꝰ pecoz. z ea q naſcūt. ff. de pi. l. z q

nōdū.ꝛq̄ res suas obligat ꝺ̄ pn̄tibꝫ ꝛ futurꝫ
itelligīt.q̄uis ñ exp̄mat.l.vl.C.q̄ res pi.da.
po.Sꝫ tñ vī exceptū oē illꝺ̄ qꝺ̄ obligatur⁹
spāl'r ñ erat.vt vestes.supellectilia ꝛ māci/
pia q̄ i vsu hēbat et silia.l.j.C.q̄ res pi. ob.
po.ꝛ.l.obligatōe.ꝛ.l.ꝛeniqꝫ.ff.ꝺ̄ pig.Siꝝo
q̄s dicat mobilia ꝛ īmobilia ꝛ se mouētia: ñ
veniūt actōnes nec noīa ꝛebitoꝝ.C.ꝛe pac.
pig.l.j.Itē pignorari p̄nt res coꝛpales ꝛ in/
coꝛpales ꝛ noīa ꝛebitoꝝ.ff.ꝺ̄ pig.l.cū ꝓuenit
Itē fuitutes psonales .vt vsus ꝛ vsusfructꝰ
ff.e.l.si is.§.vsūfructū. Itē fuitutes p̄dialeſ
ꝛ rustice: vt q̄diu p̄camia ñ soluet nō liceat
ipsis vti: et si ifra certū tps nō fuerit soluta
liceat vēdere.l.sꝫ an vie.ff.e. Itē ꝓmoditas
fuitutū p̄dioꝝ vrbanoꝝ sic ī rustic⁹ h̄ ꝓtin/
get.vt.s.liceat creditori ire ꝛ agere.ꝺ.l.sꝫ an
vie.iura autem nō.vt.ꝺ.l.si is.§.vltimo.

2 ¶Que res p̄hibet̄ pignori obligari? ℞.q̄
hoīes liberi etiaꝫ p ꝛebito.c.ij.eo.ꝛe q̄ dic vt
s.obses Itē nec eccle.ī aut.ꝺ̄ ali.ꝛ emphi.§
ij.qm̄. Itē monumēta.l.iij.C.q̄ res pig.ob.
po. Itē sacra vasa vestim̄ta libri vl' alia oꝛna
mēta eccl'astica.l.sancim⁹.C.ꝛe sa.san.ec.l.j.
ff.q̄ res pig.ob.pos.ꝛ.c.j.eo.nisi nccitate.vt
ēredēptio captiuoꝝ ꝛ p pauplbꝫ alendis ꝛ
hmōi.vt nō.i.ꝺ.c.j.ꝛ.xij.q.ij.aurum.

3 ¶Quot modis ꝯhīt pignꝰ? ℞.q̄ duobꝫ mo
dis.s.tacite ꝛ exp̄sse. Tacite ꝯhīt ꝛ sī obliga
ta noīa bōa.xj.psonaꝝ. Prio administratoris
bonoꝝ ipsi eccle.ar.xij.q.ij.illꝺ̄ tꝫ gl.ꝛ pa.ī
c.ex lr̄is.ꝛe pig. Scꝺ̄o viri respectu totꝫ vxo/
ri sue.vide.s.ꝺos.§.xj.ꝛ etiā p paſernalibꝫ
ꝛ donāt p̄pter nuptias.vt.s.ꝺos.§.xij.ꝛ pa
ferna.§.ij. Tercio illi⁹ q̄ dotē p̄misit.ꝛe istis
duobꝫ hꝫ.C.ꝛe rei vxo.actꝫ.l.vnica.ꝛ.ꝺ.c.ex
lr̄is. Quarto ꝯhētꝫ cū fisco ipi fisco.C.in q̄.
cau.pig.ta.ꝯhi.l.j.ꝛ.ij. Quīto tutoꝝ pupil
lo ꝛ curatoꝝ minori.C.ī q̄.cau.pig.ta.ꝯ.l.si
mr̄.ꝛ.l.fi.C.ꝛe legi.tu. Sexto cōductoꝝ oīa
bōa īuecta seu illata ī rustico p̄dio ꝺ̄no sciēte
p pēsiōe ꝛebita. Jn vrbano ꝺ̄o nō distinguīt
an sciat vel ignoret: q̄ tacite obligant.ff.ꝛe
pig.l.si horreū.ꝛ.l.h̄ iure.ꝛ.C.ī q̄.ca.pi.ta.
ꝯ.l.sancim⁹. Septio p̄es tacite obligāt fi
liis p bōis aduēticiis ꝛ p̄cijs eoꝝ.C.ꝛe bo.q̄
li.l.cū optet. Octauo mr̄is ꝓuolātꝫ ad secū
das nuptias filiis p filiis ꝺ̄oꝝ mr̄imoniū p
restitutōe eoꝝ a p̄mo viro lucrata fuit.C.ꝛe
secū.nup.l.hac edictali.§.pe.ꝛ.C.in q̄.cau.
pi.ta.ꝯ.l.si mr̄ Nono ꝛefuncti p legatꝫ ꝛ fidei
cōmissis.C.cōia ꝛele.l.j. Decio p̄mipilari fi
sco.C.q̄.mo.pi.ta.ꝯ.l.satis. Undecio bona
ꝓductoꝝ vectigaliū fisco.l.sp.§.ꝓductores
ff.ꝛe iu.īmunita. Duodecio ꝓtrahīt hypote
ca ī nauī ei q̄ ꝛedit ad eā reficiēdā vl' arman
dā.l.inꝺ̄ū.ff.q̄ po.ī pig.ha. Secꝰ si ꝛedisſz
ad emendū eā.qꝛ nō hꝫet hypothecā in ea.
Jdē dicꝺ̄ eo q̄ mutuauit ad militiā emēdā
q hꝫ ī ea tacitā hypothecā p̄m Host.ī sum.

¶Que pacta p̄hibēt ī pignoꝛe? ℞.q̄ oē pa/ 4
ctū turpe.īpossibile.illicitū. Itē pactū legis
ꝓmissorie qꝺ̄ ē pactū q̄ ꝛebitor obligat se ī
solutū dare pignꝰ.ff.ꝛe solu.l.calopodi? Itē
q̄n ꝓuenit ne pignꝰ redimat ī ꝑpetuū: vl' an
die sibi p̄fixaꝫ.ar.c.p̄cariū.ꝺ̄ pca. Itē q̄n fit
pactū ne liceat creditori pignꝰ vēdere p⁹ inſ
pellatoꝝ ꝛebitoꝝ.l.si creditor.§.vlti.ff.ꝛe di
stra.pig.ꝛ ei istis ꝺ̄ ī.c.significante.eo.ti.

¶Quid si fiat pactū vt die p̄fixa ñ soluēte ꝛe 5
bitore creditor extūc rē hēat ī feudū? ℞.q̄ ñ
valꝫ.qꝛ fieret fraus legi.vt ī ꝓsti.fed.ꝺ̄ feu.
da.īui.l.ꝓmisso.c.j.ꝛ de his pactꝫ vide.s.pa

Utꝛ pactū q̄ amissio (ctū.§.xvij.cū se. 6
pignoris quocunqꝫ casu liberet ꝛebitore ē va/
leat? ℞.q̄ sic.C.ꝛe pig.ac.l.que fortuitis

¶Quid p̄t facere creditor ꝺ̄ pignore an pos 7
sit vēdere? ℞.q̄ aut ꝓuēit expsse vt possꝫ vē/
dere.ꝛ sic ꝺꝫ p̄mo ꝛenūciare ꝛebitori ꝛ postea
p̄m formā ꝓuentaꝫ potit vēdere.aliꝭ ñ. Aut
ꝓuenit q̄ ñ vēderꝫ.ꝛ tūc ꝺꝫ ter ꝛebitori ꝛenū
ciare vt soluat.ꝛ inf vnā ꝛenūciatōꝝ ꝛ aliā ꝺꝫ
cē? dnū.ff.ꝛe pi.ac.l.si ꝓuēit.ꝺ̄ distra.ī gl.q̄
si ñ soluerit potit vēdere.als vēdēdo sine ſna
monitōe teneret furti. Si ꝺ̄o nulla fuit facta
mētio ꝛe vēdēdo l'ñ vēdēdo: tūc ꝺꝫ sel'nūcia
re vt soluat.ꝛ postea elapso bienio vēdēr po
terit. hec p̄bāt ī.ꝺ.l.si ꝓuenit. ꝛe distrahen.

¶Sed q̄d si creditor vēdito pignore bōa fi 8
de min⁹ accepit q̄ꝫ sit ꝛebitū suum? ℞.q̄ resi
duū repetꝫ a ꝛebitore. sic ꝺ̄o pl⁹ ꝛebito vēdidit
tenet illꝺ̄ pl⁹ restituer? ꝛebitori C.ꝺ̄ iu.ꝺo.l.vl.

¶Utꝛ pignꝰ possit p creditorē alī pignora 9
ri? ℞.q̄ sic. vt ē tex.i.l.j.C.si pignꝰ pi.da.sit
ꝛ ꝫ spe.dicat ñ licere vltra res vices. Tenet
tñ ꝛ veri⁹ Ang.ī.ꝺ.l.j.q̄ etiā p mille vices.
qꝛ ius q̄sitū a creditore ī pignore ē reale.et ē
trāsitoriū ꝛe psona ad psonā in mille man⁹
ꝛ sic ꝓcludit tex.ꝺ.l.i. si ꝺ̄o tādiu esse ꝛc.

¶Quid si alius cui res pignorata fuit alī 10
vēdidit q̄ forte absentauit se. qꝺ̄ remediuꝫ
dabīt p̄mo ꝛebitori ad cōsequndā rē suā? ℞.
Spe.dic̄ q̄ agetꝫ tra p̄mū creditorē.ꝫ p̄m⁹
creditor libera bīt cedēdo sibi actōꝝ ꝯ eū cui
legitie pignoꝛauit.ꝛ sic alī⁹ respectu tercij ꝛc.

¶Utꝛ possit pignorari vsurarijs nostri tē 11
poris q̄ habēt ex p̄uilegio q̄ post annū lucrā
tur pignus? ℞.q̄ sic.ꝛ si p̄ꝺ̄ damnuꝫ erit

debitor⁹.qđ qz fit lege ꝓmittẽte ñ mereꝫ penã l.graccus.C.de adul.z ideo cum lex ꝓmittat pign⁹ pignori obligari sibi imputet debitor Quod tñ limito vez si mõ nõ pignorauit nisi ꝓ q̃ztitate sibi debita. qz ꝓ pl⁹ nõ licet i aliq̃ casu. Itẽ si h̃ fecit ꝓ ncitate vl' vtilitate sua. qz ꝓ alio respectu ñ licet ſ̃b vſuꝝ accipe.

Itẽ ſcio si h̃ notificauit debitori. istꝫ ñ ꝓcurrẽ

12 ¶Utꝫ creditor teneaꝫ fruct⁹ (tibo ñ liceret. pignoꝝ ꝓputare i sortẽ: R. q tã fruct⁹ q̃s p/cepit q̃z q̃s pcipe potuiſſz z ex sua negligẽtia ñ pcepit teneꝫ ꝓputare i sortẽ. z qđ pl⁹ supest restituere debitori. ita tz gl. i. c. cũ ꝛ. e. ti. z sequit pa. ibidẽ. z Jo. an. i. c. j. z. ij. de vſu. Ho. i sũma tz oppositũ q̃ ad pcipiẽdos. s. q ñ teneaꝫ nisi fuerit i dolo vel lata culpa. vt puta qz erat solita locari. vl' erat q̃ q̃rebat eã ꝓducere. h̃ idẽ seq̃t. d. Ant. sz mihi magꝭ placet opi. Cal. q̃ tz q si sorti ẽ satisfactũ: teneꝫ etiã de pcipiẽdis. qz ẽ male fidei possessor i ñ restituẽdo rẽ. Si ꝙ sorti nõdũ ẽ satisfactũ: sicñ teneꝫ de pcipiẽdis. qđ itelligo vez nisi sit i dolo vl' lata culpa Et sic tenet limitat ꝓcorda

13 ¶Sz q̃ro quã pẽsi (l. j. z. ij C. đ pi. ac. z doc. onez soluet ꝓ domo pignorata creditor: R. Spe. tz q solũ ad illã q̃ztitatẽ quã idẽ credi tor ꝓstituiſſz. l. i sũma. §. frumẽto. ff. de ꝓdi. i/de. Sz Pa. i. d. c. cũ ꝛtra. distinguit. q si fu/it simplr pignorata: tũc teneꝫ ad eã pẽsiõz q̃ cõiſ inueniꝫ a q̃cũq alio. Si ꝙ fuit actũ vt solũ illa soluaꝫ q̃ sibi placet. sic eẽt vez dictũ Spe. q̃uis duz. sz ego limito vez isto ſcđo casu i modico. sz i aliq̃ notabili ñ credo vez aliꝫ eẽt via apiẽdi aditũ vſurarũꝫ z iniq̃ta/ti. Nec ob. §. i frumẽto. qz loq̃t q̃n idebite p errorẽ limitatõ fuit facta. q̃a tũc nõ obligaꝫ creditor nisi in q̃ztũ fuit fact⁹ locupletior. qđ bñ nota. quia pauci aduertunt.

14 ¶Utꝫ liceat pignore vti: R. Pa. i. c. j. de de posito. q si pacto inſueniẽte eo vti vſurã cõ mittit: si ꝓmoditas quã ꝓseq̃t ex vſu ẽ extia bil' pcio. c. j. de vſu. z. d. c. cũ ꝛ. z teneꝫ restitu ere. Si ꝙ ñ iteruenit volũtas dñi z ꝛ eius volũtatẽ vtiꝫ eo furtũ ꝓmittit. l. si pignore. i ꝑn. ff. de fur. nisi ꝙ fisili' crederet dñm pmissu rũ. vt nõ. i. c. dudũ. de ele. z isti. de ob. q̃ ex de li. na. §. placuit. attñ ſp fruct⁹ seu extiatõ vs⁹ ẽ cõputãda i sortẽ: nisi sit tal' res c⁹ vsus inꝫ

15 ¶Utꝫ creditor re (amicos gtis solz ꝓcedi. petet expẽsas q̃s fecit i pignore: R. q si bona fide eas fec̃ potit repetere nisi sint ĩmoderate l. si fuos. ff. de pig. ac. et ar. i. l. i fũdo. ff. de rei vẽ. Ber. tñ i. c. j. de vſur. itelligit q repetet expẽ/sas necessarias ñ volũtarias. Sz tu dic q ẽt vtiles: dũmõ ñ nimis magnas. vt no. gl. i. l. creditor. C. đ pi. ac. tex. ẽ i. đ. l. si fuos.

¶Quid si res pignorata pũjt aut deſioraꝫ: 16
R. q teneꝫ de dolo lata culpa z leui. ita no. gl. i. l. si creditor. C. de pi. ac. tex. ẽ isti. q̃. mo. re. ꝛtra. obli. §. fi. ff. đ pig. ac. l. si cũ vẽderz. i fi.

¶Utꝫ remittẽs pign⁹ vl' bidel⁹ restituẽs li/ 17
brũ socio ꝙsueto vl' famulo illi⁹ cui⁹ ẽ teneaꝫ: si tal' cui dedit infidelit egit: R. Pa. i. c. fi. de fur. q nõ. ar. i. l. eũ q̃. z i. l. argẽtũ. ff. ꝓmo. facit. c. significãte. e. ti. z seq̃t Bar. i. l. si q̃s vt ori. §. apđ labeonẽ. ff. đ fur. Idẽ dicit si eũ al' signauit alicui deferẽti aliq̃đ signuz illi⁹ cui⁹ erat. z facit. d. c. significãte. cũ ibi nõ. nõ ẽ tñ credẽdũ de facili tali signo. ar. c. j. z. ij. de fi. in

¶Quantuz durat pignus: R. donec (ſtru. 18
facta fuerit tota solutio debiti vsq ad mini/mũ quadrantẽ. l. q̃điu. C. de distra. pigno.

¶Utꝫ possit creditor ꝑscribere pign⁹: R. q 19
ñ nullo tpe. l. pignori rẽ acceptã. ff. đ vſuca.

Pigritia est quedã tarditas ad exequendũ bonũ. Tor por ꝙ ẽt remissio i executõne boni. que q̃n sit mortale pctm̃. patet. s. Accidia. §. j.

Pirata đr q̃libet q̃ i mari aut i flu/minib⁹ depdaꝫ. vt nõ. i auꝫ. nauigia. C. đ fur. z tales sunt excõicati excõi/catõe papali ꝓ processuz curie cũ oĩb⁹ recepta toribꝫ eoꝝ z dãtib⁹ eis auriliũ. ꝙsiliũ vel fa uorẽ. ita etiã no. Jo. an. z. d. An. i. c. excõica tiõi. de rapto. q ter i anno ab ore summi põ/tificis excõ municãtur.

Placere velle hoĩb⁹ vtruz p sit pctm̃: R. ſm Tho. ij. ij. q. cv. q aut q̃s q̃rit pla cere ꝓpꝫ charitatẽ nutriẽdã. vel vt ei⁹ ſpũ aliꝫ ꝓficiat. vel vt ꝓuocenꝫ ad bonũ. et i his q̃ sunt bona: vt cãtare i eccl'ia horas vel lau/des diuinas z hmõi. z sic laudabile ẽ. Aut q̃ rit placere ꝓpꝫ inanẽ gl'iaz: vel ꝓpꝫ lucz: vl' mal'. z sic tale pctm̃ ẽ q̃le ẽ illõ. ꝓpter qđ pla/cere cupit. de q̃b⁹ ps. De⁹ dissipabit ossa eo/rũ q̃ hominꝫ placẽt. Et ad Gala. ij. Si ho minib⁹ placerẽ xpi ser⁹ nõ essez. Intellige q̃n ẽ mortale illud ꝓpter qđ vel i quo cupit pla cere. puta si ꝓpter vanã gl'iam: sic ẽ mortale pctm̃ tal' ꝙ placẽtia q̃n tal' vana gl'ia est mor tal'. vel si q̃rit tal' ꝙ placẽtia p opa pcti mor/talis: sic erit mortale pctm̃. alꝭ veniale.

p **Pollicitatio** est soli/us pro mittentis sponsio. vt q̃n promiſ/sio fit de aliquo alicui z illius ꝙsensus cui fit

p̄missio ñ extat acceptās. vel qz erat absens
Uñ pollicitatio differt a pacto. qz pollicita
tio ē vni⁹ tm̄ pactū ꝙ duoꝝ ad min⁹. Pol
licitatō ꝙ tūc trāsit ī pactū qñ p nūciū vel
l̄as mittit z acceptat. qz ibi ē duoꝝ ꝓsensus
l. pactū. ff. de polli. Uñ polliceri dicimur qñ
nullo p̄cedēte rogamie aliq̄ p̄mittim⁹. Pro
mittere ꝙ ꝓpe ē p̄cedēte rogatō. Uñ z pol
licitatō differt a nudo pacto. no glo. ī cle. ro
mā. de iureiu. z pa. ī. c. cū iuramēto. ō homi.
1 ¶ Utꝝ ex pollicitatōe q̄s obligef. R. q ñ ni
si qñ pollicef ciuitati. vniūsitati. clero. eccl̄ie
vl̄ paup̄ib⁹ alic⁹ loci. z cū cā: puta ad hono
rē dei vl̄ silez. Si ꝙ fit alīs a p̄dict⁹ siue cū
cā siue ñ l̄ p̄dict⁹ sine cā ñ obligaf nisi ceperit
aliq̄d ꝓtextu p̄missiōis. ff. de poll. l. j. §. j. fac
gl. ī. c. scim⁹. xij. q. j. q̄ dic q ex pollicitatōe fa
cta ꝙ p̄ q̄s ꝓuenīri. facit. c. ex pte. de censi.

Pollutō nocturna aliqñ ꝓtigit
ex p̄cedēte cogitatione
carnaliū. qñqz ex supfluitate cibi z pot⁹. qñ
qz ex demonū illusione. z ꝑm q cā ē p̄ctm̄ ita
extimanda est.
1 ¶ Utꝝ necārio ip̄ediat celebratōez vl̄ eucha
ristie sūptōz. dic vt. s. eucharistia. iij. §. ex ix
2 ¶ Utꝝ nocturna pollutō q̄ icipit ī somno z
pficaf ī vigilia sit p̄ctm̄. R. ꝑm. s. Tho. ī. iij
di. ix. q nō. qz ñ reputaf euigilasse q̄lsqz re
cup̄auerit ꝙbū aut vsuz. Possz tm̄ ꝓtigere ī
ipsa vigilatōne plenaria p̄ctm̄. s. si pollutio
placeat ꝓpter delectatōz. q q̄dē ꝓplacētia si
sit ex surreptōe ē p̄ctm̄ veniale. Si ꝙ sit cū
ꝓsensu deliberatiuo z p̄cipue cū appetitu fu
turi: sic erit p̄ctm̄ mortale. Si autē placeat
vt ē exoneratio nature: non credit p̄ctm̄. Et
eodē mō dico p p̄dicta: q appetere pollutōz
i somnis sine oi delectatōe. ꝓpf alleuiatōz na
ture nō ē p̄ctm̄: sz dare operaz vt ēdo calidis
vel alio mō eēt mortale p̄ctm̄ si. ꝓpf h̄ facit.
Sec⁹ si faceret ꝓpter gulositatē dubitando
nihilominus de ea. qz sic esset veniale p̄ctm̄
5 ¶ Utꝝ oīs pollutō ī vigilia sit p̄ctm̄ morta
le. R. q nō. Aliqñ em̄ ē sine p̄ctō sic ī patiē
tib⁹ fluxū semis. aliqñ cū p̄ctō veniali qñ p
ter volūtatē z ꝓpositū pueit ex aliq̄ tm̄ p̄ctō
veiali. puta cogitatōe ñ morosa aut auditi
one. p̄ctm̄ ꝙ mortale sp ē qñ volūtarie p̄cu
raf ex q̄cūqz cā. aut qñ pueit ex cogitatōe lo
cutōe l̄ tactu morosō ō q̄ h̄ēs. cogitatō. §. ij

Portio canonica. vide. s. Lano
nica portio.

Possessor bone fidei z male q̄s
dicatur habes. Re
stitutio in littera possessor.

Postulatō est q̄dā gr̄e petitō
supiori facta de p
monēdo aliquē ad p̄latōz ad quā de iur̄ cōi
ꝓpf defectū aliquē vl̄ aliud ip̄ediēntū eligi ñ
pt seu p̄moueri. Alif si postulef ille q̄ pōt eli
gi nihil fit. z ē̄rio. ſz Pa. ī Ri. de post. pla. z
itelligē de defectu vl̄ ip̄edimēto q̄ ñ ē p̄ctm̄ i eo
puta q̄ ñ hz etatē. vl̄ ē illegitim⁹. l'alicui ēpa
tui seu p̄latōi obligat⁹ z hmōi. Fallit ī muti
lato. de corpe vicia. c. exposuist⁹. zi bigamoz
irregl'ari. qz tales ihabiles ñ p̄ñt postulari.
sil'r crimiosus ñ pt postulari. vt i. c. j. z. ij. de
¶ A q̄ oz postulari. R. ab eo q̄ (postu. pla. 1
pōt dispēsare ī tali defectu vel impedimento.
¶ Quis pt postl'are. R. Ho. q q̄ pt eligere. 2
c. bone. el. ij. z p totū. e. ti. z de ele. inotuit. z de
bēt sic ꝯcluder vt papa dignef p̄ber assēsū q
¶ Quotvocef req̄rūt. R. q (tal'trāslatō fiat 3
ad min⁹ due ptes oīm ꝑm Ho. ō ele. c. scptū
§. fi. alif ñ facūuriā supioz si ñ admittit. d.
c. bōe. al's sic. ff. ō aq̄ plu. ar. l. j. §. pe. Pa. tm̄
ī. d. c. bōe. el. j. tz cū Bof. q sufficit maioz ps
¶ Quis effect⁹ postulatōis. R. Pa. (vocū 4
i. c. j. de postu. q postulat⁹ admissa postl'atōe
ꝓfect ius acsi fuisset elect⁹ z ꝓfirmat⁹. vñ nō
indiget alia ꝓfirmatōe. vt i. c. ij. de postu. In
tellige qñ postulaf ab eo q̄ pt sup oī ip̄edimē
to postulati dispēsare. z hec oz solēnis postu
latio. sz postulatio nō solēnis hec nō operaf.
vñ lz canōici postulēt ab abbate mōachū ī
ep̄m. z abbas p̄cedat. nihilomin⁹ optet de
nuo eligaf z ꝓfirmef. z ī ista nō optet seruare
formā. c. qz ꝓpter. de elec. sed bñ ī p̄ma solen
ni. vt no. Pa. i. d. c. qz ꝓpter. z de hac ptran
seo. qz hodie paz vel nihil valet. et pessime
¶ Est z postulatio idē qđ (ꝓpter ambitōz. 5
aduocatio. de qua. s. Aduocare.

Posthumus v. modis oz
Prio natus
p⁹ mortē p̄ris. Scđo p⁹ testm̄ an mortē. vt
ff. de iiu. ru. qz tes. l. ij. Tercio arrogat⁹ filius
Quarto p⁹ mortē aui q̄ icipit nepos in sui
p̄ris ptāte eēt posthum⁹. q̄nto nepos auo
mortēte filio p̄e. h̄ no. gl. C. de postu. ī Rica

Rebēda ꝓpe ꝓsistit ī fru
ctuū p̄ceptōne.
Canonica ꝙ in iure alicui⁹ q̄ ī cano
nicū receptus ē ad qđ ius postea ptinet p̄bē
da z stallus in choro z locus ī capitulo. de h̄
habes in consti. cū. M. de instī. c. j. z per Jn
no. in. c. relatū. z. c. dilectus. de p̄ceben. z i. c.
olim. de verb. signi.

256

1 ¶Qui pñt habere plēdas. vide. s. Bñficiū §. xiij. ⁊ de magistris: vide Magister.

2 ¶Utr̃ valeat p̄missio de plenda vacatura: R. Innoc. q̄ nō. ꝺ plē. c. relatū. dicit tñ glo. ibidē. q̄ pōt ꝯmitti canonico iam recepto.

3 ¶Utrū prebenda sit quid spūale: R. q̄ partim sic ⁊ partim non.

Precariū ꝺr qꝺ p̄cibꝰ petētiv tē dū cōcedit tādiu q̄z/diu is q̄ ꝯcessit patit. vt i. c. vl. e. l. j. ff. e. ⁊ est ꝯtꝰ gtuitꝰ illis alijs gtuitis. Sz i multꝫ differt a ꝺonatōe q̄ ñ reuocat regl'it. differt et a ꝯmodato. q̄ i ꝯmodato ꝺz eē vsus certꝰ ⁊ tps saltē tacite determiatū. vñ si vnū istorū deficit erit p̄cariū ñ ꝯmodatū. Si em ꝯcessi tibi libz vt illū trāscriberes: erit ꝯmodatū q̄z ad certū vsuz ⁊ tps tacite determinat. s. q̄z tū ꝯmode trāscribi pt. l. iterꝺū. ⁊. l. ꝯtinuꝰ §. cū ita. ff. de ✠. ob. ⁊ ñ pt reuocari añ vsum ꝯpletū. vt i. c. j. de ꝯmodato. Precariū aūt pt reuocari ad placitū: etiā si iteruenisset pactū de nō reuocādo. vt i. c. fi. eo. nisi fuisset apositū p viā ꝯditōis. q̄ sic vicīat ꝯctū. facit c. fi. de ꝯdi. ap. ⁊ qꝺ nō. Bar. i aut. igressi. C de sa. san. ec. Rō ꝺm Bar. i. l. i ꝯmodato. ff. ꝯmo. q̄z nō est ꝯcessum ad certū vsuz. Hoc limito vez nisi vellet reuocare sine cā ⁊ cum magno ꝺamno alteri. q̄z obstaret sibi exceptio ꝺoli cū ñ possit negari q̄n p̄cariū sit bñficiū. g̃ benivola actio. et iō nō ꝺz q̄s aduersari i bñficio ꝯcesso: sic ꝺicim i mutuo cōcesso viatori q̄ ipm detinuit postmodū. q̄z euz penituit. vt no. Jo. an. i. phemio decreta liuz Jte differt. q̄z i p̄cario venit solū ꝺol et lata culpa. sz i ꝯmodato venit leuissima. vt i. l. q̄situ. §. illꝺ. ff. de p̄cario. ⁊. l. ꝯctꝰ. ff. de iure iu. ⁊ ibi redditrō diūsitatꝫ. Hec elicio a Ly. i. l. ij. C. ꝯmo. ⁊ Bar. i. ꝺ. l. i ꝯmodato. ⁊ Jo. an. in. c. vnico. de cōmo. et Pa. i. c. fi. de pca. ⁊ idē in. ꝺ. c. vnico. ꝺicit. q̄ etiā p̄cariū pt cōcedi ad certū vsuz. ⁊ distiguet a ꝯmodato p nomē p̄cariū. puta cū ꝺicit. ꝯcedo libz ad transscribendū precario nomine.

1 ¶Quot modis soluit p̄cariū: R. q̄ ꝑmovoluntate eiꝰ q̄ cōcessit. l. j. ff. eo. Scꝺo morteeiꝰ cui ꝯcessuz fuerat. c. fi. eo. q̄z ē ꝯcessio psonalis q̄ extinguit cū psona: vt i regula ꝑuilegiū. de reg. iu. li. vj. Tercio alienatōe rei p̄cario ꝯcesse si is cui est alienata a ꝑmo ꝺnovelit reuocare. ꝺ. c. fi. Quarto finito tpe ad qꝺres fuerat ꝯcessa. l. cum precario. ff. eo.

2 ¶Sz nūq̄d reuocat morte ꝯcedētis: R. Pa. i. c. p̄cariū. eo. q̄ nō. ⁊ ibi tex. Ex q̄ infert vnuz notabile. q̄ vbi act' validitatꝫ pēdet ex volūtate alteri: ñ reuocat ꝑ illi' mortē: iō q̄z p̄sumit q̄s i ea volūtate pseuerare i q̄ q̄s decedit c. maiores. de baptismo. ⁊ iō lz ꝑ claustral' possit reuocari ad libitū abbatis. vt i. c. cum ad mōasteriū. de sta. mo. ñ reuocat tñ p mortē ipsi' abbatis. itelligesi ab abbate cū capl'ō fuit p̄posit'. vt. s. eps. §. ix. ꝑ h̄ facit. c. fi. ne se. va. Sec' si esset ꝯcessuz vsq̄z ad bñplacitū suū. q̄z p mortē reuocat. c. si gratiose. de rescp. li. vj. vide Bar. i. l. si cēteslimis. ff. de ✠. si.

¶In quibꝰ rebꝰ ꝯsistit p̄cariū: R. q̄ in rebus mobilibꝰ ⁊ imobilibꝰ ⁊ incorpalibus. Nā seruit' p̄cario pōt ꝯcedi. ff. e. l. ij. §. vlt. ⁊ l. iij. ⁊. iiij. j. rñso. i re pp̄ria ꝯstituere nō pōt ꝺ. l. iiij. §. itē si rē. qꝺ verꝫ est q̄ztū ad ꝺnium ⁊ pp̄rietatē: sed bñ q̄ztū ad vsum possessionis seu detentionis. l. certe. §. pe. ff. eo. 5

Precaria feminini generis pen'. ꝑducta. et p̄carie ꝺm Pa. i. c. j. eo. ꝺicit. q̄ nō ꝺifferūt inf se. sz bñ ꝺifferunt a p̄cario. quia p̄caria ꝺicit contractus ad preces alicuius vel aliquoꝝ initus vsq̄z ad certū tempus ꝺm q̄ ptes ꝺuenerūt. nec añ illꝺ tps ꝑt reuocari. vel ꝺz p̄caria ad p̄ces aliquoꝝ facta ꝺonatio vsq̄z ad mortez accipiet. xij. q. ij. p̄carie. ⁊ i glo. ꝺ. c. j. ⁊ ꝺicit Bar. i aut. igressi. C. de sa. san. ec. ⁊ i. l. si finita. ff. de ꝺam. infec. q̄ i oibꝰ et p oia p̄caria ē eiusdē nature cū ꝯctu emphiteotico. ⁊ idem voluit i. l. j. C. de iu. emphi. ē gl. x. q. ij. p̄carie g̃ sequet naturā emphiteosis. ꝑ h̄ ꝺonꝰ tex. i aut. de nō alie. §. lex ita q̄z. vbi ptz q̄ ꝯctꝰ nouus inuet' a ꝯsuetudie: ex q̄ resultat idē effectꝰ q̄ resultat ex aliq̄ ꝯctu inuēto a lege cēseat eiusdē nature. Et h̄ itelligo verꝫ vbi ñ fit g̃tis sz aliq̄d solui't. differt nihilomin. q̄z renouat de q̄nq̄nnio i q̄nq̄nniū nō emphi. vñ no. q̄ p̄caria fit aliq̄n etiā ñ gratꝫ. sic q̄n sup solo eccl'ie fit aliq̄ꝺ edificiū ⁊ solui't annuati aliq̄d. Fit etiā q̄n aliq̄s ꝺat alicui eccl'ie possessiōz vnā. ⁊ recipit ab eccl'ia ꝺuplū aut triplū vtēdū toto tpe vite sue. Et nō. in. ꝺ. c. p̄carie. x. q. ij. fit etiā q̄n clerico vl' laico ꝺat alt q̄ꝺ vtēdū toto tpe vite sue. Aliq̄ volūt q̄ p̄caria ⁊ p̄carie ꝺifferāt. q̄a p̄caria ē solū vsq̄z ad mortē illi' cui cōcedit. vl' etiā citra. p̄carie ꝺo aliq̄n ꝺurat p mortē. ⁊ optet q̄ de q̄nq̄nnio i q̄nq̄nniū renouet. sz p̄caria nō.

1 ¶Utrum p̄caria possit fieri sede vacāte si ue eccl'ia: R. q̄ nō. x. q. ij. precarie.

2 ¶Utr̃ cuilibet possit fieri: R. q̄ non icono/mo vel eius ꝯsanguineo. x. q. ij. hocius.

3 ¶Utr̃ req̄rat solēnitas i p̄caria sicut in alie/natōe rei eccl'ie: R. q̄ in renouatiōe certū est

q nō req̃rit. vt no. abbas. i. c. j. e. Et dicit q̃ plat⁹ sol⁹ sine ꝓsensu capti pōt cā facere. Facit tex. i. l. pupillor. §. j. ff. de reb⁹ eor. et qđ no. Bar. i auc. h̄ ius. C. de sa. san. ec. Jn ꝓcessiōe ꝙ credo q̃ req̃rat si ē tal' rei vel tāti tp̄is q̃ alienari nō possit nisi cū debita solēnitate: vt p̄z ex dictis. tū q̃ nō pōt reuocari añ tp̄s

4 ¶Utr̄ req̃rat necessario q̃ reno/ (uentū. uel de q̃nquēnio i q̃nq̃nniū: R. q̃ sic. et cadit a iure suo p⁹ q̃nq̃nniū si nō renouat vt dicit glo. i. d. c. j. et h̄ verū i reb⁹ eccl'iasticis. i laicalib⁹ ꝙ credo q̃ fm ꝓsuetudinē dz renouari. q̃ ꝓsumit actū qđ est ꝓsuetū. l. semp̄ i stipulationib⁹. ff. de reg. iuris.

5 ¶Utr̄ habēs rem p̄cario nomie vel sicut p̄caria possit eaz p̄scribere: R. glo. xvj. q. iij. c. clerici. q̃ regulariť nō pōt nisi ex magna longinquitate tp̄is dñs obliuiscať de possessiōe taliť q̃ nesciat vbi sita sit. qđ posset h̄re locū si possidens esset in bona fide. aliter nō.

Preceptū ē iussio vl' impiū faciēdi aliq̃d vel ñ faciēdi. Quō distinguiť: R. dupl'r. s. p affirmatiuū et negatiuū. Affirmatiuū stricto vocabulo dr̄ pceptū. et obligat p sp. s. p loco et tpe debito: sed nō ad sp. i. ad oīe tp̄s. Uñ fili⁹ nō teneť semp̄ ad honorādū p̄ez i oīi tpe. q̃ h̄ ē impossibile: sz solū cū opportunitas occurrit et tp̄s req̃rit. Negatiuū aūt pceptū p/ prie dicť phibitio q̃ obligat p semp̄ et ad semp̄. q̃ teneor sp et oīi tpe ñ mechari. no. h̄ Archi. i. c. si peccauerit. ij. q. j. et Pa. in. c. nouit. de iudi. et theo. in. iij. sen. di. xxxvij.

1 ¶Quot sunt genera pceptorū legis diuine veteris: R. q̃ tria. Quedaz sunt moralia: q̃ sunt de dictamie legz nature: vt sunt pcepta decalogi. Quedā sunt figuralia seu mystica q̃ alid̄ significāt p̄ter id qđ lr̄a sonat. Horū alia sť sacralia: sicut illa de q̃b⁹ rō reddi pōt q̃re ad lr̄am sic pcepta fuerūt. vt de circūcisiōe et de obseruatōe sabbati. Alia cerimonialia: sicut illa de q̃b⁹ rō reddi nō potest: q̃ sic pcepta fuerint ad lr̄az: vt illud. Nō arabis cū bouet asino. Et illud. nō facies vestē ex lana et lino et hmōi. Et de istis nō. i glo. i. §. his ita respondeť. vj. di. Quedā sunt iudicialia: vt illa q̃ in decisione causaz sunt determinata. Exo. xxj. et sunt determinatiōes iustitie inter hoīes seruāde. et hodie figuralia tā sacramētalia q̃z cerimonialia nō tm̄ nō sunt seruanda: sed etiā sunt peccatuz mortale post xp̄m ipsa seruātib⁹ vt talia. Pcepta ꝙ iudicialia sunt mortua. q̃ nō obligāt nisi ille qui hz ptātē statueret obseruāda. q̃ tūc ñ obligaret vt iudicialia legis antiq̃: sz vt ius canonicū vl' ciuile aut municipale. i q̃ p̄cipiūtur fm Sco. i. iij. di. xij. q. v. et Pa. i. c. j. de homi. facit tex. i. l. j. C. de ve. iur. enu. vbi dicť. Dia merito faciam⁹ nr̄a q̃ ex nobis dis impartiť auctas. et. c. si aplice. de pbē. li. vj. Moralia aūt pcepta oīa ꝓhēdunt in decez pceptis decalogi. q̃ ponunť Exo. xx.

¶Quō ordinanť pcepta decalogi moralia: 2 R. fm ꝓmunciatē modū qui habeť ab Aug⁹. sup Exo. s. vt primū p̄ceptū sit. Non habebis deos alienos coram me. et nō facies tibi sculptile nec omnē similitudinē. Scōm. Nō assumes nomē dei tui inuanū. Terciū. Memēto vt diez sabbati sctifices. et hec ad primā tabulā dicūť ptinere. Primū pceptū scōde tabule ē. Honora p̄ez tuū et mr̄ez tuā. Scōm. Nō occides. Terciū. Nō mechaberis. Quartū Nō furtū facies. Quītū. Nō loq̃ris ꝙ primū tuū falsuz testionū. Sextū Nō ꝓcupisces domū p̄rimi tui. nō seruū. nō ancillā. nō bouē. nō asinū. nec oīa q̃ illi⁹ sunt Septimū. Nō desiderabis vxorē ei⁹. Magister tn̄ i. iij. dis. xxxvij. ponit septimū p se/

¶Circa p̄mū pceptū notādū q̃ tria p (xto 3 hibeť nobis. Prio oēs ppha ne pactiōes demonū: siue fiāt p ic̄ātatōes vbor̄ siue p inscptōes characterū vl' imaginū. siue p imolatōes sacrificior̄. et h̄ vel ad ludificatōez sensuū vt faciūt hystriōes. vl' ad trāsmutatōez naturaz vt fecerūt magi pharaōis. vl' ad inuestigatōz futuror̄ ꝓtigētiū seu occultor̄: sicut faciūt diuini. oīa phibeť ꝓb pena mortalis pcti. q̃ in his attribuiť creature qđ debeť creatori. Et iō peccať mortaliť ꝙ istud. Nō habebis deos alienos coram me Exo. xx. Secūdo phibent oēs false et sup̄stitiose inuētiones error̄ vel obseruantiar̄ ꝙ fidē et bonos mores cum dicit. Nō facies tibi sculptile. Hmōi aūt errores et sup̄stitiōes pcedūt aut ex ip̄robo ausu inuestigatōis phibite. aut ex/ uerso itellectu sacre scpture. aut ex iordinato affectu carnalitatis humane. de q̃b⁹ Hiere. Stult⁹ factus ē oīs hō a scia sua. cōfusus ē artifex in sculptili suo. vana sunt opa eor̄ et risu digna. et in tēpore visitatōis pibunt. Uñ semp̄ ē mortale pctm̄: nisi i casu. vt habes. s. Hereticus. in p̄n. et casu. vt habes. j. Sup̄stitio. §. j. Tercio phibent oīa q̃uerse appciatōes creaturaz: cū dicit. Nec oīa similitudinē ꝛc. Oīs aūt q̃uersa appreciatio creaturaz pcedit. aut ex sublimitate aut ex cupiditate aut ex delectatōe. Primo mō ē idolatria sup̄bor̄. Scōo mō auaror̄ Tercio mō

257

Preceptum

luxuriosoꝝ. Uñ Hiero. Qđ ąs plꝰ veneraꝝ ꝛ amat ꝫ illi tꝛ̃. Et iō supbꝫ colit silitudiñ celestiū. qꝛ diligit sup oēs ꝓferri. Cupidꝰ ꝫo colit silitudinē terrestriū. qꝛ sup oīa cupit ditari. Lasciuꝰ aūt silitudinē aątiliū. ąa sup oīa cupit delectari ꝛ flecti i delicijs sic aą Phil. iij. Quoꝝ tꝛ̃ vēter ē. Quō āt supbia auaricia ꝛ luxuria sunt pctā mortalia: hēs i

4 ¶ Circa scām ꝓceptū nō. q nomē (titul' suis dei triplr assumiť. ꝑmo ad efficiendū. vt i sacris. sicut i baptismo cū dꝛ Ego baptizo te ꝛc̄. Scđo ad ꝓmittēdū vt cū ąs iuratvouz vl' ꝓmittit aliąd deovl' sctis. Tercio ad exꝑmēdū. vt cū ąs loąť cū iuramēto. Silr mltiplr assumiťi vanū. Prio p sacri frustratōne. sic cū ąs ñ credit vt hereticꝰ. vl' graz sacri deserit ꝛ hmōi. qđ sp mortale pctm̄ ē. Scđo p voti fractōez. ꝛ ꝫ fit triplr. Prio p tardatōz iplēdi. Scđo p ꝓpria volūtatē seu fracti onē voti. Tercio p apostasiā. ꝛ quō sit mortale: hēs. j. votū. iij. ꝛ apostasia. i ꝑn. cū duobꝫ. §. seq. Tercio assumiť nomē dei i vanū ꝑ hois blasphemi locutōz. vide. s. blasphemia. Quarto assumiťi vanū i ꝑdicatōne ą fit vana ītētōe. dē q̄ vide. s. honoꝛ. §. vj. ꝛ. j vana gl'a. §. j. Quito i oꝛdō q ē sine vlla coꝛdis affectōe. dē q̄ dic vt. s. oꝛo. §. x. Sexto i ꝓuersatōe seu opatōe i ą forma sctiratꝫ assumiť tm̄ i exteriozi ope. nō ꝑ deo sꝫ solū ꝑ humano fauoꝛe. dē q̄ vide silatio ꝛ vana gl'a. § j. Septio p iuramēti puersiōez. ꝛ ꝫ duplr. aut iurādo puerse aut ñ ꝑuādo. dē q̄ vide Juramētū. p totū. ꝛ ꝓiurū. p totū. Octauo p vsurpatōz adiurādo que ñ dꝫ. dē q̄ vide ad

5 ¶ Circa tercīū ꝓceptū nō ꝑm (iuratō. §. iij oꝛig. q factū dꝛ sepatim ab vsu cōi ad cultū dei. ꝓceptū ḡ dēsctificādo sabbato ē vt coꝛa curis supfluis sepeť et diuīo cultui mācipeť. ꝫ ē vacare deo. Hoc aūt fit triplr. Prio generalr. s. dū nos a vicijs sepamꝰ. ꝛ intētōez nr̄az ad sabbatū. i. requiē eternitatꝫ habemꝰ Scđo spālr. dū. s. tpibꝰ statutꝫ ad ꝫ dēputatꝫ nos etiā a licitꝫ sepantes opibꝰ deo oīādo ꝛ meditādo vacamꝰ. ꝛ ꝫ ē sctificatio sabbati. Tercio spālissime: sic ē i viris pfectꝫ cō tēplatiuis ą ab oibꝰ mūdanis sesepant vt deo familiarit ītēdāt. ꝑma sctificatio ē necaria. scđa debita. tercia pfecta. Adūtēdū ē etiam q vacatio ad dēū ē duplex. Alia i habitu. ꝛ hec nō recipit taratōz tpis ąntū ad eos ą sr̄ i charitate. ąa offerūt deo i habitu totū tps vite sue. ąntū ꝫo ad fructēs deo extioꝛe pene ꝫz taratiōz tpis. Alia ē vacatio i actu ą etiā recipit taratōz tpis. qꝛ nō sp hō moꝛtal' ꝑt deo vacare actualr. ꝛ ex ꝫ ꝑz ąd vult ꝑma clausula huiꝰ ꝓcepti. s. Memēto vt diē sabbati sctifices. Addit scđa clausula i ą ꝑcipit opari dē termiato tpe ꝫ ociositatē cū sbdit. sex diebꝰ opaberꝫ ꝛ facies oīa opa tua. Prio ą sciēdū q triplex ē labꝰ. Primꝰ ē debitus. Et iste ē duplex. s. vnꝰ excludēs ociū aie inimicū. et ad hūc tenēť oēs. qꝛ q̄libet teneť se exercere i aliq̄ vtili. rōe cuiꝰ excludat a se tētatōis ingressū. ſm illud Ecc̄. xxviij. Mitte illū i opatiōz ne vacet ꝛc̄. Alius introducens fructū. ꝛ iste ē triplex. Unꝰ Platoꝝ de cura sbditoꝝ. dē q̄. j. Thim̄. v. Alius actiuoꝝ circa spūalia vt ē labꝰ pdicatoꝝ ꝛ pstꝝ doꝝ ministrātiū spūalia seu sacra. Alius ē ꝓtēplatiuoꝝ i ąbus ꝛ si ąescat corpꝰ a strepitu mōi. tñ mēs inigilat sollicitādo deo placere ꝛ alijs graz iꝑtrare Uñ pdicꝫ laboꝛibꝰ laboꝛātes pñtviuere dr̄ ełyna. qꝛ ꝑ illa ąbꝰ accipiūt vtilr laboꝛāt Scđs laboꝛ ē ꝓcessus. s. hoīm mōi circa occupatōes tpaliū vt habeāt vñ viuant ſm statū eoꝝ ꝛ alijs subueniāt. dō ą Eph̄. iiij magis aūt laboꝛet opando manibꝰ ꝛc̄. ꝛ ad hūc teneť fortes corpe ne cogāť viuere ociose de bonis ą debeť alijs. Tercius ē laboꝛ phibitus. s. curiositatꝫ ꝛ cupiditatꝫ ą extiguit spūalē ꝓfectū deo. ¶ Sequiť tercia clausula i ꝫ ꝓcepto i ą iterdicit opatōz i sabbato cū dꝛ Septia aūt die sabbatū dñi dei tui est Nō facies i eo oīe opꝰ tu ꝛ filij tui ꝛ fui tui ꝛ ancille tue: et aduena ą ē itra portas tuas. Uñ ad lr̄az p̄cipiť vt hō vacet a coꝛpalibꝰ opibꝰ ą vacatōz ad dēū ipediūt i solēnitatibꝰ. vt ēne gociatio ꝛ hmōi opa seruilia. Scias igiť q opꝰ fuile dꝛ a fuitute. Uñ vt meliꝰ itelligas adūte q ē triplex seruitꝰ. Prima ē fuitꝰ dei. ꝛ hec nō phibeť. vñ glo. Nu. xxviij. dic̄. q fabri ꝛ hmōi artifices ociātur i die sabbati. lector aūt diuīe sc̄pture nō deſistit ab ope suo. nec tñ ꝓtamiať sabbatū. Scđa fuitꝰ ē pctī Jo. viij. Qui facit pctm̄ seruꝰ ꝛc̄. ꝛ hec phibeť itelligēdo de mortali ñ de veniali. vñ pecās mortaliť facit ꝫ istud ꝓceptū. ñ tñ sortiť spēm ex ꝫ nisi moueret ad pctm̄ vt ꝑuaricareť istud ꝓceptū. qꝛ vt dicit phs. v. ethꝫ. c. iij si ąs luxurieť vt lucreť auarꝰ est. si aūt vt delectet luxuriosus ē. tñ circūstātia ą spāli phibitōe phibeť. Et iō duplex ē pctm̄ rōe reatꝰ ſm Alex. dē al'. Tercia fuitꝰ ē ą hō fuit hoī. vñ opa coꝛpalia ītātū dicūť fuilia inąntū ꝓprie ptinēt ad fuictel. Inąntū aūt sunt cōia fuis ꝛ liberis nō dicūť fuilia. ꝛ iō opꝰ coꝛpale ptinēs ad salutē ꝓpriā siue ꝓximi siue ad cultādū dānū iminēs exīoris rei: nō ē ꝓpra

obſuãtiã ſabbati. vt pz Jo. vij. ⁊ Mat. xij ⁊ i. c. lz. ⁊. c. q̃ſt⁹. de fer. xxiij. q. viij. ſi nlla. de pse. di. j. ſic ñ alij. q̃ hec pcipiũt oibꝫ. Pro/uer. xxiij. erue eos q̃ ducũt ad mortẽ. Deut. xxij. Nõ videb̃ bouẽ aut ouẽ fris tui errantẽ ⁊c. Et iõ ñ ptinet solũ ſuis ſz etiã liberꝫ Et ꝺ̃ h̃ vide vel dic vt. s. Ferie. §. ix. ⁊ sequentibꝫ

6 ¶Sz q̃re magis pcipit obſuatõ sabbati q̃z aliaꝝ solẽnitatũ: R. q̃ cũ oẽs solẽnitates veteris legis sint instituteꝫ memoratiõ ez alicuⁱ bñficij diuini. vel pteriti ꝫ memorativ⁹ futuri pfigurati. Jõ magis sabbatũ pcipit. q̃ bñficiũ creatoꝛis i h̃ ꝫ memorat q̃n est pcipuũ inter pterita cũ ꝺ̃ Exo. xx. Sex diebꝫ fecit celũ ⁊c. Silr bñficiũ pfigurale pcipuuꝫ ⁊ finale. ſ. quies mẽtis i deo. vl i psenti p gratiã. vel i futuro p gl̃iam. q̃ bñficia oia cõpleuit. Non sic aũt alie q̃ solũ ꝑpter particularia bñficia ꝫ memorant. vt pasca ꝑpter liberatiõem de egypto ⁊ figuram chr̃isti.

7 ¶Utꝫ ꝫueniẽt sit mutatũ i dñicã: R. q̃ sic. q̃ sabbatũ figurabat q̃etẽ dñi i sepulcro die vij. ⁊ requiẽ sctoꝝ futurã i celo p xpi meritũ i. vij. etate. Et iõ aduenieẽte ꝟitate debuit cessare figura. Itẽ debuit cessare ꝑpt exclusiõez errorꝭ: ne forsitã q̃s crederet q̃ obligato ad cerimonias veteꝝ legis mãeret. sic pz ꝺ̃ pse. di. iij. c. puenit. vñ ꝫueniẽter debuit i aliũ di em mutari. hec ali⁹ fuit q̃ magis ꝫueniꝛz q̃z p̃m⁹. tũ ꝑpt bñficiũ creatoꝛis celi ⁊ tre ⁊ resurrectiõis xpi: ⁊ multis aliꝭ. de q̃bꝫ ꝺ̃. di. lxxv q̃ die dñico. de pse. di. iij. sabbato. ⁊. c. ieiũia

8 ¶Circa q̃rtũ sciẽdũ ẽ q̃ ꝑprie ⁊ p se honorari pcipit i h̃ pcepto hõ q̃ est p̃ncipiũ i esse nature: sicut ẽ p̃r mr̃ carnal⁹. et hõ q̃ ẽ p̃ncipiũ i esse gre propr̃ misteriũ: sic ẽ plat⁹ spũalis. ⁊ ꝫsistit iste honor i reuerẽtia ⁊ sustẽtatõne. vt dicit glo. ad Eph̃. vj. Reuerẽtia ꝫo ꝫsistit i tribꝫ. ſ. i affectu. ſ. timendo pꝛis offensam ex amore. Leui. xix. Unuſq̃sq̃ pꝛez matrẽ timeat. Jn effectu. ſ. obediendo. ad Eph̃. vj. Filij obedite parẽtibꝫ. Jn signo. ſ. assurgendo ⁊ hmõi. Sustẽtatio ꝫo cõsistit i solatio ꝟbꝝ. i fuitio opez ⁊ i exhibitõe necessariozꝝ Jn isto etiã ꝑcepto ꝟm theologos intelligit mãdari q̃cq̃d ptinet ad reddẽdũ debitũ cuicũq̃ psone: sicut scdariũ includit⁹ p̃ncipali. Et de hoc ꝑcepto vide. s. Filius. §. xxx.

9 ¶Circa q̃ntũ ꝑceptũ adũte. q̃ h̃ ꝑcepto explicite ꝓhibet homicidiũ. iplicite ꝫo oĩs motus ire. sic mõstrat dñs Mat. v. Jn h̃ g̃ ꝑcepto ꝓhibet oĩs lesio q̃ fit i psona primi. et iõ ꝑccat mortal⁹ q̃lquis eũ occidit. truncat mutilat. ꝟberat. ledit notabil⁹. vl aĩm debitũ ledendi hꝫ: nisi i casibꝫ a lege ꝓcessis. de q̃bꝫ. s. Homicidiũ. j. ⁊ iij. ⁊ s. Percutere. ⁊ s. Defensio. Jdẽ dic de icarceratõe. de quo. s. Carcer. §. iij. Prohibet duellũ. de q̃. s. Duellũ. Itẽ torneamẽtũ. de q̃. j. Torneamtũ. Itẽ bellũ. de q̃. s. Bellũ. Itẽ Ale. de al⁹. i. iij. p. sũ. i expositõe h̃ ꝑcepti dic. Nõ q̃ interꝑtatiue i h̃ ꝑcepto ꝓhibet occisio spũal⁹ q̃ qs ẽ alteri occasio ruine i pctõ mortali ⁊ spũal⁹ mortis sic ꝑsuasio mali et factũ min⁹ rectũ pbes alri occasioꝝ ruine. vl q̃ moriat⁹ i plãa ꝑpa. vt p odiũ. vl i aliẽa: vt p detractiõꝝ. de q̃ dic vt. s. Detractio. Scãdalũ. odiũ. ⁊ alijs locꝭ suis.

¶Circa sextũ ꝑceptũ nota q̃ lz mechari idẽ sit q̃ adulterari. ⁊ sic videat⁹ solũ adulteriũ ꝓhiberi. tñ ꝟm Aug. i h̃ ꝑcepto ꝓhibet oĩs illicit⁹ coit⁹ et illoꝝ mẽbroꝝ oĩs illicit⁹ vsus. xxxij. q. iij. mereꝛces. Oĩs aũt illicit⁹ vsus determiat⁹ p. viij. dñas. ſ. p fornicatõz. de q̃ s. fornicatio. p meretriciũ q̃ fit duobꝫ modis. ſ. p vagã insectatõz libidis. ⁊ mulieruꝝ solutaꝝ. ⁊ sic differt a fornicatõe q̃ ẽ cũ certa ⁊ vna sola psona. Itẽ meretriciũ ẽ solutaruꝝ mulieꝝ venal⁹ ⁊ public⁹ ꝫcubit⁹. ꝺ. c. mereꝛces. p adulteriũ. de q̃. s. Adulteriũ. p stupꝝ vide. j. Stupꝝ. p sacrilegũ ꝫcubitũ q̃ ẽ iordinat⁹ ꝫcubit⁹ i q̃ cõtinẽtia deo sacrata ledit siue violat⁹ sacrata dico p ordinẽ sacꝝ aut religionẽ seu votũ ꝓtinẽtie. p incestũ q̃ ẽ inordinat⁹ coit⁹ q̃ vinculũ ꝫsanguinitatis vel affinitatis vl ꝑnitatis violat⁹. p pctm̃ sodomiticũ q̃ ẽ inordinat⁹ coit⁹ q̃ natural⁹ vsus i illũ puertit⁹ q̃ ẽ ꝺ̃ naturã. ⁊ octauo p libidiosum coitũ ꝫiugalẽ. de q̃. s. debitũ. Prefataꝝ ꝺ̃arumꝝ. vij. ꝑme sp⁹ sc̃t pctm̃ mortale. octaua ꝫo aliqñ sic. aliqñ ñ. vt. s. debitũ pz. ⁊. s. Luxu

¶Circa septimũ ꝑceptũ nõ. q̃ furtũ ꝺ̃ (ria. 11
tripl⁹. ſ. ꝑpe. de q̃. s. Furtũ. i ꝑn. Et cõiter. et sic ẽ oĩs illicita vsurpatio rei aliene: ꝟz Aug. i li. qõ. Exo. xxij. ⁊ sic ꝓhendit rapinã. vsurã: ⁊ oẽm illicitã vsurpatõez rez alienaꝝ. vt i. ꝺ. c. meretrices. Interꝑtatiue ꝫo ꝺ̃ oĩs illicita possessio rez. ⁊ totũ h̃ prohibet i ꝑfato ꝑcepto. Et iõ h̃ntes supflua respectu status sui ⁊ familie: si nõ sbueniũt idigẽtibꝫ p loco ⁊ tpe mortal⁹ pecẽt. multomagis si idigẽtes sunt i extrema neẽcitate. et de h̃ hẽs. s. Elyna §. j. Itẽ ꝫmittũt furtũ ꝑlati q̃ res eccl̃ie dãt meretricibꝫ. ꝫsanguineis. potẽtibꝫ nõ indigenibꝫ. ⁊ hmõi. Silr indebite seruãdo. Itẽ ꝫmittunt furtũ q̃ res accipiũt ab eis q̃ alienare nõ pñt: ⁊ hmõi. De hoc habes. s. Furtũ. rapina. vsura. restitutio ⁊c.

¶Circa octauũ no. ꝟm Ale. in. iij. ꝑte sum. 12

dei isto p̄cepto. q̄ phibet i h̄ p̄cepto oīe genꝰ mēdacij qđ ē pctm̄ mortale nō aūt illđ qđ ē veniale. 7 h̄ large: sz stricte solū mēdaciū i iudicio. phibet etiā falsitas apte dicēdi 7 tacitur nitas veritatis. Qñ aūt peccz mortaliť q̄s mēti endo: vide. s. mēdaciū. vl tacēdo veritatē: habes. s. Cōfessio. j. §. vij. 7 j. Testis. §. xxvj.

13 ¶Circa nonū 7 decimū p̄ceptuz. vbi no. fm Ale. i expositōe hoz p̄ceptoz. q̄ triplr̄ pt cō cupiscentia sumi. Uno mō p appetitu vegetabili. 7 talis cō cupiscētia put ē inordiata ē a fomite mouēte. i. a corruptōe originaľ cul pe. Alio mō pōt dici appetitꝰ sensibilis. 7 hec prout est inordinata ē a mouēte sensualitate cū fomite. Tercio mō p cupiscētia ē appetitꝰ rōnaľ. 7 sic ē a liberi arbitrij volūtate con cupiscētia. Primo mō est i suggestiōe. Se cūdo i delectatōe. Tercio i cōsensu. Per hec ergo p̄cepta nō phibet motꝰ pmꝰ 7 scōs con cupiscētie: qui p sistit infra limites sensualitatis: sed ex phibitōe huiꝰ precepti prohibetur p sensus voluntatis i opus vel delectationē. 7 hoc sub pena mortalis peccati.

14 ¶Utr̄ mala voluntas 7 opꝰ sint duo pctā: R. fm Alex. vbi. s. q̄ qñ voluntas 7 opꝰ exterꝰ p sideraťi radice. s. libidine 7 intētatiōe sunt idē pctm̄ formaliť. Intelligē si sunt cōiūcta vt cā 7 effectꝰ. Si vo p sideraťi voluntas in se 7 opꝰ i se. sic sunt diuersa pctā. quia alie sunt circūstātie boni debite actui exteriori q̄z volūtati. q̄ diuersificant modꝰ loc⁹ 7 tē pus: 7 quedā alie. licz circūstātia finis sit eadē. Si ḡ vt dicit Aug. pctm̄ est actꝰ incidēs ex defectu boni. aliꝰ aūt defectꝰ ē hinc. aliꝰ inde ḡ fm h̄ aliud pctm̄ intelligē materialiť. Silr ēt aliud q̄n sunt fm aliud et aliud tps. ita q̄ intermedio cadat aliq̄d aliud. q̄ diuerse auersiones. 7 sic formaliter diuersa peccata.

15 ¶Quare magis prohibet seorsuz voluntas 7 opus i mechia et furto q̄z i aliis: R. Alex. vbi. s. q̄ delectatio mechie 7 vtilitas diuitiarū sunt ppter se appetibilia inq̄tū habent rōem delectabilis vel vtilis. 7 ideo debent in eis phiberi opus 7 p cupiscētia. Sz homicidium 7 falsitas habēt i se horribilia. 7 fm se ita sunt. ergo sufficit eorum prohibitio.

16 ¶Quare magis phibent in spāli auaricia 7 luxuria q̄z alia pctā mortalia: R. q̄ ppť im probitatē libidis citꝰ pgrediunť in opꝰ exterꝰ. nihilominꝰ alia capitalia phibent implicite. Sup bia phibet i adoratōe dei 7 honorificatōe proximi. Inuidia 7 ira i phibitiōe homicidij. Accidia i sctificatione sabbati. Auaricia i phibitōe furti. Luxuria 7 gula 7 delectatō inordiata camaľ sibūnuicē p iūcta prohibent i prohibitōe mechie 7 adulterij.

¶Quot sunt genera p̄ceptoz̄ euāgelicoz̄: 17
R. fm Asten. li. j. ti. xliij. q. q̄dā sunt spāli a respectu psonaz̄ plidētiū. vt illa q̄ spāliť dātur aplis Mat. x. q̄ omitto. Quedam sunt generalia respectu o im: de q̄bꝰ Matth. xix. 7 Luce. vj. que sic ordinanť ab euangelista. Primū phibet irā cū dr. Audistis q̄ dictū ē antiq̄s. nō occides. 7 de h̄ hēs. s. Homicidiū 7 Ira. Scōm p̄cipit reconciliatōez respectu eiꝰ quē lesim⁹: cū dr. Si offers munꝰ 7c. vade corpaliť si sit pñs. vel spūaliť si sit absens. s. motu cordis. reconciliari fratri tuo: veniā petēdo 7 satisfaciēdo ei. vel si te lesit propter qđ eum odis. vade odiū cordis signi 7 opis dimittēdo. 7 hec duo ordināt irascibilē. Tercū prohibet voluntatē mechādi: ibi Qui viderit mulierē 7c. de quo. s. cogitatio Quartū p̄cipit declinatōez occasiōis mechie ibi. Si oculꝰ tuꝰ scādalizat. Ubi nō q̄ i oculo vl mānu p sideraťi vicij sine actꝰ vicios⁹. 7 iste ē abscindēdꝰ. p sideraťi etiā mēbr̄. et istō cū sit bonū ē diligēdū. Idē dicēduz de q̄cūq̄z primo. Quintū phibet sepatōez p iugij: exceptā cā fornicatōis: ibi. Qui dimiserit uxorē. hec aūt tria ordinānt p cupiscibilē. Sextū cū seq̄ntibꝰ q̄ttuor ordinānt rōnalē. 7 ē illud q̄ dr. Dico vob nō iurare oīno. de q̄ iuramētū. Septimū p̄cipit patiētiā respectu lesionis corpis: ibi. Si q̄s te pcussit i maxillam 7c. Itē respectu ablatōis rez: ibi. Si voluerit tūicā 7c. da ei 7c. Itē respectu angarie opez ibi. Et q̄cūq̄z angariauerit te 7c. Decāt itelligūť fm Aug. q̄ ad animi ppatōz: vt. s. nolit ppť talia illata pacē corpis p odiū amittere. aliť p siliū ē. Octauū ē p̄ceptū erogationis: ibi. Qui petēti te tribue. de q̄ Elyna. §. j. Nonū ē p̄ceptū dilectōnis inimicoz̄. vide s. Diligere. §. j. Decimū regulat intētōz cū seq̄ntibꝰ. 7 ē phibitiuū obliq̄ intētōnis. ibi. Attēdite ne iustitiā 7c. vide Intētio. Unde cimū remouet inordinatā affectōz tpaliū ibi Nolite sollicitari. vide. s. Auaricia. Duodecimū phibet temerariū iudiciū: ibi Nolite iudicare. vide iudicare Tercūdecimū p̄cipit debitā cautelā: ibi. Attēdite a falsis pphetis Quartūdecimū adducit i auxiliū gre petende. ibi. petite. vide oro. §. x. Quintūdecimuz precipit equitatē legis nature: ibi. Quecūq̄z vultis vt faciāt vob 7c. s. necario. aliť p siliū ē. Sextūdecimū tāq̄z ipletiuū iponit conatū ad dei amorē cū dr. Intrate p āgustā portā. s. charitatē: fm gl. ibidē. vide. s. charitas

18 ¶Sūt ꝛ alia p̄cepta ab eccl̄ia indita genera
lia oēs ligāt̄ia: q̄ sunt. Primū de celebratiōe
festoꝝ. Scōm de auditiōe misse. Terciū de
ieiunio i q̄dragesima ꝛ alijs vigilijs. Quar
tū de p̄fessiōe. Quitū de cōione. Sextū de re
cimis. Septimū de vitādis excōmunicat'.
Multa sunt alia q̄ tāgūt sp̄ciales p̄sonas:
de quibus habetur i diuersis capitulis hui⁹
summe vt facilius inueniant'.

Predicare q̄s p̄ōt'. R. vt col/
ligo ex Lar. in de.
dudū. ō sepul. Primo papa p̄t. xix. di. i me
moriā. ꝛ q̄libet cui ipse p̄mittit. de of. del'. c. fi.
Cōmissarij ꝙo ei⁹ alteri sb delegare nō p̄nt.
d. c. fi. ꝛ epi ēt i aliēis diocesib⁹: nisi phibeāt
ab epis diocesis. xxj. di, i nouo. ꝛ q̄libet dia/
con⁹ cui ipi p̄mittūt p̄nt i eoꝝ diocesi sz ñ ex
tra. xvj. q. vij. null⁹ oīno. Tercio oīs p̄lati
eccl̄iastici si sunt diacones p̄nt suis subditis
p̄dicare: sed nō alijs. nisi ab epo approbat'
aut p̄uilegiatis. vt de here. excōicamus. el. j.
§. sane clerici. Quarto fm aliq̄s q̄libet cleri/
cus. Qō limito vez si sit diacon⁹ ꝛ nō phi/
bit⁹ sp̄alit'. xix. di. fm. ꝛ ibi no. glo. ꝛ Innoc.
ꝛ Ho. de here. i. d. c. excōicam⁹. Quito mio/
res ꝛ p̄dicatores ab eoꝝ p̄latis licentiati. d.
de. dudū. Uñ si p̄dicare volunt infra septa
mōasterij ipsoꝝ vel in locis alijs eoꝝ. lz sint
tōge a domib⁹ eoꝝ dūmō sint ad eoꝝ vsum
p̄nt sine aliq̄ licētia fm Lau. ꝛ Zen. i. d. de.
dudum. Silr q̄ volūt p̄dicare i plateis
tōibus: nec p̄nt phiberi i p̄fatis locis: nisi
hora q̄ p̄lati. i. habētes iurisditōem quasi
epalē. vt no. Lar. ꝛ glo. i. d. de. dudū. p̄redi
cāt solēniter. i. publice populo generalit'. vel
faciunt corā se solenniter p̄dicari.

1 ¶Sed nunq̄d vicari⁹ epi silr h̄ poterit'. R.
Lar. ibidē. q̄ sic: si ipse vult p̄dicare vt epi vi
cari⁹. Sec⁹ si vt ali⁹ p̄lat⁹. vl' vellet corā se
p̄dicari facere. qz i hoc nō repñtat p̄sonaz
epi. ꝛ sic nō tenent' cessare p̄fati fratres.

2 ¶Quid si talis habēs quasi iurisditōz epa/
le vellet occupare totā horā matutinalē'. R.
Lar. vbi. §. q̄ nō p̄ōt. ꝛ Land. ibidē dicit. q̄
dz partiri illa hora matutinal' maxime si di
cti fratres nō habēt aliā horā competentez.
ar. c. mandata. de p̄sump.

3 ¶Quid si volūt p̄dicare i plateis p̄uat' aut
eccl'ijs alioꝝ'. R. Lar. ibidē q̄ nō p̄nt sine li
cētia eoꝝ quoꝝ sunt. Sed de eoruz licentia
p̄nt etiā hora illa qua p̄lati p̄fati p̄dicāt.
excipiunt' solū eoꝝ loca ꝛ publice platee i q̄/
bus illa hora p̄dicare nō possunt.

4 ¶Utr̄ laici possint p̄dicare'. R. Pa. i. c. licī
vna. de here. q̄ nō. alis peccant mortaliter.

5 ¶Utr̄ p̄e iterdicti possit p̄dicari'. R. Lar.
glo. ꝛ Pa. i. d. de. dudū. q̄ sic. ꝛ quilibet ad
mittit'. de p̄se. dist. j. eps nullum.

6 ¶Sed quā sciam debet hīe p̄dicator'. R.
Ale. i. iij. p̄te summe. q̄ tripler ēact⁹ occēdi.
Prim⁹ simplr exhortādo ꝛ iste ē oīm. ꝛ istis
sufficit scire mādata ꝛ credēda. Secūs ē p̄re
dicādi. ꝛ iste ē eoꝝ q̄ habēt ex officio. ꝛ istis ē
necesse scire exponere credēda ꝛ mādata: ꝙz
illud. j. Pet. iij. Parati oīmi poscēti reddere
rōem. Terci⁹ cathedrā tenēdi. ꝛ istis ē necess
se scire oia que p̄tinent ad eoꝝ doctrinā.

7 ¶Quā p̄sciaz dz hīe p̄dicator'. R. Ale. vbi
s. q̄ simplr existēs i p̄ctō siue occlto siue ma
nifesto docēs ꝛ p̄dicās si nō studeat dolere de
p̄ctō simplr dz p̄temnere. ꝛ ideo peccare. Et
ego credo mortaliter si ē i mortali. iuxta illd
p̄s. Propterea deus destruet ꝛc. Facit. l. dist.
q̄d ē hoc. ꝛ. c. cū exaudiero. ꝛ. xxxv. dist. c. se/
xto die. i fi. ꝛ. xl. di. multi. Tho. i. iij. tenz q̄
si docet sacrā scp̄turā ex officio p̄latois q̄ pec
cat mortal' si ē i mortali siue occlto siue ma/
nifesto. ſz si docet sic mgr: sic si ē i p̄ctō occul/
to nō peccat mortal'. facit p h̄. §. Correctio

8 ¶Utr̄ teneat' p̄dicator' facere q̄ p̄ (j. §. iij.
dicat'. R. Ale. vbi. §. q̄ sic. quicūq̄d asserit fa
ciendū de necessitate salutis. nō aūt qđ p̄di
cat faciendū de p̄fectione religionis.

9 ¶Quid si p̄dicet p̄pter honorē. vide. §. ho/

10 ¶Predicatores sacris lr̄is sp̄ (nor. §. vij.
debēt insistere: ne tunc querāt discere cum ex
officio alios debeāt docere. xxxvj. dist. §. ecce.
p̄pterea noie doctorum veniunt predicato/
res ꝛ p̄lati. glo. in. c. vnico. de sum. trī. li. vj

11 ¶Circa q̄ docēda debēt insistere'. R. q̄ circa p̄
mo credēda: sic articulos fidei. Secūo facie
da ꝛ seruāda: sic p̄cepta. Tercio fugiēda: sic
pctā. Quarto timēda sic mors eīna Quito
appetēda sic glia. ꝛ vt p̄dicato eoꝝ fructificz
etiā p̄⁹ debēt orare. vt dicit glo. Hen. xxiij.

Preces an inducāt simoniaz. vide
simonia. v. §. iij.

Precedētia determināt seqn
tia. xxxj. q. vij.
apostolus.

Preciosuz est omne ar̄. xciij.
dist. legimus.

Precipitatio est vitāda. l.
dist. pōderet
Est aūt p̄cipitatio q̄n q̄s p̄trāsitis gdib⁹ re
gule diuie vl' hūane rōis p̄ ipetū volūtatis
vl' passiōis ferf i p̄cipitiū. ꝛ si h̄ fac̄ p̄tēnēs et

repudiãs diuĩa dcumta erit pctm mortale
Silr qñ lz nõ ꝓtenat diuĩa dcumẽta. tñ ẽ
cũ dtrimto eoꝝ q sr dnccitate saluꝝ: sic etiã
erit pctm mortale vl circũstãtia q repit in oi
pcto mortali. Uñ dr. Iniqtas oia pcipitat
alꝫ erit veiale pctm. 7 qz luxuria marie ab/
sorbet rõem. iõ precipitatio ponit eius filia.

Predia vrbana l rusticana qñ di
cũt. vide Seruit. in ꝑn.

Predo dr q drupl r. ꝑmo q iniuste
alios pdat. sic q spoliat via
tor el. 7 iste ẽ excõicat. xxiij. q. iij. si qs romi
petas. cũ duob. c. se. scdo dr qui tollit a pso
nis vltra stipẽdia sibi taxata. xxiij. q. j. mi/
litare. 7 tales sr raptores. 7 sic pdo ꝓtinet sb
raptore sic spẽs sb genere. xiij. q. v. ñ sane. i
fi. 7 sic dz pũiri pena raptoꝝ. fcio ꝑz Hof. 7
Ho. dr plat q vt fuitiũ ipẽdat legato l alij:
pl exigit a sbdit qz soluat. de imu. ec. qz ple/
riqz. qrto dr pdo ꝑm Ho. iudex q iurgiũ ali
enũ reputat pdã suã. aut officiat idebite pe
cuniã accipies. l. oẽs. C. ad. l. iul. repe.

1 ¶Quo pcepto phibet pdat Rfurti noie. xxx
2 ¶Cui dz dari pda i bel (ij. q. iij. mereꝛces.
lo acqsita. R. de iure ꝑncipi. xxiij. q. v. dicat
sed tu dic la ius vt. s. Bellum. in prin.

Prefatio nulla debet dici in mis
sa nisi illa de qua in. c.
meminimus. de ꝓse. dist. ij. et in. c. sanctoꝝ. i
fi. vij. di. vide. s. Missa. ℣. xxx.

Prelatus large dr ois hñs cu/
rã aiaꝝ ꝑm Inno. in
c. firmit. de sum. tri. 7 c. qm. vt li. nõ ꝓte. stri
cte ꝙo dicũt solũ habẽtes iurisditõꝝ. vt ꝓba
tur i. c. decernim. de iudi. iũcta gl. i de. dudũ
de sepul. vbi ponit plat 7 rectoꝝ sepatim. do.
Lar. i de. j. de elec. cũ glo. ibidẽ. 7 Lau. dicit
q noie plati cõprehẽdit qlibet admĩstratoꝝ
hñs ꝑpetuũ officiũ: etiã si sit talꝫ q ad nutuꝝ
superioꝝ possit amoueri. all de sup. ne. prel. c.
j. ad fi. xxj. q. j. de pntiũ. Addit Pau. ibidẽ
qcũqz noie celeat. de ℣. sig. qsuis. cle. j. de resc.
7 qđ ibi nõ. 7 ex glo. ꝑfata dic Lar. obtinuis/
se: q mister 7 custos miorꝝ 7 pticulat pdicato
rũ sunt prelati. 7 q pñt eẽ ꝑcuratores. qz cle.
j. de pc. loqt de religioso nõ prelato. 7 q etiaꝝ
pñt eẽ delegati pape. vt. s. Delegatus. ℣. iij.

1 ¶Utrꝫ ois plat sit iudex ordiari? R. gl. i. c.
2 ¶Utrũ negligẽtia plati sit (ij. de iudi. q sic
pctm? R. gl. i. c. ea q. de off. arch. q sic. 7 mor
tale qñ ẽi omissiõe neccariorꝝ ad suũ officiũ.
vt visitatõis. correctõis 7 hmõi. 7 ꝑm Ho. 7
Ber. i. d. c. ea q. tenẽt ñ solũ de dolo 7 lata: sz
ẽt de leui culpa de dãno eccl̃astica ꝝ rem. g̃ for

¶Utrꝫ prelat teneat oia agere cũ (ti aiaꝝ. 3
ꝓsilio capti suis. R. Pa. i. c. nouit. de his q fi.
a pla. q negocia miora põt sine ꝓsilio. vt no.
doc. i. d. c. nouit. 7 Inn. i. c. fi. de ma. 7 obe. et
l. ij. C. de iura. calũ. Nã rectores ex officio in
iũcto explicãt h miora. vt i. d. l. ij. fac. c. edo
ceri. de resc. Negocia ꝙo ardua cã rõnabili
exñte quaz don vir arbitrat põt sine ꝓsilio

¶Utrꝫ teneat dicere suã culpã (capti. als ñ. 4
sbdito qñ excessit i corrigẽdo? R. c. qñ. lxxx/
vj. di. q ñ. itellige nisi a ꝓposito h facerꝫ. vt

¶Utrꝫ platio sit appetẽ (s. correctio. j. ℣. ij. 5
da? R. q nõ. nec desidia fugiẽda. xix. q. j. nos
aũt. viij. q. j. oli. 7 trib. c. se. xl. di. multi. vñ
appetẽs ea efficit indign. j. q. j. ꝑncipatus.
7 peccat mortaliter si deliberate appetit vt pre
sit. vide. s. Ambitio. 7 s. Epus. ℣. ij.

¶Utrꝫ plat possit fugere. vide. s. Epũs. ℣. 6

¶De qbz spaliter sunt interrogandi (xxiij. 7
prelati. vide. s. iterrogatões circa prelatos

Prescriptio ẽ qddaz ius ex
tpe congruens
auctre legũ vim capies pnã negligẽtib infe
rens. 7 litib finẽ iponẽs. 7 silr diffinit vsuca
pio. 7 aliqñ vnuz ꝙphẽdit reliquũ. sz ppie
differũt. qz vsucapio est i rebz mobilibz et se
mouentibz. prescptio ꝙo i immobilibz 7 iu/
ribz incorpalibz. vt insti. de vsuca. 7 lõ. tẽ. p.
j. m. Juris tñ ꝙsult ita diffinit. Usucapio
ẽ acqsitio dñij p ꝓtinuationẽ possessiois
poris spacio l e diffiniti. i. l. ij. ff. de vsucap.
Hoc Pa. no. in Rubrica. extra eo. ti.

¶Que reqrũt i prescptõe ꝑm ius canõicũ et 1
ꝓscia? R. q ttuoꝝ. Primũ bõa fides. s
is q possidet rẽ quã possidet credat eẽ suaz. l
credat tradentẽ eẽ dñm vel hre ius distrahẽ
di. lz i facto erret. ff. de ℣. si. l. bone fidei. Hoc
limito verꝫ i prescptõe vbi reqrit aliqs act
positiuꝰ. sec vbi nullũ factũ reqrit: vt in pre
scriptõe libertatis ꝙ seruitutẽ rusticã. qz licꝫ
scia me tibi dere seruitutẽ eũdi. tñ ego pos/
sum prescribere libertatẽ ex quo ego nihil fa
cio qđ sit pctm. hoc tenet Bar. i. l. sequit. ℣.
si via. ff. de vsuca. 7 Pa. i. c. fi. de prescri. Idẽ
dic de prescptõe actois psonalis merepenal
vt i rapina respectu quadrupli q est vsqz ad
annũ post annũ simpli. isti. de vi bo. ra. i ꝑn
ci. vt. j. ℣. xlij. 7 idẽ dic de similibus.

¶Sz qđ si erret i iure? R. q ñ ꝓscribet. l. ij. ℣ 2
si a pupillo. ff. ꝑ empto. 7 l. nuqz. la. ij. ff. de
vsuc. sec si errabat i facto. ar. l. qđ vulgo. ff.
ꝑ empto. Et ppterea dicit Inno. i. c. si dili/
g . eo. q possidẽs ꝙ ius ñ ꝓsumit bone fidei

nisi sit possessio lōgi tpis vel pbabilibꝫ rōi/
bus fuerit acqsita. facit. c. cū ecclia suterina.
de cā pos. z ppri. Ex q̄ pz q̄ si ius in quo erra
uit erat dubiū q̄ error excusaret i pscribendo
z facit tex. i. c. cū dilect⁹. z ibi Pa. de pscr. qđ
no. Idē tenet Host. in. c. cura. de iurepat. q̄
error mixt⁹. s. iuris z facti nō tollit bonā fidē
dat exemplū in donatōe facta vxori qua vir
nō ē effect⁹ paupior: quā mulier credit vale
re: quia vsucapiet. l. si vir vxori. ff. de donat.
Bar. tñ i. l. si fur. ff. de vsuca. z i. l. sed z si. §.
scire. ff. de peti. here. z refert Pa. i. c. grauis. de
resti. spo. distiguit z bñ. q̄ quedā sunt iura q̄
phibet alīq̄s act⁹. z facies ꝓtra etiā ex errore
nō psumit in bona fide. et sic intelligē glo. in
d. l. si fur. que dicit q̄ error iuris impedit vsu
capionē. quod etiā limito nisi esset tale ius
obscurꝫ z dubiū. Quedā sunt iura nō phi/
bētia: sz actui nō assistētia. vt puta testm nō
solenne nō approbata iure vt valeat. z circa
talia errās nō psumit i mala fide. d. §. scire.

3 ¶Quid de illo q̄ tpe pscriptōis habuit con
sciam lesaz: postea incipit hre nō lesam: R.
Pa. i. c. fi. eo. cū. d. An. q̄ si ex legitia cā ha
buit lesaz: interrupta ē pscptio. z sic incipiet p
scptio postqz pscisz lesaz reformauit p legiti
ma iudicia. ar. eorū q̄ nō. i. c. de q̄rta. e. ri. d.
c. cura Sil⁹ fuit lesa ex leui iudicio quā tñ
reformauit ex alijs legitimis iudicijs: sic nō
fuit interrupta. Pa. tñ inclīat q̄ oīno inter
rūpat z incipiat pscriptio de nouo tpe refor/
matōis. sz verior ē ꝑma opi. nisi pscia se fir/
massēt. q̄uis ex leui iudicio q̄ res erat aliēa

4 ¶Utꝫ dubitās an res sit sua vl̄ ner hñs iu
stā cāz dubitādi pscribat: R. fz. d. An. i. d.
c. fi. q̄ ñ. qz iura req̄rūt nedū q̄ ñ sit i mala fi
desz q̄ sit i bōa fide. z lō sz ñ sit i mala fide ñ
ē tñ i bōa. qđ tñ limita nisi dubitatō eēt mo
mētanea z vacillās. sic nō ē hereticꝰ q̄ dubi/
tat: sz ñ fixe z deliberate. c. j. de here. qa sic nō
impediret. Et hec opi. i foro aie ē ꝑior q̄ ad
vsucapionē rei: sz respectu fructuū lucrādoꝝ
sufficit malam fidem abesse. et q̄uis Pa. et
cōis opi. z gl. i. d. c. fi. teneāt q̄ dubitatō eti
am firma ñ impedit pscptōz etiā q̄ ad rē. facꝑ
ipsis. l. q̄ scit. §. bōe fidei. ff. de vsufr. sz hꝫ vez
q̄ ad foꝝ ꝓtēriosum tene nō quo ad pscisz.

5 ¶Scōm qđ req̄rit i prescriptōe ē iust⁹ titu/
lus. c. si diligēti. extra eo. z dr hic titul⁹ causa
possidēdi. vt donatio. vēditio z hmōi. Exi/
git g̃ cā vera nō legitia fm Boff. Uñ titul⁹
errone⁹ pstat cāz pscribēdi. ff. p socio. l. fi. Et
ppea dic gl. i. d. c. si diligēti. q̄ p tāto dr ti/
tul⁹ iust⁹. qz dat cāz pscribēdi. lz i ꝓpitate ñ sit
iust⁹. qz tūc ñ eēt pscriptio necaria. Et lō mi
nus iust⁹ titul⁹ dat cāz pscribēdi: si mō adsit
bōa fides vt credat titulū sufficere z ē iustū
z hꝫ vez q̄ req̄rit titul⁹ qñ aliq̄s iure cōi pos/
sidere ñ pōt: vt laic⁹ decias. Jo req̄rit titulus
als ēsp i mala fide. Sed vbi res pñt ꝺ iure
cōi possideri sic ñ req̄rit titul⁹. Et q̄ ñ req̄rat
titul⁹ tenēt cōit doc. Sed Pa. i. d. c. ꝺ q̄rta.
eo. limitat vez. Primo qñ pscptō ñ ē ꝑ ius
cōe. p. c. j. e. ti. li. vj. facit. l. quēadmodū. C.
de agri. cē. z co. Scōo qñ ñ ēi vsufructu pre
scribēdo. qz sz sit ius icorpale. l. j. i fi. ff. ad. l.
fal. z q̄dā fuit i rebꝫ alienis. l. j. ff. de vsufru.
tñ req̄rit titul⁹ i eo prescribēdo. als ñ pscribe/
ret spacio. x. vl̄. xij. ānoꝝ. vt pbat i. l. fi. C. de
pscri. lō. tē. vñ dicat glo. i. l. corruptōez. C. de
vsufruc. q̄ si etiā vsufruct⁹ ꝓsistit i re mobili
tñ actio psonal ad ipm ñ tollit triēnio. z idē
videt dicēdū i acqsitōne. Dico tñ q̄ fruct⁹ q̄
capiūt ex agro alieno bona fide. vsucapiunt
triēnio. tex. ē nō. i. l. seqt. §. fruct⁹. ff. de vsuca.
z ibi p Bart. qz ibi nō agit de pscribēdo iure.
Et ideo cū dr q̄ tenēt restituere fructus extā
tes. i. c. grauis. de resti. spo. Intellige nisi pos
sessor p triennīū z bona fide possideret. Ter
cio limitat q̄n ñ agit de fuitute p quā psona
obligat vel astringit ad aliq̄d fuitiū. qz cuz
sit q̄d graue. necessario req̄rit i tali iure pscri
bēdo titul⁹. z sic pōt itelligi. l. cū de i rē vso. ff.
de vsu. z no. Dy. i regula possessor. de reg. iu.

¶Terciū qđ requirit ē ꝓtinuatio pos (li. vj 6
sessionis: q̄ res sit possessa ꝓtinue vsqz i fine
pscriptōis sine interruptōe. c. illud. ex. eo. de
re. iu. i regula sine possessiōe. li. vj. Et q̄ pos/
sideat vt ꝓpriū. qz q̄ alieo noīe possidz vt co
loni. z q̄ pcario: z hmōi. nō ꝓprie possident
sz hi q̄z noīe possidēt. c. cū venissent. ꝺ resti.
spo. z gl. c. dici. xvj. q. iij. Si tñ interrupta
possessione q̄n possessor recupat ē bone fidei
sic pscriberet ea iterruptiōe ñ obstāte. l. fi. C.

¶Utꝫ possessio ciuil. i. q̄ (de prescri. xxx. an. 7
sit tal⁹ psona q̄ possit legitime de iure cōi pos
sidere: necessario req̄rat ad pscriptōez. R. q̄
ad vsumfructū prescribēdū nō: sz sufficit na
tural⁹ seu corpal⁹ possessio. l. fi. ff. de acq. poss.
no. Pa. i. c. ad audientiā. e. ti. In alijs aūt
vbi prescriptio inducit ad acqsitōz rei vl̄ iu
ris: tūc req̄rit ciuil⁹ possessio. z sic itelligē tex.
z glo. i. c. cām. eo. ti. z lō natural⁹ nō sufficit.
de q̄ plene p Dy. i regula sine possessiōe. lib.
vj. Ubi ꝺo pscptio inducit ad extinguēdū
solūmō ius alteri⁹. et ad defensionē ꝓtra ius
alteri⁹ ꝓgruēs: tūc tali defendēti nō ē necessa/
ria vera possessio vl̄ q̄si. als seq̄ret q̄ nō pre/

scriberent actiones personales ꝯ id qđ habet in l. ij. C. de ꝓscri. pecu. ⁊ i. l. sic. C. de ꝑscri. xxx. an. qz neo vere cā possidet nisi is cui vere ꝓpetit vt no. Jnno. i. c. i lris. de resti. spo. hec ē nota bile distinctio Cal. i. c. cū nō liceat. e. Adūte hic q possidēs bona fide ⁊ vēdēs sb ꝓditōe nō iterrūpit possessiōz. Un si deficiēte ꝓditione vēditio resoluat ꝓpria tpa cū posteriori/bus ꝓtinuare poterit: ſm Pa. i. c. illud aūt.

8 ¶Utz possessio lōgissimi tpis de cu (eo. ti. ius initio nō ē mēoria habeat vim tituli: R. ſm Jo. an. i. c. ij. de ꝑbē. li. vj. q sic qñ capacitas dat i exercēte. als nō. Un laic⁹ qztūcūqz exercuerit actū spūalē vel alicui⁹ ordis nūqz tñ pōt illū ꝑscribē. Et no. q fama ꝑbet iustā cāz credēdi. vt nō. i. c. inq̄sitōi. de sen. ex. ⁊ c. cū ꝓtigat. de reseri. ⁊ p Bar. i. l. ij. C. si ser. vel liber. ⁊ i. l. celsus. ff. de vsuc. Et si fama erat q res fuit legata. vl' q tale fiebat p priuilegiū papē qđ fuit pditū tpe guerre ⁊ hmōi. sic curret ꝑscptō. vt nō. i. l. q vulgo. ff. p empto. qz sic facit titulū sicī illo c⁹ procurator dixerat se

9 ¶Quartū qđ requiritꝫ (emisse. ⁊ sic credebat ē q res nō sit viciosa vt possit ꝑscribi. ⁊ ꝺz vitiosa si sit furtiua aut vi possessa. vt insti. de vsuca. §. q aūt. Et sb dit tex. q nec vll⁹ ali⁹ qzuis ab eis bona fide emerit. vel ex alia cā accepit vsucapiēdi ius hz. Et adūte q in re mobili optet iust⁹ titul⁹ iteruenīat a prīncipio: aliꝫ nūqz ꝑscribitꝫ. qz sine titulo ꝺ volūtatē dñi ꝓtractās furtū ꝓmittit. ⁊ sic furtiua ē. Secus ē i re mobili. qz qzuis mala fides fuerit i ꝓmo: pōt tñ p alios ꝑscribi ex eoz bona fide. Et iō nūqz res mobil' i ꝓscia pōt teneri qztūcūqz p lōgū tpis sit possessa ⁊ bōa fide: nisi q habuit ea a ꝓncipio habuerit cuz titulo, ꝓpterea dicit tex. i. d. §. q autē. Un i rebꝫ mobilibꝫ ñ facile ꝓcedit vt bōe fidei possessori vsucapio ꝓpetat. Qđ no. qz sepe veit i ꝓctica. Limita tñ ſm q. j. dico. §. xliij.

10 ¶Quero vtz oēs alie res q nō sꝫ viciose possint ꝑscribiꝫ. R. q regulariter ois res. oīe ius. ois actio prescribi pōt. c. ad aures. e. ti. Sz hz multas exceptōes. qz sunt multa q prescribi nō pñt. vt. j. §. xij. cū sequentibus.

11 ¶Sz q requirunt ad ꝑscribēdū iura seu seruitutes q habet cām ꝓtinuā vel q̄sīꝫ. R. q requirit. v. Primū bona fides. s. q vsus fuerit eo animo q vsus fuerit iure suo. ⁊ q potuerit etiā adūsario ꝺicēte. sec⁹ si cā amicicie. qz nūqz ꝑscribet. l. fi. ⁊ ibi nō. ff. quēadmo. ser. amit. ⁊ l. q iure familiaritatis. ff. de acq. pos. Scōz tps debitū: vt. j. patebit. Tercū q vsus fuerit sciēte aduersario. l. ij. C. ꝺ serui. ⁊ ibi glo. ⁊ doc. ⁊ etiā patiēte. l. qtiens. la. ij. ff. de serui. qz scia ⁊ patiētia i iuribꝫ incorpalibꝫ aduersarij cōstituit q̄si possessionē. Et iō sine ipsa nō posset prescribi nisi sit tps lōgissimū. scz xxx. annoz. vel. xl. annoz: ſm Pau. ꝺ castro i. l. ij. C. ꝺ serui. Jtē nisi habuisset ꝑscribens titulū ab aliq tercio q eā vt dñs illi⁹ fūdi cōcessit. qz sic ignorāte dño pōt ꝑscribi. vt no. Ly. Petz tenere i. l. ij. ꝑdicta. Qđ no. p limitaōe illi⁹: q i corpalibꝫ nō ē dare q̄si possessiōz sine scia ⁊ patiētia aduersarij. qz pauci adūtūt. vt i pascuis. aq̄ductꝰ. iurisditōibus piscādi. Et no. in Jnnoc. q istud tps incipit currere exq̄ qs cepit illo vti. nouit nec clā nec ꝑcario: sciēte illo cui fit ꝓiudiciū ⁊ nō ꝺicēte. Quartū i negatiuis. puta alti⁹ nō tollēdi requiritꝫ phibitio. no. glo. i. l. q lumi/bus. ff. de serui. vrba. ꝑdi. ⁊ phibitio ꝺz esse ex pte ptēdētis seruitutē. Quintū q sit dñs fundi cui⁹ seruit⁹ ē acquirenda. quod no.

¶Que sunt q̄ ꝑscribi nō pñtꝫ. R. xvj. Prīo 12
ꝺ pcta de iure canonico ⁊ i foro aie. imo diuturnitas auget. c. cū hīet. de eo q̄ ꝺu. quam pol. p adul. ⁊. c. nō satis. ⁊. c. cū i eccl̄ie. ꝺ simonia. De iure ciuili ꝺo si pctm̄ ē mom̄taneū tūc lapsus tpis alleuiat pnā. in. l. si diutur nō tpe. ff. de pe. ⁊ qñqz ex toto tollit. Un cōicē doc. ⁊ seq̄tꝫ Pa. i. c. cū hīet. dicūt q aduersus qđlibet crimē regulariter ꝓcedit ꝑscptō. x. ānorū: vt p⁹ lapsuz q̄s neq̄at accusari. et i. l. adulter. ff. de adul. ꝺz. q p⁹ q̄nq̄nniū nō pōt q̄s accusare adulteriū nisi i duobꝫ casibꝫ. vide

¶Scōo ꝺ obedientiā. vi (gl. i. d. l. adulter 13
sitatōem ⁊ pcuratōem que debet rōne visitationis. c. cū nō liceat. eo. cum similibus.

¶Tercio eccl̄ie. loca religiosa necnō ius. dece 14
me. ꝓmitte vl' oblatōis: ⁊ oia alia iura spūalia nō pñt ꝑscribi a laicꝭ. q̄a illa possidere ñ pñt. vt i. c. cāz. e. etiā si mille āni trāsierūt vt s. dixi ſm Jo. an. i. c. ij. de ꝑbē. li. vj. Ab eis autē a q̄bꝫ possideri pñt bñ ꝑscribūt. vt i. c.

¶Quarto annexa spūalibꝫ. (ad aures. eo. 15
vt iuspatronatus: sil' ꝑscribi nō pñt a laicꝭ Dicit tñ Pa. i. d. c. ad aures. q papa possz ꝓcedere p priuilegiū laicis vt possiderēt spūalia aliqua. qz pōt dare potestatez eis exc̄oicādi. ⁊ sic tūc prescribere possent q̄ possidere pñt. Limita istud ad laicos sdares. qz laici quasi licet nō debēt. tamē pñt tractare spū alia cū clericis ⁊ prescribere. vide tex. iuncta glo. in. c. ex eo. de elec. libro. vj.

¶Quīto nō pōt ꝑscribi limes vl' qđ adherz 16
limitibꝫ epatuū. puīciaz vl' parochiaz. xvj q. ij. licz inf. de paro. sup eo. Rōne termini

ꝑfundant ꝓuincias vel parochias.

17 ¶Sexto liber homo pro seruo possessus nō potest prescribi. xvj. q. iij. §. potest.

18 ¶Septio publice fūctiones agroꝝ. i. pēsiones nō pnt a colono ꝓscribi: nec fundꝰ quē colit. d. §. pōt. C. de ꝓscri. xxx. vl xl. an. l. male agit.

19 ¶Octauo via publica non pōt prescribi ex nō vsu populi. l. viam. ff. de via publica.

20 ¶Nono aqueductꝰ ad publicū vsuꝫ ciuitatis ꝛ alia iura ciuitatis ad publicū vsū destinata ꝓscribi nō pnt. C. de aq̄duc. l. diligēter

21 ¶Decimo reseruata principi in signū subiectionis: vt tributū ꝛ similia. ꝓscribi nō pnt. vt. l. comperit serenitas nostra. C. de prescri. xxx. an. facit qđ nō. in. c. cum nō liceat. eo.

22 ¶Undecio res quā lex vl canō alienari ꝓhibuit nō ꝓscribit. sic tñ distigue fm pa. i. d. c. cū nō liceat. q aut lex ꝓhibet alienatōꝫ. q̄a eiꝰ rei nō ē ꝯmerciū. nec pōt possessio hīi: vt ireb⁹ sacris. ꝛ sic nō valet ꝓscptio. Aut ꝓhibet alienatiōꝫ simplr fauore ipsiꝰ rei. Exemplū i fundo totali. ꝛ sic ꝓscptio nō pōt ichoari. l. si fundum. ff. de fun. do. glo. ꝛ Bar. i. l. ij. C. de vsuca. ꝓ emptore. Sꝫ si erat ichoata añq̄ talis eēt totalis fundꝰ et hmōi. sup q̄ se fūdat ius. tūc nō ipedit vsucapio. tex. ē in d. l. si fundū. Idē dicēdū qñ res puenit ad psonā ꝓuilegiatā ꝯ quā nō possꝫ ꝓscribi. vt no. Jo. an. i. c. vnic. d iu. pa. li. vj. Aut lex ꝓhibet alienatōꝫ nō simplrꝫ sine certa solēnitate: vt i reb⁹ minoꝝ ꝛ eccl̄ie. tūc data bōa fide ꝛ exclusō erroꝛe iurꝭ ꝓcedit ꝓscptio si hꝫ comitātia alia. puta emi a mioꝛe quē credebā maioꝛē: vel rēa plato: sed putabā caplm ꝓsensisse ꝛ hmōi. secꝰ si errabā i iure credens q̄ plat⁹ sine caplo posset. vl minoꝛ sine decreto. ꝛ sic intellige glo. i. c. j. de his q̄ fi. a pla. ꝛ tex. iūcta glo. i. c. j. de re. ec. nō ali. li. vj.

23 ¶Quid si ē ꝓhibita alienatō ꝓ dēfūctū? R. idē dicēdū sicut de ꝓhibita a lege. s. q vsucapio nō pōt. tex. ēi. d. l. ij. ꝛ ibi glo. ꝛ Bar. Et hec intellige qñ ꝓdicta ꝓhibitō fit ex cā ꝓ testatoꝛē. sine cā em̄ nō valet. vt legit ꝛ nō. i. l. filiꝰ. §. diu. ff. de lega. j. ꝛ ibi ꝓ Bart. plene.

24 ¶Utꝝ silr sit dicendū quādo res ꝓ pactuꝫ ꝓhibita est alienari. puta cū res est obligata. ꝛ obligans apposuit pactū vt illa res interim nō alienetur ꝛ impedit dominij trāslatio. vt in. l. si creditoꝛ. §. vlti. ff. de distrac. pigno? R. q sic. q̄ nō currit ꝓscriptio. vt no. Bar. i. l. vbi lex. ff. de vsuca. Pa. tñ i. d. c. cū nō liceat. tenet q currat ꝓscptō. ꝛ credo veriꝰ si aliꝰ a ꝓdictis ꝓtrahēt⁹ ꝓscribat.

25 ¶Duodecimo res que tenet ꝓcario noīe. q. nō ipse sed dñs possidet. l. certe. §. is q̄ rogauit. ff. de ꝓcario Idē de colono eadē rōe. l. male agit. C. de ꝓscrip. xxx. an. Idē de eo q̄ possidet noīe alieno ea rōe. c. cū venissent. de restit. spol. Idē de pignore qđ nō pōt ꝓscribi a creditoꝛe ꝛ usufructuario. q̄ censent in mala fide. Dicit tñ Pa. in. d. c. cū nō liceat. ꝙ colonus ꝛ tenēs precario nomīe. et qui possidet alieno nomīe nō possint ipsi ꝓscribere tales res. tamē si colonus vēdit alteri: ꝛ qui emit bona fide ꝓscribit. sed dñs petit restitutōem in integrū si ignoꝛauit ex clausula generali. l. j. ff. ex qui. ca. ma. fm Specu. eo. ti. et placet p ea que. j. dicam. licet Bar. in. l. cuꝫ solus. ff. de vsuca. aliter sentiat.

¶Tredecimo res empta a ꝓdigo vl luxuri- 26
oso aut lusoꝛe alienāte. Distinguit tñ Pa. i. c. si diligēti. eo. q aut talib⁹ ē interdicta administratio. et sic nō valet ꝯctus. nec infertur vsucapiēdi ꝓditio vt. l. q̄ fundū. §. q̄ sciens ff. ꝓ empto. Aut nō ē interdicta administratio bonoꝝ. ꝛ tūc aut ignoꝛabat q ī malum vsum volebat ꝓsumere. ꝛ sic pōt vsucapere. q̄ est bone fidei. vt i. l. si q̄s cū sciret. ff. ꝓ empto. Si ꝯo sciebat q ī malū vsum volebat expēdere pciū: sic nō valet vsucapere. vt i. d. l. si q̄s cū sciret. Et ē tex. nō. i. l. si ꝯo nō remunerādi cā. §. si adolescēs. luxuriosus mādat tibi vt p merefice fideiubeas. idēq̄ tu sciens mādatū suscepis: ñ hēbis mādati actōem. qđ silr ē q̄si ꝓdituro pecuniā sciēs crediderꝭ. Sed ꝛ si vlteriꝰ directe mādauerim tibi vt meretrici pecuniā credas: ñ obligabit mandati q̄si aduersus bone fidei mādatuꝫ sit hꝰ tex. ff. manda. Nec ob. l. affectōis. ff. de dona. q̄ ego ītelligo añ factū nō valere ī ista lege valeret pⁿ factū fornicatōis soluēdo. hāc decisiōꝫ posuit Bar. i. d. l. si q̄s cū sciret. ꝛ fꝫ hāc limitarē ego. l. fi. ff. de ale. vbi vꝫ ꝯctꝰ vēditōis factꝰ alteri a collusoꝛe. s. vel q̄ñ non putabat pciū ī ludo velle ꝓsumere. alꝭ talis emptoꝛ nō potit ꝓscribere Multominꝰ valet ꝓtractꝰ factꝰ ī ludo cū collusoꝛe. vñ nec tenet vēditio. nec tenet emptoꝛ de euictōe cū si mul delinquāt. l. fi. §. j. ff. q̄. re. ac. nō da. ꝛ p ꝓsequēs cū sit ī mala fide: et ꝯctꝰ sit ꝓhibitꝰ a iure: nō poterit prescribere. quod bñ no.

¶Quartodecimo res ignoꝛātis nō potest 27
prescribi. ita tenet. d. Pe. de peruſio tractatu de canonica portione epi. c. ij. allegat. l. cum ser. ff. de edil. edic. cū ꝓcordantijs. ī glo. ibidem. vñ concludit q quādo q̄s ignoꝛat habitu et actu ius sibi competere. puta quia ignoꝛat legatum sibi factū: ex quo resultat

sibi ius agẽdi. ⁊ sic nõ currit prescriptõ. Itẽ qñ qs ignorat actu ⁊ nõ habitu. sic etiã nõ currit: puta collator scit se hẽre ius ꝓferẽdi beneficiũ ⁊ ignorat factũ ex q̃ resultat sibi ius agẽdi. s. actũ vacatõis. et sic ñ currit pscptio c. qr diũsitatẽ. de ꝓcess. prebẽ. c. fras. de sup. ne. prela. ℞a. ℞o ī. d. c. vigilãti. dic. q ꝺ ignorãtẽ ⁊ absentẽ currit pscriptio: nisi ignorans vel absens possideat ciuilit. qr tũc nõ currit prescriptõ. vt i. l. male agit. C. ꝺ pscri. xx. an. Ex q̃ infert q si me absente aut ignorãte ingredit qs possessiõ ⁊ meã: ñ incipit tũc pscriptio ⁊ fuerit ingressus bona fide. qr p hũc ingressũ nõ pdo possessiõ. vt i. l. si id qꝺ. ff. de acq. pos. ⁊ an qz incipiat prescribere: optet pr⁹ perdã possessiõ. puta qr scies aliũ ingressuꝝ suspicer me posse repelli. vt i. d. l. si id qꝺ. ⁊ ab eo tpe incipit currere pscriptio ⁊ nõ prius. vt no. ℞y. i regula sine possessiõe. li. vj. ⁊ sentit gl. ⁊ apti⁹ Bar. ī l. j. C. de ser. fu. Addit tñ q vbi ignorãs ñ possidet: ⁊ currat pscriptio. tñ si ignorãtia fuit ex iusta cãvl pbabilit: ꝗa tũc subuenit. ar. c. cũ illoz. de sen. ex. ⁊ hec sbuentio erit q restituet ī integz. vt voluit Bar. ī l. j. §. si qs aũt. ff. de iti. actuq; pri. facit glo. ī l. j. C. de pa. po. ⁊ rex. optim⁹ i. l. ante ex. ff. de acq. here. Sed magis mihi placz opi. ℞e. vbi tñ ignorãtia nõ est crassa vl supina. In corpalia ℞o nõ pñt q̃si possideri nisi sciente eo q̃ possidet pr⁹. Et data eius ignorantia nõ pñt prescribi. l. ij. C. ꝺ ser. ⁊ aquã. no. Jn no. in. c. bone. el. ij. de postu. prela.

28 ¶Quito decio res excõicati: vt dicit ℞a. in c. i. eo. qr cũ sit ipedit⁹ a lege: nõ ꝺz ꝺ eũ currere pscriptio. l. fi. i fi. C. de anna. excep. Qꝺ limito vez ī eo qui nõ est ī mora pẽde ab solutõis. Secus si esset in mora. qr tũc impedimẽtũ orit ex culpa sua. ⁊ ideo curreret.

29 ¶Sextodecimo res furtiue vel vi possesse. nec etiã ea q̃ ex ipsis nascunt. vt insti. ꝺ vsuca. §. furtiue. de quo dic vt. j. §. xliij.

30 ¶Que sunt tpa ī quibꝫ prescriptio nõ currit ⁊ dormit: ℞. ℞a. i. c. ex trãsmissa. e. q. ix tpa. ℞rimũ tps hostilitatis. et vbi ius nõ redditꝫ. sed ꝫ limitat Jnno. in. d. c. qñ ꝓpter guerrã ⁊ hmõi actor agere voluit ⁊ ñ potuit. qr nõ erat q̃ ius redderet. l. ⁊ si p pretorẽ. §. si ferie. ff. ex q. cau. ma. ⁊ ꝓpter ꝫ die bar. i. l. ꝺ etate. ff. ad treb. q citat⁹ tpe pestis hz iustã cãm nõ ꝺparẽdi. alle. c. ad supplicatõz. de renũ. facit glo. ī. c. si ℞o. de iureiu. Et iõ dicit idẽ Bar. l. naturalit. ff. de vsuca. q tpe pestilẽtie nõ currit prescriptio vbi qs fugit ex tali timore. aut certe erit iusta cã pretendi restitutõem in integrũ ex clausula generali. Et idez dic de oñi alia iusta cã q̃ impedit ne qs rẽ suã petat. l. qꝺ q̃dẽ. ff. ex q̃bꝫ cau. ma. Secundũ tps ẽ qñ eccl'ia nullũ habet prelatuz seu habet inutilẽ ad agẽdũ. vt puta qr est excõmunicat⁹. suspẽsus vel captiu⁹. c. qr diuersitatẽ. de ꝓcess. preben. xvi. q. iij. c. i. de elec. q̃a diligẽtia. aut est dilapidator: aut male alienans prelatus. vt in. c. si sacerdotes. xvi. q. iij. ⁊ qꝺ nõ. in. c. i. de integ. resti. lib. vi. Nã toto tpe plati male alienãtis nõ currit. Terciũ tps qñ quis ꝺ iure impedit agere: sicut filiusfamilias. vt. l. i. in fi. C. de anna. excep. et in vxore viuẽte marito respectu rez totaliũ. l. in rebus. C. de iur. do. Itẽ in pupillo durã te etate pupillari. l. sicut. vltra mediũ. C. de prescript. xxx. anno. Quartũ tps est scisma tis quo ad eccleſiã romanã. vt i. c. cũ nobis eo. ti. Quintũ tẽpus ꝓditõis. qr res sub cõditione nõ prescribit. l. cũ notissimi. §. sed illud. C. de prescrip. xxx. anno. qr nulla currit mora. Sextũ tẽpus feriaz repentinarũ. q̃a precaueri nõ possunt. vt dicit ī. d. §. si ferie. Quidã tamẽ dicũt q currit. sed indulget restitutio. Septimũ tẽpus absentie reipublice causa. Limitat tñ Jnno. istud cũ pcedẽti: qñ prescriptio fuit cõpleta tpe feriaz aut absentie vel paz post. Sec⁹ si post magnũ tẽpus. q̃a tunc nõ ꝺat restitutio. facit. l. ab hostibꝫ. §. sed qꝺ simplr. ff. ex quibꝫ causis ma. et satis placet. licet alij teneãt indistincte nõ currere. Octauuz tẽpus ẽ furie vel pdigalitatis ſm Joh. an. ī additõnibus ad Specu. eo. ti. Nonũ est lacẽtis hereditatis ⁊ nõ stat p heredẽ qñ eam capiat: ꝫ aliquo modo est impeditus ſm ℞a. ī. c. de quarta. de prescri. sed ꝺo. Anto. ibidẽ tenet q currit. sed restituet ex generali clausula.

¶Sed q̃ro an ī pfatis casibꝫ ita ꝺormiat et impediat prescriptio q nõ sit opus petere restitutõem: ℞. diuersa fuit opi. legistaruz in l. senatus. ff. de off. presi. ⁊ canonistarũ in. c. ex trãsmissa. eo. sed mihi placet opi. Jnno. q impedit ipso iure. nec ẽ necessariũ petere restitutõem nisi solũ in tpe absentie ⁊ feriarũ: põt ꝺici cũ silli rõne tps pdigalitatis etiaz. ⁊ sic illa tempora subducunt de medio pscriptionis. ℞õ sua quare nõ currit ẽ. qr pscriptio est odiosa. vt patet ex eo qꝺ legit ⁊ nõ. in. c. vigilãti. eo. Ergo nõ est laxanda. 31

¶Quantũ tempus requirit ī pscriptõe: ℞. 32 q diuersimode ſm q a diuersis ⁊ ꝓtra diuersa fit prescriptio

¶Cõtra eccl'iaz romanã nõ currit minoz ꝫ 33

cētenaria. itelligē i his q̄ spectāt p̄ncipaliṫ nō
scōario ad ipsaz ꝑz glo. i. c. ad audiētiā. eo.
Uñ dic q̄ generaliṫ oia q̄ immediate ptinēt
ad dispositōz papę gaudēt ꝓuilegio. vt ē ec/
cīa lateranēsis: ꝛ res ipsi⁹ ꝛ exēptio ꝺ quā ñ
currit mior p̄scptio q̄z cētenaria Jta tenz io.
an. i regla scīēti. li. vj. i merca. ꝛ qō no. pau.
in cle. freq̄ns. de excess. pla. ꝛ Pa. i. d. c. ad au
diētiā. Fallit hꝫ i casu. c. ij. §. j. eo. lib. vj. vbi
catholici pscribūt ꝺ eccl̄iaz romanā tꝛna he
reticoꝝ q̄ ignorabāt i vita q̄ eēnt heretici: si
p. xl. ānos bōa fide ea possederūt. nec in isto
casu potit romana eccl̄a petere restitutōz. vt
i. d. c. ij. pz. vbi ꝓhibet oēz molestiā p⁹ pscri/
34 ¶ Cōtra eccl̄iaz inferiorē a romana si (ptōz
ue fiat p̄scptio a priuato vel ab alia eccl̄ia
si ē in īmobilibꝫ vel iuribꝫ habētibꝫ ꝓtinuā
cām: sic req̄rit q̄dragenaria annorū prescri/
ptio. vt i. c. de quarta. eo. ꝛ i. c. j. eo. libro. vj.
nec requirit titul⁹ i hac q̄dragenaria p̄scpti/
one: sed sufficit bona fides nisi sit ꝺ ius cōe.
q̄z sic requirit titulus verus vel putatiue eve
rus. c. si diligenti. eo. ti. vel tps de cui⁹ initio
memoria nō ē. d. c. j. nisi i casu q̄ñ ius ciuile
exigit ꝺ priuatū tps de cui⁹ initio memoria
nō ē. q̄z tūc multo fortiꝰ requireret cū prescri
bit ꝓtra eccl̄iā. Si ꝛo ē i mobilibꝫ sic ꝑm
Pa. in. c. cū dilecta. de ꝓbr. vti. vl̄ inuti. nō
habet locū vsucapio trīenalis ꝓtra eccl̄iaz
romanā. sed ꝓtra alias eccl̄ias credo q̄ habe
at locū nisi i rebꝫ q̄ alienari nō p̄nt sine debi
ta solennitate. de quibꝫ. ī. Alienatio. §. v. ꝛ
quattuor. §. sequētibꝫ. Et q̄ prescribat ha/
bēs i auc̄. q̄s actōes. posita. xvj. q. iij. §. fi.
35 ¶ Quid si laic⁹ hꝫ rē cōez cū eccl̄ia ꝛ idiuisi/
bilē? ꝛ. Pa. i. d. c. de q̄rta. q̄ req̄rit q̄dragē/
naria p̄scptio ꝓpter eccl̄iam. ar. l. si cōem. ff.
quēadmo. serui. ami. Jo. an. i. c. vnico. de iu
repa. i nouel. dic. q̄ vbi ius eccl̄ie p̄t remane
re illesuz: p̄scptio cōis ꝺ laicū sufficeret. facit
qō nō. i. c. ad audiētiā. eo. ꝛ xvj. q. iij. nolu
36 ¶ Sed nunq̄d req̄rit q̄dragenaria (mus.
in re que deuenit ad eccl̄iam: que cū ēet laici
cepit ab aliquo pscribi? ꝛ. Pa. i. d. c. de q̄r
ta. ꝓmunior ꝛ verior opi. ē q̄ nō: sed p̄ teri
to vtiṫ ꝓuilegio priuati ꝛ p futuro tpe priui
legio suo. ar. i. l. fisc⁹. la. j. ff. de iu. fis. et ō si ꝺ
priuatū p̄ñtē cucurrerūt. v. āni aūq̄z veniꝛ
ad eccl̄iaz sufficiēt postea. xx. postq̄z venit ad
eccl̄iaz. Et idē dic i similibꝫ priuilegiatis. fa
cit auc̄. si quis. C. de prescri. lon. tēpo. ꝛ sic in
isto casu mutat prescriptionem.
37 ¶ Utꝛ pscriptōes iudiciales currāt ꝺ eccle/
siā? ꝛ. Pa. i. c. fi. de i. inte. resti. q̄ sic. vt su-

q̄ p⁹ decēdiū nō appellet et hmōi: sz restituit
sic ꝛ minor iure spāli. vt i. d. c. fi. ꝛ. l. j. C. si se/
pi⁹ i inte. re. fue. po. ꝛ ibi sequit Bar.
¶ Utꝛ res p̄monialis dicoꝝ gaudeāt isto 38
ꝓuilegio q̄dragenarioꝝ? ꝛ. q̄ nō. sz pscribūt
cōi spacio sic alie laicoꝝ. tenet glo. i. c. posses/
siōes. xvj. q. iij. ꝛ i. c. q̄z. de cēsi. li. vj. ꝛ spe. i
ti. de resti. i ite. tenet q̄ ñ pōt restitutōz petere
si fuit lesus i talibꝫ bonis sicut facit i lesiōe i
rebꝫ eccl̄ie: ꝛ iura q̄ dicūt q̄ bōa clericoꝝ gau
dēt eodē ꝓuilegio sicut bona eccl̄ie: dicit q̄
intelligunt q̄ ad defensionē. alle. c. eccl̄iaꝝ ser
nos. xij. q. ij. facit qō dicit Pe. ꝛ abbas i. c.
cū sit. de fo. cpe. q̄. l. raptoꝛ? p̄fatoꝝ bono
rū nō ꝓueniūt coꝝ iudice eccl̄iastico. q̄z pri
uilegiū nō ꝺz extēdi nisi i casibꝫ iure expres/
sis. ꝛ idē ꝓcludit. d. Anto. nisi sit eadē oīmi/
no ratio cū expressis a iure. quod no.
¶ Quid de legatz ad pias cās? ꝛ. q̄ solūmō 39
hēbit locū p̄scptō. xl. ānoꝝ ꝑm gl. nō. i auc̄.
de ec. ti. §. p tpalibꝫ. ꝛ i. c. fi. xvj. q. iij.
¶ Contra hospitalia ꝛ alia pia loca requirit 40
xl. annoꝝ sicut contra ecclesiā: vt est tex nō.
i. l. oīa priuilegia. C. de epi. ꝛ cle. no. Jo. an.
in. c. ij. de resti. in inte. li. vj.
¶ Cōtra p̄ncipē distinguit Pa. i. c. cū nob 41
eo. ti. sic. aut sunt bona reseruata p̄ncipi i si/
gnū subuētōis: vt i tributo vl̄ cēsu. ꝛ sic nul/
lo tpe currit. l. ꝓpit. C. de p̄scri. xxx. an. vel i si
gnū singlar̄ priuilegij vl̄ dñij: vt legitimare
spurios. creare notarios. exigere vectigalia ꝛ
pedagia ꝛ hmōi. ꝛ sic req̄rit scīa p̄ncipis et
tantū tps ꝺ cui⁹ initio memoria hoīm ñ exi
stat. vt ē tex. i. c. sup quibusdā. de ꝓ. sig. ꝛ per
Bar. i. l. cunctos pplos. C. de sum. tri. ꝛ. l. si
publican⁹. ff. de publi. ꝛ i. l. j. ff. de aq̄ plu. ar.
Aut sunt bona pariter possedibilia. ꝛ si ista
sunt p̄ncipi incorporata req̄rit spaciū. xl. an
noꝝ. vt i. d. l. ꝓpit serenitas nostra. ꝛ sic pce
dit glo. i. §. fisci. isti. de vsuca. Si ꝛo ñ sunt
incorporata: sz dūtaxat delata tāq̄z vacātia
seu ex causa publicata. ꝛ tūc i bonis delatz p/
pter vectigal nō solutū: sufficit tps. v. ānoꝝ
vt. l. ij. C. de aposta. Jn alijs ꝛo si precessit de
nūciatio sufficit tps q̄ttuor annoꝝ. vt. l. in/
tra q̄ttuor. ff. de diuer. ꝛ tē. prescrip. Si ꝛo
denūciatio nō iteruenit. ꝛ sic si habuit bonā
fidē: tm̄ req̄rit tps. xx. annoꝝ. l. in oīb. ff. de
diū. ꝛ tē. prescri. Si aūt vltra bonā fidē ha/
buit titulū: sic sufficit tps. x. annoꝝ. sic loq̄t
l. q̄z uis. ff. de vsuca. Et no. Bar. i. d. l. i oīb.
Cōtra q̄scūq̄z alios a p̄dictz distinguo. Aut
sum⁹ i actiōibꝫ psonalibꝫ. ꝛ sic req̄rit spaciū
xxx. ānoꝝ. Qō limitat Pa. i. c. i cā. de causa

pos. ꝛ ꝑ. vex qñ ꝯcurrit sola patia. Sec⁹ si cū patiētia iterueniss aliud. vt ē tex. i. l. pcu la. ff. de pba. vbi ex taciturnitate lōgi tpis p sumit dimissū fideicōmissū debitū si sep⁹ de aliis habita rōe nō sit habita de fideicōmis/ so mentio. Aut si ⁊m⁹ i rebꝫ īmobilibꝫ. ꝛ sic si possidet cū titulo req̄rit spaciū. x. annoꝝ inf pñtes ꝯtinue. ꝛ p. xx. inf absentes. ꝛ l. fi. C. d pscp. lō. tē. Si ꝙo ptim fuit pns: ptiz ab sens: duplicabit tps absentie solū. auf. q si q̄s q̄busdā. C. de pscp. lō. tē. sine titulo p. xxx ānos cū bona fide ꝛ reliq̄s pscribit. vt i. c. scō rū. e. ti. xvj. q. iij. §. pōt. ꝛ. l. si q̄s emptōnis. C. de pscp. xxx. an. Aut sum⁹ i seruitutibꝫ. et tūc si hñt cām ꝯtinuā vel q̄si: regulariter pre/ scribit lōgo tēpe. s. x. annoꝝ inf pñtes. ꝛ. xx. inf absentes sic imobilia. tex. ē. l. fi. C. d pre scp. lō. tē. ꝛ i. l. ij. C. de fun. ꝛ ibi gl. ꝛ doc. h no. Si ꝙo fuit⁹ hz cām discōtinuā: tūc regula/ riter nō pscribit. vt est tex. i. d. l. fuitutes. ꝛ ibi p doctō. Fallit ꝓmo qñ q̄s vsus est tāto tpe cui⁹ ꝓrii mēoria nō existit. l. h iure. §. duct⁹ aq̄. ff. de aq̄ quoti. ꝛ est iua. no. glo. ꝛ doc. i. d. l. seruitutes. ꝛ tps cētū annoꝝ ē tps de cuius initio nō extat memoria. vt tenet. d. An. in c. veniēs. de testi. ꝛ Lar. i. c. si diligēti. de pre/ scp. Itē sc̄do qñ hūit titulū ꝯcessiōis a dño qz pscribet i. x. ānis inf pñtes. ꝛ. xx. inf absen tes. ita no. gl. i. d. l. fuitutes. Silr ꝛ fcio pre scribit qñ habuit vex titulū a fcio. qz p. x. i/ ter pñtes. ꝛ. xx. inf absentes. p tex. l. fi. i fi. ff. de pscp. lō. tē. hz pau. d castro. i. d. l. fuitutes Adūte q ē dicta inf pscribēdo rusticanā ꝛ vr/ banā fuitutē. qz rusticana pdiū p nō vsum. sed vrbana nō nisi ali⁹ sil⁹ vsucapiat liberta/ tē. puta habeo feneſtras. q̄s lz obstruā nō p do ius. sz si ali⁹ p idē tps alti⁹ eleuauit muꝝ suū sic amitto. hec ꝓbant i. l. hec aūt iura. ff de serui. vr. p. q̄d aūt sit seruit⁹ vrbana et ru/ sticana: vide seruit⁹. i pn. Et no. q tūc fuit⁹ dr hīe cāz ꝯtinuā vl ꝑpetuā. qñ ēi vsu actu aliq̄ ꝛ potēcialr. vt fuit⁹ aq̄duct⁹. ꝛ seruit⁹ al ti⁹ nō tollēdi ꝛ silēs. Rō. qz lz a ꝓncipio req̄ rat factū hoīs: nō tñ sp. qz postq̄z aq̄ ē deriua ta in cānale facto nate ꝯtinuat. ꝛ p seipaz sp fluit. ꝛ i fuitute tigni īūcti vl oneꝛ ferēdi q postq̄z sel ē immissuz ꝯtinuat. Aliqñ ꝙo dr hīe cāz q̄si ꝯtinuā vl q̄si ꝑpetuā. qñ ꝑpetuo seu ꝯtinuo potēcialr sz ñ actualr ēi vsu. vt ē seruit⁹ stillicidij. vel duct⁹ aq̄ ex celo cadēris Rō. qz lz ñ sp exerceat actu. tñ apta nata sp exerceri sine facto hoīs. qz cū pluit stillicidi um ē sp aptū recipe aquā sine facto homis postq̄z stillicidiuz ē. Aliqñ fuit⁹ dr hīe cām discōtinuā qñ ñ ē sp i vsu actualr nec potēti alir. sz necessario req̄rit factū hoīs qđ ñ pt esse ꝯtinuū. vt ē fuit⁹ itinerꝫ vie ꝛ filiū. hec nō. p glo. ꝛ doc. i. l. seruitutes. la. ij. ff. de serui. ꝛ in l. foramē. ff. de ser. vr. p. Adūte hic qz i seruitute q̄ amittit p nō vsuz si hz solū iterualla diex vel noctiū tm vel breuioris spacij: pre scribit p. x. ānos inf pñtes. ꝛ. xx. inf absen/ tes. Si aūt hēat iterualla annoꝝ vel mēsiū req̄rit tps duplicatū q̄ ad pñtes: vicz. xx. an noꝝ. sz q̄ ad absentes aliq̄ tenēt silr. s. q. xl. Sz credo q nō duplicat fm Jo. glo. i. l. fi. C. de serui. quē sequit cōit gl. Accur. Bar. ꝛ Bal. ꝛ doc. ibidē. ꝛ Inno. i. d. c. de q̄rta. qz p vltima opi. hec ponit q ēsua. iuxta glo. nō. i l. q filiū. §. sabin⁹. ff. ad trebel. vbi dr q vlti ma opi. i dubio ē tenēda. Itē dicta duplica tio ñ hz locū i pscp̄tōe. xxx. vl. xl. ānoꝝ. nec i pstatōe ānua. vt vult gl. i. l. cū notissimi. §. fi. C. de pscp. xxx. ānoꝝ. ꝛ dr hīe iterualla die rū vl noctiū q̄ñ alteri⁹ dieb⁹ vl die seu nocte mihi lz. ꝛ tibi altero die tē. Tps ꝙo annoꝝ vel mēsiū: q̄ñ de q̄nq̄nnio i q̄nq̄nniū vl d̄ an no q̄libet vna die vel plibꝫ lz ducere aquaz. Aut sum⁹ i fuitute q̄ debet a re psone. vt vsus fruct⁹. vsus. iurisditio ꝛ hmōi. q̄ lz req̄rāt fa ctū hoīs. tñ nō dicunt hīe cāz discontinuā qz aio possideri pñt q̄ ꝯtinu⁹ ē. licz act⁹ hoīs sit discōtinu⁹. nō sic i seruitute q̄ a re rei debe tur cuz res aīm nō habeat. Iste seruitutes g̃ q̄ debent a re psone lōgo tpe pscribūt: cū titu lo tm vero. qz hz silitudinē cū dñio qđ lōgo tpe nō pscribit sine titulo. vt ē casus i. l. vlt. i fi. C. de pscri. lō. tē. Et itellige de titulo habi/ to a ñ dño. qz si a dño ñ optz pscribere. Aut sum⁹ i fuitute psonali q̄ psone a psona debet ꝛ sic pscribit aliq̄n q̄nq̄nnio. qñ. i. pater tpe mortiz gessit se p libero nō i fuga. nec latitās sz i bona fide: sic p⁹ q̄nq̄nniū elapsuz i q̄ nō ē passus filiū ꝯtrouersiā stat⁹ efficax liber. no. Pa. i. c. lz. de ꝓiu. seruo. In psona ꝙo ppria req̄rit tps. xx. annoꝝ cū bona fide. nec req̄rit titul⁹ fauoꝛe libertatis. vt i. l. ij. C. de pscp. lō. tē. Alis seruit⁹ ois psonalis cū sit ꝯtinua p/ pter aīm q̄ nō pōt ēi seruitute reali sine ti/ tulo req̄rit tps lōgissimū. s. xxx. ānoꝝ vt no. Ly. i. l. ij. C. de serui. ꝛ aq̄. cū titulo vero p. x. inter pñtes ꝛc. Aut sumus i debitis legatis aut stipulatōibꝫ. et sic fm Bar. i. l. cū notis simi. C. de pscp. xxx. annoꝝ si obligatio sit de pñti. lz exactio sit dilata i diē. sic cū testatoꝛ legat cētū alicui: ita q̄ tradant sibi. x. oī āno s. lū: sic vnica pscp̄tōe tollet. ꝛ p spaciū illud quo alie res. ar g. l. senatus. §. si. ff. de donat.

cā mor. ⁊ c. de ḡrta. eo. ti. vbi vnica p̄scp̄tōe q̄dragenaria tollit ḡrta debita ep̄o q̄ cōit solu it oi anno. q̄ obligatio ē de p̄nti orta: lz exactio sit dilata. Si vo obligatō sit i die: vt i legato simplr facto vt annuati dēt aliq̄d. q̄a tot sunt legata q̄t annue p̄statōes. d. l. senatus. i fi. ⁊ sic nō currit p̄scp̄tio nisi a die ext̄itis obligatōis. ⁊ sic optet tot sint p̄scp̄tiōes q̄t legata. Sz aduerte q̄ si heres testatoris scit se teneri vt cōit p̄sumit. vt nō. i. l. q̄ rome §. duo frēs. ff. de ✠. obli. nullo tpe pōt p̄scribere fm Pe. de pulio tractatu de canōica portione epi. q̄ hz malā fidē. Idē dic de q̄cūq; debitore. vt no. Ange. i. l. q̄ sequit. §. si uiā. ff. de vsuca. ⁊ dicit q̄ h̄ cōiter tenet Bart. etiā si statuto caueat vt p̄scriberet. ⁊ h̄ sequit Joan. i. c. ij. de excep. li. vj. Jo. i. c. p tuas. de dona. ⁊ Lar. i. c. vigilāti. eo. ti. ⁊ ē glo. nō. i aut. vt eccl̄ia roma. centū an. ha. pze. q̄ dic q̄ tale statutū eēt iniquū p̄sidiū. ⁊ sequit Bal. in. c. si q̄s p. xxx. si de feu. fue. ꝓtro. vbi dic q̄ p̄scribēs scient debitū sp̄ potest denūciari. Sec⁹ eēt si ignorabat p̄babilit̄ sic p̄scriberet etiaz q̄ ad ꝓsciaz: vt voluit Jnn. i. c. cura. de iurepatro. ⁊ i. c. q̄ plerīq; de imu. ec. Pa. tñ i. c. fi. d̄ p̄scri. distiguit: q̄ aut debitor ñ tenebat offerre: ita q̄ cessando a solutōe nō fuit i culpa ⁊ sic p̄scribet. q̄ ñ ē i mala fide: eo q̄ potuit cogitare q̄ voluit donare vl relaxare. ⁊ q̄n tenet offerre: vide do. ter. cū glo. i. l. itē illa. ff. d̄ ꝓsti. pecu. ⁊ plene p Bar. ⁊ me. s. Obligatō §. viij. Si aūt tenebat offerre: sic nō p̄scribet. q̄ ē i mala fide. Aut sum⁹ i actiōibus ⁊ exceptiōibus. ⁊ cū varie sint vario mō p̄scribūtur. puta exceptio d̄ ñ numerata pecunia p⁹ biennū nō pōt opponi. l. i ℈ctibus. C. de ñ nume. pecunia. repetitio debitor⁹ i alea nō p̄scribit nisi p. l. ānos. vt i. l. aleaz ludos. ff. de aleato. ⁊ hmōi q̄ multe sunt. q̄ hz Pa. i. c. cū cā de emp. ⁊ vē. etiā currūt ℈ eccl̄iaz fm spaciū decretū a iure ciuili a q̄ sunt inuēte. nec expectat spaciū. xl. ānor. Adūte etiā fm Bar. i l. si ab hostibus. C. i q̄. ca. i inte. resti. nō ē ne. q̄ actōes pretorie rei p̄secutorie sunt ꝑpetue nisi dēt ℈ ius ciuile: puta redibitoria. q̄ datur ℈ ℈ctū validū de iure ciuili. iō finit anno Sec⁹ si ℈ ℈ctuz inualidū de iure ciuili. q̄ sic ē ꝑpetua. q̄d nō. Itē distigue. q̄ si actio ē data i penā solū sic p̄scribit etiā sciēte debitore etiā i ꝓscia. q̄ i penalibus ñ tenet i ꝓscia. xij. q. ij. fragilitas. i glo. Si ꝙo data nō ē i penā lz i satisfactōz lesi. vt actio q̄to mior⁹: ⁊ hmōi sic data scia debitoris nō p̄scribit i ꝓscia quin teneat satisfacere leso. xiij. q. vj. si res. Aut sum⁹ i rebus mobilibus. ⁊ sic currit vsucapio. et q̄d req̄rit vide Vsucapio. §. ij. et. iij. Aduerte tñ q̄ ℈ minores ñ currit vsucapio vt nō. i. l. fi. C. i q̄. re. resti. i inte. nō est necesse.

¶Sz q̄d dicem⁹ de fūdo dotali q̄ ia incepat pscribi añq; daret i dote: ℟. q̄ p̄scp̄tō nihil omin⁹ currer: lz ñ poterit ichoari postq; ē facta⁹ dotal'. Sec⁹ erit de pupillo alteri succedēti ℈ quē ñ currit p̄scp̄tio durāte pupillari etate: lz antea fuisset icepta: lz differt vsq; p⁹ pupillarē etatē. l. fi. C. de annua p̄scrip. 43

¶Utz successor singl'aris inuasoris p̄scribat p. x. annos int̄ p̄ntes: ⁊ xx. int̄ absentes: ℟. Pa. i. c. nihil. eo. ti. q̄ nō q̄tū cūq; habeat bonā fidē ꝓpter vicīū reale q̄d sequit quē libet possessorē. l. vicia. C. d̄ acq̄. pos. lz optet q̄ currat spaciū. xxx. vl. xl. annor⁹. ⁊ sic bñ p scribit etiā i rebus inuasis. vt nō. isti. de vsuca. §. furtiue. Successor ℈ vniuersal' ñ p̄scribit de iure ciuili si defunct⁹ habuit malā fidē etiā sine violentia. q̄ censet eadē p̄sona cuz defuncto. i aut. de iureiu. amo. p̄sti. Dy. tñ i regula possessor. ⁊ glo. i regula q̄ i ius. li. vj ⁊ glo. i. c. de q̄rta. eo. ti. ⁊ alia glo. in. c. tua. de iurepa. tenet. q̄ de eq̄tate canōica si ē bone fidei possessor ⁊ i p̄sonā suā ichoat p̄scp̄tōz p̄scribet. Sz Pa. post. d. An. i. c. si diligēti. tenet q̄ nō p̄scribit. ⁊ meli⁹. q̄ cū nō habeam⁹ ius canonicū ℈ ius ciuile expressuz: i h̄ non debem⁹ ab ea recedere. ⁊ iura q̄ allegat loquūt de singulari successore: nō d̄ vniuersali. Aduerte tñ hic q̄ lz mala fides defūcti noceat heredi. nō tñ nocet emptori ab herede: fm Bar. in. l. post plurib⁹. i fi. ff. de vsuca. et do. Fran. de aretio. in. d. c. si diligenti. 44

¶Utz diu solues id debitū teneat postea cognoscēs indebitū: ℟. q̄ nō q̄tūcūq; tps defluxerit. sed pōt desistere a solutōe de cetero. l. libb. C. d̄ agri. cen. ⁊ co. li. xj. c. puenit. de cēsi. xvj. q. iij. q̄ clerici. est glo. x. q. iij. ⁊ q. ij. 45

¶Quō interrūpit p̄scriptio: ℟. q̄ duob⁹ modis. s. naturalit̄. sicut q̄n deficit vnū de substātialib⁹ p̄scriptōis: vt si pdit possessioz ⁊ hmōi. Ciuilit̄ ꝙo perdit diuersimode quo ad forū ꝓtentiosum. de quo vide Pa. i. c. illud aūt. eo. ti. sed quo ad ꝓsciaz qualitercūq; q̄s ꝓstituat in mala fide añ cōpletā p̄scriptionē vel vsucapionē quōcūq; hoc fiat semp interrumpit. ⁊ hoc tene. 46

¶Utz tut⁹ p̄scp̄tōe teneat i foro aie restituere rē p̄scp̄tā cū cognoscit rē fuisse alienā: ℟. Pa. i. c. vigilāti. eo. ti. q̄ nō ex multis rōnibus. Sed melior est quā ponit in. c. fi. e. ti. q̄a q̄d iure possidet iuste possidet. et si iuste 47

bñ.g nō alienū sz suū.g nō pccat nō restitu endo.xiij.q.iij.ād dicā. zhāc opi.tenz gl. i.d.c.vigilāti. Jo.Uin.Tanc.Hos.Host. Jo.an.i regula possessor.li.vj.i mercurial. zJnn.i.c.fi.e.ti.Hug.i.c.si ꝙgo.xxiij.q.ij Jo.Sco.i.iij.di.xv.d.An.i.d.c.vigilāti. dicit se disputasse q q ad forꝝ ale teneā. Rō. qz cā pscribēdi nō ē oino sufficiēs q ad eāta tē.q ꝙo ad forꝝ pētionū dicit nō teneri. Alij aūt indistincte tenēt q teneā. Sz ego teneo opi. Pa.q ñ teneat: nisi forte ita eēt scrupu losus q nō possz ponere ꝓscīam ān teneat qz sic teneret.xj.q.iij.cui ē illata. Nec ob.rō d.An.de pscptōe ꝫ eū q nō pōt imputari de negligētia.qz hz remediū pētdo restitutōz ex clausula generali.quā si petz i ꝓscia erit re stituend⁹. Si ꝙo nō petet:non tenebit restī tuere.p nō.p Jnno.i.c.qz plerīqz.de imu.ec. Jtē qz pscptio de iure canonico nō solū est in odio negligētis:sz etiā ꝓpter bonū et equū. xvj.q.iij.§.pt.Uñ sic dicit Bal.i.c.si ās p trigita.si de feu.cō.fue.q statutū laicoz pene gās audiētiā i foro sdari ppt equū seu bonū publicū valet i ꝓscia.nec hz locū renūciatio in iudicio eccl'astico.puta si statuto caueā q nō soluēs gabellā iustā ñ audiat.vel instrm qđ nō repit registratū i libro cōis ꝑsumitur falsuz.Jdē dicit Bar.i eꝛuagāti ad rep mē dū.i ꝙ.renūciatōz.de velleiano z macedoni ano.q nō valet renūciatio i foro eccl'astico. qz dat eis maxīa eātate naturali.sic a fortio ri nō hēbit locū i pscptōe q tā a iure ciuili qz canōico ppter bonū publicū est inuēta: z cū maxima eātate.z ideo verissimā credo etiā i ꝓscientia opi.Pa.zsequentiū eum.

48 ¶Sed q̄ro qđ remediū poterit hīe ille ꝓtra quē ē ꝓpleta pscptio.z cui nulla pōt iputari negligētia:R.q si aliq̄ legitio ipedimēto fu it detent⁹ cōit tenēt doc.q petere poterit resti tutōz i integz vsqz ad q̄ttuor ānos seq̄ntes q̄ icipiūt a die scie post cessatiōz ipedimēti le gitimi.Rō.qz istud q̄driēniū ñ currit igno rāti.vt i.c.j.de resti.i inte.li.vj.ifra si ās ne gligēt omiserit Jgnorās em ñ negligit.vt p bat i.c.ij.iūcto.c.qz diūsitatē.dꝓcess.pbē.Et hāc opi.tenet Jo.de lig.post Zen.i cle.vna. de i inte.resti.z Pa.i.c.auditis.de resti.i in/ reg.et placet mihi vt sapiat naturā ei⁹i cui⁹ loco surrogat.ar.c.eccl'ia.vt li.pen.qz istō q driēniū succedit loco anni vtil' q olī ꝓpete bat.vt i.l.fi.C.de tēpo.z i inte.resti. et ideo a ꝓncipio erit vtilis.licet postea sit ꝓtinuus.

49 ¶Utrꝝ eccl'ia petat restitutōez i integz p⁹ cō pletā pscptōz:R.cōiter tenet q sic.i.c.j.e. et glo.i.c.j.de resti.i inte.vsqz ad q̄ttuor ānos. vt.s.dixi de ipedimēto legitio.z ad.c.sctōz. dico q est verꝝ q nō dat q̄n eccl'ia pscribit ꝫ eccl'iā:vt ibi.Silr si velles tenere fm aliq̄ rū opi. q currit sp pscptio in casibꝰ q̄bꝰ dixi vz mire.dic q dabit ill'silr restitutio vsqz ad

¶Sed posset dicere aliq̄s.ad (q̄drienniū. 50 q̄d valet pscriptio si tal' ꝫ quez pscriptio fit pōt petere restitutionē:R.q valet ad h̄ quo ad forꝝ ꝓscīe fm Jnno.i.c.qz plerīqz.de imu. ec.q nō tenet eā restituere nisi petat.et si nō petit infra temp⁹ debitū.iā amplius non tenebitur.etiam si petatur.quod nota.

¶Utrꝝ negligens possit agere ꝫ illū q rē suā 51 alienauit: postꝝ ille cui fuit alienata vsuce/ pit rē sibi alienatā:R.q sic.qz tal' alienator tenet sibi ex delicto z sua negligētia ñ fecit ces sare delictū illi⁹.de q vide qđ no.Bar.i.l.iij. ff.de alie.iudi.mutā.causa facta.

Presumptio i.erga aliq̄d aliud a se est triplex.Prīa ē iuris tm.q ē qñ ius sup du/ bio z verisili ꝓsumit aliq̄d.Scda ē iuris z dē iure:q est qñ ius sup aliq̄ ꝓsumit.z vltra di sponit ita esse.nec posse ꝓuī pbari.z de istis habet i glo.i.c.is q.de spō.z differt ista ꝓsump tio scda a fictōe iuris.qz ꝓsumptio est sup facto dubio in q̄ ius vadit p ꝓiecturas ꝓsu mēdo ita eē z disponēdo q vult ita esse z nō posse pbari ꝓuī. Fictō ꝙo est sup certo vno mō cōsistēte.qđ tñ alit a iure eē fingit.puta certa ē lex q mlier ñ ē stipulata dotē sibi red/ dī:tñ fingit stipulatōz iteruenisse.l.vnica.i ꝓn.C.de re.vx.ac.Jtē in arrogato q̄ sp fingit stipulat⁹ q̄rtā ptē de bonis arrogatoris si emā cipet.l.si arrogator.C.de adopt.z hāc dīam no.gl.i.d.l.vnica.i.§.accedit.z sic ꝫ fictōz iurꝫ ñ pt pbari.qz lex oino itēdit ꝓtrahitatē fingere.glo.ē i.l.a diuo pio.§.si pignora.ff. de iudi.sz ꝓsumptō iurꝫ z de iure aliq̄ñ ad mittit pbatōz.vt nō.i.d.c.is q fidē.dē spō.z i auc.sz iā ncē.C.de dona.añ nup. Tercia ē hoīs.z hec triplex.Prīa violēta:vt cū iuenit sol⁹ cū sola i loco suspecto:puta lecto z hmōi de qua i.c.lris.z.c.se.de ꝓsum.xxxij.q.j. dixit dñs.z hec vz ad pbādū oīa:excepto crimie marie gui.facit.c.lras.de ꝓsum.vbi ex vehe mēti ꝓsumptōe ñ punit q̄s dē crimīe.qz i crimi ne debet eē pbatōes lumie clariores.C.de p/ ba.l.fi.v.q.vj.epiphaniam.vñ ex ista iudi cāl prīm suū i aio solū aliq̄d dictū ꝓmisisse ñ pccat.qz lz ex tali indicare.vt pz i.d.c.lrīs z z Mlic.de ly.sup Mat.vij.c.z Alle.de al'.ij ij.Scda ē pbabil' q surgit ex aliq̄bꝰ suspi/

tiõibꝫ ꝓbabilibꝫ.ꝛ hec facit semiplenã ꝓbatõez.ꝛ si ꝙs infamatꝰ sit iducit purgatõz. de pur.ca.c.si ꝙs de gradu.ꝛ aliqñ cũ vno teste vl'iuramẽto facit plenã probatõz. de psum. illud.ꝛ i hac dꝛẽmꝰ aspicere actũ fm suã exi stẽtiã ꝛ naturã. vt i. c. lr̃as.ꝛ.c.tercio loco.e. ti.nõ fm accidẽtalia.ꝛ iõ male dic̃ gl. i. c. ab sit.xj.q.iij. dũ dicit ꝙ videꝫ clericũ osculãtẽ mlierẽ dz ꝓsumere ꝙ bñdicat eã. Nã factũ ꝫ legẽ nõ dz ꝓsumi nisi maluꝫ. ar.c.j.e.ꝛ.l. nã ludꝰ noxiꝰ. ff. ad.l.aq̃. sicut est talꝫ actꝰ: cũ etiã clericꝰ prohibeaꝫ solꝰ cũ mliere fabulari. lxxxj. dis. clericꝰ. Et ex ista possumꝰ iudicare sine pcõ malũ qõ videmus. sz iudicare ali ud qõ nõ videmꝰ cuiꝰ ista ẽ ꝓsumptio ẽ mor tale pctm̃ si pueniat ad firmã assertiõz cũ p tinacia: fm Ale. vbi. s. veniale ꝯo si stat in sola suspitõe.ꝛ hec ẽ tutior opi. q̃z̃z glo. i. d. c. lr̃is. et. d. c. si ꝙs de gdu. videaꝫ tenere fore licitũ etiã iudicare ex hac suspitõe. Alia ẽ te meraria q̃ surgit ex malꝫ hoibꝫ vl' ex causis le uibꝫ. vel vbi actꝰ põt eq̃ referri ad bonũ sicut ad malũ.ꝛ de hac loquiꝫ. c. estote. de re. iur. ꝙ dꝛẽmꝰ interꝑtari in meliorẽ ptẽ. Uñ no. fm Nico.ꝛ Ale. vbi. s. ꝙ ex talibꝫ leuibꝫ signis dubitare de bonitate fris ẽ pctm̃ veniale. ꝗa procedit ex hũana fragilitate. nec dꝛ iudici/ um ꝓprie sz suspitio. sz ex talibꝫ firmiꝫ tene re i aio ꝙ fraꝫ sit malꝰ malo pctõ mortalꝫ sic ẽ pctm̃ mortale.ꝛ ꝫ ꝓprie dꝛ iudiciũ qõ est ꝫ charitatẽ fraternã. Secꝰ si iudicaret õ pctõ veniali. qz eẽt veniale. Si ꝯo ex talibꝫ pro/ cedit ad punitõz: multo fortiꝰ ẽ mortale.ꝛ d talibꝫ intelligiꝫ illõ. Nolite iudicare. s. ex le/ uibꝫ signis. Uñ hec ꝓsumptio hois dꝛ fir matio cõceptꝰ mẽtis ab hoie facta ex aliq̃bꝫ ꝓiecturis collectis.ꝛ differt ab opinione vel suspitõe. qz opinio vl' suspitio nõ firmat cõ ceptũ. vt no. Bar. in. l. admonẽdi. ff. de iure iur. vt no. Pa. c. fi. de iureiu.

Presumptio ij. erga seipm fm ꝙ accipiꝫ a theo. i. iij. di. xxvj. maxie a Ric. ẽ duplex. Una q̃ oriꝫ ex ꝑpa ꝛtute ꝑ quã ꝙs audet in opa excedẽtia ꝓpriã ꝛtutẽ. sic cũ ꝙs ponit se ad audiẽdũ ꝓfessiões: cũ ignorãs sit ad me dẽdũ: cũ nesciat ad ꝓfulẽdũ ꝛ hmõi. vñ si ex ꝫ põt seq̃ aliqd̃ piculũ aiel' corpis vl' nõbile dãnũ: ẽ mortale pctm̃. Secꝰ si q̃d puũ ma/ lũ. qz eẽt veniale. Itẽ cũ ꝙs ponit se ad iudi cãdũ ꝙs nõ põt: vt laicꝰ clericũ. vel ad facie/ dũ officiũ ad qõ nõ ẽ ordiatꝰ et hmõi: cõiꝫ ẽ mortalꝫ ꝓsumptio.ꝛ hec est spes supbie.ꝛ op ponit magnanimitati vt dic̃ ph̃s. iij. eth̃.ꝛ oriꝫ ex vana gl'ia. vñ Bze. xxxj. moz. ponit ꝓ sumptõz nouitatũ filiã vane glie. Alia ẽ ꝓ/ sumptio q̃ ẽ pctm̃ i spm̃scm̃: q̃ opponiꝫ ꝛtu/ ti spẽi.ꝛ hec directe oriꝫ ex supbia: ꝫz Ri. i. iij di. xxvj. q. vj. ar. j. q̃ ꝙs talẽ se existimat ꝙ dꝛ eũ etiã peccatẽ nõ excludet a sua gra vel non puniet.ꝛ sic puipẽdit diuinã iusticiã.ꝛ hec ẽ grauius pctm̃ q̃z ꝑma. Sed grauꝰ ista ẽ de speratio.ꝛ de istis vide. s. Pctm̃. §. iij.

Primas ꝙs sit. xcix. distin. §. j.ꝛ vide Patriarcha.

Primitia ꝫz Ale. i. iij. ꝑte sum. ẽ ps ꝑma frugũ dño

¶ Utr̃ sit de ꝓcepto. R. fm Ale. (offerẽda. 1
ꝙ sic i duobꝫ calibꝫ. Primꝰ qñ estꝫ suetudo Scõs qñ eccl'ie mistri idigẽt ꝛ ipas ꝑtunt. Intelligo de mistris illiꝰ eccl'ie cui dꝛ. alꝫ sẽ de ꝓsilio. sẽ em̃ de iure naꝫali ꝛ diuino ꝛ de ꝓce pto iudiciali sic ꝛ de cie: ꝛ fm distinctõz. vt. s.

¶ Cui debeaꝫ. R. ꝙ eccl'ie parochi (decia. §. ij 2
ali. ar. c. doctos. et. c. moderamine. xxj. q. j.

¶ Quota ps ꝑ ꝑmitia dz dariꝫ. R. q̃dã di 3
cũt ꝙ ad minꝰ de. lx. vnũ. Alij dicũt ꝙ i feti/ bus sp ꝑmogenitũ. i alijs aridis ꝛ liq̃dis de xl. vnũ ad plꝰ: vl' ad minꝰ de. lx. Sed placet mihi magꝭ opi. Inn. i. c. j. de decimis. ꝙ exq̃ nõ inueniꝫ exꝑssum i iure canõico relinquiꝫ i optõe dãtis vt det quãtũ vult: nisi ꝓsuetu/ do regionis aliud inducat.ꝛ hoc tene.

Princeps i spũalibꝫ dꝛ papa Jn tpalibꝫ ꝯo ipa/ toꝛ. regẽs etiã ciuitatẽ hꝫ loco principis. vt no. glo.ꝛ Ly. i. l. fi. C. de ꝑscri. lõ. tẽ.ꝛ Bart. i l. hostes. ff. de captiuis.ꝛ iõ sic scia ꝑncipis supplet defectũ cuiuslibet solẽnitatꝭ. vt dicit Bal. i. l. nullꝰ. C. ad. l. iul'. ma. et qõ no. Jn/ no. i. c. cũ opteat. de accu. sic si fiat aliq̃d de li/ cẽtia aut ꝓscia regẽtis ciuitatẽ. qõ verꝫ cre do in tpalibꝫ. nõ aũt i oñibꝫ spũalibus

¶ Utr̃ ꝑnceps possit alicui auferre rẽ suã et 1
dare alteri. R. cõiter tenẽt ꝙ nõ sine cã. vide ix. q. iij. ꝑ ꝑncipalẽ.ꝛ C. si ꝙ ius vel pu. vti.

¶ Utr̃ ꝑnceps obligeaꝫ ex ꝙctu suoꝝ. R. sunt 2
opiniões i. l. digna voꝛ. C. de legi. Bal. tñ de vsibꝫ feu. i Rica de natura feudi tenet ꝙ sic. vñ dicit ꝙ si ꝑnceps ꝛuestiuit aliquẽ de baro nia vl' castro: ꝙ ñ ꝑt eũ ꝑuare sine culpa nec successoꝛes ipio vl' regno. vt ex ꝯ iudi. nouit nec ob. ꝙ hꝫ plenitudinẽ ptãtꝭ. qz dꝛ sbiecit ei leges: sed nõ ꝓtractꝰ ex quibꝫ obligatꝰ est.

Priuilegiũ ꝓprie ẽ qñ aliq̃d concedit ꝫ iura.ꝛ sic dꝛ q̃si ꝑuata lex. vt ꝑz. iij. dis. priuilegia.

Si ꝙo aliq̃d ꝓcedat qđ̃ sit ꝑter ius cõe sine ꝓiudicio alicui⁹: sic ꝓprie dr̃ bñficiũ ⁊ nõ ꝓ/uilegiũ. h̃ no. Pa. i. c. olim. de ver. sig.

1 ¶Quot sunt spẽs ꝓuilegiorũ: R. v. Qđ̃ daz reale: vt illđ̃ qđ̃ eccl̃ie dignitati. ciuitati vel alicui loco vel aliq̃bꝫ ꝑsonis rõe loci vel ali/cui⁹ rei ꝓcedit. ex. e. c. cũ olim. ⁊ c. se. ⁊ tale ẽ ꝑ petuũ: qz adheret rei. nisi forte res ꝓmatur. xxv. q. ij. c. j. ⁊ ꝑ totũ. vel nisi reuocet ex cã. c. recolẽtes. §. j. đ̃ sta. mo. Quod dã singulari ter ꝑsonale. vt illđ̃ qđ̃ alicui vel aliq̃bꝫ perso nis ꝓcedit certis ⁊ ꝓprijs noibꝫ exꝑssis. de of. le. volẽtes. ⁊ tale n̄ egredit ꝑsonã cui ꝓcedit: nisi h̃ exꝑmat. de ꝓcel. ꝓbẽ. c. ꝓstitut⁹. ⁊ si ꝓce/dit obtẽtu dignitatis: n̄ vtit eo si aliã digni tatẽ adipiscat. c. bone. §. fi. de postu. ꝑla. Qđ̃ dã ẽ cõit ꝑsonale. qđ̃ ꝓcedit ꝑsonis nõ exꝑs/sis ꝓprijs noibꝫ: sic de ꝓuilegio mioꝝ. xxv. ãnoꝝ. ff. de mio. l. j. ꝑ totũ. Qđ̃ dã singulari ter ꝑsonale ẽ ⁊ cõit corꝑale: vt illđ̃ qđ̃ alicui collegio vel vniũsitati ꝓcedit. sic q̃ q̃libet sin gularit de illa vniuersitate se possit iuuare. de sen. ex. c. ꝓtigit. h mõi sunt ꝓuilegia ꝓcessa tribꝫ mioribꝫ et ꝑdicatoribꝫ. Qđ̃ dã tñ cõit corꝑale. vt illđ̃ q̃ solũ cõitas: nõ singularis ꝑt se iuuare. sic dr̃. xij. q. ij. q manumittit. et tõ ꝓuilegia talia dicunt corꝑalia. qz cũ col legio ꝑeunt sicut corꝑus cui inherent

2 ¶Quis ꝑt ꝓcedere ꝓuilegiũ: R. q papa i spũalibꝫ et ꝑpator i tꝑalibꝫ regulariter ꝓcedit etiã ꝑpator ꝓuilegia eccl̃ys ⁊ clicis. đ̃ imu. ec. ꝑ totũ. Silr papa etiã i tẽporalibꝫ. vt nõ. i. c. ꝑ venerabilẽ. q fi. sint le. Jtẽ epi ⁊ sup̃iores cũ volũtate suoꝝ capl̃oꝝ. eo. cũ oliz. el. ij. fz Bof. ⁊ breuit dicas. q ꝑt facere ꝓstitutõez ꝑt ꝓuilegiũ ꝓcedere respectu sue ꝓstitutio nis vel rei ad se ꝑtinentis ſm Hosti.

3 ¶Quõ ẽ iterꝑtãdũ ꝓuilegiũ: R. q ꝓuile giuz ꝓprie qđ̃ ẽ ꝯ ius dr̃ stricte interꝑtari vt min⁹ deroget iuri cõi q̃ possit. vt. c. cũ dilect⁹ de ꝓsue. Vñ ꝓuilegiũ q̃ dispensat aliq̃s ille gitim⁹ vt possit ad ordies ꝓmoueri. itelligit de mioribꝫ tm̃. vt. s. ordo. iij. §. xv. imo si n̄ exꝑmit cã q̃re ꝓcedit aut n̄ fit ex certa sciã l' motu ꝓprio n̄ ꝑsumit de volũtate ꝓncipis. l. j. C. de ꝑti. bo. imo ꝑ ipoꝝtunitatẽ obtentũ vt. l. j. C. de fun. limitosis. Bal. i. c. lz cãm. de ꝓba. vult: q ponat sil' ex certa sciã ⁊ motu ꝓ prio. Jdez dici rescripto qđ̃ tollit ius tercij Jdẽi ꝓuilegio ad bñficia. vt i. c. q̃uis. de ꝑ/bẽ. li. vj. Et hec limita nisi ꝑsuetudo alit̃ intꝛ ꝓtet. vt nõ. i. c. qđ̃ dilectõ. de ꝓsan. ⁊ affi. Jtẽ nisi ꝙba aliud exꝑmãt. qz n̄ recedim⁹ ab ip/soꝝ ꝓprija significatõe: nisi de mẽte alit̃ ꝓstet ita nõ. i. c. oli. ⁊ i. c. i his. de ẽ. si. Adũte h̃ ſm Pa. i. c. cũ ad hec. de cle. n̄ re. q si ꝓuilegiũ enormit ledit eccl̃az vl' aliũ n̄ vz: nisi fiat mẽ tio đ̃ hac enormi lesiõe. qz i dubio n̄ ꝑsumit ꝓceps ꝓcedere aliq̃d cũ gui dispẽdio alteri us. l. q̃ties. C. de ꝑti. ipe. of. ⁊ i. c. suggestuz. de rec. ⁊ i. l. ij. §. si q̃s a ꝓnce. ff. ne q̃d i lo. pu. ꝯtaciturnitas inducit surreptõz. c. postula/sti. de rescri. Vñ ꝓuilegiũ imunitatis ab one/ribꝫ ꝑsonalibꝫ ꝓcessũ alicui a ꝓncipe: nõ libe rat eũ ab alijs onerib. q ꝑt breuit ⁊ leuit exꝑdire. casus i. l. decurio fortunã. C. de decuri. Si ꝙo accipiam⁹ ꝓuilegiũ largo mõ. s. ꝑ oi ꝓcessiõe q̃ ẽ ꝑter ius. sic dico q latissime ꝓ uilegiũ ꝓncipis ẽ iterꝑtãdũ i ꝓiudiciũ ipsi⁹ ꝓcedẽtis. sz i ꝓiudiciũ alioꝝ đ̃ stricte iterꝑ/tari. c. qz circa. de ꝓbe. i vl. glo. ⁊ ꝑ Innoc. i. c. olim. de ẽ. sig. si etiã sit ꝓcessum cã pietatis. vt no. Pa. i. c. cũ dicat. de ecc. edi. In dubio tñ đ̃ potius iterꝑtari vt aliq̃d valeat. c. ab bate. de ver. sig. ⁊ l. quoties. ff. de ver. ob. nisi ꝓiudicet iuri diuino vl' libertati spũs. vt no. Pa. in. c. licet. de regula.

¶Sed q̃d dicem⁹ de ꝓuilegio seu gra ꝓcessa 4
ꝑsone cũ simplr loq̃t: R. q itelliget ſm ꝓdi/tionẽ ꝑsone. l. si q̃s filio. §. urritũ. ff. de iniusto test. c. placuit. ⁊ c. sic viue. xv. q. j. ⁊ l. plenũ §. ij. ff. de vsu et habi. vñ dic Bal. i. l. ex mili tari. ff. de testa. mili. q ꝓuilegiũ ꝓcessũ ep̃o đ̃ celebrãdo ꝑ te intꝛ dicti videt ꝓcessũ vt possit celebrare in pontificalibꝫ ſm qualitatẽ suã.

¶Quõ amittit ꝓuilegiũ: R. v. modis. Pri 5
mo vnico actu ꝯrio directe si fiat ab eo q̃ hz ptãtẽ renũciãdi ꝓuilegio. de ꝓsti. c. cũ accel/sissent. Limita istud nisi ꝓuilegiũ eẽt ad nõ faciendũ. qz n̄ ꝑdit vnico actu: sz requirit tps xl. ãnoꝝ i eccl̃astic. vt no. gl. ⁊ doc. i. d. c. cuz accessissent. Sc̃do ꝑdit spacio annoꝝ. x. q̃n datũ ẽ ad aliq̃d faciẽduz: si ꝓuilegiat⁹ eo nõ vtit. l. j. ff. de nũdinis. qđ̃ limitat Pa. i. d. c. cũ accessissent. vez. q̃n nõ ꝓferr eccl̃ie. als se/cus. ⁊ maxie h̃ locũ hz q̃n nõ faciẽs pmittit facere actũ ꝯriũ. l. hec ãt iura. ff. de ser. vr. ꝑ. Tercio ꝑdit ꝑ scẽm ꝓuilegiũ faciẽs mẽtõez de ꝑpri. vel si n̄ facit mẽtionẽ: si ꝑmũ erat ge/nerale ⁊ scẽm spãle. xxv. q. ij. ꝑ totũ. de ꝑscri. venies. ⁊ ibi vide. qz lõga hz cauda. Quar to ꝑ renũciatõz ꝓpriã. de q̃ dicit. j. Renũci atio. Quito ꝑ reuocatõz ꝓcedẽtis. vide ali os modos amittẽdi i. c. suggestuz. de rec. ꝑ

¶Qualit ꝓuilegiũ sit exhibẽdũ: R. q (doc. 6
a loco ordiarys req̃sitis in loco ꝙruo ⁊ se curo. aut aliq̃bꝫ viꝝ prudẽtibꝫ de suspitõe cretibꝫ deputatꝫ ꝙ ordiarios. ad h̃ teneat ꝓ

uilegiat⁹ exhibere integraliꝫ ⁊ clausulā ꝺ̄ q̄ ꝓtro uersia ē trāscripta. c. cū ꝓsone. eo. ti. li. vj.

7 ¶ Utrū priuilegiati soci⁹ gaudeat eo dē priuilegio. ℞. Pa. i. c. q̄z sit. dic iudi. q ꝑ sic. q̄n ꝓuilegiū ē inutile priuilegiato si soci⁹ nō gauderēt. alꝫ nō. facit. c. licet. de priui. li. vj.

8 ¶ Utrū ipetrātes lr̄as familiaritatis a cardinalibꝫ gaudeāt priuilegio familiarium. ℞. Pa. i. c. dilect⁹. de cle. nō resi. q nō debēt i aliquo gaudere. facit. c. fi. de ver. sig. li. vj.

9 ¶ Utrū priuilegiatus ex aliquo ⁊ nō utens eo gaudeat priuilegio. vide. s. ar. §. iij.

Probatio alia euidētissima q̄ fit ꝑ ꝓuilegia vel instra indubitata: sic i sili loq̄t lex. i. c. pia. de ex eep. li. vj. Alia euidēs ⁊ clara q̄ fit ꝑ testes vl̄ facti euidētiā. de coha. cle. ⁊ mu. tua. ⁊ ij. q. j scel⁹. ⁊ i. c. iij. ꝛibi gl. Alia min⁹ euidēs q̄ fit ꝑ ꝓiecturas. c. afferte. de ꝓb̄. Sūt etiā ꝙsus ponentes. ix. modos ꝓbationū. s. Aspectus sculptū. testis. notoria. scriptū. Jurās. ꝓfessus. ꝓsumptio. fama ꝓbabunt.

1 ¶ Utrū i crimibꝫ possit ꝓcedi ꝑ verisiles ꝓsumptiones. ℞. q ñ sꝫ debēt ee luce clariores. l. sciāt cuncti. C. de ꝓba. posita. ij. q. viij. c. j. et v. q. vj. epiphaniū. Fallit i crimie simōie. c. sic. de simo. ⁊ hereſ. c. ꝓtuacia. de here. li. vj. ⁊

2 ¶ Utrū equoca inducāt ꝓba (i. l. j. C. de here. tionē. ℞. q nō. q⁹ h̄ ñ ꝓbat ee qꝺ ab h̄ cōtigit abesse. c. ij. de trāsla. pla. et i. l. neq̄z natales. C. de ꝓb. Facit qꝺ no. Pa. i. c. illꝺ q̄z de ꝓsum. vbi datio anuli q̄nq̄z sigt inuestitura. vt i. c. ex ore. de his q̄ fi. a ma. pte ca. q̄nq̄z datōe libtaꝫ. l. ij. C. de iur. aure. anu. q̄nq̄z ꝓctū mrimoniū. i. c. femie. xxx. q. v. q̄nq̄z est signū dignitaꝫ. vt i. c. clici officia. de vi. ⁊ ho. de. ⁊ iō arguere ad vnā solū ñ valet. Facqꝺ no. idē Pa. i. c. fi. ꝺ cā pos. ⁊ ꝓpe. vbi dicit q cēsus solutio nō facit ꝓbatōz subiectōis. vt i. c. recipim⁹. de priuil. aliq̄n sic. vt i. c. ois anima. de censi. et hoc ꝑm subiectā materiā.

Procurator q̄s dicat. vide s. Iconomus

1 ¶ Utrū procurator q̄ vadens ꝓ facto dñi incidit in latrones ⁊ fuit vulneratus. spoliatus ⁊ hmōi: sit a dño i aliq̄ releuād⁹. ℞. pa. i. c. cū ꝓ cā. ꝺ procu. q nō de nccitate. videt er. i. l. inf cās. §. nō oia. ff. mandati. qa hec sunt extrīseca a mādato. ⁊ iputāda casui fortuito. Sec⁹ in socijs. q⁹ vn⁹ iputat alteri dāna q̄ occasiōe societaꝫ ꝓtingūt. l. cū duobꝫ. §. q̄dā sagariā. ff. ꝓ socio. sꝫ solū expensas q̄s fecit eūdo ⁊ redeūdo ⁊ stādo ꝓ cā: etiaꝫ si a ꝓncipio nihil dictū sit de expēsis. ⁊ etiā q̄n tūc cūq̄z volūtarie assūpserit mādatū. Si at ꝓncipal⁹ iret aut staret ꝓ negocijs suis: ñ ꝓt petere nisi qꝺ expēdit ꝓ cā. sꝫ de h̄ vide. s. mā

¶ Utrū administrator eccl̄ie posſ/ (datū. §. v. 2
sit instituere procuratorē. ℞. q sic. c. petitio. de procu. licet nō sit dñs. vt i. c. ij. de dona. q̄z uis regulariter a solo dño possit institui.

Proditio est filia auaricie. de q̄ habes Interrogationes. circa auariciam.

Prodigalitas vtrū sit pec catū. ℞. q sic: cū mediū libalitatiꝫ corrūpat. est tñ min⁹ pctm̄ q̄z auaricia: ꝑm ph̄m. iiij. eth. qr magꝭ elōgat a libalitate cui magꝭ ꝓniet dare i q̄ excedit ꝓdig⁹ q̄z recipe⁹ retinēꝺ i q̄ excedit auar⁹

Professio tacita quō fit. vide s. Nouitius. §. ij.

¶ Que requrunt ad professionē exp̄ssā. ℞. sex. Prio q ꝓfitēs ꝓpleuerit. xiij. annū si masculi⁹. vel. xij. si mlier. vt i. c. j. de regula. li. vj. Fallit i casu de q̄. s. Nouiti⁹. §. ij. Secꝺo q professio fiat ei q̄ pōt religiōi incorpare: vel de licētia ei⁹ ꝑm Jnno. ⁊ Pa. i. c. porrectū. de regula. Et sic ꝓfessio facta ꝑ se solū aut i manu epi nō solēnizat votū ꝑm. ꝺ. An. in. ꝺ. c. porrectū. ita q si mrimoniū ꝓheret teneret: nisi recipe⁹ nomē alicui⁹ incorpare valentis qr valeret post ratificatōz: nō aūt añ. ⁊ sic ñ teneret mrimoniū. Sec⁹ si non recipe⁹ noīe ei⁹. qr ratificare nō posset. Be. i. ꝺ. c. ꝓstituti onē. de regu. li. vj. tenet cū Lapo. q si professio fit i manib⁹ alicui⁹ h̄ntis administratiōez religiosaꝫ obligat religioni i genere saltē nō i specie: nisi recipiat⁹ ab eo q̄ pōt incorpare illi. qꝺ credo vez si tal⁹ h̄ns administratōz pt illā religionē i q̄ bz administratōz obligare tali quē recipit. aliꝫ nō. vt pz ꝑ ea q̄ dixi. s. Nouiti⁹. §. xiij. Tercio q fiat alicui religiōi approbate. c. vnico. ꝺ voto. li. vj. Etiā si fieret i domo ꝓpria i manu ꝓlati. tenet. ꝺ. c. porrectū. Quarto q ꝓlat⁹ requrat cōsiliū capli sui. aliꝫ ñ valet ꝑm Jo. an. i q̄ dā apostilla i. c. ad aplicā. de regu. ⁊ seq̄t Pa. ibidē. Sꝫ vez est q nō teneat seq̄ ꝑm Jo. an. ⁊ cōiter doc. ⁊ nisi requrat ꝓsiliū q act⁹ sit null⁹. ptꝫ i. c. nouit. iuncta glo. de his q̄ fi. a ꝓla. vñ vacāte mōasterio nō pōt aliq̄s recipi. vt i sili dicim⁹ de collatōe spectāte ad epm. vt i. c. vnico. ne se. vacā. li. vj. iūcto. c. fi. de regu. lib. vj. qꝺ vez credo nisi h̄ret abbas vel plat⁹ ex ꝓsuetudie vl̄ ꝓuilegio q ipse solū recipet. Sec⁹ est de iure

qz creatio mõachoꝝ ꝛ iure ptinet ad abbatẽ ꝛ ꝯuẽtuꝫ. vt i. c. ea noscãt. ꝛ his q̃ li. a pla. Et iõ vacãte monasterio nõ poterit ꝯuẽtꝰ recipe. lꝫ plato viuẽte. nec platꝰ sine ꝯsilio ꝯuẽtus. nec ꝯuẽtꝰ sine plato poterit aliquẽ recipere. vt nõ. i. d. c. fi. Quito q̃ fiat simplr ꝛ ẽbꝫ votis. s. obediẽtia. castitate ꝛ pauptate. q̃ si nollet pfiteri nisi obediẽtiã soluꝫ. ꝛ q̃ ad alia ñ teneri: nõ eẽt pfessus ꝑ̃e: si exꝑ̃sse hꝫ ꝛ̃ducit i pactũ. qz remota pte sb̃ali actꝰ remouet totũ. vt i. c. tua. ꝛ spõ. lꝫ p̃dicta tria sĩ sb̃alia pfessiõi religiõis. c. cũ ad monasteriũ. ꝛ stamo. S i ꝙo exꝑ̃sse ñ ꝛ̃ducit i pactũ: valꝫ pfessio ꝛ̃ vno voto obediẽtie soluꝫ dũmõ addat. pmitto obediẽtiã fm talem regulã. ꝛ sic intellige Inno. i. d. c. cũ ad monasteriũ. In reliqs ꝙo lꝫ ñ fuet forma tradita: puta in regula mõachoꝝ i profitẽdo. tñ tenet pfessio q̃cũqꝫ ꝙba fiat. qz defectꝰ forme ñ sb̃alis ñ dꝫ viciare actũ: sic dicim⁹ i excõicatõne. c. sacro. ꝛ sen. ex. Ita no. Pa. i. d. c. pꝛrectum. Sexto regrit q̃ votuꝫ fiat vni religiõi. qz vt refert. d. An. i. c. rursus. q̃ cle. vl vo. ꝛc. bononien. ꝯsuluerũt: q̃ si q̃s fec pfessiõꝫ certe regle: puta i ordie minoꝝ. q̃ tñ pfessio ñ vꝫ. puta qz añ ãnũ probatõis: lꝫ nõ possit redire ad sclm. tñ sic̃ hit mrimoniũ tenebit. Rõ qz ñ ẽ facta vni ꝛ religiõibꝫ approbat⁹ vt regrit. c. vnico. ꝛ voto. li. vj. qz cũ ñ valeat q̃ ad frẽs mioꝝ el: nõ ẽ factũ vni lꝫ i genr remanet votũ ꝛ pfitẽdo vnã. d. c. ñ solũ. ꝛ regu. li.

2 ¶ Sꝫ nũq̃d sine pctõ moꝝ (vj. g ñ dirimet tali potit ꝯhere talr. R. fm Lap. abba. ꝛ recitat Be. i. d. c. ñ solũ. q̃ si profitẽs ĩtẽdit illaꝫ solũ ꝛ ñ aliã: sic ñ ꝓccat mortalr. Rõ. qz iste nõ profiteꝫ regulã mioꝝ. qz ñ vꝫ. nec aliã. qz ñ ĩntẽdit. g̃ votũ nullũ. Si ꝙo profitẽs indrñ ĩtẽderet si ñ illi saltẽ illi: tũc ꝓccat mortalr. Et lꝫ Be. i. d. c. ñ solũ. velit q̃ etiã dirimat mrimoniũ p⁹ ꝯctũ exq̃ professiõꝫ fecit: intẽdẽs se obligare saltẽ alr. tñ ego ñ teneor lꝫ dico cũ Lap. ꝛ Cal. vt ipe eos recitat q̃ exꝑ̃sse pfessus i ordie mẽdicatiũ ifra ãnũ ñ obligaꝫ talr q̃n teneat mrimoniũ sꝯhat lꝫ ꝓccet mortalr q̃n ĩtẽdebat si ñ illi saltẽ alteri se obligare vt dictũ ẽ. qđ no. ꝛ vide ad hꝫ s. no

3 ¶ Utꝫ femia profitẽs religio (uitr⁹. §. xiij nẽ masculoꝝ ĩ mãibꝫ ipoꝝ efficiaꝫ religiosa: lꝫ ñ ingrediaꝫ mõasteriũ: lꝫ remãeat i domo sua R. Pa. i. c. insinuãte. q̃ cle. vl vo. q̃ sic: etiã si ñ suscepit habitũ dũmõ exꝑ̃sse fit pfessa. vt i. d. c. pꝛrectũ. ꝛ idẽ dic ꝛ masculo q̃ ex cã pt profiteri cũ pacto q̃ stet eꝛ mõasteriũ fꝫ Inno. i. d. c. insinuãte. . Bar. i auf. ingressi. C. de sa. san. ec. scq̃t. Pa. i. c. ex publico. ꝛ ꝯuer. cõ in. ꝛ ad. c. mõachũ. xx. q. iij. mdeꝫ. q̃ verꝫ sine cã fieri nõ posse Ex quo patet q̃ habitꝰ nõ est ꝛ substãtia regule sed ꝛ accidẽtalibꝫ. vt no. idem Pa. in. d. c. pꝛrectum.

Promissio vide. s. Pollicitatio.

Proprietas ꝑ̃e capit pro dnio. ꝛ iõ idẽ ẽ dicere cã pꝛopetatꝫ sic̃ cã dñij. ꝛ iõ i statutis sola possessio ñ ꝛ̃ificaꝫ ꝑ̃ petate. no. Pa. i ¶ Quare fuit iuẽta pro (c. j. ꝛ cã pos. ꝛ ꝑ̃. pꝛietas. nõ. xij. q. j. dilectissimis. vbi dꝛ ꝑ̃e iniq̃tatẽ. s. negligẽtie: fm glo. ibidem. 1

Prosoneta q̃ ꝯctꝰ facit vsu rarios. vide Inno. ꝛ Jo. an. in. c. michael. ꝛ vsu. glo. et Archid. xlvj. dis. c. sicut nõ suo. tu dic vt. j. Restitutio. j. in ꝙbꝫ vsurarius. §. v.

Protestatio vide. j. Recusatio. §. ij.

Prouicia pꝛopꝛie dꝛ q̃ habet x. vel. xj. ciuitates: et vnum regem. vj. q. iij. scitote.

Prudẽtia fm ph̃m. vj. eth. est recta rõ agibilium. ¶ Qui sunt actꝰ eiꝰ? R. ꝯsiliari. ꝛ ꝯsiliatis ꝛ inuẽtꝫ iudicare. Cõsiliata ꝛ iudicata ad opꝰ applicari ꝓcipe. Et iste ꝓcꝰ actꝰ ẽ pncipalr. qz alij duo ordinanr ad istũ: fm ph̃m. vj. eth. ¶ Quot sunt eiꝰ ptes? R. q. v. ꝓma dꝛ mõa 2 stica p quã q̃s regit seipm. Scda iconomica: p quã q̃s regit vnã domũ vl vnã familiã Tercia militarꝫ. p quaꝫ q̃s regit exercitum. Quarta politica architectõica siue regtiua vl legꝫ positiua p quã q̃s regit ciuitatẽ vel regnũ. Quinta politica. s. simplr dicta sb̃ditoꝝ p quã bñ se hñt ad ꝯsuatõez politie bñ ordinate. ꝛ q̃bꝫ. vj. eth. ꝛ iij. politicoꝝ.

¶ Que opponũt prudẽtie? R. ĩprudentia q̃ 3 q̃dẽ ꝑt dici pctm̃ generale p pticipatõꝫ ingtũ. s. i q̃libet pctõ ẽ defectꝰ aliq̃ actu rõis dirigẽtis. ꝛ iõ fm pctã circa q̃ ẽ tale pctm̃ erit. hꝫ etiã ĩprudẽtia sb̃ se spẽs. s. pcipitatõ q̃ aliq̃s p ĩpetũ passiõis vel volũtatis fert ad aliq̃d agẽdũ ptrãsitꝫ mediꝫ p q̃ optet ordiate ꝛ scẽdere recte ꝯsiliãdo. Que media sunt memoria ꝑteritoꝝ. ĩtelligẽtia pñtiũ. solertia ĩ ꝯsiderãdo futuros cuẽtꝰ. Rõ ꝯferẽs vnũ cũ alio. et ꝛcilitas p quã q̃s acq̃escit alioꝝ sentẽtijs. Dꝫ etiã temeritatẽ q̃ ẽ ꝑtẽtus regule dirigẽtꝫ. vñ temere dicũt illa fieri q̃ rõe ñ re-

gūk ex ꝓtēptu regle dirigēt. Dz ꝛ icōsiderati
onē q̄ i recte iudicādo ꝛficit. Est ꝛ icōstātia
q̄ ꝛficit i pcipiēdo. Est ꝛ negligētia q̄ ē p ꝛfec
tū volūtaꝫ. et ē ꝓpe i actꝰ iteriorꝫ ꝛfectu ad
quē ptiet electō. Est ꝛ pigritia ꝛ torꝑor ꝛ q̄/
bus. s. Et qñ ꝓdicta sint pctm̄ mortale. di/
caꝫ q̄ solū qñ sē ꝫ aliq̄ō necarīū ad salutē q̄ō
pcipiēl'q̄ō ē ꝓhibitū. alꝫ cōiē sē pctā venialia
4 ¶Que sunt vicia q̄ sillitudinē hñt cū prudē
tia? R. q̄ sē q̄ttuor. Primū ē prudētia carnis
iq̄tū studiū rōis ordiat ad finē q̄ n̄ ē ꝛe bo
nus. ꝛ q̄dēsi sumaꝫ fm absolutā rōez ita q̄ i
cura carnis aut mūdanoꝝ finis totꝰ vite sit
sic ē pctm̄ mortale. q̄z ꝓ hec aūtē hō totaliꝫ a
deo cū ipossibile sit ee ꝑles vltīos fines. Et ꝺ
hac ꝺr. Ro. viij. Prudētia carnis inimica ē
deo. Si aūt sumaꝫ fm rōez pticulaꝝ prudētie
sic ē pctm̄ venīale. q̄z sic affectio ad aliq̄ō dele
ctabile carnis vl' mōi ordiatā sine aūsiōe a
deo ē pctm̄ venīale: sic ē studū ad illā. Sillr
dicō prudētia scli. Si ꝛo q̄s curā carnis i fi
nē ordiat hōestū: puta comestōz. ad carnis
sustētatōz vt deo ꝓficiat: sic n̄ erit prudētia car
nis. Sillr nec prudētia scli qñ vtit rebꝫ mōi
ad finē hōestū. vide de hoc Tho. ij. ij. q. lix.
Scōz ē astutia. Tercīū volꝰ. Quartū fraus
ꝛ lz hec tria ꝙueniāt iq̄tū q̄s pvias n̄ veras
ꝛ silātas vult ꝙseq̄ aliquē finē. tñ dīnt ūīt se
q̄ ad astutiā ptiet excogitatio hmōi viaꝝ.
ad dolū ꝛ fraudē ꝛo ptiet ꝓpe executō opis.
ꝛ volꝰ ꝙsistit i ꝛbis ꝛ factꝭ fraus ꝛo ꝓpe i factꝭ

Wbes q̄s dicaꝫ hēs. xx. q.
j. ij. cū g̃. ꝛ. q. ij. c. si
i q̄libꝫ. ꝛd ꝛspō. ipu. c. puberes. ibi ꝺr
puberes sē vocati a pube. i. a pudētia corpis
q̄z ij loca ꝓmo lāuginē ducūt. et hodie dic q̄
ē masculꝰ. xiiij. ānoꝝ ꝛ femia. xij. vt s. ipubes

Publicū ꝺr dupliciter fm Pa. i. c.
ex liraꝝ. de temp. or. vi
de Notoriū. ꝛ. s. Occultum.

Pudicus ꝺr esse sacerdos vt ꝛ
bis ꝛ moribꝫ pudo/
rem indesinenter exhibeat. xliij. dis. §. j.

Pudicicia ē animi habitꝰ q̄ q̄s ꝛe
cūdat ꝺ actibꝫ ꝺ q̄
bus homines magis ꝛecūdāt. vt sunt actꝰ vene
rei fm Aug. xiij. de ciui. dei. comitēq̄z ij for
titudinez: vt potiꝰ q̄libet mala toleret q̄z ma
lo ꝙsentire ꝛcernat. xxxij. q. v. ita ne.

Punitio n̄ ꝺr ee sine cā. lz aliq̄n
sine culpa. ꝛe re. iu. sine
culpa. li. vj. de q̄ vide. s. Correctio ꝛ Pena.
ꝛ vbi ꝺr puniri: vide. s. Pēa. §. xxiij. ci se.

Purgatio q̄druplex. Alia spūalis. s. a pctis. ꝛ hec
fit p baptismū ꝛ pniaz. ꝛe ꝙse. dis. iij. nō pt.
Et p sacroꝝ receptōz. ꝛe ꝙse. di. ij. cū oē Et p
fidei feruorē. xv. q. vi. c. vi. ꝺ coha. de. ꝛ mu.
c. vīa. Et p q̄libet opa pietaꝫ. xxij. q. ij. si q̄li
bet. Alia ꝺr ignis purgatoꝝ. ꝛe q. j. purga/
toriū. Alia ꝺr vulgaꝫ q̄ a vulgo cīnucta. et
hec fit cū ferro cādēte. aq̄ feruēti. Aut cū duo
ello. ꝛ si euaserit illesus sit īmunis. ꝛ hoc phi
bet sb̄ pena mortal' pcti. ij. q. v. mēnā. ꝛ. c. ꝙsit
luisti. ꝛ ꝛe pur. vul. p totū. q̄z ē ꝙ id Deut. vj
Nō tētabis dñm. Alia ꝺr canōica a iure ca/
nōico iūcta. ꝛ hec fit p iuramti pstatōz coram
suo iudice: ꝛ ill' apd q̄s ifamat' ē. sic iurando
sup euāgelia q̄ tale crimē n̄ cōmisit sup q̄ ē int
famat'. nec ad id opaz ꝛeditꝛ hmōi. et ꝛebet
hīe tot purgatores q̄t iudicēti purgatōz ca
nonicā videbit attēta enormitate crimis: q̄
sint hōe opiniōis. ꝛ n̄ sit ꝛisile eos piurare. et
q̄ eꝰ ꝓsatōz sciāt. ꝛ sint eiusdē ordis si ē pos
sibile q̄ sil' iurēt q̄ credūt eū ꝛez iurasse. vl' q̄
bonū exhibuit iuramtū. hec ꝓbāt ꝛe pur. ca.
¶Qñ ꝺr iudici canōica purgatō? R. (p totū
q̄ qñ apud iudicē suū q̄s ē ifamat' ꝛ ifamia
publica laborat ꝛ apd gues ꝛ bonos viros. ꝛ
n̄ sit ꝺrta ab iimicꝭ. tūc iudex ꝺr pfigere fmi
nū vt si q̄s vult accusare ꝓpareat. ꝛ si accusa
tor appet audiaꝫ canōice. Si ꝛo n̄ appet: ꝛ
ifamia mala crebꝛescit: tūc pcedat iudex ad
inq̄sitōz. ꝛ si null' appet. etiā denūciatoꝛ nec
ꝙuicit: tūc ꝓpellat eū ad purgatōz canōica.
hec no. Jo. ij. q. v. pslꝛ. ꝛ p totū. ꝛ ꝺ pur. ca.
¶Sz nūq̄d iudex ex sola su(p totū. p doc. 2
spitōe ꝑfit purgatōz canōica idicere? R. q̄
si ifamia n̄ laborat vt dixi nō ꝑfit nisi forte
fuerit accusat'. iij. q. ij. placuit. Un̄ no. q̄ ꝛi
sillis suspitō sufficit ad idicēdā purgatōz p/
dictā lz n̄ sit ifamat'. sz temeraria suspitō re
pellit. ex eo. c. si q̄s de g̃du. ij. q. j. c. j. Violēta
āt sufficit ad sniaz. xxxj. q. j. c. j. dixit. no. ar
chi. ij. q. v. oīb. Inno. ꝛ Jo. i. ꝺ. c. si q̄s de g̃
du. Limita ij vt. s. ꝑsumptō. j. vez i leuib
¶Utꝛ ad dictū vnius mlieris sit idicēda? R. 3
q̄ sic si ifamia ex ij apd g̃ues resultat. c. signi
¶Que pena ꝛficiētis i pur (ficasti. ꝛe adul. 4
gatōe? R. q̄ si accusēt ꝛ idicat sibi purgatio:
si ꝛficit puniet ac si fuisset ꝙuict' ꝺ simo. c. ꝺ
ij. si ꝛo p modū inq̄sitiōis agat aut denūcia
tōis: pena erit arbitraria. vt no. Hos. Jo. ꝛ
Pa. i. c. accedēs. ꝛe accu. Sillr dic q̄ si n̄ pces
sit aliq̄s modꝰ agēdi: neq̄z p accusatōz. inq̄si
tōz aut denūciatōz lz solū ppt ifamiā iudex
idicit purgatōez. tūc sillr si ꝛficit punit ex ꝛo/

diarie. ꝛ ē casus. c. significasti. ꝺ adul. Et sic eū itellige. Et adūte qꝛ dicit Jnno. q cū iudex ꝯ casu ꝓcedat ex ꝓsumptōe q ꝺꝛ multū tpare sñiaz. vt nō. i. c. afferte. de ꝓsump.

Purgatoriū ē ꝑa guissima mioꝛ tñ q̄z iferna. vt pz. xxv. di. §. q̄lis. ꝺ pe. dist. viij. c. fi.

1 ¶ Quis ſ̄ q purgāt: R. q illi q̄ moꝛiūt charitate: q tñ n̄ satisfecerit p eoꝛ pctis i hac vita.

2 ¶ Quō iuuāt aie defū (xxv. di. c. q̄lis. ꝛ. c. sequitoꝛ. vide. j. Suffragia. p totum.

Purificatō ꝓptū mlieꝛ ñ ē necaria. vñ si voluerit itrare ecclaz vt gras agāt ñ peccāt Si tñ exveneratōe aliq̄z diu voluerit abstiere: de uotō eaꝛ ñ ē phibeda. de pur. pꝓ. c. vnico.

Pusillanimitas opponitur magnimitati p defectū. q: defic pusillanimis a ꝓpoꝛtōe sue potētie ꝺū recusat i illꝺ tēdere qꝺ ē mēsuratū sue potētie. ꝛ sic ē pctz: ꝛ tale qlis ē obligatō ad illꝺ i qꝺ tēdere recusat sine sit ꝯceptū sine sit phibitō. secꝰ si sit cca ꝛsilia vt itradi religiōz. audiēdi ꝛfessiōes l̄ pdicādi q̄bz ex officio nō icūbit ꝺ necitate. q: sic ē pctz veiale. ℔ th. ij. ij. q. clxxiij. de filia accidie

Vadragesima q̄ quō fuit iſtituta nō. i. c. q̄dragesima. de cōse. dist. v. vbi ꝺꝛ q a ꝯpo fuit istituta: ꝛ vt decimaz annoꝛ deo reddam. Qñ ē icipiēda. ꝛ a q̄bz abstinē duz. ꝛ q̄ hoza comedēdū: vide. s. Jeiunii.

Quarta falcidia vl̄ trebellianica vide legitima. Quarta funeralis: vide Canonica portio.

Questuarii dicūt q̄ discurrūt p clynis. q̄ nllꝰ mō recipi debēt nisi ꝯas lras aut aplicas aut diocesani oñdāt. ꝛ ponit forma lraz i. c. cuz ex eo. de pe. ꝛ re. ꝛ si ℔ lras aplicas ñ debēt acceptari nisi pri⁹ sint p epz examinati. cle. abu/

1 ¶ Utꝛ tales q̄stoꝛes sint (siōibꝫ. de pe. ꝛ re. pmittēdi pdicare: R. q ñ: nisi solūmō qꝺ in lris ꝓtineāt pplō ꝓponere. vt i. ꝺ. c. cū ex eo. ꝛ de here. vt officū. li. vj. ꝛ. ꝺ. cle. abusiōibus.

2 ¶ Quid si ꝓtineāt i eoꝛ lris q̄ i loc̄ religioſ honeste charitatiue recipiāt ꝛ q̄ fideles ad eorū exhoꝛtatōz ꝙocēt: R. q nihilomin⁹ dicti ꝛ rectoꝛes ecclaz ñ teneāt inuiti pdicta facere q: tales lre q̄tū ad hmōi ꝙocatōes sē reuocare ipo iure. vt h̄ i extrauagāti cle. iiij.

3 ¶ Quō ñ debēt i tabnis aut alijs loc̄ icōgruis māere. aut iutiles expēsas facere aut habitū false religiōis poꝛtare. aut idulgētias vl̄ alia mēdacioſa ꝓponere: h̄ñt i. ꝺ. cle. abusiōibꝫ.

¶ Sed nūq̄d si publice (et. ꝺ. c. cū ex eo. 4 delinquāt tales poterūt ab oꝛdinarijs pnni ri: R. q sic. lz sint exempti. de ꝓui. c. tuaz.

Questus ꝺꝛ omne qꝺ ex opa cuiuscūq̄z descendit. ff. ꝓ socio. l. quest⁹. glo. j. lucrum

Ancoꝛ est displicētia ꝯ aliquē ꝓpt̄ quā desiderat l̄ q̄rit q̄s malū alī. ꝛ ē filia accidie qñ ꝓcedit ꝯ aliquē: eo q ꝺucit eū ad bñ opandum. aliq̄n filia ire. ꝛ ē pctm moꝛtale: si malū qꝺ alī q̄rit l̄ optat ē q̄d alicui⁹ ipoꝛtātie ꝛ cū deliberatōe volūtaz. vt elicio a tho. ij. ij. q. xxxv. Limita tñ vt. s. odiū

Ratō hz ēplicē gdū i hoie ēm phz. j. eth. Prim⁹ ē añ ꝓpletū septēniū vbi ñ intelligit. nec p se nec ab alio capet. ꝛ iō illo tpe nulli ꝯctui ē apt⁹. Scōs gradus ē cū ab alijs capet lz ipfecte. lz ipe p se ñ sufficit ad itelligēdū. ꝛ istud ē i fine ꝓmi septēnij regulariē. ꝛ tūc ꝑt ꝓmittere aliq̄ ad q̄ natura iclinat. nō tñ cū obligatiōe ꝑpetua. Terc⁹ ē q̄ñ ab alio capet pōt ꝛ p seipm ꝓsidere. ꝛ illud ē in anno pubertatis. ꝛ tūc pōt se obligare q̄ ad plonā. s. ad votuz religionis. mrimoniū ꝛ hmōi. lz q̄ ad exterioꝛa nō: nisi i fine. xxv. annoꝛ. Rō finalis ē aia legis. vide Lex. §. iiij. Et quō cognoscat q̄ñ rō est finalis vel impulsiua. vide. s. Causa.

Rōcinia sunt redditōes rōnū ad q̄s q̄s obligat ex admīstratōe reipublice vl̄ ꝓuate. Nā si q̄dā rōcinia publica q̄bz obligāt officiales curie ex admīstratōe aliq̄z ad rēpublicā ꝑtinētiū vt. C. ꝺ epi. ꝛ cle. l. officiales. Queda dicūt ꝑuata q̄bz obligāt hoies ex admīstratiōe rei ꝑuataz. vt tutoꝛes. curatoꝛes. actoꝛes. procuratoꝛes. executoꝛes. ēt de obli. ad rō. c. vno.

¶ Utꝛ obligat⁹ ad rōcinia possit oꝛdiari: R. 1 q ꝓ⁹ dimissiōz admīstratōis si ē obligat⁹ rei publice ex admīstratōe ꝓmoueri nō pōt añ reddita rōcinia. c. ꝑterea. l. ꝺi. Sec⁹ si ēet obligat⁹ ex mutuo vl̄ alia cā. l. relicto. ff. ꝺ mu. ꝛ tho. C. de epi. ꝛ cle. l. q̄s q̄s emerſis. Si ꝙo ē obligatus ꝑsone ꝑuate: tūc si teneāt de dolo ꝛ fraude ꝛ ꝙstat repellit. Si ꝙo ꝙstare ñ ꝑt vl̄ teneāt ex alia culpa sic ꝑt ꝓmoueri Jn officio aūt admīstratōis existēs an possit ꝓmoueri mihi placz opi. Jnno. i. c. vnico. vbi dic. q. si ꝙ gerat tutelā l̄ curā legitimā l̄ necessariā

a legibꝫ sibi ꝑpositã. vl' etiã suscipiat aut miserabiliũ ꝑsonaꝝ aut eccl'e ꝓcuratões seu administratões: ꝛ maxie cũ licẽtia epi. q̃ ñ ꝑdit ordiari cũ possit talia suscipe etiã ordinat'. als ãt ꝓhibet. lj. dist. p totũ. ꝛ. d. c. officiales

2 ¶ Sz nũq̃d mgr scholariũ vel ali' famul' q̃ iurauit p ãnũ fuire posit religiõz ĩtrare: ℟. q̃ sic ꝯ Nu. liij. di. c. legẽ. lz dicat q̃ nemi cõ suleret. No. dic̃ q̃ tuti' ẽ iplere qđ iurauit ni si obtineat licẽtiã. quã si ñ vult dare: poterit ĩtrare auc̃te. c. puenit. el. ij. de iureiur. Addo q̃ etiã liceret qñ imineret sibi piculũ mortã

3 ¶ Utr̃ obligat' cã pignor' possit (lis pẽti. ꝓmoueri: ℟. ꝑm No. q̃ ñ añ redditã rõem. ar. c. significãte. ꝛ. c. cũ ꝓtra. de pigno.

4 ¶ Utrũ fili' vsurarũ possit ꝓmoueri: ℟. ꝑm No. q̃ ñ si succedat: nisi clamores p̃is emẽ de vl' hereditatẽ repudiet. c. tua nos. ꝺ vsu.

Raptor ppꝛie ꝺr q̃ rapit res ĩmobiles. ꝓpredo ꝯ res mobiles. vñ rapia ꝺr ĩ rebꝫ ĩmobilibꝫ. de q̃datõ ꝯ i mobilibꝫ ꝛ se mouẽtibꝫ: vt animalibꝫ ꝛ hmõi ꝯ Jo. an. quẽ seq̃t. Pa. ĩ. c. j. ꝺ rap. q̃ tuis vtplimũ eq̃ocesumãt. ꝛ fit rapia cũ q̃s publice ꝛ violẽter rapit. vt ĩ. c. penale. xiij. q. v. de h̃ vide ĩsti. de vi bo. rap. p' p̃n. et ẽ grau' pctm̃ q̃ furtũ. vt in. d. c. penale.

1 ¶ Utr̃ raptores largo mõ p q̃buscunq̃ publice ꝛ violẽter res alienas de q̃datibꝫ tã mobiles q̃ ĩmobiles possint recipi ad ꝯfessiõz: nisi restituat rapta. vl' q̃ ꝯbusserũt. destruxerũt. depopulauerũt aut alio mõ dãnificauerũt primũ sic tenẽt. l. duobꝫ. §. si q̃s iurauerit. ff. de iureiu. ꝛ. l. cũ te ñ solũ. C. qđ me. cã: ℟. tex. i. c. sup eo. ꝺ rap. sic. q̃ q̃cunq̃ surrexerit ĩ rapinã siue eccl'aꝝ violatõz ꝛ manifeste fuerit de p̃hẽsus: nisi ꝓus ablata restituat si poterit vl' emẽdãdi plenã securitatẽ fecerit pnie bñficiũ ei penit' denegẽt. Si ꝯo vsq̃ ad obitũ i ꝓtũacia sua duraverit: ꝛ i extremis positus remediũ pnie postlauerit humilr si emẽdatõz vl' emẽdãdi securitatẽ p̃stiterit ei pnia ꝛ eccl'astica sepulta ꝓcedat Qui ãt i saitate obstiata mẽte ñ emẽdauerit. ꝛ i mortẽ securitatẽ p̃stare ñ posit: si de pctõ ꝓtrit' fuerit: viaticũ ñ denegẽt. ꝛ sic nec ꝯfessio nec absolutõ. lz tñ null' clerico ꝛ sepulte ei' interesit. nec ei' elymã p̃sumat accipe: lz sit sepelliẽd' i cimiterio Et q̃cunq̃ dic' vel p̃sbr ꝯfecerit: ꝺz deponi ab ordine irrecupabiliter. s. sine dispẽsatõe ꝛ bñficio carere eccl'astico. hec i. d. c. sup eo. Si ꝯo ñ sit mãifesti: poterũt recipi ad ꝯfessiõz sicut alij pctõres ꝑm abba. i. d. c. sup eo. ꝛ etiã lz eẽnt mãifesti: si tñ moniti nũq̃ fuerũt ꝑm No. i

ꝺ. c. sup eo. dũmõ sint de positi restituere vt

¶ Quid de raptoribꝫ de p̃dãtibꝫ ro (tenent. 2
mipetas. vide. s. Excõicatio. v. casu. xxix.

¶ Utr̃ raptor ꝯgis sit puniẽd' pẽa. l. vnice. 3
C. de rap. virg. ℟. Pa. ĩ. c. cũ cã. de rap. q̃ si p̃
cessit tractat' determinat' de mrimonio. ꝛ ob hãc cãz abducit: nõ ꝓmittit pẽa ꝺ iure canõi co cui stam' ĩ h̃. Si ꝯo p̃dict' tractat' ñ p̃cessit etiã si puella fuit volũtaria: ꝓmittit pẽa xxvij. q. vl. lex illa. ar. xxxvj. q. j. §. ex hac. ĩ fi. ꝛ obligat' ad restõez ñ solũ sbtracti lz etiã lucri qđ habuissz ille sb c'ptate erat ꝯz. ꝺ. Jo. de platea. isti. de acti. q̃ ex delicto. naſ. §. i tridnũ.

Rapina fit p̃mo i naufragijs. secũdo i pedagijs. tercio i questu. tallijs et sillibꝫ. quarto i bello. q̃nto i extorsiõibꝫ officialiũ plus debito

¶ Utr̃ dñs agri vel territorij teneat' de rapi/ 1
na ĩ eo facta: ℟. Pa. ĩ. c. licet. de resti. spol. q̃ si fuit sciẽs ꝛ potuit ꝓhibere ꝛ ñ ꝓhibuit: sic tenẽt. l. j. C. de fal. mo. Sec' si nõ potuit ꝓhibere. l. j. §. is aũt. ff. si fa. fur. fe. ꝺi. Et idẽ dic de villa ꝛ castro. ꝛ hec ẽ cõis opi. ꝑm Bar. in l. ne q̃d. ff. de incẽ. rui. ꝛ nau. Similr tñ tenẽt nõ criminaliter ꝑm ꝑdictos.

¶ Sz nũq̃d stabit iuramẽto sup q̃ntitate re 2
rũ amissaꝝ robato: ℟. cõit tenẽt legiste i. l. si q̃ñ. C. vñ vi. ꝛ Pa. ĩ. c. sup eo. ꝺ his q̃ vi. q̃ vbi q̃s ꝯuenit ex dolo alteri' nõ admittit ꝓbatõ ꝓ iuramẽtũ i litẽ. Sz q̃ñ ꝯuenit de dolo suo: sic credẽt ei' iuramẽto. ꝓpter ea dic Jnno. ĩ. d. c. sup eo. q̃. d. c. habebit locuz i q̃libet vi ꝯpulsiua. ablatiua. expulsiua. turbatiua ꝛ inq̃etatiua. Ex q̃ iferẽt q̃ si ꝓb' furtũ vel rapinã ꝯtra raptorẽ: stabit iuramẽto meo de q̃ntitate rapta. Et no. q̃ furtũ vel rapina ꝓbat' ꝓ socios. familiares ꝛ hmõi.

Ratihabitõ vide. s. Cõsensus. §. iij.

Reconciliatio ecclesie. vide Consecratio.

Recõpẽsatõ vide Compẽsatio.

Recusari p̃t iudex delegatus ex multꝫ cauſ. no. Pa. ĩ. c. accedẽs. vt li. ñ ꝯte. Prio qꝛ ꝯsanguine' aduersarij. Secõ o qꝛ ꝺmẽsal' ipi'. Tercio qꝛ oriũd' de ei' ira. idẽ ꝺ districtu. Quarto qñ ñ p̃t hũi accessus ad iudicẽ nisi p ira ĩmico rũ. Quito qñ loq̃t ĩ aure ꝛ familiarit' cũ aduersario. Sexto qñ ĩ alia cã litigabat cũ eo Jstõ no. pa. ĩ. c. j. de iudi. Septio qñ ẽ ipi'

habet assessorē suspectū. ibidem. Pa.

1 ¶Utr ptestatio ō nō acceptādo eū tollat p ꝓriū factū. R. Pa. i. c. vnico. de li. ꝓte. q nō nisi factū ꝓriū tollat ptestatōz ꝓpter intellectū aliū itermediatū. ꝙbi gra. Inrrogat an vera sunt q ꝓtinent i libello. R. re. Rndeo cū ptestatōe q nō intēdo ptestari litē p hāc rnsionē. z sic rndet. nō cōtestat p istud factū ꝓtrariū Sec. si his dictis diceret inde. nō admitto hāc ptestatōez. z postea ipse re. rnderet sine ptestatōne repetita ad libellū tale factū ꝓriū tolleret ptestatōz. z lis ēss ꝓtestata. Sec. si iterꝝ repeteret: et ego ptestor nolle ptestari litē. q nihil mediū iterueīt. p ꝙ fac cle. vnica. de dolo. et qō ō. de ꝓsti. c. cū. M. z L. vbi repugnātia. ff. de reg. iu. z i. c. sollicitudinē. de appel. vl dic ꝑm Bar. i. l. vnica. C. de li. ꝓte. q qñ ptestatio respicit vnū z factū aliud. vtputa i litis ptestatōne ex q nō orit qsi ꝓtractus. z sic sūt diuersa. tūc p factū ꝓriū nō tollit. Sz qñ ꝓcernunt vnū ptestatio z factū. vtputa q rndet z ptestat q aio nō rndēdi: tūc tollit talis ptestatio p ꝓtrariū factuz. q cōcernit idē factū. Uel dic ꝑm Pa. i. d. c. cuz. M. q qñ ptestatio fit i dependētibꝫ a mera volūtate ptestantis: valet ptestatio. vt si dicat nolle aliud dicere ꝫ fidē. z postmodū dicit ptestatio defendit eū. xxiij. q. j. hec ē fides. Si ꝙ dependet a volūtate ptestātis z alteri⁹: si alter ꝓsentit valet. c. cumana. z qō ibi nō. de ele. et c. fi. de ꝓdi. ap. Si ꝙ nō ꝓsentit. nec ē iusta cā ptestandi: nō valet. Sec. si subesset iusta cā: puta met⁹ vl vis: puta vis ꝫhā. alit infrā cies me, ptestor q q̄cūq d dicā facio aio nō ꝫ hēdi. z valet. xxxj. q. ij. lotharius. Silr qñ iudex delegat⁹ nō ꝓsentit recusatōi. z si nō ꝓpareo excōicabit de facto. ꝓpareo cū ptestatiōe de nō ꝓsentiēdo i ipm valet. nec cōparitio ꝓiudicat. Aduerte tñ q ptestatio dz ꝓcedere actū sup q fit. vt. ff. de ꝓcubi. l. i cōcubinatu.

Regularis dr q ad viuendū regularit est astrictus: siue sit monach⁹ siue canonic⁹ regularz de sta. mo. c. q rel timorez. siue sit cleric⁹ siue sit laicus. licet laicus nō possit recipi i canonicū. vt in. c. ij. de instit. tñ pōt recipi i conuersum. de elec. c. cū ex eo. li. vj.

Religiosus dr tripl. Prio largissime. et sic quilibet xpianus. vñ i. c. ꝓ hūani. d. homici. li. vj. dr xpiana religio. Sco large. et sic comphēdit oēs clericos seculares z oēm xpianū honeste viuentē. Nā i eo q de impendit debitā religionē: pōt dici religiosus. z sic sequit. j. q. j. c. null⁹. el. ij. z xxiij. q. v. quod deo. ar. de voto. ex multa. vbi de hoc. Tercio accipit ꝓprie. z sic religiosus ē qui professionē fecit alicui de religionibꝫ approbatis p sē dē apostolicā. de voto. c. qō votū. §. pñti. li. vj. et talis ꝓprie dicit religiosus. Et religiones approbate sunt quattuor. Prima Basilij. Sca Benedicti. Tercia Augustini. Quarta bti Frācisci. vt no. Laud. in cle. qr regulares. de sup. negli. pla. Sub istis militāt oēs ꝓprie religiosi: exceptis carthusiensibus q̄ habent sua statuta.

¶Utr dispositio odiosa ꝓcepta ergā regla- 1
res seu religiosos extendat ad frēs de fcio ordine bti Frācisci z hmōi. R. Pa. i. Rica ō regu. q nō. qr tales ꝓpe nō dicūt religiosi. vñ pot⁹ eoz regula ē q̄dā mod⁹ bñ viuēdi. licet sit approbat⁹ p papā. et ideo solū ꝓphēdet illos q̄ tria vota substātialia ꝓmiserūt i religiōe approbata ꝑm Jo. an. i glo. j. z. ij. cle. j. de rescriptis. Et ꝫ vez nisi addat aliud. puta q̄cūqz religiosi. Nā tūc etiā comphēdere tur hospitalarij hierosolymitani q̄ non pñt ꝓtrahere mrimoniū. z ꝓmittūt obedictiā supiori. z non pñt retrocedere ab illo statu. nō tñ comphēderent alij hospitalarij q̄ vtūtur mrimonio: licet portēt certuz habitū. qr nō sunt religiosi nec stricto neclargo mō In fauorabilibꝫ ꝙ bñ comphēdunt pfati fratres. qr largo mō vident sub regula rōne pmissionis facte supiori eorum.

¶Quid de inuentis de nouū ordinē. R. q nō 2
sunt religiosi nisi a papa expresse approbent. qr cū sit phibitū nouū ordinē vl religiōz inuenire. vt i. c. religionū. de reli. dom. li. vj. Jō nō religiosi sz pot⁹ irreligiosi sunt cēsendi tales. z hodie sunt excōicati ipso facto p extrauagātē Jo. xxij. q incipit. Sca romana. recitat Pa. i. c. fi. de reli. domi.

¶Religio beguinaz reprobat. z oēs eā sectā- 3
tes sūt excōicati ipo facto. ac religiosi dantes eis auxiliū. ꝓsiliū vl fauorē i pfato beguinatu. cle. j. de relig. domi. Et nō q sorores tercij ordis sci Frācisci ñ sunt ille beguine. vt no. glo. ibidē: cū habeāt regulā approbatā a sede aplica. z mlto min⁹ sorores scē Clare.

¶Quis pt effici religios⁹. R. q q̄libz q ñ hz 4
aliquā de ifrascpt. viij. ꝺditioibꝫ q̄z ꝓma ē etas imatura. de q dic vt. s. Nouitius. §. i.

¶Sca seruil ꝺditio Seruus q̄ppe sine cō- 5
sensu dñi nō pōt intrare religionez. arg. liij. di. c. nullus epoz. Prescribit tamē triennio

a religione q̄ h̄ ignorat: si dñs scit ⁊ ñ repetit xvij.q.ij. si q̄s incognit⁹. Iste tñ si repetat a dño religiosus erit ꝑm Hug. ibidē. ar. xxvij q.j. de viduis. ⁊ religiōi tenebit q̄stū i ipso ē. ⁊ si mā umitteret nō posset ꝯhere. Nec ob. c. q̄dā. de ꝓuer. ꝓiu. q⁹ ille q̄ hz vxorē nō ꝑt ob seruare castitatē ea inuita. et sic religiosus eē ñ ꝑt ſz seru⁹ sic. q⁹ nō reḡrit cor ꝑ⁹ libertz vt sit mōach⁹ cū i domo ꝑpa q̄s possit eē religios⁹

6 ¶Tercia debitor obligatō. (d. c. de viduis q̄ em̄ dz aliq̄d alteri: nō pōt illō licite ꝑtermittere vt religiōz ingrediat. liij. dis. c. generalis. Si tñ sit debitū pecunie: vel tal debitor ñ hz vñ satisfaciat. tūc faciat qđ ꝑt. s. cedat bonis suis creditori: ⁊ sufficit. ꝑp̄ pecunia3 em̄ nō obligat ꝑsona liberi hois: ſz tm̄ ad recōpēsaz Uñ ſz ei reb⁹ suis exhibit⁹ religiōz ingredi. nec teneat i sdō remanere vt ꝓcuret vñ soluat debitū: si mō ex zelo dei ⁊ feruore charitat⁹ h̄ faciat. q⁹ spūsc̄i auctē h̄ facit cui nēo ꝑt resistere. xix.q.ij. due. de regu. licz. Si tñ monasteriū qđ ingredi aliq̄d acq̄reret ꝑ successiōz hereditariā vl ꝑ donatōz aut legatū rōe ipsius solū. sic teneat satisfacere quantū se illō extendit quod habuit eius occasiōe solūmodo. ar. c. si qua mulier. xix.q.ij.

7 ¶Utr tal teneat i religiōe laborare vt creditoribꝫ soluat: R. q̄d tenēt q sic. ſz ꝓbū credo cuz ex toto sit religiōi subiect⁹. ita q nō ē mōmētū i q̄ a plato nō possit occupari. ⁊ nō habeat velle nec nolle. c. si religiosus. de ele. li. vj. Itē si stetisset i sdō et cessisset bonis nō teneret laborare vt satisfaceret ꝑm Pe. de pal. i iij. di. xxxviij. Ergo cū ex ꝓfessiōe cedat bonis ꝑz q ñ teneat laborare vt satisfaciat. posſz tñ plat⁹ cū ꝓsensu mōasterij h̄ ei ꝓcedere. als

8 ¶Quid si tal etiā cū iuramēto ad tale (nō debitū erat astrictus: R. idē ꝑ oīa dicēdū ar. c. licet. de regula.

9 ¶Quid si ꝓmisisſz tal opari manibꝫ vt satisfaceret: R. ꝑm Pe. de pal. vbi. s. q h̄ ñ obstāte posit religiōz itrare. ſz si bōa sua sufficiunt satisfaciat ei ad interesse. ⁊ sic dic de eo q̄ accipit vxorē q̄ patit aliq̄d interesse ex h̄ q dz ei satisfacere si hz aliqua ꝑm eundē Pe.

10 ¶Quarta ratōcinioꝝ dictō. vñ obligat⁹ ad rōcinia itrare ñ ꝑt. liij. di. c. legez. Et h̄ vez i obligat⁹ ꝓpetuo. Jn alijs aūt sec⁹. ſz hōestū sit q ꝓus se expediat Ex q̄ ꝑz hz Bof. q ptāl q̄ iurauit regimē ciuitat⁹ ꝑ ānū. mgr scholariū q̄ silr iurauit legere ꝑ ānū ⁊ hmōi: ꝑnt intrare religiōz. aucte. c. puenit. el. ij. de iureiu. vide. s. Rōcinia. de hoc. ff. j. ⁊. ij.

11 ¶Quinta ē paterna subuentio. Et vt sci fi pōt fili⁹ intrare religionem dimisso pīe cui tenet subuenire Exo. xx. no. ꝑm Alle. i. iij. p. sum. q si parentibꝫ nris obsequia nra necessaria sunt: ita q sine ipsis sustētari nō ꝑnt: tūc nō ſz religionē intrare: si mō talia obsequia nō inducūt nos ad aliq̄d agendū qđ sit ꝯtrarium. ⁊ sic ꝯtrariū cōsulētes pharisei increpāt a dño Mat. xv. ⁊ sic ꝑm doc. itellige illud. c. si q̄. xxx. di. Si ꝛo eis nō ꝑt seruire vel debita obsequia exhibere sine ꝓpe salut⁹ dispendio tūc necessitudini generis diuine religiōis pietas anteferat: vt dicit Amb. sup Lu. ⁊ sic poterit itrare ipsis dimissis. Et sic loq̄t Hiero. i epla ad Eliodoꝝ. q solū gen⁹ pietatis est i hac ꝑte eē crudelē. ⁊ saluator Luc. xiij. Si q̄s venit ad me ⁊ ñ odit. Si aūt ñ sunt i tali ncēcitate: sic fili⁹ ipsis etiā iuit⁹ ꝑt itrare: etiam si cū eis posſit sine dispēdio ꝓpe salut⁹ p manere. ꝓbatur i. c. j. ⁊. ij. xx. q. ij. Addit tn Tho. i. iij. q̄sti. q. vj. q ñ solū ꝑ idigētia materia: ſz etiā ꝑ mediocri parētū. puta q⁹ posſz viuere. ſz tn cū notabili iactura et detrimēto sui stat⁹ ⁊ ꝯditōis sue. puta q⁹ optebit eum mēdicare vl alijs seruire cū maxia indecētia sui stat⁹: dimittēd⁹ ē igressus religiōis: etiaz si ex voto h̄ret. ⁊ placet q̄n pōt sine pcīdo saltē

¶Sexta ē dignitat⁹ astrictō (lutis h̄ facere 12
vt sunt epi ⁊ alij sup̄iores q̄ sine licētia pape nō ꝑnt intrare. c. licet. d̄ regu. Inferiores ꝛo epis ꝑnt etiaz inuitis suis epis. vt. xix. q. ij. due. sicut sunt decani. ꝓpositi. archidiaconi. archipresbri. curati: ⁊ oēs alij inferiores epis Bñficiū tamē eoꝝ alteri nō debet cōferri nisi expresse vel tacite profess⁹ fuerint. vel apparuerit q absolute voluerint vitā mutare. c. bñficiū. de regula. li. vj. debēt tñ petere licentiaz. q̄uis nō obtineant. vt in. d. c. licet.

¶Sed cui⁹ erūt fructus bñficij añ profess⁹/ 13
onē: R. q debet assignari debita portio ipsoꝝ fructuū alicui qui seruiat pro ipso. vt in. d. c. bñficiū. reliquū ꝛo erit ipsi⁹ vt nō sit onerosus monasterio qđ intrauit tpe probationis. xvj. q. vj. de lapsis. q⁹ nec proprie ē religiosus. vt patet i. c. religioso. de sen. ex. li. vj. q̄ iure suo nō dz defraudari. vt. xvij. q. ij. gō saldus. no. Tancre. ⁊ Bartho. brixi. ⁊ interim remanet canonicus. curatus vel decan⁹ sicut prius erat. nec beneficiū vacat.

¶Septia mrimonij obligatio. s. post ꝛsum 14
matōz. nā tūc nō ꝑt religionē intrare nisi ꝑm q dico Mrimoniū. iij. itellige etiā si copla ē habita post ꝯctū mrimoniū vel sponsalia Sed nō si añ. q⁹ sic nō ipediret. nec mrimoniū diceret ꝓsummatū. ar. c. veniēs. de ꝑspon.

vbi patet q copula p̄cedēs ſpōſalia nō facit mr̄imoniuz. facit. c. veꝝ. 7. c. ex publico. 7. c. ex pte. de ꝓuer. ꝓiu. q̄ req̄rūt ꝓſummatiōz. 7 eſt illud qđ ſequit. nō quod antecedit.

15 ¶Sz q̄d dē illo q̄ iurauit aliquā ducere i vxo-rē: nūq̄d poterit ītrare: R. q ſic: aucte. c. peruenit. el. ij. de iureiu. 7. c. ꝓmiſſum. de ſpō. i q̄ dz. tuti⁹ē ei 7c. Intelligē q̄ ad opiniōz. ne de facto dicaſ ꝺ iuramētū feciſſe. nō q̄ ad vita-tē: ſm Ri. in. iij. dic etiam vt. s. H. ix.

16 ¶Octaua coactiōis ipoſitio. nā oportet vt ſit volūtari⁹. aliſ ñ tenet igreſſus. vt de regul'. c. j. xx. q. iij. pñs Jn religiōe aūt miozꝝ vltra p̄dicta octo req̄rūt alia. v. ſ. q ſit corpe ſan⁹. legitīe nat⁹. nulla vulgari ifamia notat⁹. aio ꝓmpt⁹. ꝓpēter lrat⁹. vl' ad hōeſtos labozeſ apt⁹. attn ſi q̄s recipeā dēficiēs i aliq̄ iſtoꝝ te neret receptio. niſi ſit. j. ij. iij. v. vj. vij. l. viij q̄ aliqñ reddūt exceptionē nullā. vt patet p

17 ¶Quomō debet q̄s intrare. aut q̄ (pdicta. intentione: R. vt moriatur mūdo 7 ſeruiat chriſto. xij. q. j. c. ij.

18 ¶Utꝝ q̄libet debeat reputare votū religiōis ꝓportiōatū ſue infirmitati: R. ſm Ri. i. iij di. xxxviij. ar. vj. q. j. q ſic. niſi p certā ꝓiectu-rā ſeu expiētiā ſibi ꝓſtaret de ꝓfio. ppt ei⁹ cu-ſtodiā q̄ magꝭ adhibet religioſ⁹ q̄z ſc̄laribꝫ. et ppt bona exēpla q̄ videt ibi freq̄nti⁹ 7 ppter bona ꝟba q̄ freq̄nti⁹ audiunt. 7 ꝓpt maio-res ꝓſolatiōes q̄s diuia benignitas ob fauo-rē religiōis 7 exctā ſocietate infūdit eis: effi-ciſ ei⁹ obſuātia ꝓportionata i ipſa exiſtēti q̄ imꝓportionata eſſet remanēti in ſeculo

19 ¶Utrū q̄s poſſit ꝓfiteri i aliq̄ religiōe: ita q licеat ſibi retinere ſua: R. Pa. i. c. iſinuāte q cle. vl' vo. q ſi q̄s ſimplr vouit cū tali ꝺdi-tiōe: videt i dubio q ſibi reſuauerit illa bōa vt obediētian⁹ mōaſterij. qz ꝟba apposita i ꝓtractu: debēt intelligi ſm naturā ꝺct⁹. vt in l. ſi vno. ff. loca. etiā ip⁹ ꝓpriaſ ꝟbis: vt ibi dēi pn. 7i. d. c. inſinuāte ſm vnū intellectū: vt res pot⁹ valeat q̄z peat. l. quotiēs. ff. de ꝟ. obli. 7. c. abbate. de ꝟ. ſig. 7 ſic erit religioſus. 7 p̄fata bona habebit ad vſuz p necēſitate ſua Jdē dic ſi ꝓfiteā vt i domo ſua cū oībꝫ bo-nis ſuis moreā. vt no. Ber. Inno. 7 Hoſti. i d. c. inſinuāte. qz ꝯ nō ē ꝺ ſubaz mōachat⁹ vt q̄s i certo loco moreā. aut de certis reddi-tibus viuat cū ꝯ poſſit ſupioꝝ ꝓcedere. c. cuz inē. R. de elec. 7 ſi poſtea ſupioꝝ velit eū amo-uere poterit. lz nō debeat niſi ex iuſta cā. Si ꝟo voluit ſibi reſeruare vt ꝓpriū: ita q ñ ſit loc⁹ interpta-tiōi. 7 tūc ſi fiat reſeruatio p viā ꝓditōis reſolutiue vl' ſuſpēſiue: ſic viciaſ act⁹ 7 ñ ꝓditio. vt i. c. fi. de ꝓdi. appo. 7 ſic nō erit religioſus. Silr ſi fiat p pactū. puta qz dic alit nō itēdo pfiteri. nec alio mō. qz hec ꝟba habēt vim ꝓditōis. vt dicit Bal. i auē. igreſ-ſi. C. de ſa. ſan. ec. Si aūt ſimplr p viā pacti vel modi reſeruat ſibi ꝓprietatē vel facul-tatē ꝯhēdi: ſic facit trālire profeſſionē in ali-am ſpēciē. qz vbi eſt pactū ꝓtra naturā ꝯct⁹ 7 imꝓprians aliquaten⁹ ꝟbis pōt trālire in aliū ꝓtractū fit interptatio alteri⁹ contra-ctus. vt ē tex. nō. in. l. vbi ita ꝺnaſ. ff. de ꝺo-na. cā mor. 7 in. l. cū manuſata. ff. ꝺ ꝯhē. em-pti. et ſic erit iſte nō religioſus. ꝓpe ſz oblat⁹ monaſterio: licz nō i totū. 7 ſic obligabiſ ad oīa p̄terq̄z ad reſeruata. q ſi ꝟba nō ponaſ vt fiat trālit⁹ ad aliū ꝓtractū. tūc pactū infi-cit ꝯctū i totū. i. l. p ſeruū. ff. de vſu 7 habita. iuncta glo. in. d. l. cum manuſata.

¶Utꝝ intrās religionē ex cauſa inhoneſta: puta vt eſſet abbas vel melius gauderet: 7 hmōi teneaſ. licz nō ꝓſequaſ ſuā intētōem: R. Pa. in. c. vt clerici. de regula. q ſic. qz effe-ctus ē religioſus hoc ñ obſtāte. vt tenet gl. i d. c. vt clerici. 7 facit bon⁹ tex. cū glo. in. c. qđ interrogaſti. xxvij. q. ij. ad materiam. 20

¶Quid de illo q̄ dolo in luct⁹ē ad religiō ez: R. q nihilomin⁹ erit religioſus. ꝺ ꝓuer. ꝓiu. c. ex pte. 7. c. veniēs. 7. c. ducū. qđ me. cā. cū dilect⁹ 7 ibi no. Ber. 7 Hoſt. 7 Jo. xx. q. iij. c. 21

¶Quid de illo q̄ timore mortis efficit (vlt. religioſus: R. q ſi timor iferaſ ab hoie: ſic ñ ē religioſus. qđ met⁹ cā. platū. nec obligaſ p tale votum niſi poſtea ratificeā. vt i. c. por-rectū. 7 in. c. ſicut nobis de regula. Et hoc ītel-ligo q̄n talis timor inferaſ ab hoie vt profite-atur vel faciat tale votū. 7 ſic loquit et debet intelligi. d. c. platuz. quod me. cau. Si ꝟo metus ſit caſualis ſeu naturalis: puta infir-mus vel i mari tpe tēpeſtatis. vel i piculo la-tronū aut inimicoꝝ. ſic tal' met⁹ nō impedit q̄n ſit obligat⁹ religiōi 7 voto: ſi mō deliber-ate hoc fecit. vt in. d. c. porrectū. 7 ſicut nob. qz de⁹ q̄ñq̄z tales timores imittit vt conuer-tamur. xxj. q. j. reuertimi. de ꝓſe. di. iij. ſan-ctū. in auē. vt nō luxu. ꝯ na. §. j. 7 hoc ſequit Ber. Hoſ. 7 Pa. in. d. c. ſicut. Alij dicūt q ſi q̄z cito ꝓualeſcētiā vel euaſionē piculi ſen-tit ꝺdicat. nō teneā etiā i metu caſuali ſi vo-tū fecit. Alle. c. ex trāſmiſſa. 7. c. vlt. de renū. Sed melior eſt opi. Hoſti. 7 Pa.

¶Utꝝ allect⁹ blādiciꝭ ſit religioſus: R. q ſic. 7 ſtare teneā. licet bona ſua parentibꝫ vel heredibꝫ remanere debeāt: nō monaſterio al l'ienti. vt. xx. q. iij. conſtituit. 25

24 ¶Quō aūt ꝺeꝺeat pfiteri. vide. s. pfessio. in pncn. ꝛ quō tacite inducit. s. nouitꝰ. §. xij. ꝛ aꝺ ūte ꝙ tūcꝺ: ppie ꝗs intrare religionē et effici religiosus cū pfiteť tacite vel expsse. qꝛ verba sunt cum effectu accipienda

25 ¶Aꝺ q̄ obligať religiosus: ℟. ꝙ aꝺ obseruā tiā illiꝰ regule quā pfessus est: nisi i casu. c. ñ solū. ꝺe regu. lib. vj. vel qñ solū tacite est pfessus. quia tunc solū obligať religioni in genere. vt. s. Nouitius. §. xiij.

26 ¶Sed quero vbi remanebit iste taľ obligatus religioni i genere p pfessionē tacitā: ℟. ꝙ ꝺꝛ aliquā religiōꝛ intrare quā vult ꝛ pōt. Si ꝝo nullā inueniat q̄ eū velit recipe: ꝺꝛ stare i illa in q̄ tacitā pfessionē fecit. qꝛ illa tenetur eū recipe exquo passa est tacite eū profiteri. vel si noluerit: poterit in ppria ꝺomo remanere et eē religiosus pfessus. xxvij. q. j. ꝺe viduis. quod limita vt. s. Pfessio. §. j.

27 ¶Utꝛ religiosi teneanť eē pfecti: ℟. ꝙ ñ nisi ea pfectōe aꝺ quā se obligauerūt. sꝫ teneť aꝺ pfectiōeꝫ tēꝺere ꝑm Tho. ij. ij. q. clxxxvj cui ꝓtrariať pfectiōis ꝓpōtus. Uñ nō sunt mēꝺaces q̄uis gerāt ab ex̄ statū pfectōnis. qꝛ illuꝺ nō assumūt q̄si pfitētes se esse perfectos: sꝫ q̄si pfitētes se aꝺ pfectōeꝫ tēꝺere. vñ bñ eēnt mēꝺaces si ab intētōe pfectōis aim reuocarent ꝑm Asteñ. li. vj. ti. xlvij.

28 ¶Utrū religiosus teneať ꝺe pcepto aꝺ oīa q̄ ꝓtinēt i regula quā pfiteť: ℟. Hen. ꝺe gan. i vj. q̄li. q. xvij. tenet. ꝙ cū ꝗs simplr̄ pmittit aliquā regulā seruare ꝙ teneť aꝺ ꝓtenta i ea oīa etiā sub monitōe sic aꝺ pcepta. Sed istuꝺ nō ꝛeꝺo verꝫ. qꝛ sic seq̄reť ꝙ monachi bñ Bñꝺicti obligareť aꝺ oīa. cū ꝺicat regla c. cū ꝺe ꝺiscīplia fratꝝ. ꝙ si nouitꝰ habita ꝺe lr̄aōe pmiserit se oīa i regula custoꝺire ꝓtēta ꝙ tūc recipiť. Et hꝰ ē expsseꝫ ꝺe. exiui §. cū igit. ꝺe ver. sig. ꝛ iō ꝺico ꝙ simplr̄ pmittēs regulā vel pmittēs sic qꝺ ē tutiꝰ: vt faciunt miores. s. pmitto seruare regulā fratruꝫ minoꝝ. s. viuēꝺo i obꝺictia sine pꝓpo. ꝛ i castitate ꝙ taľ nō teneť nisi aꝺ tria vota: ꝑm ꝙ modificata sunt i illa regla pceptoꝝ ievl'ihibitoꝝ ie seu sb ꝝbis eq̄pollētibꝫ. alꝭ nō ꝺe pcepto: sꝫ ꝺe bono ꝓsilio. Et pro hꝰ ē bo. tex. in. c. exiit q̄ semiat ꝛc. ꝺe ꝝ. sig. li. vj. Nā iꝺē est ꝺicere. pmitto seruare regulā talē. ac si ꝺiceret pmitto ꝙuersatōꝫ ꝑm illā regulā. ꝛ sic itelligūť illa ꝝba tā ex ꝓsuetuꝺie vouētiū q̄ꝫ recipientiū. tñ magꝫ cautū ē ꝺicerevt ꝺixi ꝙ fratres miores seruāt. Aꝺꝺit s. Tho. ij. ij. q. clxxvj. ꝙ trāsgressio alioꝝ a ꝓceptꝫ positꝫ i regula: vl'oreten⁹factis a ꝑlato: obligat solu aꝺ mortale ꝓpť ꝓtēptū regl'e. qꝛ hꝰ ꝺirecte ꝛ riať pfessiōi p quā ꝗs vouit regl'arē vitā. vl'ꝺic ꝑm eūꝺē Tho. vbi. s. ꝙ religiosus teneť aꝺ pfectōꝫ tēꝺere cui ꝛ riať pfectōis ꝓtēpt⁹. ꝛ iō ē mortale. Et vt scire possit ꝗs q̄ aꝺ q̄ teneť q̄libet religiosus. icipiēꝺū cēsui a regula. b. Frācisci. q̄ ꝙuis fuerit vltia i exēcutiōe. tñ ē ꝑma i nobilitate ꝛ pfectōe. ꝺe q̄ ꝺꝛ i ꝺ. ꝺe. exiui. Hec ē illa celestis vite forma ꝛ regula. et i. c. exiit q̄ semiat. ꝺe ꝝ. sig. li. vj. Hec est illa apuꝺ ꝺeū ꝛ pꝛez mūꝺa ꝛ imaꝺata religio. q̄ ꝺescendēs a pꝛe luminū p eiꝰ filiū exemplariť ꝛ ꝝbaliter aplīs tradita. ꝛ ꝺemū p spm̄sctm̄. b. Frācisco ꝛ eū seq̄ntibꝫ inspirata toti⁹ i se q̄si ꝓtinet testioniū trinitatis. hec ē cui attestāť ꝑ Paulo. nemo ꝺebet ꝺe cetero eē molestꝰ: quā xp̄s passiōis sue stigmatibꝫ cō firmauit volēs institutoꝝ ē ipsi⁹ passiōis sue signis notabiliť insigniri. hec ille Cui⁹ ꝺeclaratō cū sit firma ꝛ certa vtpote a spūscō emanata. a q̄ regula baľ sacꝝ ꝓciliū vienēse. in q̄ fuit ꝺeclarata pleniſſime ꝙ errare nō potuit circa p̄ꝺicta cū ꝓtineāt aꝺ fiꝺē ꝛ bonos mores. xxiij. q. v. a recta. iō tutiſſimuꝫ ē i ꝺicta religiōe viuere: vbi ñ opiniōibꝫ hoīm viuiť aut ꝺoctoꝝ: sꝫ scīlspūs ꝺeclaratōe. ꝛ quilibet ali⁹ religiosus timoratꝰ ex ei⁹ ꝺeclaratōe poterit scire quō sinā ꝺebeat itelligere pꝛofessiōꝝ ꝛ aꝺ q̄ teneať ꝺe pcepto vel ne. ꝺicit ğ tex. ꝺe. exiui. ꝺe ꝝ. sig. ꝺicite i ꝺicto ꝓcilio: ꝺeclaramꝰ ꝛ ꝺicimꝰ. ꝙ frēs minoꝝ nō solū aꝺ tria vota nuꝺe ꝛ absolute accepta ex pfessiōe sue regule obligantť: sed etiā renenť aꝺ oīa implēꝺa q̄ sunt ꝓtinētia aꝺ hec tria q̄ regula ipsa ponit. Nā si aꝺ hec tria pcise ꝛ nuꝺe tm̄ promittētes se seruare regulā viuēꝺo i obꝺiēntia. castitate ꝛ sine ꝓpꝛio. ꝛ nō etiā aꝺ oīa cōtēta i regula: q̄ hec tria modificāt artareť. pro nihilo ꝛ vane proferreť hec ꝝba. Promitto sp̄ hāc regulā obseruare: exquo ex his ꝝbis nulla obligatio nascereť. Nec tm̄ putāꝺuꝫ ē ꝙ. b. frācisc⁹ pfessoꝝ hui⁹ regle q̄ꝫ aꝺ oīa ꝓtēra i regula modificātia tria vota. seu aꝺ alīa i ipsa expssa itēꝺerit eq̄liť eē obligatos. q̄ potiꝰ apte ꝺiscernit ꝙ q̄ aꝺ q̄ꝺā ipsoꝝ ex vi ꝝbi trāsgressio ē mortal'. ꝛ quo aꝺ queꝺā alia nō: cū aꝺ q̄ꝺā ipsoꝝ ꝝbū apponat pcepti vel eq̄pollētis eiꝺē. ꝛ q̄ aꝺ queꝺā alia ñ. Itez qꝛ pter ea que expꝛesse verbo p̄cepti ac exhortatōnis seu monitōis ponunť in regula nōnulla ꝝbo impatiui modi negatiue vl' affirmatiue appositō inferūť. hacten⁹ extitit ꝺubitatū an teneaťur aꝺ ista vt aꝺ hñtia vim p̄cepti. ꝺicim⁹ ꝙ ꝛ fratres nō aꝺ oīa q̄ sub

ꝓbis ipatiui modi ponūt̄ i regula sic̄ ad p̄ce
ptoꝝ seu p̄cepts eq̄pollēciū obſuādū teneāt̄
Expedit tn ipis frib ad obſuādū puritatē
regule ꝛ rigorē q̄ ad ea sic̄ ad eq̄pollentia p̄ce
ptis se nouerint obligatos: q̄ hic iferi⁹ anno
tāt̄. Ut aūt hec q̄ videri p̄nt eq̄pollēcia p̄ce
ptis exvi ꝓbi: vel saltez rone materie de qua
agit: seu ex vtroq; sub ꝓpdio habeant̄. De
claramus q illud qd ponit̄ i regula d nō ha
bendo plures tunicas q; vnā cuz caputio: ꝛ
alia sine caputio. Itē de nō portādis calcia
mētis: ꝛ de nō eq̄tādo ex calsum necitatz. Itē
q frēs vilib iduant̄. Itē q ieiunare a festo
oim sctoꝝ vsq; ad natiuitatē dn̄i: ꝛ i sext̄ fe
rijs teneāt̄. Itē q clerici faciāt diuinū offici
um fm ordinē romane ecclie. Itē q mistri ꝛ
custodes p necitatib ifirmoꝝ ꝛ frib in duē
dis sollicitā curā gerāt. Itē q si qs i infirmi
tatē ceciderit alij frēs debēt ei fuire. Itē q fra
tres nō p̄dicēt i epatu alicui⁹ epi: cū ab eo ill̄
fuerit p̄dictū. Itē q null⁹ audeat ꝑmitt⁹ p̄di
care ppl'o nisi a generali mistro vl' alijs qb⁹
id ꝓtit fuerit examinat⁹ ꝛ approbat⁹ ꝛ ad
h̄ institut⁹. Itē q frēs q̄ cognoscerēt se ñ pos
se regulā spūal' obſuare: debēāt ꝛ possint ad
suos mistros recurrere Itez q oia q̄ ponūt̄ i
regla ad formā habit⁹ tā nouitioꝝ q;pfesso
rū necn ad receptōis modū ad pfessiōz spe
ctāt̄ia: nisi recipiētib q̄ ad habitū nouitio
rū: sic dic regla fm deū. alit videat hec i quā
oia sunt a frib tāq; obligatoria obſuāda.
Itē ordo cōit sensit. tenet ꝛ tenuit ab antiq̄:
q vbicūq; ponit̄ i regla h̄ ꝓbū teneant̄: obti
net vim p̄cepti. ꝛ obſuari oz a frib sic tale.
h̄ i. d. c. ꝛ de. Ex qb⁹ oib⁹ pz nihil fore spāle
i hac expositōe magꝝ q; i alijs: nisi h̄ vltimū
qd dicit de ꝓbo teneāt̄. sz ꝓba ipsa ex sua na
tura sic importāt: vel rōe materie vl' rōe vtri
usq;. Regula bti Basilij fm q inueni hz so
lū ista vltra tria vota. s. Abstinētia a carni
bus. Ieiuniū ab exaltatōe scte cruc⁹ vsq; ad
pasca exceptz dn̄ic̄. silētiū d nocte. modū of
ficij. q comedāt i cōi refectorio. legāt i mēsa
vacēt lectōi et labozi manuū ne sint ociosi. q
vtz sint p̄cepta vel ne: nō inueni ab alio de
claratū: sed p p̄cedētia possent declarari.
Regula. b. Augustini iudicio meo idigeret pa
pali declaratōe. Nā Hen. de gan. i. vj. q̄li. q.
xvij. ꝛ q̄dā alij tenēt q omia q̄ ipsa sunt ca
dūt de p̄cepto ꝓpt ꝓbū qd ponit Aug. i p̄n.
dicēs. Hec sunt q vt obseruetz p̄cipim⁹ Alij
dicūt p̄riū. quoꝝ opi. videt mihi ꝓioꝝ ꝛ be
nignioꝝ. qz sicī sacra scꝑtura q̄dā sunt q̄ ha
bēt modū ꝛ intētōz p̄cepti. vt illd. Doce ē p
ceptū meū vt diligatis inuicē Jo. xv. Que
dā q̄ h̄nt p̄ceptū i intētōe sz nō i mō. vt illd
Exo. xx. Nō furtū facies. Ita sunt q̄dam q̄
h̄nt modū p̄cepti sz nō intētōez. vt illud.
Marc. vij. p̄cepit eis ne cui dicerēt. qz ex h̄
nō obligabat ad mortale eos si p̄dicassent
miraculū. Sic fatēdū ē de regla. b. aug. Jō
exponerē ea fm q sacz ꝯcilij exposuit regu
la. b. Frācisci impropriādo ꝓbū p̄cipim⁹
rone materie: sic et impropriant̄ ꝓba modi
impatiui ppt̄ materiā i. d. regula minoꝝ
Regula bti bñdicti silr̄ idigeret declaratio
ne papali alijs plura p̄cepta alijs pauciora
ponētib. tn ego fm declaratōz regule mioꝝ
ita exponerez ei⁹ ꝓba. De fratrib p̄dicatoꝛi
bus: tenet Jo. de neapoli i. xiij. q̄li. q. xvij. q
tenēt̄ seruare oia ꝓtēta i regula. b. Aug. ꝛ cō
stitutōib eoꝝ put sunt i ea ꝛ eis ꝓtēta. h̄ ē
p̄cepta vt p̄cepta: ꝛ ꝓsilia vt cōsilia: dato q
prelat⁹ ñ p̄cipiat nec mādet eis seruare. Nec
ob. q dicūt q̄dā q nō ꝑmittūt seruare regu
lā: sed obedire plato fm regulā ꝛ constitutōes
qz sic̄ elect⁹ prelat⁹ licet nō ꝑmiserit. tenet̄ tn
seruare ea q̄ ptinēt ad statū platoꝝ. ꝛ xp̄ian⁹
ea q̄ ptinēt ad statū xp̄ianoꝝ. sic frat̄ p̄dica
toz eoipso q̄ pfitet̄ ordinē predicatoꝝ ꝛ vult
eē frat̄ p̄dicatoz; ꝑmittit ꝓseq̄nt̄ seruare spe
ctāt̄ia ad talē ordinē saltē tacite ꝛ si ñ expsse
¶ Utz aūt obligēt̄ ad mortale trāsgredien- 29
doz Quidā tenēt q ñ: nec etiā de veiale. sed
solū ad pnā: nisi faciāt ex ꝓtēptu. allegātes
Tho. ij. ij. q. clxxxvj. h̄ dicētē. fm h̄ ē falsuz.
qz p̄riū tenet Jo. de neapoli. vbi. s. vbi dixit
q trāsgressio alioꝝ a trib vot⁹ ē p̄cm mor
tale: vel ppt̄ p̄ceptū factū a plato oreten⁹ si
ue i regula expsse. Itē i plogo constitutionū
ipsoꝝ dr. Cōstitutōnes nre nō obligāt nos
ad culpā nisi ppt̄ p̄ceptū vel ꝓtēptū. g vbi
cūq; iteruenit p̄ceptū obligant̄. Un̄ q̄cq̄d ē
ꝓtra votū castitat⁹ vel pauptat⁹ aut p̄ceptū
regle vl' constitutionū certe ē mortale. ꝛ Tho.
vbi. s. loquit de p̄uaricatōe alioꝝ q̄ nō sunt
de p̄cepto i eoꝝ regula vel ꝓstitutionib. q so
lū obligāt ad pnā. ꝛ sic̄ ve. Et meli⁹ et se
curi⁹ ē i ꝓstitutōib fratz mioꝝ sb regla vi
ta tegētū. q̄ nō obligant eos ad aliquā cul
pā nec etiā pnā nisi p platos eis imponat̄. ꝛ
sic liberalissima ꝓscia viuūt. licz habeāt mul
tas ꝓstitutōes p eoꝝ regulari vita ꝓseruan
da factas. Regla bte Clare hodie p declara
tōz Eugenij. iij. hz. v. q̄ obligāt ad morta
le. Primū obedictia. Scdz pauptas. Ter
cū castitas. Quartū electō abbatisse. Quī
tū clausura ꝛ ea q̄ ptinēt necario ad p̄dicta.

Ad alia ꝙ nō obligāt̄ tc̄ pcepto nisi eo mō
q̄ obligāt̄ vel a tc̄o vl̄ ab eccl̄ia generalr̄ sicut
alīq̄ tal̄ statꝰ. Aliaꝝ mōachaꝝ ñ vidi regl̄as
iō ptr̄ãseo. qꝛ p p̄dicta pñt intelligi qñ obli
30 ¶ Utꝝ religiosꝰ teneat̄ (gāt ad mortale vl̄ ñ
tc̄ pcepto obedire p̄lato i oibꝫ. R. q aut pla/
tus p̄cipit aliq̄d qđ ē ℔m regulā aut ultra aut
ℨ. aut sup̄ regulā. si plat⁹ p̄cipit qđ ē ℨ regu
lā: sic teneꝰ obedire nedū si sunt ℔m regulā ex
plicite ℨ etiā iplicite: vt sunt obseq̄a cōitatis
ꝛ negocia ordis pmouēda: sine q̄bꝫ ꝓseruari
ñ possꝫ ordo regl̄aris obſuātie. Itē ea q̄ fa
ciūt ad regl̄e plenioꝛē obſuātiā: hec iplicite
sunt ℔m regulā. ꝛ ih̄ ꝓordant cōiter doc. Si
aūt p̄cipiat p̄ter regulā: vt q̄ i ipa nō ꝓtineꝰ
nec ad ꝓfectā i ea expediūt vl̄ ordinant̄. vt le/
uare festucā vl̄ aliq̄d hmōi: sic duplex ē opi.
vt dic̄ Pe. i qō q̄da tc̄ q̄li. q̄da dicūt q i ḡ/
uioribꝫ nō teneꝰ. ℨ ēveni⁹ ꝛ cōius teneꝰ q nec
in grauioribꝫ nec i leuibꝫ q̄ sunt p̄ter regulā
teneꝰ obedire. qꝛ ad ih̄ nō habuit aīm obli
gādi se. ꝛ facit p ih̄ qđ no. Pa. i. c. lr̄as. tc̄ re/
sti. spo. ꝛ i. c. ex lr̄is. tc̄ spō. ꝛ qđ no. Inno. i. c.
venies. tc̄ iureiu. Si aūt sunt ultra regulā: sic
teneꝰ: vt reficere corp⁹ ꝛ hmōi. Si ꝙ sunt
ℨ regulā tūc distiguo. Aut plat⁹ pt i tali p̄ce
pto regule vel ꝓhibitōne dispēsare ℨ qđ p̄ci
pit. ꝛ sic si ex rōnabili cā moueꝰ ad id p̄cipiē
duꝫ: teneꝰ subdit⁹ ei dē obedire: q̄uis videaꝰ
subdito q nō sit rōnabil̄. puta plat⁹ p̄cipit
q frāgat ieiunīū. qꝛ p babilit̄ p̄sumit tc̄ eius
debilitate. q̄uis subdito videaꝰ q sit fortis.
ℨ ih̄ iudiciū suū supponere iudicio p̄lati ꝛ
ei obedire. qꝛ sepe euenit vt alīq̄ magꝭ ꝓpende
ant debilitatē alteri⁹ ex aspectu q̄ ipse q̄ hꝫ. si
ue ex inexperientia siue ex feruoꝛe. Aliqñ silr̄ si
dubiū sit an sit contra regulā. vel an possit
dispensare: teneꝰ obedire. xxiij. q. j. q̄d culpaꝰ
Si aūt sit certū q ē ℨ regule pceptū vel ꝓ
hibitōeꝫ i q̄ nō pōt dispēsare plat⁹. vel si pōt
claꝝ ē q nō ex rōnabili cā illud p̄cipit: sic nō
ē ei obediēdū. ꝛ ih̄ habes. s. Dispēsatio. q si
p̄lat⁹ p̄cipiat ea q̄ sunt sup̄ regulaꝫ: sic si sunt
ad cautelā pcī ꝓmittēdi: vt puta plat⁹ p̄ci/
pit vt ieiunet i pane ꝛ aq̄. qꝛ videt eū luxuri
osum: sic nō teneꝰ obedire nisi qñ verisilr̄ vi/
det nō posse alit̄ euitare pctm̄. Si ꝙ sunt
q̄ p̄cipiūt i pnā pcī ꝓmissi: sic teneꝰ. c. cū di/
lecta. ꝛ. c. qm̄. tc̄ simo. Si autez sunt i aug/
mētū meriti. vt recipe martyriū et hmōi. sic
nō teneꝰ obedire. ꝛ sic loq̄t. c. gesta. lxxiij. di.
vbi ꝺr nō posse idici strictioꝛē vitā aliq̄bus
qđ verissimū credo qñ sol⁹ p̄latus ih̄ p̄cipit.
Sꝫ nec etiā maioꝛ ps pt aliā religiōꝫ ipone
re sine ꝓsensu oim ꝛ supioꝝ ℔m Ho. i. c. cū di
lecti. qđ me. cā. Si ꝙ in ead̄ religiōe maioꝛ
ps faceret statutū artans ad strictioꝛē vitā.
sic tenet Inno. vt refert Pa. ꝛ seq̄t i. c. sup eo.
tc̄ regu. q oēs obligāt̄. Sꝫ ego dubito tc̄ ih̄.
ꝛ potius teneo ꝓriū. qꝛ hec austeritas maioꝛ
q̄ꝫ regula ꝓcernit oēs tc̄ religiōe vt singulos
nō vt vniūsos. ꝛ sic req̄rit ꝓsensus oim. Fac
regl̄a qđ oēs tāgit. li. vj. et qđ obij cit ꝺ. c. pi
culoso. tc̄ sta. regu. li. vj. pt dici illd nō tc̄bere
dici sup̄ regulā: sꝫ ℔m regulā. ꝛ ibi mod⁹ con
uersandi taxat̄ ℔m naturā rei. vt dic̄ ibi Jo.
mo. ꝛ Arch. cū ñ tc̄ceat mulieres euagari. c.
mlieres. tc̄ iudi. li. vj. ℔m p̄fatā distinctōeꝫ
potes reducere ad ꝓcordiā qđ nō. ber. i. c. re/
latū. ne de. vl̄mo. ꝛ Jo. an. i. d. regl̄a qđ oēs
ꝛ Pa. i. d. c. sup eo. ꝛ s. Bo. i. ij. di. vl. q. vlt.
ꝛ Ale. iiij. pte sum. ꝛ Tho. ij. ij. q. clij.

¶ Utꝝ ois ꝺobedientia sit pctm̄ mortale vide 31
¶ Utꝝ religiosus magꝭ te (s. Jnobediētia. 32
neaꝰ obedire p̄ri carnali nccitatē patiēti ꝛ req
rēti q̄ꝫ p̄lato suo ꝓtrariū imperāti. R. q q̄stio
ℨ varietatē inꝰ doc. Ri. tꝫ q religiosi magꝭ
teneꝰ p̄ri carnali q̄ꝫ plato i his q̄ ptinēt ad
nccitatē illi⁹ p̄cepti. honoꝛa p̄rem tuū. qꝛ sic
teneꝰ de iure nature ꝛ diuio. a q̄ p̄cepto nul
la ꝓfessio absoluit. qꝛ ꝓsilia obseruāt̄ vt pfe
cti⁹ p̄cepta ipleāt̄. Hoc idē tenet Hen. tc̄ gā.
i. vj. q̄li. q. xviij. q teneꝰ ad nccitatē vite na/
tural̄ parentū. ꝛ q p̄ceptū tc̄ honoꝛe ē p se. ꝛ
obligatō voti religiōis ē p accidēs. et qđ ē p
se nō ꝺꝫ solui p illd qđ ē p accidēs. Jn alijs
aūt i q̄bꝫ nō obligant̄ ex pfato p̄cepto. Ho/
noꝛa patrē tuuꝫ. dicit. q magis teneꝰ plato
spūali q̄ꝫ p̄ri. Ale. ꝙ vbi. s. dic̄. q illa q̄ pt
religiosus sine tc̄trimēto regl̄aris ordis solū
mō teneaꝰ p̄ri exhibere. sic oꝛare. ꝓsulere. ho
noꝛare. Alia aūt sic ē sbuenire ei⁹ nccitatibꝫ.
cū nihil habeat nō teneꝰ. ꝛ sic videꝰ tenere q
pot⁹ plato sit obediēdū. ſꝫ mihi videꝰ dicen
dū: vt colligo ex Nicho. tc̄ lyra Mat. xv. q
aut p̄ erat i tali nccitate aīq̄ſ fili⁹ igrederet
religionē. ꝛ sic dico q magis teneꝰ p̄ri vl̄ mr̄i
i tali necessitate sbuenire q̄ꝫ plato p̄cipienti
ꝓriū. Rō. qꝛ actio ex ꝓtractu vel q̄si ꝓtra ali
quē ꝓtēs nō extinguit̄ p religiōis igressuꝫ.
Aut si extinguit̄ vt volūt q̄da doc. qꝛ p mor
tuo habeꝰ. vt. C. ꝺ epi. ꝛ de. l. tco nobis. §. ih̄
ꝛ cognitū. tñ ℔m eos ex edicto tc̄ capitꝫ dimi
nutōe restituit̄. l. tutelas. §. iuriaꝝ. ff. tc̄ ca/
pi. dimi. vñ dicūt doc. q p igressum poterit
ex actōe seu obligatōe q ꝓpus tenebaꝰ ꝓueni
ri: sed p abbatē vl̄ sindicuꝫ rndebit. vt. C. tc̄
epi. ꝛ cle. aut̄. cā q. cū mōacho. ꝛ nō. i aut̄. tc̄

mona. i pn. ⁊ i auc. de sanc. epi. §. puidere. g̃ mlto fort⁹ ex obligatiõe p̃cepti diuini. imo etiaz de iure positiuo tãtũ tenet fili⁹ pr̃i q̃ pz̃ pt cũ vẽdere p necitate famis. l. ij. C. de pr̃i. q̃ fi. di. tenet etiã ad alimẽta. l. filiam. C. de pa. po. etiã si pr̃ sit relegat⁹ ppr̃ iceſtuoſas nupti as. vt i auc. de ince. ⁊ nepha. nup. g̃ nõ dz p uari iure suo sine cã. vt nõ. i. c. sat̃ puersum ẽ lvj. di. ⁊ i. c. vl. xix. q. vl. facit optime tex. xxx di. si q̃ filij. imo videt q̃ si ex igressu sit inha bil ad pr̃i subueniẽdũ. q̃ monasteriũ teneat qz mõasteriũ ẽ loco heredis ⁊ filij ingredientz vt i auc. de san. epi. §. sed h̃ pñti. de pba. i pñ tia. i fi. ⁊ lex dicit q̃ heredes licz exheredi teneãt pstare alimẽta. ar. l. si q̃s a liberis. §. itẽ rescri ptũ. ff. de libe. ag. g̃ ⁊c. Aut pr̃ et mr̃ nõ erãt i tali necitate q̃ filij teneret ei subuenire. sz post igressuz i talẽ necessitatẽ deuenit. ⁊ sic dico q̃ nõ poterit ei subuenire p̃ dicente impio plati. qz iã ẽ ei obligat⁹ p votũ. ⁊ sic de. ⁊ sic maio ri vinculo ligat plato q̃z pr̃i. qz p̃ceptũ de ob seruatiõe voti ẽ de p̃ma tabula. ꝺ honore pa rẽtũ ẽ de scꝺa Itẽ p̃imũ ẽ negatiuũ. scꝺm af firmatiuuz. g̃ magis astringit. pterea sel de o dicata nõ pñt p̃ voluntatẽ ipsi⁹ vsurpari. fa cit regula semel. ꝺ re. iu. li. vj. Nã religiosus abdicauit a se nedũ tpalia: sed ⁊ pp̃riũ vel le. xix. q. vl. statuim⁹. xij. q. ij. nõ dicatis. ff. de reg. iu. l. velle nõ credit. g̃ nõ astringit nisi ei i cui⁹ manu suũ velle posuit. qz inanis est actio quã excludit inopia debitoris. l. nã is. ff. de dolo. ⁊ impossibiliũ nulla est obligatio. ff. de re. iu. Nec ob. q̃ p̃ceptũ diuinũ erat an igressuz. qz licz eẽt: nõ tñ obligatio. qz cũ sit affirmatiuũ: nõ obligat nisi p loco ⁊ tẽpe. et iõ cũ nõ esset tũc obligat⁹: nõ poterit tenere postea regula factũ legitime. de re. iu. li. vj. si cut si dispẽsasset bona sua paupibus p̃ze nõ indigẽte: nõ posset repetere: sz veniret postea ad necessitatez. Ad ea tñ q̃ põt exhibere. s. q̃ p̃mittunt a platis bñ teneret. iqztũ põt sine regularis obseruãtie detrimẽto. sic orare. ꝑso lari. ⁊ hmõi. vt dicit Alex.

33 ¶Quid de igrediẽte religiõez alicui⁹ mõaste rij i q̃ nõ seruat regla. puta comedũt carnes i mõasterio s. Bñdicti. vel tãgũt ⁊ recipiunt pecunie i mõasterio s. Frã. ⁊ hmõi. sz saltz re gulã aliq̃ p̃cipe. ⁊ sic pfitet fm ꝑsuetudinem quã inuenit. ⁊ R. Alex. q̃ ñ excusat. qz q̃ pfitet regulã pfitet nõ ꝑsuetudinẽ. Et iõ ñ excusat si regulã ñ obseruat. xx. q. iij. ꝑstituit. qꝺ me. cã. cũ dilect⁹. ⁊ c. fi. Et si dicas q̃ nemo obli gat nisi ad id ad qꝺ se obligare itẽdit. ⁊ R. q̃ h̃ verz ẽ explicite: sz iplicite ñ. qz q̃ vult p̃nci pale. puta eẽ frat mior. vult ⁊ accessoriuz. s. obligatõz ad p̃cepta regle miorz. sz h̃ nõ itẽ dat. ⁊ de h̃ ẽ casus rotũd⁹ i. c. ex pte. de regula. Nã exq̃ habitũ religiõis detulerũt q̃ pfessis dat. ⁊ alia fecerũt q̃ pfessis ꝑueniũt pfessiõz tacitã ad min⁹ fecerũt. ⁊ sic si nõ illi religiõi: saltẽ alteri i genere sunt obligati ⁊ obseruatõi p̃tẽtoz i ea. Et h̃ tene. sz Pa. i. c. sup eo. de re gu. alit teneat. Sz p p̃ma opi. ẽ Inno. ⁊ ho sti. i. d. c. sup eo. ⁊ Pa. posset intelligi q̃n tal erat simplex. nec sciuit nec potuit scire obli gatõz regle solũ credidit q̃ ad illa obligaret fm q̃ viuebãt. qz credo q̃ tal posset alia reli giõz sz laxiorẽ itrare. sz si ibi vult manere: te neat fm regulã viuere: nisi ex aliq̃ rõnabili cã possz p̃sumi q̃ aliqꝺ p̃ceptoz ñ seruat. qz sic etiã excusaret. vt. s. dixi Monachus. §. xj.

¶Utrũ religiosus assũpt⁹ ad aliquã digni 34
tatẽ: puta epatũ vel etiã iferiorẽ teneat ad re gule obseruatiã. ⁊ R. q̃ sic. ad oia q̃ facere põt si ne p̃iudicio platiõis vl officij sibi ip̃positi. vt no. Tho. ij. ij. q. clxxxv. ⁊ vide. s. Mõach⁹

¶Utz religiosus possit transire ad (§. vij. 35
aliã religiõz. ⁊ R. colligẽdo dicta doc. q̃ aut ẽ laxior ad quã trãsire vult ⁊ si i sua religiõe ñ seruat regla: tũc poterit ad laxiorẽ trãsire fm Inno. et Pa. i. c. sane. de regu. Qꝺ ego limi to fm Jo. an. ⁊ bñ. vez. q̃n nõ ẽi p̃icia ali ud mõasteriũ eiusdẽ religiõis ad qꝺ ñ possit trãsire: vel i q̃ possit itrare: nec ẽ spes reforma tionis mõasterij sui. Si vo i suo mõasterio seruat regula: tũc nõ põt ad laxiorẽ trãsire si ne licẽtia papę sine cã legitima. sz cũ ei⁹ licen tia sic: si etiã nõ subest cã legitia fm glo. in. c. cũ singula. de p̃bẽ. li. vj. quã glo. credo veraz q̃ ad eccl̃az militatẽ. sz nõ q̃ ad tẽũ. ar. corz q̃ nõ. i. c. nõ est voti. ꝺ voto. q̃ si cã subest. sic te net Inno. ⁊ seq̃t Pa. i. c. nõ ẽ dubiũ. de regu la. q̃ eps põt dispẽsare. ar. c. nõ mediocrit. de ꝑse. di. v. Do. An. i. d. c. nõ ẽ dubiũ. tenet q̃ si cã ẽ vrgẽs põt eps. sed si cã nõ indiget tali celeritate: recurrẽdũ ẽ ad papã. Sed ego di co q̃ ꝑsiderandũ ẽ an religiosus tal sit exem ptus vt cõiter sunt. ⁊ sic eps nõ poterit dispẽ sare cũ nulla auctẽ habeat sup ipm. sz dispẽ sabit plat⁹ su⁹ q̃ loco epi pest illi religioni fm glo. i. d. c. nõ dubiũ. Aut si talẽ nõ hz: recur ret ad papã. Si vo ñ sit exept⁹: sic credo ve rã opi. Inno. Et. d. An. loquit de ꝑsilio. Fa cit p h̃. c. nõ cogãt. xlj. dist. ⁊ cã legitima erit debilitas corpis: aut delicata ꝑplexioz hmõi Aut religio ad quã vult trãsire ẽ eqlis sue. ⁊ sic sine cã põt delicẽtia papę solũmõ etiã q̃ ad tẽũ. Si aũt cã subest: sic poterit eps aut prio

pri⁹ plat⁹ cū ꝓsensu capli⁹ dispēsare. ſm glo. i d.c. nō ē nob⁹ dubiū. facit. d.c. statuim⁹. xij. q.ij. ſine exceptōe. Aut religio ad quā trāſire vult ē ſtrictior. tūc req̄rit̄ ꝑmo q⁹ nō trāſeat ex temeritate aut leuitate: vel odio ꝓioris plati: ſed ex zelo melioris vite. et ſi ē ꝓietas inf̄ platū et ſubditū i h̄: ſic iudiciū ſupioris amb⁹z req̄rēdū ē. z ad eū pōt ſubdit⁹ appellare. Scō req̄rit̄ q⁹ nō ſolū religio ſit ſtricti or. ſz q⁹ actualit̄ arti⁹ ibi viuat. qz licz eēt ſtrictior: ſi tn̄ ibi lati⁹ viueret: nō liceret. etiam ſi ex diſpēſatōne lati⁹ viuūt. Facit. c. ſane. de regu. Tā trāſit⁹ ē pmiſſus vt q̄s ducat artiorē vitā. qz pſumit̄ mot⁹ ſpūſſcti gr̄a. vt i. c. licet. de regu. z. xx. q. iij. c. j. q̄ rō ceſſat qñ i ſuo monaſterio viuit̄ ſtricti⁹ reſpectu regule z conſtitutionu⁹z q̄z i eo ad q̄d vult trāſire. Unde Buli. naſo. i. d. c. ſane. dicit. q⁹ lz regula bt̄i Bñdicti ſit artior q̄z regula bt̄i Auguſtini. tn̄ frēs p̄dicatores q̄ regulā. b. Auguſt. pfitent̄: tātū ſe artauerūt p ꝓſtitutōnes ſuas: q⁹ eoz religio ē artior q̄z illa monachoz. z ꝓ o pterea dicit q⁹ ñ effugiūt apoſtaſiā trāſeūtes ad dictā regulā monachoz. Jō dicit Joh̄. an. i. d. c. ſane. q⁹ iura nō pmittūt trāſituz reſpectu melioris religiōis ſeu maioꝝ. vl̄ reſpectu finis. vt puta qz fructuoſior aut alio mō ſz ſolū reſpectu artioꝝ vite. z qz ibi viuit ſtricti⁹. vt nō. i. d. c. licet Tercio req̄rit̄ q⁹ petat licētiā. vt i. d. c. licz. z iſtis ꝓcurrētib⁹ poſſit trāſire (q̄uis licētia nō obtineat) etiaz ſi p̄imū mōaſteriū eēt ꝓuilegiatū q̄ ad h̄ vt q̄s ñ poſſet trāſire ad artiorē. Addit Inno. qrt⁹. ſi ꝑ or religio nō icurrit grauē iacturā vel ifamiam ex tali trāſitu. qz ſi icurrit nō licet. arg. c. licet. de regu. xj. q. iij. ſi q̄s ꝙo. Aduerte h̄ q⁹ ſi frat̄ minor trāſferat̄ ad aliū ſtatū p papā puta ad epatū vel ad aliā religiōz. q⁹ tūc bona alteri iā q̄ſita ñ recupat. vt. C. de ſen. paſ. l. iij. z. l. tutor. Si ꝙo nō ſunt alteri q̄ſita. puta qz nondū ſunt mortui ei⁹ parētes q̄bꝫ ꝺz ſuccedere. ſic ſuccederet ſi illi q̄ ſunt in ſtatu ad quē trāſlatus ē pñt ſuccedere. qz reſtituit̄ ad oia p talē trāſlatiōez. vt i. l. j. C. de ſen. paſ. z l. j. §. q̄ mortis. ff. ad tertul. Sec⁹ ſi tranſfert̄ p aliū modū. puta ꝓpter temerita ſua aut ſmōi. vt i. d. l. j. z. d. §. q mortis.

36 ¶Sed a q̄ ꝺz peti licētia? R. q⁹ q̄ ad religioſos ꝺz peti a ſuo plato ordiario. puta i ordie minoꝝ a cuſtode vl̄ miſtro. In ordie p̄dicatoꝝ a puinciali. In mōachis ab abbate: et h̄moi. Quo ad epos req̄rit̄ licētia obtēta a papa. vt. s. dixi. Quo ad platos inferiores epis ſi ñ ſunt imediate ſb papa: ſufficit ꝓ titta ab epo ſuo lz nō obtineat̄ ꝙz Jo. an. i mer curia. i regla cū nō ſtat. li. vj. Quiꝺo ſb ſunt imediate pape nō pñt ipo denegāte. ſz eo nō ñdēte pñt Silt̄ cleric⁹ teneat̄ petere licētiā ab epo ſi eccl̄ia grauit̄ ledit̄. alit̄ etiā ſine licētia poſſit ſm Inno. Sz adūte q⁹ ſi plat⁹ dic⁹ vel le h̄ꝺz ſiliū: ſic teneat̄ expectare debito tpe. alſ nō. Itē iſta licētia ꝺz peti añ factū ſm ꝑa. i d. c. licet. Ad epatū ꝺo ſi ē elect⁹: pōt licētiare plat⁹ nō req̄ſito capitulo. c. ſi religioſus. de elec. li. vj. ſed nō añ electōem.

¶Utr̄ alit̄ trāſiēs ad aliā religiōez q̄z vt di- 37
ctū ē licere ſit apoſtata? R. ꝑa. i. d. c. ſane q⁹ nō apoſtaſia maiori. de q̄ i. c. ſi. de apoſt. Sz bñ efficit̄ apoſtata apoſtaſia miori. qz certū ē q⁹ retrocedit. Ex q̄ no. itellectū ſingularem ad. c. ij. ne cle. vl̄mo. li. vj. q⁹ dimittēs habitū pure icurrit excōicatōz cū ſit ꝓpe apoſtata. Sz aſſumēs habitū alteri⁹ religiōis etiam latioris: nō icurrit excōicatōz. Hoc ſenſit Jo. an. ibidē i nouella. qz tex. ibi ſentit in eo q̄ facit cā euagatōis. q̄ ceſſat i eo q̄ intrat aliā religiōz. z ꝓ h̄ vide bonū tex. iūcta glo. i c. ex pte. de tēp. ordi. et hoc etiā ſequit̄ ꝑa. i. d. c. ſane. Aduerte tn̄ hic q⁹ recedēs a religione lege pmittēte: recupat oia bona ſua indiſtincte. c. q⁹ a te. de cle. ꝺiuga. z i. c. ex trāſmiſſa. de renū. alſ nō. de quo dic vt. j. §. xliij.

¶Utrū religioſus poſſit aſſumi ad bñficia 38
ſimplicia? R. ꝑa. i. c. ſup eo. de regu. q⁹ ñ etiā cū diſpēſatōe. z fac iſte tex. d. c. ſup eo. z vide glo. i. c. q̄rūdā. lxxiij. diſ. q̄ dicit mōachū ñ poſſe h̄re canōicatū i eccl̄ia ſcl̄ari lz ibi poſſit eē epūs. vt i. c. vno. xvij. q. j. et h̄ ē ꝓpt̄ bonuz curē. q̄ cā ceſſat i bñficijs ſimplicib⁹. vt nō. i c. q̄ꝺ rei tiorē. de ſta. mo. vide. ſ. diſpēſatio. et

¶Utr̄ religioſus de ordie (dic vt ibi. §. iij. 39
mēdicātiū trāſiēs ad ordinē nō mēdicātiuz etiā aucte aplica poſſit aſſumi ad dignitatē⁹ i illo ordie ad quē trāſiuit? R. q⁹ ñ. nec ad p oratⁿ admiſtratōes. nec ad q̄cūq̄z officia etiam tāq̄z vicari⁹ ſeu miſter. ſiue tāq̄z locū alioꝝ tenēs. nec aniaꝝ curā aut regimē ꝑt̄ p ſe aut p alios exercere. z q̄cq̄d ꝺnū fuerit attēta tū irritū ē ipſo iure. cle. vt pfeſſores. de regu.

¶De voto religiōis hēs. j. votū. iij. §. viij. 40

¶Quid teneat̄ facere monachi q̄ ex redditi 41
bus q̄s p̄cipiūt teneāt ad curā aiaꝝ qñ videt abbatē negligere dictā curā? R. ſm ſ. Tho. i q̄li. q⁹ debet ſupplicare abbati vt puideat. z ſi ñ vult debet appellare ꝺ eū ſic ꝺ adūſariū ꝑti. §. z nulli ꝓſulēdū ē vt i tali mōaſterio in

¶Utr̄ religioſus q̄ ꝑus emiſerat (grediat. 42
votū de artiori religiōe z tn̄ itrauit laxioꝝ ē ſit

absolutus a voto. R. q sic. vt i. c. q post. de regu. li. vj. Debet tñ pnitere de voto nō adimpleto: vt ibidē. De alijs vo voti quō cōmutanti votū religiōis. vide Votū. iij. in pn.

43 ¶ Utz religiosus electus vl fugitiu⁹ q ñ pt impetrare recōciliatiōz fm formā. c. fi. de regla. possit trāsire ad aliā religiōz laxiorē. R. q ñ si pōt inuenire i puincia mōasteriū sue religionis qđ velit eū recipe. q si ñ pōt posit itrare laxiorē cū licētia sui plati si pōt hre. alis posit viuere alio mō regulariť. z dz fm Ray.

44 ¶ Sz qs dz fugitiu⁹. R. Pa. i. c. fi. de regla. fm Jo. an. ille q morať extra monasteriū. et celat se abbati. facit. l. qđ sit fugitiuus. ff. de edi. edic. Uñ eo ipso q recedit a mōasterio z ñ subest obedientie plati apostata ē. vt no. Jn no. i. c. fi. de renū. de hoc. s. Apostasia.

45 ¶ Quid erit de bonis q religiosus ptulit monasterio qñ vadit ad aliaz religionē. R. q si exiuit cū licētia: sic vsufructus illaz rez erit mōasterij ad qđ trāsit donec ibi vixerit. s. solūmō. tex. ē cū glo. xvj. q. vj. de lapsis. xxvij. q. j. si qs rapuerit. fm Jo. Si vo vadit in casu nō ocesso: sic nō recupat. imo abbas pt eū vēdicare cū oib⁹ bonis. c. abbates. xvij. q. ij. de hoc vide. s. Monasteriū. §. vj.

46 ¶ Quid efficit religio. R. q hoiez ad deū p prie oducit si mō religiosus seqť regulare observātiā: ita q meliores inueniri nō pñt eis vt ait Aug. i. c. qztūlibet. xlvij. dist.

47 ¶ Utz tollat p ipsi⁹ ingressuz oim pctōz pnā. R. q sic. ptz. qz si milia miliū ducatoz i elynas darent ab aliq: cēseret merito ab omi pctōrū pena liber. iuxta illud Dañ. v. Pctā tua elynis redime. multo magis i ingressu religiōis vbi hō ex toto se offert deo q valz pl⁹ qz milia miliū ducatoz. Jtē si p pniam pōt z meret oim pctōz remissiōz. de pe. di. vij. in fi. g multo magz cū excedat oīe genus satisfactōis z publice pnie. vt ptz. xxxij. q. ij. admonere. h satis ptz p glo. i. c. scpture. de voto. et de pe. dis. j. §. his auctib⁹. vbi ocludit q nlla pnia talī ingrediēti ē dāda. imo si papa ipo fuisset ei q ieiunaret. aut q iret romā i pegrinatōz aut i hierlm. z omutat eā i ingressū religiōis ē absolut⁹. c. q bona agunt. xvij. q. j. facit ad h auť. de mo. i pn. vbi dz. oēm qdez ei⁹ hūanā maculā detergat. Jdē legit in vitis patz. q sequit eā grāz quā baptizati Jstō seqť Tho. ij. ij. q. vl. z gliosus Bernardinus de senis i suo qdragesimali. z s. Ber. i li. de p cepto et dispē. c. xl. dicit. q religio amatores suos angelicos facit. dissimiles homib⁹. imo diuinā i hoie reformat imaginē cōfigurans nos xpō ad instar baptismi. hec ille.

¶ Utruz eripiat a patria ptātē. R. q sic. vt 48
nō. i auť. ingressi. z i auť. si q mulier. C. de sa. san. ec. z. c. cū sim⁹. de regu. tex. ibi cuz glo. xix. q. ij. c. j. sequit Bar. z glo. i. l. si ex cā. §. papinianus. ff. de mino. z Fede. z si. xxxiij. z Albe. in. d. auť. si modo pubes est.

¶ Utz tollat irregularitatē. vide. s. Jrregula 49
¶ Utz pze intrāte monasteriū fili (ritas. ij. 50
us possit petere legitimā. R. fm Bar. in. d. auť. si q mulier. posita. xix. q. vi. q nō debilitate iuris. qz legitima ñ debeť nisi p⁹ morte naturalē pris. l. j. §. si impuberi. ff. de col. bo. Sed de ętate canonica. dico cū Bal. in. d. auť. si q mlier. q poterit petere ne habeat postulare alimēta a monasterio. z placet.

¶ Quid d peculio aduēticio filij cui⁹ vsufru 51
ct⁹ ē pris qñ pz ingrediť religiōz. R. fz Bar. i auť. idē est. C. de bo. q libe. q exq patria ptās soluit ex facto pris: remāebit solū medietas dicti vsufruct⁹ apd pzez. l. cū optet. §. cū ăt C. de bo. q li. z sic ad mōasteriū i qđ pz est ingressus. glo. i. d. auť. idē est. tenet q nō finiť Mar. vo tenet q ex toto finiť. z dicit ita fuisse decisuz bononie i facto. z ad gl. ñdet q loquit de vsufructu que hz pz i alijs bonis q ñ sunt filioz. sed opi. Bar. videť magis equa

¶ Utrū bona ingrediēt⁹ sint mōasterij. R. q 52
sic ipo iur. auť. ingressi. C. de sa. san. ec. c. qz ingrediētib⁹. xvj. q. iij. nec abusus aliq ptiū q sibi vsurpāt talia pt valere nec inducere pscptōz: cū i rebus iuris aut furtiuis ñ currat vt s. pscptio. §. ix. Jtē trāseūt feuda. de q dic vt. s. Feudū. §. x. Reseruabiť tñ legitima de scēdētib⁹. xix. q. iij. c. fi. z idē videť i ascēdētibus. qz eque succedūt illis nō extantib⁹.

¶ Utrū vsufruct⁹ amittať ex ingressu. R. fm 53
Jnno. i. d. c. i pñtia. q nō. fz durat donec viuat. h idē seqť glo. z Albe. i auť. ingressi. C. de sa. san. ec. Nec limitāt aliq vez qñ mōasteriū pt hre pprium i cōi. aliter nō fm glo.

¶ Utz emphiteosis silr trāseat ad mōaste 54
riū. R. fm Albe. i. d. auť. ingressi. q sic. ar. l. peto. §. j. ff. de le. ij. Odofre. tñ ibidē limitat vez: nisi emphiteosim hret ab alia eccla. qz tūc eet i optōe eccīe an vellet rē vel canonē. Aduerte bñ q auť. ingressi. nō hz locū nisi i mōasteriis q nō habet nisi i cōi. nō i his q habet in ppio. sicut ordo militie sctē Marie. z tercij ordinis sancti Frācisci. z eccīe seculares fm Albe. in. d. auť. ingressi.

¶ Quid si ingrediēs fecerat testamentū añ 55
ingressuz nihil relinquēdo mōasterio: sz ex. n. ū hered̄ instituēdo. R. fm. d. An. i. c. iz

pñtia.ō ꝓba.q aut exp̄sse ꝓtulit bona sua tpe ingressus nulla facta mētōe de testamēto.ꝛ tūc si h̄ fecit ī cōtinēti p̄ ꝯditū testm̄:sic ñ reuocat testm̄.nec erūt mōasteriū illa bōa:ſz solū illa collatio bonoꝝ p̄sumit facta ad tps vite sue.qꝛ nō videt q̄s ī cōtinēti mutare aīm. ar.l.nō ad ea.ff.de ꝯdi.ꝛ demō. Si ꝯo h̄ fecit ex iteruallo post testm̄ cōditū:tūc p̄sumit mutasse aīm fauore religionis.ꝛ sic rūpit testamētū.ꝛ erūt mōasteriū illa bōa. Aut ñ cōtulit exp̄sse bōa sua mōasterio.ꝛ tūc remanebit testm̄.ꝛ mōasteriū solū petet portiōez suā alias q̄ rūpēdo testm̄ Pa.ꝯo i.d.c.i pñtia.tenet ꝯtrariū.s.q nō petet portiōz suā. Sz ego in fratribꝫ minoribꝫ credo ver. Jn aliis aūt q̄ pñt hīe ī cōi:opi.d.Anto.ē hūanior religioni.ſz illa Pa.videt verior de subtilitate iuris p ea q̄ no.Albe.i.d.aut.si q̄ mulier.ſz talis ea bona nō capiet nisi post mortē naturalē ſm multos doc.quos recitat Albe.ſz multi alij dicāt q statim post p̄fessionē.

56 ¶Utr̄ p dig⁹ vel dissipator bonoꝝ cui interdicta sunt bona possit ītrare religiōz:R. Albe.i.d.aut.ingressi.q sic.dūmō sit rōnis capax.etiā q̄ ad bona:sicut de minore est verū.

57 ¶Utr̄ filiusfamilias ītrās mōasteriū possit disponere de bonis peculij:R.ſm Pa.i.d.c.i pñtia.q de castrēsi vl̄ q̄si ñ ē dubiū q̄ p̄t.l.pe. C.q̄ tes.fa.pos.Silr de pfectic̄ijs q ñ p̄t.qꝛ illa sunt ī dispositiōe p̄ris. Sz dubiū ē de aduēticijs.de q̄bꝫ nō p̄t disponere ī vita patris etiā cū ꝯsensu p̄ris.iuxta ea q̄ nō.i.d.l.penl. Sed ego dico cū p̄fato Pa.ibidē q p̄t.qꝛ statim p ingressū gaudet illo p̄uilegio.aut.p sbyteros.C.de epi.ꝛ cle.exp̄ q ē laic⁹ aduenticiū ē clericis q̄si castrēse.ꝛ ō p̄uabit p̄ī vita sua vsufructu illoꝝ bonoꝝ.pariformit dico ī aduēticijs aduenientibꝫ post ingressuꝫ.do.tñ An.i.d.c.i pñtia.tenet ꝯtrariū.s.q nō poterit

58 ¶Quid de libris dat⁹ a p̄ze filio (disponere familias:R.q trāsibūt cū eo ad religionem ſm dispositōem ingredientis ſm Jaco.de raue.ꝛ recitat Pa.i.d.c.i pñtia.qꝛ censent q̄si castrēse peculiū. Petrus ꝯo dicit hoc verū in libris collatis doctoribꝫ vel magistris.Secus in datis scholaribꝫ.ꝛ hoc idē seq̄t Bar. in.l.filie.C.fami.hercis.ꝛ hoc verius.

59 ¶Utr̄ religiosus succedat ī bonis parentū ꝛ hmōi:R.q sic.nec parentes p̄nt eos exhere dare ꝓpter crimē ingratitudis ꝯmissū i sc̄o C.de epi.ꝛ cle.l.deo nobis.xix.q.iij.c.fi. Fallit i fratribꝫ minoribꝫ.d.cle.exiui.qꝛ nō succe

60 ¶Qualiter aget monasteriū ī (dūt de ure. pfatis ī q̄bꝫ succedit vel ei acq̄runt:R.Pa. i.d.c.i pñtia.q aget his actōibꝫ q̄bꝫ ille egisset añ ingressuꝫ.ꝛ p gestis antea p ipm tenebit mōasteriū inq̄tū ad ipm monasteriū p/uenit de bonis ingressi ſm Jnno.arg.l.ij.C.de ipu.ꝛ alijs sub.Vl̄ forte ꝛ veri⁹ i totū.ſz possit petere restitutionē tenēdo monasteriū in/ re successiōis venit.vt.s.Mōasteriū.§.iiij

¶Utrū ingressus possit revocare testm̄ factū 61
añ ingressuꝫ:R.Pa.i.d.c.i pñtia.q̄ ad fratres minores nō ē dubiū qꝛ nō p̄t.sed q̄ ad alios tenēt Pe.ꝛ Ly.i aut.si q̄ mulier.C.ō sa. san.ec.q sic.ſz Bar.distinguit.Pa.tenet q nō p̄t vllo mō.pariformit nō poterit facere testm̄ si añ non fecisset.qꝛ exquo p̄fessus est mortē mundo.ꝛ hoc credo verius.

¶Utr̄ religio tollat crimē ingratitudis:R. 62
q tenet cōiter q sic.in.c.ij.de apōsta. et in.c. vlt.de eo q̄ fur.oꝛ.su.ꝛ in.c.q̄ztūlibet licet.pl/ vij.di.ꝛ in.c.nō liceat.xix.q.vlt.

¶Quid si ꝯdēnatus ad mortē et liberat⁹ ta 63
li ꝯditione:q si egredi⁹ puniet pena p̄ioꝛi. si ingredit ꝛ peritus ab vxore egredit vt tenetur:R.q non p̄t puniri illa pena ſm Bar. bxix.ī questionibꝫ suis.q.j.ꝛ sequit Albe.in d.aut.ingressi.Ratio.quia coactus exijt.

¶Utr̄ retrahēs aliquē ab ingressu religiōis 64
teneat restituere:R.ſm Ri.i q̄li.iij.q.xix.q aut retrahit qꝛ nō credit actuz religioni sue vtilē.ꝛ h̄ credit p habilit.sic nō teneꝫ religioni.qꝛ pot⁹ damnuz ipsi⁹ ipediuit.Aut sc̄do retraxit ꝓpter vtilitatē suā.ꝛ sic ē spēal'.puta qꝛ eius ꝯsilio bñ viuit:sic nō peccat.qꝛ ex charitate possum pot⁹ bonū meū spūale pe/ligere q̄z alteri⁹. Jdē dicerē q̄n retrahit.qꝛ vidēt q vult ītrare religionē ī q nō viuit regularit ſm q tenenꝫ.qꝛ sic p̄curat bonū ei⁹. Si ꝯo ē talis.puta qꝛ sperat p motiōez.honorē ꝛ hmōi si steterit in sc̄o sic peccat.qꝛ tale p̄posuit spūali.nō tñ teneꝫ religiōi. Sz subtracto oād.bonū pstabit ꝛ salutē p̄curādo pl⁹ q̄z p̄us. Aut tercio retraxit ex amicicia.ꝛ si ē natural' aut ꝯsanguitatis.sic licet peccet.nō teneꝫ religiōi tñ. Si ꝯo ē amicicia lasciua sic magis peccat.ꝛ teneꝫ ī istis duobꝫ subtracto.et magis in sc̄o q̄z ī p̄mo vt dixi p̄curādo bonū ei⁹.nō tñ religiōi. Aut q̄rto retraxit aio ipediēdi vtilitatē religiōis.et sic teneꝫ ſm posse suū facere q illa p̄sona intret. ꝛ si ñ p̄t satisfaciat religiōi ad arbitriū bōi viri vl̄ melioꝛē ad eā iducat. Et etiā sbtracto si ñ p̄t eū iducere vt ītret religiōez ſm q dixi p̄curādo salutē ei⁹ sollicit⁹ q̄z p̄us. obligatū ꝯo religiōi retrahēs ſm Sco.i.iij.di.xv.teneꝫ laborare vt redeat.ꝛ si nō p̄t teneꝫ ipe si ē

psona idonea ⁊ habil' religiõi religiõz itrare vt hic satisfaciat religioni ⁊ orare p aduso vt dr q fecit Ray. Ego tñ credo q si nollz itrare: n ppea eet i statu dãnatois: lz sufficeret ei q p posse alio mõ satisfacerz religiõi ⁊ etiã

65 ¶ Utz religio minuat pctm (ei quẽ puertit R. q lz pctm religiosi sit grauis pctõ scdariũ vel rõne voti ꝺ qõ facit. vel rõe ꝺcẽpt⁹ si maior adest. vl' rõe scãdali. tñ ceteris paribꝫ dico pctm religiosi eẽ leuis pctõ scdariũ. ꝓmo pter intẽtõz quã hz erectã ad ꝺeũ lz ad horã itercipiat ex q ꝺ facili reũtit. tũ qz hz plura q eũ reducũt ad ꝺeletiõez ipsius ꝓccati. hec san. Tho. scda scde. q. clxxxvj.

66 ¶ Que pcipiũt religiosis vniũsalit' R. mlta. ⁊ ꝓmo i cle. religiosi. ꝺ puil' sunt. ix. infra scripta. Primo ne i sermõibꝫ eccliaz platz ꝺtrahãt. itelligeꝺ spãlia ꝺscendẽdo. Scdo ne retrahãt aliqs ab eccliaz suaz freqntia. s. ꝺ trahẽdo eis ⁊ hmõi illicitz. Tercio ne pnunciẽt idulgẽtias idiscretas. s. falsas. vl' hz q dico idulgẽtia. ℔. vl. Quarto ne retrahãt testatores a restitutõibꝫ ꝺbitz aut legatz matricibus eccliis faciẽdis. Pe. ꝺ pal'. i. iiij. dixit q pñt pcurare vt magis eis legẽt qz alteri: dummõ nõ faciãt cũ ꝓbis illicitis aut aio maligno ꝺ eccliarum matrices. qz nulli aufert suuz: cũ nullũ ius itez acqsiuissent. Hz frater Alu⁹ tenet q pccãt mortal'. et h videt veri⁹ religiosis. Sec⁹ i alio casu ab isto. qz tũc haberet locũ opi. Pe. Quito ne legata vl' ꝺbita aut male ablata icerta sibi vl' suis ordinis fratribꝫ vel ꝓuẽtibꝫ i alteri⁹ ꝓiudiciũ fieri vl' erogari pcurẽt. Sexto ne absoluãt a casibꝫ refuatis papę vl' epis. Nec oia i ꝓtute sancte obꝺiẽtie: ⁊ sb intermiatõe maledictõis eterne ihibẽt. Septimo sub eadẽ phibitõe ꝓhibẽt eis: ne psonas eccliasticas psertiz corã iudicibꝫ ꝺlegatz a sede aplica suã ꝺ eos iusticiam pseqntes verare idebite aut ad loca plura: ⁊ psertim multũ remota ꝓuenire psumãt Octauo pcipiũt platz religios ad qs aliqd p uenit occasiõe pmissoz. q nisi infra mẽsez plene satisfecerit ecclasticis dãnificatz ꝺ eo qõ ad eos puenit postqz fuerit reqsiti: ipso iure sint suspensi: ⁊ qusqz ꝺbitã fecerit satisfactõz. Nono ne mistrẽt extremã vnctõez. eucharistie sacrm. solẽnizẽt mrimoniũ. nõ absoluãt excõicatos. nec absoluãt a pena ⁊ a culpa. ꝺ q ꝺicit. s. excõicatõ. v. casu. xij. Decio null⁹ religiosus pt vigore lrarz aplicarz vl' legatorũ alibi ꝓuenire aliquẽ sibi sbditũ rõe aliqrũ locoz nisi corã eo corã q ꝺ iure ꝓueit. cle. j. ꝺ relcp. Undecio null⁹ religiosus pt eligi i platũ alteri⁹ religiõis vel habit⁹ nisi solũ in epm. cle. j. ꝺ elec. Duodecio phibẽt alienare plati religiosi res eccle. vt i cle. j. ꝺ re. ec. nõ ali. vide. j. Suspsio. j. ℔. xxxj. Terciodecio pcipiẽt eis: ne ad iurãdũ. vouẽdũ ⁊c. iducãt aliqs vt sepulturã eligãt apud eos. ꝺ q. j. sepulta. ℔. xxxv. Quartodecio ne ꝺcias eccliis ꝺbitas vsurpẽt. cle. j. ꝺ ꝺci. ꝺ q. s. excõicatio. vij. casu. xxxvij. Quitodecimo pcipiẽt medicantibꝫ: ne aliquẽ ad pfessiõz recipiãt añ ꝓpletũ annũ. xv. c. ñ solũ. ⁊ c. ꝓstitutõz. ꝺ regu. li. vj Sextodecio ne statũ ꝺguinarz foueãt. cle. j. ꝺ reli. ꝺo. vide excõicatõ. vij. casu. xl. Decioseptio q horis ꝺbitz i eccliis eorũ officiũ psoluãt. cle. j. ꝺ cele. miss. Decimo octauo q nõ dimittãt habitũ suereligionis nec vadant ad studia. vel phisicã aut leges audiãt. c. vt pciosa. ne cle. vl'mo. li. vj. vide excõicatio. vij. casu. vij. Decionono q ñ dicãt aliq vt retrahãt audictes a solutõe ꝺcimarz. ⁊ q reqsiti pdictõ eis pplo. ⁊ q ꝓfessores ñ omittãt facere ꝓsciaz ꝓfitentibꝫ. de. cupictes. ꝺ penis. vide excõicatõ. vij. casu. xliij Uigesimo q mẽdicãtes ñ capiãt loca ꝺ nouo. c. cũ ex eo. ꝺ excel. p. li. vj. ⁊ cle. cupictes. ꝺ penis. vide loca. p totũ. ⁊ s. excõicatõ. vij. casu. xliij. Uigesimo ꝓmo q ñ celebrẽt i castris vl' villis nisi qtenꝰ eis a iure ꝓcedit. c. epoz. ꝺ p ui. li. vj. Uigesimo scdo q fuẽt interdictũ qõ cũqz qõ viderit fuare matricẽ eccliam. cle. j. ꝺ sen. ex. vide Interdictũ. Quedã alia pcipiunt mõachis. ꝺ qbꝫ vide. s. mõach⁹. ℔. p tidẽ ꝺ cessationibꝫ a diuinis. in. ꝺ. clemẽ. j.

Religiosus locꝰ ꝺz oisꝺm⁹ mõasteriũ. templũ. hospitale. ⁊ qcũqz alia aucte papa vl' epi ad pios vsus edificata. ꝺ relig. ꝺo. c. ꝺ sino dochijs. ⁊ c. ad hec. Sec⁹ si aucte epi vl' papę sunt edificata a pncipio vl' ex postfacto. ꝺ se. di. j. nemo. qõ ẽ ꝺ leges q volũt q vbicũqz sepelieẽt aliqs locꝰ ille sit religiosus. qõ nõ ẽ verz. p ter. c. fi. ꝺ sepul. et ibi sequit⁹ Panor.

¶ Utz loca religiosa possint ad hũanos vsꝰ ⁊ trãsferri. R. q nõ. ꝺ. c. ad hec. xvij. q. ij. nulli

¶ Per qs ꝺbet regi pfata loca. R. q p religi⁹os. ⁊ si ñ viuũt regulariter ꝺbẽt expelli ⁊ poni alij ꝺstrictioris vite. aut saltẽ ꝺcli scãres si alis ñ pñt remãere ordiata. ⁊ h pt epus siue papa hz gl. ⁊ io. an. ⁊ p a. i. c. int' q ttuor. ꝺ re. ꝺo. fallit i hospitali. ꝺ q vid s. hospitale. ℔. ij

Reliquie sctoz esse venales nõ pñt. l. nõ. la. ij. C. de sa. san. ec. nec extra capsaz ostẽdi ꝺbẽt. nec ꝺ

nouo inuẽte i publico venerari: nisi ꝑ⁹ auctoritate romani pontificis fuerit approbate de reli. & ve...m.c.ij. ꝓcipit ꝓlatis ne ꝑmittãt varijs figmẽtis & falsis documẽtis recipi homies q̃ vadũt ad eoꝝ ecclias cã veneratõis ꝓpt miracla q̃ ibi fiũt. sicut i plerisq; locꝭ cãstus fieri ꝓsueuit. i. d.c.ij. & dic Pa. i. d.c. ij. q etiã dicũt vẽdi qñ ꝑ questu ostenduntꝰ

1 ¶Qua auctẽ pñt corpa sctoꝝ & eoꝝ reliqe trãsferri: R. q solũ auctẽ papæ vl epi aut sctẽ synodi. de ꝓse. di. j. c. corpa. vbi dic Jo. H̃ verũ qñ corpẽ traditũ ꝑpetue sepulture. C. de reli. & sump. fu. l. vl. nisi necẽtas imineat. q̃a tũc sufficit auctas ꝓsidis puicie. l. j. C. d̃ reli. & sum. fu. q2 qñ ñ sunt tradite ꝑpetue sepulture: tunc bñ pñt transferri sine alicui⁹ auctẽ ad aliũ locuꝝ religiosum. C. eo. l. si nec dum

2 ¶Quid si furtiue subtrahant: R. ꝑm Rodo. sacrilegiũ est. xvij. q. iiij. quisquis. etiaꝝ si ex deuotõne hoc faciat ꝑm eundẽ et Hug.

3 ¶Utruꝝ sit simonia reliquias vendere: R. ꝑm Ray. & Hoss. q sic. j. q. j. qui studet.

4 ¶Utꝝ reliqe sctoꝝ debeãt portari ad colluꝝ: R. q nõ. ar. dictaꝝ. l. si nec dũ. & l. vlti. & d. c. corpa. licꝝ possent poni sup aliq̃ ꝑ aliq̃ tpe ex magna cã. ar. d. l. j. et h̃ tene. q̃uis Tho. ij. ij. q. xcvj. teneat. q liceat ex deuotione sine aliqua supstitione sup se portare.

Remissio pcti ꝑ auctẽ fit a solo deo. j. q. j. c. ita. & c vt euidẽter. de pe. di. j. verbũ. ꝑ officiũ autem seu misteriũ fit a ꝓlato etiã malo. xxiij. q. v. remittunt. ꝑ meritũ ꝙo soluꝝ a bono fit. j. q. j. remissionem. de conse. dist. iiij. quomodo.

1 ¶Que requirunt i pctõre vt fiat ei remissio pcti: R. Pe. aureo. i. iiij. dis. xvij. q. j. q nisi meritũ xpi applicet actualit̃ isti vel illi: nulla culpa pcti delet: cũ solũ in ꝑtute passiõis xpi deleat. & iõ cũ sacramẽta sint immediatũ applicatiuũ passiõis xpi ad nos: optꝝ si culpa dꝝ dimitti: q ꝑ aliqd sacramẽtũ vl de facto exhibit⁹ vel i voto fiat. ꝓptera adultus quãtucũq; ꝓtrit⁹ nisi sit ꝓcurrat oris ꝓfessio i facto vel ad min⁹ i voto: nõ cõsequit remissiõꝝ pcti. de remissiõibꝫ vide. s. Jndulgẽtia.

Remittere idẽ est qd dare. vt patet in. c. veniẽs. el. j. de tel. & j. q. iij. c. ea que. in glo.

Renũciatio est rei vel iuris ꝑprij facta scienter legitima refutatio. vij. q. j. q̃ periculosum

1 ¶Qñ renũciatõ dꝝ illegitia: R. q ex tribus mo rõe ꝑsone renũciãtꝭ. vt puta q2 ẽ mioꝝ de iud. c. si ãnuũ. li. vj. aut aliq̃ ñ ꝑt renũciare Scdo rõe ꝑsone i cui⁹ mãu fit renũciatio ẽ illegitia. c. cũ dilecti. & c. admõet. & c. q i dubijs. de renũ. vbi nulli ecclĩastico licet renũciare alicui bñficio ecclĩastico nisi i mãu sui ꝑlati ad quẽ ptiet collatio. d. c. admõet. xvij q. ij. abbas. qd limita i bñficio acq̃sito p. c. veniẽs. de renũ. & i epatu q̃ ñ ꝑt renũciari nisi i mãibꝫ papæ. c. nisi. de renũ. Qnõ aũt possit tractat⁹ hñi sup renũciatõe vide simõia. ij. §

¶Utꝝ renũciatõ alioꝝ iuriũ sit fieda (xxij. 3 adũsario: R. q sic. l'notario publico l'iudici noie aduersarij recipiẽtꝭ. l. ij. ff. rẽ pu. sal. fo.

¶Tercio rõe rei q̃ renũciari nõ ꝑt dꝝ renũci 4 atio illegitima. Nã iuri naturali & agnatõis & sanguis nẽo ꝑt renũciare. vt. l. ius sanguis. ff. de re. iu. & l. ius agnatõnis. ff. de pac. Juri ꝙo positiuo qd̃ ꝙcernit certã formã vl̃ solennitatẽ: nõ ꝑt q̃s renũciare. vt puta q testamẽtũ cũ tot testibꝫ vl̃ stipulatõe fiat certo mõ. l. nemo ꝑt. ff. de lega. j. facit. c. q2 ppẽ. de elec. & c. cũ esses. & q̃d ibi nõ. de testa. Si ꝙo nõ ꝙcernit certã formã vel solẽnitatẽ sed publicã vtilitatẽ: silr nõ ꝑt. l. ius publicũ. ff. d̃ pac. & i. c. si diligẽti. de fo. ꝓpe. Si aũt cõcernit publicã & ꝑuataꝝ. & publica ꝑt separa ꝑuata: sic ꝑt q̃stũ ad ꝑuatã. l. iurisgẽtiũ. §. ſz & si paciscat. ff. de pac. puta ius dat actiõꝝ ꝑ aiali morboso. tñ ptes ꝑñt paciscꝰ vt non possint agere. Fac tex. cũ ibi nõ. i. c. cũ venissent. de instl. Si ꝙo nõ ꝑt separi: sic renũciari nõ ꝑt. d. c. cũ venissent. Si ꝙo fit solũ in fauorẽ ꝑuatũ: tũc ille i cui⁹ fauorẽ ẽ ꝑt. dũmodo nõ sit ꝓtra bonos mores: vel nõ iducat ad pctm̃ talis renũciatio. q2 nõ valeret. vt i. l. alia. §. elegãter. ff. so. ma. & l. ꝙuenire. ff. de pac. d. Si ꝙo fit solũ i odiũ alteri⁹: tũc si cessat rõ illi⁹ odij ꝑt renũciari. vt i. l. fi. C. ad mace. als nõ. vt. l. tamen si. ff. ad mace.

¶Quid si aliq̃d sit introductũ i fauorẽ am 5 boꝝ: R. q alter sine altero renũciare nõ ꝑt. vt dicit glo. i. c. ad aplicã. de regula. Facit. l. qd̃ fauore. ff. de legi. vñ dꝝ q i cõi iure potior ẽ ꝙditio phibentis. ar. ff. de serui. vr̃ba. ꝑdi. l. ꝑ fundũ. ff. cõi diui. l. sabin⁹. ff. de libe. cã. l. ij. iij. & iiij. Si tñ aliq̃d cõcedit pluribꝫ siue vniuersitati: sz i fauorẽ ꝓncipaliꝰ ꝓticulariũ: sic bñ posset q̃libet renunciare iuri suo. & sic loquit. c. ad aplicã. ꝑdictũ. & c. dilecti. de fo. ꝓpe. Fallit hoc i ꝓuilegio. q2 licet ꝙcernat fauoꝝ tercij ꝑt impetras renũciare anteq̃ sit ꝓsentatũ. nisi appareat q ꝙcedẽs statim voluit ꝙcedere ius illi tercio. q2 cõiter ñ acq̃rit nisi i ꝓsentatione. l. renũciare. & quod ibi

no. Bar. ff. d̄ dona. Idē dico q renūciare nō
pōt si fuit p̄cessum motu p̄prio.

6 ¶ Utruz exemptus possit renunciare exemptioni. vide. s. Exemptus. §. v.

7 ¶ Qualiter fieda ē renūciatio: R. q p̄movolutarie. vij. q. j. q̄uis. Itē sciēter. 7 iō qñ q̄s aliq̄d ius ignorat dz ei notificari. vt i auc. quo oportet epos. §. igit ordinamus. qz ei q̄d ignorat renūciari nō p̄t. l. mater. ff. de inof. testa. Et hec cē p̄tra notantes q̄ ponunt clausulas renūciatōis quas ignorāt q̄ p̄trahūt. 7 p̄pterea tenent eis de damno qđ alit nō icurrissent. puta qz nō renūciassent si sciuissent. Tercio sine coactōe. q me. cā. ad audientiā Quarto q̄ ad bñficia ecclastica dz fieri pure 7 absolute. de of. dele. c. ex pte. el. j. de simo. ex insinuatōe. Uñ dās vl remittēs vl renūciās aliq̄d spūale pacto vl p̄ditōe tpali iteruenīente: simoniacus ē. i fine. j. q. j. c. q̄z pio.

8 ¶ Sed nūquid si renūciat absolute. tamē īmēte gerit vt sibi aliq̄d tpale rec̄t: R. q simoniacus ē. de simo. c. tua. in fi. Uez ē q sola pnitentia aboletur. c. vlti. de simo.

9 ¶ Utz q̄s possit renunciare liti sup bñficio ecclastico vel spūali aliq̄ tpali sibi dato: R. pa. i. c. cū p̄dē. de pac. q n. etiā si recipiat illd noie expsaz. qz si renūciās hz ius renūciat spūali tpali dato qđ ē simonia. d. c. ex pte. 7 qđ ibi nō. dic tñ. d. An. i. c. ñ sine. de arbi. q valet p̄posito aucte supios. vt p bñficio qđ dimittit rec̄t aliq̄d tpale. c. nisi. de pbē. Sec⁹ si fiat auctē ptiū. qz sic ect simonia: nisi qñ hz ortū a iudice. puta qz p̄promissuz ē i eo vel ipe sic diffinit. Et lz glo. i. d. c. cū p̄dē. dicat ñ sufficere nisi inueniat papē p̄firmatio. tñ cōit doc. ibidē tenēt cū opi. d. an. q ñ req̄rat

10 ¶ Utz q̄s possit dare pecuniā (7 ibi pa. seq̄t alit vt desistat a lite q ē d̄ re spūali: R. pa. i. d. c. cū p̄dē. q si sit certꝰ hz ius i illo bñficio: bñ pt dare adūsario sine simōia vt desistat l ne litē moueat. Si vo nō sit certꝰ hz dubitat tūc ñ pt. nec excusat auctas papē i bñficio qđ ānexā hz ptātē dauiū. qz videt data pecūia p illa ptāte spūali. fac. d. c. ex pte. i fili. et qđ nō. j. q. iij. saluator. 7 c. ex mlt̄is. In alijs āt bñficijs bñ excusaret auctas papē: cū tal simōia sit de iure positiuo: p̄m glo. i. d. c. cū p̄dē. Qđ no. qz pauci adūtūt hodie. Posset tñ iudex p bono pac ex officio suo p̄ponē p tes vt hñs ius i bñficio det aliq̄d ñ hñti ius p̄m formā. c. nisi. de pbē. p̄m Pa. i. c. sup eo. d

11 ¶ Quid de illo q̄ expectās p̄rieuaca (trāsacturā p̄maz i aliq̄ ecclia renūciat p̄prie tenui vt p̄cludat̄ via alteri expectāti: R. q p hꝰ non ipedit p̄mū expectātē si hꝰ pt p bari Sic vo pi gui⁹ resignāti p̄ferat: eo ipo de regit fraus 7 carebit habita quā resignauit 7 ambita. de renū.

¶ Utz renūciato iur futuri va (c. si te. li. vj 12
leat: R. q si ius futuz appet sic valz. si āt ñ appet adhuc ñ valet. qz pacta ñ referūt ad ea q̄ apparere p̄nt. vt i. l. i lege. 7 alijs p̄cor. ibi posit. i glo. ff. de hē. em. 7 qđ ñ ē renūciari ñ pt. l. tres frēs. ff. de pac. Sed de hꝰ vide Bar. i. l. p̄ditōis. C. de pac. qz paz ad nos.

¶ Quid faciet p̄latus qui bñficiū habet p si 13
moniā vel alis intrusus ē: R. q tenet renūciare. 7 si ē eps et ē i articulo mortis. nec potest adire papaz. nō tñ debet dimittere possessiōnē quā d̄ facto habet sine licētia papē. sed abstineat a p̄ceptōe fructuū exceptā stricta necessitate vite. 7 querat q̄sito poterit resignare. 7 de hoc vide Ber. Inno. 7 Ho. de renū. nisi cū p̄dē. 7 Archi. vij. q. j. eū qui.

Represalia dz rez aliarū generalt retentio auctoritate p̄ncipis vel ciuitatis p recōpēsatione dāni dati idulta. elicit ex. c. dns. xxiij. q. ij. 7 ē qñ vn⁹ de vno dñio nō valēs cōseq̄ ius cōtra aliquē de alio dominio: retinet res oim q̄ sunt sub tali dominio p satisfactōe.

¶ Utz sint licite: R. q sic qñ ista inueniūt. 1
Primū q dns vel ciuitas req̄rat vt emēdet qđ a suis ip̄otē factū ē. Secm q̄ stet d̄ negligētia iustitie ad mīstrāde. Aduerte hꝰ p̄m Bar. i tractatu de repsaliis. q aliqñ supiorē hz ille q̄ dz dare de iure sed nō de facto. vtputa qz nō obedit ei sicut imperatori. 7 tūc nō est necesse adire supiorē. Aliqñ hz supiorē d̄ facto sz nō de iure. vt puta qz tyrān⁹ ē dns. et si fuit electꝰ ex timore vel p vim. 7 habet cōiter p dño: sic valet q̄ facit p̄m Innoc. i. c. nihil. de elec. et sic dz adiri. Si vo nō fuit electꝰ: sz p vim occupat dominiū. 7 habet cōiter p tyrānno. sic cuz nō valeat qđ facit: nō ē necesse vt eū adeat. Aliqñ hz supiorē de iure 7 de facto. qz ē verus dns 7 ei obedit: sed tñ non expedit creditori eū adire. puta qz expenderet plꝰ q̄z sit p̄ncipale debitū. vel ē paup: tūc p̄m Bar. vbi. s. pōt p̄cedere sicut si nō hz et supiorē eius debitor. ar. l. si seruos. de pigno. ac. et. l. mediterranee. C. de anno. et tribu. et sic patet qñ p̄dicta duo nō requirunt. Terciū q iudex p̄prius det sniam sup negligentia 7 iustitie defectu. 7 p̄cedat auctoritatē repsaliarū. Limita hꝰ nec qñ nullꝰ inuenit supior q̄ d̄ ciuitate vel dño negligēte faciat iustitiā hz Iuil. ep̄m p̄cordiēsez. qz si inueniret supior nō valeret auctas iudicis p̄prij q̄ ad illos q̄

sunt sue iurisditōis. ⁊ ita ītelligit. c. dñs. ex/
iij. q. ij. q ciuitas plectēda ē p suū. s. iudicez.
ꝓcor. Jo. de fan. ⁊ frā. ꝑcel. i. c. vnico. de iure
iu. li. vj. Quartū qnō excedāt dānū. Quī/
tū q nō extēdat ad clicos vl' eccliasticas psō
nas. Dec elicio ex Arch. in. d. c. vnico. Se/
xtū ꝑm Dire. ti. de pig. q nō fiāt ī psonis. qz
istud ē iniquū q ī psona ali⁹ p alio grauet. ⁊
ꝑm ipm nulla cōsuetudo valeret cū sit ꝯria
legib⁹. C. de acti. ⁊ ob. l. ob es alienū. ⁊ī auc.
ibidē. imo. ⁊. C. q res pig. ob. pos. l. q filios.
⁊ī auc. vt nulli iudi. §. qz ꝙ. ⁊. C. ne vxor p
ma. l. vlt. ⁊ auc. ibidēꝫ oīno. als isti ñ ocur/
rētib⁹ q ipsis repsalijs vtit q druplū restitue
re cogit. ⁊ actōe p q ꝑ facit cadit. vt ī auc. ne
pignoratōes fiāt q ē ꝑdicta auc. sed oīno
2 ¶ Sz nūq̄d teneat ad restitutōz q aliq̄d p re
psalias illicitas exigit ab alio qz a suo debi
tore. R. Arch. ī. c. ⁊ si pignoratōes. q sic. nec
alit saluari poterit nisi restituat. xiij. q. vj. si
res. de usu. cū tu. de re. iu. nō remittit. li. vj.
3 ¶ Quid de ill' q repsalias ꝓcedūt ꝯ eccliasti/
cas psonas aut eorū bona. vide Excōicatio
vj. casu. xxiij. ⁊ Interdictū. iij. quasi in fi.
4 ¶ Utrꝫ repsalia ꝓcessa ꝯ puta florētios debe
at extēdi ad florētios hītes domiciliū senis
R. Fz Pa. ī. c. q m. de of. or. q ñ. qz odiosa. fa
cit qđ no. Bar. in. l. pnūciatio. ff. de ver. sig.
5 ¶ Utrꝫ statutū possit fieri vt q̄libet possit ca/
pi p delicto alteri⁹. ⁊. R. Bart. vbi. s. q ꝯ trās
vl' villas sibi ñ sb̄ditas nō ꝑt. sz bñ ꝯ sibi sb̄
ditas. vt. C. de oī agro. deser. l. j. ⁊ valet statu
tū q vxor possit capi p viro fallēte. vt. l. satis.
C. ī q. ca. pig. vel hypo. ta. ꝯhi. Et silr fili⁹ p
ꝑe. l. fi. C. de priui. etiā si nō sit heres Et ad
uerte hic q terre cū certis pactis sb̄misse ꝓte
ctōi dñoꝝ nō dicunt sibi subdite sz federate
⁊ iō ꝓtra eas nō valet tale statutū. qđ no. p
limitatōe sexte ꝓditōis in. §. j. dicte.
6 ¶ Sed q̄rit an tale statutū possit exerceri ex
territoriū statuētis. ⁊. R. Bar. vbi. s. q sic pōt
agere ꝯ tales ꝓditōe ex statuto. qz actō vbi
qz seq̄t eos q̄bz ꝓpetit. vt. l. fi. C. de pscp. lon.
tē. qđ limita nisi fili⁹ sortiret domiciliū alibi
añqz pz rūperet. ar. l. ciues. C. de icol. Silr si
fili⁹ eet nat⁹ postqz rupit pz ei⁹. qz iura ītelli/
gūt de filio existēte tpe q rupit. l. ī debitis. §. si
extrane⁹. ff. de noxa. et. l. tici⁹. ff. de testa. mili.
Et idē dic qn statutū dicit q hoies vni⁹ ter/
re vn⁹ teneat ꝑ alio. Nā ille q de nouo est effe
ct⁹ illi⁹ terre nō tenet ꝑ debitis antiqs. l. pui/
dendū. C. de decuri. ⁊ qđ no. Dy. i. l. incolaz.
ff. ad municipa. Silr tale statutū intelligit
de debitis ꝯctis itra territoriū nisi aliud ..l/
dat. vt. l. cū vn⁹. §. is q. ff. de bo. auct. iu. pos.
¶ Quid si talis q̄ habuit recursuz ad iudicē 7
debitoris ⁊ reportauit iniquā sniaz. ⁊. R. bar.
vbi. s. q dz appellare ⁊ adire iudicē appella
tōis. aliter repsalie nō erūt licite. vel si ꝓhibe
tur appellare. vl' nō ē iudex appellatiōis: tūc
potest recurrere ad suū iudicē.

Residere debēt clerici ī suis bñfi
cijs. et de hoc vide. s.
Clericus. vij.

Rescriptū ppie ē id qđ prin
ceps scribit ad iuris
ꝓseruantiā. vt q̄ ꝓmittit cām decidēdā in/
ter aliquos. ⁊ differt a ꝑuilegio qđ ē ꝯ ius q̄
si ꝑuata lex. ij. di. ꝑuilegia. Et etiā differt a
bñficio qđ stricte sumptū est gra ꝓcessa ꝑter
ius a ꝓncipe. ⁊ hec ē q̄ latissime interptāda ē
vt in. c. olim. et quod ibi nō. de ver. sig. La/
tissime tamē rescriptū accipit ꝑ oīb⁹ istis
hec Pa. in rubrica de rescrip.
¶ Rescriptū ⁊ processus p ipm rescriptū habi 1
tus impetratū ab excōmunicato sup alio q̄z
sup excōicationis vel appellatiōis articulo:
ipso iure est nullū. c. j. de rescrip. li. vj.
¶ Rescriptū ꝑpetuat ꝑ solam citationē. de re 2
scrip. ex tenore. ⁊. c. significauit. in glo.
¶ Rescriptū impetratuz tacita veritate aut 3
suggesta falsitate: vel etiā quo cūqz alio taci
to vel expsso. qđ si tacituz nō fuisset vel falsē
expressuz papa nō ita faciliter ꝓcessisset: nō
valet. eo. ti. sup litteras
¶ Rescpta nō extēdunt ad res vel psonas in 4
eis nō ꝓprehēsas. q̄m psonalia sunt ⁊ stricte
intelligenda. c. significauit. eo. ti.
¶ Rescriptū nō viciat ꝑ defectū lre vl' sil 5
labe. secus si esset ibi falsum latinū. de fide in
strumen. c. ex parte. ī tex. ⁊ in glo.
¶ Rescriptū primū tollit p scōm posterius 6
faciens mentionē de ꝑmo. Si ꝙ non facit
mentionē nō valet scōm ꝓtra primū opa ex/
ceptionis. vt in. c. ex lris. ⁊. c. pastoralis. de
offi. dele. ꝑm Boff. ī summa. eo. ti.
¶ Rescriptuz inseri debet ī lris citationis ꝑm 7
eundē Boff. ꝑter duo. Primo vt citatus
sciat iurisditionē citātis. aliter nō teneat ꝓpa
rere. Scdo vt possit deliberare.
¶ Rescriptū pdit p negligētiā impetrātis an/ 8
no elapso q̄ vti potuit ⁊ noluit. c. si aūt. de re
scrip. ⁊. c. plerūqz. qzuis de iure ciuili duret p
decenniū. C. de diuer. resc̄p. l. falso.
¶ Rescriptū dicit falsum impetratū sine mā 9
dato. vt in. c. nōnulli. eo. ī glo. nisi impetret
ab his psonis a quibus de iure non exigitur

271 ⁊ 274

mandatū. vt ī. d. c. nōnulli. i fi. ꝛ c. ex pte. in fi. eo. ff. de pcu. l. sed ꝛ he psone.

lo ¶ Per rescriptū sedis aplice aut legatoꝝ alicui ꝙs ñ pt ipetrari p iudice nisi ille q̄ ei dignitate ꝓstitut⁹ vl canōic⁹ ecclie cathedral. vl hz p sonatū. ꝛ tal nō pt audire cāz nisi i locis insignibꝫ vl ciuitatibꝫ vbi possit copia hīi pitorū. nec aliꝙs pōt ꝓuenire ꝥtute tal rescepti vltra vnā dietā a fine sue diocesis. de q̄bꝫ oibꝫ vide i. c. statutū. de rescp. lib. vj. ꝛ qō ibi nō.

Res inter alios acta ñ p̄iudicat aliis nec ꝓdest. ff. q̄ potio. i pig. ha. l. claudi⁹. i fi. ꝛ de iud. c. q̄uis. Fallit i q̄bus dā casibꝫ. vide i. d. c. q̄uis. glo. ꝛ dc. qꝛ pa/

1 ¶ Quilibet i traditōe sue rei pōt (rū ad nos pactū apponere: dūmō nō sit legibꝫ iprobatū. l. i traditōibꝫ. ff. de pac. ō ꝓditio. c. vex. i glo. Re habere videt qui fruit pcio eius. ff. ō vsufruc. l. qꝛ qui pcio. Que de tota re vendicanda dicta sunt eadē. ꝛ de pte intelligenda sunt. ff. de rei ven. l. que de tota.

2 ¶ Res vna ꝛ eadē diuerso iure cēseri non dz de re. i. c. cū i tua. xij. q. ij. cognouimus.

Restitutio j. q̄d ē ꝛ q̄s teneat restituere: Sciēduz q̄ restitutio est i pstinū statū repositio. l. restituere. ff. de ver. sig. Uñ dicit tex. i. l. pl⁹ē. ff. ō ver. sig. Restituere ē nō solū pntiā rei pbere. sz etiā possessoꝝ ē fructus facere fructusq̄z reddere. sz qꝛ ius diuinū ꝛ canonicū vtit aliqñ ꝥbo reddant p ꝥbo restituere. vt i. c. cū tu. de vsu. q̄ ē ꝥbū latiꝰ q̄z restituere. vt. l. ꝥbū reddēdi. ff. de ver. sig. ꝛ aliqñ ꝥbo emēdet. vt i. c. ij. de rap. aliqñ ꝥo ꝥbo satisfaciāt. vt i. c. i lris de rapto. ꝛ satisfactū intelligit q̄litercūq̄z volūtati satisfaciat. l. si rē alienā. ℔. ois. ff. de pigno. ac. ꝛ. l. j. ff. q̄ satisda. co. Jō ego hic restituturō z accipio p quacūq̄z satisfactōe facieda

¶ Quis teneat satisfacere: ℟. q̄ q̄li (primo. tex q̄ hz de alieno. vel qō ad aliuz spectat seu debet ex ꝛctu vel q̄si. ex maleficio vl q̄si. l. ex q̄ cūq̄z alia cā. ar. c. si res. xiij. q. vj. ꝛ. l. iusticia ℔. iurꝭ pcepta. ff. de iusti. ꝛ iu. Qō vt meli⁹ intelligat p casus ifrascriptos fm ordinē alpha

¶ Accipiēs aliq̄d vt ñ accuset (beti ānotabo an teneat restituere. vide. s. Accusatio. ℔. vj

Accipiēs aliq̄d i fraudē creditoꝝ quō teneat dic vt hic. j. in ꝟ. raptor. ℔. j. ꝛ in ꝟ. vsurari⁹. ℔. xvij. ꝛ. s. Alienatio. ℔. xxvj.

Accipiēs aliq̄d ab ecclesiasticis vel ab ill q̄ ñ pnt donare quō teneat. vide donatō. ℔. xxxvij. ꝛ. s. Cleric⁹. iij. ℔. iij. ꝛ cleric⁹. xij. ℔. xj.

Acq̄rēs ex pctō aliq̄d: puta adulterio. sodomia ꝛ hmōi quō teneat. vide. j. i ꝥbo mulier.

Administrator bonoꝝ alioꝝ quomō teneatur. vide. s. Administratio. ℔. j. ꝛ ij.

Adulator obtinēs beneficium an teneatur restituere. vide Adulatio. ℔. ij.

Adultera ꝛcipiens filium ex adulterio quo modo teneatur. vide Adulterium. ℔. iiij.

Adultere fili⁹ quō teneat restituere. vide Aduocat⁹ qñ teneat resti (ulteriū. ℔. v. ꝛ. vj. tuere. vide Aduocatus. ℔. xij. ꝛ xiij

Alchimista quō teneat. vide Alchimia.

Alienatoꝝ rei recipiēs ab eo q̄ ñ pt aliēare. vide alienatō. ℔. xiij. ꝛ. ℔. xx. et donatō. j. ℔. Alimēta denegās ei cui tenet exhibe (xxviij re an teneat. ℟. q̄ sic. ꝛ q̄s teneat vid alimēta

Ambasiatores quō teneā. t. vide Absens Aiam ledēs rōnalē vtꝝ teneat ad restitutionē. ℟. q̄ sic. Pro cui⁹ itelligētia ē sciēduz fm Sco. i. iij. di. xv. q. ij. q̄ ē duplex bonū aie. sz naturale ꝛ accidentale. Jn bonis ꝛ naturalibꝫ aie cū sint icorruptibilia sic et ipsa aia: nēo pōt eā ledere directe. ꝛ talia sunt bona illa sine q̄bꝫ nō ꝓtingit aiam esse. vt ē intellect⁹. libertꝫ arbitriū. volūtas ꝛ hmōi. Jndirecte tñ pōt q̄s in talibꝫ bonis aliū ledere: fm Bo. i. ij. di. xxv. art. j. q. iiij. ꝑ me ptis. ſ. vsu taliū ꝓuādo. sicut si q̄s poculū daret vl aliud faceret q̄ amentē aliquez redderet. vñ tal aliquē talit ledēs qm dignā leso recōpensationez facere nō pōt. maxime si i ꝑpetuam amētiā deducit. Jdeo arbitrio boni viri satisfacere tenet. ar. c. de ſiones. vj. q. i. vñ p regla tradit cōit a doct. vt no. Ri. i. iij. di. xv. ar. v. q. iij. q̄ qñ restitutō ñ pt fieri fm dānū datuz tūc arbitrio boni viri relinquat. Jtē dat aliā regulaz sup radict⁹ Ric. vbi s. q̄ qñ res male ablata nō pt restitui: restitutio dz fieri i equalēti si possibile ē. ex ne li. pe. ali. ino. c. ecclesie sctē marie. el. ij. ꝛ fm Sco. vbi. s. licet q̄s digne non possit satisfacere primo de damno sibi illato. nihilomin⁹ ex h nō liberatur q̄n nō teneat satisfacere saltē q̄tū potest Uñ i casu ꝓdicto bon⁹ vir iudicabit vt petat veniā p se. vel si nō pōt p interpositā pson. deinde vt satisfaciat fm posse damna q̄ leso ꝛ aliꝙs suis eueniūt ex tali lesione. vt. j. dicet de vulnerāte ꝛ occidēte i verbo Homicidiū.

Jn bonis aūt accidentalibꝫ aie: cuiusmodi sunt bona gratie. moꝝ ꝛ ꝥtutū tā acquisita q̄z acq̄renda: pōt q̄s fm Sco. vbi. s. indirecte aliquē ledere ꝛ dispositiue. s. inducēdo ad act⁹ vicios⁹ seu pctā q̄bꝫ talia coꝛrūpunt. puta ꝓtaminā do suo malo exēplo suadēdo blāditiēdo. rogā do. ꝓcipiēdo vt talia faciāt:

et hmōi.ꝛ talis multo magis teneꝫ ad restitutōem qꝫ damnificātes ī bonis tempalibꝫ vj.q.j.sunt plurimi. ꝓpterea teneꝫ doctrina auxilio.ꝓsilio.oꝛōne hmōi qꝫtū ꝑt ꝛ ī se ē p seipm ꝛ p alios:dūmō pctm occultū nō padat talē lesuꝫ ad bonū reducere.Directe aūt ī talibꝫ bonis accidētalibꝫ nēo ꝑt alīū ledere qm talia nō coꝛrūpunt nisi ꝑ pctm.et pctm ee nō ꝑt nisi sit volūtariū.xv.q.j.nō est

Appellans iniuste quō teneꝫ.vide Appella

Arbiter vel arbitratoꝛ quō teneꝫ (tio.§.xv vide Arbiter.§.j.ꝛ.vj.

Archidiacon⁹ quō teneꝫ si aliquid perijt de rebus ecclesie.vide Archidiaconus.

Aeras recipiēs quō teneꝫ restituere vide Ar

Artifices faciētes ea p que proximi dam (ra. nificantur.vide Ars.§.ij.

Assessoꝛ quō teneꝫ. vide Judex.§.ix.et.§.

Banniens iniuste aliquē quō teneꝫ. (xxij. vide Bannum.§.j.

Bellātes quō teneaꝫ.vide Bellū.ī ꝓn.ꝛ.§. v.vj.vij.viij.ix.x.vlqꝫ.xvij.ꝛ.xxij.

Bñficia ecclesiastica plura habens qñ teneꝫ restituere.vide Bñficium.§.xxxiij.

Bñficij vacātis fruct⁹ vsurpātes quō teneꝫ

Bñficiū iniuste possidēs quō (ibidē.§.xl. tenetur.ibidem.§.xliij.

Bñficiat⁹ nō dispēsando fruct⁹ quō teneꝫ vide Cleric⁹.iij.§.j. Et qñ male dispēsat.vide

Bñficiat⁹ nō residēs qñ teneꝫ (ibidē.§.iij. restituere.vide Clericus.vij.§.iij.

Bñficiū recipiēs nō intrēdēs ꝓmoueri:quō teneꝫ.vide Clericus.vij.§.v.ꝛ.vj.

Bñficiatus exīstēs ī moꝛtali quō teneꝫ restituere fructus.vide Clericus.viij.§.v.

Bñficiat⁹ iducēs ad relinqndū sibi qō erat ꝺs relictur⁹ eccl̄ie quō teneꝫ. vide Cl̄ic⁹.xij.

Bñficiat⁹ nō dicēs hoꝛas quō tene (§.vij tur restituere fructus.vide Hoꝛa.§.xj.

¶ Utꝝ ꝓferēs bñficiū indigno teneaꝫ ad ali qd:.R.ꝑm Lar.ī de.j.de eta.ꝛ quali.q vltra pctm moꝛtale qō ꝓmisit teneꝫ ad restitutōz toti⁹ itereſſe eccl̄ie quā lesit ꝑm Pe.ō ancha. ad instar mgr̄at⁹ q̄ min⁹ idoneo tutelam pupilli ꝓmisit.ff.de magi.ꝓue.p totū.

Bone fidei possessoꝛ:vide Possessoꝛ.

Canōica poꝛtio cui ē restituēda.vide eo. ti.

Carceras aliquē quō teneꝫ. vide Carcer.§.

Caulam dans damno proximi (ij.iij.et.v. quō teneꝫ:habes Causa.§.vj.

Cessationē a diuinis iducēs quomō tene tur.vide Cessatio.§.j.ꝛ.ij.

Clericus nō exīstēs psonaliter ī hoꝛis canonicis ꝛ recipiens distributōes quō tenetur: vide Clericus.vij.§.viij.

Cleric⁹ negociādo quō teneꝫ.vide Cl̄ic⁹.ix.

Comedēs de alieno quō teneꝫ.vide (§.vj. Furtū.§.xxv.ꝛ hic in ver.ꝛaptoꝛ.§.j.

Cōmodans ꝛ reuocans añ tps ꝓmodatū. quō teneꝫ:vide Cōmodatū.§.iiij.

Cōmodatarius vtēs re ꝓmodata ad aliuꝝ vsum quō tenetur.ibidem.§.vj.

Cōmodās rēvicios ā quō teneꝫ.ibidē.§.vij

Cōmodatarius si res ꝓmodata perijt qñ teneꝫ.ibidē.§.xj.vl̄ si deterioraꝫ.ibidem.§.xij

Cōcussionē faciēs quō teneꝫ.vide Cōcussio

Confessoꝛ absoluēs quē nō pōt quō (§.ij. tenetur.vide Confessio.v.§.xiij.

Cōsentiēdo quomodo quis teneꝫ.vide Cō sentire.§.ij.ꝛ Furtum.§.xix.

Conseruatoꝛē faciēs intromittere ī his q̄ de bet quō teneꝫ.vide Conseruatoꝛ.§.j.

Cōsulēs damnū alteri⁹ quō teneꝫ. vide Cō

Cōsiliarij locoꝝ q̄ faciūt statu/ (silij.§.j. ta iniqua quō teneaꝫ.vide Lex.§.xxij.

Cōtractū illicitū faciēs quō teneꝫ:R.qđ cō tractus ē null⁹ vl̄ vsurarius:teneꝫ etiā fruct⁹ restituere:nisi bona fides excuset eū.vt.j.pos sessoꝛ Si ꝑo ꝓtract⁹ tenuit d̄ iure:licz possit rescindi.puta qꝛ min⁹ iusto ꝓcio emptū ē et hmōi.tūc si nec dol⁹ nec fraus interuenit.nō teneꝫ fruct⁹ restituere sz supplere iustū ꝓciū. ꝫ elicit ex.l.ij.C.de resc.vē.ꝛ glo.ī.c.cū dilecti.de emp.ꝛ vē.ꝛ ī.c.p tuas.de dona.ꝛ.c.illo vos.de pigno.ꝛ.l.j.C.de distrac.pig.qō noqꝛ sepe in practica venit.

Cōtumeliatoꝛ quō teneꝫ.vide Cōtumelia.

Cooperās in damno proximi quō tenetur. vide Furtum.§.xiij.

Culpabil' ex q̄ culpa teneaꝫ vide culpa.§.vj

Custos qñ teneꝫ restituere vide custos ī ꝓn.

Damnatoꝝ restitutoꝝ bona habentes quō teneaꝫ.vide.s.Damnatus.§.ij.

Decimā fraudās quō teneꝫ vide decia.§.xiij

Defendens se quō teneaꝫ.vide.s.Defensio

Delegatus aliquid accipiēs quō te/ (§.v. netur:vide Judex.§.viij.

Denarios falsans.radēs vl̄ falsos expēdens quō teneꝫ:vide Falsarius.§.iiij.cū sequen.

Depositarius quomō teneaꝫ. vide Depositum.§.iij.iiij.vj.vij.viij.xij.ꝛ.xv.

Derisoꝛ dic q̄ teneꝫ sicut ꝛ ꝓtumeliatoꝛ.

Detractoꝛ quō teneꝫ vide Detractio.§.iij.ꝛ

Dns q̄ n̄ hꝫ iustū titulū aut c⁹ officia (iij. les̄ deliquūt quō teneꝫ vide dns ī ꝓn.ꝛ.§.iij

Donatio nē recipiēs ab eo qui nō pōt dona re quō teneaꝫ:vide Donatio.§.xxxviij.

Dotē qñ teneꝫ q̄s restituere vide vos.§.xxij

Emēs vl' vendēs iniusto pcio vl' rē vicioſaz quō teneā. vide Emptio. §. vij. viij. ⁊. xxiij.

1 ¶ Utz ſciēter emēs rē raptā vl' furatā teneat R. teneā ad. v. ſiue ſit pm⁹ vel ſcḋs vel q̄cunqz ali⁹ vſqz ad infinitū q̄ emit. qm̄ idez iurz ē ac ſi pm⁹ eēt. ff. de mio. l. ſz vbi. ff. de pe. here. l. ſz ſi lege. §. ſi aūt. Pcio teneā reſtituere rez raptā. nec excuſaā: lz ſit ſtatutuz ⁊ terminās q̄ q̄ñ emīt publice i mercato vl' hmōi ſit emē tis: ſm dir. ti. de fur. nec ſine mortali pctō pt eā tenere q̄ñ ſcit ei⁹ dñm. ſm Ho. ar. c. vulte rane. xij. q. ij. ⁊. l. ij. ff. de furt. Scḋo teneā ſi rēnō hz: ſiue q⁹ vēdidit vl' alīe quōcūqz alie nauit. ſiue q⁹ amiſit aut pēſit qlīcūqz etiā violēter ſiue q̄cūqz caſu ab vſu ceciḋit pciuz reſtituere ſm optimū ſtatū rei. i. ſm q̄ valu it pl⁹ poſtqz fuit ab ipſo empta. c. ḡuis. de re ſti. ſpol. ⁊. l. i re furtiua. ff. de fur. ⁊. l. ſi nauis. §. ſi generalr. ff. de rei vē. Rō ē. q⁹ furtū ꝓmi/ ſit rē alienaz iuito dño ꝯctādo. l. j. ff. de fur. Et fur ſp ēi mora. l. ſi p furē. ff. de ꝓdi. fur. ex cipīt caſus q̄ñ rē dño loco ⁊ tpe obtulīt⁊ ipe eā recipe recuſauit. tūc ei purgauit morā. d. l. i re furtiua. ⁊ iō ſi pīret vel deteriorarēt ſine culpa ſua ñ teneret. Tercio ñ pt petere pciuz a dño rei. l. i ciuile. C. ḋ fur. etiā ſi ſtatutū eēt q̄ poſſz petere. q⁹ tale ſtatutū ē ꝯ bonos mo res. nec etiā a vēditore i foro ꝯtētioſo niſi ex pēſſe cauerit. l. ſi mācipiū. C. de rei vē. Sec⁹ i ꝓcia. q⁹ bñ poſſz a vēditore pciū recipe ⁊ rē eiḋē reſtituere. q⁹ pt poti⁹ ſibi ꝓſulere q̄z alte ri: ſm Alexan. de ales i. iij. Quarto teneā re ſtituere fruct⁹ pceptos. ⁊ q̄ papi potuerūt in termedio tpe. d. c. grauiſ. except⁹ expēſis. ḋ q̄ bus dic vt. s. Expēſe. §. iij. Ultio pdit expē/ ſas volūtarias. de q̄ dic vt. s. Expēſe. §. eo.

2 ¶ Quid ſi talis ignorabat fore prohibitū a iure talia emere: R. ſm cōiē doc. q⁹ nihilomi nus teneā ſicut ille de quo i pcedēti. §. dictuz eſt. q⁹ hec phibitio a iure naturali traxit ori ginem. cuius ignorantia nō excuſat.

3 ¶ Utz ignorātia facti craſſa vl' ſupina excu ſet talia emēte ſ. vt puta eps excōicabat tales raptores. vel q⁹ emit a ſtipēdiario calicē vel miſſale. aut q⁹ cōiē tenebāt rapta fuiſſe l' bel lū iuſtū vñ habita ſunt: R. Hoſ. q⁹ ñ. q⁹ de buit cogitare. ⁊ iō ſilr teneā ſic ille de q̄ i an p/ cedēti q̄one dictū ē. ar. l. late culpe. ff. de ver. ſig. ⁊ c. aplīce. de de. ex. mī. c. q̄ i hūanis. xij. q. ij. c. ſi cupis. xvj. q. j. Silr tenet idē Hoſ. de illis q̄ dubitabāt. nec tñ pro poſſe queſie runt quod pariformiter teneā.

4 ¶ Utz emēs rē raptā vel furto habitā bona fide. i. nō credēs raptā ſilr teneat: R. q⁹ non: ſz hec bona fides. v. ſibi ꝓfert. Primū q⁹ bo/ na fide durāte nūqz teneā eā reſtituere: etiaz ſi perīt. l. ij. C. de fur. Scḋm q⁹ fruct⁹ cōſum ptos bona fide durāte nūqz teneā reſtituere l. bōe fidei. ff. de acq̄. re. do. ⁊. l. fruct⁹. et. l. ſi ex diūſo. §. fi. ff. de rei vē. ſz ſolū teneā reſtituere fruct⁹ extātes: vl' inqz tū fact⁹ ē locupletior. de q̄ dic vt. s. Fructus. §. j. ⁊. ij. Terciū q⁹ ſi di ctā rē alienauit vēdēdo vl' alio mō durante bona fide nō teneā reddere pciū nec aliud ni ſi ſolū lucz ſi extat. vel aliqḋ ex q̄ fact⁹ ē locu pletior. l. nam ⁊ hoc natura. ff. de ꝓdi. inde. Quartū q⁹ pōt expenſas q̄s fecit i bona fide circa rē ꝓſeruandā vel meliorandā retinere. vt. s. Expēſe. §. iij. Quītū q⁹ ſi iudice ſenēti ante reſtituerit eā habebit actōz etiā in foro ꝓtētioſo ꝓtra vēditorē. d. c. vulterane. ñ aūt ſi ad ſacerdotis impiū reſtitueret. l. ſi rē. ff. ḋ euic. Uñ ꝓſulēdū ē ei vt faciat ſe citari i iudi cio a dño rei. ⁊ citat⁹ annūciet vēditori vt ip ſum defendat ⁊ ſeruet. In ꝓcia aūt qualiter cūqz reſtituerit eā dño: venditor teneā ei ad preciū. c. fi. de emp. ⁊ ven.

¶ Utz ementes pdicta furata: nō vt ea reti 5
neāt ſz vt reſtituat dño: q̄ alīs ipſa hīe ñ poſ ſet: aut nō p tā puo pcio poſſint pciū q̄ eme rūt a nō dño repetere: R. ſm Ho. ⁊ Mona. q⁹ ſic. q⁹ vtiliē geſſerūt negociū cui⁹ res erāt: ⁊ etiā expenſas moderatas. niſi de re empta habuiſſet vtilitatē. q⁹ tūc teneā ꝓpenſare fru ctus rei cū expēſis ⁊ pcio. ar. l. ſz an vltra. §. ij. ff. de neg. geſ. ⁊. c. cū dilecti. §. fi. de accu. ⁊ ſi perīret ſine ſua culpa aut eas amitterent nō tenerent. Aduerte tñ q⁹ i foro ꝓtētioſo ñ cre/ deā talib⁹ emptoribz niſi publice p⁹teſtati fuiſſent q⁹ ea intētōe emerūt. ar. l. nēſennius ff. de neg. geſt. ⁊. l. ij. C. de fur. et i. c. vnico. vt ec. bñfi. licet ſecus ſit in ꝓſcientia.

¶ Quid faciet ille q̄ emit rē quā ſcit fuiſſe ra 6
ptā: nec iuenit dñm ei⁹: R. ſm Ho. ⁊ Mo. q⁹ poſtqz fec diligētē inq̄ſitōz. tūc teneā pciū ipſi⁹ rei l' ipaz rē dare paupib⁹ cū fructib⁹ ip ſi⁹ ſi emit mala fide Si aūt emit bōa fide red dat eā rē vēditori recupato pcio ſuo ſi pt. l' ſi ñ pt reſtituat rē vl' pciū paupib⁹ cū fructib⁹ ñ ꝓlūptz bōa fide ⁊ publice ſm ꝓſiliū Ray. vt ois ſuſpitō vitet. ⁊ ſic erit liberat⁹. ar. c. q̄t

¶ De emēte rē eccl'ie ſine ſolē (tuor. xij. q. ij. 7
nitate quō teneat. vide Alienatio. §. xiij.

¶ Utz emēs de pecunia alteri⁹ aliqḋ noīe ſuo 8
teneat: R. q⁹ nō. q̄a res empta ē ſua. ſecus ſi emiſſet noīe illi⁹ cui⁹ erat pecunia. q̄a tūc res empta ē illi⁹ cui⁹ erat pecunia. l. ſi patru⁹. C. cōia vtriuſqz iudicij. et. l. ſi ex ea. C. de rei vē.

ꝛ.l.ad ꝓbatoꝝ.C.de ꝓba. Fallit ꝫ in re empta de pecunia ecclie.vt.s.immunitas.§.xxxj. Itē de pecunia militis.l.si vt ꝓponis.C.de rei vē. Itē de pecunia pupilli.l.iij.C.arbi.tu. Itē de pecunia data cōiugi qñ res emta a marito.l.vxor. ff.de dona.inē vi.ꝛ vx. Nā in istis casibꝫ ēptū etiā noīe suo efficit illi cui erat pecunia. In cō scia tñ teneret ad satisfactiōez si res empta nō esset ꝑdictis tm̄ vtilis sicut ꝓcium.

9 ¶Utrꝫ emēs a furioso ꝑdigo vl̄ mioꝛe ꝛ hmōi qbꝫ vl̄ ꝓius vl̄ iudicē inēdicta ptās vēdēdi teneat eā restituere. ℟. q̄ sic: qꝛ male fidei possessoꝛ ē q̄ ꝫ inēdicta legū emit.l.quēadmodū.

10 ¶Executoꝛ vltīe vo (C.de agri.cēsi. ꝛ colo. luntatis quō teneā. vide executoꝛ.ꝓ totum.

11 ¶Expēse qñ sint restituēde. vide.s.expēse.§.j. Fallsarius quō te (ꝛ.iij.ꝛ.s.expositus.§.ij. neat. vide falsarius.§.iij.iiij.vij.viij.ix.ꝛ.xj. Famulus alicui⁹ dñi accipiēs ꝓ dño pecuniā mutuo iscio dño ꝛ de ea lucꝫ faciēs teneā lucꝫ restituere dño si talis paup erat q̄ pecūia mutuo accepta erat ad piculuꝫ dñi ꝑm Sco.in quodam tractatu: alꝫ non.

Famulo ifirmāti an teneat dare salariū. vide Fideiussoꝛi suo qñ q̄s te (Familia.§.ij. neā. vide fideiussoꝛ.§.xv.ꝛ.xvj.

Fraudē faciēs legi quō teneā. hēs.s.fraus.

Fugere faciēs tetētū i carcere ꝓ debito an teneat ad restitutōz. ℟. ꝑm do. Jo. de platea.i.l.q̄ ties.C.de exac.trib. q̄ sic. qđ vez credo de ill⁹ q̄ se libare possent soluēdo debitū: ñ de ill⁹ q̄ ita se paupes q̄ nllo mō ꝓñt soluere nec hñt parentes q̄ ꝓ ipis soluere vellēt: qm̄ tales iuste detinent ꝛ ꝫ charitatē si pati sunt cedere bonis. C. q̄ bo.ce.pos.l.j. ꝛ no.gl.i.c.o doard⁹. de sol. qm̄ q̄ bonis cedit nō dꝫ pati cruciatū: nec carcerē nec vitupiū ꝓ debito facto ex ꝫctu vel q̄si.l.fi. C.q̄ bo.ce.pos. Et iō ipꝛobant ꝓsuetudies in ꝫriū q̄s Aug⁹. q̄ꝫdā appellat fiustratoꝛiā ꝛ inhūanā ꝛ irronabilē senicā. xiij.q.vj. si res. ꝛ iō q̄tūcūq; lōga ꝛ statuto firmata sit ñ valet.

¶Utrꝫ faciēs fugere vl̄ occultās officiales tpe sindicat⁹ teneat ad restitutōz. ℟. ꝑm Bal.i.l. iij.C.de assel. q̄ sic ꝛ in q̄druplū: qđ credo vez in ꝓscia post ꝓdēnatōz: sz an solū teneā ad dānū qđ restituere debēbāt ipi officiales si sindicati fuissent. Fugere faciēs incarceratū ꝓ (cati fuissent. relicto an teneat. vide fugere.§.j.

Fur quō teneā. vide Furtū.§.x.ꝛ.§.xiij.cū sequētibꝫ. vbi ꝛueniēs quō iussionē ꝓsilio ꝓsensu: ꝛ ceā ptīcipatōne in furto quis teneā.

Edificās in solo alieno vl̄ de alieno vel in dānū primi quō teneat. vide Edificās.ꝫ totū.

Heres quando teneā ex relicto defuncti. vide Heres.§.iiij.

Heres quō teneā soluere legata in testō min⁹

Heres quō teneat ex (solēni facta. ibidē.§.v ꝫctu vel q̄si defuncti.§.vj. ibidem.

Heredes qñ sunt plures quō tenent ad rebita ꝛ legata. ibidē.§.ix.

Homicida quō teneat ad restitutōez. ℟. ꝑm Sco.i.iij.di.xv.q̄ teneā totā vitā suā expēde re ꝓ infideles vl̄ hereticos in satisfactōez occisi vel in ozōnibꝫ ieiunijs ꝛ hmōi. q̄ si ñ pōt vl̄ ñ vult ꝫ facere teneā saltē ad aliquā restitutiōez arbitrio boni viri: ꝛ vltra eam teneā placare lesos q̄tū pōt. ꝛ si occisus aliq̄s sustētabat tenetur illis ad tātā satisfactōz q̄tā vtilitatē sue lucꝫ occisus rēdisset: ꝛ extimabit ꝑm tps q̄ ve nisset fuisset victur⁹ ꝛ operatur⁹ sic extimat.l.heredi tatū cōputatōez. ff.ad.l.falsi. ꝛ.l.cū hi.§ mod⁹ q̄z. ff.de trās act. Cōsiderabit g̃ars quā faciebat q̄litas pſone: etas: ꝛ lucrū qđ acqrebat ꝛ hmōi vt fiat dig̃ restitutio. nō limitove rū nisi q̄s aliquē occidisset q̄ eū aggressus ē: ꝛ occidisset cā sue defensiōis: lz aliq̄lit modū excessisset: qꝛ tal⁹ nō sic stricte teneret: qꝛ difficilli mū ē iustū tpare voloꝛē. Itē nisi q̄s ozdie iusticie inēfecisset. Idē dic de vulnerāte aliquē irremediabilit̄ puta abscidēdo mēbꝫ vel mutilādo q̄ teneā nō solū ad placatōez lesi ꝛ expēsas in medicos: sz etiā ad oē lucꝫ qđ potuisset acqrere. Si āt vulnerauerit remediabilit̄ nō teneat vltra ꝑdicta de placatōne ꝛ expēsis nisi ad lucꝫ qđ ꝑdidit tpe ifirmitatis si fuisset lucraturus. His ꝓcoꝛ. Ri. ꝛ Lau. in.iij.ea.di.

Horas cānonicas clericus nō dicēs quō teneā

Hospitalarij qñ te (vide horā.§.viij.ꝛ.xj. neā restituere. vide hospitale.§.iij.

Ieiunium frangens an teneat ad restitutōz. vide Ieiunium.§.xx.

Immunitatē frangēs ecclie quō teneā. vide immunitas.§.xx.xxi.xxij.xxv.xxvj.

Impedīēs aliquē a ꝓsecutōe alicuius bñficij vtrꝫ teneat ad restitutōez: puta volebā emere possessionē ꝛ tu ipediuisti. vl̄ aliq̄s volebat legare mihi aut dōare ꝛ tu obuiasti ꝛ hmōi. ℟. ꝑm Ri.i.iij.di.xv. q̄ aut tal⁹ ipediuit aio dānificandi primū. ꝛ sic teneā arbitrio boni viri dānificato: nō tm̄ tātū q̄tū erat illud bñficiū qđ nōdū habuerat marie qñ als ne hꝫet potuit ipediri. fac ad ꝫ iusti. de re. diui. §. illud q̄ situ. vbi habēt q̄ si q̄s bestiā vulnerauerit ꝛ fugiēs alius eā accepit q̄ fit accipientis. Nō ibi ponit: qꝛ multa accidere potuissent ne vulnerās eā hꝫet. Dic tm̄ Tho. sc̄da sc̄de. q. lxij. q̄ si iā erat determinatū q̄ tal⁹ teneā ad equalēs. de q̄ hēs.s.legatū.j.§.xxxij. aut fec aio ꝓsulēdi ꝓ

prię vtilitati. ꝛ sic nō teneꝯ si ꝯ pcurauit p viā licitā ꝛ mō licito. arg. ad ꝯ in. l. ij. ff. de no. ope. nū. ꝛi. l. si i meo. ff. de aq̄ plu. ar. vñ dic̄ tex. i. l. nemo. ff. de reg. iu. nēo dānū facꝫ nisi q̄ id facit qđ facere ius non habet. Fallit hoc in casu. de quo. s. Clericus. xiij. §. vij.

¶ Utꝛ ipedies rusticū iniuste ne opas suas exequaꝯ aut piscatores vl̄ aucupes a captōe pi/sciū vl̄ auiū teneaꝯ ad restitutōꝛ. R. q̄ sic. Rō q̄ q̄n res ē ad aliq̄d restiata naturaliꝫ q̄ ipaꝛ iniuste ipedit teneꝯ. fm qđ no. i. l. j. ff. de in litē iurā. ꝛi. l. si idē. ff. de iurisd. om. iu. ꝛ p Bar. i. l. inf stipulātē. §. sacrā. ff. de ꝟb. ob. Et iō q̄ rusti co ꝛ venatori auferꝯ suus pprius vsus q̄ erat sui pprij iuris ꝛ fructus in eoꝛ vsu casualiꝫ ꝛ q̄si semialiꝫ pterus: iō teneꝯ ad restitutōꝛ dā ni arbitrio boni viri q̄ bonꝰ vir attēdet si veri/silr talē vtilitatē habuisset: ꝛ sic restitui faciet. Si ꝟo verisilr nō fuisset secuta: sic nihil faci/et restituere. qđ placet Bar. in. d. §. sacrā. Et de ꝟb vide. j. Usitra. j. §. lxxvij. in fi.

¶ Sꝛ q̄d de fodiētibꝫ semia agri? R. fꝛ Rod. q̄ nō teneꝯ ad oē qđ poꝛat puenire ſꝛ ad tātū solū q̄tū fructꝰ agri i dubio ille vēdi potuisset Incēdiariꝰ quō teneaꝯ. vide incēdiarius. §. ij Incēdiū patiētibꝫ rapiēs res quō teneꝯ vel de struens domum. vide ibidē. §. iij. ꝛ iiij.

Infideles spoliās quō teneaꝯ. vide infidelitas.

Iniuriatoꝛ quō teneꝯ vide iniuria. §. vj. (§. vij

Inq̄sitoꝛ q̄n teneꝯ restituere. vide iq̄sitoꝛ. §. v

Insignia aliēa assumētes quō decipiuntꝫ ppli an teneanꝯ ad restitutōꝛ. R. q̄ sic: ꝛ illi cuiꝰ in signia acceperꝯ si aliq̄d dānū ē passus: ꝛ ppli decepto. ꝛ de ꝟb vide. s. insignia. p totum.

Inuēta quō sunt restituēda ꝛ q̄n. vide. s. Inuenta. p totum. ꝛ furtum. §. xix.

Judeus quō teneꝯ restituere lucratū ex officio publico. vide iudeus. §. xiij. ꝛ vl.

Judicās fm allegata q̄n teneꝯ. vide iudicare

Judex pētes salariū vel aliud quō (§. vij. teneꝯ. vide iudex. §. viij. cū sequētibꝫ.

Judex si ex negligētia dānificauit quō teneꝯ.

Judex ex malicia dās (ibidē. §. xxj. ꝛ xxvij iniustā sniam vel grauans ptes in nō dando sniaꝫ ꝛ hmōi. vide ibidem.

¶ Utꝛ iudices q̄ reputanꝯ a pplis vt iudicēt in aliq̄bꝫ causis: q̄ credunꝯ boni viri: licꝫ sint iudices ignari teneanꝯ ad restitutōꝛ si ex ig/noratia dederūt iniustā sniaꝫ? R. q̄ sic si fuerꝯ in culpa ad inq̄rendū peritos aut alio modo. Si ꝟo de ꝑsilio peritoꝛ ipaꝛ dederūt ꝛ bona fi de nō teneꝯ: eo q̄ tales nō pfitenꝯ se peritos: nec locāt se p iudicibus.

¶ Utꝛ iudex q̄ ppꝛ metū iniuste iudicauit te neaꝯ ad restitutōꝛ? R. q̄ si metus fuit qui po tuit cadere in ꝑstātē viꝛ: ꝛ cū accepit offm nō credebat verisilr ad istud venire: ſꝛ mortaliꝫ peccauerit: tn̄ nō teneꝯ ad restitutiōꝛ. Si ꝟo nō ē metus q̄ potuit cadere in ꝑstātē viꝛ vl̄ cū accepit offm dubitabat de eo vl̄ verisilr poꝛat credere: tūc fm Bal. i. l. fi. C. de pe. iu. q̄ ma. iu di. teneꝯ ad oē dānū. ij. q. j. in ꝓmis.

¶ Quid de iudicibꝫ vel officialibꝫ q̄ occidunt malefactoꝛes sine sacroꝛ pceptoꝛ? R. q̄ si pete bāt ea mortaliter peccauerūt: ꝛ aie ipoꝛ erunt pīpis. de. j. de pe. ꝛ remiſ.

¶ Ledēs primū in ꝑsona aut in bonis nō a p posito ſꝛ ex aliq̄ culpa quō ꝛ q̄n teneaꝯ siue p se leserit aut p suos vel sua aialia. Est sciēduꝛ fm doc. in. c. fi. de iniur. q̄ triplex ē actio. Una q̄ dꝛ legis aq̄lie: ꝛ hac actōe directa teneꝯ q̄cū/q̄ liber hō damnū dedit sua culpa: puta aperi endo asternā in via pblica: vel pjciēdo lapi/des vbi hoies trāseūt ꝛ hmōi. Indirecta aūt vel vtili teneꝯ q̄n aliq̄d aial suū vel seruus sua culpa aut negligētia dānū dedit: puta si equꝰ te istigāte recalcitrauit ꝛ aliquē lesit vl̄ aial qđ erat fex. vt sunt lupi: leōes: canes mordaces ꝛ hmōi q̄ cōiꝫ nocere tētāt tenebas in publi/co nō taliꝫ ligata q̄ nō possent nocere vl̄ q̄ te/nebas in domo ꝛ aliq̄s missus ad te lesus fuit ꝛ talis teneꝯ ad oē dānū qđ ex culpa sua dedit ꝓio si pōt recōpēsari. si nō pōt satisfaciat arbi trio boni viri. Scđa dꝛ actio de paupie. ꝛ hac actiōe teneꝯ q̄s q̄n sine sua culpa aial sūū ali/cui damnū dedit: puta bos nō cornupetit: nec equus recalcitrat fm ꝑsuetudinē. tn̄ ꝓter ꝑsue tudinē ꝛ sine culpa sua calcitrādo lesit aliquē: ꝛ tūc nō teneꝯ ad aliud nisi solū ad dādū aial pdictū: vl̄ si nō vult dare satisfaciat leso. Ter cia actio dꝛ noxalis. ꝛ hac actōne teneꝯ q̄s q̄n eius seruus sine culpa dānū dedit. ꝛ iste silr teneꝯ vt dictū ē de actōe de paupie. ꝛ de hiſ oib vi de gl. ꝛ doc. i. l. j. ff. si q̄. pau. fe. di. ꝛ insti. e.

¶ Utꝛ pīcies aliq̄d de domo sua in via publi ca q̄ lesit aliquē vel in vestimētis vel in ꝑsona teneaꝯ? R. fm Spe. ti. de iniur. §. sequit. q̄ sic. Silr teneꝯ si tenebat appēsum ex domū sup vi am publicam ꝛ effusum est. Idē dic de labꝛā te nisi ponat signa vel faciat pclamata.

¶ Utꝛ pādēs arboꝛē vicini sui q̄ pendēs super ꝛ domū eiꝰ dabat ei dānū teneaꝯ? R. fm Spe. vbi. s. q̄ nō si fec auctoꝛitate iudicis. l. si plu/res. §. j. ff. ar. fur. cesa. vel etiā auctoꝛitate ꝑpa si tn̄ denūciauerit illi cuiꝰ erat vt inciderꝯ vez est q̄ hec denūciatio ꝑfoꝛ ꝛ tētiosum dꝛ fie ri ꝑ publicū instrm. Adūte etiā q̄ si inciderꝯ ita male q̄ nihil de ea posset fieri cū alꝫ posset

incidi vtilit q teneret in ꝓscia ad tale dānū.

3 ¶Quid de illis q impediūt ne frumētuz vel alia merces veniat in aliq terra vt ipi carius vendāt: R. q teneāt restituere illud q pl⁹ vēdiderūt z etiā satisfacere illis qs impedierūt si aliqd dānū sunt passi. Silr dic de illis q ꝓcordant oēs merces emere vt postea ad libitū vēdāt q teneāt ad oē dānū. l. ij. ff. ad. l. iul. de āno. z in gl. in. l. annona. ff. de va. z eꝝ cri.

4 ¶Utz ciues reputati ad diuidēdū collectas oib⁹ fm extimatōez quā hñt in registro cōitatis q aliqs magis guāt debito z alios exonerāt teneant: R. fm Mo. ti. iij. resti. q si plus debito guāt aliquē tenent ei ad illud pl⁹. Si aūt alleuiāt vel amicos suos z collecta ē determinata: puta de centū tūc tenent silr restituere illud alleuiamētū illis qb⁹ dānū dederūt: vt puta qz sepius ē iterata illa collecta sup ciues z tūc tenent ciuib⁹. vl qz dns q debebat hīe minus debito habuit fm iusticiā: z tūc dño tenētur. Si ꝙo collecta erat indeterminata: puta qz debebāt exigere qtū poterant honesto mō: tūc lz mortaliť peccēt se z alios alleuiando: qz mentiunť saltez facto pnitiose. xxij. q. j. pmū. tñ nō tenent restituere.

5 ¶Utz illi q cū sint igrātes assumūt aliq officia ex qb⁹ primi dānificant: vt sunt notarij: iudices z hmōi teneant. vide culpa. §. vj.

6 ¶Quid de tenētib⁹ colūbas in colūbarijs: R fm Pe. de pal. in. iij. q tenent ad restitutiōez de dānis datis dns agroz. Qd limito verū qñ eas nō debite pascūt. vel nō tantū de possessionib⁹ circūcirca hñt q verisilr in ipis vt plurimū pascant: qd iudicio boni viri credo sit remittendū. Aste. ꝙo li. v. ti. xxx. refert q sdaz tenere q tantū vtilitatis pstāt in comedendo vermes z stercorizādo qtū dāni. z ideo dicūt pcipitādā sniaz. z fm pdicta hēs qd dicēduz est de tenētib⁹ qcunqz aialia.

Legata defunctoz nō iplentes quō tenent: vide Legata impedientes. vide (de executor. legatum. j. §. xxxiij. z. s. Impediens.

Legē iniquā ꝓdentes quō tenent. vide lex. §.

Libellos famosos facientes quō tenentur. vide Libellus famosus. §. ij. (xxij.

Lras dānificās quō teneāt. vide. j. scripturas.

Litigantes temere quō tenent. vide litigiosa res. §. ij. z. s. Argumentū.

Locatoz z ꝓductoz quō tenent. vide locatio. §. xxiij. xxiiij. xxv. z familia. §. ij.

Ludēs quō teneat z qñ. vide lud⁹. §. ij. vij. z

Magister vtz teneat restituere exa/ (vij. cta a scholaribꝫ. vide magister. §. xj.

Mandans quando teneatur. vide mandatum. §. v. z furtum. §. xvij

Medicus qñ teneat. vide medicus. §. j.

Meretrix qñ teneat restituere. vide. s. Mere

Metus cā aliqd acqres an te/ (trix. §. vlt.

neat ad restitutōez. vide metus. §. xiij. z. xv.

Missam ꝑmittēs diuersis ꝑsonis quō teneatur. §. lij. in. c. missa.

Monasteriū qñ teneat ex facto monachi. vide monasterium. in pn.

Morosus in soluendo qd teneat quō obligat ad interesse. vide mora. §. ij.

Morosus in reddēdā alteri re: utz teneat si perijt: R. q sic. qliter cūqz z quōcūqz pierit fm Accur. in. l. q te. ff. de reb⁹ credi. z pbat. p. l. cū res. §. vl. ff. de leg. j. Qd limito in ꝓscia vez ni si eodē mō fuisset pitura apud aliū.

Mulier q nō est publica meretrix utz tenea tur restituere acqsitū ex ope luxurie: R. Ly. vide teneri q sic. in. l. cū te. C. de ꝓdi. ob tur. ca. Alij vt Monal. ti. restitutio. ij. tenēt q nō teneat in foro aie de necessitate: lz fiscus iniuste ac qsita possit auferre. p. l. lucius. ff. de iure fisci. Sz ego distinguo ꝑ ꝓcordia eoz q no. in. c. qz pleriqz. de imu. ecc. z in. c. ex trāsmissa. de rei. z in. c. nō sane. xiij. q. v. q aut ista mulier facit damnū alteri: puta qz sciētib⁹ vicinis suis cōmittit adulteriū ꝓpt pecuniā vel aliud qd sibi dat: ex q redditur in vilipēdiū apud alios vir eius: z sic teneat de necessitate satisfacere iniurie facte alteri. z ideo ei restituere in satisfactōem. Aut facit sine alterius ifamia: puta qz occulte z ignorat. z sic nō teneat restituere de necessitate in foro aie: qz cū nullū ledat nisi seipam. iō nō hēbit satisfacere nisi ꝛeo p pniam. Idē dic de masculo q ꝓpt scelus aliqd recipit. Et idez de quocūqz recipiēte aliqd ꝓpt aliquā turpitudinē fm pdictā distinctiōez ꝑsupposito q ille q dat pōt dare cui vult.

Naufragiū patientes: pdātes quō tenent. vide naufragiū. §. j. ij. z. iij.

Nauta qñ teneat. vide nauta. in pn.

Negligens in suo officio quomō teneat. vide negligentia. §. ij.

Omittens facere qd teneat ne damnū det. prio quō teneat. vide furtū. §. xxvj

Officiales accipiēdo aliqd a litigantib⁹ quō tenent. vide iudex. §. ix.

Pacto nudo quō teneat. vide pactū. §. iiij

Palpās quō teneat. vide furtū. §. xxj.

Participātes in dāno primi z qt modis. vide furtū. §. xiij. cū sequētib⁹.

Pedagia exigēs vel fraudans qñ teneat. vide pedagium. p totum.

Pena qñ qs teneat soluere. vide pena. p totū.

Permutatio facta in damnū qñ est restituē/
da. vide pmutatio. §. xj.
Pignus accipiēs quō teneat. vide pign⁹. §.
Possessor bōe fidei quō (xij. vsq; ad. §. xix.
teneat. vide fructus. p totum.
¶ Quis dī male fidei possessor? R. fm Pa.
in. c. ḡuis. de re. spo. q eis q̄ possidet rēr scit ad
aliū ptinere t eō tra. Bōe fidei possessor est q̄
cū iḡret se possidere alienū possidet cogitatōe
dñi. teneat. est in. c. si ego. xxiij. q. ij. Possessor
male fidei vtq; teneat restituere nō solū rē quā
mala fide possidet: sz etiā t fructus ipius rei.
R. q; q̄libet male fidei possessor tenet restitue/
re rē si exstat. c. si res. xiij. q. vj. t. c. cū tu. de vsu.
vel si pījt aut ē deterior ata teneat eā restituere fm
extimatōez illā t distinctōez de q̄ dixi. s. Hȳ te/
neri emētē rēraptā sciēter. tenet etiā ñ solū ad
fructꝰ pceptos: sz etiā ad illos q̄s ipe dñs pce/
pisset si eā possedisset. c. ḡuis. de re. spol. t. l. i re
furtiua. ff. de ꝺi. fur. t. l. si nauis. §. vl. ff. de rei
vē. Intelligē si res erat fructuosa: de fructib⁹
q̄ honeste pcipi potuerūt. l. fructꝰ. ff. de rei vē.
Et q̄ ad ꝓscias limito vez si dñs eos pcepisset
si tal' nō occupasset ꝓbabiliter: q; si nihilomin⁹
nullos fructꝰ habuisset: vt puta q; oīno nō lo
casset domū: sic in ꝓscia nō tenet. Limito etiā
p̄dicta vera q̄ ad possessorē male fidei q̄ rē habuit sine aliq̄ titulo. vt. l. generaliter. ff. de regu.
iur. Sz q̄ ad possessorē p̄dictū q̄ rē habuit cū
titulo tene q nō tenet nisi de fructib⁹ pceptis t
nō pcipiēdis. l. si fundū. C. de rei vē. nisi tal' ti/
tulus hītus fuerit p metū: q; tūc teneret etiaz
de pcipiēdis. l. sz t ptus. ff. qđ me. cau. vbi gl.
addit tres alios casus in q̄b⁹ possidens mala
fide etiā cū titulo tenet de pcipiēdis. Prim⁹ ē
qñ titulus est hītus ꝓ inf̄dicta legū. l. quēad/
modū. C. de agri. cē. t colo. Scōs ē qñ titulus
haberet in fraudē creditoꝝ. l. j. ff. de his q̄ in frau
dē cre. Tertius ē qñ titulus haberet ex emptiōe
rei fiscalis sine debita solēnitate: nec distinguo
in istis possessoribus male fidei: vtq; res restitu
enda fuerit aliena: puta q; nō trāsiuit in dñi/
um eius: aut fuerit alteri debita: puta quia de
iure ciuili trāsiuit in dñiū eius: sz tñ cuz obli/
gatōe restitutiōis: q; q̄liter cūq; teneat fructus
restituere fm distinctōez p̄dictā. vt pz. l. cum
fundus. ff. si cer. pe. t. l. indebiti. in pn. ff. de cō/
dī. inde. Et darius in. l. videamus. §. in fauiana q̄z. ff. de vsur. vbi dicit ter. Nā ȳbū restitu/
as qđ in hac re ꝓtor dixit plenā hz significati
onē: vt fructꝰ q̄z restituant. t iō cū restituī ꝓtor
tusserit veluti in dicto vñ vi: etiaz fructꝰ sunt
restituēdi. Hec ibi. Ergo a fortiori cū deus vl
sacri cāones hȳ dicūt. Et de hȳ vide Pa. in. c. ḡ/
uis. de re. spol. t gl. in. c. nō liceat pape. xij. q. ij.
¶ Quid si res ñ sit lucrosa nisi ex idustria tm:
vt sunt pecunie t hmōi: R. fm cōez opi. theo.
vt pz p Sco. t Ri. in. iiij. di. xv. q nō tenet re
stituere lucr: sz sufficiē restituat ꝑncipale accep
tū. t hȳ tene in ꝓscia q̄ ad necessitatē q̄uis ali/
qui velint q etiā teneat restituere lucr. vt no.
Arch. xiij. q. iij. c. si q̄s vsurā. Nō tamē fm
Sco. t Ri. vbi. s. q si directe vēdit dānū: pu/
ta q; fuit necesse ppe carētiā talis rei creditoꝝ ē
emere frumētū tpe q magis valebat vel recipe
re ab alio sub vsuris: vl' possessiones distrahe
re ꝑ minorē pcio t hmōi q̄ teneat satisfacere dā
nū passo. Un ꝑ regula nō ista distinctiōez q
aliud ē esse causatiuū alicui⁹ effectus sufficien
ter t efficaciter ita q̄ sine eo nō seq̄ret: t talis te/
neat ad restitutōez dāni causati. Aliud est esse
causatiuū alicui⁹ dāni: sz nō sufficiēter t efficaciter. t tal' lz peccet: nō tn teneat ad restitutiōez.
¶ Quid de expensis factis in re quaz q̄s possi/
det mala fide. vide. s. Expense. §. iij.
Prescriptio an excuset a restitutōe. vide. e. §.
xlvij. t. j. Usucapio.
Raptor quō teneat. vide. s. raptor. §. j. t. ij.
¶ Quid de vxore filijs aut alijs q̄ viuūt de re/
bus raptoris? R. q; aut talis raptor ꝑ taliū cō/
sumptōez aut receptōz nō efficit nō soluēdo.
t tūc dico fm Alex. lōbar. q licite de hmōi bo/
nis raptor pñt viuere t recipe dūmō non vi/
uāt de ipie acq̄sitis in specie vel nūero: puta de
oue: capone: t hmōi raptis: q; si ita sunt mix/
ta q nesciūt discernere tūc habeāt in mente sp
viuere de iuste acq̄sitz: t sic lz fm p̄dictū Alex.
cū quo ꝓcor. Uldericus t glo. Ray. de talib⁹
aūt ipie acq̄sitis q̄ nō transeūt in dñiū raptoris nullo mō lz alicui viuere nisi in casib⁹ de q̄
bus. j. dicā q̄ñ nō est soluendo. Si ꝓo ex tali
ꝓsumptiōe efficit nō soluendo: puta q; tanta
sunt q̄ dz restituere q̄nta oīa q̄ hz tūc nō lz ali/
cui de talib⁹ viuere nisi in q̄ttuor casib⁹. Pri/
mus q̄ñ q̄s agit negociū spoliatoris. s. inducen
do raptores ad restitutōez. ar. c. q̄m multos.
xj. q. iij. t. c. inf̄ alia. de sen. ex. Qđ limitat Ro
do. vez q̄ñ ꝓtinue instāt oportunis horis: ñ
de illis q̄ soluz sel' in āno vel bis instāt. t hȳ sine
faciāt in generali p̄dicatōe vt p̄dicatores: sine
spāli psuasione sine sequat vtilitas sine nō. l.
sz an vltro. ff. de neg. gest. Qđ limito etiā fm
Direc. ti. de resti. vez si spes correctōis habeat:
t fiat cū tali moderamie q ppe hȳ nō efficiant
nō soluēdo in totū vel in magna pte: als non
liceret. ar. ij. q. vj. c. āteriorez. Secōs q̄ñ nec per
el osynā nec alio mō hōesto pōt necessaria
vite inuenire. Nā necessitas nō hz legē de ꝑse.

di.j.sicut.z di.v.discipulos.z de reg.in.qđ nō est.cū magna tñ pcitate dz sumere z dolere in mente atq; pponere satisfacere si possibilitas aduenireț. Tercio cū vtilit labozat bona raptoris augmētādo siue ꝓseruādo aut curando z hmōi:qz h cedit in vtilitatē creditoz. Intelligesi vtilitas ē tāta qntus sumpt⁹:alit nō. z q nō viuat vel accipiat de ipie acq̄sitis in specie. Quartus casus ē qñ qs hz multa incerta restituere z eps cū eo dispensauerit vt de ipis icertis tāq; pauper viuat. Nō etiā q pcūꝫ rez rapta rū vēditaz nō ē furtiuū.l.q̄ vas.§.fi.ff.de fur. Ratum habēs damnū primi quō teneť. Vide.s.furtum.§.xx. Receptatoz dānificatiū primū vel rez ablataz quō teneť. vide furtū.§.xxij.xxiij.z.xxv. Religiosum retrahēs vl̄a religione remouēs aliquē quō teneat. vide religio.§.lxij. Repsalias faciens vel ꝓcedens qñ teneat. vide repsalia.§.ij. Reuelare nolens rem furatam primo qñ tenetur. vide furtum.§.xxvij. Rixā faciēs quō teneť. vide rixa.p totū. Seditiōez ꝓcitans qñ teneat. vide seditio.p Seducēs mlieres vl̄ pueros subtra (totū. hēdo eos q̄lifcūq; siue blanditijs siue minis ab his sub q̄z ptāte sunt:q̄ a legibz vocāt plagiarij vtz teneat:R.q sic:nō solū subtractos restituere:sz etiā oē lucz qđ habuissent ab eis hi sub quoz ptāte erant toto tēpe q̄ subtracti steterunt fm dd. Jo.de platea.insti.de oblig.q̄ ¶Quid de seducente virgi/ (ex delic.nal. nem. vide stupzum.§.j.z.ij. Sententiam iniustam dans quomō teneť. vide Judex hic.s. ¶Quomō teneť ille ꝑ quo data ē iniusta sententia. vide sententia.§.vij. Sepulturā recipientes indebite quō tenent. vide sepultura.§.xxij.z.xxiij. Symoniace acq̄situm qñ est restituendū. vide symonia.vij.p totum. Socius quando teneť ex societate. vide societas.p totum. Solutionē an teneat qs facere obligatus ex nudo pacto. vide pactum.§.iij. Solutio quomō z quando est fieda. vide solutio.p totum. Scripturas falsans vel destruens an teneat:R.q sic:ñ insolidū de oi dāno dato p̄cio p h: siue fiat in libris mercatoz aut q̄rūcūq; aliarum scripturaz.l.j.ff.de magi.pue.z.l.q̄ tabulas.ff.de fur. Jdē dic de vtentibus falsis sciēter. vide falsarius.§.iij. ¶Sz q̄d de occultatibz:R.fm sctm Bernardinū in tractatu restitutionū q peccāt mortalit nec pñt absolui nisi publicēt:nō tñ tenent ad restitutōez nisi qñ req̄siti maliciose pandere noluerūt:z de tali occultatiōe postea deuētū est ad talē ꝺditōez q creditoz es sua h̄e nō poterūt:quia sic tenent de omni damno eo quia cāz dāt efficacē dāno primi. ¶Quid de illo q̄ ex lris suis dat dānū primo sicut si aliqs mercatoz scriberet q aliq̄ merces valēt multū in tali patria cū nō sit vez:R.q aut lre dirigebant ei cui debit dānū.z sic teneť ad restitutōez ei. Aut nō dirigebant ei:sz ipe eas apuit:z sic lz mortalit peccet scribēs.tñ nō teneť ad restitutōez:sz sibi imputet q̄ eas aperuit. Si aūt misit tercio vt fraudulēter decipiat aliquē:sic scribens teneť insolidū z etiā exequens si scienter hoc fecit vltra peccatū mortale qđ cōmittunt. Spōsalia ꝓhens qñ teneat. vide spōsalia.§. Stupzans virginem quādo tenetur (xvj. vide Stupzum.§.j.z.ij. Tabellio qñ teneť z quō. vide tabellio.§.vj. Tallias exigēs quomō teneť z qñ. vide Tallia.p totum. Testis qñ teneť. vide testis.§.xxvj.z.xxx. Tortura faciēs alicui indebite. vide tortura. Transigēs ppt indebitā causam quomō teneť. vide trāsactio.§.v. Turpe lucz vtz turpiter acquisitū sit de necessitate restituendū:R.q aut acquisitū turpiter.i.cū pctō fuit acq̄situ infuenīēte dolo fraude vl̄ extorsiōe seu metu aut deceptōe z hmōi casibz in q̄bz dat repetitio p actōes de dolo vel metus cā z silēs:vel p offm iudicis. Et sic teneť de necessitate restituere illi a q̄ sic extorsit. vel eo heredibz si q̄s hz z scit.vel saltē pauperibus si ignorant. Et in h ꝓcor.de cto.sequētes Jnno.in.c.q̄ pleriq;.de īmu.ec. Aut acq̄situ cū pctō z turpit fuit acq̄situ sine dolo fraude z ceteris ꝑdictis:ita q ei q̄ dedit nulla cōpetit repetitio p actōes vel p offm iudicis. Et in isto casu fuerūt varij doc. Ho.in.c.cū sit.de iudeis tenet indistincte q ē restituēdū pauperib. Alij in.d.c.q̄ pleriq;.allegātes Jnno. silr in ꝓclusione teneť. z sic videt q̄si cōis opi.sz cū nullo iure p̄bet dico q lz sit bonū ꝓsiliū vt in pauperes eroget vt sic satisfaciat in q̄ deliq̄t:tñ nō est de necessitate salutis. z h tenet Lar.in.d.c.q̄ pleriq;.z glo.Ray.in ti.de rap.§.sz q̄d de focarijs. Et iudicio meo etiā h tenet Jnno.i.d.c. q̄ pleriq;.lz cōiter doc.q̄ tenēt ꝓriū p se adducant z male:q̄ si intelligeret illud qđ dicit ipe Jnno.fore necessariū qđ sacerdos debeat ei injūgere vt in pios vsus expēdat qđ acq̄sinit fa

cedo illicitas negociatões: vel qđ alis iniuste acq̃sierit sine calūnia alicui facta certe sibi ꝺi ceret: qz supius ibidē ꝓmisit q̃ vbicūq; aliq̃d male q̃rit vel ex negociatõe vl' extorsione. ex q̃ tñ restituere nõ tenet: nõ dānat eū si heredib⁹ relinquat. Itē ibidez dicit q̃ mathematicus nõ tenet restituere in casu ꝑdicto. Idē dicit de eo q̃ in ludo aliq̃d lucrat q̃ non tenet nisi fuerit in dolo aliū trahēdo: z tñ isti cū peccato acquirūt. Et ideo optet intelligat q̃ sacerdos debet ei iniūgere vt restituat pauperib⁹ de bono z equo: nõ tñ de necessitate. z sic tenet: qz talis fauet ius naturale in retentõe ꝓpt̃ ꝝsensuz dñi tradētis. Nā nihil tā naturale q̃z vt acq̃sitio fiat ꝑm voluntatē dñi tradētis. vt in. l. nihil tā naturale. ff. de regu. iur. z insti. de rer. diui. § p traditõez. Et facit optime qđ habet in. c. fi. de simo. z gl. in summa. xiij. q. v. z in. c. ex trās missa. de rect. Et ad. c. cuz sit. de iudeis. qđ adducit Hostien. dico q̃ in pena illud est statutum: qz assumpsit offm ꝝ dispositõez iuris: z nõ excedet casum suū. Silr nõ obstat. c. nõ sane. xiij. q. v. qz loquit ꝝsultiue ꝑm Pa. i. d. c. qz plerisq;. Nec etiā. c. si qs ꝝtūax. xvij. q. iij. z. c. magne. z. c. q̃ sup his. de voto. que allegat Inno. qz nõ ꝓbāt dictū suū si sic intelligatur vt teneatur de necessitate. Quod nota bñ: qz facit ad multa.

7 ¶ Utz recipiēs aliq̃d ꝓ cessando a vexatõe indebita ꝓrimi teneatur illud restituere: R. ꝑm Pa. i. c. dilectus. de simo. q̃ sic. fac. l. ꝑma. z. l. generalit. ff. de calū. z. l. q̃rta. §. ij. ff. de ꝝdi. obtur. cau. Rō diuersitatis ē: qz ē cū calūnia acquisitū: z sic ꝝ volūtatē dñi. sz in casu ꝑcedēti nõ. Et ex hoc ꝓpt̃ q̃ qñ quis ꝺedit aliq̃d vel ex timore etiā reuerentiali vel vt ꝝsequeret suuz ꝺebitū vel euitaret aliqđ maluz ille q̃ extorsit ex ꝑdictis causis: sic tenet ad restitutõez nisi ille liberalit velit dare.

8 ¶ Sz q̃d de hypocrita q̃ sub forma boni xp̃iani vel religiosi cū nõ sit elemosynas acq̃rit: R ꝑm Inno. in. c. qz plerisq;. de simo. cc. q̃ tenet ad restitutiõez nõ forte illi q̃ ꝺedit: qz mercedem suā iā est ꝝsecutus. Sz tu dic clarius ꝑm Joh̄ā. de Ripol. in cõtractib⁹ suis. q̃ aut tal' ꝺās elemosynaz vel q̃d aliud errat in ꝓsona: puta qz credit dare Ticio z dat Dyno. sic Dynus tenet ei restituere vel illi cui intendebat dare. Aut errat i fortūa: puta qz dat diuiti credēs dare paupi. z sic talis recipiēs tenet ei q̃ ꝺedit vel pauperib⁹ restituere nisi ipe recipiens effectus fuisset postea paup. Aut errat in ꝝditõe altera: puta credit dare sctõ vel celebraturo z hmõi. z tūc si ꝝditio nõ inest recipiēs tenetur restituere vel satisfacere ꝓ se vel ꝓ aliū ꝑm intẽtionem ꝺātis. Aliī dicūt vez hoc si datū est ꝓ se tanq̃z ex cā finali ꝓpt̃ illud sicut si daret sic exꝑmendo. Secus qñ ꝺat: qz sic credit qz tunc nõ tenet: sicut si darem tibi: quia credo sis amicus meus cū tñ nõ sis: qz nõ teneris restituere. z magis plz: qz vt dicit. l. si repetenti. C. de ꝝdict. ob cau. da. Cōditio in corde retenta nõ inducit repetitõez: maxime in casu isto: quia vt. s. dictū est talis ꝺās illi quem credit sanctū lz nõ sit. iā hz mercedē suaz ꝓ q̃ ꝺedit. s. ꝓ deo qui iudicabit causa finalis exq̃ aliō nõ est exꝑssum. Et ex ꝑdictis ptz q̃ isti q̃storez q̃ faciūt se talis religionis cū non sint z q̃ ꝑmittunt dicere multas missas cū nõ dicāt z q̃ nutriūt multos infirmos vel redimūt captiuos cū tñ nõ faciāt q̃ tenent ad restitutõez: vel illis qui ꝺederūt vel ꝓ quo ꝺederūt: qz ex quo petūt ꝓ tali causa ꝺātes intelligunt dare ꝓ ea dē si aliud nõ exꝑimūt. Nec obstat. d. l. si repetēti. qz satis causa est exꝑssa exq̃ petūt ꝓ ea. Secus de illo q̃ petit ꝓ deo lz fingat se sanctū: z ille nõ daret si sciret eū nõ esse sanctū: qz causa ꝓ qua accipit est solus deus: lz scōaria sanctitas ficta q̃ nõ attendit. sz causa ꝑncipalis.

Tutor quō tenet. vide administratio. §. j.

Uendentes rem plus iusto ꝑcio quō tenent. vide Emptio. §. vij.

Uenatores ꝺātes damnū in agris qñ tenentur. vide venatio. §. ij. z. iij.

Uisitator a visitatis recipiēs aliq̃d qñ tenet. vide visitator. §. iij.

Usufructuarius quando tenet. vide vsusfructus. §. v. vij. z. xij.

Usurarius mentalis vtz teneat restituere id qđ est sibi datū a mutuo recipiēte vltra sortē: R. q̃ lz doc. sint ꝓ ij. In hꝫ tñ eos ꝝcordando sic distinguo. videlz q̃ aut mutuū accipiēs dat liberalit credēs mutuātē hꝫ nõ exigere aut vele. z sic nõ tenet restituere de necessitate. Et isto mõ intelligēda ē opi. Ri. in. iij. di. xv. q. v. arti. v. Et Sco. ea. di. Alex. lõbar. z Lar. i. c. ꝝsuluit. z in cle. ex gui. de vsur. q̃ tenēt q̃ nõ tenet restituere. Et facꝫ hꝫ tex. in. l. inf oēs. §. recte. ff. de fur. vbi ꝺr ꝝctās rē credens inuitū dominū cōmittit furtū: sz furto nõ ē obligatus si dñs erat volēs. ad idē facit insti. de oblig. q̃ ex q̃si delic. nas. §. plz. in fi. Nec ob. l. si ego. la. j. ff. si cer. pe. vbi ꝺr q̃ si voluit tibi rēdonare z tu credebas eā tibi mutuo dari nõ efficit tua aīa ꝝsumptõz: qz in hꝫ casu intētio recipiētis z cōcedētis discordant: sz in casu ꝑdicto ꝝcordāt qz ille liberalit dat: z iste scit se liberalit datū recipe. Itē nõ ob. rō Jo. an. in mercurialib⁹. in

regula.pctm.qz ꝯct⁹ a ꝓncipio fuit vicios⁹. z ideo effect⁹ silr: qz vez esset si effect⁹ pcederet a dicto ꝯctu. sz nō ē vez sz pcedit ab alio. s. li/bera donatō e q̄ ille donat z iste donatū liberali ter recipit: aut mutuū recipiēs nō dat liberali ter. sz ideo dat: qz p signa videt mutuantē sic velle: aut ne mutuum auferat: z ideo sic dat. z tūc dic q talis teneāt acceptū restituere de necessitate. Et sic limita z itellige. c. ꝓsuluit. de vsu. Inno. z Jo. ac Pa. ibidem cū Jo. an. in. d. regula. pctm. q̄ tenēt q teneāt.

1 ¶ Sz quō scire pōt si credit liberalit vl' nec: R. q si signis vl' circūlocutōibꝫ significauit q aliq̄d vellet vltra sortez: z tūc teneāt restituere qđ nō liberalit credit. qz vt dic. l. si ꝙ nō remūerādi. §. idē papinian⁹. ff. mā. q qñ aliq̄s simplr rē ꝯcedit ꝓsumit donare illi q̄ ꝓpus donauerat sibi. Sic in ꝓposito: qz ex signis ostēdit se nō mutuare gtis. iō credēdū ē etiā illū eo aīo dare sz nō gtis. Si ꝙ nullū signū oñdit q̄ vellet aliq̄d vltra sortē: sz potius q gtis mutuabat fatendū est etiā eū gratis tribuisse. z h̄ vez: nisi aliud de mente eius ꝓstet.

2 ¶ Utz ille q̄ mutuauit gtis teneāt restitue/re id qđ sibi datū ē a mutuū accipiēte: R. q si credit eū gtis dare nō teneāt: q̄uis ille nō gtis crederit. qz vt dz. j. q. ij. nlla obligatio suscipiēti culpe maculā igerit q̄ nō ex ābitis petitōe p cedat: z obligatio ātidotoz iustā parit recep/tionē p errorē ꝯsoluti. l. si testis. §. j. ff. de fideiuss. nisi eēt error facti aliēi: vt puta putabat p suū ꝓcuratorē esse ꝓmissum cū tn nō eēt: qz sic te/neret. Rodo. z Astēn. dicūt q nō teneāt q̄diu bona fides durat: nec de ꝓsumptis: sed postq̄z scit q nō liberalit credit teneāt de extātibꝫ nisi p usucapionē vel pscptōez suā facta cēnt. q̄ opi/nio ē tutior in ꝓscia q̄z illa. Lau. de rodul. in suis ꝯctibꝫ q̄ dic q etiā nō teneāt postq̄z scit nō li/beralit credisse. z addit idē Rod. q tal' q̄ credit si hz de bonis ipius mutuū dātis q pōt sibi p rerentōnez ꝓsulere de eo qđ sic soluit in ꝓscia. Qđ vez ē añ pscriptōez: sz nō post.

3 ¶ Utz vsurarius teneāt nō solū restituere rē: sz z fructus. dic vt. §. possessor male fidei. Et silr de lucrato ex pecūia vsuraria. vt ibidē. §. j.

4 ¶ Utz inducēs aliquē ad fenerādū ꝓsulēdo: vel pecuniā mutuādo: vel societatē ꝯhendo z hmōi teneāt ad restitutōez totī⁹ vsure: R. fm Alex. lōbar. z Mo. tit. vsura. v. ac Rodo. q nō: nisi inq̄ztū pueniat ad eū: qz in dando mu tuū sub vsur̄ nō dānificat primo: sz i exigēdo vsuras. Alij tn dicūt q teneāt: qđ nō credo.

5 ¶ Utz pscnete seu sensales vsurariorz ꝯctuz teneāt restituere omnes vsuras ipor: R. fm Bal. in ti. de ꝓtroversia feudi terminānda. §. si milit. q nō. sz gl. in. l. si sciēte. ff. ad. l. pompe. de pari. in distincte vult q teneāt. cū qua ꝓuenit Bar. z Ang. ibidē q̄ dicūt q pari pēa sunt pu nicēdi tales pscnete sic illi q̄ faciūt ꝯctus Hoc idē tenet Birar. obdo. z ad idē fac. l. is cuius ope. in pn. ff. de adul. multo fortius mīster alius. xlvj. di. sic nō suo. Qđ credo vez de pscnetis coopantibꝫ in exactōibꝫ vsurarz vel inue/nietibꝫ cautas fictōnes q̄bꝫ vsure soluant: qz dānī dāt cāz efficacē. Nō aūt credo vez de pscnetis solū coopantibꝫ vt mutuū det potius p necessitate debitoris. ar. no. in. l. si quā. C. de ope. libe. imo nec peccant si ad hoc nullum in/ducunt vt fenereturː sz solū ad paratos dare sub vsuris accedunt.

6 ¶ Quid de notarijs q̄ ꝓficiunt instra de debito vsurarz: R. fm Birar. obdo. q aut palliant vsuras i instris: puta qz faciūt chartas de du/plo vel sub noie ēptōis z hmōi. z sic tenent⁹ to tā vsurā restituere: si vsurari⁹ ipe nō restituet nisi fm q̄sdā h̄ fecisset in fauorē pori⁹ recepto/ris mutui q̄z vsurarij: qđ pōt teneri sz morta/liter peccet in strm falsum facies. Si āt nō palli ant vsuras: sz apte pz p instra: tūc nō teneāt: qz nō dāt cāz efficacē. z fm Bal. in Rica. de p hi. feu. alie. p Fede. c. ij. tales ꝓficientes sciēt instra i fraudē vsurarz debēt oino ab offō amo ueri ob infamiā. ar. in ff. scriba. ibi posito.

7 ¶ Utz testes taliū instrumētorz silr teneātur sicut notarij: R. q sic fm p̄dictā distinctiōez: quia instra nō valēt sine testibꝫ. Jdē dic de p/latis qui se subscribūt vel sigillāt cedulas vsu/rariorz. Et cuz his ꝓcor. Bof. Hostien. z Di rec. ti. de vsuris.

8 ¶ Utz aduocati ꝓcuratores iudices statuta rij z alij quorz patrocinio z fauore sciēt vsu/re in iudicio vel ex iudiciū exigunt: vel nō re/stituunt cū repetunt teneant ad restitutionez: R. q sic: in solidum. nec excusant ex eo forte q scripture eis porrecte apparebāt iuste: si ꝓscia eis dictabat q erāt de ꝓtractibus vsurarz fm Jo. z Inno. in. c. michael. de vsur. z Archid. in. c. si q̄s oblitus. xiij. q. iij.

9 ¶ Quid de dñis terrarz qui in terris suis vsu/rarios morantes non cogunt vt vsuras resti/tuāt: R. fm Rod. q teneāt in solidum si pnt z nō faciūt etiam si nihil pueniat ad eos. Alex. aūt lombar. dicit q lz moraliter peccent: tn re stituere non teneāt nisi inq̄ztum pueniat ad eos de ipis vsuris. q autem moraliter peccent nō credo verum nisi de iudeis vsurarijs de quib⁹ precipitur eis. in. c. post miserabilem. de vsur. vt cogāt eos ad restituendū vsuras extortas.

Et similiter posset dici quo ad ipos esse veraz opinionem Rodo. quo ꝙ ad xpianos vsurarios nō credo q̄ peccent mortaliter vel teneantur ad restitutionem: nisi q̄n requisiti nollent iusticiā ministrare.

10 ¶ Utz socij tutores factores z hmōi q̄ advsurā dāt vel vsuras exigūt p alijs teneant ad restitutōez. R. fm Rod. q̄ si apd eos residet q̄si pncipalis auctas mutuādi: sic tenent insolidū si illi p q̄bz recepūt nō restituūt. Si ꝙ nō fuerūt auctores sz solū executores: sic illi q̄ ad solā manualē traditōz vsurazz mācipati sunt ita q̄ ipi nō tangāt pciū ꝯctuū ipiozz: nec cū eis ꝯhiāt pactū de vsura: sz solus pecuniā tradūt z pignus recipiūt: sic lz mortaliter peccēt nō tenētur ad restitutōez nisi coactiue exigāt vsuras. His ꝙcor. Birar. obdon. Ray. z Bartholo. Brixien. in. d. c. sic nō suo. z addit Jo. q̄ ille in cuius vtilitatē ꝙsum ē teneat pncipaliter alter in subsidiū. l. ex hoc edicto. §. j. ff. de eo p quē fact. erit. z. l. elegāter. §. pe. ff. de dol. Pa. in. d. c. michael. vult etiā vt in pmo casu nō teneant: si vsurarius ē soluēdo: sz fm q̄ dixi tenet.

11 ¶ Utz pupillus p q̄ tutor multos ꝯctus vsurarios fecit teneat restituere. R. q̄ si pupillus dicat tutori: tāto tpe habuisti pecuniā meā z ppea ista retineo p lucro q̄d debeo ex ipa habere. z sic ista intentōe retineat nō tenet restituere: lz sit ꝙsum in suā vtilitatē: sz solū tutor nisi vsura excederet moderatū lucz q̄d pcepisset si in possessiōes vel aliā iustā negociatiōez vt debebat ipaz ꝙstituisset. vt pz. j. tutela. §. ij.

12 ¶ Sz nunq̄d cū vniuersitas ciuitas vel collegiū recipit vsurariū emolumentū singuli teneant insolidū restituere. R. fm Jo. in sum. ti. de pe. §. fi. q̄ sic: lz cā vniuersitatis nō sit cā singulorz. xij. q. ij. q̄ manumittit. nec obligantur tāq̄z vniūsitas q̄ aliaz nō hz: sz tāq̄z singuli. c. ꝙq̄stus. de vsur. c. sic vidz. vij. q. j. c. si hēs. xviij. q. iij. l. metū. §. aiaduertēdū. ff. q̄d metu. cau. Lōcor. Jo. an. post Ala. in. d. c. ꝙq̄stus. sz Jo. ti. vsura. v. z Rodo. limitāt hoc vez de regētibz z phibere valētibz vel cōpellētibz aut pcipiētibz talē fenerari: nō aūt de alijs nisi pticipauerit cōmodū bursale vel ex hmōi reuelati fuerit ab expēsis q̄s fecisset de suo: q̄ tūc in tātū restituere tenent z nō plus. z hoc tene in pscia. cuz q̄ Jo. ꝙcor. Pe. de pal. in. iij. dis. xv. z Alsten. z Jo. an. in. d. c. ꝙq̄stus. de vsu.

13 ¶ Utz impediens volentē mutuare gratis z faciēs vt mutuet sub vsuris teneat ad restitutionem. R. fm Rodo. q̄ sic: q̄ impedit indebite primi vtilitatē. Jdē de impediēte ꝯctū licitū z reducēte ad ꝯctū vsurarium. Loncor. Jo. ti. Usura. iij. Jdē dicit de confessoribz q̄ absoluūt vsurarios aut recipiūt ad sacrāmta vl sepulturā q̄ tenent restituere si ex tenegatōe talium fuisset facta restitutio.

¶ Quid de fideiussoribus vsurariorum. R. Lau. de Rodul. in suis contractibz fm Lap. z Pau. de Eleazaris. z multos alios. q̄ etiam si pncipale se ꝙstituit p vsuris restituendis q̄ non tenet nisi intātum in q̄ntum vires hereditatis vsurarij tempe fideiussionis valebāt. z nō plus nec minus. Distinguit tamen idem Pau. inter fideiubere simplr p vsuris restituendis: z sic nō teneat nisi vt dictum est. z inter obligare se simplr ad restitutionē vsurazz: q̄ talis tenetur q̄ntum sue facultates portāt: lz vsurarius sit nō soluēdo. 14

¶ Utz heres teneat restituere oēs vsuras illi⁹ cuius ē heres. R. q̄ sic: in q̄ntum hereditas sufficit. fm cōiē doc. in. c. cū tu. z tua nos. de vsur. z vide. s. Heres. §. iij. z vj. 15

¶ Utz q̄n duo sunt heredes vsurarij debētis restituere centū z diuisa hereditate de mille inter eos vnus efficax nō soluendo de q̄n q̄ginta: an alter teneat in totū de ipis centū. R. Pe. de an. i regula. pctī venia. de reg. iu. li. vj. q. xviij q lz diuisa hereditate obligatio hereditaria diuidat ipo iure. l. j. C. si cer. pe. z. l. p hereditatis. C. de here. vl ac. vē. Et sic si vn⁹ efficiat nō soluendo in foro ciuili alter non teneat. l. legatoz. ff. de leg. ij. tm in foro canonico in quo dicitur. in. d. c. tua nos. q̄ heredes ea sunt districtiōe cogēdi q̄ defunctus si viueret quo ad eos alienū ex delicto z pctō puenies teneat insolidum: nec in tali ere hz locuz diuisio. xij. tabularuz. ar. d. c. cū tu. de vsur. z vt dicēt iaz Pa. in. d. c. tua nos. cōiter doc. in fauorē ēaie hoc sequūtur. Sz ego p clariorī intelligētia distinguo: q̄ aut loq̄mur in rebz formaliter datis p vsuris. z sic cū talia sp sint obligata illis q̄ ea debent teneat de necessitate illa restituere quis q̄s illa habuerit. vt in q̄stione sequenti patebit. Aut sunt res spāles empte de pecunia vsuraria spāli alicuius. z sic similiter teneat illis de quorū pecunia sunt empte. d. c. cū tu. Aut loq̄mur de alijs rebz q̄ nō sunt formaliter date p vsuras nec specialiter empte de pecunia vsuraria. Et sic tene q̄ cū bona vsurariorz fm cōez opi. modernorz doctorz in. d. c. tua nos. non sint tacite hypothecata p vsuris restituēdis q̄ ñ teneat de necessitate nisi p medietate: q̄ iste heres sit factus nō soluēdo. lz dicāt doc. q̄ opi. gl. d. c. tua nos. z antiquorz doctorz q̄ tenēt q̄ oia bona vsurariorz sunt tacite hypothecata: sit i foro anime practicāda. q̄d intelligit de duo ꝙsilio: cū nul-

lo iure ꝑtēt. ⁊ ſm hāc diſtinctōez intellige ⁊ limita Pe. de ancha. ⁊ doc. in hoc.

17 ¶Quid de accipiētibꝫ de bonis vſurariorꝫ. R. diſtinguēdo q aut accipiūt rē in ſpem datā p vſuris q nō tranſit in dñiū vſurarij: ⁊ ſic tenē indiſtincte q teneāt eā reſtituere ſi extat: vt notabiliter tenet Bal. in. l. rem quā. in fi. C. de iur. do. nec pōt extimatōez dare ꝫ volūtatē dñi. l. ij. in ꝑn. ff. ſi cer. pe. ⁊ tex. ē clarus. xiij. q. vj. ſi res. ⁊ in. c. cū tu. de vſur. ⁊ qñ nō trāſferat dñiū vide. ſ. Vſura. ij. §. xvij. Aut accipiūt nō rez in ſpez datā. de q. s. ſz alias q̄ſcūq;. Et tūc diſtinguo q aut vſurari⁹ cū talia accipiat eſt nō ſoluēdo: ⁊ ſic ſi hꝫ ſciūt reſtituere etiā obligant q; dāt dāni cāz efficacē: ⁊ ſi dubitāt an ſit nō ſoluēdo dico q ſi res adhuc extat q teneāt. ne p retpalī in diſcrimine aiaz ponāt ſm Alex. in. iij. ꝑte. Si ꝫo ignorāt ⁊ credebāt ꝓbabiliter q de bonis ſuis eis daret: ſic nō teneāt de ꝓſumptis bōa fide durāte: ſz ſolū de extātibꝫ: niſi ingꝛtū facti ſunt locupletiores. aut cū talia acceperūt erat ſoluēdo. ⁊ ſic nō teneāt etiaz ſi poſtea factus ē ex alia cā nō ſoluēdo niſi eēt res hīta ſeu empta ex pecunia vſuraria quā ſi habuit titulo lucratiuo pōt ille ex cuius pecunijs ē empta de eq̄tate canonica eaz ab eo aduocare officio iudicis. vt pz p glo. ⁊ doc. in. d. c. cū tu. in fi. Addit tn̄ Hoſtien. ⁊ Boſ. q ſi talis res etiā ex cā lucratiua puenit ad illū q̄ ſoluerat vſuras q ille cui ꝑus donata fuerat liberaā. l. oēs debitores. ff. de act. ⁊ oblig. ⁊ etiā vſurarius. Si ꝫo habuit ex titulo oneroſo: ſic nō teneāt reſtituere: qꝫuis poſtea efficiaāt nō ſoluendo. Et ex ꝑdictis pz q̄d dicēdū de mltis q̄ſtio

18 ¶Quid de emētibꝫ pignora ꝑdita (nibus. ab vſurarijs. R. q teneāt ſic ementes rapta. ⁊ ſm illā diſtinctōez de q. s. emētes. Uez ē q; poterūt repetere vel retinere id qđ veriſilr vſurarius ſup illo pignore mutuauit. Poſſet etiaz teneri q ſi res nō extat vel ignoranter dñs eius ſi extat nō teneri talē emptorē dare pauperibꝫ niſi ſolum illud plus qđ valebat res vltra id quo eam ab vſurario emit: licet tutius eēt dare totum excepto mutuo accepto ab vſurario ab illo qui eam pignorauit.

19 ¶Quid de filia vſurarij dotata. R. q ſi rez habuit datā in ſpē p vſuris teneāt indiſtincte: ſic dictū ē de emēte pignora ſm illā modificatiōnē. Si ꝫo alia habuit ſic nō teneāt niſi p hꝫ ſit fact⁹ nō ſoluēdo. Et hꝫ ſciebat gener: q; ſi hꝫ ignorabat nihilomin⁹ ſm Rod. poſſit dotē recipere ⁊ retinere etiā ſi poſtea ſciat: q; ē nō ſoluēdo. qđ ē dictū mirabile. ⁊ mihi nō plz: q; nullo iure ꝓbat. Si ꝫo p hꝫ nō ē factus nō ſoluēdo: ſz poſtea ex alia cā nō teneāt gener q̄ hꝫ dotē ex titulo oneroſo. Nec etiā filia ſm Fede. cōſilio, xlj. q; hꝫ hēat dotē poſt ſolutū mrimoniū ex cā lucratiua: q; tn̄ illa nō ē pecunia q̄ trāſiuit i bois mariti: ſz ē alia q̄ pficiſcit ex bois mariti: ideo nō teneāt. Nec ob. tex. c. cū tu. de vſu. ſm eūdē Fede. q; vt dic loquit de poſſeſſiōibꝫ ēptis ex pecūia vſuraria. Et ſz do. An. ⁊ Pa. ⁊ Pe. de an. videant tenere q; imo teneāt: q; ſz ñ ſit illa tn̄ ſuccedit loco illi⁹ pecūie date. Itē q; mulier ñ hꝫ q̄rtā ſuā: niſi deducto ere alieno. l. papinian⁹. §. iij. ff. de iof. teſta. cū q̄ videāt cōcordare Sco. i. iij. di. xv. tn̄ ego credo veriſimū dictū Fede. vt ptz p ꝑdicta. niſi eēt poſſeſſio ēpta ex pecūia vſuraria ⁊ data p dote: q; tūc ſoluto mrimonio teneāt filia eā reſtituere ſi pī ei⁹ foret poſtea fact⁹ ñ ſoluēdo. p. d. c. cuz tu. q; factū legitime nō dz retractari.

¶Quid faciet gener aut filia q̄ dotē habuerūt 20
aut de rebꝫ in ſpē datis p vſuriſ: aut cū ſocer eſſet ñ ſoluēdo. R. Birar. ob dōn. q; ille p quē ñ ſtat q̄n reſtituat. excuſat in ꝓſēa: q; vn⁹ ſine altero reſtituere ñ pōt durāte mrimōio. Remediū tn̄ eēt vt ſi pī hꝫ multa ī certa ad reſtituēdū: ⁊ ē ſoluēdo p certis adeat ep̄m q̄ ei dictaz dotē tāq̄ pauperi ꝓcedat ſi nō ſunt hīta in ſpē p vſuris: aut cōponat cū creditoribꝫ.

¶Quid de famul' vſurariorꝫ. R. q aut fuiūt 21
vtiliter: puta laborando aḡꝛ: edificando domuz: hñdo curā rez ⁊ hmōi. ⁊ ſic ſi vtilitas pt cōpēſari cū eo qđ accipiūt p mercede: ſic licite eaz accipiūt ſiue ſint vſurarij ſoluēdo vel nō: dūmō nō accipiāt rē hītā in ſpē p vſuris: q; talē nūq̄ lz accipe. vt. s. patuit. Si ꝫo nō fuiunt vtiliter ſz poti⁹ inutiliter: ſic q̄ canes aut ācipitres custodiūt ⁊ hmōi: ſic ſi ē ñ ſoluēdo nullā mercedē pñt accipe. ⁊ ſi accipiūt tenēāt reſtituere. Idē dic de vēdētibꝫ res ad guloſitatē vel pompam ptinētes: q; nō reſtituēdi dāt cāz efficacem. Fac. l. ait ptor. ff. de his q̄ in frau. cre. ⁊ l. fi. in ꝑn. ff. de eo p quē fac. er.

¶Utrꝫ ille q̄ mutuat pecuniaz vſurario poſſit 22
recipe eius reſtitutōez. R. q aut mutuat ſciēter ad ludū vel alio mō ad ꝓſumēdū inutiliter ⁊ ſic ſi ē nō ſoluēdo nullo mō pōt recipe. ei⁹ reſtitutōnez: ⁊ ſi recipit teneāt reſtituere. Si ꝫo īgrabat ꝓbabiliter q vellet eā iutiliter ꝓſumere: ſic ſm Pe. de pal. in. iij. di. xv. ⁊ Aſten. ⁊ Rodo. poterit recipe ei⁹ reſtitutōez: multo magis ſi dēdit vt vtiliter eā expēderet. Idē dic q debēteſ habere ab vſurarijs ex ꝯctu. ſ. q̄ſi. vel ex delicto vel quaſi q; pñt recipe qđ ſibi debetur: ſz vſurarius ſit non ſoluendo.

¶Quid de ſeruientibꝫ vel miniſtrantibus 23

necessaria ad vitaz vsurarij: R. q lz q ad fozꝫ ꝓtestosum si nō est soluendo nō possint recipe mercedē. vt colligit ex gl. i. c. qz in oib. de vsu. tñ in ꝓscia credo possint recipe: nisi sint tales q ex p̄cepto charitatis teneant facere elemosyna z sbuere. qđ q̄n fit hēs. s. elemosyna. §. j

24 ¶ Quō recipiētes elemosynas vl viuētes de bonis vsurario z licite possint. hēs. s. raptor. §. j Et fm illā distinctōez: qz q ad deū vsurarius raptori cōparat circa bona hita ex vsuris.

25 ¶ Uroz q̄n nō pōt dare elemosynas z accipe de rebus viri. vide Elemosyna. §. vij. z. j. Uxor. §. v. cum sequentibus.

Restitutio.ii.

scz cui facīēda sit z q̄ ordine. Pro cuius declaratōe q̄runt plura.

1 ¶ Utz res rapta vel q̄lūcūq; accepta iniuste a vero dño sit sp ei restituēda: R. q sic regula. ff. iij. q. j. reintegrāda. de re. spol. q̄ si p totū. z de homi. sic dignū. §. eos. Fallit tn h̄ in. v. casibus. Prim⁹ si iusto bello postea sit ꝓuat⁹ ea. Scd̄ si edicto ip̄iali siue eccl̄astico sit ei indicta ad tps vl simpl̄r. de here. c. excōicam⁹. el. j. de homi. c. p hūani. li. vj. Et tūc restitutio differet si indictū ē ad tps: vl dabit illi cui ē applicāda p tale edictū. Terc⁹ si dns ē pupill⁹ vel furiosus aut minor: qz tūc nō illi sz tutori vel curatori ei⁹ restituet. Quart⁹ q̄n dns mortuus ē: qz tūc dz restituere heredib⁹ ꝑpe dicti. z q̄ sint hēs. s. Heres. in p̄n. z. §. ij. Et si dns in morte oīa sua reliq̄sset paupib⁹ distribuenda: tūc paupib⁹ debet dari. fm Inno. in. c. qđ sic. de elec. Quint⁹ q̄n lenōes z hmōi aliq̄d acceperit a p̄latis eccl̄asticis: qz restitui ei nō debet sz ei⁹ supiori vl successori vel in vtilitate eccl̄ie expēdat. ar. c. si q̄s in atrio. xvij. q. iij. z. c. cuz vos. de of. or. z. c. de h̄. de simo. z h̄ aucte iudic̄ pniarū fm Ri. vl fm Ho. z glo. Ray. si eccl̄a satis abūdat dabit paupib⁹. arg. d. c. si q̄s in atrio. Et h̄ idē tenet Mo. ti. restitutio. j.

2 ¶ Utz res ablata ab eo q̄ n̄ erat dns sz iusto titulo possidebat sit ei restituēda: R. q sic: nec vero dño dz restitui sine ei⁹ volūtate. l. is cuius. ff. de fur. z. l. si q̄s ꝓductōis. C. loca. etiā si sit fur q̄ eā tali titulo alteri dedit. d. l. si q̄s. Fallit h̄ q̄n eā recepisset sb tali titulo in fraudē veri dñi: qz tūc teneret facere q dns eā h̄eret eidē denūciādo rē: cautē tn sine scādalo alicui⁹. xvij

3 ¶ Utz hntes de bonis inside (q. v. h̄ videt. lūi ex vsura z hmōi teneant eis restituere: R. fm Monal. ti. restitutio. iij. q sic: nisi ecclesia habeat bellū ꝫ ipos: qz tunc nō eis sz pauperibus xp̄ianis restitui debent.

4 ¶ Utz acceptū ex turpi cā respectu dātis in casu in quo restituere tenet. possit restitui illi q dedit: R. q nō: sz dz paupib⁹ erogari: si ille q dedit potuit alicare: qz in pari cā turpitudis potior ē ꝓditio possidētis. l. si ob turpē. §. potro. ff. de ꝓdi. ob tur. cau. z. l. ij. C. e. ti. iūcto. c. cum tu. de vsur. Fallit h̄ in duob⁹ casib⁹. Primus q̄n in iniuriā alteri⁹ ē datū: qz tūc illi in cuius iniuriā ē datū dz restitui: vt ptz in simoniace dato qđ restituit illi eccl̄ie in cui⁹ iniuriā ē datū. d. c. de h̄. Scds casus est q̄n turpit⁹ datū z acceptuz ipo iure applicat fisco vel ꝑuato: qz tūc nō dz dari paupib⁹ sz illi cui applicat: qz de alieno nō ē faciēda elemosyna. j. q. j. nō est putāda. si tn excepto isto casu scdo restituisset ei q dedit esset liberatus ab obligatōe restituti onis: qz nullo iure h̄ p̄hibet. z pene sunt restringende. c. odia. de regu. iur. li. vj.

¶ Utz acceptū ex turpi cā respectu solū ip̄ius recipiētis sit dāti restituēdū in casu q restituere obligat: puta dedit q̄s alicui ne faceret tale malū vel vt faceret id ad qđ tenebat: R. q sic vñ iudex q nō vult dare sniaz nisi data sibi pecunia z hmōi: ei q dedit dz restituere. l. j. z. ij. ff. de ꝓdi. ob tur. cau. z exp̄sse in. c. nō sane. xiij q. v. Fallit h̄ in casu. c. cū sit. de iudeis. vbi ea que infidelis lucratus fuit a xp̄ianis occasiōe officij publici inf ipos restituere tenet paupibus fm prudentia ep̄i. 5

¶ Quid de oblatōe recepta a manifestis vsurarijs: R. q lz sint opi. diuerse. in. c. qz in oib⁹. de vsur. Tu tn dic fm Jo. an. q ant vsurari⁹ ichoauit restituere vel ē patus: z sic restituet ei vt ip̄e restituat q̄b⁹ erat: sit. z sic intelligēda ē scda opi. q ē in gl. d. c. qz in oib⁹. Si vo nō ē patus restituere: tūc hēbit locū ꝓma opi. in p̄dicta gl. quā sequit Bof. Inno. z Ho. videlz q fiat ep̄o vt ip̄e restituat dānificatis. qđ vez credo q̄n ep̄s ē talis q̄litatis q h̄ faciet: aliter ip̄e q ea recepit dānificatis restituet. 6

¶ Sz q̄d si ille cui restitutio est fieda lōge distat z non pōt ei mitti sine sumptib⁹: R. q nihilomin⁹ restituēda ē ei nisi sit modicū q̄d respectu illi⁹ cui debet: qz abūdās ē: qz tūc ꝫ Rodo. posset paupib⁹ dari p aīa eius. 7

¶ Quid si nescit vbi habitet: R. q non tenet eu agari vt eum querat. ar. l. q nisi fiat. §. j. ff. de op. libe. z ideo pauperibus dabit nisi expectetur verisimiliter redituru. 8

¶ Sz cuius sumptib⁹ mittet ei q̄n scit vbi ē: R. Pa. in. d. c. cū tu. de vsur. q si est malefidei possessor: puta fur: aut vsurarius: aut hmōi. z ip̄e recessit de loco vbi ea accepit vel ertor: sit tenet sup̄s sumptib⁹ eidē mittere. si vo ille cuius erāt fuit ille q se trāstulit alibi tūc sup̄is sumpti 9

bus ei mittet. ⁊ sic intelligēda ē gl. in. d. c. ⁊ sic distinguit lex in re legata. l. eū res. ff. de le. j. Dō limito vez nisi inuenirēt alios fidus q̄ gtis vellet referre. arg. c. significāte. de pig. Nō tñ ꝑm Ber. q si sumptꝰ excedūt summā rei restituende q tūc paupibz ē dispēsanda. ar. d. c. cū tu. ⁊ c. āteriorz. ij. q. vj. Si āt nō ē malefidei possessor ⁊ aliā iusto titulo hz tūc credo arbitrio boni viri sit sequēdū cuiꝰ sumptibz mittat pēsata cā ⁊ q̄litate abūtie ⁊ nō fuerit in mora.

10 ¶ Utrz cū plures sunt obligati alteri insolidū ⁊ vno soluēte totū alij teneant eidē soluēti: q̄liber pte sua? R. Mo. tit. restitutio. vj. q sic: in N:o ꝓsicie: q⁊ vtiliter egit negociū eoz. l. cū pecuniā. ⁊ l. soluēdo. ff. de neg. gest. Fallit hoc in raptoribz ⁊ furibz: ⁊ hmōi: q⁊ si ille qui habuit rē satisfacit nō tenent alij eidē satisfacere nisi in q̄tū de talibz bonis puenit ad eos.

11 ¶ Sz quid fiet q̄n q̄s nescit cui restitutio adquā tenet fiēda sit nec eius heredes ꝓgnoscit? R. q nihilominus paupibz vel in pias causas ē restitutio faciēda. ar. d. c. cū tu. ⁊ c. diuīe. lxxxvij. di. ⁊ c. eps. lxxxviij. dis. ⁊ c. ꝓcesso. xij. q. ij. ⁊ c. fi. vj. q. iij. ⁊ c. j. de rap. Un̄ dic̄ Tho. scda sc̄e. q. lxij. q si ille cui restitutio dz fieri sit oīno ignot? facta diligēti inq̄sitōe de ꝑsona eius vel eius heredibz dz hō restituere dādo elemosynas p salute ipius: sine sit mortuus sine viuus. Et addo q inf paupes eligēdi sunt paupiores ⁊ inf eq̄liter paupes iustiores: q⁊ si ⁊ oibz debet misericordia: iusto tñ amplius vt dicit Ambro. in li. de officijs. ⁊ no. in. c. nō satis. lxxxvj. di. ⁊ vt dic̄ Hiero. ⁊ no. i. c. fi. xvj. q. j. in paupibz. nō tā pauptas q̄z religio attē

12 ¶ Quid si facta restitutōe in ꝑdi (dēda est. ctos paupes appareat dñs rei vel eiꝰ heres? R. q si talis q̄ restituit fecit debitā diligentiā ad ipm inuenīendū sic nō tenet āplius: q⁊ bona fides nō patit vt semel exactū exigat. c. bona fides. de regu. iur. lib. vj. Secus si nō adhibuit debitā diligentiā: q⁊ sic itez teneret. q⁊ vt dī in. c. sic dignū. §. eos. de homici. Nō em aliena cū ipa potuissent eis quoz fuerunt restituere debuerūt paupibz erogari.

13 ¶ Utrz restitutio ꝑdictoz incertoz sit necessario faciēda paupibz illiꝰ loci in q̄ ꝑdicta restituēda sunt hīta vl' dānū ē datū? R. No. ⁊ alij q̄ alij doc. i. d. c. cū tu. tenēt q sic: q⁊ citiꝰ pōt peruenire forte ad heredes vl' ad eos q̄bz ē fiēda. Sz Fede. ꝓsi. xvij. do. Anto. ⁊ Pa. tenēt q ē de bono ꝓsilio ñ de necessitate. ⁊ hꝰ tene. q⁊ iura simplr dicūt q erogatio fiat i paupes. vt i. d. c. cū tu. ⁊ i. d. c. sic dignū. Nec ob. c. j. ō rap. ibi sciebat ꝑsona cui faciēda erat restitutio; al's ep̄s ñ fuisset mot? excōicare ex officio suo nisi ad peritōez ptis. c. inotuit. i fi. de elec. ⁊ l. iij. §

¶ Sz q̄ro an reḡrat au/ (hāt. ff. de dā. ifec. 14
ctoritas supioris p tali restitutōe icertoz? R. Inno. de imu. ec. i. c. q⁊ plerīq;. dicit q dz fieri aucte ꝓfessoris. Ray. ꝺo tz q fiat aucte epi vl' pniarij vel capellani i cui? dyoces hīta sunt. c. diuīe. lxxxvij. di. eps. la vltia. lxxxviij. di. ꝓcesso. xij. q. ij. Ho. i. c. cū sit. de iudeis. ⁊ in. d. c. cū tu. tz q necessario reḡrit auctas epi. Sz tu tene cū Sco. in. iij. di. xv. q. ij. q tz sit bonū hīre ꝓsiliū ꝓfessoris aut alteri? bone ꝑsone: tñ magis secuz est q ille q̄ dz restituere ipe restituat. Et qđ nō reḡrat alia auctas tz Arch. in. c. ij. de testa. ⁊ in. c. nō sane. xiij. q. v. ⁊ Jo. mo. i. c. q̄q̄z. de vsur. li. vj. Jo. de lig. Pau. ⁊ Be. ⁊ Jo. cal. sup de. j. de pui. Pa. i. d. c. cū sit. ⁊ fac ad hꝰ d. c. cū tu. ⁊ d. c. sic dignū. §. eos. i glo. ⁊ in. c. tua. de testa. ⁊ alia iura q̄ cōit dicūt q obligatus ad restitutōez dz restituere. Nec ob. d. c. cū sit. q⁊ loquit de iudeo de q̄ ꝑsumit q nō recte dispēsaret: ꝓpter ea ibi dī q fiat aucte epi. ⁊ ideo nō extēdet ad casum dissilis rōnis. Tñ vez ē ꝑm ꝓdictū Arch. q in. iij. casibz eps pōt se intromittere de restitutōe icertoz. Primus q̄n mortuo illo q̄ debebat restituere nll's ē relictus heres vl' executoz ad restituēdū. Si ꝺo heres esset relict? vel executoz tūc solū reḡreret de ꝓsilio epi auctas. fac. c. de laicis. xij. q. ij. ⁊ l. nulli. C. de epi. ⁊ de. ⁊ in hꝰ ꝓcoz. Joh. Vincē. ⁊ Ber. in. d. c. cū sit. in gl. imo etiā epo ꝓhibēte debēt ⁊ pōt restituere. vt in. c. religiosus. in fi. de testa. li. vj. Secds casus in q̄ pōt eps se intromittere est q̄n ille q̄ dz restituere nō vult ⁊ iudicio agit ꝓ eū. Tercius ē q̄n restituēs male dispēsaret: puta amicis q̄ nō indiget ⁊ hmōi: q⁊ eps posset se itromittere vt legitīe itez dispēsaret: q⁊ nō dī factū qđ alit ē factū q̄z debuit. de reg. iur. q̄ ex timore. Nec etiā excusaret si inuenīēte aucte epi male distribueret: q⁊ eps nō hz se intromittere nisi q bn̄ fiat: ꝓpter ea ābo celestez incurrerēt ira cū dia. l. si q̄s ad zedinā dā. ad fi. C. de epi. ⁊ cle. Quart? casus ē q̄n talia icerta sunt manifestoz vsurarioz: q⁊ tūc epo dispensare ptinēt vel eiꝰ aucte. Et addit Joh. de lig. in. d. c. cū sit. q fm Jo. cal. in q̄dā ꝓsilio suo. ⁊ frēm Clarū. ⁊ Ugo. q epus excōicare nō pōt de iure sacerdotes q̄ se intromittūt de dispēsatione incertoz. Ex q̄ ꝑz q multo minus religiosos exēptos ⁊ q nō ē casus suus nec sibi pōt de iure retinere nisi in q̄ttuoz casibz ꝑdictis: alit bn̄ posset sacerdotes excōicare.

¶ Utrū vsurarius sit tutus q̄n ꝑmisso edicto 15
generali q̄ q̄ soluit vsuras veniat infra tot di/

ēs p restitutōe hñ da: q̄bꝫ diebꝫ elapſis ep̄us fert ſnīaz q̄ cū nll̄s appeat bōa ſunt ĩcerta ꝛ ip̄se tā q̄z ĩcerta aſſignat ep̄o ſi poſt terminū p̄dictū appeat aliq̄s: R. Fede. i ſuis ꝯſiljs tenet q̄ ſic. Sz ego diſtīguo q̄ aut ſ̄t diſpēſata pie: ꝛ ſic vez dic̄ ꝛ ſecū ē. Aut nō ſunt diſpenſata pie: puta q̄ pt̄ē credit ep̄o p̄ menſa ſua: ꝛ pt̄ē ſi bi retinuit: nō tñ vt paup̄ ſz vt ſtatū teneat: ꝛ ſic nō eſt tutuſ niſi talibꝫ ſatiſfaciat. Et ex p̄dictis collige q̄ ſi habeāt ep̄s tal' ꝯditōis q̄ redditus ſuos diſpēſet in paupes refuata ſibi ſolū neceſſitate: q̄ tūc tales hñtes diſpēſare ĩcerta nō debet id facere ſine ei' ꝯſilio ꝛ auct̄e: q̄z p̄ſumendū ē q̄ nouit melius paupes q̄z aliq̄s alius. Si ꝯo talis ē ep̄us q̄ de paupibꝫ nihil curat: ſz poti' de p̄dis ꝛ ſtatu: aut ſ̄blimatōe parētū: tūc tali nō ſunt dāda talia ĩcerta: q̄ ſi tali ea daret nō eſſet tutus in ꝯſcīa: ſz ip̄e ea diſpenſet vel videat quō diſpenſent.

16 ¶Quo ordine teneāt q̄s ſatiſfacere q̄ pluribus hz reſtituere ꝛ ex diūſis cauſis ꝛ nō valēs oīb' ſatiſfacere: R. q̄ p̄mo ꝛ neceſſario dz reſtituere certa: q̄z ſi reſtitueret ĩcerta ex q̄ reſtitutōe efficeret nō ſoluēdo p̄ certis nō ſatiſfeciſſet: imo potius dānato ſibi acq̄reret: vt p̄z ex p̄dict̄. Qđ fac̄ ꝯ heredes vſurario' q̄ ꝯueniūt cum ep̄o de ĩcertis vt ſepeliat̄ ca dauer vſurarij: cū tñ nō ſit ſoluēdo creditoribꝫ ſup̄ certis. Scđo reſtituendū ē hñtibꝫ actōes ad rē: puta q̄ res reſtituēda ē aliena q̄ ſp dño reſtituēda ē p̄m q̄ ſup̄ patuit. Idē etiā ſi hēat rē q̄ fuit alterius ꝛ ab eo ſine inſta cā abdicata: puta p̄ metū vel alīt. ff. qđ me. cā. l. metū. §. cū aūt. Idē dic de rebꝫ de poſitis ſi extāt. Et generaliť ſp dñi rez ſi extāt ip̄e res ſunt p̄ponēde oīb' l. veri. §. in bonis. ff. de p̄ui. cre. q̄ ſi res extāt ꝛ fuerāt vēdite: ſz ſunt trāſlate in dñiū emētis: tñ ip̄i vēdēti cui' erāt ē ſatiſfaciendū de p̄cio p̄ul q̄z aliꝫs. l. iulian'. §. offerri. ff. de act. ēp. ꝛ vē. q̄ ſi nō extarēt: ſz alie ſurrogate fuerūt ex p̄cio illaz nō p̄ponent niſi vt. j. dicā de hñtibꝫ actōes p̄ſonales: q̄z tales res ſurrogate nō ſunt p̄ p̄cio obligate. l. q̄dā. ff. de in rē ꝟſo. vbi ē nota bil' tex. ꝛ rō eſt: q̄z p̄cū ex illa re reda ctū nō erat obligatū. g̃ nec res q̄ emīt ex ip̄o. Idē q̄z dic̄ in pmutatōe: q̄z vbi ſp̄es in obligatōe ē nō ſuccedit altera loco alteri'. vt. ff. de ꝟb. ſig. l. labeo. ꝛ. ff. de rei vē. l. mr̄. Fallit hꝫ in ēpto ex ſpāli pecunia alteri'. de q̄ dic vt. j. ſolutio. §. ij. Sz tñ in hꝫ caſu nō p̄ponet hñtibꝫ actōes reales. poſt p̄dictos hñtes actōes ad rē veniūt vxores: ceteris paribꝫ p̄ dotibꝫ ſuis q̄ p̄ferunt nō ſolū p̄ tēdētibꝫ p̄ſonalē obligatōz: ſz etiā hñtibꝫ tacitā hypothecā etiā anteriorē. l. aſſiduis. C. q̄ po. ĩ pig. ha. fac̄. l. vbi. C. de iur. ꝟb. ꝛ. l. ij. C. de ſer. pi. da. Fiſc' q̄z ſil̄e p̄uilegiū hz cū vxoribꝫ. ꝛ ō prior tpe p̄ferēt. l. q̄uis. C. de p̄ui. fiſ. Jpis tñ vxoribus ꝛ fiſco p̄ferunt ãteriores creditores exp̄ſſas hypothecas hñtes: ſz nō poſteriores. vt ĩ gl. d. l. aſſiduis. Sz ego teneo ꝯtrū q̄ ad vxores de hñtibꝫ exp̄ſſas hypothecas. vt. §. ꝟos. §. ij. Poſt p̄dictos veniūt oēs hñtes exp̄ſſas hypothecas ꝛ poſteriores. ꝛ poſt ip̄os hñtes tacitas hypothecas: ꝛ in iſtis hñtibꝫ exp̄ſſas Qui p̄or ē tpe potior ē in iure. Addūte tñ h̄ q̄ exp̄ſe facte in funerādo p̄us ſunt reſtituēde q̄z ſatiſfaciēdū hñtibꝫ tacitas vel exp̄ſſas hypothecas in bonis ip̄i' defuncti. vt ē tex̄. ĩ. l. p̄. ff. de reli. ꝛ ſumpti. fu. ꝛ. l. at ſi q̄s. §. j. eo. ti. poſt iſtos veniūt de ponētes ſi de poſitū nō extat. l. ſi hoiez. ff. de po. §. fi. Et idē dic de hñtibꝫ pecuniam in illā negociatiōez. vt. j. ſolutio. §. ij. nō tñ tali p̄uilegio gaudēt q̄ ſub noīe de poſiti mutuāt ad vſurā. vt p̄z in. d. l. ſi hoiez. Tercio reſtituendū ē hñtibꝫ actōes p̄ſonales. Et inter iſtos p̄mo veniūt ſimplices p̄uilegiarij. ſ. hñtes p̄uilegia p̄ſonalia nō realia: q̄z p̄uilegiuz hypothece cū ſit ad rē ē potior p̄uilegio p̄ſonali. l. reptū. ff. de pac. Poſt hos veniūt oēs cyrographarij p̄ rata nō attēta p̄oritate ꝯctuū: q̄z licitū ē debitori p̄pter cumulū creditoꝝ facere de terioē cāz p̄oz creditoꝝ. nō tñ dñiū vel hypothecā ſeu p̄uilegiū hñtiū. l. j. §. ꝟlo. ff. ō ſepa. bo. ꝛ iſta ē rō q̄re i cyrogḡpharijs creditoribꝫ ñ attēdit tp̄s. Cū p̄dictis oībꝫ ꝯcor. Bal. ĩ. l. p debito. C. de ꝟb. auc. iu. poſ. q̄ credo vera niſi p ſtatutū municipale aliud caueat. vt i anue in mercatoribꝫ fallentibꝫ: q̄z tūc illi ſtabit niſi cōtineat iniq̄tatem exp̄ſſe.

¶Quid de herede q̄ hz inītos cui debet ex lega 17
tis ꝛ alios creditores ex aliꝫs cauſis: R. q̄ ſi debita ſunt ꝯcta p eū cui' ē heres ꝛ fec legata tūc dz ꝓponere creditores ex ꝯctu vel q̄ſi ſeu malefitio vel q̄ſi ip̄is legatarijs ſi oībꝫ nō p̄t ſatiſfacere. Si ꝯo legata ſunt facta p eū cui' ē heres ꝛ debita p eū q̄ ē heres ꝛ q̄ dz ſoluere ſic p̄ul ſoluet legata: q̄z bōa defuncti ſunt tacite hypothecata p legat̄z ꝛ fideicōmiſſ. l. j. C. cōia de le.

¶Quis ē p̄ponēd' an ille cui debet ex ꝯctu vl' q̄ 18
ſi. vel ille cui debet ex maleficio vel q̄ſi: R. q̄dā dic̄t q̄ ille cui debet ex ꝯctu vel q̄ſi. Sz ego hꝫ nō credo cū nullo iure p̄bet. Et tō reſtituet p̄m

¶Quid de ſimplr ſoluēte ñ (ordinē p̄dictū. 19
ſeruato ordie ſup̄ſcripto: nūq̄d in ꝯſcīa liberabit': R. Rodo. tenet q̄ nō niſi credidiſſet fore ſoluēdo oībꝫ. Vel niſi ĩgraſſet vnū creditorez fore potiorē alio. Cū q̄ ꝯcor. Ho. ꝛ Monal. ti. reſtitutio. viij. Qđ vez credo niſi labor al-

set tali ignoratia que eum nō excusaret.c.apostolice.de cleri.exco.mi.

20 ¶Utrū restitutio incertoꝝ q̄ pauperibꝫ dꝫ dari vt.s.patuit possit auctē epi̇ querti in repatione ecclie vel mōasterij seu edificatōe ez: R. Jo. an.in.c. religiosis. de testa.tz sic dicens fuisse disputatū p excellētissimos doctores q̄ si eccla indiget necessaria augmētatōe: puta q2 ppls nō pōt in ea stare ad offm: nec facultates eccle sufficiūt ad eius repatōez q̄ pōt epꝰ p̄pa auctoritate sine pauperꝝ gui dāno talia icerta p̄ tere in eius repatōez. Si vo facultates eccle sufficiūt vel repatio nō ē necessaria tz volūtaria vel nimia fames imineat sic nō pōt: tz teneat pauperibꝫ dare.c.pastoral.xcvj.di.t p ista opinione fac: q2 bona ecclīastica sic sunt pauperibꝫ obnoxia sic illicite acq̄sita. vt in.c. auxi.xij.q. ij.t.c.j.xvj.q.j.t tñ epꝰ pōt p repatōe eccle dare cētesimā vel q̄nq̄gesimā.c. bone.xij. q. ij.c. aplice.de dona. Ergo t de illicite acq̄sitis idem poterit facere. Fac ad idē.c.ecce.t.c.statuim⁹. xvj.q.j. Sz q̄ non possit tenet Pe. de peru. in tractatu de canonica portiōe epi.c.vij. t dic q̄ p̄dicta determinatio nō ē bona: q2 videt ꝫ casum de.q2 ptingit.de reli.vo. vbi pz q̄ ea q̄ relinquunt ad vsus pauperꝝ nō pōt sine auctoritate pape in aliū vsum p̄uerti. p quā de. dic idē Pe. q̄ executor testamēti incerta nō potit distribuere nisi pauperibꝫ quā opi. Pe. credo verā in legatis factis pauperibꝫ nisi in casu q̄n talis ecclīa vel monasteriū repatet. Ex cuius repatōe ppls multū h̄et p̄uocari ad obseruātiā xp̄iane religionis: q2 tūc liceret. Et sic limitarē opi. Jo.an. p̄dictā: q2 in tali casu fit bonū pauperum: eo q̄ fideles ad elemosynas abundantius p hoc inuitant: alis nō ita tñ q̄ non ímineat nimia fames: sz in certis restituendis nō est vera. sz tene opi. Jo.an. q2. d. cle. q2 ptigit. nō loquit de talibꝫ.

Restitutio.iii.

scz q̄n q̄s teneat ad eā faciendā. Pro cuius intelligētia.

1 ¶Queritur utrū q̄s teneat statī restituere cū pōt: R. q̄ sic. qđ pz p.c. sepe ptingit. de re. spo. t rō ē fm Sco. i. iij. dis. xv. q2 pceptū de restituēdo lz videat affirmatiū: tñ cadit sub illo pcepto negatiuo. Nō furtū facies. Ero. xx. q̄ pcepta negatiua obligāt p sp t ad sp. t h̄ ē qđ voluit dicere Tho. sco a sco. q. lxij. s. q̄ sic accipere rē aliēnā ē ꝫ iusticiā: ita t detiere eā. t p̄ p̄ea dic tex. in. d. c. sepe ptingit. nō multū in rest q̄ ad periculū aīe iniuste detinere ac inuadere alienū: iō toties mortaliter peccat q̄s q̄ties scit se debere restituere aut satisfacere prio t pōt. non vult. vt p̄ dicta ptz. nec pōt absolui nisi prius restituat potēs restituere. c. si res. xiij. q. vj. nisi in casu q̄n voleret q̄ nō restituit q̄z p̄mū potuit t p̄ponit q̄z p̄mū poterit satisfacere.

¶Quid de illo q̄ cū possit restituere nō vult: sz 2
herediby vt restituat iponit. R. q̄ p h̄ nō ē in statu salutis sz potius dānatōis: t si sic moritur oīno dānat. Si tñ ob h̄ iponeret heredi satisfactōez: q2 melius p ipm heredē posit fieri q̄z p seipm. p ponēs firmit p seipm satisfacere si sic posset: ita erit in statu salutis.

¶Quid de p̄stituto in articulo extreme necessi 3
tatis an teneat restituere. R. fm Sco. vbi. s. q̄ nō: q2 in extrēa necessitate oia sunt cōia. l. j. §. cū in eā dē. ff. ad. l. rho. de iac. vñ ista res iure poli efficax detinentis exīstis in tali articulo: nisi ille cui dz restitui silr sit in tali extrēa necessitate: q2 tūc illi debet q̄ p̄ius in tale deuenit necessitatē. t si eo dē tpe deuenerūt dño ē restituēda: q2 duobꝫ p̄currentibꝫ p̄ualet qđ ē potius. ar. l. q̄rit. ff. de sta. ho. Et subdit Sco. q̄ si talis deteror eam rē nō occupauit an talē necessitatē lz veniat ad pīnguiorē fortunā nō tenetur restituere. Secus si p occupasset ante talem necessitatem.

¶Utrū debitor q̄ nō est in articulo extreme ne 4
cessitatis sz tñ non pōt restituere sine magno suo dāno tpali: puta destructiōe artis ex q̄ vivit ipe t familia sua: q2 oporteret vēdere instrā: vel libros: vl capitale: ex q̄bꝫ victū lucrat. silr statī teneat restituere. R. fm Sco. vbi. s. q̄ si ille cui debet ē abūdāter ita q̄ cōpetēter pōt trāsire sine eo qđ sibi debet: tūc nō tenet statī restituere: sz dz petere licentiā differēdi restitutōez p se vel p inf̄positā p̄sonā si fieri pōt sine p̄iculo quā si dat pōt differre fm q̄ p̄uenerūt. Si vo nō vult dare: tūc fm Jo. de Nea pol. in q̄li. ix. q. xxij. etiā differre pōt ānuati aliq̄d restituendo p̄ut melius poterit. Pro cui⁹ dicto fac in ar. c. sic hi. in §. inuadere. cū gl. xlvij. di. t. c. si q̄s. de fur. vbi pz q̄ magna necessitas etiā si nō sit extrēa excusat a restitutiōe. dz tñ sibi cauere a superfluis: q2 nō pōt viuere cū honore t cū decētia status q̄s de alieno. fm Ri. in. iiij. dis. xv. ar. v. q. iiij. t si ipe in vita nō poterit satisfacere iubeat heredibꝫ vt ipi cōpleant. Si vo ille cui debet ita eget sic t ipe: tūc statī tenet restituere: q2 nō lz cū incōmodo alicui meū cōmodum facere de alieno: q2 p̄ma charitas incipit a seipso. c. nō satis. lxxxvj. di. nisi ille cui debet liberalit cederet licentiā differēdi.

¶Utrū restitutio sit differenda q̄n nō pōt fieri 5
sine dāno aīe alicui⁹ aut corpis aut fame: R. q̄ sic: donec cessent p̄dicta pīcula: quia ordine

charitatis aīa ꝛ corpus ꝛ fama debēt ꝓponi rebus tpalibꝫ. Fac. c. officij. de pe. ꝛ remiſ. niſi ille cui faciēda ē reſtitutio eſſet in extrēa neceſſitate: qꝛ tūc ſalus corpis illius ē ꝓponenda in reſua ſaluti corpali alterius ꝛ fame: nō autez anime. His oībꝫ ꝓcor. Sco. ꝛ Ri. in. iiij. di. xv. ꝛ Henri. de ganda. in. vj. q̄li. q. xxiij. ꝛ Johan. de Neapo. vbi. s.

6 ¶ Utꝛ ille a q̄ res p̄t aduocari petita reſtitutione in integrū iure ſpāli vel generali teneaꝫ eā reſtituere in foro aīe añq̄z implorēt: R. ſm Inno. in. c. qꝛ pleriq̄z. de imu. ec. q̄ ſi ꝯctus tenuit mero iure nō tenēt niſi is q̄ p̄t petere reſtitutōez fuerit leſus malicia ꝯhentis. Addo etiā vel niſi impediret petere aliq̄ iuſto timoꝛe: puta quia dubitat nō poſſe obtinere in iudicio ꝓpt fauoꝛē talis debētis ꝛ hmōi: qꝛ ſic etiā ſi nō aduocat tenēt in ꝓſcia. qđ nō. Sī ꝯo ꝯctus nō tenet: ſz ē nullus ipo iure: puta qꝛ res eccl̄ie ēvēdita ſine debita ſolēnitate ꝛ hmōi. ſic tenēt: ſz nō p̄tat. Qđ limitat vo. Anto. i. d. c. qꝛ pleriq̄z. q̄ ad ꝓſciaz vez: niſi q̄n ꝯct⁹ teneret quo ad metas iuris naturalis: puta qꝛ fuit legitima cā alienādi rē eccl̄iaſticā ꝛ debitū p̄cūm eſt ſolutū: ſz defuerit ſolēnitas: nihilomin⁹ in foro aīe nō tenēt: qꝛ ſolēnitates ſunt adinuēte ppt̄ decepcōes vitādas. ꝛ ideo vbi ceſſant ceſſabit in foro anime ipa leꝛ. Facit qđ dixi. s. Electio. §. vlti.

Reſtitutio vltimo

quō tollit⁹ obligatio: R. dicēdo q̄ q̄ ad foꝛ p̄tiosiuz remittit⁹ abſolutōe: ſolutōe rei: iteritu ꝛ ceſſiōe. Sz h̄ ſolū dicā quō remittit⁹ q̄ ad ꝓſciaz. ꝛ p̄mo p abſolutōez: ꝛ h̄ p q̄ſtiōes melius cognoſces.

1 ¶ Utꝛ abſqz reali reſtitutōe et ſola abſolutōe creditoꝛis vel relaxatōe abſoluat⁹ q̄s ab obligatōe reſtitutōnis: R. q̄ lz Byrar. de ſe. ꝛ Dy. in regula. p̄tm. de reg. iur. li. vj. videant⁹ tenere q̄ nō: ſz q̄ neceſſaria ſit ei reſtitutio vel p̄cūm ſi nō extat. Tn̄ tu tene cū Egidio oꝛdi. heremitaꝛ. ꝛ Jo. an. i. d. regula. p̄tm. Lap. de caſtiliō. ꝛ multis alijs q̄ valet ꝛ libere ē abſolut⁹. ſi tn̄ dicta relaxatio liberalit fuit facta etiam ſi debitoꝛ nō habuerit debitā diſpoſitōez ad ſolūendum: qꝛ in trāſlatōe dn̄ij rez ſeu circa ipas res attēdit plus volūtas dn̄i eaꝫ q̄z alterius. iſti. de fur. §. placuit. ꝛ l. inſ oēs. §. pe. ff. de fur. ꝛ ꝓz p ea q̄. s. dixi Reſtitutio. ſ. in p̄n. Et ſm Egidiū p̄dictū in q̄li. lz talis debitoꝛ male diſpoſitus ad reſtituendū idigeat p̄nia de tali mala diſpoſitiōe: aliter nō abſolueret a deo: tn̄ penitēdo de tali mala diſpoſitōe nō tenēt ap̄lius reſtituere. Aduerte h̄: qꝛ ſunt caſus in q̄bꝫ relaxatio creditoꝛis nō abſoluit ab obligatōe reſtitutionis. Primus ē in de. nolētes. de here. de q̄. s. Excōicatio. vij. caſu. xlij. Scōs caſus ē in. c. felicis. de cēſi. li. vj. de q̄ hēs. ſ. viſitatiōez. §. iij. Tercius caſus ē. s. iudex. §. viij.

¶ Quid ſi talis abſolutio ſeu remiſſio ſit facta in liberalit ſz p metū ſeu deſperatiōez: puta ne ei⁹ indignatōnez incurreret. vel qꝛ oīno nihil hēre poſſe ſe credebat vel paꝛ. Aut cū fraude fuit obtēta: puta dicēdo q̄ nihil poſſet ſoluere vel paꝛ: cū tn̄ totū poſſet vel plus q̄z dixerit: R. q̄ nō valet: nec talis ē liberat⁹ ab obligatōe reſtitutiōis. No. tn̄ in ſum. ti. de vſur. tenet q̄ ſi aliq̄ honeſta ꝑſona tractat cū aliq̄ diceꝫ: ſi ex coꝛde reſiduū volueris remittere facā q̄ talis reſtituet tibi tātū. ꝛ ille remittit q̄ talis debitoꝛ ē liberat⁹. Qđ credo verū q̄n talis ꝑſona honeſte h̄ tractat: puta intendēdo gerere negociū ālbꝛum vtilit. ꝛ q̄ ad obligatiōez reſtitutōnis: ſz nō q̄ ad p̄tm male diſpoſitiōis. de q̄ tn̄ ſufficit q̄ peniteat ſine alia reſtitutōe. 2

¶ Sz nunq̄d q̄liber cui debet p̄t hāc abſoluti/onē facere: R. q̄ nō: ſz ſoluz illi q̄ liberā de ſuis rebꝫ h̄nt adminiſtratōnez. Et q̄ p̄nt dare ꝛ q̄ ſint. vide Donatio. ſ. 3

¶ Utꝛ ꝓcūm vniuſale vel ciuitat⁹ ꝛ hmōi poſſit remittere qđ debet ſingulari ꝑſone ꝯ ei⁹ voluntatē: R. ſm Inno. in. c. in nra. de iniur. q̄ ſic ſi debet iure ciuili tm̄. ſecus ſi debet iure naturali: qꝛ nō p̄t. Qđ limita ſine cā: qꝛ cū cā etiaz p̄t. vt no. idē Inno. in. c. q̄ in eccl̄ia. de ꝓſcri. ꝛ gl. in. l. fi. C. ſi ꝯ ius vel vti. pub. vbi tenet q̄ publica vtilitas ſit licita cā vt tollat⁹ qđ alteri debet etiā de iure naturali. qđ ē notādū ſingulariter: qꝛ facit ad cogſcendū q̄n papa p̄t diſpenſare ſup certis. ꝛ q̄n dn̄i vel cōitates q̄ habuerit bellū inter ſe p̄nt cōponere ſup dānis datis. de q̄ vide. s. bellum. §. xiij. 4

¶ Utꝛ cū q̄s nō vult reſtituere: qꝛ nō p̄t niſi cū magno ſuo icōmodo: ꝛ ille cui teneꝫ ñ vult dare dilatōez vel remiſſionē aliquā poſſit abſolui a ſuo ꝓfeſſoꝛe: R. ſm Dir. ti. reſti. q̄ etiā ſi nō imineat p̄iculū vite reſtituere debēti. vel aliud ḡue incōmodū p̄t ꝓfeſſoꝛ ꝓſciaz ſuam formare: ex eo q̄ intēdat negociū vtilit gerere creditoꝛis: eo qꝛ videt q̄ nō ita cito vel ita cōmode vel nūq̄z poſſet rē ſuā recuperare. ꝛ ſic dare abſolutōez p̄toꝛi p̄t dūmō p̄mittat bona fide ſatiſfacere certo die vel aliā cautōez faciat. nō tn̄ iuramētū exigat vt ita creditoꝛ hēat ſuū ꝛ p̄toꝛ nō recedat a ꝓfeſſoꝛe deſperat⁹. p q̄ fac. l. ſoluēdo. ff. de neg. ge. ꝛ l. ait p̄toꝛ. §. j. ff. de mio. Et cū h̄ ꝓcor. Do. in ſum. Qđ bñ notē 5

ꝓfessores q̄ nō solū vtilit nō gerūt negociū creditoꝝ: iꝝ potius dānose absoluēdo illos q̄ restituerēt si absolutōez negarēt: qz tenent ipsi de omni damno dato creditoribꝫ.

6 ¶Utrꝫ ep̄s vl ꝑp̄us ꝓfessor possit dare lniam differēdi restitutōez icerto tꝫ. R. xo. Anto. i. c. cū tu. de vsu. tꝫ q̄ ꝓfessor ñ pōt nisi hēat auctez ab ep̄o. Alij āt tenēt q̄ etiā ꝑp̄us ꝓfessor: sed ego dico q̄ eps ꝑ ꝑp̄us ꝓfessor pōt q̄n ex rōnabili cā h̄ facita tm q̄ p h̄ nō ledant paupes sic faciūt q̄ talia icerta ꝓcedūt ad pōpā ꝑ ad statū illoꝝ q̄ tenēt restituere ꝑ ad dānatoꝝ tā ꝓcedētiū q̄z q̄bꝫ ꝓcedit.

7 ¶Utrꝫ dns q̄ si totū vēderet qđ hꝫ ñ posset restituere q̄cq̄d ipe vl sui pdecessores idebite a ꝛbditis rapuert hēat aliquē modū liberatōis: R. fm Mo. ti. restitutio. iij. q̄ sic: videlꝫ vt remittat hoibꝫ suis i recōpēsatōez aliquā fui tutē ad quā tenent ei in ꝑpetuū: vl tenet eis aliquā certā imunitatē: vel faciat aliqđ hospitale vel aliā elemosynā de ꝓsensu ꝑ volūtate dāna passoꝝ vl eoꝝ successoꝝ. ꝑ cū h̄ ꝓcor. Dir.

8 ¶Utrꝫ heredes q̄bꝫ relictū est q̄ (ti. de resti. soluāt mille libras p icertis h̄itis ex vsuris cuꝫ tm nō appeat de dictis vsuris nisi p̄ ꝓfessionē testatoris liberent p̄ scp̄tiōez. xxx. anoꝝ a dicta restitutōe. R. Lau. post Fede. q̄ sic si bona fide sp sic possederūt: nec p ep̄m ap̄lm̄ poterūt molestari. Rō: qz cū actio q̄ cōpetit ex testō vl ꝓditio q̄ cōpetit ep̄o. p. l. nll. C. de epi. ꝑ cle. sit psonal. ꝑ spacio. xxx. anoꝝ claudat. C. de p̄scp. xxx. vel. xl. an. l. p ꝓsequēs. Jō heredes bone fidei ñ poterūt molestari. Nec ob. q̄ actōes q̄ cōpetūt ep̄is durēt. xl. ānis: qz h̄ itelligit de actionibꝫ cōpetētibꝫ ep̄atui vel ecc̄e collegiate: iꝝ h̄ nō cōpetit vt ep̄o iꝝ vt yconomo ꝑ admīstratori pauperꝫ. Quo ꝙ ad eos q̄bꝫ bōa sunt alīcta vl relicta si spacio. x. ānoꝝ possederūt idubitāter sunt liberati ab obligatōe restitutōis: qz actio psonal ñ cōpetit ꝛ successorē singlārē. l. j. §. heres. ff. ad treb. Sec si tal heres vel vnius talis aut singlaris fuisset male fidei possessor. vel si alit appeat de vsura p factū: qz sic nō eēt liberatus. vide etiā qđ dixi. s. p̄scriptio. §. xlij.

9 ¶Quō etiā p p̄scp̄tōez aut vsucapionē q̄s liberat ab obligatōe restitutiōis. vide. s. p̄scp̄tio.

10 ¶Utrꝫ p cessionē bonoꝝ tollat obligatio restitutiōis. vide. s. Ledere bonis. (§. xlij.

Resuscitatus quō restituit in integrum. vide. s. Mors. §. iij.

Reuelare vtrꝫ q̄s teneat prelato qđ scit req̄sit ab eo p excōicatōez aut alio p̄cepto. vide. s. ꝓfessio de licti. ꝑ Denunciatio. ꝑ Jnq̄sitio. Jtē de sigillo ꝓfessiōis ꝑ secreti. vide. s. ꝓfessio vltimo. §. iij. ¶An teneat vxor reuelare marito adulteriū. vide. s. Juramentū. iij. in ꝑn.

Reuerētia differt ab honore eo qz reuerētia ē ꝑncipium motiuū honoris: inqztū. s. q̄s ex reuerētia quā hꝫ ad aliquē ip̄m honorat. Jtē respectu finis inqztū. s. q̄s honorat vt ab alijs in reuerē ¶Jn q̄bꝫ ꝓsistit reuerētia: R. (tia habeat. q̄ in. vj. Prio i dilectōis affectu. xcv. di. esto subiectus. ij. q. v. hꝫ. Scdo in obtpatōis obe diētia. xciij. di. §. j. ꝑ. c. se. ꝑ. q. vij. sacerdotes. vij. q. j. c. qz. ꝑ de ma. ꝑ obe. si q̄s. Tercio comitādo ꝑ subsequēdo. xcv. di. nō optet. Quarto in temerarie nō reph̄ēdēdo vel iudicādo. xxj. di. nolite. Quīto defectꝰ eoꝝ nō reuelādo iꝝ cooperiēdo. xcvj. di. i scptuꝝ. Sexto honorē debitum q̄ ꝓsistit in q̄buscūq̄z signis exteriorib⁹ exhibendo.

Rigor est iuris excessus q̄ q̄nꝫ statuit ad frōrē alioꝝ vt in. c. ij. de tor. ne. ꝑ i. l. aut facta. i fi. ff. de pe. ij. q. iij. si q̄s ep̄m. Qñq̄z tñ sumit p ordie iuris fm regulas ipi scptas. vt in. c. sup lris. de rescrip. Qñq̄z p ſbtilitate. vt no. in. c. vt ꝓstituere. l. di. ꝑ differt ab eq̄tate q̄ ē ordiata iustitia tpata dulcedie mīsericordie. vt no. i. c. fi. de trās. fac. c. disciplia. xlv. di. Jus ꝙ est mediū inter eq̄tatē ꝑ rigorē. ꝑ accipit p cōi decisiōe q̄ fit fm cōes regulas iuris. Nec Pa. i. c. ex lris. de respo. ꝑ i. c. iurgātiū. de sen. ꝑ reiu. Qñ aūt rigor aut eq̄tas sit seruāda. dic vt i. c. fi. de trās. fac. ꝑ in. l. placuit. C. de iudi. qz pax ad nos ptinet.

Risus vtrꝫ sit pctm: R. q̄ aliqñ puenit ex serenitate ꝓscie ꝑ pgusta tiōe suauitat diuine: ꝑ iste ptiet ad fructū spūs q̄ ē gaudiū. Aliqñ ex māsuetudie nature. ꝑ sic attestat bonitate nature. Aliqñ ex inordinatione inepte leticie. de q̄ di Ecc. vij. Melior ē ira risu. ꝑ sic isto mō solum est peccatum. Nec Alex. in sc̄a sc̄e.

Rixa videt q̄ dā ꝑuatū bellū qđ agit inter psonas ꝑuatas: nō ex aliqua publica auctē: iꝝ magis ex inordiata volūtate: ꝑ isp ē pctm mortale i vnā dēte. In defendēte ꝙ se aliqñ ē sine pctō: vt qñ solo aio defendēdi cū moderamīe iculpate tutele fit. de q̄. s. defensio. p totū. Aliqñ fit cū pctō veniali. s. cū nō multū excedit moderamē. Aut qñ ē leuis motꝰ animi ad vindictā. Aliqñ ꝙ cū mortali. s. cū aio effrenato ꝛsurgit in impugnātez ad

occidēdum vel ḡuiḳ ledendū eū. ꝛ de ista ītel/ligiḳ illō ad Bal'. v. ꝛē filia ire. vt dic̄ Brego. xxxj. moral'. ꝓcor. Tho. scd̄a scē. q. xlj.

1 ¶Quid si Tic⁹ ꝛ sempronⁱ⁹ ꝑcussissent se ad inuicē ꝛ tumeliā dixerit: nūq̄d ista paria de/licta tollanṫ mutua cōpēsatōe. vt dī in. c. intel lexim⁹. ꝛ. c. fi. de adult. R. q nō ſm Pa. i. c. j. de iniur. ꝛ in. d. c. fi. etiā si nō agaṫ ciuiliṫ. q ꝛ nō sunt circa idē factū: eo q factū tuū nō ē meuz. vt pbaṫ in. l. apud celsum. §. marcellus. ff. de dolī except. ꝛ iō q̄libet ꝑ̄it agere de iniuria sua ꝛ dāno: nec ꝑ̄it repelli ab agēdo ꝓp̄ iniuriā factā. vt dic̄ Inno. multom⁹ tollunṫ si agaṫ criminaliṫ ad penā legalē: q ꝛ cuiuslibet delictū puniēt pēa ꝓ digna. l. ij. §. ij. ff. de adult. ꝛ dicta regula. paria delicta. intelligiṫ vera solū q̄n de lictū ē circa idē cōmissum: vt puta circa idem matrimoniū. ꝛ agiṫ ciuiliter.

2 ¶Sz nūq̄d ꝑcutiēs ex iusto calore iracundie teneaṫ? R. Spe. ti. de accu. §. j. tenet q non: q ꝛ calor iracūdie vicio caret calūnie. ff. ad turp. l. j. §. q̄ri posset. Sz ꝑ̄iū credo: q ꝛ iniuriā p/ p̄riā nō lz vlciscī. C. q̄ licet sine iudi. p totuz. ar. p locū a spāli. in. l. si ex plagis. §. tabernari us. ff. ad. l. aq̄. Fac̄. c. j. de iniur. ꝛ. l. fi. de siccar. Mitius tn̄ agiṫ cū eo: q ꝛ difficile ē iustū tpa/re dolorē. l. si adulteriū. §. ipatores. ff. de adul te. ꝛ sic tene in ꝓscia q teneṫ. Et q̄d dic̄ Spec. haberet locū in aiali irrōnali ꝓuocato si occi/deret: q ꝛ sic nō teneret dñs. de q̄ in. l. j. §. cū ari etes. ff. si q̄dru. pau. fe. di.

Rogationū dies

sunt dies tres imediate p̄cedentes fe stū ascēsiōis dñi: in q̄bꝫ ieiunādū ē ꝛ feriādū. seruī ꝛ ācille debēt esse liberi ab ope seruili: ꝛ q̄/dragesimali cibꝫ vti debēt hoies. vt habeṫ in. c. p̄nūciādū. ꝛ. c. rogatōes. de ꝓse. di. iij. q̄bꝫ ab rogatū est q ad ieiuniū ꝛ festādū: ꝛ male. attn̄ excusanṫ ꝫ facientes a pctō: sz n̄ a pēa: q ꝛ credē/dū ē q multa bōa in fructibꝫ p̄starent nobis a deo si illo tpe q incipiūt eoꝝ maiora picula ho mines p ieiuniū ꝛ satisfactōez in letaniis con uenirēt ad poscendā eius largitatem.

Sacerdos

nomē ē cō/positum ex greco ꝛ latio q̄si sacꝝ dās. xxj. di. deros. Cuⁱ⁹ offm̄ ē sacrm̄ corpis ꝛ sanguis dñi ꝓficere: oīones dicere: ꝛ bn̄dice re dona dei. vt dī in. c. plectis. xxv. di.

1 ¶Utꝝ appellatōe sacerdotꝫ veniat solū p̄sby ter? R. q in materia fauorabili noie sacerdotꝫ venit p̄sbyr: diaconus: ꝛ subdiaconus. Facit tex. in. c. j. xv. q. v. Secus in materia odiosa: q ꝛ solū venit p̄sbyr. Facit. c. si quisq̄ꝫ. de coha. de. ꝛ mu. ꝛ ibi Pa. hoc nō.

¶Sacerdos parochialis dz visitare infirmos 2
sepe. c. j. de cele. miss. Jtez dz stare ieiunus vsq̄ ad horā cōgruā celebrādi. ꝛ si celebrat n̄ dz su mere purificatōz ꝓp̄ necessitatē: nisi hēat ali/um p quē possit supplere. vt no. Pa. in. d. c. j.

¶Utꝝ possit mīstrare sacra peregrinis ꝛ hos/ 3
pitibꝫ ꝓfluētibꝫ ad ecclīaz suā? R. Pa. i. d. c. j. q sic. vñ morientes ibi sine electiōe sepulture sepeliunṫ ibidem. Aut si alibi elegerunt debe/tur eis quarta portio.

¶Utꝝ sacerdos volēs suscipe eucharistie sa- 4
cramentū: puta q infirm⁹ vl' alⁱs ip̄edit⁹ a ce/ brato debeat hīe oratiū sine stolā? R. q sic ꝛ ita circa collū ꝛ sup vtrūqꝫ hūer q signū crucꝫ p̄pet i suo pctore: sic etiā q̄n vult celebrare. vt in. c. ecclīastica. xxiij. di. tex. apte clamat.

¶Sz nūq̄d cū fac̄ offm̄ diaconatus vteṫ sto/ 5
la sic cū celebrat? R. q nō. arg. c. p̄cipim⁹. ꝛ q̄d ibi no. xciij. di. sz vteṫ sic diaconus vti dz. s. q hēat stolā sup humer sinistruz taliṫ q veniat añ ꝛ retro sub brachio dextro ꝛ hūer dextr cū ei⁹ brachio sit liber ad mīsteriū sacerdotale. xlv. dis. vnū oratiū. glo. tn̄ in. d. c. ecclīastica. dic̄ q potius ē sequēda ꝓsuetudo. p. c. scit sanc ta. xxj. di. ꝛ istud tene. Sz si ꝓsuetudo n̄ ap/pareat dic q nō vteṫ nisi vt diacon⁹: q ꝛ tādiu q̄s hz ꝓuilegiū: q̄diu locū tz ꝓuilegiati. l. vl. C. de testa. mili. ꝛ. c. generaliṫ. xxj. q. j. ꝛ. d. c. p/

¶Utꝝ in pctō mortali possit ex (cipimus. 6
equi officiū suum? R. q nō sine pctō mortali. xv. q. vl. c. vl. ꝛ. lxvij. di. c. j.

Sacramentum est

ſm Hugo. de sctō Victore. li. vj. de sacris. pte ix. c. ij. materiale elemētum extrinsecus oculis suppositū ex institutōe figurās: ex silitudie re pntās: ꝛ ex sctificatōe aliquā grāz inuisibilē cō/ferēs. Et elemētū sumiṫ ḧ p q̄cūqꝫ re sensibili sic oculus p oī sensu. Silitudo ḧo p repnta/tione ſm q̄zdā proportionabilitatē. s. vt sicut se hz aq̄ ad lauādū sordes corpales: sic grā ad spūales. ꝛ cōpetit ḧ diffinitio sacris noue le/gis in q̄bꝫ sunt tria. s. naturalis silitudo ex q̄ hñt aptitudinē repntādi. actualis institutio oc/culta vl' exp̄ssa ex q hñt determiatā ordinatōez respectu hui⁹ significati. ꝛ spūalis sctificatio ex q hñt ꝫtutē efficiēdi illud significatū.

¶Jn q ꝓsistūt sacra? R. mgr sniaz in. iij. di. 1
j. q in duobꝫ. s. in rebꝫ ꝛ in verbis: ita q sub ver bis comꝓhendaṫ intētio ꝓferentis. ꝛ sub rebꝫ factum seu facta.

¶Que sunt necessaria ī oi sacro? R. q q̄ttuor. 2

primū elemētū siue debita materia. Scōm forma ꝑbor. Tercū mīster debitus. Quartū intentio ministrantis. ꝛ de istis hēs. s. Baptismus. ꝛ in alijs locis suis.

3 ¶ Sacrm tātū dr puta in baptismo ablutio sub forma ꝑbor. in eucharistia ipa hostia ꝓsecrata ꝛ hmōi. res sacri in baptismo ꝛ alijs in q̄bus imprmit̄ character. in q̄bꝫ ꝫo n imprmit̄ ḡdā ornatꝰ aie. In sacro āt corpis xpi est ipm corpꝰ xpi vere ſb illa spē ꝓtētū: ꝛ ē corpꝰ mysticū. s. sctā eccliā: q̄ tm in ipo nō ꝓtinet ſz signat. Est etiā q̄ddā qđ ē res ꝛ n sacrm. ꝛ istud ē gra gratū faciēs siue effectus sacroꝝ.

4 ¶ Quot sunt sacra noue legis: ℟. q. vij. s. baptismus: confirmatio: eucharistia: pnia: extrēa vnctio: ordo ꝛ matrimoniuꝫ. In q̄bꝫ aūt imprmat character. vide. s. Character.

5 ¶ Utr aq̄ bñdicta sit sacrm: ℟. Ri. i. iij. di. j q nō: qr p eius aspersionem remittunt pcta p modū meriti inqrtū. s. excitat motū charitatꝫ seu feruorē volūtatis p quē fit remissio: nō āt tanqꝫ p vim sacrāmēti.

6 ¶ Quot sunt sacra necessitatis: ℟. v. s. baptismus: confirmatio: pnia post pctm mortale cōmissum. eucharistia ꝛ extrēa vnctio. vt no. j. q. j. ℌ. ſz nōdū. ꝛ in. c. veniēs. de trāsac. in gl. q̄ ideo dicunt necessaria: qr sine ipis nō pōt q̄s saluari si ex ꝓtēptu omittunt ꝛ hīi pnt. de pmo habes de ꝓse. dis. iij. nullus ꝓter. de scdo ibidē in. c. nullus ministroꝝ. ꝛ di. v. c. vt ieiuniū. de tercio. de pe. di. j. q̄si p totū. de q̄rto. de ꝓse. di. ij ois hō. de q̄nto. xxvj. q. vij. ab infirmis. Alia duo. s. matrimoniū ꝛ ordo dicunt sacra volūtaria: qr sine ipis pōt hō saluari si ea n vult.

7 ¶ Quō sunt dāda: ℟. q eo mō q̄ dr in suis locis cū q̄libet hēat suū modū. In vno tm ois conueniūt: q in signo crucis ois sacra sunt danda. de ꝓse. di. v. nunqꝫ.

8 ¶ A q̄ sunt suscipienda: ℟. q baptismus pōt suscipi in necessitate ab oibꝫ. vt. s. baptismꝰ. v. Alia aūt excepto matrimonio nō nisi a sacerdotibꝫ. ꝛ de h dic vt in suis locis.

9 ¶ Utr pnt recipi ab eo q̄ est in pctō mortali: ℟. vt. s. Clericus. vij. ℌ. j.

10 ¶ Quibꝫ debēt dari: ℟. q diūsis diuersimode fm q sacra sunt. de q̄ vide in locis suis. Unuꝫ tm notandū ē q nll̄s exns in pctō mortali pōt aliq̄d sacrm suscipe q̄n peccet mortalit. xi. dis. milti. xxv. di. illd. xj. q. iij. audi. sic nec aliq̄s minister pōt ea mīstrare i pctō mortali q̄n peccet mortalit: nisi fm aliq̄s illa administraret vt laicus in necessitate: puta qr baptizat. qđ habeo valde dubium.

11 ¶ Que sacra pnt iterari: ℟. oia illa i q̄bꝫ n imprmit̄ character. xxxij. q. vij. licite. ꝛ j. q. j. q q̄dā.

12 ¶ Quid cū dubitat an q̄s receperit aliq̄d sacrm puta baptismū ꝛ hmōi: ℟. q si dubiū ē pbabile vl verisilis resultat ꝓiectura reiterādū est fm qđ dixi. s. Baptismus. vij. ℌ. ix. qr nō dr iteratū qđ nescit factū. de ꝓse. di. iij. si nulla. ꝛ de pſby. nō bap. c. veniēs.

13 ¶ Utr sacra vl sacralia: sic ē oleū sctm: aq̄ baptismal ꝛ hmōi possint recipi p sanitate acqrēda vl ex alio fine q̄ eo ppt quē sunt īstituta: ℟. q n: sine pctō mortali si talis sit finis ꝑncipalis: qr vti sacris ad aliū finē q̄ ad eū p q̄ ordinata sūt ē ipis abuti. Excipit tm ꝓpe. de pal. in iij. sacrm mrimoniū qđ fm eū q̄s ꝓhendo ex alio fine: puta ppt diuitias ꝛ hmōi nō peccat mortalit. vt. s. hēs mrimoniū. ij. ℌ. xxv. sec⁹ si vteret q̄s talibꝫ sacris ꝑncipalit ex fine suo: ꝛ scdario ppter sanitatē acqrendā sic fec ꝓstātinus impator: qr sic nō peccaret.

Sacrilegiū est sacre rei violatio vel vsurpatio ꝛ accipit h violatio p q̄cūq̄ irreuerētia aut dehonoratōne. ꝛ dr fm Jnno. q̄si sacrilediū. vel fm Lau. q̄si sacre legis lesio. ꝛ de h hēs gl. xvij q. iij. i. c. sacrilegium.

¶ Quot mōis cōmittit sacrilegiū: ℟. q tribꝫ mōis. Prio rōne psone: sic cū q̄s ledit psonā eccl̄asticā. xvij. q. iij. q̄s q̄s. Scdo rōe loci: sic cū violat̄ imunitas eccl̄e vl cimiterij: vt ibidē c. si q̄s. el. j. cū multis. c. se. Tercio rōe rei: ꝛ istō fit tripl̄r. s. auferēdo sacrꝫ de sacro. s. loco. vl nō sacrꝫ de sacro. vl sacrꝫ de nō sacro. vt no. i. d. gl. ꝛ h loqr de sacrilegio ꝓpe. Nā large cōmittit multis mōis. vt no. i. d. gl. ꝛ ibi vide: qr nihil ad

¶ Adūte etiā q oē pctm qđ cōmittit (nos. 2 psona eccl̄astica materialit ꝛ q̄si p accidēs dr sacrilegiū. Unde dic Hiero. q nuge in ore sacerdotis sunt sacrilegiū vl blasphemia: ſz formaliter ꝛ ꝓpe sacrilegiū ē illd pctm qđ psona sacra agit ꝛ ei⁹ sctātē directe vt si ludo do sacrata fornicet ꝛ hmōi. Large etiā sacrilegiū ē cū rē eccl̄e q̄s indebite vsurpat. xvij. q. iij. ℌ. q aūt.

¶ Que pēa sacrilegoꝝ. hēs in. l. si q̄s in h. C. de 3 epis. ꝛ de. ꝛ xvij. q. iij. p totū. ibi vide. qr nihil ad nos ſz ad forū ꝓtētiosuꝫ solū. Sz q̄ ad ꝓsciaz ē excōicatio. de q̄ vide. s. Excōicatio. v. casu. j. ꝛ vj. ꝛ ix. ꝛ xij. ꝛ xxviij. ꝛ Excōmunicatio. vij. in multis casibꝫ.

Sacrista siue custos eccl̄ie hꝫ pulsare cāpanas ad horas iubēte archidiacono. Jtē custodire palas seu litheamia altarꝫ: ꝛ oia vtēsilia eccl̄e. Jtē lāpades curare ne sup modū lucēdo oleū ꝛpereat: aut minus lucēdo obscurioꝝ sit eccl̄ia. Jtē p/

uidere de incēso: luminaribꝫ: pāe ⁊ vino p̄ cele
brādo. Itē oblatōnes ⁊ decimas ꝑm iusserꝫ ar
chidiaconi int̄ fr̄es diuidere. Hec no. in. c. p̄
lectis. q̄si in fi. xxv. di. ⁊ de offi. custo. p totuꝫ.

¶ Quis dꝫ putari sacrista? R. q̄ aliq̄s de san
ctoribꝫ eccle. vt in. c. ij. de offi. custo. ex q̄ cul
pa teneat si q̄d pereat. vide. s. Custos.

Bagittarius dr̄ q̄ artem ba
listarioꝝ exer
cet. ⁊ vtꝫ liceat. vide. s. Ars.

Balariū an debeat famulo ifirmā
ti aut sūmilibus. vide. s.
Familia. §. ij.

Bāctus q̄s debeat hr̄i. vide. s. La
nonizatio. ⁊ Reliq̄e.

Baracenus dr̄ q̄ deos deasqꝫ
colit: ītimo demo
nes nec nouū aut vet⁹ testm̄ recipit: hoꝝ tem
pla p̄cipiunt̄ claudi ꝑ pēa mortis ⁊ amissiōe
bonoꝝ. C. de paga. ⁊ sar. ⁊ tē. eoꝝ. l. j. ⁊. ij. ⁊ q̄si
p oia q̄ ad phibitiōes iudeis cōpant̄. C. eo. l.
vt pp̄hāos. ⁊ ex de iude. ⁊ sar. q̄si p totū. Et iō
vide. s. iude⁹. q̄ phibet̄ xp̄ianis erga ipos. Ex
cipit̄ tn̄ casus: q⁹ cū saracenis xp̄ian⁹ comede
re nec hītare phibet̄. xj. q. iij. ad mēsaz. ſz bn̄ cū
iudeis. xxvij. q. j. nlls. q⁹ magis sunt nob⁹ p
uersi iudei ⁊ in cib⁹ nos ꝓtēnūt. tn̄ Lau. ⁊ Jo.
⁊ multi seq̄ces tenēt q̄ cū saracenis etiā nō ſz
comedere: q⁹ etiā ipi in multis iudaizāt. Qd̄
verꝫ credo q̄n in cib⁹ talia obseruāt: alꝫ n̄. Itē
q⁹ iudeis p̄mittit̄ eoꝝ synagoga. Sz sarace
nis nullo mō p̄mittit̄ int̄ xp̄ianos pblicā in
uocatiōez facere machometi: neqꝫ peregrina
tio ad aliquē suoꝝ: sic̄ ad sctm̄. Et q̄ cunqꝫ eo
rum dñs xp̄ianus q̄ h̄ eis p̄mittit peccat mor
talit̄. q⁹ facit ꝯ p̄ceptū de. vnice. de iudeis. Itē
q⁹ cū iudeis p̄nt xp̄iani hr̄e cōmerciū: ſz cum
infidelibꝫ seu saracenis extat hodie phibitio
sub pēa excōmunicatiōis papalis quā incur
runt ipo facto q̄ tempe guerre cū eis hnt com
merciū. vel q̄ deferūt eis phibita. de q̄ vide. s.
Excōicatio. v. casu. xxj.

¶ Utꝫ xp̄iani possint furari q̄s detinēt in eoꝝ
fuitio? R. q̄ sic. q⁹ nllo mō licite p̄nt tenere eos

Batisfactio dr̄ duplicit̄ Uno
mō reconciliatio. ⁊
sic q⁹ oēs ptes pnie ordinant̄ ad reconciliatoꝝ
q̄libet eaꝝ satisfactio dici p̄t. Alio mō dr̄ so
lutio pene debite: ⁊ sic ē ps vna pnie q̄ ē assum
ptio siue adipletio pnie iniūcte vl̄ debite ⁊ ni
hilominus tn̄ etiā ptib⁹ alīs pnie ꝓuenit per
accidēs: vt ꝓtritōi rōe voluntatis ꝓiūcti q̄ ē in p
te sensibili: ⁊ ꝓfessioni rōe erubescētie. Hec san
ctus Bo. in. iij. di. xvj. circa l̄raz.

¶ Satisfactio ꝑm culpā p̄teritā ē iniurie illa / 1
te recōpēsatio ſz eq̄litatē iusticie. ꝑm vo culpā
futurā est p̄ctoꝝ cās excidere: ⁊ eoꝝ suggestio
nib⁹ aditū nō p̄bere. de pe. dis. iij. c. satisfactio.

¶ Utruꝫ deo q̄s possit satisfacere p̄ pctō? R. q̄ 2
cū ipius adiutorio: videlꝫ cū merito passiōis
xp̄i cuius hō p verā fidē efficit̄ pticeps sic pōt
alꝫ nō. vt no. Ri. in. iij. di. xv.

¶ Utꝫ vnus hō possit p alio satisfacere? R. q̄ 3
accipiēdo satisfactōez p̄ pseruatōne ⁊ cautela
culpe future sic nō pōt: q⁹ q̄s ieiunādo n̄ affli
git coꝝ p⁹ alteri⁹ vt viuat caste: nisi ingꝫtū p vo
nū exēplū allicit eū ad filia faciēda: siue ingꝫ
tū pōt alteri mereri augmētū grē p talia: vt si
ſa alius euitet pctm̄. Si vo accipiat satisfa
ctio p recōpēsatōe iniurie illate: sic vnus pōt p
alio satisfacere hoi. Deo vo etiā pōt si mō ille
q̄ cōmisit pctm̄ sit ꝓtrit⁹ de eo: alꝫ n̄. p pnia vo
iniūcta nō pōt vn⁹ p alio satisfacere nisi inue
niat auctas ꝓfessoris q̄ in illa pōt dispēsare: vl̄
nisi inueniat casus q⁹ ille cui ipositā ē nūqꝫ ea
posit in h̄ mūdo iplere: q⁹ posset tūc p aliū fie
ri. Hec habent̄ ex dictis R. ⁊ sctō Bo. in. iij.

¶ Sz nūq̄d ille cui⁹ satisfactōez alt̄ (di. xx. 4
in se suscepit moriēdo stati euolabit? R. q̄ nō
ſz oꝝtet q̄ ꝑmo ille q̄ ea suscepit ip̄leat: q⁹ nēo
paradisum ingredit̄ nisi sit ex oē debitū: ita q̄
nec ipe nec alī⁹ p eo sit debitoꝝ. ꝑm sctm̄ Bo. in

¶ Utꝫ talꝫ p alio satisfaciēs satis (iij. di. xx. 5
faciat etiā p seipo? R. dicūtoꝝ fuit opi. ſz mihi
plꝫ opi. quā Ri. i. iij. di. xx. refert q̄ etiā ē satis
factoriū p seipo n̄ ex debito: ſz p diuinā miseri
cordiā q̄ magis charitatē attendit q̄z op⁹. xiij
q. v. si q̄s. Uel dic q̄ p alio sit satisfactoriū p
modū solutōis pene: p seipis ꝙo ē satisfactoriū
p modū meriti de cōgruo. dic ēm̄ sanctus
Bo. in. iij. di. xv. q̄ ſz de rigore iusticie n̄ sit sa
tisfactoriuz id q̄d facit q̄s ad q̄d alꝫ teneat. tn̄
credit q̄ diuine mīfico: die benignitas tāta ē
q̄ acceptat totū: ⁊ q̄si p nihilo saluat nos. ⁊ de
hoc. j. Suffragium. §. ij.

¶ Utꝫ satisfactio facta in pctō mortali vale / 6
at? R. aut loq̄mur de ea q̄ fuit ipositā a ꝓfesso
re penitēti ⁊ postea recidiuāti an̄ illi⁹ cōplemē
tū. ⁊ sic dic vt. s. pnia. §. xiij. Aut loq̄mur de
alia q̄cūqꝫ voluntarie assumpta. ⁊ sic dico q̄ n̄
valet q̄ ad diminutōez pene debite p pctō nisi
p accidēs: vt puta q⁹ citi⁹ ꝓfitet ⁊ verā pniam
ageret: ſz q̄tū ad culpā futurā euitādā valet.

¶ Que sit ptes satisfactōis? R. tres. s. oꝝ: ieiu / 7
niū ⁊ elemosyna. Sūt tn̄ alie secdarie: vt vigi
lie: pegrinatōes: disciplie ⁊ hmōi. vñ oia opa
afflictōis ad ieiuniū reducūt. oia opa mīfico /

die ad elemosynā: oia opa spūalia ad oīonē. Hec ex scō Bo. i. iiij. di. xv. pte. j. ar. j. q. iiij.

8 ¶ Utr flagella missa a deo vel ab hoīb etiā p pcīs nr̄is sint satisfactoria: R. q sic: inq̄tū cadunt sub volūtate patiēter ip̄a acceptāte z patiēter sustinere volēte: dummō alīs sit in charitate. z de h̄ vide. s. Mors.

9 ¶ Utr aliq̄ p dicta trū ptiū satisfactiōis sit magis satisfactoria: R. q elemosyna i se induc dit totū oīonis z ieiunij ppt duo. Prio: qz constituit eū cui dat debitorē ad oīādū p eo q̄ dedit. Scō: qz elemosyna data ppt deū ē q̄sq̄ dā oblatio deo facta: q̄ oblatio deo facta hz vim sacrificij. z silr bonor exterior p̄tractio p elemosynā facta potest totalit ieiunij: in q̄ macerat corp⁹. silr oīo totū potest ieiunij: qz intētio interior ad deū debilitatē corpis parit. cōpletur tm̄ elemosyna hz vim satisfactōis q̄z oīo z ieiunij. ppt ea dī. j. Thimo. iiij. Corpal' q̄dē exercitatio ad modicū vtil' ē. Dic gl. oīs summa discipline xp̄iane ē in misericordia z pietate. si tm̄ generalit loq̄mur pōt dici q̄ in satisfactiōe sunt tria. s. vitatio culpe. augmētatio gre. z solutio pene. z h̄ terciū ē infimū i satisfactōe. Ad p̄mū valet oīo. Ad scōm valet elemosyna q̄ q̄s sibi facit amicos de mām̄ona iniq̄tatis q̄ ip̄etrant gras. Ad terciuz valet ieiunij. Hec ex Ri. in iiij. di. xv. ar. ij. q. iij.

10 ¶ Utr restitutio rei aliene sit ps satisfactōis: R. q p̄pe nō: qz dz p̄cedere oēz ptē p̄nie cū dicat cessatiōez ab iniuria. de q̄ vide. s. restitutio. ij. in p̄n. Sz large accipiēdo restitutiōez put dicit oē illud qđ ad debitā satisfactōez exigit: sic est ps satisfactōis.

Scandalū est dictū vl factū minus rectū p̄bēs alīi occasionē ruine. ita no. Car. i de. j. de of. or. fm Lau. a scādalon grece qđ latine dī ruina vl offensio vl ip̄actio pedis z elicit a Hiero. sup illud Math. xv. Scis q̄ pharisei audito h̄ verbo scandalizati sūt. Un sic q̄n aliq̄d ponit i via corpali p qđ ip̄inges dispon̄it ad ruinā: sic i via spūali q̄cūq̄ p factuz suū seu dictū min⁹ rectū. i. vl malū fm se. vel hns spēz mali dispōit aliquē ad casum i aliqđ pctm̄ p̄pe scādalū ei fac. Ho. i sum. ti. de renū. dic. Que scādalum dī q̄n ex dicto vl facto alīj trahunt i p̄sensuz mortal' pcti. z ppt ea gl. de renū. i. c. nisi. in v̄. p gui. dic q̄ nō ē curādū de scādalo nisi sit gue. de no. oper. nūc. c. ij. z de voto. c. magne. de reg. iur. q̄ scādalizauerit. qđ nō.

1 ¶ Quotuplex ē scādalū: R. duplex. s. actiuū z passiuū: sic dupl'r pōt q̄s ee cā peccandi alteri. Uno mō p se: puta qn̄ q̄s aliqđ malū fac p illud intēdēs aliū deducere i pctm̄: aut si n̄ intēdit: tn̄ factū ē tale qđ de se hoc vt sit inductiuū ad peccādū. z sic ist dī scādalū actiuum. Alio mō q̄s p accidēs pōt ee cā peccādi alteri puta qz p̄ter itētōz scādali dādi id fac. z ex cōditōe opis n̄ ē vt q̄s scādalizet. sz tn̄ alius male dispositus ē aut ex inuidia qua hz ad aliū aut alio mō io scādalizat: z tal n̄ dat occasionē q̄z tū i se ē tali scādalo: ppt ea vocat scādalū passiuū sine actio. Q̄nq̄z etiā ē scādalū actiuū sil' z passiuū. Actiuū i alio q̄ dat. z passiuū cū ille q̄ accipit peccat. Aliq̄n ē actiuū sine passiuo puta cū aliq̄s inducit aliquē ad peccādū. sz ille n̄ peccat. h̄ ex alex. sc̄da sc̄de. ti. de scādalo. z Ri. i

¶ Utr scādalū sit spāle pctm̄ (iiij. di. xxviij. 2
mortale: R. q aut scādalū passiuū ē tātū ip̄actio ad vēiale pctm̄: puta cū aliq̄s ex dicto alterius mouet ad pctm̄ vēiale: z sic ē vēiale pctm̄. Aut ē cū ip̄actōe ad mortale pctm̄ z sic ē mortale: n̄ tn̄ aliqđ pctm̄ spāle ab illo qđ cōmittit: qz sumere occasionē pcti ex dicto vl facto alterius n̄ p̄stituit spāle rōez pcti: qz n̄ ip̄ortat deformitatē spāli frui oppositā: sz solū ip̄m pctm̄ qđ cōmittit. Si āt loq̄mur de scādalo actiuo z si sit p accidēs sic n̄ ē spāle pctm̄: qz qđ ē p accns n̄ p̄stituit spēz: tn̄ q̄nz pōt ee pctm̄ vēiale: vt q̄n actū p̄mittit vēiale pcti vl actū q̄ de se n̄ ē malū sz solū hz spēz mali cū aliq̄ leui inductōe. Q̄nz est mortale: sine qz p̄mittit actū mortal' pcti sine qz p̄tēnit salutē primi vt p ea fuāda n̄ p̄termittat aliq̄s facere qđ sibi libuerit. fac. c. caue dū. x. q. iij. z. d. ♣. p gui. j. q. j. hi q̄scūq̄z. si vo sit scādalū actiuū p se: puta qz itēdit aliū inducere ad pctm̄: z si q̄dē intēdit inducere ad pctm̄ mortale sic peccat mortalit. silr si itēdat inducere ad pctm̄ vēiale p actū pcti mortal'. si āt itendit inducere ad pctm̄ vēiale etiā p actū pcti venial: sic ē vēiale pctm̄. z isto mō scādalū actiuum p se ē spāle pctm̄: qz ex itētiōe finis sortit pctm̄ rōez spāl' pcti. z opponit directe correctioni fraterne: ppt h̄ qđ itēdit spāle primi nocumētū. h̄ oia ex alex. z Ri. vbi. s. Et Tho. sc̄da sc̄de. q. xliij. z ad illd Math. xviij. Necesse ē vt veniāt scāda. de ver qđ ē necesse nisi hoies

¶ Utr aliq̄s teneat dimittere (vitā mutet. 3
aliqđ bonū op⁹ ne primus scādalizet: R. hz Ri. vbi. s. ar. j. q. ij. q aut bōa opa sūt necessaria ad salutē vt sūt p̄cepta. aut sūt supererogatōis vt p̄silioz opa. aut i genere idria: vt cōedere carnes bibere vinū: frequentare palia: debita reddere z hmōi. Opa em̄ p̄ma n̄ sūt p q̄cūq̄z scādalo omittēda qz nullus dz velle dānatōez suā p euitāda illa primi sui. fac. c. ij. de no. ope. nū. z. xij. di. illa xi. q. iij. inc̄ ꝟba. xxiij. q. iij. ♣. j. añ fi. Hic ad

uerte ꝑm Inno. vt recitat ꝓpa. de renū. i. c. nisi cū. §. p ḡuī q̄z. q in ꝑceptis iuris naturalis ⁊ euāgelici est vez ꝫ. sz veritas iuris positiui ex cā ē tpanda relaxāda. ⁊ ꝺ iū statuendū ꝓpter scādalū. vt no. de ꝺcess. ꝓbē. c. ꝓposuit. de voto. c. j. Scḋa etiā opa nō sunt omittēda ppt scā dalū primi pueniēs ex malicia: q̄ ꝑ ꝫ voleu/tibꝫ malicioſe ī pedire bona opa ḋaret materia ⁊ occasio malignādi. Si ꝙ scādalū pueniat ex infirmitate primi vel iḡrātia: sic sunt ad tē pus intermittēda: q̄usq̄z. s. adhibeat sufficiēs di ligētia ad ꝫ vt iḡras instruat: ⁊ infirmus aliq̄ mō ꝙfortet: vt nō de bono ope scādalū sibi su/mat: nec talis retardatio merito p̄iudicat: q̄ nō minuit de pfectiōe charitatis: sz magis diſ ponit ad augmetū: nō tn oīno sunt talia p̄ termittēda ppt scādalū primi. Tercia etiā opa sz indifferētia: q̄z omissio alteri nō p̄iudicat nisi ipi omittēti: ⁊ etiā in tpalibꝫ tātū. sic sunt omittēda de p̄cepto q̄n ꝓbabiliter primus scan dalizabit ex infirmitate scādalo mortalis pcti. sz si venialis erit de ꝙsilio. Si āt scādalizat ex malicia: vt puta q̄ oīsum ē sibi q̄ nō ꝺz scan dalizari: ⁊ mō debito suasum vt nō scādalize/tur ⁊ tn vult scādalizari: q̄ sic pueniat ex mali cia: ⁊ tūc nullū opus ē p̄termittēdū ppt scan/dalū ex malicia pueniēs. Alexā. ꝙ in. iij. pte summe. c. de p̄ceptis pnie. tenet q̄ si sim infirm⁹ ⁊ timeo casum meū ex nō repetitiōe rez mearꝫ potius teneor vitare scādalum meū q̄z primi. Silr si sim pfectus ⁊ repetā debito mō: sz sicꝑ pōderat bonū cōe bono spāli. sicꝑ pōderat scā dalū cōitatis ⁊ pluriū. s. dissipatio pacꝭ ⁊ vti/litatis cōis ⁊ incertiuū relinquēdi q̄ oia accide rēt si nō liceret sua repetere ppt scādalū primi sui singulare. Adūte tn ꝫ q̄ sz de iure ciuili nō sit curādū de scādalo qđ pōt ꝙtingere circa p/sonā detentoris iniuste rē meā: imo sz talē occi/dere q̄n aliter nō pōt recupari. vt no. Bart. ī. l. furē. ff. de siccariis. tn de iure cānonico ⁊ in ꝙscia ꝑm Pa. i. c. nihil. de ꝑscrip. nō ꝙsulerē bono vi ro p repetitiōe rez tpaliū aliq̄d facere q̄ veri/similr valde seuā ⁊ horribilia deberent euenire. Fac. c. suscepim⁹. de homi. ⁊ c. ij. de no. opē. nū. ⁊ c. si ꝙo. el. j. de sen. ex. ⁊ qđ ibi no. Inno. Si tn faceret nō credo mortaliter peccaret q̄n scan/dalum pueniat ex malicia.

4 ¶Sz nūq̄d qđlibet bonū sit faciendū ne pri/mus scādalizet. R. vt colligo ex doctria Alex. in scḋa sc̄de tractatu de scādalo. Aut bonū qđ expetit prim⁹ rōnabiliter petit: puta q̄ paup re/tit vestimētū ⁊ hmōi. ⁊ tūc si ad ꝫ teneor de p̄/cepto. casus ē clar⁹. si nō teneor alꝫ de p̄cepto sic dero ei illd mānifestare quō nō teneor ⁊ quō rō/nabiliter illud nō facio: ⁊ tūc sufficit. ⁊ si scādali zat sibi ipi putet: q̄ scādalū ē phariseoꝝ q̄ scan/dalizabant: q̄ discipuli nō lauabāt manꝫ. ⁊ tn cū dns satisfecisset scādalū accipiētibꝫ di/xit sinite illos ⁊c. Math. xv. Si ꝙo nō rōna biliter tale opꝰ omitto sic ne primꝰ scādalizet de mortali teneor illd facere. Fac. c. ij. de no. oper. nū. Aut qđ petit rōnabiliter expetit: ⁊ sic nō tene/or sz sufficit satisfacere ꝙ posse ne scādalizet ex iḡrātia vl infirmitate. ⁊ si nō acceptat tā scāda/lū ē phariseoꝝ. ⁊ sic ꝑm Augꝰ. exponit illud oī petēti te tribue. s. vel q̄ztū ad ꝫbū rōnabiliter te excusando vel q̄ztuz ad factū q̄n rōnabiliter te/neris. ⁊ sic ꝙz quō ꝺz itelligi illud Facilꝰ scā/dalū nasci ꝓmittit q̄z veritas reseret. s. veritas vite q̄ cōprehendit oia p̄cepta ⁊ ꝙsilia. veritas ꝺctrie ad ꝓdicādū. ⁊ veritas iusticie ad pu/niēdum. q̄ loquit eo mō q̄. s. dixi. Et adde q̄ ea q̄ sunt de iure positiuo p̄cepta sunt p̄termit tēda q̄n q̄s scādalizat ex infirmitate vel iḡrā/tia: nō tn simplr sz ad tps vt dixi de ꝙsiliꝫ su/pererogatiōis. Idem dic de punitiōe maloꝝ. Quid de fama vtz sit defensanda ne aliꝫ scan/dalizent. dic vt. s. fama. §. j.

Scientia aliq̄n habet ꝓ causam. ⁊ hoc ꝓprie est scire. ⁊ de hac loquit ꝑhus in lib. Posterioꝝ. i. ij. ⁊. vj. Eth. Fac. l. scire. ff. de legi. ⁊ c. itelligētia. de ꝫ. sig. Aliq̄n scia habet ꝓ aliquē sensum co:peū: vt puta scio q̄ hēs caputiū ī capite: q̄ video. scio q̄ dixisti tale ꝫbū: q̄ audiui. Scio q̄ ta/le q̄d ē dulce: q̄ gustaui. est duꝝ vel molle: q̄ palpaui. ⁊ talꝫ scia requirit in teste. ff. de testi. l. te stiū fides. ⁊. ij. q. ix. testes. Credulitas tz me/diū inter scias ⁊ nescietiā: q̄ nec in tali iḡran/tia cadit credulitas: nec in scia. vt no. ff. de iu. ⁊ fac. ig. sup Rica. ⁊ Bar. in. l. admonēdi. ff. de iureiurā. ⁊ qđ no. gl. in. c. ij. de testi. li. vj.

¶Cui scie ē insistēdū: R. q̄ clerici ⁊ eccl̄astice p/sone debēt insistere illi scie q̄ ē necessaria circa suū offm. Religiosi ꝙo q̄ sibi ē p̄cepta vl ꝓhibita vl de iure aut p regulā. Curā aiaꝝ hntes: aut ꝙfessores circa casus ꝙscie debēt insistere: ⁊ sic de ceteris. Clerici tn ⁊ religiosi si pnt intendere scientijs triuialibꝫ: q̄ ideo triuiales dicunt q̄/si triuiū: q̄ triplex ē via ad idē. s. eloquentiā q̄ sunt grāmatica: dyaletica: ⁊ rhetorica. Et sic in/tellige. c. j. ⁊. c. q̄ nōnulli. de magistris. non tn ad voluptatem: sz vt sciant discernere verū a falso. xxxvij. dis. cur ergo. multo magꝭ in sacra scḋtura theologia: ⁊ iure canonico. necnon in ꝓhia naturali ⁊ morali. xxxvij. dis. turbat. ⁊ c. q̄ de mēsa. ⁊ c. si q̄d veri. ⁊ c. relatū. ī fi. In scietijs ꝙo q̄ adriuialibꝫ. s. arismetrica: musica: geo/

metria ⁊ astrologia nō credo deberāt intendere excepta musica: q⁹ tales scie lz in se ꝓtineāt veritatē ſm Hieron. nō tñ ducūt ad pietatez. xxxvij. dis. si ḳs grāmaticā. imo hñt. maxime astrologia multum curiositatis ⁊ aliqñ noxie vanitatis. Leges āt ⁊ phisicā pñt silr audire nisi sint religiosi: vl sacerdotes vel hñtes pso/natus seu dignitatē seu curā aiaz. vt. ſ. excōi catio. vij. casu. vj. ⁊ vij. Sūt tñ iexcusabiles apud dēū q̄ pfatis sciētijs intēdētes q̄ eis sunt necessaria vel ad eoz offm̄ igrāt. xxxvij. di. q̄ ea. Et q̄ scia reqrāt dic ꝙ spālit a q̄cūq; exigit lloz ꝓceptoz ⁊ phibitōnū ꝓgnitio q̄ ad eū p/tinet: vl rōe officij aut statꝰ aut alio mō. Xpiani āt cōit tenent scire q̄ ptinēt ad fidē: q̄da ex plicite ⁊ q̄dā iplicite. vt. ſ. fides. ℌ. vj. Et ꝓpterea Augꝰ. in. c. vos añ oia. de ꝓse. di. iij. dic ꝙ patrini debēt docere ḳs tenuerūt in baptismo symbolū ⁊ oronē dñicā. Uñ ex dictis in. d. ℌ. vj. pz ꝙ parētes q̄ nō docēt filios ⁊ filias se signare dicēdo. In noie p̄is ⁊ filij ⁊ spūssci. amē ⁊ Credo puū. ⁊ decē ꝓcepta legꝫ. ⁊ p̄r nr̄. videtur peccare mortalit q̄n omittūt ex negligētia eos docere vel doceri facere si pñt. Silr nō excusant a mortali q̄ nescientes talia nō addiscūt si pñt cū sint necessaria ad salutē. Aduerte tñ ꝙ ḳs posset scire ꝓcepta: puta si interrogat adorare deos alienos est ꝺ ꝓceptū mōderet sic: ⁊ idē de alijs. Uñ tali sufficit lz nesciat ordiate dicere Et idē possit dicī de aliq̄ q̄ nescit Credo puū. tñ si interrogaret de ē vnꝰ. mōderet ꝙ sic. ⁊ ꝙ creauit oia. ihs xps ē filius eius: ⁊ sic de ceteris. mōderet ꝙ sic qđ sufficeret sibi lz nesciret p̄fatum Credo. Et idē dicerē de p̄r nr̄. ꝙ qñ ḳs scit ꝙ est oraduꝫ ⁊ petēda salus ⁊ gra ⁊ remissio pcōrū ⁊ hmōi: lz nesciret dicere p̄r nr̄ ꝙ excusaret lz ꝺsulendum sit oib⁹ vt potius tā p̄r noster ḳz Credo addiscant.

2 ¶ Que scientie pñt doceri alie a p̄dictis. Uide. ſ. Magister. ℌ. iij.

Scisma ꝓprie ⁊ stricte ē illicita diuisio p inobediētiā ab vnitate eccīe facta. xxiij. q. iij. inf scisma. ex de scisma. ad succandēdos. li. vj. Et hꝰ ē aliqñ cū hereſi. vt in grecis q̄ ab vnitate eccīe se sepauerūt. Aliqñ scisma ē sine hereſi: sic sunt illi q̄ credūt Romanā eccīaz nec aliā volūt ꝓstituere: sed eaz credūt esse apud se. vt ꝓtingit q̄n duo vel plures ꝓtendūt de papatu. Aliqñ scisma accipit large. ſ. cū q̄ ꝓprium ep̄m ejciunt sedem ep̄alē sibi vsurpātes ⁊ pbyteros sibi ordinā/tes. Scisma. iij. accipit largissime. ⁊ sic scismatici sunt oēs q̄ sunt in pctō mortali: q̄ sunt ex̄ charitatē. c. audi. xj. q. iij. Hoc no. Inno. in c. j. eo. ti. ⁊ sequit Pa. in Rica. e. ti.

¶ Utr omēs scismatici sunt excōicati: R. Pa. in. d. Rica q̄ ꝓprie scismatici cū hereſi claꝫ est ꝙ sic. c. excōicamus. de here. Sz sine hereſi scismatici ꝓprie nō sunt excōicati vigore. c. j. eo. ti. lz vigore. c. lz. de elec. vbi dicit ꝙ gerens se ꝓ papa cum nō sit cū omnib⁹ sibi adherentib⁹ excōicatiōi sbiaceāt. ⁊ sic sunt excōicati ipo iure. Limitat tñ Pa. ibidē in. d. Rica vez i casu vbi nō cadit pbabilis error vl igrātia. vbi aūt q̄stio foret dubia ⁊ maxie si ꝓsiterent in facto intricato ⁊ longeuo put euenit in scismate pterito: tūc putarē oēs euitare excōicationē ⁊ pctm̄. l. regula. ⁊ l. ij. ff. de iur. ⁊ fa. igno. ⁊ in. c. aplice. de cler. ex. mini. ⁊ in. c. vt aiaz. de ꝓstitu. li. vj. dū tñ in voluntate habeāt sp adherere vero papę q̄n ꝓ eccīaz vel alio mō cōstaret de veritate. Scismatici ꝺo large nō sunt excommunicati: nisi ꝓ violentiā factam ep̄o ⁊ hmōi alis nō: nec scismatici largissime. 1

¶ Utr emēs rē eccīastică aut alio mō acqrēs eā a scismaticis. p̄e sit excōicatus: R. q̄ sic. vt in. c. j. eod̄. q̄uis alis occupās rez eccīe nō sit excōicatus. c. q̄stus. de fo. cōpe. 2

¶ Utr tenēs bñficium eccīasticū a scismatico sibi ꝓcessum vel ꝓsentiens ordinatōi facte ꝓ eundem sit excōicatus: R. q̄ sic. vt in. d. c. j. Sed hoc intellige in ordinatōe q̄ ad executionem ſm glo. ⁊ Pa. in. d. c. j. q⁹ ordo bñ confertur si forma seruetur: sed nō executio si scīter a tali recipiatur. Si ꝺo ignoranter Inno. tenet ꝙ etiam executio confert. sed Hostiē. tenet ꝙ verum est ꝙ executio ꝓfertur q̄diu ē occultus: sed postq̄z fuerit patefactus reqrit dispensatio ⁊ istud est tutius. 3

¶ Sz ḳs dispēsabit cuz talis: R. Pa. i. c. fi. eo. ꝙ in epatu solus papa. c. q⁹ diligentia. de elec. Multo magis si dignitas sit ēpta. vt i. c. cuz venerabili. de ꝓbe. Jn alijs ꝺo ordinib⁹ distīgue. Aut recepit scīenter vel ex ignorātia crassa aut supina a tali scismatico: ⁊ sic solus papa. Aut ex igrātia ꝓbabili. ⁊ sic ep̄s dispēsare pōt vt in sili dī in. c. j. ⁊ ij. de ordi. ab epi. q̄ re. non tñ ab illo ep̄o q̄ eū ordiauit: q̄uis postea redierit ad vnitatē. vt no. gl. in. d. c. fi. 4

¶ Utr ꝺctus alienatōis factꝰ i vtilitatē eccīe teneat: R. q̄ sic. vt tenet gl. in. d. c. j. alis nō. 5

Scriptura aliqñ dicit apocha vel apodixia. ⁊ hec fit inter partes. Aliquando dicitur epistola. ⁊ hec est q̄ mittit ad absentem: ⁊ cōiter dī lra missiua. Aliqñ dī liber rōnū: ⁊ hꝰ est quē cōit solent facere exercentes talem artem seu bonī ⁊ curiosi p̄ familias. Aliqñ dī publica: ⁊ hec

est q̄ fit a pblica psona. s. notario cū publicis solēnitatibꝫ req̄sitis. Aliq̄n dꝫ autētica ꝛ hꝫ est illa q̄ ad sui validitatē nō req̄rit aliud. Quō aūt faciat fidē. vide doc. maxie Pa. in. c. scripta. de fi. instru. ꝛ in. c. j. e. ti. ꝛ in. c. post cessionē. de pba. ꝛ ibi dꝫ q̄ scēptura sigillata aliq̄ sigillo autētico cū subscriptōe duoꝝ vel triū plenā fidem facit. Aduerte q̄ vbi ius scripturam exigit si nō extāt pbabit q̄ stat p solennitate. fm Inno. i. c. innotuit. de eo q̄ fu. or. su. ꝛ ideo clericus pbare hꝫ q̄ sit clericus si scēptura nō hꝫ. no. Pa. in. c. q̄m ꝫ. de pba.

¶ Utꝝ sit dāda fides scēpture ātiq̄ꝝ. R. Pa. in. c. cū cāꝫ. de pba. q̄ sic. ꝛ no. Bart. in. l. j. ff. si cer. pe. no. glo. in. c. inē dilectos. de fi. instru. Qō limita vel q̄n n̄ tractat de mag dāno. Idē dic de scēptura i lapide ꝛ diffuse vide pa. vbi. s. de hꝫ

Bcurrilitas differt a stultiloquio fm Alex. scd̄a scd̄e. ti. eo. q̄ scurrilitas refert ad lasciuiā affectōis. Stultiloquiū ꝯo ad idiscretōez rōnis. p̄nt tn̄ coīcidere ꝛ inuicē ꝯuenire: ꝛ sp est pctm̄ p̄pe accepta a filia luxurie. sumit tn̄ aliq̄n p vrbanitate sermonis: ꝛ hꝫ ip̄ropē. ꝛ tūc si ad sit finis debitus vt ꝯseruatio amicicie bone vel remotio tristicie vel accidie nō ē pctm̄: dū mō nō fiat p ꝯba turpia. Si aut ē fiat p ꝯba turpia vel inutilia ꝛ tātū risuꝫ inordiatū puocātia pctm̄ ē. ꝛ sic ad Eph̄. v. Nō noiet i vob turpitudo aut stultiloq̄ aut scurrilitas q̄ ad rē n̄ pti et. i. nulli⁹ vtilitat̄. Et magis peccāt q̄ tales audiēdo sustinēt cū sint auctores sceler̄.

Ecretū q̄n q̄s dꝫ reuelare. vide cōfessio delicti. in p̄n. ꝛ ꝯfessio vl. ꝛ familia. §. 7. ꝛ. 8.

Bedítio est tumultus ad pugnā. vt dic glo. ij. Chor. xij. ꝛ differt a bello ꝛ rixa: q̄ ista ip̄portāt mutuā impugnatōz i actu. sz sedítio p̄t dici siue hmōi ip̄pugnatio sit i actu siue sit ppatio ad talē pugnā. Itē q̄ bellū ppie est ꝫ hostes ei⁹ neos q̄si multitudis ad multitudinē. Rixa aūt ē vni⁹ ad alt̄ꝝ vel paucoꝝ ad paucos: sz sedítio ppie ē inē ptes multitudis vni⁹ inē se dissidentes: vt cū vna ps ciuitatis excitat̄ ad tumultū ꝫ alia. differt tn̄ a scismate: q̄ scisma ꝫ vnitatē spūalē: hec ꝫ tempalem.

¶ Utꝝ sedítio sit pctm̄ mortale. R. q̄ sic ex genere suo. vt pz. ij. Chor. xij. ꝛ nedū in eis q̄ sedítoez p̄curāt: sz etiā in seq̄ntib⁹ taliū: ꝛ tenent̄ de oī dāno inde secuto. Idē dico de tenentib⁹ partialitatē. ꝯra. Tho. scd̄a scd̄e. q. xlij.

¶ Utꝝ pturbās regnū tyranni sit sedítiosus: R. q̄ n̄: q̄ tale regnū nō ordinat̄ ad bonū cōe sz ad bonū ꝑuatū. vt dic phus. iij. pol. ꝛ viij. Eth. ꝛ iō n̄ hꝫ rōnē sedítiōis tal⁹ pturbatio: imo ē laudād⁹ q̄ multitudinē liberat a tyrānica ptāte: nisi forte q̄n sic ioīdinate pturbaret̄ q̄ multitudo sbiecta maius detrimētū pateret ex pturbatiōe ꝯsequenti q̄z ex tyrānica dn̄atiōe. Idē dic de oī resistēte sedítiosis.

Bensualitas inordiata q̄n q̄z ē sine oī culpa: q̄ etiā aliq̄n vitari n̄ p̄t. ꝛ tūc ē q̄n volūtas nō ē cā illi⁹ dis ordinatiōis nec cōmittēdo: nec omittēdo nec aūcedēter nec ꝯcomitant̄ vt cū corpus calefit sine aliq̄ apphēsiōe mētis ꝛ hmōi. Q̄nq̄z ē cū pctō veniali: ꝛ tūc ē q̄n talis inordiatio ꝯsurgit in sensualitate p negligētiā volūtatis. Q̄nq̄z ē cū pctō mortali: q̄n. s. ē ꝫ actū phibitū: vt insurgēs ex volūtatis impio deliberato: vel vt retēta ꝛ acceptata: sic ē in cogitatiōe morosa ꝛ fortius in deliberata: hec ex Rich. in. ij. sniaꝝ.

¶ Quis ē p̄cessus tēptatōis ꝛ delectatōis q̄ incipit a sensualitate. R. q̄ iste. Nā p̄mo delectabile offert̄ siue p̄cipit. Scd̄o delectatio adūtitur. Tercio in id ad q̄d delectatio trahit ꝯsentit. Primum est sensualitas fm inferioris rōnis ptes q̄ hꝫ dꝫ iudicare iteriores mot⁹ q̄d n̄ est ptis sensitiue. diffinire ꝫo an delectatio sit āplexāda vel refutāda ē superioris ptis rōnis. Contingit āt delectari ad apphēsiōnē delectabilis aī aduersiōnē delectatōis. ꝛ hꝫ est sensualitatis: ꝛ ē pctm̄ veniale vel nullū. vt dixi.

Bententia ppie fm Hoffre. ꝛ Tācre. ē iudicialis diffinitio q̄ ꝓtroūsiꝫ finē imponit. pnunciatōe cōpetētis iudicis ꝯdēnatiōez vel absolutiōez ꝓtinēs. ff. de sen. ꝛ reiudi. l. j. ex eo. c. ij. ex q̄ ptz q̄ excōicatio ꝛ interdictū imp̄ropē dꝫ snia: q̄ excōicatio ppie nō est snia: q̄ snia finē imponit. vt. xj. q. iij. sumope. ꝛ no. glo. ij. q. vj. biduum. sz nō excōicatio: sz ē pena. xj. q. iij. nemo. xviij. q. iij. corripiant̄. de sen. ex. sacro. Semi. in. c. vt aīaꝝ. de ꝯsti. li. vj. ꝯcludit q̄ ppie nō est snia. ꝛ in statutis vbi fit mentio de snia nō veniret excōicatio. Est tn̄ snia interlocutoria cū ois vox iudicis ad cāꝫ faciēs possit dici snia. Facit gl. in auth. de litig. §. si oēz. ꝛ glo. j. q. vj. §. diffinitiua. ꝛ ideo p via iudicialez nō p̄t ferri die feriata.

¶ Quottuplex est snia? R. dupler. Prima dicit interlocutoria. Secūda diffinitiua. Interlocutoria snia ē iudicialis declaratio sup aliq̄ summarie ius tribuēs inter ptes dicta a mō

pferēdi: qz ꝙsi loquēdo inf ptes sine aliq̄ solē/
nitate ferf. de sen. z re iu. c. ꝙ ad ꝓsultatōz. ij. q.
j. ilsum. z ē semiplēa sīnia q̄ ferf inf ꝓncipiū cāe
z finē nō sup ꝓncipali. Iz sup incidētibꝫ q̄stio
nibꝫ vl emergētibꝫ. de ap. c. significantibꝫ. de
testi. significauit. el. j. z de of. dele. c. cū oli. z ꝙ ñ
sit plēa diffinitio ptz. ff. de arbi. l. q̄lē. Uñ q̄ eā
tulit pōt reuocare etiā post decēdiū: siue sit iu/
dex ordinarius. ff. de sen. z re iu. l. qō iussit. siue
sit delegatus. de ap. c. cuz cessante. etiā si fuerit
appellatū fm Arch. vbi. s. z cōiḟ dc. i. d. c. cū
cessante. z hꝫ vez nisi appellatiōi detulisset. vt i
c. cū appellatōibꝫ. de ap. li. vj. vl nisi ps fecisz
expēsas ad ꝓsequendū appellatōez. ff. de ꝓdi.
ob cāz. l. si pecuniā. in ꝓn. si tñ vellet sibi de eis
satisfacere posset reuocare. de ap. c. inf posita.
§. illud deniq̄. silr dic de arbitrio iuris a q̄ pōt
appellari. d. l. q̄lē. dic etiā glo. in auf. de here. z
fal. §. illō. in ꝝ. de cefo. q̄ qō libet p̄ceptū factū
p iudicē vl eiꝰ nūciū dz sīnia inf locutoria. Dif
finitiua sīnia dr qz p eā ꝓncipal q̄stio diffinit.
et de sen. z re iu. c. ij. ff. e. l. j. cui p eūdē iudicē ñ
pōt aliq̄d addi vel minui nec mutari detrahi
aut reuocari postq̄z lata ē. d. l. q̄lē. nec a delega
to. qz functꝰ ē offo suo. de of. dele. in lris. nec ab
ordinario: nisi sit ꝫ ius ꝓstitutōis. de sen. z re iu
di. c. cū inf. nisi p bñficiū restitutiōis. et eo. c.
cū bertoldus. Fallit hꝫ in ser casibꝫ in q̄bꝫ ordi
narius pōt. Primo: si nulla ē vel annullāda
ppf errorez facti retractare pōt. xxv. q. ij. §. j.
Iz Jo. C. quō z q̄n iu. l. si pses. z. l. si vt ppois.
Itē sc̄o pōt iudex ordinarius tractare ei multa
q̄ ppf inopiā ē remittēda. C. de mō mul. l. fi. i
fi. ff. de offi. pſi. l. illicitas. §. fi. Itē tercio i fru
ctibꝫ z expēsis z aliꝭ accessoriis ꝓsilibꝫ in q̄bꝫ
eadē die pōt suppleri nō tñ minui. sic intelli/
git. ff. de sen. z re iu. l. paulus rñdit. Itē q̄rto si
aliq̄s abñs ꝓdēnatus veniat adhuc iudici ꝓ
tribunali sedēte. ff. de restit. in integ. l. diuus. z
d. c. cū bertoldus. §. postmodū. Itē q̄nto rōe
publice vtilitatis. ar. ff. de decre. ab or. fa. l. qō
semel. Itē sexto vbicūq̄z ꝝtif piculū aīe z de er
rore fit fides. de sen. z re iudi. c. inf cefos. de cō
sue. c. fi. de ꝓscꝑ. c. q̄m ꝓnceps. tñ pōt sp q̄n vo
luerit reuocare: mutare: z corrigere. de restit. in
integ. c. ex litteris.

2 ¶ Utz in oi sīnia sit ordo iuris ſuādus: ff. ꝙ
sic: z diffinitiua si sit lata ꝫ ordinē subalē iudi
ciorz vt ē citatio: inducie: litis ꝓtestatio z testi
um receptio nulla ē ipo iure. intelligo si peraīt
inducie. xvij. q. iiij. vtor. Si ꝝo ꝫ ordinē q̄ ñ
est de suba tenet. de hꝫ in. d. c. biduū. Inf locu
toria ꝝo bñ tenet: lz peccet gruf q̄ tulit sine or
dine iuris ipaz. z aliq̄n est suspēsus: vt in sīnia
excōicatōis. in. c. j. de sen. ex. li. vj.

¶ Qual dz esse sīnia diffinitiua: ff. absoluto/ 3
ria vel ꝓdēnatoria. d. §. diffinitiua. C. de sen. z
inter lo. om. iudi. l. iij. Certa. vt. ff. de sen. z re iu
di. l. in summa. Pura. vt. ff. q̄n ap. sit. l. j. §. bi
duū. z. d. c. biduū. Adūte tñ ꝙ q̄n ꝓditio est
intrinseca: puta ꝓdēno reū si actorꝭ pbauerit ꝙ
tenet. vt i. c. biduū. z ibi glo. z Bar. i. l. a diuo
pio. §. in vēditōe. ff. de re iudi. Secus si ꝓdi/
tio eēt extrinseca. vt ꝓdēno te si papa venerit.
z vide gl. z Bal. in. l. cū iudex. C. de sen. z inter
lo. om. iudi. z iusta dz esse sup oīa.

¶ A q̄ pōt dari: ff. ab eo q̄ hz iurisdictōez or/ 4
dinariā vel delegatā vel cōpromissum.

¶ Quō dz dari sīnia diffinitiua: ff. sedēdo nō 5
in pedibꝫ stādo: alꝫs ē nulla. c. z si sīnia. §. fi. eo.
ti. li. vj. Itē ptibꝫ pñtibꝫ vel ꝓtumacibus in
scriptis recitare: alꝫs eā solū in scriptis dādo si
ne recitatōe ē nulla. C. de sen. ex peri. recipiē. l. j.
Silr si nō recitet in scriptis. l. vl. C. de sēntē. ex
peri. rec. z. d. c. si sīnia. Fallit in breuibꝫ z cau/
sis vilibꝫ psonaꝝ. C. de sen. ex peri. rec. auf. ni/
si. Itē in cā matrimoniali. Itē q̄n de ptiū con/
sensu. pcedit. no. ij. q. j. c. in ꝑmis. p Archi. z
Jo. Itē ipe q̄ dat sīniaz dz ipe legere seu recita
re nisi sit epūs aut aliꝰ illuſtris. d. c. si sīnia. z. C.
de sen. ex peri. rec. l. ij. z ij. q. vj. ātenioꝝ. §. ille.
in fi. Multa ēnt videda: sz qz nihil ad nos:
omitto brevitatis cā. Sz tu vide si plz No.
in sum. e. ti. z Direc. iuris. z Spe. quō in mul
tis casibꝫ ē nulla: quō annullāda: quō (equē/
da: z quō trāsit in rē iudicatā.

¶ Utz religiosi ligent sententijs suoꝝ platoꝝ 6
ex locū eoꝝ: ff. Jmol. in de. dudū. de sepul.
nō. z videt seq̄ opi. Lau. z No. in. c. cū illoꝝ
de sen. ex. Lar. ꝙo in. d. de. dudū. dicḧ dictū p
cedere q̄ ad ꝓtestatam iurisdictōez: qz nō pōt
ponere sedē q̄s in alieno territorio. de offi. or. c.
cū epūs. li. vj. Sz respectu sīnie volūtarie inris/
dictōis z ad q̄s nō pcedit in forma iudicij ve
riorē sīnia alioꝝ q̄ tenēt ꝙ ligant. de offi. leg. no
uit. z plz mihi. z etiā q̄ ad ꝓtestatam iurisdi/
ctionē in mōasterio suo: qz vt dic̄ Pa. in. c. cū
ꝓtingat. de fo. cōpe. Mōachus vbicūq̄z ē sp ē
de iurisdictōne abbatis quē vice dei sup caput
suū iposuit. xix. q. iij. statuimus. de elec. c. si re/
ligiosus. li. vj. z fictōe iuris sp ē in claustro. vt
no. Inno. z Abbas. in. d. c. cū illoꝝ. z Archi.
in. c. vt piculosa. ne de. vel mo. li. vj. Facit qō
dixi. §. Excōicatio. ij. §. r. z. xj.

¶ Utz sīnia duret post mortē sententiātis: ff. 7
Pa. in. c. a nobis. el. j. de sen. ex. q̄ aut hz cām
successiuā sine ē ad effectū pducēdū: puta inf
dicit alicui artē suā seu officiū: z tunc si est cuz

287

cause cognitõe lata durat. vt ī. l. j. ff. de postul. ⁊ sic intellige. l. j. §. fz vbē. ff. de of. pfec. vr. vbi pz q̄ pfectus pōt in ppetuū aliquē puare offō aduocatōis: lz ipe sit tpalis. Si ꝙ nō ē lata cū cāe cognitõe: ⁊ sic nō durat. ⁊ sic loquit. l. fi. ff. de pe. Si āt sn̄ia ē q̄ ad effectū pductū: puta q̄ vinculū iniecit tpe platōis: ⁊ sic durat etiā post mortē. Exēplū in excōicatõe vel publicatione bonoꝝ: q̄ nisi absoluat sp erit excōicat⁹. vt in. c. vnico. de ma. ⁊ obe. li. vj. fac. c. pastoralis. §. j. de offi. ordi. Quō etiā sn̄ia extēdat effectum ex territoriū. hēs. s. pena. §. xviij.

8 ¶Utz ille p q̄ data ē iniusta sn̄ia post cognitā iniusticiā teneat restituere q̄d habuit: ff. Pa. in. c. j. de ꝓcess. plē. q̄ si ē declaratiua sic tenet: alit nō saluabit: q̄ talis sn̄ia nō aufert directū dñiū. vt no. in. l. iulianus. ff. de ꝓdi. ⁊ de. nec alteri accrescat ius. vt no. Jnno. in. c. quia plerīq; de imu. ec. tūc em̄ declarauit ad eū ptinere. l. sic. §. fz si q̄rit. ff. si ser. vē. c. forus de v. sig. Et dz declaratiua sp q̄n iudex inf litigātes sententiat ad istū vel ad illū ptinere siue dare tenere. Si āt sn̄ia ē pnatiua: puta cū aliqs pnat bñficio ecclāstico ⁊ ꝓcedit alteri. talis cui ꝓcessum fuit nō tenet restituere: lz cognōscat postea i iustā sn̄iaz fuisse: q̄ eā nō appellauit videt renūciasse. ⁊ iō cū vacaret potuit isti ꝓcedi. vide p h̄ bonā gl. insti. de of. iu. in fi. ⁊ p Ly. i. l. j. C. cōia vtri. iudi. ⁊ p Bar. ī. l. pōnit⁹. ff. de acq̄. here. ⁊ p Jo. cal. in. c. pposuit. de ꝓcess. plen. Qđ q̄dē limito nisi tal fuerit in cā iniusticie. Itē sc̄do nisi sint alia a bñficijs ecclāsticis: vt puta res tpales alterius: q̄ sic in foro aie tenet. vt no. Jnno. in. d. c. q̄ plerīq;.

Sepultura ē possessio siue terra vbi aliqs sepeliendus ē. Vl dz locus ꝓcanus in loco ecclāstico vel cimiterio fact⁹ in q̄ corpus catholici cōdēsat. vñ si talis possessio seu terra seu qđlibet aliud vas p sepeliēdo sit p epm seu de ei⁹ auctē ad sepulturā deputatū: sic ē locus religiosus si ue ibi sit aliqs sepult⁹ siue nō ⁊ vēdi nō pōt. de sepul. c. abolēda. ⁊ xvij. q. ij. gsta ē. ⁊. c. postq̄. ⁊. c. capiēdū. Si āt auctē epi talis terra seu locus nō ē ad sepulturā deputat⁹: lz ibi sit aliqs sepultus nō ꝓpterea ē religiosus fm cānones. vt no. Jnno. i. d. c. abolēda. Fac. c. ad hec. de reli. do. ⁊ qđ. s. dixi religiosus loc⁹. Vēdi tn̄ ñ pōt. vt in. d. c. q̄sta. ⁊ postq̄. lz aliud sit fm leges: q̄ religiosus dz. ff. de reli. ⁊ sum. fu. l. ij. Aliqñ dz sepultura fra deputāda seu loc⁹ deputādus sepulture. ⁊ h̄ vēdi pōt. xij. q. ij. auz.

1 ¶Sepultura aliqñ accipit⁹ p offō qđ impedit sepeliēdis. ⁊ tal sepultura vēdi ñ pōt a clericis q̄ hñt bñficiū rōne cuius tenent: puta q̄ sacerdos parochialis ⁊ hmōi: imo simoniā cōmitterēt si vēderēt. j. q. j. dictū. xij. q. ij. capiēdū. ⁊. c. i ecclāstico. ⁊ de simo. cū in eccle. lz clerici petere nō possint: laici tn̄ tenent ad laudabilem ꝓsuetudinē seruādā. ⁊ videt q̄ si seruēt peccent mortalit. ar. c. ad aplicā. de simo. ⁊ ita credo: nisi ex aliq rōnabili cā desistāt. Aliq āt dericī q̄ ad tale offm̄ nō tenent rōne bñficij poterūt vēdere: nō q̄dē offm̄ sz labore suuz: q̄ nō tenet de suo facere h̄. ar. c. charitatē. xij. q. ij. de pcptis. cū ex officij. ⁊. d. c. abolenda.

¶Ubi dz esse locus sepulture: ff. fm Jnnoc. 2
in. d. c. abolēda. q̄ apud eccl̄iaz ꝓsecratā: q̄ cū cōsecrari debeat. vt in. c. sic. xvij. q. iij. ideo ad locū nō ꝓsecratū nō pōt accedere. de ꝓse. ec. vl al. c. si eccl̄iaz. li. vj. pōt tn̄ etiā ee remot⁹ ppter.

¶Quis h̄z ius funerādi: ff. fm Jn- (feto 3
no. in. c. j. de sepul. q̄ nō ois eccl̄ia sz solū illa q̄ h̄z pplm vel cui ex pulegio ē ꝓcessum. ⁊ h̄ de iure canonico. Sz de iure ciuili cōpetit oibz q̄bus inest ius inferēdi mortuos. vt. ff. de mor. infe. p totū. Aduerte h̄ q̄ pactū factū cum rectore ecclie circa sepulturā nō recipiendā valz etiā factū ab his q̄bus a sede aplica ꝓcedit libera sepultura. c. pactum. de pac. li. vj.

¶Utz hñtes ius funerādi possint intrare al- 4
terius parochiā ⁊ p se accipe funus ⁊ alia consueta facere: ff. q̄ si hñt ex p:iuilegio pape vt habeāt liberā sepulturā: sic sunt minores ⁊ pdicatores. vt in de. dudū. de sepul. sic pñt etiā ñ obstāte ꝓdictõe epi vel curati: ⁊ etiā nō obstāte statuto qđ excōicat intrantes alienā parochiā. vt no. Oldo. ꝓsi. xxx. ⁊ sequitur Be. in. c. vt aiaꝝ. de ꝓsti. li. vj. ⁊ do. Lar. in. d. de. dudū. Jo. de lig. ibidē. ⁊ pz in. c. cū liberꝝ. ⁊. c. pñtia. de sepul. Rō: q̄ ꝓcessa libera sepultura cōcessum ē iter eūdi ad capiēdū funus. sic in silr dicler q̄n ꝓcedit haust⁹ aq̄ videt ꝓcessum iter ad illud. ff. de ser. ru. p. l. ij. §. pe. ⁊ vl. ⁊ facit qđ dixi. s. libere. Si ꝙ nō ꝓcedit libera sepultura sz tm̄ sepultura. sic do. Anto. tenet q̄ etiam pñt. Ri. de senis tenet q̄ nō. sz istud Be. i. d. c. vt aiaꝝ. dic ꝓcederevbi ꝓcedit solū q̄ possint recipe eligentes sepeliri apud eos. Sz ego teneo q̄ nō pñt sine licētia curati vel epi: nisi habeāt liberā sepulturā: q̄ de duab⁹ seruituti bꝰ vna sublata remanet altera. vt dic gl. magna in. c. ois vtriusq; sexus. de pe. ⁊ re.

¶Quis pōt eligere sepulturā: ff. q̄ ois fidel: 5
⁊ q̄ h̄z liberꝝ arbitriū ⁊ etatē legitimam. s. q̄ sit pubes q̄ uis sit in ptāte pris: tn̄ pōt eligere sine ꝓsensu pris. c. lz. in pn. de sepul. li. vj. Impubes ꝙ ⁊ q̄ nō est compos sue mētis eligere

nō pōt. ar. c. vl. de suc. ab intesta.

6 ¶ Utz religiosus possit eligere sepulturā: R. q nō: nisi qñ ex monasterio suo mouit ad qđ cō/ mode referri nō posset: qz tūc pōt eligere sepul turā vbi plz. c. religiosi. eo. ti. li. vj.

7 ¶ Utz seruꝰ silr possit: R. fm do. Pe. de peru. in tractatu de ḡrta canonica portiōe ecclie pa/ rochialis q sic si ē pubes. Si vo ē impubes eli get dñs. ita no. Jo. in. c. de vxore. eodē.

8 ¶ Utz ḳs possit eligere sibi sepulturā in loco minus religioso q̄z sit locus vbi de iure deberet sepeliri: R. olim fuit diuersitas: hodie clarz est q sic. p. c. cum quis. eo. li. vj.

9 ¶ Utz pr̄ possit eligere p filio ipubere cū ipe i/ pubes eligere nō possit: R. do. Pe. sup̄dictus vbi. s. q sic: z suetudie sic disponēte. vt in. d. c. lz. z idē credit Be. in. d. c. lz. de matre sic de pre/ qñ sic hz z suetudo. z ḥ solū p filio legitio na/ turali: nō ām p spurio vl naturali tām: qz ap/ pellatiōe filioz nō veniūt naturales tām vel spurij. l. generaliter. C. de insti. z ibsti. z in de. j. de bap. lz p adoptiuis vl arrogatis bñ pōt.

10 ¶ Utz auꝰ possit eligere p nepote ipubere: R. idē Pe. vbi. s. q nō: qz in materia odiosa ap/ pellatiōe filioz nō ꝯtinent nepotes: aliter em fi/ lij: aliter nepotes appellant. secus appellatōe li/ beroz. vt in. l. qđ si nepotes. ff. de testa. tu. mul tominus frat aut alius collateralis.

11 ¶ Utz pr̄ possit eligere p filio adulto seu pu/ bere: R. idem ibidē q nō. qz. d. c. lz. solū p ipu bere ꝯcedit electionem sepulture.

12 ¶ Utz de capitād z hmōi possint eligere sepl turā: R. q. s. ibidē q si snia ē data nec appella tiōe suspēsa nō pōt: qz nullā vltimā volūtatez pōt dimittere. l. eius. ff. de testa. q etiā nō pōt p aia aliq̄d relinq̄re. vt no. Joh. an. in addi. ad Spe. in ti. de instru. edi. pōt tn oia sacra petere z recipe. de. j. de pe. z re. Si vo snia nō est data vel ē appellatōe suspēsa sic pōt eligere.

13 ¶ Ubi dz ḳs sepeliri qñ ñ elegit sepulturā: R. do. Pe. pfatꝰ vbi. s. p multos casus ḳs ego re duco ad. xj. vt total hēat intelligētia circa ḥ.

14 ¶ Primꝰ ē de parochianis q debēt sepeliri nō in parochia sz in ecclia vbi sunt maiores sui: ita dic gl. i. c. j. eo. li. vj. fac. c. j. de sepul. z casus in c. is q. e. ti. li. vj. z ibi ḥ tenet Archi. z Jo.

15 ¶ Sz q̄ro q̄ dicāt maiores: R. idē Pe. vbi. s q in isto casu itelligit pr̄ z auꝰ. ter. ē in. c. ebrō. xij. q. ij. iūcto. c. j. de sepul. z iō lz pauꝰ z atauꝰ essent alibi: nō tn ibi sepelieť: sz vbi pr̄ z auꝰ. sz si pr̄ eēt sepultꝰ in vno loco z auꝰ z alij maiores in alio: nō sepelieť filiꝰ cū pre sz cū auo z ceteris maioribꝰ fm Jo. an. p. c. ij. in pn. z. c. fratrnita te. de sepul. z p. c. cū ḳs. de sepul. lib. vj. lz alij ꝯ

rīū teneāt ppr̄ tex. Trios. xiij. q. ij. sz p mū vi/

¶ Scōs ē qñ nō appet vbi sint (dez veriꝰ. 16
sepulchra maioz: qz tunc sepelieť in eccl'ia vbi audiuit diuia z pcepit eccl'astica sacra. d. c. j. z ibi p Jnno. z ē casus in. d. c. is q. ti. c. i nra. eo.

¶ Terāꝰ ē qñ ḳs nō hz sepulchra maioz: z in 17
vna eccl'a audiuit diuia z in alia pcepit sacra vel ē parochianꝰ duaz eccliaz: z tūc si vtraq̄z eccl'ia hz ius funerādi: tūc locus ē puentiōi. de rescrip. c. duobꝰ. li. vj. sz obuentōes q̄rte diui/ dent. c. cū ḳs. eo. li. vj. Et si nō est puētio sz cō tendūt: dyocesanus ꝯcordabit ptes.

¶ Quartus ē qñ eccl'ia ē in dicta vl' cimiteriū 18
vbi de iure deberet sepeliri: z tūc si est eccl'a sepul chri maioz suoz sepelieť in parochia. Si vo est parochia sepelieti eccl'ia cathedrali: z si oēs iste essent interdicte cū nullus ibi debeat sepeli/ ri. c. vt pulegia. de pui. z. c. si eccl'ia. de pnile. li. vj. z. c. fi. de sepul. li. vj. tūc sepelieť in monaste/ rio ppinqori fm Archi. c. j. eo. li. vj. z Jo. an. in nouella. ibidez. vel vbi debebat soluere decimas fm p̄dictos.

¶ Quintus casus ē de peregrinis z aduenis ḳ se 19
pelienť in parochia vbi morīunť si nō scit vbi sint sepulchra maioz suoz. vel si scit z nō pñt cōmode referri. Jnno. z Jo. tenēt in. c. j. e. q in eccl'ia cathedrali. Alij autē q vtraq̄z eccl'a hz ius z locus ē puentōi. Et istud veriꝰ credo Jdē dicte dānātis ad mortē qñ sepeliri pmittunť qđ de peregrinis.

¶ Sextus casus est de filio pubere: z dz sepeliri 20
apud maiores. vt in pmo casu. vel si est fm se cundū vel tertiū casum illud serua.

¶ Septimꝰ casus ē de filijs illegitimis si sunt 21
naturales tm̄ sepeliunť cū pre: nisi pr̄ fuisset in dignitate. l. ex facto. §. si ḳs rogatus. ff. ad tre bel. z qđ no. i. d. l. generaliter. Si ām sunt spurij nō sepelienť cū pre: qz nec filij noiandi sr̄. auc. ex cōplexu. C. de inc. z inuti. nup. nec etiā si le/ gitimenť a pncipe nisi ad petitōez pr̄is: z eo vi uente fecisset. fac qđ no. in auc. q. mo. na. ef. sui. Sepelienť ḡ tales in sepulchro mris. p bar. ff. ad munic. l. j. nisi sit illustris feia. Si vo sint filij adoptiui vel arrogati: si viuente pre ad/ optāte moriunť in eius sepulchro sepelienť. se cus si mortuo: qz tūc sepeliunť cū pre naturali fm qđ no. plene in. c. vnico. de cog. lega.

¶ Octauus casus ē de vxore: z dic q si ē carna/ 22
lit cognita vel ad domū viri ducta: tūc sepelit in sepulchro viri: qz ia ꝯsecuta ē domiciliū ma riti p ductōez. l. cū qdā puella. ff. de iur. om. iu. vl qz effecta vna caro cū viro. d. c. ebrō. alr

¶ Quid si sit cognita: z tn̄ ppr̄ adulte/ (nō. 23
rū sepata: R. q nō sepelieť cū viro: qz nō ē am

BB

plius de domo viri: nisi sit recõciliata.

24 ¶Sz q̃d si mortuo viro recessit de domo mariti: R. q̃ lz fuerint opi. tñ mihi plz opi. Archi. & Jo. in. c. is q̃. §. mulier. e. li. vj. q̃ sepeliet in sepulchro viri: q̃ lz ad aliud domicilium se trãsferat: tñ retinet domicilium mariti. vt. l. filij. §. vidua. ff. ad muni. vl dic q̃ locus erit p̃uentiõi. Et q̃d de illa q̃ habuit plures viros. dic q̃ vltimus ꝓsiderat: q̃ vna caro est cũ eo.

25 ¶Sz pone q̃ vir hẽat in vna eccl'ia sepulchra maiorz suorz: & in alia elegit sepultura. & sepultus est ibi vbi sepeliet vxor eius: R. q̃ in eccl'ia vbi maritus actualit̃ ẽ sepultus. d. c. ebron. Nõ intellige q̃n maritus fuit ibi legitie sepultus: q̃ si fuisset excõicatus vel interdictus non sepeliet ibi. Sil'r intellige si cõmode põt illuc deferri: alias nõ. ar. d. c. religiosi.

26 ¶Non⁹ casus de nouicijs religiosis q̃ si ñ erãt obligati religioni in genere debẽt sepeliri i eccl'ia vbi de iure ꝓuenit: nõ in mõasterio. vt dic Archi. in. c. cũ q̃s. eo. li. vj. secus si erat obligat⁹ religioni in genere. & ideꝛ dic de illis q̃ nõ sunt plene trãslati. vt q̃ hñt sua in pp̃o.

27 ¶Decimus casus ẽ de platis eccl'iarz. nã regulariter debẽt sepeliri in eccl'ia vbi hñt platuram: & si in duabꝰ locꝭ ẽ p̃uentõi. vl dic si moriat in vna earz ibi erit sepeliẽdus ꝑm Archi. in. d. c. cum quis. Alij aũt clerici debẽt sepeliri in eccl'ia vbi sunt clerici seu bñficiati.

28 ¶Undecimꝰ casus ẽ de illo q̃ hz domicilium in ciuitate vel villa: & trãsfert se ad villã ruralem recreatõis cã: vl vt rura colat & ibi moriat: q̃ ñ sepeliat in eccl'ia rurali lz in sepulchro maiorum suorz ꝑm q̃ dixi in tribꝰ casibꝰ p̃mis: si cõmode ad eũ põt portari. d. c. religioso. vt no. Archi. & Jo. in. d. c. is qui.

29 ¶Qui sunt q̃ p̃uant eccl'iastica sepultura: R. q̃. xij. differẽtijs p̃sonarz inducat eccl'iastica sepultura. Prio excõicatis. cle. j. de sepul. & pena ꝯ faciẽtiũ. hẽs. §. excõicatio. vij. casu. xxxv. & hoc verz nisi absoluant. Scõo manifestũ vsurarijs. d. de. j. & c. q̃q̃z. de vsu. li. vj. hẽl. §. d. c. casu. xxxv. hoc verz nisi peniteãt & faciãt cautõz. Tercio q̃ in torneamẽtis moriunt. c. j. de torn. Quarto raptoribꝰ q̃ ptinaciter cũ possint in vita nõ satisfaciũt & in morte nõ p̃nt. c. ij. d. rap. Quinto blasphematoribꝰ dei & sctoꝝ. c. ij. de maledi. hoc verz si illã pniaz sibi impositã contemnũt. Sexto q̃ nõ cõicat semel in ãno nec ꝓfitent. c. ois vtriusq̃. de pe. & re. nisi sig̃ ꝓtritõis oñdãt. Septio q̃ moriat in pctõ mortali notorie. c. cũ gnia. xij. q. ij. Octauo nolatim interdictis. d. de. j. & hoc sub excõicatiõis pena. Alij ãt interdicti silr p̃uant. vt i. d. c. casu. xxxv. Nono illi cui ẽ interdictus ingressus eccl'ie. c. is q̃. de sen. ex. li. vj. Decimo illi q̃ sacerdotẽ tutorez filijs suis instituit. lxxxviij. dis. neqz apud. gl. ibi ꝓtiũ tenet. Undecimo iudeis vl paganis. de ꝓse. di. j. c. eccl'iaz. & c. se. Duodecio corpibꝰ exẽteratis vl diuisis. vt. §. Excõicatio. v. casu.

¶Quid si tales de facto sepeliunt in eccl'ia vel cimiterio: R. q̃ si p̃t discerni exhumãdi sunt: alias nõ. c. sacris. e. ti. & eccl'ia vl cimiterii reconciliãdũ. c. ꝓsuluisti. de ꝓse. ecc. vel al. (xxxij. 30

¶Quid de puero extracto de vẽtre mris mortuo: R. q̃ nõ dz sepeliri cũ matre: sz eꝛ cimiteriũ. secus si nõ esset extractus ꝑm No. 31

¶Qua pena puniẽdi sunt q̃ ad sepulturã recipiũt aliquẽ in casu nõ ꝓcesso: R. tenẽt ad restitutiõez corpis si petat. Itẽ oĩuz q̃ occasiõe illius receperunt. c. fraternitatẽ. & c. ex pte. el. j. & c. cũ liberz. e. ti. & alijs penis vt. §. dictũ est excõmunicatio. vij. casu. xxxv.

¶Quid si sacerdos parochialis corpus eius q̃ alibi elegit sepulturã violẽter rapuerit vl funus anteqz deueniret ad manus eorz q̃ debebat spoliauit: R. ꝑm No. & Jo. in. c. cũ liberz. & Jo. in. c. certificari. eo. ti. & Oldra. ꝓsi. 224. q̃ tenet restituere q̃ q̃d accepit & ipm corpus & vltra hoc pdit q̃rtã cãonicã ad silitudinẽ heredis res hereditarias subtrahẽtis q̃ in eis q̃rtã trebellianicã pdit & ius instituẽtis debitũ quod alias erat detracturus. l. Paulus rñdit. ff. ad. l. fal. & l. rescriptũ. ff. de his q̃. vt indig. q̃ phibere videt inferre in sepulchrz q̃ siue in locum inferre phibeat siue in itinere. l. j. §. phiberi. ff. de mor. infe. do. Pe. in tractatu vbi. s. tenet quod ad cãonicã ptẽ ꝓtiũ: q̃ delictũ pbyteri nõ dz nocere eccl'ie. de or. cog. c. ij. xxj. q. vj. si epm. & qõ no. in regula. delictũ. li. vj. & gl. in. l. si q̃s in tãta. C. vñ vi. Sz ego teneo cũ No. & Joh. si tale q̃d fiat a plato: q̃ platus solus bñ põt p̃iudicare eccl'ie in acq̃rẽdis. xxj. q. vj. §. fi. sicut seruus dño p̃iudicat in acq̃rẽdis. l. fi. C. de acquir. pos. secus in acquisitis. 32

¶Utrz p̃textu debiti sepultura possit impediri: R. q̃ nõ: nec p̃textu cuiuscũq̃z alterius obligationis. l. cũ sit iniustũ. C. de sepul. vio. nec dz inferri molestia infra. x. dies ab obitu: alias p tũc est inutile q̃d fit. vt in auc. sz nec añ. C. de sepul. vio. q̃ ꝯo ad domũ morietis accedit & ipsum vel alios molestat vel rebꝰ eius insignia ponit: ipso iure cadit ab actõe: & in tãtũ deberedibus iniuriati ꝓdenat & publicat tercia pbꝰ nozꝰ suorz. & ẽ infamis. & ideꝛ in eo q̃ circa funus peccat. in auc. itẽ q̃ domũ. C. de sepul. vio. 33

¶Utrz inducẽtes ad iurãdũ vouẽdũ vel fide 34
impositã seu alias ad p̃mittẽdum de sepultura.

eligẽda pecẽt: R. q̃ clerici ꝛ religiosi cuiuscũq̃ status aut ꝓditois existãt q̃ ad vouendũ vel iurãdũ seu alꝫ pmittẽdũ aliquez inducũt: vt apud eoꝝ eccl̃as eligat sepulturã vel iã electã vlterius nõ mutet sint excõicati excõicatõne papali a q̃ ptẽq̃ in mort̃ articulo nõ pñt ab solui citra papã. cle. cupiẽtes. de pe. Si ꝓo nõ inducũt ad vouendũ vel pmittendũ: ſz solũ vt simplr eligãt siue si inducũt ad vouendum vel pmittẽdũ: nõ tñ vt eligãt apud suas eccl̃as nõ incurrũt istã penaz. nec etiã credo pecent si mõ dolose nõ faciũt. Qð no. xx. Pe. de ancha. ꝛ Jo. mo. in. d. cle. cupiẽtes.

36 ¶ Sz nunq̃d ligant̃ ista pena si h̃ faciãt indirecte: R. q̃ siue directe vel indirecte publice vl occulte p se vel p aliũ h̃ faciũt ligant̃ ꝑm Zen. ꝛ refert Lar. in. d. cle.

37 ¶ Utꝝ sola inductio inducat hãc penã: R. q̃ nõ: nisi habeat effectũ. ſ. q̃ ille faciat ad qð alẽ inducebat ꝑm xx. Lar. in. d. de. cupiẽtes. Facit qð no. Archi. xvij. q. j. §. si ergo. ꝛ Jo. an. in. c. mulieres. de in di. li. vj.

38 ¶ Utꝝ pfati clerici aut religiosi q̃ tale votũ vl pmissionẽ fecerunt fieri teneant̃ restituere coꝝpus illius q̃ talẽ pmissionẽ fecit si apud eos ẽ sepultũ: R. q̃ sic si petat̃: ꝛ oia q̃ occasiõe funeris habuerũt. Et h̃ infra xecendiũ qð currit q̃ ad restitutõez coꝝpis a die petitõis: ſz q̃ ad restitutõez alioꝝ stari currit a die receptõis ꝑm Jo. an. in. c. j. de sepul. li. vj. qz pfatũ. c. addit ad. c. plerisq̃. de pac. Qð si nõ faciũt ipso trãsacto xecendio eoꝝ eccl̃ie ꝛ cimiteria eccl̃iastico tãdiu sunt in ẽdicto supposita donec plene restituerint pfata. vt in. d. c. j. Limita h̃ vez ni si cẽt eccl̃ia in q̃ de iure cẽt sepeliẽdus: qz sic non teneret restituere nec coꝝpus nec aliud ꝑm veriozẽ opi. vt no. Be. in. d. c. j.

39 ¶ Sz nunq̃d illi q̃ tale votũ fecerũt seu pmissionẽ poterũt alibi eligere sepulturã: R. q̃ nõ: ſz sepelient̃ apud eccl̃ias ad qs de iure: als cẽnt deferendi. vt in. d. c. j.

40 ¶ Quid de illo q̃ nõ suasione aliq̃z ſz motu ꝓprio fecit votũ vel iuramentũ de sepultura electa nõ mutãda: R. ꝑm Jo. q̃ sine cã mutare nõ poterit. ꝛ sic intelligit. c. si ꝓo. de iureiur. In quo dr̃ q̃ nemo põt venire ꝛ ppriũ iuramentũ. Si ꝓo noua cã post iuramẽtũ ẽ orta. de q̃ nõ cogitauit q̃n iurauit: sic poterit sepultura ꝛ mutare. ꝛ sic intelligit ꝛ limitat opi. legista ꝛ: qui tenẽt tale pactũ nõ tenere seu iuramentũ. C. de legi. l. nõ dubiũ. in fi. xij. q. ij. c. vlt. C. de pac. l. iurisgentiũ. §. si paciscar.

41 ¶ Utꝝ illi q̃ hñt capellas a religiosis seu plat̃ ꝓcessas sibi in q̃bꝫ fecerũt sepulchꝝ ꝑ se ꝛ suis de domo possint eis inuitis ipis priuari seu alij i ipis sepulchris ꝛ coꝝ volũtatẽ poni: R. do. Pe. vbi. s. q̃ ñ: qz tal' capella ad sepulchꝝ reputat̃ tãq̃ hospitiũ. xij. q. ij. ebrõ. ſz de iure est q̃ in fundo in q̃ qs hz vsuz nõ põt dñs inhitare inuito vsuario. ff. de vsu ꝛ hita. lega. l. si heres. §. fi. ꝛ. l. se. Et vide qð no. Azo i sum. insti. de vsu ꝛ ha. §. si ꝓo vsus. ꝛ. §. illud notãter. Si tñ eẽnt extincti ꝛ coꝝ dñs ꝑ mortẽ bene possent alijs concedi: qz mortuo vsuario ille vsus redit ad ꝓpetariũ libere. l. pe. C. de vsufr.

¶ Utꝝ possit fieri pactio sup electõe sepult̃re: R. ꝑm Jo. q̃cq̃d tpale dat̃ vel pmittit̃ vt tal' electio fiat simonia ẽ. j. q. j. q̃z pio. de pac. c. fi. 42

¶ Quid de his q̃ hñt sepulturas in q̃bꝫ nõ ponit nisi ꝓfrat̃ vl' cãonic': R. q̃ si faciũt pactuz aut ẽ taxa ꝑ q̃zto eẽ neus debeat ibi sepeliri q̃ si monia ẽ. de simo. c. audiuimus. ꝛ. c. sic. qz nec ꝑ terra nec ꝑ officio aliq̃d recipi dz. 43

¶ Quid de illo q̃ mãdat coꝝpus suũ nõ debere sepeliri: R. q̃ nõ dz impleri. ff. de ꝓdi. insti. l. q̃dã. ꝛ no. xxj. di. §. nũc aũt. in gl. 44

¶ Cui' expẽsis fiet sepultura: R. q̃ si ẽ vxor q̃ hz dotẽ ꝛ alia bõa: si hec oia remanẽt apd maritũ ipe tenet̃ facere expẽsas oẽs. Si ꝓo solum dos apud eũ remãeret ꝛ alia bõa ad alios ꝛet sic q̃libet ꝑ rata sua: puta si dos sunt centuz: ꝛ alia bõa. 200. tenebit̃ ꝑ tercia ꝑte: ꝛ alij ad q̃s dicta bõa veniũt ꝑ alijs duabꝫ. Si ꝓo dotez etiã restituit: sic tenent̃ heredes vxoris. l. celsus. ꝛ. l. se. ff. de reli. ꝛ sump. fu. Si ꝓo non hz nec dotẽ nec alia bõa: sic tenet̃ vir facere eas. l. j ꝛ. l. si q̃s. ff. de reli. ꝛ sumpt. fu. Si aũt sunt alij ab vxore: sic tenet̃ heres aut pat̃ respectu filij. aut dñs respectu serui. d. l. si q̃s. 45

¶ Utꝝ valeat statutũ factũ a laicis q̃ nõ valeat nisi tãtũ expẽdi in sepultura: R. q̃ nõ ꝑm Lodo. de ro. qz ſz nõ sit factũ sup spũalibꝫ est tñ sup ꝓperis eisdẽ. arg. l. qð si nolit. in fi. ff. de edi. edic. in. c. cũ laicis. de re. ec. nõ alie. Qð limita vt. §. Immunitas. §. xlvij. 46

Seruitus est multiplex. Prima ẽ seruitus rei. Secunda ẽ seruitus pci. de q̃bꝫ. §. Preceptum. §. v. Tercia seruitus ẽ q̃ hõ seruit homini: ꝛ sic diffinit. Seruitus ẽ institutio iurisgentiũ q̃ qs dñio aliẽo ꝛ naturã subiicit. insti. de iur. pso. §. seruitus. di. j. c. iurisgentiũ. xij. q. ij. c. cũ redẽptor. Est alia seruitus largo mõ dicta q̃ est illa de ascripticijs q̃ debet a psona rei. Est ꝛ alia seruitus realis q̃ est illa q̃ debet a re rei: sicut est seruitus vrbana ꝛ rusticana: qz nõ debet psone ſz pdio. vt in. l. si vnus ex socijs. ff. de ser. rusti. ꝑ. Un nõ q̃ vrbana ꝑdia dicunt̃ oia edificia

cauſa habitãdi facta ꝛ ſtabuli illis ꝙtinui: ſiue ſint in ciuitate vl villa vbicũq; .ff. de ẏ. ſig. l. vrbana ꝓdia .ff. cõia tã vrba. q; ruſti. ꝓ. l. ſ. Ruſtica ẏo ꝓdia dicunt oia ꝓdia ſine domo ad habitãdũ: lz hẽant tectũ ꝓ fructibꝫ colligẽdis: vel ſtabulũ ꝓ eqs vel iumẽtis ſeparũ ab oi edificio habitatõis. vt. l. ẖ iure. ff. q. mo. pig. vel hypo. tacite ℨ. ꝛ ꝑm ẖ ſeruitus dr vrbana vel ruſtica. de qbꝫ hẽs in. c. eccla. de ꝓſti. Eſt alia q dr mixta q ideo mixta dr: qz nõ eſt mere ꝓſonalis q debeꝫ a ꝓſona ꝓſone. nec ẽ mere realis q debeꝫ a re rei. ſz ẽ mixta: eo q debeꝫ a re ꝓſone q etiã perſonalis appellat. vt. l. ſ. ff. de ſerui. qz cũ ꝓſona semp finit. vt. l. iij. §. fi. ff. q. mo. vſufr. amit. q etiã realis dr: qz tanq; ius reale vẽdicat. vt. l. vti. frui. §. vtq; aũt. ff. ſi vſus fruc. pe. vt no. Ly. in Rica. C. de vſufru. Spẽs huius ſunt tres. ſ. vſus. habitatio. ꝛ vſusfructꝰ. ꝛ de iſtis nõ loqr ẖ: ſz ſolũ de iſta tercia q ꝓſona eſt ſerua ꝓſone. de q loqr in infraſcptis.

1 ¶Quõ efficit qs ſeruus: ff. q quadruplr. Prio ex natiuitate: vt cuz qs naſcit de ſerua. Hodie tñ de conſuetudine nõ ſeruat. ꝛ vide. ſ. filius. §. ex. De iure etiã nõ eſſet ſeruus ſi in aliq tpe q mater eũ habuit in vẽtre fuiſſet libera vel in ptu. vt inſti. de ingenuis. §. ſufficit. notãt Ber. Inno. ꝛ No. in. c. fi. de ſer. nõ ordi. Secundo efficit ſeruus ex bello. de q dic vt. ſ. bellũ. in pn ci. Tercio ex delicto: vt cũ libertus rõne ingratitudinis reducit in ſeruitutẽ. l. ſi manumiſſus. C. de liber. ꝛ ozr libe. vel cũ alio mõ a lege ꝓ pecatũ imponit: vt a raptore puelle. xxvj. q. j. de raptoribꝫ. vel in deferẽtibꝫ ꝓhibita ſaracenis qui efficiunt ſerui capientiũ. vt pz ꝓ eũ uagantes multoz põtificũ. Quarto ex ꝓpa volũtate: ſicut cũ maior. xx. annis cũ intentiõe ptiçipãdi de ꝓcio qd q̃dem in veritate ptiçipat ſciens ſe eſſe liberz ꝓſentit aliqui venditori q ſilr ſcit eũ liberz eſſe vt ipm vẽdat. Nã iſtis ꝓcurrentibꝫ efficit ſeruus. vt no. in. l. ſ. ff. q ad libe. ꝓcla. nõ lz. l. liberis. ff. de libe. cã. Si aliqd ꝓdicto ꝛ deficiat nõ valet: ꝛ ſi nihil deficiat de ꝓdictis nõ tenet dñs q eum emit recipe ꝓciũ ſi nõ vult: ꝛ ſi manumittat erit libert⁹ nõ ingenu⁹. l. liber hõ. ff. de ſta. ho. Et de ꝓdictis hẽs inſti. de iure ꝓſonaz. Fallit ẖ in filio quẽ ꝓ neceſſitate famis vrgẽte põt vẽdere: nõ tñ mr: ꝛ talis filius venditus ingenuitatẽ recipit qñcũq; ꝓciũ emptori reſtituet ipe vel alius q̃cũq; ꝓ eo. vt in. l. ſ. ꝛ q. in ter. ꝛ in glo. C. de patri. q fi. diſtra. Addo q̃ntũ modũ ex quo qs efficit ſeruus. de q hẽs. ſ. Colonus. ſ. de illis q fingũt ſe infirmos vt mendicẽt.

2 ¶Quõ ſerui efficiunt liberi: ff. q multis modis. ſ. quincendo in iudicio reũ neciis ſui dñi. Itẽ accuſando falſariũ monete. Itẽ raptorez virginis diſſimulatõe ꝓtentũ. Itẽ deſertorem milicie. de qbꝫ hẽs in. l. ſ. C. ꝓ q. cau. ſerui ꝓ ꝓmio libe. ac. ꝛ fortius in ꝓſcia: credo q poſſit fugere ancilla qñ dñs cogit eã ad pctm fornicatõis: ꝛ ſic ſtaret vt libera. Facit auctas Pauli. ſ. ad Lhoz. vj. Fugite fornicatõez. Fac regula qõ nõ eſt. de regu. iur. ꝛ ꝓuilegiũ meretur amittere q ꝓceſſa abutit ꝓtate: de iure etiã põt implorare offm epi vt compellat dñm eã manumittere ꝛ põt cõpelli. l. ſi lenones. C. de epiſc. au. Multi ſunt alij caſus qs omitto: qz non ſunt in vſu: efficiunt etiã ex manumiſſiõe. de vide. ſ. Manumiſſio. Itẽ ex expoſitiõe ſeruitãguidi vel denegatiõe alimẽtoz facta a dño. vide. ſ. Expoſitus. Itẽ ex emptiõe facta a iudeo de ſeruo xpiano. vide. ſ. Judeus.

¶ Utz ſeruus poſſit ordinari: ff. q non: niſi plene libertati ſit reſtitutus. de quo habes plene. liij. di. p totum. 3

¶Quid ſi ſeruus ordinet: ff. q ſi ordinat domino ſciẽte ꝛ nõ ꝓdicẽte eoipo efficit ingenu⁹ ꝛ liber ad q̃ſcũq; ordines ſit ꝓmotus. liij. di. c. ſi ſeruus ſciẽte. Si ẏo dño igrãte ꝛ pntatore ꝛ ordinatore ſic ſi fuit ꝓmotus ad miores redigit in ꝑſtinã ſeruitutẽ. liij. diſt. nulli. Si ẏo fuit ꝓmot⁹ ad ſacros ordies. ſ. ſbdiaconatũ ꝛ diaconatũ dabit vicariũ vel ꝓciũ ꝛ remãebit liber. liij. di. ex antiq̃s. qõ ſi nõ hz vel nõ põt dz deponi ꝛ reſtitui dño. vide glo. in. c. ij. de ſer. nõ ordi. Si ẏo ad ſacerdotium ſic ſeruiet in his q ordinẽ ſuũ decẽt: alit nõ. ꝛ ẖ vez ſi dñs repetet eũ infra annum a die ſcientie ꝑm No. q̃ſuis alij dicant a die ordinatõis: qz poſt annum nõ põt repetere. liij. di. ſi ſeruus. Idez tenet Ray. de originariis aſcripticijs ꝛ colonis ꝑ dictis q nõ põt ꝓmoueri: ꝛ ꝓmoti reſtituunt. vt. ſ. de ſeruis.

¶ Utz talis depoſitus gaudeat ꝓuilegio clericali: ff. q non: niſi tm q verberari non põt. vt no. glo. in. c. ij. liij. diſt. als verberãs ipm eſſet excõicatus ꝑm Inno. 5

¶ Sz nunq̃d tenet ꝛ tinere talis: ff. q ſic. vt no. Jo. liij. di. c. nulli. 6

¶ Utz ſeruus poſſit ꝛhere matrimoniũ alit⁹ a dictis ordiatis. vide. ſ. Matrimoniũ. iij Impedimẽto. iij. §. iij. 7

¶ Utz tpe ꝓſecutõis liceat xpianis ſe ſbijcere ſeruituti infidelium cũ pacto q rit⁹ xpianoz ñ dimittẽt: ff. Inno. de renũ. c. niſi cũ ꝓdẽ. q ſic. 8

¶Qui ſine cã ſeruũ occiderit nõ minus puniet ur q̃ q alienũ ſeruum occiderit. l. ſ. in fi. ff. de his q̃ ſunt ſui vel alie. iur. 9

Agillū quis pōt hīe: R. vt no. in. c. dilecta. de ex cel. pla. ⁊ dic vt. s. de insignijs assumē dis. ⁊ fm ea distinctōes. s. Insignia.

Simonia.i. quid est: R. q est spūaliū vel spūa libꝰ ānexoꝝ: aut a spūalibꝰ dependētiū vel ꝓse quētiū. vel ad spūalia añcedēter ordinātiū p cedēte pacto pmissionis omissionis ꝓditōis modi seruitij pcū vel cuiuslibet tpalitatis rece/ptio siue donatio. Hāc descriptōes elicio ex di ctis doc. q clarius. j. patebit.

1 ¶Quero q̄d in p̄dicta descriptōe intelligat nomine spūaliū: R. vt colligo ex Pa. in. c. ꝓsule re. de simo. ⁊ alijs doc. marie Ri. i. iij. dis. xxv. ar. iij. q. ij. ⁊ Asten. li. vj. ti. lv. Spūale dī duplicat in ppōsito. Primo p cōpatōes ad spm̄ sanctū. Scdo p cōpatōes ad spm̄ humanū. Spūale ꝑmo mō dictū tripl̄r accipit. s. ꝑmo p essentiā: vt gra ⁊ ꝟtutes gratuite. ⁊ istō spūale nec de iure nec de facto pōt vēdi: q nō cadit in ꝓuētōes. ⁊ de his hēs. j. q. j. c. j. tibi gl. Scdo accipit p causalitatē ⁊ dispositiōes: vt sunt sa/cramēta q̄ sunt q̄dām mō cā gre ⁊ ꝟtutū: q ꝑ ea ꝓsequmur graz ⁊ ꝟtutes. ⁊ ista cū sint cōpalia cadūt in pactū: sz nō sine simonia. vt in. c. nō satis. x. c. cū in eccl̄ie. eo. Tercio accipit spūale ꝑmo mō dictū p effectū: vt sunt ea q̄ ꝓueniūt alicui ex aliq̄ dono vel officio spūali: vt pphe tare: miracla facere: diuinū officiū celebrare. ⁊ talia spūalia nō pōt vendi: redimi: vel resi/gnari p pecunia. c. q relā. eo. j. q. j. nullus epūs. el. ij. nisi fm q. j. dicam. Spūale ꝟo scdo mō dictū p compatōes ad spm̄ hūanū dī duplr. Primo p essentiā: vt sunt scīe oēs q̄ ꝑ inuesti gationē humanā ⁊ doctrinā acquirunt. ⁊ hec nec de iure nec de facto vēdi pōt. vt ptz. Prou. xvij. Quid inq̄t pdest stulto hīe diuitias cū nō possit emere sapientiā. Scdo dī spūale p causam: vt doctrina p̄dictaz scientiaz q̄ de iu/re ⁊ facto vēdi pōt aliqñ. Aliqñ ꝟo nō sine si/monia. vt patebit. j.

2 ¶Quid dī ānexū spūali ꝑmo mō dictū. s. per cōpatōes ad spm̄ sctm̄: R. q oē illud in q̄ spūa le miscet. vt vasa sacra eccl̄a cimiteriū ⁊ relīe sctōꝝ. vestis sacerdotal' vt sacra ē ⁊ hmōi.

3 ¶Quid dī dependere vl' ꝓseqū a spūali ꝑmo mo do: R. q oē illud qđ ex spūali dependet siue ꝓse/quit. vt hīe eccl̄iaz vel dignitatē eccl̄iasticam canoniā vel p̄bēdā: siue aliud bñficiū eccl̄asti/cū: vel ius p̄cipiēdi decimas: p̄mitias ⁊ oblati ones: ⁊ q̄ cōd cōpetit clericis rōe ordis: vt pul/sare cāpanas: claudere hostia eccl̄ie ⁊ silia. q hec oīa ordini clericali sunt ānexa: q̄ solis de ricis ꝓueniūt. ⁊ istud annexū vel dependens nō pōt vēdi. c. ad aures. c. ad nr̄am. eo. ti. alit cō/mittit simonia. ⁊ pp̄ea p̄curatores rex eccl̄a/sticaz: vt ꝑpositꝰ: yconomꝰ: ⁊ vicedñs q̄ est q̄ pest reby epi: ⁊ silr defensores: vt aduocatꝰ vni uersitatis: eccl̄e sindicus. s. q̄ pest causis eccl̄ie: ⁊ castaldus siue maior dōs q̄. s. hz curā rex ex teriōr epi ⁊ iudex epi. ⁊ silr subiecti regule. vt archidiaconus: archipsbyt: canonicus: mōa chus: ⁊ q̄libet eccl̄iastico mācipatus officio: ta les si p pecuniā ordinant simoniaci iudicant fm Hug. ⁊ Archi. j. q. iij. saluator. Sz Ray. limitat vez q talis administratio hz annexū aliquid spūalitatis.

¶Quid dī ad spūale ꝑmo mō acceptū ante/cedēter ordiant: R. q iuspatronatus qđ ē p tās pūtādi ad officiū eccl̄iasticū qđ q̄dē silr vēdi nō pōt sine simōia. vt in. c. j. de iurepa. sz trāsit cū vniuersitate tpali. vt in. c. ex lr̄is. de iurepa. 4

¶Quid dī ānexū spūali scdo mō acceptū. s. p cōpatōes ad spm̄ hūanū vel dependēs: R. q sī schole libri ⁊ hmōi. ⁊ talia vēdi pūt de iure: ni si eccl̄a locū scholaz assignasset doctori. 5

¶Utz sola volūtas vendēdi vel emēdi spūa lia faciat aliquē simoniacū: R. Tācre. ⁊ Ber. c. vl. e. ti. sz q nō. ꝛ p eis fac. c. tua nos. i fi. ⁊ d. c. fi. e. ti. ⁊ c. vt nr̄m. vt eccl̄asti. bñ. Sz ego dī stinguo cū Ho. q q̄ ad dēū ⁊ pctm̄ mortale so la volūtate cōmittit. vñ cū q̄s dic missam: au dit ꝓfessiōes: exhibet sacra: ⁊ hmōi p̄ncipalit hac intētōe vt ꝑpetuid recipiat pecuniā vel ali/ud tpale peccat mortaliter ⁊ simoniacus ē q̄ ad dēū silr q̄ hac intētōe dat. Secus si daret p sus tentatōe ministri p̄ncipalit vel ob reuerentiaz sacri. vl' ad seruādū laudabilē ꝓsuetudinē: q sic lz. j. q. ij. sic epm. fac. c. q̄ ꝑ pecuniā. j. q. j. sz q̄ ad eccl̄iaz nō. vt in. c. tua nos. eo. ⁊ ideo so/la pnia sine alia restitutiōe relet. vt in. c. fi. eo. Qđ q̄dē limitat Hosti. ibidē vez in casu q̄ si monia ē solū de iure positiuo: imo tenet q nec etiā peccat: sz vbi simonia ē de iure diuino: sic te net q tal' ita dz induci ad restituēdū q̄ cōd ac cepit: sic ⁊ vsurarius metalis. ⁊ plz Pa. i. d. c. fi. Sz h̄ non teneo q̄ ad pctm̄: q sine dubio peccat mortaliter si hz volūtatē deliberatam ad dandū spūalia p tpalibꝰ. Est bñ vez q nisi se quat effectus. s. datio spūalis p tpali: nunq̄z erit simoniacus. vt no. in. c. nemo. eo. q̄ ād ad restitutiōes. dic vt. j. simonia. vij. in pn. q̄ ad alias penas impositas a iure ꝯ simōiacos fir/miter tenet q requirit pactio. Ideo in diffini/tione dixi p̄cedente pacto. 6

¶Sz q̄d si neq̄z mistrās spūale neq̄z accipiēs aliq̄d dat vl' accipit: vel pactscit de dādo vl' ac 7

cipiẽdo. ſz ipſis ignoãtibꝫ amicus accipiẽtis ſpũale dat aliq̃d cũ pacto ꝓſiliario miſtrãtis vt ad miſtrandũ inducat. ℟. q ꝫ dãs ſpũale ⁊ recipiẽs nõ ſunt ſimoniaci eq̃ nõ ſciũt ali q̃d: tñ tã amicꝰ ꝓdicꝰ q̃ ꝫ ſiliarius ſimoniaci ſunt. j. q. j. ſtatuimꝰ. ⁊. c. ſi q̃ a ſimoniacis.

Simonia. ii. In q̃bꝫ caſibuſ pactio ꝓmiſſio nis: omiſſiõis: ꝓditiõis: modi: ſeruitꝫ: pcũ: ⁊ hmõi tpaliũ ꝓ re ſpũali l' ãneto ſeu dependẽti a ſpũali nõ inducit ſimoniã. ℟. q. xvij. caſibꝫ.

1 ¶ Primo q̃n poſſeſſio dat cũ pacto vt in ea conſtruat eccla. vt ti. c. oli cãz. de reſti. ſpo. Vñ etiã põt dari lnia ꝓſtruẽdi ipaz eccliaz ſb certo pacto. vt in. c. q̃to. de cẽſi. ti. c. ex iſinuatõe. eo. q ꝛ talia pacta reputant ſpũalia. ſic ⁊ in. c. ſignificatũ. de pbẽ. vbi dat pbẽda cũ pacto q̃ q̃tidie celebret in tali eccla: ⁊ q̃ ñ poſſit eã dimittere. ⁊ lz. q ꝛ in traditõe rei ſue q̃libet põt qõ ſibi placuerit apponere pactũ. c. vex. de ꝓbi. ap.

2 ¶ Utꝫ laicus dãdo rẽ tpalẽ eccle poſſit apponere ꝓditõez ſpũalẽ: puta q fiat ãniũſariũ. vl' dicant tot miſſe. vide. j. ſimonia. iij. ℌ. xj.

3 ¶ Utꝫ offerens bona ſua eccle vt efficiat canonicus: ⁊ ex illis bonis poſtmodũ inſtituat ſibi pbẽda ſit ſimoniacus. ℟. q ſic. tex. eſt in. c. tuanos. eo. Secus ſi pure ⁊ liberaliter donaſſet ⁊ poſt humiliter peteret admitti in canonicum ⁊ retinere pdicta in pbẽdã: ⁊ clerici pure ꝓſentirent: q ꝛ tunc liceret.

4 ¶ Quid de eo q̃ ꝓſtituit de bonis ſuis pbẽdã in aliq̃ eccla ſibi retinẽdo ptãtẽ ꝓferẽdi eã alicui alteri. ℟. q põt ſine ſimonia retiere ſibi iuſpatronatus vel in ppetuũ vel ad tempus: ſz nõ valet niſi fiat de conſenſu epi ⁊ fratrũ eius ſi qui ſunt ibi in ꝓſtitutõe eius.

5 ¶ Pone q ſtatuto cauet q nouit receptus in cãonicũ vel mõachũ teneat ſoluere certũ q̃d. Queritꝰ vtꝫ ſit ſimonia poſt receptõez illꝰ ſoluere. ℟. Pa. i. c. dilectus. el. ij. e. q ſic: eq̃ pceſſit taxatio: q ꝛ tal' ſolutio videt facta ꝓ tute illi taxatõis ⁊ nõ libere. fac tex. pfati. c. dilectꝰ. ⁊. c. ex multis. j. q. iij. ⁊. c. veniẽs. e. ti. Qõ limitãt vex aliq̃ q̃n tale ſolutũ cedit in vtilitatẽ puatã aut cãonicoꝝ. ſecꝰ ſi ſolueret ꝓ fabrica eccle: vel aliis ad diuinũ cultũ ptinẽtibꝫ ſz Ho. ar. de ꝓſti. c. cũ oẽs. ⁊. c. ex pte. Nã laudabil' conſuetudo dz ſeruari. c. ad aplicã. e. ⁊. c. ſignificatũ de pbẽ. nõ. tñ dz retieri pbẽda loco pigris. ar. d. c. ſignificatũ. vel etiã põt retineri ſi conſuetudo ſit q̃ ñ aſſignet pbenda q̃ ſq̃z tale q̃d ſoluerit. In hꝰ em̃ caſu fit ꝓmutatio ſpũalis ad ſpũale qõ lz. de re. pmu. c. ad q̃ſtiones. Pa. tñ i. c. iacobꝫ. e. tenet q ſi ſtatutũ ponit tale onus recipiẽdo vel recepto de nouo vt teneat ſoluere certũ q̃d: etiã eccle vel ad cultũ dei q nõ valet ſine ſimonia. ⁊ fac. d. c. ex multis. cũ aliis. Si vo ſtatutũ ponit onus pbẽde: ſic valet in fauore cultꝰ diuini. ar. c. ſignificatuz. de pbẽ. ⁊. c. vnico. vt eccle. bñ. ⁊ ar. in. c. ſi ppt tua debita. de reſcrip. li. vj. ⁊ hec magis plz. ſz nec ꝑmam opinionem ꝓdemno.

¶ Scõs eſt cũ aliq̃d ꝓ opibꝫ ſpũalibꝫ alicui ſbytero dat q̃ ad ea als nõ teneꝰ. xij. q. ij. caritatẽ. Aduerte tñ q in hꝰ fuerũt opi. vt refert Pa. in. c. ſignificatuz. de pben. magis iſta opinio plz Pa. ⁊ gl. in. d. c. ſignificatum. ⁊ Ri. in iij. di. xxv. ar. iij. q. j. ⁊ Hoſti. ⁊ Boſ. ⁊ Inno. in. c. q̃m. ne pla. vica. ſu. q̃ tenẽt q licite põt aliquid recipere ſacerdos ꝓ miſſis celebrandis ⁊ aliꝫ ſpũalibꝫ adminiſtrãdis: dummõ nõ intendat vendere ſpũale ſeu recipe pecuniam ꝓ ſpũalibus: ſz potius ꝓ ſeruitio ⁊ recompenſatiõe labꝛ damnoꝝ que ſuſtinet trahẽdo ibi moram ⁊ ſua ſuſtentatiõe. ⁊ q ad ea exhibẽda nõ ſit ex officio obligatus: q ꝛ ſi intẽderet recipere ꝓ ſpũali eẽt ſimonia. c. iudices. j. q. j. Similit eẽt ſimonia ſi ſacerdos parochial' a ſuis ſubditis hꝰ exigeret: q ꝛ ad hꝰ teneꝰ q̃ nec etiã ꝓ ſumptu aliq̃d põt accipe ab eis ſine ſimonia ꝓ quocũq ſpũali. c. vendẽtes. j. q. iij. ab aliꝫ ãt bñ põt. vex ẽ qõ Boſ. ⁊ Ray. dicũt q ſi talis ſacerdos q̃ etiã nõ obligat ex officio habet ſumptus neceſſarios aliũde q dz gratis cãtare. q ſi facit ꝓ pecunia aut erit ſimonia aut auaricia. ſz cũ ſimonia nõ poſſit eſſe cũ nõ intendat vendere ſpũale ⁊ nemo teneat ſuis ſtipendiis militare. c. cũ ſit. eo. ergo ibi videtur turpe lucꝛ. vt ptz in. d. c. iudices. ⁊ ar. xij. q. j. Illi qui. vl' ad minus hz ſpẽz mali. Tu vo tene q tria ꝓcurrere debẽt vt liceat. Primũ q nõ capiat niſi ꝓ ſumptu vel labore. Scõm q nõ ſit ex officio obligatus miſtrare. Terciũ q nõ habeat aliũde ſumptus neceſſarios.

¶ Sz ſi ſacerdos parochial' nõ hz ſumptꝰ neceſſarios: nunq̃d poterit ſine ſimonia exigere aliq̃d ꝓ ſpũalibꝫ. ℟. ſm. Pa. i. c. dilectꝰ. el. j. eo. q ſi põt aliũde ſibi honeſte victũ q̃rere: puta ſcribẽdo ⁊ hmõi: ſic nõ põt exigere: ſz labꝛa re dz manibꝫ. xq. di. c. clericus. Si vo nõ põt tũc ẽps dz ſibi puidere: vel ppls põt compelli ad pſtandũ ſibi neceſſaria ꝓ victu. ⁊ fac gl. bona in. c. oĩs xpianus. de ꝓſe. di. j. q̃ dic q põt ſb trahere ſacra pplõ niſi oblatiõez faciat. ⁊ ſm hãc diſtinctõez intelligeglo. ⁊ tex. in. c. cupimus. xxj. q. ij. ⁊ ſm pdicta limita: q ꝛ vnũ ſine reliq̃ nõ pcedit. j. q. iij. ſi q̃s obiecerit.

¶ Terciꝰ ẽ q̃n dat aliq̃d ꝓ vita eccia vel ꝓ re

missione suoꝝ pctoꝝ. ꝑm illud Danielis. iiij. Pctā tua elemosynis redime. ꝛc testa. c. fi. xiij q. ij. aie. lxxxij. di. pſbyt. in glo. Rō: qꝛ ꝓdicta ꝓponunt nob venalia a ꝛco ꝓ moneta dilectionis ꝛ opib charitatis: qꝛ elemosyna nō ēt ꝓcū vite ēne: niſi ingꝛtū impaꝛa charitate: nō sic alia ſpūalia q̄ ꝓferunt ꝓ miſtros eccl̄ie.

9 ¶ Utꝝ faciens votū ꝛco vt obtineat q̄d tpale sit simoniacus. vide. j. votū. j. §. ix.

10 ¶ Quartus ēqñ daꝛ aliq̄d ꝓ redimēda vexatione q̄ sibi fit in ſpūali. c. dilectus. el. j. eo. Qđ limito vꝝ qñ certus ēt ꝛe iniuſticia q̄ sibi fit. ſecus ēēt in dubio: qꝛ nō liceret. Uñ ſi ep̄s me iniuſte excōicet possum sibi dare pecuniaz vt sniaz reuocet ꝛ me absoluat ꝑm gl. in. c. ad aures. eo. Inno. ibidē tenet ꝛ. iiij. ſ. q nō possit ſine simonia. Sz Jo. an. ibidē ꝛ sequit Pa. dic q ſi tali iminet aliq̄d gue ꝑiudiciū ex dilata absolutione: puta qꝛ ꝛebat eligere vel eligi vel currit sibi ꝓſcriptio ꝛ hmōi. sic vera est opi. gl. qꝛ tūc redimit vexatiōez suā. d. c. dilectus. Si nō subest sibi aliq̄d ꝑiudiciū ex dilatione absolutōis: tūc ēt vera opi. Inno. ꝛ ideo hēat recursum ad ſupiozē. ar. c. nlls. ꝛe iurepa. Jdē dic ꝛe ſuſpēſiōe vel inēdicto.

11 ¶ Utꝝ possit aliq̄d dari ꝺicenti mihi ꝛe iure vel ꝛe facto ne seq̄r aliq̄d ſpūale: Rō. Pa. in. c. matheus. eo. q ñ lz ꝓ iure q̄rēdo ſine simōia. ar. c. ſignificaſti. ꝛe elec. Nec etiā ꝓ possessione hñda post ius q̄ſitū ꝶz Inno. i. c. ad aures. ꝛe simo. ꝛ glo. xvj. q. vij. ꝛecias. lz ꝓ iure q̄ſito sic. vt in. ꝺ. c. dilect⁹. vbi Pa. etiā addit limitando ꝓdicta: q ſi ꝑꝛ poteriā adūſariꝰ nō posset apud ſupiozē ꝛe facili ꝓſeq̄ possessionē tūc vt euitet magnū incōmodū posset aliq̄d dare ſi ne ſimonia: ſic dictū ēt ꝛe absolutōe ab excōicatiōe. Si ꝑo iniuſte possidet nō pōt aliq̄d dare ſine ſimonia vt nō veꝛet. Silr ne eps eū iuſte ꝛeponat: vel ne accuſet iuſte vel illi q̄ ꝑtēdit ius in bñficio: qꝛ tūc nō ēēt redimere vexationē. vt no. in. c. nemo. eo. ti. Hic aduerte q red dens ſpūale q̄ vſurpat ſolū ex pecunia: lz dās possit ſine simōia redimere: tñ ille a q̄ redimit est simoniacus ꝑm Hoſtien.

12 ¶ Utꝝ possit ſine simonia aliq̄d dari ꝓſbꝛo ꝓ baptiſmo q̄ nō vult aliꝛ baptizare: Rō. Pan. in. c. cū in eccl̄ie. e. ti. q in adulto nō: qꝛ ꝑpter ꝓtitōz pōt ſaluari. ar. c. ꝛebitū. ꝛ qđ ibi notat ꝛe baptiſmo. ꝛ in. c. ij. ꝛe ꝓſby. nō bap. Sz ꝑ fantes sunt opi. Aliq̄ vt Tho. ſcōa ſcōe. ꝛ Pe. ꝛe tarē. ꝛ Pe. ꝛe pal. i. iiij. ꝛ gl. i. c. baptizādis. j. q. j. dicūt q nō lz: qꝛ nō sunt facienda mala vt veniāt bōa. xiij. diſ. c. qđ ait loth. ꝛibi gl. ꝛ xlvij. di. ſic. Sz Pa. vbi. §. ꝛ Ri. ꝛ Lan. i. iiij di. xv. reputāt vexꝝ in adulto: qꝛ bona volūtas ei ſufficit in tali caſu. Sz qñ q̄s hz puerꝝ ꝛ nō repit aliꝰ q̄ possit baptizare vel ſciat vt puta qꝛ ē mutus vel nō hz manus ille q̄ q̄rit q baptizet nec aliū hz q tūc licite dat: qꝛ non emit ſpūale. nec hꝫ dz intēdere ſz remouere vexatōez ꝛ impedimentū. ꝛ dz intēdere emere tē poꝛale. ſ. aquā ſolū. ꝛ hꝫ tene.

¶ Utrum licite ꝛeꝺ pecunia pagano vt se baptizari ꝑmittat: Rō. glo. j. q. ij. in. c. q̄z pio. recitant opiniones. ſz tene opinionē Pa. in. c. cū in eccl̄ie. eo. qui dicit q ſi ꝑpter pauptatē timeret venire ad fidem tūc lz ei aliq̄d dare vt veniat. Si ꝑo nō hz voluntatem veniendi niſi ꝑpter cupiditatē tunc nō lz: qꝛ baptiſmus ei parum ꝓdeſſet. xv. q. j. nō est. immo peccat quia abutit bono. ꝛ ſimiliter dantes. ar. xxiij. q. v. ad fidē. niſi ꝑbabiliꝛ ꝑſumeret q postea mutabit voluntatem. 13

¶ Quid ſi eccl̄ia mea vel ꝑbenda me remoto alteri est aſſignata: Rō. q ſi ꝑ ꝑcio eaz recupero vel redimo simonia ēēt ſiue iuſte ſiue iniuſte simotus. Secus ante ꝑuatōz ſi iuſte tenebā: qꝛ ſic ē redimere vexatōnez meā. ꝓcoꝛ. Inno. in. c. ad aures. eo. ꝛ Pa. in. ꝛ. matheus. eo. ti. Intellige q̄ñ remotus ēa ꝑlato ſupiozi: qꝛ ſecus ſi expelleret ab aliq̄ tyrāno. nam tunc etiā post remotōez posset dare. 14

¶ Utꝝ sit simonia ſi pecunia ꝛeꝺ epo vt nō cōferat simoniace: Rō. Pa. i. ꝺ. c. cū in eccl̄ie. q ſic ex pte recipientis: ſz nō ex pte dātis. 15

¶ Utꝝ caplm dās aliq̄d alicui q̄ electōez impedit. ꝛe q̄ ꝓstat q in electione nullum ius hz vt reſiſtat sit simoniacū: Rō. q nō ſi impediret ne ſimpliꝛ electio fieret. ſz ſi impediret ne iſte vl ille eligeret ſic nō posset: sicut nec ille cuius electionē impediret ꝑm Rodo. 16

¶ Quintus caſus ē qñ ꝓcuratio daꝛ epo ꝓ viſitatione vel ꝓſecratione eccl̄ie. ꝛe cenſi. c. cū apoſtolus. ꝛe simo. c. cuꝫ sit romana. ꝛe ꝓſcrip. c. cum ex officij. ꝛ. x. q. iij. relatū. ꝛ lz doctoꝛes diuersimode velint aſſignare rōnez. tu tñ dic q hoc fit legis auctoꝛitate. ꝛ ideo nō peccaꝛ. xxiij q. iiij. qui peccat. Aduerte tñ q tunc licite pōt dari qñ est ꝓcuratio moderata. ꝛe q vide. j. viſitatio. §. iij. aliter nō liceret. 17

¶ Sextus caſus ē qñ exigit in pactum exp̄ſſe qđ a iure ꝑmittit vt dictū ē in ꝓcedenti. §. vel qđ inerat. vt i. c. oll. el. j. ꝛe reſti. ſpo. ꝛ ibi Pa. Jdeo vt dicit ibidē Pa. in. c. j. ꝛe eo q̄ mit. in poſ. qꝛ lz ſpūalia nō accipiant extimatiōez: tñ intereſſe ex eis pueniēs bñ pōt esſe extimabile ꝛ ſup eo tāḡ ſup tpali ꝓcedi pōt. vt dic gl. i. c. coꝛam. ꝛe offi. ꝛelega. 18

19 ¶ Utz vicari⁹ recipiẽdo salariũ sit simõiac⁹: R. Pa.i.c.j.ne.vi.su. q nõ: qz locat operas suas: sic nec assessor. vt in.c. statutũ. de rescrip. li.vj. nec aduocat⁹. xiij. q. v. nõ sane.

20 ¶ Septim⁹ casus ẽ q qñ exigit p modũ insi/nuatõis exigit. vt si dicat volẽti intrare religi/onẽ q aliq̃d secũ portet vñ possit viuere. Qd̃ verz credo fm Pa. in.c. nõ satis. eo. dũmõ ñ reducat i pactũ. zita porr. Inno.i.c. tua. e. ti. q̃ videt tenere q nõ lz dicere. si vis viuere me/cũ porta tecũ. z gl.i.d.c. nõ satis. q dic q lz sic dicere. de q̃ tñ dic vt.j. simonia. iij.

21 ¶ Octau⁹ casus ẽ qñ subest psuetudo vt aliq̃d p spũalibꝫ exigat. de q̃ tñ dic vt. s. psuetudo. § xij. Aduerte etiã q illud hz locuz vbi a laicis debet aliq̃d clericis. lz vbi psuetudo ẽ vt a cle/ricis aliq̃d exigat: tũc dic fm Pa.i.c. iacobꝫ. eo. q ad puatũ cõmodũ clericoz nõ valet: lz bñ in fauorẽ diuini cultus si nõ pcessit: intelli/ge exactio añ sacroz exhibitõez. z pprea dicit Inno. z Jo. de lig. in.d.c. ad aplicã. q psuetu/do q̃ dat aliq̃d añ receptõez sacroz ẽ corrup/tela nec valet q̃tũcũq̃ lõga: z qñ nõ pcessit ex actio. q̃re valeat in laicis z nõ i clericis. Rõ di uersitatis ẽ: qz laici vident se obligasse sub no mine cuiusdã oblatõis. Facit qd̃ no. in.c. no/uum genus. de rei.

22 ¶ Nonus casus ẽ qñ q̃s cã pmutatõis aliq̃d dat in recõpensatõez maioris bñficij. de q̃ dic vt. s. pmutatio. § vj. z aduerte q tractatus pmutatõis inf ptes sup bñficijs nõ inducit si/moniã. vt. s. Permutatio. § iij. imo vt dic Lar. in de. vnica. de re. pmu. in renũciatõe ex/primi põt q cã pmutatõis renũciat sine simo nia: qz a iure pmittit. de elec. significasti. de rer pmu. c. vniuersoz. z.c. vnico. de re. pmu. li. vj. z. d. de. vnica.

23 ¶ Decimus casus ẽ qñ vasa sacra vẽdunt q̃ lz sint ãnexa spũali: tñ vẽdi põt sine simonia nõ hito respectu ad formã psecratiõis. fm Ri. in q̃li. ij. q. xxj. ita tñ q alteri eccl̃ie i eadẽ forma vẽdant. Sz psone seculari nõ lz vẽdere nisi re dacta in pstinã massaz. Et idẽ dico de vestibꝫ sacris q alteri eccl̃ie vẽdi põt.

24 ¶ Sz nũq̃d lz aliq̃d exigere p chrismate hito respectu ad liq̃rẽ: R. Pa. in.c. ea q̃ de auaricie. eo. ti. q nõ sine simonia: qz chrisma inq̃tum sacrm̃ est nõ solũ est spũale sz etiã inq̃tũ liq̃r est q̃d spũale. j. q. j. placuit. el. j. silr nec panis bñdictus nec cãdele bñdicte.

25 ¶ Undecim⁹ casus ẽ qñ vẽdit rẽpẽdes siue psequẽs ad id qd̃ rẽpẽdet a spũali fm Ri. vbi. s. sicut ẽ pceptio decimaz z fruct⁹ bñficioz pais oblat⁹ vel cera granũ z hmõi q̃ offerunt in ec/clesia. nã ius pcipiẽdi spũale est z vẽdi nõ põt sz bñ fructus. Et iõ dic Pa. i.c. j. ne p. vi. su. q platus bñ põt vẽdere obuẽtões iurisdictio/nis tã q̃tz fruct⁹ fm gl. ibidẽ. sz tñ fm Inno. nõ debẽt vẽdi exercẽti illã iurisdictõz z bñ: qz ppe pnexitatẽ vident vẽdere ipaz iurisdictiõez. j. q. iij. c. si q̃s obiecerit. Silr alij fruct⁹ eccl̃e fm Ho. vẽdi pñt cũ sint corpales: itelligẽ verũ a bñficiato q̃diu ipe viuit nõ a plato q hz ius pferẽdi. ar. c. vnici. § fi. vt ec. bñ. z silr dicit idez Pa. in.c. fi. ne p. vi. su. q pñt locari laico ob/uentões eccl̃ie: dũmõ ponat clericũ loco sui p recolligẽdis ne psumptuose ad altare accedat vbi fiũt oblatões. ar. c. j. z. ij. ne cle. vl'mo.

26 ¶ Utz dãs pecuniã p administratõne rer ec/clesiasticaz cõmittat simoniaz: R. Pa. in.c. psulere. eo. q sic. z ibi tex. Hoc limito fm glo. in.c. saluator. j. q. iij. q̃ talis administratio hz aliq̃d spũale annexũ: alꝫ nõ: qz tpale iurisdi/ctionẽ posset dare sub pẽsiõe ãnua. Et idẽ dic sz simoniacũ si dat p administratõe paupeꝝ z hospitaliũ. j. q. vij. si q̃s oẽz. in gl. z in auc. de sanctiss. epis. § sz nec q̃tz. fm Pe. de pusio. tracta tu de canonica portiõe epi. c. iiij. siue hospita/lia sint auctoritate epi pstructa siue nõ. secus si dat vt recipiat ad seruiẽdũ solũ sine aliq̃ iu/re psequẽdo. Et sic itellige. c. vnicũ. vt ecc. bñ. q eccl̃ia. i. platura sub annuo censu pcedi non põt. de simo. c. nõ satis. xxj. q. ij. pcipimus. vñ emẽs ppositurã yconomicatũ vicedominiuz aduocationẽ castaldatũ z hmõi simoniacus est. j. q. j. si q̃s epꝰ. fm tñ limitatõez pdictã.

27 ¶ Utz dãs aliq̃d vt seruiat tã q̃tz vicarius in eccl̃a sit simoniac⁹: R. Pa. in.c. ad nraz. eo. q sic. vide bonũ tex. cũ gl. in.c. lz. de pe.

28 ¶ Utz vendẽs villaz z iuspzonatus qd̃ hz in ea sit simoniacus: R. Pa. in.c. q relã. de simo. q sic: qz copulatiua facit venire copulatũ pn/cipaliter z nõ accessorie. Secus si dicat vendo villã cũ iurepzonatus. z sic intellige Jo. an. in c. j. de iurepa. li. vj. Ego ño q ad pscaz recurre rem ad intentiõez si habuit. s. aiuz vendendi iuspzonatus spãliter z sic sit simoniacus qd̃ pz q̃n plus vendit villã: alꝫ nõ.

29 ¶ Duodecim⁹ casus ẽ qñ epꝰ recipit clericuz ad seruitiũ spũale z tpale pstandũ sibi cum p missione q annuatim soluet sibi certũ salariũ donec sibi puiderit de bñficio. Naz lz hoc fm Hostien. dum mõ spãliter nõ se obligauerit ad seruitium tempale pstandũ: nec cõmittit simonia postmodum remittendo salariũ cũ conferr beneficium: quia salariũ erat sub pdi/tione z facta collatõe bñficij expirat cõditio. insti. de ꝛbo. ob. § omnis. Secus si pmissio

salarij fuisset pura ⁊ ppetua. ar. c. venies. e. ti. Qō q̄dē Pa. in. c. cū essent. eo. credit verū q̄ lz qñ platus nō inducat p̄ncipaliter pp ter seruitium: sed quia ille meretur. aliter si causa finalis sit seruitium nō lz. arg. c. gue. de p̄ben. secus si sit causa impulsiua.

30 ¶ Quid de illo q̄ recipit p missionem bñficij p̄ standi p voce electiois dāda: R. simonia cus est. c. de h̄. eo. ti. Idē dic si recipit p electiōe nō impedienda siue añ siue post: dūmō nondū sit ius acq̄situ in ea electiōe: nā acq̄sito iure lz redimere suā veratōez. vt. s. iij. casu.

3 ¶ Tercius decim⁹ casus ē qñ pecunia dat p tpa li iurisdictiōe hñda fm Pa. i. c. j. ne pla. vi. su. lz tñ lz nō sit simōia ē tñ gue pctm. facad h̄. c. nemo. ⁊ qō ibi no. e. ti. ⁊ j. q. j. in sum. ⁊ glo. j. in. c. qm. ne p. vi. su. q̄ tz q̄ ē simonia dz itelligi vera fm Pa. i. d. c. qm. qñ tpal' iurisdictio hz dependētiā ab offō eccl'astico: q̄ p talē ꝓuentē cōmittit simonia. d. c. ꝓsulere. e. ti. lz qñ n. hz dependētiā ab offō eccl'astico nō ē simonia: sz turpe lucꝝ ⁊ ꝝ legē. fm Pa. in. d. c. j. vt in aut'. vt iudi. sine q̄. suffra. ⁊ in aut'. de mā. p̄n. §. illud. Post. tñ tz q̄ sit simonia dare pecuniā vt pmoueat q̄s in impatorē: vel regē: p tātez: vel rectorē alicui⁹ ciuitatis: q̄ iurisdictio ē spūal'. j. q. iij. ex mlt'is. vñ vēdere gastaldionatū vel yconomatū ē simoniacū. j. q. j. si q̄s epūs. ⁊. j. q. iij. saluator. Qis em̄ ptās a deo ē: ⁊ iō spūal' videt. lz credo q̄ sit fm ioz opi. Pa. imo Se. tenet q̄ etiā lz dare aliq̄d p hñdo offō tēpali. de quo vide. s. offm̄. §. j. ⁊ dic vt ibi.

32 ¶ Quartus decim⁹ casus ē qñ spūale p spūali exigit: vt puta vn⁹ dz dicere p mā missaz: alter scōaz. ⁊ ꝓueniūt ad inuicē q̄ vn⁹ dicat missaz p alio: ⁊ ecōuerso. Tho. vo tz q̄ si intercueniat pactū erit vitiosuz: nisi bñficio vl' psonatui sit ānexū tale on⁹: vt puta p̄bende. s. q̄ q̄ eā habuerit dicat missaz de btā ỹgine. vt ex de p̄b̄. c. significatū. Sille videt tenere Ri. i. iij. dis. xxv. ar. iij. q. j. dices q̄ si duo sunt baptizādi ⁊ vn⁹ dicat: baptizabo te tali pacto q̄ baptizes me: q̄ ē simoniacū. Rō: q̄ in talib⁹ nulla pactio vl' ꝓuētio dz intercenire. c. tua nob. e. ti. ⁊ h̄ pp ter duo. P̄mo: q̄ res a non dño emit sic a ministro sacroz q̄ nō ē dns. Scdo: q̄ ēz rōnē gre q̄ vē dat. Sz tu aduerte q̄ qñ vnus tenet dicere p mam missaz ⁊ ꝓuenit cū eo q̄ tenet dicere secūdā. p scōa dicēda vt alius dicat p mā q̄ ly p ñ denotat appciationē lz administratōez cū ille nō possit dicere missaz p alio nisi dicat p eo ⁊ ideo lz. sz in casu p̄dictoz doc. ly p dic appciationē ⁊ iō illicitū ē pactū. lz bñ posset dicere fm p̄dictos doc. Hodie ego dico p te: vl' re baptizo: ⁊ rogo vt cras dicas p me. vl' baptizes me postea ⁊ hmōi sine pactōe.

¶ Quintus decim⁹ casus qñ dat rōne puocatio 33
nis ad orādū: sic q̄ dat elemosyna religiosis pauperib⁹ vt puocent oare ⁊ missas dicere p eis. de q̄ dic vt. j. simonia. iij. §. ix.

¶ Sextus decimus rōne punitōis sic in absolu- 34
tōe excōmunicatōis exigit pecunia nō p absolutiōe: q̄ esset simonia. lz p punitōe pcti. c. ad aures. eo. ꝓcor. Ri. vbi. s. ⁊ addit: caueat absoluēs ne in h̄ magī intēdat debuire cupiditati q̄z correctioni.

¶ Decimus septim⁹ rōne liberalitatis: q̄ gtis 35
dat ⁊ gtis accipit nō rōne alicuius spūalis. j. q. j. q̄ cq̄d. lz tñ notabilitas in tali dato facit p sumptā simoniā. vt i. c. ⁊ si q̄stiōes. e. ti.

Simonia.iii. Circa bñficia dignitates et officia. ⁊ primo circa electiōez seu promotōz q̄rit.

¶ Utrz reges ⁊ p̄ncipes ⁊ alij recipientes pecuni 1
am vt ꝓsentiāt electōi seu promotiōi ad aliquā dignitatē vel platurā sint simoniaci: R. Pa. in. c. de h̄. eo. q̄ sic. ⁊ tenet restituere illi eccl'ie de cuius platura agebat. lz nō esset de bonis eccl'ie. vt pz in eo. c. de h̄.

¶ Quid de canonico q̄ ꝓuenit cū alijs canoni 2
cis vt cōplaceāt sibi de aliq̄ canonico recipiendo: ⁊ postea ipe eis cōplacebit de alio: R. q̄ simonia ē. c. q̄z pio. j. q. ij.

¶ Quid si dicat aliq̄s eoz nūq̄z ꝓsentiā q̄ ali 3
q̄s fiat canonic⁹ nisi mihi ꝓsentiatis de meo: R. fm Ray. simoniace ē. Si tñ ꝓsuetudo esset q̄ qñ vn⁹ fuit exaudit⁹ in vna q̄ alt' postea exaudiat in alia: posset tūc talē ꝓsuetudinē rogare fuādā. ar. l. ciij. di. q. igit. de ꝓsti. c. cū oēs.

¶ Utrz cōmittat simoniā q̄ fac pactū cuz illo 4
cui bñficiū ꝓfert vt retineat aliquā portiōz ex rēditib⁹ bñficij: R. pa. i. c. j. vt ec. bñ. q̄ sic. nō tñ q̄ eps ex iusta cā ⁊ necessaria pōt statuere vt reddit⁹ certi tp̄is bñficij vacātis deputent ad certū vsuz laudabilē. Fac. c. vlt. de ẽ. sig. Itē p solutōe suoz debitoz: intellige ꝓctoz noie eccl'ie sec⁹ si ꝓtisset noie p̄uato. vt no. gl. in. c. j. de solu. Fac. c. si p̄p̄t tua. de rescrip. li. vj.

¶ Utrz p̄mouēdus in rectorē alicuius eccl'ie ⁊ 5
pacisces vt soluat p̄sionē maiorē collatori sit simoniacus: R. Pa. in. c. cuz dilecti. de pac. q̄ sic. Silr etiā si p̄mouēdus p̄p̄ria auctoritate obliget se ad p̄sionem ⁊ nō tenet collatio fm Pa. ibidē. lz Jo. an. teneat q̄ tenet.

¶ Circa officia q̄rit q̄d de p̄sbytero q̄ vēdit offi 6
cium portādi aquā bñdictā p suā parochiā: R. fm Rodo. q̄ licite pōt fieri si vendit emolumēta sibi ex ꝓsuetudine ꝓuenire ꝓsueta. Si

292.

aũt vendit tale offm nõ ẽ simonia sz turpe lucrũ. Si aũt vẽdit aquã bñdictã vel panẽ bñdictũ sic ẽ simonia fm Alex. z Rod. qz in recptõe taliũ ꝓfert remissio venialiũ pctõz.

7 ¶Quid si ꝙs vẽdat offm claudẽdi hostia vel pulsandi cãpanas zhmõi: R. fm Rod. q si moniac⁹ ẽ sũpto noie simõie large sic talia officia sic spũalia large. si tm̃ datũ sit alicui tale officiũ gr̃: z ꝺsuetudo sit loci q possit ponere aliũ loco sui z locare z vẽdere ad vitã ipi⁹ dãtis ñ eẽt simõia fm Rod. Sz tu adũte: qz. j. q. iij. c. j. dz q nõ ẽ sacri mũer3 offm claudere hostia eccl̃ie: sz tm̃ sibi ãnexũ vel vnitũ. z dic gl. ibi q tũc ẽ simonia emere aliquã administratõez vel offm eccl̃ie qñ ẽ annexũ alicui spũali vl ꝺsuevit p clericũ exerceri solũ. z sic tene q ẽ simõia vẽdere offm: secus vendere redditus.

8 ¶Quid de dantibꝫ aliq̃d vt possint in parochia vel epatu q̃rere vl q̃stuare: R. fm Tho. in q̃li. q sacerdotes plati recipiẽtes simoniaci sunt cũ ysuasio sacerdotis spũal sit z ei creditur: qz plati aut pbyteri sunt: z sic ẽ simõia respectu plati vl pbyteri ꝺcedẽt. respectu ꝺo dãtis sacrilegiũ ẽ: qz ibi ẽ defraudatio elemosynarũ ꝺ intẽtione dãtiũ. z tenet vterq3 ad restitutionẽ si tales q̃stores sunt sceleratꝰ: vt sunt chiaratani. sz q̃ ad restitutõez dic vt restitutio. j. in ꝺ. turpiter. §. j.

9 ¶Utr3 liceat dare vl accipe pecuniã p oꝛone pdicatõe dei laude vl ꝓcessione: R. fm Ri. vbi. s z Asten. li. vj. ti. lv. q ñ. Nec em̃ z illa dicunt spũalia ineqztũ ex gra ꝓcedũt z ad gr̃az ꝺisponũt q̃ tm̃ p honoz misteriũ exhibent. z iõ vẽdere in his qꝺ ẽ spũale simonia ẽ. Et iõ q̃ pdicat ꝓncipaliꝫ vt laudẽ vel fauoꝛẽ ꝺsequat hũanũ vel lucꝛ simoniacus ẽ saltẽ mẽtal. j. q. iij. ñ solũ. Adũte tm̃ q dãtes elemosynas paupibus aut religiosis vt impetrẽt oꝛonis suffragiũ nõ dãt q̃si intẽdãt emere oꝛones: sz q̃si p gratuitaz beneficentiã eos puocare ad oꝛandũ p se gratis z ex charitate. z sic nõ peccãt.

10 ¶Quid de statuẽtibꝫ in aliq̃ eccl̃ia q ꝓcessio ñ fiat in aliq̃ funere nisi tãtã pecuniã legasset eccl̃ie: R. fm Ray. z Tho. q simoniaci sẽ. ar. de iureiu. c. sic̃. el. j. z ij. secus si statueret q legãtibus tale summã fieret tal honoꝛ vel ꝓcessio. ar. ex. eo. c. cũ sit. Rõ diũsitatis ẽ: qz in ꝓmo ẽ exactio: qz ꝓsupponit q p miꝺi nõ fiat. in secundo hz spz gratuite recopensatõis: qz non negatur ne eti fiat p nõ legatibꝫ. ar. de iureiur. c. sicut. el. j. ij.

11 ¶Utr3 lice dare pecuniã p ãniũsario celebrãdo z hmõi: R. Ri. i. iiij. di. xxv. q ñ lz p h̃ pactũ facere de dãda pecũia: sz si ex deuotõe det ecclesia dz celebrare. Inno. ꝺo i. c. q m̃ enoꝛmis. ne p. vi. su. dic q nõ solũ lz sz etiã ẽ meritoꝛiũ aliq̃s reddit⁹ ꝓstituere in eccl̃a vt ibi fiat ãniũsariũ p aliq̃: sz h̃ ꝓstitui nõ põt p donatoꝛẽ q̃m ñ lz ei ꝺitões spũales appõere sz tm̃ tpales: vt redẽptõez captiuoꝛ. xij. q. ij. auꝛ. sz põt cõstitui p illos q̃ hñt ãniũsariũ facere. ex de pbẽ. c. significatũ. Ho. in. d. c. q m̃. tenet q põt iponi tale onus redditibꝫ. sz dic tutius fore relin q̃re sic: relinq̃ tali eccl̃e ãnuati. p. libras sup tali possessiõe diuidẽdas inꝛ eos solũmõ q meo anniũsario intererũt: z rogo vt fiat oi ãno.

¶Utr3 canonicus vadẽs ad hoꝛas canonicas 12
ꝓncipaliꝫ p denarijs hoꝛarijs sit simoniacus: R. Ho. in. c. oli. de ꝺ. sig. z sequit Jo. an. de clerõ re. c. vnico. li. vj. tenet q nõ ẽ vera simonia qz nulla exp̃ssa pactio inꝛcedit: sz g̃ tuiter peccat z mentalẽ simoniã cõmittit: sz p solã penitentiã satisfacit. c. tua nos. de simo.

¶Quid si clericus p pcio vigilet ad defunctuz 13
z dicat psalteriũ: R. Ho. q si fec pactũ p eo legere psalteriũ q simonia ẽ. si ãt q vigilaret nõ est simõia: sz scit tacite q debeat legere psalteriũm. ar. de pbẽ. c. significatũ. qz sic vẽdit laboꝛẽ quẽ nõ tenet impendere.

¶Quid si maioꝛ crux nõ poꝛtet nisi p certo p- 14
cio: R. Ho. q ẽ signũ auaricie: z inducit viciũ simonie. c. audiuimus. eo. Silr ẽ simõia qñ taxat p q̃ta pecunia ꝙs ponat in tali sepultura: cũ ibi sint plures fm Ho.

¶Utr3 pactũ de lecto redimẽdo añ q̃z coꝛp⁹ ad 15
eccl̃az ꝺferat sit simoniacꝰ: R. q nõ: qz lectus et hmõi ẽ q̃d tpale: z iõ põt vẽdi redimi z hmõi si tm̃ clerici nollẽt sepelire nisi ꝑ us ipositio pcio de eo redimẽdo: sic videt simõia cũ fiat pactũ de tpali ad spũale fm Ho. fac. c. vl. de re. pmu. Silr cõmittit simõia si clerici nollent sepelire nisi fieret eis cautio ab heredibꝫ defũcti de receptiõe eoz q cũ funere poꝛtant. z silr qñ nolunt sepelire sine pecunia. c. q̃sta ẽ. xij. q. ij.

¶Utr3 sit simõia p mrimonio dare pecuniã: 16
R. fm Ri. i. iiij. di. xxv. ar. ij. q. j. q put mrimoniũ ẽ sacm̃ cadẽs in dispẽsato e ministroz eccl̃ie sic vendi nõ põt: z ideo simoniacus ẽ q p bñdictiõe nubẽtiũ pecuniã exactã accipit. c. cũ i eccl̃e. eo. put ꝺo matrimoniũ ẽ offm̃ nature: sic lz dare z accipe pciũ sic z p aliꝭ officijs ciuilibus z coꝛpalibꝫ.

¶Sz q̃d si nolit bñdicere nisi data pecunia: 17
R. Alex. q ꝺz recurrere ad supioꝛẽ q̃ si nolueꝛit cogere psbyteꝝ vt benedicat gratis: tutius est abstinere q̃z peccandi occasionẽ dare. Patñ in. c. dilectus. el. ij. eo. ti. tz q in sacramentis voluntarijs nõ lz aliquid dare p eis habẽ

dis: sz in necessarijs sic. Et sic videret tenēdo opinionē q̄ nō possum ꝓsummare matrimonium sine bñdictiōe vbi ꝓsuetum est: q̄ licite dare pōt cum intentiōe dandi p redimēda vexatione nō emendi bñdictōz.

18 ¶Quid de sacerdote q̄ ñ vult dare lnias paro chiāo alteri ꝓfitēdi nisi data pecunia. ℟. Rodo. q̄ simoniacus ē. Idē dic de licētia cōicādi aut bñdicēdi spōsas. Aduerte tñ q̄ si nō intēderet licentiā ꝓfitēdi: cōicādi: vel bñdicendi spōsas z hmōi vēdere. sz sibi puidere sup obuentōibz z oblatiōibz q̄ eum ꝓtingerent z nō p[illegible]z: nō esset simoniacus ꝑm. Rodo.

19 [illegible]z sit simonia ex pacto dare aliq̄d p cali[illegible] vestibz z litheamibz bñdicēdis. ℟. Ray. tenet q̄ nō: qz nō inuenit nisi in chrismate baptismo: cōione eucharistia balsamo sepultura z basilica dedicāda. j. q. j. diuīa. c. placuit. c. vt vnusq̄sq̄z. ex. eo. ti. cū in eccl̄ie. Sz tu dic veri⁹ cū Bof. z Ho. q̄ ē simōia. c. ad nr̄az. eo. Idē dic p bñdictōe abbatū vl̄ abbatissaz ve latōe ꝙginū: aq̄ bñdicta z hmōi ꝑm pe. de pal.

20 ¶Utz archidiacon⁹ q̄ hz examiare ꝓmouendos vl̄ ille q̄ rñdet in scrutinio ordinandi ꝑm formā. c. ij. de scru. vel ille mīster q̄ legit euāgeliū cū fit ordiatio sit simoniac⁹ si aliq̄d recipit ab ordinādis. ℟. q̄ sic ꝑm do. Ant. i. c. pe. ex. e.

21 ¶Utz p̄tendēs scītatē quā nō hz vt ꝓmoueat ad ordies vel bñficia sit simoniacus. ℟. q̄ nō: sz dz agere pnias. c. mādato. ex̄ eo.

22 ¶Utz notari⁹ sine simonia possit aliq̄d recipere ꝑ scīptura facta de ordiatōe. ℟. Lau. z sequitur Bart. Bzix. i. c. sic ep̄m. j. q. ij. q̄ nō: nec p labore nec p charta: sed ep̄us dz sibi p curare. Pa. ꝙo i. c. j. de simo. tenet cū gl. ibidē z cōiter doc. q̄ vez ē in notario q̄ hz salariū de publico. secus ē in illo q̄ nō hz salariū: qz recipe pōt p suo labore solū ꝓsiderata q̄litate negocij nō ordinis: sic faciūt q̄ p clericatu tantū p diaconatu plus z hmōi: qz sic ē simonia. ar. x. q. ij. p carie. Idem dic q̄ ē simonia exigere aliq̄d p sigillo: nisi expēsas cere z sigillatōis clericoz ad hoc deputatoz: intellige sup re spūali z in iurisdictōe ecclīastica cū nihil aliud sit nisi q̄dā testificatio iudicis sup illud.

23 ¶Utz recipiēs aliquā p missionē spūalitatis puta bñficij z hmōi p aliq̄ negocio mouendo apud sedē ap̄licā sit simoniacus. ℟. Pa. in. c. cū essent. eo. q̄ sic vt ibi.

24 ¶Utz statutū in fundatōe alicui⁹ eccl̄ie factū q̄ cauet q̄ si q̄s tm̄ in redditibz ānuati rederit ūmp̄ retrō recipiat ꝑ cānonico: z hēat qđ derelict ꝑ p̄bēda sit simoniacū. ℟. Rodo. q̄ si tale statutū fiat ad tps z ꝓncipaliē intentōe augendi dei cultū. z q̄ dās ꝓncipaliē ppē reuoti onē dei z sit dignus tolerari pōt. z idē dic de monasterijs de nouo fundatis z regenis. s. q̄ q̄s daret tātū recipeē ad illud mō asteriū vsq̄ ad certū numer. ar. c. tua nos. ex̄ eo.

¶Utz aliq̄s dign⁹ ordiari vel bñficiari dās 25
ex pacto vel exactus ianitori vt eū ad ep̄m p̄mittat itrare ad petēdū bñficiū vel ordinē vel electōis ꝓfirmatōez sit simoniac⁹. ℟. ꝑm Rodo. q̄ nō: si nō dat intentiōe corrupta. s. vt per infessionē eius cui dat ꝓsequat intentū: q̄ si cū tali intentiōe daret esset simoniacus.

¶Utz aliq̄s possit iduci vt itret religionē pp 26
ter pecuniā dādā. ℟. q̄ nō. c. dilect⁹. el. ij. e. ti. Sz vt q̄s ꝓuertat ad fidē dic glo. in. d. c. dilectus. q̄ pōt dari. Host. addit idē posse dici in sacris necessarijs sz nō in volūtarijs. sz ego teneo cū Pa. i. d. c. dilect⁹. q̄ ex pacto vt ꝓūtat vel itret religionē vl̄ recipiat sacra nō lz: sz bñ sine pacto vt alliciat ad p̄dicta capiēda.

¶Quid de fratribz ita ꝓstitutis q̄ nll̄s re 27
cipiat ad eas nisi p̄mittat vel iuret q̄ ānuatiz soluet. x. denarios. ℟. Ray. q̄ si fiat ppē cām honestā: puta paupibz alēdis: captiuis redimēdis z hmōi ñ ē ibi simōia: imo licite sē. z q̄ eas respicit anathēatizādus ē. xlij. di. si q̄s de spicit. z ar. xvj. q. vij. sane. Rod. tñ dic q̄ si statutū est sub forma negatiua nō lz: qz excludit pietatē. Sz sub forma affirmatiua lz. s. vt q̄s q̄s fuerit receptus det tātū: sz nō plz q̄ fiat iuramentū ppē piculū piurij.

¶Utz p iusticia faciēda dare pecuniā vel eq̄ 28
pollēs sit simōia. ℟. Ri. in. xij. di. xxv. ar. iij. q. ij. tz q̄ sic loquendo de iusticia eccl̄iastica vt q̄ dat ep̄o vl̄ alijs p reddēdo iure sup spūalibus. in q̄ ꝓcordat gl. i. c. vēdētes. j. q. iij. Idē tz Rod. etiā sup tpalibz si sit ꝓsona eccl̄iastica q̄ dz reddere ius rōne iurisdictōis eccl̄iastice. secus si eēt iudex secularis seu laicus lz alīs ḡuiē peccet. Alexā. de ales tñ tenet q̄ etiā in iudice seculari vēdere iudiciū iustū sit simonia: qz ꝫ actus ꝓtutis z ita q̄ ad aliq̄d est spūale: sz ꝑ aduocatōe aut pcuratōe etiā in cā spūali lz aliq̄d accipe sine simōia. Sz gl. i. d. c. vēdētes. z Ri. vbi. s. z forte verius tenēt ꝓxiū. z q̄ ē solū graue pctm̄ accipe p iusticia in rebz tpalibus z ei q̄ est iudex.

¶Utrum sit simoniacuz occultare peccatum 29
alicuius p pecunia quando ad eius officiū p tinet illō reuelare. ℟. q̄ sic. c. nēo. eo. imo etiā occultare respectu p̄sone ꝓsanguinitatis vl̄ affinitatis. vt ibi dz. Sz ℟i. vbi. s. limitat verum si talia respiciunt cāz spūalem: alīs nō. sz est graue peccatū.

30 ¶Utr̃ testificari p pecũia sit simonia? R. Ri. vbi. s. tenet q̃ sic in cã spũali: aliẽ nõ. lz sit gue p ctm̃. Alex. ño dicit q̃ in causis eccliasticis r a psonis eccliasticis si testimoniũ vendat ẽ simonia: in alijs ḡuiter peccat.

31 ¶Sz nũq̃d aduocatus silr cõmittit simoniã si p pecunia patrocinat? R. q̃ nõ: q̃ pꝛocinius r ꝓfiliũ administrat exterius cãe: sz testimoniũ ẽ de suba cãe: r ideo testes cogũt̃ n aduoca

32 ¶De simonia magꝛoꝝ. vide (ti. fm Alex. s. Magister. ℌ. r. cum sequẽtibꝫ.

33 ¶De simõia sepulture. vide. s. sepltura. i pn.

34 ¶Utr̃ patronus siue (r. ℌ. j. r. xliij. r. xliiij. hñs ius pñtãdi q̃ aliq̃d recipit p pñtãdo sit simoniacus? R. Pa. in. c. veniẽs. el. j. de testi. q̃ sic. tex. bon? de trãsac. c. pterea qñ inter.

35 ¶Circa pmutationem. vide. s. pmutatio. ℌ. iij. iiij. r. vj.

36 ¶Circa trãsactões. vide. j. trãsactio. ℌ. iiij.

37 ¶Circa renũciatiõez r remissionẽ vltra id qđ hẽs. s. renũciatio. Quero utr̃ renunciãs lr̃is sup bñficio eccliastico obtinẽdo sit simoniac? R. Pa. in. c. ad audiẽtiã. de resc̃p. q̃ sic: si sit ex pacto de aliq̃ tpali recipiẽdo siue p certa pẽsione recipiẽda. gl. in. d. c. ad audiẽtiã. tz q̃ est simonia in eo q̃ ꝓsecutus ẽ bñficiũ: sz in eo qui nõdũ ꝓsecutus ẽ bñficiũ q̃ nõ sit simõia. Sz tu tene q̃ ẽ simonia etiã in h̃ casu si dẽt aliq̃d ex pactõe ptiũ. secus si ex offõ iudicis vel mediãtibꝫ bonis viris renũciatio ex vna pte pure fiat: r ex altera pte aliq̃d tẽpale detur. vt colligit in. c. sane. de renũ. r de pac. c. cũ p̃dẽ. Silr non est simonia si renũciet talibꝫ lr̃is ex eo q̃ dat sibi spũale: pura bñficiũ fm Inno. r Ho. de rescꝛip. c. ad audientiã. qđ limita cũ sit pmutatio si ocurrãt q̃. s. dixi. pmutatio. ℌ. iiij.

38 ¶Utr̃ dãs aliq̃d tpale plato ne remoueat eũ a poꝛatu vel bñficio sit simoniacus? R. Rodo. q̃ sic: si necessitas vl vtilitas sit q̃ amoueatur alis nõ: dũmõ intẽtio nõ sit corꝛupta. Similr simoniacus ẽ q̃ dat spũale vt obtineat debitũ tpale qđ suũ ẽ. fm Tho. i. iiij. di. xxv. de q̃ ego dubito p ea q̃ dixi. s. simonia. ij. ℌ. xvij. r. xviij. r potꝰ credo q̃ ñ sit simonia. ar. c. j. de

39 ¶Utr̃ renũciãs bñficio vt alteri cer- (vsur. te psone det sit simõiac? R. q̃ ñ: nisi i pactũ deducat. c. dilectio. de pẽt. Nam hꝰ e spez de h̃ ñ ẽ simonia. c. cũ p̃dẽ. de pac. j. q. j. ordinatões.

40 ¶Utr̃ remittẽs debitũ tpale p spũali ꝓsequẽdo sit simoniacus? R. Pa. in. c. veniẽs. el. j. de testi. q̃ sic: q̃ remittere idẽ est qđ donare: vt in glo. p̃dicti. c. r in. l. q̃n etiã. ff. de calũ. Limitat tñ gl. in. d. c. verꝫ qñ ex tali remissiõe aliq̃d cõmodũ applicat̃ pti. Addit Pa. ibidẽ aliã limitatõez. s. q̃ est verꝫ q̃ remittere ẽ dare qñ debitũ est liq̃dũ. Sz qñ debitũ est dubiũ: tunc dꝫ potius facere q̃z donare: vt dꝫ in trãsactõe. in. l. sine apud. C. de trãsac.

¶Utr̃ pmittẽs nihil petere ab ordinatoꝛe vl 41
pñtatoꝛe vsq̃z ad tot annos sit simoniacus? R. Pa. in. c. p tuas. el. iij. eo. q̃ sic: q̃ ex q̃ ordinatoꝛ tenet assignari isti post ordinatõez portionẽ q̃ ꝓsideratis fructibꝫ est q̃d tpale: tal remittit tpale p spũali ꝓsequẽdo: r ideo simõia ẽ.

¶Utr̃ dãs pecuniã vt q̃s nõ ordinet vel eli- 42
gat vel electio nõ ꝓfirmet: aut eccl̃e nõ ꝓsecrentur r hmõi sit simoniacus? R. q̃ sic. ex eo. ti. nemo. Idẽ dic qñ p grãz ꝓsanguinitatis vel affinitatis vel penitentẽ nõ recõciliat vel minus penitentez absoluit vel pctm̃ celat. vt in. d. c. nemo. Dicit tm̃ Inno. ibidẽ q̃ verꝫ ẽ q̃ silr tudinarie dꝫ simoniacus talis p grãz sic facies: q̃ sic punit ac si simoniacus esset. Pa. r gl. i. d. c. nemo. tenet q̃ est simonia. r est verius.

¶Utr̃ coꝛrumpẽs iudicẽ vel testẽ in cã spũali 43
ppẽ pecuniã sit simoniacus? R. Pa. in. c. tuanos. eo. ti. cũ Host. q̃ sic p q̃zdã ꝓexitatẽ quã hñt cũ spũalibꝫ. vel ẽ q̃si simonia. ar. d. c. nemo. Secus in cã mere tpali.

¶Utr̃ aliq̃d accipe p inuestitura eccl̃e sit si- 44
monia? R. q̃ sic. tex. in. c. in tãtũ. eo. r ibi dicit Pa. q̃ nõ tm̃ p inuestitura iurꝫ sz etiã facti. s. p inductõe in coꝛpalẽ possessionẽ etiã si ibi sit

¶Quid de dãtibꝫ p̃mos fructꝰ (ꝓsuetudo. 45
bñficij in curia r soluẽtibꝫ tarã bullaꝝ r ceteroꝝ fm stilũ curie? R. q̃ nõ sunt credẽdi simoniaci: q̃ talia nõ soluunt̃ p spũalibꝫ: sz p sustẽtatõe curie r officialiũ. r sic tene: q̃ illa tevolũtate papæ sunt ordinata. Sz secꝰ iudico in curijs epoꝝ r alioꝝ pl̃atoꝝ hñtibꝫ vñ viuãt fm tecentiã nõ fm pop̃am: q̃ simoniacũ ẽ tales taxas facere p dispẽsatõibꝫ: absolutõibꝫ r hmõi. j. q. iij. ex multis. Secus si ꝓpt victus tecentiã quã alis nõ hñt h̃ facerẽt.

Simonia.iiii.

Circa ingresꝫ suꝫ religiõis

¶Utr̃ intrãs monasteriũ cũ pacto de dãdis tpalibꝫ sit simoniac? R. q̃ sic. c. in tãtũ. c. veniẽs. eo. dicit tm̃ Host. Bof. Ray. r Ber. in. c. qm̃ simoniaca. eo. q̃ si monasteriũ esset tenue q̃ possent dicere volẽti intrare. Si vis viuere mecũ porta tecũ: q̃z lz te libent recipe vellem? tm̃ bona nra ñ sufficiũt. Sz tu tene ꝓscia opi. Tho. in sum. q̃ dicẽ q̃ p ingressu monasterij ñ lz aliq̃d recipe vel exigere q̃si pciũ: sz victu p sone recipiẽde lz aliq̃d recipe si ñ sufficiãt opes ad h̃ moasterij. Silr etiã licitũ ẽ ppẽ devotõez quã ꝑs oñdit moasterio largas elemosynas

facēdo eidē q facilius recipiat sicut licitū est ecōuerso pōt care aliquē p tēpalia bñficia ad deuotiōez monasteriū: ꝛz non sit licitū aliqd ex pacto dare vel recipe. vt recipiat. c. gz pio. j. q ij. Rod. etiā tenet q qñ monasteriū ē tenue ꝛ indigēs q nō est simoniacū ꝛ paciscī in talibꝫ dūmō nō fiat p spūalibꝫ ꝓferēdis: ꝛz p expensis facīdis vel recōpēsandis. vñ tenet q ꝛz exprimere noīa ꝛ qtitatē mūeris. ꝛ plz mihi q ad ꝓsciaz. ꝛ ad. c. q vident ꝺria. ꝛ maxime. d. c. qm simoniaca. dic q loquunt q ad forū ꝓtēptiosum ppt fraudes. ꝛ ideo fundāt se super ꝓsumptōe q cessat in foro aie vel loquunt vt ni dū. p ingressu: ꝛz nō loquunt qn. p relaxatōne sumptus qñ monasteriū aliter nō pōt.

Simonia.v. Circa ea q ꝓhibent dari vl deduci in pacto ꝓ aliq spūali vel annexo vl ab eo dependente. ꝛ pmo.

1 ¶ Utr solū sit simonia qñ interuenit pactuz de pecunia? R. q nō: ꝛz dic q triplex est munus qđ inducit simoniaz in spūalibꝫ si deducat in pactū. Primū ē munus a manu vt ē pecunia capiēdo put accipit. j. q. iij. totū. ꝓ oī re tpali. Scōm munus ē a ligua. Terciū ab obsequo. vt. j. q. j. sunt nōnulli. Addit ab aliqbꝫ Quartū munus sanguis qđ est cū qs ꝓfert ecclīam vel pbendā alicui intuitu ꝓsanguinitatis vel amicicie. Nā ſm gl. in. c. j. vt ec. bñ. si solū cōferret ppt ꝓsanguinitatē vel amicicīā: alꝫs nō cōferret simoniacē. Sz Alex. de ales scđa scē. ꝛ Tho. scđa scē. ꝛ in. iij. ꝛ in q̄li. limitāt vez qñ intēdit ex h aliqđ bonū redūdās in seipō: vt puta q ꝛ magnificet vel nobilitet: vel vt faciat sibi aliquā recōpēsatōez ꝛ hmōi. secus si solū intendēs bonū tpale illius cui dat ꝛ nō alterius: q ꝛ tūc ꝛz sit gue p ctm nō tñ simonia ē in hoc cārto mūere: q ꝛ nihil dat vel recipit. ꝛ magis plz. De h tñ vide. Pa. in. c. tuā. de eta. ꝛ q. or. ꝛ. j. q. j. si qs. ꝛ. c. sunt nōnulli. posset tñ dici etiā tūc esse simoniacus qñ platus aliqđ beneficiū ecclīasticū daret alicui cū pacto vel intentōe vt ipe suis ꝓsanguineis ꝓuideret.

2 ¶ Sz nūqd qđ cūqz munus a manu inducit simoniā in spūalibꝫ? R. q sic: si pactū pcessit. Si vo nō pcessit tūc si sit adeo puū q nō debeat inducere. p mouētis aiuz inspectis cā tpe ꝛ qlitate psonaꝝ: sic nō fac simoniā. c. ꝛ si q̄stiōes. eo. ti. Ualde em ih̄anū ē a nemie velle recipere: ꝛz vilissimū ē oia ab oibꝫ. ff. de offi. pcō. l. solet. §. vl. Et h vez q ad eccl̄iaz: ꝛz q ad deū q̄cqđ dat vel recipit corrupta intētiōe q̄tūcūqz minimū. p spūali simoniacū ē: ꝛz sola pnia sine resignatōe bñficij purgat. ꝛ sic itelligē. c. nemo. eo. ſm Hoſ. Adūte tñ q qñ dat aliqđ si ne pacto nō vt debitū: ꝛz vt dari ꝓsuetū nō est simonia ſm Rodo.

¶ Quid si id qđ dat sit de rebꝫ eccl̄ie? R. q nihilominus simonia erit ſm sctm Tho. 3

¶ Quid si ñ det mun⁹ a mānu ꝛz a ligua ꝓ spūali hñdo? R. simonia ē. Adūte tñ q munus a ligua aliqñ dr ipa laus ptinēs ad fauorem hūanū q sub pacto cadit. Aliqñ pces ex qbꝫ fauor hūanus acq̄rit vel ꝓfectus vitat. Et ío si qs ꝓcipalit ad hoc intēdit simoniā cōmittit. ꝛ ꝓcipalit dr intēdere qñ ꝓ indigno admittēdo dat vel recipit. ꝛz circa dignū distinguit Hoſ. ꝛ Jo. q aut ꝓmouet qs pcibꝫ suis ꝛ sic si petit ꝓlatōez q dat ꝓ electiōez: tūc ē simonia. j. q. vj. sicis q. Si at nō dat ꝓ electiōez si sit simplex bñficiū: sic ꝛz si idiget. Si nō ē simplex ꝛz hñs dignitatē vel curā aiaꝝ sic nō ꝛz. ar. j. q. j. or dinatiōes. ꝛ viij. q. j. in scptz. Est ꝛ simonia ſm Hug. ꝛ Ray. Jo. Tho. scđa scē. ꝛ Dire. li. iij. q: eo ipo q petit indignus ē. Sz Rod. credit q etiā ꝛz i dignitate ꝛ cura. fac. c. tua nos. e. ti. Qđ ego credo vez si idiget: puta q ꝛ nō hz aliūde vñ viuat: alꝫs nō. c. ad aures. e. ti. si mō dignus ē ꝛ intendat ꝓ desse ꝛ nō pesse. Si vo ꝓmouet pcibꝫ aliēnis si ꝓ indigno: sic ſm oēs simonia ē. j. q. j. de ordinatōibꝫ. Si vo ꝓ digno: tūc si sunt spūales nō ē simonia. j. q. j. latorē. Si vo pces sunt carnales. ꝛ dicunt carnales qñ illi q pcant attēdūt ad parētelā ꝓncipalit vel amicicīā rogātiū ꝛ platus ppt ipas ꝓncipalit mouet sic ē simonia: q ꝛ pces succedunt loco pcij. d. c. ordinatōes. ꝛ. c. sunt nōnulli. j. q. j. Si vo platꝫ ꝓncipalit nō sequit pces ꝛz merita: seu q ꝛ dignꝫ ē nō ē simonia. c. q̄busdā. j. q j. ꝛ ar. c. tuā. e. ti. Tenet etiā Pa. i. c. tua nos. eo. ti. q hūiles pces emisse a digno nō inducit simoniā nec etiā aliqđ pctm. vt ex dict. c. tua nos. ꝛ. c. latorē. ptz. imo fortiꝫ tz Pa. ibidē q donās aliqđ cardinalibꝫ vel platis: ꝛ rogans p aliq bñficio dūmō nō ducat ꝓncipali intētione vt p talia xenia ꝛ pces adipiscat spūale: q̄uis scđario habeāt tale spez q ex oez noxā iudicat: q ꝛ iuste ista ꝓnt fieri sine spe ꝓmia. vt dic Inno. ꝛ Jo. fac. c. q̄d ꝓ derit. lxj. di. j. q. j. sunt nōnulli. ꝛ in. c. tuā. de eta. ꝛ q̄li.

¶ Circa mun⁹ ab obsequo q̄ro vtr seruiens alicui platō vt ꝓsequat bñficiū spūale: vl monasterio vt recipiat ꝛ hmōi sit simoniacē? R. Pa. in c. cū eēnt. e. ti. gl. ibi tz q nō: q̄n sine oi pactō seruit: ꝛ intētōe scđa ꝓdicta hñdi nō ꝓmaria si mō sit idone⁹: nec platꝫ aut mōasteriū directe ppt h fruitiū intēdat ei de bñficio puidere vel recipe: q ꝛ si sic eēt mun⁹ ab obsequo ꝛ si 5

monia qñ ꝑncipaliꝫ ⁊ directe. d. c. ordiatões. Ideo dic ꝙ si in seruitio inuenit pactū sp ē simonia. c. cū ēent. e. ti. Si nō inuenit pactū si seruiat ꝑncipaliꝫ gr̄tis: lz scd̄ario vt hēat aliqđ spūale nō ē simōia ꝑm Bof. ⁊ sic ꝙ ordia iura q̄ videnť ꝓria. Ho. tm̄ etiā tenuit ꝙ si seruitiū corpale sit hōestū ⁊ dignū. dignū obsequiū ꝑ stat ꝙ licite pōt etiā fuire ꝑncipaliꝫ: dūmō pactū nō inueniat: vt si ꝙs ep̄o seruiat romā eū do: eiꝰ negocia ꝓcurādo a ꝓrio sensu. i. c. sunt nōnulli. j. q. j. Sz in seruitio īdigno vel ꝑ īdigno sic erit simonia. Silr̄ dic in seruitio spūali ꝙ si pactū inuenit simōia ē nisi tali bñficio sit ān exū illud onꝰ. Un̄ nō ꝙ nō solū p̄dicta īducūt simoniā in dātibꝫ seu paciscētibꝫ. sz etiam in ꝓsuetudibꝫ siue mediatoribꝫ ⁊c. ꝑ inq̄sitōez. de elec. ⁊. c. ij. de ꝓfessis. necnō in paciscētibꝫ aliq̄d dare vel facere mīstrātibꝫ. sz etiā mīstris seu familiaribꝫ administrātis. sic dicimus i Jezi q̄ fuit seruꝰ heliẓei. j. q. j. i summa. Dic tm̄ Ri. ꝙ lz eps fecerit pactū vl̄ ꝑmissionē ꝑ aliq̄ bñficio dādo. ⁊ postea oblitꝰ tal̄ pacti pure ꝓfert ꝙ nō ē simoniacꝰ q̄ ad eccl̄az. nec etiam ille q̄ recepit tale bñficiū si hꝫ pactuz ingrabat. ⁊ ideo nō teneť resignare. qđ bn̄ nō.

6 ¶ Utr̄ auctas papę excuset a simōia ť. R. Pa. in. c. j. e. ti. dicūt doc. ꝙ in curia romana titulꝰ de simonia nō hz locū: sic nec lex iulia de ābitu in curia ꝑncipis. gl. ꝓo ⁊ Ho. i. c. ex ꝑte. eo. ti. dic ⁊ seq̄ť Pa. i. d. c. j. vers. i his q̄ sť simoniaca de iure positiuo solū: sz nō in his q̄ sť simoniaca de iure diuino. Et ī tz Pa. ibidē ꝙ cū titulꝰ bñficij hñtis administrationez ordis vel executionē clauiū sit de iure diuino sic ipa executio clauiū ꝙ papa talē titulū vēdēs ē simoniacꝰ sic ille q̄ emit. nec valeť excusare eiꝰ auctas. hēs bonā gl. i. c. lz. de ꝑ. ⁊ ter. cū gl. i. c. ex diligēti. de simo. q̄uis do. Lard. teneat ꝙ ois titulꝰ bñficij sit de iure positiuo. ⁊ sic ꝑm eū excusaret eiꝰ dispensatio. Sz tu tene cū Pa. secus in alijs nō habentibꝫ executionem clauium.

7 ¶ Sz nūq̄d eo ipo videat dispēsare exq̄ scit ex certa scia ⁊ tolerat ť. R. Jo. de lig. e. tit. c. j. dic ꝙ sic ita ꝙ nō cōmittit simoniam. qđ ego credo vez qñ simonia cōmittiť cū papa: vt puta q̄s habuit bñficiū mediāte pecunia a papa hꝫ sciēte ⁊ ad hꝫ ꝓsentiēte: q⁊ tūc scia ꝑncipis purgat hꝫ vicū. ⁊ ita talꝰ nō incurreret pēas iuris: siue simonia sit de iure diuino siue positiuo: nec teneť resignare si simonia ē de iure positiuo: sed de datis alijs a papa lz ipe sciat ꝙ domini ⁊ curiales exigunt ⁊ toleret: nō ꝓpter hoc dispensare videtur: ⁊ ideo in penis inuoluuntur. Facit. s Dispensatio. §. xij.

Simonia.vi.

q̄ ad pēnam Sciendū ꝙ est q̄druplex. ꝑma ē suspēsio. Queriť vtr̄ ois simoniacꝰ i ordie recipiēdo sit suspēsus ipo iure ť. R. vt colligo ex Inno. ⁊ Pa. i. c. tāta. ⁊. c. ꝙ tuas. el. ij. e. ti. ꝙ sic. ⁊ q̄ ad se ⁊ q̄ ad alios ⁊ nō solū q̄ ad ordinē sic susceptū. sed ab oibꝫ alijs ordibꝫ etiā licite receptis. ⁊ ꝓ ons ē remotꝰ ab admīstratōe tp̄aliū bñficiorꝫ suorꝫ. fac̄ gl. j. q. j. repiuť. ⁊ vide gl. in de. cupiētes. de ꝑ. nec pōt dispēsari cū eo nisi ꝑ papā. j. q. j. gr̄a.

¶ Utr̄ simoniacꝰ in ordie dādo silr̄ sit suspēsus ť. R. Bof. tz ꝙ sic ꝑ trīeniū. Sz Inno. i. c. ꝑ. e. ti. ⁊ Pa. i. d. c. ꝑ tuas. tenent ꝙ ꝑpetuo sit suspēsus. ⁊ videť verꝰ ꝑ hꝫ tex. iūcta gl. i. c. si q̄s a simoniacis. j. q. j. ⁊ §. vez. xxxij. di. 1

¶ Utr̄ simoniacꝰ in bñficio sit suspensus ť. R. Pa. i. d. c. vbi. s. ꝙ sic. Sz si ē occultus ē suspēsus q̄ ad se nō q̄ ad alios lz suspēdēdus. ar. j. q. iij. c. j. ⁊ ij. vñ si renūciat bñficio taliť acq̄sito pōt vti ordie suo post pactā pnīaz ⁊ alijs bñficijs licite hītis: sz bñficio illo retēto in q̄ simonia ē cōmissa nō pōt agere pnīaz. vt i. c. inq̄sitionis. de accu. Si ꝓo ē manifestus sic ē suspensus q̄ ad se ⁊ ad alios ipo iure. d. §. vez. vñ qz quis renūciet bñficio itez idiget dispēsatiōe sic q̄libet notoriꝰ criminosus. vt i. c. fi. de tē. or. Sz eps pōt dispēsare dūmō nō sit ille cū q̄ cōmisit simoniā. vt no. j. q. v. pñtiuz. Et adūte ꝙ tūc dr̄ occultꝰ ꝑm Rod. qñ nō ꝓstat p sniaz vl̄ cōfessionē in iure factā nec ꝙ rei euidētiā q̄ nulla possit tergiuersatōne celari. Limita tm̄ p̄dicta oia qñ simonia ē cōmissa eo sciente. secus si eo ignāte: puta ꝙ pīez vl̄ amicos: q⁊ tūc nō ē suspensus q̄ ad alios nec q̄ ad se: nisi in ordiez bñficio sic hīto. nō aūt in alijs ordinibꝫ susceptꝫ aut bñficijs habitis vel hñdis. c. de simonia. ce. eo. ti. vbi hꝫ voluit Inno. 2

¶ Sz q̄ro q̄s pōt dispēsare in simoniaco in ordine vel bñficio ť. R. gl. ⁊ Cal. in. c. post trāslationē. de renū. ⁊ do. Anto. ⁊ Pa. in. d. c. de simoniace. post multa. tenent ꝙ in simoniaco in ordine solus papa qñ sciēter: sz qñ eo ignāte cōmissa ē simonia: tūc eps pōt dispensare. j. q. v. pñtiū. ⁊ etiā pōt eps dispēsare cū tali: lz qñ hꝫ scīuit nō renūciauit: sz mīstrauit in ordie susceptō aut ad alios ascēdit fz Rod. In simōia eo ꝓo in bñficio sciēter solus papa pōt dispensare ꝑm Ber. Ray. ⁊ Bof. siue in illo bñficio siue in alio q̄cūq; ꝑm glo. ⁊ Jo. an. in. d. c. de simoniace. sz Ho. tz ꝙ pōt eps dispēsare in simplici bñficio solū. Pa. ꝓo in. c. ex diligēti. e. ti. tenet ꝙ pōt etiā dispēsare in curato. vt ꝑbať. j. q. j. c. j. nec ob. c. ꝑ. de elec. fz eūdē Pa. q⁊ dic ꝙ 3

loquit de dispensatõe ad illud bñficiũ in quo fuit simonia comissa vt illud habeat: q2 non põt nisi p papã fieri. Itẽ in eccl̃ia empta non põt ex dispensatõe epi hẽre nisi simplex bñficiũ 7 cũ executõe minoz ordinũ solũ. In eo ꝓ q̃ ignorãter ẽ ꝓmotus ad bñficiũ nõ põt nisi solus papa vt illud habeat. sz in alijs põt epꝰ. vt no. in. d. c. pñtiũ. 7 qđ no. in. c. sunt. 7. c. nobis. e. ti. sz Tãcre. in. c. sic nobis. e. ti. tenet q̃ etiã i bñficio illo i q̃ fuit ꝓmotus põt epꝰ dispẽsare si ipe epꝰ nõ ẽ in culpa: 7 plz.

4 ¶Sz nũq̃d idẽ sit iudiciuz de mediatoribꝫ q̃ ad suspensionẽ 7 q̃ ad dispẽsatoẽz? R. q̃ sic: p regulã accessoriũ. de reg. iur. li. vj.

5 ¶Utz epꝰ possit dispẽsare cũ simoniaco circa officia mortuoz. bñdictões nubẽtiũ sepulturas crisma: bñdictões vasoz 7 hmõi? R. No. q̃ sic post pactã pniaz: q2 nõ ꝓhibet. ar. c. nuper. de sen. ex. nec obstat. c. erga. j. q. j. q2 loquit de simoniaco in dignitate.

6 ¶Quid de plato q̃ pmisit bñficiũ alicui p pecunia 7 re integra reuocat pactõez? R. fm Ri. qui. s. q̃ talis peccauit gñr faciẽdo pactũ: q2 tñ ad effectũ pacti nõ ꝓcessit nõ incurrit pẽas suspẽsionis 7 irregularitatis.

7 ¶Utz ordinatus ab epo quẽ audiuit simoniacũ possit ministrare? R. q̃ põt in suscepto ministrare: sz nõ poterit alios ab eodẽ recipere nisi deponat ꝓscientiã. c. p tuas. el. ij. e. ti. Ubi no. No. v. notabilia. Primũ q̃ ex variis dictis in alterius piudiciũ nõ est ꝓcãa formanda. Scõm q̃ sic formata est ad ꝓsiliũ plati de ponẽda. Terciũ q̃ si deponi nõ põt est omibꝫ modis sequẽda. Quartũ q̃ est ꝯtus cũ de ꝓscientia scrupulosa fit bona 7 in melius informatur: 7 ecõtrario ẽ debilitas animi 7 nimia simplicitas. Quintũ q̃ in differentibꝫ põt vnusquisq̃ ꝑ sibi placuerit ꝓscientiam informare. qđ bene nota. 7 ideo talis dz ministrare 7 ꝓscientiam deponere.

8 ¶Scda pena ꝓ simoniacos ẽ depositio 7 infamia. 7 hec imponit si de h̃ in iudicio cõstiterit. v. q. iij. sane. de accu. inq̃sitõis.

9 ¶Tercia pena ẽ excõmunicatio papalis. Nã Martinus in ꝓcilio Cõstantien̄si in exuagãti q̃ incipit multe. ita inq̃t. sacro approbãte ꝓcilio declaramus q̃ ordinati simoniace ab executione suoz ordinũ sint ipo iure suspensi. electiões ãt postulatões ꝓfirmatiões 7 q̃slibꝫ puisiones simoniace ecclĩaz mõasterioz dignitatũ ꝑsonatuũ officioz 7 bñficioz q̃rũcũq̃ 7einceps facte nulle sint ipo iure nullũq̃ ꝑ illas ius cuiq̃ acq̃rat nec ꝓmoti ꝓfirmati aut ꝓsi faciãt fructus suos. sz ad illoz restitutiõem tanq̃ iniuste ablatoz teneant. statuẽtes insꝰ per q̃ dãs 7 recipiẽs ipo facto sniaz excõicationis incurrat etiã si põtificali aut cardinalatus refulgeat dignitate. In alia exuagãti facta anno scdo sui põtificatus Mãtue data q̃ incipit. dãnabilẽ ꝓfirmat oẽs excõicatões suspẽsiones ꝑuatões 7 inedicta 7 alias cẽsuras latas a summis põtificibꝫ ꝯ simoniacos q̃s vult incurrere ipo facto oẽz simoniacũ occultum vel manifestũ vbicũq̃z simoniã ꝓmiserit cuiuscũq̃ status etiã si epatus aut cardinalatus vel quis alia eccl̃iastica vel tpali pfulgeat dignitate dictaz excõicationũ suspẽsionũ 7 pẽaz absolutõez sibi reseruãs nisi in mortis articulo: nec vult q̃ ꝯtute ꝓcessionis indulti aut cuiuscũq̃z facultatis absoluẽdi ꝓcesse vel ꝓcedẽde a sede aplica possint absolui nisi spãliꝫ de pctõ simonie auctoritatẽ absoluẽdi ꝓtineãt. h̃ idẽ Eugenius in alia exuagãti q̃ incipit. Cũ detestabile data rome apd. s. Brisogonũ ãno sui põtificatus. iiij. Paulus. ij. in ꝓcessu quez in die iouis sctẽ fecit excõicat oẽs simoniacos tã in ordine q̃z etiã in bñficio 7 absolutõez reseruat sibi 7 successoribꝫ eius ꝑterq̃z in morte. nec vult sic 7 Martinus q̃ possint absolui ex q̃cũq̃z ꝓcessiõe nisi faciãt mẽtõz de simõia. Idẽ fec Sixtus. iiij. Et sic tene q̃ oẽs simõiaci in ordie 7 bñficio solũ sunt excõicati. Alij ꝓ simoniaci nõ: sz ipo facto cadũt in pẽas ꝯ ipos latas a iure. de q̃bꝫ dictũ ẽ h̃. s. nec te moueat. c. repiunt. j. q. j. Silr. c. q̃cũq̃z. ibidẽ. 7. c. pla/cuit. ibidẽ. silr 7. c. ex mltis. j. q. iij. q2 sz sb anathema. phibẽt: tñ loquunt solũ de ordie 7 bñficio: 7 sic in nullo iure inuenit sub pẽa excõicationis phibita oĩs simonia nisi vt dixi in ordine 7 bñficio: 7 ideo illi soli sunt excõicati.

¶Quarta pẽa simoniacoz ẽ q̃ pcipit sb pẽa excõicatiõis late sñie oĩbꝫ cuiuscũq̃z dignitatis aut status q̃ si sunt pñtes in romana curia revelare teneant papæ vl̃ eius aplice sedis camerario: aut suo vices gerẽti in vnĩ vl̃ duoz testiũ pñtia ifra duos dies naturales postq̃z scierint: aut ad eoz noticiã puenerit aliquẽ cõmisisse simoniã a q̃ nõ nisi p romanũ põtificẽ pñt ꝑterq̃z in mortis articulo absolui. 7 h̃ p ꝑ dictã exuagãtẽ Martini dãnabilẽ: cui Eugenius in. d. exuagãti Cũ detestabile. addit q̃ nõ solũ q̃ sciũt aliquẽ simoniã cõmisisse vel pcurasse: sz etiã q̃ sciũt illos q̃ fuerũt mediatores teneant revelare papæ vel eius camerario. vel cui ipe duxerit cõmittẽdũ p se vel p alios q̃cũq̃z tius: 7 q̃ nõ possint absolui donec revelauerit qđ intelligo si cõmode pñt: 7 si sciũt veraciter nõ p suspitões: aliter nõ credo incurrere dictã excõi/

catiõez. credo etiã hodie nõ ligare cũ sit abro
gata p nõ vsuz. Adũte tñ ſm Asten. li. vj. ti.
lv. q qñ simonia ẽ solũ mẽtalis sine oi pactõe
q nõ ligat talis aliq̃ pdictaz pẽaz. qõ nõ.

Simonia.vii. quo ad re/
stitutionẽ.
Queritur vtz datũ simoniace sit restituenduz:
R. Pa. i. c. fi. e. ti. q aut datũ ẽ sine pactiõe: lz
cũ sola intentõe hñdi spũalia. z tũc dicũt ali/
q̃ q̃s sequit Pa. q si talis simonia ẽ de iure po/
sitiuo sic restitutio nõ ẽ necessaria ad salutez.
Si vo ẽ de iure diuio: sic necessario ẽ restituen
dũ acceptũ. Alij indistincte q nõ ẽ restituẽduz
de necessitate. p. d. c. fi. vbi ẽ tex. aptus. Sz qz
dictũ. c. fi. loquit in simonia q̃ est de iure posiri
uo. ideo dico q in tali casu nõ ẽ necessaria. Et
q̃ sit rõ: lz Jo. an. z Host. multas adducãt: tñ
nulla efficax ẽ ſm h̃ solũ: qz ius sic declarauit.
ſm ipm nõ extẽdã ad simoniã q̃ ẽ de iure diui
no: z ideo necessario restituendũ. z sic tz Pa.
ſm tñ distinctiõez vsurariꝝ mẽtalis. de q̃ resti/
tutio. j. in lra vsurarius. in pn. Si vo datuz
sit mediãte pactõe sic absq; dubio de necessita
te restituendũ ẽ ſm cõiã doc.

1 ¶ Cui dz restitui acceptũ simoniace p ingres/
su mõasterij vel eccl'ie: R. Pa. in. c. de h̃. eo. ti.
Si loq̃mur de eccl'ia seculari: tũc si ille q̃ dedit
nõ hz vñ viuat restituet ei. ar. c. venies. eo. ti.
Si vo hz vñ viuat: tũc si oẽs de eccl'ia delique
rũt dz dari eccl'ie z crimiosi expelli. Si aũt nõ
expellant dz dari fisco pape ſm Host. q̃ distri/
buat in pias causas. Turpia lucra a fisco ex
torquent. l. fiscus in q̃stionez. ff. de iur. fis. Si
vo nõ oẽs deliq̃rũt lz solus plat⁹ vel pticula
ris tũc dabit eccl'ie i cuius ignominiã erat da
tũ. Si loq̃mur de eccl'ia regulari si oẽs delique
rũt dat ei q̃ dedit vt intret scdm mõasterũ. vt
in. d. c. venies. cũ nõ possit stare in pmo mõa
sterio. vt in. c. q̃m. e. ti. Si vo pticulares deliq̃
rũt: tunc pecunia dabit scdo monasterio q̃ ad
vsufructũ tãtũ: z mortuo ingresso redibit ad
pmũ mõasteriũ. z sic intelligę gl. in. d. c. de h̃. z
pcor. cũ pdictis Ho. z do. Anto.

2 ¶ Quid fiendũ cũ cõmode nõ põt applicari
vbi vel in cuiꝰ ptumeliã ẽ data pecunia: puta
qz in remotis ptibꝰ est. vel videret incõueni/
ens eã ibi dari: cũ eccl'ia sit q̃si derelicta z hmõi:
R. q pauperibus dabitur.

3 ¶ Utz recipies bñficiũ simoniace teneat illud
resignare: R. q sic: z restituere oẽs fructꝰ pcep/
tos ex eo z q̃ recipi potuerũt a diligẽti possesso
re. c. si res. xviij. q. vj. de re. spo. c. q̃is. Intelli/
ge q̃n sciẽter simoniace habuit. vl q̃is igrant
tñ postea sciuit. de preceptis post sciaz tãtũ tene
tur: nõ ãt in bona fide nisi extãtes vel in q̃ztuz
factus ẽ locupletior. l. certũ. C. de rei ven.

¶ Cui dz restitui datũ p ordine hñdo: R. vi/ 4
det q ecclie cathedrali in cuius iniuriã videt
datũ si nõ ẽ ordinatus ad titulũ alicuiꝰ eccl'ie.
lz si ẽ ordinatus ad titulũ alicuius bñficij vel
eccl'ie: illi dabit ſm Ulde. z Rod.

¶ Quid si pecunia ex pacto sit data pape: R. 5
Pa. in. c. j. e. ti. q nihilominus nõ poterit reti
nere tale bñficiũ etiã in casu in q̃ papa nõ cõ/
mitteret simoniã. sic in filij disputat Jo. an. in
regula. cui lz. de reg. iur. li. vj. in mercu. de ludẽ
te cũ epo ad azardũ: q epus fecerat statutũ ex
cõicãs ludẽtes: qz lz epus nõ ligeꝫ tali statut
ligat tñ ille q̃ secũ ludit. sic in ꝓposito papa re/
cipiẽdo pecuniã nõ suspendit ꝓstitutiõez de si/
monia. z plene disputauit idẽ Pa. in. c. extir
pãde. j. Ş. q vez. de plẽ. Sz ꝓriũ dixi. s. simo/
nia. v. Ş. vij. z ẽ verius. Nec ob. silitudo de lu/
dente cũ epo: qz epus nõ põt facere q̃ statẽ sta
tuto suo ꝓueniẽs nõ ligeꝫ: lz bñ papa põt. Et
ideo tene qõ dixi. s. q nõ est simonia. z sic bñ/
ficium poterit retinere.

Simplicitas est duplex ſm
Pa. in. c. dile
cti. de iudi. Quedã ꝓria discretõi. z hec repro/
bat. xxix. dis. c. petrus diaconus. z. xvj. q. j. si
cupis. Quedã ꝓria dolositati. z hec ꝯplectan
da. de q̃ in euãgelio. Estote simplices sic colũ/
be. z bonus tex. cũ gl. in. c. veritatis. de iureiur.
z. vj. q. j. ex merito. z hec ẽ illa de q̃ dicit tex. in/
sti. de legi. agna. suc. Ş. q ad femias. simplici/
tatẽ amicã legiby amplexatẽs ꝛc.

Simulatio idẽ est qõ hypocri
sis. Un dicit Jsi/
dorus li. etymo. q hypocrita grece latine dr simu
lator. vel dic q se hñt sicut supius z inferius:
qz ois hypocrisis simulatio ẽ: lz nõ ois simla/
tio hypocrisis: lz tñ illa q̃ q̃s cũ sit malus ritus
se bonũ simulat z palã ondit vt bonus videat
ꝓpter gliaz humanã. vt dicit gl. Math. v. z
est filia inanis glie. ſm Greg. xxxj. moral.

¶ Utz ois simlatio sit pctm: R. vt colligo ex 1
sctõ Bo. i. iij. di. xxxviij. z Alex. de ales. scda se
cũde. ti. de hypocrisi. q ẽ triplex simlatio. Pri/
ma ẽ cautele: z hec lz. vt pbat in. c. vtile. z. c. q
ait. z i. Ş. qñqz. xxij. q. ij. nã dolũ nõ cõmittit q̃
fraude ẽ excludit. l. cũ pr. Ş. plane. ff. de leg. ij. ar.
c. platũ. qõ me. cã. c. charissim⁹. de ꝓuer. ꝓiu.
puta vt euitet aliqõd malũ fingit aliq̃d Scda
simlatio ẽ istructõis. z hec ñ ẽ pctm. z hec fuit
in xpo qñ finxit se lõgiꝰire. Luce vl. in q̃ inuit
exhibẽbũ hospitiũ peregrinis: exq̃ cogert eũ ma
nere: ex q̃ meruert eũ cognoscere. Et iõ ille religio

sus q̄ maiorē sctitatē q̄z hz simulat vt primi edificent ad bonū icitent nō peccat: sz potius me ret. vt pz p Bre. xxxj. mora. Tercia simlatio ē duplicitas. ⁊ hec tz rōnē mēdacij ⁊ sp ē pctm. vt ppe ē in hypocritā. Addit Alex. qrta. s. significatōis. sic iacob se simlauit esau. ⁊ hec nō ē pctm. Sic etiā si q̄s in repntatione mysterij passiōis xpi finxit se iudeū vel xp̄m vl̄ pilatū

2 ¶ Utr̄ aliq̄s possit se silare malū: (⁊ hmōi R. fm Alex. i sc̄a sc̄e q. nō: q. aut ē h̄ p opa mala siue vere siue apparēter. ⁊ sic efficit tal̄ q̄ le ē illud op⁹. aut h̄ fingit p opa bōa vere ⁊ apparēter. ⁊ sic nūq̄z pōt ex h̄ apparere malus.

3 ¶ Utr̄ gerēs hītū sctitatis vl̄ religiōis q̄ tm̄ nō q̄z meritū sit hypocrita: R. q. si ex infirmitate post assumptōez talis hītus cadit a pfectiōe nō ē hypocrita: q. nō tenet reuelare suū pctm̄ nisi loco ⁊ tpe debito. vñ nō tenet deponere habitum fm Greg. xxxj. moral. Si āt ex malicia a pfectō ē deficit sic est hypocrita.

4 ¶ Utr̄ hypocrisis sit pctm̄ mortale: R. vt colligo ex. s. Bo. ⁊ Alexā. vbi. s. ⁊. s. Tho. in q̄li. q. in hypocrisi duo sūt. s. defect⁹ sctitatis ⁊ simlatio ei⁹. Si ḡ intētio hypocrite refert ad vtrūq̄z. s. q. nō vult hz̄e sctitatē nec curat: sz tm̄ vult sctūs appere sic ē pctm̄ mortale. ⁊ sic sumit in sacra scptura Joh. xiij. Nō veniet in p̄spectu ei⁹ dis hypocrita. ⁊ Math. xxiij. Ue vob̄ hypocrite. Si p̄o accipiat hypocrita nō p q̄litate vite male sz p simulatōne: sic aliq̄n ē pctm̄ mortale: puta si h̄ facē ex fine q̄ ē p̄ charitatem dei vel primi: puta simulat se sctm̄ vt possit seminare hereses vel p̄sequat dignitatē eccl̄asticā vel q̄cūq̄z alia bōa in q̄bꝰ p̄stituit finē. Si āt finis nō sit p̄ charitatē sic erit pctm̄ veniale: puta q. solū delectat in laude. q. fm ph̄m. iiij. eth̄. magis dī vanꝰ q̄z malus. sz si finis sit bonus: puta ad laudē dei ⁊ salutē aiaꝝ vt primi edificent sic meritoriū ē: si tm̄ nō p̄tenat bonā vitā. dic̄ tm̄ Aureo. in. iiij. dis. xxj. q. j. q. si ex hypocrisi sequit oppositū honoris dei ⁊ primi salutis q̄ ē pctm̄ mortale. Silr̄ q̄n solū fac̄ vt possit hz̄e vanā gl̄iaz ⁊ hmōi. qđ limito vez in vana gl̄ia q̄ sit mortal: alīs erit vēiale solū.

Obrietas dī mēsura debita circa ea q̄ sunt necessaria ad vitā. vñ sobrietꝰ q̄si sobriā. i. mēsurā seruās. ⁊ noie sobrietatis tpantia significat. Hec exigitur in oib⁹: sz maxime in ministris eccl̄ie. xxxv. di. p totum. xlj. dis. p totū. de vi. ⁊ ho. cle. c. clerici a crapula. j. Thi. iij. Itē in regib⁹ ⁊ p̄cipib⁹. Prou. xxxj. Noli regib⁹ dare vinū. Quō peccat mortaliter p̄ ipaz. vide ebrietas: gula ⁊ ornatus.

Societas. i. fm marcū tullīū ⁊ no. Azo i sum. ti. p socio. ē duoꝝ pluriumue p̄uētio p̄acta ob cōmodioꝝ ē vsuꝝ ⁊ vtrioꝝ ē q̄stū. fac̄ ad h̄. l. si nō fuerit. §. plerūq̄z. ff. p so. vñ p̄hīt solo p̄sensu. vñ si me⁹ socius aliquē admiserit quē meū sociū ee voluerit ei solū socius ē: nō mihi. ff. p so. l. q̄ admittit. ⁊ p̄hīt ad tps ⁊ in p̄petuū. i. dū vi uēt socij ⁊ sub p̄ditō e. vt. ff. p so. l. j. ⁊. C. e. l. pe. fine fine ꝙ p̄hi nō pōt. l. nullā. ff. eo.

¶ Qui pūt p̄here societatē: R. q. ille p̄sone q̄ 1
pūt se obligare ⁊ p̄here de q̄bus multos casus hēs. s. donatio. j. p totum.

¶ Quō pōt p̄hi societas: R. dicit tex. in. l. so/ 2
cietatē. ff. p soc. societatē coire re ⁊ verbis. ⁊ per nunciū posse nos dubiū nō est.

¶ Circa q̄d pōt p̄hi societas: R. q. circa oia bo 3
na. Itē circa aliquā negociatiōez. Item circa vnā rē. ff. eo. l. societas. sz in re turpi ⁊ flagitiosa p̄hi nō pōt. ff. eo. l. neq̄z p̄termittendū est.

¶ Est vnꝰ q̄ ponit pecuniā in mānu mercatoris 4
seu artificis: ⁊ mercator seu artifex ponit industriā suā seu exercitiū circa talē pecuniā. seu aliq̄s ponit pecuniā ⁊ operā: ⁊ alt̄ operā solū vl̄ pecuniā solū: vel ābo pecuniā ⁊ opas. vt ide ex tali negociatōe ⁊ arte hēat lucꝝ vtr̄ liceat: R. q. sic fm Ang. de peru. tractatu de societate. ⁊ h̄ tā de iure ciuili q̄z cānico: q. opa alicui⁹ sepe valet p pecūia. l. j. C. p so. isti. e. §. ij. no. gl. i. c. pleriq̄z. xiij. q. iij. Et h̄ dūmō duo p̄currāt. Primū q. ars ⁊ negociatio sit licita. c. p vias. de dona. inc̄ vi. ⁊ vz. Scōm q. eā tas seruet in oib⁹: q. fm Bof. dāna ⁊ lucra debēt ee cōia in oib⁹. vti. d. gl. c. pleriq̄z. ⁊. d. l. j. C. e. ⁊ fm idustriaz picul̄ ⁊ hmōi. ita vt q̄ pl⁹ posuit pecūie vl̄ ope pl⁹ hēat de lucro. d. l. si nō fuerit. in p̄n. ⁊ ad arbitriū boni viri qđ i hac actiōe sequēdū ē. l. in pposita. ff. p so. alīs cū ista eā tas nō seruat nō ponit ee iusta nec licita: q. cū societas sit fraternitas. l. vez. in p̄n. ff. p so. p. q. q. erit inīq̄ ⁊ leonina. d. l. si nō fuerit. in fi. qđ bn nō p tota ista materia. ⁊ nō q. re licite accipit de lucro in societatē ⁊ nō in mutuo ē: q. in mutuo transfertur dñiū pecūie in accipiētē. In societate ꝙ nō: q. dic̄ tex. in. l. si tibi aree mee. ff. de pscrip. §. nemo societatē p̄hendo rei dñs esse desinit.

¶ Sz nūq̄d rōe pacti erit licitū q. q̄s hēat ca/ 5
put fractū ⁊ alīs sanū. s. q. q̄s hēat de lucro ⁊ nihil de dāno vel magis de lucro q̄z ip̄e portet id qđ ponit i societate ⁊ min⁹ de dāno ⁊ hmōi: R. q. dā dixerūt q. sic salt̄ de iure ciuili: q. p̄ctus ex q̄uētōe legē accipiūt. c. p̄ctus. de reg. iur. li. vj. Sz tu tene cū Azo. ⁊ Accur. in. d. l. si nō fuerint. ⁊ d. Anto. i. c. fi. de vsu. ⁊ Ang. vbi. §. Et

ſm theologos ⁊ veritatē q̄ nullo mō licet: q⁊ vt dixi societas ē q̄dā fraternitas: ⁊ tale pactū ē ꝯ ei⁹ naturā. iō nō valet. l. cū p̄cario. ff. de p̄ca. ⁊. c. fi. de p̄ca. Et iō in ꝯscia tenet restituere vel satisfacere oē qđ indebite habuit. vel in q̄ p̄ri mum grauauit ex h̄ pacto.

6 ¶ Utr̄ ponēti opas tātū licеat facere pactuz q̄. s. tātū vult certū p opa ſua ⁊ de dāno nihil vult sentire: R. q̄ sic: q⁊ ſm Ang. vbi. s. nō est iste ꝯctus societatis ſz locatōnis opaꝝ ſuaꝝ. Et h̄ verū nisi dānuz ꝓtingeret ex dolo vel ſua culpa: q⁊ sic nō liceret. l. item q̄ri. in p̄n. ⁊. l. si merces. ⁊ q̄ columnā. ff. locati.

7 ¶ Utr̄ tradēs cētū ducatos in societate cū pacto q̄ vult ip̄m capitale ſaluum nec de eo vult sentire aliq̄d dānū: ſz de lucro vult ſm discreti onē socij q̄ztū ſibi placuerit dare licite faciat: R. q̄ nō: ſz ē vſurarius. c. ꝓſuluit. ⁊. c. fi. de vſu. Et ppt̄ea ſm Bal. i. l. j. q. ix. ff. p ſo. tal' q̄cq̄d accipit de lucro extenuat ſortē: q⁊ tenet cōpēsare. vel ſi vtrūq̄z habuit tenet restituere lucruz. Adūte tn̄ q̄ ſi q̄s nollet p̄culo capitalis ſe exponere ⁊ inueniret aliquē q̄ eū vellet assecurare p aliq̄ ſibi dato nō eēt vſura ſe liberare a p̄culo p talē assecuratōez: ſz p lucro accipiat de capitali sic assecurato qđ q̄dē lucr̄ parit negocia tio tal' capital' dati in societatē. Et idē dicerez q̄n ſocius accipiēs ip̄m capitale ꝓueniret libere cū ſocio dāte capitale de dādo ſibi tale mo dicū de lucro qđ verisil' q̄libet alius sic faceret ſi dās capitale remitteret totū lucr̄ aliud qđ debret hīe ex tali societate: eo q̄ eū assecuret p ꝑncipali: imo ſi nihil eēt lucri ſolueret nihilo min⁹ assecuratōz ⁊ vtpote q̄n negociatio ē tal' q̄ litatis q̄ assecuratōez inueniret ſoluēdo tria vl' q̄ttuor p cētenario: ⁊ tn̄ cōiter lucro ſocietatis eſſet receptur⁹ ſex vl' octo ⁊ aliq̄n pl⁹. ⁊ sic ꝓueniret cū ſocio q̄ ſolū daret ſibi tres vl' q̄ttuor p lucro ⁊ eū de capitali assecuraret. ⁊ sic intelligo illud qđ tz Jo. an. in. c. p vīas. de do. inf' vi. ⁊ vz. in vote data mercatori. de q̄ hēs. s. dos. §. ꝓſ. Rō: q⁊ i iſto caſu pecūia posita in societate bn̄ ſtat p̄culo ponēt': ſz iſtud p̄culū redimat p̄cio qđ ſz. ⁊ iō nō ē p̄uilegium totis: q⁊ licite p̄ot fieri i q̄cūq̄z capitali sic dato: dūmō ꝓcurāt duo. Primū q̄ ſocius accipiēs libere h̄ velit facere nō ſolū accipiēdo tale capitale: ſz etiam ſi nō accipet p tali mō assecuraret. Secūdum q̄ tantū plus poſſit verisil' lucrari de tali ſocietate vltra p tē ſuā q̄ztū est illud qđ ſolueret p tali assecuratiōe cuicūq̄z cōiter. Tutius tn̄ eſſet ſi ꝓueniret cū ſocio de ſoluendo ſibi tantū p assecuratiōe capitalis q̄ztū q̄libet ali⁹ acciper ſi vellet assecurare: ⁊ in diuidendo lucro p⁹ ſolueret ꝓuentū p assecuratōne: ⁊ qđ ſuꝑesset de lucro ſibi ꝓtingente illud retineret. Nec ob. c. nauigātis. de vſur. q⁊ ibi alif nō mutuaret niſi p̄culū ⁊ lucr̄ p p̄culo recip̄et.

¶ Utr̄ vidua seu q̄libet alius q̄ dat mercato- 8
ri in societate centuz cū pacto q̄ ip̄m capitale ſit ſaluū cum intentōe tn̄ retinendi in ſe p̄culum ip̄ius capitalis: ſz ſolū facit tale pactū ne recip̄iat a mercatore: non vt capitale peat ip̄ſi mercatori ſi ſine ſua culpa periret licite ſine vſura h̄ faciat: R. q̄ lz vſura in h̄ ꝯctu nō ſit: ſz vera societas: tn̄ peccat mortaliť ꝓpt̄ mēdacīū pniciosum qđ dic in ſui īfamiā. xxij. q. ij. c. j. Et ideo tenet notā facere intentōez ſuā: ne forte etiā morte p̄uēta heredes vellēt in ſuo rore ꝯctū p̄manere. nō tn̄ tenet restituere lucr̄ qđ habuit ſm sctm̄ Ber. in ſuis ꝯctibꝫ ⁊ bn̄: q⁊ p. l. j. ⁊ totū ti. C. pl⁹ valere qđ agit'. iſte ꝯct⁹ est vera societas in re: ⁊ iō non restituet: lz aliꝫ dicāt ꝯtrariū q̄ possent saluari: q̄n ex h̄ aliq̄d dānum passus est mercator ꝓpter timorem periculi. vel quando ex notificatiōe ſue volūtatis nō cessat ſcandalū qđ primo dedit: q⁊ tūc credo teneretur restituere eo q̄ fama rebꝫ est p̄ponenda. vj. q. j. de terioribus.

¶ Utr̄ ponēs cētū apud mercatorē: ita q̄ me- 9
dietas vel tercia ps aut q̄rta vel aliq̄ alia ps ip̄oz centū ſtet p̄culo mercatoris ſit vſurarius: R. q̄ in h̄ fuit diuersa opi. doc. q̄busdā dicētibꝫ q̄ sic. vt sctus Bernardinus ⁊ multi alij. q̄busdā q̄ nō: q⁊ licite h̄ p̄ot fieri. vt gl. i. c. pleriq̄z. xiij. q. iij. ⁊ multi alij. q̄ q̄dē diuersitas euenit ex diuersa opi. dubietatis sequētis.

¶ Utr̄ dānū debeat eē cōe si capitale p dat' an 10
ſolū illius q̄ eū posuit q̄busdā dicētibꝫ q̄ dz eē cōe. vt Jaco. de are. p. l. ſi id qđ. §. item celsus. ⁊. l. cū duob. §. q̄dam ſagariam. ff. p ſo. quibusdā dicētibꝫ q̄ tenus est cōe lucr̄ ip̄ius capital': eatenus ⁊ dānū. p. l. ſi nō fuerit. §. j. ff. p ſo. ⁊ p. l. mānifestissimi iuris ē. §. fz cū in secūdā. a ꝓrio ſensu. C. de fur. Quibusdā aliꝫs dicētibꝫ q̄ ſolū dz p̄ire dāti. vt gl. in. d. §. j. Rō: q⁊ sic de capitali nihil lucrat' socius: ſz tm̄ dz redire ad eū q̄ dedit ſi inuenit' ſaluū in fine ſocietatis: ita nihil dz h̄e de dāno ip̄ius. Sed tu dic ꝓcordādo opi. q̄ ſi nullū ſit pactuz vel alia ꝓſuetudo: tūc dic vl' ſm Pe. vt refert Ly. in. l. j. C. p ſo. q̄ p̄culū capital' ſi p eat rōne ſocietatis añ opas exhibitas fit cōe. ſi post aliquas exhibitas etiā aliq̄d sentiat de dāno. ſz ſi post oēs opas exhibitas p dat' ſoli ponēti illud: ⁊ ſuffiat alteri p ditio ſuaꝝ operaꝝ: q̄ eq̄ſſima est p̄ſertim in ꝓscia. vl' ſm Bal. in. l. j. C. p ſocio. ſiue añ operas ſiue post q̄ perdat' ſoluꝫ

ponenti qđ forte verius est de iure: qz sic non erat habiturus de lucro ipius capitalis: sz solum de lucro qđ debebat sue industrie: ita nullū dz pati dānū de ipo. z sic tenēdo ista opi. Pe. vel Bal. nō lz facere pactū q̄ piculum capitalis sit alterius q̄z illius q̄ posuit. Rō: qz i fine societatis si nihil esset nisi capitale: totū rehabebit. z ideo cū socius non hēat de lucro ipius capitalis nō dz hīe de dāno. Si vo pactum fieret q̄ periculū capitalis sit cōmune: qđ lz. vt vult gl. p̄dicta. vel sic haberet ꝯsuetudo tunc scias q̄ eatenus capitale ipm eēt diuidēdū in fine societatis si nihil inueniet de lucro quatenus erat pactum vel ꝯsuetudo de periculo. Et ideo qz sc̄us Ber. p̄dictus z mlti alij tenuerūt q̄ in fine societatis etiā si nihil de lucro sit capitale integr dz redire ad dantē. pp̄terea tenēt nō licere facere pactū de alīq̄ pte ipius capitalis periculi: z sic tenet. sz si ipm capitale erit diuidendum in fine societatis si nihil inueniretur de lucro ꝑm q̄ pacti sunt. vel est ꝯsuetudo de piculo. sic est vera opi. d. glo. quam sequit Ange. vbi. s. s. q̄ licet tale pactū: alīs non. Et si pactum nullum esset factum de damno: sed solum de lucro: intelligit de dāno sic de lucro: q̄ si ipe dans nō intendebat aliq̄d sentire de dāno capitalis: z in fine simpliciter ipm habere: sic esset vsurarius mētalis. z eo mō teneretur restituere sicut vsurarius mētalis. de q̄. s. restitutio. j. in ỹ. vsurarius.

11 ¶Utr̄ liceat facere pactū q̄ vnus hēat duas ptes lucri z vnā dāni. vel duas dāni z vnā lucri z hmōi: R. q̄ in ꝯscia omne pactū qđ non facit deterio. rē ptem alterius arbitrio boni viri ita q̄ q̄ plus posuit plus habeat licitum erit. qđ sequit Ange. vbi. s. alīs nō.

12 ¶Utr̄ ponēs operā in societatē. s. nauigando equitādo z hmōi: teneāt sumptibus suis pōere: R. ꝑm Bal. z Jaco. de are. z Ly. in. l. j. C. p so. q̄ nō q̄n pficiscit causa societatis: qz lucr̄ intelligit de ductis expensis. l. illud. C. de codicil. l. mutius. ff. p so. qđ limitat Bal. vbi. s. vez: exceptis expēsis q̄s domi fecisset: qz ille nō debēt fieri de co: pe societatis. ar. l. sz si ex lege. §. q̄ aūt. ff. de peti. here. Ange. ỹo vbi. s. dicit hoc verū nisi ꝯsuetudo aliter haberet: q̄ si esset debēret seruari: nisi ꝯtineret iniquitatē apertam: qz videt actum qđ est ꝯsuetum. l. q̄ si nolit. §. si assidua. ff. de edi. edic.

13 ¶Quō tenēt socij ex disparibus ptibus q̄ fundū vel apothecā ꝯdurerūt: R. ꝑm Bal. i. l. j. C. p so. z Ange. vbi. s. q̄ locāti tenēt p eq̄libus ptibus. Inter se vo tenēt p rata societatis. vñ etiā supellectilia z vasa debēt diuidi ꝑm ptes quibus diuidetur societas.

¶Utr̄ ille q̄ semel posuit capitale in societate z p̄ditū ē ante finitū tps societatis teneat iterū aliud ponere: R. ꝑm glo. in. d. l. si nō fuerit. §. j. z in. l. j. C. p so. z Ange. vbi. s. q̄ nō: siue periculū cōe fuerit siue non. 14

¶Utr̄ dānū psone illius q̄ ponit opas in societatē debeat cōicari ad inuicē: puta cū socius resisteret volētibus sibi auferre pecuniā vulneratus ē z fec̄ mltas expēsas ad curādū se z hmōi: R. q̄ sic q̄n eueīt ppt̄ societatē. vt expēsse vult l. cū duobus. §. q̄dā sagariā negociatōr. dicit ter. coierūt. alī ex his ad cōpand[illegible] merces p fectus in latrones incidit suāq̄z pecuniā perdidit: serui ei⁹ vulnerati sunt: reliq̄z ꝑpas p̄didit dic̄ Julianus dānū esse cōe. Ideoq̄z actōe p socio dāni ptē diuidiā ag̃scere debere tā pecunie q̄z rer̄ ceteraꝝ q̄s secum nō tulisset socius: nisi ad merces cōmuni nomīe compandas p̄fici sceret. sz z si q̄d in medicos impensum. est p̄ro parte ad socū agnoscere debere rectissime Julianus p̄bat. hec ibi. ff. p soc. Nec ob. l. socū. §. socius. ff. p so. qz illō intelligit q̄n culpa socij id ꝯtingit ꝑm gl. ibidē: qz tūc nō tenet. Aduerte ꝑm Bal. in. l. j. C. p so. q̄ dānū oē extrinsecū qđ rōne societatis euenit dz esse cōmune puta debita z p̄dicta. sz damnuz intrinsecū. s. ipius capitalis nō nisi vt dixi. §. r. 15

¶De q̄ culpa teneāt socius alteri socio: R. q̄ si ꝯctus ē solū societatis tenēt de dolo lata z leui culpa nō leuissima: qz sufficit talē diligentiaz ad hibeat in rebus cōibus sic in ꝑprijs. vt. l. cum duobus. ff. p socio. Uñ q̄z quis aliēs expēsse periculū in se suscepisset: nō tn intelliget de illo qđ euenit culpa consocij. l. pe. C. de nau. feno. Qñ ỹo cū societate est ꝯctus locatōis vel alius ꝯctus quō teneāt z ex q̄ culpa. hēs. s. cōmodatum. §. xj. z locatio. §. xvij. 16

¶Quō dz diuidi societas si nihil inf ipos ē ꝯuētū expēsse vel tacite: puta qz nulla ē ꝯsuetudo de hoc: R. ꝑm Bal. in. l. j. C. p socio. q. ij. z Ange. vbi. s. q̄ si alter posuit centuz: z alter opas z de lucro hīt ducēta extrahet p̄mo qui posuit centum sua cētū: z sic de quocūq̄z alio qui aliq̄d posuit: que extracta reliqua ducēta que sunt de lucro diuidēt inter se oēs: ita tn q̄ q̄ plus posuit in societate: puta opas z pecuniam: vel duas ptes pecunie respectu illi⁹ q̄ solū vnā ptē posuit nō respectu eius q̄ opas posuit: qz opa valet tātū sic pecunia q̄ ponit habebit plus de lucro. vt. d. l. si nō fuerit. in p̄n. z. l. quid em. ff. p so. z h̄ arbitrio boni viri. z id qđ quidam dixerunt q̄ sic qui posuit cētum p p̄mo extrahit centuz. sic z ille q̄ posuit opas dz 17

extrahere alia centū p opa sua nō valet: nec de iure diuino ciuili vel canonico: qz opa hois nihil ē aliud q̄z offm diurnū. vt. l. j. ff. de ope. libe. i mo opa hois dz fructꝰ eiꝰ ee. vt. l. iij. z. l. se. ff. de ope. ser. Et iō ille q̄ posuit opas tm̄ ñ dz posuisse aliq̄d ꝓsistēs in sorte vl̄ capitali: sz solū fructū sue ꝓsone q̄ fructꝰ aut vsusfructꝰ sue ꝓsone cōrndēt fructui aut cōmoditati illoz cētū. p q̄ bñ fac. d. l. cū duob. §. si in coeūda. ꝑcū in q̄t ē vel amētū art̄. Et sic intellige illd q̄d sepe opa alicuiꝰ p pecūia valet. vt ili. p socio. §. q̄. id ē p cōmoditate z vsufructu seu intrusorio dicte pecūie. z iō si alꝫ solū posuit opas z alꝫ cētū solū: z lucz sꝫ ducēta: ille q̄ posuit opas habebit centū solū: z ille q̄ posuit centū hēbit illa centum: z postea alia centū de lucro.

18 ¶Quātū durat societas? R. ter. i. d. l. societatē. dissociamur renūciatōe morte capitis diminutōe: itelligē put ē moris ciuil. fm gl. ibidē. z egestate. dic gl. s. ici dēte. vt si q̄s ex socijs bois cesserit. vt ili. e. §. itē. vl̄ fuerit pblicate. vt i. l. actōe. §. pblicatōe. ff. p socio. Adde q̄ dissoluit fm q̄ ꝓuenerit in tpe duratois illo finito. Itē ex ꝓsuetudie si nihil actū ē de tpe. d. §. q̄ as

19 ¶De societate inē frēs z alios quō ta (sidua. cire ꝓhib. hēs. s. peculiū. §. xxvj. cū se.

Societas.ii.

Circa aialia q̄ dz socidū animaliū ꝓhib sex modis.

1 ¶Prio mō q̄n aialia exp̄sse tradunt gra societatis ꝓhēde. vt dic gl. i. l. si pascēda pecora. C. de pac. vl̄ q̄n lz exp̄sse ñ dicāt q̄ gra societatis tradunt: tn̄ tacite dant gra societatis. s. q̄n dāt vt sint cōia z sic ꝓhib societas. vt. l. si tibi aree mee ff. de pscp. ro. Et fac q̄d no. Bal. i. d. l. si pascenda. Et q: h̄ mō aliq̄n ꝓhib aialibꝫ grossioris generis aliq̄n i minuti. Jō p mo ponā q̄t modis aialia grossa dāt gra societatis exp̄sse vl̄ tacite. Et adūte q̄ aialia grossa dicūt q̄z fructꝰ regulariē ñ ascēdit ad valorē mris i āno: vt sex boues eq̄ muli z hmōi. Jsta aliq̄n dāt extimata aliq̄n ie extimata. aliq̄n cū ꝛra. aliq̄n sine cōione ꝛre. q̄d fieri pōt. vt i. d. l. cū duob. §. i coeūda.

2 ¶Q̄n dāt extīata z sine ꝛra tunc periculū casus fortuiti ē cōe inē socios. vt dz i. d. l. cū duob. §. dāna. nec mirz: qz extīatio i h̄ casu facit ēptionē. l. extīate. ff. sol. ma. Et sic p pte dñiuz remanet apd tradētē z tacite p aliā pte rōe cōionis illū cui cōicāt: z sine tradītōe trāsfert. l. j. §. i societate. ff. p socio. z pinde ē ac si ille q̄ dat mutuasset p̄cū medietatē socio: z ipe posuisz aliā medietatē: z cōicāt ab ipis duob ēent ēpta z sic i societatē posita. Et iō q̄libet de periculo tenet p dimidio nisi culpa vl̄ dolo alterius euenireret. Nā tūc socius culpabilis ēet. d. §. dāna. Bal. tn̄ i. l. j. C. p socio. distīguit q. s. Aut pereūt casu fortuito: z sic erit cōe. aut pēptio veit ex natura rei. z tūc dic periculū solū ee dātis: qz sic etiā penes eū fuissent morītura. nec ē verū fm eū q̄ ista extīatio faciat vēditōz. vt. d. §. dāna. z. l. iij. ff. loca. z. l. cū mānfacta. ff. de ꝓhib. ep. vbi dz nēo pōt eā rē vēdidisse de cuius dñio id agit: ne ad ēptorē trāseat: sz h̄ aut locatio aut aliud genus ꝓtr. h̄ ibi. Sz saluo meliori iudicio h̄ ñ teneo cū melioramēta etiā naturalia in h̄ casu cōicent. vt. d. l. si ñ fuerit. sic ꝓuenit vt picula silr etiā naturalia diuidāt sine cōicēt. Nec valet q̄d adducē q̄ extīatio ñ fac vēditōez in isto casu: imo fac. vt ꝓz p. d. l. iij. ff. locati. Et iō tene q̄ periculū etiā naturale erit cōe vt tenēt multi doc. maxie Ange. vbi. s. Q̄d tn̄ limito verū nisi exp̄sse aliud sit ꝓuentuz. z sic itelligit ille. §. nēo. in. d. l. cuz mānfacta. vl̄ nisi de ꝓsuetudie aliud sit: qz itelligit actū q̄d ē ꝓsuetū. l. q̄d si nolit. §. q̄ assidua. ff. de edi. edic. Et iō si pactum sit q̄ periculū capitalꝫ ñ sit cōe nō erit licit⁹ iste ꝓctus in foro aie: nisi recipiēs vel aliꝰ q̄ in vno alleuiat in alio equalēti guarent. l. fm naturā. ff. de reg. iur. Pactū ꝙo circa fructꝰ vl̄ circa tpus oportet q̄ ꝓtineat eq̄litatē arbitrio boni viri. Tn̄ nō videt iustū q̄ fructus in h̄ casu debeāt p medium ptiri si alter ipoz ponit operas: qz ipas operas plusq̄z alius socius ponit: cuz tantundē in societatē posuerit. Et ppterea dz attendi si ope pñt fieri p minores vel pupillos z hmōi: q̄z ope nō sunt in magna extimatōe lz aliq̄ sint. vt. l. fi. ff. de libe. cau. vel si recompēsant p lacticinia z hmōi. z de palea seu feno q̄d dat ad comedendum. z sic attendere q̄ libet ipoz equaliter tantuz posuit in societatem: z vltra videre q̄d vltra ponit alius puta rusticus: qz operas. z sic nisi recompensaret in alio: dz h̄e plus de fructibus: aliter esset vsura: cū ex mutuo interptato plus grauaret. c. ꝓsulu. it. c. in ciuitate. de vsur.

¶Q̄n aut ē dant inextimata z sine terra: z tūc 3
si nullū pactū fit de capitali aut de fructibꝫ vel tpe sunt q̄dā exuagātia z iura posita inē ex/ordinaria capitalia feudoz. in fi. de collatōis sic dicētia. Jlle q̄ accipit iumētū vel vaccā dz tenere p. v. ānos. z oēs poledri vel vituli debēt esse cōmunes: z q̄cūd poledri q̄sierunt tpe triturationis. Jumentū ꝙo vel vacca data dz esse illius q̄ eū vel eā posuit in fine societatis nisi ille q̄ accepit ad societatē tertiā ptē p̄cij dederit socio ponēti: qz si dedit tertiā ptem: tunc in fine ipm inmētuz vel vacca erit cōmune. Tu tn̄ attendens in ꝓscia ad arbitriū boni viri vt

eq̃litas seruet: ita q̃ q̃ plus ponit plus hẽat. vt. s. dictũ ẽ. Si ꝙo pactũ sit factũ cũ pluribꝫ modis ꝯctus ꝙcipi possint: cũ plura sint negocia q̃z vocabula. l. natura. ff. de pscp. ꝟ. Attẽdẽdũ ẽ q̃ ptineat eq̃litatẽ arbitrio boni viri p regulã. in. d. l. si ñ fuerit. t. l. ꝓposita. ff. p socio. Adũte tñ q̃ qñ aĩal dañ inextimatũ ñ põt pactũ fieri licite q̃ piculuz sit alterius q̃z eius q̃ ipm recdit. ꝟ etiã tz Bal. in. d. l. si pascenda. Nã cũ dictũ aĩal positũ in societate in fine debeat esse ponẽtis si pactũ fieret q̃ piculum ad ipm ponẽtẽ nõ spectaret eẽt iniquũ. t si ipe perdit aĩal t socꝰ pdit opas. nec ob. qđ. s. dixi de capitali pecunia: qz ñ valet silitudo. Rõ: qz pecunia silr ipo vsu ꝯsumit. t sic in ipa societate totaliť exerceť. Sz secꝰ ẽ in aĩalibꝫ q̃ nõ sic ꝯsumunť sz qñq̃z meliorant. Uñ sic meliorameñtũ ptinet ad dãtẽ: sic t piculũ ptinere dz. d. l. ꝑm naturã. Si tñ dans in aliq̃ plus ḡuareť: puta qz recipiens nollet teneri in fine de dãno ipius aĩalis qđ euenit culpa sua: sz solũ in pte cũ teneať in totũ. l. cũ duobꝫ. §. i coeũda. t. §. dãna. ff. p socio. sic posset ĩ alio alleuiari q̃ ad piculũ ipius aĩalis p regulã in. d. l. ꝑm naturã. Et ex pdictis ptz q̃ ille q̃ dat aĩalia inextimata cũ pacto q̃ de ꝑmis fructibꝫ capitale suum detrahat: illicite facꝫ t teneť restituere q̃cq̃d accepit in ḡuamẽ alterius socij. Nã socũ in hꝫ ḡuat q̃ opas t expẽsas q̃s feꝫ si statiz extracto valore capitalis piret ipm capitale amitteret t sic ipe eẽt in tuto t alť socius in piculo. Sed pone q̃ nõ perit: sz cũ tpe multũ lucratus ẽ alť socius ad quã restitutõez tenebiť pdictus? Rq̃ ad tãtũ q̃z tũ arbitrio boni viri extimabiť periculũ pditõis opaz t expẽsaz q̃s pdere poťat.

4 ¶Qñ ꝙo dañ aĩalia grossiozis generis cũ terra: vtputa cõico socio vnũ par bouũ cũ certa q̃z titate terre quã arare debeat. Et tunc si inextimata tradidi piculũ totũ ad me pertinebit. Si ꝙo extimata piculũ erit cõe. d. §. dãna. ni si dolo vel lata culpa alterius ꝓcesserit vt tibi dixi. Silr fructus terre erit cõis qñ extimata sic tradita. Rõ: qz vnꝰ ponit ptẽ bouũ t terrã: alter ptẽ bouum quã videť emisse rõne extimatõis t opas. t eq̃tas vult vt eq̃liť ptiať fructus: non aũt erũt cões fructus qñ pdicta aĩalia dañ inextimata. Rõ: qz alť solũ ponit opas: talť aĩalia t terrã. Qđ vez intelligo nisi forte idustria socij tãtũ extimareť aut plus. Et tũ arbitrio boni viri iudicãdũ erit vt eq̃litas seruet.

5 ¶De aĩalibꝫ minutis vt oui/ (d. l. ꝓpositabus: porcis: capris t hmõi. Adũte q̃ inueniť in eẽ uagãtibꝫ positis in fine decime collectiõis feudoz: q̃ talia aĩalia debẽt dari ad tres ãnos t in vnoquoq̃z anno dz dare p capra. xij. formaticos optios: t p pecude sex. nec tãtũ grossos q̃z tũ facerẽt. xx. pecudes: nec tãtũ puos q̃z tũ faĉ vna mũgitura vnius pecudis: sz mediocres arbitrio boni viri. In fine ꝙo capra vel ouis data añ oĩa erit ipi⁹ tradẽtis nisi ille q̃ accepit soluisz terciã ptẽ pcij ipi⁹: qz sic erit cõis Capreti ꝙo t agni t lana erũt cões. In porcis ꝙo oĩ anno sunt ptiẽdi porcelli: nisi ille q̃ accepit voluerit tenere eos vsq̃z ad tres ãnos t in fine triũ ãnoz oĩa ptiri debẽt p mediũ: t etiam porcelli nati de porcellis. Si tñ ꝙluetudo vel pactũ aliud eẽt vl extimata data eẽnt. dic ꝑm q̃ dictũ ẽ de aĩalibꝫ grossiozibꝫ vt oĩno seruet eq̃litas t iniustitia nulla fiat alteri ab altero.

¶Scdo mõ ꝯtrť societas sic. Dañ aĩalia: sz 6
nõ cõicanť nec eoz dñiũ trãsferť: sz solũ custodie alteri⁹ cõmittunť aliq̃ dato vel recepto p/cio. t tũc ꝑpe ꝯct⁹ locatõis ẽ t ꝓductõis. l. ij. ff locati. Si ãt nõ inuenit pciũ sz tradẽs dicta aĩalia recipit aliq̃d: vtputa p bobus vt arent vel p pecudibꝫ vt stercorizẽt t hmõi. aut recipit ille cui tradũť p mercede custodie aliq̃d vl opa aĩaliũ vt stercorizatio p mercede ꝙpenseť q̃ oẽs tres mõi ꝙsiderari ꝑnt vt ĩ silr ĩ duo dicť tex. ĩ. l. j. §. si q̃s duũ. ff. de posi. sic erit ꝯctus innoiat⁹. t regulabiť ꝑm ꝯctũ locatõis cui magis assimilať. vt ĩ. d. §. duũ. t. l. naturaľ. in ꝑn. ff. de pscrip. ꝟ. cuius natura ẽ vt fructus t piculũ p tineat ad dñiũ rei locate. l. itez si pcio. §. j. t. ij. ff. locati. t de eo hẽs. s. locatio.

¶Tercio mõ dañ aĩalia t totũ trãsferunť in 7
accipiẽtẽ cũ pacto q̃ teneat ea ad meliorãdũ: t sic meliorata cõicenť. t sic dz ꝯct⁹ innoiat⁹. vt dicť tex. ĩ. l. si tibi aree mee. ꝟ. sz si pueꝫ. ff. de pscrip. ꝟ. vñ pciũ dictoz aĩaliũ si vẽdanť dz eẽ cõe. vt. d. l. si tibi aree mee. t silr fructꝰ ibidẽ. p l. si pascenda. C. de pac. t silr piculũ dz esse cõe sic t vtilitas. l. mutuꝰ. ff. p socio. Adũte tñ q̃ hꝫ ꝯctꝰ magis assimilať ꝯctui societatis q̃z locatiõis. Jõ ꝑnt circa hꝫ itelligi q̃. s. dixi in ꝑmo casu: qñ dañ inextimata vl extimata. Si ꝙo meliorameñtũ ñ sequať credo q̃ integra ad dñm tradẽtẽ sint restituẽda q̃si cã data t cã nõ secuta. ff. de ꝙdi. cã data t cã nõ secuta. p totum.

¶Quarto mõ dañ aĩalia vt coopiañt vel vt 8
cooperiãt: puta thaurꝰ vel vacca t hmõi. t est ꝯctus innoiatus. t iõ ad arbitriũ boni viri reduceť ne cũ aliena iactura q̃s lucreť. l. nã hꝫ natura. ff. de ꝙdi. inde.

¶Quito mõ dañ aĩalia aliq̃ extimata taliť 9
q̃ cõmodũ t cõmodũ sit recipiẽtis. t sic resultat ꝯctꝰ emptõis t vẽditõis. ar. l. extimate. ff. sol. ma. Jdeo si aliq̃d accipet vltra pciũ rõne

tpis esset vsura .c. consuluit. ⁊ .c. in ciuitate. de vsu. nisi ẽptor aialiũ pceptꝫ fructibꝫ morã traheret i soluẽdo pciũ: qr tũc p infesse posset pe/tere ptẽ fructuũ. l. curabit. C. de ac. ẽp. ⁊ vẽ. ⁊ tz gl. ⁊ cõiẽ de. in. c. ꝙstus. de vsu.

10 ¶ Sexto mõ sunt data aialia nec apparet an cã societat: vl quõ mortuis ꝓncipalibꝫ. ⁊ tũc ſm q ꝙsuetũ ẽ talia dari sic extimabit. d. §. q assidua. vel si de ꝙsuetudie nõ apparet ꝓsume tur ꝯctus innoiatus. l. ij. ff. de pscrip. §. ⁊ sic cẽ sebit ꝯctus societatis: ⁊ p oĩa fiet de fructibꝫ ⁊ reliqs sic ius societatis exigit. vel saltẽ fiet re/ceptori aialiũ debita cõpẽsatio ſm exigentiam sumptuũ ⁊ labꝛis sui: ⁊ h actiõe mãdati exq̃ p impositõez dñi pascẽda suscepit. l. j. ff. man dati. vel saltẽ actõe in factũ sine pscrip. §. d. l. ij. Ex pdictis igit pz quõ societas sit licita vel illicita. ⁊ qd dicendũ de multis casibꝫ cũ infi/nitis modis possint ꝙcipi. vt in. d. l. natura. ff. de pscrip. §. Et ppter ea attẽde q in ꝯctu socie tatis aliqñ incidit rõ mutui interpati: pu/ta qñ dant extimata aialia vl exigit q sint ad piculũ accipientis ꝯ naturã societatis: ⁊ tũc si grauat in aliq̃ accipies ppe h erit vsura. Si/militer aliqñ cũ societate ꝙcurrit ꝯctus loca/tionis: ⁊ ppterea eãdas attendat: ⁊ qd ꝙuenit nature talis ꝯctus vt sic scias discernere qñ ẽ iniustitia vel iniqtas.

Bodomia est turpitudo i ma/sculũ facta. p ij. q. vij. vsus. ⁊ ẽ guius pcm adulterio. vt in. d. c. vsus. ⁊ guius q̃ cũ mre. ibidẽ. c. adulterij. vñ clericus dz reponi ⁊ in monasterio detrudi ad agẽdã pniaz. Laicus excõicari ⁊ penit reddi alienus a cõione fideliũ. c. clerici. de excess. pla. ſm leges dz igne cremari. in aut. vt nõ lux. ꝯ naturã. vñ ibi dr q ppt impios actus sodo/mita ⁊ fames ⁊ terremotus ⁊ pestilẽtie fiunt: ⁊ ciuitates cũ hoibꝫ pariter pereũt.

Bollicitudo vtrũ sit pcm: ℟. q si logmur de sollicitudie palii sic triplex ẽ. Una ẽ ãrieta tis ⁊ auaricie. ⁊ hec est pcm sp. Mortale ꝙ pcm ẽ ex fine: puta qr ꝓstituit finis in ipis q/rẽdis parati oĩa facere ppt ipa hõda. vñ Au gust. in li. de opibꝫ mõachor. cũ dic dñs. No/lite solliciti ee ⁊c. h dic vt nõ ista intueamur: ⁊ ppt ista faciamus q̃ cq̃d in euãgelij pdicatõe fieri iubet. Alio mõ ẽ mortale pcm ex modo qm tãtũ i hmõi ãriat q omittit necessaria ad salutẽ ⁊ suffocat mẽtẽ in talibꝫ. de hac loquit Grego. xlix. di. c. hinc em. in §. gibbus. Alia sollicitudo dr dubietatis ⁊ diffidẽtie: cũ hõ ti met ne tpalia sibi deficiãt: ⁊ ideo anxiat p ipis nõ tm aliq̃d faceret ꝯ dei pcepta vel omitteret. ⁊ ista ẽ pcm veniale. Tercia necessitatis ⁊ p/uidentie. ⁊ hec nõ ẽ pcm: imo bona ⁊ laudabi lis. vñ gl. Math. vj. Nõ labor ⁊ puidentia damnat: ⁊ sollicitudo mentem suffocãs. de hac tercia loquit. c. diuine. lxxxvij. di. Solli/citudo ꝙ spualiũ p se ẽ bona: ⁊ ad hãc xps in ducit nos. Math. vj. Primũ q̃rite regnũ dei ⁊c. Posset ee pcm p accidẽs: qñ hõ tãtũ intẽ deret spualibꝫ omitteret puilionẽ humanã debitã: qr eẽt tẽptare deũ. ꝯ illud Math. iiij. Nõ tẽptabis dñm deũ tuũ.

Solutio est ei qd debet redditio. insti. q. mo. tol. oblig. in pn. Sz large solutio ẽ ab obligatõe liberatio q̃cunq̃ mõ. ff. de solu. l. solutõis. Nã q̃liter cũ/q̃ satisfactũ sit creditori ad voluntatẽ suã z p soluto habet: ⁊ solutum nõ sit. ff. de pig. ac. l. si rem alienam. §. omnis. h no. Bof. ⁊ Hostiẽ. in sum. eo. ti. §. j.

¶ Quot sunt species solutõnis: ℟. due. Una naturalis siue vera q̃ est p redditõez eius qd debetur. Alia ciuilis siue imaginaria. ⁊ hec fit multis modis. s. p nouatiõez que ẽ q̃n extin/guit ꝓr obligatio: ⁊ in aliã obligatiõez ciuilẽ vel naturalẽ trãsfert. ff. de noua. l. j. Aut p dele/gatiõez que est q̃n aliuz reũ vice sua creditori vel cui ipe iusserit dat. ff. de accept. l. j. Aut per oblatiõez facta tpe ⁊ loco cõgruo. C. de solu. l. obsignatõe. ff. eo. l. si soluturus. ⁊ l. q̃ decez. in pn. ff. de pig. l. creditor. Nõ tm pdest oblatio si nõ ꝙsignetur. C. de vsur. l. ij. ⁊ l. acceptam. Item opotet q fiat cui debetur: vel eo absente iudici: ⁊ si iudex dei. fiat honestis psonis. C. de vsu. l. si creditrici. de offi. ordi. c. pastoralis. in fi. Itez q res deposita duret: qr si in vsus suos conuertat: nõ est tutus offerens. l. debitor. ff. de vsur. ⁊ si sic deposita res amittat nichil omin⁹ debitor est liberatus. ff. de arbi. l. arbitr. la. ij. ff. depositi. l. j. §. si pecunia in sacculo. Et hoc verum in obligatione quãtitatis: quia si ob/ligatio esset in specie: sola oblatio sufficeret. ff. eo. l. hominem. §. j.

¶ Utrum solutio debiti in q̃titate existentis ꝛ sit facienda ſm pecunie valor ẽ currentem tem/pore solutionis: vel ſm q valebat tempe con/tractus: ℟. q in quacunq̃ dispositõe ꝯctuꝫ sit debitum: solutio semp dz fieri ſm monetã que currebat tempe ꝯctus debiti: ⁊ si nõ repit quia ẽ repꝛobata vel diminuta in põdere: pu/ta qr tõsa: vel p lõgum vsum effecta grossa: qr argentũ in superficie corruit ex lõgo vsu vl alio mõ p̃ruo est alterata: tunc debet solui ipius extimatio ſm q cõiẽ tenẽt p legistas ⁊ canoni/

stas. in. l. paulus. als incipit creditor ẽ. ff. de sol. ti. l. in mior. C. in q. cau. in inte. resti. nõ ẽne/cessaria. z p cãonistas i. c. qzto. de iureiu. ti. c. oli. de cẽsi. z z Bar. i. d. l. paulus. limitet istud vez qñ tal' diminutio ꝓtingit in moneta grossa z nõ in minuta. tñ do. Anto. i. d. c. qzto. z se quit Pa. ibidẽ tz ita hẽ locũ in moneta pua sic in magna qñ deterior ratio directe ꝓtingit ipsam pecuniã: puta qr duo antiq nõ valẽt nisi vnũ de nouis. voluit etiã Ly. z Pe. in. d. l. in mior. z Ho. i. d. c. qzto. q qñ solũ pecunia ẽ reprobata ñ deterior ata q de ea põt fieri solutio: erq currebat tpe ꝓctus. z Spe. e. ti. z ibi Jo. an. z Pa. i. d. c. qzto. tenẽt q nõ põt: qr magis moneta ꝓsideraf rõe cursus qz respectu matie. z videt tex. i. d. c. oli. Facit etiã. c. ejcies. lxxxviij di. Si vo alteratio nõ eẽt ꝑpetua: z ad tps vt ꝓtingit q florenus hodie magis valeat qz cras ita q crescit vel decrescit fm tpa cõit tenet talẽ variatõez nõ debere attẽdi. ar. l. pcia. ff. ad. l. falci. sic ẽm creditor vellet sibi solueref si plus valeret: ita dz recipe si min⁹ valet cũ speref augmẽtũ. sic voluit Barf. i. d. l. paulus. z alij in d. l. in mior. Qd mihi videt equũ nisi qñ nõ esset spes q de prio deberet hẽ augmẽtũ: qr sic videt q debeat solui fm extimatiõez tpis ꝓct⁹. qr posset eẽ q nũqz creseret. ar. in. l. iurisp. tos. in pn. ff. de excu. tu. z qd no. gl. in de. ij. de ꝑẽ. Jaco. de are. z Barf. i. d. l. paulus. z Ho. i. d. c. qzto. tenẽt q si ẽ alterata respectu cursus ñ respectu materie z ꝑpetuo: puta qr pnceps non vult expẽdaf nisi ꝑ tanto: vt forte recolligat z cudi faciat q nihilomin⁹ de ea põt fieri solutio si debitor nõ fuit in mora. Sz Oldr. z Fede. in. d. l. in mior. z do. Anto. in. d. c. qzto. tenẽt q dz solui ad extimatõez ãtiq currẽtis tpe ꝓctus: qr eadẽ rõ q ẽ de toto z de pte. ar. l. q de tota. ff. de rei vẽ. z. c. pastoral'. §. itẽ cũ totũ. de of. delega. z videt ꝓbari in. d. c. oli. z videt magis equũ. Et sic ꝓcludo q sive sit reprobata in totũ sive alterata in pte respectu cursus: z nõ respectu materie sive deterior ata respectu materie q nõ põt fieri de ea solutio: z dz solui extimatio fm tps ꝓctus: z h sive solutio sit fieda rõne ꝓct⁹ sive ex ꝓdẽnatõe iudicis. De ꝓdemnatõe aũt q fit rõne statuti Spe. tz q dz solui de moneta currẽte. Sz Pa. in. d. c. qzto. videt tenere q de mõeta currẽte tpe facti statuti. ego teneo cũ Spe. qr i penis mitior fit interꝓtatio c. odia. de reg. iur. li. vj. De solutõe vo q dz fieri ex mãdato ꝓncipis vel alicui⁹ dñi seu ex eius gra. dic do. Anto. in. d. c. qzto. q si dñs ignorabat valorẽ monete sic fiet fm cursum curr̃tis fm gl. z Lau. in de. ij. de reci. Si vo sciebat eius valorẽ: sic fiet eius solutio fm extimatõz tempozis ipius mandati seu gratie facte. ar. d. c. olim. z. l. fi. ff. de aur. z argẽ. lega. Si vo solutio est respectu legati: sic fiet fm extimationez tempis testamẽti ꝓditi: z testator postea mutum sup̃uixerit in tantũ q sit mutata: ita ꝓsoluit Oldra. z facit tex. in. l. vxorem. §. testamẽto. ff. de leg. ij. z. d. l. fi. z sequit do. Pe. de anch. in. d. c. olim. z Jo. an. in addi. ad Spe. e. ti. z Pa. in. d. c. qzto. Idẽ dicit Oldra. in ꝑcepto arbitroz. z hec no. qr sepe in practica. Limita tñ pdicta in debito ꝓctu ex mutuo fm distinctionẽ quã ponã. j. vsura. j. §. xxvj.

¶ Quis teneat soluere. R. q ille q ẽ obligatus: 3
sive sit ꝓncipalis debitor sive fideiussor.

¶ Utz q̃libet possit ꝑ alio soluere. R. q sic: etiam si debitor h igrat z nõ velit. ff. eo. l. soluere. ff. de neg. ge. l. soluẽdo. z tenet talis satisfacere pfato soluẽti ꝑ eo si mõ sua intererat vt solueret. l. cũ pecuniã. ff. de neg. gest. 4

¶ Utrũ tutor z curator vel alius administration em habens teneat soluere debitum illius cuius curaz gerit. R. q sic. l. quotiens. §. sicut autem. ff. de admi. tu. 5

¶ Utz heres teneat soluere debita defuncti. R. q sic: in totũ. Sz in ꝓscia qzdũ se extẽdit facultas hereditat̃. vt. s. heres. §. vj. Secus si eẽt legatarius: qr tũc nõ tenet nisi qñ hereditas ẽ nõ soluẽdo: qr tũc es alienum ꝓcedit legata. vt. s. restitutio. ij. §. xvij. 6

¶ Utz successor ꝓlatus teneat soluere ꝓdecessoris sui debita. R. q sic: si ꝑ necessitate sue ꝑsone vel necessitate seu vtilitate eccl̃ie sunt facta. extra eo. c. j. als non tenetur eccl̃ia nec successor eius. x. q. ij. c. hoc ius. z de fide iusl. c. qd q̃ busdam. Idez credo de successore in dominio tempali laicali. 7

¶ Cui dz fieri solutio. R. q creditori vel eius successori cui cõpetit actio obligatõis: si tñ sit cõpos mẽtis z maior. xxv. annis: vel alteri de mãdato ipius etiam si creditor sit accusatus ad mortez. ff. eo. l. reo. z. C. eo. l. nihil interest. põt etiã fieri eius socio si vtriq eoz est obligatus insolidũ. ff. de pact. l. si vnus. in pn. z ff. de duo. re. ꝓsti. l. ij. z. iij. z no. in. c. ea te. de iureiu. Aut etiã ꝓ curatori eius q̃uis sit renocatus z ignoret renocatio. l. eius. in pn. ff. si cer. pe. Advertẽ tñ h: qr si q̃s solueret filiofamilias sine ꝓsensu patris vel minori sine ꝓsensu tutoris vel curatoris nõ satisfaceret. l. j. z p totum. ff. ad macedo. z. l. pupillus. ff. de act. z ob. Nisi solutũ sit ꝓuersum in vtilitatẽ ꝓpris vel minoris. l. j. z. ij. C. si aduer. cred. z. l. q si forte. §. fi. z. l. in pupillo. ff. de solu. 8

Solutio

9 ¶Debitor nō hns pecuniā ad soluendū pōt offerre rē meliorē: ⁊ tenet creditor accipe. aut. h nisi. C. de so. Eccl'ia ⁊o nō tenet offerre meliorē ⁊ aliā. vt aut. h ius. C. de sa crosanc. ec.

10 ¶Quis ē pponēd⁹ i solutōe. vide restitutio. ij

11 ¶Utr possit qs repetere pecuniā ha (§. xvj bitā ex venditōe rei sue in subsidiū: R. Lod. in no. q sic. vt ē casus in. l. in ciuile. C. de rei vē. ⁊ l. si eū seruum. ff. si cer. pe. ⁊ l. fi. ff. de nego. ge. Sic ⁊ ecōtra pōt agere ad rē emptā ex sua pecunia in subsidiū: ⁊ nō sit mihi obligata. Et q possit agere ē glo. in. l. pculus. ff. de iur. do. ⁊ casus in. l. vxor marito. ff. de do. inter vi. ⁊ vxo. Itē pponit ille q pecuniā dedit negociatori faciēti diuersa negocia in ea negociatiōe alijs qui eidē dederūt in alijs negociatiōibꝫ. ter. est in. l. pcuratoris. §. si plēs. ff. de tribu. ꝑm Jo. placiēsem. ⁊ Lodo. de ro. in no.

12 ¶Utr excōicatio sit faciēda: R. si fit tenet: tñ nō dz fieri etiam si ex iuramēto tenebat. vt. s. Excōmunicatio. viij. §. xij.

13 ¶Utr liceat soluere creditori creditoris mei: R. Bar. in. l. solutū. §. solutā. ff. de pig. ac. distinguit q si creditor creditoris mei hz bōa obligata: puta q ꝓduxit vxōrē ab eo q eā ab alio ꝓduxerat sic liberor ipo iur etiā creditori meo inuito. l. vtr pūte. ff. de ꝓsti. pec. cū possent ab eo cōpelli. l. nomen. C. q res pig. ob. pos. Silr qñ talis factus ē creditor ppr me: puta q creditor meus gerēdo negocia mea accepit mutuo ab eo. vt. l. si liber hō. ff. de neg. ge. Si ⁊o cā sit o in o sepata a mea si fit eo volēte idubie liberor. l. inuito. ff. de so. ⁊. l. pe. ⁊ fi. ff. de neg. gest. Aut eo igrāte ⁊ ptigit liberatio ope exceptōis. l. si opa. ff. de doli excep. gl. tñ tenet indistincte q liberat. insti. q. mo. tol. oblig. in pn. ⁊ d. l. pe. Sz tu tene cū Bar. q ad forz ꝓtēt iosuz: q ad ꝓsēaz tene gl. q creditor liberat ex tali solutione etiā si erat inuitus. d. l. solūēdo. ⁊ iō satisfa

14 ¶Utr recipiēs sciēter solutōez al (ctū ē eiteri debitā cōmittat furtū: R. glo. in. c. ea te. de iureiurā. q sic: nisi creditor ratū habuerit. allegat. l. falsus. §. j. ff. de furt. Dō vez ē ꝑm Pa. ibidē si sine iusta cā recipit. Secus si ex iusta cā: puta q credebat ad eū ptinere: vel q erat gestor negocioz creditoris.

15 ¶Quō dz fieri solutio: R. q dz fieri de illo qđ est in obligatōe: q vnū p alio solui nō pōt creditore nō ꝓsentiēte. insti. q. mo. tol. oblig. §. j. Fallit h in eccl'ia debitrice. d. aut. h ius. Item in eo q dz auz in cuius suba auz nō inuenit. C. de solu. aut. h nisi debitor. ⁊. ff. de leg. j. l. si vo mus. §. q ꝓfitet. Itē in eo q dz seruū cui⁹ vult soluere pcū: q dic eū suū cognatū. Itē in no/ (xali actōe. ff. de re iudi. l. miles. §. j. ⁊ ij. Item de pecunia. vide pecunia. §. ij. Sz qñ nō hz qđ dz soluere ⁊ sunt distrahēda bōa sua p solutione: tūc ꝑmo incipiendū ē a mobilibꝫ. ⁊ si non sufficiūt ad īmobilia: ⁊ postea ad iura. Et si ñ inueniūt emptor ē dēt insolutū creditori. vide in. l. a diuo pio. ff. de re iudi.

¶Quid de eo q tenet sub alternatiōe: R. q regulare ē q in alternatiuis electio ē debitoris. vt in. l. plerūq. ī fi. ff. de iu. do. cū ꝓcor. posit ī gl. 16

¶Utr debitor teneat ire vel mittere ad domū creditoris: R. vt. s. obligatio. §. viij. 17

¶Quid si creditor eet i mora ⁊ vellet purgare: R. tenebit ire ad ei⁹ domū. l. cū qđ. C. de ꝓdi. 18

¶Quid si obligatio sit solū ad h si vo (ser. lo acq̄rere: R. q teneor adire domū creditoris ⁊ soluere etiā sine monitōe ꝑm Bar. in. l. itē illa. ff. de ꝓsti. pecu. siue cōmoduz sit psonale. q relinquit libertas seruo si soluit dece ⁊ hmōi. si ue sit cōmodū bursale: puta alicui leganti ocalia si soluerit vestē. d. l. cū qđā. Aduerte tñ: q in casibꝫ istis vbi qs tenet ad domū creditoris ire sufficit q̄rere eū apud vicinos ⁊ nostos ⁊ in locis in qbꝫ ē solitus ꝓuersari nō p loca clādestina. ar. ij. q. vj. c. biduum. ⁊ voluit Bar. in. l. p dicta itē illa. ⁊ Pa. sequit in. c. significāte. de pigno. 19

¶Utr mittēs debitū p nūciū infideliter se hñtē excuset: R. Pa. in. d. c. significāte. aut species erat debita ⁊ ipa remittebat p nūciū q putabatur fidelis: ⁊ sic piculū ptinet ad creditorem. Rō: q. casus fortuitus non imputat exp̄ culpa nō p̄cessit. c. vnico. de cōmo. Aut erat q̄stitas debita q̄ mittebat: ⁊ sic pit pic'o debitoris. Rō: q. eo ipo q pecuniā mihi mutuasti meaz fecisti. l. ij. ff. si cer. pe. ⁊ iō pit mihi anqz veiat ad manus creditoris si plit: q. adhuc suz dñs. no. Bar. in. l. eū q. ff. cōmo. Iz pena si erat apposita non incurrit. 20

¶Quid de eo q̄ soluit indebitū an possit repetere: R. Pa. in. c. fi. de solu. distinguit q aut ē indebitū ciuiliter: iz naturaliter debitū. ⁊ sic gl. in d. c. fi. distinguit: q si soluit p errorē iuris non pōt repetere: si āt p errorē facti potuit: vt puta heres soluit legata integra credēs nō posse retinere falcidiā: errat in iure. nā naturaliter erat debitū iz nō ciuiliter: ⁊ nō repetet. Si āt sciebat sibi cōpetere falcidiā iz credidit intelligē p babiliter. vt in. c. aplice. de cle. ex. mi. ⁊ in. c. ij. de cōsti. li. vj. s. hereditatē sufficere cū tñ nō sufficeret h errat in facto ⁊ repetet. l. error facti. C. ad l. falci. cōiter tñ tenet q mior mulier miles ⁊ hz iusmōi cū excusent ab errore iuris repetēt si etiā ex errore iuris soluerūt. vt in. l. cū de indebito. 21

§.j.ff.de pba. Sz quo ad hāc excusatōz q̄dā ꝓriū tenet:sz ꝑmū verius. Silr magis repte in ꝓscia si est indebituz naturaliť:lz ciuiliť sit debitū.multomagis si ē indebitū naturaliter ⁊ ciuiliť tā in ꝓscia q̄z in foro ptētioso q̄cūq̄z ignātia solueris:nisi in aliq̄bz casibz.de q̄bz in gl.l.cū q̄s.C.de iur.⁊ fac.ig.⁊ ibi Bar.ꝓcor[illegible] q̄s dimitto:q⁊ ad ꝓsciaz nō ptinēt. Se[illegible] q̄ soluit sciēter:q⁊ tūc videť donasse.l.cū [illegible] p errorē.ff.de reg.iu.exceptis solutis p vsuris q repeti p̄nt:c.debitores.de iureiu.

22 ¶ Quid de illo q̄ ꝓuenit a creditore ⁊ ñ hz vñ soluat:R.q si debitor ē ex malificio:sic pōt ꝑcurari.xviij.q.vj.si res:⁊ sic nō pōt āplius ꝓuenire.d.c.si res.qđ itellige q̄n creditor sic exegit vt ꝑtineret p debito:als bn̄ teneť ad inferre si ꝑtineret p maleficio.ar.xij.q.ij.fraternitas. Si vo est debitor ex ꝓcu vel q̄si:tūc cedat bonis.

23 ¶ Quō fit cessio bonoꝝ:R. fit in iudicio:vel extra iudiciū p nuncium vel epl̄az.ff.q̄ bo.ce. posl.in oi. Dic vt.s. cedere bonis. Et ad q̄d valet ibidem. Aduerte q vt valeat optet ꝓfiteať debitum.l.pe.ff.de ces.bo.

24 ¶ Sz nūq̄d cū debitor petit dilatōez q̄nqueñ a pluribz suis creditoribus ⁊ aliq̄ dare nolūt ei dabiť:R.q sic:si maior ps ꝓsentit:⁊ intelligiť maior respectu summe debitoꝝ ⁊ nō psonaꝝ. Et si omia sunt eq̄lia itez valebit dilatio data.l.vl.C.q̄ bo.ce.posl.

25 ¶ Qñ dz fieri solutioꝝ:R.ꝑm Jo.de pse.di.j.solent.q aut dies ē adiectus fauore debitoris:⁊ pōt ꝓuenire. Aut fauore creditoris.⁊ sic non pōt ꝓuenire.l.eū q̄.ff.de annu.lega. Silr non pōt q̄s repetere añ tps debitū.c.vnico.de plus pe.nisi in tribz casibz. Primus in viro vergente ad inopiā. Secūs in debitore fugiente.l.ait ꝓtor.§.debitore.ff.de his q̄ in frau.credi. Tercius in debitore suspecto q̄ pōt cogi dare cautionem.l.si fideiussor.§.fi.ff.q̄ satisda.cog. Limita nisi fuisset suspectus tempe ꝓcus:q⁊ nō cogereť. Aut dies nō est adiectus.⁊ dic vt.s. Mora.§.j.⁊ Obligatio.§.viij.

26 ¶ Quō pbať solutioꝝ:R.q si debitū sit scriptū ⁊ debitor velit pbare p testes ⁊ sine sc̄ptura solutōez oportet q pbet p q̄nqz testes rogatos q̄ testificari p̄nt p solutiōe facta vel quā voluit facere:⁊ etiā p ꝓfessiōe creditoris. Si vo debitū sit cācellatū liberaťdebitor nisi creditor pbet ꝓriū.l.si cyrographū.ff.de pba.

Bors ppe dī cū aliq̄d fit:vt eius eētu ꝓsiderato aliq̄d occultū inotescat:vt puta cū accipiunť festuce ineq̄les ⁊ q̄ hēbit breuiorē sit talis vl faciat sic ⁊ hmōi.

1 ¶ Quottuplex ē sors:R. triplex. Prima di-

uisoria cū querit q̄d cuilibet sit dandū siue illud sit res siue honor siue pena aut actio aliq̄. Secūda dī ꝓsultoria:cū inq̄rit q̄d sit agēdum. ⁊ hec ꝑm se nō ē mala:lz rone circūstantie pōt aliq̄d mali in se ꝓtinere.vñ phibet ne sub hac specie hoies in ydolatriā labant.xxvj.q.ij.§. his ita.⁊ ideo est ptm̄ mortale vti ea nisi in necessitate.vt.j.dicā. Tercia ē diuinatoria q̄ sic diffinit. Sors ē ars diuinādi futura a sanctis pribz dānata sub anathemate.xxvj.q.v. sortes.q⁊ diuinatio sp accipit in malū:sicut p phetia in bonā ptē.j.q.j.nunq̄z.

¶ Utrz sit licitus vti sorte in aliq̄ casu:R. ꝑm gl.in sum.xxvj.q.ij.q sorte diuisoria q̄n expectať euētus ex fortuna solū ⁊ nō fit aliq̄ superstitio ⁊ rebz tpalibz solū sic licet. Sortes vo que fiūt p magicas incātatiōes:vel q̄ fiūt ad exercēdas vanitates aliq̄s:vel ad inq̄renduz occulta vel futura q̄ dicunť diuinatorie sunt phibite:nec vnq̄z licēt.xxvj.q.ij.hi q̄.⁊.c.illō. Sorte vo consultoria q̄ fit cā necessitatis ad sciendū q̄d fiēdū q̄n aliť neq̄z scripture auctoritate vel alio auxilio pōt sciri nō est illicitum vti.d.q.ij.c.nō exēplo.⁊.q.v.nō lz. Nā cum nō supest hūanū auxiliū tūc ad diuinū possumus recurrere. vt.xxij.q.ij.queriť. vtputa ciuitas est obsessa dubitat clericus q̄s debeat fugere vel q̄s remanet:tūc oꝝoe p̄missa ꝑm Augustinū sorte erit dirimendū. Facit.l.sed cuz ambo.ff.de iudi.⁊.l.si duobz.in p̄n.C.cōia de lega. Et ꝑm hanc necessitatē intelligo.d.c.sortes. vbi dicit q nō est aliq̄d mali. qđ limita ꝑm Pa.in.c.fi.de sortileg.vez q ea lz vti in tali necessitate si q̄ttuoꝝ ocurrāt. Primo in rebus tempalibz:lz in spūalibz.vt in electione seu eius tractatu:aut in electiōe cōpromissariorum:q̄z tū ad officia ecclīastica ē in oi casu phibita. Secūdo si fiat sine oi superstitione. Tercio q̄n euētus sortiū expectať a deo:q⁊ si a dyabolo erit illicitū. Quarto q̄n fit cū magna delibera- 2
tione p̄missa oꝝone.sicut apl̄i Act.j.in electione Mathie petēdo a deo eius voluntatez in hoc. Aliť aliq̄ istoꝝ ꝛeficiēte erit illicita. Laurē.tñ.Archi.⁊ Jo.tenēt indistincte q oīs sors ꝑprie accepta ē phibita ꝑpť.d.c.sortes. Sz tu dic vez in sorte diuinatoria ⁊ ꝓsultoria ex ꝓdictū casum necessitatis.secus in diuisoria.

¶ Quot modis fit sortilegiuz siue indiuinatioꝝ:R.q tribz modis. Primo p manifestā in- 3
uocatōnē dēmonū:⁊ h siue nominent nigromātia vel aremātia:aut q̄buscūq̄z nominibz ꝑm q fit diuersimode semp ē ptm̄ mortale grauissimū.⁊ teneť nedū desistere ab ea:sz etiā libros cōburere:aliter absolui nō pōt. Et q̄ ta-

les diuinatões addiscit moztaliter peccat seu etiã artẽ magicã. qz ſm Rich. in. ij. di. vij. ar. ij. q. iiij. nõ est scia sz superstitio z in fine tales a dyabolo recipiunt z male terminant. z de hac hẽs. xxvj. q. iij. c. igit. z eoz nominibz. z quõ demones sciũt futura: z tales recipiũt. hẽs ibidem in. c. sciendũ. z. c. seq. z pterea de nomie nõ curo. ex q̃ ptz de inuocatõe demomũ. Aduerte tñ q aliud est inuocare demonẽ qđ nõ licet. aliud occurrẽti aliq̃d pape: sic faciũt sancti cogẽtes eos aliq̃d dicere qñ in coꝛpibz obsessis sunt qđ licet: q̃uis piculosum sit: nisi ex instinctu ſpũssancti fiat. de q̃ dic vt. s. Adiuratio. Scõo fiũt sortes siue diuinatiões sine manifesta inuocatõe demonũ: sz ex sola inspectione aliquoz coꝛpoz: sicut faciũt astrologi. z illi q̃ ex inspectiõe liniamentoz manus vel oculoz aut coꝛpis hois vel aialis: aut ex eoz garritu vel volatu siue ex eoz obuiatõe futura occulta pnosticañ. Et vt scias qñ talis diuinatio sit phibita: aduerte vt colligo ex sanctis Bo. in. ij. dis. vij. ar. j. q. iij. scõe partis. z Tho. scõa scõe. q. xcv. ar. v. Primo si tale futuꝛ sit in reꝛ siderata sicut in cã ꝓpa z p se. z sic nõ est phibita. vñ astrologi pñt diuinare ex ꝛsideratõe astroꝛ q cras fiet eclypsis solis vel lune: vel pluuia: vel vẽti: vl frigus: aut calor: z hmõi. z sic talis diuinatio nõ est phibita. Si vo tale futuꝛ nõ est i tali reni si dispositiue: puta bõa habitudo coꝛpis inducat bnã qualitatẽ mẽtis: z ecõtrario mala z hmõi. sic silr licet diuinare. s. q talis erit inclinatus ad tale viciũ: vel habilis ad tale studiũ dummodo libertas liberi arbitrij nõ excludat q̃ dominari põt z astris: z ꝯ quãcũq; dispositiõez seu inclinatõnem coꝛpis. Si etiã tercio insit sensitiue: sicut ẽ in aialibz irrõnabilibz: q̃ q; arõne nõ impediũt: facilius sentiũt mutationem coꝛpoz celestiũ. ppter quã faciũt aliq̃ signa sic diuinare q̃ pluet: vel tps mutabit: vel vigebit frigus: nõ est phibitũ qñ ad aliud nõ extendunt talia signa: nisi ad influentias coꝛpoz celestiũ diuinãdas. Si aũt tale futuꝛ nõ est in tali coꝛpe inspecto: nec sicut in causa p se nec sicut in dispositõe: nec sicut tercio mõ sic diuinare velle est pctm mortale z superstitio sum: sicut faciũt q̃ cũ obuiãt lepori vel femie p̃gnãti dicũt malũ futuꝛ z hmõi. xxvj. q. ij. c. illos. z. c. se. Silr superstitiosi sunt q̃ ea q̃ libero arbitrio subiacẽt certitudinalir scire volunt z diuinare. z de istis hẽs. xxvj. q. ij. c. illud q̃z. Iõ Tho. vbi. s. inq̃t q si p̃dicta signa extendant ad ea que nõ subiacẽt causalitati coꝛpoz celestium: sic sunt actus liberi arbitrij z ea q̃ p accidens eueniũt: sic diuinatio ẽ illicita. z Bona. vbi. s. dic q diuinatio astrologoꝛ qua p̃tendunt vltra vim astroꝛ est p dyabolica cõmercia: z sic ptz q ẽ mortale pctm. Tercio fit cum aliquoꝛ superstitiosoꝛ obseruatõe. z isti ad omnino phibẽ: qz ibi ẽ tacita demonis inuocatio que sic ꝛuenit cũ pmis inuctoꝛibz taliũ. vt dĩ. xxvj. q. ij. c. q̃ sine saluatoꝛe. z. q. v. c. nimirũ. sicut faciũt illi q̃ p tarillũ piectũ sup lotoꝛo pũctoꝛ vitã vel mortẽ: vel bonã seu malã foꝛtunam alterius scire volũt. Silr q̃ futura vel hmõi occulta p inspectõez astrolabij vel libri inscriptõez inuestigãt scire z hmõi. de ista hac de Sortileg. c. ex tuaꝛ.

¶ Que pẽa sortilegoꝛ? R. ſm leges debent decapitari: z si ad domos alioꝛ vadũt debent igne cremari. Itẽ bona eoꝛ publicari. vt. l. nullus. l. nemo. l. culpa. C. de male. z mathe. ſm canones si est occultũ imponit pnia. xl. dieꝛ. c. j. e. ti. Si notoꝛiũ est infames fiũt: z etiã qui ad eos ꝛcurrũt. ij. q. viij. q̃squis. z de testi. c. testimoniũ. Si clericus dz deponi z in mõasterio retrudi. xxvj. q. v. nõ optet. z. c. si q̃s epꝰ. z. c. se. Laici si sunt serui verbis subijciunt: si liberi sunt inclusione digna detrudendi. xxvj. q. v contra ydoloꝛ. z omnes tales efficiunt irregulares si sit notoꝛium: tamẽ epꝰ potest dispensare ſm Ber. in. c. ij. e. ti. 4

¶ Utꝛ liceat vti somnijs ad sciendũ futura? R. q si q̃s sit certus p̃cedere ea ex diuina reuelatõe sic licet. Silr licet vti eis ad p̃cognoscẽdã naturalẽ cãm intrinsecã vel extrinsecã: puta accensionẽ colere aut alterius humoꝛis seu febꝛis future vel pluuias z hmõi: nõ tñ certitudinalir: qz multipliciter pñt impediri. Rõ: qz talia futura sunt in pte sensitiua sic in dispositõne: nõ sicut in cã. Si vo hmõi somnia causent ex reuelatiõe demonũ: qđ est qñ inuocant ex pſſe vel tacite: puta superstitões obseruãdo: sic erit illicitũ z mortale pctm. Et ideo qz difficile ẽ intelligere qñ accidãt ex causis naturalibz. vel supnaturalibz a deo vel ab angelis pterea eius curiosa obseruatio ẽ temeraria z phibita. Unde Ezech. xxiij. Sic pturientis coꝛ tuũ fantasias patir: nisi ab altissimo immissa fuerit visitatio. Pro clariozi tñ intelligẽtia aduerte q q̃ntupleꝛ est futuroꝛ dzia que ad somnia ptinet. Prima est q̃rundã q̃ hñt cãz naturalẽ determinatã in oi somniãte sic febꝛis z abundantia colere: eo q natura repñtat in hoie in q̃ supabũdat colera in somnijs imaginatõez febꝛis future. Silr si somniat de occupatiõibz igneis signũ ẽ q colera p̃dñat. Si de aere vel volatu signũ sanguis. Si de aq̃ vl li- 5

quoꝝibꝫ signū fleume. Si de terra signū melā colie. ⁊ hmōi somnia sunt signa nō cā accidē tiū futuroꝝ in hoie. Scōa ē quoꝝūdā q̄ hñt cāz naturalē ex̄ hoiez somniātē. vt sunt illa q̄ pueniūt ex aliq̄ determinata influentia coꝝpoꝝ celestiū: vt pluuie siccitas ⁊ hmōi: sic etiā faci unt elemēta in brutis. ⁊ sic somnia erūt signa nō cā futuroꝝ: nec necessaria: ſz ꝓtingent: qꝝ multa pñt ipedire tā ista q̄z illa ꝑma: puta me dicina ⁊ dispositio supioꝝ. Tercia ē q̄rundaz hñtiū cāz volūtariā in hoie somniātē. vt sunt illa q̄ dependēt ex opē ipius somniantis. ⁊ hec sunt a casu: nisi habeant reuelatoez sic cū q̄s aliq̄n somniat q ē volūtarie facturus. qđ tñ facere nō cogitauerat. Quarta ē q̄rundā q̄ p aliquā cāz determinatā ex voluntate creata pui dent: vt cū hō multum sollicitus in vigilia de aliq̄ nō potēs cogḡscere quō pficiat aliq̄n somniādo puidebit ppt̄ sedatoez motuū interio rum ⁊ exterioꝝ. Quinta ē q̄rundā hñtiū cām volūtariā in aliꝫ hoibꝫ a somniātē: vt. ſ. q illa somniat q̄ alij facere disposuerūt. ⁊ talia p uidere nō pñt in somnijs p aliquā cāz determi natā aut naturalē. Sz si aliq̄s illa somniat hꝫ est a casu: ideo dicunt talia a casu p accidens: ſm pḣm de som. ⁊ vi. ⁊ hec sunt a dyabolo vt plurimū vt decipiat fidē adhibentē vel aliq̄n a deo aut sctis āgelis. Prima q̄ ⁊ scōa nō est p hibitū inq̄rere p somnia: dū tñ nō certitudi naliter credat. Silr nec q̄rta: ſz tercia ⁊ quin ta sunt phibita ⁊ dyabolicū. est vt dixi: nisi sit certus de diuina reuelatōe.

Spectacula vide ludus per totū. ⁊ Lorea.

Spōsalia sunt futuraꝝ nuptia ruꝝ ꝓmissio. xxx. q. v. nr̄ates. ⁊ dicunt a spōdeo. des. vt in. l. ij. ff. de spō. hinc spōsus q̄si ꝓmissus. ⁊ spōsa q̄si ꝓmis sa. ⁊ ideo post ꝯctū mr̄imoniuz p ꝛba de pñti nō dicunt spōsus nec spōsa ꝑe: ſz vꝝor ⁊ ma rītus. vñ si legat aliq̄d alicui si ꝯxerit mr̄imo niū cū berta: illico debet sibi legatū q̄ ꝯfit p ver ba de pñti ſz n̄ ꝯsummauerit. vt in. l. cū fuerit. ff. de ꝯdi. ⁊ de. Fac. c. sufficiat. xxvij. q. ij.

1 ¶ Utꝝ noie maritate veniat spōsa ꝓprie: R. Pa. in Rica. e. ti. q̄ i odiosis nō. Et q̄ ifert q si statuto cauet ne maritata succedat cū frib⁹ in bonis paret̄ q̄ spōsa bn̄ succedet. Nec etiā spōsa de pñti venit noie maritiv̄l vꝝoris. Nec mr̄imonij noie veniūt spōsalia. vt idē dicit in. c. tercio loco. de ꝑsum. In idifferētibꝫ ꝛba veniūt solū spōsalia de pñti: ſz in fauoꝝabilibꝫ bn̄ ve nit spōsa de futuro. p hꝫ bon⁹ ter. in. l. nō ſine. C. de bo. q̄ liber. ⁊ ibi p Ly. ⁊ alios vide bo. ā gl. i stit. de nup. §. ſz si vꝝor. xxvij. q. ij. in ꝓn. Et hꝫ vez: nisi addat aliq̄ qlitas determinās ⁊ disti gues: puta maritata ⁊ cognita ⁊ hmōi.

¶ Quis pōt ꝯhere spōsalia: R. q̄ libet q̄ pōt 2
mr̄imoniū ꝯhere ſm cāones: ſz sit secus ſm le ges. vt ptz in. c. si q̄s offm. ff. de ri. nup. ⁊ in. l. solet. ff. de his q̄ no. ifa. ⁊ etiam q̄ nō pōt ꝯhere mr̄imoniū pōt ꝯhere spōsalia. vt. ſ. dicā.

¶ Utꝝ abntes possint ꝯhere: R. q̄ sic ꝓ nūciū 3
vl̄ras. l. sufficiet. ff. de spō. ⁊ q̄ de. vel vo. c. venies. ⁊ xxx. q. v. nec illud. Et si nūciū vel p curatoꝝē reuocauit añq̄z ꝯheret: nō erūt spōsa lia ſm Jo. ſz nūcius igrauerit.

¶ Utꝝ alius sine mādato alter⁹ possit ꝯhere 4
spōsalia: R. q̄ sic: vt pr̄ p filio: ⁊ mr̄ p filia ⁊ tu tores ⁊ curatores ⁊ q̄cūq̄z alij: q̄z⁹ nō habe ant mādatū a ꝓncipio: ſz tñ spōsalia nō sunt donec ille vel illa sciuerit ⁊ ratū habuerit. ⁊ hꝫ ſm cāones q̄ nō req̄rūt nisi ꝯsensum. vt in. d. c. sufficiat. ⁊ ex eo. ti. c. cū locū. de de spō. impu. c. vnico. li. vj. Adūte tñ q̄ si pr̄ pñte filio ꝯhit spōsalia ipo tacēte: ſz alt nō ꝯsentiat expſſe te nēt spōsalia: q̄z taciturnitas opat ꝯsensum. vt in. d. c. vnico. Secus ād in aliꝫs ab ipis pr̄e ⁊ mr̄e: q̄z nō sufficit sola pñtia ſz optet q̄ alt cō sentiat expſſe vel tacite. Fac. c. ad id qđ. de spō sa. nec cures de gl. in. d. c. vnico. q̄z Joh. an. in nouella eam coꝝrexit.

¶ Utꝝ miꝝ possit ꝯhere spōsalia: R. q̄ sic dū 5
mō sit. vij. āno. ꝝ ꝯpleto. q̄z miꝝ. vij. āno. ꝝ nō pōt ꝯhere: ⁊ si ꝯhit nō tenēt. Nec oꝝt̄ pub lice honestatis iustitia. d. c. vnico. etiā si alter sit maiꝝ: nisi postea ratificet.

¶ Quō ꝯhunt spōsalia: R. q̄ duobꝫ modis. 6
Prio simplr ⁊ absolute. Scōo sub ꝺditōe.

¶ Quot mōis ꝯhunt spōsalia absolute: R. q̄t 7
tuoꝝ modis. Prio q̄ ꝛba de pñti si ambo sunt ipuberes vel alter eoꝝ. Nā iuris interptatiōe sunt spōsalia de futuro. c. fi. de de spō. impube. ⁊ darius in. d. c. vnico. Scōo q̄ ꝛba de futuro ad hꝫ apta: vt puta ꝓmitto vel iuro q̄ te acci piā in vꝝorē ⁊ sil̄a. vt in. c. pe. de spō. Tercio q̄ anuli subarratōez. xxvij. q. ij. si q̄s de spōsaue rit. Quarto q̄ arraꝛ datiōez. Sz q̄ ad istos duos vltios modos dic Pa. in. c. fi. de de spō. ipu. q̄ sic possent dicere mr̄imoniū sic sponsa lia. vt in. c. femie. xxx. q. v. Et ideo adūtendū q̄ si p̄cesserūt ꝛba apta ad ꝯhendū matrimo niū: tūc anuli subarratio vel datio arraꝛ faci unt mr̄imoniū nō spōsalia. Si ꝛo p̄cesserit ꝛba de futuro: sic erūt spōsalia. Si ꝛo nulla ver ba p̄cesserūt: tūc ſm ꝯsuetudinē iudicabit aut p mr̄imonio vel spōsalibꝫ. Et si ꝯsuetudo nō sit in hꝫ aliq̄ sic nihil ꝓbabūt. Si aliud certū

nō pōt ꝯcipi: qz talia sunt signa equiuoca' ad multa. z ideo nihil certū pbāt. c. illud. de pre/sump. pz. qz arre etiā dant in alijs ꝯctib'. vt insti. de ꝯhē. emp. in pn. Si āt solū vnius ꝟba pcesserūt: tūc imissio anuli z acceptio arraz denotat ꝟsensum alterius exp̄ssum. Et sic erūt spōsalia vel mrimoniū ſm ea. vt no. glo. in. c. pe. de spō. In dubio tn̄ in subarratiōe p̄/missionē anuli p̄sumēdū ē p mrimonio: quia res fauoz abilis est. vt in. c. lris. de p̄sump. z in c. fi. de re iudi.

8 ¶ Utz aliqs pmittēdo q̄ttuoz puellis vnā ip/saz accipe ꝯhat spōsalia: R. q nō. vt in. c. ex sponsalibus. de spō. lib. vj. nisi aliq̄ eaz facto in eum spāliter ꝯsensit.

9 ¶ Quid si pr̄ iurauit dare vnā de filiabꝫ suis: R. Do. z Bof. q sponsalia nō sunt: sz tn̄ pr̄ te/netur vnā dare z quā voluerit. in sti. de act. §. ppterea. Et si vnā obtulit z ipe nō acceptauit est absolutus a pmissione. ff. de ꝟ. ob. l. stipu/latus sum. z si omnes moriant̄ p̄ter vnā: illā dare tenet. ff. de ꝯtrahē. emp. l. si in emptōe. §. si emptio. Qđ limita vez si puella voluerit: alis nō. qz nō tenet p tale iuramentum p̄. nisi ad faciendū qđ in eo ē. no. gl. in. c. ex lris. z. c. si cut. de spō. z sz de iure ciuili pmittēs factū alie/num nō obligeret nisi specifice etiā pmiserit se fa/ctuz vel curaturz. vt in sti. de inuti. sti. §. si q̄s aliū. tn̄ qñ pmisit cū iuramēto etiā simplr te/net p̄stare operā quā pōt: sicut si specifice se obli gasset. ar. c. ad nraz. de iureiur. z. l. cum pr̄. §. fi/lius mrez. ff. de leg. ij.

10 ¶ Quid si pmisit vnā determinate z si illā nō posset dare et alterā: R. si ꝟma ꝯsensit nō pote/rit aliā habere: qz ineſt publice honestatis iu/sticia. etiā si ppt impedimentū affinitatis cū ꝟma nō potuit ꝯhere. Secus si non ꝯsensit: qz tenet secundā dare. de spō. c. ex lris. el. ij. rō resti. spo. c. ex pte.

11 ¶ Sz q̄d si aliqs pmittit alicui q ea de spōsa/bit: R. q si pmissio fuit q desponsaret ea de fu/turo: sic nō erūt spōsalia anteqz despōset ea ſm Uince. z do. Anto. in. c. is q̄. de spō. Si ꝟo p/missio fuit q despōsaret ea. l. p ꝟba de p̄nti: sic talis pmissio faciet sponsalia ſm Lar. in. d. c. is q̄. Et si sumus i dubio: tūc in locis vbi cō/suetū est q ꝟmo cōiter accipiunt p ꝟba de futu ro nō erūt spōsalia iudicāda. Sz vbi cōit ac/cipiunt p ꝟba de p̄nti sine alijs spōsalibꝫ erūt sponsalia ꝯtracta p talem pmissionē. qđ tene nō: qz sepe in p̄actica.

12 ¶ Utz indistincte possit in sponsalibꝫ arraz traditio inuenire: R. Pa. in. c. gemma. e. ti. Joh. an. z dicūt ꝯsiderandā q̄litatē pſonaz z q̄ztitatē arraz. Si em̄ inē viles' pſonas inue/nit traditio magnaz arraz sic nō valet: qz est eadē rō in eis sic z in pēa. z hāc opi. videt tene/re Ly. in. l. mulier. C. de spō. z sz Bar. i. l. ticia. ff. de ꝟ. ob. indistincte velit q admittant: dūmō nō excedāt q̄ztitatē dotis vel donatiōis ppter nuptias. tn̄ ꝟma opi. ē eq̄or in ꝯscia: qz cū ha/bemus rōnem legis nō est curandū de verbis. l. nō dubium. C. de legi.

¶ Sz q̄ req̄runt vt valeāt arre: R. duo. Pzio 13
q q̄ztitas sit vere nūerata z tradita pti. secus vbi ps ꝯfiteret tātū se recepisse. ſm Bar. l. d. l. ticia. z Feder. ꝯsi. 164. Et etiā dic Bar. ibi/dem. q si vtraqz ps ꝯfiteret se recepisse ab alte/ra: etiā si vere inuenisset solutio. sz postea re/stituta fuit: quia si solui tibi mille: z a te recepi alia mille: nō video: soluisse. ar. l. q̄ sic soluit. ff. de solu. sz multi teneāt ꝯ eū in h̄ vltimo. de q̄ vide Bal. in. l. fi. C. de spōsa. z videt eq̄or opi. Bar. z eā sequit Pa. z do. Anto. in. d. c. gem/ma. qz facilius q̄s pmittit qz exburset. z ideo nō videt exbursare q tātund̄ recipit statim. z ppterea tenet Bar. ibidē fundū nō posse da/ri loco arraz: etiā si vendēs ꝯstituat se nolle al/terius possidere. qz. l. fi. C. de spon. loquit de ar/ris traditis in q̄ztitate z annullat aliā penā. §. non tenemus ex illū casum arras approbare. Sz ꝯ Bar. ē Ange. z Imo. in. d. l. ticia. z do. Lucas de Brassis dicētes q p̄dicta. l. fi. nō fa/cit mentōnez de q̄ztitate. z sic ſm eos pōt dari fundus. z ē verior opi. Sc̄do req̄rit q nō sint in tali q̄ztitate respectu dātis q transeāt in lo/cum pene. vt. s. dixi. Aduerte tn̄ q cessat p̄di/tio arraz qñ p eū nō stat: nec cāz pbuit vt nō fieret mrimoniū. C. de spō. l. vl.

¶ Utz pena apposita in spōsalibꝫ valeat: R. 14
Pa. in. d. c. gēma. colligendo dicta doctoz in dicto. c. gēma. z in. d. l. ticia. q aut pēa apponi/tur inē ꝯhētes z indistincte nō valet ſm cōiorē opi. z tenet Bar. in. d. l. mulier. etiā de illa pēa que ē in lucro p̄dēdo. vñ si dixero. p̄mitto tibi donare centū si nupseris mihi nō valebit. vt in. l. si ita stipulatus. §. si tibi nupsero. z tibi p Bar. ff. de ꝟ. ob. Qđ tn̄ limita vez nisi is cui pmissio fit eēt nobilior: qz tūc videret potius donare ad eo recōpēsandi rōē nobilitatis. Pro h̄ fac qđ no. Bar. in. l. j. C. de do. añ nup. z. l. si volūtate. C. de do. p̄missio. Aut pena apponit inē parētes ipoz ꝯhētiū seu alios ita ꝯiūctos ꝯhētibꝫ ipis: q verisilr isti inducerent̄ ad ꝯtuz mrimoniū: ne parētes vel amici eoz incurrāt seu soluāt pēnā si sic non valet. vt. d. c. gēma. ſm vnū intellectū. z in. d. l. ticia. z in. l. heres me in fi. ff. de ꝯdi. z de. Ualeret tn̄ illa q est

in lucro pdendo. vt p Bar. in l. ticio. §. ticio. el. j. ff. de ꝓdi. tde. Aut pena apponit inf alios a pdictis. z sic valet etiã si talis ẽneus ꝓmiserit nomie mulieris sub certa pẽa ꝑm cõez opi. Aduerte tñ singlariꝫ q tales ꝓmittẽtes sb pena q ticia ꝫhẽt cũ semp ronio si q̃tũ in ipis ẽ faciũt nõ incurrũt penã: q difficultas exq̃ factuz ẽ in obligatõe excludit cõmissionẽ pene. vt ẽ tex. no. in. l. si vehẽda. in fi. ff. ad. l. rho. de iac. z. l. ij. ff. si ꝙs cau. z hꝫ tenuit Jo. pla. vt refert Fede. ꝙsi. 164. tdo. Anto. in. d. c. gẽma. z sequit Pa. ibidẽ. Facq̃ no. Bar. in l. libo terminis. in l. ꝓtinuus. §. illud. ff. de ꝛ. ob. quod no. q facvt ille q in ꝫctibo sub pẽa ꝓmittit p filio vel amico q ratificabit: q si facq̃ in se ẽ euitat penã. z hꝫ vez de pẽa q ꝙsistit in pdendo vel minuẽdo de ꝓmonio. Secus de alia q ẽ in acquirendo: quia cessaret lucrum nisi impleretur ꝓmissum.

15 ¶ Utz possit inf uenire pignus p mrimonio ꝫhẽdo. R. q fuit opi. diusa. Innoc. tz q sic. p l. vnicã. C. si rec. puin. do. Anto. tenet q ñ põt nisi p inf esse pstãdo. Jo. an. dic distinguẽdũ ꝑm qlitatẽ pone: q vile pignus nõ hz ĩtimidare magnũ viz: z sic põt inf uenire. Sz de iure videt verior opi. do. Anto. p q facit qđ no. gl. i. l. si ita stipulatus fuero. §. si tibi nupsero. ff. de ꝛ. ob. q̃ dicit q ois stipulatio in talibz est reprobata. z in. d. l. vnica. ꝫctus arraz vocat pignus. z ideo nõ obstat.

16 ¶ Utz inf esse possit petiꝫ R. Jaco. de are. Ly. z cõif doc. in. l. j. C. de spõ. z in. d. l. ticia. q nõ põt peti nisi dolose ps se habuerit: q tũc petet actione de dolo nõ ãt ppf stipulatoez: q ex ꝓcessione iuris altera ps põt a sponsalibz desistere: z ne mrimoniũ intimidet ppf solutioez pene. z istud sequit Host. in sum. z Pa. iu. d. c. gẽma.

17 ¶ Queritan recipiẽs arras lucret eas ꝓtracto mrimonio. R. Fede. in. d. ꝙsilio post Jo. plagiariũ. z Pa. in. d. c. gẽma. q nõ. z sequit Hostien. in sum. lz in. d. c. gẽma. teneat q lucrat: lz nõ ẽ verz: cũ nullo iure pret: z ideo restituet. Sz si nõ sequat ex defectu alterius ptis sic lucrabit. Si ꝛo ex defectu suo: sic reddet duplũ. l. arris. z l. fi. q̃ incipit mulier. C. de spõsa. Hoc verz si accipiẽs ẽ maior. xxv. ãnis: vel si venia etatis impetrauit: alꝫ nõ tenet nisi simplũ restituere. d. l. fi. q̃uis ex defectu suo nõ fuerit secutum matrimonium.

18 ¶ Quõ ꝫhunt spõsalia sub ꝓditõe. dic vt dictuz est de mrimonio. z ꝑm illas regulas vide mrimoniũ. iij. Impedimẽto. iij. Uñ adũte q añ aduentũ ꝓditõis spõsalia nõ sunt nec ozik publice honestaris iusticia. vt in. d. c. vnico. de spõ. li. vj. nisi p factũ a ꝓditõe recedat: puta cognoscẽdo eã. de ꝓdi. ap. c. de illis. in text. z in gl. z in. c. sup eo. z in. c. p tuas.

¶ Quid si ꝙs dicat alicui: do tibi fidẽ q te accipiã in vxorẽ: z illa nihil mdeat: nec ꝛo nec signo: R. q spõsalia nõ sunt. Sz tñ cõpellẽdus est talis q fidẽ tedit vt eã seruet si alt voluerit ꝑm Rod. Sz ego non credo qñ aliq̃ inf media inf uenerũt añq̃z alt ꝓsensum demõstrauerit. ff. de ꝛ. ob. l. ꝓtinuus. 19

¶ Quõ spõsalia dissoluunt: R. q in. xvij. modis. Primo p mutuũ ꝓsensuz etiã si erãt iurata. hꝫ tenet Spe. ti. de legato. §. nũc oñdẽdũ. z Pa. in. c. pterea. de spõ. dic hãc ee cõiorẽ opi. lz gl. in. d. c. pterea. teneat nõ posse sine pctõ. Sz mihi plz distinctio Innoc. in. d. c. q aut iurauit ituitu rei aliquã mulierẽ accipe in vxorẽ: z nõ põt illa remittere. si ꝛo nõ intuitu rei lz ppt eꝰ cõplacẽtiã: sic pñt se absoluere. 20

¶ Sz nũq̃d si spõsalia nõ erãt iurata poterit alt nõ ꝓsentiẽte altero recedere a spõsalibus ꝫctis: R. ꝑm gl. in. l. j. C. de spõ. q sic: etiã de iure cãonico. z sequit Ly. ibidẽ. z hꝫ idẽ videt sentire Brãtianus: lz dubie. xxvij. q. ij. §. lz aliud. z. §. fi. Nec ob. c. de spõsatã. xxvij. q. ij. q. loq̃tur in mrimonio de ꝑnti. Jtẽ nec. l. j. ff. ex quib. cau. ifa. irro. Ubi spõsa efficit infamis si bina spõsalia ꝫhit: q ẽ verz nisi sponsalibz ꝑmis renũciet: lz q̃ ipis renũciat hz locũ. l. j. C. de spõsa. q̃ dic vna de spõsata alteri nõ phibet nubere. Nec ob. q nudũ pactũ eccliã cõpellit observare. c. j. de pac. q istud ẽ spãle in mrimonio propter roniem ire vt sit oino libez. ar. c. req̃siuit. de spõ. z qđ no. Innoc. in. c. veniẽs. de iureiurã. z plz mihi qñ aliq̃ noua cã eũ ad hꝫ inducit: q si a ꝓncipio fuisset impedimentũ dedisset nec ꝫheret. aliter nõ credo sine pctõ mortali possit recedere a spõsalibz ꝑmis cũ alia ꝫhẽda: altera nõ ꝙsentiente. 21

¶ Scdo qñ alt intrat religionẽ etiã añ pfessionẽ. c. veniẽs. q̃ cle. vel vo. ꝑm vnũ intellectuz qđ facere pñt añ carnalẽ copulã etiã altero inuito. vt. s. mrimoniũ. iij. §. xvij. 22

¶ Tercio qñ alter ꝫhit cũ alia psona p ꝛba de ꝑnti vel p ꝛba de futuro carnali copula subsecuta. d. c. si inf viz. z. c. j. de spõ. duo. 23

¶ Sz q̃d si coguit post spõsalia ꝫcta aliã mulierẽ: z post coitũ ꝫrit cũ ea spõsalia etiã: R. q ꝑma nõ soluunt ppt hꝫ: lz optet coitus sequat ꝫctũ spõsaliuz. c. veniẽs. el. ij. de spõ. 24

¶ Sz q̃d si ꝑma spõsalia fuerũt ꝫcta simplr: scda ꝛo cũ iuramẽto: R. q tenet redire ad prima: q nõ dissoluunt p tale iuramẽtũ. c. sicut lris. de spõ. xxij. q. iij. in malis ꝓmissis. Et hꝫ 25

esset vex si nō intēderet a ꝑmis recedere. Secus si a ꝑmis intēdit recedere ex cā cū possit vt dixi: ideo scd̄a tenebūt. ⁊ ad. d. c. sic ex lr̄is. dic ꝙ loquit qn̄ sine aliq̄ noua cā vult frangere fidem quā dedit ꝑme: alꝫ nō.

26 ¶ Quarto qn̄ alter se transfert ad aliā religionem. vñ si nō est spes de ꝓximo reditu credo ꝙ dissoluant etiaꝫ iurata. vt videt sentire Pa. in. c. de illis. eo. ti. ⁊ etiā gl. in. d. c. de illis. dum dicit ſm leges q̄si innuat aliud esse de iure canonico. ⁊ plꝫ mihi ꝑ ꝓbabile. ⁊ periculꝫ in cōtinentie. Nā ſm leges si ꝑ biennīū expectauit alt eaꝫ q̄ est in puincia: ⁊ nō executus fuit nuptias libere alteri pōt nubere. C. de spō. l. ij. ⁊ si ē in alia puincia dꝫ expectare post tres annos. vt in. l. ij. C. de repu. ⁊ h̄ si est abn̄s ex ꝓbabili cā tantū. Si vo sit abn̄s ex ꝓbabili ⁊ necessaria cā dꝫ expectare donec adsit. vt. ff. de spōsa. l. sepe. vide gl. q̄ h̄ tenet in. d. l. ij. C. de spō. Nec ob. d. c. ex lr̄is. qꝛ lꝫ dicat ꝙ ꝑ q̄ttuoꝛ ānos vel q̄nq̄ expectauit h̄ nō ꝙstabat: lꝫ fuerit allegatū. ⁊ si cōstasset papa pniam nō imposuisset de iurio. vl̄ potes dicere ꝙ ideo ibi imponit pnia: qꝛ sine auctoꝛitate supioꝛis nō debuit ꝓuenire iuramēto. Sꝫ si cū auctoꝛitate supioꝛis ꝓuenisset: tūc credo euitaret etiā penā arrarū: vt non eas amitteret si inf̄uenerūt: q̄uis etiā nō expectet tps statutū ꝑ leges. ⁊ ſm Jo. in. d. c. de illis. ⁊ alios vocat. post ipm: iudex dꝫ tale absoluere ꝑ ꝓ periculū fornicatōis. qđ bn̄ nō.

27 ¶ Quinto qn̄ certus terminus tpis apposit⁹ fuit. Nā ipo elapso ille ꝑ quē nō stetit liber ē ⁊ nubit sine ꝓiurio: sꝫ alteri imponit pnia de periurio. vt in. c. sic ex lr̄is. eo. ti. Et h̄ verū: nisi a ꝓncipio fuissent pure ꝯcta: ⁊ postea ꝓuenerūt de die nuptiaꝝ: qꝛ ꝑ lapsum illius diei nō liberat alter: qꝛ terminus ex post facto fuit appositus ꝑ sollicitādo implemēto ꝓmissionis iā facte ⁊ pure: nō ad finiēdū ꝓmissionē ſm theoꝛicā dn̄i Anto. in. d. c. sic ex lr̄is.

28 ¶ Sexto qn̄ alter lepꝛā vel paralysim incurrit: aut visum vel nasum amisit: aut ei aliq̄d turpius euenit. vt in. c. lr̄as. de cōiug. lepꝛo. ⁊ dicto. c. sic. ⁊ in. c. quemadmodum. de iureiu. in ter. ⁊ in gl. Et h̄ vex si turpitudo aduenit post ꝯctū: secus si tēpe ꝯctus inerat: sic nec ꝯhens pōt allegare suspectū debitoꝛē ꝓ ꝑ pubertatē ꝓcedentē seu moꝛes. ad qđ fac. l. si creditoꝛes. ff. de ꝓui. cre. ⁊ l. fi. C. de spō. ⁊ ibi ꝑ Bar. ⁊ Pa. in. c. quēadmodū. de iureiur.

29 ¶ Septimo qn̄ alter fornicat q̄ ad innocentē ꝛ ille q̄ fornicatus est nō pōt resilire si alt̄ innocens velit cōtrahere secum. c. ij. de trāsla. ꝑ la. Et si etiaꝫ fornicatio esset violenta pōt spōsus eam dimittere ſm Joh. an. ⁊ glo. in. d. c. quemadmodum. ⁊ sequit Pa. ibidē. ⁊ Aug. xxvij. q. ij. raptoꝛ. ⁊ etiam tenet ꝙ pōt dimitti si tempe de sponsatiōis erat coꝛrupta: cū tamē crederet virginem.

¶ Octauo qn̄ alt̄ eoꝛ efficit hereticus: qꝛ ē foꝛ 30
nicatio spūalis. xxviij. q. j. nō solū. ⁊. c. iā nūc.

¶ Nono ꝑ capitalē inimicitiā supueniente ē 31
inter spōsum ⁊ spōsam. pōt alter petere sepationem. ſm Jo. in summa. ꝑ rōnem. c. ij. de spō. ⁊. c. req̄siuit. eo. ti.

¶ Decimo qn̄ ꝓmisit sponsa dare certam q̄ti 32
tatem ꝑ vote: ⁊ nō pōt dare. sic soluit sponsus ab obligatione ſm Johā. an. in. c. de illis. de ꝓdi. appo. Idem dic de quacunq̄ alia ꝓditione interueniente si deficit.

¶ Sed quid si sponsa ꝯxit sponsalia ⁊ non ꝑ/ 33
misit vtē certā: ℟. ꝙ videt ꝓmisisse oia bona sua in vote. vt no. in. l. mlier bona. ff. de iur. vo. ⁊ ꝑ Bar. in. l. si ꝙstāte. ff. sol. ma. Et ideo si labit in facultatib⁹ ⁊ nō pōt dare nō cogit sponsus eam ducere: qꝛ deficit ꝓditio subintellecta sꝫ si res in eodē statu pmānerit. vt in ter. ⁊ in glo. ⁊. d. c. quēadmodū. Fac. c. ꝑ vias. de vote post diuoꝛ. resti. ⁊ qō ibi no.

¶ Undecimo qn̄ supuenit affinitas: vt si spō 34
sus cognouit ꝓsanguineā spōse vl̄ ecōtrario. xxvij. q. ij. si q̄s spōsam. de eo q̄ cog. ꝓsang. vxo. siue. c. ex lr̄is. ⁊ pluribꝫ aliis caplis.

¶ Sed quid si supuenerit pūblice honestatis 35
iustitia: nūq̄d dissoluent ꝓma sponsalia: ℟. ꝙ non: quia ꝑ sponsalia ꝓmo ꝓtracta fuit ꝓximo inducta publice honestatis iustitia: ⁊ per scd̄o inductam non pōt tolli ꝓmo inducta sic̄ in simili. lvij. di. si q̄s.

¶ Duodecimo si fama sit ꝙ inf̄ eos sit canoni 36
cū impedimentū: ⁊ de fama vel scādalo vocatur. c. cū in tua. de spō. de ꝓsang. ⁊ affi. c. ij. de testi. c. sup eo. ſm Jo.

¶ Terciodecimo qn̄ sponsalia fuerūt ꝓtracta 37
infra annos pubertatis: ⁊ post pubertatem petit absolui an̄ aliquē tacitum ꝓsensuꝫ habitū in pubertate. c. de illis. el. j. ⁊. c. a nob. de spō. etiam si nulla sit causa q̄re vult absolui post pubertatē. ſm Pa. in. d. c. de illis. secus si pubes ꝯxit cū impubere ipe nō pōt resilire: sil̄r nec impubes ante pubertatem.

¶ Quartusdecimus ꝓpter susceptionez sacri 38
oꝛdis ſm Jo. An. post Jo. an. in Rica. de spō. Facit. xxvij. q. ij. Ꝯ. ecce.

¶ Quintusdecimus ꝓpter cognatōez legalē: 39
vel aliud impedimentū. de q̄ dic vt. s. Matrimonium. iij. ꝑ totum.

¶ Sextusdecimus ꝑ votum simplex castū/ 40

tatis postea factū. vt in. c. veniēs. q̄ de. vl'vo. fm vnū intellectū. z ly Directo. recitet Inno. Ho. z Bof. tenētes q̄ votū simplex de cāstita/ te nō soluit spōsalia iurata: q̄ eēle vinculū ē iuramentū voto: z ideo qđ p̄cedit obtinet. tñ tenet q̄ soluit spōsalia: q̄ maius bonū ē cōti/ nere q̄z nubere. z ideo etiā licite pōt fieri si bo/ no zelo fiat z spōsalia soluit. qđ z sequitur dō. Jo. an. in. d. c. de illis. de spon.

41 ¶ Septimusdecimus ppē sentiā sponsi. fm Pa. in. d. c. veniens.

42 ¶ Quero vtr in p̄fatis casibꝫ req̄rat auctori/ tas iudicis ecclīastici: R. fm Jo. an. in. d. c. de illis. de spō. q̄ sic: q̄ cōtrā eo ꝺz pbari cā. c. por ro. de diuor. alīt grauit̄ peccat vt videt. per. c. si duo pueri. de spō. ipm. fac. xxxij. q. ij. secula/ res. Fallit hꝫ in. ij. casu. z iij. z vij. fm Rich. in iij. dis. xxvij. z. x. xj. xiij. xv. xvj. hz dō. Jo. an. in. d. c. de illis. de spō. Sz ego credo q̄ etiā fal lat in alijs casibꝫ: q̄n notorie de eo casu cōstat ppē quē dissoluunt. Silr si spōsalia sunt secre ta. Idē dic fm Ri. vbi. s. q̄ secreta nō sbsunt iudicio ecclie. Et ly nō debēt als separi sine iu dicio ecclie: tñ si faciūt in casibꝫ p̄dictis sine iu dicio ecclie: nō credo mortalit̄ peccēt. z. c. si duo pueri. p̄fatū. cū. d. c. seculares. loquunt̄ q̄n nō inest aliq̄ cā de p̄dictis. z marie q̄n nō sunt iu/ rata spōsalia. Si āt q̄s recedat a spōsalibus nō ex aliq̄ p̄dictorꝫ casuum. peccat mortaliter fm Tho. ly ecclesia non cogat. vt no. in. c. req̄ siuit. de sponsa.

Statutū quis pōt facere: R. q̄ ille q̄ pōt facere legē. de q̄ vide. s. lex. §. ij.

1 ¶ Utr statutū ordinariꝰ liget extra territoriū delinquētē subditū suum. vide. s. Excōmuni catio. j. §. x. z. xj.

2 ¶ Utr delinquens in loco exempto liget statu to epi: R. Be. in. c. vt aiaz. de ꝓsti. li. vj. Joh. cal. z Jo. an. ibidem dispūtāt q̄ nō. p. d. c. vt aiaz. z. p. c. cū eps. de tēpo. ordi. lib. vj. z p gl. in de. q̄zuis. de fo. cōpe. Rō: q̄ locus exēptus z lo cus ex dyocesim equipant. allegat. c. lumino/ so. xviij. q. ij. c. j. de sta. regu. in fi. li. vj. z de fi. de p̄uileg. z mihi plz z est verior opi. ly Fedet. de Senis. z do. Marsilius teneāt ꝓ illū. vt in ꝓsilio. ij. p̄dicti Fede.

3 ¶ Sed nunqd si statutum phibet ne vadant ad locū exemptū ligabunt̄ eūtes: R. dō. Phi lippus de perusio in. d. c. vt aiaz. q̄ sic si ex cā hꝫ fecerūt: q̄ sic facere pñt. Fac qđ ne. Bar. in. l. relegatorum. ff. de interdictis. vbi vult q̄ ciui/ tas ppter cōmodū ciuitatis: vel odiū eoꝝ ad q̄s nō vult vadant, phibere pōt ciuib suis ne vadāt ad talē terrā. z no. idē Pa. in. c. postu/ lasti. de fo. cōpe. Qđ bñ no. p statutis epoꝝ et cōicātibꝫ accedētes ad mōasteria monialiū: q̄ ligāt q̄n ex cā legitima hoc faciūt in odiuꝫ monialiū q̄ ppter sua scelera hꝫ merent̄. secus si facerēt in penā illius ꝺ quem fert̄ sntia: q̄ tūc nō pñt phibere fm Pa. vbi. s. nisi habeāt iu/ risdictionē in loco exempto: puta q̄ pñt arce/ re accessum. vt in de. attendentes. de sta. mo. de q̄ vide. s. monialis. §. iij.

¶ Utr statutum liget religiosum qđ excōicat acceptātes aliqđ officiū ex ordinē nisi ꝑus re signauerit libꝛos z alia q̄ hꝫ in ordine si pmo tus in epm assentit sine resignatione: R. vt. s. Excōicatio. j. §. x. 4

¶ Utr statutū liget nō subditos delinquētes in territorio data scia statuti. vide. in. d. §. x. z q̄n obliget ad culpam solum vel ad penaz. vide Obedientia. §. j. 5

¶ Utr ignorātia excuset a pēa statuti. vide in d. §. x. z. s. Ignorātia. §. iij. 6

¶ Utr statutū laicoꝝ loquēs generalit̄ exten dat̄ ad clericos: R. vt. s. lex. §. v. z de statuto i pedicte libertatē dādi eccl'ijs vl' circa mor tuaria. vide. s. imunitas. §. xlvj. z. xlvij. 7

¶ Utr statutū factū a cōitate q̄ ciues dānifi/ cari n̄ possint petere satisfactiōꝝ valeat: R. Pa. in. c. in nra. de iniur. q̄ nō: q̄z statutū in p̄udi/ ciū singuloꝝ nō valet nisi ipi ꝓsenserint. z cōi tas nō pōt statuere sup iuribꝫ singuloꝝ: sz sō/ lū sup iuribꝫ vniūsitatis. vt no. gl. singularis i. l. iij. C. q̄ sit lō. ꝓsue. z. c. cū oēs. de ꝓsti. fac. l. id qđ nr̄m. ff. de reg. iur. Nā solius p̄ncipis est tollere ius alterius nec etiā pōt sine cā. vt no. in. c. q̄ in eccl'iaz. de ꝓsti. z in. l. fi. C. si ꝺ ius vl' pub. vti. z in de. pastoralis. de rescrip. vñ si ꝺz valere optet vel q̄ singuli ꝓsentiāt: qđ ē ipos/ sibile: cū ibi sint multi infantes. vl' q̄ cōitas hꝫet iura p̄ncipis. z ppē bonū publicū z ad tollen dū scandalū hꝫ faceret. ar. d. c. q̄ in eccl'iaz. z q̄ ibi no. als nō pōt obesse nō ꝓsentientibꝫ. ar. d. c. cū oēs. z. l. j. ff. de magistra. z qđ no. Archi. z Be. in. c. lz. de ꝓsti. li. vj. Fac qđ no. Ludo. de Ro. in no. dicēs q̄ inferior a p̄ncipe nō pōt sta tuere in p̄udiciū alterius nō citati neq̄ ꝓsen tientis. vt in. c. fi. de ma. z obe. z in. c. fi. de his q̄ fi. a pla. c. cū oēs. de ꝓsti. 8

¶ Utr statutū q̄ caueat ne filia succedat exten dat̄ ad bona sita ex territoriū statuentiū: R. fm Bar. in. l. cunctos pplos. de sum. tri. q̄ nō. sz succedet. Fac qđ dico. s. pena. §. xxiij. 9

¶ Utr in re cōi pluribꝫ vt singulis valeat q̄c/ qđ maioꝝ ps collegij statuerit: R. Pa. i. d. c. cum omnes. de ꝓsti. q̄ nō: nisi singuli ꝓsenti/ 10

ant. Fallit in ꝗttuor casibꝫ. Primus qñ vel-
let reputare rē ad vsuꝫ destinatū. l. p fundū. ff.
de ser. rusti. p. Secꝰs qñ fit fauore administrati
onis bonoꝝ pupilli. l. iij. ff. de admi. tu. Terci
us qñ fauore liberatiōis: qz tūc valet qđ ma-
ior ps fac. l. maiorem. ff. de pac. l. fi. C. q̄ bo. ce.
pos. Quartus fauore litigij dirimēdi. Nāva
let snia duoꝝ ex tribꝫ arbitris. Et hꝫ itellige in
re q̄ ꝯuenit pluribꝫ. vt singularibꝫ iure singu-
lari. secus si iure eccl̄ie: vt sunt pbēde q̄ nō ꝯue
niūt cānonicis vt singulis: sz iure eccl̄ie. qz sup
talibus bñ pōt maior ps disponere r reputa-
re ad pium vsum. vt est tex. no. in. c. fi. de his
que fi. a ma. par. ca. ꝛibi p Inno.

11 ¶Utꝝ collegiū possit disponere sup rebꝫ pua
ti? R. Pa. i. d. c. cū oēs. q si ñ hꝫ iura regalia:
puta qz hꝫ dñm sup se nō pōt. Uñ maior ps
scholariū nō pōt obligare vnū scholarē vl̄ dis
ponere de rebꝫ suis. vt no. gl. in. l. ij. C. q̄ sit lō.
ꝯsue. nisi forte ℔m qđ no. Bar? i. l. iiij. ff. de re
iudi. qñ vniūsitas eēt obligata r nō eēt solue-
do: qz tūc posset ponere collectā singul'. vt est
gl. no. i. l. j. ff. qđ cuiusqz vni. Itē nō solū cā ne
cessitatis: sz etiā pietatis. vt in. d. c. fi. Itē ℔m
Inno. r cōit doct? etiā in cā vtilitatis. r pbat
in. c. j. de his q̄ fi. a ma. p. ca. Ex mera em volū
tate nō pōt disponere de iuribꝫ alterius. vt no.
gl. i. d. c. cū oēs. r Inno. ibidē. r Jo. an. in re-
gula. qđ oēs tāgit. li. vj. i mercu. Sz ego limi
to vtꝝ in p̄iudiciū: sz in bonū r vtilitatem bñ
posset: qz maior ps ficte repñtat totū. l. aliđ.
§. refert? ff. de reg. iur. r. l. qđ maior. ff. ad mūi.
Itē aduerte ℔m Pa. i. d. c. cū oēs. q si dispoſi
tio fit in dāno vl̄ dec? vniūsitatis vel p̄uate
ꝯsuetudis vn? solus pōt resistere. vt in. d. c. fi.
r no. Inno. in. c. accedētibꝫ. de p̄uileg.

12 ¶Sz q̄ro q̄t de vniūsitate vebeant ꝯuenire vt
act? valeat? R. Pa. i. d. c. cū oms. q cōis snia
cānonistaꝝ r legistaꝝ ē vt saltē due ptes vniūsi
tatis ꝯueniāt. vt in. l. nulli. ff. qđ cuiusqz vni.
r. l. noiationū. C. de decu. Et ex his duabꝫ pti-
bus maior ps dz ꝯsentire. ita sentit Inno. in
c. ij. de no. op. nū. r Bar. in. l. oēs ppli. ff. de iu
sti. r iur. de hꝫ vide. s. electio. §. vj.

13 ¶Sz q̄d si nō ꝯueniūt due ptes? R. Pa. i. d.
c. cū oēs. opi. cānonistaꝝ ē. q si ē aliq̄s ad quez
spectat ꝯuocatio vniūsitatis r ad mādatū eiꝰ
nolūt ꝯuenire: q tūc pñt explicare q̄ ꝯuenēt:
sz nō sit maior ps collegij. Hoc voluit Inno.
in. c. j. de ma. r ob. r in. d. c. ij. qz nolētes veni-
re faciūt se alienos. vt in. c. cū nob. de elec. r sic
nō cōputant. Si ꝯo nō ē aliq̄s ad quē spectat
offm ꝯuocādi: tūc si instat tpus termini p̄fixi
vniūsitati ad actus expeditōez minor ps pōt
ꝯuocare maiorē: r nolentē venire pōt explica-
re: qz minor ps nō dz p̄uari iure suo ppt? ne-
gligētiā vel ꝯtēptū maioris ptis. vt no. in. c.
in causis. de elec. r in. d. c. cū nob. Si āt termi
nus nō ep̄fixus: tūc optet sint due ptes. Ter-
cia tñ ps potest agere de ꝯtēptu. vt pbat? i. d.
c. ij. r. c. in causis. r. d. l. nominationū. Et hꝫ te
ne: sz legiste aliter dicāt.

¶Quō statutū dz interptari? R. Pa. i. c. cuz 14
dilectus. de ꝯsue. q vt eniret? correctio legis seu
iuris cōis dz latissime vl̄ strictissime interpta
ri: sic electio capit? p ꝯfirmatōe. in. d. c. cū dile
ctus. nō tñ talit? q ꝟba ip̄orꝝ p̄ent vt iuri cōi cō
ueniāt. Fac qđ no. Bar. in. l. p̄tor ait. ff. de dā.
infec. Qđ limito qñ ꝟba sunt clara: sz vbi ver
ba sunt dubia vel hñt multiplices itellectus
tūc debemus facere interp̄tatōez r intellectum
etiā ip̄orū vt minus recedam? a iure cōi q̄z
fieri pōt. vt no. i. d. c. cū dilectus. r in. l. ij. C. de
nox. vide p Bar. in. d. l. oēs ppli. ita tñ q̄ ali
q̄d opet? r aliq̄d addat ad ius cōe: etiā qñ est
℔m ius cōe. ℔m Pa. r doc. in. c. ex parte. de ꝟ. sig.
Fac. c. si papa. de p̄uil. vbi ꝟba debet aliq̄d opa
ri. dic tñ Bar. in. l. iiij. §. p̄tor ait. ff. de dā. infec.
q si statuto caueat? vt citatio fiat ad psonā si re
periri pōt q̄ p nllo seruit. sz tūc dicas pl? time-
ri solet q̄ sp̄alit caueat? q̄z q̄ generalit?.

¶Sz nunq̄d dz stricte interptari qñ genera- 15
liter loquit? vt alius lucret? q̄d? R. q nō. ar. l. p
spexit. ff. q̄ ta q̄bꝫ. sz vbi agit? de diminutione
p̄timonij sic dz stricte interptari ne alius iniu-
ste incurrat damnū. vt plene no. in. d. l. omēs
ppli. r videt? tex. in. d. c. cuz dilectus. r in. d. l.
ij. C. de nox. r Pa. in. c. ꝯstitutus. de restit. in
integ. hꝫ sequit? Bart? l. sancimus. C. in q̄. cau.
in integ. resti. nō est necessaria.

¶Utꝝ verificet? in casu ficto? R. Pa. i. d. c. cū 16
dilectus. de cle. nō resi. q si statutū loquit? r dis
ponit in materia iuris cōis in q̄ casus fictus
eq̄pat? vero: vt puta in casu in q̄ nō residēs ha
bet? p residēte. vt in. d. c. cū dilectus. sic verifica
tur: qz ꝯstitutio disponēs regulariter id quod
ius debet recipe omnes limitationes iuris. Fa
cit. d. c. cū dilectus. r darius. c. ad audientiā.
ibidē. Si ꝟo statutū esset ℑ ius vel p̄ter r odi
osum: tūc nō verificat in casu ficto. sz ꝟba de-
bent intelligi p̄pe. i. in suo pp̄rio significato. r
sic intellige. l. iij. §. hec verba. ff. de neg. gest. r
c. in nostra. de iureiur. Et facit quod no. Bar
to. i. d. l. omnes populi. Facit. l. ij. C. de nox al.
r. c. ex parte. de ver. sig. Facit qđ dicit Lodo.
de Ro. in suis no. q argumentū a cōtrario sen
su valet in statutis: nisi q̄rat? vt q̄s incidat in
penā: qz tunc nō valet. l. ꝯuenticulā. C. de epi.

ꝛ de.hẽs gl.in de.j.in ꝟ.facere.de vsur. Hoc limitat Be.in.c.vt circa.de elec.li.vj.vers qñ statutũ nõ redderet illusoriũ si nõ recedat a ꝓpa significatõe ꝟboꝝ:isz qñ redderet illusoriũ tũc est recedendũ.ar.l.si qñ.in ꝓn.ff.de leg.j.ꝛ qõ no.in.c.ad audientiã.de reci.ꝛ tũc indefinita equipollet vniuersali. vt vult Barto. in.d.l. omnes populi.

17 ¶ Quõ ꝺz intelligi statutuz seu ꝓstitutio qñ partim ẽ fauorabilis:ꝛ ptim odiosa.puta qꝛ imponit penã:R. Jo.an.videt sibi ꝓtrius i.c. ex rescripto.de loca.ꝛ in.c.sciãt cũcti.in.c.fi. de elec.li.vj. Sz ego ꝓcordo sic:q qñ ꝓncipale intentũ ꝓstituẽtis est ꝓdere fauorẽ:tũc dicatur fauorabile:si odiũ tũc dicat odiosum. Ita cõmuniter notãt legiste in.l.q̃ exceptõez.ff.de ꝓdi.inde.ꝛ ibi gl. Si ꝟo ignorat ꝓncipale intentũ disponẽtis:tũc dico q ꝙtinet fauorem ꝺz extendi:qtenus ꝟo ꝙtinet penã ꝺz restringi.ꝛ hoc videt fuisse de mente Bal.in multis locis. Et facit ad hoc qꝺ dixi.s. Excõmunicatio.v.casu.vj.ꝟ.iij.

18 ¶ Utz statutarij reputati a pplo possint interpretari statuta p se edita:si oriat aliqꝺ dubiũ: R. Pa.in.c.ex pte.de ꝟ.sig. Jo.an.in.d.c.ꝛ cõmunit legiste.ꝛ Bart.in.l.omes ppli.ꝓdicta ꝓcludunt q nõ:ex q̃ functi sunt offõ suo. Nec ob.q eius ẽ interpretari cuius ẽ ꝓdere:qꝛ in veritate illi nõ ꝓdiderũt:sz pplus q̃ tedit auctoritatẽ:qꝛ is fac cuius auctꝫ fit.c. si diligẽti.de ꝓscrip.ꝛ ideo ꝺz recurri ad pplm seu ꝓcilũ generale. Hoc limitat Pa.vbi.s.qñ interpretatio ẽ valde dubia.secus si ẽ clara ꝛ iuri ꝓsona: qꝛ tũc iudex coram q̃ vertit q̃stio poterit interpretari:sic ꝛ legẽ cõez ꝛ ꝓuilegiuz ꝓncipis.vt no. Jnno.in.c.cũ spãli.de ap.ꝛ Bart.in.d.l.omes ppli.fac.l.benignus.ff.de legi.ꝛ.l.fi.ff.de ꝓstit. ꝓn.ꝛ.l.vnica.C.de ꝓseq.in vr.ꝓstã.

19 ¶ Quantũ durat statutũ:vtz post mortẽ statuẽtis:R. Pa.in.c.a nob.el.j.de sen.ex.q sic: nisi exꝑsse reuocet.vt ẽ ter.in.c.fi.de of.le. Unꝭ fm Fede.ꝓsi.xvj.etiã statutũ facti a capło sede vacãte durat creato nouo epo:nisi reuocet p epm creatũ.qꝺ ꝓz.ar.no.ne pla.vi.su.c.vl.

20 ¶ Qñ ligat statutũ:R. q statim habita notitia.de q̃ dic vt.s.lex.ꝟ.xij.ꝛ xiij.

21 ¶ Quõ tollit statutũ:R.q tollit ꝓtio p vnũ actũ factum collegialiter a statuentibꝫ vel eorum successoribus ꝺ statutũ fm Bo.ꝛ Johan.in.c.ad audientiã.de der.nõ resi.ꝛ Pa.in c.cũ accessissent.de ꝓsti. Sed ꝺo tollit p nõ vsuz: nec requirit fluxus temꝑis fm Pa.in.d.c.ad audientiam.ꝛ in.d.c.cum accessissent.ꝛ in.c. p illoꝝ.de ꝓbẽ.

¶ Utz statutũ qꝺ ꝓcedit ꝓuilegiũ nõ subdito seu ẽneo possit reuocari:puta statuto cauetur q q̃cũq venerit ad habitãdũ in tali territorio sit exceptus ab oi collecta:R. Pa.i.c.nouit.de iudi.q nõ q̃ ad illos q̃ iã venerũt:quia trãsiuit iã in q̃sz ꝺctũ q etiaz ꝓnceps obligat. vt in.c.j.de pba.ꝛ ꝟ voluit Bar.exꝑsse i.l.qꝺ semel.ff.de ꝺcre.ab oꝝ.fa.ꝛ in.d.l.oes ppli.intelligẽ nisi ipi ꝓsentiãt. Quo ꝟo ad illos q̃ nõ dũ venerũt põt reuocari:ex q̃ res ẽ integra.ar. l.si pecuniã.in ꝓn.ff.de ꝓdi.ob cau. Et ꝟ vez qñ generalit fit. Secus si spãliter fuisset ꝓcessum:qꝛ reuocari nõ posset. Fac q̃stio disputata p Angelũ in q̃ determinat nõ posse reuocari statutũ q̃ disponebat vt ptãs ꝟiet q̃rtã ptem ꝓdemnatõis postz ptãs ẽ electus:ꝛ ꝓsensit electõi. Idẽ dic de ꝓuilegio ꝓcesso nõ subdito ꝛ p ꝟ infert Bar.in.l. ꝓuilegia.C.de sacrosan. ec.q laici q̃ statuerũt singulis annis ꝺandaz certã q̃titatẽ p elemosyna clericis vel religiosis nõ põterunt reuocare.allegat.c.ad aplicã. de simo.ꝟ sequit Jnno.in.d.c.nouit.ꝛ Archi. xj.q.j.q̃busq̃z.sup glo. Facit qꝺ no.Be.in.c. licet.de ꝓsti.li.vj.

¶ Quid si statutũ est factũ ad cõmodũ subditoz:R. Be.in.c.lz.de ꝓstit.li.vj.q aut subditi ꝓsentiũt reuocationi:ꝛ põt reuocari.aut singuli nõ ꝓsentiũt sz reuocant p maiores regẽtes cõmunitatẽ.ꝛ tũc si fit ex cã legitima sic põt reuocari fm vnũ casuz Jnno.in.c.i nra. de iniur.maxie qñ statutũ disponebat sup eo sup q̃ ciuitas nõ erat obligata.vt ibi declarat Jnno.aut fit sine cã legitima:ꝛ sic nõ valet reuocatio in ꝓiudiciuz minoꝝ.iuxta no.p Jnno.in.c.q̃ in eccliaz.de ꝓsti. Hoc limito verũ qñ statutũ disponit de cõmodo subditoz circa bona eoꝝ. Secus si ꝓcerneret circa exercitium iurisdictõis:qꝛ tũc põt reuocare:qꝛ superior est qui habet administrare. Ita sentit Archidia.in.d.c.licet.

¶ Utz statutũ iuratũ tollat p clausulã nõ obstãtibꝫ q̃busc̃q ꝓstitutiõibꝫ ꝛ statutiz:R.gl. in.c.cũ nõ deceat.de elec.li.vj.q ñ.ꝛ idẽ dic Lodo.de ro.i suis no.q ꝓuẽtio vl pactũ iuratũ ñ tollit p generalẽ clausulã ñ obstãtibꝫ q̃buscũq pactis.gl.ẽ in de.dudũ.ꝟ.pe.de sepul.

¶ Utz statuẽtes possint recedere a statuto cõfirmato p superiorẽ vel sedẽ aplicã sine alia licẽtia:R. Pa.in.d.c.cũ accessissent.ꝛ Bart.in d.l.oẽs ppli.tenet q sic.sz Bal.in.l.olum.C. de testa.tenet q nõ.sz Pa.ꝺcordat.q aut statutum ꝓcernit ꝓncipaliter fauorẽ statuentiũ. ꝛ sic ẽ vera opi.Bar. Fac.c.p illoꝝ.de pbẽ.etiã si statutũ ꝓtineat talẽ materiã q nõ valuisset

304

sine supiore. vt idē Pa. no. i. c. cū. M. de psti. si vo pcernit fauore alioz vl bonū pblicū: sic ē vera opi. Bal. q ñ pñt sine lnia supiozis. Rō q pfirmādo videt supior suā dispositōz face re. Nā oia nra facim⁹ qbz auctez iptimur. c. si aplice. de pbē. li. vj. t. l. j. C. de ve. iur. enu.

Stipulatio q̄d sit. hēs. s. Pactum. in pn.

1 ¶ Utz stipulatio trāseat ad heredes: R. q sic l. veteris. C. de ōhē. t cō. sti. qd itelligez vez fm gl. ibidē. qñ pōt p aliū ipleri factū p missum.

2 ¶ Utz aliq̄s possit alteri stipulari p altero: R. q nō nisi sit eius seruus vl filius. in sti. de iuti. sti. §. si q̄s alij. vel sit procurator. l. si procuratori pñtis. ff. de ÿ. ob. glo. tñ tz in. c. q̄tiēs. el. j. j. q. vij. q de iure canonico p mittēs ticio se datuz sempronio centū obligat. ar. c. iuramēti. xxij. q. v. maxie si inuenit iuramētū. ar. l. j. ff. de cō sti. pe. Itē p iudices: officiales: executores: tabelliōes alteri acq̄rit. l. eū p q̄. ff. de in ius vo.

3 ¶ Quō dz esse actus stipulatis t cōpromittētis: R. q ptinuus: q si post interrogatiōez se diuerit ad alia nihil pderit: lz eodem die p misisset. l. ptinuus. ff. de ÿ. obli.

4 ¶ Obligatio stipulata sine pditione neq̄z ad certū diē pñti die debet: lz nō pōt peti illo die q̄ stipulata ē. in sti. de ÿ. ob. §. ois stipulatio. t. §. cū q̄s. no. q nō valet stipulatio vel legatū facti in genere de aliq̄ re nulla dem̄ strata. ff. de iur. do. l. cum post diuoztiū. sz de legato. dic vt s. Legatum. j. §. xxiij.

Stola Quō dz vti sacerdos qñ cōicat t legit euangeliū. t dyaconus. hēs. s. sacerdos. §. iiij.

Studiū dericoz t religioso. Uide. s. Mgr. t. s. Sca. t quō studiū liberaliuz artiū ad vtilitatē eccl̄ie suadeat. hēs. xxxvij. di. de q̄busdaz. in poetis phibet ibidē p totum. Itē in theologia cōmēdat. in legibus t phisica reprobat. de q̄bus vide. s. Magister. t Scientia.

Stulticia dr a stupore. vnde fm Jsido. ij. eth. Stult⁹ est q̄ ppter stupoz ē nō mouet. t differt a fatuitate fm eundē: q stulticia iportat hebetudinem mētis. Fatuitas āt iportat ipius sensus pturbatiōez. vide de ÿ. s. hebetudo. t tūc stulticia est pctm qñ aduenit eo q hō imergit se taliter in terrenis q nō pōt pcipe q dei sunt: alis non pcor. Tho. sc̄da sc̄de. q. xlvj.

Stultus est q nō vult discere a q̄cunq̄z licite pōt. xxij. dis. de pstantinopolitana.

Stuprū est inordinatus pcubitus quo ÿginalis integritas corrumpit. vel stupz est illicita defloratio virginū sub parentū cura existentiū.

¶ Utz stupz ās ÿginem teneat ad aliq̄d: R. Pa. in. c. j. de adulter. q si seduxit vel decepit eā tenet eā dotare t vltra dotatiōez eā accipere in vxorē si p̄ voluerit eā sibi dare. vt in. d. c. j. t. ij. e. ti. vel si nō vult eā accipe dz coz paliter puniri. Uñ sola pstitutio dotis nō liberat eū fm eundē Pa. si parētes volūt eā sibi dare: q si nolunt saltem ad dotatiōez tenet etiā in conscientia nisi fm Rodo. cōponeret cum ea vel sibi remitteret. qd̄ nota o pfessor ppter illos qui sub decptione accipiendi in vxorem puellas decipiūt: quia tales ex quo acceperunt eas vel p̄miserūt accipe in vxores t sic habuerūt copulā q tenentur de necessitate eas accipe: lz tūc habuerit animū ipas decipiēdi t habēdi copulā. q si pstraxerūt cū alia matrimonium. vel p̄ nō vult eā dare saltem tenent ad dotē: nisi fm Tho. esset tāta ineqlitas q potius decipi se finxit q̄z sit decepta. Hec aliter pōt absolui anteq̄z ōhat cū alia si parētes volūt eam sibi dare: nisi vere eā accipiat in vxorē t faciat dotē: nisi ipa dotē sibi remiserit. Hec ex Alex. sc̄da sc̄de. tractatu de stupro. t Ric. t Sco. in iij. di. xv. fm leges ÿo dz relegari. t dimidia ps bonoz eius publicari. Si ÿo sit vilis pso na debet verberari. in stit. de pub. iudi. §. ij. Si autem p vim fecerit capite plectit. in sti. vbi. s. §. sin autem.

¶ Quid si nō seduxit eam sz spōte acquieuit: R. Pa. in. d. c. j. tenet q habet etiam locum dispositio pfati. c. quia si nō essent hois insidie tātū facinus nō ppetrasset. vt dic̄t ex. in. l. vnica. C. de rapt. virgi. vñ p̄sumit seducta. sed ego credo vez in foro ptētioso: sz in pscia sufficit q q̄ret eā in bono statu reducere q̄z tū in ipo est. fac regla. scieti. t qd̄ ibi no. de re. iur. li. vj. t si ōrit an p̄ teneat eā dotare. vide. s. dos. §. iiij

Stasio quō obligat in dāno dato. Uide. s. furtum. §. xvij. t. xix.

Subarratio vide. s. Sponsalia. §. vij. t. s Arra.

Subdelegare nō pōt delegatus pncipis etiā deputat⁹ ad nudū misteriū qñ ē magnū t gue: sic iudicare t silia facere. sec⁹ qñ ē puū q pōt. c. q āt. de iur pa. t magnū seu gue puū arbitriū iudicis relinquit. c. fi. de dolo t ptu.

¶ Utr̃ ille cui cõmittit̃ p̃dicare crucẽ: excõicare: vl̃ absoluere aliq̃s: vl̃ dispẽsare cũ irregularibus: vl̃ iniũgere pnias possit sb̃delegare alteri: ℞. q̃ nõ nisi sit legatus a latere. vt in. c. fi. de offi. ordi. silr̃ vbicũq̃ cõmittit̃ alicui vt illud p̃sonaliter exequat̃ sb̃delegare nõ põt. ⁊ vbi in cõmissione videt̃ electa idustria p̃sone. vt i. d. c. fi. ⁊ ibi vide. s. de legatus. §. vlt.

Subditus dr̃ tripl̃r. P. rõe domicilij. Scõdo rõne originis p̃pe vl̃ p̃ne. ar. c. iij. de tẽp. or. li. vj. ⁊ in. l. j. ⁊ i. l. origie. C. de muni. ⁊ hon. li. x. fac̃. l. assumptio. ⁊ qđ ibi no. ff. ad muni. ⁊ l. rescpto. § fi. ff. de mu. ⁊ ho. ⁊ tal̃ tenet̃ ad onera p̃sonalia si ibi repiat̃: ⁊z alibi trãstulerit domicilium. de q̃ p̃ Bar. i. d. l. assumptio. Fallit i muliere q̃ ꝺ̃ xit cũ viro hñte aliũ domicilium. de q̃ i. l. fi. §. itẽ rescpt̃. ff. ad muni. Tercio rõe delicti. ⁊z large vt dic̃ gl. i. c. nup. de sen. ex. nõ ãt p̃pe: ⁊z ibi sortiat̃ fore. no. gl. i de. vnica. de fo. cõpe. qđ no. p statutis ⁊ aliꝫs dispositõibꝫ odiosis facẽtibus mẽtõez de sb̃ditis vt nõ cõphẽdat̃ fore sis delinquẽs in territorio. Idẽ dic de ꝺ̃hẽtibꝫ eadẽ rõe. no. Pa. i. d. c. nup. ⁊i. c. p̃posuisti. de fo. cõ

¶ Utr̃ sb̃ditus rõe domicilij cui iudex (pcepit sb̃ pẽa excõicatõis latesnie vt satisfaceret tali die alicui trãsferẽs domicilium sit excõicat̃ si postea ñ satisfac̃. ℞. Pa. i. d. c. p̃posuisti. cũ Jo. an. i regla. cũ sit ptiũ. de reg. iu. li. vj. q̃ sic: qz iã p̃ũctus erat. ⁊ vide ibi late p eos.

Subdiaconus ideo appellat̃: qz sb̃ iacet ⁊ p̃ceptꝫ officijs leuitaꝝ oblatões leuitis defert. xxj. di. deros. Itẽ ad subdiaconũ ptinet calicẽ ⁊ patenã ad altare xp̃i deferre ⁊ leuitis tradere ⁊ eis ministrare vrceolũ cũ aq̃ ⁊ manustergiũ coram epo ⁊ p̃sbris ⁊ leuitis tenere ⁊ p lauãdis manibꝫ añ altare aquã p̃bere.

¶ Utr̃ teneat̃ ad castitatẽ: (xxv. di. plectis. ℞. q̃ sic. xxxvij. di. §. j. ⁊. ij.

Subornatio ꝫ Lau. ⁊ Ze. vt refert Lar. in de. testibꝫ. de testi. ẽ de aliq̃ falso exp̃mẽdo ⁊ vero tacẽdo in testionio testi p aliquẽ facta informatio. ⁊ dr̃ ornare q̃si sb̃tus in aures aliq̃ malũ ornare ⁊ sb̃ colore ponere. vt in auc. de testi. §. qz ꝺ̃o. vñ tal̃ peccat mortaliter ⁊ teneat̃ ad restitutõez leso. de iureiur. c. fi.

Subsannatio differt a derisiõe: qz derisio fit ore. i. ꝺ̃bo cachino. sb̃sannatio ãt fit naso rugato. vt dic̃ gl. sup illud ps. Dñs in celo deridebit eos. ⁊z ꝺ̃uenit cũ ea in fine: qz vterqꝫ intẽdit erubescẽtia m. p. tũi. Quõ ãt sit p ctm mortale. dic p̃m q̃ derisio est. vt. s. derisio.

Substitutio est scõaria ꝺ̃ditionalis institutio. Nã substitutio ꝺ̃tinet in se institutiõez: ⁊ ideo institutus dr̃ p̃mus ḡdus etiã si mlti fuerint instituti. ⁊ substitutio scõus ḡdus ⁊ cẽ q̃s instituit heredẽ sic. talis esto mihi heres: ⁊ si nõ eris vel decesseris Ticiũ substituo. iste ticius dr̃ substitutus. l. j. ff. de vul. ⁊ pu. sub.

¶ Quot sunt spẽs substitutionũ: ℞. q̃ duplices. alia idirecta. alia directa. Indirecta sb̃stitutio siue obliq̃ siue fideicõmissaria siue p̃caria est illa p̃ quã q̃s capit hereditatẽ alio mediãte: vt cũ testator fidei cõmiserit. A. heredi vt hereditatẽ. P. restituat: ⁊z ḡ p fideicõmissum. P. sit substitutus. A. ꝺ̃ hereditatez adire ⁊ aditã. P. restituere. ⁊ sic. A. mediãte ⁊ operãte puenit hereditas ad. P. Et no. q̃ si. A. adierit spõte hereditatẽ retinebit q̃rtã trebellianicam: ⁊ reliq̃s tres ptes hereditatis restituet. P. Si ꝺ̃o iudicis offõ cõpulsus adierit totã hereditatẽ restituet. P. insti. de fideicõ. he. §. in p̃mis. ⁊. ff. ad trebel. l. nã q̃ꝺ̃. §. q̃ cõpulsus.

¶ Directa ꝺ̃o substitutio ẽ q̃ q̃s capit hereditatẽ defuncti nullo alio mediãte vl̃ sibi cooperãte. vt cũ dicit testator. A. mihi heredẽ instituo: ⁊z si ipe nõ erit heres. C. sit heres. ⁊ sic. C. substitutus ẽ directe. Diuidit̃ aũt in q̃ntuplicẽ dr̃ia. q̃z p̃ma dr̃ substitutio vulgaris. ⁊ ḧ ẽ duplex. Alia expssa q̃ fit p istã negatiõez nõ: ḧ mõ videlz. Instituo mihi heredẽ. A. ⁊ si ipe noluerit vel nõ potuerit heres eẽ. P. sit heres vel. P. substituo. Alia tacita qñ. l. negatio ñ exp̃mit̃ ⁊z icludit̃ vt cũ dr̃. A. ⁊. P. mihi heredes instituo ⁊ eos iuicẽ substituo. p ḧ ꝺ̃ba eos iuicẽ substituo tacite subintelligit̃ q̃ si alt̃ eoꝝ heres nõ fuerit. s. qz noluit vl̃ nõ potuit qñ decessit añ aditã hereditatẽ: alt̃ sit heres insolidũ. vt. ff. de he. insti. l. cũ in testõ. §. ḧ ꝺ̃ba. ⁊ dr̃ vulgar̃: qz a q̃libet ꝺ̃ vulgo. s. testatore fieri põt. ⁊ cuilibet sine pupillo vl̃ minori dẽ. Et de hac ẽs

¶ Effectus huius substitu- (insti. de vul. sub. tionis ẽ vt bõa testatoris tãtũ q̃ debẽt venire ad institutũ veniãt ad substitutũ nõ bona instituti. insti. de pu. sub. §. quo casu.

¶ Qñ expirat hec substitutio: ℞. q̃cito institutus adierit hereditatẽ: siue postea decedat cuz liberis siue sine liberis. C. de ipu. ⁊ aliꝫs sub. l. post aditã. ⁊ ḧ nõ solum qñ expisse fit p negatiõez: ⁊z etiã qñ tacite. vñ ⁊z ticius ⁊ sempronius fuerit instituti heredes ⁊ ad iuicẽ substituti: si tñ sempronius vel Ticius adierit hereditatẽ expirat substitutio. vt in. d. l. post aditã.

Substitutio

5 ¶Scđa directa substitutio dr pupillaris: qz fit soli pupillo vel pupill'. nec pōt tps excedere pupillare: sz expirat ad introitū pubertatis. pōt etiā fieri in minus tps: vt si dicat'. si filius meus infra ārtū vl' ārtū ānū decesserit: sit. P. heres. z hec ē duplex. s. tacita q nō hz formaz pupillaris substitutōis: sz sub eius ẏbis icludit'. vt cū dr. A. filiū pupillū meū heredē mihi instituo: z si ipe mihi heres non fuerit. P. sit heres. z hec ex expssis ē vulgaris: ex tacitis est pupillaris. Un siue sit. A. heres siue nō: si in etate pupillari decesserit: hereditas directo iure puenit ad. P. sz ex vulgari succedit tātū in bonis testatoris. ex pupillari ẏo succedit in bonis z testatoris z pupilli. Alia ē expssa q fit p ẏbū affirmatiuū: z fac expsse mētōez de pupillari etate. z sb ea includit' vulgaris tacita. vt insti. de vul. z pu. sub. Ş. j. z ff. de vulg. z pu. sub. l. iā h̄ iure. z fit cū dr. A. filiū meū heredē mihi instituo: z si ipe mihi fuerit heres z ī etate pupillari decesserit. P. sit heres vel substituo. z in ista req̄runt duo. s. ẏboz affirmatio z tempis pupillaris comphēsio.

6 ¶Quid req̄rit ad istā substitutōez pupillarē: R. q̄ttuor. Primū q ille cui fit substitutio sit de liberis testatoris. Et accipio h̄ liberos nō tātū p filiis: sz etiā p nepotibz. Scōm q sit impubes. Terciū q sit in ptāte testatoris. Quartū q ille cui fit substitutio instituat' vel exheredet'. z pōt fieri nō tm̄ impuberi filio iā nato: sz etiā posthumo si tū nascēdo esset sub ptāte testatoris si viueret ipe testator z etiā nepoti: si tū nō sit reūsurus in ptāte p̄is sui post mortē aui. ff. de vul. z pu. sb. l. ij. Ş. posthumus.

7 ¶Quis effectus huiꝰ substitutōis: R. ē vt nō solū sit. P. heres si. A. decesserit in etate pupillari: sz etiā excludit mr̄ez z oēz aliā psonā q ip si pupillo ab intestato succedere potuisset. ff. de vul. z pu. sub. l. lucius. Et h̄ vez ē in expssa: in tacita aūt hz locū q̄n alter filius testatoris frat' pupilli substituit'. Sz si sit exheres substitutus: tūc mr̄ admittit' z substitutus repellit'. l. p cibz. z. l. cū q̄dā. C. de impu. z ali. sub.

8 ¶Quō euanescit hec substitutio: R. q̄mo p aduentū pubertatis. Scōo si hereditas p̄is nō sit adhuc adita: q cū nullus appareat heres testm̄ paternū videt' restitutū: z sic euanescit etiā pupillaris. l. sz si plures. Ş. sz si ex asse. ff. de vul. z pu. sub. Tercio si nascat posthumꝰ. de q̄ mētio nō ē facta in testō. ff. de vul. z pu. sb. l. si p̄ filiū. Quarto si patiat' pupillus capitis diminutōez maxiaz mediā vel etiā minimā. ff. de adop. l. nec ei. Rō q̄re inuenta ē: q cū filius in pupillari testari nō possit pmittit' p̄i ipso filio testm̄ facere z de herede puidere de ptāte tali etate tantū. d. Ş. q̄ casu.

¶Tercia directa substitutio dr exēplaris: q fit ad exēplū pupillaris. sz differt ab illa. P. mo: q illa fit tantū a parēte q eū hz in ptāte. hec aūt fit nedū a p̄e sz etiā a mr̄e filio furioso vel mēte capto nō exīte in eoz ptāte. Scōo: q illa tantū fit pupillis: ista adultis vl' maioribz. Tercio: q in illa pōt substitui q̄libet q̄ voluerit: in ista nō. sz certo oz die sic: vt si hz liberos ei substituant'. si vo nō hz tūc frēs substituant'. q si nō hz nec filios nec frēs: tunc quez voluerit substituet. C. de impu. z ali. sub. l. hūanitatis. Quarto: q illa expirat aduenīēte pubertate: sz hec solū aduenīēte sana mēte. Quito illa solū ipuberi: hec adulto. Sexto illa fit ipuberi siue sit sane mētis siue sit furiosus. hec solū fit furiosis z mēte captis. hec pbant insti. de pu. sub. Ş. qua rōne. Et fit isto mō. A. filium meū furiosuz mihi heredē instituo: z si decesserit ānq̄z sanus mēte fiat: talē eius filiū vl' frēm vel aliū puta Ticiū ei substituo. z sic bōa vtriusq̄ trāsibūt ad substitutū. Et fuit eq̄ valde vt furioso z mēte capto p̄ vel mr̄ possent puidere de substitutione.

¶Sz q̄d si aduenit sana mēs z nullo testō facto 10
iteꝝ reuertit' in furiā: R. q nō euanescit substitutio. ar. l. q̄d fauore. C. de legi. z magis plz lz alij dicāt nihilominꝰ expirare. ar. l. q q̄sq̄z.

¶Quarta directa substitutio (ff. de reg. iur. 11
dr cōpēdiosa: q sb cōpēdio huius adūbij q̄n cūq̄z fit z tinet pupillarē q als fit plixioribz ẏbis. Et lz hec dictio q̄ncūq̄z se extēdat ad oē tps: tn̄ h̄ restringit' ad tps pupillare solū ẏtute hoz ẏboz. Forma huius ē. A. filiū meū heredē instituo: verūtn̄ q̄ncūq̄z dictus filiꝰ meus decesserit. P. sit heres. z sic solū in tpus pupillare videt' voluisse puidere filio de substituto siue herede. d. l. pcibz.

¶A q̄ pōt h̄ fieri: R. q a milite z quō nō expli- ..
co: q nō ē in vsu. Itē a pagāo. i. q̄libet nō milite. sz optet fiat filio pupillo z in ptāte exīti. z tinet pupillarē expssaz: q hz eūdē effectū. z ideo solū filio pupillo z in ptāte exīti pōt fieri vt dixi. verūtn̄ lz hec substitutio sit directa de sui natura simplr̄ p̄nt tn̄ apponi in ea ẏba vel dictōes vl' aliq̄ mutari q ea in fideicōmissuz pōterēt: z ad ius z ad naturā fideicōmissi

¶Quō hec substitutio cōpēdio (reduceret. 13
sa pōt ad naturā z ius fideicōmissi reduci: R. q q̄ttuor modis sic sub q̄ttuor formis pōt fieri. P. mo sic. A. mihi instituo heredē: z si q̄ncūq̄z decesserit. A. substituo. P. Nā h̄ ẏbū substituo trahit h̄āc substitutōez ad fideicōmissuz

vt.C.de instit. & substit. sub ꝺdi.fac.l.generaliꝝ. §.fi. & ꝑdictū aduerbiū in hoc casu seruat ꝓpriā significatōz & respicit oēs tps & rē oi tpe suadet valere.l. q̄ties.ff.de reb⁹ du. Hinc ē q̄ q̄cunq; tpe moriat̄ siue in pupillari vl maiori etate ꝙ tute hui⁹ ꝙbi substituo: videt rogat⁹ ēe a testatore ꝑ fideicōmissum post mortē suā restituere hereditatē & bōa testatoris substituto. Uñ ipo instituto moriēte mr & q̄cūq; successores siue ex testō vel ab itestato adibūt hereditatē & ditā substituto restituēt iure fideicōmissi. instit.de fideicō. here. §. sz q̄ stipulatiōes. defalcabūt tñ & retinebūt legitimā ipius. A. si ipe A. erat de liberis ipius testatoris ad q̄s legitima spectat: q̄ in hac testator ḡuare eū nō potuit. C. de ioffi. testa. l. q̄m. De reliq̄s ꝙo defalcabūt tertiā trebellianicā: & sic hēbūt mediā hereditatē. Alterā ꝙo mediā restituent substituto ex iure fideicōmissi. retinebūt etiā sibi oia bōa ipius. A. q̄ testatoris tantū rogasse itelligit nō heredis. Si ꝙo. A. nō erat de liberis de/falcabūt tm trebellianicā: & hēbit etiā alia bōa q̄ ipe. A. aliūde q̄siuit. Et hec substitutio: q̄ ius fideicōmissi hz pōt fieri cuicūq; heredi & q̄cūq; testatore. instit. de fideicō. he. §. in ꝓmis. & §. se. Et adūte q̄ sz in ꝑfata forma ñ addat q̄cūq; decesserit sine liberis. si tñ. A. erat de liberis testatoris itelliget hec clausula sine liber⁹ q̄ ꝑ regula ē q̄ q̄cūq; q̄s rogat aliquē de liberis suis alteri hereditatē restituere post mortē suā sp itelligit̄ tacite hec ꝺditio. s. si decesserit sine liberis: q̄ nō ē credēdū q̄ aliq̄s exclusa ple filij sui voluerit ad alterꝝ puenire hereditatē. Sz in extreneo herede nō inest tal' tacita ꝺditio nisi addat̄ expsse. C. de instit. & sub. sub ꝺdi. fa. l. generaliꝝ. §. vlt. Scōo fit sic. A. mihi here/dē instituo: sz si dictus. A. q̄cūq; decesserit sine liberis. P. sit heres. & hec est totaliꝝ fideicō missaria: q̄ sz ꝑ istā dictōz sit heres videat̄ di recta: tñ ꝑ istā additōz sine liberis trahunt̄ ad fideicōmissuz. vt ꝓbat̄ in. l. scevola. ff. ad tre: q̄ illa additio innuit ꝙ in q̄cūq; tpe decesserit sine liberis videt rogat⁹ ꝑ fideicōmissuz restitu/ere hereditatē post mortē. Et iō q̄cūq; tpe mo riat̄ sine liberis mr aut q̄cūq; successores resti/tuēt hereditatē substituto deductis supdictis. ff. de vul. & pu. sub. l. coheredi. §. cū filie. Ter/cio fit. A. mihi heredē instituo sz dict⁹. A. q̄ cūq; decesserit sine liberis. P. substituo. & hec oi tpe ē fideicōmissaria & idē ius & eūdē effectuz hz ꝑ oia sic due ꝑcedētes: tū rōe ꝙbi substituo: tū rōe sine liberis. & iō dic vt de ill'. Quarto fit A. filiū meū mihi heredē instituo: si tñ filius meus decesserit in pupillari etate vl poste q̄ cūq; sine liberis. P. substituo. sub hac forma cōphēdunt̄ tres substitutōes. Una pupillaris exp̄ssa ꝑ hoc qꝺ dī: si decesserit i pupillari eta te. Et ex hac resultat tacita vulgaris q̄ sub pupillari exp̄ssa ꝓtinet vt dictū ē. & hāc nō pōt facere nisi ꝓ pupillo ꝓpt̄ pupillarē exp̄ssaz. Ter cia fideicōmissaria ē ꝓpt̄ illō qꝺ dī vl postea q̄ cūq; sine liberis. Sz si vult q̄ dari⁹ iste tres resurgāt dicat testator. P. pupillariꝝ vulgariꝝ & ꝑ fideicōmissuz substituo. et vna q̄q; istaꝝ hz suū effectū. Nā si. A. sit heres & in pupilla ri etate decesserit substitut⁹ vocat̄ iure directo ex dusa mre & alijs legitis successoribꝰ. & hoc ꝓpt̄ effectū ꝓme pupillaris exp̄sse q̄ mrez repellit & substitutū admittit. l. luti⁹. ff. de vul. & pu. sb. Si ār. A. nō sit heres vl q̄ nolit vl nō possit tūc substitut⁹ erit heres iure directo ꝓpt̄ taci/tā vulgarē q̄ etiā surgit ex pupillari vt dictū ē Si ꝙo. A. heres erit: deide fact⁹ pubes q̄cūq; sine liberis moriet: hēbit locū fideicōmissaria vñ eo moriēte sine liberis successores restituēt hereditatē cū defalcatōe vt dictū ē. Et vt dixi iste q̄ttuoz forme substitutionū nō ꝓt fieri ni/si filiofamilias: pupillo ꝑ pupillarē exp̄ssaz q̄ ꝓtinet in ea. Uñ o notarij ex ꝑsilio meo q̄n ali q̄s hz filiū ipuberē cui vult substituere nō solū in pupillari sz q̄cūq; facias quālibet ꝑ se. s. ꝓ mo pupillarē. sic. A. filiū meū mihi heredē i/stituo. Uerūtñ si dict⁹. A. filiꝰ meus mihi he res erit & in pupillari etate decesserit. P. heres sit vel frēs eiꝰ supstites heredes sint: deide facias fideicōmissariā hoc mō. Si ꝙo dict⁹. A. pu bes fact⁹ postea q̄cūq; decesserit sine liberis: sb stituo ei ꝑ fideicōmissuz supstites frēs eiꝰ & ꝓ/mo: tuoz fratrꝝ eiꝰ liberos in stirpes & ñ in capi ta si testator vult q̄ vsq; ad ipos vadat. Nā vt sis cautꝰ scias q̄ ꝙba substitutōis nō extendunt̄ vltra illos q̄s testator exp̄sit. Si em̄ in stitutis tribꝰ vel pluribꝰ filijs ita adijciat: & si aliq̄s eoꝝ decesserit sine liberis substituo supsti/tes. Certe si decedit vnꝰ eoꝝ relicto filio: deinde moriat̄ sine liberis filiꝰ illiꝰ q̄ ꝓmo decessit ñ ad mittit̄ cū patruis vl sine patruis ad fideicom missoria hereditatē illiꝰ filij testatoris q̄ sine filijs decessit: q̄ ñ extitit ꝺditio substitutōis in ꝑsona ꝓpis eiꝰ. Illos tm̄mō testator substituit q̄ supuiuerent illi. & adde vt dixi si testator sic

¶ Quita directa substitutio dī breui/ (vult. 14
loq: q̄ in breui ꝓtinet substitutōes. s. duas pu pillares exp̄ssas: & duas vulgares exp̄ssas. P. ria pupillaris ē vnꝰ alteri. Scōa alteriꝰ al teri. Uulgares etiā resultāt: q̄ si vnꝰ illoꝝ nō fuerit heres: q̄ noluerit vel ñ potuerit: alr̄ ē in solidū heres. & fit hoc mō. Testator hns duos

filios vel plēs ipuberes ſb ſua ptāte pōt facere
h̄ mō. A. r. B. filios meos ipuberes mihi here
des inſtituo r eos imicē ſubſtituo. Hāc ſbſtitu
tionē lex appellat recipr̄ocā. vt. ff. de vul. r pu.
ſub. l. iā h̄ iure. Et adūte q̄ ꝙbū ſubſtituo nō
ꝓuertit oēz ſubſtitutōez in q̄ ponit ad fideicō
miſſariā: ſz nature illi⁹ ſbſtitutōis ſe coaptat
in q̄ ponit: r eā indirecto iure ꝓſeruat excepta
ſola cōpēdioſa in q̄ ſi ponat ſtati eā ad fideicō
miſſariā ꝓūnt. vt ptz ex dictis. Multa alia
ēnt dicēda: ſz brēuitat̄ cā h̄ q̄ mag⁹ ꝓſueta ſē
reſeraui vt itelligas aliq̄d de ſucceſſiōe legitia.

15 ¶Quō āt ingredientes religionē excludat ſub
ſtitutū. vide. s. Heres. §. xvij. r de legitia. vi
de Legitia. multa alia ad iſtā materiā.

16 ¶Subſtitutio talis ꝓditōis ſi ſine liberis de
cedat alc̄ ſit heres: euaneſcit etiā ſi naturales
hz. ſecus ſi addat legitis nō āt ſi filios habu
it: ſz pmoriunt. nā videt ſine liberis decedere.
Si āt dicat ſine herede deceſſerit noīe heredis
ſoli filij intelligunt. Itē ſi nō hz filiū ſz nepotē
ex filio ſubſtitutio euaneſcit. vide glo. in. c. in
pñtia. de pba. vbi hec ponunt.

17 ¶Utr̄ rogatus reſtituere hereditatē poſſit eā
alteri alienare: R. vide. s. heres. §. xij.

18 ¶Quid ſi q̄s ſit rogatus pure reſtituere here
ditatē nulla facta mentōe d̄ liberis: R. q̄ ſi po
ſtea habuerit filios vl nepotes ſbſtitutio eua
neſcet. de pba. in pñtia. in glo.

19 ¶Ille cuius induſtria ē electa nō pōt aliū ſb
ſtituere. c. fi. de offi. dele. r. c. is cui. de offi. deleg.
lib. vj. l. vnica. §. ne aūt. C. de cadu. tol. l. ſtatu
libero. ff. de ſta. libe. Fallit niſi velit ſubſtituere
filiū ſm Ludo. de ro. in ſuis no.

20 ¶An q̄s p ſubſtitutū poſſit ꝛeſeruare: R. q̄ ñ.
tex. ē in. l. nullus q̄ neru. C. de rec. lib. x. r in. l.
ſciendum. §. legati. ff. de leg. Fallit ſm Ludo.
vbi. s. niſi ſe abñtet electus p vtili ſibi r neceſ
ſaria cā: q̄ tūc pōt vt ſi vadat ad balnea. l. ſi
abñte. ff. de le. r. l. de pollicitatōibꝫ. ff. de pollici.

Bubtilitas in iure an ſit bōa: R. Pa. i. c. dilecti
de iudi. poſt Uln. Ho. Jo. an. r do. ant. q̄ aut
eſt ad capiēdos r decapiēdos ſimplices i iudi
cio vel eē. Et h̄ reprobat. vt i. d. c. dilecti. r i. c.
ſi cupis. xvj. q. j. aut ē ad interptatōez iuris: r
tūc ſi ē rōnabil r iuri ꝓſentanea laudat. vt i. c.
capellan⁹. de fer. r bon⁹ tex. i. l. vnica. C. de pfeſ.
q̄ in vr. ꝓſtā. lib. xij. vbi dī q̄ doctor leges dz
hz ſubtilitatē iterptādi. Fac tex. in. l. nō pñt.
ff. de leg. r idē q̄ñ adhibet ex iudiciū ad ꝓfitatē
eliciēdā etiā in foro aie. vt in. c. j. de pe. di. vj. in
fi. ſubtil⁹ iueſtigator. Si ꝙo ē irrōnabil ſic q̄rū
dā q̄tātū volūt ſubtilizare q̄ ſeipos nō itelli
gūt r ꝛba puertūt: ſic ē mala r ip̄robat. vt i. c.
j. xlix. di. vbi de h̄. r in. c. cuz ſcti. xxiij. q. iij. vñ
impator. i. l. vl. C. de legi. dic. vana ſubtilitatē
eoz deriſimus quā corrigendā cenſemus.

Succeſſio. Vide. s. Heredi
tas.

Succeſſor alic⁹ ſingl'aꝛ q̄ in cer
ta re ꝓſtituit. Alius
vl⁹ q̄ in tota hereditate vel reliq̄. vide gl. i. c.
cū ad ſedem. de reſti. ſpol. r. ij. q. j. c. in p̄mis. de
iudi. q̄ Guilermus.

¶Quō ſucceſſor teneat ſtare ꝓ ctui facto a ſuo p̄ I
deceſſore. vide locatio. §. xx. r. s. dignitaſ. §. j.

Suffragia facta p vnū vtr̄ pōt
ſunt valere alīs: R.
q̄ ad acq̄rēdū aliq̄ē ſtatū puta bītudinē r p
modū meriti valere ñ pñt: ſz bñ p modū oꝛ
nis. s. merito cōgrui. ſic cū q̄s p oꝛonē alteri i
petrat p mā grāz ex bonitate diuina nō ad meri
ta recipiēdis ſz ad effectū. Ad acq̄rēdū ꝙo ali
q̄d q̄ ꝓſequit ſtatū alicui⁹ vel ē acceſſoꝛiū ad
ſtatū: ſic op⁹ vni⁹ pōt alteri valere: ñ ſolū de cō
gruo ſz etiā de ꝓdigno. r h̄ duplr. Uno mō p
pter cōicatōz in radice meritoꝛij opis q̄ ē cha
ritas. r ſic q̄libet de bono alteri⁹ hz emolumētū
ſi ē in charitate. iuxt illud. Particeps ego ſum
oīuz timētiū te. c. Alio mō ex intētōe faciētis
vt cū q̄s aliq̄ opa ſpāliť ad h̄ fac vt tali ꝓſint
Uñ tūc talia opa efficiunt eoz p q̄bꝫ fiūt q̄ſi
eis a facīte collata: vñ pñt eis valere ad ſatiſ
factōez implēdā vl ad aliq̄d q̄ō ſtatū eoz nō
mutat. Et iſtis duobꝫ modis valēt ſuffragia
nedū viuis ſz etiā mortuis: nō vt mutēt eoz
ſtatū ſz vt liberent a pēnis q̄ō nō ē mutare ſta
tū: q̄ vt dic̄ Aug⁹. in enchyridio. c. lxv. dū in
hac vita viuerēt meruerūt: vt hec ſibi poſtea
ꝓdeſſe poſſent. Et illud. ij. Choꝛ. v. Unuſq̄ſ
q̄ pp̄ria mercedē accipiet put geſſit in coꝛpe.
r illud Eccl̄s. ix. vbi dī q̄ nō hnt ptem in ope
q̄ ſub ſole geri. intelligit q̄ ad ſtatus mutati
onē. Nā p̄miū eſſentiale vel pēnā eternam q̄
libet habebit ex ope ſuo nō alieno.

¶Utr̄ ſuffragia facta p pctōres valeāt: R. q̄ II
ſi loq̄mur de ope operato: ſic ſacrificiū altaris r
alia ſacra ex ſeipſis hnt efficaciā abſq̄ ope ope
rātis quā eq̄liť explēt p quēcūq̄ fiāt. ſi āt loq̄
mur de ope operātis ſic diſtīguo: q̄ pōt fieri p
malū duplr. Pꝛio vt p actoꝛē r ſicñ ꝓſunt ni
ſi fortē per accidēs r ex ꝓſequenti: puta p elemo
ſynas mali hoīs boni paupes excitati oꝛāt p
defunctis illis p q̄bꝫ ille mal⁹ dedit. Sc̄do vt
p miſtrū: r ſic aut vt p miſtrū eccl̄e publicū vt
eſt ſacerdos q̄ celebrat exeq̄as mortuoꝛ. r ta
lia ſp ꝓſunt: q̄ malicia miſtri nō nocet opi bo

nī actoris. aut vt p ministrū puate persone. ꝛ tūc si ad p̄ceptū exīt in charitate: vel ad p̄sortiū: sic cū duo legūt psalmos vel offm̄ mortuor: ꝛ vn⁹ ē bon⁹ ꝛ alt malus sic p̄sunt illi p q̄ fiunt. Si ẏo ad p̄ceptū nō exīs in charitate qñ mādauit fieri: ꝛ sic nō p̄sunt defunctis: nisi postea eēt in charitate qñ talia fiūt ꝛ de nouo dem̄adet vel dem̄adato ex denouo accepter: qz sic valerēt. si āt erat in charitate qñ mādauit: lz postea nō sit qñ exequunt nihilomin⁹ valēt defunctis. Et adūte q lz q̄s exīs in charitate dem̄dando p̄sequat fructū operis: lz ille executor sit in mortali: ñ tñ tātū suffragiū sic si exercet p exīte in charitate: qz tūc talia opa eēnt meritoria ex duab⁹ ptib⁹. Hec ex Ri. in. iij. di. xlv. ar. iij. q. ij. ꝛ ceteris theologis ibidez.

2 ¶ Utr recipies multos ad pticipatō ex bonis suor ꝛ sua opa sint illi minus vtilia: ℟. fm Ri. i. iij. di. xlv. q nō: qz pl⁹ sibi affert illō op⁹ charitatis. s. tal recep tio bōa sua cōicādo q̄z si bi detrahat: etiā q̄ ad remissionē pene siue de fructu bonor cōicator: ꝛ talia bōa sic cōicata faciēti ea in nullo minus: sz magis q̄ ad augmētū p̄mij in glia valēt. Tho. i. iij. ea. di. tenet q ñ valēt ad expiatō ex pene p̄e nisi p modū meriti de congruo. s. ex grā nō ex debito. Rō: qz duo reatus nō dimittunt p vnā satisfactō ez q ei ñ adequat: sz p̄mus ē verius: qz charitas operit multitudinē pcōr: ꝛ maior charitas plura pcā. vide de h̄. s. Satisfactio. §. v.

3 ¶ Utr defuncti q̄z legata nō exequunt pl⁹ in purgatorio tardēt: ℟. vide executor. §. xxiij.

4 ¶ Que sunt suffragia que p̄sunt defunctis: ℟ Breg. q̄ q̄ttuor modis aīe defunctor soluunt: aut oblatōibus sacerdotū: aut p̄cibus sctōr: aut elemosynis charor: aut ieiunijs cognatorū. xiij. q. ij. aīe. Et duo p̄mi modi sunt magis efficaces in q̄z tū ferunt in deū q̄z duo vltimi q̄ ferunt in p̄mū. nisi forte p accidēs in q̄z tū. s. elemosyna impetrat p̄ma duo vel vnum eor. vl aliquando alia tria.

5 ¶ Utr cultus exeq̄az valeat defunctis: ℟. fm Ri. in. iij. di. xlv. ar. vj. q. j. q sepultura valet p accidēs in q̄z tū. s. inspicientes recordantur ꝛ orāt p eis. Un̄ dī monumētū q̄si monēs mētē. vt dic Aug⁹. j. de ciui. dei. Itē valet sepultura in loco sacro: qz frequentius orāt p exīt⁹ apud se q̄z alibi: ꝛ eccla generalit magis p existētib⁹ in loco sacro q̄z alibi: siue qz cōmendat alicui sctō rone cui⁹ ibi elegit sepultura ꝛ sīlia. Alia āt a sepultura vt sunt ei⁹ ornamēta cādele incēsus pānī ꝛ hmōi p̄solatōes sunt viuor nō suffragia mortuor: qz eis p desse n̄ p̄nt: nisi p accidēs in q̄z tū incitāt ad orādū ꝛ alia bōa facienda p defunctis aut in q̄z tū pauper fructū capiūt: vel in q̄z tū eccl̄ia recorat. ꝛ sic elemosyna cōputat. Thobie. xij. c.

¶ Utr suffragia facta p plib⁹ tātū valeāt cui libet sic si fierēt p q̄libet eor in singulari: ℟. q cōis opi. theol. i. iij. di. xlv. ē q nō. Fallit h̄ in casu. de q. s. §. ij. ꝛ missa. §. lij. ꝛ. liij. 6

¶ Quib⁹ defunctis valēt suffragia. dic q̄ solū exīt⁹ in purgatorio: ꝛ nō alijs. Facit. c. cum marthe. de cele. miss. 7

Superbia est appetitus p̄e excellētie. vñ sup⁹ dī q̄ sup vult videri q̄z ē. fm Isidor. li. eth. Et iō si sumat fm p̄ria spēz qua hz ex rōe p̄ria obiecti sic ē spāle pctm: ꝛ sic ē inordinat⁹ appetit⁹ p̄e excellētie. Optet q̄ actualit intēdēs p̄priam excellētiā aliq̄d inordiate faciat vt sit spāle pctm̄ sup̄bie. Si ẏo sumat fm q̄z dā redūdātiā in alia pcā: sic hz q̄z dā generalitatē in q̄z tū oia pcā p̄nt oriri ex ea. ꝛ h̄ dupl⁹. Prio in q̄z tū alia pcā ordinant ad finē sup̄bie q̄ est p̄pa excellētia ad quā ordiant pōt oēq̄ q̄s appetit inordiate. Est sc̄o generale pctm̄ q̄z tuz ad effectū: qz in oi pctō ē effectus sup̄bie. s. nō subdi legi dei sz q̄z tū ad affectū nō est generale pctm̄ vt qñ p̄cedit pctm̄ ex infirmitate vl alia cā. ꝛ ideo ē aliq̄d pctm̄ q̄ ad effectū: q̄d nō ē q̄ ad affectū: sic volēs occidere hoiez occidit patrē nesciēs: sic q̄z tū ad effectū ē patricida: sz nō q̄z tū ad affectū. Hec ex Frā. de may. in. ij. sen. Tercio mō idirecte ꝛ p accidēs. s. remouendo phibēs in q̄z tū. s. hō p sup̄biā ꝛtēnit legē diuinā p quā phibet a peccādo. Et iō Bre. xxx. moral. n̄ ponit eā pctm̄ spāle: sz reginā oiuz.

¶ Utr sit pctm̄ mortale: ℟. q fm spēz suā ac cipiēdo ex genere suo ē pctm̄ mortale: qz p̄sup ponit ꝛtēptū diuine regule ꝛ legis cui nō vult subiici ex amore p̄e excellētie ꝛsequēdo. ꝛ h̄ vez ē si sit in deliberatiōe volūtatis. Preuaricatio ẏo diuine legis aut in ope aut in voluntate q̄n̄ puenit ex ignātia vl ex infirmitate: sic n̄ est sup̄bia. Q̄n̄ ẏo ē solū ex ꝛtēptu sic ē sup̄bia put ē generale viciū. Q̄n̄ ẏo ē vt q̄s ꝛsequat p̄priam excellentiā: sic p̄prie est sup̄bia spāle pctm̄ mortale rōne finis. 1

¶ Quot sunt spēs sup̄bie: ℟. fm Brego. xxiij. mora. q q̄ttuor. Prīa cū bonū q̄d hz a se existimat hīe. Sc̄da cū extimat q̄d dat sibi sup⁹ a deo p suis meritis dari. Tercia cuz se iactat hīe q̄d nō hz. Quarta cū despectis ceteris singularit appetit videri hīe q̄d nō hz. Aduerte tñ fm Tho. sc̄da sc̄de. q. 161. q vera extimatio pōt corrūpi dupl⁹. Prio in vniūsali i his q̄ ad fidē ptinent. ꝛ h̄ p infidelitatem. Sc̄o 2

in aliquo pticulari eligibili: z hoc nō facit infidelitas. sz aliud sicut fornicator extimat p tpe illo bonū fornicari: z nō p infidelitatē: sed ppt delectatōez. Ideo in vniuersali dicere fornicatōez esse bonū: vel bonum aliqđ hze a se z nō a deo vel suis meritis: hꝫ ptinet ad infidelitatē: z ē mortale pctm infidelitatis. Sz q aliquis ex inordiato appetitu ppe excellētie: ita de bonis suis gloriet: ac si ea a se hzet vel meritis suis: hoc ptinet ad superbiaz z est mortale pctm si est in deliberatōe volūtatis. Nec intelligas q iste spēs superbie ꝓsistāt in extimatiōe: qz cū extimatio ptineat ad rōnem nō esset peccatū: cū pctm solū sit in voluntate ꝓncipaliť. Sz qz qđ qs vehemēter appetit faciliter extimat. ideo pctm superbie ꝓsistit in inordinato appetitu ppe excellētie: eꝝ faciliter extimat se ea habere a se vel suis meritis: vel q plus hz: vel ceteros despicit.

3 ¶Que sunt eius filie: R. q sunt ābitio: psumptio: arrogātia: ptinacia: curiositas: ingtitudo: iudiciū temeratiū: irrisio: cēptatrē deū z adulatio. de qbꝫ in locis suis.

Superstitio est vicium ꝓtrium religioni: nō quia plus exhibeat in cultū diuinū qz vera religio: sz qz exhibet cultū diuinū vl cui nō dz vl eo mō q nō dz. vñ superstitiosi dicti sūt ꝑm Isiđ. li. etħ. eo q deprecabant z immolabāt vt sui liberi superstites fierēt. gl. āt ad Thoz. ij. dic superstitio ē religio sup modū seruata vbi accipit metaphorice religio: sic qñ dicimus bonus latro.

1 ¶Utz superstitionū diuise sint spēs: R. q sic ꝑm diuersa obiecta vel diuersos fines: ꝑm hoc em actus morales spēs sortiunť. Vñ ꝓma spēs superstitiōis ē cū exhibeť cultus deo cui exhibēdus est: sz mō indebito vt si qs coleret deū: nūc ꝑm legis veteris obseruātiā. Scđa est cū cultus diuinus exhibeť cui nō debeť. s. creature cuicūqz. z ista hz multas sub se spēs. Nā si reuerentiā deo debitā exhibet creature ē idolatria. Si ꝙo hꝫ facit vt instruat ab ea sic est diuinatio q demones ꝙsulit p aliq pacta inita tacite vl ex ꝓsse cū eis. Si āt hꝫ fit ppt directōez hūanoz actuū: z sic ē superstitio qrundā obseruantiaz. Et hꝫ dicit Aug⁹. ij. de doct. xpia. Superstitiosum ē ināt qcqđ instītutū ē ab hoibꝫ ad faciēda z colēda idola sic deū creaturā vel alia. Ecce Primū subdit vel ad ꝙsultatōes z pacta q dā signoz cū demonibꝫ placita atqz federata. Ecce Scđm post subinfert. Ad hꝫ g ptinent oēs ligature execrabiliū remedioz qs nō cōmēdat ars medicoz seu in pcāratiōibꝫ seu in characteribꝫ suspēdendis atqz ligādis: in qbꝫ oibꝫ ars dēmonū est ex qdā pestifera hominū z maloz angeloz extorta. Vñ z cūcta vitanda sunt xpiano z oino penitus execratōe repudiāda atqz damnāda. xxvj. q. v. nec mirz. z in. c. illud. Pria aūt spēs superstitionū simplr est peccatuz mortale. Scđa ꝙo spēs silr est mortale pctm. z de hac hēs. s. Soto. Sed qñ ꝙsistit solū in obseruatōe qrundam obseruantiaz. sic aduerte q solū ē mortale pctm qñ duo ꝙcurrūt. Primū aliqđ superstitiosum. Scđm q sciat superstitiosum esse id seruās qcūqz intentione hꝫ faciat. Secus si ignoraret superstitiosum: qz sic nō esset mortale pctm.

¶Sz qro quō pōt cognosci q tale qđ sit superstitiosum: R. q ꝙsiderandū ē utrz naturaliter videant posse tales effectus causare p qbꝫ effectibꝫ causandis talibꝫ qs vult uti: z si sic nō erūt superstitiosa: sz em causas naturales ad inducendū effectus ꝓpos adhibere. Si ꝙo nō pñt naturaliť causare tales effectus ꝙsequēs est q ñ adhibeant ad hos effectꝰ causandos vt cause: sz tm vt signa z nō vt signa diuina. Sic sunt sacralia signa: sz tm vt signa vana z superuacua: z sic ptinēt ad pacta signationū cū demonibꝫ inita: z sic superstitiosuz. Nec ob. q sic corpa naturalia subdunť corpibꝫ celestibꝫ ita z corpa artificialia vt imagines: q sic illa ita z ista sortiunť aliqs ꝓtutes ex impssione corpoꝝ celestiū ad aliqs effectus causandos. qz mō deo q naturales ꝓtutes corpoz naturaliū cō sequunť subales formas ipoz qs sortiunť ex impssione corpoz celestiū. z ideo ex earūdē impressione formaz sortiunť qldam ꝓtutes actiuas. Sz forme corpoz artificialiū ꝓcedūt ex ꝙceptiōe artificis. Et ideo cū nihil aliud sint qz cōpositio z ordo. vt dz. ij. phi. nō pñt naturaliť ꝓtutē hzre ad agēdū. Et inde ē q ex impssione corpoz celestium ꝑm q sunt artificialia nullā sortiunť ꝓtutē: sz tm ꝑm materiā naturaliť. Et sic pz q q facūt anulū in tali ꝙstellatiōe vl imp mūt imaginē vt valeat ad febres z hmōi superstitiosi sūt. ꝙcor. Tho. scđa scđe. q. (xcvj. 3
¶Utz ars notoria sit illicita z ineffi- 3
caxť: R. q sic: qz illa qbꝫ vtiť nō hñt ꝓtutē causandi sciaz vt cā: sz tāqz signa sine qz ineffica est ad sciaz acqrēdā: qz cū qrat acqrere sciaz nō p modū ꝙnaturaliť hoi. s. adiuenīendo vel addiscēdo optet illud expectet a deo sic sctī hoies facūt nō p vana sz p vez dei cultū aut a dyabolo vt faciunt q arte notoria vtunť: qz p vanas superstitiōes q demones cū nō possunt illuminare intellectū: ideo nūqz sciaz poterť dare: sz aliqñ exp māt aliq wcumta sciaz: z iō mortaliť peccāt tali arte vtētes z vt plurimū effici-

untur fatui.

4 ¶Utr ꝟtus imaginatiua possit imutare corpora naturaliꝫ. R. Auicē. li. naturaliū. c. vl. q. sic accipiēdo imaginatiuā ꝓ ipis ꝟtutib⁹ intellectoribus. vt pz in tractu posita sup aquā zī terra zmultis alijs exēplis zetiā extenea qō ñ credo qz nimis extendit eius ꝟtutē. etiā nō intelligas in q̄cūq; immutatiōe: sz in aliq̄bus alijs impedimentis sublatis.

5 ¶Utr fascinatio sit possibil⁹. R. q accipiēdo fascinatiōez ꝓ illusiōe seu ludificatiōe sensuū p artē magicā facta sic certū ē q ē possibil⁹: nisi prohibeat a deo mediāte misterio ageloꝝ vl sctoꝝ. Si ꝟo accipiat fascinatio ꝓ iuidia: zsicē etiā possibil⁹: sic multiplr experiētia docet. Si āt accipiat ꝓ imutatiōe ad malū facta in corpe alterius ꝓ oculos alterius respicientis in eū. sic silr ē possibilis naturaliꝫ. vt dic Auicē. vbi. s. sz nō in oi corpe neq; ab oi aspectu. vide Ri. in q̄li. q̄ hanc questionem formatur. vñ pōt vetula infecta aspiciēdo puerū ipm̄ inficere.

6 ¶Utr herbe vl armonie hēant ꝟtutē ꝯ dēmones. R. q nō: nisi p accīs. Nā cū act⁹ actiuoꝝ sint in patiēte dispositō. ij. de aīa. Si dēmō ingreditur passionē melācolicā ītēsiorē acri⁹ vexabit eū in q̄ ē q̄n ē in maiori dispositiōe q̄z q̄n ē in minori. zsic cū herbe zarmonie valeāt naturaliꝫ ad talē passionē leuādā vl minuēdā: sic ꝓsequit er valēt ꝯ dēmonē vt min⁹ possit vexare illū. Sz directe zꝓpe nulla herba aut res corpalis pōt agere i puerū spm̄ naturaliꝫ. Et si aliq̄n valet ē pot⁹ ex aliq̄ superstitiōe q̄ prohibita est.

7 ¶Utr liceat suspendere breuia ad collū. R. q sic: si q̄nq; ꝓcurrāt. Primū q sint noīa cognita zīnota nō īcognita. Scōm q illa noīa aut ꝟba sint noīa sctā: puta euāgeliū aut sacre scripture aut aliq̄ sctoꝝ. Tertiū q in eis nō ponant aliq̄ characteres seu signa ꝓter signū crucis. Quartū q nō inferat aliq̄d vanū seu falsum. Quintū q in scriptō credo seu suspēdēdo aut portādo nō obseruet aliq̄d superstitiosuz. sicut q̄n credit minus valeāt scripta aīn euāgeliuz vel alio die vl ꝓ puerꝟ pgine zhmōi. aliꝫ istis nō ꝓcurrētib⁹ superstitiosuz est vt pz. xxvj. q. ij. nō liceat. z. c. nō obseruetis.

8 ¶Utr incātatio serpētiū zaīaliū sit licita. R. q si in incātatiōib⁹ serpētiū zsilliū hēat respect⁹ tm̄ ad sacra ꝟba zad ꝟtutē diuinā nō est illicitum. Sz qz vt plurimū fiūt illicite obseruātie circa tales incātatiōes: zꝓ dēmones sortiūtur effectum: ideo reꝓbant.

9 ¶Utr carmiatrices zcarminatores q̄ carmināt infirmos aut pueros peccēt mortaliꝫ. R. si nihil superstitiosum dicūt aut docēt aut faciūt: sz tm̄ vtunt licitis pcibꝰ zadiuratōibꝰ sicut ꝓ passionē zcrucē zsilla nō ē pctm̄: sz nō debēt cōsuli: nisi discretis psonis vel religiosis; qz cōiter superstitiones imiscent.

¶Quid de illꝰ q̄ dicūt missam de mortuis ꝓ viuis vt morianꝫ. R. q peccāt mortaliꝫ. xxvj. q. v. qdcūq;. Et idem dic de exuētib⁹ altaria aut opientib⁹ imagines sctoꝝ. vt in. d. c. q̄cunq;. Silr de dicētib⁹ psalmos aliq̄s ad hꝰ. 10

¶Utr colligētes aliq̄s herbas vanas obseruatōes faciētes peccēt mortaliꝫ. R. q sic: si sciētes superstitiosuz eē factū. vt pz. xxvj. q. v. c. nō liceat. z. q. vl. non licet. 11

¶Quid de obseruatōib⁹ vanoꝝ ad ꝓcogscēda ifortunia zhmōi. R. q oia phibita sic: qz sic signa exvanitate hoiuz coopante diabolo. Nā cū in hmōi a ꝓncipio aliq̄d veri eueīt a casu i ceperūt hoies aiuz in his applicare. Et tō diabol⁹ multa facē eueire in talib⁹ vt hoies curiosiores fiāt in talib⁹ zlaqueis erroꝝ iplicent. vt dic Aug⁹. j. de doc. xpia. zno. i. c. sciēdū. xxvj. q 12

¶Utr sciēs maleficiū possit sine pctō il (iij. lud soluere. R. Pe. aureo. i. iij. di. xxxiij. q. ij q ꝓ aliꝰ maleficiū fieri ñ pōt sine pctō ifidelitatis. Si tñ q̄s ēet actu dispositꝰ ad faciēduz maleficiū pōt aliq̄s vti eo: qz lz malo alterius vti ad bonū suū. sic dic Aug⁹. de iuramēto ifidel⁹ iurātis in noīe dei sui. Vñ lz q̄s ñ possit inducere aliquē ad aliq̄d maleficiū faciendū. si tñ ē aliq̄s dispositꝰ actualiꝫ facere aliq̄d maleficiū vt aliud destruat possuz illo vti ad bonū meū. Pōt etiā tolli ꝓ destructiōez maleficij si sciā: qz eo destructo dēmō nō āpli⁹ fatigaret: qz ex pacto ñ assistit nisi q̄diu durat tale signū. Vñ dic Sco. ea. di. q nedū non ē pctm̄: imo meritoriū destruere opa diaboli. nec in hꝰ ē infidelitas aliq̄: qz destruēs nō acq̄escit opib⁹ diaboli: sz credit dēmonē posse vexare: z velle fatigare dū tale signū durat: zdestructio signi tal⁹ iponit finē vexatōi. Pōt etiā destruere q̄s maleficia ꝓ sacra adiuratōnes diuinas oꝝones z 13

¶Utr credētes se cū alijs (hmōi meritoria. nocturnis horis eq̄tare: z vbicūq; voluerint subito posse trāsire aut in aliā spēz creaturam posse mutari peccent mortaliꝫ. R. q sic postq̄z sup talib⁹ audierūt veritatē zsunt infideles deteriores. xxvj. q. v. epi. Secus si ex simplicitate ante informatōez de veritate. 14

¶Quid de obseruatōe lune aut diez⁹. R. Archi. i. c. si q̄s dericꝰ. xxvj. q. v. q si q̄s obseruet ad ꝓcogscēdos futuros eueīt⁹ fortuitos vl etiā ad ꝓcogscendū futura opa hoiuz ꝓ certitudinē: sic illicitū ē z ars dēmonū. si ꝟo q̄s vtat tali obseruatōe vl alia ꝓsideratiōe astroꝝ ad ꝓ- 15

308

cognoscendū futura q̄ ex celestibꝫ causant: pura siccitates pluuias ꝛ hmōi. sic non est pctm̄ qm̄ dubiū nō est q̄n res circa lunarē globū cōstitute p superiora regant̄ mutent̄ ꝛ pcurent. ꝛ qđ dic Aug⁹. in. c. nō obseruetis. xxvj. q. vl. intelligit ꝑm p̄mū modū: nō ꝑm scđm.

Suspensio.i. ꝛ q̄ ꝫ loq̄r est q̄dā eccl̄iastica cēsura q̄ inf̄dicit aliq̄ officiū vel exercitium cōpetēs certe pſone eccl̄iastice aliq̄n a iure: aliq̄n a iudice plata. elicit ex gl. in. c. ad reprimendā. de of. ordi. ꝛ in cle. cupientes. de penis.

1 ¶ In q̄bꝫ casibꝫ a iure incurrit aliq̄ suspensio: ℟. lꝫ glo. in. d. cle. cupientes. multos numeret tm̄ ego ꝑm puritatem ingenij mei ad. xxxvij. casus reduco q̄ pertinēt ad suspensionē maiorez q̄ propꝛie dr̄ suspensio quoꝝ

2 ¶ Primus ponit̄ in. c. vl. xvij. dis. vbi epꝰ est suspensus duobꝫ mensibꝫ ab officio si post prouinciale ꝓcilium celebratū infra sex menses nō ꝓuocat oēs abbates ꝓbyteros ꝛ dericos ꝛ nō refert eis oīa acta ꝓcilij.

3 ¶ Scđs ponit̄ in. c. nl̄is. lv. di. vbi epꝰ ipo iure suspendit̄ p annū a celebratōe misse si ordinat solēniter penitentē scienter.

4 ¶ Tercius ponit̄ in. c. j. ꝛ. ij. lxxiij. di. vbi epꝰ suspēdit̄ p ānū a celebratōe misse si ordiat aliquē inuitū. de q̄ dic vt. s. ordo. iij. §. xxiij.

5 ¶ Quartus ponit̄. xxxij. dis. c. nullus. ꝛ. xv. q. viij. sciscitātibꝫ. Vbi clerici notorij ꝓcubiarij sunt suspēsi. de q̄ dic vt. s. ꝓcubiatus. §. ij.

6 ¶ Quitus ponit̄. lviij. di. c. fi. vbi epꝰ q̄ ordinat mōachū sine lnia abbatis ē suspēsus a cōmunione alioꝝ a sua dyocesi. Aliqui dicunt ab alijs epis.

7 ¶ Sextus ponit̄ in. c. nihil ē. ꝛ in. c. cū in cunctis. de elec. vbi clericus q̄ elegit idignū q̄tum ad etatē legitimitatē sciaz ꝛ mores electōe actiua ꝑ illa vice ē ꝑuatus ꝛ a bñficijs eccl̄ie p triēnij ē suspensus. Epꝰ vo q̄ facit vel pmittit fieri ꝑ illa vice ꝑuatus ē ꝑtate ꝓferēdi bñficiū illud si ad eū ptinet ipius collatio. ꝛ dr̄ suspendi a pceptōe ppꝛij bñficij.

8 ¶ Septimus ponit̄ in. c. q̄sq̄s. de elec. vbi clericus ꝓsentiēs electōi de se facte p ptātis secularis abusum fit ineligibilis: ꝛ eligētes ꝑma vice sunt suspensi electōis ptāte.

9 ¶ Octauus ponit̄ in diuersis capl̄is ꝛ titulis circa ordinatos vel ex tēpa: vel ab epo q̄ resignauit vel a nō suo: aut de eius lnia vl̄ ab excōicato tēgdato suspenso ꝛ hmōi. de q̄bꝫ dic vt. s. Ordo. ij. §. j. ꝛ Ordo. iij. §. xxij. ꝛ Ordo. iiij §. iiij. ꝛ Ordo. vj. §. iij.

10 ¶ Nonus ponit̄ circa ordinātes añ tpa vel illitteratos vel nō subditos. de q̄bꝫ dic. vt. s. in ꝓcedenti casu.

¶ Decimus ponit̄ in. c. q̄rūdā. de solu. vbi suspensus ē ab administratiōe spūaliū q̄libet gnās eccl̄ias sibi cōmissas ꝑ rebitis alienis: aut lras siue sigillū ꝓcedēs q̄bꝫ possint eccl̄ie obligari. vez ē q̄ nō ligat hec suspensio nisi inferiores epis ꝑm Jo. in gl. ibidē. ꝛ q̄ ꝑ epm etiā pōt relaxari: lꝫ nō dr̄ facere nisi ꝓpus sit satisfactū indēnitati eccl̄ie. c. cū olim. de ꝓ. sig. 11

¶ Undecimus ponit̄ in. c. j. de cle. pug. in duello. vbi clericus duellū suscipiēs vel alteri offerēs suspensus ē. poterit tn̄ eps cū eo dispensare si mors vel mutilatio nō sit secuta. 12

¶ Duodecim⁹ ponit̄ in. c. puida. de elec. li. vj. vbi suspēdunt q̄cūq̄z iudices p annū ꝓtinuuz ab epoꝝ ꝓfirmatōe ꝛ ꝓsecratōe q̄ se intromittūt de cognitōe negocioꝝ in causis electionuz epatuū q̄n ātea ad papā ē appellatuz. Aut q̄ ꝓfirmatōez aut ꝓsecratōez ꝓferūt electis post talē appellatōez. Et si solū ꝓfirmatōez ꝓferūt sunt suspensi ab ea tm̄. Si ꝓfirmatōnez ꝛ ꝓsecratōez: sic sunt ab vtraq̄z suspensi. Si ꝛ si ptibus recedentibꝫ ab appellatōne eā ꝓferat nisi ꝑus inḡrat si ptes aliq̄ ꝑuitate interueniente recesserūt a dicta appellatōe. 13

¶ Terciusdecimus ponit̄ in. c. tāta. de excel. p̄la. ꝫ nō seruantes interdictum. de q̄ dic vt. s. Interdictū. viij. §. viij 14

¶ Quartusdecimus ponit̄ in. c. sacro. de sen. ex cō. vbi suspendit̄ p mēsem ab ingressu eccl̄ie p ferēs sniaz excōicatōis inf̄dicti vel suspēsionis nō in scptis. Idē est si nō ꝓscribat cāz snie. Idē etiā si ē req̄situs non tradat infra mēsem exēplū scpture. de q̄ dic vt s. excōicatio. ij. §. ij. 15

¶ Sextusdecimus ponit̄ in. c. q̄ sepe. de elec. li. vj. vbi suspēdunt ab officijs ꝛ a q̄busc̄umq̄z bñficijs: ꝓuctus: capl̄a: collegia: aut singulares pſone inf̄scriptaꝝ eccl̄iaꝝ q̄ decedente ꝑlato alicuius eccl̄ie cathedralis vel regularis vel collegiate bōa ab eo dimissa vel vacatōis tpe obuenientia occupāt: ꝛ hec q̄diu ea nō restituant vel eccl̄ie aut successori: nō obstāte q̄cūq̄z ꝓsuetudine ꝑuilegio aut statuto. ꝛ in de. statutum. de elec. declarat id hz̄e locū in oi emolumēto. ꝛ intellige q̄n ꝑlatus ꝓncipalis decedit. vide. s. bñficium. §. xl. 16

¶ Decimusseptim⁹ ponit̄ in. c. hac ꝓstitutiōe. de of. del. g. li. vj. vbi ꝓseruator suspēdit̄ p vnū 17 18

ānū ab officio ſi ſciēter itromittit ſe de alijs q̄z de māifeſtis. de q̄ dic vt. s. ꝓſeruator. ℌ. ſ.

19 ¶ Decimuſoctauus ponit in. c. ℌ ꝓſultiſſimo. de re. ec. nō alie. li. vj. vbi plati ſubmittētes bona eccl'ia⁹ ſeu iura ſine ꝓſenſu ſui capit' et ſedis aplice licētia laicis ſunt ſuſpēſi p triēniū ab officio. i. executōe officij et ab adminiſtratōe. ſ. tpalīū ſm Jo. an. Itē dicit q̄ ℌ ſciētes nō denunciāt ſuꝑioꝛi ſunt ſuſpēſi p triēniū a pceptōe beneficioꝝ illius eccl'e. Quid āt requirat vt hec ſuſpenſio incurrat. dic q̄ illa q̄ requirunt vt laici ſint excōicati q̄ vi aut metu id exigūt ab eccleſiaſticis. de q̄ excōicatio. viij. caſu. xxj.

20 ¶ Decimuſnonus ponit in. c. cū eſſent. de ſen. et re iudi. li. vj. vbi ſuſpēdit p annū ab officio iudex eccl'iaſticus ordinarius vel delegatus q̄ ꝯ iuſticiā et ſciaz in grauamen ptis alterius in iudicio quicq̄z facies p grāz vel ſordes. Sz ℌ nō hz locum in arbitro ſm Ber. Qđ limitat Jo. an. verum niſi ſuccedat in locū ordinarij vel delegati. de offi. deleg. c. vno delegatoꝝ. et eadem rōne nec in auditore.

21 ¶ Vigeſimus ponit in. c. pñti. de offi. ordi. li. vj. vbi epi et ſuꝑioꝛes ſuſpēdunt ab ingreſſu eccleſie: inferioꝛes ꝫo ab officio et bñficio qui in ſubiectis ſibi dignitatibꝫ ꝓſonatibꝫ ꝓꝛatibꝫ vel eccl'ijs bona in ipis inuēcta poſt mortem rectoꝛis eaꝝ vel tempe vacatiōis obuenientia quoquo mō occupāt et tādiu donec reſtituerit occupata: niſi ex ſpāli ꝓuilegio aut ꝓſuetudine ꝓſcripta eis ꝓueniāt. Et adūte q̄ ℌ loquit' de alijs bonis ab his. de q̄ bo in. c. q̄ꝛ ſepe. de elec. li. vj. de q̄ bo. s. ℌ. xvij.

22 ¶ Vigeſimuſꝑimus ponit in. c. exigit. de cēſi. li. vj. vbi epi et ſuꝑioꝛes ſuſpēdunt ab ingreſſu eccl'ie: inferioꝛes ab officio et bñficio q̄ viſitātes exigunt pecuniam vel munera: vel a non viſitatis recipiunt ꝓ curationem. de q̄ dic vt. s. viſitatio. ℌ. iij.

23 ¶ Vigeſimuſſecūs ponit in. c. vſuraꝝ. de vſur. li. vj. vbi ſuſpēdunt epi et maioꝛes q̄ vſurarijs māifeſtis nō oriūdis q̄cūq̄z titulo ꝓcedūt domos ad fenus exercēdū donec eos expellāt.

24 ¶ Vigeſimuſtercius ē in. c. epoꝛ. de ꝓcule. lib. vj. vbi interdicit ingreſſus eccl'e illis q̄ celebrāt pñtibꝫ excōicatis publice vel interdictis: aut eos recipiūt ad ſacra eccl'iaſtica: vel ſepulturā et tādiu donec ad arbitriū excōicatoꝛis ſatiſfecerint cōpetēter. Et ſi ℌ interdicto durāte diuinis ſe ingerāt in eccl'ia in ſuo agētes officio ſic ꝓcius efficiunt irregulares. c. is cui. de ſen. ex. li. vj. Et hz Archi. ℌ limitet iſtud ad excōicatū ab hoie ꝓpter ꝓbū donec arbitrio eius [illegible] iuſ ſniaz tñ Jo. de fan. quē ſequit' Be. ibidē intelligit de ſententia iuris. Et ſic illud ꝓbū cuius ſniaz. ſ. ſi ē iuſt' ꝯditoꝛis ſi hoīs hoīs. Simile hēs in. c. nup. de ſen. ex. Et ſic tene Joh. an. vt recitat Be. ibidē arguit q̄ ꝓdicta pēa ſoluz hz locū q̄ ad exemptos: nō q̄ ad clericos nō exēptos: et poſſet teneri poſt factū: hz añ factum sit tenēdū q̄ etiā ligat nō exemptos.

¶ Vigeſimuſquartus ponit in. c. ſtatuim⁹. de elec. lib. vj. vbi ſuſpendit triennio a bñficijs q̄ 25 de fecerit in ꝓbatōe eius qđ obiecerit ꝫ ꝓſonaz electi ad aliquam dignitatē vel ꝓſonatū ad q̄ bñficia ſi ſe ingeſſerit infra illud ꝑ ꝓpuo ꝓuatus eſt: niſi manifeſtiſſime ꝓſtet q̄ calūnioſe nō egerit. Intelligē in bñficijs q̄ hz in illa eccl'ia ꝓ q̄ electio celebrat. c. ſi cōpromiſſarius. de elec. li. vj.

¶ Vigeſimuſquintus ponit in. c. cupientes. de 26 elec. de q̄. s. Electio. ℌ. ix.

¶ Vigeſimuſſextus ē in. c. ſi cōpromiſſarius. 27 de elec. li. vj. vbi ea dē ſuſpēſio ꝓponit cōpromiſſario ſi eligit ſciēter indignū: niſi cōpromittētes illud habuerint ratum.

¶ Vigeſimuſſeptimus ē in. c. ſolet. de ſent. ex. 28 li. vj. vbi ſuſpēſus ē ab oi actu legitimo excōicatus maioꝛi excōicatōe.

¶ Vigeſimuſoctauus ponit in. c. nō ſolū. et in 29 c. ꝓſtitutōez. de regula. li. vj. vbi ſuſpendunt a receptōe q̄rūlibet ad pfeſſionē mēdicantiū oꝛdinū frēs q̄ aliquē añ annū ꝓbatōis cōpletū recipiunt ad pfeſſionem.

¶ Vigeſimuſnonus ponit in de. q̄m. de vita et 30 hone. de q̄. s. dericus. iiij. ℌ. ij. ꝫ clericos ꝫgatis veſtibꝫ vtentes.

¶ Trigeſimus ponit in de. ſ. de re. eccl'. nō alie. 31 vbi ſuſpendit ab officio q̄libet religioſus preſidens monaſterio ꝓꝛatui eccleſie ſeu adminiſtrationi cuilibet ſi iura redditus vel poſſeſſiones eiuſdē alicui ad vitā ſeu ad certū tps ꝓcedit q̄uis titulo: niſi neceſſitas aut vtilitas id expoſcat monaſterij vel eccl'ie: et tūc cū ꝓſenſu ꝓuētus ſi hz: aut ſi nō hz ſui plati. Hoc tñ nō extendit ad locatōes et venditōes fructuū ad modicū tps: vt ibidem.

¶ Trigeſimuſprim⁹ ponit in de. religioſi. de re 32 ci. vbi ſuſpēdunt religioſi hñtes adminiſtrationes vel bñficia ab officijs et adminiſtratōibꝫ q̄ noualiū aut decimaliū aut decimaꝝ debitaꝝ faciūt fraudē ſi req̄ſiti infra mēſem nō deſtiterint vel nō ſatiſfecerint vſurpatis infra duos mēſes: et tādiu donec ſatiſfecerint.

¶ Trigeſimuſſecūs ponit in de. cupientes. de 33 re. vbi ſuſpendunt ab officio pdicatōis omēs religioſi: exceptis illis qui decimas recipiunt qui poſtq̄z fuerint requiſiti p rectoꝛes eccl'iaꝝ

scienter omiserint facere ꝓscientiaz ꝓfitentibꝫ
de decimis soluendis: z hoc q̄diu non fecerint
si cōmoditatem habuerint.

34 ¶ Trigesimustercius ponit in cle.j.de sta.mo.
vbi suspēdit a bñficioꝝ collatōe abbas vl' pri
or nō hñs abbatē ꝑpriū.alius ꝙ ab admini
stratōe si quā hz.q si nō hz ihabilitat ad hñ
dū bñficiū z administratōez: z hꝫ ꝑ ānuz si sotu
lares nō corrigiatos z altos vl' caputia nō fi
xa portare ꝓsumpserit. Itē fm ꝓmissaz ꝓsona
rū distinctōez pātas pēas suspēsiōis z inhabi
litatōis ꝑ biēniū ipo facto incurrūt: si venatiōi
aut aucupatōi clamoroseve l' alis cū canibꝫ aut
auibꝫ exꝓpositō inf fuerint. z loquit de mona
chis nigris: z collatio ptiet ad ꝓrē claustralē
cū ꝓsilio z ꝓsensu maioris ptis capli seu ꝙuēt⁹:
durāte tpe suspēsiōis abbatis vl' ꝓris vt ibi.

35 ¶ Trigesimus qrtus ponit in cle.cū sit.de ma
gistris. vbi suspenduñt q̄libet etiā epi z supio
res ꝑ sex mēses sequētes a collatiōe magisteriꝫ
seu doctoratus q̄ aliquē ꝓmouerūt ad tale of
ficium: nisi prius recepto iuramento q̄ vltra
tria milia turonensiū argenteoꝝ in tali docto
rationis solēnitate nō expendet.

36 ¶ Trigesimus quintus ponit in cle.multoꝝ.de
here. vbi suspenduñt epi ꝑ trienniū ab officio
si odiū grē aut amoris vel cōmoditatis ob
tentu ꝫ iusticiā z ꝓscientiā cōmiserint ꝓcede
re in crimine hereseos ꝫ quēq̄ vbi fuerat ꝓcedē
dum: aut obtentu eodem puitatem ipaz vel
impedimentum sui officij imponendo quoq̄
mō vexauerint aliquem.

37 ¶ Trigesimus sextus ponit in cle.religiosi.de ꝑ
uile. vbi suspenduñt religiosi q̄ ex administratio
ne eucharistie extreme vnctōis: vel solēnizati
one mrimonij aut q̄cūq; absolutōe indebita
aliq̄d acq̄sierūt: nisi postq̄ fuerit req̄siti infra
mēsem restituerint donec satisfecerint.

38 ¶ Trigesimus septim⁹ ponit in.c.q̄ in oib⁹.de
vsur. vbi clerici suspenduñt ipo facto ab officij
executōe fm Pa. ibidē q̄ recipiūt ad cōiones
vel oblatōez altaris manifestos vsurario s. z
tādiu donec ad arbitriū epi satisfecerint.

39 ¶ Est z alia suspensio q̄ dr minor. Hāc incur
rit q̄s ex duobꝫ. Prio ex q̄cūq; mortali pctō:
in q̄ q̄s exīs añq; peniteat ē suspensus ab om
ni sacroꝝ ptcipatōe. vt in.c.q̄situ.de cohabi.
cle. z mu. Secdo ex ptcipatōne cū excōicatis
in q̄ incidit minorē excōicatōnez. Isti tñ si sic
suspensi celebrēt nō efficiuñt irregulares. vt in
c.si celebrat.de cle.ex.mi.

40 ¶ Est z alia suspensio qua quis est suspensus q̄
ad alios sz non quo ad seque ꝓpriē suspensio
nō pōt dici. z ista liganꝫ clerici peregrini. vt in
c.j.z.iij.de cle.pereg. Nā tales nō ꝓnt celebra
re in publico añq; fidem certam fecerint de eo
rum ordinatōe: sz bñ in secreto. vt in.d.c.iij.
Si tñ celebrarēt nō essent irregulares. vt no.
Pa.in.d.c.si celebrat.

¶ Nullus epūs aut supior incurrit sniaz inter 41
dicti vel suspensionis impositā a iure vel a iu
dice nisi de eis fiat spālis z expssa mētio.c.q̄
periculosum.de sen.ex.li.vj.

Suspēsio.ii. q̄ ad plationē.

Sciēdū q̄ dr
fieri in scriptis monitōe ꝓmissa z ceteris sic ex
cōicatio. z iō q̄d dixi de sniaz excōicatōis.s.ex
cōicatio.ij. dic de platiōe suspensionis vel inf
dicti. vt pz in.c.j.de sen.ex.li.vj.

¶ Utr appellatio suspendat inf dictū vel sus 1
pensionē sic excōicatiōez: R.q̄ sic si ꝑ cedat. vt
in.c.ad hoc q̄m.de ap. a cōtrario. Si tñ appel
latio fieret etiā post suspensionem a talibus:
vt puta ab ingressu domus vinee z hmōi. vel
in inf dicto ignis vl' aq̄ z hmōi ubi appellatio
post sequēs suspenderet eā. l. nō tm. ff. de ap. ni
si casus esset in q̄ damnatū publice interesset
stati pūiri. l. ꝙstitutōes. ff. de ap. Ex quo pz q̄
suspensionē a bñficio ab officio vel ab ingres
su eccl'ie nō tollit appellatio sequens: q̄ spūa
lia sunt. Et sic itellige Inno. in.d.c.ad hꝫ q̄m.
secus si suspēsio ē a ꝓceptiōe fructuū bñficij q̄
talis ē vel a ꝓbēda: q̄ appellatio bñ suspēdit
etiā post inf posita. secus si suspenderet q̄s a ca
nonica: q̄ spūalis ē. Joh. an. tñ in.c.is cui.de
sen.ex.li.vj. tz q̄ etiā tollit appellatio sequens
suspēsionē a bñficio. Et illud q̄d dr nō suspen
dere appellatōez sequentē inf dictū vl' suspēsio
nē dic hīe locū in mere spūalibꝫ ꝑ q̄ ligat aīa.

¶ Quid si sniа suspensionis aut interdicti fe 2
ratur sub ꝓditiōe: R.q̄ nō ligabit donec extet
ꝓditio. Et breuiter q̄d dr de excōicatiōe dic de
suspensione fm Jo.an.in.c.lz.de sen.ex.lib.vj.
cum eadē q̄si sit rō.

¶ Quis pōt suspendere vel inf dicere: R.q̄ q̄ 3
pōt excōicare z ecōtrario. Sil' q̄ pōt excōica
ri pōt suspendi vl' inf dici. Et q̄ pōt p censuram
eccl'asticā cogere pōt hec tria facere. s. excōicare
suspendere z inf dicere. q̄ tria intelligunt noie
censure eccl'iastice. c. q̄reti. de ꝛ. sig.

Suspēsio.iii. q̄ ad penā. do

cto. satis itri
cate loquunt. q̄uis Pa. i.c.cū dilectus. de cō
sue. z in.c.si celebrat. de cle.ex.mi. clarius dixe
rit nihilominus tu vt clarius capias.

¶ Adūte ꝓmo z distingue sic. q̄dā suspensio ē 1
a iur' vt i casibꝫ supposit. q̄dā ab hoie. z hanc
suspēsionū q̄dā ē q̄ ab aliq̄ q̄ ꝓpe ē act⁹ alicui⁹

ordis: puta a celebratõe ab officio ab ordie ꝛ hmõi. q̃dã ab alijs actibꝫ q̃ nõ ptinẽt ad alĩ/quẽ ordinẽ. Si suspẽsio sit ab actibꝫ alicuius ordis sic: aut tal' suspẽsio ẽ cũ tali modificatõe sz q̃ulqz satisfecerit vl' penituerit. ꝛ sic si ẽ a iure. vt. xxvj. xx. xxj. xxij. xxiij. xxiij. xxv. xxvij. di. sic ꝑm Archi. ꝛ no. He. i. d. c. q̃ sepe. nõ efficiunt irregulares si celebrẽt vel exerceant actũ ordini ꝛputatũ: q̃ ꝑm eũ isti potiꝰ videt a deo suspẽsi q̃z a iure. Si ꝯo tal' suspẽsio sit a iure sic erũt irregulares. Ꝛriũ tñ tz gl. i. d. c. pñti. q̃ etiã suspẽsi a iure tali mõ sint irregulares cuiꝰ opi. tenerẽ añ factũ: sz post factũ illã Archi. Si ꝯo dicta suspẽsio nõ sit cũ tali modificatõe sine sit a iure vel a iudice efficiunt irregulares exercẽtes actũ alicuiꝰ ordis. vt in. c. j. de sen. ex. li. vj. ri. c. j. de sen. ꝛ re iudi. li. vj. Si ãt dicta suspẽsio nõ sit circa ea q̃ ptinẽt ad actus ordinũ sz circa alia ab ipis: sic nõ eẽnt irregulares eã ñ seruãtes: sz alio mõ debẽt pũiri. ꝛ dicta duo. c. loquunt ꝓpe q̃ exercet aliq̃d ꝛputatũ certo ordini. vt no. in. d. c. cũ dilectus. ꝛ c. si celebrat. ꝛ in. d. de. cupientes.

2 ¶ Et adũte scdo q̃ ẽ q̃dã suspẽsio ab actibꝫ ordinũ q̃ fit a ꝓlat' vl' a iure. de q̃ dic vt dixi ꝯ. s. Quedã q̃ fit a ꝓfessoribꝫ ad certũ tps vel etiam simplr. ꝛ talis nõ inducit irregularitatez: sz nõ seruet ꝑm Jo. an. in. c. is q̃. de sen. ex. li. vj q̃ nõ inuenit iure exꝑssum.

3 ¶ Aduerte tercio q̃ vt pz ex supdictis in titu. suspẽsio. j. Suspẽsio multiplr imponit. Et no. gl. in. d. de. cupientes. Et ideo vt scias q̃n ꝓcernit actũ ordinũ explanabo. Aliq̃n em̃ q̃s suspendit a pontificalibꝫ solũ: ꝛ sic si celebrat etiaz in pontificalibꝫ nõ efficit irregularis. ꝑm Host. ꝛ Guil. durãdi. q̃ nõ sunt de suba ordinis vl' officij: q̃ sine ipis q̃libet officiũ põt celebrari. Ego tñ tenẽdo q̃ epatus sit ordo vt cõit tenẽt cãonist: credo q̃ si celebrat i põtificalibꝫ vel exequit aliq̃d q̃d ad ordinẽ epatus ptinet efficit irregularis. Secus exercẽdo iurisdictionalia: q̃ illa sunt sepata ab his q̃ sunt ordinis epalis. Et ideo eps suspẽsus a põtificalibꝫ nõ ẽ suspẽsus a iurisdictõalibꝫ. vt no. Pa. no. i. d. c. cũ dilectus. Aliq̃n suspẽdit a sacrorum ꝓceptõe vel ptipatõe. ꝛ sic silr nõ ẽ irregularis si ꝯ faciat. vt in. c. si celebrat. de cle. ex. mi. q̃ ptipare nõ est ordis vel officij: q̃ laici etiã ptipãt ꝑm Jnno. in. c. j. de sen. ex. li. vj Idẽ tenet Ho. Aliq̃n suspendit a collatõe sacramẽtoꝝ. ꝛ sic silr sz ꝓferat nõ est irregularis. q̃ sine solẽnitate ꝓferunt etiam sacra a laicis ꝑm Jnno. in. d. c. j. ꝛ Host. ibidẽ. Limito verz q̃n ꝓfert sacra: nõ tanq̃z hñs ordinẽ: sz simplr sicut laicus. Aliq̃n suspendit q̃s ab ordie subdiaconi: ꝛ sic si exerceret officiũ diacõi vl' ꝓsbyteri erit irregularis. Secus si ab ordie ꝓsbyteri eẽt suspẽsus: q̃ posset exercere officiũ inferioꝝ ordinũ. c. significauit. de cor. vicia. Sed suspensus ab officio sacerdotij seu sacerdotalibus ẽ suspẽsus ab epalibꝫ sz nõ ecõtrario. Similiter suspensus a collatõe ordinũ simplr est suspensus a collatõe cuiuslibet ordis. Sz suspensus a collatõe sacerdotij nõ ẽ suspẽsus a collatõe ordis inferioris. Sz suspensus ab inferiori intelligit suspensus a collatione superioris ordis ꝑm Jo. in. c. dilectus filius. de ꝛpo. or. Et ideo efficiunt irregulares si ꝯ faciũt. Aliq̃n suspendit ab officio: ꝛ sic suspensus ẽ a põtificalibꝫ etiã. Jdeo si ordinat vel celebrat efficit irregularis. Vñ suspensus ab officio idẽ est sicut de suspenso ab ordine. ꝛ talis ẽ suspensus ab oibꝫ q̃ fundant in ordine ꝑm Pa. in. c. cuz dilectus. de ꝓsue. Et ideo ẽ suspensus a iurisdictione spũali ꝑm cõem opi. sz glo. in. c. si celebrat. de cle. ex. mi. teneat ꝯriũ. ꝛ male ꝑm Pa. ibidẽ. Rõ: q̃ remota executõe fundamẽti remouet ꝛ accessoriũ: q̃d est iurisdictio. Nec obstat. c. dilecta. de maio. ꝛ obe. vbi abbatissa q̃ nõ hz ordinem: tñ ꝓfert bñficia q̃d ẽ iurisdictionis: q̃ illud ꝓcedit sibi rõne religionis. sz nõ religioso non dat iurisdictio spũalis: nisi rõne ordinis. non tñ credo incurrat irregularitatem si ea que sunt iurisdictõis exerceret. ar. d. c. j. de sen. ex. libꝰ. vj. Item no. glo. in. c. q̃ sepe. de elect. li. vj. ꝛ in. c. pñti. de offi. ordi. li. vj. q̃ suspensus ab officio ipo facto suspensus est ab oibꝫ bñficijs: sed non econtrario. Sed glo. in. d. clemẽti. cupientes. sic concordat vt suspensus ꝓ leui causa: puta facto ex quo imminet scandalum de quo dubitat an sit mortale: sic non priuatur. Si ꝯo est ꝓ delicto graui: sic si est in mora petende absolutõis priuatur a perceptione fructuum beneficij: quia ꝓpter officium datur beneficium. Si ꝯo est in mora nõ priuabitur fructibus beneficij. ꝛ sic cõcorda opiniones diuersas. Aliquãdo suspenditur quis a diuinis officijs. Et tunc nõ potest nec officiari nec cum alijs interesse seu audire ꝑm Hostien. Bof. ꝛ Ray. Non tamẽ erit irregularis si solum intersit vt simplex laicus. vt patet ex dictis.

¶ Utrz interdictus ab ingressu eccle possit officiari ex eccliaz ꝛ. ꝛ. q̃ sic: sz nõ ecõtrario. ꝛ cui interdict eccl'ia intelligunt interdicta ecclesiastica sacramenta. xxiij. q. ij. latorẽ. ꝑm Jo. sz ꝛriũm cõmuniter tenent in ꝯ casu: q̃ talis celebrare põt ex ecclesiam. 4

5 ¶Quid ſi inf dict⁹ ab ingreſſu eccl̃ie ītrat ⁊ audit ibi diuīa: R. q̄ lz mortaliť peccet ñ tñ efficiť irregl̃aris niſi ipe celebret. q̄ſi vtēs offō ſuo ſic p̄us ꝑm Be. in. d. c. is cui. de ſen. ex. lib. vj.

6 ¶Sz nūq̄d p̄t ītrare eccl̃iaz ad oꝛādū tpe q̄ ibi diuīa nō dicunt: R. q̄ daz tenēt q̄ nō. Sz Cal. quē ſequiť Be. in. d. c. is cui. tenet q̄ ſic licite. ⁊ plz p rōnem p̄fati. c. is cu.

7 ¶Aliq̄n ſuſpēdiť q̄s ab adminiſtratiōe eccl̃ie tā in tpalibꝫ q̄z in ſpūalibꝫ. ⁊ talis celebrās nō ē irregularis: q̄z nō ē ſuſpēſus ab oꝛdie ꝑm Pa. in. c. ſi q̄rundā. de ſolu. ⁊ Jo. an. ibidē.

8 ¶Aliq̄n ſuſpendiť q̄s ab aliq̄ officio: puta ab officio p̄dicatiōis ⁊nō efficiť irregl̃aris ſi p̄dicat vl̄ celebꝛat. vt in cle. cupientes. de penis. no. Pau. ⁊ ſequiť Cal. ibidem. Secus ſi ab aliq̄ alio officio annexo alicui oꝛdini.

9 ¶Adūte q̄rto q̄n q̄s ſuſpēſus ē a cāone ꝑpe de fectū coꝛpalē ꝑpe quē phibeť p̄moueri. de quo hēs. s. Lozpe viciatus. ⁊ talis ſi p̄moueať ⁊ celebꝛet lz mortaliť peccet nō efficiť irregl̃aris. ꝑm Pa. in. d. c. ſi celebꝛat.

10 ¶Quid ſi iudex poſt appellatōez poſuerit inf dictū vel ſuſpenſionē. ⁊ poſt q̄s celebrauerit ⁊ iudex appellatōis p̄nūciauerit appellatiōez nō tenere: erit ne irregularis talis qui celebꝛauit: R. ꝑm Ber. ⁊ Hoſt. in. c. paſtoꝛalis. de ap. q̄d ſi appellauit ex cā friuola ⁊nō ꝓbabili: ſic erit irregularis: alꝫ nō.

Buſpenſio.iiii.

ſeu interdictum quō relaxať. Aduerte q̄ ſi imponiť a iure vel a iudice ſic tenec ſatiſfeceris vl̄ penitueris: ſic facta ſatiſfactōne vel pnia relaxať ipo facto. ꝑm Pa. in. c. cū tu. de vſur. no. in. c. nō ē. de ſpō. inter. ⁊ in gl. Si ꝙo iponiť ſimplr̄ ſic neceſſaria ē abſolutio. Et de hꝫ vide. s. inf dictū. viij. in p̄n.

1 ¶Sz q̄s p̄t abſolueree: R. ꝑm cōiť doct. in. d. c. ſi q̄rundam. q̄ ſi ſimplr̄ ē impoſita a iure p̄t eps: niſi vbi ꝙditoꝛ cāonis ſibi reſeruat. ar. c. nup. de ſen. ex. Si ꝙo nō ſit ſimplr̄ ſz ad tpus facta ſic tenet glo. in. c. cupientes. de elec. li. vj. ⁊ in cle. j. de here. q̄ ſolus ꝙditoꝛ cāonis p̄t abſoluere. Pa. etiā in. d. c. ſi q̄rundā. tenet q̄ etiam ſi ſimplr̄ ſit inflicta ꝑpe pcm̄ q̄ eps ñ p̄t niſi in caſibꝫ in q̄bꝫ p̄t diſpēſare: q̄z pēa ꝑpter delictū poſita intelligiť ꝑpetua. vt in. l. ſeruus. C. de penis. no. Inno. in. c. ex lr̄is. de ꝓſtit. Secus eſſet ſi ꝑpter ꝓtumaciā eſſet inflicta: q̄z ſic poſſet eps abſoluere. ar. in. d. c. ex lr̄is. ⁊ q̄d no. Inno. in. d. c. j. de excel. pla. In ſnia ꝙo ſuſpenſionis ſimplr̄ facta ab hoie abſoluet q̄ tulit vl̄ eius ſupioꝛ ꝑm q̄d dz de ſnia excōmunicatōis. xxiij. q. j. ſi petrus.

¶Sz quō abſolutio fieť: R. ſolo ꝙvo ꝑm Ho ſtien. dicēdo: renoco vel remoueo vel abſoluo a tali ſnia ⁊ hmōi. Faciūt ad p̄fata q̄ no. s. interdictum quō relaxať: q̄z ambulāt pari paſſu. Interdictū. viij. p totum. 2

¶In q̄bꝫ caſibꝫ ſuſpendiť q̄s ⁊ tñ nō p̄t reſtituī a ſuo ſuſpēſoꝛe lz ſolū a papa: R. q̄ in tribꝫ Prim⁹ q̄n clerici vel reglares ꝑpe exhibitōez ſacroꝝ hereticis: aut ꝑpe receptiōez elemoſynaꝝ vel oblationū ab eis: vel ꝑpe traditionē eccl̃aſtice ſepulture p̄dictoꝝ hereticoꝝ ſunt p̄uati ab eoꝝ oꝛdinarijs officio. c. excōicamus. de here. Scōs ē in ſuſpēſo a collatiōe bñficioꝝ p ꝓcliū poſt p̄mā ⁊ ſcdaz monitionez inuēto culpabili in ꝓferēdo bñficia indignis. c. gūe. de p̄ben. Poſſet tñ iſte ab vno p̄napali p̄ſiarcha reſtitui. vt in. d. c. gūe. Tercius in vrḡdato. c. ex tue. de cle. nō reſi. 3

Buſpitio.

vide. s. iudicare. ⁊. c. p̄ſumptio.

Buſurratio

ē oblocutio mala de p̄ſio facta occulte ad diuidēdā amiciciam aliq̄z. Cōuenit em̄ cū detractōe: q̄z vterq̄ dic̄ malū de p̄ſio in eiꝰ abnūtia. Sz in intētōe diſtinguiť: q̄z ſuſurro intēdit diſcoꝛdiā inf amicos deſemiare. vt dic̄ gl. ad Ro. j. Detractoꝛes āt alioꝝ bōa minuūt vl̄ negāt ⁊ honoꝛē ſeu famā intēdūt perimere. Dī ſuſurro biliguis: q̄z vt plīmū duabꝫ liguis vtiť: dicēs vni malū de alio ⁊ ecōtrario. ⁊ nedū ē pcm̄ mortale lz gūiſſimū. vt pz pū bioꝝ. vj. Sex ſunt q̄ odit de⁹ ⁊c. ⁊ ſeptimū q̄d deteſtať aīa eiꝰ. ſ. q̄ ſemiat inf frēs diſcoꝛdias. Rō: q̄z amicicia p̄eminet inf bona exteꝛioꝛa. Eccl̃i. vj. Amico fideli nulla ē compatio. Et grauius p̄ecat q̄z detractoꝛ q̄ famā eripit. aut ꝓtumelioſus q̄ honoꝛē ledit. q̄z viij. Et hꝫ melioꝛ ē amicus q̄z honoꝛ: ⁊ amari q̄z honoꝛari. Et tenet multo magis ad reſtitutōez q̄z fures ⁊ latrones. Et ideo nō p̄t abſolui niſi q̄tum p̄t reſtituat amiciciam quā abſtulit vel alio mō ſatiſfaciat ſi eā reſtituere non p̄t. Hec ex Tho. ſcḋa ſcḋe. q. lxxiij. ar. j. ⁊ ij.

Tabellio

dz hñs publicū offm ſcribēdi inſtīa ad faciendā fidē: alꝫ dz tabularius. vt in. l. generali. C. de tabu. ſcri. ⁊ de multiplici eiꝰ noīe. no. i. c. q̄m ꝙ.

¶Quis p̄t facere aliq̄ tabellionē (de pba. R. q̄ p̄nceps ⁊ cui ipe cōmittit. Itē reges q̄ ñ cognoſcunt ſupioꝛē: ⁊ ciuitates q̄ habent iura p̄ncipis ⁊ papa. vt vult Innoc. in. c. cū P. de fide inſtru. ⁊ Bar. in. l. infamē. ff. de publi. iudi. 1

Idē dic de alijs mgratibꝫ seu dñis iurisdictiō nē hñtibꝫ respectu iurisdictōis eoꝝ. ꝛ ñ solū p/ lati in tpalibꝫ sz etiam in spūalibꝫ. De hꝫ vide Pa. in. d. c. cum. P.

2 ¶ Sz q̄rit an notarij ꝓstituti a talibꝫ possint vbiqz ꝓficere instrāt R. fm Pa. i. d. c. cū. P. q̄ nō nisi in territorio ꝓstituētis. vñ creat ab impatore nō ꝓficiet in terris pape: nec ecōtra/ rio. Sz bñ instra ꝓfecta in territorio illius q̄ eū ꝓstituit valēt etiā ex territorio fm cōez opi nionē. vt in. d. c. cum. P. no. Pa.

3 ¶ Utrz possint clerici ee tabelliōes. vide. s. de/

4 ¶ Utrz religiosus si i secō fue (ricus. ix. §. ix rat possit tale offm exercere: R. q̄ ñ: nisi ꝫ here ticos. vt no. Jo. an. i. c. vt offm. de hereꝫ. li. vj. dicit tñ Buil. in speculo. qđ vetera poterit cō/ plere: sz nō noua assumere. l. alienatōes. ff. fa mi. her. ꝛ de iudeis. c. iudei.

5 ¶ Utrz tabellio puniat si ꝓficiat instra de actu reꝓbato a iure: R. Pa. in. c. j. de fi. instru. q̄ sic. l. iubemus. C. de sacrosan. ec. gl. in. d. l. gene rali. no. Spe. ti. de instroꝝ editōe.

6 ¶ Quā scīaz dz hīe: R. Bar. i. l. fi. C. de tabu. q̄ dz scire summā ꝛ silla q̄ ptinēt ad artē nota rie: alīs iputabit sibi ñ tñ teneť ee doctor. Facit qđ no. Inno. i. c. cū in cūctis. de elec. ꝛ ideo pti teneť restituere dānū qđ ipitia sua tedit. fac. l. illicitas. §. sicuti. ff. de of. psi. no. Pa. in. d. c. j.

7 ¶ Que req̄runt ad validitatem instroꝝ: R. q̄ xiij. q̄ no. Pa. i. d. c. j. dz iponere. Prio innuo catōez nois dñi. Scō anū dñi. Tercio no/ mē ipatoris in terris sibi subiectis: vel reg̃ vl̄ pape. Quarto nomē ꝓsul: sz istō ñ fuať. Quī/ to locū ☞ctus. Sexto mēsez ꝛ diē. Septio in dictōez. Octauo seriē facti. Nono testes. De cimo signū ꝓsuetū notarij. Undecio q̄ ꝓfecta coā ptibꝫ legaňt. Duodecio q̄ sit ꝓstitur⁹ no tari⁹ ab eo q̄ hz ptātē. Terciodecio q̄ appeat q̄ notari⁹ fuerit rogatus. Quartodecio q̄ tal notari⁹ sit habil: qz si eēt excōicat⁹ notorie vel ꝑuatus ptāte ꝛ hmōi: nō valeret. de q̄bꝫ oibꝫ vide p eundē Pa. in. d. c. j. si placet.

Taciturnitas aliqñ ē actus ꝛtutis qñ cō gruo tpe teneť. Aliqñ ꝫo ē nomē vicij. Unde Greg. Si iocdiatū silētiū culpa nō eēt ppha nō dixisset. Ue mihi: qz tacui. ꝛ ē in genere ꝛe/ licti: ꝛ ē aliqñ mortale pctm qñ. s. nō loqr̄ cū teneť loco ꝛ tpe: puta tpe ꝓfessiōis: cocrectōis instructiōis: ꝛ hmōi necessario fiēde. vt in gl. xxv. di. §. alias. Aliqñ veniale: vt qñ hō ñ lo quiť cum deberet tñ: sz ñ de necessitate. Aliqñ nullū qñ expectať loc⁹ ꝛ tps cōgruū. Et fm hꝫ i/ telligiť illud. ij. Thi. vl. Insta ipoꝛtune opoꝛ tune. Ubi gl. opoꝛtune q̄ꝛtū ad eos qbꝫ plz. Importune q̄ꝛtū ad eos q̄bꝫ displiceꝛt. dūmō in futuro ꝓdesse possit. Sz qñ oīno non po/ terit ꝓdesse: sz sunt icoꝛrigibiles: sic cessandū ē fm illud. Nolite serm̄ dare canibꝫ. Matħ. vij. nisi sit ptātus q̄ ppter alios ne eoꝝrūpant tenetur talem tradere sathane. de quo vide. s. Loꝝrectio. j. §. iij.

Tallia vel exactio nē collectā seu q̄stā vtrz possint dñis suis sub/ ditis ipponere: R. vt ex Ric. i. ij. xliij. q. iij. ar. j. colligo q̄ ꝑnceps sol⁹ pōt de nouo ipponere p boni cōis ꝓmotōe aut defensiōe cōpēsata sb/ ditoꝝ q̄litate ꝛ q̄ꝛtitate: ꝛ qñ ei⁹ facultates nō sufficiūt ad hꝫ. ff. de publi. ꝛ vecti. l. vectigalia. Silr̄ rex q̄ nō recogīscit superiorē vel alij q̄ pscri pserūt iurā impij. ¶ Nā nullus nisi ꝑnceps so/ lus aut q̄ pscripserit iura impij pōt sup tallijs ꝛ exactōibꝫ leges ꝓdere vel ꝑuilegia ꝓcedere. vt pz in. l. vnica. C. de vaca. mu. ꝛ. l. sp. §. fi. ff. de iur. imuni. vñ alij lz sibi vsurpēt errāt. vt pz in eo qđ legiť ꝛ no. in. c. p venerabilē. q̄ fi. sint legi. ꝛ. c. sane. de ꝑuileg. no. Bar. in. l. infamē. in fi. ff. de pub. iudi. ꝛ in. l. hostes. ff. de capti. ꝛ in. l. si publicanus. §. in oibꝫ vectigalibꝫ. ff. de publi. Si ꝫo tallie non sint ad vtilitatē boni cōis ñ pōt eas iponere: ꝛ si iponit subditi ñ te/ neňt ei obedire. Alij ātē dñi a pfatis nō pñt de nouo tallias ipponere suis subditis nisi p legē vel senatusc̄sultū: vel ꝓstitutōez ꝑncipis eis ꝓcedať. d. l. vnica. vel p ꝓcessionē a ꝑncipe ex cā ꝛ sp alīs ipetratū. l. vnica. C. de supindicto. li. x. no. Archidia. in. c. si q̄s romipetas. xxiij. q. iij. ꝛ qđ legiť ꝛ no. in. c. innouamus. de cēsi. vel p ꝓsuetudinem diutinā. nō p violentiaz: sz sponte approbatā ab omnibꝫ cōmuniter. C. de cano. lar. titulo. l. ꝑcipit. ꝛ C. de auro co ronario. l. vna. in fi. li. x. ꝛ q̄ sit talis ꝓsuetudo de cuius initio non exteť memoria. vt in. c. sup quibusdam. de ꝛ. sig. ꝛ vide qđ no. Barť. i. d. §. in omnibꝫ vectigalibꝫ. aliter si exigūt teneꝛ/ tur ad restitutionem illis a quibus extoꝝserūt si sciunt vel eoꝝ heredibus: aut si nescīūt pau peribus vel ad bonū cōmune fm Tho. in epi stola ad ☞dam ducissam.

¶ Sz qñ dicunt ad vtilitatē boni cōis tallie: R. fm Ri. vbi. s. q̄ aliqñ dicere: puta qñ im ponunt p defensione fidei vel regni vel ꝓ re/ fectione pontium viaꝝ ꝛ hmōi. Aliqñ indire cte: vt puta qñ eius frater vel filius est capti/ uus vel aliqua terra est sibi capta: ꝛ rex impo/ nit tallias vt recupet: qz sic redundat in bonū subditoꝝ: quia redditur rex magis potēs vel

maritat filiã ꝛ hmõi. Addit tñ Ric. vbi. ꝫ. q negocio expedito si facultates regis supabundãt ꝛ aliq̃ cõitas nimis gnaꝛ q dz ei subueni/re sic facẽ capũt mẽbris. Dicẽtiã idẽ Ri. in q̃li. iij. q. xxviij. q lz nõ debeat subditꝰ taliare q̃n facultates sue sufficiũt. tñ nõ ẽ dicendũ facultes sufficere q̃n nõ põt se defendere vel cõtra/nũ pmouere: nisi ita depauperet se q nihil sibi remaneat in thesauro q̃ se iuuare posset: si itẽ/rũ infra breue tps ab adũsarijs iuaderet: ma/xime si multos hz in sidiatores. Tali em̃ regi necessarius ẽ thesaurus: qꝛ aduersarij h̃ scientes magis eũ timent ꝛ magis pacifice viuit ꝛ possidet regnũ: lz meliꝰ eẽt thesaurizare amo/rẽ hoiuz subditoꝝ q̃z argentũ vel auꝝ.

2 ¶ Utꝝ dñi q̃ auferũt a subditis vsuariũ quẽ hñt in aliq̃ memore ꝛ hmõi teneant restituere: ℟. fm Rod. q tenent ad restitutiõez: nisi sint tales subditi q̃si serui ita q nihil hñt ppꝛiũ: lz ipm vsuariũ hñt q̃si p peculio: ita q dns ad libitũ possit reuocare. sil' alij q̃ vsurpãt ipm tenentur eis non dñis.

3 ¶ Quid de platis q̃ p eo q aliq̃d impẽderũt legato vel aliꝝs maioribꝰ exigũt pluſq̃z expenderũt a subditis: ℟. q tenent extorta restituere ꝛ tãtũ dẽ de suo pauperibꝰ erogare: ꝛ si superior cui q̃rela de h̃ fit fuerit negligẽs cãonice subiaceat vltioni. c. qꝛ plerique. de imu. ec.

4 ¶ Quid de putatis ad tallias diuidendas q̃ vnũ magis gnat ꝛ alterꝝ magis alleuiãt: ℟. tenent ad restitutõez aggnato inq̃ztũ plus aggnauerũt. vide. ꝫ. restitutio. ſ. in ꝟ. ledes. §. iij

5 ¶ Utꝝ occultãtes bona sua ne tallient fm suas facultates teneant: ℟. q si tallia ẽ iusta tenent illis q̃ ppt̃ h̃ fuerũt magis gnati. si ꝟo nullus fuit ppt̃ h̃ magꝭ gnatus lz dñs minꝰ habuit: sic tenent ipi dño nisi forte aliq̃n fuissent iniuste ab eo gnati: qꝛ possent cõpẽsare. Si ꝟo talia ẽ iniusta nõ tenent: qꝛ põt occultare licite. Idẽ dic q̃n tallia ẽ indeterminata puta deputãtur aliq̃ vt exigãt q̃ztũ põt fm facultates subditoꝝ nõ tenent se ppalare: nec sil' tenent restituere exactores q̃ aliꝝs alleuiãt: lz peccẽt mortalit. ar. c. ſ. xvij. q. j. qꝛ ex h̃ nulls gnaꝛ nisi esset necesse sepiꝰ reiterare: qꝛ tũc tenerent ad restitutiõez aggnatoꝝ exactores q̃ ꝫ sciaz aliꝝs alleuiauerũt. ꝫ cor. Monal. ti. resti.

6 ¶ Utꝝ possit alicui ꝫcedi imunitas talliarũ: ℟. Pa. i. c. pueuit. de imu. ec. q a pncipe ꝛ ex p prio motu sic: lz ad pces nõ nisi ponat in pui/legio clausulã nõ obstãte. l. fi. C. si ꝫ ius vl' pb. vti. qꝛ cũ sit ꝫ publicã vtilitatẽ optet fiat mẽtio de ea. vt ꝯ. Bar. i. l. vacuatis. C. de ꝺecu. vt in. ꝺ. fi. ꝛ fac. c. ex pte. de capel. mo. Ab iferiori/bus ãt alijs põt ꝫcedi: lz cõitas nõ dz gnari lz minuer: puta si ꝺabant certũ ꝛ vnus eximit q̃ ꝺabat decẽ nõ pstabit cõitas nisi. xc. alij in p iudiciũ cõitatis ꝫcedere nõ põt. Sil' pfati inferiores ꝛ cõitates pñt ꝫcedere nõ suis subditis imunitatẽ hãc: lz nõ habeãt iura impũ vt veniãt ad hitandũ in eoꝝ terris: sic fit q̃tidie medicis: doctoribꝰ ꝛ hmõi. lz nõ iã subditis: nisi in p iudiciũ solũ ꝫcedẽtis.

¶ Quid g̃ de militibꝰ: cõitatibꝰ: dñis: ꝛ hmõi 7
q̃ q̃tidie tallias iponũt ad libitũ suũ nũc plus nũc minꝰ exigẽtes: ℟. fm Ho. q fures sẽ ꝛ latrones: nec hz locũ ꝫsuetudo vbi cũ violẽtia

¶ Quid de iponẽtibꝰ tallias (est introducta. 8
sup rebꝰ eccl'ie ꝛ psonaꝝ eccl'iasticaꝝ: ℟. q tenent restituere nisi in casibꝰ ꝫcessis. de q̃b. ꝫ. i/munitas. §. xxxvj. cũ. vij. §. se.

¶ Utꝝ p statutũ posset fieri vt licite aliq̃d cer 9
tũ daret dño: ℟. q sic fm Ho. si fiat de ꝫsensu ipoꝝ subditoꝝ: mlto magis excusant dñi si a pncipio de tali tallia ꝫuenert libere ñ ex violẽ/

¶ Utꝝ excusent dñi q̃ talẽ ꝫsuetudinẽ (tia. 10
inuenerũt q capiũt a subditis de mobilibꝰ bonis ipoꝝ q̃ztũ volũt ꝛ q̃n volũt: ℟. Rod. q si certũ ẽ q ab initio sit tale onꝰ ipositũ sine fraude ꝛ malicia sic pñt tolerari. Si ꝟo nõ ẽ certũ aut credat verisil' q nõ sit ab initio legitiẽ ipositũ: sic tenent restituere. In dubio tñ exq̃ ab eccl'ia tolerant nõ eẽt eis absolutio deneganda simpl'r: lz cũ dubitatiõe pstãda.

Tantũ est dictio taxatiua solũ respectu eoꝝ q̃bꝰ annectit̃ ꝛ excludẽs ꝛ tacite negãs respectu alioꝝ. vbi gra. ius eligẽdi ptinet ad cãonicos tãtũ. ly tãtũ respectu cãonicoꝝ ponit: respectu alioꝝ negat. vt ẽ tex. in. c. cũ eccl'ia. de cã pos. ꝛ ppriẽ.

Temperãtia vide sobrietas.

Temere facit q̃ scienter actũ sibi a iure phibitum sub colore fraudulẽto. fac. c. p venerabilẽ. in ꝟ. videbat. q̃ fi. sint legi. ꝛ p Pau. in cle. ſ. de sepul. ꝛ ar. optimũ in. c. auaricie. de elec. li. vj. no. Be. ibidẽ. nõ nõ bñ p dispositõibꝰ penalibꝰ.

Temeritas est audacia in malũ. l. iubemus. C. de sacrosan. ec. no. Lar. de sum. tri. cle. ſ.

Tẽpus anni q̃n requiraꝝ cõpletũ vel sufficiat iceptũ: ℟. Pa. i. c. ad nraz. de regul. q in dubio iuris tenedũ ẽ q in dignitatibꝰ fauoꝝ ꝫsideraꝝ. Et iõ ãnus iceptus habeꝝ p cõpleto. ꝛ ita tenet glo. in. ꝺ. c. lz fallit in ẽpatu vbi est spãle q sit cõpletus. In

regule obseruatiõe vbi ẽ ḡuitas ⁊ labor. ⁊ sic odiũ. iõ ꝓplet⁹ exigit. ar. c. q⁊ i insul'. de regu. ⁊ sic itelligit. xx. q. j. si i q̃libet. ⁊ in. c. significatũ. de regu. Regulariꝫ ꝙ dz eẽ ꝓplet⁹: nisi aliud iure cauear. vt no. arch. i. c. si annũ q̃rtũ decimũ. de iudi. li. vj. de q̃ vide. s. etas. p totũ. hora ẽ. xxiij. ps diei. pũct⁹ ẽ q̃rta ps hore. momẽtũ ẽ decia ps pũcti ſm Jo. an. i. c. j. de cã pos. ⁊ sic. xl. momẽtis hora ꝓstat.

Tergiuersator ẽ q̃ i totũ a lite recedit. ij. q. iij. §. notandũ. ⁊ vide. s. Accusat⁹ §. viij. qꝺ nõ põt tergiuersatõne celari dicit notoriũ. in. c. tua. de cohabi. cleri. ⁊ muli.

Tẽtare ppie ẽ experimentũ sumere de eo q̃ tẽtat. ſm Tho. ij. ij.

1 ¶ Quõ tẽtat q̃s deũ: R. duobꝫ mo (q. xcv. dis. s. ꝙbis ⁊ factis. ꝙbis qñ deo i oõne colloq̃t. ⁊ petit ea itẽtõe vt explozet dei sciaz aut ptãte seu volũtate: et inde experimẽtũ sumat Factꝫ ꝙ tẽtat deũ: qñ p ea q̃ facit intẽdit experimẽtũ sumere diuie ptãtꝫ. sapiẽtie vl' pietatis. sed q̃ interptatiue deũ tẽtat: q̃ ⁊ si ñ intẽdat experimẽtũ sumere de deo. aliq̃d tñ petit vl' facit ad nihil aliud nisi ad ꝓbandũ deũ. qꝺ verꝫ ẽ qñ sine necitate vl' vtilitate hꝫ facit. q⁊ i necitate vel ꝓ vtilitate qñ q̃s se ꝓmittit deo i suis oõnibꝫ aut factis: nõ ẽ tentare deũ. sic ij. Parat. xx. Cũ ignoram⁹ quid agere debeam⁹ ad te sunt oculi nri. ⁊ iõ dicit glo. Mat. iiij deũ tẽtat q̃ hñs q̃d faciat: sine cõe ꝓmittit se piculo: expiens vtrum liberari possit a deo.

2 ¶ Utrũ tẽtare deũ sit ptm: R. q⁹ sic. q⁊ ꝓsupponit ignoratiã ⁊ dubiũ de diuia pfectione. Null⁹ em ꝓsumit tẽtare eũ de cui⁹ excellẽtia ẽ cert⁹. ⁊ cũ tẽtare isto mõ ptineat ad dei irreuerẽtiã: oppõit directe religioi. ⁊ sic ẽ ḡue ptm min⁹ trñ q̃s supstitio. q⁊ tẽtãs ptestat tm dubitatõz ꝙbꝫ vel facto. sz supstitiosus ptestat errozẽ facto. vt pz. s. supstitio. §. j. Si ꝙ expimẽtũ q̃s sumat ꝺ ptinẽtibꝫ ad dei pfectõz solũ vt aliꝫ demõstret: hꝫ nõ ẽ tẽtare deũ si ibi est necessitas iusta vl' pia vtilitas ⁊ alia que ad hꝫ ꝓcurrere debet. sicut apli petierũt i noie xpi facere signa Act. iiij. vt infidelibꝫ innotesceret ꝺt⁹ xpi. Jtẽ no. q⁹ duplr q̃s petit signũ a deo. Prio explorãdo dei ptãte aut dicti ei⁹ vitatẽ. ⁊ hꝫ ẽ tẽtare deũ. Scõo vt instruat q̃d sit circa aliqꝺ factũ placitũ deo. ⁊ hꝫ ñ ptinet ad dei tẽtationẽ qñ tale q̃d p sacrã scẽpturaz nõ est reuelatũ. aut p sanctos seu p ecclesiaz

Testamẽtũ ẽ volũtatꝫ nre iusta sntia de eo qꝺ q̃s vult p⁹ mortẽ fieri cũ heredis institutõe. vt habet i. l. j. iiicta glo. ff. de testa. vñ bñ dic iusta sntia. q⁊ si ẽ iiusta: pura vult exhereda re filiũ sine cã: nõ est seruãda. xiij. q. ij. si q̃s. Aut si ꝑcipiat coꝛp⁹ sinũ iactari i mare. ff. de ꝓdi. insti. l. q̃da. Sed ꝓ bonos mores aut pietatẽ aut ꝓ decũdiã. l. ꝓditões. ff. de cõdi. insti. ⁊ l. fili⁹. ibidẽ Jtẽ optet q⁹ instituat heres. q⁊ sine ei⁹ institutõe nõ erit testm. vt insti. de leg. §. añ heredis. ⁊ sic differt a codicillo. q⁊ p codicillũ non põt dari hereditas vl' adimi. insti. de codicil. §. codicillis.

¶ Quis põt facere testm: R. q⁹ q̃cunq; nõ ꝓ 1
hibet. Et q̃ ꝓhibent: R. q⁹ xix. genera ꝓsonarũ. Prio furiosus seu mẽtecapt⁹ q̃ nõ hz lucida iterualla. c. fi. de testa. l. furiosuz. C. q̃ testa. fa. non pos. Scõo surd⁹ ⁊ mut⁹ a natiuitate. sec⁹ a casu. ⁊ scit scribere. l. discretꝫ. C. qui testa. fa. nõ pos. Tercio nõ valẽs articulate loqui: ita vt nõ possit exꝑmere nomẽ heredis nec scribere. l. iubemus. C. eo. ti. Quarto ipuber. insti. q̃bꝫ nõ ẽ ꝓ. fa. test. §. ꝓterea. Quinto filiusfamilias nisi de castrẽsi ꝓculio vl' q̃si vt i. c. licet. de sepul. li. vj. ⁊ l. pe. C. q̃ te. fa. nõ poss. qꝺ limita vt. s. Religio. §. lvj. Sexto ꝓdig⁹ cui ẽ interdicta a iudice bonoꝝ admistratio. l. is cui. ff. eo. ti. Sz testm añ factuz valebit vt ibi. Septio dãnat⁹ ad mortẽ naturalẽ vl' ciuilẽ: vt sunt deportati. etiã si fugiunt de manu iudicũ. vt. ff. e. ti. l. ei⁹. ⁊ qꝺ ibi nõ. ⁊ l. q̃ vltio supplicio. ⁊ ibi Bar. ff. de penis. Sec⁹ si eẽt damnat⁹ ad pẽnaz inferiorẽ. Octauo manifest⁹ usurari⁹: nisi ꝓstet prius cautõez ſm formã. c. q̃q̃. de usur. li. vj. Nono excõicat⁹ ſm aliq̃rũ opi. quã seq̃t glo. i. c. decernim⁹. de sen. ex. lib. vj. sz ꝓ iũ cõit tenet. Decio seru⁹. xiij. q. ij. illud. ⁊ l. fili⁹. ff. eo. ti. Undecio q̃libet religiosus q̃ ꝓfitet tria vota ſbalia. vt i. c. ij. de testa. xij. q. ij. non dicatis Sec⁹ de aliꝫs: vt sunt heremite et hmõi. xix. q. vlt. §. ecce paul⁹. Duodecio hereticus. q⁊ oia bona sua sunt ꝓscripta ipo iure. c. cũ fz leges. de here. li. vj. Terciodecio dubi⁹ ꝺ statu suo. s. an sit i eo statu i q̃ testari possit vl' ne. l. de statu. ff. e. ti. Exẽplũ. capt⁹ a latronibꝫ dubitat an sit ꝙu⁹ vl' liber. vt i. l. j. i ꝑn. ff. de leg. iij. Quartodecio obsides. ⁊ tellige de ill' xpiani sapꝺ ifideles dat⁹. aut ꝺ ill' q̃ erãt captiui ꝑ romãi. ñ aũt de obsidibꝫ q̃ dãt ab vna ciuitate ad aliã. vt legit⁹ ⁊ nõ. i. l. obsides. ff. e. ti. Quintodecimo dãnat⁹ ob carmẽ famosuz seu libellũ i iuriã alteri⁹. q⁊ etiã infamis efficit. vt i. l. is cui. §. si quis ob carmẽ. ff. eo. ti. Bar. tñ ibidẽ ⁊ cõit tenet q⁹ ex alia cã ifamet

nō ꝓhibēt testari. Sexto decio re⁹ crimis lese maiestatꝭ. l. q̄s q̄s. C. ad. l. iul'. ma. vj. q. j. § vez. Decio septio q̄ eapd hostes captiu⁹. l. ei⁹. ff. e. ti. Intellige istud d hostib⁹ romani impij. Decio octauo vtroq; carēs lumie. hodie tn testaꝭ dūmō fuet qz nō. i. l. hac ꝓsultissima. C. q̄ te. fa. po. q̄ sī ista. Prio q testes sint vocati ad h vna cū tabellione. Scdo q noia heredū exp̄māt ita z taliꝭ q rōe nois n possit oriri dubitatio. Tercio q palā exp̄imat volūtatē suā tā circa heredes q̄z circa legata coꝝ testib⁹ z tabellioe. Quarto q testes subscribāt z etiā tabellio vno teodē tp̄e loco Quito q vbi n̄ pt hz tabellio habeaꝭ loco tabellionis octau⁹ testis lraz pit⁹ q̄ se subscribat. Fallit h fm Bal. ibidē nisi reseruet inf libros. qz tūc sufficiūt duo testes. h idē seruādū ēi codicill' cecoz. vt i. d. l. hac ꝓsultissima. Decionono q̄ cardiales insecut⁹ ē hostilit vl' pauꝭ sit aut cepit l' soci⁹ fuerit aut fieri mādauerit aut ꝓsiliū vl' auxiliū dederit vl' fauorē. vel ratū habuit. nec etiā talis ex testō alioz aliq̄d capet pt nec ex successiōe. c. felicꝭ. d pēis. li. vj.

2 ¶ Utz pfati q̄ testm̄ n̄ pnt facere: possint disponere i pias cās: R. q n̄ p̄mi nec q̄rti simplr nec q̄nti: nisi de peculio castrēsi vel q̄si fm Bal. i. l. j. C. de sa. san. ec. z nō. i. d. c. licz. nec sexti nec septimi nec octaui simplr fm Bar. z idē dicit de q̄libet decedēte i mortali fz bal. i h vltio tenet ꝓtiū z bñ. qz eccl'ia recipit oblatōes publico⁹ pctoz. nisi vbi spāliꝭ phibeꝭ vt pz i glo. i. c. oblatōes. xc. di. g̃ forti⁹ elynas nec. x. nec. xj. nec. xij. nec. xv j. nec. xvij. alij āt sic etiā si loq̄ n̄ pnt dū signis annuāt. vñ ponit Bal. i. l. j. C. de sa. san. ecc. exēplū de q̄daz aduocato. q̄ n̄ valēs loq̄. interrogat⁹ si volebat q tot daret p aia sua pauplib⁹. apiret libꝝ i signū. ipse aperuit. z q valet affirmat.

3 ¶ Testoꝝ q̄t sunt spēs: R. due. Una dz testamētū nūcupatiuū z sine scptis. z illd i q̄ testatoꝛ z heredis z legatarioz noia z oia q̄ i eo ꝓtinēt coꝝ testib⁹ nūcupāt. i. mānifestāt z dz sine scriptis. i. subscriptōe testiū z aliis solēnitatib⁹ q̄ req̄rūt i testō i scptꝭ facto. de q̄ in. l. hac ꝓsultissima. C. de testa. z etiā qz sine oi scptura inde facta pt q̄s testari nūcupatiue: dūmō coꝝ testib⁹ z ꝓditōe legitimi⁹ nūcupet heredē: z suā explicz volūtatē. isti. de testa. §. fi. Jō si q̄s n̄ hz notariū aduocz legitimū nūez testiū z explicz nomē heredis z alias institutōes z legata. z roget eos vt sint testes z valebit. Alid dz testm̄ i scptꝭ. z istō pt facere q̄s qñ n̄ vult q testes l' aliq̄s sciat suā dispositōz. vñ req̄rit mlta de sba. vt i. l. iulx mus. C. de testa. z d. l. hac ꝓsultissima. z nisi q̄s sit bñ doct⁹ facilr errabit i ipo ꝓdēdo. Jō h̄eat aliquē doctorē p ꝓsilio q̄ vult eū facere. de q̄ qz n̄ ēi vsu omittro vt dixi Adūte etiā q̄ s pōt relinq̄re sic dicēdo coꝝ notario z testibus. volo q heres me⁹ faciat i oīb⁹ z p oīa put ꝓtieri q̄dā mea scedula scpta mānu mea q̄ eapd talē religiosuz. z valebit fm Alex. de imo. i. l. stipulatōnū. §. illd. ff. d §. ob. z bar. i. l. si ita scpsero. ff. d ꝓdi. z de. z Pau. d cast. i d. §. illd. z Bal. i. l. captatoriās. i. q. v. C. de te. mili. Jo. d imo. i. l. illa istitutō. ff. d here. isti. vi. c. cū tibi. de testa. Rō. qz lz i testō nūcupatiuo dcēāt palā nūcupari q̄ fiūt vt a testib⁹ exaudiant. l. heredes palā. i pn. ff. de testa. z i. l. iubem⁹. C. e. qz paria sūt iplicite z explicite exp̄mere. d. §. illd. z d. l. si ita scpsero. ō vz. lz videat q̄ sic vult q taliꝭ lra sua coḡscaꝭ vt n̄ sit dubiū d ea. qz aliꝭ ecct periculosuz.

¶ Quot testes req̄rūt i testō: R. q. vij. legiti mi. z q sint rogati. vñ si testm̄ sine scptꝭ h̄eat min⁹ q̄z. vij. vl' si sūt. vij. n̄ tm̄ rogati. n̄ vz. l. heredes palā. §. pe. ff. d testa. fallit h i testō ceci vbi sūt nec arq̄. viij. Jn testō rustici i rure facti vbi plēs nō pnt inueniri sufficiūt. v. Jn testō facto inf libos silr sufficiūt duo fz Bal. i. l. hac ꝓsultissima. C. q̄ te. fa. poss. Jn testō facto i pntia ipatoꝝ pcūb⁹ sibi porrectis vt audiat sufficit vn⁹. an āt notari⁹ ꝓuteꝭ p vno dicēdū q sic. sz cauti⁹ ē q pur sint. vij. sine eo isti. d test. §. fi. d pba. qm. vi. d. l. hac ꝓsultissima. z l. oīm. C. de testa. Jn testō militꝭ i exercitu sufficiūt duo testes. vi bello put voluit 4

¶ Sz nūq̄d i foro (l. milites. C. d tes. mili. aie valeat testm̄ factū coꝝ duob⁹ testib⁹ solūt: R. Pa. i. c. cū ecēs. de testa. tz q sic i dispositꝭ ad pias cās. vi h cōiē ꝓcor. doc. Jn aliꝭ ad n̄ pias cās. Pa. tenz q vltra duos testes req̄rit pntia sacerdotis parochial' vl' loco ei⁹ duo alij testes. aliꝭ n̄ valeat. Qr' dā tenēt indistincte q valeat coꝝ duob⁹. sz ego dico q si n̄ sbest suspitō fraudis valeat. qz cessat rō legis. si vo sit suspitō fraudis: dico req̄ri solēnitatē iurꝭ ciuil'. z ad. c. cū ecēs. z. c. relatū. el. j. e. ti. dico q h̄nt locū i frīs eccl'ie. vt ptz ex coꝝ 5

¶ Sz q̄ n̄ pnt ee testes i testamē (subscptōe toꝝ: R. q oēs q̄ p testib⁹ reprobāt a iure. vt j. testis. Jtē i testō spāliꝭ nō pt ee mlier. ff. de testa. l. q̄ testō. §. mlier. Jtē hermofrodit⁹ in q̄ pualet mliebria. l. q̄rit. ff. d sta. ho. Jtē ille cui h ē interdictū p statutū vl' a iudice. Jtē seruus. Jtē ois q̄ hz i pt̄āte heredē: sic p. au⁹ z silēs. pbāt hec isti. d test. §. testes. z §. se. Jtē q̄ n̄ ē testi capax: sic spūs testatoꝝ. heret ic⁹. 6

damnat⁹ ad metallū ⁊ sīles. Itē quos leges improbos ⁊ intestabiles iubēt esse: vt sunt de crimīe famoso damnati et muliebria passi. ff. de testi. l. ob carmē. Itē legatari⁹ nō pōt cē nisi quo ad questionē ꝓtentē inter heredē et extraneū. īnsti. de test. §. legatarius. ⁊ q̄ ad factū suū inter se ⁊ heredē nō potest.

7 ¶Ex q̄bꝫ causis testm̄ dr nullū: R. q loquē do de testō nūcupatiuo ⁊ sine scptis ex q̄ttuor. Prīo si testator non erat habil' ad testm̄ Scdo si īstituit heredē ñ capacē vl' nullū īstituit heredē. Tercio si pterijt iā natū quē īstituerevl' exheredare debuit. Quarto si ñ sit legitim⁹ numer⁹ testiū legitimorꝫ ⁊ rogatorū.

8 ¶Qñ testm̄ tenet: ⁊ tñ irritat et rūpit: R. q ex. vij. causis. Prīo qñ testator ñ puidit de posthumo q̄ post testm̄ ē nat⁹. si tñ idē post/humꝰ moreret añ mortez testatorꝭ: testm̄ nō rūpit q̄ ad effectuꝫ. idē dic de q̄si posthūo vt ē arrogat⁹. vt ille q̄ tpe testamēti nō erat su⁹ ⁊ tpe mortis sic. Itē qñ cām exheredatōis ꝓbat heres su⁹. ⁊ p sniam rescindit. Itē si testator patiat capit̄ diminutōꝫ: nisi itez fiat ciuis romanꝰ vl' sui iurꝭ. Itē p scdm testm̄ reuocatorū ꝓmi. Itē si heres ñ adiuit hereditatē. vl' añ adita cessit. vl' ꝺditio ſb q̄ īstitut⁹ fuit defecit ⁊ silla. de q̄bꝫ īsti. q̄. mo. tes.

9 ¶Utꝫ legata facta i testō nul (infir⁹ p totū lo vel irritādo deant: R. q si testm̄ nulluꝫ ex pteritōe iā nati: vl' rūpit ex pteritōne post humorꝫ vl' q̄si posthumorꝫ. vel rescindit p sniaꝫ ppōsita q̄rela de inofficioso vel ꝺ tabu las: sic legata debent. ⁊ īstitutio nō teneat. C. de libe. pte. auc. ex cā. sill' dic si testm̄ rumpit ex falsa cā. vt puta. A. īstituit. B. ⁊ substituit eidē B. L. morit. B. testator A. facit aliud testm̄ dicēs. q̄ heredes hīe volui ⁊ hīe nō possum. tu D. esto heres. licꝫ em̄ L. rūpat q̄ttū ad īstitutōꝫ. tñ legata debēt. Si ꝓ testm̄ sit nullū: puta q̄ īstituit heredē ñ capacē vl' nullū. q̄ ñ fuerūt testes debiti: tūc an debēāt legata ē dr̄ntia inc. doc. et dic vt. s.

10 ¶Quid si testamētū fit cū clau (heres. §. v. sula i fine. q si nō valet iure testamenti vale at iure codicillorū saltem: vel iure cuiuscūq̄ alteri⁹ vltime volūtatis valere voluit ⁊ tene ret: R. q si testamētū patiat defectū vel iuris repugnātiā i his q̄ sunt de substātia eius. nihil facit hec clausula nisi testet inter liberos fm̄ cōem opi. si ꝓ patiat defectū solēnitatis debite p̄misse: sic valebit iure codicillorꝫ. C. de codicil. l. fi. dū solēnitas sufficiēs codicillo sit apposita. scz. v. testes: ⁊ nō rogati. ⁊ sic legata i eo relicta debent. īnsti. de codicil. ꝑn. Et īstitutio q̄ i eo erat scpta ⁊ directa videatur. tñ i casum fideicōmissi ꝺuertit. l. sceuola. ff. ad trebel. Et ideo ab intestato venientes accipiēt hereditatē. ⁊ q̄si rogati videant restituere tenent īstituto p fideicōmissum. ar. C. de fideicōmiss. l. eam quam frater tuus

¶Utruꝫ vltimū testm̄ semp valeat: R. fm glo. i. c. licet. de ꝺsti. li. vj. q si. c. alle. c. vltima volūtas. xij. q. ij. ff. de lega. j. l. si mihi. etiaꝫ si de ꝑmo nō faciat mētiōꝫ. Fallit i duobꝰ casibus. Primo i testamēto facto iter liberos. C. de testa. auc. h̄ inc liberos. Scdo cū ipe testator sibi legē indixit. videlicet si fecero aliud testm̄ nō valeat: nisi de alio fecero mētionē: tūc optet faciat mētionez. aliꝭ nō valeret vltimū. ff. de leg. iij. l. si q̄s. Itē si scdm testm̄ fit sub ꝺditōe q̄ ere ꝑterito vel p̄nti. puta īstituo heredē ticiū si sempronius ē vel fuit cōsul. tūc si ꝺditio fuit vel ē vera rūpit ꝑmū. si ꝓ nō ē vera nō rūpit. Si ꝓ testm̄ fit sb cōditiōe futura. tūc ñ ꝺditio ē possibil' etiā si ñ adueniat rūpit ꝑmū testm̄. Sill' si cōditio sit impossibil': habet p ñ adiecta. et rūpit ꝑmū testm̄. vt hēs i. l. cū i scdo testamēto. ff. de iur.

¶Que pena nō implētis volūta (sto ru. te. tē defuncti: R. q aut ē heres extraneꝰ. ⁊ sic p/dit totā hereditatē. de voto. c. licet. xj. q. j. sil uester. de testa. c. si heredes. Si ꝓ heres est filiꝰ: tūc si hereditas est diuisibil': amittet solū reseruata sibi legitima. C. de fideicōmiss. aut. h̄ amplꝰ. Si aūt ē indiuisibil'. puta q̄ ducat⁹. regnū ⁊ hmōi: sic totā pdet. d. c. licꝫ. i fi. ⁊ hec intelligo i dispositis in testō q̄ ipso iure habēt auctē. vt sunt legata ⁊ substitutiones et hmōi. In alijs aut ē necessario heres seruare nō tenet. vt si pcipiat filijs q̄stent sil' vsq̄ ad tale tps. vel q̄ nubat tali vel nō nubat tali: ⁊ hmōi. Sz si testator vult i hmōi heredē obligare efficacit̄ adiūciat pēnā heredē dānādo i legato pstādo cā pene: puta petre heres me⁹ dato cētū ticio si tale q̄d ñ feceris ⁊c. q̄ sic tenebit tale legatū: dūmō q̄d p cipiat ñ sit impossibile vl' turpe vl' ꝺ leges. īsti. d

¶Cui⁹ expēsis seruꝰ fugitiꝰ (lega. §. pene q̄ꝫ legat⁹ sit q̄rēd⁹: R. pa. i. c. indicāte. de testa. glo. i. l. cū seruus. ff. de leg. j. distinguit q̄ttuor tpa. Primū testamēti. ⁊ si tūc erat i fuga sic expēsis heredis. itellige si longe absens erat: sic et de alia re legata dicim⁹. vt i. l. cū res. ff. de le. j. sec⁹ si ppe. Scdm tps post testm̄ et añ mortē testatoris. ⁊ si tūc fugit expēsis legata rij. Terciū p⁹ mortē testatoris ⁊ añ adita hereditatē: ⁊ si tūc fugit culpa heredis sic tenet ad extimatōꝫ heres si sine culpa ñ tenet nisi

pueniat ad eiꝰ manꝰ. ⁊ idē dici q̄rto tpe. scz pꝰ aditā hereditatē. Rō. qz sic heres liberaꝝ interitu rei relicte. Intelligē qñ res tebeꝝ i specie nō i genere vel quātitate. l. qđ te mihi. ff. si cer. pe. sic ⁊ i fuga serui sine sua culpa liberaꝝ. Sed i pmo casu videꝝ testatoꝛ sic voluisse.

14 ¶ De extractōe falcidie trebellianice ⁊ legitime. vide s. legitima. ⁊ sic diuide hereditatē in. xij. vncias. ⁊ q̄ oz hīe legitima accipiet q̄ttuoꝛ vncias pmo. Si postea oz restituere alteri hereditatē extrahet q̄rtā partē. s. duas vncias. ⁊ sic medietatē restituet vel quartā falcidiā. ⁊ quō cessat. vide. s. Legitima.

15 ¶ Utꝛ istituꝰ heres i certa re possit extrahere trebellianicā. R. q nō. sz solū heres vniūsaꝝ. ita ꝓsuluit Bal. p. l. j. ff. ad. l. fal. ⁊ recitat Pe. i. c. Raynuciꝰ de testa. ⁊ intelligit heredē vniuersalē nō solū qui instituiꝝ insolidū sed etiā ille q̄ instituiꝝ in certa quota hereditatis. Sicut videm de falcidia q̄ extrahi pōt p heredē ꝓstitutū i dimidia portōe hereditatis vt pbaꝝ in. c. Raynaldus. extra. e.

16 ¶ De executoribꝰ testamētoꝝ vide executoꝛ

17 ¶ In q̄ differt testamētū a codicillo. R. q in octo. Pꝛio qz i codicill nō pōt fieri recta institutio sz tm̄ fideicōmissaria. secꝰ i testamēto. Scđo q p codicillū nō admittiꝝ hereditas heredi instituto p testm̄ nisi i vno casu. qñ i codicillo dicat heredē institutū ñ mereri volūtatē suā. qz tūc tāq̄ indigno auferꝛ hereditas: siue sit solꝰ heres siue sit vnꝰ de pluribus Idē dico de oībus: si sic dicat oēs nō mereri l. diui seuerꝰ ⁊ antonius. ff. đ adi. lega. In reliq̄s ꝙo fideicōmissis vel legatis i testamento bñ pōt p codicillum adimere. insti. de ad op. lega. p totū. Tercio q exheredatio non pōt fieri p codicillū. insti. de codicillis. §. codicillis. Quarto heredi pure ꝓstituto in testamēto nō pōt ꝓditio adꝛi i codicillo que obsit sibi. isti. de codicill. §. ⁊ directo. Quinto qz heredi instituto i testamēto nō pōt fieri substitutio directa i codicillo. sz facta trahaꝝ ad fideicōmissariā. qz videꝝ testatoꝛ rogare instituꝛ vt hereditatem restituat illi quē i codicillo substituit ei. l. scenola. ff. ad trebel. Sexto qz in codicillo sufficiūt quiq̄ testes etiā nō rogati. C. de codicil. l. viti. Fallit hoc i codicillo ceci. de quo. s. §. j. sz i testamēto. vij. rogati. ⁊ in codicillo testis pōt esse mulier: sed nō i testamēto. l. qui testamento §. mulier i testamēto. ff. de testa. Septimo qz pōt q̄s decedere pluribꝰ codicillis relictis validis nisi sibi ꝓtradicāt. ff. de iure codicil. l. diui seuerꝰ. sed nō pluribꝰ testamētis. Octauo qz si q̄s dū ecꝝ filiusfamilias fideicōmissum i codicillis reliquerit. ⁊ postea pater familias decesserit eadē volūtate durante valebūt codicilli. Hoc aūt esse nō poterit i testamēto. ff. de leg. ij. l. j. §. si filiusfa. ex q̄bꝰ ptz q codicilliꝰ ē q̄dā sine institutōe dispositō vltime volūtatis. qz sicut testm̄ ita codicillus morte ꝓfirmaꝝ. C. de cadu. tollē. l. vnica.

¶ Utꝛ heredis istitutio possit ꝓmitti i alteri volūtate exp̄sse. R. q nō. imo optz q ore pꝛio nomē heredis exp̄mat. vel q pꝛiam sc̄turā. l. hac ꝓsultissima. ⁊ l. iubem. C. eo. imo tenuit Jo. an. i addi. ad Spe. e. ti. post Albertū papiēsem. q si q̄s ad interrogatiōē alteriꝰ: puta dicētis. vis tale instituere heredē. R. sic. nō valere testm̄. q̄uis glo. i. d. l. in temus. teneat ꝓtraniū. teneꝝ tm̄ i. c. cuꝛ tibi. eo. ti. q de eq̄tate canonica valeret. Limitāt ꝫ distinguēdo Bar. Jnno. ⁊ Post. i. c. cū tibi. eo. ti. q aut ꝓmittiꝝ i voluntate heredis sz an voluerit esse heres vel ne. ⁊ sic valet. l. ꝙba hec. ff. de ꝓdi. instī. Aut ꝓmittiꝝ i volūtate alteriꝰ ab herede exp̄sse: vt puta. instituo heredē quē ticiꝰ voluerit. et sic nō valet. ff. de here. instī. l. si q̄s sempꝛoniū. et. l. captatoꝛias. Si tm̄ q̄s ita diceret. cōmitto oīa bona mea arbitrio ticij vel dispositōi ticij: valz. ⁊ ticiꝰ teneꝝ distribuere i pias cās. In q̄bꝰ habemꝰ regulā iuris humani gētiū ⁊ diuini q ē q p oībꝰ dispenseꝝ in religionē diuinaz. vt pctā elemosynis redimanꝝ. et sic dispēsando nō pōt velle aliud q̄ volūtas testatoꝛis. Sz si dispēsaret in ꝓphanis cū nullā habeat regulā: posset alio mō dispensare q̄ sit voluntas testatoꝛis. et hoc sequiꝝ Bar. i. l. j. C. de sa. san. ec. ⁊ Pa. in. d. c. cum tibi.

¶ Quid si tacite institutio heredis ꝓmittaꝝ alteriꝰ dispositōi. R. q valet. l. ille institutiones. ff. de here. instī. ⁊ l. nōnūq̄. ff. de cōdi. ⁊ de. ⁊ eodē mō legatū tacite pōt ꝓmitti volūtati alteriꝰ. ff. de le. ij. l. j. sz nō exp̄sse. ff. de le. j. l. captatoꝛie. ⁊ dꝛ tacite alteriꝰ voluntati cōmittere sic. instituo te heredez vel lego ꝫ tibi si ticiꝰ capitoliū ascēderit. exp̄sse ꝙo q̄ dicit. instituo illū heredē quē ticiꝰ voluerit. vel lego tale q̄d cui sempꝛonio placuerit.

¶ Utruꝫ institutio possit fieri incerte pſone: vt puta instituo heredes meos paupes xp̄i. R. glo. i. d. c. cū tibi. q sic. ⁊ fm Bar. in. l. captatoꝛias. C. de testa. mili. etiā si adderet eligēdos p pꝛiorē talē ⁊ hmōi. ⁊ dicit q. d. l. loquiꝝ: q̄ ius institutōis ꝓferꝝ in voluntatez alterius. sed nō q̄ electio pſone solū vt i casu nostro. ⁊ ideo nō est contraria.

18

19

20

21 ¶Utz institutio heredis possit fieri sub ꝺdi/
tõe: R. q sic. dũmõ nõ instituaꝫ ad tps cer
tũ: vtputa vsqz ad pascavl' ad tres ãnos. qz
nõ valet taꝫ ꝺditio z viciaꝫ: nõ tñ viciat. vt
isti. de here. isti. §. heresisz ad icertũ pt: vtpu
ta donec vixerit. vl' talẽ instituo postqz absolutꝰ fuerit ab excõicatõe. ff. ꝺ here. isti. l. i tps
Fallit i milite qui põt instituere etiã ad tps
certũ. l. miles ita. ff. de mili. testa. Hic adũte
q instituꝰ heres ad diẽ certũ alio herede nõ
dato sp erit heres. vt i. l. hereditas ex die. ff.
de here. isti. Et idẽ dic qñ instituitur ad diẽ
incertũ. qz nemo p pte põt decedere testatus
z p pte intestatus. l. ius nostz. ff. de reg. iur.
Hoc tenet Jo. de imo. z Bald. z Ange. i. ꝺ.
l. hereditas. Jdeo si q̃s instituereꝫ heres do
nec vixerit: alio nõ dato herede erit ppetuꝰ.
Hoc firmat Bal. z Sali. i. l. extraneũ. C. de
here. instit. z Pau. de castro. i. l. certi. C. de te/
sta. mili. z licet Bar. i. ꝺ. l. hereditas. teneat
q si testatoꝛ apte voluerit vt nõ esset heres
nisi in vita vel vsqz ad talẽ diẽ: q nõ erit per
petuus. tñ cõiter doc. tenẽt cõtra eũ. vt Dy. i
l. si q̃s ita heres instituaꝫ excepto fundo. ff. de
here. instit. Bal. z Ange. i. ꝺ. l. hereditas. z ẽ
verius. qz testatoꝛ nõ põt ius accrescẽdi p;o
hibere. nec respectu rei. nec respectu tẽpis. q̃a
causa testati trahit ad se cãm intestati: quia
dignioꝛ. ꝺ. l. hereditas. facit. l. si miles vnuz
ex fundo. ff. de testa. mili. z pbaꝫ in. ꝺ. l. si q̃s
In legatis tñ bñ põt phiberi ius accrescen/
di. z ita loquit'. l. dñs. ff. de vsufru. Secus i
hereditatibus. vt in. ꝺ. l. si quis vbi institu
tus: excepto i fundo detracta mẽtione de fun
do: habebit totã hereditatẽ Nã testatoꝛ nõ
potest facere q iura nõ valeãt i suo testamẽ/
to. vt in auth'. vt cũ. de appel. cogno. §. ceteruz
Posset tñ dici q i cõscientia opi. Barto. ẽ
vera in eo qui erat simplex z hec ignoꝛabat.
Secus i eo qui hãc dispositõem iuris scie/
bat. qz videt voluisse qꝺ ius volebat. Jtez
dic q põt institui sub ꝺditione: dũmodo cõ
ditio sit possibilis z honesta. excepto filio q̃
nõ potest institui sub oñi ꝺditõe: sed sub il
la que ẽi põtestate instituẽtis. vt i. l. suꝰ quo
qz. i pn. ff. de here. instit. Nã nõ põt filiꝰ gra/
uari in debito bonoꝛ subsidio. C. de inoff. te/
sta. l. qñ in p;ioribus.

22 ¶Utrũ possit fieri institutio heredis i certa
pte: R. q sic. sed si aliꝰ instituit heres in vni
uerso: erit talis potiꝰ legatariꝰ qz heres. l. q̃ti/
ens. C. de here. instit. §. heres. pñt tñ plures
institui equis portiõibꝫ. instit. de here. isti. §.
si plures instituant. z p capita: z partim per
stirpes. vt i. ꝺ. §. si plures. No. hic q institutz
pluribꝫ heredibꝫ distributio fideicõmissoꝛ
in casu in quo accrescit heredibꝫ: nõ fiet ꝑm
distributionẽ rerũ i q̃s erãt instituti. sed ꝑm
partẽ instituto z eq̃liter: nisi voluntas defũcti
manifeste ꝺdicat. vt. l. q̃tiẽs. §. si duo. ff. de
here. instit. z. l. nũqz. z. l. quotiẽs. ff. ad trebe.
¶Quot modis fit institutio heredis: R. du 23
obus modis. scz directe et oblique. Directa
institutio nõ põt fieri nisi i testamẽto. z ẽ qñ
verbis rectis siue obliq̃s recto iure instituit
heres ad quẽ vult testatoꝛ hereditatẽ suã. si
ue illud in quo instituit pueniret illud capere nullo mediãte. Obliqua ꝙo istitutio siue
fideicõmissaria hereditas relinqui põt testa
mento z codicillo. et fit cuz rogat' i codicillo
heres institutꝰ i testõ: vel heres ab itestato ve
niẽs vt hereditatẽ restituat alteri. Jsẽ cui re
stituit' hereditas erit heres p fideicõmissuz.
instit. de codicil. §. pe. z de fideicõmis. here. §.
¶Quot sunt dñtie heredũ: R. q tres. (pe. 24
nã quidã sunt necessarij tm. sicut si seruꝰ isti
tuatur heres a dño suo. et dicit' necessarius
q̃a velit nolit tenet' hereditatẽ etiã suspectaz
adire si mõ cũ hereditatẽ ꝺsequat' siml' liber
tatẽ ex testamẽto dñi. z tpe mortis erat i po
testate dñi. Alij sunt sui z necessarij. z isti sẽ
liberi q̃ sunt i ptãte testatoꝛis tpe mortis. vt
filijfamilias z descẽdẽtes ex masculꝰ filijs. de
scẽdẽtes eñ a filiabꝫ sunt i ptãte pñis eoꝝvl'
aui paterni. sed est dñia. qz viuẽte filio meo
meꝰ nepos nõ erit mihi suꝰ heres: sz bñ mor
tuo filio meo. qz nihil ẽ mediũ q̃ impediaꝫ. z
sic de ceteris. Et dicunt' sui qz domestici. z qz
viuo patre quodãmodo extiman' dñi. Ne
cessarij ꝙo qz de iure ciuili cogebant' fieri iuni
ti heredes. sed de iure ptoꝛio permittit' eis ab
hereditate abstinere si velit. Alij sunt extranei
heredes. vt sunt oñs q̃ nõ sunt sub ptãte te
statoꝛis nec subiecti iuri eiꝰ. sic sunt filij emã/
cipati. filij etiã a mre instituti. qz femine nõ
hñt filios i ptãte. pbant' hec ꝺcta in sti. de he/
re. q̃li. i pn. Jtẽ heres aliꝰ testamẽtariꝰ: vt il/
le q̃ ei testõ sẽptꝰ. aliꝰ ẽ substitutꝰ. s. q̃ alij sb/
stituit' heredi. aliꝰ fideicõmissariꝰ cui ex fidei
cõmisso ẽ hereditas restituta. aliꝰ legitimus
vt iste q̃ ipo iure z sine testõ defũcto succedit
¶Utrz ex pteritione legitimi heredis testm 25
redꝺat' nullũ: R. q sic si sunt de ill'ad q̃s stri/
cto iure legitima spectat hereditas. z nisi ri/
te exheredent'. Et q̃ sint tales: adũte q sunt
tres linee ꝺsanguineoꝝ. s. descẽdẽtiũ. descẽdẽ/
tiũ z collateraliũ. Testatoꝛ aũt q̃diu habet
aliquẽ de descẽdẽtibꝫ: tenet illũ heredẽ istitu/

ere vel exheredare si est cã. & si talẽ instituit si ue sit filius vel nepos mortuo filio vl' pnepos &c. nõ tenet de aliq̃ ascẽdentiũ mentionẽ face re. q; descẽdẽtes i infinitũ pterunt. isti. de he re. q̃ ab inte. i pn. deficientibꝫ descẽdentibꝫ vl' ex heredatis: tenet suos ascẽdentes instituere vl' exheredare si q̃s habet. l. quotiens. C. ad se na. con. or phi. Collaterales aũt nũq̃ tenet instituere vel exheredare: sed deficientibus de scẽdentibꝫ vel ascẽdentibꝫ (legitimis intelli ge: nõ de illegitimis) põt quos vult instituere heredes siue attinẽtes siue nõ attinentes nulla facta mẽtiõe de collateralibꝫ. verũ est q; frater n. pit testm̃ fratris qñ instituit turpez psonã. s. infamẽ. & intelligẽ de fratre psanguineo & uterino vel psanguineo tm̃: nõ de uterino tm̃. C. de inof. test. l. fratres uterini: nisi in isto casu de aliqua re eũ instituerit. vel ni si crimẽ ingratitudinis i fratrẽ pmisisset. vt in auc. de nup. §. ingratitudinis.

26 ¶Sz nunq̃d testm̃ clerici vel igrediẽt̃ reli giõz erit irritũ ex pteritõe legitimi heredis? R. q; nõ p̃bũ libere positũ i. c. q; nos. ex. e. ti. etiã q; sunt milites. sic no. glo. i. l. pe. ff. de testa. mili. Et iõ sicut nõ rumpit testm̃ mili tis ex pteritõe legitimaz psonaz sic nec isto rũ. hoc apte sentit Bar. i auc. si q̃ mulier. C. de sa. san. ec. de ingredière religionẽ. & Pa. in d. c. tua nos. de ambobus. & vide Fede. de se nis. psilio. lv. & sic põt intelligi auc. pbꝫos. C. de epi. & cle. Itẽ volẽs intrare religionẽ pt sine legitimo nũero testiũ testari & p pte decedere testat?: & p pte itestatus: sic miles pt. p tex. auc. ne moa. §. id q̃z. iũcta. l. j. ff. ꝺ test. mili. facẽ. c. q̃ se. xvj. q. j. tm̃ petere poterũt le gitimã legitimi pteritiv igoze auc. si q̃ mlier

27 ¶Sz pone q; q̃s hz filios & (C. de sa. san. ec. filias: tenet ne oẽs instituere? R. q; sic: oẽs le gitimos. vl' exheredare si quẽm vult & subst cã. isti. ꝺ exhe. li. i pn. etiã filias dotatas. sed fm aliq̃s sufficit istituere i dote. Aliq̃ vt Az. dicũt. q; oportet instituant i aliq̃ modico pter dotẽ. & tuti?. & etiã pfessos i religionez. C. de epis. & cle. l. fi. §. hoc etiã cognitũ. Et idẽ dic i nepotibꝫ qñ filiq̃ pmortui sunt. vt insti. de here. q̃ ab intes. dese. §. ita demũ. & etiã i post humis. C. de postu. here. isti. l. q; certatũ est. q̃s dicat posthum?: vide posthumus.

28 ¶In q̃ta pte tenet instituere tales? R. i q̃ta voluerit q̃tũcũq̃ mũma: licz postea tal' aget ad supplemẽtũ legitie. tm̃ testm̃ nõ rumpet & ꝺũmõ sit istitut? heres ñ legatari?. puta q̃a dicat. istituo talẽ meũ heredẽ in tali. q; si di cerer. lego filio meo talẽ ꝺmũ: non valeret. q; esset pterit?. l. quotiẽs. C. de here. insti.

¶Utz legitima põssit tolli i totuz vl' i ptẽ o 29
stata vel psuetudinẽ. vide. s. legitia. §. j.

¶Sed nunq̃d legitima putabũ oia q; p/ 30
uenerũt filio. dic vt. s. Legitima. §. xv.

¶Utz fili? istitut? heres possit repudiare he 31
reditatẽ retẽta legitia? R. Pa. i. ꝺ. c. raynu ci?. q; nõ. & h tenet Bar. in. l. gerit p herede. ff. de acq̃. here. & Bal. i. l. vnica. C. qñ nõ pte tiũ ptes. & ad rõne dic de pte. s. decedẽte ab intestato. q; nõ põt p pte agnoscere heredi tatẽ & p parte repudiare. ar. l. j. §. si ex fũdo. ff. de here. insti.

¶Utz sit aliq̃s casus i q̃ posthumus pteri/ 32
tus nõ rumpat testm̃? R. q; sic. s. i testamẽto mris q̃ decedit i puerperio: sed succedet cum aliis fratribꝫ vel nepotibꝫ eq̃liter. Si tm̃ mat instituisset extraneuz: ageret de iofficioso testõ & rumpet. C. de inoff. testa. l. si mater.

¶De cautela illi? q̃ vult facere testm̃ & dispo 33
nere i pias causas nec audet: sed timet de po tentia aliquoz. vide Pactum. §. xiiij.

Testes antiq̃t? supstites vocabãt. eo q; sup̃ causaz statũ pferebãt. nũc pte nomis ablata testes vocant. de ver. sig. c. forus. §. testes.

¶Quis põt esse testis? R. q; q̃libet q̃ nõ phi 1
bet: cũ edictũ de testibus sit prohibitoriũ sic et de procuratoribꝫ. ff. de procur. l. mutus. de

¶Que req̃runt i testibꝫ? R. (spon. cũ apud. & 2
q. vij. ꝺitiões. s. cõditio. sexus. etas. discretio. fama. fortuna. fides. Pria ꝺitio vt nõ sit seru?. q; talis sepe metu dñantis suppri mit veritatẽ. ꝺ. c. forus. C. ꝺ testi. l. q̃m liber & iiij. q. iij. §. itẽ i criminalibus.

¶Utz mõach? & frat minoz possit esse test? 3
R. q; sic. ar. l. j. ff. de testi. et ar. i auc. de mo. §. cogitãdũ. no. Spe. in ti. de testi. facit rõ pdicta cũ nõ inveniat? phibitũ: & licz sint mortui mũdo. nõ tm̃ p oia. no. Pa. i. c. cuz nũci?. e. ti. Hoc limita verũ cora iudice scãri de licentia sui superioris. alit nõ. vt tenet spe. ibidẽ. & Jo. an. i addi. ibidẽ. & Albe. i Ri. C. de testi. facẽ. c. mõachi. xvj. q. j. & c. placuit. ij. q. viij.

¶Sz nunq̃d si testificat sine licẽtia? R. fm 4
Pa. i. c. j. de iura. calũ. q; nihilominus valet Idẽ ꝺicit Ange. i. §. si vo libert?. i auc. de testi. vbi declarãdo. §. cogitandũ. i auc. de mo na. dicit. q; si cleric? vel religiosus deponit vi cora iudice scãri sine mãdato superioꝛ̃ nõ valet. Sec? si volẽs allegat. c. testimoniuz. xij. q. ij. & no. i. ꝺ. c. j. contrariũ. s. q; nõ valeat. tenz Jo. an. in. ꝺ. c. j. & test verus.

1 ¶Tercio sex⁹ vt nō sit mulier. q⁹ lꝫ de iure ci/
vilib⁹ admittat̄ i ciuilib⁹ z crimalib⁹. xv. q. iij
c. ex eo. ff. de testa. l. q̄ testō. §. mulier. insti. de
testa. §. testes. nisi i testamēt̄, tm. vt i pfatis
§. lꝫ i codicill' et alijs vltimis volūtatib⁹ sic
ꝑm Accur. d. §. mulier. tñ d̄ iure canōico q⁹
vanū z mutabile sp femia ꝓducit. d. c. fo⁹.
C. de inof. testa. l. filia. nō admittit̄ i crimi/
lib⁹ crimialit̄. xxxiij. q. v. mulierē. nisi in cri/
mib⁹ exceptis. s. simonia. c. tāta. de simo. Et
sic intellige. d. c. fo⁹. In ciuilib⁹ aūt z spūa
lib⁹ z q̄buscūq; alijs. z etiā vbi d̄ crimie agit̄
ciuilit̄. vt i denūciatōe aut etiā i inq̄sitōe: ni/
si vbi inuenit̄ ꝓhibitū exp̄sse vt i testō: admit
nt̄. no. Jo. an. i addi. ad Spe. e. ti. fac̄. c. q̄m
z. c. tā lris. d̄ testi. z quō nō dꝫ trahi ad iudi
cū ꝑ testionio: lꝫ ad eas mitti d̄z. i. c. mulie/
6 ¶Tercio etas vt nō sit i/ (res. de iudi. li. vj.
pubes: sed pubes i cā ciuili. i criminali ꝙ re
quirit̄ etas. xx. annoꝝ. ff. e. l. inuiti. la. ij. z. l.
in testimoniū. iiij. q. iij. testes.
7 ¶Sꝫ nūq̄d poterit pubes testificari de his q̄
vidit i ipubertate: R. q⁹ si erat doli capax q̄n
vidit: ꝓfit. ar. isti. de iuri. sti. §. pupill⁹. ff. de
neg. ge. l. i negocijs. alꝫ nō. h̄ nō. xxxvij. dis.
8 ¶Quarto discretio vt nō sit furio (relatū.
sus. iij. q. vij. §. tua. et hoc nisi habeat luci/
da intervalla. arg. c. dilectus. de spōsa. xxxij.
q. vij. neq; furiosus. vij. q. j. q̄uis.
9 ¶Quito fama. vt. s. nō sit infamis. nō em̄ in
stitia pōt hīe cū hoie scelerato ꝓmerciū. d. c.
fo⁹nus. §. fi. z i. c. testimoniū. i glo. eo. ti.
10 ¶Sexto fortuna. Nā diuiti magꝫ credit̄. ff.
de test. l. iij. C. ad. l. fal. aut̄. lꝫ ꝓtestor. iō pau
per repellit̄ si ē talꝫ ꝺditōis q⁹ pecunia corrūpi
possit. alꝫ nō. ar. isti. de suspec. tu. §. vl. eq̄lis
i opiniōe sp diues ꝓponit̄. q⁹ potētioribꝫ pa
res eē nō possum⁹. ff. de alie. iu. mu. l. iij.
11 ¶Septimo fides. q⁹ nullus infidelis ꝓtra
fidelē admittit̄. ij. q. vj. nō pōt. ff. de testi. l.
ij. nec hereticus. de here. excōicamus. Addū
tur alia q̄nq; q̄ aliq̄n repellunt.
12 ¶Octauo ꝓsanguitas. vñ. l. testꝫ. ff. e. dꝫ. te
stis idone⁹ pꝫ filio: aut filꝫ pri nō ē. z. iij. q.
iij. §. itē testis. q⁹ limita vez vbi nō agit̄ de
correctōe vel ꝓhibitōe pcti vel de illumiati/
one fidei. q⁹ i istis vbi affectio carnal' cōiter
nihil opat̄ valet. sic testimoniū pri de prie. et
no. Pa. i. c. in omi. extra eo. ti.
13 ¶Quid i mrimonijs: nūq̄d pꝫ vl' mr̄ possit
eē testꝫ: R. Pa. i. c. videt nob. q̄ ma. ac pos.
ꝓdudēdo ꝑm Jo. q⁹ si spōsus ē ditior et no/
bilior: nō credit̄ eis. Si ꝙ ē eq̄lis vl' iferior
sic admittit̄: nisi appareat ex aliq̄ cā filiā af
fectare mrimoniū. Tu ꝙ dic q⁹ iudex attē/
det si spōsa vl' spōsus ē reportatur⁹ ꝓmodu
vl' icōmodū. honorē vel vitupiū: sic admit
tet vl' ñ admittet. ar. l. iij. ff. e. z ibona glo. i. c.
¶Nono familia. Nā quos (ex lris. ex. e. ti. 14
testes actor ꝓdūcit de familia sua nō admit
tunt̄. l. pe. ff. eo. nec familiaris. C. de his q̄ ad
ec. ꝓfu. l. fi. §. sane. iij. q. v. c. j.
¶Sed nunq̄d illi de collegio admittūt̄ sup 15
facto vl' nō facto a collegio ipo⁹: R. Pa. i. c.
iij. loco. de pba. q⁹ sic. q̄n ē tale q⁹d ꝑ alios ꝑ/
bari nō pt. ter. ēi. c. veniēs. ex. e. ti. sic z pr̄ te/
stis ē sup etate. et gener ꝑ filio. q̄ fi. ⁹nt legi.
trāsmisse. ff. de pba. l. etiā mris. z i testō d̄ pe/
culio castrensi. l. q̄ testamēto. §. j. ff. de testa.
¶Utr̄ cū monasteriū repetit ꝓfessum pos/ 16
sint illi de q̄etu adduci ꝑ testib⁹ sup ꝓfessi/
one facta ab illo q̄ repetit: R. Pa. i. c. nup. e.
ti. q⁹ sic. q⁹ cā nō ē singularis sꝫ monasteri.
z sic nō dicunt̄ testificari in cā ꝓpria. vñ eti/
am plat⁹ fratr̄ minoꝝ pōt esse i iudicio repe/
tēdo fratrē sui ordis. z multo magꝫ alij pla/
ti. Idē dic de clericis i cā eccl'ie sue. z de singu
laribꝫ i cā vniuersitatis. q⁹ nō ē cā singuloꝝ
xij. q. ij. q̄ manumittit̄. limita nisi tales ꝓ
monasterio vel vniuersitate fuerint actores
vel respōsales. vt in. c. insup. eo. ti.
¶Decio iimicos z multos alios repellere pt 17
iudex seu admittere. q⁹ nisi i casib⁹ exp̄ssis a
iure dicēd̄ ē iudici. tu magꝫ scire potes q̄s
admitti debeat vl' repelli. ff. e. l. iij. §. j. s. ex cir
cūstātijs z alijs affectōib⁹ particularib⁹.
¶Undecio laic⁹ ꝺ clericū i cā crimiali cū cri 18
mialiter ꝓcedit̄ nō admittit̄. ij. q. vij. c. ipsi.
¶Duodecio soc⁹ crimis nō pt eē testꝫ. lxxix. 19
di. si q̄s. i glo. fallit i crimie lese maiestatis z
simonie. vt in. d. glo. z hereſis.
¶Utrū i cā ꝓpria q̄s possit eē testꝫ: R. q⁹ nō 20
pōt negari q̄n aliq̄n q̄s testificet i cā ꝓpa at
tētis circūstātijs psonaꝝ z cause. vt i. c. fi. de
iureiu. z i. c. fi. e. ti. li. vj. z exp̄ssi⁹ i. c. ex rōe. de
pcu. facit q⁹d no. Bar. i. l. admonēdi. ff. d̄ iu
reiu. q̄ vult q⁹ q̄n actor scit plene veritatē: vt
puta d̄ mutuo a se facto. z ē psona hōesta si
hꝫ ꝑ se vnū testē bonū dereret ei iuramtū. z fa
¶Aduerte q⁹ tria detra (ciet ꝓbatōꝫ pfectā. 21
hūt fidei testis. si variat. si vacillat. si nega/
tiuā ꝓbare ꝺtēdit. c. cū in eccl'ia. de cā possel.
z ꝓprie. z ibi Pa. diffuse.
¶Quot testes i q̄libet cā sufficiāt: R. i testa 22
mēt̄ z codicill'. vide. s. testm. §. iij. i donatō
ne cā mort̄ reḡrūt̄. v. C. de do. cā mor. l. vlti.
Silr̄ i ꝓtractu q̄ excedit libꝛā auri facto in
scptis ab impito i ciuitate. C. si cer. pe. aur̄.

si nouo. Idē i eo q̄ vult p̄bare solutōz debiti
ꝑcti i sc̄tis. C. e. l. testiū. In purgatōe cano
nica p̄sbr̄i. vij. req̄rūt. ij. q. vij. sil'uz. i purga
tōe epi req̄rūt. xij. ij. q. v. oib'. i fi. Eps car
dinal' nō dz ꝑdēnari nisi cū. lxxij. testib'. p̄
sbyter cardinalis cū. lxiij. Diacon' cardia
lis cū. xxiij. Subdiacon' ⁊ iferiores cardi
nales cū. vij. vt. ij. q. vij. p̄sul. ⁊. c. seq. Regu
lare aūt ē vt i ore duoz vel triū stet oīe ver
bū. si mō sunt oīa exceptiōe maiores. de te
sta. c. cū esset. ⁊. c. relatū. fm Hos.

23 ¶ Utz testes singlares p̄bēt regl'ariē: R. fm
Pa. i. c. bone mēorie. el. j. de elect. q̄ nō. Rō.
qz diūsitas tpm pōt inducere diuersitatē re
rū. vt i. c. i p̄ntia. de p̄ba. Et dicūt testes sin
gulares qn̄ deponūt sup diuersis fact'. ita q̄
qlibet ē singularis de facto suo respectu obie
cti. Sed qn̄ obiectū sup q̄ deponūt fuit rep̄
sentatū sensib' testiū eodē tpe: tūc sunt ꝑte
stes ⁊ nō singulares. qz tūc vidēt deponere ō
facto eodē. ꝑcor. huic sniē ter. i. c. cū dilecti.
de elec. ⁊. c. tā l'ris. de testi. Limita tn̄ q̄ testes
singlares nō p̄bāt. p̄out limitat glo. i. l. ob
carmē. ff. de testi. ⁊ Ange. i disputatōe q̄ inci
pit. Astēsis miles. facit qō no. glo. ix. q. iij.
c. nihilomin'. ⁊. c. testes. ⁊ p̄ Inno. ⁊ Jo. an.
i. c. qlit' ⁊ qn̄. el. ij. ō accu. vbi pz q̄ possidēs
rē pt̄ p̄bare p testes singlares. ⁊ sic dici silib'

24 ¶ Utz vn' testis sufficiat: R. regulare est q̄
vox vni' vox nulli'. c. veniēs. i fi. extra. e. ti.
⁊. c. cū a nobis. e. ti. ⁊. c. qm̄. i fi. de p̄ba. tamē
sunt casus i q̄b' valet: vt i papa. d. c. a nob.
Itē ō ꝓsuetudine curie stat' dicto cardinalis
de his q̄ dicta vel acta sunt coram eo. vt no.
Ho. de appel. ꝓstituz. ij. Itē in his i q̄b' nul
lū parat' p̄iudiciū. ⁊ vbi agit' ad pctm̄ ipediē
dū. facit. c. sup eo. el. ij. e. ti. no. glo. i. c. nup.
eo. ti. ⁊. ij. q. j. mlti. ⁊ iō vn' ipedit mr̄imoni
um ꝯtēdū. Itē vz de ꝓsensu ptiū. Itē vbi te
stator mādauit stari sup aliq̄b' dicto alic'
quē dic' iformatū ō sua ītētōe. qz nihil p̄t ei
ap̄pōi. vt no. bar. i. l. teopōp'. ff. ō vote ple.
no. pa. i. c. i noie dñi. e. ti. Itē q̄ ds sit ꝓfess'
c. testimoniū. e. ti. Itē de monitōe charitati
ue facta. ij. q. j. si peccauerit. ex. e. ti. c. i oi. Itē
sup ꝓscia alicui'. extra. e. tercio. ⁊. c. taz l'ris.
§. fi. de homi. significasti. el. j. §. fi. et multis
alijs silib'. vt i dicto vni' cū fama. d. c. l'ris.
⁊. c. veniēs. c. mulieri. de iureiuran.

25 ¶ Quō testificari debēt: R. q̄ pmo regulariē
nō debēt: nec p̄nt recipi añ litis ꝓtestationē.
Fallit tn̄ hoc i. xx. casib'. vide i. c. q̄m. vt li.
nō ꝓtesta. ⁊ ibi glo. ⁊ Pa. Aduerte tn̄ q̄ qn̄
ignorat' p̄sona q̄ mīsit maleficiū testes p̄nt
recipi etiā añ citatōem malefactoris. iuxta
nō. p̄ Inno. i. c. bone. el. j. de elec. sequit' Pa. j.
c. in noie dñi. extra. e. ti. Sc̄do q̄ nō se inge
rat. qz tūc repellit' tāq̄z suspect'. ar. l. vxori. §.
j. ff. de fal. ⁊ p̄ Bar. i. l. q̄ oia. ff. de p̄cu. facit. c.
qliter. de elec. Tn̄ si nō fuit citat' sed p̄ tē p̄
ductus iudici: nō p̄sumit' se igerere. vt tenet
dñi de rota. decisione. cccl'x. facit. c. ꝓstitutus.
eo. ti. et Pa. in. c. i tua. de spōn. Tercio q̄ iu
ret tactis sacrosanctis euāgelijs: nisi sit ep̄s
vel sacerdos. C. de epis. et de. auc. sed iudex.
Jsti nō iurāt sup librō: iz sup pectore suo. de
iura. calū. c. vl. Quarta q̄ vtraq̄z ps sit p̄n̄s
vel ꝓtumaciter absens. d. c. i noie dñi. Qui
to q̄ viua voce deponat nō i sc̄tis. c. a nob.
q̄ ma. accu. pos. iij. q. ix. testes. Sexto q̄ te
stificet de auditu p̄pio vel visu. vt in. c. ij. de
ꝓsue. nō de alieno. qz nō ē p̄pie testimoniū.
vt no. glo. i. l. i summa. ff. de aq̄ plu. ar. Rō.
qz debet dicere de eo qō factū ē in p̄sentia sua
vel dictū. c. testis. iij. q. ix. no. Pa. in. c. tam
l'ris. eo. ti. Et aduerte qz testis debet ⁊ pōt te
stioniū dicere de visu: si res de q̄ int'rogat' sub
iacet visui. puta vidi qz verberauit talem et
hmōi. De auditu si subiacet sono. puta di
xit talia v̄ba ⁊ hmōi. ⁊ sic de ceteris sensibus
Septio q̄ nō vacillet vel ꝫria p̄erat. vt in
d. c. licz. ō p̄ba. Octauo q̄ nihil taceat ō cō
tingētib' sup q̄b' int'rogat'. aliq̄ cēt falsus te
stis. vt i. c. dilecti. de accu. vt puta exp̄mit qō
facit p aliq̄: ⁊ q̄ ꝯ eū essent tacz. Nono exp̄
mat locū. tp̄s ⁊ modū rei de q̄ phibet testio
niū Decio q̄ solū testificet sup iurat' ⁊ nō sup
alijs. qz nō valeret. ar. c. de testi. extra eo. ti.

¶ Utz testis teneat' phibere testimoniū: R. 26
Pa. i. c. j. de testi. eo. p' Arch. xxij. q. ij. §. itē
q̄ si interrogat' a iudice p̄pio. et de his de q̄
bus p̄t interrogare. s. de manifestis: vel de his
de q̄b' ifamia p̄cessit. vt. s. Cōfessio delicti. i
p̄n. ⁊ Inq̄sitio. celādo v̄itatē moraliter pec
cat. de ma. ⁊ obe. c. ij. xj. q. iij. q̄ fr̄istit. sec' vbi
interrogat' de nō spectatib' ad suū officium.
Idē putat i quocūq̄z q̄ p̄ducit' in testē vel ce
lat veritatē. vt nō. in. c. q̄sq̄s. xj. q. iij. ⁊ tenet'
ad restitutōz dāni. qz test' falsus ō. r. l. nullū
C. de testi. Idē ⁊i eo q̄ hz ex officio dicere. iz
h̄ nō placet mihi nisi limitet' i ciuilib'. vl' q̄n
i criminalib' ciuiliter agit' seu p̄ liberatōe p̄
ximi: ne indebite puniat'. Inno. in. d. c. j. di
stingnit et bn̄. q̄ qn̄ nō est pctm̄ tacere illud
sup quo inducitur nō debet compelli. als sic.
Exemplū agit' contra aliquē ad pēnam tm̄.
⁊ sic nō est peccatū tacere. ar. ij. q. j. Si pecca
uerit nisi p̄seuerare velit i peccato. argu. c. vt

bonoꝝ vl'caule.n.o ꝑcu.l.ꝑcuratoꝛ cui libe/
.r.l.mãdato.c.ad agẽdũ.§.j.ꝺ ꝑcu.li.vj
2 ¶Utꝝ ꝓlatus i causis ecclie possit trãsigere
sine ꝓsensu capli'. R.q nõ. ex eo.ti.ꝓtingit.
3 ¶De qbꝫ põt fieri trãsactioꝫ. R. q ꝛe cũ libꝫ
ff.ꝛ.C.eo.ti.ꝓ totũ. De criminalibꝫ distin/
guendũ est vt.s. Accusatio.§.xxj.
4 ¶Utꝝ i rebus spũalibꝫ possit trãsigi'. R.q
aut petit ecclia ab alia ecclia sibi ꝛebere subij
ci i iure instituꝯis.coꝛrectꝯis ꝛ sacroꝝ pce/
ptõe.vel eps petit iura ẽpalia i aliq ecclia.et
si ꝛe spũali ad spũale pt fieri: puta q remit
to' institutio vel aliqꝺ sacrm.ꝛ aliud spũa/
pstet.c.ad qõnes.ꝛe re.pmu. sed ꝛe spũali
ad tpale nõ licet.ex eo.ti.c.ꝓstitut'.ꝛ ꝛe re.p
mu.c.vlt. Adũte tñ q vbi noie subiectiõis
petunt spũalia simul ꝛ tpalia: sicut cũ eps pe
tit a qꝺã ecclia sibi subiecta q ab eo ꝛcipiãt
ꝓsecratões ecclianꝝ.oꝛdinatões clericoꝝ: ꝛ si
milia spũalia.ꝛ nihilominus petit aliq tpa
lia. vtpote ptẽ vel annuã pensionẽ rõne illo/
rũ tpaliũ: posset trãsactio fieri cũ tpali. et si/
bi annua pẽsio dari.ar.c.cũ venerabil'.ꝛe cen
si.ꝛ ꝛe reꝯ.ꝓstitut'. Aut petit res tpalis vt
ꝑpetuas vt cũ ecclia petit ꝛecimas ex ꝑdijs in
sua parochia ꝓstitutis.ꝛ tũc distingue. q si
agit ꝫ ecclia'ticã plonã.ꝛ sic ꝑt fieri trãsactõ
auctre epi l'archiepi:ꝛ erit ꝑpetua.c.statuim⁹
ex.e.. si nr sine auctre epi valet: sꝫ ẽ tpal'. nec
excedit vitã trãsigẽtꝫ. ex eo.ti.c.ꝛe cetero. nisi
ꝑ papã fuerit ꝓfirmata.e.ti.veniẽs. aut agit
ꝓ laicã.ꝛ tũc si agit ꝛe ꝑceptꝫ.ꝛ ꝑtractis ꝑt fi
eri.c.cũ aplica.ꝛe his q fi.a pla.sꝫ nõ ꝛe futu
ris.xxj.q.vij.ꝛecias qs.vñ nõ ꝑt fieri ꝓpo si
tio nec trãsactio cũ laicis vt miti⁹ solũãt nisi
auctre papẽ.c.ꝑ.ꝛe ꝓfir.vti.vl'iuri. Aut petit
res spũalis vt bñficium. puta qꝝ dicit se ele
ctũ vel canonice i eo fuisse institutuꝫ.ꝛ ꝛe
trãsactõ fieri nõ põt sine simonia: sꝫ bñ ami
cabil' cõpositio.extra.e.ti.c.sup eo.s.vt q ille
q ius nõ hꝫ vel nõ credit hꝫe penit⁹ renũciet
iuri suo sine aliq ꝺatõe.vel vt ille q hꝫ ius
recipiat sine ꝺatõe. Si tñ neut' litigatiũ ꝓpo
sideret: sꝫ vtqꝫ ꝓtẽdit aliqꝺ bñficiũ sibi da
ri: tũc valet trãsactio.ꝛe elec.c.cũ inc'. R.ꝛe ꝑ
bẽ. nisi eẽnt. no. Jo.j.q.iij.ea q. Et breui⁹ cõ
clude q spũale cũ spũali eiusdẽ generꝫ: puta
ꝛe iure ꝛeciatõis istri⁹ ecclie cũ illo illi⁹ ecclie ꝑt
fieri trãsactõ. sꝫ ꝺ spũali ad spũale alteri⁹ ge
neꝝ ñ licꝫ sm Ber.i.c.sunꝫ eo.ꝛ ẽ tuti⁹. qzuis
Inn.i.ꝺ.c.statuim⁹.ꝛ ter.cũ gl.i.ꝺ.c.ad qõ
nes. videãt indistincte tenere q licet ꝺ spũali
5 ¶Utꝝ trãsactio facta ꝑ ꝓpẽ ideb' (ad spũale
tã obligatoꝝ saltẽ in re naturali exaiset. q
aliqꝺ recipit vt eã obligatoꝝ remitteret'. R.
q ñ: sꝫ restituere tenet. l.pses pucie. C.ꝛe trãs
ac.ꝛ.l.fi.ff.ꝛe ꝺolo. Et glo.i.c.sup eo.ꝛe trans
ac. ꝺicit. q si euidẽs ẽ calũnia: nõ tenet trãs/
actio. l.i summa j.rñ.ff.ꝛe condi.inde.
¶Utꝝ dispositio legis si qs maioꝝ. C.ꝛe trãs 6
ac. possit teneri i cõscia'. R. q sic. q imperatoꝝ
i pnã nõ obseruãtis potuit h facere.ꝛ ꝺ.l.si
qs maioꝝ. h vult vt ille q transactõem iura
uit ꝛ volũtarie nõ seruat ꝙcta vt sit infamis
intellige hoc si ꝺemnet. Jtẽ ẽ ꝙuat' ipso iu
re actõe quã habebat ꝫ illũ cũ q trãsactõem
fecit. Jtẽ si q ꝺ habuit p ipsam trãsactionez
siue pecuniã siue rẽ: tenet eã restituere ꝛ ome
emolumẽtũ qꝺ ex ea habuit. Qꝺ credo ve/
rũ q ad ꝓsciam post ꝺemnatioꝝ: sed nõ añ
nisi quatenus damnificatus ẽ ille cũ q trãs/
egit. vel ex hito antea ꝛebebat habere.

Trãsitus ꝺ vna religiõe ad aliã vide.s. religiosus.§.

¶Eps trãsire ñ pt ad aliã ecclaz sine li (liij
cẽtia papẽ.vij.q.j. mutatões.ꝛe trãsla.epis.
c.inter coꝛpalia. Inferioꝝ pt cũ licẽtia sui p/
lati.ar.lviij.ꝺi.c.ij.ix.q.iij.conquestus.
¶Trãsisse ꝺ aliqs cũ coꝛpalẽ possessiõz ob 7
tinuit ꝛe illa ad quã transiuit. xxj.q.ij. si qs
ia trãsiat⁹.ꝛ ꝓfirmationẽ obtinuit. al's sec⁹.
xcij.ꝺi.si qui epi.ꝛe elec.c.cũ in cunctis.

Treuga ẽ securitas ꝓmissa ꝓnis 8
ꝛ reb⁹ ad tps cõcessa ꝺi/
scoꝛdia nõdũ finita.ꝛ vocat fed⁹ vl' inducia
ff.ꝛe cap.ꝛ postli.re.l.ñ ꝺubiꝺ.ꝛ.l.postlimi/
¶Quot sunt species'. R. ꝺue (niũ.§. iducie 9
ꝓia ꝙuẽtional'.ꝛ hec seruãda cẽtia infide/
libꝫ.xxiij.q.j.noli. Alia canõica. De q ex.e.
ti.c.j. sed hodie nõ seruãt ꝛ male: sed nõ insi
sto. qꝛ satis patet ꝑ ea q ꝺixi.s. Bellum

Tributũ vide.s. Immũitas.§. xxxvj.ꝛ.s. Munus.

Tribulatõ ẽ medicia ꝓpuati/ 10
na.v.q.v. nõ ois.
Aliqñ ad meritũ. vij.q.j. adũsitas. xj.q.iij
i cũctis. aliqn ad purgadũ. vj.q.j. si' plini.

Tristicia ꝛe morte suoꝝ ũ phibet. 11
xiij.q.ij.q ꝑ posterũ. ex
§. hoc autem.

Turpe lucꝝ ꝺ qcqꝺ acq̃ri 1
tur ex cã inhonesta
vel imꝓobãda. facit.c.qm multi.
xiij.q.iij.ꝛ.xxj.q.j.c.j.in ꝓin.
¶Turpia lucra sunt ab heredibꝫ extoꝝ quæ/
da.l.in heredem.ff.ꝛe calum.

2 ¶ Utr̃ de turpic acq̃sitis possit fieri elymosyna vide. s. Elemosyna. §. viij. Et an sint necio restituēda. vide restitutō. j. sb̄ lra Turpe lucr̃

Tumor mētis ē filia ire. q̄ est q̄dā conat9 scz audacia hois intētātis vindictā. z ē q̄n̄ q̄s iplicat mentez deliberate i varijs modis z vijs q̄b9 posset p̄ximū offendere. q̄ eo mō ē mortalis quo ira ex qua p̄cedit. de q̄ vide. s. Ira. in p̄rin.

Tutela ē triplex. Alia legitia: vt illa q̄ defert a lege q̄n̄ null9 tutor dat. ē a p̄re filio i testō quaz ille q̄ debet ab itestato succedere tenet hmōi tutelā accipere. alia testamētaria: vt q̄n̄ p̄r i testō dat filio tutorez. Alia datiua. s. q̄ data iudice q̄n̄ null9 tutore dato i testō: z null' exātib9 p̄sanguineis idoneis ad tutelaz iudex ex officio suo dat tutorez. z durat tutela vsq̄ ad. xiij. ānū p̄pletū. z ide icipit cura q̄ durat vsq̄ ad xxv. ānū p̄pletū. isti. q̄. mo. tu. fi. z insti. ō cu

1 ¶ Utr̃ clerici teneāt suscipe tutelā: R (rato. q̄ nec clerici nec mōachi aut epi cogunt vllā tutelā accipe. Cleric9 tn̄ z epi p̄nt suscipe legitimā si volūt. testamētariā vel datiuā nō p̄nt. Silr̄ oēs religiosi clerici vel epi tenēt recipe tutelā miserabiliū p̄sonar̃. Sz religiosi cū licētia suoz̄ platoz̄ p̄nt etiā recipe legitimaz. vt. xvj. q. j. mōachi. Et sic concorda lxxxviij. dist. c. j. z. fi. xvj. q. j. generalr̄. xij. q. iij. cyprianus. lxxxvj. dist. quenit.

2 ¶ Quid ptiet ad officiū tutoz̄: R. tria. Primū vt pupillos a crimib9 intactos p̄seruēt. Scōm q̄ res eoz̄ ab iniuria p̄seruēt. xij. q. j. c. j. facit. l. j. ff. de tute. Un̄ tutores dicti sunt q̄si tuitores. i. d. l. j. Tertiū q̄ pecuniā eorū vl' bona mobilia q̄ ad nihilū valēt eis seruata p̄uertāt i p̄dijs ex q̄b9 p̄cipiāt aliquē fructū. q̄ fm Bar. i. l. tutor q̄ reptoriū. §. j. ff. ō admi. tu. si tutor pecuniā pupilli nō ponit i p̄dijs. tenet pupillo ad fruct9 q̄s poterat hz̄e deductis expēsis z p̄icul'. q̄ limita vez̄ si potuit emere. puta erāt q̄ volebāt vendere vel alio mō licite lucrari potuit. als nō. Idē dic vbi eēt statutū vt Janue. q̄ oia bona mobilia distrahereī z vēderenī vt de pecunia acq̄reret pupill9 lucr̃. Si tutor nō fecit cū potuerit: tenet ad interesse. Et Bal. i. l. fi. C. de cōdi. inde. z Jo. de anania i. c. q̄ i oib9. de vsu. tenēt. q̄ vbicūq̄ olim tutor tenebat fenerari ō pecunia pupilli. q̄ hodie cū vsure sint p̄hibite: tenet pecuniā pupilli ponere i iusta negociatōz ad p̄t lucri z dāni. Adūte o tutor q̄ si vis eē tut9 q̄ nō teneari, nec tu nec heredes tui p̄ aliq̄ facto p̄ pupillo illō fac p̄silio p̄iū ctoz̄ pupilli. z facias poni i instro. q̄ p̄sil. ā ppiquoz̄ facit p̄sumptōz q̄ dol9 z culpa abest a tutore. ar. l. etiā. C. si tu. vl' cu. inter. fm Bal. i. l. pola. C. de his q̄. vt i di. De h̄ vide quō tenet tutor. s. Clericus. xij. §. v. z. vij.

¶ Utr̃ tutor teneat facere inuētariū de reb9 pupilli: R. q̄ sic. nisi cā nccia l'iustissima ipe diat. tex. ē i. l. tutor q̄ reptoriuz. ff. de admi. tu. Idē dic fm Bar. ibidē ō curatore. Et cā necessaria dz fm eundē Bar. ex pte tutoris morb9. puta q̄ podagrosus et hmōi. impedit9 ē. vel ex pte rei. q̄ nō repit adhibita diligēs inq̄sitio. Cā p̄o iustissima dz si testator remisit p̄fectōez inuētarij. vt i. l. fi. C. ar. tute. Qd̄ limitat Bar. vbi. s. nisi ex cā iudici alit videat. vt i. l. i p̄firmādo. z. l. vtile. ff. de p̄fir. tu. Fallit hoc i duob9 casib9 in q̄b9 nō teneī facere inuētariū fm Bar. vbi. s. Primus si p̄suetudo eēt vt nō fieret. Secund9 si iudex ex causa remitteret. quia posset. 3

¶ Q̄n̄ teneī facere: R. fm Bar. vbi. s. q̄ gl. ibidē z cōit doc. tenēt. q̄ mox. i. q̄z p̄mū potest. Facit. l. hec p̄ditio. ff. de odi. z demō. alit videt i dolo. Intellige si administrauit. als n̄. Itē nō videt i dolo si fecit illa q̄ dilatōz n̄ recipiūt. vel q̄ necessario p̄cedūt p̄fectōz inuētarij. vt p̄scrutatio sub̄ hereditarie: vel ea q̄ nullo mō possunt obesse pupillo sed bn̄ p̄odesse. q̄ talia agēdo an̄ p̄fectionē inuētarij: nō p̄esumit in dolo fm Bar. vbi. s. 4

¶ Qualit debet fieri: R. tex. i. l. tutores. C. de admi. tu. q̄ i p̄ntia publicaz̄ p̄sonaz̄. Glo. tn̄ ibidē dicit: q̄ sufficit vn9 notari9. p̄sentia p̄o iudicis nō ē necessaria fm Bar. vbi. s. z cōit doc. nisi vt faciat fidē ō debitores noim quoz̄ noia scribunt i inuētario. Et ita tenet. q̄uis glo. i. d. l. tutor. teneat q̄ est necessaria 5

¶ De q̄b9 dz fieri inuētariū: R. tex. i. d. l. tutores. q̄ olim rex. i. corpaliū fm Bar. vbi. s. z instroz̄. i. olim iuriū icorpaliū de q̄b9 apparēt instra seu p̄batōes i dōis pupilli. ō alijs 6

¶ Quō mr̃ pdit tutelā filij: R. Pa. i. (nō. c. vtorat9. de p̄uer. p̄iu. q̄ dupl'. Prio si trāsit ad scdas nuptias. Scdo si icōtinēter viuit. de h̄ ē glo. quā seq̄t Bar. in. l. mri z auie. C. q̄n̄ mlier. tu. of. fū. pt. Fac tex. i. l. fi. eo. ti. vbi req̄rit q̄ pudice viuat. qd̄ no gl. i. l. fidei cōmissū. C. ō fideicō. vbi vult q̄ vtor relicta si incōtinēter viuat p̄dat legatū sibi factū a marito. z auferī sibi tāq̄ ab idigna. vel ex p̄sumpta volūtate defuncti reuocat. qd̄ maxie p̄cedit si vixit incōtinēter tpe vite marti ip so i[illegible]morāte. p h̄ glo. nō. i. l. sozorez. C. de his 7